PURÁNE AUR NAYE AHDNÁME KÍ PÁK KITÁBON̲ KÍ FIHRIST.

PURÁNE AHDNÁME KÍ KITÁBEN̲.

	BÁB.		BÁB.
Paidáish	50	Wáiz	12
Khurúj	40	Gazal ul Gazalát	8
Ahbár	27	Yasaiyáh	66
Gintí	36	Yaramiyáh	52
Istisná	34	Nauha	5
Yashúa	24	Hizqiel	48
Qázíon	21	Dániel	12
Rút	4	Húsia	14
I Samúel	31	Yúel	3
II Samúel	24	Amús	9
I Salátín	22	Abadiyáh	1
II Salátín	25	Yúnah	4
I Tawáríkh	29	Míkah	7
II Tawáríkh	36	Nahúm	3
Azrá	10	Habaqqúq	3
Nahamiyáh	13	Safaniyáh	3
Ástar	10	Hajjí	2
Aiyúb	42	Zakariyáh	14
Zabúr	150	Malaakí	4
Amsál	31		

NAYE AHDNÁME KÍ KITÁBEN̲.

	BÁB.		BÁB.
Matí kí likhí húí khushkhabarí	28	Páúl ká Timodeus ko pahlá khatt	6
Márk kí likhí húí khushkhabarí	16	Páúl ká Timodeus ko dúsrá khatt	4
Lúká kí likhí húí khushkhabarí	24	Páúl ká Títus ko khatt	3
Yúhanná kí likhí húí khushkhabarí	21	Páúl ká Filemán ko khatt	1
Rasúlon ke Aamál kí kitáb	28	Páúl ká Ibráníon ko khatt	13
Páúl ká Rúmíon ko khatt	16	Yaaqúb ká khatt	5
Páúl ká Karintíon ko pahlá khatt	16	Patthras ká pahlá khatt	5
Páúl ká Karintíon ko dúsrá khatt	13	Patthras ká dúsrá khatt	3
Páúl ká Galátíon ko khatt	6	Yúhanná ká pahlá khatt	5
Páúl ká Afsíon ko khatt	6	Yúhanná ká dúsrá khatt	1
Páúl ká Filipíon ko khatt	4	Yúhanná ká tísrá khatt	8
Páúl ká Kalasíon ko khatt	4	Yahúdáh ká khatt	1
Páúl ká Thissaluníkíon ko pahlá khatt	5	Yúhanná ke musháhadát kí kitáb	22
Páúl ká Thissaluníkíon ko dúsrá khatt	3		

MU'SA' KI' PAHLI' KITA'B.

JO PAIDA'ISH KI' KAHLA'TI' HAI.

PAHLA' BA'B.

Ibtidá meṉ Ḳhudá ne ásmán aur zamín ko paidá kiyá. 2 Aur zamín wírán aur sunsán thí, aur gahráo ke úpar andherá thá, aur Ḳhudá kí rúh pání par jumbish kartí thí.

3 Aur Ḳhudá ne kahá, ki ujála ho. Aur ujálá hogayá. 4 Aur Ḳhudá ne ujále ko dekhá ki achchhá hai. Aur Ḳhudá ne ujále ko andhere se judá kiyá. 5 Aur Ḳhudá ne ujále ko din kahá, aur andhere ko rát kahá. So shám aur subh pahlá din húá.

6 Aur Ḳhudá ne kahá, ki pánioṉ ke bích meṉ fazá howe, aur pánion ko pánioṉ se judá kare. 7 Tab Ḳhudá ne fazá ko banáyá, aur fazá ke níche ke pání ko fazá ke úpar ke pání se judá kiyá. Aur aisáhí hogayá. 8 Aur Ḳhudá ne fazá ko ásmán kahá. So shám aur subh dúsrá din húá.

9. Aur Ḳhudá ne kahá, ki ásmán ke níche ke pání ek jagah jama howeṉ, ki ḳhushkí nazar áwe. Aur aisáhí hogayá. 10 Aur Ḳhudá ne ḳhushkí ko zamín kahá, aur jama húe pánioṉ ko samundar kahá. Aur Ḳhudá ne dekhá ki achchhá hai. 11 Aur Ḳhudá ne kahá, ki zamín ghás aur ságpát jo bíj rakhte, aur mewadár daraḳhtoṉ ko jo apní apní jins ke muwáfiq phalte, jo zamín par áp meṉ bíj rakhte haiṉ, ugáwe. Aur aisáhí hogayá. 12 Tab zamín ne ghás aur ságpát ko, jo apní apní jins ke muwáfiq bíj rakhte, aur daraḳhtoṉ ko, jo phal láte haiṉ, jin ke bíj unkí jins ke muwáfiq un meṉ haiṉ, ugáyá. Aur Ḳhudá ne dekhá ki achchhá hai. 13 So shám aur subh tísrá din húá.

14 Aur Ḳhudá ne kahá, ki ásmán kí fazá meṉ naiyir hoṉ, ki din aur rát meṉ faraq kareṉ, aur we nishánoṉ aur zamánoṉ aur dinon aur barsoṉ ke báis hoṉ; 15 Aur we ásmán kí fazá meṉ howeṉ, ki zamín par roshní baḳhsheṉ. Aur aisáhí hogayá. 16 So Ḳhudá ne do baṛe naiyir banáye, ek naiyir i azam jo din par hukúmat kare, aur ek naiyir i asgar jo rát par hukúmat kare, aur sitároṉ ko bhí banáyá. 17 Aur Ḳhudá ne unko ásmán kí fazá meṉ rakhá, ki zamín par roshní baḳhsheṉ. 18 Aur ki din rát par hukúmat kareṉ, aur ujále ko andhere se judá kareṉ. Aur Ḳhudá ne dekhá ki achchhá hai. 19 So shám aur subh chauthá din húá.

20 Aur Ḳhudá ne kahá ki pání rengnewále jándár se bhar jáe, aur parinde zamín par ásmán kí fazá meṉ uṛeṉ. 21 Aur Ḳhudá ne baṛe baṛe daryáí jándár, aur har qism ke rengnewále jándároṉ ko, jin se pání bhará hai, unkí jins ke muwáfiq, aur har qism ke parindoṉ ko unkí jins ke muwáfiq paidá kiyá. Aur Ḳhudá ne dekhá ki

achchhá hai. 22 Aur Ḳhudá ne unko barkat deke kahá, ki phalo aur baṛho, aur samundar ke pánioṇ ko bharo, aur parinde zamín par bahut hon. 23 So shám aur subh pánchwáṇ din húá.

24 Aur Ḳhudá ne kahá, ki zamín se jándár apní apní jins ke muwáfiq aur chárpáe, aur kíṛe makoṛe, aur janglí jánwar apní apní jins ke muwáfiq paidá howeṇ. Aur aisá hí hogayá. 25 Aur Ḳhudá ne janglí jánwar, aur chárpáe, aur zamín ke kíṛe makoṛoṇ ko, unkí jins ke muwáfiq, banáyá. Aur Khudá ne dekhá ki achchhá hai. 26 Tab Ḳhudá ne kahá, ki Ham A'dam ko apní súrat aur apní mánind banáweṇ, ki we samundar kí machhlíoṇ par, aur ásmán ke parindoṇ par, aur chárpáeoṇ par, aur tamám zamín par, aur sab kíṛe makoṛoṇ par, jo zamín par rengte haiṇ, sardárí kareṇ. 27 Aur Ḳhudá ne A'dam ko apní súrat par paidá kiyá; Ḳhudá kí súrat par usko paidá kiyá; nar aur nárí unko paidá kiyá. 28 Aur Ḳhudá ne unko barkat dí, aur Ḳhudá ne unheṇ kahá, ki phalo, aur baṛho, aur zamín ko mamúr karo, aur usko mahkúm karo, aur samundar kí machhlíoṇ, aur ásmán ke parindoṇ par, aur sab charindoṇ par, jo zamín par chalte haiṇ, sardárí karo. 29 Aur Ḳhudá ne kahá, ki dekho, maiṇ harek bíjdár ságpát ko jo tamám rúe zamín par hai, aur har ek daraḳht ko jismeṇ bíjdár phal hai, tumheṇ kháne ke wáste detá húṇ. 30 Aur zamín ke sab charindoṇ ko, aur ásmán ke sab parindoṇ ko, aur sab ko jo zamín par rengte haiṇ, jin meṇ zindagí ká dam hai, sab tarah kí sabzí unke kháne ke liye detá húṇ. Aur aisá hí hogayá. 31 Aur Ḳhudá ne sab par jo usne banáyá thá, nazar kí; aur dekhá ki bahut achchhá hai. So shám aur subh chhaṭhwáṇ din húá.

DU'SRA' BA'B.

1 Aur ásmán aur zamín aur unkí sárí ábádí taiyár húí. 2 Aur Ḳhudá ne sátweṇ din apne kám ko, jo kartá thá, púrá karke sátweṇ din apne sáre kám se, jo kartá thá, árám kiyá. 3 Aur Ḳhudá ne sátweṇ din ko mubárak kiyá, aur use muqaddas ṭháhráyá, is liye ki usne usí din apne sab kám se, jo usne kiyá aur banáyá thá, árám páyá.

4 Yih ásmán aur zamín ká ahwál hai, jab we paidá húe, jis din Ḳhuda'wand Ḳhudá ne zamín aur ásmán ko banáyá. 5 Aur maidán kí sab nabát hanoz zamín par na thí, aur maidán kí sab ghás hanoz na ugí thí; ki Ḳhuda'wand Ḳhudá ne zamín par pání na barsáyá thá, aur A'dam na thá ki zamín kí khetí kare. 6 Aur zamín se bukhár uṭhtá thá, aur tamám rúe zamín ko seráb kartá thá.

7 Aur Ḳhuda'wand Ḳhudá ne zamín kí miṭṭí se A'dam ko banáyá aur uske nathnoṇ meṇ zindagí ká dam phúṇká: so A'dam jítí ján húí. 8 Aur Ḳhuda'wand Ḳhudá ne Adan meṇ púrab kí taraf ek bág lagáyá, aur A'dam ko, jise usne banáyá thá, waháṇ rakhá. 9 Aur Ḳhuda'wand Ḳhudá ne har daraḳht ko, jo dekhne meṇ ḳhushnumá aur kháne meṇ ḳhúb thá, aur bág ke bíchoṇ bích meṇ hayát ká daraḳht aur nek o bad kí pahchán ká daraḳht zamín se ugáyá. 10 Aur Adan se ek nadí bág ke seráb karne ko niklí, aur waháṇ se taqsím hoke chár dhárá húíṇ. 11 Pahlí ká nám Faisún, jo Hawílah kí sárí zamín ko ghertí hai; waháṇ soná hotá hai; 12 Aur us zamín ká soná achchhá hai; aur waháṇ motí aur billaur bhí hai. 13 Aur dúsrí dhárá ká nám Jaihún hai, jo Kush kí sárí zamín ko ghertí hai. 14 Aur tísrí dhárá ká nám Dijlah hai, jo A'shúr ke púrab játí hai. Aur chauthí dhárá ká nám Furát hai.

15 Aur Khuda'wand Khudá ne A'dam ko leke bág i Adan men rakhá, ki uskí bágbání aur nigáhbání kare. 16 Aur Khuda'wand Khudá ne A'dam ko hukm dekar kahí, ki Tú bág ke har darakht ká phal khúná; 17 Lekin nek o bad kí pahchán ke darakht se na khúná; kyúnki jis din tú usse kháegá, tú maregá. 18 Aur Khuda'wand Khudá ne kahá, ki achchhá nahín ki A'dam akelá rahe; main uske liye ek yár us kí mánind banáúngá. 19 Aur Khuda'wand Khudá ne har janglí jánwar aur ásmán ke parindon ko zamín se banákar A'dam ke pás pahúncháyá; táki dekhe ki wuh unká kyá nám rakhe: so jo A'dam ne har ek jánwar ko kahá, wuhí us ká nám thahrá. 20 Aur A'dam ne sab chárpáeon, aur ásmán ke parindon, aur har janglí jánwar ká nám rakhá; par A'dam ko uskí mánind yár na milá. 21 Aur Khuda'wand Khudá ne A'dam par bhárí nínd bhejí ki wuh so gayá, aur usne uskí paslíon men se ek paslí nikálí, aur uske badle gosht bhar diyá. 22 Aur Khuda'wand Khudá ne us paslí se, jo usne A'dam se nikálí thí, ek aurat banáke A'dam ke pás láyá. 23 Aur A'dam ne kahá, ki Ab yih merí haddí men se haddí, aur mere gosht men se gosht hai! is sabab se wuh nárí kahláegí; kyúnki wuh nar se nikálí gaí. 24 Iswáste mard apne má báp ko chhoregá, aur apní jorú se milá rahegá, aur we ek tan honge. 25 Aur we donon A'dam aur uskí jorú nange the, aur sharmáte na the.

TI'SRA' BA'B.

1 Aur sámp maidán ke sab jánwaron se, jinhen Khhuda'wand Khudá ne banáyá thá, hoshyár thá. Aur us ne aurat se kahá, Kyá yih sach hai, ki Khudá ne kahá, ki bág ke har darakht se na kháná? 2 Aurat ne sámp se kahá, ki bág ke darakhton ká phal ham to kháte hain: 3 Magar us darakht ke phal ko, jo bág ke bíchon bích hai, Khudá ne kahá hai, ki tum us se na kháná aur na chhúná, aisá na ho ki mar jáo. 4 Tab sámp ne aurat se kahá, ki tum na maroge. 5 Balki Khudá jántá hai ki jis din us se kháoge, tumhárí ánkhen khul jáengí, aur tum Khudá kí mánind nek o bad ke jánnewále hooge. 6 Aur aurat ne jon dekhá ki wuh darakht kháne men achchhá aur dekhne men khushnumá aur aql bakhshne men khúb hai: to us ke phal men se liyá aur kháyá, aur apne khasam ko bhí diyá, aur usne kháyá.

7 Tab donon kí ánkhen khul gaín, aur unhen málúm húá, ki ham nange hain; aur unhon ne anjír ke patton ko síke apne liye lungí banáín. 8 Aur unhon ne Khuda'wand Khudá kí áwáz, jo thandhe waqt bág men phirtá thá, suní, aur A'dam aur uskí jorú ne áp ko Khuda'wand Khudá ke sámhne se bág ke darakhton men chhipáyá. 9 Tab Khuda'wand Khudá ne A'dam ko pukárá aur us se kahá, ki tú kahán hai? 10 Wuh bolá, ki main ne bág men terí áwáz suní, aur dará; kyúnki main nangá hún, aur áp ko chhipáyá. 11 Aur us ne kahá, tujhe kisne jatáyá ki tú nangá hai? Kyá tú us darakht se kháyá jiske wáste main ne tujh ko hukm kiyá thá, ki us se na kháná? 12 A'dam ne kahá, ki is aurat ne jise túne merí sáthí kar dí, us ne mujhe us darakht se diyá aur main ne kháyá. 13 Tub Khuda'wand Khudá ne aurat se kahá, ki tú ne yih kyá kiyá? Aurat bolí, ki sámp ne mujh ko bahkáyá, to main ne kháyá. 14 Aur Khuda'wand Khudá ne sámp se kahá, iswáste ki tú ne yih kiyá hai, tú sab chárpáeon aur maidán ke sab jánwaron se malaún hai; tú apne pet ke bal chalegí, aur umr bhar mittí kháegí. 15 Aur main tere aur aurat ke, aur terí nasl aur aurat kí nasl ke darmiyán dushmaní dálúngá: wuh tere sir ko kuchlegí,

aur tú uskí erí ko káṭegá. 16 Us ne aurat se kahá, ki main tere haml men dard ko bahut baṛháúngá, aur dard se tú laṛke janegí, aur apne ḳhasam kí taraf terá shauq hogá, wuh tujh par hukúmat karegá. 17 Aur usne A'dam se kahá, iswáste ki tú ne apní jorú kí bát suní aur us daraḳht se kháyá, jiske wáste main ne tujhe hukm kiyá ki us se mat khá: zamín tere sabab se lánatí húí; saḳht mihnat ke sáth tú apní umr bhar us se kháegá. 18 Aur wuh tere liye kánṭe aur úntkaṭáre ugáwegí, aur tú khet ká ságpát kháegá; 19 Tú apne munh ke pasíne kí roṭí kháegá, jab ki zamín men phir na jáwe, ki tú us se nikálá gayá hai, ki tú ḳhák hai, aur phir ḳhák men jáegá.

20 Aur A'dam ne apní jorú ká nám Hawah rakhá, is liye ki wuh sab zindon kí má hai. 21 Aur Ḳhuda'wand Ḳhudá ne A'dam aur uskí jorú ke wáste chamṛe kí poshák banáke unko pahináí.

22 Aur Ḳhuda'wand Ḳhudá ne kahá, dekho ki A'dam nek o bad kí pahchán men ham men se ek kí mánind ho gayá; aur ab aisá na ho ki apná háth baṛháke aur hayát ke daraḳht se bhí kuchh leke kháwe aur hamesha jítá rahe: 23 Isliye Ḳhudawand Ḳhudá ne usko bág i Adan se báhar kar diyá, ki zamín kí, jis men se wuh liyá gayá thá, khetí kare. 24 Chunánchi us ne A'dam ko nikál diyá, aur bág i Adan kí púrab taraf Karúbíon ko chamaktí aur ghumtí talwár ke sáth muqarrar kiyá ki daraḳht i hayát kí ráh kí nigáhbání karen.

CHAUTHA' BA'B.

1 Aur A'dam apní jorú Hawah se hambistar húá, aur wuh hámilah húí, aur Qáin ko janí, aur bolí, ki main ne Ḳhuda'wand se ek mard páyá. 2 Phir uske bháí Hábil ko janí. 3 Aur Hábil bheṛ bakrí ká charwáhá, aur Qáin kisán thá. Chand-roz ke bád yún húá ki Qáin apne khet ke hásil men se Ḳhuda'wand ke wáste hadiyah láyá. 4 Aur Hábil bhí apní bheṛ bakríon men se kaí ek pahlauṭí aur moṭí láyá. Aur Ḳhuda'wand ne Hábil ko aur uske hadiyah ko qabúl kiyá; 5 Par Qáin ko aur us ke hadiyah ko qabúl na kiyá. Isliye Qáin niháyat gussa aur turshrú húá. 6 Aur Ḳhuda'wand ne Qáin se kahá, Tujhe kyún gussa áyá, aur apná munh kyún bigáṛá? 7 Agar tú achchhá kartá hai, kyá tú mabúl na hotá; aur agar tú achchhá na kare, to gunáh darwáze par ghát men hai, aur terá iráda rakhta hai, par tú us par gálib á.

8 Aur Qáin apne bháí Hábil se bolá; aur jab we donon khet men the, to yún húá ki Qáin apne bháí Hábil par uṭhá, aur use már ḍálá.

9 Tab Ḳhuda'wand ne Qáin se kahá, ki terá bháí Hábil kahán hai? Wuh bolá, main nahín jántá: kyá main apne bháí ká nigáhbán hún? 10 Phir us ne kahá, ki tú ne kyá kiyá? Tere bháí ká ḳhún zamín se mujh se faryád kartá hai. 11 Aur ab tú zamín se lánatí hai, jisne apná munh pasárá ki tere háth se tere bháí ká lahú lewe. 12 Ki jab tú zamín men khetí karegá wuh phir tujhe apná hásil na degí, aur zamín par tú pareshán aur áwára hogá. 13 Tab Qáin ne Ḳhuda'wand se kahá, ki merí sazá bardásht se báhar hai! 14 Dekh, áj tú mujhe watan se nikál detá hai, aur main tere huzúr se gáib húngá, aur zamín par pareshán aur áwára húngá, aur aisá hogá ki jo koí mujhe páwegá már ḍálegá. 15 Tab Ḳhuda'wand ne use kahá, nahín, balki jo koí Qáin ko márḍálegá, sát guní sazá páwegá. Aur Ḳhuda'wand ne Qáin ko ek nishán diyá ki jo koí use páwe már na ḍále. 16 So Qáin Ḳhuda'wand ke huzúr se nikal gayá, aur Adan kí púrab taraf Núd kí sarzamín men já rahá.

17 Aur Qáin apní jorú se hambistar húá, aur wuh hámilah húí, aur Hanúk ko janí. Aur wuh ek shahr banátá thá, aur us shahr ká nám apne beṭe ke nám ke muwáfiq Hanúk rakhá. 18 Aur Hanúk se I'rád paidá húá, aur I'rád se Mahúyáel paidá húá, aur Mahuyáel se Matúsáel, aur Matúsáel se Lamak paidá húá.

19 Aur Lamak ne do jorúáṉ kíṉ, ek ká nám A'dah, aur dúsrí ká nám Zillah. 20 Aur A'dah Yábal ko janí, wuhí ḳhaimoṉ meṉ rahnewáloṉ aur galla rakhnewáloṉ ká báp hai. 21 Aur uske bhái ká nám Yúbal thá, wuh bín aur báṉslí bajánewáloṉ ká báp thá. 22 Aur Zillah se bhí Túbálqain paidá húá, jo támbe aur lohe ke sab jangí hathyároṉ ká gaṛhnewálá thá. Aur Nayamah Túbálqain kí bahin thí. 23 Aur Lamak ne apní jorúoṉ se kahá, ki ai A'dah aur Zillah merí áwáz suno: ai Lamak kí jorúoṉ, merí bát par kán dharo! ki maiṉ zaḳhm kháke ek mard ko, aur zarb uṭháke ek jawán ko már dálúṉ: 24 Ki Qáin ká sát guná badlá liyá jáegá, Lamak ká sathattar guná badlá liyá jáegá.

25 Phir A'dam apní jorú se hambistar húá, aur wuh ek beṭá janí, aur uská nám Set rakhá, aur bolí, ki Ḳhudá ne Hábil ke iwaz, jisko Qáin ne qatl kiyá, dúsrá farzand diyá. 26 Aur Set ko bhí ek beṭá paidá húá, jis ká nám usne Anús rakhá. Us waqt log Ḳhuda'wand ká nám lene lage.

PA'NCHWA'Ṉ BA'B.

1 Yih A'dam ká tawallud náma hai. Jis din Ḳhudá ne A'dam ko paidá kiyá, Ḳhudá kí súrat par use banáyá. 2 Nar aur nárí unheṉ paidá kiyá, aur unheṉ barkat dí aur unká nám A'dam rakhá, jis din we paidá húe. 3 Aur A'dam ek sau tís baras ká húá ki usko ek beṭá us kí súrat par aur uskí mánind paidá húá; aur us ne uská nám Set rakhá. 4 Aur Set kí paidáish ke bád A'dam áṭh sau baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 5 Aur A'dam kí sárí umr nau sau tís baras kí húí, tab wuh mar gayá.

6 Aur Set ek sau pánch baras ká thá ki us se Anús paidá húá. 7 Aur Anús kí paidáish ke bád Set áṭh sau sát baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 8 Aur Set kí sárí umr nau sau bárah baras kí húí, tab wuh mar gayá.

9 Aur Anús nauwe baras ká thá ki us Qínán paidá húá. 10 Aur Qínán kí paidáish ke bád Anús áṭh sau pandrah baras jítá rahá, aur us se beṭe beṭíáṉ paidá húíṉ. 11 Aur Anús kí sárí umr nau sau pánch baras kí húí, tab wuh mar gayá.

12 Aur Qínán sattar baras ká húá ki us se Mahalalel paidá húá. 13 Aur Mahalalel kí paidáish ke bád Qínán áṭh sau chálís baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíán paidá húín. 14 Aur Qínán kí sárí umr nau sau das baras kí húí, tab wuh mar gayá.

15 Aur Mahalalel painsaṭh baras ká húá, ki us se Yárid paidá húá. 16 Aur Yárid kí paidáish ke bád Mahalalel áṭh sau tís baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 17 Aur Mahalalel kí sárí umr áṭh sau pachánauwe baras kí húí, tab wuh mar gayá.

18 Aur Yárid ek sau básaṭh baras ká húá ki us se Hanúk paidá húá. 19 Aur Hanúk kí paidáish ke bád Yárid áṭh sau baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 20 Aur Yárid kí sárí umr nau sau básaṭh baras kí húí, tab wuh mar gayá.

21 Aur Hanúk painsaṭh baras ká húá kí us se Matúsilah paidá húá. 22 Aur Matusilah kí paidáish ke bád Hanúk tín sau baras Khudá ke sáth sáth chalá, aur us se

beṭe aur beṭíán paidá húín. 23 Aur Hanúk kí sárí umr tín sau painsaṭh baras kí húí. Aur Hanúk Ḳhudá ke sáth sáth chaltá thá, aur gáib ho gayá; isliye ki Ḳhudá ne use le liyá.

25 Aur Matúsilah ek sau satásí baras ká húá, ki us se Lamak paidá húá. 26 Aur Lamak kí paidáish ke bád Matúsilah sát sau byásí baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. Aur Matúsilah kí sárí umr nau sau unhattar baras kí húí, tab wuh mar gayá.

28 Aur Lamak ek sau byásí baras ká húá, ki us se beṭá paidá húá. 29 Aur us ne uská nám Núha rakhá, aur kahá, ki yih hamáre háthoṉ kí mihnat aur mushaqqat se jo zamín ke sabab se haiṉ, jis par Ḳhudá ne lánat kí hai, hameṉ árám degá. 30 Aur Núha kí paidáish ke bád Lamak pánch sau pachánauwe baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 31 Aur Lamak kí sárí umr sát sau sathattar baras kí húí, tab wuh mar gayá. 32 Aur Núha pánch sau baras ká húá, ki us se Sim, Hám aur Yáfit paidá húe.

CHHAṬHWA'Ṉ BA'B.

1 Jab ádmí zamín par bahut hone lage, aur un se beṭíáṉ paidá húíṉ: 2 To Ḳhudá ke beṭoṉ ne ádmíoṉ kí beṭíoṉ ko dekhá ki wē ḳhúbsúrat haiṉ, aur un sabhoṉ meṉ se, jise jo pasand áíṉ, shádí kí. 3 Tab Ḳhuda'wand ne kahá ki merí rúh insán meṉ uskí gumráhí se hamesha asar na karegí, wuh to bashar hai, aur uske din ek sau bís baras aur honge. 4 Un dinoṉ meṉ zamín par pahlawán the, aur bád uske bhí ki Ḳhudá ke beṭe ádmíoṉ kí beṭíoṉ ke pás gae, to us se laṛke paidá húe: ye we zabardast the, jo qadím se námwar haiṉ.

5 Aur Ḳhuda'wand ne dekhá ki zamín par ádmíoṉ kí badí bahut baṛh gaí, aur un ke dil ke tasauwar aur ḳhiyál roz baroz sirf badhí hote haiṉ. 6 Tab Ḳhuda'wand zamín par insán ke paidá karne se pachhtáyá aur dilgír húá. 7 Aur Ḳhuda'wand ne kahá, ki maiṉ insán ko jise maiṉ ne paidá kiyá, insán se leke haiwán tak, aur kíṛe makoṛe, aur ásmán ke parindoṉ tak zamín par se miṭá ḍálúngá; kyúnki unke banáne se pachhtátá húṉ. 8 Aur Núha par Ḳhuda'wand ne mihrbání se nazar kí.

9 Ye Núha ká tawalludnáma yih hai. Núha apne waqt meṉ sádiq aur kámil thá; Núha Ḳhudá ke sáth chaltá thá. 10 Aur us se tín beṭe, Sim Hám, aur Yáfit paidá húe. 11 Aur Ḳhudá kí nazar meṉ zamín bigaṛ gaí thí, aur zamín zulm se bharí thí. 12 Aur Ḳhudá ne zamín par nazar kí, aur dekhá ki wuh bigaṛ gaí hai; kyúnki harek bashar ne apní taríq ko zamín par bigáṛá thá.

13 Aur Ḳhudá ne Núha se kahá, ki sab bashar kí ajal mere samhne á pahunchí; isliye ki unke sabab zamín zulm se bhar gaí, aur dekh maiṉ unko zamín ke sáth halák karúngá. 14 Tú apne wáste shamshád kí lakṛí kí ek kishtí baná; us kishtí meṉ koṭhríáṉ taiyár kar, aur us ke báhar aur bhítar rál lagá. 15 Aur usko aisí baná ki uskí lambáí tín sau háth, aur uskí chauṛáí pachás háth, aur uskí unchái tís háth ho. 16 Aur us kishtí meṉ roshandán baná, aur úpar se háth bhar par tamám kar, aur kishtí kí ek taraf darwáza baná, aur níche ká tabqa aur dúsrá aur tísrá bhí baná. 17 Aur dekh, maiṉ zamín par túfán ká pání bhejtá húṉ, ki harek jism ko, jis meṉ zindagí ká dam hai, ásmán ke níche se miṭá ḍálúṉ; aur sab jo zamín par jhaiṉ mar jáenge. 18 Par maiṉ tujh se ahd kartá húṉ, aur tú apne beṭe, aur apní

orú, aur apne beṭoṉ kí joruoṉ samet kishtí meṉ já. 19 Aur sab jándároṉ meṉ se har jins ke do do, nar aur máda, apne sáth kishtí meṉ le, ki we bach raheṉ. 20 Aur parindoṉ meṉ se har ek jins ke, aur charindoṉ meṉ se har ek jins ke, aur zamín ke sáre rengnewáloṉ meṉ se har ek jins ke, do do un sab meṉ se, tere pás apní apní ján bacháne áweṉ. 21 Aur tú apne pás har tarah kí ḳhurák, jo kháne meṉ átí hai, lekar apne pás jama kar, aur wuh terí aur unkí ḳhurák hogí. 22 Aur jaisá Ḳhudá ne farmáyá waisáhí Núha bajá láyá.

SA'TWA'N BA'B.

1 Aur Ḳhuda'wand ne Núha se kahá, ki Tú apne sab ḳhándán samet kistí meṉ á; kyúnki maiṉ ne apne huzúr meṉ tujhí ko is zámáne meṉ sádiq dekhá. 2 Sab pák jándároṉ meṉ se sát sát, nar aur unkí máda, aur un meṉ se jo pák nahíṉ hai, do do nar aur unkí máda apne pás le. 3 Aur ásmán ke parindoṉ meṉ se bhí jo pák haiṉ, sát sát nar aur máda, táki tamám zamín par unkí nasl báqí rahe. 4 Kyúnki sát din ke bád maiṉ zamín par chálís din rát pání barsáúngá, aur sab maujúdát ko, jise maiṉ ne banáyá zamín par se miṭá ḍálúngá. 5 Aur Núha ne sab wuhí kiyá, jo Ḳhuda'wand ne use farmáyá thá.

6 Aur Núha chha sau baras ká thá jab túfán ká pání zamín par áyá. 7 Tab Núha aur uske beṭe, aur uskí jorú, aur uske beṭoṉ kí jorúíṉ uske sáth túfán ke pání ke sabab kistí meṉ gae. 8 Aur pák chárpáeoṉ meṉ se, aur un chárpáeoṉ meṉ se, jo pák nahíṉ, aur parindoṉ meṉ se, aur zamín ke harek rengnewáloṉ meṉ se, 9 Do do nar o máda Núha ke sáth kishtí meṉ, jaisá ki Ḳhudá ne Núha ko farmáyá, dáḳhil húe.

10 Aur sát din ke bád aisá húá ki túfán ká pání zamín par áyá. 11 Jab Núha kí umr chha sau baras kí húí, dúsre mahíne kí satrahwín táríḳh ko usí din baṛe samundar ke sab sote phúṭ nikle, aur ásmán kí khirkíáṉ khul gaíṉ. 12 Aur chálís din rát zamín par pání kí jhaṛí lagí rahí. 13 Usí din Núha aur Sim aur Hám aur Yáfit Núha ke beṭe, aur Núha kí jorú, aur uske beṭoṉ kí tín jorúáṉ, 14 We, aur har tarah ke jánwar, aur har tarah ke chárpáe, aur har tarah ke rengnewále jo zamín par rengte haiṉ, aur har tarah ke parinde kishtí meṉ dáḳhil húe. 15 Aur sabhoṉ meṉ se jin meṉ zindagí ká dam hai joṛe joṛe Núha ke pás kishtí meṉ áe. 16 Jo áe sab nar o máda the, jaisá ki Ḳhudá ne use farmáyá thá. Aur Ḳhudá ne uske píchhe band kiyá.

17 Aur chálís din túfán zamín par rahá aur pání baṛhá, aur kishtí ko úpar uṭhá diyá : so kishtí zamín par se uṭh gaí. 18 Aur pání zamín par baṛhá aur bahut ziyáda húá, aur kishtí pání ke úpar bahtí rahí. 19 Aur pání zamín par niháyat baṛh gayá, aur sab unche paháṛ, jo ásmán ke níche haiṉ, chhip gae. 20 Pandrah háth pání paháṛoṉ se baṛhá, aur we ḍúb gae. 21 Aur sab jándár jo zamín par chalte haiṉ, parinde aur charinde, aur janglí jánwar, aur kíṛe makoṛe jo zamín par rengte haiṉ, aur sab insán mar gae ; 22 Sab jinke nathnoṉ meṉ zindagí ká dam thá, we jo ḳhushkí par the, mar gae. 23 Aur sab maujúdát, jo zamín par thí, miṭ gae, insán se leke haiwán tak, aur kíṛe makoṛoṉ, aur ásmán ke parindoṉ tak, we sab zamín se miṭ gae ; faqat Núha aur jo uske sáth kishtí par the, bach rahe. Aur pání deṛh sau din tak zamín par bahtá rahá.

A'ṬHWA'N BA'B.

1 Phir Ḳhudá ne Núha, aur sab jánwaron aur sab chárpáeon ko, jo uske kishtí men the, yád kiyá; aur Ḳhudá ne zamín par ek hawá chaláí, aur pání phir gayá. 2 Aur samundar ke sote aur ásmán kí khirkíán band húín, aur ásmán se menh tham gayá. 3 Aur pání zamín par se rafta ghaṭṭá játá thá, aur deṛh sau din ke bád kam húá. 4 Aur sátwen mahíne kí satrahwín táríḳh ko Arárát ke paháṛon par kishtí ṭik gaí. 5 Aur pání daswen mahíne tak ghaṭṭá játá thá; aur daswen mahíne kí pahlí táríḳh ko paháṛon kí choṭíán nazar áín.

6 Aur chálís din ke bád yún húá ki Núha ne kishtí kí khirkí, jo usne banáí thí, khol dí. 7 Aur us ne ek kauwe ko uṛá diyá; so wuh niklá aur jab tak ki zamín par se pání súkh na gayá, áyá jáyá kartá thá. 8 Phir usne ek kabútrí apne pás se uṛá dí, ki dekhe kyá zamín par pání ghaṭá yá nahín. 9 Par kabútrí ne panjá ṭekne kí jagah na páí, aur uske pás kishtí men phir áí: kyúnki tamám rúe zamín par pání thá: tab usne háth baṛháke use le liyá, aur apne pás kishtí men rakhá. 10 Phir usne aur sát roz sabr kiyá, tab us kabútrí ko phir kishtí se uṛá diyá. 11 Aur wuh kabútrí shám ke waqt uske pás phir áí, aur dekho, zaitún kí ek tází pattí uske munh men thí; tab Núha ne málúm kiyá ki ab pání zamín par kam húá. 12 Aur wuh aur bhí sát din ṭhahará, bád uske phir us kabútrí ko uṛá diyá; wuh kabhí uske pás phir na áí.

13 Aur chha sau ek baras ke pahle mahíne kí pahlí táríḳh ko yún húá ki zamín par ká pání súkh gayá; aur Núha ne kishtí kí chhat kholí, aur dekhá ki zamín súkhne lagí. 14 Aur dúsre mahíne kí sattáíswín táríḳh zamín súkh gaí thí.

15 Tab Ḳhudá ne Núha se kahá, ki tú apní jorú, 16 Aur apne beṭe, aur beṭon kí jorúán sáth leke kishtí se nikal á. 17 Aur sáre haiwánát jo tere sáth hain, kyá parinde, kyá charinde, kyá kíṛe makoṛe jo zamín par rengte hain, apne sáth le nikal, ki we zamín par phailen aur phalen aur zamín par baṛhen. 18 Tab Núha apní jorú, aur apne beṭon, aur apne beṭon ki jorúon ko lekar kishtí se niklá. 19 Sab jánwar, sab kíṛe makoṛe, aur sab parinde, sab jo zamín par rengte hain, apní apní jins ke sáth kishtí se nikal gaye.

20 Tab Núha ne Ḳhuda'wand ke liye ek mazbah banáyá, aur sáre pák charindon aur pák parindon men se lekar us mazbah par chaṛháwá chaṛháyá. 21 Aur Ḳhuda'wand ne ḳhushbú súnghí, aur Ḳhuda'wand ne apne dil men kahá ki insán ke liye main zamín ko phir kabhí lánat na karúngá; kyúnki insán ke dil ká ḳhiyál laṛakpan se burá hai, aur jaisá ki main ne kiyá phir sáre jándáron ko na márúngá. 22 Balki jab tak zamín hai, boná aur launá, sardí aur garmí, rabí aur ḳharíf, din aur rát mauqúf na honge.

NAWA'N BA'B.

1 Aur Ḳhudá ne Núha aur uske beṭon ko barkat dí, aur unhen kahá, ki phalo aur baṛho, aur zamín ko ábád karo. 2 Aur zamín ke sab charinde, aur ásmán ke sab parinde, aur zamín par sab chalnewále, aur daryá kí sab machhlíán, tum se ḍarte aur kámpte rahenge; we tumháre bas men kiye gaye. 3 Sab jíte chalte jánwar tumháre kháne ke wáste hain; main ne un sab ko ságpát kí mánind tumhen diyá.

4 Magar tum gosht ko lahú ke sáth, ki us kí ján hai, mat khána. 5 Main sirf tumháre hí ján ke ḳhún ká badlá lúngá, har ek jánwar se uská badlá lúngá, aur ádmí kí ján ká badlá ádmí ke háth se, ki uská bháí hai, lúngá. 6 Jo koí ádmí ká lahú baháwe, ádmíhí se uská lahú baháyá jáegá; kyúnki Ḳhudá ne insán ko apní súrat par banáyá hai. 7 Aur tum phalo aur baṛho, aur zamín par phailo, aur us par ziyáda ho.

8 Aur Ḳhudá ne Núha ko aur uske beṭon ko kahá. 9 Dekho, main tum se aur tumháre bád tumhárí nasl se; 10 Aur sab jándaron se jo tumháre sáth hain, kyá parind kyá charind, aur zamín ke sab jánwaron se, sabhon se, jo kishtí se utre, zamín ke har tarah ke jánwaron se, ahd kartá húṇ. 11 Tum se ahd kartá húṇ, ki koí jándár pání ke túfán se phir halák na hogá, aur túfán phir na áwegá, ki zamín ko tabáh kare. 12 Aur Ḳhudá ne kahá, ki yih us ahd ká nishán hai, jo main apne aur tumháre bích men, aur sab jándáron ke bích men jo tumháre sáth hain, pusht dar pusht hamesha ke liye kartá húṇ: 13 Main apní kamán ko badlí men rakhtá húṇ; wuh mere aur zamín ke darmiyán ahd ká nishán hogí. 14 Aur aisá hogá ki jab main zamín ke úpar bádal láún, to merí kamán bádal men dikhláí degí; 15 Aur main apne ahd ko, jo mere aur tumháre aur har tarah ke jándáron ke darmiyán hai, yád karúngá, aur túfán ká pání phir na hogá, ki sab jándáron ko tabáh kare. 16 Aur kamán bádal men hogí, aur main use dekhkar us hamesha ke ahd ko, jo Ḳhudá ke aur zamín kí sab tarah ke jándáron ke darmíyán hai, yád karúngá. 17 Pas Ḳhudá ne Núha se kahá, ki yih us ahd ká nishán hai, jo main apne aur zamín ke sab jándáron ke darmiyán, jo zamín par hain, qáim kartá húṇ.

18 Núha ke beṭe jo kishtí se utre, Sim, Hám, aur Yáfit the. Aur Hám Kanán ká báp thá. 19 Núha ke yehí tín beṭe the, aur un hí se tamám zamín ábád húí.

20 Aur Núha khetíbárí karne lagá, aur us ne ek angúr ká bág lagáyá. 21 Aur wain píkar nashe men áyá aur ḍere ke andar áp ko nangá kiyá. 22 Aur Kanán ke báp Hám ne apne báp ko nangá dekhá, aur apne do bháíon ko, jo báhar the, ḳhabar dí. 23 Tab Sim aur Yáfit ne ek kapṛá liyá aur apne donon kándhon par dhará; aur pichhle páon jáke apne báp kí barahnagí ko chhipáyá, par unkí píṭh uskí taraf thí, ki unhon ne apne báp kí barahnagí ko na dekhá. 24 Jab Núha wain ke nashe se hosh men áyá, to jo uske chhoṭe beṭe ne uske sáth kiyá thá, málúm kiyá. 25 Tab wuh bolá, ki Kanán malaún ho, wuh apne bháíon ke gulámon ká gulám hogá! 26 Phir bolá, Ḳhudáwand Sim ká Ḳhudá mubárak, aur Kanán uská gulám hogá! 27 Ḳhudá Yáfit ko phailáwe, wuh Sim ke ḍeron men rahe, aur Kanán uská gulám ho.

28 Aur túfán ke bád Núha sáṛhe tín sau baras jítá rahá. 29 Aur Núha kí sáṛí umr sáṛhe nau sau baras kí thí, tab wuh mar gayá.

Daswáṇ Báb.

1 Núha ke beṭe, Sim, Hám, aur Yáfit ká yih nasab náma hai. Aur túfán ke bád unko beṭe paidá húe. 2 Yáfit ke beṭe ye hain Gomer, aur Májúj, aur Yúnán, aur Túbál, aur Masák aur Tíras. 3 Aur Gomer ke beṭe Askanáz, aur Rífat, aur Tugar mah. 4 Aur Yúnán ke beṭe Alísa, aur Tarsís, Kittí aur Dúdání. 5 In se jazíron kí qaumen apne mulkon men apní zabánon aur ḳhándánon ke muwáfiq apní gurohon

meṉ phail gaí haiṉ. 6 Aur Hám ke beṭe Kúsh, aur Misr, aur Fút, aur Kanán. 7 Aur Kúsh ke beṭe Sibá, aur Hawílah, aur Sabtah, aur Rámah, aur Sabtika Aur Rámah ke beṭe Sabá aur Dadán. 8 Aur Kúsh se Namrúd paidá húá; wuh zamín par jabbár hone lagá. 9 Ḳhuda'wand ke sámhne wuh saiyádi jabbár thá, iswáste masl húí ki Ḳhuda'wand ke sámhne Namrúd saiyádi jabbár. 10 Aur uskí bádsháhat kí bunyád Bábil, aur Arak, aur Akkad, aur Kalnah Sinár kí zamín meṉ thí. 11 Aur us mulk se Ashúr niklá, aur Nínawah aur Rahabát i I'z aur Kalah ko; 12 Aur Nínawah aur Kalah ke darmiyán Rasan ko, jo baṛá shahr hai, banáyá. 13 Aur Misr se Lúdí, aur Anámí, aur Lihábí, aur Naftúhí, 14 Aur Fatrúsí, aur Kaslúhí, jin se Filistí nikle, aur Kaftúrí paidá húe. 15 Aur Kanán se Saidá jo uská pahlauṭá thá, aur Hitt, aur Yabúsí, 16 Aur Amúrí, aur Jirjásí, aur Hawí, aur Arqí, aur Síní 17 Aur Arwádí, aur Simárí, 18 Aur Hamátí paidá húe; bád uske Kanánioṉ ke gharáne phaile. 19 Aur Kanánioṉ kí haddeṉ Saidá se Jirár, aur Azah, aur Sadúm, aur Amúrah aur Adamah, aur Zabíán, aur Lasa tak húín. 20 Pas Hám ke beṭe apne ḳhándánoṉ aur apní zabánoṉ ke muwáfiq apne mulkoṉ aur apní gurohoṉ meṉ ye haiṉ.

21 Aur Sim ko bhí beṭe paidá húe, jo sáre baní I'br ká báp aur Yáfit ká baṛá bháí thá. 22 Sim ke beṭe I'lám, aur Ashúr, aur Arfaksad, aur Lúd aur Aram the. 23 Aur Aram ke beṭe U'z aur Húl aur Jatar aur Mas the. 24 Aur Arfaksad se Silah paidá húá, aur Silah se I'br. 25 Aur I'br ko do beṭe paidá húá; ek ká nám Falaj, kyúnki uske dinoṉ zamín kí taflíj húí; aur uske bháí ká nám Jaqtán thá. 26 Aur Jaqtán se Almudád aur Salaf aur Hisár i maut aur Uraḳh, 27 Aur Hadúrám aur Uzál aur Diqlah aur A'bil aur Abimáel, 28 Aur Sabá, aur Ofír aur Hawílah, 29 Aur U'bab paidá húe; ye sab baní Jaqtán the. 30 Aur unke makán mása se Zafár aur púrab ke paháṛ tak the. 31 Pas Sim ke beṭe apne apne ḳhándánoṉ aur apní zabánoṉ ke muwáfiq apne mulkoṉ aur apní gurohoṉ meṉ ye haiṉ. 32 So Núha ke gharánoṉ kí qarábat unke mulkoṉ aur qaumoṉ meṉ yúṉ hai; aur túfán ke bád qaumeṉ unhí se zamín par phail gaiṉ.

GYA'RAHWA'Ṉ BA'B.

1 Aur tamám zamín par ekhí zabán aur ekhí bolí thí. 2 Aur jab we púrab se rawáne húe, to aisá húá ki unhoṉ ne Sinár mulk meṉ ek maidán páyá, aur waháṉ rahne lage. 3 Aur ápas meṉ kahá, A'o, íṉṭ banáweṉ aur ág meṉ pakáweṉ. So unko pathar kí jagah íṉṭ aur gach kí jagah humar thá. 4 Aur unhoṉ ne kahá, ki A'o, ek shahr banáweṉ, aur ek burj, jiskí choṭí ásmán tak pahunche, aur yaháṉ apná nám kareṉ; aisá na ho ki tamám rúe zamín par pareshán hojáweṉ. 5 Aur Ḳhuda'wand us shahr aur burj ko, jise baní A'dam banáte the, dekhne utrá. 6 Aur Ḳhuda'wand ne kahá Dekho log ekhí aur un sab kí ekhí bolí hai, ab we yih karne lage, so we jis kám ká iráda rakhenge, us se na ruk sakenge. 7 A'o, ham utreṉ, aur unkí bolí meṉ balbalat ḍáleṉ, ki we ek dúsrí kí bát na samjheṉ. 8 Tab Ḳhudawand ne unko waháṉ se tamám rúe zamín par parágandа kiyá; so we us shahr ke banáne se báz rahe. 9 Isliye uská nám Bábil húá, kyunki Ḳhuda'wand ne waháṉ sárí zamín kí zabánoṉ meṉ balbalat ḍálí.

10 Yih Sim ká nasab náma hai. Sim ek sau baras ká húo, ki usse túfán ke do baras bád Arfaksad paidá húí. 11 Aur Arfaksad kí paidáish ke bád Sim pánch sau

baras jítá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 12 Jab Arfaksad paintís baras ká húá, usse Silah paidá húá. 13 Aur Silah kí paidáish ke bád Arfaksad chár sau tín baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 14 Silah jab tís baras ká húá to usse I'br paidá húá. 15 Aur I'br kí paidáish ke bád chár sau tín baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 17 Jab I'br chauntís baras ká thá, usse Falaj paidá húá. Aur Falaj kí paidáish ke bád I'br chár sau tís baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 18 Falaj tís baras ká thá, ki usse Riyú paidá húá. 19 Aur Riyú kí paidáish ke bád Falaj do sau nau baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 20 Riyú se tís baras kí umr meṉ Sarúj paidá húá. 21 Aur Sarúj kí paidáish ke bád Raú do sau sát baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 22 Aur jab Sarúj tís baras ká thá, usse Nahúr paidá húá. 23 Aur Nahúr kí paidáish ke bád Sarúj do sau baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 24 Nahúr se untís baras kí umr meṉ Tárah paidá húá. 25 Aur Tárah ká paidáish ke bád Nahúr ek sau unís baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 26 Aur jab Tárah sattar baras ká thá, usse Abirám, aur Nahúr aur Háran paidá húe.

27 Aur yih Tárah ká nasab náma hai. Tárah se Abirám, aur Nahúr aur Háran paidá húe, aur Háran se Lút paidá húá. 28 Aur Háran apne báp Tárah ke áge apní janambhúm, yáne Kasdíoṉ ke U'r meṉ, mar gayá. 29 Aur Abirám aur Nahúr ne joruáṉ kíṉ, Abirám kí jorú ká nám Sarí, aur Nahúr kí jorú ká nám Milkah thá, jo Háran kí beṭí thí; wuhí Milkah aur Iskáh ká báp thá. 30 Aur Sarí bánjh thí, us ko koí farzand na thá. 31 Aur Tárah ne apne beṭe Abirám aur apne pote Lút, yáne apne beṭe Háran ke beṭe ko, aur apní bahú Sarí apne beṭe Abirám kí jorú ko lekar, unke Kasdíoṉ ke U'r se rawána húá, ki Kanán ke mulk meṉ jáwe; aur we Harán tak áe aur waháṉ rahe. 32 Aur Tárah kí umr do sau pánch baras kí húí, tab Tárah Harán meṉ mar gayá.

BA'RAHWA'Ṉ BA'B.

1 Aur Ḳhuda'wand ne Abirám ko kahá, ki tú apne mulk aur apne watan aur apne báp ke ghar se us mulk meṉ, jo maiṉ tujhe dikháúngá, nikal chal. 2 Aur maiṉ tujhe ek baṛí qaum banáúngá, aur tujh ko mubárak aur terá nám baṛá karúngá, aur tú ek barkat hogá. 3 Aur unko jo tujhe barkat dete haiṉ, barkat dúngá, aur unko jo tujh par lánat karte haiṉ, lánatí karúngá; aur dunyá ke sab gharáne tujh se barkat páwenge. 4 So Abirám Ḳhuda'wand ke muwáfiq rawána húá, aur Lút bhí uske sáth chalá. Aur Abirám jab Harán se rawána húá, pachhatta baras ká thá. 5 Aur Abirám apní jorú Sarí, aur apne bhatíje Lút, aur sab mál ko, jo unhoṉ ne hásil kiyá thá, aur un ádmíoṉ ko, jo unhoṉ ne Harán meṉ páyá thá, leke Kanán ke mulk meṉ jáne ke liye niklá: so we mulki Kanán meṉ áe.

6 Aur Abirám us mulk meṉ Sikm kí bastí aur Múrah ke balút tak guzrá. 7 Us waqt mulk meṉ Kanání the. Tab Ḳhuda'wand ne Abirám ko dekhláí deke kahá, ki yihí mulk maiṉ terí nasl ko dúngá. Aur usne waháṉ Ḳhuda'wand ke jo us par záhir húá, ek qurbángáh banáyá. 8 Aur waháṉ se rawána hoke usne Baitel ke púrab ke paháṛoṉ ke pás apná ḍerá khaṛá kiyá, Baitel uske pachchhim aur A'i uske púrab thá,

aur wahán us ne Khudá ke liye ek qurbángáh banáyá, aur KHUDA'WAND ká nám lene lagá. 9 Aur Abirám rafta rafta dakhin kí taraf gayá.

10 Aur us mulk men kál pará, aur Abirám Misr men gayá ki wahán thahre; kyúnki mulk men bará kál thá. 11 Aur jab Misr ke nazdík pahúnchá, to usne apní jorú Sarí ko kahá, ki dekh, main jántá hún, ki tú khúbsúrat aurat hai. 12 Aur yún hogá, ki Misrí tujhe dekhke kahenge, ki yih uskí jorú hai: so mujh ko már dálenge, aur tujhe jítá rakhenge. 13 Tú kahiyo, ki main uskí bahin hún, táki tere sabab se merí khair ho, aur merí ján tere wasíle se salámat rahe.

14 So jab Abirám Misr men pahúnchá, Misríon ne us aurat ko dekhá ki wuh niháyat khúbsúrat hai. 15 Aur Firaun ke amíron ne bhí use dekhá, aur Firaun ke huzúr men uskí táríf kí, aur us aurat ko Firaun ke ghar men le gae. 16 Aur usne uske sabab Abirám par ihsán kiyá, ki usko bher bakrí, aur gáe bail, aur gadhe, aur gulám, aur laundí, aur gadhíán aur únt mile.

17 Par Firaun aur uske khándán par Abirám kí jorú Sarí ke sabab KHUDA'WAND kí barí már parí. 18 Tab Firaun ne Abirám ko bulákar use kahá, ki tú ne mujh se yih kyá kiyá? Kyún na jatáyá ki yih merí jorú hai? 19 Tú ne kyún kahá, ki wuh merí bahin hai, ki main ne use apní jorú banáne ko liyá? Dekh, yih terí jorú házir hai, us ko le aur chalá já. 20 Aur Firaun ne us ke haqq men logon ko hukm kiyá, tab un- hon ne use aur uskí jorú ko aur jo kuchh uská thá, rawána kiyá.

TERAHWA'N BA'B.

1 Aur Abirám Misr se apní jorú, aur apne sab mál, aur Lút ko bhí sáth leke dakhin kí taraf chalá. 2 Aur Abirám chárpáe, aur sone rupae se bará máldár thá. 3 Aur wuh safar kartá húá, dakhin se Baitel men us maqám tak pahunchá, jahán áge uská derá thá, Baitel aur Aí ke bích men, 4 Yáne us jagah, jahán us ne shurú men qurbángáh banáyá. Aur wahán Abirám ne KHUDA'WAND ká nám liyá.

5 Aur Lút ke bhí, jo Abirám ká ham safar thá, bher, bakrí, gáe, bail, aur dere the. 6 Aur us mulk men unkí gunjáish na ho saktí thí, ki ekatthe rahen: kyúnki unhe pás itná mál thá, ki we báham nahín rah sakte the. 7 Aur Abirám ke charwáhon aur Lút ke charwáhon men jhagrá húá. Aur Kanání aur Farizzí mulk men the. 8 Tab Abirám ne Lút se kahá, ki mere aur tere darmiyán, aur mere aur tere charwáhon ke darmiyán jhagrá na howe, ki ham bháí hain. 9 Kyá tamám mulk tere sámhne nahín? Tú mujh se alag ho! Agar tú báyán taraf jáwe, to main dahní taraf jáúngá: aur agar tú dahní jáwe, to main báyán jáúngá.

10 Tab Lút ne ánkh utháke Yardan kí sárí tarái dekhí ki wuh, us se áge hí KHUDA'WAND ne Sadúm aur Amúrah ko tabáh kiyá Sugr tak KHUDA'WAND ke bág aur Misr ke mulk kí mánind khúb seráb thí. So Lút ne Yardan kí sárí tarái apne liya, pasand kí, aur Lút púrab kí taraf chalá, aur we ápas se judá ho gaye. Aur Abirám Kanánke mulk men rahá, aur Lút ne tarái he shahron men Sadúm kí taraf apná derá khará kiyá. 13 Aur Sadúm ke log KHUDA'WAND kí nazar men niháyat badkár aur gunáhgár the.

14 Aur Lút ke judá hone ke bád KHUDA'WAND ne Abirám se kahá, ki apní ánkh uthá, aur us jagah se jahán tú hai, uttar aur dakhin aur púrab aur pachchhim dekh. 15 Ki yih tamám mulk jo tú ab dekhtá hai, main tujh ko aur terí nasl ko hamesha

ke liye dúngá. 16 Aur terí nasl ko main zamín ke zarron kí mánind banáúngá, ki agar koí ádmí zamín ke zarron ko gin sake, to terí nasl bhí giní jáe. 17 Uṭh, aur is mulk ke túl aur arz par phir, ki main use tujh ko dúngá. 18 Aur Abirám ne apne ḍerá uṭháyá, aur Mamrí ke balúton men jo Hibron men hain, já rahá; aur wahán Ḳhuda'wand ke liye ek qurbángáh banáyá.

CHAUDAHWA'N BA'B.

1 Aur Sínár ke Bádsháh Amráfil, aur Illásar ke Bádsháh Aryúk, aur Elám ke Bádsháh Kidarláumr, aur Jawíon ke Bádsháh Tidál ke waqt men. 2 Aisá húá ki unhon ne Sadúm ke Bádsháh Bára, aur Amúrah ke Bádsháh Birsha, aur Adma ke bádsháh Sinniab, aur Zabíán ke Bádsháh Shimebar, aur Bala yáne Sugr ke Bádsháh se laṛáí kí. 3 Ye sab Sadím kí taráí men, jo Yamm ul milh hai, ekaṭṭhe húe. 4 Bárah baras tak we Kidarláumr ke tábidár the, par terahwen baras sarkash húe. 5 Aur chaudahwen baras Kidarláumr aur we Bádsháh jo uske sáth the, áe, aur Rifáíon ko Istárát-qarnain men, aur Zúzíon ko Hám men, aur Aimíon ko Sawíqar-yatain men, aur Húríon ko un kí Koh i Shaír men El-Fárán tak, jo bayábán ke kináre par hai, márá. 7 Aur we phirke Ain i Misfat, yáne Qádís, men áe, aur Amalíqíon ke tamám maidán, aur Amúríon ko, jo Hasúntamar ke rahnewále the, márá.

8 Tab Sadúm ke Bádsháh, aur Amúrah ke Bádsháh, aur Adamah ke Bádsháh, aur Zabíán ke Bádsháh, aur Bala yáne Sugr ke Bádsháh nikle. 9 Aur Kidarláumr Elám ke Bádsháh, aur Jawíon ke Bádsháh Tidál, aur Sinár ke Bádsháh Amráfil, aur Illásar ke Bádsháh Aryúk se, chár Bádsháh pánch se laṛne ko Sadím kí taráí men muqábil húe. 10 Aur Sadím kí taráí men, naft ke bahut gaṛhe the. Aur Sadúm aur Amúrah ke Bádsháh bh//ge aur wahán gire, aur jo bache paháṛ par bhág gaye. 11 Tab we Sadúm aur Amúrah ke sab mál aur unkí sárí ḳhurák leke chale gae. 12 Aur Abirám ke bhatíje Lút ko, jo Sadúm men rahtá thá, aur uske mál ko leke chale gae.

13 Tab ek ne jo bach gayá thá jáke Abirám Ibrání ko ḳhabar dí, jo Mamrí Amúrí ke balúton men rahá; wuhí Ishkál aur Anír ká bháí thá, jo Abirám ká ham qasam thá. 14 Jab Abirám ne suná ki uská bháí giriftár húá, to usne apne síkhe húe, tín sau aṭhárah ḳhánazádon ko leke Dán tak unká taáqub kiyá. 15 Aur rát ko usne apne gulámon ko gol gol kar ke unhen márá, aur Ḳhúbah tak, jo Damishq kí uttar taraf hai, unká píchhá kiyá. 16 Aur wuh sab mál, aur apne bháí Lút ko us ke mál samet, aur auraton ko aur logon ko bhí pher láyá.

17 Aur jab wuh Kidarláumr aur uske sáth wále Bádsháhon ko márkar phirá, to Sadúm ke Bádsháh us ke milne ke liye Sawí kí taráí yáne Umbul malik takáyá. 18 Aur Malkisidiq Sálim kí Bádsháh, jo Ḳhudá ká Káhin thá, roṭí aur wain nikál láyá. 19 Aur us ne us ko barkat deke kahá, ki Ḳhudá Tálá kí taraf se, jo ásmán aur zamín ká málik hai, Abirám mubárak ho! 20 Aur mubárak Ḳhudá Tálá, jis ne tere dushmanon ko tere háth men hawále kiyá! Aur Abirám ne sabká daswán hissa usko diyá. 21 Tab Sadúm ke Badsháh ne Abirám se kahá, ki Ádmí mujh ko de, aur mál áp le. 22 Par Abirám ne Sadúm ke Bádsháh se kahá, ki main ne Ḳhuda'wand, Ḳhudá Tála ásmán aur zamín ke málik kí qasam kháí, ki main ek dháge se leke jútí

ke tasme tak tere sáre mál se kuchh na lúngá, táki tu na kahe, ki main ne Abirám ko daulatmand kiyá; 24 Magar wuh jo jawánon ne kháyá, aur un ádmíon ká hissa jo mere sáth gaye, yáne A'nír aur Ishkál aur Mamrí ká, we apná apná hissa lewen.

PANDRAHWA'N BA'B.

1 Un báton ke bád Khuda'wand ká kalám rúyá men Abirám par utrá, ki Ai Abirám, tú mat ḍar, main terí sipar aur terá bahut baṛá ajr hún. 2 Abirám ne kahá, ki Ai Khuda'wand Khudá tú mujh ko kyá degá? main to beaulád játá hún, aur mere ghar ká mukhtár Damishqí Iliázr hai. 3 Phir Abirám ne kahá, ki dekh tú ne mujhe farzand na diyá, aur dekh merá khánazád merá wáris hogá. 4 Tab Khuda'wand ká kalám uspar utrá, ki yih terá wáris nahín; balki jo tere sulb se paidá hogá, wuhí terá wáris hogá. 5 Aur wuh usko báhar legayá aur kahá, ki Ab ásmán kí taraf nigáh kar aur sitáron ko gin, agar gin sake; aur use kaha, ki Terí aulád aisehí hogí. 6 Aur wuh Khuda'wand par ímán láyá, aur yih uske liye sadáqat mahsúb húí. 7 Tab usne use kahá, ki main Khuda'wand hún, jo tujhe Kasdíon ke mulk se nikál láyá, ki tujh ko yih mulk mírás men dún. 8 Aur usne kahá, ki Ai Khuda'wand Khudá, main kyúnkar jánún ki uská wáris húngá? 9 Usne use kahá, ki Tín baras kí ek bachhiyá, aur tín baras kí bakrí aur tín baras ká menḍhá, aur ek qumrí aur ek kabútar ká bachchá mere wáste lá. 10 Aur wuh uske wáste yih sab láyá, aur unke bích se do ṭukṛe kíe, aur har ek ṭukṛa uske dúsre ṭukṛe ke muqábil rakhá, magar parindon ke ṭukṛe na kiye. 11 Tab shikárí parinde un láshon par utre, par Abirám unhen hankáyá kiyá. 12 Jab áftáb garúb hone lagá, to Abirám par baṛí nínd gálib húí, aur dekh, ek baṛí haulnák tárikí us par áí. 13 Aur us ne Abirám se kahá, ki Yaqín ján ki terí aulád ek mulkmen jo uská nahín, pardesí hogí, aur wahán ke logon ke gulám banenge, aur we chár sau baras tak unhen dukh denge. 14 Lekin us qaum ká bhí jiske we gulám honge, insáf karúngá aur we bád uske baṛí daulat leke niklenge. 15 Aur tú sahíh salámat apne báp dádon men já milegá, aur khúb sá buḍḍhá hoke gáṛá jáegá. 16 Aur dekh chauthí pusht men we yahán phir áwenge, kyúnki Amúríon ke gunáh ab tak púre na húe. 17 Jab súraj ḍúbá, aur andherá ho gayá, to ek tanúr jis se dhúwán uṭhtá thá, aur ek jaltí mashál un ṭukṛon ke bích men se hokar guzar gaí.

18 Usí din Khuda'wand ne Abirám se ahd karke kahá, ki main Misr kí nadí se leke Furát kí baṛí nadí tak: 19 Qainí, aur Qinzí, aur Qadmúní, aur Hittí, aur Farizzí, aur Rifáí, aur Amúrí, aur Kanání, aur Jirjásí, aur Yabúsí ká mulk bhí terí aulád ko dúngá.

SOLAHWA'N BA'B.

1 Aur Sarí, Abirám kí jorú, koí laṛká na janí; aur uskí ek Misrí launḍí thí, jiská nám Hájirah. 2 Aur Sarí ne Abirám se kahá, ki dekh, Khuda'wand ne mujhe janne se báz rakhá: tú merí launḍí ke pás já, sháyad usse merá ghar ábád howe. Aur Abirám ne uskí bát suní. 3 So Abirám kí jorú Sarí ne bád uske ki Abirám Kanán kí zamín men das baras rahá, apní Misrí launḍí leke apne shauhar Abirám ko diyá, ki uskí jorú ho. 4 Aur wuh Hájirah ke pás gayá, aur wuh hámila húí; aur

jab us ne málúm kiyá ki main hámila húí, to apní bíbí ko haqír jáná. 5 Tab Sarí ne Abirám se kahá, ki merí musíbat tujhpar! Main ne apní laundí tujhe dí; aur ab jo us ne ápko hámila dekhá, to main uskí nazaron men haqír ho gaí: merá aur terá insáf Khudáwand kare! 6 Abirám Sarí se kahá, ki Terí laundí tere bas men hai: jo dánist men achchhá ho, so uske sáth kar. Tab Sarí ne us par sakhtí kí, aur wuh us se bhág gaí.

7 Aur Khudáwand ke Firishte ne use maidán men pání ke ek chashme ke pás páyá, yáne us chashme ke pás jo Súr kí ráh par hai. 8 Aur us ne kahá, ki Ai Sarí kí laundí Hájirah, tú kahán se átí, aur kidhar játí hai? Wuh bolí, ki main apní bíbí Sarí se bhágí hún. 9 Khudáwand ke Firishte ne use kahá, ki tú apní bíbí pás phir já, aur uski tábi rah. 10 Khudáwand ke Firishte ne use kahá, ki main terí aulád ko bahut barháúngá, ki wuh kasrat se giní na jáe. 11 Aur Khudáwand ke Firishte ne use kahá, ki tú hámila hai, aur ek betá janegí, uská nám Ismáel rakhná; ki Khudáwand ne terá dukh sun liyá. 12 Wuh wahshí ádmí hogá, uská háth sab se aur sab ke háth us se barkhiláf honge, aur wuh apne sab bháíon ke sámhne búdbásh karegá. 13 Aur us ne Khudáwand ká nám, jo us se hamkalám húá, Anta Iláh Ul Ráí rakhá; ki wuh bolí, kyá main yahán dekhne ke bád dekhtí hún? 14 Is sabab se us kúe ká nám Ber ul Hai ul Ráí rakhá; wuh Qádis aur Bárid ke darmiyán hai.

15 Aur Hájirah Abirám se ek betá janí, aur Abirám ne us bete ká nám jo Hájirah janí Ismáel rakhá. 16 Aur jab Abirám ko Hájirah se Ismáel paidá húá, tab Abirám chhiyásí baras ká thá.

SATRAHWÁN BÁB.

1 Jab Abirám ninánawí baras ká húá, tab Khudáwand Abirám ko nazar áyá, aur uske kahá: ki main Qádir Khudá hún, tú mere huzúr men chal, aur kámil ho. 2 Aur main apne aur tere darmiyán ahd kartá hún, main tujhe niháyat barháúngá. 3 Tab Abirám munh ke balgirá, aur Khudá usse hamkalám hokar bolá. 4 Ki dekh, main tujh se yih ahd kartá hún, ki tú bahut qaumon ká báp hogá. 5 Aur terá nám phir Abirám na rahegá, balki terá nám Abirahám húá; kyúnki main ne tujhe bahut qaumon ká báp thahráyá. 6 Aur main tujhe bahut baromand kartá hún, aur qaumen tujh se paidá hongí, aur bádsháh tujh se niklenge. 7 Aur main apne aur tere darmiyán, aur tere bád terí nasl ke darmiyán unke pusht dar pusht ke liye apná ahd jo hamesha ká áhd ho, kartá hún; ki main terá aur tere bád terí nasl ká Khudá húngá. 8 Aur main tujh ko aur tere bád terí nasl ko Kanán ká tamám mulk, jismen tú pardesí hai, detá hún; ki hamesha ke liye milk ho, aur main unká Khudá húngá. 9 Phir Khudá ne Abirahám se kahá, ki tú aur tere bád terí nasl pusht dar pusht mere ahd ko nigáh rakhen. 10 Aur merá ahd jo mere aur tumháre darmiyán, aur tere bád terí nasl ke darmiyán, jise tum yád rakho, yih hai, ki tum men se harek mard ká khatná kiyá jáwe. 11 Aur apne badan kí khulrí ká khatná karo, aur yih us ahd ká nishán hogá, jo mere aur tere darmiyán hai. 12 Tumhárí pusht dar pusht har larke ká jab wuh áth roz ká hai, khatná kiyá jáegá, kyá ghar ká paidá, kyá pardesí se kharídá ho, jo terí nasl ká nahín. 13 Tere khánazád aur tere zarkharíd ká khatna kiyá jáwe, aur merá ahd tumháre jismon men ahd i abadí hogá. 14 Aur wuh

jiská khatná nahíṉ húá, wuhí shakhs apne logoṉ meṉ-se kaṭ jáe, ki us ne merá ahd toṛá.

15 Aur Khudá ne Abirahám se kahá, ki tú apní jorú Sarí ko Sarí mat kah, balki uská nám Sarah hai. 16 Maiṉ use barkat dúngá, aur us se bhí tujhe ek beṭá bakhshúngá; maiṉ use barkat dúngá, ki wuh qaumoṉ kí má hogí, aur mulkoṉ ke Bádsháh usse paidá honge. 17 Tab Abirahám muṉh ke bal girá, aur haṉske dil meṉ kahá, ki kyá sau baras ke mard ko beṭá paidá hogá, aur kyá Sarah jo nauwe baras kí hai, janegí? 18 Aur Abirahám ne Khudá se kahá, ki kásh ki Ismáel tere jítá rahe! 19 Tab Khudá ne kahá, ki Beshakk terí jorú Sarah tere liye ek beṭá janegí, tú us ká nám Izháq rakhná, aur maiṉ us se aur bád uske uskí aulád se apná ahd, jo hamesha ká ahd hai, karúngá. 20 Aur Ismáel ke haqq meṉ maiṉ ne terí suní: dekh maiṉ use barkat dúngá, aur use baromand karúngá, aur use bahut baṛháúngá; aur us se bárah sardár paidá honge, aur maiṉ usse baṛí qaum banáúngá. 21 Lekin maiṉ Izháq se, jisko Sarah dúsre sál isí waqt janegí, apná ahd karúngá. 22 Aur jab Khudá Abirahám se báteṉ kar chuká, to uske pás se úpar gayá. 23 Tab Abirahám ne apne beṭe Ismáel, aur apne sab khánazádoṉ, aur apne sab zarkharídoṉ ko, yáne Abirahám ke ghar ke logoṉ meṉ jitne mard the, sab ko liyá, aur usí roz unká khatná kiyá, jistaráh Khudá ne usko farmáyá thá. 24 Jis waqt Abirahám ká khatna húá, wuh ninánawí baras ká thá; aur jab uská beṭe Ismáel ká khatna húá, wuh terah baras ká thá. 26 So usí roz Abirahám aur uske beṭe Ismáel ká khatna húá. Aur uske ghar ke mard kyá ghar ke paidá, kyá pardesíoṉ se kharíde, sabká uske sáth khatna húá.

AṬHA'RAHWA'Ṉ BA'B.

1 Phir KHUDA'WAND Mamrí ke balútoṉ meṉ use nazar áyá, aur wuh din garmí ke waqt apne khaime de darwáze par baiṭhtá tha. 2 Aur usne jo apní ánkheṉ uṭháíṉ, to kyá dekhá? ki tín mard uske pás khaṛe haiṉ. Wuh unheṉ dekhkar khaime ke darwáze se unke milne ko dauṛá, aur zamín tak unke áge jhuká, aur bolá, ki. 3 Ai Khudáwand, agar mujh par terí mihrbání hai, to apne bande ke pás se chale na jáiye. 4 Ki thoṛásá pání láúṉ, aur apná páṉw dhokar us darakht ke níche árám kíjiye. 5 Maiṉ thoṛí roṭí látá húṉ, tázadam hoke jáiyo; kyúnki isliye apne bande ke yaháṉ áe ho. Tab unhoṉ ne kahá, Yúṉhíṉ kar, jaisá tú ne kahá. 6 Aur Abirahám khaime meṉ Sarah ke pás dauṛá gayá aur kahá, ki Tín paimána áṭá leke jald gúndhke phulke paká. 7 Aur Abirahám galle kí taraf dauṛá, aur ek moṭá táza bachhrá lákar ek jawán ko diyá, aur usne jald use taiyár kiyá. 8 Phir us ne ghí aur dúdh aur us bachhre ko, jo us ne pakwáyá, thá, leke unke sámhne rakhá, aur áp unke pás darakht ke níche khaṛá rahá, aur unhoṉ ne kháyá.

9 Tab unhoṉ ne use kahá, ki Terí jorú Sarah kaháṉ hai? Wuh bolá, dekho khaime meṉ hai. 10 Aur us ne kahá, maiṉ muaiyan waqt par tere pás phir áúngá, aur dekh terí jorú Sarah ko beṭá hogá. Uske píchhe khaime ke darwáze meṉ Sarah uskí suntí thí. 11 Aur Abirahám aur Sarah buḍḍhe aur bahut din ke the, aur Sarah se auratoṉ kí mamúlí ádat mauqúf ho gaí thí. 12 Tab Sarah ne apne dil meṉ haṉskar kahá, ki bád uske ki maiṉ záíf ho gaí, aur merá kháwind bhí buḍḍhá húá, kyá mujh ko khushí hogí? 13 Phir KHUDA'WAND ne Abirahám se kahá, ki

Sarah kyúṉ haṉskar bolí, ki kyá maiṉ jo aisí buṛhiyá ho gaí húṉ, sach mach janúngí? 14 Kyá Ḳhudá'wand ke nazdík koí bát mushkil hai? Maiṉ muaiyan waqt tujh pás phir áúngá, aur Sarah ko beṭá hogí. 15 Tab Sarah ne ḍar ke máre inkár karke kahá, ki maiṉ nahíṉ haṉsí. Usne kahá, nahíṉ tú albatta haṉsí.

16 Tab we mard waháṉ se uṭhke Sadúm kí taraf mutawajjih húe, aur Abirahám rukhsat karne ko un ke sáth chalá. 17 Aur Ḳhudá'wand ne kahá, ki yih jo maiṉ kartá húṉ, kyá Abirahám se chhipáúṉ? 18 Abirahám to ek baṛí aur buzurg qaum hogá, aur zamín kí sab quameṉ us se barkat páwengí. 19 Kyúnki maiṉ usko jántá húṉ, ki wuh apne beṭoṉ aur apne bád apne gharáne ko hukm karegá, aur we Ḳhudá'wand kí ráh kí nigáhbání karke adlo insáf karenge, táki Ḳhudá'wand Abirahám ke wáste, jo kuchh ki us ne uske haqq meṉ kahá hai, púrá kare. 20 Phir Ḳhudá'wand ne kahá, isliye ki Sadúm aur Amúrah ká baṛá shor húá, aur unke gunáh baṛh gae. 21 Maiṉ utarke dekhúngá, ki unhoṉ ne us shor ke mutábiq jo mujh tak pahunchá bilkull kiyá hai, yá nahíṉ; maiṉ daryáft karúngá. 22 Tab we mard waháṉ se rawána hoke Sadúm kí taraf chale; par Abirahám hanoz Ḳhudá'-wand ke huzúr meṉ khaṛá rahá.

23 Tab Abirahám nazdík jáke bolá, Kyá tú nek ko bad ke sáth halák karegá? 24 Sháyad pachás sádiq is shahr meṉ hoṉ: kyá tú use halák karegá, aur un pachás sádiqoṉ ke ḳhátir jo us ke darmiyán haiṉ, is maqám ko na chhoṛegá? 25 Aisá karná tujh se baíd hai, ki nek ko bad ke sáth már ḍále, aur nek bad barábar ho jáweṉ; yih tujh se baíd hai! Kyá tamám dunyá ká insáf karnewálá insáf na karegá? 26 Tab Ḳhudá'wand ne kahá, ki Agar maiṉ Sadúm ke shahr meṉ pachás sádiq páúṉ, unke wáste tamám mulk ko chhoṛúngá. 27 Abirahám ne jawáb diyá aur kahá, ki dekh maiṉ ne Ḳhudá'wand se bolne meṉ jurát kí, agarchi maiṉ ḳhák aur rákh húṉ. 28 Sháyad pachás sádiqoṉ se pánch kam hoṉ; kyá un pánch ke wáste tú tamám shahr ko nest karegá? Usne kahá, Agar maiṉ waháṉ paintálís páúṉ, to nest na karúngá. 29 Phir usne use kahá, ki Sháyad waháṉ chálís páe jáeṉ. Tab usne kaha, ki maiṉ un chálís ke wáste bhí na karúngá. 30 Usne kahá, ki Ḳhudá'wand ḳhafá na hoṉ, to maiṉ phir kahúṉ. Sháyad waháṉ tís páe jáeṉ. Wuh bolá, ki Agar maiṉ waháṉ tís páúṉ, to maiṉ yih na karúngá. 31 Usne kahá, dekh maiṉ ne Ḳhudawand se bát karne meṉ jurát kí. Sháyad waháṉ bís páe jáeṉ. Wuh bolá, maiṉ bís ke wáste bhí use nest na karúngá. 32 Tab usne kaha, Ḳhudá'wand ḳhafá na hoṉ, to maiṉ ab ke bár phir kahúṉ. Sháyad waháṉ das páe jáeṉ. Wuh bolá, maiṉ das ke wáste bhí use nest na karúngá. 33 Jab Ḳhudá'wand Abirahám se báteṉ kar chuká, to chalá gayá; aur Abirahám apne makán ko phirá.

UNI'SWA'Ṉ BA'B.

1 Aur we do firishte shám ko Sadúm meṉ áe; aur Lút Sadúm ke phátak par baiṭhtá thá. Aur Lut unheṉ dekhkar unke istiqbál ke liye uṭhá. 2 Aur apná sir zamín tak jhukáyá, aur kahá, ki Ai mere Ḳhudáwand bande ke ghar chaliye, aur rát bhar rahiye, aur apne páon dhoiye, aur fajr ko uṭhkar sidháriye. Unhoṉ ne kahá, Nahíṉ, ham rát bhar báhar hí rahenge. 3 Par jab wuh un se bahut bajidd

húá, to we us taraf chale, aur us ke ghar gae; aur usne unkí mihmání kí, aur fatírí roṭí pakáí, aur unhon ne kháí.

4 Aur us se pahle ki we leṭe, shahr ke mardon, yáne Sadúm ke mardon, ne jawán se leke buḍḍhe tak aur sab logon ne har taraf se us ghar ko gher liyá. 5 Aur unhon ne Lút ko pukárke kahá, ki We mard jo áj kí rát tere yahán áye, kahán hain? Unhen hamáre pás báhar lá, ki ham un se suhbat karen. 6 Tab Lút darwáze se un pás báhar gayá, aur kiwáṛ apne píchhe band kiyá. 7 Aur kahá, ki ai bháío, aisá burá kám na karo. 8 Dekho merí do beṭíán hain, jo mard se wáqif nahín; unko tumháre pás nikál láún: jo tumhárí nazar men pasand ho, un se karo; magar un mardon se kuchh kám na rakho; kyúnki we isí wáste merí chhat ke sáye men áe. 9 Unhon ne kahá, ki haṭ já! Phir kahá, ki yih ek shaḳhs guzrán karne áyá, aur hákimí kiyá cháhtá hai? Ab ham tere sáth unse ziyáda badsalúkí karenge. Tab we us mard, yáne Lút par hamla karke áe, aur kiwáṛ toṛne ko lapake. 10 Tab un mardon ne apne háth baṛhá ke Lút ko apne pás ghar men khainch liyá, aur darwáza band kar diyá. 11 Aur un mardon ko jo ghar ke darwáze par the, kyá chhoṭe kyá baṛe, andhá kar diyá; so we darwáza ḍhúnḍhte ḍhúnḍhte thak gae.

12 Tab un mardon ne Lút se kahá, Kyá yahán terá aur koí hai, dámád yá beṭe yá beṭíán, aur jo koí terá is shahr men hai, tú use lekar is maqám se nikal já. 13 Kyúnki ham is maqám ko gárat karte hain, is liye ki unká shor Ḳhudáwand ke huzúr men bahut baṛhá, aur Ḳhudáwand ne uske gárat karne ko hamen bhejá. 14 Tab Lút báhar jáke apne dámádon se, jinhen uskí beṭíán biyáhí thín, bolá, aur unse kahá, ki Uṭho aur is maqám se niklo; kyúnki Ḳhudáwand is shahr ko gárat karegá. Lekin wuh apne dámádon kí nazar men muzhik sá málúm húá.

15 Jab subh húí firishton ne Lút se kahá, jaldí kar, uṭh, apní jorú aur apne do beṭíán jo yahán maujúd hain le, aisá na ho ki tú bhí is shahr kí badí men giriftár ho. 16 Aur jab wuh derí kartá thá, un mardon ne uská aur uskí jorú ká aur uskí donon beṭíon ká háth pakṛá, kyúnki Ḳhudáwand kí mihrbání un par húí, aur we unhen nikálkar shahr ke báhar le gae. 17 Aur jab unko báhar nikálá, to kahá, ki Apní ján lekar bhág, apne píchhe mat dekh, aur maidán men kahín na ṭhahar, paháṛ par bhág já, na ho ki halák ho jáwe. 18 Aur Lút ne unse kahá, ki Ai Ḳhudáwand aisá na ho. 19 Ki dekh tú ne apne bande par rahm kí nazar kí, aur tú ne mujh par aisá baṛá fazl kiyá, ki merí ján bacháí: main ab paháṛ par nahín já saktá; na ho ki mujh par aisí koí musíbat paṛe, ki main mar jáún. 20 Dekh, yih shahr qaríb hai, main usmen bhág jáún, aur wuh sagír hai: marzí ho to wahán bhág jáún; kyá wuh sagír nahín? So merí ján bachegí. 21 Us ne use kahá, ki dekh, main ne is bát men bhí terí arz qabúl kí, ki is shahr ko jiske wáste tú ne kahá, gárat na karúngá. 22 Jald udhar bhág, ki jab tak tú wahán na pahúnche, main kuchh kar nahín saktá hún. Iswáste us shahr ká nám Sogr rakhá gayá.

23 Aur jiswaqt Lút Sogr men dáḳhil húá súraj kí roshní zamín par phailí 24 Tab Ḳhudáwand ne Sadúm aur Amúrah par ghandhak aur ág Ḳhudáwand kí taraf se ásmán se barsáí. 25 Aur usne un shahron ko, aur sárí taráí, sur shahron ke sab rahnewálon ko, zamín kí nabát tak nest kiyá. 26 Aur uskí jorú ne píchhe phir ke dekhá, aur wuh namak ká khambhá ban gaí.

27 Aur Abirahám fajr ko sawere uṭh ke us jagah gayá, jahán wuh Ḳhudáwand

ke huzúr khaṛá thá; 28 Aur Sadúm aur Amúrah aur tamám taráí kí taraf mutwajjih hoke dekhá ki zamín se dhúwán̤, bhaṭṭhe ká sá dhúwán̤ uṭh rahá hai. 29 Aur jab Ḳhudá ne taráí kí shahron̤ ko nest kiyá, to Ḳhudá ne Abirahám ko yád kiyá, aur un shahron̤ ko, jahán̤ Lút rahtá thá, gárat karte húe Lút ko us balá se bacháyá.

30 Aur Lút Sogr se apní donon̤ beṭíon̤ samet nikal kar paháṛ par já rahá, is liye ki Sogr men̤ rahne se use dahshat húí; aur wuh aur uskí donon̤ beṭíán̤ ek gár men̤ rahne lagí. 31 Tab baṛí ne chhoṭí se kahá, ki hamárá báp buḍḍhá hai, aur zamín̤ par koí mard nahín̤, jo dunyá ke dastúr ke muwáfiq ham se suhbat kare: 32 Ao ham apne báp ko wain piláwen̤, aur us se hambistar howen̤, ki apne báp se nasl báqí rakhen̤. 33 So usí rát apne báp ko wain piláí; aur baṛí gaí, aur apne báp se hambistar húí; par usne leṭte aur uṭhte waqt use na pahcháná. 34 Aur dúsre roz baṛí ne chhoṭí se kahá, ki Dekh kal rát ko main̤ apne báp se hambistar húí; áo, áj rát bhí usko wain piláwen̤, aur tú bhí jáke us se hambistar ho, ki ham apne báp se nasl báqí rakhen̤. 35 So us rát ko bhí unhòn̤ ne apne báp ko wain piláí, aur chhoṭí uṭh ke us se hambistar húí; aur us ne leṭte aur uṭhte waqt use na pahcháná. 36 So Lút kí donon̤ beṭíán̤ apne báp se hámila húín̤. 37 Aur baṛí ek beṭá janí, aur uská nám Moab rakhá; wuh Moabíon̤ ká, jo abtak hain̤, báp húá. 38 Aur chhoṭí bhí ek beṭá janí, aur uská nám Bin Ammí rakha; wuh Baní Ammún ká, jo ab tak hain̤, báp húá.

BI'SWA'N̤ BA'B,

1 Aur Abirahám wahán̤ se dakhin kí zamín̤ kí taraf chalá, aur Qádis aur Súr ke bích men̤ ṭhahrá, aur Jirár men̤ já rahá. 2 Aur Abirahám ne apní jorú Sarah ke haqq men̤ kahá, ki wuh merí bahin hai. Tab Jirár ke Bádsháh Abimalik ne log bhej kar Sarah ko mangwáyá. 3 Lekin rát ko Ḳhudá Abimalik ke ḳhwáb men̤ áyá aur use kahá, ki Dekh, tú us aurat ke sabab, jo tú ne liyá, maregá; kyúnki wuh ḳhasamwálí hai. 4 Par Abimalik uske pás nahín̤ gayá thá. So us ne kahá, ki Ai Khudáwand, kyá tú ek sádiq qaum ko bhí máregí? 5 Kyá usne mujhe nahín̤ kahá, ki wuh merí bahin hai? Aur wuh bhí bolí, ki Wuh merí bháí hai? Main̤ ne to apne dil kí rástí aur háth kí pákizagí se yih kiyá. 6 Aur Ḳhudá ne use ḳhwáb men̤ kahá, ki main̤ bhí yih jántá hún̤, ki tú ne apne dil kí rástí se yih kiyá, aur main̤ ne bhí tujhe roká, ki tú merá gunáh na kare, is liye tujhe usko chhúne na diyá. 7 Ab tú us mard kí jorú pher de, kyúnki wuh nabí hai, aur wuh tere liye duá mángegá, aur tú jítá rahegá; par agar use pher na degá, tú yih ján rakh ki tú, aur sab jo tere hain̤, zarúr mar jáenge

8 Tab Abimalik ne fajr ko sawere uṭhkar apne sab naukaron̤ ko buláyá, aur unko ye sab báten̤ sunáín̤; tab we log bahut ḍar gaye. 9 Aur Abimalik ne Abirahám ko buláke kahá, ki Yih kyá hai, jo túne mujhe kiyá? Main̤ ne terá kyá gunáh kiyá, ki tú mujh par aur merí bádsháhat par yih baṛá gunáh láyá? Tú n̤e mujh se aisá kám kiyá jo karná munásib nahín̤. 10 Abimalik yih bhí Abirahám se kahá, ki Tú ne kyá dekhá, ki aisá kám kiyá. 11 Abirahám bolá, ki main̤ ne kahá, ki hargiz Ḳhudá ká ḳhauf yahán̤ nahín̤ hai, aur we merí jorú ke wáste mujh ko már ḍálenge. 12 Aur wuh to sach merí bahin hai, mere báp kí beṭí, par merí mán̤ kí beṭí nahín̤: so merí jorú húí. 13 Aur jab ki Ḳhudá ne mere báp ke ghar se mujhe áwára

kiyá, to main ne use kahá, ki mujh par yih terí mihrbání hogí, ki jahán kahín ham jáwen, mere haqq kahiyo, ki Wuh merá bháí hai.

14 Tab Abimalik ne bheṛ bakrí aur gáe bail aur gulám aur laundíon ko lekar, Abirahám ko diyá, aur uskí jorú Sarah ko bhí usko pher diyá. 15 Phir Abimalik ne kahá, ki Dekh, merá mulk tere sámhne hai, jahán dil lage, wahán rahá kar. 16 Aur Sarah se kahá, ki Dekh, main ne tere bháí ko hazár rúpiyá diyá: wuh tere wáste aur sab ke wáste jo tere sáth hain, aur sab gairon ke wáste burqa howe: so uskí malámat húí. 17 Aur Abirahám ne Ḳhudá se dúá mángí, aur Ḳhudá ne Abimalik aur uskí jorú aur laundíon ko changá kiyá, ki we janne lagín. 18 Ki Ḳhudáwand ne Abimalik ke ḳhándán kí sab kokh ko Abirahám kí jorú Sarah ke muámala ke sabab band kar diyá thá.

IKKÍSWÁN BÁB.

1 Aur Ḳhudá ne jaisá farmáyá thá, Sarah par nazar kí, aur Ḳhudáwand ne jaisá kahá thá, Sarah ke haqq men kiyá. 2 Aur Sarah hámila húí, aur Abirahám se buṛhápe men usí muqarrar waqt par jo Ḳhudá ne use kahá thá, ek beṭá jani. 3 Aur Abirahám ne apne beṭe ká nám jo usse paidá húá, jo Sarah usse janí, Izhák rakhá. 4 Aur Abirahám ne jaisá ki Ḳhudá ne use hukm diyá thá, áṭhwen din apne beṭe Izhák ká ḳhatná kiyá. 5 Aur jab uská beṭá Izhák paidá húá, to Abirahám sau baras ká thá. 6 Aur Sarah ne kahá, ki Ḳhudá ne mujhe hansáyá, aur sab sunnewále merí tazhík karenge. 7 Phir wuh bolí, koí Abirahám se kah saktá thá, ki Sarah laṛkon ko dúdh pilávegí? ki main uske buṛhápe men beṭá janí! 8 Aur wuh laṛká baṛá húá, aur uská dúdh chhuṛáyá gayá, aur Izhák ke dúdh chhuṛáne ke din Abirahám ne baṛí ziyáfat kí.

9 Aur Sarah ne dekhá, ki Hájirah Misrí ká beṭá, jo wuh Abirahám se janí, mazhakah kartá hai. 10 Tab usne Abirahám se kahá, ki is laundí aur uske beṭe ko nikál de; kyunki yih laundí bachcha mere beṭe Izhák ke sáth wáris na hogá. 11 Par uske beṭe ke ḳhátir yih bát Abirahám kí nazar men niháyat burí málúm húí. 12 Ḳhudá ne Abirahám se kahá, ki wuh bát is laṛke aur terí laundí kí bábat terí nazar men burí na málúm ho; sab kuchh jo Sarah ne tujhe kahá, mán: kyunki terí nasl Izhák se kahláegí 13 Aur us laundí ke beṭe se bhí main ek qaum paidá karúngá; kyunki wuh terí nasl hai. 14 Tab Abirahám ne subh ko uṭhkar roṭí, aur pání kí ek mashk lí, aur Hájirah ke kándhe par dhar dí, aur usko laṛke samet ruḳhsat kiyá; wuh rawána húí, aur Bersabá ke bayábán men bhaṭaktí phirtí thí. 15 Aur jab mashk ká pání ho chuká, tab usne us laṛke ko ek jhárí ke níche ḍál diyá; 16 Aur áp uske sámhne ek tír ke ṭappe par dúr já baiṭhí; kyunki usne kahá, main laṛke ká marná na dekhún. So wuh sámhne baiṭhí, aur chillá chilláke roí.

17 Tab Ḳhudá ne us laṛke kí áwáz suní, aur Ḳhudá ke Firishte ne ásmán se Hájirah ko pukár ke kahá, ki Ai Hájirah, tujh ko kyá húá? mat ḍar: ki us laṛke kí áwáz ne jahán wuh paṛá hai, Ḳhudá ne suní. 18 Uṭh aur laṛke ko uṭháke apne háth se sambhál, ki main usko ek baṛí qaum banáúngá. 19 Phir Ḳhudá ne uskí ánkhen kholín, aur usne pání ká ek kúá dekhá, aur jákar us mashk ko pání se bhar liyá, aur laṛke ko piláyá. 20 Aur Ḳhudá us laṛke ke sáth thá, aur wuh baṛhá aur

bayában ká rahnewálá aur tírandáz húá. 21 Aur wuh Fárán ke bayábán men rahá, aur uskí má ne mulk i Misr se ek aurat usse biyáhne ko lí.

22 Phir us waqt yún húá, ki Abimalik aur uske lashkar ká sardár Fikol ne Abirahám se kahá, ki har kám men jo tú kartá hai, Ḳhudá tere sáth hai. 23 Ab mujh se Ḳhudá kí qasam khá, ki tú na mujh se na merí ál aulád se dagá kare, balki us mihrbání ke muwáfiq jo main ne tujh par kí hai, tú mujh par aur is mulk par jis men tú pardesí húa mihrbání kare. 24 Abirahám bolá, main qasam kháúngá. 25 Tab Abirahám ne pání ke ek kúe ke wáste jise Abimalik ke naukaron ne zabardastí se chhín liyá thá, Abimalik ko málámat kí. 26 Abimalik ne kahá, ki main nahín játá hún ki kisne yih kám kiyá, aur tú ne bhí mujhe ḳhabar na dí, aur main ne áj ke siwá suná bhí nahín. 27 Aur Abiraham ne bheṛ bakrí, aur gáe bail leke Abimalik ko díe, aur donon ne ápas men ahd kiyá. 28 Aur Abirahám ne bheṛ ke sát bachchon ko jo mádah the, lekar judá rakhá. 29 Aur Abimalik ne Abirahám se kahá, ki ye bheṛon ke sát mádah bachche jo tú ne alag kar rákhe, kis wáste hain? 30 Usne kahá, is wáste ki ye sát mádah bachche tú mere háth se le, táki we mere gawáh honge, ki main ne yih kúá ḳhodá. 31 Is liye us maqám ká nám Bersabá rakhá, ki un donon qasam kháí. 32 Aur jab un donon ne Bersabá men ahd kiyá, to Abimalik aur uske lashkar ká sardár Fíkol uṭhe aur Filistíon ke mulk ko phire. 33 Tab usne Bersabá men daraḳht lagáe, aur wahán Ḳhuda'wand ká, jo Ḳhudá i álam hai, nám liyá. 34 Aur Abirahám bahut din Filistíon ke mulk men rahá.

BA'I'SWA'N BA'B.

1 Un báton ke bád yún húá, ki Ḳhudá ne Abirahám ko ázmáyá, aus use kahá, ki Ai Abirahám! Wuh bolá, main házir hún. 2 Tab usne kahá, ki tú apne iklauṭe beṭe ko jise tú piyár kartá hai, Izhák ko le, aur amín i Muríyah men já, aur use wahán paháṛon men se ek paháṛ par, jo main tujhe batáúngí, chaṛháwe ke liye chaṛhá kar. 3 Tab Abirahám núr ke taṛke uṭhá, aur apne gadhe par chárjáma kasá, aur apne sáth do jawán, aur apne beṭe Izhák ko liyá, aur charháwe kí lakṛíán chírín, aur uṭhkar us jagah jo Ḳhudá use farmáyá thá, chalá. 4 Tísre din, jab Abirahám ne apní ánkh uṭháke us jagah ko dúr se dekhá, 5 Tab Abirahám ne apne jawánon se kahá, tum yahán gadhe pás raho, main us laṛke ke sáth wahán tak játá hún, aur sijda karke phir tumháre pás átá hún. 6 Aur Abirahám ne chaṛháwe kí lakṛíán leke apne beṭe Izhák par rakhín, aur ág, aur chhúrí apne háth men lí, aur donon sáth sáth chale. 7 Tab Izhák ne apne báp Abirahám se kahá, ki Ai mere báp! Usne jawáb diyá, ki Ai beṭe, kyá? 8 Usne kahá, ki bhalá, ág, aur lakṛíán to hain; par chaṛháwe ke liye bheṛ kahán? Abirahám ne kahá, ki Ai beṭe, Ḳhudá chaṛháwe ke liye bheṛ dikhláwegá; so we donon sáth sáth chale. 9 Aur us maqám par jo Ḳhudá ne use farmáyá thá, pahunche. Tab Abirahám ne wahán ek qurbángáh banáí, aur lakṛíán chuní, aur apne beṭe Izhák ko bándhe lakṛí ke úpar qurbángáh par dhar diyá. 10 Aur Abirahám ne apná háth baṛháke chhurí lí, ki apne beṭe ko sabh kare. 11 Wahín Ḳhuda'wand ke Firishte ne use ásmán se pukárá, ki Abirahám! Wuh bolá, main házir hún. 12 Tab Firishte ne kahá, ki tú apná háth laṛke par mat baṛhá, aur use kuchh mat kar, ki ab main ne jáná, tú Ḳhudá se ḍartá hai: ki túne apne iklauṭe ko bhí mujh se dareg na kiyá. 13 Tab

Abiraháin ne apní áṉkheṉ uṭháíṉ, aur apne píchhe ek menḍhá dekhá, ki uskí síngh jháṛí meṉ aṭkí hai; Abirahám ne jákar us menḍhe ko liyá, aur usko apne beṭe ke badle meṉ chaṛháwe ke liye chaṛháyá. 14 Aur Abirahám ne us maqám ká nám Ḳhudá'wand Raáí rakhá, chunánchi yih áj tak kahá játá hai, ki Ḳhudá'wand ke paháṛ par dekhá jáegá.

15 Phir Ḳhudá'wand ke Firishte ne dobárah ásmán par se Abirahám ko pukárá, aur kahá, 15 Ḳhudá'wand bolí hai, maiṉ ne isliye ki tú ne aisá kám kiyá, aur beṭí, iklautá hí beṭá, dareg na rakhá, 17 Qasam kháí, ki maiṉ tujhe barakat par barakat dúngá, aur ásmán ke sitároṉ, aur daryá ke kináre kí mánind terí nasl ko niháyat baṛháúngá, aur terí nasl apne dushmanoṉ ke darwázoṉ kí wáris hogí. 18 Aur terí nasl se zamín kí sárí ummateṉ barakat páwengí; kyunki tú ne merí bát mání. 19 Bád uske Abirahám apne naukar pás phir gayá; we uṭhe aur ek sáth Bersabá ko gae, aur Abirahám Bersabá meṉ rahá.

20 Bád in bátoṉ ke yúṉ húá, ki Abirahám ko ḳhabar pahunchí, ki dekh Milkah bhí terá bháí Nahúr se beṭe janí: 21 U'z uská pahlauṭhá, aur uská bháí Búz, aur Qamúel, Arám ká báp, 22 Aur Kásid, aur Hazú aur Fildás aur Jidlaf aur Baitúel. 23 Aur Baitúel se Ribqah paidá húí. Milkah Abirahám ke bháí Nahúr se ye áṭh janí. 24 Aur uskí haram se jiská nám Raumah thá, usse Tábiḳh aur Jáhim aur Tuḳhas aur Mákah paidá húe.

TEI'SWA'Ṉ BA'B.

1 Aur Sarah kí umr ek sau satáís baras kí húí, yih Sarah kí umr thí. 2 Aur Sarah Qiryatarba, yáne Hibron meṉ jo Kanán meṉ hai, mar gaí; tab Abirahám Sarah par rone píṭne áyá. 3 Phir Abirahám apne murde ke pás se uṭhá, aur Baní Hitt se hamkalám hoke kahá, 4 Ki maiṉ pardesí aur tum meṉ rahnewálá húṉ: tum apne darmiyán ek qabargáh merí milkíyat kar do, ki maiṉ apne sámhne se apná murda uṭhákc gáṛúṉ. 5 Baní Hitt ne Abirahám ke jawáb meṉ kahá, ki 6 Ai Ḳhudáwand hamárí sun, ki tú hamáre darmiyán Amír ul Iláh hai, hamárí qabargáhoṉ meṉ se sab se achchhí qabargáh meṉ apne murde ko gáṛ; ham meṉ koí nahíṉ, jo tujh se apní qabargáh roke, ki tú apná murda na gáṛe. 7 Tab Abirahám khaṛá húá, aur us mulk ke logoṉ Baní Hitt ke áge jhuká; 8 Aur unne yúṉ guftgú kí, ki ab jo tumhárí marzí húí, ki apne murde ko sámhne se uṭháne gaṛúṉ, to merí suno, Suhr ke beṭe Ifrún se merí sifárish karo, 9 Ki wuh Makfílah ká gár, jo uská aur uske khet ke kináre par hai, uskí púrí qímat leke mujhe de, ki tumháre bích ek qabargáh kí, merí milkíyat ho. 10 Aur Ifrún Baní Hitt meṉ baiṭhá thá. Tab Ifrún Hittí ne Baní Hitt ke sab logoṉ ke rúbarú jo shahr ke darwáze se dáḳhil hote the, Abirahám ke jawáb meṉ kahá: 11 Nahíṉ, mere Ḳhudáwand, tú merí sun: maiṉ yih khet tujhe detá húṉ, aur wuh gár bhí jo usmeṉ hai, apne logoṉ ke áge tujhe detá húṉ: tú apne murde ko gáṛ. 12 Tab Abirahám us mulk ke logoṉ ke sámhne jhuká. 13 Phir us mulk ke logoṉ ke sámhne Ifrún se kahá, Agar tú detá hai, to merí sun: maiṉ tujhe us khet ke iwaz rupae dúngá, tú mujh se le, to maiṉ apne murde ko waháṉ gáṛúṉ. 14 Ifrún ne Abirahám ko jawáb diyá, aur kahá, mere Ḳhudáwand merí sun le; 15 Yih zamín chár sau siql kí hai; yih tere aur mere darmiyán kyá hai? apná murda gáṛ. 19 Abirahám ne Ifrún kí suní. Aur

Abirahám ne us chándí ko Ifrún ke liye tol diyá, jo usne Baní Hitt ke sámhne kahá thá, yáne chár sau siql chándí, jiskí saudágaron men chalan thí. 17 So Ifrún ká wuh khet jo Makfílah men Mamrí ke sámhne thá, aur wuh khet aur wuh gár, jo us men thá, aur sáre darakht jo us khet men aur uskí cháron taraf kí sarhadd men the, 18 Baní Hitt ke aur un sab ke rúbarú jo shahr ke darwáze se dákhil hote the, Abirahám kí milkíyat ho gae. 19 Bád uske Abirahám ne apní jorú Sarah ko Makfílah ke khet ke gár men jo Mamrí ke sámhne hai, gárá, Kanán kí zamín men Hibron wuhí hai. 20 Chunánchi wuh khet aur wuh gár jo usmen thá, Baní Hitt ne qabargáh ke liye Abirahám kí milkíyat thahrá diye.

CHAUBI'SWA'N BA'B.

1 Aur Abirahám buddhá aur bahut dinon ká thá, aur KHUDA'WAND ne sab báton men Abirahám ko barkat bakhshí thí. 2 Aur Abirahám ne apne ghar ke qadím naukar ko, jo uskí sab chízon ká mukhtár thá, kahá, Main terí minnat kartá hún, apná háth merí rán tale rakh: 3 Main tujh se KHUDA'WAND kí, jo ásmán aur zamín ká Khudá hai, qasam lúngá, ki tú Kanáníon kí betíon men se jin men main rahtá hún, mere bete ko na biyáh dená; 4 Balki tú mere watan aur mere khándán men jáiyo, aur wahán se mere bete Izháq ke liye, jorú láiyo. 5 Us naukar ne use kahá, ki Sháyad wuh aurat is mulk men mere sáth áne par rází na ho: to main tere bete ko us zamín men jahán se tú áyá, phir lejáún? 6 Abirahám ne use kahá, Khabardár, tú mere bete ko wahán hargiz na lejáná! 7 KHUDA'WAND, ásmán ká Khudá, jo mujhe mere báp ke ghar, aur janambhúm se nikál láyá, aur jisne qasam khákar mujh se kahá, ki main terí nasl ko yih zamín dúngá, wuhí tere áge apná firishta bhejegá, ki tú wahín se mere bete ke liye jorú láwe. 8 Aur agar wuh aurat tere sáth áne par rází na ho, to tú merí is qasam se chhut jáegá; par mere bete ko hargiz wahán mat lejáná. 9 Us naukar ne apná háth apne sáhib Abirahám kí rán tale rakhá, aur uske sámhne is bát par qasam khái.

10 Tab us naukar ne apne kháwind ke únton men se, das únt, aur apne kháwind kí sab tarah kí chízen lín, aur uthkar rawána húá, aur Aram-naharain men Nahúr ke shahr tak gayá. 11 Aur shám ko jiswaqt auraten pání bharne játí hain, usne us shahr ke báhar kúe ke nazdík únton ko baitháyá, 12 Aur kahá, Ai KHUDA'WAND, mere kháwind Abirahám ke Khudá, main terí minnat kartá hún, tú áj merá matlab púrá kar, aur mere kháwind Abirahám par mihrbán ho! 13 Dekh, main is kúe par khará hún, aur shahr ke logon kí betíán pání bharne átí hain. 14 Aisá kar, ki wuh chhokrí jise main kahún, ki Apní thiliyá utár, táki main píún; aur wuh kahe, ki pí aur main tere únton ko bhí piláúngí, wuh aurat ho, jise tú ne apne bande Izhák ke liye thahráyá hai; aur usí se main jánúngá, ki tú ne mere sáhib par mihrbání kí. 15 Aur aisá húá, ki wuh ye báten tamám na kar chuká, ki dekho, Ribqah jo Abirahám ke bhái Nahur kí jorú Milkah ke bete Baitúel se paidá húí thí, apná ghará apne kándhe par dharke niklí. 16 Aur wuh chhokrí niháyat khúbsúrat aur kúárí, aur mard se wáqif na thí. Wuh us báolí men utrí, aur apná ghará bharke úpar áí. 17 Wuh naukar uskí muláqát ko daurá, aur bolá, Main terí minnat kartá hún, ki mujhe apne ghare se thorá sá pání pilá. 18 Wuh bolí, ki Píjiye, Sáhib; aur us ne ghará háth par utárke use piláyá. 19 Jab use pilá chukí, to bolí, ki main tere ún-

ṭoṉ ke liye bhí páni bharne jáúngí, jab tak we pí chukeṉ; 20 Aur usne wuhíṉ apne ghaṛe ká pání hauz meṉ ḍál diyá, aur phir báolí meṉ pání bharne dauṛí gaí, aur uske sab únṭoṉ ke liye bhará. 21 Wuh mard us se hairán hokar chup rahá, tá dekhe ki Ḳhudá'wand ne uská safar mubárak kiyá hai, ki nahíṉ. 22 Aur yúṉ húá, ki jab únṭ pí chuke, to us shaḳhs ne ádhe misqál sone kí ek nath aur das misqál sone ke do kaṛe háthoṉ ke liye lagáe, 23 Aur kahá, ki tú kis kí beṭí hai, mujhe batá? Kyá tere báp ke ghar hamáre utarne kí jagah hai? 24 Us ne use kahá, ki maiṉ Baitúel kí beṭí húṉ, jise Milkah Nahúr se janí: 25 Yih bhí use kahá, ki Hamáre pás ghás bhúsá bahut hai, aur utarne kí jagah bhí haí. 26 Tab us mard ne apná sir jhukáyá aur Ḳhudá'wand ko sijda kiyá, aur kahá: 27 Ḳhudá'wand, mere ḳháwind Abirahám ká Ḳhudá, mubárak hai, jis ne mere ḳháwind ko apní rahmat aur apní rástí se ḳhálí na chhoṛá, ki Ḳhudá'wand ne mere ḳháwind ke bháíoṉ ke ghar kí taraf mujhe ráh dikháí. 28 Tab us laṛkí ne dauṛke apní má ke ghar meṉ yih ahwál kahá.

29 Aur Ribqah ká ek bháí thá, jiská nám Lában; wuh kúe par us mard pás dauṛá gayá. 30 Jab us ne wuh nath aur kaṛe apní bahin ke háthoṉ meṉ dekhe, aur apní bahin Ribqah se ye báteṉ suníṉ, jo kahtí thí, ki Us mard ne yúṉ kahá. 31 Wuh us mard pás áyá, aur kyá dekhtá hai, ki wuh únṭoṉ ke nazdík kúe par khaṛá hai, aur kahá, ki Ai Ḳhudá'wand ke mubárak, tú andar á! Kisliye báhar khaṛá hai? Maiṉ ne ghar aur únṭoṉ ke liye makán taiyár kiyá. 32 Aur wuh mard ghar meṉ áyá, aur us ne us ke únṭoṉ ko kholá, aur únṭoṉ ke liye ghás bhúsá, aur us ke aur sáthwáloṉ ke wáste páoṉ dhone ko pání diyá, aur un ke áge khháná rakhá. 33 Par wuh bolá, ki maiṉ jab tak apná matlab na kahúṉ, na kháúngá. 34 Wuh bolá, Kah. Tab usne kahá, ki maiṉ Abirahám ká naukar húṉ: 35 Aur Ḳhudá'wand ne mere ḳháwind ko barkat dí, aur, wuh baṛá ádmí húá, aur usne use bheṛ bakríyáṉ, aur gáe bail, aur soná rúpá, aur launḍí gulám, aur únṭ gadhe baḳhshe. 36 Aur mere ḳháwind kí jorú Sarah buḍhápe meṉ uske liye beṭá janí, aur us ne apná sab kuchh use diyá. 37 Aur mere ḳháwind ne yih kahke mujh se qasam lí, ki Tú Kanáníoṉ kí beṭíoṉ se jin ki zamín meṉ maiṉ rahtá húṉ, kisú se mere beṭe kí shádí mat kar díjiye; 38 Balki tú mere báp ke ghar aur mere ḳhándán meṉ já, aur mere beṭe ke biyáh ke wáste ek aurat lá. 39 Tab maiṉ ne apne ḳháwind se kahá, Sháyad wuh aurat mere sáth na áwe? 30 Usne mujhe kahá, ki Ḳhudá'wand jis ke huzúr meṉ maiṉ chaltá húṉ, apná firishta tere sáth bhejegá, aur wuh tujhe ráh meṉ matlab ko pahunchátwegá: tú mere kumbe aur mere báp ke ghar meṉ se mere beṭe ke liye jorú lá. 41 Aur jab tú mere ḳhándán meṉ jáe, tab tú merí qasam se chhuṭegá; aur agar we tujhe na deṉ, taubhí tú merí qasam se chhuṭá. 42 Maiṉ áj us kúe par áyá, aur kahá, ki Ḳhudá'wand, mere ḳháwind Abirahám ke Ḳhudá! Agar tú mere safar ko jo maiṉ kartá húṉ, mubárak kare: 48 To dekh ki maiṉ pání ke kúe par khaṛá húṉ, aur aisá ho ki jab koí kúárí pání bharne nikle, aur maiṉ use kahúṉ, ki apne ghaṛe se thoṛá pání píne ko mujhe de, aur wuh mujhe kahe, ki 44 Tú bhí pí, aur maiṉ tere únṭoṉ ke liye bhí bharúngí, to wuh wuhí aurat hai, jise Ḳhudá'wand ne mere ḳháwind ke beṭe ke liye muqarrar kiyá. 45 Aur maiṉ apne dil meṉ yih bát kahtá hí thá, ki dekho Ribqah apná ghaṛá apne kándhe par liye báhar niklí, aur kúe par gaí, aur pání bhará; tab maiṉ ne use kahá, mujhe pání pilá. 46 Us ne phurtí se apná ghaṛá apne kándhe se utárá aur bolí, ki Pí le, aur maiṉ tere únṭoṉ ko bhí pání piláúngí; chunánchi

main ne piyá; aur usne mere únṭon ko bhí piláyá. 47 Phir main ne use púchhá aur kahá, ki tú kiskí beṭí hai? Wuh bolí, Baitúel kí beṭí hún, jise Milkah Nahúr se janí. Aur main ne nath uskí nák men, aur kaṛe uske háthon men pahináe. 48 Aur main ne apná sir jhukáke Ḳhudá'wand ko sijda kiyá, aur Ḳhudá'wand apne ḳháwind Abirahám ke Ḳhudá ko mubárak kahá, jisne mujhe sidhí ráh bataí, ki apne ḳháwind ke bháí kí beṭí uske beṭe ke wáste lún. 49 So ab agar tum mihrbání, aur rástí se mere ḳháwínd ke sáth sulúk kiyá cháhte ho, to mujh se kaho; aur agar nahín, to bhí mujh se kaho, táki main dahne yá báyán háth phirún.

50 Tab Lában aur Baitúel ne jawáb diyá, aur kahá, ki yih bát Ḳhudá'wand kí taraf se hai, ham tujhe kuchh burá yá bhalá nahín kah sakte. 51 Dekh, Ribqah tere áge hai, use le, aur já, aur jaisá Ḳhudá'wand ne kahá hai, use apne ḳháwind ke beṭe ko biyáh kar ke. 52 Aur yún húá, ki Abirahám ke naukar ne unkí báten sunkar zamín par jhuk ke Ḳhudá'wand ko sijda kiyá. 53 Aur naukar ne chándí sone ke asbáb, aur posbák nikálí, aur Ribqah ko dí, aur usne uske bháí, aur uskí má ko bhí qímatí chízen dín. 54 Aur usne, aur un logon ne jo uske sáth the, kháyá piyá, aur rát wahín rahe. Aur subh ko uṭhkar usne kahá, ki mujhe mere ḳháwind pás ruḳhsat karo. 55 Uske bháí, aur uskí má ne kahá, ki chhokrí ko roz das ek hamáre pás rahne de, bád uske wuh jáegí. 56 Usne unhen kahá, ki mujhe mat roko, ki Ḳhudá'wand ne merá safar mubárak kiyá; mujhe ruḳhsat karo, táki main apne ḳháwind pás jáún. 57 We bole, Ham us chhokrí ko buláte hain, aur usí se daryáft karte hain. 58 Tab unhon ne Ribqah ko buláyá, aur use kaká, ki tú is mard ke sáth jáegí? Wuh bolí, ki jáúngí. 59 Tab unhon ne apní bahin Ribqah, aur uskí dadá, aur Abirahám ke naukar aur uske logon ko rawána kiyá. 60 Aur unhon ne Ribqah ko dúá dí, aur use kahá, ki ai bahin, tú lákhon kí má ho, aur terí nasl unke darwázon ke jo uská kíná rakhte hain, málik ho!

61 Aur Ribqah, aur uskí chhokríán uṭhkar únṭon par chaṛhín, aur us mard ke píchhe ho lín: so wuh mard Ribqah ko lekar rawána húá. 62 Aur Izhák Ber ul Hai ul Ráí kí ráh á niklá, ki wuh dakhin ke mulk men rahtá thá. 63 Aur Izhák shám ke waqt Ḳhudá kí yád karne ko maidán men gayá; aur usne apní ánkhen uṭháín, aur dekhá, ki únṭ chale áte hain. 64 Aur Ribqah ne apní ánkh uṭháí, aur Izhák ko dekhkar únṭ se utrí. 65 Ki us ne naukar se puchhá thá, ki yih shaḳhs jo khet se hamárí muláqát ko chalá átá hai, kaun hai? Naukar ne kahá thá, ki yih merá ḳháwind hai. Tab usne niqáb ḍálá, aur apne táín chhipáyá. 66 Aur naukar ne sab báten jo usne kí thín, Izhák se kahín. 67 Us waqt Izhák use apní má Sarah ke ḳhaime men láyá, aur Ribqah ko biyáh liyá, wuh uskí jorú húí, aur usne use piyár kiyá. Aur Izhák ne apní má ke marne ke bád usse tasallí páí.

PACHI'SWA'N BA'B.

1 Aur Abirahám ne aur jorú kí, jiská nám Qaṭúrah thá. 2 Aur us se Zimrán aur Yaqsán aur Midán aur Midyán aur Isbáq aur Súkh paidá húe. 3 Aur Yaqsán se Sabá aur Dadán paidá húe; aur Dadán ke beṭe Asúrí aur Latúsí aur Laumí the. 4 Aur Midyán ke beṭe Aifah aur Afar aur Hanúk aur Abída aur Ildúá the. Ye sab Qaṭúrah ke beṭe the. 5 Aur Abirahám ne apná sab kuchh Izhák ko diyá; 9 Lekin apní haramon ke beṭon ko Abirahám ne inám deke apne jíte jí unko apne beṭe

Izhák pás se púrab ke mulk meṉ bhej diyá. 7 Aur Abirahám kí hayát ke din, jin meṉ wuh jítá rahá, ek sau pachhattar baras the. 8 Tab Abirahám ján bahaqq húá, aur achchhí umr darází meṉ buḍḍhá aur asúda hoke mará, aur apne logoṉ meṉ já milá. 9 Aur uske beṭe Izhák aur Ismáel ne Makfílah ke magárah meṉ, Hitti Suhr ke beṭe Ifrún ke khet meṉ jo Mamre ke áge hai, use gáṛá, yáne us khet meṉ, 10 Jo Abirahám ne Hitt ke beṭoṉ se mol liyá thá; waháṉ Abirahám aur uskí jorú Sarah gáṛe gae. 11 Aur Abirahám ke marne ke bád yúṉ húá, ki Khudá ne uske beṭe Izhák ko barakat bakhshí; aur Izhák Ber ul Hai ul Ráí ke pás já rahá.

12 Aur Abirahám ke beṭe Ismáel ká, jise Sarah kí launḍí Misrí Hajirah Abirahám ke liye janí thí, yih nasab náma hai. 13 Aur ye Ismáel ke beṭoṉ ke nám aur gharáne haiṉ: Ismáel ká pahlautá Nabít, aur Kídár, aur Adabiel, aur Mibsám. 14 Aur Misma, aur Dúmah, aur Manshá, 15 Aur Hadar, aur Itúr, aur Nafís, aur Qidmah. 16 Ye Ismáel ke beṭe haiṉ, aur unke nám unkí bastíoṉ aur qilaoṉ meṉ ye haiṉ, aur ye apní ummatoṉ ke bárah raís haiṉ. 17 Aur Ismáel kí hayát ke baras ek sau saintís the, ki wuh ján bahaqq taslím húá, aur margayá, aur apne logoṉ meṉ já milá. 18 Aur we Hawílah se Súr tak, jo Misr kí taraf Asúr kí ráh meṉ hai, báste the; we apne sab bháíoṉ se púrab taraf ḍerá karte the.

19 Aur Abirahám ke beṭe Izhák ká nasabnáma yih hai. Abirahám se Izhák paidá húá. 20 Izhák ne chálís baras kí umr meṉ Ribqah se biyáh kiyá. Wuh Baitúel Arámí kí, jo Arám Paddán ká báshinda thá, beṭí aur Lában Arámí kí bahin thí. 21 Aur Izhák ne apní jorú ke liye Khudáwand se dúá mángí; kyunki wuh bánjh thí: aur Khudáwand ne uskí dúá qabúl kí, aur uskí jorú Ribqah hámilah húí. 22 Aur uske peṭ meṉ do laṛke ápus meṉ muzáhim húe. Tab usne kahá, Agar yúṉ, to aisí kyúṉ húṉ? Aur wuh Khudáwand se púchhne gaí. 23 Khudáwand ne use kahá, ki Tere peṭ meṉ do qaumeṉ haiṉ, aur tere rahim se do ummateṉ niklengí, aur ek ummat dúsrí ummat se zoráwar hogí, aur baṛá chhoṭe kí khidmat karegá.

24 Aur jab uske janne ke din púre húe, to kyá dekhte haiṉ? ki uske peṭ meṉ tauám haiṉ. 25 Aur pahlá lálrang, goyá bilkull pashon ká libás ho niklá, aur unhoṉ ne uská nám Esau rakhá. 26 Uske bád uská bháí niklá, aur uská háth Esau ke aqab se lagá húá thá: aur uská nám Yaqúb rakhá gayá. Jab wuh unheṉ janí, to Izhák saṭh baras ká thá.

27 Aur we laṛke baṛhe, aur Esau shikár meṉ máhir jangal ká rahnewálá thá, aur Yaqúb nekmard khaimoṉ ká rahnewálá thá. 28 Aur Izhák Esau ko piyár kartá thá, kyunki wuh uske shikár ká gosht khátá thá; aur Ribqah Yaqub ko cháhtí thí. 26 Aur Yaqúb ne lapsí pakáí, aur Esau jangal se áyá aur wuh mánda ho gayá thá. 30 Aur Esau ne Yaqúb se kahá, ki is idám o adím meṉ se kuchh mujhe kháne ko de, kyunki maiṉ mánda ho gayá húṉ. Is liye uská nám Adúm húá. 31 Tab Yaqúb ne kahá, ki Pahle apne pahlaute hone ká haqq mere háth bech! 32 Esau ne kahá, ki Dekh, maiṉ to marne játá hún: so pahlautá honá mere kis kám áwegá? 33 Tab Yaqub ne kahá, ki Pahle mujh pás qasam khá. Usne us pás qasam kháí, aur apne pahlaute hone ká haqq Yaqúb ke háth bechá. 34 Tab Yaqúb ne Esau ko roṭí aur masúr kí dál ká pakwán diyá. Usne kháyá aur píyá, aur uṭhkar chalá gayá. So Esau ne apne pahlaute hone ká haqq náchíz jáná.

CHHABÍSWÁN BÁB.

1 Aur us zamín men pahle kál ke siwá, jo Abirahám ke waqt men pará thá, phir kál pará: tab Izhák Abimalik pás jo Filistíon ká bádsháh thá, Jirár tak gayá. 2 Aur KHUDÁWAND ne us par záhir hoke kahá, Misr ko mat utar á, balki jahán main tujhe kahún, us zamín men rahá kar. 3 Tú is zamín men búdobásh kar, ki main tere sáth húngá, aur main tujhe barakat bakhshúngá: ki main tujhe aur terí nasl ko ye sab mulk dúngá, aur main us qasam ko, jo main ne tere báp Abirahám se kí hai, wafá karúngá. 4 Aur main terí aulád ko ásmán ke sitáron kí mánind wáfir karúngá, aur ye sab mulk terí nasl ko dúngá, aur zamín kí sab qaumen terí nasl se barakat páwengí; 5 Isliye ki Abirahám ne merí áwáz ko suná, aur mere hukmon aur mere farmánon aur mere haqqon aur mere sharaon ko máná. 9 So Izhák Jirár men rahá.

7 Aur wahán ke báshindon ne us se uskí jorú kí bábat men púchhá; wuh bolá, ki Wuh merí bahin hai: kyúnki wuh use apní jorú kahne se ḍará; tá na howe ki wahán ke log Ribqah ke liye use qatl karen, kyunki wuh khúbsúrat thí. Aur yún húá, ki jab wuh wahán muddat tak rahá, to Filistíon ke bádsháh Abimalik ne jharokhe se nazar kí aur dekhá, aur kyá dekhtá hai? ki Izhák apní jorú Ribqah se mizhák hai. 6 Tab Abimalik ne Izhák ko bulákar kahá, ki Dekh, wuh yaqínan terí jorú hai: phir tú ne kyunkar kahá, ki Wuh merí bahin hai? Izhák ne kahá, Isliye ki main ne kahá, Aisá na ho ki main uske liye márá jáún. 10 Abimalik bolá, yih kyá hai, jo tú ne ham se kiyá? Nazdík thá, ki logon men se koí terí jorú ke sáth hambistar hotá, aur tú ham par asám látá. 11 Tab Abimalik ne apne sab logon ko yih hukm kiyá, ki jo koí is mard ko yá uskí jorú ko chhúegá, so már ḍálá jáegá.

12 Aur Izhák us zamín men khetí kí, aur usí sál sau guná hásil kiyá, aur KHUDÁWAND ne use barakat bakhshí. 13 Aur wuh mard baṛh gayá, aur uskí baṛhtí hotí chalí játí thí, yahán tak ki bahut baṛá ádmí hogayá. 14 Wuh bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur bahutse chákaron ká málik húá, aur sáre Filistíon ko uspar rashk áyá. 15 Aur Filistíon ne sáre kúe jo uske báp ke naukaron ne uske báp Abirahám ke waqt men khode the, band kar diye, aur unhen miṭṭí se bhar diyá. 16 Aur Abimalik ne Izhák se kahá, ki Hamáre pás se já, ki tú ham se ziyáda zoráwar hogayá. 17 Tab Izhák wahán se gayá, aur apná khaima Jirár kí wádí men khaṛá kiyá aur wahán rahá.

18 Aur Izhák un paní ke kúon ko, jo unhon ne us ke báp Abirahám ke waqt men khode the, phir khodá; kyunki Filistíon ne Abirahám ke marne ke bád unhen band kar diyá thá, aur usne unke wuhí nám rahe jo us ke báp ne rakhe the. 19 Aur Izhák ke naukaron ne wádí men khodá, aur wahán ek kúá, jis men pání ká sotá thá, páyá. 20 Aur Jirár ke gaṛaríon ne Izhák ke gaṛaríon se yih kahke qazíya kiyá, ki Yih pání hamárá hai. Aur usne us kúe ká nám Isq rakhá, isliye ki unhon ne uske sáth jhagṛá kiyá thá. 21 Aur unhon ne dúsrá kúá khodá, aur uske liye bhí jhagṛá, aur us ne uská nám Shitnah rakhá. 22 Tab wuh wahán se áge chalá, aur dúsrá kúá khodá jis ke liye unhon ne jhagṛá na kiyá, aur usne uská nám Rahabát rakhá aur kahá, ki Ab KHUDÁWAND ne hamáre liye marhab kiyá hai, aur ham is zamín men phailenge. 23 Aur wuh wahán se Bersabá ko gayá. 24 Aur KHUDAWAND usí rát us par záhir húá aur kahá, ki main tere báp Abirahám ká

Ḳhudá húṉ; mat ḍar, ki maiṉ tere sáth húṉ, aur tujhe barakat dúngá, aur apne bande Abirahám ke liye terí nasl baṛháúngá. Aur usne waháṉ mazbah banáyá, aur Ḳhuda'wand ká nám liyá, aur waháṉ apná ḳhaima khaṛá kiyá, aur Izhák ká naukaroṉ ne waháṉ ek kúá khodá.

26 Aur Jirár se Abimalik aur uská dost Aḳházat aur uskí sipáhsálár Fíkol uske pás gae. 27 Tab Izhák ne unhoṉ kahá, Tum kis wáste mere pás áe ho, jab ki mujh se kína rakhte ho, aur mujh ko apne pás se nikál diyá? 28 We bole, Ham ne dekhá, ki Ḳhuda'wand tere sáth hai: so ham ne kahá, ki Ham aur tú ápus meṉ hamqasam ho jáweṉ, aur tere sáth ahd kareṉ, 29 Táki jaisá ham ne tujhe nahíṉ chhúá, aur tujhe nekí siwá ke kuchh nahíṉ kiyá, aur tujhko salámat bhejá, tú bhí hameṉ na satáwe. Tú ab Ḳhuda'wand ká mubárak banda hai. 30 Tab usne unkí mihmání kí, aur unhoṉ ne kháyá aur píyá. 31 Aur we subh sawere uṭhe, aur ápus meṉ hamqasam húe: aur Izhák ne unheṉ ruḳhsat kiyá, aur we us ke pás se salámat chale gae. 32 Aur usí din yúṉ húá, ki Izhák ke naukar áe, aur kúe kí bábat jo unhoṉ ne khodá thá, usse zikr kiyá aur kahá, ki Ham ne pání páyá. 33 So usne uská nám Sabá rakhá, isliye wuh shahr áj tak Bersabá kahlátá hai.

34 Aur Esau jab chálís baras ká húá, tab us ne Berí Hittí kí beṭí Yihúdíyat aur Alún Hittí kí beṭí Bashámah se biyáh kiyá. 35 Aur we Izhák aur Ribqah ke liye ján kí talkhí húíṉ.

SATTA'I'SWA'N BA'B.

1 Aur yúṉ húá, ki jab Izhák buḍḍhá húá, aur uskí áṉkheṉ dhundhlá gaíṉ, aisá kí wuh dekh na saktá thá, to usne apne baṛe beṭe Esau ko buláyá aur kahá, ki Ai mere beṭe! Wuh bolá, maiṉ házir húṉ. 2 Tab usne kahá, ki dekh, maiṉ buḍḍhá húá, aur maiṉ apne marne ká din nahíṉ jántá. 3 So ab apne hathyár, apná tarkash aur apní kamán le, aur jangal ko já, aur mere liye shikár kar, aur jaisá maiṉ cháhtá húṉ, mere liye khána taiyár kar, 4 Aur mere áge lá, ki maiṉ kháúṉ, táki maiṉ jí se apne marne ke áge tujhe barakat bakhshúṉ. 5 Aur jab Izhák apne beṭe Esau se báteṉ kartá thá, tab Ribqah ne suná; aur jab Esau jangal ko gayá thá ki shikár máre aur le áwe, 6 Tab Ribqah ne apne beṭe Yaqúb se kahá, ki dekh, maiṉ ne áp suná ki tere báp ne tere bhái Esau ko kahá, 7 Ki mere liye shikár lá, aur mere wáste ḳhúsh ḳhurák taiyár kar, táki maiṉ kháúṉ, aur apne marne se peshtar Ḳhuda'wand ke áge tujhe barakat bakhshúṉ. 8 So ab, ai mere beṭe, mere bát sun, aur mere hukm ke muwáfiq kar. 9 Ab galle meṉ jáke waháṉ se bakrí ke do bachehe mere pás lá, aur maiṉ tere báp ke liye unká gosht jaisá ki cháhtá hai, pakwáúngí. 10 Aur tú use apne báp ke áge láiyo, táki wuh kháwe, aur apne marne se peshtar tujhe barakat bakhshe. 11 Tab Yaqúb ne apní má Ribqah se kahá, Dekh, mere bhái Esau ke badan par bál haiṉ, aur merá badan ṣáf hai: 12 Sháyad merá báp mujhe chhúwe, aur maiṉ us pás dagábáz ṭhahrúṉ, aur barakat nahíṉ, balki lánat apne úpar láúṉ. 13 Uskí má ne use kahá, ki terí lánat mujh par howe, ai mere beṭe! tú sirf merí bát mán, já aur mere liye unheṉ lá. 14 Tab wuh gayá aur unheṉ apní má pás layá. Au uskí má ne jaisá uská báp cháhtá thá, khána pakwáyá. 15 Aur Ribqah ne apne baṛe beṭe Esau ká achchhá libás jo ghar meṉ us pás thá, liyá aur apne chhoṭe beṭe Yaqúb ko pahnáyá, 16 Aur bakrí bachchoṉ kí khál uske

háthon aur uskí gardan par, jahán bál na the lapeṭí, 17 Aur apná banáyá húá maze ká ḳháná aur roṭí apne beṭe Yaqúb ke háth dí.

18 Tab usne apne báp pás áke kahá, ki Ai mere báp! Wuh bolá, dekh, main yahán hún. 19 Tú kaun hai mere beṭe? Yaqúb apne báp se bolá, ki main Esau hún terá pahlauṭhá, main ne tere kahne ke muwáfiq kiyá. Uṭh baiṭhiye aur mere shikár men se kuchh kháiye, táki tú jí se mujhe barakat baḳhshe. 20 Tab Izhák ne apne beṭe se kahá, ki yih kyúnkar hai, ki tú ne aisá jald páyá hai, ai mere beṭe? Wuh bolá, isliye ki Ḳhudáwand terá Khudá, mere áge láyá. 21 Tab Izhák ne Yaqúb ko kahá, Ai mere beṭe, nazdík á, ki main tujhe chhúún ki tú merá wuhí beṭá Esau hai, ki nahín. 22 Yaqúb apne báp Izhák ke pás gayá, aur usne use chhúke kahá, ki áwáz to Yaqúb kí hai, par háth Esau ke hain. 23 Aur usne use na pahchání, isliye ki uske háthon par uske bháí Esau ke háthon kí taráh bál the; so usne use barakat dí, 24 Aur puchhá, ki Tú merá wuhí beṭá Esau hai? Wuh bolá, ki main wuhí hún. 25 Tab usne kahá, ki Tú mere pás lá, ki main apne beṭe ke shikár se kuchh kháún, táki jí se tujhe barakat dún. So wuh us pás láyá, aur usne kháyá; aur wuh uske liye wain láyá. aur usne piyá. 26 Phir uske báp Izhák ne use kahá, ki Beṭe, ab nazdík á, aur mujhe chúm. 27 Wuh nazdík gayá aur use chúmá. Tab usne uske libás kí bás páí, aur use barakat dí, aur kahá, ki Dekh, mere beṭe kí ríh us khet kí ríh kí mánind hai, jis men Ḳhudáwand ne barakat baḳhshí hai. 28 Ḳhudá ásmán kí os aur zamín kí chiknáí, aur anáj aur wain kí ziyádatí tujhe baḳhshe. 29 Qaumen terí ḳhidmat karen, gurohen tere áge jhuken. Tú apne bháíon ká Ḳhudáwand ho, aur terí má ke beṭe tere áge ḳham howen. Jo tujh par lánat kare, malaún howe; aur jo tere liye barakat cháhe, mubárak howe.

30 Aur yún húá, ki jon Izhák Yaqúb ko barakat de chuká, aur Yaqúb apne báp Izhák ke huzúr se báhar chalá, wunhín uská bháí Esau shikár se phirá. 31 Usne bhí lazíz kháná pakáyá aur apne báp pás láyá, aur ápne báp se kahá, ki mere báp uṭhiye, aur apne beṭe ká shikár kháiye, táki áp jí se mujhe barakat dewen. 32 Uske báp Izhák ne us se púchhá, ki Tú kaun hai? Wuh bolí, main Esau terá pahlauthá beṭá hún. 33 Tab Izhák bahut hairán húá, aur bolá, Wuh kaun thá, jo shikár karke mere pás láyá, aur main ne sab men se tere áne ke áge kháyá aur use barakat dí; hán, wuh mubárak hogá. 34 Esau apne báp kí báten sunte húe shiddat se chilá chilá aur phhúṭ phúṭ kar royá, aur apne báp se kahá, Mujhe, ai mere báp, barakat díjiye. 35 Wuh bolá, ki terá bháí dagá se áyá, aur terí barakat legayá. 36 Tab usne kahá, kyá uská nám Yaqúb ṭhík nahín? ki usne ab dobár merá taqqub kiyá hai! usne mere pahlauṭhe hone ká haqq leliyá, aur dekho, ab usne merí barakat lelí. Phir usne kahá, kyá tú ne mere liye koí barakat nahín báz rakhí? 37 Izhák ne Esau ko jawáb diyá, aur kahá, ki dekh, main ne use terá Ḳhudáwand kiyá, aur uske sab bháíon ko uskí chákarí men diyá, aur anáj aur wain use baḳhshá: ab, ai mere beṭe, tere liye main kyá karún? 38 Tab Esau ne apne báp se kahá, kyá áp pás ekhí barakat hai, ai mere báp? mujhe bhí barakat díjiye, ai mere báp! Aur Esau chiláke royá. 39 Tab uske báp Izhák ne jawáb diyá, aur use kahá, ki dekh zamín kí chiknáí se, aur úpar se ásmán kí os se terá maskan hogá; 40 Aur tú apní talwár se zindagání basar karegá, aur apne bháí kí ḳhidmat karegá; aur yún hogá, ki jab tú taraddud karegá, to uská júá apní gardan par se toṛ kar phenk degá.

41 Aur Esau ne us barakat ke sabab se, jo Yaqúb ke báp ne use bakhshí, us ká kiná rakhá, aur apne dil men kahá, ki mere báp ke gam ke din nazdík hain, ki main apne bháí Yaqúb ko már dálúngá.

42 Aur Ribqah ko uske bare bete Esau kí ye báten kahí gaín. Tab usne apne chhote bete Yaqúb ko bulá bhejá, aur kahá, ki Dekh, terá bháí Esau terí bábat apní tasallí kartá hai, ki tujhe már dále. 43 So is liye, ai mere bete, tú merí bát mán, uth aur Harán men mere bháí Lában ke pás bhág já, 44 Aur thore din uske sáth rah, jab tak tere bháí kí jhunjhláhat játí rahe, 45 Aur tere bháí ká gusá tujh se phire, aur jo tú ne usse kiyá hai, so bhúl jáwe: tab main tujhe wahán se bulá bhejúngí. Main kyún ekhí din tum donon ko khoún?

46 Aur Ribqah ne Izhák se kahá, Main Hitt kí betíon ke sabab apní zindagí se tang hún; so agar Yaqúb Hitt kí betíon men se, jaisí is mulk kí larkíán hain, kisí ko shádí kare, to merí zindagí ká kyá lutf hai?

AṬHA'I'SWA'N BA'B.

1 Tab Izhák ne Yaqúb ko buláyá, aur use barakat dí, aur use farmáyá, ki tú Kanání betíon men se shádí mat kíjiyo. 2 Uṭh aur Paddán Aram ko apne náná Baitúel ke ghar já, aur wahán se apne mámú Lában kí betíon men se shádí kar le. 3 Aur Khudá qádir tujhe barakat bakhshe, aur tujhe baromand kare, aur terí barhtí kare, kí tujh se qaumon kí jamáat bane. 4 Aur wuh Abirahám kí barakat tujhe aur tere sáth terí nasl ko dewe, táki tú apní musáfirat kí zamín, jo Khudá ne Abirahám ko dí, mirás men láwe. 5 So Izhák ne Yaqúb ko rukhsat kiyá, aur wuh Paddán Aram men Lában ke pás gayá, jo Arámí Baitúel ká betá aur Yaqúb aur Esau kí má Ribqah ká bháí thá. 6 Pas jab Esau ne dekhá, ki Izhák ne Yaqúb ko barakat dí, aur use Paddán Aram men bhejá, táki wahán apní shádí kare, aur usne use barakat deke farmáyá, ki tú Kanán kí larkíon men se shádí mat kíjiyo. 7 Aur ki Yaqúb ne apne má báp kí farmánbardárí karke Paddán Aram ko chalá gayá. 8 Aur Esau ne yih bhí dekhá, ki Kanán kí larkíán mere báp Izhák kí nazar men manzúr nahín: 9 Tab Esau Ismáel ke pás gayá, aur Muhallat ko jo Ismáel, bin Abirahám kí betí aur Nabít kí bahin thí, shádí karke apne jorúon men shámil kiyá.

10 So Yaqúb Bersabá se nikalke Harán kí taraf gayá, aur ek jagah men utrá, aur rát bhar rahá, kyúnki súraj dúb gayá thá. 11 Aur usne ek patthar ko us jagah uṭhákar apná takiyá kiyá, aur wahán so gayá, 12 Aur khwáb dekhá, ki ek sírhí zamín par dharí hai, aur uska sirá ásmán ko pahunchá hai, aur kyá dekhtá hai? ki Khudá ke Firishte uspar se charhte utarte hain. 13 Aur dekho KHUDA'WAND uske úpar khará hai, aur bolá, ki main KHUDA'WAND tere báp Abirahám ká Khudá, Izhák ká Khudá hún: main yih zamín jispar tú letá hai, tujhe aur terí nasl ko dúngá. 14 Aur terí nasl zamín kí dhúl kí mánind kasrat se shumár men na áwegí, aur tú pachchhim, púrab, uttar, dakhin ko phút niklegá, aur zamín ke tamám gharáne tujh se aur terí nasl se barakat páwenge. 15 Aur dekh, main tere sáth hún, aur terá har jagah jahán kahín tú jáwe, nigáhbán hún, aur tujh ko is mulk men phir láúngá, ki main tujh ko, jab tab main tujh se apná sab kahá húá púrá na karún, na chhorungá. 16 Tab Yaqúb nínd se chaunká aur kahá, ki Sach, KHUDA'WAND is jagah hai, aur main na jántá thá. 17 Aur wuh dar gayá, aur bolá, ki yih kyá hí

ḍaráná maqám hai! so kuchh aur nahíṉ, magar Bait ul Iláh aur ásmán ká ástáná hai! 18 Aur Yaqúb subh sawere uṭhá, aur us patthar ko jise usne apne apná takiyá kiyá thá, leke sutún khaṛá kiyá, aur uske sir par tel ḍhálá. 19 Aur us maqám ká nám Baitel rakhá, par us se pahle us bastí ká nám Luz thá. 20 Aur Yaqúb ne nazr kiyá, aur kahá, ki agar Ḳhudá mere sáth rahe, aur us ráh meṉ jo maiṉ játá húṉ, merá nigáhbán ho, aur mujhe kháne ko roṭí, aur pahinne ko kapṛá detá rahe, 21 Aur maiṉ apne báp ke ghar salámat phirúṉ, aur Ḳhudáwand merá Ḳhudá howe: 22 To yih patthar jo maiṉ ne sutún khaṛá kiyá, Ḳhudá ká ghar hogá, aur sab meṉ se jo tú mujhe degá, daswáṉ hissa tujhe dúṉgá.

UNTÍSWÁṈ BÁB.

1 Aur Yaqúb qadam uṭháke púrab ke logoṉ ke mulk meṉ pahunchá. 2 Aur usne nazar kí, aur maidán meṉ ek kúá dekhá, aur lo, ki kúe ke nazdík bheṛoṉ ke tín galle baiṭhe húe the, kyunki we usí kúe se galloṉ ko pání piláte the, aur kúe ke muṉh par bará patthar dhará thá. 3 Aur jab galle waháṉ jama húe, tab we us patthar ko kúe ke muṉh par se ḍhulkáte the, aur bheṛoṉ ko pání piláke patthar ko uskí jagah par phir rakh dete the. 4 Tab Yaqúb ne unse kahá, ki bháío, tum kaháṉ ke ho? We bole, ki ham Harán ke haiṉ. 5 Phir us ne puchhá, ki tum Nahúr ke beṭe Lában ko jánte ho? We bole, jánte haiṉ. 6 Usne púchhá, ki wuh bhalá changá hai? We bole, bhalá changá hai, aur dekh uskí beṭí Ráhel bheṛoṉ ko leátí hai. 7 Aur wuh bolá, Dekho, din hanoz bahut hai, aur bheṛoṉ ke báham karne ká waqt nahíṉ: tum bheṛoṉ ko pilá ke charáí par lejáo. 8 We bole ham yúṉ nahíṉ kar sakte, jab tak sáre galle jama na howeṉ, tab we patthar ko kúe ke muṉh par se dhulkáte haiṉ, aur ham bheṛoṉ ko pání piláte haiṉ.

9 Tab wuh unse yih kah rahá thá, Ráhel apne báp kí bheṛoṉ ke sáth áí, ki wuh unkí nigáhbán thí. 10 Aur yoṉ húá, ki Yaqúb apne mámú Lában kí beṭí Ráhel ko, aur apne mámú Lában kí bheṛoṉ ko dekh ke nazdík gayá, aur patthar ko kúe ke munh par se ḍhulkáyá, aur apne mámú Lában kí bheṛoṉ ko pání piláyá. 11 Aur Yaqúb ne Ráhel ko chumá, aur chillá ke royá. 12 Aur Yaqúb ne Ráhel se kahá, ki maiṉ tere báp ká bhánjá, Ribqah ká beṭá húṉ. Wuh dauṛí, aur apne báp ko ittilá dí. 13 Aur yúṉ húá, ki Lában apne bhánje kí ḳhabar sunke usse milne ko dauṛá, aur usko gale lagáyá, aur chumá, aur apne ghar meṉ láyá: aur usne Lában ko yih sárá ahwál bayán kiyá. 14 Lában ne usse kahá, ki sach, tú merí haḍḍí aur merá gosht hai. Aur wuh ek mahína bhar uske yaháṉ rahá.

15 Tab Lában ne Yaqúb se kahá, Kyá isliye ki tú merá bháí hai, muft meṉ merí ḳhidmat karegá? So mujh se kah, ki terí kyá mashkúrí hogí. 16 Aur Lában kí do beṭíáṉ thíṉ, baṛí ká nám Líá, aur chhoṭí ká nám Ráhel thá. 17 Líá kí áṉkheṉ chondhlí thíṉ, par Ráhel ḳhushrú aur ḳhúbsúrat thí. 18 Aur Yaqúb Ráhel par áshiq thá: so usne kahá, ki Terí chhotí beṭí Ráhel ke liye, maiṉ sát baras terí ḳhidmat karúngá. 19 Lában bolá, ki use tujh ko dená us se bihtar hai, ki dúsre mard ko dí jáwe; so tú mere sáth rahá kar. 20 Chunánchi Yaqúb sát baras tak Ráhel ke liye ḳhidmat kartá rahá, aur we uskí nazar meṉ us ishq ke sabab jo usko usse thá, thoṛe din malúm húe.

21 Aur Yaqúb ne Lában se kahá, Merí jorú mujh ko díjiye, ki mere din púre

húe, táki maiṉ us pás jáúṉ. 22 Tab Lában ne us jagah ke sáre logoṉ ko jama kar ke ziyáfat kí. 23 Aur shám ko yúṉ húá, ki wuh apní beṭí Líá ko us pás láyá, aur wuh us pás gayá. 24 Aur Lában ne apní launḍí Zilfah apní beṭí Líá ke sáth dí, táki uskí launḍí howe. 25 Aur jab subh húí, to kyá dekhtá hai? ki Líá hai. Tab usne Lában ko kahá, ki yih kyá hai, jo tú ne mujh se kiyá? kyá maiṉ ne Ráhel ke liye terí ḳhidmat nahíṉ kí? phir tú ne kis liye mujhse dagá khelá? 26 Lában ne kahá, hamáre mulk meṉ yih dastúr nahíṉ, ki chhoṭí ko baṛí se pahle biyáh deweṉ. 27 Uske sáth ek hafta púrá kar, aur terí aur bhí sát baras kí ḳhidmat ke liye ham ise bhí tujh ko denge. 28 Yaqúb ne aisá hí kiyá, aut uská hafta púrá kiyá; tab usne apní beṭí Ráhel ko bhí use biyáh diyá. 29 Aur Lában ne apní launḍí Bilhah apní beṭí Ráhel ko dí, ki uskí launḍí howe. 30 Tab Yaqúb Ráhel ke pás gayá, aur Ráhel ko Líá se ziyáda cháhtá thá, aur sát baras aur uske sáth ḳhidmat kí.

31 Aur jab Ḳhuda'wand ne dekhá, ki Líá se nafrat kí gaí, usne uská rahim kholá, aur Ráhel bánjh rahí. 82 Aur Líá peṭ se húí, aur beṭá janí, aur usne uská nám Rábin rakhá; kyúnki usne kahá, ki Ḳhuda'wand ne merá dukh liyá, ki ab merá shauhar mujhe piyár karegá. 33 Aur wuh phir peṭ se húí aur phir beṭá janí, aur bolí, ki Ḳhuda'wand ne samáat kí, ki mujh se nafrat kí gaí, aur usne mujhe ise bhí baḳhshá. So usne uská nám Simon rakhá. 34 Aur phir use haml rahá aur beṭa janí, aur bolí, ki is bár merá shauhar mujh se mutaláwí hogá, kyunki maiṉ uske liye tín beṭá janí: is liye uská nám Lewí rakhá gayá. 35 Aur wuh phir hámilah húí, aur beṭá janí, aur bolí, ki ab maiṉ Ḳhuda'wand kí mustaudí húngí: is liye uská nám Yihúdah rakhá. Tab wuh janne se rah gaí.

Tí'swa'ṉ Bá'b.

1 Aur jab Ráhel ne dekhá, ki Yaqúb kí aulád mujhse nahíṉ hotí, to Ráhel ko apní bahin par rashk áyá, aur Yaqúb ko kahá, ki mujhe bhí bachche de, nahíṉ to maiṉ mar jáúngí. 2 Tab Yaqúb Ráhel se gusse húá, aur bolá, kyá maiṉ Ḳhudá ke bas meṉ nahíṉ, jo tujh ko peṭ ke phal se báz rakhtá hai? 3 Wuh bolí, ki dekh, merí launḍí Bilhah házir hai: uske pás já, aur wuh merí god meṉ janegí, táki merá ghar bhí usse ábád ho. 4 Aur usne apní launḍí Bilhah ko diyá, ki uskí jorú bane, aur Yaqúb us pás gayá. 5 Aur Bilhah peṭ se húí aur Yaqúb se beṭá janí. 6 Tab Ráhel bolí, ki Ḳhudá mera daiyán húá, aur merí áwáz bhí suní, aur mujh ko ek beṭá baḳhshá. Is liye usne uská nám Dán rakhá. 7 Aur Ráhel kí bandí Bilhah phir haml se húí, aur Yaqúb se dúsrá beṭá janí. 8 Tab Ráhel bolí, maiṉ apní bahin ke sáth Ḳhudá ke infitáloṉ se munfatáil húí, aur gálib áí. So usne uská nám Naftálí rakhá.

9 Jab Líá ne dekhá, ki janne se rah gaí, to usne apní bandí Zilfah ko leke Yaqúb ko diyá, ki uskí jorú bane. 10 Aur Líá kí bandí Zilfah bhí Yaqúb se ek beṭá janí. 11 Tab Líá bolí, ki jadd se! So usne us ká nám Jadd rakhá. 12 Phir Líá kí bandí Zilfah Yaqúb ke liye dúsrá beṭá janí. 13 Tab Líá bolí, ki Mere yasr ke liye! ki auratеṉ mujhe maisúr kahengí. Aur usne uská nám Yasar rakhá. 14 Aur Rábin gehún ke káṭne ke mausim meṉ ghar se niklá, aur khet meṉ dúdíáṉ páíṉ, aur unheṉ apní má Líá ke pás láyá. Tab Ráhel ne Líá se kahá, ki apne beṭe kí dúdíoṉ se mujhe kuchh díjiye. 15 Usne kahá, kyá yih chhoṭí bát hai, ki tú ne mere shauhar ko leliyá, aur mere beṭe kí dúdíoṉ ko bhí liyá cháhtí

hai? Ráhel bolí, ki Wuh áj rát tere beṭe kí dúdíon ke badle men tere sáth sowegá. 16 Aur jab Yaqúb shám ko khet se áyá, Líá áge se uske milne ko gaí aur bolí, ki Tú mere pás á, ki main ne apne beṭe kí dúdíán deke tujhe kiráya kiya hai. So wuh us rát uske sáth soyá. 17 Aur Ḳhudá ne Líá kí suní, aur wuh peṭ se húí, aur Yaqúb ke liye pánchwán beṭá janí. 18 Tab Líá bolí, ki Ḳhudá ne merí mashkúrí mujhe dí, kyúnki main ne apne shauhar ko apní bandí ko dí hai. Aur usne uská nám Ishakár rakhá. 19 Aur Líá phir peṭ se húí, aur Yaqúb ke liye chhaṭwán beṭá janí. 20 Tab Líá bolí, ki Ḳhudá ne achchhá zubd mujhe bakhshá: ab merá shauhar mere sáth rahegá, ki main uske liye chha beṭá janí. So usne uská nám Zabulún rakhá. 21 Aur ákhir ko wuh beṭí janí, aur uská nám Dínah rakhá.

22 Aur Ḳhudá ne Ráhel ko yád kiyá, aur uskí sunke uske rahim ko kholá. 23 Wuh peṭ se húí, aur beṭá janí, aur bolí, ki Ḳhudá ne mujh se hurfat ke dúr kiyá. 24 Aur usne uská nám Yúsaf rakhá, aur kahá, ki Ḳhudáwand mujh ko ek aur beṭá bakhshe.

25 Aur jab Ráhel se Yúsaf paidá húá, to yún húá, ki Yaqúb ne Lában se kahá, Mujhe rukhsat kar, ki main apne maqám, aur apne mulk ko jáún. 26 Merí joṛúán, aur mere laṛke jinke liye main ne terí khidmat kí hai, mere hawále kar, aur mujhe jáne de; kyunki tú áp jántá hai, ki main ne terí kaisí khidmat kí. 27 Lában ne use kahá, Kásh ki main terí nazar men manzúr hotá, ki main málúm kartá hún, ki, Ḳhudáwand tere liye mujh ko barakat bakhshtá hai. 28 Aur phir kahá, ki Ab tú apní mazdúrí mujh se muqarrar kar le, main tujhe diyá karúngá. 29 Usne use kahá, ki tú áp jántá hai, ki main ne kyúnkar terí khidmat kí hai, aur terá mál mere sáth kaisá húá hai. 30 Kyúnki mere áne se áge terá thoṛásá thá, aur bahut ziyáda ho gayá hai, aur Ḳhudáwand ne, jab se main áyá, tujhe barakat bakhshí: ab main apne ghar ká bandobast kab karúngá? 31 Wuh bolá, Main tujhe kyá dún? Yaqúb bolá, tú mujhe kuchh mat de; agar tú mere liye itná kare, to main tere galle ko phir charáúngá, aur khabardárí karúngá. 32 Main áj tere sáre galle ke bích se guzrúngá, aur bheron men se sárí chitkabríon aur ablaqon bhúríon ko, aur bakríon se dágíon, aur ablaqon ko judá karúngá, aur yih merá ajúra hogá. 33 Aur kal merí sadáqat Merá jawáb degí, jab ki merí mashkúrí tere sámhne áwe: to jo bakríon men ablaq, aur dágí, aur bheṛon men bhúrí na ho, wuh mere pás chorí kí hogí. 34 Lában bolá, Main rází hún, ki jaisá túne kahá, waisáhí howe. 35 Usne us din chitlí aur dágí bakre, aur sab ablaq aur dágí bakríán, yáne harek jis men kuchh safedí thí, aur bheṛon men se bhúrí judá kín, aur unhen apne beṭon ke hawále kiyá. 36 Aur usne apne, aur Yaqúb ke darmiyán tín din ke safar ká bích ṭhaharáyá. Aur Yaqúb Lában ke báqí gallon ko charáyá kiyá.

37 Tab Yaqúb ne hare lubne aur lauz aur armon kí chhaṛíán leke unko gaṇḍedár kiyá, aisá ki chhaṛíon kí safedí záhir húí. 38 Aur wuh un chhaṛíon ko jin par gaṇḍe banáe the, hauzon aur nálíon men jahán galle pání píne áe, gallon ke áge rakhá kartá thá. Aur jab pání píne áe, to we garmáe. 39 Chunánchi galle chhaṛíon ke áge garmáe, aur we gaṇḍedár aur dágí aur ablaq bachche janín. 40 Aur Yaqúb ne bheṛon ke chitle bachchon ko alag kiyá, aur Lában ke galle men bheṛon ke munh ablaqon aur bhúron kí taraf pherá, kí usne apne gallon ko judá kiyá, aur Lában ke galle men nahín miláyá. 41 Aur yún húá, ki jab moṭe jánwar

mastí par áe, to Yaqúb ne chhaṛíoṉ ko nálíoṉ meṉ unke sámhne rakhá, táki we un chhaṛíoṉ ke áge mastí par áweṉ; 42 Par jab duble jánwar áe, usne unheṉ waháṉ na rakhá: so duble Lában ke, aur moṭe Yaqúb ke the. 43 Chunánchi wuh mard baṛhtá chalá gayá, aur bahutse galloṉ, aur bandíoṉ, aur bandoṉ, aur unṭoṉ, aur gadhoṉ ká málik húá.

IKTÍSWÁṈ BÁB.

1 Aur usne Lában ke beṭoṉ ko ye báteṉ karte suná, ki Yaqúb ne hamáre báp ká sab kuchh leliyá, aur hamáre báp ke mál se usne yih sab hashmat paidá kí. 2 Aur Yaqúb ne Lában ká muṉh dekhá, ki wuh kal aur parsoṉ kí tarah uskí taraf nahíṉ. 3 Aur KHUDÁWAND ne Yaqúb ko kahá, ki tú apne bápdádoṉ ke watan, aur apní janambhúm ko phir já, ki maiṉ terá hamráh húngá. 4 Tab Yaqúb ne Ráhel, aur Líá ko maidán meṉ jaháṉ uská galla thá, bulá bhejá, 5 Aur un se kahá, ki Maiṉ dekhtá húṉ, ki tumháre báp ká muṉh kal, aur parsoṉ kí tarah merí taraf nahíṉ rahá, par mere báp ká Ḳhudá mere sáth húí hai. 6 Tum to jántí ho, ki maiṉ ne apne sáre maqdúr se tumháre báp kí ḳhidmat kí hai. 7 Lekin tumháre báp ne mujhe fareb diyá, aur das bár merí mazdúrí badal kí; par Ḳhudá ne na chhoṛá, ki mujhe dukh dewe. 8 Agar wuh bolá, ki dágí terí mazdúrí meṉ haiṉ, to sáre chárpáe dágí jane, aur agar bolá, ki chitle terí ujrat meṉ haiṉ, to tamám chárpáe chitle jane. 9 So Ḳhudá ne tumháre báp ká mál leke mujh ko diyá hai. 10 Aur yúṉ húá, ki jab jánwar mastí meṉ áe, to maiṉ ne ḳhwáb meṉ apní áṉkh uṭháke dekhá, ki menḍhe jo bheṛoṉ par chaṛhe the, ablaq, aur dágdár, aur chitkabre the. 11 Aur Ḳhudá ke firishte ne ḳhwáb meṉ mujhe farmáyá, ki Ai Yaqúb! Maiṉ bolá, ki maiṉ házir húṉ. 12 Tab usne kahá, ki Ab tú apní áṉkh uṭhá, aur dekh, ki sáre menḍhe jo bheṛoṉ par chaṛhe haiṉ, ablaq, aur dágdár, aur chitkabre haiṉ; kyúnki jo kuchh Lában ne tujhse kiyá. maiṉ ne dekhá. 13 Baitel ká Ḳhudá jaháṉ túne sutún par tel ḍálá, aur jaháṉ túne mujhse nazr ká ahd kiyá, maiṉ húṉ. Ab uṭh, is zamíṉ se nikal chal, aur apní janambhúm ko phir já.

14 Tab Ráhel, aur Líá ne jawáb meṉ use kahá, ki kyá hanoz hamáre báp ke ghar meṉ kuchh hamárá baḳhrá yá mirás hai? 15 Kyá ham uske áge begáne nahíṉ ṭhahre? ki usne to hameṉ bech ḍálá, aur hamárá mol bhí khá baiṭhá. 16 Aur Ḳhudá ne jo daulat, ki hamáre báp se lí, so hamárí aur hamáre farzandoṉ kí hai: pas ab jo kuchh ki Ḳhudá ne tujhe farmáyá, wuhí kar. 17 Tab Yaqúb ne uṭhke apne beṭoṉ, aur apní jorúoṉ ko únṭoṉ par baiṭháyá, 18 Aur apne sab mál, aur asbáb, jo usne kamáyá thá, yáne apná ḳháss mál, jo usne Paddán Arám meṉ kamáyá thá, le niklá, ki Kanán kí sarzamíṉ meṉ apne báp Izhák ke pás jáwe. 19 Aur Lában apne bheṛoṉ kí pasham katarne ko gayá thá. Aur Ráhel apne báp ke Tiráfoṉ ko churá legaí. 20 Aur Yaqúb ne Lában ko dil fareb kiyá, ki apne bhágne kí ḳhabar usse na kahí. 21 So wuh apná sab kuchh leke bhágá, aur uṭhkar Furát par utar gayá, aur apná ruḳh Jiliád ke paháṛ ko rakhá.

22 Aur tísre din Lában ko ḳhabar húí, ki Yaqúb bhágá. 23 Tab wuh apne bháíoṉ ko leke sáṭh din kí ráh tak uská taáqub kartá rahá, aur Jiliád ke paháṛ par usse mil gayá. 24 Phir Ḳhudá Arámí Lában ke ḳhwáb meṉ rát ko áyá, aur use kahá, ki Ḳhabardár, tú Yaqúb ko bhalá burá mat kahiyo. 25 Tab Lában ne Yaqúb

ko já liyá. Aur Yaqúb ne apná ḳhaima pahár par khará kiyá thá, aur Lában ne apne bháíon ke sáth Jiliád ke pahár par ḍerá kiyá. 26 Tab Lában ne Yaqúb se kahá, ki tú ne kyá kiyá, ki mujhe dilfareb karke merí beṭíon ko jaisí talwár kí asíron ko lechalá? 27 Tú kis wáste chhipke bhágá, aur mujhe ṭhagá, aur mujhse nahín kahá, táki main tujhe ḳhushí se, aur surod, aur daf, aur kinnárat ke sáth rawána kartá, 28 Aur mujhe apne beṭon aur apní beṭíon ko chumne na diyá? Pas tú ne behúda kám kiyá hai. 29 Yih to mere háth ke zor men hai, ki terí uqúbat karún; lekin tere báp ke Ḳhudá ne kal rát mujhe yún kahá, ki Ḳhabardár, tú Yaqúb ko bhalá burá mat kah. 30 Aur ab tujhe to jáná hai, kyúnki tú apne báp ke ghar ká bahut mushtáq hai; lekin kis wáste tú mere iláhon ko churá láyá hai? 31 Yaqúb ne jawáb diyá, aur Lában ko kaha, ki main ḍará, aur main ne kahá, ki sháyad tú apní beṭíán jabr karke mujh se chhin legá. 32 Lekin jis kisí ke pás tú apne iláhon ko páwe, use jitá mat chhoríyo. Hamáre bháíon ke áge talásh kíjiye, ki terá mere sáth kyá hai, aur apná lelíjiye. Par Yaqúb na jántá thá, ki Ráhel unhen churá láí.

33 Chunánchi Lában Yaqúb ke ḳhaime aur Líá ke ḳhaime aur donon sahelíon ke ḳhaimon men gayá, par unhen na páyá; tab wuh Líá ke ḳhaime se nikalkar Ráhel ke ḳhaime men dáḳhil húá. 34 Par Ráhel Tiráfon ke lekar únt ke asbáb men rakhkar un par baiṭhí thí. Aur Lában sáre ḳhaime men ṭaṭolá par kuchh na páyá. 35 Tab wuh apne báp se kahne lagí, ki mere Ḳhudáwand is se náḳhush mat hojiyo, ki main tere áge uṭh na saktí hún; kyúnkí main auraton kí ádat men hún. 36 So us ne ḍhúnḍhá, par Tiráfon ko na páyá. Tab Yaqúb gusse húá, aur Lában se takrár karne lagá, aur Yaqúb Lában ko kahne lagá, ki merá kyá gunáh aur kyá qusúr hai, ki tú merá mutaáqib húá, aur merá sárá asbáb ṭaṭolá? 37 Tú ne apne ghar ke sab asbáb se kyá payá? Mere bháíon, aur apne bháíon ke áge rakhiye, ki we ham donon ke darmiyán insáf karen. 38 Main púre bís baras tere sáth rahá; terí bheríon, aur bakríon ká gábh na gira, aur main tere galle ke menḍhon ko nahín khá baiṭhá. 39 Wuh jo phárá gayá, main tere pás na láyá, uská nuqsán main ne sahá; wuh jo din ko yá rát ko chorí gayá, so túne mere háth se mángá; 40 Din ko garmí aur rát ko sardí mujh ko khá gaí, aur merí ánkhon se merí nínd játí rahí. 41 Main ne bís baras tere ghar men terí ḳhidmat kí, chaudah baras terí donon beṭíon ke liye, aur chha baras tere galle ke liye; aur tú ne das bár merí mazdúrí badal ḍálí. 42 Agar mere báp ká Ḳhudá, Abirahím ká mabúd, aur Izhák ká masjúd, merí taraf na hotá, to tú ab mujhe ḳhálí háth nikál detá. Ḳhudá ne merí musíbat, aur mere háthon kí mihnat ko dekh liyá, aur kal rát insáf kiyá. 43 Tab Lában ne jawáb diyá, aur Yaqúb se kahá, ki beṭíán to merí hí beṭíán hain, aur larke to mere hí larke hain, aur galle mere galle hain, aur sab jo tú dekhtá ai, merá hai: so main áj ke din apní hí beṭíon se yá unke larkon se jo we janí hain, kyá karún? 44 Pas ab á, ki main aur tú báham ek ahd bándhen, aur wuhí mere aur tere darmiyán muáhada rahe.

45 Tab Yaqúb ne ek patthar leke sutún khará kiya. 46 Aur Yaqúb apne bháíon se kahá, ki Patthar jama karo. Unhon ne patthar jamá karke ek gol banáyá, aur wahán us gol par kháyá. 47 Aur Lában ne uská nám Sáhádútá rakhá, par Yaqúb ne usko Jiliád kahá. 48 Aur Lában bolá, ki yih gol áj ke din mere aur tere darmiyán muáhid ho. 49 Is wáste us ká nám Jiliád húá, aur Misfá isliye

ki usne kahá, ki jab ham ápus se judá howen. to Khudá mere tere darmiyán safí rahe, ki tú merí betíon ko dukh na dewe, aur unke siwá aur jorúán na kare. 50 Koí ádmí hamáre sáth nahín hai; dekh, Khudá mere aur tere bích men muáhid hai. 51 Lában ne Yaqúb se kahá, ki Is gol ko dekh, aur is sutún ko dekh, jo main ne apne aur tere bích men khará kiyá: 52 Yih gol muáhid ho, aur yih khambhá muáhid ho, ki main is gol se údhar terí taraf tere satáne ko na guzrún, aur tú bhí is gol aur is khambhe se idhar merí taraf mere satáne ko na guzre. 53 Abirahám ká Khudá, aur Nahúr ká Khudá, aur unke báp dádon ká Khudá hamáre bích men insáf kare. Aur Yaqúb ne apne báp Izhák ke Muhíb kí qasam kháí. 54 Tab Yaqúb ne us pahár par zabh kí, aur apne bháíon ko khána kháne ko buláyá; aur unhon ne rotí kháí aur sárí rát pahár par rahe.

55 Aur subh sawere Lában uthá, aur apne beton aur apní betíon kí machchhíán lín aur unhen barakat dí. Aur Lában rawána húí, aur apne maqám ko phirá.

BATTI'SWA'N BA'B.

1 Aur Yaqúb apní ráh chalá gayá, aur Khudá ke firishte use á mile. 2 Aur Yaqúb ne unhen dekhe kahá, ki yih Khudá ká mahná, (yáne lashkar hai,) aur us jagah ká nám Mahnain rakhá.

3 Aur Yaqúb ne apne áge qásidon ko Sheír kí zamín, Adúm ke mulk men apne bháí Esau ke pás bhejá, aur unhen hukm deke kahá, 4 ki Tum mere Khudáwand Esau ko yún kahíyo, ki Áp ká gulám Yaqúb yún kahtá hai, ki Main Lában ke yahán thahrá, aur ab tak wahín rahá. 6 Adr main bail, aur gadhe, aur bher bakrí, aur naukar, aur saheliáu rakhtá hún, aur main apne Khudáwand ko kahlá bhejtá hún, ki main uskí nazar men lutf kí maurid hoún. 6 Chunánchi qásidon ne Yaqúb ke pás phir áke kahá, ki Ham tere bháí Esau ke pás gaye, aur wuh aur uske sáth chár sau ádmí tere istiqbál ko áte hain. 7 Tab Yaqúb bahut tarsán aur haírán húá, aur usne apne sáth ke logon aur gallon aur bailon aur únton ke do gol kiye, 8 Aur kahá, ki Agar Esau ek gol par áwe aur use máre, to dúsrá gol jo bach rahá hai, bhágegá. 9 Aur Yaqúb ne kahá, ki Ai mere báp Abirahám ke Khudá, aur mere báp Izhák ke Khudá, ai KHUDA'WAND, tú ne mujhe farmáyá, ki apne watan aur apní janambhúm men phir já, aur main terá bhalá karúngá! 10 Main to un sab marhamaton aur un sab wafádáríon men se, jo tú ne apne bande ke sáth kín, kisí ke láiq nahín; ki main apní láthí se is Yardan ke pár gayá, aur ab do gol baná hún. 11 Main terí minnat kartá hún, mujhe mere bháí ke háth se, yáne Esau ke háth se bachá le, ki main us se dartá hún, na howe ki wuh áke mujhe aur larkon ko un kí máon samet halák kare. 12 Tú ne to kahá, ki Main tujhe se achchhá sulúk karúngá, aur terí nasl ko daryá ke ret kí mánind, jo kasrat se hargiz giná nahín játá, banáúngá.

13 Aur wuh us rát wuhín rahá, aur jo uske háth lagá, apne bháí Esau ke hadiye ko liyá: 14 Do sau bakríán, aur bís bakre, do sau bheren, aur bís mendhe, 15 Aur tís dúdhwálí úntíán bachchon samet, chálís gáen, aur das bail, bís gadhíán, aur das gadhe. 16 Aur us ne unhen apne naukaron ke háth men har gol ko judá judá, sompá, aur apne naukaron ko kahá, kl mere áge pár utro, aur gol se judá rakho. 17 Aur pahle ko usne yih kahá, ki jab merá bháí Esau tujh se mile aur púchhe, ki

Tú kis ká hai, aur kaháṉ játá hai, aur ye jo tere áge haiṉ, kis ke haiṉ? 18 To kahiyo, ki Tere chákar Yaqúb ke haiṉ; yih apne Ḳhudáwand Esau ke liye hadiya bhejá hai; aur dekh, wuh áp bhí hamáre píchhe hai. 19 Aur usne dúsre aur tísre ko aur un sab ko jo gol ke píchhe játe the, yih kahke hukm kiyá, ki jab tum Esau ko páo, to isí taur se kahiyo, aur aláwa-yih kahiya ki dekh, terá chákar Yaqúb hamáre píchhe átá hai: 20 Ki us ne káhá, ki maiṉ us hadiye par jo mujh se áge játá hai us se sulh karúngá, tab us ká munh dekhúngá, sháyad ki wuh merá hadiya qabúl kare. 21 Chunánchi wuh hadiya us ke áge pár gayá; par wuh áp us rát urdú meṉ rahá.

22 Aur wuh usí rát uthá, aur apní do jorúoṉ, aur do saheliáṉ, aur gyárah beṭoṉ ko leke Yaqúb ke ghát se pár utrá, 23 Aur unko leke nahr pár karwáyá, aur apní sab kuchh pár bhejá. 24 Aur Yaqúb akelá rahgayá, aur waháṉ pau phaṭne tak ek shakhs us se kushtí laṛá kiyá. 25 Aur jab usne dekhá, ki wuh uspar gálib na húá, to us kí rán kí kaff par márá, aur Yaqúb kí rán kí kaff us ke sáth kushtí karne meṉ chaṛh gaí. 26 Tab wuh bolá, ki mujhe jáne de, ki pau phaṭtí hai. Wuh bolá, ki maiṉ tujhe jáne na dúngá, magar jab ki tú mujhe barakat dewe. 27 Tab us ne us se púchhá, ki terá kyá nám hai? Wuh bolá, ki Yaqúb.

28 Usne kahá, ki Terá nám áge ko Yaqúb nahíṉ, balki Ishráel hogá, ki tú ne Ḳhudá ke sáth aur ádmíoṉ ke sáth shirá kiyá aur gálib húá. 29 Tab Yaqúb ne púchhá aur kahá, ki maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki apní nám batáiye. Wuh bolá, ki Tú merá nám kyúṉ púchhtá hai? Aur us ne use waháṉ barakat dí. 30 Aur Yaqúb ne us jagah ká nám Faniel rakhá, aur kahá, ki Maiṉ ne Ḳhudá ko rú ba rú dekhá, aur merí ján bach rahí hai. 31 Aur jab wuh Panuel se guzartá thá, to áftáb us par sharq húá; aur wuh apní rán se langṛátá thá. 32 Is sabab se baní Isráel us nas ko jo rán meṉ bhítarwár haiṉ, áj tak nahíṉ kháte, kyúṉki us ne Yaqúb kí rán kí nas ko jo bhítarwáṛ se chaṛh gaí thí, chhúá thá.

TAINTI'SWA'Ṉ BA'B.

1 Aur Yaqúb ne apní ánkheṉ uṭháke nazar kí, aur kyá dekhtá hai? ki Esau aur uske sáth chár sau ádmí áte haiṉ. 2 Tab usne Líá ko aur Ráhel ko aur do saheliíoṉ ko unke laṛke bánṭ diye, aur saheliíoṉ ko aur unke laṛkoṉ ko sab se áge rakhá, aur Líá aur uske laṛkoṉ ko píchhe, aur Ráhel aur Yúsaf ko sab ke píchhe. 3 Aur wuh áp unke áge chalá, aur apne bháí pás pahunchte pahunchte sát bár zamín par jhuká. 4 Aur Esau uske mile ko dauṛá, aur use gale lagáyá, aur uská gardan se lipṭá, aur use chúmá, aur we doṉo roe. 5 Phir usne ánkheṉ uṭháíṉ, aur auratoṉ aur laṛkoṉ ko dekhá, aur kahá, ki Ye tere sáth kaun haiṉ? Wuh bolá, laṛke jo Ḳhudá ne apní ináyat se tere naukar ko diye. 6 Tab saheliáṉ aur unke laṛke nazdík áe aur ádáb bajá láe. 7 Phir Líá apne laṛkoṉ ke sáth nazdík áí, aur jhukí; akhir ko Yúsaf aur Ráhel pás áe, aur ádáb bajá láe. 8 Aur usne kahá, ki Us baṛe gol se jo mujhe milá, terá kyá irádá hai? Wuh bolá, ki Apne Ḳhudáwand kí nazar se sharaf páná. 9 Tab Esau bolá, Mujh pás bahut hai, bháí mere, jo terá hai, apne hí liye rakhiye. 10 Yaqúb ne kahá, so nahíṉ; agar maiṉ terí nazar meṉ manzúr húṉ, to merá hadiyah mere háth se qabúl kíjiye; kyunki maiṉ ne to terá muṉh dekhá, jaisá ki Ḳhudá ká muṉh dekhte haiṉ; aur tú mujh se rází

húá. 11 Merí barakat ko jo áp ke huzúr láí gaí hai, qabúl kíjiye, ki Khudá ne mujh par shafaqat kí hai, aur mere pás sab kuchh hai. Gharaz usne use yahán tak tang kiyá, ki use leliyá. 12 Aur usne kahá, ki Ao, kúch karen aur chalen, aur main tere áge áge chalúngá. 13 Usne use kahá, ki Merá Khudáwand jántá hai, ki larke názuk hain, aur bher bakríán aur gáe dúdh pilánewálíán mere pás hain, aur agar we din bhar hánke jáen, to sáre galle mar jáenge. 14 So mere Khudáwand apne naukar se peshtar rawána ho jáiye, aur main áhista jaisá jaisá ki mawáshí áge chalegí, aur larke sah sakenge chalúngá, yahán tak, ki Sheír men apne Khudáwand pás á pahunchún. 15 Tab Esau ne kahá, ki marzí ho, to main kaí ek un logon men se je ab mere sáth hain, tere sáth ko chhor jáún. Wuh bolá, kyá zarúr hai? kásh ki main sirf apne Khudáwand kí nazar men manzúr hotá. 16 Tab Esau usí din apní ráh leke Sheir ko phir gayá.

17 Aur Yaqúb safar karke Sukkát ko áyá aur apne liye ek ghar banáyá, aur apne mawáshí ke liye, sukkát yáne patchhappar banáe; is sabab se us jagah ká nám Sukkát húá. 18 Aur Yaqúb Paddán Arám se báhar hoke salámat se mulk i Kanán ke shahr i Sikm ke nazdík áyá, aur shahr se báhar apná khaima khará kiyá. 19 Aur jis par uská ahl phailá thá, usne us khet ko, Sikm ke báp Hamúr ke larkon se sau qasíton par mol liyá. 20 Aur unse wahán ek mazbah banáyá aur uská nám El-Elohe-Ishráel ká rakhá.

CHAUTÍSWÁN BÁB.

1 Aur Dínah, Líá kí betí jise wuh Yaqúb ke liye janí thí, us mulk kí larkíon ke dekhne ko báhar gaí. 2 Tab us mulk ke amír Hawí Hamúr ke bete Sikm ne use dekhá, aur use legayá, aur uske sáth hambistar húá, aur use behurmat kiyá. 3 Aur uská jí Yaqúb kí betí Dínah se lagá, aur usne us larkí ko piyár kiyá, aur us ke man kí kahí. 4 Aur Sikm ne apne báp Hamúr se kaha, ki Is larkí se merá biyáh kar de. 5 Yaqúb ne suná ki usne uskí betí ko behurmat kiyá, lekin uske bete uskí mawáshí ke sáth maidán men the, so Yaqúb unke áne tak chup rahá. 6 Tab Sikm ká báp Hamúr Yaqúb pás gayá, ki us se bát chít kare. 7 Aur sunte hí Yaqúb ke bete maidán se áe, aur we mard ranjíde aur gazabnák húe, kyunki usne Isráel ko ruswá kiyá, ki Yaqúb kí betí ke sáth námunásib waza se mil baithá. 8 Tab Hamúr ne unke sáth yún guftgú kí, ki Mere bete Sikm ká dil tumhárí betí se atká: use uske sáth biyáh díjiye. 9 Hamáre sáth samdhiyáná karo, apní betíán ham ko do, aur hamárí betíán áp lo, 10 Aur hamáre sáth raho; yih zamín to tumháre áge hai, us men raho, aur saudágarí karo, aur us men mil kíyat rakho. 11 Aur Sikm ne us larkí ke báp aur bháíon se kahá, Kásh ki main tumhárí nazar men maqbúl hotá! 12 Aur jo kuchh tum mujh se kahoge, main dúngá; jitná mahr aur dihish mujh se cháho, main tumháre kahne ke muwáfiq dúngá: lekin larkí ko mujhe biyáh diláiyo. 13 Tab Yaqúb ke beton ne Sikm aur uske báp Hamúr ko is sabab se, ki usne unkí bahin Dínah ko behurmat kiyá, 14 Makkárí se jawáb diyá, aur kahá, ki Ham yih nahín kar sakte, ki ek námakhtún mard ko apní bahin dewen, kis is men ham par bará harf hai. 15 Par agar tum aise ho jáo jaise ham hain, to ham tum se rází honge; tumháre har mard ká khatná kiyá jáwe: 16 Tab ham apní betíán tumhen denge, aur tumhárí betíán lenge, aur tum men rahenge, aur ham sab ek qaum ho

jáenge. 17 Lekin agar tum hamárí na sunoge ki ḳhatna karo, to ham apní laṛkí le lenge aur chale jáenge.

18 Unkí báten Sikm aur uske báp Hamúr ko pasand húín. 19 Aur us jawán ne is bát ke karne men derí na kí, kyunki wuh Yaqúb kí beṭí se bahut ḳhush thá, aur wuh apne báp ke sáre gharáne se ziyáda izzatdár thá. 20 Phir Hamúr aur uská beṭá Sikm, apne shahr ke pháṭak par gae, aur apne shahr ke logon se yun guftgú karne lage. 21 Ki ye log to hamáre sáth sulh karne hain, pas we is zamín men rahen aur saudágarí karen, ki is zamín kí wusát unke liye bas hai: so ham unkí beṭíon ko lenge, aur apní beṭíán un ko denge. 22 Magar is taraf par we hamáre sáth rahne par, aur ek log hone par rází honge, ki ham men har mard ká ḳhatna jaisá un men kiyá gayá hai kiyá jáwe. 23 Un ke galle aur mál aur un kí sárí bahímat, kyá sab hamárá na hogá? Faqat unhen rází karen, to we hamáre sáth rahenge. 24 Tab un sabhon ne jo us ke shahr ke pháṭak se áyá karte the, Hamúr aur uske beṭe Sikm kí bát ko máná, aur sab jo us ke shahr ke pháṭák se ámad o raft karte the, un men se har mard ne ḳhatná karwáyá.

25 Aur tísre din jab we dard men mubtalá the, to yún húá ki Yaqúb ke beṭon men se Dínah ke do bháí Simon aur Lewí ne apní talwáren leke aur jurát se shahr par á pare, aur sab mardon ko qatl kiyá. 26 Aur Hamúr aur uske bete Sikm ko bhí talwár kí dhár se már ḍálá, aur Sikm ke ghar se Dínah ko leke nikal gae. 27 Yaqúb ke beṭe maqtúlon par áe aur shahr ko gárat kiyá, iswáste ki unhon ne un kí bahin ko dáman álúdá kiyá thá. 28 Unhon ne unkí bheṛ bakríán, aur unke gáe bail, aur unke gadhe, aur jo kuchh ki shahr men aur khet par thá, lúṭ liyá; 29 Aur un kí sab daulat aur unke sab bachche aur unkí jorúán le gae, aur sab kuchh jo ghar men thá, lúṭ ke sáf kiyá, 30 Tab Yaqúb ne Simon aur Lewí ko kahá, ki Tum merá burá karte ho, ki is zamín ke báshindon men Kanáníon aur Farizzion men mujhe ghinauná karte ho. Ham to thoṛe hain, we sab mere muqábale ko ikaṭṭhe honge, aur mujhe qatl karenge, aur main aur merá gharána barbád howegá! 31 We bole, Kyá wuh jaisí qahbe se hamárí bahin se baregá?

PAINTÍSWÁN BÁB.

1 Aur Ḳhudá ne Yaqúb ko kahá, ki Uṭh, Baitel men já aur wahín rah, aur Ḳhudá ke liye, jo tujhe jab tú apne bháí Esau ke huzúr se bhágá thá, dikhái diyá, ek mazbah baná. 2 Tab Yaqúb ne apne gharáne aur apne sab hamráhíon ko kahá, ki Begáne iláhon ko jo tumháre darmiyán hain nikál phenko, aur pák sáf ho aur apne kapṛe badlo, 3 Aur áo, ham uṭhen, aur Baitel ko jáwen, aur main wahán Ḳhudá ke liye jis ne merí tangí ke din merí duá qabúl kí, aur jis ráh men main chalá mere sáth rahá, mazbah banáúngá. 4 Tab unhon ne sáre begáne iláhon ko, jo unke háthon men the, aur zewarát jo unke kánon men the, Yaqúb ko diye, aur Yaqúb ne unhen balút ke darakht tale jo Sikm ke nazdík thá, dabá diyá. Aur unhon ne kúch kiyá. 5 Aur unke ás pás ke shahron par Ḳhudá ká ḳhauf pará ki unhon ne Yaqúb ke beṭon ká iqáb no kiyá. 6 Chunánchi Yaqúb aur sab log jo uske sáth the, Kanání zamín men Luz ko, jo Baitel hai, pahunche. 7 Aur usne wahán mazbah banáyá, aur us maqám ká nám, El Baitel ká rakhá; is liye ki jab wuh apne bháí ke pás se bhágá, to wahán use Ḳhudá dikhláí diyá. 8 Aur

Ribqah kí dáí Dabúrah mar gaí, aur wuh Baitel ke taht balút ke darakht tale gárí gaí, aur us ká nám Allán-buká rakhá.

8 Aur Khudá Yaqúb ko jab ki wuh Paddán Arám se áyá thá, phir dikháí diyá, aur use barakat bakhshí. 10 Aur Khudá ne use kahá, ki Terá nám Yaqúb hai? terá nám áge ko Yaqúb na hogá, balki terá nám Isráel hogá. 11 So usne us ká nám Isráel rakhá. Phir Khudá ne use kaká ki main Khudá qádir húṉ. Tú baromand ho aur kasrat paidá kar; guroh aur gurohoṉ kí jamáat tujh se paidá hogí, aur bádsháh terí kamar se niklenge. 12 Aur yih zamín jo main ne Abirahám aur Izhák ko dí hai, so main tujhe ko dúngá, aur tere bád terí nasl ko yih zamín dúngá. 14 Aur Khudá us jagah jahán usse hamkalám húá, us pás se uṭh gayá. 14 Tab Yaqúb ne us jagah jahán wuh usse hamkalám húá ek mansib yáne patthar ká sutún kharạ́ kiyá, aur us par tapáwan kiyá, aur us par tel dhálá. 15 Aur Yaqúb ne us maqám ká nám jahán Khudá usse bolá thá, Baitel rakhá. 16 Aur unhoṉ ne Baitel se kúch kiyá. Aur wahán se Ifrát bahut dúr na thá, aur Ráhel ko dard lage, aur us par janne kí sakhtí húí. 17 Us sakhtí kí hálat meṉ dáí janáí ne use kahá, ki tú mat ḍar, ki terá yih bhí ek beṭá hai. 18 Aur yúṉ húá ki us kí ján jáne par thí, yahán tak ki wuh marhí gaí, to us ne us ká nám Binauní rakhá, par us ke báp ne us ká nám Binyámín rakhá. 19 So Ráhel mar gaí, aur Ifrát kí ráh meṉ jo Baitlaham hai, gárí gaí. 20 Aur Yaqúb ne us kí qabr par ek sutún kharạ́ kiyá, aur yih Ráhel kí qabr ká mansib áj tak maujúd hai. 21 Phir Isráel ne kúch kiyá, aur apná khaima Migdal i adr ke us taraf istáda kiyá. 21 Aur jab Isráel us sarzamín meṉ já rahá, to yúṉ húá, ki Rábin gayá aur apne báp kí haram Bilhah se hambistar húá. Aur Isráel ne suná.

23 Tab Yaqúb ke bárah beṭe the. Líá ke beṭe ye the: Rábin, Yaqúb ká pahlauṭhá, aur Simon aur Lewí aur Yihúdáh, aur Ishakár aur Zabulún. 24 Aur Ráhel ke beṭe Yúsaf aur Binyámín. 25 Aur Ráhel kí sahelí Bilhah ke beṭe Dán aur Naftálí. 26 Aur Líá kí sahelí Zilfah ke beṭe Jadd aur Yasar. Yaqúb ke beṭe jo Paddán Arám meṉ paidá húe, ye haiṉ.

27 Aur Yaqúb Mamre meṉ jo Qiryat-Arba yane Hibrún ke nazdík hai, jahán Abirahám aur Izhák ne ḍerá kiyá thá, apne báp Izhák ke pás áyá. Aur Izhák ek sau assí baraa ká húá: tab Izhák ján bahaqq húá, aur mar gayá, aur buḍḍhá aur umr ásúda hoke apne logoṉ meṉ já milá. Aur uske beṭe Esau aur Yaqúb ne use gárá.

CHHATÍSWÁṈ BÁB.

1 Aur Esau yáne Adúm ká nasalnáma yih hai. 2 Esau ne Kanán kí beṭíoṉ meṉ se Hittí Ailán kí beṭí Adah ko, aur Ahlibámah ko jo Anah kí beṭí, aur Hawí Sabaún kí potí thí, 3 Aur Bashámah ko jo Ismáel kí beṭí aur Nabít kí bahin thí, biyáh láyá. 4 Aur Adah Esau ki liye Ilifaz ko janí, aur Bashámah Ragúel ko janí. 5 Aur Ahlibámah Yaús ko aur Yalám ko aur Qurah ko janí. Ye Esau ke beṭe haiṉ, jo zamín i Kanán meṉ paidá húe. 6 Aur Esau apní jorúoṉ aur beṭoṉ aur beṭíoṉ aur apne ghar ke har ek chákar naukar, aur apne mál aur sab bahímat aur sárí daulat ko jo us ne Kanán kí zamín meṉ hásil kiye the, leke apne bháí Yaqúb ke pás se ek dúsrí zamín ko gayá. 7 Kyúnki unká sabáb aisá wáfir thá, ki un kí gunjáish báham na ho sakí, aur zamín jis meṉ we musáfir the, un ke mál aur asbáb ke sabab se

un kí bardásht na kar sakí. 8 Tab Esau koh i Sheir men já rahá. Yih Esau yáne Adúm ká ahwál hai.

9 So Esau ká nasalnáma jo koh i Sheir ke Adúmíon ká báp hai, yih hai. 20 Esau ke beṭon ke nám ye hai: Ilifaz, Esau kí jorú Adah ká beṭí, aur Rigúel, Esau kí jorú Bashámah ká beṭá. 11 Ilifaz ke beṭe Taiman, aur Amir, aur Safá, aur Játam, aur Qanaz. 12 Aur Timná Esau ke beṭe Ilifaz kí haram thí, aur wuh Ilifaz ke liye Amáliq ko janí. So Esau kí jorú Adah ke beṭe ye the. 13 Rigúel ke beṭe ye hain: Naukat, aur Sháriq, aur Sámí, aur Mází, jo Esau kí jorú Bashámah kí aulád thí. 14 Aur bint i Anah, bint i Sabáún, Esau kí jorú Ahlibámah ke beṭe ye hain: wuh Esau ke liye Yaús ko aur Qurah ko jantí thí.

15 Aur Esau kí aulád men ye alúf hain: Esau ke pahlauṭhe beṭe Ilifaz kí aulád men: Alúf Taiman ká, alúf Amir ká, alúf Safá ká, 16 Alúf Qanaz ká, alúf Qurah ká, alúf Játam ká, alúf Amáliq ká. Ye mulk i Adúm men Ilifaz ke alúf aur ye Adah kí aulád. 17 Aur Rigúel bin Esau ke beṭe ye hain: Alúf Naukhat ká, alúf Sháriq ká, alúf Sámí ká, alúf Mází ká. Ye mulk i Adúm men Rigúel ke alúf aur Esau kí jorú Bashámah kí aulád hai. 18 Aur Esau kí jorú Ahlibámah kí aulád yih hai: Alúf Yaús ká, Alúf Jálám ká, alúf Qurah ká. Ye Anah kí beṭí Esau kí jorú Ahlibámah ke alúf hain. 19 So Esau yáne us Adúm kí aulád aur un men ke alúf ye hain.

20 Aur Sheir Húrí ke beṭe, us mulk ke báshinde, ye hain: Laután aur Sábil aur Sabaún aur Anah aur Daisún aur Asar aur Daisán. 21 Mulk i Adúm men Húrí Sheir kí aulád men ye alúf hain. 22 Aur Laután ke beṭe Húrí aur Haimán; aur Timna Laután kí bahin thí. 23 Aur ye Sábil ke beṭe hain: Alwán aur Manákhat aur Aibál aur Safú aur Onám. 24 Aur Sabaún ke beṭe ye hain: Aiyah aur Anah; yih wuh Anah hai jis ne bayábán men jab wuh apne báp ke gadhon ko charátá thá, hammámon ko páyá. 25 Aur Anah kí aulád yih hai, Daisún aur Ahlibámah bint i Anah. 26 Aur Daisún ke beṭe ye hain: Himdán aur Ishbán aur Watarán aur Kirán. 26 Ye Asar ke beṭe hain: Bilhán aur Zawán aur Aqán. 28 Daisán ke beṭe ye hain: U'z aur Irán. 29 So Húríon ke alúf ye hain: Alúf Laután ká, alúf Sábil ká, alúf Zabaún ká, alúf Anah ká, aluf Daisún ká, alúf Asar ká, alúf Daisán ká. 30 Mulk i Adúm men Húríon ke alúf apne alúfon ke muwáfiq ye hain.

31 Aur bádsháh jo mulk i Adúm par musallit húe, peshtar usse ki Isráel ká ko bádsháh ho, yehí hain: 32 Bálig, bin Beor Adúm men ek bádsháh thá, aur us kí bastí ká nám Dinabha thá. 33 Bálig mar gayá, aur Yabáb, bin Sháriq jo Basrí thá, uskí jagah men bádsháh húá. 34 Phir Yabáb mar gayá, aur Hamshím jo Taiman kí zamín ká thá, us ká jánishín húa. 35 Aur Hashím mar gayá, aur Hadíd bin Badád jis ne Moab ke maidán men Midiyáníon ko már ḍálá, us ká jánishín húá, aur uskí bastí ká nám Gawí thá. 36 Aur Hadíd mar gayá, aur Shamlah Mashriqí uská jánishín húá. 37 Aur Shamlah mar gayá aur Sáúl jo nahri Furát kí Rahabát ká thá, us ká jánishín húá. 38 Aur Sáúl mar gayá, aur Bal-hanán, bin Akbar uská jánishín húá. 39 Aur Bal-hanán, bin Akbar mar gayá, aur Hudúd us ká jánishín húá, aur uske takhtgáh ká nám Fáí thá, aur uskí jorú ká nám Hutabel thá jo Muttarid kí beṭí aur Malzahab kí potí hai.

40 Pas Esau ke alúfon ke nám unke khándánon aur maqámon aur námon ke

muwáfiq ye haiṉ: Alúf Timná ká, alúf Watíd ká, 41 Alúf Ahlibámah ká, alúf Ailah ká, alúf Finán ká, alúf Qanaz ká, 42 Alúf Taiman ká, alúf Mibsár ká, alúf Majdiel ká, alúf Irám ká. 43 Adúm ke alúf apní milk kí zamín meṉ apne rahne kí jagahoṉ ke muwáfiq ye haiṉ. So Adúmíoṉ ke báp Esau ká ahwál yih hai.

SAINTI'SWA'Ṉ BA'B.

1 Aur Yaqúb ne Kanán kí zamín meṉ jaháṉ us ká báp musáfír thá, ḍerá kiyá. 2 Yaqúb ká ahwál yih hai, ki Yúsaf satrah baras ká hoke apne bháíoṉ ke sáth galla charátá thá; aur wuh jawán apne báp kí jorúoṉ Bilhah aur Zilfah ke beṭoṉ ke sáth rahtá thá. 3 Aur Yúsaf un ke báp pás unke bure kámoṉ kí ḳhabar látá thá; Aur Isráel Yúsaf ko apne sab larkoṉ se ziyáda piyár kartá thá, is liye ki wuh us ke burhápe ká beṭí thá; aur us ne us ke liye ek pairáhan banáyá. 4 Aur us ke bháíoṉ ne yih dekhke ki unká báp, us ke sab bháíoṉ se, use ziyáda piyár kartá hai, us ká kínah paidá kiyá, aur us se mahabbat kí bát na kar sakte the.

5 Aur Yúsaf ne ek ḳhwáb dekhá, aur use apne bháíoṉ se kahá; tab we us se ziyáda mutanaffir húe. 6 Aur us ne un se yúṉ kahá, ki jo ḳhwáb maiṉ ne dekhá hai, so suniye: 7 Ki ham khet par púle bándhte the, aur kyá dekhtá húṉ, ki merá púlá úṭhá aur sídhá khará rahá, aur tumháre púle ás pás khaṛe húe, aur mere púle ko sijda kiyá. 8 Tab us ke bháíoṉ ne us se kahí, ki kyá tú hamárá bádsháh hogá, yá tú hamárá hákim hogá? Aur unhoṉ ne us ke ḳhwáboṉ, aur us ká ziyáda kína paidá kiyá. 9 Phir us ne dúsrá ḳhwáb dekhá, aur use apne bháíoṉ se bayán kiyá, aur kahá, ki dekho, maiṉ ne ek aur ḳhwáb dekhá, ki súraj aur chánd, aur giyárah sitároṉ ne mujhe sijda kiyá. 10 Aur us ne yih apne báp aur bháíoṉ se bayán kiyá, tab us ke báp ne use ḍánṭá aur kahá, ki yih kyá ḳhwáb hai, jo tú ne dekhá hai? Kyá maiṉ aur terí má, aur tere bháí tere áge zamín par jhukke tujhe sijda karenge? 11 Aur uske bháíoṉ ko rashk áyá, lekin uske báp ne us bát ko yád rakhá. 12 Aur uske bháí apne báp ke galla charáne ko Sikm ko gae. 13 Tab Isráel ne Yúsaf ko kahá, Kyá tere bháí Sikm meṉ nahíṉ charáte haiṉ? Áo, maiṉ tujhe unke pás bhejúṉ. Usne use kaká, Ki maiṉ házir húṉ. 14 Aur usne kahá, ki Jáiye, apne bháíoṉ aur galloṉ ko salámat dekhiye, aur mujh pás ḳhabar láiye. So usne use Hibron kí wádí se bhejá, aur wuh Sikm meṉ áyá. 15 Tab koí shaḳhs use milá, aur dekhá ki wuh maidán meṉ be ráh játá thá. Tab us shaḳhs ne us se púchhá, ki tú kyá ḍhúnḍhtá hai? 16 Wuh bolá, Maiṉ apne bháíoṉ ko ḍhúnḍhtá húṉ, mujhe batláiye we kaháṉ charáte haiṉ. 17 Wuh shaḳhs bolá, We yaháṉ se chale gae, ki maiṉ ne unheṉ yih kahte dekhá, ki Áo, Dútain ko jáweṉ. Chunánchi Yúsaf apne bháíoṉ ke píchhe chalá, aur unheṉ Dútain meṉ páyá.

18 Aur jonhíṉ unhoṉ ne use dúr se dekhá, us se pahle ki wuh nazdík pahunche, uske qatl ká mansúba bándhá. 19 Aur ek ne dúsre se kahá, dekho yih sáhib i ḳhwáb átá hai; 20 Áo ham ab use márḍáleṉ, aur kisí kúe meṉ ḍáldeṉ, aur kaheṉ, Ki koí burá darinda use nigal gayá; aur dekheṉ us ke ḳhwáboṉ ká anjám kyá hogá.

21 Tab Rábin ne sunke use unke háthoṉ se bacháyá, aur bolá, ki Cháhiye ham use qatl na kareṉ; 22 Aur un se kahá, ki Ḳhúnrezí na karo, balki use us kúe meṉ, jo bayábán meṉ hai, ḍál do, aur us par háth na ḍálo; táki wuh use unke háthoṉ se

bacháke us ke báp tak phir pahuncháwe. 23 Aur yún húá ki jab Yúsaf áne bháíon pás áyá, to unhon ne us kí qabá yáne us pairáhan ko, utárke use nangá kiyá. 24 Aur use leke kúe men ḍál diyá. Wuh kúá andhá thá, us men ek búnd pání na thá. 25 Aur we roṭí kháne baiṭhe aur ánkh uṭhái, aur dekhá ki Ismáelíon ká ek qáfila Jiliad se Misr ko jánewálá garm masálah, aur raugan i balsán, aur murr, únṭon par láde húe áyá.

26 Tab Yihúdah ne apne bháíon se kahá, ki Agar ham apne bhái ko márḍálen, aur uská ḳhún chhipáwen, to kyá nafá hogá? 27 A'o use Ismáelíon ke háth bechen aur us par apne háth na ḍálen, ki wuh hamárá bhái, aur hamárá gosht hai: aur uske bhái rází húe. 28 Aur us waqt we Midiyání saudágar údhar se guzre. So unhon ne Yúsaf ko kúe se báhar nikál ke Ismáelíon ke háth bís rupaiye ko bechá. We Yúsaf ko Misr men láe. 29 Aur jab Rábin kúe par phir áyá, aur dekhke ki Yúsaf us men na hai, apne kapṛe pháṛe, 30 Aur apne bháíon pás phir áyá, aur kahá, ki laṛká to nahín, ab main kahán jáún?

31 Phir unhon ne Yúsaf kí qabá ko liyá, aur ek bakrí ká bacha márá, aur use lahú men tar kiyá. 32 Aur unhon ne us qabá ko áge bhejá, aur apne báp pás le áe aur kahá, ki ham ne ise páyá, aur áp ise pahchániye, ki yih ápke beṭe kí qabá hai ki nahín. 33 Aur us ne use pahcháná aur kahá, ki yih to mere beṭe ká qamís hai, aur koí burá darinda use khá gayá, Yúsaf beshakk pháṛá gayá. 34 Tab Yaqúb ne apne kapṛe pháṛe, aur ṭáṭ apne kúle par ḍálá, aur bahut din tak apne beṭe ke liye gam kiyá. 35 Uske sab beṭe aur uskí sab beṭíán use tasallí dene uṭhín, par wuh tasallí pazír na húá; aur bolá ki main apne beṭe par rotá húá gor men utrúngá. So uská báp uske liye royá kiyá.

36 Aur Midiyáníon ne use Misr men Potífár ke háth, jo Firaún ká ek amír aur lashkar ká raís thá, bechá.

AṬHTI'SWA'N BA'B.

1 Aur us waqt yún húí, ki Yihúdáh apne bháíon se judá hokar Kírah nám ek Adúlámí shaḳhs ke pás gayá. 2 Aur Yihúdáh ne wahán Súa nám ek Kanání mard kí beṭí ko dekhá aur use liyá, aur usse mil gayá. 3 Wuh peṭ se húí, aur ek beṭá janí, aur uská nám I'r rakhá. 4 Aur use phir peṭ rahá, aur beṭá janí, aur uská nám Onán rakhá. 5 Aur wuh phir hámilah húí, aur beṭá janí, aur uská nám S'elah rakhá; aur jab wuh use janí, to Yihúdáh Kazíb men thá. 6 Aur Yihúdáh apne pahlauṭhe I'r ke liye ek aurat biyáh láyá, jiská nám Tamar thá. 7 Aur I'r Yihúdáh ká pahlauṭhá Ḳhuda'wand kí nigáh men sharír thá: so Ḳhuda'wand ne use már ḍálá. 8 Tab Yihúdáh Onán ko kahá, ki apne bhái kí jorú ke pás já, aur apní bháwaj ká haqq adá kar, aur apne bhái ke liye nasl chalá. 9 Lekin Onán ne jáná, ki yih nasl merí na kahláegí: aur yún húá, ki jab wuh apne bhái kí jorú pás játá thá, to nutfe ko zamín par záí kartá thá, tá na howe, ki uská bhái usse nasl páwe. 10 Aur uská yih kám Ḳhuda'wand kí nazar men bahut burá thá; isliye usne use bhí halák kiyá. 11 Tab Yihúdáh ne apní bahú Tamar ko kahá, ki apne báp ke ghar men bewah baiṭhí rah, jabtak ki merá beṭá Selah baṛá ho; ki usne kahá, na howe, ki wuh bhí apne bháíon kí tarah mar jáwe. So Tamar apne báp ke ghar men já rahí.

12 Aur bahut din guzre, ki Súa kí beṭí Yihúdáh kí jorú mar gaí; aur jab Yihúdáh ko uská gam bhúlá, to wuh aur uská dost Adúlámí Kírah apní bheroṉ kí pasham katarne ko Timnat ko gae. 13 Aur Tamar se yih kahá gayá, ki Dekh, terá sasur apní bheroṉ ki pasham katarne ko Timnat ko játá hai. 14 Tab usne apní bewagí ke kapṛoṉ ko utár phenká, aur burqa oṛhá, aur apne ko lapeṭá, aur Ainam ke madkhal meṉ jo Timnat ke ráste par hai, já baiṭhí: kyunki usne dekhá thá, ki Selah baṛá húá, aur mujhe uskí jorú na kardiyá. 15 Yihúdáh use dekhkar samjhá, ki koí kasbí hai, kyunki wuh apná munh chhipáe húe thí. 16 Aur wuh ráh se uskí taraf ko phirá, aur use kahá, ki chaliye, aur mujhe apne sáth khalwat karne díjiye; ki usne na jáná, ki yih merí bahú hai. Wuh bolí, ki Tú jo mere sáth khalwat karegá, mujhe kyá degá? 17 Wuh bolá, maiṉ galle meṉ se bakrí ká ek bachchá bhejúngá. Usne kahá, ki Tú mujhe jabtak use bheje, kuchh girwí degá? 18 Wuh bolá, ki maiṉ tujhe kyá bandhak dúṉ? Wuh bolí, apní chháp, aur apná fítá, aur apní láṭhí jo tere háth meṉ hai. Usne diyá, aur uske sáth khalwat kí, aur wuh usse hámilah húí. 19 Phir wuh uṭhí, aur chalí gaí, aur burqa utár rakhá, aur randsále ká joṛá pahin liyá. 20 Aur Yihúdáh ne apne dost Adúlámí ke háth bakrí ká bachchá bhejá, táki us aurat ke háth se apná girau phir lewe; par usne usko na páyá. 21 Tab usne us jagah ke logoṉ se puchhá, ki wuh beswá jo Ainam meṉ ráste par nazar átí thí, kaháṉ hai? We bole, ki yaháṉ kasbí kabhí nahíṉ thí. 22 Tab wuh Yihúdáh ke pás phir áyá, aur kahá, ki maiṉ use nahíṉ pá saktá húṉ, aur waháṉ ke log bhí kahte haiṉ, ki kasbí waháṉ nahíṉ thí. 23 Yihúdáh bolá, ki khair wuh lewe, na ho ki ham badnám howeṉ. Dekh, maiṉ ne to bakrí ká bachchá bhejá, par tú ne use na páyá.

24 Aur yúṉ húá, ki qaríb tín mahíne ke bád Yihúdáh se kahá gayá, ki terí bahú Tamar ne ziná kiyá; aur dekh, use chhinále ká haml bhí hai. Yihúdáh bolá, ki use báhar láo, ki wuh jaláí jáwe. 25 Jab wuh nikálí gaí, usne apne sasur ko kahlá bhejá, ki mujhe us mard ká haml hai, jiskí ye chízeṉ haiṉ; aur kahá, daryáft kíjiye, yih khátim o fatíl, aur yih asá kiská hai? 26 Tab Yihúdáh ne iqrár kiyá, aur kahá, ki Wuh mujhse ziyáda sádiq hai, kyunki maiṉ ne use apne beṭe Selah ko na diyá. Lekin wuh áge ko usse hambistar na húá. 27 Aur uske janne ke waqt meṉ yúṉ húá, ki uske peṭ meṉ tauamán the. 28 Aur jab wuh janne lagí, to ek ká háth niklá, aur dáí janáí ne pakaṛke uske háth meṉ nárá bándhkar kahá, ki Yih pahle sharq húá! 29 Aur yúṉ húá, ki usne apná háth phir khínch liyá, aur kyá dekhtí hai, ki wahíṉ uská bháí nikal áyá, aur wuh bolí, Tú kyáhí pháṛtá hai? yih pháṛ tujh par áwegí. So uská nám Pháraz rakhá gayá. 30 Bád uske uská bháí jiske háth meṉ nárá bándhá thá, nikal áyá, aur uská nám Sháriq rakhá gayá.

UNTA'LI'SWA'Ṉ BA'B.

1 Aur Yúsaf ko Misr meṉ láe, aur Potifar Misrí ne jo Firaúní Amír, aur bádsháh ke jilaudároṉ ká sardár thá, usko Ismáelíoṉ ke háth se, jo use waháṉ láe the, mol liyá. 2 Aur Khuda'wand Yúsaf ke sáth thá, aur wuh Sáhib i aqbál thá. So wuh apne Misrí áqá ke ghar meṉ rahá. 3 Aur uske áqá ne dekhá, ki Khuda'wand uske sáth hai, aur yih, ki Khuda'wand ne uske sab kámoṉ meṉ use iqbálmand kiyá. 4 Chunánchi Yúsaf uskí nazar meṉ maurid i luft húá, aur usne uskí khidmat kí;

aur usne use apne ghar par apná náib kiyá, aur sab, jo kuchh ki uská thá, uske qabze men kardiyá. 5 Aur yún huá, ki jis waqt se ki usne use ghar par, aur apne sab chízon par mukhtár kiyá, Khuda'wand ne us Misrí ke ghar men Yúsaf ke sabab se barakat bakhshí, aur uskí sab chízon men, jo ghar men, aur khet men thín, Khuda'wand kí taraf se barakat húi. 6 Aur usne apná sab kuchh Yúsaf ke qabze men kardiyá, aur usne roṭí ke siwá, jise khá letá thá, kisí chíz se kám na rakhá. Aur Yúsaf khúbsúrat aur núrpaikar thá.

7 Aur uske bád yún huá, ki uske áqá kí jorú kí ánkh Yúsaf par lagí, aur wuh bolí, ki mere sáth hambistar ho. 8 Lekin us ne na máná; aur apne áqá kí jorú se kahá, ki dekh merá áqá apní roṭí ke siwá, jise wuh kháletá hai, kisí chíz se wáqif nahín, aur us ne apná sab kuchh mere háth men kar diyá. 9 Is ghar men mujh se ziyáda koí baṛá nahín, aur usne siwá tere, koí chíz mere ikhtiyár se báhar nahín rakhí; aur yih is liye hai, ki tú uskí jorú hai; bhalá phir main aisí baṛí badzátí kyun karún, aur Khudá ká gunáhgár hún. 10 Aur wuh har chand Yúsaf ko zor zor kahtí rahí, par usne uskí na suní, ki uske sáth soe, yá uske sáth rahe. 11 Aur yún húá, ki ek din wuh apne kám ke liye ghar ke andar gayá; aur ghar ke logon men se wahán koí na thá. 12 Tab usne uská pairáhan pakaṛ ke kahá, ki mere sáth hambistar ho. Wuh apná pairáhan uske háth men chhoṛ kar bhágá, aur báhar nikal gayá.

13 Jab usne dekhá, ki usne apná pairáhan mere háth men rahne diyá, aur bhág niklá, 14 To usne apne ghar ke logon ko buláyá, aur kahá, ki dekho, wuh ek Ibrání ko hamáre ghar men láyá, ki wuh ham se ṭhaṭhá kare; wuh andar ghusá ki mere sáth hambistar ho, aur main chillá uṭhí. 15 Jab usne dekhá, ki main ne áwáz buland kí, aur chilláí, to apná pairáhan mere háth men chhoṛ bhágá, aur báhar nikal gayá. 16 So usne uská pairáhan apne pás rakhá, jabtak ki uská áqá ghar men áyá. 17 Tab usne aisíhí báten use kahín, ki yih Ibrí gulám, jo túne ham pás lárakhá, ghus áyá, ki mujhse maza kare; 18 Aur jab main ne áwáz buland kí, aur chilá uṭhí, to wuh apná pairáhan mujh pás chhoṛkar báhar nikal bhágá. 19 Tab uske áqá ne ye báten, jo uskí jorú ne kahín, ki tere gulám ne mujhse yún kiyá, sunín, to uská gazab bhaṛká.

20 Aur Yúsaf ke áqá ne usko pakṛá, aur usko ek jagah, jahán bádsháh ke qaidí band the, qaid men ḍálá: wuh wahán qaidkháne men rahá kartá thá. 21 Lekin Khuda'wand Yúsaf ke sáth thá, usne uspar rahm kiyá, aur qaidkháne ke dároga ko uspar mihrbán kiyá, 22 Aur sab qaidíon ko, jo qaid men the, Yúsaf ke háth men sompá, aur jo kám wahán kiyá játá thá, uská mukhtár wuhí thá. 23 Aur qaidkháne ká dároga sab kámon se, jo uske háth men the, be fikr thá, isliye ki Khuda'wand uske sáth thá; aur Khuda'wand ne use un kámon men, jo usne kíe, iqbálmand kiyá.

CHA'LI'SWA'N BA'B.

1 Bád in kámon ke yún húá, ki sháh i Misr ká sáqí aur nánpaz apne khudáwand sháh i Misr ke mujrim húe. 2 Aur Firaún apne do sardáron par, jinmen ek sáqíon, aur dúsrá nánpazon ká dároga thá, gusse húá, 3 Aur usne unko nigáhbání ke liye jilaudáron ke sardár ke ghar men, usí jagah jahán Yúsaf band thá, qaidkháne men ḍálá.

4 Jilaudároṉ ke sardár ne unheṉ Yúsaf ke hawále kiyá, aur usne unkí ḳhidmat kí: we ek muddat tak nazar band rahe. 5 Aur har ek ne un donoṉ meṉ se, yáne sháh i Misr ke sáqí, aur nánpaz ne, jo qaidḳháne meṉ band the, ekhí rát ek ke ḳhwáb apní tábír ke muwáfiq dekhá. 6 Aur Yúsaf subh ko un pás andar gayá, aur un par nigáh kí, aur dekhá, ki we udás haiṉ. 7 Usne Firaúní sardároṉ se, jo uske sáth, uske ḳhudáwand ke ghar meṉ nigáhbání ke liye asír the, púchhá, ki Áj tum kis liye malúl nazar áte ho? 8 We bole, ham ne ek ḳhwáb dekhá hai, jiská tábír karnewálá koí nahíṉ. Yúsaf ne unheṉ kahá, Kyá tábír ki qudrat Ḳhudá ko nahíṉ? mujh se bayán kíjiye. 9 Tab sardár sáqí ne apná ḳhwáb Yúsaf se bayán kiyá, aur use kahá, dekh, mere ḳhwáb meṉ ek ták mere sámhne thá. Us ták meṉ tín ḍálíáṉ thíṉ. 10 Un meṉ kalíáṉ niklíṉ, aur us meṉ phúl áye, aur uske sab guchchhoṉ meṉ angúr pake. 11 Aur Firaún ká piyálá mere háth meṉ thá. So maiṉ ne un angúroṉ ko leke Firaún ke piyále meṉ nichoṛá; aur wuh piyálá maiṉ ne Firaún ke háth meṉ diyá. 12 Tab Yúsaf bolá, Uskí tábír yih hai, ki ye tín ḍálíáṉ tín din haiṉ. 13 Aur Firaún se tín din meṉ terí rúbakárí karegá, aur tujhe terá mansab phir degá, aur tú áge kí tarah, jab tú Firaún ká sáqí thá, uske háth meṉ phir jám degá. 14 Lekin jab tú ḳhushhál ho, to mujhe yád kíjiyo, aur mujh par mihrbání kíjiyo, aur Firaún se merá zikr kariyo, aur mujhe is ghar se maḳhlasí dilwáiyo; 15 Ki Ibráníoṉ kí wiláyat se mujhe churáláe, aur yaháṉ bhí maiṉ ne aisá kám nahíṉ kiyá, ki we mujhe is qaidḳháne meṉ rakheṉ. 16 Jab sardár nánpaz ne dekhá, ki tábír ḳhúb húí, to Yúsaf se kahá, ki Maiṉ bhí ḳhwáb meṉ thá, aur dekh, ki mere sir par tín ṭokrí roṭí thiṉ. 17 Aur úpar kí ṭokrí meṉ Firaún ke liye sab qism ká paká húá mál thá, aur parinde mere sir par us ṭokrí meṉ se kháte the. 18 Yúsaf ne jawáb diyá, aur kahá, Uskí tábír yih hai, ki ye tín ṭokríáṉ tín din haiṉ. 19 Firaún, ab se tín din meṉ terá sir, tere tan se judá karegá, aur ek daraḳht par tujhe laṭkáegá, aur parinde terá gosht noch noch kháenge. 20 Aur tísre din jo Firaún kí sálgirih ká din thá, yúṉ húá, ki usne apne sab naukaroṉ kí mihmání kí, aur usne sardár sáqí aur nánpaz kí, apne naukaroṉ meṉ se rúbakárí kí; 21 Aur usne sardár sáqí ko uskí ḳhidmat par phir qáim kiyá, aur usne Firaún ke háth meṉ jám diyá. 22 Par usne sardár nánpaz ko pháṉsí dí, jaisá Yúsaf ne unse tábír kahíṉ thíṉ. 23 Par sardár sáqí ne Yúsaf ko yád na kiyá, aur use bhúl gayá.

EKTÁLÍSWÁṈ BÁB.

1 Phir Firáún ne dúsre sál ke áḳhir dinoṉ meṉ ḳhwáb dekhá; 2 Ki wuh lab i dariyá khaṛá hai, aur kyá dekhtá hai? ki dariyá se sát ḳhúbsúrat aur moṭí gáeṉ niklíṉ, aur naistán meṉ charne lagíṉ. 3 Aur kyá dekhtá hai? ki un ke bád aur sát gáeṉ bad shakl aur dublí dariyá se niklín, aur dariyá ke gháṭ par, un sát gáeoṉ ke nazdík khaṛí húín. 4 Aur un bad súrat, aur lágar gáeoṉ ne un ḳhúbsúrat aur farbih sát gáeoṉ ko khá liyá. Tab Firaún jágá. 5 Aur phir so gayá, aur do bárah ḳhwáb dekhá, ki anáj kí bharí húí, aur achchhí sát báleṉ ek nál meṉ záhir húíṉ. 6 Aur kyá dekhtá hai? ki bád unke aur sát báleṉ patlí aur purwá hawá se pazhmurdah hoke namúd húíṉ. 7 Aur we patlí sát báleṉ un achchhí bharí húí sát báloṉ ko nigal gaíṉ. Aur Firáún jágá aur dekhá ki wuh ḳhwáb thá. 8 Aur yúṉ

húá, ki subh ko uská jí ghabráyá; tab usne Misr ke sáre jádúgaron, aur dánishmandon ko bulá bhejá, aur apná ḳhwáb unse kahá. Par un men se koí Firaún ke ḳhwáb kí tábír na kah saká.

9 Us waqt sardár sáqí ne Firaún se kahá, ki merí ḳhatá áj mujhe yád áí; 10 Ki Firaún apne bande par gusse thá, aur mujhe, aur sardár nánpaz ko jilaudáron ek ghar men qaid kiyá thá. 11 Tab ham men har ek ne ekhí rát ek ek ḳhwáb apní tábír ke muwáfiq dekhá. 12 Aur ek Ibrání jawán, nigáhbánon ke sardár ká naukar, wahán hamáre sáth thá, ham ne us se kahá; us ne hamáre ḳhwábon kí tábír kí, aur har ek ke ḳhwáb kí, uske muwáfiq, tábír kí. 13 Aur usne jaisí tábír kí thí, waisáhí húá. Mujhe apne mansab par qáim kiyá, aur use phánsí dí. 14 Tab Firaún ne Yúsaf ko bulwáyá; we jald use qaid se le áe, aur usne sir mundáyá, aur kapṛe badal ke Firaún ke huzúr áyá. 15 Firaún ne Yúsaf ko kahá, Main ne ḳhwáb dekhá jiskí tábír koí nahín kar saktá; aur main ne suná hai, ki tú ḳhwáb kí tábír kartá hai. 16 Yúsaf ne jawáb men Firaún se kahá, ki Merí kyá táqat hai? Ḳhudá Firaún kí salámatí ká jawáb use dewe. 17 Tab Firaún ne Yúsaf se kahá, ki Main ne ḳhwáb men dekhá, ki main lab i dariyá khaṛá hún. 18 Aur kyá dekhtá hún, ki moṭí aur ḳhúb súrat sát gáen dariyá se niklín, aur ek naistán men charne lagín. 19 Aur kyá dekhtá hún, ki bád inke niháyat bad súrat, aur ḳharáb, aur lágar aur sát gáen niklín, aisí burí ki main ne sárí zamín i Misr men kabhí nahín dekhín. 20 Aur we lágar, aur bad shakl gáen pahlí moṭí sát gáen ko ningal gaín. 21 Jab we unhen khá gaín, to yih málúm na húá, ki we unke peṭ men gaín, aur we waisí hí bad súrat thín jaise pahle thín; tab main jágá. 22 Aur phir ḳhwáb men dekhá ki achchhí ghaní sát bálen ek nál par niklín. 23 Aur kyá dekhtá hún, ki aur sát bálen ḳhushk aur purwá hawá se pazhmurda unke bád ugín: 24 Aur un ḳhush bálon un ne achchhí sát bálon ko nigal liyá. Main ne yih jádúgaron se kahá, hargiz koí tábír na kar saká.

25 Tab Yúsaf ne Firaún se kahá, ki Firaún ká ḳhwáb ekhí hai: Ḳhudá ne jo kuchh wuh kiyá cháhtá hai, Firaún ko dekhláyá. 26 We sát achchhí gáen sát baras hain; aur we achchhí sát bálen sát baras hain; ḳhwáb ekhí hai. 27 Aur we dublí bad súrat sát gáen, jo un ke bád niklín, sát baras hain; aur we sát ḳhálí bálen, jo purwá hawá se pazhmurda hain, so qaht ke sát baras hain. 28 Yih wuhí bát hai, jo main ne Firaún se kahí, Ḳhudá jo kuchh kiyá cháhtá hai, Firaún ko dekháyá, 29 Dekh ki sát baras tak sárí zamín i Misr men baṛí sastí hogí. 30 Aur bád unke sát baras ká kál hogá: aur zamín i Misr kí sárí baṛhtí bhuláí jáegí; 31 Aur yih kál zamín ko halák karegá; aur wuh baṛhtí mulk men, us áne wále kál ke sabab se hargiz málúm na hogí; kyúnki saḳht qaht hogá. 32 Aur Firaún par jo ḳhwáb duhráyá gayá so is liye hai, ki yih chíz Ḳhudá se muqarrar kí gaí hai, aur Ḳhudá jald use karegá.

33 Is liye Firaún ko cháhiye ki ek hoshiyár aqlmand mard khoj kare, aur use Misr kí zamín par muḳhtár kare. 34 Aur Firaún use hukm dewe ki wuh is sar zamín par tahsildáron ko muqarrar kare, aur ziyádatí ke sát baras tak pánchwán hissa Misr kí zamín se liyá kare. 35 Aur we un achchhe barason kí, jo áte hain, sab ḳhurdaní chízen jama karen, aur galla Firaún ke hukm men rakhen: sab ḳhurdaní chízon kí shahron men muháfazat karen. 36 Aur wuhí ḳhúrish kál ke sát baras ke liye, jo Misr kí zamín men paregá, zaḳhírah hogí, táki yih mulk kál ke sabab se halák naho. 37 Yih tábír Firaún ke nigáh men, aur uske naukaron kí nazar men achchhí málúm húí.

38 Aur Firaún ne apne naukaron ko kahá, Kyá ham aisá jaisá yih mard hai, ki jis men Khudá kí Rúh hai, pá sakte hain? 39 Aur Firaún ne Yúsaf se kahá, Azbas ki Khudá ne tujhe, is sab men bínáí dí hai, so koí tujh sá áqil aur dánishwar nahín hai. 40 Tú mere ghar ká mukhtár ho, aur apná hukm merí sab raiyat par járí kar; faqat takht nashíní men main tujh se buzurgtar rahúngá. 41 Phir Firaún ne Yúsaf se kahá, Ki dekh main ne tujhe sárí zamín par hukúmat bakhshí. 42 Aur Firaún ne apní angushtarí apne háth se nikál kar Yúsaf ke háth men pahiná dí; aur use katán ká libás pahináyá, aur sone ká tauq uske galí men dálá, aur us ne use apní dúsrí gárí men sawár kardiyá. 43 Tab uske áge manádí kí gaí, ki Sab adab se raho. Aur us ne use Misr kí sárí mamlukat par hákim kiyá. 44 Aur Firaún ne Yúsaf ko kahá, Main Firaún hún, aur bagair tere, Misr kí sárí zamín men koí insán apná háth yá pánw ná utháegá. 45 Aur Firaún ne Yúsaf ká nám Jahánpanáh rakhá, aur usne shahr i On ke káhin Potífara kí Ásnáth ko us se byáh diyá. Aur Yúsaf Misr kí zamín men phirá. 46 Aur Yúsaf, jis waqt Misr ke bádsháh Firaún ke huzúr khará húá tís baras ká thá. Aur Yúsaf Firaún ke huzúr se nikalkar Misr sárí zamín men phirá. 47 Aur barhtí ke sáth baras men zamín málámál húí. 48 Tab usne un sát barason kí sárí khurdaní chízen jo zamín i Misr men thín jama kín, aur us ne un khurdaní chízon ko bastíon men zakhírah kín, aur un kheton kí, jo har bastí ke áspás the, khurdaní chízen usí bastí men rakhín. 49 Aur Yúsaf ne galla bahut kasrat se jaise dariyá kí ret, aisá ki wuh hisáb karne se báz rahá, jama kiyá, kyúnki wuh be hisáb thá.

50 Aur Yúsaf ke do bete shahr i On ke káhin Potifara kí betí Ásnath ke pet se qahtsálah se peshtar paidá húe. 51 Aur Yúsaf ne pahlauthe ká nám Manassí rakhá, kyunki usne kahá, ki Khudá merí sárí mashaqqat ká munsí húá aur mere báp ke gharáne ká bhí nisyán kiyá. 52 Aur dúsre ká nám Ifráim rakhá aur kahá, ki Khudá ne mujhe mere ranj kí zamín men mutafarrí kiyá.

53 Aur sát baras arzání ke, jo zamín i Misr men the, ákhir húe, aur girání ke sát baras, jaisá ki Yúsaf ne kahá thá, áne shurú húe. 54 Aur sab zamín men girání húí, par hanoz Misr kí sárí zamín men rotí thí. 55 Par jab sárí zamín i Misr bhúk se halák hone lagí, to khalq rotí ke áge chilláí. Firaún ne sab Misríon ko kahá, ki Yúsaf kane jáo, wuh jo tumhen kahe, so karo. 56 Aur tamám rúe zamín men qaht thá, aur Yúsaf ne zakhíre ke khatte ke khatte kholke Misríon ke háth beche; aur Misr kí zamín men kál bahut barhá. 57 Aur sárí mulk i Misr men Yúsaf kane mol lene áe, kyúnki sab mulk men qaht shadíd thá.

BIYÁLÍSWÁN BÁB.

1 Jab Yaqúb ne dekhá, ki Misr men galla hai, apne beton se kahá, ki Tum kyún ek dúsre ko takte ho? 2 Dekho Misr men galla hai, tum wahán jáo, aur wahán se hamáre liye mol lo; táki ham jíwen, aur na maren. 3 So Yúsaf ke das bháí galla mol lene ko Misr men áe. 4 Par Yaqúb ke bháí Binyamín ko uske bháíon ke sáth na bhejá, is liye ki usne kahá, Kahín aisá na ho, ki us par kuchh áfat áwe. 5 Aur Isráíl ke bete aur ánewálon men mile húe kharíd karne áe, ki Kanán ke mulk men kál thá.

6 Aur Yúsaf to mulk ká hákim thá, ki wuh sárí zamín ke sáre logon ke háth

galla bechtá thá. So Yúsaf ke bháí áe, aur sar zamín kí taraf jhukáe húe uske huzúr kham húe. 7 Yúsaf ne apne bháíon ko dekhá, aur unhen pahchán gayá; par usne ápko náwáqif banáyá, aur unse sakht bolí bolá, aur unse púchhá, Tum kahán se áe ho? We bole, Kanán kí zamín se khurish mol lene ko. 8 Yúsaf ne apne bháíon ko pahchána, par unhon ne use na pahchána. 9 Aur Yúsaf ko we khwáb, jo usne unkí bábat dekhe the, yád áe, aur usn eunhen kahá, ki Tum jásús hokar áe ho, táki is zamín kí kamzorí daryáft karo. 10 Unhon ne use kahá, Nahín, ai Khudáwand, tere gulám khurish mol lene áe hain. 11 Ham sab ekhí shakhs ke bete hain, ham sache hain, tere gulám jásús nahín. 12 Wuh bolá, ki nahín, balki tum zamín kí kamzorí dekhne áe ho. 13 Tab unhon ne kahá, ki Tere gulám bárah bháí, Kanán ke bích ekhí shakhs ke bete hain, aur dekh, chhotá áj ke din hamáre báp ke pás hai, aur ek nahín miltá. 14 Tab Yúsaf ne unhen kahá, Wuhí jo main ne tumhen kahá, ki tum jásús ho, 15 Isí se tum imtihán kiye jáoge: Firaún kí zindagí kí qasam ki tum yahán se, bagair iske, ki tumhárá chhotá bháí yahán áwe, jáne na páoge. 16 Ek ko áp men se bhejo,ki tumháre bháí ko láwe, aur qaid raho, táki tumháre báten jánchí jáwen, ki tum sache ho ki nahín; aur nahín, to Firaún kí ján kí qasam tum jásús ho. 17 So usne un sab ko báham tín din tak nazarband rakhá.

18 Aur tísre din Yúsaf ne unhen kahá, Yún karo, táki zinda raho; kí main Khudá se dartá hún. 19 Ki agar tum sache ho, to ek ko apne bháíon men se, qaidkháne men band rahne do: aur tum kál ke liye apne ghar men galla lejáo. 20 Lekin apne chhote bháí ko mujh pás le áiyo. Tumhárí báten yún sábit hongí, aur tum na maroge. Chunánchi unhon ne yúnhí kiyá.

21 Aur unhon ne ápas men kahá, ki Ham alhaqq apne bháí kí bábat mujrim hain, ki jab usne hamárí minnat aur zárí kí, hamne uskí khastadilí dekhí, aur uskí na suní; isliye yih musíbat ham par parí. 22 Tab Rúbin ne jawáb men unhen kahá, kyá main tumhen na kahtá tha, ki is bachche par zulm na karo, aur tum shanawá na húe: dekho, ki uske khún kí bázpurs húí, 23 Aur we na jánte the, ki Yúsaf unkí báten samajhtá hai, isliye ki unke darmiyán ek tarjumán thá. 24 Tab wuh unmen se kináre gayá, aur royá, aur phir un pás áyá, aur unse báten kín, aur unmen se Simon ko leke unkí ánkhon ke sámhne bándhá.

25 Tab Yúsaf ne hukm kiyá, ki unke bore galle se bharen, aur har shakhs kí naqdí uske bore men rakhke phir den, aur unhen bhí safar kí khurish dewen: unse yún sulúk kiyá gayá. 26 Aur unhon ne apne gadhon par galla ládá, aur wahán se rawána húe. 27 Jab un men se ek ne apná borá kholá, táki apne gadhe ho, manzil par, dáná ghás dewe, to usne apní naqdí dekhí, ki wuh bore men úparwár hai. 28 Tab usne apne bháíon se kahá, ki merí naqdí phir dí gaí; aur dekho, ki wuh mere bore men hai. Tab unká dil thikáne na rahá, aur we darkar ek dúsre ko kahne lage, Khudá ne ham se yih kyá kiyá?

29 Ákhir we zamín i Kanán men apne báp pás pahunche, aur apní sab sarguzasht usse kahí, aur bole, 30 Ki wuh shakhs jo us mulk ká málik hai, ham se durushtí se bolá, aur hamen zamín ká jásús thahráyá. 31 Ham ne use kahá, ki ham to sache ádmí hain, ham to jásús nahín hain; 32 Ham bárah bháí ek báp ke bete hain; ham men se ek nahín miltá, aur sab se jo chhotá hai, áj apne báp pás zamín i Kanán men hai. 33 Tab us shakhs ne, jo mulk ká málik hai, ham ko kahá, Main

ab tumhen jánchúngá, ki sache ho ki nahín; apná ek bháí mujh pás chhoṛo, aur apne gharáne ke liye kál kí khurish lo, aur jáo: 34 Aur apne chhoṭe bháí ko mere pás le áo: tab main jánúngá, ki tum jásús nahín. aur sache ho; phir main tumháre bháí ko tumhárc hawále karúngá, aur tum mulk men saudagárí kíjiyo. 35 Aur yún húa, ki jab unhon ne apne bore khálí kiye, to dekhá, ki har shakhs kí naqdí bandhí húí uske bore men thí; aur we aur unká báp naqdí kí thailíyán dekhke ḍar gaye.

36 Aur unke báp Yaqúb ne unhen kahá, Tum ne mujhe láwalad kiyá; Yúsaf to nahín hai, aur Simon bhí nahín, Binyamín ko bhí lejáoge: yih sab chízen mere mukhálif hain. 37 Tab Rubin ne apne báp se khitáb karke kahá, ki Agar main us ke tujh pás na láún, to tú mere do beṭon ko qatl kíjiyo: use mere háth men somp de, ki main use phir tujh pás pahuncháúngá. 38 Usne kahá, Merá beṭá tumháre sáth na jáegá, ki uská bháí mar gayá, aur wuh akelá rah gayá; agar us par, jis ráh men, ki tum játe ho, kuchh áfat ho, to tum mere buṛhápe ke bálon ko sáth gam ke gor men utároge.

TENTA'LI'SWAN BA'B.

1 Aur zamín par wuh kál baṛá sakht thá. 2 Aur yún húá, ki jab wuh galla jo Misr se láe the, we khá chuke, to unke báp ne unhen kahá, ki Phir jáo, aur hamáre liye thoṛí khurish mol lo. 3 Tab Yihúdáh ne use kahá, ki Us mard ne ham ko niháyat táqíd se kahá hai, ki tum bagair is ke, ki tumhárá bháí tumháre sáth ho, merá munh na dekhoge. 4 So agar tú hamárá bháí hamáre sáth bhejtá hai, to ham jáenge, aur tere liye khurish mol lenge; 5 Aur agar nahín bhejtá hai, to ham na jáenge: ki us mard ne ham se hahá hai, Jab tak tumhárá bháí tumháre sáth na ho, tum merá munh na dekhoge. 6 Tab Isráel ne kahá, ki Tum ne mujh se kyún yih badí kí, ki us mard se kahá, ki hamárá aur ek bháí hai? 7 We bole, ki us mard ne hamen tang karke hamárá, aur hamáre kumbe ká hál istifsár kiyá, ki kyá tumhárá báp ab tak jítá hai? Ayá tumhárá aur bháí hai? To ham ne báton ke sirishte ke muwáfiq use kahá; kyá ham jánte the, ki wuh hamen kahegá, ki apne bháí ko leáo? 8 Tab Yihúdah ne apne báp Isráel ko kahá, ki is jawán ko mere sáth kar de, ki ham uṭhen aur jáwen; táki ham, aur tú, aur hamáre beṭe jíwen, aur mar na jáwen. 9 Aur main uská zámin hotá hún; tú mere hí háth se uskí talab kíjiyo: agar main use tere pás na láún, aur tere sámhne na baiṭháún, to tú yih gunáh abad tak merí gardan par rakhiyo. 10 Kyúnki agar ham tákhír na karte, to abtak do bárah phir áe hote. 11 Tab unke báp Isráel ne unhen kahá, ki Agar ab yúnhín hai, to yún karo; ki kuchh khásá mewá is zamín ká apne zarúf men rakh lo, aur us mard ke liye hadiyah lejáo, thoṛá rauganí balsán, thoṛá shahd, kuchh garam masálih, aur murr, adr pistá, aur bádám. 12 Aur dúharí qímat háth men lo; aur wuh naqdí, jo tumháre boron men phir láí gaí hai, apne háth men phir lejáo; sháyad ki wuh galtí se húá ho. 13 Apne bháí ko bhí lo; uṭho, aur phir us mard pás jáo. 14 Aur Khudá Qádir us mard ko tum par mihrbán kare, táki wuh tumháre dúsre bháí aur Binyamín ko chhoṛ dewe. Main agar láwalad húá, to húá.

15 Tab unhon ne wuh hadiyah liyá, aur dúharí naqdí ko apne háṭh men Binyamín samet liyá, aur uṭhe, aur Misr ko utar chale, aur Yúsaf ke áge jákar khaṛe

húe. 16 Jab Yúsaf ne Binyamín ko unke sáth dekhá, to usne apne ghar ke dároga ko kahá, ki in mardon ko ghar men lejá, aur kuchh zabh karke taiyár kar; kyúnki ye mard do pahar ko mere sáth kháwenge. 17 Us shakhs ne jaisá Yúsaf ne farmáyá thá, kiyá; aur unhen Yúsaf ke ghar men láyá. 18 Tab we ḍare, ki Yúsaf ke ghar men láe gaye. Aur unhon ne gumán kiyá, ki naqdí kí illat se, jo pahle martaba hamáre boron men phir gaí, ham yahán láe gae hain; táki wuh hamáre liye ek bahána ḍhúnḍhe, aur ham par hamla kare, aur ham ko pakṛe, aur gulám kare, aur hamáre gadhon ko chhín le. 19 Tab unhon ne Yúsaf ke ghar ke dároga pás áke, ghar ke darwáze par usse guftgú kí, aur kahá, ki, 20 Sáhib, ham pahle martaba jo khurísh mol lene áe the; 21 To yún húá, ki jab ham ne manzil par utar ke apne boron ko kholá, to dekhá, ki har shakhs kí naqdí, uske bore men úparwár thí, hamárí naqdí sab púrí thí; so ham use apne háth men phir láe hain: 22 Aur ham aur naqdí, khurish mol lene ko, apne háthon men láe hain; aur ham nahín jánte, ki hamárí naqdí kisne hamáre boron men rakh dí. 23 Usne kahá, ki tumhárí salámatí howe; mat ḍaro, tumháre Khudá aur tumháre báp ke Khudá ne tumháre boron men tumhen khazána diyá; tumhárí naqdí mujh ko mil chukí. Phir wuh Simon ko un pás nikál láyá. 24 Aur us shakhs ne unko Yúsaf ke ghar men láke pání diyá, ki pánw dhoen, aur unke gadhon ko dáná ghás diyá. 25 Phir unhon ne Yúsaf ke intizár men ki wuh do pahar ko áegá, hadiyah taiyár kiyá: kyúnki unhon ne suná thá, ki hamen khána yahán khána hogá. 26 Aur jab Yúsaf ghar men áyá, to we wuh hadiyah, jo unke pás thá, bhítar láe, aur uske liye sijde ko zamín par gire. 27 Usne unse khair o áfiyat púchhí, aur kahá, ki Tumhárá báp achchhí tarah hai, wuh buṛhá, jiská zikr tum ne kiyá thá, ab tak jítá hai? 28 Unhon ne jawáb diyá, ki Terá chákar hamárá báp tandurust hai, wuh hanoz jítá hai. 29 Phir unhon ne sir jhukáe, aur sijda kiye. Phir usne ánkh uṭhái aur apne bhái Binyamín, apní má ke beṭe ko dekhá, aur kahá, ki Tumhárá chhoṭá bhái, jiská zikr tum ne mujh se kiyá thá, yihí hai? Phir kahá, ki Ai mere farzand, Khudá tujh par mihrbán rahe. 30 Tab Yúsaf ne jaldí kí, kyúnki uská jí apne bhái ke liye bharáyá; aur cháhá ki rowe. Wuh ek khalwat men gayá, aur wahán royá.

31 Phir usne apná munh dhoyá, aur báhar niklá, aur apne taín zabt kiyá, aur farmáyá, ki khána láo. 32 Aur unhon ne uske liye alag, aur unke liye judá, aur Misríon ke, jo uske sáth kháte the, aláhidah chuná; isliye ki log Ibráníon ke sáth khána khá nahín sakte; Misrí ise makrúh jánte hain. 33 Aur we uske sámhne baiṭhe, baṛá apní baṛái ke, aur chhoṭá apní chhoṭái ke muwáfiq. Tab we tajjub se ek dúsre ko dekh rahe. 34 Aur usne apne áge se qáben unko uṭhá dín; lekin Binyamín kí qáb har ek kí qáb se pach guní thí. Aur unhon ne uske sáth piyá aur khush húe.

CHAUTA'LI'SWA'N BA'B.

1 Aur usne apne ghar ke dároge ko yih hukm kiyá, ki in ádmíon ke gon galle se, jitna ki we lejá saken bhar, aur har shakhs kí naqdí uske gon ke andar ḍál de. 2 Aur merá piyálá, rúpe ká piyálá, chhoṭe ke gon men úparwár uske galle kí qímat samet rakh de. Chunánchi, usne Yúsaf ke farmáne ke muwáfiq amal kiyá. 3 Jonhín subh kí roshní húí, we sab apne gadhe leke chal nikle. 4 Jab we shahr

se thorí dúr báhar gae, Yúsaf ne apne ghar ke dároge ko kahá, uṭh aur un logoṉ ká píchhá kar, aur jab tú unheṉ páwe, to unheṉ kah, Tum ne kis liye nekí ke iwaz badí kí? 5 Kyá tumháre pás wuh nahíṉ jismeṉ merá ḳhudáwand pítá hai? Yih usko to ḳhúb málúm ho saktá thá. Phir jo tum ne kiyá, burá kám kiyá. 6 Aur usne unheṉ já liyá, aur ye báteṉ unheṉ kahíṉ. 7 Tab unhoṉ ne use kahá, ki hamárá ḳhudáwand aisí báteṉ kyúṉ kahtá hai? Hargiz na ho ki tere chákar aisá kám kareṉ. 8 Dekh yih naqdí jo ham ne apne boroṉ meṉ úparwár páí, so ham Kanán kí sarzamín se tujh pás phir láe the: pas kyúṉkar hogá ki ham ne tere ḳhudáwand ke ghar se rúpá, yá soní churáyí ho? 9 Tere chákaroṉ meṉ wuh jis ke pás se nikle, már ḍálá jáe, aur ham bhí apne ḳhudáwand ke gulám honge. 10 Usne kahá, ki tumhárí bátoṉ ke muwáfiq hogá: jis pás ki wuh nikle merá gulám hogá, aur tum begunáh ṭhaharoge. 11 Tab filfaur har mard ne apná gon zamín par utárá, aur har ek ne apná gon kholá. 12 Aur wuh ḍhúnḍhne lagá. Aur baṛe se shurú karke chhoṭe par áḳhir kiyá; aur piyálá Binyamín ke gon meṉ páyá. 13 Tab unhoṉ ne apne kapṛe pháṛe, aur har mard ne apná gadhá ládá, aur shahr ko phirá.

14 Aur Yihúdáh aur uske bhái Yúsaf ke ghar áe; ki wuh hanoz wuhíṉ thá; aur we uská áge zamín par gire. 15 Tab Yúsaf ne unheṉ kahá, Tum ne yih kaisá kám kiyá? Kyá tum na jánte the, ki mujh sá shaḳhs to ḳhúb málúm kar saktá hai? 16 Yihúdáh bolá, ki Ham apne ḳhudáwand se kyá kaheṉ? Aur kyá boleṉ? Aur kyúnkar apne taíṉ pák ṭhahráweṉ? Ki Ḳhudá ne tere chákaroṉ kí badkarí záhir kí. Dekh, ki ham, aur wuh bhí, jis pás se piyálá niklá, apne ḳhudáwand ke gulám haiṉ. 17 Wuh bolá, Hargiz na ho, ki maiṉ aisá karúṉ; yih shaḳhs jis pás se piyálá niklá, wuhí merá gulám hogá; aur tum apne báp pás salámat jáo.

18 Tab Yihúdah uske nazdík ákar bolá, Ai mere khudáwand, apne chákar ko parwángí díjiye, ki apne ḳhudáwand ke kán meṉ ek bát kahe, aur apne chákar par apne gazab kí ág ko mat bhaṛakne díjiye; kyúnki tú Firaún kí mánind hai. 19 Mere ḳhudáwand ne apne chákaroṉ se yúṉ kahke sawál kiyá, ki Tumhárá báp yá bhái hai? 20 Aur ham ne apne ḳhudáwand se kahá, ki hamárá ek buṛhá báp hai? aur uske buṛhápe ká ek chhoṛá laṛká hai; aur us ká bhái margayá, aur wuh apní má ká ek hí rahá, aur us ká báp us par áshiq hai. 21 Tab tú ne apne chákaroṉ ko kahá, ki use mujh pás láo, ki us par nazar karúṉ. 22 Ham ne apne ḳhudáwand se kahá, ki wuh jawán apne báp ko chhoṛ nahíṉ saktá, ki agar wuh chhoṛe, to wuh mar jáegá. 23 Phir tú ne apne chákaroṉ ko kahá, jab tak tumhárá chhoṭá bhái tumháre sáth na áwe, tum merá muṉh phir na dekhoge. 24 Aur yúṉ húá, ki jab ham tere chákar apne báp pás gae, to ham ne apne ḳhudáwand kí báteṉ us se kahíṉ. 25 Hamárá báp bolá, phir jáo aur hamáre liye thoṛá galla mol lo. 26 Ham bole, ki ham nahíṉ já sakte; agar hamárá chhoṭá bhái hamáre sáth howe, to ham jáenge; kyúnki us shaḳhs ká muṉh na dekhne páenge, magar jab ki hamárá chhoṭá bhái hamáre sáth ho. 27 Aur tere chákar, mere báp ne ham ko kahá, Tum jánte ho, ki merí jorú mujh se do beṭe janí, ek mujh se judá húá, 28 Aur maiṉ ne kahá, yaqinan wuh pháṛá gayá: aur maiṉ ne use ab tak nahíṉ dekhá. 29 Ab, agar tum is ko bhí mujh se judá karte ho, aur us par kuchh áfat paṛe, to tum mere buṛhápe ke báloṉ ko gam ke sáth, qabr meṉ utároge. 30 Pas jo maiṉ tere chákar, apne báp pás jáúṉ, aur wuh jawán hamáre sáth na ho; is sabab

se ki us kí zindagí us jawán kí zindagí se wábasta hai, to áḳhir ko yihí hogá, ki wuh yih dekhkar ki jawán nahín hai, mar jáegá; 31 Aur tere chákar, tere naukar apne báp ke buṛhápe ke bálon ko gam ke sáth qabr men utárenge. 32 Kyúnki tere chákar ne apne báp ke pás, is jawán ká zámin hoke kahá, ki agar main use tujh pás na pahuncháún, to main apne báp ká abad tak gunahgár húṇ. 33 Is liye, ab mujhe ijázat díjiye, ki terá chákar jawán ke badle apne ḳhudáwand ki gulámí men rahe, aur jawán ko uske bháíon ke sáth jáne de. 34 Kyúnki main apne báp pís kyúnkar jáún, agar jawán mere sáth na howe? Aisá na howe, ki musíbat, jo mere báp par paṛe, main use dekhúṇ.

PAINTÁLÍSWÁṆ BÁB.

1 Tab Yúsaf apne taíṇ un sab ke áge jo us pás khaṛe the, zabt na kar saká; aur chiláyá, ki Har ek ko mujh pás se báhar karo. Chunánchi jab Yúsaf ne apne taíṇ apne bháíon par záhir kiyá, to us waqt koí uske sáth na thí. 2 Aur wuh chiláke royá: aur Misríon, aur Firaún ke gharáne ne suná. 3 Aur Yúsaf ne apne bháíon ko kahá, Yúsaf main húṇ! áyá merá báp abhí tak jítá hai? Tab uske bháí use jawáb na de sake: kyúnki we uske huzúr ghabrá gae. 4 Aur Yúsaf ne apne bháíon se kahá, Mere nazdík áiye. Tab we nazdík áe. Aur wuh bolá, Main tumhárá bháí Yúsaf húṇ, jisko tum ne Misr men bechá. 5 So, isliye, ki tum ne mujhe yaháṇ bechá, gamgín na ho, aur apne dilon men diqq mat ho: kyúnki Ḳhudá ne tum se áge, jánen bacháne ke liye, mujh ko bhejí. 6 Is liye, ki do baras se zamín par kál hai; aur abhí aur pánch baras tak na zamín khodegí, na khetí káṭí jáegí. 7 Aur Ḳhudá ne mujh ko tumháre áge bhejá, táki tumhárá asar zamín par báqí rakhe, aur tumhen naját i kullí deke zindagí baḳhshe. 8 So ab, na tum ne, balki Ḳhudá ne mujhe yaháṇ bhejá; aur us ne mujhe Firaún ke báp kí jagah, aur us ke sáre ghar ká ḳhudáwand, aur Misr kí sárí sarzamín ká hákim banáyá.

9 Tum jaldí karo, aur mere báp pás jáo, aur use kaho, Terá beṭá Yúsaf yúṇ kahtá hai, ki Ḳhudá ne mujh ko sáre Misr ká ḳhudáwand kiyá: mujh pás chale á, der mat kar, tú Goshan kí zamín men rahegá, aur tú, aur tere laṛkon ke laṛke, aur terí bheṛ, bakrí, aur gáe bail, us samet jo kuchh terá hai, mere pís honge; 11 Aur waháṇ main terí parwarish karúngá: kyúnki abhí kál ke pánch baras hain, mabáda ki tú aur terá gharáná, aur sab jo tere hain, muflis ho jáen. 11 Aur dekho, tumhárí áṇkhen, aur mere bháí Binyamín kí áṇkhen dekhtí hain, ki main hí húṇ, jo tumháre sáth munh se boltá húṇ. 13 Aur tum mere báp se, merí sárí shaukat ká, jo Misr men hai, aur us sab ká jo tum ne dekhá hai, zikr kíjiyo: aur tum shitábí karo, aur mere báp ko yiháṇ le áo. 14 Aur wuh apne bháí Binyamín ke gale lagke royá; aur Binyamín bhí uske gale lagke royá. 15 Aur usne apne sab bháíon ko chumá aur un se milke royá; aur bád iske uske bháí us se báten karne lage.

16 Aur yihí zikr Firaún ke gharáne men suná gayá, ki Yúsaf ke bháí áe: aur us se Firaún aur uske chákar bahut ḳhúsh húe. 17 Aur Firaún ne Yúsaf ko kahá, ki Apne bháíon ko kah, Tum apne jánwar ládo, aur jáo, aur Kanán kí sar zamín men já pahuncho: 18 Aur apne báp, aur apne gharáne ko lo, aur mujh pás áo: aur main tum ko Misr kí sar zamín kí achchhí chízen dúngá, aur tum is zamín ke tahái̤ kh※áoge. 19 Ab tujhe hukm milá, ki tú unko kahe, Tum yih karo, ki apne laṛke

aur apní jorúon ke liye Misr kí zamín se gáṛíán lo, aur apne báp ko láo aur áo. 20 Aur apne asbáb ká kuchh afsos na karo; kyúnki Misr kí sárí zamín kí khubí tumháre liye hai.

21 Aur Isráel ke farzandon ne yúnhín kiyá; aur Yúsaf ne Firaún ke kahe ke muwáfiq unko gáṛíán dín, aur ráh ka kharch diyá. 22 Aur us ne un sab men har ek ko joṛá diyá; lekin us ne Binyamín ko tín sau rúpae, aur pánch joṛe kapṛe díe. 23 Aur apne báp ke liye yih kuchh bhejá; das gadhe Misr kí achchhí chízon se láde húe, aur das gadhíán galle, aur roṭí, aur khúrish se ládí húín, apne báp ke safar ke liye. 24 Chunánchi us ne apne bháíon ko rawána kiyá, aur we chal nikle. Tab us ne unhen kahá, Dekho, kahín tum ráh men jhagṛá na karo.

25 Aur we Misr se rawána húe, aur Kanán kí zamín men apne báp Yaqúb ke pás pahunche; aur us se kahá, 26 Yúsaf ab tak jítá hai, aur wuh Misr kí sárí zamín ká hákim hai. Aur Yaqúb ká dil sansaná gayá, kyúnki us ne unká yaqín na kiyá. 27 Aur unhon ne us se sárí báten, jo Yúsaf ne unhen kahí thín, kahin: aur jab us ne gáṛíán, jo Yúsaf ne us ke bulá bhejne ke liye bhejí thín, dekhín, to unke báp Yaqúb kí zindagí do barah húí. 28 Aur Isráel bolá, Yih bas hai, ki merá beṭá Yúsaf abtak jítá hai. Main jáúngá, aur peshtar is se ki main marún, use dekhúngí.

CHHIYA'LI'SWA'N BA'B.

1 Aur Isráel ne, un sab samet, jo uske the, safar kiyá, aur Bersabá par ákar apne báp Izhák ke Khudá ke liye zabh kí. 2 Aur Khudá ne rát ko khwáb men Isráel se báten kín, aur kahá, Ai Yaqúb! Wuh bolá, Main házir hún. 3 Usne kahá, Main Khudá tere báp ká Khudá hún; Misr men játe húe mat ḍar; kyúnki main tujhe wahán baṛí guroh banáúngá; main tere sáth Misr ko jáúngá; aur tujhe phir le áúngá; 4 Aur Yúsaf apná háth terí ánkhon par rakhegá.

5 Tab Yaqúb Bersabá se uṭhá; aur Isráel ke beṭe apne báp Yaqúb ko, aur apne laṛkon, aur apní jorúon ko gáṛíon par, jo Firaún ne uske lejáne ko bhejí thín, le chale. 6 Aur unhon ne apne chaupáe, aur apná asbáb, jo Kanán kí sar zamín men páyá thá, le liyá; aur Yaqúb apne sab nasl samet Misr men áyá. 7 Wuh apne beṭon, aur beṭon ke beṭon, apní beṭíon, aur apne beṭíon kí beṭíon ko, aur apne sab nasl ko, apne sáth Misr men láyá.

8 Aur ye baní Isráel ke nám hain, jo Misr men áe; Yaqúb aur uske beṭe: Yaqúb ká pahlauṭhá Rubin. 9 Baní Rubin: Hanúk aur Phalú aur Hasron aur Karmí. 10 Aur baní Simon: Yamuel aur Yamín aur Ahad aur Yakín aur Zuhar aur Kanání aurat ká beṭá Sáúl. 11 Aur baní Lewí: Garshún aur Qahát aur Mirárí. 12 Aur baní Yihúdah: I'r aur Onán aur Selah aur Pháras aur Sháriq. Un men se I'r aur Onán Kanán kí zamín men mar gae. Aur Pháras ke beṭe ye hain. Hasron aur Hamúl. 13 Aur baní Ishakár: Tola aur Fúah aur Yúb aur Simron. 14 Aur baní Zabulún: Sarad aur Alún aur Yahlel. 15 Ye baní Líá hain, jo Paddán Arám men Yaqúb se Dinah samet jo uskí beṭí thí paidá húe. So sáre shakhs uske beṭon aur beṭíon ke tentís hain. 16 Baní Jadd: Safyán aur Hájí aur Súní aur Isbán aur I'rí aur Arodí aur Arelí. 17 Aur baní Yasar: Yumnat aur Iswí aur Baríat aur Saríh unkí bahin. Aur baní Baríat: Hibr aur

Malkiel. 18 Ye baní Zilfah hain, jise Lában ne apní beṭí Líá ko diyá: so ye solah shakhs hain, jinhen wuh Yaqúb ke liye janí. 19 Aur Yaqúb kí jorú Ráhel ke beṭe Yúsaf aur Binyamín hain. 20 Aur Yúsaf se zamín i Misr men Manassí aur Ifrain paidá húe, ye On ke káhin Potífára kí beṭí Ásnáth ke peṭ se paidá húe. 21 Aur baní Binyamín: Belah aur Bakr aur Ashbel aur Jirá Naámán, Akhí aur Ros, Mupim aur Arad. 22 Ye baní Ráhel hain, so sab chaudah nafs hain, jo usse Yaqúb ke liye paidá húe. Aur baní Dán: Hashím. 24 Aur baní Naftálí: Yahsiel aur Júní aur Yisr aur Salím. 25 Ye baní Bilhah hain, jise Lában ne apní beṭí Ráhel ko diyá, so ye sab sát shakhs hain, jinhen wuh Yaqúb ke liye janí.

26 We sab ke sab, jo Yaqúb ke sáth Misr men áe, aur uskí sulb se paidá húe, unke siwá jo Yaqúb ke beṭon kí jorúen thín, chhiyásaṭh the; 27 Aur Yúsaf ke do beṭe the, jo zamín i Misr men paidá húe: so we sab jo Yaqúb ke gharáne ke the, aur Misr men áe, sattar shakhs the.

28 Aur us ne Yihúdah ko Yúsaf pás apne se peshtar bhejá, táki Goshan tak uskí rahbarí kare; aur we Goshan kí zamín men áe. 29 Aur Yúsaf ne apní gáṛí taiyár kí, aur apne báp Isráel ki muláqát ke liye Goshan ko chalá, aur apne taín us pár házir kiyá, aur uske gale lapṭá, aur der tak royá. 30 Tab Isráel ne Yúsaf se kahá, ab mujhe marná khush hai, ki main ne terá munh dekhá, ki tú abhí jítá hai.

31 Aur Yúsaf ne apne bháíon, aur apne báp ke gharáne ko kahá, Main khabar dene ko Firaún ke pás játá hún, aur use kahtá hún, ki mere bháí, aur mere báp ká gharáná, jo Kanán kí sar zamín men thá, mujh pás áyá; 32 Aur we log chaupán hain, kyúnki chaupáe charáná qadím se unká peshá hai; aur we apne bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur sab kuchh, jo unká hai, líe áe hain. 33 Aur yún hogá, ki Firaún tum ko buláwegá aur kahegá, ki tumháre shugal kyá hai? 34 To tum kahiyo, Tere gulám jawání se leke abtak chaupání karte rahe hain, kyá ham aur kyá hamárá ábá. Táki tum Goshan kí zamín men raho, is liye ki Misríon ko, har ek chaupán se nafrat hai.

SAINTÁLÍSWÁN BÁB.

1 Tab Yúsaf ne ákar Firaún se kahá, ki Merá báp, aur mere bháí, aur unkí bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur sab jo unke hain, Kanán kí sar zamín se nikal áe: aur dekh, ki we Goshan kí zamín men hain. 2 Aur us ne pánch shakhs apne bháíon men se líe, aur unhen Firaún ke sámhne házir kiyá. 3 Aur Firaún ne us ke bháíon se kahá, Tumháre shugl kyúnkar hai? Unhon ne Firaún ko kahá, ki Tere gulám; kyá ham, kyá hamáre báp dáde chaupán hain. 4 Phir unhon ne Firaún se kahá, ki Ham is sar zamín men rahne ko áe hain; is liye ki tere gulámon ke gallon ke liye charágáh nahín; kyúnki Kanán kí zamín men sakht kál paṛá hai: ab is liye apne chákaron ko Goshan kí zamín men rahne díjiye. 5 Tab Firaún ne Yúsaf se kahá, ki Terá báp aur tere bháí tujhe pás áe hain: 6 Misr kí zamín tere áge hai; apne báp aur apne bháíon ko, is sar zamín ke ek maqám men, jo sab se bihtar hai, rakh; Goshan kí zamín men unhen rahne de: aur agar tú jántá hai ki báze unke darmiyán chálák hain, to unko merí mawáshí par mukhtár kar.

7 Tab Yúsaf apne báp Yaqúb ko andar láyá, aur use Firaún ke sámhne házir kiyá; aur Yaqúb ne Firaún ke haqq men duá ikhair kí. 8 Aur Firaún ne Yaqúb se

púchhá, ki Terí umr kaí baras kí hai? 9 Yaqúb ne Firaún se kahá, ki Merí musáfirat ke dinon ke baras eksau tís hain: aur merí zindagí ke baras thoṛe, aur bure húe, aur we mere báp dádon kí zindagí ke barason kí muddat ko, jab we musáfirat karte the, na pahunche. 13 Phir Yaqúb Firaún ke liye duá i ḳhair karke, Firaún ke huzúr se báhar gayá.

11 Aur Yúsaf ne apne báp, aur bháíon ko zamín Misr ke ek bihtar zilla men, jor Rímsís hai, jaisá Firaún ne farmáyá thá, baiṭháyá aur málik kiyá. 12 Aur Yúsaf ne apne báp, aur apne bháíon, aur apne báp ke sab gharáne kí, unke laṛke bálon ke muwáfiq parwarish kí.

13 Aur wahán zamín par roṭí na thí, isliye ki kál aisá saḳht thá, ki Misr kí sar zamín, aur Kanán kí zamín, kál ke sabab se pazhmurdah ho gaí thí. 14 Yúsaf ne sárí naqdí, jo Misr aur Kanán kí sar zamín men maujúd thí, us galle ke badlei men, jo logon ne mol liyá, jama kí: aur Yúsaf ne us naqdí ko Firaún ke ghar men láyá. 15 Aur jab Misr aur Kanán kí sar zamín men naqdí náyáb húí, to sárí Misríon ne ákar Yúsaf se kahá, ki Ham ko roṭí de: ki tere hote húe, ham kyun maren? kyúnki naqdí náyáb hai. 16 Yúsaf ne kahá, ki Apne chaupáe do, agar naqdí náyáb hai; ki main tumháre chaupáíon ke badle tumhen dúngá. 17 We apne chaupáe Yúsaf kane láe: aur Yúsaf ne ghoṛon, aur bheṛ bakrí, aur gáe bail ke gallon, aur gadhon ke badle, unko roṭíán dín: aur usne unke chaupáíon ke badle men unhen us sál pálá.

18 Jab wuh sál guzar gayí, we dúsre sál us pás áe, aur use kahá, ki Ham apne ḳhudáwand se nahín chhipáte ki hamáre naqd ḳharch ho chuká; hamáre ḳhudáwand ne hamáre chaupáíon ke galle bhí líe; so hamáre ḳhudáwand kí nigáh men, hamáre badanon aur zamínon ke siwá kuchh báqí nahín! 19 Pas ham apní zamín samet terí ánkhon ke sámhne kyun halák howen, ? ham ko aur hamárí zamín ko roṭí par mol le, aur ham apní zamín samet Firaún kí gulámí men rahenge: aur dáná de, táki ham jíen, aur na maren, ki zamín wirán na ho jáwe. 20 Aur Yúsaf ne Misr kí sárí zamín Firaún ke liye mol lí; kyúnki Misríon men se, har shaḳhs ne apní zamín bechí, ki kál ne unko nipaṭ tang kiyá thá. 21 So wuh zamín Firaún kí húí. Aur usne logon ko shahron men Misr ke atráf kí ek hadd se dúsrí hadd tak basáyá. 22 Usne sirf káhinon kí zamín mol na lí; kyunkí we káhin Firaún kí dí húí jágír rakhte the, aur apní jágír, jo Firaún ne unhen dí thí, kháte the; isliye unhon ne apní zamínon ko na bechí.

23 Tab Yúsaf ne logon se kahá, ki Dekho, main ne áj ke din tum ko, aur tumhárí zamín ko Firaún ke liye mol liyá: to yih tuḳhm tumháre liye hai, khet men bo. 24 Aur jab yih ziyáda ho, to yún hogá, ki tum pánchwán hissa Firaún ko doge, aur chár hisse khet men bíj bone ko, aur tumhárí, aur unkí, jo tumháre gharáne ke hain, anr tumháre bachon kí khurák ke liye honge. 25 We bole, ki túne hamáre jánen bacháín; ham apne ḳhudáwand kí nazar men maurid i rahm howen, aur ham Firaún ke gulám honge. 26 Aur Yúsaf ne sárí Misr kí zamín ke liye yih áín, jo áj ke din tak hai, muqarrar kiyá, ki Firaún pánchwán hissa le; magar faqat káhinon kí zamín Firaún kí na húí.

27 Aur Isráel Misr kí zamín men Goshan ke mulk men sukúnat kí: aur we wahán amlák rakhte the, aur we baṛhe, aur bahut ziyáda húe. 18 Aur Yaqúb Misr kí zamín men satrah baras jítá: so Yaqúb ki sárí umr ek sau saintális baras kí húí.

29 Aur Isráel ke marne ká waqt nazdík pahunchá: tab usne apne bete Yúsaf ko bulákar kahá, Ab jo main terí nazar men maurid i lutf hún, apná háth merí rán tale rakh díjiye, aur mihrbání aur sadáqat se mere sáth sulúk kíjiye; mujh ko Misr men mat gáriyo; 30 Ki main apne báp dádon ke pás soúngá, aur tú mujhe Misr se báhar lejáiyo, aur unke goristán men gáriyo. Wuh bolá, ki jaisá tú ne kahá, main karungá. 31 Aur us ne kahá, ki mere áge qasam khá. Us ne us ke áge qasam khái; tab Isráel apne bistar ke sirháne par khudáparastí men jhuk gayá.

ATHTA'LI'SWA'N BA'B.

1 Aur bád in chízon ke yún huá, ki kisí ne Yúsuf se kahá, Dekh terá báp bímár hai; so us ne apne do beton Manassí aur Ifráím ko sáth liyá. 2 Aur Yaqúb ko khabar dí gaí, ki Dekh, terá betá Yúsaf tujh kane áyá hai. Aur Isráel palang par sambhal baithá.

3 Aur Yaqúb ne Yúsaf se kahá, ki Khudá Tálá Lauz ke bích, Kanán kí zamín men mujhe dekhái diyá, aur mujhe barakat dí. 4 Aur mujhe kahá, ki Dekh, main tujhe baromand aur firáwán karúngá, aur tujh se bahutsí gurohen paidá karúngá; aur tere bád yih zamín terí nasl kí milk i abadí karúngá. 5 Aur ab tere do bete Ifráím aur Manassí jo tujh se Misr kí zamín men, peshtar is se ki main Misr men tujh pás áyá, paidá húe, mere hain; we Rúbin aur Simon kí tarah mere honge. 6 Aur terí aulád, jo inke bád paidá ho, terí hongi; aur we apní mirás men, apne bháíon ke hamnám honge. 7 Aur main jo hún, so jab Paddán se átá thá, Ráhel ráh men, jab Ifrát thorí dúr ráh gayá thá, mere pás Kanán kí zamín men mar gaí. Aur main ne use wahín Ifrát kí ráh men gárá; Baitlaham wuhí hai.

8 Phir Isráel ne Yúsaf ke beton ko dekhkar kahá, Ye kaun hain? 9 Yúsaf ne apne báp se kahá, Ye mere bete hain, jo Khudá ne mujhe yahán die. Wuh bolá, Unhen mujh pás lá, main unhen barakat bakhshúngá. 10 Lekin Isráel kí ánkhen burhápe se dhundlí húí thín, ki wuh dekh na saká. Aur wuh unhen uske nazdík layá; aur us ne unhen chumá, aur unhen gale lagáyá. 11 Aur Isráel ne Yúsaf se kahá, Mujhe to tere hí munh dekhne kí ás na thí: aur dekh, Khudá ne terí nasl bhí mujhe dekhái. 12 Aur Yúsaf ne unhen apní god men se nikálá, aur apne taín zamín par jhukáyá. 13 Yúsaf ne un donon ko pakrá, Ifráím ko apne dahine háth se, Isráel ke báyán háth ke muqábil, aur Manassí ko apne báyán hath se Isráel ke dahine háth ke sámhne, aur uske nazdík láyá. 14 Isráel ne apná dahiná háth lambá kiyá, aur Ifráím ke sir par, jo chhotá thá, rakhá, aur báyán háth Manassí ke sir par, ján bujh kar apne háthon ko yún rakhá; kyúnki Manassí pahlauthá thá. 15 Aur us ne Yúsaf ke liye barakat cháhí, aur kahá, Khudá jiske sámhne mere báp Abirahám aur Izhák chale, aur Khudá jis ne sárí umr áj ke din tak merí pásbání kí: 16 Aur wuh firishta, jisne mujhe sárí badíon se bacháyá, in jawánon ko barakat dewe; aur jo merá nám hai, aur mere báp dádon Abirahám aur Izhák ká nám hai, so unká rakhe, aur zamín par un se rel pel guroh paidá kare.

17 Aur Yúsaf yih dekhkar, ki us ke báp ne apná dahiná háth Ifráím ke sir par rakhá, nákhush húá: aur us ne apne báp ká háth thám liyá, táki use Ifráímke sir par se uthháke Manassí ke sir par rakh dewe. 18 Aur Yúsaf ne apne báp se kahá,

ki Ai mere báp, yun bajá nahín; kyúnki yih pahlauṭhá hai; apná dahiná háth us ke sir par rakh. 19 Uske báp ne na máná, aur kahá, Main jántá hun, ai beṭe, main jántá hun: is se bhí log honge, aur yih bhí buzurg hogá: par us ká chhoṭá bháí us kí nisbát baṛá hogá, aur us kí nasl se bahut gurohen hongí. 20 Aur us ne un ko us din barakat bakhshí, ki Baní Isráel terá nám leke ápas men duáe khair karenge, ki KHUDA'WAND tujh ko Ifráím aur Manassí sá kare. So us ne Ifráím ko Manassí par fazilat dí.

21 Aur Isráel ne Yúsaf ko kahá, Dekh, main martá hun: lekin KHUDA'WAND tumháre sáth hogá, aur tum ko tumháre báp dádon kí zamín men phir lejáegá. 22 Aur main tujhe, tere bháíon kí nisbát, ek hissa jo main ne Amúríon ke háth se, apní talwár aur kamán se nikálá, ziyáda detá hún.

UNCHA'SWA'N BA'B.

1 Aur Yaqúb ne apne beṭon ko buláyá, aur kahá, Apne ko jama karo, táki main uskí, jo píchhle dinon men tum par lítegá, tumhen khabar dún. 2 Ai Yaqúb ke beṭo báham áo, aur suno, apne báp Isráel kí suno.

3 Rúbin, merá pahlauṭhá tú hai, merí shahzorí, aur merí qúwat ká auwal, aur qadr men baṛá, aur izzat men pahlá hai: 4 Lekin tú pániou ká sá josh kháke baṛá na ṭhahregá; kyúnki tú apne báp ke bistai par chaṛhá, tab usmen tú ne khalal kiyá, wuh mere bicháune par chaṛh gayá.

5 Simon, aur Lewí, to sage bháí hain, aur unkí makkáríán zulm ke hathyár. 6 Merí ján unkí majlis men dákhil na ho, aur merá dil unke majma men shámil na ho. Ki we apne gazab men mard ko már ḍálte the, aur apní mastí men sánṛ ko ukhaṛte the. 7 Lánat unke gazab par, ki tund thá, aur unke qahr par, ki sakht thá. Main unhen Yaqúb men chhitráúngá, aur unhen Isráel men bithráúngá.

8 Yihúdáh, tere bháí, tere mustaudí honge, terá háth tere bairíon kí gardan men hogá, tere báp kí aulád tereh huzúr jhukengí. 9 Yihúdáh jawán sher hai: mere beṭe, tú shikár par se uṭh chaltá hai; wuh singh aur sher kí mánind jhuktá aur baiṭhtá hai: kaun usko chheṛegá? 10 Na sibt Yihúdáh se, na asá uske páon men se játá rahegá, jab tak Shilá na áwe, aur qaumen uskí farmánbardár howengí. 11 Wuh apná gadhá angúr ke darakht se, aur apní gadhí ká bachchá kishmish ke darakht se bándhegá; wuh apná libás wain men, aur apní poshák áb i angúr men dhowegá; 12 Uskí ánkhen wain se lál hongí, aur uske dánt dúdh se safed howenge.

13 Maskan Zabulún ká samundar ká kinárá, aur jaházon ká bandar hogá; aur uskí sarhadd Saidá tak pahunchegí.

14 Ishakár mazbút gadhá hai, jo bheṛsálon men leṭegá; 15 Aur jab dekhtá hai, ki árámgáh khúb aur zamín dilpasand hai, to apná kándhá bojh uṭháne ko jhukegá, aur khirájguzaár banegá.

16 Dán, Isráel ke sibton ká sá ek apne logon ká daiyán hogá. 17 Dán ráh ká sámp hai, aur ráhguzar ká siff jo ghoṛe kí nalion ko aisá ḍansegá, ki uská sawár pichháṛí gir paṛegá. 18 Ai KHUDA'WAND, main terí naját ká muntazir hún!

19 Jadd, mujádd us par jidd karenge, par wuh unke aqab par jidd karegá.

20 Yasar se uskí chikní roṭí awegí, wuh bádsháhí khushkhuráken degá.

21 Naftálí ázád gazál hai, jo lutf ke kalám kahegá.

22 Yúsaf phaldár paudhá hai, wuh sote par lagá húá phaldár paudhá hai, jiskí shákhen díwár par charh játí hain. 23 Tírandáz usko cherte, aur márte aur satáte the; 24 Lekin uskí kamán baqarár hai, aur uske háth ke bázú chálák rahte hain. 25 Yaqúb ke Kirdigár ke háth men se, wahán se, Isráel ke chaupán aur chatán se, tere báp ke Khudá se jis ne terí madad kí aur us Qadír se jis ne tujhko mutabarrak kiyá, tere liye úpar se ásmán kí barakaten aur níche se gahráo kí barakaten aur chhátíon aur rahimon kí barakaten howen! 26 Jo barakat terá báp tere liye cháhtá hai, so puráne paháron kí barakat se, aur qadím kohon kí khushnumáí se barh játí hai. Wuh Yúsaf ke sir par aur us ke bháíon ke Nazír kí chándí par áwe.

27 Binyamín phárnewálá bheriyá hai; subh ko shikár kháegá, aur shám ko ganímat bántegá.

28 Ye sab Isráel ke bárah sibt hain, aur yih hai jo unke báp ne unhen kahá, aur har ek ke haqq men judí judí barakat cháhí. 29 Phir us ne unhen hukm kiyá aur kahá, ki Main apne logon men shámil hone par hún, mujhe apne bápon ke pás us magárah men, jo Hittí Ifrún ke khet men hai, gáriyo, 30 Yáne us magárah men jo Makfílah ke khet men, Mamre ke púrab taraf Kanán kí zamín men hai, jo Abirahám ne khet samet Ifrún Hittí se goristán kí milk hone ko mol liyá thá. 31 Wahán unhon ne Abirahám ko aur uskí jorú Sarah ko gárá; wahán unhon ne Izhák aur uskí jorú Ribqah ko gárá, aur wahán main ne Líá ko gárá, 32 Yáne us khet par aur us magárah men jo baní Hitt se kharídá gayá hai. 33 Aur jab Yaqúb apne beton ko hukm de chuká, to usne apne páon ko phir bichhaune par uthá rakhá, aur ján bahaqq húá, aur apne logon men já milá.

PACHA'SWA'N BA'B.

1 Tab Yúsaf apne báp ke munh par gir pará, aur us par royá, aur us ko chumá. 2 Aur Yúsaf ne apne tabíb chákaron ko hukm kiyá, ki us ke báp men khúshbo bharen. 3 So tabíbon ne Isráel men khushbo bharí: aur us par chálís din guzre; kyúnki jin par khushbo malá játá hai, itne din guzarte hain. Aur Misrí us ke liye sattar din tak royá kie.

4 Aur jab us par rone ke din guzar gae, to Yúsaf ne Firaún ke gharáne se kahá, ki agar main ne tumhárí nazron men izzat páí ho, to Firaún ke kánon men kah do, 5 Ki mere báp ne yih mujh se qasam leke kahá hai, ki dekh, main martá hún: tú mujh ko merí gor men, jo main ne Kanán kí zamín men apne liye khodí hai, gáriyo. So is liye mujhe rukhsat de, ki jáún aur apne báp ko gárun, aur main phir áúngá. 6 Firaún ne kahá, ki já, aur apne báp ko, jaise usne tujh se qasam lí hai, gáriyo.

7 So Yúsaf apne báp ko gárne gayá: aur Firaún ke sáre chákar, aur us ke ghar ke shaikh, aur Misr kí zamín ke sáre shaikh, 8 Aur Yúsaf ká sárá ghar, aur uske bháí, aur uske báp ká ghar, sab uske sáth gae; aur unhon ne sirf apne larke, aur gáe bail, aur bher bakrí Goshan kí zamín men chhor die. 9 Aur gáríán aur sawár uske sáth gae; aur bará amboh thá. 10 Aur we Atad men, us khalíhán par, jo Yardan ke pár hai, áe, aur wahán bahut bare dardálúd nále kie. Aur us ne apne báp ke liye sát din tak gam kiyá. 11 Aur jab us zamín ke báshindon, yáne Kanáníon ne Atad men, khalíhán par, yih gam karte dekhá, to bole, Misríon ke

liye yih baṛá dardnák gam hai. So wuh jagah Abíl Misr kahláí hai; aur wuh Yardan ke pár hai. 12 Aur us ke beṭoṉ ne, jaisá us ne unheṉ hukm kiyá thá, us ke sáth kiyá. 13 Us ke beṭe use Kanán kí zamín meṉ le gae, aur use Makfílah ke khet ke magárah meṉ jise goristán kí milkíyat ke liye, Ifrúní Hittí se Mamre ke muqábil mol liyá thá, gáṛá. 14 Aur Yúsaf ḳhud aur us ke bháí, aur we sab jo us ke sáth us ke báp ko gáṛne gae the, us ke báp ko gáṛke Misr ko phire.

15 Aur jab Yúsaf ke bháíoṉ ne dekhá, ki hamárá báp mar gayá, to unhoṉ ne kahá, ki Yúsaf sháyad ham se dushmaní karegá, aur sárí badí ká, jo ham ne use kí hai, muqarrar intiqám legá. 16 Tab unhoṉ ne Yúsaf ko yuṉ kahlá bhejá, ki tere báp ne, apne marne se áge, hukm kiyá hai, ki tum Yúsaf se kahiyo, 17 Apne bháíoṉ ke gunáh, aur unkí ḳhatáeṉ,, ab baḳhsh díjiye; kyúnki unhoṉ ne tujh se badí kí: so apne báp ke Ḳhudá ke bandoṉ ke gunáh baḳhsh díjiye. 18 Aur Yúsaf, jab unhoṉ ne use yih kahá, to royá. 19 Aur us ke bháí bhí gae, aur uske sámhne gir paṛe, aur unhoṉ ne kahá, dekh, ham tere chákar haiṉ. 20 Yúsaf ne unheṉ kahá, mat ḍaro, kyá maiṉ Ḳhudá ke iḳhtiyár meṉ nahíṉ? 21 Tum jo ho, tum ne mujh se badí karne ká iradá kiyá; lekin Ḳhudá ne us se bhaláí kar diyá, ki bahut se logoṉ kí ján bach jáwe. 22 Chunánchi áj wáqa huá. Isliye tum mat ḍaro, maiṉ tumheṉ, aur tumháre laṛkoṉ ko parwarish karúngá. Aur usne un kí ḳkátir jama kí.

23 Aur Yúsaf, aur uske báp ke gharáne ne Misr meṉ sukúnat ki: aur Yúsaf ek sau das baras jiyá. 24 Aur Yúsaf ne Ifráím ke laṛke, jo tísrí pusht the, dekhe: aur Manassi ke beṭe Makír ke beṭe bhí Yúsaf kí god meṉ janáe gae. 25 Aur Yúsaf ne apne bháíoṉ se kahá, maiṉ martá húṉ: aur Ḳhudá tum ko yád karegá, aur tum ko is zamín se báhar, us zamín meṉ, jis kí bábat usne Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb se qasam kí hai, lejáegá. 26 Aur Yúsaf ne baní Isráel se yih qasam leke kahá, Ḳhudá tum ko yád karegá, aur tum merí haḍḍíoṉ ko yaháṉ se lejáiyo. 27 Yúsaf ek sau das baras ká buṛhá hoke mar gayá: aur unhoṉ ne us meṉ ḳhush-bo bharí, aur use Misr meṉ sandúq meṉ rakhá.

ḴHURU'J KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Ab Isráel ke beṭoṉ ke nám, jo har ek apne kumbe ko leke Yaqúb ke sáth Misr meṉ áyá, ye haiṉ: 2 Rúbin, Simon, Lewí, Yihúdáh, 3 Ishakár, Zabúlún, Binya-mín, 4 Dán, Naftálí, Jadd, Yasar. 5 Aur sárí jáneṉ jo Yaqúb kí pusht se paidá húíṉ sattar thíṉ: aur Yúsaf to Misr meṉ thá. 6 Aur Yúsaf, aur uske sab bháí, aur sáre log us qarn ke, mar miṭe. 7 Lekin Isráel kí aulád baromand húí, aur baṛhí, aur firáwáṉ húí, aur niháyat zor paidá kiyá; aur wuh zamín unse mámúr hogaí.

8 Tab Misr meṉ ek nayá bádsháh, jo Yúsaf ko na jántá thá, paidá húá. 9 Aur usne apne logoṉ se kahá, Dekho, ki baní Isráel ham se ziyáda, aur qawítar haiṉ. 10 Ao, ham un se dánishmandána muámala kareṉ, tá na howe, ki jab we aur ziyáda hoṉ, aur jang paṛe, to we hamáre dushmanoṉ se mil jáweṉ, aur ham se laṛeṉ, aur mulk se nikal jáweṉ. 11 Is liye unhoṉ ne un par ḳhiráj ke liye muhassil biṭhláe,

táki unhen apne saḳht kámon ke bojhon se satáwen. Aur unhon ne Firaún ke liye ḳhazáne ke shahr Pitom aur Ramses banáe. 12 Par unhon ne jitná unhen dukh diyá, we ziyádatar baṛhe, aur firáwán húe, aur we baní Isráel kí kasrat se náḳhush húe. 13 Aur Misríon ne ḳhidmat karwáne men baní Isráel par saḳhtí kí. 14 Aur unhon ne berahmí se gilí aur ḳhishtí kám, aur sab qism kí ḳhidmat khet kí karwáke, un kí zindagí talḳh kí: un kí sárí ḳhidmaten, jo we karte the, mashaqqat kí thín.

15 Tab Misr ke bádsháh ne Ibrání dáí janáíon ko, jin men ek ká nám Sifrah, aur dúsrí ká nám Púah thá, yún kahá: 16 Ki jab Ibrání auraten tum se dáí ká kám karáwen, aur tum unhen pattharon par dekho, agar beṭá ho, to use halák karo, aur agar beṭí ho, to jíne do. 17 Par dáí janáíán Ḳhudá se ḍarín, aur jaisá ki Misr ke bádsháh ne unhen hukm kiyá thá, na kiyá, aur laṛkon ko jítá rahne diyá. 18 Phir Misr ke bádsháh ne dáíon ko bulwáyá, aur unhen kahá, Tum ne aisá kyún kiyá, aur laṛkon ko kyún jítá rahne diyá? 19 Dáíon ne Firaún ko kahá, is liye ki Ibrání auraten Misr kí auraton ke mánind nahín, ki we mazbút hain, aur peshtar us se ki dáíán un tak pahunchen, jan ḍáltí hain. 20 Pas ihsán kiyá Ḳhudá ne dáíon ke sáth, aur we log firáwán húe, aur baṛá zor paidá kiyá. 21 Aur is sabab se ki dáíán Ḳhudá se ḍarín, yún húá, ki us ne un ko ábád kiyá. 22 Aur Firaún ne apne sab logon ko hukm kiyá, ki un men, jo beṭá paidá ho, tum use daryá men ḍál do, aur jo beṭí ho, jítí rahne do.

II. BÁB.

1 Phir Lewí ke gharáne ke ek shaḳhs ne jákar, Lewí kí nasl men ek aurat se biyáh kiyá. 2 Wuh aurat peṭ se húí, aur beṭá janí, aur usne use ḳhúbsúrat dekh ke, tín mahíne tak chhipá rakhá. 3 Aur jab áge ko chhipá na sakí, to usne sarkanḍon ká ek ṭokrá banáyá, aur uspar raugan qír, aur zuft ká lagáyá, aur laṛke ko usmen rakhá, aur usne use daryá ke kináre par jháú men rakh diyá. 4 Aur uskí bahin dúr se khaṛí dekhtí thí, ki kyá hotá hai uske sáth. 5 Tab Firaún kí beṭí gusl karne ko daryá par utrí, aur uskí sahelíyán daryá ke kináron par phirne lagín. Usne jháú men ṭokrá dekh kar apní sahelí ko bhejá, kí use uṭhá le. 6 Jab usne use kholá, to kyá dekhtí hai, ki ek laṛká hai, rotá húá, use uspar rahm áyá, aur bolí, Yih kisí Ibrání ká laṛká hai. 7 Tab uskí bahin ne Firaún kí beṭí ko kahá, Kahe to main jáke Ibrání auraton men se ek dáí tujh pás leáún, táki wuh tere liye is laṛke ko dúdh piláwe. 8 Firaún kí beṭí ne use kahá, ki já. Wuh chhokṛí gaí, aur laṛke kí má ko buláyá. 9 Firaún kí beṭí ne use kahá, ki Is laṛke ko le, aur mere liye dúdh pilá: main tujhe darmáhá dúngí. Us aurat ne laṛke ko liyá, aur dúdh piláyá. 10 Jab laṛká baṛhá, aur wuh use Firaún kí beṭí pás láí, aur wuh uská beṭá ṭhahará, usne uská nám Músá rakhá, aur kahá, ki Main ne use pání se nikálá.

11 Aur un rozon men yún húá, ki jab Músá baṛá húá, to wuh apne bháíon pás báhar gayá, aur unkí mashaqqaton ko dekhá, aur dekhá, ki ek Misrí ek Ibrání ko, jo ek uske bháíon men se thá, már rahá hai. 12 Phir usne idhar udhar nazar kí, aur dekhá ki koí nahín; tab us Misrí ko már ḍálá, aur ret men chhipá diyá. 13 Jab wuh dúsre din báhar gayá, to kyá dekhtá hai, ki do Ibrání ápas men jhagaṛ rahe hain: tab usne usko, jo náhaqq par thá, kahá, ki Tú apne yár ko kyún mártá hai? 14 Wuh bolá, ki Kisne tujhe ham par hákim, yá munsif muqarrar kiyá? áyá tú cháhtá hai,

ki jis tarah tú ne us Misrí ko már ḍálá, mujhe bhí már ḍále? Tab Músá ḍará, aur kahá, ki Yaqínan yih bhed fásh húá. 15 Jab Firaún ne yih suná, to cháhá, ki Músá ko qatl kare; par Músá Firaún ke huzúr se bhágá, aur Midyán kí wiláyat meṉ gayá, aur ek kúe ke nazdík sukúnat iḳhtiyár kí. 16 Aur Midyán ke káhin kí sát beṭíáṉ thíṉ; we áíṉ, aur pání nikálne lagíṉ, aur kaṭhre ko bhará, táki apne báp ke galle ko pání piláweṉ. 17 Tab gaṛaríoṉ ne unheṉ áke hánká; lekin Músá ne khaṛe hokar un laṛkíoṉ kí ríhái kí, aur unke galle ko pání piláyá. 18 Aur jab we apne báp Riguel pás áíṉ, usne púchhá, ki A'j tum kyúnkar sawere phiríṉ? 19 We bolíṉ, Ek Misrí ne hameṉ gaṛaríoṉ ke háth se bacháyá, aur hamáre liye jitná káfí thá, pání bhará, aur galle ko piláyá. 20 Usne apní beṭíoṉ se kahá, ki Wuh mard kahíṉ hai? tum use kyúṉ chhoṛ áíṉ? use buláo, ki roṭí kháwe. 21 Tab Músá us shaḳhs ke ghar meṉ rahne par rází húá: aur usne apní beṭí Zipora Músá ko dí. 22 Wuh beṭá janí; usne uská nám Gersom rakhá; kyúnki usne kahá, ki Maiṉ ajnabí mulk meṉ musáfir húṉ.

23 Aur ek muddat ke bád yúṉ húá, ki Misr ká bádsháh mar gayá: aur baní Isráel mashaqqat se áh bharne lage, aur roe, aur unká roná, jo unkí mashaqqat ke báis se thá, Ḳhudá tak pahunchá. 24 Ḳhudá ne unkí faryád súní, aur Ḳhudá ne apne ahd ko, jo Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb ke sáth thá, yád kiyá. 25 Aur Ḳhudá ne baní Isráel par nazar kí, aur unke hál ko málúm kiyá.

III. BA'B.

1 Aur Músá apne sasure Yitro ke, jo Midyán ká káhin thá, galle kí nigahbání kartá thá: tab us ne galle ko bayábán kí ek taraf hánk diyá, aur Ḳhudá ke paháṛ Ḳhárib ke nazdík áyá. 2 Us waqt Ḳhudá'wand ká Firishta ek búṭe meṉ se ág ke shuale meṉ us par záhir húá: us ne nigáh kí, to kyá dekhtá hai, ki ek buṭá ág meṉ roshan hai, aur wuh jal nahíṉ játá. 3 Tab Músá ne kahá, ki maiṉ ab ek taraf se jáúṉ, aur yih ajáib dekhúṉ, ki yih búṭá kyúṉ nahíṉ jal játá. 4 Jab Ḳhudá'wand ne dekhá, ki wuh dekhne ko ek taraf phirá, to Ḳhudá ne usí búṭe ke andar se pukárá, aur kahá, ki Ai Músá, ai Músá. Wuh bolá, Maiṉ yaháṉ húṉ. 5 Tab usne kahá, Yaháṉ nazdík mat á; apne páoṉ se jútá utár, kyúnki yih jagah, jaháṉ tú khaṛá hai, wádí i muqaddas hai. 6 Aur usne kahá, ki Maiṉ tere báp ká Ḳhudá, aur Abirahám ká Ḳhudá, aur Izhák ká Ḳhudá, aur Yaqúb ká Ḳhudá húṉ. Músá ne apná muṉh chhipáyá, kyúnki wuh Ḳhudá par nazar karne se ḍartá thá. 7 Aur Ḳhudá'wand ne kahá, Maiṉ ne apne logoṉ kí taklíf, jo Misr meṉ haiṉ, yaqínan dekhí, aur unkí faryád, jo ḳhiráj ke muhassiloṉ ke sabab se hai, suní; aur maiṉ un ke dukhoṉ ko jántá húṉ: 8 Aur maiṉ názil húá húṉ, ki unheṉ Misríoṉ ke háth se naját baḳhshúṉ, aur us zamín se nikálke achchhí baṛí zamín meṉ, jaháṉ dudh aur shahd mauj mártá hai: Kanáníoṉ, aur Hittíoṉ, aur Amúríoṉ, aur Farizzíoṉ, aur Háwíoṉ, aur Yabúsíoṉ kí jagah meṉ láúṉ. 9 Ab dekh, baní Isráel kí faryád mujh tak áí, aur maiṉ ne wuh zulm, jo Misrí un par karte haiṉ, dekhá hai; 10 Pas ab tú já, maiṉ tujhe Firaún pás bhejtá húṉ, mere logoṉ ko, jo baní Isráel haiṉ, Misr se nikál.

11 Músá ne Ḳhudá ko kahá, Maiṉ kaun húṉ, jo Firaún ke pás jáúṉ, aur baní Isráel ko Misr se nikálúṉ? 12 Wuh bolá, yaqínan maiṉ tere sáth húngá, aur is ká, ki maiṉ ne tujhe bhejá hai, tujh pás yih nishán hai, ki jab tú un logoṉ ko Misr se

nikále, to tum is pahár par Ḳhudá kí ibádat karoge. 13 Tab Músá ne Ḳhudá se kahá, ki Dekh, jab maiṉ baní Isráel pás pahunchúṉ aur unheṉ kahúṉ, ki tumháre báp ke Ḳhudá ne mujhe tumháre pás bhejá hai, aur we mujhe kaheṉ, ki Us ká nám kyá hai? to maiṉ unheṉ kyá bataúṉ? 14 Ḳhudá ne Músá ko kaha, ki Maiṉ wuh húṉ, jo maiṉ húṉ: aur usne kahá, ki tú baní Isráel se yúṉ kahiyo, ki WUH JO HAI us ne mujh tumháre pás bhejá hai.

15 Phir Ḳhudá ne Músá se kahá, ki Tú baní Isráel se yúṉ kahiyo, ki Ḳhudá'wand tumháre báp ke Ḳhudá, Abirahám ke Ḳhudá, Izhák ke Ḳhudá, aur Yaqúb ke Ḳhudá ne mujhe tum pás bhejá hai: abad tak merá yihí nám hai, aur sárí nasloṉ meṉ yihí merá tazkira hai. 16 Já, aur Isráelíoṉ ke buzurgoṉ ko ek jagah jama kar, aur unheṉ kah, ki Ḳhuda'wand, tumháre báp ká Ḳhudá, Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb ká Ḳhudá yúṉ kahtá húá, mujhe dikhái diyá, ki maiṉ ne yaqínan tumhárí ḳhabargírí kí, aur jo kuchh tum par Misr meṉ húá, dekhá: 17 Aur maiṉ ne kahá hai, ki Maiṉ tumheṉ Misríoṉ kí taklífoṉ se, Kanáníoṉ, aur Hittíoṉ, aur Amúríoṉ, aur Farizzíoṉ, aur Hawíoṉ, aur Yabúsíoṉ kí zamín meṉ, jaháṉ dudh aur shahd bahtá hai, nikál láúngá. 18 Aur we terí áwáz sunenge; aur tú aur Isráelíoṉ ke buzurg, Misr ke bádsháh pás áiyo, aur use kahiyo, ki Ḳhuda'wand Ibráníoṉ ke Ḳhudá ne ham se muláqát kí, aur ab ham terí minnat karte haiṉ, ham ko tín din kí ráh bayábán meṉ jáne de, táki ham Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke liye zabh kareṉ. 19 Aur maiṉ yaqín jántá húṉ, ki Misr ká bádsháh tum ko na yúṉ jáne degá, na baṛe zor se. 20 Aur maiṉ apná háth lambá karúngá, aur sab ajáib qudratoṉ se, jo maiṉ un ke darmiyán dikháúngá, Misríoṉ ko mubtalá karúngá: tab wuh tumheṉ nikál degá. 21 Aur maiṉ un logoṉ ko Misríoṉ kí nazar meṉ izzat bakhshúngá, aur yúṉ hogá, ki jab tum jáoge, to ḳhálí háth na jáoge 22 Balki har ek aurat apní paṛosin se, aur usse jo uske ke ghar meṉ rahtí hai, rúpe aur sone ke bartan, aur libás áriyat legí: aur tum apne beṭoṉ, aur apní beṭíoṉ ko pahináoge, aur Misríoṉ ko gárat karoge.

IV. BA'B.

1 Tab Músá ne jawáb diyá, aur kahá, ki Dekh, we mujh par ímán na láenge, na merí bát ke shinawá honge; we kahenge, ki Ḳhuda'wand tujhe dikhái nahíṉ diyá. 2 Tab Ḳhudá ne use kahá, ki Yih tere háth meṉ kyá hai? Wuh bolá, A'sá. 3 Phir us ne kahá, use zamín par phenk de. Us ne zamín par phenk diyá, aur wuh sámp ban gayá; aur Músá uske áge se bhágá. 4 Tab Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki Apná háth baṛhá, aur us kí dum pakaṛ le. Us ne háth baṛháyá, aur use pakaṛ liyá; wuh us ke háth meṉ ásá hogayá: 5 Táki we iatiqíd kareṉ, ki Ḳhuda'wand un ke ábá ká Ḳhudá, Abirahám ká Ḳhudá, Izhák ká Ḳhudá, aur Yáqúb ká Ḳhudá tujh ko dikhái diyá. 6 Phir Ḳhuda'wand ne use kahá, ki Tú apná háth apní chhátí par rakh. Chunánchi us ne apná háth apní chhátí par rakhá: aur jab us ne use nikálá, to dekhá, ki us ká háth barf ke mánind safed mabrús thá. 7 Phir usne kahá, ki Tú apná háth phir apní chhátí par rakh. Us ne phir rakhá; jab báhar nikálá, to dekhá, ki wuh phir wáisáhí, jaisá uská sárá badan thá, hogayá. 8 Aur yúṉ hogá, ki agar we tujh par ímán na láweṉ, aur na pahile muajize ke shinawá hoṉ, to we dúsre muajize ke muataqid honge. 9 Aur yúṉ hogá, ki agar we un

donon muajizon par bhí ímán na láwen, aur tere saḳhun ke shinawá na hon, to tú rúd i Nil ká pání leke, ḳhushk zamín men chhiṛkiyo, aur wuh pání jo daryá se legá, ḳhushkí par lahú hojáegá. 10 Tab Músá ne Ḳhudá'wand se kahá, ki Ai mere Ḳhudáwand, main fasáhat nahín rakhtá, na to áge se, aur na jab se ki tú ne apne bande se kalám kiyá; aur merí zabán aur báton men luknat hai. 11 Tab Ḳhudá'wand ne use kahá, ki Ádmí ko zabán kis ne dí? aur kaun gúngá, yá bahrá, yá bíná, yá andhá kartá hai? kyá main nahín kartá, jo Ḳhudá'wand hún? 12 Pas ab tú já, aur main terí bát ke sáth hún, aur tujh ko sikháúngá jo kuchh tú kahegá. 13 Tab usne kahá, ki Ai mere Ḳhudáwand, main terí minnat kartá hún, jis ko cháhe, tú us ko bhej. 14 Tab Ḳhudá'wand ká gussa Músá par bhaṛká, aur us ne kahá, Kyá nahín hai Lewíon men se Hárún terá bháí? Main jántá hún, ki wuh fasíh hai. Dekh, ki wuh bhí terí muláqát ko átá hai, aur tujhe dekhke dil men ḳhush hogá. 15 Aur tú use kahegá, aur use báten bataegá, aur main terí aur us kí bát ke sáth húngá, aur tum jo kuchh karoge, tum ko batáúngá. 16 Aur wuh tere iwaz logon se báten karegí, aur terí zabán kí jagah hogá, aur tú us ke liye Ḳhudá kí jagah hogá. 17 Aur tú yih ásá apne háth men rakhiyo, ki us se tú muajize dikháegá.

18 Tab Músá rawána húá, aur apne sasure Yitro pás gayá, aur use kahá, ki Main terí minnat kartá hún, mujhe ruḳhsat de, ki apne bháíon pás, jo Misr men hain, jáún, aur dekhún, ki we ab talak jíte hain ki nahín. Yitro ne Músá ko kahá, ki salámtí se já. 19 Tab Ḳhudá'wand ne Midyán men Músá ko kahá, ki Misr men phir já, kyúnki we sab, jo tere qatl ke ḳhwáhán the, mar gae. 20 Tab Músá ne apní jorú, aur apne beṭon ko liyá, aur unhen ek gadhe par baiṭhláyá, aur Misr men phir áyá: aur Músá ne Ḳhudá ká ásá apne háth men liyá. 21 Aur Ḳhudá'wand ne Músá ko kahá, ki Jab tú Misr men dáḳhil howe, to dekh, sab muajize jo main ne tere háth men rakhe hain, Firaún ke áge dikhláiyo: lekin main us ke dil ko saḳht karúngá, ki wuh un logon ko jáne na degá. 22 Tab tú Firaún ko yún kahiyo, ki Ḳhudá'wand ne yún farmáyá hai, ki Isráel merá beṭí hai, balki merá pahilauṭhá hai: 23 So main tujhe kahtá hún, ki Mere beṭe ko jáne de, táki wuh merí ibádat kare: aur agar tú use jáne nahín detá hai, to dekh, main tere pahilauṭhe beṭe ko már ḍálúngá.

24 Aur ráh men manzil par yún húá, ki Ḳhudá'wand use milá, aur cháhá ki use halák kare. 25 Tab Ziporah ne ek tez patthar uṭháyá, aur apne beṭe kí khalṛí káṭ ḍálí, aur use us ke páon par phenká, aur kahá, ki Tú beshakk ḳhún ke sabab se mere sasure kí jagah húí. 26 Tab us ne use chhoṛ diyá, aur wuh bolí, ki ḳhún ke sabab se ḳhatne ke liye wuh sasure kí jagah húá.

27 Aur Ḳhudá'wand ne Hárún ko kahá, ki Bayábán men jáke Músá kí muláqát kar. Wuh gayá, aur Ḳhudá ke paháṛ par us se milá, aur use bosa diyá. 28 Aur Músá ne Ḳhudá kí, jis ne use bhejá, sárí báten aur muajize, jo usne use die the, Hárún se bayán kie. 29 Tab Músá aur Hárún gae, aur baní Isráel ke buzurgon ko ek jagah jama kiyá. 30 Aur Hárún ne sárí báten, jo Ḳhudá'wand ne Músá ko kahí thín, kahín, aur logon kí ánkhon ke sámhne, muajize záhir kie. 13 Tab log ímán láe: aur we yih sunke, ki Ḳhudá'wand ne baní Isráel kí ḳhabargírí kí, aur unke dukhon par nazar kí, jhuke aur sijde kie.

V. BAB.

1 Bád uske, Músá aur Hárún áe, aur Firaún ko kahá, ki KHUDA'WAND Isráel ká Khudá yún farmátá hai, ki Mere logon ko jáne de, táki we bayábán men mere liye íd karen. 2 Firaún ne kahá, ki KHUDA'WAND kaun hai, ki main uske hukm se baní Isráel ko jáne dún? Main KHUDA'WAND ko nahín jántá, aur na main baní Isráel ko jáne dúngá. 3 Tab unhon ne kahá, Ibráníon ke Khudá ne ham se muláqát kí hai: ham ko ijázat díjiye, ki ham tín din kí ráh jangal men jáen, aur KHUDA'WAND apne Khudá ke liye qurbání karen; kahín aisá na ho, ki wuh ham men wabá bheje, yá hamen talwár se máre. 4 Tab Misr ke bádsháh ne unhen kahá, ki Ae Músá, aur áe Hárún, tum un logon ko un ke kám se kyún báz rakhte ho? tum apne bojhon ko jáo. 5 Aur Firaún ne kahá, ki Dekho, is zamín ke log bahut hain, aur tum unhen unke bojhon se báz rakhte ho.

6 Aur usí din Firaún ne muhassilon ko, jo logon par the, aur apne sardáron ko hukm kiyá: 7 Ab áge ko tum logon ko bhus mat do, ki ye ínten taiyár karen, jaisá abtak die gae ho: we jáwen, aur apne liye bhus bátoren: 8 Aur unhín ínton ke qadr hissa, jo unhon ne abtak banáí, tum un par muaiyan karo; tum us men se kuchh waza na karo: ki we káhil hain; isí liye we nála karte hain, aur kahte hain, Hamen jáne do, ki ham apne Khudá ke liye qurbání karen. 9 Aur un ká kám barhá diyá jáe, táki us men mashgúl rahen, aur behúda báton kí taraf mutawajjih, na hon. 10 Tab khiráj ke muhassil, aur unke sardár nikle, aur un logon ko yún kahá, ki Firaún kahtá hai, Main tumhen bhus nahín dene ká. 11 Tum jáo, aur apne liye bhus lo, jahán páo: lekin tum par jo khidmat hai, us men kuchh takhfíf na hogí.

12 Chunánchi we log tamán mulk i Mísr men mutafarriq húe, ki bhus ke iwaz puwál jama karen. 13 Aur muhassilon ne taqaiyud kiyá, aur kahá, ki Tum apná har ek din ká kám, usí din men jaisá bhus páte húe karte the, púrá karo. 14 Aur baní Isráel ke sardáron ko, jinhen Firaún ke muhassilon ne un par karorá kiyá thá, márá aur kahá, ki Kyún tum log apní khidmat i muaiyan, jo khisht sází hai, áge ke mánind áj bhí nahín karte? 15 Tab baní Isráel ke sardár Firaún ke áge áke chilláe, aur kahá, ki Tú apne khádimon se aisá salúk kyún kartá hai? 16 We tere khádimon ko bhus nahín dete, aur ham ko kahte hain, ki Ínten banáo: aur dekh, tere khádimon ne már kháí hai; par gunáh tere logon ká hai. 17 Us ne kahá, ki Tum káhil ho, tum káhil ho: isí liye tum kahte ho, ki Hamen jáne de, ki KHUDA'WAND ke liye qurbání karen. 18 So ab tum jáo, kám karo; ki bhus tum ko diyá na jáegá, aur ínton ko tum usí hisáb se doge. 19 Aur baní Isráel ke sardáron ne yih sunke, jo unhen kahá gayá, ki Tum apní khisht sází men, jo tumhárí roz kí khidmat muaiyan hai kamí na karo, jáná ki ham giriftárí men áe. 20 Aur unhon ne Firaún pás se nikalke Músá aur Hárún ko, apní muláqát ke liye, ráh men khará dekhá: 21 Aur unhen kahá, ki KHUDA'WAND tum ko dekhe, aur insáf kare; is liye, ki tum ne hamen Firaún, aur uske khádimon kí nazar men, aisá ghinauná kiyá hai, ki unke háth men talwár dí hai, ki wuh ham ko qatl kare.

22 Tab Músá KHUDA'WAND kane phir gayá, aur kahá, ki Ae Khudáwand, tú ne in logon ko kyún dukh men dálí, aur mujhe kyún bhejá? 23 Is liye ki jab se main tere nám se Firaún ko kahne áyá, usne un logon se buráí kí, aur tú ne apne logon ko hargiz naját na bakhshí.

VI. BA'B.

1 Tab Khuda'wand ne Músá se kahá, ki Ab tú deke, main Firaún se kyá karúngá: ki wuh zoráwar háth se unhen jáne degá, aur zoráwar háth ke sabab se, wuh unhen apne mulk se báhar kar degá. 2 Phia Khudá ne Músá ko farmáyá, aur kahá, Main Khuda'wand hún; 3 Aur main ne Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb par qádir ke nám se tajallí kí, aur Yihowah (Khuda'wand) ke nám se un par záhir na húá. 4 Aur main ne un ke sáth apná ahd bhí bándhá hai, ki Kanán kí zamín, jo un kí gurbat kí zamín hai, jis men we musáfir the, un ko dúngá. 5 Aur main ne baní Isráel kí faryád bhí jinhen Misríon ne apní khidmat se mashaqqat men dálá hai, suní hai; aur apne wáde ko yád kiyá hai. 6 So tú baní Isráel se kah, ki main Khuda'wand hún, aur main tumhen Misríon ke bojh se khalás karúngá aur main tumhen un kí khidmat se ázádí bakhshúngá, aur main apná háth lambá karke, barí musíbaten unko dikháke, tumhen naját dúngá; 7 Aur main tumhen apní qaum karúngá, aur main tumhárá Khudá hún: aur tum jánoge, ki main Khuda'wand tumhárá Khudá hún, jo tumhen Misríon ke bojhon se nikáltá hún. 8 Aur main tumhen us sarzamín men láúngá, ki jis kí bábat main ne qasam kháí hai, ki use Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb ko dúngá; aur main use tumhárí mírás kar deúngá: Khuda'wand main hún.

9 Músá ne baní Isráel ko yúnhí kahá; par we diltangí se, aur mihnat kí shiddat se Músá ke shinawá na húe. 10 Phir Khuda'wand ne Músá ko farmáyá, 11 Ki já, aur sháh i Misr Firaún se kah, ki Baní Isráel ko apne mulk se báhar jáne de. 12 Tab Músá ne Khuda'wand ke áge yún kahá, ki dekh, baní Isráíl to mere shinawá hí na húe, main jo ná makhtún honth rakhtá hún, Firaún merá kyá shinawá hogá? 13 Tab Khuda'wand ne Músá aur Hárún ko kahá, aur unhen baní Isráel, aur sháh i Misr Firaún ke haqq men farmáyá, ki baní Isráel ko mulk i Misr se báhar le jáwen.

14 Un ke báp ke gharánon ke sardár ye the. Rúbin ke Isráel ká pahilauthá betá thá; us ke bete Hanúk, aur Phalú, aur Hasron, aur Karmí the: aur ye Rúbin ke gharáne the. 15 Baní Simon: Yamel, aur Yamín, aur Wáhid, aur Yaqín, aur Záhir, aur Sáúl, Kanání aurat ká betá: ye Simon ke gharáne the. 16 Aur baní Lewí ke nám, un ke gharánon ke mutábiq, ye hain; Jirsán, aur Qihát, aur Mirárí: aur Lewí kí umr ek sau saintís baras kí thí. 17 Baní Jirsán, Libní, aur Samaí the, apne gharáne ko sáth milke. 18 Baní Qihát, Amirám, aur Izhár, aur Habrán, aur Uzziel the: aur Qihát, ek sau tentis baras jíí. 19 Baní Mirárí, Muhlí, aur Músí the; Lewí ke gharáne ye the. 20 Amirám ne apne báp kí bahin Yúkabid se byáh kiyá, wuh us se do bete jani, ek Hárún, dúsrá Músá: Amirám ne ek sau saintís baras kí umr páí. 21 Baní Izhár, Qorah, aur Naffáj, aur Zikrí the. 22 Baní Uzziel, Mísáel, aur Ilsafan, aur Sitrí the. 23 Aur Hárún ne Nahsún kí bahin Amminadáb kí betí Ilishaba se byáh kiyá; us se Nabab, aur Abihú, aur Iliazr, aur Itamar paidá húe. 24 Baní Qúrah Asír aur Ilqanah aur Abisaf the; aur ye Qoraríon ke gharáne the; 25 Hárún ke bete Iliazr ne Fútiel kí betíon men se ek sáth byáh kiyá: us se Fínihás paidá húá: Lewíon ke bádnádon ke gharánon men ye sardár the. 26 Ye wuh Hárún aur Músá hain, jinhen Khuda'wand ne farmáyá, ki Baní Isráel ko, un kí faujon ke sáth, Misr kí sarzamín se nikál láo. 27 Ye we

hain jinhon ne Misr ke bádsháh Firaún se kahá, ki Ham baní Isráel ko Misr se nikál lejáenge: Ye wuhí Músá aur Hárún hain,

28 Aur jis din Ḳhudá'wand ne mulk i Misr men Músá se báten kín, yún húá, 29 Ki Ḳhudá'wand ne Músá ko kahá, Main Ḳhudá'wand hún: tú sab kuchh, jo main tujhe kahtá hún, sháh i Misr Firaún se kah. 30 Músá ne Ḳhudá'wand se kahá, Dekh, mere to honthon ká ḳhatná nahín húí: Firaún kyúnkar merá shinawá hogá?

VII. BA'B.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, Dekh, main ne tujhe Firaún ke liye apná qáim maqám banáyá: aur terá bháí Hárún terá paigambar hogá. 2 Tú sab kuchh, jo main tujhe hukm karúngá, apne bháí Hárún se kahegá, aur wuh Firaún se kahegá, ki baní Isráel ko apne mulk se jáne de. 3 Aur main Firaún ke dil ko saḳht karúngá, aur apní nisháníon aur ajáib ko, mulk i Misr men afzúd karúngá. 4 Lekin Firaún tumhárá shinawá na hogá, pas main apná háth Misr par lambá karúngá, aur apní faujon ko, jo merí qaum baní Isráel hai, bare muajize dikhá ke mulk i Misr se nikál láúngá. 5 Aur main jab Misr par háth chaláúnga, aur baní Isráel ko un men se nikálúngá, tab Misrí jánenge, ki main Ḳhudá'wand hún. 6 Músá anr Hárún ne, jaisá Ḳhudá'wand ne unhen kahá, unhon ne waisáhí kiyá. 7 Aur jis waqt un donon ne Firaún se guftú kí, Musá assí baras ká, aur Hárún tirásí baras ká thá.

8 Aur Ḳhudá'wand ne Músá aur Hárún ko kahá, 9 Ki jab Firaún tumhen kahe, ki apná muajiza dikháo: to Hárún ko kahiyo, ki Apná ásá le, aur Firaún ke áge phenk de; wuh ek sámp ban jáegá. 10 Tab Músá aur Hárún Firaún ke áge gae, aur unhon ne wuh, jo Ḳhudá'wand ne unhen farmáyá thá, kiyá: Hárún ne apná ásá Firaún ke, aur uske ḳhádimon ke áge phenká, aur wuh sámp ho gayá. 11 Tab Firaún ne bhí dánáon aur jádúgaron ko talab kiyá: chaunánchi Misr ke jádúgaron ne bhí jádúon se aisáhí kiyá. 12 Ki unmen se har ek ne apná apná ásá phenká, aur wuh sámp ho gayá: lekin Hárún ká ásá unke ásáon ko nigal gayá. 13 Aur usne Firaún ke dil ko saḳht kar diyá, ki wuh unká, jaisá Ḳhudá'wand ne kahá thá, shinawá na húá.

14 Tab Ḳhudá'wnd ne Músá se kahá, ki Firaún ká dil saḳht hai, wuh in logon ko jáne nahín detá. 15 Ab tú subh Firaún ke pás já: dekh, ki wuh daryá par jáegá; tú lab i daryá, jidhar se wuh áwe, us ke muqábil khará hojiyo; aur wuh ásá, jo sámp húá thá, apne háth men líjiyo. 16 Aur use kahiyo, ki Ḳhudá'wand Ibráníon ke Ḳhudá ne mere taín tujh pás bhejá hai, aur kahá hai, ki mere logon ko jáne de, táki we bayábán men merí ibádat karen: aur dekh, ki tú kabhí abtak shinawá na thá. 17 Ḳhudá'wand ne yún farmáyá, ki tú isí se jánegá, ki main Ḳhudá'wand hún: dekh, ki main yih ásá, jo mere háth men hai, daryá ke pání par márúngá, aur wuh lahú hojáegá. 18 Aur machhlíán, jo daryá men hain, marjáwengí, aur daryá bisáhindá hojáegá; aur Misr ke log daryá ká pání píte húe dukh píenge. 19 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki Hárún se kah, ki apná ásá le, aur apná háth Misr ke chashmon par aur unki naharon, aur un ke daryáon, aur un ke hauzon, aur sab páníon par chalá, táki we lahú banjáwen; aur sáre mulk i Misr men, har ek sangí aur chobí bartan men, lahú ho jáe. 20 Tab Músá aur Hárún ne,

jaisá Khuda'wand ne farmáyá thá kiyá ; usne ásá uṭháyá, aur daryá ke pání par, Firaún aur uske naukaron ke sámhne, márá ; aur daryá ká pání sab lahú hogayá. 21 Aur daryá kí machhlíán mar gaín, aur daryá bisáhindá ho gayá, aur Misr ke log daryá ká pání pí na sake ; aur Misr kí sárí zamín men lahú húá. 22 Tab Misr ke jádúgaron ne bhí, apne jádú se, aisáhí kiyá ; par Firaún ká dil sakht ho gayá, aur jaisá ki Khuda'wand ne kahá thá, wuh unká shinawá na húá. 23 Aur Firaún phirá, aur apne ghar ko gayá, aur us ká dil in báton par bhí mutawajjih na húá. 24 Aur sáre Misríon ne daryá ke áspás kúe khode, ki unse pání píwen ; kyúnki we daryá ká pání na pí sake. 25 Aur jab se ki Khuda'wand ne daryá ko márá, sát din guzar gae.

VIII. BA'B.

1 Phir Khuda'wand ne Músá se kahá, ki Firaún pás já, aur yih usse kah, Khuda'wand yún kahtá hai, ki Mere logon ko jáne de, táki we merí ibádat karen. 2 Aur agar tú jáne na degá, to dekh, main tere mulk ke sab kináron ko mendukon se bhar dúngá : 3 Aur daryá beshumár menduk paidá karegá, aur we tere ghar men, aur terí árámgáh men, aur tere palang par, aur tere mulázimon ke gharon men, aur terí raiyat par, aur tere tanúron men, aur tere áṭe gundhne ke laganon men uchhale kúdenge. 4 Aur menduk tujh par, aur terí raiyat, aur tere sab naukaron par chaṛhenge. 5 Aur Khuda'wand ne Músá ko farmáyá, ki Hárún se kah, ki Apná háth ásá ke sáth nahron, aur daryáon, aur hauzon par baṛhá, aur mendukon ko mulk i Misr par chaṛhá. 6 Chunánchi Hárún ne Misr ke pání par háth baṛháyá ; aur mendukon ne nikalke Misr kí zamín chhipá dí. 7 Aur jádúgaron ne bhí apne jádúon se aisáhí kiyá, aur Misr kí zamín par menduk chaṛháe. 8 Tab Firaún ne Músá aur Hárún ko buláyá, aur kahá, ki Khuda'wand se shafáat karo, ki mendukon ko mujh se, aur merí raiyat se dafa kare ; aur main un logon ko jáne dúngá, táki we Khuda'wand ke liye qurbání karen 9 Músá ne Firaún ko kahá, ki Tú mere úpar fakhr kar : tere, aur tere naukaron, aur terí raiyat ke liye kab duá mángún, ki menduk tujh se, aur tere gharon se dafa howen, aur daryáhí men rahen ? 10 Wuh bolá, ki Kal. Tab usne kahá, ki Aisáhí hogá, tú jáne to, ki Khuda'wand hamáre Khudá ká sharík koí nahín. 11 Aur menduk tujhe, aur tere gharon ko, aur naukaron, aur terí raiyat ko chhoṛ denge ; daryáhí men rahá karenge. 12 Phir Músá aur Hárún Firaún pás se nikal gaye : aur Músá ne Khuda'wand ke áge, ba sabab mendukon ke, jo usne Firaún ke liye bheje the, duá mángí. 13 Aur Khuda'wand ne Músá kí duá ke muwáfiq kiyá ; aur menduk gharon, aur gánwon, aur kheton men se mar gaye. 14 Aur unhon ne jahán tahán jama karke túde lagá dí, ki zamín bisáhindí hogaí.

15 Par jab Firaún ne dekhí, ki muhlat milí, to us ne apná dil sakht kiyá, aur unká, jaisá Khuda'wand ne kahá thá, shinawá na húá. 16 Tab Khuda'wand ne Músá se kahá, Hárún se kah, ki Apná ásá baṛhá, aur is zamín kí gard ko már, táki wuh tamám mulk i Misr men júnien ban jáe. 17 Unhon ne aisáhí kiyá : aur Hárún ne apná háth ásá ke sáth baṛháyá, aur us khák kí gard ko márá, aur wuh júnen banke ádmí aur haiwán ko lipaṭ gaín ; aur sab gard zamín kí, tamám mulk i Misr men, júnen ban gaín. 18 Aur jádúgaron ne bhí cháhá, ki apne jádúon se júneg

nikálen, par nikál na sake: aur ádmí, aur haiwánon ko júnen lipaṭ rahín thín. 19 Tab sáhiron ne Firaún se kahá, ki yih Ḳhudá kí qudrat hai: aur Firaún ká dil saḳht hogayá, aur wuh, jaisá Ḳhuda'wand ne kahá thá, unká shinawá na húá.

20 Tab Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki subh sawere uṭh, aur Firaún ke áge khaṛá ho; dekh ki wuh daryá par áegá; tú use kah, ki Ḳhuda'wand yún kahtá hai, ki Mere logon ko jáne de, ki we merí ibádat karen. 21 Nahín, to agar tú unhen jáne na degá, to dekh, main tujh par, aur tere naukaron, aur terí raiyat par, aur tere gharon men gol ke gol machhar bhejúngá: ki Misríon ke ghar, aur tamám zamín jahán jahán we hain, un golon ke se bhar jáegí. 22 Aur main us din Goshan kí zamín ko, ki us men merí qaum muqím hai, judá karúngá, ki gol machharon ke wahán na jáenge; táki tú jáne, ki zamín men Ḳhuda'wand main hún. 23 Aur main terí raiyat, aur apne logon men, judáí karúngá: aur yih muajiza kal hogí. 24 Chunánchi Ḳhuda'wand ne yúnhí kiyá; aur Firaún ke ghar, aur us ke naukaron ke gharon, aur sáre mulk i Misr men machharon ke gol áe, ki zamín machharon ke gol se ḳharáb hogaí.

25 Tab Firaún ne Músa aur Hárún ko buláyá, aur kahá, ki Tum jáo, aur apne Ḳhudá ke liye is zamín men qurbání karo. 26 Músá ne kahá, Yún karná láiq nahín; ki ham Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke liye is zamín qurbání, ki jis se Misrí nafrat rakhte hain, karen: is wáste, ki ham Misríon ke áge qurbání, ki jis se we bezár hain, agar karen, to kyá we hamen sangsár na karenge? 27 Pas ham tín din kí ráh bayábán men jáenge, aur apne Ḳhudá ke liye, jaisá wuh ham ko farmáegá, qurbání karenge. 28 Firaún bolá, ki Main tumhen jáne dúngá, táki tum Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke liye, bayábán men qurbání karo; lekin tum bahut dúr mat jáo: mere liye shafáat karo. 29 Músá bolá, Dekh, main tere pás se báhar játá hún, aur main Ḳhuda'wand ke áge shafáat karúngá, ki machharon ke gol, Firaún, aur uske naukaron, aur uskí raiyat par se kal játe rahen: lekin aisá na ho, ki Firaún phir dagábází se, logon ko Ḳhuda'wand ke liye qurbání karne ko jáne na de. 30. Tab Músá Firaún pás se báhar gayá, aur Ḳhuda'wand se shafáat kí. 31. Ḳhuda'wand ne Músá kí arz ke muwáfiq kiyá; aur usne machharon ke golon ko, Firaún, aur uske naukaron, aur uskí raiyat par se dúr kiyá, ki ek bhí na rahá. 32 Firaún ne is bár bhí apná dil saḳht kiyá; un logon ko hargiz jáne kí ruḳhsat na dí.

IX. BAB.

1 Tab Ḳhuda'wand ne Músá ko kahá, Firaún kane já, aur use kah, ki Ḳhuda'wand Ibráníon ká Ḳhudá yún kahtá hai, ki Mere logon ko jáne de, táki we merí ibádat karen. 2 Kyúnki agar jáne na degá, aur ab ke bhí unhen rokegá: 3 To dekh, ki Ḳhuda'wand ká háth terí mawáshí par jo dasht men hai, ghoṛon, gadhon, únṭon, bailon, aur bheṛon par bahut baṛí áfat hogí. 4 Aur Ḳhuda'wand Isráel, aur Misríon kí mawáshí ko, ápas se judá karegá: aur un men se jo baní Isráel kí hai, koí na maregí. 5. Aur Ḳhuda'wand ne ek waqt muqarrar kiyá, aur kahá, ki kal Ḳhuda'wand waisáhí zamín par karegá. 6 Aur Ḳhuda'wand ne dúsre din aisáhí kiyá, aur Misríon kí sab mawáshí mar gaí: lekin baní Isráel kí mawáshí se, ek bhí na mará. 7 Chunánchi Firaún ne bhejá, to kyá dekhtá hai, ki Isráelíon kí ma-

wáshí ká koí bhí na mará thá. To bhí Firaún ká dil saḳht húá, aur us ne logon ko jáne na diyá.

8 Aur Ḳhuda'wand ne Músá aur Hárún se kahá, ki Donon háth bharke bhaṭṭí ki rákh se lo, aur Músá use Firaún ke sámhne ásmán kí taraf uṛáwe. 9 Aur wuh Misr kí sárí zamín men gubár hojáegí, aur tamám mulk i Misr men ádmí, aur chárpáeon ke badan par, phoṛe aur phaphole howenge. 10 Chunánchi unhon ne bhaṭṭí kí rákh lí, aur Firaún ke áge khaṛe húe; aur Músá ne use ásmán kí taraf phenk diyá; aur wuhín ádmí aur baháim ke badan par, phoṛe aur phaphole paidá hogaye. 11 Aur jádúgar phoṛon ke sabab se, Músá ke áge khaṛe na rah sake; ki jádúgaron aur sáre Misríon par phoṛe the. 12 Aur Ḳhuda'wand ne Firaún ke dil ko saḳht kar diyá, aur wuh un ká, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá se kahí thá, shinawá na húá.

13 Phir Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki subh sawere uṭh, aur Firaún ke áge khaṛá ho, aur use kah, ki Ḳhuda'wand Ibráníon ká Ḳhudá yún kahtí hai, ki mere logon ko jáne de, táki we merí ibádat karen. 14 Isliye ki main ab ke, apní sárí baláen, tere dil, aur tere naukaron, aur terí raiyat par názil karúngá; táki tú jáne, ki tamám rú i zamín men merí mánind koí nahín. 15 Aur ab main apná háth baṛháúngá, aur tujhe aur terí raiyat ko wabá se márúngá; aur tú zamín se munqatia hogá. 16 Aur main ne tujhe filhaqíqat is liye barpá kiyá hai, ki apní qúwat tujh par dikháún; aur apná nám sáre jahán men mazkúr karún. 17 Abtab tú mere logon par takabbur kartá játá hai, ki unhen jáne nahín detá. 18 Dekh, kal main isí waqt aise baṛe baṛe ole, jo Misr men, us kí ibtidá i bunyád se ab tak na paṛe the, barsáúngá. 19 Pas naukaron ko abhí bhej, aur apní mawáshí, aur jo kuchh ki terá mál maidán men hai, jama kar; ki har ek insán aur haiwán par, jo maidán men hogá, aur ghar men láyá na jáegá, ole paṛenge, aur we halák honge. 20 Firáún ke naukaron men har ek ne, jo Ḳhuda'wand ke kalám se ḍartá thá, apne naukaron aur apní mawáshí ko gharon men bhagáyá. 21 Aur jis ne Ḳhuda'wand kí bát báwar na kí, apne naukaron, aur apní mawáshí ko maidán men rahne diyá. 22 Aur Ḳhuda'wand ne Músá ko kahá, ki apná háth ásmán kí taraf baṛhá, táki sáre mulk i Misr men, insán aur haiwán aur nabát par, jo Misr kí zamín men hai, ole paṛen. 23 Aur Músá ne apná ásá ásmán kí taraf uṭháyá: aur Ḳhuda'wand he garajná aur ole bheje, aur ág zamín par chaltí thí; aur Ḳhudá ne Misr kí zamín par ole barsáe. 24 Aur Ḳhuda'wand ne Misr kí zamín par yún ole barsáe, ki ág un par lipṭí húí thí, is shiddat se, ki aisá tamám mulk i Misr men, jab se ki wuh ábád húá, na húá thá. 25 Aur olon ne sáre mulk i Misr men un ko jo maidán men the, kyá insán aur kyá haiwán, sab ko mára; aur olon se maidán kí ghás sab márí gaí, aur maidán ke sáre daraḳht ṭúṭ gae. 26 Magar faqat Goshan kí zamín men, jahán baní Isráel the, ole na paṛe.

27 Tab Firaún ne Músá aur Hárún ko bulwáyá, aur unhen kahá, ki Main ne is dafa gunáh kiyá: Ḳhuda'wand ádil hai; main aur merí qaum gunáhgár hai. 28 Ḳhuda'wand se shafáat karo, (ki bas,) áge ko garajná aur ole kuchh na rahe; aur main tumhen jáne dúngá, aur isse áge yahán nahín rahne ke. 29 Tab Músá ne use kahá, ki main shahr se báhar nikalte húe Ḳhuda'wand ke áge háth uṭháúngá; aur garajná mauqúf hojáegá, aur ole bhí mauqúf hoenge; táki tú jáne, ki zamín Ḳhuda'wand wahí kí hai. 30 Par tú aur tere naukar main jántá hún, ki

ab bhí Ḳhuda'wand Ḳhudá se na ḍarenge. 31 So oloṉ se alsí aur jau máre paṛe: kyúnki jau ke ḳhoshe á chuke the, aur alsí baṛh chukí thí. 32 Par gehúṉ aur jalbán máre na paṛe: kyúnki we baṛhe na the. 33 Aur Músá ne Firaún pás se shahr ke báhar jáke, Ḳhuda'wand ke áge háth lambe kíe: so garajná aur ole mauqúf hogae, aur meṉh, jo zamín par thá, tham gaya. 34 Jab Firaún ne dekhá, ki meṉh, aur ole, aur garajná mauqúf húá, to phir sarkashí kí; aur usne, aur uske naukaroṉ ne, dil apná saḳht kiyá. 35 Aur Firaún ká dil patthar hogayá; usne hargiz baní Isráel ko, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá kí zubání kahá thá, jáne kí ruḳhsat na dí.

X. BA'B.

1 Phir Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki Firaún pás já: ki maiṉ ne uske dil ko, aur uske naukaroṉ ke diloṉ ko saḳht kar diyá hai, táki maiṉ apní yih qudrateṉ un meṉ namúdár karúṉ: 2 Aur táki tú apne beṭe, aur apne potoṉ ko, merí qudrateṉ, aur merí ajáib, jo maiṉ ne un meṉ namúd kie, sunáwe: táki tum jáno, ki Ḳhuda'wand maiṉ hí húṉ. 3 Chunánchi Músá aur Hárúṉ ne Firaúṉ pás áke use kahá, ki Ḳhuda'wand Ibráníoṉ ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Tú kab tak ájizí karne se mere sámhne báz rahegá? mere logoṉ ko jáne de, ki we merí ibádat kareṉ. 4 Nahíṉ, to agar tú mere logoṉ ko jáne na degá, to dekh, kal maiṉ tere sáre mulk meṉ ṭiḍḍí bhejúngá. 5 Aur un se zamín kí satah chhip jáegí, ki koí ek zamín ko dekhne na páegá; aur wuh us báqíát ko, jo oloṉ kí áfat se tere liye bach rahí hai, khá jáegí, aur har ek daraḳht tere ko, jo maidán meṉ hai, chaṭ kar legí: 6 Aur wuhí is tarah se, ki tere ábá ne, aur tere ajdád ne, jis roz se ki we dunyá meṉ áe áj tak nahíṉ dekhá, tere ghar aur tere naukaroṉ ke ghar, aur sáre Misríoṉ ke ghar, bhar degí. Tab wuh phirá, aur Firaún pás se nikal gayá.

7 Tab Firaún ke naukaroṉ ne use kahá, ki kab tak ham is mard ke phande meṉ raheṉ? un logoṉ ko jáne de, táki we apne Ḳhuda'wand Ḳhudá kí ibádat kareṉ: abtak tujhe ḳhabar nahíṉ, ki Misr ujaṛ gayá? 8 Tab Músá aur Hárún Firaún pás phir buláe gae: aur usne unheṉ kahá, ki Jáo, Ḳhuda'wand apne Ḳhudá kí ibádat karo: par we kaunse log haiṉ, jo jáenge? 9 Músá bolá, ki ham apne jawánoṉ, aur apne búṛhoṉ, aur apne beṭoṉ, aur apní beṭíoṉ, aur apne galloṉ, aur apne bailoṉ sameí jáwenge; ki ham ko zarúr hai, ki apne Ḳhudá kí íd kareṉ. 10 Tab usne unheṉ kahá, ki Ḳhuda'wand yúṉhín tumháre sáth rahe, jo maiṉ tumheṉ aur tumháre bachchoṉ ko jáne dúṉ: tu dekho, ki badí tumháre áge hai. 11 Aisá na hogá: ab jo tum mard ho, so jáo, aur Ḳhuda'wand kí ibádat karo; ki tumhárí tamanná yihí thí. Pas we Firaún ke áge se dhakke kháke gae.

12 Tab Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki apná háth ṭiḍḍí ke liye Misr kí zamín par baṛhá, táki wuh mulk i par áwe, harek sabze ko, jo is mulk meṉ oloṉ se bach rahá hai, khá le. 13 Pas Músá ne mulk i Misr par apná ásá uṭháyá, aur Ḳhuda'wand ke hukm se, us sáre din aur sárí rát purwá ándhí chale; jab subh húí, to purwá ándhí ṭiḍḍí láí. 14 Aur ṭiḍḍí tamám Misr par áí, aur Misr ke tamám nawáhí par baiṭhí; aur aisí beshumár thí, ki un se peshtar aisí ṭiḍḍí na áí thí, na unke bád phir áwegí. 15 Ki rú i zamín unse chhip gayá, aisí andherá hoáyá; aur unhoṉ ne us zamín ke harek sabze, aur daraḳhtoṉ ke mewoṉ ko, jo oloṉ se bach gae

the, chát liyá : aur tamám mulk i Misr men kisí darakht par, aur maidán kí ghás men sabzí na chhutí.

16 Tab Firaún ne Músá aur Hárún ko jald buláyá, aur kahá, ki Main Khuda'wand tumháre Khudá ká, aur tumhárá gunáhgár hún. 17 So ab main tumhárí minnat kartá hún ; faqat is martaba merá gunáh bakhsho, aur apne Khuda'wand Khudá se shafáat karo, ki faqat isí maut ko mujh se dúr kare. 18 Chunánchi Firaún pás se nikal gayá, aur Khuda'wand se shafáat kí. 19 Aur Khudá ne pachhwá ándhí bhejí, jo tiddí ko legaí; aur daryá i qulzum men dál diyá ; aur tamám mulk i Misr men tiddí ká ek par, nám ko na rahá.

20 Par Khuda'wand ne Firaún ke dil ko sakht kar diyá, ki us ne baní Isráel ko jáne kí rukhsat na dí. 21 Phir Khuda'wand ne Músá se kahá, ki Apná háth ásmán kí taraf lambá kar, táki mulk i Misr men táríkí ho ; aisí táríkí jo tatole jáwe. 22 Chunánchi Músá ne apná háth ásmán kí taraf utháyá ; aur tín din tak sáre mulk i Misr men ajab andherá rahá. 23 Unhon ne ápas men kisí ne kisí ko na dekhá, aur na koí tín din tak apní jagah se hilá : par sáre baní Isráel ke makánon men újálá thá. 24 Tab Firaún ne Músá ko buláyá, aur kahá, ki Tum jáo, Khuda'wand kí ibádat karo ; faqat tumháro galle, aur tumháre bail yahín rahen : tumháre bachche bhí tumháre sáth jáwen. 25 Músá ne kahá, ki Tujhe zarúr hai, ki ham ko qurbáníán, aur sokhtaní qurbání dewe, táki ham Khuda'wand apne Khudá ke áge darpesh karen. 26 Hamárí mawáshí bhí hamáre sáth jáegí ; aur ek khur bhí na chhorá jáegá ; kyúnki hamen zarúr hai, ki un men se Khuda'wand apne Khudá kí ibádat ke liye lewen ; aur jab tak wahán na jáen, ham nahín jánte, ki kaunsí chízon se Khuda'wand kí ibádat karen. 27 Lekin Khuda'wand ne Firaún ke dil ko sakht kar diyá : usne un ká jáná na cháhá. 28 Aur Firaún ne use kahá, ki Mere sámhne se já ; áp se hoshyár rah, phir mere sámhne mat áiyo ; kyúnki jis din tú sámhne áegá, mar jáegá. 29 Músá ne kahá, ki Tú ne achchhá kahá ; main phir terá munh na dekhúngá.

XI. BAB.

1 Aur Khuda'wand ne Músá se kahá, ki Main Firaún aur Misríon par ek balá aur láúngí ; bád us ke wuh tumhen yahán se jáne degá : aur jab wuh tumhen jáne degá, to yaqínan tum sab ko dhakke deke nikál degá. 2 So ab tum logon se chupcháp kaho, ki Har ek mard apne parosí, aur har ek aurat apní parosin se, rúpe ke bartan, aur sone ke bartan áriyat lewe. 3 Aur Khuda'wand ne un logon ko Misríon kí nazar men izzat bakhshí. Aur yih Músá bhí zamín i Misr men, Firaún ke khádimon aur logon kí nigáh men, buzurg thá.

4 Aur Músá ne kahá, ki Khuda'wand yún kahtá hai, ki main ádhí rát ko nikal ke Misr ke bíchon bích jáúngá : 5 Aur zamín i Misr men sáre pahilauthe, Firaún ke pahilauthe se, jo takht par baithá hai, leke, us sahelí ke pahilauthe tak, jo chakkí kí ot men hai, aur sáre chárpáeon ke pahilauthe marjáenge. 6 Aur sárí Misr kí zamín men aisá bará mátam hogá, ki jaisá kabhí na húá thá, na kabhí phir hogá. 7 Lekin sárí baní Isráel par ek kuttá bhí apní jíbh na hiláegá, na to insán par, aur na haiwán par : táki tum jáno, ki Khuda'wand kyúnkar Misríon aur Isráelíon men farq kartá hai. 8 Aur yih tere sab naukar mujh pás rujú karenge, aur apne taín,

yih kahte húe, mere áge ḳham karenge, ki tú nikal já, aur sab log, jo tere pairau hain, jáwen : aur bád uske, main nikal jáúngá. Phir wuh Firaún pás se, shiddat se, jhunjhlátá húá nikal gayá. 9 Aur Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki Firaún tumhárá shinawá ná hogá ; táki merí qudraten zamín i Misr men firáwán hon. 10 Aur Músá aur Hárún ne ye sab ajáib Firaún ko dikháe : aur Ḳhudá'wand ne Firaún ke dil ko saḳht kar diyá, ki usne apne mulk se baní Isráel ko jáne na diyá.

XII. BAB.

1 Phir Ḳhudá'wand ne zamín i Misr men Músá aur Hárún ko kahá, 2 Ki Yih mahíná tumhárá pahlá mahíná hogá, aur yih tumháre sál ká pahlá mahíná hogá. 3 Isráelíon kí sárí guroh se kaho, ki Is mahíne ke daswen din, har ek mardon men se, apne báp ke gharáne ke wáste, ek barra, ghar píchhe ek barra, apne liye lewe : 4 Aur agar wuh gharání barre ká maqdúr na rakhtá ho, to wuh aur uská hamsáyá, jo us ke ghar se lagí húá ho, nafarí ke shumár ke muwáfiq lewe ; aur tum har ek ádmí par, uske kháne ke muwáfiq, hisáb men barre ke muaiyan karo. 5 Tumhárá barra beáib cháhiye, nar aur ek sála ho : tum bheṛon se yá bakríon se líjiyo : 6 Aur tum use is mahíne kí chaudahwín tak rakh chhoṛiyo : aur Isráelíon ke firqe kí sárí jamáat, darmiyán zawál aur gurúb ke, use zabh kare. 7 Aur we lahú ko lewen, aur un gharon men, jahán we úse kháenge, uske darwáze kí dahní aur báín, aur úpar kí chaukhaṭ par chhápá máren. 8 Aur we usí rát ko wuh gosht bhuná húá, beḳhamírí roṭí ke sáth, kaṛwí tarkárí samet kháwen. 9 Use kachchá, aur pání men ubálke, hargiz na kháwen ; balki us ko sárí pánw samet, aur uske jo peṭ men hai, ág par bhun ke kháwen. 10 Aur tum subh tak us men se koí chíz báqí mat chhoṛiyo ; aur agar kuchh us men se subh tak báqí rah jáe, ág se jalá díjiyo.

11 Aur tum use yún kháiyo ; kamren bándhke, apní jútíán pánw men pahine húe ; apne ásá apne háth men liye húe ; aur tum use jald khá líjiyo : ki fasah Ḳhudá'wand kí hai. 12 Isliye ki main áj rát mulk i Misr men guzar karúngá, aur sab pahlauṭhe insán ke, aur haiwán ke, jo us men hain, márúngá ; aur Misr ke sáre mábúdon ko muazzab karúngá : ki main Ḳhudá'wand hún. 13 Aur wuh ḳhún tumháre liye un gharon par, jahán jahán tum ho, nishán hogá : aur main wuh lahú dekh ke tum se dar guzarúngá ; aur jab main Misr kí zamín ke rahnewálon ko márúngá, to wabá tum par na áwegí, ki tumhen halák kare. 14 Aur yih din tumháre liye ek yádgár hogá ; aur tum Ḳhudá'wand ke liye is din men íd kí mudáwamat kíjiyo ; aur tum apne sab qarnon men, is íd ko abad tak ádat muqarrar kíjiyo.

15 Sát din tak tum fatírí roṭí kháiyo ; tum pahlehí din ḳhamír apne gharon se mauqúf kar díjiyo : is liye, ki jo koí pahle din se leke, sátwen din tak, kisí din ḳhamíri roṭí kháwegá, to wuh shaḳhs baní Isráel men se munqatia hogá. 16 Aur pahle din majmai muqaddas hogá ; aur sátwen din bhí majmai muqaddas hogá : in men kisí qism ká kám kiyá na jáegá, siwá uske ki harek ádmí kuchh kháwe, yihí faqt kiyá jáwe. 17 Aur tum fatírí roṭí kí yih íd yád rakhiyo ; kyúnki isí din to main tumháre lashkaron ko, Misr kí zamín se, báhar láyá hún : isliye tum is din ko apne qarnon men, mudáwamat ke liye, abad tak yád rakhiyo. 18 Pahle mahíne

kí chaudahwín táríkh se shám ko, ikkíswín táríkh tak, tum fatírí roṭí kháiyo. 19 Sát din tak tumháre gharon men ḳhamír páyá na jáwe: kyúnki jo koí ḳhamír kháegá, Israel kí jamáat se munqatia hogá, ḳhwáh wuh musáfir ho, ḳhwáh uskí paidáish wahín húí ho. 20 Tum ḳhamírí koí chíz mat kháiyo: tum apní sab bastíon men fatírí roṭí kháiyo.

21 Tab Músá ne Isráel ke sáre buzurg logon ko buláyá, aur unhen kahá, ki Apne apne ghar píchhe, ek ek barra nikálke láo, aur yih fasah ká barra zabh karo. 22 Aur tum zúfe kí ek gaḍḍí lo, aur use us lahú men, jo básan men hai, gotá deke sardil aur donon bázú darwáze ke, usse chhápo; aur tum se koí subh tak, apne ghar ke darwáze se, báhar na jáwe. 23 Isliye ki Ḳhudá guzar karegá, táki Misríon ko máre; aur jab wuh úpar kí chaukhaṭ par, aur donon taraf, lahú ko dekhegá, to Ḳhudá'wand dar par se guzregá, aur halák karnewále ko na chhoṛegá, ki tumháre gharon men áke tumhen máre. 24 Aur tum apní, aur apne beṭon kí ádat ke liye, is kám kí hamesha muháfizat kíjiyo. 25 Aur yún hogá, ki jab tum us zamín men, jo Ḳhudá'wand tumhen apne wáde ke muwáfiq degí, dáḳhil hoge, to tum is ibádat kí muháfizat karoge. 26 Aur yún hogá, ki jab tumhárí aulád tum se kahe, ki Tum is ibádat se kyá qasd karte ho? 27 To tum kahoge, ki Yih fasah kí qurbání Ḳhudá'wand ke liye hai, jo Misr men baní Isráel ke gharon par se guzrá, jis waqt usne Misríon ko márá, aur hamáre gharon ko bacháyá. Tab logon ne sir jhukáe, aur sijde kie. 28 Aur baní Isráel chale gae, aur unhon ne jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá aur Harún ko farmáyá thá, kiyá; unhon ne waisáhí kiyá.

29 Aur yún húá, ki Ḳhudá'wand ne ádhí rát ko Misr kí zamín men sáre pahilauṭhe, Firaún ke pahilauṭhe se leke, jo apne taḳht par baiṭhá thá, us qaidí ke pahilauṭhe tak, jo qaidḳháne men thá, chárpáeon ke pahilauṭhon samet, halák kie. 30 Aur Firaún rát ko uṭhá, wuh, aur uske sab naukar, aur sáre Misrí uṭhe; aur Misr men baṛá nauhá thá; kyúnki koí ghar na rahá, jis men ek na mará.

31 Tab usne Músá aur Hárún ko ráthí ko buláyá, aur kahá, ki Uṭho, aur mere logon men se nikal jáo; tum, aur baní Isráel jáo; aur jaisá tum ne ḳahá hai, Ḳhudá'wand kí ibádat karo. 32 Apne galle aur bail bhí lo, jaisá tum ne kahá hai, aur rawána ho; aur mere liye bhí barakat cháho. 33 Aur Misrí un logon par jabr karte the, táki unhen mulk i Misr se jald ḳhárij karen; kyúnki we samjhe, ki Ham sab marjáenge. 34 Aur un logon ne áṭá gúndhí húá, peshtar usse ki wuh ḳhamír ho, áte kí lagnon samet, kapṛon men bándhke, apne kándhon par uṭhá liyá. 35 Aur baní Isráel ne Músá ke kahne ke muwáfiq kiyá; aur unhon ne Misríon se rúpe ke bartan, aur sone ke bartan, aur kapṛe áriyat lie: 36 Aur Ḳhudá'wand ne un logon ko Misríon kí nigáh men aisí izzat baḳhshí, ki unhon ne unhen áriyat dí. Aur unhon ne Misríon ko lúṭ liyá.

37 Aur baní Isráel ne Ramses se Sukkot tak piyáde safar kiyá; unke mard, siwá laṛkon ke, chhah lákh ke qaríb the. 38 Aur ek dúsrí baṛí guroh miljulkar unke sáth gaí; aur galle, aur bail, aur bahut baṛí mawáshí gaí. 39 Aur unhon ne us gúndhe húe áṭe kí, jo we Misr se le nikle the, fatírí roṭíán pakáín, kyúnki wuh ḳhamír na húá thá; is liye ki wuh Misr se jabran nikále gaye the, aur wahán ṭhahar na sake, aur na kuchh khäná apne liye taiyár karne páe.

40 Aur baní Isráel kí, jo Misr ke báshinde the, búd o básh chár sau tís baras tak thí. 41 Aur chár sau tís baras ke áḳhir yún húá, ki ṭhík usí din, Ḳhudá'-

wand kí sárí faujen zamín i Misr se nikal gaín. 42 Yih Ḳhuda'wand kí wuh rát hai, jo cháhiye ḳhúb yád rakhí jáwe, ki wuh unhen Misr kí zamín se báhar láyá: Ḳhuda'wand kí yih wuhí rát hai, jise cháhiye ki sáre baní Isráel, apne qarnon men, yád rákhen.

43 Phir Ḳhuda'wand ne Músá aur Hárún no kahá, ki Fasah kí rasm yih hai, ki koí musáfir use na kháwe: 44 Lekin harek shaḳhs ká gulám, jo zarḳhríd hai, jab uská ḳhatná kiyá jáwe, to wuh use kháwe. 45 Musáfir, aur mazdúr use na kháwe. 46 Yih ekhí ghar men kháyá jáwe; uská gosht kuchh ghar se báhar na lejáyá jáwe; aur na uskí haḍḍí toṛí jáwe. 47 Baní Isráel kí sab jamáat us par amal kare. 48 Aur agar koí musáfir tumháre sáth muqím ho, aur Ḳhuda'wand kí fasah kiyá cháhe, to uske sab mard ḳhatna karwáen, tab wuh nazdík áwe, aur fasah kare; aur wuh goyá tumhárí zamín men mutawallid húá hai: kyúnki námaḳhtún insán use na kháegá. 49 Mutawallid aur musáfir kí, jo tumháre bích men hai, ek sharíat hogí. 50 Sáre baní Isráel ne, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá aur Hárún ko farmáyá, waisáhí kiyá. 51 Aur yún húá, ki ṭhík usí din, Ḳhuda'wand ne baní Isráel ko, unke lashkaron ke sáth, zamín i Misr se báhar nikálá.

XIII. BA'B.

1 Aur Ḳhuda'wand ne Músá se farmáyá, ki 2 Sab pahlauṭhe mere liye muqaddas kar; jo koí ki baní Isráel men kholnewálá rahim ká hai, kyá insán aur kyá haiwán, merá hai.

3 Aur Músá ne logon se kahá, ki Tum yih din, jis men tum Misr se báhar áe, aur qaidḳháne se nikle, yád rakhiyo; ki Ḳhuda'wand tum ko bazabardastí wahán se nikál láyá: ḳhamírí roṭí kháí na jáwe. 4 Tum 'A'bib ke mahíne men, áj ke din, báhar nikle. 5 Aur yih hogá, ki jab Ḳhuda'wand tujhe Kanáníon, aur Hittíon, aur Amúríon, aur Hawíon, aur Yabúsíon kí zamín men láwe, jise us ne tumháre ábá se qasamíya kahá hai, ki tumhen dewegá, jahán dúdh aur shahd bahtá hai, to tú is mahíne men yih ibádat yád rakhiyo. 6 Sát din tak tú fatírí roṭí kháiyo, aur sátwen din Ḳhuda'wand ke liye íd hogí. 7 Fatírí roṭí sát din kháí jáwe; aur ḳhamírí roṭí tere pás nazar na áwe, aur na ḳhamír tere sáre mulk men tere rúbarú dikhái dewe. 8 Aur tú usí roz apne beṭe ko mutallia kíjiyo, ki Jab ham Misr se báhar nikle, tab Ḳhuda'wand ne ham se jo kuchh kiyá, is sabab se yih hai. 9 Aur yih ek nisháni tujh pás tere háth men, aur tere donon dídon ke sámhne ek yádgár hogí, táki Ḳhuda'wand kí shara tere munh men ho: kyúnki Ḳhuda'wand ne tujhe bazabardastí Misr se nikálá. 10 Tú yih hukm isí waqt i muaiyan men, sál ba sál, yád rakhiyo.

11 Aur yún hogá, ki jab Ḳhuda'wand tujhe Kanáníon kí zamín men, jaise us ne tujh se aur tere ábá se qasm kháí hai, láwe, aur use tujhe dewe, 12 Tú sab ko, jo ki rahim ká kholnewálá hai, Ḳhuda'wand ke liye judá kíjiyo, sáre nar terí mawáshí men, jo kholnewále rahim ke hain, Ḳhuda'wand ke honge. 13 Aur gadhe ke pahle bachche ke badle barre ko fadía díjiyo; aur agar tú us ká fadía na dewe, to usí ko márḍáliyo: aur apne farzandon men ádmí ke sáre pahilauṭhon ká fadía díjiyo. 14 Aur yún hogá, jab terá beṭá áyanda ko tujh se púchhe, ki yih kyá hai?

to tú use kahiyo, ki Ḳhudá´wand ham ko bazabardastí Misr aur qaidḳháne se báhar láyá. 15 Aur jab Firaún ne apná dil saḳht kiyá, ki hameṉ jáne na de, to yúṉ húá, ki Ḳhudá´wand ne Misr meṉ sab pahlauṭhe, insán ke pahlauṭhoṉ se leke, mawáshí ke pahlauṭhon tak már ḍále: is wáste maiṉ un sab naroṉ ko, jo rahim ke kholnewále haiṉ, Ḳhudá´wand ke liye zabh kartá húṉ; lekin apne farzandoṉ ke sab pahlauthoṉ ká fadía detá húṉ. 16 Aur yih tere háth meṉ ek alámat, aur terí ánkhoṉ ke bích ek yádgár hogá: kyúnki Ḳhudá´wand zabardastí se Misr se báhar nikál láyá.

17 Aur jab Firaún ne un logoṉ ko jáne diyá, to yúṉ húí, ki Ḳhudá ne unheṉ yih rahbarí na kí, ki we Filistíoṉ kí ráh se jáweṉ, agarchi wuh nazdík kí ráh thí; kyúnki Ḳhudá ne kahá, mubádá ki we log bahasb i ittifíq laṛáí dekhke pashemán howeṉ, aur Misr ko phir jáweṉ: 18 Balki Ḳhudá ne un logoṉ ko daryá i qulzum ke dasht kí taraf pherá: aur baní Isráel saff bándhe húe zamín i Misr se nikle chale gae. 19 Aur Músá ne Yúsaf kí haḍḍíáṉ sáth lelíṉ: kyúnki usne baní Isráel ko qasam i muglaza deke kahá thá, ki Ḳhudá yaqínan tumhárí ḳhabargírí karegá; tum yaháṉ se merí haḍḍíáṉ apne sáth lejáiyo.

20 Phir we Sukkot se rawáṉa húe, aur bayábán ke kináre Etam meṉ utar paṛe. 21 Aur Ḳhudá´wand din ko, badlí ke satún meṉ, táki unheṉ ráh batáwe, aur rát ko, ág ke satún meṉ hoke, táki unheṉ roshní baḳhshe, unke áge chalá játá thá, táki din rát chale jáeṉ. 22 Badlí ká satún din ko, aur ág ká satún rát ko, un logoṉ ke áge se hargiz gáib na hotá thá.

XIV. BA´B.

1 Aur Ḳhudá´wand ne Músá se farmáyá, 2 Ki Baní Isráel se kah, ki phireṉ, aur Fíḳhairot ke áge Migdol aur daryá ke darmiyán, muqím hoṉ, Bál-Tifon ke muqábil: ki daryá ke kináre kí muqím ho. 3 Firaún baní Isráel ke haqq meṉ kahegá, ki We us zamín meṉ phaṉse haiṉ, aur bayábán ne unheṉ band kiyá hai. 4 Aur maiṉ Firaún ke dil ko sakht karúngá, ki wuh un ká taáqub karegá; aur maiṉ Firaún, aur uskí sárí sipáh par gálib húngá; táki Misrí jáneṉ, ki Ḳhudá´wand maiṉ húṉ. Aur unhoṉ ne aisáhí kiyá.

5 Aur jab sháh i Misr ko ittilá dí gaí, ki we log bhág gae, to Firaún aur us ke ḳhuddám ká dil un kí taraf se phir gayá, aur we bole, ki Ham ne yih kyá kiyá, ki baní Isráel ko, apní ḳhidmatgárí se, báhar jáne diyá? 6 Tab us ne apní gáṛíáṉ jotíṉ, aur apne log sáth lie: 7 Aur us ne chhah sau suthrí gáṛíáṉ Misr kí sab gáṛíáṉ sáth líṉ; aur un sab par risáladár biṭháe. 8 Aur Ḳhudá´wand ne sháh i Misr Firaún ke dil ko saḳht kar diyá, aur wuh baní Isríel ke píchhe chaṛh dauṛá: par baní Isráel báládastí se nikle. 9 Aur Misrí un ká taáqub kie chale gae, aur Firaún ke sáre ghoṛoṉ, aur us kí gáṛíáṉ, aur us ke sawáreṉ, aur us ke lashkar ne, un ko ḳhaima khaṛá karte húe daryá par, Fíḳhairot ke áge, Bál-Tifon ke muqábil, jáhí liyá.

10 Aur jab Firaún nazdík húá, aur baní Isráel ne ánkheṉ úpar kíṉ, aur Misríoṉ ko apne píchhe áte húe dekhá, aur we shiddat se ḍare: tab unhoṉ ne Ḳhudá´wand se faryád kí. 11 Aur Músá ne kahá, ki kyá Misr meṉ qabroṉ kí jagah na thí, ki tú ham ko marne ke liye waháṉ se dasht meṉ láyá? tú ne ham se yih kyá muámala kiyá, ki ham ko Misr se nikál láyá? 12 Yih wuhí bát nahíṉ, jo ham ne Misr

meṉ tujh se kahí thí, ki Ham se háth uṭhá, táki ham Misríoṉ kí ḳhidmat kareṉ? Ki hamáre liye Misríoṉ kí ḳhidmat karná, bayábán meṉ marne se, bihtar thá.

13 Tab Músá ne logoṉ ko kahá, ḳhauf na karo, khaṛe raho, aur Ḳhuda'wand kí naját dekho, jo áj ke din wuh tumheṉ dewegá: kyúnki un Misríoṉ ko, jinheṉ tum áj dekhte ho, tum unheṉ phir tá abad na dekhoge. 14 Ḳhuda'wand tumháre liye jang karegá, aur tum chupcháp rahoge.

15 Tab Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki Tú kyúṉ mere áge nála kartá hai? Baní Isráel se kah, ki we áge chaleṉ. 16 Tú apná ásá uṭhá, aur daryá par apná háth baṛhá, aur use do hisse kar: baní Israel, daryá ke bíchoṉ bích meṉ se, súkhí zamín par hoke guzar jáenge. 17 Aur dekh, ki maiṉ Misríoṉ ke diloṉ ko saḳht kar dúngá, aur we un ká píchhá karenge: aur maiṉ Firaún, aur uskí sipáh, aur uskí gáṛioṉ, aur uske sawároṉ par, apná jalál záhir karúngá. 18 Aur ye Misrí, jab maiṉ Firaún, aur uskí gáṛioṉ, aur uske sawároṉ par apná jalál záhir karúngá, to jánenge, ki maiṉ Ḳhuda'wand húṉ.

19 Aur Ḳhudá ká Firishta, jo Isráelí lashkar ke áge chalá játá thá, phirá, aur unkí pusht par á rahá, aur badlí ká wuh satún unke sámhne se gayá, aur un kí pusht par já ṭhahrá: 20 Aur Misríoṉ ke lashkar, aur Isráelí lashkar ke bích meṉ áyá; aur wuh ek andherí badlí ho gaí, par rát roshan húí: so tamám rát ek lashkar dúsre ke nazdík na áyá.

21 Phir Músá ne daryá par háth baṛháyá; aur Ḳhuda'wand ne ba sabab shiddat kí sharqí ándhí ke, tamám rát meṉ daryá ko chaláyá, aur daryá ko súkhá diyá, aur pání ko do hisse kiyá. 22 Aur baní Isráel daryá ke bích meṉ se súkhí zamín par hoke guzar gae: aur pání kí, unke dahine aur báíṉ, diwár thí.

23 Aur Misríoṉ ne píchhá kiyá, aur unká píchhá kie húe we, aur Firaún ke sab ghoṛe, aur uskí gáṛíán, aur uske sawár daryá ke bíchoṉ bích tak áe. 24 Aur yúṉ húá, ki Ḳhuda'wand ne píchhle pahare us ág aur badlí ke satún meṉ se Misríoṉ kí sipáh par nazar kí, aur Misríoṉ kí sipáh ko ghabráyá. 25 Aur unkí gáṛíoṉ ke pahíoṉ ko nikál ḍálá, ki mushkil se chaltí thíṉ: chunánchi Misríoṉ ne kahá, ki Ao, Isráelíoṉ ke muṉh par se bhág jáweṉ; kyúnki Ḳhuda'wand unke liye Misríoṉ se jang kartá hai.

26 Aur Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki apná háth daryá par baṛhá, táki pání Misríoṉ, aur unkí gáṛíoṉ, aur unke sawároṉ par phir áwe. 27 Aur Músá ne apná háth daryá par baṛháyá, aur daryá subh hote apní quwat i aslí par lauṭá; aur Misrí usí kí taraf bhága; aur Ḳhuda'wand ne Misríoṉ ko daryá meṉ jháṛ diyá. 28 Aur pání phirá, aur gáṛíoṉ, aur sawároṉ, aur Firaún ke sab lashkar ko, jo un ke píchhe daryá ke bích áe the, chhipá liyá: aur ek bhí un men se báqí na chhutá. 29 Par baní Isráel ḳhushk zamín par daryá ke bích meṉ chale gae: aur pání kí, unke chap o rást, diwár thí. 30 So Ḳhuda'wand ne us din Isráelíoṉ ko Misríoṉ ke háth se yúṉ bacháyá: aur Isráelíoṉ ne Misríoṉ kí lásheṉ daryá ke kináre par dekhíṉ. 31 Aur Isráelíoṉ ne baṛí qudrat, jo Ḳhuda'wand ne Misríoṉ par záhir kí, dekhí: aur log Ḳhuda'wand se ḍare: tab Ḳhuda'wand par, aur uske bande Músá par, ímán láe.

XV. BA'B.

1 Tab Músá aur baní Isráel ne Ḳhudá'wand kí hamd o saná is tarah gáí, aur bolá, ki main Ḳhudá'wand kí hamd o saná gáúngá, ki us ne baṛe jalál se apne taíṉ záhir kiyá: us ne ghoṛe ko, uske sawár samet, daryá meṉ garq kiyá. 2 Yih merí qúwat, aur merí faḳhr hai, aur wuh merí naját hai: wuh merá Ḳhudá hai, maiṉ apná usko malja karúngá; mere ábá ká Ḳhudá hai, maiṉ usko buzurgí se yád karúngá. 3 Ḳhudá'wand sáhib i jang hai: Ḳhudá'wand us ká nám hai. 4 Firaún kí gáṛíáṉ, aur us ká lashkar us ne daryá meṉ ḍál diyá; uske námí risáldár daryá i qulzum meṉ ḍubáe gaye. 5 Gahrápoṉ ne unheṉ andar le liyá; we pathar kí mánind tah ko chale gae. 6 Ai Ḳhudá'wand, terá dahiná háth zor meṉ mashhúr húá: aur, Ḳhudá'wnad, tere dahine háth ne bairíoṉ ko reza reza kiyá. 7 Tú ne apne baṛe jalál se apne sámhná karnewáloṉ ko ḍhá diyá: tú ne apne gazab ko bhejá, jisne unko naraí kí mánind jaláyá. 8 Aur terí nák ke dam se, pání ek jagah simaṭ gayá, aur túda túda maujeṉ khaṛí ho gaíṉ, aur daryá ke bích meṉ gahrápe jam gae. 9 Dushman bolá, Maiṉ píchhá karúngá, maiṉ já lúngá, maiṉ lúṭ ká mál bánṭúngá; un se maiṉ jí apná ṭhanḍhá karúngá, maiṉ apní talwár khíṉchúngá, merá háth un ko halák karegá. 10 Tú ne ápní hawá se phúnk márí, daryá ne unheṉ chhipá liyá: we síse ki tarah zor ke pání meṉ tale baiṭh gae. 11 Mábúdoṉ meṉ, Ḳhudá'wand, tujhsá kaun hai? pákí meṉ kaun hai terá sá jalál wálá, ḍaránewálá sáhib baṛáíoṉ ká, ajáibát ká banánewálá? 12 Tú ne apná dahiná háth baṛháyá, zamín unheṉ nigal gaí. 13 Tú ne apní rahmat se un logoṉ kí, jinheṉ tú ne ḳhalás kiyá, rahnumáí kí: tú ne apne zor se unheṉ apne muqaddas makán tak lá pahuncháyá. 14 Un logon ne suná, aur kámpe: aur Filistíoṉ ko ḳhauf ne pakṛá. 15 Is waqt Adúm ke amír hairán húe; Moáb ke zor rakhnewáloṉ ko kap kapí ne pakṛá, Kanán ke sab rahnewále pighal gae. 16 Unheṉ ḳhauf aur hiráṣ húá; tere zor ke háth se, pathar kí tarah be his o harkat ban gae; yaháṉ tak ki jab tak tere log guzar na jáweṉ, aur, Ḳhudá'wand, jab tak tere we log, jinheṉ tú ne ḳharíd kiyá, guzar na jáweṉ. 17 Tú unheṉ láegá, aur unheṉ apní míráṣ ke koh par, daraḳht kí tarah lagáwegá, us jagah par, jo, Ḳhudá'wand, tú ne apne rahne ke liye banáí hai, aur já i quds meṉ, jo, Ḳhudá'wand, tere háthoṉ ne barpá kí hai. 18 Ḳhudá'wand abad ul ábád saltanat karegá. 19 Is liye ki Firaún ká ghoṛá, gáṛíoṉ, aur us ke sawároṉ samet, daryá ke bích meṉ gayá, aur Ḳhudá'wand ne daryá ke pání ko un phir pherá; lekin baní Isráel, daryá ke bíchoṉ bích se, súkhí zamín par hoke chale játe the.

20 Tab Hárún kí bahin Maryam nabiya ne daf háth meṉ liyá; aur sab auraten, dafoṉ ke sáth, thiraktí húíṉ uske píchhe chalíṉ. 21 Aur Maryam ne unke gáne ká jawáb diyá, ki Ḳhudá'wand kí hamd aur saná gáo, ki us ne baṛe jalál se apne taíṉ záhir kiyá; us ne ghoṛe ko, us ke sawár samet, daryá meṉ garq kiyá.

22 Aur Músá ne baní Isráel ke sáth, daryá i qulzum se kúch kiyá, aur we dasht i Súr meṉ gae, aur we tín din tak dasht meṉ chale gae, aur pání na páyá. 23 Aur jab we Marah meṉ áe, to Marah ká pání pí na sake, kyúnki wuh murr thá, is liye uská nám Marah húá. 24 Tab logoṉ ne yih kahke Músá se shikáyat kí, ki ham kyá píweṉ? 25 Us ne Ḳhudá'wand se faryád kí: Ḳhudá'wand ne use ek daraḳht dikháyá, jise us ne, jab pání meṉ ḍálá, to pání míṭhá ho gayá; wahán

us ne un ke liye ek áín aur sharíat banáí, aur waháṉ us ne unheṉ ázmáyá: 26 Aur kahá, ki Agar tú dil lagáke Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí áwáz sune, aur jo kuchh us kí nazar meṉ achchhá hai kare, aur us ke hukmoṉ ko sune, aur us ke áínoṉ ko yád rakhe, to maiṉ un bímáríoṉ ko, jo maiṉ ne Misríoṉ ko dín, tujhe koí na dúṉgá: ki maiṉ wuh Ḳhudá'wand húṉ, jo tujhe shifá baḳhshtá hai.

27 Phir we Elim ko, jaháṉ pání ke bárah chashme aur sattar daraḳht ḳhurme ke the, áe: aur unhoṉ ne pání par ḳhaima khaṛá kiyá.

XVI. BA'B.

1 Phir we Elim se rawána húe aur baní Isráel kí sárí jamáat zamín i Misr se ḳhárij hokar, dúsre mahíne ke pandarahweṉ din, dasht i Sín men, jo Elim aur Síná ke darmiyán hai, pahunchí. 2 Aur sárí jamáat baní Isráel kí, us dasht meṉ, Músá aur Hárún par jhunjláí, 3 Aur bolí, ki Kásh ham Ḳhudá'wand ke háth se zamín i Misr meṉ, jis waqt ki ham gosht kí háṇḍíoṉ par baiṭhte, aur roṭí man bharke kháte the, máre játe; kyúnki tum ham ko is bayábán meṉ nikál láe ho, ki sáre majma ka bhúkh se halák karo.

4 Tab Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki dekh, maiṉ ásmán se tumháre liye roṭíáṉ barsáúṉgá: ye log har roz nikalke jitná ekhí din ke liye kifáyat kare, harek din samet liyá kareṉ, táki maiṉ unheṉ jánchúṉ, ki we merí shara par chalenge, yá nahíṉ. 5 Aur yúṉ hogá, ki chhaṭhe din we, jise le áenge, jo pakáwenge, to wuh jitná ki rozmarra jama hotá thá, us ká dúná hojáegá. 6 So Músá aur Hárún ne sáre baní Isráel se kahá, ki Shám ko tum jánoge, ki Ḳhudá'wand tum ko zamín i Misr se báhar láyá: 7 Aur subh ko tum Ḳhudá'wand ká jalál dekhoge; is liye ki tum, jo Ḳhudá'wand par jhunjláte ho, so wuh use suntá hai: aur ham kyá haiṉ, jo tum ham par jhunjláte ho? 8 Aur Músá ne kahá, Yúṉ hogá, ki shám ko Ḳhudá'wand tumheṉ kháne ko gosht, aur subh ko roṭí baqadr kifáyat ke, degá; ki Ḳhudá'wand tumháre jhunjláne ko, jo tum uspar jhunjláte ho, suntá hai: aur ham kyá haiṉ? tumhárí jhunjláhaṭ ham par nahíṉ hai, balki Ḳhudá'wand par hai.

9 Phir Músá ne Hárún se kahá, ki baní Isráel kí sárí jamáat se kah, ki Ḳhudá'wand ke nazdík áo, ki usne tumhárí jhunjhláhaṭ ko suná. 10 Aur yúṉ húá, ki jab Hárún ne baní Isráel kí sárí jamáat ko kahá, to unhoṉ ne bayábán par nazar kí, aur kyá dekhte haiṉ, ki Ḳhudá'wand ká jalál badlí men numáyán húá. 11 Aur Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, 12 Maiṉ ne baní Isráel ká jhunjhláná suná: unheṉ kah, ki Tum darmiyán zawál aur gurúb ke, gosht kháoge, aur subh ko roṭí se ser hoge; aur tum jánoge, ki maiṉ Ḳhudá'wand, tumhárá Ḳhudá húṉ. 13 Aur yúṉ húá, ki shám ko baṭereṉ úpar áíṉ, aur ḳhaimagáh ko chhipáyá: aur subh ko lashkar ke áspás os paṛí. 14 Aur jab os paṛ chukí, to kyá dekhte haiṉ, ki dasht meṉ ek chhoṭí chhoṭí gol chíz, aisí safed jaise barf ká chhoṭá ṭukṛá zamín par paṛí hai. 15 Aur baní Isráel ne dekhke ápas meṉ kahá, ki yih kyá hai? Kyúnki unhoṉ ne na jáná, ki wuh kyá hai. Tab Músá ne unheṉ kahá, ki yih roṭí hai, jo Ḳhudá'wand ne kháne ko tumheṉ dí hai.

16 Yih wuh bát hai, jo Ḳhudá'wand ne tumheṉ farmáí thí, Harek usmeṉ se baqadr apne kháne ke, ádmí píchhe ek umar jama kare; harek apne logoṉ ká shumár karke unke liye, jo uske ḳhaima meṉ haiṉ, lewe. 17 Chunánchi baní Isráel

ne yúnhín kiyá, aur bázon ne ziyáda, aur bázon ne kam jama kiyá. 18 Aur jab harek ne apne ká dúsre ke se mawázana kiyá, to jis ne bahut jama,kiyá thá, kuchh ziyáda na páyá, aur us ká, jisne kam jama kiyá thá, kam na húá; harek ne unmen se baqadr apne kháne ke jama kiyá thá. 19 Aur báwajúde ki Músá ne kahá, ki koí usmen se subh tak báqí na chore. 20 We uske shinawá na húe; aur bázon ne subh tak kuchh rahne diyá; so usmen kíre par gae, aur sar gayá: Músá un par gusse húá. 21 Aur we ek ek har subh, baqadr apne kháne ke, chunte rahe: aur jab áftáb garm húá, wuh pighal gayá.

22 Aur yún húá, ki chhathe din unhon ne rotíon se dúní jama kín, do do umar ek ek ke liye: aur sab jamáat ke sardáron ne áke Músá ko khabar dí. 23 Us ne unhen kahá, ki Yih wuhí hain, jo Khuda'wand ne kahá thá, Kal ká din Khuda'wand ke sabt i muqaddas ká hai: jo tumhen pakáná ho pakká lo, aur jo ubálná ho ubál lo; aur wuh jo bach rahe, apne liye subh tak mahfúz rakho. 24 Chunánchi unhon ne, jaisá Músá ne kahá thá, subh tak rahne diyá: wuh na sarí, na us men kíre pare. 25 Aur Músá ne kahá, ki use áj kháo; kyúnki áj Khuda'wand ká sabt hai: áj tum maidán men na páoge. 26 Chha din tak tum use jama karoge; par sátwen din, jo sabt hai, kuchh na páoge.

27 Aur yún húá, ki báze un logon men se, sátwen din jama karne ko gae, aur kuchh na páyá. 28 Tab Khuda'wand ne Músá se kahá, ki Kab tak tum mere hukmon, aur merí sharíaton ki hifz ká inkár karoge? 29 Dekh, azbas ki Khuda'-wand ne tum ko sabt diyá, is liye wuh tumhen chhathe din do din kí rotíán detá hai; harek tum men se apní jagah goshagír rahe; sátwen din kisí ko rukhsat na de, ki apní jagah se báhar jáwe. 30 Chunánchi logon ne sátwen din ásáish kí. 31 Aur Isráel ke gharáne ne uská nám Man rakhá: aur wuh dhaníe ke bíj kí tarah safed; aur maza uská, shahd men milí phulaurí ká thá.

32 Aur Músá ne kahá, ki Yih wuh bát hai, jo Khuda'wand farmátá hai, Ek umar usse apne qarnon ke liye bhar ke mahfúz rakho; táki we us rotí ko dekhen, jo main ne tumhen dasht men khiláí, jab main tumhen zamín i Misr se báhar láyá. 33 Aur Músá ne Hárún ko kahá, Ek martabán le, aur man us men bhar, aur Khuda'wand ke áge lá, táki wuh tumháre qarnon ke liye mahfúz rahe. 34 Chunánchi Hárún ne, jaisá Khuda'wand ne Músá ko kahá thá, sandúq i shahádat ke áge use mahfúz rakhá. 35 Aur baní Isráel chálís baras, jab tak ki we bastí men áe, man kháte rahe; jab tak ki we zamín i Kanán kí nawáhí men áe, man kháte rahe. 36 Aur ek umar Efah ká daswán hissa hai.

XVII. BA'B.

1 Tab sáre baní Isráel kí jamáat ne, apne safaron men Khuda'wand ke farmán ke mutábiq, dasht i Sín se kúch kiyá, aur Ráfidím men derá kiyá: wahán logon ke píne ko pání na thá. 2 So log Músá se jhagarne lage, aur kahá, Ham ko pání de, ki píwen. Músá ne unhen kahá, Tum mujh se kyún jhagarte ho? aur Khuda'wand ká kyún imtihán karte ho? 3 Aur we log pání ke piyáse the; so Músá par jhunjhláe aur kahá, ki Tú hamen Misr se kyún nikál láyá, ki hamen, aur hamáre larkon, aur hamárí mawáshí ko piyás se halák kare? 4 Músá ne Khuda'-wand se faryád karke kahá, ki Main in logon se kyá karún? we to sab abhí mujh

par pathráo karne ko taiyár haiṉ. 5 KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, ki logoṉ ke áge já, aur baní Isráel ke buzurgoṉ ko apne sáth le; aur apná ásá, jo tú daryá par mártá thá, apne háth meṉ le, aur já. 6 Dekh, ki maiṉ waháṉ Horib ke koh par tere áge khaṛá húngá: tú us pahár ko máriyo, usse pání niklegá, aur log píwenge. Chunánchi Músá ne baní Isráel ke buzurgoṉ ke sámhne yihí kiyá. 7 Aur usne, isliye ki baní Isráel ne waháṉ usse jhagṛá kiyá thá, aur isliye ki unhoṉ ne KHUDA'WAND ká imtihán kiyá thá, aur kahá thá, ki KHUDA'WAND hamáre bích meṉ hai ki nahíṉ? us jagah ká nám Manassá aur Maríbah rakhá.

8 Tab Amálíq chaṛh áe, aur Ráfídím meṉ baní Isráel ke sáth laṛe: 9 Tab Músá ne Yasúa ko kahá, ki Ham meṉ se log chun, aur nikal, aur jákar Amálíq se jang kar: kal maiṉ Khudá ká ásá apne háth meṉ leke pahár kí choṭí par khaṛá húngá. 10 So Yasúa ne jaisá Músá ne use kahá thá, kiyá, aur Amálíq ke sáth jang kí: Músá aur Hárún aur Húr pahár kí choṭí par chaṛhe. 11 Aur yúṉ húá, ki jab Músá apná háth uṭhátá thá, to baní Isráel fath páte the; aur jab háth latká detá thá, tab Amálíq gálib hote the. 12 Lekin Músá ke háth bhárí ho rahe the; tab unhoṉ ne ek pathar leke uske níche rakhá; wuh us par baiṭhá, aur Hárún aur Húr, ek ek taraf, aur dúsrá dúsrí taraf hoke uske háthoṉ ko sambhále rahe: tab uske háth, áftáb ke gurúb hote tak, mazbútí se uṭhe rahe. 13 Aur Yasúa ne Amálíq aur uskí fauj ko talwár kí dhár se shikast dí.

24 Tab KHUDA'WAND ne Músá se kahá, ki Yádgárí ke liye kitáb meṉ ise likh rakh, aur Yasúa ke kán meṉ yih kah de: ki kah, maiṉ Amálíq ká nám o nishán ásmán ke tale se miṭá dúngá. 15 Aur Músá ne qurbángáh banáí, aur uská nám Yihowáh-Nassí raká: 16 Aur usne kahá, ki Yáh ne qasm kháke kahá hai, ki Maiṉ Amálíq ke sáth naslan laṛtá rahúngá.

XVIII. BAB.

1 Jab Músá ke sasure Yitro ne, jo Midyán ká káhin thá, yih sab suná, ki Khudá ne Músá, aur uskí ummat baní Isráel ke liye kyá kiyá, aur KHUDA'WAND Isráel ko Misr se báhar láyá; 2 To us ne Músá kí jorú Zisorah ko, bád uske ki Músá ne use chhoṛ diyá tha, 3 Aur uske donoṉ beṭoṉ ko liyá; jin meṉ se ek ká nám usne Gersom rakhá thá, is liye ki us ne kahá, ki Main ajnabí zamín meṉ musáfir húṉ: 4 Aur dúsre ká Iliazar; kyúnki us ne kahá, ki Mere báp ká Khudá merá madadgár hai, aur us ne mujhe Firaún kí teg se bacháyá hai. 5 Aur Músá ká sasurá, Yitro, uske beṭe, aur uskí jorú ko leke, Músá pás, jis jangal meṉ us ne Khudá ke koh par khaima istád kiyá thá, áyá: 6 Aur Músá se kahá, ki Maiṉ terá sasurá, Yitro, aur terí jorú apne donoṉ beṭon samet, tujh pás áe haiṉ.

7 Tab Músá apne sasure ke istiqbál ko niklá, aur uske áge áge kham húá, aur usko chúmá; aur hamdígar ek ne dúsre kí khair o áfiyat púchhí, aur khaime meṉ áe. 8 Músá ne sab kuchh sasure se bayán kiyá, ki KHUDA'WAND ne, Isráel ke liye, Firaún aur Misríoṉ se yúṉ kiyá, aur ráh meṉ un par ye ye musíbateṉ paṛíṉ, aur KHUDA'WAND ne unheṉ kyúnkar bacháyá.

9 Aur Yitro un sab ihsínoṉ ke sabab se, jo KHUDA'WAND ne baní Isráel par kie, jinheṉ us ne Misríoṉ ke mulk se naját bakhshí, bág bág húá: 10 Aur bolá, ki Mubárak hai wuh Khudá, jisne tujhe Misríoṉ ke háth, aur Firaún ke háth se

naját bakhshí, aur jisne ummat ko Misríon kí asírí se bacháyá. 11 Ab mujhe báwar húá, ki yih Khudáwand sab mábúdon se bará hai; kyúnki wuh un kámon men, jo unhon ne garúr se kie, up par gálib húá. 12 Aur Músá ká sasurá Yitro sokhtaní qurbání aur zabáih Khudá ke liye láyá. aua Hárún, aur Isráel ke sab akábir, Músá ke sasure ke sáth rotí kháne Khudá ke áge áe.

13 Aur dúsre din subh ko yún húá, ki Músá ummat men adálat karne baithá; aur log Músá ke áge subh se shám tak khare the. 14 Tab Músá ke sasure ne sab kuchh jo us ne ummat se kiyá, dekhke kahá, ki Yih tú logon se kyá kartá hai? tú kyún áp akelá baithá hai, aur sab log subh se shám tak tere áge khare rahte hain? 15 Músá ne apne sasure ko kahá, Yih is liye hai, ki log Khudá ke faisale ke liye mujh pás áte hain: 16 Jab un men kuchh jhagrá hotá hai, to we mere pás áte hain; aur main do ke darmiyán insáf kar detá hún, aur main unhen Khudá kí ráh aur sharíat se ittilá kartá hún. 17 Tab Músá ke sasure ne Músá ko kahá, ki Tú achchhá kám nahín kartá. 18 Ki tú yaqínan halákat men paregá, aur yih guroh bhí, jo tere sáth hai; kyúnki yih kám tujh par nipat bhárí hai; tú akelá us ko karne kí táqat nahín rakhtá. 19 Ab merá kahá mán, main tujhe saláh detá hún, aur Khudá tere sáth rahe: tú un logon ke pás Khudá kí jagah ho, aur un ká sab ahwál Khudá se arz kiyá kar: 20 Aur tú rasúm aur sharíat kí báten unhen sikhlá, aur wuh ráh jis par chalná, aur wuh kám jise karná unhen farz hai, unhen batá. 21 So tú un logon men se iatibárí log chun le, jo khudátars aur sache insán hon, aur lálachí na howen; aur unhen hazáron, aur saikron, aur pachás pachás, aur das das par hákim kar de: 22 Ki un logon kí har waqt adálat karen, aur yún howe, ki we har ek bará muqaddama tujh pás láwen, par harek chhotá muqaddama we chukáwen: ki yih tere liye ásántar hogá, aur we bojh utháne men tere sharík howenge. 23 Agar tú yih kám karegá, aur Khudá tujhe yún hukm kare, to tú kám par qáim rah sakegá, aur ye log bhí apní apní jagah salámat jáenge. 24 Chunánchi Músá ne apne sasure ká kahá suná, aur sab jo us ne kahá thá kiyá. 25 Aur Músá ne sab Isráelíon men se iatibárí log chune, aur unhen logon ká sardár kiyá, hazáron ká sardár, aur saikron ká sardár, pachás ká sardár, aur das das ká sardár. 26 We logon ká har waqt insáf karte the: mushkil muqaddame Músá pás láte the, par chhote muqaddame áphí chuká lete the. 27 Phir Músá ne apne sasure ko rukhsat kiyá, aur wuh apní sarzamín ko rawána ho gayá.

XIX. BÁB.

1 Aur baní Isráel zamín i Misr men se báhar hoke tísre mahíne ke usí din dasht i Síná men áe. 2 Kyúnki we Ráfídím se rawána hoke, bayábán i Síná men áe, aur dasht men utar pare; aur baní Isráel ne koh ke áge khaima khará kiyá.

3 Tab Músá Khudá pás charhá, aur Khudáwand ne use pahár se buláyá, aur kahá, ki Tú Yaqúb ke khándán ko yún kahiyo, aur baní Isráel se yún bayán kíjiyo. 4 Ki tum ne dekhá, main ne Misríon se kyá kiyá, aur tumhen uqáb ke paron par bithlá ke apne pás leáyá. 5 Ab agar tum merí áwáz ke fialhaqíqat shinawá hoge, aur mere ahd ko hifz karoge, to tum sárí khalq se ziyáda mere liye ek khazána i khάss hoge: kyúnki sárí zamín merí hai: 6 Aur tum mere liye káhinon kí ek mamlukat, aur ek muqaddas guroh hoge. Ye we báten hain, jo tú baní Isráel ko kahegá.

7 Tab Músá áyá, aur guroh ke akábiron ko buláyá, aur unke rúbarú, sárí báten, jo Ḳhuda´wand ne use farmáín thín, bayán kín. 8 Aur sab logon ne milke jawáb diyá, aur kahá, ki Ḳhuda´wand ne sab jo kuchh ki farmáyá hai, ham karenge. Aur Músá ne logon ká jawáb Ḳhuda´wand ko le pahuncháyá. 9 Aur Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki Dekh, main andherí badlí men tujh pás átá hún, táki log, jab main tujh se báten karún, sunen, aur abad tak tere muataqid rahen. Aur Músá ne logon kí báten Ḳhuda´wand se kahín.

10 Aur Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki logon pás já, aur áj aur kal men unhen pák kar, aur unke kapṛe dhulwá, 11 Aur tísre din taiyár rahen; ki Ḳhuda´wand tísre din sáre logon kí nazar men koh i Síná par utar áegá. 12 Aur tú logon ko girdágird haddon par khaṛá rakhiyo, aur kahiyo, ki Áp se ḳhabardár, paháṛ par na chaṛhen, aur uske kone ko na chhúen: jo koí paháṛ ko chhúegá albatta ján se márá jáegá. 13 Koí háth us tak na pahunche; nahín to wuh lá kalám sangsár kiyá jáegá, yá tír se márá jáegá; wuh, ḳhwáh insán ho ḳhwáh haiwán, jítá na bachegá; aur jab qarnáí kí áwáz bahut buland ho, to we paháṛ par chaṛhen.

14 Tab Músá ne paháṛ par utar ke logon ko pák sáf kiyá; unhon ne ápne kapṛe dhulwáe. 15 Aur usne logon se kahá, ki Tísre din taiyár raho: jorúon se mat milo. 16 Aur yún húá, ki tísre din subh ko bádal garje, aur bijlíán chamkín, aur paháṛ par kálí ghaṭá umḍí, aur qarnáí kí áwáz bahut buland húí; chunánchi sáre log ḍeron men kámp gae. 17 Aur Músá logon ko ḳhaimagáh se báhar láyá, ki Ḳhudá se miláwe; aur we koh ke nasheb men já khaṛe húe. 18 Aur sab koh i Síná par zer o bálá dhúán thá; kyúnki Ḳhuda´wand shuale men hoke us par utrá: aur tanúr ká sá dhúán us par se uṭhá, aur paháṛ sarásar larzá. 19 Aur jab qarnáí kí sadá bahut buland húí chalí játí thí, Músá ne kalám kiyá, aur Ḳhudá ne use ek áwáz se jawáb diyá. 20 Aur Ḳhuda´wand koh i Síná par názil húá, paháṛ kí choṭí par: aur Ḳhuda´wand ne paháṛ kí choṭí par Músá ko buláyá; aur Músá chaṛh gayá. 21 Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki utar já, aur logon ko taqaiyud kar, tá na howe, ki haddon ko toṛke Ḳhuda´wand ke pás dekhne ko áwen aur bahutere un men halák hojáwen. 22 Aur káhinon ko bhí, jo Ḳhuda´wand ke nazdík áe hain, kah, ki Apne tain pák karen, kahín áisá na ho, ki Ḳhuda´wand un men raḳhna ḍál de. 23 Tab Músá ne Ḳhuda´wand se kahá, ki log koh i Síná par á nahín sakte: kyúnki tú ne to hamen taqaiyud kí hai, ki Paháṛ ke liye hadden muqarrar kar rakhen, aur us ko pák kar. 24 Ḳhuda´wand ne use kahá, ki chal, níche já, aur tú Hárún samet phir úpar á: par káhinon ko, aur logon ko kah, ki hadden toṛke Ḳhuda´wand pás úpar na howe, ki wuh un men raḳhna ḍál de. 25 Chunánchi Músá logon pás tale utrá, aur un se kahá.

XX. BÁB.

1 Phir Ḳhudá ne ye sab báten kahín, 2 Ki Terá Ḳhuda´wand Ḳhudá, jo tujhe zamín i Misr se, aur ḳhádimon ke ghar se nikál láyá, main hún. 3 Mere huzúr tereliye dúsrá Ḳhudá na hogá.

4 Aur apne liye tarash ke múraten, aur kisí chíz kí súraten, jo ásmán úpar yá zamín zamín par, yá pání men zamín ke tale hai, mat banáiyo. 5 Tú un ke áge ḳham mat hojiyo, na unkí bandagí kíjiyo: is liye ki main Ḳhuda´wand terá Ḳhudá

gayúrún, báh kí bád kárionkí sazá unke larkon ko, jo merá kína rakhte hain, unkí tísrí aur chauth nasl tak, denewálá hún; 6 Aur un men se hazáron par, jo mujhe dost rakhte hain, aur mere hukmon ko hifz karte hain, rahm karnewálá hún.

7 Tú Khudáwand apne Khudá ká nám befáida mat líjiyo; kyúnki Khudáwand use, jo uská nám yáwa jánke letá hai, besazá na chhoregá.

8 Roz i sabt ko muqaddas jánke yád rakhiyo. 9 Tú chha din tak mihnat, aur apne sab kám kíjiyo: 10 Lekin sátwán din tere Khudáwand Khudá ká hai: us men koí kuchh kám na kare, na tú, aur na terá betá, na terí betí, na terá khidmat karnewálá, aur na terí khidmat karnewálí, na terí mawáshí, aur na terá musáfir, jo tere darwáze ke andar hai: 11 Is liye ki Khudáwand ne chha din men ásmán, zamín, daryá, aur sab jo kuchh ki unmen hai, banáe, aur sátwán din árám kiyá: is wáste Khudáwand ne yaum i sabt ko mubárak kiyá aur use muqaddas thaharáyá. 12 Aur apne báp aur apní má ko izzat de: táki terí umr zamín par, jo Khudáwand terá Khudá tujhe detá hai daráz howe.

13 Tú khún mat kar.

14 Tú ziná mat kar.

15 Tú chorí mat kar.

16 Tú apne hamsáe par jhuthí gawáhí mat de.

17 Tú apne hamsáe ke ghar ká lálach mat kar; tú apne hamsáe kí jorú, aur uske khidmat karnewále, aur uskí khidmat karnewálí, aur uske bail, aur uske gadhe, aur kisí chíz ká, jo tere hamsáe kí hai, lálach mat kar.

18 Aur sab logon ne dekhá, ki bádal garje, bijlíán chamkín, qarnáí kí áwáz húí, pahár se dhúán uthá: aur sab logon ne jab yih dekhá, to bháge, aur dúr já khare rahe. 19 Tab unhon ne Músá se kahá, ki Túhí ham se bol, aur ham sunen: lekin Khudá ham se na bole, kahín ham mar na jáwen. 20 Músá ne logon ko kahá, Hirásán mat ho: is liye ki Khudá áyá hai, ki tumhen imtihán kare, aur táki uská khauf tumháre sámhne namúd ho, táki tum gunáh na karo. 21 Tab we log to dúr hí khare rahe, aur Músá us kálí badlí ke, jis men Khudá thá, nazdík gayá.

22 Khudáwand ne Músá se kahá, Tú baní Isráel se yún kah, ki Tum ne dekhá, main ne ásmán par se tumháre sáth báten kín. 23 Tum mere muqábil rúpe ke mábúd mat banáiyo, aur na apne liye sone ke mábúd. 24 Tú mere liye gilí qurbángáh banáiyo, aur tú wahán apní sokhtaní qurbání zabh kíjiyo, aur shukarguzárí kí qurbáníán, apní gosfandon, aur apne bailon se: aur jiskí jagah men apná nám zikr karúngá, wahán main tujh kane áúngá, aur tujhe barkat dúngá. 25 Aur agar tú mere liye pathar kí qurbángáh banáwe, to taráshe húe pathar kí mat banáiyo: kyúnki agar tú use lohá lagáwegá, to tú use nápák karegá. 26 Aur tú merí qurbángáh par sírhí se hargiz mat charhiyo, táki terí barahnagí uspar záhir na howe.

XXI. BAB.

1 Ab shara ke rasúm, jo tú un hen batáegá, ye hain.

2 Ki agar tú Ibrání gulám mol lewe, to wuh chha baras terí khidmat kare, aur sátwín baras muft ázád ho jáegá. 3 Agar wuh akelá áyá thá, akelá jáegá: agar wuh jorúwálá thá, to uskí jorú uske sáth jáegí. 4 Agar us ke áqá ne us ká

byáh kar diyá, aur jorú us kí usse beṭe aur beṭíán janí; to jorú bachon samet áqá kí howegí, aur wuh akelá chalá jáe. 5 Aur agar yih gulám sáf kahe, ki Main apne áqá, aur apní jorú, aur apne laṛkon ko dost rakhtá hún; main ázád na húngá: 6 To us ká áqá use qázíon pás lejáe; phir use darwáze par, yá darwáze kí chaukhaṭ par láwe; aur súí se us ká kán chhede; aur wuh hamesha us kí gulámí kare.

7 Aur agar koí shakhs apní beṭí ko beche, táki bándí ho, to wuh gulámon kí tarah já na sakegí. 8 Agar wuh áqá us ká jo use apne námzad karke rah gayá, nárází ho, to us ká fidiya deke use ázád kare: aur us ko rawá nahín, ki use qaum i ajnabí, ke háth beche, kyúnki us ne us se dagábází kí. 9 Aur agar wuh use apne beṭe ke námzad kare, to wuh use se beṭíon ká sulúk kare. 10 Agar wuh dúsrí se byáh kare, to us kí khur o posh, aur hamkhwábí men, qásir na howe. 11 Aur agar wuh ye tínon sulúk us se na kare, to wuh muft, berupai díe, ázád chalí jáe.

12 Jo koí kisí mard ko máre, aur wuh marjáe, wuh qatl kiyá jáwe. 13 Aur agar us shakhs ne qasd qatl ká nahín kiyá, aur Khudá ne us ke háth men giriftár karwá diyá; to main us ke bhágne kí jagah batá dúngá. 14 Par agar ek shakhs makr se apne hamsáe par chaṛh áwe, táki use makr se máre; to use tú merí qurbángáh se nikál, táki wuh mare. 15 Aur wuh, jo apne báp yá apní má ko máre, márḍálá jáwe. 16 Aur jo ádmí ko bhagá lejáwe, aur use bech ḍále, yá wuh uske pás se pakṛá jáwe, to wuh márḍálá jáegá. 17 Aur wuh, jo apne báp yá apní má par lánat kare, márḍálá jáwe. 18 Aur agar do shakhs jhagṛen, aur ek dúsre ko ek pathar yá mukká máre, aur wuh na mare, par bistarí hojáe: 19 To agar wuh uṭh khaṛá húá, aur láṭhí leke ráh chale, to wuh jis ne ki márá, begunáh hai: aur faqat uske kárbár ká nuqsán jo húá ho, bhar de, aur changá karwáe.

20 Aur agar koí apne gulám yá launḍí ko láṭhíán máre, aur wuh már khátí húí ma jáe; to use sazá díjáe. 21 Lekin agar wuh ek din yá do din jíwe, to use sazá na dí jáwe: is liye ki wuh us ká mál hai. 22 Agar log jhagṛen, aur peṭwálí ko dukh pahuncháwen, aisá ki us ká peṭ gir jáe, par wuh khud halák na ho: to use jis naua kí sazá us ká shauhar tajwíz kare, dí jáwe; aur wuh, qázíon kí tajwíz ke muwáfiq, gunahgárí dewe. 23 Aur agar wuh us sadme se halák jo jáe, to tú ján ke badle ján le, 24 Aur ánkh ke badle ánkh, dánt ke badle dánt, aur háth ke badle háth, páon ke badle páon, 25 Jaláne ke bad jaláná, zakhm ke badle zakhm aur choṭ ke badle choṭ. 26 Aur agar koí apne gulám yá apní launḍí kí ánkh men máre, ki us kí ánkh phúṭ jáe; to us ke qisás men use ázád kar de. 27 Yá apne gulám yá apní launḍí dánt toṛe; to us dánt ke qisás men use ázád kar de.

28 Agar bail mard yá aurat ko síng máre, aisá ki wuh halák ho; to wuh bail patharáo se márá jáwe, aur us ká gosht kháyá na jáwe; aur bail ká málik begunáh hai. 29 Par agar wuh bail áge se síng márne kí lat rakhtá thá, aur us ke málik khabar dí gaí, aur usne use bándh na rakhá, aur usne mard yá aurat ko halák kiyá; to bail par patharáo kiyá jáe, aur uská málik bhí márá jáwe. 30 Aur agar us se khúnbahá mángá jáwe, to wuh uská khúnbahá, jo uske sir dhará jáwe, púrá dewe. 31 Khwáh usne chhokrá márá ho, khwáh chhokrí, is hukm ke muwáfiq amal kiyá jáwe. 32 Agar bail kisí ke gulám yá launḍí ko síng már baiṭhe; to wuh us ke málik ko, misqál ke wazn ke tís rupaí dewe, aur bail patharáo se márá jáwe.

33 Aur agar koí kúá khole, yá khode, aur us ká munh na ḍhámpe, aur bail yá gadhá usmen gire; 34 To málik kúe isláh kare, aur uske málik ko qímat de;

aur wuh jo mará usí ká hogá. 35 Aur agar kisí ká bail dúsre ke bail ko saátwe, aisá ki wuh halák hojáe; to wuh jíte bail ko bechen̲, aur us ke dám ádhon̲ ádh ápas men̲ bánṭlen̲; aur wuh múá húá bail bhí unmen̲ ádhon̲ ádh bánṭá jáe. 36 Aur agar jáná jáwe, ki us bail ko síng már baiṭhne kí ḳho thí, aur us ke málik ne use bándh na rakhá; wuh bail ke badle bail dewe; aur wuh mará húá us ká mál hogá.

XXII. BA'B.

1 Agar koí bail yá bheṛ churáwe, aur use zabh kare, yá beche; to wuh ek bail ke pánch bail, aur ek bheṛ kí chár bheṛen̲ dewe. 2 Agar chor sendh márte húe dekhá jáe, aur koí use már baiṭhe, aur wuh marjáe; to us ke liye ḳhún kiyá na jáwe. 3 Agar yih din ko howe, to us ká qisás kiyá jáegá, kyúnki cháhiye ki wuh us ko bhar de; agar wuh kangál ho, to chorí ke liye bechá jáe. 4 Agar chorí kí chíz usí tarah us ke háth men̲ zinda páí jáe, ḳhwáh wuh bail ho, ḳhwáh gadhá, ḳhwáh gospand; to wuh ek ek ke do do dewe.

5 Agar koí khet yá angúron̲ ká tákistán khiláwe, aur apne chárpáe us men̲ chhoṛe, aur dúsre ke maidán men̲ charáwe; to apná achchhe se achchhá khet, aur bihtar se bihtar angúrí bág us ke badle dewe. 6 Agar ág bhaṛke, aur kánṭon̲ men̲ jálage, aisá ki anáj ká dher yá anáj ká khaṛá húá khet yá maidán ká nuqsán hojáe; to jis ne ki ág lagáí, táwán dewe.

7 Agar koí apne hamsáe ko naqd yá jins rakhne ko sompe, aur us ke ghar se chorí jáe; to jab wuh chor háth chaṛhe, to dúná bhar de. 8 Agar chor pakṛá na jáe, to us ghar ká sáhib qásíon̲ ká áge láyá jáe, aur wuh us ke áge qasm kháe, ki Main̲ apne hamsáe ke mál men̲ dastandáz nahín̲ húá. 9 Is wáste ki sab qism kí ḳhiyánat men, ḳhwáh bail kí, ḳhwáh gadhe, yá bheṛ, yá kapṛe kí, yá kisí chíz kí, jo gum húí ho, jiská koí dúsre se mutálaba kartá hai, donon̲ fariq ká jhagṛá, qásíon̲ ke huzúr láyá jáe; aur qásí jise majrim kare, wuh apne muddaí ko dúná dewe. 10 Agar koí apne hamsáe pás gadhá, yá bail, yá bheṛ, yá koí chárpáe amánat rakhe; aur wuh marjáe, yá ázárí howe, yá chipke hánk diyá jáe: 11 To un donon̲ ke darmiyán Ḳhuda'wand kí qasm se faisala kiyá jáe, ki wuh apne hamsáe ke mál men̲ dastandáz nahín̲ húá; aur mál ká málik qabúl kare, aur wuh us ko us ká táwán na de. 12 Agar wuh us ke pás se chorí jáe, to wuh us ke málik ko táwán bhar de. 13 Aur agar us ko kisí darinde ne pháṛ ḍálá, to wuh us par gawáh láwe, aur táwán na de. 14 Agar koí shaḳhs apne hamsáe se kuchh áriyat lewe, aur wuh zaḳhmí hawe, yá marjáe; agar málik us ke sáth na thá, to wuh us kí nishán kare. 15 Par agar sáth thá, to wuh táwán na de: agar kiráya liyá ho, to yih sirf us ke kiráe kí ujnat de.

16 Agar koí ek chhokrí ko, jo us ke námzad nahín̲, dam dewe, aur us se mubásharat kare, wuh use mahar deke us se nikáh kare. 17 Agar us ká báp rází na ho, ki use us ko de, to wuh kun̲wáríon̲ ke mahar ke muwáfiq use naqdí de.

18 Tú jádúgarní ko jíne mat de.

19 Jo koí charpáe se mubásharat kare, ján se márá jáe.

20 Jo koí faqat Ḳhuda'wand ke siwá, iláhon̲ ke liye zabh kare, wuh harám kiyá jáegá.

21 Tú musáfir ko hargiz na satá, us se badsulúkí na kar: is liye ki tum bhí zamín i Misr men musáfir the 22 Tum kisí bewa yá yatím laṛke ko dukh mat do. 23 Agar tú un ko kisí taur se satáegá, aur we mujh se faryád karen, to main un kí faryád sunúngá; 24 Aur merá qahr mushtaal hogá; main tujhe talwár se márḍálúngá, aur terí joṛúen ránḍen, aur tere bache yatím hojáenge.

25 Agar tú mere logon men se jis kisí ko, jo tere áge muhtáj hai, kuchh qarz dewe, to us par bahut taqásá mat kar, aur us se súd mat le. 26 Agar tú apne hamsáe ke kapṛe girau lewe, to cháhiye ki tú súraj ḍubte húe use pahunchá dewe. 27 Kyúnki yih us ká faqat libás hai, yih us ke chamṛe ke liye poshish hai, jis men wuh so rahtá hai; aur yún hogá, ki jab mere áge faryád karegá, main us kí sunúngá; kyúnki main mihrbán hún.

28 Tú iláh ko tan mat díjiyo, aur apní qaum ke sharíf logon ko lánat mat kíjiyo. 29 Tú apne khalyán ke faiz, aur apne kolhú ke áb i angúr se mujhe guzrániyo; us men der mat kíjiyo: tú apne beṭon se pahilauṭhá mujhe díjiyo. 30 Aisáhí tú apne bailon se, aur gospandon se kíjiyo: sát din tak wuh má ke sáth rahe; áṭhwín din tú use mujhe díjiyo. 31 Tum mere pák log ho: darindon ká pháṛá húá gosht, jo maidán men paṛá ho, mat kháiyo; tum use kutton ko díjiyo.

XXIII. BÁB.

1 Tú jhúṭhí ḳhabar mat díjiyo; tú zulm kí gawáhí men sharíron ká sáthí mat ho. 2 Tú guroh kí pairawí badí karne men na kíjiyo; aur tú kisí jhagṛe men aksar kí taraf máil hoke náhaqq mat kíjiyo: 3 Aur na muflis ke jhagṛe men tarafdárí kíjiyo.

4 Agar tú apne dushman ke bail yá gadhe beráh játe dekhe, to use us kane pahuncháiyo. 5 Agar tú us ke gadhe ko, jo terá rakhtá hai, dekhe, ki bojh ke níche baiṭh gayá, to ḳhabardár, tú use chhoṛke chalá na já, balki us kí kumak kar.

6 Tú apne faqír ke insáf se us ke jhagṛe men mat guzariyo. 7 Jhúṭhí bát se dúr rahiyo; aur begunáhon, aur sachon ko qatl mat kíjiyo: kyúnki main sharíron ko besaza na chhoṛúngá. 8 Tú saugát na lená; kyúnki saugát dánishmandon ko andhá kartí hai, aur sádíqon ke muámala men muḳhil hotí hai. 9 Aur musáfir ke bhí tasdía mat díjiyo; kyúnki tum musáfir ke jánte ho, is liye ki tum ḳhud bhí zamín i Misr men musáfir the.

10 Aur chha baras zamín men khetí kar, aur us se jo paidá ho, jama kar: 11 Par sátwín baras use ázád kar, aur chhoṛ de; táki terí ummat ke masákín use kháwen, aur jo un se bache, maidán ke chárpáe charen. Aur tú apne angúr aur zaitún ke bág ká muámala bhí aisáhí kíjiyo. 12 Chha din tak apná kár o bár karná, aur sátwín din ásáish kíjiyo: táki tere bail, aur tere gadhe bhí árám páwen, aur terí laundíon ke beṭe, aur musáfir tázadam hojáen. 13 Aur sab men, jo main ne tujhe farmáyá hai, hoshyár rah: dúsre iláhon ká nám tak na le, aur tere munh se na suná jáe.

14 Tú sál bhar men tín martabe mere liye íd kar. 15 Fatírí roṭí kí íd yád rakh: tú sát din tak, jaisá main ne tujhe hukm kiyá hai, fatírí roṭí khá, Abib ke mahíne men muqarrarí waqt par; kyúnki tú usí men Misr se báhar áyá: aur koí mere áge ḳhálí háth na áwe: 16 Aur dirau kí íd tere mihnat ke pahle samaron kí, jo tú ne

apne khet men boe : aur jama karne kí íd ákhir sál, jab tú khet se apní mihnat ke samare jama kar chuká. 17 Tere sab mard tín bár har sál KHUDA'WAND Khudá ke sámhne házir howen.

18 Tú zabíha ká lahú, jo mere liye hai, khamír ke sáth mat guzrán ; aur merí íd kí charbí subh tak báqí na rahne páwe. 19 Tú apní zamín ke, pahle phalon se pahle ko KHUDA'WAND apne Khudá ke ghar men láiyo. Tú halwan us kí má ke dúdh men mat pakáiyo.

20 Dekh, main ek firishta tere áge bhejtá hún, ki ráh men terá nigáhbán ho, aur tujhe us jagah, jo main ne taiyár kí hai, le áwe. 21 Us ke áge hoshyár rah, aur us ká kahá mán ; us kí mukhálifat mat kar ; kyúnki wuh terí khatá na bakhshegá : ki merá nám us men hai. 22 Par agar tú sachmach us ká kahá máne, aur sab jo main kahtá hún kare; to main tere dushmanon ká dushman, aur tere bairíon ká bairí hoúngá. 23 Ki merá firishta tere áge chalegá, aur tujhe Amúríon, aur Hittíon, aur Farizzíon, aur Kanáníon, aur Hawíon, aur Yabúsíon ke bích men láegá : aur main un ko halák karúngá. 24 Tú un ke iláhon ko sijda mat kar, na un kí ibádat, na unke se kám kar : balki tú unhen sáf dháde, aur un ke buton ko tor díl. 25 Aur tum KHUDA'WAND apne Khudá kí bandagí karo, aur wuh tumhárí rotí pání men barkat bakhshegá ; aur main tumháre bích se ázár ko uthá lúngá. 26 Terí zamín par na is qát i hamal hogá, na bánjh pan rahegá : main terí umr púrí karúngá. 27 Main apne dar ko tere áge bhejúngá ; main un logon ko, jin par tú áwegá, halák karúngá ; aur main aisá karúngá, ki tere dushman tere áge se píth pher denge. 28 Main tere áge zambúron ko bhejúngá, jo Hawí, aur Kanání, aur Hittí ko tere sámhne se bhagáwengí. 29 Main un ko ekhí sál men tere áge se dafa na karúngá, tá na ho ki zamín wírán ho, aur maidán ke darinde tere muqábil firáwán hojáen 30 Main un ko thore thore karke tere áge se dafa karúngá, yahán tak ki tú ziyáda ho, aur zamín ká wáris ho.

31 Main daryá i qulzum se leke Filistíon ke samundar tak, aur bayábán se leke nahr i Furát tak, terí hadden bándhúgá : kyúnki zamín ke basnewálon ko tere hawále karúngá ; aur tú unhen apne áge se dafa karegá. 32 Tú un se, aur un ke iláhon se ahd mat bándhiyo. 33 We terí zamín par na rahenge, tá na howe ki we tujhe merá gunahgár karen : kyúnki agar tú un ke iláhon kí ibádat kare, to yih tere liye phandá hogá.

XXIV. BA'B.

1 Aur us ne Músá se kahá, ki KHUDA'WAND pás charh á, tú, aur Hárún, aur Nádáb, aur Abíhú, aur Baní Isráel ke buzurgon se sattar shakhs : tum dúr se bandagí karo. 2 Aur Músá akelá KHUDA'WAND ke nazdík áwe ; par we nazdík na áwen : aur log us ke sáth na charhen.

3 Aur Músá ne áke KHUDA'WAND kí sárí báten aur adálaten logon, se bayán kín : aur sáre logon ne muttafiq hoke jawáb diyá, aur kahá, ki Sárí báten jo KHUDA'WAND ne farmáí hain, ham karenge. 4 Aur Músá ne KHUDA'WAND kí sárí báten likhín, aur subh ko sawere uthá, aur pahár ke tale ek qurbángáh, aur baní Isráel ke bárah sibton ke adad ke muwáfiq, bárah satún biná kíe. 5 Aur us ne baní Isráel ke jawánon ko bhejá ; ki charháwe charháwen, aur salámí ke zabáih bailon se KHU-

DA'WAND ke liye zabh kareṉ. 6 Aur Músá ne ádhá ḳhún leke básnoṉ meṉ rakhá, aur ádhá qurbángáh par chhiṛaká. 7 Phir us ne ahdnáma liyá, aur logoṉ ko paṛh sunáyá: we bole, ki Sab kuchh, jo ḲHUDA'WAND ne farmáyá hai, ham karenge, aur mutía rahenge. 8 Músá ne us lahú ko leke logoṉ par chhiṛaká, aur kahá, ki Yih lahú us ahd ká hai, ki ḲHUDA'WAND ne un bátoṉ kí bábat, tumháre sáth kiyá hai.

9 Tab Músá, aur Hárún, aur Nadab, aur Abihu, aur sattar buzurg Isráelí úpar gae: 10 Aur unhoṉ ne Isráelíoṉ ke Ḳhudá ko dekhá: aur us ke páoṉ ke tale jaise nílam ke pathar kí gachkárí, aur us kí shaffáfí jirm i ásmán ke mánind thí. 11 Aur baní Isráel ke asíloṉ par us ne apná háth na rakhá: unhoṉ ne Ḳhudá ko bhí dekhá, aur kháyá aur piyá.

12 Aur ḲHUDA'WAND ne Músá ko kahá, ki Pahár par mujh pás á, aur waháṉ rah; aur maiṉ tujhe pathar kí lauheṉ, aur sharíat, aur ahkám, jo maiṉ ne likhe haiṉ, dúngá; táki tú unheṉ sikhláwe. 13 Aur Músá, aur us ká ḳhádim Yosúa uṭhe: aur Músá Ḳhudá ke pahár ke úpar gayá. 14 Aur us ne buzurgoṉ se kahá, ki Tum hamáre liye yaháṉ, jabtak ki ham tum pás phir áweṉ, ṭhaharo: aur, dekho, ki Hárún aur Húr tumháre pás haiṉ: agar kisí ko kuchh kám howe, to wuh unke pás jáwe.

15 Tab Músá pahár ke úpar gayá, aur ek badlí ne pahár ko ḍhámp liyá. 16 Aur ḲHUDA'WAND ká jalál koh i Síná par ṭhahará, aur badlí use chha din tak ḍhámpe rahí: aur sátwíṉ din usne badlí meṉ se Músá ko talab kiyá. 17 Aur ḲHUDA'WAND ká jalál baní Isráel kí nazar meṉ, koh kí choṭí par átish i sozáṉ kí sí, namúd rakhnewálá thá. 18 Aur Músá badlí ke darmiyán chalá gayá, aur pahár par chaṛh gayá: aur Músá pahár par chálís din rát rahá.

XXV. BAB.

1 Aur ḲHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá: 2 Baní Isráel ko kah, ki we mere liye tuhfa láweṉ: so jo koí ki apní ḳhushí se, jis qadr mujhe dewe, to us se mere liye tuhfa tum le líjiyo. 3 Aur tuhfa jo tum un se loge, so ye haiṉ: soná, aur rúpá, aur pítal, 4 Aur ásmání, aur argwání, aur qirmizí rang, aur mahín sút, aur bakrí kí pashm, 5 Aur menḍhoṉ kí surḳh rangí húí kháleṉ, aur tuḳhs kí kháleṉ, aur sant kí lakṛí, 6 Aur chirág ke liye tel, aur malne ke tel ke liye masálih, aur ḳhushbú baḳhúr kí, 7 Aur nagíne sulaimání afúd ke liye, aur nagíne jo chaprás meṉ jaṛe jáenge. 8 Aur mere liye maqdis banáweṉ, ki maiṉ un ke darmiyán rahúṉ. 9 Maskan, aur us ke sab lauázim ke namúne, jaise maiṉ tumheṉ dikháúṉ, waisehí tum sab banáiyo.

10 Aur ye sant kí lakṛí ká ek sandúq banáweṉ, jis kí lambáí aṛháí háth, aur chauṛáí ḍeṛh háth, aur úṉcháí ḍeṛh háth howe. 11 Aur tú us ke andar aur báhar soná khális maṛhiyo, aur us ke úpar áspás sone ke kanára banáiyo. 12 Aur tú us ke liye sone ke chár halqe ḍhálke us ke cháron konoṉ par, do halqe ek taraf, do halqe dúsrí taraf lagáiyo. 13 Aur tú sant kí lakṛí kí choben banáiyo, aur un par soná maṛhiyo. 14 Aur tú us sandúq ke atráf meṉ ye choben un halqoṉ meṉ ḍál díjiyo, táki un se wuh sandúq uṭháyá jáwe. 15 Choben sandúq ke halqoṉ meṉ ḍálí jáeṉ: we us se judá na hoṉ. 16 Tú us ahdnáme ko, jo maiṉ tujhe dúngá, us sandúq meṉ rakhiyo.

17 Aur tú kafáre ká sarposh ḳhális sone se banáiyo, jis ká túl aṛháí háth, aur arz

ḍeṛh háth ho. 18 Aur tú sone ke gaṛhkar do karúbí, us kafáre kí donon men, banáiyo. 19 Ek karúbí ek taraf men, aur dúsrá karúbí dúsrí taraf men: aur un karúbíon ko us kafára ke donon konon men lagáiyo. 20 Aur we karúbí par phailáe húe hon, aise ki kafára un ke paron tale dhamp jáe; aur un ke munh ámne sámhne kafáre kí taraf howen. 21 Aur tú us kafáre ko us sandúq ke úpar rakhiye; aur wuh ahdnáma, jo main tujhe dúngá, us sandúq men rakhiyo. 22 Waháṇ main tujh se muláqát karúngá, aur main kafáre ke úpar se donon karúbíon ke darmiyán se, jo ahdnáme ke sandúq ke úpar honge, un sab chízon kí bábat, jo main baní Isráel ke liye tujhe hukm karúngá, tujh se mukhátib hoúngá.

23 Aur tú do háth lambí, aur ek háth chauṛí, aur ḍeṛh háth únchí sant kí lakṛí se ek mez bhí banáiyo. 24 Aur us ko kundan se maṛhiyo, aur tú us ke áspás sone ká kanára banáiyo. 25 Aur tú us par chár ungul sone ke ṭekan lagáiyo, aur us ṭekan ke áspás sone ká kanára banáiyo. 26 Aur us ke liye chár halqe sone ke banáiyo, aur we halqe us ke un cháron konon men, jo muqábil us ke cháron páíon ke hain, lagáiyo. 27 We halqe áge ṭekan ke hon, táki chobon ke wáste, us mez ke uṭháne ke liye makán hon. 28 Aur tú choben sant kí lakṛí se baná, aur tú un ko sone se maṛh, táki tú un se mez ko uṭháwe. 29 Aur tú us ke bartan, aur chamche, aur sarposh, aur baṛe baṛe piyále khális kundan se baná, táki un se tapáwan karen. 30 Aur tú us mez par nazar kí roṭíán rúbarú mere hamesha rakhiyo.

31 Aur tú ek shamadán khális sone ká gaṛhkar, aur páya us ká, aur shákhen us kí, aur piyále us ke, sáth seb aur sausan ke, ki yih sab khud usí shamadán se howen, baná. 32 Aur cháhiye ki chha shákhen us kí niklí húí donon taraf se, tín ek jánib se, tín dúsrí jánib se hon. 33 Aur cháhiye ki tín piyále bádámí súrat, ek shákh men, sáth apne sebon aur sausanon ke hon; aur isí tarah se tín piyále bádámí súrat dúsrí shákh men, sáth apne sebon aur sausanon ke hon: aur isí tarah se chhaon shákhon men, jo niklí húí, shamadán se hain. 34 Aur khud shamadán men cháhiye, ki chár piyále bádámí súrat, sáth apne sebon aur sausanon ke hon. 35 Aur ek ek seb us kí do do shákhon ke tale ho; we chhaon shákhen, jo shamadán se niklí hain, un ke tale aisehí hon. 36 Un ke seb, aur us kí shákhen yih sab khud usí se hon; aur sab yih gaṛhe húe khális sone se hon. 37 Aur tú us ke liye sát chirág banáiyo, aur un ko us par rakhiyo, táki us ke úpar roshan hon. 38 Aur tú gulgír, aur laganen us kí, khális sone se baná. 39 Aur cháhiye ki shamadán aur sab zurúf us ke, ekqintár khális sone ke hon. 40 Hoshyár hokar tú is taur se, ki main ne tujh ko paháṛ men dikháyá, baná.

XXVI.

1 Aur tú das parde maskan ke liye bárík kate húe kattán se baná, ásmání rang, qirmizí rang, surkh rang ke hon: aur tú un men súraten karúbíon kí búṭedár baná. 2 Aur lambái har parda kí áṭháís háth, aur chauṛáí chár háth kí ho: andáza har parde ká ek hí ho. 3 Aur pánch parde báz un ke mile húe báz se hon; aur pánch dúsre bhí usí tarah mile húe hon. 4 Aur tú háshiye men ek baṛe parde ke us taraf men jo milnewálí hai, halqe ásmání rang ke baná; aur aisehí tú háshiye men dúsre baṛe parde ke, jo báhar hai, milnewálí taraf men baná. 5 Tú pachás halqe ek baṛe parde men, aur pachás halqe dúsre baṛe parde kí, us taraf men jo milnewálí

hai, baná; aur sab halqe ápas men̲ muqábil hon̲, har ek muqábil dúsre ká ho. 6 Aur tú pachás ghunḍí sone ke baná, aur ek baṛe parde ko sáth dúsre ke un ghunḍíon̲ se, táki ek maskan ho jáe, milá.

7 Aur tú parde bakrí ke bálon̲ se, táki maskan ká shamiyána ho, baná: tú un pardon̲ ko gyárah parde baná. 8 Lambáí har parde kí tís háth, aur chauṛáí chár háth ho: ekhí andáza gyárah pardon̲ ká ho. 9 Aur tú pánch parde ek jagah, aur chha parde ek jagah ápas men̲ milá, aur chhaṭwen̲ parde ko mun̲h kí taraf maskan ke dúharáwe. 10 Aur tú pachás halqe háshiye men̲ ek baṛe parde ke, jo báhar hai, us kí milnewálí taraf men̲, aur pachás halqe háshiye men̲ dúsre baṛe parde ke, us kí milnewálí taraf men̲, baná. 11 Aur pachás ghunḍíán̲ pítal se baná, aur ye ghunḍíán̲ un halqon̲ men̲ lagá, aur sab milá, ki ek ḳhaima howe. 12 Aur ḳhaime ke pardon̲ ká bachá húá, yáne ádhá parda jo bach rahá hai, ḳhaime kí pichhlí taraf laṭká rahe. 13 Aur wuh jo lambáí kí taraf se sab pardon̲ kí bach rahá hai, donon̲ taraf maskan ke ek háth ídhar, aur ek háth údhar laṭke, táki us ko chhipá le.

14 Aur tú us ḳhaime ke liye bakron̲ kí surḳh rangí húí khálon̲ se ek báláposh, aur tuḳhson̲ kí khálon̲ se ek báláposh sab ke úpar baná. 15 Aur taḳhte maskan ke liye sant kí lakṛí se, ki khaṛe kíe jáen̲, baná. 16 Lambáí har taḳhte kí das háth, chauṛáí us kí ḍeṛh háth howe. 17 Aur cháhiye ki harek taḳhte ke liye do do chúlen̲ hon̲, harek chúl barábar dúsre ke: aur tú yehí sab maskan ke taḳhton̲ men̲ kar. 18 Aur tú maskan ke liye taḳhte baná, bís taḳhte dakhiní jánib men̲. 19 Aur tú chálís páe rúpe ke, níche bíson̲ taḳhton̲ ke, do do páíon̲ níche har taḳhte ke, us kí donon̲ chúlon̲ ke liye, baná. 20 Aur tú maskan kí, us dúsrí taraf jo uttar kí hai, bís taḳhte: 21 Aur un ke liye chálís páe rúpe ke, har taḳhte ke tale do do páe, baná. 22 Aur tú pachchhim kí taraf chha taḳhte baná. 23 Aur do taḳhte maskan ke goshon̲ ke liye donon̲ díwáron̲ men̲ baná. 24 Aur cháhiye ki milnewále tale se, aur isí tarah úpar se ek halqe men̲ hon̲: aur aisáhí dúsre goshe ke do taḳhton̲ ke liye cháhiye. 25 Pas áṭh taḳhte, aur solah páe rúpe ke honge; aur do do páe tale har taḳhte ke hon̲.

26 Aur tú pánch benḍe sant kí lakṛí se maskan kí ek jánib ke taḳhton̲ ke liye baná, 27 Aur pánch benḍe maskan kí dúsrí jánib ke taḳhton̲ ke liye, aur pánch benḍe maskan kí pachchhim kí jánib ke taḳhton̲ ke liye. 28 Aur bíchwálá benḍá, jo taḳhton̲ ke bích men̲ hai, ek hadd se dúsrí hadd tak pahunche. 29 Aur tú taḳhton̲ ko sone se maṛh, aur benḍon̲ ke liye halqe sone ke baná; aur tú benḍon̲ ko bhí sone se maṛh.

30 Aur tú maskan ko, jaisá ki main̲ ne tujh ko paháṛ men̲ dikháyá hai, waisáhí khaṛá kar. 31 Aur tú parda ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mahín kate húe kattán ká: karúbíon̲ kí súrat samet chikandozí se baná: 32 Aur tú us parde ko sant kí lakṛí ke chár sutún sone se maṛhe húon̲ par khaṛá kar: aur kán̲te un ke sone ke, aur páe un ke rúpe ke hon̲. 33 Aur parde ko ghunḍíon̲ se laṭká de, aur sandúq ahdnáma ká wahán̲ parde ke bhítar dáḳhil kar: aur yih parda darmiyán quds, aur quddus ul aqdás ke fásil hogá. 34 Aur tú kafáre ká sarposh ahdnáma ke sandúq par quddus ul aqdás men̲ rakh. 35 Aur chaukí báhar parde ke, aur shamadán rúbarú chaukí ke, janúb kí jánib maskan ke rakh: aur chaukí ko shimál kí jánib kar de. 36 Aur tú ek parda maskan ke darwáze ke liye ásmání rang, aur argwání rang, aut qirmizí rang, aur báríḳ kaṭe húe kattán

ká, búṭedár baná. 37 Aur pánch sutún us parde ke liye sant kí lakṛí se sone se maṛhkar baná, aur ghundí un ke sone ke hoṉ: aur tú pánch páe pítal ke ḍhálkar un ke liye baná.

XXVII. BA'B.

1 Aur tú sant kí lakṛí se ek qurbángáh baná, lambáí us kí pánch háth, aur chauṛáí us kí pánch háth: chaukhúnṭí, aur bulandí us kí tín háth ho. 2 Aur tú síng us ke cháron konon ke liye baná: aur we síng usí se hoṉ; aur tú un ko pítal se maṛh. 3 Aur tú us kí rákh ke liye degeṉ, aur phauṛíáṉ, aur piyále, aur síkheṉ, aur angeṭhíáṉ baná: aur tú sab asbáb us ká pítal se baná. 4 Aur us ke liye ek átishdán jálídár pítal se baná; aur tú us jál meṉ, chár halqe pítal ke, us ke cháron konoṉ meṉ baná. 5 Aur us ko bhítar qurbángáh ke kinároṉ se níche, ki us kí ádhí dúr tak pahunche, laṭká. 6 Aur qurbángáh ke liye choben sant kí lakṛí se baná, aur un ko pítal se maṛh. 7 Aur tú unko halqoṉ meṉ dákhil kar, aur qurbángáh kí donoṉ jánib meṉ hoṉ, jis waqt wuh uṭháí jáwe. 8 Aur tú us ko takhtoṉ se khokhlá banáiyo: jaise ki tujh ko main ne pahár meṉ dikháyá, isítarah banáiyo.

9 Aur tú ek sahn maskan ke liye baná: aur dakhiní jánib us ke parde bárík kate húe kattán se hoṉ, túl un ká sau háth ek jánib meṉ ho. 10 Aur sutún us ke bís, aur páe un ke bís pítal se hoṉ, aur ghundí sutúnoṉ kí, aur un kí alganíáṉ rúpe se baná. 11 Aur aisehí tú uttar kí jánib ke liye parde baná, túl un ká sau háth, aur sutún us ke bís, aur páe un ke bís pítal se: aur ghundí sutúnoṉ kí, aur un kí alganíáṉ rúpe se hoṉ. 12 Aur arz meṉ sahn ke pachchhim kí taraf parde hoṉ, ki túl un ká pachás háth, aur sutún un ke das, aur páe un ke das hoṉ. 13 Aur arz meṉ sahn ke púrab kí jánib pachás háth. 14 Aur túl pardoṉ ká ek taraf ke liye pandrah háth; aur sutún un ke tín, páe un ke tín ho. 15 Aur túl dúsrí taraf ke pardoṉ ká pandrah háth; aur sutún un ke tín, aur páe un ke tín hoṉ. 16 Aur sahn ke darwáze ke liye ek parda, ki túl us ká bís háth ho, ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe kattán ká búṭedár baná; aur sutún us ke chár hoṉ, aur páe un ke chár. 17 Aur sahn ke áspás ke sab sutún alganíon se mile raheṉ: aur ghundí un kí rúpe kí, aur páe un ke pítal ke hoṉ. 18 Túl sahn ká sau háth, arz us kí pachás háth, bulandí us kí pánch háth, aur mihín kate húe kattáṉ se us ke parde hoṉ, aur sutún ke páe pítal se hoṉ. 19 Aur sab bartan maskan ke, jo harek kám meṉ rahte haiṉ, aur sab mekheṉ us kí, aur mekheṉ sahn kí, pítal se hoṉ.

20 Aur tú baní Isráel ko hukm kar, ki tere pás kate húe zaitún ká ḳhális tel láweṉ, táki chirág hamesha roshan rahe. 21 Aur quds meṉ báhar us parde ke, jo ahdnáma ke sandúq par hai, Hárún aur beṭe us ke shám se subh tak rúbarú Ḳhuda'wand ke us chirág ko rakheṉ. Yih dastúr ul amal baní Isráel meṉ un kí pusht dar pusht hamesha jári rahe.

XXVIII. BA'B.

1 Aur tú baní Isráel meṉ se Hárún ko, jo bháí terá hai, apne pás bulá, aur us ke beṭe us ke sáth howeṉ, táki mere liye Hárún aur Nadab aur Abihu aur Iliazar

aur Itamar beṭe us ke káhin hoṉ. 2 Aur tú muqaddas libás Hárún ke liye, jo bháí terá hai, wáste izzat aur hurmat ke baná. 3 Aur tú sab un roshan zamíroṉ ko, jinheṉ maiṉ ne rúh ul hikmat se bhará hai, kah, ki libás Hárún ke liye banáweṉ, táki wuh muqaddas bane, aur merá káhin ho. 4 Aur wuh libás jo banáwenge, so chaprás, aur efod, aur jubba, aur kartá munaqqash, aur kuláh, aur paṭká hai: aur libás i quds ká tere bháí Hárún, aur us ke beṭoṉ ke liye banáweṉ, táki mere liye káhin hoṉ. 5 Aur wuh soná, aur ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kattán leweṉ. 6 Pas efod sone, aur ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe kattán ká, ustádkárí se banáweṉ. 7 Aur do kitf cháhiye ki us kí donoṉ tarafoṉ se lage húe hoṉ, táki miljáwe. 8 Aur paṭká jo efod par hai, so aisáhí sone se, aur ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe kattán se baná húá ho. 9 Aur tú do sulaimání pathar le, aur un par baní Isráel ke nám kanda kar: 10 Chha un meṉ se ek pathar par, aur chha báqí dúsre pathar par muwáfiq un kí paidáish kí tartíb ke. 11 Jauhar ke hakkák kí tarah donoṉ patharoṉ par baní Isráel ke nám, angúṭhí ke taur par, kanda kar, aur un ko sone ke ḳhánoṉ meṉ jaṛ. 12 Aur donoṉ patharoṉ ko áfúd ke donoṉ kitf par rakh, aur ye do pathar baní Isráel kí yád ke liye haiṉ: aur Hárún un ke nám rúbarú Ḳhuda'wand ke, apne donoṉ kandhoṉ par, yád ke liye uṭháwe. 13 Aur tú ḳháne sone se baná; 14 Aur tú donoṉ zanjíreṉ ḳhális sone se, gundhí húí rassí ke taur se, un ke kinároṉ ke liye baná; aur donoṉ gundhí húí zanjíroṉ ko un ḳhánoṉ se laṭká.

15 Aur adl kí chaprás ustádkárí se, efod ke taur par, sone, aur ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe kattán se baná. 16 Aur cháhiye ki yih chaukhúnṭá aur dohará ho; túl us ká ek bálisht, aur arz us ká ek bálisht. 17 Aur tú us meṉ chár satareṉ jauáhir kí jaṛ: pahlí satar meṉ yáqút i surkh, aur pokhráj, aur zumurrud ho. 18 Dúsrí satar meṉ gauhar i shab-chirág, aur nílam, aur almás. 19 Tísrí satar meṉ jaza, aur yashm, aur fíroza. 20 Chauthí satar meṉ azrak, aur sangi sulaimání, aur zabarjad: aur ye sone ke ḳhánoṉ meṉ jaṛe hoṉ. 21 Aur pathar baqadr shumár i asmá baní Isráel ke, misl un ke námoṉ ke, bárah hoṉ, angúṭhí ke naqsh kí tarah; harek ká nám, jo bárah sibt haiṉ, ek ek pathar par kanda ho. 22 Aur tú chaprás ke liye do zanjíreṉ konewálí, gundhí húí rassí kí tarah, ḳhális sone kí baná. 23 Aur tú chaprás ke liye do halqe sone ke baná, aur un ko us ke donoṉ konoṉ meṉ lagá. 24 Aur do zanjíreṉ gundhí húí sone kí un donoṉ halqoṉ meṉ, jo chaprás ke donoṉ konoṉ meṉ haiṉ, lagá. 25 Aur donoṉ dúsre sire gundhí húí zanjíroṉ ke, un do patharoṉ ke ḳhánoṉ se lagá; phir un ko efod ke donoṉ kitfoṉ par áge se laṭká. 26 Aur sone ke aur do halqe baná, aur tú un ko chaprás kí donoṉ tarafoṉ meṉ, us háshiye meṉ, jo áfúd kí bhítar kí taraf se milnewálá hai, lagá. 27 Aur tú sone ke do halqe baná, aur tú un ko kitfoṉ meṉ efod ke níche kí taraf, muqábil meṉ us kí tarkíb ke, úpar efod ke paṭke ke, lagá. 28 Aur we chaprás ko us ke halqoṉ meṉ, aur efod ke halqe meṉ rishta ásmání rang ká ḍálkar bándh deṉ, táki úpar áfúd ke paṭke ke hojáwe, aur chaprás efod ke úpar se na haṭe. 29 Aur Hárún baní Isráel ke nám adl kí chaprás meṉ apne síne par, quds meṉ dáḳhil hone ke waqt, Ḳhuda'wand ke rúbarú, yád ke liye hamesha uṭháe rahe. 30 Aur tú adl kí chaprás meṉ U'rím o Tummím rakh; aur

ye Hárún ke dil par, dáḳhil hone ke waqt Ḳhuda'wand ke rúbarú, hon: so Hárún baní Isráel ká adl apne dil par rúbarú Ḳhuda'wand ke hamesha uṭháe rahe.

31 Aur tú efod ká jubba baná, aur sab wuh ásmání rang se ho. 32 Aur girebán us ká us ke darmiyán men, zirah ke girebán kí tarah se ho: aur háshiye men us ke goṭ ho, aur usí taur se biní jáwe, táki na phaṭe. 33 Aur tú anár us ke dáman ke gher men ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang se baná; aur tú gher men sone ke ghanṭe un ke bích men baná: 34 Pas ek ghanṭá sone ká ek anár ke sáth, aur dúsrá ghanṭá sone ká dúsre anár ke sáth, jubbe ke dáman men us ke gher men hogá. 35 Aur us ko Hárún ibádat ke waqt pahine: to áwáz us kí, dáḳhil hone ke waqt, quds men rúbarú Ḳhuda'wand ke, aur nikalne ke waqt, suní jáegí, táki halák na hojáwe.

36 Aur tú ek pathar ḳhális sone ká baná, aur us par, angúṭhí ke naqsh ke taur se, kanda kar, ki QUDS ḲHUDA' KO. 37 Aur tú us ko ásmání rang ke rishta se bándh, ki wuh amáme par us kí áge kí taraf se ho. 38 Aur yih Hárún kí peshání par ho, aur Hárún taqdísát ke gunáhon ko, jinhen baní Isráel apne sáre pák hadiyon ke niyáz karne men amal men láwenge, uṭháwe; aur yih us kí peshání par hamesha ho, táki razámandí un se rúbarú Ḳhuda'wand ke hásil ho.

39 Aur tú kurte ko mihín kattán se munaqqash baná, aur amáme ko mihín kattán se, aur kamarband ko naqqáshon kí tarah se baná. 40 Aur Hárún ke beṭon ke liye kurte baná, aur un ke liye kamarband, aur táj wáste izzat aur hurmat ke baná. 41 Aur tú yih sab Hárún ko, jo terá bháí hai, aur us ke beṭon ko us ke sáth pahiná; aur tú un par tel chhapaṛ, aur un ko muaiyan kar, aur un sab ko pák kar, táki we sab mere liye káhin hon. 42 Aur tú un ke liye páejáme kattán se baná, táki we un kí barahnagí ko chhippáwen; aur ye kolon se ránon tak hon. 43 Aur yih Hárún, aur us ke beṭon par, un ke dáḳhil hone ke waqt jamáat ke ḳhaime men, aur un ke áne ke waqt nazdík qurbángáh ke hon, táki we quds men ibádat karen, aur gunáhgár na ṭhahare, aur halák na howen. Yih dastúr ul amal us ke liye, aur bád us ke us kí nasl ke liye, abad tak howe.

XXIX. BA'B.

1 Aur wuh jo tú un ke liye karegá, táki we pák hon, aur mere káhin hon, so yih hai, ki tú ek bachhṛá aur do menḍhe sahíh sálim le, 2 Aur roṭí fatír, aur kulche fatír áṭe tel ke male húe ke, aur faṭírí chapátíán tel se chupṛí húín; aur tú gehún ke maide se un sab ko paká. 3 Aur tú un ko ek ṭokrí men rakh, aur un ko us men bachhṛe aur donon menḍhon samet áge lá. 4 Phir Hárún aur us ke beṭon ko jamáat ke ḳhaime ke darwáze par lá, aur un ko pání se nahlá. 5 Aur tú libás le, aur Hárún ko kurtá pinhá, aur jubba efod ká, aur efod, aur chaprás, aur us ko efod ke paṭke se bándh. 6 Aur tú amáme ko us ke sir par rakh, aur quds ká kuláh amáme par lagá. 7 Aur tú chupaṛne ká tel le, aur sir par us ke bíṭá, aur us ko chupaṛ.

8 Phir beṭon ko us ke áge lá, aur kurte un ko pinhá. 9 Aur kamarband un par lapeṭ, Hárún par aur us ke beṭon par, aur tú un ko ṭopíán pinhá, táki káhin honá un ká haqq hamesha ke liye ho: aur Hárún aur us ke beṭon ko muqaddas kar.

10 Phir tú bachhṛe ko jamáat ke ḳhaime ke áge lá; aur Hárún aur beṭe us ke apne háth us ke sir par rakheṉ. 11 Aur us ko rúbarú Ḳhuda'wand ke, darwáze par jamáat ke ḳhaime ke, zabh kar. 12 Aur ḳhún meṉ se us ke kuchh le, aur apní unglí se qurbángáh ke síngoṉ par lagá, aur báqí ḳhún qurbángáh kí jaṛ par bitá. 13 Aur tú us kí sab wuh charbí jo us ke peṭ ko chhipánewálí hai, sáth zawáid kaleje ke, aur donoṉ gurdoṉ ko, aur wuh charbí jo un donoṉ par hai, le, aur us ko qurbángáh par sunghá. 14 Aur gosht bachhṛe ká, aur khál us kí, aur gobar us ká, báhar khaimagáh ke, ág se jalá, is liye ki yih ḳhatiyat hai.

15 Phir tú ek menḍhe ko áge lá, aur Hárún aur beṭe us ke háth apne us ke sir par rakheṉ. 16 Aur tú us ko zabh kar, aur tú us ke lahú se leke qurbángáh aur us ke girdágird chhíṛak. 17 Aur tú menḍhe ke azú azú ko judá kar, aur ojh aur páe us ke dho aur us ke azúoṉ, aur sir ke sáth un ko jama kar. 18 Aur tú us sab menḍhe ko qurbángáh par sunghá: yih Ḳhuda'wand ke liye chaṛháwá hai; aur hom kí ḳhúshbú Ḳhuda'wand ke liye hai.

19 Phir tú dúsrá menḍhá áge lá, aur Hárún aur us ke beṭe apne háth us ke sir par rakheṉ. 20 Aur tú us ko zabh kar, aur tú us ke lahú se le, aur Hárún aur us ke beṭoṉ ke dahine kán kí lahar par, aur dahine háth ke angúṭhe par, aur dahine páoṉ ke angúṭhe par lagá; aur tú lahú ko qurbángáh aur us ke girdágird par chhiṛak. 21 Aur tú us lahú se jo qurbángáh par hai, aur chhuparne ke tel se le, aur tú un ko Hárún, aur us ke kapṛoṉ par, aur uske beṭoṉ, aur uske kapṛoṉ par, us ke sáth chhiṛak; táki wuh aur kapṛe us ke, aur us ke beṭe aur kapṛoṉ us ke beṭoṉ ke, us ke sáth pák hoṉ. 22 Aur tú menḍhe kí charbí, aur dum, aur wuh charbí jo chhipánewálí us ke ojh kí hai, aur zawáid kaleje ke, aur do gurde, aur wuh charbí jo in donoṉ par hai, aur dahiní rán le; isliye ki yih menḍha káhin ke muqaddas karne ká hai: 23 Aur ek girda roṭí, aur ek kulcha tel ke sáth, aur chapátíáṉ us ṭokrí se fatír kí jo rúbarú Ḳhuda'wand ke hai, le. 24 Aur tú yih sab Hárún kí, aur us ke beṭon kí hathelíoṉ par rakh, aur tú un ko Ḳhuda'wand ke rúbarú hiláne kí qurbání ke liye hilá. 25 Aur tú un ko un ke háth se le, aur qurbángáh par chaṛháwe ke úpar sunghá, ki Ḳhuda'wand ke áge ḳhúshbú, aur Ḳhuda'wand ke liye hom howe, 26 Aur tú sína muqaddas karne ke menḍh ká, jo Hárún ke liye hai, le, aur tú us ko rúbarú Ḳhuda'wand ke hiláne kí qurbání ke liye hilá, aur yih hissa tere liye ho. 27 Aur tú sína hiláne ká jo hiláyá gayá hai, aur rán uṭháne kí jo uṭháí gaí hai, káhin ke muqaddas karne ke menḍhe se, jo Hárún aur us ke beṭoṉ ke liye hai, muqaddas kar. 28 Yih Hárún aur us ke beṭoṉ ke liye sab baní Isráel meṉ se áḳhir zamáne tak rasm hogí, is liye ki yih uṭhái húí qurbáníáṉ haiṉ: aur cháhiye ki hamesha baní Isráel se un kí salámí ke zabíhoṉ meṉ se uṭhái húí qurbání ho, aur yih uṭhái húí qurbání ho, aur yih uṭhái húí qurbání Ḳhuda'wand ke liye hai.

29 Aur wuh libás quds ká jo Hárún ke liye hai, us ke beṭon ke wáste píchhe us ke ho, ki tel chupaṛe jáweṉ us meṉ, aur muqaddas kíe jáweṉ us se. 30 Sát din, káhin jo píchhe us ke us ke beṭoṉ meṉ se hogá us ko pahine, jab wuh jamáat ke ḳhaime meṉ ibádat karne ko quds meṉ dáḳhil ho. 31 Aur tú káhin ke muqaddas karne ká menḍhá le, aur tú gosht us ká muqaddas makán meṉ paká. 32 Aur Hárún aur beṭe us ke menḍhe ká gosht, aur wuh roṭí jo ṭokrí meṉ hai, darwáze par jamáat ke ḳhaime ke kháweṉ. 33 Aur un ko jin kí jihat se kafára hásil húá hai kháweṉ, táki muaiyan aur muqaddas hoṉ. 34 Aur koí ajnabí un se kuchh na

kháwe, is liye ki wuh muqaddas hai: aur agar kuchh báqí rah jáe muqaddas karne ke gosht aur roṭí se subh tak, to us ko jo bach rahá hai tú jalá de: chahiye ki na kháyá jáwe, is liye ki wuh muqaddas hai.

35 Aur tú Hárún aur us ke beṭon ke liye, jis tarah ki hukm kiyá hai, main ne tujh ko, sab chízon ká baná, aur sát din tú un ko muqaddas kar. 36 Aur tú bachhṛe ko ḳhatiyat ke liye har roz kafáre ke wáste zabh kar; aur tú qurbángáh ko, jab us ke liye kafára dewe, pák kar, aur tú us par tel chupaṛke muqaddas ho. 37 Tú qurbángáh ke pák karne ke liye sát din kafára de; to qurbángáh niháyat pák hojáegí; aur jo shaḳhs us ko chuwegá, so pák hojáegá.

38 Aur tú us qurbángáh par har roz hamesha ek baras ke do bara chaṛháiyo. 39 Ek bara subh ko chaṛháiyo, aur dúsrá bara zawál aur gurúb ke darmiyán men. 40 Aur ek ushr maide ká jis par ek páo hín ḳhális tel ḍhálá húá ho; aur ek páo hín tapáwan ke liye ek bara ke sáth chaṛháiyo. 41 Aur tú zawál aur gurúb ke darmiyán dúsre bara ko chaṛháiyo, aur subh ká sá hadiya aur tapáwan us ke sáth chaṛháiyo, ki ḳhúshbúí ká hom Ḳhuda'wand ke liye howe. 42 Hamesha ká chaṛháwá tumhárí pusht dar pusht jamáat ke ḳhaime ke darwáze par, Ḳhuda'wand áge chaṛháyá karo; wahán main tum se muláqát karúngá, ki tum se báten karún. 43 Aur main wahán baní Isráel se muláqát karúngá, aur wuh maqám mere jalál se muqaddas hogá. 44 Ki main jamáat ke ḳhaime ko aur qurbángáh ko muqaddas karúngá; aur main Hárún ko aur us ke beṭon ko muqaddas karúngá, ki we mere káhin hon. 45 Aur main baní Isráel ke darmiyán sakínat karúngá, aur main un ká Ḳhudá húngá. 46 Aur we jánenge ki main Ḳhuda'wand un ká Ḳhudá hún, jo unhen Misr ke mulk se nikál láyá, táki main Ḳhuda'wand un ká Ḳhudá un men sakínat karún.

XXX. BA'B.

1 Aur tú ek qurbángáh baḳhúr kí baná, aur tú usko sant kí lakṛí se baná. 2 Túl uská ek háth, aur arz uská ek háth, chaukhuntá ho, aur bulandí uskí do hath; aur síng uske usí se hon. 3 Aur tú usko ḳhális sone se maṛh, uskí chatt ko, aur uskí díwáron ko jo uske girdágird hain, aur uske síngon ko, aur tú ek kanára girdágird sone se uske liye baná.

4 Aur tú halqe sone ke níche kinára ke, us kone par, jo milnewálá uskí donon tarafon se hai baná, táki we choben ke liye makán hon, ki unse uṭháí jáwe. 5 Aur tú choben sant kí lakṛí se baná, aur tú unko sone se maṛh. 6 Aur tú usko sámhne parde ke, jo nazdík ahdnáme ke sandúq ke hai, sámhne kafáre ke jo sirposh ahdnáme ke sandúq par hai, main wahán tujh se muláqát karúngá. 7 Aur Hárún us par baḳhúr ke liye masálah ḳhúshbú ke jaláwe: har subh ko jis waqt ki gul lewe chirágon ká, usko jaláwe. 8 Aur aischí jab Hárún chirágon ko zawál aur gurúb ke darmiyán chaṛháwe, use jaláwe; yih baḳhúr Ḳhuda'wand ke rúbarú tumháre qarnon men hamesha hogá. 9 Aur tum us par baḳhúr i muzauwir na sungháiyo, aur chaṛháwa aur hadiya us par na chaṛháiyo, aur tapáwan us par na tapáiyo. 10 Aur Hárún ek bár baras men us ke síngon par kafara kí ḳhatiyat ke lahú se kafára dewe; baras men ek bár tumháre qarnon men us par kafára diyá jáwe: yih Ḳhuda'wand ke liye quds ul aqdás hai.

11 Aur Ḳhuda'wand ne Músá se yih kahte húe kalám kiyá: 12 Jab tú shumár

baní Isráel ko, to un kí shumár karne men har mard apní ján ká Khudawand ke liye fidiya de, táki un ke hisáb karne men un par wabá na utre. 13 Aur jo koí shumár men shámil hai, to wuh ádhí misqál, maqdis kí misqál se de: misqál bís jíra hai: pas ádhí misqál Khudawand ke liye dewe. 14 Jo koí shumár men shámil hai, bís baras ká ho yá ziyáda, to wuh Khudawand ke liye niyáz karne. 15 Khudawand ke liye dene men ádhí misqál se amír ziyáda aur faqír kam na kare, táki fidiya tumhárí jánon ká ho. 16 Aur tú fidiya ká rúpá baní Isráel se le, aur tú us ko jamáat ke khaime ke kám men kharch kar; aur yih baní Isráel ke liye Khudawand ke rúbarú yádgár, aur fidiya un kí jánon ká hogá.

17 Phir Khudawand ne Músá se yih kahte húe kalám kiyá: 18 Ek hauz pítal se, aur kursí us kí pítal se, wazú karne ke liye baná: aur us ko jamáat ke khaime aur qurbángáh ke darmiyán men rakh, aur usmen pání dál. 19 Hárún aur beṭe us ke háth aur páon apne us se dhowen. 20 Apne jáne ke waqt jamáat ke khaime men pání se dhowe, táki halák na hon; aur apne jáne ke waqt qurbángáh ko, táki khidmat karen, aur Khudawand ke liye hom kí khúshbúí sungháwen. 21 Aur háthon ká dhoná aur páon ká dhoná, yih rasm us ke liye, aur us kí nasl ke liye, un ke qarnon men hamesha ke wáste hai, táki na maren.

22 Aur Khudawand ne Músá se hamkalám hoke farmáyá: 23 Ki tú apne liye achchhí khúshbúí ká auwal masálih le, yáne khális murr se pán sau misqál, aur us ká ádhá yáne aṛháí sau misqál dárchíní, aur khúshbú agar se aṛháí sau misqál le. 24 Aur taj se pán sau misqál, maqdis ke misqál se, aur zaitún ke tel se ek hín. 25 Aur tú un ko tel muqaddas malne ká achchhí tarah miláke gandhí ke taur se baná: pas yih tel muqaddas malne ká hogá. 26 Aur tú us se jamáat ká khaime, aur sandúq ahdnáme ká chupaṛ, 27 Aur mez aur sab bartan us ke, aur chirágdán aur sab zurúf us ke, aur qurbángáh bakhúr kí, 28 Aur qurbángáh chaṛháwe kí aur sab bartan us ke, aur hauz aur kursí us kí, 29 Aur tú un ko muqaddas kar, táki we aqdas hojáen, aur jo koí use chúwen pák ho jáegá. 30 Aur tú Hárún aur us ke beṭon ko chupaṛ, aur muqaddas kar, táki we káhin hon mere liye. 31 Aur tú baní Isráel ko amr kar, aur un ko kah, Yih tel muqaddas malne ká hai; yih mere liye tumháre qarnon men ho. 32 Aur kisí ádmí ke badan par na biṭáyá jáwe, aur tum aisá aur usí ke taur par na banáiyo; is liye ki yih muqaddas hai, pas cháhiye ki yih nazdík tumháre muqaddas ho. 33 Jo insán ki banáwe aisá, yá lagáwe kisí ajnabí par, to wuh apní qaum se kaṭ jáe.

34 Aur Khudawand ne Músá se kahá, Tú apne liye khúshbúíán yáne bol, aur mastake aur laun aur lubán khális se líjiyo; aur cháhiye ki ye sab barábar hon. 35 Aur tú un ko bakhúr khúshbú gandhí ke taur se pák muqaddas baná. 36 Aur un men se kuchh kúṭ, táki bárík ho, aur un men se kuchh sámhne sandúq ahdnáme ke jamáat ke khaime men, jahán main tujh se muláqát kartá hún, rakh; pas yih tumháre liye aqdas hogá. 37 Aur bakhúr jo banáwegá tú us ko, to usí ke taur par apne liye na banáwen, is liye ki yih nazdík tumháre, Khudawand ke liye muqaddas hogá. 38 Jo insán ki banáwegá aisá, táki bakhúr kare us se, to wuh apní qaum se kaṭ jáegá.

XXXI. BA'B.

1 Phir KHUDA'WAND ne Músá se hamkalám hoke kahá: 2 Dekh ki main ne Bazaliel bin U'rí bin Húr Yihúdáh ke firqe men se nám leke buláyá: 3 Aur main ne us ko rúh Khudá se bhar diyá, táki hikmat, aur fahmíd, aur ilm, aur har tarah kí sanat men, 4 Aur ustádí kámon ke íjád karne men, aur sone aur rúpe aur pítal kí kárígárí men, 5 Aur jawáhir ke kanda karne aur jarne men, aur lakrí ke taráshne men, aur sab hunaron men qábil howe. 6 Aur dekh, main ne Aholiab ko jo Ahisamak ká betá, aur Dán ke firqe men se hai, us ká sáthí kar diyá: aur main ne sab roshan-zamíron ke dil men hikmat rakhí, ki sab kuchh jo main ne tujhe farmáyá hai banáwen; 7 Yáne jamáat ká khaima, aur sandúq ahdnáme ká, aur kafára jo us par hai, aur sab zurúf khaime ke, 8 Aur mez aur bartan us ke, aur chirágdán khális sone se, aur sab zurúf us ke, aur qurbángáh bakhúr kí, 9 Aur qurbángáh charháwe kí aur sab zurúf us ke, aur hauz aur kursí us kí, 10 Aur libás ibádat ká, aur muqaddas libás Hárún káhin ke liye, aur libás us ke beton ká káhin hone ke liye, 11 Aur malne ká tel, aur khúshbú masálih bakhúr ke muqaddas ke liye; jaisá ki main ne tujh ko hukm kiyá, waisehí we sab kuchh banáwenge.

12 Phir KHUDA'WAND ne Músá se hamkalám hoke kahá: 13 Tú baní Isráel ko amr kar, aur un ko kah, ki Tum mere sabt ko máno; is liye ki yih mere aur tumháre darmiyán tumháre qarnon men nishání hai, táki tum jáno ki main KHUDA'WAND tumhárá pák karnewálá hún. 14 Pas tum sabt ko máno, is liye ki wuh tumháre liye muqaddas hai. Jo joí us ko pák na jáne, wuh mardálá jáwe: jo us men kuchh kám kare, wuh apní qaum se kat jáe. 15 Chha din kám karná; lekin sátwán din sabt hai, balki KHUDA'WAND ká muqaddas isbát hai: pas jo koí roz i sabt ko kám kare, wuh márdálá jáe. 16 Pas baní Isráel sabt ko mánen, aur use apní pusht dar pusht ahd i abadí jánke us men subát karen. 17 Darmiyán mere aur baní Isráel ke yih alámat i abadí hai: is liye ki chha din men KHUDA'WAND ne ásmán aur zamín ko paidá kiyá, aur sátwín din subát kiyá aur farág húá.

18 Aur KHUDA'WAND ne jab Músá se koh i Síná par apná kalám tamám kar chuká, ahdnáme kí do lauhen dín, aur we sangín lauhen Khudá kí qudrat se likhí húí thín.

XXXII. BA'B.

1 Aur jab logon ne dekhá, ki Músá pahár se utarne men derí kartá hai, to we Hárún ke pás jama húe, aur use kahá, ki Uth, hamáre liye ek iláh baná, ki hamáre áge chale; kyúnki yih mard Músá, jo hamen Misr ke mulk se nikál láyá, ham nahín jánte ki kyá húá. 2 Hárún ne unhen kahá, ki zewar sone ke, jo tumhárí jorúon aur tumháre beton aur tumhárí betíon ke kánon men hain, tor torke mujh pás láo. 3 Chunánchi sab log sone ke zewar, jo un ke kánon men the, tor torke Hárún ke pás láe. 4 Aur us ne un ke háthon se liyá aur ek naqshá khínchá, aur ek bachhrá dhálkar banáyá; aur unhon ne kahá, ki Ai Isráel, yih terá iláh hai, jo tumhen Misr ke mulk se nikál láyá! 5 Aur jab Hárún ne yih dekhá, to uske áge ek qurbángáh banáí, aur Hárún ne pukár ke kahá, ki Kal KHUDA'WAND e liye íd

hai. 6 Aur we subh ko uṭhe aur charháwe charháe, aur salámíán guzránín, aur log kháne píne ko baiṭhe aur khelne ko uṭhe.

7 Tab Ḵhuda´wand ne Músá ko kahá, ki utar já; kyúnki tere log jinhen tú Misr ke mulk se chaṛhá láyá, ḵharáb ho gae hain: 8 We us ráh se, jo main ne unhen farmáí, jald phir gae hain; unhon ne apne liye ḍhálá húá bachhṛá banáyá, aur use pújá, aur uske liye zabh karke kahá, ki Ai Isráel, yih terá iláh hai, jo tumhen Misr ke mulk se chaṛhá layá. 9 Phir Ḵhuda´wand ne Músá se kahá, ki main is qaum ko dekhtá hún, ki ek saḵht gardan qaum hai. 10 Ab tú mujh ko chhoṛ, ki merá gazab un par bhaṛke, aur main unhen bhasam karún, aur main tujh se ek baṛí qaum banáúngá.

11 Tab Músá ne Ḵhuda´wand apne Ḵhudá ke áge minnat karke kahá, ki Ai Ḵhuda´wand, kyún apná gazab apne logon par, jinhen tú shahzorí aur zabardastí ke sáth Misr ke mulk men se nikál láyá, bhaṛakne degá? 12 Kyún Misrí kahenge, ki Wuh unko yahán se bandí ke liye nikál le gayá, táki unko paháṛon men már ḍále, aur unko zamín par se halák kare? Apne gazab ke bhaṛkáne se báz rah, aur apne logon ko badí pahuncháne se phir já. 13 Tú Abirahám aur Izhák aur Yaqúb apne bandon ko yád kar, jin se tú ne apne hí qasam kháke kahá, ki Main tumhárí nasl ko ásmán ke táron kí mánind baṛháúngá, aur yih sárá mulk jis ke haqq men main ne kahá, so main tumhárí nasl ko baḵhshúngá, ki abad tak us kí málik ho. 14 Tab Ḵhuda´wand us badí se jo kahá thá, ki apne logon se kare, pachhtáyá.

15 Aur Músá phirkar paháṛ se utar gayá, aur ahdnáme ke donon taḵhte us ke háth men the, we taḵhte likhe húe the, donon taraf idhar aur udhar likhe húe the. 16 Aur we taḵhte Ḵhudá ke kám the, aur jo likhá húá so Ḵhudá ká likhá húá aur un par kanda kiyá húá thá.

17 Aur jab Yosúa ne logon ke khelne kí áwáz suní, to Músá se kahá, ki Lashkargáh men laṛáí kí áwáz haí. 18 Músá bolá, Yih to fath ke shor kí áwáz nahín, na shikast ke shor kí áwaz hai; balki gáne kí áwáz main suntá hún. 19 Aur yún húá, ki jab wuh lashkar ke pás áyá aur bachhṛá aur rág nách dekhá, tab Músá ká gazab bhaṛká, aur usne taḵhte apne háthon se phenk díe, aur paháṛ ke níche toṛ ḍále. 20 Aur us ne us bachhṛe ko, jise unhon ne banáyá thá, liyá, aur usko ág se jaláyá, aur pískar ḵhák sá banáyá, aur uskí pání par chhiṛakkar baní Isráel ko piláyá. 21 Aur Músá ne Hárún ko kahá, ki In logon ne tujh se kyá kiyá, ki tú un par aisá baṛá gunáh láyá? 22 Hárún ne kahá, ki mere Ḵhudáwand ká gazab na bhaṛke. Tú is qaum ko jántá hai, ki badí men hai. 23 So unhon ne mujhe kahá, ki Hamáre liye ek iláh baná, jo hamáre áge chale; ki yih mard Músá jo hamen Misr ke mulk se chaṛhá láyá ham nahín jánte ki kyá húá. 24 Tab main ne unhon kahá, ki jis kisí ke pás soná ho, wuh toṛ láwe; unhon ne mujh diyá, aur main ne use ág men ḍálá; so yih bachhṛá niklá.

25 Aur jab Músá ne logon ko dekhá, ki fárig hai ki Hárún ne unhen un ke muḵhálifon se shikast hone ko farág kiyá thá, tab Músá lashkargáh ke darwáz par khaṛá húá aur kahá, Jo Ḵhuda´wand ká hai, so mere pás áwe! 26 Tab sab baní Lewí us pás jama húe. 27 Aur us ne unhen kahá, ki Ḵhuda´wand Isráel ke Ḵhudá ne farmáyá hai, ki Tum men se har mard apní talwár bándhe, aur ek darwáze se dúsre darwáze tak guzarte phiro, aur har mard tum men se apne bháí ko aur apne dost ko aur apne qaríb ko qatl kare. 28 Aur baní Lewí ne Músá ke kahe ke muwáfiq kiyá, chunánchi us din logon men se qaríb tín hazár mard máre paṛe. 29 Aur

Músá ne kahá, ki Áj Khuda'wand ke liye apne háth bharo, balki har mard apne beṭe aur apne bháí se aur áj apne úpar barakat láo.

30 Aur dúsre din subh ko yún húá, ki Músá ne logon se kahá, ki tum ne baṛá gunáh kiyá, aur ab main Khuda'wand ke pás úpar játá hún kyá jáne, main tumháre gunáh ká kafára karún. 31 Chunánchi Músá Khuda'wand ke pás phir gayá, aur kahá, ki Hái, in logon ne baṛá gunáh kiyá, ki apne liye sone ká iláh banáyá. 32 Aur ab, kásh ki tú unká gunáh muáf kartá! wagar nahín to main terí minnat kartá hún, ki mujhe apne us daftar se, jo tú ne likhá hai, meṭ de. 33 Khuda'wand ne Músá se kahá, ki jis ne merá gunáh kiyá hai, main usí ko apne daftar se meṭ dúngá. 34 Aur ab rawána hoke logon ko jahán main ne tujhe kahá hai, lejá. Dekh merá firishta tere áge chalegá; lekin main apne mutálabah ke din men un se unkí khatá ká mutálabah karúngá. 35 Aur Khuda'wand ne bachhṛe banáne ke sabab jise Hárún ne banáyá thá, logon par marí bhejí.

XXXIII. BA'B.

1 Aur Khuda'wand ne Músá ko farmáyá, ki Yahán se já, tú aur log jinhen tú Misr ke mulk se chaṛhá láyá, us mulk ko já, jis ke haqq men main ne Abirahám aur Izhák aur Yaqúb se qasam kháke kahá, ki main use terí nasl ko dúngá. 3 Aur main tere áge ek firishte ko bhejúngá, aur main Kanáníon aur Amúríon aur Hittíon aur Farizzíon aur Hawíon aur Yabúsíon ko nikál dúngá: us mulk tak jis men dúdh aur shahd bahtá hai; ki main tumháre darmiyán na chaṛh jáungá, isliye ki tum sakht gardan log ho, táki main tumhen ráh men na bhasam kar ḍálún.

4 Aur jab qaum ne yih nákhush bát suní, to usko gam húá, aur kisí ne apne taín árásta na kiyá. 5 Phir Khuda'wand ne Músá ko farmáyá, ki Baní Isráel ko kah, Tum sakht gardan log ho: agar main ek lamha tumháre darmiyán chaṛh játá, to to tumhen halák kartá. Pás ab tum apná singár utáro, aur main dekhúngá, ki kyá tum se karún. 6 Chunánchi baní Isráel Horib ke paháṛ se leke apná singár utárá.

7 Aur Músá ne khaima ko liyá aur apne liye lashkargáh se báhar, aur lashkargáh se dúr khaṛá kiyá, aur uská nám jamáat ká khaima rakhá. Aur yún húá ki jo koí Khuda'wand ko ḍhunḍhtá thá, so lashkargáh ke báhar us khaime ko játá thá. 8 Aur yún húá ki jab Músá khaime kí taraf niklá, to sab log uṭhe, aur un men se har mard apne khaime ke darwáze par khaṛá húá, aur Músa ke píchhe dekhtá rahá, jab tak ki wuh khaime ke pás áyá.

9 Aur jab Músá khaime ko pahunchá, to aisá húá ki sutún sá bádal utrá, aur khaime ke darwáze par ṭhahará, aur Músá ke sáth Khuda'wand bolá. 10 Aur sab log sutún sá bádal khaime ke darwáze par ṭhaharte dekhte the, aur sab ke sab khaṛe hote the, aur har ek apne khaime ke darwáze par sijda kartá thá. 11 Aur Khuda'wand Músá se rúbarú hamkalám húá, jis tarah koí apne dost se kalám kartá hai. Aur wah lashkargáh ko phirá, par us us ká khádim naujawán Yosúa bin Nún khaime men se na niklá.

12 Aur Músá ne Khuda'wand ko kahá, Dekh tú mujh ko farmátá hai, ki is qaum ko lejá, aur mujhe nahín batátá hai, ki us ko mere sáth bhejegá; harchand ki tú ne kahá, ki main tujh ko banám jántá hún, aur tú merí nazar men manzúr hai. 13 Pas

agar main terí nazar men manzúr hún, to mujh ko apní ráh batlá, táki mujh ko yaqín ho, ki main terí nazar men maqbúl hún, aur dekh ki yih qaum terí guroh hai. 14 Tab us ne kahá ki merá chihra sáth jáegá, aur main tujho árám dúngá. 15 Músá ne kahá, Agar terá chihra sáth na jáe, to hamen yahán se mat le jáiye. 16 Aur kis tarah málúm hogá, ki main aur terí guroh terí nazar men maqbúl hún? kyá is se nahín ki tú hamáre sáth játá hai, aur main aur qaum terí sab qaumon se, jo zamín par hain, mumtáz hote hain?

17 Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, Yih sawál bhí jo tú ne kiyá hai, main púrá karúngá, is liye ko tú merí nazar men maqbúl hai, aur main tujh ko banám pahchántá hún. 18 Tab Músá ne kahá, ki main terí minnat kartá hún, ki mujhe apná jalál dikhá. 19 Us ne kahá, ki main apní sárí ḳhúbí ko tere áge chaláúngá, aur main Ḳhudá'wand ke nám kí munádí tere áge karúngá, aur main us par jis par mihrbán hún, mihrbán hoúngá, aur main jis par rahím hún, us par rahm karúngá. 20 Aur bolá, Tú merá chihra nahín dekh saktá, is liye ki koí insán nahín, ki mujhe dekhe aur jítá rahe. 21 Aur Ḳhudá'wand ne kahá, Dekh yih jagah mere pás hai, aur tú us choṭán par khaṛá rah. 22 Aur yún hogá, ki jab mere jalál ká guzar hogá, to main tujh ko us choṭán ke súrákh men rakhúngá, aur jab tak na guzrún, tujhe apní hathelí se dhámpúngá. 23 Aur phir apní hathelí uṭhálúngá, aur tú merá píchhá dekhegá, lekin merá chihra hargiz dikhái na degá.

XXXIV. BA'B.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki apne liye pahlí lauhon ke mutábiq do lauhen pathar kí tarásh, aur main un lauhon par we báten, jo pahlí lauhon par thín, jinhen tú ne toṛ ḍálá, likhúngá. 2 Aur subh ko taiyár ho já, aur sawere koh i Síná par chaṛhá, aur mere áge wahán paháṛ kí choṭí par khaṛá ho. 3 Aur tere sáth koí ádmí na chaṛhe, aur sab paháṛ men koí nazar na áwe, bheṛ bakrí aur gae bail paháṛ ke sámhne charne na páwen.

4 Tab us ne pahlí lauhon ke mutábiq do lauhen pathar kí taráshín, aur Músá subh ko sawere, jaisá ki Ḳhudá'wand ne use farmáyá thá, we donon lauhen apne háth men liye húe koh i Síná par chaṛhá. 5 Tab Ḳhudá'wand badlí men hoke utrá, aur us ke sáth wahán khaṛá rahá, aur Ḳhudá'wand ke nám kí munádí karne lagá. 6 Aur Ḳhudá'wand us ke áge se guzrá aur pukárá: Ḳhudá'wand, Ḳhudá'wand Ḳhudá rahmán aur hannán, zú ultúl aur Rabb ul fazl o wafá, 7 Hazár pushton ke liye fazl rakhnewálá, gunáh aur taqsír aur ḳhatá ká baḳhshnewálá; lekin wuh har hál muáf nakaregá, balki bápon ke gunáh un ke farzandon se aur farzandon ke farzandon se tísrí aur chauthí pusht tak mutálaba karegá. 8 Tab Músá ne shitábí se zamín par sir jhukáke sijda kiyá, 9 Aur bolá, ki Ai Ḳhudáwand, agar main terí nazar men maqbúl hún, to ai Ḳhudáwand main terí minnat kartá hún, ki hamáre bích men hoke chal, kyúnki yih saḳhtgardan ummat hai, aur hamáre gunáh aur jurm muáf kar, aur hamen apní mírás ṭhahará.

10 Tab wuh bolá, Dekh main ahd bándhtá hún, ki main terí sab qaum ke áge aise baṛe kám karúngá, jaise sárí zamín par aur kisí mulk men wáqa na húe, aur sab log, jin men tú hai, Ḳhudá'wand ke kám dekhenge, kyúnki jo main tere sáth karúngá, so ḍaṛáná hogá. 11 A'j ke din jo hukm main tujhe kartá hún, use tú yád

rakhiyo, ki maiṉ Amúríoṉ aur Kanáníoṉ aur Hittíoṉ aur Farizzíoṉ aur Hawíoṉ aur Yabúsíoṉ ko tere áge se hánktá húṉ. 12 Hoshiyár rah, tá na howe ki tú us zamín ke báshindoṉ ke sáth jis meṉ tú játá hai, muáhada kare, mabádá tere darmiyán phandá ho; 13 Balki tum un kí qurbángáhoṉ ko ḍhá do, aur un ke butoṉ ko toṛo, aur un kí Yasíratoṉ ko káṭ dálo; 14 Kyúnki tum kisí dúsre Ḳhudá kí parastish na karo, ki Ḳhudá'wand jis ká nám Gayúr hai, wuh Ḳhudá i gayúr hai; 15 Aisá na howe ki tú us zamín ke báshindoṉ se kuchh ahd bándhe, aur ki we, jab apne iláhoṉ kí pairawí meṉ ziná karte, aur apne iláhoṉ ke liye zabh karte haiṉ, tujh ko buláweṉ, aur tú un ke zabíh se kháwe, 16 Aur tú un kí beṭíáṉ apne beṭoṉ ke liye láwe, aur un kí beṭíáṉ apne iláhoṉ kí pairawí meṉ zinákár ṭhahareṉ, aur tere beṭon ko bhí apne iláhoṉ kí pairawí meṉ zinákár ṭhaharáweṉ. 17 Tu apne liye ḍhále húe iláhoṉ ko mat banáiyo.

18 Tú íd fatír kí muháfazat kíjiyo; tú sát din tak fatírí roṭíáṉ, jaisá maiṉ ne tujhe hukm kiyá hai, Abíb ke mahíne ke waqt i muaiyan meṉ kháiyo, is liye ki tú Abíb ke mahíne meṉ Misr se báhar áyá. 19 Sab jo rahim ke kholnewále haiṉ, aur terí mawáshí meṉ, jo pet ká kholnewálá ho, bashartiki nar ho, kyá bail aur kyá bheṛ, merá hai. 20 Lekin gadhe ke pahle bachche ká fidiya bara díjiyo, aur agar tú fidiya na de, to us kí gardan toṛ ḍáliyo. Tú apne beṭoṉ ke sab pahlauṭhoṉ ká fidiya díjiyo, aur koí mere sámhne ḳhálí háth na dekhá jáwe.

21 Chha din tak tú kám kíjiyo, lekin sátweṉ din árám kíjiyo, agarchi hal jotne ká yá khotí káṭne ká waqt ho, árám kíjiyo. 22 Aur tú haftoṉ kí íd, jab gehún ke laune ke pahle phal, aur áḳhir sál meṉ jama karne kí íd kíjiyo.

23 Tumháre sab narína farzand sál meṉ tín martaba Ḳhudá'wand Ḳhudá ke áge, jo Isráel ká Ḳhudá hai, házir howeṉ. 24 Kyúnki maiṉ qaumoṉ ko tere áge báhar nikálúngá, aur terí sarhaddoṉ ko wasí karúngá, aur jab ki tú sál meṉ tín martaba Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge jáke házir hogá, to koí shaḳhs terí zamín ká lálach na karegá.

25 Ḳhamír rahte húe mere zabíh ká lahú halál na karná, aur íd i fasah ke zabíh se kuchh subh talak báqí na rakhná. 26 Tú apní zamín ke pahle phaloṉ ká pahlá Ḳhudá'wand, apne Ḳhudá ke ghar láiyo. Halwán us kí má ke dúdh meṉ mat pakáná.

27 Aur Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki Tú ye báteṉ likh, kyúnki in bátoṉ ke muwáfiq maiṉ tujh se, aur Isráel se, ahd bándhtá húṉ. 28 Aur wuh waháṉ chális din rát Ḳhudá'wand ke pás thá; wuh na roṭí khátá, na pání pítá thá; aur wuh ahd kí bátoṉ we das hukm, lauhoṉ par likhtá thá.

29 Aur jab Músá ahd kí donoṉ lauheṉ apne háth meṉ liye húe koh i Síná se utrá, to yúṉ húá ki wuh koh se utarte na jántá thá, ki us ke chihre ká chamrá us ke sáth hamkalám hone se chamaktá hai. 30 Aur jab Hárún aur baní Isráel ne Músá ko dekhá, to kyá dekhte haiṉ, ki us ke chihre ká chamrá chamaktá hai, aur we us ke pás áne meṉ ḍarte the. 31 Tab Músá ne unheṉ buláyá, aur Hárún aur qaum ke sáre sardár us ke pás phire, aur Músá un se bátoṉ karne lagá. 32 Aur áḳhir ko sab baní Isráel nazdík áe, aur us ne un sab bátoṉ, jo Ḳhudá'wand ne use koh i Síná par kahíṉ thíṉ, unheṉ hukm kiyá. 33 Aur jab Músá un se báteṉ kar chuká, to us ne apne chihre par niqáb ḍálá. 34 Par jab Músá Ḳhudá'wand ke áge játá thá, ki us se kalám kare, to jab tak báhar na átá niqáb ko utár detá thá,

aur jo hukm hotá thá, wuh báhar áke baní Isráel ko kahtá thá. 35 Aur baní Isráel ne Músá ká munh dekhá, ki us ke chihre ká chamrá chamaktá thá, aur jab tak ki Músá Khudá'wand se báteṉ karne na gayá, tab tak wuh apne muṉh par niqáb ḍáltá thá.

XXXV. BA'B.

1 Aur Músá ne baní Isráel kí sárí jamáat ko jama karke kahá: We báteṉ jin par amal karne ká Khudá'wand ne tum ko hukm kiyá hai, so ye haiṉ. 2 Chha din tak koí bár kiyá jáwe, aur sátwáṉ din tumháre liye roz i muqaddas Khudá'wand kí ráhat ká sabt hogá: jo koí us meṉ kám karegá, már ḍálá jáegá. 3 Tum sabt ke din apní sab bastíoṉ meṉ ág mat jaláiyo.

4 Aur Músá ne baní Isráel kí sárí jamáat ko kahá, wuh hukm, jo Khudá'wand ne farmáyá, yih hai: 5 Ki tum apne darmiyán se Khudá'wand ke liye tuhfa láo; jo koí apne dil kí ḳhushí se cháhe, so Khudá'wand ke liye tuhfa láwe, soná aur rúpá aur pítal, 6 Aur ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang aur mihín kattán aur bakríoṉ kí pasham aur menḍhoṉ kí surḳh rangí húí kháleṉ, 7 Aur tuḳhas kí kháleṉ, aur sant kí lakṛí; 8 Aur jaláne ká tel, aur ḳhushbú masálah malne ke tel liye aur baḳhúr ke liye ḳhushbú masálah; 9 Aur sulaimání pathar efod aur chaprás par jaṛne ke pathar. 10 Aur tum meṉ se jo baṛá hikmatwálá hai, áwe, aur jo Khudá'wand ne farmáyá hai sab banáwe: 11 Maskan aur ḳhaima us ká, aur báláposh us ká, aur áṉkṛe us ke, aur taḳhte us ke, aur benḍe us ke, aur sutún us ke, aur páe us ke; 12 Sandúq aur choben us kí, aur sarposh us ká, aur parda us ká; 13 Mez aur choben us kí, aur sab bartan us ke, aur nazar kí roṭíáṉ; 14 Chirágdán roshní ke liye, aur zurúf us ke, aur chirág us ke, aur jaláne ká tel; 15 Aur qurbángáh baḳhúr kí, aur choben us kí, aur malne ká tel aur baḳhúr ḳhushbú masálih ká, aur parda maskan ke darwáze ká; 16 Aur mazbah chaṛháwe ká, aur átashdán pítal ká us ke liye, aur choben us kí, aur sab zurúf us ke; aur hauz aur kursí us kí; 17 Aur parde sahn ke, aur sutún us ke, aur páe un ke, aur parda sahn ke darwáze ká; 18 Aur meḳhen maskan kí aur sahn kí, aur tanábeṉ un donoṉ kí; 19 Aur ḳhidmat ká libás maqdis meṉ ibádat ke liye, aur muqaddas libás Hárún káhin ke liye, aur libás us ke beṭoṉ ká káhin hone ke liye.

20 Tab baní Isráel kí sárí jamáat Músá ke áge se chalí gáí. 21 Aur we ek ek jin ke dil ne unheṉ targíb dí, aur harek apne dil kí ḳhushí se, jis ne jo cháhá, jamáat ke ḳhaime ke kám ke wáste, aur us kí sab ibádat aur muqaddas libás ke liye Khudá'wand ká tuhfa láyá. 22 Aur we mard aur zan jitne ki ḳhush dil the, áe, aur gundíáṉ aur mundre aur ḳhátim aur angúthíáṉ aur sab zewar sone ke láe, aur har ek jo tuhfa sone ká Khudá'wand ke liye láyá cháhtá thá. 23 Aur jis shaḳhs ke pás ásmání rang, aur argwání rang, aus qirmizí rang, aur mihín kattán, aur bakríáṉ kí pashm, aur menḍhoṉ kí surḳh rangí kháleṉ, aur tuḳhas kí kháleṉ thíṉ, so unheṉ láyá; 24 Aur jo koí rúpe ká yá pítal ká hadiya guzráná cháhtá thá, so apná hadiya Khudá'wand ke liye láyá; aur jis kisí ke pás sant kí lakṛí thí, so use ibádat ke sab kámoṉ ke liye láyá. 25 Aur sárí auratoṉ ne, jo roshan-zamír thíṉ, apne háthoṉ se kátá, aur apná kátá húá ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kattán láíṉ. 26 Aur sab auratoṉ ne, jin ke diloṉ ne un ko

hikmat kí targíb dí, bakríon kí pasham kátí. 27 Aur we, jo raís the, sulaimání pathar, aur jaṛne ke pathar efod aur chaprás ke liye, 28 Aur ḳhushbú masálih aur roshní ká tel, aur masáhat ká tel, aur ḳhushbúíán baḳhúr ke liye láe. 29 Aur sab, kyá mard kyá aurat jin ká man cháhá, ki us kám ke liye jis ká banáná Ḳhuda'wand ne Músá ke wasíle farmáyá thá, láwen, we sab ke sab yáne sáre baní Isráel dil kí taiyárí se Ḳhuda'wand ke liye hadiya láe.

30 Aur Músá ne baní Isráel se kahá: Dekho ki Ḳhuda'wand ne Bazaliel bin U'rí bin Húr ko, jo Yihúdáh ke faríq men hai, banám buláyá hai. 31 Aur usne use dánish aur fahm aur firásat aur sab nau kí sanaton men apní rúh se mamúr kiyá, 32 Aur sone aur rúpe aur pítal ke nádir kám banáne men, aur jaṛne ke liye pathar ke taráshne men, 33 Aur lakṛí ke taráshne men, garaz har ek nádir kám ke banáne men máhir kiyá; 34 Aur us ne us ke dil men aur Ahisamak ke beṭe Aholiab ke dil men Dán ke faríq se hai, hunar sikhláná ḍál diyá, aur un ke dilon men hikmat is taur se púrí kí, ki sab kám kárígar ká aur musauwir ká aur naqqásh ká, aur juláhe ká, jo ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kattán ká kám kartá hai, banáwen; aisá ki we har tarah ká kám banáte aur us ká íjád o hisáb karte hain.

XXXVI. BAB.

1 Pas Bazaliel aur Aholiab aur sab mard i roshanzamír, jinhen Ḳhuda'wand ne hikmat aur binái bakhshí, ki kám karne jánte hain, we maqdis kí ibádat ke sab kám Ḳhuda'wand ke sáre hukm ke muwáfiq banáwenge. 2 Tab Músá Bazaliel, aur Aholiab, aur sab roshanzamír mardon ko, jin ke dil men Ḳhuda'wand ne hikmat rakhí, aur sabhon ko, jin ke dilon ne unhen targíb dí, ki kám ke nazdík áwen, buláyá, ki use banáwen. 3 Tab we Músá ke áge se sab taháif le lete the, jo baní Isráel maqdis kí ibádat ke kám ke banáne ko láe the; aur we ab talak har subh ke waqt apní ḳhushí se hadiya us ke pás láyá karte the.

4 Tab sab aqlmand kárígar, jo maqdis ke sab kám banáte the, ek ek apne apne kám se jo kartá thá, áe, 5 Aur unhon ne Músá se kahá, ki log us kám ke ḳharch ke liye jise Ḳhuda'wand ne banáne ká hukm kiyá, baqadr ihtiyáj se ziyáda láte hain. 6 Tab Músá ne hukm diyá, ki lashkargáh men munádí kí jáwe, ki na mard na aurat ab se maqdis ke tuhfon ke wáste kuchh aur kám kare: so qaum láne se báz rahí. 7 Aur jo asbáb un ke pás thá, so sab kám banáne ke liye bahut aur ziyáda thá.

8 Chunánchi sab sáhib i hikmat un men se, jo kám karnewále the maskan ko banáte the, yáne mihín kate húe kattán, aur ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang ke das parde, aur un par karúbían munaqqash ustádkárí se banáte the. 9 Túl kar parde ká atháís háth chár háth ke arz men, sab parde ekhí andáze par the. 10 Aur pánch parde ek ko dúsre ke sáth miláyá, aur dúsre pánch parde ek ko dúsre ke sáth miláyá. 11 Aur halqe ásmání rang se ek baṛe parde ke háshiye par miláne kí taraf men banáe, aur aise hí háshiye men dúsre baṛe parde ke, jo báhar thá, miláne kí taraf men banáe. 12 Pachás halqe háshiye men ek parde ke aur pachás halqe háshiye men dúsre parde ke, miláne kí taraf men banáe, táki halqe ek dúsre ke muqábil hon. 13 Aur pachás ánkṛe sone ke banáe, aur in ánkṛon se ek parde ko dúsre ke sáth miláyá, tab yih ek maskan baná.

14 Aur bakrí ke bálon se gyárah parde maskan ke khaime ke liye banáe. 15 Túl har ek parde ká tís háth, chár háth ke arz men, sab parde ekhí andáze par the. 16 Aur pánch un men se ek jagah, aur chha ek jagah miláe. 17 Aur pachás halqe, un chha parde mile húon ke háshiye men jo báhar hain miláne kí jagah par, aur pachás halqe un pánch parde mile húon ke háshiye men dúsrí miláne kí jagah par banáe. 18 Aur pachás ánkre pítal ke khaime ke miláne ke liye, táki ek ho jáe, banáe.

19 Aur ek báláposh khaime ke liye surkh rangí húí mendhon kí khálon ká, aur dúsrá báláposh tukhas kí khálon ká úpar se banáyá. 20 Aur takhte maskan ke sant kí lakrí se khare karne ke liye banáe. 21 Túl har takhte ká das háth, arz har takhte ká derh háth. 22 Aur do do chulen har takhte ke liye, aisí ki ek dúsrí ke muqábil ho, banáín. 23 Aur jab takhte maskan ke liye banáe, tab bís un men se dakhaní jánib men lagáe. 24 Aur chálís páe rúpe ke níche unke har takhte kí chúlon ke liye banáe. 25 Aur dúsrí jánib maskan kí uttar kí taraf bís takhte banáe, 26 Aur páe unke rúpe se har takhte ke liye do do. 27 Aur pachhim kí jánib maskan ke chha takhte banáe. 28 Aur do takhte maskan ke donon konon ke liye uskí donon jánibon men banáe. 29 Aur takhte milnewále níche se, aur usí tarah milnewále úpar se ek halqe men the, ekhí sá donon ko donon goshon men banáyá. 30 Chunánchi áth takhte, aur solah páe rúpe ke the, har ek takhte ke liye do do páe.

31 Aur bende sant kí lakrí se banáe, pánch bende maskan kí ek jánib ke takhton ke liye, 32 Aur pánch dúsrí jánib takhton ke liye, aur pánch bende maskan kí pachhim kí jánib ke takhton ke liye banáe. 33 Aur ek bendá banákar usko bíchon bích men wárpár is taraf se us taraf tak dálí. 34 Aur takhton ko sone se marhá, aur halqe unke sone se bendon kí jagah ke liye banáe, aur bendon ko sone marhá.

35 Aur ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang aur mihín kate húe kattán ká munaqqash parda ustádkárí se banáyá, aur us par súraten karúbíon kí banáín. 36 Aur uske liye chár sutún sant kí lakrí se banáe, aur unko sone se marhá, aur unke ánkre sone se banáe, aur chár páe chándí se dhálkar banáe.

37 Aur parda khaime ke darwáze ká ásmání rang, aur argwání rang aur qirmizí rang, aur mihín kate húe kattán ká naqqáshí se banáyá, 38 Aur sutún uske pánch aur ánkre unke banáe, aur sutúnon ke jiron ko aur unkí alganíon ko sone se marhá, aur unke liye pánch páe pítal se banáe.

XXXVII. BAB.

1 Aur Bazaliel ne sant kí lakrí se sandúq banáyá, arhái háth túl aur derh háth arz, aur derh háth bulandí uskí thí. 2 Aur usko khális sone se bhítar aur báhar se marhá, aur uske gird bagird sone ká kanára banáyá. 3 Aur chár halqe sone ke uske cháron konon ke liye do halqe uskí ek taraf, aur do halqe uskí dúsrí taraf dhále. 4 Aur choben sant kí lakrí se banáín, aur unko sone se marhá: 5 Aur choben halqon men donon taraf sandúq ke, táki un se utháyá jáwe, dálín.

6 Aur kafáre ká sarposh khális sone se banáyá, túl uská arhái háth aur arz uská derh háth. 7 Aur do karúbí sone se garhkar banáe, aur unko do taraf kafáre ke sarposh ke rakhá; 8 Ek karúbí úpar kí ek jánib men, aur dúsrá karúbí úpar

kí dúsrí jánib meṉ, kafáre kí se dono karúbí uskí donoṉ tarafoṉ meṉ banáe. 9 Aur yúṉ húá, ki donoṉ karúbí kholnewále the apne bázú úpar se, aur sáya ḍálnewále the kafáre ke sarposh par apne paroṉ se, munh har ek ká muqábil dúsre ke, aur munh donoṉ ká muqábil sarposh ke thá.

10 Aur mez sant kí lakṛí se banáí, túl uská do háth, aur arz uská ek háth, aur bulandí uskí ḍeṛh háth. 11 Aur usko ḳhális sone se maṛhá, aur uske girdágird sone ká kanára banáyá. 12 Aur us par chár angul unchá ek ṭekan áspás banáyá, aur us ṭekan par girdágird sone ká kanára banáyá. 13 Aur usne uske liye sone ke chár halqe ḍhále, aur unheṉ uske chároṉ páoṉ ke chároṉ konoṉ meṉ lagáyá. 14 Ye halqe ṭekan ke níche the, ki us meṉ chobeṉ ḍálkar mez uṭhá le jáweṉ. 15 Aur chobeṉ sant kí lakṛí se banáíṉ, aur unko sone se maṛhá, táki un se mez uṭhái jáwe. 16 Aur sab zurúf jo mez par haiṉ, bartan uske, aur chamche, aur rikábíáṉ, aur baṛe piyále jo tapáne ke liye haiṉ, ḳhális sone se banáe.

17 Aur shamadán ḳhális sone se gaṛhkar banáyá, aur jar uskí, aur sháḳheṉ uskí, aur piyále uske, aur seb uske, aur sosaneṉ uskí ḳhud usí se thíṉ. 18 Aur chha sháḳheṉ niklí húí thíṉ uskí donoṉ tarafoṉ se, tín unmeṉ se ek jánib se; aur tín dúsrí jánib se. 19 Aur tín tín piyále badámí súrat harek sháḳh meṉ the, aur seb aur sosan, aur aise hí chhaoṉ sháḳhoṉ meṉ jo niklí húí shamadán se thíṉ. 20 Aur ḳhud shamadán meṉ chár piyále badámí súrat the, aur seb unke, aur sosaneṉ unkí. 21 Aur ek ek seb thá níche har do do sháḳhoṉ ke, un chha sháḳhoṉ se jo niklíṉ húíṉ us se thíṉ. 22 Aur seb uske aur sháḳheṉ uskí ḳhud usí se thíṉ, aur ye sab ikatthe gaṛhe húe ḳhális sone se the. 23 Aur uske liye sát chirág banáe, aur gulgír uske, aur laganeṉ uskí ḳhális sone se. 24 Aur usko aur uske sab zurúf ek qintár sone se banáyá.

25 Aur qurbángáh bakhúr kí sant kí lakṛí se banáí, túl uská ek háth, aur arz uská ek háth chaukhúntá banáyá, aur bulandí uskí do háth; aur síng uske usí se the. 26 Aur chhat uskí, aur díwáreṉ uskí, aur síng uske ḳhális sone se maṛhe, aur uske liye sone ke girdágird kanára banáyá. 27 Aur uske liye us kí donoṉ taraf uske kanáre ke níche sone ke halqe banáe, ki un meṉ chobeṉ ḍálkar use uṭhá le jáweṉ. 28 Aur chobeṉ sant kí lakṛí se banáíṉ, aur unko sone se maṛhá. 29 Aur masáhat ká pák tel, aur ḳhushbúíoṉ ke táhir bakhúr attár ke hunar se tayár kiyá.

XXXVIII. BA'B.

1 Aur qurbángáh chaṛháwe ke liye sant kí lakṛí se banáí, pánch háth túl uská, aur pánch háth arz uská, chaukhúntí, aur tín háth bulandí uskí banáí. 2 Aur síng uske chároṉ konoṉ par banáe, aur ye síng usí meṉ se the, aur unko pítal se maṛhá. 3 Aur sab zurúf qurbángáh ke degeṉ, aur pháoríoṉ, aur piyále, aur síḳheṉ aur angethíáṉ sab zurúf uske pítal se banáe. 4 Aur ek jálí jál kí shakl par pítal se qurbángáh ke liye banáí, jo kanároṉ se níche ádhí dúr tak pahunchtí thí. 5 Aur chár halqe chároṉ konoṉ meṉ pítal kí jálí ke ḍhálkar banáe, táki jagah choboṉ kí ho. 6 Aur chobeṉ sant kí lakṛí se banáíṉ, aur unko pítal se maṛhá. 7 Aur chobeṉ qurbángáh kí donoṉ tarafoṉ ke halqoṉ meṉ ḍálíṉ, táki wuh un se uṭhái jáwe, aur usko taḳhtoṉ se khokhlá banáyá.

8 Aur hauz pítal se, aur uskí kursí pítal se, un ibádatí auraton ke ainon se jo jamáat ke ḳhaime ke ástáne par ibádat kartí thín, banáí.

9 Aur sahn banáyá, aur uske liye dakhaní jánib men parde bárík kate húe kattán se banáe, túl uská sau háth; 10 Aur sutún unke bís, aur páe unke bís pítal se, aur ánkṛe sutúnon ke aur alagníán un kí rúpe se; 11 Aur uttar kí jánib men: túl unká sau háth aur sutún unke bís, aur páe unke bís pítal se, aur ánkṛe sutúnon ke aur alagníán unkí rúpe se; 12 Aur pachhim kí jánib ke parde: túl unká pachás háth, aur sutún unke das, aur páe unke das aur ánkṛe unke aur alagníán unkí rúpe se; 13 Aur púrab kí jánib men parde: 14 Túl unká pachás háth; pandrah háth parde ek taraf, unke sutún tín, aur unke páe tín; 15 Aur dúsrí taraf sahn ke darwáze ke idhar udhar pandrah háth parde; sutún unke tín aur páe unke tín; 16 Sahn ke girdágird ke sab parde bárík kate húe kattán se the; 17 Aur sab páe sutúnon ke pítal se aur ánkṛe sutúnon ke aur alagníán unkí rúpe se, aur sire unke maṛhe húe rúpe se, aur sab sahn ke sutún rúpe kí alagníon se mile húe the. 18 Aur parda sahn ke darwáze ká ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang aur bárík kate húe kattán se naqqáshí se banáyá, darází uskí bís háth, aur bulandí uskí pánch háth, muwáfiq andáze sahn ke pardon ke thí; 19 Aur sutún uske chár, aur páe unke chár pítal se, aur ánkṛe unke rúpe se, aur sire unke maṛhe húe rúpe se, aur alagníán unkí rúpe se. 20 Aur sab mekhen maskan kí, aur sahn kí girdágird pítal se thín.

21 Aur hisáb maskan yáne ahdnáme ke maskan ká jo Músá ke hukm se muwáfiq Lewíon kí ḳhidmat se, Itamar ke háth se jo Hárún káhin ká beṭá thá, kiyá gayá, so yih hai. 22 Par Bazaliel bin U'rí bin Húr Yihúdáh ke firqe men se sab kám ká, jo Ḳhuda'wand ne Músá ko farmáyá thá, banánewalá thá, 23 Aur uske sáth Aholiab bin Akhisamak Dán ke firqe se lohár, aur kárígar aur juláhá, ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang aur bárík kattán se thá.

24 Sab sone jo maqdis kí imárat ke kám men lage, wuh soná jo baḳhshá gayá thá, so untís qintár sát sau tís misqál maqdis ke misqál se thá. 25 Aur jamáat ke mahsúbon ká rúpá ek sau qintár ek hazár sát sau pachhhattar misqál, maqdis ke misqál, se thá. 26 Aur hissa har mard ká ádhí misqál, maqdis kí misqál, se thá, har ek ká jo hisáb men dáḳhil húá, bís baras se aur úpar, ki bilkull chha lákh tín hazár sáṛhe pánch sau mard the. 27 Aur sau qintár rúpe se maqdis ke páe, aur parde ke páe ḍhále gae, sau páe sau qintár se ek ek páya ek ek qintár se. 28 Aur un ek hazár sát sau pachhhattar misqál rúpe se ánkṛe sutúnon ke banáe, aur sire unke maṛhe, aur alagníon se unhen miláyá. 29 Aur pítal jo ḳhushí se baḳhshá gayá thá, so sattar qintár do hazár chár sau misqál thá; 30 Aur us se páe jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke, aur qurbángáh pítal kí, aur jálí uskí, aur sab zurúf uske, aur páe sahn ke, jo girdágird the, banáe, 31 Aur páe sutúnon ke girdágird sahn ke, aur páe unke sahn ke darwáze ke, aur sab mekhen maskan kí, aur mekhen sahn kí, jo girdágird thín.

XXXIX. BAB.

1 Aur libás i ḳhidmat maqdis kí ibádat ke liye ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang se banáe, aur muqaddas kapṛe Hárún ke liye, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá ko amr kiyá thá, banáe. 2 Aur efod sone aur ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur bárík kate húe kattán se banáyá. 3 Aur pattar sone

ke gaṛhe, aur un se tár khínche, táki un ko ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang aur bárík kattán ke sáth ustádkárí se miláweṉ. 4 Aur do kitf efod ke liye uskí donoṉ tarafoṉ meṉ mile húe banáe. 5 Aur patká uská, jo us par thá, sone aur ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang aur bárík kate húe kattán se, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá, banáyá.

6 Aur do sulaimání patthar banáe, aur unko sone ke ḳhánoṉ meṉ rakhá, aur un par angúṭhí kí tarah baní Isráel ke nám kanda kiye. 7 Aur unko efod ke kitfoṉ par rakhá, aur we do patthar baní Isráel kí yád karne ke liye the, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá.

8 Aur chaprás ustádkárí se efod ke taur par, sone aur ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang aur bárík kate húe kattán se banáyá; 9 Aur us ko chaukhúntá banáyá, túl uská ek bálisht, aur arz uská ek bálisht. 10 Aur us meṉ chár satareṉ jawáhir kí jaríṉ, pahlí satar meṉ yáqút i surḳh aur pokhráj, aur zumurrud; 11 Dúsrí satar meṉ gauhar i shab chirág, aur nílam, aur almás; 12 Tísrí satar meṉ jaza aur yashm, aur fíroza; 13 Chauthí satar meṉ azraq aur sang i sulaimání aur zabarjad, aur ye sone ke ḳhánoṉ meṉ jaṛe húe the. 14 Aur ye patthar kanda kiye húe angúṭhí ke taur par, muwáfiq baní Isráel ke námoṉ ke bárah the, aur bárah firqoṉ meṉ se ek ek ká nám ek ek patthar par khodá húá thá. 15 Aur chaprás ke konoṉ meṉ ḳhális sone kí guthí húí zanjíreṉ banáíṉ; 16 Aur do ḳháne jawáhir ke liye sone se, aur do halqe sone se banáe, aur ye do halqe chaprás kí donoṉ tarafoṉ meṉ lagáe, 17 Aur donoṉ zanjíreṉ gundhí húí sone se donoṉ halqoṉ meṉ jo chaprás kí donoṉ tarafoṉ meṉ haiṉ, laṭkáíṉ; 18 Aur donoṉ gundhí húí zanjíroṉ ke dúsre sire donoṉ jawáhir ke ḳhánoṉ meṉ lagáe, aur we efod ke donoṉ kitfoṉ par áge se laṭkáíṉ. 19 Aur dúsre aur do halqe sone se banáe, aur unko chaprás kí donoṉ tarafoṉ meṉ us háshiye meṉ jo efod kí bhítar kí taraf se milnewálá hai, lagáyá; 20 Dúsre aur do halqe sone ke banáe, aur unko kiftoṉ meṉ efod ke níche kí taraf muqábil meṉ uskí tarkíb ke úpar efod ke patke ke lagáyá; 21 Aur chaprás uske halqoṉ meṉ aur efod ke halqoṉ meṉ rishta ásmání rang ká ḍálkar laṭkáyá, táki efod ke patke ke úpar ho jáwe, aur chaprás efod par se na haṭe, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá.

22 Aur efod ke liye qamís biná, aur wuh sab ásmání rang se thá. 23 Aur girebán us ká us ke darmiyán meṉ zirah ke girebán kí tarah thá, aur háshiye meṉ us ke got thí, táki wuh ne phaṭe. 24 Aur us ke dáman ke gher meṉ anár ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur bárík kate húe kattán se banáe. 25 Aur ghanṭe ḳhális sone se banáe, aur un ko darmiyán anároṉ ke qamís ke dáman ke gher meṉ lagáyá; 26 Ek ek ghanṭá sáth ek ek anár ke, qamís ke dáman ke gher meṉ ḳhidmat karne ke liye, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá.

27 Aur kurte bárík kattán ke Hárún aur us ke beṭoṉ ke liye bine; 28 Aur amáme bárík kattán se, aur kuláh zínat ke bárík kattán se, aur páejáme bárík kate húe kattán se banáe, 29 Aur kamarband bárík kate húe kattán se, aur ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang se munàqqash, jaise Ḳhudá'wand ne Musá ko amr kiyá thá, banáyá.

30 Aur pattar ḳhális sone se ki quds ká nishán ho, banáyá, aur us par angúṭhí ke taur par kanda kiyá, ki QUDS ḲHUDA'WAND KO. 31 Aur us meṉ ek rishta ásmání rang ká bándhá, tá ki úpar amáme ke ho, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá.

32 Chunánehi sab kám maskan ká ki wuh jamáat ká ḳhaima hai, púrá húá, aur baní Isráel ne sab, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá, banáyá. 33 Aur maskan Músá ke pás láe, ḳhaime aur sab zurúf us ke, aur ánkṛe uske, aur taḳhte uske, aur bende uske, aur sutún uske, aur páe uske, 34 Aur báláposh mendhon kí surḳh rangí húí khálon se, aur báláposh tuḳhas kí khálon se, aur parda aqdas ká; 35 Ahdnáme ká sandúq aur choben uskí, aur sarposh uská; 36 Aur mez aur sab bartan uske, aur roṭí nazar kí; 37 Aur pák shamadán, aur chirág us ke us par chune húe, aur sab zurúf uske, aur jaláne ká tel; 38 Aur qurbángáh sone kí, aur malne ká tel, aur baḳhúr ḳhushbú masálah ká, aur parda ḳhaime ke darwáze ká; 39 Aur qurbángáh pítal kí, aur jálí uskí pítal kí, aur choben uskí, aur sab zurúf us ke; aur hauz aur kursí us kí; 40 Aur parde sahn ke, aur sutún un ke, aur páe un ke, aur parda us ke darwáze ká, aur rassíán uskí; aur meḳhen us kí, aur sab zurúf i maskan aur jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat ke liye; 41 Aur libás i ḳhidmat maqdis kí ibádat ke liye, aur muqaddas kapṛe Hárún káhin ke liye, aur us ke beṭon ke liye káhin hone ke wáste. 42 Jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá, waisehí baní Isráel ne sab kám banáyá. 43 Aur Músá ne sab kám par nazar kí aur dekhá, ki un se tayár húá, jaisá Ḳhudá'wand ne farmáyá thá, waisá hí banáyá, aur Músá ne unhen barakat dí.

XL. BA'B.

1 Aur Ḳhudá'wand ne Músá ko kahá, 2 Pahlí táríḳh pahle mahíne kí, maskan jo jamáat ká ḳhaima hai, khaṛá kar. 3 Aur us men sandúq ahdnáme ká rakh, aur sandúq par parda ḍál. 4 Aur mez ús ke bhítar le já, aur us ká asbáb us par chun de; aur shamadán us men lejá, aur us ke chirág us par chaṛhá; 5 Aur sone kí qurbángáh baḳhúr ke liye ahdnáme ke sandúq ke sámhne rakh, aur parda maskan ke darwáze par ḍál; 6 Aur qurbángáh chaṛháwe kí maskan yáne jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke áge rakh. 7 Aur hauz jamáat ke ḳhaime aur qurbángáh ke bích men rakh, aur us men pání ḍál. 8 Aur sahn ko girdágird khaṛá kar, aur parda us ke darwáze par ḍál. 9 Aur masáhat ke tel se le, aur us se maskan ko aur sab chízon ko, jo us men hain, masah kar; aur us ko muqaddas kar, aur sab zurúf us ke muqaddas kar, ki muqaddas hon. 10 Aur qurbángáh chaṛháwe kí bhí, aur sab zurúf uske chupaṛ, aur us ko muqaddas kar, ki aqdas ho. 11 Aur hauz aur kursí us kí bhí chupaṛ, aur un ko muqaddas kar. 12 Aur Hárún aur us ke beṭon ko jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke nazdík lá, aur unko us pání se gusal dilá. 13 Aur Hárún ko muqaddas libás pahná, aur us ko chupaṛ, aur muqaddas kar, táki káhin ho mere liye. 14 Aur us ke beṭon ko nazdík lá, aur un ko kurte pahná, 15 Aur unko chupaṛ, jaise unke báp ko chupaṛá hai, tá ki káhin hon mere liye, aur yih masáhat un ke káhin hone ke wáste hai, un ke liye aur un ke qarnon ke liye hamesha tak.

16 Aur Músá sab jo Ḳhudá'wand ne us ko amr kiyá thá amal men láyá. 17 Aur pahle din men pahle mahíne dúsrí sál ke maskan khaṛá ho gayá. 18 So Músá ne maskan ko khaṛá kiyá, aur páe us ke rakhe, aur un par taḳhte us ke lagáe, aur un men bende lagáe, aur sutún us ke khaṛe kiye. 19 Aur ḳhaima maskan par kholá, ur us par úpar se báláposh ḍálá, jaisá Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá.

20 Aur ahdnáme kí lauheṉ sandúq meṉ rakhíṉ, aur us meṉ chobeṉ lagáíṉ, aur us par úpar se kafára ká sarposh rakhá. 21 Phir us sandúq ko maskan ke bhítar láyá, aur us ke áge parda ḍálá, aur sandúq ahdnáme ká chhipáyá, jaisá Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá. 22 Aur mez jamáat ke ḳhaime meṉ uttar kí taraf maskan ke, báhar parde se rahhí; 23 Aur us par Ḳhudá'wand ke rúbarú jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá, roṭí chuní. 24 Aur shamadán jamáat ke ḳhaime meṉ sámhne mez ke dakhin kí jánib maskan se rakhá, 25 Aur chirág rúbarú Ḳhudá'wand ke chaṛháe, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá. 26 Aur qurbángáh sone kí jamáat ke ḳhaime meṉ áge parde ke rakhí; 27 Aur us par baḳhúr kí ḳhushbúí ko, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá, sungháyá. 28 Aur parda maskan ke darwáze par ḍálá. 29 Aur qurbángáh chaṛháwe kí darwáze par maskan ke jamáat ke ḳhaime ke rakhí, aur us par chaṛháwá aur hadiya, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá, chaṛháyá. 30 Aur hauz jamáat ke ḳhaime aur qurbángáh ke darmiyán rakhá, aur us meṉ pání gusal ke liye ḍálá. 31 Aur us se Músá aur Hárún aur us ke beṭoṉ ne háth aur páoṉ apne dhoe. 32 Jab we jamáat ke ḳhaime meṉ áe, aur nazdík qurbángáh ke húe, tab apne taíṉ, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá, dhoyá. 33 Phir sahn girdágird maskan aur qurbángáh ke khaṛá kiyá, aur parda sahn ke darwáze par ḍálá, aur Músá ne yúṉ sab kám púrá kiyá.

34 Tab bádal ne jamáat ke ḳhaime ko chhipáyá, aur Ḳhudá'wand ke jalál ne maskan ko bhará. 35 Aur Músá jamáat ke ḳhaime meṉ dáḳhil na ho saká, is liye ki bádal us par ṭhahará, aur Ḳhudá'wand ke jalál ne maskan ko bhará. 36 Jab bádal maskan par se úpar uṭh játá thá, tab baní Isráel apne sab safaroṉ meṉ kúch karte the. 37 Par jab wuh bádal úpar na uṭh játá thá, to us ke úpar uṭh jáne tak kúch nahíṉ karte the. 38 Kyúnki bádal Ḳhudá'wand ká maskan par din ko ṭhahartá thá, aur ág us meṉ rát ko roshan hotí thí, Isráel ke sáre gharáne kí nazar meṉ un ke sab safaroṉ meṉ.

AHBÁR KÍ KITÁB.

I. BÁB.

1 Aur Ḳhudá'wand ne Músá ko buláyá, aur jamáat ke ḳhaime meṉ se us se hamkalám hoke farmáyá: 2 Ki baní Isráel se ḳhitáb kar aur un ko kah, Agar koí tum meṉ se Ḳhudá'wand ke liye qurbán láyá cháhe, to tum apná qurbán mawáshí se, yáne gáe bail aur bheṛ bakrí se láo.

3 Agar chaṛháwá us ká qurbán gáe bail se ho, to beaib nar láwe: jamáat ke ḳhaime ke darwáze par apne maqbúl hone ke liye Ḳhudá'wand ke áge láwe. 4 Aur wuh chaṛháwe ke sir par apná háth rakhe, ki us ke liye qabúl kiyá jáwe, aur us ke liye kafára howe. 5 Aur wuh us bachhṛe ko Ḳhudá'wand ke huzúr zabh kare, aur káhin jo baní Hárún haiṉ lahú ko le leṉ, aur mazbah par har taraf jo jamáat ke ḳhaime ke darwáze par hai chhiṛakeṉ. 6 Tab wuh us chaṛháwe kí khál khínche, aur us ke uzú uzú ko judá kare. 7 Phir baní Hárún meṉ se jo káhin haiṉ mazbah par ág rakheṉ, aur us par lakṛíáṉ tartíb se chuneṉ. 8 Aur baní Hárún jo káhin haiṉ us

ke uzúon ko aur sir aur charbí ko, un lakṛíon par jo mazbah kí ág par haiṉ, tartíb se rakh deṉ. 9 Aur wuh us ke ojh, aur páíon ko pání se dhowe, aur káhin sab ko mazbah par sungháwe, ki charháwe yáne ḳhushbú ká hom Ḳhudáwand ke liye hai.

10 Aur agar charháwe ke liye us ká qurbán bher yá bakrí ke galle se ho, to beaib nar láwe. 11 Aur wuh use mazbah kí uttar taraf Ḳhudáwand ke áge zabh kare: aur káhin jo baní Hárún haiṉ us ke lahú ko mazbah par gird chhiṛakeṉ. 12 Phir wuh us ke uzú uzú aur sir aur charbí judá judá káṭe, aur káhin un ko tartíb se un lakṛíon par jo mazbah kí ág par haiṉ chune. 13 Aur wuh ojh aur páíon ko pání se dhowe, aur káhin sab ko leke mazbah par sungháwe, ki charháwá yáne ḳhushbú ká hom Ḳhudáwand ke liye hai.

14 Aur agar us ká qurbán Ḳhudáwand ke liye charháwá parindoṉ se ho, to wuh qumríoṉ yá kabútar ke bachoṉ meṉ se apná qurbán láwe. 15 Káhin us ko mazbah par láke us ká sir maroṛ ḍále, aur use mazbah par sungháwe; aur us ke lahú ko mazbah kí díwár par nichoṛe. 16 Aur us kí jhojh ke paroṉ samet nikálke mazbah kí púrab taraf rákh kí jagah meṉ phenk de. 17 Aur wuh use us ke donoṉ bázúoṉ se chire, par judá na kar ḍále: tab káhin mazbah kí lakṛíoṉ par jo ág par haiṉ use sungháwe, ki charháwá yáne ḳhushbú ká hom, Ḳhudáwand ke liye hai.

II. BAB.

1 Aur agar koí hadiya ká qurbán Ḳhudáwand ke liye láyá cháhtá hai, to us ká qurbán maida ho, aur wuh us meṉ tel ḍálke us ke úpar lubán rakhe. 2 Aur wuh use baní Hárún ke pás jo káhin haiṉ, láwe aur káhin maide tel ke mile húe se ek muṭṭhí sab lubán samet uṭháwe, aur izkár mazbah par sungháwe, ki yih ḳhushbúí ká hom Ḳhudáwand ke liye hai. 3 Aur jo hadiya meṉ se báqí rahe, so Hárún aur us ke beṭoṉ ká hogá, ki wuh Ḳhudáwand ke homoṉ kí aqdas hai. 4 Aur agar tú hadiya ká qurbán tanúr ke pake húe mál se láyá cháhtá hai, to fatírí maide yá fatírí chapátíáṉ tel chupṛí húí hoṉ. 5 Aur agar terá qurbán táwah ká hadiya ho, to fatírí maida tel ká milá húá ho. 6 Us ko tukre tukre toṛiyo, aur us par tel ḍáliyo, ki hadiya hai. 7 Aur agar terá qurbán karáhí ká hadiya ho, to maida tel milá húá pakáyá jáwe. 8 Tú us hadiya ko jo un se banáyá gayá hai, Ḳhudáwand ke liye lá, aur káhin ke áge dhar de, wuh use mazbah ke nazdík kare. 9 Tab kahin us hadiya kí uṭháke mazbah par sungháwe, ki ḳhushbú ká hom Ḳhudáwand ke liye hai. 10 Aur jo kuchh ki hadiya meṉ se bach rahe, so Hárún aur baní Hárún ká hogá, ki wuh Ḳhudáwand ke homoṉ ká aqdar hai.

11 Sab hadiya jo tum Ḳhudáwand ke liye láo, wuh hargiz ḳhamír se na banáyá jáwe: ki na ḳhamír se na shahd se Ḳhudáwand ke liye hom sungháo. 12 Pahle phaloṉ ke qurbán jo haiṉ, tum unheṉ Ḳhudáwand ke liye láo, lekin we ḳhushbúí ke líye mazbah par charháe na jáweṉ. 13 Aur tú apne hadiya ke harek qurbán ko namak se namkín kíjiyo, aur tú apne hadiya meṉ se apne Ḳhudáwand ke ahd ká namak mauqúf mat kíjiyo, balki apne sab qurbánoṉ meṉ namak nazdík láiyo.

14 Aur agar tú pahle phaloṉ se Ḳhudáwand keliye hadiya láyá cháhtá hai, to apne pahle phaloṉ kí báloṉ, aur bágíche meṉ se chhile húe dánoṉ ko jo ág se bhune haiṉ, láiyo, ki tere pahle phaloṉ ká hadiya hoṉ. 15 Aur us par tel ḍáliyo,

aur lubán us par rakhiyo, ki hadiya hai. 16 Aur káhin izkár chhile bhune dánon men se aur tel men se sab lubán ke sáth sungháwe, ki hom Khuda'wand ke liye hai.

III. BA'B.

1 Aur jo us ká qurbán salámí ká zabíh ho, to agar gáe bail men se láwe, nar yá máda, to beaib Khuda'wand ke áge láwe. 2 Aur wuh apná háth apne qurbán ke sir par rakhe, aur jamáat ke khaime ke darwáze par use zabh kare; aur baní Hárún jo káhin hain us ke lahú ko mazbah par gird chhirken. 3 Aur wuh salámí ke zabíhe se Khuda'wand ke liye hom láwe, yáne us charbí ko jo ojh kí chhipánewálí hai, aur sab charbí ojh kí, 4 Aur donon gurdon ko us charbí samet jo un par donon pahlúon men hai, aur zawáid kaleje ke gurdon samet judá kare. 5 Aur baní Hárún unhen mazbah par charháwe ke úpar ág kí lakríon par sungháwen, ki khushbú ká hom Khuda'wand ke liye hai.

6 Aur agar us ká qurbán salámí ká zabíh Khuda'wand ke liye bher bakrí se ho, nar yá máda, to beaib láwe. 7 Aur agar wuh apne qurbán ke liye bara láwe, to use Khuda'wand ke áge láwe, 8 Aur apná háth apne qurbán ke sir par rakhe, aur use jamáat ke khaime ke áge zabh kare, aur baní Hárún us ke lahú ko mazbah par gird chhirken. 9 Aur wuh salámí ke zabíhe se Khuda'wand ke liye hom kare, yáne us kí charbí, aur sab dum rírh se judá karke, aur charbí jo ojh kí chhipánewálí hai, aur sab charbí ojh kí, 10 Aur donon gurde us charbí samet jo un par donon pahlúon men hai, aur kaleje ke zawáid gurdon samet judá kare. 11 Káhin us ko mazbah par sungháwe, ki lahm hom ká Khuda'wand ke liye hai.

12 Aur agar us ká qurbán bakrí ho, to use Khuda'wand ke áge láwe. 13 Wuh apná háth us ke sir par rakhe, aur use jamáat ke khaime ke sámhne zabh kare, aur baní Hárún us ke khún ko mazbah par gird chhirken. 14 Tab wuh us men se apná qurbán, Khuda'wand ke liye hom láwe, charbí jo ojh kí chhipánewálí hai, aur sab charbí ojh kí aur donon gurde us charbí samet jo un par donon pahlúon men hai, 15 Aur zawáid kaleje ke gurdon samet judá kare. 16 Aur káhin use mazbah par sungháwe, ki lahm homne ko, aur sab charbí khushbú sungháne ko Khuda'wand ke liye hai. 17 Yih tumhárí sárí bastíon men tumháre qarnon men hameshe ke liye rasm hai, ki tum na charbí kháo aur na lahú.

IV. BA'B.

1 Aur Khuda'wand ne Músá se khitáb karke farmáyá, 2 Ki baní Isráel ko kah ki, Agar koí insán bhúl chúk se Khuda'wand ke hukmon ke baraks aisá koí kám kare, jis ká karná rawá nahín, aur un men se kisí ke barkhiláf amal kare, 3 Wagar káhin i mamsúh logon par asám lákar khatá kare, to wuh apní khatá ke wáste, jo us ne kí hai ek, beaib bachhrá ki khatiyat ho, Khuda'wand ke liye láwe. 4 So wuh us bachhre ko jamáat ke khaime ke darwáze par Khuda'wand áge láwe, aur bachhre ke sir par apná háth rakhe, aur bachhre ko Khuda'wand ke áge zabh kare. 5 Aur wuh káhin i mamsúh us bachhre ke lahú se kuchh lewe, aur jamáat ke khaime men láwe. 6 Aur káhin apní unglí lahú men duboke Khuda'wand ke huzúr Quds ul aqdás ke parde ke sámhne sát martaba us lahú se chhirke. 7 Aur

káhin ḳhún se ḳhushbú baḳhúr ke mazbah ke síngoṉ par, jo jamáat ke ḳhaime meṉ hai, Ḳhudáwand ke áge lagáwe; aur us bachhṛe ke báqí lahú ko chaṛháwe ke mazbah kí jaṛ par, jo darwáze par jamáat ke ḳhaime ke hai, biṭáwe. 8 Aur sab charbí ḳhatiyat ke bachhṛe se judá kare, charbí jo ojh kí chhipánewálí hai, aur sab charbí ojh kí, 9 Aur donoṉ gurde us charbí samet jo un par donoṉ pahlúoṉ meṉ hai, aur zawáid kaleje ke gurdoṉ samet judá kare, 10 Jis tarah se salámí ke zabíh ke bachhṛe se judá kí játí hai, aur káhin unko chaṛháwe ke mazbah par sungháwe. 11 Aur us bachhṛe kí khál aur us ká sab gosht kalle páoṉ samet, aur us ká ojh aur us ká gobar, 12 Sab kuchh us bachhṛe kí ḳhaimagáh ke báhar pák jagah meṉ jaháṉ rákh ke ḍher hote haiṉ, lejáwe, aur sab kuchh lakṛíoṉ par ág se jaláwe; rákh ḍálne kí jagah par jaláyá jáwe.

13 Agar baní Isráel kí sárí jamáat chúke, aur yih bát jamáat kí áṉkhoṉ se chhipí ho, aur we Ḳhudáwand ke hukmoṉ meṉ se aisá kuchh kareṉ, jo nárawá hai, aur Ḳhudáwand ke asámí ho jáweṉ: 14 To jab wuh ḳhatá, jo unhoṉ ne kí hai, us par záhir howe, tab wuh jamáat ek bachhṛá ḳhatiyat ke liye lewe, aur jamáat ke ḳhaime ke sámhne láwe. 15 Aur jamáat ke buzurg apne háth Ḳhudáwand ke áge us bachhṛe ke sir par rakheṉ, aur bachhṛá Ḳhudáwand ke áge zabh kiyá jáwe. 16 Aur káhin i mamsúh us bachhṛe ke lahú meṉ se kuchh jamáat ke ḳhaime meṉ láwe, 17 Aur apní unglí lahú meṉ ḍubáke Ḳhudáwand ke áge parde ke sámhne sát martaba chhiṛke. 18 Aur ḳhún se mazbahke síngoṉ par, jo Ḳhudáwand ke áge jamáat ke ḳhaime meṉ hai, lagáwe, aur báqí sab lahú chaṛháwe ke mazbah kí jaṛ par, jo jamáat ke ḳhaime ke darwáze par hai, biṭáwe. 19 Aur uskí sárí charbí nikálke mazbah par sungháwe. 20 Aur jo ḳhatiyat ke bachhṛe se kiyá thá, waisehí us bachhṛe se kare; aur káhin un ke liye kafára dewe, táki we baḳhshe jáweṉ. 21 Aur wuh us bachhṛe ko ḳhaimagáh se báhar lejáke, jis tarah pahle bachhṛe ko jaláyá thá, jaláwe, ki jamáat kí ḳhatiyat hai.

22 Aur jo koí sardár bhúl chúk se Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke sab hukmoṉ meṉ se koí aisá kám, jis ká karná rawá nahíṉ, kare, aur asámí howe; 23 To jab wuh ḳhatá jo us ne kí, us ko málúm howe, tab wuh ek bakrí ká bachcha beaib nar apne qurbán ke liye láwe. 24 Aur apná háth us bachche ke sir par rakhe, aur use us jagah, jaháṉ chaṛháwá Ḳhudáwand ke áge zabh kiyá játá hai, zabh kare; yih ḳhatiyat hai. 25 Aur káhin ḳhatiyat ke lahú meṉ se apní unglí par leke chaṛháwe ke mazbah ke síngoṉ par lagáwe, aur us ká báqí lahú chaṛháwe ke mazbah kí jaṛ par biṭáwe. 26 Aur us kí sab charbí salámí ke zabíh kí charbí ke taur se mazbah par sungháwe, aur káhin us kí ḳhatá ká kafára dewe, ki wuh baḳhshá jáwe.

27 Aur agar koí awám ulnás meṉ se sahwan Ḳhudáwand ke hukmoṉ meṉ se koí aisá kám, jis ká karná rawá nahíṉ, kare aur asámí howe; 28 To jab wuh ḳhatá jo us ne kí, us par záhir howe, tab wuh apná qurbán ek beaib bakrí apní ḳhatá ke liye jo us ne kí láwe. 29 Aur wuh apná háth ḳhatiyat ke sir par rakhe, aur ḳhatiyat chaṛháwe kí jagah meṉ zabh kare. 30 Aur káhin kuchh us ke lahú meṉ se apní unglí par leke chaṛháwe ke mazbah ke síngoṉ par lagáwe, aur us ká báqí lahú mazbah kí jaṛ par biṭáwe. 31 Aur us kí sab charbí jis tarah salámí ke zabíh kí charbí judá kí játí hai judá kare, aur káhin use mazbah par Ḳhudáwand ke liye ḳhushbú hone ko sungháwe, aur us ke liye kafára dewe, ki wuh baḳhshá jáwe.

32 Aur agar wuh ḳhatiyat ke liye bara qurbán kare, to beaib máda láwe. 33 Aur apná háth ḳhatiyat ke sir par rakhe, aur use jahán charháwá zabh kiyá játá hai ḳhatiyat ke liye zabh kare. 34 Aur káhin ḳhatiyat ke lahú se kuchh apní unglí par leke charháwe ke mazbah ke síngon par lagáwe, aur us ká báqí lahú mazbah kí jar par biṭáwe. 35 Aur us kí sab charbí jis tarah salámí ke zabíh ke bare kí charbí judá kí játí hai, judá kare, aur káhin us ko mazbah par Ḳhuda'wand ke hom ke liye sungháwe; aur káhin uske liye us kí ḳhatá ká, jo us ne kí thí, kafára dewe, tá wuh baḳhshá jáwe.

V. BA'B.

1 Agar koí aisí ḳhatá kare, ki jo gawáh ho, aur wuh qasam dene kí áwáz sune, ki Tú ne dekhá hai yá nahín, tú jántá hai yá nahín, aur wuh na batá de, to is ká gunáh us par hogá. 2 Aur jo shaḳhs koí nápák chíz, jaise kisí nápák mare húe darinde ko, yá nápák mare húe chárpáe ko, yá nápák mare húe kíre makore ko chhú le, aur na jáne, taubhí nápák aur asámí howe; 3 Yá agar wuh insán kí sab najásaton men se kisí najásat ko, jis se wuh áp najis hotá hai, chhúe ho, aur us se náwáqif ho, phir use ján pare, ki main asámí hún; 4 Yá agar koí beṭá ammul qasam kháke munh se kahe, ki badí yá nekí yá fulání kám karúngá, koí chíz kyún naho, jise wuh beṭá ammul qasam kháke kahe, aur wuh use na jántá ho, phir málúm kare, aur un men se kisí chíz se asámí howe; 5 Aur jab wuh un men se kisí se asámí húá: to lázim hai, ki wuh iqrár kare, ki Main ne fulání ḳhatá kí hai. 6 Tab wuh apná asám Ḳhuda'wand ke liye apní ḳhatá ke wáste, jo us ne kí hai, máda bher bakrí se ḳhatiyat ke liye láwe, aur káhin uskí ḳhatá ká kafára dewe.

7 Aur agar use bher bakrí láne ká maqdúr naho, to wuh apne asám ke liye jis se asámí húá, do qumríán yá kabútar ke do bachche Ḳhuda'wand ke liye láwe, ek ḳhatiyat ke liye aur dúsrá charháwe ke liye. 8 Phir wuh unhen káhin pás láwe, aur pahle use jo khatiyat ke liye hai, guzráne, aur us ká sir gardan ke pás se maro, ḍále, par judá na kare. 9 Aur ḳhatiyat ke lahú se mazbah kí díwár par chhirke aur báqí lahú mazbah kí jar par nichore, ki ḳhatiyat hai. 10 Aur dúsrí ko dastúr ke muwáfiq charháwá kare, aur káhin us ḳhatá ká, jo us ne kí hai, kafára dewe, to wuh baḳhshá jáwe.

11 Aur agar use do qumríán yá kabútar ke do bachche láne ká maqdúr na ho, to apní ḳhatá ke wáste ser bhar mahín áṭe ká daswán hissa ḳhatiyat ke liye qurbán kare; us par tel na ḍále, na bulan rakhe, ki ḳhatiyat hai. 12 Tab wuh káhin pás láwe, aur káhin us men se izkár ke liye apní muṭṭhí bharke use mazbah par Ḳhuda'wand ke hom ke liye sungháwe, ki ḳhatiyat hai. 13 Aur káhin us ḳhatá kí bábat, jo us ne un ḳhatáon men se kí kafára dewe, tá wuh baḳhshá jáwe: aur báqí hadíya kí tarah káhin ká hogá.

14 Phir Ḳhuda'wand ne Músí ko ḳhitáb karke farmáyá, 15 Ki Agar koí shaḳhs bhúl chúk se Ḳhuda'wand ke maqdis ká haqq adá na kare, aur ḳhatákár bane: to apná asám Ḳhuda'wand ke liye galle men se ek meṇḍhá beaib láwe, aur tú rúpe ke misqálon ke hisáb se maqdis ke misqál ke muwáfiq us kí qímat ṭhaharáiyo, ki asám hai. 16 Pas jo kuchh us ne náhaqq karke maqdis se báz rakhá, us ká badlá dewe,

aur us par khums baṛháwe; aur káhin ko dewe, aur káhin us asám ke menḍhe se us ká kafára dewe, to wuh bakhshá jáwe.

17 Aur agar koí khatá kare, aur Khudáwand sab hukmoṉ meṉ se, jo karná rawá nahíṉ, kare, aur us se ágáh nahowe, taubhí asámí aur apne gunáh ká zerbár ṭhahare: 18 To ek beaib menḍhá galle meṉ ká tere mol ṭhaharáne ke muwáfiq asám ke liye káhin pás láwe, aur káhin uskí chúk ká, jo cháktá thá, aur na jántá thá, kafára dewe, tá wuh bakhshá jáwe. 19 Yih asám hai uská, jo Khudáwand hí ká asámí húá hai.

VI. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki 2 Agar koí khatá kare, aur Khudáwand ká yih gunáh kare, ki apne yár kí amánat meṉ jo us pás rakhí gaí thí, yá sharákat meṉ khiyánat kare, yá us se koí chíz le, yá apne yár par zulm kare, 3 Yá koí chíz jo khoí gaí thí, páwe, aur us meṉ khiyánat kare, aur chhúṭhí qasam kháwe, us sárí bátoṉ kí jo ádmí karke gunahgár hotá hai: 4 Pas agar wuh is tarah khatákár aur asámí húá: to cháhiye ki yih shakhs wuh chíz jo usne chhín lí, yá wuh jo usse zulm karke le lí, yá wuh jo us pás amánat thí, yá wuh chíz jo khoí gaí thí, aur us ne páí, phir de. 5 Garz sab kuchh jis kí bábat us ne chhúṭhí qasam kí, is qadr bhar de, aur pánchwáṉ hissa us par baṛháwe, aur apne asám guzránne ke din meṉ us shakhs, jiská wuh mál hai, phir dewe. 6 Aur apná asám Khudáwand ke liye galle meṉ ká ek beaib menḍhá tere mol kahne muwáfiq káhin pás láwe. 7 Aur káhin us ke liye Khudáwand ke áge kafáre dewe, aur wuh sárí bátoṉ se jo karke asámí húá bakhshá jáwe.

8 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 9 Ki Hárún aur us ke beṭoṉ ko hukm kar, ki áín chaṛháwe ká yih hai; ki wuh chaṛháwá átashdán par mazbah ke úpar tamám ráh subh tak rahe, aur ág mazbah kí us se sulge. 10 Aur káhin pairáhan bárík kattáṉ se pahine, aur káttan ke páejáme se apná badan dhámpe aur chaṛháwá jo mazbah par jalkar rákh húá hai, uskí rákh uṭháwe, aur us ko nazdík mazbah ke ḍále. 11 Phir wuh apne kapṛe utáre, aur dúsre kapṛe pahine, aur us rákh ko khaimagáh se báhar ek pák jagah par lejáwe. 12 Aur mazbah kí ág mazbah par jaltí rahe, aur kabhí na bujhne páwe, aur káhin us par lakṛíáṉ har sab ko jaláyá kare, aur us par chaṛháwá chuná kare, aur us par salámíoṉ kí charbí jaláyá kare. 13 Pas zarúr hai, ki ág mazbah par sadá jaltí rahe, aur kabhí na bujhe.

14 Aur hadíya ká hukm yih hai, ki use Hárún ke beṭe mazbah ke nazdík Khudáwand ke rúbarú guzráneṉ. 15 Aur hadíya meṉ se ek muṭṭhí bhar maidá aur kuchh tel meṉ se aur sab lubán, jo us hadíya par hai, uṭhá lewe, aur mazbah par izkár kí khushbú Khudáwand ke liye sungháwe. 16 Aur báqí ko Hárún aur beṭe us ke kháweṉ; wuh fatírí kháí jáwe, aur muqaddas maqám meṉ jamáat ke khaime ke sahn meṉ use kháweṉ. 17 Cháhiye ki wuh khamírí pakáí na jáwe; maiṉ ne apne homoṉ meṉ se use un ko hissa diyá, aur yih khatiyat aur asám kí tarah niháyat muqaddas hai. 18 Hárún kí aulád meṉ se sab mard use kháweṉ; tumhárí pusht dar pusht Khudáwand ke homoṉ ká istimrárí haqq yih hai: ki jo koí use chhúwe, so muqaddas ho.

19 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 20 Ki Hárún ká, aur us

ke beṭoṉ ká qurbán, jo we apní masáhat ke din meṉ Ḳhudáwand ke liye guzráneṉ so yih hai, ki daswáṉ hissa Efah ká maidá ádhá us ká subh ko, aur ádhá us ká shám ko hameshe ká hadiya líyá kareṉ. 21 Aur yih tel meṉ táwah par pakáiyo, aur ḳhúb chupaṛke láiyo, aur hadiya ká pakwán tukṛá tukṛá karke guzrániyo, ki Ḳhudáwand ke liye ḳhushbú ho. 22 Aur jo káhin us ke beṭoṉ meṉ se us kí jagah mamsúh ho, wuh use láwe, yih Ḳhudáwand ká haqq i istimrárí hai; wuh bilkull sungháyá jáwe. 23 Káhin ká harek hadiya bilkull homá jáwe, aur kabhí kháyá na jáwe.

24 Aur Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmíyá, 25 Ki Hárún aur us ke beṭoṉ ko kahá, ki Ḳhatiyat ká dastúr yih hai, ki jis jagah chaṛháwá zabh kiyá játá hai, wuhíṉ ḳhatiyat bhí Ḳhudáwand ke áge zabh kí jáwe, aur yih nihayat muqaddas hai. 26 Wuh káhin jo us ká muḳhtí hai, use kháwe; aur wuh pák jagah meṉ jamáat ke ḳhaime ke sahn meṉ kháí jáwe. 27 Jo koí us ke gosht ko chhúwe, muqaddas ho, aur agar kisí ke kapṛoṉ par us ke lahú kí jo chhíṛká játá hai, chhinṭá paṛe, to wuh use pák jagah par dhowe. 28 Aur miṭṭí ká bartan jis meṉ wuh pakáyá jáwe, toṛá jáwe; aur agar wuh pítal ke bartan meṉ pakáyá jáwe, to wuh mánjá jáwe, aur pání meṉ gotá diyá jáwe. 29 Aur sab mard i káhin use kháweṉ; yih niháyat muqaddas hai. 30 Aur jo ḳhatiyat jis ká kuchh bhí lahú jamáat ke ḳhaime meṉ dáḳhil kiyá gayá, táki us se kafáre diyá jáwe, wuh na kháí jáwe, balki ág se jaláí jáwe.

VII. BÁB.

1 Aur asám kí rasm yih hai; wuh niháyat muqaddas hai. 2 Us ko jis jagah chaṛháwá zabh kiyá játá hai, zabh kareṉ, aur us ke lahú ko mazbah ke gird par chhiṛkeṉ. 3 Aur us kí sab charbí nazdík láwe, us kí dum, aur wuh charbí jo ojh kí chhipánewálí hai, 4 Aur donoṉ gurde us charbí samet, jo un par donoṉ pahlúoṉ meṉ hai, aur zawáid kaleje ke gurdoṉ samet us se judá kare. 5 Aur káhin unko mazbah par sungháwe, ki Ḳhudáwand ke liye hom howe: yih asám hai. 6 Aur káhinoṉ meṉ se har ek mard use kháwe, aur pák maqám meṉ kháyá jáwe, is liye ki wuh niháyat muqaddas hai.

7 Jaise ḳhatiyat, waisehí asám hai, aur un ke liye ekhí hukm hai; aur yih usí káhin ká, jo us se kafára detá hai, hogá. 8 Aur jo káhin kisí shaḳhs ká chaṛháwá guzrántá hai, to ḳhál us kí, jise us ne guzráná, usí káhin kí hogá. 9 Aur har ek hadiya ki tanúr meṉ pakáyá jáwe, yá hánḍí meṉ, yá tawe par, to wuh us káhin ká, jo use guzrátá hai, hogí. 10 Aur har ek hadiya ki tel milá húá ho, yá ḳhushk, wuh sab baní Hárún ke liye hogá, har ek barábar dúsre ke hogá.

11 Aur salámí ke zabíh kí, jo Ḳhudáwand ke wáste guzráná játá hai, yih rasm hai: 12 Ki wuh agar shukráne ke liye guzráne, to wuh shukr ke zabíh ke sáth fatírí rauganí kulche aur fatírí chapátíáṉ tel se chúpṛí húíṉ, aur tel meṉ pake húe maide ke kulchoṉ ke sáth guzráne. 13 Aur apní salámí ke zabíh ke sáth, jo shukráne ke liye haiṉ, ḳhamírí kulche bhí láwe. 14 Aur wuh us sáre qurbán meṉ se ek kulcha leke Ḳhudáwand ke rúbarú chaṛháwe; aur yih us káhin ká, jo salámí ke zabíh ká ḳhún chhiṛaktá hai hogá. 15 Aur uskí salámí aur shukrguzárí ke zabíh ká gosht usí din, ki qurbán hotá hai, kháyá jáwe, aur kuchh us meṉ se fajr tak chhoṛá na jáwe.

16 Wagar us ká zabíh nazr ká qurbán, yá ḳhushí ká qurbán ho, to usí din ki apná zabíh qurbán kartá hai kháyá jáwe, aur jo us se bach rahe, to us meṉ se dúsre din bhí kháyá jáwe. 17 Aur jo usí zabíh ke gosht se tísre din bach rahe, to wuh ág se jalá diyá jáwe. 18 Par agar shukráne ke zabíh ke gosht se kuchh tísre din kháyá jáwe, to us ká muqarrib námaqbúl hai, aur wuh us ke liye mahsúb na hogá, balki wuh makrúh hogá; aur jo use kháwe, us ká gunáh usí par hogá. 19 Aur wuh gosht jo kisí nápák chíz se chhúá jáwe, wuh kháyá na jáwe, balki ág se jalá diyá jáwe. 20 Aur gosht jo hai so har ek jo pák hai, so us meṉ se kháwe. Lekin jo shaḳhs Ḳhudáwand kí salámí ke zabíh ká gosht kháwe, jis waqt us par kuchh najásat hai, wuh shaḳhs apní qaum se kaṭ jáwe. 21 Aur wuh shaḳhs jo kisí najásat ko chhúwe, yá insán kí najásat ko yá najis haiwán ko, yá kisí najis makrúh ko chhúwe, aur Ḳhudáwand kí salámí ke zabíh ke gosht meṉ se kháwe, wuhí shaḳhs bhí apní qaum se kaṭ jáwe.

22 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 23 Ki Baní Isráel ko hukm kar, ki bail aur bheṛ aur bakrí kí koí charbí na kháiyo. 24 Us haiwán kí charbí jo ḳhud ba ḳhud mar gayá ho, yá jis ko darindoṉ ne pháṛá ho, to use aur kámoṉ meṉ lá sakte ho, par us ko hargiz na kháiyo; 25 Ki jo insán aise chárpáe kí charbí, jis se Ḳhudáwand ke liye hom guzránte haiṉ, kháwe, wuh insán khánewálá apní qaum meṉ se kaṭ jáegá. 26 Aur tum kisí parinde aur charinde ká kuchh lahú apne sab makánoṉ meṉ na kháiyo. 27 Aur jo insán ḳhún kháegá, wuh apní qaum meṉ se kaṭ jáegá.

28 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 29 Ki Baní Isráel ko hukm kar, jo koí apní salámí ká zabíh Ḳhudáwand ke liye guzrántá hai, wuh áp apná qurbán Ḳhudáwand ke liye apní salámí ke zabíh meṉ se láwe. 30 Wuh apne kí háthoṉ meṉ Ḳhudáwand ká hom láwe, yáne charbí sína samet láwe, ki sínah hilání kí qurbání ke liye hiláyá jáwe. 31 Káhin charbí ko mazbah par sungháwe, par sína Hárún aur us ke beṭoṉ ke liye hogá. 32 Aur tum salámí ke zabíh meṉ se dahná shána uṭháne kí qurbání karke káhin ko díjiyo. 33 Hárún ke beṭoṉ meṉ se wuh, jo salámí ke zabíh ká lahú aur charbí guzrántá hai, dahná shána apná hissa lewe. 34 Ki hiláne ká sína aur uṭháne ká shána baní Isráel kí salámíoṉ ke zabíhoṉ meṉ se maiṉ ne liyá, aur Hárún káhin aur us ke beṭoṉ ko diyá; aur yih rasm baní Isráel ke liye hameshe ko hai. 35 Yih Ḳhudáwand ke homoṉ meṉ se Hárún ká hissa, aur us ke beṭoṉ ká hissa, jo un ke liye us din muqarrar húá, jab we Ḳhudáwand ke káhin hone ko nazdík láe gae, 36 Use baní Isráel Ḳhudáwand ke amr se jis din meṉ ki we mamsúh húe unheṉ deweṉ, aur yih un ke qarnoṉ ke liye hameshe ko rasm hai.

37 Aín charháwe ká aur hadíya ká aur ḳhatiyat ká aur asám ká aur masáhat ká aur salámí ke zabíh ká yihí hai, 38 Jo koh i Síná par Ḳhudáwand ne Músá ko amr kiyá thá, jis din ki baní Isráel ko farmáyá, ki dasht i Síná meṉ Ḳhudáwand ke liye apne qurbánoṉ ko guzráneṉ.

VIII BÁB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún aur us ke sáth us ke beṭoṉ ko aur kapṛe aur malne ká tel aur ḳhatiyat ká bachhṛá aur do menḍhe aur ek tokrí fatírí roṭíáṉ le, 3 Aur sab jamáat ko jamáat ke ḳhaime ke darwáze par jama kar. 4 Chunánchi Músá ne jaisá ki Ḳhudáwand ne use farmáyá thá kiyá,

aur sárí jamáat darwáze par jamáat ke ḳhaime ke jama húí. 5 Tab Músá ne jamáat se kahá, Yih wuh kám hai, jo Ḳhudá'wand ne farmáyá hai, ki bajá láo. 6 Phir Músá Hárún aur us ke beṭon ko áge láyá, aur un ko pání se nahláyá, 7 Aur us ko kurta pahináyá aur us par paṭká lapeṭá, aur us ko pairáhan pahnáyá aur us par efod pinháyá aur us ko efod ke bandon se bándhá. 8 Aur us par chaprás lagáí, aur us par núrín o tummím jaṛe. 9 Aur amáma us ke sir par rakhá, aur us par peshání kí taraf sone ká patthar quds ke táj ke liye lagáyá, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá thá. 10 Aur Músá ne malne ká tel liyá, aur maskan ko sab us samet jo us men thá chupṛá, aur us ko muqaddas kiyá. 11 Aur us men se kuchh leke mazbah par sát bár chhiṛká' aur mazbah aur us ke sáre básan aur hauz aur us kí kursí ko chupṛá, tá ki un ko muqaddas kare. 12 Aur malne ke tel men se Hárún ke sir par biṭáyá, aur us ko chupṛí, tá ki use muqaddas kare. 13 Aur Músá Hárún ke beṭon ko áge láyá, aur un ko kurte pinháe, aur un par paṭke bándhe, aur un ko topíán pinháín, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá.

14 Phir ḳhatiyat ká bachhṛá áge láyá, aur Hárún aur us ke beṭon ne apne háth ḳhatiyat ke bachhṛe ke sir par rakhe. 15 Phir us ko Musá ne zabh kiyá, aur us ke ḳhún ko liyá, aur us ko mazbah ke gird us ke síngon par apní unglí se lagáyá, aur mazbah ko pák kiyá, aur báqí ḳhún us kí jaṛ par ḍálá, aur us ko muqaddas kiyá, tá ki us par kafáre diyá jáwe. 16 Aur Músá ne sab wuh charbí, jo ojh kí chhipánewálí hai, aur zawáid kaleje ke, aur donon gurde, aur charbí un kí lí, aur un ko mazbah par sungháyá. 17 Aur bachhṛe ko us kí khál, aur gosht, aur gobar samet báhar lashkargáh ke ág se jaláyá, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá. 18 Phir chaṛháwe ká menḍhá áge láyá, aur Hárún aur us ke beṭon ne apne háth us menḍhe ke sir par rakhe. 19 Phir Músá ne us ko zabh kiyá, aur mazbah ke gird par lahú chhiṛká. 20 Phir Músá ne menḍhe ke juz juz judá kiye, aur sirí aur ajzá aur charbí ko sungháyá. 21 Aur ojh aur páe us ke pání se dhoe, aur Músá ne sab ká sab menḍhá mazbah par sungháyá, ki ḳhushbúí ká chaṛháwá Ḳhudá'wand ká hom ho, jaise ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá. 22 Phir dúsrá yáne káhin ke muqarrar karne ká menḍhá áge láyá, aur Hárún aur us ke beṭon ne apne háth us menḍhe ke sir par rakhe. 23 Aur Músá ne us ko zabh kiyá, aur us ke ḳhún se kuchh liyá, aur us ko Hárún ke dahne kán aur dahne háth ke angúṭhe, aur dahne páon ke angúṭhe par lagáyá. 24 Phir Hárún ke beṭon ko áge láyá, aur kuchh ḳhún se us ke dahne kánon par aur dahne háthon ke angúṭhon par aur dahne páon ke angúṭhon par Músá ne lagáyá, aur báqí ḳhún Músá ne mazbah ke gird par chhiṛká. 25 Aur charbí aur dum aur sab wuh charbí jo ojh par hai, aur zawáid kaleje ke, aur donon gurde aur charbí un kí, aur dahná shána liyá; 26 Aur us fatír kí tokṛí se, jo Ḳhudá'wand ke rúbarú thí, ek kulcha fatírí, aur ek kulcha rauganí, aur ek chapátí nikálí, aur un ko charbíon aur dahne sháne par rakhá, 27 Aur us sab ko Hárún aur us ke beṭon ke háthon par rakhá, aur unko rúbarú Ḳhudá'wand ke hiláne kí qurbání ke liye hiláyá. 28 Phir Músá ne un ke háth se liyá, aur un ko mazbah par chaṛháwe ke úpar sungháyá, ki us ke muqarrar hone ká ḳhushbúdár qurbán aur Ḳhudá'wand ká hom ho. 29 Phir Músá ne sínah liyá, aur us ko hiláne kí qurbání ke liye Ḳhudá'wand ke rúbarú hiláyá, muqarrar karne ke menḍhe se Músá ke liye yih hissa thá, jaise ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá. 30 Phir Músá ne chupaṛne ke tel aur us lahú se, jo mazbah par thá, liyá, aur Hárún aur

us ke kapron par aur us ke beṭon aur us ke kapron par us ke sáth chhiṛká, aur Hárún aur us ke kapron ko aur us ke beṭon aur us ke kapron ko muqaddas kiyá.

31 Aur Músá ne Hárún aur uske beṭon ko kahá, ki Yih gosht jamáat ke ḳhaime ke darwáze pás pakáo, aur usko usí jagah us roṭí ke sáth jo muqarrar karne kí tokrí men hai, kháo, jaise main ne yih kahte húe amr kiyá hai, ki Hárún aur uske beṭe use kháwen. 32 Aur báqí jo gosht aur roṭí se rahe, usko ág se jaláo. 33 Aur tum jamáat ke ḳhaime ke darwáze se sát din tak na haṭo, jab tak muqarrar karne ke din páre na howen, ki sát din men tum apní ḳhidmat ke liye muqarrar ho jáoge. 34 Isí din jaise ki Ḳhuda'wand ne tumháre kafáre dene ke liye farmáyá thá, kiyá gayá hai. 35 Aur jamáat ke ḳhaime ke darwáze pás din rát sát din tak baiṭho, aur ahkám Ḳhuda'wand ke yád rakho, táki tum halák na ho, ki aisá hí main ne tum ko amr kiyá hai. 36 Aur Hárún aur uske beṭe sab ahkám Ḳhuda'wand ke, jo usne Músá ke wáste se farmáe the, bajá láe.

IX. BA'B.

1 Aur jab áṭhwán din húá, tab Músá ne Hárún aur uske beṭon ko, aur baní Isráel ke buzurgon ko buláyá, aur Hárún ko kahá, ki, 2 Tú ek bachhṛá ḳhatiyat ke liye jo beaib hon, le aur unko Ḳhuda'wand rúbarú guzrán. 3 Aur baní Isráel ko yih kahte húe hukm kar, ki ek buzgále bakríon se ḳhatiyat ke liye aur ek bachhṛá aur ek barah jo donon ek sála aur beaib hon chaṛháwe ke liye, aur ek bail aur ek mendhá salámí ke liye láo, táki rúbarú Ḳhuda'wand ke zabh kiye jáwen. 4 Aur hadiya tel miláke; is liye ki áj ke din Ḳhuda'wand tumhen záhir hogá. 5 Chunánchi we usko ki Músá ne amr kiyá thá jamáat ke ḳhaime ke sámhne láe, aur sárí jamáat áge áke rúbarú Ḳhuda'wand ke khaṛí húí. 6 Músá ne kahá, Yih wuh kám hai, ki Ḳhuda'wand ne tum ko amr kiyá hai: tum usko bajá láo, ki Ḳhuda'wand ká jalál tumhen záhir hogá.

7 Aur Músá ne Hárún ko kahá, ki Mazbah ke nazdík já, aur apní ḳhatiyat aur apná chaṛháwá guzrán, aur apne liye aur apní qaum ke liye kafára de, aur jamáat ká qurbán guzrán, aur unke liye kafára de, jaisá ki Ḳhuda'wand ne hukm kiyá hai. 8 Tab Hárún mazbah par gayá, aur bachhṛá apní ḳhatiyat ke liye zabh kiyá. 9 Aur Hárún ke beṭe lahú us pás láe, aur usne apní unglí us men ḍubaí, aur use mazbah ke síngon par lagáyá, aur báqí ḳhún mazbah kí jaṛ par biṭáyá. 10 Aur charbí aur gurde, aur zawáid kaleje ke ḳhatiyat se leke mazbah par sungháe, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá ko amr kiyá thá. 11 Aur gosht aur khál ko báhar ḳhaimagáh ke ág se jaláyá. 12 Phir chaṛháwá zabh kiyá, aur Hárún ke beṭon ne lahú use diyá, tab usne mazbah ke gird par chhiṛká. 13 Phir azá chaṛháwe ke sir samet unko díe, aur usne mazbah par sungháe. 14 Aur ojh aur páe dhoe, aur unko chaṛháwe ke úpar mazbah par sungháyá.

15 Phir jamáat ká qurbán áge láyá, aur bakrí ká bachcha un kí ḳhatiyat ke liye liyá, aur usko zabh kiyá, aur usko pahle muwáfiq ḳhatiyat ke liye charháyá. 16 Tab chaṛháwá áge láyá, aur us ko mámúl kí muwáfiq guzráná. 17 Phir hadiya áge láyá, aur us se ek muṭṭhí lí, aur usko mazbah par siwá fajr ke chaṛháwe ke sungháyá. 18 Aur us ne bail aur mendhá, ki jamáat kí salámí ká zabíh hai, zabh kiyá, aur Hárún ke beṭe ḳhún uske pás le gae, aur us ne usko mazbah ke gird par chhiṛ-

ká. 19 Aur bail ne charbíáṉ aur mendhe se dum, aur gurdoṉ par kí charbí aur zawáid kaleje ke, 20 So charbíáṉ sínoṉ par rakhíṉ, aur charbíáṉ mazbah par sungháíṉ. 21 Aur sína aur dahná shána, jaise Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá, Hárún ne rúbarú Ḳhudá'wand ke hiláne kí qurbání ke liye hiláyá.

22 Aur Hárún ne jamáat kí taraf háth apne uṭháe, aur un ke liye duá barakat kí mángí, aur ḳhatiyat aur chaṛháwá aur salámí guzrán ke níche utrá. 23 Phir Músá aur Hárún jamáat ke ḳhaime meṉ dáḳhil húe, aur báhar nikle, aur jamáat ke liye duá barakat kí mángí: tab sárí jamáat par Ḳhudá'wand ká jalál záhir húá. 24 Aur Ḳhudá'wand ke huzúr se ág niklí, aur mazbah par chaṛháwá aur charbíáṉ khá gaí, aur sárí jamáat ne dekhá, aur chilláí, aur munh ke bal girí

X. BAB.

1 Phir Nadáb aur Abihú donoṉ beṭe Hárún ke, harek ne un se apná údsaz liyá, aur us meṉ ág bharke us par baḳhúr ḍálá, aur ek ajnabí ág, jiská Ḳhudá'wand ne unko amr na kiyá thá, rúbarú Ḳhudá'wand ke guzrání. 2 Tab Ḳhudá'wand ke huzúr se niklí aur un donoṉ ko khá gaí, aur we Ḳhudá'wand ke sámhne mar gae. 3 Tab Músá ne Hárún se kahá, Yih wuh hai, jo Ḳhudá'wand ne farmáyá thá, ki maiṉ apne muqarriboṉ ke darmiyán apní taqdís karúngá, aur maiṉ sárí jamáat ke áge apná jalál záhir karúngá. Aur Hárún chup rahá. 4 Phir Músá ne Hárún ke chachá Uzziel ke donoṉ beṭoṉ Mísael aur Ilsafan ko talab kiyá aur kahá, Nazdík áo, aur apne bháíoṉ ko maqdiske sámhne se ḳhaimagáh ke báhar uṭhá le jáo. 5 So we áe, aur unko apne kapṛoṉ meṉ uṭháke, jaisá Músá ne amr kiyá thá, ḳhaimagáh se báhar le gae.

6 Phir Músá ne Hárún aur uske beṭoṉ Iliazar aur Aitamr ko kahá, ki Apne sir nange mat karo, aur apne kapṛe ne pháṛo, táki halák na ho, aur sárí jamáat par Ḳhudá'wand ka gazab názil na ho; par sáre gharáne Isráel ke, jo tumháre bháí haiṉ, us jal jáne par, jo Ḳhudá'wand ne jaláyá hai, roweṉ. 7 Aur tum jamáat ke ḳhaime ke darwáze se báhar na jáo, táki tum halák na ho; kyúnki Ḳhudá'wand tel mamsúh hone ke liye tum par hai. So unhoṉ ne Músá ke kahne par amal kiyá.

8 Phir Ḳhudá'wand ne ḳhitáb karke Hárún ko farmáyá, 9 Ki jab tum jamáat ke ḳhaime meṉ dáḳhil ho, to tum wain aur koí chíz jo matwálá karnewálí ho, na píjiyo, na tú aur na tere beṭe, táki tum halák na ho; aur yih tumháre liye tumháre qarnoṉ meṉ hameshe tak rasm hai, 10 Táki tum halál aur harám aur pák aur nápák meṉ tamíz karo, 11 Aur táki tum sáre ahkám, jinká Ḳhudá'waad ne Músá ke wáste se tumko amr kiyá hai, baní Isráel ko sikhláo.

12 Phir Músá ne Hárún aur uske beṭoṉ Iliazar aur Aitamar ko, jo báqí the, farmáyá, ki Hadiya, jo Ḳhudá'wand ke homoṉ se bach rahá, lo, aur usko mazbah ke pás fatírí kháo; is liye ki yih niháyat muqaddas hai. 13 Aur tum use muqaddas maqám meṉ kháo; kyúnki Ḳhudá'wand ke homoṉ meṉ se terá aur tere beṭoṉ ká yih hissa hai; kyúnki yúṉ mujh ko hukm húá hai. 14 Aur hiláne ke síne aur uṭháne ke sháne ko kisí pák jagah meṉ khá, tú aur tere beṭe aur terí beṭíáṉ tere sáth; is liye ki yih terá aur tere beṭoṉ aur terí beṭíoṉ hai, ki tum baní Isráel kí salámí ke zabíhoṉ meṉ se yih díye gae. 15 Aur uṭháne ká shána aur hiláne ká sína jo soḳhtaní

charhíoṉ ke sáth láyá játá hai, táki Ḳhudáwand ke rúbarú hiláne kí qurbání ke liye hiláyá jáwe, tere aur tere beṭoṉ ká haqq abad tak hogá, jaise ki Ḳhudáwand ne farmáyá hai.

16 Phir Músá ne ḳhatiyat ke menḍhe ko bahut talásh kiyá, to kyá dekhtá hai, ki wuh jaláyá gayá. 17 Tab wuh Hárún ke beṭoṉ Iliazar aur Aitamar par jo bach rahe the, gusse húá, aur bolá, ki Tum ne ḳhatiyat muqaddas maqám meṉ na khá lí? ki yih niháyat muqaddas hai, aur Ḳhudáwand ne tumko yih dí hai, táki tum jamáat ká gunáh uṭhá lo, aur unke liye rúbarú Ḳhudáwand ke kafára do. 18 Dekho ki uská lahú maqdis meṉ dáḳhil na kiyá gayá; lázim thá ki tum use maqdis meṉ, jaisá maiṉ ne tumko amr kiyá thá, khá játe. 19 Tab Hárún ne Músá se kahá, Dekho ki ájhí unhoṉ ne apní ḳhatiyat aur apná charháwá Ḳhudáwand ke áge guzráná hai, aur mujh par aise hádise húe haiṉ; pas agar maiṉ yih ḳhatiyat áj hí khá letá, to kyá Ḳhudáwand ke huzúr maqbúl hotá. 20 Músá ne yih sunke pasand kiyá.

XI. BÁB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá ki, 2 Tum baní Isráel se kaho, Sab chárpáeoṉ meṉ se jo zamín par haiṉ, aur tumheṉ unká kháná rawá hai, so ye haiṉ. 3 Sab chárpáe khurwále, jin ká khur chirá húá ho, aur wuh jugálí karte hoṉ, tum unheṉ kháo. 4 Magar chárpáe ki yá jugálí karte haiṉ, yá khur unke chire húe hote haiṉ, unko na kháo; jaise úṉt, wuh to jugálí kartá hai, par khur uská húá nahíṉ hotá, so wuh nápák hai tumháre liye. 5 Aur wabr ki wuh jugálí kartá hai, aur khur uská chirá húá nahíṉ, to wuh bhí nápák hai tumháre liye. 6 Aur ḳhargosh ki wuh to jugálí kartá hai, par uská khur chirá húá nahíṉ hai, wuh bhí tumháre liye nápák hai. 7 Aur súar kí khur uská chirá húá hotá hai, par wuh jugálí nahíṉ kartá, wuh bhí nápák hai tumháre liye. 8 Tum un ke gosht meṉ se kuchh na kháiyo, aur un kí láshoṉ ko na chhúiyo, ki ye nápák haiṉ tumháre liye.

9 Aur sab un meṉ se jo pání meṉ haiṉ, jinká kháná tumheṉ rawá hai, se ye haiṉ; sab we jánwar jin ke par hoṉ aur chhilke, daryáoṉ meṉ hoṉ yá nálíoṉ meṉ, tum unheṉ kháo. 10 Lekin we sab jánwar jin ke no par hoṉ aur na chhilke, daryáoṉ meṉ hoṉ yá nálíoṉ meṉ, we sab jo páni meṉ rengte haiṉ, aur we sab haiwán jo pání meṉ rahte haiṉ, we qabíh haiṉ tumháre liye. 11 Aur qabíh honge tumháre liye; tum unke gosht meṉ se na kháo, aur unke mare húe se ghin karo. 12 Sab jin ke na par hoṉ aur na chhilke pání meṉ, we qabíh haiṉ tumháre liye.

13 Aur parindoṉ se jin se tum ghin karo, aur jin ko na kháo, is liye ki we qabíh haiṉ, so ye haiṉ: 14 Nasr aur uqáb aur giddh, aur chíl aur sháhín aur sab qism uskí, 15 Aur sab kauwe aur aqsám uske, 16 Aur shutur murg aur ullú aur kokil aur báz aur sab aqsám uske, 17 Aur búm aur hargílá aur raḳham, 18 Aur rájhans, aur hawásil aur chúhmár, 19 Aur laqlaq, aur baglá, aur sab aqsám uske, aur hudhud, aur chamgádar. 20 Aur sab parinde jo chárpáoṉ par chalte haiṉ, we qabíh haiṉ tumháre liye. 21 Magar tum sab rengte parindoṉ meṉ se jo chárpáoṉ se chalte haiṉ aur unkí pichhlí táṉgeṉ agle páoṉ se laptí húí haiṉ, ki we un se kúdkar zamín par chalte haiṉ, tum un meṉ se kháiyo. 22 We jinheṉ tum khá sakte ho, ye

haiṉ; jaise tiḍḍí aur aqsám uske, aur dabá aur aqsám uske, aur harjal aur aqsám uske, aur tiḍḍe aur aqsám uske. 23 Par sab báqí rengnewále parindoṉ meṉ se jin ke chárpáoṉ haiṉ, we qabíhhaiṉ tumháre liye. 24 Aur un se tum nápák hoge; aur jo koí unke mare húe ko chhúwegá, to wuh shám tak nápák rahegá. 25 Aur jo kisí mare húe ko un meṉ se uṭháwe, to wuh kapṛe apne dhowe, aur shám tak nápák rahegá.

26 Aur sab chárpáe jin ke khur hoṉ par chire húe na hoṉ, aur na jugálí karte hoṉ, we nápák haiṉ tumháre liye; jo koí unke mare húe ko chhúwegá, to wuh nápák hogá. 27 Aur sab unglíoṉ par chalnewále chárpáoṉ par chalnewále jánwaroṉ se nápák haiṉ tumháre liye; jo koí unke mare húe ko chhúwegá, to wuh shám tak nápák rahegá. 28 Aur jo koí unke mare húe ko uṭháwe, to wuh kapṛe apne dhowe aur wuh shám tak nápák rahegá; aur ye sab nápák haiṉ tumháre liye.

29 Aur rengnewáloṉ meṉ se zamín par jo nápák haiṉ tumháre liye; chhuchhúndar hai, aur chúhá, aur goh, aur aqsám uske, 30 Aur waral, aur harzún, aur chhipkalí aur azáat aur girgit. 31 Sab rengnewáloṉ meṉ se ye nápák haiṉ tumháre liye; jo koí unke mare húe ko chhúwegá, to wuh shám tak nápák rahegá. 32 Aur jis chíz par un meṉ se koí markar gir paṛe, to wuh chíz nápák hogí, ḳhwáh bartan lakrí ká ḳhwáh kapṛá, ḳhwáh chamṛá, ḳhwáh ṭáṭ, aur kisí qism ká bartan jo kám meṉ áyá ho, to ye sab nápák honge, pání se dhoe jáweṉ, par shám tak nápák rahenge, tab pák honge. 33 Aur sab miṭṭí ke bartan jin ke bích meṉ un meṉ se kuchh paṛ jáwe, we bartan toṛe jáweṉ; aur jo kuchh un meṉ hai, so nápák hogá. 34 Sab wuh kháná ki kháyá játá hai, jin par un se pání paṛe, nápák hogá, aur sab we chízeṉ jo un meṉ pí jáweṉ, nápák hongíṉ. 35 Aur un ke mare húoṉ se jis chíz par kuchh gire, ḳhwáh tanúr ho, ḳhwáh chúlhá, wuh nápák hogí, usko toṛ ḍálo, isliye ki wuh nápák hai; we nápák haiṉ, aur nápák honge tumháre liye. 36 Magar chashma aur kúá aur táláb to pák rahegá; lekin jo koí un ke mare húoṉ ko chúwegá, nápák hogá. 37 Aur mare húoṉ se jo kuchh kisí boneke bíj par ki boe játe haiṉ, gire, wuh pák rahegá. 38 Magar us bíj par jo pání paṛá húá ho; aur uske mare húe se kuchh us par gire, to wuh nápák hogá tumháre liye. 39 Aur jab un haiwánoṉ meṉ se jinká kháná tum ko halál hai, mare, to uská chhúnewálá shám tak nápák hogá. 40 Aur jo koí un ke mare húoṉ ko kháwe, to wuh apne kapṛe dhowe aur wuh shám tak nápák rahegá; aur jo koí un ke mare húe ko uṭháwe, wuh apne kapṛe dhowe aur shám tak nápák rahegá.

41 Aur sab rengnewálí jo zamín par rengte haiṉ, tum unheṉ na kháiyo, is liye ki qabíh haiṉ. 42 Aur jo apne síne par chale, aur we sab jo chárpáoṉ par chalte haiṉ, aur bahut páoṉwále sab rengnewáloṉ se jo zamín par rengte haiṉ, tum unheṉ na kháo, is liye ki qabíh haiṉ. 43 Aur tum kisí rengnewále se, jo zamín par rengtá hai, apne taíṉ qabíh na karo, aur apne taíṉ nápák na karo, yaháṉ tak ki tum nápák ho jáo. 44 Is liye ki maiṉ Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá haiṉ, cháhiye ki tum apne taíṉ muqaddas karo, táki muqaddas hoo, is liye ki maiṉ quddús húṉ; so apne taíṉ kisí rengnewálí se zamín par rengtá hai, nápák na karo. 45 Ki main Ḳhudá'wand húṉ, Misr kí zamín se tumhárá chaṛhánewálá, táki maiṉ tumhárá Ḳhudá hoúṉ: par tum muqaddas hoo, is liye ki maiṉ quddús húṉ.

46 Charinde aur parinde aur sab jáneṉ zindah jo pání meṉ rengtí haiṉ, aur sab jáneṉ jo zamín par rengtí haiṉ, so un ká yih huḳm hai; 47 Táki tum nápák aur

pák men, aur un jánwaron men jo kháe játe hain, aur un men jo nahín kháe játe hain, tamíz karo.

XII. BA'B.

1 Phir Khuda'wand ne Músá se hamkalám hoke farmáyá, ki, 2 Baní Isráel ko kah, Jo aurat ki hámilah ho, aur larká jane, to wuh sát din, jaise haiz ke dinon men wuh rahtí hai, nápák hogí. 3 Aur áthwen din larke ká khatna kiyá jáwe. 4 Aur wuh nafás ke lahú ke sabab tentís din thaharí rahe, aur kisí muqaddas chíz ko na chhúwe; aur jab tak us ke pák hone ke din na áwen, maqdis men dákhil na howe. 5 Aur agar wuh larkí jane, to do hafte jaise us kí haiz ká hukm hai, nápák rahegí, aur chhiyásath roz nafás ke khún ke liye thaharí rahegí. 6 Aur jab us ke pák hone ke din bete ke liye hon, yá betí ke áwen, tab wuh bara eksála charháwe ke liye aur bachcha kabútar ká, yá qumrí khatiyat ke liye jamáat ke khaime ke darwáze par káhin pás láwe. 7 Wuh use Khuda'wand ke sámhne guzráne, aur us ke liye kafára de, aur us ko us ke khún bahne se pák kare. Yih betá yá betí janne ká hukm hai. 8 Aur agar us ko bara láne ko maqdúr na ho, to wuh do qumríán yá kabútar ke do bachche, ek charháwe ke liye aur dúsrá khatiyat ke liye láwe; aur káhin us ke liye kafára dewe, tab wuh pák ho jáwegí.

XIII. BA'B.

1 Phir Khuda'wand ne Músa aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 2 Agar kisí ke badan men waram yá paprí yá safed chaten hon, aur us ke badan ke chamre men bars kí sí balá ho, to use Hárún káhin pás yá us ke beton men se, jo káhin hain, ek ke pás láwen. 3 Wuh káhin us ke badan ke chamre kí balá par nazar kare, agar balá kí jagah ke bál safed ho gae howen, aur wuh balá dekhne men chamre se gahrí ho: to wuh korh ká maroz hai; so káhin use dekhke us ko nápák thaharáwe. 4 Agar we us ke badan ke post par safed aur chamakte húe hon, aur dekhne men chamre se guzre na hon, aur us par ke bál safed na ho gae hon: to káhin us baláwále ko sát din tak nazarband kare. 5 Aur sátwen roz use dekhe, agar wuh balá us ke dekhne men wuhín kí nahín qáim ho, aur chamre par phailí na ho: to wuh káhin use aur sár din tak nazarband kare. 6 Phir sátwen din use dúsrí bár dekhe, agar wuh balá kuchh mailí húí ho, aur chamre par phailí na ho: to káhin use pák thaharáwe, ki wuh chhíp hai; so wuh apne kapre dhowe, aur pák howe. 7 Par agar wuh chhíp káhin ke dekhne aur pák karne ke bád chamre par bahut phail jáwe, to wuh shakhs káhin ko phir dikháyá jáwe. 8 Aur káhin dekhe ki wuh chhíp chamre par barh gaí, to wuh use nápák thaharáwe, ki yih bars hai.

9 Aur agar kisí shakhs ko bars ká maraz ho, to use káhin pás láwen. 10 Káhin use dekhe, agar wuh balá uthí húí chamre par safed ho, aur us ne bálon ko safed kar diyá ho, aur us dág kí jagah ká gosht kuchh nangá ho: 11 To yih us ke badan ke chamre men kuhan bars hai, tab káhin use nápák thaharáwe, aur use nazarband kare, ki wuh nápák hai. 12 Aur agar bars jild par phail jáwe, aur us ke us chamre ko sir se páon tak chhipáwe, jo káhin kí ánkhon ke sámhne hai;

13 Tab káhin gaur kare, agar us ká sárá badan bars se chhip gayá hai: to wuh us maríz ko pák ṭhaharáwe, kyúnki wuh sab safed ho gayá hai, aur wuh pák hai. 14 Par jis din nangá gosht us men záhir ho, to wuh nápák hogá. 15 Aur káhin nange gosht ko dekhe, aur use nápák ṭhaharáwe, ki nangá gosht nápák hai, aur yih bars hai. 16 Aur agar nangá gosht bhí phir kar safed ho jáwe, to wuh káhin ke huzúr áwe. 17 Káhin use dekhe, ki wuh maríz sab safed ho gayá hai: to káhin use pák ṭhaharáwe; ki wuh pák hai.

18 Aur jis ke badan ke chamṛe par phuṛiyá ho, aur changí ho jáe, 19 Aur phuṛiyá ke makán par chhíp ká sá nishán, yá safed dág yá safed ḳhúbsurḳhí liye ho: to káhin ko dikháyá jáwe. 20 Káhin kí nazar men agar wuh jild se tale guzar gayá ho; aur us par ke bál bhí safed ho gae hon: to káhin use nápák kahe; ki yih bars kí bímárí hai, jo phuṛiyá se paidá húí. 21 Par agar káhin use dekhe ki us par safed bál nahín, aur wuh chamṛe se áge nahín guzrá, aur kuchh mailá sá hai: to káhin use sát din nazarband kare. 22 Pas agar wuh chamṛe par phail gayá ho: to káhin use nápák kahe; ki yih koṛh kí balá hai. 23 Agar safed dág apní jagah par ho, aur phailá na ho: to wuh phuṛiyá ká dág hai; káhin use pák kahe.

24 Aur jo gosht ki jis ke chamṛe men ág kí sozish ho, aur us sozish men nangá gosht safed dág chamaktá ki ḳhúbsurḳhí liye yá faqat safed ho: 25 To káhin us par nazar kare; agar dág par ke bál safed ho gae hon, aur wuh dekhne men jild se guzrá húá málúm ho: to wuh bars hai, jo jalne se namúd húí; so káhin use nápák kahe, ki yih bars bímárí hai. 26 Lekin agar káhin dekhe ki us safed dág par safed bál nahín, aur jild se nahín guzrá, balki kuchh mailá sá ho: to use sát din tak nazarband kare. 27 Aur sátwen roz káhin use dekhe, agar wuh jild par bahut phail gayá ho: to use nápák kahe, ki wuh bars ká maraz hai. 28 Aur agar wuh safed dág apní jagah par ho, aur jild par phailá na ho, balki mailá sá ho, to wuh jalne ká nishán hai; káhin use pák kahe, ki wuh faqat jalne ká dág hai.

29 Agar kisí mard yá aurat ke sir yá ḍáṛhí men dág ho, 30 Káhin us dág ko dekhe; agar wuh dekhne men chamṛe se guzrá húá málúm ho, aur us par zard rúngṭe hon, to káhin use nápák kahe; ki yih bafá hai, sir yá ḍáṛhí kí bars hai. 31 Aur agar káhin us balá kí balá ko dekhe, ki chamṛe se dekhne men nahín guzrí, par us par siyáh bál nahín, to káhin us bafáwále ko sát din tak nazarband kare. 32 Aur sátwen din dekhe, agar bafá phailí na ho, aur us par zard bál na hon, aur balá dekhne men chamṛe se guzrí húí málúm na ho: 33 To us ke bál múnḍe jáwen, lekin bafá par ke munḍáe na jáwen; aur káhin us bafáwále ko aur sát din nazarband kare. 34 Phir sátwen roz káhin use dekhe, agar wuh balá jild par phailí na ho, aur na jild se dekhne men guzrí ho: to káhin use pák kahe; wuh apne kapṛe dhowe aur pák howe. 35 Aur agar us ke pák ṭhaharáne ke bád wuh bafá jild par bahut phail jáwe, 36 To káhin use dekhe, ki agar bafá jild par phailí hai: to káhin zard bál ko na ḍhúnḍhe, wuh nápák hai. 37 Par agar us ke dekhne men wuh bafá ṭhahar rahí ho, aur us par siyáh bál nikle hon, to wuh bafá changí húí, wuh pák hai, káhin use pák ṭhaharáwe. 38 Aur agar kisí mard yá aurat ke badan par chhíp yá safed dág ho, 39 Káhin dekhe, agar wuh dág safed siyáhí mail ho, to chhip hai, ki chamṛe men phailí hai, wuh pák hai. 40 Aur jis shaḳhs ke sir ke bál gir gae hon, wuh ganjá hai, wuh pák hai. 41 Aur jis shaḳhs ke sir ke bál munh ke hone se gir gae howen, wuh chandlá hai, wuh pák hai. 42 Agar us ganje sir yá

chandle par safed surkh dág ho, to yih bars hai, jo us ke ganje sir aur chandle sir par phailí húí hai. 43 So káhin use dekhe, agar us marz ká dág us ke ganje sir aur chandle sir par surkh safed ho, jaisá ki badan ke chamṛe meṉ bars dikhái detí hai: 44 To wuh ádmí koṛhí hai, nápák hai, káhin use bilkull nápák ṭhaharáwe, us ká bars us ke sir par hai. 45 Aur wuh abras jis ke badan meṉ balá hai, us ke kapṛe phaṛe jáweṉ, aur sir nangá kiyá jáwe; tab wuh apná munh chhipáwe, aur chillá chilláke kahe, Nápák! Nápák! 46 Jitne dinoṉ tak ki yih bímárí us ko rahe, wuh ganda rahegá, wuh nápák hai, wuh akelá rahá kare, us ká makán khaimagáh ke báhar rahe.

47 Aur wuh pairáhan jis meṉ bars ká sá dág ho, khwáh ún ká ho, khwáb kattán ká, 48 Aur us pairáhan ke táne meṉ ho, yá báne meṉ kattán ká ho yá ún ká, aur khwáh chamṛe par ho, khwáh kisí chíz par jo chamṛe kí ho; 49 Agar wuh dág sabz yá surkh ho, kapṛe meṉ ho yá chamṛe meṉ, táne meṉ, yá báne meṉ, yá kisí chamṛe ke bartan meṉ ho, yih dág bars ká hai, káhin ko dikháyá jáwe. 50 Káhin use dekhke sát din tak rahne de. 51 Aur sátweṉ din us dág ko dekhe, agar wuh dág kapṛe par ho, táne meṉ yá báne meṉ yá chamṛe par yá kisí chíz par jo chamṛe se baní húí hai, to yih dág bars ká sakht hai aur nápák hai. 52 So wuh us pairáhan ko, súf ká ho yá kattán ká, jis ke táne meṉ hai yá báne meṉ aur us chamṛe ke bartan ko jis meṉ balá hai, jalá de, ki yih sakht bars ká dág hai, wuh ág se jaláyá jáwe. 53 Aur jo káhin dekhe ki wuh dág jo pairáhan meṉ táne meṉ yá báne meṉ yá kisí chamṛe ke bartan meṉ hai, phailá nahíṉ: 54 To wuh hukm kare us chíz ko jo dágí hai ki dhoweṉ, aur phir use aur sát din tak rakh chhoṛe. 55 Phir wuh káhin bád dhone jab sát din guzar jáweṉ, us dág ko dekhe; agar us dág ne apná rang nahíṉ badlá aur na phailá hai, to wuh nápák hai, tú use ág meṉ jalá de, ki wuh kaṭáo hai, khwáh wárpár ho, khwáh úparwár. 56 Aur agar káhin nazar kare aur dekhe, ki dág dhone ke bád siyáhí máil húá, to wuh us pairáhan se aur chamṛe se táne se yá báne se dág bhar káṭ phenke. 57 Aur agar wuh dág pairáhan meṉ yá táne meṉ yá báne meṉ yá kisí chamṛe bartan meṉ phir ke namáyán ho: to yih phailnewálá hai; tú us dágí chíz ko ág se jalá de. 58 Aur agar dág us pairáhan se yá táne se yá báne se yá chamṛe ke bartan se, jise tú ne dhoyá hai, játá rahe, to wuh dobára dhoyá jáe, ki pák hojáegá. 59 Yih bars kí balá ká hukm hai, jo ún ke kapṛe meṉ ho, yá kattán ke táne meṉ yá báne meṉ yá kisí chamṛe ke bartan meṉ, ki wuh pák ṭharáyá jáwe, yá nápák.

XIV. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Abras ke liye jis din wuh pák kiyá jáwe, yih sharíat hai, ki use káhin pás láweṉ. 3 Aur káhin khaimagáh se báhar jáke dekhe, agar wuh abras bars kí balá se changá hogayá ho: 4 To káhin hukm kare, ki apne liye jo pák kiyá játá hai, do jítí pák chiṛíáṉ aur sant kí lakṛí, aur qirmiz, aur zúfá lewe. 5 Phir káhin hukm kare, ki ek un chiṛíoṉ meṉ se ek gilí zarf meṉ bahte húe pání par halál kí jáwe. 6 Aur us jítí chiṛíá ko sant kí lakṛí aur qirmiz, aur zúfá samet leke us chiṛíá ke lahú meṉ, jo bahte pání par zahh kí gaí hai, gota de: 7 Aur us par jo bars se pák kiyá játá hai, sát martaba chhiṛake, aur use pák ṭhaharáwe, aur jítí chiṛíá ko maidán kí

taraf uṛá dewe. 8 Aur wuh jo pák kiyá játá hai, apne kapṛe dhowe, aur sáre badan ke bál munḍáwe, aur pání meṉ gusl kare, táki pák ho; bád uske wuh ḳhaimagáh meṉ áwe, par sát din tak apne ḳhaime ke báhar hí sukúnat kare. 9 Aur sátweṉ roz apne sir ke sab bál, aur apní ḍáṛhí, aur apní bhoṉheṉ garaz apne sáre bál munḍáwe, aur apne kapṛe dhowe, aur apne badan bhí pání se dhowe, tab wuh pák hogá. 10 Aur áṭhweṉ din do beaib nar bare, aur ek máda bara ek sála beaib aur ek paimána maide meṉ se tín ushr tel miláke, aur ek paimána tel hadiya ke liye lewe. 11 Tab wuh káhin jo pák kartá hai, us shaḳhs ko jo pák kiyá játá hai, un chízoṉ samet, Ḳhudá'wand ke áge jamáat ke ḳhaime ke darwáze par házir kare. 12 Aur káhin ek nar bara, asám ke liye, us tel ke paimáne samet, nazdík láwe, aur unheṉ hiláwe. 13 Aur us bare ko us jagah par, jaháṉ ḳhatiyat aur chaṛháwá zabh kiyá játá hai, muqaddas maqám meṉ zabh kare: is liye ki ḳhatiyat ke mánind yih asám bhí káhin ká hai; yih niháyat muqaddas hai. 14 Aur káhin asám ká kuchh lahú leke us shaḳhs ke, jo pák kiyá játá hai, dahne kán kí lau par, aur dahne háth ke angúṭhe par, aur dahne páoṉ ke angúṭhe par lagáwe. 15 Aur káhin us paimáne tel meṉ se thoṛá leke us ke báyáṉ háth kí hathelí par ḍále: 16 Aur us tel meṉ jo us kí báyáṉ hathelí par hai, apní dahní unglí ḍubowe, aur Ḳhudá'wand ke áge sát martaba apne unglí se kuchh tel chhiṛake. 17 Aur us tel meṉ se, jo us kí hathelí par báqí hai, us shaḳhs ke dahne kán kí lau par, jo pák kiyá játá hai, aur us ke dahne háth ke angúṭhe par us ke dahne páoṉ ke angúṭhe par asám ke lahú par lagáwe. 18 Aur káhin báqí tel ko jo us kí hathelí par hai, us shaḳhs ke sir par jo pák kiyá játá hai ḍál de: aur káhin us ke liye Ḳhudá'wand ke áge kafára de. 19 Aur káhin ḳhatiyat guzráne, aur us ke liye jo nápákí se pák kiyá játá hai kafára de; bád us ke chaṛháwe ko zabh kare. 20 Aur káhin chaṛháwá aur hadiya mazbah par chaṛháwe: aur us ke liye kafára de, ki wuh pák ho jáegá.

21 Aur agar wuh miskíṉ ho, aur us ká háth us qadr ko na pahunche, to wuh asám kí bábat hiláne ke liye ek nar bara lewe, táki us ke liye kafára diye jáwe, aur ek ushr maide ká tel milá húá hadiya kí bábat, aur ek shísha tel, 22 Aur do qumríáṉ yá kabútar ke do bache us ke háth pahunchne ke muwáfiq lewe; un meṉ se ek ḳhatiyat howe, aur dúsrá chaṛháwá. 23 Aur wuh unheṉ áṭhweṉ din, apne pák hone ke wáste, jamáat ke ḳhaime ke darwáze par Ḳhudá'wand ke rúbarú káhin pás láwe. 24 Aur káhin asám ká bara aur wuh shísha tel ká lewe, aur wuh unheṉ Ḳhudá'wand ke áge hiláne kí qurbání ke liye hiláwe. 25 Phir wuh asám ke bare ko zabh kare, aur káhin asám ke ḳhún meṉ se kuchh leke us shaḳhs ke jo pák kiyá játá hai dahine kán kí lau par, aur dahine háth ke angúṭhe, aur dahine páoṉ ke angúṭhe par lagáwe. 26 Aur us tel meṉ se thoṛá sá us kí báyáṉ hathelí par ḍále. 27 Aur káhin us tel meṉ se jo us kí báyáṉ hathelí par hai, thoṛá sá apní dahiní unglí se Ḳhudá'wand ke áge sát bár chhiṛake. 28 Aur káhin us tel meṉ se jo us kí hathelí par hai, us shaḳhs ke jo pák kiyá játá hai dahine kán kí lau par, aur us ke dahine háth ke angúṭhe, aur us ke dahine páoṉ ke angúṭhe par asám ke lahú kí jagah par lagáwe. 29 Aur káhin báqí tel ko, jo us kí hathelí par hai, us shaḳhs ke sir par jo pák kiyá játá hai ḍále, aur us ke liye Ḳhudá'wand ke áge kafára de. 30 Phir wuh do qumríáṉ yá kabútar ke do bache, jo use muyassar howeṉ: 31 Ek to ḳhatiyat ke liye, aur dúsrá chaṛháwe ke liye hadiya

samet guzráne: aur káhin us shakhs ke liye jo pák kiyá játá hai KHUDA'WAND ke áge kafára dewe. 32 Us mabrús ke liye, jis ká háth na pahunchtá ho, us ke pák hone ke liye, yih hukm hai.

33 Phir KHUDA'WAND ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 34 Ki jab tum Kanán kí sarzamín men, jo main tumháre tassarruf men detá hún, dákhil ho, agar tumhárí zamín mamlúk men kisí ghar par bars kisí balá záhir ho; 35 To cháhiye ki us ghar ká málik jáke káhin ko khabar kare, aur kahe, Mujhe aisá málúm hotá hai, ki us ghar par kuchh bars sá hai: 36 Tab káhin hukm kare, ki we us ghar ko, peshtar us se ki káhin balá ko dekhne jáe, khálí karen, táki ghar ká sárá asbáb nápák na hojáe; bád us ke káhin dekhne jáe. 37 Aur us balá par nazar kare: agar balá us ghar kí díwáron par khúb sabz yá khúb surkh lakíren hon, aur dekhne men gahrí nazar áwen; 38 To káhin ghar se báhar nikalke ghar ke darwáze par khare hokar ghar ko sát din tak band kar rakhe. 39 Aur sátwen din áke phir nazar kare, agar wuh balá ghar kí díwáron par phail gaí ho: 40 To káhin hukm de, ki un patharon ko jin men balá hai nikál dálen, aur shahr ke báhar nápák jagah par phenk den. 41 Phir wuh us ghar ko andar se cháron taraf khurachwáe, aur we us khák ko jo khurachí gaí shahr ke báhar nápák jagah par phenk den. 42 Aur we aur pathar leke un patharon kí jagah paiwasta karen; aur wuh dúsrí mittí lekar ghar ko lípe. 43 Aur agar wuh balá, bád us ke ki us ke pathar nikále gae, aur wuh ghar khurachá gayá, aur us par kahgil kí gaí, phirke namúd ho áwe; 44 To káhin áwe aur dekhe, agar wuh balá ghar par phail gaí ho, to wuh us ghar kí sakht bars hai: wuh nápák hai. 45 Tab wuh us ghar ko, aur us ke patharon ko, aur us kí lakríon ko, aur us kí sab mittí ko giráde; aur wuh unhen shahr ke báhar nápák jagah par le jáwe. 46 Us ke siwá agar koí us ghar ke muqaffal hone ke dinon men us ghar ke bích dákhil hogá, to wuh shám tak nápák rahegá 47 Aur jo koí us ghar men soe, to apne kapre dhowe; aur jo koí us ghar men kuchh kháwe, to apne kapre dhowe.

48 Aur agar wuh káhin, bád us ke ki us par kahgil kí gaí, us ghar men áwe, aur dekhe ki wuh balá ghar par nahín phailí, to wuh us ghar ko pák thaharáwe, kyúnki wuh balá changí hogaí. 49 Tab us ghar kí pákí ke liye do chiríán, aur sant kí lakrí, aur qirmiz, aur zúfá lewe. 50 Aur un chaṛíon men se ek ko ek mittí ke baon men bahte húe pání par zabh kare. 51 Phir wuh sant kí lakrí, aur zúfá, aur qirmiz, aur us jítí chiríá ko leke us zabh kí húí chiríá ke lahú men, aur us bahte húe pání men gota de, aur sát dafa us ghar par chhirake. 52 Aur chiríá ke lahú, aur bahte húe pání, aur jítí chiríá, aur sant kí lakrí, aur zúfá, aur qirmiz se us ghar ko pák kare. 53 Aur us jítí chiríá ko shahr ke báhar maidán kí taraf chhor de, aur us ghar ke liye kafára de, ki wuh pák hojáegá. 54 Har qism bars kí balá ke, aur chhip ke liye, 55 Aur posháк aur ghar ke bars ke liye, 56 Aur waram, aur chhalke, aur safed dág ke liye yih hukm hai; 57 Táki we nápák aur pák thaharáne ke din yih hukm amal men láwen.

XV. BA'B.

1 Phir KHUDA'WAND ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel se khitáb karo, aur un ko kaho, Agar kisí shakhs ko jiryán ká maraz ho, to

wuh jiryán ke sabab se nápák hai. 3 Aur jiryán ke waqt us kí nápákí yún hogí; kyá us ke badan se jiryán járí ho, kyá us ká badan se band ho, wuh nápák hai. 4 Jo shakhs jise jiryán hai, jis bistar par soegá, wuh bistar nápák hogá, aur jo bartan jis par wuh baiṭh gayá, nápák hogá. 5 Aur jo koí us ke bistar ko chhúe apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá. 6 Aur jo koí us bartan par, jis par jiryánwálá baiṭhá ho, baiṭhá, apne kapṛe dhowe, aur pání men nahával, aur shám tak nápák rahegá. 7 Aur jo koí us ke badan ko jise jiryán hai chhúwe; to wuh apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá. 8 Aur agar wuh jise jiryán hai kisí shakhs par jo pák hai thúk de; to wuh shakhs aqne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá. 9 Aur wuh sab chíz jis par wuh jiryánwálá sawár ho, nápák hogí. 10 Aur jo koí us chíz ko jo us jiryánewále ke níche hai chhúe, shám tak nápák rahegá: aur jo koí un chízen ko uṭháwe, wuh apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá. 11 Aur wuh jis ko yih shakhs jise jiryán hai bin háth dhoe chhúe, apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá. 12 Aur miṭṭí ká wuh básan jis ko jiryánewálá chhúwe toṛá jáe; aur agar básan chobí ho, to pání se dhoyá jáwe. 13 Aur jab wuh jise jiryán ká maraz hai changá hojáe, to wuh sát din apne pák hone ke liye gine, tab wuh apne kapṛe dhowe, aur apná badan bahte húe pání se dhowe: tab wuh pák hogá. 14 Aur áṭhwen din do qumríán yá kabútar ke do bache leke, Khudá'wand ke huzúr jamáat ke khaime ke darwáze par káhin pás láwe, aur unhen káhin ke hawále kare. 15 Aur káhin unhen guzrán de, ek khatiyat ke liye, aur dúsrá chaṛháwe ke liye: aur káhin us jiryánwále kí bábat us ke liye Khudá'wand ke áge kafára de. 16 Aur jab koí shakhs munazzil ho, to wuh apná sárá badan pání se dhowe, aur shám tak nápák rahegá. 17 Aur jis kapṛe yá chamṛe par nufta lag jáe, wuh kapṛá yá chamṛá pání se dhoyá jáwe, aur shám tak nápák rahegá. 18 Aur jab mard aurat ke sáth jimá kare, aur munazzil ho, to we donon pání se gusl karen, aur shám tak nápák rahenge. 19 Jo aurat haiz ho, wuh sát din judá kí jáe; jo koí use chhúegá, shám tak najis rahegá. 20 Aur wuh sab chíz, jis par wuh apní judáí ke aiyám men sowe, nápák hai; aur harek chíz jis par wuh baiṭhe nápák hai. 21 Aur jo koí us ke bistar ho chhúe, apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá. 22 Aur jo koí kisí bartan ko jis par wuh baiṭhí ho chhúe, apne kapṛe dhowe, aur pání se nahávve, aur shám tak nápák rahegá. 23 Aur agar koí chíz us ke bistar par, yá aur kisí par ho, jis par wuh baiṭhí húí hai, aur us waqt koí us chíz ko chhúwe, to wuh shám tak nápák rahegá. 24 Aur agar mard us ke sáth sotá hai, aur us ká najas us par hotá hai, to wuh sát din tak nápák rahegá; aur harek bistar jis par wuh mard soegá, nápák hogá. 25 Aur agar aurat apne muatád aiyám se áge píchhe haiz ho, yá us ká khún aiyám i máhúd ke guzar jáne par bhí járí rahe; to us ke aiyám jiryán ká hukm us ke aiyám haiz ká sá hogá: wuh nápák hai. 26 Aur jab tak us ká lahú chalá játá hai, jis bistar par wuh soegí, aur jis chíz par wuh baiṭhegí, wuh chíz jis tarah us ke aiyám i haiz men nápák thí, ab bhí nápák hogí. 27 Aur jo koí un chízon ko chhúegá, nápák hogá; apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá. 28 Aur jab wuh apne jiryán se pák howe, to sát din gine; bád us ke wuh pák hogí. 29 Aur áṭhwen din cháhiye ki wuh do qumríán yá kabútar ke do bache leke jamáat

ke khaime ke darwáze par káhin pás áwe. 30 Aur káhin ek khatiyat ke liye, aur ek charháwe ke liye guzrán de; aur káhin us ke jiryán kí nápák ke liye KHUDA'-WAND ke áge us ke liye kafára de. 31 Tum baní Isráel ko un kí najásat se yún parhez karwáo, táki we apní najásaton men halák na howen, jab mere maskan ko, jo un ke darmiyán hai, nápák karen. 32 Us ke liye jise jiryán ká maraz ho, aur us ke liye jo munazzil hone se nápák ho, 33 Aur us ke liye jo háiz ho, aur us mard aur aurat ke liye jise jiryán ká maraz ho, aur us mard ke liye jo háiz aurat ke sáth ham khwáb ho, yih hukm hai.

XVI. BA'B.

1 Phir KHUDA'WAND ne bád us ke ki Hárún ke do bete KHUDA'WAND ke nazdík áe aur mar gae, 2 Músá ko khitáb karke farmáyá, ki Apne bháí Hárún ko yih kah, ki Har waqt quds men parde ke andar kafáre ke sarposh ke pás, jo ahdnáme ke sandúq par hai, na áyá kare, táki mar na jáwe: is liye ki main badlí men kafáre ke sarposh par dikháí dúngá. 3 Aur Hárún quds men yún áwe; ki khatiyat ke liye ek bachhrá, aur charháwe ke liye ek mendhá láwe. 4 Aur kattání muqaddas pairáhan pahine, aur us ke badan men kattání páejáma ho, aur kattání patke se us kí kamarbandhí ho, aur apne sir par kattání amáma rakhe: ye muqaddas kapre hain; aur wuh apná badan pání se dhowe, aur unhen pahin le. 5 Aur baní Isráel kí jamáat se bakrí ke do bache khatiyat ke liye, aur ek mendhá charháwe ke liye lewe.

6 Aur Hárún us bachhre ko, jo khatiyat ke liye us kí taraf se hai, nazdík láwe, aur apne liye aur apne ghar ke liye kafára de. 7 Phir un donon buzgálon ko leke jamáat ke khaime ke darwáze par KHUDA'WAND ke áge házir kare. 8 Aur Hárún un donon buzgálon par qura dále; ek qura KHUDA'WAND ke liye, aur dúsrá azl ke liye. 9 Aur Hárún us buzgále ko, jis par KHUDA'WAND ke nám ká qura pare, láwe, aur use khatiyat ke liye zabh kare. 10 Par wuh jis par azl ká qura pare, KHUDA'WAND ke áge jítá házir kare, táki us se kafára diyá jáwe, aur azl ke liye bayábán men chhor de.

11 Phir Hárún us bachhre ko, jo khatiyat ke liye us kí taraf se hai, láke, apne liye, aur apne ghar ke liye kafára de; aur us bachhre ko, jo uskí taraf se khatiyat hai, zabh kare. 12 Aur wuh ek údsoz us ág ke angáron se, jo KHUDA'WAND ke áge mazbah par hai, aur ek muthí bakhúr ke kate húe masálih se bhar le, aur parde ke andar láwe. 13 Aur us bakhúr ko KHUDA'WAND ke huzúr ág men dál de, táki bakhúr ká dhúán kafáre ke sarposh ko, jo ahdnáma ke sandúq par hai, chhipáwe, ki wuh halák na ho. 14 Phir wuh us bachhre ká lahú leke apní unglí se kafáre ke sarposh par mashriq kí jánib ko chhirake; aur kafáre ke sarposh ke áge bhí lahú apní unglí se sát martaba chhirake. 15 Phir wuh us buzgála ko, jo jamáat kí taraf se khatiyat hai, zabh kare, aur uske lahú ko parde ke andar láke, jaisá us ne bachhre ke khún ke sáth kiyá thá, waisáhí kare, aur us kafáre ke sarposh ke úpar unke sámhne chhirake. 16 Aur maqdis kí bábat baní Isráel kí nápákíon ke liye, aur un ke gunáhon aur sárí khatáon ke liye kafára de; aur wuh jamáat ke khaime ke liye bhí, jo un ke sáth un kí najásaton rahtá hai, aisáhí kare. 17 Aur jab wuh jamáat ke khaime men jáwe, táki maqdis men kafára de, to jab

tak ki wuh báhar na áwe, aur apne liye aur apne gharáne ke liye, aur baní Isráel kí sárí jamáat ke liye kafára na de, waháṉ koí na jáwe. 18 Phir wuh nikalke us kí bábat kafára de; aur us bachhṛe aur us buzgále ke lahú meṉ se leke mazbah ke síngoṉ par áspás ḍále. 19 Aur apní unglí se us par sát martaba lahú chhiṛake, aur use baní Isráel kí najásatoṉ se táhir aur muqaddas kare.

20 Aur jab wuh maqdis, aur jamáat ke ḳhaime, aur mazbah ke liye kafára de chuke, to us jíte buzgále ko láwe. 21 Aur Hárún apne donoṉ háth us jíte buzgále ke sir par rakhe, aur baní Isráel kí sárí badkáríoṉ, aur un ke sáre gunáhoṉ, aur ḳhatáoṉ ká iqrár karke un ko us buzgále ke sir par dhare, aur use kisí shaḳhs ke háth, jo us ke liye muaiyan ho, bayábán ko bhejwá de. 22 Ki wuh buzgála unkí sárí badkáríáṉ apne úpar uṭháke wairáne meṉ le jáegá: aur wuh us buzgále ko bayábán meṉ chhoṛ de.

23 Phir Hárún jamáat ke ḳhaime meṉ dáḳhil hoke un kattán ke kapṛoṉ ko, jo us ne maqdis meṉ jáne ko waqt pahine the, utáre, aur unko waháṉ rakh de. 24 Phir pák maqám meṉ apná badan pání se dhowe, aur apne kapṛe pahin ke báhar áwe, aur apná chaṛháwá aur jamáat ká chaṛháwá guzráne, aur apne liye aur jamáat ke liye kafára de. 25 Aur ḳhatiyat kí charbí mazbah par jaláwe.

26 Aur wuh jis ne azl ke liye buzgála chhoṛ diyá apne kapṛe dhowe, aur pání se naháwe; bád us ke ḳhaimagáh meṉ dáḳhil ho. 27 Aur ḳhatiyat ke bachhṛe ko aur ḳhatiyat ke buzgále ḳo jin ká lahú maqdis meṉ kafára ke liye dáḳhil kiyá gayá, ḳhaimagáh se báhar lejáweṉ; aur unkí kháleṉ, aur un ká gosht, aur sirgíṉ ág meṉ jalá deweṉ. 28 Aur wuh jis ne unheṉ jaláyá apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare; bád us ke ḳhaimagáh meṉ dáḳhil howe.

29 Aur yih tumháre liye rasm i daimí hogí, ki sátweṉ mahíne kí daswíṉ táríḳh tum meṉ se harek, ḳhwáh wuh tumhárá mutwattin ho, ḳhwáh pardesí jis kí búdobásh tum meṉ hai, apní ján ko dukh de, aur kisí tarah kám na kare: 30 Kyúnki us roz tumháre wáste tumhárí pákí ke liye kafára diyá jáegá, táki tum apne sáre gunáhoṉ se Ḳhudá'wand ke áge pák hojáo. 31 Yih tumháre liye sabt ráhat ká hogá: tum us din apní ján ko dukh díjiyo; yih tumháre liye hamesha ko rasm hogí. 32 Aur wuh káhin jo mamsúh kiyá jáe, aur muqarrar kiyá jáe, ki apne báp kí jagah kahánat kí ḳhidmat kare, kafára dewe, aur kattání kapṛe jo muqaddas haiṉ pahine. 33 Aur wuh maqdis ke liye, aur jamáat ke ḳhaime ke liye, aur mazbah ke liye, aur káhinoṉ ke liye kafára dewe. 34 Aur yih tumháre liye rasm i abadí hai, ki tum baní Isráel ke liye, un ke sab gunáhoṉ kí bábat, sál meṉ ek dafa kafára do. Chunánchi us ke jaisá Ḳhudá'wand se Músá se farmáyá, waisáhí kiyá.

XVII. BAB.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún ko, aur us ke beṭoṉ, aur sáre baní Isráel ko ḳhitáb kar, aur un ko kah, ki Ḳhudá'wand ne mujhe yih hukm kiyá hai, 3 Ki Jo shaḳhs baní Isráel meṉ se bail, yá bara, yá buzgála ḳhaimagáh meṉ yá ḳhaimagáh se báhar zabh kare, 4 Aur jamáat ke ḳhaime ke darwáze par, Ḳhudá'wand ke maskan ke áge, qurbání guzránne ke liye na láwe, us shaḳhs par ḳhún kí tuhmat hogí, ki us ne ḳhún baháyá, aur wuh shaḳhs apní guroh se kaṭ jáegá: 5 Yih is liye hai, ki baní Isráel apní qurbáníáṉ, jinheṉ

we maidán men zabh karte hain, Khudáwand ke huzúr jamáat ke khaime ke darwáze par káhin pás láwen, aur unhen Khudáwand ke huzúr salámíon ke zabíh guzránen. 6 Aur káhin wuh lahú jamáat ke khaime ke darwáze par, Khudáwand ko mazbah par chhirake, aur charbí ko sungháwe, táki Khudáwand ke liye khushnúdí kí bú ho. 7 Aur áge ko shayátín ke liye, jin ke píchhe we zinákár thaharte hain, na guzránen. Un ke liye qarnon men yih hamesha ke liye rasam hogí.

8 Aur tú unhen kah, ki Jo koí Isráel ke gharáne ká, yá musáfir jo un men búdobásh kartá hai, charháwá yá zabíh guzráne, 9 Aur use jamáat ke khaime ke darwáze par, táki use Khudáwand ke liye charháne ko na láwe, wuh shakhs apní jamáat men se kat jáegá. 10 Aur baní Isráel men se jo shakhs, khwáh Isráel ke gharáne ká ho, khwáh musáfir jis kí búdobásh un men ho, kisí khún ko kháwe; to main us khúnkhánewále par apná gazab názil karúngá, aur use us kí jamáat men se kát dúngá. 11 Kyúnki badan kí hayát lahú men hai; so main ne mazbah par tum ko diyá hai, ki tumhárí jánon ke liye kafára de: kyúnki wuh, jo kisí ján ke liye kafára detá hai, so lahú hai. 12 Isí liye main ne baní Isráel ko kahá, ki Tum men se koí khún na kháwe, aur koí musáfir jis kí búdobásh tum men hai, lahú na kháwe. 13 Aur baní Isráel men se, yá musáfiron men se jin kí búdobásh tum men hai, jo shakhs shikár kare, aur koí charinda yá parinda jo kháne men átá hai pakre; wuh us ká lahú bitáwe, aur use mittí se chhipáwe. 14 Kyúnki yih harek badan kí ján hai; is ká lahú ján kí jagah hai: is liye main ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Kisí gosht ká lahú mat kháo: ki har jándár kí zindagání us ká lahú hai; jo koí use kháegá, kat jáegá. 15 Aur jo koí kisí haiwán ko, jo azkhud margayá ho, yá use darinde ne torá ho, kháwe, to wuh shakhs, khwáh tumhárá muttawattin ho, khwáh musáfir, wuh apne kapre dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá; tab wuh pák hogá. 16 Par agar wuh na dhowe, aur na gusl kare, to wuh apná gunáh áp utháwegá.

XVIII. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel se khitáb kar, aur unhen kah, ki Main Khudáwand tumhárá Khudá hún. 3 Tum Misr kí zamín ke se kám, jis men tum rahte the, na kíjiyo, aur tum zamín i Kanán ke se kám, jahán main tumhen lejátá hún, mat kíjiyo, aur tum un kí rasmon par na chaliyo. 4 Tum mere hukmon par chalo, aur merí rasmon ko hifz karo, aur us par amal karo: ki main Khudáwand tumhárá Khudá hún. 5 So tum merí rasmon aur mere hukmon par amal karo; ki jo koí un par amal kare, to wuh un se hayát páwegá: main Khudáwand hún.

6 Tum men se koí apne qaríb kí barahnagí záhir karne ke nazdík na howe: ki main Khudáwand hún. 7 Tú apne báp kí barahnagí, aur apní má kí barahnagí zinhár záhir na kar; ki wuh terí má hai: tú us kí barahnagí záhir na kar. 8 Tú apne báp kí jorú kí barahnagí záhir na kar; ki wuh tere báp kí barahnagí hai. 9 Tú apní bahin kí barahnagí, aur apne báp kí betí, aur apní má kí betí kí barahnagí, khwáh wuh ghar men paidá húí ho, khwáh aur kahín, zinhár záhir mat kar. 10 Tú apne bete kí betí, aur apní betí kí betí kí barábnagí záhir mat kar; ki un kí baran-

agí tere kí barahnagí hai. 11 Tere báp kí jorú kí beṭí, jo tere báp ke nutfe se hai, terí bahin hai, tú us kí barahnagí záhir mat kar. 12 Tú apne báp kí bahin kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere báp kí rishtedár hai. 13 Apní má kí bahin kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh terí má kí rishtedár hai. 14 Tú apne báp ke bháí kí barahnagí záhir mat kar; tú us kí jorú ke nazdík mat já: wuh terí chachí hai. 15 Tú apní bahú kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere beṭe kí jorú hai: tú us kí barahnagí záhir mat kar. 16 Tú apne bháí kí jorú kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere bháí kí barahnagí. 17 Tú kisí aurat kí barahnagí us kí beṭí samet záhir mat kar, aur tú us aurat kí beṭí kí beṭí, aur us ke beṭe kí beṭí mat le, táki us kí barahnagí khole; ki wuh us kí rishtedár hai: ki yih baṛí behayáí hai. 18 Aur tú kisí aurat ko us kí bahin samet mat le, táki us kí bhí barahnagí záhir kare, pahilí ke jíte jí, ki yih us ká jaláná hai.

19 Aur wuh aurat jo kapṛoṉ se ho, jabtak pák na hole, us kí barahnagí kholne ko us ke nazdík mat já. 20 Aur tú apne hamsáe kí jorú ke sáth mubásharat mat kar, táki use nápák kare. 21 Tú apne farzandoṉ meṉ se kisí ko Málik kí nazar ág meṉ mat guzrán, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke nám ko nápák na kar: maiṉ Ḳhudáwand húṉ. 22 Tú mard ke sáth, jis tarah aurat ke sáth sotá hai, mat so: yih makrúh hai. 23 Tú kisí haiwán se jimáa mat kar, táki us se nápák ho; aur na koí aurat kisí haiwán ke áge já khaṛí ho, ki us se jimáa karwáe; ki yih aundhí bát hai.

24 Tum un chízoṉ meṉ áp ko kisíse álúdah mat karo: ki un sab kámoṉ se qaumeṉ, jinheṉ maiṉ tumháre áge hánktá húṉ, nápák hotí haiṉ. 25 Aur zamín nápák hotí hai; ki us kí badkárí kí mutálaba us se karúngí, aur zamín unheṉ jo us meṉ baste haiṉ qai kar ḍálegí. 26 Pas tum áp merí sharíatoṉ aur mere hukmoṉ ko hifz karo, aur un karáhatoṉ meṉ se kisí ko koí na kare, ḳhwáh tumhárá mutwattin ho, ḳhwáh ajnabí tum meṉ rahnewálá; 27 Kyúnki zamín ke báshindoṉ ne jo tum se áge the, ye sab karáhatoṉ ke kám kíe, aur zamín nápák hogaí; 28 Táki zamín tumhárí nápákí se tumheṉ bhí ugal na de, jis tarah us ne un qaumeṉ ko, jo tum se áge thíṉ, ugal diyá. 29 Ki jo koí un karáhatoṉ meṉ se kuchh karegá, to we karnewále apní qaum meṉ se kaṭ jáenge. 30 So tum merí sharíat ko hifz karo, aur un mustakrih fialoṉ meṉ se, jo tum se áge kíe gae, koí kám na karo, aur apne taiṉ un se ganda na karo: maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṉ.

XIX. BAB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ke sáre majma ko kah, aur unheṉ farmá, ki Tum muqaddas ho; ki maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá quddús húṉ.

3 Tum apne apne má báp se ḍarte raho, aur mere sabtoṉ ko talaf na karo: maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṉ.

4 Tum butoṉ kí taraf rujú mat ho, aur na apne liye ḍhále húe mábúdoṉ ko banáo: maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṉ.

5 Aur agar tum salámí ká zabíh Ḳhudáwand ke liye zabh karo, to tum use apní razá ke liye zabh karo. 6 Yih cháhiye ki jis din tum zabh karo, usí din yá dúsre din kháí jáwe. aur agar tísre roz tak kuchh bachí rahe, to ág meṉ jalá diyá

jáwe. 7 Aur agar wuh zara bhí tísre din kháyá jáwe, to karáhiyat hogí; wuh námaqbúl ho jáegá. 8 So jo koí use kháegá, us ká gunáh usí par hai, kyúnki us ne Ḳhudá'wand kí pákíza chíz ko najis kiyá; so wuh insán apní qaum se kaṭ jáegá.

9 Aur jab tú apná khet káṭe, to khet ko chár taraf se sab ká sab mat káṭ le, aur na apne khet kí ḳhosha chíní kar. 10 Aur tú jab apne angúron ke ḳhoshe chune, to jo zamín par gir paṛín, un ko mat uṭhá, aur apne angúron ká ek ek dána toṛ na le; cháhiye ki miskínon aur garíbon ke liye un ko chhoṛ de: main Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá hún.

11 Tum chorí na karo, na jhúṭhá muamala karo; ek dúsre se jhúṭh mat bolo.

12 Aur tum merá nám leke jhúṭhí qasam na kháo; tú apne Ḳhudá ke nám ko ná pák mat kar: main Ḳhudá'wand hún. 13 Tú apne hamsáe par zulm na kar, na us se kuchh chhín le: mazdúr kí mazdúrí cháhiye ki sárí rát subh tak tere pás na rah jáe.

14 Tú bahre ko gálí na de; tú wuh chíz jis se ṭhokar lage andhe ke áge mat rakh, aur apne Ḳhudá se ḍartá rah: main Ḳhudá'wand hún.

15 Tum hukúmat men beinsáfí na karo; tú miskín kí miskíní par nazar na kar, aur buzurg ko buzurgí ke liye izzat mat de, balki insáf se apne bháí kí hukúmat kar. 16 Tú aib jáíon ke mánind apní qaum men áyá jáyá na kar, aur apne bháí ke ḳhún par kamar na bándh: main Ḳhudá'wand hún.

17 Tú apne bháí se bugz apne dil men na rakh: tú apne bháí ko nasíhat kar, táki tú us ke sabab ḳhatákár na ṭhahare. 18 Tú apne abná i jins se intiqám mat le, aur na un kí taraf se kína rakh, balki tú apne bháí ko apní mánind piyár kar: main Ḳhudá'wand hún.

19 Tum merí sharíaton kí muláfazat karo. Tú apne bahímon ko muḳhtalif jenson se lagne mat de. Tú apne khet men kisí tarah ke bíj mile húe mat bo: aur pairáhan, jo kattán aur súf se miláke biná gayá ho, mat pahin. 20 Jo koí us aurat se, jo kaníz aur kisí shaḳhs kí mangítar hai, aur na fidiya dí gaí hai, aur na ázád kí gaí hai, hambistar ho, un ko koṛá márá jáwe: we márḍále na jáwen, is liye ki wuh aurat ázád na thí. 21 So wuh Ḳhudá'wand ke liye apná asám jamáat ke ḳhaime ke darwáze par, yáne ek menḍhá asám ke liye láwe. 22 Aur káhin us asám ke menḍhe par, us ḳhatá ke liye jo us ne kí, Ḳhudá'wand ke áge kafára de; tab wuh ḳhatá jo us ne kí hai, baḳhshí jáegí.

23 Aur jab tum us mulk men áo, aur har náo ke mewadár daraḳht lagáo, ṭo tum un ká mewa na teṛo, aur apne úpar tín baras tak harám karo; wuh mewa na kháyá jáwe. 24 Aur chauthe sál us ke sáre mewe shukarguzárí ke sáth Ḳhudá'wand ke liye muqaddas honge. 25 Aur pánchwen sál tum us ká mewa kháo, aur us ká sab hásil apne liye jama karo: main Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá hún.

26 Tum lahú ke sáth kuchh mat kháo; aur badfálí aur nekfálí na karo. 27 Tum apne siron ke goshe mat munḍo, aur na tú apní ḍáṛhí ke konon ko dúr kar. 28 Tum kisí ke marne se apne badanon ko na chíro, aur apne úpar godne se nishán na do: main Ḳhudá'wand hún.

29 Tú apní beṭí ko behurmat na kar, ki use harámkárí ko sompe, tá na howe ki zamín harám kárí aur badkárí se mámúr ho jáwe. 30 Tum mere sabton kí muháfazat karo, aur mere maqdis se ḍaro: main Ḳhuea'wand hún.

31 Aur tum bhánmatí aur jádúgaron par iltifát na karo, aur un ke tálib na ho, ki un ke sabab se nápák ho jáoge : main Khuda'wand tumhárá Khudá hún.

32 Tú us ke liye jis ká sir safed ho uṭh khaṛá ho, aur búṛhe mard ko izzat de, aur apne Khudá se ḍar : main Khuda'wand hún.

33 Agar koí musáfir terí zamín par tere sáth sukúnat kare, tú us ko mat satá. 34 Balki musáfir ko jo tumháre sáth rahtá hai aisá jáno, jaise wuh tum men paidá húá hai; aur use aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai; is liye ki tum Misr kí zamín men pardesí the: main Khuda'wand tumhárá Khudá hún.

35 Tum insáf karne men, paimáísh karne men, taulne men, nápne men beinsáfí na karo. 36 Cháhiye ki tumhárí púrí tarázú, púre paimáne, púrí dasseríán hon : main Khuda'wand tumhárá Khudá hún, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá. 37 So tum merí sharíaton, aur merí sárí adálaton kí muháfazat karo, aur un par amal karo : main Khuda'wand hún.

XX. BAB.

1 Phir Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ab tú baní Isráel men se, yá un musáfiron men se, jin kí un men búdobásh hai, apní aulád men kisí ko Málik kí nazar karegá, wuh márḍálá jáegá, us zamín ke báshinde us par pathráo karen. 3 Aur main us shakhs par apná qahr názil karúngá, aur use uskí jamáat men se káṭ dúngá; is liye ki us ne apní aulád men se kisí ko Málik ko diyá, ki mere maqdis ko nápák, aur mere nám pák ko behurmat kare. 4 Aur agar us zamín ke rahnewále us shakhs se, jab ki us ne apní aulád men se kisí ko Málik ko nazar kiyá chashmposhí karen, aur use qatl na karen, 5 To main us shakhs par, aur us ke gharáne par qahr názil karúngá, aur us ko un sab samet jo uskí pairawí men ziná karte hain, ki Málik kí pairawí men zinákár ṭhaharen, unkí qaum men se káṭ ḍálúngá. 6 Aur us insán par, jo bhánmatí aur jádúgaron par iltifát kartá hai, táki unkí tarah ziná kare, main us insán par apná gazab názil karúngá, aur use uskí qaum men se káṭ ḍálúngá. 7 Pas áp ko pákíza karo, aur muqaddas ho; ki main Khuda'wand tumhárá Khudá hún. 8 Aur tum merí sharíaton ko hifz karo, aur un par amal karo : main Khuda'wand hún, jo tumhen muqaddas kartá hún. 9 Aur jo koí apne báp yá apní má par lán kare, már ḍálá jáegá : us ne apne báp yá apní má par lánat kí hai; us ká khún usí par hai.

10 Aur wuh shakhs jo dúsre kí jorú ke sáth, yá apne hamsáe kí jorú se ziná kare, wuh ziná karnewálá aur ziná karnewálí donon qatl kíe jáwen. 11 Aur jo shakhs ki apne báp kí jorú se hambistar ho, us ne apne báp kí barahnagí kholí: we donon qatl kíe jáwen; un ká khún unhín par hai. 12 Aur wuh shakhs jo apní bahú se rahe, we donon qatl kíe jáwen: unhon ne aundhí bát kí hai; un ká khún unhín par hai. 13 Aur agar koí mard ke sáth sowe, jaise aurat ke sáth sotá hai, un donon ne makrúh kám kiyá : we qatl kíe jáwen; un ká khún unhín par hai. 14 Aur agar koí jorú ko, aur us kí má ko bhí rakhe, yih behayáí hai: we tínon ke tínon jaláe jáwen, táki tumháre darmiyán behayáí na rahe. 15 Aur agar koí mard chaupáe se lage, wuh qatl kiyá jáwe; aur tum us chaupáe ko bhí márḍálo. 16 Aur agar aurat bahíme ke pás jáwe, aur us ke níche paṛ jáe, to us aurat aur bahíme ko márḍál; we ján se máre jáwen; un ká khún unhín par hai. 17 Aur

agar koí mard apní bahin ko, yá apne báp kí beṭí, yá apní má kí beṭí ko lewe, aur báham ek ek kí barahnagí dekhen, yih niháyat burá kám hai; we donon apní qaum ke áge qatl kíe jáwen, ki us ne apní bahin kí barahnagí záhir kí; wuh apná gunáh uṭháwegá. 18 Aur agar mard us aurat se jo háíz hai ham bistar ho, aur us kí barahnagí záhir kare, to us ne us ká chashma kholá hai, aur us ne apne lahú ká chashma khulwáyá: so we donon apní apní qaum men se kaṭ jáwenge. 19 Aur tú apní khálá aur apní phúphí kí barahnagí záhir mat kar; ki jis ne aisá kiyá us ne apne qaríb kí barahnagí záhir kí: aur we gunáh ko uṭháwenge. 20 Aur agar koí apní chachí se hambistar ho, to us ne apne chachá kí barahnagí záhir kí: we apne apne gunáh ko uṭháwenge; we láwalad marenge 21 Aur jo shakhs apne bháí kí jorú ko lewe, to yih qabíh hai; us ne apne bháí kí barahnagí záhir kí: we láwalad honge.

22 So tum merí sab rasmon kí, aur merí sab sharíaton kí muháfazat karo, aur un par amal karo; táki wuh zamín jis men main tumhen lejátá hún, ki sukúnat karo, tum ko ugal na de. 23 Tum un qaumon ke dastúron par, jinhen main tumháre áge hánktá hún, mat chalo; kyúnki unhon ne aisehí sab amal kíe, isí liye main ne un se nafrat kí. 24 Main ne tumhen kahá, ki Tum un kí zamín ke wáris hoge, aur main us par tum ko qábiz kardúngá, ki tum us ke wáris ho, wuh zamín jis par dúdh aur shahd bah rahá hai: main Khudáwand tumhárá Khudá hún, ki tumhen khilqat men se chún liyá hai. 25 So tum pák aur nápák chaupáíon men, aur nápák aur pák parindon men faraq karo: aur tum charindon aur parindon aur kisí qism kí chíz ke sabab se, jo zamín par rengtí hai, jin ko main ne tumháre liye nápák kiyá hai, apne tain nápák na karo. 26 Aur tum mere muqaddas log hojáo, ki main Khudáwand quddús hún, aur main ne tumhen khilqat men se chun liyá hai, táki tum mere ho. 27 Aur jo mard yá aurat, bhánmatí yá jádúgar ho, to donon qatl kíe jáwen: cháhiye ki tum un par pathráo karo; un ká khún unhín par howe.

XXI. BAB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, Káhinon ko jo baní Hárún hain farmá, aur unhen kah, ki Koí is sabab se, ki us kí guroh men koí mar jáwe, nápák na bane: 2 Magar us ke liye jo us se nazdík kí qarábat rakhtá ho, jaise apní má ke liye, apne báp ke liye, apne beṭe, apní beṭí, apne bháí ke liye, 3 Aur apní kúárí bahin ke liye jo us ke sáth hai, aur hanoz mard se wáqif nahín húí; wuh us ke liye nápák ban saktá hai. 4 Koí shakhs apne logon ke darmiyán apne ko álúdah na kare, aisá ki nápák hojáe. 5 We apne siron ke bál na munḍáwen, aur apní ḍárhíon ke kone na munḍíwen, aur apne badanon par pachhne na kháwen. 6 We apne Khudá ke liye muqaddas bane rahen, aur apne apne Khudá ke ism ko behurmat na karen: ki we Khudáwand ke hom apne Khudá ke laham guzránte hain; so muqaddas honge. 7 We us ranḍí ko, jo fáhisha yá behurmat hai, jorú na karen, aur na us ranḍí ko jise us ke shauhar ne taláq dí ho: kyúnki we apne Khudá ke liye muqaddas hain. 8 Pas tú use muqaddas jániyo; ki wuh tere Khudá ká khána guzrántá hai: wuh tere áge muqaddas howe; ki main Khudáwand tumhen muqaddas karnewálá quddús hún. 9 Aur agar kisí káhin kí beṭí

fáhisha banke áp ko behurmat kare, wuh apne báp ko zalíl kartí hai: use ág men jalá dewen.

10 Aur wuh jo apne bháíon men sardár káhin hai, jis ke sir masah ká raugan ḍálá gayá, aur jo muqaddas kiyá gayá, táki kapṛe pahine, apná sir nangá na kare aur apne kapṛe na pháṛe. 11 Wuh kisí murde ke pás na jáwe, aur na apne báp, aur na ápní má ke liye áp ko nápák banáwe. 12 Aur hargiz maqdis se báhar na jáwe, aur apne Ḳhuda'wand ke maqdis ko behurmat na kare; kyúnki us ke Ḳhudá ká tel malne ká nazr us par hai: main Ḳhuda'wand hún. 13 Aur wuh kúárí aurat se byáh kare. 14 Kánḍ, aur mutlaqa, aur bahurmat, aur chhinál ranḍí se byáh na kare; balki wuh apne hí qaum men kí kúárí se byáh kare. 15 Apne tukhm ko apní qaum men hargiz behurmat na kare: ki main Ḳhuda'wand use muqaddas karnewálá hún.

16 Phir Ḳhuda'wand ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, 17 Ki Hárún ko kah, Jo koí ki tere tukhm se apne apne qarnon men náqis ho, wuh nazdík na áwe, táki apne Ḳhudá ká kháná guzráne. 18 Kyúnki wuh mard jis men kuchh aib hai, nazdík na áwe, jaise andhá, yá langṛá, yá wuh jis ke ázá men kuchh kamí beshí ho, 19 Yá wuh jis ká páon yá háth ṭúṭá ho, 20 Yá kubṛá, yá bauná, yá ánkh men us kí phulí ho, yá abras, yá khujlí bahrá, yá ḳhusya us ká pachká ho. 21 Hárún káhin kí nasl men se koí jo aibdár ho nazdík na áwe, ki Ḳhuda'wand ke homon ko guzráne; wuh aibdár hai, wuh hargiz apne Ḳhudá ká kháná guzránne ko pás na áwe. 22 Wuh apne Ḳhudá ká kháná, ḳhwáh khás muqaddas ho, ḳhwáh ám, kháwe; 23 Lekin parde ke andar dáḳhil na ho, na mazbah ke pás áwe, is liye ki wuh aibdár hai; mere maqdis ko behurmat na kare: ki main Ḳhuda'wand un ká muqaddas karnewálá hún. 24 Tab Músá ne Hárún, aur us ke beṭon, aur sáre baní Isráel ko yih sab kahá.

XXII. BA'B.

1 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún aur baní Hárún ko kah, ki Baní Isráel kí pák chízon se áp ko bacháe rakhen, aur mere nám ko un chízon kí bábat, jinhen we mere liye muqaddas karte hain, behurmat na karen: main Ḳhuda'wand hún. 3 Unhen kah de, Tumháre qarnon men tumhárí sab naslon men se jo koí nápák ho, aur un pák chízon ke pás, jo baní Isráel Ḳhuda'wand ke liye guzránte hain, jáwe, wuh insán mere huzúr se kaṭ jáegá: main Ḳhuda'wand hún. 4 Jo koí Hárún kí nasl men se koṛhí ho, yá jiryán kí bímárí rakhtá ho, to jabtak ki pák na hole pák chízon men se kuchh na kháwe. Aur jo koí aisí chíz ko jo marke nápák hotí hai chhúe, yá use ihtilám howe; 5 Aur jo koí kisí rengnewále haiwán ko, jise chhúná nápákí ká mújib hai, yá kisí aise shaḳhs ko jis kí nápákí siráyat kartí hai, koí nápákí kyún na ho, chhúe; 6 To wuh insán, jis ne aisá kuchh chhúá, shám tak nápák rahegá, aur jab tak apná badan paní se dho na le, pák chízon men se kuchh na kháwe. 7 Aur jab aftáb gurúb hogá, wuh pák hogá; tab wuh pák chízen kháwe, ki yih us ká rizk hai. 8 Wuh us chíz ko jo ag ḳhud margaí ho, yá darindon ne use pháṛá ho, na kháwe, ki us se ganda ho jáegá: main Ḳhuda'wand hún. 9 Is liye we merí sharíaton kí muháfazat karen, tá na howe ki we us kí bábat gunahgár hon, aur is liye ki unhon

ne use najis kiyá halák howen. main Ḳhudá'wand unká muqaddas karnewálá húṉ.

10 So koí ajnabí pák chíz na kháwe; aur na pardesí káhin ká, aur na mazdúr pák chízoṉ ko kháwe. 11 Lekin wuh jise káhin ne apne zor se mol liyá ho, wuh use khá saktá hai, aur we jo us ke ghar meṉ paidá húe hoṉ; we us ke kháne meṉ se kháweṉ. 12 Agar káhin kí beṭí kisí ajnabí ke sáth byahí gaí ho, wuh bhí uṭháí húí pák chízoṉ meṉ se na kháwe. 13 Par agar káhin kí beṭí ránḍ ho jáwe, yá mutlaqa howe, aur beaulád ho, aur jis tarah larḳáí meṉ thí, apne báp ke ghar meṉ phir áwe, to wuh apne báp ke kháne meṉ se kháwe; lekin ajnabí zinhár use na kháwe. 14 Aur agar koí nádánista pák chízoṉ meṉ se khá jáwe, to wuh us ke pánchweṉ hisse ke barábar apne pás se us par ziyáda kare, aur use us pák chíz samet káhin ko de. 15 Aur we baní Isráel kí pák chízoṉ ko, jo unhoṉ ne Ḳhudá'wand kí nazr kíṉ, behurmat na kareṉ: 16 Aur apní pák chízoṉ ke kháne se bojh gunáh ká un par na uṭhwáweṉ: ki main Ḳhudá'wand unká muqaddas karnewálá húṉ.

17 Phir Ḳhudá ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, 18 Ki Hárún aur baní Hárún ko aur sáre baní Isráel ko farmá, aur unheṉ kah, Jo koí Isráel ke gharáne meṉ se, yá un meṉ se ki baní Isráel meṉ ajnabí haiṉ, apná qurbán láwe, ḳhwáh nazr, ká qurbán ḳhwáh ḳhúshí ká qurbán ho, jo chaṛháwá karke Ḳhudá'wand ke liye guzránte haiṉ; 19 To wuh tumháre maqbúl hone ke liye, bail se yá bare se yá buzgále se beaib nar ho. 20 Aur use jo aibdár hai, qurbán na karo; kyúnki tumhárá aisá qurbán námaqbúl hogá. 21 Aur jo koí salámí ká zabíh Ḳhudá'wand ke liye guzráne, táki apní nazr púrí kare, yá ḳhúshí ká qurbán láwe, gáe bail yá bheṛ bakrí se, to cháhiye ki maqbúl hone ke liye beaib ho: us meṉ koí nuqsán na ho. 22 Tum andhá, aur ustuḳhwán i shikasta, aur lúlá langṛá, aur wuh jis ke badan par masa ho, yá karand aur khujlíwálá Ḳhudá'wand ke liye qurbání na guzráno; un meṉ se hom mazbah par Ḳhudá'wand ke liye na karo. 23 Gáe bail bheṛ bakrí, jis ká koí uzú ziyáda yá kam ho, to use ḳhúshí ke qurbán ke liye guzrán saktá hai; lekin agar nazr kí bábat hai, to wuh qabúl na hogá. 24 Tú jis ke ḳhusiye kuchale, yá male, yá nikále, yá káṭe gae hoṉ, us ko Ḳhudá'wand ke liye qurbán na kar; tú apní sarzamín meṉ aisoṉ ko na baná. 25 Aur tum un sab chízoṉ meṉ se apne Ḳhudá ká kháná kisí ajnabí kí taraf se bhí na guzráno; is liye ki un ká fasád un meṉ hai, aur aib un meṉ hai: so we tumháre liye maqbúl na howenge.

26 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, 27 Ki Jis waqt bachhṛá yá bara yá buzgála paidá howe, to sát din tak apní má ke sáth rahe; aur áṭhweṉ din, yá bád áṭh din ke, Ḳhudá'wand ke hom ke qurbán ke liye maqbúl hogá. 28 Aur gáe aur bheṛ ko us ke bache samet ek din zabh mat kíjiyo.

29 Aur jab tum Ḳhudá'wand ke liye shukaráne zabíh zabh karo, to jis taur se tum se maqbúl ho zabh karo. 30 Wuh usí din kháyá jáwe; tum us meṉ se dúsre din tak kuchh zara báqí mat rakhiyo: main Ḳhudá'wand húṉ.

31 So tum mere hukmoṉ kí muháfazat karo, aur un par amal karo: main Ḳhudá'wand húṉ. 32 Tum mere pák nám ko behurmat na kíjiyo; ki main baní Isráel meṉ muqaddas húṉ: main Ḳhudá'wand tumhárá muqaddas karnewálá húṉ, 33 Aur tumheṉ zamín i Misr se nikál láyá húṉ, táki tumhárá Ḳhudá hoúṉ: main Ḳhudá'wand húṉ.

XXIII. BA'B.

1 Phir Khuda'wand ne Músá se khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko farmá aur un se kah, ki Khuda'wand kí íden, jin ke liye tum manádí karoge, táki muqaddas jamáaten jama howen, so we merí íden ye hain.

3 Chha din károbár kiyá jáwe; par sátwen din jo sabt ráhat ká hai, us men muqaddas manádí hogí; tum koí kám na kiyá karo: yih tumháre sab gharon men Khuda'wand ká sabt hai.

4 Ye Khuda'wand kí íden aur muqaddas manádíán hain, ki tum waqt par un kí manádí kiyá karoge. 5 Pahile mahíne kí chaudahwín táríkh, awál aur gurúb ke darmiyán, Khuda'wand kí íd i fasah ká hai. 6 Aur usí mahíne kí pandrahwín táríkh Khuda'wand kí íd i fatír hai: so tum sát din tak fatírí hí roṭí kháiyo. 7 Pahile din manádí muqaddas kíjiyo; tum us din koí dunyáwí kám mat karná. 8 Aur tum sát din tak Khuda'wand ke liye hom karo; aur sátwán din muqaddas manádí ká hai: tum us roz koí dunyáwí kám na kíjiyo.

9 Phir Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 10 Ki Baní Isráel ko farmá aur kah, ki Jab tum us zamín men, jo main tumhen dúngá, dákhil ho, aur us ká galla káṭo, to tum apne galle ke pahile hásil men se ek púlá káhin pás láo. 11 Wuh use Khuda'wand ke huzúr hiláwe, táki wuh tumhárí taraf se qabúl howe: aur sabt ke dúsre din subh ko káhin use hiláwe. 12 Aur tum us din, jis waqt wuh púlá hiláyá jáwe, ek bara eksála beaib charháwá karke Khuda'wand ke wáste guzráno. 13 Aur us ke sáth hadiya aur do ushr maide tel men mole húe Khuda'wand ke liye khushbúí ká hom karo; aur us ke sáth rúba hín ká wain tapáwan karo. 14 Aur tum jis din tak ki apne Khudá ke liye qurbání guzráno, roṭí aur bhúní húí bálíán, aur kachí bálíán hargiz na kháiyo: tumháre sáre gharon men tumháre qarnon ke liye yih rasm i abadí hai.

15 Aur tum sabt ke dúsre din se, jis din púle kí qurbání hiláí játí hai, sát hafte kámil gino. 16 Sátwen sabt ke dúsre din tak pachás din gin lo; tab tum Khuda'wand ke liye nayá hadiya guzráno. 17 Tum apne gharon men se do ushr ke do girde hiláne ke liye láo: ye maide ke howen, aur khamír ke sáth pakáe jáwen, Khudawand ke liye pahile phal hon. 18 Aur tum sát eksále beaib bare, aur ek bachhrá, aur do mendhe un girdon ke sáth líjiyo; ki Khuda'wand ke liye charháwá hon, aur us ke sáth hadiya aur tapáwan guzráno, ki khúshbúí ká hom Khuda'wand ke liye ho. 19 Phir tum khatiyat ke liye bakrí ká ek bacha, aur salámí ke zabíh ke liye ek sála do bare zabh kíjiyo. 20 Aur káhin un ko pahile hásil ke girdon samet, jo Khuda'wand ke huzúr hiláne kí qurbání hai, aur un donon baron samet hiláwe: ki we káhinon ke liye Khuda'wand ke muqaddas hain. 21 Aur tum ain usí din manádí kíjiyo, ki wuh tumhárí muqaddas manádí ká din hai: tum us din koí dunyáwí kám mat kíjiyo: yih tumháre sáre gharon men tumháre qarnon ke liye rasm i abadí hogí.

22 Aur jab tum apne khet káṭo, to káṭte húe apne khet ká koná káṭke mat sáf kar líjiyo, aur tú use jo káṭte húe gire mat sameṭ; tú use miskínon, aur ajnabíon ke liye chhoṛ de: main Khuda'wand tumhárá Khudá hún.

23 Phir Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 24 Ki Baní Isráel ko kah, ki Sátwen mahíne ke pahile din tumháre liye íd, aur karná kí áwáz se

manádí muqaddas hogí. 25 Tum koí kám dunyáwí mat kíjiyo, aur Ḳhudáwand ke liye hom kíjiyo.

26 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 27 Sátwen mahíne ká daswán roz kafára dene ká din hai: tumháre liye muqaddas manádí hogí; tum us din áp ko gamzada banáo, aur Ḳhudáwand ke liye hom karo. 28 Tum ain usí din koí kám na karná; kyúnki wuh kafáre ká din hai, ki tum Ḳhudáwand apne Ḳhudáwand ke áge apne liye kafára do. 29 Jo koí insán ki ain us din men magmún na banegí, wuh apní qaum se kaṭ jáegá. 30 Aur jo insán ain us din men koí kám karegá, main us insán ko us kí qaum men se faná kar dúngá. 31 Tum kisí tarah ká kám mat karná: yih tumháre sáre gharon men tumháre qarnon ke liye rasm i abadí hogí. 32 Yih tumháre liye sabt-ráhat ká hogá; tum áp ko gamgín banáiyo; tum us mahíne ke nawen din kí shám se dúsrí shám tak apní ráhat kí muháfazat kíjiyo.

33 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 34 Baní Isráel ko farmá, ki Sátwen mahíne kí pandrahwín táríḳh se leke sát din tak Ḳhudáwand kí íd i ḳhaiám hai. 35 Pahile din muqaddas manádí howe; tum us din koí dunyáwí kám na karná. 36 Sát din tak Ḳhudáwand ke liye hom guzránná; áṭhwán din tumhárí muqaddas manádí ká hai: so tum Ḳhudáwand ke liye hom guzrániyo; yih báz rakhne ká din hai: us men koí dunyáwí kám na kíjiyo. 37 Ye Ḳhudáwand kí íden hain, ki jin ke liye tum manádí karoge, táki muqaddas jamáaten jama howen, táki Ḳhudáwand ke liye hom yáne chaṛháwá, aur hadiya zabíh, aur tapáwan, harek chíz apne din men guzrániyo: 38 Siwá Ḳhudáwand ke sabton ke, aur siwá tumháre sáre tuhfon ke, aur siwá tumhárí sárí nazron ke, aur siwá tumhárí sárí ḳhúshí kí qurbáníon ke, jo tum Ḳhudáwand ke liye guzránte ho. 39 Sátwen mahíne ke pandrahwen din, jab tum kheton ká galla ikaṭhá kar lo, to tum sát din tak Ḳhudáwand ke liye íd kariyo: pahilá roz ráhat ká hogá, aur áṭhwán din ráhat ká hogá. 40 So tum pahile din ḳhushnumá daraḳhton ke phal, aur ḳhurme ke daraḳhton kí sháḳhen, aur ghane daraḳhton kí dálíán, aur wádí ká bed lená; aur tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge sát din tak ḳhúshí ḳhurramí kíjiyo. 41 Aur tum har sál Ḳhudáwand ke liye un sát dinon kí íd kí muháfazat kariyo. Yih tumháre qarnon ke liye rasm i abadí hogi. 42 Tum sátwen mahíne yúnhín íd kíjiyo; tum sát din tak ḳhaimon men rahiyo, jitne Isráel ke mutwattin hain, sab ke sab ḳhaimon men rahen; 43 Táki we jo tumhárí nasl se hain jánen, ki jab main baní Isráel ko zamin i Misr se nikál láyá, to main ne unhen ḳhaimon men ábád kiyá: main Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún. 44 So Músá ne baní Isráel se Ḳhudáwand kí ídon ká zikr kiyá.

XXIV. BAB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ko hukm kar, ki tere liye kaṭṭe húe zaitún ká raugan ḳhális roshní ke liye láwen, táki chirág hamesha jaláyá jáwe. 3 Hárún use jamáat ke ḳhaime men ahdnáma ke kafára ke báhar, shám se subh tak, Ḳhudáwand ke áge tartíb se rakhe: tumháre qarnon ke liye yih rasm i abadí hogí. 4 Wuhí chirágon ko pák shamádán par Ḳhudáwand ke huzúr hamesha tartíb se rakhá kare. 5 Aur tú

maida leke bárah girde paká: harek girda efah ke do ushr ká ho. 6 Aur tú unhen Khudá'wand ke áge pák dastarkhán par do qitáren karke, har qitár men chha tartib se rakhiyo. 7 Aur tú harek qitár par pák zabán rakhiyo, táki wuh roṭí ká izkár aur Khudá'wand ke liye hom howe. 8 Wuh dáimí ahd ke taur par baní Isráel se leke har sabt ko Khudá'wand ke áge bilá nága chuná kare. 9 Aur ye roṭíán Hárún kí, aur us ke beṭon kí hain; we unhen muqaddas maqám men kháwen, ki yih us ke liye Khudá'wand ke homon men se niháyat muqaddas, aur un ká haqq i abadí hai.

10 Tab ek shakhs, jis kí má Isráelí aur báp Misrí thá, nikalke Isráelíon men gayá: aur us Isráelí aurat ke beṭe ne, aur Isráelí ek shakhs ne khaimagáh men báham jhagṛá kiyá. 11 Aur Isráelí aurat ke beṭe ne Khudá'wand ke nám ko lánat kí, aur gálí dí: aur us kí má ká nám Salúmiyat thá, jo Dibrí kí beṭí Dán ke faríq se thí. 12 Tab we use Músá pás láe; aur wuh qaid kiyá gayá, táki un se záhir kare, ki Khudá'wand unhen kyá hukm kartá hai. 13 Tab Khudá'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 14 Ki Use jis ne lánat kí hai, khaimagáh ke báhar nikál lejá, aur sab us ke sunnewále apne háth us ke sir par rakhen, aur sárí jamáat use sangsár kare. 15 Aur tú baní Isráel se kah de, ki Jo koí apne Khudá par lánat karegá, apní khatá ko uṭháwegá. 16 Aur wuh jo Khudá'wand ke nám ko bad kahegá, ján se márá jáegá; sárí jamáat use sangsár karegí: khwáh wuh musáfir ho, khwáh mutwattin, jab us ne kufr baká, to wuh ján se márá jáegá. 17 Aur wuh jo insán ko márḍálegá, so márḍálá jáegá. 18 Aur jo koí haiwán ko márḍále, to us ká iwaz, we haiwán ke iwaz haiwán den. 19 Aur koí apne hamsáe ká nuqsán kare, jaisá karegá, waisáhí páegí; 20 Toṛne ke badle toṛná, ánkh ke badle ánkh, dánt ke badle dánt: jaisá koí kisí ká nuqsán kare, us se waisáhí kiyá jáwe. 21 Aur wuh jo haiwán ko márḍále, us ká táwán dewe; wuh jo insán ko márḍále, ján se márá jáwe. 22 Tumhárí ekhí taur kí sharíat ho, jo ajnabí ke haqq men hai, wuhí tumháre wataní ke haqq men ho: ki main Khudá'wand tumhárá Khudá hún. 23 Tab Músá ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Is lánatkarnewále ko khaimagáh ke báhar nikál lejáwen, aur us par patthráo karen: so baní Isráel ne jaisá Khudá'wand ne Músá ko farmáyá thá, kiyá.

XXV. BÁB.

1 Phir Khudá'wand ne koh i Síná par Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko farmá, aur un se kah, ki Jab tum us zamín men, jo main tumhen detá hún, dákhil ho, to wuh zamín Khudá'wand ke liye sabt ko árám kare. 3 Tú chha baras apne khet men bíj bo, aur tú chha baras apne angúron ko árásta kar, aur us ká hásil jama kar. 4 Lekin sátwán sál zamín ke liye sabt ráhat ká howe, Khudá'wand ke liye sabt howe; tú na khet men bíj boiyo, aur na apne angúron ko árásta kíjiyo. 5 Jo kuchh ki tere khet men áp se áp uge, tú use mat káṭiyo, aur tere angúron men jise tú ne árásta na kiyá thá, jo angúr lagen, tú unhen mat toṛiyo: kyúnki yih zamín ke liye ráhat ká sál hai. 6 So zamín ká sabt tumháre liye, aur tumháre naukar aur tumhárí launḍí aur tumháre mazdúr aur tumháre ajnabíon ke liye, jin kí búdobásh tum men hai, 7 Aur tumháre wahashí aur ahlí chaupáíon ke liye, jo us zamín par hain, us ká sab hásil un ke kháne ke liye hogá.

8 Aur tú sát baras ráhat ke sát martaba apne liye gin; aur un sát ráhat ke barason ke din tere liye unchás baras honge. 9 Tab tú sátwen mahíne kí daswín táríkh mihmání ká narsingá phunkwá; tú kafáre ke roz apne sáre mulk men narsingá phunkwá. 10 So tum pacháswen baras ko muqaddas karo, aur zamín men us ke sáre báshindon men ázádí kí manádí karo: yih tumháre liye yúbal hai; aur tum men se har wáhid apne apne amláq par jáwe, aur harek apne apne khándán men jáwe. 11 Pacháswán baras tumháre liye yúbal ká hai; tum kuchh mat boiyo, aur na use jo us men azkhud uge kátiyo, na apne angúr jise tú ne árásta na kiyá thá jama kíjiyo. 12 Kyúnki yih yúbal hai; yih tumháre liye muqaddas hai; kheton men jo hásil ho, tum use kháo. 13 Us yúbal ke sál tum men se harek apne amláq par phir jáwe. 14 Aur agar tú apne hamsáe ke háth beche, yá apne hamsáe se mol le, to tum ek dúsre par zulm na kíjiyo. 15 Yúbal ke bád barason kí shumár ke muwáfiq tú apne hamsáe se mol lená, aur galla ke barason ke shumár ke mutábiq tere háth beche. 16 Barason kí kasrat ke muwáfiq tú us ká mol baṛháiyo, aur barason kí kamí ke muwáfiq tú us kí qímat ghaṭáiyo: ki barason ke shumár ke muwáfiq wuh tere háth galla bechtá hai. 17 Aur tum ek dúsre par zulm na karo, balki tú apne Khudá se ḍariyo: ki main KHUDÁWAND tumhárá Khudá hún.

18 So tum merí sharíat par amal kíjiyo, aur mere hukmon kí muháfazat karná, aur un par amal karná; ki tum zamín par sálim rahoge. 19 Aur zamín tum ko apne phal degí, aur tum bhar peṭ kháoge, aur us par salámat rahá karoge. 20 Aur agar tum kaho, ki ham sátwen baras kyá kháwenge? ki ham bote nahín, na galla jama karte hain. 21 So main chhaṭhe sál apní barkat ko tum par názil karúngá, aur zamín tum ko tín sál ká galla degí. 22 Tum áṭhwen baras boo, aur nawen baras tak puráná galla kháo; jabtak us ká nayá galla áwe, puráná kháo. 23 Zamín hamesha ke liye bechí na jáwe: ki zamín merí hai; aur tum mere musáfir aur mihmán ho. 24 Tum apne sáre amláq men zamín ká fidiya díjiyo. 25 Agar terá bháí miskín muhtáj ho, aur kuchh apne amláq se beche, aur koí us ke nazdík ke rishtedáron men se áwe, ki use chhuṛá le, to wuh us ko jise us ke bháí ne bechá hai, chhuṛá le. 26 Agar fidiya denewálá aisá koí na rakhtá ho, aur us ká háth pahunche, ki áp use chhuṭáwe; 27 To cháhiye ki wuh apní bechí húí milk kí barason ko gin jáwe, aur us qadr jo báqí barason ká hissa hai, use us ko jis ke háth bechí hai pher de; tab wuh apní milk par jáwe. 28 Aur agar wuh phir lene par qádir na ho, to wuh us kí bechí húí milk yúbal ke sál tak kharídár pás rahe: aur yúbal ke sál chhuṭ jáegí; tab wuh apne amlák par phir jáwe.

29 Aur agar koí ghar ko jo aise shahr men hai, jis ke gird shahr panáh ho, beche, to wuh us ká ibtidá i bechne se use ek baras ke andar fidiya de saktá hai: yih sál ke andar us ká fidiya dewe. 30 Aur agar sál bhar kí muddat men us ká fidiya na diyá jáwe, to wuh ghar jo shahr panáh ke andar hai, kharídár pás us ke qarnon men hamesha tak us ká húá: wuh yúbal ke sál men chhuṭ na jáegá. 31 Lekin aise ghar jo gáon men hain, jin ke áspás díwár nahín, we zamín ke kheton ke mánind mahsúb howen; fidiya díe jáenge, aur yúbal men chhuṭ jáenge. 32 Lekin we shahr jo Lewíon ke hain, un ke mamlúk ghar jo un shahron men hún, Lewí un ká hamesha tak fidiya de sakte hain. 33 Aur agar koí dúsrá Lewí us ká fidiya, dewe, to wuh ghar yá shahr us ke pás rahegá, phir yúbal ke sál chhuṭ jáegá:

kyúnki baní Isráel ke darmiyán aise ghar, jo Lewíoṉ ke mamlúk shahroṉ meṉ haiṉ, un kí milk maurúsí haiṉ. 34 Aur wuh khet bhí jo un ke shahroṉ ke atráf meṉ haiṉ, beche na jáweṉ; ki yih un kí milk i abadí hai.

35 Aur agar tumhárá bhái tumháre bích meṉ muhtáj aur tihídast hojáwe, to tum us kí dastgírí karo, ḳhwáh wuh ajnabí ho, ḳhwáh mihmán, táki wuh tere sáth zindagání basar kare. 36 Tú us se súd aur nafa mat le, aur apne Ḳhudá se dar, táki terá bhái tere sáth zindagání basar kare. 37 Tú use súdí rúpi qarz mat de, na use nafa ke liye kháná khilá. 38 Maiṉ Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá húṉ, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá, táki tumheṉ Kanán kí zamín dúṉ, aur tumhárá Ḳhudá húṉ.

39 Aur agar terá bhái jo tujh pás hai muflis ho jáe, aur tere háth bik jáe, to tú us se gulám kí mánind ḳhidmat na karwá: 40 Balki wuh mazdúr aur mihmán kí mánind tere sáth rahe, aur yúbal ke sál tak terí ḳhidmat kare. 41 Aur bád us ke wuh apne laṛkoṉ samet tujh se judá ho jáegá, aur apne gharáne aur apne báp ke imlák ko phir jáegá. 42 Is liye ki we to mere bande haiṉ, jinheṉ maiṉ zamín i Misr se báhar leáyá: we gulámoṉ kí tarah beche na jáweṉ. 43 Tú un par durushtí se hukm mat kar, aur apne Ḳhudá se dar. 44 Tumháre gulám, aur tumhárí launḍíáṉ, jinheṉ tum mol lo, cháhiye ki un qaumoṉ meṉ kí hoṉ, jo tumhárí nawáh meṉ rahtí haiṉ; tum un meṉ se gulám launḍíáṉ lení. 45 Aur un musáfiroṉ ke laṛkoṉ meṉ se bhí, jo tum meṉ búdobásh karte haiṉ, aur un ke gharáne meṉ se, jo tumhárí zamín meṉ paidá húe haiṉ, mol lijiyo; ki we tumháre mamlúk hoenge. 46 Aur tum unheṉ apne bád apne laṛkoṉ ke liye mírás meṉ dáḳhil kar do; we abad tak tumháre barde haiṉ: lekin tum apne bháíoṉ par, jo baní Isráel haiṉ, ek ek se saḳhtí karke ḳhidmat mat lo.

47 Aur agar koí mihmán yá ajnabí, jo tere sáth hai, us ká háth pahunchtá ho, aur terá bhái jo us ke sáth hai muhtáj ho jáe, aur us ajnabí yá mihmán ke háth, jo tere sáth hai, yá us ke háth jis kí asl ajnabí ke ḳhándán meṉ se ho, kisí ke háth apne taiṉ bech ḍile: 48 Us ká bik jáne ke bád fidiya diyá já saktá hai; harek us ke bháíoṉ meṉ se cháhe, to us ká fidiya de: 49 Ḳhwáh us ká chachá, ḳhwáh us ke chachá ká beṭá, yá jo koí us ke gharáne meṉ us ká qaríb ho, us ká fidiya de saktá hai; aur agar us ká háth pahunche, to wuh áp apná fidiya dewe. 50 Aur wuh apne málik ke sáth, bai ke sál se leke yúbal ke sál tak, hisáb kare: aur us ke bik jáne kí qímat barasoṉ ke shumár ke muwáfiq howe, wuh mazdúr ke ayám ke mánind us ke sáth rahegá. 51 Agar bahut se baras báqí howeṉ, to wuh apne fidiye ko us qímat se jis par wuh bechá gayá, un barasoṉ ke muwáfiq pher de. 52 Aur agar yúbal ke sál tak thoṛe baras hoṉ, to wuh hisáb kare, aur apne fidiye kí qímat un barasoṉ ke muwáfiq use pher de. 53 Aur wuh us mazdúr kí tarah, jis ká sáliána muqarrar ho, us ke sáth sál basál rahe: aur wuh tere huzúr saḳhtí karke us se kám na le. 54 Aur agar wuh un barasoṉ meṉ fidiya na de, to yúbal ke sál meṉ wuh apne laṛkoṉ samet ázád ho jáegá. 55 Kyúnki baní Isráel mere bande haiṉ; we mere bande jinheṉ maiṉ zamín i Misr se nikál láyá: maiṉ Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

XXVI. BÁB.

1 Tum apne liye but na banáiyo, aur na múraten taráshí húín, aur na mábúd
aṛe karo, aur na apne liye patthar kí taswír apní zamín par qáim karo, ki us ke
e sijda karo : is liye ki main KHUDA´WAND tumhárá Khudá húṇ. 2 Tum mere
oton kí muháfazat karo, aur mere maqdis se ḍaro : main KHUDA´WAND húṇ.
3 Agar tum merí sharíaton par chaloge, aur mere hukmon ko hifz karoge, aur
par amal karoge ; 4 To main tumháre liye waqt par menh barsáúngá, aur
mín apní barkat tum ko degí, aur maidán ke darakht apne phal denge : 5 Yahán
ki dain ke waqt ko angúr toṛne ká waqt, aur angúr toṛne ke waqt ko bone ká
qt pahunchegá ; aur tum pet bharke kháná kháoge, aur tum árám se apne shahr
n baiṭhoge. 6 Aur main zamín ko amán bakhshúngá, aur tum sooge, aur tum
kisí ká ḍar na hogá : aur main sab ḍarindon ko us zamín par se dafa karúngá,
r tumhárí zamín par hargiz talwár na chalegí. 7 Aur tum apne dushmanon ká
hhá karoge, aur we tumháre áge talwár se gir jáenge. 8 Aur tumháre pánch
ká píchhá karenge, aur tumháre sau das hazár ká píchhá karenge : aur tumháre
talwár se tumháre áge gir jáenge. 9 Main tumhárí taraf iltifát karúngá, aur
mhen baromand karúngá, aur main tumhen kasrat bakhshúngá, aur apne ahd
tum se púrá karúngá. 10 Aur puráná zakhíra khaoge, aur aglá zakhíra kharch
hone páegá, ki nayá maujúd hogá. 11 Aur main apní maskan tum men qáim
khúngá : aur main tum se nafrat na karúngá. 12 Aur main tumháre darmiyán
karúngá, aur tumhárá Khudá hoúngá, aur tum merí qaum hoge. 13 Main
HUDA´WAND tumhárá Khudá húṇ, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá, ki tum
ke gulám na ho : aur main ne tumhárí gardanon ke júon ko toṛá, aur tumhen
dhá chaláyá.

14 Par agar tum mere shinawí na ho, aur un sab hukmon par amal na karo :
Aur merí sunaton ko haqír jáno, yá tumháre dil merí adálaton ko ná pasand
ren, aisá ki tum mere hukmon par amal na karo, aur mujh se ahd shikání karo :
To main bhí tum se waisáhí karúngá, aur khauf, aur sill, aur tap i sauzán men,
se tumhárí ánkhen phúṭen, aur dil dukhen tumhen mubtalá karúngá : aur tum
ne bíj befaida booge, is liye ki tumháre dushman use kháenge. 17 Aur tum
r apná qahr názil karúngá, aur tum apne dushmanon ke sámhne kushta hoge :
jo tumhárá kína rakhte hain, tum par musallat honge ; aur tum bagair us ke
tumhen koí ragede bhágte jáoge. 18 Aur agar tum báujúd un sab hádison
, merí farmánbardárí na karoge, to main tumháre gunáhon ke báis tum par apní
zá ko sát martaba ziyáda karúngá. 19 Aur tumhen jo apne zor ká ghamanḍ hai,
main use toṛúngá ; aur tumhárá ásmán lohá sá, aur tumhárí zamín pítal sí kar
úngá. 20 Aur tumhári quwat muft záí jáegí, aur tumhárí zamín apní hásil na
khshegí, aur na zamín ke darakht apne phal denge. 21 Aur agar tum us par bhí
erí mukhálifat karoge, aur merá kahá na mánoge ; to main tumháre gunáhon ke
uwáfiq tumhárí uqúbaton ko sát martaba ziyáda karúngá. 22 Aur main jangal ke
rinde tum men bhejúngá, aur we tumhen láwalad karenge, aur tumháre chárpáíon
káṭ dálenge, aur tumhen kam kar denge ; aur tumháre raste súne paṛe rahenge.
3 Aur agar tum báujúd un baláon ke isláh pazír na hoge, aur merí mukhálifat
r chaloge ; 24 To main bhí tumhárí mukhálifat par chalúngá, aur main bhí tum-

háre gunáhon ke liye tumhen sát bár márúngá. 25 Aur tum par intiqám kí talwár, jo ahd kí intiqám lenewálí hai, utárúngá : tab tum apne shahron men jama hoge, aur main tum men wabá bhejúngá, aur tum dushmanon ke háth men sompe jáoge. 26 Aur jab main tumhárí roṭí ká takya bigáṛ ḍálúngá, to das randíán tumhárí roṭíán ek tanúr men lagáwengí, aur tumhárí roṭíán wazn karke tumhen dengí; aur tum kháoge, par ser na hoge.

27 Aur agar tum us par bhí merí na sunoge, aur mere barḳhiláf chaloge; 28 To main tumháre sáth muḳhálifat ke gazab par chalúngá, aur main bhí tumháre gunáhon ke báis tum ko sát bár sazá dúngá. 29 Aur tum apne beṭon ká, aur apní beṭíon ká gosht kháoge. 30 Aur main tumhárí únchí jagahon ko ḍhá dúngá, aur tumháre mábúdon ko ḳharáb karúngá, aur tumhárí láshen tumháre buton kí láshon par phenkúngá, aur ḳhud main tum se nafrat karúngá. 31 Aur tumháre shahron ko wírán karúngá, aur tumháre maqdison ko ujáṛ dúngá, aur main tum se ḳhushnúdí kí bú qabúl na karúngá. 32 Aur main tumhárí zamín ko ujáṛúngá; aur tumháre ádá jo wahán rahte hain us se washat karenge. 33 Aur main tumhen gairqaumon men parágaṇda karúngí, aur tum par píchhe se talwár chalúngá; ki tumhárí zamín ujáṛ hogí, aur tumháre shahr wírán. 34 Zamín apne sáre wírán rahne kí muddat men, jab tum dushmanon ke shahron men hoge, sabton kí ráhat páwegí; tab zamín árám karegí, aur apne sabton ko maqbúl karwáegí. 35 Aur zamín apní sárí wíráni kí muddat men, jis men jab tum us par búdobásh karte the, tumháre sabton men árám na kiyá thá, chain karegí. 36 Aur main un ke dilon men, jo tum men se apne dushmanon kí zamín men bach rahenge, ḳhauf ḍálúngí; aur pát kharakne kí sadá un ká píchhá karegí; aur we aise bhágenge, jaise talwár se bhágte hain, aur we bagair us ke ki koí un ká píchhá kare gir paṛenge. 37 Aur we bidún us ke ki koí un ká píchhá kare, un ki mánind jo talwár se bhágte hain, ek par ek gir paṛenge; aur tum apne dushmanon ke sámhne ṭhahar na sakoge. 38 Aur tum gairqaumon ke darmiyán halák hoge, aur tumháre dushmanon kí zamín tumhen kháwegí. 39 Aur we jo tum men se báqí honge apní badkáríon se, tumháre dushmanon ke mulkon men ghulenge; aur apne bápdádon ke gunáhon ke sabab bhí ghulenge. 40 Aur jab we apní badkáríon aur apne bápdádon kí badkáríon ká, apne gunáhon ke muwáfiq jo unhon ne mere barḳhiláf kíe, iqrár karenge, ki we mere kahne par na chale; 41 Aur main bhí un kí muḳhálif húá, aur un ko dushmanon kí zamín men láyí, yahán tak ki un ke dil jo námaḳhtún hain pashemán howen, aur áp ko apní badkáríon kí sazá ke láiq samjhen; 42 Tab main apná ahd Yáqúb ke sáth yád karúngí, aur bhí apní ahd Izhák ke sáth, aur bhí apná ahd Abirahám ke sáth yád karúngá; aur us sarzamín ko yád karúngí.

43 Wuhí zamín un se chhuṛáí jáwegí, aur apní wíráni ke dinon men, jo un se hai, apne sabton ko páwegí; we cháhiye ki áp ko apní badkárí kí sazá ke láiq jánen; isí liye ki unhon ne mere hukmon ko zalíl jáná, aur isí liye ki un ki dilon ne merí sharíaton se nafrat khái. 44 Lekin báujúd us sab ke, jab ki we apne dushmanon kí zamín par honge, main unhen zalíl na karúngá, aur na main un se nafrat karúngá, ki unhen bilkull faná kardún, aur un se ahdshikaní karún: kí main ḲHUDÁWAND un ká Ḳhudá hún. 45 Main un kí ḳhátir un ke ajdád ke ahd ko, jinhen main gair-

qaumon ke áge zamín i Misr se nikál láyá, táki main un ká Khudá houn, yád karúngá: main KHUDA'WAND hún.

46 Ye we qawánín, aur ahkám, aur rusúm hain, jo KHUDA'WAND ne koh i Síná par áp men aur baní Isráel men Músá kí wasátat se muqarrar farmáe.

XXVII. BA'B.

1 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko farmá, aur unhen kah, ki Agar koí insán apne ko KHUDA'WAND ká nazír kare, to tere qímat thaharáne ke muwáfiq us kí ján ká mol KHUDA'WAND ke liye howe. 3 So agar wuh mard hai, to bís baras ke se sáth baras ke tak, pachás misqál rúpá, us misqál ke muwáfiq jo maqdis men murauwaj hai, muqarrar kar. 4 Aur agar wuh aurat ho, to tísmisqál muqarrar kar. 5 Aur agar us kí umr bís baras se kam ho, to pánch baras ke se bís baras ke tak, bís misqál muqarrar kar agar mard ho, aur agar aurat ho, to das misqál. 6 Aur us kí umr pánch baras se kam ho, to ek mahíne ke se pánch baras ke tak, pánch misqál rúpá muqarrar kar agar mard ho, aur agar aurat ho, to tín misqál. 7 Aur agar wuh púre sáth baras ká ho, yá sáth se úpar ho, to pandrah misqál muqarrar kar agar mard ho, aur agar aurat ho, to das misqál. 8 Par agar wuh terí qímat ke adá karne par qádir na howe, to káhin ke huzúr házir kiyá jáwe, aur káhin us kí qímat thaharáwe; káhin us shakhs kí qímat jis ne nazr kí hai, us ke háth pahunchne ke muwáfiq thaharáwe.

9 Aur agar wuh jánwar ho, jise log KHUDA'WAND kí qurbání guzránte hain, to sab wuh jo un men se KHUDA'WAND ke liye guzrání, muqaddas hogí. 10 Lázim hai ki wuh use na badle, achhe ke badle burá aur bure ke badle achhá na dewe: aur agar wuh bahíme ke badle dúsrá bahíma de, to wuh nazr ká aur us ke badle ká donon muqaddas honge. 11 Aur agar wuh nápák chaupáyá ho, ki us ko KHUDA'WAND kí qurbání nahín guzránte, to cháhiye ki wuh káhin ke huzúr khará kiyá jáwe. 12 Aur káhin us kí khúbí aur badí dekhke qímat thaharáwe: tere yáne káhin ke qímat thaharáne ke muwáfiq, qímat lázim hogí. 13 Aur agar wuh cháhe ki us ká fidiya de, to us qímat ká pánchwán hissa us par afzúd kiyá jáwe.

14 Aur agar koí apne ghar ko KHUDA'WAND ke liye muqaddas kare, to káhin us kí khúbí aur badí dekhke us kí qímat thaharáwe: so wuh káhin ke ánkne ke muwáfiq thaharegá. 15 Aur agar wuh jis ne ghar muqaddas kiyá cháhe, ki ghar ká fidiya de, to terí qímat ká pánchwán hissa us par barháke de, aur ghar us ká hogá.

16 Agar koí apne amlák se qita zamín ká KHUDA'WAND ke liye muqaddas kare, to cháhiye ki terá qímat karná us ke bíj ke muwáfiq ho: aur har gumr jau ke badle pachás misqál chándí ho. 17 Agar koí yúbal ke sál kí ibtidá men apná khet muqaddas kare, to us kí qímat jo tú ánke wuhí thahare. 18 Par agar wuh yúbal ke bád zamín muqaddas kare, to káhin un barason ke muwáfiq jo yúbal kí sal tak báqí hain rúpíon ká hisáb kare, aur terí qímat se utní kam kiyá jáwe. 19 Aur agar wuh jis ne zamín muqaddas kí cháhe, ki us ká fidiya dewe, to wuh terí qímat ká pánchwán hissa qímat par afzúd kare, tab wuh us kí hojáegí. 20 Aur agar wuh us zamín ká fidiya na de, yá agar wuh use dúsre shakhs ke háth beche, to wuh phir kabhí fidiya dí na jáegí. 21 Balki wuh zamín jab yúbal kí sál men ázád hotí hai, us

zamín ke muwáfiq jo Khuda´wand ke liye haram hai, muqaddas hogí; aur wuh mamlúk káhin kí hogí.

22 Aur agar koí wuh zamín jo us ne mol lí hai, aur us kí maurúsí nahín, Khuda´-wand ke liye muqaddas kare; 23 To káhin un barason ke muwáfiq, jo yúbal ke sál tak báqí hain, tere ánkne ke mutábiq hisáb kare: phir wuh terí ánkí qímat ko usí din Khuda´wand ke liye muqaddas kare. 24 Aur zamín yúbal ke sál men us kí hogí, jis se us ko mol liyá. 25 Aur cháhiye ki terí sab qímat ká harek misqál us misqál ke muwáfiq ho, jo maqdis men murauwaj hai, yáne ek misqál bisjíra ká ho.

26 Aur chaupáíon men se wuh jo pahile paidá húá hai, aur khás Khuda´wand ká hai, use koí muqaddas nahín kar saktá hai: khwáh wuh gáe bail se ho, khwáh bher bakrí se, wuh to Khuda´wand ká hai. 27 Aur agar wuh jo pahile paidá húá nápák bahíma ho, to wuh málik tere ánkne ke muwáfiq us kí qímat dewe, aur pánchwán hissa us par ziyáda kare: aur agar wuh fidiya na diyá jáwe, to wuh terí ánkí qímat par bechá jáwe.

28 Lekin har ek chíz jise koí apní chízon men se Khuda´wand ke liye haram kare, insán ho, yá haiwán, yá kuchh us kí zamín mamlúk men se, hargiz bechí na jáwe, aur na us ká fidiya diyá jáwe: kyúnki wuh chíz jo Khuda´wand kí haram kí gaí, Khuda´wand ke liye niháyat muqaddas hai. 29 Wuh sab haram jo ádmíon men se haram kiyá jáwe, to us ká fidiya diyá na jáwe, balki qatl kiyá jáwe.

30 Aur jo kuchh zamín se hásil ho, us ká daswán hissa, khwáh wuh ziráat ho, khwáh darakht ká mewa, Khuda´wand ká hai: wuh Khuda´wand ke liye muqaddas hai. 31 Aur agar málik cháhe, ki apne daswen hisse ká fidiya de, to us ká pánchwán hissa us par baṛháwe. 32 Gáe bail, aur bheṛ bakrí ke sab daswen hisse, jo chaṛ-wáhe kí laṭhí ke níche guzarte hain, Khuda´wand ke liye muqaddas hain. 33 Wuh us ká andesha na kare, ki wuh achhá hai, yá burá hai, aur na use badle: aur agar koí use badle, to wuh asl aur badal donon muqaddas hojáenge; us ká fidiya na diyá jáwe.

34 We ahkám, jo Khuda´wand ne baní Isráel ke liye koh i Síná par Músá ko kíe, ye hain.

GINTI´ KI´ KITA´B.

I. BA´B.

1 Jab Misr kí zamín se baní Isráel nikle, tab dúsre baras dúsre mahíne kí pahlí táríkh dasht i Síná ke bích jamáat ke khaime men Khuda´wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá. 2 Ki Tú baní Isráel kí sab jamáat kí harek firqe ke mardon ká un ke ábáí khándánon ke muwáfiq nám banám hisáb kar; 3 Bís baraswále se úpar tak jo baní Isráel men se laráí ke liye nikalte hain, tú aur Hárún unhen un ke lashkaron men gin. 4 Aur harek firqe men se ek ek shakhs, jo apne apne ábáí khándán ká sardár hai, tumháre sáth ho.

5 Aur un ke nám jo tere sáth muqarrar hon, ye hain: firqe Rúbin men se Ilisúr bin Shadíúr. 6 Firqe Simon men se Salúmiel bin Súrishaddí. 7 Firqe Yihúdáh men se Nahsún bin Amminadab. 8 Firqe Ishakár se Nataniel bin Sugr. 9 Firqe

Zabulún meṉ se Iliab bin Hailún. 10 Baní Yúsaf ke firqe Ifráim se Ilisama bin Ammihúd, aur firqe Manassí se Gamaliel bin Fidásúr. 11 Firqe Binyamín se Abidán bin Gideoní. 12 Firqe Dán se Ahiazr bin Ammishaddí. 13 Firqe Yasar e Pagiel bin Akrán. 14 Firqe Jadd se Iliasaf bin Duyel. 15 Firqe Naftálí se Ahira bin Enán. 16 Apne apne ábáí ḳhándán ke sardár jamáat ke chune úe ye the, baní Isráel meṉ hazároṉ ke raís ye the. 17 So Músá aur Hárún ne un hakhsoṉ ko jo nám banám bayán kíe gae sáth liyá, aur unhoṉ ne dúsre mahíne kí pahlí táríkh sárí jamáat ko jama kiyá. 18 So unhoṉ ne apne apne ábáí ḳhándán ke námoṉ ke shumár ke muwáfiq judá judá bís baras wále se leke úpar tak apná asabnáma diyá. 19 Músá ne jaisá Ḳhudá'wand ne use hukm farmíyá thí, un ko asht i Síná meṉ giná.

20 So baní Rúbin wuh jo Isráel ká pahlauṭhá betá thá, apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak sab jo jang ke liye nikalte the, 21 Jo Rúbin ke firqe meṉ e gine gae, chhiyálís hazár pánch sau the.

22 Aur baní Simon apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ ke shumár ke mutábiq, sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak jo sab jang ke liye nikalte the, 23 Jo Simon ke firqe meṉ se gine gae, unsaṭh hazár tín sau he.

24 Baní Jadd apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ ke humár ke mutábiq, sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak jo jang ke liye ikalte the, 25 Jo Jadd ke firqe meṉ se gine gae, paintálís hazár chha sai pachás he.

26 Aur baní Yihúdáh apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ ke shumár ke mutábiq, sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak sab jo jang ke liye nikalte the, 27 Jo Yihúdáh ke firqe meṉ se gine gae, chauhattar hazár hha sai the.

28 Aur baní Ishakár apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak sab jo jang e liye nikalte the, 29 Jo Ishakár ke firqe meṉ se gine gae, chauwan hazár chár sau he.

30 Aur baní Zabulún apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ e shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak sab jo jang e liye nikalte the, 31 Jo Zabulún ke firqe meṉ se gine gae, satáwan hazár chár ai the.

32 Baní Yúsaf ke firqe Ifráím apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq ur námoṉ ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar ak sab jo jang ke liye nikalte the, 33 Jo Yúsaf ke firqe Ifráím meṉ se gine gae, hálís hazár pánch sau the.

34 Aur baní Manassí apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur ámoṉ ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak sab jang ke liye nikalte the, 35 Jo Manassí ke firqe meṉ se gine gae, batís hazár o sau the.

36 Aur baní Binyamín apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur ámoṉ ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baraswále se úpar tak sab,

jo jang ke liye nikalte the, 37 Jo Binyamín ke firqe meṉ se gine gae, paintís hazár chár sau the.

38 Aur bani Dán apne apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak, jo jang ke liye nikalte the, 39 Jo Dán ke firqe meṉ se gine gae, básaṭh hazár sát sau the.

40 Aur baní Yasar apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak, sab jo jang ke liye nikalte the, 41 Jo Yasar ke firqe meṉ se gine gae, iktálís hazár pánch sau the.

42 Baní Naftálí apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baraswále se úpar tak sab, jo jang ke liye nikalte the, 43 Jo Naftálí ke firqe meṉ se gine gae, tirpan hazár chár sau the.

44 We gine húe jo Músá aur Hárún ne gine ye haiṉ; aur baní Isráel ke sardár jo harek apne apne ábáí ḳhándán meṉ ráis thá, ye bárah the. 45 So we sab jo baní Isráel meṉ se apne ábáí ḳhándánoṉ meṉ bís baras ke se leke úpar tak gine gae, 46 Sab jo jang ke liye nikalte the, chha lákh tín hazár pánch sau pachás the. 47 Lekin we jo Lewí the, apne ábáí firqe ke mutábiq un ke sáth gine nahíṉ gae.

48 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 49 Ki Tú faqt un ko jo Lewí ke firqe meṉ haiṉ, shumar na kíjiyo, aur unheṉ baní Isráel ke shumár meṉ dáḳhil na karná; 50 Balki tú Lewíoṉ ko ahdnáme ke maskan aur un ke zurúf aur us ke sáre lawázim par muqarrar kíjiyo; we us maskan aur us ke zurúf ko uṭháyá kareṉ, aur us ke ḳhádim howeṉ, aur maskan ke ás pás ḳhaimoṉ meṉ raheṉ. 51 Aur jab maskan ke kúch ká waqt ho, to use Lewí utáreṉ, aur jab maskan ke rakhne kí waqt ho, to Lewí use khaṛá kareṉ, aur ajnabíoṉ meṉ se jo koí us ke nazdík áwe, to us kí gardan márí jáwe. 52 Aur baní Isráel meṉ se harek apne apne ḳhaimagáh meṉ apne apne jhanḍoṉ tale apne apne lashkaroṉ meṉ ḳhaima kareṉ. 53 Lekin Lewí ahdnáme ke maskan ke gird ḳhaima kareṉ, táki baní Isráel kí jamáat par gazab názil na ho, aur Lewí ahdnáme ke maskan kí muháfazat kareṉ. 54 So baní Isráel ne un sab hukmoṉ par, jo Ḳhuda'wand ne Músá aur Hárún ko kíye the, amal kiyá.

II. BA'B.

1 Phir Ḳhuda'wand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, ki 2 Baní Isráel meṉ se harek sardár apná alam aur apne ábáí ḳhándán ke alamdár ko leke jamáat ke ḳhaime ke muqábil aur us ke girdágird ḳhaima khaṛá kare. 3 Aur baní Yihúdáh kí ḳhaimagáh kí alamdár simt i mashríq ko jidhar se áftáb tulú kartá hai, apná lashkar leke ḳhaima khaṛá kare, aur Amminadab ká beṭá Nahsún baní Yihúdáh ká sardár ho. 4 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, chauhattar hazár chha sau the. 5 Aur un ke pás Ishakár ká firqa ḳhaima khaṛá kare, aur Sugr ká beṭá Nataniel baní Ishakár ká sardár ho. 6 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, chauwan hazár chár sau the. 7 Phir Zabulún ká firqa aur Hailún ká beṭá Iliab baní Zabulún ká sardár ho. 8 Aur us ká lashkar

aur sab jo us ke sáth gine gae, sattáwan hazár chár sau the. 9 So we sab jo Yihúdáh kí ḳhaimagáh meṉ gine gae, un kí faujoṉ meṉ ek lákh chhiyásí hazár chár sai the: pahle un ká kúch howe.

10 Aur Rúbin kí ḳhaimagáh ká alamdár apná lashkar leke janúb kí jánib ḳhaima khaṛá kare, aur Shaddíúr ká beṭá Ilisúr baní Rúbin ká sardár ho. 11 Aur us ká lashkár aur sab jo us ke sáth gine gae, chhiyálís hazár pánch sau the. 12 Aur us ke pás baní Simon ká firqa ḳhaima khaṛá kare, aur Súrishaddí ká beṭá Salúmiel baní Simon ká sardár ho. 13 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, unsaṭh hazár tín sau the. 14 Phir Jadd ká firqa aur Duyel ká beṭá Iliasaf baní Jadd ká sardár ho. 15 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, paintális hazár chha sau pachás the. 16 So we sab jo Rúbin kí ḳhaimagáh meṉ gine gae, un kí faujoṉ meṉ ek lákh ikáwan hazár chár sau pachás the: dúsre kúch un ká howe. 17 Aur jamáat ke ḳhaime ko leke Lewíoṉ ká lashkar sab lashkar ke darmiyán kúch kare; jis tarah we ḳhaima khaṛá kareṉ, waisehí har shaḳhs apní apní tartíb se alamoṉ ke sáth kúch kare.

18 Ifráim kí ḳhaimagáh ká alamdár apná lashkar leke magrib kí jánib meṉ ho, aur Ammihúd ká beṭá Ilisama baní Ifráim ká sardár ho. 19 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, chálís hazár pánch sau the. 20 Aur us ke pás Manassí ká firqa aur Fidásúr ká beṭá Gamaliel baní Manassí ká sardár ho. 21 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, battís hazár do sau the. 22 Phir Binyamín ká firqa aur Gideoní ká beṭá Abidán baní Binyamín ká sardár ho. 23 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, paintís hazár chár sau the. 24 So we sab jo Ifráim kí ḳhaimagáh meṉ gine gae, un kí faujoṉ ek lákh áṭh hazár ek sau the. Aur we tísrí bár kúch kareṉ.

25 Aur Dán kí ḳhaimagáh ká alamdár apná lashkar leke shimál kí jánib ho, aur Ammishaddí ká beṭá Ahiazr baní Dán ká sardár ho. 26 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, básaṭh hazár sát sau the. 27 Aur us ke pás Yasar ká firqa aur Akrán ká beṭá Pagiel baní Yasar ká sardár ho. 28 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, iktálís hazár pánch sau the. 29 Aur Naftálí ká firqa aur Enán ká beṭá Ahira baní Naftálí ká sardár ho. 30 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, tirpan hazár chár sau the. 31 So we sab jo Dán kí ḳhaimagáh meṉ gine gae, ek lákh sattáwan hazár chha sau the: we apne alamoṉ ko leke áḳhir ko kúch kiyá kareṉ.

32 Baní Isráel ká shumár un ke ábáí ḳhándánoṉ ke muwáfiq yih hai; we sab jo ḳhaimagáh meṉ un ke laskaroṉ meṉ gine gae, chha lákh tín hazár pán sau pachás the. 33 Lekin Lewí, jaisá Ḳhudáwand ne Músá ko hukm kiyá thá, baní Isráel meṉ gine na gae. 34 Aur baní Isráel ne un sab hukmoṉ par, jo Ḳhudáwand ne Músá ko farmáe, amal kiyá: we apne lashkar leke yúṉ hí ḳhaimoṉ men rahe; aur harek ne un meṉ se apne apne qabáil aur apne apne ábáí ḳhándán ke log leke kúch kiyá.

III. BA'B.

1 Jis roz Ḳhudáwand ne koh i Síná par Músá se báteṉ kíṉ, Hárún aur Músá ke qabáil ke log itne the. 2 Aur Hárún ke beṭoṉ ke nám ye haiṉ; Nádab jo

pahlauṭhá thá, aur Abihú, aur Iliazr, aur Etamar. 3 Ye nám haiṉ un baní Hárún ke, jo kahánat ke liye mamsúh húe, aur jinheṉ us ne kahánat kí ḳhidmat ke liye muqaddas kiyá. 4 Aur Nádab aur Abihú, jab unhoṉ ne dasht Síná meṉ Ḳhuda'wand ke áge ajnabí ág guzrání, tab Ḳhuda'wand ke huzúr mar gae, aur we beaulád the; aur Iliazr aur Etamar apne báp Hárún ke huzúr kahánat kí ḳhidmat rakhte the.

5 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 6 Ki Lewí ke firqe ko pás bulá, aur un ko Hárún káhin ke áge házir kar, táki we us kí ḳhidmat kareṉ. 7 Aur Hárún aur sab jamáat ke kámoṉ kí, jamáat ke ḳhaime ke huzúr, muháfazat kareṉ, táki sab maskan kí ibádat púrí kareṉ. 8 Aur we jamáat ke ḳhaime ke sab zurúf, aur baní Isráel ke sab kámoṉ kí muháfazat kareṉ, táki maskan kí ibádat púrí kareṉ. 9 Aur tú Lewíoṉ ke taiṉ Hárún aur baní Hárún ko somp de; baní Isráel meṉ se ye sab ke sab us ko sompe gae haiṉ. 10 Aur Hárún aur baní Hárún ko kahánat kí ḳhidmat par muqarrar kar; aur agar ajnabí log nazdík áweṉ, to már ḍále jáweṉ.

11 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá: 12 Ki Dekh maiṉ ne baní Isráel meṉ se un sab pahlauṭhoṉ ke badle, jo baní Isráel meṉ paidá hote haiṉ, Lewíoṉ ko le liyá: so Lewí mere liye honge. 13 Is liye sáre Lewí mere haiṉ; ki jis din maiṉ ne zamín i Misr meṉ sáre pahlauṭhe máre, to maiṉ ne baní Isráel ke sab pahlauṭhe, kyá insán ke, kyá haiwán ke, apne liye muqaddas kíe; we mere honge: maiṉ Ḳhuda'wand húṉ.

14 Phir Ḳuhda'wand ne dasht i Síná meṉ Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 15 Ki Baní Lewí ko un ke ábáí ḳhándán aur un ke qabáil meṉ shumár kar: ek mahíne ke bachche se leke úpar tak shumár kar. 16 Chunánchi Músá ne jaisá Ḳhuda'wand ne use farmáyá thá, unheṉ giná. 17 So Lewí ke beṭoṉ ke nám ye haiṉ; Jirsán, aur Qihát, aur Mirárí. 18 Jirsán ke beṭoṉ ke nám un ke qabáil meṉ ye haiṉ; Libní aur Samaí. 19 Aur Qihát ke beṭe apne qabáil meṉ Amirám, aur Izhár, aur Habián, aur Uzziel haiṉ. 20 Aur baní Mirárí apne qabáil meṉ Muhlí aur Músí haiṉ: so baní Lewí ke qabáil, un ke ábáí ḳhándánoṉ ke muwáfiq, ye haiṉ.

21 Aur Jirsán ke qabíle: Libní ká qabíla aur Samaí ká qabíla: ye Jirsáníoṉ ke qabáil haiṉ. 22 Chunánchi sáre mardoṉ ke adad ke muwáfiq, jo un se gine gae, ek mahíne se leke úpar tak sát hazár pánsau the. 23 Jirsán ke qabáil maskan ke pichhwáṛe magrib kí samt ko apní ḳhaimagáh kareṉ. 24 Aur Liel ká beṭá Ilisafan Jirsáníoṉ ke ábáí ḳhándán ká sardár ho. 25 Aur jamáat ke ḳhaime se baní Jirsán maskan, aur ḳhaime, aur us ke parde, aur jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke parde kí muháfazat kareṉ, 26 Aur sahn ke pardoṉ, aur us ke darwáze ke parde kí, jo maskan aur mazbah ke gird haiṉ, aur us kí tanáboṉ, aur us kí sab ḳhidmatoṉ kí.

27 Aur Qihát ke qabáil ye haiṉ, Amirámíoṉ ká qabíla, aur Izháríoṉ ká qabíla, aur Habráníoṉ ká qabíla, aur Uzzielíoṉ ká qabíla; ye sab Qihátíoṉ ke qabáil haiṉ. 28 Un ke sáre mard apne adad ke muwáfiq ek mahíne ke se leke úpar tak sab áṭh hazár chha sau the; maqdis kí nigahbání un ká zimma thá. 29 Baní Qihát maskan kí janúb kí jánib ḳhaima khaṛá kareṉ. 30 Aur Uzziel ká beṭí Ilisafan baní Qihát ke sáre gharánoṉ ká sardár ho. 31 Aur sandúq, aur mez, aur shamádán, aur mazbah, aur maqdis ke zurúf jo ḳhidmat meṉ the, aur parde, aur un kí sab tarah

ḳí khidmat un ká zimma ho. 32 Aur Hárún káhin ká beṭá Iliazr Lewíoṉ ke sar-dároṉ ká sardár, aur maqdis ke nigahbánoṉ ká nigahbán ho.

33 Mirárí ke qabíle ye haiṉ, Muhlíoṉ ká qabíla, aur Músíoṉ ká qabíla: ye Mir-aríoṉ ke qabíle haiṉ. 34 Un ke sáre mard jo gine gae, apní adad ke muwáfiq, ek mahíne ke se leke úpar tak, sab chha hazár do sau the. 35 Aur Abihail ká beṭá Zúriel Miráríoṉ ke qabáil ká sardár ho: aur ye maskan ke shimál kí jánib ḳhaima khaṛá kareṉ. 36 Aur maskan ke taḳhtoṉ, aur us ke beṉḍoṉ, aur us ke sutúnoṉ, aur us ke páíoṉ, aur us ke sab zurúfoṉ, aur us kí sab ḳhidmatoṉ kí muháfazat baní Mirárí ká zimma hai. 37 Aur sahn ke sutúnoṉ kí, jo girdágird us ke haiṉ, aur un ke páíoṉ, aur un kí meḳhoṉ, aur un kí tanáboṉ kí.

38 Aur ḳhaimakarnewále maskan ke sámhne mashríq kí jánib, jidhar se áftáb ṭulú kartá hai, jamáat ke khaime ke áge Músá, aur Hárún, aur us ke beṭe hoṉ, jo maskan aur baní Isráel kí ḳhidmat kí muháfazat karte haiṉ; aur jo ajnabí us se nazdík howe, márḍálá jáwe. 39 So sab Lewí jo gine gae, jinheṉ Músá aur Hárún ne Ḳhudáwand ke hukm ke mutábiq un ke qabáil meṉ shumár kiyá, sab mard ek mahíne ke se leke úpar tak báís hazár the.

40 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko hukm kiyá, ki Baní Isráel ke sáre pahlauṭhe beṭoṉ ko, ek mahíne ke se leke úpar tak gin, aur un ke námoṉ kí shumár kar. 41 Aur mere liye jo Ḳhudáwand húṉ Lewíoṉ ko, baní Isráel ke sab pahlauṭhe beṭoṉ ke badle, aur Lewíoṉ ke chaupáíoṉ ko, baní Isráel ke sab chaupáíoṉ ke badle, jo pahile paidá húe hoṉ, le. 42 Chunánchi Músá ne, jaisá Ḳhudáwand ne use farmáyá, baní Isráel ke sáre pahlauṭhoṉ ko giná. 43 So sáre pahlauṭhe mard un ke námoṉ kí shumár ke muwáfiq, ek mahíne ke se leke úpar tak jo gine gae, báís hazár do sau tehattar the.

44 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 45 Ki Baní Isráel ke sáre pahlauṭhoṉ ke badle Lewíoṉ ko, aur un ke chaupáíoṉ ke badle Lewíoṉ ke chaupáíoṉ ko le; aur Lewí jitne haiṉ, mere honge: maiṉ Ḳhudáwand húṉ. 46 Aur tú do sau tehattar baní Isráel ke pahlauṭhoṉ ká fidiya, jo Lewíoṉ se afzúd haiṉ, maqdis ke misqál ke mutábiq, 47 Ádmí píchhe pánch misqál le: (har misqál bís gira ká:) 48 Aur tú yih rúpá, jo un kí ziyádatí ká fidiya hai, Hárún aur us ke beṭoṉ ko de. 49 So Músá ne un ke fidiye ká rúpá un ke háth se liyá, jo ziyáda the, un se jin ká fidiya Lewíoṉ se diyá gayá. 50 Baní Isráel ke pahlauṭhe beṭoṉ ke háth se ek hazár tín sau painsaṭh misqál, maqdis ke misqál se, rúpá liyá. 51 Aur Músá ne wuh rúpá, un sab ke fidiye meṉ Ḳhudáwand ke hukm ke mutábiq Hárún aur us ke beṭoṉ ko diyá.

IV. BÁB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Sab baní Qihát koí Lewí se un ke qabáil, aur un ke ábáí ḳhándán ke muwáfiq shumár kar. 3 Tís baraswále se leke us tak jo pachás ká hai, aur ḳhádimoṉ meṉ dáḳhil húá ho, táki wuh jamáat ke ḳhaime meṉ ḳhidmat kare. 4 Jamáat ke ḳhaime meṉ, aur un chízoṉ meṉ jo niháyat muqaddas haiṉ, baní Qihát kí ḳhidmat yih ho. 5 Ki jab ḳhaime ká kúch ho, to Hárún aur us ke beṭe áweṉ, aur us parde ko jo hásil hai utáreṉ, aur us se ahdnáma ke sandúq ko chhipáweṉ. 6 Aur us par tuḳhs

kí ḳhálon ká báláposh ḍálen, aur us ke úpar ásmání rang ká kapṛá bichháwen, aur us men choben ḍálen. 7 Aur tawajjuh kí mez par ásmání rang ká kapṛá bichháke bartan, aur chamche, aur thálíán, aur baṛe baṛe piyále tapíwan ke liye us par rakhen; aur roṭí hamesha kí us par howe. 8 Aur un par qirmizí rang ká kapṛá bichháwen, aur use tukhs kí ḳhálon ke sarposh se dhámpen, aur us men choben ḍálen. 9 Phir ásmání rang ká kapṛá leke shamádán aur us ke chirágon, aur us ke gulgíron, aur us kí laganon, aur us ke sab tel ke zurúf par, jo un se ḳhidmat kí játí hai, ḍhámpen. 10 Aur us ko aur us ke sab zurúf ko tuḳhs kí ḳhalon ke giláf men rakhen, aur us ko chobon par rakhen. 11 Aur sone kí mazbah par ásmání rang ká kapṛá bichháwen, aur use tuḳhs kí ḳhálon ke giláf se ḍhámpen, aur us men choben ḍálen. 12 Aur sáre bartanon ko, jo maqdis kí ḳhidmat men áte hain leke ásmání rang ke kapṛe men lapeṭen, aur unhen tuḳhs kí ḳhálon ke giláf se ḍhámpen, aur chobon par rakhen. 13 Aur mazbah men se rákh nikál phenken, aur kapṛá argwání rang ká us par bichháwen. 14 Aur sáre bartan jo us kí ḳhidmat ke liye darkár hain, jaise angeṭhíán, aur síḳhen, aur phauṛíán, aur piyále, garaz mazbah ke sáre bartan us par rakhen; aur us par tuḳhs kí ḳhálon ká giláf bichháwen, aur us men choben ḍálen. 15 Aur jab Hárún aur baní Hárún maqdis ko, aur us ke sab asbáb ko ḍhámp chuken, tab ḳhaimagáh ke kúch ke waqt baní Qihát us ke uṭháne ke liye áwen; lekin we muqaddas chízon ko na chhúen, táki mar na jáwen. Jamáat ke ḳhaime men ye chízen baní Qihát ke uṭháne kí hain. 16 Aur chirágon ke tel, aur ḳhushbú masálih ke baḳhúr, aur dáimí hadiya kí, aur malne ke tel, aur tamám maskan kí, aur us sab kí jo us men hai, aur us ke zurúf kí nigahbání Hárún káhin ke beṭe Iliazr ká uhda hai. 17 Phir Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, 18 Ki Tum Lewíon men se baní Qihát ke firqe ko káṭ na ḍáliyo; 19 Balki un se aisá karo, ki we jáwen, aur quds ul aqdás ke nazdík áne se mar na jáwen: Hárún aur us ke beṭe dáḳhil howen, un men se harek ko us kí ḳhidmat par, aur us ke uṭháne par muqarrar karen. 20 Lekin jab ki muqaddas chízen ḍhámpí jáwen, to we unhen dekhne ko na áwen, táki mar na jáwen.

21 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 22 Ki Baní Jirsán ko bhí un ke ábáí ḳhándánon aur un ke qabáil ke muwáfiq gin: 23 Tís baras ke se leke pachás baras tak un sab ko jo ḳhádimon men dáḳhil hain, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat karen, shumár kar. 24 Baní Jirsán ke gharánon ká mansab ḳhidmat karne, aur bojh uṭháne men yih hai. 25 Ki we maskan ke parde, aur us ká sarposh jamáat ká ḳhaima, aur tuḳhs kí ḳhálon ká báláposh jo us par hai, aur jamáat ke ḳhaime ke darwáze ká parda uṭháwen. 26 Aur sahn ke parde, aur sahn ke darwáze ká parda, jo maskan aur mazbah ke gird hai, aur un kí tanáben, aur sáre zurúf jo un kí ḳhidmat ke wáste hain, aur sab kám jo un ke wáste darkár hain, karen. 27 Baní Jirsán kí sárí ḳhidmaten bojh uṭháne men aur sab kám karne men Hárún aur baní Hárún ke hukm ke mutábiq howen: aur tum un men se harek ká bojh muqarrar kar díjiyo. 28 Baní Jirsán ke qabáil kí ḳhidmat jamáat ke ḳhaime men yih hai: aur we káhin Hárún ke beṭe Etamar ke mahkúm rahen.

29 Baní Mirárí ko un ke ábáí ḳhándánon aur qabáil ke mutábiq gin: 30 Tís baraswále se leke pachás baraswále tak un sab ko jo ḳhádimon men dáḳhil hain, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat karen, shumár kar. 31 Aur us ḳhidmat ke

muwáfiq, jo jamáat ke ḳhaime meṇ un ke liye hai, un ke bojh ye muqarrar haiṇ; maskan ke taḳhte, aur us ke beṇḍe, aur us ke sutún, aur us ke páe. 32 Aur sahn ke sutún jo girdágird haiṇ, aur un ke páe, aur un kí meḳhen, aur un kí tanábeṇ, aur un ke sab zurúf, aur un ke sab zurúriyát samet: aur un ko nám banám gin ke un ke bojhoṇ ke muqarrar zurúf un ko díjiyo. 33 So baní Mirárí ke qabáil kí ḳhidmat, jo jamáat ke ḳhaime meṇ muqarrar thí, yih hai; aur we káhin Hárún ke beṭe Etamar ke mahkúm raheṇ.

34 Chunánchi Músá aur Hárún aur jamáat ke raísoṇ ne baní Qihát ke qabáil ko, un ke ábáí ḳhándánoṇ ke mutábiq, giná. 35 Tís baraswále se leke pachás baraswále tak un sab ko, jo ḳhádimoṇ meṇ dáḳhil húe, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat kareṇ, ek ek karke shumár kiyá. 36 So we jo apne qabáil ke muwáfiq gine gae, do hazár sát sau pachás the. 37 We sab ye haiṇ, jo baní Qihát ke gharánoṇ meṇ se jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat ke liye shumár kíe gae, jinheṇ Músá aur Hárún ne Ḳhudá'wand ke hukm ke mutábiq, jo Músá ke wáste se farmáyá thá, shumár kiyá.

38 Aur baní Jirsán, jo apne ábáí ḳhándánoṇ aur qabáil ke mutábiq gine gae, 39 Tís baraswále se leke pachás baraswále tak, sab jo ḳhádimoṇ meṇ dáḳhil húe, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat kareṇ; 40 We sab jo ábáí ḳhándánoṇ aur qabáil ke mutábiq gine gae, do hazár chha sau tís húe. 41 We sab ye haiṇ, jo baní Jirsán ke gharánoṇ meṇ se jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat ke liye gine gae, jinheṇ Músá aur Hárún ne Ḳhudá'wand ke hukm se shumár kiyá.

42 Aur baní Mirárí ke qabíle, jo apne ábáí ḳhándánoṇ aur apne qabáil ke mutábiq gine gae, 43 Tís baraswále se leke pachás baraswále tak, sab jo ḳhádimoṇ meṇ dáḳhil húe, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat kareṇ: 44 We sab jo un ke qabáil ke muwáfiq gine gae, tín hazár do sau the. 45 We sab ye haiṇ, jo baní Mirárí ke qabáil meṇ se gine gae, jinheṇ Músá aur Hárún ne Ḳhudá'wand ke hukm ke mutábiq, jo Músá ke wáste se farmáyá thá, shumár kiyá.

46 So sáre baní Lewí, jinheṇ Músá aur Hárún aur Isráel sardároṇ ne un ke qabáil aur ábáí ḳhándánoṇ ke mutábiq, 47 Tís baraswále se leke pachás baraswále tak giná, sab jo ḳhádimoṇ meṇ dáḳhil húe, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat kareṇ, aur bojh uṭháweṇ; 48 We sab jo gine gae, áṭh hazár pánch sau ássí the. 49 Ḳhudá'wand ke hukm ke mutábiq, Músá ne unheṇ jo ḳhidmatguzár aur bárbardár the, ek ek karke shumár kiyá: we Ḳhudá'wand ke hukm ke mutábiq, jo Músá ko húá, isí tarah gine gae.

V. BAB.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko hukm kar, ke harek mabrús, aur harek jiriyánwálá, aur jo maiyit ke sabab nápák hai, un ko ḳhaimagáh se báhar kar deṇ: 3 Kyá mard, aur kyá aurat, tum unheṇ ḳhaimagáh se báhar kar do, táki we apní ḳhaimagáhoṇ ko, jin ke darmiyán maiṇ rahtá húṇ, nápák na kareṇ. 4 Chunánchi baní Isráel ne aisáhí kiyá, aur aisoṇ ko ḳhaimagáh se báhar kar diyá: jaisá Ḳhudá'wand ne Músá ko hukm kiyá, waisáhí baní Isráel ne kiyá. 5 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 6 Ki Baní Isráel ko farmá aur kah, ki Agar koí mard yá aurat Ḳhudá'-

wand se bewafáí karke aisá koí gunáh kare, jo ádmí karte hain, aur asámí ho jáwe; 7 To cháhiye ki apne gunáh ká jo kiyá hai iqrár kare, aur apná asám pher de, aur us ká pánchwán hissa us par ziyáda kare, aur us ko jis ká wuh asámí húá hai, hawála kar de. 8 Lekin agar us shakhs ká koí wáris na howe, jo us asám ká haqqdár hai; to wuh pherá húá asám Khuda'wand pahuncháyá jáwe; yih káhin ká hogá, aisá kafáre ke mendheke, ki us se us ká kafára diyá játá hai. 9 Aur baní Isráel kí sárí muqaddas chízon kí sab uṭháí húí qurbáníán jo guzránte hain, káhin kí hongí. 10 Aur harek shakhs kí muqaddas chízen us kí hongí; aur jo chíz káhin ko degá, us kí hogí.

11 Phir Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 12 Ki Baní Isráel ko farmá aur kah, ki Agar kisí kí jorú gumráh ho jáwe, aur us se bewafáí kare; 13 Aur koí us aurat ke sáth hambistar howe, aur yih us ko shauhar se poshída ho, aur parde men ho, aur wuh nápák hojáwe, aur us par gawáh na howen, aur fial karte húe pakṛí na jáwe; 14 Aur us ke shauhar ke dil men gairat ká khiyál áwe, aur wuh apní jorú se gairat kháwe, aur wuh aurat nápák ho, yá us ke shauhar ke dil men gairat ká khiyál áwe, aur wuh apní jorú se gairat kháwe, aur wuh aurat nápák na ho: 15 To cháhiye ki wuh shakhs apní jorú ko káhin pás láwe, aur us aurat kí bábat ek Efah jau ke áṭe ká daswán hissa qurbání láwe; aur wuh us par tel aur lubán na ḍále; kyúnki wuh gairat ká hadiya, yáne yáddihí ká hadiya hai, ki gunáh ko yád men láwe. 16 Tab káhin us aurat ko nazdík láwe, aur Khuda'wand ke huzúr use khaṛá kare. 17 Aur káhin miṭṭí ke ek básan men muqaddas pání lewe, aur maskan ke sahn ká gubár leke us pání men miláwe. 18 Phir káhin us aurat ko Khuda'wand ke huzúr khaṛá kare, aur us ká sir nangá kare, aur yáddihí ká hadiya us ke háthon par rakhe, ki yih gairat ká hadiya hai: aur káhin us kaṛwe pání ko, jo lánat ká báis hai, apne háth men lewe. 19 Aur us aurat ko qasam deke kahe, ki Agar koí mard terá hambistar nahín húá, aur agar tú apne shauhar ko chhoṛke dúsre ke sáth nápák nahín húí, to tú is kaṛwe pání kí tásír se, jo lánat ká báis hai, bachí rah. 20 Aur agar tú apne shauhar ke siwá dúsre par máil húí hai, aur nápák húí, aur tere shauhar ko siwá koí dúsrá tujh se hambistar húá hai: 21 To tujh par lánat hogí; aur káhin use lánat kí qasam dewe, aur use kahe, ki Khuda'wand tujhe terí qaum men zarab ul masal lánat aur qasam ká kare, ki Khuda'wand terí rán ko saṛáwe, aur tere peṭ ko sujháwe; 22 Aur yih pání jo lánat ká sabab hai, terí antṛíon men jáke terá peṭ phuláwe, aur terí rán saṛáwe: aur aurat ámín ámín kahe. 23 Phir káhin un lánaton ko ek kitáb men likhe, aur kaṛwe pání se use mitáwe: 24 Aur káhin yih kaṛwá pání, jo lánat ká sabab hai, us aurat ko piláwe: tab yih pání jo lánat ká sabab hai, kaṛwá karne ke liye us aurat ke jism men dákhil hogá. 25 Phir káhin us aurat ke háth se gairat ká hadiya leke Khuda'wand ke huzúr us ko hiláwe, aur use mazbah ke nazdík láwe: 26 Aur us hadiya se izkár ke liye ek muṭṭhí leke káhin mazbah par sungháwe; bád us ke wuh pání us aurat ko piláwe. 27 Aur jab wuh use yih pání piláwegá, tab aisá hogá ki agar wuh gunahgár hogí, aur us ne apne shauhar ke barkhiláf ká sabab hai, us ke jism men dákhil hoke kaṛwá hojáegá, aur us ká peṭ phulegá, aur us kí ránen saṛ jáengí, aur wuh aurat apní qaum men malaún hogí. 28 Par agar wuh nápák na ho, balki pák ho, to wuh páksáf baní rahegí, aur bache jánegí. 29 Us aurat kí bábat jo apne shauhar ko chhoṛke dúsre se burá kám kare, aur nápák ho jáe, gairat ke

liye yih sharíat hai; 30 Aur jab mard ko gairat ká ḳhiyál áwe, aur wuh apní jorú se gairat kháwe, to use Ḳhudáwand ke áge khaṛá kare, aur káhin us par ye sab ahkám jári kare. 31 To mard gunáh se pák hogá, aur wuh aurat apne gunáh ko áp uṭháwegí.

VI. BAB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko farmá, aur un ko kah, Jab koí mard yá aurat aisí ḳháss nazr kare, ki áp ko Ḳhudáwand ke liye nazír banáwe; 3 To cháhiye ki wain se aur nashe kí chízon se parhez kare, aur angúrí sharáb ká aur kisí muskar ká sirka na píwe, aur angúr kháwe na súkhá. 4 Aur apne nazír hone ke sab dinon men koí chíz, jo angúron se paidá hotí hai, tuḳhm se leke us ke chhilke tak na kháwe. 5 Aur apne nazír hone ke sab dinon men sir par usturá na phere; jab tak ki we aiyám, jin men us ne áp ko Ḳhudáwand ke liye nazír kiyá hai, guzar na jáen: wuh muqaddas hai; apne sir ke bálon ko baṛhne de. 6 Ḳhudáwand ke liye apne sáre nazír hone ke dinon men murde kí lásh par na jáwe. 7 Wuh apne báp, aur apní má, aur apne bháí, aur apní bahin ke liye, jab we mar jáwen, apne tain nápák na kare; kyúnki us ke Ḳhudá kí nazr us ke sir par hai. 8 Wuh apne nazír hone ke sab dinon men Ḳhudáwand ke liye muqaddas hai. 9 Aur agar koí insán us ke pás nágaháuí mar jáwe, aur us ke sir kí nazr ko nápák kare; to wuh apne pák hone ke din apná sir munḍáwe; sátwen din sir munḍáwe. 10 Aur áthwen roz do qumríán, yá kabútar ke do bachche, jamáat ke ḳhaime ke darwáze par káhin pás láwe. 11 Aur káhin ek ko ḳhatiyat ke liye, aur dúsre ko chaṛháwe ke liye guzráne; aur us se us ḳhatá kí, ki murde ke sabab se húí, kafára dewe; aur apne sir ko usí din muqaddas kare. 12 Phir apne nazír hone ke dinon ko Ḳhudáwand ke liye muqaddas kare, aur ek eksála nar barra asám ke liye láwe: aur us ke pahile aiyám námanzúr hain; kyúnki us kí nazr nápák hogaí.

13 Aur nazír ke liye yih sharíat hai: ki jab us kí nazr ke aiyám púre hon, to wuh jamáat ke ḳhaime ke darwáze par házir kiyá jáwe. 14 Aur wuh Ḳhudáwand ke liye apná qurbán guzráne: chaṛháwe kí bábat ek beaib eksála nar barra, aur ḳhatiyat kí bábat ek beaib eksála máda barra, aur salámí ke liye ek beaib menḍhá. 15 Aur fatírí roṭíon aur mahín maide ke chupaṛí húí kulchon, aur fatírí chupaṛí húí roṭíon kí ek ṭokrí ko, aur un ke hadiye, aur un ke tapáwan. 16 Aur káhin unhen Ḳhudáwand ke huzúr láke us kí ḳhatiyat, aur us ke chaṛháwe ko guzrán de. 17 Aur salámí kí qurbání kí bábat, aur salámí ke liye fatírí roṭíon kí ṭokrí samet, us menḍhe ko, Ḳhudáwand ke huzúr zabh kare, aur us ke hadiye aur tapáwan guzráne. 18 Phir wuh nazír jamáat ke ḳhaime ke darwáze par apne sir kí nazr ko munḍáwe: aur un bálon ko jo us ke sir kí nazr hai leke us ág men, jo salámí kí qurbání ke tale hai, ḍál de. 19 Phir káhin us menḍhe ká paká húá shána, aur ṭokrí men se ek fatírí roṭí, aur fatírí kulcha leke us nazír ke háthon par, jab wuh apní nazr ko munḍá chuke, rakhe. 20 Phir káhin un ko hiláne kí qurbání ke taur par Ḳhudáwand ke huzúr hiláwe: yih hiláne ke síne aur uṭháne ke sháne samet káhin ke liye muqaddas hai: bád us ke nazír wain píne ká muḳhtár hai. 21 Us nazír kí, jo nazr ke liye Ḳhudáwand ke áge apní qurbání guzráne, yih sharíat hai, siwá us ke jo us

ká dastras ho; aur cháhiye ki yih us kí nazr ke muwáfiq ho, aur us ko sharíat k nazr ke muwáfiq guzráne.

22 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 23 Ki Hárún aur baní Hárún ko farmá, aur unheṇ kah, ki Tumheṇ cháhiye ki baní Isráel ke haqq meṇ yúṇ duá karo, aur unheṇ kaho: 24 Ḳhuda'wand tujhe barkat baḳhshe, aur terá nigahbáṇ rahe; 25 Ḳhuda'wand apne chihre ká jalwa tujhe dikháe, aur tujh par rahm kare; 26 Ḳhuda'wand tujh par mutwajjih howe, aur tujhe salámatí baḳhshe. 27 We merá nám leke baní Isráel ke liye duá kareṇ, aur maiṇ unheṇ barkat baḳhshúngá.

VII. BA'B.

1 Aur aisá húá, ki jis din Músá maskan ke khaṛá karne se fárig húá, aur us ko aur us ke sab zurúf ko tel malkar muqaddas kiyá, aur aisáhí mazbah ko us ke sab zurúf samet tel malkar muqaddas kiyá; 2 To Isráelí raís, jo apne ábáí ḳhándánoṇ meṇ sardár aur firqoṇ meṇ raís the, aur un meṇ jo gine gae buzurg the, nazdík áe. 3 Aur we chha gáṛíáṇ poshishoṇ samet, aur bárah badhiyá bail apní qurbání Ḳhuda'wand ke huzúr láe; do do raísoṇ kí taraf se ek ek gáṛí, aur harek kí taraf se ek ek bail: chunánchi we unheṇ maskan ke sámhne le áe. 4 Tab Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 5 Ki Tú yih un se le, táki we jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat meṇ áweṇ, aur baní Lewí meṇ har shaḳhs ko us kí ḳhidmat ke muwáfiq bánṭ de. 6 So Músá ne gáṛíáṇ aur bail leke baní Lewí ko díe. 7 Do gáṛíáṇ aur chár bail us ne baní Isráel ko un kí ḳhidmat ke muwáfiq díe. 8 Aur chár gáṛíáṇ aur áṭh bail baní Mirárí ko, jo Hárún káhin ke beṭe Etamar ke farmánbardár the, un kí ḳhidmat ke muwáfiq díe. 9 Lekin us ne baní Qihát ko kuchh na diyá; is liye ki maqdis kí ḳhidmat, jo un ke liye muqarrar húí yih thí, ki we apne kándhoṇ par uṭháke le chaleṇ.

10 Aur raís jis din kí mazbah mamsúh húá, us kí taqdís ke liye wehí apní qurbáníáṇ mazbah ke sámhne láe. 11 Tab Ḳhuda'wand ne Músá ko farmáyá, ki Ek ek din ek ek raís mazbah kí taqdís ke liye apní apní qurbání guzráne.

12 So pahile din Yihúdáh ke firqe meṇ se Amminadab ke beṭe Nahsún ne apní qurbání guzrání. 13 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donoṇ tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 14 Das misqál sone ká ek chamcha baḳhúr se bhará húá: 15 Ek jawán bachhṛá, ek menḍhá, ek nar barra ek sála, chaṛháwe ke liye: 16 Ek buzgála ḳhatiyat ke liye: 17 Aur salámí ke liye do bail, pánch menḍhe, pánch bakre, pánch barre ek sála. Amminadab ke beṭe Nahsún ká qurbán yih thá.

18 Dúsre din Ságir ke beṭe Nataniel ne, jo Ishakár ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 19 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donoṇ tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 20 Das misqál sone ká ek chamcha baḳhúr se bhará húá: 21 Ek jawán bachhṛá, ek menḍhá, ek barra ek sála, chaṛháwe ke liye: 22 Ek buzgála ḳhatiyat ke liye: 23 Aur salámí ke liye do

bail, pánch meṇḍhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Ságir ke beṭe Nataniel kí qurbání yih thí.

24 Aur tísre din Hílán ke beṭe Iliab ne, jo Zabulún ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 25 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 26 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 27 Ek jawán bachhṛá, ek meṇḍhá, ek barra eksála, chaṛháwe ke liye: 28 Ek buzgála khatiyat ke liye: 29 Aur salámí ke liye do bail, pánch meṇḍhe, pánch bakre, pánch barre eksála Hílán ke beṭe Iliab kí qurbání yih thí.

30 Chauthe din Saidinúr ke beṭe Ilisúr ne, jo Rúbin ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 31 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 32 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 33 Ek bachhṛá, ek meṇḍhá, ek barra eksála, chaṛháwe ke liye: 34 Ek buzgála khatiyat ke liye: 35 Aur salámí ke liye do bail, pánch meṇḍhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Saidinúr ke beṭe Ilisúr kí qurbání yih thí.

36 Aur pánchwen din Súrishadíd ke beṭe Salámiel ne, jo Simon ke firqe ká sardár thá, qurbání guzrání. 37 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 38 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 39 Ek jawán bachhṛá, ek meṇḍhá, ek barra eksála chaṛháwe ke liye: 40 Ek buzgála khatiyat ke liye: 41 Aur salámí ke liye do bail, pánch meṇḍhe, panch bakre, pánch barre eksála. Súrishadíd ke beṭe Salámiel kí qurbání yih thí.

42 Aur chhaṭhwen din Duyel ke beṭe Iliasaf ne, jo Jadd ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 43 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 44 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 45 Ek jawán bachhṛá, ek meṇḍhá, ek barra eksála chaṛháwe ke liye: 46 Ek buzgála khatiyat ke liye: 47 Aur salámí ke liye do bail, pánch meṇḍhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Duyel ke beṭe Iliasaf kí qurbání yih thí.

48 Aur sátwen din Ammihúd ke beṭe Ilisama ne, jo Ifráim ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 49 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 50 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 51 Ek jawán bachhṛá, ek meṇḍhá, ek barra eksála chaṛháwe ke liye: 52 Ek buzgála khatiyat ke liye: 53 Aur salámí ke liye do bail, pánch meṇḍhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Ammihúd ke bete Ilisama kí qurbání yih thí.

54 Aur áṭhwen roz Fidásúr ke beṭe Gamaliel ne, jo Manassí ke firqe ká sardár thá, apne qurbání guzrání. 55 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 56 Das misqál sone ká ek cham-

cha bakhúr se bhará húá: 57 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála chaṛháwe ke liye: 58 Ek buzgála khatiyat ke liye: 59 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Fidásúr ke beṭe Gamaliël kí qurbání yih thí.

60 Aur nawen din Gideoní ke beṭe Abidán ne, jo Binyámín ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 61 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 62 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 63 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála chaṛháwe ke liye: 64 Ek buzgála khatiyat ke liye: 65 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Gideoní ke beṭe Abidán kí qurbán yih thí.

66 Aur daswen din Ammishadíd ke beṭe Ahiazar ne, jo Dán ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 67 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 68 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 69 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála chaṛháwe ke liye: 70 Ek buzgála khatiyat ke liye: 71 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Ammishadíd ke beṭe Ahiazar kí qurbání yih thí.

72 Aur gyárahwen din Akrán ke beṭe Pagiel ne, jo Yasar ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 73 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 74 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 75 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála chaṛháwe ke liye: 76 Ek buzgála khatiyat ke liye: 77 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Akrán ke beṭe Pagiel kí qurbání yih thí.

78 Aut bárahwen din Enán ke beṭe Ahira ne, jo baní Naftálí ke firqe ká sardár thá, ápní qurbání guzrání. 79 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon hadiya ke liye tel ke male húe maide se bhare húe the: 80 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 81 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála chaṛháwe ke liye: 82 Ek buzgála khatiyat ke liye: 83 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Enán ke beṭe Ahira kí qurbání yih thí.

84 Mazbah kí qurbánián us kí taqdís ke liye, jis din us par tel malí gayá, jo Isráelí raíson ne chaṛháín, ye thín: Rúpe kí bárah qáben, Rúpe ke bárah tasht, sone ke bárah chamche: 85 Rúpe ke harek qáb wazn men ek sau tís misqál, harek tasht sattar misqál: rúpe ke sab bartan maqdis ke misqál se do hazár chár sau misqál the. 86 Sone ke bárah chamche, bakhúr se labrez har chamcha das misqál wazn men maqdis se: soná sáre chamchon ká ek sau bís misqál thá. 87 Chaṛháwe ke liye bárah bachhṛe, bárah mendhe, eksála bárah barre, un ke hadiya samet: aur khatiyat ke liye bárah buzgále. 88 Aur salámí ke liye sab, bachhṛe chaubís,

hendhe sáth, buzgále sáth eksála barre síth. Jis din mazbah par tel malá gayá, e sab mazbah kí taqdíseṉ thíṉ.

89 Aur jab Músá jamáat ke ḳhaime meṉ dáḳhil húá, táki us se hamkalám ho; o us ne kafáre ke sarposh par se, jo ahdnáma ke sandúq par thá, donoṉ karúbíoṉ e darmiyán se ek áwáz suní, jo us ke sáth ḳhitáb kartí thí.

VIII. BAB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Hárún ko farmá, aur use kah, Jab tú chirágoṉ ko roshan kare, to cháhiye ki sátoṉ chirágoṉ kí roshní shamádán ke sámhne ko ho. 3 Chunánchi Hárún ne aisáhí kiyá: us ne chirág roshan karke yúṉ rakhe, ki ujálá shamádán ke sámhne ko húá, jaisá ki Ḳhudáwand ne Músá ko farmáyá thá. 4 Aur shamádán kí anáwat yúṉ thí, ki wuh sab ḳhwáh páya us ká, ḳhwáh sosan us ke qaṛhá húá sone se thá, us namúne ke muwáfiq, jo Ḳhudáwand ne Músá ko dikháyá thá, us ne wáisehí shamádán ko banáyá.

5 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 6 Ki Lewíoṉ ko baní Isráel meṉ se alag kar, aur unheṉ pák kar, ki we pák hojáweṉ. 7 Aur tú un ko yúṉ pák kar: ki ḳhatiyat ká pání leke un par chhiṛak, aur un ke sab badan par usturá phirwá, aur un ke kapṛe dhulwá, táki pák hojáweṉ. 8 Tab we ek bachhṛá us ke hadiya samet, jo maida tel malá húá hai, leweṉ; aur tú ḳhatiyat ke liye ek aur bachhṛá le. 9 Tab tú Lewíoṉ ko jamáat ke ḳhaime ke nazdík le á, aur baní Isráel kí sárí jamáat ko jama kar. 10 Aur Lewíoṉ ko Ḳhudáwand ke áge lá, aur baní Isráel apne háth Lewíoṉ par rakheṉ. 11 Aur Hárún Lewíoṉ ko, baní Isráel meṉ se hiláne kí qurbání ke taur par, Ḳhudáwand ke rúbarú guzráne, táki we Ḳhudáwand kí ḳhidmatguzárí kareṉ. 12 Tab Lewí apne háth bachhṛoṉ ke siroṉ par rakheṉ; aur tú ek ko ḳhatiyat, aur dúsre ko chaṛháwe kí bábat Ḳhudáwand ke liye qurbání kar, táki Lewíoṉ ke wáste kafára diyá jáwe. 13 Phir tú Lewíoṉ ko Hárún aur baní Hárún ke áge khaṛá kar, aur un ko hiláne kí qurbání ke taur par Ḳhudáwand ke liye guzrán. 14 Aur tú Lewíoṉ ko baní Isráel meṉ se judá kar, ki Lewí mere hoṉ. 15 Bád us ke Lewí jamáat ke ḳhaime meṉ ḳhidmat ke liye dáḳhil howeṉ: to unheṉ pák kar, aur tú unheṉ hiláne kí qurbání ke taur par guzrán. 16 Is liye ki we sab ke sab baní Isráel meṉ se mujhe sompe gae; is liye ki maiṉ ne baní Isráel ke sab pahlauṭhoṉ ke badle, jo peṭ ke kholnewále haiṉ, unheṉ apne wáste liyá. 17 Kyúnki baní Isráel ke sáre pahlauṭhe, kyá insán kyá haiwán, mere haiṉ: maiṉ ne jis din zamín i Misr meṉ harek pahlauṭhe ko halák kiyá, un ko apne liye muqaddas kiyá. 18 Aur baní Isráel ke sáre pahlauṭhoṉ ke badle maiṉ ne Lewíoṉ ko le liyá hai. 19 Aur maiṉ ne baní Isráel meṉ se sab Lewí Hárún aur baní Hárún ko supurd kíe, táki jamáat ke ḳhaime meṉ baní Isráel kí jagah ḳhidmatguzárí kareṉ, aur baní Isráel ke liye kafára deweṉ; táki baní Isráel par, jab ki we maqdis ke nazdík áweṉ wabá na áwe.

20 Chunánchi Músá aur Hárún aur baní Isráel ke sáre majma ne Lewíoṉ se aisáhí kiyá: sab jo kuchh Ḳhudáwand ne Lewíoṉ kí bábat Músá ko hukm farmáyá thá, baní Isráel ne un se wuhí kiyá. 21 Tab Lewíoṉ ne apne taiṉ pák kiyá, aur unheṉ ne apne kapṛe dhoe, aur Hárún ne unheṉ hiláne kí qurbání ke taur par

Khuda'wand ke rúbarú guzráná; aur Hárún ne un kí taraf se kafára diyá, táki unheṉ pák kare. 22 Bád us ke Lewí apne khidmat karne ko Hárún aur baní Hárún ke sámhne jamáat ke khaime meṉ dákhil húe; jaisá Khuda'wand ne Lewíoṉ kí bábat Músá ko farmáyá thá, unhoṉ ne waisáhí un se kiyá.

23 Phir Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá: 24 Lewíoṉ ká yih mámúl rahe; ki we pachís baraswále se úpar tak jamáat ke khaime meṉ dákhil hoṉ, táki khidmatguzárí kareṉ: 25 Aur jab pachás baras ke hoṉ, to khidmatguzárí se nikleṉ, aur phir kabhú khidmat na kareṉ; 26 Par jamáat ke khaime meṉ apne bháíoṉ ke sáth nigahbání ká kám kiyá kareṉ, aur khidmat hargiz na kareṉ. To Lewíoṉ se un kí nigahbání kí bábat yúṉhí kíjiyo.

IX. BAB.

1 Phir Khuda'wand ne dasht i Síná meṉ, Misr kí zamín se baní Isráel ke nikalne kí dúsrí sál ke pahile mahíne meṉ Músá ko farmáyá: 2 Hukm kar, táki baní Isráel us ke muaiyan waqt meṉ íd i fasah kareṉ. 3 Is mahíne kí chaudahwíṉ táríkh, zawál aur gurúb ke darmiyán, us ke muqarrarí waqt meṉ use karo: us kí rasmoṉ aur sab hukmoṉ ke muwáfiq use karo. 4 So Músá ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Fasah karo. 5 Aur unhoṉ ne pahile mahíne kí chaudahwíṉ táríkh, zawál aur gurúb ke darmiyán, dasht i Síná meṉ íd i fasah kí: aur baní Isráel ne un sab par, jo Khuda'wand ne Músá ko farmáyá thá, amal kiyá.

6 Waháṉ báze log murde ke sabab se nápák húe the; we us roz fasah na kar sake: so we usí din Músá aur Hárún ke huzúr áe; 7 Aur unhoṉ ne us se kahá, ki Ham murde ke sabab se nápák haiṉ: aur kis liye ham baní Isráel ke darmiyán Khuda'wand kí qurbání us ke muaiyan waqt par guzránne se báz rakhe jáweṉ? 8 Músá ne unheṉ kahá, Rah jáo, maiṉ sun lúṉ, ki Khuda'wand tumháre haqq meṉ kyá hukm kartá hai. 9 Tab Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 10 Ki Baní Isráel ko farmá aur unheṉ kah, ki Agar koí tum meṉ se, yá tumhárí nasl meṉ se murde ke sabab nápák ho, yá kahíṉ dúr safar meṉ howe; 11 To cháhiye ki dúsre mahíne kí chaudahwíṉ táríkh zawál aur gurúb ke darmiyán fasah kare, aur fatírí roṭíáṉ karwí tarkáríoṉ ke sáth kháwe. 12 We us meṉ se kuchh subh tak báqí na chhoṛeṉ, aur us kí haḍḍí ko na toṛeṉ: we fasah kí sárí rasmoṉ ke muwáfiq use kareṉ. 13 Lekin wuh insán jo pák hai, aur safar meṉ nahíṉ, agar fasah karne se báz rahe, to wuh insán apní qaum meṉ se kaṭ jáegá: kyúnki wuh muqarrarí waqt par Khuda'wand kí qurbání na láyá; wuh apná gunáh uṭháwegá. 14 Aur agar koí pardesí tum meṉ búdobásh kare, aur Khuda'wand ke liye fasah kare; to wuh fasah kí rasmoṉ, aur us ke hukmoṉ ke muwáfiq use kare: tumháre liye, kyá pardesí aur kyá mutwattin, ekhí rasm hogí.

15 Aur jis din maskan khaṛá kiyá gayá, to badlí ne ahdnáma ke khaime ke maskan ko chhipáyá: lekin shám se leke sahar tak maskan par ág sí hotí thí. 16 So hamesha aisá húá kiyá; ki din ko use badlí chhipátí thí, aur rát ko ág sí roshan rahtí thí. 17 Aur jab badlí maskan ko chhoṛke buland hotí thí, to baní Isráel kúch karta the; aur jaháṉ badlí áke ṭhahartí thí, wáhaṉ baní Isráel khaime khaṛe karte the. 18 Baní Isráel Khuda'wand ke hukm se kúch karte the, aur Khuda'wand ke hukm se maqám karte the: aur jab tak ki badlí maskan par rahtí thí, we

haimon men rahte the. 19 Aur jab badlí maskan par bahut dinon tak ṭhaharí
ıhí, to baní Isráel ne Ḳhudáwand ká hukm máná, aur kúch na kiyá. 20 Aur
isehí jab badlí thoṛe dinon tak maskan par rahí; we Ḳhudáwand ke hukm se
pne ḳhaimon men rahe, aur Ḳhudáwand ke hukm se unhon ne kúch kiyá. 21 Aur
ıb shám se subh tak badlí ṭhaharí rahí, aur subh hote húe buland húí, to wunhín
nhon ne kúch kiyá: jab badlí buland hotí, ḳhwáh din hotá ḳhwáh rát, we kúch
arte the. 22 Aur jab badlí maskan par ṭhahar rahtí, ḳhwáh do din, ḳhwáh ek
ıahína, ḳhwáh ek baras, baní Isráel apne ḳhaimon men muqím rahte, aur kúch na
arte: par jab wuh buland hotí, tab we kúch karte. 23 Ḳhudáwand ke hukm se
e ḳhaime khaṛe karte, aur Ḳhudáwand hí ke hukm se we kúch karte: unhon
e Ḳhudáwand ke hukm kí, jo Músá kí márifat húá, muháfazat kí.

X. BAB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Apne liye do
arsinge rúpe se gaṛhke baná: we terí jamáat kí manádí aur lashkaron ke kúch ke
ye honge. 3 So jab do narsinge phúnke jáwen, cháhiye ki sárí qaum jamáat ke
haime ke darwáze par tere pás jama howe. 4 Aur agar ekhí phúnká jáwe, to we
ıís jo hazáron Isráelíon ke sardár hain, tere pás jama howen. 5 Aur jab tum
ıhoṭí áwáz se phúnko, to un ḳhaimon ká, jo mashriq kí samt khaṛe hain, kúch ho
e. 6 Jab tum do bára chhoṭí baṛí áwáz se phúnko, to janúbí ḳhaimon ká kúch
owe: so we un ke kúch ke liye har phúnkne men chhoṭí baṛí áwáz se phúnken. 7
ekin jab ki jamáat ká jama karní manzúr ho, to barábar áwáz se phúnko, aur
ıhoṭí baṛí áwáz se mat phúnko. 8 Aur Hárún káhin ke beṭe narsinge phúnká
ıren; aur yih tumháre qarnon men abad tak rasm ke taur par járí rahe. 9 Aur
.b tum apne mulk men dushmanon se, jo tum se muqábila karne par hon, laṛne ko
ıklo, to tum narsinge chhoṭí baṛí áwáz se phúnko; Ḳhudáwand tumhára Ḳhudá
ım ko yád karegá, aur tum apne dushmanon se naját páoge. 10 Aur tum apní
hushí ke din, aur apní ídon ke din, aur apne mahínon ke gurron ko apne chaṛ-
áwon aur apní saláminí ke zabíhon par narsinge phúnko, táki tumháre Ḳhudáwand
e huzúr tumhárí yádgárí ho: main Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hún.

11 Phir yún húá ki dúsre baras ke dúsre mahíne kí bíswín táríḳh, wuh badlí
ıduáma ke maskan se buland húí. 12 To baní Isráel dasht i Síná se apne apne
ıfaron men chale, aur badlí dasht i Fárán men já ṭhaharí. 13 So Ḳhudáwand
e farmán ke mutábiq, jo Músá kí márifat thá, pahlá kúch húá.

14 Pahile baní Yihúdáh ke jhanḍe un ke lashkaron ke muwáfiq rawána húe.
n ká sardár Amminadab ká beṭá Nahsún thá. 15 Aur firqe baní Ishakár ke
shkar ká sardár Ságir ká beṭá Nataniel thá. 16 Aur firqe Zabulún ká sardár
ilán ká beṭá Iliab thá. 17 Phir maskan utárá gayá; tab baní Jirsín aur baní
irárí ne maskan ko uṭhake kúch kiyá. 18 Phir Rúbin ke jhanḍe un ke lashkaron
e muwáfiq chale; Saidinúr ká beṭá Ilisúr un ká sardár thá. 19 Aur firqe baní
imon ke lashkaron ke sardár Súrishadíd ke beṭá Salámiel thá. 20 Aur firqe baní
ıdd ke lashkar ká sardár Duyel ká beṭá Iliasaf thá. 21 Phir Qihátíon ne maqdis
ıháke kúch kiyá; aur un ke pahunchne tak maskan khaṛá kiyá játá thá.
2 Phir baní Ifráim ke jhanḍe un ke lashkaron ke muwáfiq chale; un ká sardár

Ammihúd ká betá Ilisama thá. 23 Aur firqe Manassí ke lashkar ká sardár Fidásúr ká betá Gamaliel thá. 24 Aur firqe baní Binyámín ke lashkar ká sardár Gideoní ká betá Abidán thá. 25 Sab ḳhaimagáhoṉ ke píchhe baní Dán ke jhanḍoṉ ká, un ke lashkaroṉ ke muwáfiq, kúch húá; un ká sardár Ammishadíd ká betá Ahiazar thá. 26 Aur firqe baní Yasar ke lashkar ká sardár Akrán ká betá Pagiel thá. 27 Aur firqe baní Naftálí ke lashkar ká sardár Enán ká betá Ahira thá. 28 So baní Isráel ke kúch un ke lashkaroṉ ke muwáfiq ye the; unhoṉ ne aisehí kúch kíe.

29 Tab Músá ne Midyání Liel ke beṭe Hubáb ko, jo Músá ká sasurá thá, kahá, Ham us maqám ko ki Ḳhudá'wand ne farmáyá hai, ki Maiṉ wuh tumheṉ baḳhshúngá, játe haiṉ: so tú hamáre sáth á, ham tujh se nekí karenge; is liye ki Ḳhudá'wand ne baní Isráel se nekí ká wáda kiyá hai. 30 Us ne use jawáb diyá, ki Maiṉ nahíṉ játá, balki maiṉ apne watan ko aur apne rishtadároṉ meṉ jáúngá. 31 Tab us ne kahá, ki Ham ko na chhoṛ; kyúnki tú pahchántá hai, ki hamárá utarná dasht meṉ kaunsí jagah munásib hai; so tú hamárí ánkhoṉ kí jagah hogá. 32 Aur yúṉ hogá, agar tú hamáre sáth chalegá, to jo nekí Ḳhudá'wand ham se karegá, wuhí ham tujh se karenge.

33 Phir unhoṉ ne Ḳhudá'wand ke paháṛ se tín din kí ráh safar kiyá: aur Ḳhudá'wand ke ahd ká sandúq tín din kí ráh un se áge gayá; táki un ke liye árámgáh ḍhúnḍhe. 34 Aur Ḳhudá'wand kí badlí, jab we din ko ḳhaimagáh se chalte the, un ke úpar hotí thí.

35 Aur sandúq ke kúch ke waqt yih rasm thí, ki Músá kahtá thá, Uṭh, ai Ḳhudá'wand, tere dushman pareshan hoṉ; aur we jo tujh se kína rakhte haiṉ, tere áge se bhágeṉ. 36 Aur us ke maqám ke waqt yih kahtá thá, Ai Ḳhudá'wand, hazároṉ hazár Isráelíoṉ meṉ phir á.

XI. BAB.

1 Aur jab qaum baṛí shikáyat Ḳhudá'wand ke nazdík karne lagí, to Ḳhudá'wand ne suná aur us ká gussa bhaṛká: aur Ḳhudá'wand kí ág un meṉ jalí, aur ek taraf ḳhaimagáh kí khá gaí. 2 Tab log Músá ke pás chilláe, aur Músá ne Ḳhudá'wand se duá mángí; to ág bujh gaí. 3 Aur is liye ki Ḳhudá'wand kí ág un meṉ bhaṛkí, us ne us jagah ká nám Taberah rakhá.

4 Aur bázoṉ ne ajnabí qaumoṉ se, jo un meṉ mile húe the, hirs se ḳhwáhish kí: aur baní Isráel bhí phire, aur roe, aur bole, Hameṉ kaun hai, jo gosht kháne ko degá? 5 Ham ko wuh machhlí yád átí hai, jo ham muft muft Misr meṉ kháte the; aur wuh khíre, aur wuh ḳharbúze, aur wuh gandaná, aur wuh piyáz, aur wuh lahsun: 6 Par ab to hamárí ján ḳhushk ho chalí; yaháṉ to hamárí ánkhoṉ ke sámhne kuchh bhí nahíṉ, magar manna. 7 Aur manna súkhe dhaniye ke mánind thá, aur us ká rang motí ke dáne ká sá thá. 8 Log idhar údhar jáke use jama karte the, aur chakkí meṉ píste the, yá ukhlí meṉ kuṭte the, aur laganoṉ meṉ gúndhte the, aur roṭíáṉ pakáte the: us ká maza tel ká sá thá. 9 Aur rát ko, jab ḳhaimoṉ par os paṛtí thí, to manna bhí us ke sáth barsatá thá.

10 Tab Músá ne suná, ki qaum ke harek gharáne ká harek shaḳhs apne ḳhaime

ke darwáze par khaṛá rotá hai, to KHUDA'WAND ká gussa niháyat bhaṛká; aur Músá ne bhí burá máná. 11 Tab Músá ne KHUDA'WAND se kahá, Tú apne bande ko kyúṇ dukh de rahá hai? aur tere rúbarú maiṇ ne kyúṇ nahíṇ rahmat páí, ki tú ne un sab logoṇ ká bojh mujh par ḍálá hai? 12 Kyá ye sáre log mere pet meṇ paṛe the? yá maiṇ ne unheṇ janá hai, jo tú mujhí ko kahtá hai, ki unheṇ us zamín meṇ, jis kí tú ne un ke bápdádoṇ se qasam kháí hai, apní god meṇ le, jis tarah se dádá dúdh píte bache ko god meṇ letá hai? 13 Maiṇ kaháṇ se láún, ki un sab logoṇ ko gosht kháne ko dúṇ? We mujhe ro ro kahte haiṇ, Ham ko gosht de, ki ham kháweṇ. 14 Maiṇ akelá un sab logoṇ ká bojh uṭhá nahíṇ saktá, is liye ki mujh par bahut bhárí hai. 15 Agar tú mujh se yúṇ hí kartá hai, to mujhe márḍál; aur agar terí mujh par karam kí nazar hai, to maiṇ apní balá na dekhúṇ.

16 Tab KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, ki Baní Isráel ke sattar mard un ke buzurgoṇ meṇ se, ki jinheṇ tú qaum ke buzurg aur sardárí jántá hai, mere liye jama kar, aur un ko jamáat ke ḳhaime pás lá; we tujh samet waháṇ khaṛe raheṇ. 17 To maiṇ waháṇ utarúngá, aur tere sáth báteṇ karúngá: aur maiṇ us rúh meṇ se, jo tujh meṇ hai, kuchh le lúngá, aur un meṇ ḍálúngá; ki we tere sáth qaum ká bojh uṭháweṇ, táki tú akelá use na uṭháwe. 18 Aur logoṇ se kah, ki Fajr ko apne taiṇ pák karo, ki tum gosht kháoge: (is liye ki roná tumhárá KHUDA'WAND ke kánoṇ meṇ pahunchá, ki tum kahte the, Kaun hameṇ gosht kháne ko degá? ham to Misr kí meṇ bhale the:) so KHUDA'WAND tumheṇ gosht degá, aur tum kháoge. 19 Aur tum ekhí din na kháoge, na do din, na pánch din, na das din, na bís din; 20 Balki ek mahína kámil kháoge, jab tak ki yih tumháre nathnoṇ kí ráh nikle, aur tum us se bezár ho: kyúnki tum ne KHUDA'WAND kí, jo tumháre darmiyán hai, taḥqír kí, aur us ke áge yúṇ kahke roe, Yih kyá húá? ham Misr se kyúṇ báhar áe?

21 Tab Músá ne kahá, ki Ye log, jin meṇ maiṇ húṇ, chha lákh piyáde haiṇ; aur tú kahtá hai, ki Maiṇ unheṇ itná gosht dúngá, ki we ek mahína bhar kháenge. 22 Kyá bheṛ bakrí aur gáe bail ke galle un ke liye zabh kiye jáwenge, táki un ke liye kifiyat ho? yá daryá kí sárí machhliáṇ un ke liye jama kí jáengí, táki unheṇ serí howe? 23 KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, Kyá KHUDA'WAND ká háth chhotá hai? ab tú dekhegá, ki maiṇ saḳhun ká púrá húṇ, ki nahíṇ.

24 Tab Músá ne báhar jáke KHUDA'WAND kí báteṇ qaum se kahíṇ, aur baní Isráel ke buzurgoṇ meṇ se sattar shaḳhs ikaṭṭhe kiye, aur unheṇ ḳhaime ke áspás jama kiyá. 25 Tab KHUDA'WAND badlí meṇ hoke utrá, aur us se bolá, aur us rúh meṇ se jo us meṇ thí kuchh leke un sattar buzurg shaḳhsoṇ ko dí: chunánchi jab rúh ne un meṇ qarár pakṛí, to we nabuwat karne lage, aur bád us ke phir na kí. 26 Aur un meṇ se do shaḳhs ḳhaimagáh hí meṇ rahe the, jin meṇ se ek ká nám Ildád thá, aur dúsre ká Mawaddat: chunánchi rúh ne un meṇ qarár pakṛá; (ye bhí unhíṇ meṇ se the, jo likhe gae, par us ḳhaime ko na gae:) aur we ḳhaimagáhí meṇ nabúwat karte the. 27 Tab ek jawán ne dauṛke Músá ko ḳhabar dí, ki Ildád aur Mawaddat ḳhaimagáh meṇ nabúwat karte haiṇ. 28 So Músá ke ḳhádim Nún ke beṭe Yasúa ne, jo us ke barguzídoṇ meṇ se thá, Músá se kahá, Ai mere maḳhdúm, Músá, unheṇ mana kar. 29 Músá ne use kahá, Kyá tujhe mere liye rashk átá hai? Ai kásh ki KHUDA'WAND ke sáre bande nabí hote, aur

Ḳhudá'wand apní rúh un sab men dáltá. 30 So Músá aur baní Isráel ke buzurg ḳhaimagáh men jama húe.

31 Tab Ḳhudá'wand kí taraf se ek hawá uṭhí, aur daryá se sulwe uṛá láí, aur use ḳhaimagáh aur ḳhaimagáh ke girdágird par ídhar údhar ek din kí ráh tak phailáyá, aisá ki wuh zamín par do gaz buland húá. 32 Tab log us sáre din, aur us sárí rát, aur us ke dúsre din bhí khaṛe rahe, aur sulwe jama kiyá kiye; aur jis ne kam se kam jama kiye, das gumr the; aur unhon ne apne liye ḳhaimagáh ke áspás unhen phailá diyá. 33 Aur hanoz un ke dánton tale gosht thá, pahle us se ki we use chában Ḳhudá'wand ká gussa un logon par bhaṛká, aur Ḳhudá'wand ne un logon ko niháyat saḳht már se márá. 34 Aur us ne us maqám ká nám Qabarát ul taháwí rakhá; kyúnki unhon ne un logon ko, jinhon ne hirs kí thí, wahín gáṛá. 35 Phir un logon ne Qabarát ul taháwí se Hisárát ko kúch kiyá; so we Hisárát men the.

XII. BAB.

1 Aur Miryam aur Hárún ne Músá ká shikwa, us Habshí aurat kí bábat ki us ne thí, kiyá: kyúnki us ne ek Habshí aurat lí thí. 2 Aur bole, Kyá Ḳhudá'wand ne ḳhálí Músá hí se báten kí hain? kyá us ne ham se bhí báten nahín kín? Chunánchi Ḳhudá'wand ne yih suná. 3 Aur Músá sáre logon se, jo rú i zamín par the, ziyáda burdbár thá. 4 So Ḳhudá'wand ne nágahání Músá aur Hárún aur Miryam ko farmáyá, ki Tum tínon jamáat ke ḳhaime men áo. So we tínon áe. 5 Tab Ḳhudá'wand badlí ke sutún men hoke utrá, aur ḳhaime ke darwáze par khaṛá rahá, aur Hárún aur Miryam ko buláyá: we donon áe. 6 Tab us ne farmáyá, ki Mere báten suno: agar tum men se koí nabí hotá, to main jo Ḳhudá'wand hún apní tain musháhade men use málúm karwátá, aur us se ḳhwáb men báten kartá. 7 Par merá banda Músá aisá nahín, wuh mere sáre ghar men amánatdár hai. 8 Main us se ámhne sámhne aur musháhade men báten kartá hún, na ḳhiyál kí sí báten; ki wuh merí shabíh ko dekhe: pas tum mere bande Músá ká shikwa karte húe kyún na ḍare? 9 Aur Ḳhudá'wand ke gusse kí ág un par bhaṛkí; aur wuh chalá gayá. 10 Tab wuh badlí ḳhaime pás se játí rahí; aur nágáh Miryam bars se barf kí mánind safed hogaí: aur Hárún ne jo Miryam kí taraf dekhá, to wuh mabrús thí. 11 Tab Hárún ne Músá ko kahá, Ai mere maḳhdúm, main terí minnat kartá hún, is gunáh ko ham par mat rakh, ki nádání se ham ne kiyá, aur ḳhatá kí. 12 Wuh us murde kí mánind na ho, jo apní má ke peṭ se nikle, aur us ká ádhá badan gal gayá ho. 13 Tab Músá ne Ḳhudá'wand ke áge chilláke kahá, Ai Ḳhudá'wand, main terí minnat kartá hún, ab use changá kar. 14 Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá, ki Agar báp ne us ke munh par thúká hotá, to kyá wuh sát din tak bhí sharminda na rahtí? Sát din tak ḳhaimagáh ke báhar goshagír rahe, bád us ke phir áwe. 15 Chunánchi Miryam ḳhaimagáh ke báhar sát din tak goshagír rahí; aur logon ne jab tak ki Miryam na phirí, kúch na kiyá. 16 Bád us ke logon ne Hisárát se kúch kiyá, aur Fárán ke dasht men ḍere kiye.

XIII. BAB.

1 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Tú logon ko bhej, áki Kanán kí zamín kí, jo main baní Isráel ko detá hún, jásúsí karen: ek ek mard us ke ábái firqe men se, jo us men sardár hai, bhej de. 3 Chunánchi Músá ne KHUDA'WAND ke irshád ke muwáfiq dasht i Fárán se un ko bhejá: we log baní Isráel ke sardár the. 4 Jin ke nám ye hain: Rúbin ke firqe men se Zakúr ká betá Samúa. 5 Aur Simon ke firqe men se, Húrí ká betá Safat. 6 Aur Yihúdáh ke firqe men se, Yafunni ká betá Kálib. 7 Aur Ishakár ke firqe men se, Yúsaf ká betá Ijál. 8 Aur Ifráim ke firqe men se, Nún ká betá Húsía. 9 Aur Binyámín ke firqe men se Rafú ká betá Faltí. 10 Aur Zabulún ke firqe men se, Súdí ká betá Jaddiel. 11 Aur Yúsaf ke qabíle men Manassí ke firqe se, Súsí ká betá Jaddí. 12 Aur Dán ke firqe men se, Gamálí ká betá Ammiel. 13 Aur Yasar ke firqe men se, Míkáel ká betá Satúr. 14 Aur Naftálí ke firqe men se, Wafsí ká betá Nakbí. 15 Aur Jadd ke firqe men se, Mákí ká betá Jáel. 16 So un ke nám, jinhen Músá ne zamín i Kanán kí jásúsí ke liye bhejá, ye hain. Aur Músá ne Nún ke bete Húsía ká nám Yasúa rakhá. 17 Aur Músá ne unhen bhejá, ki zamín i Kanán kí jásúsí karen, aur unhen kahí, ki Tum us ráh janúb kí jánib charh jáo, aur pahár ke úpar chale jáo. 18 Aur us zamín ko dekho, ki kaisí hai; we log jo wahán ke basnewále hain kaise hain, zoráwar hain yá kamzor, thore hain yá bahút; 19 Aur wuh zamín jis men we rahte hain kaisí hai, achhí hai ki burí; aur we shahr jin men we baste hain kaise hain, khaimon men hain yá qilaon men; 20 Aur zamín kaisí hai, musmir hai yá kallar, us men darakht hain yá nahín: tum diláwarí karo, aur us zamín ká kuchh mewa le áo. Aur yih waqt angúr ke pahle phalon ká thá. 21 So we log charhe, aur zamín kí jásúsí dasht i Sín se Raháb tak, jo Hamát ke ráste men hai, kí. 22 Aur we janúb ko charhe, aur Hibron tak áe, jahán Anáq ke bete Akhiman, aur Sísí, aur Talmí the. Aur Hibron Zoan se jo Misr men hai sát baras áge basá thá. 23 So we wádí i Iskál men áe; wahán se unhon ne ek dálí angúr kí khoshe samet kátí, aur use ek chob par rakhkar do ádmíon ne utháyá; aur kuchh anár aur anjír bhí liye 24 Us maqám ká nám us khoshe ke liye, ki jise baní Isráel wahán se kát láe the, wádí i Iskál rakhá. 25 So we chálís din ke bád us zamín kí jásúsí karke phire.

26 Aur phirke Músá aur Hárún aur baní Isráel kí sárí jamáat ke pás dasht i Fárán ke Qádis men áe; aur unhen aur sárí jamáat ko áke khabar dí, aur us sarzamín ká mewa unhen dikháyá. 27 Aur us se bayán karke kahá, ki Ham us zamín tak, jahán tú ne hamen bhejá thá, pahunche; us men sach mach dúdh aur shahd bahtá hai, aur yih wahán ká mewa hai. 28 Lekin we log jo wahán baste hain zoráwar hain, aur un ke shahr niháyat sakht bare qilaon men hain; aur ham baní Anáq ko bhí wahán dekhá. 29 Aur us zamín ne janúb ki samt Amáliqí baste hain; aur Hittí aur Yabúsí aur Amúrí pahíron par rahte hain; aur sáhil i daryá aur nawáhí i Yardan par Kanání rahte hain. 30 Tab Kálib ne Músá ke huzúr logon ko chup karwáyá, aur kahá, ki Albattá ham log charhenge, aur mulk le lenge; kyúnki hamen bilá shubha us ke liye zor hai. 31 Tab un logon ne, jo us ke sáth gae the, kahá, ki Hamen zor nahín, ki un par charhen; kyúnki we ham se ziyáda zoráwar hain. 32 Phir unhon ne baní Isráel ko us zamín kí, jise we

dekhne gae the, ek burí ḳhabar dí, aur bole, ki yih zamín, jis kí jásúsí men ham gae the, ek zamín hai, jo apne basnewálon ko ningaltí hai; aur sab log jinhen ham ne wahán dekhá, bare qaddáwar hain. 33 Aur ham ne wahán jabbábara, jo baní Anáq hain, dekhá, aur ham apní nazaron men un ke sámhne aise the, jaise tidde, aur aisehí ham un kí nazaron men the.

XIV. BA'B.

1 Tab sárí jamáat chilláke roí, aur log us rát bhar royá kiye. 2 Phir sáre baní Isráel ne Músá aur Hárún par hangáma barpá kiyá, aur unhen kahá, Ai kásh ki ham Misr men mar játe! aur kásh ki ham usí bayábán men faná hote! 3 Ḳhudá'wand kis liye ham ko is zamín men láyá, ki talwár se gir jáen? hamárí jorúán aur bache pakre jáwen? Kyá hamáre liye achhá na thá, ki Misr ko phir jáwen? 4 Tab unhen ne ek dúsre se kahá, ki A'o, ek ko apná sardár banáen, aur Misr ko phir chalen. 5 Tab Músá aur Hárún baní Isráel kí sárí guroh ke majma ke sámhne aundhe gire. 6 Aur Nún ke bete Yasúa aur Yafunní ke bete Kálib ne, jo us zamín kí jásúsí karnewálon men se the, apne kapre pháre. 7 Aur unhon ne baní Isráel kí sárí jamáat ko kahá, Yih zamín jis par hamárá guzár us kí jásúsí ke liye húá, niháyat bahut ḳhúb zamín hai. 8 Agar Ḳhudá ham se rází hai, to ham ko us zamín par lejáegá, aur yih zamín jis par shír o shahd bah rahá hai, ham ko ináyat karegá. 9 Magar tum Ḳhudá'wand se gardan kashí na karo, aur na tum us zamín ke logon se daro; we to hamáre ek luqma hain: un kí himáyat un se já chukí hai, aur Ḳhudá'wand hamáre sáth hai: un ká ḳhauf na karo. 10 Tab sárí jamáat ne chábá, ki un par pattharáo kare. Us waqt jamáat ke ḳhaime men sáre baní Isráel ke sámhne Ḳhudá'wand ká jalál numáyán húá. 11 Aur Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá, ki Ye kab tak merí ihánat karenge? aur tá bakai merí sárí qudraton kí, jo main ne unhen dikháín, yaqín na karenge? 12 Main unhen wabá se márúngá, aur unhen dafa karúngá, aur tujhe aur qaum, jo un se barí aur ziyáda zoráwar hai, banáúngí. 13 Músá ne Ḳhudá'wand ko kahá, ki Misr ke log ise sunenge, (ki tú apní qúwat se is qaum ko un ke darmiyán se charhá layá,) 14 We us zamín ke basnewálon ko kahenge: unhen ne to suná hai, ki tú Ḳhudá'wand us qaum ke bích hai; ki tú ne, ai Ḳhudá'wand, apne tain rúbarú dikhláyá hai, aur terí badlí un par rahtí hai; aur tú din ko badlí ke sutún men aur rát ko ág ke sutún men un ke áge áge chaltá hai. 15 Pas agar tú us qaum ko, jaise ek ádmí ko márdálegá, to we qaumen jinhon ne terá áwázo suná hai kahengí, 16 Ki Jo Ḳhudá'wand is qaum ko us zamín men, jis kí bábat us ne qasam karke kahá thá, ki Main yih tumhen dúngá, lejá na saká, to us ne un ko bayábán men halák kiyá. 17 So main terí minnat kartá hún, ai Ḳhudá'wand, apní qudrat ko záhir karde, jaisá tú ne farmáyá hai, 18 Ki Ḳhudá'wand bará sábin aur bará rahím hai, gunáhon aur ḳhatáon ká bakhshnewálí, lekin wuh har hál begunáh na thahráegá; balki bápdádon ke gunáhon ko un ke larkon se, jo un kí tísrí chauthí pusht hain, mutálaba kartá hai. 19 Ab tú apní rahmat kí firáwání se is ummat ká gunáh bakhsh de, jaisá tú Misr se leke yahán tak unhen bakhshtá rahá hai. 20 Ḳhudá'wand ne farmáyá, ki Main ne tere kahe se bakhshá: 21 Par mujhe apní hayát kí qasam aur sárí zamín to Ḳhudá'wand ke jalál se mimúr hai. 22 Ki we sab

log, jinhoṉ ne merí shaukat aur merí qudrateṉ, jo maiṉ ne Misr meṉ aur us bayábán meṉ záhir kíṉ, dekhíṉ, ab tak mujhe das martabe ázmáte, aur merí bát na mánte haiṉ; 23 We us zamín ko, jis kí bábat maiṉ ne un ke bápdádoṉ se qasam kí thí, na dekhenge, aur koí un meṉ se jinhoṉ ne merí ihánat kí, use na dekhegá: 24 Lekin merá banda Kálib jo hai, azbaski aur hí rúh us ke sáth thí, aur us ne merí pairawí púrí kí hai, maiṉ us ko us zamín meṉ, jaháṉ wuh gáyá thá, le jáúngá; aur we jo us kí nasl se honge, us ke wáris banenge. (25 Ab Amáliqí aur Kanáni nasheb i zamín meṉ rahte haiṉ:) So kal phiro, aur bayábán meṉ bahr i qulzum par já paṛo.

26 Phir Ḳhudá'wand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, 27 Maiṉ kab tak is ḳhabís guroh ke muqábil, jo merí shikáyat kartí hai, sabr karúṉ? Baní Isráel jo mere barḳhiláf shikáyateṉ karte haiṉ, maiṉ ne un kí shikáyateṉ suníṉ. 28 Un se kah, Ḳhudá'wand kahtá hai, Mujhe apní hayát kí qasam, jaisá tum ne mujhe sunáke kahá hai, maiṉ tum se waisáhí karúngá. 29 Tumhárí lásheṉ, aur un sab kí, jo tum meṉ shumár kiye gae, bís baraswále se leke úparwále tak, jinhoṉ ne merí shikáyateṉ kín, is bayábán meṉ girengí. 30 Tum beshakk us zamín tak na pahunchoge, jis kí bábat maiṉ ne qasam khái, tumheṉ waháṉ basáúngá, siwa Yafunní ke beṭe Kálib aur Nún ke beṭe Yasúa ke. 31 Aur tumháre laṛkoṉ ko, jin ke haqq meṉ tum kahte ho, ki we luṭ jaenge, maiṉ un ko dáḳhil karúngá; us zamín ko, jise tum ne zalíl jáná, we pahchánenge. 32 Par tumhárí lásheṉ is dasht hí meṉ girengí. 33 Aur tumháre laṛke is dasht meṉ chális baras tak bhaṭakte phirenge, aur tumhárí bargashtagí ke uṭhánewále honge, jab tak ki tumhárí lásheṉ is dasht meṉ nest nábúd hoṉ. 34 Un dinoṉ ke shumár ke muwáfiq, jin meṉ tum us zamín kí jásúsí karte the, jo chális din haiṉ, din píchhe ek sál hogá; so tum chális baras tak apne gunáh ko uṭháe rahoge; tab tum merí ahd shikaní ko ján loge. 35 Maiṉ jo Ḳhudá'wand húṉ, kahtá húṉ, ki Maiṉ is sárí ḳhabís guroh se, jo merí muḳhálifat par is dasht meṉ jama haiṉ, aisáhí karúngá: we barbád ho jáenge, aur yahíṉ halák honge. 36 Aur we log, jinheṉ Músá ne zamín kí jásúsí karne ko bhejá thá, jinhoṉ ne murájáat karke us zamín ko badnám kiyá, aur sárí jamáat ko bedil kar diyá thá; 37 So we hí log, jo us zamín kí burí ḳhabar láe the, Ḳhudá'wand ke huzúr wabá se margae. 38 Par Nún ká beṭá Yasúa aur Yafunní ká beṭá Kálib un meṉ se, jo zamín kí jásúsí karne gae the, jíte rahe.

39 So Músá ne ye sab báteṉ sab baní Isráel se kahíṉ: aur we niháyat gamgín húe. 40 Aur subh ko taṛke uṭhe, aur yih kahte húe paháṛ par chaṛh gae, ki Lo ham yaháṉ haiṉ, aur us zamín par, jis ke dene ká Ḳhudá'wand ne wáda kiyá hai, chaṛh jáenge: kyúnki ham ne gunáh kiyá hai. 41 Tab Músá bolá, Tum ab kyúṉ Ḳhudá'wand ke hukm kí muḳhálifat karte ho? yih to mufíd na hogí. 42 Úpar mat jáo, ki Ḳhudá'wand tumháre darmiyán nahíṉ, táki tum apne dushmanoṉ se hazímat na páo. 43 Is liye ki Amáliqí aur Kanáni waháṉ tumháre sámhne haiṉ, aur tum talwár se máre jáoge: kyúnki Ḳhudá'wand kí pairawí se tum bargashta húe ho, so Ḳhudá'wand tumháre sáth na hogá. 44 Lekin we sarkashí se paháṛ par chaṛhte chale gae: par Ḳhudá'wand ke ahd ká sandúq aur Músá ḳhaimagáh se báhar na gae. 45 Aur Amáliqí aur Kanáni, jo us paháṛ par rahte the, utre aur unheṉ márá, aur we Hurmah tak unheṉ márte chale áe.

XV. BAB.

1 Phir Khudawand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ko farmá aur kah, Jab tum apne maskan kí zamín par jo main tumhen dúngá, pahuncho, 3 Aur Khudawand ke liye hom yáne charháwá yá kháss nazr ká zabíha, yá khushí ká qurbán, yá tumhárí muaiyan auqát ke zabíha guzráno, táki Khudawand ke liye khushnúdí kí bú, gáe bail yá bher bakrí se howe; 4 To cháhiye ki wuh jo apní qurbání Khudawand ke liye guzrántá hai, ek ushr maide ká hín ke chauthe hisse tel ke se milá húá hadiya láwe. 5 Aur tapáwan ke liye wain chauthá hissá hín ká charháwe, yá zabíhe ke sáth ek ek barra ke wáste guzrániyo. 6 Aur hadiya ke mendhe ke wáste Efah ke do daswen hisse maida tihái hín tel se milá húá guzráno. 7 Aur tapáwan ke liye tihái hín wain Khudawand kí khushnúdí kí bú ke liye guzrániyo. 8 Aur jo tú gáe bail se charháwe yá zabíha kháss nazr ká, yá salámí Khudawand ke liye guzráne; 9 To cháhiye tín daswen hisse Efah ke maida ádhe hín tel se milá húá guzrániyo. 10 Aur tapáwan ke wáste ádhá hín wain hom karke Khudawand kí khushnúdí kí bú ke liye guzrániyo. 11 Ek ek bachhre aur mendhe aur barra aur bakrí ke bachá ke sáth yún hí kiyá jáwe. 12 Muwáfiq apní qurbaníon kí shumár ke harek ke sáth jo shumár kí gaín aisáhí kíjiyo. 13 Sab mutwattin, jo Khudawand ke liye khushbúí ká hom guzráne, to usí taur par amal karen. 14 Aur wuh pardesí ho, aur tum men búdobásh kartá ho, aur wuh jo tumháre darmiyán paidá húá, aur Khudawand ke liye khushbúí ká hom guzráne, to jis tarah tum karte ho, wuh bhí kare. 15 Cháhiye ki tumhárí jamáat ke liye, aur us pardesí ke liye, jis kí búdobásh tum men ho, tumháre qarnon men abad tak ekhí rasm howe: Khudawand ke áge jaise tum ho, waisehí pardesí bhí howe. 16 Tumháre aur pardesíon ke liye jo tum men rahte hain ekhí sharíat aur ekhí hukm howe.

17 Phir Khudawand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 18 Ki Baní Isráel ko farmáyá aur unhen kah, Jab tum us zamín tak pahunchoge, jahán main tumhen le játá hún; 19 To aisá hogá, ki jab tum us zamín par kí roṭí kháo, to Khudawand ke liye uṭháne kí qurbání uṭháo. 20 Tum apne pahle gundhe húe áṭe se ek girda uṭháne kí qurbání ke liye uṭháo; khirman kí qurbání ke taur par use uṭháo. 21 Tum apne pahle kí gundhe húe áṭe se, apne qarnon men, Khudawand ke liye uṭháne kí qurbání díjiyo. 22 Aur agar tum khatá karo, aur un sab hukmon par, jo Khudawand ne Músá ko farmáe, amal na karo, 23 Sab we hukm, jo Khudawand ne Músá kí márifat us din se ki hukm dená shurú kiyá tumháre sab qarnon ke wáste, farmáe; 24 To yún cháhiye ki agar jamáat se sahwan khatá hogaí, aur us kí ánkhon se chhipí ho, to sárí jamáat ek bachhrá charháwe ke liye zabh kare, ki Khudawand ke liye khushnúdí kí bú ho, aur us ke sáth hadiya o tapáwan mámúl ke muwáfiq charháwe, aur khatiyat ke liye bakrí ká ek bachá guzráne. 25 Aur káhin baní Isráel kí sárí jamáat ke liye kafára dewe, ki un ká gunáh bakhshá jáwe; kyúnki wuh bhúlchúk se húá: so we apne qurbán láwe, ki Khudawand ke liye hom howe, aur we apní khatiyat apní bhúlchúk ke wáste Khudawand ke huzúr guzránen: 26 To baní Isráel kí sárí jamáat, aur pardesí jo un men rahte hain bakhshe jáenge, is liye ki yih jamáat kí bhúlchúk se húá. 27 Aur agar ekhí shakhs bhúlchúk se khatá kare, to wuh khatiyat ke liye

bakrí eksála láwe. 28 Aur káhin us shakhs kí taraf se, jis ne bhúlchúk se khatá kí, us kí khatá ke liye KHUDA'WAND ke huzúr kafára dewe, táki us ká kafára ho; aur wuh bakhshá jáwe. 29 Tum bhúlchúk kí khatá kí bábat us ke liye, jo baní Isráel men paidá húá ho, aur pardesí ke liye jo un men rahtá ho, ekhí sharíat rakho. 30 Lekin wuh shakhs jo báládastí se gunáh kare, khwáh wuh mutwattin ho khwáh pardesí, wuh KHUDA'WAND kí ihánat kartá hai; wuh apní guroh men se kaṭ jáe. 31 Kyúnki us ne KHUDA'WAND ke hukm kí ihánat kí, aur us ke hukm ko bátil kiyá; wuh insán kaṭ jáe: us ká gunáh usí par ho.

32 Aur jab baní Isráel bayábán men the, unhon ne ek shakhs ko dekhá, ki wuh sabt ke din lakṛíán jama karta thá. 33 Tab we us ko jo lakṛíán jama kar rahá thá, pakaṛke Músá aur Hárún aur sárí jamáat ke pás láe. 34 Unhon ne use qaid men ḍálá, kyúnki un ko bayán nahín kiyá gayá thá, ki us se kyá kiyá jáwe. 35 Tab KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, ki Yih shakhs márḍálá jáwe: sárí jamáat khaimagáh ke báhar us par patharáo kare. 36 Chunánchi sárí jamáat use khaimagáh ke báhar legaí, aur use sangsár kiyá, ki wuh margayá, jaisá KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá thá.

37 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 38 Baní Isráel ko farmá aur unhen kah, We tamám qarnon men apne pairáhanon ke kináron ko jhálar lagáwen, aur ásmání rang ká ḍorá us par lagáwen; 39 Yih jhálar tumháre liye záhir hogí, táki tum jab use dekho, to KHUDA'WAND ke sáre hukmon ko yád karo, aur un par amal karo, aur apne dilon aur ánkhon kí pairawí men, jin ke liye ziná karte ho, jásúsí na karo: 40 Táki tum mere sab hukmon ko yád karo, aur un ko amal men láo, aur apne Khudá ke liye muqaddas ho. 41 Main KHUDA'WAND tumhárá Khudá hún, jo tum ko zamín i Misr se báhar láyá, ki tumhárá Khudá hoún: main KHUDA'WAND tumhárá Khudá hún.

XVI. BAB.

1 Aur Qurah bin Izhár bin Qihát bin Lewí; aur Dátan o Abírám, baní Iliab; aur Un bin Falat, baní Rúbín, sarkash húe, aur Músá ke muqábile men uṭhe: 2 Aur baní Isráel men se aṛháí sau shakhs, jo sarguroh aur námí aur jamáat ke musháhír the, sáth leke Músá ke áge khaṛe húe: 3 Aur we Músá aur Hárún kí mukhálafat par jama húe, aur unhen kahá, Lo ab bas karo, is liye ki sárí jamáat men harek shakhs muqaddas hai, aur KHUDA'WAND un ke darmiyán hai: tum kyún áp ko KHUDA'WAND kí jamáat se baṛá jánte ho? 4 Músá yih sunke aundhá girá: 5 Phir us ne Qurah aur us kí sárí guroh ko kahá, Kal KHUDA'WAND dikhláegí, kaun us ká hai, aur kaun muqaddas hai; aur wuh usí ko apne pás buláegí; aur wuh usí ko, jise us ne barguzída kiyá hai, apne nazdík karegá. 6 So tum yún karo: Ai Qurah, tú aur terí sárí guroh apná apní údsoz leo; 7 Aur un men ág bharo, aur KHUDA'WAND ke áge kal un men bakhúr jaláo: aur yún hogá ki wuh shakhs jo KHUDA'WAND ká barguzída hai, wuhí muqaddas hogá: lo tumhín ab bas karo, ai baní Lewí. 8 Phir Músá ne Qurah ko kahá, Ai baní Lewí, sun rakho; 9 Tum kyá ise kam jánte ho, ki Isráel ke Khudá ne tum ko baní Isráel kí jamáat men se apná muqarrab banáke is liye mumtáz kiyá, ki KHUDA'WAND ke khaime kí khidmat karo, aur jamáat ke huzúr us kí khidmat ke liye khaṛe raho? 10 Aur us

ne tujh ko tere bháíon samet, jo baní Lewí hain, apná muqarrab kiyá: ab tum kahánat kí bhí tama karte ho? 11 So tú aur sab terí guroh Khudáwand kí mukhálafat par ikatthí húí hai: aur Hárún kaun hai, jo tum us ká shikwa karte ho? 12 Phir Músá ne Dátan aur Abirám Iliab ke beton ko bulwáyá; we bole, Ham nahín áte: 13 Yih kyá kam thá, ki tú ham ko us zamín se, jis men dúdh aur shahd bahtá hai, charhá láyá, ki hamen bayábán men halák kare, dúsre ab tú áp ko hamáre úpar ba zor raís banátá hai? 14 Na to hamen aisí zamín men láyá, jahán dúdh aur shahd bahe, na tú ne khet aur angúr ke bág hamen mírás kar diye: kyá tú ham logon kí ánkhen nikál dálegá? Ham to nahín áne ke. 15 Tab Músá ká gussa bharká, aur Khudáwand se yún bolá, Un ke hadiya kí taraf tawajjuh mat kar: main ne un se ek gadhá bhí nahín liyá, na un men se kisú ko dukh diyá. 16 Phir Músá ne Qurah ko kahá, ki Tú apní sárí guroh samet, aur Hárún bhí Khudáwand ke huzúr kal ke din házir ho: 17 Aur harek shakhs apná apná údsoz lewe, aur us men bakhúr dále, aur tum men se harek apná apná údsoz Khudáwand ke huzúr láwe, sab arháí sau údsoz howen; aur tú aur Hárún bhí apná údsoz láwe. 18 So harek ne apná apná údsoz liyá, aur us men ág bharí, aur bakhúr dálá, aur jamáat ke khaime ke darwáze par, Músá aur Hárún samet, á khare húe. 19 Aur Qurah ne sárí guroh ko un kí mukhálifat par jamáat ke khaime ke darwáze par jama kiyá: tab Khudáwand ká jalál sárí guroh ke sámhne záhir húá.

20 Aur Khudáwand ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 21 Tum áp ko us guroh men se judá karo, táki main unhen ek pal men halák karún. 22 Tab we aundhe gire aur bole, Ai Iláh, sáre jismon kí jánon ke Khudá, gunáh ek kare, aur tú sárí guroh par gusse howe? 23 Tab Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 24 Ki Tú jamáat ko kah, ki Tum Qurah aur Dátan aur Abirám ke khaimon ke girdágird se dúr ho.

25 So Músá uthá, aur Dátan aur Abirám ke yahán gayá aur baní Isráel ke buzurg us ke píchhe holiye. 26 Aur us ne jamáat ko farmáyá, ki Un khabíson ke khaimon se nikal jáo, aur un kí kisí chíz ko háth na lagá, tá na howe ki tum bhí un ke sab gunáhon men halák ho jáo. 27 So we Qurah aur Dátan aur Abirám ke khaimon ke girdágird se uth gae; aur Dátan, aur Abirám, aur un kí jorúán aur un ke bete, aur larke nikalke apne khaimon ke darwáze par khare húe. 28 Tab Músá ne kahá, Tum isse jániyo, ki Khudáwand ne mujhe bhejá hai, ki yih sab kám karún; aur main ne kuchh apní khwáhish se nahín kiye. 29 Agar ye ádmí us maut se mare, jis maut se sab marte hain, yá un par koí hádisa aisá howe, jo sab par hotá hai, to main Khudáwand ká bhejá húá nahín: 30 Par agar Khudáwand koí naí bát paidá kare, aur zamín apná munh phailáwe, aur un ko us sab samet jo un ká hai ningal jáwe, aur we jíte jí pátál men jáen; to tum jániyo, ki un logon ne Khudáwand kí ihánat kí hai.

31 Aur yún húá, ki jonhín Músá ye sab báten kah chuká, to zamín jo un ke níche thí, phatí: 32 Aur zamín ne apná munh kholá, aur unhen, aur un ke gharon, aur un sab ádmíon ko jo Qurah ke the, aur un ke sab mál ko, ningal gaí. 33 So we aur sab jo un ke the jíte jí pátál men gae, aur zamín ne unhen chhipá liyá: aur jamáat ke darmiyán se faná ho gae. 34 Aur sáre baní Isráel, jo un ke áspás the, un ká chilláná sunke bhága; ki unhon ne kahá, Na ho ki zamín ham ko bhí

ningal jáwe. 35 Phir Khudáwand ke huzúr se ek ág niklí, aur un aṛhái sau ko, jinhoṇ ne bakhúr guzráná thá, khá gaí.

36 Aur Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 37 Ki Hárún káhin ke beṭe Iliazar ko farmá, ki Udsozoṇ ko jale húoṇ meṇ se uṭhá, aur ág wahíṇ bikher de; kyúnki we to muqaddas haiṇ. 38 Un ke aur údsozoṇ se un gunahgároṇ ke, jo apne marne ke áp sabab the, bárík bárík patar baná, ki mazbah par ḍhanpe raheṇ; is liye ki unhoṇ ne unheṇ Khudáwand ke huzúr rakhá, we muqaddas haiṇ: aur we baní Isráel ke liye ek nishán honge. 39 Tab Iliazar káhin ne wuh pítal ke údsoz, jinheṇ unhoṇ ne jo jal gae guzráná thá, liye, aur mazbah par dhámpne ko un ke patar banwáe. 40 Táki baní Isráel ke liye yádgárí ho, ki koí pardesí, jo Hárún kí nasl se nahíṇ, Khudáwand ke huzúr bakhúr jaláne ko nazdík na áwe, táki us ká wuh hál, jo Qurah aur us kí guroh ká húá, na howe; jaisá Khudáwand ne us ke haqq meṇ Músá kí márifat kahá thá.

41 Phir subh húe baní Isráel kí sárí jamáat meṇ Músá aur Hárún kí shikáyat kí, aur bole, ki Tum ne Khudáwand ke logoṇ ko halák kiyá. 42 Aur yúṇ húí, ki jab wuh jamáat Músá aur Hárún kí mukhálifat par jama húí,to unhoṇ ne joṇ hín jamáat ke khaime par nigáh kí; wahíṇ badlí ne use chhipá liyá, aur Khudáwand ká jalál záhir húá. 43 Tab Músá aur Hárún jamáat ke khaime par áe. 44 Aur Khudáwand ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 45 Ki Tum áp ko us jamáat meṇ se judá karo, táki maiṇ unheṇ ek lahze meṇ nábúd kar ḍálún. Tab we aundhe gir paṛe .46 Aur Músá ne Hárún ko kahá, Údsoz le, aur us meṇ mazbah par kí ág rakh, aur us meṇ bakhúr ḍál, aur jald jamáat meṇ dákhil hoke un ke liye kafára de: kyúnki Khudáwand ke huzúr se gazab niklá; aur wabá shurú húí. 47 Tab Hárún ne, jaisá Músá ne kahá, údsoz liyá, aur jamáat meṇ lapak ke dákhil húá; aur kyá dekhtá hai, ki wabá un meṇ dákhil húí: so us ne bakhúr jaláke un logoṇ ke liye kafára diyá. 48 Wuh un murdoṇ aur zindoṇ ke bích meṇ khaṛá húá, tab wabá mauqúf húí. 49 We sab jo wabá se mare, siwá un ke jo Qurah kí bábat halák húe, chaudah hazár sát sau the. 50 Phir Hárún jamáat ke khaime ke darwáze par Músá pás phir áyá; aur wabá mauqúf hogaí.

XVII. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko kah, aur un meṇ se un ke ábáí khándán ke muwáfiq har gharáne píchhe un ke sab sardároṇ se ek ek láṭhí le, aur ye sab bárah láṭhíáṇ hongí: aur harek ká nám us kí láṭhí par likh. 3 Aur Lewí kí láṭhí par Hárún ká nám likh; is liye ki harek sardár ke wáste un ke ábáí khándánoṇ meṇ ek ek láṭhí hogí. 4 Aur unheṇ jamáat ke khaime meṇ ahdnáma ke sandúq meṇ sámhne rakh de, jaháṇ maiṇ tujh se muláqát kartá húṇ. 5 Aur yúṇ hogá, ki us shakhs kí láṭhí se, jo merá barguzída hai, phúl niklenge; aur maiṇ baní Isráel ke shikwe apne úpar se, jo terí mukhálifat se karte haiṇ, dúr karúngá. 6 Chunánchi Músá ne baní Isráel ko kahá, aur harek ne un ke sardároṇ meṇ se apne apne ábáí khándán ke muwáfiq láṭhí dí, sardár píchhe ek ek láṭhí us ko dí, so bárah láṭhíáṇ húíṇ; aur Hárún kí láṭhí unhíṇ meṇ thí. 7 Aur Músá ne un láṭhíoṇ ko ahdnáma ke khaime meṇ Khudáwand ke huzúr rakhá. 8 Aur aisá húá, ki Músá subh ko ahdnáma ke khaime meṇ, jo

dákhil húá, to kyá dekhtá hai, ki Hárún kí láṭhí meṉ, jo Lewí ke gharáne kí thí, konpaleṉ phuṭíṉ, aur phúl phúle, aur bádám lage. 9 Tab Músá sab láṭhíoṉ ko Ḳhudá'wand ke huzúr se sab baní Isráel ke sámhne nikál láyá: unhoṉ ne dekhá, aur harek ne apní láṭhí phir lí. 10 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá, ki Hárún kí láṭhí ahdnáma ke ḳhaime meṉ lá rakh, ki sarkashoṉ ke liye ek nishán rahe; aur un kí shikáyat mujh se dafa ho, táki we halák na howeṉ. 11 Aur Músá ne aisáhí kiyá; jaisá Ḳhudá'wand ne use farmáyá, waisahí us ne kiyá. 12 Tab baní Isráel ne Músa ko kahá, Dekh, ham mare, ham halák húe, ham sab ke sab faná húe. 13 Jo koí Ḳhudá'wand ke maskan pás áwegá, maregá: kyá ham sab faná aur halák howenge?

XVIII. BA'B

1 Phir Ḳhudá'wand ne Hárún ko farmáyá, ki Maqdis ká gunáh tujh par, aur tere beṭoṉ, aur tere ábáí ḳhándán par tujh samet hogá: aur terí kahánat ká gunáh tujh par, aur tere beṭoṉ par hogá. 2 Aur tú apne bháíoṉ baní Lewí ko bhí, jo tere báp ke firqe meṉ haiṉ, apne sáth lá, táki tere sáth mileṉ, aur terí ḳhidmat kareṉ: par tú apne beṭoṉ samet ahdnáme ke ḳhaime ke sámhne ḳhidmatguzárí kar. 3 Aur terí aur sáre ḳhaime kí muháfazat kareṉ: faqat we maqdis ke básanoṉ aur mazbah ke nazdík na jáweṉ, to na howe ki we bhí aur tum bhí halák ho jáo. 4 So we tere sáth mileṉ, aur jamáat ke ḳhaime kí us kí sárí ḳhidmat samet muháfazat kareṉ: aur koí pardesí tumháre nazdík na áne páwe. 5 Aur tum maqdis aur mazbah kí muháfazat karo, táki áge ko phir baní Isráel par qahr na howe. 6 Aur dekho ki maiṉ ne tumháre bháíoṉ baní Lewí ko baní Isráel meṉ se leke Ḳhudá'wand ke liye hadiya tumheṉ supurd kiyá, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat kareṉ. 7 So tú apne beṭoṉ samet sab mazbah ke kámoṉ meṉ apní kahánat kí muháfazat kar, aur tum parde ke andar kí ḳhidmat karo: maiṉ ne kahánat kí ḳhidmat tum ko hadiya diyá hai; aur jo pardesí nazdík áwe, qatl kiyá jáwe.

8 Phir Ḳhudá'wand ne Hárún ko ḳhitáb kiyá, Dekh maiṉ ne baní Isráel kí sab uṭháí húí qurbáníoṉ kí muháfazat tujhe dí; maiṉ ne unheṉ terí mamsúh hone ke sabab se tujhe aur tere beṭoṉ ko abadí rasm ke wáste diyá. 9 In chízoṉ meṉ se, jo ág se mahfúz haiṉ, ye tere liye hongí: un kí sab qurbáníáṉ, kyá hadiya kyá ḳhatiyat kyá asám, jo mujh pás láweṉ, tere aur tere beṭoṉ ke liye niháyat muqaddas hongí. 10 Tú un ko us jagah par, jo bahut muqaddas hai, kháiyo; har koí mardoṉ se use kháwe: yih tere liye muqaddas hai. 11 Aur yih bhí tere liye hai; baní Isráel ke hadiye kí uṭháí húí qurbání un kí sab hiláí húí qurbáníoṉ samet tujhe, aur tere beṭoṉ, aur terí beṭíoṉ ko tujh samet rasm i abadí ke liye díṉ: jo koí tere ghar meṉ pák ho, so use kháwe. 12 Sab achchhe se achchhá tel, aur achchhí se achchhí sharáb aur gehúṉ un ke pahle phal ke, jinheṉ we Ḳhudá'wand ko dete haiṉ, maiṉ ne tujh ko diye. 13 Aur un kí zamín ke sáre pahle phal, jinheṉ we Ḳhudá'wand ke huzúr láweṉ, tere honge: tere ghar meṉ jo koí pák ho use kháwe. 14 Baní Isráel kí harek haram kí chíz terí hai. 15 Harek jo pahlá peṭ ká kholnewálá hai jándároṉ se, jise we Ḳhudá'wand kí qurbání láweṉ, ḳhwáh insán ho ḳhwáh haiwán, terá hogá: lekiṉ tú ádmíoṉ ke pahlauṭhoṉ aur un ká, jo nápák chárpáíoṉ se pahle paidá howeṉ, fidiya díjiyo. 16 Aur tú ek mahínewále insán ká apne án-

ane ke muwáfiq, pánch misqál rúpá bís dániq ke misqál se, jo maqdis men murauwaj ai, fidiya díjiyo. 17 Lekin gáe bheṛ bakrí ke bache, jo pahlauṭhe hain, tú un ká liya na díjiyo, we muqaddas hain: tú un ká lahú mazbah par chhiṛakiyo, aur un í charbí sunghá, ki Khudá'wand ke liye khushbúí ká hom ho. 18 Aur un ká osht tere liye hogá, jaise hiláí húí qurbání ká sína, aur dahná shána tere liye hai.) Sab uṭháí húí qurbáníán muqaddas chízon men se, jinhen baní Isráel Khudá'-and ke liye uṭháwen, tujh ko aur tere beṭon aur beṭíon ko tujh samet rasm i aba-í ke liye diyá: yih Khudá'wand ke huzúr tere aur terí nasl ke liye tujh samet ımak ká ahd hamesha ke liye hai.

20 Phir Khudá'wand ne Hárún ko farmáyá, Tú un kí zamín men se mírás na ná, aur tere liye un ke darmiyán hissa na hogá: kyúnki baní Isráel men terá issa, aur terí mírás main hún. 21 Dekh main ne sáre daswen hisse, jo baní Isráel káleṇ, baní Lewí ko mírás diye; yih us khidmat kí bábat, jo we jamáat ke khaime en karte hain, un ká haqq i khidmat hai. 22 Aur áge ko baní Isráel jamáat ke aime ke nazdík hargiz na áwen, na ho ki we gunahgár hon, aur mar jáwen. 23 ılki baní Lewí jamáat ke khaime kí khidmat karen; we un ke gunáhon ke uṭháne-ále honge. Tumháre qarnon men yih rasm i abadí hogí, aur tum baní Isráel darmiyán mírás na páoge. 24 Is liye ki we daswen hisse, jise baní Isráel uṭháí ıí qurbání Khudá'wand ko láwen, main ne baní Lewí kí mírás men diye: isí íste main ne un ke haqq men kahá, ki we baní Isráel ke darmiyán mírás na ıwenge.

25 Phir Khudá'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 26 Ki Lewíon ko ıh, ki Jab tum baní Isráel se we daswen hisse, jo main ne tumhárí mírás kar díye ıin, lo, to tum har daswen hisse ká daswán hissa uṭháne kí qurbání kí bábat, hudá'wand ko qurbán karo. 27 Aur yih tumhárí uṭháí húí qurbáníán mahsúb owengí, jaise baní Isráel gehún khirman se aur sharáb kolhú se láwen. 28 Tum ıí isí tarah uṭháí húí qurbání Khudá'wand ke liye apne sab daswon hisson se, nhen tum baní Isráel se leoge, uṭháiyo; aur tum us men se uṭháí húí qurbání hudá'wand kí Hárún káhin ko díjiyo. 29 Tum apne sáre hadiyon men se sab ṭháí húí qurbáníán Khudá'wand ke liye uṭháiyo, un men se jo sab men achchhá o, un ká muqaddas karnewálá, uṭháyá jáwe. 30 Aur un se kaho, ki Jab tum un en se achchhe ko uṭháo, to wuh tumháre liye, ai Lewíon, jaisá galla khirman ká, ır usára kolhú ká mahsúb hogá. 31 Aur tum aur tumhárá khándán use, jis jagah ıáhe, wahán kháwe: kyúnki yih us khidmat kí bábat, jo tum jamáat ke khaime en karte ho, tumhárá mihnatána hai. 32 Aur jab tum us men se achchhe se hchhá uṭháoge, tab tum gunahgár na ṭhaharoge; aur baní Isráel kí muqaddas ıízon ko nápák na karoge, aur halák na hoge.

XIX. BA'B.

1 Phir Khudá'wand ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 2 Yih sharí-ká hukm hai, jo Khudá'wand ne yih kahte húe farmáyá, ki Baní Isráel ko kah, ek lál gáe, jo bedág aur beaib ho, aur jis par kabhí júá na rakhá gayá ho, tuj hpás wen. 3 Tum use Iliazar káhin ko do, ki use khaimagáh se báhar lejáwe, aur wuh ke huzúr zabh kí jáwe. 4 Aur Iliazar káhin apní unglí par us ká lahú leke jamáat

ke ḳhaime ke darwáze kí jánib sát martabe chhiṛake. 5 Phir us ke sámhne wu gáe jaláí jáwe; us ká chamṛá, us ká gosht, us ká ḳhún us ke gobar samet sa jaláyá jáwe. 6 Phir káhin waháṉ shamshád kí lakṛí aur qirmiz leke us jaltí h gáe par ḍál de. 7 Tab káhin apne kapṛe dhowe, aur pání meṉ gusl kare; bá us ke ḳhaimagáh meṉ dáḳhil ho, aur yih káhin shám tak nápák rahegá. 8 Au wuh jo use jalátá hai, apne kapṛe pání se dhowe, aur apná badan pání se dhow aur shám tak nápák rahegá. 9 Aur koí pák shaḳhs us gáe kí rákh ko jama kar aur ḳhaimagáh ke báhar sáf jagah phenk de; aur use baní Isráel kí jamáat ke liy táki chhiṛakne ke pání meṉ miláí jáwe, rahne dewe: kyúnki yih ḳhatiyat hai. 1 Aur wuh jo us gáe kí rákh ko sameṭtá hai, apne kapṛe dhowe, aur shám tak ná pák rahegá: aur yih baní Isráel ke, aur un pardesíoṉ ke liye, jo un meṉ búdobás karte haiṉ, ek rasm i abadí rahe.

11 Jo koí mare húe ko sab ádmíoṉ se chhúegá, sát din tak nápák rahega. 1 Wuh apne taiṉ tísre din use pák kare, aur sátweṉ din táhir hogá: par agar wu apne taiṉ tísre din pák na karegá, to sátweṉ din táhir na hogá. 13 Jis kisí n mare húe ko sab mare húe ádmíoṉ se chhúá, aur áp ko pák na kiyá, to us n Ḳhudá'wand ke maskan ko nápák kiyá; wuh shaḳhs baní Isráel meṉ se kaṭ jáegá kyúnki chhiṛakne ká pání us par chhiṛaká nahíṉ gayá, wuh nápák hai; us kí nápák abtak us par hai. 14 Agar koí ḳhaime meṉ mare, to us ke wáste yih hukm ha ki jo koí ḳhaime meṉ áwe, aur we sab jo ḳhaime meṉ haiṉ, sát din tak nápák rahen ge. 15 Aur harek khulá bartan, jis par sarposh dhampá húá na howe, nápák ha 16 Aur jo koí jangal meṉ talwár se mare húe ko chhúwe, yá murde ke badan k yá ádmí kí haḍḍí ko, yá gor ko, sát din tak nápák rahegá. 17 So we nápák ádm ke liye us jalí húí gáe kí rákh, jo gunáh se pák kartí hai, leṉ, aur ek básan meṉ u par bahte húe pání se ḍále; 18 Aur ek pák ádmí zúfá lewe, aur use pání me duboke ḳhaime par aur sáre básanoṉ par, aur un ádmíoṉ par jo waháṉ haiṉ, aur u par jis ne haḍḍí ko yá talwár se mare húe ko, yá murde ko, yá qabr ko chhúá ha chhiṛake; 19 Aur pák hí ádmí tísre din aur sátweṉ din nápák par chhiṛake; au phir sátweṉ din apne taiṉ pák kare, aur apne kapṛe dhoe, aur pání se naháwe, t shám ko pák hogá. 20 Lekin wuh shaḳhs jo nápák ho, aur us ne áp ko pák n kiyá, wuhí shaḳhs jamáat meṉ se kaṭ jáegá; kyúnki us ne Ḳhudá'wand ke maqd ko nápák kiyá; is liye ki chhiṛakne ká pání us par chhiṛaká na gayá, wuh nápá hai. 21 Aur yih un ke líye rasm i abadí hogí, ki jo koí chhiṛakne ká pání chhiṛak apne kapṛe dhowe, aur jo koí chhiṛakne ke pání ko háth lagáwe, shám tak nápá rahegá. 22 Aur wuh chíz jise nápák ádmí chhúe nápák hai; aur jo koí us chíz k chhúegá, shám tak nápák rahegá.

XX. BAB.

1 Bád us ke baní Isráel kí sárí jamáat pahle mahíne meṉ dasht i Sín ko áí, au Qádis meṉ utrí; Maryám waháṉ marí aur gáṛí. 2 Waháṉ jamáat ke liye pání n thá; so we jama hoke Músá aur Hárún ke barḳhiláf húe. 3 Aur un logoṉ n Músá se jhagṛá kiyá, aur kahá, Ai kásh ki jab hamáre bháí Ḳhudá'wand ke ág margae, ham bhí mar játe. 4 Tum Ḳhudá'wand kí jamáat ko is dasht meṉ kyú láe, ki ham aur hamáre jánwar yaháṉ marte haiṉ? 5 Aur tum hameṉ Misr

bure maqám meṉ láne ko kyúṉ charhá láe? is jagah to khetíáṉ aur anjír aur ngúr aur anár nahíṉ haiṉ; yahán to píne ko pání bhí nahíṉ. 6 Tab Músá aur Hárún máat ke sámhne se jamáat ke khaime ke darwáze par gae, aur munh ke bal gire: b Khudá'wand ká jalál un par záhir húá. 7 Aur Khudá'wand ne Músá ko khitáb rke farmáyá, 8 Ki Wuh láṭhí le, aur tú aur Hárún terá bháí tum donoṉ jamáat ikaṭṭhá karo, aur us baṛe patthar ko, jo un kí ánkhoṉ ke sámhne hai, kaho, wuh ná pání degá; tú un ke liye baṛe patthar se pání nikál, aur us jamáat ko aur un chárpáíoṉ ko píne ko de. 9 Chunánchi Músá ne Khudá'wand ke áge se, jaisá se hukm húá thá, us láṭhí ko liyá. 10 Aur Músá aur Hárún ne jamáat ko us baṛe tthar ke sámhne ikaṭṭhá kiyá, aur us ne unheṉ kahá, ki Suno, ai bágío, kyá ham mháre liye baṛe patthar se pání nikáleṉ? 11 Tab Músá ne apná háth uṭháyá, r us baṛe patthar ko do bár apní láṭhí se márá; to bahut pání niklá, aur jamáat aur un ke chárpáíoṉ ne piyá. 12 Phir Khudá'wand ne Músá aur Hárún ko há, Is liye ki tum mujh par iatiqád na láe, ki baní Isráel ke huzúr merí taqdis rte, so tum us jamáat ko us zamín meṉ, jo maiṉ ne unheṉ dí hai, na láoge. 13 Yih agṛe ká pání hai; kyúnki baní Isráel ne Khudá'wand se jhagṛá kiyá, aur us ne ke darmiyán apne taiṉ muqaddas kiyá.

14 Tab Músá ne Qádis se Adúm ke bádsháh ko elchí ke háth yúṉ kahlá bhejá, Tere bháí Isráel ne kahá hai, ki un sab taklífoṉ ko, jo safar meṉ hameṉ darpesh íṉ, tú jántá hai; 15 Aur hamáre bápdáde Misr meṉ dákhil húe, aur ham Misr eṉ bahut muddat rahe; aur Misríoṉ ne ham ko aur hamáre bápdádoṉ ko dukh yá: 16 To jab ham Khudá'wand ke áge chilláe, tab us ne hamárí áwáz suní; us ne ek firishte ko bhejá, aur ham ko Misr meṉ se nikál láyá; aur dekh, ham ádis ke shahr meṉ haiṉ, jo terí sarhadd se milá húá hai. 17 So ham ko apne ulk meṉ hoke guzar jáne díjiye: ki ham khetoṉ aur angúr ke bágoṉ meṉ dákhil a honge, aur na kúoṉ ká pání píwenge: ham sháhráh se hoke nikle chale jáwenge, am dahine aur báyeṉ háth na muṛenge, jab tak ki terí sarhaddoṉ se báhar na nikal weṉ. 18 Lekin Adúm ne us se kahá, Tú merí taraf guzar na kar, nahíṉ to maiṉ lwár leke tere barkhiláf niklúngá. 19 Phir baní Isráel ne use kahá, ki Ham ráh hoke chale jáenge, aur agar ham, yá hamáre jánwar terá pání píwe, to ham us kí ímat tujhe denge: faqat apne páoṉ se guzar jáenge. 20 Us ne kahá, Tú hargiz ine na páwegá. Tab Adúm us ke barkhiláf baṛe zor se bahut log leke niklá. 21 So dúm ne Isráel ko ráh na dí, ki us kí sarhadd meṉ se hoke jáweṉ: tab baní Isráel s kí samt se muṛe.

22 Aur baní Isráel kí sárí jamáat Qádis se rawána hoke koh i Húr par áí. 23 ur Khudá'wand ne koh i Húr par, jo Adúm kí sarhadd se milá húá thá, Músá ur Hárún ko kahá, 24 Hárún apne logoṉ se mile: kyúnki wuh us zamín meṉ, o maiṉ ne baní Isráel ko dí hai, dákhil na hogá, is liye ki tum jhagṛe ke páníoṉ par ere hukm kí mukhálifat karke bágí húe. 25 Hárún aur us ke beṭe Iliazar ko le, ur un ko koh i Húr par lá; 26 Hárún ke kapṛe utár aur us ke kapṛe us ke beṭe liazar ko pinhá: ki Hárún apne logoṉ meṉ já milegá, aur yaháṉ mar jáegá. 27 Chunánchi jaisá Khudá'wand ne hukm kiyá thá, Músá ne waisáhí kiyá: aur we jamáat e huzúr koh i Húr par chaṛhe. 28 Aur Músá ná Hárún ke kapṛe utáre, aur us e beṭe Iliazar ko pinháe; aur Hárún ne paháṛ par rihlat kí: aur Músá aur Iliazar

pahár par se utar áe. 29 Jab sári jamáat ne dekhá, ki Hárún ne wafát pái, to sár gharáne Isráel ke Hárún par tís din tak roe.

XXI. BA'B.

1 Aur jab Arád Kanání bádsháh ne, jis ká páe takht janúb kí jánib thá, ki bar Isráel jásúsí kí ráh se áe, to baní Isráel se laṛá, aur kitne ek un meṇ se pakaṛ le gayá. 2 Tab Isráel ne Khuda'wand kí nazr mání, aur bolá, ki Agar tú sachmac un logoṇ ko mere háth meṇ giriftár kar de, to maiṇ un kí bastíoṇ ko haram ka dúngá. 3 Chunánchi Khuda'wand ne baní Isráel kí áwáz suní, aur Kanáníoṇ k giriftár kar diyá; aur unhoṇ ne unheṇ aur un kí bastíoṇ ko haram kar diyá: aur u ne us maqám ká nám Hurmah rakhá.

4 Phir unhoṇ ne koh i Húr se daryá i qulzum kí samt kúch kiyá, táki Adúm l sarzamín ghúm jáweṇ: lekin we log asnáe ráh meṇ niháyat diltang húe, 5 Au Khudá aur Músá se badgumán hoke yúṇ bole, Tum kyúṇ ham ko Misr se chaṛh láe, ki ham bayábán meṇ mareṇ? yaháṇ to na roṭí hai, na pání; ham ko to is halk roṭí se karáhiyat átí hai. 6 Tab Khuda'wand ne un logoṇ meṇ jalánewále sám bheje, unhoṇ ne unheṇ káṭá; aur bahut se baní Isráel mar miṭe. 7 Tab we lo Músá kane áe, aur bole, Ham ne gunáh kiyá, ki ham ne Khuda'wand kí aur te badgoí kí: so tú Khuda'wand se duá máng, ki wuh ham meṇ se un sámpoṇ ko daf kare. Chunánchi Músá ne logoṇ ke liye duá mángí. 8 Tab Khuda'wand n Músá ko farmáyá, Ek sámp baná aur ek neze par laṭká: so jo ḍasá húá us par na zar karegá, to wuh bachegá. 9 Chunánchi Músá ne pítal ká ek sámp banáke nez par rakhá; aur aisábí húá ki sámp ne jo kisí ko káṭá, to jab us ne us pítal ke sám par nigáh kí, to wuh jítá rahá. 10 Tab baní Isráel ne waháṇ se kúch kiyá, au Aubát meṇ khaime khaṛe kiye. 11 Phir Aubát se kúch kiyá, aur Ghai ul Abarí par, dasht meṇ jo Moab ke muqábil hai, mashriq kí samt, khaime istád kiye.

12 Waháṇ se kúch karke wádí i Zared meṇ khaime khaṛe kiye. 13 Jab wahá se chale, to Arnún ke pár áke khaime khaṛe kiye, wuh Amúríoṇ kí sarhadd se áh bayábán meṇ bahtí hai: kyúnki Arnún Moab kí sarhadd hai, Moab aur Amúrío ke darmiyán. 14 Is sabab Khuda'wand ke jangnáme meṇ likhá ha: Wahíb ándl meṇ aur Arnún ke naharoṇ par, 15 Aur naharoṇ kí us wádí par, jo A'r kí bastío kí taraf jáke Moabíoṇ kí sarhaddíoṇ se miltí hai. 16 Aur waháṇ se Biar par j paṛe: wuh ek kúá hai, jis kí bábat Khuda'wand ne Músá ko kahá, ki Logoṇ k faráham kar, ki maiṇ unheṇ pání dúngá. 17 Us waqt Isráel ne yih rág gáyá, A kúe, tú ubal á; logo, tum us kí táríf ápas meṇ gáo. 18 Raísoṇ ne yih kúá kho dá, qaum ke amíroṇ ne use banáyá, asá se aur apní láṭhíoṇ se. Tab us dasht s Mattanah ko gae; 19 Aur Mattanah se Nahaliel ko, aur Nahaliel se Bámat ko 20 Aur Bámat se us wádí meṇ, jo Moab ke mulk meṇ hai, Pisgah kí choṭí ta bayábán kí sáth par musharraf hai.

21 Waháṇ baní Isráel ne Síhon ko, jo Amúríoṇ ká badsháh thá, elchí kí márif yih paigám kahlá bhejá, 22 Ham ko apní sarzamín se guzar jáne de: ham kheto aur angúr ke bágoṇ meṇ dákhil na honge; ham kúe ká pání na píwenge, ball sháhráh se sídhe chale jáenge, yaháṇ tak ki terí sarhadd se báhar ho jáeṇ. 23 Pa Síhon ne unheṇ apní sarhadd se guzar na karṇe diyá, aur apṇe lashkar ko faráhar

karke Isráel se muqábila karne ko bayábán meṇ niklá; aur us ne Yahsa meṇ pahunchke Isráel se jang kí. 24 Aur Isráel ne unheṇ talwár kí dhár se már liyá, aur un kí zamín par, Arnún se leke Yabúq tak aur baní Ammún tak, qabza kiyá: kyúnki baní Ammún kí sarhadd mazbút thí. 25 Garaz baní Isráel ne ye sab shahr le liye, aur Amúríoṇ ke sab shahroṇ meṇ, Hesbon meṇ aur us ke sab gáoṇ meṇ baní Isráel base. 26 Hesbon Amúríoṇ ke bádsháh Síhon ká shahr thá, jo Moab ke agle bádsháh se laṛá, aur us kí sárí mamlúkat Arnún tak, us ke háth se le lí. 27 Isí liye yih zarab ul masal hai, ki Hesbon meṇ áo, Síhon ká shahr bane, aur ámír ho. 28 Ki ág Hesbon se niklí, aur shuala Síhon ke shahr se, jo Moab ke A'r ko khá gayá, aur Arnún ke paháṛoṇ ke sardároṇ ko: 29 Ai Moab, tujh par wáwailá hai! ai Kamús kí qaum, tú halák húí! us ne apne beṭe bhagáe, aur apní betíáṇ Amúríoṇ ke bádsháh Síhon kí asír kar díṇ. 30 Unká núr játá rahá Hesbon se Díbon tak; aur ham ne Nofah tak, háṇ Medibá tak unheṇ bechirág kar diyá. 31 Aur Isráelíoṇ ne Amúríoṇ ke mamlukat meṇ sukúnat kí.

32 Phir Músá ne jásús Yasír ko bheje, unhoṇ ne us ke gáoṇ le líe, aur Amúríoṇ ko jo waháṇ the, nikál diyá. 33 Tab we phire, aur Basan kí taraf chaṛhe, aur Basan ke bádsháh U'z ne apne sab log leke jang ke liye Azrát meṇ un ká sámhná kiyá. 34 Tab Khuda'wand ne Músá ko farmáyá, Us se mat ḍar: ki maiṇ ne unheṇ, un ke log aur mamlukat samet, tere háth meṇ diyá; so tú us se wuhí kar, jo tú ne Amúríoṇ ke bádsháh Síhon, Hesbon ke rahnewále se kiyá. 35 Chunánchi unhoṇ ne us ko, aur us ke beṭoṇ aur sáre logoṇ ko yaháṇ tak márá, ki koí bhágnewálá báqí na chhoṛá, aur us kí sarzamín ko le liyá.

XXII. BA'B.

1 Phir baní Isráel ne kúch kiyá, aur Moab ke maidánoṇ ko nahr i Yardan par Yarího ke muqábil khaimagáh kiyá. 2 Aur jab Safúr ke beṭe Balaq ne wuh sab, jo baní Isráel ne Amúríoṇ se kiyá, dekhá; 3 To Moab un logoṇ se nipat ḍará, ki we bahut the; aur Moab baní Isráel ke sabab se pareshán húá. 4 Tab Moab ne Midyán ke buzurgoṇ se kahá, ki Ab ye log un sab ko jo hamáre áspás haiṇ yúṇ cháṭ jáwenge, jis tarah se bail maidán kí ghás ko chaṭ kar letá hai. Us waqt Safúr ká beṭá Balaq Moabíoṇ ká bádsháh thá. 5 So us ne qásid Beor ke bete Baláám pás Fatúr ko, jo baní Ammún kí sarzamín meṇ lab i daryá thá, bheje, táki use yih kahke bulá láweṇ, ki Dekh log Misr se báhar áe haiṇ: dekh, un se zamín chhip gaí hai, aur mere muqábil ṭhahare haiṇ. 6 So ab tashríf láiye, aur merí khátir se un logoṇ ke haqq meṇ bad duá kíjiye, ki we mujh se bahut qawí haiṇ: sháyad ki maiṇ unheṇ már sakúṇ, aur unheṇ is zamín par se haṭá dúṇ: ki maiṇ yaqín jántá húṇ, jise tú ne barkat kí duá kí, use barkat húí; aur jis par tú ne lánat kí, wuh lánatí húá. 7 So Moab aur Midyán ke buzurg jádú kí mazdúrí leke rawána húe; aur Baláám pás áe, aur Balaq ká paigám use pahuncháyá. 8 Us ne unheṇ kahá, ki A'j rát, tum yaháṇ raho, aur jaisá kuchh Khuda'wand mujhe farmáegá, maiṇ tumheṇ kahúngá. Chunánchi Moab ke amíroṇ ne Baláám ke yaháṇ maqám kiyá. 9 Tab Iláh Baláám pás áyá, aur us se kahá, Ye kaun log haiṇ, jo tere pás haiṇ? 10 Baláám ne Alláh ko jawáb diyá, ki Safúr ke beṭe Balaq ne, jo Moab ká bádsháh hai, unheṇ mujh pás bhejá, aur kahá hai, 11 Ki Dekh ye log, jo Misr se nikal áe haiṇ, zamín

un se chhip gaí: tú á, aur merí khátir ke liye un ke haqq meṉ bad duá kar; sháyad maiṉ un se laṛ sakúṉ, aur unheṉ bhagá dúṉ. 12 Iláh ne Baláám ko kahá, Tú un ke sáth mat jáiyo; tú un logoṉ ke haqq meṉ bad duá na kíjiyo: is liye ki we mubárak haiṉ. 13 Baláám ne subh ko uṭhke Balaq ke amíroṉ se kahá, Tum apní sarzamín ko jáo; kyúnki Ḳhudá'wand ne mujhe tumháre sáth jáne kí ijázat na dí. 14 Moab ke sardár uṭhe, aur Balaq pás gae, aur bole, ki Baláám ne hamáre sáth áne se inkár kiyá. 15 Tab Balaq ne aur amíroṉ ko, jo sharáfat aur shumár meṉ pahloṉ se ziyáda the, phir bhejá. 16 Unhoṉ ne áke Baláám se kahá, Safúr ke beṭe Balaq ne yúṉ kahá hai, ki Mujh tak tashríf láne se kisí tarah na rukiye: 17 Maiṉ bahut baṛí izzat se terá mansab baṛháúngá, aur jo kuchh tú mujhe farmáegá maiṉ karúngá: maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki áo un logoṉ ke haqq meṉ merí khátir se bad duá kar. 18 Baláám ne Balaq ke ḳhádimoṉ ke jawáb meṉ kahá, Agar Balaq apná ghar, rúpe aur sone se bharke mujhe dewe, taubhí maiṉ Ḳhudá'wand apne Iláh ke hukm se sartábí kar nahíṉ saktá, ki us se kam yá ziyáda karúṉ. 19 So ab áp bhí yaháṉ shab básh hájiye, maiṉ dekhúṉ Ḳhudá'wand ab ke mujhe kyá farmátá hai. 20 Phir Iláh rát ko Baláám ke pás áyá, aur use kahá, Agar log tujhe buláne áweṉ, to uṭh, aur un ke sáth já: magar jo bát maiṉ tujhe kahúngá, wuhí kíjiyo. 21 So Baláám subh ko uṭhá, aur apní gadhí par zín rakhá, aur Moab ke amíroṉ ke hamráh gayá. 22 Tab Iláh ká qahr bhaṛká, is liye ki wuh gayá, aur Ḳhudá'wand ká firishta jáke ráh meṉ khaṛá húá, táki us se muzáhamat kare. (So wuh apní gadhí par chaṛhá húá játá thá, aur us ke do chákar us ke sáth the.) 23 So gadhí ne Ḳhudá'wand ke firishte ko dekhá, ki ráh meṉ apní talwár háth meṉ khínche khaṛá hai: tab gadhí ne ráh se munh moṛá, aur maidán ko chalí; tab Baláám ne gadhí ko márá, táki use ráh par láwe. 24 Tab Ḳhudá'wand ká firishta ek kúche meṉ angúroṉ ke khaṛá húá, waháṉ ek díwár idhar thí, aur ek díwár údhar. 25 Phir jo gadhí ne Ḳhudá'wand ke firishte ko dekhá, to díwár se já aṛí, aur Baláám ká pao díwár se dabá; phir us ne use márá. 26 Tab Ḳhudá'wand ká firishta phir áge chalá, aur ek tang ráh meṉ, jaháṉ jagah na thí, ki dahne yá báyeṉ muṛe, jake khaṛá húá. 27 Phir jo gadhí ne Ḳhudá'wand ke firishte ko dekhá, to Baláám ko líe húe baiṭh gaí: tab Baláám ká gussa bhaṛká, aur us ne gadhí ko láṭhí se márá. 28 Tab Ḳhudá'wand ne gadhí ká munh kholá, aur us ne Baláám ko kahá, Maiṉ ne terá kyá kiyá hai, ki tú ne tín bár mujhe márá? 29 Baláám ne gadhí ko kahá, ki Tú ne mujhe maskhara banáyá: kásh ki mere háth meṉ talwár hotí, to maiṉ tujhe yahíṉ márke ḍál detá. 30 Gadhí ne Baláám ko kahá, kyá maiṉ terí gadhí nahíṉ húṉ, jis par tú chaṛhá húí hai, jab se ki maiṉ tujh pás húṉ, is din talak? kabhú maiṉ ne tujh se aisá kiyá hai? wuh bolá, Nahíṉ. 31 Wahíṉ Ḳhudá'wand ne Baláám kí ánkheṉ kholíṉ, aur us ne Ḳhudá'wand ke firishte ko dekhá ki ráh meṉ khaṛá hai, aur us ke háth meṉ talwár khínchí húí hai: us ne apná sir jhukáyá, aur aundhá girá. 32 Ḳhudá'wand ke firishte ne use kahá, ki Tú ne apní gadhí ko tín bár kyúṉ márá? dekh, maiṉ niklá húṉ, ki terá muḳhálif banúṉ, is liye ki terí ráh merí nazar meṉ gumráhí hai. 33 Aur gadhí ne mujh ko dekhá, aur wuh tín martaba mere sámhne se phirí: agar wuh mere sámhne se na phirtí, to maiṉ tujh ko márhí ḍáltá, aur us ko jítá chhoṛtá. 34 Baláám ne Ḳhudá'wand ke firishte ko kahá, Mujh se gunáh húá, aur maiṉ ne na jáná, ki tú mere muqábile ko ráh meṉ khaṛá hai; so ab agar merá jáná tujhe khush nahíṉ átá, to maiṉ phir jáúṉ

5 KHUDA'WAND ke firishte ne Baláám ko kahá, Ab to tú un ádmíon ke sáth já: agar faqat wuhí bát jo main tujhe kahúngá, kahiyo: So Baláám Balaq ke amíron e hamráh gayá. 36 Jab Balaq ne suná, ki Baláám pahunchá, wuh us ke istiqbál o nikalke Moab ke us shakr tak gayá, jo Arnún kí sarhadd aur us ke mulk kí háyat par thá. 37 Tab Balaq ne Baláám ko kahá, Kyá main ne tujhe barí árzú se a buláyá thá? tú mujh pás kyún na chalá áyá? kyá mujh men qudrat nahín, ki rá martaba barháún? 38 Baláám ne Balaq ko jawáb diyá, Dekh main tujh pás yá: mujh men ab kuchh qudrat hai, ki tujhe koí bát kahún? wuh bát, jo Khudá ere munh men dálegá, wuhí main tujhe kahúngá. 39 Aur Baláám aur Balaq sáth ie, aur jákar Qaryat Hissát men dákhil húe. 40 Balaq ne bachhre aur mendhe abh kiye, aur Baláám aur un sardáron ke liye, jo us ke sáth the, bheje. 41 Aur ibh ko yún húá, ki Balaq ne Baláám ko sáth liyá, aur use Bál kí ek únchí jagah ar charháyá, aur wahán se qaum ke kanáre dekhe.

XXIII. BAB.

1 Tab Baláám ne Balaq ko kahá, ki Mere liye yahán sát mazbah baná, aur mere ye yahán sát bail aur sát mendhe muhaiyá kar. 2 Balaq ne jaisá Baláám ne kahá iá kiyá; aur Balaq aur Baláám ne har mazbah par ek bail aur ek mendhá char-áyá. 3 Phir Baláám ne Balaq ko kahá, ki Apne charháwe ke pás khará rah, aur ain játá hún; sháyad KHUDA'WAND mujh se muláqát kare: jo kuchh wuh mujhe ikháegá, main tujh se kahúngá. So wuh úpar ko chalá. 4 Chunánchi Khudá aláám ko milá: us ne use kahá, Main ne sát mazbah tartíb diye, aur ek ek bail ir ek ek mendhá charháyá. 5 Tab KHUDA'WAND ne ek bát Baláám ke munh men álí, aur use kahá, Balaq kane phir já, aur us ko yún kah. 6 So wuh us kane phir yá, aur kyá dekhtá hai, ki wuh apne charháwe ke nazdík Moab ke sab amíron imet khará hai.

7 Tab us ne apní masal kahne shurú kí, Arám se mujh ko Balaq ne bulwáyá, Ioab ká bádsháh mashriq ke paháron se láyá, Áiyo Yaqúb ko merí khátir se bad uá kíjiyo: aur áiyo Isráel ko burá kahiyo. 8 Main kyúnkar us ko bad duá karún, s ko Iláh ne bad duá nahín kí? Yá us ko burá kahún, jis ko KHUDA'WAND ne burá ahín kahá? 9 Kyúnki pattharon kí chotí par se main usko dekhtá hún, aur silon ar se main use táktá hún: dekho ye log akele sukúnat karenge, aur qaumon ke armiyán we shumár na kiye jáenge. 10 Yaqúb kí gard ke zarron ko kaun gin saktá ai, aur baní Isráel kí chautháí kaun shumár kar saktá hai? Kásh main sadíqon kí iaut marún, aur merí áqibat un kí sí ho.

11 Tab Balaq ne Baláám ko kahá, Yih tú ne mujh se kyá kiyá? Main tujhe yá, ki mere dushmanon ko bad duá kare, aur dekh ki tú unhen barkat de chuká. 2 Us ne jawáb diyá aur kahá, Kyá mujh par wájib nahín, ki wuhí bát jo KHUDA'-AND ne mere munh dálí kahún? 13 Phir Balaq ne use kahá, Ab mere sáth aur jagah tashríf le chaliye, wahán se áp un ko dekhiye: tú un ká kanára hí dekhegá, e sab ke sab dekhe na jáenge, mere liye wahán se un par bad duá kar. 14 So uh use wahán se koh i Pisgah kí chotí par, sáfíon kí jagah par le gayá, wahán sát iazbah banáe, har mazbah par ek bachhrá ek mendhá charháyá. 15 Tab us ne alaq se kahá, ki Tú yahán apne charháwe pás thahará rah, jab tak main wahán

Khudá se mil áúṉ. 16 Chunánchi Khudá'wand Baláám ko milá, aur us ke munh meṉ bát ḍálí, aur farmáyá, Balaq pás phir já, aur yúṉ kah. 17 Aur jab wuh us pás pahunchá, to kyá dekhtá hai, ki wuh apne charháwe ke pás Moab ke raísoṉ samet khaṛá hai. Tab Balaq ne us se púchhá, Khudá'wand ne kyá farmáyá?

18 Tab us ne apní masal kahní shurú kí, aur bolá, Uṭh ai Balaq, aur sun, ai Safúr ke beṭe, merí taraf kán dhar: 19 Iláh insán nahíṉ, jo jhúṭh bole, na ádmízád hai ki pashemán howe: kyá wuh kahe aur na kare, aur farmáwe aur use púrá na kare? 20 Dekh maiṉ ne hukm páyá, ki barkat dúṉ; us ne barkat dí hai; maiṉ badal kar nahíṉ saktá. 21 Wuh Yaqúb meṉ badí nahíṉ pátá, na Isráel meṉ fasád dekhtá hai: Khudá'wand us ká Iláh us ke sáth hai, aur bádsháh kí dhúm un ke darmiyán hai. 22 Khudá unheṉ Misr se nikál láyá: un ká gainḍe ká sá zor hai. 23 Koí afsún Yaqúb par nahíṉ chaltá, koí badfálí Isráel ke barkhiláf nahíṉ: us waqt Yaqúb ke aur Isráel ke haqq meṉ yih kahá jáegá, ki Khudá ne kyá kiyá! 24 Dekh ye log bág ke taur se khaṛe honge, aur áp ko babar kí tarah utháwenge: na sowegá, jab tak shikár na khá le, aur jab tak zakhmí ká lahú na pí le. 25 Tab Balaq ne Baláám ko kahá, Unheṉ tú hargiz bad duá na kar, aur unheṉ tú hargiz barkat na de. 26 Baláám ne jawáb diyá, aur Balaq ko kahá, Kyá maiṉ ne tujhe nahíṉ kahá, ki Sab jo kuchh ki Khudá'wand kahegá, maiṉ wuhí karúngá? 27 Tab Balaq ne Baláám ko kahá, A'iye maiṉ áp ko aur jagah le jáúṉ; waháṉ sháyad Alláh ko pasand áe, ki tú mere liye un par bad duá kare. 28 Tab Balaq Baláám ko Peor kí choṭí par jo bayábán kí satah par musharraf hai, láyá. 29 Waháṉ Baláám ne Balaq se kahá ki Mere liye yaháṉ sát mazbah baná, aur is jagah mere wáste sát bachhṛe aur sát menḍhe muhaiyá kar. 30 Chunánchi Balaq ne, jaisá Baláám ne farmáyá thá, kiyá aur harek mazbah par ek bachhṛá ek menḍhá guzráná.

XXIV. BA'B.

1 Jab Baláám ne dekhá, ki Isráel ko barkat dená Khudá'wand ko khush áyá, to wuh ab ke jaisá áge tafáúl karne játá thá, na gayá, aur bayábán kí taraf tawajjuh kí. 2 Aur Baláám ne apní ánkh uṭháí, aur baní Isráel ko dekhá, ki apne sibtoṉ kí tartíb par ṭhahare haiṉ; tab rúh Alláh us par názil húí.

3 Aur wuh apní masal le chalá, aur bolá, Beor ká beṭá Baláám kahtá hai, aur wuh shakhs jis kí ánkheṉ khul gaíṉ haiṉ. 4 Wuh jis ne Khudá ká sakhun suná hai, aur qádir ká khiyál dekhá hai gash khá gayá hai, par us kí ánkheṉ khulí haiṉ, kahtá hai. 5 Kyá hí khúb haiṉ tere khaime, ai Yaqúb, aur tere maskan, ai Isráel! 6 Ye phaile húe haiṉ, wádíoṉ kí taraf se, aur lab i daryá ke bágoṉ ke taur par, aur jaise úd ke darakht, jo Khudá'wand ne lagáe hoṉ, aur jaise sarau ke darakht, jo pání ke kináre hoṉ. 7 Aur wuh apne moṭhe se pání baháwegá, aur us ká tukhm bahut se páníoṉ meṉ hogá; us ká bádsháh A'gág se fáiq hogá, aur us kí bádsháhí buland hogí. 8 Khudá us ko Misr se báhar nikál láyá,; us meṉ gainḍe kí qúwat hai: wuh apne dushmanoṉ kí qaumoṉ ko kháwegá, aur un kí haḍḍíáṉ chaknáchúr karegá, aur apne tíroṉ se unheṉ chhedegá. 9 Wuh jhuktá hai aur loṭtá hai, jaise sher aur babar: us ko kaun uṭhá saktá hai? Mubárak hai wuh jo tujhe mubárak kahe, aur malaún hai wuh jo tujh par lánat kare. 10 Tab Balaq ká gussa Baláám par bhaṛká, aur us ne apní tálíáṉ máríṉ: aur Balaq ne Baláám ko kahá: Maiṉ ne tujhe

talab kiyá, ki tú mere dushmanoṉ par bad duá kare, aur dekh tú ne tínoṉ bár unheṉ ḳhúb barkat hí baḳhshí. 11 Chal ab apne makán ko bhág: maiṉ ne kahá thá, ki barí izzat se tere martaba baṛháúṉ, par dekh Ḳhudá'wand ne tujhe izzat se báz rakhá. 12 Baláám ne Balaq ko jawáb diyá, Kyúṉ tere qásidoṉ ko, jinheṉ tú ne mere pás bhejá thá, maiṉ ne na kahá thá, 13 Ki Agar Balaq apná ghar rúpe sone se bharke mujhe dewe, merí majál nahíṉ, ki Ḳhudá'wand ke farmán ke siwá, apne dil se kuchh bhalá yá burá karúṉ, balki jo kuchh Ḳhudá'wand kahegá, maiṉ wuhí kahúngá? 14 Ab tú dekh, maiṉ apne logoṉ meṉ játá húṉ; so tú á ki maiṉ tujhe ḳhabar dúngá, ki ye log tere logoṉ se pichhle dinoṉ meṉ kyá karenge.

15 Phir us ne apní masal kahní shurú kí, aur bolá, Beor ká beṭá Baláám kahtá hai, aur wuh shaḳhs jis kí ánkheṉ khul gaíṉ haiṉ; 16 Wuh jis ne Ḳhudá ká kalám suná, aur us kí dánish ko, jo bahut buland hai, jáná, jis ne Qádir ká ḳhiyál dekhá, jo gash meṉ hai, par us kí ánkheṉ khulí haiṉ, kahtá hai: 17 Maiṉ use dekhúngá, par abhí nahíṉ; maiṉ us par nazar karúngá, par na nazdík se: Yaqúb se ek sitára niklegá, aur Isráel se ek sáhib i iqtidár uṭhegá, aur Moáb kí nawáhí ko mar legá, aur sáre baní Sat ko halák karegá. 18 Adúm mamlúk hogá, aur Sheir apne dushmanoṉ kí mirás hogá, aur Isráel bahádurí karegá. 19 Yaqúb kí nasl se niklegá wuh, jo riyásat karegí, aur jo shahr meṉ báqí rah jáegá, halák karegá.

20 Phir us ne Amáliq ko dekhá, aur apní masal le chalá aur bolá, Amáliq ummatoṉ meṉ pahlá thá, par us ká anjám nestí nábúdí hogí.

21 Phir us ne Qení par nigáh kí, aur apní masal kahní shurú kí, aur bolá, Wuh maqám jo terá maskan hai mustahkam hai, tú paháṛ par apná áshíána baná: 22 Lekin Qeni barbád honge, yaháṉ tak ki Ashúr tujhe pakáṛ le jáegá.

23 Phir wuh apní masal le chalá, aur bolá, Afsos! kaun zinda rahegá, jab Ḳhudá hí yúṉ karegá? 24 Aur Kittíoṉ kí taraf se jaház áwenge, aur Ashúr aur Ibr ko dukh pahuncháwenge, aur we bhí nest nábúd honge. 25 Tab Baláám uṭhá rawána húá, aur apne maqám ko phir gayá; aur Balaq bhí apní ráh gayá.

XXV. BA'B.

1 So Isráelí Sittím meṉ muqím húe, aur logoṉ meṉ Moabíoṉ kí beṭíoṉ se harámkárí shurú kí. 2 Unhoṉ ne apne mábúdoṉ kí qurbáníoṉ par un logoṉ kí dáwat kí: so logoṉ ne kháyá, aur un ke butoṉ ko sijda kiyá. 3 Aur Isráelí Bál-Peor se mile: tab Ḳhudá'wand ká qahr baní Isráel par bhaṛká. 4 Aur Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá, Qaum ke sáre sardároṉ ko pakaṛ, aur un ko Ḳhudá'wand ke liye áftáb ke muqábil súlí par khínch, táki Ḳhudá'wand ke gazab ká bhaṛakná Isráel par se ṭal jáwe. 5 So Músá ne baní Isráel ke hákimoṉ ko kahá, ki Tum meṉ se harek apne logoṉ ko, jo Bál-Peor se mil gae haiṉ, qatl kare. 6 So wahíṉ ek Isráelí áyá, aur apne bháíoṉ ke pás ek Midyání randí Músá aur baní Isráel kí sárí jamáat ke rúbarú láyá, aur wuh jamáat ḳhaime ke darwáze par rotí thí. 7 Aur jab ki Fínihas bin Iliazar bin Hárún káhin ne yih dekhá, wuh jamáat meṉ se uṭhá, aur barchhí háth meṉ lí; 8 Aur us mard ke píchhe ḳhaime meṉ ghusá, aur un donoṉ ke Isráelí mard aur randí ke peṭ ko chhedá. Tab baní Isráel meṉ se wabá játí rahí. 9 We jo us wabá meṉ mare, chaubís hazár the.

10 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá: 11 Ki Fínihas ne, jo

Hárún káhin ke beṭe Iliazr ká beṭá hai, mere qahr ko baní Isráel par se pherá, ki un ke bích use mere liye gairat áí, isí liye maiṇ ne baní Isráel ko apní gairat se nábúd na kiyá. 12 So tú kah, Dekh maiṇ ne use apní sulh ká ahd bándhá: 13 So wuh us ke liye hogá, aur us ke bád us kí nasl ke liye kahánat ká ahd abadí hogá; kyúnki wuh apne Ḳhudá ke liye gairatmand hai, aur us ne baní Isráel ke liye kafára diyá. 14 Us shaḳhs i Isráelí ká nám, jo us Midyání ranḍí ke sáth márá gayá Zimrí thá, Salú ká beṭá, jo baní Simon ke firqe ká sarguroh thá. 15 Aur us Midyání ranḍí ká nám, jo márí gaí, Kazbí thá, Súr kí beṭí, jo qaum ká sardár aur baní Midyán meṇ álí ḳhándán thá.

16 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 17 Ki Midyáníoṇ ko tang karo, aur unheṇ máro. 18 Kyúnki we apne makroṇ se tujh ke tang karte haiṇ; chunánchi Peor aur kazbí kí bát meṇ, jo Midyán ke sardár kí beṭí aur un kí bahin thí, jo us wabá ke din jo Peor ke sabab se húí, márí gaí, unhoṇ ne tujh ko tang kiyá.

XXVI. BAB.

1 Aur aisá húá ki bád us wabá ke Ḳhudáwand ne Músá ko aur Hárún káhin ke beṭe Iliazar ko kahá, 2 Ki Baní Isráel ke ábáí ḳhándánoṇ ke logon ko bís baraswále se leke úparwále tak, sab jo laṛáí ko nikalte haiṇ, gin jáo. 3 Chunánchi Músá aur Iliazar káhin ne Moab ke maidánoṇ meṇ lab i Yardan Yirího ke muqábil un se kahá, 4 Bís baraswále se leke úparwále tak gíno, jaise Ḳhudáwand ne Músá aur baní Isráel ko, jo Misr kí zamín se nikle the, irshád kiyá thá.

5 Rúbín Isráel ká pahilauṭhá beṭá us ke beṭoṇ meṇ Hanúk, jis se Hanúkíoṇ ká qabíla hai, aur Phalú jis se Phalwíoṇ ká qabíla hai; 6 Aur Hasrún jis se Hasrúníoṇ ká qabíla hai, aur Karmí jis se Karmíoṇ ká qabíla hai. 7 So Rúbín ke qabáil ye haiṇ: un ke sab jo gine gae, tentális hazár sát sau tís the. 8 Aur Phalú ká beṭá Iliab thá. 9 Aur Iliab ke beṭe Namúel aur Dátan aur Abirám: ye we Dátan aur Abirám haiṇ, jo jamáat ke chune húe, jo Qurah kí jamáat meṇ shámil hoke Ḳhudáwand se jhagaṛne meṇ Músá aur Hárún se jhagre: 10 Aur zamín ne apná munh khulá, aur unheṇ Qurah samet ningal liyá, jis waqt ki jamáat marí, jab ki us ág ne aṛháí sau ádmíoṇ ko khá liyá: so we ek ibrat húe. 11 Lekin Qurah ke beṭe na mare.

12 Aur baní Simon apne qabáil ke muwáfiq ye the: Namúel jis se Namúelíoṇ ká qabíla, aur Yamín jis se Yamíníoṇ ká qabíla, aur Yaqín jis se Yaqíníoṇ ká qabíla, 13 Aur Záhir jis se Záhiríoṇ ká qabíla, aur Sául jis se Sáúlíoṇ ká qabíla. 14 Aur ye Simoníoṇ ko qabáil haiṇ; un meṇ báís hazár do sau the.

15 Aur baní Jadd apne qabáil ke muwáfiq ye the: Sifon jis se Sifoníoṇ ká qabíla, aur Hájí jis se Hájíoṇ ká qabíla, aur Súní jis se Súníoṇ ká qabíla, 16 Aur Uzni jis se Uzníoṇ ká qabíla, aur Iri jis se Iríoṇ ká qabíla. 17 Aur Arúd jis se Arúdíoṇ ká qabíla, aur Arielí jis se Arielíoṇ ká qabíla. 18 Baní Jadd ke qabáil meṇ se, jo gine gae, chális hazár pánch sau the.

19 Yihúdah ke beṭe Ger aur Onán: we donoṇ Kanán meṇ margayá. 20 Aur baní Yihúdah apne qabáil ke muwáfiq ye haiṇ: Selah jis se Seláníoṇ ká qabíla, aur Pháras jis se Phárasíoṇ ká qabíla, aur Sháriq jis se Sháriqíoṇ ká qabíla: 21 Baní

'háras ye haiṉ: Hasrún jis se Hasrúníoṉ ká qabíla, aur Hamúl jis se Hamúlíoṉ ká abíla. 22 Ye baní Yihúdah ke qabáil haiṉ: we jo un meṉ se gine gae, chhahattar azár pánch sau the.

23 Aur baní Ishakár apne qabáil ke muwáfiq ye haiṉ: Tola jis se Tolaíoṉ ká abíla, aur Fúhat jis se Fúníoṉ ká qabíla, 24 Yasúb jis se Yasúbíoṉ ká qabíla, imron jis se Simroníoṉ ká qabíla. 25 Ye Ishakár ke qabáil haiṉ: we jo un meṉ e gine gae, chaunsaṭh hazár tín sau the.

26 Aur baní Zabulún apne qabáil ke muwáfiq ye haiṉ: Sard jis se Sardíoṉ ká abíla, Elon jis se Eloníoṉ ká qabíla, Yahaliel jis se Yahalielíoṉ ká qabíla. 27 Aur e Zabulúníoṉ ke qabáil haiṉ: un meṉ se jo gine gae, sáṭh hazár pánch sau the.

28 Aur baní Yúsaf apne qabáil ke muwáfiq ye the, Manassí aur Ifráím. 29 Manssí ká beṭí Makír jis se Makíríoṉ ká qabíla; Makír se Jiliahd paidá húá, jis se iliahdíoṉ ká qabíla. 30 Jiliahd ke beṭe ye haiṉ: Hiezr jis se Hiezríoṉ ká qabíla, aur Iiliq jis se Hiliqíoṉ ká qabíla. 31 Aur Asriel jis se Asrielíoṉ ká qabíla, aur Sikm is se Sikmíoṉ ká qabíla, 32 Aur Simída jis se Simídíoṉ ká qabíla, aur Hifr jis se Iifríoṉ ká qabíla. 33 Hifr ká beṭá Silafhad us ke beṭe na the, beṭíáṉ thíṉ, jin ke ám ye haiṉ: Mahlah, aur Nauah aur Hajlah, aur Milkah, aur Tirzah. 34 Aur ye Manassí ke qabáil haiṉ, un meṉ se jo gine gae, báwan hazár sát sau the.

35 Aur baní Ifráím apne qabáil ke muwáfiq ye haiṉ: Sútalah jis se Sútalahíoṉ ká qabíla, aur Bakr jis se Bakríoṉ ká qabíla, aur Tahan jis se Tahaníoṉ ká qabíla. 36 Aur Sútalah ká beṭá Irán, jis se Iráníoṉ ká qabíla. 37 Aur ye baní Ifráím ke qabáil haiṉ: un meṉ se jo gine gae battís hazár pánch sau the. So baní Yúsaf apne qabáil ke muwáfiq ye the.

38 Aur Binyámín apne qabáil ke muwáfiq ye haiṉ: Bálig jis se Báligíoṉ ká qabíla, aur Asbíl jis se Asbílíoṉ ká qabíla, aur Ahirám jis se Ahirámíoṉ ká qabíla, 39 Aur Súfím jis se Súfímíoṉ ká qabíla, aur Húfám jis se Húfámíoṉ ká qabíla. 40 Bálig ko do beṭe the: Ard jis se Ardíoṉ ká qabíla, aur Naamán jis se Naamáníoṉ ká qabíla. 41 Ye baní Binyámín ke qabáil the: un meṉ se jo gine gae, paintális hazár chha sau the.

42 Aur baní Dán apne qabáil ke muwáfiq ye haiṉ: Súhám jis se Súhámíoṉ ká qabíla. 43 Baní Dán apne qabáil meṉ ye haiṉ; we jo un meṉ se gine gae chaunsaṭh hazár chár sau the.

44 Aur baní Yasar apne qabáil ke muwáfiq ye haiṉ: Yumnat jis se Yumnatíoṉ ká qabíla, aur Iswí jis se Iswíoṉ ká qabíla, aur Baríat jis se Baríatíoṉ ká qabíla. 45 Baní Baríat ye haiṉ: Hibr jis se Hibríoṉ ká qabíla, aur Malkiel jis se Malkielíoṉ ká qabíla. 46 Aur Yasar kí beṭí ká nám Sháriq thá. 47 Aur ye baní Yasar ke qabáil haiṉ: un meṉ se jo gine gae tirpan hazár chár sau the.

48 Baní Naftálí apne qabáil ke muwáfiq ye haiṉ: Yahissiel jis se Yahissielíoṉ ká qabíla, aur Júní jis se Júníoṉ ká qabíla. 49 Aur Yisr jis se Yisríoṉ ká qabíla, aur Salím jis se Salímíoṉ ká qabíla. 50 So ye baní Naftálí ke qabáil the: un meṉ se jo gine gae paintális hazár chár sau the. 51 Sab baní Isráel jo gine gae chha lákh ek hazár sát sau tís the.

52 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 53 Yih zamín un ke námoṉ ke shumár ke muwáfiq un ko mírás ke taur par bánṭ dí jáwe. 54 Tú bahutoṉ ko bahut sí mírás díjiyo, aur thoṛoṉ ko thoṛí mírás: har firqe ko us kí

mírás us ke adad ke muwáfiq dí jáwe. 55 Lekin zamín qurae se taqsím kí jáwe: we apne ábáí firqon ke námon ke muwáfiq mírás lewe. 56 Bahut hon yá thoṛe, qurae se un kí mírás taqsím kí jáwe.

57 Aur we jo baní Lewí men gine gae, apne ábáí qabáil ke hisáb se ye hain: Jirsán jis se Jirsánion ká qabíla, Qihat jis se Qihátíon ká qabíla, Mirárí jis se Miráríon ká qabíla. 58 Baní Lewíon ke qabáil ye hain: Libní ká qabíla, Hibron ká qabíla, Mahlí ká qabíla, Músí ká qabíla, Qurah ká qabíla. Aur Qihát se A'mirám paidá húá. 59 Aur A'mirám kí jorú ká nám Yúkabid thá, Lewí kí beṭí, jise us kí má Lewí se Misr men janí: so A'mirám se Hárún aur Músá aur un kí bahin Maryam ko janí. 60 Aur Hárún ke beṭe ye the, Nadab aur Abihú aur Iliazar aur Etamar. 61 So Nadab aur Abihú us waqt ki unhon ne ek ajnabí ág Ḳhuda'wand ke huzúr guzráni margae. 62 Aur we jo un men gine gae ek mahínewále se leke úparwále tak teís hazár mard the; ye baní Isráel men gine nahín gae: kyúnki un ko baní Isráel ke sáth mírás nahín dí gaí.

63 Ye we baní Isráel hain, jinhen Músá aur Iliazar káhin ne Moab ke maidánon men lab i Yardan Yirího ke muqábil shumár kiyá. 64 Aur Músá aur Hárún káhin ke gine men se, jis waqt baní Isráel ko dasht i Síná men giná thá, ek shaḳhs bhí un men na thá. 65 Kyúnki Ḳhuda'wand ne un ke haqq men farmayá thá, ki We yaqínán bayábán men mar jáenge. Chunánchi un men se siwá Yafunní ke beṭe Kálib aur Nún ke beṭe Yasúa ke ek bhí na bachá.

XXVII. BA'B.

1 Tab Manassí ke qabíle se Silafhad bin Hifr bin Jiliahd bin Makír bin Manassí bin Yúsaf kí beṭíen, jin ke nám ye hain: Mahlah, aur Nauah, aur Hajlah, aur Milkah, aur Tirzah nazdík áín. 2 Aur Músá aur Iliazar káhin, anr sab jamáat, aur amíron ke sámhne, jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke nazdík khaṛí húin, aur bolín, 3 Ki Hamárá báp dasht men margayá; wuh un ke majma men, jo Ḳhuda'wand ke barḳhiláf hoke faráham húe the, yáne Qurah ke majma men shámil na thá; balki apne gunáh ke sabab margayá; us ke koí beṭá na thá. 4 So hamáre báp ká nám us ke qabíle se kyúnkar nikálá játá hai? kyá is liye ki us ká koí beṭá na thá? Ham ko hamáre báp ke bháíon ke shámil hál hissa do. 5 Músá un ká mutálaba Ḳhuda'wand ko huzúr legayá. 6 Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 7 Ki Silafhad kí beṭíán sach kahtí hain: tú unhen un ke báp ke bháíon men shámil karke mírás de, aur aisá kar ki un ke báp kí mírás un men járí rahe. 8 Aur baní Isráel ko kah, Agar koí mard mar jáe, aur us ke koí beṭá na ho, to us kí mírás us kí beṭí ke liye járí rahe. 9 Agar us kí beṭí bhí na ho, to us ke bháíon ko us kí mírás díjiyo. 10 Agar us ke bháí bhí na ho, to tum us kí mírás us ke báp ke bháíon ko do. 11 Agar us ke báp ke bháí bhí na ho, to tum us kí mírás us ke qabíle men se us ko, jis kí qarábat us se ziyáda nazdík ho, do, wuh us ká wáris hoga: aur yih hukm baní Isráel ke liye, jaisá Ḳhuda'wand ne Músá ko farmáyá, rasm i abadí hogí.

12 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, Ab tú Abarím ke pahár ar chaṛh, aur us zamín ko jo main ne baní Isráel ko ináyat farmáí hai, dekh. Aur jab tú use dekh legá, to tú bhí apne logon men mil jáegá, jis tarah terá bháí

Hárún mil gayá. 14 Kyúnki jab jamáat ne mujh se khusúmat kí, to tum ne dasht i Sín men mere hukm kí mukhálifat kí, aur us Marîbah ke pání par un kí ánkhon ke sámhne dasht i Sín men merí tiqdís na kí: yih wuhí Marîbah ká pání hai, Qadis ke nazdík Sín ke dasht men.

15 Tab Músá ne Khudáwand ke huzúr khitáb karke kahá, 16 Ki, Ai Khudáwand, sab jismon kí jánon ke Khudá, kisí ko jamáat ká sardár baná, 17 Jo un ke áge áge báhar jáe, aur un ke áge áge andar áwe, aur báhar andar áne jáne men un ká rahbar ho; táki Khudáwand kí jamáat un gospandon kí mánind na ho, jin ká koí charwáhá nahín. 18 Tab Khudáwand ne Músá ko kahá, ki Nún ke bete Yasúa ko apná khalífa kar; wuh ek shakhs hai, jis men rúh hai: us par apná háth rakh. 19 Use Iliazar káhin, aur sárí jamáat ke áge khará kar, aur use un ke huzúr wasiyat kar. 20 Aur apní izzat men se kuchh us par dál de, táki baní Isráel kí sárí jamáat us kí farmánbardárí kare. 21 Wuh Iliazar káhin ke áge khará ho, aur Iliazar us ke liye Urím ká hukm Khudáwand ke huzúr púchhe: wuh aur sáre baní Isráel sárí jamáat samet us ke kahne se báhar nikle, aur us ke kahne se áwe. 22 So Músá ne jaisá Khudáwand ne use farmáyá thá, kiyá, aur us ne Yasúa ko leke Iliazar káhin aur sárí jamáat ke sámhne khará kiyá. 23 Aur us ne apne háth us par rakhe, aur use jaisá Khudáwand ne us ko farmáyá thá, wasiyat kí.

XXVIII. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko hukm kar, aur unhen kah, ki Merá qurbán, yáne merí khushbú ke homon ke laham kí muháfizat karo, táki tum use mere liye us ke waqt muaiyan men qurbání guzráno.

3 Tú unhen kah, ki Hom, jo tum Khudáwand ke liye guzráno, so yih hai; eksála beaib do barre, roz roz yih charháwá hamesha ke liye. 4 Ek barra subh ko, aur ek barra zawál aur ghurúb ke darmiyán; 5 Aur Efah ká ek daswán hissa maidá chauthái hín kate húe tel se malá húá, hadiya ke liye. 6 Yih wuh hameshá ká charháwá hai, jo koh i Síná par guzráná gayá, ki khushbúí ká hom Khudáwand ke liye ho. 7 Aur us ká tapáwan chauthái hín wain ek ek barre ke liye: us wain ko Khudáwand ke liye maqdis men tapáiyo. 8 Aur jab tú dúsrá barra zawál aur ghurúb ke darmiyán guzráne, to fajr ke hadiya aur us ke tapáwan ke taur par Khudáwand ke hom kí khushnúdí kí bú ke liye use guzrán.

9 Aur sabt ke roz eksálá beaib do barre, aur hadiya do daswen hisse maidá tel se malá húá us ke tapáwan samet. 10 Yih sabt ba sabt ká charháwá hai, jo hamesha ke charháwe aur us ke tapáwan ke siwá har sabt ko charháyá jáwe.

11 Aur wuh charháyá, jo tum har ek mahíne ke gurre ko Khudáwand ke áge guzránoge, yih hai, do bachhre ek mendhá sát eksála beaib barre: 12 Aur ek bachhre píchhe tín daswen hisse maidá tel se malá húá hadiya ke liye; aur ek mendhe píchhe do daswen hisse maidá tel se malá húá hadiya ke liye. 13 Ek barre píchhe aur ek daswán hissa maidá tel se malá húá hadiya ke liye, ki charháwá ho, yáne khushbúí kí hom Khudáwand ke liye. 14 Aur un ká tapáwan ek bachhre píchhe ádhá hín, aur mendhe píchhe tihái hín, aur barre píchhe chauthái hín: har baras ke har mahíne ke charháwá yih hai. 15 Aur us dáimí charháwe

ke siwá ek buzgála Khuda'wand kí khatiyat ke liye apne tapáwan samet guzráná jáwe.

16 Pahle mahíne kí chaudahwín táríkh Khuda'wand kí íd i fasah hai. 17 Aur us mahíne ke pandrahwín din fasah kí mihmání ho: sát din tak cháhiye ki tum fatírí roṭí kháo. 18 Pahlá roz muqaddas manádí ká hai: tum us din koí chákarí ká kám na karná. 19 Aur tum charháwe ke hom Khuda'wand ke liye guzrániyo; do bachhre, ek mendhá, sát eksála beaib barre. 20 Aur us ke sáth hadiya tín dasweṇ hisse maidá tel se malí húá har bachhre píchhe, aur do dasweṇ hisse har mendhe píchhe guzrániyo. 21 Aur sátoṇ barroṇ meṇ se har barre píchhe ek daswáṇ hissá: 22 Aur khatiyat kí bábat ek buzgála, táki us se tumháre liye kafára diyá jáwe. 23 Tum subh ke charháwe ke siwá, jo sadá charháyá játá hai, ye qurbániáṇ guzráná karo. 24 Tum sát din tak, har roz hom ká laham kháná khushnúdí kí bú Khuda'wand ke liye isí tarah guzrániyo: us charháwe aur tapáwan ke siwá, jo dáimí hai, guzráná jáwe. 25 Sátwáṇ din tumhárí muqaddas manádí ká hai; tum koí chákarí ká kám mat karná.

26 Aur pahle hásiloṇ ke din, jis waqt tum nayá hadiya apne haftoṇ meṇ Khuda'wand ke liye guzráno, to us din tumháre liye muqaddas manádí hogí; aur koí chákarí ká kám na kíjiyo: 27 Balki tum charháwe kí bábat Khuda'wand kí khushnúdí kí bú ke liye, do bachhre, ek mendhá, sát eksála barre guzrániyo; 28 Aur un ká hadiya tín dasweṇ hisse maidá tel se malá húá har bachhre píchhe, aur do dasweṇ hisse har mendhe píchhe, 29 Aur ek daswáṇ hissa sátoṇ barroṇ meṇ se har barre píchhe; 30 Aur ek bakrí ká bachchá, táki tumháre liye kafára diyá jáwe. 31 Siwá dáimí charháwe, aur us ke hadiya ke yih guzrániyo: tumhárí ye sab qurbániáṇ apne tapáwanoṇ samet púrí howeṇ.

XXIX. BA'B.

1 Aur sátweṇ mahíne ke pahle roz tumhárí muqaddas manádí hogí, aur chákarí ká koí kám na kariyo: yih tumháre narsinge phúnkne ká din hai. 2 Aur tum Khuda'wand kí khushnúdí kí bú ke liye ek bachhrá, ek mendhá, aur sát eksále beaib barre charháwá guzrániyo: 3 Aur un ká hadiyá tín dasweṇ hisse maidá tel se malá húá har bachhre píchhe, aur do dasweṇ hisse har mendhe píchhe, 4 Aur sát barroṇ meṇ se har barre píchhe ek daswáṇ hissá; 5 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye, táki tumháre liye kafára diyá jáwe: 6 Tum yih sab har mahíne ke charháwe, aur us ke hadiya ke siwá, aur roz roz ke charháwe ke, aur us ke hadiya ke, aur un ke tapáwanoṇ ke siwá, un ke dastúr ke muwáfiq khushbúí ká hom Khuda'wand ke liye guzrániyo.

7 Aur us sátweṇ mahíne kí daswíṇ táríkh muqaddas manádí hogí, aur tum apne taiṇ dukh do, aur kuchh kám kiyá na karo. 8 Aur charháwe kí bábat ek bachhrá, ek mendhá, sát eksála beaib barre Khuda'wand kí khushnúdí kí bú ke liye guzráno. 9 Aur tín dasweṇ hisse maidá tel se malá húá har bachhre píchhe, aur do dasweṇ hisse hadiya har mendhe píchhe, 10 Aur sát barroṇ meṇ se harek barre píchhe ek daswáṇ hissa; 11 Aur khatiyat ke liye bakrí ká ek bachcha us khatiyat ke siwá, jo kafáre ke liye hai, aur dáimí charháwe, aur us ke hadiye, aur un ke tapáwanoṇ ke siwá.

12 Aur sátweṇ mahíne kí pandrahwíṇ táríkh tumhárí muqaddas manádí hogí; us din tum chákarí ká koí kám na karo, aur sát din tak Khudá'wand ke liye íd karo. 13 Phir tum chaṛháwá, yáne khushbúí ká hom, Khudá'wand ke liye guzrániyo; terah bachhṛe, do mendhe, aur chaudah eksála beaib barre: 14 Aur un ke hadiye tín dasweṇ hisse maidá tel se malá húá, terah bachhroṇ men se har bachhṛe píchhe, aur do dasweṇ hisse do mendhoṇ meṇ se har mendhe píchhe, 15 Aur chaudah barroṇ meṇ se har barre píchhe ek daswáṇ hissa; 16 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye, siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur us ke tapáwanoṇ ke.

17 Aur dúsre din bárah bachhṛe, do mendhe, chaudah eksála beaib barre guzrániyo: 18 Aur un ke hadiye aur un ke tapáwan bachhroṇ aur mendhoṇ aur barroṇ kí bábat, mámúl ke muwáfiq, un ke adad ke mutábiq howeṇ; 19 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur un ke tapáwanoṇ ke.

20 Aur tísre din gyárah bachhṛe, do mendhe, aur chaudah eksála beaib barre: 21 Aur un ke hadiye, aur un ke tapáwan, bachhroṇ aur mendhoṇ aur barroṇ kí bábat mámúl ke muwáfiq un ke adad ke mutábiq howeṇ; 22 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye aur us ke tapáwan ke.

23 Aur chauthe din das bachhṛe, do mendhe, chaudah eksála beaib barre: 24 Aur un ke hadiye aur un ke tapáwan bachhroṇ aur mendhoṇ aur barroṇ kí bábat mámúl ke muwáfiq, aur un ke adad ke mutábiq howeṇ; 25 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye, siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye aur us ke tapáwan ke.

26 Aur pánchweṇ din nau bachhṛe, do mendhe, chaudah eksála beaib barre: 27 Aur un ke hadiye aur un ke tapáwan bachhroṇ aur mendhoṇ aur barroṇ kí bábat, mámúl ke muwáfiq, aur un ke adad ke mutábiq howeṇ; 28 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye aur us ke tapáwan ke.

29 Aur chhaṭhe din áth bachhṛe, do mendhe, chaudah eksála beaib barre: 30 Aur un ke hadiye, aur un ke tapáwan, bachhroṇ aur mendhoṇ aur barroṇ kí bábat mámúl ke muwáfiq, aur un ke adad ke mutábiq howeṇ; 31 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur us ke tapáwan ke.

32 Aur sátweṇ din sát bachhṛe, do mendhe, chaudah eksála beaib bare: 33 Aur un ke hadiye, aur un ke tapáwan bachhroṇ aur mendhoṇ aur barroṇ kí bábat, mámúl ke muwáfiq, aur un ke adad ke mutábiq howeṇ; 34 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye, siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur us ke tapáwan ke.

35 Aur áthweṇ din tumhárí muqaddas manádí hogí; tum us din chákarí ká koí kám na kíjiyo: 36 Phir tum ek bachhṛá, ek mendhá, sát eksala beaib barre chaṛháwá karo, ki khushbúí ká hom Khudá'wand ke liye ho: 37 Aur un ke hadiye aur un ke tapáwan bachhroṇ aur mendhoṇ aur barroṇ kí bábat, mámúl ke muwáfiq, aur un ke adad ke mutábiq howeṇ; 38 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye, siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur us ke tapáwan ke.

39 So ye wuh hai, jise tum Khudá'wand ke liye apní ídoṇ ke aiyám meṇ guzránoge, siwá tumhárí kháss nazroṇ, aur khushí ke qurbánoṇ, aur chaṛháoṇ, aur

hadiyon, aur tapáwanon, aur salámíon ke. 40 Phir Músá ne baní Isráel se wuh sab, jo Khudá'wand ne use farmáyá thá, kahá.

XXX. BA'B.

1 Aur Músá ne baní Isráel kí bábat baní Isráel ke firqon ke sardáron se kahá, Khudá'wand ne yún farmáyá hai, 2 Agar koí mard Khudá'wand kí nazr máne; yá qasam karke kisí ahd men apne tain bándhe, to wuh ahdshikaní na kare, balki sab jo kuchh jo us ne apne munh se kahá hai, púrá kare.

3 Aur agar koí aurat Khudá'wand kí nazr máne, aur apní laṛkáí ke dinon men apne báp ke ghar hote húe apne tain ahd men bándhe; 4 Aur us ká báp us kí nazr aur us ke ahd bándhne ko, jis men us ne apne tain bándhá, sun ke chup ho rahe: to sab we nazren aur sab wuh ahd, jis men us ne apne tain bándhá, sábit hongí. 5 Lekin agar us ká báp sunte húe use rukhsat na de, to us kí koí nazr aur koí ahd, jo us ne apne tain us men bándhá, sahíh nahín; aur Khudá'wand us aurat ko bakhsh degá, kyúnki us ke báp ne use ijázat na dí. 6 Aur agar jis waqt us ne nazr mání, aur apne munh se apne tain kisí ahd men bándhá, aur wuh shauharwálí thí; 7 To agar us ká shauhar yih sun ke us din chupká ho rahá: to us kí nazren sábit húín, aur us ke ahd jin se us ne áp ko bándhá sahíh húe. 8 Lekin agar us ká shauhar usí din jis din us ne suná mujauwiz na húá; to us ne us kí nazr ko jo us ne mání, aur us ke ahd ko jo us ne apne munh se apne tain us men bándhá toṛ diyá; to Khudá'wand us aurat ko bakhsh degá. 9 Aur bewa aur mutlaqa apní harek nazr ko, jis se unhon ne áp ko bándhá, adá karen. 10 Aur agar wuh apne shauhar ke ghar hotí húí kuchh nazr máne, aur qasam karke kisí ahd se apne tain bándhe; 11 To agar us ká shauhar use sun ke chup ho rahe, aur us ká muzáhim na ho, to us kí nazren qaim húín, aur us ká harek ahd jis se us ne apne tain bándhá, sahíh húá. 12 Par agar us ká shauhar jis din sune usí din use toṛ ḍále, to jo kuchh nazron aur ahdon kí bábat jis se us ne apne tain bándhá us ke munh se niklá, to wuh sahíh nahín: us ke shauhar ne unhen toṛ ḍálá; Khudá'wand us ko bakhsh degá. 13 Sab nazren aur qasamen, jis men us ne apne tain dukh dene ke liye bándhá, us ká shauhar cháhe, to us ko sábit rakhe, aur cháhe to unhen toṛ ḍále. 14 Par agar us ká shauhar sun ke roz roz chup rahe, to us ne us kí sab nazron aur ahdon ko jo us par hain qaim kiyá; kyúnki us ne apne chup rahne se unhen sun ke sábit kiyá. 15 Aur agar us ne sun liyá, aur bád us ke use us ne toṛí, to wuh us ká gunáh uṭháwegá. 16 Mard aur us kí jorú ke darmiyán, aur báp beṭí ke darmiyán, jab beṭí laṛkáí ke aiyám men báp ke ghar howe, ye ahkám hain jo Khudá'wand ne Músá ko farmáe.

XXXI. BA'B.

1 Phir Khudá'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Ahl i Midyán se baní Isráel ká intiqám le: aur tú bád us ke apne logon se mil jáegá. 3 Tab Músá ne logon ko farmáyá, ki Báze tum men se qattál ke liye muhaiya ho, aur Midyáníon ká sámhná kare, táki Khudá'wand ke liye Midyáníon se intiqám le. 4 Baní Isráel ke har firqe se ek ek hazár jang karne ko bhejo. 5 So hazáron baní

Israel men se har firqe pichhe ek hazár supurd kiye gae; ye sab, jo laṛáí ke liye musallah húe, bárah hazár húe. 6 Músá ne un ko Iliazar káhin ke beṭe Finihás ke sáth karke laṛáí par bhejá, aur maqdis ke zurúf aur phúnkne ke narsinge us ke háth men the. 7 Unhon ne Midyáníon se laṛáí kí, jaisá KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá thá, aur sáre mardon ko qatl kiyá. 8 Aur unhon ne un maqtúlon ke siwá, Ewí aur Raqm aur Súr aur Húr aur Raba ko, jo Midyán ke pánch bádsháh the, ján se márá: aur Beor ke beṭe Balaám ko bhí talwár se qatl kiyá. 9 Aur baní Isráel ne Midyán ke randíon aur bachchon ko asír kiyá; aur un kí mawáshí aur chárpáe aur mál o asbáb sab kuchh lúṭ liyá. 10 Aur un kí sárí bastíon aur gharon aur mahallon ko phúnk diyá. 11 Aur unhon ne sárí ganímat aur sáre asír insán aur haiwán lie. 12 Aur Músá aur Iliazar káhin, aur baní Isráel kí sárí jamáat pás khaimagáh men Moáb ke maidánon men, lab i Yardan jo Yirího ke muqábil hai, qaidí aur ganímat aur lúṭ láe. 13 Tab Músá aur Iliazar káhin, aur jamáat ke sáre sardár un ke istiqbál ke liye, khaimagáh se báhar gae. 14 Aur Músá lashkar ke raíson par, aur un par jo hazáron ke sardár the, aur un par jo saikron ke raís the, jo jang karke phire, ghussa húá, 15 Aur un ko kahá, ki Tum ne sab randíon ko jítá rakhá? 16 Dekho, ye Balaám ke kahne se Peor kí bábat KHUDA'WAND ke áge Isráel ke gunahgár hone ká bais húín; chunánchi KHUDA'WAND kí jamáat men wabá áí. 17 So un bachchon ko, jitne laṛke hain, sab ko qatl karo, aur harek randí ko jo mard ke sáth soná jántí hai ján se máro. 18 Lekin we laṛkíán jo mard ke sáth soná nahín jántí hain, un ko apne liye rahne do. 19 Aur tum sát din tak khaimagáh se báhar raho: jis kisí ne ádmí ko márá ho, aur jis kisí ne maiyat ko chhúá ho, wuh áp ko aur apne qaidíon ko tísre din aur sátwen din pák kare. 20 Tum apne sab kapṛe, aur sab chamre ke bartan, aur sab bakrí ke bálon kí biní húí chízen, aur káṭh ke bartan pák karo. 21 Tab Iliazar káhin ne un logon ko, jo jang par gae the, kahá, Us sharíat ká, jo KHUDA'WAND ne Músá ko atá kí, yih hukm hai; 22 Soná, rúpá, pítal, lohá, rángá, sísá, 23 Aur sab chízen, jo ág men ḍálí játí hain, tum unhen ág men ḍálo; phir unhen judáí ke pání se pák karo; aur sab we chízen jo ág men nahín ḍálí játí, tum unhen pání men ḍálo. 24 Aur tum sátwen din apne kapṛe dho, táki tum pák ho; bád us ke khaimagáh men dákhil ho.

25 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 26 Ki Tú aur Iliazar káhin, aur jamáat ke sardár milke sáre insánon aur haiwánon ká, jo ganímat men áe hain, shumár karo: 27 Aur ganímat ke barábar do hisse karke ek un ko jo jáke laṛe, aur ek sárí jamáat ko de: 28 Aur un jangí mardon ke hisse se, jo qatl ko gae the, KHUDA'WAND ke liye har pánch sau, jándár píchhe ek jándár le, khwáh insán hon, khwáh gáe bail, khwáh gadhe hon, khwáh bheṛ bakrí: 29 Aur Iliazar káhin ko de, táki KHUDA'WAND ke liye charhtí ho. 30 Aur baní Isráel ke hisse men se, jo unhon ne páyá, kyá insán kyá gáe bail kyá gadhe kyá bheṛ bakrí, pachás pachás píchhe ek ek le, aur Lewíon ko de, ki we KHUDA'WAND ke maskan kí muháfizat karte hain. 31 Chunánchi Músá aur Iliazar káhin ne, jaisá KHUDA'WAND ne Músá ko kahá, kiyá. 32 Ganímat ká baqiya, jo jangí logon pás maujúd thá, yih thí, chha lákh pachhattar hazár bheṛ bakríán, 33 Aur bahattar hazár gáe bail, 34 Aur eksaṭh hazár gadhe, 35 Aur we laṛkíán, jo mard ke sáth soná nahín jántí thín, sab un ká shumár tís hazár thá. 36 So ádhá, jo jangí jawánon ká hissa ṭhahará, yih thá, tín lákh saintís hazár pánch sau bheṛ bakríán: 37 Aur

KHUDA'WAND ká hissa un men se chha sau pachhattar bheren húín. 38 Aur gáe bailon se jo chhatís hazár thín, so KHUDA'WAND ká hissa un men se bahattar gáe bail. 39 Aur gadhon men se, jo tís hazár pánch sau the, KHUDA'WAND ká hissa un men se eksáth gadhe. 40 Aur ádmíon men se, jo solah hazár the, KHUDA'-WAND ká hissa battís ádmí húe. 41 Chunánchi Músá ne KHUDA'WAND ke hukm ke muwáfiq, us hisse ko jo KHUDA'WAND ke liye charhtí thí Iliazar káhin ko diyá. 42 Aur baní Israel ká hissa, jo Músá ne jangí logon se liyá, so wuh ádhá jo jamáat ke hisse men pará yih thá, 43 Tín lákh saintís hazár pánch sau bher bakrí. 44 Aur chhatís hazár gáe bail, 45 Aur tís hazár pánch sau gadhe, 46 Aur solah hazár ádmí; 47 So Músá ne baní Isráel ke hisse men se har pachás jándár píchhe insán aur haiwán se ek ek liyá, aur use Lewíon ko jo KHUDA'WAND ke maskan kí nigahbání karte the diyá, jaisá KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá thá. 48 Tab lashkar ke sardár, jo hazáron aur saikron ke ráis the, Músá ke pás áe: 49 Aur unhon ne Músá ko kahá, ki Tere khádimon ne sab jangí logon ko jo hamáre hukm men hain giná, so un men ek jawán bhí kam na húá. 50 So ham harek chíz men se jo harek ne páí KHUDA'WAND ke liye qurbán láe hain, sone ke kharwe aur kangan aur angúthíán aur mundre aur sab zurúf sone ke, táki hamárí jánon ke liye KHUDA'WAND ke huzúr kafára diyá jáwe. 51 Chunánchi Músá aur Iliazar káhin ne un se sab chízen sone se baní húín lín. 52 Aur sárá soná jo hazáron aur saikron ke sardáron ne KHUDA'WAND ke liye guzráná, solah hazár sát sau pachás misqál thá. 53 Aur sab jangon men se harek ne us chíz ko, jo ganímat láe the, liyá. 54 So Músá aur Iliazar káhin ne us sone ko, jo unhon ne hazáron aur saikron ke sardáron se liyá, jamáat ke khaime men láe, táki baní Isráel kí yádgárí KHUDA'WAND ke huzúr ho.

XXXII. BAB.

1 Aur baní Rúbín aur baní Jadd kí mawáshí niháyat bahut thí: so jab unhon ne dekhá, ki Yasír aur Jiliahd mawáshí kí gaun hai; 2 To unhon ne áke Músá aur Iliazar káhin aur jamáat ke amíron se kahá, 3 Ki Atarát, aur Díbon, aur Yasír, aur Nimrah, aur Hesbon, aur Iliálí, aur Shibám, aur Nabo, aur Beon kí mamlukat, 4 Jis par KHUDA'WAND ne Isráel kí jamáat ko fath dí, mawáshí ke gaun kí zamín hai, aur tere khádimon kí mawáshí bahut hai: 5 Pas agar tujh ko ham par karam kí nazar hai, to is zamín ko apne khádimon kí mírás kar de, aur ham ko Yardan pár jáne na de. 6 Músá ne baní Rúbín aur baní Jadd se kahá, Tumháre bháí to larne jáwen, aur tum yahín baithe raho? 7 Tum kis liye baní Isráel ke dilon ko pár kí zamín par jáne se, jo KHUDA'WAND ne unhen atá farmáí hai, daráte ho? 8 Jab main ne tumháre bápdádon ko Qádis Barnía se bhejá, ki zamín kí jásúsí karen, unhon ne bhí aisáhí kiyá. 9 Ki jab we wádí i Iskál tak pahunche, aur us zamín ko dekhá, to unhon ne baní Isráel ko dilshikasta kar diyá, táki we us zamín ko jo KHUDA'WAND ne un ko ináyat kí, na jáwen. 10 Aur usí dam KHUDA'WAND ká gussa bharká, aur us ne qasam karke farmáyá, 11 Un logon men se, jo Misr se nikle, koí bís baraswále se leke úparwále tak us zamín ko, jis kí bábat main ne Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb se qasam kí hai, hargiz na dekhegá; kyúnki unhon ne merí púrí farmánbardárí na kí; 12 Magar Yafunní ke

beṭe Kálib, aur Nún ke beṭe Yasúa ne KHUDA'WAND kí farmánbardárí púrí kí. 13 Tab KHUDA'WAND ká qahr Isráel par bhaṛká, aur us ne unheṇ maidán meṇ chálís baras tak áwára rakhá, jab tak kí wuh sárí jamáat, jo KHUDA'WAND ke rúbarú gunahgár húí thí, nábúd húí. 14 Aur dekho, tum gunahgár logoṇ kí afzúní ke liye apne bápdádoṇ ke qaim maqám húe ho, táki KHUDA'WAND ke qahr ko Isráelíoṇ par afzúd karo. 15 Kyúnki jo tum us kí pairawí se phiroge, to wuh un ko phir bayábán nasíb karegá; aur un sab logoṇ kí halákat ká sabab tum hooge. 16 Tab we us ke nazdík áe aur bole, ki Ham apní mawáshí ke liye yaháṇ bheṛsále, aur apne laṛkoṇ ke wáste shahr banáwenge; 17 Par ham chhaṛe musallah chálákí se baní Isráel ke áge áge jáwenge, yaháṇ tak ki unheṇ un ke maqám tak pahuncháweṇ: aur hamáre balbachhe shahroṇ meṇ jo mahfúz haiṇ zamín ke báshindoṇ ke huzúr raheṇ. 18 Aur ham apne gharoṇ ko phir na phirenge, jabtak ki baní Isráel meṇ se harek apní mírás na le le: 19 Ki ham un meṇ shámil ho ke Yardan ke us pár mírás na lenge; is liye ki Yardan ke us pár púrab kí taraf ham ne mírás páí. 20 Músá ne unheṇ farmáyá, Agar tum yih kám karo, aur KHUDA'WAND ke huzúr chhaṛe musallah laṛne jáo, 21 Aur musallah hoke KHUDA'WAND ke huzúr Yardan ke us pár jáo, yaháṇ tak ki tum meṇ se harek apne dushmanoṇ ko apne sámhne se dafa karo, 22 Aur wuh zamín KHUDA'WAND ke áge maglúb ho; to bád us ke jab murájaat karoge, KHUDA'WAND aur Isráel ke áge begunáh ṭhaharoge; tab KHUDA'WAND ke huzúr us zamín ke málik hoge. 23 Par agar tum yúṇ na karoge, to khabardár raho, ki tum KHUDA'WAND ke gunahgár húe: aur yaqín jáno, ki tumhárá gunáh tumheṇ pakṛegá. 24 So tum apne laṛkoṇ ke liye shahr biná karo, aur apne bheṛ bakrioṇ ke liye bheṛsále, aur apne qaul ko púrá karo. 25 Tab baní Jadd aur baní Rúbín ne Músá ko kahá, ki Tere khádim jaisá un ke makhdúm ká hukm hai, waisáhí karenge. 26 Hamáre bachche, hamárí jorúáṇ, hamáre galle, hamárí sab mawáshí Jiliahd ke shahroṇ meṇ rahenge; 27 Aur ham apne makhdúm ke kahne ke muwáfiq chhaṛe musallah hoke KHUDA'WAND ke áge laṛne játe haiṇ. 28 Tab Músá ne un kí bábat Iliazar káhin, aur Nún ke beṭe Yasúa, aur baní Isráel ke firqoṇ ke bápdádoṇ ke raísoṇ ko kahá, 29 Aur farmáyá, ki Agar baní Jadd aur baní Rúbín KHUDA'WAND ke áge tumháre sáth Yardan ke pár chhaṛe musallah hoke jáweṇ, aur laṛeṇ, aur zamín tumháre qabze meṇ áwe; to tum Jiliahd kí sarzamín un kí mírás kar do: 30 Par agar we chhaṛe hathyár báṇdhke tumháre sáth pár na jáweṇ, to we shámil rahke Kanán kí sarzamín meṇ mírás páweṇ. 31 Tab baní Jadd aur baní Rúbín jawáb meṇ bole, ki Jaisá KHUDA'WAND ne tere khádimoṇ ko hukm kiyá hai, ham waisáhí karenge. 32 Ham chhaṛe hathyár bándhke KHUDA'WAND ke huzúr us pár zamín i Kanán ko jáenge, táki Yardan ke ídhar kí zamín hamárí mírás howe. 33 Tab Músá ne Amúríoṇ ke bádsháh Sihon ká mulk, aur Basan ke bádsháh U'z ká mulk un gáoṇ samet jo us nawáhí meṇ the, baní Jadd aur baní Rúbin aur Manassí bin Yúsaf ke ádhe firqe ko bakhshá. 34 Tab baní Jadd ne Díbon, aur Abarat, aur Aroir, 35 Aur Atarát Shofan, aur Yasír, aur Yagbeha, 36 Aur Bait-nimrah, aur Bait-háran ko muhkam shahr; aur bheṛsále banáe. 37 Aur baní Rúbín ne Hesbon, aur Iliálí, aur Qiryatain, 38 Aur Nebo, aur Bálmeon ke shahr, un ke nám badalke basáe, aur Shibmáh biná kiyá: aur un shahroṇ ke jo unhoṇ ne banáe aur hí nám rakhe. 39 Tab baní Makír bin i Manassí Jiliahd ko gae, aur use le liyá, aur Amúríoṇ ko

jo wahán baste the qatl kiyá. 40 Aur Músá ne Jiliahd Makír bin Manassí k
bakhshá: us ne wahán sukúnat kí. 41 Aur Manassí ká betá Yáir niklá, aur u
ne us nawáhí kí bastíon ko le liyá, aur un ká nám Yáir-bastí rakhá. 42 Au
Nobah gayá, aur Qinát aur us ke dihát ko le liyá, aur un ká nám apne nám p
Nobah rakhá.

XXXIII. BÁB.

1 Baní Isráel kí manzilen, jo Misr kí zamín se Músá aur Hárún ke tába hoke fa
fauj nikle ye hain. 2 Aur Músá ne KHUDA'WAND ke hukm ke mutábiq kúch b
kúch un kí manzilon ko qalam band kiyá: so un ke har kúch kí sab manzilon k
bayán yih hai: 3 Ki baní Isráel pahle mahíne kí pandrahwín táríkh íd i fasah k
dúsre din Ramses se qúwat ke sáth kúch karke rawána húe, aur sab Misrí dek
rahe. 4 Aur Misrí log apne pahlauthon ko, jinhen KHUDA'WAND ne un ke darmiyá
qatl kiyá thá, gár rahe the: KHUDA'WAND ne un ke iláhon se bhí intiqám liyá. 5 S
baní Isráel ne Ramses se kúch karke Sukkot men dere kíe. 6 Aur Sukkot se kúc
karke Etam men, jo bayábán kí intihá men hai, á pare. 7 Phir Etam se kúc
karke Fíkhairot ko, jo Bál-tifon ke muqábil hai, phire: aur Migdol ke sámhn
dere kíe. 8 Phir Fíkhairot se kúch kiyá, aur daryá ke bích se guzarke bayábá
men áe, aur dasht i Etám men tín kúch karke áe, aur Marah men dere kí
9 Aur Marah se kúch karke Elím men áe, jahán pání ke bárah chashme au
sattar darakht khurme ke the; aur yahán dere kíe. 10 Aur Elím se kúch kark
daryá i Qulzum par dere kíe. 11 Aur daryá i Qulzum se kúch karke dasht i S
ko khaimagáh kiyá. 12 Aur dasht i Sín se kúch karke Dafqah men á utr
13 Aur Dafqah se kúch karke Alús men maqám kiyá. 14 Aur Alús se chall
Rafidím men á pare, wahán qaum ke píne ke liye pání na thá. 15 Aur Rafidí
se chalke dasht i Sína men áe. 16 Aur dasht i Sína se chalke Qabrát ul Tahá
men khaime nasab kíe. 17 Aur Qabrát ul Taháwí se kúch kare Hisárát men naz
kiyá. 18 Aur Hisárát se kúch karke Ratamat men á rahe. 19 Aur Ratamat l
uthe húe Rimmon-pháras men áe. 20 Aur Rimmon-pháras se jo chale
Libnah men áe. 21 Aur Libnah ke chale húe Rissah men áe. 22 Aur Riss
se chalke Qahílah men áe. 23 Aur Qahílah se uthke koh i Safar men utr
24 Aur koh i Safar se kúch karke Harádah men pahunche. 25 Aur Haráda
se safar karke Makhílát men khaima kiyá. 26 Aur Makhílát se uthke Tahat m
á rahe. 27 Aur Tahat se jo chale to Tárah men utre. 28 Aur Tárah se kúc
kíyá to Mitqah men dere kíe. 29 Aur mitqah se Hashmúnah men á pahunch
30 Aur Hahmúnah se Másirát men á utre. 31 Aur Másirát se Baní Yaqán me
áe. 32 Aur Baní Yaqán se chalke Horuljidjád ko khaimagáh kiyá. 33 Au
Horuljidjád se rawána hoke Itábat men á rahe. 34 Aur Itábat se Abrúnah me
áe. 35 Aur Abrúnah se chalke Isyán-gabr men pahunche: 36 Aur Isyán-ga
se dasht i Sín men, jo Qádis hai, á pare. 37 Aur Qádis se chalke koh i Húr me
jo zamín i Adúm kí sarhadd hai, áe. 38 Yahán Hárún káhin ne KHUDA'WAN
ke irshád se koh i Húr par gayá, aur us ne baní Isráel kí Misrí hijrat ke chálíswe
baras ke pánchwen mahíne kí pahilí táríkh wafát páí. 39 Aur Hárún ek sau t
baras ká thá, jo us ne koh i Húr men wafát páí. 40 Aur Arád Kanán k

ádsháh Dárúm ke rahnewále ne, jo Kanáan kí janúb kí samt ko rahtá thá, suná i baní Isráel á pahunche. 41 Aur koh i Húr se kúch karke Zalmúnah men áe. 2 Aur Zalmúnah se kúch karke Fúnán men áe. 43 Aur Fúnán se kúch karke Aubát men áe. 44 Aur Aubát se kúch karke Aiul abárím men, jo zamín i Moab kí sarhadd hai, áe. 45 Aur Aiyim se kúch karke Díbán-jad ko khaimagáh kiyá. 6 Aur Díbán-jad se kúchh karke Almán-diblatain men áe. 47 Aur Diblatain e kúch karke Abárím ke kohistán men, jo Nebo ke muqábil hai, áe. 48 Aur Abárím ke kohistán se kúch karke Moab ke maidánon men lab i Yardan, jo Yirího ke muqábil hai, á pare. 49 Aur lab i Yardan Bait ul wasímat se kúch kare Abilkul santán kí taraf máil hoke Moab ke maidánon men khaime nasab kíe.

50 Aur Khudáwand ne Moab ke maidánon men lab i Yardan Yirího ke muqábil Músá ko khitáb karke farmáyá, 51 Ki Baní Isráel ko hukm kar, aur kah, Jab tum Yardan se pár hoke zamín i Kanán men dákhil ho; 52 To tum un sab ko jo us zamín ke báshinde hain apne sámhne se bhagáo, un kí múraten faná kar do, aur un ke dhále húe buton ko nábúd karo, aur un ke sab únche makánon ko dhá do. 53 Aur un ko jo us zamín ke basnewále hain khárij kar do, aur wahán áp baso: kyúnki main ne wuh sarzamín tumhen dí hai, ki us ke málik bano. 54 Aur tum quraa phenkke us zamín ko ápas men apne qabáil ke muwáfiq bánt lo; bahuton ko bará hissa do, aur thoron ko chhotá: harek ká hissa wuhí zamín ho, jis ká quraa us ke nám par pare; apne ábáí firqon ke muwáfiq tum mírás lo. 55 Par agar tum us zamín ke báshindon ko apne áge se dafa na karoge, to yún hogá, ki we jinhen tum báqí rahne doge, tumhárí ánkhon men khár honge, aur kánton ke mánind tumháre pahlúon men chubhenge, aur us zamín par jahán tum basoge, tum ko diqq karenge. 56 Aur ákhir ko yih hogá, ki main jo kuchh din se kiyá cháhtá hún, so tum se karúngá.

XXXIV. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko hukm kar, aur farmá, ki Jab tum sarzamín i Kanán men dákhil ho, ki tú us zamín kí sarhadden, jo qurae ke muwáfiq tumhárí mírás hogí, ye hain; 3 Dasht i Sín se Adúm kí intihá tak tumhárí janúbí jánib hogí, aur tumhárí janúbí sarhadd daryá i Shor kí intihá se mashriq kí jánib hogí. 4 Aur tumhárí janúbí sarhadd Muálat ul aqrabín kí ráh tak gheregí, aur Sín tak pahunchegí; aur Qádis-barnía kí janúb kí aur jánib niklegí, aur názil hoke Azmún tak pahunchegí. 5 Aur yih sarhadd Azmún se Misr kí nahr tak gheregí, aur magrib kí jánib niklegí. 6 Aur tumhárí garabí sarhadd daryá Azam hogá: yihí tumhárí garabí jánib ká intihá hogí. 7 Aur tumhárí shimálí jánib daryá i Azam se koh i Húr tak muqarrar hogí. 8 Aur koh i Húr se Hamát ke sire tak tum apní hadd muqarrar kíjiyo; us ká kanára Sidád se milegá. 9 Aur wuh hadd Zifarún kí jánib niklegí, us kí intihá Hisár-ainán hogí: yihí tumhárí shimálí jánib hai. 10 Aur tum apne liye sharqí jánib Hisár-ainán se leke Sifám tak muaiyan kíjiyo. 11 Aur yih jánib Sifám se leke Riblah tak Ain kí mashriq taraf utregí, aur wahán jáke daryá i Kinárat kí mashriq kí jánib milegí. 12 Wahán se Yardan tak utregí, aur daryá i Shor tak niklegí: yihí tumháre liye zamín kí haddúd sáre atráf men hongí. 13 Phir Músá ne baní Isráel

ko kahá, Yih wuh zamín hai, jise tum quraa ḍálke mírás meṉ loge, jis kí bába Khudáwand ne farmáyá, kí Tú sáṛhe nau firqoṉ ko bánṭ de. 14 Kyúnki bani Rúbin ke faríq ne apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq, aur baní Jadd ne apne ábá ḳhándán ke mutábiq mírás páí, aur baní Manassí ke ádhe faríq ne bhí apní mírá páí. 15 Ki un aṛháí firqoṉ ne Yardan ke usí pár Yirího ke muqábil sharqí sam ko apní mírás páí.

16 Phir Khudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 17 Ki We log jo yil zamín tum ko bánṭ denge, un ke nám ye haiṉ: Iliazar káhin, aur Nún ká beṭ Yasúa. 18 Aur tum apne liye har firqe ká ek sardár lo, táki us zamín ko qisma kar de. 19 Aur un sardároṉ ke nám ye haiṉ, Yafunní ká beṭá Kálib, Yihúdah k firqe se. 20 Aur Ammihúd ká beṭá Simúel, baní Simon ke firqe se. 21 Au Kasalún ká beṭá Ilidád, Binyamín ke firqe se. 22 Aur Ajlí ká beṭá Báqí, baní Dá ke firqe se. 23 Aur Afúd ká beṭá Hanníel, baní Yúsaf jo baní Manassí ke firqe s haiṉ. 24 Aur Siftán ká beṭá Qamúel, Ifráim ke firqe se. 25 Aur Tarnáh ká beṭ Ilisafan baní Zabulún ke firqe se. 26 Aur Uzzán ká beṭá Faltiel, Ishakár ke firq se. 27 Aur Salámí ká beṭá Ahihúd, baní Yasar ke firqe se. 28 Aur Ammihúd ká beṭá Fidáiel, baní Naftálí ke firqe se. 29 Ye we log haiṉ, jinheṉ Khudáwand ne farmáyá, ki Zamín i Kanán baní Isráel meṉ mírás ke taur par taqsím kar de.

XXXV. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Moab ke maidánoṉ meṉ lab i Yardan Yirího ke muqábil Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ko kah, ki Lewíon ko apní mírás meṉ se shahr alag kar do, táki we un meṉ baseṉ; aur shahroṉ ke gird ke maidán unheṉ do, 3 Táki we shahroṉ meṉ raheṉ; aur atráf ke maidán un ke chárpáioṉ, aur un ke mamlúk, aur un ke sab haiwánoṉ ke liye hoṉ. 4 Aur shahroṉ ke maidán, jo tum Lewíoṉ ko doge, harek shahr kí díwár se báhar chároṉ taraf hazár háth ke pher meṉ hoṉ. 5 Aur tum shahr se leke báhar kí taraf ko mashriq kí samt do hazár háth paimáish karo, aur janúb kí jánib do hazár háth, aur magrib kí jánib do hazár háth, aur shimál kí jánib do hazár háth; aur shahr un ke bích o bích ho: ye un ke shahroṉ ke atráf haiṉ. 6 Aur un shahroṉ ke darmiyán, jo tum Lewíoṉ ko doge, chha shahr panáh ke liye howeṉ, táki ḳhúní un meṉ bhágke já raheṉ: aur un shahroṉ ke siwá bayálís shahr aur bhí do. 7 So sáre shahr, jo tum Lewíoṉ ko doge, aṭhtálís shahr apne gird ke maidánoṉ samet haiṉ. 8 Tum ye sab maidánoṉ samet unheṉ dená, baní Isráel kí mírás meṉ se ye shahr Lewíoṉ ko díe jáeṉ; jin ke qabze meṉ bahut se shahr haiṉ bahut se deṉ, aur jin pás thoṛe haiṉ thoṛe deṉ: harek apne shahroṉ meṉ se apní mírás muwáfiq jo us ne páí hai Lewíoṉ ko de.

9 Phir Khudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 10 Baní Isráel ko farmá aur unheṉ kah, Jab tum Yardan pár Kanán kí sarzamín meṉ dáḳhil ho, 11 To tum apne liye kai shahr panáh ke wáste muqarrar karo, táki wuh ḳhúní, jis se sahwan ḳhún ho jáe, bhág ke waháṉ já rahe. 12 Ye shahr tumháre liye us ke walí se panáh ke wáste honge; aur ḳhúní jab tak jamáat ke rúbarú faisale ke wáste khaṛá na ho, qatl kiyá na jáwe. 13 So we shahr, jo tum unhen panáh ke liye doge, chha shahr haiṉ.. 14 Tín un meṉ se Yardan ke usí pár howeṉ, aur

tín Kanaán kí sarzamín meṉ: ye shahr panáh kí jagaheṉ haiṉ. 15 Ye chha shahr baní Isráel aur musáfiroṉ aur un ke wáste jo tum meṉ búd o básh karte haiṉ, panáh ke liye haiṉ; táki jis se sahwan ḳhún ho jáe bhágke un meṉ já rahe. 16 Aur agar koí kisí ko lohe ke hathyár se máre, aisá ki wuh marjáe, wuh ḳhúní hai: ḳhúní márá jáwe. 17 Aur agar koí kisí ko aisá patthar khínch máre, ki wuh marjáe, to wuh ḳhúní qatl kiyá jáe. 18 Aur agar koí kisí ko aisá laṭh máre ki wuh mar jáe, to wuh ḳhúní hai: ḳhúní márá jáe. 19 Wuh shaḳhs, jo maqtúl ká walí hai, ḳhúní ko apne háth se qatl kare; jab wuh use páwe, use már ḍále. 20 Aur agar koí kisí ko kíne se ḍhakel de, yá dáo ghát se use patak de, ki wuh marjáe; 21 Yá adáwat se use ṭhappaṛ máre, ki wuh marjáe, to wuh márnewálá ḳhúní hai; márá jáe: maqtúl ká walí, jab us ḳhúní ko páwe, qatl kare. 22 Par agar koí kisí ko bagair adáwat ke, yá be dáo ghát us par koí bartan ḍál de; 23 Yá use bin dekhe aisá patthar phenke, ki us par gire, aur wuh mar jáe, aur wuh us ká dushman na thá, aur na us kí buráí cháhtá thá; 24 To jamáat us qatl aur maqtúl ke walí ke darmiyán un hukmoṉ ke muwáfiq faisala kare: 25 Ki jamáat us qátil ko maqtúl ke walí ke háth se chhuṛáke usí panáh ke shahr meṉ, jaháṉ wuh bhágke gayá thá, phir bhej de; jab tak ki baṛá káhin, jo quds ke tel se mamsúh húá thá, mar jáe, wuh wahíṉ rahe. 26 Lekin agar ḳhúní us panáh ke shahr kí sarhadd se, jaháṉ wuh bhágke gayá thá, báhar áwe; 27 Aur maqtúl ká walí qátil ko panáh ke shahr kí sarhadd se báhar páwe, aur qátil ko qatl kare, to us par ḳhún ká gunáh nahíṉ: 28 Kyúnki us qátil ko lázim thá, ki baṛe káhin kí wafát tak usí panáh ke shahr meṉ rahtá: aur us ke marne ke bád apní maurúsí sarzamín meṉ átá. 29 So tumhárí sárí bastíoṉ meṉ tumháre sab qarnoṉ meṉ yih faisale kí rasm tumháre liye hogí. 30 Jo koí kisí ko már ḍále, to qátil gawáhoṉ kí gawáhí ke muwáfiq qatl kiyá jáe: aur ek gawáh kí gawáhí se kisí ko qatl karná rawá nahíṉ. 31 Aur tum us qátil se jis par qatl ká fatwá ho, diyat mat lo; wuh márá jáwe. 32 Aur tum us se bhí, jo apní panáh ke shahr ko bhág gayá ho, diyat mat lo, táki wuh baṛe káhin kí maut ke áge apní sarzamín meṉ phir áwe. 33 So tum us zamín ko, jaháṉ tum rahte ho, nápák mat kíjiyo; kyúnki ḳhún hí hai, jo zamín ko nápák kartá hai: aur zamín us ḳhún se, jo waháṉ biṭáyá jáwe, pák nahíṉ hotí, magar us ke biṭánewále ke lahú se. 34 Pas tum apní búdobásh kí sarzamín ko ganda na karo, ki waháṉ maiṉ bastá húṉ: kyúnki maiṉ Ḳhuda'wand húṉ, jo baní Isráel ke darmiyán rahtá húṉ.

XXXVI. BA'B.

1 Phir baní Giliahd ke qabíle ke abwí sardár, jo baní Yúsaf ke qabáil meṉ se Makir bin Manassí ká beṭá hai, áe aur Músá aur baní Isráel ke abwí sardároṉ ke huzúr bole, 2 Ki Ḳhuda'wand ne hamáre maḳhdúm ko farmáyá, ki zamín qurae se baní Isráel ko mírás dí jáwe: aur hamáre maḳhdúm ne Ḳhuda'wand ke hukm se farmáyá, ki hamáre bháí Silfiahad kí mírás us ke beṭíoṉ ko dí jáwe. 3 Pas agar we baní Isráel ke aur firqoṉ ke beṭoṉ meṉ se kisí ke sáth byáhí jáweṉ, to un kí mírás hamírí ábáí mírás se nikal jáegí, aur us firqe kí mírás meṉ jaháṉ we byáhí gaíṉ milegí: so hamáre qurae kí mírás kam ho jáegí. 4 Aur jab baní Isráel

ke yubul ká sál áegá, to un kí mírás us firqe kí mírás meṉ jaháṉ we byáhí gaíṉ, milegí: aur un kí mírás kamárí ábáí mírás se nikal jáwegí.

5 Tab Músá ne Ḳhuda'wand ke hukm se baní Isráel ko farmáyá, ki Baní Yúsaf ke faríqwále achchá kahte haiṉ. 6 So Ḳhuda'wand Silfiahad kí betíoṉ ke haqq meṉ yúṉ farmátá hai, ki we jis se cháheṉ us se byáh kareṉ, magar wuh shaḳhs un ke ábáí faríq meṉ ká ho; 7 Táki baní Isráel ke ek firqe kí mírás dúsre firqe meṉ na jáwe; aur baní Isráel meṉ se har shaḳhs apne hí ábáí firqe kí mírás se milá rahegá. 8 Aur harek aurat jis kí mírás baní Isráel ke ek firqe meṉ hai, apne báp hí ke firqe meṉ se ek ke sáth byáh kare, táki baní Isráel meṉ harek shaḳhs apne báp kí mírás par qáim rahe. 9 Aur ek firqe kí mírás dúsre firqe meṉ mil na jáwe; balki baní Isráel ke firqoṉ meṉ harek shaḳhs apní mírás se milá rahe. 10 Chunánchi Silfiahad kí beṭíoṉ ne, jaisá Ḳhuda'wand ne Músá ko farmáyá, waisá hí kiyá: 11 Is liye ki Mahlah aur Tirzah aur Hajlah aur Milkah aur Nauah, Silfiahad kí beṭíáṉ apne chachere bháíoṉ ke sáth, 12 Yúsuf ke bete Manassí ke firqe meṉ byáhí gaíṉ; aur un kí mírás un ke báp ke firqe ke gharáne meṉ sábit rahí.

13 Ye we ahkám aur sharíateṉ haiṉ, jo Ḳhuda'wand ne Músá kí márifat Moab ke maidánoṉ meṉ lab i Yardan Yirího ke muqábil baní Isráel ke liye muqarrar farmáíṉ.

ISTISNA' KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Ye we báteṉ haiṉ jo Músá ne Yardan ke pár, bayábán ke maidán meṉ, Súf ke muqábil, Párán aur Tofal Laban, aur Hasírat, aur Dízahab ke darmiyán, baní Isráel ko kahíṉ. 2 Aur Horib se Qádis barníá tak jabal i Sheir kí ráh se gyárah din kí ráh hai. 3 Aur aisá húá ki chálísweṉ sál gyárahweṉ mahíne kí pahilí táríḳh wuh sab báteṉ, jo Ḳhuda'wand ne Músá ko farmáí thíṉ, ki baní Isráel ko kahí jáeṉ, Músá ne un ko kahíṉ. 4 Bád us ke ki us ne Amúríoṉ ke bádsháh Sihon ko jo Hesbon meṉ rahtá thá, aur Basan ke bádsháh Og ko jo Isárat aur Azriát meṉ rahtá thá, qatl kiyá.

5 Tab Yardan ke pár Moab ke maidán meṉ Músá ne dil lagáke sharíat ko bayán karná shurú kiyá: 6 Ki Ḳhuda'wand hamáre Ḳhudá ne Horib meṉ ham se ḳhitáb karke farmáyá, ki tum is pahár par bahut rahe. 7 Ab phiro, aur safar karo, aur Amúríoṉ ke pahár, aur un ke sab báshindoṉ meṉ, maidánoṉ meṉ, pahároṉ meṉ, nasheb meṉ, janúb ko, aur daryá ke banádir ko, Kanáníoṉ kí sarzamín, aur Libanon meṉ barí nahr tak, jo nahr Furát hai, jáo. 8 Dekho maiṉ ne yih zamín tumheṉ anáyát kí, dáḳhil ho, aur us zamín par jis kí bábat Ḳhuda'wand ne tumháre bápdádoṉ Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb se qasam kí, ki tum ko aur tumháre bád tumhárí nasl ko dúngá, mírás meṉ lo.

9 Aur us hí waqt maiṉ ne tum ko kahá, ki maiṉ akelá tumhárá bojh uṭhá nahíṉ saktá. 10 Ḳhuda'wand tumháre Ḳhudá ne tumheṉ firáwán kiyá, aur dekho tum áj ke din aise firáwán ho, jaise ásmán ke sitáre. 11 Ḳhuda'wand tumháre

ipdádon ká Khudá tum ko is se bhí ziyáda hazár chand firáwání bakhshe ; aur
isá us ne tum se kahá hai, tum ká barakat bakhshe. 12 Main akelá tumhárí
klíf aur bojh aur jhagron ká mutahammil kyúnkar ho sakún? 13 So tum
ánishmand log, aur ahl i khirád jo mashhúr howen, un ko apne firqon ke muwáfiq
o, ki main unhen tumháre sardár karúngá. 14 Aur tum ne mujhe jawáb diyá
há aur kahá thá, ki jo kuchh tú ne karne ke liye hukm kiyá, wuh bihtar hai.
5 So main ne tumháre firqon ke raíson men se dánishwar jo mashhúr the líe,
ur unhen tumháre raís, hazáron ke sardár, aur saikaron ke sardár, aur pachás
achás ke sardár, aur das das ke sardár, tumháre firqon ke muwáfiq kiyá. 16 Aur
s hí waqt main ne tumháre sardáron se kahá, ki tumháre bháíon men jo khasúmat
o, to use suno ; aur donon shakhson men khwáh we donon bháí hon, yá ek musáfir
us ke sáth rahtá ho, insáf se faisala karo. 17 Tum hargiz adálat men kisí kí
rafdárí na karo ; tum chhote kí aisí suno, jaise bare kí sunte ho ; tum kisí ke chihre
e na daro ; kyúnki adálat jo hai, Khuda'wand kí hai : aur jo muámala tumháre áge
ushkil ho, mere pás láo, main use daryáft karúngá. 18 Aur main ne us hí waqt
ab kám jo tumháre karne ke the tumhen batá die.

19 Aur ham ne Horib se kúch kiyá ; to jaisá Khuda'wand hamáre Khudá ne
amen farmáyá thá un khaufnák bare bayábánon men gae, jinhen tum ne
múríon ke pahár ko játe húe dekhá ; aur phir Qádisbárnía men áe. 20 Tab
ain ne tumhen kahá, ki tum Amúríon ke koh tak pahunche ho, jo Khuda'wand
amárá Khudá hamen atá kartá hai. 21 Dekho Khuda'wand tumháre Khudá ne
ih zamín tumhen anáyat kí hai ; charho, aur us ke wáris ho, jaisá Khuda'wand
umháre bápdádon ke Khudá ne farmáyá hai ; tum mat daro, aur dil shikasta na
o. 22 Tab tum sab mujh pás áe, aur bole, ki ham apne jáne se áge log bhejenge ;
e jáke us zamín kí hamáre liye jásúsí karen, aur ham ko khabar den, ki ham kis
áh se wahán jáen, aur kaun se shahron men dákhil howen. 23 So mujh ko wuh
át khush áí, aur main ne tum men se firqe píche ek ek ádmí karke bárah ádmí
e. 24 We rawána húe aur koh par gae, aur wádí Iskál men áe, aur us kí jásúsí
í. 25 Aur unhon ne us zamín ká mewa apne háthon se torá, aur ham pás utár
e, aur khabar le áe, aur bole, ki Yih jo Khuda'wand hamárá Khudá ham ko detá
ai, achhí zamín hai.

26 Tau bhí tum ne charhne se inkár kiyá aur Khuda'wand apne Khudá ke
ukm se sarkashí kí. 27 Aur tum ne apne khaimon men shikáyat kí, aur kahá ki
Azbaski Khuda'wand hamárá kína rakhtá thá, ham ko Misr kí zamín se nikál láyá,
áki hamen Amúríon ke háth men giriftár karwá de, aur we hamen halák karen. 28
Ham kahán charhen ? hamáre bháíon ne to yún kahke hamen bedil kar diyá, ki we
og to ham se bare aur lambe hain ; aur unke shahr bare hain, jin kí díwáren ásmán
ak hain ; aur ham ne baní Anáq ko wahán dekhá. 29 Tab main ne tumhen kahá,
Hirásán na ho, aur un ke hargiz mat daro. 30 Khuda'wand tumhárá Khudá jo
umháre áge áge chaltá hai, jaise tumháre liye Misr men tumhárí ánkhon ke sámhne
wuh sab kuch kiyá, waisehí tumháre taraf se wuh jang karegá. 31 Aur tum ne
bayábán men dekhá, ki sárí ráh jahán jahán tum chale áe, Khuda'wand tumháre
Khudá ne jaise mard apne larke ko uthátá hai, tum ko sáre raste men jis men tum
chale áe, utháyá, yahán tak ki tum is jagah á pahunche. 32 Tab bhí tum Khuda'-
wand apne Khudá par ímán na láe : 33 So ráh men tum se áge gayá ki tumháre

liye jagah thahráwe, jaháṉ tum apne khaima istáda karo, rát ko ág meṉ, aur din ko badlí meṉ, táki tumheṉ wuh ráh batáwe, jis meṉ tum chalo.

34 Tab KHUDA'WAND ne tumhárí báteṉ sunín, aur gusse húá, aur qasam kháke yúṉ bolá; 35 Ki yaqínan yih sharír qaum ke logoṉ meṉ se ek bhí us achhí zamín ko, jis ke dene ká wáda maiṉ ne un ke báp dádoṉ se qasam kháke kiyá hai, na dekhegá. 36 Magar Yafunná ká beṭá Kálib, use dekhegá; aur maiṉ yih zamín jis par us ká guzar húá, use aur us kí nasl ko deúngá, is liye ki us ne KHUDA'WAND kí púrí tabíyat kí. 37 Aur tumháre báis se KHUDA'WAND mujh par bhí gussa húá, aur bolá, Tú bhí us meṉ dákhil na howegá. 38 Lekin Nún ká beṭá Yasúa, jo terí khidmat meṉ khaṛá hai, us meṉ dákhil hogá. Tú us kí himmat bandhwá; kyúnki wuh baní Isráel ko unkí mírás meṉ le jáegá. 39 Aur tumháre bachche, jinheṉ tum ne kahá ki shikár hojáenge, aur tumháre laṛke jinheṉ is din nek o bad ká intiyáz nahíṉ hai, wuháṉ dákhil honge; aur maiṉ wuh unheṉ deúngá, aur we us ke wáris honge. 40 Par tum jo ho so murájaat karo, aur daryá i Qulzum kí ráh se bayábán meṉ kúch karo.

41 Tab tum ne mujhe jawáb diyá, aur kahá, Ham ne KHUDA'WAND ká gunáh kiyá hai, so ham chaṛh jáenge, aur jaisá KHUDA'WAND hamáre Khudá ne wuh sab ham ko farmáyá hai, ham jang karenge. Phir tum sab ke sab hathyár bándhke muhaiyá húá, ki paháṛ par chaṛh jáo. 42 Tab KHUDA'WAND ne mujhe kahá, Tú unheṉ kah ki U'par mat chaṛho, aur na jang karo, ki maiṉ tumháre darmiyán nahíṉ húṉ; na ho ki tum apne dushmanoṉ ke áge máre paṛo. 43 So maiṉ ne tumheṉ wuh kah diyá, aur tum shanawá na howe, balki KHUDA'WAND ke hukm se sarkashí kí, aur magrúí se paháṛ par chaṛh gae. 44 Tab Amúríoṉ ne jo us koh par rahte the tumhárá sámhná kiyá, aur shahd kí makhíoṉ kí mánind tumheṉ ragedá, aur Sheir meṉ Hurmah tak tumheṉ márá. 45 Tab tum phire aur KHUDA'WAND ke áge roe, par KHUDA'WAND ne tumhárí na suní, na tumhárí taraf kán rakhá. 46 Tab tum ek muddat tak Qádis bárnía meṉ paṛe rahe.

II. BA'B.

1 Tab jaisá KHUDA'WAND ne mujhe farmáyá thá, ham phire, aur daryá i Qulzum kí ráh bayábán meṉ áe, aur ek muddat tak koh i Sheir ke gird phirá kie. 3 Phir KHUDA'WAND ne mujhe khitáb karke farmáyá: Tum is koh ke gird bahut phire, ab shimál kí taraf jáo. 4 Aur tú un logoṉ se kah, ki Tum apne bháíoṉ baní Esau ke nawáhí se ab guzarte ho, we Sheir meṉ rahte haiṉ; aur we tum se kháif honge, so tum apne taiṉ nigáh rakho. 5 Aur unheṉ mat chheṛo; kyúnki maiṉ unkí zamín se ek qadam bhar bhí tum ko nahíṉ dene ká, iswáste ki maiṉ ne koh i Sheir Esau kí mírás meṉ diyá hai. 6 Tum qímat deke khurish un se mol líjo, táki tum kháo; aur qímat deke pání nikálío, táki tum pío. 7 Ki KHUDA'WAND tere Khudá ne tere háth ke sab kámoṉ meṉ tujhe barakat dí hai; wuh aise baṛe bayábán meṉ tere raftár ko jántá hai: is chálís baras kí muddat meṉ KHUDA'WAND terá Khudá tere sáth thá, tujhe kisí chíz kí kamí na thí.

8 So ham apne bháíoṉ baní Esau kí zamín se jo Sheir meṉ rahte haiṉ, bayábán kí ráh se Elat ke maidán, aur Asion i jabr kí ráh se hoke guzar gae, to ham phire

aur Moab ke dasht kí ráh meṉ áe. 9 Tab Ḳhudáwand ne mujhe irshád farmáyá, ki Moabíoṉ ko dukh na de, aur un se muqábila na kar: ki un kí zamín ká wáris tujhe na karúngá; kyúnki maiṉ ne baní Lút ko Ar mírás meṉ diyá hai. 10 Wuháṉ áge Aimí rahte the, wuh ek baṛí, aur bahut, aur unchí qaddwálí qaum, Anáqíoṉ kí mánind thí. 11 Aur we bhí baní Anáq ke mánind jabábara meṉ gine játe the; lekin Moabí un ko Aimí kahte the. 12 Par áge Sheir meṉ Hürí rahte the, aur baní Esau ne unheṉ nikál diyá, aur unheṉ apne áge nábúd kiyá, aur un ke qáim muqám húe; jaisá baní Isráel ne apní mírás kí zamín meṉ jo Ḳhudáwand ne unheṉ dí thí, kiyá. 13 Ab uṭho, aur wádí Zarad ke pár ho; chunánchi ham wádí Zarad se udhar guzre.

14 Aur jab se ham ne Qádisbárnía ko chhoṛá, aur wádí Zarad tak áe, aṭhtís baras húe, is muddat meṉ jangí logoṉ kí sárí jamáat ḳhaimagáh meṉ markhap gaí, jaisá Ḳhudáwand ne qasam karke unheṉ kahá thá. 15 Aur Ḳhudáwand ká háth un ke barḳhiláf thá, táki unheṉ ghabráwe, yaháṉ tak ki unheṉ ḳhaimagáh meṉ se faná karḍále.

16 So aisá húá ki jab sáre mard i jangí margae, aur ummat meṉ se faná ho gae; 17 Tab Ḳhudáwand ne mujhe ḳhitáb karke farmáyá, Tú áj Ár meṉ hoke, jo Moab kí sarhadd hai, guzartá hai. 19 Aur jab tum baní Ammún ke ámne sámne á pahunche, to unheṉ dukh na de, na un ká muqábila kar; kyúnki maiṉ baní Ammún kí sarzamín meṉ tujhe mírás nahíṉ dene ká, ki use maiṉ ne baní Lút kí mírás meṉ diyá hai. 20 Wuh bhí jabábara kí zamín giní játí thí; áge wuháṉ jabábara rahte the, aur Ammúní unheṉ Zamzumí kahte the. 21 Wuh ek baṛí, aur bahut, aur unchí qaddwálí qaum Anáqíoṉ kí mánind thí; Ḳhudáwand ne unheṉ unke áge halák kiyá; so unhoṉ ne unheṉ nikál diyá, aur unkí jagah baiṭhe. 22 Jaisá us ne baní Esau se kiyá jo Sheir meṉ rahte the, ki us ne Húrioṉ ko unke áge se halák kiyá, so unhoṉ ne unheṉ nikál diyá, aur unkí jagah áj tak baiṭhe haiṉ. 23 Aur Awíoṉ ko bhí jo apní bastíoṉ meṉ Azzah tak rahte the, aur Kaftúríoṉ ko jo Kaftúr se nikalte the un ko halák kiyá, so unhoṉ ne unheṉ nikál diyá, aur unkí jagah baiṭhe. 24 So tum uṭho, kúch karo, aur nahr i Arnún ke pár jáo, dekho maiṉ ne Hesbon ke bádsháh Amúrí Sihon ko us kí sarzamín samet tumháre háth meṉ diyá hai: so mírás lene lago, aur jang ke maidán meṉ un ká muqábila karo. 25 Áj ke din se maiṉ tumháre ḳhauf aur ḳhatar un qaumoṉ ke dil meṉ ḍalúngí, jo sáre ásmán ke níche haiṉ; we tumháre ḳhabar sunengí, aur kámpengí, aur tumháre áge laraz jáengí.

26 Tab maiṉ ne dasht Qadímat se Hesbon ke bádsháh Sihon pás elchíoṉ ko bhejá, aur sulh ká kalám kahlá bhejá: 27 Maiṉ tere sarzamín se guzar jáungá, main ráh ráh chalá jáungá, aur dahne yá báyáṉ háth na muṛúngá. 28 Rúpe ke iwaz khíná mujhe do, to maiṉ use khíúṉ, aur rúpe ke iwaz pání bhí mujhe do, to maiṉ use píúṉ, maiṉ ḳhálí apne páoṉ se chalá jáúngá. 29 Jis tarah baní Esau ne jo Sheir meṉ rahte haiṉ, aur Moabíoṉ ne jo Ár men baste haiṉ, mujh se sulúk kiyá; jab tak ki ham Yardan ke pár us zamín meṉ dáḳhil howen, jo Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá ham ko detá hai. 30 Lekin Hesbon ke bádsháh Sihon ne ham ko apne pás se guzarne na diyá; kyúnki Ḳhudáwand terá Ḳhudá ne us kí rúh ko saḳht, aur us ke dil ko bhárí kar diyá, táki use tere háth meṉ dewe, jaisá áj hai.

31 Phir Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá, Dekh, maiṉ ne Sihon ko us kí sarzamín

samet tujhe dená shurú kiyá; tú mírás lená shurú kar, táki us kí zamín le lewe. 32 Tab Sihon apní sárí qaum leke Yahas meṉ hamáre muqábala ke liye niklá, táki ham se laṛe. 33 So Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne use hamáre háth meṉ somp diyá, aur ham ne use aur us kí aulád ko, aur us kí sab qaum ko halák kiyá. 34 Aur ham ne us kí waqt us ke sáre shahroṉ par qabza kiyá, aur mardoṉ, aur auratoṉ, aur bachoṉ ko, har ek shahr meṉ haram kiyá, aur kisí ko báqí na chhoṛá. 35 Aur ham ne siwá chárpáíoṉ ke jinheṉ ham ne pakṛá, aur mál ke, jo ham ne shahroṉ meṉ se lúṭá, kisí ko báqí na rakhá. 36 Aroer se leke jo nahr Arnún ke kináre par hai, aur us shahr se leke jo nahr par hai Giliád tak aisá koí shahr na thá, jise le lená ham par dushwár ho; Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne sab hamáre qabze meṉ somp diyá. 37 Magar baní Ammún kí sarzamín jis ke nazdík ham na gae, aur wádí Yabúq kí nawáhí, aur kohistán kí bastíáṉ, aur báze báze muqám, jaháṉ Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne hameṉ jáne na diyá.

III. BAB.

1 Tab ham phire, aur Basan kí simt ko chaṛh gae, aur Basan ká bádsháh Og Azriát meṉ apní sárí qaum leke hamáre muqábile ke liye niklá, táki ham se laṛe. 2 Aur Ḳhudáwand ne us waqt mujhe farmáyá, Us se mat ḍar, ki maiṉ ne us ko aur us kí sárí qaum ko, us kí sarzamín samet tere qabze meṉ somp diyá; tú us se wuhí kar, jo tú ne Amúríoṉ ke bádsháh Sihon se jo Hesbon meṉ rahtá thá kiyá. 3 Chunánchi Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne Basan ke bádsháh Og ko bhí us kí sárí qaum samet hamáre qábú meṉ kar diyá; aur ham ne unheṉ yaháṉ tak márá, ki un meṉ se koí báqí na rahá. 4 Aur ham ne usí dam us ke sab shahr le lie, wuháṉ ek shahr bhí na rahá, jo ham ne un se le na liyá; sáṭh shahr Argob ká sárá mulk, Og kí mamlukat Basan meṉ le lí. 5 Yih sab shahr únchí díwároṉ, aur darwáze, aur qufloṉ se mazbút the, aur niháyat bahut shahr bhí jo behisár the, le lie. 6 Aur ham ne unko unke mardoṉ, aur auratoṉ, aur laṛkoṉ ko, harek shahr meṉ, Hesbon ke bádsháh Sihon kí tarah haram kiyá. 7 Lekin sárí mawáshí, aur shahroṉ ká mál aur asbáb ham ne lúṭ liyá. 8 Aur ham ne us waqt Amúríoṉ ke donoṉ bádsháhoṉ se Yardan ke pár kí sarzamín, wádí Arnún se koh i Harmún tak: 9 Jise Saidání Siríoṉ, aur Amúrí Sanír kahte haiṉ, le lí. 10 Maidán ke sáre shahr, aur sará Giliahd, aur sárá Basan Salkah tak, aur Azriát tak, garaz Basan ke bádsháh Og kí sárí mamlukat le lí. 11 Kyúnki jabábara kí nasl meṉ se faqat Basan ká bádsháh Og báqí rahá thá: aur dekho us ká chhapar khat lohe ká thá; kyá wuh baní Ammún kí Rabbah meṉ nahíṉ hai? ádmí ke háth se nau háth ká lambá chár háth ká chahlá.

12 Aur yih sab zamín ham ne usí waqt qabze meṉ kí, aur Aroer jo Arnún ke wádí par hai, aur ádhá koh Giliád aur us kí nawáhí ke shahr, maiṉ ne yih sab Rúbiníoṉ, aur Jaddíoṉ ko bakhshe. 13 Aur Giliád ká báqíyá, sáre Basan samet, jo Og kí mamlukat thí, maiṉ ne ádhe baní Manassí ko diyá; Argob ká sárá mulk, sáre Basan samet jabábara kí zamín kahlátí hai. 14 Manassí ke beṭe Yaír ne Argob kí sárí mamlukat Gasúríoṉ aur Makáníoṉ kí nawáhí tak le lí, aur us ne us ká yáne Basan ká nám Yaír kí bastíáṉ rakhá, jo us ká nám thá, wuhí nám áj tak hai. 15 Aur Makír ko Giliád maiṉ ne diyá. 16 Aur Giliahd se wádí Arnún tak, aur darmiyán ke

wádí Yabúq kí wádí tak, jo baní Ammún kí sarzamín hai, main ne Rúbiníon ko, aur Jaddíon ko dí. 17 Aur maidán bhí diyá, aur Yardan bhí us kí nawáhí samet Kinnárat se leke maidán ke daryá, yáne daryá i shor tak jo Pisgah ke utar kí past zamín hai, aur mashriq kí samet. 18 Aur main ne usí waqt tum ko hukm kiyá aur kahá, ki Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne is zamín ká tum ko wáris kiyá; tum apne bháíon baní Isráel ke áge hoke hathyár bándh ke sab jitne laṛne ke qábil ho pár utro. 19 Magar tumhárí jorúán, aur tumháre bache, aur tumhárí mawáshí, tumháre shahron men, jo main ne tumhen diye hain, rahen ki main jántá hún; tumhárí mawáshí firáwán hai. 20 Jab tak ki Ḳhudáwand tumháre bháíon ko chain bakhshe, jaisá tumhen bakhshá, táki we bhí us zamín ke jo Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá Yardan ke pár unhen detá hai, wáris howen; tab tum apne sirí zamín i maurúsí men, jo main ne tumhen dí hai, phir áoge.

21 Aur usí waqt main ne Yasúa ko farmáyá, Tú ne ánkhon se dekhá, sab kuchh ki Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne un do bádsháhon se kiyá; Ḳhudáwand un sab mamlukaton se jahán jahán tú jáegá, aisáhí karegá. 22 Tum unse mat ḍaríyo, kyúnki Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá tumhárí taraf se áp laṛegá.

23 Tab main Ḳhudáwand ke huzúr giṛgiṛáyá, aur bolá: 24 Ai málik Ḳhudáwand, tú ne apní buzurgí, aur apní shuhrwarí apne bande ko dikhláná shurú kí; zamín par kaun sá Ḳhudá hai, jo tere se kám kare, aur terá sá zor rakhe? 25 Main terí minnat kartá hún, mujhe parwánagí ho ki pár jáún, aur wuh achhí sarzamín jo Yardan ke pár hai dekhún, wuh nafís paháṛ, wuh Lubnán! 26 Lekin Ḳhudá tumháre sabab se mujh par gusse húí, aur us ne merí na suní; aur mujhe Ḳhudáwand ne kahá, Bas, bas, is muqadame men mujh se kuchh mat kah. 27 Koh i Pisgah kí choṭí par chaṛh, aur magrib, aur janúb, aur shimál, aur mashriq kí taraf ánkhen uṭhá, aur apní ánkhon se dekh le, kyúnki tú is Yardan ke pár na jáegá. 28 Par Yasúa ko hukm kar, aur use dilerí bakhsh, aur use qúwat de, ki wuh un logon ke áge áge pár jáegá, aur wuhí un ko us zamín ká jo tú dekhtá hai wáris karegá. 29 Chunánchi ham wádí men Bait ul Peor ke muqábil ṭhahare rahe.

IV. BAB.

1 So ab ai baní Isráel, we sharíaten, aur hukm, jo main tumhen sikhlátá hún, sun lo, aur un par amal kar, táki tum zindagí páo, aur us zamín men, jo Ḳhudáwand tumháre báp dádon ká Ḳhudá tum ko detá hai, dákhil hoke us ke wáris ho. 2 Tum is bít men jo main tumhen kahtá hún na kuchh ziyáda kíjio, na kam; táki tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukmon ko jo main ne tum tak pahuncháe hifz karo. 3 Jo kuchh ki Ḳhudáwand ne Bálpeor se kiyá, sab tum ne apne ánkhon se dekhá hai, ki aur sab mardon ko jo Bálpeor ke pairau the, Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne tum men se nábúd kiyá. 4 Par tum jo Ḳhudáwand apne Ḳhudá se chipṭe húe ho, so tum men se harek áj tak jítá maujúd hai. 5 Dekho main ne hukm aur sharíaten jis tarah Ḳhudáwand mere Ḳhudá ne mujhe farmáyá, tumko sikhláín, táki tum us sarzamín men jáne jis ke wáris hoge, un par amal karo. 6 So unko hifz karo, aur un par amal karo, kyúnki qaumon ke áge tumhárí yihí dánishwarí aur khiradmandí hai: ki we in sharíaton ko sunen, aur bolen, ki Yaqínan yih buzurgwár qaum, niháyat shuúrwár aur dáná hai. 7 Kyúnki aisí baṛí qaum kaun hai, jis

se Ḳhudá aisá nazdík ho, jaisá Ḳhuda'wand hamárá Ḳhudá sab chízon men jo ham us se mángte hain, ham se nazdík hai. 8 Aur kaun aisá buzurgwár qaum hai, jis ká hukm aur sharíaten aisá pák hon, jaisí yih sárí sharíat hai, jo main áj tumhen detá hún? 9 So apní ḳhabardárí karo, aur apne dilon se cháuk raho, na ho ki tum un chízon ko jinhen tumhárí ánkhon ne dekhá bhúl jáo, aur na ho ki yih báten zindagí bhar kabhí tumháre dilon se játí rahen: balki tum ye báten apne beṭon, aur poton ko sikhláo. 10 Ḳhususan jis din tú Ḳhuda'wand apne Ḳhudá kí huzúr Horib men khaṛá húá, aur Ḳhuda'wand ne mujhe farmáyá, ki Qaum ko mere huzúr jama kar; main unhen apná kalám sunáúngá, táki we jab tak ki zamín par jíte rahen, mujh se ḍará karen: aur táki we apne laṛkon ko sikhláen. 11 Chunánchi tum nazdík áe, aur paháṛ ke níche khaṛe rahe; aur us paháṛ se leke ásmán ke bíchon bích tak ek ág sí andherí, aur badlí, aur tiragí samet lag rahí thí. 12 Aur Ḳhuda'wand ne us ág men se tumháre sáth ḳhitáb kiyá, tum ne báton kí áwáz suní; lekin shakl na dekhí, ḳhálí áwáz hí suní thí. 13 Aur us ne apná ahd tumháre áge bayán kiyá, jis kí bábat us ne tumhen kahá ki is se tajáwuz na kíjio; yáne wuh Das Hukm, jinhen us ne patthar kí do taḳhtíon par likhá. 14 Aur Ḳhuda'wand ne us waqt mujhe farmáyá, ki Hukm aur sharíaten tum ko sikhláún, táki tum us zamín men jáke jis ke tum wáris hoge, un par amal karo.

15 Pas tum áp se bahut ḳhabardár raho; kyúnki jis din Ḳhuda'wand ne Horib ke darmiyán ág men se tumháre sáth báten kí, tum ne koí shakl nahín dekhí: 16 Na ho ki tum ḳharáb ho jáo, aur apne liye khodí húí múraten, kisí mard, yá aurat kí shakl banáo: 17 Kisí haiwán kí shakl jo zamín par hai, yá kisí pardár jánwar kí shakl jo hawá men uṛtá hai: 18 Yá kisí chíz ke shakl jo zamín par rengtí chaltí hai; yá kisí machhlí kí shakl jo zamín ke níche pání men hai: 19 Na ho ki tum ásmán kí taraf ánkhen upar karo, aur A'ftáb, aur Mahtáb ho, aur ásmán ke beshumár Sitáron ko dekh ke maftún ho jáo, aur unhen sijda karo, aur un kí bandagí karne lago, jinhen Ḳhuda'wand tumháre Ḳhudá ne qaumon ke liye jo sab ásmán ke níche hain, paidá kiyá hai. 20 Lekin Ḳhuda'wand ne tumhen liyá, aur wuh tum ko lohe ke tanúr se, yáne Misr se nikál láyá, táki tum us ke mírás ke log ho, jaisá ki tum áj ke din ho.

21 Ḳhuda'wand tumháre sabab se mujh par gusse thá, aur qasam karke bolá, ki Tú Yardan pár na jáegá, aur us achhí sar zamín men jis ká wáris Ḳhuda'wand terá Ḳhudá tujh ko kartá hai, dáḳhil na howegá. 22 So main isí zamín par marúngá; main Yardan ke pár na utrúngá; lekin tum pár utroge, aur us achhí zamín ke wáris hoge. 23 Apní ḳhabardárí karo, na ho ki tum Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ká ahd jo us ne tum se kiyá bhúl jáo, aur apne liye taráshí húí but, yá kisí chíz kí taswír banáo, jis ke banáne se Ḳhuda'wand tere Ḳhudá ne tujhe mana kiyá hai: 24 Ki Ḳhuda'wand terá Ḳhudá ek khá jánewálí ág hai; wuh gayúr Ḳhudá hai.

25 Jab tumháre laṛke, aur laṛkon ke laṛke honge, aur tum muddat tak zamín par zindagí basar karoge, aur fasád karnewále hojáoge; aur taráshe húe but, aur múraten banáoge, aur Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke huzúr sharárat karoge, ki use gusse men lío: 26 To main áj ke din tumháre barḳhiláf ásmán aur zamín ko gawáh látá hún, ki tum us zamín par se jahán tum Yardan pár játe ho ki wáris bano, bilkull jald faná ho jáoge; tum wuhán apne din púre karne na páoge, ki tum

nest o nábúd kíe jáoge. 27 Aur KHUDA'WAND tum ko qaumoṉ meṉ paráganda karegá, aur qaumoṉ ke darmiyán jaháṉ tumheṉ KHUDA'WAND hánk lejáegí, thoṛe se rah jáoge. 28 Wuháṉ tum un mábúdoṉ kí bandagí karoge, jo ádmíoṉ ke háthoṉ se bane haiṉ, lahú ke aur patthar ke, jo na dekhíṉ, na suneṉ, na kháeṉ, na súngheṉ. 29 Par wuhíṉ bhí jab tú KHUDA'WAND apne Khudá ká tálib hogá, aur apne púre dil se, aur apne sárí ján se use ḍhúnḍhegá, to tú use páegá. 30 Jis waqt tú tangí meṉ hogá, aur ye sab hádise ákhirí dinoṉ meṉ tujh par paṛenge, tab bhí agar tú KHUDA'WAND apne Khudá kí taraf phiregá, aur us ke hukm ko mánegá: 31 Kyúnki Khudá i rahím KHUDA'WAND terá Khudá hai: wuh tujhe chhoṛ na degí, na tujhe barbád karegá; aur us ahd ko jis kí bábat us ne tere bápdádoṉ se qasam khái hai, na bhúlegá.

32 Ki agle dinoṉ ká, jo tum se áge guzar gae, us din se jo insán ko KHUDA'WAND ne zamín par paidá kiyá, aur ásmán ke idhar se leke udhar tak ká ahwál púchho, ki aisá amr i azím kabhí wáqi húá, yá suná gayá ki nahíṉ? 33 Kabhí logoṉ ne Khudá kí áwáz suní thí ki ág meṉ se bole, jaisá tú ne suná, aur zinda rahá? 34 Yá kabhí Khudá ne qasd kiyá thá, ki jáke qaumoṉ meṉ tajraba karke, nishán aur qudrateṉ dikhlíke jang karke zoráwar háth aur qúwatwar bázú se aur baṛí dhák se apne liye ek guroh intikháb kare, jis tarah KHUDA'WAND tumháre Khudá ne tumhárá ánkhoṉ ke sámhne Misr meṉ tumháre liye kiyá? 35 Yih sab tujhe dikháyá, tá ki tú jáne ki KHUDA'WAND Khudá hai, aur us ke siwá koí nahíṉ hai. 36 Us ne apní áwáz ásmán par se tujhe sunáí, táki tujhe tarbiyat kare, aur zamín par usne tujhe apní baṛí ág dikhláí, aur tú ne us ká kalám ág meṉ se suná. 37 Aur azbaski wuh tere bápḍádoṉ ko pyár kartá thá, us ne un ke bád un kí nasl ko intikháb kiyá, aur apne zor numáyan se tujh ko Misr se apne áge dharke nikál liyá. 38 Táki tere áge se un qaumoṉ ko jo tujh se zoráwar, aur qúwatwar haiṉ, dafa kare, aur tujh ko dákhil kare, aur unkí sarzamín ká wáris tujhe kare, jaisá is waqt húá.

39 Pas áj ke din ján, aur apne dil meṉ gaur kar, ki KHUDA'WAND Khudá hai, ásmán meṉ jo upar hai, aur zamín meṉ jo níche hai; aur us ke siwá koí nahíṉ. 40 So tum us kí sharíatoṉ, aur us ke hukmoṉ ko jo áj maiṉ tujhe farmátá húṉ hifz kar, táki tere, aur bád tere terí aulád ke liye bihtar ho, aur terí muddat us zamín par jo KHUDA'WAND terá Khudá tujhe detá hai tawíl ho.

41 Phir Músá ne mashriq kí simt ko Yardan ke pár tín bastíáṉ alag kíṉ: 42 Táki wuh khúní jo bhúle se kisí ko qatl kare, aur áge se us meṉ dushmaní na ho, bhág ke wuháṉ já rahe; aur jab un shahroṉ meṉ se ek meṉ bhág ke dákhil ho, to jítá bach rahe. 43 Ek to Basar dasht meṉ, baní Rúbin kí zamín ke maidán meṉ, aur Rámát Giliad men, jo baní Jadd ká hai; aur Jaulán Basan meṉ, jo baní Manassí ká hai.

44 Yih wuh sharíat hai, jo Músá ne baní Isráel ke huzúr muqarrer kí. 45 Ye haiṉ we shahádateṉ, we huqúq, we ahkám, jinheṉ Músá ne baní Isráel ke liye, jab we Misr se nikle, bayán kiyá: 46 Yardan ke pár wádí meṉ Baitpeor ke muqábil Amúríoṉ ke bádsháh Sihon ke mulk meṉ jo Hesbon meṉ rahtá thá, jise Músá aur baní Isráel ne Misr se nikalkar qatl kiyá: 47 Aur we us kí, aur Basan ke bádsháh Og kí mamlukat ke wáris húe; ye Amúríoṉ ke do bádsháh the, jo Yardan ke pár mashriq kí simt ko rahte the: 48 Aroer se leke, jo Arnún ke wádí ke kináre par

hai, koh Síon tak jo Hermon hai; 49 Aur sárá dasht Yardan ke pár mashriq kí samt, dasht ke daryá tak, jo Pisgah ke utár kí past zamín hai.

V. BAB.

1 Phir Músá ne sáre baní Isráel ko buláyá, aur unheṉ kahá, Ai Isráelío, ye huqúq, aur ahkám sun rakho, jinheṉ maiṉ áj tumháre kánoṉ tak pahunchátá húṉ, táki tum unheṉ síkho, aur hifz karo, aur un par amal karo. 2 Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne Horib meṉ ham se ek ahd kiyá. 3 Ḳhudáwand ne ahd hamáre báp dádoṉ se nahíṉ kiyá, balki ḳhud ham se, yáne ham sab se, jo áj ke din jíte haiṉ. 4 Ḳhudáwand ne tumháre sáth rúbarú koh par shuale meṉ se kalám kiyá. 5 Us waqt maiṉ ne tumháre aur Ḳhudáwand ke darmiyán khaṛe hoke Ḳhudáwand ká kalám tum ko samjháyá; kyúnki tum shuale se ḍare, aur paháṛ par na chaṛhe.

6 Tab us ne farmáyá, ki Maiṉ Ḳhudáwand terá Ḳhudá húṉ, jo tujh ko Misr kí zamín se, aur ḳhádimoṉ ke ghar se báhar láyá. 7 Aur tere liye aur koí mábúd siwá mere na hogá.

8 Tú apne liye taráshí húí múrat, aur kisí chíz kí súrat jo upar ásmán par, yá níche zamín par, yá zamín ke níche pání meṉ hai, maṭ baná. 9 Tú unheṉ sijda na kar, na un kí bandagí kar; kyúnki maiṉ Ḳhudáwand terá Ḳhudá gayúr Ḳhudá húṉ, jo bápdádoṉ kí badkárí ká badlá, ki merá kína rakhnewále haiṉ, un kí aulád se tísre aur chauthí pusht tak letá húṉ; 10 Aur hazároṉ pushtoṉ par jo mere dost haiṉ, aur mere hukmoṉ ko yád rakhte haiṉ, rahm kartá húṉ.

11 Tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ká nám be já mat le; kyúnki Ḳhudáwand us ko, jo us ká nám bejá letá hai, begunáh na ṭhahráegá.

12 Sabt ke din ko yád kar, táki tú use muqaddas jáne jaisá Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujhe farmáyá hai: 13 Chha din tak tú mihnat kar, aur apne sab kám kiyá kar; 14 Par sátwáṉ roz Ḳhudáwand tere Ḳhudá ke sabt ká hai, tú us diṉ koí kám na kar, na tú, na terá beṭá, na terí beṭí, na terá gulám, na terá bail, na terá gadhá, na terí launḍí, na sab terí mawáshí, aur na musáfir jo tere ghar meṉ ho; táki terá gulám, aur terí launḍí terí tarah se árám le. 15 Yád kar bhí, ki tú Misr kí zamín meṉ gulám thá, aur Ḳhudáwand terá Ḳhudá apne zoráwar háthe, aur bálá dastí se tujh ko wuháṉ se nikál láyá; is liye Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujh ko farmáyá, ki tú sabt ke din kí muháfizat kar.

16 Apne báp, aur apní má ko izzat de, jaisá Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne irshád kiyá hai, táki terí umr daráz ho; aur táki us zamín meṉ jise Ḳhudáwand tere Ḳhudá tujhe atá kartá hai, terá bhalá ho.

17 Tú ḳhún mat kar.

18 Tú ziná na kar.

19 Tú chorí na kar.

20 Tú apne hamsáe par jhúṭhí gawáhí na de.

21 Tú apne hamsáe kí jorú ko mat cháh; tú apne hamsáe ke ghar kí, aur us kí zamín kí, us ke gulám kí, us kí launḍí kí, us ke bail kí, us ke gadhe kí, aur hamsáe ke kisí mál kí tama na kar.

22 Ḳhudáwand ne paháṛ par badlí, aur gáṛhí andherí kí ág meṉ se tumhárí sárí jamáat ko buland áwáz se ye báteṉ kahíṉ, aur is se ziyáda kuchh na farmáyá. Aur

us ne un ko patthar kí do lauhon par likhá, aur unhen mere hawále kiyá. 23 Aur jab tum ne andhere men se yih sadá suní, to azbaske pahár ág se jal rahá thá, tum yáne tumháre firqon ke sarguroh, aur buzurg mere nazdík áe. 24 Aur tum ne kahá, ki Dekh Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne apní shaukat, aur apní azmat ham ko dikhláí, aur ham ne ág men se us kí áwáz suní: ham ne áj ke din dekhá ki Ḳhudáwand ádmí se báten kare, aur ádmí jítá bache. 25 So ab ham kis liye halák howen, ki yih aisí baṛí ág ham ko khá jáegí; agar ham Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz ab ke phir sunenge, to ham mar hí jáenge. 26 Kyúnki kaunsá bashar hai, jis ne hamáre mánind ág ke bích se jíte Ḳhudá kí áwáz suní, aur jítá rahá? 27 Tú áp hí nazdík já, aur sab jo kuchh Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá farmáwe, sun, aur jo kuchh Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá tujh ko kahe, tú ham se kah; ham use sunenge, aur us par amal karenge.

28 Aur Ḳhudáwand ne tumhárí báten jo tum ne mujh se kahín, sunín, tab Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá, Main ne un logon kí báten, jo unhon ne tujh se kahín, sunín; jo kuchh unhon ne kahá, achhá kahá. 29 Ai kásh ke un ke aise dil hon, ki we mujh se ḍaren, aur hamesha mere sab hukmon kí muháfazat karen, táki un ke liye, aur un kí aulád ke liye abad tak bihtar howe! 30 Já, unhen kah, ki apne ḳhaimon ko phir jáo. 31 Par tú yahán mujh pás házir rah, aur main sárí ahkám, aur huqúq, aur sharíat tujh se bayán karúngá; tú unhen sikhlá, táki we us zamín men jis ká wáris main ne unhen kiyá hai, un par amal karen. 32 Pas tum ḳhabardár hoke jaise Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne farmáyá, amal karo, aur dahne ya báyán háth ko na muṛo. 33 Tum bilkull usí ráh par, jo Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne tumhen farmáín, chale chalo, táki tum zinda raho aur tumhárá bhalá ho, aur us zamín par jis ke tum wáris hoge tumhárí umren daráz hon.

VI. BÁB,

1 Ye wuh sharíat aur huqúq aur ahkám hain, jo Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne tumháre sikhláne ko mujhe farmáí, táki tum us sarzamín men, jis ke wáris hone játe ho, un par amal karo. 2 Ki tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá se ḍarke us ke sab huqúq, aur us ke sab hukmon ko, jo main tujhe farmátá hún, hifz kare; na faqt tú, balki tú, aur terá beṭá, aur terá potá, tá dam i marg, táki terí umr tawíl ho. 3 Pas ai Isráel, sun le, aur us ke karne par dhyán rakh, táki terá bhalá ho, aur tum niháyat faráwán ho jáo, us zamín men jis men shír aur shahd bahtá hai, jaisá Ḳhudáwand tumháre bápdádon ke Ḳhudá ne tum se kahá hai.

4 Sun le, ai Isráíl, Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá, akelá Ḳhudáwand hai. 5 Tú apne sáre dil, aur apne sáre jí, aur apne sáre zor se Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko dost rakh. 6 Aur ye báten jo áj ke din main tujhe farmátá hún, tere dil men rahen. 7 Aur tú ye báten taqaiyud se apne laṛkon ko sikhlá, aur tú apne ghar men baiṭhe, aur ráh chalte, aur sote, aur jágte unhen wird kar. 8 Aur tú un ke nisháni ke liye apne háth par bándh, ki yih terí ánkhon se ojhal na hon.

9 Aur unhen apne ghar kí chaukhaṭon, aur darwázon par likh: 10 To yún hogá ki jab Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujh ko us zamín men le jáegá, jis kí bábat us ne tere bápdádon Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb se qasam kí hai ki baṛí, aur ḳhássí bastíán, jo tú ne nahín banáín; 11 Aur sab achhí chízon se bhare húe ghar,

jinhen tú ne nahín bhará; aur khodí khudáe húe, jo tú nahín khode; aur angúr ke bág, aur zaitún ke darakht, jo tú ne nahín lagáe, tujh ko degá, aur tú kháegá, aur ser hogí: 12 To ḳhabardár rah, na ho ki tú Ḳhudá'wand ko jo tujhe Misr kí sarzamín se jo gulámon ká ghar thá, nikál láyá, farámosh kare. 13 Ki Ḳhudá'wand apne Ḳhudá se ḍafá kar, aur us bandagí kiyá kar, aur us ke nám kí qasam kháyá kar. 14 Tum aur mábúdon kí, qaumon ke mábúdon men se jo tumháre áspás hain, pairawí na kar; 15 Kyúnki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá jo tumháre darmiyán hai gayúr Ḳhudá hai, na ho ki Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ke qahr kí tujh par bharke, aur tumhen rúe zamín se faná kar de.

16 Tum Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko mat ázmáo, jaisá tum ne use Massá men ázmáyá. 17 Tum barí koshish se Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke hukmon ke, aur us kí shahádaton ko, aur huqúq ko, jo us ne tumhen farmáe, yád rakh. 18 Aur tum wuhí karo, jo Ḳhudá'wand kí nazar men rást hai aur durust; táki tumhárá bhalá ho, aur táki tum dákhil hoke us suthrí zamín ke, jis kí bábat Ḳhudá'wand ne tumháre bápdádon se qasam kí, wáris ho: 19 Táki tumháre sáre dushman tumháre áge se dafa howen, jaisá Ḳhudá'wand ne farmáyá.

20 Aur jab áyinda zamáne men terá betá tujh se púchhe, Ye kaisí shahádaten, aur huqúq, aur ahkám hain jo Ḳhudá'wand hamáre Ḳhudá ne tum ko farmáe hain? 21 Tú apne bete se kahiyo, Ham Misr men Firáún ke gulám the, tab Ḳhudá'wand apne zoráwar háth se ham ko Misr se nikál láyá; 22 Aur Ḳhudá'wand ne nishán aur bare zararwále muajize Firáún, aur us ke sáre gharáne men, hamárí nazaron ke sámhne dikháe: 23 Wuh hamen wuhán se nikál láyá, táki ham ko us sarzamín men dákhil kare, aur wuh zamín jis kí bábat us ne hamáre bápdádon se qasam kí, ham ko de. 24 So Ḳhudá'wand ne ham ko farmáyá ki ham in sab huqúq par amal karen; aur Ḳhudá'wand apne Ḳhudá se apne bhale ko hamesha ḍaren, táki wuh hamárí ján ká nigahbán rahe, jaisá áj ke din hai. 25 Aur hamárí rástbází yih hogí, ki ham un sab hukmon ko Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke huzúr, us ke irshád ke muwáfiq muháfazat karen.

VII, BAB.

1 Jab ki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujh ko us sarzamín men, ki tú jis ká wáris hone játá hai, dákhil kare, aur tere áge se un bahut sí qaumon ko dafa kare, yáne Hittíon, aur Jarashíon, aur Amúríon aur Kanáníon, aur Farizzíon, aur Hawíon, aur Yabusíon ko, jo sát qaumen ki barí aur qawí tum se hain: 2 Aur jab ki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá unhen tere háth men giriftár karwáe, to tú unhen máriyo, aur haram kíjiyo, na tú un se koí ahd kariyo, aur na un par rahm kariyo. 3 Na unse byáh karná, na unke beton ko apní betíán dená, na apne beton ke liye unkí betíán lená. 4 Kyúnki we tere bete ko merí pairawí karne na denge, yahán tak ki wuh aur mábúdon kí ibádat kare; aur Ḳhudá'wand ká gussa tujh par bharkegá, aur wuh tujhe ekáek halák kar degá. 5 So tum un se yih sulúk karo, tum unke mazbíhon ko ḍhá do; un ke buton ko toro, unkí Yasíraton ko kát ḍálo, aur unke taráshí húí múraten ko ág men jalá do. 6 Kyúnki tú to Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye pák qaum hai; Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tujhe barguzída kiyá, ki tú sab gurohon men se jo zamín par hain us kí ḳháss guroh ho. 7 Ḳhudá'wand ne tum

se mahabbat kí, aur barguzída kiyá, na is liye ki tum aur gurohon se ginti men afzún the, kyúnki tum to sab gurohon se kam tar the. 8 Balki is liye ki Khuda'wand ne tum se mahabbat kí, aur us ne us qasam ká jo tumháre bápdádon se kí, pás kiyá, Khuda'wand tum ko apne háth kí qúwat se nikál láyá, aur gulámon ke ghar se, Misr ke bádsháh Firaún ke háth se, tumhen chhuṛáyá. 9 Pas tú ján rakh ki Khuda'wand terá Khudá unhí Khudá hai; wuh wafádár Khudá hai; jo ahd ká pás kartá hai, aur hazár pusht tak un par jo us ke dost hain, aur us ke hukmon ko mánte hain, rahm kartá hai: 10 Aur unko jo us ke dushman hain, unhen kí nazar men badlá dekar unhen faná kartá hai: wuh use jo us ká kína rakhtá hai muhlat na degá, wuh use us ke dekhte hí sazá degá

11 So tú un hukmon aur huqúq aur sharíaton kí jo main áj ke din tujhe batátá hún muháfazat kar, táki un par amal kare. 12 So agar tum un hukmon ko sunoge, aur yád rakhoge, aur un par amal karoge, to Khuda'wand terá Khudá us ahd aur rahmat ko, jis kí bábat us ne tere bápdádon se qasam kí hai, yád rakhegá: 13 Aur tujhe pyár karenge aur barakat bakhshegí, aur ziyáda karegá, wuh tere rahim ke phal, aur terí zamín ke phal men, tera galle, aur tere wain, aur tere tel, aur terí gáíon, aur terí bheron ke galle men us zamín par jis kí bábat us ne tere báp dídon se qasam karke kahá, ki tum ko dúngí, barakat bakhshegá. 14 Tujhe sárí qaumon se ziyáda barakat dí jáegí, aur tum men, aur tumhárí mawáshí men se kisí nar yá máde men báujhpan na hogá. 15 Aur Khuda'wand harek qism kí bímárí tujh se dúr rakhegá, aur Misr ke sab bure rogon men se jinhen tú jántá hai koí rog tujh par na láwegá, balki un par ḍálegá, jo terá kína rakhte hain.

16 Aur tú un sab gurohon ko jo Khuda'wand tere Khudá ke karm se tere háth men giriftár honge, nigal jáegá; un par tujhe karm kí nazar na hogí; tú unke mábúdon kí bandagí na kar; ki wuh tere liye phandá hai. 17 Sháyad tú apne dil men kahe, ye gurohen mujh se ziyáda hain, main unhen kyúnkar nikál sakúngí? 18 So tú un se mat ḍar, balki jo kuchh Khuda'wand tere Khudá Firaún aur Misríon se kiyá, achhí tarah yád karná. 19 Wuh baṛí baṛí ázmáishen jinhen terí ánkhon ne dekhí, we ajáib, aur garáib, wuh zoráwar háth, wuh bálá dostí, ki jin se Khuda'wand tere Khudá ne tujhe nikál láyá; aur Khuda'wand terá Khudá un sab gurohon se, jin se tú ḍartá hai, aisáhí karegá. 20 Aur Khuda'wand terá Khudá un par zambúron ko musallit karegá, táki unhen jo báqí aur pinháṛe hain, tere huzúr se halák kare. 21 Tú unse dahshat mat kháná, kyúnki Khuda'wand terá Khudá jo tum men hai, zoráwar aur ḍaráná Khudá hai. 22 Aur Khuda'wand terá Khudá un gurohon ko tere áge se thoṛí, thoṛí karke dafa karegá; tú unhen jald halák kar na sakegí, tá na howe ki janglí darinde tujh par ziyádatí karen. 23 Aur Khuda'wand terá Khudá unko tere háth men mubtalá karegá, aur unhen burí tarah se halák karegí, yahán tak ki we nábúd ho jáenge. 24 Aur wuh unke bádsháhon ko tumháre háthon se pakaṛwáegá, aur tú unke námon ko ásmán ke tale se miṭáwegá, aur koí mard terá sámhná na kar sakegá, yahán tak ki tú un sab ko halák karegá. 25 Tú un ke mábúdon kí taráshí húí múraton ko ág se jaláíyo; tú un ke rúpe sone ká lálach na kíjiyo, aur use apne liye mat líjiyo; tá na ho ki tú unke phande men phans jáe; kyúnki yih Khud'awand tere Khudá ke áge makrúh hai. 26 Aur tú koí makrúh apne ghar men mat lá, na ho ki us kí tarah haram ho jáe; tú usse ghin kháná, aur us se bilkull nafrat rakhná, kyúnki wuh haram hai.

VIII. BAB.

1 Sáre hukmoṉ par, jo áj ke din maiṉ tumheṉ farmátá húṉ, dhyán rakhke amal karná, táki tum jío aur bahut ho, aur dákhil ho, aur us zamín ke jis ke bábat Ḳhudá'wand ne tumháre bápdádoṉ se qasam kí hai wáris ho. 2 Aur us sárí ráh ko yád rakhíyo, wuhí ráh jaháṉ Ḳhudá'wand terá Ḳhudá bayábán meṉ in chálís baras tujh ko liye phirá, táki tujhe ájiz kare, aur tujhe ázmáwe, aur tere dil kí bát daryáft kare, ki tú us ke ahkám mánegá ki nahíṉ. 3 Aur us ne tujhe ájiz kiyá, aur tujhe bhúkhá rakhá, aur wuh manna jise tú na jántá thá, aur na tere bápdáde jánte the, tujhe khiláyá, táki tujhe sikhláwe ki ádmí faqat roṭí hí kháne se jítá nahíṉ rahtá; balki harek bát se jo Ḳhudá'wand ke munh se nikaltí hai, jítá rahtá hai. 4 Chálís baras tak na tere kapṛe tere gale meṉ puráne húe, na tere páoṉ súje. 5 Tú apne dil meṉ soch, ki jis tarah se ádmí apne luṭe ko tarbiyat kartá hai, Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujh ko tarbiyat kartá hai. 6 Pas tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke hukmoṉ ko yád rakh, táki us kí ráhoṉ par chale, aur us se ḍartá rahe.

7 Kyúnki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujhe ek nafis zamín meṉ dákhil kartá hai, ki us kí wádíoṉ aur pahá̤ṛoṉ meṉ pání ke nále, aur chashme, aur nahreṉ nikaltí haiṉ. 8 Wuh zamín jo gehúṉ, aur jau, aur angúroṉ, aur anjír, aur anár, aur zaitún aur shahd se mál ámál hai. 9 Wuh zamín jaháṉ tere kháne ko roṭí kí kamí nahíṉ, jaháṉ tú kisí chíz ká muhtáj na hogá; wuh zamín jaháṉ patthar lohá hai, aur jis ke pahá̤ṛoṉ se tú pítal khod legá.

10 Jab tú kháwe aur ser howe, tab tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko ki jis ne tujh ko wuh nafis zamín dí, mubárak kah. 11 Ḳhabardár, kahíṉ tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko bhúl na jáe, ki us ke hukmoṉ, aur huqúq, aur sharíatoṉ par, jo áj maiṉ tujhe farmátá húṉ, amal na kare. 12 Aisá na ho ki jab tú kháwe, aur terá peṭ bhare, aur suttne ghar banáwe, aur un meṉ rahe: 13 Aur tere gáe, bail, bheṛ bakrí faráwán hoṉ; aur terá rúpá, aur soná afzúd ho, aur jab terá mál bahut ho: 14 Tab terá dil phúl uṭhe, aur tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko farámosh kare, jo tujhe zamín i Misr se, jo gulámoṉ ká ghar thá, nikál láyá: 15 Jo terá us baṛe ḍaráne dasht meṉ rahbar húá, jaháṉ jalánewále sámp, aur bichhú the, aur ḳhushk zamín jaháṉ pání na thá; jis ne tere liye chaqmáq ke patthar se pání nikálá: 16 Jis ne bayábán meṉ wuh manna ki jise tere bápdáde na jánte the, tujhe khiláyá táki tujhe ájiz kare, aur terí ázmáish kare, ki áḳhir meṉ terá bhalá ho: 17 Na ho ki tú apne dil meṉ kahe, ki Maiṉ ne apne zor, aur apne háth kí quwát se yih mál paidá kiyá. 18 Ki Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko yád kar, kyúnki wuhí hai jis ne tujhe qúwat dí, ki tú mál paidá kare, táki wuh apne wáde ko jo us ne qasam kháke tere bápdádoṉ se kiyá wafá kare, jaisá áj ke din húá.

19 Aur yúṉ hogá ki agar tú kabhí Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko bhúlegá, aur gair mábúdoṉ kí pairawe aur unkí bandagí, aur parastish karegá, to main áj ke din tumháre barḳhiláf gawáhí detá húṉ, ki tum nest nábúd hojáoge: 20 Un gurohoṉ kí mánind jinheṉ Ḳhudá'wand tumháre sámhne faná kartá hai; tum bhí faní hoge, is sabab se ki tum apne Ḳhudá ke hukm ke tábi na rahe.

IX. BAB.

1 Sun le, ai Isráel, tujhe ab se din Yardan pár jáná hai, táki tú un qaumon ká jo tujh se baṛí aur zoráwar hain, aur un shahron ká jo baṛe aur ásmán tak qaddwále hain, wáris howe. 2 Waháṉ ke log baṛe aur qaddáwar hain jo baní Anáq hain, jinheṉ tú jántá hai aur suná hai ki kahte hain, Kaun hai jo baní Anáq ke sámhne ṭhahar sake! 3 Pas tú áj ke din samajh le, ki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá wuh hai jo tere áge áge pár játá hai; bhasam karnewále ág kí mánind wuh un ko faná karegá; wuh unheṉ tere áge past karegá, tú unko ḳhárij karegá, aur filfaur halák karegá, jaisá Ḳhudá'wand ne tujhe kahá hai. 4 Aur jab Ḳhudá'wand terá Ḳhudá unko tere áge se dafa kar de, tú apne dil meṉ mat kahiyo ki, Ḳhudá'wand ne merí sadáqat ke sabab se mujhe is zamín ká wáris kar diyá: balki Ḳhudá'wand is sabab ki ye qaumeṉ sharír hain, un ko tere áge se nikáltá hai. 5 Tú apní sadáqat se, aur apne dil kí pákí se us zamín ke wáris hone nahíṉ játá, balki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá un jamáatoṉ kí sharárat ke báis un ko tere áge se ḳhárij kartá hai, táki wuh us bát ko jo us ne qasam karke tere bápdádoṉ Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb se kahá, púrá kare.

6 Pas tú samajh le, ki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá terí sadáqat ke sabab se tujh ko is nafís sarzamín ká wáris nahíṉ kartá; kyúnki tum tú gardan kash log ho. 7 Pas yád kar, aur bhúl na já, ki tú ne Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko bayábán meṉ kyúnkar gusse diláyá; jis din ki tum Misr se báhar nikle, jab tak ki us makán meṉ áe, tum Ḳhudá'wand se bágí the. 8 Aur tum Horib meṉ bhí Ḳhuwá'duda ko gusse meṉ láe, chunánchi Ḳhudá'wand gusse se tum ko faná kiyá cháhtá thá.

9 Jis waqt main do patthar kí taḳhtíáṉ lene ko paháṛ par chaṛhá, wuhí us ahd kí taḳhtíáṉ jo Ḳhudá'wand ne tum se kiyá, aur main chálís din rát tak usí paháṛ par rahá, na main ne roṭí kháí, na pání píyá. 10 Tab Ḳhudá'wand ne patthar kí do lauheṉ mujh ko sompíṉ, jin par Ḳhudá ne apní unglí se likhá thá, un sab bátoṉ ke muwáfiq jo Ḳhudá'wand ne paháṛ par ág meṉ se tumháre jama hone ke din tum se kahí thíṉ. 11 Aur aisá húá ki chálís din rát ke bád Ḳhudá'wand ne patthar kí wuh donoṉ lauheṉ, yáne ahd kí lauheṉ mujh ko díṉ. 12 Aur Ḳhudá'wand ne mujhe farmáyá, Uṭh chal, aur yaháṉ se níche já, kyúnki terí qaum jise tú Misr se nikál láyá ḳharáb hogaí, jhaṭ paṭ us ráh se jo main ne unheṉ bataí báhar gae; unhoṉ ne apne liye ek múrat ḍhálke banáí. 13 Aur Ḳhudá'wand ne mujhe farmáyá, Main ne is qaum ko dekhá, aur dekh yih gardan kash qaum hai. 14 Chhoṛ mujhe táki main unheṉ halák karún, aur un ká nám ásmán ke níche se miṭá ḍálúṉ, aur main aur ek qaum jo is se bahut aur qúwatwar ho tujh se banáúngá. 15 Chunánchi main ne munh phírá aur paháṛ par se tale utrá, aur paháṛ ág se jal rahá thá: aur ahd kí we donoṉ lauheṉ mere donoṉ háthoṉ meṉ thíṉ. 16 Tab main ne nigáh kí, aur dekho tum ne Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ká gunáh kiyá thá, aur apne liye ḍhálá húá bachhṛá banáyá, tum bahut jald us ráh se jo Ḳhudá'wand ne tumheṉ bataí, báhar gae the. 17 Tab main ne wuh donoṉ lauheṉ pakaṛke apne donoṉ háthoṉ se phenk díṉ, aur tumhárí ánkhoṉ ke sámhne toṛ ḍálíṉ. 18 Aur main áge kí tarah se chálís din rát tak Ḳhudá'wand ke áge girá paṛá rahá; main ne na roṭí kháí, na pání píyá, un sab gunáhoṉ ke sabab se ki tum ne kiye, jab ki tum ne Ḳhudá'wand ke áge aisí buráí kí, ki use gusse meṉ láe 19 Kyúnki main Ḳhudá'wand kí ḳhafagí

aur tez gusse se ḍará, ki wuh tum par bahut gusse thá, aur tumheṉ nábúd kiyá cháhtá thá. Lekin Ḳhudáwand ne us waqt bhí merí suní. 20 Aur Ḳhudáwand ká gussa Hárún par bhí bhaṛká, aur use halák karne par thá, maiṉ ne us waqt Hárún ke liye bhí duá mángí. 21 Aur maiṉ ne tumháre gunáh ko, yáne us bachhṛe ko jo tum ne banáyá thá, liyá, aur ág meṉ jaláyá; phir use kúṭá, aur mahín písá, aisá ki wuh gubár sá hogayá, aur maiṉ ne us rákh ko chashme meṉ, jo paháṛ se niklá thá, ḍál diyá.

22 Aur Tabaíra aur Massá aur Qabrát ul Taháwí meṉ bhí tum ne Ḳhudáwand ko gussa diláyá. 23 Aur usí tarah us waqt jab Ḳhudáwand ne tum ko Qádish barnía se báhar bhejá, aur farmáyá, Chaṛh jáo, aur us zamín ke jo maiṉ ne tum ko dí hai, wáris bano; us waqt tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukm ke barḳhiláf húe, aur tum us par ímán na láe, aur us kí áwáz ke shanawá na húe. 24 Jis din se maiṉ ne tumheṉ jáná, tum Ḳhudáwand ke sáth barḳhiláf rahe.

25 So maiṉ ne Ḳhudáwand ke áge chálís din rát girá paṛá rahá, kyúnki Ḳhudáwand ne farmáyá thá, ki maiṉ in ko halák karúngá. 26 So main ne Ḳhudáwand kí minnat kí, aur kahá, Ai Málik Ḳhudáwand mere, apní qaum ko, aur apní mírás ko jinheṉ tú ne apní buzurgwárí se naját baḳhshí, jinheṉ tú apní báládastí se Misr se nikál láyá, faná na kar. 27 Apne ḳhádimoṉ Abirahám, aur Izhák aut Yaqúb ko yád farmá: is qaum kí qasáwat, aur sharárat, aur gunáhoṉ par nazar na kar! 28 Na howe ki wuh sarzamín jaháṉ se tú ham ko nikál láyá kahe, is liye ki Ḳhudáwand qádir na thá ki un ko us sarzamín meṉ jis kí bábat us ne un se wáda kiyá, dáḳhil kare, aur is liye ki wuh un ká kíne rakhtá thá, wuh unheṉ nikál le gayá, táki unheṉ dasht meṉ halák kare. 29 Bahar hál we terí qaum haiṉ, aur terí mírás haiṉ, jinheṉ tú apne baṛe zor se, aur lambe háth se nikál láyá hai.

X. BAB.

1 Us waqt Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá ki apne liye patthar kí do taḳhtíáṉ pahlíoṉ ke mánind tarásh ke baná, aur paháṛ par mujh pás chaṛh, aur ek chobí sandúq baná. 2 Maiṉ un taḳhtíoṉ par wuhí báteṉ likhúngá, jo pahilí taḳhtíoṉ par jinheṉ tú ne toṛ ḍálá likhí thíṉ, bád us ke tú un ko sandúq meṉ rakhiyo. 3 Tab maiṉ ne sant kí lakṛí ká sandúq banáyá, aur patthar kí do taḳhtíáṉ pahlíoṉ ke mánind taráshíṉ, aur un donoṉ taḳhtíoṉ ko apne háth meṉ liye húe paháṛ par chaṛhá. 4 Us ne un taḳhtíoṉ par pahile likhne ke muwáfiq, we hí das ahkám jo Ḳhudáwand ne paháṛ par shuale ke bích se majma ke din tumheṉ farmáe the, likhe; aur Ḳhudáwand ne mujhe we díṉ. 5 Phir maiṉ phirá, aur paháṛ par se utrá, aur un taḳhtíoṉ ko us sandúq meṉ, jo maiṉ ne banáyá thá, rakhá; chunánchi we Ḳhudáwand ke irshád ke mutábiq hanoz us meṉ haiṉ.

6 Tab baní Isráel ne Biarát baní Yaaqán se Massir ko kúch kiyá, waháṉ Hárún ká intiqál húá, aur wahíṉ madfún húá, aur us ká beṭá Iiazar kahánat ke mansab par us ká qáim·maqám húá. 7 Waháṉ se unhoṉ ne Judjúd ko kúch kiyá, aur Judjúd se Yutbá ko, jo ek seráb sarzamín hai.

8 Us waqt Ḳhudáwand ne baní Lewí ko is liye judá kiyá, ki Ḳhudáwand ke ahd ke sandúq ko uṭháwe, aur Ḳhudáwand ke huzúr khaṛe hoke ḳhidmat guzárí kareṉ, aur us ká nám leke duá deweṉ; chunanchi áj ke din tak yúṉhí hai. 9 Is

liye Lewí ká hissa aur mírás us ke bháíoṉ ke sáth nahíṉ, ki Khudáwand us kí mírás hai, jaisá Khudáwand tere Khudá ne use kahá.

10 Aur maiṉ sábiq zamáne ke mánind chálís rát din pahár par phir khará rahá, aur us dafá bhí Khudáwand merá shanawá húá, aur Khudáwand ne na cháhá ki tujhe halák kare. 11 Phir Khudáwand ne mujhe irshád kiyá, ki uṭh, aur qaum ká peshrau hoke kúch kar, aur unheṉ le já, táki we us sarzamín par qábiz hoṉ, jis kí bábat maiṉ ne un ke bápdádoṉ se qasam karke kahá thá, ki un ko bakhshúngá.

12 Ab ai Isráel, Khudáwand terá Khudá tujh se kyá cháhtá hai? faqat yihí ki tú Khudáwand apne Khudá se tarsán rahe, aur us kí sab ráhoṉ par chale, aur usse mahabbat rakhe, aur apne dil aur jí kí sárí cháh se Khudáwand apne Khudá kí bandagí kare. 13 Aur us ke ahkám aur huqúq ko, jo maiṉ áj ke din tujhe farmátá húṉ, hifz kare, táki terá bhalá ho. 14 Dekh ki ásmán, aur ásmánoṉ ke ásmán, aur zamín us sab samet jo us meṉ hai, Khudáwand tere Khudá ká hai. 15 Lekin Khudáwand ko khush áyá, ki tumháre bápdádoṉ se mahabbat rakhe, is liye un ke bád un kí aulád ko, yáne tum ko sárí gurohoṉ se ziyáda barguzída kiyá, jaisá ki áj hai. 16 Pas apne diloṉ ká khatna karo, aur áge ko gardan kashí na karo. 17 Ki Khudáwand tumhárá Khudá wuhí iláhoṉ ká Iláh aur málikoṉ ká Málik hai; wuh buzurgwár, aur jabbár, aur qahhár Khudá hai, jo shakhsiyat par nazar nahíṉ kartá, aur rishwat nahíṉ letá. 18 Wuh yatímoṉ, aur bewaoṉ kí dád detá hai, aur pardesí se aisí mahabbat rakhtá hai, ki use kháne aur pahinne ko detá hai. 19 So tum bhí pardesí ko pyár karo, ki tum bhí zamín i Misr meṉ pardesí the. 20 To Khudáwand apne Khudá se ḍartá rah, usí kí bandagí kar, aur usí se lipṭá rah, usí ke nám kí qasam khá. 21 Terá mahmúd wuhí hai, wuhí terá Khudá hai, jis ne tere liye aise aise baṛe aur haulnák kám kiye, jinheṉ tú ne apní ánkhoṉ se dekhá. 22 Tumháre báp dáde jab Misr meṉ utre, to sattar ádmí the, aur ab Khudáwand tere Khudá ne ásmán ke sitároṉ ke mánind tujhe firáwán kiyá.

XI. BÁB.

1 So tú Khudáwand apne Khudá ko dost rakh, aur us ke rasmoṉ, aur huqúq, aur sharíatoṉ, aur ahkámoṉ kí hamesha muháfizat kar. 2 Aur tum áj ke din ján lo, ki maiṉ tumhárí aulád se khitáb nahíṉ kartá, jinhoṉ ne na jání hai, aur na dekhí hai, Khudáwand tere Khudá kí sarzanish, aur us kí buzurgí aur us ká zoráwar háth, aur us kí lambí bánheṉ. 3 Aur us ke muajize, aur us ká wuh kám ki us ne Misr ke darmiyán Firaún aur us kí sárí zamín ke sáth kiye: 4 Aur wuh kám jo Misr ke lashkar ke sáth, aur us ke ghoṛoṉ, aur us kí gáṛíoṉ ke sáth kiye, ki us ne un ke sámhne daryái Qulzum ká pání baháyá, jis waqt unhoṉ ne tumháre taáqub kiyá, so Khudáwand ne unheṉ halák kiyá, ki áj ke din tak nábúd haiṉ. 5 Aur wuh jo us ne bayábán meṉ jis waqt tak tum yaháṉ pahunche, tumháre sáth kiyá: 6 Aur wuh jo us ne Dátan aur Abirám ke sáth kiyá, jo Rúbin ke beṭe Iliab ke beṭe the, jis waqt zamín ne apná munh khulá, aur un donoṉ ko aur un ke gharoṉ, aur un ke khaimoṉ ko, aur un sab jinsoṉ ko, jo baní Isráel meṉ se un ke sáth thíṉ, nigal gaí. 7 Balki tumhíṉ ne Khudáwand ke sáre we baṛe kám jo us ne kiye apní ánkhoṉ se dekhe. 8 So tú un sáre hukmoṉ kí, jo áj maiṉ tujhe farmátá húṉ, muháfizat kar, táki tum qúwat páo, aur jáke us zamín ke jis ke málik hone ke liye pár

játe ho, wáris ho: 9 Aur táki tum us zamín par bahut muddat raho, jis kí bábat Ḳhuda'wand ne tumháre bápdádon se qasam karke kahá, ki Main un ko, aur un kí nasl ko dúngá, wuh zamín jis men shír aur shahd bahtá hai.

10 Ki wuh zamín jis ká tú wáris hone játá hai Misr kí sí nahín, jahán se tum nikal áe, jahán tú tuḳhm páshí kartá thá, aur use apne pánw se, tarkárí ke bág kí tarah, seráb kartá thá: 11 Lekin wuh zamín jis ke wáris hone ko tum pár játe ho, paháron aur nasheb kí zamín hai, jo ásmán ke menh se seráb hotí hai. 12 Yih wuh zamín hai jis kí Ḳhuda'wand terá Ḳhudá ḳhabargírí kartá hai, aur hamesha auwal sál se áḳhir sál tak Ḳhuda'wand tere Ḳhudá kí ánkhen us par lagí hain.

13 Aur yún hogá ki agar tum ḳhúb mere hukmon ke jo áj main tumhen farmátá hún shanawá hoke Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ko dost rakho, ki apne sáre dil, aur apne sáre jí se us kí bandagí karo: 14 To main tum ko tumhárí zamín ká bárán auwal sál aur áḳhir sál ain waqt par atá karúngá, táki tum galla, aur wain, aur raugan jama karo. 15 Aur main tere bayábánon men tere chárpáíon ko ghás dúngá, aur tú kháegá, aur ser hogá. 16 Tum ḳhabardár raho, aisá na ho ki tumháre dil fareb khá jáwen, aur tum bargashta ho, aur gair mábúdon kí bandagí karo, aur unhen sijda karo; 17 Aur Ḳhuda'wand ká gussa tum par mushtaal ho, aur wuh ásmán ko band kare, ki menh na barse, aur zamín apná hásil na de; aur tum us sarzamín se jo Ḳhuda'tumwand ko detá hai, jaldí ho jáo.

18 So tum merí in báton ko apne dilon, aur apne jánon men rakh chhoṛo, aur nishán ke liye unhen likh ke apne háthon par bándho, aur we tumhárí donon ánkhon ke darmiyán peshání par paṭke kí tarah rahen. 19 Aur tum unhen apne laṛkon ko paṛháo, ki tum apne ghar men baiṭhe húe, aur apní ráh chalte húe, aur sote waqt, aur uṭhte waqt un kí guftgú karo. 20 Aur tú unhen apne ghar kí chaukhaton par, aur apne darwázon par likh: 21 Táki terí aur terí aulád kí umr jab tak ásman zamín par hai, us sarzamín men howe, jis kí bábat Ḳhuda'wand ne tere bápdádon se qasam karke kahá, ki Main tumhen deúngá.

22 Kyúnki agar tum un sab hukmon kí, jo main tumhen farmátá hún, muháfizat karo, aur un par ḳhúb amal karo, ki Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ko dost rakho, aur us kí sárí ráhon par chalo, aur us se lipaṭe raho; 23 To Ḳhuda'wand in sab gurohon ko tumháre áge se dafa karegá; aur tum in gurohon ke jo tum se buzurg tar, aur qawí tar hain wáris hoge. 24 Jis jis jagah tumháre pánon ká talwá paṛegá, wuh wuh jagah tumhárí ho jáegí, dasht se aur Lubnán se, aur nahr se jo nahr i Furát hai leke daryá i garbí tak tumhárá simáná hogá. 25 Yahán kisí kí majál na hogí, ki tumháre sámhne khaṛá ho sake, ki Ḳhuda'wand tumhárá Ḳhudá tumhárá rab aur ḳhauf us sárí sarzamín par jahán tum phiroge, ḍálegá, jaisá us ne tum se kahá hai.

26 Dekho, main áj ke din tumháre áge barkat, aur lánat rakh detá hún; 27 Barkat jab ki tum Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke hukmon ko jo áj main tumhen farmátá hún máno: 28 Aur lánat jab ki Ḳhuda'wand apne Ḳhudá kí farmánbardárí na karo, aur us ráh se jo áj main tumhen farmátá hún bargashta hoke gair mábúdon kí pairawí karo, jinhen tum ne nahín jáná.

29 Aur yún hogá ki jab Ḳhuda'wand terá Ḳhudá tujh ko us sarzamín men jahán tú játá hai ki us ká wáris hone, dáḳhil karegá, to tú barkat koh i Garizím par se, aur lánat koh i Ibál par se sunáwegá. 30 Dekh we pahár Yardan pár

wáqa haiṉ, us taraf ko jidhar áftáb gurúb hotá hai Kanáníoṉ kí sarzamín meṉ jo bayábán meṉ Jaljal ke muqábil, Murah ke balútoṉ ke qaríb rahte haiṉ. 31 Kyúnki tum Yardan pár játe ho, táki us sarzámín ke jo Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá tumheṉ detá hai, wáris ho; so tum us ke wáris hoge, aur wuháṉ sukúnat karoge. 32 So tum in sab huqúq, aur hukmoṉ kí muháfizat karo, jinheṉ maiṉ áj tumháre sámhne rakhtá húṉ, aur un par amal karo.

XII. BÁB,

1 Ye we huqúq, aur ahkám jin kí tumheṉ lázim hai, ki us sarzamín meṉ jo Ḳhudá'wand tumháre bápdádoṉ ke Ḳhudá ne tumhárí mírás meṉ dí hai, muháfizat karo, ki jab tak tum zamín par jíte raho, un par amal karo.

2 Tum un maqámoṉ ko jaháṉ we qaumeṉ jinheṉ tum nikál doge, apne mábúdoṉ kí bandagí kartí haiṉ unche paháṛoṉ par, aur ṭíloṉ par, aur har ek har daraḳht tale nest nábúd kar díjiyo. 3 Un ke mazbahoṉ ko ḍhá díjiyo, aur un ke sutúnoṉ ko toṛiyo, aur un kí Yasíratoṉ meṉ ág lagáiyo, aur un ke mábúdoṉ kí khodí húí múratoṉ ko chikná chúr kíjiyo, aur un ke námoṉ ko us maqám se miṭá díjiyo.

4 Tum aisá kuchh Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye mat kíjiyo. 5 Balki wuh maqám jise Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá tumháre sab firqoṉ ke darmiyán pasand karegá, ki wuháṉ apná nám rakhe, aur us meṉ rahe, tum use ḍhúnḍho, aur usí jagah áo. 6 Aur wuhíṉ tum apne chaṛháwoṉ aur apne zabíhoṉ aur apní dahyakíoṉ, aur háth se uṭháí húí qurbáníoṉ, aur apne nazaroṉ, aur apní ḳhushí kí qurbáníoṉ, aur apne bheṛ bakrí, aur gáe bail ke pahlauṭoṉ ko guzráno. 7 Wuháṉ tum Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge kháo; aur tum apne sáre gharáne samet, apne un sab kámoṉ meṉ jin meṉ Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne tum ko barkat dí hai, ḳhushí karo.

8 Tum aise kám jaise ham yaháṉ karte haiṉ, wuháṉ mat kíjiyo, ki harek kí nazar meṉ jo kuchh bhalá málúm ho, so kare. 9 Kyúnki tum us árám aur mírás tak jo Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá tumheṉ detá hai, hanoz nahíṉ pahunche. 10 Lekin jab tum Yardan pár jáoge, aur us sarzamín meṉ jise Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá tumhárí mírás kar detá hai, búdobásh karoge; aur wuh tum ko tumháre sab dushmanoṉ ke háth se jo chároṉ taraf haiṉ, muḳhlasí baḳhshegá, aisá ki tum beḳhauf búdbásh karo: 11 To wuháṉ ek maqám hogá jise Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá is liye pasand karegá, ki us ká nám wuháṉ rahe; so tum ye sab kuchh jo maiṉ tumheṉ farmátá húṉ, wuháṉ lejáo; yáne apní chaṛháwe aur apne zabíheṉ, aur apní dahyakíáṉ, aur apne háth ke uṭháe húe hadiye, aur sab apní ḳháss nazareṉ jo Ḳhudá'wand ke liye nazr dí játí haiṉ, wuháṉ guzrániyo: 12 Aur tum apne beṭoṉ, aur apní beṭíoṉ, aur apne gulámoṉ, aur apní launḍíoṉ, aur us Lewí samet jo tumháre darwázoṉ meṉ ho, is liye ki us ká baḳhrá aur mírás tumháre sáth nahíṉ, Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge ḳhush rahiyo.

13 Hoshyár rah, aur apne chaṛháwe harek jagah jaháṉ itifáq ho, mat guzrán; 14 Magar us hí jagah jise Ḳhudá'wand tumháre firqoṉ meṉ se ek meṉ pasand farmáwegá, tú apne chaṛháwe wuháṉ guzrániyo, aur sab kuchh jo maiṉ tujhe hukm kartá húṉ, wuhíṉ kíjiyo.

15 Tis par bhí jo kuchh terá jí cháhe zabh kar, aur Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí

barkat ke muwáfiq jo us ne tum ko dí hai, apne sab darwázoŋ meŋ gosht kháyá kar, khwáh pák ho khwáh nápák, har koí use kháe, jaise hiran aur bárah singhá, jáiz hai ki wuh kháyá jáwe. 16 Magar tú lahú mat khá; balki tú use pání kí tarah zamín par phenk diyá kar.

17 Lekin tú apne gallon aur wain, aur tel kí dahyakíáŋ, aur apne gáe bail, aur bheṛ bakrí ke pahlauṭhe, aur apní nazreŋ jo tú guzráne, aur apní khushí ke hadiye aur we qurbáníáŋ jinheŋ tú apne háth se uṭháyá, apne darwázoŋ meŋ mat kháiyo: 18 Balki tujh par, aur tere beṭá beṭí, aur tere gulám aur launḍí par, aur Lewí par jo tere darwázoŋ meŋ hai, wájib hai ki un chízoŋ ko Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge us jagah, jise Ḳhudá'wand terá Ḳhudá pasand farmáwe, kháo; aur tú Ḳhudá'-wand apne Ḳhudá ke áge apne sab kámoŋ meŋ ḳhush rahiyo. 19 Ḳhabardár rah, jab tak ki tú jítá rahe, Lewí se gáfil na hojiyo.

20 Jab Ḳhudá'wand terá Ḳhudá terí sarhaddoŋ meŋ wusat baḳhshe, jaisá us ne tujh se kahá, aur tú kahe ki maiŋ gosht kháúngá, ki merá jí gosht kháne ke mushtáq hai, to tú gosht, aur harek chíz jise terá jí cháhe kháiyo. 21 Aur agar wuh makán jise Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne is liye pasand kiyá, ki apná nám wuháŋ rakhe, tere makán se bahut dúr ho, to tú apne gáe bail, aur bheṛ bakrí meŋ se jo Ḳhudá'wand ne tujhe atá kiye haiŋ zabh kíjiyo, jaisá maiŋ ne tujhe farmáyá, aur tú apne darwázoŋ meŋ jo kuchh terá jí cháhe tanáwul kíjiyo. 22 Lekin jis tarah ki hiran aur bárahsinghe ko kháte haiŋ, tú use kháiyo, pák aur nápák us ke kháne meŋ barábar haiŋ. 23 Lekin zínhár lahú mat kháiyo, kyúnki lahú jo hai so ján hai, aur tujhe munásib nahíŋ ki gosht ke sáth ján kháwe. 24 Tú use mat kháiyo, balki use pání kí tarah zamín par phenk dená. 25 Tú use mat kháiyo, táki terá aur tere bád terí aulád ká bhalá ho, jab ki tú wuh jo nek hai Ḳhudá'wand ke sámhne kare.

26 Lekin tú muqaddas chízoŋ ko, aur apní nazroŋ ko us makán meŋ jise Ḳhudá'wand pasand farmáegá, lejáiyo. 27 Aur tú apne chaṛháwe, aur gosht aur lahú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke mazbah par chaṛháiyo, aur tere zabíhoŋ ká lahú Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ke mazbah par biṭáyá jáegá; aur gosht tú kháiyo.

28 Dhyán rakho, aur un sab bátoŋ ko jo maiŋ tum se kahtá húŋ, suno, táki tumhárá aur tumháre bád tumhárí aulád ká abad tak bhalá ho, jab ki tum wuh jo nek aur rást hai, Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke sámhne karo.

29 Jab Ḳhudá'wand terá Ḳhudá un gurohoŋ ko tere áge wuháŋ jaháŋ tú játá hai ki wáris bane, káṭ ḍále, aur tú unheŋ nikál de, aur unkí sarzamín meŋ búdo básh kare; 30 To tú apne se hoshyár rahiyo, naho ki tere sámhne un ke nábúd hone ke bád tú unkí pairawí karke phande meŋ phanse; aur na ho ki tú un ke mábúdoŋ ke hál kí taftísh kare, aur yúŋ kahe ki ye jamáateŋ apne mábúdoŋ kí bandagí kyúnkar kartí thíŋ? maiŋ bhí us hí tarah karúngí. 31 Tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá se aisá mat kíjiyo; kyúnki unhoŋ ne harek karíh kám jis se Ḳhudá'-wand adáwat rakhtá hai, apne mábúdoŋ ke liye kiyá, yaháŋ tak ki apne beṭoŋ, aur beṭíoŋ ko apne mábúdoŋ ke liye ág meŋ ḍálke jalá diyá. 32 Tum harek bát par jo maiŋ tumheŋ kahtá húŋ dhyán rakhke amal kíjiyo, aur tú us meŋ kuchh kamí beshí na karná.

XIII. BAB.

1 Aur tum meṉ koí nabí yá ḳhwáb dekhne wálá záhir ho, aur tumheṉ koí nishán yá muajiza dikhláwe; 2 Aur wuh nishán yá muajiza jo us ne tumheṉ dikháyá sachá nikle, aur wuh tumheṉ kahe, Ao, ham aur mábúdoṉ kí pairawí kareṉ, jinheṉ tum ne nahíṉ jáná, aur un kí bandagí kareṉ: 3 Tú hargiz us nabí aur ḳhwáb-dekhnewále kí bát par kán mat dhariyo, ki Ḳhuda'wand tumhárá Ḳhudá tumheṉ ázmátá hai, tá daryáft kare ki tum Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ko apne sáre dil aur apní sárí ján se dost rakhte ho ki nahíṉ. 4 Cháhiye ki tum Ḳhuda'wand apne Ḳhudá kí pairawí kare, aur us se ḍaro, aur us ke hukmoṉ ko hifz karo, aur us kí bát máno, tum us hí kí bandagí karo, aur us hí se lipaṭe raho. 5 Aur wuh nabí, aur wuh ḳhwábdekhnewálá qatl kiyá jáegá, kyúnki us ne tumheṉ kahá ki Ḳhuda'wand apne Ḳhudá se jo tumheṉ Misr se báhir nikál láyá, jis ne tumheṉ qaid ḳháne se chhuṛáyá bargashta hojáo, táki tumheṉ us ráh meṉ se jo Ḳhuda'wand tumháre Ḳhudá ne tumheṉ hidáyat kí hai ḳhárij kare; so tujhe lázim hai ki tú badí ko apne darmiyán se nikál de.

6 Agar terá haqíqí bhái, aur terá dost jo tujhe terí ján ke barábar azíz ho tujhe parde meṉ wargaláne aur kahe ki Ao, aur mábúdoṉ kí bandagí kareṉ: 7 Jisse tú aur tere báp dáde wáqif nahíṉ, un logoṉ ke mábúdoṉ meṉ se jo tumháre gird á gird tumháre nazdík yá dúr zamín ke is sire se us sire tak rahte haiṉ: 8 To tú us se muwáfiq na honá, aur na us kí qabúl karná, tú us par rahm kí nigáh na rakhná, tú us kí riáyat na kariyo, tú use poshída mat kíjiyo: 9 Balki tú us ko qatl kíjiyo, us ke qatl par pahile terá háth paṛe, aur bád us ke sab qaum ke háth. 10 Aur tú use sangsár karná, táki wuh marjáe, kyúnki us ne cháhá ki tujhe Ḳhuda'wand tere Ḳhudá se bargashta kare; wuh Ḳhudá jo tujhe zamín i Misr se, qaid ḳháne se nikál láyá. 11 To sáre baní Isráel us ko sun ke ḍarenge, aur tumháre darmiyán phir waisí sharárat na karenge.

12 Agar tú un shahroṉ meṉ jo Ḳhuda'wand tere Ḳhudá ne tujhe sukúnat ke liye baḳhshe haiṉ, sune, 13 Ki báze log, yáne shaitán ke muríd tumháre darmiyán se nikal gae, aur apne shahr ke logoṉ ko yúṉ kahke gumráh kiyá, ki Ao, chaleṉ, aur dúsre mábúdoṉ kí jinheṉ nahíṉ pahchánte, bandagí kareṉ; 14 To tú jastjú kíjiyo, aur ḳhúb tahqíq karná, aur dekh agar yih bát sach ho, aur yaqín ko pahunche ki aisá nafratí kám tum meṉ kiyá gayá; 15 To tú us shahr ke báshindoṉ ko sab samet jo us shahr meṉ hai, aur wuháṉ ke mawáshí ko talwár ke dhár se qatl karke nest o nábúd kíjiyo. 16 Unkí lúṭ ko wuháṉ ke kúche meṉ faráham kíjiyo, aur us shahr ko, aur wuháṉ ke lúṭ ko, chaṛháwe ke taur Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke liye jalí díjiyo, aur wuh hamesha ko ek ṭílá hogá, phir basáyá na jáegá. 17 Aur un haram chízoṉ meṉ se kuchh tere háth se lagá lipaṭá na rahe, táki Ḳhuda'wand apne qahr i tund se báz rahe, aur tujh par karm kare, aur tujh par rahm farmáwe, aur tumheṉ ziyáda kare, jaisá ki us ne tumháre bápdádoṉ se qasam kí hai: 18 Is waqt kí tú Ḳhuda'wand apne Ḳhudá kí áwáz sune, ki tú us ke hukmoṉ par jo áj maiṉ tujhe farmátá húṉ, amal kare, ki tú us ko jo Ḳhuda'wand tere Ḳhudá ke nazdík bhalá hai, bajá láwe.

XIV. BAB.

1 Tum KHUDA'WAND apne Khudá ke beṭoṉ kí jagah ho, tum kisí kí maut se apne badan ko na káṭiyo, na apne sir ko chandlá kíjiyo. 2 Ki tú KHUDA'WAND apne Khudá ke liye muqaddas qaum hai, aur KHUDA'WAND ne tujh ko sab qaumoṉ meṉ se jo zamín par haiṉ, ikhtiyár kiyá; táki tú us ke liye kháss qaum ho.

3 Tú kisí ghinauní chíz ko mat kháiyo. 4 We chárpáe jo halál haiṉ aur tum unheṉ khá sakte ho, ye haiṉ, Gáe gail, bheṛ bakrí; 5 Aur hiran aur hiraní, aur gáomesh, aur buzdashtí, aur rím, aur gáodashtí, aur arná. 6 Aur harek chárpáyá jis ke khur chire húe hoṉ, aur us ke khur meṉ shigáf ho, aur jugálí kartá ho, to tum use kháoge. 7 Lekin un meṉ se ki jugálí karte haiṉ, yá un ke khur chire húe haiṉ, jaise úṉṭh, aur khargosh, aur yarbúa; tum unheṉ mat kháiyo, is liye ki ye jugálí karte haiṉ, lekin un ke khur chire húe nahíṉ. 8 So yih tumháre liye nápák haiṉ, aur jaise súar, ki us ke khur chire húe haiṉ, par jugálí nahíṉ kartá, ye tumháre liye nápák haiṉ; tum un ká gosht na kháiyo, na un kí láshoṉ ko háth lagáiyo.

9 Ábí jánwaroṉ meṉ jin ke par hoṉ aur chhilke, tum unheṉ kháoge: 10 Aur jis ke par aur chhilke na hoṉ, tum use mat kháiyo, wuh tumháre liye nápák haiṉ.

11 Harek parinda jo pák hai, tum use kháoge. 12 Lekin we jo harám haiṉ ye haiṉ, nasr, aur uqáb, aur anqá; 13 Aur gudáf, aur chíl, aur gidh: 14 Aur jo un kí jinsse haiṉ, aur harek jins ká kawá: 15 Aur naám, aur hám aur sáf: 16 Aur báz kí harek qism: 17 Aur ullú, aur básha, aur sháhín: 18 Aur qíq, aur rakham, zamah, muqaq, aur shaqíq, aur jo un ke jins se ho, hudhud, aur khusháf: 19 Aur harek haiwán jo reng ke chale aur uṛe, tumháre liye nápák hai; tum use mat kháiyo. 20 Sab we parinde jo pák haiṉ, tum unheṉ kháoge.

21 Jo haiwán marjáe, tum use mat kháiyo, tum use kisí garíb ko jo tere darwázoṉ ke andar howe, díjiyo, yá kisí úparí ádmí ke háth bech ḍáliyo; kyúnki tú KHUDA'WAND apne Khudá ká banda muqaddas hai. Tú halwán us kí má ke dudh meṉ mat pakáiyo.

22 Tú apne galle meṉ se jo sál basál tere khetoṉ meṉ hásil hotá hai, daswáṉ hissa judá kíjiyo. 23 Aur tú KHUDA'WAND apne Khudá ke huzúr us jagah jise us ne apne nám ke liye pasand farmáyá, ki us ká nám wuháṉ, apne galle kí dahyakí, apne wain, apní tel, aur apne gáe báil, aur bheṛ bakrí ke pahle bache kháiyo, táki hamesha KHUDA'WAND apne Khudá se ḍarná síkhe.

24 Aur agar rasta tere liye daráz ho, aisá ki tú use na le já sake, ki wuh makán jise KHUDA'WAND tere Khudá ne pasand farmáyá ki apná nám wuháṉ rakhe, bahut dúr ho; to jab KHUDA'WAND terá Khudá tujh ko barkat bakhshe: 25 Tab tú un sab ko bechke naqdí kar aur us naqdí ko apne háth meṉ leke us maqám ko jise KHUDA'WAND tere Khudá ne pasand kiyá hai, já: 26 Aur us naqdí se jis chíz ko terá jí cháhe, mol le, gáe bail, aur bheṛ bakrí, aur wain, aur sukr, yá aur kuchh jis par terá jí rágib ho, aur wuháṉ KHUDA'WAND apne Khudá ke áge tanáwul kar, aur apne sáre gharáne samet khushí kar. 27 Aur Lewí se jo tere darwázoṉ meṉ hai gaflat na kíjiyo; kyúnki us ke liye hissa aur mírás tere sáth nahíṉ hai.

28 Tín sál ke bád tú apne galle kí dahyakí alag kíjiyo, aur apne makánoṉ meṉ rahne díjiyo: 29 Aur Lewí azbaski us kí shirkat aur mírás tere sáth nahíṉ, aur musáfir, aur yatím, aur bewa jo tere makánoṉ meṉ haiṉ, áweṉ, aur kháweṉ, aur ser

howen, táki Khudáwand terá Khudá tere háth ke sab kámon men jo tú kartá hai, tujhe barkat bakhshe.

XV. BAB.

1 Har sát sál ke bád tú rukhsat diyá kar. 2 Aur rukhsat ká taur yih hai, ki agar kisí ká us ke hamsáe par kuchh átá ho, to wuh use muáf kare, aur apne hamsáe se, yá bháí se mutálaba na kare; is liye ki yih Khudáwand kí rukhsat ká din kahlátá hai. 3 Musáfir se tú mutálaba kar saktá hai; par agar kuchh terá tere bháí par hai, to tú use muáf kar. 4 Lekin tum men koí kangál na rahegá, jis waqt ki Khudáwand us zamín par jise Khudáwand terá Khudá terí mírás aur milk kar detá hai, tujhe bahut sí barkat degá. 5 Agar tú khálí Khudáwand apne Khudá ká shanawá hogá, aur dhyán rakhke in sab hukmon par jo áj main tujhe amr kartá hún, amal karegá: 6 To Khudáwand terá Khudá jaisá us ne tujhe kahá hai tujhe barkat bakhshegá, aur tú bahut sí qaumon se girau legá, aur tú girau na rakhegá, aur tú bahut sí gurohon par musallit hogá, aur we tujh par musallit na hongín.

7 Agar tumháre bích tumhárí bháíon men se terí sarhadd men terí us sarzamín par jise Khudáwand terá Khudá tujhe detá hai koí muflis howe, tú us se sakht dilí mat kíjiyo, aur apne muflis bháí kí taraf se apná háth mat khenchiyo; 8 Balki tú us par apná háth kusháda rakhiyo, aur baqadr us kí ihtiyáj ke us se girau líjiyo. 9 Khabardár ki tere dil men yih bure andesha na guzre, ki sátwán sál rukhsat ká sál nazdík hai, aur terí ánkh tere muflis bháí se phir jáe, aur tú use kuchh na dewe, aur wuh tujh par Khudáwand se faryád kare, aur terá gunáh sábit ho. 10 Tujh par wájib hai ki tú use dewe; aur jab tú use dewe, to cháhiye ki terá dil malúl na ho, kyúnki is hí sabab se Khudáwand terá Khudá tere sáre kámon men jin men tú háth dále, tujh ko barkat bakhshegá. 11 Ki masákín zamín par se kabhí játe na rahenge; is liye main tujhe hukm kartá hún, ki tú apne bháí ke wáste jo tere sámhne hai, aur apne miskín ke liye jo terí zamín par hai, apná háth kusháda rakhiyo.

12 Agar terá Ibrání bháí, mard ho yá aurat, tere háth bechá jáe, aur chha baras tak terí khidmat kare, to tú sátwen sál us ko ázád kar díjiyo. 13 Aur jab tú use apne pás se rukhsat kare, to use khálí háth mat rukhsat kar: 14 Balki tú apní bher bakrí, aur khatte, aur kolhú men se, us barkat men se jo Khudáwand tere Khudá ne tujhe bakhshí hai, dil kholke de. 15 Aur yád rakh ki tú zamín i Misr men gulám thá, aur Khudáwand tere Khudá ne tujhe khalás kiyá; is liye main tujhe áj yih hukm kartá hún.

16 Aur azbaski tere sáth rahná us ke haqq men bihtar hai, so wuh agar tujhe yún kahe, ki main tere pás se na jáúngá, ki main tujhe aur tere ghar ko dost rakhtá hún: 17 To tú ek súá le, aur apne darwáze par us ke kán chhed, ki wuh hamesha ko terá gulám hogá: aur apní laundí se bhí tú aisáhí kíjiyo. 18 Aur jab tú use ázád karke chhore, to cháhiye ki yih tujh par dushwár na guzre; kyúnki us ne do mazdúron ke barábar chha baras tak terí khidmat kí: so Khudáwand terá Khudá har ek kám men tujhe barkat degá.

19 Tere gáe bail, aur bher bakrí ke nar pahlauthe jitne paidá hon, unhen Khudáwand apne Khudá ke liye muqaddas kíjiyo: tú un se jo tere bailon men

pahile paidá húe hon, kuchh kám na kíjiyo; na un ke jo terí bheṛ bakríon men pahile paidá hon, bál katriyo. 20 Tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge us jagah par, jo Ḳhudá'wand pasand karegá, apne ḳhándán samet har sál kháiyo.

21 Par agar us men koí áib howe, langṛá ho, yá andhá ho, yá aur koí burá áib ho, tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye zabh mat kíjo. 22 Jaise hiran, aur bárahsinghá; tum use apne darwázon men kháoge, pák ho yá nápák, donon barábar hain. 23 Magar tú us ká lahú na khána, balki tú us ko pání kí tarah zamín par ḍál díjo.

XVI. BA'B

1 Abíb ke mahíne kí muháfazat kíjiyo, aur Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí Fasah kíjo, kyúnki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá Abíb ke mahíne men rát ke waqt tujh ko Misr se nikál láyá. 2 Us jagah par jise Ḳhudá'wand pasand karegá, ki wuhán apná nám rakhe, Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye tú apní gáe bail, aur bheṛ bakrí men se Fasah zabh kíjo. 3 Tú us ke sáth ḳhamírí roṭí mat kháná; tú sát din tak us ke sáth fatírí roṭí, jo dukh kí roṭí hai, kháiyo; kyúnki tú zamín i Misr se dauṛá dauṛ niklá; táki tú in dinon ko jin men tú Misr se niklá, apní zindagí bhar yád rakhe. 4 Aur cháhiye ki tere sárí sarhadd men sát din tak ḳhamírí roṭí dikhái na de, aur na us gosht men se jise tú ne pahile din shám ko zabh kiyá rát ko subh tak báqí rahe. 5 Tú apne kisí makánon men jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujhe detá hai, Fasah zabh nahín kar saktá: 6 Balki us hí jagah jise Ḳhudá'wand terá Ḳhudá pasand karegá, ki apná nám wuhán rakhe, shám ko, áftáb gurúb hote, us hí waqt jis waqt tú Misr se niklá, Fasah zabh kíjiyo. 7 Aur tú use us jagah jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá pasand karegá, use pakáiyo aur kháiyo, aur subh ko phirke apne ḳhaimon ko rawána hojíyo. 8 Chha din tak fatírí roṭí kháná, aur sátwen din Ḳhudá'wand tere Ḳhudá kí tatíl hai, kuchh kár o bár na kíjiyo.

9 Tú apne liye sát hafte gin, aur galle ko daránti lagáne kí ibtidá se sát hafte giná shurú kar. 10 Aur Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye apne háth kí ḳhushí ke us ḳhiráj se ki tú baqadr Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí barkat bakhshne ke degá, Hafton kí I'd kar: 11 Aur tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke sámhne ḳhushí kar, apne beṭá beṭí, aur apne gulám, aur apní launḍí, aur Lewí samet, jo tere makánon men hai, aur garíb, aur yatím, aur bewa samet, jo tum men hai, us jagah jise Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne pasand kiyá hai, ki apná nám wuhán rakhe. 12 Aur yád rakh ki tú Misr men gulám thá; so hoshyár hoke in huqúq kí muháfazat kar.

13 Jab tú apne ḳhirman, aur kolhú men se jama kar chuke, tú sát din tak ḳhaimon kí I'd kíjo: 14 Aur tú apní beṭá beṭí, aur apne gulám, aur apní launḍí, aur Lewí, aur musáfir, aur yatím, aur bewa samet, jo tere makánon men hain ḳhushí kíjiyo. 15 Sát din tak Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye us hí jagah jo Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ke pasand hai, I'd kíjiyo: is liye ki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá terí sárí manfaaton men aur terí sárí dastkáríon men tujhe barkat bakhshegá, so tú mahaz ḳhushí hogá.

16 Harek sál cháhiye ki tere yahán ká harek mard tín martabe, yáne íd i Fatír ko, aur hafton kí íd ko, aur ḳhaimon kí íd ko Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ke sámhne

us jagah jise wuh pasand farmáwegá, házir ho: aur we Khudáwand ke áge khálí háth na dikháí deṉ: 17 Balki harek mard apne maqdúr ke, aur Khudáwand tere Khudá kí barkat ke muwáfiq, jo us ne tujhe dí hai, kuchh láwe.

18 Tú ápne sáre makánoṉ meṉ jo Khudáwand terá Khudá tujh ko degá, apne sáre firqoṉ meṉ Qází aur Hákim muqarrar kíjiyo; we adálat se logoṉ ká insáf kareṉ. 19 Tú insáf meṉ dagábází mat kíjiyo: tú tarafdárí na kíjiyo; na rishwat líjiyo, ki rishwat dánishmand ko andhá kardetí hai; aur sadíq kí bátoṉ ko munqalib kartí hai. 20 Tú us kí jo sará sar sach hai, pairawí kíjiyo, táki tú jíe aur us zamín ká jo Khudáwand terá Khudá tujh ko detá hai, wáris howe.

21 Tú Khudáwand apne Khudá kí qurbángáh ke nazdík apne liye Yasírat na lagáiyo. 22 Na apne liye kisí tarah kí múrat nasb kíjiyo, ki is se Khudáwand terá Khudá nafrat rakhtá hai.

XVII. BÁB.

1 Tú Khudáwand apne Khudá ke liye bail, yá bheṛ bakrí jis meṉ koí áib yá buráí ho, zabh mat kíjiyo; kyúṉki Khudáwand tere Khudá ko is se nafrat hai.

2 Agar tumháre darmiyán terí sarhaddoṉ meṉ jo Khudáwand terá Khudá tujh ko detá hai, kahíṉ koí mard yá aurat ho, jis ne Khudáwand tere Khudá ke huzúr badkárí kí ho, ki us ke ahd ko toṛá ho: 3 Aur jáke aur mábúdoṉ kí bandagí kí ho, aur unheṉ sijda kiyá ho, jaise áftáb, yá máhtáb, yá ásmání koí sitára jin kí parastish ká hukm maiṉ ne tujhe nahíṉ kiyá: 4 Aur yih tujhe kahá jáwe, aur tú sun páwe, aur tahqíqát kare, aur yih sach nikle, aur yih bát yaqín ko pahunche, ki baní Isráel meṉ aisá ghinauná kám húá; 5 To tú us mard, yá us aurat ko jis ne tere sarhaddoṉ meṉ yih burá kám kiyá, apne darwázoṉ par nikáliyo, aur un par yaháṉ tak patthráo kíjiyo, ki we mar jáweṉ.

6 Wuh do yá tín ádmíoṉ kí gawáhí se qatl kiyá jáe, lekin ek kí gawáhí se qatl mat kíjiyo. 7 Pahle gawáhoṉ ke háth uske qatl par uṭheṉ, aur unke bád báqí sab logoṉ ke, tum apne bích se sharír ko yúṉ nest o nábúd kíjiyo.

8 Jis waqt ki tú kisí qaziye ke faisale se ájiz ho, khuní ke qasás karne ká, aur muddai ke dáwe ká, aur márne kí sazá ká, yá aur munázare kí bátoṉ ká, tumháre makánoṉ ke darmiyán, to tú uṭh aur us muqám meṉ jo Khudáwand tere Khudá ne pasand farmáyá hai, chaṛh já. 9 Aur káhinoṉ ke, yáne Lewíoṉ ke, aur us qází ke pás jo un dinoṉ meṉ ho, házir ho, aur un se púchh, ki we tujhe insáf kí bát batáwenge: 10 Aur tú us bát ke mutábiq jo we tujh ko us makán jise Khudá ne pasand kiyá hai, fatwe deṉ, amal kíjiyo; khabardár un sab ko jo we tujhe sikháeṉ, amal meṉ láiyo: 11 Aur us bát ke muwáfiq jo we tujhe sikháeṉ, aur us hukm ke mutábiq jo we tujhe kaheṉ kíjiyo; aur us bát se jo we tujhe fatwe deṉ, dahne, yá báyáṉ mat muṛiyo. 12 Aur jo koí shakhs gustákhí kare ki us káhin kí bát jo Khudáwand tere Khudá ke áge khidmat ke liye khaṛá hai, yá us qází ká sukhan na sune, to wuh shakhs már ḍálá jáwe; tú baní Isráel meṉ se sharír ko yúṉ nest nábúd kíjiyo. 13 Táki sáre log suneṉ, aur ḍareṉ, aur bárdigar gustákhí na kareṉ.

14 Jab tú us zamín meṉ jo Khudáwand terá Khudá tujhe detá hai dákhil ho, aur us par qábiz ho, aur us meṉ búd básh kare, aur kahe ki un sab qaumoṉ ke muwáfiq jo mere gird á gird haiṉ, maiṉ bhí apne liye ek bádsháh banáúṉgá:

15 To tú us ko apná bádsháh kíjiyo, jise Ḳhudá'wand terá Ḳhudá pasand farmáwe; tú apne bháíoṉ meṉ se ek ko apná bádsháh kíjiyo, aur kisí ajnabí ko jo terá bháí nahíṉ apná bádsháh na kar sakegá. 16 Par use lázim hai, ki apne liye ghoṛe jama na kare, aur na logoṉ ko Misr meṉ phir láwe, táki us ke liye bahut se ghoṛe jama kareṉ; is liye ki Ḳhudá'wand ne tumheṉ farmáyá hai, ki tum us ráh phir kabhí na jáiyo. 17 Aur na bahut sí joṛúáṉ kare, tá aisá na ho ki us ká dil phir jáe; aur na wuh apne liye bahut rúpá aur soná jama kare. 18 Aur yúṉ hogá, ki jab wuh apní taḳht i sultanat par julús kare, to apne wáste Tauret ká ek nusḳha jo Lewí káhinoṉ ke huzúr hai, kitáb meṉ likhe: 19 Wuh us ke sáth rahá kare, aur jab tak jíe use paṛhá kare, táki wuh Ḳhudá'wand apne Ḳhudá se ḍarná síkhe, aur us Tauret kí sab bátoṉ kí muháfizat kare, aur in haqúq ko amal meṉ láwe: 20 Táki uská dil us ke bháíoṉ par buland na ho; aur hukm se dahne yá báyáṉ tajáwuz na kare, táki us kí mamlukat meṉ us kí aur us ke beṭoṉ kí baní Isráel meṉ umr daráz ho.

XVIII. BAB.

1 Káhinoṉ aur Lewíoṉ ká, yáne sáre firqe Lewíoṉ ká hissa aur mírás baní Isráel meṉ na hogá; so we Ḳhudá'wand kí qurbáníáṉ aur us kí mírás kháenge. 2 Aur un kí mírás un ke bháíoṉ ke sáth nahíṉ, balki Ḳhudá'wand kí un kí mírás hai, jaisá us ne unheṉ farmáyá hai.

3 Aur qaum meṉ se un se jo qurbání zabh karte haiṉ, bail yá bheṛ bakrí se káhinoṉ ká haqq yih hogá, ki we káhin ko shána, aur kampaṭíáṉ, aur jhojh denge. 4 Aur tú apne galle meṉ se, aur apne waiṉ aur tel meṉ se, jo pahle hásil hotá hai, aur apní bheṛoṉ kí pashm meṉ se jo pahle katrí jáe, use díjiyo: 5 Ki Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tere sáre firqoṉ meṉ se use barguzída kiyá hai, ki wuh aur us ke beṭe Ḳhudá'wand ke nám se abad tak ḳhidmat ke liye khaṛe raheṉ.

6 Agar koí Lewí jo terí sarhaddoṉ meṉ se kisí jagah baní Isráel meṉ musáfir ho áwe, aur us jagah jise Ḳhudá'wand ne pasand farmáyá hai, baṛí tamanná se házir ho: 7 To wuh Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke nám se ḳhidmat kiyá kare, jis tarah us ke sáre bháí, yáne Lewí jo Ḳhudá'wand ke huzúr wuháṉ khaṛe rahte haiṉ: 8 Wuh un ke hisse ke barábar kháne ko páwegá, us maurúsí mál ke siwá jo bápdádoṉ se milá.

9 Jab tú us sarzamín meṉ jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujh ko detá hai, dáḳhil ho, to tú wuháṉ kí gurohoṉ ke se karíh kám mat síkhiyo. 10 Tum meṉ koí aisá na ho ki apne beṭe yá beṭí ko ág meṉ guzar karwáe, yá gáib kí bát batáwe, yá buráí bhaláí ká shugúniyá, yá jádúgar bane: 11 Aur afsúngar na ho, na un dewoṉ se jo musaḳhar hote haiṉ, sawál karnewálá, aur sáhir, aur siyáná na ho. 12 Kyúnki we sab jo aise kám karte haiṉ, Ḳhudá'wand un se karáhíyat kartá hai; aur aisí karáhatoṉ ke báis se un ko Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tere áge se dúr kartá hai. 13 Tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge kámil ho. 14 Kyúnki we guroheṉ jin ko tú apne áge se hánktá hai, gáib goíoṉ, aur shugúníoṉ kí taraf kán dhartí haiṉ, par tú jo hai, Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tujh ko ijázat nahíṉ dí, ki aisá kare.

15 Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tere liye tere hí darmiyán se tere hí bháíoṉ meṉ se, mere mánind ek Nabí qáim karegá; tum us kí taraf kán dhariyo: 16 Us sab kí mánind jo tú ne Ḳhudá'wand apne Ḳhudá se Horib meṉ majma ke din mángá,

aur kahá, ki aisá na ho ki main Khudá'wand apne Khudá kí áwáz phir sunún, aur aisí shiddat kí ág main phir dekhún, táki main mar na jáún. 17 Aur Khudá'wand ne mujhe kahá, ki unhon ne jo kuchh kahá, so achhá kahá: 18 Main un ke liye un ke bháíon men se tujh sá ek Nabí qáim karúngá, aur apná kalám us ke munh men dálúngá, aur jo kuchh main use farmáúngá, wuh un se kahegá. 19 Aur aisá hogá ki jo koí merí báton ko, jinhen wuh mere nám leke kahegá, na sunegá, to main usse matálaba karúngá. 20 Lekin wuh nabí jo aisí gustákhí kare, ki koí bát jo main ne use nahín kahín, mere nám se kahe; yá jo aur mábúdon ke nám se kahe, to wuh nabí qatl kiyá jáwe. 21 Aur agar tere dil men áwe, ki main kyúnkar jánún ki yih bát Khudá'wand kí kahí húí nahín? 22 Tú ján rakh ki jab nabí Khudá'wand ke nám se kuchh kahe, aur wuh jo us ne kahá hai, wáqi na ho, yá púrá na ho, to wuh bát Khudá'wand ne nahín kahí; balki us nabí ne gustákhí se kahí hai; tú us se mat dar.

XIX. BÁB.

1 Jab Khudá'wand terá Khudá un qaumon ko jin kí sarzamín Khudá'wand terá Khudá tujh ko ináyat kartá hai, kát dále, to tú un ke qáim muqám ho, aur un ke shahron men, aur un ke gharon men base: 2 To tú us sarzamín ke bíchonbích jise Khudá'wand terá Khudá terí mírás kardetá hai, tín shahr judá kíjiyo. 3 Tab tú apne liye ek ráh muqarrar kíjiyo, aur apní sarzamín kí sarhaddon ko jo Khudá'wand terá Khudá tere qabze kardetá hai, tín hisse kíjiyo, táki harek khúní bhág ke wuhán já rahe. 4 Aur khúní wuhán bhág ke jítá rahegá, us kí sharíat yih hai; jo koí apne hamsáe ko nádánistagí se máre, aur wuh us se pahle us ká kína na rakhtá thá: 5 Mislan koí shakhs apne hamsáe ke sáth lakrián kátne ko jangal men jáwe, aur kulhárá háth men uthác ki lakrí káte, aur kulhárá daste se nikal jáe, aur us ke hamsáe ke já lage, aisá ki wuh mar jáe, to wuh un men se ek shahr men bhág jáe, aur wuh jítá bachegá: 6 Aur tá na ho ki ráh ke dúr hone ke sabab maqtúl ká wáris apne dil ke josh se qátil ká píchá kare, aur us ko já pakre, aur use qatl kare, hálánki wuh wájib ul qatl nahín, kyúnki wuh áge se is ká kína na rakhtá thá. 7 Is liye main tujhe farmátá hún, ki tú apne liye tín shahr judá muqarrar kíjiyo. 8 Aur agar Khudá'wand terá Khudá terá qalamrau barháwe, jaisá us ne tere bápdádon se qasam karke kahá hai, aur wuh sárá mulk jo us ne tere bápdádon ko dene kahá, tujhe dewe: 9 So agar tú in sab hukmon par jo áj ke din main tujhe batátá hún dhyán rakhke amal kare, aur Khudá'wand apne Khudá ko dost rakhe, aur hamesha us kí ráhon par chale, to tú un tín shahron par tín shahr aur barháiyo: 10 Táki begunáh ká lahú terí zamín par jise Khudá'wand terá Khudá terí mírás kar detá hai, baháyá na jáe, ki khún tujh par ho. 11 Lekin agar koí shakhs jo apne hamsáe ká kína rakhtá ho, aur us kí ghát men lagá ho, aur us par hamla kare, aur use zakhmi kárí máre ki wuh marjáe, aur un men se kisí shahr men bhág jáe: 12 To us ke shahr ke buzurg log bhejen, aur use wuhán se pakarwá mangwáen, aur maqtúl ke wáris ke hawále karen ki wuh már dálá jáe. 13 Tú us par rahm kí nazar na kíjiyo; balki tú be jurm ke khún ká gunáh baní Isráel men se dafa kíjiyo, táki terá bhalá ho.

14 Tú apne hamsáe kí hadd ko mat hatá, ki use agle logon ne terí mírás kí

sarhadd par us sarzamín men jise Khudáwand terá Khudá tujhe mírás detá hai nasb kiyá hai.

15 Ek shakhs kí badkárí aur gunáh par ek gawáh bas nahín, balki do, yá tín gawáhon se harek bát sábit hotí hai. 16 Agar koí jhúṭhá gawáh uṭhe ki kisí shakhs par burái kí gawáhí de: 17 To we donon jin men khusúmat hai Khudáwand ke huzúr káhinon aur qázíon ke áge jo un dinon men honge, khaṛe howen: 18 Aur qází kamál tahqíqát karen, so agar wuh gawáh jhúṭhá nikle, aur us ne apne bhái par jhúṭhí gawáhí dí ho; 19 So tum us se wuh sulúk kíjiyo, jo us ne cháhá thá ki apne bhái se kare; tú is tarah sharr ko apne darmiyán se dafa kíjiyo, 20 Táki báqí log sunen, aur dahshat kháen, aur áge ko tumháre darmiyán aisí sharárat phir na karen. 21 Aur terí ánkh murúwat na kare; ki khún ká badlá khún, ánkh ká badlá ánkh, dánt ká badlá dánt, háth ká badlá háth, aur pánw ká badlá pánw, hogá.

XX. BAB.

1 Aur jab tú jang ke liye apná dushmanon ká sámhná kare, aur dekhe ki un ke ghoṛe, aur gáṛíán, aur lashkar tujh se afzúd hain, to tú un se khauf na kar; kyúnki Khudáwand terá Khudá jo tujhe Misr kí sarzamín se chhuṛá láyá, tere sáth hai: 2 Aur yún hogá ki jab tum jang ke liye un ke nazdík jáo, to káhin áge baṛh ke logon se khitáb kare: 3 Aur un se kahe, ki Ai baní Isráel suno, tum áj ke din apne dushmanon se nazdík húe ho ki un se qitál kare; so tumháre dil hirásán na hon, tum khauf na karo, aur mat kámpo, aur in se dahshat na kháo: 4 Kyúnki Khudáwad tumhárá Khudá tumháre sáth játá hai, ki tumhárí taraf se tumháre dushmanon ke sáth qitál kare, aur tumhen bacháwe. 5 Aur we jo mansabdár hain lashkar men manádí karen, aur kahen, ki tum men kaun shakhs hai jis ne nayá ghar banáyá ho, aur Khudá ke nám se use musharraf na kiyá ho, to wuh rawána ho, aur apne ghar ko phir jáe, tá na howe ki wuh jang men qatl ho aur dúsrá shakhs use musharraf kare. 6 Aur kaun shakhs hai jis ne tákistán lagáyá ho, aur us ke mewe men hanoz tasarruf nahín kiyá, wuh bhí rawána ho, aur apne ghar ko phir jáe, tá na ho ki wuh jang men márá jáe aur dúsrá koí us men tasarruf kare: 7 Aur kaun shakhs hai jis ne kisí aurat se apní manganí kí hai, aur wuh use apne pás nahín láyá, to wuh bhí rawána ho, aur apne ghar ko phir jáwe, tá na ho ki wuh un men qatl ho aur dúsrá use le. 8 Aur mansabdár logon se yih bhí kahen ki kaun shakhs hai jo tarsán aur larzán hai, so rawána howe, aur apne ghar phir jáe, na ho si us ke bháíon ke dil us ke dil kí mánind tarsán ho jáen. 9 Aur jab mansabdár yih sab kuchh lashkar se kah chuken, to lashkar ke sargurohon ko lashkar ke áge karen.

10 Aur jab tú qitál ke liye kisí shahr se nazdík ho, to pahle sulh ká paigám kar: 11 Tab yún hogá ki agar unhon ne sulh qabúl kí, aur darwáze khul díe, to sárí khalq jo us shahr men hai terí khiráj guzár hogí, aur terí khidmat karegí. 12 Aur agar we tujh se sulk na karen, balki tujh se qitál karen, to tú us ká muhásara kar. 13 Aur jab Khudáwand terá Khudá use tere qabze men kar dewe, tú wuhán ke harek mard ko talwár ke dhár se qatl kar. 14 Magar auraton, aur laṛkon, aur mawáshí ko us sab samet jo us shahr men ho, lúṭ le, aur tú apne

dushmanon kí lút ko jo Khudáwand tere Khudá ne tujhe dí hai kháiyo: 15 Tú un sab shahron se jo tujh se bahut dúr hain, aur un qaumon ke shahron men se yúnhí kíjiyo. 16 Lekin in qaumon ke shahron men jinhen Khudáwand terá Khudá terí mírás kar detá hai, kisí chíz ko jo sáns letá hai jítá na chhoriyo. 17 Balki tú in ko haram kíjiyo, Hittí, aur Amúrí, aur Kanání, aur Farizzí, aur Hawwí, aur Yabúsí ko, jaisá Khudáwand tere Khudá ne tujhe hukm kiyá hai: 18 Táki we apne sáre karíh kám jo unhon ne apne mábúdon se kiye, tum ko na sikhláen, ki tum Khudáwand apne Khudá ke gunahgár ho jáo. 19 Jab tum kisí shahr ke is iráde se ki laráí karke use le lo, muddat tak muhásara kie raho, to tabar chaláke us ke darakhton ko kharáb na kíjiyo; cháhiye ki tú un ká mewa kháwe, so tú unhen kát na dáliyo, táki tere nazdík muhásare ke kám men áwen; kyúnki maidán ke darakht ádmí kí zindagí hain. 20 Magar un darakhton ko jo terí dánist men kháne ke kám ke na hon, kharáb kar, aur kát dál, aur us shahr ke muqábil jo tujh se lartá hai burj baná, jab tak ki wuh tere qábú men áwe.

XXI. BÁB.

1 Agar us sarzamín men jis ká Khudáwand terá Khudá tujhe wáris kartá hai, kisí kí lásh parí húí mile, aur daryáft na ho ki us ká qátil kaun hai; 2 Tab tere buzurg, aur tere sáre qází báhir niklen, aur un bastíon ko jo maqtúl ke gird á gird hain nápen: 3 Aur yún hogá ki us shahr ke buzurg jo maqtúl se bahut nazdík hain ek bachhiyá len, jis se hanoz kuchh khidmat na kí gaí ho, aur júe tale na ái ho; 4 Aur shahr ke buzurg us bachhiyá ko ek sakht darre men jo na jotá gayá ho, na us men kuchh boyá gayá ho, lejáen, aur us darre men us bachhiyá kí gardan káten. 5 Tab we káhin jo baní Lewí hain nazdík áwen, kyúnki Khudáwand tere Khudá ne unhín ko intikháb kiyá hai, ki us kí khidmat karen, aur Khudáwand ká nám leke barkat bakhshen, aur unhín ke sukhan se harek jhagrá, aur harek zarbut faisal hogá. 6 Phir us shahr ke sáre buzurg jo maqtúl se nazdík hain, us bachhiyá par jo darre men gardan márí gaí apne háth dhoen; 7 Aur bolen, aur kahen ki hamáre háthon se yih khún nahín húá, na hamárí ánkhon ne dekhá. 8 Ai Khudáwand apne baní Isráel ká kafára le, jinhen tú ne naját bakhshí hai, aur khún i náhaqq apne baní Isráel kí gardan par mat rakh, tab us ke khún ká kafára unhen bakhsháegá. 9 So jis waqt tú wuh kare jo Khudáwand ke nazdík durust hai, to tú khún i náhaqq ko apne darmiyán se dafa karegá.

10 Aur jab tú qitál ke liye apne dushmanon par khurúj kare, aur Khudáwand terá Khudá un ko tere háthon men giriftár kare, aur tú unhen asír kar láe; 11 Aur un asíron men khúb súrat aurat dekhe, aur terá jí use cháhe ki tú use apní jorú banáwe: 12 To tú use apne ghar men lá, us ká sir mundwá aur nákhun katwá; 13 To wuh asírí ká libás utáre, aur tere ghar men rahe, aur ek mahína bhar apne má báp, aur apne má ke sog men baithe, bád us ke tú us ke sáth khalwat kar, aur us ká khasam ban, wuh terí jorú bane. 14 Bád us ke agar tú usse khushwaqt na ho, jo jáhán wuh cháhe, use jáne do, par tú use iwaz naqdí ke hargiz bech nahín saktá, na tú us se kuch fáida le saktá hai, kyúnki tú ne use ruswá kiyá.

15 Agar kisí kí do jorúán hon, aur ek mahbúb aur dúsrí mabgúz ho, aur

mahbúb aur mabgúz donon ke laṛke hon, aur pahlauṭhá beṭá mabgúz se ho: 16 To yún hogá ki jab wuh apne beṭon par mál kí taqsím kare, to mahbúb ke beṭe ko mabgúz ke beṭe par jo filhaqíqat pahlauṭhá hai fauqíyat na de. 17 Balki wuh mabgúz kí beṭe ko apne sab mál dúná hissa deke pahlauṭhá ṭhaharáwe, kyúnki wuh us kí ahwal qúwat ká hai, aur pahlauṭhe hone ká mustahiqq wuhí hai. 18 Agar kisí ká beṭá gardan kash aur magrá ho, jo apne báp aur apní má kí farmánbardárí na kare, aur we har chand use tambíh karen, par wuh un ká shanawá na ho: 19 Tab us ká báp aur us kí má use pakṛen, aur us shahr ke buzurgon pás, us jagah ke darwáze par láen. 20 Aur wuhán ke buzurgon se jáke kahen, ki yih hamárá beṭá gardan kash, aur magrá hai, hargiz hamárí bát nahín mántí; baṛá hí kháú, aur kaifí hai: 21 To us ke shahr ke sab log us par pathráo karen, ki wuh mar jáe; tú sharír ko apne darmiyán se yún dafa kíjiyo, táki sáre baní Isráel sunen, aur ḍaren.

22 Aur agar kisí ne kuchh aisá gunáh kiyá ho, jis se us ká qatl wájib ho, aur use darakht laṭkáwe, aur wuh qatl kiyá jáwe: 23 Tú us kí lásh rát bhar darakht par rahne na díjiyo, balki tú ushí din use gáṛ de; kyúnki wuh jo phánsí diyá játá hai, Khudá ká malaún hai, is liye cháhiye ki terí zamín jis ká wáris Khudáwand terá Khudá tujh ko kartá hai, nápák na kí jáwe.

XXII. BAB.

1 Tú aisá na kíjiyo ki apne bháí ke bail aur bheṛ ko jo khoí jáe dekh ke un ke hál se gáfil ho, balki zarúr hai ki tú unhen apne bháí ke pás phir láwe. 2 Aur agar terá bháí tere muttasil na ho, yá tú use pahchántá na ho, to tú use apne ghar men le á, aur use apne pás rahne de, jab tak ki terá bháí us kí talásh kare, to tú use phir díjiyo. 3 Aur jo tú us ká gadhá, yá us kí poshák páwe, tab bhí aisáhi kíjiyo, apne bháí kí harek chíz se jo us pás se gum ho, aur tú use páwe, tú yún hí kíjiyo, tú in ke hál se gáfil na rahiyo. 4 Aisá na ho ki tere bháí ká gadhá yá bail ráh men gir paṛe, aur tú dekhke un se tagáfil kare, tú us ke sáth use uṭháke khaṛá kar.

5 Aurat par mardána libás na ho, aur mard zanána poshák na pahine; kyúnki Khudáwand terá Khudá un sab se jo aisá karte hain, nafrat kartá hai.

6 Agar ráh chalte kisí parinde ká áshiyána darakht par yá zamín par tujhe dikháí de, khwáh us men bache hon khwáh anḍe, aur má bachon par yá anḍon par baiṭhí húí ho, to tú bachon ko má samet mat pakṛiyo: 7 Balki tú má ko chhoṛ díjiyo, aur bachon ko apne liye líjiyo, táki terá bhalá ho, aur terí umr daráz ho.

8 Jab tú nayá ghar banáwe, to apní chhaṭ par áṛ ke liye díwár baná, tá na howe ki koí wuhán se gire, aur tú apne ghar men khún ká sabab ho.

9 Tú apne tákistán men do qism ke bíj na boiyo, tá na ho ki terá boe húe bíj kí firáwání aur tákistán ká hásil donon haram ho jáen. 10 Tú hal men bail ke sáth gadhá mat chaláiyo. 11 Tú mukhtalif bináwaṭ ká kapṛá jaise sút aur súf se milá húá, mat pahiniyo. 12 Tú apní us poshák ke cháron konon men jise tú oṛhtá hai, jhálar lagáiyo.

13 Agar koí jorú kare, aur us se khalwat kare, aur bád us ke us se bugz rakhe; 14 Aur us kí mazammat kare, aur us ko áib lagáwe, aur kahe ki main ne is aurat se

byáh kiyá, aur jab maiṉ us pás gayá, to maiṉ ne use bákira na páyá: 15 To us laṛkí ke má báp us kí bakárat kí nishániáṉ leke us shahr ke darwáze par buzurgoṉ ke huzúr láweṉ: 16 Aur us laṛkí ká báp buzurgoṉ se kahe, ki main ne apní beṭí is shakhs ko byáh dí hai, ab yih us se bugz rakhtá hai: 17 Aur dekho wuh us kí mazammat kartá hai, aur kahtá hai ki maiṉ ne terí beṭí ko bákira na páyá: so merí beṭí kí bakárat kí nishániáṉ ye haiṉ; aur wuh chádar shahr ke buzurgoṉ ko sámhne bichháyá jáwe: 18 Tab shahr ke buzurg us shakhs ko pakaṛke tazír deṉ: 19 Aur we us se sau misqál rúpá táwán leweṉ, aur laṛkí ke báp ko deṉ, is liye ki us ne baní Isráel meṉ kí bákira ko bad nám kiyá, aur wuh us kí jorú baní rahegí, wuh tá zindagí us ko taláq na de. 20 Par agar yih bát sach nikle, aur laṛkí kí bakárat kí nishániáṉ páí na jáeṉ: 21 To wuh us laṛkí ko us ke báp ke ghar ke darwáze par nikáleṉ, aur us kí bastí ke log us par pathráo kareṉ, ki wuh mar jáe; kyúnki us ne baní Isráel meṉ sharárat kí, ki apne báp ke ghar men harámkárí kí, so tú sharr ko apne darmiyán se dafa kíjiyo. 22 Agar koí mard shauharwáli aurat se ziná karte páyá jáe, to wuh donoṉ már ḍále jáweṉ, zání aur zániya, so tú baní Isráel meṉ se sharr ko dafa kíjiyo. 23 Jo laṛkí ki bákira hai, aur wuh kisí kí maṉgetar ho, aur koí aur shakhs use shahr meṉ páke us se ham kinár ho: 24 To tum un donoṉ ko us shahr ke darwáze par nikál láo, aur un par pathráo karke un donoṉ ko qatl karo: laṛkí ko is liye ki us ne shahr meṉ hote húí chíkheṉ na máríṉ; aur mard ko is liye ki us ne apne hamsáe kí jorú ko ruswá kiyá; so tú sharr ko apne darmiyán se dafa kíjiyo. 25 Lekin agar koí mard ek laṛkí ko jo kisí kí mangetar hai maidán meṉ páwe, aur mard jabar karke us se mil baiṭhe, to faqat wuh mard jo us ke sáth mil baiṭhá, márḍálá jáe: 26 Par us laṛkí ko kuchh na kíjiyo, ki laṛkí ká aisá gunáh nahíṉ ki qatl kí jáwe; kyúnki yih muámala aisá hai, jaise koí apne hamsáe par hamla kare aur use qatl kare: 27 Kyúnki us ne laṛkí ko maidán meṉ páyá, aur wuh mangetar laṛkí chillái, wuháṉ koí na thá jo use chhoṛáwe. 28 Agar koí bákira laṛkí ko páwe, jo kisí kí mangetar na ho, aur use pakaṛke us se ham bistar ho; aur we pakaṛe jáeṉ: 29 To wuh mard jo us ke sáth hambistar húá laṛkí ke báp ko pachás misqál rúpá de, aur use apní jorú kare; kyúnki us ne use ruswá kiyá, aur use tá dam zíst taláq na de. 30 Koí apne báp kí jorú na le, aur apne báp kí barahnagí záhir na kare.

XXIII. BA'B.

1 Jis ke khusiye kuchle gae hoṉ, yá álat káṭ ḍálí ho, to wuh KHUDA'WAND kí jamáat meṉ dákhil na howe. 2 Harámí bacha aur us kí daswíṉ pusht tak KHUDA'WAND kí jamáat meṉ koí dákhil na howe. 3 Aur Ammúní, aur Moabí KHUDA'WAND kí jamáat meṉ daswíṉ pusht tak dákhil na hoṉ; we kadhí KHUDA'WAND kí jamáat meṉ dákhil na howeṉ. 4 Is liye ki unhoṉ ne jab ki tum Misr se nikle ráh meṉ roṭíáṉ láke tum se muláqát na kí; aur is liye ki we Beor ke beṭe Balaám ko Fatúr se jo Arámnaharain meṉ hai, buláe, táki tujh par lánat kare. 5 Lekin KHUDA'WAND terá Khudá ne na cháhá ki Balaám kí sune, aur KHUDA'WAND tere Khudá ne tere liye lánat ko barkat se badal kiyá; kyúnki KHUDA'WAND tere Khudá ne tujh ko dost rakhá. 6 Tá dam zíst aur abad tak un kí khairíyat aur bhalái na cháhiyo. 7 Aur kisí Adúmí se nafrat na rakhiyo, kyúnki

wuh terá bhái hai; aur kisí Misrí se nafrat na kíjiyo, kyúnki tú us kí sarzamín meṉ musáfir thá. 8 Un kí tísrí pusht ke jo laṛke paidá hoṉ, to Ḳhudá'wand ke jamáat meṉ dáḳhil howeṉ.

9 Jab ki fauj tere dushmanoṉ par ḳhurúj kare, to harek palíd chíz se apne taíṉ mahfúz rakhiyo. 10 Agar tumháre darmiyán koí shaḳhs us nápákí se jo rát ko wáqi hotí hai najis ho jáe, to wuh ḳhaimagáh se báhir nikal jáwe, aur phir ḳhaimagáh meṉ na áwe; 11 Lekin shám ke waqt pání se gusl kare, aur jab áftáb gurúb ho chuke, to ḳhaimagáh meṉ phir áwe. 12 Aur ḳhaimagáh ke báhir ek makán hogá, aur tú unhoṉ báhir nikalkar jáyá kíjiyo: 13 Aur tere pás tere hathyár ke sáth ek khurpí ho; aur jis waqt tú báhir jáke baiṭhe, tú us se khodiyo, aur phir ke fazle ko chhipáiyo: 14 Is liye ki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tere ḳhaimagáh ke darmiyán phirá kartá hai, táki tujhe bacháwe, aur tere dushmanoṉ ko tere iḳhtiyár meṉ kare; so terá ḳhaimagáh páḳ rahe, tá na howe ki wuh tere darmiyán nápákí páe, aur tujh se rú gardán ho.

15 Agar kisí ká gulám apne áqá se bhágke tujh pas panáh mánge, to tú use us ke áqá ke hawále mat kar: 16 Wuh tere makánoṉ meṉ se jis jagah cháhe tere sáth rahe, kisí ek meṉ tere makánoṉ meṉ se jo use achhá málúm ho, to tú use taklíf mat dená.

17 Na Isráel kí beṭíoṉ meṉ koí fáhisha ho, na Isráel ke beṭoṉ meṉ koí muglim ho. 18 Tú kisí fáhisha kí ḳharchí yá kutte kí qímat kisí nazr ke liye Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke ghar meṉ dáḳhil na karná, ki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá un donoṉ se nafrat kartá hai.

19 Tú apne bhái ko súdí rúpe, yá súdí taám, yá aur koí chíz súdí áriyat, aur qarz mat díjiyo. 20 Tú musáfir ko súdí qarz de saktá hai; par apne bhái ko súdí qarz mat díjiyo, táki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá us sarzamín meṉ jis ká tú wáris hone játá hai, jis jis kám meṉ tú dast andáz ho, tujhe barkat dewe.

21 Jab tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí kuchh nazr mán chuká, to us ke adá karne meṉ táḳhír na kar, is liye ki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujh se us ká tálib hogá, so tú gunahgár ṭhaharegá. 22 Lekin agar tú kuchh nazr na máne, tú gunahgár nahíṉ: 23 Jo kuchh tere munh se niklá, to us kí, us nazr ke muwáfiq jo tú ne Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye ḳhushí se mání hai, aur jis ká tú ne apne munh se iqrár kiyá hai, hoshyárí se muháfizat kar.

24 Jab tú apne hamsáe ke tákistán meṉ dáḳhil ho, to tú jitne angúr cháhe apní ḳhushí se khá, lekin apne bartan meṉ na rakh. 25 Jab tú apne hamsáe ke khet meṉ dáḳhil ho, to tú apne háth se báleṉ toṛ, par apne bhái ká khet darántí se mat káṭ.

XXIV. BAB.

1 Agar koí aurat se nikáh kare, aur us ká ḳhasam ho, aur bád us ke aisá ho ki wuh us kí nigáh meṉ azíz na ho, is sabab se ki us ne us meṉ kuchh makrúh bát páí, to wuh us ká taláq náma likhke us ke háth de, aur use apne ghar se báhir kare. 2 Aur jab wuh us ke ghar se nikal gaí, tab jáke dúsre mard kí howe: 3 Aur dúsre shauhar bhí us se náḳhush ho jáe, aur us ká taláq náma likhke us ke háth meṉ dewe, aur apne ghar se nikál de, yá yih dúsrá use jorú karke mar jáe: 4 To

rawá nahín ki us ká pahlá shauhar jis ne use nikál diyá thá use phir le, bád us ke ki wuh nápák ho chukí, use phir apní jorú kare; kyúnki Khudáwand us se karáhíyat rakhtá hai: so tú us zamín ko jis ká wáris Khudáwand terá Khudá tujhe kartá hai, nápák mat kar. 5 Jab kisí ká nayá byáh howe, to wuh jang ke liye khurúj na kare, aur use koí kisí kám par na bheje; balki wuh sál bhar apne ghar men fárig rahe, aur apní jorú ke sáth khush rahe.

6 Koí shakhs kisí kí chakí ke níche ká, yá úpar ká pát girau na le, kyúnki we ádmí kí zindagí girau lete hain. 7 Agar koí bháíon baní Isráel men se kisí ko chorí men pakre, aur use kám men láe, aur use bech dále, to wuh chor márá jáe, aur tú sharr ko apne darmiyán se dafa kar. 8 Korh kí bímárí se khabardár rah, aur koshish se taammul kar, aur Lewí káhinon ke farmán ke mutábiq amal kar; jaisá main ne unhen hukm kiyá hai, waisáhí hoshyárí se kíjiyo. 9 Yád kar ki Khudáwand tere Khudá ne jab tum Misr se nikle, ráh men Mariyam se kyá kiyá. 10 Jab tú apne bháí ko koí chíz áriyat yá qarz dewe, to us kí girau lene ko us ke ghar men mat ghus: 11 Balki tú báhir khará rah, aur wuh shakhs jise tú ne kuchh áriyat diyá hai, áp apní girau tere pás láwe. 12 Phir agar wuh shakhs miskín ho, to tú us kí girau ke sáth mat soiyo: 13 Tú jab áftáb gurúb hone lage, us kí girau use phir dená, táki wuh apne orhne bichhaune men sowe, aur tere liye duá kare, so tujhe Khudáwand tere Khudá ke áge sawáb hogá.

14 Tú apne garíb aur muhtáj chákar par zulm na karná, khwáh wuh tere bháíon men se ho, khwáh musáfir jo terí zamín par tere phátakon ke andar rahtá ho. 15 Tú usí din us se peshtar ki áftáb gurúb ho, us kí mazdúrí de dáliyo; kyúnki wuh garíb hai, aur us ká dil us hí men hai, na ho ki Khudáwand se terí faryád kare, aur tú gunahgár thahare. 16 Aulád ke badle báp dáde máre na jáen, na báp dádon ke badle aulád qatl kí jáe, harek apne hí gunáh ke sabab márá jáegá. 17 Tú musáfir aur yatím kí adálat men inhiráf mat kar, aur na bewa ká kaprá girau le; 18 Aur yád kar ki tú Misr men asír thá, aur Khudáwand tere Khudá ne tujhe wuhán se chhoráyá; is liye main tujhe hukm kartá hún ki tú yún kar. 19 Jab tú apne khet men apná hásil káte aur ek púlá khet men bhúlke chhore, to us ke lene ko phir mat já: wuh musáfir, aur yatím, aur bewa ke liye rahe; táki Khudáwand terá Khudá tere háth ke sáre kámon men tujhe barkat bakhshe. 20 Jab tú apne zaitún ke darakht ko hiláwe, to us ke bád us kí shákhon ko mat jhár, balki wuh musáfir, aur yatím, aur bewa ke liye rahe: 21 Jab tú apne tíkistán ke angúr jama kare, to us ke bád us kí khashachíní mat kíjo: wuh musáfir, aur yatím, aur bewa ke liye rahe. 22 Aur yád kar ki tú Misr kí sarzamín men gulám thá, ishí liye main tujhe farmátá hún ki yún kar.

XXV. BAB.

1 Agar logon men kisí tarah ká jhagrá ho, aur we adálat men áwen, taki qází un ká insáf karen, to cháhiye ki sádiq ko begunáh thahráwen aur sharír ko gunahgár. 2 Phir agar wuh sharír is láiq ho ki márá jáwe, to qází kahe ki ise pachháren; aur jaisá us ká gunáh howe, qází ke huzúr use us kí qadr máren. 3 Aur chálís koron se ziyáda na máre; tá na ho ki we use us se bahut ziyáda már máren, aur terá bháí tere áge khwár howe. 4 Dáone ke waqt tú bail ká munh mat bándh.

5 Agar koí bháí ek já rahte hoṇ, aur ek un meṇ se láwalad mar jáe, to us marhúm kí jorú ká byáh kisí ajnabí se na kiyá jáwe; balki us ko shauhar ká aqrab us se ḳhalwat kare, aur qarábat ke haqq se use apní jorú kar le: 6 Aur yúṇ hogá ki us ká pahlauṭhá jo us se paidá ho, to us ke bháí ke nám par qáim hogá, táki us ká nám baní Isráel meṇ se miṭ na jáe: 7 Aur agar wuh mard rází na ho ki qarábat ká haqq adá karke use jorú banáwe, to us marhúm ká jorú darwáze par buzurgoṇ pás jáe aur kahe, Mere shauhar ke bháí ne baní Isráel meṇ apne bháí ke nám rakhne se inkár kiyá, aur qarábat ká haqq adá karná mujh se qabúl nahíṇ kiyá. 8 Tab us ke shahr ke buzurg us mard ko ṭalab kareṇ, aur us se guftgú kareṇ; so agar wuh us bát par khaṛá ho aur kahe, ki maiṇ nahíṇ cháhtá ki ise byáhúṇ; 9 To us ke qaríb kí jorú buzurgoṇ ke sámhne us ke nazdík áwe, aur us ke páṇw se júti nikále, aur us ke muṇh par thúk de, aur jawáb de aur kahe, ki us shaḳhs ká jo apne qaríb ká ghar na banáwe, yih hál hai. 10 Aur baní Isráel meṇ us ká nám yih rakhá jáe, ki "Yih us shaḳhs ká ghar hai jis ká jútá nikálá gayá."

11 Jab do shaḳhs ápas meṇ laṛte hoṇ, aur ek kí jorú nazdík áwe, táki apne shahr ko us ke háth se jo use már rahá hai chhuṛáwe aur apná háth baṛháke us kí sharmgáh pakṛe, 12 To tú us ká háth káṭ dáliyo, terí ánkh us par rahm na kare. 13 Tú apní thaile meṇ muḳhtalif báṭ, baṛe chhoṭe, mat rakhiyo. 14 Tú apne ghar meṇ muḳhtalif paimáne, baṛe chhoṭe, mat rakhiyo. 15 Tú púre aur ṭhík báṭ, aur púre aur ṭhík paimáne rakhiyo; táki us sarzamín meṇ jise Ḳhuda'wand terá Ḳhudá tujhe detá hai, terí umr daráz ho. 16 Is liye un sab se jo aisá karte haiṇ, aur un sab se jo dagal fasal karte haiṇ, Ḳhuda'wand terá Ḳhudá nafrat rakhtá hai. 17 Yád kar ki jab tú Misr se niklá, to ráh meṇ Amáliq ne tujh se kyá kiyá: 18 Ki ráh meṇ tujh par kyúṅkar chaṛháyá, jab tú mánda aur thaká thá, tab us ne tere píchhe ke sab logoṇ ko jo zaíf pachhaṛe húe the, márá, aur wuh Ḳhudá se na ḍará. 19 Is liye jab Ḳhuda'wand terá Ḳhudá us sarzamín meṇ jis ká wáris Ḳhuda'wand terá Ḳhudá tujhe kartá hai, tere sáre dushmanoṇ se jo áspás haiṇ ásáish baḳhshe, to tú Amáliq ke zikr ko ásmán ke níche se miṭá dená; tú hargiz yih bát mat bhúliyo.

XXVI. BA'B.

1 Aur jab tú us sarzamín meṇ jiská wáris Ḳhuda'wand terá Ḳhudá tujhe kartá hai dáḳhil howe, aur us par qábiz ho, aur us meṇ base: 2 To tú us sarzamín ká jo Ḳhuda'wand tere Ḳhudá ne tujhe dí hai har qism ká pahlá phal jise tú zamín se hásil kare, leke ek ṭokre meṇ rakh, aur us jagah jise Ḳhuda'wand terá Ḳhudá pasand kare ki apná nám wuháṇ rakhe, le já: 3 Aur us káhin ke pás jo un dinoṇ meṇ hogá, já, aur us se kah ki áj ke din maiṇ Ḳhudawand tere Ḳhudá ke huzúr iqrár kartá húṇ, ki maiṇ us mulk meṇ jis kí bábat Ḳhuda'wand hamáre bápdádoṇ se qasam karke farmáyá thá, ki tum ko dúṅgá, dáḳhil húá: 4 Aur káhin wuh ṭokrá tere háth se leke Ḳhuda'wand tere Ḳhudá ke mazbih ke áge rakh de: 5 Tab tú Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke áge arz karke yúṇ kahiyo, ki Arámí jo áwára thá merá báp thá, wuh Misr meṇ utrá, aur us ne wuháṇ ek chhoṭí guroh ke sáth sukúnat kí, tab phir wuháṇ ek bahut baṛí zoráwar guroh baní: 6 So Misríoṇ ne ham se burá sulúk kiyá, aur ham ko dukh diyá, aur ham par saḳht ḳhidmat rakhí: 7 Aur

jab ham ne Ḳhudá'wand apne bápdádoŋ ke Ḳhudá ke ṅge faryád kí, to Ḳhudá'wand ne hamárí áwáz suní, aur hamárí mihnat aur mashaqqat aur majbúrí ko dekhá: 8 Aur Ḳhudá'wand qawí háth, aur báládastí, aur baṛí haibat se ajáib aur garáib nisháníoŋ ke sáth ham ko zamín i Misr se nikál láyá: 9 Aur wuh ham ko yih sarzamín bakhshí, ki jis meŋ shír o shahd bahtá hai. 10 Aur ab dekh ki maiŋ us zamín ke pahle phal jise tú ne, ai Ḳhudá'wand mujhe diyá, láyá húŋ. So tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge use rakh díjiyo: 11 Aur tú, aur Lewí, aur jo musáfir ki tum meŋ ho, milke harek niamat par jo Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tujhe, aur tere gharáne ko bakhshí hai, khushí kíjiyo.

12 Aur jab tú tísre sál, jo dahyakí ká sál hai, apne pahle galloŋ kí dahyakíoŋ ko púrá karke, Lewí, aur musáfir, aur yatím, aur bewa ko de chuke, táki we tere makánoŋ meŋ kháweŋ aur ser howeŋ: 13 Tab tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge yúŋ kahiyo, ki maiŋ ne apne ghar se muqaddas chízeŋ nikálíŋ, aur Lewí, aur musáfir, aur yatím, aur bewa ko, un sab hukmoŋ ke mutábiq jo tú ne mujhe kiye, díŋ, aur maiŋ ne tere hukmoŋ se tajáwuz na kiyá, aur unheŋ na bhúlá: 14 Aur maiŋ ne us meŋ se apní garíbí meŋ na kháyá, aur na maiŋ ne us meŋ se kisí ná-pák bát meŋ kharch kiyá, aur na kuchh murdoŋ ke liye de ḍálá; balki maiŋ ne Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí áwáz kí itáat kí, aur sab jo kuchh tú ne mujhe irshád kiyá, maiŋ ne uske mutábiq amal kiyá. 15 A'smán par se jo terá muqaddas maskan hai níche nazar kar, aur apne bandoŋ baní Isráel meŋ, aur is zamín meŋ jo tú ne ham ko dí hai barkat bakhsh, jaise tú ne hamáre bápdádoŋ se qasam kí thí, wuh ek zamín hai jis meŋ shír o shahd bah rahá hai. 16 Aur áj ke din Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tujhe hukm farmáyá, ki tú in sunnatoŋ, aur sharíatoŋ par amal kar; tú is liye unheŋ hifz kar, aur apne sáre dil, aur apne sáre jí se in par amal kar. 17 Tú ne áj ke din iqrár kiyá hai, ki Ḳhudá'wand merá Ḳhudá hai, aur maiŋ us kí ráhoŋ par chalúngá, aur us kí sunnatoŋ, aur us ke farmánoŋ, aur us kí sharíatoŋ kí muháfizat karúngá, aur us kí áwáz ká shanawá hoúngá: 18 Aur Ḳhudá ne bhí áj ke din tujh se iqrár farmáyá, ki tú us kí kháss guroh howe; aur tú us ke sab ahkám kí muháfizat kare: 19 Aur tujhe sárí gurohoŋ se jinheŋ us ne paidá kiyá, madh aur nám, aur izzat meŋ ziyáda bálá kare, aur tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí muqaddas guroh howe, jaisá us ne kahá.

XXVII. BA'B.

1 Phir Músá ne baní Isráel ke buzurgoŋ ke sáth hoke jamáat ko kahá, ki Un hukmoŋ kí jo áj ke din maiŋ tumheŋ kahtá húŋ, muháfizat karo. 2 Aur jis din tú Yardan pár hoke us sarzamín meŋ jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujhe detá hai pahunche, to tú apne liye baṛe patthar nasb kíjiyo, aur chúná pherke un ko safed kíjiyo: 3 Aur pár jáne ke bád sharíat ká kalám un par likhiyo, táki tú us zamín meŋ jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujhe detá hai dákhil ho, wuh ek zamín hai jis meŋ shír o shahd bahtá hai; jaisá Ḳhudá'wand tere bápdádoŋ ke Ḳhudá ne tujh se wáda kiyá hai. 4 So jab tum Yardan ke pár utar jáo, to tum un pattharoŋ ko jin kí bábat maiŋ tumheŋ áj ke din hukm kartá húŋ, I'bál ke paháṛ par nasb kíjiyo, aur un par chúná pheriyo. 5 Aur wuháŋ Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye sangí mazbah banáiyo, aur un ko lohá na lagáiyo. 6 Tú Ḳhudá'wand apne

Khudá ká mazbah sábút pattharon se banáiyo; aur wuhán Khudá'wand apne Khudá ke liye charháwá guzrániyo. 7 Aur salámíán charháiyo, aur wuhín kháiyo, aur Khudá'wand apne Khudá ke huzúr khushí kíjiyo. 8 Aur un pattharon par yih sharíat kí sárí báten sáf aur wázih likhiyo. 9 Phir Músá aur Lewí káhinon ne sáre baní Isráel se kahá, ki ai Isráel, dhyán rakh, aur sun le, ki tú áj ke din Khudá'wand apne Khudá kí guroh húá. 10 So tú Khudá'wand apne Khudá kí farmánbardárí kar, aur us kí sunnaton, aur hukmon par jo áj ke din main tujhe kahtá hún, amal kar.

11 Aur Músá ne usí din jamáat ko farmáyá, 12 Ki Simon, aur Lewí, aur Yihúdah aur Ishakár aur Yúsaf, aur Binyámín Garizím ke pahár par khare rahen, aur jab jamáat Yardan pár utre, to use barkat sunáwen. 13 Aur un ke muqábil Rúbin, aur Jadd, aur Yasar, aur Zabúlún, aur Dán, aur Naftálí I'bál ke pahár par khare hokar lánat sunáwen. 14 Aur baní Lewí baní Isráel ke sáre mardon ko buland áwáz se kahen: 15 Ki us shakhs par, jo apne háthon kí kárígarí se khod ke, yá dhál ke but banáwe, jis se Khudá'wand ko nafrat hai, aur use poshída makán men rakhe, lánat hai. Tab sárí jamáat jawáb deke kahen, Amín. 16 Jo koí apne báp aur apní má kí ihánat kare, us par lánat: aur sab jamáat kahe, Amín. 17 Jo apne hamsáe kí sarhadd ke nishán ko sarkáwe, us par lánat: aur sab jamáat kahe, Amín. 18 Wuh jo andhe ko ráh se bahkáwe, us par lánat: sab jamáat kahe, Amín. 19 Jo musáfir, aur yatím, aur bewa kí adálat men tarafdárí kare, us par lánat: sab jamáat kahe, Amín. 20 Wuh jo apne báp kí jorú ke sáth sowe, us par lánat; kyúnki us ne apne báp ká dáman kholá: sab jamáat kahe, Amín. 21 Jo koí kisí qism ke chárpáe ko lage, us par lánat: sab jamáat kahe, Amín. 22 Jo koí apní bahin, apní má aur apne báp kí betí ke sáth sowe, us par lánat: sab jamáat kahe, Amín. 23 Jo koí apní sás se hambistar ho, us par lánat: sab jamáat kahe, Amín. 24 Jo koí apne hamsáe ko chhup ke máre, us par lánat: sab jamáat kahe, Amín. 25 Jo koí rishwat le, táki kisí be gunáh ko qatl kare, us par lánat: sab jamáat kahe, Amín. 26 Jo koí is sharíat ke hukmon par qáim na rahe, aur amal na kare, us par lánat: sab jamáat kahe, Amín.

XXVIII. BÁB.

1 Aur aisá hogá ki agar tú koshish karke Khudá'wand apne Khudá kí áwáz sune, aur dhyán rakhe, aur in sab hukmon par jo áj ke din main tujhe farmátá hún amal kare, to Khudá'wand terá Khudá tujhe zamín kí qaumon par bálá karegá: 2 Aur jab tú Khudá'wand apne Khudá kí áwáz ká shanawá hogá, to yih sárí barkaten tujh par utrengí, aur tujhe pakar lengí. 3 So tú shahr men mubárak hogá, aur maidán men mubárak hogá. 4 Tere badan ke phal, aur terí zamín ke phal, aur terí mawáshí ke phal men, terí gáí bail ke bachon, aur tere bher bakrí ke galle men barkat hogí. 5 Terá tokrá, aur terá kathrá mubárak hogá. 6 Tú áne ke waqt mubárak hogá, aur tú jáne ke waqt mubárak hogá. 7 Khudá'wand tere dushmanon ko, jo terá sámhná karenge, tere rúbarú máregá; ki we ek ráh se tujh par charhái karenge, aur sát ráhon se tere áge se bhágenge. 8 Khudá'wand khazánon men, aur sáre kámon men jin men tú dast andáz hogá, tere liye barkat ká hukm degá; aur us zamín men jo Khudá'wand terá Khudá tujh ko detá hai,

tujhe mubárak karegá. 9 Agar tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke hukmoṉ ko hifz karegá, aur us kí ráhoṉ par chalegá, to Ḳhudá'wand tujh ko apná pák banda banáegá, jaisá ki us ne tujh se qasam kí hai. 10 Aur zamín ke sáre firqe dekhenge ki Ḳhudá'wand ke nám se tú námí húá, so we tujh se ḍarte rahenge. 11 Aur Ḳhudá'wand terí bhaláí ke liye tere badan ke phaloṉ, aur terí mawáshí ke phaloṉ, aur terí zamín ke phaloṉ meṉ, us zamín meṉ jis kí bábat Ḳhudá'wand ne tere báp dádoṉ se qasam karke farmáyá, ki tujh ko dungá, tujhe faráwání degá. 12 Ḳhudá'wand apna ḳhássa ḳhazána tere áge kholegá, ki ásmán terí zamín par barwaqt meṉ barsáegá, aur tere háth ke sáre kámoṉ meṉ barkat degá; tú bahut sí gurohoṉ ko qarz degá, par tú qarz na legá. 13 Aur Ḳhudá'wand tujhe sir banáegá, na dum, aur tú faqat buland hí hogá, aur past na hogá, agar tú Ḳhudá'wand apne ke Ḳhudá ke hukmoṉ kí jo maiṉ tujhe kartá húṉ muháfizat kare, aur un par amal kare; 14 Aur un sab bátoṉ meṉ jo áj ke din maiṉ tujhe hukm kartá húṉ dahne báyáṉ na muṛe, ki dúsre mábúdoṉ kí pairawí aur un kí ibádat kare.

15 Lekin agar tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí áwáz ká shanawá na hogá, aur dhyán rakhke us ke sáre hukmoṉ aur sunnatoṉ par jo áj ke din maiṉ tujhe batátá húṉ amal na karegá, to aisá hogá ki yih sárí lánateṉ tujh par utrengí, aur tujhe pakaṛ lengí. 16 Tú shahr meṉ lánatí hogá, aur tú maidán meṉ lánatí hogá: 17 Terá ṭokrá aur terá kaṭhrá lánatí hogá: 18 Tere badan ká phal, aur terí zamín ká phal, terí gáe bail ke bache, aur tere bheṛ bakrí ke galle lánatí ho jáenge. 19 Tú áne ke waqt lánatí hogá; aur tú jáne ke waqt lánatí hogá. 20 Ḳhudá'wand un sáre kámoṉ meṉ jin meṉ tú dast andáz hogá, tujh par lánat aur tahaiyur aur malámat názil karegá, yaháṉ tak kí tú halák hogá, aur jald nábúd hojáegá, tere amaloṉ kí buráí ke báis jin ke sabab se tú ne mujhe tark kiyá. 21 Ḳhudá'wand tujh par wabá pahuncháegá, yaháṉ tak ki tujhe us sarzamín se jis ká wáris hone játá hai nest nábúd kar degá. 22 Ḳhudá'wand tujh ko sill kí tap, aur tap i sozán, aur riba, aur diqq se aur ḳhushksálí se, aur bád i samúm se, aur yarqán se máregá, aur we tujhe ragedenge ki tú halák ho jáegá. 23 Aur ásmán jo tere sir par hai pítal ká, aur zamín jo tere tale hai lohe kí hogí. 24 Ḳhudá'wand meṉh ke badle terí zamín par ḳhák o dhúl barsáegá; yih ásmán se tujh par názil hogá, yaháṉ tak ki tú nábúd hojáegá. 25 Ḳhudá'wand tujhe tere dushmanoṉ ke áge máregá; tú ek ráh se un par chaṛháegá, aur un ke áge sát ráhoṉ se bhágegá: aur zamín ke sáre mulkoṉ meṉ bhágtá phiregá. 26 Aur terí lásh ásmání parindoṉ, aur dashtí charindoṉ kí gizá hojáegí, aur koí un ká ḍaráne wálá na hogá. 27 Ḳhudá'wand tujh ko Misr ke phoṛe, aur bawásír, aur khuranḍ, aur ḳhárish se máregá; un se tú hargiz shafá na páegá. 28 Ḳhudá tujh ko díwána, aur nábíná, aur sarásíma karke máregá. 29 Aur jis tarah andhá andhere meṉ ṭaṭoltá hai, tú dopahr ko ṭaṭoltá phiregá: aur tú apní ráhoṉ meṉ kámyáb na hogá; aur tú faqat hamesha mazlúm, aur magsúb hí hogá, aur koí bacháne wálá na hogá. 30 Tú ek aurat se maganí karegá, aur dúsrá shaḳhs us se hambistar hogá: tú ghar banáegá, par us meṉ búd básh na karegá; tú tákistán lagáegá, aur us ká hásil jama na karegá. 31 Terá bail terí ánkhoṉ ke sámhne zabh kiyá jáegá, aur tú us ke gosht kháne na páegá; terá gadhá tere rúbarú zabar dastí se pakaṛá jáegá, aur tujh ko phir diyá na jáegá: terí bheṛeṉ tere dushmanoṉ ko dí jáengí, aur koí na hogá jo unhen chhuṛáegá. 32 Tere beṭe aur terí beṭíáṉ dúsre logoṉ ko dí jáengí, aur terí ánkheṉ dekhenge, aur

sáre din un kí ráh takte takte thak jáengí, aur tere háth meṇ kuchh zor na hogá. 33 Terí zamín, aur terí sárí mihnatoṇ ká phal ek guroh jis se tú na wáqif hai, khá jáegí, aur tú faqat hamesha mazlúm, aur masalá húá rahegá: 34 Yaháṇ tak ki tú yih sab kuchh áṇkhoṇ se dekhte dekhte díwána ban jáegá. 35 Ḳhudá'wand tujhe tere ghuṭnoṇ meṇ, aur ṭáṇgoṇ meṇ aise bure phoṛoṇ ká ázár degá, ki páoṇ ke talwe se leke kánsa i siṛ tak kisí dawá se changá na ho sakegá. 36 Ḳhudá'wand tujh ko aur tere bádsháh ko jise tú apne úpar qáim karegá, us guroh tak jis se tú aur tere báp dáde wáqif na the, lejáegá, aur wuháṇ tú dúsre mábúdoṇ kí bandagí karegá, jo lakṛíáṇ, aur patthar haiṇ. 37 Aur tú un sab qaumoṇ meṇ jaháṇ jaháṇ Ḳhudá'wand tujhe pahuncháegá, hairání ká báis aur zarb-ul masal, aur láṇ ṭán ká nishána hogá. 38 Tú zamín meṇ bahut se bíj boegá, aur thoṛá hásil karegá, is liye ki unheṇ ṭiḍḍí cháṭ legí. 39 Tú tákistán lagáegá, aur us kí ḳhidmat karegá; lekin wain píne, aur angúr jama karne na páegá, ki unheṇ kíṛe khá jáenge. 40 Terí sárí sarhaddoṇ meṇ zaitún ke daraḳht honge, par tú rogan malne na páegá, ki tere zaitún ke daraḳhtoṇ ká phal gir jáegá. 41 Tú beṭe aur beṭíáṇ janáegá, aur we tere na honge, ki we asír ho jáenge. 42 Tere sáre daraḳhtoṇ, aur terí zamín ke phaloṇ ko ṭiḍḍí barbád kar dengí. 43 Musáfir jo terí zamín par hogá tujh par gálib, aur bálá hogá, aur tú past hotá jáegá. 44 Wuh tujhe qarz degá, aur tujh se qarz na legá: wuh sir hogá, aur tú dum hogá.

45 Aur ye sárí lánateṇ tujh par utrengí, aur tere píche paṛenge, aur tujhe pakaṛengí, yaháṇ tak ki tú halák hojáegá; jab ki tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí áwáz ká shanawá na húá hogá, ki us kí sunnatoṇ aur us kí sharíatoṇ ko hifz kartá, aur un par amal kartá. 46 Aur yih lánateṇ tujh par, aur terí nasl par nishání aur muájize ke liye abad honge. 47 Kyúnki tú ne sab chízoṇ kí faráwání ke báis apne dil kí ḳhushí aur ḳhurramí se Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí bandagí na kí: 48 Is liye tú bhúk, pyás, aur nangepan, aur sab chízoṇ kí ihtiyáj ke sáth apne un dushmanoṇ kí ḳhidmat karegá, jinheṇ Ḳhudá'wand tujhpar bhejegá, aur wuh tere galle meṇ lohe ká tauq ḍálegá, yaháṇ tak ki tujhe faná kar degá. 49 Ḳhudá'wad ek guroh dúr se, aur zamín kí intihá se aise jald jaise uqáb uṛtá hai, tujh par chaṛhá láegá, wuh ek guroh hogí jis kí zabán tú na samajhegá. 50 Us guroh ke ḳhún ḳhwár chihre honge, jo na buṛhe ke adab, na jawán par karam karenge: 51 Aur we terí mawáshí ká phal, aur terí zamín ká phal khá jáenge, yaháṇ tak ki tú halák ho jáegá, is liye ki galle, aur wain, aur tel, aur terí gáe bail ke bachhṛoṇ, aur bheṛ bakrí ke galloṇ meṇ se tere liye kuchh na chhoṛenge, yaháṇ tak ki we tujhe faná kar denge. 52 Aur we tujhe tere harek pháṭak meṇ á gherenge, yaháṇ tak ki terí unchí aur muhkam díwáreṇ jin ká tujhe apne sáre mulk meṇ bharosá thá, gir jáengí, aur we tujhe us sárí zamín meṇ jo Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tujhe dí hogí, harek shahr ke sab pháṭakoṇ meṇ á gherenge. 53 Aur tú apne hí badan ká phal, aur apne beṭe beṭíoṇ ká gosht jinheṇ Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tujhe baḳhshá thá, aur tangí, aur taklíf meṇ jo tere bairíoṇ ke sabab se tujh par hogí, kháegá: 54 Wuh shaḳhs jo tum meṇ narm dil, aur bahut ḳhush muásh hogá; apne bháí, aur apní hamkinár jorú, aur apne laṛkoṇ se, jinheṇ wuh báqí chhoṛegá, áṇkh badlegá: 55 Yaháṇ tak ki wuh apne bache ke gosht meṇ se jise wuh kháegá, un meṇ se kisí ko kuchh na degá; kyúnki us tangí aur taklíf meṇ jo tere dushmanoṇ ke báis se tere sáre makánoṇ meṇ tujh par hogí,

kuchh báqí na rahegá. 56 Us aurat kí ánkh jo tumháre darmiyán naram dil, aur bahut ḳhush muásh hogí, aur nazákat aur narmí se apne páoṉ ke talwe zamín par lagne kí juráat nahíṉ rakhtí, apne hamkinár shauhar, aur apne beṭá beṭí se badal jáegí. 57 Aur apne nanhe bache se jo us kí do ránoṉ meṉ se niklegá, aur apne laṛkoṉ se jinheṉ wuh janegí, kyúnki wuh us tangí aur taklíf meṉ, jo tere dushmanoṉ ke sabab se tujh par tere darwázoṉ meṉ pakṛegí, chhipke únko kháegí. 58 Agar tú dhyán rakhke is sharíat kí sab bátoṉ par, jo is kitáb meṉ likhí haiṉ, amal na karegá, ki us ke jalálí aur haulnák nám se jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá hai, na ḍaregá: 59 Tú ajab tarah kí baṛí saḳht mároṉ, aur niháyat baṛí saḳht bímáríoṉ se Ḳhudá'wand tujh ko aur terí nasl ko máregá. 60 Aur Misr kí sárí áfateṉ jin se tú hirásán thá, tujh par phir názil karegá, aur we sab tujh ko chipaṭengí. 61 Aur un sab bímáríoṉ, aur mároṉ ko bhí jo is sharíat kí kitáb meṉ mazkúr nahíṉ Ḳhudá'wand tujh par názil karegá, yaháṉ tak tú nest o nábúd hojáegá. 62 Aur tum jo ásmán ke sitároṉ kí mánind ho gintí meṉ thoṛe se rah jáoge; ki tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí áwáz ká shanawá na húá. 63 Aur yúṉ hogá ki jis tarah Ḳhudawand ne tum se ḳhush hokar tumháre sáth nekí kí, aur tumheṉ afzúd kiyá, usí tarah Ḳhudá'wand tumhárí bábat ḳhush hogá, kí tumheṉ halák kare, aur nest o nábúd kar ḍále, aur us sarzamín se, jis ká málik hone játá hai, tujhe jaṛ se ukháṛ ḍále. 64 Aur Ḳhudá'wand tujh ko sab qaumon ke darmiyán zamín ke is sire se us sire tak parágauda karegá, aur wuháṉ tú aur mábúdoṉ kí, jo lakṛíáṉ aur patthar haiṉ jin se tú, aur tere bápdáde wáqif nahíṉ parastish karegá. 65 Aur un qaumoṉ meṉ tujh ko árám, aur tere páoṉ ke talwoṉ ko qarár na hogá; kyúnki Ḳhudá'wand wuháṉ tere dil ko larzán, aur terí ánkhoṉ ko faná, aur tere jí ko gamnák kar degá. 66 Aur terí zandagí tere nazdík mándagí hogí, aur tú rát aur din ḍartá rahegá, aur tujh ko apní zíst par itmínán na hogí. 67 Apne us ḳhauf se jo tere dil meṉ baiṭh jáegá, aur un chízoṉ se jinheṉ terí ánkheṉ dekhengíṉ, subh ko tú kahegá, Káshke shám hotí; aur shám ko, Káshke subh hotí. 68 Aur Ḳhudá'wand tujh ko us ráh se jis kí bábat maiṉ ne tujhe kahá, ki tú use phir na dekhegá, kishtíoṉ par Misr ko phir bhejegá, aur tum wuháṉ gulámoṉ, aur laun-ḍíoṉ kí tarah apne dushmanoṉ ke háth beche jáoge, aur koí tumheṉ mol na legá. 69 Ye us ahd kí báteṉ haiṉ, jo Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá, ki Moáb kí sarzamín meṉ baní Isráel se bándhe; us ahd ke siwá jo us ne un se Horib meṉ bándhá thá.

XXIX. BA'B.

1 So Músá ne sáre baní Isráel ko bulá́yá, aur un se kahá, Sab kuchh ki Ḳhudá'wand ne tumhárí ánkhoṉ ke sámhne Misr kí zamín meṉ Firaún, aur us ke sáre ḳhádimon, aur us ke sáre mulk se kiyá, tum ne dekhá. 2 We baṛí ázmáisheṉ jinheṉ tum ne apní ánkhoṉ se dekhá; we karámaton, aur we baṛe muajize: 3 Lekin Ḳhudá'wand ne tum ko wuh dil jo samajhe, aur we ánkheṉ jo dekheṉ, aur we kán jo suneṉ, áj tak nahíṉ díe. 4 Aur maiṉ ne tumheṉ chálís baras bayábán meṉ sair karwáí, ki na tum par tumháre kapṛe puráne húe, aur na tumháre júte tumháre páoṉ meṉ bekár húe. 5 Tum ne na roṭí kháí, aur na tum ne wain yá koí nashe kí chíz pí, táki tum jáno ki maiṉ Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá húṉ. 6 Aur jab tum

is jagah wárid húe to Hisbún ká bádsháh Saihún, aur Basan ká bádsháh Og jang ke liye hamáre muqábil áe, aur ham ne unheṇ márá: 7 Aur ham ne unká mulk le liyá, aur Rúbíoṇ aur Jaddíoṇ, aur ádhe firqe Manassíoṇ ko us ká wáris kiyá. 8 Pas tum is ahd kí bátoṇ kí muháfizat karo, aur un par ámal karo, táki sab kámoṇ meṇ jo tum karte ho kámyáb ho. 9 Áj ke din tum, aur tumháre firqoṇ ke sardár, aur tumháre buzurg aur tumháre mansabdár, sáre baní Isráel; 10 Tumháre bache, tumhárí jarúáṇ, aur tumháre musáfir jo tumháre ḳhaimoṇ meṇ rahte haiṇ, tumháre lakaṛháre se leke ábkash tak, Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke áge khaṛe rahte ho: 11 Táki tú Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke us ahd aur qasam meṇ dáḳhil ho, jise Ḳhudá´wand terá Ḳhudá tujh se áj ke din bándhtá hai. 12 Táki wuh áj ke din tujhe apne liye ek guroh banáwe, ki wuh terá Ḳhudá hogá, jaisá us ne tujh se kahá, aur jaisá us ne tere bápdádoṇ Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb se qasam kí hai. 13 Aur maiṇ faqat tumháre kí sáth yih ahd aur qasam nahíṇ bándhtá: 14 Balki us ke sáth bhí jo áj ke din Ḳhudá´wand hamáre Ḳhudá ke áge yaháṇ maujúd hai, aur us ke sáth bhí jo áj ke din yaháṇ hamáre sáth házir nahíṇ: 15 Ki tum jánte ho, ki kyúnkar ham Misr meṇ baste the, aur kyúnkar un gurohoṇ ke darmiyán se jin meṇ tum guzrán karte the, guzar gae: 16 Aur tum ne un kí lakṛí, aur patthar, aur rúpe, aur sone kí karáhatoṇ, aur najásatoṇ ko, jo un ke sáth thí, dekhá hai: 17 Na ho ki tumháre darmiyán koí mard, yá aurat, yá gharáná, yá firqa, aisá ho ki us ká dil áj ke din Ḳhudá´wand hamáre Ḳhudá se phir jáe, ki jáke un gurohoṇ ke mábúdoṇ kí bandagí kare; na ho ki tumháre damiyán aisí jaṛ ho jis ká phal zahr sá kaṛwá, aur afsantín sá talḳh howe: 18 Aur aisá ho ki jab wuh is lánat kí báteṇ sune, to apne dil meṇ mubárak jáne, aur kahe ki maiṇ chain karúngá, agarchi apne dil kí sarkashí meṇ chalúṇ, ki tishnagí se apná nasha baṛháúṇ: 19 Ḳhudá´wand use na chhoṛegá; balki usí waqt us shaḳhs par Ḳhudá´wand kí gairat aur gazab ká dhúáṇ uṭhegá; aur sárí lánateṇ jo is kitáb meṇ likhí haiṇ us par paṛengí, aur Ḳhudá´wand us ke nám ko ásmán ke níche se miṭá degá. 20 Aur Ḳhudá´wand ahd kí un lánatoṇ ke mutábiq, jo is sharíat kí kitáb meṇ likhí haiṇ, baní Isráel ke sáre firqoṇ meṇ se burái pahuncháne ke liye us ko judá karegá. 21 Aur píchlí nasl tumháre farzandoṇ kí, jo tumháre bád qáim hogí, kahegí; aur musáfir jo dúr kí zamín se áwenge, us sarzamín kí baláoṇ, aur áfatoṇ ko jo Ḳhudá´wand ne us par názil kí hongí, dekhke. 22 Ki yih sárí zamín gandhak aur shore se jal gaí, ki boí jotí nahíṇ játí, na us se kuchh jamtá hai, aur na kisí qism ghás ugtí hai, aur jaise ki Sadúm, aur Amúrah, aur Admah aur Zibíín ulaṭ gae, Ḳhudá´wand ne use bhí apne gazab, aur apne qahr se ulaṭ diyá. 23 Sárí gurolieṇ kahengí, ki Ḳhudá´wand ne is sarzamín se aisá kyúṇ kiyá? aur is baṛe gazab ke bhaṛakne ká kyá báis hai? 24 Aur log kahenge, is liye ki unhoṇ ne Ḳhudá´wand apne bápdádoṇ ke Ḳhudá ke us ahd ko jo Misr kí sarzamín se nikálne ke waqt un se bándhá thá, chhoṛ diyá: 25 Kyúnki unhoṇ ne jáke dúsre mábúdoṇ kí ḳhidmat kí, aur unheṇ sijda kiyá; un mábúdoṇ ko jinheṇ we na jánte the, aur jinheṇ us ne unheṇ na diyá thá. 26 So Ḳhudá´wand ká gazab us zamín par bhaṛká, ki us ne sárí lánateṇ, jo is kitáb meṇ likhí haiṇ, us zamín par názil kíṇ. 27 Aur Ḳhudá´wand ne gazab, aur gusse, aur baṛe qahr se un ko un kí sarzamín se ukháṛá, aur dúsrí zamín par, áj ke din kí tarah, unheṇ phenká. 28 Maḳhfí báteṇ Ḳhudá´wand

hamáre Khudá ke nazdík haiṉ, aur makshúf hamáre, aur hamárí auláɗ ke liye hamesha tak, táki ham is Tauret ke sab kalám par amal kareṉ.

XXX. BA'B.

1 Aur yúṉ hogá ki jab yih sab kuchh tujh par paṛegá, barkat, aur lánat jinheṉ maiṉ ne tere áge rakhá, aur tú un sab gurohoṉ meṉ, jahán jahán KHUDA'WAND terá Khudá tujh ko hánkegá, unheṉ yád karegá: 2 Aur tú KHUDA'WAND apne Khudá kí taraf phiregá, aur us ke un hukmoṉ ke muwáfiq, jo áj maiṉ ne tujhe kahe, apne bálbachon samet apne sáre dil aur apne sáre jí se us kí farmánbardárí karegá; 3 Tab KHUDA'WAND terá Khudá terí asírí ko badlegá, aur tujh ko un sab gurohoṉ meṉ se, jin meṉ KHUDA'WAND tere Khudá ne tujhe mutafarriq kiyá thá, rahm karegá, aur phirke tujhe jama karegá. 4 Agar koí terá ásmán kí us intihá tak hánká gayá hogá, to KHUDA'WAND terá Khudá tujhe jama karegá, aur wuháṉ se tujhe pher láwegá: 5 Aur KHUDA'WAND terá Khudá tujh ko us zamín meṉ jis par tere báp-dáde qábiz húe, láwegá, aur tú us par qábiz hogá; aur wuh tujh se nekí karegá aur tere bápdádoṉ se ziyáda terí afzáish karegá. 6 Aur KHUDA'WAND terá Khudá tere aur terí nasl ke dil ká khatna karegá, táki tú KHUDA'WAND apne Khudá ko apne sáre dil, aur apne sáre jí se dost rakhe, aur jítá rahe: 7 Aur KHUDA'WAND terá Khudá ye sárí lánateṉ tere dushmanoṉ par, aur un par jo terá kína rakhte haiṉ, jinhoṉ ne tujhe dukh diyá, názil karegá. 8 Aur tú phir áegá, aur KHUDA'WAND kí bát sunegá, aur us ke un sab hukmoṉ par jo áj ke din maiṉ tujhe farmátá húṉ amal karegá. 9 Aur KHUDA'WAND terá Khudá tere háth ke harek kám meṉ, aur tere badan ke phal meṉ, aur terí mawáshí ke phal meṉ, aur terí zamín ke phal meṉ nekí ke liye tujhe firáwání degí; kyúnki KHUDA'WAND khush hoke phir tujh se nekí karegá, jaisá wuh tere bápdádoṉ se khush thá: 10 Agar tú KHUDA'WAND apne Khudá kí áwáz ká shanawá hoke us kí sunnatoṉ, aur sharíatoṉ ko jo sharíat kí is kitáb meṉ likhí húí haiṉ hifz karegá; aur agar tú apne sáre dil, aur apne sáre jí se KHUDA'WAND apne Khudá kí taraf phiregá. 11 Kyúnki wuh hukm jo áj ke din maiṉ tujhe kartá húṉ na wuh tujh se poshída hai, aur na wuh dúr hai. 12 Yih kuchh ásmán par nahíṉ, jo tú kahe, Hamáre liye kaun ásmán par jáegá, aur ham tak use láegá, táki ham use sunneṉ, aur us par amal kareṉ? 13 Aur na yih daryá pár hai jo tú kahe, Kaun hamáre liye daryá pár jáegá, aur ham tak use láegá, ki ham use suneṉ, aur us par amal kareṉ? 14 Balki yih bát tujh se bahut nazdík hai, tere munh meṉ hai, aur tere dil meṉ hai, táki tú us par amal kare. 15 Dekh, maiṉ ne áj ke din zindagí aur khúbí ko, aur maut aur badí ko tere áge rakhá: 16 So maiṉ áj ke din tujhe hukm kartá húṉ, ki tú KHUDA'WAND apne Khudá ko dost rakh, ki us kí ráhoṉ par chale, aur us kí sunnatoṉ, aur sharíatoṉ, aur hukmoṉ kí muháfizat kare, táki tú jíe, aur baṛhe, aur KHUDA'WAND terá Khudá us sarzamín meṉ jis ká tú wáris hone játá hai, tujh ko barkat bakhshe. 17 Par agar terá dil phir jáegá, aur tú shanawá na hogá, aur gurezán hogá, aur dúsre mábúdoṉ ko sijda karegá, aur un kí bandagí karegá: 18 To áj ke din maiṉ tumheṉ sunáe rakhtá húṉ, ki tum faná hooge, aur us sarzamín par jis ke wáris hone tum Yardan pár játe ho, tumhárí umr daráz na hogí. 19 Maiṉ aj ke din ásmán aur zamín ko tumháre upar gawáh látá húṉ, ki maiṉ ne zindagí aur maut, aur barakat aur lánat tumháre sámhne rakhí;

pas tum zindagí ko pasand karo, táki tum aur tumhárí aulád donon jío: 20 Táki tú Ḳhudа́wand apne Ḳhudá ko dost rakhe, aur us kí áwáz ká shanawá ho, aur us se liptá rahe, ki wuhí terí zindagí, aur terí umr kí darází hai; táki tú us sarzamín men jis kí bábat Ḳhudа́wand ne tere bápdádon Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb se qasam kháke kahá, ki Use main tumhen dungá, ábád rahe.

XXXI. BAB.

1 Tab Músá chalá, aur ye báten baní Isráel se kahín: 2 Aur us ne unhen kahá, ki Main to áj ke din ek sau bís baras ká hún, main andar báhir já nahín saktá; aur Ḳhudа́wand ne bhí mujhe farmáyá hai, ki tú Yardan pár na jáegá. 3 Ḳhudа́wand terá Ḳhudá kí tere áge áge pár jáegá, aur wuhí un gurohon ko tere áge faná karegá, aur tú un ká málik hogá: aur Yasúa Ḳhudа́wand ke farmán ke mutábiq tere áge áge pár jáegá. 4 Aur Ḳhudа́wand un se wuhí karegá, jo us ne Amúríon ke bádsháhon Saihún, aur Og se, aur un kí zamín se kiyá; aur jinhen us ne halák kiyá. 5 Aur Ḳhudа́wand un ko tumháre huzúr supurd karegá, táki tum un se un sab hukmon ke muwáfiq jo main ne tumhen farmáe muámala karo. 6 Mazbút ho jáo, aur diláwarí karo, ḳhauf na karo, aur un se mat ḍaro; kyúnki Ḳhudа́wand terá Ḳhudá hai jo tere sáth játá hai, wuh tum se gáfil na hogá, aur tum ko na chhoṛegá. 7 Phir Músá ne Yasúa ko talab farmáyá, aur sáre baní Isráel ke huzúr use kahá, ki mazbút ho, aur diláwarí kar, kyúnki tú is qaum ke sáth us sarzamín men dáḳhil hogá, jis kí bábat Ḳhudа́wand ne un ke báp dádon se baqasam kahá, ki unhen dúngá, aur tú unhen us ká wáris karegá. 8 Aur Ḳhudа́wand tere áge játá hai, wuh tere sáth rahegá, wuh tujh se na gáfil hogá, aur na tujhe chhoṛegá, so tú ḳhauf na kar, aur haul na khá. 9 Aur Músá ne is sharíat ko likhá, aur Lewí káhinon ke jo Ḳhudа́wand ke ahd ke sandúq ko uṭháte the, aur baní Isráel ke sáre buzurgon ke hawálе kiyá. 10 Aur Músá ne unhen yih kahke farmáyá, ki Harek sát baras ke áḳhir men maḳhlasí dene ke muaiyan waqt men, ḳhaimon kí íd men; 11 Jab ki sáre baní Isráel Ḳhudа́wand tere Ḳhudá ke áge us jagah par jise wuh pasand karegá, házir húá karen, to tú is sharíat ko paṛhke sáre baní Isráel ko sunáyá kar. 12 Sáre logon, mardon, aur auraton, aur laṛkon aur apne musáfir ko, jo tere makánon men ho, jama kíjiyo, táki we sunen, aur síkhen, aur Ḳhudа́wand tere Ḳhudá se ḍaren, aur is sharíat ke sáre hukmon par dhyán rakhke amal karen. 13 Aur táki un ke laṛke jinhon ne hanoz ye báten daryáft nahín kín, sunen, aur jab tak ki tum us sarzamín men jis ke wáris hone ko Yardan pár játe ko, raho, Ḳhudа́wand tere Ḳhudá se ḍará karen. 14 Phir Ḳhudа́wand ne Músá ko farmáyá, ki Dekh terí maut ke din nazdík hain, so tú Yasúa ko bulá, aur jamáat ke ḳhaime men khaṛe ho, táki main use hukm karún; chunánchi Músá aur Yasúa rawána húe, aur jamáat ke ḳhaime men khaṛe húe. 15 Us waqt Ḳhudа́wand badlí ke satún men hoke ḳhaime men námúd húá, aur badlí ká satún ḳhaime ke darwáze par áke qáim húá. 16 Tab Ḳhudа́wand ne Músá ko farmáyá, Dekh tú apne bápdádon ke sáth so rahegá, aur is qaum ke log uṭhenge, aur us zamín par jahán ye basne játe hain zinákár ho ke wuhán ke ajnabí mábúdon kí pairawí karenge, mujh ko chhoṛ denge, aur us ahd ko jo main ne un ke sáth bándhá hai, toṛenge. 17 Aur us din merá qahr un par mushtail hogá, aur main

unheṉ chhoṛ dúngá, aur maiṉ un se apná munh chhipáúngá, aur we nikále jáenge, aur bahut sí musíbateṉ aur tangiáṉ un par paṛengí; chunánchi we us din kahenge, Kyá ham par ye baláeṉ is liye nahíṉ paṛíṉ ki hamárá Ḳhudá hamáre darmiyán nahíṉ? 18 Aur un sab badíoṉ ke sabab se jo we karenge, aur is liye ki ajnabí mábúdoṉ kí taraf phire honge, maiṉ us roz apná munh chhipáúngá. 19 So tum yih nagma apne liye likho, aur use baní Isráel ko sikháo, aur unheṉ paṛháo, táki yih nagma baní Isráel par merá gawáh rahe. 20 Is liye ki jaisá maiṉ unheṉ us sarzamín meṉ pahuncháúngá, jis kí bábat maiṉ ne in ke bápdádoṉ se qasam kí ki jis meṉ shír o shahd bahtá hai, aur we use kháenge, aur ser howenge, aur moṭe hojáenge; tab we aur mábúdoṉ kí taraf phir jáenge, aur un kí ibádat karenge; aur mujhe gussa diláwenge, aur mujh se ahd shikaní karenge. 21 Aur yúṉ hogá ki jab bahut musíbateṉ aur áfateṉ un par paṛengí, to yih nagma un ke barḳhiláf gawáhí degá; ki us ká paṛhná un kí nasl ke munh se bhuláyá na jáegá; kyúnki maiṉ un ke ḳhiyáloṉ ko jo we áj karte haiṉ, us se peshtar ki maiṉ us sarzamín meṉ jis kí bábat maiṉ ne qasam kí hai un ko pahuncháúṉ, jantá húṉ. 22 Chunánchi Músá ne usí din yih nagma likhá, aur use baní Isráel ko sikháyá. 23 Aur us ne Nún ke beṭe Yasúa ko hukm kiyá, aur kahá, Mazbút ho, aur diláwarí kar; kyúnki baní Isráel ko us sarzamín meṉ jis kí bábat maiṉ ne un se qasam kí hai tú lejáegá, aur maiṉ tere sáth hoúngá. 24 Aur aisá húá ki jab Músá is sharíat kí bátoṉ ko kitáb meṉ likh chuká, aur we tamám húíṉ: 25 To Músá ne Lewíoṉ ko jo Ḳhudá'wand ke ahdnáme ke sandúq ko uṭháte the, farmáyá: 26 Ki is sharíat kí kitáb ko leke Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke ahd ke sandúq ke pahlú meṉ rakho, táki wuh tumháre barḳhiláf muáhid rahe. 27 Kyúnki maiṉ terí bagíwat, aur terí saḳht gardan kashí ko jántá húṉ; dekh ki hanoz maiṉ jítá aur áj ke din tak tumháre sáth húṉ, aur tum Ḳhudá'wand se bagáwat karte ho: to mere marne ke bád kitná ziyáda karoge! 28 Apne firqoṉ ke sáre buzurgoṉ aur mansabdároṉ ko mujh pás jama karo, táki maiṉ ye báteṉ un ke kánoṉ tak pahuncháúṉ, aur ásmán aur zamín ko un par gawáh karúṉ. 29 Ki mujhe yaqín hai ki mere marne ke bád tum apne taiṉ ḳharáb karoge, aur is ráh se jo maiṉ ne tumheṉ batláí bargashta hojáoge, aur áḳhirí dinoṉ meṉ tum par musíbateṉ paṛengí; kyúnki tum Ḳhudá'wand ke huzúr badkárí karoge, ki apne háth ke kámoṉ se use gussa diláoge. 30 So Músá ne is nagme kí ye báteṉ, jab tak ki wuh tamám húá, Isráelí jamáat ko kah sunáíṉ.

XXXII. BA'B.

1. Ki ai ásmáno! kán rakho, ki maiṉ kahúngá; aur ai zamín, mere munh kí báteṉ suṉ: 2 Merí tálím meṉh tarah ṭapakegí, aur merí báteṉ os kí mánind paṛengí, jaise sabze par taráwish ho, yá ghás par phúhí paṛe. 3 Ki maiṉ Ḳhudá'wand ká nám pukártá hún; tum hamáre Ḳhudá'wand kí tázím karo. 4 Ki wuh chaṭán hai, us ká kám kámil hai, ki us kí sab ráheṉ rást haiṉ, wuh wafádár Ḳhudá hai, aur dagí se mubarrá hai, wuh sadíq aur amín hai. 5 Unhoṉ ne áp ko ḳharáb kiyá, unká dág wuh dág nahíṉ hai, jo us ke laṛkoṉ par hotá hai, we kajrau aur gardan kash haiṉ. 6 Ai jáhil, aur ai beshuúr logo! kyá tum Ḳhudá'wand ká badlá yúṉ utárte ho? kyá wuh tumhárá báp nahíṉ hai, jis ne tumheṉ paidá kiyá? Kyá us ne tumheṉ

khalq nahín kiyá, aur tumhen qawí nahín banáyá? 7 Agle waqt ko yád karo, aur agle zamánon kí muddaton ko socho; apne báp se púchho, aur wuh tumhen batáwegá, aur apne buzurgon se, ki we tum se bayán karenge. 8 Jis waqt ki Haq tálá ne qaumon ko mírás bántí, aur us ne baní Ádam ko mutafarriq kiyá, usí waqt baní Isráel ke shumár ke muwáfiq gurohon kí hadden muqarrar kín. 9 Ki Ḳhudá'wand ká hissa us ke log hain; Yaqúb uskí mírás kí milkíyat hai. 10 Usne use wírán zamín, aur haulnák, aur ujár jangal men páyá: wuh uske gird húá, aur usne use tarbíat kiyá, us ne us kí muháfazat apní ánkh kí putlí kí tarah kí. 11 Jis tarah uqáb apne khondhe ko hilátá hai, aur apne bachon par phurphurátí hai, aur apne bázúon ko phailáke unhen letá hai, aur apne paron par unhen uṭhátá hai: 12 Us tarah Ḳhudá'wand hí ne unkí rahbarí kí, aur us ke sáth koí ajnabí Iláh na thá. 13 Usne use zamín kí unchí jágahon par sawár kiyá, táki wuh kheton ká hásil kháwe, aur us ne use chaṭán men se shahd, aur sakht patthar men se tel chusáyá: 14 Aur gáe ke makhan, aur bher bakrí ke dúdh, barron kí charbí aur Basan ke jane húe mendhon aur bakron, aur gehúon ke gurdon kí charbí samet; aur tú ne angúr ká ḳhális shíra piyá. 15 Lekin Yasúrán moṭá ho gayá aur láten chaláne lagá: tú to moṭá ho gayá, aur bhárí par gayá, aur charbí men chhip gayá: tab us ne Ḳhudá'-wand apne Qáliq ko chhordiyá, aur apní naját ke pahár ko haqír jáná. 16 Unhon ne ajnabí mábúdon ke sabab use gairat diláí; aur we use nafratí kámon se gusse men láe. 17 Unhon ne Shaitánen ke liye qurbáníán guzráníu, na Ḳhudá ke liye, balki un mábúdon ke liye jinko we na pahchánte the, we mábúd jo naye hain, jin se tere bápdáde na ḍarte the. 18 Tú us pahár se jis ne tujhe paidá kiyá gáfil húá, aur us Ḳhudá ko jis ne tujhe súrat bakhshí bhúl gayá. 19 Aur jab Ḳhudá'-wand ne yih dekhá, to un se nafrat kí, ki us ke beṭe beṭíon ne use gussa diláyá. 20 Aur us ne yih farmáyá, ki main un se apná munh chhipáúngá, táki main dekhún ki un ká anjám kyá hogá; is liye ki we kaj-nasl hain, aur larke jin men amánat nahín. 21 Unhon ne us ke sabab se jo Ḳhudá nahín, mujhe gairat diláí, aur apní bátil báton se mujhe gussa diláyá; so main bhí unhen us se jo guroh nahín gairat men ḍálúngá, aur ek beaql qaum se unhen ḳhafa karúngá. 22 Kyúnki mere gusse se ek ág bharkí hai ki Jahannam ke asfal tak jalegí, aur zamín ko us kí roídagí samet khá jáegí, aur pahároṇ kí bunyád ko jalá degí. 23 Main un par baláon ko firáwán karúngá, aur un par apne tír ḳharch karúngá. 24 We bhúkh se jal jáenge, aur sozinda garmí aur karwí maut ke luqme howenge; main un par darindon ke dánton ko, aur zamín ke zahrdár sámpon ko chhorúngá. 25 Báhar se talwár, aur andar ke makánon se ḳhauf jo jawán ko bhí, aur kanwárí ko bhí; shírkhwár ko bhí, burhe samet halák karegá. 26 Main ne kahá, main unhen kone kone mutafarriq kartá; main ádmíon ke darmiyán se un ke zikr ko miṭá detá, 27 Agar main dushman ke gazab ká andesha na kartá, tá na ho ki un ke dushman takabbur karen, aur na ho ki we kahen, Hamárá kí háth bálá húá, Ḳhudá'wand ne yih sab kuchh nahín kiyá. 28 Kyúnki we ek guroh hain jo tadbír se ḳhálí hain, aur un ko aql nahín. 29 Kásh ki we dánishmand hote, ki we use samajhte, aur apní áqibat ká andesha karte. 30 To aisá hotá ki un men se ek shaḳhs ek hazár ko rogedtá, aur do shaḳhs das hazár ko bhagáte, agar un ká pahár un ko bech na ḍáltí, aur Ḳhudá'wand un ko asír na karwátá. 31 Kyúnki un ká pahár aisá nahín jaisá hamárá pahár hai, aur yih bát hamáre dushman bhí jánte

haiṉ. 32 Ki un ke tak Sadúm aur Amúrah ke tákon kí tarah haiṉ; aur un ke angúr zahre ke angúr haiṉ, aur un ke khoshe niháyat talkh: 33 Un ká shíra azhdahoṉ ká zahr hai, aur Afíoṉ ká haláhal. 34 Kyá yih sab mujh pás zakhíra nahíṉ, aur mere khazánoṉ meṉ sar bamuhr nahíṉ? 35 Intiqám lená, aur sazá dená merá kám hai; un ke páoṉ bar waqt phisalenge, ki un kí halákat ká din muttasil hai, aur we musíbateṉ jo un par wáqe hongí jald chalí átí haiṉ. 36 Kyúnki KHUDÁWAND apne bandoṉ kí adálat karegá, aur apní qaum se apne dil kí khafagí dúr karegá, jab ki dekhegí ki qúwat játí rahí, aur aslan panáh aur chuṭkárá nahíṉ. 37 Aur kahegá, un ke mábúd wuh paháṛ jin ká unheṉ bharosá thá, kyá húá? 38 Jinhoṉ ne un ke zabíhoṉ kí charbí kháí, aur un ke tapáwan ká wain píyá, ab we uṭheṉ aur tumhárá chárá kareṉ, aur tumháre himáyatí hoṉ. 39 Ab dekho ki wuh maiṉ hí akelá húṉ, aur koí Khudá mere siwá nahíṉ, maiṉ hí mártá húṉ, aur maiṉ hí jilátá húṉ, maiṉ hí zakhmí kartá húṉ, aur maiṉ hí change kartá húṉ; aisá koí nahíṉ jo mere háth se mukhlasí de. 40 Ki maiṉ apná háth ásmán tak uṭhátá húṉ, aur kahtá húṉ ki maiṉ hamesha zinda húṉ: 41 Agar maiṉ apní darakhshán teg tez karúṉ, aur merá háth adálat pakṛe, to maiṉ apne dushmanoṉ se intiqám lúngá, aur un ko jo merá kína rakhte haiṉ, sazá dúngá. 42 Maiṉ apne tíroṉ ko khún se mast karúngá, aur merí talwár gosht kháegí, lahú se maqtúloṉ ke, aur asíroṉ ke, aur dushmanoṉ ke amíroṉ ke siroṉ se. 43 Aí firqoṉ jo us ke log ho, khushí se gáo, is liye ki wuh apne bandoṉ ke khún ká badlá, aur apne dushmanoṉ se intiqám legá, aur apní zamín aur apní qaum par ámurzgár hogá.

44 Tab Músá, aur Nún ke beṭe Yasúa ne us nagme kí sárí báteṉ umat ko kah sunáíṉ. 45 Aur jab Músá yih sárí báteṉ sab baní Isráel ko kah chuká; 46 Tab us ne unheṉ kahá, ki Un sárí bátoṉ se jin ke liye áj ke din maiṉ tum par gawáhí detá húṉ, apne dil lagáo, aur apne laṛkoṉ ko farmáo, ki dhyán rakhke is sharíat kí sárí bátoṉ par amal kareṉ. 47 Ki yih shai aisí nahíṉ, ki jis se tumheṉ nafa na ho; balki yih tumhárí zindagání hai, aur isí chíz ke báis se us sarzamín meṉ jaháṉ tum Yardan pár utarte ho ki us ke wáris ho, tumhárí umr daráz hogí. 48 Aur KHUDÁWAND ne usí din Músá ko farmáyá; 49 Abarím ke paháṛ par Nabú kí choṭí tak, jo Moab kí zamín meṉ Yirího ke muqábil hai, chaṛh já, aur Kanán kí zamín ko ki jise maiṉ Isráel kí mulk kar dúngá, dekh. 50 Aur us paháṛ par jis par tú játá hai mar já, aur apne logoṉ meṉ shámil ho, jaise terá bháí Hárún Hur ke paháṛ par mar gayá, aur apne logoṉ meṉ já milá. 51 Is liye ki tum donoṉ ne baní Isráel ke darmiyán dasht i Sín ke Qádis meṉ raib ke pání ke nazdík merá gunáh kiyá, aur tum ne baní Isráel ke darmiyán merí taqdís na kí. 52 Par tú us sarzamín ko jo tere sámhne hai dekh le; lekin us sarzamín meṉ jo maiṉ baní Isráel ko anáyat kartá húṉ, dákhil na hogá.

XXXIII. BÁB.

1 Aur yih wuh barakat hai jo Músá, mard i Khudá ne, apne marne se áge baní Isráel ko bakhshí, 2 Aur kahá ki KHUDÁWAND Síná se áyá, aur Sheir se tulú húá, aur Fárán ke paháṛ se un par chamká; das hazár Qudsíoṉ ke sáth áyá; aur us ke dahne háth ek átashí sharíat un ke liye thí. 3 Háṉ wuh qaum ke sáth kamál

ikhlás se mahabbat rakhtá hai; us ke sáre muqaddas tere háth men hain; aur we tere qadamon ke nazdík hain; aur terí tálím ko mánenge. 4 Músá ne ham ko ek sharíat farmáí, Yaqúb kí jamáat kí mírás ke liye. 5 Aur jis waqt qaum ke sardár, baní Isráel ke firqe jama the, wuh Jasúrán men bádsháh thá. 6 Rúbin jíwe, aur na mare, aur us ká firqa thorá na ho. 7 Aur Yihúdah ke liye us ne kahá, ai KHUDA'WAND, Yihúdah kí áwáz sun, aur use us ke logon men shámil kar, us kí háth us ke liye káfí howen, aur tú us ke dushmanon ke muqábil us kí qúwat ho. 8 Aur Lewí ke haqq men kahá, ki Tere Tumím aur tere U'rím tere dindár mard ko mile, jise túne Massá men imtihán kiyá, aur jis ke sáth tú ne Maríbá ke chashmon par nizá kiyá. 9 Jis ne apne báp aur apní má se kahá, ki main ne un ko nahín dekhá, na us ne apne bháíon ko márá, na apne beṭon ko pahchháná; is liye ki unhon ne terí báton par dhyán rakhá, aur terí ahd kí muháfazat kí. 10 Terí sunnaten Yaqúb ko sikhláwen, aur terí sharíat Isráel ko; we tere áge bakhúr rakhenge aur charháwe mazbah par charháwenge. 11 Ai KHUDA'WAND us ke asbáb men barakat de, aur us ke háthon ke kámon ko qabúl kar: aur un kí jo us ká sámhná karen, aur un kí jo us ká kína rakhen kamaren zakhmí kar, ki we phir na uṭh saken. 12 Aur yih Binyamín ke haqq men kahá, KHUDA'WAND ká habíb salámatí se búd básh karegá, aur KHUDA'WAND ká sáya sáre din us ke gird á gird hogá, aur wuh us ke donon shánon ke bích basegá. 13 Aur Yúsaf ke haqq men kahá, ki Us kí zamín men Khudá kí barakat howe, ásmán kí tuhfa chízon, aur shabnam ke sabab, aur gahráo ke sabab jo past makán men sábit hai. 14 Aur áftáb ke tuhfa hásilon aur mahtáb kí tuhfa nikálí húí chízon ke sabab: 15 Aur qadímí paháṛon ke suthre tuhfon, aur ṭílon kí abadí tuhfa chízon ke sabab: 16 Aur zamín kí tuhfa chízon, aur us kí purí ke sabab, aur us kí khair khwáhí jo búṭe men rahtá thá, Yúsaf ke sir par utre; aur us kí chánd par jo apne bháíon men nazír hai. 17 Us kí shándárí aisí ho jaise us ke bail ke pahlauṭhe kí, aur us ke síng Arne ke se síng howen; wuh unhín se qaumon ko zamín kí sarhaddon tak relegá; we Ifráím ke das hazár hain, aur we Manásí ke hazáron. 18 Aur Zabúlun ke haqq men kahá, ai Zabúlun, tú apne báhir jáne men shád ho; aur Ishakár tú apne khaimon men. 19 We jamáaton ko paháṛ par buláenge, aur wuhán sidq kí qurbáníán zabh karenge; is liye ki we daryáon kí firáwání ko, aur khazánon ko jo retí men chhipe hain, chúsenge. 20 Aur Jadd ke haqq men kahá, Mubárak hai wuh jo Jadd ko phailátá; wuh sher kí mánind paṛá rahtá hai, jo chánd ko bázú samet phárṭá hai. 21 Us ne pahle hissa apne liye muaiyan kiyá, ki wuh wuhán hákim ke hisse men mahfúz húá; aur wuh umat ke ráíson ke sáth áyá, wuh KHUDA'WAND kí sadáqat amal men láyá, aur us kí adálat Isráel ke sáth. 22 Aur Dán ke haqq men kahá, Dán ek sherjawán hai jo Basan se uchhlegá. 23 Aur Naftálí ke haqq men kahá, ai Naftálí, tú fazl se bharpúr aur KHUDA'WAND kí barkaton se mámúr ho, tú magrub aur janúb ká málik ho. 24 Aur Yasar ke haqq men kahá, Yasar aulád se barkat páwe, aur apne bháíon ká maqbúl ho; aur apná páon tel men dubowe. 25 Tere júte lohe aur pítal se hon, aur tere zamáne ke muwáfiq terí qúwat ho. 26 Yasúrán ke Khudá kí mánind koí nahín, jo ásmán par terí madad ke liye sawár hai, aur us kí jalálat bádalon par hai. 27 Wuh qadím Khudá terí panáh hai, aur us ke abadí bázú tere níche hain, aur wuh dushmanon ko tere áge se hánkegá aur kahegá, ki unhen halák kar. 28 Aur Isráel tauhá dil jamai ke sáth sukúnat karegá. Yaqúb ká chashma

galla aur mai kí zamín par hogá; balki us ke ásmán se os giregí. 29 Ai Isráel tú khush hál hai; aur ai ummat tujh sá kaun hai, ki Khuda'wand ne tujhe bacháyá hai; wuh tere chárc ke liye sipar, aur terí izzat kí talwár hai! Tere dushman tere áge muzmahill honge, aur tú un ke unche makánon ko pámál karegá.

XXXIV. BA'B.

1 Aur Músá Moáb ke maidánon se Nabú ke pahár par Pisgáh kí chotí par jo Yirího ke muqábil hai, charh gayá, aur Khuda'wand ne sárí zamín Jiliád se leke Dán tak; 2 Aur sárí zamín Naftálí, aur Ifráím, aur Manassí kí, aur sárí zamín Yihúdah kí pachham ke daryá tak: 3 Aur janúb samet, aur wádí Yirího ká maidán jo khurme ká shahr hai Zoar tak, us ko dikháí. 4 Aur Khuda'wand ne use farmáyá, ki Yih wuh sarzamín hai jis kí bábat main ne Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb se qasam karke kahá, ki main use terí nasl ko dúngá, jise main ne tujhe rúbarú dikháyá; lekin tú us men na guzregá. 5 So Khudawand ká banda Músá Khuda'wand ke hukm ke muwáfiq, Moab kí sarzamín men mar gayá. 6 Aur use Moab kí ek wádí men Baitpeor ke muqábil gárá; par áj ke din tak kisí ne us qabr ko na pahcháná 7 Aur Músá apne marne ke waqt ek sau bís baras ká thá, ki na us kí ánkhen dhundhláí, aur na us kí tázagí játí rahí. 8 So baní Isráel Músá ke liye Moab ke jangal ke maidánon men tís din tak róyá kíe; aur un ke rone pítne ke din Músá ke liye ákhir húe. 9 Aur Nún ká betá Yasúa rúh i hikmat se mámúr húá, kyúnki Músá ne apna háth us par rakhe the; aur baní Isráel ne us kí farmánbardárí kí, aur jaisá Khuda'wand ne Músá ko farmáyá thá, waisáhí kiyá. 10 Ab tak baní Isráel men Músá kí mánind koí nabí qáim nahín húá, jis se Khuda'wand ámne sámhne muláqát kartá. 11 Un sab ajáib aur garáib men jin ke karne ke liye Firaún aur us ke sab khádimon, aur sárí zamín ke sámhne Khuda'wand ne Misr kí zamín men use bhejá thá: 12 Aur sáre qawí háth, aur bare khauf men jo Músá ne tamám baní Isráel ke áge kíe.

YASU'A KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Jab Khuda'wand ká banda Músá mar gayá, to yún húá ki Khuda'wand ne Nún ke bete Yasúa ko, jo Músá ká khádim thá, farmáyá ki Merá banda Músá mará; so ab tú uth aur Yardan pár is ummat samet us sarzamín ko, jo main unhen detá hún, yáne baní Isráel ko, utar já. 3 Jis gagah ko ki tere páuw ke talwe pámál karenge, so wuh sab main tujhe ináyat kar chuká, jaisá main ne Músá se kahá. 4 Bayábán aur us Lubnán se leke Furát tak jo barí nahr hai, Hittíon kí sárí sarzamín aur bare daryá tak, jo magrib kí samt hai, tumhárí sarhadd hogí. 5 Tere jíte jí koí terá sámhná na kar sakegá; jis tarah main Músá ke sáth thá, tere sáth rahúngá, na tujh se gáfil hoúngá aur na tujhe chhorúngá. 6 Mazbútí aur dilá-

warí kar, isliye ki yih sarzamín jo main ne qasam kháke un ke báp dádon ko dene kahí hai, mírás ke taur par is jamáat kí mírás kar degí. 7 Magar tú mazbútí aur ḳhúb diláwarí kar, táki tú us sab sharíat ke muwáfiq jis ká mere bande Músá ne tujh ko hukm kiyá, amal kare. Us se dahne yá báyán háth ko mat phir, táki wahán jahán jahán tú játá hai, kámyáb ho. 8 Us sharíat kí kitáb ká zikr tere munh se chhúṭ na jáwe, balki tú rát din us kí taláwat kiyá kar, táki tú us sab par jo us men likhá hai, dhyán rakhke amal kare; tab tú apní ráh men kámyáb aur mudabbir hogá. 9 Kyá main ne tujh ko hukm nahín kiyá, ki mazbútí and diláwarí hai? ḳhauf aur dahshat na khá; kyúnki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá jahán jahán tú játá hai, tere sáth hai.

10 Tab Yasúa ne ummat ke mansab dáron ko farmáyá, ki Tum lashkar ke darmiyán guzar karo, aur jamáat ko hukm karo, ki apne liye tosha taiyár kare; isliye ki tum tín din bád is Yardan pár utroge, táki us zamín ke jo Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá tum ko detá hai, málik ho.

12 Aur baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe baní Manassí ko Yasúa ne farmáyá: 13 Us bát ko, jo Ḳhudá'wand ke bande Músá ne tumhen farmáí, yád karo, ki Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá tum ko árám bakhshtá hai, aur yih sarzamín tum ko detá hai. 14 Tumhárí jorúán aur tumháre bachche aur tumhárí mawáshí us zamín par jo Músá ne Yardan ke isí taraf tum ko dí hai, rahen; aur tum sab apne pahlawánon samet pare bándhke apne bháíon ke áge áge musallah hoke ubúr karo, aur un kí madad karo; 15 Jab tak ki Ḳhudá'wand tumháre bháíon ko chain de, jaise us ne tumhen dí hai, aur we bhí us zamín ke jo Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá unhen detá hai, wáris hon. Tab tum us zamín par jo tumhárí mírás hai, aur Ḳhudá'wand ke bande Músá ne Yardan ke pár mashriq kí samt tumhen dí hai, phir áiyo, aur us ke málik hojiyo.

16 Tab unhon ne Yasúa ke jawáb diyá, ki Jo jo tú ne hamen farmáyá, ham wuh karenge; aur jahán jahán tú hamen bhejegá, ham jáenge. 17 Jis tarah ham ne sab báton men Músá kí farmánbardárí kí, isí tarah terí bhí tabaiyat karenge. Magar Ḳhudá'wand terá Ḳhudá, jis tarah Músá ke sáth thá, tere sáth bhí rahe. 18 Jo koí ki tere hukm kí muḳhálafat kare, aur terí sárí báton ko, jo tú use farmáwe, shinawá na ho, már ḍálá jáe. Tú faqat mazbútí aur diláwarí kar.

II. BAB.

1 Tab Nún ke bete Yasúa ne Sittín se do mard bheje ki chhip ke jásúsí karen, aur unhen kahá, ki Jáo, us zamín ko, aur Yirího ko dekho. Chunánchi we gae, aur ek fáhisha ke ghar men, jis ká nám Ráhab thá, áe aur shab-básh húe. 2 Tab Yirího ke bádsháh ko ḳhabar pahuncháí, ki Dekh, áj rát baní Isráel ke log yahán dáḳhil húe hain, táki zamín kí jásúsí karen. 3 Yirího ke bádsháh ne Ráhab ko kahlá bhejá, ki Un logon ko jo tujh pás áe hain, jo tere ghar men utre hain, nikál de, is liye ki we sárí zamín kí jásúsí karne ko áe hain. 4 Tab us aurat ne un donon mardon ko leke chhipá rakhá, aur yún kahá, ki Mere pás áe to the, par main nahín jántí ki kahán ke the; 5 So rát ko jab darwáze band húe, to we mard andhere men nikal gae, aur main nahín jántí ki we mard kahán gae; so jald un ká píchhá karo, ki tum unhen páoge. 6 Aur wuh unhen apní chhat par charhá

le gaí, aur san kí lakṛíoṉ ke níche jo chhat par tartíb se paṛí thíṉ, chhipáyá. 7 Aur log un ke píchhe Yardan kí páyáb ráhoṉ tak gae; aur júnhíṉ un ke píchhá karnewále rawáne húe, wúnhíṉ unhoṉ ne pháṭak band kar liyá. 8 Aur wuh aurat us se peshtar ki we soeṉ un pás chhat par chaṛh gaí, aur unheṉ kahá, Mujhe yaqín húá ki Ḳhuda'wand ne yih sarzamín tumheṉ atá kí, aur bilfial tumhárá ruab ham par gálib húá hai, aur is sarzamín ke sáre basnewále tumháre áge pighal gae haiṉ. 10 Ki ham ne suná, jab ki tum Misr se báhar nikle, to Ḳhuda'wand ne tumháre áge daryá i qulzum ke páníoṉ ko kis tarah sukhá diyá, aur tum ne Amúríoṉ ke do bádsháhoṉ Saihún aur Og se, jo Yardan ke pár the, kyá kiyá, aur kyúnkar unheṉ nest nábúd kiyá. 11 Aur ham ne júnhíṉ yih sab kuchh suná, to hamáre dil guzár ho gae, aur kisí meṉ tumháre muqábale kí zarra juráat báqí na rahí; kyúnki Ḳhuda'wand tumhárá Ḳhudá úpar ásmán ká, aur níche zamín ká Ḳhudá hai. 12 So ab mujh se Ḳhuda'wand kí qasam kíjiye, azbazki maiṉ ne tum par mihrbání kí hai, tum bhí mere báp ke gharáne par mihrbání karo, aur mujhe ek sachí nishání do, ki mere báp aur merí má ko aur mere bháíoṉ aur bahinoṉ ko us sab samet jo un ká hai, bacháo, aur hamárí jánoṉ ko maut se maḳhlisí do. 14 Unhoṉ ne use jawáb diyá, ki Hamárí jáneṉ tumhárí jánoṉ ke iwaz haiṉ maut ke liye. Agar tú hamárá yih hál bayán na kare, aur aisá ho ki Ḳhuda'wand is sarzamín par hameṉ musallit kare, to ham tere sáth mihrbání aur wafádárí se sulúk karenge. 15 Tab us ne unheṉ rassí se daríche kí ráh se níche utár diyá, ki us ká ghar shahrpanáh se lagá húá, aur wuh díwár par búd o básh kartí thí. 16 Aur us ne unheṉ kahá, ki Paháṛ par chaṛh jáo, na ho ki taaqub karnewále tum ko páeṉ, so tum tín din tak chhipe raho, jab tak ki mutaaqib phir áweṉ, bád us ke tum apní ráh chale jáiyo. 17 Tab un mardoṉ ne use kahá, Is qasam ká jo tú ne ham se kí, ham par ilzám nahíṉ. 18 Dekh jab ham is zamín meṉ áwenge, to yih qirmizí sút kí ḍorí is daríche se bándhiyo, ki jis se tú ne hameṉ níche laṭká diyá, aur apne báp aur apní má aur apne bháíoṉ aur apne báp ke sáre gharáne ko apne pás ghar meṉ jama kíjiyo; 19 Aur aisá hogá ki jo koí tere ghar ke darwáze se báhar jáegá, to us ká ḳhún usí kí gardan par hogá, aur ham begunáh honge; aur jo koí tere sáth hogá, agar kisí ká háth us par chale, to us ká ḳhún ham par hai. 20 Aur agar tú hamárá yih hál bayán karegí, to ham us qasam se jo tú ne ham se kí, báhar honge. 21 Wuh bolí, Jaisá tum ne kahá, waisá hí ho; so unheṉ widá kiyá, aur we rawána húe. Tab us ne qirmizí sút kí ḍorí khiṛkí se bándhí.

22 Aur we waháṉ se chalke tín din tak paháṛ par rahe, jab tak ki we píchhá karnewále phir áe. Aur un píchhá karnewáloṉ ne un ko tamám ráh meṉ ḍhúṉḍhá aur na páyá. 23 Tab we donoṉ mard phire, aur paháṛ se utre, aur pár húe, aur Nún ke beṭe Yasúa pás áe, aur apní sárí sarguzasht us se kahí. 24 Aur unhoṉ ne Yasúa ko kahá, ki Ḳhuda'wand ne yih sárí zamín hamáre qabze meṉ kar dí, aur is mulk ke sáre basnewále bhí hamáre áge pighal gae.

III. BA'B.

1 Tab Yasúa subh sawere uṭhá, aur Sittín se kúch kiyá, aur sáre baní Isráel samet Yardan pás áyá, aur pár utarne se áge waháṉ maqám kiyá. 2 Aur tín din

ke bád mansabdároṇ ne lashkar ke darmiyán guzar kiyá, aur logoṇ ko hukm kiyá: 3 Ki jab tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke ahdnáme ke sandúq ko aur káhin aur Lewí ko use uṭháte húe dekho, tab tum apní jagah se kúch karo, aur us ke píchhe píchhe chalo. 4 Lekin tumháre aur us ke darmiyán do hazár háth farq rahe, aur us ke nazdík na áo, táki tum us ráh ko jis se tumheṇ guzarná zurúr hai pahcháno, is liye ki tum us ráh se kabhú nahíṇ guzre. 5 Aur Yasúa ne logoṇ ko kahá, Apne taiṇ muqaddas karo; kyúnki Ḳhudáwand tumháre darmiyán ajáibát záhir karegá. 6 Phir Yasúa ne káhinoṇ ko kahá, ki Tum ahdnáme ke sandúq ko uṭháo, aur logoṇ ke áge áge pár utro. Chunánchi unhoṇ ne ahdnáme ke sandúq ko uṭháyá aur jamáat ke áge áge chale. 7 Tab Ḳhudáwand ne Yasúa ko farmáyá, Áj ke din se maiṇ baní Isráel ko terí azamat dikhláná shurú karúngá, táki we jáneṇ ki jis tarah maiṇ Músá ke sáth thá, tere bhí sáth hoúngá. 8 Aur tú un káhinoṇ ko jo ahdnáme ke sandúq ke hámil haiṇ, hukm kar ki Jab tum Yardan ke kanáre par pahuncho, to waháṇ khaṛe ho rahiyo. 9 So Yasúa ne baní Isráel se kahá, ki Udhar áo, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí báteṇ suno. 10 Aur Yasúa ne kahá, Ab is se tum yaqín karoge, ki zinda Ḳhudá tumháre darmiyán hai, aur wuh Kanáníoṇ aur Hittíoṇ aur Hawíoṇ aur Farizzíoṇ aur Jirjásioṇ aur Amúríoṇ aur Yabúsíoṇ ko tumháre áge se dafa karegá. 11 Dekho us ke ahdnáme ká sandúq jo sárí zamín ká málik hai, tumháre áge Yardan se guzartá hai. 12 So ab tum bárah shaḳhs Isráel ke sibtoṇ meṇ se sibt píchhe ek mard lo. 13 Aur aisá hogá ki jab káhin Ḳhudáwand sárí dunyá ke málik ke ahdnáme ká sandúq uṭháte haiṇ, jis waqt apne páṇw Yardan ke pání meṇ dharenge, usí waqt Yardan ká pání jo úpar kí samt se bahtá hai, wáháṇ jama hoke ḍher ho jáegá. 14 Aur aisá húá ki jab lashkar ne apne ḳhaimoṇ se kúch kiyá, táki Yardan ke pár ho, aur káhinoṇ ne ummat ke áge ahdnáme ke sandúq ko uṭháyá, 15 Aur ahdnáme ke sandúq ke uṭhánewále Yardan tak áe, aur un káhinoṇ ke páṇw, jo sandúq ko uṭháe húe the, kanáre ke pání meṇ dúbe (ki Yardan ká daryá sárí fasl i ḳharíf meṇ har taraf se apne sab kanároṇ par chaṛhá húá hotá hai): 16 To wúṇhíṇ úpar kí samt ká bahnewálá pání un se niháyat dúr Adam meṇ jo shahr i Sardán ke nazdík hai, ṭhahará, aur ḍher kí tarah buland húá, aur bahás ká pání maidán ke daryá yáne Yamm ul milh tak tamám aur munqata húá, aur jamáat Yarího ke muqábil pár húí. 17 Aur we káhin jo Ḳhudáwand ke ahdnáme ká sandúq uṭháe húe the, Yardan ke bíchoṇ bích súkhí zamín par khaṛe ho rahe, aur sáre baní Isráel ko ḳhushk zamín par se guzre, yaháṇ tak ki sárí jamáat ḳhushkí se Yardan ke pár guzrí.

IV. BAB.

1 Aur yúṇ húá ki jab sárí qaum Yardan pár húí, to Ḳhudáwand ne Yasúa ko farmáyá, ki Sibt píchhe ek ek mard karke tú jamáat meṇ se bárah mard le aur unheṇ hukm kar, 3 Ki tum apne liye Yardan ke bíchoṇ bích meṇ us jagah se jaháṇ káhinoṇ ke qadam sábit hoṇ, bárah patthar lo, aur unheṇ sáth lejáke us jagah par, jo áj kí rát tumhárí ḳhaimagáh hai, nasb karo. 4 Tab Yasúa ne un bárah mardoṇ ko jinheṇ usne baní Isráel meṇ se sibt píchhe ek ek mard karke taiyár kiyá thá, buláyá. 5 Aur Yasúa ne unheṇ kahá, ki Yardan ke bích Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke ahdnáme ke sandúq ke áge guzro, aur har ek tum se baní

Isráel ke sibtoṇ ke adad ke mutábiq ek ek patthar apne kándhe par uṭháwe, táki yih tumháre darmiyán ek nishán ho. 6 Aur jab tumhárí aulád zamán i áyanda meṇ tum se istifsár kare, ki Ye kaise patthar haiṇ? 7 To tum unheṇ jawáb do, ki Yardan ká pání Ḳhudá'wand ke ahdnáme ke sandúq ke áge do hisse ho gayá thá; jis waqt ki wuh Yardan se guzrá, to Yardan ká pání do hisse húá: so ye patthar abad tak yádgárí ke wáste baní Isráel ke liye rahenge. 8 Chunánchi baní Isráel ne jaisá Yasúa ne farmáyá thá kiyá, aur jaisá Ḳhudá'wand ne Yasúa ko irshád kiyá thá, unhoṇ ne baní Isráel ke sibtoṇ ke adad ke mutábiq Yardan ke bíchoṇ bích se bárah patthar líye, aur unheṇ us jagah tak jaháṇ we shabbásh húe the, apne sáth pár le gae, aur waháṇ unheṇ rakh diyá. 9 Aur Yasúa ne Yardan ke bíchoṇ bích us jagah par jaháṇ un káhinoṇ ke qadam sábit húe jo ahdnáme ke sandúq ke hámil the, bárah patthar nasb kíye: chunánchi we áj ke din tak waháṇ haiṇ. 10 So káhin sandúq ko uṭháe húe Yardan ke bíchoṇ bích khaṛe rahe, jab tak ki har ek bát jo Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáí thí, ki Músá ke hukmoṇ ke mutábiq jamáat ko kahe, tamám ho chukí; bád uske jamáat ne jaldí kí aur pár guzrí. 11 Jab sárí jamáat pár guzar gaí, to káhin jamáat ke áge áge Ḳhudá'wand ká sandúq líye húe pár gae. 12 Tab baní Rúbin aur baní Jadd aur ádha sibt baní Manassí ká musallah hoke baní Isráel ke áge guzre, jaisá ki Músá ne unheṇ farmáyá thá. 13 Qaríb chálís hazár ke mustaidd bajang Ḳhudá'wand ke huzúr muqábale ke liye Yirího ke maidáṇ meṇ pár utre. 14 Us din Ḳhudá'wand ne sab baní Isráel kí nazaroṇ meṇ Yasúa ko azamat bakhshí, ki we jis tarah Músá se ḍarte the tá dam zíst, isí tarah we us se bhí ḍarte rahe.

15 Tab Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá; 16 Ki un káhinoṇ ko jo ahdnáme ká sandúq uṭháte haiṇ farmá, ki Yardan se chaṛho. 17 Chunánchi Yasúa ne káhinoṇ ko kahá, ki Yardan se chaṛh jáo. 18 Aur aisá húá ki júnhíṇ we káhin jo Ḳhudá'wand ke ahdnáme ká sandúq uṭháe húe the Yardan ke darmiyán se chaṛhe, aur unke páoṇ ke talwe ḳhushkí par paṛe, to wúnhíṇ Yardan ká pání apne makánoṇ meṇ phirá, aur pahle kí tarah apne sab kanároṇ par bah gayá. 19 Aur jamáat pahle mahíne kí daswín táríḳh Yardan se niklí, aur Yirího kí samt i sharqí ko Gilgál meṇ ḳhaime nasb kíye. 20 Aur Yasúa ne un bárah pattharoṇ ko jo Yardan se uṭháe gae the, Gilgál meṇ nasb kiyá. 21 Aur baní Isráel ko kahá, ki Jab tumháre laṛke zamán i áyanda meṇ apne báp dádoṇ se púchheṇ, 22 Ki ye patthar kaise haiṇ? to tum apne laṛkoṇ ko batláiyo, ki Isráel ḳhushkí ḳhushkí is Yardan se guzrá thá, 23 Ki Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne Yardan ke pání ko tumháre sámhne ḳhushk kar diyá, aisá ki tum pár ho gae, jis tarah Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne daryá i qulzum ko kiyá thá, usí tarah se us ne hamáre sámhne bhí ḳhushk kar diyá, aur ham pár guzre: 24 Táki zamín kí sárí qaumeṇ jáneṇ, ki Ḳhudá'wand ká háth qawí hai; táki tum Ḳhudá'wand apne Ḳhudá se mudám ḍará karo.

V. BÁB.

1 Aur aisá húá ki jab Amúríoṇ ke sáre bádsháhoṇ ne jo Yardan ke pár magrib kí samt ko the, aur Kanáníoṇ ke sáre bádsháhoṇ ne jo samundar ke nazdík the, suná ki Ḳhudá'wand ne baní Isráel ke áge Yardan ke pánioṇ ko sukhá diyá,

yahán tak ki we pár utre; to un ke dil pighal gae, aur un men baní Isráel ke ḳhauf se dam báqí na rahá. 2 Us waqt Ḳhudá'wand ne Yasúa ko kahá, ki Tez chhuríán baná aur baní Isráel ká dúsrí bár ḳhatna kar. 3 Aur Yasúa ne tez chhuríán banáín aur tall ul gurlát ke pás baní Isráel ke ḳhatne kíye. 4 Aur Yasúa ne jo ḳhatna kiyá us ká sabab yih hai, ki we log jo Misr se nikle, un men jitne jangí mard the, so sab Misr se nikalke bayábán men mar gae. 5 Aur we sab log jo nikle the, un ká ḳhatna ho chuká thá; par we sab jo Misr se nikalne ke bád ráh men bayábán ke darmiyán paidá húe the, un ká ḳhatna na húá thá 6 Ki baní Isráel chálís baras tak bayábán men phirte rahe, yahán tak ki we sárí jangí mard jo Misr se nikle the, halák húe; kyúnki we Ḳhudá'wand kí áwáz ke shanawá na húe; unhín se Ḳhudá'wand ne qasam karke kahá thá, ki Main tum ko wuh zamín na dikháúngá, jis kí bábat main ne tumháre bápdádon se qasam karke kahá ki main tum ko dúngá, wuh zamín jis men shír o shahd bahtá hai. 7 So Yasúa ne unhín ke lárkon ká jo un ke qáim maqám húe the, ḳhatna karwáyá, kyúnki we námaḳhtún the, ki ráh men kisí ne un ká ḳhatna na kiyá thá. 8 Aur aisá húá ki jab un sab ká ḳhatna ho chuká, to unhon ne apne makán men maqám kíye, yahán tak ki we change húe. 9 Phir Ḳhudá'wand ne Yasúa ko kahá, ki Áj ke din main ne Misr kí hurfat ko tum par se galtan kiyá. Isí sabab áj ke din tak us jagah ká nám Gilgál hai. 10 So baní Isráel ne Gilgál men ḳhaima kiyá, aur unhon ne Yirího ke maidán men us mahíne kí chaudahwín táríḳh shám ke waqt íd i fasah kí. 11 Aur unhon ne subh ko ain usí din men bád fasah ke us zamín ke hásil kí fatírí rotíán aur bhuní húí bálen kháín. 12 Aur jab unhon ne us zamín ká hásil kháyá, to usí din se manna mauqúf húá, aur phir baní Isráel ke liye manna na húá, aur unhon ne usí sál Kanán kí sarzamín ká hásil kháyá.

13 Aur aisá húá ki jis waqt ki Yasúa Yirího ke muttasil khaṛá thá, to us ne ánkh úpar kí, aur dekhá ki us kí muqábil ek shaḳhs teg háth men khínche húe khaṛá hai. 14 Aur Yasúa us pás gayá aur use kahá: Tú hamárá hai yá hamáre dushmanon ká? Wuh bolá, Nahín, balki main abhí Ḳhudá'wand ke lashkar ká sardár hoke áyá hún. Tab Yasúa zamín par aundhá girá aur sijda kiyá, aur use kahá, Merá Málik apne bande ko kyá irshád farmátá hai? 15 Ḳhudá'wand ke lashkar ke sardár ne Yasúa ko kahá, ki apne páon se jútá utár, kyúnki yih maqám jahán tú khaṛá hai, muqaddas hai. So Yasúa ne aisá hí kiyá.

VI. BAB.

1 Aur Yirího baní Isráel ke sabab niháyat mazbútí se band húá thá ki na koí báhar játá thá, na átá thá. 2 Aur Ḳhudá'wand ne Yasúa ko kahá, ki Dekh main ne Yirího ko aur us ke bádsháh aur wahán ke pahlawánon ko tere qábú men kar diyá. 3 So tum sáre jangí mard shahr ko gher lo, aur ek dafa us ke ás pás phiro, aur tum chha din tak yúnhín kíjiyo. 4 Aur sát káhin sandúq ke áge yúbal ke sát narsinge len, aur tum sátwen din sát martaba shahr ke ás pás phiro, aur káhin narsinge phúnken. 5 Aur yún hogá ki jab we der tak yúbal kí qarnáí phúnkenge, aur jab narsinge kí áwáz sunoge, to sárí jamáat niháyat zor se lalkáregí, aur shahr kí díwár apní jagah par gir jáegí, aur harek apne sámhne chaṛh jáegá. 6 Aur Nún ke beṭe Yasúa ne káhinon ko buláyá aur unhen kahá, ki Ahdnáme ke sandúq ko

uṭháo, aur sát káhin yúbal ke sát narsinge Ḳhudá'wand ke sandúq ke áge líye húe chaleṉ. 7 Tab sardároṉ ne jamáat ko kahá, Chalo, shahr ko ghero, aur jo koí musallah hai, Ḳhudá'wand ke sandúq ke áge áge chale. 8 Aur aisá húá ki jab Yasúa ne jamáat se yih kahá, to sát káhin yúbal ke sát narsinge leke Ḳhudá'wand ke áge áge chale, aur unhoṉ ne narsinge phúnke, aur Ḳhudá'wand ke ahdnáme ká sandúq un ke píchhe rawána húá. 9 Aur we log jo musallah the, un káhinoṉ ke jo narsinge phúnkte the, áge áge rawána húe; aur we jo áḳhir meṉ the, sandúq ke píchhe píchhe chalte narsinge phúnkte játe the. 10 Aur Yasúa ne logoṉ ko kahá, ki Tum na lalkáriyo aur na áwáz buland kíjiyo, hargiz tumháre munh se kuchh bát na nikle, magar jab maiṉ tumheṉ lalkárne ká hukm karúṉ, tab tum lalkáriyo. 11 Chunánchi Ḳhudá'wand ke sandúq ko barábar játe húe shahr ke gird ek bár phiráyá; aur we ḳhaimagáh meṉ áe, aur ḳhaimoṉ meṉ sárí rát rahe. 12 Phir subh sawere Yasúa uṭhá, aur káhinoṉ ne Ḳhudá'wand ká sandúq uṭhá liyá. 13 Aur sát káhin yúbal ke sát narsinge leke Ḳhudá'wand ke sandúq ke áge áge narsinge phúnkte chale játe the, aur we jo musallah the, un ke áge áge ho líye, aur we jo áḳhir meṉ the Ḳhudá'wand ke sandúq ke píchhe húe, aur narsinge phúnkte játe the. 14 So dúsre din bhí we ek martaba shahr ke gird phire aur ḳhaimagáh meṉ phir áe: aisá unhoṉ ne chha din tak kiyá. 15 Aur sátweṉ din yúṉ húá ki we subh ko phúnkte húe uṭhe, aur usí mámúl ke muwáfiq shahr ke gird sát bár phire; sát bár shahr ke gird faqat usí din phire. 16 So sátweṉ phere meṉ aisá huá ki jis waqt káhinoṉ ne narsinge phúnke, us waqt Yasúa ne logoṉ ko hukm kiyá ki Lalkáro, ki Ḳhudá'wand ne yih shahr tum ko diyá. 17 Aur yih shahr haram hogá us sab samet jo us meṉ hai Ḳhudá'wand ke liye, magar faqat Ráhab fáhisha un sab samet jo us ke sáth un ke ghar meṉ haiṉ, jítí bachegí; is liye ki us ne un rasúloṉ ko jo hamáre bheje húe the, chhipáyá. 18 Lekin tum jo ho apne taíṉ haram kí chízoṉ se mahfúz rakho, na howe ki tum haram kí chíz leke haram ho jáo, aur Isráel ke ḳhaimagáh ko haram karo, aur use dukh do. 19 Lekin sab rúpe sone aur lohe pítal ke bartan Ḳhudawand ke liye muqaddas haiṉ: so Ḳhudá'wand ke ḳhazáne meṉ dáḳhil honge. 20 Chunánchi log lalkáre, aur káhinoṉ ne narsinge phúnke. Aur aisá húá ki jab logoṉ ne narsinge kí áwáz suní, aur we milke lalkáre, to díwár apní jagah se gir paṛí, aur logoṉ meṉ se harek shahr par chaṛh gayá, aur shahr ko le liyá. 21 Aur unhoṉ ne un sab ko jo shahr meṉ the, kyá mard kyá aurat kyá jawán kyá baḍḍhá kyá bail kyá bher aur gadhá, sab ko ek laḳht tah-teg karke haram kiyá. 22 Tab Yasúa ne un do shaḳhsoṉ ko jo jásúsí ke liye us zamín meṉ gae the, farmáyá, ki Fáhisha ke ghar jáo, aur waháṉ se us aurat ko us sab samet jo us ká ho, jaise tum ne us se qasam kí thí, nikál láo. 23 Tab we donoṉ jawán jásús rawána húe, aur Ráhab ko us ke báp aur us kí má aur us ke bháíoṉ aur us ke asbáb aur sab ḳhándán samet nikál láe, aur unheṉ baní Isráel kí ḳhaimagáh ke báhar rakhá. 24 Phir unhoṉ ne us shahr ko us sab samet jo us meṉ thá, phúnk diyá, magar rúpá aur soná aur pítal aur lohe ke zurúf Ḳhudá'wand ke ḳhazáne meṉ dáḳhil kíye. 25 Aur Yasúa ne Ráhab fáhisha kí aur us ke báp ke gharáne kí us sab samet jo us ká thá, ján baḳhshí kí; us kí búdobásh áj ke din tak baní Isráel meṉ hai, ki us ne un jásúsoṉ ko jinheṉ Yasúa ne Yarího ko bhejá thá, pinhán kiyá thá. 26 Aur Yasúa ne us waqt qasam dí aur kahá, ki Jo shaḳhs khaṛá ho aur Yarího ke shahr ko phir biná kare, wuh Ḳhudá'wand ke

sámhne malaún hogá! Wuh apne pahlauṭhe par us kí biná ḍálegá, aur apne chhoṭe beṭe par us ke darwáze qáim karegá! 27 Aur ḴHUDA'WAND Yasúa ke sáth thá, us sárí zamín meṉ us ká dabdaba thá.

VII. BAB.

1 Lekin baní Isráel ne un harám chízoṉ kí bábat bewafáí kí, is wáste ki Akan bin Karmí bin Zibdí bin Sháriq ne jo Yihúdah ke firqe meṉ se thá, un harám chízoṉ meṉ se kuchh kuchh liyá. Tab ḴHUDA'WAND ká qahr baní Isráel par mushtáal húá. 2 Tab Yasúa ne Yirího se Ai ko jo Baitawn ke muttasil Baitel kí sharqí samt ko hai, log bheje aur unheṉ kahá, Chaṛh jáo, aur us mulk kí jásúsí karo. Chunánchi we log gae, aur Ai kí jásúsí kí. 3 Aur we Yasúa pás phir áe aur use kahá, Sáre lashkar ko mat bhej, faqat do tín hazár mard bhej, ki chaṛheṉ, aur Ai ko máreṉ, aur sab logoṉ ko bhej ke taklíf mat de; kyúnki we thoṛe se haiṉ. 4 Chunánchi logoṉ meṉ se tín hazár ke qadr mard chaṛ gae, aur Ai ke logoṉ se bhág áe. 5 Aur Aiwáloṉ ne un meṉ se chhatís ádmí már líye, ki we darwáze ke muqábil se leke Shabarím tak unheṉ ragede áe, unhoṉ ne utarte waqt unheṉ márá. So logoṉ ke dil pighal gae, aur pání se ho gae. 6 Tab Yasúa aur sáre Isráelí buzurgoṉ ne apne kapṛe pháṛe, aur ḴHUDA'WAND ke ahdnáme ke sandúq ke áge shám tak aundhe paṛe rahe, aur apne siroṉ par ḳhák uṛáí. 7 Aur Yasúa bolá, Háe, ai Málik ḴHUDA'WAND tú in logoṉ ko kis liye Yardan pár láyá, is liye ki ham ko Amúríoṉ ke háth meṉ giriftár kare, tá we ham ko nábúd kareṉ? 8 Ai kásh ki ham qanáat karte aur Yardan ke pár rahte! Ai mere Málik, ab jo Isráelí apne dushmanoṉ ke áge se bhágte hain, maiṉ kyá kahúṉ? 9 Ḳi Kanání aur is zamín ke sáre basnewále sunenge, aur ham ko gher lenge, aur hamárá nám zamín par se miṭá ḍálenge, aur tú apne buzurgwár nám ko kyá karegá? 10 Tab ḴHUDA'WAND ne Yasúa ko farmáyá, Uṭh khaṛá ho, kis liye is tarah aundhá paṛá hai? Isráel ne gunáh kiyá; aur unhoṉ ne us ahd se jo maiṉ ne un se bándhá, udúl kiyá, aur haram meṉ se kuchh liyá, aur chorí kí, aur munkir bhí húe, aur apne asbáb meṉ milá bhí liyá 12 Is liye baní Isráel apne dushmanoṉ ke sámhne ṭhahar na sake, aur unheṉ píth dikháí; ki we lánatí húe. Ab maiṉ áge ko tumháre sáth na hoúngá, magar jab ki tú haram logoṉ ko apne darmiyán se faná kare. 13 Uṭh logoṉ ko pák kar, aur kah, ki Apne taiṉ kal ke liye pák karo. Ki ḴHUDA'WAND Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Ai Isráel, tere darmiyán haram chízeṉ haiṉ; tú apne dushmanoṉ ke sámhne ṭhahar na sakegá, jab tak ki haram ko apne bích meṉ se dafa na karegá. 14 So tum kal subh ko sibt sibt nazdík áiyo; aur aisá hogá ki wuh sibt jise ḴHUDA'WAND pakṛegá, apne ḳhándán samet áegá, aur jis ḳhándán ko ḴHUDA'WAND pakṛegá, wuh apne ghar samet áegá, aur jis ghar ko ḴHUDA'WAND pakṛegá, wuh ek ek shaḳhs samet áegá. 15 Aur aisá hogá ki jo koí harám chíz ke sáth pakṛá jáwe, wuh us sab samet jo us ká hai, ág meṉ jalá diyá jáegá; is liye ki us ne ḴHUDA'WAND ke paimán se udúl kiyá, aur baní Isráel ke darmiyán ahmaq ká kám kiyá. 16 Tab Yasúa subh sawere uṭhá aur baní Isráel ke sibt sibt ko nazdík láyá: so Yihúdah ká sibt pakṛá gayá. 17 Aur Yihúdah ke ḳhándán ko nazdík láyá, aur Sháriq ká ḳhándán pakṛá gayá; aur Sháriq ke ḳhándán ke ek ek shaḳhs ko nazdík láyá, aur Zabdí pakṛá gayá. 18 Aur us ke ghar ke har mard ko

nazdik láyá, aur Akan bin Karmí bin Zabdí bin Sháriq jo Yihúdáh ke sibt men thá, pakṛá gayá. 19 Tab Yasúa ne Akan ko kahá, Ai mere farzand, ab Ḳhudá'wand Isráel ke Ḳhudá kí hamd kíjiye, aur us ke áge iqrár kariye: ab tú mujh se kah ki tú ne kyá kiyá hai, aur mujh se mat chhipá. 20 Tab Akan ne Yasúa ko jawáb diyá aur kahá, Alhaqq, main ne Ḳhudá'wand Isráel ke Ḳhudá ká gunáh kiyá hai, aur yún yún kiyá hai: 21 Ki jab main ne Sinaár ká nafís lubáda, aur do sau misqál chándí, aur pachás misqál wazn men sone kí ínṭ lúṭ ke mál men dekhí, to main lalcháyá aur unhen uṛá liyá; aur dekh ki yih sab mere ḳhaime men chándí samet zamín men gáṛá húá maujúd hai. 22 Tab Yasúa ne rasúl bheje, we ḳhaime ko dauṛe; aur dekho ki wuh chándí samet ḳhaime men madfún thá. 23 We un ko ḳhaime men se nikálke Yasúa aur sáre baní Isráel ke sámhne láe, aur unhen Ḳhudá'wand ke huzúr rakh diyá. 24 Tab Yasúa aur sáre baní Isráel ne Sháriq ke beṭe Akan ko aur rúpe aur lubáde aur sone kí ínṭ aur us ke beṭon aur us kí beṭíon aur us ke bailon aur gadhon aur bheṛon aur us ke ḳhaime aur us ke sáre asbáb ko liyá aur wádí Akúr men láe. 25 Aur Yasúa ne use kahá, ki Tú ne hamárí kaisí tákír kí! Ḳhudá'wand áj ke din terí tákír kare! Tab sáre baní Isráel ne us par pathráo karke unhen ág se jaláyá aur unhen pattharon se chhipáyá. 26 Phir unhon ne un pattharon ká baṛá ṭúda kiyá, jo áj tak hai. Tab Ḳhudá'wand ne apne qahr kí bhaṛak ko un par se pherá. Is liye us jagah ká nám áj ták Umq ul Akúr hai.

VIII. BA'B.

1 Tab Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá: Mat ḍar aur hirásán mat ho! Sáre jangí logon ko sáth le aur uṭh, aur Aí par chaṛh já. Dekh ki main ne Aí ke bádsháh aur us ke log aur us ke shahr aur us kí sarzamín ko tere qabze men kar diyá. 2 Tú Aí se aur us ke bádshád se wahí kíjiyo, jo tú ne Yirího se aur us kí bádsháh se kiyá; magar wahán ká mál aur mawáshí tum apne liye lúṭ líjiyo, aur shahr kí pusht par se shahr par kamín biṭhláo. 3 Tab Yasúa aur sáre jangí log uṭhe, táki Aí par chaṛhen. Aur Yasúa ne tís hazár bahádur intiḳháb kíye, aur rát ko unhen rawána kiyá; 4 Aur unhen farmáyá, Dekho tum shahr ke pichhwáṛe kamín men baiṭho; shahr se bahut dúr mat jáiyo, aur tum sab mastaïdd raho. 5 Aur main sab logon ko leke jo mere sáth hain, dúsrí samt se shahr par áúngá. Aur aisá hogá ki jab we hamárá sámhná karenge, to ham áge kí tarah unke áge se bhágenge: 6 Táki we hamárá píchhá karen, yahán tak ki shahr se dúr paṛen; kyúnki we kahenge ki Ye ab ke bhí áge kí tarah hamáre áge se bhágte hain. 7 Tab tum kamíngáh se nikalná aur shahr men amal kar lená, ki Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá use tumháre qabze men kar degí. 8 Aur jab tum shahr ko le lo, to shahr men ág lagá díjiyo, aur Ḳhudá'wand ke kahne ke muwáfiq kám kíjiyo; ḳhabardár ho, main ne tumhen hukm kar diyá. 9 Tab Yasúa ne unhen widá kiyá; we kamíngáh men gae, aur Baitel aur Aí ke mábain Aí kí samt i garbí ko já baiṭhe. Aur Yasúa us rát logon ke bích rahá. 10 Aur Yasúa ne subh sawere uṭhke logon ko shumár kiyá, aur wuh baní Isráel ke buzurgon samet logon ke áge hoke Aí par chaṛhá. 11 Aur sáre jangí log jo uske sáth the úpar gae, aur muttasil húe, aur shahr ke sámhne áe, aur Aí kí samt i shimál ko utre, aur un men aur shahr

meṉ ek nasheb fásil thá. 12 Tab us ne pánch hazár log judá kíye aur unheṉ Baitel aur Aí ke darmiyán shahr kí samt i garbí ko kamín meṉ biṭháyá. 13 Chunánchi logoṉ ne sárá lashkar shahr kí uttar taraf aur apná aqíb shahr kí pachchhim taraf lagáyá. Aur Yasúa usí rát us wádí ke bíchoṉ bích meṉ gayá. 14 Aur aisá húá ki jab Aí ke bádsháh ne dekhá, to unhoṉ ne jaldí kí aur sawere uṭhe, aur wuh aur uske sáre jangí log maidán kí samt laṛáí ke liye baní Isráel ke muqábil shahr se nikle, par unheṉ málúm na húá ki shahr ke píchhe ghát meṉ baiṭhnewále haiṉ. 15 Tab Yasúa aur sáre baní Isráel bayábán kí samt unke áge se yúṉ bháge ki jaise máre káṭe húe hote haiṉ. 16 Tab shahr ke sáre log chilláe, ki Unheṉ ragedo! Chunánchí unhoṉ ne Yasúa ko ragedá, yaháṉ tak ki shahr se dúr ho paṛe. 17 Us waqt Aí meṉ aur Baitel meṉ koí mard báqí na rahá, jis ne baní Isráel ká píchhá na kiyá; aur we shahr ká darwáza khulá chhoṛkar Isráel ke píchhe paṛe. 18 Tab Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá, ki Bhále ko jo tere háth meṉ hai, Aí par uṭhá, ki maiṉ use tere qabze meṉ kar dúngá. 19 Aur jab Yasúa ne apná bhálá jo us ke háth meṉ thá, shahr kí taraf uṭháyá, to phirne ke sáth we jo kamín meṉ the, apní jagah se nikle, aur júnhíṉ us ne bhálá uṭháyá, we dauṛ paṛe, aur shahr meṉ paiṭh gae, aur use le liyá, aur jaldí se shahr ko ág lagá dí. 20 Aur jab Aí ke logoṉ ne píchhe phirke dekhá ki dhúáṉ shahr se ásmán tak uṭh rahá hai, to unheṉ táqat na rahí, jo ídhar bhágeṉ yá údhar; aur we jo bayábán meṉ bhágnewále the, ragednewáloṉ par phir paṛe. 21 Aur jab Yasúa aur sáre baní Isráel ne dekhá ki ghátwáloṉ ne shahr le liyá aur shahr se dhúáṉ uṭh rahá hai, to unhoṉ ne palaṭ ke Aí ke logoṉ ko qatl kiyá. 22 Tab we shahr se un kí muláqát ko nikle, aur Aí ke log Isráelíoṉ ke bích meṉ phans gae, ki kuchh Isráel un kí ek tarah húe, aur kuchh dúsrí tarah. So unhoṉ ne unheṉ yaháṉ tak márá, ki un meṉ se ek bhí na báqí rahá, aur na bhág saká. 23 Aur unhoṉ ne Aí ke bádsháh ko jítá pakṛá, aur Yasúa pás use láe. 24 Aur jab Isráel maidán meṉ us bayábán meṉ jaháṉ unká píchhá kiyá, Aí ke logoṉ ko qatl kar chuke, aur jab we sab ke sab tah-teg hoke khap gae: to sáre baní Isráel Aí ko phire aur shahrwáloṉ ko talwár se káṭá. 25 Chunánchi we jo us din máre gae, mard aur aurat, bárah hazár the; sab log Aí ke utne the. 26 Aur Yasúa ne jis waqt se bhálá uṭháyá, jab tak ki Aí ke sáre rahnewáloṉ ko haram na kar diyá, apná háth phir na khínchá. 17 Baní Isráel ne us shahr kí faqat mawáshí aur asbáb ko apne liye lúṭá, jaisá Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá thá. 28 Aur Yasúa ne Aí ko jaláke hamesha ke liye rákh ká túda kar diyá: so wuh áj ke din tak wírán hai. 29 Aur usne Aí ke bádsháh ko phánsí deke shám tak daraḳht par laṭká rakhá; aur júnhíṉ áftáb gurúb húá, Yasúa ne hukm kiyá ki us kí lásh ko daraḳht se utáreṉ, aur shahr ke darwáze par phenk deṉ, aur us par pattharoṉ ká baṛá túda kareṉ: so wuh áj ke din tak hai.

30 Tab Yasúa ne Ebál ke paháṛ par Ḳhudá'wand Isráel ke Ḳhudá ke liye ek mazbah banáyá, jaisá Ḳhudá'wand ke bande Músá ne baní Isráel ko farmáyá thá; chunánchi Músá kí sharíat kí kitáb meṉ likhá húá hai, ki sábút pattharoṉ ká ek mazbah jis meṉ lohá chhuwáyá na jáe. 32 Aur unhoṉ ne Ḳhudá'wand ke liye us par chaṛháwe aur salámíoṉ ke zabíh zabh kíye. Aur us ne waháṉ un pattharoṉ par us sharíat ká jo Músá ne Isráel ke huzúr likhí thí musanná likhá. 33 Aur sáre baní Isráel aur unke buzurg aur mansabdár aur unke qází Lewí káhinoṉ ke áge, jo Ḳhudá'wand ke ahdnáme ke sandúq ke uṭhánewále the, sandúq ke ídhar

aur údhar khaṛe the, aur usí taraḥ se musáfir, aur we jo un men paidá húe the, ádhe Garizím ke paháṛ par aur ádhe Ebál ke paháṛ par, jaisá ki Ḳhudá'wand ke bande Músá ne pahle farmáyá thá, ki we baní Isráel kí barakat sunáweṉ. 34 Bád uske us ne sharíat kí barakatoṉ aur lánatoṉ kí sárí bátoṉ kí taláwat kí, jaisá ki sharíat kí kitáb meṉ likhá húá hai. 35 Aur jo Músá ne farmáyá thá, us meṉ se ek bát bhí na rahí, jise Yasúa ne baní Isráel kí sárí jamáat aur auratoṉ aur laṛkoṉ aur musáfiroṉ ke huzúr jo un ke darmiyán guzrán karte the, na paṛhá.

IX. BAB.

1 Aur jab un sab bádsháhoṉ ne jo Yardan ke pár ke paháṛoṉ par aur bayábán meṉ aur samundar kí sab nawáhí meṉ Lubnán ke gird pesh, Hittí aur Amúrí aur Kanání aur Farizzí aur Hawí aur Yabúsí the, suná: 2 To aisá húá ki we sab ke sab ek munh hoke faráham húe, táki Yasúa aur baní Isráel se qatál kareṉ. 3 Aur Jibaún ke báshindoṉ ne joṉ suná ki Yasúa ne Yirího aur Aí se kyá kuchh kiyá: 4 To we bhí makr karke áe; aur unhoṉ ne apne taíṉ elchí banáyá, aur puráne bore aur purání aur phaṭí húí wain kí mashkeṉ bándhke apne gadhoṉ par ládíṉ. 5 Aur puráne júte paiwand kiye húe páoṉ meṉ aur puráne kapṛe apne badanoṉ par aur un ke safar ká tosha súkhí aur phaphúndí lagí húí roṭíáṉ thíṉ. 6 We us súrat se Yasúa pás Gilgál meṉ ḳhaimagáh ke bích gae, aur us se aur baní Isráel se kahá, ki Ham ek mulk se jo dúr hai, áte haiṉ: so ab tum ham se ahd bándho. 7 Tab Isráelí logoṉ ne Hawíoṉ ko kahá, ki Sháyad tum is zamín ke rahnewále ho, jo hamáre darmiyán kí hai: pas ham tum se kyúnkar ahd bándheṉ? 8 Unhoṉ ne Yasúa se kahá, Ham tere gulám haiṉ. Tab Yasúa ne un se púchhá, Tum kaun ho, aur kaháṉ se áte ho? 9 Unhoṉ ne use kahá, ki Tere gulám ek mulk se jo bahut baíd hai, Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ke nám ke liye chale áte haiṉ, kyúnki ham ne us kí ḳhabar suní aur wuh sab kuchh bhí jo us ne Misr meṉ kiyá; 10 Aur wuh sab bhí jo us ne kiyá Amúríoṉ ke do bádsháhoṉ, yáne Hasbún ke bádsháh Saihún aur Basan ke bádsháh O'g se jo Istárát meṉ thí. 11 So hamáre buzurgoṉ aur hamáre hamwatanoṉ ne ham ko kahá, Tum safar kí ḳhurák apne sáth lo aur un se já milo, aur unheṉ kaho, ki Ham tumháre gulám haiṉ, is liye tum hamáre sáth ahd bándho. 12 So ham ne garm roṭíáṉ apne tosha ke liye jis din ham tere pás áne ko apne gharoṉ se nikle, apne sáth líṉ, aur dekh ki ye súkh gaíṉ, aur unheṉ phaphúndí lag gaí. 13 Aur wain kí mashkeṉ jo ham ne bharí thíṉ, naí thíṉ, ab muláhaza kar ki ye chák chák húíṉ; aur ye hamáre kapṛe aur hamáre júte safar kí darází se puráne ho gae. 14 Tab un logoṉ ne un kí ḳhurák meṉ se kuchh liyá, aur Ḳhudá'wand se mashwarat na kí. 15 Aur Yasúa ne un se sulh kí aur un se ahd bándhá, ki un kí jánbaḳhshí kare; aur jamáat ke raís un se hamqasam húe. 16 Aur un ke ahd bándhne se tín din ke bád unheṉ daryáft húá ki we un ke hamsáe haiṉ, aur unhíṉ meṉ rahte haiṉ. 17 So baní Isráel ne kúch kiyá, aur tísre din un kí bastíoṉ meṉ dáḳhil húe jin ke nám Jibaún aur Kafírat aur Biarát aur Qaryatyearím haiṉ. 18 Aur baní Isráel ne un ko qatl nahíṉ kiyá, is liye ki jamáat ke raísoṉ ne un se Ḳhudá'wand Isráel ke Ḳhudá kí qasam kí thí. Tab sárí jamáat ne raísoṉ se jhagṛá kiyá. 19 Aur sab raísoṉ ne sári jamáat ko kahá, ki Ham ne un se Ḳhudá'wand Isráel ko Ḳhudá kí qasam kí hai, is liye ham unheṉ chhú nahíṉ

sakte. 20 Aur ham un se yihí karenge ki unhen jítá chhoṛenge, tá naho ki us qasam ke báis jo ham ne un se kí, ham par gazab ho. 21 Aur raísoṇ ne unheṇ kahá, ki Unheṇ jítá chhoṛo, lekin we hamárí jamáat ke liye hezamkashí aur ábkashí kiyá kareṇ, jaisá ki raísoṇ ne un se iqrár kiyá hai. 22 Tab Yasúa ne unheṇ talab farmáyá aur kahá, Tum ne ham se kyúṇ fareb kiyá, ki Ham bahut dúr ke rahnewále haiṇ, báwajúdeki hamáre darmiyán rahte ho? 23 Ab us sabab se tum lánatí húe aur tum meṇ se koí asírí se ḳhalásí napáegá, jo mere Ḳhudá ke ghar ke liye hezamkashí aur ábkashí na karegá. 24 Unhoṇ ne Yasúa ko jawáb diyá aur kahá, ki Tere gulámoṇ ne ḳhabar suní thí, ki Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne apne bande Músá ko farmáyá, ki Maiṇ sárí zamín tumheṇ dúngá, aur us zamín ke sáre báshindoṇ ko tumháre sámhne qatl karúngá: so hameṇ apní jánoṇ ke liye terá bará ḳhauf thá, aur is liye ham ne yih kuchh kiyá. 25 Aur ab dekh, ham tere qábú meṇ haiṇ: jo kuchh tú hamáre haqq meṇ bihtar aur munásib jáne, so kar. 26 Par us ne un se wahí kiyá, aur baní Isráel ke háth se unheṇ naját dí, ki unheṇ qatl na kiyá. 27 Aur Yasúa ne usí din muqarrar kiyá, ki we jamáat ke liye aur Ḳhudá'wand ke mazbah ke liye us jagah, jise wuh pasand farmáegá, hezamkashí aur ábkashí kiyá kareṇ.

X. BA'B.

1 Aur jab Yirúshálam ká bádsháh Adún i Sidq ne suná ki Yasúa ne Aí ko le liyá, aur use wírán kar diyá, aur jaisá ki us ne Yirího aur waháṇ ke bádsháh se kiyá, waisáhí us ne Aí aur waháṇ ke bádshah se kiyá, aur Jibaún ke logoṇ ne baní Isráel se sulh kí aur un meṇ rahe, to nipaṭ hirásán húá. 2 Kyúnki Jibaún ek baṛá shahr thá, aur bádsháhí shahroṇ meṇ se ek ke barábar thá, aur Aí kí nisbat bahut baṛá thá, aur us ke log baṛe bahádur the. 3 Tab Yirúshálam ke bádsháh Adún i Sidq ne Habrún ke bádshah Húhám, aur Warmát ke bádsháh Tuyán aur Lakís ke bádsháh Wafía aur Ajlun ke bádsháh Dabír ko paigám bhejá, ki Mujh pás chaṛháo, aur merí kumak karo, táki ham Jibaún ko máren, ki us ne Yasúa aur baní Isráel se sulh kí. 5 Tab Amúríoṇ ke pánch bádsháhoṇ yáne Yirúshálam ke bádsháh, aur Habrún ke bádsháh, aur Warmát ke bádsháh, aur Lakís ke bádsháh, aur Ajlún ke bádsháh ne eká kiyá, aur lashkaroṇ ko leke Jibaún par chaṛh gae, aur ḳhaime nasb kíye, aur un se jang shurú kí. 6 Tab Jibaún ke logoṇ ne Yasúa ko, jo Gilgál meṇ ḳhaimazan thá, kahlá bhejá ki Apne chákaroṇ se apná háth mat khínch, tak jald pahunch, aur hameṇ bachá, aur hamárá chára kar; is liye ki sáre Amúrí bádsháh, jo kohistán meṇ rahte haiṇ, ham par jama húe haiṇ. 7 Tab Yasúa sáre bahádoroṇ aur jangí logoṇ ko hamráh leke Gilgál se chaṛhá. 8 Aur Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá: Un se mat ḍar, is liye ki maiṇ ne unhoṇ tere qábú meṇ kar diyá, un meṇ se ek bhí tere sámhne ṭhahar na sakegá. 9 Tab Yasúa Gilgál se kúch karke rát bhar chalá gayá, aur nágahán un pás á pahunchá. 10 Aur Ḳhudá'wand ne un ko baní Isráel se shikast dilwáí, aur Jibaún meṇ unheṇ bashiddat qatl kiyá, aur us sárí ráh meṇ, jo Baithaurán ke úpar játí hai, unheṇ ragedá aur Azíqat aur Muqaidah tak unheṇ márke ḍál diyá. 11 Aur aisá húá ki jab we Isráel ke sámhne se bhág nikle aur Baithaurán ke utarne kí samt gae, to Ḳhudá'wand ne Azíqat tak ásmán se un par patthar barsáe, aur we múe, aur

we jo pattharon se máre gae, un se jinhen baní Isráel ne tah-teg kiyá, kahín bahut the.

12 Aur jis din Khudá'wand ne Amúríon ko baní Isráel ke qábú men kar diyá, us din Yasúa ne Khudá'wand ke huzúr baní Isráel ke áge yún kahá, ki Ai áftáb Jibaún par ṭhahará rah, aur máhtáb tú wádí i Ajlán ke muqábil! 13 Tab áftáb ne dirang kiyá aur máhtáb khaṛá rahá, yahán tak ki un logon ne apne dushmanon se intiqám liyá." 14 Kyá yih Kitáb ul Yasír men nahín likhá hai? Aur Áftáb ásmán ke bichon bích ṭhahar rahá, aur sáre din magrib ká samt ko máil húá. Aur us se áge aisá din kabhí na húá aur na uske bád hogá, isliye ki Khudá'wand ek mard kí áwáz ká shinawá húá, ki Khudá'wand Isráel ke liye laṛá. 15 Bád uske Yasúa ne aur us ke sáth sáre baní Isráel ne Gilgál ke khaimagáh ko murajáat kí.

16 Aur we pánchon bádsháh bháge aur Muqaidah ke magáre men já chhipe. 17 Yasúa ko yih khabar pahunchí, ki we pánch bádsháh mile aur Muqaidah ke magáre men chhipe húe hain. 18 Yasúa ne hukm kiyá, ki Baṛe baṛe patthar us magáre ke munh par luṛhá do, aur wahán log baiṭháo ki unkí chakí karen. 19 Par tum dirang na karo, balki apne dushmanon ká píchhá karo, aur un ke píchhe logon ko már ḍálo, un ko muhlat mat do, ki apne shahron men dákhil hon, isliye ki Khudá'wand tumháre Khudá ne un ko tumháre qabze men kar diyá hai.

20 Aur aisá húá ki jab Yasúa aur sáre baní Isráel ne unko faná kiyá aur khúb tarah se unko bashiddat qatl kiyá, ki we nest o nábúd ho gae, to we jo báqí rahe the, un shahron men jin kí shahrpanáhen thín dákhil húe. 21 Aur sárá lashkar Muqaidah men jahán khaimagáh thá, Yasúa pás salámat phir áyá; kisí ne baní Isráel ke barkhiláf zabán na hiláí. 22 Phir Yasúa ne hukm kiyá, ki Magáre ká munh kholo, aur un pánchon bádsháhon ko magáre se báhar mujh pás láo. 23 Unhon ne aisehí kiyá, aur un pánch bádsháhon ko yáne sháh i Yirúshálam aur sháh i Habrún aur sháh i Ajlán ko magáre se us pás nikál líe. 24 Aur jab we unko Yasúa ke sámhne líe, to Yasúa ne baní Isráel ke sáre logon ko talab kiyá aur jangí baháduron ko jo uske sáth the farmáyá: Áge áo, aur in bádsháhon kí gardanon par pánw rakho. We nazdik áe aur un kí gardanon par pánw rakhe. 25 Tab Yasúa ne unhen farmáyá: Khauf na karo, aur hirásán mat ho, mazbútí aur diláwarí karo; isliye ki Khudá'wand tumháre dushmanon se jinke sámhne tum hoge, aisehí karegá. 26 Aur ákhir Yasúa ne unhen márá aur qatl kiyá, aur pánch darakhton men pánchon ko laṭká diyá: so we shám tak darakhton men laṭke rahe. 27 Aur jab áftáb qaríb gurúb ke húá, to unhon ne Yasúa ke hukm se unhen darakhton se utárá, aur usí gár men jis men we já chhipe the ḍál diyá, aur gár ke munh par baṛe baṛe patthar rakhe: chunánchi we áj ke din tak hain.

28 Aur usí din Yasúa ne Muqaidah ko le liyá, aur wahán logon ko talwár se qatl kiyá, aur us ke bádsháh ko aur sáre báshindon ko halák kiyá, un sab men se us ne ek ko bhí báqí na chhoṛá, aur Muqaidah ke bádsháh se wuhí kiyá, jo Yirího ke bádsháh se kiyá thá. 29 Bád us ke Yasúa ne sáre baní Isráel samet Muqaidah se Libnah ko kúch kiyá aur Libnah se laṛá. 30 Aur Khudá'wand ne us ko bhí us ke bádsháh samet baní Isráel ke qábú men kar diyá, aur wahán logon ko talwár se qatl kiyá, aur us ne un men ek bhí báqí na chhoṛá, aur wahán ke bádsháh se wuh kiyá, jo Yirího ke bádsháh se kiyá thá. 31 Phir Libnah se Yasúa ne sáre baní Isráel samet Lakís kí taraf guzar kí, aur us ke muqábil khaime nasb kíe, aur us se

laṛá. 32 Aur Ḳhudá'wand ne Lakís ko Isráel ke qabze meṉ kar diyá; us ne dúsre din us par fath páí, aur unheṉ talwár se márá, aur sáre báshindoṉ ko jo us meṉ the, qatl kiyá, sab jaisá ki us ne Libnah se kiyá thá.

33 Us waqt Jazar ká bádsháh Háram Lakís kí kumak ko chaṛh áyá; so Yasúa ne use us ke lashkar samet már liyá, yaháṉ tak ki ek bhí jítá na bachá. 34 Aur Yasúa ne Lakís se sáre baní Isráel samet Ajlán kí taraf guzar kí, aur us ke muqábil ḳhaime nasb kíe, aur us se jang shurú kí. 35 Aur usí din use le liyá, aur use talwár se márá, aur un sab ko jo us meṉ the, usí din haram kar diyá, jaisá ki us ne Lakís meṉ kiyá thá. 36 Phir Ajlán se Yasúa aur sáre baní Isráel Habrún par chaṛhe aur us se laṛe, 37 Aur fath páí, aur unheṉ aur un ke bádsháh aur atráf kí sárí bastíoṉ ko aur waháṉ ke sáre basnewáloṉ ko tah-teg kiyá, aur sab jaisá us ne Ajlán meṉ kiyá thá ki ek ko bhí jítá na chhoṛá, balki use sab logoṉ samet jo us meṉ the, faná kar diyá. 38 Waháṉ se Yasúa aur sáre baní Isráel murájáat karke Dabír ko áe aur us se laṛe. 39 Aur use aur us ke bádsháh aur us kí sárí bastíoṉ ko qábú meṉ kar liyá, aur unheṉ tah-teg kiyá, aur sáre logoṉ ko jo us meṉ the, haram kar diyá, ek ko bhí báqí na chhoṛá: sab jaisá ki us ne Habrún aur Libnah aur us ke bádsháh se kiyá thá, waisáhí Dabír se aur us ke bádsháh se kiyá.

40 So Yasúa ne kohistán kí aur janúb kí samt kí aur nasheboṉ ke chashmoṉ kí sárí gurohoṉ ko qatl kiyá, aur waháṉ ke sáre bádsháhoṉ ko faná kiyá, ek ko bhí jítá na chhoṛá, balki paháṛoṉ ke sáre báshindoṉ ko halák kiyá, jaisá ki Ḳhudá'wand, Isráel ke Ḳhudá ne hukm kiyá thá. 41 Aur Yasúa ne QádisBarnía ke jangal se leke Azzah tak aur Jashn kí sárí zamín ko Jibaún tak qatl kiyá. 42 Aur Yasúa ne un sab bádsháhoṉ par aur un kí zamín par ek dafa fath páí, is liye ki Ḳhudá'wand, Isráel ká Ḳhudá Isráel kí taraf se laṛí. 43 Bád us ke Yasúa ne sáre baní Isráel samet Gilgál ko murájáat kí.

XI. BAB.

1 Jab Hasúr ke bádsháh Yabín ne yih suná, to us ne Madún ke bádsháh Yúab aur Sámrún ke bádsháh aur Iksháf ke bádsháh ko, 2 Aur un bádsháhoṉ ko jo kohistán meṉ jánib i shimál ko aur bayábán meṉ Kinnárát kí samt janúb ko aur nasheb meṉ aur Naufátidár meṉ magrib kí samt rahte the, 3 Aur un ko jo Kanán kí samt i sharqí aur garbí ko rahte the, aur Amúríoṉ aur Hittíoṉ aur Farizzíoṉ aur Yabúsíoṉ ko jo paháṛí the, aur Hawíoṉ ko jo Harmún ke níche sarzamín i Misfá meṉ the, kahlá bhejá. 4 Tab we apne sab lashkaroṉ samet aisí kasrat aur wufúr se jaise bahr ke kanáre ret ke dáne hote haiṉ, beshumár ghoṛe aur gáṛíáṉ leke báhar nikle. 5 Aur jab ye sáre bádsháh ittifáq karke muláqí húe, to unhoṉ ne Marúm ke páníoṉ par khaime jama kíe, táki baní Isráel se muqábala kareṉ.

6 Tab Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá: Un se hirásán mat ho, is wáste ki kal isí waqt maiṉ in sab ko baní Isráel ke sámhne márke ḍálúngá. Tú un ke ghoṛoṉ kí khúncheṉ máregá, aur un kí gáṛíáṉ ág se jaláegá.

7 Chunánchi Yasúa áyá aur sáre jangí baní Isráel uske sáth Marúm ke páníoṉ par hamla karkeun par á paṛe. 8 Aur Ḳhudá'wand ne un ko baní Isráel ke háth meṉ somp diyá: so unhoṉ ne unheṉ márá, aur baṛe Saidá aur Mishráfát ul miyáh aur Misfá ke sahrá tak jo mashriq kí samt ko hai, unheṉ ragedá aur qatl kiyá,

yaháṇ tak ki ek ko bhí un meṇ se báqí na chhoṛá. 9 Aur Yasúa ne Ḳhudá'wand ke hukm ke muwáfiq un se kiyá, ki un ke ghoṛoṇ kí khúncheṇ máríṇ, aur un kí gáṛíáṇ jaláíṇ.

10 Phir Yasúa ne filfaur murájáat kí aur Hasúr ko le liyá, aur us ke bádsháh ko talwár se márá, isliye ki agle waqt meṇ Hasúr un sárí mamlukatoṇ ká sardár thá. 11 Aur unhoṇ ne un sab ko jo waháṇ the, talwár kí dhár se faná kiyá, aisá ki waháṇ ek mutanaffis bhí báqí na rahá, aur us ne Hasúr ko ág se jaláyá. 12 Aur Yasúa un bádsháhoṇ ke sáre shahroṇ ká zur un shahroṇ ke sáre bádsháhoṇ ká málik húá, aur unheṇ tah-teg kiyá aur haram kiyá, jaisá ki Ḳhudá'wand ke bande Músá ne hukm kiyá thá. 13 Magar un shahroṇ ko jo apne ṭíloṇ par the, baní Isráel ne na jaláyá, siwá us Hasúr ke jise Yasúa ne phúnk diyá thá. 14 Aur un shahroṇ ke sáre mál aur mawáshí ko baní Isráel ne apne liye lúṭ liyá ; lekin harek insán ko talwár se qatl kiyá, yaháṇ tak ki unheṇ nábúd kar diyá, ek mutanaffis ko bhí báqí na chhoṛá. 15 Jaise ki Ḳhudá'wand ne apne bande Músá ko farmáyá thá, waisehí Músá ne Yasúa ko irshád kiyá, aur Yasúa ne bhí waise hí kiyá ; us ne un chízoṇ meṇ jo Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáíṇ, ek ko nátamám na chhoṛá.

16 Chunánchi Yasúa ne us sárí sarzamín aur kohistán aur janúb kí mamlukat aur Jashn kí sarzamín aur nasheb aur sahrá aur Isráel ke kohistán aur us ke nasheb ko, 17 Aur koh i Halaq ko jo Sheír kí taraf chaṛhtá hai, Bál i Jadd tak jo dasht i Lubnán meṇ koh i Harmún ke níche hai, le liyá, aur waháṇ ke sáre bádsháhoṇ ko qabze meṇ kar liyá, aur unheṇ márá aur faná kiyá.

18 Yasúa muddat tak un sáre bádsháhoṇ se laṛá kiyá. 19 Siwá Hawíoṇ ke jo Jibaún ke báshinde the, koí shahr na thá, jis ne baní Isráel se sulh kí ho, balki sab ko unhoṇ ne laṛkar liyá. 20 Kyúnki yih Ḳhudá'wand kí taraf se thá ki un ke dil sakht ho gae the, táki we Isráel se qatál kareṇ aur we un ko haram kareṇ, táki we maurid rahm ke na raheṇ, balki nest o nábúd ho jáweṇ; jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá. 21 Aur usí waqt Yasúa ne áke baní Anáq ko jo kohistání the, Habrún se aur Dabír se aur Anáb se, Yihúdáh ke sáre kohistán se aur Isráel ke sáre kohistán se káṭ ḍálá, aur un ko un ke shahroṇ samet haram kar diyá. 22 So baní Anáq meṇ se baní Isráel ke qalamrau meṇ koí báqí na rahá, magar Azzah aur Jannat aur Ashdúd meṇ kuchh báqí the. 23 So Yasúa us sab kí tarah ki Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá thá, us sárí sarzamín ká málik húá; aur Yasúa ne use baní Isráel kí mírás kar diyá, aur us ko un ke sibtoṇ meṇ qurae ke mutábiq taqsím kiyá. Aur zamín jaṇg se fárig húí.

XII. BA'B.

1 Us sarzamín ke bádsháh jinheṇ baní Isráel ne qatl kiyá aur un kí sarzamín Yardan ke us pár mashriq kí samt nahr i Arnún se leke koh i Harmún tak, aur mashriq kí sárí wádíoṇ tak mírás lí, ye haiṇ : 2 Amúríoṇ ká bádsháh Saihún jo Hasbún meṇ rahtá thá, Aráír se leke jo nahr i Arnún ke sáhil par hai, aur wádí kí wasáat aur ádhe Jashn se wádí Yabúq tak ká jo baní Ammún kí sarhadd hai, málik thá, 3 Aur sahrá se bahr i Kinnárat tak jo mashriq kí samt hai, aur maidán ke daryá tak jo Yamm ul milh hai mashriq kí samt us ráh se jo Bait ul wasímát ko játí hai, aur janúb ke kanáre se jo Pisgah ke chashmoṇ ke taht hai. 4 Aur Basan ke

bádsháh Og kí sarhadd jo daráz qaddon kí nasl ke qabze men thí, jo Istárát aur Azriát men rahtá thá. 5 Aur wuh koh i Harmún aur Salkah aur sáre Basan ká, Jasúríon aur Máakátíon kí sarhadd ká aur ádhe Jiliád ká jo Hasbún ke bádsháh Saihún kí sarhadd thí, málik thá. 6 Un ko Khuda'wand ke bande Músá aur baní Isráel ne márá, aur Khuda'wand ke bande Músá ne baní Rúbin aur Jadd aur ádhe sibt Manassí ko us sarzamín ká wáris kiyá. 7 Aur us mamlukat ke bádsháh jinhen Yasúa aur baní Isráel ne Yardan ke pár magrib kí samt márá, Bál i Jadd se leke jo wádí Lubnán hai koh i Halaq tak jo Sheir tak chalá gayá hai, jise Yasúa ne baní Isráel ke sibton par mírás ke liye qurae se taqsím kiyá, 8 Paháṛon men, aur maidánon men, aur bayábánon men, aur nálon men, aur jangalon men, aur mulk i janúbí men, Hittí aur Amúrí aur Kanání aur Farizzí aur Hawí aur Yabúsíon kí zamín aur us ko bádsháh ye hain: 9 Yirího ká bádsháh, ek; Aí ká bádsháh jo Baitlaham ke muttasil hai, ek; 10 Yirúshálam ká bádsháh, ek; Habrún ká bádsháh, ek; 11 Warmát ká bádsháh ek; 12 Lakís ká bádsháh, ek; Ajlán ká bádsháh, ek; Jazar ká bádsháh, ek; 13 Dabír ká bádsháh, ek; Jadr ká bádsháh, ek; 14 Hurmah ká bádsháh, ek; Arád ká bádsháh, ek; 15 Libnah ká bádsháh, ek; Adúlám ká bádsháh, ek; 16 Muqaidah ká bádsháh, ek; Baitel ká bádsháh, ek; 17 Tuffáh ká bádsháh, ek; Hafr ká bádsháh, ek; 18 Afíq ká bádsháh, ek; 'Sarún ká bádsháh, ek; Madún ká bádsháh, ek; 19 Hasúr ká bádsháh, ek; 20 Simrún-Miráún ká bádsháh, ek; Iksháf ká bádsháh, ek; 21 Táannuk ká bádsháh, ek; Majiddá ká bádsháh, ek; Qádis ká bádsháh, ek; 22 Yuqniám Karmilí ká bádsháh, ek; 23 Naufát i Dár men Dár ká bádsháh ek; Gilgál men jawíon ká bádsháh, ek; 24 Tirzah ká bádsháh, ek: ye sab ektís bádsháh the.

XIII. BAB.

1 Aur Yasúa buḍḍhá aur kuhansál húá, aur Khuda'wand ne us ko farmáyá ki Tú buḍḍhá aur kuhansál húá, aur hanoz bahutsí sarzamín báqí hai, jo qabze men nahín áí. 2 Aur wuh sarzamín jo báqí hai, so Filistíon kí sab haddon aur sárá Jasúrí; 3 Saihúr se jo Misr ke áge hai, hudúd i Aqrán tak shimál kí samt ko huddúd i Kanán men mahsúb ho Filistíon ke pánch qutb yáne Azzátí aur Ashdúdí aur Asqalání aur Jannatí aur Aqrúní aur Awí; 4 Janúb kí samt ko. Kanán kí sárí zamín, aur Magárah se jo Saidáníon ká hai, Afíq tak aur Amúríon kí sarhaddon tak; 5 Aur Jabalíon kí sarzamín aur sárá Lubnán mashriq kí samt Bál i jadd se jo koh i Harmún ke níche hai, Hamát ke siwáne tak. 6 Sáre kohistání Lubnán se leke Mishráfát ul miyáh tak, aur sáre Saidání main un ko baní Isráel ke sámhne se dafa karúngá; magar tú qura ḍálke use baní Isráel men taqsím kar de, jaisá main ne tujhe farmáyá. 7 Tú yih zamín nau sibton ko aur ádhe baní Manassí ko mírás ke taur par bánṭ de. 8 Kyúnki ádhe ke sáth baní Rúbin aur baní Jadd ne apní mírás páí, jo Músá ne Yardan ke pár unhen dí mashriq kí samt ko, jaisá ki Khuda'wand ke bande Músá ne unhen dí, 9 Aráir se jo Arnún ke kanáre par hai, aur us shahr se jo pání ke bíchon bích hai, aur Maidaba ke dasht se leke Daibún tak, 10 Aur Amúríon ke bádsháh Saihún ke sáre shahr jo Hasbún men takhtnishín thá, baní Ammún kí hudúd tak; 11 Aur Jiliád aur Jasúrí kí sarhadd aur Máakátí, aur sárá koh i Harmún aur sárá Basan Salkah tak, 12 Basan men Og kí

sárí mamlukat jo Istárat aur Azriát ká málik thá, jo Raffíon kí nasl se báqí rahá; so Músá ne unhen márá aur ḳhárij kiyá. 13 Lekin baní Isráel ne Jasúrí aur Máakátíon ke márne ká iráda na kiyá, aur we áj tak baní Isráel ke darmiyán baste hain.

14 Magar us ne Lewí ke sibt ko mírás na dí, isliye ki Ḳhudá'wand Isráel ke Ḳhudá kí qurbáníán jo guzrání játí hain, so un kí mírás hai, jaisá us ne use kahá. 15 Aur Músá ne baní Rúbin ke firqe ko un ke gharánon ke muwáfiq mírás dí. 16 Aur Aráir se jo áb i Arnún ke kanáre par hai, unkí sarhadd thí, aur wuh shahr jo daryá ke bích hai aur sárá sahrá jo Maidabá se milá húá hai, 17 Hasbún aur uske sáre shahr ja dasht men hain, Daibún aur Bámát ul Bál aur Bait i Bál ul Maún, 18 Aur Wahsat aur Kadímát aur Maúfaát, 19 Aur Qaryatain aur Shibmah aur Zirat ul sahar jo wádí ke koh men hai, 20 Aur Baitpeor aur Pisgah ke utár aur Bait ul wasímát, 21 Aur sahráí sáre shahr, aur Amúríon ke bádsháh Saihún ká sárá mulk jo Hasbún men sultanat kartá thá, jise Músá ne Midyán ke raíson Awí aur Raqm aur Súr aur Húr aur Raba, aur Saihún ke chár raíson samet jo us zamín men baste the, qatl kiyá. 22 Aur Beor ká beṭá Balaám jo nujúmí thá jise baní Isráel ne apne maqtúlon ke sáth talwár se qatl kiyá. 23 Aur baní Rúbin kí sarhadd Yardan aur uskí nawáhí húí. Ye shahr apne hawálí samet Rúbin ke gharánon ke hisse men pare.

24 Aur Músá ne baní Jadd ke firqe ko gharánon ke muwáfiq hissa diyá. 25 Aur unkí sarhadd yih thí: Yasír aur Jiliád ke sáre shahr, aur baní Ammún kí ádhí sarzamín Aráir tak jo Rabbah ke sámhne hai, 26 Aur Hasbún se Rámat ul Misfá Butuním tak, aur Mahnain se Dabír kí sarhadd tak; 27 Aur wádí men: Bait ul Háram aur Baitinimrah aur Sukkát aur Túfán jo Hasbún ke bádsháh Saihún kí mamlukat ka báqiyah thá, aur Yardan aur uskí nawáhí daryá i Kinnárat ke kanáre tak, jo Yardan ke pár mashriq kí samt ko hai. 28 Ye shahr apne gánon samet baní Jadd kí mírás un ke gharánon ke mutábiq húe.

29 Aur Músá ne ádhe baní Manassí ko bhí hissa diyá; so ádhí baní Manassí ká hissa un ke gharánon ke muwáfiq yih thá. 30 Aur un kí hadden Mahnain se shurú húín, yáne sárá Basan aur Basan ke bádsháh Og kí sárí mamlukat aur sárí Yaír bastí jo Basan men hain; aur we sáṭh shahr hain. 31 Aur ádhá Jiliád aur Istárat aur Azriát Basan ke bádsháh Og ke shahr Manassí ke beṭe Makír kí ádhí aulád ke liye un ke gharánon ke muwáfiq bánṭe gae. 32 Ye hain we shahr jinhen Músá ne Moab ke bayábán men Yardan ke pár Yirího ke log bhag mashriq kí taraf mírás diyá. 33 Lekin Músá ne baní Lewí ko mírás na dí, isliye ki Ḳhudá'wand Isráel ká Ḳhudá un kí mírás hai, jaisá usne unhen kahá.

XIV. BA'B.

1 Aur we mamlukaten jinhen Kanán kí sarzamín men baní Isráel ne apní mírás men liyá aur jinhen Iliazar káhin aur Nún ke beṭe Yasúa aur baní Isráel ke firqon ke abwí sardáron ne unhen mírás dí, ye hain. 2 Unkí míráseu qurae ke muwáfiq thín, jaisá Ḳhudá'wand ne sáṛhe nau firqon ke haqq men Músá kí márifat farmáyá. 3 Ki Músá ne Yardan ke pár aṛháí firqon ko mírás dí thí; par us ne Lewíon ko un ke darmiyán kuchh mírás na dí. 4 Kyúnki baní Yúsaf do firqe the, Ma-

aur Ifráim; so unhoṉ ne Lewíoṉ ko zamín meṉ se kuchh hissa ne diyá, magar koí shahr un ke rahne ke liye aur un kí atráf nawáhí un kí mawáshí aur mál ke liye. 5 Aur jaisá Ḳhuda'wand ne Músá ko farmáyá, waisehí baní Isráel ne kiyá, aur wuh zamín bánṭ lí.

6 Tab baní Yihúdáh Gilgál meṉ Yasúa pás áe aur Qinzí Yafunnih ke beṭe Kálib ne use kahá, ki Us bát ko jo Ḳhuda'wand ne mard i Ḳhudá Músá ko merí aur terí bábat Qádis Barnia meṉ kahí, tú jántá hai. 7 Jis waqt Ḳhuda'wand kí bande Músá ne Qádis Barnia se mujh ko bhejá ki is zamín kí jásúsí karúṉ, us waqt maiṉ chálís baras ká thá, aur maiṉ ne use us ke muwáfiq jo mere dil meṉ thá, ḳhabar dí. 8 Aur mere bháíoṉ ne jo mere sáth chaṛh gae the, jamáat ke diloṉ ko pighlá diyá; lekin maiṉ ne Ḳhuda'wand apne Ḳhudá kí púrí pairawí kí. 9 Tab Músá ne us din qasam kháke kahá, ki Yaqínan wuh zamín jis par tú ne qadam rakhe, terí aur tere beṭoṉ kí istimrárí mírás hogí; kyúnki tú ne Ḳhuda'wand tere Ḳhudá kí púrí pairawí kí. 10 Aur ab dekh Ḳhuda'wand ne mujh ko áj ke din tak, jaisá us ne farmáyá, jítá rakhá us waqt se leke ki Ḳhuda'wand ne yih bát Músá ko kahí, jab ki baní Isráel bayábán meṉ áwára the, is waqt tak paintálís baras guzre, aur áj ke din maiṉ pachásí baras ká buḍḍhá húṉ: 11 Aur hanoz maiṉ aisá zoráwar húṉ jaisá us din thá, ki jis din Músá ne mujhe bhejá; jaisí laṛne kí qúwat mujh meṉ tab thí, ab bhí áne jáne meṉ waisí hí hai. 12 So yih koh jis kí bábat Ḳhuda'wand ne us roz wáda kiyá hai, mujh ko de. Kyúnki tú ne us din suná ki waháṉ Anáq baste haiṉ, aur waháṉ ke shahr baṛe aur muhkam haiṉ. Pas agar aisá ho ki Ḳhuda'wand mere sáth rahe, to maiṉ unheṉ nikál dúngá, jaisá ki Ḳhuda'wand ne kahá hai.

13 Tab Yasúa ne us ke haqq meṉ duá kí, aur Yafunnih ke beṭe Kálib ko Habrún mírás meṉ diyá. 14 So Habrún us waqt se áj tak Qinzí Yafunnih ke beṭe Kálib kí mírás húá, is liye ki us ne Ḳhuda'wand Isráel ke Ḳhudá kí púrí pairawí kí. 15 Aur agle waqt meṉ Habrún ká nám Qaryatarba thá, aur wuh Anáq ko darmiyán baṛá qaddáwar ádmí thá. Aur wuh zamín jang se fárig húí.

XV. BAB.

1 Aur baní Yihúdáh ke firqe ká qura un ke gharánoṉ ke mutábiq yih thá: barr i Sín se janúb kí samt ko Taiman ke kanáre Adúm kí sarhadd thí. 2 Aur us kí janúbí hadd Yamm ul milh ke kanáre se, us lisán se jo janúb ko máil hai, shurú húí. 3 Aur yih hadd janúb kí jánib Aqrabín ke úpar se hoke Sín tak pahunchí, aur janúb se Qádis Barnía ko chaṛhí aur Hasrún pás jáke Adar ko chaṛhí aur waháṉ se Qariqa ko phirí; 4 Aur waháṉ se Azmún ko pahunchí aur phir Misr kí nahr se já milí, aur us kí sarhaddeṉ daryá tak pahunchí haiṉ. Tumhári janúbí sarhaddeṉ ye hongí.

5 Aur us kí sharqí hadd Yamm ul milh se Yardan ke kanáre tak, aur us kí shimálí hadd daryá ke kol se jo nahr i Yardan ká kanárá hai. 6 Aur yih hadd Bait ul hajlah tak chaṛhí aur Bait ul arabah kí shimálí hadd se chaṛh ke Rúbin ke beṭe Buhan ke patthar tak pahunchí. 7 Phir Akúr kí wádí Dabír ko chaṛhí aur waháṉ se shimál kí samt ko chalke Gilgál tak jo Adúmíoṉ kí chaṛháí ke muqábil hai, jo wádí ke janúb ko hai. Aur wuh phir wuh hadd Ain ul shams ke pání pás hoke

Ain ul rájil pás já niklí. 8 Aur sarhadd baní Hannam kí wádí meṉ se Yabúsíoṉ ke kanáre janúb kí samt ko gáí jo Yirúshálam hai. Aur phir us pahár kí chotí tak jo wádí Hannam ke áge samt i magrib ko hai, aur wuh Raffíoṉ kí wádí ke shimál kí samt ko wáqa hai. 9 Aur hadd pahár kí chotí se áb i Naftúh ke chashme tak gaí, aur waháṉ se Ifrún ke shahroṉ pás já niklí, aur hadd waháṉ se Báalah tak jo Qaryatyearím hai, pahunchí. 10 Aur hadd Báalah se chalke magrib kí samt koh i Sheír ko phirí aur Hárulwairím yáne Kasalún ke shimál kí samt pás pahunchí aur Bait ul shams se chalke Timnah meṉ utrí. 11 Aur hadd shimál kí samt Aqrún pás já niklí aur Sakrúnah se hoke Báalah ke pahár par guzrí, aur Yabniel pás niklí, hadd waháṉ se daryá par já niklí.

12 Aur us kí hadd jánib i garbí meṉ bahr i azam aur us ká kanára hai. Baní Yihúdáh ke gird kí hadden un ke gharánoṉ ke mutábiq ye haiṉ. 13 Aur Yafunnih ke bete Kálib ko baní Yihúdáh ke darmiyán jaisá ki KHUDA'WAND ne Yasúa ko farmáyá thá, baní Anáq ká Qaryatarba jo Habrún hai, hissa diyá. 14 So Kálib ne waháṉ se tín ko, Sísí aur Akhimann aur Talmí ko jo baní Anáq haiṉ, khárij kiyá. 15 Aur wuh waháṉ se Dabíríoṉ par charh gayá; par Dabír ká qadímí nám Qaryat ul sifr thá. 16 So Kálib ne kahá, Jo koí ki Qaryat ul sifrwáloṉ ko já máre aur use le le, to maiṉ use apní betí Aksah biyáh dúngá. 17 Tab Kálib ke chhote bháí Qanaz ke bete Gutúniel ne us par qabza kiyá: so us ne apní betí Aksah use biyáh dí. 18 Aur aisá húá ki jab wuh us pás gaí, to us ne use ubhárá, táki wuh apne báp se ek khet mánge; so wuh apne gadhe par se utrí. Tab Kálib ne use kahá, Terá kyá iráda hai? 19 Wuh bolí, Mujhe barakat díjiye! ki tú ne janúb kí samt kí zamín mujhe ináyat kí, so mujhe pání ke chashme bhí díjiye. Tab us ne use chashme álí aur chashme sáfil ináyat kíe.

20 Baní Yihúdáh ke firqe kí mirás un ke gharánoṉ ke mutábiq yih hai. 21 Aur Adúm kí taraf janúb kí samt baní Yihúdah kí sarhadd kí intihá ke shahrpane haiṉ: Qabziel aur Adar aur Yajúr, 22 Aur Qainah, aur Daimúnah aur Adadah, 23 Aur Qádis, aur Hasúr aur Itnán, 24 Zaif aur Zulm aur Báalát, 25 Aur Hasúr i hadattah aur Qaryát, Hasrún jo Hasúr hai, 26 Aur Amám aur Samá aur Muwalladat, 27 Aur Hasarijaddah, aur Hashmún aur Bait ul falat, 28 Aur Hasar ul sualat, aur Biarsaba aur Bizzátiyáh, 29 Báalah aur Aiyím aur Azm, 30 Aur Iltawallud aur Kasíl aur Hurmah, 31 Aur Siqlag aur Madmannah aur Sansannah, 32 Aur Labiyát aur Silahím aur Ain aur Rummán; ye sab untís shahr aur un ke gáṉw.

33 Aur we shahr jo sahrá meṉ wáqa húe, ye haiṉ: Istáal aur Saraah aur Asnah, 34 Aur Zunúk aur Ain i janním, Tuffáh aur Ainám, 35 Warmút aur Adúlám, Shaukat aur Azíqah, 36 Aur Sagarín aur Adítain aur Jadírah aur Jadíratain: chaudah shahr aur un ke gáṉw. 37 Zinán aur Hadásah aur Mijdal i Jadd, 38 Aur Dilaán aur Misfá aur Yuqtiel, 39 Lakís aur Basqat aur Ajlún, 40 Aur Kabún aur Lahmás aur Kitlís, 41 Aur Jadírát aur Bait i Dajún aur Náamah aur Muqaidah: solah shahr aur un ke gáṉw. 42 Libnah aur Atr aur Asn, 43 Aur Iftáh aur Asnah aur Nasíb, 44 Aur Qaílah aur Akzíb aur Marásah: Nau shahr aur un ke gáṉw. 45 Aqrún aur us kí bastíáṉ aur gáṉw. 46 Aqrún se daryá tak Ashdúd ke atráf ke sáre shahr aur un ke gáṉw: 47 Ashdúd apne shahroṉ aur gáṉoṉ samet;

aur Azzah apne shahroṇ aur gáṇon samet Misr kí nahr tak aur daryá i azam kí hudúd tak.

48 Aur kohistán meṇ: Samír aur Watír aur Shaukat, 49 Aur Dannah aur Qaryat ul sannah jo Dabír hai, 50 Aur Anáh aur Istimáh aur Ainím, 51 Aur Jashn aur Haulán aur Jailá: gyárah shahr aur un ke gáṇw. 52 Aráb aur Dúmah aur Ishaán, 53 Aur Yanum, aur Bait ul tuffih aur Afíqah, 53 Aur Humtah aur Qaryatarba jo Habrún hai, aur Saigúr: nau shahr aur un ke gáṇw. 55 Maún, Karmil aur Zaif aur Yútah, 56 Aur Yazrael aur Waqdiám aur Zanúk, 57 Qain, Jibiah aur Timnah: das shahr apne gáoṇ samet. 58 Halhúl aur Bait ul súr aur Jadúr, 59 Aur Máarát aur Bait ul anát aur Iltiqún: chha shahr apne gáoṇ samet. 60 Qaryat ul Báal jo Qaryatyearím hai aur Rabbah: do shahr apne gáoṇ samet.

61 Aur bayábán meṇ: Bait ul arábah aur Madín aur Sakákah, 62 Aur Nibsán aur Ir ul milh aur Ain i jadí: chha shahr aur un ke gáṇw. 63 Lekin Yabúsí jo the Yirúshálam meṇ rahte the, so un ko baní Yihúdáh khárij na kar sake; chunánchi Yabúsí baní Yihúdáh ke sáth áj ke din tak Yirúshálam meṇ baste haiṇ.

XVI. BAB.

1 Aur baní Yúsaf kí hadd Yardan se Yirího hoke mashriq kí samt áb i Yirího pás niklí, aur us bayábán tak jo Yirího se Baitel ke pahár ko játá hai. 2 Aur Baitel se nikalke Lauz ko jáke Arkí Atárát kí hadd ke pás guzrí. 3 Aur waháṇ se magrib kí jánib hadd Yaflítí pás aur Baithaurán i sáfil tak aur Jazar tak pahunchtí hai, aur us kí intihá daryá hai. 4 Aur baní Yúsaf Manassí aur Ifráim ne apná mírás lí.

5 Aur baní Ifráim kí sarhaddeṇ un ke gharánoṇ ke mutábiq ye thíṇ: un kí mírás kí hadd i sharqí Atárát ul Addár se Baithaurán i álí ko phirí. 6 Aur hadd shimál se magrib kí jánib ko Mikmatát pás niklí, aur hadd i sharqí Táanat ul sailá ko phirí, aur hadd mashriq se Yanúkah pás guzrí, 7 Aur Yanúkah se Atárát aur Narátah pás utrí, aur Yirího se guzarke Yardan pás já niklí. 8 Aur hadd i garbí Tafúh se Nahl i qanát tak aur us kí intihá daryá tak hai. Baní Ifráim ke gharánoṇ kí mírás un ke qabáil ke muwáfiq yih hai. 9 Aur baní Ifráim ke aur jude shahr un ke gáoṇ samet baní Manassí kí mírás meṇ the, sab shahr aur un ke gáṇw. 10 Aur un Kanáníoṇ ko jo Jazar ke báshinde the, khárij na kiyá: so we áj ke din tak baní Ifráim ke sáth baste haiṇ, aur jizya dete haiṇ.

XVII. BAB

1 Aur baní Manassí ke firqe ne bhí mírás páí, ki wuh Yúsaf ká pahlauṭhá hai, so Jiliád ke báp, Manássí ke pahlauṭhe Makír ne jo jangí mard thá, Jiliad aur Basan mírás páyá. 2 Aur báqí baní Manassí ke liye bhí un ke gharánoṇ ke muwáfiq mírás milí: baní Iliazar aur baní Hilq aur baní Ashriel aur baní Sikm aur baní Hifr aur baní Simiwada ke liye: Yúsaf ke beṭe, Manassí ke farzand i narína un ke gharánoṇ ke mutábiq ye the. 3 Aur Siláfih d bin Hifr bin Jiliád bin Makír bin Manassí ke beṭe na the, magar beṭíáṇ thíṇ, jinke nám ye haiṇ: Mahlah aur Nauah aur Hajlah aur Milkah aur Tirzah. 4 So we Iliazar káhin aur Nún ke beṭe Yasúa aur amíroṇ ke nazdík áke bolíṇ, ki KHUDA'WAND ne Músá ko hukm

kiyá, ki wuh ham ko hamáre bháíoṉ ke darmiyán mírás de. Chunánchi Ḳhudá-wand ke farmán ke mutábiq us ne un ke báp ke bháíoṉ ke darmiyán un ko mírás dí. 5 So Jiliád kí zamín ke aur Basan ke siwá jo Yardan ke pár hai, das hisse Manassí ke húe. 6 Ki Manassí kí beṭíoṉ ne apne bháíoṉ ke sáth mírás páí, aur Manassí ke báqí beṭoṉ ne Jiliád kí zamín páí.

7 Aur Yasar se leke Mikmatát tak jo Sikm ke muqábil hai, Manassí kí hadd thí, so yih taiman tak aur Ain i tafúh ke ḳhaimoṉ tak chalí gaí. 8 Is liye ki sarzamín Tafúh Manassí kí thí, aur Tafúh Manassí kí sarhadd meṉ baní Ifráim ká hissa thá. 9 So us kí hadd Nahal i qanát kí jánib janúb pás já utrí. Ifráim ke ye shahr Manassí ke shahroṉ meṉ dáḳhil haiṉ. Aur Manassí kí hadd wádí ke shimál se thí, aur us kí intihá daryá thá. 10 So jánib i janúb Ifraim kí húí aur jánib i shimál Manassí kí aur us kí intihá bahr tak thí. So we donoṉ shimál kí samt Yasar se aur mashriq kí samt Ishakár se já miliṉ. 11 Aur Ishakár aur Yasar meṉ Baitishán aur us ke shahr, aur Wabliám aur us ke shahr, aur ahl i Dúr aur us ke shahr, aur ahl i Ain-Dúr aur us ke shahr, aur ahl i Táanák aur us ke shahr, aur ahl i Majiddá aur us ke shahr, tín zila gird kí bastíoṉ samet Manassí ke hisse meṉ the.

12 Aur baní Manassí un shahroṉ ke rahnewáloṉ ko ḳhárij na kar sake: so waháṉ us zamín meṉ Kanání basá cháhte the. 13 Lekin jab baní Isráel ne zor pakṛá, to Kanáníoṉ se jizya liyá, par bilkull unheṉ ḳhárij na kiyá.

14 So baní Yúsaf ne Yasúa ko kahá, ki Tú ne kis liye qurae meṉ se hamko ek hí mírás aur faqat ek hí hissa diyá, agarchi ham bahut log haiṉ, jaháṉ tak Ḳhudá-wand ne hamko barakat dí hai. 15 Tab Yasúa ne unheṉ jawáb diyá, ki Agar tum bahut se ho, to jangal meṉ jáo, aur waháṉ Farizzíoṉ aur Raffíoṉ kí sarzamín meṉ káṭkar apne liye maqám sáf kar lo, agar Ifráim ke kohistán meṉ tum par tangí ho. 16 Baní Yúsaf ne kahá, ki Yih kohistán hamáre bas meṉ na áwegá, ki un sáre Kanáníoṉ ke pás jo wádí kí zamín meṉ baste haiṉ, yáne un ke pás jo Baitishán aur us ke dihát meṉ aur Yasrael kí wádí meṉ rahte haiṉ, lohe kí gáṛíáṉ haiṉ. 17 Yasúa ne baní Yúsaf Ifráim aur Manassí ko kahá, ki Tum bahut se ho aur bahut sá zor rakhte ho: tumháre liye faqat ek hissa na hogá, balki paháṛ tumháre liye hogá: wuh jangal hai, tum sáf karo ki us ke makhárij tumháre liye honge. 18 Agarchi Kanáníoṉ kí gáṛíáṉ lohe kí haiṉ aur we qawí haiṉ, par tum unheṉ ḳhárij kar sakoge.

XVIII. BA'B.

1 Aur sáre baní Isráel kí guroh Sailá meṉ jama húí aur waháṉ unhoṉ ne jamáat ká ḳhaima khaṛá kiyá, aur wuh zamín un ke áge maglúb húí. 2 Ab baní Isráel ke sát firqe báqí rahe, jinhoṉ ne mírás na páí. 3 So Yasúa ne unheṉ kahá, ki Tum kab tak us zamín ke lene meṉ jo Ḳhudá'wand tumháre bápdádoṉ ke Ḳhudá ne tum ko dí hai, sustí karoge? 4 So tum apne darmiyán harek firqe meṉ se tín tín shaḳhs intiḳháb karo: maiṉ unheṉ bhejúngá, ki we uṭhke is sarzamín kí sair kareṉ, aur use apní mírás ke muwáfiq likheṉ, aur phir mujh pás áweṉ. 5 Aur us ke sát hisse kareṉ. Yihúdáh janúb kí jánib rahe, aur baní Yúsaf shimál kí sarhaddoṉ meṉ ṭhahareṉ. 6 So tum is sarzamín ke sát hisse likhke mujh pás yaháṉ láo, táki maiṉ Ḳhudá'wand ke áge jo tumhárá Ḳhudá hai, tumháre liye qura ḍálúṉ. 7 Kyúṉ-

ki tumháre darmiyán baní Lewí ká hissa nahíṉ, ki Khuda'wand kí kahánat un kí mírás hai. Aur Jadd aur Rúbin aur ádhe firqe Manassí ne to Yardan ke pár mashriq kí jánib apní mírás páí hai, jo Khuda'wand ke bande Músá ne unheṉ bakhshí. 8 Tab we log uṭhe ki rawána hoṉ. So Yasúa ne un logoṉ ko jo zamín ke likhne ke liye chaṛhá cháhte the, hukm kiyá, ki Is sarzamín meṉ jáo, aur sair karío, aur likhke mujh pás áo, táki maiṉ Sailá meṉ Khuda'wand ke áge tumháre liye qura ḍálúṉ. 9 Chunánchi we log gae, aur us zamín par guzre, aur quraoṉ ke mutábiq we likhke us ke sát hisse muqarrar kíe, aur Yasúa pás us khaimagáh meṉ jo Sailá meṉ thí, phir áe. 10 Tab Yasúa ne Sailá meṉ un ke liye Khuda'wand ke áge qura ḍálá; aur zamín waháṉ baní Isráel ko un ke hisse ke mutábiq bánṭ dí.

11 Aur baní Binyamín ká qura un ke gharánoṉ ke mutábiq yih paṛá, ki un ke hisse kí sarhadd baní Yihúdáh aur baní Yúsaf ke darmiyán húí. 12 So un ke hisse kí shimálí hadd nahr i Yardan se shurú húí, aur yih hadd Yirího kí shimálí samt ke kanáre ko chaṛhí magrib kí jánib paháṛoṉ par, aur us ke makhárij Baitawan ke sahrá tak the. 13 Aur waháṉ se Lauz ko, jo Baitel hai, janúb kí jánib gaí, aur waháṉ se Atarát i Addár hoke us paháṛ pás jo Baithaurán i suflí ke janúb ko hai, já utrí. 14 Aur hadd waháṉ se guzarke us paháṛ pás jo Baithaurán kí janúb ko hai, jáke bharke sáhil tak pahunchí, aur us ke makhárij Qaryat ul Bíal tak the, jo Qaryatyearím hai, baní Yihúdáh ká ek shahr. Yih hadd i garbí húí. 15 Aur hadd i janúbí Qaryatyearím kí intihá se shurú húí aur magrib ko áb i Tafúh tak chalí gaí; 16 Aur waháṉ se us paháṛ pás jo baní Hannam kí wádí ke sámhne hai, utrí jo Raffíoṉ ke nasheb ke janúb ko hai; aur phir waháṉ se janúb kí jánib Já i Hannam aur Yabúsí ke kanáre tak jáke Ain ul rájil pás já utrí. 17 Aur hadd i shimálí ghúmke Ain ul shams tak gaí, aur waháṉ se Jalílát tak jo Adúmíoṉ kí gháṭí ke muqábil hai, aur waháṉ se Rúbin ke beṭe Buhan ke patthar tak pahunchí; 18 Aur jánib i shimál se Arábah ke muqábil hoke Arábah pás já utrí. 19 Phir shimálí samt se utarke Bait ul hajlah ke kanáre tak gaí, aur us ke makhárij Yamm ul milh kí shimálí lisán par, aur Yardan ke muháne par janúb ko the. Ye janúbí haddeṉ haiṉ. 20 Aur us kí hadd i sharqí Yardan thá. Baní Binyamín kí mírás un kí sab haddoṉ kí atráf ke mutábiq un ke gharánoṉ ke muwáfiq yih thí. 21 Aur we shahr jo baní Binyamín kí thíṉ, un ke gharánoṉ ke muwáfiq, ye haiṉ: Yirího aur Bait ul hajlah aur Umq ul qasís, 22 Aur Bait ul Arábah aur Samarain aur Baitel, 23 Aur Awím aur Fárah aur Gufrah, 24 Aur Kafr ul Ammúní aur Ufní aur Jaba: bárah shahr aur un ke díhát, 25 Aur Jibaún aur Rámat aur Biarát, 26 Aur Misfá aur Kafírah aur Mází, 27 Aur Raqm aur Irfáel aur Taralah, 28 Aur Zila, Alif aur Yabús jo Yirúshálam hai, aur Jibaat, Qaryat: chaudah shahr aur un ke díhát, Baní Binyamín kí mírás un ke gharánoṉ ko muwáfiq yih hai.

XIX. BAB.

1 Aur dúsrá qura baní Simon ke firqe ká un ke gharánoṉ ke muwáfiq niklá, aur un kí mírás baní Yihúdáh kí mírás ke darmiyán thí. 2 Aur un kí mírás meṉ Biarsaba thá aur Saba aur Muwalladat, 3 Aur Hasar i sualat aur Báalah aur Azm, 4 Aur Iltawallud aur Batúl aur Hurmah, 5 Aur Siqlag aur Baitul

markabát aur Hasar i súsah, aur Bait i labuát aur Shurúhan: ye terah shahr aur un ke díhát; 7 Ain aur Rummán aur Atr aur Asn: ye chár shahr aur un ke díhát; 8 Aũr sáre díhát jo in shahron ke ás pás the, Báal i biar aur Rámat ul jamb tak. Yih baní Simon kí mírás un ke gharánon ke muwáfiq ṭhaharí. 9 Aur baní Yihúdah ke milk men se baní Simon kí mírás muqarrar húí, is liye ki baní Yihúdah kí milk un kí ihtiyáz se ziyáda thí; so baní Simon ne un kí mírás men apná hissa páyá.

10 Aur tísrá qura baní Zabúlún ká un ke gharánon ke muwáfiq niklá. Aur un kí mírás kí hadd Sharíd tak húí. 11 Aur un kí sarhadd magrib kí jánib ke Marálah se chalí aur Dabásat se já milí, aur us rúd se jo Yukniám ke áge hai, já milí. 12 Aur Sharíd se mashrib kí taraf phirke Kislát ul Tabúr ko gaí, aur waháṉ se Dabarat pás já niklí, aur waháṉ se Wafía ko chaṛhí. 13 Aur mashriq kí jánib Jannat ul hifr aur Idat i qázín tak gaí, aur waháṉ se Rummán pás, jo Nía tak pahunchtí hai, já niklí. 15 Aur hadd shimál kí samt se Hannátán ke gird phirí, aur us ke makhárij Iftáhiel kí wádí tak the. 15 Aur Qutnat aur Nahalál aur Samrún aur Id‹lah aur Baitlaham: ye bárah shahr aur un ko díhát. 16 Ye sab shahr aur un ke díhát baní Zabúlún kí mírás un ke gharánon ke muwáfiq yih thí.

17 Aur chauthá qura baní Ishakár ke firqe ká un ke gharánon ke muwáfiq niklá. 18 Aur un kí mírás Yazrael aur Kasúlát aur Shúnain, 19 Aur Hafarain aur Shiyán aur Anákharát aur Rabbíyat, 20 Aur Qisyán aur Abis aur Ramat, 24 Aur Ain ul jannín aur Ain ul khaddah aur Bait ul fasís tak húí. 22 Aur un kí sarhadd Tabúr aur Shakhsín aur Bait ul shams se já milí, aur un kí mírás ke makhárij Yardan thá: solah shahr aur un ke díhát. 23 Ye shahr aur un ke díhát baní Ishakár kí mírás un ke gharánon ke muwáfiq thí.

24 Aur pánchwáṉ qura baní Yasar ke firqe ká un ke gharánon ke muwáfiq niklá. 25 Aur un kí hadd yih hai: Khilqat aur Halí aur Batn aur Ishkáf, 26 Aur Almalik aur Amiád aur Maslah; aur un ke hadd magrib kí samt Karmil se aur Saihur ul libnát se já milí; 27 Aur mashriq kí samt se Bait ul Dajún ko phirí, aur phir Zabúlún aur wádí Iftáhiel se já milí, aur shimál kí samt Bait ul umq aur Nagíel se aur us ke makhárij Kabúl ke báyáṉ ko the, 28 Aur Abrún aur Ruháb aur Hummán aur Qanah Saidá i kubrí tak; 29 Aur un kí sarhadd Rámat aur madína i hisn Súr kí taraf ko phirí, aur waháṉ so muṛke Hausah tak gaí, aur us ke makhárij khatt i Akzíb se daryá tak the; 30 Aur Ummmah aur Afiq aur Ruháb: ye báís chahr aur un ke díhát. 31 Baní Yasar ke firqe kí mírás un ke gharánon ke muwáfiq ye shahr aur un ke díhát the.

32 Chhaṭhá qura baní Naftálí ke firqe ká un ke gharánon ke muwáfiq niklá. 33 Aur unkí sarhadd Hilf se aur Zaananním ke balút se aur Adámí ul naqb aur Yabniel se Laqúm tak thí, aur us ke makhárij Yardan tak the. 34 Aur hadd magrib kí jánib men Uznát ul Tabúr kí taraf phirí, aur waháṉ se Huqúq pás nikalke Zabúlún se jánib kí samt aur Yasar se magrib kí samt aur baní Yihúdáh kí sarhadd men Yardan se mashriq kí samt já milí. 35 Aur ye shahr i muhkam: Ziddím, Sair aur Hamát, Riqqat aur Kinnárat hain, 36 Aur Adamah aur Rámat aur Hasúr, 37 Aur Qádis aur Azriát aur Ain ul hasúr, 38 Aur Wiryán aur Mijdáliel aur Harím aur Bait ul anát aur Bait ul shams: unís shahr aur un ke

díhát. 39 Ye shahr aur un ke díhát baní Naftálí ke firqe kí mírás un ke gharánoṉ ke muwáfiq the.

40 Aur sátwáṉ qura baní Dán ke firqe ká un ke gharánoṉ ke muwáfiq niklá. 41 Aur un kí mírás kí haddeṉ ye haiṉ: Suraat aur Istaál aur Ír ul shams, 42 Aur Salabín aur Aiyulán aur Itláh 43 Aur Ailún aur Timnátah aur Aqrún, 44 Aur Iltaqí aur Jabatún aur Báalat, 45 Aur Yahúd aur Baní barq aur Jannat ul rummán, 46 Aur Má i Yarqún aur Ruqqán us samet jo Yáfá ke muqábil hai. 47 Aur yaháṉ se baní Dán kí hadd niklí, ki baní Dán Lasim par chaṛh gae, aur un se jang kí aur use le liyá, aur waháṉ ke logoṉ ko tah-teg kiyá, aur us par qábiz húe aur waháṉ base aur Lasim ká nám Dán rakhá, jo un ke báp ká nám thá. 48 Ye sab shahr aur un ke díhát baní Dán ke firqe ká hissa thá un ke gharánoṉ ke muwáfiq.

49 Jab ki zamín kí taqsím se aur us kí haddoṉ se fárig ho chuke, tab baní Isráel ne Nún ke beṭe Yasúa ko apne darmiyán mírás dí. 50 Aur us ne Timnat ul sirah ká shahr jo koh i Ifráim meṉ hai, mángí; so unhoṉ ne Ḳhudá'wand ke farmán ke mutábiq use diyá. Aur us ne us shahr ko árásta kiyá, aur us meṉ já basá.

51 Ye we mulk haiṉ jo Iliazar káhin ne aur Nún ke beṭe Yasáa ne aur baní Isráel ke gharánoṉ ke abwí sardároṉ ne qura ḍálke Sailá meṉ Ḳhudá'wand ke huzúr jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke sámhne taqsím kar díe, aur we zamín kí taqsím se fárig húe.

XX. BAB.

1 Aur Ḳhudá'wand ne Yasúa ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko kah ki apne liye aisí shahrpanáheṉ jinkí bábat maiṉ ne Músá kí márifat tumheṉ hukm kiyá, muqarrar karo, 3 Táki wuh ḳhúní jo nádánistagí se aur saho kí ráh se kisí ko már ḍálke waháṉ bháge, tá we ḳhún ke intiqám lenewále se tumhárí panáh ke liye howeṉ. 4 Aur jab koí un meṉ se kisí ek shahr meṉ bhág jáe, to shahr ke darwáze par khaṛá rahe, aur us shahr ke buzurgoṉ se apní sarguzasht bayán kare; tab we buzurg use shahr meṉ apne pás lejáweṉ aur jagah deṉ, so wuh un ke sáth búd o básh kare. 5 Aur agar ḳhún ká intiqám lenewálá use ragede, to we ḳhúní ko us ke hawále na kareṉ; kyúnki us ne apne hamsáe ko nádánistagí se mírá, aur wuh us se sábiq us ká kuchh kína na rakhtá thá. 6 Aur wuh jab tak adálat ke liye jamáat ke huzúr na khaṛá ho, baṛe káhin kí maut tak jo un rozoṉ meṉ ho usí shahr meṉ base. Bád us ke wuh ḳhúní phire aur apne shahr meṉ aur apne ghar meṉ, us shahr meṉ jaháṉ se ki wuh bhágá thá, dáḳhil ho.

7 So unhoṉ ne panáh ke liye un shahroṉ ko muqaddas kiyá: Qádis, koh i Naftálí ke darmiyán Galíl meṉ, aur Sikm, koh i Ifráim ke darmiyán, aur Qaryat-arba jo Habrún hai, koh i Yihúdáh meṉ. 8 Aur Yardan ke pár Yirího kí samt i sharqí ko Busr bayábín meṉ baní Rúbin ke firqe ke maidán meṉ, aur Rámat Jiliád meṉ, jo Jadd ke firqe ká hai, aur Jauláṉ, Manassí ke firqe ká Basan meṉ muqarrar kiyá. 9 Ye bastíáṉ sáre baní Isráel aur us musáfir ke liye jo un ke darmiyán base, muqarrar kí gaíṉ, táki jo koí ki nádánistagí se kisí ko qatl kare, to waháṉ bháge, aur jab tak ki jamaát ke áge házir na howe, tab tak ḳhún ke intiqám lenewále ke háth se márá na jáe.

XXI. BAB.

1 Tab Lewíon ke abwí sardár Iliazar káhin aur Nún ke beṭe Yasúa aur baní Isráel ke firqon ke abwí sardáron ke pás áe; 2 Aur unhon ne Kanán kí sarzamín Sailá men kahá, ki Ḳhudá'wand ne Músá kí márifat farmáyá hai, ki bastíán hamáre rahne ko aur girdnawáh hamárí mawáshí ke liye ham ko dí jáwen. 3 Tab baní Isráel ne apní mírás men se Ḳhudá'wand ke kahne ke muwáfiq ye shahr aur un ká girdnawáh Lewíon ko diyá.

4 So qura Qihát ke gharánon ke nám par aur Hárún káhin kí aulád ke nám par jo baní Lewí ke firqe men se thá, niklá. Pas unhon ne qura ke rú se Yihúdáh ke firqe aur Simon ke firqe aur baní Binyamín ke firqe men se terhá shahr páe. 5 Aur Qihát kí aulád ne jo báqí rahí thí, firqe Ifráim ke gharáne aur firqe Dán aur ádhe firqe Manassí men se das shahr páe. 6 Aur baní Jirsán ne az rú i qura ke baní Ishakár ke gharánon aur Yasar ke firqe aur Naftálí ke firqe, aur Manassí ke aur ádhe firqe men se Basan men terhá shahr páe. 7 Aur baní Mirárí ne apne gharánon samet baní Rúbin aur baní Jadd aur baní Zabúlún se bárah shahr páe. 8 Aur baní Isráel ne qura ḍálke ye shahr aur un ká girdnawáh jaisá Ḳhudá'wand ne Músá kí márifat farmáyá thá, Lewíon ke qabze men kar diyá.

9 So unhon ne firqe baní Yihúdáh aur firqe baní Simon se ye shahr díe, jinke nám zikr kíe játe hain. 10 Baní Hárún ko jo Qihát ke gharáne men se the, (kyúnki pahlá qura un ke nám ká thá), 11 So unhon ne Anáq ke báp Arba ká shahr jo Habrún kahlátá hai, Yihúdáh ke kohistán men us ke girdágird ke atráf samet un ko diyá. 12 Lekin us shahr ke khet aur us ká dihát unhon ne Yafunnih ke beṭe Kálib kí milkkar díe. 13 So unhon ne Hárún káhin kí aulád ko qátil kí panáh ke liye Habrún ká shahr us ke girdnawáh samet diyá, aur Libnah us ke girdnawáh samet, 14 Aur Watír aur Istimá us kí hawálí samet, 15 Aur Haulán aur us ke girdnawáh, aur Dabír aur us ke girdnawáh, 16 Aur Ain aur us ke girdnawáh, aur Yútah aur Ain ul shams aur un ke girdnawáh, ye nau shahr un donon firqon men se; 17 Aur Binyamín ke firqe men se: Jibaún aur us ke girdnawáh, aur Jiba aur us ke girdnawáh, 18 Aur Anátát aur us ke girdnawáh, aur Almun aur us ke girdnawáh, ye chár shahr. 19 So sáre shahr baní Hárún ko jo káhin hain, terhá shahr the un ke girdnawáh samet.

20 Aur baní Qihát ke báqí gharánon ko Lewí ke firqe se jo baní Qihát hain firqe Ifráim men se ye shahr mírás mile. 21 Qátil kí panáh ke liye Ifráim ke pahár men unhen Sikm diyá aur us ke girdnawáh, aur Jazar aur us ke girdnawáh, 22 Aur Qibzain aur us ke girdnawáh, aur Baithaurán aur us ke girdnawáh, ye chár shahr; 23 Aur firqe Dán men se: Iltaqí aur us ke girdnawáh, aur Jibatún aur us ke girdnawáh, 24 Aur Aiyulán aur us ke girdnawáh, aur Jannat ul Rummán aur us ke girdnawáh, ye chár shahr; 25 Aur ádhe firqe Manassí men se, Tának aur us ke girdnawáh aur Jannat ul Rummán aur us ke girdnawáh, ye do shahr: 26 Ye sab das shahr apne girdnawáh samet Qihát kí báqí aulád ke gharánon ko mile.

27 Aur baní Jirsán ko jo Lewíon ke qabáil men se hain, dúsre ádhe firqe Manassí men se qátil kí panáh ke liye unhon ne Basan men Jaulán aur us ke girdnawáh aur Baistráh aur us ke nawáhí, ye do shahr díe; 28 Aur firqe Ishakár men se: Qisyán

aur us ke girdnawáh, aur Dabarat aur us ke girdnawáh, 29 Warmát aur us ke girdnawáh, aur Ain ul jannín aur us ko girdnawáh, ye chár shahr; 30 Aur firqe Yasar meṉ se: Masal aur us ke girdnawáh aur Abadún aur us ke girdnawáh, 31 Ḳhilqat aur us ke girdnawáh, aur Ruháb aur us ke girdnawáh, ye chár shahr; 32 Aur firqe Naftálí meṉ se: Galíl meṉ Qádis aur us ke girdnawáh qátil kí panáh ke liye, aur Hamát ul Dár aur us ke girdnawáh, aur Qartán aur us ke girdnawáh, ye tín shahr. 33 So sáre shahr Jirsání qabáil ke liye terhá shahr haiṉ apne girdnawáh samet.

34 Aur baní Mirárí ke gharánoṉ ko jo Lewíoṉ meṉ se báqí the, firqe Zabúlún meṉ se ye shahr mile: Yúqniám aur us ke girdnawáh, Qartá aur us ke girdnawáh, Dimnah aur us ke girdnawáh, 35 Nahalál aur us ke girdnawáh, ye chár shahr; 36 Aur firqe Rúbin meṉ se: Busr aur us ke girdnawáh, Wahsah aur us ke girdnawáh, 37 Qadímát aur us ke girdnawáh, aur Mifát aur us ke girdnawáh, chár shahr; 38 Aur firqe Jadd meṉ se: qátil kí panáh ká shahr Rámat Jiliád meṉ aur us ke girdnawáh, aur Mahnain aur us ke girdnawáh: 39 Hasbún aur us ke girdnawáh, Yázar aur us ke girdnawáh, púre chár shahr. 40 So we sáre shahr jo baní Mirárí ke gharánoṉ ko jo Lewíoṉ meṉ báqí the, aur we qura se mile, bárhá the. 41 Pas baní Isráel kí mírás ke darmiyán Lewíoṉ ke sab shahr aṭhálís the. 42 Un shahroṉ meṉ se harek shahr apne girdnawáh kí atráf samet thá, sab shahroṉ se isí tarah húá.

43 So Ḳhudá'wand ne wuh sárí sarzamín jiski bábat usne qasam kháí thí ki un ke bápdádoṉ ko dewegá, baní Isráel ko dí: so we us par qábiz húe aur us meṉ base. 44 Aur Ḳhudá'wand ne apní qasam ke mutábiq jo un ke bápdádoṉ se kí thí, har ek taraf un ko chain diyá. Aur un ke sab dushmanoṉ meṉ se ek bhí un ká sámhná na kar saká; Ḳhudá'wand ne un ke sáre dushmanoṉ ko un ke qábú meṉ kar diyá. 45 Aur un sárí achchhí bátoṉ meṉ se jo Ḳhudá'wand ne baní Isráel ke gharáne ko kahí thíṉ, ek bát bhí faroguzásht na húí; sab kí sab púrí húíṉ.

XXII. BAB.

1 Us waqt Yasúa ne Rúbiníoṉ aur Jaddíoṉ aur ádhe firqe Manassí ko talab kiyá aur unheṉ kahá, ki Tum ne us sab ko jo Ḳhudá'wand ke bande Músá ne tumheṉ farmáyá hifz kiyá, aur un sab bátoṉ meṉ jo maiṉ ne tumheṉ farmáyá, merí farmánbardárí kí. 3 Tum ne apne bháíoṉ ko us muddat meṉ áj ke din tak nahíṉ chhoṛá, balki Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke hukm kí muháfazat kí. 4 Aur ab Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne tumháre bháíoṉ ko árám bakhshá, jaisá us ne un se wáda kiyá thá; so tum ab phir jáo, aur apne ḳhaimoṉ meṉ aur apní maurúsí sarzamín meṉ, jo Ḳhudá'wand ke bande Músá ne Yardan ke pár tum ko dí hai, rawána ho. 5 Lekin koshish se hoshyárí ke sáth us farmán aur shara par jis kí bábat Ḳhudá'wand ke bande Músá ne tum ko kahá, amal karo ki Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko dost rakho, aur us kí sárí ráhoṉ par chalo, aur us ke hukmoṉ ko hifz karo, aur us se lipte raho, aur apne sáre dil aur apní sárí ján se us kí bandagí karo. 6 Aur Yasúa ne un ke haqq meṉ duá i ḳhair kí, aur unheṉ ruḳhsat kiyá; so we apne ḳhaimoṉ ko rawána húe. 7 Ádhe firqe Manassí ko to Músá ne Basan meṉ mírás

dí thí, aur ádhe ko Yasúa ne un ke bháíoṉ ke darmiyán Yardan ke pár magrib kí samt mírás dí. Aur jis waqt ki Yasúa ne un ko rukhsat kiyá ki apne khaimoṉ ko jáeṉ, to un ke liye bhí barakat mángí, 8 Aur unheṉ kahá, ki Baṛí daulat ke sáth bahut sí mawáshí aur rúpá aur soná aur támbá aur lohá aur bahutsí poshák leke apne khaimoṉ ko jáo, aur apne dushmanoṉ ke máloṉ ko jo tum ne lúṭ meṉ páe, apne bháíoṉ ke sáth bánṭ lo.

9 Tab baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhá firqe Manassí phirá, aur baní Isráel ke darmiyán se jo Sailá meṉ the jo zamín i Kanán meṉ hai, rawána húá, táki Jiliád kí namlukat ko jo un kí sarzamín i maurúsí thí, jise unhoṉ ne Músá kí márifat Khudá'wand ke hukm se páyá, jáeṉ. 10 Aur jab ki we Yardan ke kanáre zamín i Kanán meṉ pahunche, to baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí ne waháṉ Yardan par ek baṛí súrat ká mazbah banáyá.

11 Tab baní Isráel ne yih sunke kahá, ki Dekho, baní Rúbin aur baní Jadd ne aur ádhe firqe Manassí ne zamín i Kanán ke sámhne Yardan ke kanáre par baní Isráel kí ráh meṉ mazbah biná kiyá. 12 Aur jab baní Isráel ne yih suná, to baní Isráel kí sárí jamáat Sailá meṉ faráham húí, táki un par chaṛh jáeṉ aur laṛeṉ. 13 Aur baní Isráel ne Iliazar káhin ke beṭe Fínihás ko baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí pás jo sarzamín i Jiliád meṉ the, bhejá, 14 Aur baní Isráel ke har firqe meṉ se ek ek amír karke das amír us ke sáth gae, ki un meṉ se harek apne ábáí khándánoṉ meṉ hazároṉ Isráelíoṉ ká sardár thá. 15 So we baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí kí sarzamín i Jiliád meṉ áe aur un se kahá, ki Khudá'wand kí sárí jamáat ne yúṉ payám kiyá hai, 16 Ki Tum ne baní Isráel ke Khudá se yih kyá sarkashí kí, jo tum ne áj ke din Khudá'wand kí pairawí se bargashta hoke apne liye ek mazbah biná kiyá, ki áj ke din tum Khudá'wand se bágí húe? 17 Kyá hamáre liye Peor kí badkárí kuchh kam thí, ki jis ki sabab ham áj ke din tak pák nahíṉ húe, aur Khudá'wand kí jamáat meṉ wabá húí. 18 Tum áj ke din Khudá'wand kí pairawí se bargashta ho, áj to tum Khudá'wand se bágí húe, aur kal Isráel kí sárí jamáat par us ká qahr názil hogá. 19 Pas agar tumhárí mamlúk zamín nápák hai, to tum pár jáo us sarzamín meṉ jo Khudá'wand kí mamlúk hai, jaháṉ Khudá'wand ká maskan qáim hai, aur hamáre darmiyán mírás lo, lekin Khudá'wand hamáre Khudá ke mazbah ke siwá apne liye koí aur mazbah banáke Khudá'wand se bágí mat ho, aur hamárí makhálafat na karo. 20 Kyá Sháriq ke beṭe Akan ne harám chízoṉ meṉ befawáí na kí? so baní Isráel kí sárí jamáat par gazab názil húá, aur wuh shakhs akelá hí apní badkárí se halák na húá.

21 Tab baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí ne hazároṉ Isráelíoṉ ke sardároṉ ko jawáb diyá aur kahá: 22 El Khudá Khudá'wand, El Khudá Khudá'wand, jántá hai, aur Isráelí bhí jánenge, ki agar ham ne bagíwat kí ráh se Khudá'wand kí mukhálafat se áj ke din apne liye yih mazbah banáyá ho, to áj ke din Khudá'wand hameṉ báqí na chhoṛe! 23 Yá agar ham ne mazbah banáyá ho, táki Khudá'wand kí pairawí se phireṉ, yá us par chaṛháwe yá hadya yá zabáih salámí ke chaṛháweṉ, to Khudá'wand hí mutálaba kare; 24 Balki ham ne is khauf se jo hamáre dil meṉ hai yih kiyá, ki mabádá kal ke din tumhárí aulád hamárí aulád ko kahe, ki Tum ko Khudá'wand Isráel ke Khudá se kyá kám hai? 25 Ki Khudá'wand ne to hamáre aur tumháre darmiyán Yardan kí hadd bándhí; so ai

baní Rábin aur baní Jadd, Ḳhudá'wand men tumhárí sharákat nahín! 26 Pas tumhárí aulád hamárí aulád ko Ḳhudá'wand ke ḳhauf se báz rakhegí. Is liye ham ne kahá, ki Áo ham apne liye ek mazbah banáwen, so na charháwe aur na zabáih ke liye, 27 Balki is liye ki hamáre tumháre aur hamárí tumhárí aulád ke darmiyán hamáre bád ek sanad rahe, táki ham Ḳhudá'wand ke huzúr Ḳhudá'wand kí ibádat karen, ki apne charháwon aur apne zabíhon aur apní salámíon ko guzránen, táki áge ko tumhárí aulád hamarí aulád ko na kahe, ki Ḳhudá'wand men tumhárí sharákat nahín. 28 Is liye ham ne kahá, ki Aisá hogá ki jab we ham ko yá hamárí aulád ko kal yún kahenge, to ham unhen jawáb denge, ki Dekho Ḳhudá'wand ke mazbah ká namúna jise hamáre bápdádon ne biná kiyá, na charháwe aur na zabáih ke liye, balki is liye ki hamáre tumháre darmiyán gawáh rahe! 29 Hargiz na ho ki ham Ḳhudá'wand se bágí hon, aur áj Ḳhudá'wand se bargashta hoke Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke mazbah ke siwá jo us ke ḳhaime ke sámhne hai, charháwon aur hadyon aur zabíhon ke liye ek aur mazbah biná karen.

30 Jab Fínihás káhin aur jamáat ke amíron, hazáron Israelíon ke sargurohon ne jo us ke sáth áe the, ye báten jo baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí ne kahín, sunín, to yih un kí nazar men ḳhush áyá. 31 Tab Iliazar ke beṭe Fínihás káhin baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí ko kahá, Áj ke din ham ne jáná ki Ḳhudá'wand hamáre darmiyán hai, kyúnki tum ne Ḳhudá'wand kí muḳhálifat se yih gunáh nahín kiyá; ab tum ne baní Isráel ko Ḳhudá'wand ke háth se ḳhalásí baḳhshí.

32 Tab Iliazar ká beṭá Fínihás káhin aur umará baní Rúbin aur baní Jadd pás se zamín i Jiliád men se sarhadd i Kanán men baní Isráel pás phir áe, aur un pás ḳhabar láe. 33 So usí ḳhabar se baní Isráel shádmán húe, aur baní Isráel ne Ḳhudá kí hamd kí, aur iráda na kiyá ki jang ke liye un par chaṛh jáwen, aur us sarzamín ko jis men baní Rúbin aur baní Jadd baste the, ujáṛ den. 34 Tab baní Rúbin aur baní Jadd ne us mazbah ká yih nám rakhá, ki "Wuh hamáre darmiyán ek gawáh ṭhahará, ki Ḳhudá'wand Ḳhudá hai."

XXIII. BÁB.

1 Aur jab ki Ḳhudá'wand ne baní Isráel ko un ke sáre girdágird ke dushmanon se naját baḳhshí, to ek muddat ke bád yún húá, ki Yasúa buḍḍhá aur kuhansál húá. 2 Tab Yasúa ne sáre baní Isráel aur un ke sargurohon aur un ke sardáron aur un ke qázíon aur un ke mansabdáron ko buláyá aur un se kahá, ki Main buḍḍhá aur kuhansál hún. 3 Tum sab kuchh jo Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne tumháre sámhne un sab qaumon ke sáth kiyá, dekh chuke ho; ki Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne áp tumháre liye jang kí. 4 Dekho ki main ne qura ke rú se un sab gurohon ko jo báqí thín, un sab qaumon samet jinhen main ne káṭ ḍálá, Yardan se leke baṛe daryá tak magrib kí samt tumháre firqon ko mírás dí. 5 So Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá jo hai, wuhí un ko tumháre sámhne se dafa karegá aur tumháre áge se unhen dúr karegá, aur tum un kí zamín par qábiz hoge, jaisá ki Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne tum se wáda farmáyá hai. 6 So tum us sab par jo Músá kí sharíat kí kitáb men marqúm hai, hifz aur amal karne ko mazbút ho jáo, táki dahne yá báyán háth us se na muṛo, 7 Táki tum un qaumon men jo

tumháre darmiyán hanoz báqí haiņ, shámil na ho jáo, aur un ke mábúdoņ ke nám ká zikr na karo, na un ká nám leke qasam kháo, aur na un kí ibádat karo, aur na un ko sijda karo; 8 Balki Ḳhuda'wand apne Ḳhudá se lipte raho, jaisá ki tum ne áj ke din tak kiyá hai. 9 Kyúnki Ḳhuda'wand ne baṛí qawí gurohoņ ko tumháre sámhne se dafa kiyá, aur koí áj ke din tak tumháre sámhne ṭhahar na sakegá. 10 Tum meņ se ek mard hazár ko bhágegá, ki Ḳhuda'wand tumhárá Ḳhudá hai jo tumháre liye laṛtá hai, jaisá ki us ne tum se wáda kiyá hai. 11 Pas tum niháyat hoshyárí se dil lagáke Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ko dost rakho.

12 Ki jo tum bargashta ho, aur un gurohoņ se lipṭo jo tumháre darmiyán báqí haiņ, aur un ke sáth nisbateņ karo, aur un se milo julo: 13 To yaqín jáno, ki Ḳhuda'wand tumháre Ḳhudá phir un gurohoņ ko tumháre sámhne se dafa na karegá, balki we tumháre liye phande aur dám, aur tumhárí paslíoņ ke liye qamchíáņ aur tumhárí ánkhoņ meņ kánṭe hongí, yaháņ tak ki tum is achchhí sarzamín se jo Ḳhuda'wand tumháre Ḳhudá ne tumheņ iháyat kí hai, nábúd ho jáoge.

14 Aur dekho ki maiņ sab marnewáloņ kí tarah is dunyá se kúch karne par húņ: so tum apne sáre diloņ meņ aur sáre jíoņ meņ yaqín rakho, ki un sab bhalí bátoņ se jo Ḳhuda'wand tumháre Ḳhudá ne tumháre haqq meņ irshád kí haiņ, ek bhí faroguzásht nahíņ húí, balkí sab púrí húíņ, aur ek bhí un meņ se nahíņ chhúṭí. 15 So aisá hogá ki jis tarah we sárí bhaláíáņ ki jinkí bábat Ḳuhda'wand tumháre Ḳhudá ne wáda kiyá thá, tumháre áge áíņ, isí tarah Ḳhuda'wand sárí buráíáņ tum se karegá, yaháņ tak ki is achchí sarzamín meņ jo Ḳhuda'wand tumháre Ḳhudá ne tumheņ dí hai, tumhárá nám nishán bhí na rahegá 16 Agar tum Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke us ahd se jo us ne tum se kiyá, tajáwuz karoge, aur chalke aur mábúdoņ kí bandagí karoge, aur unheņ sijda karoge, to Ḳhuda'wand ká qahr tum par bhaṛkegá, aur tum is achchhí zamín se jo us ne tumheņ baḳhshí hai, jald halák ho jáoge.

XXIV. BAB.

1 Bád us ke Yasúa ne sáre baní Isráel ke asbát ko Sikm meņ jama kiyá, aur Isráelí buzurgoņ aur sardároņ aur qázíoņ aur mansabdároņ ko talab kiyá, aur we Ḳhudá ke áge khaṛe húe. 2 Tab Yasúa ne un sab logoņ ko kahá, ki Ḳhuda'wand Isráel ká Ḳhudá yúņ farmátá hai, ki Tumháre bápdáde Tárah Abirahám ke báp aur Nahúr ke báp ne, ki sábiq zamáne se nahr ke pár rahtá thá, dúsrá iláhoņ kí bandagí kí. 3 Aur maiņ ne tumháre báp Abirahám ko nahr ke pár se leke Kanán kí sárí zamín meņ use sair karwáí, aur us kí nasl ko baṛháyá aur use Izhák ináyat kiyá. 4 Aur Izhák ko Yaqúb aur Esau baḳhshe, aur Esau ko Sheír ká kohistán diyá, aur Yaqúb apní aulád samet Misr ko utrá. 5 Tab Músá aur Hárún ko bhejá aur un sab kámoņ se jo maiņ ne waháņ kíe, Misr ko márá aur áḳhir ko tumheņ nikál láyá. 6 Aur tumháre bápdádoņ ko Misr se nikálá, aur tum daryá par áe; tab Misríoņ ne rathoņ aur sárathíoņ ko leke Yamm ul súf tak tumhárá píchhá kiyá. 7 Aur jab unhoņ ne Ḳhuda'wand ko pukárí, to us ne tumháre aur Misríoņ ke darmiyán andherá kar diyá, aur daryá ko un par pher diyá ki unheņ chhipá liyá, aur tum ne jo kuchh ki maiņ ne Misr meņ kiyá, apní

ánkhoṇ se dekhá, aur tum bahut din tak bayábán meṇ rahá kíe. 8 Phir maiṇ tumheṇ Amúríoṇ kí sarzamín meṇ jo Yardan ke pár rahte the, le áyá; we tum se laṛe, aur maiṇ ne unheṇ tumháre qábú meṇ kar diyá, so tum un kí sarzamín ke málik húe, aur maiṇ ne unheṇ tumháre áge halák kiyá. 9 Phir Safúr ká beṭá Bálak Moab ká bádsháh uṭhá, aur Isráelíoṇ se laṛá, aur Baúr ke beṭe Balaám ko bulá bhejá, ki tum par lánat kare. 10 Par maiṇ ne na cháhá ki Balaám kí sunúṇ, balki us se bhí tumháre haqq meṇ duá i ḳhair karwáí, aur tumheṇ us ke háth se naját baḳhshí. 11 Phir tum Yardan pár utre, aur Yirího meṇ áe, aur Yirího ke logoṇ ne, Amúríoṇ aur Farizzíoṇ aur Kanáníoṇ aur Hittíoṇ aur Jirjásíoṇ aur Hawíoṇ aur Yabúsíoṇ ne muqábala kiyá, aur maiṇ ne unheṇ tumháre qabze men kar diyá. 12 Tab maiṇ ne tumháre áge zambúroṇ ko bhejá, jo unhíṇ ke sabab do Amúrí bádsháh tumháre sámhne se dafa húe, na tumhárí talwár aur na tumhárí kamán ke sabab. 13 Aur maiṇ ne tumheṇ wuh zamín jis meṇ tum ne mihnat na kí, aur we shahr jinheṇ tum ne biná na kiyá, atá kíe, aur tum un meṇ base; aur tum tákistán aur zaitún ke bágíchoṇ se, jo tum ne nahíṇ lagáe, kháte ho.

14 Pas ab tum Ḳhuda'wand se ḍaro, aur ḳhális níyat aur sadáqat se us kí bandagí karo, aur un mábúdoṇ ko ki jinkí tumháre bápdáde nahr ke pár aur Misr meṇ ibádat karte the, nikál phenko, aur Ḳhu'dawand kí bandagí karo, 15 Aur agar Ḳhuda'wand kí bandagí karná tumheṇ burá málúm ho, to ḳhair, áj ke din tum use ki jiskí tum bandagí karoge, iḳhtiyár karo, yá to un mábúdoṇ ko ki jinkí bandagí tumháre bápdáde nahr ke pár karte the, yá Amúríoṇ ke mábúdoṇ ko ki jinkí sarzamín meṇ tum baste ho; lekin maiṇ aur merá gharáná jo hai, so Ḳhuda'wand kí bandagí karegá.

16 Tab logoṇ ne jawáb meṇ kahá, Hargiz aisá na ho ki ham Ḳhuda'wand ko chhoṛke dúsrá iláhoṇ kí bandagí kareṇ! 17 Kyúnki Ḳhuda'wand hamárá Ḳhudá hai, jo ham ko aur hamáre bápdádoṇ ko zamín i Misr se aur gulámoṇ ke ghar se chaṛhá láyá, aur jis ne we baṛí qudrateṇ hamárí nazar ke sámhne numáyán kíṇ, aur hamárí sárí ráhoṇ meṇ jin meṇ ham chalte the, aur un sab logoṇ ke darmiyán jin meṇ ham wirid húe, ham ko bachayá. 18 Aur Ḳhuda'wand ne sab Amúrí logoṇ ko jo is sarzamín meṇ baste the, hamáre sámhne se ragedá: so ham bhí usí Ḳhuda'wand kí bandagí karenge, kyúnki wuh hamárá Ḳhudá hai.

19 Phir Yasúa ne logoṇ ko kahá, Tum Ḳhuda'wand kí bandagí na kar sakoge, kyúnki wuh munazzah Ḳhudá aur gayúr Ḳhudá hai, jo tumhárí ḳhatáeṇ aur tumháre gunáh na baḳhshegá. 20 So agar tum Ḳhuda'wand ko chhaṛoge auṛ ajnabí mábúdoṇ kí bandagí karoge, to wuh us ke bád ki tum se nekí kar chuká hai, tum se phir jáegá, aur tum ko dukh degá, aur tumheṇ faná kar ḍálegá. 21 Tab logoṇ ne Yasúa ko kahá, Kabhí nahín, balki ham Ḳhuda'wand hí kí bandagí karenge. 22 Tab Yasúa ne logoṇ ko kahá, Tum áphí apne úpar gawáh bano, ki tum ne bandagí karne ke liye Ḳhuda'wand ko iḳhtiyár kiyá. We bole: Ham gawáh haiṇ. 23 Tab us ne kahá, Pas ab tum ajnabí mábúdoṇ ko jo tumháre darmiyán haiṇ, nikál phenko, aur apne diloṇ ko Ḳhuda'wand Isráel ke Ḳhudá kí taraf máil karo. 24 Tab logoṇ ne Yasúa ko kahá, ki Ham, Ḳhuda'wand apne Ḳhudá kí ibádat karenge aur us kí bát sunenge.

25 So Yasúa ne us roz logoṇ se ahd kiyá, aur us ke liye Sikm meṇ ek rasm aur dastúr muqarrar kiyá. 26 Aur Yasúa ne Ḳhudá kí sharíat kí kitáb meṇ in bátoṇ

ko likh rakhá, aur ek bará patthar leke balút ke darakht tale jo Khudawand ke maqdis men thá, nasb kiyá. 27 Aur Yasúa ne sáre logon ko kahá, ki Dekho, yih patthar hamárá gawáh hai; kyúnki us ne we sab báten jo Khudawand ne hamen farmáín, suní hain; is liye yihí tum par gawáh hai, na ho ki tum apne Khudá se inkár káro. 28 Phir Yasúa ne logon ko rukhsat kiyá, harek ko us kí mírás kí taraf.

29 Aur aisá húá ki bád in báton ke Nún ká betá Yasúa Khudawand ká banda jo ek sau das baras ká buḍḍhá thá, rihlatkar gayá. 30 Aur unhon ne apní mírás ke atráf men Timnat ul sirah men jo kohistán i Ifráim men koh i Gáas kí samt i shimál ko hai, use dafn kiyá. 31 Aur baní Isráel Yasúa kí zindagí tak aur un buzurgon ke waqt tak ki jinkí umr Yasúa ke bád daráz húí, aur Khudawand ke sáre kámon ko jo us ne baní Isráel ke liye kíe, jánte the, Khudawand kí bandagí karte rahe.

32 Aur Yúsaf kí haḍḍíon ko jinhen baní Isráel Misr se charhá láe the, unhon ne Sikm ke bích us zamín ke qata men jise Yaqúb ne Sikm ke báp Hamúr ke beton se sau qasíton par mol liyá thá, gárá; so wuh zamín baní Yúsaf kí mírás húí.

33 Aur Hárún ká betá Iliazar bhí mar gayá. Aur unhon ne use us pahár men jo us ke bete Fínihás ká thá, jo kohistán i Ifráim men use diyá gayá thá, dafn kiyá.

QA'ZI'ON KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Aur Yasúa ke marne ke bád yún húí, ki baní Isráel ne Khudawand se sawál kiyá, aur kahá, ki Kanán se jang karneko hamáre wáste pahle kaun charhegá? 2 So Khudawand ne farmáyá, ki Yihúdah charhegá, aur dekho main ne zamín unke qabze men kar dí. 3 Tab Yihúdáh ne apne bháí Simon ko kahá, ki Mere hisse men mere sáth charh, ki ham Kanáníon se laráí karen; aur isí tarah main bhí tere hisse men tere sáth charhúngá. So Simon uske sáth gayá. 4 Tab Yihúdáh charhá; aur Khudawand ne Kanáníon aur Farizzíon ko unke qabze men kar diyá: aur unhon ne Bazaq men das hazár mard qatl kíe. 5 Aur unhon ne Adun i Bazaq ko Bazaq men páyá; aur us se lare, aur Kanáníon aur Farizzíon ko márá. 6 Par Adun i Bazaq bhág niklá: aur unhon ne us ká píchhá kiyá, aur já pakrá, aur uske háthon ke angúthe aur páon ke angúthe káte. 7 Tab Adun i Bazaq ne kahá, ki Háth páon ke angúthe kate húe, sattar bádsháh mere dastarkhwán parke jháre húe reze chunke kháte the; so jaisá main ne kiyá thá, waisáhí Khudá ne mujhe badlá diyá. Phir we use Yirúshálam men láe, aur wuh wahán margayá.

8 Aur baní Yihúdáh Yirúshálam se lare, aur use le liyá, aur use tah teg kiyá, aur ág se phúnk diyá. 9 Bád us ke baní Yihúdáh utarke un Kanáníon se jo kohistán men, aur janúb kí samt men, aur dasht men baste the, lare. 10 Aur Yihúdáh ne un Kanáníon ká jo Habrún men rahte the, símhná kiyá, (us Habrún ka nám áge Qaryat Arba thá,) wahán unhon ne Saisí, aur Ahimann, aur Talmí ko márá.

11 Aur wuh waháṇ se Dabíríoṇ par chaṛhí; (aur Dabír ká nám áge Qaryat i Sifr thá.) 12 Tab Kálib ne kahá, Jo koí ki Qariyat Sifr já máre, aur use le le, to maiṇ use apní beṭí Aksah byáh dúngá. 13 Tab Kálib ke chhoṭe bhái Qanaz ke beṭe Gutniel ne use le liyá: aur usne apní beṭí Aksah use byáh dí. 14 Aur aisá húá, ki jiswaqt ki wuh us pás játí thí, to us ne use targíb dí, táki wuh apne báp se ek khet máṇge. Phir wuh apne gadhe par se jald utrí; tab Kálib ne use kahá, Terá kyá iráda hai? 15 Usne use kahá, Mujhe barkat díjiye; ki tú ne jo mujhe janúbí zamín bakhshí; to mujhe pání ke chashme bhí de. Tab Kálib ne aáli chashme aur sáfil chashme use diye.

16 Tab Músá ke sasure Qaine ki aulád Qaryat i nakhl se baní Yihúdáh ke sáth Yihúdáh ke bayábán ko, jo Arád kí janúb meṇ hai, chaṛhí; aur waháṇ jáke basí.

17 Aur Yihúdáh apne bhái Simon ke sáth gayá, aur unhoṇ ne un Kanáníoṇ ko jo Safát meṇ rahte the, já márá, aur qarie ko haram kar diyá; aur uská nám Hurmah rakhá. 18 Aur Yihúdáh ne Azzah aur uskí nawáhí, aur Asqalán aur us kí nawáhí, aur Aqrún aur uskí nawáhí ko le liyá. 19 Aur Khudawand Yihúdáh ke sáth thá, aur us ne kohistáníoṇ ko khárij kiyá, par sahrá nashínoṇ ko khárij na kar saká, kyúnki un pás lohe kí ratheṇ thíṇ. 20 Tab unhoṇ ne Habrún Músá ke kahne ke muwáfiq Kálib ko diyá: aur us ne waháṇ se Anák ke tín beṭoṇ ko nikáb diyá.

21 Aur baní Binyamín un Yabúsíoṇ ko jo Yirúshálam meṇ rahte the, dafa na kiyá: so Yabúsí baní Binyamín ke sáth áj ke din tak Yirúshálam meṇ baste haiṇ.

22 Aur Yúsaf ká gharáná bhí Baitel par chaṛh gayá: aur Khudawand un ke sáth thá. 23 Aur Yúsaf ke gharáne ne jásúsí karne ke wáste Baitel ko bhejá, aur us shahr ká nám áge Lauz thá. 24 So jásúsoṇ ne ek shakhs ko, jo shahr se nikalte dekhá; to us se kahá, ki Shahr meṇ ghusne kí ráh ham ko batlá, ki ham tujh se nekí karenge. 25 Chunánchi usne shahr meṇ ghusne kí ráh unheṇ batáí, aur unhoṇ ne shahr ko tah teg kiyá; aur us shakhs ko us ke sáre gharáne samet jítá chhoṛa. 26 Aur wuh shakhs Hittíoṇ kí sarzamín meṇ gayá, aur waháṇ ek shahr banáyá, aur us ká nám Lauz rakhá: chunánchi áj tak us ká yehí nám hai.

27 Aur baní Manassí ne bhí Bait Shyán aur uske dihát ko, aur Taanák ko aur uske dihát ko, aur Dár ke bashindoṇ ko aur us ke dihát ko, aur Ibliám ke báshindoṇ ko aur us ke dihát ko, aur Majidda ke báshindoṇ ko aur us ke dihát ko khárij na kiyá: ki Kanání use zamín par basne ká isrár karte the. 28 Aur jab Isráelíoṇ ne zor pakṛá, to Kanáníoṇ se khiráj liyá, par unheṇ bilkull khárij na kiyá. 29 Aur baní Ifráim ne bhí un Kanáníoṇ ko jo Jizr meṇ baste the, na nikálá; so Kanání Jizr ke báshindoṇ ke darmiyán baste the. 30 Aur baní Zabúlún ne bhí Qitrún, aur Nahalál ke logoṇ ko na nikálá; so Kanání un meṇ búdobásh karte the, aur khiráj dete the. 31 Aur baní Ishakar ne bhí Akká, aur Saidá, aur Ahláb, aur Akzíb, aur Hilbah, aur Afíq, aur Raháb ke rahnewáloṇ ko khárij na kiyá. 32 Balki Yasírí un Kanáníoṇ ke darmiyán, jo us sarzamín ke báshinde the, baste the; aur unhoṇ ne unheṇ khárij na kiyá. 33 Aur baní Naftálí ne bhí Baitshams, aur Baitanát ke basnewáloṇ ko khárij na kiyá, so we un Kanáníoṇ meṇ jo waháṇ rahte the, base: lekin Baitshams aur Baitanát ke báshinde unheṇ khiráj dete the. 34 Aur Amúrí ne baní Dán ko kohistán meṇ tang pakṛá: ki unhoṇ ne unheṇ nasheb meṇ utarne kí rukhsat na dí: 35 Aur Amúríoṇ ne cháhá, ki we Háriharis

ke koh meŋ Aiyalún meŋ útreŋ, aur Saalabím meŋ baseŋ; aur baní Yúsaf ká háth zoráwar huá, ki un se khiráj liyá. 36 Aur Amúríoŋ ke sarhaddoŋ Aqrún kí charháí se, aur pahár se, us ke fauq se thíŋ.

II. BÁB.

1 Tab Khudá'wand ká ek firishta Gilgál se Bokím ko áyá, aur us ne kahá, Maiŋ ne tumheŋ Misr se charháyá, aur tumheŋ is sarzamín meŋ, jis kí bábat maiŋ ne tumhárí bápdádoŋ se qasam kí thí, leáyá; aur maiŋ ne kahá, ki maiŋ hargiz tum se ahd shikne na karúngá. 2 So tum is sarzamín ke báshindoŋ ke sáth ahd na bándho; aur túm us ke mazbahoŋ ká dháo; par tum ne merí farmánbardárí na kí: tum ne yúŋ kyúŋ kiyá. 3 Isíwáste maiŋ ne bhí kahá, ki maiŋ un ko tumháre áge se dafa na karúngá; balki we tumhárí paslíoŋ ke kánte, aur un ke mábúd tumháre liye phande honge. 4 Aur aisá húá, ki jab Khudá'wand ke firishte ne sáre baní Isráel ko ye báteŋ kahíŋ, to we chillá chilláke rone lage. 5 Aur unhoŋ ne us jagah ká nám Bokím rakhá: waháŋ unhoŋ ne Khudá'wand ke liye qurbáníáŋ charháíŋ.

6 Aur jab ki Yasúa ne jamáat ko rukhsat kiyá thá, to baní Isráel meŋ se harek apní mírás par gayá thá, táki us zamín ko qabze men láwe. 7 Aur we log jab ki Yasúa jítá thá, aur jab tak ki we buzurg jo Yasúa ke bád bahut umr tak jíte the, jinhoŋ ne ki Khudá'wand kí sáre kámil qudrateŋ, jo usne Isráel ke liye kíŋ dekhí thín, tab tak Khudá'wand kí ibádat karte rahe. 8 Aur Nún ká betá Yasúa, Khudá'wand ká banda, ek sau das baras ká burhá hoke margáyá. 9 Aur unhoŋ ne uske maurúsí zamín Timnatharis meŋ, koh Ifráim ke bích, jo koh i Gaas kí uttar kí samt ko hai, use dafn kiyá.

10 Garaz us qaran ke sáre log apne bápdádoŋ meŋ já shámil hue; aur unke bád aur qaran paidá huí, jis ne na Khudá'wand ko pahchání, aur na un kámoŋ ko jo usne Isráel ke liye kiye the: 11 Tab baní Isráel ne Khudá'wand ke áge badkáríáŋ kíŋ aur Bál kí bandagí karne lage. 12 Aur unhoŋ ne Khudá'wand apne bápdádoŋ ke Khudá ko, jo unheŋ zamín i Misr se nikál diyá thá, chhordiyá aur ajnabí mábúdoŋ kí, jo us nawáh ke logoŋ ke the, bandagí kí, aur un ke áge sijde kiye, aur Khudá'wand ko gusse meŋ láe. 13 So unhoŋ ne Khudá'wand ko tark kiyá, aur Bál aur Yasírat kí bandagí kí. 14 Tab Khudá'wand ká qahr Isráel par mushtál húá, aur us ne un ko gáratgaroŋ ke qabze meŋ kar diyá, jinhoŋ ne unheŋ gárat kiyá, aur unheŋ unke dushmanoŋ ke háth, jo áspás the bechá, kí we phir apne dushmanoŋ se muqábila na kar sake. 15 Aur we jaháŋ kahíŋ játe the, Khudá'wand ká háth buráí ke liye un par thá, jaisá Khudá'wand ne farmáyá thá, aur jaisá ki Khudá'wand ne un se qasam kháí thí: so un par niháyat tangí húí. 16 Tab Khudá'wand ne qázíoŋ ko khará kiyá, jinhoŋ ne unke gárat-garoŋ ke háth se chhuráyá. 17 Lekin unhoŋ ne apne qázíoŋ kí bhí farmánbardárí na kí, ki ajnabí mábúdoŋ ke pairau hoke ziná karte the, aur unheŋ sijda karte the: aur we us ráh se ki jis ráh par un ke bápdáde Khudá'wand kí farmánbardárí karke chalte the, bahut jald bargashta húe, aur unke se kám na kiye. 18 Aur jab Khudá'wand ne un ke liye qázíoŋ ko khará kiyá, to Khudá'wand qází ke sáth thá, aur wuh unheŋ unke dushmanoŋ ke háth se, jab tak ki qází jítá thá, chhurátá rahá: is

liye ki Khudawand un ke kúṛhne se, jo we apne satánewáloṇ aur dukh denewáloṇ ke sabab se karte the, dilgír hotá thá. 19 Aur aisá húá, ki jab wuh qází margayá, to we phir bargashta húe aur apne bápdádoṇ kí nisbat apne taiṇ ziyáda ḳharáb kiyá, aur butoṇ kí pairawí kí, aur un ke áge sijde kiye: aur we na to apne bure kámoṇ se báz áe, aur na apní ḳharáb ráhoṇ se. 20 Tab Khuda'wand ká gazab Isráel par bhaṛká; aur us ne kahá, ki Azbaski un logoṇ ne mere us ahd se, jo maiṇ ne un ke bápdádoṇ se bándhá thá, tajwuz kiyá, aur merá kahá na suná, 21 To maiṇ bhí ab un qaumoṇ meṇ se ki jinheṇ Yasúa chhoṛkar margayá, kisí ko bhí un ke áge se dafa na karúngá. 22 Táki maiṇ baní Isráel ko un qaumoṇ ke sabab ázmáúṇ, ki we Khuda'wand kí ráh par apne bápdádoṇ kí tarah chalenge, ki nahín. 23 So Khuda'wand ne un qaumoṇ ko chhoṛá, ki unheṇ jald halák na kiyá; aur Yasúa kí háth meṇ unheṇ na sompá.

III. BAB.

1 Ye we qaumeṇ haiṇ ki jinheṇ Khudawand ne chhoṛá, táki Isráel ko un ke sabab ázmáe; un sab ko jo Kanán kí laṛáíáṇ na jánte the; 2 Faqt is liye ki baní Isráel kí nasl ke we log jo pahle unheṇ na jánte the, so un ko pahchánke laṛáí síkheṇ. 3 So we Filistíon ke pánch qutb aur sáre Kanání aur Saidání, aur Hawí the, jo koh i Lubnán meṇ, aur koh i Bál i Harmún se leke Hamát ke madḳhal tak baste the. 4 Ye is liye báqí rahe, táki un ke sabab Isráel ká tajriba kiyá jáwe, aur jáná jáwe, ki we Khudawand ke un hukmoṇ ko, jo us ne Músá kí márifat un ke bápdádoṇ ko kiye the, sunenge ki nahín.

5 So baní Isráel Kanáníoṇ, aur Hawíoṇ, aur Amúríoṇ, aur Farizzíoṇ aur Hittíoṇ, aur Yabúsíoṇ meṇ baste the. 6 Aur unhoṇ ne un kí beṭíoṇ se nikáh kiye, aur apne beṭíáṇ un ke beṭoṇ ko dín, aur un ke mábúdoṇ kí bandagí kí. 7 So baní Isráel ne Khuda'wand ke áge badkárí kí, aur Khuda'wand apne Khudá ko bhúle, aur Bálín o Yasírat kí bandagí kí. 8 Tab baní Isráel par Khuda'wand ká qahr mushtál húá, aur us ne unheṇ Harán ke bádsháh Kúshan Risataím ke supurd kiyá: so we Kúshan-Risataím kí gulámí áṭh baras tak karte the. 9 Tab baní Isráel ne Khuda'wand se faryád kí, aur Khuda'wand ne baní Isráel ke naját denewále ko uṭháyá, aur Kálib ke chhoṭe bháí Qanaz ke beṭe Gutniel ne unheṇ chhuṛáyá. 10 Aur Khuda'wand kí rúh us par útrí, aur wuh Isráel ká hákim húá, aur jang ke liye niklá: tab Khudawand ne Harán ke bádsháh Kúshan-Risataím ko us ke háth meṇ somp diyá; aur us ká háth Kúshan-Risataím par sábit rahá. 11 Aur us sarzamín meṇ chálís baras tak chain rahá: bád us ke Qanaz ká beṭá Gutniel mar gayá.

12 Phir baní Isráel ne Khudawand ke áge gunáh kiye: tab Khuda'wand ne Moab ke bádsháh Iglún ko Isráel par qawí kiyá; kyúnki we Khuda'wand ke rúbarú phir badkárí karne lage the. 13 Aur us ne baní Ammún aur baní Amáliq ko apne sáth jama kiyá, aur jáke Isráel ko márá, aur Naḳhistán ká shahr le liyá. 14 So baní Isráel aṭhárah baras tak Moab ke bádsháh Iglún kí gulámí karte rahe. 15 Phir baní Isráel Khuda'wand ke áge chilláe, aur Khuda'wand ne Binyamín ke beṭe, Jirá ke beṭe Ahúd ko, jo báyáṇ háth thá, unke chhuṛáne ke liye uṭháyá; aur baní Isráel ne us ki márifat Moab ke bádsháh Iglún ke liye hadya na bhejá.

16 Aur Ahúd ne apne liye ek dodhárí talwár, ek háth ke lambí, banwáí; aur use apne jáme ke tale, dahní rán kí samt bándhá. 17 Aur Moab ke bádsháh Iglún ke pás hadya láyá; aur Iglún bará farbi ádmí thá. 18 Aur aisá húá ki jab wuh hadya guzrán chuká, to un logon ko jo hadya láe the, rukhsat kiyá. 19 Aur wuh áp us butkháne se jo Gilgál men hai phirá, aur áke kahá, ki Ai bádsháh, mujhe tujh se ek bhed kí bát hai: wuh bolá, Chup rah. Tab sáre házirín wáhán se uṭh gae. 20 So Ahúd us pás gayá; us waqt wuh sardí ke báláḳháne men jo apne liye banáyá thá, akelá baiṭhá thá: tab Ahúd ne kahá, Tere liye mujh pás Ḳhudáwand kí bát hai. Tab wuh Kúrsí par se uṭh khaṛá húá. 21 Tab Ahúd ne apná báyán háth daráz kiyá, aur dahne rán par se wuh talwár lí, aur us ká tond men ghuseṛ dí. 22 Aur phal qabze samet dúb gayá; aur talwár ojh men aṭak rahí, aisá ki wuh use us ke tond se nikál na saká; aur gandagí nikal paṛí. 23 Tab Ahúd ne barámade men báhar áke, báláḳháne ke darwáze band kiye, aur qufl lagáe. 24 Aur jab wuh nikal gayá, to us ke khádim áe; aur báláḳháne ke darwáze ko muqafl dekhke bole, ki Wuh beshakk sarde ke kamare men páon ḍhámp baiṭhá kartá hai. 25 Aur unhon ne yahán tak táḳhír kí, ki pashemán húe; aur jab dekhá ki koí báláḳháne ke darwáze nahín kholtá hai; tab unhon ne kunjí lí, aur darwáze khole: aur apne málik ko dekhá, ki zamín par mará paṛá hai. 26 Aur unke táḳhír karne men Ahúd bhág gayá, aur butḳháne se guzar gayá, aur Sahíra men jáke bachá. 27 Aur waháṇ játe hí us ne koh i Ifráim par chaṛhke narsingá phúnká, tab baní Isráel us ke sáth paháṛ par se utre, aur wuh unke áge húá. 28 Aur us ne unhen kahá, Mere píchhe píchhe chale chalo; ki Ḳhudáwand ne tumháre Moabí dushmanon ko tumháre qabze men kar diyá. So we us ke píchhe níche utre, aur Yardan ke gháton ko jo Moab ke samt the, gherá: aur ek ko bhí pár utarne na diyá. 29 Us waqt unhon ne das hazár mard ke qaríb, jo bilkull mote aur bahádur the, Moab men qatl kiye; un men se ek bhí na bachá. 30 So Moab us din baní Isráel ke qábú men áyá; aur us sarzamín men assí baras aman rahá. 31 Bád us ke Anat ká beṭá Shamjar khaṛa húá, aur us ne Filistí chha sau mard paine se máre: aur us ne bhí baní Isráel ko naját dí.

IV. BÁB.

1 Aur jab Ahúd margayá, to baní Isráel phir Ḳhudá'wand ke gunáh karne lage. 2 So Ḳhudáwand ne unko Kanáu ke bádshád Yabín ke háth men, jo Hasúr men sultanat kartá thá, sompá; aur uske lashkar ke sardár ká nám Sisará thá: wuh Hasrat ul Jawín men rahtá thá. 3 Tab baní Isráel Ḳhudáwand ke áge chilláe, ki us pás lohe kí nau sau rathen thín: un ne bís baras tak bashiddat baní Isráel ko satáyá. 4 Us waqt Lafidot kí jorú Dabúrah nabiyá baní Isráel kí hákim thí, 5 Aur koh i Ifráim men Rámat aur Baitel ke darmiyán Dabúrah ke ḳhurme ke bích rahtí thí. Tab baní Isráel us pás faisale ke liye chaṛhe. 6 Usne raqám Naftálí se Abinuam ke beṭe Baraq ko bulá bhejá aur kahá, ki Kyá Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ne hukm nahín kiyá, ki Já aur Tabor ke paháṛ ke sámhne logon ko khínch, aur baní Naftálí aur baní Zabúlún men se das hazár apne sáth le. 7 Aur main nahr i Qaisun par Sisará ko lashkar Yabín ke sardár, aur uskí rathon, aur uskí guroh ke muqábil tujh pás láungá, aur use tere qábú men kar dúngá. 8 Aur

Baraq ne use kahá, Agar tú mere sáth áegí, to maiṉ jáúngá, aur jo tú mere sáth na áegí, to maiṉ na jáúngá. 9 Wuh bolí, Maiṉ tere sáth chalúngí: lekin us safar meṉ, jo tú karte hai, terí kuchh izzat na hogí; kyúnki Ḳhudáwand Sisará ko ek aurat ke háth meṉ supurd karegá. So Daburah uṭhí aur Baraq ke sáth Qádis ko gaí. 10 Aur Baraq ne baní Zabúlún aur baní Naftálí ko Qádis meṉ buláyá. So wuh das hazár mard apne hamráh leke chaṛhá, aur Dabúrah bhí uske sáth chaṛhí.

11 Ab Hibr Qainí jo Músá ke sasure Hubáb ke nasl se thá, Kín se áp ko alag kiyá, aur Zaanain meṉ balút ke daraḳht ke pás, jo Qádis ke lag bhag hai, apná ḳhaima khaṛá kiyá. 12 Tab Sisará ko ḳhabar pahunchí, ki Abhí Abinuam ká beṭá Baraq koh i Tabor par chaṛhá. 13 Aur Sisará ne lohe kí apne sárí ratheṉ, jo nau sau thíṉ, aur apne sáth ke sáre log se nahr i Qaisún par faráham kiyá. 14 Tab Dabúrah ne Baraq ko kahá ki Uṭh, kyúnki yih wuh din hai, ki Ḳhudáwand Sisará ko tere háth meṉ detá hai: kyá Ḳhudáwand tere áge ḳhurúj nahíṉ kartá hai? Tab Baraq koh i Tabor se názil húá, aur das hazár mard us ke píchhe the. 15 Tab Ḳhudáwand ne Sisará ko, aur sárí uskí rathoṉ, aur us ke sáre lashkar ko talwár kí dhár se Baraq ke sámhne shikast dí, yaháṉ tak ki Sisará rath par se utarke paidal bhágá. 16 Aur Baraq rathoṉ aur lashkar ko ragede gayá: chunánchi Sisará ká sárá lashkar talwár se márá paṛá, aur ek bhí na bachá. 17 Aur Sisará paidal bhágke Hubáb Kanání kí jorú Yáil ke ḳhaime meṉ ghusá, is liye ki Hasúr ke bádsháh Yabín, aur Hubáb Kanání ko gharáne meṉ sulh thí. 18 Tab Yáil Sisará milne ko niklí, aur use kahá, ki Ai mere ḳhudáwand mujh pás kináre á, mujh pás kináre á, aur daṛ mat. Aur jab ki wuh us ke ḳhaime meṉ kináre gayá, to us ne use kammal uṛhá diyá. 19 Tab us ne use kahá, ki Ek ghúnṭ pání mujhe ináyat kíjiye, ki maiṉ pyásá húṉ. So us ne dúdh kí ek mashk kholí, aur piláke phir use chhipá diyá. 20 Phir us ne Yáil ko kahá, ki Ḳhaime kí darwáze par khaṛí rah: aur ittifáqá agar koí áwe, aur mujh se púchhe aur kahe, ki Yaháṉ koí mard hai? to kahiye ki Nahíṉ. 21 Tab Hubáb Kanání kí joru Yáil ne ḳhaime kí ek meḳh uṭháí aur ek meḳhchú ko háth meṉ liyá, aur dabe páoṉ us pás jáke aur meḳh us kí kampattí par dharke aisí gáṛí ki zamín meṉ já dhasí: kyúnki wuh bhárí ḳhwáb meṉ thá, aur mánda hogayá thá: so wuh margayá. 22 Aur dekho, jab ki Baraq Sisará ko ragedtá áyá, to Yáil use milne niklí, aur use kahá, ki Maiṉ tujhe wuh shaḳhs jise tú ḍhúndtá hai, dekhá dúṉ. Aur jab wuh us ke ḳhaime meṉ dáḳhil húá, to dekhá, ki Sisará marí paṛá hai, aur meḳh us kí kampattí meṉ hai. 23 So Ḳhudá ne us din Kanán ke bádsháh Yabín ko baní Isráel ke maglúb kiyá. 24 Aur baní Isráel ke háth niháyat zor pakṛ chale, ki Kanán ke bádsháh par gálib húe, yaháṉ tak ki unhoṉ ne Sháh i Kanán Yabín ko káṭ ḍálá

V. BAB.

1 Usí din Dabúrah aur Abinuam ke beṭe Baraq ne gít gáe, aur bole: 2 Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho, ki Isráel meṉ peshwá pesh játe the, aur log ḳhushí se jang ko nikalte the. 3 Suno, ai bádsháho, aur kán dharo, ai sháhzádo, ki maiṉ Ḳhudáwand ke liye gáúngí, maiṉ Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ke liye tasbíh karúngí. 4 Ai Ḳhudáwand, jab ki tú ne Sheír se ḳhurúj kiyá, aur Adúm ke sahrá se kúch kiyá, to zamín larazí, aur ásmán ṭapake, aur badlí se bhí

búndíán paṛín. 5 Paháṛ Ḳhudáwand ke áge pighle, aur yih koh i Síná bhí Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ke áge. 6 Anát ke beṭe Shamjar ke dinon men Yáil ke aiyám men, sháhráhen suní ho gaí thín, aur sáḳhte rástoṇ ke musáfir teṛhí ráhon se játe the. 7 Sarguroh Isráel men se mauqúf ho gae, we mauqúf ho gae, jab tak ki main Dabúrah barpá húí, jab tak ki main Isráel men má hone ko uṭhí. 8 Unhon ne naye mábúd iḳhtiyár kíe: tab darwázon par laṛáíán húín. Kyá chálís hazár baní Isráel ke darmiyán ek ḍhál yá ek neza nazar paṛtá thá? 9 Merá dil Isráel ke asákashon kí taraf máil hai, un logon kí taraf jo ḳhushí se jang ko nikle. Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho! 10 Tum jo safed gadhon par charhte ho, aur tum jo adálat par baiṭhte ho aur ráh chalte ho, alápo: 11 Us yúbal ke sabab jo talábon ke darmiyán ganímat báṇṭnewálon se hotá hai: wahán we Ḳhudáwand kí sadáqat kí saná karte hain, aur us kí sadáqat kí jo Isráel men us kí taraf se sarguroh hai. 12 Tab Ḳhudáwand ke log pháṭakon men wárid ho áe: Jág, jág, O Dabúrah! jág, jág aur gít gá! Uṭh, Baraq bin Abinuam, aur apne bandhúon ko bándhne ko chal! 13 Phir usne bache húon ko logon ke zabardaston par wárid kiya, Ḳhudáwand ne mujh ko jabbáron par wárid kiyá. 14 Ifráim men se log áe, jinkí jaṛ Amáliq ke ḳhiláf thá, bád us ke Binyamín apne golon ko leke chaṛh áyá; Makír men se asákash wárid húe aur Zabúlún se qalamdár safir. 15 Aur sardár Ishakár men se Dabúrah ke hamráh húe; aur Ishakár, jo Baraq ká takya thá, us ká pairau hokemaidán men chaṛhá. 16 Rúbin kí nahron pás dil kí baṛí saláhen húín. Tú kaheko bheṛsálon men rahá kartá thá, ki gallon ká mímiyáná suná kare? Rúbin kí nahron pás baṛí dilí tajwízen to húín. 17 Jiliád Yardan pár sákin rahá; aur Dán to káheko apne náon men ho ráhá? Yasar samundar ke kanáre par baiṭhá, aur apne bandaron men rahá. 18 Zabúlún ke log apní ján ko maut ke ḳhatre men ḍálte the, aur ahl i Naftálí bhí maidán ke chaṛháo men aisáhí karte the. 19 Bádsháh áe, aur laṛe: tab Kanán ke bádsháh ne Taanak men daryá i Majiddá páṣ laṛe: we rúpe kí bizáat par qábiz na húe. 20 Ásmán par se laṛe, sitáre apne rástoṇ men se Sisará se laṛe. 21 Rúd i Qaisún unhen bahá legayá, rúd i qadím, rúd i Qaisún. Ai merí ján, tú zoráwaron ko pámál kar! 22 Tab ghoṛon ke sum ḍapṭáte ḍapṭáte the us ke baháduron ke dauṛáne se. 23 Tum Meroz par lánat karo, Ḳhudáwand ká firishta bolá, us ke báshindon par lánat karo, ki we Ḳhudáwand kí kumak karne ko, Ḳhudáwand kí kumak karne ko jabbáron ke muqábil na áe. 24 Hibr Qainí kí jorú Yáil sab auraton se mubárak ho, wuh un auraton se jo ḳhaimon men hain, mubárak ho! 25 Us ne pání mángí, us ne dúdh diyá: us ne amíron kí qáb men maska nazdik kiyá. 26 Us ne apná háth meḳh par ḍálá, aur dahná háth kárígar ke meḳhchú par; aur meḳhchú se Sisará ko márá aur us ke sir ko kuchlá aur phoṛá aur us kí kampattí wárpár chhedí. 27 Wuh us ke qadamon ke áge sarnigún húá, wuh gir paṛá aur loṭ poṭ ho gayá; wuh us ke qadamon ke áge sarnigún húá, wuh gir paṛá, jahán wuh sarnigún húí, wahán hí wuh girke mar gayá. 28 Sisará kí má ne gurfe se jhánká aur jharoke se chilái ki us kí gáṛí áne men itní der kyún logí? Us kí gáṛíon ke pahiye kyún aṭak rahe? 29 Us kí dánishmand bíbí ne use jawáb diyí, balki usne hí áp apne jawáb men kahá, Kyá unhon ne kuchh nahín páyá, aur lúṭ nahín báṇṭí, harek pahlawán ko ek ek yá do do paṛí auraten, aur Sisará ko búqalamún ḳhilát, aur búqalamún sozní ká ḳhilát, aur búqalamún sozní ke do

khilát lút uṭhánewálon kí girdanon ke liye? 31 Isí tarah, Ai KHUDA'WAND, tere sáre dushman halák howen, aur tere mahabbat karnewále súraj ke mánind howen, j b ki wuh apne zor se tulú hotá hai! Aur zamín men chálís baras aman rahá.

VI. BAB.

1 Pher baní Isráel ne KHUDA'WAND ke áge gunáh kíe: tab KHUDA'WAND ne unhen sát baras tak Midyáníon ke háth men supurd kiyá. 2 Aur Midyáníon ká háth Isráel par qawí húá, aur Midyáníon ke sabab baní Isráel ne apne liye paháṛon men gaṛhe aur gár, aur panáh ke maqám banáe. 3 Aur aisá hotá thá, ki jab baní Isráel kuchh bote the, to Midyání aur Amáliqí aur baní Qidm unke muqábil chaṛh áte the. 4 Aur un ke sámhne khaimá istáda karke kheton ke hásil Azah ke dakhil hone ká muqám tak barbád karte the; aur baní Isráel ke liye ek zará bhí khurák na rahne dete the, na bheṛ bakrí, na gáe bail, na gadhá. 5 Kyúnki we apne mawáshí aur apne khaimon samet tiḍḍíon ke dall ke mánind áte the, aur un ká aur un ke únṭon ká shumár na thá, aur áke unkí sarzamín ko barbád kar játe the. 6 So baní Isráel Midyáníon ke sabab niháyat miskin hoke KHUDA'WAND ke áge chilláe. 7 Aur aisá húá, ki jab baní Isráel ne Midyáníon ke háth se KHUDA'WAND ke áge faryád kí, 8 To KHUDA'WAND ne baní Isráel pás ek nabí bhejá, jisne unhen kahá, ki KHUDA'WAND Isráel ká Khudá yún farmátá hai, ki main tum ko Misr se chaṛhá láyá, aur main tumhen gulámon ke ghar se nikál láyá. 9 Aur main ne Misríon ke háth se aur un sab ke háth se jo tumhen satáte the, chhuṛáyá, aur tumháre sámhne se unhen dafa kiyá, aur un ká mulk tum ko diyá. 10 Aur main ne tumhen kahá, ki KHUDA'WAND tumhárá Khudá main hún: so tum un Amóríon ke mábúdon se, ki jinke mulk men baste ho, mat ḍaro; par tum merí sadá ke shinawá na húe. 11 Phir KHUDA'WAND ká ek firishta áyá, aur balút ke darakht tale Ufrah men baiṭhá; yih darakht Abiazar Yoas ká thí, aur us waqt us ka beṭá Jidaún ek kolhú men gehún jháṛ rahá thá, ki Midyáníon ke háth se bacháwe. 12 So KHUDA'WAND ká firishta use dekhái diyá, aur kahá, ki KHUDA'WAND tere sáth hai, ai bahádur pahlawán. 13 Jidaún ne usa kahá, Ai málik mere, agar KHUDA'WAND hamáre sáth hai, to ham par ye sab hádise kyún paṛe? aur kahá hai, Us kí we qudraten, jo hamáre bápdádon ne ham se bayán kín aur kahá, KHUDA'WAND ham ko Misr se nahín nikál láyá? lekin ab KHUDA'WAND ne hamko chhoṛdiyá, aur ham ko Midyáníon ke háthon men somp diyá. 14 Tab KHUDA'WAND ne us par nigáh ki, aur kahá, ki Apne use quwat ke sáth já, ki tú baní Isráel ko Midyáníon ke háth se naját degá: kyá main tujhe nahín bhejtá? 15 Usne use kahá, Ai mere KHUDA'WAND, main kis tarah baní Isráel ko bacháún, dekh ki merá gharáná baní Manassí men zalíl hai, aur main apne bápdádon ke gharáne men sab se chhoṭá hún. 16 KHUDA'WAND ne use farmáyá, ki Main tere sáth húngá, aur tú sáre Midyáníon ko is tarah ki jaisá ek shakhs ko qatl karte hain, már legá. 17 Tab usne use kahá, ki Agar ab main ne terí nigáh men hurmat páí, tú mujhe koí nishán dikhá, ki jis se main jánún ki mujh se tú hí boltá hai. 18 Aur main terí minnat kartá hún, jab tak ki main tujh pás phir áún, aur apní hadiya nikál láún, aur tere áge guzránún, tab tak tú yahán se qadam na uṭháiyo. So usne kahá, ki Jab tak tú phir áegá, tab tak main ṭhahrá rahúngá. 19 Tab Jidaún gayá, aur usne bakrí ká ek bachá, aur

ek ser bhar áṭe kí fatírí roṭíán taiyár kíṇ, aur gosht ko usne tabáq meṇ rakhá, aur shorbá ek káse meṇ ḍálke us ke liye balút ke darakht tale láke guzráná. 20 Tab Ḳhudá ke firishte ne use kahá, ki Is gosht aur fatírí roṭíoṇ ko lejáke us patthar par rakh, aur us par shorbá ḍál: so usne waisáhí kiyá. 21 Tab Ḳhudá'wand ke firishte ne us asá kí nok se, jo uske háth meṇ thá, gosht aur roṭíáṇ ko chhúá aur us patthar se ág niklí, aur gosht aur fatírí roṭíáṇ khágaí, aur Ḳhudá'wand ká firishta uskí nazar se gáib hogayá. 22 Jab Jidaún ne dekhá ki wuh Ḳhudá'wand ká firishta thá, to Jidaún ne kahá, Afsos hai, ai Málik Ḳhudá'wand, ki maiṇ ne Ḳhudá'wand ke firishte ko ámne sámhne dekhá. 23 So Ḳhudá'wand ne use kahá, as salám alaik ḳhauf na kar, ki tú na maregá. 24 Tab Jidaún ne waháṇ Ḳhudá'wand ke liye mazbah banáyá, aur uská nám Ḳhudá'wand salám rakhá: so wuh Abiazrí kí Ufrah meṇ áj ke din tak maujúd hai. 25 Aur aisá húá ki usí rát Ḳhudá'wand use kahá, ki Apne báp ká jawán bachhrá aur ek aur bachhrá jo sát baras ká howe le, aur Bál ká mazbah jo terí báp ká hai, ḍhá de, aur us par ki Yasírat káṭ ḍ:l. 26 Aur Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye us patthar par jis tarah tujhe hukm kiyá gayá, ek mazbah baná, aur us dúsre bachhre ko leke us yasíre kí lakríoṇ ke sáth, ki jise tú káṭegá, chaṛháwá guzrán.. 27 Tab Jidaún ne apne chákaroṇ se das ádmí liye, aur jaise ki Ḳhudá'wand ne use farmáyá thá, kiyá, aur asbaski wuh yih kám din meṇ karne se apne báp ke ḳhándán aur us shahr ke báshindoṇ se ḍará; is liye us ne yih rát ko kiyá. 28 Aur jab us shahr ke log subh sawere úṭhe, to kyá dekhte haiṇ, ki Bál ká mazbah ḍháyá húá paṛá hai, aur us par ki yasírá kaṭí paṛí hai, aur us mazbah par jo biná kiyá gayá thá, wuh dúsrá bachhṛá chaṛháwá chaṛhá hai. 29 Tab unhoṇ ne ápas meṇ kahá, Wuh kaun hai jisne yih kám kiyá? aur jab unhoṇ ne tahqíqát aur pursish kí, to logoṇ ne kahá ki Yoas ke beṭe Jidaún ká yih kám hai. 30 Tab us shahr ke logoṇ ne Yoas ko kahá, ki Apne beṭe ko nikál lá, táki qatl kiyá jáwe; is liye ki us ne Bál ká mazbah ḍháyá, aur us par kí yasíra káṭ ḍálí. 31 Yoas ne un sabhoṇ ko, jo us ke sámhne khaṛe húe the, kahá, Kyá tum Bál ke wáste jhagṛí karte ho, aur tum use bacháyá cháhte ho? Jo koí ki us kí taraf se jhagṛá kartá hai, so wuh áj hí subh márá jáe. Agar wuh Ḳhudá hai, to áp hí apne liye jhagṛe; ki us ká mazbah faláne ne girá diyá. 32 Is liye us ne us din se us ká nám Yarubbál rakhá, aur kahá, ki Bál áp us se raib kare; is liye ki faláne ne us ká mazbah girá diyá.

33 Tab sáre Midyání, aur Amáliqí aur mashriq ke log báham jama húe, aur pár utre, aur Yazrael ke wádí meṇ ḳhaime khaṛe kiye. 34 Tab Ḳhudá'wand kí Rúh ne Jidaún par iháta kiyá; so us ne narsingá phúnká, aur Abiazar ke log us ke píchhe faráham húe. 35 Phir us ne sáre baní Manassí pás qásid bheje: so we bhí us ke píchhe faráham húe: aur us ne baní Yasar, aur baní Zabúlún, aur baní Naftálí ko buláyá; so we bhí un kí istiqbál ke liye chaṛh áe. 36 Tab Jidaún ne Ḳhudá se kahá, ki Agar tú jántá hai, ki mere háth baní Isráel ko naját de, jaisá tú ne farmáyá hai: 37 To dekh, ki maiṇ sáf ká ek lachhá ḳhirman meṇ phenktá húṇ; so agar os faqat lachhe hí par paṛo, aur áspás kí zamín sab súkhí rahe, to maiṇ yaqín karúngá, ki jaisá tú ne kahá hai, to waisehí baní Isráel ko mere háthoṇ naját bakhshegí. 38 Aur aisáhí húá ki wuh subh ko sawere jo uṭhá, aur us lachhe ko nichoṛá, to us lachhe meṇ se os ká páni ek piyála bharke niklá. 39 Tab Jidaún ne Ḳhudá se kahá, ki Terá gussa mujh par na bhaṛke, ki maiṇ ek bár aur

kahtá húṉ: maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki faqat ab ke ek bár aur terí ázmáish karúṉ; so ab ke cháhe ki lachhá súkhá rahe, sirf lachhá hí súkká rahe, aur áspás kí sab zamín par os paṛe. 40 So Ḳhudá ne usí rát aisá kiyá, ki lachhá to faqat ḳhushk rahá, aur sárí zamín par os paṛí.

VII. BAB.

1 Tab Yarubbál, jo Jidaún hai, sárí jamáat samet, jo us ke sáth thí, subh sawere uṭhá, aur Harub ke chashme par ḳhaima khaṛá kiyá; aur Midyáníon ká laskkar un ke shimál ko, koh i Murí ke muttasil wádí meṉ thá. 2 Tab Ḳhudáwand ne Jidaún ko kahá, ki Tere sáth ke log bahut haiṉ; so maiṉ Midyáníoṉ ko kyúnkar un ke qabze meṉ kar dúṉ? Aisá na ho, ki Isráel mere sámhne sheḳhí kare, aur kahe, ki Mere qúwat ne mujhe bacháyá. 3 So tú ab logoṉ ko sunákar manádí kar, ki jo koí ki tarsán aur hirásán ho, so phir jáe, aur koh i Jiliád se aṛ jáe: chunánchi un logoṉ meṉ se báís hazár mard phir gáe, aur das hazár báqí rahe. 4 Tab Ḳhudáwand ne Jidaún ko farmáyá, ki Log hanoz ziyáda hai; so tú unheṉ pání par utár lá ki waháṉ maiṉ terí ḳhátir unheṉ ázmáúngá, aur aisá hogá ki jiske bábat maiṉ tujhe kahúngá, ki Yih tere sáth jáwe, wuhí terí sáth jáweṉ; aur we sab ki jinke haqq meṉ maiṉ kahúṉ, ki Yih tere sáth na jáweṉ, so tere sáth na jáweṉ. 5 So wuh un logoṉ ko lab i áb utár láyá, aur Ḳhudáwand ne Jidaún ko farmáyá, ki Jo shaḳhs pání chapaṛ chapaṛ karke kutte ke mánind píwe, to tú us harek ko aláhida rakh, aur us kisí ko bhí ki apne ghuṭnoṉ par jhukke píwe. 6 So we jinhoṉ ne ki apne munh pás láke chapaṛ karke piyá, we ginte meṉ tín sau mard the: aur báqí sab pání píne ko ghúṭnoṉ par jhuke. 7 Tab Ḳhudáwand ne Jidaún ko kahá, ki Maiṉ in tín sau ádmíoṉ se jinhoṉ ne chapaṛ chapaṛ piyá, tujhe naját baḳhshúngá, aur Midyáníoṉ ko tere háth meṉ kar dúngá, aur báqí sab log apne makán ko phir jáeṉ. 8 Tab un logoṉ ne apná toshah aur apne narsinge háthoṉ meṉ uṭháe, aur báqí sab Isráel ko unke ḳhaimoṉ meṉ bhejá aur un tín sau ko apne pás rakhá, aur Midyáníoṉ ká lashkar uske níche wádí meṉ thá. 9 Aur aisá húí, ki usí rát Ḳhudáwand ne use farmáyá, ki Uṭh aur lashkar meṉ já, ki maiṉ ne unheṉ tere qabze meṉ kardiyá. 10 Aur agar tú akelá utarte húe ḍartá hai, to tú apne gulám Fúrah ke sáth lashkar meṉ utar. 11 Aur sun, we kyá kahte haiṉ; bád uske tú apne háthoṉ ko qawí karke, us lashkar par utariyo. Chunánchi wuh apní gulám Fúrah ko sáth lekar báhar báhar lashkar ke tiláe ke muttasil gayá. 12 Aur Midyání aur Amáliqí aur ahl i mashriq wádí ke bích kasrat meṉ tiḍḍíoṉ ke mánind paṛe the; aur unke únṭ sáhil i daryá ke ret ke mánind beshumár the. 13 Aur jab Jidaún áyá, to dekho ki waháṉ ek shaḳhs thá, jisne apná ḳhwáb apne yár se bayán kiyá, aur kahá, ki Dekh maiṉ ne ek ḳhwáb dekhá, ki jau ke roṭí ká ek girdá Midyání lashkar meṉ chalá átá hai, aur áte áte ek ḳhaime par á paṛá, aur us ḳhaima ko márá ki wuh girgayá aur ultá diyá, aisá ki wuh ḳhaima farsh hogayá. 14 Tab uske yár ne jawáb diyá, ki Yih Yoas ke beṭe Jidaún Isráelí mard kí talwár ke siwá aur kuchh nahíṉ. Ḳhudá ne Midyán aur sárá lashkar uske qabze meṉ kardiyá.

15 Aur aisá húí ki Jidaún ne yih ḳhwáb aur us kí tábír sunke sijda kiyá, aur Isráelí lashkar ko phir áyá, aur bolí, Uṭho, ki Ḳhudáwand ne Midyání

lashkar ko tumháre qabze meṉ kar diyá. 16 Tab usne tín sau ádmí ke tín gol kiye, aur harek ke háth meṉ ek ek narsingá aur ek ek ḳhálí ghaṛá diyá aur harek ghaṛe ke andar chirág rakhá. 17 Aur unheṉ kahá, ki Mujhe tákte raho ki jo maiṉ karúṉ, so tum karo, aur ḳhabardár jab maiṉ báhar báhar hoke lashkar ká muttasil jáúṉ, to jo kuchh maiṉ karúṉ, so tum bhí kíjiyo. 18 Jab maiṉ aur we sab jo mere sáth haiṉ narsingá phúṉkeṉ, to tum sab bhí lashkar kí harek taraf narsinge phúṉkiyo, aur boliyo, ki Ḳhudáwand ke liye aur Jidaún ke liye. 19 Phir Jidaún aur we sau shaḳhs jo us ke sáth the, báhar báhar hoke lashkar ke qaríb áe, us waqt dúsre phere kí ibtidá thí; aur chaukídár apne makán par baiṭhá cháhte the, tab unhoṉ ne narsinge phúṉke, aur un gharoṉ jo unke háthoṉ meṉ the, toṛá. 20 Aur un tínoṉ goloṉ ne narsinge phúṉke aur apne ghaṛe toṛe, aur chirágoṉ ko apne báyeṉ háthoṉ meṉ liyá, aur narsingoṉ ko apne dahine hathoṉ meṉ phúṉkne ke liye, aur chillá uṭhe ki Ḳhudáwand kí aur Jidaún kí talwár. 21 Aur un meṉ se harek shaḳhs apní jagah par lashkar kí harek taraf khaṛá thá: tab sárá lashkar dauṛí, aur chilláyá, aur bhág niklá. 22 Aur un tín sau ne narsinge phúṉke, aur Ḳhudáwand ne sáre lashkar meṉ harek kí talwár us ke qaríb par chalwáí, aur we Baitsittah ko, aur Sarirah ko aur Abil-Mahulah kí samt ko jo Tabbat pás hai, bhág gae. 23 Tab Isráelí log Naftálí aur Yasar aur Manassí jama hoke nikle aur Midyáníoṉ ká taáqub kiyá. 24 Aur Jidaún ne tamám koh i Ifráím meṉ qásid bheje, aur kahá ki Midyáníoṉ ke istiqbál ke liye utrá, aur gháṭoṉ ko Bait i Barah aur Yardan tak roko. Tab sáre Ifráímíoṉ ne jama hoke gháṭoṉ ko Bait i Barah aur Yardan tak roká. 25 Aur unhoṉ ne Midyán ke do sardároṉ Guráb aur Ziab ko pakṛá, aur Guráb ko Guráb ke paháṛ par, aur Ziab ko Ziab ke kolhú pás qatl kiyá; aur Midyán ko ragedá, aur Guráb aur Ziab ká sir Yardan ke pár Jidaún pás láe.

VIII. BA'B.

1 Aur Ifráím ke logoṉ ne use kahá, ki Tú ne ham se yih sulúk kyúṉ kiyá, ki jab tú Midyáníoṉ se laṛne gayá, to tú ne hameṉ talab na kiyá? Aur we us ke sáth bashiddat jhagṛe. 2 Us ne unheṉ kahá, ki Maiṉ ne tumháre barábar ab kyá kiyá? Kyá Ifráím ká angúr Abiazr ke hásil se bihtar nahíṉ? 3 Ḳhudá ne Midyán ke umará Gurá aur Ziab ko tumháre háthoṉ meṉ somp diyá: pas tumháre barábar kám karne ká mujhe kyá maqdúr thá? Jab us ne yih kahá, to un ká gussa dhímá húá. 4 Aur Jidaún Yardan pás áyá, aur wuh aur us ke sáthí tín sau báham pár utre, aur ragedte thak thak gae. 5 Tab us ne Sukkát ke logoṉ se kahá, ki Un logoṉ ko, jo mere sáth haiṉ, roṭíáṉ díjiye; is liye ki ye thak gae haiṉ, aur maiṉ Midyán ke donoṉ bádsháhoṉ Zibah aur Zillmana ká píchhá kiye játá húṉ. 6 So Sukkát ke ashráfoṉ ne kahá, Kyá Zabah aur Zillmana ke háth ab tere háth meṉ ho gae, jo ham tere lashkar ko roṭíán deweṉ? 7 Jidaún bolí, ki Jis waqt ki Ḳhudáwand Zibah aur Zillmana ko mere háthoṉ meṉ kar degá, us waqt maiṉ tumháre gosht ko ḳhár i mogila aur nokíle kánṭoṉ se dáúngá. 8 Aur wuh waháṉ se Fanúel ko gayá, aur waháṉ ke logoṉ se isí tarah mángá: so Fanúel ke logoṉ ne bhí Sukkátíoṉ ke mánind use jawáb diyá. 9 So us ne Fanúel ke báshindoṉ ko bhí kahá, ki Jab maiṉ salámat phirúngá, to is burj ko ḍhá dúngá.

10 Ab Zibah aur Zillmana apne lashkar samet ki pandrah hazár thá, jo sharq lashkar meṉ se bach rahá thá Qarqor meṉ the: ki ek lákh bís hazár ádmí sham sherzan máre paṛe the. 11 Tab Jidaún un kí taraf, jo Nubah aur Ijbah kí sharqí samt ko ḳhaimoṉ meṉ rahte the gayá, aur us lashkar ko márá; ki wuh lashkar gáfil thá. 12 So jab ki Zibah aur Zillmana bháge, to us ne unheṉ ragedá, aur un Midyání bádsháhoṉ Zibah aur Zillmana ko pakṛá, aur sáre lashkar ko ḍaráyá.

13 Aur Yoas ká beṭá Jidaún peshtar us se ki áftáb tulú kare, janggáh se phirá. 14 Aur Sukkátíoṉ meṉ se ek jawán laṛke ko pakṛá, aur us se púch páchh kí: so us ne use sathattar shaḳhsoṉ ká patá batláyá: ye sab Sukkát ke umará aur masháiḳh the. 15 Tab wuh Sukkátíoṉ pás áyá aur kahá, Dekho ki Zibah aur Zillmana jin kí bábat tum ne mujhe tánázaní kí, aur mujhe kahá thá, ki Kyá Zibah aur Zillmana ke háth tere háth meṉ haiṉ, ki ham terí fauj ko, jo thak gaí hai, roṭíoṉ de? 16 Tab us ne shahr ke masháiḳh ko, aur ḳhár i mogíláṉ aur nokíle káṉṭoṉ ko liyá, aur Sukkátíoṉ ko un kanṭoṉ se haqíqat daryáft karwáí. 17 Aur Fanúel ká burj ḍhí diyá, aur shahrwáloṉ ko qatl kiyá. 18 Phir us ne Zibah aur Zillmana ko kahá, ki We log kaise the, jinheṉ tum ne Tabor meṉ márá? We bole, Aise the, ki jaisá tú hai; aur harek kí un meṉ aisí súrat thí jaise sháhzáda kí. 19 Tab us ne kahá, ki We mere bháí merí má ke beṭe the: so Khudawand i haí kí qasam hai, ki agar tum unheṉ jítá chhoṛte, to maiṉ bhí tumheṉ na mártá. 20 Phir us ne apne baṛe beṭe Yitr ko hukm kiyá, ki Uṭh, unheṉ qatl kar. Par us jawán ne apní teg na ínchí, kyúnki wuh ḍartá thí, aur hanoz nau jawán thá. 21 Tab Zibah and Zillmana ne kahá, ki Tú áp uṭh, aur ham par hamla kar: kyúnki ádmí jaisá áp hai, taisá us ká zor hai. So Jidaún ne uṭhke Zibah aur Zillmana ko qatl kiyá, aur wuh zewar jo un ke úṉṭoṉ kí gardanoṉ meṉ thá, le liyá.

22 Tab baní Isráel ne Jidaún ko kahá, ki Tú bhí hukúmat kar, aur terá beṭá bhí, aur terá poṭá bhí ham par hukúmat kare: kyúnki tú ne hameṉ Midyán ke háthoṉ se chhuṛáyá. 23 Jidaún ne unheṉ kahá, ki Na maiṉ tum par hukúmat karúngá, aur na merá beṭá, balki Khudawand tum par hukúmat karegí. 24 Aur Jidaún ne unheṉ kahá, ki Maiṉ tum se ek sawál kartá húṉ, aur wuh yih hai, ki harek shaḳhs tum meṉ se apní lúṭ ká karanphúl mujhe de. Ki un ke karanphúl sone ke haiṉ, is liye ki we Ismáelí the. 25 Unhoṉ ne jawáb diyá, ki Ham baṛí ḳhushí se denge. Unhoṉ ne chádar bichháí, aur harek ne apní lúṭ ke mál se karanphúl us par ḍál diye. 26 So we sone ke karanphúl, jo us ne mánge, wazn meṉ ek hazár sát sau misqál the; siwá zewar aur tauq, aur argwání poshák ke, jo Midyání bádsháh pahinte the, aur siwá zanjíroṉ ke, jo un ke úṉṭoṉ kí gardan meṉ thíṉ. 27 So Jidaún ne us ká ek efod banáyá, aur use apne shahr Ufrah meṉ rakhá; aur waháṉ sáre baní Isráel us ke píchhe zinákár húe, aur Jidaún aur us ke gharáne ke liye phandá húá. 28 Aur Midyání baní Isráel ke áge aise zalíl húe, ki phir sir na uṭhá sake. Aur Jidaún ke asar meṉ chálís baras tak mamlukat meṉ aman rahá. 29 Aur Yoas ká beṭá Yarúb Bál apne ghar ko phir gayá. 30 Aur Jidaun ke sattar beṭe the, jo us ki sulb se paidá húe the: kyúnki us kí jorúáṉ bahut sí thíṉ. 31 Aur us kí ek haram bhí, jo Sikm meṉ thí, us se ek beṭá jání: so us ne us ká nám Abimalik rakhá.

32 Aur Yoas ká beṭá Jidaún nihiyat buṛhá hoke margayá, aur apne báp Yoas ke qabr meṉ Abiazr ke Ufrah ke darmiyán malfún húá. 33 Aur aisá húá k

Jidaún ke martehí baní Israel phir gae, aur Bálín ke píchhe zinákár húe, aur Bál-Baríyat ko apná iláh banáyá. 34 Aur baní Israel ne na to KHUDAWAND apne Khudá ko jis ne unhen harek taraf un ke dushmanon ke háth se naját dí thí, yád kiyá: 35 Aur na unhon ne Yarub-Bál Jidaún ke ghar par un sab nekíon ke iwaz, jo us ne baní Israel se kí thí, mihrbání kí.

IX. BAB.

1 Tab Yarub-Bál ká beṭá Abimalik Sikm men apne mámúon ke pás gayá, aur un se aur apní sárí nanhiyál se kahá, 2 Ki Sikm ke sáre logon ko kaho, Kyá tumháre liye yih bhalá hai, ki Yarub-Bál ke sab beṭe sattar ke sattar tum par saltanat karen, yá yih ki ek hí faqat hukúmat kare? Aur yih bhí yád rakho, ki main tumhárí haḍḍí aur tumhárá gosht hún. 3 Aur us ke mámúon ne bhí usí kí bábat ahl i Sikm se bahut kuchh kahá, yahán tak ki un ke dil Abimalik kí pairawí par máil húe; kyúnki we bole, ki Yih hamárá bháí hai. 4 Aur unhon ne Bál Baríyat ke ghar men se sattar misqál chándí use dí; so Abimalik ne use kharch karke bekár aur ujaḍḍ logon ko karáyá kiyá, aur we us ke pairau húe 5 Aur wuh Ufrah men apne báp ke ghar gayá, aur us ne Yarub-Bál ke sattar beton ko jo us ke bháí the ek patthar par qatl kiyá; magar Yarub-Bál ká chhoṭá beṭá Yútam bach rahá, is liye ki wuh chhip gayá. 6 Tab sáre ahl i Sikm aur burj ke sáre báshinde jama húe aur gae, aur us balút ke sutún ke muttasil, jo Sikm men thá, pahunchke Abimalik ko bádsháh kiyá.

7 Jab Yútam ne yih suná, to wuh gayá, aur Garizíon ke paháṛ kí choṭí par chaṛhke khaṛá húá aur chilláyá aur pukárá. aur unhen kahá, ki Merí suno, Ai Sikm kí logo, táki Khudá tumhárí sune. 8 Ittifíqan darakht gae, táki kisí ko apná bádsháh karen. So unhon ne jáke zaitún ke darakht ko kahá, ki Tú hamárá bádsháh ho. 9 Zaitún ke darakht ne un se kahá, kyá main apní chikní ko jis ke liye iláh aur insán merí táríf karte hain, chhoṛ dún, aur jáke darakhton par sáya ḍálún? 10 Tab darakhton ne anjír ke darakht ko kahá, ki Tú á, aur hamárá sultán ho. 11 Anjír ne unhen kahá, Hán main apní miṭháí aur suthrá mewa chhoṛún, aur jáke darakhton ká sáya banún? 12 Tab darakhton ne ták ko kahá, ki Chal, tú hamárá bádsháh ho. 13 So ták ne unhen kahá, ki Main apne áb i angúr jis se iláh aur insán khush hote hain, chhoṛún aur jáke darakhton par sáya karún? 14 Tab un sab darakhton ne úntkaṭáre se kahá, ki Chal, tú hí hamárá bádsháh ho. 15 Úntkaṭáre ne darakhton se kahá, Agar tum sach mach mujhe apná bádsháh banáo, to áo, mere sáya men panáh lo; aur agar nahín, to úntkaṭáre se ek ág niklegí, aur Lubnán ke shamshád ko jalá degí. 16 So ab agar yih rástí aur sadáqat se hai jo tum ne Abimalik ko apná bádsháh kiyá, aur agar tum ne Yarub-Bál se aur us ke gharáne se yih achchhá sulúk kiyá, aur agar use us ihsán ke muwáfiq jo us ke háthon ne kiyá, yih jazá dí. 17 Is liye ki merá báp tumhárí khátir laṛáíán laṛí, aur apní ján par khelá, aur tumhen Midyán ke hathon se chhuṛáyá. 18 Aur tum ne áj mere báp ke gharáne par khurúj kiyá, aur us ke sattar beṭe ek patthar par qatl kíe, aur us ke beṭe Abimalik ko jo launḍí bacha hai, sáre Sikm ká bádsháh kiyá, utne liye ki wuh tumhárá bháí hai. 19 So agar tum ne haqíqat aur sadáqat se Yarub-Bál aur us ke ghar ke sáth áj ke din yih sulúk kiyá hai: to tum Abimalik se khush

raho, aur wuh tum se ḳhush rahe; 20 Aur agar nahíṇ, to Abimalik se ek ág nikle, aur ahl i Sikm aur burj ke ghar ko jalá de, aur ahl i Sikm aur burj ke ghar meṇ se bhí ek ág nikle aur Abimalik ko nigal jáwe. 21 Phir Yútam niklá aur bhágá, aur Biar ko gayá, aur apne bháí Abimalik ke ḳhauf se wahíṇ rahá.

22 Abimalik ne baní Isráel meṇ tín baras tak saltanat kí. 23 Tab Ḳhuda ne Abimalik aur Sikm ke logoṇ ke darmiyán rúh i fasád ko bhejá, aur ahl i Sikm ne Abimalik se dagábází shurú kí, 24 Táki wuh zulm jo Yarub-Bál ke sattar beṭoṇ ke sáth kiyá gayá, áwe, aur un ká ḳhún un ke bháí Abimalik ke sire jisne unheṇ qatl kiyá, aur Sikm ke logoṇ ke sir jinhoṇ ne us ke bháíoṇ ke qatl meṇ us kí táíd kí, rakhá jáwe. 23 Tab Sikm ke logoṇ ne paháṛoṇ kí choṭíoṇ par jásús biṭháe ki kamín meṇ baiṭhe raheṇ, aur unhoṇ ne un ko jo us ráh á nikle, lúṭá; aur Abimalik ko ḳhabar húí 26 Aur Gaal bin Abad apne bháíoṇ samet áyá, aur Sikm kí taraf chalá, aur ahl i Sikm ne us ká iatimád kiyá. 27 So we maidánoṇ meṇ nikle, aur un ke tákistánoṇ ko ḳharáb kiyá aur angúroṇ ko laṭárá aur ḳhushí kí, aur apne butḳhánoṇ meṇ ghuse aur kháyá aur píyá, aur Abimalik par lánat kí. 28 Tab Gaal bin Abad ne kahá, Abimalik kaun hai, aur Sikm kyá hai, ki ham un kí ḳhidmatguzárí kareṇ? Kyá wuh Yarub-Bál ká beṭá nahíṇ, aur kyá Zabúl us ká mansabdár nahíṇ? Tum Sikm ke báp Hamúr ke logoṇ kí ḳhidmatguzárí karo, ham us kí ḳhidmatguzárí kyúṇ kareṇ? 29 Kásh ki jamáat mere qábú meṇ hotí, to maiṇ Abimalik ko kanáre kar detá! Aur us ne Abimalik mukhátab karke kahá, ki Tú apne lashkar ko baṛhá, aur sámhne á!

30 Jab Zabúl ne jo shahr ká raís thá, Gaal bin Abad kí ye báteṇ suníṇ, to us ká gussa bhaṛká. 31 Aur us ne fareb se Abimalik pás qásid bheje, aur kahlá bhejá, ki Dekh Gaal bin Abad apne bháíoṇ samet Sikm meṇ áyá, aur dekh ki we tere muqábil hoke hadd bándhte haiṇ. 32 Pas tú apne logoṇ samet rát ko uṭh, aur maidán ke bích ghát meṇ baiṭh. 33 Aur subh ko jonhíṇ áftáb tulú kare, shahr par hamla kar; aur jab wuh apne logoṇ ke sáth terá sámhná kare, to jo kuchh tere háth se ho sake, tú un se kar. 34 So Abimalik apne sab logoṇ samet rát hí ko uṭhá, aur chár gol karke Sikm ke muqábil ghát meṇ baiṭhá. 35 Aur Gaal bin Abad báhar niklá, aur shahr ke darwáze par khaṛá rahá. Tab Abimalik apne logoṇ samet kamíngáh se niklá. 36 Aur jab Gaal ne fauj ko dekhá, to us ne Zabúl se kahá, ki Paháṛoṇ par se log utarte haiṇ. Zabúl ne use kahá, ki Ye paháṛoṇ kí chháíṇ haiṇ, jinheṇ tú ádmí jántá hai. 37 Tab Gaal ne phir kahá aur yúṇ bolá, ki Dekh, zamín ke bíchoṇ bích se log nikalte áte haiṇ, aur ek gol balút ka dasht se átá hai. 38 Tab Zabúl ne use kahá, Ab terá wuh munh kaháṇ hai, jis se tú ne kahá, ki Abimalik kaun hai, ki ham us kí ḳhidmatguzárí kareṇ? Kyá yih wuhí jamáat nahíṇ jise tú ne zalíl samjhá? Se ab báhar tashríf le jáiye aur un se laṛáí kíjiye. 39 Tab Gaal Sikm ke logoṇ ke sámhne báhar niklá aur Abimalik se laṛá. 40 Aur Abimalik ne use ragedá aur wuh us ke sámhne se bhág niklá, aur shahr ke darwáze tak áte áte bahutere máre gáe, aur bahutere zaḳhmí húe. 41 Aur Abimalik ne Arúmah meṇ búdbásh kí, aur Zabúl ne Gaal ko aur uske bháíoṇ ko iḳhráj kiyá, táki Sikm meṇ na raheṇ. 42 Aur dúsre din subh ko aisá húá ki log nikalke maidán meṇ áe, aur Abimalik ko ḳhabar húá. 43 So Abimalik ne apní fauj ke tín gol kíe aur maidán ke bích ghát meṇ baiṭhá. Aur dekho, ki jonhíṇ log shahr se nikle, unhíṇ us ne un ká sámhná kiyá aur unheṇ már liyá. 44 Aur

Abimalik apne sáth ke gol samet áge barhá, aur shahr ke darwázoṉ ke barábar áke khaṛá húí; aur do gol un logoṉ par jo maidán meṉ the, á paṛe, aur unheṉ káṭ ḍálí. 45 Aur Abimalik us din shám tak shahr se laṛtá rahá, aur shahr ko le liyá, aur shahr ke logoṉ ko qatl kiyá, aur shahr ko ḍháke ḳhák i siyáh kar diyá, aur us par namak bithráyá.

46 Aur jab Sikm ke gaṛh ke sab logoṉ ne yih suná, to we Iláh ul Baríyat ke ghar ke burj meṉ panáh ke liye já ghuse. 47 Aur Abimalik ko yih ḳhabar húí ki Sikm ke gaṛh ke sab log ekatthe húe haiṉ: 48 Tab Abimalik apní fauj samet Zalmún ke paháṛ par chaṛhá, aur Abimalik ne kulhárá apne háth meṉ liyá, aur daraḳhtoṉ meṉ se ek daraḳht kí ḍálí káṭí, aur use uṭháke apne kándhe par dhará, aur apne sáthwále logoṉ ko kahá, Jo kuchh tum ne dekhá ki maiṉ ne kiyá, tum bhí jald waisá karo 49 Tab un sab logoṉ meṉ se harek ne ek ḍálí káṭ lí, aur Abimalik ke píchhe ho líe, aur unheṉ burj par ḍálke un meṉ ág lagá dí. Chunánchi Sikm ke burj meṉ jitne log the, jal mare, sab mard aur aurateṉ qaríb ek hazár ke thíṉ.

50 Phir Abimalik Tabís meṉ áyá, aur us ke maqábil ḳhaima khaṛá kiyá, aur use le liyá. 51 Lekin waháṉ shahr ke andar ek baṛá jangí qala thá; so sáre mard aur aurateṉ aur shahr ke sáre báshinde bhágke us meṉ já ghuse, aur darwáza band kar liyá, aur qala kí chhat par chaṛh gae 52 Tab Abimalik qala par áyá, aur us se laṛá, aur qala ke darwáze se yih iráda karke ki use jalá de, nazdík húá. 53 Tab kisí aurat ne chakkí ke páṭ ká ek ṭukṛá Abimalik ke sir par ḍál diyá, ki us kí khoprí chúr ho gaí. 54 Tab Abimalik ne fauran ek jawán ko jo us ká siláhbardár thá, buláyá, aur use kahá, ki Apní talwár khínch aur mujhe már, táki mere haqq meṉ yih na kaheṉ, ki Ek aurat ne use márá. Aur us jawán ne bhonk dí; so wuh mar gayá. 55 Jab Isráelíoṉ ne dekhá ki Abimalik tamám húá, to harek apne makán ko rawána húá. 56 Aur Ḳhudá ne is tarah se Abimalik kí us sharárat ko, jo us ne apne sattar bháíoṉ ko márke apne báp se kí thí, us par pherá; 57 Aur Sikm ke logoṉ kí sárí badí Ḳhudá ne us ke siroṉ par ḍálí; aur wuh láanat jo Yarub-Bál ke beṭe Yútam ne un par kí thí, un par paṛí.

X. BÁB.

1 Aur Abimalik ke bád Tolla bin Fúah bin Dúdá jo Ishakár ke ḳhándán meṉ se thá, baní Isráel ko naját dene uṭhá; wuh Ifráim ke paháṛ ke darmiyán Samír meṉ rahtá thá. 2 Us ne teís baras baní Isráel par hukúmat kí, aur mar gayá, aur Samír meṉ gáṛá gayá.

3 Bád us ke Jiliádí Yaír uṭhá, aur us ne baní Isráel par báís baras hukúmat kí. 4 Us ke tís beṭe the jo tís gadhoṉ par chaṛhá karte the, aur unke tís shahr the jinke nám áj ke din tak Yaír-bastíáṉ haiṉ Jiliád kí zamín meṉ. 5 Aur Yaír mar gayá aur Qamún meṉ gaṛá.

6 Tab baní Isráel Ḳhudawand ko huzúr phir gunáh karne lage, aur unhoṉ ne Bálím aur Istárát aur Arám ke butoṉ aur Saidá ke butoṉ aur Moab ke butoṉ aur baní Ammún ke butoṉ aur Filistíoṉ ke butoṉ kí parastish kí, aur Ḳhudawand ko chhoṛ diyá aur us kí bandagí na kí. 7 Tab Ḳhudawand ká qahr Isráel par bhaṛká, aur us ne unheṉ Filistíoṉ aur baní Ammún ke háthoṉ meṉ kar diyá. 8 Aur

unhoṇ ne us sál se leke sáre baní Isráel jo Yardan ke pár Ammúníoṇ kí zamín meṇ aur Jiliád meṇ the, aṭhárah baras tak bashiddat dukh diyá, aur niháyat tang pakṛá. 9 Aur baní Ammún ne Yardan pár hoke Yihúdáh aur Binyamín aur Ifráim ke ḳhándán se jang kí, yaháṇ tak ki baní Isráel bahut tang áe.

10 Tab baní Isráel ne Ḳhudáwand se faryád kí aur kahá, Ham ne terá gunáh kiyá ki apne Ḳhudá ko chhoṛí aur Bálím kí parastish kí. 11 Ḳhudáwand ne baní Isráel ko farmáyá, Kyá aisá nahíṇ ki maiṇ ne tumheṇ Misríoṇ ke aur Amúríoṇ ke aur baní Ammún ke aur Filistíoṇ ke háth se naját dí? 12 Aur Saidáníoṇ aur Amálíqíoṇ aur Kanáníoṇ ne bhí tum ko tang kiyá, aur tum mujh pás faryád láe, so maiṇ ne tumheṇ unke háthoṇ se bhí chhuṛáyá. 13 Báwajúd us sab ke tum ne mujhe tark kiyá, aur ajnabí mábúdoṇ kí parastish kí. So ab maiṇ tumheṇ naját nahíṇ dene ká. 14 Tum jáo aur un mábúdoṇ se jinheṇ tum ne intiḳháb kiyá hai, faryád karo, ki wehí tumháre dukhoṇ ke waqt tumháre kám áweṇ. 15 Phir baní Isráel ne Ḳhudáwand se kahá, ki Ham ne to gunáh kiyá: so tú us sab ke muwáfiq jo tere nazdík achchhá hai, kar; faqat isí waqt hameṇ naját díjiye. 16 Aur unhoṇ ne ajnabí mábúdoṇ ko apne darmiyán se dúr kiyá, aur Ḳhudáwand kí bandagí karne lage: so us ká jí Isráel kí pareshání se malúl na rahá. 17 Us waqt baní Ammún jama húe, aur Jiliád meṇ ḳhaima khaṛá kiyá, aur baní Isráel bhí faráham húe, aur Misfá meṇ ḳhaimazan húe. 18 Tab Jiliád ke amíroṇ aur logoṇ ne ápus meṇ kahá, Wuh kaun shaḳhs hai jo pahle baní Ammún se qitál shurú kare? ki wuhí Jiliád ke báshindoṇ ká raís hogá.

XI. BAB.

1 Aur Jiliád meṇ Iftáh nám ek shaḳhs baṛá bahádur thá; yih ek qahba ke peṭ se paidá húá thá, aur us ká báp Jiliád thá. 2 Aur Jiliád kí joṛú bhí beṭe janí, aur us aurat ke beṭe jab baṛe húe, to unhoṇ ne Iftáh ko ḳhárij kar diyá, aur use kahá, ki Hamáre báp ke gharáṇe meṇ terá hissa nahíṇ, is liye ki tú ajnabí aurat ke peṭ se hai. 3 Tab Iftáh apne bháíoṇ ke pás se bhágí, aur Túb kí zamín meṇ já rahá. Aur us ke pás bahut se badzát log jama húe, aur we us ke sáth ámad o raft karte the. 4 Aur ek muddat ke bád baní Ammún baní Isráel se laṛe. 5 Aur aisí húá ki jab baní Ammún baní Isráel se laṛne lage, to Jiliád i buzurg nikle ki Iftáh ko Túb kí zamín se leáweṇ. 6 So unhoṇ ne Iftáh ko kahá, ki Á aur hamárá qází ho, táki ham baní Ammún se laṛeṇ. 7 Iftáh ne Jiliádí buzurgoṇ se kahá, Kyá tum ne mujh se adáwat nahíṇ kí, aur mujhe mere báp ke ghar se nikál nahíṇ diyá? So ab jo tum tangí meṇ paṛe, to mujh pás kyúṇ áe? 8 Jiliádí buzurgoṇ ne Iftáh ko kahá, Ab ham is liye tere pás phir áe, ki tú hamárá sáth dewe, aur baní Ammún se jang kare, aur hamárá aur Jiliád ke sáre báshindoṇ ká raís ho. 9 Iftáh ne Jiliádí buzurgoṇ se kahá, ki Agar tum mujhe pher le chale ho, ki baní Ammún se laṛúṇ, aur agar Ḳhudáwand un ko mere háth meṇ giriftár karwá de, to maiṇ tumhárá raís hoúngá. 10 Jiliádí buzurgoṇ ne Iftáh ko jawáb diyá, ki Ḳhudáwand hamáre darmiyán gawáh hai: jaisá tú ne kahá, ham waisá hí karenge. 11 Tab Iftáh Jiliádí buzurgoṇ ke sáth rawána húá, aur logoṇ ne use apná raís aur qází kiyá. Aur Iftáh ne Misfá meṇ Ḳhudáwand ke áge apne sab matlab khole.

12 Aur Iftáh ne baní Ammún ke bádsháh pás elchí bheje aur kahá, Tujhe mujh

se kyá hai, jo tú mujh par merí sarzamín meṉ laṛne ko chaṛh áyá hai? 13 Baní Ammún ke bádsháh ne Iftáh ke elchíoṉ ko kahá, Is liye ki jab baní Isráel Misr se chaṛhe the, to unhoṉ ne merá mulk Arnún se leke Yabúq tak aur Yardan tak le liyá thá. So ab tú wuh sarzamín salámatí meṉ mujhe pher de. 14 Iftáh ne un elchíoṉ ko baní Ammún ke bádsháh pás pher bhejá, 15 Aur use kahá, Iftáh yih kahtá hai, ki Isráel ne Moab kí sarzamín aur baní Ammún ká mulk nahíṉ liyá. 16 Kyúnki Isráelí jab Misr se chaṛhe, aur Daryá i Qulzum kí taraf bayábán meṉ gae, aur Qádis meṉ áe: 17 Tab Isráelíoṉ ne Adúm ke bádsháh ko paiyám bhejá, ki Ham ko apní sarhadd se guzarne de. Lekin Adúm ká bádsháh un ká shinawá na húá. Aur isí tarah unhoṉ ne Moab ke bádsháh ko kahlá bhejá, aur us ne bhí na máni. Chunánchi Isráelí Qádis meṉ ṭhahare rahe. 18 Tab we bayábán meṉ hoke rawána húe, aur Adúm aur Moab kí sarzamín meṉ sharqí samt se áe aur Arnún ke us taraf ko ḳhaime khaṛe kíe, par Moab kí sarhadd meṉ dákhil na húe, is liye ki Moab ká siwána Arnún hai. 19 Tab Isráelíoṉ ne Amúríoṉ ke bádsháh Saihún ko jiská páe taḳht Hasbún thá, elchíoṉ ke háth paiyám bhejá ki Ham ko ruḳhsat díjiye, ki ham tumhárí sarzamín se hoke apne maqám ko chale áeṉ. 20 Par Saihún ne un ko apní sarhadd se guzarne na diyá, balki Saihún ne apne log jama kíe aur Yahas meṉ ḳhaimazan húá aur Isráel se laṛá. 21 Aur Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá ne Saihún ko us ke sáre lashkar samet Isráel ke hawále kiyá, aur unhoṉ ne unheṉ qatl kiyá. So Isráelíoṉ ne us tarah Amúríoṉ kí sárí zamín aur us nawáh ke báshindoṉ par qábú páyá. 22 Aur we Arnún se leke Yabúq tak aur dasht se Yardan tak Amúríoṉ kí sárí sarhaddoṉ par qábiz húe. 23 So ab jo Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá ne Amúríoṉ ko apne bandoṉ Isráel ke áge se dafa kiyá, kyá tú use qábú meṉ karegá? 24 Jo terá Iláh Kamús tujhe mírás meṉ detá hai, kyá tú use mírás meṉ nahíṉ letá? Pas wuh sab jo Ḳhudawand hamáre Ḳhudá ne ham ko mírás meṉ diyá hai, ham use mírás meṉ rakhenge. 25 Aur kyá tú Moab ke bádsháh Bálak se jo Zafúr ká beṭá thá, kuchh bihtar hai? Kyá us ne baní Isráel se jhagṛá kiyá, yá kyá us ne un ká sámhná kiyá? 26 Jis waqt ki baní Isráel Hasbún meṉ aur us ke shahroṉ meṉ aur Aráir aur us ke shahroṉ meṉ aur un sab shahroṉ meṉ jo Arnún ke girdnawáh meṉ haiṉ, tín sau baras rahá kíe: us waqt tum ne unheṉ kyúṉ na chhuṛáyá? 27 Garaz maiṉ ne terí badí nahíṉ kí, balki tú merí badḳhwáhí kartá hai, ki mujh se laṛá cháhtá hai. Pas Ḳhudawand hí jo munsif hai, baní Isráel aur baní Ammún ke darmiyán áj ke din insáf kare.

28 Lekin baní Ammún ke bádsháh ne un bátoṉ ko jo Iftáh ne use kahlá bhejíṉ, na suná. 29 Tab Ḳhudawand kí rúh Iftáh par áí, aur wuh Jiliád aur Manassí se guzarke Misfá ko jo Jiliád meṉ hai, pahunchá, aur Jiliád ke Misfá se baní Ammún kí taraf ubúr kiyá. 30 Aur Iftáh ne Ḳhudawand kí nazr máni aur kahá, ki Agar tú baní Ammún ko mere háth meṉ kar de, 31 To aisá hogí, ki maiṉ jab baní Ammún se farágat karke sálim pherúngí: to jo koí mere ghar ke darwáze se pahle mere istiqbál ko niklegá, wuh Ḳhudawand ká hogá, aur maiṉ us ko chaṛháwá sá chaṛháúngá. 32 Tab Iftáh baní Ammún kí taraf pár utrá, táki un se laṛáí kare. Aur Ḳhudawand ne un ko us ke háthoṉ meṉ kar diyí. 33 Aur us ne Aráir se leke Manníyat ke madḳhal tak jo bís shahr haiṉ, aur Abilkaramín tak niháyat baṛá qitál kiyá; us tarah baní Ammún baní Isráel se maglúb húe.

34 Aur jab Iftáh Misfá ko apne ghar áyá, to kyá dekhtá hai? ki us kí beṭí table bajátí aur náchtí húí us ke istiqbál ke liye niklí; aur wuh us kí iklautí thí; us ke siwá us ke koí beṭí beṭá na thá. 35 Jab us ne dekhá, to us ne apne kapṛe pháṛe aur bolá, Hai hai, merí beṭí! tú mujh ko bahut udás kartí hai, aur baṛá dukh detí hai, ki main ne Ḳhudawand ko zubán dí hai, aur pher nahín saktá. 36 Us ne usí ko kahá, Ai mere báp, agar tú ne Ḳhudawand ko zubán dí hai, to jo kuchh tere munh se niklá, so mujh se kar, is liye ki Ḳhudawand ne tere dushmanon baní Ammún se terá intiqám liyá. 37 Phir us ne apne báp ko kahá, Mere liye itná kar ki do mahíne mujh ko chhoṛ de, táki kohistán men phirún, aur apní sáthwálíon ko leke apne kúárpan par roún. 38 Wuh bolá, já. Aur us ne use do mahíne kí rukhsat dí. Wuh apní sáthwálíon ko leke gaí aur kohistán men apne kúárpan par roí. 39 Aur aisá húá ki dúsre mahíne ke áḳhir áḳhir wuh apne báp pás phir áí, aur us ne us ke haqq men us nazr ko, jo us ne máuí thí, adá kiyá. So wuh kisí mard se hambistar na húí. 40 Chunánchi baní Isráel men yih dastúr húá, ki sál ba sál Isráel kí beṭíán játí hain, ki har baras men chár din tak Iftáh Jiliádí kí beṭí kí saná karen.

XII. BAB.

1 Us waqt Ifráim ke log jama hoke shimál ko pár utre, aur Iftáh se kahá, Tú jo baní Ammún se jang karne ko pár utrá, to hamen túne talab kyún na kiyá, ki ham tere sáth chalte? So ab ham tere ghar ko tujh samet jalá denge. 2 Iftáh ne unhen jawáb diyá, ki Main aur mere log baní Ammún se niháyat diqq the, aur jab main ne tumhen buláyá, to tum ne un ke háth se mujhe naját na dí. 3 Aur jab main ne yih dekhá ki tú mujhe makhlasí nahín diyá cháhtá, to main ne apní ján hathelí par rakhí, aur pár utarke baní Ammún ká sámhná kiyá, aur Ḳhudawand ne unhen mere háth men kar diyá: so tum áj ke din kis liye mujh se laṛne chaṛhe? 4 Bád us ke Iftáh ne sáre Jiliádíon ko jama karke Ifráimíon se qitál kiyá, aur Jiliádíon ne Ifráimíon ko már liyá; kyúnki we kahte the, ki Tum Ifráim se bháge húe ho: Jiliád Ifráim ke bích aur Manassí ke bích. 5 Aur Jiliádíon ne gháṭ ko jo Ifráimíon kí guzargáh thí, rok liyá. Aur aisá húá ki jo Ifráimí bhágá húá áyá, wuh bolá ki Mujhe pár jáne de. Aur Jiliádíon ne use kahá, ki Tú Ifráimí hai ki nahín? Wuh bolá, Nahín. 6 Tab unhon ne use kahá, Kah to: Shumbulat. Wuh bolá: Sumbulat; is liye ki we harfi Sha ko durust na bol sakte the. Tab unhon ne use pakṛá aur Yardan ke gháṭon par zabh kiyá. Chunánchi us waqt waháṇ beális hazár Ifráimí qatl kíe gae. 7 Aur Iftáh ne chha baras tak baní Isráel men hukúmat kí: bád us ke mar gayá, aur Jiliád kí bastíon men se ek bastí men gáṛá gayá.

8 Bád us ke Ibsán Baitlahamí baní Isráel ká hákim húá. 9 Us ke tís to beṭe the, aur tís beṭíán: so tís beṭíán us ne báhar biyáh din, aur báhar se apne beṭon ke liye tís beṭíán le áyá. Wuh sát baras tak Isráelíon ká hákim rahá. 10 So Ibsán mar gayá, aur Baitlaham men gáṛá.

11 Us ke bád Zabúlúní Ailún Isráelíon ká hákim húá, aur us ne das baras hukúmat kí. 12 Aur Zabúlúní Ailún mar gayá, aur Aiyalún men Zabúlún kí zamín men madfún húá.

13 Us ke bád Hillel Faratúní ká beṭá Abdún hákim húá. 14 Us ke chálís beṭe

the, aur tís pote jo sattar gadhoṉ har charhá karte the. Áth baras us ne Isráel par hukúmat kí. 15 Aur Hillel Faratúní ká betá Abdún mar gayá, aur Amáliq ke kohistán meṉ sarzamín i Ifráím meṉ Faratún ke bích gárá gayá.

XIII. BÁB.

1 Phir baní Isráel ne Ḳhudáwand ke áge badkárí kí; aur Ḳhudáwand ne unheṉ chálís baras tak Filistíoṉ ke háth meṉ kar diyá. 2 Aur Dán ke gharáne meṉ Saraah ká ek shaḳhs thá, jis ká nám Manúha thá. Us kí jorú bánjh thí ki peṭ se na hotí thí. 3 Aur Ḳhudáwand ká firishta us aurat ko dikhláí diyá aur use kahá, ki Dekh, tú bánjh hai, aur peṭ se nahíṉ hotí; par ab peṭ se hogí aur beṭá janegí. 4 So ḳhabardár zinhár, wain yá nashe kí koí chíz na tú piyá kar, aur na kháyá kar, aur harek nápák chíz ke kháne se parhez kar. 5 Kyúnki dekh, tú hámilah hogí aur beṭá janegí, us ke sir par kabhí usturá na pheregá; is wáste ki wuh laṛká shikm hí se Ḳhudá ká nazír hogá; aur wuh Isráelíoṉ ko Filistíoṉ ke háth se naját dená shurú karegá. 6 Tab us aurat ne áke apne shauhar se kahá, ki Ek mard i Ḳhudá mujh pás áyá, us kí súrat Ḳhudá ke firishte kí tarah bahut ḍarání thí; so maiṉ ne us se púchhá, ki Tú kaháṉ se hai? aur us ne mujhe apná nám na batáyá. 7 Par us ne mujhe kahá, Dekh tú hámilah hogí aur beṭá janegí. So tú ab wain píná chhoṛ de; aur koí nasha aur nápák chíz mat khá; kyúnki wuh laṛká peṭ hí meṉ se jis din tak mar jáegá, Ḳhudá ká nazír hogá. 8 Tab Manúha ne Ḳhudáwand ke huzúr ájizí se duá kí aur kahá, Ai Málik, aisá kar ki wuh mard i Ḳhudá jise tú ne bhejá thá, ham pás phir áwe aur hamko sikhláwe ki ham us laṛke se jo paidá hone ko hai, kyá kareṉ. 9 Aur Ḳhudá ne Manúha kí áwáz suní, aur Ḳhudá ká firishta us aurat pás jis waqt kí wuh khet par thí. phir áyá; us waqt us ká shauhar Manúha us pás na thá. 10 So wuh aurat dhar lapakí aur dauṛke apne ḳhasam ko jatáyá aur use kahá, ki Dekh wuhí mard jo agle din mujhe dikháí diyá thá, phir dikháí diyá. 11 Tab Manúha uṭhke apní jorú ke píchhe rawána húá aur us mard pás áyá aur use kahá, Kyúṉ tú wuhí mard hai, jis ne is aurat se báteṉ kíṉ? Us ne kahá, maiṉ wuhí húṉ. 12 Tab Manúha ne kahá, Agar jaise tú ne farmáyá waise hí ho, to wuh laṛká kaisá hogá? aur us ká kám kyá hogá? 13 Ḳhudáwand ke firishte ne Manúha se kahá, Abhí sab chízoṉ se jo main ne kahíṉ, yih aurat parhez kare. 14 Wuh aisí koí chíz jo ták se paidá hotí hai, istiamál na kare, aur wain na píe, aur koí nasha aur nápák chíz na kháwe, us sab kí jo maiṉ ne use kahá hai, muháfazat kare. 15 Manúha ne Ḳhudáwand ke firishte ko kahá, Hamáre kahe se itná tawaqqif kíjiye ki ham áp ke liye ek bakrí ká bacha taiyár kareṉ. 16 Ḳhudáwand ke firishte ne Manúha ko jawáb diyá, Agarchi tú mujhe rok rakhe, taubhí maiṉ terí roṭí nahíṉ kháne ká. Par agar tú chaṛháwá chaṛháyá cháhtá hai, to tujhe lázim hai ki Ḳhudáwand ke liye chaṛháwe. Ki Manúha na jántá thá ki wuh Ḳhudá ká firishta hai. 17 Phir Manúha ne Ḳhudáwand ke firishte ko kahá, Apni nám batá, táki jab terá kahá púrá ho, to ham terá zikr i ḳhair kareṉ. 18 Ḳhudáwand ke firishte ne use kahá, Tú kyúṉ merá nám púchhtá hai? merá nám Ajíb hai. 19 Tab Manúha ne bakrí ká ek bacha aur hadiyah leke ek patthar par Ḳhudáwand ke liye unheṉ guzráná. Aur us ne ajáib kám kíye aur Manúha aur us kí jorú donoṉ nigrán the. 20 Aur aisá

húá ki jab mazbah par se ásmán kí taraf shúala uṭhá, to Ḳhudáwand ká firishta shúala ke darmiyán mazbah par se ásmán ko chalá gayá; aur Manúha aur us kí jorú ne dekhá aur aundhe munh zamín par gire. 21 Aur Ḳhudáwand ká firishta Manúha aur us kí jorú ko phir dikháí na diyá. Tab Manúha ne jáná ki wuh Ḳhudáwand ká firishta thá. 22 Tab Manúha ne apní jorú se kahá, ki Ham ab mar jáenge, kyúnki ham ne Ḳhudá ko dekhá! 23 Us kí jorú ne use kahá, Agar Ḳhudáwand cháhtá ki hamen már ḍále, to chaṛháwá aur hadiyah hamáre háthon se qabúl na kartá, na hamen yih sab kuchh dikhátá, aur na hamen is waqt yih jo us ne hamen kahá kahtá. 24 Aur wuh aurat beṭá janí aur us ká nám Shamsún rakhá. Wuh laṛká baṛá húá, aur Ḳhudáwand ne use mubárak kiyá. 25 Aur Ḳhudáwand kí rúh ne Dán kí ḳhaimagáh Saraah aur Istaol ke darmiyán use ubháṛá.

XIV. BÁB.

1 Bád uske Shamsún Timnah men utrá aur Timnah men us ne Filistíon kí beṭíon men se ek aurat ko dekhá. 2 Aur us ne ghar men áke apne báp aur apní má se kahá, Main ne Filistíon kí beṭíon men se Timnah men ek aurat ko dekhá, so tum us se merá nikáh kar do. 3 Us ke má báp ne use kahá, Kyá tere bháíon kí beṭíon men aur merí sárí qaum men koí aurat nahín, jo tú námaḳhtún Filistíon kí beṭí ko jorú kiyá cháhtá hai? Shamsún ne apne báp ko kahá, Isí ko mujhe lede, kyúnki wuh merí ánkhon men achchhí lagí. 4 Aur us ke má báp na samjhe ki yih Ḳhudáwand kí marzí se hai, ki qáลú ḍhúnḍhtá hai ki Filistí se muqábul ho, ki us waqt Filistí baní Isráel par musallit the. 5 Bád us ke Shamsún aur us ke má báp Timnah men utre aur Timnah ke tákistán men baiṭhe aur kyá dekhtá hai? ki ek jawán sher us ke sámhne á garejá. 6 Tab Ḳhudáwand kí rúh Shamsún men áí, aur us ne use yún pháṛá, jaise bakrí ke bache ko pháṛte hain, báwajúdiki wuh nihatthá thá. Aur wuh jo us ne kiyá thá, apne má báp se na kahá. 7 Phir wuh gayá aur us ne us aurat se báten kín, aur wuh Shamsún kí nazar men achchhí lagí. 8 Aur bád ek muddat ke wuh us ko lene gayá, aur us jagah pahunchke alag húá, táki us sher kí lásh ko dekhe, aur dekho ki wahán sher kí lásh men shahd ká chhattá thá, aur shahd kí makhíon ká hujúm thá. 9 Us ne use háth men le liyá aur khátá húá chalá, aur apne má báp pás áyá, aur unhen bhí kuchh diyá. Unhon ne kháyá; par us ne unhen na jatáyá, ki yih shahd sher kí lásh men niklá. 10 Phir us ká báp us aurat ke pás gayá; wahán Shamsún ne kháná kiyá, kyúnki jawánon ká yih dastúr thá. 11 Aur aisá húá ki jab wahán ke logon ne use dekhá, to we tís jawán láe ki us ke ham-majlis hon. 12 Shamsún ne unhen kahá ki main tum se ek pahelí púchhtá hún: so agar tum mihmání ke sát din men use bújho aur mujhe batláo, to main tís thán aur tís hí ḳhilat tum ko dúngá. 13 Aur agar tum na batá sako, to tum tís thán aur tís ḳhilat mujh ko do. We bole ki Apní pahelí bayán kar, táki ham use sunen. 14 Tab us ne kahá, Kháú men kháná niklá, pauṛhe men se mithás. Aur we tín din tak us pahelí ko hall na kar sake. 15 Aur sátwen din unhon ne Shamsún kí jorú se kahá, ki Hamáre liye apne shauhar se fareb deke pahelí bújh le, nahín to ham tere báp ká ghar bár tujh samet ág se jaláwenge. Tum ne ham ko isí liye buláyá hai yá nahín, ki hamárá jo

kuchh hai so mírás le lo? 16 Tab Shamsún kí jorú uske áge roí aur bolí, ki Tú mujh se dushmaní rakhtá hai aur mujh se piyár nahíṉ rakhtá. Tú ne merí qaum ke laṛkoṉ se wuh pahelí púchhí aur mujhe batlí na dí. Us ne use kahá, Maiṉ ne apne báp aur apní má ko bhí nahíṉ batáí hai, so tujhe batlá dúṉ? 17 So wuh us ke áge un kí mihmání ke sát din royá kí; aur sátweṉ din aisá húá ki usne use batá dí; kyúnki us ne use nipaṭ tang kiyá. So usne apní qaum ke laṛkoṉ se kah dí. 18 So us shahr ke basnewáloṉ ne sátweṉ din súraj ke ḍúbne se pahle us se kahá, Shahd se míṭhá kyá hai, aur bág se pauṛhá kaun? Tab us ne unheṉ kahá, Agar tum merí bachhiyá ko hal tale na jotte, to merí pahelí kabhú na bújhte. 19 Phir Khudawand kí rúh us meṉ áí, aur wuh Asqalán ko utar gayá, waháṉ us ne un ke tís ádmí máre aur unko lúṭke un ke kapṛe pahelí bújhnewáloṉ ko díe. So uská gussa bhaṛká, aur wuh apne má báp ke ghar uṭhá chalá gayá. 20 Aur us kí wuh jorú jise wuh dost rakhtá thá, us ke ek ham-majlis kí jo us ká azíz thá, húí.

XV. BÁB.

1 Bád ek muddat ke gehún kaṭne kí mausim meṉ aisá húá ki Shamsún ek bakrí ká bacha leke apní jorú pás gayá, aur us ne kahá, Maiṉ apní jorú pás koṭhrí meṉ jáúngá. 2 Us ke báp ne use na jáne diyá aur kahá, Mujh ko yaqín thá ki tú us se bezár húá, is liye maiṉ ne use tere ham-majlis ko de ḍálá, aur us kí chhoṭí bahin us se kahíṉ ḳhúbsúrat hai: so mihrbání karke us ke iwaz use líjiye. 3 Shamsún ne un se kahá, Ab jo maiṉ Filistíoṉ se kuchh karún, to maiṉ pák húṉ, aur maiṉ un se buráí karúngá. 4 Aur Shamsún ne jáke tín sau lomṛíáṉ pakṛíṉ, aur do do karke dum se dum bándhí, aur har do dumoṉ ke bích masháleṉ bándhíṉ. 5 Aur masháloṉ ko roshan karke lomṛíáṉ Filistíoṉ ke khaṛe khetoṉ meṉ chhoṛ diyáṉ aur púloṉ se leke taiyár khetoṉ tak angúrí bágoṉ aur zaitún kí báṛíoṉ samet jalá diyá. 6 Tab Filistíoṉ ne kahá, Yih kisne kiyá? We bole, Timnatí ke dámád Shamsún ne, is liye ki us ne us kí jorú chhínke us ke ham-majlis ko dí. Tab Filistí chaṛh áe, aur us aurat ko aur us ke báp ko ág se jalá diyá. 7 Shamsún ne unheṉ kahá, Jo tum ne aisí kiyá, maiṉ tum se badlá lúngá, tab báz rahúngá. 8 Aur us ne un meṉ ghuske aisí ḳhunresí kí, ki we kúle aur ráneṉ ṭapṭapáte rahe, aur phir jáke Aitám kí paháṛí par rahá.

9 Tab Filistí chaṛhe, aur sarzamín i Yihúdáh ko ḳhaimagáh kiyá aur us makán meṉ jis ká nám Lahí hai, phail gae. 10 Baní Yihúdáh ne un se kahá, Tum ham par kyún chaṛh áe ho? We bole, Shamsún ke bándhne ko, ki jaisá us ne ham se kiyá, ham us se kareṉ. 11 Tab baní Yihúdáh ke tín hazár jawán Aitám kí paháṛí kí chhoṭí par gae, aur Shamsún ko kahá, Tú na jántá thá ki Filistí ham par gálib hai? so yih tú ne ham se kyá kiyá? Us ne unheṉ kahá, jaisá unhoṉ ne mujh se kiyá thá, maiṉ ne un se kiyá. 12 Unhoṉ ne use kahá, Ab ham áe haiṉ ki tujhe bándhke Filistíoṉ ke hawále kareṉ. Shamsún ne unheṉ kahá, Mujh se qasam kháke iqrár karo ki ham tujh par hamla na karenge. 13 Unhoṉ ne use kahá, Nahíṉ, par ham terí ṭundíáṉ kasenge aur un ke hawále karenge, par hargiz tujhe ján se na márenge. Phir unhoṉ ne use do hare rassoṉ se bándhá, aur paháṛí par se utár láe. 14 Jab Lahí meṉ pahunchá, to Filistí háṉ háṉ karke us par lapake. Us waqt Khudawand kí rúh zorke jalwe meṉ us par chaṛhí, aur we rasse jinse us

ke bázú bándhe the, aise ho gae jaise san jo ág se jal jáe, aur us kí tundíáṉ jo bándhí thíṉ, khul gaíṉ. 15 Us waqt us ne ek gadhe ke jabṛe kí naí haḍḍí parí húí dekhí, aur háth baṛháke use liyá aur us se us ne hazár máre. 16 Aur Shamsún bolá, Ek gadhe ke jabṛe kí haḍḍí se to túda túda! maiṉ ne ek gadhe ke jabṛe kí haḍḍí se ek hazár mard beján kíe! 17 Aur aisá húá ki jab wuh kah·chuká, to us ne jabṛá apne háth se phenk diyá aur us jagah ká nám Rámat-Lahí rakhá. 18 Aur wuh nipaṭ piyásá húá: tab us ne Ḳhudáwand ko yád kiyá aur kahá, Tú ne apne bande ke háth se aisí baṛí naját bakhshí: ab kyá maiṉ piyás se marúṉ, aur námakhtúnoṉ ke háth meṉ paṛúṉ. 19 Ḳhudáwand ne Lahí meṉ ek gaṛhá khodá aur wahán se pání niklá, aur us ne use piyá aur us ke dam meṉ dam áyá aur do bárah jiyá, is liye us ne us jagah ká nám Ain ul Qárí rakhá. Lahí meṉ us ká nám áj tak yihí hai. 20 Aur wuh Filistíoṉ ke waqt meṉ bís baras tak baní Isráel ká qází rahá.

XVI. BAB.

1 Bád us ke Shamsún Azzah ko gayá, waháṉ us ne ek fáhisha aurat dekhí, wuh us pás andar gayá; 2 Aur Azzíoṉ ko ḳhabar húí ki Shamsún yaháṉ áyá hai. Unhoṉ ne use gher liyá, aur sárí rát shahr ke phátak par us kí ghát meṉ lage rahe, par rát bhar chup cháp rahe ki jab subh hogí, to ham use már lenge. 3 Aur Shamsún ádhí rát tak leṭá rahá, aur ádhí rát ko uṭhke us ne shahr ke darwáze ke patoṉ aur bázúoṉ ko arange samet apne kándhe par dharke us paháṛ kí choṭí par jo Habrún ke sámhne hai, le gayá. 4 Aur bád ek muddat ke aisá húá ki wuh dasht i Soriq meṉ ek aurat ko jis ká nám Dalílah thá, cháhne lagá. 5 Aur Filistíoṉ ke qutb us aurat pás chaṛh gae, aur use kahá, ki Agar tú use dagá deke daryáft kar le ki us kí yih shahzorí káhe se hai, aur ham kyá kareṉ jo us par gálib howeṉ táki ham use bándheṉ aur use zer kareṉ: to ham sab milke gyárah gyárah sau rúpiye tujhe denge. 6 Tab Dalílah ne Shamsún ko kahá, Mihrbání karke mujhe batlá, ki terí shahzorí káhe se hai, tujhe kyúnkar koí bándhe ki tujhe kamzor kare. 7 Shamsún ne use kahá, ki Agar we mujh ko tází sát tántoṉ se jo kabhí ḳhushk na húí hoṉ bándheṉ, to maiṉ sust paṛúngá, aur jaisá ek ádmí hotá hai, ho jáúngá. 8 Tab Filistíoṉ ke qutb tází sát tánteṉ jo ḳhushk na húí thíṉ, us aurat pás láe; aur aurat ne use un se bándhá. 9 Ghátwále us pás koṭhrí ke andar the. Aurat ne use kahá, ki Ai Shamsún, Filistí tujh par áe! Us ne un rassíoṉ ko sanke tár ke mánind jo ág ke nazdík ho, toṛá. So daryáft na húá ki us kí qúwat káhe se hai. 10 Tab Dalílah ne Shamsún ko kahá, ki Tú ne mujh se ṭhaṭhá kiyá, aur mujh se jhúṭh bolá: mihrbání se mujhe batá de, ki tú kyúnkar bándhá jáwe. 11 Us ne use kahá, Agar we mujhe naí rassíoṉ se jo kabhí kám meṉ na áí hoṉ, kaske bándheṉ, to merí qúwat játí rahegí, aur ek ádmí ke mánind ho jáúngá. 12 Tab Dalílah ne use naí rassíoṉ se bándhá aur bolí, ki Ai Shamsún, Filistí tujh par áe! Aur ghátwále to koṭhrí meṉ us pás baiṭh hí rahe the. So us ne apne bázúoṉ se un ko táge ke mánind toṛ ḍálá. 13 Phir Dalílah ne Shamsún se kahá, Ab ke bhí tú ne mujh se ṭhaṭhá kiyá, aur mujh se jhúṭh bolá; mujhe batá, tú káhe se bándhá jáegá? Us ne use kahá, Agar tú merí sát laṭeṉ tání ke sáth bine. 14 Tab us ne mekh se binke use bándhá aur ek sutún se jakṛá aur bolí, ki Ai Shamsún, Filistí áe! Wuh nínd se chaunká aur us

bunne kí mekh ko tání ke sáth leke chalá gayá. 15 Tab aurat ne us se kahá, Kyúnkar tú kahtá hai, ki Maiṉ tujhe cháhtá húṉ, hálánki terá dil bhí mujh se nahíṉ lagá? Túne yih tín martaba mujh se ṭhaṭhá kiyá, aur mujhe nahín batáyá ki terá zor káhe meṉ hai. 16 Ákhir ko jab us ne use roz roz bátoṉ se tang kiyá aur bahutsí haṭ kí ki us ká dam nák meṉ áyá: 17 To us ne use apne dil kí kahí aur use batáyá, ki Mere sir par usturá nahín phirá, is liye ki maiṉ apní má ke peṭ hí meṉ se Ḳhudá ká nazír húṉ; so agar merá sir múnḍá jáwe, to merá zor mujh se játá rahegá, aur maiṉ náqúwat ho jáúngá, aur jaise sab ádmí hote haiṉ, waisá hí maiṉ bhí ban jáúngá. 18 Tab Dalílah ne jáná ki ab us ne apne dil ká sab kholá, aur Filistíoṉ ke qutboṉ ko kahlá bhejá, ki Is bár phir áo, ki sab jo kuchh us ke dil meṉ thá, us ne mujh se záhir kiyá. So Filistíoṉ ke qutb us pás áe aur naqdí apne háth meṉ láe. 19 Aurat ne use apne ghuṭnoṉ par sulá rakhá, aur ádmí bulwáke sát laṭeṉ jo us ke sir par thíṉ, munḍwá ḍálíṉ, aur use satáne lagí aur us ká zor játá rahá. 20 Aur wuh bolí, Ai Shamsún, Filistí tere pás haiṉ! Wuh nínd se jágá, aur us ne kahá, ki Maiṉ áge kí tarah báhar jáúngá, aur apne taiṉ zor se hiláúngá! Par wuh na jántá thá ki KHUDÁWAND us pás se chalá gayá. 21 Tab Filistíoṉ ne use pakṛá aur us kí ánkheṉ phoṛ ḍálíṉ, aur use Azzah meṉ utár líe, aur pítal kí zanjíroṉ se jakṛá, aur wuh qaidkháne meṉ paṛá chakkí pístá thá. 22 Garaz bád us ke ki us ká sir munḍáyá gayá, us ke bál phir janne lage. 23 Aur Filistíoṉ ke qutb faráham húe táki apne Iláh Dágon ke liye baṛí qarbání guzráneṉ aur ḳhushí kareṉ; kyúnki unhoṉ ne kahá, ki Hamáre Ḳhudá ne hamáre dushman Shamsún ko hamáre qábú meṉ kar diyá. 24 Aur jab logoṉ kí nigáh us par paṛí, to unhoṉ ne apne Ḳhudá kí sitáish kí, aur bole, Hamáre Ḳhudá ne hamáre dushman ko jis ne hamárá mulk ujaṛ kar diyá, aur hamáre bahut se log halák kíye, hamáre qábú meṉ kar diyá. 25 Aur jab we ḳhushwaqt húe, to aisá húá ki unhoṉ ne kahá, Shamsún ko buláo ki hamáre áge tamas ḳhur kare. So unhoṉ ne use qaidḳháne se bulwáyá. Wuh un ke áge tamas ḳhur karne lagá. Unhoṉ ne use do sutún ke bích meṉ khaṛá kiyá thá. 26 Tab Shamsún ne us launḍe ko jo us ke háth pakṛe húe thá, kahá, Mujhe chhoṛ, táki maiṉ un sutúnoṉ ko jin par yih ghar khaṛá hai chhúíoṉ, táki un par takya karúṉ. 27 Aur yih ghar jo thá, mardoṉ aur auratoṉ se bhará húá thí, aur Filistíoṉ ke sáre qutb wahíṉ the, qaríb tín hazár zan o mard ke chhat par the, jo Shamsún ke tamasḳhur dekh rahe the. 28 Tab Shamsún ne KHUDÁWAND ko pukárá aur kahá, ki Ai Málik KHUDÁWAND, mihrbání karke mujhe yád kar, Ai Ḳhudá, aur ek bár mujhe zor baḳhshiye, táki maiṉ ekbárgí Filistíoṉ se apní donoṉ ánkhoṉ ká badlá lúṉ! 29 Aur Shamsún ne donoṉ sutúnoṉ ko, jin par ghar qáim thá, ek ko dahne háth se aur dúsre ko báyáṉ se pakṛá. 30 Aur bolá, Mujhe Filistíoṉ ke sáth marná qabúl hai! So apne sáre zor se jhukáyá, aur wuh ghar un qutboṉ aur un sab logoṉ par jo us meṉ the, gir paṛá; so we log jinheṉ us ne apne sáth márá, un se jinheṉ us ne jíte jí qatl kiyá thá, kahíṉ ziyáda the. 31 Tab us ke bháí, aur us ke báp ke gharáne ke sab log áe, aur use uṭháyá aur use Saraah aur Istaol ke darmiyán us ke báp Manúha kí gor meṉ gáṛí. Wuh bís baras tak baní Isráel ká qází thá.

XVII. BAB.

1 Us waqt Ifráim ke pahár men ek shakhs thá jis ká nám Míká thá. 2 Us ne apní má se kahá, We gyárah sau rúpiye jo tujh se líe gae the, jin kí bábat tú ne qasam kháí aur mujh se bhí zikr kiyá, ki dekh we rúpiye mere pás hain, main ne unhen rakh chhorá. Us kí má bolí, Betá, KHUDA'WAND tujh ko barakat de. 3 Aur us ne gyárah sau rúpiye apní má ko pher díe. Tab uskí má ne kahá, ki Main ne yih rúpá KHUDA'WAND ke liye muqaddas kiyá thá ki apne háth se apne bete ko dún ki wuh ek but taráshá húá aur ek dhálá húá banwáe; so ab main tujhe pher detá hún. 4 Par us ne we rúpiye apní má ko pher díe. Us ki má ne do sau rúpiye leke zargar ko díe; us ne ek tarášhá húá aur ek dhálá húá but banáyá, so we donon Míká ke ghar men the. 5 Aur us mard Míká ne apne liye ek butkháne banáyá thá, aur ek efod aur ek mábúd taiyár kiyá thá, aur apne beton men se ek ko muqaddas kiyá thá, so wuh us ke liye káhin húá. 6 Us waqt Isráel men koí bádshah na thá, aur har ek shakhs jo use achchhá lagtá thá, kartá thá. 7 Aur Yihúdáh ke gharáne ká Yihúdáh ke Baitlaham men ek jawán thá jo Lewí thá, jisne wahán sukúnat ikhtiyár kí thí. 8 Yih shakhs Yihúdáh ke shahr Baitlaham se niklá ki aur kahín jahán muyassar ho, já rahe ; so wuh chalte chalte kohistán i Ifráim ke darmiyán Míká ke ghar pahunchá. 9 Míká ne use kahá, Tú kahán se áyá hai? Us ne use kahá, Main Yihúdáh ke Baitlaham men ká ek Lewí hún, aur játá hún ki aur kahín jahán muyassar ho, wahán rahún. 10 Míká ne use kahá, Mere sáth rah aur merá báp káhin ho ; main tujhe das rúpiye sáliyána aur ek jorá kaprí aur khána dúngá. So Lewí áyá. 11 Aur yih Lewí us mard ke sáth rahne par rází húá, aur yih jawán us ke bete ke mánind thá. 12 Aur Míká ne us Lewí ko muqaddas thaharáyá, aur wuh jawán us ká káhin baná, aur Míká ke ghar men rahne lagá. 13 Tab Míká ne kahá, Main jántá hún ki KHUDA'WAND mujh se nekí kiyá cháhtá hai, ki ek Lewí merá káhin húá.

XVIII. BAB.

1 Un dinon men Isráel ká koí bádsháh na thá, aur unhín dinon men Dán ká firqa apne liye mírás ká tálib thá, ki páwen to wahán basen; kyúnki unhon ne us din tak Isráel ke firqon ke bích kuchh mírás na páí thí. 2 So baní Dán ne apne gharáne men se pánch bahádur mard apní sarhaddon men se Saraah aur Istaol men ke bheje, ki zamín kí jásúsí karen, aur us kí haqíqat daryáft karen ; unhon ne unhen kahá, ki Jáo aur zamín kí haqíqat daryáft karo. We jab kohistán i Ifráim men áe aur wahán shab-básh húe: 3 To unhon ne Míká ke ghar men us Lewí jawán kí áwáz pahcháni aur udhar mutawajjih hoke use kahá, Tujh ko yahán kaun láyá, tú yahán kyá kartá hai aur terá yahán kyá kám? 4 Us ne unhen kahá, Míká ne mujh se yún yún sulúk kiyá, aur mujhe naukar rakhá, aur main us ká káhin baná. 5 Unhon ne use kahá, ki Mihrbání karke Khudá se mashwarat líjiye ki ham jánen ki yih hamárá safar jis men ham bilfial hain, hamáre liye mubárak hogá yá nahín. 6 Us káhin ne unhen kahá, Salámatí se jáo, ki yih tumhárá safar jis men tum játe ho KHUDA'WAND ko pasand hai. 7 So we pánchon shakhs chal nikle, aur Lais men áe. Unhon ne wahán ke logon ko dekhá ki bekhauf Saidáníon ke taur par

aman chain se rahte haiṉ aur waháṉ koí qází na thá, jo un ko kisí bát meṉ zalíl kartá; we Saidáníoṉ se bahut dúr the aur kisí se kuchh sarokár na rakhte the. 8 So we apne bháíoṉ pas Saraah aur Istaol meṉ phir áe. Aur un ke bháíoṉ ne púchhá, Tumhárá kyá hál hai? 9 We bole, Uṭho, ham un par chaṛh jáeṉ, ki ham ne wuh sarzamín jo dekhí bahut ḳhúb hai; so tum kyúṉ dirang karte ho? Ab chalne meṉ kahilat nakaro, chal niklo aur us zamín par qábiz ho. 10 Tum agar chaloge, to ek bholí qaum meṉ aur ek mulk wasí meṉ dákhil hoge, ki Ḳhudá ne use tumháre qabze meṉ kar diyá hai, wuh ek mulk hai jis meṉ dunyá kí sárí niámateṉ maujúd haiṉ. 11 Tab baní Dán meṉ se Saraah aur Istaol ke chha sau mard musallah waháṉ se rawána húe. 12 We chaṛhe, aur unhoṉ ne áke sarzamín i Yihúdáh meṉ Qaryatyearím ko ḳhaimagáh kiyá, is liye we áj ke din tak us jagah ko Mahná ul Dán kahte haiṉ, aur yih Qaryatyearím kí pusht par hai. 13 Aur waháṉ se guzarke kohistán i Ifráim meṉ pahunche, aur Míká ke ghar meṉ áe. 14 Tab un pánch mardoṉ ne jo Lais meṉ jásúsí ke liye gae the apne bháíoṉ se ḳhitáb kiyá aur unheṉ kahá, Tumheṉ ḳhabar hai, in gharoṉ meṉ ek efod aur ek mábúd ek taráshá húá but hai aur ek ḍhálá húá? So ab socho, ki tum kyá karoge. 15 Tab we udhar mutawajjih húe aur Míká ke ghar meṉ us Lewí jawán ke makán meṉ dákhil húe, aur us se ḳhair o áfiyat púchhí. 16 So we chha sau baní Dán musallah bahádur jawán darwáze par khaṛe rahe. 17 Aur un pánchoṉ ne, jo zamín kí jásúsí ko nikle the, ghar ke andar ghuske taráshá húá but aur efod aur mábúd aur ḍhálá húá but sab kuchh le liyá; us waqt wuh káhin darwáze par khaṛá thá aur we chha sau jangí mard jo musallah the. 18 So unhoṉ ne Míká ke ghar meṉ ghuske taráshá húá but aur ḍhálá húá but aur efod aur mábúd uṭhá liyá. Tab káhin un se bolá, Híṉ, tum yih kyá karte ho? 19 Tab unhoṉ ne use kahá, Bas chup rah, apná munh apne háth se band kar, aur hamáre sáth chal aur hamárá báp aur káhin ban! Tere liye ek shaḳhs ke ghar ká káhin honá achchhí hai, yá yih ki tú ek firqe baní Isráel ke gharáne ká káhin ho? 20 Tab káhin ká dil bág bág ho gayá, aur us ne efod aur mábúd aur taráshe húe but ko uṭhá liyá aur logoṉ ke darmiyán dákhil húá. 21 Chuninchi we phire aur rawána húe, aur laṛkoṉ aur mawáshí aur bhárí bhárí asbáb ko apne dhare húe chal nikle. 22 Wehí Míká ke ghar se thoṛí dúr gae the, ki Míká ke ghar áspás ke rahnewále faráham húe aur unhoṉ ne baní Dán ko jálí liyá. 23 Aur unhoṉ ne baní Dán ko jo lalkará, to unhoṉ ne munh pherá aur Míká se kahá, Tujhe kyá hai jo tú ne is amboh ke sáth átá hai? 24 Wuh bolá, Tum mere mábúdoṉ ko, jinheṉ maiṉ ne banáyá aur mere káhin ko leke chale gae; ab merá kyá báqí rahá? Aur tum kahte ho, ki Terá kyá matlab hai? 25 Tab baní Dán ne use kahá, ki Tú apní áwáz hameṉ na suná, aisá na ho ki hamárí qaum gairat ke máre tujh par hamla kare: so tú apní aur apne gharáne kí halákat ká sabab hogá. 26 Aur baní Dán ne apní ráh lí, Míká dekhke aur ki we ham par zabar haiṉ munh phiráke apne ghar ko lauṭá. 27 Aur we Míká kí banáí húí chízeṉ us ke káhin samet líe húe Lais ke bích un bhole gáfil logoṉ meṉ dákhil húe, aur un ko unhoṉ tah teg kiyá aur shahr jalá diyá. 28 Unká himáyatí koí na thá, kyúnki yih maqám Saidá se dúr thá, aur unheṉ kisí se kám na thá, yih qaryah Bait Rahób kí wádí meṉ thá. Bád us ke unhoṉ ne nayá shahr banáyá aur us meṉ base. 29 Aur us shahr ká nám Dán rakhá, jo un ke báp Isráel ke beṭe ká nám thá; lekin pahle us shahr ká nám Lais thá. 30 Aur baní

Dán ne wuh taráshá húá putlá nasb kiyá, aur Yúnaton bin Gairsam bin Músá, wuh aur us ke beṭe us sarzamín kí asírí ke din tak baní Dán ke káhin bane rahe. 31 Aur jab tak Khudá ká ghar Sailá meṉ thá, Míká ká taráshe húá but apne sáth rakhá.

XIX. BAB.

1 Un dinoṉ meṉ baní Isráel ká koí bádsháh na thá, so aisá húá ki ek Lewí shakhs ne jo koh i Ifráim ke nawáhí meṉ rahtá thá, Yihúdáh ke Baitlaham se ek aurat sahelí banáne ko apne liye lí. 2 Us kí sahelí ziná karke us pás se Yihúdáh ke Baitlaham meṉ apne báp ke ghar já rahí, aur chár mahíne kámil waháṉ thí. 3 Aur us ká khasam uṭhá aur us ke píchhe rawána húá ki use manáe aur pher láe; aur us ke sáth ek us ká chákar aur do gadhe the. So wuh use apne báp ke ghar meṉ le gaí; aur us chhokrí ke báp ne joṉ use dekhá, to us kí muláqát se khush húá. 4 So us ke susre yáne us aurat ke báp ne use roká, aur wuh us ke sáth tín din tak rahá; aur unhoṉ ne kháyá píyá aur waháṉ shab-básh húe. 5 Chauthe din joṉ we sawere uṭhe, to us ne cháhá ki rawána ho. Tab chhokrí ke báp ne apne dámád se kahá, Roṭí ke ek ṭukre se apne dil ko sambhál, bád us ke chalá já. 6 So we donoṉ baiṭh gae aur milke kháyá píyá. Phir chhokrí ke báp ne us shakhs ko kahá, Razá se mere sáth shab-básh hojiye aur dil ko khush rakhiye. 7 Phir jab wuh mard uṭhá ki rawána ho, tab us ká susrá us se phir bajidd húá aur wuh phir waháṉ shab-básh húá. 8 Aur pánchweṉ din sawere uṭhá táki rawána howe. Phir chhokrí ke báp ne use kaha, Maiṉ terí minnat kartá húṉ ki tú apne dil ko sambhál. So unhoṉ ne din ḍhalte tak tawaqquf kiyá, aur donoṉ ne báham kháyá piyá. 9 Phir wuh shakhs aur us kí sahelí aur us ká chákar sab uṭhe ki rawána hoṉ. Phir chhokrí ke báp us ke susre ne use kahá, Dekh, maiṉ minnat kartá húṉ ki din shám ke qaríb hotá hai, maiṉ minnat kartá húṉ ki tum yaháṉ shab-básh ho. Dekh din ḍhal gayá hai: yaháṉ shab-básh ho, yahíṉ rah já, ki terá dil khush ho, aur uṭhke sabh sawere chalá já, ki tú apne khaime kí taraf jáegá. 10 Par wuh shakhs shab-básh hone par rází na húá: so uṭhá aur rawána húá aur Yabús ke barábar jis ká dúsrá nám Yirúshálam hai, pahunchá; donoṉ gadhe zín kíe húe us ke sáth the aur us kí sahelí.

11 Jab we Yabús ke muttasil pahunche, to din bahut ḍhalá thá. Tab chákar ne apne sáhib se kahá, Áiye ham Yabúsíoṉ ke is shahr meṉ dákhil hoṉ aur yahíṉ shab-básh hoṉ. 12 Us ke áqá ne use kahá, Ham begáne shahr meṉ jo baní Isráel ká nahíṉ, dákhil na howenge, balki Jibia kí samt já rahenge. 13 Aur apne chákar se kahá, ki Chal, makánoṉ meṉ se ek meṉ jáweṉ aur Jibia meṉ yá Rámah meṉ shab-básh howeṉ. 14 So we sair karte húe chale, aur jab súraj ḍúbá, to we Jibia ke nazdik the, baní Binyamín ke shahr meṉ. 15 So we udhar phire, aur Jibia meṉ dákhil húe ki waháṉ shab-básh hoṉ. Aur we shahr kí ráh meṉ utar paṛe, kyúnki koí aisá na thá jo unheṉ apne ghar le játá, ki we waháṉ shab-básh hote. 16 Ittifaqaṉ shám ke waqt ek pír mard khet par se kám karke waháṉ áyá; wuh bhí koh i Ifráim ká thá jo Jibia meṉ á basá thá, aur us maqám ke báshinde Binyamíní the. 17 Us ne joṉ ánkh uṭhái, to dekhá ki ek musáfir shakhs shahr ke ráste par hai; so us pír mard ne kahá, Tú kaháṉ ko játá hai, aur kaháṉ se átá

hai? 18 Us ne use kahá, ki Ham Yihúdáh ke Baitlaham se koh i Ifráím ke atráf ko játe haiṉ, jaháṉ se áe the: ham Yihúdáh ke Baitlaham ko gae the, aur ab Ḳhudá'wand ke ghar ko játe haiṉ, yaháṉ koí aisá mard nahíṉ jo hameṉ apne ghar lejá rakhe. 19 Aur hamáre sáth hamáre gadhoṉ ká dáná chárá bhí hai, aur mere aur terí laundí ke aur is jawán ke liye jo merá chákar hai, roṭí aur wain bhí hai; kisí chíz kí ihtiyáj nahíṉ. 20 Us pír mard ne kahá, Terí ḳhair ho, jo kuchh terá ḳharch ho, sab mujh par rakh, par ráste meṉ mat shab-básh ho. 21 Wuh use apne ghar legayá, aur us ke gadhoṉ ko chárá diyá; unhoṉ ne apne páoṉ dhoe aur kháyá píyá. 22 Aur jab we ḳhush waqt húe, to dekho ki us shahr ke logoṉ ne jo Shaitán bache the, us ghar ko gher liyá, aur darwáze ko píṭá, aur us buḍḍhe sáhibḳháne ko kahá, Us shaḳhs ko jo tere ghar meṉ áyá hai, báhar lá, táki ham us ke sáth fial kareṉ. 23 Wuh buḍḍhá sáhibḳhána un pás báhar niklá aur unheṉ kahá, Mere bháio, aisí badfialí mat kíjiye, ki yih shaḳhs mere ghar meṉ áyá hai, so bewaqúfí ká kám mat kíjiye. 24 Dekho, apní kúárí beṭí aur us kí sahelí ko maiṉ abhí báhar le átí húṉ: áp unheṉ behurmat kíjiye aur shauq se manmántá un se apná kám kíjiye, par is shaḳhs se aisí bewaqúfí na kíjiye. 25 Par we log us kí bát na mánte the. So us ne us kí sahelí ko pakṛá, aur un pás báhar le áyá. Unhoṉ ne us se tamám rát badzátí karte karte subhkar dí, aur jab din chaṛhne lagá, to use chhoṛ gae. 26 Wuh aurat pau phaṭte húe áí, aur us mard ke ghar ke darwáze par jaháṉ us ká ḳháwind thá, gir paṛí yaháṉ tak ki roshní húí. 27 Aur us ká ḳháwind ṣubh ko uṭhá, to us ne ghar ke darwáze khole, aur báhar niklá ki rawána ho, aur dekho, wuh aurat ghar ke darwáze par paṛí thí aur us ká háth ástáne par phaile húe the. 28 Us ne use kahá, Uṭh, á chale chaleṉ, par kuchh jawáb na píyá. Tab us shaḳhs ne use apne gadhe par dhar liyá aur apne makán ko rawána húá. 29 Us ne ghar pahunchke chhurí lí, aur apní sahelí ko pakaṛke haḍḍíoṉ samet us ke bárah ṭukṛe káṭe, aur baní Isráel kí sárí haddoṉ meṉ bhej díe. 30 Aur aisá húá ki jis kisí ne yih dekhá, wuh bolá ki Jis din se baní Isráel Misr se chaṛhe áj ke din tak aisá na dekhá na suná thá; andesha karo aur mashwarat karo aur bolo.

XX. BÁB.

1 Tab sáre baní Isráel nikle, aur sab ke sab Dán se leke Biarsaba tak aur zamín Jiliád tak ek dil hoke Ḳhudá'wand ke huzúr Misfá meṉ jama húe. 2 Aur baní Isráel ke firqoṉ ke sarguroh jo Ḳhudá ke logoṉ ke majma meṉ házir húe, chár lákh jawán talwáreṉ khínche húe the. 3 Aur baní Binyamín ne suná ki baní Isráel Misfá meṉ jama húe. Aur baní Isráel ne kahá, Bayán kar, yih fasád kyúnkar húá? 4 Maqtúl aurat ke Lewí shauhar ne jawáb diyá aur bayán kiyá, ki Maiṉ apní sahelí samet Jibia meṉ jo Binyamín ká qaryah hai, utrá thá. 5 Waháṉ Jibia ke log mujh par chaṛháe, aur rát ko ghar ke girdágird merí ghát meṉ baiṭhe aur cháhá, ki mujhe már leṉ, aur unhoṉ ne merí sahelí ko aisá behurmat kiyá, ki wuh mar gaí. 6 So maiṉ ne apní sahelí ko pakaṛke ṭukṛe ṭukṛe kiyá aur un ṭukṛoṉ ko tumhárí sárí mamlukat meṉ bhejá, kyúnki baní Isráel meṉ unhoṉ ne buráí aur ahmaqí kí. 7 Dekho, tum sab baní Isráel ho, ab tum yahíṉ apne liye bát aur mashwarat karo. 8 Tab sab ke sab bilittifáq uṭhe, aur bole, ki Ham meṉ

se koí apne khaime meu na jáegí, aur ham meu se koí apne ghar kí taraf rukh na karegá. 9 Ab wuh jo ham Jibia se qura dálke kiyá cháhte haiu yih hai : 10 Ki ham baní Isráel ke har firqe meu se sau píchhe das aur hazár píchhe sau aur das hazár píchhe ek hazár mard lenge, táki logou ke liye galla leweu, aur táki jis waqt ki Binyamín ke Jibia meu áweu, to us sárí ahmaqí kí tarah, jo unhou ne Isráel meu kí, un se kareu.

11 So sáre baní Isráel jama húe, aur ek dil hoke us shahr par charh áe. 12 Aur baní Isráel ke firqou ne Binyamín ke sáre firqe meu log bheje, aur yúu kahá, ki Yih kyá sharárat hai, jo tumháre darmiyán húí. 13 Ab Shaitán ke bachou ko jo Jibia meu haiu, hamáre hawále karo ki ham unheu qatl kareu, aur baní Isráel meu se sharr ko met dáleu. Lekin baní Binyamín ne apne bháíou baní Isráel ká kahá na máná. 14 Balki baní Binyamín shahrou meu se Jibia meu jama húe táki baní Isráel se qitál kareu. 15 Aur baní Binyamín jo shahrou meu se us waqt jama húe, shumár meu chhabís hazár shamsherzan jawán the siwá un ke jo Jibia ke báshinde the, aur we sát sau intikhábí jawán the. 16 Un sab logou meu se sát sau jawán báyáu haththe the, jin meu harek patthar se bál par bekhatá nishán mártá thá. 17 Aur baní Isráel jo Binyamín ke muqábil húe chár lákh jangí shamsherzan jawán the. 18 We Baitel ko charh gae, aur Khudá se mashwarat cháhí aur kahá, ki Ham meu se kaunsá pahle baní Binyamín se jáke qitál kare? Khudawand ne farmáyá, Pahle Yihúdáh.

19 So baní Isráel subh sawere uthe, aur Jibia ke barábar khaima khará kiyá. 20 Aur baní Isráel baní Binyamín se qitál karne lage, aur baní Isráel Jibia meu un ke muqábil saff bándhke khare húe. 21 Tab baní Binyamín ne Jibia se nikalke us din báís hazár baní Isráel ko qatl karke khák meu milá diyá. 22 Par baní Isráel ne diláwárí kí, aur dúsre din usí maqám par jaháu pahle din saff bándhí thí, phir saff bándhí. 23 Lekin baní Isráel charhke shám tak Khuda'wand ke áge roe aur Khuda'wand se saláh púchhí, ki Ham apne bháí Binyamín ke betou se kyá qitál ke liye phir muqábil charheu yá nahíu? Khuda'wand ne farmáyá, Un ke muqábil charho. 24 So baní Isráel dúsre din baní Binyamín ke muqábil áe. 25 Aur us dúsre din baní Binyamín ne Jibia se nikalke baní Isráel ke atthárah hazár ádmí márke zamín par dál díe, ye sab shamsherzan ádmí the. 26 Tab to sáre baní Isráel aur sáre log Baitel meu áe, aur roe, aur waháu Khuda'wand ke huzúr baithe, aur us din sab ne shám tak roza rakhá, aur charháwe aur salímí Khuda'-wand ke áge guzarání. 27 Aur Khuda'wand se chárájoí kí ; kyúnki Khudá ke áhdnáme ká sandúq un dinou meu wuhíu thá. 28 Aur Hárún ke bete Iliazar ká betá Fínihás un dinou meu us ke áge khará rahtá thá. Tab baní Isráel ne sawál kiyá, ki Ham apne bháí Binyamín se phir qitál kareu yá dastbardár howeu? Khuda'-wand ne farmáyá, Jáo ki maiu kal un ko tumháre háth meu kar dúngá. 29 So baní Isráel ne Jibia ke girdágird kamínwálou ko bithláyá. 30 Aur baní Isráel tísre din baní Binyamín ke muqábil charh gae aur áge ke muwáfiq phir saff bándhí. 31 Aur baní Binyamín ne un ká sámhná kiyá, aur shahr par se márná shurú kiyá, aur áge kí tarah doráhe meu jiskí ek ráh Baitel ko játí thí aur dúsrí Jibia ko, tís ádmí ke qaríb qatl kíe. 32 Aur baní Binyamín ne kahá, ki We áge kí tarah ham se maglúb húe. Aur baní Isráel ne kahá, Ao bhágeu, aur unheu shahr se un ráhou meu nikál láeu. 33 Tab sáre baní Isráel us maqám se uth khare húe, aur us jagah jis ká

nám Bál ul Tamr hai, saffeṇ bándhíṇ. Us waqt we Isráelí, jo kamín meṇ baiṭhe the, apne makánoṇ se Jibia ke gároṇ se hamla karte húe nikle. 34 Aur das hazár jawán sáre Isráel meṇ intikhábí ek taraf se Jibia par áe, aur sakht qital húá, par unhoṇ ne na jáná ki un par balá názil hotí hai. 35 Tab KHUDA'WAND ne baní Binyamín ko baní Isráel ke áge márá, aur baní Isráel ne us din pachís hazár ek sau baní Binyamín qatl kíe: ye sab shamsherzan mard the. 36 Aur baní Binyamín ne dekhá ki we maglúb húe, aur baní Isráel Binyamín ko nikál láe, is liye ki we un kamínwáloṇ ke iatimád par the, jinheṇ unhoṇ ne Jibia ke ás pás biṭhíyá thá. 37 Tab kamínwáloṇ ne chálákí kí, aur Jibia par jhapaṭe aur phail gae, aur sáre shahr ko tahteg kiyá. 38 Baní Isráel meṇ aur un kamínwáloṇ meṇ yih nishán muqarrar húá thá, ki shahr se shúale nikalte húe aur dhúáṇ uṭhte húe laṛáí par chaṛheṇ. 39 Aur jab baní Isráel laṛne meṇ tarah dete gae, to baní Binyamín ne un meṇ ke qaríb tís ádmí ke máre; kyúnki unhoṇ ne kahá, ki We áge kí tarah ham se dab nikle. 40 Par jis waqt shúale dhúáṇ ke sáth shahr se uṭhe, to baní Binyamín ne pusht par nigáh kí, aur dekhá, ki shahr se ásmán tak shúale uṭhe. 41 Aur us waqt baní Isráel phire: tab baní Binyamín ghabráe, ki unhoṇ ne dekhá ki balá názil húí. 42 So unhoṇ ne baní Isráel ke sámhne se bhágke bayábán kí ráh lí, par laṛáí un par á paṛí, aur shahrwáloṇ ne unheṇ bích meṇ faná kar diyá. 43 Yúṇ unhoṇ ne baní Binyamín ko gherá aur shikár kiyá aur Jibia ke muqábil mashriq kí samt ásání se márá. 44 Aur athárah hazár baní Binyamín gir gae: ye sab bahádur mard the. 45 So we phire aur Rummán kí paháṛí kí taraf bayábán meṇ bhág gae, aur baní Isráel ne ragedte ragedte pánch hazár aur máre, aur Jidaúm tak unheṇ khúb ragedá, aur do hazár aur máre. 46 So sab baní Binyamín jo us din gir gae pachís hazár shamsherzan the, aur ye sab ke sab bahádur the. 47 Par chha sau ádmí bayábán kí taraf phirke bhág gae aur Rummán meṇ ghuse aur chár mahíne tak paháṛí meṇ rahe. 48 Tab baní Isráel phire, aur harek bastí meṇ ghuske baní Binyamín ko aur haiwánát ko aur un sab ko jo un ke háth chaṛhe qatl kiyá, aur jis shahr meṇ gae, use phúnk diyá.

XXI. BAB.

1 Aur baní Isráel ne Misfá meṇ qasam kháí thí, ki Ham meṇ se koí apní beṭí ko baní Binyamín meṇ se kisí ko joṛú na kar degá. 2 Bád us ke ye log Baitel meṇ áe, aur shám tak waháṇ Khudá ke áge rahe aur chilláe aur zár zár roe. 3 Aur bole, Ai KHUDAWAND Isráel ke Khudá baní Isráel par yih kyá hádisa paṛá ki baní Isráel meṇ se áj ke din ek sibt kam ho gayá? 4 Aur subh ko dúsre din saweṛe uṭhke un logoṇ ne us jagah ek mazbah baná kiyá aur chaṛháwí aur salámí guzarání. 5 Aur baní Isráel ne kahá, ki Jamáat meṇ baní Isráel ke sáre sibtoṇ meṇ se KHUDA'WAND ke sáth kaun kaun nahíṇ chaṛhá? kyúnki unhoṇ ne sakht qasam kháí thí, ki Wuh jo KHUDAWAND ke huzúr Misfá meṇ házir na hogá, qatl kiyá jáegá. 6 So baní Isráel apne bháí Binyamín kí bábat pachhtáe aur bole, ki Áj ke din baní Isráel ká ek sibt kaṭ gayá. 7 Aur we jo báqí rahe haiṇ ham unheṇ joṛúáṇ kaháṇ se deṇ, ki ham ne to KHUDA'WAND kí qasam kháí hai, ki Ham apní beṭíáṇ joṛú karne ko unko nahíṇ denge. 8 Tab unhoṇ ne kahá, ki Baní Isráel meṇ se kaun sá sibt hai jo Misfá meṇ KHUDAWAND ke huzúr nahíṇ chaṛhá? Aur

dekho ki Yabísíoṉ meṉ se jo Jiliád meṉ the koí waháṉ házir na thá. 9 Kyúnki unhoṉ ne logoṉ ko shumár kiyá, aur Jiliádí Yabísíoṉ meṉ se kisí ko na páyá. 10 Tab unhoṉ ne bárah hazár mard i bahádur rawána kíe, aur unheṉ hukm kiyá, ki Jiliádí Yabísíoṉ ko jáke zan aur bache samet qatl karo. 11 Par itná kíjiyo ki sáre mardoṉ aur auratoṉ ko jo mard se hambistar húí hoṉ haram kar dená. 12 So unhoṉ ne Jiliádí Yabísíoṉ meṉ chár sau kúárí auraten páíṉ, jin meṉ se koí mard se hambistar na húí thí; aur we unheṉ sarzamín i Kanán meṉ Sailá ke bích lashkar meṉ le áe. 13 Tab sárí jamáat ne baní Binyamín ko jo Rummán kí paháṛí meṉ the, kahlá bhejá, ki Ham ne tumheṉ amán dí. 14 So us waqt baní Binyamín phir áe; aur unhoṉ ne un auratoṉ ko jo Jiliádí Yabísíoṉ meṉ se jítí bachí thíṉ, unheṉ diyáṉ; par we un ke liye bas na húí.

15 Aur log baní Binyamín ke liye bahut pachhtáe, is liye ki Ḳhuda'wand ne baní Isráel ke sibṭoṉ meṉ rakhna ḍálá. 16 Tab jamáat ke buzurg bole, ki Un ke liye jo bach rahe haiṉ, joṛúoṉ kí kyá fikr kareṉ, ki baní Binyamín kí sárí auraten márí gaíṉ? 17 Tab unhoṉ ne kahá, ki Baní Binyamín meṉ se jo bach rahe haiṉ zurúr hai, ki un kí nasl chale, ki baní Isráel ká ek sibt faná na ho jáe! 18 Ham to apní beṭíáṉ unheṉ de nahíṉ sakte, kyúnki baní Isráel ne qasam kháí hai, ki Wuh jo baní Binyamín ko apní beṭí de, so malaún hai. 19 Tab unhoṉ ne kahá, Dekho, Sailá ke log us maqám par jo Baitel kí samt i shimál ko aur us sháhráh kí samt i sharqí ko jo Baitel se Sikm ko Labúnah kí janúbí samt hoke játí hai, wáqa hai, sál ba sál Ḳhudawand kí íd karte haiṉ. 20 Aur baní Binyamín ko hukm kiyá ki Jáo, aur angúrí bágoṉ meṉ ghát meṉ lago, 21 Aur jab dekho ki Sailá men kí beṭíáṉ table aur daf leke náchtí húí nikliṉ, tab tum angúrí bágoṉ se nikalke Sailá kí beṭioṉ meṉ se ek ek joṛú le lo, aur Binyamín ke mulk ko líe chale jáo. 22 Aur jab un ke báp yá bháí ham pás áke faryád kareṉ, to ham unhen kah denge, ki Un par mihrbání kíjiye, kyúnki we qitál karke to tum se le nahíṉ gae, aur tum ne unheṉ áp se na díáṉ, to is waqt gunáh tumhárá hogá. 23 Garaz baní Binyamín ne aisehí kiyá, aur apne adad ke muwáfiq un meṉ se jo náchtí niklí thíṉ, ek ek joṛú le lí, aur unhoṉ líe húe apní mírás ko phire, aur apne shahroṉ kí marammat kí, aur base. 24 Aur baní Isráel waháṉ se usí waqt rawána húe, aur harek apne firqe men aur gharáne meṉ apní apní mírás par gayá. 25 Aur un dinoṉ meṉ baní Isráel ká koí bádsháh na thá; harek shaḳhs jo kuchh use bhalá lagtá thá, kartá thá.

RU'T KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Ab qázíoṉ kí riyásat ke waqt meṉ aisá húá ki us sarzamín meṉ kál paṛá. Aur Yihúdáh ke Baitlaham se ek shaḳhs apní joṛú aur do beṭoṉ samet niklá, kí Moab ke mulk meṉ já base. 2 Us ká nám Abimalik aur us kí joṛú ká nám Náamí thí, aur us ke do beṭe ek ká nám Mahlún aur dúsre ká Kilyún thá; ye Yihúdáh ke Baitlaham ke Ifrátí the. So we Moab meṉ áe aur waháṉ base.

3 Waháŋ pahunchke Náamí ká shauhar Abimalik mar gayá, aur wuh aur us ke donoŋ beṭe báqí rahe. 4 Un donoŋ ne Moab meŋ do Moabí jorúáŋ kíŋ, ek ká nám Urfah aur dúsre ká Rút thá; aur we das baras tak waháŋ rahe. 5 Bád us ke Mahlún aur Kilyún donoŋ mar gae; so wuh aurat apne do beṭoŋ se aur apne ḳháwind se tanhá rahí.

6 Tab wuh uṭhí, aur apní donoŋ bahúoŋ samet Moab kí sarzamín se phirí, is liye ki us ne Moab meŋ ḳhabar suní, ki Ḳhudawand ne apne logoŋ par mihr kí, ki unheŋ rizq diyá. 7 So wuh apne maskan se donoŋ bahúoŋ samet chal niklí, aur safar kí, ki Yihúdáh kí sarzamín ko jáe. 8 Aur Náamí ne apní donoŋ bahúoŋ se kahí, Tum donoŋ apne apne maike ko jáo. Jaise tum ne mere donoŋ marhúmoŋ se aur mujh se mihrbání kí, waise hí Ḳhudawand tum se mihrbání kare. 9 Ḳhudá aisá hí kare, ki harek tum meŋ apne ḳháwind ke ghar meŋ árám páwe. Tab us ne unheŋ chúmá. Aur unhoŋ ne milke áwáz buland kí aur roíŋ. 10 Phir un donoŋ ne use kahá, So nahíŋ, balki ham tere sáth tere logoŋ meŋ jáengí. 11 Aur Náamí bolí, Merí beṭío, ghar ko phir jáo, mere sáth káheko átíáŋ ho? Kyá maiŋ phir beṭe janúngí jo tumháre ḳhasam honge? 12 Merí beṭío, ghar ko jáo, ráh pakṛo! Kyúnki maiŋ buṛhiyá ḳhasam karne kí gaun nahíŋ. Bilfarz mujhe gumán hai ki agar áj kí rát meŋ ḳhasamwálí hotí, to maiŋ laṛke jantí: 13 So kyá tum jab tak ki we baṛe hote, un ke liye intizár kartíŋ, aur un ke intizár meŋ ḳhasam na kartíŋ? Nahíŋ, merí beṭío! maiŋ tumháre liye ziyáda dilgír húŋ; kyúnki Ḳhudáwand ne apná háth mujh par uṭháyá. 14 Tab unhoŋ ne áwáz buland kí aur roíŋ. Aur Urfah ne apní sás kí machchhíáŋ líŋ aur chalí gaí; par Rút apní sás se lapaṭí. 15 Us kí sás bolí, ki Dekh, tere ḳháwind ke bháí kí jorú apne kunbe aur apne Iláh pás phir gaí: tú bhí apne ḳháwind ke bháí kí jorú ke píchhe chalí já. 16 Rút bolí, Mujh se ájizí mat kar ki maiŋ tujhe chhoṛúŋ, aur tere píchhe na chalúŋ; maiŋ to jaháŋ tú jáegí, jáúngí, aur jaháŋ tú rahegí, rahúngí; terá log merá log, aur terá Ḳhudá merá Ḳhudá; 17 Waháŋ hí maiŋ marúngí jaháŋ tú maregí, aur waháŋ hí gaṛúngí jaháŋ tú gaṛegí. Ḳhudáwand mujh se aisá hí aur ziyáda kare, ki maiŋ tujh se mar hí ke judá hoúŋ! Jab us kí sás ne dekhá ki wuh us kí hamráhí par bajidd hai, tab wuh kahne se báz rahí.

19 So we donoŋ rawána húíŋ yaháŋ tak ki Baitlaham meŋ áe. Jab we Baitlaham meŋ dáḳhil húíŋ, to sáre shahr meŋ dhúm machí, aur we bole, ki Yih Náamí hai? 20 Us ne unheŋ kahá, Mujh ko Náamí mat kaho, balki Murrah kaho, is liye ki Qádir ne mujh se niháyat murr kiyá. 21 Maiŋ bharí púrí gaí, aur Ḳhudawand ne mujh ko ḳhálí pher láyá: pas tum mujhe Náamí kyúŋ kahtíŋ ho, halánki Ḳhudawand ne mujhe gam pahuncháyá, aur Qádir ne mujh ko burá kiyá? 22 Garaz Náamí aur uskí bahú Moabí Rút donoŋ Moab ke mulk se yaháŋ pahunchíŋ, aur jau kaṭne ke mausim meŋ Baitlaham meŋ dáḳhil húíŋ.

II BÁB.

1 Náamí ke ḳhasam ká ek rishtadár thá, Abimalik ke gharáne meŋ máldár aur múazzaz jis ká nám Boaz thá. 2 Moabí Rút ne Náamí se kahá, Mujhe ruḳhsat díjiye, to maiŋ khetoŋ meŋ jáúŋ, aur jo koí mihrbání kí nazar mujh par kare, us ke khet se dáne chun láúŋ. Wuh bolí, Achchhá, merí beṭí já. 3 So wuh gaí, aur

ek khet káṭnewálon ke píchhe dáne chunne lagí. Ittifáqán se yih khet Abimalik ke rishtadár Boaz ká thá. 4 Aur dekho ki Boaz Baitlaham se pahunchá aur káṭnewálon se bolá, KHUDAWAND tumháre sáth! We jawáb men bole, KHUDA'-WAND tujhe barakat de! 5 Phir Boaz ne apne chákar se jo káṭnewálon par muaiyan thá, púchhá ki Yih kis kí chhokrí hai? 6 Chákar ne jo káṭnewálon par muaiyan thá jawáb diyá, ki Yih Moabí chhokrí hai jo Moab se Náamí ke sáth áí. 7 Aur wuh bolí, Mihrbání karke mujh ko chunne díjiye, aur káṭnewálon ke píchhe púlion ke bích men jama karne díjiye. So yih subh se áke ab tak jo ghar men kuchh thoṛá árám le, yahíṅ házir hai. 8 Boaz ne Rút ko kahá, Merí beṭí kyá tú merí na sunegí, ki tú dúsre khet men dáne chunne na jáe aur yahán se na guzare, balki isí tarah merí chhokríon ke sáth sáth rahe? 9 Khet men káṭnewálon par nigáh rakh aur un ke píchhe píchhe chalí já. Kyá main ne apne chákaron ko hukm nahín kiyá ki tujhe koí na chhúe. Aur jab tú piyásí ho, to ṭhiliyon pás já, aur pání jo mere chákaron ne bhará hai, pí. 10 Tab wuh munh ke bal jhukí aur zamín par sijda kiyá, aur use kahá, Kyá báis hai ki terí rahm kí ánkh mujh par paṛtí hai, aur tú merí khabar letá hai, halánki main ajnabí aurat hún? 11 Boaz ne jawáb diyá aur use kahá, ki Main ne sab kuchh suná hai jo tú ne apne kháwind ke marne ke bád apní sás ke sáth kiyá, aur apne báp ko aur apní má ko aur apne watan ko chhoṛá, aur in logon men jinhen tú kal aur us se pahle bhí na jántí thí, áí. 12 KHUDAWAND tujhe jazá i khair de, aur tú KHUDAWAND Isráel ke Khudá se jis ke paron tale bharosá karke áí, niam ul badal pá! 13 Tab wuh bolí, Ai mere málik, tú ne mujh par mihrbání kí nazar kí, ki tú ne mujhe dilásá diyá, aur báton men apní laundí kí dildárí kí, agarchi main terí laundíon men se ek ke barábar nahín. 14 Phir Boaz ne use kahá, Kal kháne ke waqt tú yahán á aur roṭí khá, aur sirke men bhigoke nawála uṭhá. Tab wuh káṭnewálon ke sáth rahí, aur us ne uske liye bhúná anáj jháṛá. So us ne kháyá aur ser húí, aur kuchh bach rahá. 15 Aur jab wuh dáne chunne uṭhí, to Boaz ne apne chákaron se kahá, ki Use púlion ke bích men bhí chunne do, aur use sharminda mat karo. 16 Aur us ke liye muṭhon se bhí girá do aur chhoṛ do, ki wuh chune aur use koí mana na kare.

17 So wuh shám tak khet men chuntí rahí aur jo kuchh us ne chuná thá, use jháṛá, so wuh ek Efah jau húá. 18 So wuh use uṭhákе shahr ko gaí, aur jo kuchh us ne chuná thá so us kí sás ne dekhá; aur us ne jo kuchh rakh chhoṛá thá nikálke apní sás ko diyá. 19 Phir us kí sás ne us se púchhá, ki Tú ne áj kahán dáne chune, aur kahán mashaqqat khínchí? Mubárak ho wuh jis ne terí khabar lí. Tab us ne apní sás ko khabar dí, ki Main ne aise shakhs ke khet men mihnat kí, aur us shakhs ká nám jis ke sáth áj main ne mihnat kí, Boaz hai. 20 Náamí ne apní bahú se kahá, Wuh KHUDA'WAND se barakat páe ki jis ne zindon aur murdon se apní mihrbání báz na rakhí! Aur Náamí ne use kahá, ki Yih shakhs hamárá qarábatí hai, un men se jo hamáre liye nasl jári rakhen. 21 Moabí Rút bolí, Us ne mujhe yih bhí kahá, ki jab tak mere káṭne ká mausim rahe, tú mere chákaron ke pás hamesha sáth sáth rahá kar. 22 Náamí ne apní bahú se kahá, Merí beṭí bihtar hai ki tú us kí chhokríon ke sáth hamesha jáyá kare, aur we tujhe dúsre khet par na páwen. 23 So wuh Boaz kí laundíon ke sáth jab tak jau aur gehún kaṭne ká mausim rahá, dáne chunne jáyá kí, aur apní sás ke sáth rahí.

III. BÁB.

1 Phir us kí sás Náamí ne use kahá, Merí beṭí kyá maiṇ terá chain na cháhúṇ jis meṇ terí bhaláí ho? 2 Kyá Boaz hamárá rishtadár nahín jis kí laundíoṇ ke sáth tú thí? Dekh wuh áj rát khaliyán meṇ jau phaṭaktá hai. 3 So tú nahá dho aur atr lagá, aur poshák pahin aur khaliyán ko utar já; aur jab tak wuh khá pí na chuke, tab tak us mard ko dikháí mat de. 4 Jab wuh sone ko jáe, to us kí ḳhwábgáh ko, jaháṇ wuh sone jáegá, dekh; tab tú andar já aur us ke páoṇ khol, aur wuhíṇ paṛ rah; aur wuh sab jo tere liye munásib hai, tujh se kahegá. 5 Us ne apní sás se kahá, Sab jo kuchh tú ne mujh se kahá, maiṇ karúngí. 6 Chunánchi wuh khaliyán ko utar gaí, aur us ne sab jo kuchh ki us kí sás ne hukm kiyá thá, kiyá. 7 Aur jab Boaz khá pí chuká aur ḳhushwaqt húá, to ambár kí pichhárí ko jáke letá. Tab wuh dabe páoṇ áí, aur us ke páoṇ ko kholá, aur wuhíṇ paṛ rahí. 8 Aur aisá húá ki ádhí rát ko Boaz khámpá, aur us ne apne páon sameṭe, aur kyá dekhtá hai? ki ek aurat us ke páoṇ pás hotí hai. 9 Tab us ne púchhá, Tú kaun hai? Wuh bolí, Maiṇ terí launḍí Rút: so tú apní launḍí par apní kamlí ko phailá; kyúnki tú hamárá nasl járí karnewálá hai. 10 Wuh bolá, Ḳhudawand tujhe nekí de, merí beṭí; ki tú ne pahlí bár se ab ke mujh par ziyáda mihrbání kí, ki tú ne jawán daulatmandoṇ aur miskínoṇ ká píchhá na kiyá. 11 Ab, Ai merí beṭí, mat ḍar! Sab jo kuchh ki tú cháhtí hai, maiṇ tujh se karúngá. Ki mere logoṇ ke sáre darwáze jánte haiṇ ki tú afíf aurat hai. 12 Aur yih sach hai ki maiṇ terá nasl járí karnewálá húṇ, lekin ek aur bhí hai jo qarábat meṇ mujh se ziyáda nazdík hai. 13 Is rát rah já, aur subh ko agar us ne qarábat ká haqq adá karná cháhá, to ḳhair, qarábat ká haqq adá kare; aur agar us ne tere sáth qarábat ká haqq adá karná na cháhá, to maiṇ qarábat ká haqq adá karúngá, Ḳhudawand házir názir hai! subh tak paṛí rah. 14 So wuh subh tak us ke páoṇ pás paṛí rahí. Aur subh ko aise sawere ki koí apne hamsáe se wáqif na húá, uṭh khaṛí húí. Tab us mard ne kahá, Záhir hone na páe ki khaliyán meṇ koí aurat áí thí. 15 Phir us ne kahá, Apne úpar kí chádar phailí aur pakṛe rah. Jab us ne phailáí, to us ne chha paimáne jau ke náp ke us par rakh díe; so wuh shahr ko gaí. 16 Jab wuh apní sás pás áí, to us ne kahá, Merí beṭí, tú ne kyá kiyá? Us ne sab kuchh jo us mard ne us se kiyá thá, bayán kiyá; 17 Aur kahí, Mujh ko us ne ye chha paimáne jau díe, aur mujhe kahá, Maiṇ nahín cháhtá ki tú apní sás pás ḳhálí háth jáe. 18 Tab us kí sás ne kahá, Sabr kar, merí beṭí, táki wuh bát jo honahár hai, ẓáhir ho; is liye ki wuh shaḳhs jab tak us kám ko áp púrá na karegá, qaraí na pakṛegá.

IV. BÁB.

1 Tab Boaz darwáze par chaṛhá, aur waháṇ já baiṭhá; aur kyá dekhtá hai? ki wuh nasl járí karnewálá jis ká zikr Boaz ne kiyá thá, guzartá hai. So us ne kahá, Ai fuláne, á yaháṇ ek kanáre baiṭheṇ. So wuh ek kanáre já baiṭhá. 2 Aur Boaz ne shahr ke das buzurg buláe aur kahá, Yaháṇ baiṭho. So we baiṭhe. 3 Tab us ne us qarábatí ko kahá, Náamí jo Moab ke mulk se phir áí, yih ṭukṛá zamín ká bechtí hai jo hamáre bháí Abimalik ká mál thá. 4 So maiṇ ne cháhá ki is tarah tujh se haqíqat bayán karúṇ: ab tú in logoṇ ke huzúr jo baiṭhe haiṇ aur merí

guroh ke buzurgon ke áge use mol le. 4 Aur tú agar qarábat ká haqq adá kartá hai, to adá kar; aur agar nahíŋ, to mere áge iqrár kar, táki mujh ko málúm ho; kyúnki tere siwá koí nahíŋ adá kar saktá, aur maiŋ tere bád húŋ. Wuh bolá, maiŋ adá karúngá. 5 Tab Boaz ne kahá, ki Jis din tú wuh zamín Náamí se aur Rút Moabí us murde kí jorú se mol le, to tujh par wájib hai, ki us murde ká nám us kí mírás par qáim kare. 6 Tab us rishtadár ne kahá, Maiŋ qarábat ká yih haqq adá nahíŋ kar saktá, na ho ki maiŋ apní mírás kharáb karúŋ. So jo merá haqq hai, tú hí le; mujhe us ke lene ká maqdúr nahíŋ.

7 Aur Isráel meŋ qarábat ke haqq adá karne aur badal karne meŋ har bát ke sábit karne ke liye yih mámúl thá, ki mard apní jútí utáre, aur apne yár ko de; yih amal Isráel meŋ bajá i shahádat thá. 8 So us qarábatí ne Boaz ko kahá, ki Tú abhí mol le, aur phir apná jútá utárá. 9 Aur Boaz ne buzurgoŋ aur sáre logoŋ ko kahá, Tum áj gawáh hoo, ki maiŋ ne Abimalik aur Kilyún aur Mahlún ká sab kuchh Náamí ke háth se mol liyá. 10 Aur maiŋ ne Mahlún kí jorú Moabí Rút ko bhí kharídárí se apní jorú kiyá, táki us murde ke nám ko us kí mírás meŋ qáim kare, aur us murde ká nám us ke bháíoŋ aur us ke makán ke darwáze se gum na ho jáe. Tum áj ke din gawáh hoo. 11 Tab sáre logoŋ ne jo darwáze par the aur buzurgoŋ ne kahá, ki Ham gawáh haiŋ. Khudáwand us aurat ko jo tere ghar meŋ áí hai, Ráhel aur Líá ke mánind kare, jin donoŋ ne Isráel ká ghar biná kiyá. Tú Ifrátah meŋ námí ho, aur Baitlaham meŋ terá nám báje! 12 Aur terá ghar us nasl se jo Khudáwand tujhe is chhokrí se degá, Pháras ká sá ho, jise Tamar Yihúdáh ke liye janí.

13 Tab Boaz ne Rút ko liyá, so wuh us kí jorú húí. Aur jab us ne us se khalwat kí, to wuh Khudáwand ke fazl se hámilah húí aur betá janí. 14 Aur auratoŋ ne Náamí ko kahá, Khudáwand mubárak hai, ki us ne terí nasl járí karnewále ko maaqúf na kiyá; so us ká nám Isráel meŋ bájegá. 15 Aur wuh terí do bárah hayát ká báis, aur terá pírí ká asá hogá, ki terí bahú jo tujhe cháhtí hai, aur tere liye sát betoŋ se bihtar hai, use janí. 16 Aur Náamí ne us larke ko liyá aur apní god meŋ rakhá, aur us kí pálnewálí húí. 17 Tab us ke hamsáe kí auratеŋ bolíŋ, ki Náamí ke liye betá paidá húá. Aur unhoŋ ne us ká nám Obed rakhá: wuh Yessí ká báp thá, aur Yessí Dáúd ká báp.

18 So Pháras ká naslnáma yih hai, ki Pháras se Hasrún paidá húá; 19 Aur Hasrún se Aram paidá húá, aur Aram se Amminadab paidá húá; 20 Aur Ammindab se Nahsún paidá húá; aur Nahsún se Salmon paidá húá; 21 Aur Salmon se Boaz paidá húá; aur Boaz se Obed paidá húá; 22 Aur Obed se Yessí paidá húá; aur Yessí se Dáúd paidá húá.

SAMUEL KI' PAHILI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Kohistán Ifráim meŋ Ramátaim Súfím ká ek shakhs thá, wuh Zúf Ifrátí ke bete, Tuhú ke bete, Ilíhú ke bete, Yaruham ká betá thá; aur us ká nám Ilqanah thá. 2 Us kí do jorúíŋ thíŋ; ek ká nám Hannah thá, aur dúsrí ká Faninah: aur

Faninah auládwálí thí, aur Hannah beaulád thí. 3 Yih shakhs baras baras apne shahr ko jáke Sailá meṉ lashkaroṉ ke Khudáwand ke áge sijda kartá aur qurbání guzrántá thá: aur Álí ke do beṭe Hufní aur Fínihás waháṉ Khudáwand ke káhin the. 4 Aur aisá thá ki jis waqt Ilqanah zabh kartá thá, to apní jorú Faninah ko us ká, aur us ke beṭoṉ, aur us kí beṭíoṉ ká hissa detá thá: 5 Aur Hannah ko un ke hisse ke do chand diyá kartá thá, is liye ki wuh Hannah ko cháhtá thá: par Khudáwand ne us ká rihm band kar rakhá thá. 6 So us kí saut use kuṛháne ke liye nihayat chherti thí, is wáste ki Khudáwand ne us ká rihm band kar diyá thá. 7 Aur har baras jab wuh Khudáwand ke ghar játá thá, to isí taur se yih use chherti thí: so wuh rotí thí, aur kuchh na khátí thí. 8 So aisá húá ki us ke kháwind Ilqanah ne use kahá, Ai Hannah, tú kyúṉ rotí hai, aur kyúṉ nahíṉ khátí? aur terá dil kyúṉ kuṛhá hai? Tere liye maiṉ kyá das beṭoṉ se achchhá nahíṉ.

9 Garaz Sailá meṉ, jab we khá pí chuke, to Hannah uṭhí: (aur us waqt Álí káhin Khudáwand ke haikal kí chaukhaṭ pás kursí par baiṭhá húá thá.) 10 Us kí to zindagí talkh thí, so us ne Khudáwand se duá mángí, aur zár zár roí. 11 Aur us ne nazr máni aur kahá, Ai lashkaroṉ ke Khudáwand, agar tú apní launḍí kí zillat par nazar kare, aur mujhe yád farmáwe, aur apní launḍí ko farámosh na kare, aur apní launḍí ko farzand narína bakhshe, to maiṉ use Khudáwand ke liye nazr guzránúngí; jab tak ki wuh jíe, usturá us ke sir par kabhú na phiregá. 12 Aur jab wuh Khudáwand ke áge duá kartí játí thí, to aisá húá, ki Álí us ke munh ko gaur se dekhtá thá. 13 Aur Hannah apne dil meṉ kahtí thí; ki us ke honṭh to hilte the, par us kí sadá na suní játí thí: so Álí ko gumán húá, ki wuh nashe meṉ hai. 14 So Álí ne use kahá, ki Kabtak tú matwálí rahegí? Tú apne se sharáb nikál ḍál. 15 Tab Hannah ne jawáb diyá aur kahá, Nahíṉ, mere Khudáwand; maiṉ ek sakhtján aurat húṉ; maiṉ matwálí aur kaifí nahíṉ; maiṉ ne Khudáwand ke áge apná dil khálí kiyá hai. 16 Tú apní launḍí ko kharáb aurat sí mat ján: maiṉ to apne gamoṉ aur dukhoṉ ke hujúm se abtak bol rahí húṉ. 17 Tab Álí ne jawáb diyá aur yúṉ kahá, ki Salámat já: Isráel ká Khudá terí murád, jo tú ne us se mángí hai, púrí kare. 18 Us ne kahá, ki Terí ináyat kí nazar terí launḍí par ho. Tab wuh aurat gaí, aur khána kháyá, aur phir us ká chihra mutagaiyir na rahá. 19 Aur we sawere uṭhe, aur Khudáwand ke áge sijda kiyá, aur phire, aur Rámah meṉ apne ghar meṉ áe: aur Ilqanah apní jorú Hannah se hambistar húá; so Khudáwand ne use yád kiyá. 20 Aur aisá húá ki ek muddat ke bád peṭ se húí, aur beṭá janí, aur us ká nám us ne Samúel rakhá; is liye ki us ne kahá, ki Maiṉ ne use Khudáwand se mángke páyá hai.

21 Aur wuh Ilqanah apne sáre ghar samet chaṛh gayá, ki us baras kí qurbání aur apní nazr Khudáwand ke áge chaṛháwe. 22 Lekin Hannah na chaṛhí, aur us ne apne kháwind se kahá, ki Maiṉ jab tak ki laṛke ká dúdh chhuṛáyá jáe, yahíṉ rahúngí, aur phir use leke jáúngí, táki wuh Khudáwand ke sámhne házir ho, aur phir hamesha wahíṉ rahe. 23 So us ke kháwind Ilqanah ne use kahá, Jo tujhe bhalá lage, so kar: jabtak tú us ká dúdh chhuṛáe ṭhaharí rah, aur Khudáwand apne sakhan ko barqarár rakhe. So wuh aurat ṭhaharí rahí, aur apne beṭe ko dúdh piláyá kiyá, yaháṉ tak ki us ká dúdh chhuṛáyá. 24 Aur jab us ne us ká dúdh chhuṛáyá, to use apne sáth le chale, aur tín bachhṛe aur tín paimáne áṭe ke aur ek mashk wain ko apne sáth liyá, aur us laṛke ko Sailá meṉ Khudáwand ke

ghar láí : aur laṛká abhí chhoṭa thá. 25 Tab bachhṛe zabh kiye, aur laṛke ko A'lí pás láí ; 26 Aur bolí, Ai mere Ḳhudáwand maiṉ wuhí aurat húṉ, jo tere sáth Ḳhuda'wand ke áge yaháṉ khaṛí hoke duá mángí thí. 27 Maiṉ ne is laṛke ke liye duá mángí thí ; so Ḳhuda'wand ne merá sawál jo maiṉ ne us se kiyá thá púrá kiyá : 28 So maiṉ ne bhí use Ḳhuda'wand ko baḳhshá, táki sárí umr Ḳhuda'wand ká ho, is liye ki yih Ḳhuda'wand se talab kiyá gayá thá. Aur us ne waháṉ Ḳhuda'wand ke áge sijda kiyá.

II. BA'B.

1 Aur Hannah ne duá mángí aur kahá, ki Merá dil Ḳhuda'wand se ḳhush hai ; Ḳhuda'wand se merá síngh unchá húá : mujhe ab dushmanoṉ ke sámhne bolne ká munh húá ; kyúnki maiṉ terí naját se ḳhushwaqt húí. 2 Ḳhuda'wand kí mánind koí quddús nahíṉ : tere siwá koí nahíṉ ; koí chaṭán hamáre Ḳhudá ke mánind nahíṉ. 3 Ai takabbur karnewálo, gurúr kí báteṉ na kaho, aur baṛá bol tumháre munh se na nikle : kyúnki Ḳhuda'wand sab gyán ká Ḳhudá hai, aur iamál us ke áge jánche játe haiṉ. 4 Zoráwaroṉ kí kamáneṉ ṭuṭíṉ, aur we jo thartharáte haiṉ un kí kamareṉ mazbút húíṉ. 5 We jo peṭ bhare the roṭí ke liye mazdúrí karne lage, aur bhúkhe us se dastbardár húe : balki bánjh sát jantí hai, aur auládwálí ujaṛ játí hai. 6 Ḳhuda'wand mártá hai, aur jilátá hai : aur wuhí gor meṉ utártá hai, aur wuhí uṭhátá hai. 7 Ḳhuda'wand miskín kartá hai, aur ganí kartá hai : past kartá hai, aur buland kartá hai. 8 Náchíz ko ḳhák par se wuhí uṭhá khaṛá kartá hai, aur kangál ko kúṛe se uṭhá letá hai, tá unheṉ amíroṉ ke darmiyán baitháe, aur hashmat ke taḳht ká málik kare : ki zamín kí thúniáṉ Ḳhuda'wand kí haiṉ, aur us ne dunyá kí biná un par rakhí hai. 9 Wuh apne muqaddasoṉ ke qadam nigáh rakhtá hai, par sharír andhere meṉ chup-cháp paṛe rahenge ; kyúnki qúwat se koí fath nahíṉ pátá. 10 Ḳhuda'wand ke ganím hairán honge, us ke hukm se ásmán par se un par bádal garajenge : Ḳhuda'wand zamín ke atráf kí adálat karegá ; aur wuh apne sháh ko zor baḳhshegá, aur apne masíh ke síngh ko buland karegá.

11 Aur Ilqanah apne ghar Rámah ko gayá : aur wuh laṛká A'lí káhin ke áge Ḳhuda'wand kí ḳhidmat kartá rahá. 12 Us A'li ke beṭe baní ḳhabís the, jo Ḳhuda'wand ko pahchánte na the. 13 Aur káhinoṉ ká dastúr logoṉ ke sáth yih thá, ki jab koí shaḳhs qurbání chaṛhátá thá, to un káhinoṉ ká ḳhidmatguzár gosht pakkáne ke waqt ek sisháḳha kánṭá apne háth meṉ líe húe átá thá ; 14 Aur us gosht ko, jo kaṛáh yá degche yá hunḍe yá hánḍí meṉ thá ; sab jitná us kánṭe meṉ nikaltá thá, káhin áp letá thá. So we sáre Isráelíoṉ se jo Sailá meṉ játe the yúṉhíṉ karte the. 15 Aur aisá bhí hotá thá, ki us se pahile ki charbí sungháí jáe, káhin ká ḳhidmatguzár átá, aur us shaḳhs se, jis ne qurbání kí, kahtá ki Bhunne ke liye káhin ko gosht do ; kyúnki wuh tujh se pakká gosht nahíṉ, balki kachchá legá. 16 Aur agar use kisí ne kahá, ki Hameṉ ab charbí sungháne de, tab jitná terá jí cháhe líjiyo ; to wuh jawáb detá, Nahíṉ ; tú mujhe abhí de : nahíṉ, to maiṉ chhín lúngá. 17 So un ḳhidmatgároṉ ká gunáh Ḳhuda'wand ke áge bahut thá ; kyúnki log Ḳhuda'wand kí qurbání se ghin karte the.

18 Us waqt Samúel jo laṛká thá kattán ká efod pahine húe Ḳhuda'wand ke áge kám kiyá kartá thá. 19 Aur us kí má us ke liye ek chhoṭá kurtá banáke sál

ba sál, jab apne ḳháwind ke sáth qurbání charháne átí thí, to Liyá kartí thí. 20 So Alí ne Ilqanah aur us kí jorú ko duá dí aur kahá, Ḳhudáwand tujh ko us masaúl ke iwaz meṉ, jo us ne Ḳhudáwand ke liye mángá thá, us aurat se farzand de. Aur we ghar ko gae. 21 Phir Hannah par Ḳhudáwand kí mihrbání húí, ki wuh peṭ se húí, aur tín beṭe do beṭiáṉ janí. Aur wuh beṭá Samúel Ḳhudáwand ke huzúr baṛá húá.

22 Aur Alí niháyat buṛhá húá, aur us ne suná ki us ke beṭe Isráelioṉ se kyá kiyá karte haiṉ, aur un auratoṉ se jo jamáat ke ḳhaime ke ástáne par ibádatíáṉ ho rahíṉ hamágoshí karte haiṉ. 23 Aur us ne unheṉ kahá, Tum yih kyá karte ho, ki maiṉ tumhárí badzátíaṉ harek shaḳhs se suntá húṉ. 24 Nahíṉ, mere beṭo; yih achchhí bát nahíṉ, jo maiṉ suntá húṉ, ki tum Ḳhudáwand ke logoṉ ke gunáh ke báis hote ho. 25 Agar insán insán ká gunáh kare, to qází us ká insáf kartá hai; lekin agar insán Ḳhudáwand ká gunáh kare, to us kí shafáat kaun kar saktá hai? Báwujúd us ke unhoṉ ne apne báp ká kahá na máná, kyúnki Ḳhudáwand unheṉ qatl kiyá cháhtá thá. 26 Aur wuh laṛká Samúel rafta rafta baṛhtá, aur Ḳhudáwand aur ḳhalq ke áge maqbúl hotá chalá.

27 Tab ek mard i Ḳhudá Alí pás áyá, aur use kahá, Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, Kyá maiṉ tere ábáí ḳhándán par, jab wuh Misr meṉ Faraún ke mulk meṉ thá, jalwagar nahíṉ húá? 28 Aur maiṉ ne use baní Isráel ke sáre sibṭoṉ meṉ se barguzída kiyá, táki merá káhin ho, aur mere mazbah par qurbání kare aur ḳhushbú sungháwe, aur mere áge efod pahine; aur maiṉ ne tere ábáí ḳhándán ko baní Isráel ke sáre hom diye. 29 Pas tum kyúnkar mere zabíhoṉ, aur mere hadiyoṉ ko, jo mere hukm se maskan meṉ guzráne jáweṉ, ṭhukráte ho; aur tú apne beṭoṉ ko mujh se ziyáda buzurgí detá hai, ki merí qaum baní Isráel ke hadiyoṉ se achchhe se achchhá kháke moṭe bano? 30 So Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá farmátá hai, ki Maiṉ ne to kahá thá, ki Terá ghar aur tere báp ká ghar hamesha mere áge kám kiyá kare: par ab Ḳhudáwand bolá, ki Yih kabhí mujh ko gawárá na hogá; kyúnki we jo mujhe tázím karte haiṉ, maiṉ un ko buzurgí dúngá, aur we jo merí tahqír karte haiṉ beqadr honge. 31 Dekh we din áte haiṉ, ki maiṉ terá bázú aur tere báp ke gharáne ká bázú káṭ dálúṉ, ki tere ghar meṉ koí búṛhá na hone páwe. 32 Aur us sárí muddat meṉ ki Ḳhudáwand Isráel ke bhaláí hogí, tú maskan meṉ apná haríf dekhegá, aur terí nasl meṉ kabhí koí búṛhá na hogá. 33 Aur maiṉ apne qurbángáh meṉ se terá ek mard na káṭúngá, táki terí ánkheṉ phúṭeṉ, aur terá dil dukhe: phir tere ghar kí sárí baṛhtí mard hoke mar jáenge. 34 Aur yih áfat jo tere donoṉ beṭoṉ Hufní aur Fínihás par paṛegí, tere liye ek nishání hai; we donoṉ ke donoṉ ekhí din mar miṭenge. 35 Aur maiṉ apne liye ek díndár káhin khaṛá karúngá, jo sab kuchh mere dilḳhwáh aur mere ḳhátirḳhwáh karegá: aur maiṉ us ke liye ek bekhauf ghar banáúngá; aur wuh hamesha mere masíh ke áge áge chalegá. 36 Aur aisá hogá ki harek shaḳhs jo tere ghar meṉ bach rahegá, ek rupí aur ek niwále roṭí ke liye us kí ḳhushámad karegá, aur kahegá, Un káhinoṉ meṉ se mujhe ek kí ḳhidmat díjiye, ki maiṉ ek ṭukrá roṭí kháyá karúṉ.

III. BÁB.

1 Aur wuh laṛká Samúel Álí ke sámhne KHUDÁWAND kí khidmatguzárí kartá thá. Aur un dinoṇ meṇ KHUDÁWAND ká kalám kamyáb thá, aur rúyá bahut na hotá thá. 2 Usí hangám meṇ aisá húá, ki jis waqt Álí apní jagah leṭá thá, aur use dhundlá sújhne lagá thá, aisá ki wuh dekh na saktá thá. 3 To KHUDÁWAND ká chirág haikal meṇ, ki jaháṇ Khudá ká sandúq thá, ab tak gul na ho gayá thá; aur Samúel leṭá thá. 4 Ki KHUDÁWAND ne Samúel ko pukárá: wuh bolá, Maiṇ házir. 5 Aur dauṛke Álí pás gayá, aur kahá, Tú jo mujhe pukártá hai, maiṇ házir húṇ. Wuh bolá, Maiṇ ne nahíṇ pukárá; phir já, so rah. So wuh jáke leṭ rahá. 6 Aur KHUDÁWAND ne Samúel ko phir pukárá. Samúel uṭhke Álí pás gayá, aur bolá, Maiṇ házir húṇ; tú ne mujhe buláyá. Us ne kahá, Beṭá, maiṇ ne nahíṇ buláyá; phir já, so rah. 7 Yih Samúel hanoz KHUDÁWAND ko pahchántá na thá, aur na KHUDÁWAND kí bát us par khulí thí. 8 KHUDÁWAND ne tísrí dafa Samúel ko phir pukárá, aur wuh phir uṭhke Álí pás gayá, aur kahá, Maiṇ házir húṇ, ki tú ne mujhe buláyá hai. Álí ne daryáft kiyá, ki us laṛke ko KHUDÁWAND ne pukárá. 9 Tab Álí ne Samúel ko kahá, Já, so rah: aur jab koí tujhe pukáre, tú kahiyo, Ai KHUDÁWAND, farmá; terá banda suntá hai. So Samúel apní jagah jáke leṭ rahá. 10 Tab KHUDÁWAND á khaṛá húá, aur áge kí tarah pukárá, Samúel, Samúel. Samúel bolá, Farmá, terá banda suntá hai. 11 KHUDÁWAND ne Samúel ko kahá, Dekh, maiṇ Isráel se ek bát karúngá, jis se harek sunnewále ke donoṇ kán sansaná jáenge. 12 Aur maiṇ us din sab kuchh, jo maiṇ ne Álí ke gharáne ke haqq meṇ Álí se kahá hai, púrá karúngá: jab maiṇ shurú karúngá, to maiṇ anjám ko pahuncháúngá. 13 Ki maiṇ ne use kahá, ki maiṇ us badkárí ke iwaz jise us ne jáná us ke ghar ko abad tak sazá dúngá; ki us ke beṭoṇ ne apne taiṇ fazíhat kiyá hai, aur us ne unheṇ na roká. 14 Aur isí liye Álí ke gharáne kí bábat maiṇ ne qasam kháí, ki Álí ke gharáne kí khatáeṇ zabíhoṇ aur hadiyoṇ se, agarchi abad tak kiye jáeṇ, bakhshí na jáengí. 15 Phir Samúel subh tak so rahá, aur phir us ne KHUDÁWAND ke ghar ke darwáze khole. Aur Samúel Álí ke áge yih rúyá bayán karte ḍará. 16 Tab Álí ne Samúel ko buláyá aur kahá, Ai mere beṭe Samúel. Wuh bolá, Maiṇ házir. 17 Us ne púchhá, Wuh kyá bát hai, jo KHUDÁWAND ne tujh se kahí? Use mujh se poshída na kíjiye: agar tú kuchh bhí un bátoṇ meṇ, jo us ne tujh se kahíṇ, chhipáwe, to Khudá tujh se aisehí kare, aur us se ziyáda. 18 Samúel ne us se sárá kalám bayán kiyá, aur us se kuchh na chhipáyá. Wuh bolá, Yih KHUDÁWAND hai: jo bhalá jáne, so kare. 19 Aur Samúel baṛá hotá chalá, aur KHUDÁWAND us ke sáth thá, aur us ne us kí koí bát zamín par zái na kí. 20 Aur sáre baní Isráel ne Dán se leke Bearsaba tak jáná, ki Samúel KHUDÁWAND ká nabí muqarrar húá. 21 Aur KHUDÁWAND Sailá meṇ phir jalwagar húá: is liye ki KHUDÁWAND ne apne taiṇ Sailá meṇ Samúel par apní bátoṇ se phir numáyán kiyá.

IV. BÁB.

1 Aur Samúel kí bát sáre baní Isráel ko pahunchí. Aur aisá húá ki baní Isráel Filistíoṇ se laṛne nikle, aur Abanazr ko khaimagáh kiyá: aur Filistíoṇ ne Afíq

meṉ k͟haima khaṛá kiyá. 2 Aur Filistíoṉ ne baní Isráel ke muqábil saffeṉ bándhíṉ: aur jab we báham muqábil húe, to baní Isráel ne Filistíoṉ se shikast páí; aur unhoṉ ne un ke lashkar meṉ se qaríb chár hazár ádmí ke máre. 3 Aur jab log lashkargáh meṉ phir áe, baní Isráel ke buzurgoṉ ne kahá, K͟HUDÁWAND ne ham ko Filistíoṉ se kyúṉ maglúb kiyá? Áo, ham K͟hudá ke ahdnáme ká sandúq Sailá se le áeṉ, aur wuh hamáre darmiyán hogá; to ham apne dushmanoṉ ke háth se naját páenge. 4 So unhoṉ ne Sailá meṉ log bheje, táki lashkaroṉ ke K͟HUDÁWAND ke ahdnáme ke sandúq ko, jo do karúbíoṉ ke darmiyán dhará huí hai, waháṉ se leáweṉ: aur Álí ke donoṉ beṭe Hufní aur Fínihás K͟hudá ke ahdnáme ke sandúq pás waháṉ házir the. 5 Aur jab K͟HUDÁWAND ke ahdnáme ká sandúq lashkargáh meṉ pahunchá, to sáre Isráelí mard k͟húb lalkáre, aisá ki zamín laraz gaí. 6 Aur Filistíoṉ ne, jo lalkárne kí áwáz suní, to bole, ki In Ibráníoṉ ke lashkargáh meṉ lalkárne ká kyá báis hai? Phir unhoṉ ne málúm kiyá, ki K͟HUDÁWAND ká sandúq lashkargáh meṉ pahunchá. 7 So Filistí hirásán húe, ki unhoṉ ne kahá, K͟hudá lashkargáh meṉ áyá; aur bole, Wáwailá hai! is liye ki aisá pahile kabhú na húá. 8 Háe wá wailá hai! hameṉ aise K͟hudá i qádir ke háth se kaun bacháegá? Yih wuh K͟hudá hai, jis ne Misríoṉ ko maidán meṉ harek qism kí balá se márá. 9 Ai Filistíoṉ, mazbútí aur mardánagí karo, táki tum Ibráníoṉ ke bande na bano, jaise ki we tumháre bande bane, balki bahádurí karo aur laṛo.

10 So Filistí laṛe, aur baní Isráel ne hazímat páí, aur harek apne k͟haimagáh ko bhágá, aur waháṉ niháyat baṛá kusht o k͟hún húá, ki tís hazár Isráelí piyáde máre paṛe. 11 Aur K͟hudá ká sandúq lúṭá gayá; aur Álí ke do beṭe Hufní aur Fínihás máre gae. 12 Tab baní Binyamín meṉ ká ek shak͟hs dauṛá, aur kapṛe pháṛe húe, aur sir par k͟hák ḍále húe, usí roz maidán se Sailá meṉ pahunchá. 13 Aur jab wuh pahunchá, to Álí sar ráh ek kursí par ṭakṭakí bándhe baiṭhá thá: ki us ká dil K͟hudá ke sandúq ke liye laraz rahá thá. Aur joṉhí us shak͟hs ne shahr meṉ pahunchke k͟habar dí, to sáre shahr meṉ mátam paṛá. 14 Aur Álí ne jo nauhe kí sadá suní, to us ne kahá, ki Yih shor kyá hai? Aur wuh shak͟hs jhap á pahunchá, aur Álí ko k͟habar dí. 15 Aur Álí áṭhánwí baras ká buṛhá thá, aur us kí ánkhoṉ kí bínáí na rahí thí, aur use kuchh sújhtá na thí. 16 So us shak͟hs ne Álí se kahá, Maiṉ razmgáh se átá húṉ, aur maiṉ áj hí jangáh se bhágá húṉ. Aur wuh bolá, Beṭá, kyá k͟habar hai? 17 Us qásid ne jawáb diyá aur kahá, Baní Isráel Filistíoṉ ke áge se bháge, aur logoṉ meṉ baṛí k͟hunrezí húí, aur tere donoṉ beṭe bhí Hufní aur Fínihás múe, aur K͟hudá ká sandúq lúṭá gayá. 18 Aur joṉ us ne Álí se K͟hudá ke sandúq ká zikr kiyá, wuh kursí par se píchhe ko pachhár khák e phiṭak ke kináre girá, aur us kí gardan lúṭ gaí, aur mar gayá; ki wuh bahut buṛhá aur bhárí thá: aur wuh chálís baras baní Isráel ká qází rahá. 19 Aur us kí bahú Fínihás kí jorú peṭ se thí, aur us ke janne ká waqt nazdík thí; aur jab us ne ye k͟habareṉ suníṉ, ki K͟hudá ká sandúq luṭ gayá, aur us ká sasurá aur k͟háwind mar gae, to wuh dohrí húí, aur use dard lage, aur jan paṛí. 20 Aur us ke marte waqt un auratoṉ ne jo waháṉ házir thíṉ use kahá, Mat ḍar, ki tú beṭá janí hai. Par us ne jawáb na diyá, aur dhyán na kiyá. 21 Aur us aurat ne us laṛke ká nám Ikabúd rakhá, aur bolí ki Kibriyá baní Isráel meṉ se játá rahá; is liye ki K͟hudá ká sandúq luṭ gayá, aur us ká sasurá aur k͟háwind chal base. 22 Aur wuh bolí, ki Kibriyá ne baní Isráel ko chhoṛ diyá, ki K͟hudá ká sandúq luṭ gayá.

V. BÁB.

1 Aur Filistí Ḳhudáwand ke sandúq ko Abanazr se leke Ashdúd ko áe. 2 Aur jab Filistí Ḳhudá ke sandúq ko le áe, to unhoṇ ne use Dagon ke ghar meṇ dáḳhil kiyá, aur Dagon ke barábar rakhá. 3 Aur Ashdúdí jo fajr sawere uṭhe, to dekhá, ki Dagon Ḳhudáwand ke sandúq ke áge aundhe muṇh zamín par gir paṛá hai. Unhoṇ ne Dagon ko uṭháke us ke makán par phir qáim kiyá. 4 Phir jo we subh ko uṭhe, to Dagon Ḳhudáwand ke sandúq ke áge muṇh ke bal zamín par girá paṛá thá; aur Dagon ká sir aur us ke háthoṇ ke donoṇ panje dahlíz par kaṭe paṛe the; aur Dagon ká utná badan jo machhlí ká sá thá kaṭá húá thá, aur us ke makán par paṛí thí. 5 Is liye Dagon ke mujáwir, aur we jo us ke ghar meṇ dáḳhil hote haiṇ, Dagon ke darwáze par áj tak páṇo nahíṇ rakhte. 6 Tab Ḳhudáwand ká háth Ashdúdíoṇ par baṛhá; us ne unheṇ halák kiyá, aur us ne Ashdúdíoṇ ko us ke nawáhí samet bawásír se márá. 7 Aur Ashdúdíoṇ ne jo yih dekhá to bole, ki Isráel ke Ḳhudá ká sandúq hamáre sáth na rahegá, kyúnki us ká háth ham par aur hamáre iláh Dagon par qawí hai. 8 So unhoṇ ne Filistíoṇ ke sáre qutboṇ ko bulá bhejá, aur kahá, Ham Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko kyá kareṇ? We bole, ki Ẃo, Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko Jannat ke muttasil lejáweṇ. Chunánchi we Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko wahíṇ le gae. 9 Aur jab waháṇ use le gae, to aisá húá, ke Ḳhudáwand ká háth us shahr ke nábúd karne ko bahut betarah chalá, aur us ne us shahr ke logoṇ ko chhoṭe se leke baṛe tak márá, aur un ke sufroṇ se bawásír ká ḳhún bahne lagá. 10 Tab unhoṇ ne Ḳhudá ká sandúq Aqrún ko bhejá, aur joṇhí Ḳhudá ká sandúq Aqrún meṇ pahuṇchá, to Aqrúní chilláe, ki We Isráel ke Ḳhudá ká sandúq ham meṇ is liye láe haiṇ, ki ham ko aur hamáre logoṇ ko qatl kareṇ. 11 So unhoṇ ne Filistíoṇ ke qutboṇ ko buláke jama kiyá aur kahá, ki Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko jaháṇ se wuh áyá, wahíṇ pher bhejo, táki wuh ham ko aur hamáre logoṇ ko qatl na kare; kyúnki waháṇ sáre shahr meṇ maut kí baṛí dhúm húí, aur Ḳhudá ká háth niháyat bhárí thá. 12 Aur we log jo mare na the bawásír meṇ giriftár the; aur shahr ká nauha ásmán tak gayá thá.

VI. BÁB.

1 Garaz Ḳhudáwand ká sandúq chha sát mahíne tak Filistíoṇ ke mulk meṇ thá. 2 Tab Filistíoṇ ne káhinoṇ aur najúmíoṇ ko buláke púchhá, ki Ham Ḳhudáwand ke is sandúq ko kyá kareṇ? Hameṇ batáo, ham use kiske sáth us ke makán ko rawána kareṇ. 3 We bole, Agar tum Isráel ke Ḳhudá ke sandúq ko bhejte ho, to ḳhálí mat bhejo, balki use asám ke sáth pher bhejo; tab tum change hoge, aur tumheṇ daryáft hogá, ki wuh tum se kis liye dastbardár nahíṇ hotá. 4 Tab unhoṇ ne púchhá, ki Wuh kaun sá asám hai, jo ham us ke sáth bhejeṇ? We bole, ki Filistí qutboṇ ke adad ke mutábiq pánch tiláí anjír, aur sone hí ke pánch chúhe, ki tum sab aur tumháre qutb ekhí ázár meṇ mubtalá ho. 5 So tum apne sufroṇ ke anjír kí súrateṇ, aur un chúhoṇ kí múraten jo mulk ko ḳharáb karte haiṇ banáo, aur Isráel ke Ḳhudá ko deke us kí hashmat záhir karo: tab ihtimál hai, ki wuh tum se, aur tumháre Ḳhudá, aur tumhárí sarzamín se háth uṭháwe. 6 Tum kyúṇ

apne dilon ko sakht karte ho, jaisá ki Misríon ne aur Firaún ne apne dil ko sakht kiyá? jis waqt ki Khudá ne ajáib qudraten unhen dikháín, so kyá unhon ne un logon ko jáne na diyá, aur we chale na gae? 7 Ab tum ek naí rath banáo, aur do dúdhwálí gáen jo júe tale na áín hon, lo, aur un gáeon ko rath men joto, aur un ke bachchon ko ghar men un ke píchhe rahne do: 8 Aur KHUDÁWAND ká sandúq leke us rath par rakho, aur sone kí chízen, jo asámke liye use dete ho, ek sandúqche men dharke us ke pahlú men rakh do, aur use chhoṛ do ki chalí jáe. 9 Aur táko, agar wuh apní sarhadd kí samt Bait i Shams ko chaṛhe, to usí ne ham par yih balá i azím bhejí; aur agar na jáwe, to hamen daryáft hogá, ki us ká háth ham par nahín chalá, balki yih hádisa jo ham par húá ittifáqí thá. 10 So logon ne aisehí kiyá; ki do dúdhwálí gáen liyán, aur unhen rath men jotá, aur un ke bachchon ko ghar men band kiyá: 11 Aur KHUDÁWAND ke sandúq, aur sone ke chúhon, aur apne sufron ke anjír ke naqshon ke sandúqche ko rath par ládá. 12 So un gáeon ne Bait i shams kí sídhí ráh lí, aur ráh ráh ḍakártín chalín, aur dahine yá báyen háth hargiz na muṛín: aur Filistí qutb un ke píchhe Bait i Shams ke siwáne tak gae. 13 Aur Bait i Shams ke log wádí men gehún kí fasl káṭ rahe the; unhon ne jo ánkhen úpar kín to sandúq ko dekhá, aur dekhte hí khushwaqt húe. 14 Aur rath Bait i Shamsí Yasúa ke khet tak áí, aur wahán baṛe patthar ke muttasil áke khaṛí ho rahí: so unhon ne rath kí lakṛíon ko chírá, aur gáeon ko chaṛháwá karke KHUDÁWAND ke liye chaṛháyá. 15 Aur Lewíon ne KHUDÁWAND ke sandúq ko us sandúqche samet, jo us ke sáth thá, jis men sone kí chízen thín, níche utárá, aur us ko baṛe patthar par rakhá: aur Bait i Shams ke logon ne usí din KHUDÁWAND ke liye chaṛháwon ko chaṛháyá, aur zabíhon ko zabh kiyá. 16 Aur jab un Filistí pánch qutbon ne yih dekhá, to we usí din Aqrún ko phire. 17 Aur ye sone ke anjír jo the, so Filistíon ke asám ke liye KHUDÁWAND ke sáth kar diye; un men ek Ashdúd kí bábat thá, aur ek Azzah kí, aur ek Asqalún kí, aur ek Jannat kí, aur ek Aqrún kí; 18 Aur ye sone ke chúhe, Filistí pánch qutb ke mazbút shahron aur gáñoon kí bábat the, jo baṛe patthar tak the, jis par unhon ne KHUDÁWAND ke sandúq ko rakhá thá, jo áj ke din tak Bait i Shams Yasúa ke maidán men maujúd hai.

19 Aur KHUDÁWAND ne Bait i Shams ke logon ko márá, is liye ki unhon ne KHUDÁWAND ke sandúq ko kholke dekhá; so us ne pachás hazár aur sattar ádmí un men ke márḍále: aur wahán ke logon ne, is sabab se ki KHUDÁWAND un men ke bahut se nábúd kar diye, niháyat afsos kiyá. 20 So Bait i Shams ke log bole, ki Kis kí majál hai, ki KHUDÁWAND is Khudá i quddús ke áge khaṛá howe? yih hamáre pás se kahán jáyá cháhtá hai? 21 Tab unhon ne qásid bhejke Qaryatyearím ke logon ko kahlá bhejá, ki Filistí KHUDÁWAND ke sandúq ko pher de gae; tum áo, aur use apne pás chaṛhá láo.

VII. BÁB.

1 Tab Qaryatyearím ke log áe, aur KHUDÁWAND ke sandúq ko lejáke, Abinadab ke ghar men jo ṭíle par hai rakhá, aur us ke beṭe Iliazar ko muqaddas kiyá, ki KHUDÁWAND ke sandúq ká nigahbán ho. 2 Aur aisá húá, ki sandúq ke wahán

bhejne ke bád ek muddat bít gaí; kyúnki wuh bís baras tak wahíŋ dhará rahá: aur sáre baní Isráel ne Khudáwand ke huzúr nále kiye.

3 Tab Samúel ne Isráel ke sáre gharáne ko kahá, ki Agar tum apne diloŋ se Khudáwand kí taraf phiro, to un ajnabí mábúdoŋ ko aur Istárat ko apne darmiyán se nikál phenko, aur Khudáwand se dil lagáo, aur usí akele kí ibádat karo; ki wuh Filistíoŋ ke háth se tumheŋ naját bakhshegá. 4 Aur baní Isráel ne Bálím aur Istárat ko nikál phenká, aur akele Khudáwand kí bandagí karne lage. 5 Phir Samúel ne kahá, ki Sáre baní Isráel Misfá meŋ jama howeŋ, táki maiŋ tumháre liye Khudáwand se duá mángúŋ. 6 So we sab Misfá meŋ faráham húe, aur pání nikálá, aur Khudáwand ke áge chhiṛkáo kiyá, aur us din roza rakhá, aur waháŋ bole, ki Ham Khudáwand ke gunahgár haiŋ. Aur Samúel Misfá meŋ baní Isráel ká hákim húá. 7 Aur jab Filistíoŋ ne suná, ki baní Isráel Misfá meŋ faráham húe haiŋ, to un ke qutb baní Isráel ke muqábil chaṛh áe. So baní Isráel yih sunke Filistíoŋ se ḍare. 8 Aur baní Isráel ne Samúel ko kahá, ki Dam na le, aur Khudáwand hamáre Khudá se duá mánge já, ki wuh ham ko Filistíoŋ ke háth se bacháwe. 9 Samúel ne bheṛ ká dúdh pítá bacheha leke sab ke sab Khudáwand ke áge jalá diyá; aur Samúel baní Isráel ke liye Khudáwand ke huzúr chilláyá, aur Khudáwand ne us kí duá qabúl kí. 10 Aur jis waqt Samúel chaṛháwá chaṛhátá thá, to Filistí qitál ke liye Isráel ke barábar áe: tab Khudáwand Filistíoŋ ke úpar usí din baṛí taṛap se garjá; aur so we ghabrá gae, aur baní Isráel se máre paṛe. 11 Aur baní Isráel ke jawánoŋ ne Misfá se nikalke Filistíoŋ ko ragedá, aur Bait i Karr ke níche tak unheŋ káṭte chale gae. 12 Tab Samúel ne ek patthar leke Misfá aur Sinn ke bíchoŋ bích nasb kiyá, aur us ká nám Abanazr rakhá, aur bolá, ki Yaháŋ tak Khudáwand ne hamárí madad kí. 13 So Filistí maglúb húe, aur unhoŋ ne Isráel ke sarhadd kí taraf phir munh na kiyá: aur Khudáwand ká háth Samúel ke sáre ahd tak Filistíoŋ ke mukhálif thá. 14 Aur we bastíáŋ jo Filistíoŋ ne baní Isráel se le líŋ thíŋ, Aqrún se leke Jannat tak, aur un kí nawáhí ke gáŋo baní Isráel ko pher mile. Aur baní Isráel aur Amúríoŋ meŋ mel húá. 15 Aur Samúel jab tak jiyá, baní Isráel ká qází baná rahá. 16 Aur sál ba sál Baitel aur Gilgál aur Misfá meŋ gasht kartá thá, aur un sáre makánoŋ meŋ baní Isráel kí adálat kartá thí. 17 Aur sab jagah phirke Rámah meŋ átá thá, kyúnki waháŋ us ká ghar thá; aur baní Isráel ká insáf kartá thá, aur waháŋ us ne Khudáwand ke liye ek mazbah banáyá.

VIII. BÁB.

1 Aur jab Samúel buṛhá húá, to us ne baní Isráel ke qází apne beṭoŋ ko muqarrar kiyá. 2 Aur us ke pahile beṭe ká nám Yúel thá, aur us ke dúsre beṭe ká nám Abiyáh; we donoŋ Bearsaba meŋ qází the. 3 Par us ke beṭe us kí ráh par na chale, balki súd kí taraf mail kí, aur rishwat lene, aur adálat meŋ tarafdárí karne lage. 4 Tab sáre Isráelí buzurg jama hoke Rámah meŋ Samúel pás áe, 5 Aur use kahá, ki Dekh, tú búṛhá húá, aur tere beṭe terí ráh par nahíŋ chalte: ab tú kisí ko hamárá bádsháh muqarrar kar, jo ham par hukúmat kiyá kare, jaisá ki sab qaumoŋ meŋ hai. 6 Lekin Samúel us kalám se, jo unhoŋ ne kahá, ki Kisí ko hamárá bádsháh muqarrar kar jo hákim ho, nákhush húá: aur

Samúel ne Khudáwand se duá mángí. 7 Aur Khudáwand ne Samúel ko farmáyá, ki Logoṇ kí sárí bátoṇ par, jo we tujhe kaheṇ, kán dhar: ki we tujh ko khafíf nahíṇ karte, balki mujh ko khafíf karte haiṇ, ki maiṇ un par saltanat na karúṇ. 8 Jis din se ki maiṇ unheṇ Misr se nikál láyá, jaisá jaisá ki unhoṇ ne is roz tak mujh se kiyá, ki mujhe tark kiyá, aur dúsre mábúdoṇ kí bandagí kí, waisáhí we tujh se karte haiṇ. 9 So tú un kí bát sun, aur un ke barkhiláf un par shahádat sábit kar, aur unheṇ batlá, ki jo bádsháh un par saltanat karegá, us ke amal aise honge.

10 Aur Samúel ne un logoṇ ko, jo us se bádsháh ke tálib the, Khudáwand kí sárí báteṇ kahíṇ. 11 Aur kahá, ki Us bádsháh ke, jo tum par saltanat karegá, ye amal honge, ki wuh tumháre beṭoṇ ko leke apní gáṛíoṇ aur apne sawároṇ kí khidmat karwáegá; aur apne sáth ke sawár banáegá, aur unheṇ apní gáṛí ke áge dauṛáegá. 12 Aur apne liye hazár hazár ke risáladár, aur pachás pachás ke jamadár banáegá; aur un se hal jutwáegá, aur fasl kaṭwáegá, aur apne liye jang ke hathyár, aur apní gáṛíoṇ ke sáz banwáegá. 13 Aur tumháre beṭíoṇ se apne liye halwá banwáegá, aur kháne pakwáegá, aur roṭíáṇ lagwáegá. 14 Aur tumháre khetoṇ, aur tákistánoṇ, aur zaitún ke bágoṇ ko, jo achchhe se achchhe honge, leke apne khidmatguzároṇ ko bakhsh degá. 15 Aur tumháre khetoṇ aur angúrí bágoṇ ká daswáṇ hissa leke apne mansabdároṇ aur apne khádimoṇ ko degá. 16 Aur tumháre gulámoṇ, aur tumhárí laundíoṇ, aur tumháre shakíl jawánoṇ ko, aur tumháre gadhoṇ ko leke apne kám karwáegá. 17 Aur tumháre galloṇ ká bhí daswáṇ hissa legá: so tum us ke gulám hoge. 18 Aur tum us din us ke háth se, jise tum ne apná bádsháh kiyá, faryád karoge; aur us din Khudáwand tumhárí na sunegá. 19 Taubhí un logoṇ ne Samúel kí bát na mání, aur bole, Nahíṇ; ham to yihí cháhte haiṇ, ki hamárá bádsháh howe; 20 Táki ham bhí aur gurohoṇ ke mánind howeṇ, aur hamárá bádsháh hamárí adálat kare, aur hamáre áge áge chale, aur hamáre liye qitál kare. 21 Samúel ne logoṇ kí sárí báteṇ suníṇ, aur Khudáwand ke kán meṇ kahíṇ. 22 Khudáwand ne Samúel ko farmáyá, Tú un kí bát sun, aur un ke liye ek bádsháh muqarrar kar. Tab Samúel ne baní Isráel ko kahá, ki Harek apní apní bastí ko jáwe.

IX. BÁB.

1 Ab baní Binyamín ká ek shakhs thá, jis ká nám Qís, jo Afíah ke beṭe, Bakúrat ke beṭe, Sarúr ke beṭe, Abiel ká beṭá thá: aur Binyamíní baṛá qúwatwar shakhs thá. 2 Us ká ek beṭá Saúl nám, jo bahut sálih aur khushkhulq thá, aur baní Isráel ke darmiyán us se núrpaikar koí shakhs na thá: yih sárí qaum meṇ kándhe se leke úpar tak únchá thá. 3 Us Saúl ke báp Qís ke gadhe khoe gae: so Qís ne apne beṭe Saúl ko kahá, ki Chákaroṇ meṇ se ek ko apne sáth le, aur uṭh, gadhoṇ ko ḍhúnḍh. 4 So wuh ḍhúnḍhtá húá koh i Ifráím kí samt pahunchá, aur Salísah kí sarzamín meṇ hoke guzar gayá, par kuchh na páyá; tab we Saalím kí sarzamín meṇ gae, aur waháṇ bhí na páyá; phir we baní Binyamín kí mamlukat meṇ áe, aur waháṇ bhí na páyá. 5 Tab we Súf ke mulk meṇ áe, aur waháṇ Saúl ne apne chákar ko jo us ke sáth thá kahá, Á, phir chaleṇ, tá na ho ki merá báp gadhoṇ ká gam chhoṛke mere liye fikrmand ho. 6 Chákar ne use kahá, Dekh, is shahr meṇ ek mard i Khudá hai, wuh ek muqarram shakhs hai; sab kuchh jaise

wuh kahtá hai, waisehí hotá hai; á, us pás jáweṉ; sháyad wuh aisí ráh, ki jis meṉ jáná munásib hai, ham ko batáe. 7 Saúl ne apne chákar se kahá, Dekh, agar ham waháṉ jáeṉ, to ham us shakhs ke liye kyá leweṉ? Roṭíáṉ to hamáre toshadán meṉ báqí nahíṉ rahíṉ, aur us mard i Ḳhudá ke liye koí hadiya hamáre pás nahíṉ: kyá kuchh hai hamáre pás? 8 Naukar ne Saúl ko jawáb diyá aur kahá, Dekh, páo misqál chándí mujh pás maujúd hai; so maiṉ us mard i Ḳhudá ko dúngá, ki hameṉ hamárí ráh batáwe. 9 Agle waqt meṉ baní Isráel ká yih dastúr thá, ki jab koí shakhs Ḳhudá se maslahat karne játá thá, to kahtá thá, Ao, ham nazír pás jáeṉ: is liye ki wuh, jo ab paigambar kahlátá hai, áge názir kahlátá thá. 10 Tab Saúl ne apne chákar se kahá, Tú ne kyá ḳhúb kahá; á, chaleṉ. So we shahr ko, jaháṉ wuh mard i Ḳhudá thá, áe.

11 Aur us shahr kí chaṛháí par chaṛhte húe unheṉ kaí chhokríáṉ milíṉ, jo pání bharne játí thíṉ; unhoṉ ne unheṉ kahá, Názir yaháṉ hai? 12 Unhoṉ ne unheṉ jawáb diyá aur kahá, Dekho, tumháre sámhnehí hai: jald á pahuncho, ki wuh áj hí shahr meṉ áyá hai; ki áj ke din únche makán meṉ log zabíha karte haiṉ. 13 Jo tum shahr meṉ dákhil hooge, to tum use, peshtar us se ki wuh únche makán meṉ kháne jáe, páoge: ki log jab tak ki wuh na jáe, nahíṉ kháte; is liye ki wuh zabíhe ko barkat detá hai; bád us ke mihmán log kháte haiṉ. So ab tum chaṛho, ki áj hí tum use páo. 14 So we shahr ko chaṛhe, aur shahr ke bích meṉ áte hí, dekho, ki Samúel un ke sámhne báhar játá thá, ki únche makán par chaṛhe.

15 Aur Ḳhudawand ne Saúl ke áne se ek din peshtar Samúel ke kán meṉ kah diyá thá, 16 Ki Kal isí waqt maiṉ ek shakhs ko Binyamín kí zamín se tujh pás bhejúngá; so tú us par tel maliyo, ki wuh merí qaum Isráel ká hákim ho, aur mere logoṉ ko Filistíoṉ ke háth se chhuṛáegá: ki maiṉ ne apne logoṉ par nazar kí, aur un ká nála mujh tak pahunchá. 17 So jab Samúel Saúl se dochár húá, to wouhíṉ Ḳhudawand ne use kahá, ki Dekh, yihí shakhs hai, jis kí bábat maiṉ ne tujhe kahá thá, Yihí mere logoṉ kí tadbír karegá. 18 So we darwáze par Samúel ke barábar pahunche, aur us se púchhá, ki Karam karke hameṉ batláiye, ki názir ká ghar kaháṉ hai. 19 Samúel ne Saúl ko jawáb diyá, ki Wuh názir maiṉ hí húṉ: mere áge áge únche makán par chaṛh, aur áj ke din mere sáth kháo; kal maiṉ tujhe rukhsat karúngá, aur jo kuchh tere dil meṉ hai, tujhe batá dúngá. 20 Aur tere gadhe, jo tín din se khoe gae haiṉ, un kí taraf se ḳhátirjama rakh; ki we mile. Aur baní Isráel kis ke árzúmand haiṉ? kyá tere, aur tere báp ke sáre gharáne ke nahíṉ? 21 So Saúl jawáb meṉ bolá, Kyá maiṉ baní Isráel ke Binyamíní firqe meṉ se nahíṉ, jo sab firqoṉ se chhoṭá hai? aur kyá merá gharáná baní Binyamín ke sáre gharánoṉ meṉ sab se ziyáda haqír nahíṉ? pas kyá sabab hai, jo tú mujh se yúṉ boltá hai? 22 Aur Samúel ne Saúl ko aur us ke chákar ko sáth liyá, aur unheṉ ek khoṭhrí meṉ láyá, aur unheṉ mihmánoṉ kí sadar jagah meṉ biṭhláyá, aur we ádmí tís ek the. 23 Samúel ne báwarchí ko farmáyá, Wuh hissa, jo maiṉ ne tujhe rakh chhoṛne kahá thá, le á. 24 Báwarchí ne ek shána, us sab samet jo us par thá, uṭháke Saúl ke sámhne rakhá. Aur Samúel ne kahá, Dekh, yih jo báqí hai! so use apne sámhne rakhke khá: is liye ki maiṉ ne, jab se ki in logoṉ kí dáwat kí, ab tak tere liye rakh chhoṛá thá. So Saúl ne us din Samúel ke sáth kháná kháyá. 25 Aur jab we únche makán se shahr ko utre, to us ne Saúl se chhat par báteṉ kíṉ. 26 Aur jab sahar húí to we sawere uṭhe: tab Samúel ne Saúl ko phir

chhat par buláyá, aur kahá, Uṭh, ki maiṉ tujhe rawána karúṉ. So Saúl uṭhá, aur we donoṉ wuh aur Samúel, báhar chale gae. 27 Aur jab we shahr ke nikás par pahunche, to Samúel ne Saúl se kahá, Apne chákar ko hukm kar, ki ham se áge chalá jáe, par tú abhí khaṛá rah, táki Ḳhudá kí bát tujhe sunáúṉ.

X. BAB.

1 Phir Samúel ne tel kí ek shíshí lí, aur us ke sir par unḍelí, aur use chúmá aur kahá, Kyá Ḳhudáwand ne tujh par tel nahíṉ malá, ki tú us kí mírás ká sardár ho? 2 Aur jab tú mere pás se áj rawána hogá, to Zillizah meṉ, baní Binyamín kí sarhadd ke darmiyán Ráhíl kí gor ke pás do shaḳhs tujhe milenge, aur we tujhe kahenge, ki We gadhe, ki jinheṉ tú ḍhúnḍhne gayá thá, mile; aur ab terá báp gadhoṉ kí taraf se befikr húá, aur tere liye kuṛhtá hai, aur kahtá hai, Maiṉ apne beṭe ke wáste kyá karúṉ? 3 Aur jab tú waháṉ se áge baṛhegí, aur Tabúr ke balút ke tale pahunchegá, to waháṉ tín shaḳhs, jo Baitel ko Ḳhudá ke huzúr chale játe honge, tujh se dochár honge; ek to bakrí ke tín bachche líe hogí, aur dúsrá tín girde roṭí ke, aur tísrá sharáb ká mashkíza: 4 Aur we tujhe salám karenge, aur do girde tujhe denge; so tú un ke háth se le líjo. 5 Aur bád us ke jab tú Jibáat ul alúhím ke nazdík, jaháṉ Filistíoṉ kí chaukí hai, pahunchegá, aur shahr meṉ dáḳhil hogá, to aisá hogá, ki nabíoṉ ká ek guroh, jo us únche makán se utartá hogá, tujhe milegá, aur we murchang aur ḍholak aur báṉsrí aur barbat áge dhare húe áte honge, aur we nabúwat karte honge: 6 Tab Ḳhudáwand kí rúh tujh par názil hogí, aur tú bhí un ke sáth nabúwat karegí, aur mutagaiyir hogá, aur aurhi ek shaḳhs hojáegá. 7 Aur jab tú ye nisháníáṉ páe, to phir jaisá munásib ján waisá kar; ki Ḳhudá tere sáth hai. 8 Aur aisá bhí hogá ki tú mujh se peshtar Gilgál ko jáegá, aur dekh, maiṉ pás áúngá, táki chaṛháwá chaṛháúṉ, aur salámí ke zabíhoṉ kí bábat zabíhe guzránúṉ; so tú sát din tak wahíṉ rahiyo, jab tak ki maiṉ tujh pás á pahunchúṉ, aur tujhe batáúṉ ki tú yúṉ yúṉ kar.

9 Aur aisá húá, ki joṉ hí us ne Samúel se ruḳhsat hoke píṭh pherí, woṉhíṉ Ḳhudá ne us ke dil ko mubaddal kar diyá, aur we sab nisháníáṉ us ne usí din páíṉ. 10 Aur jab we Jibáat ko áe, to nabíoṉ ká guroh us se dochár húá, aur Ḳhudá kí rúh us par chaṛhí, aur us ne bhí un ke darmiyán nabúwat kí. 11 Aur us ke agle jánpahchánoṉ ne, jo yih dekhá, ki wuh nabíoṉ ke darmiyán nabúwat kartá hai, ek ne dúsre se kahá, ki Qís ke beṭe ko kyá húá? kyá Saúl bhí nabíoṉ ke darmiyán hai? 12 Aur ek ne un meṉ se jawáb diyá aur kahá, ki Un ká báp kaun hai? Tab hí se yih masal chalí, Kyá Saúl bhí nabíoṉ meṉ hai? 13 So jab wuh nabúwat kar chuká, to únche makán meṉ áyá.

14 Waháṉ Saúl ke chachá ne use aur us ke chákar ko kahá, Tum kaháṉ gae the? We bole, Gadhe ḍhúnḍhne; aur jab unheṉ kahíṉ na páyá, to Samúel pás gae. 15 Saúl ká chachá bolá, Mihrbání karke hameṉ batláiye, ki Samúel ne áp ko kyá kahá. 16 Saúl ne apne chachá se kahá, Us ne hameṉ sáf batláyá, ki gadhe mile. Par saltanat ká mazmún, jo Samúel ne use kahá thá, bayán na kiyá.

17 Bád us ke Samúel ne Misfá meṉ Ḳhudáwand ke huzúr logoṉ ko buláyá; 18 Aur baní Isráel ko kahá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá kahtá hai, ki Baní Isráel ko maiṉ Misr se nikál láyá, aur tum ko Misríoṉ ke aur sáre bádsháhoṉ ke

háth se, jo tumhárí taklíf ke rawádár the, naját dí. 19 Aur tum ne áj ke din apne Khudá kí, ki jis ne tumhen tumháre sáre dushmanon aur tumhárí taklífon se riháí bakhshí, takrím na kí, aur tum ne use kahá, Hán, hamáre liye ek bádsháh muqarrar kar. So ab ek ek sibt karke, hazár hazár sab ke sab Khudá'wand ke áge házir hoo. 20 Aur jab Samúel ne baní Isráel ke sáre sibton ko faráham kiyá, to quraa baní Binyamín ke nám par pará. 21 Aur jab us ne baní Binyamín ke sibt ko, us ke gharánon ke mutábiq, nazdík buláyá, to Matrí ke gharáne ká nám niklá, aur phir Qís ke bete Saúl ká nám niklá: aur unhon ne jo use dhúndhá, to na páyá. 22 So unhon ne Khudá'wand se púchhá, ki Wuh mard phir yahán áegá ki nahín? Khudá'wand ne jawáb diyá, ki Dekho, wuh asbáb ke darmiyán chhip rahá hai. 23 Tab we daure, aur use wahán se láe: aur wuh, jo jamáat ke darmiyán khará húá, to sháne se leke úpar tak sab logon se ziyáda lambá thá. 24 Aur Samúel ne jamáat ko kahá, Tum use dekhte ho, ki jise Khudá'wand ne pasand kiyá, ki us ká hamsar sáre logon men ek nahín. Tab sab khushí se lalkáre aur bole, Bádsháh ko Khudá kí amán. 25 Phir Samúel ne jamáat ko saltanat ke ádáb batláe, aur kitáb men likhke Khudá'wand ke huzúr rakhe. Bád us ke Samúel ne jamáat men se harek ko rukhsat kiyá, ki apne apne ghar jáe.

26 Aur Saúl bhí Jibia ko apne ghar gayá, aur logon ká ek jathá, jin ke dilon ko Khudá ne máil kar diyá thá, us ke sáth ho liyá. 27 Par baní khabís bole, Yih shakhs ham ko kis tarah bacháegá? Aur us kí tahqír kí, aur us ke liye hadiye na láe; par us ne áp ko aisá banáyá, ki goyá na suntá thá.

XI. BÁB.

1 Aur Ammání Náhas charhá, aur Yabís men Jiliád ke muqábil khaima khará kiyá: tab Yabís ke sab logon ne Náhas se kahá, Ham se kuchh ahd o paimán kar, aur ham terí bandagí karenge. 2 Aur Ammúní Náhas ne unhen jawáb diyá, ki Is shart par main tum se ahd karúngá, ki main tum men se harek kí dahiní ánkh nikál dálún, aur yih zillat ká dág sáre Isráel par rakhún. 3 Tab Yabís ke buzurgon ne use kahá, Ham ko sát din kí muhlat de, táki ham Isráel kí sárí sarhaddon men payám bhejen: agar hamárá himáyatí koí na niklá, to ham tere huzúr niklenge.

4 Tab Saúl ke Jibia men qásid áe, aur unhon ne logon ko yih sandese pahuncháe: tab sab log pukár pukárke roe. 5 Aur dekho, ki Saúl khet se bail ke píchhe píchhe chalá átá thá; aur Saúl ne kahá, kyá hai, ki log rote hain? Unhon ne Yabís ke logon ká payám use kah sunáyá. 6 Aur jon hí Saúl ne ye sandese sune, wonhín Khudá kí rúh us par charhí, aur us ká gussa betarah bharká. 7 Aur us ne bailon ká ek júá uthá liyá, aur use chírke tukre tukre kiyá, aur unhen qásidon ke háth baní Isráel kí sárí sarhaddon men bhej diyá, aur yih kahá, ki Jo koí Saúl aur Samúel ke píchhe házir na ho, us ke bailon ká yihí hál ho. Tab logon ko Khudá'wand ká khauf húá, aur we ekdil hoke áe. 8 Aur us ne unhen Bazaq men giná; so baní Isráel tín lákh the, aur baní Yihúdáh tís hazár. 9 So unhon ne un qásidon ko kahá, ki Tum Jiliád men Yabís ke logon ko kahá, ki Kal, jis waqt ki áftáb garm hogá, tum naját páoge. So qásidon ne áke Yabís ke logon ko khabar dí; aur we khush húe. 10 Tab ahl i Yabís ne unhen kahá, Kal ham tum pás niklenge, aur sab kuchh jo tum bihtar samjho, so hamáre haqq men kíjiyo. 11 Aur subh

ko Saúl ne lashkar ke tín gol kiye; aur pichhle pahar lashkar meṉ á ghusí, aur baní Ammún ko qatl kiyá, yaháṉ tak ki din charhá: aur aisá húá, ki we jo bach nikle, so is pareshání se bháge, ki ek ko ek na milá. 12 Tab logoṉ ne Samúel ko kahá, We kaun haiṉ, jo kahte haiṉ, ki Kyá Saúl hamárá bádsháh hogá? So un logoṉ ko láo, táki ham unheṉ qatl kareṉ. 13 Saúl bolá, ki A'j ke din hargiz koí márá na jáe: is liye ki Ḳhudáwand ne baní Isráel ko áj ke din rihái bakhshí.

14 Tab Samúel ne logoṉ ko kahá, A'o, Gilgál ko jáeṉ, táki waháṉ saltanat ko dúsrí bár sábit kareṉ. 15 So sárá lashkar Gilgál ko gayá; aur Gilgál meṉ Ḳhudáwand ke huzúr unhoṉ ne Saúl ko bádsháh kiyá; aur waháṉ unhoṉ ne Ḳhudáwand ke áge salámí ke zabíh zabh kiye; aur waháṉ Saúl ne aur sáre Isráelí dangal ne barí khushí kí.

XII. BA'B.

1 Tab Samúel ne sáre baní Isráel se kahá, Dekho, jo kuchh tum ne mujhe kahá, maiṉ ne tumhárí harek bát mání, aur ek ko tumhárá bádsháh kiyá. 2 Aur ab dekho, yih bádsháh tumhárá peshrau hai: aur maiṉ búrhá húṉ, merá sir safed hai; aur dekho, mere bete tumháre sáth haiṉ; aur main ne larakpan se áj tak tumhárí peshwáí kí. 3 Aur maiṉ házir húṉ: so áo, Ḳhudáwand ke aur us ke masíh ke áge mujh par gawáhí do; ki kis ká bail maiṉ ne le liyá? aur kis ká gadhá maiṉ ne rakh chhorá? aur main ne kis par zulm kiyá? aur kis ko maiṉ ne dukh diyá? aur kis ke háth se maiṉ ne rishwat lí, aur kis se chashmposhí kí? Ab maiṉ use pher dene ko házir húṉ. 4 We bole, Tú ne na ham par zulm kiyá, aur na hameṉ dukh diyá, aur na tú ne kisí ke háth se kuchh le liyá. 5 Tab us ne unheṉ kahá, ki Ḳhudáwand tum par gawáh, aur us ká Masíh áj ke din sháhid hai; ki tumhárá mujh par kuchh dáwá nahíṉ. We bole, Wuh gawáh.

6 Phir Samúel ne logoṉ se kahá, Hán, Ḳhudáwand wuh jis ne Músá aur Hárún ko khalq kiyá, aur tumháre bápdádoṉ ko zamín i Misr se nikál láyá. 7 Ab thorá sá tawaqquf karo, táki maiṉ Ḳhudáwand ke huzúr un sab nekíoṉ ke sabab, jo Ḳhudáwand ne tum se aur tumháre bápdádoṉ se kíáṉ, tum se bahs karúṉ. 8 Jis waqt ki Yaqúb Misr meṉ áyá, aur tumháre bápdáde Ḳhudáwand ke áge chilláe, to Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko bhejá, aur we tumháre bápdádoṉ ko Misr se nikál láe, aur yaháṉ lá basáyá. 9 Lekin we Ḳhudáwand apne Khudá ko bhúl gae, so us ne unheṉ Hasúr ke lashkar ke rais Sísrá ke háth, aur Filistíoṉ ke háth, aur sháh i Moab ke háth bechá; aur unhoṉ ne un se qitál kiyá. 10 Phir unhoṉ ne Ḳhudáwand se faryád kí, aur bole, Ham ne gunáh kiyá, ki ham ne Ḳhudáwand ko chhorá, aur Bálím aur Istárat kí bandagí kí: par ab tú ham ko hamáre dushmanoṉ ke háth se chhurá; to ham terí bandagí karenge. 11 Phir Ḳhudáwand ne Yarubbál, aur Bidán, aur Iftáh, aur Samúel ko bhejá, aur tum ko tumháre dushmanoṉ ke háth se, jo chároṉ taraf the, naját dí; aur tum ne chain páyá. 12 Aur jab tum ne dekhá ki baní Ammún ká bádsháh Náhas tum par charh áyá, to tum ne mujh se kahá, Háṉ, hameṉ ek bádsháh cháhiye, jo ham par saltanat kare; hálánki Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá tumhárá bádsháh thá. 13 Ab dekho, yih tumhárá bádsháh hai, jise tum ne pasand kiyá, aur jise tum ne mángá; aur dekho, Ḳhudáwand ne tumheṉ ek bádsháh

diyá hai. 14 Agar tum Ḳhudawand se ḍarte rahoge, aur us kí bandagí karoge, aur us ká hukm mánoge, aur Ḳhudá'wand ke farmánoṉ se sarkashí na karoge; to tum aur bádsháh, jo tum par bádsháhí kartá hai Ḳhudawand apne Ḳhudá ke pairau hoge. 15 Par agar tum Ḳhudawand ká hukm na mánoge, aur Ḳhudá'wand ke farmánoṉ se sarkashí karoge; to Ḳhudá'wand ká háth tumháre mukhálif hogá, jis tarah se ki tumháre bápdádoṉ ká mukhálif thá.

16 So ab tum khaṛe raho, aur dekho wuh baṛá kám, jo Ḳhudá'wand tumhárí ánkhoṉ ke sámhne kartí hai. 17 Kyá áj gehúṉ kátne ká din nahíṉ? Maiṉ Ḳhudawand se duá mángtá húṉ, ki wuh garjáegá, aur barsáegá, táki tum jáno aur dekho, ki tum ne Ḳhudawand ke huzúr ek bádsháh kí darḳhwást karke baṛí sharárat kí. 18 Chunánchi Samúel ne Ḳhudá'wand se duá mángí; aur Ḳhudawand ne usí din garjáyá aur barsáyá: tab sárá dangal Ḳhudawand se aur Samúel se nipaṭ dar gayá. 19 Tab sab logoṉ ne Samúel se kahá, ki Apne ḳhádimoṉ ke liye Ḳhudawand apne Ḳhudá kí minnat kar, ki ham mar na jáeṉ: ki ham ne apne sáre gunáhoṉ par yih sharárat ziyáda kí, ki apne liye ek bádsháh mángá.

20 Tab Samúel ne jamáat ko kahá; Ḳhauf na karo; ki yih sab sharárat to tum ne kí: magar Ḳhudawand kí pairawí se kináre mat jáo, balki apne sáre diloṉ se Ḳhudawdnd kí bandagí karo. 21 Aur tum kináre mat jáo, ki bátil kí pairawí karo, jo mufíd na hogí, aur naját na degí; ki we sab bátil haiṉ. 22 Aur Ḳhudawand apne baṛe nám ke liye apne bandoṉ ko tark na karegá: ki Ḳhudá'wand ne bhí pasand kiyá hai, ki tum us ke bande kahláo. 23 Aur maiṉ jo húṉ, Ḳhudá aisá na kare, ki tumháre liye duá mángne meṉ tagáful karke Ḳhudá'wand ká gunahgár hoúṉ: balki maiṉ wuh ráh, jo achchhí aur sídhí hai, tumheṉ batláúngá. 24 So tum itná karo, ki Ḳhudá'wand se ḍaro, aur apne sáre dil se us kí sachí ibádat karo; aur socho ki us ne tumháre liye kaisá baṛá kám kiyá hai. 25 Aur agar tum ab bhí sharárat ke kám karoge, to tum aur tumhárá bádsháh halák ho jáoge.

XIII. BAB.

1 Saúl ne ek baras saltanat kí; aur jab us kí saltanat ke do baras guzre, 2 To Saúl ne tín hazár baní Isráel apne liye chune; do hazár Mikmás meṉ, aur Baitel ke koh meṉ apne sáth rakhe, aur ek hazár Yúnatan ke sáth Binyamín ke Jibia meṉ rahe: aur báqí harek ko apne apne ḳhaime meṉ ruḳhsat kiyá. 3 Aur Yúnatan ne Filistíoṉ ke chaukídároṉ ko, jo Jibia meṉ the, márá; aur Filistíoṉ ne yih suná. Aur Saúl ne narsinghá phunkwáke sarí mamlukat meṉ yih manádí kí, ki Ai Ibráníoṉ suno. 4 Aur sáre baní Isráel ne yih ahwál suná, ki Saúl ne Filistíoṉ kí ek chaukí ke sipáhí máre, aur baní Isráel ko bhí Filistíoṉ se nafrat thí. So jamáat ko hukm húá, ki Saúl pás Gilgál meṉ jama howe. 5 Aur Filistí bhí baní Isráel se laṛne ko jama húe; tís hazár un kí ratheṉ thíṉ, aur chha hazár sárathí, aur bahut se log aise jaise daryá ke kináre kí ret; so we chaṛh áe, aur Mikmás meṉ Baitawan ke mashriq ko ḳhaimazan húe. 6 Aur jab baní Isráel ne dekhá, ki ham tangí meṉ haiṉ, kyúnki log taklíf meṉ the, to gároṉ, aur kántoṉ ke jangal, aur paháṛoṉ, aur gaṛhíoṉ, aur garhoṉ meṉ já chhipe. 7 Aur Ibrání Yardan ke pár, Jadd aur Jiliád kí sarzamín ko gae: aur Saúl Gilgál hí meṉ rahá, aur us ke sáth ke sab log ḳhaufnák the.

8 Aur wuh wahán sát din Samúel ke muaiyan waqt tak muntazir rahá: aur Samúel Gilgál men na áyá; aur sáre log us ke pás se mutafarriq ho gae. 9 Tab Saúl ne kahá, Charháwá aur salámí mujh pás láo. Aur us ne charháwá charháyá. 10 Aur aisá húá, ki jouhín wuh charháwá charhá chuká, wouhín Samúel á pahunchá; aur Saúl us ke istiqbál ko nikłá, táki wuh us ke haqq men duá i khair kare.

11 Aur Samúel ne púchhá, ki Tú ne kyá kiyá? Saúl bolá, Main ne jo dekhá ki log mere pás se mutafarriq ho gae, aur tú muqarrar waqt men na á pahunchá, aur Filistí Mikmás men jama húe: 12 To main ne kahá, ki Filistí Gilgál men mujh par á parenge, aur main ne Khuda'wand se abtak duá nahín mángí: is liye main ne apne nafs par jabr kiyá, aur charháwá charháyá. 13 So Samúel ne Saúl ko kahá, Tú ne bewaqúfí kí; ki tú ne Khuda'wand apne Khudá ke hukm kí, jo us ne tujhe kiye, muháfizat na kí; ki Khuda'wand ab terí saltanat baní Isráel men hamesha qáim rakhtá. 14 Lekin ab terí saltanat qáim na rahegí: ki Khuda'wand ne ek shakhs apne dilkhwáh muqarrar kiyá hai, aur Khuda'wand ne use hukm kiyá, ki us ke logon ká peshwá ho, is liye ki tú ne Khuda'wand ke hukm ko hifz na kiyá. 15 Aur Samúel uthá, aur Gilgál se Binyamín ke shahr Jibia ko charh gayá: tab Saúl ne un logon ko, jo us pás házir the, giná, aur we chha sau jawán the. 16 Aur Saúl aur us ká betá Yúnatan, aur us ke hamráhí jawán baní Binyamín ke Jibia men já thahre; aur Filistí Mikmás men pare rahe.

17 Aur fasád karnewále, Filistíon ke lashkar se, tín gol hoke nikle: ek to Saúl kí samt ko Ufrah kí ráh se: 18 Aur dúsrá gol Baithaurán kí ráh áyá: aur tísre gol ne us sarhadd kí ráh lí, jo wádí Zabián ke, dasht ke sámhne hai.

19 Us waqt baní Isráel kí sárí zamín men ek lohár na miltá thá; kyúnki Filistíon ne kahá thá, Na ho ki Ibrání log talwáren aur nezen apne liye banáne páen. 20 So sáre baní Isráel Filistíon ke mulk men jáyá karte the, táki harek apná hars, áur bhálá, aur kulhárá, aur apní kudálí tez karwáe. 21 Yáne jab ki kudálíon, aur bhálon, aur kánton, aur kulháron kí dháren kund ho gaí thín, táki unhen phir tez karwáen. 22 So aisá húá, ki qitál ke din, Saúl aur us ke bete Yúnatan ke siwá, un logon men se jo Saúl aur Yúnatan ke sáth the, kisí ke háth men ek talwár aur ek neza na thá. 23 Tab Filistíon ke garhwále Mikmás kí ghátí par á pare.

XIV. BAB.

1 Aur ek din aisá húá, ki Saúl ke bete Yúnatan ne apne gulám ko, jo us ká siláhbardár thá, kahá, ki A, ham Filistíon ke garh par, jo us samt ko hai, guzar karen. Par us ne apne báp ko khabar na kí. 2. Aur Saúl Jibia ke nikás par ek anár ke darakht tale, jo Mijrún men thá, thahar rahá: aur qaríb chha sau ádmí ke us ke sáth the. 3. Aur Ahiah bin Ahitúb birádar i I'kabúd bin Fínihás, bin Alí, jo Sailá men Khuda'wand ká káhin thá, efod pahine húe, thá. Aur logon ko khabar na húí, ki Yúnatan kahán chalá gayá.

4. Aur un guzargáhon men, jahán se hoke Yúnatan cháhtá thá, ki Filistíon ke garh par já pare, donon taraf bare bare nukíle patthar the; ek ká nám Busís thá, aur dúsre ká Sanah. 5 Un men se ek shimál kí jánib, Mikmás ke muqábil nasb thá, aur dúsrá janúb kí samt Jibia ke muqábil. 6 Tab Yúnatan ne apne siláhbar-

dár gulám se kahá, Á, ham un námakhtúnoṉ ke gaṛh par guzareṉ; sháyad ki Ḳhudáwand hamáre liye kám kare: ki Ḳhudáwand ke nazdík kuchh dushwár nahíṉ, wuh cháhe to bahutoṉ se zafar bakhshe, aur cháhe to thoṛoṉ se. 7 Us ke siláhbardár ne kahá, Jo kuchh ki tere dil meṉ hai, so kar, aur apní ráh pakaṛ: aur dekh, maiṉ tere hasb i dilkhwáh tere sáth húṉ. 8 Tab Yúnatan bolá, ki Dekh, ham un logoṉ par guzar karte haiṉ, aur apne taiṉ un par záhir karte haiṉ. 9 So agar we ham se yih kaheṉ, Sabr karo, jab tak ki ham tumháre sámhne hoṉ, to ham apní jagah khaṛe rahenge, aur un par na chaṛhenge. 10 Par agar we yúṉ kaheṉ, ki Ham par chaṛh áo, to ham chaṛh jáenge; ki Ḳhudáwand ne unheṉ hamáre háth meṉ kar diyá; aur yih hamáre liye ek nishání hogí. 11 Tab un donoṉ ne apne taiṉ Filistíoṉ ke gaṛh par namúd kiyá, aur Filistí bole, Dekho Ibrání un súrákhoṉ meṉ se, jaháṉ we chhip rahe the, báhar áte haiṉ. 12 Aur us gaṛh ke logoṉ ne Yúnatan aur us ke siláhbardár ko kahá, Ham par chaṛh áo, ki ham tumheṉ tamáshá dikhlá-enge. So Yúnatan ne apne siláhbardár se kahá, Ab mere píchhe chaṛh á; ki Ḳhudáwand ne unheṉ baní Isráel ke qábú meṉ kar diyá. 13 Aur Yúnatan apne háthoṉ aur páṉoṉ se lipaṭkar chaṛh gayá, aur us ke píchhe us ká siláhbardár; aur we Yúnatan ke áge mar gire, aur us ke siláhbardár ne bhí us ke píchhe log qatl kiye. 14 So yih pahlá kusht o ḳhún, jo Yúnatan aur us ke siláhbardár ne kiyá, ek bís ádmí ká thá, utní zamín meṉ, ki jaháṉ ek hal ádhe din meṉ phire.

15 Tab lashkar, aur maidán, aur sáre gaṛhwále, aur fasádkarnewále bhí kámp gae, aur zamín larzí; aur yih larza Ḳhudá kí jánib se thá. 16 Aur Saúl ke nigahbánoṉ ne, jo Binyamín ke Jibia meṉ the, nazar kí; to kyá dekhte haiṉ, ki wuh guroh pighal gaí, aur we márte chale játe the.

17 Tab Saúl ne logoṉ se, jo us ke sáth the, kahá, Gino, aur daryáft karo, ki ham meṉ se kaun gayá hai. Jab unhoṉ ne giná, to Yúnatan aur us ke siláhbardár ko na-páyá. 18 Us waqt Saúl ne Ahiyáh ko kahá, Ḳhudá kí sandúq yaháṉ lá; kyúnki Ḳhudá ká sandúq us roz baní Isráel ke darmiyán thá.

19 Aur aisá húá jis waqt Saúl káhin se bát kartá thá, to Filistíoṉ ke lashkar meṉ shor paṛá, aur gulgula ziyáda hotá chalá játá thá: aur Saúl ne káhin se kahá, ki Báz rah. 20 Aur Saúl aur us ke sáre log jama húe, aur qitál ko áe, aur dekho, ki harek mard kí talwár us ke sáthí par paṛí hai, aur niháyat baṛá gul shor húá. 21 Aur we Ibrání bhí, jo áge se Filistíoṉ ke sáth the, har taraf se jama hoke un ke sáth lashkar meṉ áe the, phirke un Isráelíoṉ meṉ, jo Saúl aur Yúnatan ke hamráh the, shámil húe. 22 Aur we sab baní Isráel bhí, jo koh i Ifráim meṉ chhip rahe the, ye sunke kí Filistí bhágе, filfaur nikalke qitál ke maidán meṉ un par á paṛe. 23 So Ḳhudáwand ne us din Isráelíoṉ ko naját dí: aur laṛáí Baitawan ke us pár tak pahunchí.

24 Aur Israelí mard us din baṛí taklíf meṉ the; kyúnki Saúl ne logoṉ ko qasam dí thí, aur yúṉ kahá thá, ki Jo koí áj shám tak khána kháwe, us par lánat; táki maiṉ apne dushmanoṉ se badlá lúṉ. Is sabab un logoṉ meṉ kisí ne zubán par kuchh na rakhá thá. 25 Aur sab log ban meṉ pahunche, aur waháṉ zamín par shahd thá. 26 Aur jonhíṉ ye log us ban meṉ pahunche, to dekho, ki waháṉ shahd ko ṭapaktá dekhá: par koí apne munh tak háth na le gayá, is liye ki we qasam se ḍare. 27 Lekin Yúnatan ne na suná thá, ki us ke báp ne logoṉ ko qasam dí hai: so us ne apne ásá kí nok se, jo us ke háth meṉ thá, shahd ke

chhatte ko chhedá, aur háth men leke munh men dálá; aur us kí áṇkhon men, roshní áí. 28 Tab un logon men se ek ne us se kahá, ki Tere báp ne qasam deke kahá thá ki Jo shakhs áj ke din kuchh kháwe, to us par lánat. Aur us waqt log thake húe the. 29 Aur Yúnatan bolá, ki Mere báp ne mulk ko dukh diyá; dekhiye ki main ne zarra sá shahd chakhá, aur kyá merí áṇkhon men roshní áí? 30 Kyá bahut achchhá hotá, agar sáre log dushmanon kí lút se, jo unhon ne páí, khúb kháte? par ab to Filistíon ko barí shikast nahín húí.

31 So unhon ne us din Mikmás se leke Ailún tak Filistí máre: aur log nipaṭ thak gaye. 32 Aur log lúṭ par gire, aur bheṛen aur bail, aur bachhṛe pakṛe, aur unhen zamín par zabh kiyá, aur lahú samet khá gaye. 33 Tab Saúl ko ḳhabar dí gaí, ki dekh, log Ḳhudáwand ká gunáh karte hain, ki lahú samet kháe játe hain. Wuh bolá, ki Tum káfiráná kám karte ho; so ek baṛí patthar áj mere sámhne ḍhalká láo. 34 Phir Saúl ne kahá, ki Lashkar men phiro, aur un se kaho, ki Harek shakhs apná apná bail, aur apní apní bheṛen mujh pás láwe, aur yahán zabh kare, aur kháwe; aur lahú samet kháke Ḳhudáwand ká gunahgár na bane. Chunánchi us rát harek shakhs apná bail wahín líyá,, aur wahín zabh kiyá. 35 Aur Saúl ne us jagah Ḳhudáwand ke liye ek mazbah banáyá: yih pahlá mazbah hai, jo us ne Ḳhudáwand ke liye banáyá.

36 Phir Saúl ne kahá, ki Ao áj rát Filistíon ká píchhá karen, aur subh tak unhen lúṭen, aur un men se ek ko jítá na chhoṛen. We bole, Jo kuchh tú bihtar jáne, so kar. Tab káhin bolá, ki Ao yahán Ḳhudá se saláh púchhen. 37 Chunánchi Saúl ne Ḳhudá se mashwarat púchhí, ki Main Filistíon ká taáqub karne ko utrún? tú kyá un ko baní Isráel ke háth men giriftár karwáegá? So us ne us din use kuchh jawáb na farmáyá. 38 Tab Saúl ne kahá, ki Lashkar ke sáre raís yahán nazdík áwen, aur tahqíq karen, aur dekhen ki áj ke din yih kaisá gunáh húá hai. 39 Ḳhudáwand i hai kí qasam, ki jis ne Isráel ko áj naját dí, agar mere bete Yúnatan ká bhí gunáh ho, to wuh bhí mar jáe; Aur un logon men se kisí ne jawáb na diyá. 40 Tab us ne sáre baní Isráel se kahá, Tum sab ke sab ek taraf ho, aur main aur merá beṭá Yúnatan ek taraf. Tab log Saúl se bole, Jo tú munásib jáne, so kar. 41 Saúl ne Ḳhudáwand se kahá, ki Ai Isráel ke Ḳhudá, haqq kar. Tab Saúl aur Yúnatan ke nám par quraa paṛá, aur lashkar begunáh niklá. 42 Tab Saúl ne kahá, ki Mere aur mere beṭe Yúnatan ke nám quraa dálo. Tab Yúnatan ká nám niklá. 43 Aur Saúl ne Yúnatan se kahá, Mujhe batá, tú ne kyá kiyá hai. Yúnatan ne use batáyá, aur kahá, Main ne to kuchh nahín kiyá, magar itná ki is ásá kí nok se, jo mere háth men thá, ek zarra sá shahd chakhá thá; so kyá ab main marne par hún? 44 Saúl ne kahá, Ḳhudá mujh se aisá kare, aur us se ziyáda kare, agar Yúnatan to mar hí na jáe. 45 Tab logon ne Saúl ko kahá, Kyá Yúnatan mar jáe jis ne Isráel ke liye aisí baṛí riháí kí? Aisá na hogá; Ḳhudáwand i hai kí qasam hai, ki us ke sir ká ek bál bhí zamín par na giráyá jáegá; ki us ne áj Ḳhudá kí madad se mihnat kí. So logon ne Yúnatan kí ḳhulásí karwáí, ki wuh márá na gayá. 46 Aur Saúl Filistíon ke taáqub karne se báz rahá: aur Filistí apne maqám ko gaye. 47 Aur Saúl ne baní Isráel ká mulk apne qabze men kiyá, aur harek samt apne dushmanon se Moab men, aur baní Ammún ke mulk men, aur Adúm men, aur Zobah kí mamlukaton men, aur Filistíon ke mulk men laṛá kiyá; aur wuh jin logon kí taraf phirá, un logon ko

saza dí. 48 Phir us ne lashkar jama kiyá, aur Amáliqíoŋ se já lará, aur Isráelíoŋ ko un ke gáratgaroŋ ke háth se chhuráyá.

49 Aur Saúl ke beṭoŋ ke nám ye haiŋ, Yúnatan, aur Iswí, aur Malkísúa; aur us kí do beṭíáŋ thíŋ; barí ká nám Marab, aur chhoṭí ká nám Maikal. 50 Aur Saúl kí jorú ká nám Akhinuam thá, jo Akhimaaz kí beṭí thí; aur us kí fauj ke ráis ká nám Abinaiyir thá, jo Saúl ke chachá Naiyir ká beṭá thá. 51 Aur Saúl ke báp ká nám Qís thá; aur Abinaiyir ká báp Naiyir Abiel ká beṭá thá. 52 Aur umr bhar Saúl ká Filistíoŋ se sakht muqábala rahá: aur Saúl harek zoráwar aur bahádur mard ko, jaháŋ dekhtá thá apne pás rakhtá thá.

XV. BAB.

1 Aur Samúel ne Saúl ko kahá, Maiŋ wuh húŋ, jo Khudáwand ne mujhe bhejá thá, ki tujhe mamsúh karúŋ, táki tú us kí qaum ká, jo baní Isráel hai, bádsháh ho so ab Khudáwand kí báteŋ sun. 2 Lashkaroŋ ká Khudáwand yúŋ kahtá hai, Mujh ko yád hai, jo kuchh ki baní Isráel se Amáliq ne kiyá, jab ki we Misr se charhe, ki we kyúnkar un kí ghát meŋ baiṭhe. 3 So ab tú já, aur Amáliq ko már, aur sab jo kuchh ki un ká hai ek lakht haram kar, aur un par rahm mat kar, balki mard se leke aurat aur larke shírkhwár, aur bail bher, aur únṭ aur gadhe tak sab ko qatl kar. 4 Chunánchi Saúl ne logoŋ ko jama kiyá, aur Taláim meŋ unheŋ giná; so we do lákh piyáde, aur baní Yahúdah das hazár the. 5 Aur Saúl Amáliq kí ek bastí. meŋ dasht ke bích un kí ghát meŋ baiṭhá.

6 Aur Saúl ne Qainíoŋ ko kahá, Nikal jáo, aur Amáliqíoŋ ke darmiyán se kinárakash ho, na ho ki un meŋ shámil hoke mere háth se máre jáo: is liye ki tum ne baní Isráel par, jab we Misr se charhe, to mihrbaníáŋ kiyáŋ. So Qainí Amáliqíoŋ meŋ se nikle. 7 Aur Saúl ne Amáliqíoŋ ko Hawílah se leke Súr tak, jo Misr ke sámhne hai, márá. 8 Aur Amáliq ke bádsháh Ajáj ko jítá pakrá, aur sab logoŋ ko talwár se haram kar diyá. 9 Lekin Saúl aur us ke lashkar ne Ajáj ko aur achchhí achchhí bheroŋ, aur gáeoŋ ko, aur pále húe bakroŋ, aur bher ke bachchoŋ ko jítá rakhá, aur sab suthrí chízoŋ ko rahne diyá, aur na cháhá ki unheŋ haram kar deŋ: magar unhon ne harek chíz ko, jo púch aur nikammí thí, haram kiyá.

10 Tab Khudáwand ká kalám Samúel ko pahunchá, ki Maiŋ Saúl ko bádsháh karke malúl húá, kyúnki wuh merí farmánbardárí se bargashtá húá, aur us ne mere hukmoŋ par amal na kiyá. So Samúel gamgín húá; 11 Aur sárí rát Khudáwand pás chillátá rahá. 12 Aur Samúel subh sawere Saúl se muláqát karne ko uṭhá; so Samúel ko khabar pahunchí, ki Saúl Karmil ko gayá, aur us ne apne liye ek fath ká sutún khará kiyá, aur phirá, aur guzar karke Jiljál meŋ dákhil húá. 13 Phir Samúel Saúl pás gayá, aur Saúl ne use kahá, Tú Khudáwand ká mubárak banda ho; maiŋ ne Khudáwand ke hukmoŋ par amal kiyá. 14 Samúel ne kahá, Pas yih bheroŋ ká mímiyáná, aur gáeoŋ ká banbáná kaisá hai, jo maiŋ suntá húŋ? 15 Saúl ne kahá, ki Ye Amáliqíoŋ kí haiŋ, jo log le áe haiŋ; is liye ki logoŋ ne achchhí achchhí bheroŋ, aur gáeoŋ ko jítá rakhá, táki unheŋ Khudáwand tere Khudá ke liye zabh kareŋ; aur báqí sab ko to ham ne ek lakht haram kiyá. 16 Tab Samúel ne Saúl ko kahá,

Tuk sun le, jo kuchh ki Ḳhudáwand ne aj rát mujh se kahá hai, maiṉ tujh se kahtá húṉ. Wuh bolá, Farmáiye. 17 Samúel ne kahá, kyá nahíṉ hai, ki jab tú apní nazar meṉ haqír thá, to baní Isráel ke sibṭoṉ ká sardár húá, aur Ḳhudáwand ne tujhe mamsúh kiyá, ki baní Isráel ká bádsháh húá? 18 Aur Ḳhudáwand ne tujhe safar ko bhejá, aur farmáyá ki Já, aur un gunahgár Amáliqíoṉ ko ek laḳht haram kar, aur un se qitál kar, yaháṉ tak ki we nest o nábúd ho jáeṉ. 19 Pas tú ne kis liye Ḳhudáwand kí bát na mání, aur kyúṉ lúṭ par ṭúṭá, aur Ḳhudáwand, ke áge badí kí? 20 Saúl ne Samúel ko kahá, Maiṉ ne to Ḳhudáwand ká hukm máná, aur us ráh par, jis par Ḳhudáwand ne mujhe bhejá, chalá, aur Amáliqíoṉ ke bádsháh Ajáj ko le áyá húṉ, aur Amáliqíoṉ ko ek laḳht haram kiyá. 21 Par log lút ke mál meṉ se bheṛeṉ, aur gáeṉ, yáne haram ke taháíf le áe, táki Jiljál meṉ Ḳhudáwand tere Ḳhudá ke áge zabh kareṉ. 22 Samúel bolá, ki Ḳhudáwand chaṛháwon aur zabíhoṉ se ḳhush hotá hai, yá is se ki us ká hukm máná jáwe? Dekh, ki hukm manná qurbání chaṛháne se, aur shinawá honá menḍhe kí charbí se bihtar hai. 23 Kyúnki náfarmání aur jádúgarí barábar hai, aur sarkashí aur kufr aur butparastí barábar. So jaisá tú ne Ḳhudáwand ke hukm ko radd kiyá hai, waisáhí us ne bhí tujhe bádsháhat se radd kiyá.

24 Saúl ne Samúel se kahá, Mujh se gunáh húá: ki maiṉ ne Ḳhudáwand ke farmán se, aur terí bátoṉ se tajáwuz kiyá; kyúnki maiṉ ne lashkar ká pás kiyá, aur un kí bát suní. 25 So ab mihrbání se merá gunáh baḳhshiye, aur mere sáth phiriye, táki maiṉ Ḳhudáwand ke áge sijda karúṉ. 26 Samúel ne Saúl ko kahá, Maiṉ tere sáth na jáúngá; ki tú ne Ḳhudáwand ke farmán ko radd kiyá, aur Ḳhudáwand ne tujhe baní Isráel kí bádsháhat se radd kiyá. 27 Aur jab Samúel phirá, ki rawána ho, to us ne us kí chádar ká koná pakṛá, aur wuh chák ho gayá. 28 Tab Samúel ne use kahá, Ḳhudáwand ne terí bádsháhat, jo tú baní Isráel par kartá thá, tujh se chák kar lí, aur tere ek yár ko jo tujh se bihtar hai, dí. 29 Aur Isráel ká násih jhúṭh nahíṉ boltá, aur pashemáṉ nahíṉ hotá: kyúnki wuh insán nahíṉ hai, ki pachhtáwe. 30 Tab us ne kahá, Mujh se to gunáh húá; par mere lashkar ke buzurgon, aur baní Isráel ke áge merí hurmat rakh líjiye, aur mere sáth phiriye, táki maiṉ Ḳhudáwand tere Ḳhudá ke áge sijda karúṉ. 31 Tab Samúel Saúl ke píchhe phirá, aur Saúl ne Ḳhudáwand ke áge sijda kiyá.

32 Tab Samúel ne farmáyá, ki Amáliqíoṉ ke bádsháh Ajáj ko yaháṉ mujh pás láo. Aur Ajáj ḳhushí se us pás áyá; aur Ajáj ne kahá, Filhaqíqat maut kí talḳhí guzar gaí. 33 Aur Samúel ne kahá, jaisá terí talwár ne auratoṉ ko beaulád kiyá, terí bhí má auratoṉ meṉ beaulád hogí. Aur Samúel ne Ajáj ko Jiljál meṉ Ḳhudáwand ke áge ṭukṛe ṭukṛe kiyá. 34 Aur Samúel Rámah ko gayá, aur Saúl Jiba ko apne ghar chaṛh gayá. 35 Aur jab tak jítá rahá, Samúel us ko dekhne na gayá; balki Samúel Saúl kí bábat gamgín rahá: aur Ḳhudáwand bhí pachhtáyá, ki us ne Saúl ko baní Isráel ká bádsháh kiyá.

XVI. BAB.

1 Aur Ḳhudáwand ne Samúel ko kahá, Tú kabtak Saúl kí bábat gamgín rahegá? Maiṉ ne to use baní Isráel kí saltanat se mardúd kiyá. Tú apne síng meṉ tel bhar, aur já, maiṉ tujhe Baitlahm meṉ usí pás bhejtá húṉ: ki maiṉ ne us

ke beṭoṇ meṇ se ek ko bádsháh ṭhahráyá hai. 2 Samúel bolá, Máiṇ kyúṇkar jáúṇ? Ki agar Saúl sunegá, to mujhe már hí ḍálegí. Ḳhudáwand ne farmáyá, Ek bachhiyá apne sáth le já, aur kah, ki Maiṇ Ḳhudáwand ke liye zabh karne ko áyá húṇ. 3 Aur zabíha guzráne ke liye Yassí ko bulá, aur bád us ke maiṇ tujhe batá dúngá, ki tú kyá karegá; aur us ko mere liye mamsúh kar, ki jis ke haqq meṇ maiṇ tujh ko kahúṇ. 4 Aur Samúel ne waisáhí, jo Ḳhudáwand ne farmáyá thá, kiyá, aur Baitlahm meṇ áyá: tab shahr ke buzurg use dekh ke kámp gaye, aur us ke istiqbál ko nikle, anr bole, Tú sulh ke ḳhiyál se áyá hai? 5 Wuh bolá, Háṇ, sulh ke ḳhiyál se maiṇ Ḳhudáwand ke liye qurbání chaṛháne áyá húṇ: tum apne taiṇ páksáf karo, aur mere sáth qurbání chaṛháne ke liye áo. Aur us ne Yassí ko us ke beṭoṇ samet muqaddas kiyá, aur unheṇ qurbání chaṛháne ko buláyá.

6 Aur aisá húá ki jab we áe, to us ne Jliab par nigáh kí, aur bolá, Yaqínan yih Ḳhudáwand ká mamsúh us ke áge hai. 7 Par Ḳhudáwand ne Samúel se kahá, ki Tú us kí súrat par, aur us kí qámat kí únchái par nazar na kar; is liye ki maiṇ ne ná pasand kiyá: ki Ḳhudáwand insán ke mánind nahín dekhtá; kyúnki ádmí záhir ko dekhtá hai, par Ḳhudáwand dil par nazar kartá hai. 8 Tab Yassí ne Abínadab ko buláyá, aur use Samúel ke áge kiyá. Wuh bolá, Ḳhudáwand ne use bhí pasand nahíṇ kiyá. 9 Phir Yassí ne Sammah ko áge kiyá. Aur bolá, ki Ḳhudáwand use bhí pasand nahíṇ kartá. 10 Áḳhir ko Yassí ne apne sátoṇ beṭoṇ ko Samúel ke sámhne kiyá. So Samúel ne Yassí ko kahá, ki Ḳhudáwand ne unheṇ pasand nahín kiyá. 11 Aur Samúel ne Yassí ko kahá, ki Tere sab beṭe á chuke? Wuh bolá, ki Sab se chhoṭá yaháṇ nahín; ki wuh bheṛeṇ chaṛátá hai. So Samúel ne Yassí ko kahá, Use bulá bhej: kyúnki jab tak wuh yaháṇ na áegá, ham na phirenge. 12 So us ne use bulá bhejá, aur andar láyá. Wuh surḳhrang, aur ḳhushchashm, aur ḳhúbsúrat, aur ḳhushmanzar thá. Aur Ḳhudáwand ne farmáyá, Uṭh, aur use mamsúh kar: ki wuh yihí hai. 13 Tab Samúel ne tel ká síng liyá, aur use us ke bháíoṇ ke darmiyán mamsúh kiyá: aur Ḳhudáwand kí Rúh us din se hamesha tak Dáúd par utartí rahí. Aur Samúel uṭhke Rámah ko rawána húá.

14 Aur Ḳhudáwand kí Rúh Saúl par se chalí gai, aur Ḳhudáwand ke hukm se ek burí rúh use satáne lagí. 15 Tab Saúl ke ḳhádimoṇ ne use kahá, Dekh, ab ek sharír rúh Ḳhudá kí taraf se tujhe satátí hai: 16 Hamáre sáhib, áp ham ko jo tere sámhne hain hukm kar, ki ek shaḳhs aisá talásh kareṇ, jo barbat bajáne meṇ ustád ho: aur jis waqt Ḳhudá kí ijázat se yih sharír rúh tujh par chaṛhegí, to wuh apne háth se bajáegá, aur tú ḳhush rahegá. 17 Saúl ne apne ḳhádimoṇ ko kahá, Háṇ, mere liye achchhá bajánewálá ṭhaharáo, aur mujh pás láo. 18 So us waqt us ke gulámoṇ meṇ ek yúṇ bol uṭhá, ki Dekh, maiṇ ne Baitlahm ke Yassí ká ek beṭá dekhá, jo bajáne meṇ ustád hai, aur baṛá bahádur aur jangí mard hai, aur dánishwar aur ḳhushmanzar hai, aur Ḳhudáwand us ke sáth hai. 19 So Saúl ne qásid bhejke Yassí ko kahlá bhejá, ki Apne beṭe Dáúd ko, jo bheṛoṇ par muqarrar hai, mujh pás bhej. 20 Aur Yassí ne ek gadhá, jis par roṭiáṇ ládíṇ thíṇ, aur ek mashk i wain, aur bakrí ká ek bachchá liyá, aur apne beṭe Dáúd ko diyá, ki Saúl ke liye lejáwe. 21 Dáúd Saúl pás áyá, aur us ke huzúr khaṛá húá; aur us ne use bahut piyár kiyá; so wuh us ká siláhbardár húá. 22 Aur Saúl ne Yassí

ko kahlá bhejá, Mihrbání karke Dáúd ko mere huzúr rahne díjiye; ki wuh merá manzúr i nazar hai. 23 Aur aisá húá, ki Jab Khudá kí rúh Saúl par charhtí thí, to Dáúd barbat háth se bajátá thá: aur Saúl khushwaqt hotá thá, aur ráhat pátá thá, aur sharír rúh us par se utartí thí.

XVII. BÁB.

1 Ab Filistíon ne jang ke iráde se apní faujen jama kiyán, aur Yahúdáh ke shahr Shaukat men faráham húe, aur Shaukat aur Azqah ke darmiyán Afas dammím men khaimazan húe. 2 Aur Saúl aur baní Israel ne jama hoke Umq ul Ailah ko khaimagáh kiyá, aur qitál ke liye Filistíon ke muqábil pare bándhe. 3 Ek taraf Filistí ek pahár par qáim the, aur dúsrí taraf ek pahár par baní Isráel: aur un donon ke darmiyán ek dasht thá. 4 Us waqt Filistíon ke lashkar se ek súrmá niklá, jis ká nám Jannatí Júlíyat thá; us ká qadd chha háth ek bálisht lambá thá; 5 Aur us ke sir par pítal ká ek khol thá, aur pítal hí kí ek zirah pahine húe thá, jo taul men pánch hazár misqál pítal kí thí. 6 Aur us kí do pindlíon par pítal ke do jarmúq the, aur us ke donon shánon ke darmiyán pítal kí ek barchhí thí. 7 Aur us ke bhále kí chhar aisí thí jaise júláhe ká shahtír; aur us ke neze ká phal chha sau misqál lohe ká thá aur ek shakhs sipar líe húe us ke áge chaltá thá. 8 So wuh nikal khará húá aur Isráel ke lashkaron par lalkárá aur bolá, ki Tum ne kyún jang ke liye saffárái kí? kyá main Filistí nahín hún, aur tum Saúl ke khádim? So apne bích kisí shakhs ko chuno, jo merá sámhná kare. 9 Agar us men mere muqábale kí ján ho, aur wuh mujhe máre, to ham tumháre khádim honge: par agar main us par gálib húá, aur main ne use márá, to tum hamáre khádim hoiyo, aur hamárí khidmatguzárí kíjiyo. 10 Aur yih Filistí bolá, ki Main áj ke din Isráelí faujon ko fazíhat kartá hún: koí nikle táki mujh se lare. 11 Saúl aur baní Isráel ne, jo us Filistí kí báten suníη, to un kí diláwarí nikal gaí, aur nipat dar gae.

12 Aur Dáúd Baitlahm i Yahúdáh ke Ifrátí mard ká betá thá, jis kí nám Yassí thá; us ke áth bete the: aur wuh áp Saúl ke zamáne men logon ke darmiyán bahut búrhá thá. 13 Aur Yassí ke tín bare bete jáke laráí men Saúl ke sharík húe: aur un tínon men jo larne gaye the, us ká nám jo sab se bará thá Iliab thá, aur manjhle ká Abinadab, aur tísre ká Sammah. 14 Aur Dáúd sab se chhotá thá: so us ke tínon bare bete Saúl ke sáth the. 15 Aur Dáúd Saúl se judá hoke apne báp kí bheren Baitlahm men charáne gayá thá. 16 So Filistí chálís din tak har roz subh shám nazdík áte the, aur apní numúd kiyá karte the. 17 So Yassí ne apne bete Dáúd se kahá, kí ye tín ser bhúná húá anáj, aur ye das girde rotíon ke leke lashkargáh ko apne bháíon pás daur já; 18 Aur panír kí ye das chakkíán hazárí risáladáron ke liye lejá, aur dekh ki tere bháí kis tarah se hain, aur un kí giro lá. 19 Aur us waqt Saúl, aur we sáre baní Isráel dasht i Ailah men Filistíon se lar rahe the.

20 Aur Dáúd subh sawere uthá, aur bheron ko ek nigahbán ke hawále karke, jaisá Yassí ne use farmáyá thá, sab kuchh leke rawána húá: aur morche par pahunchá, aur usí waqt lashkar qitál ke liye lalkárte the. 21 Aur Isráelíon aur Filistíon ne apne apne lashkar ke ámhne sámhne pare bándhe the. 22 So Dáúd ne us asbáb ko us pás, jo us ká nigahbán thá, chhorá, aur áp lashkargáh ko daurá,

aur apne bháíoŋ kí ḳhair o áfiyat púchhí. 23 Aur wuh un se báteŋ kartá hí thá, aur dekho, ki wuh súrmá Filistí, jis ká nám Jannatí Julíyat thá, Filistí saffoŋ meŋ se niklá, aur us ne dastúr ke muwáfiq wuh bát kahí, aur Dáúd ne suní. 24 Aur sáre baní Isráel us shaḳhs ko dekhke us ke sámhne se haṭe, aur bahut sá haul kháyá. 25 Tab baní Isráel yúŋ bole, Tum is mard ko dekhte ho, jo niklá hai? Yih baní Isráel ko ruswá kiyá cháhtá hai: jo koí us ko máregá, to bádsháh use ganí karegá, aur apní beṭí use degá, aur us ke báp ke gharáne ko baní Isráel ke darmiyán ázád karegá. 26 Aur Dáúd ne un logoŋ se, jo us ke gird pesh the, púchhá, ki Jo shaḳhs is Filistí ko máre, aur is nang ko baní Isráel meŋ se miṭá ḍále, to us se kyá sulúk kiyá jáegá? Yih námaḳhtún Filistí kyá mál hai, jo un faujoŋ ko jin ká Ḳhudá zindá hai fazíhat kare? 27 Logoŋ ne ba dastúr jawáb diyá, ki Us shaḳhs se, jo use máregá, yih yih sulúk kiyá jáegá. 28 Us waqt us ke baṛe bháí Iliab ne us kí bátoŋ ko, jo wuh baní Isráel se kartá thá, suná, aur Iliab ká gussa Dáúd par bhaṛká, aur wuh bolá, ki Tú yaháŋ kyún utrá hai, aur waháŋ jangal meŋ un thoṛí sí bheṛoŋ ko tú ne kis pás chhoṛá? Maiŋ tere ghamanḍ, aur tere dil hí sharárat se ágáh húŋ: tú jang kí sair karne utar áyá hai. 29 So Dáúd bolá, Maiŋ ne kyá qusúr kiyá? Us ká kyá kuchh nahíŋ? 30 Aur wuh us ke sabab se haṭke dúsrí taraf gayá, aur phir wuhí sawál kiyá: so logoŋ ne use badastúr jawáb diyá. 31 Aur jab un bátoŋ ká, jo Dáúd ne kahí thíŋ, charchá húá, to Saúl tak ḳhabar pahunchí, aur usne use bulá bhejá.

32 Dáúd ne Saúl se kahá, Us shaḳhs ke ḳhauf se kisí ká dil na ghaṭe; terá gulám jáegá, aur us Filistí se laṛegá. 33 So Saúl ne Dáúd se kahá, Tujh meŋ yih sakt nahíŋ, ki tú us Filistí se laṛne jáe: ki tú laṛká hai, aur yih laṛakpan se jangí hai. 34 Tab Dáúd ne Saúl ko jawáb diyá, ki Terá gulám apne báp kí bheṛeŋ charátá thá, ki waháŋ se ek sher aur ek ríchh niklá, aur galle meŋ se ek bachcha le gayá. 35 So maiŋ us ke píchhe niklá, aur use márá, aur use us ke munh se chhín liyá: aur jab wuh mujh par phir paṛá, to maiŋ ne us kí ḍáṛhí pakaṛke use márá, aur halák kiyá. 36 Aur tere gulám ne us bágh aur ríchh ko ján se márá: so yih námaḳhtún Filistí un meŋ se ek kí mánind hogí, jo un faujoŋ ko jin ká Ḳhudá zinda hai fazíhat kar rahá hai. 37 Aur Dáúd ne yih kahá, ki Jis Ḳhudawand ne bágh ke panje, aur ríchh ke changul se mujhe naját dí, wuhí mujh ko us Filistí ke háth se bacháegá. Tab Saúl ne Dáúd ko kahá, Rawána ho: Ḳhudá terá yár rahe.

38 Aur Saúl ne apne hathyár Dáúd par saje, aur lohe ká ek ḳhod us ke sir par rakhá; aur use zirah bhí pahináí. 39 Aur Dáúd ne apní talwár apní zirah par hamáil kí, aur jáne ká iráda karke mutáammil húá; kyúnki use yih tajriba na thá. Tab Dáúd ne Saúl se kahá, Maiŋ is tarah já nahíŋ saktá; ki maiŋ ne un chízoŋ ká tajriba nahíŋ kiyá. So Dáúd ne wuh sab utár phenká. 40 Aur us ne apná laṭh háth meŋ liyá, aur us nále se ek pánch patthar chikne chikne chun líe, aur unheŋ charwáhoŋ ke thaile meŋ jo us pás thá ḍálá, aur apná ḍhilwás apne háth meŋ liyá, aur us Filistí ke sámhne húá. 41 Aur Filistí chalá aur Dáúd ke nazdík áne lagá; aur us ke áge us ká siparbardár thá. 42 Aur Filistí ne nigah kí, aur Dáúd ko dekhá, aur use náchíz jáná; ki wuh laṛká surḳh safed, aur shakíl thá. 43 So Filistí ne Dáúd se kahá, Kyá maiŋ kuttá húŋ, jo tú laṭh leke mujh par áyá hai? Aur Filistí ne apne Ḳhudá ká nám leke Dáúd par lánat kí. 44 Aur Filistí

ne Dáúd ko kahá, Mujh pás á, ki maiŋ terá gosht hawáí parindoŋ, aur janglí darindoŋ ko bánṭúŋ. 45 Aur Dáúd ne Filistí ko kahá, Tú talwár aur barchhá aur sipar leke mere sámhne áyá; par maiŋ faujoŋ ke Ḳhudáwand ke nám se, jo Isráelí lashkaroŋ ká Ḳhudá hai, jis kí tú ne tahqír kí hai, terá sámhná kartá húŋ. 46 Aur áj hí ke din Ḳhudawand tujh ko mere háth meŋ giriftár karwáegá; aur maiŋ tujhe már lúngá, aur terá sir tere badan par se uṛá dungá; aur maiŋ áj ke din Filistíoŋ ke lashkar kí lásheŋ hawáí parindoŋ, aur sahráí darindoŋ ko dúngá; táki sárá jahán jáne, ki baní Isráel meŋ ek Ḳhudá hai. 47 Aur yih sárí jamáat daryáft kare, ki Ḳhudá talwár aur bhále ke sabab se zafar nahíŋ baḳhshtá: ki jang ká málik Ḳhudawand hai; wuhí tum ko hamáre háthoŋ meŋ suprud kardegá. 48 Aur aisá húá, ki jab Fillstí uthá, aur áge baṛhke Dáúd ke muqábila ke liye nazdík húá, to Dáúd ne phurtí kí, aur maidán kí taraf Filistí se muqábila karne dauṛá. 49 Aur Dáúd ne apne thaile meŋ háth dálá, aur us meŋ se ek patthar liyá, aur faláḳhun meŋ dharke Filistí ke máthe par aisá márá, ki wuh patthar us ke máthe meŋ garq hogayá; aur wuh zamín par munh ke bhal gir paṛá. 50 So Dáúd ek faláḳhun aur ek patthar se us Filistí par gálib húá, aur use márá, aur qatl kiyá; aur Dáúd ke háth meŋ talwár na thí 51 So Dáúd lapakke Filistí ke sir par khaṛá húá, aur us kí talwár leke miyán se khínchí, aur use halák kiyá, aur us ká sir us se káṭá. Aur Filistíoŋ ne jo dekhá ki un ká súrmá márá paṛá, to we bhág nikle.

52 Baní Isráel aur baní Yahúdáh uṭhe, aur lalkáre, aur Aqrún ke dasht aur dare tak unheŋ ragedá, aur márá, yahán tak ki ráh meŋ Jannat aur Aqrún tak Filistí gháil hoke gire the. 53 Tab baní Isráel Flistíoŋ ko ragedke phire, aur un ke khaimagáh ko gárat kiyá. 54 Aur Dáúd us Filistí ká sir leke Yarúsalam meŋ áyá: aur us ke hathyároŋ ko us ne apne ḳhaime meŋ rakhá. 55 Aur Saúl ne jis waqt Dáúd ko Filistí ke sámhne hote dekhá, to us ne lashkar ke sardár Abinaiyir se púchhá, Abinaiyir, yih laṛká kis ká beṭá hai? Abinaiyir bolá, Ai bádsháh, terí ján kí qasam maiŋ nahíŋ jántá. 56 Tab bádsháh ne kahá, Tú khoj kar, yih jawán kis ká farzand hai. 57 Aur jab Dáúd us Filistí ko qatl karke phirá, to Abinaiyir use bádsháh pás le gayá, aur Filistí ká sir us ke háth meŋ thá. 58 Tab Saúl ne ḳhud us jawán se púchhá, ki Tú kis ká beṭa hai? Aur Dáúd ne jawáb diyá, ki Maiŋ tere gulám Baitlahmí Yassí ká beṭá húŋ.

XVIII. BÁB.

1 Aur aisá húá ki jab Daúd Saúl se bát kahchuká, to Yúnatan ká jí Dáúd ke jí se mil gayá, aur Yúnatan ne use apní ján ke barábar dost rakhá. 2 Aur Saúl ne us din se use apne sáth rakhá, aur phir use uske báp ke ghar jáne na diya. 3 Aur Yúnatan aur Dáúd ne báham qaul o qarár kiyá, kyúŋki wuh use apní ján ke barábar cháhtá thá. 4 Tab Yúnatan ne wuh qabá, jo pahine húe thá utárke apní poshák aur talwár aur apní kamán apne kamarband samet Dáúd ko baḳhshí. 5 Aur Saúl, jaháŋ kahíŋ Dáúd ko bhejtá thá, wuh jáyá kartá thá, aur iqbálmand hotá thá, yaháŋ tak ki Saúl ne use sipáh ká sardár kiyá: aur wuh sárí jamáat aur Saúl ke sáre mulázimoŋ ká mauzúr i nazar húá.

6 Aur aisá húá, ki jab Dáúd us Filistí ko qatl karke phir áyá, to sáre Isráelí

shahron se auraten gátín náchtín khushí se table aur bájá, aur sáz sáth leke Saúl bádsháh ke istiqbál ko niklín. 7 Aur we báham thatholíán kartí aur gátí thín, ki Saúl ne apne hazáron máre, aur Dáúd ne apne bahut se das hazár. 8 Aur Saúl sunke niháyat khafá húá, aur us bol ne use nákhush kiyá, aur wuh bolá, unhon ne Dáúd ke liye bahut se das hazar thahráe, aur mere liye hazáron ; ab kyá báqí rahá jo wuh páwe magar saltanat ? 9 Aur Saúl ne us din se píchhe Dáúd ko achchhí, nazar se na táká.

10 Aur dúsre din aisá húá, ki Khudá kí taraf se burí rúh Saúl par charhí ; tab wuh díwána hoke apne ghar men barbaráne lagá ; aur Dáúd us ke huzúr áge kí tarah barbatnawází kartá thá : aur us waqt Saúl ke háth men ek sáng thí. 11 Tab Saúl ne barchhí phenkí, aur kahá, ki Main Dáúd ko díwár ke sáth chhedúngá. So Dáúd us ke sámhne do martabe khálí deke áp ko bachá gayá.

12 So Saúl Dáúd se andeshnák húá, kyúnki Khudáwand us ke sáth thá, aur Saúl se judá ho gayá thá. 13 Tab Saúl ne use apne pás se dúr kiyá, aur hazár jawán ká sardár kiyá : aur wuh logon ke áge áyá jáyá kartá thá. 14 Aur Dáúd hamesha dánishmandí kí ráh chaltá thá; aur Khudáwand us ke sáth thá. 15 So Saúl us kí dánishmandíán dekhke us ke báis se andeshnák thá. 16 Par sáre baní Isráel, aur baní Yahúdáh Dáúd ko piyár karte the, is liye ki wuh un ke áge áyá jáyá kartá thá.

17 Tab Saúl ne Dáúd ko kahá, Dekh, Mairab merí barí betí hai, main use tujhe byáh detí hún; cháhiye ki tú merá bahádur farzand ho, aur Khudáwand ke liye qitál kar: aur Saúl ne dil men kahá, ki Merá háth us par káheko chale, balki Filistíon ká háth us par chale. 18 So Dáúd ne Saúl se kahá, Main kaun hún, aur merí ján kyá, aur baní Isráel men mere báp ká gharáná kaun, ki main bádsháh ká dámád hoún? 19 Aur aisá húá, ki jab Saúl kí betí Mairab ke byáh ká muaiyan waqt húá, to wuh Mahúlátí Adriel se byáhí gaí. 20 Aur Saúl kí betí Maikal Dáúd ko cháhtí thí: so yih bát Saúl tak pahunchí, aur wuh khush húá. 21 Tab Saúl ne kahá, Main usí ko use dúngá, táki yih us ke liye ek phandá ho, aur Filistíon ká háth us par pare. So Saúl ne Dáúd se kahá, Main do tarah se cháhtá hún, ki tú áj ke din merá dámád bane. 22 Aur Saúl ne apne khádimon ko hukm kiyá, ki Dáúd se chupke kaho, ki Dekh, bádsháh tujh se rází hai, aur tú us ke sáre khádimon ká azíz hai: ab tú bádsháh ká dámád ban. 23 Chunánchi Saúl ke mulázimon ne ye báten Dáúd ko kah sunáín. Dáúd bolá Tum ko chhotá kám málúm hotá hai, ki main bádsháh ká dámád banún? aur main ek kangál aur zalíl sá ádmí hún. 24 So Saúl ke mulázimon ne use khabar dí, ki Dáúd yún kahtá hai. 25 Tab Saúl ne kahá, Tum Dáúd se kaho, ki Bádsháh kisí tarah ká mahr nahín mángtá, magar Filistíon kí sau khulríán, táki bádsháh ke dushmanon se intiqám liyá jáe. Aur Saúl ká yih iráda thá, ki Dáúd ko Filistíon se marwá dále. 26 Aur jab us ke khádimon ne Dáúd se ye báten kahín, to Dáúd kí nazar men yih bát achchhí málúm húí, ki bádsháh ká dámád howe: aur hanoz din púre na húe the, 27 Ki Dáúd uthá, aur apne logon ko leke gayá, aur do sau Filistí máre, aur un kí khulríán kát liyá, aur unhon ne we sab kí sab bádsháh ke áge guzráníu, táki wuh bádsháh ká dámád howe. Aur Saúl ne apní betí Maikal use byáh dí

28 Aur jab Saúl ne yih dekhá, to jáná, ki Khudáwand Dáúd ke sáth hai, aur Saúl kí betí Maikal use cháhtí thí. 29 Aur Saúl ne Dáúd se ziyáda khauf kiyá;

aur Saúl tamám umr Dáúd ká dushman rahá. 30 Tab Filistíon ke amíron ne khurúj kiyá; aur jab se ki unhon ne khurúj kiyá, tab se Saúl ke sáre chákaron kí nisbat Dáúd ne ziyáda dánishmandíán kiyáņ, aisá ki us ká nám bahut buland húá.

XIX. BAB.

1 Tab Saúl ne apne beṭe Yúnatan aur apne sáre ḳhádimon se kahá, ki Dáúd ko már lo.* 2 Lekin Saúl ká beṭá Yúnatan Dáúd ká niháyat dost húá; so Yúnatan ne Dáúd ko kahá, Merá báp tere qatl ke fikr men hai. So ab subh tak apní ḳhabardárí kíjiye, aur ek mahfúz makán men chhipe rahiye; 3 Aur main jáke us maidán men, jahán tú hogá, apne báp ke muttasil khaṛá hoúngá, aur apne báp se terá zikr karúngá; aur jo mujhe daryáft hogá, so tujh se záhir karúngá. 4 So Yúnatan ne apne báp Saúl se Dáúd kí sifárish kí, aur kahá, ki Bádsháh apne ḳhádim Dáúd se badí na kare; us ne terá gunáh kuchh nahín kiyá, balki us ke iamál tere liye niháyat ḳhúb hain: 5 Aur us ne apní ján hathelí par rakhí, aur us Filistí ko qatl kiyá, aur Ḳhudawand ne Isráel ko baṛí naját bakhshí: aur tú ne dekhá, aur khush húá: pas tú kis liye begunáh ádmí se badí kiyá cháhtá hai, aur be sabab Dáúd ke qatl ká ḳhwáhán hai? 6 Aur Saúl ne Yúnatan kí bát suní, aur Saúl ne qasam kháke kahá, ki Ḳhudá i haí kí qasam hai, Dáúd márá na jáegá. 7 Aur Yúnatan ne Dáúd ko buláyá, aur sárí báten us se duhráín, aur Dáúd ko Saúl pás láyá, aur áge kí tarah házir rahne lagá.

8 Aur phir jang húí, aur Dáúd niklá, aur Filistíon se laṛá, aur baṛá qitál karke unhen qatl kiyá, aur we us ke sámhne se bháge. 9 Aur Ḳhudawand kí taraf se burí rúh Saúl par chaṛhí; wuh apne ghar ke bích ek sáng háth men líe húe baiṭhá thá: aur Dáúd háth se bajá rahá thá. 10 Aur Saúl ne cháhá, ki Dáúd ko díwár ke sáth barchhí se chhede; so Dáúd Saúl ke áge se bhágá, aur barchhí díwár men já chubhí, aur Dáúd bhág niklá, aur us rát naját páí. 11 Aur Saúl ne Dáúd ke ghar par qásid ko bhejá, ki us se ḳhabardár rahen, aur subh ko use már dálen: so Dáúd kí jorú Maikal ne use kahá, Agar áj rát tú apní naját kí fikr nahín kartá, to subh ko márá paṛegá. 12 Aur Maikal ne khiṛkí kí ráh se Dáúd ko laṭká diyá; so wuh gayá aur bach rahá. 13 Aur Maikal ne ek putlá leke palang par liṭá rakhá, aur bakríon kí khál takiya kí jagah us ke sirháne rakhí, aur úpar se chádar uṛhá dí. 14 Aur jab Saúl ke qásid Dáúd ko pakaṛne gaye, to bole, ki Wuh bímár hai. 15 Aur Saúl ne qásidon ko pher bhejá, ki Dáúd ko dekhen, aur kahá, ki Use palang samet mujh pás láo, ki main use qatl karún. 16 Aur qásid jab áe to dekhá, ki palang par wuh putlá paṛá húá hai, aur us ke sirháne bakríon kí pashm ká takiya dhará hai. 17 Tab Saúl ne Maikal ko kahá, Tú ne mujh se is tarah kyún dagá kí, ki mere dushman ko nikál diyá, aur wuh bach rahá? So Maikal ne Saúl ko jawáb diyá, ki Us ne mujhe kahá, Mujhe jáne de; nahín, to main tujhe már dálúngá.

18 Aur Dáúd bhágá, aur bach rahá, aur Rámah men Samúel pás gayá, aur jo kuchh ki Saúl ne us se kiyá thá, sab us se kahá. Tab wuh aur Samúel donon Nayat men já baiṭhe. 19 Aur Saúl ko ḳhabar pahunchí ki Dáúd Rámah ke bích Nayat men baiṭhá hai. 20 Aur Saúl ne Dáúd ke pakaṛne ko log bheje: aur unhon ne jo dekhá ki nabíon ká ek majma hai, aur we nabúwat kar rahe hain, aur Samúel un ká peshwá baná khaṛá hai, to Ḳhudá kí rúh Saúl ke qásidon par bhí á chaṛhí

aur we bhí nabúwat karne lage. 21 Aur Saúl ne jo yih suná, to aur qásid bheje, aur we bhí nabúwat karne lage. To Saúl ne tísrí bár aur log bheje, aur we bhí nabúwat karne lage. 22 Tab wuh áp Rámah ko gayá, aur us baṛe kúe par, jo Saikú meṉ hai, pahunchá: aur us ne púchhá, aur kahá, ki Samúel aur Dáúd kaháṉ haiṉ? Ek ne kahá, ki Dekh, we Rámah ke bích Nayat meṉ haiṉ. 23 Tab wuh Rámah Nayat kí taraf chalá, aur Ḳhudá kí Rúh us par bhí á chaṛhí, aur wuh chaltá gayá, aur nubúwat kartá gayá, yaháṉ tak ki Rámah ke Nayat meṉ pahunchá. 24 Aur us ne bhí apne kapṛe utár phenke, aur Samúel ke áge us ne bhí nubúwat kí, aur us sáre din aur sárí rát nangá paṛá rahá. Is liye yih masal húí, Kyá Saúl bhí nabíoṉ meṉ hai?

XX. BAB.

1 Tab Dáúd Nayat Rámah se bhágke Yúnatan pás áyá, aur use kahá, ki Maiṉ ne kyá kiyá? merá kyá gunáh hai? Maiṉ ne tere báp kí kaunsí taqsír kí hai, jo wuh mujhe qatl kiyá cháhtá hai? 2 Wuh bolá, Hargiz na ho, ki tú márá jáwe: dekh ki merá báp jo baṛá yá chhoṭá kám kartá hai, to pahile mere kán khol detá hai; aur yih bát kis sabab se merí báp mujh se chhipáegá? Aisá na hogá. 3 Tab Dáúd ne phir qasam kháke kahá, ki Tere báp ko yaqín hai, ki terí mujh par karam kí nazar hai; aur us ne kahá, ki Yúnatan yih na jáne, táki gamgín na ho: par Ḳhudá kí hayát aur terí ján kí qasam, ki mujh meṉ aur maut meṉ ek qadam se ziyáda fásila nahíṉ. 4 Tab Yúnatan ne Dáúd ko kahá, ki Jo kuchh terá jí cháhe, maiṉ tere liye wuhí karúngá. 5 Dáúd bolá, ki Dekh, kal nayá chánd hai, aur merá mámúl hai, ki us din bádsháh ke sáth kháne baiṭhúṉ: so tú mujhe ijázat de, ki maiṉ tísre din tak tá shám maidán meṉ chhipá rahúṉ. 6 Aur jab terá báp mujhe na páegá, to us se kahiyo, ki Dáúd mujh se ruḳhsat leke apne shahr Baitlahm ko shitábí gayá; is liye ki waháṉ sárí guroh ke yaháṉ sál ká zabíha hai. 7 So agar wuh yúṉ bole, ki Achchhá; to tere chákar kí salámatí hai: aur agar wuh gusse se bhar jáe, to yaqín ján, ki us ká iráda fásid hai. 8 Aur tujh ko lázim hai, ki tú apne ḳhádim par mihrbání kare; ki tú ne apne ḳhádim ko apne sáth Ḳhudáwand ke ahd meṉ dáḳhil kiyá: aur agar merá gunáh ho, to tú áp hí mujhe qatl kar: par yih kyá hai, ki tú mujhe apne báp pás le jáwe? 9 Tab Yúnatan bolá, ki Terí ján se dúr: agar mujhe yaqíṉ hotá, ki merá báp tujh se badí karegá, to kyá maiṉ tujh pás na átá, aur tujhe ḳhabar na kartá? 10 Phir Dáúd ne Yúnatan se kahá, ki Agar terá báp mere zikr par tujhe saḳht jawáb de, to mujhe kyúnkar ḳhabar hogí?

11 Tab Yúnatan ne Dáúd se kahá, Á, ham maidán meṉ jáweṉ. Chunánchi we donoṉ maidán ko gaye. 12 Aur wahán Yúnatan ne Dáúd se kahá, Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá házir hai, jab maiṉ kal yá parsoṉ apne báp ká matlab daryáft karúṉ aur dekhúṉ ki Dáúd ke haqq meṉ bhalá hai, aur Dáúd ko ḳhabar na karúṉ, aur us ke kán na khol dúṉ; 13 To Ḳhudáwand mujh se aisá hí kare, aur us se ziyáda: aur agar mere báp kí yihí ḳhushí ho, ki tujh se badí kare, to maiṉ tere kán khol dúngá, aur tujhe nikál dúngá, ki tú salámat chalá jáe; aur Ḳhudáwand tere sáth ho, jaisá ki mere báp ke sáth húá. 14 Aur tú sirf itná hí na kíjiyo, ki jab tak maiṉ jítá rahúṉ, mujh par Ḳhudáwand ká sá karam kare, táki maiṉ mar na jáúṉ;

15 Balki jab ki Ḳhudáwand tere sáre dushmanoṉ ko zamín par se nest nábúd kare, to hamesha mere ahl i bait par bhí karam kíjiyo. 16 Aur Yúnatan ne Dáúd ke khándán se ahd kiyá, aur kahá, ki Ḳhudáwand Dáúd ke dushmanoṉ se intiqám lewe. 17 Aur Yúnatan ne Dáúd ko phir qasam khilái, is liye ki wuh use bahut cháhtá thá, aur apní ján ke barábar cháhtá thá.

18 Aur Yúnatan ne us se kahá, ki Kal nayá chánd hogá, aur tú házir na hogá, aur terá makán ḳhálí rahegá. 19 So jab terí gaibat par tín din guzar jáeṉ, to tú utarke jald us jagah jaháṉ tú ne áp ko us ahd ke roz chhipáyá, jáiyo, aur us patthar ke nazdík rahiyo, jis ká nám Asíl hai. 20 Aur maiṉ áke us taraf tín tír is tarah lagáúngá, ki goyá nishána lagátá húṉ. 21 Aur dekh, maiṉ us waqt apne gulám ko bhejúngá, ki tír uṭhá láwe. Us waqt agar maiṉ apne gulám se kahúṉ, ki Dekh, tír mujh se kuchh aur is taraf haiṉ, uṭhá le; to tú nikal áiyo: ki tere liye ḳhair hai, sharr nahíṉ, Ḳhudáwand zinda hai. 22 Par agar maiṉ gulám se kahúṉ, ki Dekh, tír tujh se kuchh dúr us taraf haiṉ; to tú nikal jáiyo: ki Ḳhudáwand ne tujhe ráh lagáya. 23 Rahá, wuh ahd jo mujh meṉ aur tujh meṉ húá hai, so dekh, Ḳhudáwand abad tak mere tere darmiyán hai.

24 So Dáúd maidán meṉ já chhipá, aur jab nayá chánd húá, to bádsháh kháne baiṭhá. 25 Aur bádsháh apne dastúr ke muwáfiq masnad par díwár se takiya lagáke baiṭhá; aur Yúnatan khaṛá rahá, aur Abinaiyir Saúl ke pahlú meṉ baiṭhá, aur Dáúd kí jagah ḳhálí thí. 26 Lekin us roz Saúl ne kuchh na kahá, ki us ne gumán kiyá, Use kuchh kám paṛá hogá, wuh nápák hogá; yaqínan wuh pák na hogá. 27 Aur dúsre din, jo mahíne ká dúsrá din thá, aisá húá, ki Dáúd ká makán phir ḳhálí rahá; tab Saúl ne apne beṭe Yúnatan ko kahá, Kyá sabab ki Yassí ká beṭá kháne ko na áj áyá na kal? 28 Tab Yúnatan ne Saúl ko jawáb diyá, ki Dáúd mujh se ruḳhsat leke Baitlahm ko gayá: 29 Aur us ne kahá, ki Mujhe ruḳhsat díjiye; ki shahr meṉ hamáre gharáne ká zabíha hai, aur mere bháí ne mujhe buláyá hai; ab agar tujh ko mujh par karam kí nazar hai, to mujhe ruḳhsat de, ki maiṉ jáúṉ, aur apne bháíoṉ se milúṉ: is báis se wuh sháh ke dastárḳhwán par házir nahíṉ húá. 30 So Saúl ká gussa Yúnatan par bhaṛká, aur us ne use kahá, ki Ai kajraftár bágía ke beṭe, kyá maiṉ nahíṉ jántá ki tú apní abtarí, aur apní má kí barahnagí kí abtarí ke báis se Yassí ke beṭe ká háwáḳhwáh húá hai? 31 Aur jab tak ki Yassí ká yih beṭá rú i zamín par báqí hai, to na tujhe qarár hogá, na terí saltanat ko: ab jald log bhej, aur us ko mujh pás pakaṛ lá; ki wuh wájib ul qatl hai. 32 Tab Yúnatan ne apne báp ko jawáb diyá, Wuh kyúṉ márá jáwe? us ne kyá kiyá hai? 33 Tab Saúl ne bhálá uṭháyá, ki use máre: us waqt Yúnatan ko yaqín húá, ki us ke báp ne Dáúd ke qatl ká musammam iráda kiyá hai. 34 So Yúnatan baṛe qahr ke sáth dastárḳhwán pás se uṭh gayá, aur kháná na kháyá: ki wuh Dáúd ke liye nipaṭ dilgír húá, ki us ke báp ne use ḳhajil kiyá.

35 Aur subh ko Yúnatan, usí waqt jo Dáúd se muqarrar kiyá gayá thá, maidán ko gayá, aur ek gulám laṛká us ke sáth thá. 36 Aur us ne use hukm kiyá, ki Dauṛ, aur ye tír jo maiṉ lagátá húṉ le á. Aur joṉ híṉ wuh dauṛá, to us ne aisá tír lagáyá, ki us gulám se bahut dúr já girá. 37 Aur jab gulám us tír ke muttasil, jo Yúnatan ne lagáyá, pahunchá, to Yúnatan ne gulám ko pukárke kahá, Kyá wuh tír tujh se us taraf bahut dúr nahíṉ? 38 Aur Yúnatan ne gulám ko píchhe se chilláke kahá, Jaldí kar, shitáb ho, dirang mat kar. So Yúnatan ke gulám ne

tíroṉ ko jama kiyá, aur apne áqá pás le áyá. 39 Par us gulám ne kuchh na jáná: faqat Dáúd aur Yúnatan hí jánte the. 40 Phir Yúnatan ne apne hathyár gulám ko diye, aur kahá, Já, shahr ko lejá.

41 Gulám ke jáne ke bád Dáúd us patthar kí janúbí oṭ se niklá, aur zamín par aundhá hoke girá, aur tín sijde kiye: aur unhoṉ ne báham ek dúsre ko chúmá aur báham roe, par Dáúd bahut royá. 42 Aur Yúnatan ne Dáúd ko kahá, ki Salámat chalá já, aur us ahd par jo ham ne qasam kháke báham kiyá hai, Ḳhudáwand gawáh hai mere tere darmiyán, aur merí terí nasl ke darmiyán abad tak Ḳhudáwand howe. So wuh uṭhke rawána húá: aur Yúnatan shahr ko gayá

XXI. BÁB.

1 Aur Dáúd Núb meṉ Ahimalik káhin ke pás áyá: aur Ahimalik Dáúd ke áne se ḍará, aur bolá, Tú kyúṉ tanhá hai, aur tere sáth koí nahíṉ? 2 So Dáúd ne Ahimalik káhin ko kahá, ki Bádsháh ne mujhe ek kám ko bhejá hai, aur farmáyá hai, ki Yih kám jo maiṉ ne tujhe kahá hai kisí par áshkárá na howe: aur logoṉ ko maiṉ ne faláni faláni jagah bhej diyá. 3 Ab batlá tere pás kuchh hai? ek pánch girde roṭioṉ ke, yá jo kuchh házir ho, so mere háth meṉ de. 4 Káhin ne Dáúd ko kahá, Mere pás ámm roṭíáṉ nahíṉ; par mutabarrak roṭíáṉ haiṉ, agar jawán logoṉ ne apne taiṉ auratoṉ se bacháyá ho. 5 Tab Dáúd ne káhin ko kahá, Sach to yúṉ hai, ki is tín din meṉ, jab se ham nikle haiṉ, auratoṉ se alag rahe haiṉ, aur jawánoṉ ke zurúf pák haiṉ, aur yih rástá bhí ámm hai, aur áj básan meṉ aur naí mutabarrak roṭí banegí. 6 So káhin ne tabarruk kí roṭí us ko dí; ki waháṉ tabarruk kí roṭí ke siwá, jo Ḳhudáwand ke áge se uṭhái gaí thí, táki us ke iwaz waháṉ garm roṭí rakhí jáwe, aur roṭí na thí. 7 Aur waháṉ us din Saúl ke gulámoṉ meṉ se ek shaḳhs Ḳhudáwand ke áge roká gayá thá; us ká nám Adúmí Doeg thá; yih Saúl ke pásbánoṉ ká amír thá. 8 Phir Dáúd ne Ahimalik se púchhá, Yaháṉ tere qábú meṉ koí neza yá teg to nahíṉ? kyúnki maiṉ apní talwár aur apne siláh sáth nahíṉ láyá, ki mujhe bádsháh ke kám kí jaldí thí. 9 So us káhin ne kahá, ki Filistí Júlíyat ká tegá, jise tú ne dasht i Ailah meṉ qatl kiyá, ek kapṛe meṉ lapeṭá húá afúd ke údhar dhará húá hai: agar tú use liyá cháhtá hai, to le; aur us ke siwá yaháṉ aur nahíṉ. Tab Dáúd bolá, Us ká sání nahíṉ; wuhí mujhe de.

10 Aur Dáúd uṭhá, aur Saúl ke ḳhauf se usí din bhágá chalá gayá, aur Jannat ke bádsháh Akís pás áyá. 11 Aur Akís ke mulázimoṉ ne use kahá, Kyá yih Dáúd nahíṉ, us sarzamín ká bádsháh? aur kyá yih wuhí nahíṉ, ki jis ke liye we báham náchte kahte the, ki Saúl ne apne hazároṉ máre, aur Dáúd ne bahutere apne das hazár? 12 Aur Dáúd ne ye báteṉ apne dil meṉ rakhíṉ, aur Jannat ke bádsháh Akís se niháyat ḍará. 13 Tab us ne us ke sámhne apní waza badlí, aur un ke bích meṉ áp ko díwána banáyá, aur ástáne kí chaukhaṭ par lakíreṉ khínchne lagá, aur apná thúk bahá baháke apní ḍáṛhí bhigoí. 14 Tab Akís ne apne chákaroṉ se kahá, Lo, yih shaḳhs to siṛí hai: tum use mujh pás kyúṉ láe? 15 Kyá mujh pás thoṛe siṛí the, jo tum us ko mujh pás láe ho, ki siṛípan kare? Yih us láiq thá, ki mere ghar meṉ áwe?

XXII. BÁB.

1 Aur Dáúd wahán se bhágke niklá, aur Adúlám ke magáre men gayá: aur us ke bháí, aur us ke báp ká sárá gharána yih sunke us pás wahán gayá. 2 Aur sáre kangál, aur qarzdár, aur we jo apní zindagí se bezár the, us ke pás jama húe; aur wuh un ká sardár húá; aur us ke sáth qaríb chár sau ádmí ke hogaye.

3 Aur wahán se Dáúd Moab ke Misfá ko gayá, aur Moab ke sháh se kahá, Ijázat díjiye, ki mere má báp nikal áwen, aur áp ke pás rahen, yahán tak ki mujh par khule, ki Ḳhudá merá anjám kaisá kartá hai. 4 So wuh unhen sháh i Moab ke huzúr láyá; aur we jab tak ki Dáúd ne apne tain qalb makánon men chhipáyá thá usí ke sáth the. 5 Tab Jadd nabí ne Dáúd ko kahá, ki Qalb makánon men chhipá mat rah; rawána ho, aur sarzamín i Yahúdáh ko nikal já. So Dáúd rawána húa, aur Hárit ke jangal men dáḳhil húá.

6 Aur Saúl ne suná, ki Dáúd záhir húá, aur log us ke sáth hain; tab Saúl us waqt Rámah ke Jiba men ek daraḳht ke sáye men apná neza háth men líe húe baiṭhá thá, aur us ke ḳhádim us ke gird pesh istáda the. 7 So Saúl ne apne ḳhádimon ko jo házir the kahá, Suno, ai Binyámíno, kyá Yassí ká yih betá tum men se harek ko khet, aur angúrí bág degá, aur tum sab ko hazáron aur saikron ká sardár karegá; 8 Jo tum sab ne merí muḳhálifat par ittifáq kiyá hai, aur koí nahín jo mujhe ágáh kare, ki mere beṭe ne Yassí ke beṭe se ahd o paimán kiyá hai, aur tum men koí nahín, jo mere liye gamgín ho, aur mujhe khabar de, ki mere beṭe ne mere naukar ko ubhárá hai, ki áj ke din tak kamín men hai? 9 Tab Doeg Adúmí ne, jo Saúl ke ḳhádimon ke pás khaṛá thá, yún kahá, ki Main ne Yassí ke beṭe ko Núb men Aḳhítúb ke beṭe Ahimalik káhin pás dekhá. 10 Aur us ne us ke liye Ḳhudawand se duá mángí, aur use ráh ká tosha diyá, aur Filistí Julíyat kí saif use dí.

11 Tab bádsháh ne Aḳhitúb ke beṭe Ahimalik káhin ko, aur us ke báp ke sáre gharáne, aur káhinon ko Núb se bulwá bhejá: aur we sab bádsháh pás házir húe. 12 Aur Saúl ne kahá, ki Ai Aḳhítúb ke beṭe, tú sun. Wuh bolá, Mere ḳhudáwand, main házir. 13 Aur Saúl ne kahá, ki Tú ne merí muḳhálifat par Yassí ke beṭe ke sáth kyún ittifáq kiyá, ki tú ne use roṭí aur talwár dí, aur us ke liye Ḳhudá se duá mángí, táki wuh mere barḳhiláf uṭhe, aur kamín men baiṭhe, jaisá ki áj ke din hai? 14 Ahimalik ne bádsháh ko jawáb men kahá, ki Tere sáre ḳhádimon men Dáúd sá amánatdár kaun hai, jo bádsháh ká dámád, aur farmánbardár hai, aur tere ghar men izzatwálá hai? 15 Aur kyá main ne us ke liye Ḳhudá se duá mángí? Yih mujh se dúr hai. Bádsháh apne khádím par, aur mere báp ke sáre gharáne par yih tuhmat na kare; kyúnki terá ḳhádim báton men se kuchh nahín jántá, na thoṛá na bahut. 16 Tab bádsháh bolá, Ahimalik, tú wájib ul qatl hai, tú aur tere báp ká sárá gharáná. 17 Phir un sipáhíon ko, jo us ke pás khaṛe húe the, hukm kiyá, Tum phiro, aur Ḳhudáwand ke un káhinon ko már ḍálo; ki ye Dáúd se mile húe hain, aur unhon ne jáná, ki wuh bhágá hai, aur mujhe ḳhabar na kí. Lekin bádsháh ke ḳhádimon ne Ḳhudáwand ke káhinon par háth na uṭháyá. 18 Tab bádsháh ne Doeg ko kahá, Tú phir, aur un káhinon par hamlá kar. So Adúmí Doeg phirá, aur káhinon par hamla kiyá; us din us ne pachásí ádmí, jo kattán ke afúd pahine húe the qatl kiye. 19 Aur us ne káhinon ke shahr Núb men mardon,

aur auratoṉ, aur laṛkoṉ, aur dúdh píte bachchoṉ, aur bailoṉ, aur gadhoṉ, aur bheṛoṉ ko teg se ek lakht qatl kiyá.

20 Akhítúb ke beṭe Ahimalik ke beṭoṉ meṉ se ek shakhs, jis ká nám Abiwatr thá, bach niklá, aur Dáúd kí taraf bhág gayá. 21 Aur Abiwatr ne Dáúd ko khabar dí, ki Saúl ne Khudáwand ke káhinoṉ ko qatl kiyá. 22 Aur Dáúd ne Abiwatr ko kahá, ki Jis din Adúmí Doeg waháṉ thá, maiṉ usí din ján gayá thá, ki wuh muqarrar Saúl ko khabar degá: tere báp ke sáre gharáne ke máre jáne ká báis maiṉ húá. 23 So tú mere sáth rah, aur mat ḍar; jo terí ján ká khwáháṉ hai, so merí ján ká khwáháṉ hai: so tú merí panáh meṉ salámat rahegá.

XXIII. BAB.

1 Tab unhoṉ ne Dáúd ko khabar dí, ki Dekh, Filistí Qailah se laṛte haiṉ, aur khalíhánoṉ ko gárat karte haiṉ. 2 Tab Dáúd ne Khudáwand se púchhá, ki Maiṉ jáúṉ, aur un Filistíoṉ ko márúṉ? Khudáwand ne Dáúd ko farmáyá, Já Filistíoṉ ko már, aur Qailah ko bachá. 3 Us waqt Dáúd ke rafíqoṉ ne use kahá, ki Dekh, ham to yaháṉ Yahúdáh meṉ ḍarte haiṉ: pas agar ham Qailah meṉ jáke Filistí lashkaroṉ ke sámhne já paṛeṉ, to hamárá hál kyá kuchh hogí? 4 Aur Dáúd ne Khudáwand se phir mashwarat kí. So Khudáwand ne jawáb meṉ farmáyá, Uṭh, Qailah ko utar já; maiṉ Filistíoṉ ko tere qábú meṉ kar dúngá. 5 To Dáúd apne log leke Qailah ko gayá, aur Filistíoṉ se laṛá, aur un kí mawáshí leáyá, aur un se baṛí jang kí, aur Qailíoṉ ko bacháyá. 6 Aur aisá húá, ki jab Ahimalik ká beṭá Abiwatr bhágke Qailah meṉ Dáúd pás gayá, to us ke háth meṉ ek afúd thá, jise wuh líe gayá thá.

7 So Saúl ko khabar húí, ki Dáúd Qailah meṉ pahunchá. Aur Saúl bolá, ki Khudá ne use mere háth meṉ kardiyá; kyúnki wuh aise shahr meṉ, jis meṉ darwáze aur phátak haiṉ, dákhil hoke mahbús húá. 8 Aur Saúl ne manádí karke jang ke liye apne sáre lashkar ko jama kiyá, táki Qailah meṉ jáke Dáúd ko aur us ke logoṉ ko gher le. 9 Aur jab Dáúd ne daryáft kiyá, ki Saúl cháhtá hai, ki chupke se use pakaṛ le tab us ne Abiwatr káhin ko kahá, ki Afúd mujh pás lá. 10 Aur Dáúd ne kahá, ki Ai Khudáwand, Isráel ke Khudá, tere bande ne suná hai, Saúl ká iráda hai, ki Qailah meṉ áke mere báis se shahr ko halák kare. 11 Kyá Qailah ke log mujhe us ke hawále kardenge? Kyá Saúl, jaisá tere bande ne suná hai, utregá? Ai Khudáwand, Isráel ke Khudá, ináyat se apne bande ko batá. Khudáwand ne kahá, Wuh utregá. 12 Tab Dáúd ne kahá, Kyá Qailah ke log mujhe aur mere rafíqoṉ ko Saúl ke hawále kar denge, yá nahíṉ? Khudáwand ne kahá, Hawále kar denge.

13 Tab Dáúd apne rafíqoṉ samet, jo qaríb chha sau ádmí ke the, uṭhá, aur Qailah se nikal gayá, aur jidhar unhoṉ ne rah páí údhar chale gaye. Aur Saúl ko khabar dí gaí, ki Dáúd Qailah se nikal gayá; to wuh jáne se báz rahá. 14 Aur Dáúd ne bayábán ke bích hasín maqámoṉ meṉ sukúnat kí, aur dasht i Zaif meṉ ek paháṛ ke bích rahá: aur Saúl har roz us kí talásh meṉ lagá húá thá; par Khudá ne use us ke háth meṉ na diyá. 15 Aur Dáúd ne jis waqt jáná, ki Saúl us ke qatl par mustaidd hoke niklá, us waqt Dáúd dasht i Zaif ke bích ek ban meṉ thá. 16 Aur waháṉ Saúl ká beṭá Yúnatan uṭhá, aur Khudáwand ká nám leke us ke háth

ko zor bakhshá. 17 Aur use kahá, Tú mat ḍar; ki tú mere báp Saúl ke háth na paṛegá: aur tú baní Isráel ká bádsháh hogá, aur maiṉ martabe meṉ tujh se bád hoúngá; aur mere báp Saúl ko bhí is bát ká yaqín hai. 18 So un donoṉ ne Ḳhudawand ke áge ahd o paimán kiyá. Aur Dáúd ban meṉ ṭhahrá rahá, aur Yúnatan apne ghar ko gayá.

19 Tab Zaif ke log Jiba meṉ Saúl pás chaṛh áe, aur use kahá, Kyá Dáúd hasín maqámoṉ meṉ hamáre darmiyán ek ban meṉ koh i Hakílah meṉ Yasímoṉ kí janúbí jánib chhipá nahíṉ baiṭhá? 20 So ab tú, ai bádsháh, chal, aur apne jí kí ḳhwáhish ke muwáfiq kúch kar; ki use bádsháh ke háth meṉ supurd dená hamárá zimma hai. 21 Tab Saúl bolá, Ḳhuda´wand tumheṉ nekbaḳht kare; ki tum ne mujh par rahm kiyá. 22 Ab jáiye, aur taiyár hoiye, aur khúb daryáft kíjiye, aur dekhiye ki us kí ámad o shud kidhar se hai, aur wuh kaun hai jis ne use waháṉ dekhá hai: kyúnki mujhe ḳhabar húí, ki wuh baṛá chaturá hai. 23 So tum dekho, aur un kháíoṉ ko jaháṉ jaháṉ wuh pinháṉ rahtá hai, daryáft karo, aur tahqíq khabar leke mujh pás phir áo, ki maiṉ tumháre sáth chalke wuh rú i zamín par jaháṉ kahíṉ hogá hazároṉ baní Yahúdáh meṉ se use ḍhúnḍh nikálúngá. 24 So we uṭhe, aur Saúl se peshtar Zaif ko gaye: us waqt Dáúd apne rafíqon samet dasht i Maún ke bích Yasímoṉ kí samt i janúb ko ek maidán meṉ thá. 25 Bád us ke Saúl aur us ke log bhí us kí talásh meṉ nikle. Aur Dáúd ko ḳhabar pahunchí: so wuh Sila meṉ utrá, aur Maún ke bayábán meṉ ṭhahrá rahá; aur Saúl ne yih sunke Maún ke bayábán meṉ Dáúd ká taáqub kiyá. 26 So Saúl pahár kí ek taraf se ghusá, aur Dáúd apne rafíqoṉ samet pahár kí dúsrí taraf ko thá: aur Dáúd ne Saúl ke ḳhauf se jaldí kí, ki nikal jáe; is liye ki Saúl aur us ke logoṉ ne Dáúd ko aur us ke rafíqoṉ ko áspás se gher liyá thá, ki unheṉ pakaṛ leṉ.

27 Us waqt ek qásid Saúl pás á pahunchí, aur bolá, ki Jaldí kar, aur apne taiṉ pahunchá; ki Filistíoṉ ne sárí zamín par hamla kiyá. 28 So Saúl Dáúd ke ragedne se phirá, aur Filistíoṉ ke sámhne húá: is liye unhoṉ ne us jagah ká nám Sila ul makhlaqát rakhá. 29 Aur Dáúd waháṉ se nikalke Ain i Jadí ke bích hasín maqámoṉ meṉ á ṭhahrá.

XXIV. BÁB.

1 Aur jab Saúl Filistíoṉ ká píchhá karke phirá, to logoṉ ne use phir ḳhabar dí, ki Dáúd Ain i Jadí ke bayábán meṉ hai. 2 So Saúl sab baní Isráel meṉ se tín hazár intiḳhábí mard leke Wuúl kí pahárioṉ kí taraf Dáúd ko aur us ke rafíqon ko talásh karne chalá. 3 Tab bhersáloṉ kí taraf se jo ráh meṉ the us ká guzar húá; waháṉ ek gár thá: so Saúl us gír meṉ faráġat karne ghusá; aur us waqt Dáúd apne logoṉ samet us gár ke kinároṉ meṉ baiṭhá húá thá. 4 Aur Dáúd ke logoṉ ne us ko kahá, Dekh, yih wuh din hai, jis kí bábat Ḳhudawand ne tujh ko farmáyá ki Dekh, maiṉ tere dushman ko tere háth meṉ kar dúngí, táki jo terá jí cháhe, so tú us se kare. So Dáúd uṭhke Saúl kí chádar ká koná chupke se káṭ legayá. 5 Aur bád us ke Dáúd ká dil gamgín húá, is liye ki us ne Saúl kí chádar ká koná káṭá. 6 Aur us ne apne logoṉ se kahá, Ḳhudawand yih na kare, ki maiṉ apne sáhib par, jo Ḳhuda´wand ká masíh hai, dastdarází karúṉ, ki wuh Ḳhuda´wand ká masíh

hai. 7 Aur Dáúd ne apne logoṇ ko ye báteṇ kahke judá kiyá, aur unheṇ Saúl par háth chaláne na diyá. Aur Saúl ne gár se nikalke apní ráh lí.

8 Aur bád us ke Dáúd uṭhá, aur us gár meṇ se niklá, aur Saúl ke píchhe chilláyá, ki Ai mere Ḳhudáwand bádsháh. Aur Saúl ne píchhe phirke dekhá; tab Dáúd ne aundhe muṇh zamín par girke sijda kiyá. 9 Aur Dáúd ne Saúl ko kahá, Tú kyúṇ logoṇ kí bátoṇ par kán dhartá hai, jo kahte haiṇ, ki Dekh, Dáúd terá badḳhwáh hai. 10 Dekh, áj ke din tú ne apní áṇkhoṇ se dekhá, ki Ḳhuda'wand ne áj ke din tujhe kyúṇkar gár ke bích mere qábú meṇ kar diyá: aur kitnoṇ ne mujhe kahá, ki tujhe márlúṇ; par merí áṇkhoṇ ne terí riáyat kí, aur maiṇ ne kahá, ki Maiṇ apne málik par háth na chaláúngá; ki Ḳhuda'wand ká masíh hai. 11 Aur ai mere báp, dekh; háṇ yih bhí dekh, ki terí ridá ká koná mere háth meṇ hai: ki jab maiṇ ne terí ridá ká koná káṭá to tujhe már na ḍálá, so báwar kar, aur dekh, ki mere dil meṇ kisí tarah kí badí aur burái nahíṇ hai, aur maiṇ ne terá koí gunáh nahíṇ kiyá; aur tú híle se mujhe pakṛá cháhtá hai, táki halák kare. 12 Ḳhuda'wand merá terá insáf kare, aur Ḳhuda'wand tujh se merá intiqám lewe; par merá háth tujh par na uṭhegá. 13 Aur jaisá qadímí masal meṇ kahá gayá hai, ki Buroṇ se burái hotí hai, par merá háth tujh par na uṭhegí. 14 Baní Isráel ká bádsháh kis ke píchhe niklá, aur tú kis ko ragedne áyá? Kyá mare húe kutte ko, yá ek pissú ko? 15 Pas Ḳhuda'wand hí hákim hoe, aur mere tere bích insáf kare, aur dekhe, aur mere haqq kí himáyat kare, aur tere háth kí taraf se merá insáf kare.

16 Aur jab Dáúd ye báteṇ Saúl ko kah chuká, to Saúl bolá, Mere beṭe Dáúd, yih terí áwáz hai? Aur Saúl áwáz buland karke royá. 17 Aur Dáúd ko kahá, Tú mujh se ziyáda sádiq hai; is liye ki tú ne mujh se nek badlá kiyá, aur maiṇ ne tujh se burá badlá kiyá. 18 Aur tú ne mujhe áj ke din apní ḳhushsulúkí dikhláí: ki Ḳhuda'wand ne mujhe tere háth meṇ kar diyá, aur tú ne mujhe már na ḍálá. 19 Is liye ki jab koí apne dushman ko pátá hai, to kyá wuh use salámat chhoṛtá hai? So Ḳhuda'wand us nekí ke iwaz, jo tú ne mujh se áj ke din kí, tujh ko nek jazá de. 20 Aur ab dekh, maiṇ jántá húṇ ki tú bádsháh hogá, aur baní Isráel kí saltanat tere háth meṇ sábit hogí. 21 So tú mujh se Ḳhuda'wand kí qasam kháke yúṇ kah, ki Maiṇ bád tere, terí nasl ko halák na karúngá, aur tere báp ke gharáne meṇ se tere nám ko na miṭá dúngá. 22 So Dáúd ne Saúl se qasam kí. Aur Saúl ghar ko chalá gayá; aur Dáúd aur us ke log panáh kí jagah meṇ já baiṭhe.

XXV. BA'B.

1 Aur Samúel mar gayá, aur sáre baní Isráel jama hoke us par roe, aur Rámah meṇ us ke ghar ke bích use gáṛá. Aur Dáúd uṭhke dasht i Fárán kí taraf utrá. 2 Aur wahán dasht i Maún meṇ ek shaḳhs thá, ki us ká Karmil meṇ bahut sá kárbár thá; yih shaḳhs baṛá maldár thá, ki tín hazár bheṛoṇ, aur ek hazár bakríoṇ ká málik thá: yih Karmil meṇ apní bheṛoṇ ke bál katartá thá. 3 Aur us ká nám Nabál, aur us kí jorú ká nám Abijail thá; yih aurat bahut sanjída aur ḳhushrú thí; par yih shaḳhs baṛá saḳhtdil aur badkár thá; aur baní Qálib ke ḳhándán se thá. 4 Aur Dáúd ne bayábán meṇ suná, ki Nabál bheṛoṇ ke bál katar rahá hai.

5 So Dáúd ne das jawán rawána kiye, aur unheṉ farmáyá, ki Tum Karmil meṉ Nabál pás jáo, aur merá nám leke use salám kaho. 6 Aur merí taraf se kaho, ki Terí umr daráz ho, aur tujh par salám, aur tere ghar par salám, aur un sab par salám jo tere pás haiṉ. 7 Maiṉ ne ab suná hai, ki tere pás bál katarnewále haiṉ, aur tere gaṛariye dasht meṉ hamáre sáth the; so ham ne unheṉ satáyá nahíṉ, aur jab tak we Karmil meṉ hamáre sáth the, un ká kuchh nuqsán nahíṉ húá. 8 Tú apne gulámoṉ se púchh, ki we tujh se kahenge; so tú apne ḳhádimoṉ par karam kí nazar kar, is liye ki ham achchhe din áe haiṉ; mihrbání kíjiye, aur jo kuchh áp se ho sake apne ḳhádimoṉ ko aur apne beṭe Dáúd ko atá kíjiye. 9 Aur Dáúd ke jawánoṉ ne áke Nabál ko Dáúd ká nám leke un sárí bátoṉ ke muwáfiq kahá, aur chup ho rahe. 10 So Nabál ne Dáúd ke logoṉ ko jawáb diyá, aur yih kahá, Dáúd kaun hai? Yassí ká beṭá kaun? In rozoṉ meṉ bahut se gulám haiṉ, jo apne áqáoṉ se bhág gaye. 11 Kyá maiṉ apní roṭí aur pání aur gosht, jo maiṉ ne apne katarnewáloṉ ke liye pakáyá hai leke un logoṉ ko dúṉ, jinheṉ maiṉ nahíṉ jántá ki we kaháṉ se haiṉ? 12 Aur Dáúd ke jawánoṉ ne murájaat karke apní ráh lí, aur phire, aur áe, aur un sab bátoṉ ke muwáfiq us ko ḳhabar dí. 13 Tab Dáúd ne apne logoṉ ko kahá, Tum sab ke sab talwáreṉ bándho. Aur Dáúd ne bhí shamsher hamáil kí: so qaríb chár sau jawán ke Dáúd ke sáth chale, aur do sau asbáb ke pás rahe.

14 So ek ne gulámoṉ meṉ se Nabál kí jorú Abijail se zikr kiyá, ki Dekh, Dáúd ne bayábán se hamáre áqá pás mubárakbád kahne ke liye qásid bheje; par us ne un par jhapaṭṭá kiyá: 15 Aur un logoṉ ne ham se niháyat nekí kí hai, ki ham ne dukh na páyá, aur jab tak ham un meṉ mile rahe, aur maidánoṉ meṉ the, tab tak hamárá kuchh nuqsán nahíṉ húá. 16 Balki ham jab tak ki un ke sáth mawáshí charáte rahe, to rát ko bhí aur din ko bhí díwár kí tarah ham un kí panáh meṉ the. 17 So ab samajh, aur soch, ki tú kyá karegí; ki hamáre áqá par, aur us ke sáre gharáne par balá názil húá cháhtí hai: ki wuh sharárat ká aisá hí beṭá hai, ki koí us ke áge bát nahíṉ kar saktá.

18 Tab Abijail jaldí se uṭhí, aur do sau girde roṭíoṉ ke, aur sharáb kí do mashkeṉ, aur pánch bheṛeṉ pakáke, aur pánch paimáne áṭá, aur ek sau ḳhoshe kishmish ke, aur do sau maṭke anjíroṉ ke sáth líe, aur unheṉ gadhoṉ par ládá, 19 Aur apne gulámoṉ ko kahá, ki Mujh se áge rawána ho, aur maiṉ tumháre píchhe átí húṉ. Aur us ne apne shauhar Nabál ko ḳhabar na kí. 20 Aur joṉ híṉ wuh gadhe par chaṛhke dáman i koh tak pahunchí woṉhíṉ Dáúd apne logoṉ samet utarte húe us ke sámhne áyá; aur us ne un se muláqát kí. 21 Aur Dáúd ne kahá thá, ki Maiṉ ne us ke sab mál kí, jo bayábán meṉ thá befáida is tarah nigáhbání kí, jo us ká kuchh nuqsán na húá: ki us ne nekí ke iwaz mujh se badí kí. 22 So agar maiṉ subh kí roshní húe par ek ko bhí báqí chhoṛúṉ, jo us kí díwár par múte, to Ḳhudá Dáúd ke dushmanoṉ ke liye aisá kare, balki us se ziyáda. 23 Aur Abijail ne jo Dáúd ko dekhá to phurtí kí, aur gadhe se utrí, aur Dáúd ke áge aundhí girí, aur zamín par sijda kiyá, 24 Aur us ke páoṉ par gir paṛí, aur bolí, Mujh par, ai mere Ḳhudáwand, mujhhí par yih gunáh rakh, aur apní launḍí ko parwánagí díjiye, ki áp ke kán meṉ bát kare, aur apní kaníz kí arz suniye. 25 Merá Ḳhudáwand us sharír shaḳhs par apná ḳhiyál na kare, us Nabál par: ki jaisá us ká nám hai, waisáhí wuh hai; us ká nám Nabál hai, aur

himáqat us ke sáth hai; aur main ne jo terí laundí húṇ apne Khudáwand ke jawánoṇ ko, jinheṇ áp ne bhejá thá, na dekhá thá. 26 So ab, ai mere sáhib, Khudáwand kí qasam jo jítá hai, aur apní ján hí kí saugand, ki Khudáwand ne tujhko khúnrezí se, aur intiqám lene se báz rakhá aur tere dushman aur we jo mere sáhib ke badkhwáh haiṇ Nabál hí jaise hoṇ. 27 Ab yih tabarruk, jo terí laundí apne sáhib ke huzúr láí hai, so un jawánoṇ ko, jo tere qadam baqadam chalte haiṇ, diyá jáwe. 28 Karam se apní kaníz ká gunáh bakhsh díjiye: ki Khudá'wand mere sáhib ke liye gharáná sábit karegá; is liye ki merá málik Khudá'wand kí laṛáíáṇ laṛtá hai, aur tujh meṇ tamám umr buráí na páí gaí. 29 Lekin ek shakhs uṭhá, ki tujhe ragede, aur terí ján halák kare: par mere sáhib kí ján zindagí ke buqche meṇ Khudá'wand mere Khudá ke sáth lipṭí rahe; aur tere dushmanoṇ kí jáneṇ sang i falákhun ke mánind phenk dí jáweṇ. 30 Aur aisá howe, ki jis waqt Khudáwand apne kahe ke muwáfiq sárí nekíáṇ mere sáhib se kar chuke, aur tujh ko baní Isráel par musallit kare, 31 To yih bát mere liye dám na ho, aur mere sáhib ke dil kí ṭhokar ká báis na ho, ki begunáh lahú baháwe, yá merá sáhib apná intiqám le: aur aisá bhí ho, ki jab Khudáwand mere sáhib par mihrbání kare, to tú apní kaníz ko yád farmáwe.

32 Aur Dáúd ne Abijail ko kahá, ki Khudáwand Isráel ká Khudá mubárak hai, ki jis ke hukm se áj ke din tú ne mujh se muláqát kí, 33 Aur terí aql mubárak, aur tú mubárak hai, ki tú ne mujh ko áj ke din khúnrezí se aur intiqám lene se báz rakhá. 34 Kyúnki Khudáwand Isráel ká Khudá zinda hai, ki us ne mujhe us se báz rakhá, ki tujh se badí karúṇ, aur agar tú phurtí na kartí, aur mujh pás chalí na átí, to subh kí roshní tak Nabál ká ek bhí báqí na rahtá, jo díwár par múttá. 35 Aur Dáúd ne us ke háth se jo kuchh ki wuh us ke liye láí thí liyá, aur use kahá, Apne ghar salámat já: dekh, maiṇ ne terá sukhan máná, aur terá munh kiyá. 36 Tab Abijail Nabál pás áí, aur dekho, ki us ne apne ghar meṇ bádsháhána jashn kiyá thá; aur Nabál kájí apne meṇ bahut hí magan húá thá, aur wuh niháyat matwálá húá thá: so us ne use thoṛá bahut kuchh na kahá, yaháṇ tak ki subh ho gaí. 37 Aur aisá húá, ki subh ko, jab Nabál ká nasha utrá, aur us kí jorú ne sarguzasht us se duhráí, to us ká dil us ke síne meṇ bajh gayá, aur wuh patthará gayá. 38 Aur aisá húá, ki das din ke bád Khudá'wand ne Nabál ko márá, aur wuh margayá.

39 Aur jab Dáúd ne suná, ki Nabál mará, to kahá, Khudá'wand mubárak hai, ki jis ne Nabál se merá badlá liyá, aur apne bande ko badí se báz rakhá: ki Khudáwand ne Nabál kí sharárat ko usí par ḍálá. Aur Dáúd ne paigám bhejá, aur Abijail se bát kí, táki use apní jorú kare. 40 Aur Dáúd ke khádim Karmil ko gaye, aur Abijail ko paiyám pahuncháyá, ki Dáúd ne ham ko tujh pás bhejá, ki ham tujh ko us kí jorú banáne ke liye leweṇ. 41 So wuh uṭh kharí húí aur zamín par máthá ghisá, aur bolí, ki Dekh, terí laundí naukarí ke liye házir hai, táki apne kháwind ke khádimoṇ ke pánw dhoe. 42 Aur Abijail ne jaldí kí, aur uṭhke gadhe par sawár húí, aur pánch laundíáṇ apní jilau meṇ liyáṇ: aur Dáúd ke qásidoṇ ke sáth rawána húí, aur us kí jorú baní. 43 Aur Dáúd ne Yazrael meṇ se Akhinuam ko bhí jorú kiyá; so we donoṇ us kí jorúáṇ húíṇ. 44 Par Saúl ne apní beṭí Maikal, jo Dáúd ko dí thí, Lais ke beṭe Jallímí Phaltí ko dí.

XXVI. BA'B.

1 Ahl i Zaif Jiba meṉ Saúl pás áe, aur bole, ki Dáúd Hakílah ke pahár meṉ, jo Yasímon ke sámhne hai, chhipá húá hai. 2 So Saúl uṭhá, aur tín hazár intikhábí Isráelí jawán leke dasht i Zaif ko gayá, táki Dáúd ko talásh kare. 3 Aur kohistán i Hakílah meṉ, jo Yasímon ke sámhne hai, játe húe khaimazan húá: aur Dáúd dasht meṉ ṭhahrá thá; so us ne dekhá, ki Saúl us ká píchhá kiye húe dasht ko chalá átá hai. 4 Pas Dáúd ne jásús bheje, aur daryáft kiyá, ki Saúl faláne makán meṉ áyá.

5 Tab Dáúd uṭhke Saúl ke khaimagáh ko chalá, aur Dáúd ne us makán ko jaháṉ Saúl árám kartá thá dekhá; aur Naiyir ká beṭá Abinaiyir us ke lashkar ká sardár thá: aur Saúl apne iháte meṉ sotá thá, aur lashkar us ke girdágird khaimoṉ meṉ thá. 6 Us waqt Dáúd ne Hittí Akhimalik, aur Zarúyah ke beṭe Abishai ko, jo Yúab ká bhái thá, kahá, Kauṉ mere sáth Saúl ke khaime meṉ utregá? Abishai bolá, Maiṉ terá sáth dúngá. 7 So Dáúd aur Abishai rát ko lashkar meṉ ghuse; aur us waqt Saúl iháte meṉ sotá thá, aur us ká neza sirháne zamín meṉ girá thá; aur Abinaiyir aur ahl i lashkar us ke gird soe the. 8 Us dam Abishai ne Dáúd ko kahá, Khudá ne áj ke din tere dushman ko tere qábú meṉ kar diyá: ab hukm ho, to maiṉ use neze se ekhí bár meṉ márke zamín ke bích chhed lúṉ, aur dobára na márúngá. 9 So Dáúd ne Abishai ko kahá, use ján se mat már: kyúnki Khuda'-wand ke masíh par kaun hai jo háth uṭháwe, aur begunáh rahe? 10 Aur Dáúd ne kahá, ki Khuda'wand i hai kí qasam hai yá Khuda'wand áp us ko máregá, yá us ká din áwegá, ki wuh apní maut se maregá, yá wuh jang par chaṛhegá, aur márá jáegí. 11 Lekin Khuda'wand na kare, ki maiṉ Khuda'wand ke masíh par háth chaláúṉ: par áp us ke sirháne se yih neza aur pání kí chhágal le líjiye, aur ham chale chaleṉ. 12 So Dáúd ne neza aur pání kí chhágal Saúl ke sirháne se le lí aur chal niklá; aur yih kisí ne na dekhá, aur na jáná, aur koí na jágá; ki we sab ke sab paṛe sote the; ki Khuda'wand kí taraf se bhárí níṉd un par áí thí.

13 Aur Dáúd Saúl ke pás se guzarke dúr ek pahár kí choṭí par khaṛá húá, aur un ke darmiyán ek baṛí masáfat thí; 14 Aur Dáúd ne logoṉ ko, aur Naiyir ke beṭe Abinaiyir ko pukárke kahá, ki Ai Abinaiyir, jawáb nahíṉ detá? Tab Abinaiyir ne jawáb diyá, aur kahá, Tú kaun hai, jo bádsháh ko pukártá hai? 15 Tab Dáúd ne Abinaiyir ko kahá, Kyá tú baṛá bahádur nahíṉ, aur baní Isráel meṉ tujh sá kaun hai? So kis liye tú ne apne Khudáwand bádsháh kí nigáhbání na kí? ki lashkar meṉ se ek shakhs tere Khudáwand bádsháh ke qatl karne ko gayá. 16 Pas yih kám tú ne kuchh achchhá na kiyá; Khuda'wand kí hayát kí qasam, ki tum wájib ul qatl ho, kyúnki tum ne apne áqá kí, jo Khuda'wand ká masíh hai, nigáhbání na kí. Aur ab dekh, ki bádsháh ká barchhá, aur pání kí chhágal, jo us ke sirháne thí, kaháṉ hai. 17 Tab Saúl ne Dáúd kí áwáz pahchání, aur kahá, Ai mere beṭe Dáúd, yih terí sadá hai? Dáúd bolá, Ai mere khudáwand aur bádsháh, yih merí hí áwáz hai. 18 Aur Dáúd ne kahá, Merá khudáwand kyúṉ is tarah apne khádim ke píchhe paṛá hai? Maiṉ ne kyá kiyá hai? aur mere háth se kyá gunáh húá? 19 So ab maiṉ terí minnat kartá húṉ, ai mere khudáwand bádsháh, apne bande kí bátoṉ par kán rakh, agar mujh par terí chaṛhái Khuda'wand kí marzí se hai, to wuh hadiya súnghe: aur agar ádmíoṉ ke kahe se hai, to Khuda'wand kí

lánat un par ho; kyúnki we áj ke din mujh ko ḳhárij karte haiṉ, ki maiṉ Ḳhudáwand kí mamlukat meṉ shámil nahíṉ ho saktá húṉ, aur mujhe kahte haiṉ, Já, dúsre mábúdoṉ kí ibádat kar. 20 So ab Ḳhudáwand ke huzúr merá ḳhún zamín par mat chhiṛak, kyúnki baní Isráel ká bádsháh ek pissú pakaṛne is tarah niklá hai, jaise koí kohistán meṉ títar ká shikár kartá hai.

21 Tab Saúl ne kahá, Maiṉ ne ḳhatá kí: ai mere beṭe Dáúd, chalá já; ki maiṉ phir tujhe na satáúṉgá, is liye ki merí ján áj ke din terí nigáh meṉ azíz húí: dekh maiṉ ne himáqat kí, aur bahut baṛí ḳhatá kí. 22 Aur Dáúd ne jawáb meṉ kahá, ki yih bádsháh ká neza hai! so baháduroṉ meṉ se ek áwe, ki use lejáwe. 23 Aur Ḳhudáwand har shaḳhs ko uskí sadáqat aur amánat ke muwáfiq jazá de: ki Ḳhudáwand ne áj tujhe mere qábú meṉ kar diyá; par maiṉ ne na cháhá, ki Ḳhudáwand ke masíh par háth uṭháúṉ. 24 Aur dekh, jis tarah terí zindagání merí ánkhoṉ meṉ áj ke din azíz nazar áí, isí tarah ján, ki merí zindagání Ḳhudáwand kí nigáh meṉ azíz hogí; so wuh mujhe sab taklífoṉ se riháí baḳhshegá. 25 Aur Saúl ne Dáúd ko kahá, Tú mubárak hai, ai mere beṭe Dáúd: tú baṛe baṛe kám karegá, aur tú fathmand hogá. So Dáúd apní ráh chalá gayá, aur Saúl apne makán ko phirá.

XXVII. BÁB.

1 Áḳhir ko Dáúd ne apne dil meṉ kahá, ki Ab maiṉ ek din Saúl ke háth meṉ paṛke halák hoúngá: pas mere liye is se bihtar kuchh nahíṉ, ki maiṉ bhágke Filistíon kí sarzamín meṉ já rahúṉ; aur Saúl mujh se náumed hoke baní Isráel kí sarhaddoṉ meṉ phir mujhe na ḍhúnḍhegá: so us ke háth se merá chhuṭkárá hogá. 2 Tab Dáúd apne sáth ke chha sau jawánoṉ ko leke Jannat ke bádsháh Maúk ke beṭe Akís kí taraf guzrá. 3 Aur Dáúd apne logoṉ ke sáth jin meṉ se harek apne gharáne samet thá, apní donoṉ jorúáṉ Aḳhinúam ko, jo Yazrael kí thí, aur Karmilí Abijail ko jo Nabál kí jorú thí, leke Jannat meṉ Akís ke sáth rahá. 4 Aur Saúl ko ḳhabar pahunchí, ki Dáúd Jannat ko bhág gayá; so us ne phir us ká píchhá na kiyá.

5 So Dáúd ne Akís se kahá, Agar tujh ko mujh par karam kí nazar hai, to apní mamlukat meṉ se kisí bastí meṉ mujh ko itní jagah de, ki maiṉ wahán basúṉ: kis wáste terá banda tere sáth dárulsaltanat meṉ rahe? 6 So Akís ne us din shahr i Siqlág use diyá: is liye Siqlág áj ke din tak Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke tasarruf meṉ hai. 7 Aur Dáúd Filistíoṉ kí zamín meṉ bilkull solah mahíne rahá.

8 Aur Dáúd ne apne logoṉ ko leke Jasúr aur Jirz aur Amáliq ke logoṉ par hamla kiyá: ki we Jasúr kí sarhadd se leke Misr ke siwáne tak qadím se baste the. 9 Aur Dáúd ne un kí sarzamín ko ḳharáb kiyá, aur uṇ ke zan o mard ko jítá nachhoṛá, aur un kí bheṛ bakríáṉ, aur bail, aur gadhe, aur únṭ, aur kapṛe líe, aur Akís pás phir áyá. 10 Aur Akís ne púchhá, ki Áj tú ne kis par hamla kiyá? So Dáúd bolá, Yihúdáh ke janúb aur Yarahmielí ke janúb, aur Qainí ke janúb par. 11 Aur Dáúd ne un meṉ se ek mard aur ek aurat ko bhí jítá na chhoṛá, jo Jannat tak ḳhabar lejáe, tá na howe ki hamáre barḳhiláf yih ḳhabar pahunche, ki Dáúd ne aisá aur aisá kiyá, aur jab se ki wuh Filistíoṉ kí mamlukat meṉ á rahá, tab se us ká dastúr aisáhí thá. 12 Aur Akís ká Dáúd par iatimád húá, kyúnki

us ne kahá, ki yih apní guroh Isráel ke áge bahut badnám hogayá; so ab hamesha ko yih merá ḳhádim baná.

XXVIII. BA'B.

1 Aur unhíṉ rozoṉ meṉ aisá húá, ki Filistíoṉ ne apní faujeṉ jama kiyáṉ, táki baní Isráel se lareṉ: tab Akís ne Dáúd se kahá, Tú yaqín ján, ki tujhe aur tere logoṉ ko mere sáth laráí par chalná hogá. 2 So Dáúd ne Akís ko kahá, Tujhe daryáft ho jáegá, jo kuchh ki tere bande se ban paregá. Aur Akís ne Dáúd ko kahá, Pas maiṉ apne sir kí nigáhbání hamesha ke liye tujhe dúṉgá.

3 Aur Samúel mar chuká thá, aur baní Isráel us par roe the, aur use usí ke shahr meṉ jo Rámah thá, gáṛá thá: aur Saúl ne un logoṉ ko jin ke yár deo the, aur afsúngaroṉ ko mulk se ḳhárij kar diyá thá. 4 So Filistí jama hoke áe, aur Súnem ko ḳhaimagáh kiyá; aur Saúl ne bhí sab baní Isráel ko jama kiyá, aur Jilba meṉ ḳhaima khaṛá kiyá. 5 Aur jab Saúl ne Filistíoṉ ká lashkar dekhá to hirásán húá, aur us ká dil niháyat kámpá. 6 Aur us dam Saúl ne Ḳhuda'wand se mashwarat púchhí, par Ḳhuda'wand ne use kuchh jawáb na diyá, na to ḳhwáboṉ se, aur na úrím se, aur na nabíoṉ kí márifat se.

7 Tab Saúl ne apne ḳhádimoṉ ko kahá, Aisí aurat ko, ki jis ká yár deo ho, mere liye talásh karo, táki maiṉ us pás jáúṉ, aur us se púchhúṉ. So ḳhádimoṉ ne use kahá, ki Dekh Ain i Dár ke bích ek aurat hai, jis ká yár deo hai. 8 So Saúl ne apne poshák utárí, aur dúsrí poshák pahiní, aur gayá, aur do shaḳhs us ke sáth húe; aur rát ko us aurat ke pás pahunchá, aur use kahá, Mihrbání karke mere liye apne yár deo se mashwarat kíjiye, aur us ko mere liye chaṛháiye, jis ko maiṉ kahúngá 9 Tab us aurat ne use kahá, dekh, tú jántá hai, ki Saúl ne kyá kiyá, ki us ne un ko jin ke yár deo the, aur afsúngaroṉ ko mulk se káṭ ḍálá: pas tú kyúṉ merí ján par phandá mártá hai, ki mujhe marwá ḍále? 10 Tab Saúl ne Ḳhuda'wand kí qasam kháke kahá, ki Ḳhuda'wand kí hayát kí qasam, ki us bát ke liye tujh par koí áfat na paṛegí. 11 Tab wuh aurat bolí, Maiṉ kis ko tujh par chaṛháúṉ? Wuh bolá, Samúel ko mere liye chaṛhá. 12 So us waqt us aurat ne Samúel ko dekhá, aur buland áwáz se chíḳh márí: aur us aurat ne Saúl ko kahá, Tú ne mujh se kyúṉ dagá kí? tú to Saúl hai. 13 Tab bádsháh ne use kahá, Hirásán mat ho: tú kyá dekhtá hai? Us aurat ne Saúl ko kahá, ki Maiṉ mábúdoṉ ko dekhtí húṉ, ki zamín se chaṛhte haiṉ. 14 Tab us ne use kahá, ki us kí shakl batá. Wuh bolí, ki Ek búṛhá ádmí úpar ko játá hai, aur liháf oṛhe húe hai. Tab Saúl ne daryáft kiyá ki wuh Samúel hai, aur us ne munh ke bal girke zamín par sijda kiyá.

15 Tab Samúel ne Saúl ko kahá, tú ne kyúṉ mujhe bechain kiyá, ki mujhe chaṛháyá. Saúl bolá, Maiṉ baṛe ranj meṉ húṉ, ki Filistí mujh se laṛte haiṉ, aur Ḳhudá ne mujhe chhoṛ diyá hai, aur kuchh jawáb nahíṉ detá hai, na to nabíoṉ kí márifat se mujhe kuchh jawáb detá hai, aur na ḳhwáboṉ se: is liye maiṉ ne tujhe buláyá, táki tú mujhe batláwe, ki maiṉ kyá karúṉ? 16 So Samúel ne kahá, Pas mujh se kis liye púchhtá hai, jo jántá hai, ki Ḳhuda'wand ne tujhe chhoṛ diyá hai aur terá dushman baná hai? 17 Aur Ḳhuda'wand ne to apní taraf se aisá hí kiyá, jo us ne merí márifat se kahá, ki Ḳhuda'wand ne tere qabze se saltanat chák kar lí hai, aur tere qaríb ko, jo Dáúd hai, ináyat kí hai: 18 Is liye ki tú

Khudáwand kí sadá ká shinawá na húá, aur tú ne Amáliq se us ke qahr i shadíd ke muwáfiq kám na kiyá, isí sabab se Khudáwand ne áj ke din tujh se yih kuchh kiyá. 19 So Khudáwand baní Isráel ko tujh samet Filistíon ke háth men giriftár karwáegá, aur kal tú aur tere beṭe mujh pás honge; aur Khudáwand Isráelí lashkar ko bhí Filistíon ke qábú men kar degá. 20 Tab Saúl fauran zamín par lambá ho ke girá, aur Samúel kí báton se us ne baṛá haul kháyá; aur us men kuchh qúwat báqí na thí, is liye ki us ne din bhar aur rát bhar kuchh na kháyá.

21 Tab wuh aurat Saúl pás áí, aur dekhá ki wuh behál paṛá húá hai; so us ne use kahá, ki Dekh, terí launḍí ne terí áwáz suní aur main ne apní ján apní hathelí par rakhí aur jo kuchh tú ne mujhe farmáyá, main us kí shinawá húí: 22 So ab tú bhí mihrbání karke apní launḍí kí bát sun, aur parwánagí de, ki main ek ṭukrá roṭí tere huzúr láún, tú use khá táki tujhe itní qúwat ho, ki apní ráh chalá jáe. 23 Par us ne na máná, aur kahá, Main nahín kháne ká. Phir us ke khádimon ne us aurat ke sáth hoke us par taqázá kiyá, tab us ne un ká kahá máná, ki zamín par se uṭhá, aur palang par baiṭhá. 24 Aur us aurat ke ghar men ek moṭá bachhṛá thá; so us ne use jaldí zabh kiyá, aur áṭá leke gúndhá, aur fatírí roṭíán pakáín: 25 Aur Saúl aur us ke khádimon ke huzúr láí, aur unhon ne kháyá, aur uṭhe, aur usí rát wahán se chale gaye.

XXIX. BÁB.

1 So Filistíon ke sab lashkar Afíq men faráham húe the; aur baní Isráel Yazrael ke chashme par khaimazan the. 2 Aur Filistíon ke umará, jo saikṛon aur hazáron ke sarlashkar the, áge áge játe the; aur Dáúd apne logon samet Akís ke sáth píchhe píchhe guzrá. 3 Tab Filistí amíron ne kahá, In Ibráníon ká yahán kyá kám hai? Aur Akís ne Filistí amíron ko kahá, yih Isráel ke bádsháh Saúl ká chákar Dáúd nahín hai, jo itne dinon aur itne barason se mere sáth hai, aur main ne jab se ki wuh mujh pás á girá hai áj ke din tak us men kuchh badí nahín páí? 4 Tab Filistí umará us se nákhush húe; aur unhon ne use kahá, ki Is shakhs ko yahán se pher bhej, ki wuh apní jagah par, jo tú ne use dí hai, phir jáe, aur hamáre sáth jang men sharík na ho, tá aisá na ho ki jang ke waqt wuh ham se dushmaní kare: kyúnki wuh apne sáhib ko apne se kis tarah rází karegá, magar jab ki hamáre sir káṭe? 5 Kyá yih wuhí Dáúd nahín, jis kí bábat we náchte húe gáte the, ki Saúl ne to apne hazáron máre, aur Dáúd ne apne bahut se das hazár.

6 Tab Akís ne Dáúd ko talab kiyá, aur use kahá, Khudáwand i haí kí qasam, ki tú rástkár hai, aur terí ámad o shud lashkar men mere sáth merí nazar men bihtar: ki main ne jis din se ki tú mujh pás áyá áj ke din tak tujh men kuchh badí nahín páí, lekin umará tujh se rází nahín. 7 So tú ab murájaat kar, aur salámat chalá já, táki Filistí umará tujh se náráz na howen. 8 Tab Dáúd ne Akís ko kahá, ki Merá kyá gunáh aur tú ne us muddat men, ki main tere sáth rahá áj ke din tak mujh men kaunsá nuqsán páyá ki main apne khudáwand bádsháh ke dushmanon se qitál na karún? 9 Tab Akís ne Dáúd ko jawáb diyá, ki Yih mujh ko málúm hai, aur tú merí nazar men Khudá ke firishte ke mánind achchhá hai: lekin Filistí umará ne kahá hai, ki Wuh hamáre sáth jang ke liye na jáe. 10 So ab tú subh sawere apne áqá ke khádimon samet, jo tere sáth yahán áe hain,

uṭhke failfaur subh kí roshní hote hí chalá já. 11 So Dáúd apne logon samet subh sawere uṭhá, táki fajr ko waháṇ se chalke Filistíon ke mulk ko phir jáwe: aur Filistí Yazrael par chaṛhe.

XXX. BÁB.

1 Aur aisá húá ki jab Dáúd aur us ke log tísre din Siqlág men pahunche, to Amáliqí janúb kí samt se Siqlág par chaṛh áe the, aur unhon ne Siqlág ko lúṭá, aur ág se phúnk diyá thá; 2 Aur auraton ko, jo waháṇ thín asír kiyá, par kisí chhoṭe baṛe ko qatl na kiyá, magar unhen leke chale gaye. 3 So Dáúd aur us ke log shahr men dákhil húe, aur dekhá, ki shahr jalá paṛá hai; aur un kí jorúán, aur us ke beṭe aur un kí beṭíán asír ko gaín hain. 4 Tab Dáúd aur un logon ne, jo us ke sáth the, áwázen buland kín, aur roe, yaháṇ tak ki un men táqat rone kí na rahí. 5 Aur Dáúd kí donon jorúán, Yazraelí Akhinuam aur Abijail bhí jo áge Karmilí Nabál kí jorú thí, asír ho gaín thín. 6 Aur Dáúd nipaṭ dilgír thá, kyúnki log cháhte the, ki us par pattharáo karen; is liye ki un men se harek apne beṭon aur beṭíon ke liye nipaṭ dilgír thá: par Dáúd ne Khudáwand apne Khudá se qúwat páí. 7 Aur Dáúd ne Akhimalik ke beṭe Abiwatr káhin ko kahá, Main terí minnat kartá hún, ki efod mujh pás le áe. So Abiwatr efod Dáúd pás le áyá. 8 Aur Dáúd ne Khudáwand se saláh púchhí, aur kahá, ki Main us fauj ká taáqub karún, ki nahín? Main unhen páúngá ki nahín? Us ne jawáb men farmáyá, Taáqub kar; ki tú unhen jald páegá, aur beshakk un se chhuṛá láegá.

9 So Dáúd chha sau jawánon ko apne sáth leke chalá, aur Basúr ke nále tak áyá, aur báze waháṇ par rah gaye. 10 Par Dáúd chár sau jawánon se un ká taáqub kiye chalá gayá: kyúnki do sau píchhe rah gaye, ki aise thak gaye the, ki Basúr ke nále pár já na sake. 11 Aur unhon ne maidán men ek Misrí ko páyá; so use Dáúd pás le áe, aur use roṭí kháne ko dí; so us ne kháí, aur use pání bhí piláyá; 12 Aur unhon ne anjír ke maṭke se kuchh, aur kishmish ke do khoshe use diye: aur jab wuh khá chuká, to us ke dam men dam áyá; kyúnki us ne tín shábána roz se na roṭí kháí thí na pání píyá thá. 13 Tab Dáúd ne us se púchhá, Tú kaun hai? aur tú kaháṇ ká hai? Wuh jawán bolá, Main ek Misrí hún, aur ek Amáliqí ká gulám hún; merá áqá mujh ko chhoṛ gayá, ki main tín din se bímár thá. 14 Ham Karetí ke janúb par aur baní Yihúdáh kí sarhadd, aur Qálib kí janúb par bhí chaṛh gaye the; aur ham ne Siqlág ko ág se phúnk diyá.

15 Aur Dáúd ne use kahá, Tú mujhe us jamáat tak lejáne saktá hai? Wuh bolá, Mujh se Khudá kí qasam kháke kah, ki Main tujhe ján se na márúngá, aur na tujhe tere áqá ke hawále karúngá, to main tujh ko us jamáat tak lejáúngá. 16 So wuh us ko waháṇ legayá, aur dekho ki we sab zamín kí satah par phaile húe the, aur kháte píte aur náchte the, kyúnki unhon ne Filistíon aur Yihúdáh kí sarhadd se bahut sá mál lúṭá thá. 17 So Dáúd ne pau phaṭne ke waqt se leke usí din kí shám tak un ko qatl kiyá: aur un men se ek bhí jánbar na húá, magar chár sau jawán admí únṭon par chaṛhke bhág nikle. 18 Aur Dáúd ne sab jo kuchh ki Amáliqí le gaye the chhuṛá liyá, aur apní donon jorúon ko bhí Dáúd ne chhuṛáyá. 19 Aur un ke chhoṭe baṛe, aur beṭí beṭá, aur mál daulat, jo chhín gaí thí, phir

milí: aur Dáúd ne sab ko pher páyá. 20 Aur Dáúd ne sárí bheṛ bakríáṉ, aur gáe bail le líe, aur bolá ki yih Dáúd ká mál hai.

21 Aur Dáúd un do sau jawánoṉ pás, jo thakke Dáúd ke sáth já na sake the, aur Basúr ke nále par rah gaye the, phir áyá: aur we Dáúd ke aur us ke logoṉ ke istiqbál ko nikle: aur jab Dáúd ne un ke barábar pahunchá, to us ne un se ḳhair o áfiyat púchhí. 22 Us waqt badzát logoṉ aur sharíoṉ ne jo Dáúd ke sáth gae the, yih bát kahí, Azbaski ye hamáre sáth na gae, ham un ko us mál meṉ se jo ham ne páyá hai, hissa na denge, magar yihí ki harek apní jorúoṉ aur beṭá beṭí ko lewe, aur chalá jáe. 23 So Dáúd bolá, Ai mere bháío, ḲHUDA'WAND ne ham ko yih sab kuchh diyá, aur us ne hameṉ bacháyá, aur jamáat ko, ki jis ne hameṉ lúṭá thá, hamáre qábú meṉ kar diyá, so tum aisá na karo. 24 Aur tumhárí yih bát kaun mánegá? wuh jo qitál meṉ sáth thá, jaisá wuh hissa páegá, waisáhí wuh jo paṛáo par ṭhahar rahá páegá: donoṉ barábar hissa páenge. 25 So us ne us din se baní Isráel ke liye yihí qánún aur áín muqarrar kiyá.

26 Aur Dáúd Siqlág meṉ áyá, aur us ne lúṭ ke mál meṉ se baní Yihúdáh ke buzurgoṉ, aur apne dostoṉ ke liye hissa bhejá, aur kahá, ki Dekho ḲHUDAWAND ke dushmanoṉ ke mál meṉ se yih tumhárá hissa hai: 27 Aur unheṉ bhejá, jo Baitel meṉ the, aur unheṉ jo Rámát ul najíb meṉ, aur unheṉ jo Watír meṉ the, 28 Aur unheṉ jo Aráir meṉ the, aur unheṉ jo Sifmot meṉ, aur unheṉ jo Istamúa meṉ the, 29 Aur unheṉ jo Rakhil meṉ the, aur unheṉ jo Yarahmiel ke shahroṉ meṉ, aur unheṉ jo Qainíoṉ ke shahron meṉ, 30 Aur unheṉ jo Hurmah meṉ the, aur unheṉ jo Kurasan meṉ, aur unheṉ jo Aták meṉ, 31 Aur unheṉ jo Habrún meṉ the, aur un sab jagahoṉ meṉ, jaháṉ jaháṉ Dáúd aur us ke log phirá karte the, bheje.

XXXI. BÁB

1 Aur Filistí jo the so baní Isráel se jang karte the, aur baní Isráel Filistí ke sámhne se bháge, aur kohistán i Jilbúa meṉ mar gire. 2 Aur Filistíoṉ ne Saúl aur us ke beṭoṉ ká saḳht taáqub kiyá, aur Yúnatan aur Abinadab aur Malkísúa ko, jo Saúl ke beṭe the, már liyá. 3 Aur Saúl ke muqábil baṛí ḳhúnrezí kí aur tírandázoṉ ne use hadaf kiyá, aisá ki wuh tírandázoṉ ke háthoṉ se niháyat taug húá. 4 Tab Saúl ne apne siláhbardár se kahá, Apní talwár khínch, aur mujhe chhed le, tá na howe, ki ye námaḳhtún áweṉ, aur mujhe chhed kareṉ, aur merí istihzá kareṉ. Par us ke siláhbardár ne qabúl na kiyá, is liye ki wuh niháyat ḍará: tab Saúl ne talwár lí, aur us par girá. 5 Aur jab ki us ke siláhbardár ne dekhá, ki Saúl mar gayá, to wuh bhí apní talwár par girá, aur margayá. 6 So Saúl aur us ke tínoṉ beṭe, aur us ká siláhbardár, aur us ke sab rafíq usí din sab ke sab mar miṭe. 7 Aur we Isráelí mard, jo us dasht kí dúsrí samt the, aur we jo Yardan ke pár the, yih dekhke ki baní Isráel bháge, aur Saúl aur us ke beṭe máre paṛe, bastíáṉ chhoṛke bhág nikle; aur Filistí áe, aur waháṉ base.

8 Aur dúsre din subh ko jis waqt Filistí áe, táki láshoṉ ko nangá kareṉ, to unhoṉ ne Saúl aur us ke tín beṭoṉ ko koh i Jilbúa meṉ paṛá páyá. 9 So unhoṉ ne us ká sir káṭ liyá, aur us ke hathyár leke Filistíoṉ kí mamlukat meṉ bhejwá diye, táki un ke butḳhánoṉ meṉ aur logoṉ meṉ uskí ḳhushḳhabarí pahuncháweṉ. 10 So

unhon ne us ke hathyáron ko Istárát ke ghar men rakhá; aur us kí lásh ko Baitishán kí shahrpanáh par nasb kiyá. 11 Aur jab Yabísíon ne, jo Jiliád men the, suná, ki Filistíon ne Saúl se yún kiyá, 12 To un men ke sáre bahádur uṭhe, aur tamám rát chale gaye, aur Baitishán kí shahrpanáh par se us kí lásh uske beṭon kí lásh samet leke Yabís men phir áe. 13 Aur wahán un kí láshen jalá diyán, aur un kí haḍḍíon ko leke Yabís men un kí ek balút ke tale gáṛ diyá, aur sát din tak roza rakhá.

SAMUEL KI' DUSRI' KITAB.

I. BAB.

1 Aur aisá húá ki Saúl ke mar jáne, aur Dáúd ke Amálíqíon se qitál karke phirne bád, Dáúd Siqlág men do din rahá; 2 Aur tísre din aisá húá, ki ek shaḳhs Saúl ke lashkar se, pairáhan chák kiye húe, aur sir par ḳhák ḍále húe, áyá, aur Dáúd ke pás pahunchke zamín par girá aur sijda kiyá. 3 Aur Dáúd ne use kahá, Tú kahán se átá hai? Wuh bolá, Main baní Isráel ke lashkar se bach niklá hún. 4 Tab Dáúd ne us se púchhá, Kyá ḳhabar hai? mujh se kahiye. Wuh bolá, ki Log janggáh se bháge, aur bahut se gir gae, aur mar gae, aur Saúl aur uská beṭá Yúnatan bhí mar gayá. 5 Tab Dáúd ne us shaḳhs ko, jisne us ko yih ḳhabar dí, kahá, Tú ne kyúnkar jáná ki Saúl aur Yúnatan mare? 6 Us jawán ne kahá, ki Main Jilbúa ke kohistán men ittifáqan wárid húá, aur us dam Saúl apne neze par takiya kiye húe thá, aur dekho, ki rathon aur sárthíon ne uská saḳht taáqub kiyá. 7 Aur us ne píchhá phirke dekhá, aur mujh par nigáh kí aur mujhe buláyá. 8 Main bolá, Házir. So us ne mujhe kahá, Tú kaun hai? Main ne use kahá, Main ek Amálíqí hún. 9 Phir us ne mujhe kahá, Mere pás khaṛá hoke mujhe qatl kar, ki main baṛe azáb men hún aur abtak merá dam mujh men hai. 10 Tab main us pás khaṛá húá aur use qatl kiyá, kyúnki mujhe yaqín thá, ki ab jo wuh girá to bachegá nahín; aur main ne us ke sir ká táj, aur kangan jo us ke bázú par thá liyá, so main unhen apne ḳhudáwand pás láyá hún. 11 Tab Dáúd ne apná girebán pakṛá aur chák kiyá aur us ke sáre logon ne bhí aisehí kiyá; 12 Aur we roe píṭe aur unhon ne Saúl aur Yúnatan aur Ḳhudáwand ke bandon aur Isráel ke gharáne ke liye, jo talwár se máre paṛe the, shám tak roza rakhá. 13 Phir Dáúd ne us shaḳhs se, jo yih ḳhabar láyá thá, púchhá, Are tú kahán ká hai? Wuh bolá, ki Main ek pardesí ká beṭá aur ek Amálíqí hún. So Dáúd ne use kahá, Kyá tú Ḳhudáwand ke masíh par háth uṭháte húe na ḍará ki Ḳhudáwand ke masíh ko halák kiyá. 15 Phir Dáúd ne ek jawán ko buláyá aur kahá, Pás ho aur us par hamla kar. So us ne játe hí aisá háth márá ki wuh mar gayá. 16 Aur Dáúd ne use kahá, Terá ḳhún terí hí gardan par ho, ki tú hí ne apne munh se áp par gawáhí dí, aur kahá, ki Main ne Ḳhudáwand ke masíh ko ján se márá.

17 Aur Dáúd ne Saúl aur us ke beṭe Yúnatan par yih nauha gáyá. 18 Aur farmáyá, ki baní Yihúdáh ko rekhta qaus ká sikhláyá jáwe. Dekh wuh Kitáb ul Yasír men likhá hai. 19 Wuh gazál, ai Isráel, tere paháṛon par márá paṛá. Háe bahádur kyún gir gae! Jannat men ḳhabar na do, Asqalún ke bázáron men maná-

dí mat karo, na ho ki Filistíon kí beṭíán ḳhush hon, na ho ki námaḳhtúnon kí laṛkíán shádiyána bajáen. 21 Ai Jilbúa ke paháṛo, tum par os na paṛe, tum par menh na barse, aur na hadiyon kí khetíán hon, kyúnki wahán bahádurou kí sipar phenkí gaí, sipar Saúl kí, goyá us par tel na malá gayá thá. 22 Maqtúlon ke ḳhún se aur bahádurou kí charbí se Yúnatan kí kamán kabhí báz na áí, aur Saúl kí saif ḳhálí na paṛí. 23 Saúl aur Yúnatan apne jíte jí azíz aur latíf the, aur we apní maut men bhí judá na húe, we uqáb se ziyáda tezpar the aur we sheron se ziyáda qawí the. 24 Isráel kí beṭío, Saúl par roo, jisne tumhen argwání libás se árásta kiyá, jisne tumhárí posbák ko zewaron se zínat baḳhshí. 25 Háe we bahádur qitál men gir gae, ai Yúnatan tú apne únche makánon men kyún márá paṛá? 25 Mujh par tere liye, ai mere bhái Yúnatan, baṛá dukh paṛá, tú merá mahbúb thá, mujhe terí mahabbat ajíb thí, balki auraton kí mahabbat se bhí ziyáda. 27 Háe we bahádúr gir gae aur jang ke hathyár nábúd hogae.

II. BÁB.

1 Bád us ke aisá húá ki Dáúd ne ḲHUDÁWAND se púchhá, ki Main Yihúdáh kí kisí bastí par chaṛh jáún? ḲHUDÁWAND ne farmáyá, Chaṛh já. Tab Dáúd ne kahá, Kidhar jáún? 2 Us ne farmáyá, Habrún ko. So Dáúd wahán chaṛh gayá, aur us kí donon joráán Yazraelí Aḳhinuam aur Karmilí Nabálí Abijail. 3 Aur us ke log, jo us ke sáth the, Dáúd har ek shaḳhs ko us ke gharáne samet úpar legayá; so we Habrún kí bastíon men á base. 4 Tab baní Yihúdáh áe, aur wahán unhon ne Dáúd par tel malá táki wuh baní Yihúdáh ká sultán ho. Aur logon ne Dáúd ko kahá, ki Jiliádí Yabísíon ne Saúl ko gáṛá. 5 So Dáúd ne Jiliádí Yabísíon ko kahlá bhejá, ki ḲHUDÁWAND tum ko barakat dewe, ki tum ne apne ḳhudáwand Saúl par mihrbání kí, aur use dafn kiyá. 6 Ab ḲHUDÁWAND tumháre sáth rahmat aur sachái amal men láe, aur main bhí tum se us nekí ká badlá karúngá, kyúnki tum ne yih kám kiyá. 7 So ab tumháre bázú qawí howen, aur mardánagí karo, ki tumhárá ḳhudáwand Saúl mar gayá, aur baní Yihúdáh ne mujh par tel malá, aur apná bádshah kiyá. 8 Aur Naiyir ke beṭe Abinaiyir ne, jo Saúl ke lashkar ká sardár thá, Saúl ke beṭe Insbusat ko liyá, aur use Mahanain men pahuncháyá; aur use Jiliád aur Asúrí aur Yazrael aur Ifráim aur baní Binyamín aur sáre baní Isráel ka bádsháh kiyá. 10 Aur Saúl ke us beṭe Insbusat kí umr chálís baras kí thí jo Isráel ká bádsháh húá, aur us ne do baras bádsháhat kí; lekin baní Yihúdáh ne Dáúd ki farmánbardárí iḳhtiyár kí. 11 Aur Dáúd ne Habrún men baní Yihúdáh par sát baras chha mahíne hukúmat kí.

12 Phir Naiyir ke beṭe Abinaiyir ne aur Saúl ke beṭe Insbusat ke ḳhádimon ne Mahanain se Jibaún par ḳhurúj kiyá. 13 Aur Zarúyáh ká beṭa Yúab Dáúd ke mulázimon ko leke niklá, aur Jibaún kí jhíl par un kí muláqáten húín, aur donon baiṭhe, ek to jhíl ke is taraf aur dúsrá us taraf. 14 Tab Abinaiyir ne Yúab ko kahá, ki Jawánon ko parwánagí díjiye, ki uṭhen aur hamáre sámhne khelen. So Yúab bolá, Kaho ki uṭhen. 15 Tab we uṭhe, aur Saúl ke beṭe Insbusat kí taraf se Binyamíní bárah ek jawán, aur Dáúd ke ḳhádim kí taraf se bhí bárah ek jawán nikle. 16 So un men se ek ek ne ek ek ke muqábil hoke ek dúsre ká sir pakṛá aur talwár apne muqábil ke pahlú men godí, so we eksáth gir gae. Is liye us jagah

ká nám Halqat ul Súrím rakhá, jo Jibaún meṉ hai. 17 Aur waháṉ us roz baṛí k͟húnrezí húí; aur Abinaiyir ne baní Isráel samet Dáúd ke k͟hádim se shikast páí. 18 Aur waháṉ Zarúyáh ke tín beṭe Yúab aur Abishai aur Asahel házir the, aur Asahel janglí hiran kí mánind subukpá thá. 19 Us Asahel ne Abinaiyir ká píchhá kiyá, aur wuh Abinaiyir ká píchhá karne meṉ dahine yá báyeṉ háth na muṛá.

20 Tab Abinaiyir ne píchhe nazar karke use kahá, Tú hí Asahel hai? Wuh bolá, Háṉ. 21 Aur Abinaiyir ne use kahí, Dahiní yá báyíṉ samt ko muṛ, aur mere mulázimoṉ meṉ se ek ko pakaṛ, aur us ke hathyár lúṭ le. Par Asahel ne na cháhí ki us ke taáqub se kisí aur taraf muṛe. 22 Aur Abinaiyir ne Asahel ko phir kahá, ki Mere taáqúb se báz rah; kis liye maiṉ tujhe zamín par márke ḍál dúṉ, ki maiṉ kyúnkar tere bháí Yúab ko munh dikháúngí? 23 Lekin us ne na cháhá ki kisí taraf muṛe; tab Abinaiyir ne búṛí kí taraf se us ke níche kí pánchwíṉ paslí meṉ neza márá, aur wuh us kí paslí par aisá baiṭhá ki pár ho gayá: so wuh waháṉ girá aur usí jagah mar gayá. Aur aisá húá ki jo koí us jagah jaháṉ Asahel márá paṛá thá, pahunchá thá, to wuṉhíṉ khaṛá rah játá thá. 24 Tab Yúab aur Abishai bhí Abinaiyir ke píchhe dauṛ paṛe, aur jab we koh i Ammah tak, jo dasht i Jibaún ke raste meṉ Jíha ke muqábil hai, pahunche, to súraj ḍúbá.

25 Aur baní Binyamín ne jama hoke Abinaiyir kí pairawí kí, aur sab ke sab milke ek fauj bane, aur ek paháṛ kí choṭí par khaṛe húe. 26 Aur Abinaiyir ne Yúab ko pukárke kahá, Kyá talwár abad tak khátí rahegí? Kyá tú nahíṉ jántá ki us ká anjám talk͟hí hai? Aur kab tak tú logoṉ ko apne bháíoṉ ká píchhá karne se na rokegá? 27 Tab Yúab ne kahá, K͟hudá i haí kí qasam agar tú wuh bát na kahtá, to logon meṉ se harek apne bháí ká píchhá chhoṛke subh hí se phir gayá hotá. 28 Phir Yúab ne narsingá phúnká, aur sab log ṭhahar gae, aur baní Isráel ke píchhe na gae aur qitál bhí na kiyá.

29 Aur Abinaiyir apne logoṉ samet us sárí rát jangal meṉ chalá gayá, aur Yardan ke pár húá, aur Bitrún se guzar gayá, aur Mahanain meṉ dák͟hil húá. 30 Aur Yúab Abinaiyir ke taáqub se báz rahá aur us ne jo sárí fauj ko jama kiyá, to Dáúd ke mulázimoṉ meṉ se Asahel samet unís ádmíoṉ ko na páyá. 31 Par Dáúd ke mulázimoṉ ne baní Binyamín meṉ se aur Abinaiyir ke mulázimoṉ meṉ se tín sai sáṭh jawáṉ már ḍále. 32 So unhoṉ ne Asahel kí lásh uṭháí, aur us ke báp kí qabr meṉ jo Baitlaham meṉ hai gíṛí. Aur Yúab apne logoṉ samet tamám rát chálá gayá, aur pauphaṭte húe Habrún meṉ dák͟hil húá.

III. BÁB.

1 Garaz Saúl ke aur Dáúd ke gharánoṉ meṉ ek muddat tak jang hotí rahí, par Dáúd roz ba-roz zor pakaṛtá gayá, aur Sáúl ká k͟handán sust hotá gayá. 2 Aur Habrún meṉ Dáúd ke beṭe paidá húe; so us ke pahlauṭhe beṭe ká nám, jo Yazraelí Ak͟hinuam ke peṭ se thá, Amnún thá. 3 Aur dúsre ká nám, jo Karmilí Nabálí Abijail ke batn se húá, Kiliab thá: aur tísre ká, jo Jasúr ke bádsháh Talmí kí beṭí Máakah ke peṭ se thá, Abisalúm thá. 4 Aur chauthe ká Adúniyáh bin Hajjít; aur pánchwáṉ ká Safatiyáh bin Abitall; 5 Aur chhaṭhá Witriám thá, wuh Ijlah ke peṭ se paidá húá, jo Dáúd kí jorú thí. Dáúd ke ye sab beṭe Habrún meṉ paidá húe.

6 Aur jab Saúl aur Dáúd ke gharánoṉ meṉ qitál hotá rahá, to aisá húá ki Abinaiyir ne Saúl ke gharáne meṉ zor paidá kiyá. 7 Aur Saúl kí ek laundí thí, jis ká nám Risfah thá, Aiyah kí beṭí; so Insbusat ne Abinaiyir ko kahá, Tú kyúṉ mere báp kí laundí se hambistar hotá hai? 8 So Abinaiyir Insbusat kí bát sunke bahut gusse húá, aur bolá, Kyá maiṉ kutte ká sir húṉ, ki baní Yihúdáh ká sámhná karke áj ke din tak tere báp Saúl ke gharáne par, aur us ke bháíoṉ, aur us ke dostoṉ par mihrbání kartá húṉ, aur tujhe pakaṛke Dáúd ke hawále nahíṉ kartá, so tú áj ek aurat kí bábat mujh par gunáh dhartá hai? 9 So ab jaisá Ḳhudáwand ne Dáúd se qasam karke wáda kiyá hai, waisá hí agar maiṉ na karúṉ; to Ḳhudáwand Abinaiyir se aisá hí kare balki us se ziyáda kare, 10 Táki saltanat ko Saúl ke gharáne se nikál dúṉ, aur Dáúd ke taḳht ko baní Isráel par aur baní Yihúdáh par Dán se leke Biarsaba tak sábit karúṉ. 11 Tab wuh Abinaiyir ke ḳhauf se us ke sámhne phir kuchh jawáb na de saká.

12 Aur Abinaiyir ne us waqt elchí bhejke Dáúd se yih paigám kiyá, ki Mulk kis ká hai? Tú mere sáth ahd kar, aur dekh, ki merá háth tere sáth hogá, aur maiṉ sáre Isráelíoṉ ko terí taraf mutawajjih kardúngá. 13 So wuh bolá, Bihtar, maiṉ ahd kartá húṉ, par tujh se ek bát ká tálib húṉ, aur wuh yih hai, ki tú merá munh na dekhe siwá is shart ke, ki jis waqt tú merá munh dekhne ko áe, to Saúl kí beṭí Maikal ko apne sáth láe. 14 Aur Dáúd ne Saúl ke bete Insbusat ko qásidoṉ kí márifat kahlá bhejá, ki merí jorú Maikal ko jise maiṉ ne Filistíoṉ kí sau khulṛíáṉ deke byáhá, mere hawále kar. 15 So Insbusat ne us aurat ko us ke shauhar Lais ke beṭe Faltiel se chhinwá mangwáyá. 16 Aur us ká shauhar us aurat ke píchhe píchhe Paḳhúrím tak rotá chalá gayá: tab Abinaiyir ne use kahá, Chal, phir já. So wuh phir gaya. 17 Aur Abinaiyir ne iḳhtilát se Isráelí buzurgoṉ se kahá, Tum to peshtar hí cháhte the, ki Dáúd ko apná bádsháh karo; 18 Pas ab amal meṉ láo, kyúnki Ḳhudáwand ne Dáúd ke haqq meṉ farmáyá hai, ki Maiṉ apne bande Dáúd kí márifat se apne Isráelí bandoṉ ko Filistíoṉ ke aur un ke sab dushmanoṉ ke háth se naját baḳhshúngá. 19 Aur Abinaiyir ne Binyamíníoṉ ke kánon meṉ bhí bát ḍalí; aur phir Abinaiyir Habrún ko chalá, táki sab jo kuchh ki Israelíoṉ aur sab Binyamíníon kí nazar meṉ achchhá thá, so Dáúd se kahe. 20 So Abinaiyir Habrún meṉ Dáúd pás áyá, aur bís jawán us ke sáth the; so Dáúd ne Abinaiyir kí, aur un logoṉ kí jo us ke sáth the, ziyáfat kí. 21 Aur Abinaiyir ne Dáúd se kahá, Ab maiṉ uṭhke jáúngí; aur sáre baní Isráel ko apne ḳhudáwand bádsháh ke liye faráham karúngá, táki we tujh se ahd kareṉ, aur tú apne ḳhátir ḳhwáh un par saltanat kare. So Dáúd ne Abinaiyir ko rawána kiyá, aur wuh salámat chalá gayá.

22 Aur dekho ki us waqt Dáúd ke log aur Yúab lashkar se lúṭ ká bahut sá mál, apne sáth leke, áyá, aur us waqt Abinaiyir Habrún meṉ Dáúd pás na thá, kyúnki us ne use rawána kiyá thá, aur wuh salámat chalá gayá thá. 23 Aur jab Yúab aur lashkar ke log jo us ke sáth the pahunche, to unhoṉ ne Yúab se kahá, ki Naiyir ká beṭá Abinaiyir bádsháh pás áyá thá, aur us ne phir bhejá, aur wuh salámat chalá gayá. 24 So Yúab bádsháh pás gayá, aur bolá, Yih tú ne kyá kiyá? Abinaiyir jo tujh pás áyá, to tú ne use kyúṉ chhoṛ diyá ki wuh chal niklá? 25 Tú jántá hai, ki Naiyir ká beṭá Abinaiyir tujh pás áyá thá, ki tujh se dagá kare, aur terí ámad o shud daryáft kare, aur sab jo kuchh ki tú kartá hai pahcháne. 26 Aur

phir Yúab ne Dáúd pás se nikalke Abinaiyir ke píchhe qásid dauṛáe, aur we us ko Hasírah ke kúe se pher láe, aur yih Dáúd ko málúm na thá. 27 So Abinaiyir ko Habrún meṉ pher láyá, aur Yúab ne use darwáze ke kone meṉ ek kináre kiyá, táki use áhista bát kare, aur waháṉ us kí pánchwíṉ paslí meṉ márá; so wuh us ke bháí Asahel ke qisás meṉ qatl húá. 28 Aur bád us ke Dáúd ne suná, so wuh bolá, ki Maiṉ apní saltanat samet Ḳhudáwand ke áge Naiyir ke beṭe Abinaiyir ke ḳhún se mubarrá húṉ. 29 Balki Yúab ke sir aur us ke báp ke gharáne par hai, so Yúab ke gharáne meṉ ek bhí aisá na ho, jo bawásírí, aur koṛhí, aur lakṛí pakaṛke na chale, aur teg se márá na jáe, aur bemaásh na howe. 30 So Yúab aur us ke bháí Abishai ne Abinaiyir ko már liyá, kyúnki us ne un ke bháí Asahel ko Jibaún ke bích ran meṉ qatl kiyá thá. 31 Aur Dáúd ne Yúab ko aur us ke sáre hamráhíoṉ ko farmáyá, ki Apne kapṛe pháṛo, aur ṭáṭ pahino, aur Abinaiyir par roo. Aur Dáúd bádsháh áp janáze ke píchhe píchhe chalá. 32 Aur unhoṉ ne Abinaiyir ko Habrún meṉ gáṛá, aur bádsháh ne apní áwáz buland kí, aur Abinaiyir ke gor par royá, aur sab log bhí roe. 33 Aur bádsháh ne Abinaiyir par yúṉ nauha kiyá aur kahá, Abinaiyir kyá tú jáhil kí mánind mará? 34 Tere háth bandhe na the; tere pánoṉ meṉ paikaṛíáṉ nahíṉ paṛíṉ thíṉ: balki tú yúṉ mará jis tarah koí sharír ke farzandoṉ ke háth meṉ giriftár hoe. Tab us par sab ke sab do bára roe. 35 Aur jis waqt sab log waháṉ se áe, aur cháhá ki Dáúd ko kuchh khiláweṉ, aur hanoz din báqí thá, to Dáúd ne qasam kháí aur kahá, Agar maiṉ áftáb ke gurúb hone se peshtar roṭí kháúṉ yá kuchh chakhúṉ, to Ḳhudá mujh se aisá hí kare, balki us se ziyáda kare. 36 Aur sab log mutawajjih húe, aur ḳhush húe, is liye ki jo kuchh bádsháh ne kiyá so sab kí ḳhushnúdí ká báis húí. 37 Aur sab logoṉ ne aur sab Isráelíoṉ ne us din yaqín kiyá ki Naiyir ká beṭá Abinaiyir bádsháh kí marzí se márá nahíṉ gayá. 38 Aur bádsháh ne apne logoṉ ko farmáyá, Kyá tum nahíṉ jánte ho ki áj ke din ek shahzáda aur ek bahut baṛá shaḳhs Isráel meṉ se gir gayá? 39 Aur maiṉ áj ke din zaíf húṉ, aur mamsúh bádsháh hún, aur ye log, yáne baní Zarúyáh, mujh se bahut qawí haiṉ; so Ḳhudáwand badkár ko us kí badí ke mutábiq sazá degá.

IV. BÁB.

1. Aur Saúl ke beṭe ne jo suná, ki Abinaiyir Habrún meṉ mar gayá, to us ke háth ká zor játá rahá, aur sáre baní Isráel ghabráe. 2 Aur Saúl ke beṭe kí faujoṉ ke do sardár the, ek to Baanah aur dusrá Raikáb; ye donoṉ baní Binyamín meṉ Biarátí Rummán ke beṭe the; ki Biarát bhí Binyamíníoṉ meṉ giná játá thá; 3 Aur Biarátí Jannataimah ko bhág gae the: chunánchi áj ke din tak we wuṉhíṉ rahte haiṉ.

4. Aur Saúl ke beṭe Yúnatan ká ek langṛá beṭá thá, so wuh jab ki Saúl aur Yúnatan kí ḳhabar Yazrael se pahunchí, to pánch baras ká thá, so us kí anní use leke bhág gaí thí, aur us ne jo bhágne meṉ shitábí ki, to aisá húá ki wuh gir paṛá, aur langṛá ho gayá; aur us ká nám Mifíbusat thá.

5 Aur Rummán ke beṭe Biarátí Raikáb aur Baanah áe, aur din chaṛhte waqt Insbusat ke ghar meṉ dáḳhil húe, aur wuh do pahar apne bistar par leṭá thá. 6 So unhoṉ ne ghar ke andar chhupke se ghuske gehúṉ lene ke baháne se us kí pánchwíṉ

paslí meṉ márá; aur Raikáb apne bháí Baanah samet bhág gayá. 7 So we ghar meṉ ghuse, aur wuh apne ḳhwábgáh ke makán meṉ bistar par sotá thá; so unhoṉ ne use márá, aur qatl kiyá, aur us ká sir káṭá, aur sir le liyá, aur tamám rát jangal kí ráh bháge chale gae. 8 Aur Insbusat ká sir Habrún meṉ Dáúd pás láe, aur bádsháh ko kahá, ki Yih Saúl ke beṭe tere dushman Insbusat ká sir hai, jo terí ján ká tálib thá; so Ḳhudáwand ne áj ke din mere ḳhudáwand bádsháh ká intiqám Saúl aur us kí nasl se liyá. 9 Tab Dáúd ne Raikáb aur us ke bháí Baanah ko jo Biaráti Rummán ke beṭe the, jawáb diyá, aur unheṉ kahá, ki Ḳhudáwand zinda hai jis ne merí rúh ko harek gam se naját dí: 10 Jab kisí ne mujh ko kahá, ki Dekh Saul mar gayá aur samjhá ki mujh ko basharat detá hai, to maiṉ ne use pakṛá aur Siqlag meṉ qatl kiyá, yih maiṉ ne use us ke muzhda láne kí jazá dí; 11 Pas jab tum sharíroṉ ne ek rástkár insán ko us ke ghar meṉ ghuske, us ke bistar par qatl kiyá ho, to kyá maiṉ ab us ká intiqám tum se na lúngá, aur tumheṉ zamín par se nábúd na karúngá? 12 Tab Dáúd ne apne jawánoṉ ko hukm kiyá, ki unheṉ qatl kareṉ, aur un ke háth aur páoṉ káṭ ḍáleṉ, aur unheṉ Habrún kí báolí par laṭkáweṉ. Aur Insbusat ke sir ko unhoṉ ne leke Habrún ke bích Abinaiyir kí qabr meṉ gáṛ diyá.

V. BAB.

1 Bád us ke baní Isráel ke sáre firqe Habrún meṉ Dáúd pás áe, aur use kahá, Dekh, ham terí haḍḍí aur tere gosht haiṉ. 2 Aur sábiq zamáne meṉ bhí jab ki Saúl hamárá bádsháh thá, to tú hí nikálne baiṭháne meṉ Isráelíoṉ ká rahbar thá, aur Ḳhudáwand ne tujhe farmáyá hai, ki Tú mere Isráelí bandoṉ ko charáegá, aur tú Isráelíoṉ ká sardár hogá. 3 Garaz Isráelí sáre buzurg Habrún meṉ bádsháh pás áe; aur Dáúd bádsháh ne Habrún meṉ un ke sáth Ḳhudáwand ke huzúr ahd kiyá; aur unhoṉ ne Dáúd ke sir par tel malá, táki wuh Isráelíoṉ ká bádsháh ho. 4 Aur Dáúd jis waqt ki saltanat karne lagá us waqt tís baras ká thá, aur us ne chálís baras saltanat kí. 5 Us ne Habrún meṉ sát baras chha mahíne baní Yihúdáh par saltanat kí aur Yirúshálam meṉ sáre baní Isráel aur baní Yihudáh par taintís baras.

6 Bád us ke bádsháh apne logoṉ samet Yirúshálam ko Yabúsíoṉ ke pás, jo us zamín meṉ baste the, gayá; unhoṉ ne Dáúd ko kahá, Jab tak ki tú andhoṉ aur langroṉ ko na máregá yaháṉ na áne páegá. 7 Aur unhoṉ ne gumán kiyá, ki Dáúd yaháṉ na á sakegá, lekin Dáúd ne Saihún kí gaṛhí pakaṛí, aur wuhí Dáúd ká shahr húá. 8 Aur Dáúd ne us din kahá, ki Jo koí par nále tak pahuṉche, aur Yabúsíoṉ aur langroṉ aur andhoṉ ko jo Dáúd ke jání dushman haiṉ máre, to wuhí lashkar ká sardár hogá. Isí liye yih masal kahte haiṉ, ki Andhe aur langṛe ghar meṉ dáḳhil na howeṉ. 9 Aur Dáúd gaṛhí meṉ rahá, aur us ne us ká nám Dáúd ká shahr rakhá; aur Dáúd ne Milá ke girdágird aur us ke andar ghar banáe. 10 Aur Dáúd rafta taraqqí kartá gayá, aur Ḳhudáwand lashkaroṉ ká Ḳhudá us ke sáth thá 11 Tab Súr ke bádsháh Hirám ne saro kí lakṛí, aur baṛhaí, aur sangtarás elchíoṉ ke sáth Dáúd pás bhejwáe, aur unhoṉ ne Dáúd ke liye mahall banáyá. 12 Aur Dáúd ko yaqín húá ki Ḳhudáwand ne mujhe baní Isráel ká bádsháh kiyá aur merí saltanat ko baní Isráel kí ḳhátir rafí kiyá.

13 So Dáúd ne Habrún se áke Yirúshálam meṉ aur chhokríáṉ aur jorúáṉ kiyáṉ;

aur Dáúd ke aur beṭá beṭí paidá húe. 14 Aur us ke un beṭoṉ ke nám jo Yirúshálam meṉ paidá húe, ye the: 15 Samúa, aur Saubáb, aur Nátan, aur Sulmán, aur Ibhár aur Ilísúa, 16 Aur Nafaj, aur Wafía, aur Ilisama aur Ilwada aur Ilifalat. 17 Aur jab Filistíoṉ ne suná, ki unhoṉ ne Dáúd ko masíh karke baní Isráel ká bádsháh kiyá, to sáre Filistí Dáúd kí talásh meṉ chaṛh áe, aur Dáúd ko ḳhabar húí, so wuh gaṛhí meṉ utará. 18 Aur Filistí áe, aur Rifáim ke nisheb meṉ phail paṛe. 19 Tab Dáúd ne Ḳhudáwand se mashwarat púchhí, aur kahá, ki Maiṉ Filistíoṉ par chaṛh jáúṉ, tú un ko mere qábú meṉ kar degá ki nahíṉ? Ḳhudáwand ne Dáúd ko farmáyá, Chaṛh já, ki maiṉ beshakk Filistíoṉ ko tere háth meṉ kar dúngá. 20 So Dáúd Bál-Farsín meṉ áyá, aur waháṉ us ne unheṉ márá aur bolá, ki Ḳhudáwand ne mere dushmanoṉ meṉ pánioṉ ke rakhne kí mánind mere sámhne raḳhna ḍálá. 21 Isí liye us ne us makám ká nám Bál-Farsín rakhá. Aur unhoṉ ne apne butoṉ ko waháṉ hí chhoṛá: so Dáúd aur us ke logoṉ ne unheṉ jalá diyá. 22 Aur Filistí phir chaṛhe, aur Rifáim ke nisheb meṉ phail paṛe. 23 So Dáúd ne Ḳhudáwand se phir saláh púchhí. So us ne kahá, Tú chaṛh mat já, par pichhárí se unheṉ gher le, aur tút ke daraḳhtoṉ ke muqábil hoke, un par hamla kar. 24 Aur jis waqt ki tú tút ke daraḳhtoṉ kí phúngíoṉ se chalne kí sí áwáz sune, tab harakat kar, ki us waqt Ḳhudáwand tere áge áge jáke Filistíoṉ ke lashkar ko qatl karegí. 25 Aur Dáúd ne, jaisá ki Ḳhudáwand ne use farmáyá thá, kiyá; aur Filistíoṉ ko Jiba se leke Jazar ke madḳhal tak qatl kiyá.

VI. BÁB.

1 Phir Dáúd ne baní Isráel meṉ se tís hazár intiḳhábí jawán jama kíe. 2 Aur Dáúd apne sáre logoṉ ko leke Bál i Yihúdáh se chalá, táki Ḳhudá ke sandúq ko ki jis ke pás lashkaroṉ ke Ḳhudáwand ká nám liyá játá hai, jo do karúbíoṉ ke bích meṉ dhará thá, waháṉ se chaṛhá láe. 3 So unhoṉ ne Ḳhudá ke sandúq ko naí gáṛí par rakhá, aur use Abinadab ke ghar se jo Jiba meṉ thá nikál láe, aur us naí gáṛí ko Abinadab ke beṭoṉ ne, jo Uzzah aur Aḳhiyá the, hánká. 4 Aur we donoṉ báham húe, aur Abinadab ke ghar se, jo Jiba meṉ thá, Ḳhudá ke sandúq ke sáth us ko nikál láe; par Aḳhiyá sandúq ke áge áge chalá. 5 Aur Dáúd aur baní Isráel ke sáre firqe sanaubar kí lakṛí ke sab tarah ke sáz, jaise ki barbat, aur sárangíáṉ, aur table, aur tambúre, aur jhánj leke, Ḳhudáwand ke áge áge bajáte chale. 6 Aur jab we Nakún ke khalíhán par pahunche, to Uzzah ne háth baṛháke Ḳhudá ke sandúq ko pakaṛke thám liyá, is liye ki bailoṉ ne use hiláyá thá. 7 Tab Ḳhudáwand ká gussa Uzzah par bhaṛká, aur Ḳhudá ne use us kí ḳhatá ke sabab márá, aur wuh Ḳhudá ke sandúq ke nazdík mar gayá. 8 Aur Dáúd is sabab se ki Ḳhudáwand ne Uzzah ke sabab se raḳhna ḍálá náḳhush húá, aur us ne us jagah ká nám Fars-Uzzah rakhá, jo áj ke din tak hai. 9 Aur Dáúd us din Ḳhudáwand se ḍará, aur bolá, ki Ḳhudáwand ká sandúq mujh pás kyúnkar dáḳhil hogá? 10 Aur Dáúd ne na cháhá ki Ḳhudáwand ke sandúq ko apne shahr meṉ lejáke apne pás rakhe; so Dáúd use Jannatí Ábid-Adúm ke ghar le gayá. 11 Aur Ḳhudáwand ká sandúq Jannatí Ábid-Adúm ke ghar meṉ tín mahíne tak rahá, aur Ḳhudáwand ne Ábid-Adúm ko, aur us ke sáre gharáne ko barakat dí. 12 Aur yih ḳhabar Dáúd bádsháh ko pahunchí, ki Ḳhudáwand ne Ábid-Adúm ko, aur us

kí harek chíz ko, Ḳhudá ke sandúq ke liye, mubárak kiyá : tab Dáúd gayá, aur Ḳhudá ke sandúq ko A'bid-Adúm ke ghar se apne shahr meṉ ḳhúshí se chaṛhá láyá. 13 Aur jab Ḳhudáwand ke sandúq ke uṭhánewále chha qadam chale, to Dáúd ne bail aur moṭí gáeṉ zabh kíṉ. 14 Aur Dáúd Ḳhudáwand ke áge, katán ká efod pahinke, apne sáre bal se náchte náchte chalá. 15 Aur Dáúd aur baní Isráel ke sáre gharáne Ḳhudáwand ke sandúq ko gáte aur narsinge bajáte le áe; aur jab ki Ḳhudáwand ká sandúq Dáúd ke shahr meṉ dákhil húá, to Saúl kí beṭí Maikal ne khiṛkí se nigáh kí, aur dekhá, ki Dáúd bádsháh Ḳhudáwand ke áge uchhaltá aur náchtá hai, so us ne apne dil meṉ use haqír jáná.

17 Aur we Ḳhudáwand ke sandúq ko andar láe, aur use us ke maqám par us ḳhaime ke darmiyán jo Dáúd ne us ke liye khaṛá kiyá thá, rakh diyá; aur Dáúd ne chaṛháwoṉ aur salámíoṉ ko Ḳhudáwand ke áge chaṛháyá. 18 Aur jab Dáúd charháwoṉ aur salámíoṉ ko chaṛhá chuká, to us ne jamáat ke liye faujoṉ ke Ḳhudáwand ká nám leke barakat cháhí. 19 Aur us ne guroh ke sab logoṉ ko zan o mard miláke harek ko ek ek roṭí, aur ek ek boṭí aur ek ek jám wain diyá. So sab log harek apne apne ghar ko rawána húá. 20 Tab Dáúd phirá, táki apne gharáne ke liye barakat cháhe. Us waqt Saúl kí beṭí Maikal Dáúd ke istiqbál ko niklí, aur bolí, ki Isráelíoṉ ká bádsháh áj ke din kyá hí banáṭhaná thá, jis ne ki áj ke din apne mulázimoṉ kí launḍíoṉ kí ánkhoṉ meṉ apne taíṉ nangá kiyá, jaise ki bewaqúf áp ko dikhátá hai. 21 So Dáúd ne Maikal ko kahá, Yih Ḳhudáwand ke áge thá, jis ne mujhe tere báp par aur us ke sáre gharáne par sharaf diyá, aur apne bandoṉ Isráelíoṉ ká hákim kiyá; so maiṉ Ḳhudáwand ke áge náchúngá. 22 Balki maiṉ us se ziyáda zalíl banúngá, aur áp ko apní nazar meṉ sifla banáúngá, aur jin launḍíoṉ ká zikr ki tú ne kiyá un ke áge maiṉ izzatwálá hoúngá. 23 So Saúl kí beṭí Maikal marte dam tak beaulád rahí.

VII. BA'B.

1 Aur aisá húá ki jab ki bádsháh ghar meṉ baiṭhá thá aur Ḳhudáwand ne use us ke sáre dushmanoṉ se harek taraf se áram bakhshá; 2 To bádsháh ne Nátan nabí ko kahá, Dekhiye ki maiṉ saro kí lakṛíoṉ ke ghar meṉ rahtá húṉ, aur Ḳhudá ká sandúq ḳhaimoṉ meṉ rahtá hai. 3 Nátan ne bádsháh ko káhá, Já sab jo kuchh ki tere dil meṉ hai kar, ki Ḳhudáwand tere sáth hai. 4 Aur usí rát aisá húá ki, Ḳhudáwand ká kalám Nátan ko pahunchá, ki Já aur mere bande Dáúd se kah, Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Kyá tú mere liye ek ghar banáyá cháhtá hai ki maiṉ us meṉ rahúṉ? 6 So maiṉ jab se ki baní Isráel ko Misr se nikál láyá áj ke din tak kisí ghar meṉ nahíṉ rahá, balki ḳhaime meṉ yá maskan meṉ phirtá rahá. 7 Aur jaháṉ jaháṉ maiṉ sáre Isráelíoṉ ke sáth phirtá rahá, to kyá maiṉ ne kahíṉ kisí Isráelí firqe ko, jise maiṉ ne hukm kiyá ki mere Isráelí guroh ko charáwe kahá hai, ki Tum mere liye saro ká ghar kyúṉ nahíṉ banáte? 8 So ab tú mere bande Dáúd se kah, ki Lashkaroṉ ká Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki maiṉ ne tujhe bheṛsále meṉ se jaháṉ tú bheṛeṉ charátá thá, uṭháke apne Isráelí guroh ká hákim kiyá; 9 Aur maiṉ jaháṉ jaháṉ tú gayá tere sáth rahá, aur tere sáre dushmanoṉ ko tere sámhne márá, aur maiṉ ne un logoṉ ke mánind ki jin ká nám dunyá meṉ baṛá hai terá nám baṛá kiyá. 10 Ab maiṉ apne Isráelí guroh ke liye ek

makán muqarrar karúngá aur waháṇ unheṇ ábád karúngá, táki we apne ḳháss makánoṇ meṇ baseṇ, aur phir bechain na hoṇ, aur sharír log áge kí tarah, 11 Aur us din kí tarah ki jis din se maiṇ ne qázíoṇ ko muqarrar kiyá, ki mere Isráelí guroh par hákim hoṇ, aur tujh ko tere sáre dushmanoṇ se árám diyá, un ko phir dukh na denge; so Ḳhudáwand ne farmáyá hai, ki Maiṇ tere liye ghar bhí banáúngá. 12 Aur jab ki tere din púre honge, aur tú apne bápdádoṇ ke sáth so rahegá, to maiṇ tere bád tere tuḳhm ko, jo terí sulb se hogá, barpá karúngá, aur us kí saltanat kí bandobast karúngá. 13 Aur wuh mere nám ká ek ghar banáwegá, aur maiṇ us kí saltanat ká taḳht abad tak qáím karúngá. 14 Aur maiṇ us ká báp hoúngá, aur wuh merá beṭá hogá, so agar wuh koí ḳhatá karegá, to maiṇ use ádmíoṇ ke koṛe aur baní Ádam ke táziyánoṇ se sazá dúngá; 15 Par maiṇ apní rahmat ko us se judá na karúngá, jis tarah ki Saúl se, jise maiṇ ne tere áge se dafa kiyá, judá kí. 16 Balki terá ghar aur terí saltanat hamesha tak tere áge aman meṇ rahegí, aur terá taḳht hamesha tak sábit hogá. 17 So Nátan ne in sárí bátoṇ aur is sáre ḳhwáb ke mutábiq bekamokást Dáúd se kahá.

18 Tab Dáúd bádsháh andar gayá aur Ḳhudáwand ke áge baiṭhá aur bolá, ki Ai málik Ḳhudáwand, maiṇ kaun húṇ aur merá ghar kyá hai, ki tú ne merá kám yáhaṇ tak pahuncháyá? 19 Aur yih, ai málik Ḳhudáwand, hanoz terí nazar meṇ haqír chíz hai, so tú ne apne bande ke ghar ke haqq meṇ bhí farmáyá, ki bahut muddat tak báqí rahegá, aur, ai málik Ḳhudáwand, kyá ádmí ká dastúr hai? 20 Aur Dáúd kí kyá majál jo tujh se aur kuchh kahe? ki tú, ai málik Ḳhudáwand, apne bande ko jántá hai. 21 Ki tú ne apne sukhan ke liye apne ḳhátirḳhwáh yih sab baṛe kám kiye táki tú apne bande ko ágáh kare. 22 So tú, ai Ḳhudáwand Ḳhudá, jalíl hai, is liye ki koí terá misl nahíṇ, aur tere siwá koí Ḳhudá nahíṇ, jaisá ki ham ne apne kánoṇ se suná hai. 23 Aur dunyá meṇ Isráelí guroh ke mánind kaunsí guroh hai, ki jis ke bacháne ko Ḳhudá áp gayá, táki use apní jamáat banáe, aur apná nám buland kare, aur táki tú apní baṛí qudrateṇ aur muajize apní is guroh ke áge ki jise tú ne Misr kí guroh se aur us ke mábúdoṇ se naját baḳhshí, apní zamín par záhir kare? 24 Kyúnki tú ne apne liye apní guroh baní Isráel ko muqarrar kiyá, táki we abad tak terí guroh hoṇ, aur tú áp, ai Ḳhudáwand, un ká Ḳhudá húá. 25 Aur ab tú, ai Ḳhudáwand Ḳhudá, us bát ko jo tú ne apne bande ke haqq meṇ aur us ke gharáne ke haqq meṇ farmáí, abad tak qáim rakh, aur jaisá tú ne farmáyá aisá hí kar; 26 Táki terá nám abad tak is kalám se buland ho, ki lashkaroṇ ká Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá tú hai; aur tere bande Dáúd ká ghar tere huzúr sábit ho. 27 Kyúnki tú ne, ai lashkaroṇ ke Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá apne bande ke kán khole aur farmáyá, ki Maiṇ tere liye ghar banáúngá, so tere bande ne apne dil meṇ yih muqarrar kiyá, ki tere áge yih munáját kare. 28 Aur ab ai málik Ḳhudáwand, tú Ḳhudá hai, aur terí báteṇ sachí haiṇ, aur tú ne apne bande se us nekí ká wáda kiyá hai. 29 So ab mihrbání se apne bande ke ghar ko mubárak kar, táki wuh tere huzúr páedár rahe, ki tú hí ne, ai málik Ḳhudáwand, farmáyá hai, aur aisá hí terí barkatoṇ se tere bande ká ghar abad tak mámúr rahe.

VIII. BÁB.

1 Bád us ke Dáúd ne Filistíoṉ ko márá aur unheṉ maglúb kiyá, aur Dáúd ne dár ul saltanat ke lagám ko un ke ikhtiyár se nikál liyá. 2 Aur us ne Moab ko márá, aur Moabíoṉ ko zamín par liṭáke ek rassí se nápá, aur un meṉ se bahutoṉ ko duhrí rassí se nápke halák kiyá, aur púrí rassí se nápke kitnoṉ kí ján bakhshí kí; so Moabí Dáúd ke gulám húe, aur hadiye lie. 3 Aur Dáúd ne Súbah ke bádsháh Rahúb ke beṭe Hadadazar ko bhí, jab ki wuh nahr i Furát par qabze karne gayá, már liyá. 4 Aur Dáúd ne un meṉ se ek hazár sát sau sawár, aur bís hazár piyáde asír kar líe, aur sab ghoṛoṉ kí kúncheṉ máríṉ, par sau ghoṛe chhoṛ díe. 5 Aur jab ki Dimishq ke Arámí Súbah ke bádsháh Hadadazar kí kumak ko áe, to Dáúd ne un ke báís hazár log qatl kíe. 6 Aur Dáúd ne Dimishqí Arámíoṉ par chaukíáṉ biṭhláíṉ; so Arámí bhí Dáúd ke gulám húe, aur hadiye láe, aur Dáúd jaháṉ kahíṉ gayá, waháṉ Khudáwand us ká nigahbán thá. 7 Aur Dáúd Hadadazar ke mulázimoṉ kí sonahlí ḍháleṉ chhínke Yirúshálam meṉ le áyá; 8 aur Bath aur Bairútí se jo Hadadazar ke shahr meṉ the bahut sá támbá le áyá. 9 Aur jab ki Hamát ke bádsháh Tugí ne suná ki Dáúd ne Hadadazar ká sárá lashkar márá, 10 To Tugí ne apne beṭe Yúrám ko Dáúd bádsháh pás bhejá ki use salám kahe aur mubárakbád de, is liye ki us ne jang karke Hadadazar par fath páí, aur use már liyá; aur yih is liye thá ki Hadadazar Tugí se laṛá kartá thá. 11 So Yúrám rúpe ke aur sone ke aur támbe ke zurúf apne sáth layá. 12 Aur Dáúd bádsháh ne un ko, us rúpe aur sone samet jo us ne sab gurohoṉ, yáne Arámíoṉ aur Moabíoṉ aur baní Amnún aur Filistíoṉ aur Amáliqíoṉ aur Súbah ke bádsháh Rahúb ke beṭe Hadadazar se lúṭke le liyá thá, Khudáwand kí nazr kiyá. 13 Aur Dáúd ne aṭhárah hazár Arámí ádmí namak ke nasheb meṉ márke murájaat kí, aur baṛá nám nikálá. 14 Aur us ne Adúm meṉ chaukíáṉ muqarrar kíṉ, aur us ne sáre Adúm meṉ chaukíáṉ biṭhláíṉ, aur sáre Adúmí bhí Dáúd ke gulám húe; aur Dáúd jaháṉ kahíṉ gayá waháṉ Khudáwand us ká nigahbán rahá. 15 Aur Dáúd sáre baní Isráel ká bádsháh húá, aur Dáúd apní sárí raiyat se adl aur insáf kartá thá. 16 Aur Zarúyáh ká beṭá Yúab lashkar ká sardár thá; aur Akhilúd ká beṭá Yúsafat us ká mutasaddí thá. 17 Aur Akhitúb ká beṭá Sadúq, aur Abiwatr ká beṭá Akhimalik us ke káhin the; aur Shiráyáh munshí thá; 18 Aur Yahuwada ká beṭá Bináyáh Karetíoṉ aur Faletíoṉ ká sardár thá; aur Dáúd ke beṭe umará the.

IX. BÁB.

1 Phir Dáúd ne kahá, Hanoz Saúl ke gharáne meṉ se koí báqí hai ki maiṉ us par Yúnatan ke liye mihrbání karúṉ? 2 Aur Saúl ke gharáne ká ek khádim Síbá nám thá. So Dáúd ne use bulwáke us se púchhá, ki Tú Síbá hai? Wuh bolá, Maiṉ terá gulám húṉ. 3 Tab bádsháh ne púchhá, ki Saúl kí nasl meṉ se koí bhí hai, táki maiṉ us se Khudá kí mihr ká kám karúṉ? Síbá ne bádsháh se kahá, Hanoz Yúnatan ká ek langṛá beṭá hai. 4 Tab bádsháh ne us se púchhá, Wuh kaháṉ hai? Síbá ne bádsháh ko kahá, ki Dekh Ládibár Ammiel ke beṭe Makír ke ghar meṉ hai. 5 So Dáúd bádsháh ne log bheje, aur Ammiel ke beṭe Makír ke ghar se, jo Ládibár meṉ hai, use mangwá liyá. 6 Aur jab Saúl ke beṭe Yúnatan ká

beṭá Mifíbusat Dáúd pás pahunchá, to us ne aundhá girke sijda kiyá: tab Dáúd ne kahá, Mifíbusat. Us ne jawáb diyá, Terá gulám házir hai. 7 So Dáúd ne use kahá, ḍar mat, ki maiṉ tere báp Yonatan ke liye tujh se nekí karúngá, aur tere báp Saúl kí sarzamín tujhe pher dúngá, aur mere dastár-ḳhwán par hamesha kháná kháegá. 8 So Mifíbusat ne sijda kiyá, aur bolá, ki Terá gulám aisá kyá hai, ki tú mujhse mare húe kutte par nigáh kartá hai?

9 Tab bádsháh ne Saúl ke gulám Sibá ko buláyá aur use kahá, ki Maiṉ ne sab jo kuchh ki Saúl ká aur us ke gharáne ká thá, tere áqá ke beṭe ko baḳhsh diyá. 10 So tú apne beṭoṉ aur chákaroṉ samet us ke liye zamín jot aur galla leá, ki tere áqá ke khúne ko rahe; par Mifíbusat jo tere sáhib ká beṭá hai, mere dastár-ḳhwán par hamesha khánà kháegá. 11 Aur us Sibá ke pandrah beṭe aur bís chákar the. Aur Sibá ne bádsháh se kahá, Sab jo kuchh ki mere ḳhudáwand bádsháh ne apne gulám ko farmáyá, so yih gulám wuh karegí, par Mifíbusat ke haqq meṉ bádsháh ne farmáyá, ki Wuh mere dastár-ḳhwán par shahzádoṉ ke mánind khánà kháegá. 12 Aur Mifíbusat ká ek chhoṭá beṭa thá, ki jis ká nám Maiká thá; aur báqí jitne ki Sibá ke ghar meṉ rahte the, Mifíbusat ke gulám the. 13 So Mifíbusat Yirúshálam meṉ rahá, ki wuh hamesha bádsháh ke dastár-ḳhwán par khánà khátá thá, aur donoṉ píoṉ se langṛá thá.

X. BÁB.

1 Bád us ke aisá húá, ki baní Ammún ká bádsháh mar gayá aur us ká beṭá Hanún us ká jánishín húá. 2 Tab Dáúd ne kahá, ki Maiṉ Nihás ke beṭe Hanún se nekí karúngá, jaise ki us ke báp ne mujh se nekí kí: so Dáúd ne apne ḳhádim bheje, táki us se us ke báp kí mátampursí kareṉ. Chunánchi Dáúd ke ḳhádim baní Ammún kí sarhadd meṉ pahunche, 3 Aur baní Ammún ke sardároṉ ne apne ḳhudáwand Hanún ko kahá, Tujh ko kyá yih gumán hai, ki Dáúd tere báp kí ḳhátir kartá hai, ki us ne mátampursí ke liye tujh pás log bheje haiṉ? Kyá Dáúd ne apne ḳhádim tere pás is liye nahíṉ bheje haiṉ, ki shahr kí jásúsí aur taftísh kareṉ, táki shahr ko gárat kareṉ? 4 Tab Hanún ne Dáúd ke ḳhádimoṉ ko pakṛá, aur harek kí ádhí dáṛhí muṉḍwáí, aur un kí poshák un ke sufroṉ ke bíchoṉ bích tak pháṛí, aur unheṉ pher bhejá. 5 So Dáúd ko ḳhabar pahunchí, aur us ne un ke istiqbál ke liye log bheje, is liye ki we log niháyat sharminda the, so bádsháh ne farmáyá, Jab tak ki tumhárí dáṛhiáṉ baṛheṉ Yirího meṉ raho, bád us ke chale áo. 6 Aur baní Ammún ne jo dekhá ki ham Dáúd ke áge bure ṭhahare, to baní Ammún ne log bheje, aur Baitrahúb ke Arámíoṉ aur Súbah ke Arámíoṉ se bís hazár piyáde, aur Maakah ke bádsháh se hazár piyáde, aur Túb se bárah hazár piyáde karáya lie. 7 Aur Dáúd ne yih suná, aur Yúab aur bahádúroṉ ke sáre lashkar ko bhejá. 8 Tab baní Ammún nikle, aur shahrpanáh ke báhar qitál ke liye saff bándhí; aur Súbah ke Arámí aur Rahúb ke Arámí aur Túb aur Maakah maidán meṉ thahare. 9 Aur Yúab ne jo dekhá, ki laṛáí ká sámhná do taraf se áge aur píchhe se hai, to us ne baní Isráel ke muntaḳhab logoṉ meṉ se log intiḳháb kíe, aur Arámíoṉ ke muqábil pará bándhá. 10 Aur báqí logoṉ ko apne bhái Abishai ká mahkúm kiyá; so us ne baní Ammún ke sámhne pará bándhá. 11 Aur kahá, Agar Arámí mujh par gálib hoṉ, to tú merí kumak kíjíyo, aur agar baní

Ammún tujh par gálib hoṉ, to maiṉ áke terí kumak karúngá. 12 So diláwarí kar, aur apní guroh ke liye, aur apne Ḳhudá kí bastíoṉ ke liye jihád kar, aur Ḳhudawand jo bihtar jánegá so karegá. 13 Pas Yúab baṛhá, aur apne logoṉ samet Arámíoṉ par hamla kiyá, aur we us ke áge se bhág nikle. 14 Aur baní Ammún bhí yih dekhke ki Arámí bháge, Abishai ke sámhne se paspá húe aur shahr meṉ ghuse. Aur Yúab baní Ammún ke taáqub se phirke, Yirúshálam meṉ dáḳhil húá.

15 Aur jab Arámíoṉ ne dekhá, ki ham ne baní Isráel se shikast páí, to we jama húe. 16 Aur Hadadazar ne elchí bheje, aur Arámíoṉ ko, jo daryá pár the, le áyá; aur we Hailám meṉ áe; aur Súbak, jo Hadadazar kí fauj ká sardár thá, un ká peshrau húá, 17 Aur Dáúd ne yih sunke sáre Isráelíoṉ ko faráham karke, Yardan ke pár utrá, aur Hailám tak áyá; aur Arámíoṉ ne Dáúd ke muqábil pare bándhe, aur us ke sáth laṛe. 18 Aur áḳhir ko baní Isráel ke sámhne se Arámíoṉ ke pánw uṭhe gae; aur Dáúd ne sát sau gáṛíáṉ aur chálís hazár sawár kaṭá kie, aur un kí fauj ke sardár Súbak ko már liyá aur wuh wahíṉ mar gayá. 19 Aur jab un bádsháhoṉ ne, jo Hadadazar ke kumakí the, dekhá, ki we baní Isráel se maglúb húe, to unhoṉ ne Isráelíoṉ se sulh kí, anr un kí ḳhidmat kí. Garaz Arámí ḍare, aur baní Ammún kí kumak ká phir iráda na kiyá.

XI. BA'B.

1 Aur jab wuh sál tamám húá, aur we din phire, ki jin meṉ bádsháh laṛáí par chaṛhte haiṉ, to Dáúd ne apne ḳhádimoṉ aur sáre baní Isráel ko Yúab ke sáth karke bhejá; aur unhoṉ ne baní Ammún ko qatl kiyá, aur Rabbah meṉ utre: par Dáúd Yirúshálam hí meṉ rahá. 2 Aur ek din shám ko aisá húá, ki Dáúd apne farsh par se uṭhá aur apne qasr ke bám par ṭahalne lagá, aur waháṉ se us ne ek aurat ko dekhá, jo nahá rahí thí, aur wuh aurat niháyat ḳhúbsúrat thí. 3 Tab Dáúd ne us aurat ká hál daryáft karne ko ádmí bheje, so kahá, Kyá wuh Iliám kí beṭí Bintsaba Hittí U'ríyáh kí jorú nahíṉ? 4 Aur Dáúd ne log bheje, táki us aurat ko Dáúd pás láeṉ, chunánchi wuh us pás áí, so wuh us se hambistar húá: aur wuh apní nápákí se apne ko táhir karke apne ghar ko chalí gaí. 5 Aur us aurat ko peṭ rah gayá; so us ne Dáúd pás ḳhabar bhejí, ki Mujhe peṭ rah gayá. 6 Aur Dáúd ne Yúab ko kahlá bhejá, ki Hittí U'ríyáh ko mujh pás bhej de, so Yúab ne U'ríyáh ko Dáúd pás bhej diyá.

7 Aur jab U'ríyáh áyá, to Dáúd ne púchhá, Yúab ne kyá kiyá, aur lashkar ne kyá kiyá? aur jang ká anjám kyá húá? 8 Phir Dáúd ne U'ríyáh ko kahá, ki Apne ghar já, aur apne páṉw dho. Aur U'ríyáh jo bádsháh ke qasr se niklá, to bádsháh ne kahá, ki us ke liye ḳhwán bhejá jáe. 9 Par U'ríyáh bádsháh ke ghar se nikalke, ástáne par apne ḳhudáwand ke ḳhádimoṉ ke sáth so rahá, aur apne ghar na gayá. 10 Aur ḳhabardároṉ ne Dáúd se kahá, ki U'ríyáh apne ghar na gayá. So Dáúd ne U'ríyáh ko kahá, Kyá tú safar se nahíṉ áyá, pas tú apne ghar kyúṉ na gayá? 11 Tab U'ríyáh ne Dáúd se kahá, ki Sandúq, aur baní Isráel, aur baní Yihúdáh, ḳhaimoṉ meṉ rahte haiṉ, aur merá ḳhudáwand Yúab, aur mere ḳhudáwand ke ḳhádim khule maidán meṉ paṛe húe haiṉ, pas maiṉ kyúnkar apne ghar meṉ jáúṉ, aur kháúṉ, aur píúṉ, aur apní jorú ke sáth so rahúṉ? Terí hayát,

aur terí ján kí soṉ, ki maiṉ yih kabhí na karúngá. 12 Phir Dáúd ne U'ríyáh ko kahá, ki Áj ke din bhí yahíṉ rah já aur kal maiṉ tujhe rawána karúngá. So U'ríyáh us din bhí subh tak Yirúshálam meṉ rah gayá. 13 Tab Dáúd ne use buláke, apne sámhne khiláyá aur piláyá, aur use mast kiyá; aur shám ko wuh báhar jáke, apne ḳhudáwand ke ḳhidmoṉ ke sáth, apne bistar par so rahá, par apne ghar meṉ na gayá. 14 Aur subh ko Dáúd ne Yúab ke liye ḳhatt likhke, U'ríyáh ke háth meṉ diyá, aur use rawána kiyá. 15 Aur us ne ḳhatt meṉ yih likhá, ki U'ríyáh ko jang kí garmí ke waqt agáṛí kíjiyo, aur us ke pás se phir áiyo, táki wuh márá jáe, aur maqtúl ho. 16 Aur aisá húá ki Yúab jo us shahr ke girdágird utrá, to us ne U'ríyáh ko aise maqám par, jaháṉ us ne jáná ki jangí log waháṉ haiṉ, chhoṛí. 17 Aur us shahr ke log nikle, aur Yúab se laṛe, aur waháṉ Dáúd ke ḳhádimoṉ meṉ se thoṛe se kám áe, aur Hittí U'ríyáh bhí márá gayá. 18 Tab Yúab ne ádmí bhejá, aur jang ká sab ahwál Dáúd se kahá; 19 Aur qásid ko hukm kiyá, ki Jab tú bádsháh se jang ká sárá ahwál arz kar chuke, to agar aisá ho ki bádsháh ká gussa bhaṛke aur wuh tujhe kahe, ki Jab tum jang par chaṛhe, to shahr se kyúṉ áte muttasil húe, kyá tum na jánte the ki we díwár par se márenge? 21 Yarúbbusat ke beṭe Abimalik ko kis ne márá? ek aurat ne chakkí ká páṭ díwár par se us par nahíṉ de márá, ki wuh Tabíz meṉ mar gayá? so tum kyúṉ shahr kí díwár ke tale gae the? tab kahiyo, ki Terá ḳhádim Hittí U'ríyáh bhí márá gayá. 22 Chunánchi qásid rawána húá, aur áyá, aur jo kuchh ki Yúab ne kahlá bhejá thá so Dáúd se kahá. 23 So qásidoṉ ne Dáúd se kahá, ki Dushmanoṉ ne ham par baṛá galaba kiyá, aur we maidán meṉ ham par nikle, so ham unheṉ ragedte húe us shahr ke darwáze tak chale gae. 24 Tab tírandázoṉ ne díwár par se tere ḳhádimoṉ ko hadaf kiyá, bádsháh ke kitte hí ḳhádim kám áe; aur terá ḳhádim Hittí U'ríyáh bhí márá gayá. 25 So Dáúd ne qásid ko kahá, ki Yúab ko jáke kah, ki us bát se tú dilgír mat ho, is liye ki talwár jaisá ise káṭtí hai use bhí káṭtí hai, tú shahr ke muqábil baṛí jang kar, aur use ḍhá de, aur use dam-dilásá de.

26 Aur U'ríyáh kí jorú apne shauhar U'ríyáh ká marná sunke sog meṉ baiṭhí. 27 Aur jab sog ke din guzar gae, to Dáúd ne use apne ghar meṉ bulwá liyá, aur use apní jorú kiyá; so wuh us ke liye beṭá janí. Par Dáúd ke us kám se Ḳhudáwand ázurda húá.

XII. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ne Nátan ko Dáúd pás bhejá. Us ne us pás áke kahá: Shahr meṉ do shaḳhs the, ek to daulatmand aur dúsrá kangál. 2 Us máldár pás bahut beshumár galle aur rúpiye the. 3 Par us kangál pás bheṛ kí ek pathiyá ke siwá kuchh na thá, jise us ne mol liyá thá, aur pálá thá, aur wuh us ke aur us ke laṛkoṉ ke pás paṛí húí thí, aur us kí roṭí se khátí, aur us ke piyále se pítí thí, aur us kí god meṉ sotí thí, aur us kí beṭí kí jagah thí. 4 Aur aisá ittifáq húá ki ek musáfir us daulatmand pás áyá, so us daulatmand ne apne gáe bail aur bheṛ bakrí ko bachá rakhá, aur us musáfir ke liye, jo us pás áyá thá, nahíṉ pakáyá; balki us kangál kí bheṛ le lí, aur us shaḳhs ke liye, jo us pás áyá thá, paká ḍálí. 5 Tab Dáúd ká gussá us daulatmand par báshiddat bhaṛká, aur us ne Nátan ko kahá, ki Ḳhudáwand i haí kí qasam ki wuh shaḳhs jis ne yih kám kiyá wájib ul qatl hai; so

wuh shakhs changuní pathiyá use pher de, kyúnki us ne aisá kám kiyá, aur kuchh rahm na kiyá. 7 Tab Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Wuh shakhs tú hí hai. Khudáwand Isráel ke Khudá ne yún farmáyá hai, ki Main ne tujhe masíh kiyá, táki tú Isráelíon par saltanat kare, aur main ne tujhe Saúl ke háth se chhuṛáyá: 8 Aur main ne tere áqá ká ghar tujhe diyá, aur tere áqá kí joṛúon ko terí god men diyá, aur Isráel aur Yihúdáh ká gharána tujh ko diyá, aur agar yih sab kuchh thoṛá thá, to main tujh ko faláni faláni chíz bhí detá. 9 So tú ne kyún Khudawand ke hukm kí tahqír karke us ke áge badí kí? ki tú ne Hittí U'ríyáh ko teg se qatl karwáyá, aur us kí jorú ko leke apní jorú kiyá, aur us ko baní Ammún kí talwár se marwá ḍálá? 10 So ab tere ghar men hamesha talwár chalá karegí, ki tú ne mujhe haqír kiyá, aur Hittí U'ríyáh kí jorú ko leke apní jorú kiyá. 11 Aur Khudawand yún farmátá hai, ki Dekh main ek bad ko tere hí ghar se tujh par uṭháúngá, aur main terí joṛúon ko leke terí ánkhon ke sámhne tere hamsáe ko dúngá, aur wuh us áftáb ke sámhne terí joṛúon ke sáth hambistar hogá. 12 Kyúnki tú ne to chhipe húe kiyá, par main sáre baní Isráel ke sámhne, aur áftáb ke sámhne yih karúngá. 13 Tab Dáúd ne Nátan ko kahá, ki Main Khudawand ká gunahgár hún. Aur Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Khudawand ne bhí terá gunáh bakhshá, ki tú na maregá. 14 Lekin is kám ke sabab se, jo tú ne kiyá, ki Khud'wand ke dushmanon ke kufr ká báis húá, yih laṛká bhí ,jo tere liye paidá hogá, mar jáegá. Aur Nátan ghar ko gayá. 15 Aur Khudawand ne us laṛke ko, jo U'ríyáh kí jorú se paidá húá, márá ki wuh bímár páṛá. 16 So Dáúd ne us laṛke ke liye Khudá se arz kiyá, aur roza rakhá, aur ghar men jákar sárí rát zamín par paṛá rahá. 17 Aur us ke ghar ke buzurg uṭhke us pás áe, ki use khák par se uṭhíwen; par wuh rází na húá, aur un ke sáth kháná na kháyá. 18 Aur sátwen din wuh laṛká mar gayá, aur Dáúd ke mulázim máre ḍar ke kah na sake, ki Laṛká mar gayá; kyúnki unhon ne kahá, ki jab wuh laṛká hanoz zinda thá, to ham ne use kahí, aur us ne hamárí bát na mání, aur ab agar ham use kahen ki Laṛká mar gayá, to wuh apní ján se kyá sulúk karegá? 19 Par jab Dáúd ne dekhá ki us ke khádim kánáphúsí kar rahe hain, to Dáúd samajh gayá, ki laṛká mar gayá, tab Dáúd ne khádimon ko kahá, Kyá laṛká mar gayá? We bole, Mar gayá. 20 Tab Dáúd khák par se uṭhá, aur naháyá, aur itr malá, aur poshák badlí, aur Khudawand ke ghar men áyá, aur sijda kiyá. Phir apne ghar men gayá aur khána mángá, aur we us ke áge roṭí láe, so us ne kháí. 21 Tab us ke khádimon ne us ko kahá, Yih kaisá kám hai? jo tú ne roza rakhá; aur us laṛke ke liye, jab wuh jítá thá, tú royá; aur jab wuh laṛká mar gayá to uṭhke tú ne roṭí kháí. 22 Us ne kahá, ki Jab tak wuh laṛká zinda thá to main ne roza rakhá, aur main rotá rahá, ki main ne kahá, Kaun jántá hai ki Khudawand mujh par rahm karegá, aur laṛká jíegá? 23 Par ab to wuh mar gayá; pas main kis liye roza rakhún? Kyá main use pher jilá saktá hún? Main us pás jánewálá hún, par wuh mujh pás ánewálá nahín. 24 Aur Dáúd ne apní jorú Bintsaba ko dilásá diyá, aur us ke sáth khalwat kí, aur us se hambistar húá; so wuh ek beṭá janí, aur us ne us ká nám Sulaimán rakhá: aur wuh Khudá ká piyárá húá. 25 Aur us ne Nátan nabí kí márifat se kahlá bhejke us ká nám Wadúdiyáh rakhá, Khudawand ke widád ke sabab se.

26 Aur Yoab baní Ammún kí Rabbah se laṛá, aur us ne wuh takhtgáh shahr le liyá. 27 Phir Yoab ne qásidon kí márifat Dáúd ko kahlá bhejá, ki Main Rabbah

se laṛá, aur maiṉ ne pánioṉ ke shahr ko le liyá. Ab tú báqí logoṉ ko jama kar, aur us shahr par khaimazan ho, aur use le le, tá na howe ki maiṉ us shahr ko le lúṉ, aur merá nám shahr par ho. 29 Tab Dáúd ne sárá lashkar jama kiyá, aur Rabbah par chaṛhá, aur laṛá, aur use le liyá. 30 Aur us ne waháṉ ke bádsháh ká táj us bádsháh ke sir par se un motíoṉ samet jo us meṉ jaṛe the le liyá, aur us ká soná wazn meṉ ek qintár thá; so wuh Dáúd ke sir par rakhá gayá, aur us ne us shahr se lúṭ ká bahut sá mál nikálá. 31 Aur us ne un logoṉ ko jo shahr meṉ the báhar nikálkeároṉ aur lohe ke haloṉ aur kulháṛoṉ se mihnat karwaí, aur unheṉ íṉṭoṉ ke jalte pazáwe meṉ ḍál diyá: aur us ne baní Ammún ke sáre shahroṉ se yih kuchh kiyá. Aur bád us ke Dáúd lashkar samet Yirúshálam ko phirá.

XIII. BÁB.

1 Aur aisá húá ki Dáúd ke beṭe Abisalúm kí ek khúbsúrat bahin thí jis ká nám Tamar thá, us par Dáúd ká beṭá Amnún áshiq húá. 2 Aur Amnún aisá bechain húá ki apní bahin Tamar ke liye bímár paṛá, kyúnki wuh kunwárí thí, so Amnún ká qábú na paṛtá thá, ki us se kuchh kare. 3 Aur Dáúd ke bháí Samaah ká beṭá Yúnadab Amnún ká dost thá, aur yih Yúnadab baṛá áqil thá. 5 So us ne use kahá, ki Tú bádsháh ká beṭá hoke, kyúṉ din par din dublá hotá játá hai, kyá tú mujhe khabar karegá? Tab Amnún ne use kahá, ki Maiṉ apní bháí Abisalúm kí bahin Tamar par áshiq húṉ. 5 So Yúnadab ne use kahá, Tú bistar par paṛá rah aur apne taiṉ bímár baná, aur jab terá báp tujhe dekhne áwe, to tú use kah, Merí bahin Tamar ko parwánagí díjiye ki áwe, aur mujhe kuchh khiláwe aur mere sámhne kháná pakáwe, táki maiṉ dekhúṉ aur us ke háth se kháúṉ. 6 Tab Amnún paṛá rahá, aur apne taiṉ bímár banáyá, aur jab bádsháh us ke dekhne ko áyá, to Amnún ne bádsháh se kahá, Merí bahin Tamar ko hukm kíjiye, ki áwe aur mere sámhne ek do phulke pakáwe táki maiṉ us ke háth se kháúṉ. 7 So Dáúd ne Tamar ke ghar kahlá bhejá, ki Tú abhí apne bháí Amnún ke ghar já, aur us ke liye kháná paká. 8 So Tamar apne bháí Amnún ke ghar gaí, aur wuh bistar par paṛá húá thá, ki us ne áṭá liyá, aur gúndhá, aur us ke sámhne phulke banáe aur pakáe. 9 Aur unheṉ leke ek qáb meṉ rakhá, aur us ke sámhne láí; par us ne na kháe, aur kahá, ki Sab mard mere pás se báhar nikal jáweṉ. So har ek us pás se uṭh gayá. 10 Tab Amnún ne Tamar ko kahá, ki Kháná koṭhrí ke andar lá, ki maiṉ tere háth se kháúngá. So Tamar ne wuh phulke jo us ne pakáe the líe, aur koṭhrí meṉ apne bháí Amnún ke pás láí. 11 Aur jab wuh kháná us ke sámhne láí ki use khiláwe, to us ne use pakṛá aur kahá Á, aí búá milke so raheṉ. 12 Wuh boli, Nahíṉ bhaiyá, mujhe ruswá na kar, ki Isráelíoṉ meṉ yih bát achchhí nahíṉ, so tú yih jahálat ká kám na kar. 13 Aur maiṉ kyá karúngí, ki merí ruswáí dafa ho? aur tú Isráelíoṉ meṉ ek ahmaq banegá, aur ab bádsháh se kahiye so wuh mujhe tujh se mana na karegá. 14 Lekin us ne us kí bát na mání, ki wuh us se bahut zoráwar thá, so us se zabardastí kí aur us ke sáth soyá. 15 Aur Amnún ne us se baṛí dushmaní paidá kí, aisá ki jaisá wuh us par áshiq thá us se ziyáda us ká dushman húá. Aur phir Amnún ne use kahá, Uṭh chalí já. 16 So us aurat ne use kahá, ki Yih badí us kám se jo tú ne mujh se kiyá ziyáda bad hai, ki mujh ko nikál diyá; par us ne us kí bát na suní. 17 Tab Amnún ne apne ek

chákar ko buláyá, aur use kahá, ki Ise mere ghar se báhar nikálke jald darwáze meṉ qufl lagá de. 18 So wuh rangín joṛa pahine húe gaí, ki bádsháhoṉ kí kunwárí betíaṉ aisí hí poshák pahintí thíṉ, garaz us ke ḳhádim ne use báhar kar diyá, aur us ke játe hí qufl lagá diyá. 19 Aur Tamar ne sir par ḳhák ḍálí, aur gaí; aur wuh rangín poshák jo pahine thí phárí, aur sir par háth dharke roṭí chalí. 20 Aur us ke bháí Abisalúm ne use dekhke kahá, Kyá terá bháí Amnún tujh se hambistar húá? par, ai bahin, ab chupkí ho rah, ki wuh terá bháí hai, aur us bát par apná dil na rakh. Tab Tamar apne bháí Abisalúm ke ghar meṉ gamgín baiṭhí.

21 Aur jab Dáúd bádsháh ne ye sab báteṉ suníṉ, to bahut bezár húá. 22 Aur Abisalúm ne apne bháí Amnún ko kuchh bhalá burá na kahá, ki Abisalúm Amnún ká dushman thá, kyúnki us ne us kí bahin ko ruswá kiyá thá. 23 Aur aisá húá ki do sál ke bád bál katarnewále Abisalúm kí bheṛoṉ kí bál Bál Hasúr meṉ, jo Ifráim kí hudúd meṉ hai, katarte the; tab Abisalúm ne bádsháh ke sab beṭoṉ ko buláyá. 24 So Abisalúm bádsháh pás áyá, aur kahá ki, Tere ḳhádim kí bheṛoṉ ke bál katarne játe haiṉ, so bádsháh tashríf le chaliye aur áp ke ḳhádim bhí áp ke gulám ke sáth chaleṉ. 25 Tab bádsháh ne Abisalúm ko kahá, Nahíṉ beṭá, ham sab ke sab ko na le jáiye tá na ho ki tujh par bár howeṉ; aur us ne use tang kiyá, lekin us ne na cháhá ki jáwe, par us ke haqq meṉ duá kí. 26 Tab Abisalúm ne kahá, Agar áp nahíṉ chalte, to mere bháí Amnún ko mere sáth kar díjiye. Tab bádsháh ne farmáyá, ki Wuh kis wáste tere sáth jáe? 27 Tab Abisalúm ne use tang kiyá, so us ne Amnún ko aur sáre shahzádoṉ ko us ke sáth bhejá. 28 Aur Abisalúm ne apne ḳhádimoṉ ko kah rakhá thá, ki Ḳhabardár raho, jab Amnún wain píke ḳhush dil howe, aur maiṉ tumheṉ kahúṉ, ki Amnún ko már lo, to tum use már líjiyo, kuchh ḳhauf na kíjiyo, kyá maiṉ tumheṉ hukm nahíṉ kartá? so diláwarí aur baháduri kíjiyo. 29 Chunánchi Abisalúm ne jaisá unheṉ farmáyá thá waisá hí kiyá. Aur us waqt sáre shahzáde aur sab log chal nikle aur apne apne ḳhachchar par sawár húe aur bháge. 30 Aur aisá húí ki hanoz we ráh hí meṉ the, jo Dáúd ko ḳhabar pahunchí, ki Abisalúm ne sáre shahzádoṉ ko qatl kiyá aur un meṉ se ek bhí báqí na rahá. 31 So bádsháh uṭhá, aur apne kapṛe pháṛe, aur ḳhák par loṭá, aur us ke sáre ḳhádim bhí kapṛe pháṛke us ke huzúr khaṛe húe. 32 Tab Dáúd ke bháí Samaah ká beṭá Yúnadab bolá, ki Mere ḳhudáwand yih gumán mat kar, ki unhoṉ ne un sáre jawánoṉ ko, jo bádsháh ke beṭe the, már liyá, balki Amnún hí akelá márá gayá,' is liye ki Abisalúm ne jis din se ki Amnún ne us kí bahin Tamar ko ruswá kiyá, yih bát ṭhán rakhí thí. 33 So mere ḳhudáwand bádsháh aisá ḳhiyál dil meṉ na láiye, ki sáre shahzáde máre gae, waháṉ to akelá Amnún hí qatl húá. 34 Aur Abisalúm bhágá. Aur us jawán ne jo nigahbán thá ánkh uṭhái aur dekhá, ki nigáh bahut se log ráh meṉ paháṛ kí samt se áte the. 35 Tab Yúnadab ne bádsháh se kahá, ki Dekh shahzáde áe, aur jaisá tere gulám ne arz kiyá thá, waisá hí húá. 36 Aur aisá húá ki jab wuh bát kah chuká, to shahzáde á pahunche, aur chillá chilláke roe, aur bádsháh bhí apne ḳhádimoṉ samet zár zár royá.

37 Par Abisalúm bhágke Jasúr ke bádsháh Ammihúd ke beṭe Talmí pás gayá. Aur Dáúd har roz apne beṭe par rotá thá. 38 Aur Abisalúm bhágke Jasúr meṉ pahunchá, aur tín baras tak waháṉ rahá. 39 Aur Dáúd bádsháh Abisalúm par ḳhurúj karne se báz rahá, kyúnki us ká dil Amnún kí maut se tasallípizír húá.

XIV. BA'B,

1 Aur Zarúyáh ke beṭe Yúab ko jo daryáft húá ki bádsháh ká dil Abisalúm se ḳhúb sáf nahíṉ húí, 2 To Yúab ne admí bhejke Taqúa meṉ se ek siyání aurat bulwáí, aur use kahá, ki Apne taíṉ mátamzada baná, aur mátam ke kapṛe pahiniye aur itr na maliye ,aur apne taíṉ us aurat kí mánind kar dikháiye, jo muddat se kisí ke marne se magmúm ho, 3 Aur us shakl se bádsháh pás jáiye aur us se is taur par bát kahiye. So Yúab ne use ye báteṉ bayán karke sikhláíṉ. 4 Tab wuh Taqúaí aurat bádsháh pás áí, aur zamín par aundhe munh hoke girí, aur sijda kiyá, aur bolí, Ai bádsháh naját de. 5 Tab bádsháh ne use farmáyá, Tujhe kyá húá? Wuh bolí, Maiṉ ek bewa aurat húṉ, aur merá shauhar mar gayá hai. 6 So terí laundí ke do beṭe the, we donoṉ maidán meṉ jhagṛe, aur waháṉ aisá koí na thá jo unheṉ chhuṛátá, so ek ne dúsre ko márá, aur qatl kiyá. 7 Aur ab dekh ki sárá kunbá terí laundí ko satátá hai, aur we kahte haiṉ, ki Us ko jis ne apne bháí ko qatl kiyá hamáre hawále kar, tá ki ham us ke bháí ke qisás meṉ use qatl kareṉ aur hamwáris ko báqí na rakheṉ; aur cháhte haiṉ ki us merí chingárí ko, jo báqí rahí hai, bujháweṉ, aur mere shauhar ke nám aur nasl ko zamín par báqí na rakheṉ. 8 So bádsháh ne us aurat ko kahá, Tú apne ghar já, aur maiṉ terí bábat hukm karúngá. 9 Aur us Taqúaí aurat ne bádsháh ko kahá, Mere ḳhudáwand bádsháh, sárí badí mujh par aur mere báp ke gharáne par howe, aur bádsháh aur us ká taḳht begunáh rahe. 10 Tab bádsháh ne farmáyá, Jo koí tujhe kuchh kahe use mujh pás lá ki wuh phir tujh ko chhú na sakegá. 11 Us waqt us aurat ne kahá, Maiṉ arz kartí húṉ, ki bádsháh Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko yád karke farmáwe, ki Maiṉ intiqám lenewáloṉ ko qisás karne se báz rakhúngá, tá na howe ki we mere beṭe ko qatl kareṉ. Tab wuh bolá, Ḳhudá'wand i haí kí qasam ki tere beṭe ká ek bál bhí na giregá.

12 Tab us aurat ne kahá, Apní laundí ko parwánagí díjiye, ki apne ḳhudáwand bádsháh se ek bát aur kahe. 13 Wuh bolá, Kah. Tab us aurat ne kahá, ki Tú ne kis liye ḳhalq Alláh kí muḳhálifat par aisí fikr kí hai? ki bádsháh yih kahtá húá asámí kí mánind hai, kyúnki bádsháh áp apne ḳhárij ko na phirátá hai. 14 Aur ham jo haiṉ marne ke liye haiṉ aur pání ke mánind, jo zamín par bahtá hai, aur jama nahíṉ hotá; aur kyá Ḳhudá ádmí ke úpar nazar nahíṉ kartá, aur wuh yih tadbír kartá hai, ki us ká radd kiyá húá us se judá na howe? 15 So ab maiṉ apne ḳhudáwand bádsháh pás yih kahne áí húṉ, kyúnki logoṉ ne mujhe ḍaráyá: tab terí laundí ne kahá, ki Maiṉ áp bádsháh se muláqát karúngí, sháyad ki bádsháh apní laundí kí arz qabúl kare. 16 Aur bádsháh sunke apní laundí ko us shaḳhs ke háth se, jo mujhe aur mere beṭe ko Ḳhudá kí dí húí us mírás se ḳhárij karke qatl kiyá cháhtá hai, chhuṛáegá. 17 Ab terí laundí kahtí hai, ki Mere ḳhudáwand bádsháh kí bát tasallí kí ho; kyúnki merá ḳhudáwand bádsháh faisala karne meṉ Ḳhudá ke firishte ke mánind hai: so Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tere sáth ho. 18 Us waqt bádsháh ne us aurat ko farmáyá, Maiṉ tujh se jo kuchh púchhúṉ, tú use mujh se mat chhipáná. Tab wuh aurat bolí ki Mere ḳhudáwand bádsháh farmáiye. 19 So bádsháh ne kahá, Kyá in sab bátoṉ meṉ Yúab bhí terá sharík hai? Us aurat ne jawáb diyá, ki Terí ján kí qasam, ai mere ḳhudáwand bádsháh, koí un bátoṉ meṉ se jo ḳhudáwand bádsháh ne farmáiyán, dahine yá báyeṉ háth udúl nahíṉ kar saktá: tere ḳhádim Yúab hí ne mujhe yih kahá hai, aur us hi ne

ye sab báteṇ terí laundí sikhláíṇ. 20 Aur tere ḳhádim Yúab ne yih kuchh is liye kiyá, tá ki is bát kí yih taríq ho; aur ai mere ḳhudáwand, tú Ḳhudá ke firishte kí mánind dánishmand hai ki jo kuchh zamín par hotá hai, so use daryáft hai. 21 Tab bádsháh ne Yúab ko buláke farmáyá, ki Dekho maiṇ is bát par rází húṇ; tú já, aur us jawán Abisalúm ko le á. 22 Tab Yúab zamín par aundhá hoke girá, aur sijda kiyá, aur bádsháh ko mubárak bád kahá, aur bolá, ki Áj tere gulám ko yaqín húá, ki tujh ko mujh par karam kí nigáh hai, ki ai mere ḳhudáwand bádsháh, tú ne ḳhádim kí arz qabúl kí. 23 Phir Yúab uṭhá, aur Jasúr ko gayá, aur Abisalúm ko Yirúshálam meṇ le áyá. 24 Tab bádsháh ne farmáyá, Use kah, apne ghar jáwe, aur merá munh na dekhe. So Abisalúm apne ghar gayá, aur bádsháh ke huzúr na áyá.

25 Aur sáre baní Isráel meṇ koí shaḳhs Abisalúm sá ḳhúbsúrat aur qábil taríf ke na thá, kyúnki apne páoṇ ke talwe se leke sir kí chándí tak us meṇ koí aib na thá. 26 Aur jab wuh apne sir ke bál múṇḍtá thá, kyúnki har sál ke áḳhir us ká yih mámúl thá, is liye ki us ke bál bahut ghane the, to wazn meṇ do sau sháhí misqál hote the. 27 So Abisalúm ke wahíṇ tín beṭe paidá húe, aur ek beṭí jis ká nám Tamar thá, wuh bahut ḳhúbsúrat thí. 28 Aur Abisalúm púre do baras Yirúshálam meṇ rahá, aur bádsháh ke huzúr na gayá. 29 So Abisalúm ne Yúab ko bulwáyá, táki use bádsháh pás bheje, par wuh na cháhtá thá ki us ke pás áwe, aur phir us ne do bára bulwáyá, so phir bhí us ne na cháhá ki jáwe. 30 Tab us ne apne chákaroṇ se kahá, ki Dekho, Yúab ká khet mere khet se lagá hai, aur waháṇ us ke jau haiṇ; so jáo, aur unheṇ ág se jaláo. So Abisalúm ke chákaroṇ ne khet meṇ ág lagá dí. 31 Tab Yúab uṭhá aur Abisalúm ke ghar áyá aur usse kahá, Tere ḳhádimoṇ ne merá khet kyúṇ jalá diyá? 32 So Abisalúm ne Yúab ko jawáb diyá, ki Maiṇ ne tujhe kahlá bhejá, ki Yahíṇ á, maiṇ tujhe bádsháh pás bhejke paigám karúṇ, ki Maiṇ Jasúr se kyúṇ yaháṇ áyá? mere liye to wahíṇ rahní bihtar thá. So ab tú mujhe bádsháh ke huzúr le chal, aur agar use merá gunáh yád hai, to mujhe márḍále. 33 Tab Yúab ne bádsháh pás jáke yih kahá. Aur us ne Abisalúm ko buláyá, so wuh bádsháh ke huzúr áyá, aur bádsháh ke áge aundhá hoke girá, aur bádsháh ne Abisalúm kí machchhíáṇ líṇ.

XV. BÁB.

1 Bád us ke aisá húá ki Abisalúm ne apne liye gáṛíáṇ aur ghoṛe taiyár kíe, aur pachás ádmí muqarrar kíe, ki us ke áge dauṛeṇ. Aur Abisalúm subh ko uṭhke pháṭak par sar i ráh khaṛá rahtá thá. 2 Aur jab koí dádḳhwáh insáf ke liye bádsháh pás átá thá, to Abisalúm use buláke púchhtá thá, ki Tú kis shahr ká hai? Chunánchi ek ne jawáb diyá, ki Terá ḳhádim baní Isráel se ek firqe meṇ ká hai. 3 Aur Abisalúm ne us ko kahá, ki Terí báteṇ achchhí aur sachí haiṇ, lekin koí bádsháh ká náib nahíṇ jo terí sune. 4 Aur Abisalúm ne kahá, ki Agar maiṇ zamín par qází hotá, to jo koí mujh pás dádḳhwáh átá, to maiṇ us ká insáf kartá. 5 Aur jab koí Abisalúm ke nazdík átá thá, ki use salám kare, to wuh háth dauṛáke use pakaṛ letá thá, aur us kí machchhí letá thá. 6 So Abisalúm ne sáre baní Isráel se jo bádshah pás dádḳhwáh áte the usí tarah kiyá, aur Abisalúm ne Isráel ke logoṇ ká dil churáyá. 7 Aur bád chális baras ke aisá húá ki Abisalúm ne

bádsháh ko kahá, Mujhe parwánagí ho, ki main jáún aur apní nazr ko, jo main ne KHUDAWAND ke liye kí hai, Habrún men jáke adá karún; 8 Ki tere gulám ne jab ki Arámí Jasúr men thá, yih nazr mání thí, ki agar KHUDAWAND mujhe phir Yirúshálam men bulá lewe, to main KHUDAWAND kí ibádat karún. 9 Tab bádsháh ne use farmáyá, ki Salámat já. 10 So wuh uṭhá aur Habrún ko rawána húá. Aur Abisalúm ne Baní Isráel ke sáre firqon men jásús bhejke manádi kí, Jis waqt tum narsinge kí áwáz suno, to bol uṭho, ki Abisalúm Habrún men bádsháh húá. 11 Aur Abisalúm ke sáth Yirúshálam se do sau ádmí buláe húe chale: we apní rástí se játe the, aur we kisí bát kí ḳhabar na rakhte the. 12 Aur Abisalúm ne Jailání Aḳhituffal ko, jo Dáúd ká mushír thá, us ke shahr Jailá se qurbánián guzráne ke waqt buláyá. Aur fasád ziyáda húá, ki pai dar pai Abisalúm pás log jama hote játe the.

13 Tab ek qásid ne áke Dáúd ko ḳhabar kí, ki Baní Isráel apne dilon se Abisalúm ke pairau húe. 14 So Dáúd ne apne hamráhí chákaron ko, jo Yirúshálam men the, kahá, Uṭho, bhág chalen, nahín to Abisalúm ke háth se ham na bachenge; jaldí chalo, na howe ki wuh achának ham ko pakaṛ le, aur ham par musíbat ḍále, aur shahr ko kaṭá kare. 15 Aur bádsháh ke ḳhádimon ne bádsháh se kahá, Tere ḳhádim házir hain, jo kuchh ki ḳhudáwand bádsháh farmáwe, wuhí hogá. 16 Tab bádsháh niklá, aur us ká sárá gharáná us ke píchhe húá, aur bádsháh ne das auraten, jo us kí harmí launḍíán thín, qasr men chhoṛín, ki ghar kí nigáhbání karen. 17 Aur bádsháh apne sab logon samet báhar nikalke Bait ul Mirháq men já ṭhahará. 18 Aur us ke sáre ḳhádim us ke áge áge chale játe the, aur sáre Karetí aur Faletí aur Jannatí jo sab ke sab chha sau jawán the, aur Jannat se us ke sáth áe the, bádsháh ke áge ubúr karte the. 19 Tab bádsháh ne Jannatí Ittai ko kahá, Tú hamáre sáth kyún niklá? tú phir já, aur bádsháh ke sáth rah; 20 Is liye ki tú ek musáfir hai, jo apne makán se jiláwatan hai, kal hí tú to áyá hai, aur áj hí main tujhe apne sáth dauṛáún? Aur main jo hún so mere jáne ká ṭhíkáná nahín; pas tú phir já aur apne bháíon men jí mil, fazl aur rahmat tere sáth ho. 21 Tab Ittai ne bádsháh ko jawáb diyá, aur kahá, KHUDAWAND i haí kí aur mere ḳhudáwand bádsháh kí qasam, ki jahán kahín merá ḳhudáwand bádsháh marte jíte hogá, wahín terá ḳhádim bhí hogá. 22 So Dáúd ne Ittai ko kahá, ki Ab chalá chal. Aur Jannatí Ittai aur us ke sáre log aur sab nanhe bachche, jo us ke sáth the chale. 23 Aur sárá mulk pukár pukárke royá, aur sáre logon ne ubúr kiyá, aur bádsháh ne bhí wádí i Kaidrún se logon samet guzarke jangal kí ráh lí. 24 Aur dekho ki Sadúq káhin bhí aur sáre Lewí Ḳhudá ke ahdnáme ká sandúq líe húe us ke sáth the. So unhon ne Ḳhudá ke sandúq ko rakh diyá, aur Abiwatr bhí chalá áyá, yahán tak ki sáre log shahr se nikal áe. 25 Tab bádsháh ne Sadúq ko kahá, ki Ḳhudá ká sandúq shahr ko pher le já, pas agar KHUDAWAND ko karam kí nazar mujh par hogí, to wuh mujhe pher le áegá, aur apne ko aur apní manzil ko mujhe phir dikháegá; 26 Par agar wuh yún farmáegá, ki Main ab tujh se ḳhush nahín, to dekh jo us kí ḳhúshí hogí, so mujh se kare. 27 Aur bádsháh ne Sadúq káhin ko phir kahá, Kyá tú gaibdán nahín? shahr ko salámat phir já, aur Aḳhimaaz, jo terá beṭá hai, aur Abiwatr ká beṭí Yúnatan donon tere sáth jáen. 28 Aur dekh main us dasht ke gháṭon men ṭhahará húá hún, jab tak ki tumháre pás se kuchh

ḳhabar áwe. 29 So Sadúq aur Abiwatr Ḳhudá ká sandúq Yirúshálam meṇ pher líe aur wahíṇ rahe.

30 Aur Dáúd Koh i Zaitún par chaṛhá, aur rotá húá chaṛhtá thá, aur apná sir ḍhámp liyá thá, aur nange pairoṇ thá aur un sab logoṇ ne, jo us ke sáth the, apne sir chhipá líe the, aur rote húe chaṛhte the, aur chale játe the. 31 So ek ne Dáúd se kahá, Aḳhituffal bhí mufsidoṇ meṇ shámil hoke Abisalúm ke sáth hai. Tab Dáúd bolá, Ai Ḳhudawand, Aḳhituffal kí aql ko ahmaqí se badal de. 32 Aur aisá húá ki jab Dáúd pahár kí choṭí par pahunchá jaháṇ se Ḳhudá ko sijda kiyá játá hai, to Húsí Arkí us kí muláqát ko á pahunchá, us ne apne kapṛe pháṛe the, aur sir par ḳhák ḍálí thí. 33 Aur Dáúd ne use kahá, Agar tú mere sáth rahegá, to mujh par bár hogá. 34 Aur agar tú shahr meṇ phir jáwe, aur Abisalúm se kahe ki Ai bádsháh, maiṇ terá gulám húṇ, jis tarah ki tere báp ká gulám thá, usí tarah terá bhí gulám húṇ, to ho saktá hai, ki tú merí ḳhátir se Aḳhituffal kí mashwara ko barham máre. 35 Aur kyá tere sáth Sadúq aur Abiwatr donoṇ káhin nahíṇ haiṇ? So tú jo kuchh ki bádsháh ke ghar meṇ sune, so Sadúq aur Abiwatr káhinoṇ se kah de. Aur dekho, ki un ke sáth un ke do beṭe Aḳhimaaz Sadúqí aur Yúnatan Abiwatrí bhí haiṇ; pas jo kuchh tum suno, so un kí márifat se mujhe kahlá bhejo. 36 So Húsí, Dáúd ká dost, shahr ko áyá; aur Abisalúm bhí Yirúshálam meṇ dáḳhil húá.

XVI. BÁB.

1 Aur jab Dáúd pahár kí choṭí par se utartá thá, to Mifíbusat ká gulám Síbá ek do gadhe líe húe, jin par do sau girde roṭíoṇ ke, aur sau ḳhoshe angúr ke, aur sau guchchhe anjíroṇ ke, aur ek mashk waiṇ kí ladí húí thí, us ke istiqbál ko á pahunchá. 2 Aur bádsháh ne Síbá ko kahá, Yih kyá hai? Síbá bolá, ki Ye gadhe bádsháh ke gharáne kí sawárí ke liye, aur roṭíán aur anjír jawánoṇ ke kháne ke liye hoṇ, aur yih waiṇ we, jo bayábán meṇ sust ho jáeṇ, píeṇ. 3 So bádsháh ne farmáyá, Tere áqá ká beṭá kaháṇ hai? Síbá ne bádsháh se kahá, ki Dekh wuh Yirúshálam men rahtá hai, aur us ne kahá hai, ki Áj baní Isráel mere báp kí mamlukat mujhe pher denge. 4 Tab bádsháh ne Síbá ko kahá ki Dekh Mifibusat ká, jo kuchh hai so sab terá hai. Tab Síbá ne kahá, Al hamd Al'láh, lekin maiṇ faqat itnáhí cháhtá húṇ, ki apne ḳhudáwand bádsháh ká manzúr i nazar rahúṇ.

5 Phir wahán se Dáúd bádsháh Baḳhúrím meṇ áyá, aur waháṇ se Saúl ke ghar ke logoṇ meṇ se ek shaḳhs jis ká nám Simaí bin Jírah thá niklá, aur lánat karte húe chalá játá thá. 6 Aur us ne Dáúd par aur bádsháh ke sáre ḳhádimoṇ par paṭhráo kiyá, aur us waqt sáre bahádur aur sab log us ke dahine aur báyeṇ háth the. 7 Aur Simaí lánat karte húe yúṇ kahtá thá, Nikal á, tú nikal á, ai ḳhúní mard, ai Shaitání badzát, 8 Ki Ḳhudawand ne Saúl ke ghar ke sáre ḳhún ko tujh par pherá, ki tú us ke iwaz bádsháh húá, aur Ḳhudawand ne terí saltanat tere beṭe Abisalúm ko dí, aur dekh tú apní badí meṇ giriftár hai, is liye ki tú ḳhúní mard hai. 9 Tab Zarúyáh ke beṭe Abishai ne bádsháh ko kahá, Yih mará húá kuttá kaun hai, ki mere ḳhudáwand bádsháh par lánat kartá hai? Hukm ho, to maiṇ jáúṇ aur us ká sir uṛá dúṇ. 10 Bádsháh ne kahá, ki Ai baní Zarúyáh mujh ko tum se kyá? Use lánat karne do, ki Ḳhudawand ne use kahá hai, ki Dáúd par

lánat kare. Pas kaun kah saktá hai, ki Tú ne yún kyún kiyá? 11 Aur Dáúd ne Abishai aur apne sab chákaron ko kahá, Dekh merá beṭá hí jo merí sulb se paidá húá, merí ján ká gáhak hai: pas ab yih Binyamíní kyá kuchh na karegá? Use lánat karne do, ki Khudawand ne use kahá hai. 12 Sháyad ki Khudawand mere dukh par nazar kare, aur Khudawand áj ke din mujhe us kí lánat ká niam ul badal de. 13 Aur Dáúd apne log leke chalá jatá thá, aur Simaí pahár kí taraf us ke barábar guzartá thá, aur lánat kartá thá, aur us ke muqábil patthar mártá thá, aur khák phenktá thá. 14 Aur bádsháh aur us ke sáre hamráhí thake húe áe, aur wahán unhon ne dam liyá.

15 Aur Abisalúm aur us ke sáre log Isráel samet Yirúshálam men áe, aur Akhituffal us ke sáth thá. 16 Aur jab Dáúd ká dost Húsí Arkí Abisalúm pás áyá, to Húsí ne Abisalúm ko kahá, ki Bádsháh jítá rahe, bádsháh jítá rahe. 17 Aur Abisalúm ne Húsí se kahá, Kyá tú ne apne dost par yih mihrbání kí? Tú apne dost ke sáth kyún na gayá? 18 Tab Húsí ne Abisalúm ko kahá, So nahín, balki jis ko ki Khudawand, aur in logon ne, aur sáre baní Isráel ne intikháb kiyá, main usí ká hún, aur usí ke sáth rahúngá. 19 Aur phir main us ke beṭe kí khidmat na karún, to kis kí khidmat karún? Jaise main ne tere báp kí khidmat kí, waisehí main terí bhí khidmat karúngá. 20 Tab Abisalúm ne Akhituffal ko kahá Mashwarat karo, ki ham kyá karen. 21 So Akhituffal ne Abisalúm se kahá, ki Apne báp kí haramon se jinhen wuh ghar kí nigahbání ko chhoṛ gayá hai, hambistar ho: is liye ki jab baní Isráel sunenge, ki tú apne báp se bezár húá, to un sab ke háth, jo tere sáth hain, qawí honge. 22 So unhon ne qasr kí chhat par Abisalúm ke liye khaima khaṛá kiyá, aur Abisalúm sáre baní Isráel ke sámhne apne báp kí haramon se hambistar húá. 23 Aur Akhituffal kí mashwarat, jo un rozon men wuh kartá thá, aisí hotí thí, jaise koí kalám Al'láh se púchhtá hai. So Akhituffal kí mashwarat Dáúd aur Abisalúm kí dánist men aisí hí thí.

XVII. BÁB.

1 Phir Akhituffal ne Abisalúm se kahá, Mujhe parwánagí de ki main abhí bárah hazár mard intikháb karún, aur isí rát Dáúd ká píchhá karún, aur jis waqt ki wuh thaká húá hogá, 2 Aur us ke sáthí sust honge, main us par já paṛúngá, aur use ḍaráúngá, ki us ke sáre hamráhí bhág jáwenge, aur main faqat bádsháhí ko már lúngá. 3 Aur main sab logon ko terí taraf phiráúngá, ki sab ke phirne kí mánind wuhí mard hai jise tú talásh kartá hai, aur sab ke sab salámat rahenge. 4 So us tadbír se Abisalúm aur Isráelí sáre buzurg bahut khúsh húe. 5 Aur us waqt Abisalúm ne hukm kiyá, ki Húsí Arkí ko bhí buláo, táki ham us ke munh kí bhí sunen. 6 Chunánchi Húsí házir húá, aur Abisalúm ne farmáyá aur use kahá, ki Akhituffal yún kahtá hai: so ham aisá karen yá nahín? Tú kyá kahtá hai? 7 Pas Húsí ne Abisalúm se kahá, ki Yih mashwarat jo Akhituffal ne dí hai, is waqt ke munásib nahín. 8 Is liye ki tú apne báp ko aur us ke rafíqon ko jántá hai, ki kaise bahádur hain, aur we apne dilon men us ríchhiní ke mánind, jis ke bachche chhin gae hon, jangal men jhunjhlá rahe hain, aur terá báp jangí mard hai, wuh logon ke sáth na rahegá; 9 Aur dekh, wuh kisí gár men yá kisí jagah men pinhán hogá, aur jab ekáek logon men se báze máre jáenge, to sab men yih charchá hogá i

ki Abisalúm ke pairau máre pare. 10 Aur us waqt us ká dil bhí ki jis ká dil sher ke dil ke mánind hai, áb ho jáegá; kyúnki sáre Isráelí jánte hain ki terá báp bará bahádur hai, aur us ke hamráhí bahádur log hain. 11 So main yih mashwarat detá hún, ki sáre baní Isráel Dán se leke Biarsaba tak ret kí mánind jo daryá ke kináre par ho, jis ká hisáb nahín, tere sáth jama howen; aur tú áp jang par charhe. 12 So us waqt wuh jahán hogá, ham us par khurúj karenge, aur shabnam ke qatron ke mánind jo zamín par gire, us par názil honge; tab un logon men se jo us ke sáth hain ek bhí jánbar na hogá. 13 Aur agar we kisí shahr men jama honge, to sáre baní Isráel rassíon se us shahr ko charh jáenge, aur ham us ko nále kí taraf aisá khínch láenge, ki wahán ek kankar bhí na mile. 14 Tab Abisalúm aur sáre baní Isráel bole, ki Yih mashwarat, jo Arki Húsí ne dí, Akhituffal kí mashwarat se kahín bihtar hai. Yih is liye húá ki KHUDAWAND ne yún iráda kiyá, ki Akhituffal kí nek mashwarat ráegán howe, táki KHUDAWAND Abisalúm par balá názil kare.

15 Bád us ke Húsí ne Sadúq aur Abiwatr káhinon se kahá ki Akhituffal ne Abisalúm ko aur baní Isráel ke buzurgon ko yún mashwarat dí, aur main ne yún yún. 16 So ab jald kisí ko bhejke Dáúd se káho, ki Áj kí rát jangal ke raston men mat rah, balki filfaur pár utar já, tá aisá na ho ki we bádsháh ko aur us ke rafíqon ko nigal jáwen. 17 Us dam Yúnatan aur Akhimaaz Ain i Rájil par khare the, aur ek chhokrí ne jáke unhen khabar kí, so we gae, táki Dáúd bádsháh ko khabar den; yih is liye húá, ki munásib na thá, ki un kí ámad o raft shahr men záhir howe. 18 Lekin ek gabrú ne unhen dekhá, aur Abisalúm se kahá. Tab we donon phurtí karke nikal gae, aur Bakhúrím men dákhil hoke ek shakhs ke ghar men ghuse, aur us sahn men ek kúá thá; so we us men utar gae. 19 Aur aurat ne ek chádar leke kúe ke munh par bichháí, aur us par dalá húá galla phailá diyá, so kuchh khabar málúm na húí. 20 Aur Abisalúm ke log us ghar par us aurat pás áe, aur púchhá, ki Akhimaaz aur Yúnatan kahán hain? Us aurat ne unhen kahá, We nále pár ho gae honge. Aur jab unhon ne unhen dhúndhí aur na páyá, to Yirúshálam ko phir áe. 21 Aur jab we phir gae, to we kúe se nikalke rawána húe aur Dáúd se kahá, ki Uth aur jald pár utar, ki Akhituffal ne tujh par yún yún mashwarat dí hai. 22 Tab Dáúd aur us ke sáre log uthe, aur Yardan ke pár utar gae, aur subh ke safeda tak ek bhí un men se báqí na thá, jo Yardan ke pár na gayá ho. 23 Aur Akhituffal ne jo dekhá, ki us kí mashwarat qabúl na húí, to us ne apne gadhe par zín kiyá, aur sawár hoke apne shahr aur apne ghar gayá, aur apne gharáne ko wasíyat kí, aur apne taín phánsí dí, aur mar gayá, aur apne báp kí gor men gárá gayá.

24 Aur Dáúd Mahanain men dákhil húá. Aur Abisalúm baní Isráel ko hamráh leke Yardan ke pár utrá. 25 Aur Abisalúm ne Yúab ke badle Amásá ko apne lashkar ká sardár kiyá, yih us shakhs ká betá thá jis ká nám Witrá Isráelí thá, jo Nahás kí betí Yúab kí khálá Abijail se hambistar húá. 26 Aur baní Isráel aur Abisalúm ne Jiliád kí zamín men khaima khará kiyá. 27 Aur jab Dáúd Mahanain men pahunchá, to aisá húí ki Nahás ká betá Súbí baní Ammún kí Rabbah se, aur Ammiel ká betí Makír Ládibár se, aur Barzillí Jiliádí Rájilím se Dáúd pás áe aur palang aur básan aur gilí bartan, aur gehún aur jau, aur átá, aur bhúná anáj, aur lobiye kí phalíán, aur masúr, aur bhúne chane, aur shahd, aur makkhan, aur bheren,

aur gáwá panír, Dáúd ke aur us ke logon ke kháne ke liye láe, kyúnki unhon ne kahá ki We log bayábán men bhúkhe aur mánde aur piyáse hain.

XVIII. BA'B.

1 Aur Dáúd ne un logon ko jo us ke sáth jama húe the shumár kiyá, aur hazáron ke sardár aur saikron ke sardár muqarrar kíe. 2 Aur Dáúd ne lashkar ke tín gol karke ek gol Yúab ko, aur ek Yúab ke bháí Zarúyáh ke bete Abishai ko, aur ek Ittai Jannatí ko diyá, aur unhen rawána kiyá, aur bádsháh ne logon se kahá, ki Main bhí tumháre sáth niklúngá. 3 Par logon ne kahá, ki Tú mat chal, ki agar ham bhág nikle, to unhen kuchh hamárí parwá na hogí; aur agar ham ádhe máre jáwen to bhí unhen kuchh parwá na hogí, par tú hamáre das hazár ke barábar hai; so bihtar yih hai, ki tú shahr men rahke hamárí madad kar. 4 Tab bádsháh ne unhen kahá, Jo tumhen bihtar málúm hotá hai, main wuhí karúngá. So bádsháh shahr ke darwáze par sar i ráh khará rahá, aur sárá lashkar hazár hazár aur sau sau hoke chal niklá. 5 Aur us waqt bádsháh ne Yúab aur Abishai aur Ittai ko farmáyá, ki Merí khátir se Abisalúm jawán ke sáth muláyamat kíjiyo. Aur bádsháh ne jo sab sardáron se Abisalúm ke haqq men farmáyá, so sáre lashkar ne suná.

6 Aur log nikalke maidán men baní Isráel ke muqábil húe, aur Ifráim ke ban men qitál húá. 7 Aur wahán baní Isráel Dáúd ke logon ke háth se máre pare aur us qitál men us din bís hazár baní Isráel kat gae. 8 Is liye ki us din sárí mamlukat men já ba já qitál húá, aur we jinhen ban ne ján se khoyá, un se jo talwár se máre pare, kahín bahut the. 9 Aur us waqt Abisalúm Dáúd ke khádimon ke sámhne á gayá, ki wuh ek khachchar par sawár thá; so wuh khachchar use leke balút ke darakhton ke jhár men ghusá, tab us ká sir thaníon men atká, aur wuh ásmán aur zamín ke bíchon bích muallaq rah gayá, aur khachchar us ke tale se bhág niklá.

10 So ek ne dekhke Yúab ko khabar kí aur kahá, ki Main ne Abisalúm ko dekhá, ki wuh ek darakht men lataktá hai. 11 Tab Yúab ne us ko, ki jis ne use khabar dí thí, kahá, Jab tú ne use dekhá, to use márke zamín par kyún na dál diyá? ki main tujhe das misqál chándí aur ek kamarband ináyat kartá. 12 Us shakhs ne Yúab ko jawáb diyá, ki Agar mujh ko hazár misqál chándí miltí, tau bhí main bádsháh ke bete par háth na uthátá; kyúnki bádsháh ne hamen sunáke tujhe aur Abishai aur Ittai ko hukm kiyá hai, ki Khabardár, koí Abisalúm jawán ko na chhúwe. 13 Agar main aisá kartá, aur apní ján par kheltá, ki bádsháh se to kuchh makhfí nahín, to tú bhí mujh se mukhálafat kartá. 14 Tab Yúab ne kahá, ki Main tere sáth der na karúngá. So us ne tín tír háth men líe, aur Abisalúm ke dil par lagáe, aur wuh hanoz balút ke darmiyán lataktá aur jítá thá, 15 Ki das jawánon ne, jo Yúab ke siláhbardár the, jáke use gherá aur use márá aur qatl kiyá.

16 Tab Yúab ne narsingá phúnká, aur log baní Isráel ke taáqub se phire; kyúnki Yúab ne logon ko báz rakhá. 17 Aur unhon ne Abisalúm ko leke ban ke bích ek bare garhe men dál diyá, aur us par pattharon ká ek bará dher kiyá; aur sáre baní Isráel bhágke apne apne khaime ko gae. 18 Aur Abisalúm ne zinda-

gání men apne liye bádsháh ke wádí men ek sutún nasb kiyá thá, kyúnki us ne kahá, ki Merá koí betá nahín, jis se merá nám báqí rahe, so yihí merí yádgárí hogá; aur us ne wuhí nám jo us ká thá, us sutún ká bhí rakhá thá, aur áj ke din tak wuh Yadd i Abisalúm kahlátá hai.

19 Tab Sadúq ke beṭe Aḳhimaaz ne kahá, ki Main chalke bádsháh ko ḳhushḳhabarí dún, ki Khudá'wand ne us ke dushmanon se us ká intiqám liyá. 20 Lekin Yúab ne use kahá, ki Áj ke din tú ḳhushḳhabarí mat de, yih muzhda tú aur kisí din díjiyo; par áj kuchh muzhda na de, kyúnki shahzáda mar gayá hai. 21 Phir Yúab ne Kúshí ko kahá, ki Já, aur jo kuchh tú ne dekhá hai, so bádsháh se kah. Tab Kúshí ne Yúab ko sijda kiyá aur dauṛá. 22 Phir Sadúq ke beṭe Aḳhimaaz ne dúsrí bár Yúab se kahá, Har kuchh ho, par mujhe ruḳhsat díjiye, táki Kúshí ke píchhe dhar lapkún. So Yúab bolá, Mere beṭe tú kyún jáne ká qasd kartá hai, aur dekhtá hai ki koí muzhda nahín? 23 Phir us ne kahá, Har kuchh ho, main dauṛúngá. Tab us ne kahá, Dauṛ. Aur Aḳhimaaz ne dasht kí ráh lí, aur Kúshí se áge baṛh gayá.

24 Aur us waqt Dáúd darwáze ke do paṭon ke bích baiṭhá thá, aur chaukídár shahrpanáh kí chhat kí díwár par chaṛhá thá; so us ne ánkh uṭháke dekhá, ki ek shaḳhs akelá lapká átá hai. 25 Aur chaukídár chilláyá, aur bádsháh ko ḳhabar dí. So bádsháh ne farmáyá, Agar wuh akelá hai, to us kí zabán par muzhda hai. Aur wuh chalte chalte muttasil hotá játá thá. 26 Tab chaukídár ne aur ek ko dekhá ki dauṛá átá hai. Aur chaukídár ne darbán ko pukárá, aur kahá, ki Dekh aur ek shaḳhs akelá dauṛá átá hai. Aur bádsháh bolá, ki Wuh bhí muzhda látá hai. 27 Tab chaukídár ne kahá, ki Mujhe pahle kí chál se yún málúm hotá hai, ki wuh Sadúq ká beṭá Aḳhimaaz hai. Tab bádsháh bolá, Wuh nek mard hai, aur muzhda látá hai. 28 Aur Aḳhimaaz chilláyá, aur bádsháh se yún bolá, ki Sab ḳhair hai. Aur bádsháh ke áge aundhá hoke girá aur sijda kiyá aur kahá, ki Khudáwand terá Ḳhudá kyá hí mubárak hai, ki jis ne un logon ko jinhon ne mere ḳhudáwand bádsháh par dastdarází kí thí, maglúb kiyá. 29 Tab bádsháh bolá, Abisalúm jawán salámat hai? Aḳhimaaz ne kahá, ki Jis waqt bádsháh ke ḳhádim Yúab ne gulám ko bhejá, us dam main ne ek baṛá izhdihám dekhá, par main nahín jántá wuh kyá thá. 30 Tab bádsháh ne kahá, Ek taraf já aur khaṛá rah. So wuh ek taraf jáke khaṛá ho rahá, aur wahín Kúshí áyá. Aur Kúshí ne kahá, Mere ḳhudáwand bádsháh, muzhda pahunche, ki Khudá'wand ne áj ke din un sab se jo tere muḳhálif the terá badlá liyá. 31 Tab bádsháh ne Kúshí se púchhá, ki Abisalúm jawán salámat hai? Kúshí bolá, ki Mere ḳhudáwand bádsháh ke dushman, aur we sab jo bádsháh ke muḳhálif hain aur burá cháhte hain usí jawán kí tarah ho jáenge. 32 Tab bádsháh nipaṭ betáb húá, aur us makán par jo darwáze ke úpar thá rotá húá chaṛh gayá; aur chaṛhte húe yún kahtá játá thá, Háe, mere beṭe Abisalúm, mere beṭe, mere beṭe Abisalúm! káshki tere iwaz main mártá. Háe Abisalúm, mere beṭe, mere beṭe!

XIX. BÁB.

1 Aur Yúab se kahá gayá, ki Dekh bádsháh Abisalúm ke liye rotá píṭtá hai. 2 Aur wuh naját jo us din húí thí, sáre logon ke rone ká sabab húí; kyúnki logon ne

us din khabar suní, ki bádsháh apne beṭe ke liye dilgír hai. 3 Aur log us din un ke mánind, jo laṛáí se bhágke áeṇ, chorí se shahr meṇ dákhil húe. 4 Aur bádsháh ne apná muṇh ḍhámpá aur chillá chilláke royá aur kahá, ki Háe mere beṭe Abisalúm Háe, Abisalúm mere beṭe, mere beṭe. 5 Tab Yúab ghar meṇ bádsháh pás áyá aur kahá, Tú ne áj ke din apne sab chákaroṇ ko, ki jinhoṇ ne áj ke din terí ján aur tere beṭoṇ aur terí beṭíoṇ kí jáneṇ, aur terí joṛúoṇ kí jáneṇ, aur terí haramoṇ kí jáneṇ bacháíṇ, sharminda kiyá, ki tú apne dushmanoṇ ko piyár kartá hai, 6 Aur apne dostoṇ ká kína rakhtá hai, kyúnki tú ne áj ke din yúṇ záhir kiyá ki tujhe na sardároṇ kí parwá hai, na khádimoṇ kí! ki áj ke din maiṇ dekhtá húṇ, ki agar Abisalúm jítá hotá, aur ham sab áj ke din mar játe, to terí nazar meṇ bahut achchhá málúm hotá. 7 So ab uṭh, báhar nikal, aur apne logoṇ ko dilásá de, ki maiṇ Khudawand kí qasam khátá húṇ ki agar tú báhar na jáegá, to rát tak ek bhí tere sáth nahíṇ rahne ká, aur yih tere liye un sab áfatoṇ se jo ibtidá i jawání se ab tak tujh par paṛíṇ bahut bad hogí. 8 So bádsháh uṭhá, aur darwáze par baiṭhá, aur sab logoṇ ko khabar pahunchí, ki Dekho, bádsháh darwáze par baiṭhá hai. Tab sab log bádsháh pás áke jama húe, kyúnki sáre Isráelí apne apne khaime ko bhág gae the. 9 Aur baní Isráel ke sáre firqe báham jhagaṛte the, aur kahte the, ki Bádsháh ne hamáre dushmanoṇ ke háth se, aur Filistíoṇ ke háth se ham ko bacháyá, aur ab wuh Abisalúm ke áge se mamlukat se nikal gayá hai. 10 Aur Abisalúm ki jise ham ne mamsúh karke apná hákim kiyá thá, ran meṇ márá paṛá; so ab tum bádsháh ke phirá láne meṇ khámosh kyún ho? 11 Tab bádsháh ne Sadúq aur Abiwatr káhin ko kahlá bhejá, ki Baní Yihúdáh ke buzurgoṇ se kaho, ki Tum bádsháh ke taíṇ ghar meṇ pher láne meṇ kyúṇ tákhír karte ho, báwujúde ki sáre baní Isráel kí báteṇ bádsháh ko ghar meṇ pahunchíṇ? 12 Aur tum mere bháí ho, aur tum mere haḍḍíáṇ aur mere gosht ho, pas túm bádsháh ko ghar meṇ pher láte húe kyúṇ der karte ho? 13 Aur Amásá se kaho, Kyá tú merí haḍḍí aur merá gosht nahíṇ? So agar maiṇ tujh ko Yúab ke bád hamesha ke liye lashkar ká sardár na karúṇ, to Khudá mujh se aise hí kare balki us se ziyáda bad kare. 14 Aur us ne sáre baní Yihúdáh ká dil is tarah pherá, jaise ek ká dil pherte haiṇ. Chunánchi unhoṇ ne bádsháh ko paigím bhejá, ki Tú apne khádimoṇ samet phir chalá á. 15 So bádsháh ne murájaat kí, aur Yardan pár áyá, aur sáre baní Yihúdáh Jiljál tak áe, ki bádsháh ká istiqbál kareṇ, aur use Yardan ke pár le áeṇ. 16 Aur Jairá ke beṭe Simaí Binyamíní ne Bakhúrím se jald kúch kiyá, aur baní Yihúdáh ke sáth sharík hoke Dáúd bádsháh ke istiqbál ko áyá. 17 Aur us ke sáth Binyamíní hazár jawán the; aur Síbá Saúl ke ghar ká gulám apne pandrah beṭoṇ aur bís gulámoṇ samet áyá, aur we bádsháh ke sámhne Yardan ke pár utre. 18 Aur guzáre kí ek kishti pár gaí, ki bádsháh ke gharáne ko le áwe, aur jo bádsháh kí marzí ho, so kare. Aur Jairá ká beṭá Simaí Yardan pár áte hí bádsháh ke sámhne aundhá hoke girá. 19 Aur bádsháh ko kahá, Mere khudáwand, gunáh mujh par mat dhar, aur us ko jo tere gulám ne jis din ki merá khudáwand bádsháh Yirúshálam se niklá, baraksí se kahá thá, yád na kar. 20 Aur apne dil meṇ mat rakh, ki terá gulám apne gunáh ká iqrár kartá hai, aur dekh áj ke din maiṇ baní Yúsuf meṇ se pahle áyá húṇ, ki apne khudáwand bádsháh ká istiqbál karúṇ. 21 Aur Zarúyáh ke beṭe Abishai ne jawáb meṇ kahá, Samaí us kí sazá meṇ márá na jáegí, ki us ne Khudawand ke masíh par lánat kí? 22 Aur Dáúd ne farmáyá,

Ai baní Zarúyáh, mujhe tum se kyá, ki tum áj ke din mujh se dushmaní karte ho? Kyá baní Isráel men se kisí ko áj ke din qatl karná rawá hai? Main to yih nahín jántá, ki main áj ke din baní Isráel kí bádsháh hún? 23 Tab bádsháh ne Simaí ko kahá, Tú márá na jáegí. Aur bádsháh ne us par qasam kí.

24 Phir Saúl ká betá Mifíbusat bádsháh ke istiqbál ko utrá; aur us ne us din se ki bádsháh niklá thá, us din tak ki wuh salámat phir áyá, na to apne páuņw dhoe the, aur na apní dárhí sanwárí thí, aur na apne kapre dhulwáe the. 25 Aur aisá húá, ki jab wuh Yirúshálam men bádsháh se milne áyá, to bádsháh ne use kahá, Mifíbusat, kis liye tú hamáre sáth na gayá? 26 Us ne jawáb diyá, Ai mere khudáwand aur bádsháh, mere chákar ne mujh se dagá kí: tere gulám ne kahá thá, ki Main apne liye gadhe par zín bándhúngá, táki main charhún, aur bádsháh pás jáún, ki terá khádim langrá hai. 27 So us ne mere khudáwand bádsháh ke huzur mujh par, jo terá gulam hún, tuhmat kí; aur merá khudáwand bádsháh to Khudá ke firishte kí mánind hai; so jo tujhe bihtar málúm ho so kar. 28 Ki mere báp ká sárá gharáná mere khudáwand bádsháh ke áge wájib ul 'qatl thá, par tú ne gulám ko un men bithláyá, jo tere dastárkhwán par kháná kháte the. Pas mere liye kyá munásib hai, ki ab bádsháh ke áge ziyáda shikwa karún? 29 Tab bádsháh ne farmáyá, ki Tú apná ahwál kyún bayán kartá játá hai? Main to kah chuká, ki Tú aur Síbá kheton ko bánt lo. 30 Aur Mifíbusat ne bádsháh ko kahá, ki Hán sab usí ko bakhsh de, kyúnki merá khudáwand bádsháh apne ghar men phir salámat pahunchá.

31 Aur Barzillí Jiliádí Rájilím se chalke bádsháh ke sáth Yardan pár gayá, táki Yardan ke pár us ká rahbar ho. 32 Aur yih Barzillí assí baras ká búrhá thá; aur us ne bádsháh ko, jab ki wuh Mahanain men thahrá thá, rasad pahuncháí thí; is liye ki wuh bahut bará ádmí thá. 33 So bádsháh ne Barzillí ko farmáyá, ki Tú mere sáth pár chal, ki main Yirúshálam men apne sáth terí parwarish karúngá. 34 Aur Barzillí ne bádsháh ko jawáb diyá, ki Ab main kitná jíúngí, jo bádsháh ke sáth Yirúshálam ko charh jáún? 35 Ki áj ke din main assí baras ká ho chuká; aur kyá main nek o bad imtiyáz kar saktá hún? aur kyá terá gulám jo kuchh khátá pítá hai us ká mazá ján saktá hai? aur kyá main gánewálon ká giná, aur gánewálíon ká giná samajhke sun saktá hún? Pas terá gulám apne khudáwand bádsháh par kyún bár howe? 36 Ki terá gulám thorí muddat tak Yardan ke pár bádsháh ke sáth játá, aur kyá zarúr hai ki bádsháh mujh se itná sulúk kare? 37 Apne gulám ko rukhsat kíjiye, ki phir jáe, táki main apne shahr men marún, aur apne báp aur apní má kí gor ke ás pás garún; aur dekh terá gulám Kimhám mere khudáwand bádsháh ke sáth játá hai; pas jo kuchh tujhe bhalá málúm ho, so us se kar. 38 Tab bádsháh ne jawáb diyá, ki Kimhám mere sáth chale, aur main us se jaise terí marzí hogí, waise sulúk karúngá, aur jo kuchh tú mujh se mángegá, so tujhe dúngá. 39 Aur sab lashkar Yardan se guzrá. Aur jab bádsháh pár áyá, to bádsháh ne Barzillí ko chúmá, aur us ke liye barakat cháhí, aur wuh apne makán ko phir gayá. 40 Aur bádsháh Jiljál ko rawána húá, aur Kimhám us ke sáth guzrá; aur sáre baní Yihúdáh, aur ádhe baní Isráel bhí bádsháh ke sáth guzre. 41 Aur dekho ki sáre baní Isráel bádsháh pás áe, aur bádsháh se kahá, ki Hamáre bháí baní Yihúdáh tujhe kyún chhuráláe aur jáke bádsháh ko aur bádsháh ke gharáne ko, aur Dáúd ke sab sáthwále logon ko Yardan pár se le áe. 42 Tab

síre baní Yahúdáh ne baní Isráel ko jawáb diyá, Yih is liye hai, ki bádsháh ko ham se nazdík ká rishta hai, so tumheṉ is sabab se ham par kyúṉ rashk átá hai? kyá ham ne bádsháh ká kuchh khá liyá hai? yá us ne hameṉ kuchh bakhshá hai? 43 Phir baní Isráel ne baní Yahúdáh ko jawáb diyá, aur kahá, ki Ham ko bádsháh se das nisbateṉ haiṉ, aur hamárá haqq tum se ziyáda Dáúd par hai; pas tum ham ko kyúṉ subuk jánte ho, ki tum ne bádsháh ke pher láne meṉ pahle ham se saláh na púchhí? Aur baní Yahúdáh kí báteṉ baní Isráel kí bátoṉ se bahut sakht thíṉ.

XX. BÁB.

1 Aur wahán ek fasádí shakhs Binyamíní ne, jis ká nám Saba bin Bikrí thá, narsingá phúnká, aur kahá, ki Na to hamárá hissa Dáúd ke sáth hai aur na hamárí míráṡ Yassí ke beṭe ke sáth hai? ai baní Isráel apne khaima ko chalo! 2 So har-ek Isráelí Dáúd ko chhoṛke Saba bin Bikrí ke píchhe ho liyá. Lekin baní Yahúdáh Yardan se leke Yirúshálam tak apne bádsháh se lipte rahe. 3 Aur Dáúd Yirúshálam ke bích apne ghar meṉ dákhil húá. Aur bádsháh ne apní un das harmoṉ ko, jinheṉ wuh ghar kí nigahbání ke liye chhoṛ gayá thá leke nazarband kiyá, aur un ke liye khááná muqarrar kiyá, par un ke pás na gayá, aur we habs meṉ auqát kátí kíṉ, aur randápe meṉ rahíṉ, yahán tak ki mar gaíṉ. 4 Aur bádsháh ne Amásá ko hukm kiyá, ki Tín din ke darmiyán baní Yahúdáh ko mujh pás jama kar, aur tú bhí házir ho. 5 So Amásá gayá ki baní Yahúdáh ko faráham kare; par use ziyáda der lagí; aur us waqt se jo us ne muqarrar kiyá thá tákhír kí. 6 Tab Dáúd ne Abishai se kahá, ki Ab Saba bin Bikrí ham ko Abisalúm se ziyáda dukh degá, so tú apne khudáwand ke khádimoṉ ko le, aur us ká píchhá kar, na ho ki wuh hasín shahroṉ meṉ jáwe, aur hamárí nazar se bach nikle. 7 So us ke sáth Yúab ke log Karetí aur Faletí aur sáre bahádur nikle, aur Yirúshálam se báhar gae, ki Saba bin Bikrí ká taáqub kareṉ. 8 Aur jab we us baṛe patthar ke muttasil jo Jibaún meṉ hai, pahunche, to Amásá un ke áge se áyá. Aur Yúab ne apne pairá-han ká dáman kamar se bándh liyá thá, aur ek saif miyán kí húí us kí kamar par hamáil thí, aur yih saif khushgiláf thí, so nikal paṛí. 9 So Yúab ne Amásá ko kahá, Bhái, tú salámatí se hai? Aur Yúab ne Amásá kí ḍáṛhí dahine háth se pakṛí, ki us ká bosa lewe. 10 Aur Amásá ne us teg ká, jo Yúab ke háth meṉ thí, khiyál na kiyá, so us ne us ke pahlú meṉ ek háth aisá márá ki us kí antríáṉ zamín par nikal paṛíṉ, aur dusrá wár na kiyá; so wuh mar gayá. Phir Yúab aur us ká bhái Abishai Saba bin Bikrí ke píchhe rawána húe.

11 Tab ek shakhs Yúab ke jawánoṉ meṉ se us ke sámhne khaṛá hoke yúṉ bolá, Jo koí Yúab se rází hai, aur jo koí Dáúd kí taraf se hai, so Yúab ke píchhe chale. 12 Aur Amásá lahú-lauhán raste ke darmiyán paṛá húá thá, aur jab us shakhs ne dekhá ki sab log khaṛe haiṉ, to wuh Amásá ko ráh par se maidán meṉ khínch le gayá, aur use kapṛá uṛhá diyá, is liye ki dekhá ki jo koí us ke nazdík áyá, so khaṛá húá. 13 Aur jab wuh ráh par se le gayá, to sab log Yúab ke sáth Saba bin Bikrí ke taáqub ko rawána húe. 14 So wuh sáre baní Isráel ke firqoṉ meṉ hotá húá Abílah aur Bait i maakah aur sáre Biarún tak gayá, aur we sab bhí jama húe, aur Yúab ke píchhe chale. 15 Aur unhoṉ ne áke use Bait i maakah kí Abílah meṉ gherá, aur shahr ke barábar ek pushta bándhá, aur us ke gird iháta kiyá; aur sab

log jo Yúab ke sáth the, jidd o jihd karte the, ki díwár ko girá den. 16 Us waqt ek dánishmand aurat shahr men se chilláí aur kahá, ki Suno, mihrbání se Yúab ko kaho ki Yahán nazdík áwe, ki main use kuchh kahúngí. 17 Aur jab wuh nazdík áyá, to us aurat ne use kahá, ki Kyá tú Yúab hai? Wuh bolá, Main wuhí hún. Tab aurat ne use kahá, ki Apní bandí kí bát suniye. 18 Wuh bolá, Main suntá hún. Tab wuh bolí, ki Pahile zamáne men yih masal kahte áe hain, ki We Hábil se mashwarat cháhenge, aur is tarah púrá kám hotá thá. 19 Aur main Isráelíon men amín aur diyánatdár hún; so tú cháhtá hai, ki shahr ko, aur us ko jo Isráel kí ek má thí, halák kare; so tú kyún darpai hai ki Khudáwand kí mírás ko nigal jáwe? 20 Yúab ne jawáb diyá aur kahá, Yih mujh se dúr rahe, yih mujh se dúr rahe ki nigal jáún yá halák karún, 21 Merá yih iráda nahín, balki koh i Ifráim ká ek shakhs jis ká nám Saba bin Bikrí hai, us ne bádsháh par yáne Dáúd par apná háth utháyá hai, so khálí usí ko mere supurd kar de, ki main shahr se chalá jáún. Us aurat ne Yúab ko kahá, Dekh us ká sir díwár par se tujh par phenk diyá jáegá. 22 Tab wuh aurat apní chaturáí se sab logon ke pás gaí. So unhon ne Saba bin Bikrí ká sir kátke báhar Yúab kí taraf phenk diyá. Tab us ne narsingá phúnká, aur log shahr par se uthke apne khaime ko gae. Aur Yúab phirke Yirúshálam men bádsháh pás áyá. 23 Aur Yúab sáre baní Isráel ká sardár thá, aur Bináyáh bin Yahúwada Karetíon aur Faletíon ká sardár thá; 24 Aur Adúrám khiráj ká dároga thá. 25 Aur Akhilúd ká betá Yúsafat muhásil thá; aur Siya munshi thá; aur Sadúq aur Abiwatr káhín the; aur Irá Yáirí bhí Dáúd ká káhin thá.

XXI. BAB.

1 Phir Dáúd ke asr men paipai tín sál kál pará, aur Dáúd ne Khudáwand ke huzúr saláh púchhí. So khudáwand ne farmáyá, ki Yih Saúl ke aur us ke khúnrez gharáne ke sabab se hai, ki us ne Jibaún ko qatl kiyá. 2 Tab bádsháh ne Jibaúníon ko talab kiyá, aur un se bát kahí, (aur ye Jibaúní Isráel kí nasl men se na the, balki Amúrí the jo báqí rah gae the, aur baní Isráel ne unse qasam kí thí, aur Saúl ne cháhá ki unhen qatl kare, kyúnki use baní Isráel aur baní Yihúdáh ke sabab gairat thí) 3 So Dáúd ne Jibaúníon se kahá, Main tumháre liye kyá karún? aur main kyúnki istigfár karún táki tum Khudáwand kí mírás ke liye barakat cháho? 4 So Jibaúníon ne use kahá, ki Ham Saúl se aur us ke gharáne se rúpe yá sone ke tálib nahín, aur na tú hamáre liye kisí baní Isráel ko ján se már. So wuh bolá, Pas aur tum kyá cháhte ho ki main tumháre liye karún? 5 Tab unhon ne bádsháh ko jawáb diyá, Ham cháhte hain ki wuh shakhs, jis ne hamen halák kiyá, aur hamárí mukhálafat par mansúbe bándhe aise nábúd kíe jáwen, ki Isráel kí sárí mamlukat men báqí na rahen. 6 So us ke beton men se sát ko hamáre hawále kar, ki ham unhen Khudáwand ke liye Khudáwand ke barguzída Saúl ke Jiba men phánsí den. Tab bádsháh bolá, ki Main unhen hawále karúngá.

7 Aur bádsháh ne Mifíbusat bin Yúnatan bin Saúl par rahmat ki, kyúnki Dáúd aur Yúnatan Saúl ká betá Khudáwand ko darmiyán deke báham hamqasam húe the. 8 Aur bádsháh ne Saúl ke do bete, jo Aiyah kí betí Risfah ke batn se the, yáne Amúní aur Mifíbusat, aur Saúl kí betí Maikal ke pánch bete, jo Barzillí ke bete Adriel kí sulb se the, pakarke Jibaúníon ke hawále kíe; 9 Aur unhon ne unhen

paháṛ ke barábar Khudáwand ke huzúr pháṉsí dí; aur we sátoṉ fasl ke auwal mausim meṉ, jis waqt ki jau kaṭne shurú húe the, ek sáth máre gae. 10 Tab Aiyah kí beṭí Risfah ne ṭáṭ ká libás liyá aur shurú i fasl se us ko apne liye patthar par bichhá diyá, yaháṉ tak ki ásmán se un par pání paṛá; so us ne unheṉ din ko hawáí parindoṉ se aur rát ko janglí darindoṉ se bacháyá. 11 Aur Dáúd ko ḳhabar pahunchí ki Saúl kí haram Aiyah kí beṭí Risfah ne yúṉ kiyá. 12 So Dáúd ne jáke Saúl ki haḍḍíoṉ, aur us ke beṭe Yúnatan kí haḍḍíoṉ ko Yabísí Jiliádíoṉ se pher liyá, ki we unheṉ Baitishán meṉ se, jis waqt ki Filistíoṉ ne Saúl ko Jilbúa meṉ márá, aur unheṉ laṭká diyá thá, churá le gae the. 13 So wuh Saúl kí haḍḍíoṉ aur us ke beṭe Yúnatan kí haḍḍíoṉ ko waháṉ se le áyá, aur in sab kí haḍḍíoṉ ko, jo laṭkáe gae the, jama karwáyá. 14 Aur unhoṉ ne Saúl aur Yúnatan kí haḍḍíoṉ ko Binyamíní zamín meṉ us ke báp Qís kí gor meṉ ek taraf ko gáṛá, aur sab jo kuchh ki bádsháh ne farmáyá unhoṉ ne kiyá, aur bád us ke kál kí bábat Ḳhudá se istigfár kiyá.

15 Aur Filistí baní Isráel se phir laṛe, aur Dáúd apne ḳhádimoṉ ke sáth niklá, aur Filistíoṉ se á laṛá, aur Dáúd ájiz húá. 16 Us waqt Wasbúbanúb ne jo Rafá ke beṭoṉ meṉ se thá, jis ke neze ká phal wazn meṉ tín sau misqál thá, aur wuh ek nayá tegá bándhtá thá, chahá ki Dáúd ko már le. 17 Par Zarúyáh ke beṭe Abishai ne kumak kí, aur Filistí par wár kiyá, aur use qatl kiyá; tab Dáúd ke rafíqoṉ ne use qasam dí aur kahá, ki Tú phir kabhí hamáre sáth jang par mat nikliyo, táki Isráel ká chirág bujh na jáe. 18 Aur aisá húá ki bád us ke phir Filistíoṉ se Júb meṉ lashkarkashí húí; tab Húsátí Sibkí ne Saf ko, jo Rafá kí nasl se thá, qatl kiyá. 19 Aur phir Filistíoṉ se Júb meṉ ek aur laṛáí húí; tab Ilhanán bin Waarí i Árijím ne, jo Baitlaham kí thá, Jannatí Julíyat ko, jis ká neza aisá thá jaisá ki juláhoṉ ká shahtír hotá hai, márá. 20 Phir Jannat meṉ ek aur laṛáí húí, aur waháṉ baṛá jangí ek pahlawán thá, us ke har háth meṉ aur har páṉw meṉ chha chha unglíáṉ thíṉ, jo sab kí sab chaubís hotí haiṉ, aur yih bhí Rafá kí nasl meṉ se thá. 21 Us ne jis waqt ki baní Isráel par nafrín kí, us waqt Dáúd ke bháí Samaí ke beṭe Yúnatan ne use márá. 22 Ye hí chároṉ Rafá kí sulb se mutawallid húe, aur Dáúd aur us ke ḳhádimoṉ ke háth se máre paṛe.

XXII BÁB.

1 Aur Dáúd ne, jis din ki Khudáwand ne use us ke sáre dushmanoṉ aur Saúl ke háth se naját dí, Khudáwand ke áge is gít kí báteṉ kahíṉ, 2 Aur bolá, ki Khudáwand merá paháṛ, aur merí panáh, aur merá chhuṛánewálá hai. 3 Ḳhudá merá patthar hai, us par merá tawakkul hai, wuh merí sipar hai, aur merí naját ká síngh hai, tú merá úncha burj, aur merá maljá, aur merá najátdenewálá hai, tú hí mujhe zulm se bachátá hai. 4 Maiṉ ne Khudáwand se duá mángí, wuhí sitáish ke láiq hai, aur maiṉ apne dushmanoṉ se chhuṛáyá gayá. 5 Ki maut kí lahroṉ ne mujhe gherá, shaitání logoṉ ke sailáboṉ ne mujhe ḍaráyá. 6 Jahannam ke dukh mere gird ho gae, maut ke phandoṉ ne mujhe roká. 7 Apní musíbat ke waqt maiṉ ne Khudáwand ko pukárá, apne Ḳhudá ko pukárá, us ne apní haikal meṉ merí áwáz suní, aur merá nála us ke kán tak pahunchá. 8 Tab us ke gusse se zamín larazí aur kámpí, ásmán kí binácṉ hil gaíṉ aur larazíṉ. 9 Us ke nathnoṉ se ek dhúáṉ

uṭhí, aur us ke munh se ág nikalke khí gaí, ki jis se koele dahak gae. 10 Us ne ásmán ko jhukáyí aur utrá, aur andherá us ke qadmon tale thá. 11 Wuh ek karúbí par sawár thá aur urí, aur hawá ke paron par dikhláí detá thá. 12 Aur us ne apne girdágird táríkí ká ḳhaima khaṛá kiyá, jama húe pání aur andherí badlion ke sáth. 13 Us chamak se jo us ke áge thí koele sulge. 14 Ḳhudáwand ásmán par se garajá aur us Alí janáb ne apní áwáz sunáí. 15 Aur tír chaláe aur unhen bithráyá, bijlí ne unhen khindíyí aur muztarib kiyá. 16 Ḳhudáwand kí jhunjhláhaṭ se aur us ke nathon kí mauj se daryá ke sote numáyán húe, dunyá kí newen khul gaíṇ. 17 Us ne úpar se bhejá aur mujhe uṭhá liyá, us ne mujhe bahut páníon men se khínchá. 18 Us ne mujhe mere qawí dushman se, aur un se jo merá kína rahte the chhuṛáyá, ki we mujh par niháyat gálib the. 19 Unhon ne mujhe mere idbár ke din rokí, par Ḳhudáwand merá sahárá thá. 20 Wuh mujh ko tangí se kusháda makán men láyá; us ne mujh ko naját bakhshí. 21 Is liye ki wuh mujh se ḳhush thá, Ḳhudáwand ne merí rástí ke muwáfiq mujh ko jazá dí, aur merí pákdastí ká mujhe badlá diyá. 22 Kyúnki main ne Ḳhudáwand kí ráhon kí nigáhbání kí, aur main ne apne Ḳhudá kí pairawí se sarkashí na kí. 23 Ki us kí sárí sunnaten mere áge thín, aur us ke huqúq jo hain, so main ne unhen tark na kiyá. 24 Main us ke áge kámil thá, aur main ne apne taín apní badkárí se báz rakhá. 25 So Ḳhudáwand ne merí rástí aur merí pákí ke muwáfiq apne huzúr mujh ko sila diyá. 26 Tú rahmkarnewále par rahím hai, aur nekíkarnewále ko apní nekí dikhátá hai. 27 Tú un ko jo ḳhális hai apná ḳhulús dikhátá hai, aur gustáḳhon par námihrbání kartá hai. 28 Tú un logon ko jin par bipaṭ paṛí hai bachátá hai, aur unko jo ghamanḍ rakhte hain táktá hai, táki unhen past kare. 29 Ki tú Ḳhudáwand merá chirág hai aur Ḳhudáwand mere andhere ko roshan karegá 30 Terí kumak se main ek gol par jhapṭúngá, main apne Ḳhudá ke kumak se díwár kúd gayá. 31 Ḳhudá, us kí ráh kámil hai, Ḳhudáwand kí bát mujarrab hai, wuh un sab kí, jinhen us ká bharosá hai, pharí hai. 32 Ḳhudáwand ke siwá kaun Ḳhudá hai, aur hamáre Ḳhudá chhuṭ kaun patthar hai? 33 Ḳhudá merí qúwat aur merá zor, aur wahí merí ráh kámil kartá hai. 34 Wuh mujh ko harní ke se páṇw detá hai, wuh mujh ko mere unche makán par baiṭhátá hai. 35 Wuh mere háthon ko laṛná sikhátá hai, aisá ki támbe ká kamán mere bázúon se ṭúṭ játí hai. 36 Tú hí ne apní naját kí sipar mujh ko bakhshí, aur terí hí muláyamat ne mujh ko baṛá kiyá. 37 Tú ne mere qadam jo mere níche hain, kusháda kíe, aisá ki mere páṇw phisalte nahín. 38 Main ne apne dushmanon ká píchhá kiyá, aur unhen faná kiyá, aur munh na moṛá jab tak ki unhen nábúd na kiyá. 39 Main ne unhen nigal liyá, aur unhen zaḳhmí kiyá, aisá ki we uṭh na sake, hán we mere qadamon tale paṛe hain. 40 Kyúnki tú ne jang ke liye zor se merí kamar bándhí, we jo mujh par chaṛh áte hain, tú ne un ko mere níchhe jhukáyá. 41 Tú hí ne mere dushmanon kí píṭh mujh ko dikhláí, táki main unhen jo merá kína rakhte hain, káṭ ḍálún. 42 We chilláe, par chhuṛánewálá koí na ṭhahará, Ḳhudáwand pás bhí, par us ne unhen jawáb na diyá, 43 Tab main ne unhen aisá písá, ki gard kar diyá, main ne un ko aisá raundá ki raste kí kíchaṛ ho gae, aur unhen patlá kar diyá. 44 Tú hí ne mujh ko mere logon ke jhagṛe se chhuṛáyá, tú hí ne mujh ko agyár ká sardár kiyá, ek qaum jise main nahín pahchántá merí bandagí karne lagí 45 Ajnabí log mere tábi honge, yehí ki sunenge aur mere farmánbardár ho jáenge. 46

Musáfiroṉ ke farzand udás ho jáenge, aur we apne tang makánoṉ meṉ dahshat kháenge. 47 Khudawand zinda hai aur merá patthar mubárak hai, aur Ḳhudá merí naját ká síng buland aur bálá hai, 48 Ḳhudá hí hai jo merá intiqám letá hai, aur logoṉ ko mere tale látá hai. 49 Tú hí mujhe mere dushmanoṉ se nikáltá hai, aur mere hamlakarnewáloṉ par buland kartá hai, aur zálim ádmí se naját detá hai. 50 So maiṉ, ai Ḳhudá, qaumoṉ ke bích terá shukr karúngá, aur tere nám ká gít gáúngá. 51 Ki tú hí apne bádsháh kí naját ká burj hai, aur apne masíh Dáúd par, aur us kí nasl par abad tak rahmkarnewálá hai.

XXIII. BAB.

1 Yih Dáúd ká pichhlá kalám hai. Yassí ke beṭe Dáúd ne kahá, aur us shaḳhs ne jo bulandí par chaṛháyá gayá kahá, Yáqúb ke Ḳhudá ke masíh ne, jo baní Isráel meṉ achchhá gítwálá thá, kahá. 2 Ḳhudá kí rúh mujh meṉ bolí, aur us ka suḳhun merí zabán par thá: 3 Isráel ke Ḳhudá ne kahá, Isráel ke paháṛ ne mujhe kahá, Wuh jo ḳhilqat par saltanat kartá hai, ki sádiq hai, aur ḳhudátarsí ke sáth saltanat kartá hai. 4 Aur subh kí roshní kí mánind hogá, jab ki súraj nikaltá hai, aur badlí nahíṉ hotí, aur ghás meṉh ke sabab zamín se jamtí hai. 5 Kyá merá ghar Ḳhudá ke nazdík aisá nahíṉ, ki us ne ek abadí ahd, jo sab chízoṉ meṉ murattab aur mahfúz hai, mere sáth kiyá hai, ki merí sárí salámatí aur merá sárá shauq wuh ugáwegá? 6 Aur shaitání log hargiz nashwonamá na karenge, we sab káṉṭoṉ kí mánind ukháṛ phenke jáenge, kyúnki we háthoṉ se pakaṛe nahíṉ játe. 7 Aur jo shaḳhs ki unheṉ chhúá cháhe, use zarúr hai, ki lohá yá neza pakṛe, aur wuhíṉ ká wuhíṉ unheṉ jalá dewe.

8 Aur Dáúd ke bahádúroṉ ke nám ye haiṉ: pahilá Tahkamúní Wasíbbasabat jo sárthíoṉ ká sardár thá; usí ne áṭh sau par bhalá chaláyá, aur unheṉ ek bár qatl kiyá. 9 Us ke bád Dúdá ká betá Iliazr Aḳhúhí, yih un tín pahlwánoṉ meṉ se ek thá jo us ḳe sáth chaṛh gae the, jab ki Dáúd ne un Filistíoṉ ko, jo jang par chaṛhe the, dhamkáyá thá, aur sáre baní Isráel chaṛh gae the. 10 So us ne uṭhke Filistíoṉ ko márá, yaháṉ tak ki us ká háth thak gayá, aur qabza háth meṉ jam gayá, aur Ḳhudá ne us din baṛí fath baḳhshí, aur usí ke sáre log lúṭne dauṛe. 11 Bád us ke HaráríAjí ká beṭá Sammah thá jis waqt Filistí ikhaṭṭe hoke masúr ke khet ke barábar jama húe the, aur sab log Filistíoṉ ke áge se bhág gae, 12 Wuh khet ke bíchoṉ bích khaṛá rahá, aur us zamín ko bacháyá, aur Filistíoṉ ko qatl kiyá, aur Khudawand ne baṛí fath baḳhshí. 13 Aur un tís meṉ se tín sardár nikle, aur Adúlám ke magáre ko dirau ke waqt Dáúd pás áe, aur Filistíoṉ kí fauj dasht i Rifáim meṉ ḳhaimazan thí. 14 Aur Dáúd us waqt gaṛh meṉ thá, aur Filistíoṉ ká thána Baitlahm meṉ thá. 15 Aur Dáúd ne tarastá húá kahá, Háe wuh kaun hai jo mujhe us kúe ká ek ghúnṭ pání jo Baitlahm ke ástáne par hai, piláwe. 16 Un tínoṉ pahlawánoṉ ne Filistíoṉ ká lashkar toṛá, aur Baitlahm ke kúe se pání bhará aur láke Dáúd ko diyá; lekin us ne na chahá ki píe, pas use Khudawand ke liye tapáyá. 17 Aur us ne kahá, Aisá na howe, Ai Khudawand, jo maiṉ aisá karúṉ, ki yih un logoṉ ká lahú hai, jo apní jánoṉ par khele haiṉ. So us ne na chahá ki use píe. So un tínoṉ pahlawánoṉ ne aise kám kíe.

18 Aur Zarúyáh ke beṭe Yúab ká bháí Abishai bhí tín meṉ ek sardár thá: us

ne tín sau par bhálá chaláyá aur unheṉ qatl kiyá, aur tín meṉ námdár húá. 19 Wuh to tínoṉ meṉ sab se ziyáda izzatwalá thá, aur un kí sardár húá, par wuh pahile tínoṉ ke barábar na thá. 20 Aur Yahúwada ká beṭá Bináyáh, jis ká dádá Qabziel baṛá bahádur thá, jis ne bahut se kám kíe the, aur Moab ke do sher jawán máre, aur jáke barf ke mausim meṉ ek ġár ke bích ek sher márá. 21 Aur us ne ek ḳhúbsúrat Misrí ko qatl kiyá. Us Misrí ke háth meṉ ek bhálá thá, jo wuh laṭh leke us par lapká, to Misrí ke háth se bhálá chhíná, aur usí ke bhále se use márá. 22 Aur Yahúwada ke beṭe Bináyáh ne yih yih kuchh kiyá, aur tínoṉ pahlawánoṉ meṉ us ká nám thá. 23 Wuh in tínoṉ se ziyáda izzatwálá thá, par wuh un tín ke barábar na thá, aur Dáúd ne use apne musáhiboṉ meṉ shámil kiyá. 24 Aur Yúab ká bháí Asahel ek un tísoṉ meṉ se thá; aur Ilhanán Baitlahm ke Dúdá ká beṭá, 25 Sammah Ḳhirádí, Iliqa Ḳhirádí, 26 Ḳhális Faltí, Írá bin Aqís Taqúí, 27 Abiazr Annatútí, Mabúní Húsátí, 28 Zalmún Aḳhúhí, Maharí Natúfátí, 29 Halib bin Baanah Natúfátí, Ittí bin Raibí Binyamíní Jiba ká, 30 Firatúní Bináyáh, aur Nahal i Jaas ká Hiddí, 31 Abigalbún Arbátí, Azmaut Barahúmí, 32 Ilyahbí Saalbúní, Baníyasín, Yúnatan, 33 Sammah Harárí, Aḳhiám bin Sarár Arárí. 34 Ilifalat bin Ahasbí bin Maakáti, Iliámm bin Aḳhituffal Jailání. 35 Hasrú Karmilí, Faarí Arbí, 36 Ijiyál bin Nátan, Súba se, Baní Jádí. 37 Silq Ammúní, Naharí Biarátí, jo Yúab bin Zarúyáh ká siláhbardár thá. 38 Írá Witrí; Jaríb Witrí. 39 Uriyáh Hittí. Sab saintís húe.

XXIV. BÁB.

1 Bád us ke Ḳhudáwand ká gussa baní Isráel par phir bhaṛká, ki us ne Dáúd ke dil meṉ ḍálá, jo baní Isráel aur baní Yihúdáh ko gine. 2 So bádsháh ne lashkar ke sardár Yúab ko, jo us ke sáth thá, hukm kiyá, ki Jáiye aur baní Isráel ke sáre firqoṉ meṉ, Dán se leke Biar saba tak, guzar karo, aur logoṉ ko gino, táki un ká adad mujhe málúm ho. 3 Tab Yúab ne bádsháh ko kahá, ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá un logoṉ ko us se ki jitne we ab haiṉ sau chand ziyáda kare, aur mere ḳhudáwand bádsháh kí áṉkheṉ dekheṉ, par kyá sabab hai ki merá ḳhudáwand bádsháh yih kám kiyá cháhtá hai? 4 Tab Yúab aur lashkar ke sardároṉ ko bádsháh ne tákíd se hukm kiyá. Aur Yúab aur lashkar ke sardár bádsháh ke huzúr se baní Isráel ke shumár karne ko nikal gae, 5 Aur Yardan pár utre aur Aráir meṉ jo wádí i Jadd ke shahr ke dahiní taraf ko hai Yazír tak ḳhaimazan húe. 6 Waháṉ se Jiliád aur Tahtím kí sarzamín meṉ Hudsí ko áe aur Dán i Yaan ko áe, aur ghúmke Saidá kí sarhadd tak pahunche. 7 Aur waháṉ se Súr kí shahr panáhoṉ tak áe, aur Hawíoṉ ke sáre shahroṉ, aur Kanaáníoṉ kí zamín tak áe; aur baní Yihúdáh ke janúb ko Biarsaba tak chale gae. Chunánchi sárí mamlukat meṉ sair karke nau mahíne bís din ke bád Yirúshálam ko áe. 9 Aur Yúab ne logoṉ ke shumár kí fard bádsháh ko dí, so baní Isráel áṭh lákh shamsherzan bahádur the. Aur baní Yihúdáh pánch lákh jangí the.

10 Aur Dáúd ká dil bád us ke ki us ne logoṉ ká shumár kiyá ṭút gayá, aur Dáúd ne Ḳhudáwand ko kahá, Yih jo maiṉ ne kiyá mujh se baṛá gunáh húá, ab, ai Ḳhudáwand, fazl se apne bande ká gunáh baḳhsh díjiye, ki maiṉ ne ahmaqí ká kám kiyá. 11 So jab Dáúd subh ko uṭhá, to Ḳhudáwand ne Jád par, jo

Dáúd ká gaibgo thá, wahí bhejí, ki Já aur Dáúd se kah, ki Ḳhudáwand farmátá hai, 12 Main ne tere liye tín baláen muqarrar kín, tú un men se ek ko iḳhtiyár kar, ki main use tujh par bhejún. 13 So Ját Dáúd pás áyá, aur us se púchhá, ki Tú kyá cháhtá hai, tere mulk men sát baras ká kál paṛe, yá tú tín mahíne tak apne dushmanon se bhágtá phire, aur we tujhe rageden, yá terí mamlukat men tín din tak wabá paṛe? Ab batá, aur dekh ki main use, jis ne mujhe bhejá, kyá jawáb dún. 14 Tab Dáúd ne Ját ko kahá, Main baṛí giriftárí men hún, so Ḳhudáwand ke háth men giriftár honá bihtar hai, ki us kí rahmaten azím hain, aur ádmíon ke háth men giriftár na hoúngá.

15 So Ḳhuda'wand ne baní Isráel ko subh se leke muqarrarí waqt tak wabá men mubtalá kiyá, aur Dán se leke Biarsaba tak sattar hazár baní Isráel mar gae. 16 Aur jab firishte ne apná háth baṛháyá ki Yirúshálam ko faná kare: to Ḳhuda'wand ne use badí karne se báz rakhá, aur us firishte ko, jis ne logon ko márá thá, kahá, Yih bas hai, ab apná háth khínch. Us waqt Ḳhuda'wand ká firishta Yabúsí Urnán ke khaliyán par khaṛá thá. 17 Aur Dáúd ne jab us firishte ko, jo logon ko mártá thá dekhá, to Ḳhuda'wand ko kahá, Gunáh to main ne kiyá, aur badí mujh se húí, par in bheṛon ká kyá qusúr? pas mujh hí aur mere báp ke gharáne par apná háth chaláiye. 18 Aur us roz Ját Dáúd pás áyá aur use kahá, Já aur Yabúsí Urnán ke khaliyán par Ḳhuda'wand ke liye ek mazbah baná. 19 Aur Dáúd ne Ját ke kahne ke muwáfiq, jaisá ki Ḳhuda'wand ká hukm thá, kiyá. 20 Aur Urnán ne nigáh kí, aur bádsháh aur us ke chákaron ko apní taraf áte dekhá; so Urnán niklá aur bádsháh ke áge jhukke zamín par sijda kiyá, 21 Aur kahá, Ḳhudáwand merá bádsháh apne bande pás kyún áyá? Dáúd ne kahá, Táki khaliyán tujh se mol lún, aur Ḳhuda'wand ká ek mazbah banáún, táki logon men se wabá játí rahe. 22 Urnán ne Dáúd ko kahá, ki Merá ḳhudáwand bádsháh lewe, aur jaisá bihtar jáne, guzráne, aur dekh yahán chaṛháwe ke liye bail, aur dáen chaláne ká asbáb bailon ke sámán samet índhan ke liye hai. 23 Yih sab kuchh, Urnán bádsháh ne bádsháh ko diyá. So Urnán ne bádsháh se kahá, ki Ḳhuda'wand terá Ḳhudá tujh ko qabúl kare. 24 Tab bádsháh ne Urnán se kahá, Yún nahín, balki main tujhe qímat dúngí, aur use mol lúngá, aur main un chízon ko jin par merá kuchh ḳharch na ho, Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ko chaṛháwá na chaṛháúngá. So Dáúd ne wuh khaliyán aur we bail pachás misqál chándí deke mol líe. 25 Aur Dáúd ne wahán Ḳhuda'wand ke liye mazbah banáyá, aur chaṛháwon aur salámíon ko chaṛháyá; aur Ḳhuda'wand ne zamín ke liye un kí duá qabúl kí, aur wabá baní Isráel men se játí rahí.

SALA'TI'N KI' PAHLI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Aur Dáúd bádsháh búṛhá, aur kuhansál húá, aur we us par bahut se kapṛe uṛháte the, par wuh garm na hotá thá. 2 So us ke ḳhádimon ne use kahá, ki Ham apne bádsháh ke liye ek kunwárí aurat ḍhúnḍhenge ki wuh bádsháh ke huzúr

kharí rahe, aur us kí khabargírí kiyá kare, aur bagal meṇ so rahá kare; táki hamárá khudáwand bádsháh garm howe. 3 Chunánchi unhoṇ ne baní Isráel kí sárí mamlukat meṇ ek jawán khushshakl aurat kí talásh kí, aur Shúnamít Abisháj ko páyá; so use bádsháh pás láe. 4 Aur wuh jawán aurat bahut shakíl thí, so wuh bádsháh kí khabargírí aur us kí khidmat karne lagí; lekin bádsháh ne us se áshnáí na kí.

5 Us waqt Hajjít ke beṭe Adúniyáh ne apne taiṇ buland kiyá, aur kahá, Maiṇ bádsháh hoúngá; aur apne liye gáṛíáṇ aur sawár taiyár kíe, aur pachás ádmí dauṛnewále apne áge áge chalne ke liye muqarrar kíe. 6 Aur us ke báp ne na kabhí us ko ázurda kiyá aur na yih kahá, ki Tú ne yúṇ kyúṇ kiyá? Aur wuh bhí bahut khúbsúrat thá: aur us kí má use Abisalúm ke bád janí thí. 7 Aur wuh Zarúyáh ke beṭe Yúab, aur Abiwatr káhin se guftgú kartá thá, aur ye donoṇ Adúniyáh ke madadgír the. 8 Lekin Sadúq káhin aur Yahúyada ká beṭá Bináyáh aur Nátan nabí, aur Samaí, aur Riaí, aur Dáúd ke bahádur log Adúniyáh ke sáth na the. 9 Aur Adúniyáh ne bheṛeṇ aur bail aur pále húe chaupáe Zuhalat ke patthar par jo Ráj il ke chashme ke barábar hai, zabh kíe, aur apne bháíoṇ, yáne bádsháh ke beṭoṇ kí, aur sáre baní Yihúdáh bádsháh ke khádimoṇ kí ḍáwat kí: 10 Par Nátan nabí aur Bináyáh aur bahádur logoṇ aur apne bháí Sulaimán ko na buláyá.

11 So Nátan ne Sulaimán kí má Bintsaba ko kahá, Kyá tú ne nahíṇ suná ki Hajjít ká beṭá Adúniyáh saltanat kartá hai, aur hamárá khudáwand Dáúd nahíṇ jántá? 12 Ab tú á, ki maiṇ tujhe mashwara dúṇ, táki terí, aur tere beṭe Sulaimán kí ján bache. 13 Tú jáke Dáúd bádsháh ke sámhne kharí ho, aur use kah, Ai mere khudáwand bádsháh, kyá tú ne apní launḍí se qasam kháke nahíṇ kahá, ki Terá beṭá Sulaimán mere bád saltanat karegá, aur wuhí mere takht par baiṭhegá? Pas Adúniyáh kyúṇ bádsháhat kartá hai? 14 Aur dekh jis waqt ki tú bádsháh se báteṇ karegí, tab maiṇ bhí tere píche á pahunchúngá, aur terí bátoṇ ko sábit karúngá. 15 So Bintsaba andar mahall meṇ bádsháh pás gaí; aur bádsháh to bahut búṛhá thá, aur Shúnamít Abisháj bádsháh kí khidmat kartí thí.

16 Aur Bintsaba jhukí, aur bádsháh ke huzúr máthá ragaṛá. Tab bádsháh ne irshád kiyá, ki Tú kyá mángtí hai? 17 Us ne yih arz kí, ki Ai mere khudáwand, tú ne KHUDÁWAND apne Khudá kí qasam kháke apní launḍí se kahá ki Bád mere terá beṭá Sulaimán bádsháh hogá, aur mere takht par wuhí baiṭhegá. 18 Ab dekh Adúniyáh saltanat kartá hai, aur ab tak mere khudáwand bádsháh ko khabar nahíṇ. 19 Aur us ne bahut se bail, aur pále húe chaupáe, aur bheṛeṇ zabh kíṇ, aur bádsháh ke sab beṭoṇ aur Abiwatr káhin, aur lashkar ke sardár Yúab kí mihmání kí hai, aur tere gulám Sulaimán ko nahíṇ buláyá. 20 Aur ab ai mere khudáwand bádsháh, sáre baní Isráel kí nigáh tujh par hai, táki tú unheṇ kahe ki mere khudáwand bádsháh ke takht par bád us ke kaun baiṭhegá. 21 Nahíṇ to yih hogá ki jab merá khudáwand bádsháh apne bápdádoṇ ke sáth árám karegá, to maiṇ, aur merá beṭá Sulaimán donoṇ taqsírwár gine jáenge.

22 Aur dekho ki wuh bádsháh ke sáth hanoz báteṇ hí kar rahí thí ki Nátan nabí bhí á pahunchá. 23 Aur hájiboṇ ne bádsháh ko khabar kí ki Nátan nabí házir hai. Aur jab wuh bádsháh ke huzúr áyá, to us ne bádsháh ke huzúr jubbasáí kí: 24 Aur bolá, Ai mere khudáwand bádsháh, kyá tú ne farmáyá hai ki Mere bád

Adúniyáh bádsháh ho, aur mere takht par baiṭhe? 25 Ki wuh áj ke din gayá aur bahut se bail, aur pále húe chárpáe, aur bheṛeṇ zabh kiyáṇ, aur bádsháh ke sáre beṭoṇ, aur lashkar ke sardároṇ, aur Abiwatr káhin kí mihmání kí, aur dekh we us ke sáth kháte píte haiṇ, aur kahte haiṇ, Jítá rahe bádsháh Adúniyáh! 26 Par tere gulám ko, yáne mujhe, aur Sadúq káhin, aur Yahúyada ke beṭe Bináyáh aur tere gulám Sulaimán ko na buláyá. 27 Kyá yih mere ḳhudáwand bádsháh ke hukm se húá, aur tú ne apne gulám ko ḳhabar na kí, ki mere ḳhudáwand bádsháh ke bád us ke takht par kaun baiṭhegá?

28 Us waqt Dáúd bádsháh ne jawáb diyá aur farmáyá, ki Bintsaba ko mujh pás buláo. So wuh bádsháh ke huzúr házir húí, aur bádsháh ke sámhne khaṛí rahí. 29 Bádsháh ne qasam kháí aur farmáyá, Us Ḳhudawand i haí kí qasam jis ne merí rúh ko har nau ki áfat se naját dí, 30 Ki jaisá maiṇ ne Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá kí qasam kháke tujhe kahá thá, ki Yaqínan terá beṭá Sulaimán mere bád bádsháh hogí, aur merí jagah mere takht par wuhí baiṭhegá; so maiṇ áj ke din waisáhí kar dikhláúngí. 31 Tab Bintsaba zamín par munh ke bal girí, aur bádsháh ke áge máthá ghiske bolí, Merá ḳhudáwand bádsháh Dáúd hamesha jítá rahe! 32 Dáúd bádsháh ne farmáyá, Sadúq káhin aur Nátan nabí aur Yahúyada ke beṭe Biníyáh ko mujh pás buláo. So we bádsháh ke huzúr házir húe. 33 Bádsháh ne unheṇ farmáyá, Apne ḳhudáwand ke mulázimoṇ ko apne sáth lo, aur mere beṭe Sulaimán ko mere ḳháss ḳhachchar par sawár karo, aur use Jaihúṇ pás utáro. 34 Aur wuháṇ Sadúq káhin, aur Nátan nabí us ke sir par tel maleṇ, ki wuh baní Isráel ká bádsháh ho; aur tum narsinge phúnko, aur bolo, Ḳhudá Sulaimán bádsháh ko jítá rakhe. 35 Phir tum us ko áge dhare húe le áo, táki wuh áwe aur mere takht par baiṭhe, ki merá walí ahd wuhí hai: aur maiṇ ne use muqarrar kiyá ki baní Isráel aur baní Yihúdáh ká bádsháh ho. 36 Tab Yahúyada ke beṭe Bináyáh ne bádsháh ke jawáb meṇ kahá, Amín! Aur Ḳhudawand mere ḳhudáwand bádsháh ká Ḳhudá yúṇ hí farmátá hai: 37 Jis tarah Ḳhudawand mere ḳhudáwand bádsháh ke sáth thá, usí tarah Sulaimán ke sáth ho, aur us ke takht ko mere ḳhudáwand bádsháh Dáúd ke takht se ziyáda álíshán kare!

38 So Sadúq káhin, aur Nátan nabí, aur Yahúyada ká beṭá Bináyáh aur Karetí aur Faletí, sab ke sab níche utre, aur Sulaimán ko Dáúd bádsháh ke ḳhachchar par sawár kiyá, aur Jaihún par láe. 39 Aur wuháṇ Sadúq káhin ne ḳhaime se ek tel ká síngh liyá aur Sulaimán ko mamsúh kiyá; tab unhoṇ ne narsinghá phúnká, aur sab ke sab bole, Sulaimán bádsháh ko Ḳhudá jítá rakhe! 40 Aur sárá lashkar us ke píchhe píchhe, aur log shahnáí bajáte chale játe the, aur baṛí ḳhushí karte áte the, aisá ki zamín un ke gul se phaṭtí thí.

41 Aur Adúniyáh aur us ke sáre mihmánoṇ ne jo us ke sáth the joṇhíṇ khá chuke yih shor suná; aur jab Yúab ne narsinghe kí áwáz suní, to bolá, ki Shahr meṇ yih kyá gul aur shor hai? 42 Wuh yih kahí rahá thá ki Abiwatr káhin ká beṭá Yúnatan áyá aur Adúniyáh ne us ko kahá, ki Tú bahádur hai, aur ḳhushḳhabarí látá hai. 43 Us waqt Yúnatan ne Adúniyáh se kahá, ki Hamáre ḳhudáwand bádsháh Dáúd ne Sulaimán ko bádsháh muqarrar kiyá. 44 Aur bádsháh ne Sadúq káhin aur Nátan nabí aur Yahúyada ke beṭe Bináyáh aur Karetí aur Faletí ko us ke sáth bhejá. So unhoṇ ne bádsháh ke ḳhachchar par use sawár kiyá: 45 Aur Sadúq káhin, aur Nátan nabí ne Jaihún par us ke sir ko chikná kiyá, so we wuháṇ

se aisí khushí karte húe phire haiṉ ki shahr gúnj gayá; aur yih áwáz jo tum ne suní so wuhí hai. 46 Aur Sulaimán ne saltanat ke takht par julús farmáyá. 47 Aur bádsháh ke mulázim hamáre khudáwand bádsháh Dáúd ko mubárakbád de rahe haiṉ, aur kahte haiṉ, Khudá Sulaimán ko tujh se ziyáda námáwar kare, aur us ke takht ko tere takht se ziyáda buzurg kare; aur bádsháh ne palang par sijda kiyá. 48 Aur bádsháh ne yúṉ farmáyá, ki Khuda'wand Isráel ká Khudá mubárak hai, jis ne áj ke din ek jánishín atá kiyá, ki mere takt par baithá, aur merí ánkhoṉ ne dekhá.

49 Tab sáre mihmán jo Adúniyáh ke sáth the hirásán hoke uthe, aur apní apní ráh chale gaye. 50 Adúniyáh Sulaimán se ḍarke uthá aur jáke mazbah ke sínghoṉ ko pakṛá. 51 Aur Sulaimán ko khabar húí, ki Dekh Adúniyáh tujh se tarsán hai, kyúnki wuh mazbah ke sínghoṉ ko pakṛe húe kahtá hai ki Sulaimán áj ke din mujh se qasam kare, ki apne chákar ko tah i teg na karegá. 52 Tab Sulaimán bolá, Agar wuh nekokár hogá, to us ká ek bál zamín par na giregá; par agar us meṉ sharárat páí jáegí, to wuh mári jáegá. 53 So Sulaimán bádsháh ne log bheje, aur we use mazbah par se le áe; us ne áke Sulaimán bádsháh ke huzúr sijda kiyá aur Sulaimán ne use farmáyá, Apne ghar já.

II. BAB.

1 Jab Dáúd ke marne ke din nazdík pahunche, tab us ne apne beṭe Sulaimán ko yih wasíyat kí, 2 Ki maiṉ sáre khákíoṉ kí ráh játá húṉ, tú mazbútí kar aur apne taíṉ mard kar dikhlá: 3 Aur Khuda'wand apne Khudá ke hukmoṉ ko hifz karke us kí ráhoṉ par chal, aur us kí sunnatoṉ aur us ke hukmoṉ aur us ke farmánoṉ aur us kí shahádatoṉ par amal kar, jaisá Músá kí kitáb meṉ likhá hai, táki tú apne kámoṉ meṉ aur jidhar tú rukh kare udhar sarsabz ho. 4 Aur táki Khuda'wand apne us sukhan par qáim rahe jo us ne mere haqq meṉ kahá ki Agar terí nasl apní ráh ko hifz karke apne sáre dil aur apní sárí ján se mere áge sachái se chale, to terí nasl se ek shakhs baní Isráel ke takht par se munqaṭa na hogá 5 Aur tú jántá bhí hai jo kuchh ki Zarúyáh ke beṭe Yúab ne mujh se aur Isráelí lashkar ke do sardároṉ Naiyir ke beṭe Abinaiyir, aur Watr ke beṭe Amásá se kiyá jinheṉ us ne qatl kiyá, aur sulh meṉ khúnrezí kí, aur khún ko apne paṭke par, jo us ke kamar par bandhá thá, aur apní jútíoṉ par jo us ke páoṉ meṉ thíṉ, chhiṛká. 6 So tú apní dánish ke muwáfiq kar, aur us ká gálá sá sir salámat gor meṉ na utarne de. 7 Par Barzilli Jiliádí ke beṭoṉ par miharbání kar, aur unheṉ un meṉ jo tere dastárkhwán par khána kháweṉ shámil kar, is liye ki we jis waqt ki maiṉ tere bháí Abisalúm ke khauf se bhágá thá, mujh pás áe the. 8 Aur dekh Bakhúrímí Binyamíní ke beṭe Jairá ká beṭá Samaí tere sáth hai; us ne jis din ki maiṉ Mahanain meṉ dákhil hotá thá, mujh par bahut burí nafrín kí; par wuh Yardan pár mere lene ko áyá, aur maiṉ ne Khuda'wand kí qasam kháke use kahá ki Maiṉ tujhe talwár se qatl na karúngá. 9 So tú use begunáh na jániyo, kyúnki tú áqil mard hai aur jántá hai jo kuchh usse kiyá cháhiye, tú us ká gálá sá sir lahú lauhán gor meṉ utár. 10 Bád us ke Dáúd ne apne bápdádoṉ ke sáth árám kiyá aur shahr i Dáúd meṉ gáṛá gayá. 11 Aur Dáúd ne baní Isráel par chálís baras saltanat kí, sát baras Habrún

meṇ aur teṇtís baras Yirúshálam meṇ us ne saltanat kí. 12 Phir Sulaimán apne báp Dáúd ke taḳht par baiṭhá, aur us kí saltanat basbiddat páedár húí.

13 Tab Hajjít ká beṭá Adúniyáh Sulaimán kí má Bintsaba pás áyá. Us ne púchhá, Tú sulh se átá hai? Wuh bolá, Sulh se. 14 Phir us ne kahá, Maiṇ tujh se kuchh kahá cháhtá húṇ. Wuh bolí, Kah. 15 Us ne kahá, Tú jántí hai ki saltanat merí thí, aur sáre baní Isráel merí taraf mutawajjih húe ki maiṇ saltanat karúṇ; lekin saltanat palaṭ gaí aur mere bháí kí húí; kyúnki yih Ḳhudáwand kí taraf se usí kí thí. 16 So maiṇ tujh se ek hájat mángtá húṇ, tú use radd mat kar. Us ne kahá, Kah. 17 Us ne kahá, Karam karke Sulaimán bádsháh se kahiye ki wuh terá munh rakhegá, ki Abisháj Shúnamít mujhe biyáh de. 18 So Bintsaba bolí, Achchhá, maiṇ tere liye bádsháh se kahúngí.

19 Aur Bintsaba Sulaimán bádsháh pás Adúniyáh ke liye kahne gaí. Bádsháh us kí tázím ko uṭhá, aur us ke áge jhuká, phir apne taḳht par baiṭhá, aur bádsháh ne apní má ke liye taḳht rakhá, so wuh us ke dahne háth baiṭhí. 20 Aur bolí, Tujh pás ek chhoṭí hájat mángtí húṇ, merá munh rakhiyo. Bádsháh ne use kahá, Merí má, farmá, ki maiṇ terá munh rakhúngá. 21 Wuh bolí, Abisháj Shúnamít tere bháí Adúniyáh se byáhí jáe.

22 Tab Sulaimán bádsháh ne apní má ko jawáb diyá aur kahá, ki Tú faqat Abisháj Shúnamít ko Adúniyáh ke liye kyúṇ mángtí hai? Balki us ke liye saltanat bhí máng; ki wuh merá baṛá bháí hai: balki us ke liye aur Abiwatr káhin aur Zarúyáh ke beṭe Yúab ke liye bhí. 23 Tab Sulaimán bádsháh ne Ḳhudáwand kí qasam kháke kahá, ki Agar Adúniyáh ne yih bát apní ján par khelne ko nahíṇ kahí, to Ḳhudá mujh se aisáhí kare, balki us se ziyáda. 24 So ab Ḳhudáwand kí hayát kí qasam jis ne mujh ko sábit kiyá, aur mujh ko mere báp Dáúd ke taḳht par baiṭháyá, aur mujhe sáhib i ḳhána kiyá apne kalám ke mutábiq, ki Adúniyáh áj hí ke din qatl kiyá jáegá: 25 Aur Sulaimán bádsháh ne Yahúyada ke beṭe Bináyáh ko bhejá; us ne hamla karke use qatl kiyá.

26 Phir bádsháh ne Abiwatr káhin ko kahá, Tú Anátút ko apne khetoṇ par já; kyúnki tú wájib ul qatl hai, par maiṇ is waqt tujhe marwá nahiṇ ḍáltá ki tú mere báp Dáúd ke huzúr Ḳhudáwand Ḳhudá ká sandúq uṭhátá thá; aur is liye ki tú un sab dukhoṇ meṇ jo mere báp par paṛe sharík thá: 27 Aur Sulaimán ne Abiwatr ko ḳhárij kiyá ki Ḳhudáwand ká káhin na ho, táki Ḳhudáwand ká suḳhan púrá ho jo us ne Sailá ke bích Alí ke gharáne ke haqq meṇ kahá.

28 Aur yih ḳhabar jo Yúab ko pahunchí, to is liye ki Yúab Adúniyáh ká pairau thá agarchi Abisalúm par máil na húá thá, so wuh Ḳhudáwand ke ḳhaime meṇ bhágke já rahá, aur mazbah ke sínghoṇ ko pakṛá. 29 Aur Sulaimán ko ḳhabar húí, ki Yúab bhágke Ḳhudáwand ke ḳhaime meṇ gayá aur mazbah ko pakṛe húe hai; tab Sulaimán ne Yahúyada ke beṭe Bináyáh ko kahlá bhejá ki use qatl kare. 30 So Bináyáh Ḳhudáwand ke ḳhaime meṇ gayá aur use kahá, Bádsháh ká hukm hai ki tú báhar nikal. Wuh bolá, Nahíṇ, maiṇ yahíṇ marúngá. Tab Bináyáh phir gayá aur bádsháh se kahá, ki Yúab yúṇ kahtá hai, aur us ne mujhe yúṇ jawáb diyá.

31 Tab bádsháh ne use farmáyá, Jaisá us ne kahá hai waisehí kar, aur us par hamla karke giṛ de, táki tú un begunáhoṇ ke ḳhún ká jo Yúab ne chhiṛká, mere báp ke ghar kí taraf se qisás le. 32 Aur Ḳhudáwand us ká ḳhún us ke sir dhare,

ki us ne do shakhsoṉ ko jo us se ziyáda rástkár aur us se bihtar the, talwár se qatl kiyá, aur mere báp ko khabar na húí, Naiyir ká beṭá Abinaiyir jo Isráelí lashkar ká sardár thá, aur Watr ká beṭá Amásá, jo baní Yihúdáh ká Sardár thá. 33 So unká khún Yúab ke sir par, aur us kí nasl par abad tak rahegá, aur Dáúd par, aur us kí nasl par, aur us ke gharáne, aur us ke takht par abad tak Khuda'wand kí taraf se salámatí hogí. 34 So Yahúyada ká beṭá Bináyáh rawána húá aur us par já paṛá aur use qatl kiyá, aur wuh bayábán ke bích apne hí ghar meṉ gáṛá gayá. 35 Phir bádsháh ne Yahúyada ke beṭe Bináyáh ko us kí jágah lashkar ká sardár kiyá; aur Sadúq káhin ko bádsháh ne Abiwatr ká jánishín kiyá.

36 Phir bádsháh ne Samaí ko bulá bhejá aur farmáyá, ki Yirúshálam meṉ apne liye ek ghar baná aur wuhíṉ rah, aur wuhíṉ se idhar udhar báhar mat nikal: 37 Ki tú jis din báhar niklegá aur nahr i Kaidrún ke pár jáegá, us din yaqín jániyo ki tú muqarrar márá jáegá, aur terá khún tere hí sir par hogá. 38 Aur Samaí ne bádsháh se kahá, Terá hukm nek hai, jaisá khudáwand bádsháh ne irshád kiyá terá gulám waisáhí karegá: so Samaí bahut dinoṉ tak Yirúshálam meṉ rahá.

39 Aur tísre baras ke ákhir ákhir aisá húá ki Samaí ke do gulám Jannat ke bádsháh Maakah ke beṭe Akís kane bhág gaye, so logoṉ ne Samaí ko kahá ki Dekh tere gulám Jannat meṉ haiṉ. 40 So Samaí ne uṭhke apne gadhe par zín bándhá, aur apne gulámoṉ kí tálásh meṉ Jannat ko Akís pás gayá, aur Jannat se apne gulámoṉ ko le áyá. 41 Yih khabar Sulaimán ko pahunchí ki Samaí Yirúshálam se Jannat ko gayá, aur phir áyá. 42 Tab bádsháh ne Samaí ko talab kiyá aur use kahá, Kyá maiṉ ne tujhe Khuda'wand kí qasam na dí thí, aur tujh se qaul leke na kahá thá, ki Tú yaqínan jániyo ki jis din tú báhar jáegá, aur kahíṉ sair karegá, us din tú muqarrar márá jáegá? Aur tú ne mujhe kahá thá, Yih sukhan jo maiṉ ne suná nek hai. 43 Pas tú ne Khuda'wand kí qasam ko, aur us hukm ko jo maiṉ ne tujhe kiyá, kyún yád na rakhá? 44 Phir bádsháh ne Samaí se kahá Tú un sab sharáratoṉ ko jo tú ne mere báp Dáúd se kiyáṉ jin se terá dil wáqif hai, khúb jantá hai: so Khuda'wand ne terí sharárat ko tere hí sir par ḍálá: 45 Aur Sulaimán bádsháh mutabarrak hogá, aur Dáúd ká takht Khuda'wand ke áge tá abad páedár rahegá. 46 Aur bádsháh ne Yahúyada ke beṭe Bináyáh ko ishárat kí, so wuh báhar gayá aur use márliyá. Tab saltanat Sulaimán ke qabze meṉ mustaqill húí.

III. BA'B.

1 Aur Sulaimán ne Misr ke bádsháh Firáún se nisbat nátá kiyá, aur Firáún kí beṭí ko byáhá, aur peshtar us se ki apná mahall, aur Khuda'wand ke ghar, aur Yirúshálam ke chár taraf ká iháta ban chuke, use Dáúd ke shahr meṉ le áyá. 2 Us waqt log únchí jágahoṉ par qurbáníáṉ karte the, is liye ki koí ghar Khuda'wand ke nám ke liye un dinoṉ tak biná na kiyá gayá thá. 3 Aur Sulaimán Khuda'wand ko dost rakhke apne báp Dáúd kí wasíyatoṉ par amal kartá thá: magar únche makánoṉ par qurbáníáṉ kartá thá, aur khushbúíáṉ jalátá thá.

4 Bád us ke bádsháh qurbání karne ke liye Jibaún ko gayá, ki wuh únchá aur baṛá makán thá, aur Sulaimán ne wuháṉ mazbah par hazár chaṛháwoṉ ko chaṛháyá.

5 So Jibaún meṉ Khudáwand rát ke waqt Sulaimán ko ḳhwáb meṉ dikhái diyá, aur Ḳhudá ne kahá, Jo cháhe so máng, ki maiṉ tujhe dúngá. 6 Sulaimán ne arz kí, ki Tú ne apne bande mere báp Dáúd par bahut sá karam kiyá is liye ki wuh tere áge sadáqat aur nekokárí aur ḳhulúsdilí se chaltá phirtá rahá, aur tú ne us par yih baṛí rahmat kí, ki tú ne use ek beṭá ináyat kiyá jo us ke taḳht par baiṭhe: chunánchi áj ke din hai. 7 So ab ai Khudáwand mere Ḳhudá, tú ne apne bande ko, yáne mujh ko mere báp Dáúd kí jagah bádsháh kiyá, aur maiṉ hanoz laṛká húṉ, aur darámad barámad kí rawish jántá nahíṉ: 8 Aur terá banda tere logoṉ ke bích meṉ hai, jinheṉ tú ne barguzída kiyá, we log bahut aur beshumár haiṉ, ki un ká hisáb nahíṉ ho saktá. 9 So tú apne bande ko aisá dil ináyat kar, ki wuh logoṉ kí adálat kare, táki maiṉ ḳhair aur sharr meṉ imtiyáz karúṉ, ki tere aise beshumár bandoṉ ká insáf kaun kar saktá hai?

10 Aur yih bát Khudáwand ke áge ḳhush áí, ki Sulaimán ne aisí chíz mángí. 11 Aur Ḳhudá ne use kahá, Azbas ki tú ne yih chíz mángí, aur apní umr kí darází na cháhí, aur na daulat ká sawál kiyá, aur na apne dushmanon ke nábúd hone kí darḳhwást kí, balki apne liye hikmat mángí, táki adálat meṉ ḳhabardár ho: 12 So dekh, ki maiṉ ne terí bátoṉ ke mutábiq tujhe diyá: maiṉ ne ek zírak aur ḳhiradmand dil tujh ko baḳhshá aisá ki terá misl tujh se áge na thá; 13 Aur na tere bad tujh sá qáim hogá; aur maiṉ ne tujh ko aur kuchh bhí diyá jo tú ne nahíṉ mángá, ek to mál, aur dúsre jalál, aisá ki bádsháhoṉ ke bích tamám umr koí terá nazír na húá. 14 Aur agar tú merí ráhoṉ par chalegá; aur merí sunnatoṉ, aur sharíatoṉ ko yád rakhegá, jis tarah ki terá báp Dáúd chalá kiyá, to maiṉ terí umr daráz karúngá. 15 So Sulaimán bedár húá aur dekhá ki ḳhwáb thá. Phir wuh Yirúshálam meṉ áyá aur Khudáwand ke ahd ke sandúq ke áge khaṛá rahá, aur chaṛháwoṉ ko chaṛháyá, aur salámíoṉ ko guzráná, aur apne sáre chákaroṉ kí mihmání kí.

16 Us waqt do aurateṉ, jo chhinál thíṉ, bádsháh pás áíṉ aur us ke áge khaṛí húíṉ: 17 Aur ek aurat bolí, Ai mere ḳhudáwand, ham donoṉ aurateṉ ek ghar meṉ rahtíáṉ thíṉ, aur maiṉ us ke sáth ghar meṉ rahte húe ek bachcha janí. 17 Aur jab maiṉ jan chukí, to tísre din aisá húá ki yih aurat bhí janí, aur ham ek sáth the, wuháṉ ghar meṉ ham donoṉ ke siwá koí gair na thá: 19 So is aurat ká bachcha rát ko mar gayá, is liye ki wuh us ke níche dab gayá. 20 So wuh ádhí rát ko uṭhí, aur jis waqt terí laundí sotí thí, mere bachche ko merí bagal se le gaí, aur apne mare húe laṛke ko merí bagal meṉ ḍál diyá. 21 Subh ko jab maiṉ uṭhí ki apne bachche ko dúdh piláúṉ, to dekh wuh mará paṛá thá; par jab maiṉ ne subh ke waqt ḳhúb gaur kiyá, to dekhá ki yih merá bachcha nahíṉ jise maiṉ janí thí. 22 Phir wuh dúsrí aurat bolí, Aisá nahíṉ, yih jo jítá hai merá bachcha hai, aur mará húá terá hai. Wuh bolí, ki Nahíṉ, mará húá terá hai, aur jítá merá hai: un donoṉ ne bádsháh ke huzúr yúṉ ḳhusúmat kí.

23 Bádsháh bolí, Ek kahtí hai, Yih jítá bachcha merá hai, aur múá húá terá hai, aur dúsrí kahtí hai, ki Nahíṉ, múá húá terá hai, aur jítá merá hai. 24 So bádsháh ne kahá, Mere liye ek talwár láo. Tab log bádsháh ke huzúr talwár láe. 25 Phir bádsháh ne farmáyá, ki Is jíte bachche ko barábar chíro, ádhá ek ko do, aur ádhá ek ko: 26 Us waqt us aurat ne ki yih zinda bachcha jis ká thá, is sabab ki us ká dil apne bachche par loṭ poṭ ho gayá, bádsháh ke huzúr arz kí, ki Ai mere

khudáwand, jítá bachcha usí ko díjiye, aur use hargiz qatl na kariye. Dúsrí bolí, ki Yih na merá ho na terá, balki chírá jáwe. 27 Tab bádsháh ne farmáyá aur hukm kiyá, ki Jítá bachcha usí ko do, aur ise hargiz qatl mat karo, ki us kí má yihí hai. 28 Aur sáre baní Isráel ne yih insáf jo bádsháh ne kiyá, suná, aur bádsháh se ḍare, kyúnki unhon ne dekhá, ki Khudá kí dánish adálat karne ke liye us ke dil men hai.

IV. BAB.

1 Aur Sulaimán bádsháh sáre baní Isráel ká bádsháh húá. 2 Aur us ke umará, Azariyáh bin Sadúq káhin, 3 Aur Ilihurif aur Akhiyáh Sísá ke beṭe kátib the, aur Akhilúd ká beṭá Yahúsafat ká beṭá mutasaddí, 4 Aur Yahúyada ká beṭá Bináyáh lashkar ká sardár, aur Sadúq aur Abiwatr káhin, 5 Aur Nátan ká beṭá Azariyáh mansabdáron ká dároga, aur Nátan ká beṭá Zabúd amír aur bádsháh ká baṛá dost thá. 6 Aur Akhisar ghar ká mukhtár, aur Abidá ká beṭá Adúnirám khiráj ká mukhtár.

7 Aur Sulaimán ne sáre baní Isráel par bárah mansabdár muqarrar kiye the, jo bádsháh aur bádsháh ke gharáne ke liye kháná muhaiyá karte the; harek un men se ek mahíne kháná muhaiyá kartá thá. 8 Un ke nám ye hain: Bin Húr koh i Ifráim men. 9 Aur Bin Diqr Maqás men aur Sualabím men aur Bait Shams men aur Aiyalún men jo Bait Hanán men hai. 10 Aur Bin Hasad Arúbát men, Shaukah aur Hifr kí sárí sarzamín us ke qabze men thí. 11 Aur Bin Abinadab Nafat Dár kí sárí mamlukat men; aur Sulaimán kí beṭí Taufat us kí jorú thí. 12 Aur Akhilúd ká beṭá Baaná jo thá so Taanák aur Majiddo, aur sárá Baitshiyán, jo Zartán se lagá húá thá, aur Yazráel ke nasheb men thá Baitshiyán se leke Abíl Mahúlah tak, aur Yukniám ke pár tak, us ke qabze men thá. 13 Aur Bin Jabr Rámát i Jiliád men; aur Manassí ke beṭe Yáír ke shahr jo Jiliád men hain Arjúb kí mamlukat samet jo Basan men hai, yáne we baṛe sáṭh shahr jin kí shahrpanáhen aur hisár hain, us ke tasarruf men the. 14 Aur I'dú ká beṭá Akhinadab Mahanain men thá: 15 Aur Akhimaaz Naftálí men; aur Sulaimán kí beṭí Bashámat us kí jorú thí. 16 Aur Húshí ká beṭá Baaná Yasar aur Baálít men thá. 17 Aur Farúh ká beṭá Yahúsafat Ishakár men. 18 Aur Ailá ká beṭá Samaí Binyamín men: 19 Aur U'rí ká beṭá Jabr Jiliád ke mulk men thá, jo Amúrí ke bádsháh Saihún kí mamlukat, aur Basan ke bádsháh U'j kí mamlukat thí, aur wuhí faqat un mamlukaton ká mukhtár thá.

20 Aur baní Yihúdáh aur baní Isráel bahut the, sáhil i daryá ke ret ke dánon ke mánind; we kháte aur píte aur ishrat karte the.

21 Aur Sulaimán sárí mamlukaton par saltanat kartá thá, nahr i Furát se leke Filistíon kí zamín tak, aur Misr kí sarhadd tak; sab ke sab use hadiye dete the, aur jab tak Sulaimán jítá rahá, us kí khidmatguzárí karte the. 22 Aur har roz Sulaimán ke dashtárkhwán ká kharch yih thá: Tís karr maidá, aur sát karr áṭá: 23 Aur das moṭe bail, aur charáí par kí bís gáen, ek sau bheṛen, aur us ke siwá chakáre, aur hiran, aur páṛhe, aur moṭe moṭe puláo murg. 24 Ki wuh daryá ke pár Tifsah se leke Azzah tak un sáre bádsháhon par, jo daryá kí isí taraf the, musallit thá; aur un sab se, jo us ke gird á gird the, sulh rakhtá thá. 25 Aur baní

Yihúdáh aur baní Isráel meṉ se harek shaḳhs apne ták, aur anjír ke daraḳht kí chháoṉ meṉ Dán se leke Biarsaba tak salámat baiṭhá rahá, jab tak ki Sulaimán jítá thá.

26 Aur Sulaimán ke chálís hazár istabl the, jaháṉ us kí gíṛioṉ ke ghoṛe bandhe the, aur bárah hazár sawár the. 27 Aur un bárah mansabdároṉ meṉ harek apní naubat ke ek mahíne tak Sulaimán bádsháh ke liye, aur un sab ke liye, jo Sulaimán bádsháh ke dastárḳhwán par áte the, kháná taiyár karwátá thá, aisá ki koí chíz báqí na rahtí thí. 28 Aur ghoṛoṉ, aur chárpáeoṉ ke liye jau aur ghás tak, jaháṉ kahíṉ bádsháh hotá thá, aur jaisá hukm kartá thá, muhaiyá karte the. 29 Aur Ḳhudá ne Sulaimán ko dánish aur ḳhirad niháyat bahut dí thí, aur daryá kí ret ke mánind khulá húá dil ináyat kiyá thá. 30 Aur Sulaimán kí dánish sáre mashraqíoṉ kí dánish se, aur Misríoṉ kí sárí dánish se kahíṉ bahut thí. 31 Is liye ki wuh Ishráqí Aitán, aur Haimán, aur Kalkul, aur Darda se jo baní Mahúl the, bahut ziyáda dáná thá : aur girdágird kí harek qaum meṉ us ká nám thá. 32 Aur us ne tín hazár masaleṉ kahíṉ, aur us ke gít ek hazár aur pánch the. 33 Aur us saro ke daraḳht se leke jo Lubnán meṉ thá us zúfá kí ghás tak jo díwároṉ par úgtí hai us ne sab daraḳhtoṉ kí ḳhásíyat bayán kí, aur chárpáeoṉ, aur parindoṉ, aur rengnewáloṉ, aur machhlíoṉ ká zikr kiyá. 34 Aur sáre logoṉ meṉ se aur bádsháhoṉ meṉ se jinhoṉ tak us kí dánish ká shuhra pahunchá thá, we Sulaimán ká hakímána kalám sunne ko áte the.

V. BAB.

1 Aur Súr ke bádsháh Hírám ne Sulaimán pás apne ḳhádim bheje, kyúnki us ne suná ki Sulaimán mamsúh hoke apne báp kí jagah bádsháh húá : ki Hírám tamám umr Dáúd ká dost thá. 2 Aur Sulaimán ne Hírám ko kahlá bhejá, 3 Tú jántá hai ki merá báp Dáúd Ḳhudawand apne Ḳhudá ke nám ke liye ek ghar biná na kar saká, kyúnki harek samt laṛtá thá, yaháṉ tak ki Ḳhudawand ne un sab ko us ke qadamoṉ tale kar diyá. 4 Aur ab Ḳhudawand mere Ḳhudá ne mujhko har taraf se chain diyá hai, ki na koí merá dushman hai, aur na koí mujh par musíbat : 5 So dekh maiṉ ne ṭháná hai, ki Ḳhudawand apne Ḳhudá ke nám ká ek ghar ṭámír karúṉ jaisá ki Ḳhudawand ne mere báp Dáúd ko farmáyá hai, ki Terá beṭá jis ko maiṉ terí jagah tere taḳht par baiṭháúngá, wuhí mere nám ká ghar banáegá. 6 So tú hukm kar ki mere liye Lubnán se saro ke peṛ káṭeṉ, aur mere chákar tere chákaroṉ ke sáth rahenge, aur maiṉ jo mihnatána ki tú muqarrar karegá, tere chákaroṉ ko dúngá, ki tú jántá hai ki hamáre bích meṉ aisá koí nahíṉ jis kí dánish peṛ káṭne meṉ Saidáníoṉ ke mánind ho.

7 So Hírám Sulaimán ká paiyám sunke niháyat bashshásh húá, aur bolá ki Áj ke din Ḳhudawand hamd ke láiq hai ki us ne Dáúd ko aisá dánishwar beṭá ináyat kiyá jo aisí baṛí guroh ká hákim hai. 8 Phir Hírám ne Sulaimán se paiyám kiyá ki Jo kuchh tú ne kahlá bhejá maiṉ samajhá, aur maiṉ terí ḳhwáhish ke muwáfiq saro ke peṛ, aur sanaubar ke peṛ kaṭwáúngá. 9 Aur mere chákar unheṉ Lubnán se daryá par utárenge, aur maiṉ unheṉ beṛá bandhwáke daryá par se us jagah tak jaháṉ tú kahegá, pahunchwáúngá, aur wuháṉ ḍalwáúngá, ki tú páegá, aur tú merí ḳhushí ke muwáfiq mere mulázimoṉ ko rozína díjiyo. 10 So Hírám ne saro ke daraḳht, aur

sanaubar ke darakht Sulaimán kí púrí khwáhish ke mutábiq use díe. 11 Aur Sulaimán bís hazár karr gehún ke, aur bís karr kúṭe húe tel ke Hírám ko sál basál detá thá, ki us ke mulázim kháweṇ.

12 Aur Khudawand Sulaimán ko jaisá ki us ne usse wáda kiyá thá, hikmat bakhshí, aur Hírám aur Sulaimán meṇ musálaha thá, aur un donoṇ ne báham ahd o paimán muqarrar kiyá. 13 Aur Sulaiman bádsháh ne sab baní Isráel meṇ se intikháb karke ijtimá kiyá; so tís hazár ádmí us majma ke shumár meṇ áe. 14 Aur wuh har mahíne meṇ das hazár un meṇ se naubat ba naubat Lubnán ko bhejtá thá: so we mahíne bhar Lubnán meṇ rahte the, aur do mahíne apne ghar meṇ: aur Adúnirám ijtimá ká dároga thá. 15 Aur Sulaimán ke sattar hazár bárbardár, aur assí hazár darakht káṭnewále kohistán meṇ the. 16 Aur un ke siwá Sulaimán ke tín hazár tín sau ahl i kár the, jo us kám ke mukhtár the, aur un logoṇ par jo yih kám karte the, sardár the. 17 Aur bádsháh ne hukm kiyá ki we baṛe baṛe nafís patthar taráshke láweṇ, táki ghar kí neo ḍálí jáe. 18 Aur Sulaimán ke miamár aur Hírám ke miamár, aur sangtarásh unheṇ káṭṭe the, so unhoṇ ne lakṛíáṇ aur patthar taiyár kíe ki ghar banáyá jáwe.

VI. BAB.

1 Aur zamín i Misr se baní Isráel ke nikalne ke chár sau assí baras guzre the ki Sulaimán kí saltanat ke chauthe sál, jo baní Isráel par thí, Zíw ke mahíne jo dúsrá mahína sál ká hai, aisá húá ki Sulaimán ne Khudawand ká ghar banáná shurú kiyá. 2 Aur wuh ghar jo Sulaimán bádsháh ne Khudawand ke liye biná kiyá túl us ká sáṭh háth thá, aur arz us ká bís háth, aur bulandí us kí tís háth. 3 Aur us ghar ke haikal ke sámhne ek usárá banáyá jis ká túl bís háth thá, ghar ke arz ke barábar; aur arz us ká das háth thá. 4 Aur us ne us ghar meṇ jharokhe banáe, bhítar kí taraf se kusháda kusháda, aur báhar kí taraf se tang tang. 5 Aur ghar kí díwár par koṭhríáṇ, ghar kí díwároṇ ke girdágird, yáne haikal aur mihráb ke girdágird, aur unkí díwáreṇ unke girdágird banáíṇ. 6 Aur níche kí koṭhrí pánch háth chaklí, aur bích kí chha háth chaklí, aur tísrí sát háth chaklí thí, is liye ki ghar kí díwár ke báharwár us ne girdágird kaṛíáṇ rakhne ke sutún banáe, táki ghar kí díwároṇ se na lageṇ. 7 Aur jab yih ghar baná, to us meṇ aise patthar lagáe, jo áge se ṭhík aur barábar kar rakhe gaye the, aisá ki ghar bante waqt wuháṇ mártol aur kulháṛí aur lohe ke kisí auzár kí sadá suní na játí thí. 8 Aur bích kí koṭhrí ká darwáza ghar kí dahní taraf ko rakhá, aur unhoṇ ne síṛhíáṇ banáíṇ, táki un par hoke bích ke hujre par, aur bích ke hujre se tísre hujre par chaṛh jáeṇ. 9 Aur us ne ghar banáyá, aur jab baná chuká, to us kí chhat saro ke shatíroṇ aur takhtoṇ se páṭí. 10 Aur us ne sáre ghar ke pás koṭhríáṇ banáíṇ jinhoṇ kí bulandí pánch pánch háth thí, aur we saro kí kaṛíoṇ ke sáth ghar se milíṇ.

11 Us waqt Khudawand kí taraf se Sulaimán par kalám utrá, 12 Ki yih ghar jo tú banátá hai, agar tú merí sharíatoṇ par chalegá aur mere hukmoṇ par amal karegá, aur sab bát meṇ merí farmánbardárí karegá: to maiṇ apne ahd ko jo maiṇ ne tere báp Dáúd se kiyá hai, tere sáth púrá karúngá; 13 Aur maiṇ baní Isráel ke darmiyán rahúngá, aur apne bandoṇ Isráelíoṇ ko tark na karúngá.

14 So Sulaimán ne ghar banáyá, aur tamám kiyá. 15 Aur us ne andarwár ghar

kí díwároŋ par farsh se leke chhat tak saro ke takhte lagíe, aur us ne farsh ko bhí sanaubar ke takhtoŋ se chhipáyá. 16 Aur us ne ghar kí díwáreŋ, yáne andar ke ghar kí díwáreŋ jo Quds ul aqdás thá, saro ke takhtoŋ se bís háth kí banáíŋ farsh se leke us kí chhat tak. 17 Aur sámhne ke ghar ká túl, yáne haikal ká chálís háth thá: 18 Aur us ke andarwár saro ke takhte lagáe, aur takhtoŋ par seb ke, aur shigufa i guloŋ ke naqsh kíe, aur yih sab saro ke the, yaháŋ tak ki patthar mutlaq nazar na áte the. 19 Aur Quds ul aqdás jo thá so use andar ko ghar ke bích meŋ taiyár kiyá, táki KHUDAWAND ke ahd ká sandúq us meŋ rakhá jáwe. 20 Aur Quds ul aqdás ke rúbarú túl us ká bís háth kiyá, aur arz us ká bís háth aur bulandí us kí bís háth; aur kundan sone se us par mulamma kiyá aur mazbah par bhí mulamma kiyá, jo saro se banáyá gayá thá. 21 Aur Sulaimán ne ghar kí andar díwároŋ par kundan ká mulamma kiyá, aur bait ul quds ke báharwár sone kí zanjíreŋ lagáíŋ, aur us par soná lagáyá. 22 Isí tarah tamám ghar par sone ká mulamma kiyá, yaháŋ tak ki ghar tamám húá; aur quds ke mazbah par bhí sone ká mulamma kiyá.

23 Aur Quds ul aqdás meŋ zaitún kí lakṛí ke do karúbí banáe, ki bulandí un kí das háth kí thí: 24 Aur karúbí ke ek bázú ká arz pánch háth ká kiyá, aur pánch hí háth ká dúsre karúbí ke bázú ká bhí, so ek ke donoŋ bázúoŋ ká arz ek kináre se dúsre kináre tak das háth ká húá. 25 Aur das hí háth ká dúsre karúbí ká bhí, aur donoŋ karúbíoŋ ko ek hí andáze, aur ek hí súrat par banáyá: 26 Bulandí ek karúbí kí das háth kí banáí, aur usí tarah se dúsre karúbí kí bhí. 27 Aur donoŋ karúbíoŋ ko ghar ke andar bích meŋ rakhá, aur karúbí apne bázú phailáe húe the, aur ek ká bázú ek díwár se lagá, aur dúsre karúbí ká bázú dúsrí díwár se, aur un ke bázú ghar ke bích meŋ ápus meŋ ek dúsre se mile húe the. 28 Aur karúbíoŋ par sone ká mulamma kiyá: 29 Aur ghar kí sab díwároŋ par girdágird karúbíoŋ aur nakhl, aur sausan aur khile húe phúloŋ kí tarah rangárang ke naqsh kíe andarwár aur báharwár. 30 Aur ghar ke farsh par andarwár aur báharwár soná lagáyá. 31 Aur Quds ul aqdás ke darwáze ke kiwáṛ us ke bázúoŋ aur chaukhat samet zaitún kí lakṛí se the; aur arz un ká ghar ká pánchwáŋ hissa thá. 32 Aur zaitún ke do kiwáṛoŋ par karúbíon, aur nakhl, aur khile húe phúloŋ ke naqsh banáe, aur un par sone ká mulamma kiyá, yáne donoŋ nakhl aur karúbíoŋ par soná maṛhá. 33 Aur haikal ke darwáze par bhí jo chauthá darwáza thá, jis kí chaukhaṭ zaitún kí lakṛí kí thí, aisáhí kiyá. 34 Aur us ke do kiwáṛ sanaubar ke takhtoŋ se banáe, aur un donoŋ kiwáṛoŋ meŋ se harek ke do do ṭukre the, aur harek kí do do chúleŋ thíŋ. 35 Aur un par karúbíoŋ, aur nakhl, aur khile húe phúl kí súrat ke naqsh kíe, aur un sab par sone ká mulamma kiyá, aisá ki wuh naqshoŋ par ṭhík baiṭhá.

36 Aur andar ke sahn kí tín saffeŋ taráshe húe patthar kí banáíŋ, aur ek saff saro kí lakṛí kí.

37 Chauthí sál Zív ke mahíne meŋ KHUDA'WAND ke ghar kí biná shurú húí, 38 Aur gyárahweŋ sál Búl ke mahíne meŋ jo sál ke áṭhweŋ mahíne ká nám hai, ghar ko us ke sab kámoŋ aur zínat samet tamám kiyá. So us ne use sát sál meŋ banáyá.

VII. BAB.

Aur Sulaimán ne apná ghar bhí banáyá, aur us kí támír terah baras meṉ tamám húí. 2 Phir ek ghar ki jis ká nám Dast i Lubnán thá, aur túl us ká sau háth, aur arz pachás háth, aur bulandí tís háth kí; saro kí lakṛí ke sutúnoṉ kí chár saffoṉ par banáyá, aur sutúnoṉ par saro ke darakht ke takhte the. 3 Aur us kí chhat saro se banáí, aur kaṛíoṉ ko us lakṛí par rakhá jo paiṉtálís sutúnoṉ ke úpar thí, harek saff meṉ pandrah sutún the. 4 Aur khiṛkíoṉ kí tín saffeṉ thíṉ, ki tín darje tak ek rauzan dúsre ke muqábil thá. 5 Aur ghar ke darwáze aur un ke chaukhaṭ sab ke sab khiṛkíoṉ ke mutábiq chaukhúnṭ banáe, aur tín darje tak, ek rauzan dúsre ke muqábil thá. 6 Aur ek sutúnoṉwálí dahlíz banáí, túl us ká pachás háth, aur arz us ká tís háth, aur dahlíz un ke rúbarú thí; aur dúsre sutún moṭí kaṛí ke sáth un ke sámhne the. 7 Aur ek dahlíz, yáne adálat kí dahlíz takht ke liye banáí, táki us par baiṭhke qaziye faisal kare, aur us kí díwároṉ par neo se leke chhat tak saro ke takhte lagáe: 8 Aur us ke ghar ke pás, ki jis meṉ wuh rahtá thá, ek dúsrá sahn thá dahlíz ke andar, aur usí tarah use bhí banáyá. Aur Sulaimán ne Firáúṉ kí beṭí ke liye ki jise us ne biyáhá thá, usí dahlíz ke taur par ek makán banáyá.

9 Aur us kí biná sáre qímatí patthar se thí jo taráshá gayá thá aur áre se chírá gayá, aur isí tarah ghar ke andarwár aur báharwár neo se leke chhat tak, aur usí tarah ghar ke báhar baṛe sahn tak banáyá. 10 Wuh qímatí aur baṛe baṛe taiyár kíe húe pattharoṉ se biná kiyá gayá thá; aur túl pattharoṉ ká das háth thá, aur báze patthar aise the ki túl unká áṭh háth thá. 11 Aur úpar qímatí patthar, taráshe húe ke muwáfiq aur shamshád ke bhí. 12 Aur baṛá sahn girdágird banáyá, tín satareṉ taráshe húe patthar kí aur ek satar shamshád kí, aur isí tarah KHUDAWAND ke andar ke ghar ke sahn se, aur ghar kí dahlíz se kiyá.

13 Phir Sulaimán bádsháh ne Súr se Hírám ko bulá bhejá: 14 Aur wuh Naftálí firqe kí bewa aurat ká beṭá thá, aur us ká báp Súr ká thá, pítal ke kám ká máhir, aur KHUDAWAND ne us ko hikmat atá kí, aur aql, aur fahm, ki pítal ká kám kare: aur us se har qism ke zurúf banáe. So wuh Sulaimán bádsháh pás áyá, aur us ká sab kám kiyá. 15 Aur us ne pítal ḍhálke do sutún banáe, túl harek sutún ká aṭhárah háth, aur us ká gird pítal se táge kí súrat par thá bárah háth ká, aur usí tarah dúsrá sutún. 16 Aur har sutún kí choṭí par ek baṛá jháṛ gherwálá, pítal se ḍhálke, banáyá; aur jháṛ kí bulandí pánch háth banáí, aur usí tarah se dúsrá jháṛ. 17 Aur harek ke úpar kusháda kusháda khánewále jál kí súrat ke naqsh kíe; aur donoṉ jháṛoṉ ke kináre kí zanjíreṉ banáíṉ, sát zanjíreṉ ek jháṛ ke liye, aur sát dúsre jhár ke liye. 18 So sutúnoṉ ká kám kiyá; aur us jáldár naqsh ke liye jo jháṛ par thá sutúnoṉ ke úpar anároṉ kí do qatáreṉ banáíṉ, táki we un donoṉ jháṛoṉ ko jo un sutúnoṉ kí choṭí par the, chhipá leṉ, aur isí tarah dúsre jháṛ ke liye banáyá. 19 Aur dahlíz ke jháṛoṉ ke úpar jin ká túl chár háth ká thá, jo sutúnoṉ par the, girdágird sausan kí tarah ke naqsh kíe: 20 Lekin úpar ko, muttasil un do sutúnoṉ ke, jháṛoṉ par bhí jo jáliwále kám ke the, qatár qatár do sau anár jháṛ ke gird banáe; aur isí tarah dúsrá jháṛ bhí. 21 So haikal kí dahlíz ke liye sutún khaṛe kíe, ek sutún ghar ke dahne háth khaṛá kiyá, aur us ká

nám Yakín rakhá, aur dúsrá sutún ghar ke báyeṇ, aur us ká nám Buaz rakhá. 22 Aur sutúnoṇ kí chotí par sausan ká kám thá; so sutúnoṇ ká kám tamám húá.

23 Phir pítal pighláke ek hauz banáyá, aur us ká nám bahr rakhá, arz us ká ek kináre se dúsre kináre tak das háth thá, aur bulandí us kí pánch háth, aur daur us ká tís háth. 24 Aur girdágird us ke kináre ke níche gánṭheṇ banáíṇ; gher us ká das háth ká, girdágird bahr se lagá húá, gánṭhoṇ kí do qatáreṇ ḳhúb ḍhálí húíṇ. 25 Aur bahr bárah bailoṇ par rakhá gayá; tín ke chihre uttar ke muqábil, aur tín ke chihre pachchham ke muqábil, aur tín ke chihre dakhin ke muqábil, aur tín ke chihre púrab ke muqábil; aur bahr un ke úpar thá, aur un sab kí dum kí jánib andar ko thí. 26 Aur dal us ká chár angusht ká, aur us ká kinára piyále ke kináre kí tarah gul, aur sausandár thá; aur bahr meṇ do hazár batt kí gunjáish thí.

27 Aur pítal kí das kursíáṇ banáíṇ ki túl harek ká un meṇ se chár háth ká thá, aur arz bhí chár háth ká thá, aur umuq tín háth ká thá. 28 Aur zar ke reze kí tarah bartanoṇ ke kináre báhar kí taraf ko banáe. 29 Aur bartanoṇ ke kináre par pítal ke sher, aur bail, aur karúbí banáe; aur usí tarah us ká sarposh banáyá, aur us ke úpar aur níche sher aur bail ke naqsh achchhe mazbút banáe. 30 Aur har kursí ke liye chár chár pahiye pítal ke banáe, aur ek baṛá pahiyá pítal se us ke níche banáyá ki us ke chár kone usí se mile húe the, aur unke níche haml ke liye pushta kí súrat ke pítal ke mazbút makán banáe: 31 Aur kursí ke kináre kí wusaat ek háth, aur uská gher ḍeṛh háth thá, aur bartan ke kináre par zanjíreṇ lagáíṇ, aur kináre ko báhar kí taraf ko nikálá, aur unheṇ chaukhúnṭ banáyá, gherdár na kiyá. 32 Aur us ke báhar ke kináre ke níche chár pahiye banáe, aur pahiyoṇ kí jagah kursí meṇ thí, aur harek pahiye kí bulandí ḍeṛh háth kí thí. 33 Aur pahiyoṇ ká kám gáṛí ke pahiyoṇ ká sá thá, aur unke háth aur atráf aur khile húe phúl pítal ke mazbút bane húe the. 34 Aur kursí ke chár konoṇ par chár pushta the, aur we pushta usí meṇ se the. 35 Aur bartan ká qadd us ke aknáf samet ádh háth ká thá; aur bartan ke sir par us kí bulandí dáiranumá thí, aur us ke kináre usí se nikle húe the. 36 Aur us kí lauheṇ munaqqash aur us se milí húí thíṇ, un ke háthoṇ aur kinároṇ par girdágird karúbí aur sher aur naḳhl, the. 37 Dasoṇ kursíoṇ ká kám aisáhí thá, aur un sab ká namúna aur andáza aur kám ek taur ká thá.

38 Aur pítal ke das bartan aise banáe, ki un meṇ se harek meṇ chálís batt samáte the; aur har bartan kí wusaat chár háth kí thí, ek bartoṇ ek kursí par, is tarah dasoṇ kursíoṇ par. 39 Pánch kursíáṇ dahní taraf rakhíṇ, aur pánch báyeṇ taraf, aur bahr ko ghar ke dahne kone pás dakhan aur púrab ke darmiyán rakhá.

40 Aur Hírám ne bartan aur degeṇ aur aqdás banáe; aur Hírám ne wuh kám, ki jis ke banáne ká Sulaimán bádsháh ne Khudáwand ke ghar ke liye use hukm kiyá thá, tamám kiyá. 41 Do sutún aur we tabáq, jo un kí choṭí par the, banáe, aur un tabáqoṇ ke liye do sarposh jáldár banáe, táki we tabáq, jo sutúnoṇ par the, chhipáe jáweṇ. 42 Aur donoṇ jáldár sarposhoṇ par pítal ke chár sau anár banáe, anároṇ kí do qatáreṇ ek ek jáldár sarposh par, táki sutúnoṇ ke úpar ke do tabáq chhipáe jáeṇ. 43 Aur das kursíáṇ, aur das kursíoṇ par das bartan: 44 Aur ek bahr aur bahr ke níche bárah bail. 45 Aur lagan aur aqdás, aur degeṇ, aur sab zurúf, jo Hírám ne Sulaimán bádsháh kí ḳhátir Khudáwand ke ghar ke liye banáe, sáf musaffá

pítal ke the. 46 Aur bádsháh ne un sab ko Yardan ke maidán meṇ Sukkát aur Zartán ke darmiyán kachlí zamín meṇ ḍhálá. 47 Aur Sulaimán ne un sab zurúf ko be gintí chhoṛá, aur wazn us pítal ká niháyat kasrat ke sabab hisáb meṇ na láyá. 47 Aur Sulaimán ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye sab zurúf bhí banáe, yáne ek mazbah ḳhális sone ká, aur ek dastárḳhwán i zarína, táki un par nazar kí roṭí rakhí jáwe. 49 Aur kundan ke mináre banáe, pánch to Quds ul aqdás ke áge dahní taraf ko, aur pánch báyeṇ taraf ko, aur us ke phúl aur chirág, aur gulgír sone ke, aur piyále aur kundan ke chamche, aur gultarásh aur bádiye aur majmir sone ke, aur bait ul quds ke andar ke darwáze kí chúleṇ, aur haikal ke darwáze kí chúleṇ. 50 Aur sab wuh kám, jo Sulaimán bádsháh ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye kiyá, tamám húá. So Sulaimán apne báp Dáúd kí chárdíwárí meṇ soná aur chándí aur zurúf láyá aur Ḳhudáwand ke ḳhazánoṇ meṇ rakhá.

VIII. BÁB.

1 Phir Sulaimán ne Isráel ke buzurgoṇ, aur asbáṭ ke sáre raísoṇ aur ḳhándán ke sab shurafá ko jama kiyá; so we Yirúshálam meṇ Sulaimán pás ekaṭhe húe, táki Dáúd ke shahr se, jo Saihún hai, Ḳhudáwand ke sandúq ko chaṛhá láweṇ. 2 Aur Sulaimán bádsháh pás baní Isráel ke sáre log máh i Aitáním kí íd ke liye jo sátwáṇ mahína hai, jama húe. 3 Aur baní Isráel ke sáre buzurg áe, aur káhinoṇ ne sandúq uṭháyá: 4 Aur Ḳhudáwand ká sandúq uṭhá láe aur jamáat ká ḳhaima, aur maqdis ke sáre zurúf jo us ḳhaime meṇ the, aur unheṇ káhin aur Lewí chaṛhá láe. 5 Aur Sulaimán bádsháh ne, aur baní Isráel kí sárí jamáat ne, jo us pás jama thí, sandúq i shahádat pás khaṛe hoke, bheṛ bakrí, aur gáe bail, jo kasrat ke sabab gintí aur hisáb meṇ na á sake zabh kíe. 6 Aur káhinoṇ ne Ḳhudáwand ke sandúq i shahádat ko láke haikal pás rakhá aur Quds ul aqdás meṇ dáḳhil karke karúbíoṇ ke bázúoṇ ke níche rakhá. 7 Kyúnki karúbíoṇ ke bázú phaile húe the, is tarah ki unke bázúoṇ ká sáya sandúq i shahádat par, aur un choboṇ par thá, ki jin se sandúq i shahádat uṭháyá játá thá. 8 So chobeṇ lambí lambí banáíṇ aisá ki unke sire Quds ul aqdás ke sámhne se dikhái dete the, aur báhar se nahíṇ dikhái dete the, aur we wuháṇ áj ke din tak haiṇ. 9 Aur Sandúq i shahádat meṇ patthar kí un do lauhoṇ ke siwá kuchh na thá ki jinheṇ Músá ne Hurib par us meṇ rakhá jab ki Ḳhudáwand ne baní Isráel se ahd bándhá, aur we zamín i Misr se nikle the.

10 Phir jab káhin bait ul quds se nikle, to Ḳhudáwand ká ghar abr se pur ho gayá; 11 Aur káhinoṇ ko abr ke sabab táqat na húí ki khaṛe hoke ḳhidmat kareṇ, is liye ki Ḳhudáwand ká ghar Ḳhudáwand ke jalál se pur hogayá. 12 Phir Sulaimán ne kahá, ki Ḳhudáwand ne farmáyá thá, ki Maiṇ abrí táríkí meṇ rahúngá. 13 Aur maiṇ jo húṇ so maiṇ ne ek ghar terí sukúnat ke wáste banáyá, ek makán abad tak tere julús ke liye. 14 Aur bádsháh ne apná munh pherke Isráel kí sárí jamáat ko barakat dí, aur Isráel kí sárí jamáat khaṛí húí:

15 Phir kahá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá mubárak ho, ki jis ne mere báp Dáúd se kalám kiyá, aur use apne háth se púrá kiyá: 16 Aur yúṇ kahá, ki Jis din se maiṇ ne apní guroh Isráel ko Misr se nikál láyá, tab se maiṇ sáre baní Isráelí asbáṭ se kisí shahr ke sabab ki jis meṇ merá ghar banáyá jáe, aur us meṇ merá

nám ho, khush na húá; aur maiṉ ne Dáúd ko pasand kiyá, ki wuh merí guroh baní Isráel par hákim húá. 17 Aur mere báp Dáúd ke dil meṉ thá, ki KHUDAWAND Isráel ke Khudá ke liye ek ghar banáwe: 18 So KHUDA'WAND ne mere báp Dáúd se kahá, Is sabab se ki tú ne apne dil meṉ is bát ká iráda kiyá ki mere nám ká ek ghar banáwe, pas tú ne jab ki apne dil meṉ yúṉ iráda kiyá to achchhá kiyá. 19 Lekin tú khud ghar na banáegá, balki terá beṭá, jo terí sulb se niklegá, wuh mere nám ká ek ghar benáegá. 20 So KHUDAWAND ne wuh bát, jo kahí thí, púrí kí; aur maiṉ apne báp Dáúd ká qáim maqám húá, aur jaisá ki KHUDAWAND ne kahá thá, maiṉ Isráel ke takht par baiṭhá, aur maiṉ ne KHUDA'WAND Isráel ke Khudá ke nám ká ek ghar banáyá. 21 Aur maiṉ ne KHUDAWAND ke ahd ke sandúq ke liye jo zamín i Misr se nikálne ke waqt us ne hamáre bápdádoṉ se bándhá thá, us meṉ ek makán muqarrar kiyá.

22 Aur Sulaimán ne Isráel kí sárí jamáat ke rú ba rú KHUDAWAND ke mazbah ke áge khaṛe hoke apne háth ásmán kí taraf phailáe, 23 Aur kahá, Ai KHUDAWAND Isráel ke Khudá, tujh sá koí na úpar ásmán meṉ hai, aur na níche zamín meṉ, ki tú apne un bandoṉ ke liye, jo tere áge apne sáre diloṉ se chalte phirte haiṉ, apne ahd ko, aur apní niamat ko nigáh rakhtá hai: 24 Jaisá tú ne apne bande Dáúd mere báp se nigáh rakhá jo tú ne use kahá; so jo tú ne apne munh se kahá, tú ne use apne háth se púrá kiyá, jaisá áj ke din hai, 25 Aur ab, ai KHUDAWAND, Isráel ke Khudá yád kar apne bande Dáúd mere báp ke sáth ká wuh ahd, jo tú ne us se yih kahke kiyá thá, ki Tere liye Isráel ke takht par baiṭhnewálá mere áge se nábúd na hogá; lekin yih hogá jab ki terí aulád apní ráh ko yád rakhe, aur mere áge chale jaisá ki tú mere áge chalá. 26 Aur ab, ai Isráel ke Khudá, apne us qaul ko, jo tú ne apne bande Dáúd mere báp se kiyá thá, rást kar.

27 Kyá Khudá fialhaqíqat zamín par sukúnat kare? Dekh, ásmán aur ásmánoṉ ke ásmán tere gunjáish nahíṉ rakhte, phir kyá yih ghar jo maiṉ ne banáyá? 28 Ai KHUDAWAND mere Khudá, apne bande kí duá aur zárí par kán dhar, aur duá aur zárí jo tere bande ne áj ke din tere áge kí hai, so sun: 29 Aur rát din terí ánkheṉ is maskan kí taraf jis meṉ tere kahne ke muwáfiq terá nám hogí, khulí raheṉ, aur jo duá terá banda is ghar ke sábit karne meṉ kare us par kán rakh. 30 Aur tú apne bande kí duá par, aur apní guroh baní Isráel kí taraf kán dhar, jab ki we tere huzúr is ghar meṉ duá kareṉ, tab tú, ai hamáre Khudá, ásmán par se sun, aur magfirat kar. 31 Agar koí shakhs apne bhái se buráí kare aur us par qasam rakhí jáwe, ki wuh qasam kháwe aur is ghar meṉ tere mazbah ke áge qasam lái jáwe; 32 To tú ásmán par se sun, aur apne bandoṉ ká insáf kar, aur badkár ko sazá de, aur us kí rawishoṉ ke mutábiq mulzam kar, aur sádiq ko sádiq ṭhahará, aur us kí sadáqat ke mutábiq use jazá de. 33 Aur jab terí guroh Isráel apne dushmanoṉ ke áge shikast páwe, is liye ki unhoṉ ne tere huzúr gunáh kiyá, aur phir terí taraf rujú kare aur tere nám kí sitáish kare, aur duá mánge, aur is ghar meṉ tujh se ájizí kare: 34 To tú unkí duá ásmán par se sun, aur apne bandoṉ Isráel kí, jo terí guroh hai, khatáeṉ bakhsh, aur unheṉ us zamín meṉ, jo tú ne un ke báp dádoṉ ko dí hai, phirá lá. 35 Aur agar un ke khatáoṉ ke sabab ásmán band ho jáeṉ aur na barseṉ: phir we is jagah duá mángeṉ, aur tere nám kí shukrguzárí kareṉ, aur apne khatáoṉ se phireṉ, is liye ki tú ne unheṉ dukh diyá; 36 To tú unkí áwázeṉ ásmán par se sun, aur apne bandoṉ Isráel apní guroh ke gunáh bakhsh de,

aur unheṇ achchhí rawish kí tálím kar, ki us par we chaleṇ, aur apní zamín par, jo tú ne apní guroh ko mírás dí hai, meṇh barsá : 37 Aur jab ki zamín par kál aur wabá aur bád i samún, aur áfat ho, aur jab ki ṭiḍḍí aur jhánjhá kasrat se ho, aur jab ki unke dushman shahroṇ meṇ se kisí shahr meṇ un par tangí kar deṇ, aur jab kí we kisí balá aur maraz meṇ mubtalá hoṇ ; 38 Phir jo koí insán terí sárí guroh Isráel meṇ se jis ne harek burái ko apne dil meṇ jáná, duá aur zárí kare aur apne háth is ghar meṇ phailáe : 39 To ásmán par se, aur apne rahne ke makán se sun, aur baḳsh de, aur púrá kar, aur harek ko jis ke dil ko tú jántá hai us kí sab rawish ke mutábiq badlá de, is liye ki tú hí faqat sáre baní Ádam ke dil ko jántá hai. 40 Táki muddat ul umr us zamín meṇ jo tú ne unke báp dádoṇ ko dí hai tujh se ḍarte raheṇ. 41 Aur wuh musáfir bhí jo baní Isráel meṇ se nahíṇ hai, so jab tujh pás baíd zamín se tere nám ke sabab áwe ; 42 Aur jab ki tere buland nám aur qawí háth, aur phaile húe bázú ko sune : phir áwe aur tere áge is ghar meṇ duá mánge : 43 To ásmán par se, apne maskan se sun le, aur musáfir kí wuh duá jo tujh se mángí qabúl kar, táki zamín kí sárí guroheṇ tere nám ko pahchánen, aur terí guroh baní Isráel kí tarah tujh se ḍareṇ, aur jáneṇ ki terá nám is ghar par ki jise maiṇ ne banáyá, liyá gayá hai. 44 Aur jab terí guroh laṛáí ke liye apne dushman ke barkhiláf us ráh meṇ jo tú unheṇ bhejegá nikle, aur tere áge duá mánge is shahr kí taraf, jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar kí taraf, jise maiṇ ne tere nám ke liye banáyá : 45 To ásmán par se unkí duá aur zárí aur faryád ko sun le, aur un ká hámí ho. 46 Jis waqt we tere áge ḳhatá kareṇ, kyúnki koí aisá ádmí nahíṇ jo ḳhatákár na ho, aur jab tú un par gazab kare, aur un ke dushmanon ko unpar mussallit kare, so asír karnewále unhen asír karke dushmanoṇ kí zamín par lejáeṇ, jo dúr ho yá nazdík : 47 Phir apne diloṇ meṇ yád kareṇ us zamín meṇ jis meṇ jiláwatan kiye gaye, aur tauba kareṇ, aur apne jiláwatan karnewáloṇ kí zamín meṇ tujh se ájizí kareṇ, aur kaheṇ ki Ham ne ḳhatá kí, ham ne badí kí, ham ne gunáh kiyá ; 48 Aur apne dushmanoṇ kí zamín meṇ jis meṇ asír kiye gaye, apne sáre dil aur ján se terí taraf mutawajjih hoṇ, aur us zamín kí taraf jo tú ne un ke báp dádoṇ ko dí, aur us shahr kí taraf jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar kí taraf jo maiṇ ne tere nám ke liye banáyá tujh se duá mángeṇ : 49 To tú ásmán par se apne maskan se un kí duá aur zárí sun aur un ká hámí ho. 50 Aur we ḳhatáeṇ, jo unhoṇ ne tere áge kíṇ, baḳhsh de, aur sárí buráíáṇ, jo unhoṇ ne kíṇ, maho kar de, aur un ke asír karnewáloṇ ke áge unheṇ izzat baḳhsh, pyár kar, ki we un par rahm kareṇ. 51 Ki we terí guroh aur terí mírás haiṇ jise tú Misr kí zamín se lohe kí bhaṭhe ke bích meṇ se nikál liyá, 52 Ki terí ánkheṇ tere bande kí zárí aur terí qaum Isráel kí zárí kí taraf phireṇ ki tú un sab báteṇ ko jo kuchh tujh se mángeṇ, sune : 53 Kyúnki tú ne zamín kí sárí gurohoṇ meṇ se un ko apne liye ek mírás judá kiyá, jaisá ki tú ne apne bande Músá kí márifat kahá, jab ki tú hamáre bápdádoṇ ko Misr se nikál láyá, ai Ḳhudawand, mere Ḳhudá !

54 Phir jab ki Sulaimán apní duá se Ḳhudawand ke áge fárig húá aur us duá ko aur us sárí zárí ko tamám kar chuká, to Ḳhudawand ke mazbah ke sámhne khaṛá húá aur apne donoṇ zánúoṇ par us ke áge baiṭhá, aur us ke donoṇ háth ásmán kí taraf phaile the. 55 Phir jab uṭhá, to baní Isráel kí sárí guroh ke liye buland áwáz se barakat mángí, aur kahá : 56 Ḳhudawand jis ne apne sab kahne

ke muwáfiq apní guroh Isráel ko ráhat bakhshí, mubárak hai, aur koí ek bát un sab achchhí báton men se, jo Khudáwand ne apne bande Músá kí márifat se kahín, kam na kí. 57 Aur Khudáwand hamárá Khudá jis tarah hamáre bápdádon ke sáth thá, hamáre sáth bhí ho, aur hamen tark na kare, aur hamen na chhoṛe, 58 Balki hamáre dilon ko apní taraf máil kare, táki ham us kí sab ráhon men chalen, aur us kí sunnaton, aur ahkám, aur huqúq ko, jin sab ká hukm us ne hamáre bápdádon se kiyá hai, yád rakhen. 59 Aur ye merí báten, jo Khudáwand se darkhwást kí gaín, shab o roz Khudáwand hamáre Khudá se nazdík hongí, táki apne bande ká insáf kare, aur apní guroh Isráel ká harek jhagṛá apne apne waqt par faisala kare: 60 Táki zamín kí sárí gurohen málúm karen, ki Khudáwand wuhí Alláh hai, aur us ke siwá aur koí nahín. 61 Pas tumháre dil Khudáwand hamáre Khudá ke áge durust hon, táki us ke hukm par chalo, aur áj ke din kí tarah us ke ahkám ko yád rakho.

62 Aur Sulaimán aur sáre baní Isráel ne us ke sáth Khudáwand ke áge zabíhe zabh kíe. 63 Sulaimán ne kámil qurbáníán gáe bail se Khudáwand ke áge báís hazár zabh kiyán, aur bheṛ bakrí se ek lákh bís hazár; aur bádsháh ne aur sáre baní Isráel ne us roz Khudáwand ká ghar makhsús kiyá. 64 Aur bádsháh ne us sahn ko jo Khudáwand ke mazbah ke rú ba rá thá, muqaddas kiyá, ki wahán chaṛháwon, aur hadiyon, aur salámíon kí charbí guzráne, kyúnki pítal ká mazbah jo Khudáwand ke áge thá, chhoṭá thá, aur un chaṛháwon, aur hadiyon aur salámíon kí charbíon ke liye, jo guzrání játí thín, gunjáish na rakhtá thá. 65 Aur Sulaimán ne us roz íd kí, aur sáre baní Isráel ne us ke sáth Hamát kí guzargáh se leke wádí i Misr ke gháṭ tak, we sab ke sab Khudáwand hamáre Khudá ke áge baṛe amboh se jama the, ek sát roz, aur sát roz dúsre, yáne chaudah roz. 66 Aur áṭhwen roz íd ke bád sárí guroh rukhsat kí gaí, so unhon ne bádsháh ko mubárakbád kahá, aur apne khaimon ko gaye khush aur sáf dilon se us nekí ke báis, jo Khudáwand ne apne bande Dáúd, aur apní guroh Isráel se kí thí.

IX. BÁB.

1 Aur jab Sulaimán Khudáwand ká ghar aur bádsháh ká qasr baná chuká, aur Sulaimán kí sárí tamanná, jo us ke dil men thí, púrí ko chukí: 2 To aisá húá ki Khudáwand Sulaimán ko dúsrí bár dikháí diyá jis tarah ki Jibaún men dikháí diyá thá. 3 Aur Khudáwand ne use kahá, Main ne terí duá, aur terí munáját, jo tú ne mere áge kí, qabúl kí, aur us ghar ko, jo tú ne banáyá ki merá nám abad tak us men rahe, muqaddas kiyá, so merí nigáh aur merá dil sadá usí par rahegá. 4 Aur agar tú mere huzúr aisí chál chalegá, jaisá terá báp Dáúd sadáqat aur dil kí rástí se chalá, aur un sab hukmon par, jo main ne tujhe kíe, amal karegá, aur merí sharíaton, aur sunnaton ko hifz karegá: 5 To main terá takht i saltanat baní Isráel men hamesha qáim rakhúngí, jaisá main ne tere báp Dáúd se wáda kiyá aur kahá, ki Terí nasl se bádsháhat kabhí na jáegí. 6 Par agar tú merí pairawí se bargashta hogá, yá terí aulád mujh se phir jáegí, aur tum merí sharíaton aur sunnaton ko, jo main ne tumhen batáín hifz na karoge, aur ajnabí mábúdon kí ibádat karoge, aur unhen sijda karoge: 7 To main baní Isráel ko us sarzamín se, jo main ne unhen dí hai, faná karúngí, aur us ghar ko, jise main ne apne nám ke

liye muqaddas kiyá hai, apne rú barú se dúr karúngá, aur Isráel ko tamám jahán meṉ zarb ul masl aur angushtnumá karúngá. 8 Aur us buland ghar ke barábar se jo koí guzar karegá, hairán hogá, aur síṭhí bajáegá aur kahegá, Khudawand ne is sarzamín aur ghar se aisá kyúṉ kiyá? 9 Tab we jawáb denge, Is liye kiyá, ki unhoṉ ne Khudawand apne Khudá ko, jo un ke bápdádoṉ ko zamín i Misr se nikál láyá, tark kiyá, aur ajnabí mábúdoṉ ko ikhtiyár kiyá, aur unheṉ sijda kiyá, aur un kí bandagí kí, is liye Khudawand ne un par yih sab balá názil kí.

10 Aur Sulaimán bís baras meṉ ye donoṉ ghar, yáne Khudawand ká ghar, aur bádsháh ká qasr baná chuká: 11 Aur jab Súr ká bádsháh Hírám saro aur sanaubar kí lakṛíáṉ aur soná jaisá us kí murád thí, Sulaimán ko bhej chuká, tab aisá húá ki Sulaimán bádsháh ne Jalíl kí zamín meṉ bís shahr Hírám ko díe. 12 Aur Hírám Súr se niklá, táki un shahroṉ ko, jo Sulaimán ne use díe the, dekhe; par dekhke khush na húá. 13 Aur bolá, Ai mere bháí, ye kyá shahr haiṉ jo tú ne mujhe díe? Aur us ne un ká nám Kabúl ká mulk rakhá, jo áj ke din tak hai. 14 Bád us ke Hírám ne ek sau bís qintár soná Sulaimán ke liye bhejá.

15 Aur is sabab se Sulaimán bádsháh ne ijtimá kiyá ki Khudawand ká ghar, aur apná qasr, aur Millá, aur Yirúshálam kí shahrpanáh, aur Hasúr, aur Majiddo, aur Jazar biná kiyá. 16 Aur Misr ká bádsháh Firaún chaṛh gayá thá, aur Jazar ko leke phúnk diyá thá, aur un Kanáníon ko jo waháṉ base the, qatl kiyá thá, aur apní beṭí ko jo Sulaimán kí jorú thí, bakhsh diyá thí. 17 So Sulaimán ne Jazar aur Bait Haurán ke asfal ko ábád kiyá: 18 Aur Baalát aur Tadmúr ko, jo dasht meṉ the, basáyá: 19 Aur khazáne ke sáre shahr, jo Sulaimán ke the, aur gáṛíoṉ ke shahr, aur sawároṉ ke shahr biná kíe, aur jo kuchh Sulaimán kí tamanná thí, so Yirúshálam meṉ, aur Lubnán meṉ, aur apní mamlukat kí sárí zamín meṉ biná kiyá. 20 Lekin wuh sárí guroh jo Amúrí, aur Hittí, aur Farizzí, aur Hawí, aur Yabúsí se báqí rahí, aur Isráel na thí: 21 Háṉ un kí aulád, jo bád un ke zamín meṉ báqí rahí jinheṉ baní Isráel nibúd na kar sake, so Sulaimán ne unheṉ gulám banáyá, aur we áj ke din tak khidmat kiyá karte haiṉ. 22 Lekin Sulaimán ne baní Isráel meṉ se kisí par khiráj i khádimí muqarrar na kiyá, ki we bahádur, aur us ke chákar, aur us ke umará, aur us ke lashkar ke sardár, aur us kí gáṛíoṉ aur us ke sawároṉ ke bandobastkarnewále the.

23 Aur us ke pánch sau aur pachás ámil the jo us ke sáre kárguzároṉ ke sardár the.

24 Aur Firaún kí betí Dáúd ke shahr se apne us ghar meṉ, jo Sulaimán ne us ke liye banáyá thá, áí; tab Sulaimán ne Millá ko ábád kiyá.

25 Aur Sulaimán har baras tín bár chaṛháwoṉ aur salámíoṉ ko us mazbah par jo us ne Khudawand ke liye biná kiyá thá, chaṛhátá thá; aur un ke sáth Khudawand ke áge bakhúr jalátá thá. Is tarah us ne us ghar ko mukammal kiyá thí.

26 Phir Sulaimán bádsháh ne Asíúnjabar meṉ, jo Ailat ke muttasil hai daryá i Súf ke kináre par, jo Adúm kí sarzamín meṉ hai, jaház banáe. 27 Aur Hírám ne us shahr meṉ apne chákar malláh, jo kishtíoṉ ke kám se ágáh the, Sulaimán ke chákaroṉ ke sáth karke bhejwáe: 28 Aur we Ofír ko gaye, aur waháṉ se chár sau bís qintár soná leke bádsháh pás áe.

X. BÁB.

1 Aur Khudawand ke nám kí bábat Sulaimán ká áwáza Sabá kí malika tak pahunchá, to wuh mushkil sawáloṉ se use ázmáne áí: 2 Aur baṛe amboh ke sáth Yirúshálam meṉ dákhil húí, us ke sáth bahut se úṉṭ the, jin par khushbúíáṉ ladí thíṉ, aur niháyat bahut soní, aur mahang mole jawáhir the; aur us ne Sulaimán pás áke jo kuchh us ke dil meṉ thá sab púchhá. 3 Sulaimán ne us ke sab sawáloṉ ká jawáb diyá, bádsháh se koí chíz poshída na thí jo us ke kisí sawál ká jawáb na detá. 4 Sabá kí malika ne Sulaimán kí sárí dánishmandí daryáft kí, aur us ghar ko jo us ne biná kiyá thá, dekhá: 5 Aur us kí dastárkhwán kí niamatoṉ, aur us ke kháдimoṉ, aur mulázimoṉ kí nishast o barkhást, aur un kí poshák, aur us ke sáqíoṉ, aur us kí qurbáníoṉ ko, jinheṉ wuh leke Khudawand ke ghar ko játá thá dekhke us ke hawáss uṛ gaye. 6 Us ne bádsháh se kahá, Yih tahqíq khabar thí, jo maiṉ ne terí karámatoṉ aur terí dánish kí bábat apne mulk meṉ suní thí. 7 Agarchi jab tak maiṉ ne áke apní ánkhoṉ se na dekhá thá, tab tak un bátoṉ ko báwar na kiyá thá; aur dekh maiṉ ne ádhí khabar bhí na suní thí, kyúnki terí dánish aur khúbí us áwáze se jo maiṉ ne suná thá, kahíṉ ziyáda hai. 8 Achchhe nasíb tere in khádimoṉ ke, aur baṛe tála tere mulázimoṉ ke, jo nit tere huzúr khaṛe rahte haiṉ, aur terí hikmat sunte haiṉ. 9 Khudawand tere Khudá kí mubárak zát hai, jo tujh se rází hai, aur jis ne tujhe Isráelíoṉ meṉ takhtnishín kiyá; ki Khudawand ne Isráelíoṉ ko sadá pyár kiyá, isí liye us ne tujhe bádsháh kiyá, táki tú adl un insáf kare.

10 Aur us ne ek sau bís qintár soná, aur bahut sí khushbúíáṉ, aur jawáhir Sulaimán ko díe, aur jis wufúr se ki Sabá kí malika ne khushbúíáṉ Sulaimán bádsháh ko guzráníṉ kisí ne kabhí na guzráníṉ. 11 Aur Hírámí jaházoṉ par Ofír se soná lidá gayá, aur chandan ke bahut se darakht aur jawáhir dhare gaye, aur Sulaimán ko pahuncháe gaye. 12 So bádsháh ne chandan ke darakhtoṉ ke sutún Khudawand ke ghar ke liye, aur apne qasr ke liye banwáe, aur ḍholkíáṉ, aur tambúre sázindoṉ ke liye banwáe, aur chandan kí aisí babut lakṛíáṉ na kabhí áíṉ aur na áj ke din tak dekhí gaíṉ. 13 Sulaimán bádsháh ne Sabá kí malika ko, jo us ne mángá, so diyá, siwá is ke Sulaimán ne us ko apní bakhshish i álí se bahut kuchh ináyat kiyá, aur wuh apne mulázimoṉ samet apní mamlukat ko phir gaí.

14 Aur sál ba sál chha sau chhiyásaṭh qintár soná Sulaimán pás jama hotá thá. 15 Siwá us sone ke, jo saudágar aur ahl i khiráj, aur ahl i hirfa, aur Arab kí nawáhí ke sáre salátín, aur mamálik ke hukkám use pahuncháte the. 16 Aur Sulaimán bádsháh ne soní gaṛhwáke do sau phaṛíáṉ banáíṉ, chha sau misqál soná ek phaṛí píchhe kharch húá. 17 Aur sone bhí kí tín sau ḍháleṉ banwáíṉ, ek ek ḍhál tín tín ser sone kí húí, aur bádsháh ne unheṉ us ghar meṉ jo dasht i Lubnán meṉ thá, rakhá. 18 Aláwa bádsháh ne háthídánt ká ek baṛá takht banwáyá aur us par achchhe se achchhá soná phirwáyá. 19 Us takht ke chha zíne the, aur yih takht pusht par se takiya kí jagah mudauwar thá, aur us takht kí do samt ko paṭrí lagáí, aur un donoṉ tarafoṉ meṉ do sher banwáe: 20 Aur un chha zínoṉ meṉ se harek ke dahine báyeṉ do sher, so sab bárah sher húe; kisí saltanat meṉ aisá takht na baná thá. 21 Aur Sulaimán bádsháh ke pání píne ke básan sone ke the; aur dasht i Lubnán-wále ghar ke bhí sáre básan khális sone ke the, ek bhí rúpe ká na thá; ki Sulaimán

ke aiyám meṉ rúpe kí kuchh tashkhís na húí. 22 Ki bádsháh ne apne jaház Hírám ke jaházoṉ ke sáth Tarsís ko bheje the, aur wuháṉ se un par tín baras meṉ ek bár soná aur rúpá, aur háthídánt, aur táús, aur bandar us ke liye puhunchte the.

23 So Sulaimán bádsháh kí daulat aur hikmat zamín ke bádsháhoṉ se bahut ziyáda húí. 24 Aur sárá jahán Sulaimán ká mushtáq thá, ki us ká áqilána kalám o Ḳhudá ne us ke dil meṉ ḍálá thá, sune. 25 Aur un meṉ se harek sál ba sál rúpe ke básan, aur sone ke bartan, aur poshák, aur hathyár, aur ḳhushbúíáṉ, aur ghoṛe, aur ḳhachchar, us ke áge guzránte the. 26 Aur Sulaimán ne gáṛíáṉ aur sawár bahut se jama kíe, us kí ek hazár chár sau gáṛíáṉ thíṉ, aur bárah hazár sawár jinheṉ us ne gáṛíoṉ ke shahroṉ meṉ rakhá, aur kitnoṉ ko Yirúshálam meṉ apne sáth. 27 Aur bádsháh ne Yirúshálam meṉ rúpe ko pattharoṉ ke mánind kar diyá thá, aur saro kí lakṛíoṉ ko gúlar ke darakhtoṉ ke mánind jo maidán meṉ wufúr se hote haiṉ. 28 Aur Sulaimán ne Misr se ghoṛe bahut mangwáe, aur bádsháh ke saudágar wuháṉ se mol láte the. 29 Aur Misr kí gáṛí chha sau misqál rúpe ko, aur Misr ká ghoṛá ḍeṛh sau misqál ko biktá thá; aur usí tarah sáre Hittí ke bádsháh, aur Arámí bádsháh mol leke use pahuncháte the.

XI. BAB.

1 Aur Sulaimán bádsháh ne bahut sí ajnabí aurateṉ Firaún kí beṭí ke sáth cháhíṉ, Moabí, aur Ammúní aur Adúmí, aur Saidání, aur Hittí. 2 Un qaumoṉ kí beṭíáṉ jin kí bábat Ḳhudawand ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Tum un meṉ na jáo, aur we tum meṉ na áen, ki we yaqínan tumháre diloṉ ko apne mábúdoṉ kí taraf rágib karengí; so Sulaimán ne unhíṉ se muhabbat kí. 3 Us kí sát sau ázád joṛúáṉ thíṉ, aur tín sau harameṉ; aur us kí joṛúoṉ ne us ke dil ko pherá. 4 Aur aisá húá, ki jab Sulaimán búṛhá húá, to us kí joṛúoṉ ne us ke dil ko apne mábúdoṉ kí taraf máil kiyá; aur us ke dil meṉ Ḳhudawand ká shauq kámil na rahá jaisá us ke báp Dáúd ká thá. 5 So Sulaimán ne Saidáníoṉ ke mábúd Istárát, aur baní Amún ke nafratí Milkúm kí parastish kí. 6 Aur Sulaimán ne Ḳhudawand kí nazar meṉ badí kí, aur us ne Ḳhudawawand kí púrí farmánbardárí apne báp Dáúd kí tarah na kí. 7 Chunánchi Sulaimán ne Moabíoṉ ke nafratí Kamús ke liye us pahár par, jo Yirúshálam ke sámhne hai, aur baní Ammún ke nafratí Málik ke liye ek buland makán banáyá. 8 Aur yih sab us ne apní sárí ajnabí joṛúoṉ kí ḳhátir kiyá; aur wuh un ke butoṉ ke huzúr bakhúr jaláyá kartá thá, aur qurbáníáṉ guzráná kartá thá.

9 So azbas ki us ká dil Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá se, jo use do bár dikháí diyá, bargashta húá, is liye Ḳhudawand us se náḳhush húá. 10 Ki us ne use mana kiyá thá, aur farmáyá thá, ki Tú ajnabí mábúdoṉ kí parastish na kíjiyo, par us ne Ḳhudawand ke hukm ko yád na rakhá. 11 Is sabab se Ḳhudawand ne Sulaimán ko kahá, Azbas ki tujh se aisá aisá kuchh húá, aur tú ne merí sunnatoṉ aur sharíatoṉ ko hifz na kiyá, is wáste maiṉ saltanat ko tujh se pháṛ lúngá, aur tere ḳhádim ko dúngá; 12 Lekin tere báp Dáúd kí ḳhátir se maiṉ tere jíte jí aisá na karúngá; par tere beṭe ke háth se pháṛ lúngá. 13 Lekin sárí saltanat na pháṛ lúngá, balki apne bande Dáúd kí ḳhátir, aur Yirúshálam ke liye jo merá barguzída makán hai, ek firqa tere beṭe ko dúngá.

14 So KHUDAWAND ne Adúmí Hadad ko Sulaimán ká dushman khaṛá kiyá; yih Adúmí bádsháhoṉ kí nasl se thá. 15 Is liye ki jab Dáúd Adúm meṉ thí, aur lashkar ke sardár Yúab ne Adúmí meṉ jitne mard the sab ko qatl kiyá, aur un ko gáṛne gayá; 16 Ki Yúab chha mahíne tak sab Isráelíoṉ ke sáth wuhíṉ rahá, yaháṉ tak ki us ne Adúm meṉ ek mard jítá na chhoṛá. 17 Us waqt Hadad kitne ek Adúmíoṉ ke sáth, jo us ke báp ke chákar the, Misr ko bhág gayá; aur wuh us waqt chhoṭá laṛká thá. 18 Phir we Midyán se nikalke Fárán meṉ áe, aur Fárán ke log sáth leke Misr meṉ sháh i Misr Firaún ke pás gaye; us ne un ko ghar diyá, aur un ke liye maásh muqarrar kí, aur unheṉ zamín dí. 19 Aur Hadad Firaún nihíyat manzúr i nazar hotá gayá, yaháṉ tak ki us ne malika Tahfanís kí bahin usí ko byáh dí. 20 Aur Tahfanís kí bahin us ke liye ek beṭá janí, us ká nám Janúbat rakhá gayá, aur use Tahfanís ne Firaún ke ghar meṉ parwarish kiyá; aur Janúbat Firaún ke beṭoṉ ke sáth Firaún ke gharáne meṉ rahá kiyá. 21 Aur jab Hadad ne Misr meṉ suná ki Dáúd apne bápdádon ke sáth so rahá, aur lashkar ká sardár Yúab bhí chal basá, tab us ne Firaún se kahá, Mujhe ijázat de ki maiṉ apne mulk ko jáúṉ. 22 Firaún ne use kahá, ki Tujhe mere pás kaun sí kamí hai jo tú cháhtá hai ki apne mulk ko jáwe? Us ne kahá, Nahíṉ, balki tú mujhe kisí tarah se jáne de.

23 Aur Khudá ne Iliyada ke beṭe Razún ko bhí Sulaimán ká dushman kiyá ki wuh Súbah ke bádsháh apne áqá Hadadiazr pás se bhágá. 24 Us ne apne áqá ke muqábil hoke log jama kiye, aur jis waqt Dáúd ne unheṉ qatl kiyá wuh ek fauj ká sardár húá, aur we bhágke Dimishq ko gaye aur wuháṉ rahe, aur wuh Dimishq ká málik húá. 25 Aur wuh bhí Sulaimán kí tamám umr baní Isráel ká dushman rahá, siwá us musíbat ke jo Hadad se thí; aur us ne baní Isráel se nafrat rakhí aur Arám ká málik húá.

26 Aur Sarídah se Ifrátí Nabát ke beṭe Yurubiám ne, jo Sulaimán ká gulám thá, jis kí má ká nám, jo bewa thí, Sarúah thá, bádsháh ke muqábil hoke háth uṭháyá. 27 Aur bádsháh ke barkhiláf háth uṭháne ká yih sabab húá ki bádsháh ne Millá ko ábád kiyá, aur apne báp Dáúd ke shahr ke iháte kí marammat kí. 28 Aur Yurubiám ek shahzor bahádur ádmi thá; so Sulaimán ne jo us jawán ko chálák dekhá, to use baní Yúsaf ke ghar ke sáre károbár par mukhtár kiyá. 29 Aur aisá húá ki Yurubiám ek bár Yirúshálam se báhar gayá, us waqt Sailání Akhiyáh nabí ne use ráh meṉ páyá, aur yih nabí ek naí ridá oṛhe húe thá; ye donoṉ maidán meṉ akele the. 30 So Akhiyáh ne us naí ridá ko, jo us par thí, pakaṛke pháṛí, aur bárah ṭukre kíe. 31 Aur Yurubiám ko kahá, ki Das ṭukre tú le, ki KHUDAWAND Isráel ká Khudá yúṉ farmátá hai, ki Dekh maiṉ Sulaimán ke háth se saltanat chák kar lúngá, aur das firqe tujhe dúngá: 32 Aur ek firqa, mere bande Dáúd kí khátir ke liye, aur Yirúshálam ke liye, wuh shahr jise maiṉ ne baní Isráel ke sáre firqoṉ ke shahroṉ meṉ se chun liyá hai, use diyá jáegí. 33 Ki us ne mujhe tark kiyá, aur Saidáníoṉ ke mábúd Istárat aur Moabíoṉ ke but Kamús, aur baní Ammún ke Milkúm kí parastish kí, aur merí ráhoṉ meṉ na chalá, ki wuh kám, jo merí nazar meṉ bhalá thá, kartá, aur merí shariatoṉ, aur sunnatoṉ par apne báp Dáúd kí tarah amal kartá. 34 So maiṉ sárí mamlukat us ke háth se na nikál lúngá, ki maiṉ apne bande Dáúd kí khátir jise maiṉ ne barguzída kiyá, aur jis ne merí sunnatoṉ par amal kiyá, jab tak wuh jítá rahegá us ko bádsháh rakhúngá. 35 Aur us ke

bete ke háth se saltanat ko le lúngá, aur das firqe tujhe dúngá: 36 Aur us ke bete ko ek firqa dúngá, táki mere bande Dáúd ká chirág Yirúshálam ke shahr men jise main ne apní nám rakhne ke liye barguzída kiyá hai, hamesha mere áge roshan rahe. 37 Aur main tujhe barpá karúngá, aur tú apne dil kí tamanná ke muwáfiq saltanat karegá, aur baní Isráel ká bádsháh hogá. 38 Aur aisá hogá ki agar tú mere sáre hukmon ká shinawá hogá, aur merí ráhon par chalegá, aur merí nazar men nekokárí karegá, ki merí sunnaton aur sharíaton ko mere bande Dáúd kí tarah hifz kare, to main tere sáth hoúngá, aur tere liye ek amín ghar banáúngá jaisá main ne Dáúd ke liye banáyá, aur tujhe baní Isráel par musallit karúngá, 39 Aur main isí sabab se Dáúd kí nasl ko dukh dúngá, par na abad tak. 40 Ab Sulaimán ne cháhá ki Yurubiám ko qatl kare, par Yuruoiám uthí, aur bhágke Misr ke bádsháh Sísaq ke pás Misr men gayá, aur jab tak Sulaimán ne wafát pái wuh wuhín rahá.

41 Aur Sulaimán ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí hikmaten, so kyá wuh Sulaimán ke ahwál kí kitáb men maktúb nahín hain? 42 Garaz Sulaimán kí saltanat kí muddat, jo us ne Yirúshálam men sáre Isráelíon par kí, chálís baras the. 43 Aur Sulaimán apne bápdádon ke sáth so rahá, aur apne báp Dáúd ke shahr men madfún húá, aur us ká betá Rihábiám us ká jánishín húá.

XII. BAB.

1 Aur Rihábiám Sikm ko gayá, is liye ki sáre baní Isráel Sikm men faráham húe the, táki use bádsháh karen. 2 Aur aisá húá ki jab Nabát ke bete Yarubiám ne, jo hanoz Misr men bastá thá, yih suná; kyúnki wuh Sulaimán ke huzúr se bhágá, aur Misr men já basá thá: 3 Aur us pás log bhejhke use bulwáyá kiyá; tab Yarubiám ne báni Isráel kí sárí jamáat ke sáth áke Rihábiám ko yún kahá, 4 Ki Tere báp ne ham par bhárí júá rakhá, so ab tú us sangín khidmat ko, aur us bhárí júe ko, jo tere báp na ham par rakhá, halká kar, ki ham terí khidmat karenge. 5 Tab us ne unhen kahá, Bilfial tum chale jáo, aur tín roz ke bád mujh pás phir áo; chunánchi we log chale gaye.

6 Tab Rihábiám bádsháh ne un buzurgon se, jo us ke báp Sulaimán ke sámhne jab tak ki wuh jítá thá, khare rahte the, mashwarat kí, aur kahá, Tumhárí kyá saláh hai? Main in logon ko kyá jawáb dúngá? 7 Unhon ne use kahá, ki Agar tú áj ke din is majma se ihsán karegá, aur un par minnat rakhegá, aur unke jawáb men muláyamat se bolegá, to we tere abadí khádim ho rahenge. 8 Par us ne us mashwarat ko, jo buzurgon ne use dí, chhorke un jawánon se, jo us ke sáth bare húe, aur us ke áge házir rahte the, mashwarat kí. 9 Aur un se púchhá, ki Tum mujhe kyá saláh dete ho? Main in logon ko, jinhon ne mujh se yih sawál kiyá hai, ki Us júe ko jo tere báp ne ham par rakhá, halká kar, kyá jawáb dún? 10 Un jawánon ne jo us ke sáth bare húe the, us ko kahá, Tú un logon ko, jinhon ne tujhe kahá, Tere báp ne hamáre júe ko bhárí kiyá, tú us ko hamáre úpar se halká kar, yún jawáb de, aur unhen yún kah, ki Merí chhingulí mere báp kí kamar se ziyáda daldár hogí: 11 Aur agar mere báp ne bhárí júá tum par rakhá hai, to main use aur ziyáda karúngá; mere báp ne kore márke tumhen thík kiyá, main tumhen bichchhúon se thík banáúngá.

12 So Yurubiám aur sárá majma tísre din Rihábiám ke huzúr házir húá, bádsháh ke farmáne ke mutábiq ki Tísre din mujh pás áiyo. 13 Aur bádsháh ne un logoŋ ko sakht jawáb diyá, aur buzurgoŋ kí us mashwarat ko, jo unhoŋ ne use dí thí, tark kiyá; 14 Aur jawánoŋ kí saláh ke muwáfiq unheŋ kahá, ki Mere báp ne to tum par bhárí júá rakhá, aur maiŋ us júe ko ziyáda bhárí karúngá; mere báp ne tumheŋ koṛoŋ se ṭhík banáyá, aur maiŋ tumheŋ bichchhúoŋ se ṭhík karúngá. 15 Bádsháh un logoŋ ká shinawá na húá, ki yih Khudáwand kí taraf se thá, táki us bát ko, jo us ne Sailání Akhiyáh kí márifat se Nabát ke beṭe Yurubiám ko farmáí thí, púrá kare. 16 So sáre Isráelíoŋ ne yih dekhke ki bádsháh unká shinawá na húá bádsháh ko yúŋ jawáb diyá, Dáúd ke sáth hamárá kyá hissá hai? Yassí ke beṭe ke sáth hamárí mírás nahíŋ! Aí Isráel chal, apne khaime ko! Dáúd, ab tú ján, aur terá ghar! So Isráelí apne khaimoŋ ko chale gaye. 17 Lekin Rihábiám un Isráelíoŋ ká, jo Yahúdáh kí bastíoŋ meŋ rahte the, bádsháh húá. 18 Bád us ke Rihábiám bádsháh ne Adúrám ko, jo khiráj ká dároga thá, bhejá: so baní Isráel ne us par aisá patthráo kiyá ki wuh mar gayá. Tab Rihábiám bádsháh ne himmat bándhí, aur gáṛí par sawár hoke Yirúshálam ko bhág gayá. 19 So baní Isráel áj ke din tak Dáúd ke gharáne se bágí haiŋ.

20 Aur jab sáre baní Isráel ne suná ki Yurubiám áyá, to unhoŋ ne use bulwáyá, ki majma ke huzúr áwe, aur unhoŋ ne use sáre Isráelíoŋ ká bádsháh kiyá; sirf Yihúdáh ke siwá kisí ne Dáúd ke gharáne kí tabaíyat na kí. 21 Aur jab Rihábiám Yirúshálam meŋ dákhil húá, to us ne Yihúdáh ke sáre gharáne ko Binyamín ke firqe samet, jo sab ek lákh assí hazár jangí barguzída jawán the, faráham kiyá, táki we baní Isráel se laṛke mamlukat ko Sulaimán ke beṭe Rihábiám ke qabze meŋ phir kar deŋ. 22 Aur us waqt Samaiyáh ko, jo mard i Khudá thá Khudá ká paiyám áyá, 23 Ki baní Yihúdáh ke bádsháh Sulaimán ke beṭe Rihábiám ko, aur sáre baní Yihúdáh aur baní Binyamín ko, aur un ke hamráhíoŋ ko kah: 24 Ki Khudáwand yúŋ farmátá hai, Tum chaṛháí na karo, aur apne bháíoŋ baní Isráel se qitál na karo; balki harek tum meŋ se apne ghar ko phire; ki yih bát mere hukm se hai. So we Khudáwand ke sukhun ke shinawá húe, aur Khudáwand ke hukm ke mutábiq phire, aur rawána húe.

25 Tab Yurubiám ne kohistán i Ifráím meŋ Sikm ko ábád kiyá, aur us meŋ basá, bád us ke wuháŋ se niklá aur Fanúel ko ábád kiyá. 26 Aur Yurubiám ne apne dil meŋ kahá ki Ab saltanat Dáúd ke gharáne meŋ phir jáegí; 27 Jab ye log Yirúshálam meŋ Khudáwand ke ghar meŋ qurbání chaṛháne ko úpar chaṛhenge, to un logoŋ ke dil apne khudáwand kí taraf yáne baní Yihúdáh ke bádsháh Rihábiám kí samt máil honge, aur we mujh ko már lenge aur sháh i Yihúdáh Rihábiám kí samt phirenge. 28 Is liye us bádsháh ne mansúba kiyá, aur sone ke do bachhre banáe, aur unheŋ kahá, Kyá zurúr hai ki tum Yirúshálam meŋ jáyá karo? Ai baní Isráel tumhárá Khudá, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá, yih hai. 29 Aur us ne ek ko Baitel meŋ, aur dúsre ko Dán meŋ qáim kiyá: 30 Aur yih khatá ká báis ṭhahara, aur log Dán meŋ jáke us ek kí parastish karte the. 31 Aur us ne únche makánoŋ par ek ghar banáyá, aur awámm logoŋ ko, jo baní Lewí na the, kahánat ká mansab diyá. 32 Aur Yurubiám ne áṭhweŋ mahíne kí pandrahwíŋ tárikh, jaisá baní Yihúdáh meŋ mámúl hai, ek íd kí; aur mazbah par qurbán guzrána aur aisáhí us ne Baitel meŋ kiyá. aur un bachhroŋ ke áge jo us ne

banáe the qurbáníáṉ guzráníṉ; aur us ne Baitel meṉ un únche makánoṉ ke liye jo us ne biná kíe the, káhin muqarrar kíe. 33 So áṭhweṉ mahíne kí pandrahwíṉ táríkh, yáne us mahíne ki jise apne dil se íjád kiyá, mazbah par, jo us ne Baitel meṉ banáyá thá, qurbání guzrání; aur baní Isráel kí mihmání kí, aur mazbaḥ par qurbání guzarání aur bakhúr jaláyá.

XIII. BA'B.

1 Aur dekho ki Ḳhudá'wand ke hukm se ek mard i Ḳhudá Yihúdáh se Baitel men áyá; us waqt Yurubiám mazbah ke muttasil khaṛá hokar bakhúr jalá rahá thá. 2 Aur wuh Ḳhudá'wand ke sukhan se mazbah ke sámhne chilláyá, aur kahá, Ai mazbah! ai mazbah! Ḳhudá'wand yúṉ farmátá hai, ki Dekh, Dáúd ke gharáne se ek laṛká paidá hogí jis ká nám Yúsíyáh hogá, so wuh únche makánoṉ ke káhinoṉ ko, jo tujh par bakhúr jaláte haiṉ, tujh meṉ zabh karegá; aur ádmíoṉ kí haḍḍíáṉ tujh par jaláí jáengí. 3 Aur us ne ushí din ek nishán batáyá, aur kahá, Wuh alámat, jo Ḳhudá'wand ne banáí, yih hai, ki mazbah phaṭ jáegá, aur rákh, jo us par hai, gir jáegí.

4 Aur aisá húá ki jab Yurubiám bádsháh ne us mard i Ḳhudá ká kalám jo Baitel meṉ mazbah ke sámhne chilláyá thá, suná, to us ne mazbah par se apná háth lambá kiyá, aur kahá, ki Use pakaṛ lo: so us ká wuh háth, jo us ne us par baṛháyá thá, khushk ho gayá, aisá ki wuh use phir barábar na kar saká. 5 Aur mazbah phaṭ gayá, aur rákh gir gaí us alámat ke mutábiq jo us mard i Ḳhudá ne Ḳhudá'wand ke hukm se záhir kí thí. 6 Tab bádsháh ne us mard i Ḳhudá ko kahá, ki Ab Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí minnat samájat kar, táki merá háth jaisá thá phir durust ho jáwe; tab us mard i Ḳhudá ne Ḳhudá'wand se duá mángí, aur bádsháh ká háth durust húá, aur jaisá áge thá waisáhí ho gayá. 7 Aur bádsháh ne us mard i Ḳhudá ko farmáyá, ki Mere sáth ghar meṉ chal, aur kuchh khá, ki maiṉ tujhe inám dúngá. 8 Par us mard i Ḳhudá ne bádsháh ko jawáb diyá, ki Agar tú apná ádhá ghar mujhe dewe, taubhí maiṉ tere sáth wuháṉ na jáúngá, aur maiṉ us jágah na roṭí kháúngá, na páni píúngí: 9 Kyúnki Ḳhudá'wand ne mujh ko yúṉ hukm kiyá, aur farmáyá, ki Na roṭí kháiyo, na pání píjiyo, aur jis ráh se hoke tú játá hai usí ráh se na phiriyo. 10 Chunánchi wuh dúsrí ráh se rawána húá, aur jis ráh hoke Baitel meṉ áyá thá, us ráh se na phirá.

11 Us waqt Baitel meṉ ek búṛhá nabí rahtá thá, so us ke beṭe us pás áe, aur un kámoṉ kí jo mard i Ḳhudá ne us roz Baitel meṉ kíe use khabar dí, aur us kí un bátoṉ ko, jo us ne bádsháh se kahíṉ thíṉ, apne báp ke áge bayán kiyá. 12 So un ke báp ne un se púchhá, Wuh kis ráh se gayá? Aur us ke beṭoṉ ne dekhá thá ki wuh mard i Ḳhudá, jo Yihúdáh se áyá, kis ráh se phir gayá: 13 Phir us ne apne beṭoṉ se kahá, Mere liye gadhe par zín bándho. So unhoṉ ne us ke liye gadhá taiyár kiyá; tab wuh us par chaṛhá. 14 Aur us mard i Ḳhudá ke píchhe chalá, so use batam ke darakht tale baiṭhe páyá. Tab us ne use kahá, Tú wuhí mard i Ḳhudá hai jo Yihúdáh se áyá? Wuh bolá, Háṉ. 15 Tab us ne use kahá, Mere ghar chal, aur roṭí khá. 16 Wuh bolá, Na maiṉ tere sáth rah saktá húṉ, aur na maiṉ tere ghar já saktá húṉ, aur na maiṉ tere sáth us jágah roṭí kháúngí, na pání píúngá. 17 Ki Ḳhudá'wand ká mujh ko yúṉ hukm húá, ki Tú wuháṉ na roṭí

khāná, na pání píná, aur jis ráh tú játá hai us ráh se hoke na phirná. 18 Tab us ne use kahá, ki Jaisá tú hai maiṉ bhí ek nabí húṉ, aur Ḳhudáwand ke farmán se ek firishte ne mujh ko kahá, ki Use apne sáth apne ghar meṉ phirá lá, táki wuh roṭí kháwe aur pání píwe. Par us ne us se jhúṭh kahá. 19 So wuh us ke sáth phir gayá aur us ke ghar meṉ roṭí kháí aur pání piyá.

20 Aur jis waqt we donoṉ dastárḳhwán par baiṭhe the, us waqt aisá húá ki Ḳhudáwand ká kalám us nabí par, jo use phirá láyá thá, názil húá. 21 Aur us ne us mard i Ḳhudá ko, jo Yihúdáh se áyá thá, chilláke kahá, Is liye ki tú ne Ḳhudáwand ke hukm se munh pherá, aur tú ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukm ko, jo us ne tujhe kiyá thá, yád na rakhá, 22 Aur tú phir áyá, aur tú ne ushí jágah, jaháṉ Ḳhudáwand ne tujhe farmáyá thá, ki Na roṭí kháná, na pání píná, roṭí bhí kháí, aur pání bhí píyá: so terí lásh tere bápdádoṉ kí qabr meṉ dáḳhil na hogí. 23 Aur jab wuh roṭí khá chuká aur pání pí chuká, to us ne apne gadhe par us nabí ke liye jise wuh phirá láyá thá, zín bándhá. 24 Aur jab wuh rawána húá, to ráh meṉ use ek sher milá, aur us ne use már ḍálá: so us kí lásh ráh meṉ paṛí thí, aur gadhá us ke nazdík khaṛá thá, aur sher bhí us lásh pás házir rahá. 25 Aur jab udhar se logoṉ ká guzar húá, tab unhoṉ ne dekhá, ki lásh ráh meṉ paṛí hai, aur sher lásh pás khaṛá hai, so unhoṉ ne shahr meṉ áke waháṉ jaháṉ wuh búṛhá nabí rahtá thá, bayán kiyá.

26 Aur us nabí ne, jo use ráh se phirá láyá thá, sunke kahá, Yih wuh mard i Ḳhudá hai, jis ne Ḳhudáwand ke hukm se sarkashí kí, aur Ḳhudáwand ne apne suḳhan ke mutábiq, jo us ne use kahá, sher ko us par musallit kiyá; aur us ne use toṛá aur már ḍálá. 27 Phir us ne apne beṭoṉ se kahá, ki Mere liye gadhe par zín bándho: so unhoṉ ne bándhá. 28 Tab wuh gayá, aur us kí lásh ráh meṉ paṛí páí, aur gadhá aur sher lásh pás khaṛe the, ki sher ne na us ká gosht kháyá thá, aur na gadhe ko toṛá thá. 29 So us nabí ne us mard i Ḳhudá kí lásh ko uṭháyá, aur gadhe par ḍálá, aur phirá láyá; aur yih búṛhá nabí shahr meṉ dáḳhil húá ki us par roe aur use gáṛe. 30 Phir us ne us kí lásh ko apní qabr meṉ gáṛá, aur we us par Háe mere bháí! kahke roe. 31 Aur jab use gáṛ chuká, to us ne apne beṭoṉ se kahá, ki Jab maiṉ mar jáúṉ, to mujhko ushí gor meṉ, jis meṉ wuh mard i Ḳhudá gaṛá hai, gáṛiyo, aur merí haḍḍíáṉ us kí haḍḍíoṉ ke nazdík rakhiyo. 32 Is liye ki wuh kalám, jo us ne Ḳhudáwand ke hukm se mazbah ke barḳhiláf, jo Baitel meṉ hai, aur un únche makánoṉ ke barḳhiláf, jo Samrún kí bastíoṉ meṉ haiṉ, kahá hai, zurúr púrá hogá.

33 Aur un sab chízoṉ ke bád bhí Yurubiám apní gumráhí se báz na áyá; balki us ne awámm ko únche makánoṉ kí kahánat phir dí, jis ne cháhá use us ne káhin kar diyá, aur wuh únche makánoṉ ke káhinoṉ meṉ shámil hogayá. 34 Aur yih fial Yurubiám ke gharáne ke gunáh ká sabab húá, táki us ko káṭ ḍále, aur zamín se nest o nábúd kare.

XIV. BA'B.

1 Us waqt Yurubiám ká beṭá Abiyáh bímár paṛá. 2 So Yurubiám ne apní jorú se kahá, Uṭhiye, aur apní shakl mubaddal kíjiye, táki koí na pahcháne ki tú Yurubiám kí jorú hai, aur Sailá ko rawána ho: aur dekh Aḳhiyáh nabí waháṉ hai

aur us ne mujhe kahá thá, ki Tú is jamáat ká bádsháh hogá. 3 Aur das roṭíán, aur kuchh súkhí kulíche, aur ek suráhí shahd apne sáth le, aur us pás já, ki wuh tujhe batá degá, ki laṛke ká anjám kyá hogá. 4 So Yurubiám kí jorú ne aisá kiyá, ki uṭhí aur Sailá ko gaí, aur Aḳhiyáh ke ghar men pahunchí, par Aḳhiyáh ko kuchh nazar na átá thá, ki buṛhápe ke sabab se us kí áṅkhen baiṭh gaí thín. 5 Tab Ḳhudáwand ne Aḳhiyáh ko kahá, ki Dekh Yurubiám kí jorú tujh se kuchh apne beṭe kí bábat púchhne átí hai, kyúnki wuh bímár hai; so tú use yún yún kahiyo, aur jab wuh andar áwegí, to áp ko dúsrí randí banáwegí.

6 Aur jonhín wuh darwáza par pahunchí, aur Aḳhiyáh ne us ke páon kí áwáz suní, to us ne use kahá, Yurubiám kí jorú andar á; tú baháne se dúsrí kyún bantí hai? ki main bhejá gayá hún, táki tujhe musíbaton kí ḳhabar dún. 7 So tú já, aur Yurubiám se kah, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yún farmátá hai, ki Main ne tujhe qaum men buland kiyá, aur apne bandon Isráelíon par tujhe musallit kiyá: 8 Aur Dáúd ke gharáne se saltanat chák kar lí, aur tujhe dí, taubhí tú mere bande Dáúd kí mánind na húá, jis ne mere hukmon ko hifz kiyá, aur apne sáre dil se merí farmánbardárí karke faqat wuhí kiyá, jo merí nigáh men achchhá thá; 9 Par tú ne un sab se, jo tujh se áge the, ziyáda badí kí; kyúnki tú gumráh húá, aur apne liye aur mábúd aur ḍhále húe but banáe, aur mujhe gussa diláyá, aur mujhe tú ne apní pusht ke píchhe phenká. 10 So dekh is liye main Yurubiám ke gharáne par aisí balá názil karúngá, ki Yurubiám se díwár par peshábkarnewále tak, aur us tak, jo qaid men hai, aur Isráelíon men báqí hai, nábúd karúngá, aur unko jo Yurubiám ke ghar men báqí rahenge, yún sáf kar ḍálúngá ki jis tarah kasáfat ko sáf karte hain, yahán tak ki us ká shamma bhí na rahegá. 11 So Yurubiám ká jo koí shahr men maregá use kutte kháenge, aur use jo maidán men maregá, hawáí parinde kháenge, ki Ḳhudáwand ne aisáhí farmáyá hai. 12 So tú uṭh, aur apne ghar kí ráh le, aur tere qadam shahr men dáḳhil hote hí wuh laṛká mar jáwegá. 13 Aur sáre Isráelí us ke liye roenge, aur use gáṛenge, ki Yurubiám ká is ke siwá ek bhí qabr men na jáwegá, is liye ki Yurubiám ke gharáne men se is hí men ek bát páí gaí, jo Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá pás bhalí hai. 14 Aur Ḳhudáwand apní taraf se ek ko baní Isráel ká bádsháh karegá, jo usí din Yurubiám ke gharáne ko nábúd karegá: ab áge kyá kahún? 15 Aur Ḳhudáwand Isráelíon ko yún máregá, jis tarah senṭhá jo pání men ho, ukhaṛ jáe, aur wuh baní Isráel ko is suthrí zamín se, jo us ne un ke bápdádon ko dí thí, ukháṛ phenkegá, aur unhen daryá ke pár parágandа karegá, kyúnki unhon ne apne liye Yasíraten banáín jin se Ḳhudáwand ázurda húá. 16 Aur wuh baní Isráel ko chhoṛ degá; is liye ki Yurubiám áp bhí gunahgár húá, aur Isráelíon ko bhí gunahgár kiyá.

17 Aḳhir ko Yurubiám kí jorú uṭhí aur rawána húí, aur Tirzah men áí, aur jonhín wuh ástána par pahunchí wunhín laṛká mar gayá. 18 Aur jaisá Ḳhudáwand ne apne bande Aḳhiyáh nabí kí márifat se farmáyá thá, unhon ne use gáṛá; aur sáre Isráelíon ne us par nauha kiyá.

19 Aur Yurubiám ká báqí ahwál ki wuh kyúnkar laṛá, aur us ne kyúnkar saltanat kí, so dekho Isráelí bádsháhon kí táríḳh men likhá hai. 20 Aur Yurubiám ne báís baras saltanat kí; phir apne bápdádon men já soyá. Tab us ká beṭá Nádab us ká jánishín húá.

21 Aur Sulaimán ká beṭá Rihábiám, jo Yihúdáh men bádsháh thá, wuh

iktálís baras kí umr meṉ bádsháh húá; aur us ne Yirúshálam ke shahr meṉ, jise Ḳhudawand ne baní Isráel ke sáre firqoṉ meṉ se chun liyá, táki apná nám wuhíṉ záhir kare, satrah baras tak saltanat kí; aur us kí má ká nám Naamah thá, jo Ammúniyah thí. 22 Aur Yihúdáh ne Ḳhudawand ke huzúr gunáh kíe, aur unhoṉ ne apne gunáhoṉ ke báis se, jo un ke bápdádoṉ ke gunáhoṉ se kahíṉ ziyáda the, Ḳhudawand ká gussa bhaṛkáyá. 23 Kyúnki unhoṉ ne bhí apne liye harek buland paháṛ par, aur harek hare daraḳht tale makán aur sutún aur Yasíraten banáíṉ. 24 Wuháṉ par gándú bhí the; so we us qaum kí mánind ki jise Ḳhudawand ne baní Isráel ke huzúr tabáh kiyá, nafrat ke sab kám kiyá karte the.

25 Aur Rihábiám kí saltanat ke pánchweṉ baras aisá húá ki Misr ká bádsháh Sísaq Yirúshálam par chaṛhá: 26 Aur us ne Ḳhudawand ke ghar ká ḳhazána, aur bádsháh ká ḳhazána lúṭ liyá, aur kuchh na chhoṛá, aur us ne we sab ḍháleṉ, jo Sulaimán ne sone kí banáíṉ thíṉ, le líṉ. 27 Aur Rihábiám bádsháh ne un ke badle támbe kí ḍháleṉ banáíṉ, aur pásbánoṉ ko, jo sháh ke qasr kí nigahbání karte the, díṉ. 28 Aur jab bádsháh Ḳhudawand ke ghar játá thá, to nigahbán unheṉ uṭhá lete the, aur phir unheṉ lákar hujre meṉ rakh chhoṛte the.

29 Aur Rihábiám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Yihúdáh ke salátín kí táríḳh kí kitáb meṉ likhá nahíṉ hai? 30 Aur Rihábiám aur Yurubiám meṉ, jab tak jíte the, hamesha jang rahá kí. 31 Aur áḳhir ko Rihábiám apne bápdádoṉ meṉ mulhaq húá, aur Dáúd ke shahr meṉ apne bápdádoṉ ke sáth gaṛá gayá. Us kí má ká nám Naamah thá, jo Amúniyah thí. Aur us ká beṭá Abiyamm us ká jánishín húá.

XV. BA'B.

1 Aur Nabát ke beṭe Yurubiám kí saltanat ke aṭhárahweṉ baras Abiyamm Yihúdáh ká bádsháh húá. 2 Us ne Yirúshálam meṉ tín sál bádsháhat kí: us kí má ká nám Maakah thá, jo Abisalúm kí beṭí thí. 3 Us ne apne báp ke sab qism ke gunáh, jo wuh us ke áge kartá thá, kíe, aur us ká dil Ḳhudawand us ke Ḳhudá ke sáth púrá na thá, jaisá ki us ke báp Dáúd ká dil púrá thá. 4 Báwujúd us ke Ḳhudawand us ke Ḳhudá ne Dáúd kí ḳhátir se Yirúshálam meṉ use ek chirág diyá, táki us ke beṭe ko us ke bád qáim maqám kare, aur Yirúshálam ko barqarár rakhe. 5 Is liye ki Dáúd ne Ḳhudawand kí nigáh meṉ nekokárí kí, aur jab tak jítá rahá Ḳhudawand ke kisí hukm se rúgardán na húá, siwá U'riyáh Hittí kí jorú kí bát ke. 6 Aur Rihábiám aur Yurubiám ke darmiyán jab tak wuh jítá thá, laṛáí rahí.

7 Aur Abiyamm ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Yihúdáh ke bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ likhá nahíṉ hai? So Abiyamm aur Yurubiám meṉ bhí laṛáí húí. 8 Phir Abiyamm ne apne bápdádoṉ meṉ árám kiyá, aur unhoṉ ne use Dáúd ke shahr meṉ gáṛá: aur us ká beṭá Asá us kí jágah saltanat par baiṭhá.

9 Aur Yurubiám bádsháh i Isráel kí saltanat ke bísweṉ sál Asá Yihúdáh ká bádsháh húá. 10 Us ne iktális baras Yirúshálam meṉ bádsháhat kí: us kí má ká nám Maakah thí, jo Abisalúm kí beṭí thí. 11 Aur Asá ne apne báp Dáúd ke mánind Ḳhudawand ke huzúr nekokárí kí. 12 Aur gánḍúoṉ ko mulk se ḳhárij

kiyá: aur un butoṉ ko, jinheṉ us ke bápdádoṉ ne banáyá thá, nikál phenká. 13 Aur us ne apní má Maakah ko bhí Malika hone ke mansab se mázúl kiyá; kyúnki us ne Yasírat kí ek múrat banáí; so Asá ne us ke but ko giráyá, aur wádí i Kaidrún meṉ use jalá diyá. 14 Lekin us ne únche makánoṉ ko na ḍháyá, báwujúd us ke Asá ká dil, jab tak wuh jítá rahá, Ḳhudáwand hí se lagá thá. 15 Aur us ne we chízeṉ, jo us ke báp ne nazr kiyáṉ thíṉ, aur we chízeṉ, jo us ne áp nazr kiyáṉ thíṉ, kyá rúpá kyá soná kyá kartan, sab Ḳhudáwand ke ghar meṉ dáḳhil kiyáṉ.

16 Aur Asá, aur Baashá Isráel ke bádsháh meṉ, jab tak we jíte the, laṛáí rahá kí. 17 Aur sháh i Isráel Baashá Yihúdáh par chaṛh gayá, aur Rámah banáyá, táki sháh i Yihúdáh Asá pás koí ámad o raft na kar sake. 18 Tab Asá ne sab rúpá aur soná jo Ḳhudáwand ke ghar ke ḳhazánoṉ meṉ dáḳhil thá, aur wuh ḳhazána jo sháh ke ghar meṉ thá, liyá, aur apne ḳhádimoṉ ke hawále karke unheṉ sháh i Arám Bin Hadad kane, jo Hazyún ke beṭe Tábrummán ká beṭá thá, aur Dimishq meṉ rahtá thá, bhejá, aur paiyám kiyá, 19 Ki Mere tere darmiyán, aur mere báp aur tere báp ke darmiyán ahd o paimán hai: aur dekh ki maiṉ ne tere liye rúpá aur soná hadiya bhejá; so tú á, aur sháh i Isráel Baashá se ahdshikaní kar, táki wuh merí taraf se chalá jáwe. 20 Tab Bin Hadad ne Asá bádsháh kí bát mání, aur apne lashkar ke sardároṉ ko, jo Isráelí shahroṉ ke muqábil paṛe húe the, hukm kiyá, aur Aiyún, aur Dán, aur Abíl Bait Maakah ko, aur sárí Kinnárát ko Naftálí ke sáre mulk par gárat kiyá. 21 Aur jab Baashá ne yih suná, to Rámah kí biná tark karke Tirzah ko chalá gayá. 22 Us waqt Asá bádsháh ne sáre Yihúdáh meṉ manádí kí, aisá ki ek bhí us manádí se mutaazzir na rahá; so we un pattharoṉ aur íntoṉ ko, jin se Baashá ne Rámah kí biná kí thí, uṭhá legaye; aur Asá ne un se Binyamín ká Jiba aur Misfá banáyá.

23 Aur Asá ká báqí ahwál, aur us kí sárí qúwat, aur wuh sab jo us ne kiyá; aur yih ki us ne kaise shahr biná kíe, so kyá wuh Yihúdáh ke salátín kí táríḳh kí kitáb meṉ qalamband nahíṉ? Magar buṛhápe meṉ us ke páoṉ meṉ bímárí thí. 25 Áḳhir ko Asá apne bápdádoṉ meṉ já milá, aur apne bápdádoṉ ke darmiyán shahr i Dáúd meṉ gáṛá gayá, aur us ká beṭá Yahúsafat us kí jagah bádsháh húá.

25 Aur sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke dúsre baras Yurubiám ká beṭá Nádab baní Isráel ká bádsháh húá, aur us ne Isráel par do baras saltanat kí. 26 Aur us ne Ḳhudáwand ke huzúr badí kí, aur apne báp kí ráh par chalá, aur us taríqe par, jis se us ne baní Isráel ko gunahgár kiyá. 27 Tab Ishakár ke gharáne meṉ se Aḳhiyáh ke beṭe Baashá ne us se sarkashí kí, aur Jibatún meṉ, jo Filistíoṉ ká shahr hai, use qatl kiyá. Us waqt Nádab aur sáre baní Isráel ne Jibatún ko gher liyá. 28 So sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke tísre sál Baashá ne use már liyá, aur us kí jágah bádsháh húá. 29 Aur aisá húá ki us ne saltanat par qáim hoke Yurubiám ke sáre gharáne ko qatl kiyá; aur us ne Yurubiám kí nasl meṉ se ek ko bhí na chhoṛá jab tak use faná na kar diyá, jaisá Ḳhudáwand ne apne ḳhádim Aḳhiyáh Sailání kí márifat se farmáyá thá. 30 Kyúnki Yurubiám ne áp bhí bahut se gunáh kíe the, aur baní Isráel se bhí gunáh karwáe the; aur Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ko nipaṭ gussa diláyá thá.

31 Aur Nádab ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo usne kiyá, so kyá wuh Isráelí bádsháhoṉ kí táríḳh meṉ likhá nahíṉ gayá? 32 Aur Asá, aur sháh i Isráel Baashá ke darmiyán tamám umr laṛáí rahí.

33 Aur sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke tísre baras Akhiyáh ká beṭá Baashá Tirzah meṉ bádsháh húí; aur us ne chaubís baras bádsháhat kí. 34 Us ne Khudáwand ke huzúr badí kí, aur Yurubiám kí ráh meṉ aur us gunáh meṉ chalá ki jis ke sabab se us ne baní Isráel se gunáh karwáe.

XVI. BÁB.

1 Us waqt Hanání ke beṭe Yáhú par Khudáwand ká kalám Baashá ke barkhiláf názil húá, 2 Is liye ki maiṉ ne tujhe khák se uṭháyá, aur apne logoṉ Isráelíoṉ par tujhe saltanat bakhshí, par tú Yurubiám kí ráh chalá, aur tú ne mere Isráelí logoṉ se gunáh karwáe, ki unhoṉ ne apne gunáhoṉ se mujhe gussa diláyá: 3 Tú dekh, maiṉ Baashá kí nasl aur us ke gharáne kí bunyád ko nábúd kar dúngá, aur tere ghar ko Nabát ke beṭe Yurubiám ke ghar kí mánind kar dúngá. 4 Aur Baashá ke ghar ká jo koí shahr meṉ maregá, use kutte kháenge, aur jo maidán meṉ beján hogá, so use hawáí parinde khá jáenge.

5 Aur Baashá ká báqí ahwál aur jo jo kuchh us ne kiyá, aur us kí qúwat, so kyá wuh Isráelí salátín kí tawáríkh kí kitáb meṉ maktúb nahíṉ hai? 6 Garaz Baashá ne apne bápdádoṉ meṉ árám kiyá, aur Tirzah meṉ gaṛá, aur Ailah us ká beṭá us kí jágah bádsháh húá. 7 Aur Yáhú nabí bin Hanání ke háth se bhí Khudáwand ká paiyám Baashá aur us ke ghar ke barkhiláf áyá, us sárí sharárat ke sabab, jo us ne Khudáwand ke huzúr kí, táki apne háthoṉ kí káristání ke sabab use gussa diláyá, jaisá ki Yurubiám ke gharáne ne kiyá thá, aur is sabab se ki use qatl kiyá thá.

8 Aur sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke chhabísweṉ baras Baashá ká beṭá Ailah Tirzah meṉ baní Isráel ká bádsháh húá; aur do sál us ne bádsháhat kí. 9 Bád us ke us ke khádim Zimrí ne, jo us ke ádhe markaboṉ ká dároga thá, bagáwat kí bandish bándhí. Wuh us waqt Ailah Arzá ke ghar, jo us ke qasr ká, ki Tirzah meṉ thá, qiladár thá, mast paṛá húá thá: 10 So Zimrí ne jáke use márá, aur Asá sháh i Yihúdáh kí saltanat ke satáísweṉ sál use qatl kiyá, aur us kí jágah bádsháh húá.

11 Aur aisá húá ki wuh jab bádsháh húá, tab us ne takht par baiṭhte hí Baashá ke sáre gharáne ko qatl kiyá, aur us ke rishtadároṉ, aur us ke dostdároṉ meṉ se ek bhí báqí na rakhá jo díwár par múte. 12 Aur Zimrí ne Khudáwand ke us sukhan ke mutábiq, jo us ne Baashá ke haqq meṉ Yáhú nabí kí márifat farmáyá thá Baashá ke gharáne ko yúṉ nábúd kiyá, 13 Baashá kí sab khatáoṉ ke sabab, aur us ke beṭe Ailah kí khatáoṉ ke sabab, jo unhoṉ ne kíṉ, aur is liye ki unhoṉ ne baní Isráel se gunáh karwáe, táki Khudáwand Isráel ke Khudá ko apní batálatoṉ se gussa diláweṉ.

14 Aur Ailah ká báqí ahwál aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Isráelí salátín kí tawáríkh kí kitáb meṉ likhá nahíṉ hai?

15 Aur Zimrí ne Tirzah meṉ sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke satáísweṉ baras sát din bádsháhat kí. Aur us waqt baní Isráel Jibatún ko, jo Filistíoṉ ká shahr hai, ghere húe the. 16 Aur joṉhíṉ un logoṉ ne, ki wuháṉ khaimazan the, yih charchá suná ki Zimrí bágí húá, aur bádsháh ko qatl kiyá: to sáre Isráelíoṉ ne Umrí ko, jo lashkar ká sardár thá, us din lashkargáh meṉ apná bádsháh kiyá. 17 Tab Umrí sáre baní Isráel samet Jibatún se chaṛh gayá, aur Tirzah ko muhásara kar

liyá, 18 Aur jab Zimrí ne dekhá ki unhon ne shahr le liyá, to wuh bádsháh ke qasr men dákhil húá aur qasr men ág lagákar jal mará: 19 Ki us ne Khudawand ke huzúr badfialíán kiyán, aur Yurubiám kí ráh par chalke us ke mánind áp bhí gunáh kíe, aur baní Isráel se bhí gunáh karwáe.

20 Aur Zimrí ká báqí ahwál, aur us kí namakharámí, so kyá wuh Isráelí salátín kí kitáb men qalamband nahín hai? 21 Bád us ke baní Isráel do firqe húe: ádhe log Jínat ke beṭe Tibní kí taraf húe, ki use bádsháh karen; aur ádhe log Umrí ke sáth húe: 22 Aur we log, jo Umrí ke sáth húe the, un logon par, jo Jínat ke beṭe Tibní kí taraf the, gálib húe, aur Tibní márá gayá, aur Umrí bádsháh húá.

23 Aur sháh Asá kí saltanat ke ikkíswen sál Umrí bádsháh húá; us ne bárah baras saltanat kí; aur Tirzah men chha baras tak bádsháh rahá. 24 So us ne Samrún ká paháṛ Samr se do qintár chándí ko mol leke us paháṛ par shakr basáyá, aur us shakr ká nám, jo us ne banáyá, Samrún rakhá, jo us koh ke málik ká nám thá. 25 Par Umrí ne Khudawand ke huzúr gunáh kíe, aur un sab se, jo us se áge the, badtar kám kíe. 26 Kyúnki us ne Nabát ke beṭe Yurubiám kí sárí waza aur badkárí ikhtiyár kí, jis ke sabab baní Isráel se gunáh karwáe, yahán tak ki Khudawand Isráel ká Khudá un ke behúdapan se ázurda húá.

27 Aur Umrí ká báqí ahwál, aur us ká zor, jo us ne dikháyá, so kyá wuh Isráelí salátín kí tawárikh kí kitáb men likhá húá nahín hai? 28 Bád us ke Umrí apne bápdádon men já soyá, aur Samrún men madfún húá; aur us ká beṭá Akhiab us ká jánishín húá.

29 Aur sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke aṭhtíswen sál Umrí ká beṭá Akhiab baní Isráel ká sultán húá: aur Akhiab bin Umrí ne Samrún men baní Isráel par báís baras saltanat kí. 30 Aur Akhiab ne un sab se, jo us se áge the, Khudawand ke huzúr záid badkáríán kín. 31 Aur aisá húá ki us ne itne par iktifá na kiyá ki Nabát ke beṭe Yurubiám ke se gunáh kartá thá, balki wuh Saidáníon ke bádsháh Itbaal kí beṭí Izabil ko biyáh láyá, aur jáke Baal ko pújá, aur us ke áge sijda kiyá. 32 Aur Baal ke ghar men, jo us ne Samrún men banáyá thá, Baal ke liye ek mazbah taiyár kiyá. 33 Aur Akhiab ne Yasírat banáí, aur Akhiab ne Isráel ke Khudá ko un sab Isráelí bádsháhon se, jo us se áge the, ziyáda gussa diláyá.

34 Aur us ke aiyám men Haiel Baitelí ne Yiriho ábád kiyá; so Abirám apne pahlauṭhe beṭe se us kí biná shurú kí, aur apne chhoṭe beṭe Sajúb par us ke darwáze qáim kíe; jaisá ki Khudawand ne Nún ke beṭe Yasúa kí wasátat se farmáyá thá.

XVII. BAB.

Tab Iliyáh Tisbí ne jo Jiliád ke pardesíon men se thá, Akhiab se kahá, ki Khudawand Isráel ká Khudá, jis ke sámhne main khará hún, zinda hai: in barson men na shabnam paṛegí na menh barsegá, magar jab ki main kahún.

2 Aur Khudawand kí kalám us par názil húá, 3 Ki Yahán se chal de, aur mashriq kí ráh le, aur wádí i Karít men, jo Yardan ke sámhne hai, já chhip. 4 Aur aisá hogá ki tú us nále se píwegá, aur main ne kauwon ko hukm kiyá hai

ki we terí parwarish kareṉ. 5 So wuh rawána húá, aur Ḳhudawand ke kahe par amal kiyá; aur wádí i Karít meṉ jo Yarden ke sámhne hai, já rahá. 6 Aur har subh o shám kauwe us ke liye rotí aur gosht láyá karte the, aur wuh us nále ká pání pítá thá.

7 Aur ek muddat ke bád yúṉ húá, ki wuh nálí súkh gayá, ki us zamín par menh na barsá thá. 8 Tab Ḳhudawand ká kalám uspar názil húá, 9 Ki uṭh, aur Saidá ke Zurfat ko chalá já, aur waháṉ rah: dekh ki maiṉ ne ek bewa ko farmáyá hai, ki terí parwarish kare. 10 Chunánchí wuh uṭhá aur Zurfat ko gayá, aur jab wuh shakr ke pháṭak par pahunchá, to dekho ki wuh bewa lakṛíáṉ chun rahí thí; so us ne use pukárke kahá, Mihrbání karke mujh ko ek ghúnṭh pání kisí bartan meṉ dijiye, ki maiṉ píúṉ. 11 Aur jab wuh láne chalí, to wuh chilláyá aur kahá, Ináyat karke ek ṭukrá rotí ká apne háth meṉ mere liye letí áiyo. 12 Wuh bolí, Ḳhudawand tere Ḳhudá kí qasam, mujh pás roṭí nahíṉ, magar ek muṭhí bhar áṭá ek maṭke meṉ hai, aur thoṛá tel ek loṭe meṉ; aur dekh maiṉ lakṛíáṉ chun rahí húṉ, táki ghar jáke apne aur apne beṭe ke liye pakáúṉ, ki ham kháweṉ aur mareṉ. 13 Tab Iliyáh ne use kahá, Mat ḍar, já, aur jo kahtí hai, so kar; par us se pahle mere liye ek ṭikiyá paká, aur leá; bád us ke apne aur apne beṭe ke liye pakáiyo: 14 Ki Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Áṭe ká maṭká ḳhálí na hogá, aur loṭe ká tel na ghaṭegá, magar jab ki Ḳhudawand zamín par menh barsá de. 15 So us ne jáke jaisá ki Iliyáh ne use kahá thá, kiyá, aur wuh aur us ká kumbá, aur Iliyáh bahut dinoṉ tak kháte rahe. 16 Aur na áṭe ká maṭká ḳhálí húá, aur na loṭe ká tel ghaṭá; jaisá ki Ḳhudawand ne Iliyáh kí márifat farmáyá thá.

17 Aur aisá húá ki bád us sab ke gharwálí aurat ká beṭá bímár paṛá, aur us kí bímárí is shiddat kí húí ki us meṉ dam báqí na rahá. 18 Tab us ne Iliyáh ko kahá, Ai mard i Ḳhudá, tujhe mujh se kyá kám hai? Tú ne mujh pás áke mere gunáh yád diláe, aur mere beṭe ko már ḍálá? 19 Us ne us ke jawáb meṉ kahá, Apná beṭá mujh ko de. Aur wuh us kí godí se leke us ko báláḳháne par, jaháṉ wuh rahtá thá, chaṛhá legayá, aur use apne bistar par liṭáyá: 20 Aur Ḳhudawand se duá mángí, aur kahá, Ai Ḳhudawand mere Ḳhudá! kyá tú ne is bewa par bhí jis ke sáth maiṉ ne búdobásh kí, balá bhejí, aur us ke beṭe ko beján kiyá? 21 Aur us ne áp ko tín bár us laṛke par litáyá, aur Ḳhudawand se duá mángí, aur kahá, Ai Ḳhudawand mere Ḳhudá! apní ináyat se aisá kíjiye ki is laṛke kí ján us meṉ phir áwe. 22 Ḳhudawand ne Iliyáh kí duá suní, aur laṛke kí ján us meṉ phir áí, ki wuh jí uṭhá. 23 Tab Iliyáh ne us laṛke ko uṭhá liyá, aur báláḳháne par se ghar ke andar legayá, aur use us kí má ke supurd kiyá: aur Iliyáh ne kahá, ki Dekh, terá beṭá jítá hai. 24 Tab wuh aurat Iliyáh se bolí, Ab maiṉ ne is se yaqín, kiyá, ki tú mard i Ḳhudá hai, aur sach hai, ki Ḳhudawand ká suḳhan tere munh meṉ hai.

XVIII. BAB.

1 Aur aisá húá ki bahut dinoṉ ke bád Ḳhudawand ká kalám tísre sál meṉ Iliyáh par názil húá, ki Já, aur apne taíṉ Aḳhiab ko dikhá, ki maiṉ zamín par menh barsáúngá. 2 So Iliyáh rawána húá ki apne taíṉ Aḳhiab ko dikháe: aur

Samrún meṉ qaht i shadíd thá. 3 Us waqt Aḳhiab ne Abadiyáh ko, jo us ke ghar ká mukhtár thá, talab kiyá: aur Abadiyáh Ḳhudáwand se bahut ḍartá thá. 4 Aur aisá húá ki jis waqt I'zabil ne Ḳhudáwand ke nabíoṉ ko qatl kiyá, to Abadiyáh ne sau nabíoṉ ko leke pachás pachás ek gár meṉ pinhán kíe, aur unheṉ roṭí páví se pálá. 5 So Aḳhiab ne Abadiyáh se kahá, Mamlukat meṉ gasht kar, aur chashmoṉ aur náloṉ ko dekh; sháyad ham ko kahíṉ ghás mil jáe, táki hamáre ghoṛe aur ḳhachchar jí jáeṉ, aur hamáre chárpáe barbád na howeṉ. 6 So unhoṉ ne mamlukat meṉ do hisse kíe, Aḳhiab akelá ek taraf ko gayá, aur Abadiyáh akelá dúsrí taraf ko.

7 Aur Abadiyáh ráh meṉ thá, ki Iliyáh use milá; us ne use pahchána aur aundhá girá aur bolá, Kyá merá ḳhudáwand Iliyáh tú hai? 8 Us ne use jawáb diyá ki Maiṉ hí húṉ; já, apne ḳhudáwand ko kah, ki Dekh, Iliyáh milá! 9 Wuh bolá, Merí kyá gunáh jo tú cháhtí hai ki mujh ko, jo terá gulám húṉ, Aḳhiab ke háth meṉ giriftár karwáe, táki wuh mujhe qatl kare? 10 Ḳhudáwand tere Ḳhudá kí qasam, ki koí guroh aur koí mulk báqí nahíṉ rahá, jahíṉ mere ḳhudáwand ne terí talásh ke liye nahíṉ bhejá, aur jab unhoṉ ne kahá, ki Wuh yaháṉ nahíṉ, to us ne us guroh aur mulk se qasam lí ki Wuh nahíṉ miltá hai: 11 Aur ab tú kahtá hai, ki Apne ḳhudáwand ko jákar kah, ki Dekh Iliyáh milá, 12 Aur aisá hogá ki jab maiṉ tujh pás se chalá jáúngá, to Ḳhudáwand kí rúh tujh ko aisí jágah, jis kí ḳhabar mujhe nahíṉ, lejáegí, aur jab maiṉ jáke Aḳhiab ko kahúngá, aur wuh tujhe páwegá, to mujh ko qatl karegá; aur maiṉ, jo terá gulám húṉ, apne laṛakpan se Ḳhudáwand se ḍartá húṉ. 13 Kyá mere ḳhudáwand ko ḳhabar nahíṉ dí gaí ki jis waqt I'zabil ne Ḳhudáwand ke nabíoṉ ko qatl kiyá, us waqt maiṉ ne kyúnkar sau nabíoṉ ko leke pachás pachás karke ek gár meṉ pinhán kiyá, aur unheṉ roṭí páví se pálá? 14 Aur ab tú kahtá hai, ki Jáke apne ḳhudáwand ko ḳhabar de, ki Iliyáh házir hai, so wuh to mujhe qatl karegá. 15 Tab Iliyáh ne kahá, Ḳhudáwand lashkaroṉ ká Ḳhudá zinda hai jis ke áge maiṉ khaṛá húṉ, maiṉ áj ke din use apne taíṉ dikháúngá.

16 So Abadiyáh Aḳhiab pás gayá aur use ḳhabar dí; aur Aḳhiab Iliyáh kí muláqát ko niklá. 17 Aur aisá húá ki jab Aḳhiab ne Iliyáh ko dekhá, to use kahá, Kyá Isráelíoṉ ká bigáṛnewálá tú hí hai? 18 Wuh bolá, Maiṉ unká bigáṛnewálá nahíṉ, balki tú aur tere báp ká gharáná hai; ki tum ne Ḳhudáwand ke hukmoṉ ko tark kiyá aur Baalím ke pairau húe. 19 Ab tú log bhej; aur sáre Isráelíoṉ ko aur Baal ke chár sau nabíoṉ ko, jo I'zabil ke dastárḳhwán par kháte haiṉ, koh i Karmil par mujh pás faráham kar. 20 Chunánchi Aḳhiab ne sáre baní Isráel ko talab kiyá, aur nabíoṉ ko koh i Karmil par faráham kiyá.

21 Aur Iliyáh ne logoṉ ke darmiyán áke kahá, ki Tum kab tak do fikroṉ meṉ aṭke rahoge? Agar Ḳhudáwand Ḳhudá hai, to us ke pairau ho, par agar Baal hai, to us ke ho. Un logoṉ ne us ke jawáb meṉ ek bát na kahí. 22 Tab Iliyáh ne un logoṉ ko kahá, Ḳhudáwand ke nabíoṉ meṉ se maiṉ hí akelá báqí húṉ, aur Baal ke chár sau pachás nabí haiṉ. 23 So we ab hamko do bail deweṉ, aur apne liye ek pasand kar leṉ, aur use ṭukre ṭukre kareṉ, aur lakṛíoṉ par dhareṉ, aur ág na deṉ; aur maiṉ dúsrá bail taiyár karúngá, aur use lakṛíoṉ par dharúngá, aur ág na dúngá: 24 Tab tum apne Ḳhudá ká nám lo, aur maiṉ Ḳhudáwand ká nám lúngá. So wuh Ḳhudá ho, jo ág se jawáb bheje, háṉ wuhí Ḳhudá hai. Aur sab log

bol uṭhe, Kyá ḳhúb kahá! 25 Aur Iliyáh ne Baal ke nabíoṉ ko kahá, Tum apne liye ek bail chun lo, aur pahle use taiyár karo, ki tum bahut ho: aur apne Ḳhudá ká nám lo, aur ág mat do. 26 So unhoṉ ne ek bail, jo unheṉ diyá gayá, liyá, aur use taiyár kiyá; aur subh se do pahar tak Baal ká nám liyá, ki Ai Baal, hamárí sun! Par kuchh áwáz na húí, aur na koí jawábdenewálá thá: aur we us mazbah par, jo baná thá, kúdá kiye. 27 Aur do pahar ko aisá húá, ki Iliyáh un par haṉsá, aur bolá, Chilláke pukáro! Kyúṉki wuh to ek Ḳhudá hai; sháyad wuh kisí se báteṉ kar rahá hai, yá kisí kám meṉ mashgúl hai, yá kahíṉ safar meṉ hai; aur sháyad ki wuh sotá hai, so zurúr hai ki jagáyá jáwe. 28 Tab we buland áwáz se chilláe, aur unhoṉ ne, jaisá un meṉ dastúr hai, áp ko chhuríoṉ aur nashtaroṉ se gháyal kiyá yaháṉ tak ki unke badan lohú lauhán ho gaye. 29 Aur aisá húá ki do pahar ḍhal gaye, aur we apní qurbání ke chaṛháne ke waqt tak nubúwat karte rahe, par na kuchh sadá húí, na koí jawáb denewálá ṭhakará, na sunnewálá.

30 Tab Iliyáh ne sab logoṉ se kahá, ki Mere nazdík áo. Chunánchi sab log us ke nazdík gaye. Tab us ne Ḳhudáwand ke us mazbah ko, jo ḍháyá gayá thá, phirke banáyá. 31 Aur Iliyáh ne baní Yaqúb ke firqoṉ ke adad ke mutábiq, jis ke haqq meṉ Ḳhudáwand ne farmáyá thá, ki Terá nám Isráel hogá, bárha patthar liye. 32 Aur us ne un pattharoṉ se Ḳhudáwand ke nám ká ek mazbah biná kiyá; aur mazbah ke nazdík us ne aisá baṛá gaṛhá jis meṉ do paimáne bíj ke samáweṉ, khodá, 33 Aur lakṛíoṉ ko qaríne se chuní, aur bail ko ṭukre ṭukre kiyá, aur lakṛíoṉ par dharí. 34 Aur kahá, Chár maṭke pání se bharwáo, aur us chaṛháwe par aur lakṛíoṉ par ḍál do. Phir us ne kahá, ki Do bára aisáhí karo! So unhoṉ ne do bára kiyá. Phir us ne kahá, Si bára karo! So unhoṉ ne si bára bhí kiyá. 35 Aur pání mazbah ke girdágird phail gayá, aur gaṛhá bhí pání se bhar gayá.

36 Aur jab qurbání chaṛháne ká waqt pahunchá, to aisá húá, ki Iliyáh nabí muttasil áyá, aur bolá, ki Ai Ḳhudáwand, Abirahám aur Izhák aur Isráel ke Ḳhudá! áj ke din málúm ho jáe, ki tú Isráel ká Ḳhudá hai, aur maiṉ terá banda húṉ, aur maiṉ ne yih sab kuchh tere kahe se kiyá hai. 37 Merí sun, ai Ḳhudáwand, merí sun! táki ye log jáneṉ, ki Ḳhudáwand tú hí Ḳhudá hai, aur tú ne unke diloṉ ko phir pherá. 38 Tab Ḳhudáwand kí taraf se ek ág názil húí, aur us ne us chaṛháwe aur lakṛíoṉ aur pattharoṉ aur máṭí ko jalá diyá, aur us pání ko, jo gaṛhe meṉ thá, cháṭ liyá. 39 Jab un sab logoṉ ne yih dekhá, to we aundhe munh gire, aur bole, Ḳhudáwand wuhí Ḳhudá hai! Ḳhudáwand wuhí Ḳhudá hai! 40 Iliyáh ne unheṉ kahá, Baal ke nabíoṉ ko pakaṛ lo, ki un meṉ ek bhí jáne na páe. So unhoṉ ne unheṉ pakṛá; aur Iliyáh un ko wádí i Qaisún meṉ láyá, aur unheṉ zabh kiyá.

41 Phir Iliyáh ne Aḳhiab ko kahá, Chaṛh já, khá aur pí; ki baṛí bárish kí áwáz hai. 42 Chunánchi Aḳhiab chaṛh gayá, táki kháwe aur píwe. Aur Iliyáh Karmil kí choṭí par gayá; aur áp ko zamín par jhukáyá, aur apná munh donoṉ ghuṭnoṉ se lagáyá: 43 Aur apne chákar ko kahá, Upar to já, aur daryá kí taraf nazar kar. So wuh gayá, aur dekhke bolá, Kuchh nahíṉ. Us ne kahá, ki Sát bár já. 44 Aur sátweṉ martaba aisá húá ki wuh bolá, Dekho badlí ká ek chhoṭá sá ṭukṛá ádmí ke háth kí mánind daryá par se uṭhá hai. Tab us ne kahá, ki Já aur Aḳhiab ko kah, Taiyár ho, aur utar já, na ho ki menh tujhko jáne na de. 45 Aur idhar udhar dekhtáhí thá ki ásmán badlíoṉ se aur ándhíoṉ se siyáh hogayá; aur shiddat se

menh barasne lagá. Aur Akhiab sawár hoke Yazrael ko gayá. 46 Aur Khudawand ká háth Iliyáh par thá, ki us ne apní kamar kasí, aur Akhiab ke áge áge Yazrael ke dar áne kí jagah tak dauṛ gayá.

XIX. BAB.

1 Phir Akhiab ne sab kuchh Izabil se kahá, ki Iliyáh ne yún yún kiyá, aur us ne sáre nabíon ko tah i teg kiyá. 2 So Izabil ne qásid kí márifat Iliyáh ko kahlá bhejá, ki Agar main kal ke din isí waqt tujhe bhí un men ká ek na karún, to mábúd mujh se aisá karen, balki us se ziyáda karen! 3 Aur jab use yih daryáft húá, to wuh uṭhá, aur apne bacháo ke liye Yihúdáh ke Biarsaba men áyá, aur wuhán apná ek chákar chhoṛke 4 Wuh ek din kí ráh dasht men nikal gayá, aur ratama ke ek darakht tale baiṭhá aur apne liye maut mángí, aur kahá, Ai Khudawand! bas hai: ab meri ján le, ki main apne bápdádon se bihtar nahín. 5 Aur jonhín ratama ke darakht tale leṭá aur so rahá, to dekho ek firishte ne use chhúá aur kahá, Uṭh, kuchh khá. 6 Us ne jo nigáh kí to dekhá, ki us ke sirháne ek roṭí angáron par hai, aur pání kí ek chhágal dharí hai. Tab us ne kháyá aur píyá, aur leṭ rahá. 7 Tab Khudawand ká firishta do bára áyá, aur use chhúá, aur kahá, Uṭh, khá, ki terá safar terí qúwat se záid hai. 8 So us ne uṭhke kháyá aur píyá, aur us kháne kí qúwat se chálís din rát ká safar karke Khudá ke paháṛ Hurib tak pahunchá.

9 Aur wuhán ek gár men gayá aur wuhán rahá. Aur dekho ki wuhán us ne Khudawand ká kalám suná, ki us ne use kahá, Iliyáh, tú yahán kyá kartá hai? 10 Wuh bolá, ki Khudawand lashkaron ke Khudá ke liye mujhe gairat áí, ki baní Isráel ne tere ahd ko tark kiyá, ki tere mazbah ḍháe, aur tere nabíon ko talwár se qatl kiyá, aur main hí akelá bachá, so we cháhte hain, ki merí bhí ján len. 11 Us ne farmáyá, Báhar nikal, aur paháṛ par Khudawand ke áge khaṛá ho. Aur dekh ki Khudawand guzartá hai; aur baṛí shadíd ándhí paháṛon par chaltí hai; aur Khudawand ke áge chaṭánon ko chakní chúr kartí hai: par Khudawand ándhí men nahín. Aur ándhí ke bád zalzalá áyá, par Khudawand zalzale men nahín. 12 Zalzale ke bád ág áí; par Khudawand ág men nahín. Aur ág ke bád ek salím áwáz áí.

13 Tab Iliyáh ne sunke apne chihre ke gird apní chádar ko lapeṭá, aur báhar nikalke gár ke munh par khaṛá húá: aur dekho use, yih áwáz áí, ki Iliyáh, tú yahán kyá kartá hai? 14 Wuh bolá, ki Mujhe Khudawand lashkaron ke Khudá ke liye gairat áí; ki baní Isráel ne tere ahd ko tark kiyá, ki tere mazbah ḍháe, aur tere nabíon ko talwár se qatl kiyá: ek main hí akelá jítá bachá: so we cháhte hain ki merí bhí ján len. 15 Khudawand ne use farmáyá, Nikal maidán kí ráh le Dimishq ko já; aur jab tú wuhán pahunche, to Hazáel ko masíh kar, ki wuh Arám ká bádsháh howe. 16 Aur Nimsí ke beṭe Yáhú ko masíh kar, ki Isráel ká bádsháh ho, aur Abíl Mahúlah se Ilísá bin Sáfat ko masíh kar, ki terí jagah nabí ho. 17 Aur aisá hogá ki jo koí Hazáel kí saif se bachegá, use Yáhú qatl karegá; aur jo Yáhú kí talwár se bach rahegá, use Ilísá máregá. 18 Lekin main ne sát hazár Isráelí apne liye rakh chhoṛe hain, jin ke ghuṭne Baal ke áge nahín jhuke, aur un men se kisí ne use munh se nahín chúmá.

19 Chunánchi us ne wuhán se rawána hoke Sáfat ke beṭe Ilísá ko páyá, ki

bárah hal se qalbaráni kartá thá; aur bárahwán wuh ek thá: so Iliyáh us ke barábar se guzrá, aur apní ridá us par ḍál dí. 20 Tab us ne bailon ko chhoṛá, aur Iliyáh ke píchhe dauṛá, aur yún kahá, ki Mujhe muhlat díjiye ki apne báp má ko chúmún: tab tere sáth chalún. Us ne kahá, ki Já; main ne terá kyá kiyá hai? 21 Tab wuh ulṭá phir gayá; aur us ne ek joṛí bail liye, aur unhen zabh kiyá; aur hal kí lakṛíon se un ká gosht pakáyá, aur un logon ko diyá; so unhon ne kháyá. Phir wuh uṭhá, aur Iliyáh ke píchhe rawána húá, aur us kí ḳhidmat kí.

XX. BA'B.

1 Ab Arám ke bádsháh Bin Hadad ne apne sáre lashkar ko faráham kiyá, aur us ke sáth batís bádsháh, aur ghoṛe, aur chhakṛe the; aur Samrún par chaṛhkar use gher liyá, aur us se jang kí. 2 Aur Isráel ke bádsháh Aḳhiab pás, jo shahr men thá, elchí bheje, ki jáke kahen: 3 Bin Hadad yún kahtá hai, ki Terá rúpá, aur terá soná merá hai; terí jorúín, aur terí laṛkíán, jo bahut ḳhúbsúrat hain, merí hain. 4 So Isráel ke bádsháh ne jawáb men kahá, Ai mere ḳhudáwand bádsháh, jaisá tú ne farmayá, waisáhí main, aur sab merá asbáb teráhí hai. 5 Phir qásidon ne do bára áke kahá, ki Bin Hadad kahtá hai, Agarchi main ne tujhe kahá thá, ki tú apná rúpá aur soná aur apní jorúán aur apne bachche mujh ko bhej de: 6 Lekin ab main kal is hí waqt apne ḳhádim tujh pás bhejúngá, so we tere ghar aur tere ḳhádimon ke ghar men justojú karenge, aur jo kuchh ki terí nigáh men azíz hogí, we use apne qabze men karke le áwenge.

7 Tab Isráel ke bádsháh ne mamlukat ke sáre buzurgon ko talab kiyá, aur kahá, Mashwarat díjiye, aur dekhiye ki yih mard kyún badzátí kiyá cháhtá; ki us ne merí jorúán, mere bachche, merá rúpá soná mujh se māng bhejí, main ne use mana na kiyá. 8 Tab sáre buzurgon aur sáre logon ne use kahá, Us kí mat sun, aur mat mán. 9 Chunánchi us ne Bin Hadad ke qásidon se kahá, Mere ḳhudáwand bádsháh se kaho, Jo kuchh tú ne apne ḳhádim ko pahle farmá bhejá, wuh main karúngá; par yih bát mujh se nahín ho saktí. So qásid rawána húe aur use jawáb pahuncháyá. 10 Tab Bin Hadad ne use kahlá bhejá, ki Agar Samrún kí míṭí mere lashkar men se harek ko muṭhe muṭhe bhar pahunch sake, to mábúd mujh se yún karen; balki us se ziyáda karen! 11 Phir sháh i Isráel ne jawáb diyá, Tum kaho, ki Wuh jo kamar bándhtá hai cháhiye ki us kí mánind, jo kamar kholtá hai, lífzaní na kare.

12 Aur aisá húá ki Bin Hadad ne, jis waqt ki wuh bádsháhon ke sáth ḳhaimon men sharábḳhwárí kar rahá thá, yih suná, to apne mulázimon ko hukm kiyá, ki chaṛho, so we shahr par chaṛhe. 13 Aur dekho ki nabíon men se ek ne Isráel ke bádsháh Aḳhiab pás áke kahá, Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Yih baṛí guroh tú ne dekhí; so dekh, main áj ke din use tere háth giriftár karwáúngá; aur tú ján rakhegá, ki Ḳhudá'wand main hí hún. 14 Tab Aḳhiab ne púchhá, Kin kí márifat se? Wuh bolá, Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Shahron ke amír jawánon kí márifat se. Phir us ne púchhá, ki Un men saffáráí kaun kare? Us ne jawáb diyá, ki Tú. 15 Tab us ne shahron ke amír jawánon ko shumár kiyá; so we do sau batís húe; phir us ne baní Isráel ko bhí giná: so we sát hazár húe. 16 Aur ye sab do pahar ko nikle; aur Bin Hadad aur we batís bádsháh, jo us ke kumakí the, ḳhaimon

meṉ mast paṛe húe the. 17 Tab shahroṉ ke jawán amír pahle nikle, aur Bin Hadad ke logoṉ ne, jo bheje gaye the, use ḳhabar dí, ki Samrún ke log nikle haiṉ. 18 Wuh bolá, Agar we sulhḳhwáh nikle haiṉ, to unheṉ jítá pakaṛ lo; aur agar we jangjo nikle haiṉ, taubhí unheṉ jítá pakaṛo. 19 Tab shahroṉ ke jawán amír shahr se nikle, aur lashkar un ke píchhe thá. 20 Aur jis ne unká sámhná kiyá, unhoṉ ne use qatl kiyá; so Arámí bhága, aur Isráelíoṉ ne un ká píchhá kiyá. Aur sháh i Arám Bin Hadad ghoṛe kí píṭh lagá, aur sawároṉ ke sáth bhág niklá. 21 Aur sháh i Isráel ne nikalke ghoṛoṉ aur gáṛíoṉ ko már liyá, aur Arámíoṉ ko banáke qatl kiyá.

22 Us waqt wuh nabí Isráelí bádsháh pás áyá, aur kahá, Phir já, aur apní mazbútí kar, aur mashwarat kar, aur dekh tú kyá karegá: is liye ki sál ke áḳhir áḳhir sháh i Arám phir tujh par chaṛhegá. 23 Tab sháh i Arám ke ḳhádimoṉ ne use kahá, Un ke Ḳhudá paháṛí Ḳhudá haiṉ, is liye unhoṉ ne ham par fath páí. Ab tú ham ko hukm kar, ki ham maidán meṉ un se jang kareṉ, ki ham un par gálib honge. 24 Aur bhí ek kám kar, ki un bádsháhoṉ ko un kí jágahoṉ se báhar kar, aur un kí jágah aur risáladároṉ ko nasb kar: 25 Aur apne liye ek lashkar itná ki jitná gir gayá, taiyár kar, ghoṛoṉ ke badle ghoṛe, aur gáṛíoṉ kí jágah gáṛíáṉ: aur hameṉ maidán meṉ unke sámhne hone de; ki ham un par gálib honge. So us ne unká kahá máná, aur aisáhí kiyá.

26 Aur aisá húá ki sál ke áḳhir ko Bin Hadad ne Arámíoṉ ko jama karke giná, aur Afíq par chaṛhá, táki Isráelíoṉ se muqátala kare. 27 Aur baní Isráel to mustaidd aur házir hí the: so unke sámhne húe. Aur baní Isráel un ke barábar ḳhaimazan hoke aise málúm hote the jaise bakrí ke bachchoṉ ke do chhoṭe galle: aur Arámíoṉ kí kasrat se zamín chhip gaí thí. 28 Us waqt ek mard i Ḳhudá Isráel ke bádsháh pás áyá, aur use kahá, ki Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, Chúnki Arámíoṉ ne yúṉ kahá, ki Ḳhudáwand paháṛoṉ ká Ḳhudá hai, aur wádíoṉ ká Ḳhudá nahíṉ, is liye maiṉ is sárí baṛí guroh ko tere háth meṉ kar dúngá: aur tum jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

29 So unhoṉ ne unhoṉ ke muqábil ḳhaime istáda kiye, aur sát din tak muqábala rahá: aur sátweṉ din qitál húá, aur baní Isráel ne ek din meṉ Arámíoṉ ke ek lákh piyáde qatl kiye. 30 Aur báqí jo the Afíq ke shahr ko bhága, aur wuháṉ ek díwár satáís hazár par, jo bhága húe the, girí. Aur Bin Hadad bhágke shahr ke bích ek ghar kí koṭhrí meṉ gayá.

31 Aur us ke ḳhádimoṉ ne use kahá, Dekh, ham ab sunte haiṉ, ki Isráelí gharáne ke salátín bahut rahím haiṉ; so hameṉ parwánagí díjiye, ki apní kamaroṉ par ṭáṭ lapeṭeṉ, aur apne siroṉ par rassíáṉ bándheṉ, aur Isráel ke bádsháh ke huzúr jáweṉ: sháyad ki wuh terí jánbaḳhshí kare. 32 Chunánchi unhoṉ ne kamaroṉ par ṭáṭ aur siroṉ par rassíán bándhíṉ, aur sháh i Isráel ke sámhne áke yúṉ bole, ki Terá ḳhádim Bin Hadad yúṉ kahtá hai, ki Mihrbání karke merí ján baḳhshiye. Wuh bolá, Kyá hanoz wuh jítá hai? Wuh merá bháí hai. 33 Aur we log sarápá muntazir the, ki wuháṉ se kyá jawáb átá hai: so unhoṉ ne jald yih nekfálí lí, aur kahá, ki Terá bháí Bin Hadad? Tab us ne farmáyá, ki Jáo, use le áo. Tab Bin Hadad us se milne niklá, aur us ne use gáṛí meṉ chaṛhá láyá. 34 Bin Hadad ne use kahá, We bastíáṉ, jo mere báp ne tere báp se le líáṉ, maiṉ tujhe phir detá húṉ, aur jis tarah mere báp ne Samrún meṉ bázár banáe, tú Dimishq meṉ apne nám ke bázár baná. So

Akhiab bolá, ki Main isí ahd par tujhe rawána karúngá. Chunánchi usne us se ahd kiyá aur use rawána kiyá.

35 Us waqt nabízádon men se ek ne Khudáwand ke ilhám se apne yár se kahá, Mujhe már lijiye; par us ke yár ne us ke márne se inkár kiyá. 36 Tab us ne us yár ko kahá, ki Tú ne Khudáwand ká hukm na máná; so dekh, jonhín tú mujh pás se rawána hogá, wuhín ek sher tujhe már legá. Chunánchi jonhín wuh us ke pás se rawána húá wunhín use ek sher milá, aur use phár dálá. 37 Tab us ne ek dúsre ko, jo use milá, kahá, Mujhe már lijiye! Us ne use aisá márá ki use zakhmí kiyá. 38 Tab wuh nabí chalá gayá, aur ráh men bádsháh kí ráh dekhne lagá, aur apne munh par rákh malke áp ko badal dálá. 39 Aur júnhín bádsháh udhar se guzrá, wunhín wuh bádsháh ke áge chilláyá, aur kahá, ki Terá khádim janggáh men gayá thá, aur nágáh ek shakhs ek taraf gayá aur apne sáth ek shakhs ko mujh pás le áyá, aur kahá, ki Us ko jáne mat de, aur agar yih játá rahegá, to us ke badle terí ján jáegí: aur nahín, to tú ek qintár rúpá degá. 40 Aur jis waqt terá khádim kár bár kar rahá thá, us waqt wuh játá rahá. So sháh i Isráel ne use kahá, Terá yihí faisala hai: tú ne áp apná insáf kiyá. 41 Phir us ne phurtí karke apne munh kí rákh ponchhí; tab sháh i Isráel ne use pahcháná, ki wuh nabíon men se ek hai. 42 Tab us ne use kahá, Khudáwand yún farmátá hai, Is liye ki tú ne apne háth se ek shakhs ko chhor diyá, jise main ne wájib ul qatl kiyá thá, so us ke badle terí ján jáegí, aur terá lashkar us ke lashkar ke badle hogá. 43 So sháh i Isráel udás aur nákhush hoke ghar ko gayá, aur Samrún men áyá.

XXI. BÁB.

1 Ab aisá húá, ki us sab ke bád Nabát Yazraelí ká ek tákistán Samrún ke bádsháh Akhiab ke qasr se lagá húá Yazrael men thá. 2 So Akhiab ne Nabát ko kahá, Apná tákistán mujh ko de, táki main use apná tarkárí ká bág banáún, ki yih mere ghar se lagá húá hai; aur main us ke badle tujh ko us se bihtar ek angúrí bág dúngá; aur agar tú cháhegá, to main tujh ko us kí qímat dúngá. 3 Par Nabát ne Akhiab ko jawáb diyá, Khudáwand na kare, ki main apne bápdádon kí mírás tujh ko dún. 4 Aur Akhiab us sukhan se, jo Yazraelí Nabát ne use kahá, udás aur nákhúsh apne ghar men áyá; ki us ne kahá thá, ki Main apne bápdádon kí mírás tujh ko na dúngá: aur wuh bistar par pará rahá, aur apná munh pher liyá, aur rotí na kháí.

5 Tab us kí jorú Ízabil us pás áí, aur use kahá, ki Terá jí aisá kyún udás hai, ki tú rotí nahín khátá? 6 Us ne use jawáb diyá, ki Main ne Yazraelí Nabát ko kahá thá, ki Apná angúrí bág mere háth bech: aur agar tú cháhe, to main us ke badle aur ek angúrí bág tujh ko dúngá; lekin us ne kahá, Main tujh ko apná bág na dúngá. 7 Tab us kí jorú Ízabil ne use kahá, Kyá tú Isráelíon ká bádsháh hai? Uth, rotí khá, aur khushdil ho. Yazraelí Nabát ká angúrí bág main tujh ko dúngí. 8 So us ne Akhiab ke nám se náme likhe, aur un par us kí muhr kí, aur un buzurgon aur shurafá pás, jo Nabát ke shahr men us ke sáth rahte the, bheje. 9 Un námon ká mazmún yih thá, Manádí karke roza rakho, aur Nabát ko logon ke darmiyán buland baitháo, 10 Aur sharíron men se do shakhs muqarrar karo, ki us ke úpar

gawáhí deṉ, aur kaheṉ, ki Tú ne Ḳhudá aur bádsháh kí takfír kí. Tab use pakaṛke lejáo, aur sangsár karo, ki mar jáe.

11 Chunánchi us shahr ke logoṉ, yáne buzurgoṉ aur ashráf ne, jo us ke shahr ke báshinde the, jaisá I'zabil ne unheṉ paigám kahlá bhejá, aur jaisá un námoṉ meṉ, jo us ne unke liye likhe the, waisáhí kiyá. 12 Aur unhoṉ ne manádí karke roza rakhá, aur Nabát ko dangal ke bích buland baiṭháyá. 13 Us waqt sharíroṉ meṉ se do shaḳhs andar áe, aur us ke áge baiṭhe, aur un sharíroṉ ne dangal ke huzúr Nabát par gawáhí dí, aur kahá, ki Nabát ne Ḳhudá aur bádsháh kí takfír kí hai. Tab we use shahr se báhar legaye, aur us par patthráo kiyá ki wuh mar gayá. 14 Bád us ke unhoṉ ne I'zabil ko kahlá bhejá, ki Nabát sangsár kiyá gayá, aur mar gayá, 15 Aur I'zabil ne jo yih suná ki Nabát sangsár húá, aur mar gayá: to I'zabil ne Aḳhiab se kahá, ki Uṭh aur Nabát Yazraelí ke angúrí bág ká, jise us ne na cháhá thá ki tere háth beche, málik ho; ki wuh jítá nahíṉ, balki mar gayá. 16 Aur jab Aḳhiab ne suná, ki Nabát mar gayá, to Aḳhiab uṭhá, táki Yazraelí Nabát ke angúrí bág meṉ jáwe, aur us par qabza kare,

17 Us dam Ḳhudáwand ká kalám Iliyáh Tisbí par názil húá: 18 Ki Uṭh, aur jáke sháh i Isráel Aḳhiab se, jo Samrún meṉ hai, muláqát kar: dekh ki wuh Nabát ke angúrí bág meṉ hai, aur us ká málik hone wuháṉ gayá hai. 19 So tú use kah, ki Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, Tú ne kyá ján bhí márí, aur mál bhí lúṭá? Aur tú use kah, Ḳhudáwand farmátá hai, Jis jágah par kuttoṉ ne Nabát ká lahú cháṭá, usí jagah terá, háṉ terá bhí lahú kutte cháṭenge. 20 Aḳhiab ne Iliyáh ko dekhke kahá, Ai mere dushman! kyá tú ne mujhe páyá? Us ne jawáb diyá, ki Páyá! Ki tú ne Ḳhudáwand ke huzúr badkárí ke liye áp ko bechá! 21 Ab dekh, maiṉ tujh par áfat láúngá, aur terí bunyád khod ḍálúngá, aur Aḳhiab kí nasl meṉ se ek ko bhí, jo díwár par múte, kyá mahfúz kyá ázád ho, Isráel meṉ se káṭ ḍálúngá,. 22 Aur tere ghar ko Nabát ke bete Yurubiám ke ghar, aur Aḳhiyáh ke beṭe Baashá ke ghar kí mánind kardúngá; kyúnki tú ne mujh ko gussa diláyá, aur Isráelíoṉ ko gunahgár kiyá. 23 Aur Ḳhudáwand I'zabil ke haqq meṉ bhí farmátá hai, ki Yazrael kí díwár pás I'zabil ko kutte kháenge. 24 Aḳhiab ká jo koí shahr meṉ maregá use kutte kháenge, aur jo sahrá meṉ maregá use hawáí parinde kháenge. 25 Balki Aḳhiab kí mánind koí na thá; ki us ne Ḳhudáwand ke huzúr badkárí ke liye áp ko bechá: aur us kí jorú I'zabil ne use ubhárá. 26 Aur us ne Amúríoṉ kí mánind, jinheṉ Ḳhudáwand ne Isráelíoṉ ke áge se dúr kiyá, harek nafratí chíz meṉ butoṉ kí pairawí kí.

27 Aur aisá húá ki Aḳhiab ne yehí báteṉ sunke apne kapṛe pháṛe, aur apne tan par táṭ ḍálá, aur roza rakhá, aur ṭáṭ pahine húe áhista chaltá rahá. 28 Tab Ḳhudáwand ká kalám Iliyáh Tisbí par názil húá: 29 Tú dekhtí hai, ki Aḳhiab ne áp ko mere huzúr kyúnkar ḳháksár banáyá hai? so, is liye ki wuh mere áge ḳháksár baná, maiṉ us kí zindagí bhar us par balá na bhejúngá, balki us ke beṭoṉ ke asr meṉ us ke gharáne par balá názil karúngá.

XXII. BÁB.

1 Bád uske tín baras tak Isráel aur Arám ke darmiyán laṛáí na húí. 2 Aur tísre sál aisá húá ki Yihúdáh ká bádsháh Yahúsafat sháh i Isráel kí samt utar gayá.

3 Tab sháh i Isráel ne apne ḳhádimon se kahá, ki Tum jánte ho, ki Rámát i Jiliád ká shahr hamárá hai? Pas kyá ham chupke rahen, aur sháh i Arám ke háth se phir na le len? 4 Phir us ne Yahúsafat se kahá, Kyá mere sáth laṛne ko tú Rámát i Jiliád par chaṛhegá? So Yahúsafat ne sháh i Isráel ko jawáb diyá, Jaisá tú hai, waisá main húṇ; jaisá terá lashkar, waisá merá lashkar, jaise tere ghoṛe, waise mere ghoṛe.

5 Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel se kahá, Áj ke din Ḳhudáwand ká hukm tahqíq kar líjiye. 6 Tab sháh i Isráel ne us roz nabíon men se qaríb chár sau ádmíon ke faráham kiye, aur un se púchhá, Main Rámát i Jiliád par laṛne chaṛhún, yá nahín? We bole, Charh já; ki Ḳhudáwand use bádsháh ke qabze men kar degá. 7 Phir Yahúsafat bolá, Unke siwá Ḳhudáwand ká aur bhí koí nabí hai, ki ham us se púchhen? 8 Tab sháh i Isráel ne kahá, ki Ek shaḳhs Yimlah ká beṭá Míkáyáh hai; us se ham Ḳhudáwand kí mashwarat púchh sakte hain. Lekin main us se bezár hún, kyúnki wuh mere haqq men siwá badí ke achchhí bát nahín kahtá. Tab Yahúsafat bolá, Bádsháh aisá na farmáwe.

9 Tab sháh i Isráel ne ek uhdadár ko buláke hukm kiyá, ki Yimlah ke beṭe Míkáyáh ko shitáb lá. 10 Us waqt sháh i Isráel, aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat Samrún ke dare ke barábar, ek safá jagah men, apne apne taḳht par sháhána libás pahine húe, baiṭhe the; aur sáre anbiyá un ke huzúr peshíngoí kar rahe the. 11 Aur Kanaanah ke beṭe Sidqiyáh ne apne liye lohe ka sínghen banáín, aur bolá, Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Tú in se Arámíon ko máregá, yahán tak ki unhen nábúd kar ḍále. 12 Aur sab nabíon ne yún ḳhabar dí, aur kahá, ki Rámát i Jiliád par charh já aur kámyáb ho; ki Ḳhudáwand use sháh ke qabze men kar degá.

13 Aur us qásid ne, jo Míkáyáh ko buláne gayá thá, use kahá, ki Ḍekh, sab anbiyá ek zubán hoke bádsháh ko ḳhushḳhabarí dete hain; so karam karke áp bhí unhín men ek kí mánind ḳhushḳhabarí díjiye. 14 Míkáyáh bolá, Ḳhudáwand i haí kí qasam, jo Ḳhudáwand mujhe farmáwegá, main wuhí kahúngá. 15 So wuh sháh pás áyá. Tab sháh ne use farmáyá, Míkáyáh! ham laṛne ko Rámát i Jiliád par chaṛhen yá mauqúf karen? Us ne jawáb men kahá, Já, aur kámyáb ho, ki Ḳhudáwand use sháh ke qabze men kardegá. 16 Phir sháh ne use kahá Main kahán tak tujhe qasam diyá karún, ki tú mujh se kuchh na kahe, magar Ḳhudáwand ke nám se wuhí jo sach hai? 17 Tab wuh bolá, Main ne sáre baní Isráel ko un gospandon kí mánind, jo be chaupán hon, pahároṇ par bhaṭakte dekhá, aur Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Koí un ká áqá nahín: so un men se harek apne apne ghar salámat chalá jáwe. 18 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat se kahá, Kyá main ne tujh se na kahá thá, ki Yih mere haqq men sharr ke siwá kuchh suḳhan na kahegá?

19 Phir Míkáyáh ne kahá, ki Tum Ḳhudáwand ke suḳhan ko suno: Main ne Ḳhudáwand ko us kí kursí par baiṭhe dekhá, aur ásmání sárá lashkar us ke dahne báyen háth khaṛá thá. 20 Us dam Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Aḳhiab ko kaun targíb degí, táki wuh chaṛh jáwe, aur Rámát i Jiliád par já paṛe? Tab ek kuchh bolá, aur ek kuchh. 21 Us waqt ek rúh nikalke Ḳhudáwand ke sámhne á khaṛí húí, aur bolí, ki Main use targíb dúngí. 22 Phir Ḳhudáwand ne farmáyá, Kis tarah se? Wuh bolí, Main jáúngí, aur jhúṭhí rúh banke us ke sáre nabíon ke munh men paṛúngí. Ḳhudáwand bolá, Tú use targíb degí, aur gálib bhí hogí: Já, aisá kar. 23 So dekh, Ḳhudáwand ne tere in sab nabíon ke munh men jhúṭhí rúh ḍálí hai; aur Ḳhudáwand hí ne terí bábat burí ḳhabar dí hai.

24 Tab Kanaanah ká beṭá Sidqiyáh nazdík áyá, aur Míkáyáh ke gál par ek thapaṛ márke bolá, ki KHUDA'WAND kí rúh kis ráh se mujh pás se gaí, aur tujh se bolí? 25 Míkáyáh bolá, Tú us din jis din ki tú andar kí koṭhrí men ghusegá, ki chhip rahe, dekhegá. 26 Aur sháh i Isráel ne kahá, Míkáyáh ko pakaṛ lo, aur Amún pás, jo shahr ká názim hai, aur Yúás shahzáde pás lejáo. 27 Aur kaho, Sháh ká hukm hai, ki Mere salámat phir áne tak, musíbat kí roṭí aur musíbat ke pání use diye jáo. 28 Tab Míkáyáh bolá, Agar tú kisí tarah salámat phir áwe, to KHUDA'WAND ne merí márifat kuchh nahín kahá. Phir wuh bolá, Ai logo, tum sab ke sab sun lo!

29 Bád us ke sháh i Isráel, aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat Rámát i Jiliád par chaṛhe. 30 Aur sháh i Isráel ne Yahúsafat se kahá, Main apná bhes badalke kárzár men játá hún; par tú apná libás pahine rah. So sháh i Isráel súrat badalke kárzár men gayá. 31 Aur sháh i Arám ne gáṛíon ke batís sardáron ko farmáyá thá, ki Kisí chhoṭe yá baṛe se jang na kíjiyo, magar tanhá sháh i Isráel se. 32 Aur aisá húá ki gáṛíon ke sardáron ne Yahúsafat ko dekhke yún kahá, ki Yaqínan sháh i Isráel yihí hai. Aur unhon ne us taraf hoke cháhá, ki us ká sámhná karen. Tab Yahúsafat chilláyá. 33 Aur jab gáṛíon ke sardáron ne dekhá, ki wuh sháh i Isráel nahín, to we us kí samt se phir khaṛe húe.

34 Aur nágáh ek shakhs ne tír lagáyá, so wuh ittifáqan sháh i Isráel ke jaushan ke band par lagí. Tab us ne apne gáṛíwán ko kahá, ki Bág pher, aur mujhe lashkar se nikál le já, ki main zakhmí húá. 25 Par us din jang shadíd húí, aur bádsháh Arámíon ke muqábil gáṛí par ṭhahará rahá: aur shám hote hote mar gayá. Aur lahú us ke zakhm se gáṛí men bahtá rahá. 36 Tab áftáb gurúb hote húe lashkar men manádí kí gaí, ki Harek apne apne shahr aur apne apne mulk ko jáwe! 37 Garaz jab bádsháh mar gayá, to use Samrún men legaye, aur Samrún men bádsháh ko gáṛ diyá. 38 Aur gáṛí ko Samrún ke táláb men dhoyá, aur kutton ne us ká lahú cháṭá: aur sinán bhí dhoe; jaisá ki KHUDA'WAND ne irshád farmáyá thá.

39 Aur Akhiab ká báqí ahwál, jo us ne háthí dánt ká ek ghar banáyá, aur bahut se shahr biná kíe, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Isráelí salátín kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai? 40 Aur Akhiab apne bápdádon ke darmiyán so rahá: aur us ká beṭá Akhaziyáh us kí jágah bádsháh húá.

41 Aur Asá ká beṭá Yahúsafat sháh i Isráel Akhiab kí saltanat ke chauthe baras Yihúdáh ká bádsháh húá thá. 42 Aur Yahúsafat kí umr, jab ki wuh saltanat karne lagá, paintís baras kí thí: so us ne Yirúshálam men pachís baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám Azúbah thá, jo Silhí kí beṭí thí. 43 Wuh apne báp Asá kí ráhon par chalá, aur kisí taraf ko máil na húí, aur KHUDA'WAND ke huzúr nekokárí kartá rahá. Lekin hanoz únche makán na giráe gaye the, aur un únche makánon par log zabh karte rahe, aur khushbúián jaláte rahe. 44 Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel se sulh kí thí. 45 Aur Yahúsafat ká báqí ahwál, aur us ke zor ká tazkira, aur us ke laṛne kí tarzen, so kyá wuh Yihúdáh ke salátín kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahin hai?

46 Aur us ne gánḍúon ko, jo us ke báp Asá ke asr men báqí rah gaye the, mulk se khárij kar diyá thá. 47 Aur Adúm men koí bádsháh na thá: balki ek náib bádsháhat ká bandobast kartá thá. 48 Aur Yahúsafat ne Tarsís ke jaház banwáe, táki

un par Ofír se soná mangwáe; par we wuháṉ tak na gaye; aur Asíúnjabr meṉ pahunchke ṭúṭ gaye. 49 Tab Akhiab ke beṭe Akhaziyáh ne Yahúsafat se kahá, ki Jaházoṉ par apne khádimoṉ ke sáth mere khádimoṉ ko bhí bhej; par Yahúsafat ne na máná. 50 Phir Yahúsafat apne bápdádoṉ ke darmiyán já soyá, aur apne báp Dáúd ke shahr meṉ apne bápdádoṉ ke darmiyán madfún húá. Aur us ká beṭá Yahúrám us kí jágah bádsháh húá, 51 Aur Akhiab ká beṭá Akhaziyáh sháh i Yihúdáh Yahúsafat kí saltanat ke satrahweṉ baras Samrún meṉ Isráel ká bádsháh húá; aur wuh do baras Isráel ká bádsháh rahá.

52 Aur us ne Khudáwand ke huzúr badkárí kí; aur apne báp kí ráh, aur apní má kí ráh, aur Nabát ke beṭe Yurubiám kí ráh par, jis ne baní Isráel se gunáh karwáe, chalí. 53 Aur us sab ke muwáfiq, jo us ke báp ne kiyá, Baal kí parastish kí, aur us ko sijda kiyá, aur Khudáwand Isráel ke Khudá ko gussa diláyá.

SALA'TI'N KI' DU'SRI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Aur Akhiab ke marne ke bád Moabí Isráel se bágí húe, 2 Aur Akhaziyáh apne bálákháne kí khiṛkí se, jo Samrún meṉ thá, gir paṛá, aur bímár húá: so us ne qásidoṉ ko bhejá, aur unheṉ kahá, ki Jáo aur Aqrún ke mábúd Baalzabúb se púchho, ki Maiṉ is bímárí se changá hoúngá, ki nahíṉ? 3 Us dam Khudáwand ke firishte ne Tisbí Iliyáh ko hukm kiyá, ki Uṭh, aur sháh i Samrún ke qásidoṉ se muláqát kar, aur unheṉ kah, Háṉ! magar Isráel ká koí Khudá nahíṉ jo tum Aqrún ke mábúd Baalzabúb se púchhne chale ho? 4 So Khudáwand yúṉ farmátá hai, ki Tú us bistar par se, jis par tú chaṛhá hai, utarne na páwegá, aur albatta mar bí jáwegá. Chunánchi Iliyáh rawána húá.

5 Aur qásid Akhaziyáh pás ulṭe phir gaye, aur us ne, jo un se púchhá, Tum kis liye ab phir áe ho? 6 To unhoṉ ne kahá, ki ek shakhs ráh meṉ hameṉ milá, us ne hameṉ kahá, ki Us bádsháh pás, jis ne tumheṉ bhejá hai, phir jáo, aur use kaho, Khudáwand yúṉ farmátá hai, Háṉ, is liye ki Isráel ká koí Khudá nahíṉ, so tú Aqrún ke mábúd Baalzabúb se púchhne bhejtá hai! So tú us bistar se, jis par tú chaṛhá hai, utarne na páwegá; aur mar hí jáwegá. 7 Us ne un se sawál kiyá, ki Us shakhs kí shakl, jo tumheṉ milá, aur jis ne tumheṉ ye báteṉ kahín, kaisí thí? 8 We bole, Wuh ek bahut báloṉwálá ádmí thá, aur chamṛe ke tasme se apní kamar kase húe. Tab us ne kahá, ki Wuh Tisbí Iliyáh thá.

9 Us waqt bádsháh ne ek pachás ke sardár ko uske pachás ádmí ke sáth bhejá. So we us kane gaye. Us waqt wuh ek koh kí choṭí par baiṭhá thá. Us jamadár ne use kahá, ki Ai mard i Khudá, bádsháh kahtá hai, Tú utar á. 10 Tab Iliyáh ne us pachás ke sardár ko jawáb diya aur kahá, Agar maiṉ mard i Khudá húṉ, to ág ásmán se názil ho, aur tujhe pachásoṉ samet khá jáwe! So usí dam ág ásmán se utrí, aur use us ke pachásoṉ samet khá gaí. 11 Phir us ne do bára aur ek pachás ke sardár ko us ke pachás ádmí ke sáth bhejá. Us ne bhí jáke kahá, ki Ai mard i Khudá, bádsháh farmátá hai, Jald utar á! 12 Iliyáh ne unheṉ bhí yihí jawáb

diyá, ki Agar main mard i Ḳhudá húŋ, to ág ásmán se názil ho, aur tujhe tere pacháson samet khá jáwe! So usí dam Ḳhudá kí ág ásmán se utrí, aur use aur us ke pacháson samet khá gaí. 13 Phir us ne tísrí bár aur ek pachás ke sardár ko us ke pachás ádmí ke sáth, bhejá. So yih tísrá pachás ká sardár gayá, aur áke Iliyáh ke áge ghuṭnon par jhuká, aur us kí minnat karke bolá, ki Ai mard i Ḳhudá, merí ján, aur apne ḳhádimon in pacháson kí jánon par karam karke nazar rakhiye! 14 Dekh, ki ásmání ág ne do pachás ke sardáron ko, unke do pachás samet khá liyá: so ab merí ján par rahm kíjiye. 15 Us waqt Ḳhudawand ke firishte ne Iliyáh ko hukm kiyá, ki Us ke sáth chalá já, aur mat ḍar. Tab wuh uṭhá, aur us ke sáth bádsháh pás gayá.

16 Aur use kahá, Ḳhudawand yúŋ farmátá hai, ki Tú ne jo qásidon ko bhejá ki Aqrún ke mábúd Baalzabúb se jáke púchhen, hán, is liye ki Isráel ká koí Ḳhudá na thá ki tú us kí wahí tahqíq kartá? so tú is bistar se, jis par tú paṛá hai, utarne na páwegá; yaqínan mar hí jáwegá. 17 Chunánchi wuh Ḳhudawand ke irshád ke mutábiq, jaisá Iliyáh ne kahá thá, mar gayá. Aur is liye ki us ká koí beṭá na thá, so us ká bháí Yahúrám, sháh i Yihúdáh Yahúrám bin Yahúsafat kí saltanat ke dúsre sál, us kí jágah bádsháh húá.

18 Aur Aḳhaziyáh ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríḳh kí kitáb men likhá húá nahín hai?

II. BAB.

1 Aur yúŋ húá ki jab Ḳhudawand ne cháhá ki Iliyáh ko ek bagúle men uṛáke ásmán par le jáwe, tab Iliyáh Ilísá ko leke Gilgál se chalá. 2 Aur Iliyáh ne Ilísá ko kahá, Áp yahán ṭhahariye is liye ki Ḳhudawand ne mujhe Baitel ko bhejá hai. So Ilísá bolá, Ḳhudawand kí hayát, aur terí ján kí saugand, main tujhe na chhoṛúngá. So we Baitel ko utar gaye. 3 Aur wuhán Baitel ke anbiyázádon ne áke Ilísá ko kahá, Tujhe kuchh ḳhabar hai, ki Ḳhudawand áj tere sir par se tere áqá ko uṭhá legí? Wuh bolá, Hán main jántá húŋ: tum chup raho. 4 Tab Iliyáh ne Ilísá ko kahá, Áp yahán ṭhahariye, ki Ḳhudawand mujhe Yirího ko bhejtá hai. Us ne kahá, Ḳhndawand kí hayát, aur terí ján kí qasam, main tujh se judá na hoúngá. Chunánchi we donon Yirího men áe. 5 Aur anbiyázádon ne, jo Yirího men the, Ilísá pás áe, aur us kahá, Tujhe kuchh ḳhabar hai, ki Ḳhudawand áj tere áqá ko tere sir par se uṭhá legá? Wuh bolá, Main bhí jántá húŋ: tum chup raho. 6 Aur phir Iliyáh ne Ilísá ko kahá, Áp Yahán dirang kíjiye, ki Ḳhudawand ne mujh ko Yardan pás bhejá hai. Wuh bolá, Ḳhudawand kí hayát, aur terí ján kí qasam, main tujh ko na chhoṛúngá. Chunánchi we donon chale. 7 Aur unke píchhe píchhe pachás ádmí anbiyázádon men se rawána húe, aur sámhne kí taraf dúr khaṛe ho rahe, aur we donon lab i Yardan khaṛe húe. 8 Aur Iliyáh ne apne chádar ko lambá kiyá, aur lapeṭke pání par márá, ki pání do hissa hoke idhar udhar hogayá; aur we donon ḳhushk zamín par hoke pár gaye.

9 Aur jab pár húe, tab Iliyáh ne Ilísá ko kahá, ki Is se áge ki main tujh se judá kiyá jáún, máng ki main tujh ko kyá dúŋ. Tab Ilísá bolá, Mihrbání karke aisá kíjiye ki wuh rúh jo tujh par hai, so mujh par do chand ho! 10 Tab wuh bolá, Tú ne bhárí sawál kiyá! So agar tú mujhe áp se judá hote húe dekhegá, to aisáhí hogá

aur agar nahíŋ, to kuchh na hogá. 11 Aur aisá húá, ki jouhíŋ we donoŋ ṭahalte báteŋ karte chale játe the, to dekh, ki ek átashí rath aur átashí ghoṛe un donoŋ meŋ háil ho gaye: aur Iliyáh bagúle meŋ hoke ásmán par játá rahá. 12 Aur Ilísá ne yih dekhá aur chilláyá, Mere báp! mere báp! Isráel kí rath, aur us ke sárathí! So us ne use phir na dekhá. Aur us ne apne kapṛoŋ par háth márá, aur unheŋ do hisse kiyá. 13 Aur us ne Iliyáh kí chádar ko, jo úpar se gir paṛí thí, uṭhá liyá, aur ulṭá phirá, aur Yardan ke kináre par khaṛá húá. 14 Aur wuháŋ us ne Iliyáh kí chádar ko, jo us par se gir paṛí thí, leke pání par márá, aur kahá, ki Ḳhudáwand Iliyáh ká Ḳhudá kaháŋ hai! Aur us ne bhí us chádar ko, jab pání par márá, to pání idhar udhar hogayá, aur Ilísá pár húá. 15 Aur jab Yirího ke anbiyázádoŋ ne, jo Yirího se dekhne nikle the, use dekhá, to bole, Iliyáh kí rúh Ilísá par utrí. Aur we uske istiqbál ko dauṛe, aur us ke sámhne zamín par jhuke. 16 Aur use kahá, ki Dekh, ab tere ḳhádimoŋ ke hamráh pachás bahádur jawán haiŋ: unheŋ farmáiye ki jáweŋ, aur tere áqá ko ḍhúnḍheŋ, ki sháyad Ḳhudáwand kí rúh ne use leke kisí koh, yá hámún meŋ phenk diyá ho. Wuh bolá, Kisí ko mat bhejo. 17 Aur jab unhoŋ ne bahut sí haṭ kí, to us ne sharm se kahá, ki Bhejo. Tab unhoŋ ne un pachásoŋ ko bhejá. Aur unhoŋ ne tín din tak use ḍhúnḍhá, par use na páyá. 18 Aur us pás phir áe. Aur wuh us waqt Yirího meŋ thá. Tab us ne unheŋ kahá, Maiŋ ne na kahá thá, ki Tum mat jáo?

19 Phir us shahr ke logoŋ ne Ilísá ko kahá, ki Dekhiye yih shahr kyá achchhe mauqa par hai, chunánchi hamáre ḳhudáwand par roshan hai; lekin us ká pání nikára, aur zamín banjar hai. 20 So us ne unheŋ farmáyá, ki Ek nayá bartan láo, aur us meŋ namak ḍálo. So we use láe. 21 Tab wuh pání ke chashmoŋ par gayá, aur wuh namak un meŋ ḍálá, aur is tarah bolá, Ḳhudáwand yúŋ farmátá hai, Maiŋ ne in pánioŋ ko shifá baḳhshí: ab áge ko maut aur banjarpaná na hogá. 22 Aur Ilísá ke kalám ke mutábiq, jo us ne farmáyí, un chashmoŋ ne áj ke din tak shifá páí.

23 Wuháŋ se wuh Baitel ko chaṛhá, aur jab wuh ráh meŋ chaṛhtá thá, to shahr ke chhoṭe laṛke nikle, aur use chiṛáne lage, aur use kahá, Chalá já, ai ganje! chalá já, ai ganje! 24 Tab us ne píchhe phirke un par nigáh kí, aur Ḳhudáwand ká nám leke un par nafrín kí. So wouhíŋ ban se do ríchh nikle, aur unhoŋ ne bayálís chhokre pháṛ ḍále. 25 Phir wuh wuháŋ se koh i Karmil ko gayá, aur phir wuháŋ se Samrúŋ ko rawána húá.

III. BAB.

1 Aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat kí saltanat ke aṭhárahweŋ baras Aḳhiab ká beṭá Yahúrám Samrún meŋ Isráel ká bádsháh húá, aur us ne bárah sál saltanat kí. 2 Aur us ne bhí Ḳhudáwand ke áge gunáh kiye: par na itne ki jitne us ke báp aur us kí má ne kiye, is liye ki us ne Baal ke but ko, jo us ke báp ne banáyá thí, nikál phenká. 3 Lekin wuh Nabát ke beṭe Yurubiám kí tarah, jis ne Isráel se gunáh karwáe, gunáh kartá rahá; aur us se hargiz kinára na húá.

4 Aur us waqt Moab ká bádsháh Mísa mesh ká málik thá, aur Isráel ke bádsháh ko ek lákh barre aur ek lákh bakríáŋ súf samet hadiya bhejtá thá. 5 Aur jab Aḳhiab mar gayá, to sháh i Moab Isráel ke bádsháh se bágí húá. 6 Aur usí waqt

Yahúrám bádsháh Samrún se niklá, aur us ne sáre Isráelíon ko shumár kiyá. 7 Aur us ne jáke sháh i Yihúdáh Yahúsafat se paigám kiyá, ki sháh i Moab mujh se bágí hai: so tú mere sáth hoke Moab se laṛegá? Us ne jawáb diyá, Main charhúngá: jaisá main waisá tú; jaise mere log waise tere log; jaise mere ghoṛe, waise tere ghoṛe. 8 Tab us ne púchhá, Ham kaun sí ráh se charheṇ? So wuh bolá, Dasht i Adúm kí ráh se. 9 Chunánchi sháh i Isráel aur sháh i Yihúdáh aur sháh i Adúm nikle; aur sát din kí ráh we phire, aur un ke lashkar aur un ke chárpáeon ke liye pání báqí na rahá. 10 Us waqt sháh i Isráel bolá, Afsos! Ḳhudáwand ne in tín bádsháhon ko faráham karke cháhá, ki unheṇ sháh i Moab ke háth meṇ giriftár karwáe. 11 So Yahúsafat bolá, Ḳhudáwand ke nabíon meṇ se koí yaháṇ nahíṇ, táki ham us se Ḳhudáwand kí bát púchheṇ? Tab sháh i Isráel ke ḳhádimon meṇ se ek bol uṭhá, ki Ilísá bin Sáfat yaháṇ hai, jo Iliyáh ke háth dhuláyá kartá thá. 12 Phir Yahúsafat bolá, Ḳhudáwand kí wahí us par átí hai. So sháh i Isráel aur Yahúsafat aur sháh i Adúm us kí taraf utre.

13 Tab Ilísá ne sháh i Isráel ko kahá, Mujh ko tujh se kyá? Tú apne báp ke nabíon, aur apní má ke nabíon pás já. Par sháh i Isráel bolá, Nahíṇ, is liye ki Ḳhudáwand ne in tín bádsháhon ko jama kiyá ki unheṇ sháh i Moab ke háth meṇ giriftár karwáe. 14 Phir Ilísá bolá, Lashkaron ke Ḳhudáwand kí hayát kí qasam jis ke áge main khaṛá húṇ, agar mujhe sháh i Yihúdáh Yahúsafat kí huzúrí ká pás na hotá, to main terí taraf nazar na kartá, aur tujh par ánkh bhí na uṭhátá. 15 Par ab ek bín bajánewálá láo. Aur jab us ne bín bajáí, to aisá húá ki Ḳhudáwand ne us par háth rakhá. 16 Us waqt wuh bolá, ki Ḳhudáwand yúṇ farmátá hai, ki Is nále meṇ bahut gaṛhe khodo; 17 Ki Ḳhudáwand farmátá hai, Tum na ándhí dekhoge, aur na menh dekhoge, par yih nilá pání se bhar jáwegá. So tum apne mawáshí aur apne chárpáeon samet píke ser hoge. 18 Aur yih Ḳhudáwand ke huzúr ásán hai, ki wuh Moabíon ko bhí tumháre háth meṇ giriftár karwá de. 19 Aur tum harek hasín shahr, aur harek námí bastí le loge, aur harek achchhe daraḳht ko girá doge, aur pání kí harek chashma band kar doge, aur harek achchhe khet pattharon se úsar karoge. 20 So subh ko qurbání chaṛháne ke waqt aisá húá ki Adúm kí ráh se pání járí húá, aur zamín pání se bhar gaí.

21 Aur Moabíon ne yih sunke ki yehí bádsháh ham se laṛne chaṛhe hain, un sab ko, jo saifguzár the, jama kiyá, aur we chaṛhe, aur apní hadd par qáim húe. 22 Aur subh sawere uṭhe, aur us waqt súraj kí jot, jo pání par paṛí, to Moabíon ko pání lohú sá surḳh nazar áyá. 23 Tab we bol uṭhe, ki Yih lohú hai, so bádsháh yaqínan ápas meṇ laṛke kaṭ mare: hiṇ, ai Moabío, ab lúṭo! 24 Aur jab we Isráelí lashkar meṇ ghuse, to Isráelí uṭhe, aur Moabíon ko márá. Tab we unke áge se bhág nikle; par we Moabíon ko márte húe un ke mulk meṇ já ghuse. 25 Aur unhon ne un ke shahron ko ḳharáb kiyá, aur harek achchhí jágah par sabhon ne apne patthar ḍále, aur use bhar diyá; aur pání ke sáre chashme band kar diye aur sab achchhe daraḳht girá diye yaháṇ tak ki Qír Harásat ke patthron ke siwá kuchh báqí na rahá: aur faláḳhunandázon ne us ko bhí já gherá, aur le liyá. 26 Aur jab sháh i Moab dekhá, ki us par jang kí shiddat húí, to us ne apne sáth sát sau jawán tegguzár liye, ki pare chírke sháh i Adúm tak já paṛeṇ, par kuchh na ho saká. 27 Tab us ne apne baṛe beṭe ko, jise wuh cháhtá thá ki us kí jágah

bádsháh ho, díwár par chaṛháwá karke jalá diyá. Aur us waqt Isráel par baṛá qahr áyá, so we wuháṇ se rawána hoke apne mulk ko phir áe.

IV. BÁB.

1 Aur Anbiyázádoṇ kí joṛúoṇ meṇ se ek aurat Ilísá ke áge chillái, aur yúṇ bolí, ki Terá ḳhádim merá shauhar margayá, aur tú jántá hai, ki terá ḳhádim KHUDÁWAND se ḍartá thá: so ab us ká qarzḳhwáh áyá hai, ki mere donoṇ beṭoṇ ko gulám banáwe. 2 Tab Ilísá ne use farmáyá, Maiṇ tere liye kyá karúṇ? Mujhe batlá, tujh pás ghar meṇ kyá hai? Wuh bolí, ki Terí bandí ke ghar meṇ ek pyálá tel ke siwá kuchh nahíṇ. 3 Tab us ne kahá, ki Báhar jáke apne sab hamsáyoṇ se bartan áríyat le, aur we sab ḳhálí howeṇ, aur thoṛe na howeṇ. 4 Aur apne ghar meṇ jáke darwáza band kar, aur wuháṇ tere aur tere beṭoṇ ke siwá koí na ho. Aur un bartanoṇ ko us pyále se bhar, aur jo bhar jáwe, use uṭhá rakh. 5 So wuh us ke pás se gaí, aur apne sáth beṭoṇ ko andar leke darwáza band kiyá, aur we us ke pás láte játe the, aur wuh bhartí játí thí. 6 Aur aisá húá, ki jab we bartan mámúr ho gaye, tab us ne apne beṭe ko kahá, Aur bartan lá. Wuh bolá, Aur bartan to nahíṇ. Tab tel mauqúf ho gayá. 7 Us waqt us ne áke mard i Ḳhudá ko ḳhabar dí. Tab wuh bolá, Já tel bech, aur qarz adá kar; aur báqí jo hai, so tere aur tere bachchoṇ ke kám áwe.

8 Aur ek roz aisá ittifáq húá, ki Ilísá ne Súním meṇ guzar kiyá, wuháṇ ek daulatmand aurat thí. Us ne use pakṛá, ki Roṭí kháiye So aisá húá ki jab us ká guzar udhar hotá, to wuh wuháṇ jáke roṭí khátá. 9 Phir us ne apne shauhar se kahá, Dekhiye, maiṇ dekhtí húṇ, ki yih mard i Ḳhudá muqaddas hai, jo aksar hamárí taraf átá hai. 10 Pas áo, ki ham us ke liye ek chhoṭá sá makán díwár par banáwen, aur wuháṇ us ke liye bichhauná bichháweṇ, aur ek mez lagáweṇ, aur ek chaukí rakheṇ, aur ek shamadán. Aur jab wuh ham pás áyá kare, to wuṇhíṇ utré. 11 So ek din aisá húá ki wuh wuháṇ gayá, aur us makán meṇ utrá, aur soyá. 12 Tab us ne apne ḳhádim Jaihází ko kahá, Us Súnímiya ko bulá. So us ne use buláyá. To wuh us ke sámhná á khaṛí húí. 13 Phir us ne apne ḳhádim se kahá, Tú use kah, ki Tú ne jo hamáre liye ye sab mashaqqateṇ khínchíṇ, to tere liye kyá kiyá jáwe? Kyá tú cháhtí hai ki bádsháh yá fauj ke sardár se terí sifárish kí jáwe? Wuh bolí, ki Maiṇ apní qaum men rahtí húṇ. 14 Phir us ne kahá, Maiṇ us ke liye kyá karúṇ? Tab Jaiházi bolá, Yaqín hai ki yih beaulád hai, aur us ká shauhar búṛhá hai. 15 Tab wuh bolá, Use bulá. Aur us ne use buláyá. To wuh darwáze par ṭhahar rahí. 16 Tab wuh bolá, Is hí waqt se hisáb kar, ki púre muaiyam waqt par tú ek beṭá god meṇ legí. So wuh bolí, Nahíṇ, ai mere ḳhudáwand, ai mard Ḳhudá, apní laundí se jhúṭh mat kah!

17 So wuh aurat peṭ se húí, aur usí waqt se leke Ilísá ke kahe ke mutábiq, jab haml kí muddat púrí húí, to wuh ek beṭá janí. 18 Aur wuh laṛká baṛá húá, aur ek din khet káṭnewáloṇ ke darmiyán apne báp pás gayá. 19 Aur apne báp se kahá, Háe, merá sir! háe, merá sir! Us ne ek jawán ko kahá, Use us kí má pás pahunchá. 20 Tab us ne use leke us kí má pás pahuncháyá. Aur wuh us ke ghuṭnoṇ par paṛe paṛe do pahar ko mar gayá. 21 Tab us kí má ne use lejáke us mard i Ḳhudá ke bistar par ḍál diyá, aur darwáza band karke nikli. 22 Aur apne shauhar

pás gaí, aur kahá, ki Jald ek jawán, aur ek gadhá mere liye bhejiye, táki maiŋ mard i Ḳhudá pás dauṛ jáúŋ, aur phir áúŋ. 23 Us ne púchhá, ki A'j tú us pás kyúŋ jáyá cháhtí hai? A'j na chánd rát hai, na sabt hai? Wuh bolí, Kuchh muzáiqa nahíŋ. 24 Aur us ne gadhe par zín bándhá aur jawán se kahá, Ráh le, aur baṛhí húá chalá chal, aur apní ráh mere liye khoṭí na kar, magar jab ki maiŋ tujhe kahúŋ. 25 Chunánchi wuh chal niklí, aur koh i Karmil par mard i Ḳhudá ke huzúr áí.

Aur aisá húá ki us mard i Ḳhudá ne dúr se use dekhke apne ḳhádim se kahá, Dekh, yih wuhí Súnímiya aurat hai. 26 Uṭh, us ke istiqbál ko dauṛ, aur us se púchh, Tú achchhí hai? aur terá shauhar achchhá hai? terá laṛká achchhá hai? Wuh bolí, Achchhe! 27 Aur us paháṛ par áke mard i Ḳhudá ke páoŋ se lapṭí. Aur Jaihází ne pás áke cháhá, ki use sarkáwe. Par mard i Ḳhudá ne kahá, Use chhoṛ de, ki yih diltang hai, aur Ḳhudawand ne bát mujh se chhipáí, aur mujhe ḳhabar na dí. 28 Tab wuh bolí, Maiŋ ne kab apne ḳhudáwand se beṭá mángá? Kyá maiŋ ne na kahá thá, ki Mujhe mat dhokhá de? 29 Tab us ne Jaihází ko kahá, Kamar bándh, aur merá asá apne háth meŋ le, aur chalá já: agar koí tujhe ráh meŋ mile, to use salám na kar: agar wuh tujhe salám kare, to jawáb mat de, aur merá asá us laṛke ke munh par rakh. 30 Us kí má bolí, Ḳhudawand kí hayát, aur terí ján kí saugand, maiŋ tujhe na chhoṛúngí. Tab wuh uṭhá, aur us ke sáth chalá. 31 Jaihází un se áge rawána húá, aur us ne asá laṛke ke chihre par rakhá; par na kuchh áwáz suní, aur na us meŋ dam áyá. Tab wuh phirke us pás chalá áyá, aur use kahá, ki Laṛká na jágá. 32 Aur jab Ilísá us ghar meŋ pahunchá, to wuh laṛká mará húá us ke bistar par paṛá thá. 33 So wuh andar gayá, aur apne donoŋ par darwáza band karke Ḳhudawand se duá mángí. 34 Aur jáke laṛke se lapṭá, aur us ke munh par apná munh rakhá, aur us kí ánkhoŋ par apní ánkheŋ, aur us ke háthoŋ par apne háth, aur laṛke par phail gayá. Tab us laṛke ke badan meŋ garmí dauṛí. 35 Phir wuh uṭhá aur us ghar meŋ ṭahalá, aur phir jáke us laṛke se lapṭá, aur wuh laṛká sát bár chhínká, aur ánkheŋ khol díŋ. 36 Tab us ne Jaihází ko buláke kahá, Súnímiya ko bulá. So usne use buláyá. Aur jab wuh andar us pás áí, to us ne use farmáyá, Apná beṭá le. 37 Wuh us ke qadamoŋ par girí, aur zamín par sijda kiyá, aur apne beṭe ko le gaí.

38 Aur Ilísá wuháŋ se Gilgál meŋ áyá. Us waqt us mulk meŋ qaht paṛá thá, aur wuháŋ anbiyázáde us ke huzúr baiṭhe húe the. Aur us ne apne ḳhádim se kahá, Baṛá degcha chaṛhá, aur in anbiyázádoŋ ke liye lapsí paká. 39 Aur ek maidán meŋ gayá ki kuchh tarkárí chun lúe. So us ne janglí kadú páe; aur dáman bhar tomṛíáŋ líŋ, aur áke us deg meŋ ḍál díŋ: par we wáqif na the. 40 Chunánchi unhoŋ ne un logoŋ ke liye rikábíáŋ bharíŋ; aur jouhíŋ unhoŋ ne wuh lapsí zabán par rakhí, to chillá uṭhe, Ai mard i Ḳhudá, deg meŋ marg hai! aur khá na sake. 41 Tab us ne áṭá mangwáyá, aur us deg meŋ milá diyá, aur un logoŋ ke liye nikalwáyá, táki we kháweŋ. Tab degche meŋ kuchh nuqsán páyá na gayá.

42 Usí waqt Baal Salísah se ek shaḳhs mard i Ḳhudá pás áyá, aur naye jau kí roṭíoŋ ke bís girde, aur ṭokṛe meŋ anáj kí báleŋ layá, aur bolá, ki Un logoŋ ko de, ki we kháweŋ. 43 Us dam us ká ḳhádim bolá, ki Maiŋ use sau ádmíoŋ ke sámbne kyá rakhúŋ? Tab us ne phir kahá, ki Logoŋ ko de, táki kháweŋ. Ki Ḳhudawand farmátá hai, We kháenge, aur un meŋ se bach rahegá. 44 Tab us ne unke áge

rakhá, aur unhoṇ ne kháyá, aur jaisá KHUDA'WAND ne farmáyá thá, kuchh bach rahá.

V. BA'B.

1 Aur Naamán, jo sháh i Arám ke lashkar ká sardár, aur apne sáhib ke nazdík buzurg shakhs aur izzat wálá thá; kyúnki KHUDA'WAND ne us ke báis se Arám ko naját bakhshí thí: so yih baṛá bahádur aur zoráwar thá; par wuh abras thá. 2 Aur Arámíoṇ kí gurohen niklíṇ aur Isráel ke mulk meṇ se ek chhoṭí chhokrí asír karke legaí thíṇ: so wuh us Naamán kí jorú kí khidmat kartí thí. 3 Us ne apní bíbí se kahá, Káshki merá sáhib us nabí pás játá jo Samrún meṇ hai, to wuh use us ke bars se shifá bakhshtá. 4 So ek ne jáke apne khudáwand se kahá, Wuh chhokrí jo Isráelí hai, yúṇ yúṇ kahtí hai. 5 So Arám ke bádsháh ne kahá, Chal nikal, ki maiṇ sháh i Isráel ko khatt likh bhejúngá. Chunánchi wuh rawána húá, aur das qintár rúpá, aur chha hazár misqál soná, aur das joṛe khilaat apne sáth le chalá. 6 Aur sháh i Isráel ke liye khatt láyá, jis ká mazmún yih thá, ki Yih Naamán jab tujh ko pahunche, to dekh, maiṇ ne apne khádim Naamán ko tujh kane bhejá hai, táki tú us ke bars ko dafa kare. 7 Tab sháh i Isráel ne us khatt ko paṛhke apne kapṛe pháṛe, aur bolá, Kyá maiṇ Khudá húṇ, ki márúṇ aur jiláúṇ, jo us shakhs ne mujh pás us ko bhejá ki us ká bars kho dúṇ? So ab andesha kíjiye, aur dekhiye, ki wuh mujh se laṛne ká híla ḍhúnḍhtá hai.

8 Aur jab mard i Khudá Ilísá ne suná, ki sháh i Isráel ne apne kapṛe pháṛe, to bádsháh ko kahlá bhejá, Tú ne apne kapṛe kyúṇ pháṛe? Ab wuh mujh pás áwe, táki jáne ki Isráel meṇ ek nabí hai. 9 Chunánchi Naamán apne ghoṛoṇ aur apní gáṛíoṇ samet áyá, aur Ilísá ke ghar ke darwáze par ṭhahará. 10 Tab Ilísá ne use kahlá bhejá, Já, aur Yardan meṇ sát bár gota már, ki terá badan pák sáf hojáegá. 11 So Naamán yih sunke malúl húá, aur phir chalá, aur bolá, Mujhe gumán thá, ki wuh beshakk mujh pás nikal áwegá, aur khará hoke KHUDA'WAND apne Khudá ká nám legá, aur us makán par háth pheregá, aur bars ko kho degá. 12 Dekh, Abánah aur Farfar Dimishqí nahreṇ, Isráelí sáre pánioṇ se kahíṇ bihtar nahíṇ? Kyá maiṇ un meṇ nahá dho nahíṇ saktá ki changá hoúṇ? So wuh phirá, aur gazab meṇ chalá gayá. 13 Tab us ke khádim pás áke bole, aur use kahá, Ai hamáre báp, agar nabí tujhe kuchh baṛá hukm kartá, to kyá tú use nahíṇ mántá? So kitná ziyáda mán, jo us ne kahá, Nahá le, aur pák ho. 14 Tab wuh gayá, aur jaisá mard i Khudá ne kahá thá Yardan meṇ sát gote máre, aur us ká badan chhoṭe bachche ke badan kí mánind ho gayá, aur wuh changá húá.

15 Tab wuh apne rafíqoṇ samet us mard i Khudá pás phir áyá, aur us ke sámhne khaṛá húá, aur yúṇ kahá, ki Dekh, ab maiṇ ne jáná ki sárí zamín par koí Khudá nahíṇ hai magar Isráel meṇ! Ab karam kí ráh se apne khádim ká hadiya qabúl kíjiyo. 16 Wuh bolá, KHUDA'WAND kí saugand ki jis ke áge maiṇ khaṛá húṇ, maiṇ kuchh na lúngá. Aur us ne bahut ilháh kí, ki lewe; par us ne inkár kiyá. 17 Aur Naamán ne kahá, Maiṇ terí minnat kartá húṇ, kyá tere khádim ko do khachchar bhar ke khák na milegí? Terá khádim to áge ko KHUDA'WAND ke siwá kisí but ke liye chaṛháwá aur zabíha na chaṛháwegá. 18 Magar ek bát meṇ KHUDA'WAND mujhe muáf kare, ki jis waqt merá sáhib parastish ke liye Bait i

Rummán meṉ játá hai, to wuh mere háthoṉ par takiya kartá hai, aur maiṉ Rummán ke áge jhuktá húṉ. So jab maiṉ Rummán ke áge jhukúṉ, to Ḳhudawand is bát meṉ tere ḳhádim ko muáf kare. 19 Wuh bolá, ki Salámat já. Chunánchi wuh ruḳhsat hoke thoṛí dúr gayá hogá, 20 Ki mard i Ḳhudá Ilísá ke ḳhádim Jaihází ne dil meṉ kahá, ki Mere sáhib ne us meṉ se, jo Naamán Arámí apne sáth le áyá thá, kuchh bhí na liyá, aur use rawána kiyá. Ḳhuda'wand kí saugand! maiṉ to us ke píchhe dauṛ jáúngá aur us se kuchh lúngá. 21 Chunánchi Jaihází Naamán píchhe dauṛá, aur Naamán ne jo dekhá ki wuh píchhe lapká átá hai, to wuh gáṛí par se us kí muláqát ko utrá, aur bolá, ki Ḳhair to hai? 22 Us ne kahá, Sab ḳhair hai. Magar mere sáhib ne mujhe bhejá hai, aur kahá hai, ki Dekh, anbiyázádoṉ meṉ se ab do jawán koh i Ifráím kí samt se áe haiṉ: so mihrbání karke ek qintár rúpá, aur do joṛe kapṛe un ke liye díjiye. 23 Naamán ne kahá, Ḳhush hojiye, aur do qintár líjiye. Aur us ne bajidd hoke do qintár rúpá do thailíoṉ meṉ, aur do joṛe kapṛe bándhe, aur apne do naukaroṉ ko diye, aur we uṭháke us ke áge rawána húe. 24 Aur us ne ḳhalwat meṉ áke un ke háth se unheṉ le liyá, aur ghar meṉ rakhke un mardoṉ ko ruḳhsat kiyá. So we rawána ho gaye. 25 Phir wuh jáke apne sáhib ke huzúr khaṛá húá. Ilísá ne us dam use kahá, Jaihází, kaháṉ se tú áyá hai? Wuh bolá, Terá ḳhádim to kahíṉ na gayá thá. 26 Phir us ne use kahá, Kyá merí rúh us waqt jis waqt wuh shaḳhs apní gáṛí par se utarke terí muláqát ko phirá, tere sáth na gaí thí? Kyá yih rúpá, aur poshák, aur zaitún ke bág, aur tákistán, aur bheṛeṉ, aur bail, aur gulám, aur laundíáṉ páne ká waqt hai? 27 So Naamán ká bars ab tujhe lage, aur terí nasl se pusht dar pusht judá na howe! So wuh barf kí mánind abras hoke us ke sámhne se haṭí.

VI. BA'B.

1 Aur anbiyázádoṉ ne Ilísá ko kahá, Dekhiye, yih makán, jis meṉ ham tere huzúr rahte haiṉ, hamáre liye tang hai: 2 Ab mihrbání se hamko parwánagí díjiye ki ham Yardan pás jáweṉ, aur ham sab wuháṉ se ek ek kaṛí leweṉ, aur wuháṉ ek jagah banáweṉ jis meṉ ham raheṉ. Wuh bolá, Jáiye. 3 Tab ek ne kahá, Mihrbání se apne ḳhádimoṉ ke sáth chaliye! Us ne kahá, Maiṉ chalúngí. 4 Chunánchi wuh un ke sáth húá, aur unhoṉ ne Yardan pás áke lakṛíáṉ káṭíṉ. 5 Aur us waqt ek kí kulháṛí kaṛí káṭte húe daste se nikalke pání meṉ gir gaí: so wuh chillá uṭhá, aur kahá, Ai ḳhudáwand, afsos! yih to mánge kí thí! 6 Mard i Ḳhudá bolá, Kis jágah girí? Us ne use wuh jágah batláí. Tab us ne ek chhaṛí káṭke us jágah ḍál dí, aur lohá tirne lagá. Tab us ne kahá, Uṭhá le. So us ne háth baṛháke uṭhá liyá.

8 Aur us waqt sháh i Arám sháh i Isráel se laṛtá thí; aur us ne apne rafíqoṉ se yih saláh ṭhahráí, ki Ham fulání fulání jagah ḳhaima istáda karenge. 9 So mard i Ḳhudá ne sháh i Isráel ko kahlá bhejá, Zinhár! tú fulání jágah mat jáiyo, ki wuháṉ Arámí utare haiṉ. 10 Phir sháh i Isráel ne us jágah jis kí ḳhabar mard i Ḳhudá ne dí thí, aur záhir kiyá thá, ki Us jágah na jáná, log bheje, aur wuháṉ se wuh bach niklá; aur ek yá do bár nahíṉ, balki ziyáda. 11 Tab us sabab se sháh i Arám ká dil ghabráyá, aur us ne apne ḳhádimoṉ ko talab karke kahá, Tum mujhe nahíṉ batáte, ki ham meṉ se sháh i Isráel ká dost kaun hai? 12 Tab us ke ek

khádim ne kahá, Ai mere khudáwand bádsháh, koí bhí nahíṉ, magar Ilísá nabí jo Isráel meṉ hai, terí harek bát kí, jo tú apne shabistán meṉ kahtá hai, sháh i Isráel ko khabar detá hai. 13 Us waqt us ne kahá, Jáo, aur khoj karo ki wuh kaháṉ hai, táki maiṉ log bhejke use pakaṛ lúṉ. So unhoṉ ne use khabar kí, ki wuh Dútán meṉ hai 14 Tab us ne ek baṛí lashkar gáṛíáṉ, aur sawár sáth karke bhejá: so unhoṉ ne rát ko ákar us shahr ko gher liyá. 15 Aur subh ko sawere jo mard i Khudá ká khádim uṭhí, aur báhar niklá, to us ne dekhí ki lashkar, aur sawároṉ, aur gáṛíoṉ ne shahr ko gher liyá hai. Aur khádim ne jákar use kahá, Afsos, ai mere sáhib, ham kyá karenge? 16 So us ne jawáb diyá, Hirás na kar, ki hamáre sáthwále un ke sáthwáloṉ se bahut haiṉ. 17 Tab Ilísá ne duá kí aur kahí, Ai Khuda'wand, us kí áṉkheṉ khol díjiye ki yih dekhe. Tab Khuda'wand ne us khádim kí áṉkheṉ kholíṉ, aur us ne, jo nigáh kí, to dekhá, ki Ilísá ke girdágird paháṛ ág ke ghoṛoṉ aur gáṛíoṉ se bhará húá hai.

18 Aur jab dushman Ilísá kí taraf chale, to us ne Khuda'wand se duá mángí, aur kahá, Un logoṉ ko már le, mihrbání karke andhá kar de; so us ne jaisá Ilísá ne kahá thá, un ko andhá kar diyá. 19 Phir Ilísá ne unheṉ kahá, Yih wuh rástá aur wuh shahr nahíṉ: tum mere píchhe chale áo, ki tum ko us shaḳs pás jis ke tum tálib ho, lejáúngá. Aur wuh unheṉ Samrún meṉ legayá. 20 Aur jab we Samrún meṉ pahunche, to Ilísá ne yúṉ kahá, Ai Khuda'wand, in logoṉ ko bínáí de, táki we dekheṉ! Tab Khuda'wand ne unkí áṉkheṉ kholíṉ, aur unheṉ nazar áyá, aur kyá dekhte haiṉ, ki we Samrún ke darmiyán the. 21 Aur sháh i Isráel ne unheṉ dekhke Ilísá se púchhá, ki Ai mere báp, kyá maiṉ unheṉ már lúṉ? maiṉ unheṉ már lúṉ? 22 Us ne jawáb diyá, ki Tú unheṉ na máregá. Kyá tujhe zebá hai, ki tú un ko máregá jinheṉ túne apní teg aur kamán ke zor se asír kiyá? Ab tú unke áge roṭí pání rakh, tá we kháweṉ, aur píweṉ, aur apne áqá pás jáweṉ. 23 So us ne unke liye bahut sá kháná pakwáyá, aur jab we khá pí chuke, to us ne unheṉ rukhsat kiyá, tab we apne áqá pás chale gaye. Aur phir kabhí Arám ke lashkar Isráel kí sarzamín meṉ na gaye.

24 Bád us ke aisá húá ki Bin Hadad sháh i Arám ne apne sárí fauj faráham karke chaṛhá, aur Samrún ko já gherá. 25 Tab Samrún meṉ baṛá kál paṛá, aur we use ghere rahe, yaháṉ tak ki gadhe ká ek kalla assí dirham ko, aur kabútaroṉ kí bíṭ ká ek chautháí paimána pánch dirham ko biká. 26 Aur ek din sháh i Isráel shahrpanáh kí díwár par phirtá thí, ki ek aurat us ke huzúr chilláí, aur bolí, Ai mere khudáwand, ai bádsháh, merí madad kar! 27 Tab wuh bolí, ki Agar Khuda'wand hí terí na madad kare, to maiṉ terí kyúṉkar madad karúṉ? Galle ke ambár se, yá angúr ke shíre se? 28 Phir bádsháh ne kahá, Tujh par kyá mushkil hai? Wuh bolí, Is aurat ne mujhe kahá, ki Apná beṭá lá, táki ham áj ke din use kháweṉ, aur merá beṭá jo hai, so ham use kal kháenge. 29 So ham ne apne beṭe ko auṭá, aur ham ne milke use kháyá. Aur dúsre din maiṉ ne usse kahá, Apná beṭá lá, táki áj ham use kháweṉ; lekin us ne apná beṭá chhipá rakhá. 30 Tab sháh ne us aurat kí báteṉ sunke apne kapṛe pháṛe, aur díwár par chalá játá thá; aur logoṉ ne jo nigáh kí, to dekho, us ke tan par andarwár ṭáṭ ká pairáhan thá. 31 Aur us ne kahá, ki Agar áj ke din Sáfat ke beṭe Ilísá ká sir tan par rahe, to Khuda'wand mujh se aisá kare, aur us se ziyáda kare! 32 Aur Ilísá apne ghar meṉ baiṭhá thá, aur buzurg bhí us ke sáth the. Aur bádsháh ne apne áge ek

shakhs bhejá; par us se pahle ki wuh qásid us tak pahunche, us ne buzurgon se kahá, Tum dekhte ho, ki us qátilzáde ne bhejá hai, ki merá sir káṭe: so dekho, jab wuh qásid áwe, to darwáza band kar lo, aur use mazbútí se darwáze par pakaṛe raho, kyá us ke píchhe píchhe us ke sáhib ke páon kí sadá nahín? 33 Aur wuh un se hanoz yih kah hí rahá thá, ki wuh qásid us pás á pahunchá, aur yún kahá, ki Yih balá Khudáwand kí taraf se hai: ab áge main Khudáwand kí kyá ráh takún?

VII. BÁB.

1 Tab Ilísá ne kahá, Tum Khudáwand kí bát suno. Khudáwand yún farmátá hai, ki Kal isí waqt Samrún ke darwáze par mahín áṭe ká ek paimána ek paise ko, aur jau ke do paimáne ek paise ko bikenge. 2 Aur us waqt ek mansabdár ne, jis ke háthon par bádsháh takiya kartá thá, mard i Khudá ko jawáb diyá aur kahá, Dekh, agar Khudáwand ásmán men khiṛkíán lagáwe, to kyá aisá ho saktá hai? Tab us ne kahá, Dekh, tú apní ánkhon se dekhegá, par khá na sakegá.

3 So shahr ke darwáze ke nazdík chár koṛhí the: unhon ne báham kahá, Ham yahán baiṭhe baiṭhe kyún maren? 4 Agar ham shahr ke andar jáwen, to shahr men kál hai, ham marjáenge: aur agar yahín baiṭhe rahen, tau bhí marenge. So áo, ham Arámí laskar men jáen: agar we hamko jítá chhoṛenge, to ham bachenge; aur agar we hamen már lenge, to hamen marná tau hí hai. 5 Chunánchi we shám ke waqt uṭhke Arámíon ke lashkar ko chal nikle, aur jab we Arámíon kí lashkargáh se muttasil húe, to dekho, wuhán koí bhí na thá. 6 Is liye ki Khudáwand ne gáṛíon kí, aur sawáron kí, aur ek baṛí fauj kí áwáz Arámí lashkar ko sunáí thí. So unhon ne ápas men kahá thá, ki Dekho, sháh i Isráel ne Hittí bádsháhon aur Misrí bádsháhon ko zar deke ham par chaṛhwáyá. 7 Tab we uṭhke shám ko bhág nikle, aur apne ḍere, aur apne ghoṛe, aur apne gadhe, aur sárí lashkargáh jis tarah thí, waisíhí chhoṛke apní jánon ke liye bháge. 8 Aur ye koṛhí lashkargáh men dákhil hoke ek khaime men ghuse, aur unhon ne wuhán kháyá, aur píyá, aur rúpá, aur soná, aur libás wuhán se liyá, aur ek jágah jáke chhipá rakhá: aur phir áke dúsre khaime men ghuse, aur wuhán se bhí le gaye, aur chhipá áe. 9 Phir unhon ne ápas men kahá, Ham achchhá nahín karte, áj ká din bashárat ká din hai; so agar ham chup howen, aur subh tak yahán ṭhaharen, to kuchh dagá páwenge: pas, áo, ham jáke sháh ke ghar men khabar karen. 10 Chunánchi unhon ne áke shahr ke darbán ko khabar kí, aur kahá, Ham Arámíon kí lashkargáh men gaye, aur dekho ki wuhán na ádam hai na ádam kí áwáz, magar ghoṛe bandhe húe, aur gadhe bandhe húe, aur khaime jon ke ton hain. 11 So us ne aur darbánon ko buláke bádsháh ke qasr ke andar khabar kí. 12 Tab bádsháh rát hí ko uṭhá, aur apne khádimon ko kahá, Main tumhen batátá hún, Arámíon ne hamáre barkhiláf yih kyá kiyá. We khúb jánte hain ki ham bhúkhe hain: so we apní lashkargáh se nikalke maidán men chhipe hain, yih kahke, ki We beshakk shahr se niklenge, to ham un ko jítá pakaṛ lenge, aur shahr men ghusenge. 13 Aur us ke khádimon men se ek ne jawáb men yún kahá, ki Ham un báqí ghoṛon men se, jo shahr men báqí hain, pánch ghoṛe lewen; ki we to Isráelíon kí guroh ke mánind hain, jo báqí rahí, hán sárí Isráelí jamáat ke mánind jo faná ho gaí. So ham unhen bhejenge, aur

daryáft karenge. 14 So unhoṇ ne gáṛí ke do ghoṛe liye, aur bádsháh ne log Arámíoṇ ke lashkar ko bheje, ki jáweṇ, aur dekheṇ. 15 We un ke píchhe Yardan tak chale gaye, aur dekho, ki sárí ráh meṇ kapṛe, aur bartan jo Arámíoṇ ne jaldí meṇ phenk diye the, phaile paṛe the. So rasúloṇ ne phirke bádsháh ko ḳhabar dí. 16 Tab logoṇ ne nikalke Arámíoṇ kí lashkargáh ko lúṭá. So mahín áṭe ká ek paimána, aur jau ke do paimáne paise paise bike, jaisá Ḳhudáwand ne farmáyá thá. 17 Aur bádsháh ne us mansabdár ko, jis ke háthoṇ par takiya kartá thá, darwáze par bandobast ke liye muqarrar kiyá, aur logoṇ ne use latáṛ ḍálá, aur wuh mar gayá, jaisá mard i Ḳhudá ne kahá thá, jis waqt ki bádsháh us pás áyá thá. 18 Aur mard i Ḳhudá ne jo kuchh bádsháh se kahá thá, ki Jau ke do paimáne, aur mahín áṭe ká ek ek paimána paise paise kal isí waqt Samrún ke darwáza par ho jáenge, púrá húá: 19 Jis ke jawáb meṇ us mansabdár ne mard i Ḳhudá ko kahá thá, Ab dekh, agar Ḳhudáwand ásmán meṇ khiṛkíáṇ lagáwe, to kyá ho saktá hai? mard i Ḳhudá ne yúṇ farmáyá thá, ki Tú apní ánkhoṇ se dekhegí, par khá na sakegá: 20 Us par aisáhí kuchh bítá; ki logoṇ ne use darwáze par latáṛ ḍálá, aur wuh dab mará.

VIII. BÁB.

1 Phir Ilísá ne us aurat se, ki jis ke beṭe ko us ne jiláyá thá, kahá, Uṭh, aur apne kumbe samet já, aur jaháṇ kahíṇ rahná munásib ho, wuháṇ rah: kyúnki Ḳhudáwand ne kál ko buláyá: so zamín par sát baras tak kál rahegá. 2 Tab wuh aurat uṭhí, aur us ne mard i Ḳhudá ke kahne ke mutábiq kiyá, aur apne kumbe samet jáke Filistíoṇ ke mulk meṇ sát baras tak rahí. 3 Aur aisá húá ki sátweṇ sál ke áḳhir áḳhir yih aurat Filistíoṇ kí zamín se phirí, aur bádsháh pás chalí gaí, táki apne ghar aur apne khet ke liye chilláwe. 4 Us waqt bádsháh mard i Ḳhudá ke chákar Jaihází se báteṇ kartá thá, aur kahtá thá, ki Sáre muajaze, jo Ilísá ne dikhláe haiṇ, unheṇ mere áge bayán kíjiye. 5 Aur wuh bádsháh se kahí rahá thá, ki us ne murde ko yúṇ jiláyá, aur dekho, ki wuh aurat, jis ke beṭe ko us ne jiláyá thá, áke bádsháh ke huzúr apne ghar aur apne khet kí bábat chilláí. Tab Jaihází bol uṭhá, ki Ai mere ḳhudáwand bádsháh, wuh aurat, aur us ká wuh beṭá, jise Ilísá ne jiláyá, yehí haiṇ. 6 Aur bádsháh ne jo us aurat se púchhá, to us ne sab kahá. Tab bádsháh ne ek mansabdár ko us ke sáth karke farmáyá, ki Us ká sab kuchh, aur us ká sárá galla jis din se, ki us ne yih zamín chhoṛí hai, áj ke din tak us ko phir do.

7 Phir Ilísá Dimishq meṇ áyá, aur sháh i Arám Bin Hadad bímár thá. Aur us ko ḳhabar húí, ki Mard i Ḳhudá yaháṇ áyá hai. 8 Aur bádsháh ne Hazáel ko kahá, Kuchh hadiya apne háth meṇ le, aur mard i Ḳhudá se já mil, aur Ḳhudáwand kí bát us se púchh, aur kah, Kyá maiṇ is bímárí se changá hoúngá? 9 Chunánchi Hazáel ne us se milne chalá, aur us ne Dimishq kí sárí achchhí chízoṇ ke chálís únṭ hadiya ke apne sáth liye, aur us ke sámhne khaṛá húá, aur bolá, Arám ke bádsháh tere beṭe Bin Hadad ne mujh ko bhejá hai, aur púchhá hai, Kyá maiṇ is bímárí se changá hoúngá? 10 Ilísá ne use kahá, Já, us se kah, Mumkin hai ki tú changá hotá; lekin Ḳhudáwand ne mujh ko ḳhabar dí, ki wuh mar jáegá. 11 Aur wuh us kí taraf apne chihre sábit kiye rahá yaháṇ tak ki wuh sharmá gayá, aur mard i Ḳhudá ro diyá. 12 Aur Hazáel ne kahá, Merá ḳhudáwand

kyún rotá? Tab us ne jawáb diyá, Is liye ki main yaqín jántá hún, ki tú baní Isráel se kaisí badsulúkí karegá; aur un ke hasín shahron ko phúnk degá, aur un ke jawánon ko tah i teg karegá, aur unke laṛkon ko paṭak degá, aur un kí peṭwálíon ke peṭ pháṛegá. 13 Phir Hazáel bolá, Kyá terá gulám kuttá hai, jo aisí baṛí bát karegá? Tab Ilísá bolá, Ḳhudáwand ne mujhe ḳhabar dí hai, ki tú Arámíon ká bádsháh hogá. 14 Phir wuh rawána húá, aur Ilísá pás se apne áqá pás gayá. Tab us ne púchhá, Ilísá ne tujhe kyá kahá? Us ne kahá, ki Us ne mujhe batáyá, ki Tú albatta changá hogá. 15 Aur subh ko aisá húá ki us ne ek moṭá kapṛá liyá, aur use bhigoke us ke munh par rakhá. So wuh mar gayá; aur Hazáel us kí jágah bádsháh húá.

16 Aur sháh i Isráel Yúrám bin Aḳhiab kí saltanat ke pánchwen sál, jis waqt ki Yahúsafat sháh i Yihúdáh thá, tab Yahúsafat ká beṭá Yahúrám taḳht par baiṭhá. 17 Aur jab ki wuh saltanat karne lagá, tab us kí umr battís baras kí thí. Us ne Yirúshálam men áṭh baras bádsháhat kí, 18 Aur wuh bhí Aḳhiab ke gharáne kí mánind Isráelí bádsháhon kí rawish par chalá, ki Aḳhiab kí beṭí us kí jorú thí. Aur us ne Ḳhudáwand ke huzúr gunáh kiye. 19 Lekin Ḳhudáwand ne na cháhá ki Yihúdáh ko halák kare; kyúnki use apne bande Dáúd ká pás thá; ki us ne kahá thá, Main tujhe, aur terí nasl ko hamesha ke liye ek chirág dúngá. 20 So usí ke asr men Adúm Yihúdáh se bágí húá, aur unhon ne apne liye ek bádsháh banáyá. 21 Tab Yúrám Shaír men áyá, aur gáṛíán us ke sáth thín. Aur us ne rát ko uṭhke Adúmíon par, jo use ghere húe the, shabḳhún márá; aur sab sardár, jo gáṛíon par the, aur sáre log apne ḳhaimon ko bhág gaye. 22 Lekin Adúm Yihúdáh se áj ke din tak bágí hai. Aur usí waqt Libnah bhí bágí húá.

23 Aur Yúrám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yihúdáh ke bádsháhon kí tawáríḳh kí kitáb men likhá nahín hai? 24 Phir Yúrám ne apne bápdádon ke darmiyán árám kiyá, aur Dáúd ke shahr men apne bápdádon ke darmiyán madfún húá. Aur us ká beṭá Aḳhaziyáh us kí jagah bádsháh húá. 25 Aur Aḳhiab ke beṭe sháh i Isráel kí saltanat ke bárahwen baras sháh i Yihúdáh Yahúrám ká beṭá Aḳhaziyáh saltanat par baiṭhá. 26 Wuh báís baras ká thá jab ki saltanat par baiṭhá. Ek baras us ne Yirúshálam men saltanat kí. Us kí má ká nám Ataliyáh thá, jo sháh i Isráel Umrí kí beṭí thí. 27 Aur wuh bhí Aḳhiab ke gharáne kí rawish par chalá; aur us ne Aḳhiab ke gharáne kí mánind Ḳhudáwand ke áge gunáh kiye; kyúnki us ne Aḳhiab ke gharáne se nisbat kí. 28 Aur wuh Aḳhiab ke beṭe Yúrám ke sáth sháh i Arám Hazáel se laṛne ko Rámát i Jiliád par chaṛhá. Aur Arámíon ne Yúrám ko zaḳhmí kiyá. 29 So Yúrám bádsháh Yazrael ko phir gayá, táki us zaḳhm kí, jo us ne sháh i Arám Hazáel ke muqábala men uṭháyá thá, dárú kare, aur Yahúrám ká beṭá sháh i Yihúdáh Aḳhaziyáh Yazrael ko gayá, ki Aḳhiab ke beṭe Yúrám ko dekhe jo bímár thá.

IX. BAB.

1 Tab Ilísá nabí ne anbiyázádon men se ek ko buláyá, aur kahá, Apní kamar bándh, aur tel kí yih shíshí apne háth men le, aur Rámát i Jiliád ko já: 2 Aur jab tú wuhán pahunche, to Nimsí ke beṭe Yahúsafat ke beṭe Yáhú ko ḍhúndh lá; aur

andar jáke use us ke bháíoṇ se judá karke andar kí koṭhrí meṇ le já. 3 Aur yih shíshí tel kí us ke sir par ḍál, aur kah, KHUDÁWAND yúṇ farmátá hai, Maiṇ ne tujhe masah karke Isráelíoṇ ká bádsháh kiyá. Aur phir tú darwáza kholke chal de, aur dirang mat kar. 4 So wuh jawán, wuh nabízáda jawán, Rámát i Jiliád ko gayá. 5 Aur jab wuh áyá, to dekho lashkar ke umará baiṭhe húe the. Us ne kahá, O amír, maiṇ tere liye ek sandesá láyá húṇ! Yáhú bolá, Ham sab meṇ se kis ke liye? Us ne kahá, Tere liye, ai amír. 6 So wuh uṭhke ghar meṇ gayá. Tab us ne us ke sir par wuh tel biṭáyá, aur use kahá, KHUDÁWAND, Isráel ká Khudá yúṇ farmátá hai, ki Maiṇ ne tujhe masah karke apne bandoṇ, baní Isráel ká bádsháh kiyá. 7 Aur tú apne áqá Akhiab ke gharáne ko qatl karegá, táki maiṇ apne bandoṇ, nabíoṇ ke khún ká, aur KHUDÁWAND ke sáre bandoṇ ke khún ká I'zabil se intiqám lúṇ. 8 Aur Akhiab ká sárá ghar nábúd hogá; aur maiṇ Akhiab ká ek bhí Isráel meṇ báqí na rakhúngá, jo us kí díwár par múte, na gulám na ázád. 9 Aur maiṇ Akhiab ke ghar ko Nabát ke beṭe Yurubiám ke ghar, aur Akhiyáh ke beṭe Baashá ke ghar kí mánind kar dúngí. 10 Aur I'zabil ko Yazrael kí sarhadd meṇ kutte kháeṇge: wuháṇ koí na hogá jo use gáṛe. Phir us ne darwáza kholá, aur nikal bhágá. 11 Tab Yáhú nikalke apne áqá ke khádimoṇ ke darmiyán áyá, aur ek ne use kahá, Khair to hai? Yih díwána tujh kane kyúṇ áyá thá? Us ne unheṇ jawáb diyá, Tum us shakhs se aur us ke payám se wáqif ho. 12 We bole, Jhúṭh! Hameṇ sach batáiye. Tab us ne kahá, Us ne mujhe yúṇ kahá, ki KHUDÁWAND farmátá hai, Maiṇ ne tujhe masah karke Isráel ká bádsháh kiyá. 13 So unhoṇ ne jaldí kí, aur harek ne apní poshák leke us ke níche síṛhí par rakhí, aur narsinghá phúnká ki Yáhú Bádsháh! 14 So Nimsí ke beṭe Yahúsafat ká beṭá Yáhú Yúrám se phir baiṭhá: aur us waqt Yúrám ne baní Isráel ko leke sháh i Arám Hazáel ke muqábil Rámát i Jiliád ká muháfiz húá thá. 15 Lekin sháh Yúrám ne us zakhm ke iláj ke liye, jo us ne sháh i Arám Hazáel ke muqábil Arámíoṇ ke háth se kháyá thá, murájaat kí thí. Tab Yáhú ne kahá, Agar rází ho, to shahr se kisí ko nikalne na do, na ho ki Yazrael ko hamárí khabar pahuncháwe. 16 Aur Yáhú gáṛí par sawár hoke Yazrael ko gayá, ki Yúrám wuhíṇ thá. Aur sháh i Yihúdáh Akhaziyáh Yúrám kí muláqát ko áyá húá thá.

17 Aur Yazrael meṇ ek nigahbán burj par khaṛá thá. Us ne jo Yáhú kí guroh ko áte húe dekhá, to bolá, Maiṇ ek guroh ko dekhtá húṇ? Yúrám ne kahá, Ek sawár ko bhej ki un se já mile, aur púchhe, Khair hai? 18 Chunánchi ek shakhs sawár hoke áge baṛhá, aur un se jáke kahá, Bádsháh púchhtá hai, Khair hai? Yáhú ne kahá, Tujh ko khair se kyá kám? Mere píchhe píchhe chalá chal. Phir nigahbán bolá, ki Qásid un pás pahunchá, lekin phirá nahíṇ. 19 Tab us ne dúsre sawár rawána kiyá. Us ne bhí un pás pahunchke kahá, Bádsháh púchhtá hai, Khair hai? Yáhú ne jawáb diyá, Tujhe khair se kyá kám hai? Mere píchhe píchhe chalá chal. 20 Phir nigahbán bolá, Wuh bhí un pás pahunchá, aur phirá nahíṇ. Aur us kí sawárí Nimsí ke beṭe Yáhú kí sawárí ke mánind hai; ki wuh tund chalá átá hai.

21 Tab Yúrám ne farmáyá, Joto; so us kí gáṛí jotí gaí. Tab sháh i Isráel Yúrám, aur sháh i Yihúdáh Akhaziyáh apní apní gáṛíoṇ par chaṛhke chal nikle, aur we jáke Yazraelí Nabát kí sarhadd meṇ Yáhú se do chár húe. 22 Tab Yúrám ne Yáhú ko dekhke kahá, Khair hai? Yáhú bolá, Khair kaisí, ki terí má I'zabil ká chhinálá, aur us kí bahut sí jádúgaríáṇ ab tak haiṇ? Tab Yúrám ne apne háth

phere, aur bhágá, aur Akhaziyáh se kahá, ki Ai Akhaziyáh, fitna hai. 24 Tab Yáhú ne tír jorá, aur apne sáre zor se kamán khínchí aur Yúrám ke donon shánon ke darmiyán márá, aisá ki tír us ke dil se guzar gayá: aur wuh gárí ke darmiyán lot pot hogayá. 25 Tab Yáhú ne apne lashkar ke sardár Bidqar ko kahá, ki Use leke Yazraelí Nabát ke khet kí sarhadd men dál de. Kyúnki jis waqt main aur tú us ke báp Akhiab ke píchhe sawár hoke daure the, to mujh ko yád átá hai, ki KHUDAWAND ne yih bojh us par rakhá thá. 26 Aur KHUDAWAND ne kahá, ki Main Nabát ke khún, aur us ke beton ke khún ko beshubha kal dekhá: aur KHUDAWAND ne kahá, ki Main tujh se usí khet men badlá lúngí. So jaisá KHUDAWAND ne farmáyá hai, use leke usí jágah dál de. 27 Aur jab sháh i Yihúdáh Akhaziyáh ne yih dekhá, to wuh páyin bág kí ráh se nikal bhágá. Aur Yáhú ne us ká píchhá kiyá, aur kahá, ki Use bhí gárí hí men már lo. Chunánchi unhon ne use Júr ke raste men jo Jibliám ke muttasil hai, márá; aur wuh bhágke Majiddo men áyá, aur wuhán mar gayá. 28 Aur us ke khádim usko gárí men dálke Yirúshálam men legaye, aur use us ke qabr men Dáúd ke shahr men us ke bápdádon ke sáth gárá. 29 Aur Akhiab ke bete Yúrám ke julús ke gyárahwen baras Akhaziyáh Yihúdáh ká bádsháh húá thá.

30 Aur jab Yáhú Yazrael men dákhil húá, to I'zabil ne suná, aur apní ánkhon men surma lagáyá, aur apná sir sanwárá, aur ek khirkí se jhánkne lagí. 31 Aur jonhín Yáhú darwáze pás pahunchá, to bolí, Kyá Zimrí ko salámatí milí, jis ne apne áqá ko márá? 32 Aur us ne daríche kí taraf sir utháyá, aur kahá, Meri taraf kaun kaun hai? Wuhán se do tín khwájasaráon ne us kí taraf dekhá. 33 Tab us ne kahá, Use tale dál do! So unhon ne use níche girá diyá, aur us ká lohú díwár par, aur ghoron par pará: aur us ne use páemál kiyá. 34 Aur andar áke kháyá aur píyá; phir farmáyá, ki Jáo, us lánat kí márí randí ko dekho, aur use gáro; ki wuh sháhzádí hai. 35 Aur we use gárne gaye, par khoprí aur us ke páon aur háthon ke siwá kuchh na páyá. 36 So we phir áe, aur use khabar dí. Wuh bolá, Yih wuh bát hai, jo KHUDAWAND ne apne bande Iliyáh Tisbí kí márifat farmáí thí, ki Yazrael kí maurúsí zamín men kutte I'zabil ká gosht kháenge. 37 Aur I'zabil kí lásh Yazrael kí maurúsí zamín men gúh ke mánind, jo zamín par ho, parí rahegí: aisá ki na kahá jáegí, ki yih I'zabil hai.

X. BAB.

1 Samrún men Akhiab ke sattar bete the. So Yáhú ne náme likhe, aur Yazrael ke amíron, aur buzurgon pás, aur un pás jo Akhiab ke beton ke murabbí the, Samrún ko bheje: 2 Yih kahke ki Tumháre áqá ke bete, aur gáríán, aur ghore aur hasín shahr, aur hathyár hain: so is khatt ke pahunchte hí, 3 Us ko, jo tumháre sáhib ke beton men se bihtar aur afzal howe, us ke báp ke takht par bitháo, aur apne sáhib ke gharáne ke liye jang karo. 4 Lekin we niháyat hirásán húe, aur bole, Dekho, do bádsháh to us ke sámhne na ho sake; pas ham kyúnkar sámhná karenge? 5 Tab bádsháhí khándán ke khazánadár aur shahr ke súbadár aur buzurgon aur murabbíon ne Yáhú ko kahlá bhejá, Ham sab tere khádim hain; aur jo kuchh farmáwegá, wuh sab ham karenge; par ham kisí ko bádsháh na karenge; jo tujhe achchhá lage so kar. 6 Tab us ne unke jawáb men unke liye ek aur náma

likhá jis ká mazmún yih thá, ki Agar tum mere ho, aur cháhte ho, ki merá hukm máno, to apne sáhib ke beṭoṉ ke sir leke kal Yazrael meṉ isí waqt mujh pás chale áo. Us waqt sattar sháhzáde shahr ke umará ke sáth the, jo unke murabbí the. 7 So jab yih náma un pás áyá, to unhoṉ ne sattar sháhzáda ko leke qatl kiyá, aur un ke siroṉ ko ṭokroṉ meṉ rakhá, aur us ke pás Yazrael meṉ bhejá. 8 Tab ek paik ne use ḳhabar dí, ki We log sházádoṉ ke sir láe haiṉ. Wuh bolá, ki Tum shahr ke darwáze par un ke do ṭhde karo, aur kal tak yúṉhíṉ rahne do. 9 Aur subh ko wuh niklá, aur khaṛá rahá, aur sab logoṉ ko kahá, Tum beḳhatá ho. Dekho, maiṉ ne to apne áqá se namakharámí kí, aur use márá; par in sab ko kis ne márá? 10 Ab jáno, ki Ḳhudáwand ke us kalám meṉ se, jo Ḳhudáwand ne Aḳhiab ke haqq meṉ farmáyá thá, koí bát zamín par faroguzásht na hogí. Kyúnki Ḳhudáwand ne jo kuchh ki apne bande Iliyáh kí márifat se farmáyá, use púrá kiyá. 11 So Yáhú ne un sab ko, jo Aḳhiab ke gharáne se Yazrael meṉ bach rahe the, aur us ke sáre amíroṉ, aur us ke sáre rishtadároṉ aur us ke káhinoṉ ko qatl kiyá, yaháṉ tak ki ek ko bhí báqí na chhoṛá.

12 Aur phir wuh uṭhke Samrún ko chalá. Aur Bait i Aqd ul Ráaín ke muttasil 13 Yáhú ne sháh i Yihúdáh Aḳhaziyáh ke bháíoṉ ko dekhá, aur un se púchhá, Tum kaun ho? We bole, Ham Aḳhaziyáh ke bháí haiṉ; ham játe haiṉ, ki sháhzádoṉ ko, aur malika ke beṭoṉ ko salám kareṉ. 14 Tab us ne hukm kiyá, ki Unheṉ jítá pakaṛ lo! So unhoṉ ne unhoṉ jítá pakaṛ liyá, aur unheṉ, jo bayálís ádmí the, Bait i Aqd ke kúe par qatl kiyá; ek ko un meṉ se na chhoṛá. 15 Phir wuháṉ se áge chalá, aur Yahúnadab bin Raikáb us ke istiqbál ko niklá, aur us se milá. Tab us ne use salám kiyá, aur kahá, Kyá terá dil sáf hai jis tarah ki merá dil tere dil ke sáth hai? Tab Yahúnadab ne jawáb diyá, ki Sáf hai. So us ne kahá, Agar aisá hai, to apná háth mujhe de. So usne use apná háth diyá; aur us ne use gáṛí meṉ apne sáth baiṭhá liyá. 16 Aur kahá, ki Mere sáth chal, aur merí gairat, jo Ḳhudáwand ke liye hai, dekh. So wuh us ke sáth gáṛí par baiṭh gayá. 17 Aur jab wuh Samrún meṉ pahunchá, to us ne un sab ko, jo Aḳhiabíoṉ meṉ se báqí the, qatl kiyá, yaháṉ tak ki us ne jaisá Ḳhudáwand ne Iliyáh kí márifat farmáyá thá, sab ko nest o nábúd kar diyá thá.

18 Phir Yáhú ne sab logoṉ ko faráham kiyá, aur unheṉ kahá, ki Aḳhiab ne Baal kí thoṛí parastish kí: Yáhú us kí bahut sí parastish karegá. 19 Ab tum Baal ke sab nabíoṉ, aur us ke sáre bandoṉ, aur us ke sáre káhinoṉ ko mujh pás talab karo, un meṉ se ek bhí báqí na chhúṭe: ki maiṉ Baal ke liye baṛí qurbání karúngá, aur jo koí házir na hogá, so jítá na bachegá. Par Yáhú ne un se makr kiyá, aur iráda kiyá, ki Baal parastoṉ ko qatl kare. 20 Aur Yáhú ne kahá, ki Baal kí íd ke liye manádí karo; so unhoṉ ne manádí kí. 21 Aur Isráelíoṉ kí sárí sarhaddoṉ meṉ Yáhú ḳhabar pahuncháí. Chunánchi sáre Baal parast áe, aisá koí na thá, jo na áyá ho. Aur we Baal ke ghar meṉ dáḳhil húe; aur Baal ká ghar is sire se us sire tak bhar gayá. 22 Phir us ne us ko, jo us jamáat par muwakkal thá, hukm kiyá, ki Un sab Baal parastoṉ ká libás nikál. So us ne unká libás nikalwáyá. 23 Tab Yáhú, aur Yahúnadab bin Raikáb Baal ke ghar ke andar gaye, aur Baal parastoṉ ko kahá ki Khoj karo, aur dekho, ki yaháṉ tumháre darmiyán Ḳhudáwand ke bandoṉ meṉ se koí na ho: magar Baalparast hí faqat howeṉ. 24 Aur jab we andar hadiye aur chaṛháwe guzránne aur jaláne lage, to Yáhú ne darwáze par assí jawán mu-

qarrar kiye, aur unheṉ kahá, Agar koí un logoṉ meṉ se, jinheṉ maiṉ ne tumháre qábú meṉ diyá hai, ek ko bhí nikal jáne degá, to us kí ján us kí ján ke badle hogí. 25 Aur aisá húá ki jouhíṉ charháwá charh chuká, to Yáhú ne pásbánoṉ, aur sardároṉ ko hukm kiyá, ki Ghuso aur unheṉ qatl karo; ek bhí báhar na jáne páe. Chunánchi unhoṉ ne unheṉ teg se beján kiyá. Aur pásbán, aur sardár un kí láshoṉ ko báhar phenkke Bait i Baal ke shahr meṉ dákhil húe. 26 Aur unhoṉ ne Baal kí múratoṉ ko nikálá aur ág meṉ jaláyá, 27 Aur Baal ke but ko chakná chúr kiyá, aur Baal ká ghar ḍhá diyá, aur páekhána baníyá: chunánchi áj ke din tak hai. 28 So Yáhú ne Baal ko Isráelíoṉ meṉ se nest o nábúd kar diyá.

29 Lekin Yáhú ne un gunáhoṉ ko, jo Nabát ke beṭe Yurubiám ne Isráelíoṉ se karwáe the, tark na kiyá: yáne sone ke bachhroṉ ko, jo Baitel aur Dán meṉ the, rahne diyá. 30 So Ḳhudáwand Yáhú ko kahá, Azbaski tú ne wuh, jo merí nigáh meṉ bhalá thá, achchhí tarah kiyá, aur jo kuchh ki mere dil meṉ thá, tú ne Akhiab ke gharáne se sab kiyá, so tere beṭe chauthí pusht tak Isráel ke taḳht par baiṭhenge. 31 Par Yáhú Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá kí shariat par apne sáre dil se na chalá, ki us ne Yurubiámí gunáhoṉ ko, jis ne Isráelíoṉ ko gumráh kiyá, tark na kiyá.

32 Un dinoṉ meṉ Ḳhudáwand ne Isráelíoṉ ko ghaṭáná shurú kiyá; ki Hazáel ne unheṉ har ek taraf se márá: 33 Yardan se leke samt i sharqí tak Jiliád aur Jadd aur Rúbin aur Manassí kí sárí sarzamín Aráir se leke jo nahr i Arnún par hai, Jiliád aur Basan tak.

34 Aur Yáhú ká báqí ahwál, aur us ká har ek kám, aur us kí qúwat ká bayán, kyá Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríkh kí kitáb meṉ likhá nahíṉ hai? 35 Bád us ke Yáhú apne bápdádoṉ ke darmiyán já soyá. Tab unhoṉ ne use Samrún meṉ gáṛá, aur uská beṭá Yahúakhaz us kí jagah bádsháh húá. 36 Aur Yáhú ne Samrún meṉ baní Isráel par aṭháís baras saltanat kí.

XI. BA'B.

1 Tab Akhaziyáh kí má Ataliyáh ne, jo dekhá ki us ká beṭá múá, to uṭhí aur bádsháh kí sárí nasl ko qatl kiyá. 2 Par Yúrám bádsháh kí beṭí Yahúsaba ne, jo Akhaziyáh kí bahin thí, Akhaziyáh ke beṭe Yúás ko liyá, aur use un sháhzádoṉ ke darmiyán se jo qatl húe the, chorí se leke us kí dadá samet Ataliyáh kí nigáh se khwábgáh kí koṭhrí meṉ pinhán kiyá. Us sabab se wuh márá na gayá. 3 So wuh us samet Ḳhudáwand ke ghar meṉ chha baras tak chhipá húá thá. Aur Ataliyáh mulk kí saltanat kartí thí.

4 Aur sátweṉ baras Yahúyada ne sau sau ke sardároṉ, aur rikábdároṉ, aur sipáhíoṉ ko bulá bhejá, aur unheṉ Ḳhudáwand ke ghar meṉ apne pás talab karke un se ahd o paimán kiyá, aur Ḳhudáwand ke ghar meṉ un se qasam kí; aur bádsháh ke beṭe ko unheṉ dikhláyá. 5 Aur us ne unheṉ kahá, Tum yih kám karo, ki fauj ke tín hisse karo: ek gol sabt ke din andar ghuse, aur sháh ke qasr kí nigahbání kare. 6 Aur dúsrá Súr ke darwáze par rahe; aur tísrá darwáze par jo pásdároṉ ke píchhe hai, rahe: tum ko cháhiye ki is tarah qasr kí nigahbání karo, aur chaukí do. 7 Aur tumháre us gol meṉ se, jo sabt ke din khurúj karegá, do hisse bádsháh ke áspás hoke Ḳhudáwand ke ghar kí khabardárí kareṉ. 8 Aur tum har taraf se bádsháh kí nigahbání karo, aur har ek apne hathyár háth meṉ liye rahe,

agar koí shakhs saffoṉ ke andar chalá áwe, to use már lo : aur tum andar báhar áte játe bádsháh ke sáth raho 9 Chunánchi sau sau ke sardároṉ ne jaisá Yahúyada káhin ne unheṉ kahá thá, sab kuchh kiyá : aur un meṉ se har ek ne apne apne logoṉ ko, jo sabt ke din andar báhar áte játe the, liyá, aur Yahúyada káhin pás áe. 10 Us káhin ne Dáúd bádsháh kí barchhíáṉ aur sipareṉ, jo KHUDAWAND ke ghar meṉ thíṉ, sau sau ke sardáron ko diyáṉ. 11 Aur fauj ke log apne apne hathyár leke haikal ke dahne kone se leke báyeṉ goshe tak aur mazbah tak bádsháh ke áspás ho gaye. 12 Phir usne sháhzáde ko nikálá, aur us ke sir par táj rakhke bádsháhat ká nishán nasb kiyá, aur use bádsháh, aur masah kiyá ; aur unhoṉ ne táliáṉ bajáíṉ, aur bole, Bádsháh ko Khudá salámat rakhe ! 13 Aur Ataliyáh ne, jo fauj aur sipáh ká naara suná, to sipáh ke darmiyán KHUDAWAND kí haikal meṉ dákhil húí. 14 Aur kyá dekhtí hai, ki muwáfiq dastúr ke bádsháh bádsháhoṉ ke sutún se lagá húá khaṛá hai : aur umará, aur narsingá bajánewále bádsháh ke pás haiṉ ; aur sárí mamlukat ke log khushí meṉ haiṉ, aur narsinghe phúnkte haiṉ. Tab Ataliyáh ne apne kapṛe pháṛe, aur chilláí, aur kahá, Fitna, fitna! 15 Tab Yahúyada káhin ne sau sau ke sardároṉ ko, aur fauj ke raísoṉ ko hukm kiyá, aur kahá, ki Us ko saffoṉ meṉ se báhar karo, aur use, jo us kí tabaíyat kare, qatl karo : ki káhin ne kahá thá, Aisá na ho ki wuh KHUDAWAND ke ghar ke andar márí jáwe. 16 Tab unhoṉ ne us par háth chaláe, aur wuh us ráh, jis ráh se ki ghoṛe dákhil hote the, sháh ke qasr meṉ játí thí. So wuháṉ qatl kí gaí. 17 Aur Yahúyada ne KHUDAWAND aur bádsháh aur logoṉ ke darmiyán ek ahd bándhá, ki we KHUDAWAND ke bande howeṉ : aur bádsháh aur logoṉ ke darmiyán bhí ahd bándhá. 18 Tab mamlukat ke sáre log Baal ke ghar meṉ áe, aur use ḍháyá, aur unhoṉ ne uskí múratoṉ, aur uske mazbahoṉ ko yaksar chakná chúr kiyá. Aur Baal ke káhin Mattán ko mazbahoṉ ke sámhne qatl kiya : aur káhin ne KHUDAWAND ke ghar ke liye nigahbánoṉ ko muqarrar kiyá. 19 Phir us ne sau sau ke sardároṉ, aur rikábdároṉ, aur sipáhíoṉ, aur ahl i mamlukat ko faráham kiyá : so we bádsháh ko KHUDAWAND ke ghar se utárke kotwálí chabútre kí ráh se bádsháh ke qasr meṉ le áe. So us ne bádsháhoṉ ke takht par julús farmáyá. 20 Aur sárí raaiyat khushwaqt húí, aur shahr meṉ amau húá. Aur unhoṉ ne Ataliyáh ko sháh ke qasr ke tale qatl kiyá.

XII. BÁB.

1 Aur jab Yúás takht i saltanat par baiṭhá, to sát baras ká thá. 2 Aur Yáhú kí saltanat ke sátweṉ baras Yúás bádsháh húá : aur us ne Yirúshálam meṉ chálís baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám Zibyáh thá, jo Biarsaba kí thí. 3 Aur Yúás ne apní umr bhar jab tak Yahúyada use tarbíyat kartá rahá, KHUDAWAND ke huzúr nekokárí kí. 4 Lekin únche makán giráe na gae the, aur khalq hanoz únche makánoṉ par qurbáníáṉ guzrántí aur khushbúíáṉ jalátí thí.

5 Aur Yúás ne káhinoṉ ko kahá, ki Nazr kí sárí naqdí, jo KHUDAWAND ke ghar meṉ pahuncháí játí hai, aur wuh khász naqdí, jo harek apní ján ke liye muaiyan níyat ke muwáfiq guzrántá hai, aur sárí naqdí, jo harek apní khushí se KHUDAWAND ke ghar meṉ látá hai, 6 So us sab ko káhin leweṉ, harek apne apne ján pahchán se ; aur ghar ke rakhnoṉ kí, jaháṉ jaháṉ hoṉ, marammat meṉ kharch kareṉ. 7 Par

aisá húá ki Yúás kí saltanat ke teíswen sál tak káhinon ne ghar kí marammat na kí. 8 Tab Yúás bádsháh ne Yahúyada káhin ko aur káhinon ke sáth talab kiyá, aur unhen kahá, Tum ghar kí shikast o rekht kí marammat kyún nahín karte? So ab, apne apne yáron se naqdí na liyá karo, balki use ghar kí marammat ke liye jama karo. 9 So káhinon ne yih qabúl kiyá ki na to logon se naqdí lewen, aur na ghar ke rakhnon kí marammat karen.

10 Tab Yahúyada káhin ne ek sandúq liyá, aur us men úparwár ek chhed kiyá, aur use mazbah ke nazdík aisí jagah rakhá, ki Khudawand ke ghar men jo koí áwe, to wuh us kí dahní taraf howe. Aur we káhin jo darwáze ke nigahbán the, us sab naqdí ko ki Khudawand ke ghar men pahunchtí thí, leke us men dál dete the. 11 Aur jab dekhte the ki sandúq bhar gayá, to bádsháh ká kátib aur sardár káhin áke naqdí ko thailíon men bharte the; aur us naqdí ko jo Khuda'wand ke ghar men átí thí, ginte the. 12 Aur wuh us naqdí ko, jo giní játí thí, unhen, jo Khudawand ke ghar par kám ke liye muaiyan the, dete the: so we barhaíon, aur miamáron ko, jo Khudawand ke ghar ká kám banáte the, nikál nikál dete the. 13 Aur lakrí mol lene, aur patthar taráshne ke liye, aur rájon, aur sangtaráshon ko, táki Khudawand ke ghar ke rakhnon kí marammat karen: aur us sab ke liye jo ghar kí marammat ke liye darkár hotá thá. 14 Aur us naqdí se, jo Khudawand ke ghar men átí thí, Khudawand ke ghar ke liye básan, yá gulgír, yá degche, yá búq, rúpe aur sone ke na banáe játe the. 15 Balki use kárígaron ko dete the, táki us se Khudawand ke ghar kí marammat howe. 16 Aur wuh logon ke háth us naqdí ko supurd karte the, táki we use leke kárígaron ko den: aur un se us ká kuchh hisáb na liyá játá thí, is liye ke we diyánat se kám karte the. 17 Aur wuh naqdí, jo khatá aur gunáh kí qurbání kí bábat thí, so wuh Khudawand ke ghar men dákhil na hotí thí, balki use káhin hí le lete the.

18 Aur usí waqt Arám ká bádsháh Hazáel Jannat par charhá, aur use le liyá. Aur phir Yirúshálam kí taraf mutawajjih húá, ki use bhí lewe. 19 Tab sháh i Yihúdáh Yúás ne sárí mutabarak chízen, jo us ke báp dádon Yahúsafat aur Yúrám, aur Akhaziyáh Yihúdáh ke bádsháhon ne nazr charhái thín, aur jo us ne áp nazr charhái thín, us sab sone samet, jo Khudawand ke ghar ke khazánon, aur sháh ke qasr ke khazánon men maujúd thá, leke sháh i Arám Hazáel ke liye bhejín. Tab wuh Yirúshálam kí taraf se phir gayá.

20 Aur Yúás ká báqí ahwál, sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Yihúdáh ke bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai? 21 Tab us ke khádimon ne bagáwat se eká kiyá, aur Yúás ko Bait i Millo men, jo Sillá kí ráh par hai, qatl kiyá: 22 Yáne Yúsakar bin Samáat, aur Yahúzabad bin Sámir ne, jo us ke khádimon men se the, use már liyá. Aur jab wuh margayá, to unhon ne us ke bápdádon ke darmiyán Dáúd ke shahr men use gárá. Aur us ká betá Amasiyáh us kí jágah bádsháh húá.

XIII. BAB.

1 Aur sháh i Yihúdáh Akhaziyáh ke bete Yúás kí saltanat ke teíswen baras Yáhú ká betá Yahúakhaz Samrún ke bích baní Isráel ká bádsháh húá. Aur us ne satrah baras saltanat kí. 2 Aur us ne Khudawand kí náfarmáníán kín: aur Nabát ke

beṭe Yurubiám ke taur par, ki jis ne baní Isráel se gunáh karwáe, un badkárioṉ ko tark na kiyá. 3 Tab Khudawand ká gussa baní Isráel par bhaṛká, aur us ne Arám ke bádsháh Hazáel ko, aur Hazáel ke beṭe Bin Hadad ko bahut muddat tak un par musallit kiyá. 4 Aur Yahúakhaz ne Khuda'wand ke áge ájizí kí; so Khuda'wand ne uskí suní, kyúnki us ne Isráel ke dukh par nazar kí, ki Arám ká bádsháh unheṉ dukh detá thá. 5 Aur Khudawand ne baní Isráel ko ek naját denewálá ináyat kiyá. So unhoṉ ne Arámíoṉ ke háth se naját páí, aur baní Isráel áge kí tarah apne khaimoṉ meṉ rahne lage. 6 Lekin unhoṉ ne Yurubiám ke ghar ke gunáhoṉ ko, ki jin ke sabab us ne baní Isráel ko gunahgár kiyá, taubhí tark na kiyá, balki usí taur par chalte rahe, aur Samrún meṉ Yasírat bhí báqí rakhí. 7 Aur us ne logoṉ meṉ se kisí ko Yahúakhaz ke sáth na rakhá magar pachás sawár, aur das gáṛíáṉ, aur das hazár piyáde: is liye ki Arám ke bádsháh ne unheṉ halák kiyá, aur khaliyán ke gubár kí mánind kar diyá. 8 Aur Yahúakhaz ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí hashmat, so kyá Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríkh kí kitáb meṉ marqúm nahíṉ hai? 9 Aur Yahúakhaz ne apne bápdádoṉ ke darmiyán árám kiyá, aur unhoṉ ne use Samrún meṉ gáṛá. Tab us ká beṭá Yúás us kí jágah bádsháh húá

10 Aur sháh i Yihúdáh Yúás kí saltanat ke saintísweṉ baras Yahúakhaz ká beṭá Yahúás Samrún meṉ Isráelíoṉ ká bádsháh húá: solah baras us ne saltanat kí 11 Aur us ne bhí Khudawand ke huzúr badkáríáṉ kíṉ; aur wuh gunáh kartá rahá, jo Nabát ke beṭe Yurubiám ne íjád kiye the; aur jaise us ne Isráelíoṉ ko gunahgár kiyá thá, aur un se báz na áyá. 12 Aur Yahúás ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí shaukat ká bayán, ki wuh kyúnkar sháh i Yihúdáh Amasiyáh se laṛá, so kyá wuh Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríkh kí kitáb meṉ likhá húá nahíṉ hai? 13 Aur Yúás bhí apne bápdádoṉ meṉ já milá, aur Yurubiám us ke takht par baiṭhá, aur Yahúás Samrún meṉ Isráelí bádsháhoṉ ke darmiyán gáṛá gayá.

14 Aur usí waqt Ilísá bímár paṛá, aur usí bímárí meṉ mar gayá. So Isráel ká bádsháh Yahúás us pás gayá, aur us ke sir par royá, aur bolá, Ai mere báp! ai mere báp! Isráel ke markab aur rákib! 15 Aur Ilísá ne sháh i Isráel ko kahá, Tír aur kamán háth meṉ le. So us ne tír aur kamán háth meṉ liyá. 16 Phir us ne sháh i Isráel ko kahá, Kamán khínch! Us ne khínchí; aur Ilísá ne bádsháh ke háth par apná háth rakh diyá: 17 Aur farmáyá, ki Mashriq kí taraf kí khiṛkí khol. So us ne kholí. Tab Ilísá ne kahá, Tír lagáo. So us ne lagáyá. Phir Ilísá bolá, Yih Khudawand kí naját ká tír, aur Arám se naját páne ká tír: so tú Afiq meṉ Arámíoṉ ko qatl karegá, yaháṉ tak ki we nábúd ho jáenge. 18 Phir us ne sháh i Isráel se kahá, Tír le. Aur us ne liyá. Phir us ne kahá, Zamín par tír lagá. Aur us ne tín tír lagáe, aur ṭhahar rahá: 19 Tab mard i Khudá us par gussa húá, aur bolá, Cháhiye thá ki pánch yá chha tír lagátá, táki tú Arámíoṉ ko yaháṉ tak mártá, ki we nábúd ho játe. Lekin ab tú Arámíoṉ par tín fatheṉ páwegá. 20 Bád us ke Ilísá ne intiqál kiyá, aur unhoṉ ne use dafn kiyá. Aur usí sál Moab kí faujeṉ mamlukat meṉ áíṉ. 21 Aur aisá húá ki jis waqt we ek murde ko bhí gáṛá cháhte the, tab yih fauj pahunchí: aur unhoṉ ne jo us fauj ko dekhá, to máre jaldí ke us lásh ko Ilísá kí qabr meṉ phenk diyá, aur wuh Ilísá kí lásh par girá, aur girtá hí jí uṭhá, aur khaṛá ho gayá.

22 Aur Arám ká bádsháh Hazáel jak tak Yahúakhaz jítá thá, tab tak Isráelíon ko satítá rahá. 23 Aur Khudawand un par mihrbán húá, aur use un par rahm áyá; aur us wáde ke liye jo us ne Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb se kiyá thá, un ke hál par mutawajjih húá; aur us ne ab tak na cháhá ki unhen mitá dále, aur apne huzúr se dúr kare. 24 Chunánchi Arám ká bádsháh Hazáel mar gayá, aur us ká betá Bin Hadad us kí jágah bádsháh húá. 25 Bád us ke Yahúakhaz ke bete Yahúás ne Hazáel ke bete Bin Hadad se we bastíán, jo us ne us ke báp Yahúakhaz se jang karke le lí thín, chhín lín. Aur wuh tín jangon men us par fathyáb húá, aur Isráelíon ke shahr us ke háth se phirá liye.

XIV. BA'B.

1 Aur sháh i Isráel Yahúakhaz ke bete Yahúás kí saltanat ke dúsre sál sháh i Yihúdáh Yúás ká betá Amasiyáh bádsháh húá. 2 Wuh pachís baras ká thá, jab takht par baithá, aur us ne Yirúshálam men untís baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám Yahúaddán thá, jo Yirúshálam kí thí. 3 Us ne Khudawand ke huzúr nekokárí kí, par na apne báp Dáúd kí mánind: balki us ne sab kuchh apne báp Yúás kí tarah kiyá. 4 Lekin us ne únche makánon ko girá na diyá; chunánchi log únche makánon par qurbáníán guzránte, aur khushbúíán jaláte the. 5 Aur júnhín wuh bádsháhat par mustaqill húá, to us ne apne mulázimon ko ján se márá jinhon ne us ke báp bádsháh ko qatl kiyá thá. 6 Par khúníon ke bachchon ko qatl na kiyá, jaisá ki Músá kí sharíat kí kitáb men likhá hai, ki Khudawand ne farmáyá, ki Beton ke badle bápdádon ko qatl mat karo; aur na bápdádon ke badle beton ko: balki gunáh ke sabab se wuhí shakhs márá jáwe jo gunáhgár hai.

7 Aur us ne wádí i Shor men das hazár Adúmí máre, aur Sila ká shahr larke le liyá, aur us ká nám Yuqtiel rakhá, jo áj ke din tak hai.

8 Tab Amasiyáh ne Isráel ke bádsháh Yahúás bin Yahúakhaz bin Yáhú pás elchí bheje, aur payám kiyá, ki A'o, ham ek dúsre ká sámhná karen. 9 So Yahúás sháh i Isráel ne sháh i Yihúdáh Amasiyáh ko kahlá bhejá, ki Lubnán kí bhatkataiyá ne Lubnán ke saro se paigám kiyá, ki Apní betí mere bete se byáh de. Chunánchi ek janglí darinda us ke pás guzrá, aur bhatkataiya ko latár márá: 10 Tú ne beshakk Adúm ko márá, so tere dil men ghamand samáyá hai: ganímat ján, aur ghar men baithá rah. Kyá zurúr hai ki tú apne dil ko chhere, aur Yihúdáh samet gir jáwe? 11 Par Amasiyáh ne us kí na suní. Tab sháh i Isráel Yahúás charh gayá, wuh aur sháh i Yihúdáh Amasiyáh Bait ul shams men jo Yihúdáh ká hai, muqábil húe. 12 So Yihúdáh ne Isráel se shikast páí, aur un men se harek apne apne khaime ko bhágá. 13 Lekin sháh i Isráel Yahúás ne sháh i Yihúdáh Amasiyáh bin Yúás bin Akhaziyáh ko Bait i shams men pakar liyá, aur use Yirúshálam men láyá, aur Yirúshálam kí díwár Ifráím ke darwáze se leke goshe ke darwáze tak jo chár sau háth thí, dhá dí. 14 Aur sárá soná, aur rúpá, aur sáre bartan, jo Khudawand ke ghar men, aur sháh ke khazáne men páe le liye, aur bahut se log ol pakare, aur Samrún ko phirá.

15 Aur Yúás ká báqí ahwál, aur us ká jalál ki wuh sháh i Yihúdáh Amasiyáh se kyúnkar lará, so kyá wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai? 16 Aur Yúás ne apne bápdádon men árám kiyá, aur Isráelí bádsháhon

ke darmiyán Samrún meṉ gáṛá gayá, aur us ká beṭá Yurubiám us kí jágah bádsháh húá.

17 Aur sháh i Yihúdáh Yúás ká beṭá Amasiyáh sháh i Isráel Yahúakhaz ke beṭe Yahúás ke marne ke bád pandrah baras jítá. 18 Aur Amasiyáh ká báqí ahwál, so kyá wuh Yihúdáh ke bádsháhoṉ kí tawáríkh kí kitáb meṉ likhá húá nahíṉ hai? 19 Aur Yirúshálamíoṉ ne ákhir ko us par balwá kiyá, so wuh bhágke Lakís ko gayá. Phir unhoṉ ne us ke píchhe log Lakís meṉ bheje, aur wuháṉ use qatl kiyá. 20 Tab we use ghoṛoṉ par ḍálke legaye, aur Dáúd ke shahr meṉ Yirúshálam ke darmiyán us ke bápdádoṉ ke bích use gáṛá. 21 Tab Yihúdáh ke sáre logoṉ ne Azariyáh ko, jo solah baras ká thá, leke us ke báp Amasiyáh kí jágah bádsháh kiyá. 22 Aur us ne Ailat ká shahr biná kiyá, aur bád us ke ki bádsháh ne apne bápdádoṉ meṉ já milá, tab use phir Yihúdáh kí mamlukat meṉ dákhil kiyá.

23 Aur sháh i Yihúdáh Yúás ke beṭe Amasiyáh kí saltanat ke pandrahweṉ baras Yahúás ká beṭá Yurubiám Samrún meṉ baní Isráel ká bádsháh húá: us ne ektálís baras bádsháhat kí. 24 Aur us ne KHUDÁWAND ke huzúr badkáríáṉ kíṉ, aur Nabát ke beṭe Yurubiámwále gunáhoṉ ko, jin ke sabab us ne Isráel ko gunahgár kiyá, tark na kiyá. 25 Aur us ne Hamát ke maidán se leke daryá i sahrá tak baní Isráel kí sárí haddoṉ par phir qabza kiyá, jaisá ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ne Amittí ke beṭe apne bande Yúnah nabí kí márifat, jo Jannat ul Hifr ki thá, farmáyá thá. 26 Isliye ki KHUDÁWAND ne dekhá ki Isráel par baṛá ranj hai, ki un meṉ se na koí panáh, aur na koí chhuṭánewálá, aur na koí Isráel ká madadgár thá. 27 Aur KHUDÁWAND ne yih na farmáyá thá, ki Maiṉ ásmán ke tale se Isráel ká nám miṭá dúngá. So usne unko Yahúás ke beṭe Yurubiám ke háth se naját bakshí.

28 Aur Yurubiám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí jalál ki kyúnkar us ne Dimishq aur Hamát ko, jo Yihúdáh ke the, Isráel ke liye phirá liyá, so kyá wuh Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríkh kí kitáb meṉ likhá húá nahíṉ hai? 29 Ákhir ko Yurubiám ne apne bápdádoṉ, yáne Isráelí bádsháhoṉ ke darmiyán áráin kiyá, aur us ká beṭá Zakariyáh us kí jágah bádsháh húá.

XV. BÁB.

1 Sháh i Isráel Yurubiám kí saltanat ke satáísweṉ baras sháh i Yihúdáh Amasiyáh ká beṭá Azariyáh bádsháh húá. 2 Aur jab wuh takht par baiṭhá, to solah baras ká thá; us ne Yirushálam meṉ báwan baras bádsháhat kí; us kí má ká nám Yakúliyáh thá, jo Yirushálam kí thí. 3 Us ne KHUDÁWAND ke huzúr nekokáríáṉ kíáṉ, un sab ke mutábiq ki us ke báp Amasiyáh ne kí thí. 4 Lekin un logoṉ ne únche makánoṉ ko tark na kiyá, aur use ab tak únche makánoṉ par qurbáníáṉ karte, aur khushbúíáṉ jaláte the. 5 So KHUDÁWAND ne us bádsháh ko márá ki wuh marne ke roz tak koṛhí rahá, aur ghar meṉ akelá rahtá thá. Aur us ká beṭá Yútám ghar ká mukhtár thá, aur logoṉ kí adálat kiyá kartá thá. 6 Aur Azariyáh ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Yihúdáh ke bádsháhoṉ kí tawáríkh kí kitáb meṉ marqúm nahíṉ hai? 7 Aur Azariyáh apne bápdádoṉ meṉ já soyá, aur Dáúd ke shahr meṉ us ke bápdádoṉ ke darmiyán use gáṛá; aur us ká beṭá Yútám uskí jágah bádsháh húá.

8 Aur sháh i Yihúdáh Azariyáh kí bádsháhat ke tísweṉ sál Yurubiám ká beṭá Zakariyáh, baní Isráel ká bádsháh húá. Us ne Samrún meṉ chha mahíne bádsháhat kí. 9 Aur us ne KHUDA'WAND ke huzúr apne bápdádoṉ kí mánind badkáríáṉ kíṉ, aur Nabát ke beṭe Yurubiámwále gunáhoṉ ko, jis ne baní Isráel ko gumráh kiyá thá, tark na kiyá. 10 Aur Yabís ke beṭe Salúm ne us par balwá kiyá aur dangal ke huzúr us par wár kiyá, aur use már liyá, aur us kí jagah bádsháh húá.

11 Aur Zakariyáh ká báqí ahwál jo hai, so kyá wuh Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ tahrír nahíṉ hai? 12 Aur KHUDA'WAND ká yih wuh suḳhan hai, jo us ne Yáhú se kahá thá, ki Chauthí pusht tak tere farzand Isráel ke taḳht par baiṭhenge: so wuh púrá húá.

13 Aur sháh i Yihúdáh Azariyáh kí saltanat ke untálísweṉ baras Yabís ká beṭá Salúm taḳht par jalwagar húá, aur us ne Samrún meṉ ek mahíne bhar saltanat kí. 14 Is liye ki Jádí ká beṭá Munahim Tirzah se Samrún par chaṛh áyá, aur Yabís ke beṭe Salúm ko márá aur Samrún meṉ qatl kiyá, aur us kí jágah bádsháh húá.

15 Aur Salúm ká báqí ahwál, aur fitnaangezí jo us ne kí, so kyá wuh Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ marqúm nahíṉ hai? 16 Tab Munahim ne Tifsah ko un sab samet, jo us meṉ the, Tirzah se leke us kí sarhaddoṉ tak já márá, kyúnki usne apne darwáze khol na diye; aur us ne un sab ke, jo peṭwálíoṉ thíṉ, peṭ pháṛ ḍále.

17 Aur sháh i Yihúdáh Azariyáh kí bádsháhat ke untálísweṉ baras Jádí ká beṭá Munahim Isráelíoṉ ká bádsháh húá, aur us ne Samrún meṉ das baras saltanat kí. 18 Aur KHUDA'WAND ke huzúr badkáríáṉ kíṉ; aur Nabát ke beṭe Yurubiámwále gunáhoṉ se, jis ne baní Isráel ko gumráh kiyá thá, apne jíte jí dastbardár na húá. 19 Tab Asúr ká bádsháh Púl us kí mamlukat par chaṛh áyá. So Munahim ne hazár qintár chándí Púl ko peshkash guzrání, táki wuh us kí dastgírí kare, aur mamlukat us ke qabze meṉ báqí rakhe. 20 Aur Munahim ne yih naqdí baní Isráel se tahsíl kí; aur harek daulatmand amír se pachás misqál rúpá liyá, aur Asúr ke bádsháh ko diyá. So Asúr ká bádsháh phir gayá, aur unkí sarzamín meṉ ziyáda na ṭhahará.

21 Aur Munahim ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ marqúm nahíṉ hai? 22 Aur Munahim apne bápdádoṉ meṉ shámil hoke so rahá, aur us ká beṭá Fiqahiyáh us ke jágah bádsháh húá.

23 Aur sháh i Yihúdáh Azariyáh kí saltanat ke pachásweṉ sál Munahim ká beṭá Fiqahiyáh Isráelíoṉ ká bádsháh húá, aur us ne Samrún meṉ do baras bádsháhat kí. 24 Aur KHUDA'WAND ke huzúr badkáríáṉ kíṉ, ki us ne Nabát ke beṭe Yurubiámwále gunáhoṉ ko, jis ne baní Isráel ko gumráh kiyá thá, tark na kiyá. 25 Aur Fiqah bin Ramaliyáh ne jo us ke umará meṉ se thá, us ke barḳhiláf mansúba bándhá, aur use Samrún ke darmiyán Arjúb aur Ariyah ke muttasil pachás ádmíoṉ samet, jo baní Jiliádí the, márá; aur use qatl karke us kí jágah bádsháh húá. 26 Aur Fiqahiyáh ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ likhá húá nahíṉ hai? 27 Aur sháh i Yihúdáh Azariyáh kí saltanat se bawán baras guzre par Fiqah bin Ramaliyáh

Samrún meṉ baní Isráel ká bádsháh húá, aur us ne bís baras saltanat kí. 28 Aur us ne Ḳhudáwand ke áge badkáríáṉ kíṉ, aur un gunáhoṉ se, jin se Nabát ke beṭe Yurubiám ne Isráelíoṉ ko gumráh kiyá thá, báz na áyá. 29 Aur sháh i Israel Fiqah ke asr meṉ sháh i Asúr Dijlatpilásar ne áke Aiyún, aur Abíl Bait Maakah, aur Yanúha, aur Qádis, aur Hasúr, aur Jiliád, aur Jalíl, aur Naftálí kí sárí mamlukat ko le liyá: aur unheṉ pakaṛke Asúr meṉ le áyá. 30 Us waqt Húsía bin Ailah ne Fiqah bin Ramaliyáh ke barḳhiláf mansúba kiyá, aur use márá aur qatl kiyá: aur Uzziyáh ke beṭe Yútám kí bádsháhat ke bísweṉ baras us kí jágah bádsháh húá.

31 Aur Fiqah ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, wuh Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ tahrír nahíṉ hai?

32 Aur sháh i Isráel Ramaliyáh ke beṭe Fiqah kí saltanat ke dúsre sál Uzziyáh ká beṭá Yútám bádsháh húá. 33 Aur jab wuh taḳht par baiṭhá, to pachís baras ká thá; us ne solah baras Yirúshálam meṉ saltanat kí. Us kí má ká nám Yarúsá thá, jo Sadúq kí beṭí thí. 34 Us ne Ḳhudáwand ke huzúr nekokárí kí, aur jo kuchh kiyá so apne báp Uzziyáh ke mánind kiyá. 35 Lekin únche makán giráe na gae, aur hanoz log únche makánoṉ par qurbáníáṉ karte, aur ḳhushbúíáṉ jaláte the. Aur us ne Ḳhudáwand ke ghar ká wuh darwáza, jo sab se baṛá thá, banáyá.

36 Aur Yútám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yihúdáh ke bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ likhá húá nahíṉ hai? 37 Aur unhíṉ dinoṉ meṉ Ḳhudáwand ne sháh i Arám Razín ko, aur Fiqah bin Ramaliyáh ko Yihúdáh par bhejá. 38 Aur Yútám apne bápdádoṉ meṉ já soyá; aur apne báp Dáúd ke shahr meṉ apne bápdádoṉ ke darmiyán madfún húá: aur us ká beṭá A'ḳhaz us kí jagah bádsháh húá.

XVI. BA'B.

1 Aur Ramaliyáh ke beṭe Fiqah kí saltanat ke satrahweṉ baras sháh i Yihúdáh Yútám ká beṭá A'ḳhaz taḳht par baiṭhá. 2 Us waqt wuh bís baras ká thá, aur us ne solah baras Yirúshálam meṉ bádsháhat kí. Aur us ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke huzúr nekokárí na kí, jis tarah ki us ke báp Dáúd ne kí thí. 3 Aur wuh Isráelí bádsháhoṉ kí ráh par chalá; aur us ne un ajnabíoṉ ke nafratí dastúr ke mutábiq, jinheṉ Ḳhudáwand ne baní Isráel ke sámhne se nábúd kiyá thá apne beṭe ko ág meṉ guzárá. 4 Aur únche makánoṉ aur paháṛoṉ par, aur harek hare daraḳht tale qurbáníáṉ kíṉ, aur ḳhushbúíáṉ jaláíṉ.

5 Us waqt sháh i Arám Razín aur sháh i Isráel Ramaliyáh ká beṭá Fiqah Yirúshálam par laṛne chaṛhe. Aur unhoṉ ne A'ḳhaz ko gher liyá, lekin fathyáb na húe. 6 Us hí waqt sháh i Arám Razín ne Ailat ko leke Arám meṉ phir dáḳhil kiyá, aur Yihúdíoṉ ko Ailat se nikál diyá, aur Arámí Ailat meṉ áe, aur áj ke din tak we wuhíṉ baste haiṉ. 7 Aur A'ḳhaz ne Asúr ke bádsháh Dijlatpilásar pás elchí bheje, aur paigám kiyá, ki Maiṉ terá ḳhádim, aur terá beṭá húṉ. So tú á, aur mujh ko Arám ke bádsháh ke háthoṉ se, aur sháh i Isráel ke háth se, jo mujh par chaṛh áe haiṉ, rihái de. 8 Aur A'ḳhaz ne wuh rúpá aur soná jo Ḳhudáwand ke ghar meṉ, aur bádsháhí ḳhazáne meṉ maujúd thá, leke sháh i Asúr ke liye nazrána bhejá. 9 Aur sháh i Asúr ne us kí bát máni, aur Dimishq par lashkarkashí kí, aur

use le liyá, aur wuháŋ ke logoŋ ko asír karke Qír meŋ láyá, aur Razín ko qatl kiyá.

10 Tab Akhaz bádsháh sháh i Asúr Dijlatpilásar kí muláqát ke liye Dimishq ko chalá. Aur us ne ek mazbah ko dekhá jo Dimishq meŋ thá, aur Akhaz bádsháh ne us mazbah ká ṭhík ṭhík naqsha khichwáke U'riyáh káhin kane bhejá. 11 So U'riyáh káhin ne ṭhík usí naqshe ká jise Akhaz ne Dimishq se bhejá thá, ek mazbah banáyá. Aur U'riyáh káhin ne jab tak ki bádsháh Akhaz Dimishq se áyá, us mazbah ko taiyár kiyá. 12 Aur jab bádsháh ne Dimishq se murájaat kí, to bádsháh ne mazbah ko dekhá, aur bádsháh nazdík gayá aur us par qurbání guzrání. 13 Aur us ne apná chaṛháwá aur us ká hadiya chaṛháyá; aur apná tapáwan tapáyá aur apní salámí ká lahú mazbah par chhiṛká. 14 Aur us ne pítal ká wuh mazbah, jo KHUDAWAND ke áge thá, ghar ke sámhne se yáne is mazbah, aur KHUDAWAND ke ghar ke bích meŋ se uṭhwáyá, aur is mazbah kí uttar taraf rakhwá diyá. 15 Aur sháh Akhaz ne U'riyáh káhin ko hukm kiyá, ki Us baṛe mazbah par subh ká chaṛháwá aur shám ká hadiya aur bádsháh ká chaṛháwá, aur us ká hadiya, aur mamlukat ke sáre logoŋ ká chaṛháwá aur un ká hadiya aur unká tapáwan guzráno: aur chaṛháwe ká sárá khún, aur zabíha ká sárá lohú us par chhiṛko; aur pítal ká wuh mazbah jo hai, maiŋ us kí tajwíz karúŋ. 16 So jo kuchh sháh Akhaz ne farmáyá U'riyáh káhin ne wuh sab kiyá. 17 Aur sháh Akhaz ne páyoŋ ke kagaroŋ ko káṭ ḍálá, aur us ke úpar ke bartanoŋ ko dúr kiyá, aur us bahr ko pítal ke bailoŋ par se utárke pattharoŋ kí paṭáo par rakhá. 18 Aur us ne us chhat ko, jo unhoŋ ne sabt ke majma ke liye chhánw ke wáste banáí thí, aur bádsháh ke darámad ke makán ko, jo báharwár thá, sháh i Asúr ke liye KHUDAWAND ke ghar meŋ se nikálá.

19 Aur Akhaz ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo usne kiyá, so kyá wuh Yihúdáh ke bádsháhoŋ kí tawáríkh kí kitáb meŋ maqtúb nahíŋ? 20 Aur Akhaz apne bápdádoŋ meŋ já milá, aur apne bápdádoŋ ke darmiyán shahr i Dáúd meŋ gáṛá gayá. Aur us ká beṭá Hizqiyáh us kí jagah bádsháh húá.

XVII. BAB.

1 Aur sháh i Yihúdáh Akhaz kí saltanat ke bárahweŋ baras Ailah ká beṭá Húsía Isráelíoŋ ká bádsháh húá; us ne nau baras Samrún meŋ bádsháhat kí. 2 Aur us ne KHUDAWAND ke áge badkáríáŋ kiyáŋ, par na Isráelí bádsháhoŋ ke mánind jo us se áge the. 3 Aur jab sháh i Asúr Salmanazar us par chaṛhá, to Húsía ne us kí mutábaat qabúl kí, aur use hadiye diye. 4 Bád us ke sháh i Asúr ne Húsía meŋ bagáwat ke mansúba ká nishán páyá; kyúnki us ne sháh i Misr Sú pás elchí bheje, aur jaisá us ká mámúl thá, ki sál basál sháh i Asúr ke liye hadiye bhejtá thá, us bár na bheje. So sháh i Asúr ne use giriftár kiyá aur qaid meŋ ḍálá. 5 Aur sháh i Asúr sárí mamlukat par chaṛhí, aur Samrún par áke tín baras use ghere rahá. 6 Aur Húsía kí saltanat ke nauweŋ baras sháh i Asúr ne Samrún par qabza kiyá, aur Isráelíoŋ ko asír karke le gayá, aur unheŋ Khalah aur Khabúr meŋ, jo Jauzán ke nahr ke nazdík the, aur Mádí kí bastíoŋ meŋ basáyá. 7 Aur yih is liye húá ki baní Isráel ne KHUDAWAND apne Khudá ke huzúr jis ne un ko zamín i Misr se nikálke sháh i Misr Firaún ke háth se naját bakhshí, badkáríáŋ

ke khaime ke darwáze par káhin pás áwe. 30 Aur káhin ek khatiyat ke liye, aur ek charháwe ke liye guzrán de; aur káhin us ke jiryán kí nápák ke liye KHUDA'-WAND ke áge us ke liye kafára de. 31 Tum baní Isráel ko un kí najásat se yún parhez karwáo, táki we apní najásaton men halák na howen, jab mere maskan ko, jo un ke darmiyán hai, nápák karen. 32 Us ke liye jise jiryán ká maraz ho, aur us ke liye jo munazzil hone se nápák ho, 33 Aur us ke liye jo háíz ho, aur us mard aur aurat ke liye jise jiryán ká maraz ho, aur us mard ke liye jo háíz aurat ke sáth ham khwáb ho, yih hukm hai.

XVI. BAB.

1 Phir KHUDA'WAND ne bád us ke ki Hárún ke do bete KHUDA'WAND ke nazdík áe aur mar gae, 2 Músá ko khitáb karke farmáyá, ki Apne bhái Hárún ko yih kah, ki Har waqt quds men parde ke andar kafáre ke sarposh ke pás, jo ahdnáme ke sandúq par hai, na áyá kare, táki mar na jáwe: is liye ki main badlí men kafáre ke sarposh par dikháí dúngá. 3 Aur Hárún quds men yún áwe; ki khatiyat ke liye ek bachhrá, aur charháwe ke liye ek mendhá láwe. 4 Aur kattání muqaddas pairáhan pahine, aur us ke badan men kattání páejáma ho, aur kattání patke se us kí kamarbandhí ho, aur apne sir par kattání amáma rakhe: ye muqaddas kapre hain; aur wuh apná badan pání se dhowe, aur unhen pahin le. 5 Aur baní Isráel kí jamáat se bakrí ke do bache khatiyat ke liye, aur ek mendhá charháwe ke liye lewe.

6 Aur Hárún us bachhre ko, jo khatiyat ke liye us kí taraf se hai, nazdík láwe, aur apne liye aur apne ghar ke liye kafára de. 7 Phir un donon buzgálon ko leke jamáat ke khaime ke darwáze par KHUDA'WAND ke áge házir kare. 8 Aur Hárún un donon buzgálon par qura dále; ek qura KHUDA'WAND ke liye, aur dúsrá azl ke liye. 9 Aur Hárún us buzgále ko, jis par KHUDA'WAND ke nám ká qura pare, láwe, aur use khatiyat ke liye zabh kare. 10 Par wuh jis par azl ká qura pare, KHUDA'WAND ke áge jítá házir kare, táki us se kafára diyá jáwe, aur azl ke liye bayábán men chhor de.

11 Phir Hárún us bachhre ko, jo khatiyat ke liye us kí taraf se hai, láke, apne liye, aur apne ghar ke liye kafára de; aur us bachhre ko, jo uskí taraf se khatiyat hai, zabh kare. 12 Aur wuh ek údsoz us ág ke angáron se, jo KHUDA'WAND ke áge mazbah par hai, aur ek muthí bakhúr ke kate húe masálih se bhar le, aur parde ke andar láwe. 13 Aur us bakhúr ko KHUDA'WAND ke huzúr ág men dál de, táki bakhúr ká dhúán kafáre ke sarposh ko, jo ahdnáma ke sandúq par hai, chhipáwe, ki wuh halák na ho. 14 Phir wuh us bachhre ká lahú leke apní unglí se kafáre ke sarposh par mashriq kí jánib ko chhirake; aur kafáre ke sarposh ke áge bhí lahú apní unglí se sát martaba chhirake. 15 Phir wuh us buzgála ko, jo jamáat kí taraf se khatiyat hai, zabh kare, aur uske lahú ko parde ke andar láke, jaisá us ne bachhre ke khún ke sáth kiyá thá, waisáhí kare, aur us kafáre ke sar-posh ke úpar unke sámhne chhirake. 16 Aur maqdis kí bábat baní Isráel kí ná-pákíon ke liye, aur un ke gunáhon aur sárí khatáon ke liye kafára de; aur wuh jamáat ke khaime ke liye bhí, jo un ke sáth un kí najásaton rahtá hai, aisáhí kare.

17 Aur jab wuh jamáat ke khaime men jáwe, táki maqdis men kafára de, to jab

tak ki wuh báhar na áwe, aur apne liye aur apne gharáne ke liye, aur baní Isráel kí sárí jamáat ke liye kafára na de, wahán koí na jáwe. 18 Phir wuh nikalke us kí bábat kafára de; aur us bachhre aur us buzgále ke lahú men se leke mazbah ke síngon par áspás dále. 19 Aur apní unglí se us par sát martaba lahú chhirake, aur use baní Isráel kí najásaton se táhir aur muqaddas kare.

20 Aur jab wuh maqdis, aur jamáat ke khaime, aur mazbah ke liye kafára de chuke, to us jíte buzgále ko láwe. 21 Aur Hárún apne donon háth us jíte buzgále ke sir par rakhe, aur baní Isráel kí sárí badkáríon, aur un ke sáre gunáhon, aur khatáon ká iqrár karke un ko us buzgále ke sir par dhare, aur use kisí shakhs ke háth, jo us ke liye muaiyan ho, bayábán ko bhejwá de. 22 Ki wuh buzgála unkí sárí badkáríán apne úpar uthake wairáne men le jáegá: aur wuh us buzgále ko bayábán men chhor de.

23 Phir Hárún jamáat ke khaime men dákhil hoke un kattán ke kapron ko, jo us ne maqdis men jáne ko waqt pahine the, utáre, aur unko wahán rakh de. 24 Phir pák maqám men apná badan páni se dhowe, aur apne kapre pahin ke báhar áwe, aur apná charháwá aur jamáat ká charháwá guzráne, aur apne liye aur jamáat ke liye kafára de. 25 Aur khatiyat kí charbí mazbah par jaláwe.

26 Aur wuh jis ne azl ke liye buzgála chhor diyá apne kapre dhowe, aur pání se naháwe; bád us ke khaimagáh men dákhil ho. 27 Aur khatiyat ke bachhre ko aur khatiyat ke buzgále ko jin ká lahú maqdis men kafára ke liye dákhil kiyá gayá, khaimagáh se báhar lejáwen; aur unkí khálen, aur un ká gosht, aur sirgín ág men jalá dewen. 28 Aur wuh jis ne unhen jaláyá apne kapre dhowe, aur pání se gusl kare; bád us ke khaimagáh men dákhil howe.

29 Aur yih tumháre liye rasm i daimí hogí, ki sátwen mahíne kí daswín táríkh tum men se harek, khwáh wuh tumhárá mutwattin ho, khwáh pardesí jis kí búdobásh tum men hai, apní ján ko dukh de, aur kisí tarah kám na kare: 30 Kyúnki us roz tumháre wáste tumhárí pákí ke liye kafára diyá jáegá, táki tum apne sáre gunáhon se Khudáwand ke áge pák hojáo. 31 Yih tumháre liye sabt ráhat ká hogá: tum us din apní ján ko dukh díjiyo; yih tumháre liye hamesha ko rasm hogí. 32 Aur wuh káhin jo mamsúh kiyá jáe, aur muqarrar kiyá jáe, ki apne báp kí jagah kahánat kí khidmat kare, kafára dewe, aur kattání kapre jo muqaddas hain pahine. 33 Aur wuh maqdis ke liye, aur jamáat ke khaime ke liye, aur mazbah ke liye, aur káhinon ke liye kafára dewe. 34 Aur yih tumháre liye rasm i abadí hai, ki tum baní Isráel ke liye, un ke sab gunáhon kí bábat, sál men ek dafa kafára do. Chunánchi us ke jaisá Khudáwand se Músá se farmáyá, waisáhí kiyá.

XVII. BAB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún ko, aur us ke beton, aur sáre baní Isráel ko khitáb kar, aur un ko kah, ki Khudáwand ne mujhe yih hukm kiyá hai, 3 Ki Jo shakhs baní Isráel men se bail, yá bara, yá buzgála khaimagáh men yá khaimagáh se báhar zabh kare, 4 Aur jamáat ke khaime ke darwáze par, Khudáwand ke maskan ke áge, qurbání guzránne ke liye na láwe, us shakhs par khún kí tuhmat hogí, ki us ne khún baháyá, aur wuh shakhs apní guroh se kat jáegá: 5 Yih is liye hai, ki baní Isráel apní qurbáníán, jinhen

we maidán meṉ zabh karte haiṉ, Khudáwand ke huzúr jamáat ke khaime ke darwáze par káhin pás láweṉ, aur unheṉ Khudáwand ke huzúr salámíoṉ ke zabíh guzráneṉ. 6 Aur káhin wuh lahú jamáat ke khaime ke darwáze par, Khudáwand ko mazbah par chhiṛake, aur charbí ko sungháwe, táki Khudáwand ke liye khushnúdí kí bú ho. 7 Aur áge ko shayátín ke liye, jin ke píchhe we zinákár ṭhaharte haiṉ, na guzráneṉ. Un ke liye qarnoṉ meṉ yih hamesha ke liye rasam hogí.

8 Aur tú unheṉ kah, ki Jo koí Isráel ke gharáne ká, yá musáfir jo uṉ men búdobásh kartá hai, chaṛháwá yá zabíh guzráne, 9 Aur use jamáat ke khaime ke darwáze par, táki use Khudáwand ke liye chaṛháne ko na láwe, wuh shakhs apní jamáat meṉ se kaṭ jáegá. 10 Aur baní Isráel meṉ se jo shakhs, khwáh Isráel ke gharáne ká ho, khwáh musáfir jis kí búdobásh un meṉ ho, kisí khún ko kháwe; to maiṉ us khúnkhánewále par apná gazab názil karúngá, aur use us kí jamáat meṉ se káṭ dúngá. 11 Kyúnki badan kí hayát lahú meṉ hai; so maiṉ ne mazbah par tum ko diyá hai, ki tumhárí jánoṉ ke liye kafára de: kyúnki wuh, jo kisí ján ke liye kafára detá hai, so lahú hai. 12 Isí liye maiṉ ne baní Isráel ko kahá, ki Tum meṉ se koí khún na kháwe, aur koí musáfir jis kí búdobásh tum meṉ hai, lahú na kháwe. 13 Aur baní Isráel meṉ se, yá musáfiroṉ meṉ se jin kí búdobásh tum meṉ hai, jo shakhs shikár kare, aur koí charinda yá parinda jo kháne meṉ átá hai pakṛe; wuh us ká lahú bitáwe, aur use miṭṭí se chhipáwe. 14 Kyúnki yih harek badan kí ján hai; is ká lahú ján kí jagah hai: is liye maiṉ ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Kisí gosht ká lahú mat kháo: ki har jándár kí zindagání us ká lahú hai; jo koí use kháegá, kaṭ jáegá. 15 Aur jo koí kisí haiwán ko, jo azkhud margayá ho, yá use darinde ne toṛá ho, kháwe, to wuh shakhs, khwáh tumhárá mutwattin ho, khwáh musáfir, wuh apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá; tab wuh pák hogá. 16 Par agar wuh na dhowe, aur na gusl kare, to wuh apná gunáh áp uṭháwegá.

XVIII. BA'B.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel se khitáb kar, aur unheṉ kah, ki Maiṉ Khudáwand tumhárá Khudá húṉ. 3 Tum Misr kí zamín ke se kám, jis meṉ tum rahte the, na kíjiyo, aur tum zamín i Kanán ke se kám, jaháṉ maiṉ tumheṉ lejátá hún, mat kíjiyo, aur tum un kí rasmoṉ par na chaliyo. 4 Tum mere hukmoṉ par chalo, aur merí rasmoṉ ko hifz karo, aur us par amal karo: ki maiṉ Khudáwand tumhárá Khudá húṉ. 5 So tum merí rasmoṉ aur mere hukmoṉ par amal karo; ki jo koí un par amal kare, to wuh un se hayát páwegá: maiṉ Khudáwand húṉ.

6 Tum meṉ se koí apne qaríb kí barahnagí záhir karne ke nazdík na howe: ki maiṉ Khudáwand húṉ. 7 Tú apne báp kí barahnagí, aur apní má kí barahnagí zinhár záhir na kar; ki wuh terí má hai: tú us kí barahnagí záhir na kar. 8 Tú apne báp kí jorú kí barahnagí záhir na kar; ki wuh tere báp kí barahnagí hai. 9 Tú apní bahin kí barahnagí, aur apne báp kí beṭí, aur apní má kí beṭí kí barahnagí, khwáh wuh ghar meṉ paidá húí ho, khwáh aur kahíṉ, zinhár záhir mat kar. 10 Tú apne beṭe kí beṭí, aur apní beṭí kí beṭí kí baráhnagí záhir mat kar; ki un kí baran-

agí tere kí barahnagí hai. 11 Tere báp kí jorú kí beṭí, jo tere báp ke nutfe se hai, terí bahin hai, tú us kí barahnagí záhir mat kar. 12 Tú apne báp kí bahin kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere báp kí rishtedár hai. 13 Apní má kí bahin kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh terí má kí rishtedár hai. 14 Tú apne báp ke bháí kí barahnagí záhir mat kar; tú us kí jorú ke nazdík mat já: wuh terí chachí hai. 15 Tú apní bahú kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere beṭe kí jorú hai: tú us kí barahnagí záhir mat kar. 16 Tú apne bháí kí jorú kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere bháí kí barahnagí. 17 Tú kisí aurat kí barahnagí us kí beṭí samet záhir mat kar, aur tú us aurat kí beṭí kí beṭí, aur us ke beṭe kí beṭí mat le, táki us kí barahnagí khole; ki wuh us kí rishtedár hai: ki yih baṛí behayáí hai. 18 Aur tú kisí aurat ko us kí bahin samet mat le, táki us kí bhí barahnagí záhir kare, pahilí ke jíte jí, ki yih us ká jaláná hai.

19 Aur wuh aurat jo kapṛoṉ se ho, jabtak pák na hole, us kí barahnagí kholne ko us ke nazdík mat já. 20 Aur tú apne hamsáe kí jorú ke sáth mubásharat mat kar, táki use nápák kare. 21 Tú apne farzandoṉ meṉ se kisí ko Málik kí nazar ág meṉ mat guzrán, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke nám ko nápák na kar: maiṉ Ḳhudáwand húṉ. 22 Tú mard ke sáth, jis tarah aurat ke sáth sotá hai, mat so: yih makrúh hai. 23 Tú kisí haiwán se jimáa mat kar, táki us se nápák ho; aur na koí aurat kisí haiwán ke áge já khaṛí ho, ki us se jimáa karwáe; ki yih aundhí bát hai.

24 Tum un chízoṉ meṉ áp ko kisí se álúdah mat karo: ki un sab kámoṉ se qaumeṉ, jinheṉ maiṉ tumháre áge hánktá húṉ, nápák hotí haiṉ. 25 Aur zamín nápák hotí hai; ki us kí badkárí kí mutálaba us se karúngí, aur zamín unheṉ jo us meṉ baste haiṉ qai kar ḍálegí. 26 Pas tum áp merí shariatoṉ aur mere hukmoṉ ko hifz karo, aur un karáhatoṉ meṉ se kisí ko koí na kare, ḳhwáh tumhárá mutwattin ho, ḳhwáh ajnabí tum meṉ rahnewálá; 27 Kyúnki zamín ke báshindoṉ ne jo tum se áge the, ye sab karáhatoṉ ke kám kíe, aur zamín nápák hogaí; 28 Táki zamín tumhárí nápákí se tumheṉ bhí ugal na de, jis tarah us ne un qaumeṉ ko, jo tum se áge thíṉ, ugal diyá. 29 Ki jo koí un karáhatoṉ meṉ se kuchh karegá, to we karnewále apní qaum meṉ se kaṭ jáenge. 30 So tum merí shariat ko hifz karo, aur un mustakrih fialoṉ meṉ se, jo tum se áge kíe gae, koí kám na karo, aur apne taiṉ un se ganda na karo: maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṉ.

XIX. BAB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ke sáre majma ko kah, aur unheṉ farmá, ki Tum muqaddas ho; ki maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá quddús húṉ.

3 Tum apne apne má báp se ḍarte raho, aur mere sabtoṉ ko talaf na karo: maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṉ.

4 Tum butoṉ kí taraf rujú mat ho, aur na apne liye ḍhále húe mábúdoṉ ko banáo: maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṉ.

5 Aur agar tum salámí ká zabíh Ḳhudáwand ke liye zabh karo, to tum use apní razá ke liye zabh karo. 6 Yih cháhiye ki jis din tum zabh karo, usí din yá dúsre din ḳháí jáwe. aur agar tísre roz tak kuchh bachí rahe, to ág meṉ jalá diyá

jáwe. 7 Aur agar wuh zara bhí tísre din kháyá jáwe, to karáhiyat hogí; wuh námaqbúl ho jáegá. 8 So jo koí use kháegá, us ká gunáh usí par hai, kyúnki us ne Ḳhudá'wand kí pákíza chíz ko najis kiyá; so wuh insán apní qaum se kaṭ jáegá.

9 Aur jab tú apná khet káṭe, to khet ko chár taraf se sab ká sab mat káṭ le, aur na apne khet kí ḳhosha chíní kar. 10 Aur tú jab apne angúroṉ ke ḳhoshe chune, to jo zamín par gir paṛíṉ, un ko mat uṭhá, aur apne angúroṉ ká ek ek dána toṛ na le; cháhiye ki miskínoṉ aur garíboṉ ke liye un ko chhoṛ de: maiṉ Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

11 Tum chorí na karo, na jhúṭhá muamala karo; ek dúsre se jhúṭh mat bolo.

12 Aur tum merá nám leke jhúṭhí qasam na kháo; tú apne Ḳhudá ke nám ko ná pák mat kar: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ. 13 Tú apne hamsáe par zulm na kar, na us se kuchh chhín le: mazdúr kí mazdúrí cháhiye ki sárí rát subh tak tere pás na rah jáe.

14 Tú bahre ko gálí na de; tú wuh chíz jis se ṭhokar lage andhe ke áge mat rakh, aur apne Ḳhudá se ḍartá rah: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ.

15 Tum hukúmat meṉ beinsáfí na karo; tú miskín kí miskíní par nazar na kar, aur buzurg ko buzurgí ke liye izzat mat de, balki insáf se apne bháí kí hukúmat kar. 16 Tú aib jáíoṉ ke mánind apní qaum meṉ áyá jáyá na kar, aur apne bháí ke ḳhún par kamar na bándh: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ.

17 Tú apne bháí se bugz apne dil meṉ na rakh: tú apne bháí ko nasíhat kar, táki tú us ke sabab ḳhatákár na ṭhahare. 18 Tú apne abná i jins se intiqám mat le, aur na un kí taraf se kína rakh, balki tú apne bháí ko apní mánind piyár kar: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ.

19 Tum merí sharíatoṉ kí mulázafat karo. Tú apne bahímoṉ ko muḳhtalif jensoṉ se lagne mat de. Tú apne khet meṉ kisí tarah ke bíj mile húe mat bo: aur pairáhan, jo kattán aur súf se miláke biná gayá ho, mat pahin. 20 Jo koí us aurat se, jo kaníz aur kisí shaḳhs kí mangítar hai, aur na fidiya dí gaí hai, aur na ázád kí gaí hai, hambistar ho, un ko koṛá márá jáwe: we márḍále na jáweṉ, is liye ki wuh aurat ázád na thí. 21 So wuh Ḳhudá'wand ke liye apná asám jamáat ke ḳhaime ke darwáze par, yáne ek menḍhá asám ke liye láwe. 22 Aur káhin us asám ke menḍhe par, us ḳhatá ke liye jo us ne kí, Ḳhudá'wand ke áge kafára de; tab wuh ḳhatá jo us ne kí hai, baḳhshí jáegí.

23 Aur jab tum us mulk meṉ áo, aur har náo ke mewadár daraḳht lagáo, to tum un ká mewa na toṛo, aur apne úpar tín baras tak harám karo; wuh mewa na kháyá jáwe. 24 Aur chauthe sál us ke sáre mewe shukarguzárí ke sáth Ḳhudá'wand ke liye muqaddas honge. 25 Aur pánchweṉ sál tum us ká mewa kháo, aur us ká sab hásil apne liye jama karo: maiṉ Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

26 Tum lahú ke sáth kuchh mat kháo; aur badfálí aur nekfálí na karo. 27 Tum apne siroṉ ke goshe mat munḍo, aur na tú apní ḍáṛhí ke konoṉ ko dúr kar. 28 Tum kisí ke marne se apne badanoṉ ko na chíro, aur apne úpar godne se nishán na do: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ.

29 Tú apní beṭí ko behurmat na kar, ki use harámkárí ko sompe, tá na howe ki zamín harám kárí aur badkárí se mámúr ho jáwe. 30 Tum mere sabtoṉ kí muháfazat karo, aur mere maqdis se ḍaro: maiṉ Ḳhuea'wand húṉ.

31 Aur tum bhánmatí aur jádúgaroṉ par iltifát na karo, aur un ke tálib na ho, ki un ke sabab se nápák ho jáoge : maiṉ Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

32 Tú us ke liye jis ká sir safed ho uṭh khaṛá ho, aur búṛhe mard ko izzat de, aur apne Ḳhudá se ḍar : main Ḳhudá´wand húṉ.

33 Agar koí musáfir terí zamín par tere sáth sukúnat kare, tú us ko mat satá. 34 Balki musáfir ko jo tumháre sáth rahtá hai aisá jáno, jaise wuh tum meṉ paidá húá hai; aur use aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai; is liye ki tum Misr kí zamín meṉ pardesí the: maiṉ Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

35 Tum insáf karne meṉ, paimáísh karne meṉ, taulne meṉ, nápne meṉ beinsáfí na karo. 36 Cháhiye ki tumhárí púrí tarázú, púre paimáne, púrí dasseríáṉ hoṉ: maiṉ Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá húṉ, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá. 37 So tum merí sharíatoṉ, aur merí sárí adálatoṉ kí muháfazat karo, aur un par amal karo : maiṉ Ḳhudá´wand húṉ.

XX. BAB.

1 Phir Ḳhudá´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ab tú baní Isráel meṉ se, yá un musáfiroṉ meṉ se, jin kí un meṉ búdobásh hai, apní aulád meṉ kisí ko Málik kí nazar karegá, wuh márḍálá jáegá, us zamín ke báshinde us par pathráo kareṉ. 3 Aur maiṉ us shaḳhs par apná qahr názil karúngá, aur use uskí jamáat meṉ se káṭ dúngá; is liye ki us ne apní aulád meṉ se kisí ko Málik ko diyá, ki mere maqdis ko nápák, aur mere nám pák ko behurmat kare. 4 Aur agar us zamín ke rahnewále us shaḳhs se, jab ki us ne apní aulád meṉ se kisí ko Málik ko nazar kiyá chashmposhí kareṉ, aur use qatl na kareṉ, 5 To maiṉ us shaḳhs par, aur us ke gharáne par qahr názil karúngá, aur us ko un sab samet jo uskí pairawí meṉ ziná karte haiṉ, ki Málik kí pairawí meṉ zinákár ṭhahareṉ, unkí qaum meṉ se káṭ ḍálúngá. 6 Aur us insán par, jo bhánmatí aur jádúgaroṉ par iltifát kartá hai, táki unkí tarah ziná kare, maiṉ us insán par apná gazab názil karúngá, aur use uskí qaum meṉ se káṭ ḍálúngá. 7 Pas áp ko pákíza karo, aur muqaddas ho; ki maiṉ Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá húṉ. 8 Aur tum merí sharíatoṉ ko hifz karo, aur un par amal karo : maiṉ Ḳhudá´wand húṉ, jo tumheṉ muqaddas kartá húṉ. 9 Aur jo koí apne báp yá apní má par lán kare, már ḍálá jáegá : us ne apne báp yá apní má par lánat kí hai; us ká ḳhún usí par hai.

10 Aur wuh shaḳhs jo dúsre kí jorú ke sáth, yá apne hamsáe kí jorú se ziná kare, wuh ziná karnewálá aur ziná karnewálí donoṉ qatl kíe jáweṉ. 11 Aur jo shaḳhs ki apne báp kí jorú se hambistar ho, us ne apne báp kí barahnagí kholí: we donoṉ qatl kíe jáweṉ; un ká ḳhún unhíṉ par hai. 12 Aur wuh shaḳhs jo apní bahú se rahe, we donoṉ qatl kíe jáweṉ: unhoṉ ne aundhí bát kí hai; un ká ḳhún unhíṉ par hai. 13 Aur agar koí mard ke sáth sowe, jaise aurat ke sáth sotá hai, un donoṉ ne makrúh kám kiyá : we qatl kíe jáweṉ; un ká ḳhún unhíṉ par hai. 14 Aur agar koí jorú ko, aur us kí má ko bhí rakhe, yih behayáí hai: we tínoṉ ke tínoṉ jaláe jáweṉ, táki tumháre darmiyán behayáí na rahe. 15 Aur agar koí mard chaupáe se lage, wuh qatl kiyá jáwe; aur tum us chaupáe ko bhí márḍálo. 16 Aur agar aurat bahíme ke pás jáwe, aur us ke níche paṛ jáe, to us aurat aur bahíme ko márḍál; we ján se máre jáweṉ; un ká ḳhún unhíṉ par hai. 17 Aur

agar koí mard apní bahin ko, yá apne báp kí beṭí, yá apní má kí beṭí ko lewe, aur báham ek ek kí barahnagí dekheṉ, yih niháyat burá kám hai; we donoṉ apní qaum ke áge qatl kíe jáweṉ, ki us ne apní bahin kí barahnagí záhir kí; wuh apná gunáh uṭháwegá. 18 Aur agar mard us aurat se jo háíz hai ham bistar ho, aur us kí barahnagí záhir kare, to us ne us ká chashma kholá hai, aur us ne apne lahú ká chashma khulwáyá: so we donoṉ apní apní qaum meṉ se kaṭ jáwenge. 19 Aur tú apní ḳhálá aur apní phúphí kí barahnagí záhir mat kar; ki jis ne aisá kiyá us ne apne qaríb kí barahnagí záhir kí: aur we gunáh ko uṭháwenge. 20 Aur agar koí apní chachí se hambistar ho, to us ne apne chachá kí barahnagí záhir kí: we apne apne gunáh ko uṭháwenge; we láwalad marenge 21 Aur jo shaḳhs apne bháí kí jorú ko lewe, to yih qabíh hai; us ne apne bháí kí barahnagí záhir kí: we láwalad honge.

22 So tum merí sab rasmoṉ kí, aur merí sab sharíatoṉ kí muháfazat karo, aur un par amal karo; táki wuh zamín jis meṉ maiṉ tumheṉ lejátá húṉ, ki sukúnat karo, tum ko ugal na de. 23 Tum un qaumoṉ ke dastúroṉ par, jinheṉ maiṉ tumháre áge hánktá húṉ, mat chalo; kyúnki unhoṉ ne aisehí sab amal kíe, isí liye maiṉ ne un se nafrat kí. 24 Maiṉ ne tumheṉ kahá, ki Tum un kí zamín ke wáris hoge, aur maiṉ us par tum ko qábiz kardúngá, ki tum us ke wáris ho, wuh zamín jis par dúdh aur shahd bah rahá hai: maiṉ Ḳhuda'wand tumhárá Ḳhudá húṉ, ki tumheṉ ḳhilqat meṉ se chún liyá hai. 25 So tum pák aur nápák chaupáíoṉ meṉ, aur nápák aur pák parindoṉ meṉ faraq karo: aur tum charindoṉ aur parindoṉ aur kisí qism kí chíz ke sabab se, jo zamín par rengtí hai, jin ko maiṉ ne tumháre liye nápák kiyá hai, apne taiṉ nápák na karo. 26 Aur tum mere muqaddas log hojáo, ki maiṉ Ḳhuda'wand quddús húṉ, aur maiṉ ne tumheṉ ḳhilqat meṉ se chun liyá hai, táki tum mere ho. 27 Aur jo mard yá aurat, bhánmatí yá jádúgar ho, to donoṉ qatl kíe jáweṉ: cháhiye ki tum un par pathráo karo; un ká ḳhún unhíṉ par howe.

XXI. BA'B.

1 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, Káhinoṉ ko jo baní Hárún haiṉ farmá, aur unheṉ kah, ki Koí is sabab se, ki us kí guroh meṉ koí mar jáwe, nápák na bane: 2 Magar us ke liye jo us se nazdík kí qarábat rakhtá ho, jaise apní má ke liye, apne báp ke liye, apne beṭe, apní beṭí, apne bháí ke liye, 3 Aur apní kúárí bahin ke liye jo us ke sáth hai, aur hanoz mard se wáqif nahíṉ húí; wuh us ke liye nápák ban saktá hai. 4 Koí shaḳhs apne logoṉ ke darmiyán apne ko áludah na kare, aisá ki nápák hojáe. 5 We apne siroṉ ke bál na munḍáweṉ, aur apní ḍárhíoṉ ke kone na munḍáweṉ, aur apne badanoṉ par pachhne na kháweṉ. 6 We apne Ḳhudá ke liye muqaddas bane raheṉ, aur apne apne Ḳhudá ke ism ko behurmat na kareṉ: ki we Ḳhuda'wand ke hom apne Ḳhudá ke laham guzránte haiṉ; so muqaddas honge. 7 We us ranḍí ko, jo fáhisha yá behurmat hai, jorú na kareṉ, aur na us ranḍí ko jise us ke shauhar ne taláq dí ho: kyúnki we apne Ḳhudá ke liye muqaddas haiṉ. 8 Pas tú use muqaddas jániyo; ki wuh tere Ḳhudá ká kháná guzrántá hai: wuh tere áge muqaddas howe; ki maiṉ Ḳhuda'wand tumheṉ muqaddas karnewálá quddús húṉ. 9 Aur agar kisí káhin kí beṭí

fáhisha banke áp ko behurmat kare, wuh apne báp ko zalíl kartí hai: use ág meṉ jalá deweṉ.

10 Aur wuh jo apne bháíoṉ meṉ sardár káhin hai, jis ke sir masah ká raugan ḍálá gayá, aur jo muqaddas kiyá gayá, táki kapṛe pahine, apná sir nangá na kare aur apne kapṛe na pháṛe. 11 Wuh kisí murde ke pás na jáwe, aur na apne báp, aur na ápní má ke liye áp ko nápák banáwe. 12 Aur hargiz maqdis se báhar na jáwe, aur apne Ḳhudá'wand ke maqdis ko behurmat na kare; kyúnki us ke Ḳhudá ká tel malne ká nazr us par hai: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ. 13 Aur wuh kúárí aurat se byáh kare. 14 Káṇḍ, aur mutlaqa, aur bahurmat, aur chhinál raṇḍí se byáh na kare; balki wuh apne hí qaum meṉ kí kúárí se byáh kare. 15 Apne tuḳhm ko apní qaum meṉ hargiz behurmat na kare: ki maiṉ Ḳhudá'wand use muqaddas karnewálá húṉ.

16 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, 17 Ki Hárún ko kah, Jo koí ki tere tuḳhm se apne apne qarnoṉ meṉ náqis ho, wuh nazdík na áwe, táki apne Ḳhudá ká kháná guzráne. 18 Kyúnki wuh mard jis meṉ kuchh aib hai, nazdík na áwe, jaise andhá, yá langṛá, yá wuh jis ke ázá meṉ kuchh kamí beshí ho, 19 Yá wuh jis ká páoṉ yá háth ṭúṭá ho, 20 Yá kubṛá, yá bauná, yá ánkh men us kí phulí ho, yá abras, yá khujlí bahrá, yá ḳhusya us ká pachká ho. 21 Hárún káhin kí nasl meṉ se koí jo aibdár ho nazdík na áwe, ki Ḳhudá'wand ke homoṉ ko guzráne; wuh aibdár hai, wuh hargiz apne Ḳhudá ká kháná guzránne ko pás na áwe. 22 Wuh apne Ḳhudá ká kháná, ḳhwáh khás muqaddas ho, ḳhwáh ám, kháwe; 23 Lekin parde ke andar dáḳhil na ho, na mazbah ke pás áwe, is liye ki wuh aibdár hai; mere maqdis ko behurmat na kare: ki maiṉ Ḳhudá'wand un ká muqaddas karnewálá húṉ. 24 Tab Músá ne Hárún, aur us ke beṭoṉ, aur sáre baní Isráel ko yih sab kahá.

XXII. BÁB.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún aur baní Hárún ko kah, ki Baní Isráel kí pák chízoṉ se áp ko bacháe rakheṉ, aur mere nám ko un chízoṉ kí bábat, jinheṉ we mere liye muqaddas karte haiṉ, behurmat na kareṉ: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ. 3 Unheṉ kah de, Tumháre qarnoṉ meṉ tumhárí sab nasloṉ meṉ se jo koí nápák ho, aur un pák chízoṉ ke pás, jo baní Isráel Ḳhudá'wand ke liye guzránte hain, jáwe, wuh insán mere huzúr se kaṭ jáegá: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ. 4 Jo koí Hárún kí nasl meṉ se koṛhí ho, yá jiryán kí bímárí rakhtá ho, to jabtak ki pák na hole pák chízoṉ meṉ se kuchh na kháwe. Aur jo koí aisí chíz ko jo marke nápák hotí hai chhúe, yá use ihtilám howe; 5 Aur jo koí kisí rengnewále haiwán ko, jise chhúná nápákí ká mújib hai, yá kisí aise shaḳhs ko jis kí nápákí siráyat kartí hai, koí nápákí kyún na ho, chhúe; 6 To wuh insán, jis ne aisá kuchh chhúá, shám tak nápák rahegá, aur jab tak apná badan paní se dho na le, pák chízoṉ meṉ se kuchh na kháwe. 7 Aur jab áftáb gurúb hogá, wuh pák hogá; tab wuh pák chízeṉ kháwe, ki yih us ká rizk hai. 8 Wuh us chíz ko jo ag ḳhud margaí ho, yá darindoṉ ne use pháṛá ho, na kháwe, ki us se ganda ho jáegá: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ. 9 Is liye we merí sharíatoṉ kí muháfazat kareṉ, tá na howe ki we us kí bábat gunahgár hoṉ, aur is liye ki unhoṉ

3 Aur Yúsíyáh bádsháh kí saltanat ke aṭhárahweṇ baras aisá húá ki bádsháh ne Sáfan bin Asaliyáh bin Musallim kátib ko yúṇ kahke KHUDÁWAND ke ghar ko bhejá; 4 Ki tú Hilqiyáh sardár káhin pás já, aur use kah, ki Us chándí ká, jo KHUDÁWAND ke ghar meṇ láí gaí hai, aur jise darbánoṇ ne logoṇ se leke jama kiyá hai, hisáb kar. 5 Aur wuh mublag un kárguzároṇ ko, jo KHUDÁWAND ke ghar ke nigahbán haiṇ, dewe, ki we use un kárígaroṇ ko, jo KHUDÁWAND ke ghar meṇ kám karte haiṇ, deṇ, ki ghar ke shigáfoṇ kí marammat howe, 6 Yáne baṛhaíoṇ, aur miamároṇ, aur sangtaráshoṇ ko, aur lakṛíoṇ aur taráshe húe pattharoṇ ke mol lene ko ki ghar kí marammat ho. 7 Lekin wuh naqdí, jo unke háth meṇ átí thí, kabhú us ká hisáb na kiyá gayá thá, is liye ki we amánatdárí se kám karte the. 8 Aur sardár káhin Hilqiyáh ne Sáfan kátib ko kahá, Maiṇ ne KHUDÁWAND ke ghar meṇ Tauret kitáb páí hai. Aur Hilqiyáh ne wuh kitáb Sáfan ko dí, so us ne paṛhí. 9 Aur Sáfan kátib bádsháh pás áyá, aur bádsháh ko ḳhabar dí, ki Tere ḳhádimoṇ ne wuh naqdí, jo ghar meṇ áí, jama kí, aur un kárguzároṇ ke supurd kí, jo KHUDÁWAND ke ghar ke nigahbán haiṇ. 10 Ab Sáfan kátib ne bádsháh se kahá, Hilqiyáh káhin ne mujhe yih kitáb dí. Aur Sáfan ne use bádsháh ke huzúr paṛhá.

11 Aur bádsháh ne jo us kitáb ke mazmúnoṇ ko suná, to apne kapṛe pháṛe 12 Aur Hilqiyáh káhin, aur Sáfan ke beṭe Aḳhiqám aur Míkayáh ke beṭe Akbúr, aur Sáfan kátib, aur Asáyáh ko, jo sháh ká gulám thá, farmáyá, 13 Tum jáo, merí aur sab logoṇ kí, aur sáre Yihúdáh kí bábat KHUDÁWAND se púchho, ki Is kitáb meṇ, jo milí, ye kaisí báteṇ haiṇ? Ki KHUDÁWAND ká gussa ham par nipaṭ bharká hai: ki hamáre bápdádoṇ ne is kitáb ke mazmúnoṇ ko na suná, aur jo kuchh us meṇ likhá hai, us ke mutábiq kuchh na kiyá. 14 Tab Hilqiyáh káhin, aur Aḳhiqám, aur Akbúr, aur Sáfan, aur Asáyáh Huldah nabíya pás gaye jo toshaḳhána ke dároga Salúm bin Tiqwah bin Harḳhas kí jorú thí. Yih aurat Yirúshálam ke bích ek dúsre makán meṇ rahtí thí, so unhoṇ ne us se báteṇ kíṇ.

15 Us ne unheṇ kahá, KHUDÁWAND Isráel ká Ḳhudá yúṇ farmátá hai, ki Tum us shaḳhs se, jis ne tumheṇ mujh pás bhejá hai, kaho, 16 Ki KHUDÁWAND yúṇ farmátá hai, Maiṇ un sab mazmúnoṇ ke mutábiq, jinheṇ sháh i Yihúdáh ne kitáb meṇ paṛhá hai, is makán par, aur un par, jo is makán meṇ rahte haiṇ, balá názil karúngí. 17 Kyúnki unhoṇ ne mujhe tark kiyá, aur butoṇ ke áge ḳhushbúíáṇ jaláíṇ, táki apne háthoṇ ke sáre kámoṇ se mujhe gairat diláweṇ: so merá qahr is makán par bhaṛkegá, aur ṭhanḍhá na hogí. 18 Rahá, sháh i Yihúdáh, jis ne tumko bhejá, ki KHUDÁWAND se ahwál daryáft karo, so tum use kahiyo, ki KHUDÁWAND Isráel ká Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Tú jo hai so tú ne un mazmúnoṇ ko suná: 19 Aur jab tú ne wuh bát suní, jo maiṇ ne is makán ke, aur us ke makínoṇ ke haqq meṇ kahí, ki wuh wírán, aur we lánatí honge, to terá dil narmáyá, aur tú ne KHUDÁWAND ke áge ájizí kí, aur apne kapṛe pháṛe, aur mere áge royá: so maiṇ ne bhí kán dhare, KHUDÁWAND farmátá hai. 20 Is liye dekh, maiṇ tujhe tere bápdádoṇ ke sáth shámil karúngá, aur tú apne gor meṇ salámatí se madfún hogí, aur sárí áfat ko, jo mere hukm se is makán par názil hogí, terí ánkheṇ na dekhengí. So we yih ḳhabar bádsháh pás le gaye.

XXIII. BÁB.

1 So bádsháh log bhejke Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre buzurgoṇ ko apne pás jama kiyá. 2 Aur bádsháh sáre baní Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre báshindoṇ, aur káhinoṇ, aur nabíoṇ, aur sab chhoṭe baṛoṇ ko leke Ḳhudáwand ke ghar ko chaṛh gayá, aur us ne ahd kí sárí báteṇ us kitáb kí, jo Ḳhudáwand ke ghar meṇ milí thí, unheṇ paṛh sunáíṇ. 3 Aur bádsháh ek sutún se lagke khaṛá húá, aur Ḳhudáwand ke áge ahd kiyá, aur kahá, ki Ham Ḳhudáwand kí pairawí karenge, aur us ke hukmoṇ, aur us kí sunnatoṇ, aur us ke qánúnoṇ ko apne sáre dil aur sárí ján se hifz karenge; aur is ahd kí bátoṇ par, jo is kitáb meṇ likhí haiṇ, amal karenge: aur sáre log us ahd meṇ sharík húe.

4 Phir bádsháh ne sardár káhin Hilqiyáh ko aur un káhinoṇ ko, jo dúsre darje meṇ the, aur darbánoṇ ko hukm karke sáre bartan jo Baal aur Yasírat, aur ásmání sáre kaukaboṇ ke liye banáe the, Ḳhudáwand kí haikal se báhar nikalwáe, aur us ne Yirúshálam se báhar le jáke Qaidrún ke maidánoṇ meṇ unheṇ jaláke bhasam kar diyá, aur un kí rákh ko Baitel ko bhejwá diyá. 5 Aur un butparast káhinoṇ ko, jinheṇ sháh i Yihúdáh ne barpá kiyá thá, únche shiwáloṇ par Yihúdáh kí bastíoṇ meṇ, aur un makánoṇ meṇ jo Yirúshálam ke gird o pesh the, ki ḳhusbúíáṇ jaláyá kareṇ, un sab samet jo Baal, aur Aftáb, aur Máhtáb aur Mintaq ul burúj, aur ásmán ke sáre lashkaroṇ ke liye ḳhushbúíáṇ jaláte the, mauqúf kiyá. 6 Aur us ne Yasírat ko Ḳhudáwand ke ghar se báhar Qaidrún ke maidán meṇ nikalwáyá, aur use wádí i Qaidrún meṇ jaláke gard kar diyá, aur us gard ko awámm logoṇ kí goroṇ par uṛá diyá. 7 Aur gánḍúoṇ ke gharoṇ ko, jo Ḳhudáwand ke ghar se mile húe the, jin meṇ ranḍíáṇ Yasírat ke liye parde bintíáṇ thíṇ, ḍhá diyá. 8 Aur us ne Yihúdáh ke sab shahroṇ ke káhinoṇ ko faráham kiyá, aur un sab makánoṇ meṇ, jin meṇ bhí káhin ḳhushbúíáṇ jaláte the, Jiba se Biarsaba tak najásat ḍalwáí, aur us ne únche makánoṇ ko, jo shahr ke raís Yasúa kí darámad ke darwázoṇ ke báyeṇ háth ko the, girá diyá 9 Par únche makánoṇ ke káhin Yirúshálam meṇ Ḳhudáwand ke mazbah pás na áte the, lekin we fatírí roṭí apne bháíoṇ ke sáth khá lete the. 10 Aur us ne Tufat par jo baní Hinnúm kí wádí meṇ hai, najásat phenkwáí, táki koí apne beṭá beṭí ko ág meṇ jaláke Málik ke liye qurbání na kare. 11 Aur un ghoṛoṇ ko, jo Yihúdáh ke bádsháhoṇ ne súraj kí nazr kiye the, Ḳhudáwand ke ghar ke ástáne ke barábar Nátan Malik ḳhwájasará ke dálán ke nazdík un bastíoṇ meṇ, jo shahr se muttasil thíṇ, nikálá, aur súraj kí giṛíoṇ ko ág se jalá diyá. 12 Aur un mazbahoṇ ko, jo Ákhaz ke báláḳháne kí chhaṭ par the, jinheṇ sháh i Yihúdáh ne biná kiyá thá, aur un mazbahoṇ ko, jinheṇ Manassí ne Ḳhudáwand ke ghar ke do sahnoṇ meṇ biná kiyá thá, bádsháh ne ḍhá diyá, aur ḳhák meṇ milá diyá, aur wuháṇ se jald jáke us ḳhák ko wádi i Qaidrún meṇ phenkwá diyá: 13 Aur bádsháh ne un únche makánoṇ par, jo Yirúshálam ke muqábil Koh i Fasád kí dahní taraf the, jinheṇ sháh i Isráel Sulaimán ne Saidáníoṇ kí nafratí Istárát, aur Moabíoṇ ke nafratí Kamús, aur baní Ammún ke nafratí Milkúm ke liye banáyá thá, najásat ḍalwáí. 14 Aur un sutúnoṇ ko toṛá, aur Yasíratoṇ ko káṭ ḍálá, aur un kí jagah murdoṇ kí haḍḍíáṇ ḍalwáíṇ. 15 Us ke siwá us ne Baitel ke mazbah ko, aur us únche makán ko, jise Nabát ke beṭe Yurubiám Isráelíoṇ ke gumráhkarnewále ne banáyá thá, girá diyá, aur únche makán meṇ ág lagá dí, aur ḳhák meṇ milá diyá, aur Yasírat ko jaláyá. 16 Aur

jab Yúsíyáh ne nazar pherí, aur us ne pahár par qabreṇ dekhíṇ; to us ne log bhej ke un kí haḍḍíáṇ nikalwáíṇ, aur mazbah par jaláíṇ, aur un par najásat ḍálí, jaisá ki Khudáwand ne us mard i Khudá kí márifat, jis ne un bátoṇ kí khabar dí, irshád kiyá thá. 17 Phir us ne púchhá, Yih ḍher kyá hai, jise maiṇ dekhtá húṇ? So shahr ke logoṇ ne use kahá, Yih us mard i Khudá kí gor hai, jis ne Yihúdáh se ákar un kámoṇ kí khabar dí jo tú ne Baitel ke mazbah se kiye. 18 Tab us ne kahá, Use rahne do, koí us kí haḍḍíoṇ ko na hatáwe. So unhoṇ ne us kí haḍḍíáṇ us nabí kí haḍḍíoṇ ke sáth, jo Samrún se áyá thá, rahne díṇ. 19 Aur Yúsíyáh ne un sab gharoṇ ko, jo únche makánoṇ par Samrún kí bastíoṇ meṇ the, jinheṇ Isráelí bádsháhoṇ ne biná karke Khudáwand ko gairatmand kiyá thá, ḍhá diyá; aur sab jo kuchh ki us ne Baitel meṇ kiyá thá, yaháṇ bhí kiyá. 20 Aur únche makánoṇ ke sab káhinoṇ ko, jo wuháṇ mazbahoṇ par the, zabh kiyá, aur ádmíoṇ kí haḍḍíáṇ un par jaláíṇ, aur Yirúshálam ko phirá.

21 Aur wuháṇ bádsháh ne sáre logoṇ ko hukm kiyá, ki Khudáwand apne Khudá ke liye fasah kí íd karo; jaisá is ahd kí kitáb meṇ likhá hai. 22 Aur yaqínan un qázíoṇ ke asr se leke jo Isráelíoṇ kí adálat karte the, baní Isráel ke bádsháhoṇ, aur Yihúdáh ke bádsháhoṇ ke asr tak aisí íd i fasah kabhí na húí thí, 23 Jaisí Yúsíyáh kí saltanat ke aṭhárahweṇ baras Yirúshálam meṇ Khudáwand ke liye íd i fasah húí. 24 Siwá us ke un ko bhí, jo dewoṇ se yárí, aur afsúngarí karte the, aur múratoṇ, aur butoṇ, aur sab nafrati chízoṇ ko, jo mulk i Yihúdáh aur Yirúshálam meṇ nazar átí thíṇ, Yúsíyáh ne nábúd kiyá, táki sharíat kí we báteṇ, jo us kitáb meṇ jise Hilqiyáh káhin ne Khudáwand ke ghar meṇ páyá thá, likhí thíṇ, púrí howeṇ. 25 So us kí mánind na agle zamáne meṇ aisá koí bádsháh húá, jo apne sáre dil, aur apní sárí ján, aur apne sáre zor se Músá kí sárí sharíat ke mutábiq Khudáwand kí taraf phirá; aur na bád us ke koí us ke mánind húá. 26 Báwujúd us ke Khudáwand apne sakht qahr se, jo baní Yihúdáh par mushtaal húá thá, na phirá; kyúnki Manassí ne apní sárí badkáríoṇ se use nipaṭ ázurda kiyá thá. 27 Aur Khudáwand ne farmáyá, ki Maiṇ baní Yihúdáh ko bhí apní ánkhoṇ ke sámhne se us tarah dúr karúngá, jis tarah se ki baní Isráel ko dúr kiyá; aur maiṇ is shahr Yirúshálam ko, jise maiṇ ne barguzída kiyá, aur is ghar ko, jis kí bábat maiṇ ne kahá, ki Merá nám wuháṇ hogá, mard íd karúngá.

28 Aur Yúsíyáh ká báqí ahwál aur sab jo kuchh ki us ne kiyá, so kyá wuh baní Yihúdáh ke bádsháhoṇ kí tawáríkh kí kitáb meṇ likhá húá nahíṇ hai?

29 Aur usí asr meṇ sháh i Misr Firaún Nikoh Furát kí samt ko Asúr ke bádsháh par charhá, aur Yúsíyáh bádsháh ne us ká muqábala kiyá, aur Majiddo meṇ, jis waqt us ká muqábala húá, to use már ḍálá. 30 Aur us ke chákar use ek gáṛí meṇ ḍálke Majiddo se Yirúshálam meṇ le gaye, aur use us kí qabr meṇ gáṛá. Aur ahl i mamlukat ne Yúsíyáh ke beṭe Yahúakhaz ko leke masíh kiyá, aur us ke báp kí jagah use bádsháh kiyá. 31 Aur Yahúakhaz jis waqt ki bádsháh húá, us waqt teís baras ká thá: us ne Yirúshálam meṇ tín mahíne bádsháhat kí. Us kí má ká nám Hamútall thá, jo Yarmiyáh kí beṭí thí, jo Libnah ká thá. 32 Aur us ne us sab kí mánind, jo us ke bápdádoṇ ne kiyá, Khudáwand ke huzúr badkáríáṇ kíṇ. 33 Aur Firaún Nikoh ne use Riblah meṇ, jo zamín i Hamát hai, nazarband kiyá: wuh Yirúshálam meṇ saltanat kartá tha, aur ahl i mamlukat par sau qintár

rúpá, aur ek qintár soná khiráj muqarrar kiyá. 34 Aur Firaún Nikoh ne Yúsíyáh ke beṭe Ilyaqím ko us ke báp Yúsíyáh kí jagah bádsháh kiyá; aur us ká nám Yahúyaqím rakhá, aur Yahúakhaz ko le gayá: so wuh Misr meṇ pahunchke mar gayá. 35 Aur Yahúyaqím ne rúpá aur soná Firaún ko pahuncháyá; aur jaisá Firaún ká hukm thá waisáhí us ne mamlukat par khiráj muqarrar kiyá: aur harek insán se, jo us mamlukat ká thá, iqrár ke mutábiq rúpá soná lene lagá, táki Firaún ko dewe. 36 Aur Yahúyaqím, jis din takht par baiṭhá, pachís baras ká thá; us ne Yirúshálam meṇ gyárah baras saltanat kí. Us kí má ká nám Zabúdah thá jo Rúmátí Fidáyáh kí beṭí thí. 37 Us ne bhí us sab kí mánind, jo us ke bápdádoṇ ne kiyá, KHUDAWAND ke huzúr badkáríáṇ kíṇ.

XXIV. BAB.

1 Us ke aiyám meṇ Bábul ká bádsháh Nabúkhudnazr chaṛhá, aur Yahúyaqím ne tín baras tak us kí itáat kí; phir wuh us se phir gayá, aur sarkashí kí. 2 Tab KHUDAWAND ne Kasdíoṇ kí, aur Arám, aur Moab, aur baní Ammún kí faujen us par bhejíṇ, aur unheṇ baní Yihúdáh par musallit kiyá, ki unheṇ qatl kareṇ, jaisá ki KHUDAWAND ne apne bandoṇ nabíoṇ kí márifat se farmáyá thá. 3 Ki yaqínan Manassí ke sáre gunáhoṇ ke báis, aur sab jo us ne kiyá, KHUDAWAND ke hukm se baní Yihúdáh par yih sab kuchh húá, táki use apne huzúr se dúr kare, 4 Aur un sáre begunáhoṇ ke khún ke sabab, jinheṇ Manassí ne qatl kiyá, kyúnki Manassí ne begunáhoṇ ko qatl karke Yirúshálam ko aisá bhar diyá thá, ki KHUDAWAND ne hargiz muáf na kiyá.

5 Aur Yahúyaqím ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yihúdáh ke bádsháhoṇ kí tawáríkh kí kitáb meṇ likhá húá nahíṇ hai? 6 Aur Yahúyaqím apne bápdádoṇ meṇ so rahá, aur Yahúyakín us ká beṭá us kí jagah bádsháh húá. 7 Bád us ke sháh i Misr kabhí apní mamlukat se báhar na gayá, is liye ki sháh i Bábul ne wádí i Misr se leke nahr i Furát tak sháh i Misr kí sárí zamín par amal kar liyá thá.

8 Aur Yahúyakín jab takht par baiṭhá, tab aṭhárah baras ká thí, aur Yirúshálam meṇ us ne tín mahíne bádsháhat kí. Us kí má ká nám Nahústá thá, jo Yirúshálamí Ilnatan kí beṭí thí. 9 Us ne us sab kí mánind, jo us ke báp ne kiyá thá, KHUDAWAND ke huzúr badkáríáṇ kíáṇ. 10 Us waqt sháh i Bábul Nabúkhudnazr ke khádim Yirúshálam par chaṛhe, aur shahr ko gher liyá 11 Aur sháh i Bábul Nabúkhudnazr ne apne khádimoṇ samet shahr par lashkarkashí kí, aur muhásara kiyá. 12 Tab sháh i Yihúdáh Yahúyakín apní má, aur apne gulámoṇ, aur apne khwájasaráoṇ, aur apne mansabdároṇ ko leke sháh i Bábul pás gayá: sháh i Bábul ne us kí saltanat ke áṭhweṇ baras use pakaṛ liyá. 13 Aur KHUDAWAND ke ghar ká sárá khazána, aur wuh khazána, jo shah ke qasr meṇ thá, aur un sáre tiláí bartanoṇ ko, jo sháh i Isráel Sulaimán ne KHUDAWAND ke ghar ke liye banáe the, le gayá. 14 Aur sáre Yirúshálam ko, yáne amíroṇ, aur jangí baháduroṇ ko, jo das hazár ádmí the, aur sáre peshawáloṇ, aur kárígaroṇ ko asír karke le gayá; so wuháṇ kangáloṇ ke siwá koí báqí na rahí. 15 Aur Yahúyakín ko us kí má, aur us kí joróoṇ, aur us ke khwájasaráoṇ, aur baháduroṇ samet asír karke Yirúshálam se Bábul ko le gayá; 16 Aur sáre baháduroṇ ko, jo sát hazár jawán the, aur ahl

i pesha, aur ahl i hirfa ko, jo ek hazár the, garaz un sab ko, jo jang ke láiq the, sháh i Bábul pakarke Bábul meṉ le áyá. 17 Aur sháh i Bábul ne us ke chachá Mattaniyáh ko us kí jagah táj bakhshá; aur us ká nám badalke Sidqiyáh rakhá.

18 Sidqiyáh, jab bádsháh húá, to ekkís baras ká thá: us ne gyárah baras Yirúshálam meṉ saltanat kí. Us kí má ká nám Hamútall thá, jo Libnái Yarmiyáh kí betí thí. 19 Us ne bhí us sab kí mánind, jo Yahúyaqím ne kiyá, KHUDA'WAND ke áge badkáríáṉ kíáṉ. 20 Aur KHUDA'WAND ká gazab Yirúshálam aur Yihúdáh par ziyáda hotá gayá, yaháṉ tak ki us ne unheṉ apne áge se dafa kiyá. Aur Sidqiyáh sháh i Bábul se bágí húá.

XXV. BA'B.

1 Us kí saltanat ke nauweṉ baras ke dasweṉ mahíne ke dasweṉ din yúṉ húá ki sháh i Bábul Nabúkhudnazr ne Yirúshálam par lashkarkashí karke us ke pás khaimazan húá, aur us ke shahr ke gird á gird hisár banáyá. 2 Aur we bádsháh Sidqiyáh kí saltanat ke gyárahweṉ baras tak shahr ko ghere húe pare rahe. 3 Aur chauthe mahíne ke nauweṉ din shahr meṉ galle ho chuke: aur wuháṉ shahrwáloṉ ko rotí muyassar na thí. 4 Tab shahrwále túte, aur sáre bahádur rátko us darwáza kí ráh se, jo diwároṉ ke darmiyán bádsháh ke bág kí taraf ko thí, nikal ke bhág gaye; par Kasdí shahr ko ghere húe the; so Sidqiyáh us ráh se bayábán ko bhág gayá. 5 Tab Kasdíoṉ kí faujoṉ ne bádsháh ká píchhá kiyá, aur use Yirího k maidán meṉ já liyá, aur us ká sárá lashkar us se judá hogayá thá. 6 So we bádsháh ko pakarke sháh i Bábul pás Riblah meṉ láe; aur unhoṉ ne use mahkamme meṉ házir kiyá. 7 Aur us ke betoṉ ko us kí ánkhoṉ ke sámhne zabh kiyá, aur Sidqiyáh kí ánkheṉ nikálíṉ, aur us ke páoṉ meṉ lohe kí beríáṉ bharíṉ, aur use Bábul ko le gaye.

8 Aur sháh i Bábul Nabúkhudnazr kí saltanat ke untísweṉ baras ke pánchweṉ mahíne ke sátweṉ din, sháh i Bábul ká ek khádim Nabúsaraddán, jo amír ul umará thá, Yirúshálam meṉ áyá. 9 Us ne KHUDA'WAND ká ghar, aur bádsháh ká qasr, aur Yirúshalám ke sáre ghar, aur harek bará bará ghar jalá diyá. 10 Aur Kasdíoṉ ke sáre lashkar ne, jo us amír ul umará ke hamráh thá, us hisár ko, jo Yirúshálam ke gird á gird thá, girá diyá. 11 Aur un logoṉ ko, jo shahr meṉ báqí the, aur un ko, jo bhágke sháh i Bábul ke pás rujú húe the, aur un sab ko, jo guroh meṉ se báqí rahe the, Nabúsaraddán amír ul umará pakar le gayá. 12 Aur wuháṉ ke kangáloṉ ko us ne rahne diyá, ki tákistánoṉ kí khabar leweṉ, aur khetí kareṉ. 13 Aur pítal ke un sutúnoṉ ko, jo KHUDA'WAND ke ghar meṉ the, aur kursíoṉ ko, aur pítal ke bahr ko, jo KHUDA'WAND ke ghar meṉ thá, Kasdíoṉ ne torke chúr kiyá, aur pítal ko Bábul meṉ le gaye. 14 Aur degeṉ, aur degche, aur gulgír, aur chamche, aur pítal ke sáre bartan, jo wuháṉ kám áte the, le gaye; 15 Aur angethíáṉ, aur pyále, aur sab kuchh jo sone rúpe ká thá, so amír ul umará le gayá. 16 Un do sutúnoṉ, aur ek bahr, aur kursíoṉ ke pítal ká wazn, jinheṉ Sulaimán ne KHUDA'WAND ke ghar ke liye banáyá thá, behisáb thá. 17 Ek sutún athárah háth únchá thá, aur us ke úpar ká jhár pítal ká thí; aur wuh jhár tín háth buland thá: us jhár par gird á gird pítal kí jálíáṉ, aur anár kí kalíáṉ baní húí thíṉ; aur dúsre sutún meṉ usí tarah jálíoṉ ká kám thá.

18 Yih amír ul umará sardár káhin Shiráyáh ko dúsre káhin Safaniyáh aur tín darbánoṉ samet, le gayá; 19 Aur us ne shahr meṉ ek mansabdár, jo sipáhsálár thá, aur pánch shakhs un meṉ jo sháh ke musáhib the, aur shahr meṉ maujúd the, aur lashkar ká bará bará muharrir, jo mamlukat kí maujúdát dekhtá thá, aur sáṭh ádmí us mamlukat ke, jo shahr meṉ the, pakaṛe, 20 Aur amír ul umará Nabúsaraddán un ko pakaṛke sháh i Bábul ke huzúr jo Riblah meṉ thá, le gayá. 21 Aur sháh i Bábul ne Hamát kí sarzamín kí Riblah meṉ un sab kí gardan márí. So baní Yihúdáh apní sarzamín se áwára húe.

22 Aur Nabúkhudnazr sháh i Bábul ne un logoṉ par, jinheṉ wuh chhoṛ gayá thá, Jidaliyáh bin Akhiqám, bin Sáfan ko imárat bakhshí. 23 Aur jab sipáhsálár, aur amír ul umaráoṉ ne suná, ki sháh i Bábul ne Jidaliyáh ko hákim kiyá, to Ismáel bin Nataniyáh, aur Yúhanán bin Qaríh, aur Shiráyáh bin Tanhúmat Natúfátí, aur Yaazaniyáh bin Maakátí, apne logoṉ samet Misfá meṉ Jidaliyáh ke pás házir húe. 24 So Jidaliyáh ne un ko, aur un ke rafíqoṉ ko qasam dí, aur kahí, Kasdíoṉ ke khádimoṉ se mat ḍaro, mulk meṉ baso, sháh i Bábul kí khidmat karo; ki us meṉ tumhárí bhaláí hogí. 25 Aur sátweṉ mahíne aisá húá ki Ismáel bin Nataniyáh, bin Ilisama, jo bádsháh kí nasl se thá, áyá, aur us ke sáth das bahádur the, aur Jidaliyáh ko ján se márá; aur un Yahúdíoṉ, aur Kasdíoṉ ko, jo us ke sáth Misfá meṉ the, qatl kiyá. 26 Tab sab chhoṭe baṛe, aur amír ul umará uṭhe aur Misr meṉ á rahe, kyúnki we Kasdíoṉ se ḍarte the.

27 Aur Yahúyakín sháh i Yihúdáh kí asírí ke saintísweṉ baras, bárahweṉ mahíne ke satáísweṉ din aisá húá, ki shah i Bábul Awíl Marúdak ne apní saltanat ke pahle hí sál sháh Yahúyakín ko, jo qaid meṉ thá, sarfaráz kiyá; 28 Aur us se muhabbat kí báteṉ kahíṉ, aur us kí kursí un sab bádsháhoṉ se, jo us ke sáth Bábul meṉ the, buland kí. 29 Aur wuh libás, jo zindán meṉ pahine thá, utarwáyá; aur wuh apní umr bhar us ke dastárkhwáṉ par kháná khátá thá. 30 Aur us ke rozmarra ká kharch roz roz bilá nága, jab tak ki wuh jítá rahá, bádsháh ke khazáne se us ko pahunchtá rahá.

TAWÁRÍKH KÍ PAHLÍ KITÁB.

I. BÁB.

1 Ádam, Set, Anús, 2 Qínán, Mahalaliel, Yárid. 3 Hanúk, Matúsilah, Lamak, 4 Núha, Sim, Hám aur Yáfat.

5 Baní Yáfat: Jumr aur Májúj aur Mádí aur Yúnán aur Túbál aur Masak aur Tíras. 6 Aur baní Jumr: Askanáz aur Rífat aur Tugarmah. 7 Aur baní Yúnán: Alísah aur Tarsísah, Kittí aur Dúdíní. 8 Baní Hám: Kúsh aur Misr, Fút aur Kanaán. 9 Aur baní Kúsh: Sibá aur Hawílah aur Sabtá aur Raamá aur Sabtiká. Aur baní Raamah Sabá aur Dadán. 10 Aur Kúsh se Namrúd paidá húá; wuh zamín par jabbár hone lagá. 11 Aur Misr se Lúdí aur Anámí aur Lihábí aur Naftúhí, 12 Aur Fatrúsí aur Kaslúhí (jin se Filistí nikle) aur Kaftúrí paidá húe. 13 Aur Kanaán se Saidá, us ká pahlauthá, aur Hitt, 14 Aur Yabúsí

aur Amúrí aur Jirjásí, 15 Aur Hawí aur Arqí aur Siní. 16 Aur Arwádí aur Simárí aur Hamátí paidá húe. 17 Baní Sim. Ailám aur Asúr aur Arfaksad aur Lúd aur Arám aur U'z aur Húl aur Jatar aur Masak. 18 Aur Arfaksad se Silah paidá húá, aur Silah se Ibr paidá húá. 19 Aur Ibr ko do beṭe paidá húe, pahle ká nám Falaj, kyúnki us ke dinoṉ meṉ zamín kí taflíj húí, aur us ke bháí ká nám Qahtán. 20 Aur Qahtán se Almúdád aur Salaf aur Hisár i maut aur Urakh, 21 Aur Hadúrám aur U'zál aur Diqlah, 22 Aur Aibál aur Abimáil aur Sabá, 23 Aur Ofír aur Hawílah aur Yúbáb paidá húe. Ye sab baní Qahtán haiṉ.

24 Sim, Arfaksad, Silah, 25 Ibr, Falaj, Raú, 26 Sarúj, Nahúr, Tárah, 27 Abirám yáne Abirahám.

28 Baní Abirahám: Izhák aur Ismáel. 29 Yih un ká nasabnáma hai: Ismáel ká pahlauṭhá Nabít aur Qídár aur Adabiel aur Mibsám, 30 Mismí aur Dúmah, Manshá, Hadad, Taimá, 31 Itúr, Nafís, Qidmah. Ye baní Ismáel haiṉ. 32 Aur Abirahám kí haram Qatúrah ke beṭe ye haiṉ: wuh Zimrán aur Yaqsán aur Midán aur Midyán aur Isbáq aur Súkh ko jané. Aur baní Yaqsán: Sabá aur Didán. 33 Aur baní Midyán: Aifah aur Aifar aur Hanúk aur Abídá aur Ildúá. Ye sab baní Qatúrah haiṉ. 34 Aur Abirahám se Izhák paidá húá. Baní Izhák: Esau aur Isráel.

35 Baní Esau: Ilifaz, Raúel aur Yaús aur Ialám aur Qurah. 36 Baní Ilifaz: Taiman aur A'mir, Safá aur Jaatám, Qanaz aur Timna aur Amálíq. 37 Baní Raúel: Naukhat, Sháriq, Sámí aur Mází. 38 Aur baní Shaír: Laután aur Sábil aur Sabaún aur Anah aur Daisán aur Asar aur Dísán. 39 Aur baní Laután: Húrí aur Húmám aur Laután kí bahin Timna. 40 Baní Sábil: Alyán aur Munákhat aur Aibál, Safí aur Aunám. Aur baní Sabaún: Aiyah aur Anah. 41 Baní Anah: Daisán. Aur baní Daisán: Hamrán aur Isbán aur Witrán aur Kirán. 42 Aur baní Asar: Bilhán aur Zaawán aur Yaaqán. Baní Dísán: U'z aur Arán.

43 Aur bádsháh jo zamín i Adúm par musallit húe peshtar us se ki baní Isráel ká koí bádsháh ho yehí haiṉ: Bálig bin Baúr aur us ke shahr ká nám Zinahbah thá. 44 Aur Bálig mar gayá, aur Yúbáb bin Sháriq jo Basrí thá, us ká jánishín húá. 45 Phir Yúbáb mar gayá, aur Hashím jo Taiman kí zamín ká thá, us ká qáim maqám húá. 46 Aur Hashím mar gayá, aur Hadíd, bin Badád jis ne Moab ke maidán meṉ Midyánioṉ ko már ḍálá, us ká jánishín húá, aur us kí takhtgáh ká nám Gawí thá. 47 Aur Hadad mar gayá, aur Shamlah i Mashriqí us ká jánishín húá. 48 Aur Shamlah mar gayá, aur Saúl jo nahr kí Rahabát ká báshinda thá, us ká jánishín húá. 49 Aur Saúl mar gayá, aur Baal Hanán, bin Akbar us ká jánishín húá. 50 Aur Baal Hanán mar gayá, aut Hadad us ká jánishín húá, us kí bastí ká nám Fáí thá, aur us kí jorú ká nám Mutaiyabiel, jo Muttarid kí beṭí aur Má i Zahab kí poṭí thí. Aur Hadad mar gayá.

51 Aur Adúm ke alúf ye the; alúf Timna ká, alúf Alyáh ká, alúf Watíd ká. 52 Alúf Ahlibámah ká, alúf Ailah ká, alúf Fínán ká. 53 Alúf Qanaz ká, alúf Taiman ká, alúf Mibsár ká, 54 Alúf Majdiel ká, alúf I'rám ká. Adúm ke alúf ye haiṉ.

II. BAB.

1 Ye baní Isráel haiṇ Rúbin, Samaún, Lewí, Yihúdáh, Ishakár aur Zabulún, 2 Dán, Yúsuf aur Binyamín, Naftálí, Jadd aur Yasar.

3 Baní Yihúdáh: I'r aur Onán aur Selah, ye tín us ke liye Kanaání aurat Súa kí beṭí se paidá húe. Aur Yihúdáh ká pahlauthá I'r Khudáwand kí nazar meṇ sharír thá, is liye us ne us ko már dálá. 4 Aur us kí bahú Tamar us ke liye Pháras aur Sháriq jaṇí. Yihúdáh ke sab beṭe pánch haiṇ.

5 Baní Pháras: Hasrún aur Hamúl. 6 Aur baní Sháriq: Zimrí aur Aitán aur Haimán aur Kalkúl aur Dára, bilkull pánch. 7 Aur baní Karmí: Akar, jis ne Isráel kí tákír kí, ki wuh haram par qábiz húá. 8 Aur baní Aitán: Azariyáh. 9 Aur Hasrún ke beṭe jo us ke liye paidá húe, ye haiṇ: Rahmiel aur Rám aur Kalúbí. 10 Aur Rám se Amminadab paidá húá, aur Amminadab se Nahsún jo baní Yihúdáh ká sardár thá, paidá húá. 11 Aur Nahsún se Salmá paidá húá aur Salmá se Buaz paidá húá, 12 Aur Buaz se Abid paidá húá, aur Abid se Yassí paidá húá, 13 Aur Yassí se us ká pahlauthá Iliab paidá húá, aur Abinadab dúsrá, aur Simá tísrá, 14 Nataniel chauthá, Raddí pánchwáṇ, 15 Uzm chhathwáṇ, Dáúd sátwáṇ. 16 Aur unkí bahineṇ Zarúyáh aur Abijail thíṇ. Aur baní Zarúyáh: Abishai aur Yúab aur Asahel, tín. 17 Aur Abijail se Amásá paidá húá, aur Amása ká báp Witr Ismáelí thá.

18 Aur Hasrún ke beṭe Kálib ne apní jorú Azúbah se aur Waríat se aulád páí; Azúbah ke beṭe ye haiṇ: Yasr aur Súbáb aur Ardún. 19 Aur Azúbah mar gaí, aur Kálib ne Ifrát ko biyáh kiyá, aur wuh us ke liye Húr ko janí. 20 Aur Húr se U'rí paidá húá, aur U'rí se Bazilliel paidá húá. 21 Bád us ke Hasrún Jiliahd ke báp Makír kí beṭí ke pás gayá, aur sáṭh baras ká hoke us ko biyáh kiyá, aur wuh us ke liye Shajúb janí. 22 Aur Shajúb se Yáir paidá húá jo zamín i Jiliahd meṇ teís shahr ká málik thá; 23 Par Jasúrí aur Arámí Yáir kí bastíoṇ ko Qanát aur us ke dihát ke sáth yáne sáṭh shahr ko un se leliyá. Ye sab Jiliahd ke báp Makír ke beṭe haiṇ. 24 Aur bád us ke ki Hasrún Kálib i Ifrátá meṇ már gayá thá, us kí jorú Abiyáh us ke liye Taqúa ke báp Sahúr ko janí.

25 Aur Hasrún ke pahlauthe Rahmiel ke beṭe ye haiṇ: Rám us ká pahlauthí, aur Búnah aur Uran aur Uzm aur Akhiyáh. 26 Aur Rahmiel kí dúsrí jorú bhí thí jis ká nám Attárah, jo Aunám kí má thí. 27 Aur Rahmiel ke pahlauthe Rám ke beṭe Maaz aur Yamín aur Aqr haiṇ. 28 Aur baní Aunám: Sammí aur Wada. Aur baní Sammí: Nadab aur Abisúr. 29 Aur Abisúr kí jorú ká nám Abikhail jo us ke liye Akhbán aur Muwallid ko janí. 30 Aur baní Nadab, Sild aur Anfain. Aur Sild beaulád mar gayá. 31 Aur baní Anfain: Wasaí. Aur baní Wasaí: Saisán. Aur baní Saisán; Akhlí. 32 Aur Sammí ke bháí Wada ke beṭe: Watr aur Yúnatan haiṇ. Aur Watr beaulád mar gayá. 33 Aur baní Yúnatan: Falat aur Zázá. Ye Rahmiel ke beṭe haiṇ. 34 Aur Saisán ke beṭe na the, balki betíáṇ thíṇ. Aur Saisán ká ek Misrí naukar Yarkhá nám thá. 35 So Saisán ne apní beṭí ko apne naukar Yarkha se biyáh diyá, aur wuh us ke liye Attí ko janí. 36 Aur Attí se Natan paidá húá, aur Natan se Zabd paidá húá, 37 Aur Zabd se Iflál paidá húá, aur Iflál se Abid paidá húá, 38 Aur Abid se Yáhú paidá húá, aur Yáhú se Azariyáh paidá húá, 39 Aur Azariyáh se Khális paidá húá, aur Khális

se Iliasah paidá húá, 40 Aur Iliasah se Sismí paidá húá, aur Sismí se Salúm paidá húá, 41 Aur Salúm se Yaqamiyáh paidá húá, aur Yaqamiyáh se Ilisama paidá húá.

42 Rahmiel ke bhái Kálib ke beṭe ye haiṉ: Mísá us ká pahlauṭhá, jo Zaif ká báp hai, aur Habrún ke báp Marísah ke beṭe. 43 Aur baní Habrún: Qurah aur Tuffah aur Raqm aur Sama. 44 Aur Sama se Warqiám ká báp Rahm paidá húá, aur Raqm se Sammí paidá húá. 45 Aur Sammí ká beṭá Maún, aur Maún Baitsúr ká báp thá. 46 Aur Kálib kí haram Aifah se Harrán aur Mauzá aur Jazíz paidá húe. Aur Harrán se Jazíz paidá húá. 47 Aur baní Wahdi: Rajm aur Yútám aur Jaisán aur Falat aur Aifah aur Shaaf. 48 Aur Kálib kí haram Maakah se Shibr aur Tirhanah paidá húe; 49 Aur us se Madmannah ká báp Shaaf, aur Makbíná ká báp Siwá, aur Jibá ká báp paidá húe. Aur Kálib kí beṭí Aksah hai. 50 Ye baní Kálib haiṉ: Ifrátá ká pahlauṭhá beṭá Húr, Sábil, báp Qaryat Yiarím ká, 51 Salmá báp Baitlahm ká, Kharíf, báp Bait Jadír ká. 52 Aur Qaryat Yiarím ke báp Sábil ke beṭe the: Alráí, Hissí, Almuníkhát. 53 Aur Qaryat Yiarím ke gharáne ye the: Witrí aur Fútí aur Sumátí aur Mishraí jin se Saraatí aur Istaílí nikle haiṉ. 54 Baní Salmá: Baitlahm aur Natúfátí, Atrát, ahl i Yúab aur Munákhtíoṉ ke ádhe log, Saraí, 55 Aur Yaabíz ke rahnewále sáfiroṉ ke aur Tirátíoṉ aur Samátíoṉ aur Shaukátíoṉ ke gharáne. Ye we Qainí haiṉ jo Rakkáb ke gharáne ke báp Hamát se nikle haiṉ.

III. BÁB.

Ye baní Dáúd haiṉ jo Habrún meṉ us ke liye paidá húe: Pahlauṭhá Amnún, Yazraelí Akhinuam se; dúsrá Dániel Karmilí Abijail se; 2 Tísrá Abisalúm, jo Jasúr ke bádsháh Talmí kí beṭí Maakah ká beṭá thá, chauthá Adúniyáh, bin Hajjí; 3 Pánchwáṉ Safatiyáh, Abitall se; chhatwáṉ Witriám, us kí jorú Ijlah se, 4 Ye chha Habrún meṉ us ke liye paidá húe; aur wuh waháṉ sáṛhe sát baras bádsháhat kartá rahá, aur Yirúshálam meṉ tentís baras bádsháhat kí. 5 Aur Yirúshálam meṉ us ke liye ye paidá húe: Sima aur Saubáb aur Nátan aur Sulaimán ye chár Ammíel kí beṭí Bintsúa se, 6 Aur Ibhár aur Ilisama aur Ilifalat, 7 Aur Nujjat aur Nafj aur Wafía, 8 Aur Ilisama aur Ilyada aur Ilifalat nau; 9 Sab baní Dáúd siwá haramoṉ ke beṭoṉ ke. Aur Tamr un kí bahin thí. Aur Sulaimán ká beṭí Rihábiám, us ká beṭá Abiyáh, us ká beṭá Asá, us ká beṭá Yahúsafat, 11 Us ká beṭá Yúrám, us ká beṭá Akhaziyáh, us ká beṭá Yúás, 12 Us ká beṭá Amasiyáh, us ká beṭá Azariyáh, us ká beṭá Yútám, 13 Us ká beṭá Ákhaz, us ká beṭá Hizqiyáh, us ká beṭá Manassí, 14 Us ká beṭá Amún, us ká beṭá Yúsiyáh. 15 Aur baní Yúsiyáh: Pahlauṭhá Yúhannán, dúsrá Yahúyaqím, tísrá Sidqiyáh, chauthá Salúm. 16 Aur baní Yahúyaqím: us ká betá Yakúniyáh, us ká beṭá Sidqiyáh. 17 Aur baní Yakuniyáh asír: us ká beṭá Saaltiel, 18 Aur Malikirám aur Fidáyáh aur Sinniassár, Yaqamiyáh, Húsama aur Nadabiyáh. 19 Aur baní Fidáyáh: Zarúbbábul aur Samaí. Aur baní Zarúbábul: Musallam aur Hannániyáh aur un kí bahin Salúmíyat, 20 Aur Hasúbah aur Ahl aur Barakiyáh aur Hasadiyáh, Yúsab-hasad, pánch. 21 Aur baní Hannániyáh: Falatiyáh aur Yasaiyáh, baní Rifáyáh, baní Arnán, baní Abadiyáh, baní Sakaniyáh.

22 Aur baní Sakaniyáh: Samaiyáh. Aur baní Samaiyáh: Hatúsh aur Ijál aur Baríh aur Naariyáh aur Safat, chha. 23 Aur Naariyáh ke beṭe: Ilayúainí aur Hizqiyáh aur Azariqám, tín. Aur baní Ilayúainí: Húdáyáh aur Iliyasíb aur Filáyáh aur Aqúb aur Yúhanná aur Diláyáh aur Anání, sát.

IV. BÁB.

1 Baní Yihúdáh: Pháras, Hasrún aur Karmí aur Húr aur Sábil. 2 Aur Riyáyáh bin Sábil se Wahdat paidá húá, aur Wahdat se Akhúmá aur Lahad paidá húe. Ye Saraatíoṉ ke khándán haiṉ. 3 Aur ye Aitám ke báp se haiṉ: Yazrael aur Isma aur Idbás aur un kí bahin ká nám Zillfauní. 4 Aur Fanúel Jadúr ká báp aur Azr Haushat ká báp thá. Baitlahm ke báp Ifrátá ke pahlauṭhe Húr ke beṭe ye haiṉ. 5 Taqúa ke báp Sahúr kí do jorúáṉ thíṉ, Hilyah aur Naarí. 6 Aur Naarí us ke liye Akhásam aur Hafar aur Taimaní aur Astárí janí. Ye baní Naarí haiṉ. 7 Aur baní Hilyah: Zihrat aur Suhr aur Itnán. 8 Aur Qúz se Anúb aur Zabíbah aur Harúm ke beṭe Akirkhail ke gharáne paidá húe. 9 Aur Yaabíz apne bháíoṉ se izzatdár thá, aur us kí má ne kahá, ki Maiṉ azáb meṉ us ko janí, is liye us ne us ká nám Yaabíz rakhá. 10 Aur Yaabíz ne Isráel ke Khudá se duá mángí aur kahá, Kásh ki tú mujhe barakat bakhshtá, aur merí haddeṉ baṛhátá, aur terá háth mere sáth hotá, aur mujhe áfat se bachá rakhtá ki maiṉ azáb meṉ na paṛúṉ! Tab Khudá ne us ká matlab púrá kiyá. 11 Aur Saukhat ke bháí Kalúb se Mahír paidá húá, jo Insatún ká báp hai. 12 Aur Insatún se bait i Rafá aur Fasíkh aur shahr i Nahas ká báp Tahinnah paidá húe. Ye Rikkah ke log haiṉ. 13 Aur baní Qanaz: Atniel aur Shiráyáh. Aur baní Atniel: Hatat. 14 Aur Maúnátí se Ufrah paidá húá, aur Shiráyáh se Yúab paidá húá, jo kárígaroṉ kí wádí ká báp hai, ki we kárígar the. 15 Aur Yafunnah ke beṭe Kálib ke beṭe: Írú aur Ailah aur Naam. Aur baní Ailah: Qanaz. 16 Aur baní Yihalliliel: Zaif aur Zaifah, Tairiyá aur Yasariel. 17 Aur baní Azrah: Witr aur Marad aur Gifr aur Yalún; wuh Miryam ko aur Sammí ko aur Istimá ke báp Isbáh ko janí. 18 Aur us kí Yahúdí jorú se Jadúr ká báp Wird, aur Shaukat ká báp Hibr aur Zunúkh ká báp Waqtiel paidá húe. Aur Firaún kí beṭí Bintiyáh ke beṭe, jise Marad ne liyá, ye haiṉ. 19 Aur us kí jorú Húdiyáh ke beṭe jo Qaílah ke báp Nahhám kí bahin thí, ye haiṉ: Jarmí, aur Istimá Maakátí. 20 Aur baní Saimán: Amnún aur Rinnah bin Hannán aur Taulán. Aur baní Wasaí: Záhit aur bin Záhit.

21 Baní Selah bin Yihúdáh: Ír, Lekah ká báp, aur Lagdah Marísah ká báp, aur ahl i Isbá ke sútí kapṛe ke banánewáloṉ ke kumbe ke gharáne, 22 Aur Yúqím, aur Kazíbá ke log, aur Yúás aur Sharráf jo Moab par musallit húe, aur Yasúbí Lahm. Lekin ye báteṉ atíq haiṉ. 23 We kumhár the, aur bastíoṉ aur ihátoṉ ke báshinde; we waháṉ bádsháh ke sáth us ke kámoṉ meṉ rahte the.

24 Baní Samaún: Namúel aur Yamín, Yaríb, Sháriq, Saúl, 25 Us ká beṭá Salúm, us ká beṭá Mibsám, us ká beṭá Misma. 26 Aur baní Misma Hammúel, us ká beṭá Zakúr, us ká beṭá Samaí. 27 Aur Samaí ke solah beṭe aur chha beṭíáṉ thíṉ; lekin us ke bháíoṉ ke bahut beṭe na the, aur un ke sáre gharáne Yihúdáh ke beṭoṉ kí mánind na baṛhe. 28 Aur we Biarsaba meṉ aur Muwalladah aur Hasr Sual, 29 Aur Bilháh meṉ aur Azm meṉ aur Tawallud meṉ, 30 aur Batúel

meṉ aur Hurmah meṉ aur Siqlag meṉ, 31 Aur Bait Markabát meṉ aur Hisár Súsín meṉ aur Bait Birái meṉ, aur Sagarín meṉ rahte the. Dáúd kí saltanat tak ye un ke shahr the. 32 Aur un ke hisr: Aitám, aur Ain, Rummán aur Tukn aur Asan, pánch shahr; 33 Aur sab dihát, jo Baal tak un shahroṉ ke áspás the, ye un ke maqám aur un ke nasabnáma haiṉ.

34 Aur Misobáb aur Yamlík aur Yúsah bin Amasiyáh, 35 Aur Yúel aur Yáhú bin Yúsíbiyáh bin Shiráyáh bin Asíel, 36 Aur Ilayúainí, aur Yaaqúbah aur Yasúkháyáh aur Asáyáh aur Adíel aur Yasímiel aur Biniyáh, 37 Aur Zaizá bin Shifaí bin Allún bin Yadáyáh bin Simrí bin Samayáh. 38 Ye, jin ke nám mazkúr húe, apne apne gharáne ke sardár the, aur un ke ábáí gharáne bahut baṛh gaye. 39 Aur we Jadúr ke magrib ko wádí ke mashriq tak apne galloṉ ke liye charáí ḍhúṉḍhne gaye. 40 Aur unhoṉ ne chikní aur achchhí charáí aur baṛe phailáo aur chain aur sukh kí zamín páí, ki Hám ke log áge us meṉ rahte the. 41 Aur we jin ke nám likhe gaye haiṉ, sháh Yihúdáh Hizqiyáh ke dinoṉ meṉ chaṛh áe, aur un ke khaimoṉ aur makánoṉ ko, jo waháṉ páe játe the, már liyá, aur unheṉ áj ke din tak halák kiyá, aur un kí jagah meṉ rahe, kyúnki un ke galloṉ ke liye waháṉ charáí thí.

42 Aur un meṉ se, yáne Samaún ke beṭoṉ meṉ se pánch sau mard Shaír ke pahár par gae, aur Wasaí ke beṭe Falatiyáh aur Naariyáh aur Rifáyáh aur Uzziel un ke sardár the, 43 Aur bache húe Amálíqíon ke báqí logoṉ ko márke waháṉ, áj ke din tak rahte áe haiṉ.

V. BÁB.

1 Aur baní Rúbin Isráel ká pahlauthá (ki wuh to us ká baṛá beṭá thá, lekin is liye ki us ne apne báp ke bichhaune meṉ khalal kiyá thá, uskí baṛáí Isráel ke beṭe Yúsaf ke beṭoṉ ko dí gaí, par nasabnáma baṛáí ke muwáfiq nahíṉ: 2 Yihúdáh albatta apne bháíoṉ meṉ buzurg thá, aur us meṉ se ek peshwá húá, lekin baṛáí 3 Yúsaf kí ṭhaharí;) So Isráel ke pahlauṭhe Rúbin ke beṭe: Hanúk aur Phalú, Hasún aur Karmí. 4 Baní Yúel: us ká beṭá Samaiyáh, us ká beṭá Yájúj, us ká beṭá Simaí. Us ká beṭá Maikah, us ká beṭá Riyáyáh, us ká beṭá Baal, 6 Us ká beṭá Biarah jis ko Asúr ká bádsháh Dijlatpilásar legayá; wuh Rúbiníoṉ ká sardár thá. 7 Aur us ke bháí un ke gharánoṉ ke muwáfiq nasabnáme meṉ un ke tawalludát ke mutábiq ye the: sardár Waíel aur Zikriyáh aur Bálig bin Azíz bin Sama bin Yúel, wuh Aráir meṉ aur Nabú aur Baal Maán tak ábád húá. 9 Aur mashraq kí taraf nahr i Furát se bayábán ke áne tak rahá kiyá; ki un ke bahutse galle zamín i Jiliád meṉ the. 10 Aur Saúl ke dinoṉ meṉ we Hájiríoṉ se laṛne gae, aur we un ke háth se máre paṛe, aur we Jiliád kí mashriq kí sárí sath par un ke khaimoṉ meṉ base.

11 Aur baní Jadd un ke áge zamín i Basan meṉ Salkat tak rahe: 12 Sardár Yúel, aur dúsrá Shaffán, aur Yaaní aur Safat, Basan meṉ. 13 Aur un ke bháí un ke ábáí gharáne ke muwáfiq ye haiṉ: Míkael aur Musallam aur Shiba aur Yúrí aur Yaakán aur Zía aur Ibr, sát. 14 Ye baní Abikhail bin Húrí bin Arúkh bin Jiliád bin Míkael bin Qasísí bin Wahdú bin Búz. 15 Akhí bin Abdíel bin Júní un ke abwí gharáne ká sardár thá. 16 Aur we Jiliád aur Basan meṉ aur

un kí bastíon men, aur Sarún kí sárí charágáhon men un kí sarhaddon tak rahe. 17 Yihúdáh ke bádsháh Yútám ke dinon men aur Isráel ke bádsháh Yurubiám ke dinon men un sabhon ká nasabnáma likhá gayá.

18 Aur baní Rúbin, aur Jaddí aur Manassí ká ádhá sibt diler mard aur sáhib i sipar o teg aur tírandáz aur jangázmúda chauális hazár sát sau sáṭh shakhs the, 19 Jo jang karne ko nikal jáke Hájiríon se aur Itúr aur Nafís aur Nadab se laṛe. 20 Aur we un par gálib húe, aur Hájirí aur sab, jo un ke sáth the, un ke háth men giriftár húe, kyúnki unhon ne laṛáí men Ḳhudá kí duá kí, aur un kí duá qabúl húí, ki unhon ne us par bharosá rakhá. 21 Aur we un ká mál yáne un ke pachás hazár únt, aur aṛháí lákh bheṛ, aur do hazár gadhe, aur ek lákh ádmí le gae. 22 So bahut se log zakhm kháke gir gae, ki jang Ḳhudá kí thí. Aur we jiláwatan ke waqt tak un kí jagah men rahte the. 23 So Manassí ke ádhe sibt ke log us sarzamín men Basan se Baal Harmún aur Sanír aur Harmún ke pahár tak base: we bahut húe. 24 Aur un ke ábáí gharáne ke sardár ye the: Gifr aur Wasaí aur Iliel aur Azriel aur Yarmiyáh aur Húdáyáh aur Wahdiel jo jawánmard, shahzor, sáhib i nám aur apne ábáí gharáne ke sardár the. 25 Lekin we apne bápdádon ke Ḳhudá se phir gaye, aur us mulk ke logon ke mábúdon ke píchhe ziná men chale, jinhen Ḳhudá ne un ke áge halák kiyá. 26 Tab Isráel ke Ḳhudá ne Asúr ke bádsháh Púl ká dil aur Asúr ke bádsháh Dijlatpilisar ká dil ubhárá, aur unhen yáne Rúbíon ko aur Jaddíon ko aur Manassí ke ádhe sibt ko jiláwatan karáyá, aur unhen Ḳhalah ko aur Ḳhabúr aur Hárá aur Jauzán kí nahr ko láyá; yih áj ke din tak un ká ahwál hai.

VI. BÁB.

1 Baní Lewí: Jirsán, Qihát aur Mirárí. 2 Aur baní Qihát: Amrám, Izhár aur Habrún aur Uzziel. 3 Aur baní Amrám: Hárún aur Músá aur Maryam. Aur baní Harún: Nadab aur Abihú, Iliazr aur I'tamar 4 Iliazr se Fínihás paidá húá, Fínihás se Abisúa paidá húá, 5 Aur Abisúa se Báqí paidá húá, aur Báqí se Uzzí paidá húí, 6 Aur Uzzí se Sharqiyáh paidá húá, aur Sharqiyáh se Miryát paidá húá, 7 Miryát se Amariyáh paidá húá, aur Amariyáh se Aḳhitúb paidá húá, 8 Aur Aḳhitúb se Sadúq paidá húá, aur Sadúq se Aḳhimaaz paidá húá. 9 Aur Aḳhimaaz se Azariyáh paidá húá, aur Azariyáh se Yúhannán paidá húá. 10 Aur Yúhannán se Azariyáh paidá húá (yih wuh hai jo us ghar men káhin thá jo Sulaimán ne Yirúshálam men banáyá) 11 Aur Azariyáh se Amariyáh paidá húá, aur Amariyáh se Aḳhitúb paidá húá, 12 Aur Aḳhitúb se Sadúq paidá húá, aur Sadúq se Salúm paidá húá, 13 Aur Salúm se Ḳhilqiyáh paidá húá, aur Ḳhilqiyáh se Azariyáh paidá húá, 14 Aur Azariyáh se Shiráyáh paidá húá, aur Shiráyáh se Yahúsadaq paidá húá, 15 Aur jis waqt Ḳhudáwand ne Nabúḳhudnazr ke háth se Yihúdáh aur Yirúshálam ko jiláwatan karáyá, Yahúsadaq uṭh gayá.

16 Baní Lewí: Gairsum, Qihát aur Mirárí. 17 Aur Gairsum ke beṭon ke nám ye hain: Libní aur Simaí. 18 Aur baní Qihát: Amrám aur Izhár aur Habrún aur Uzziel. 19 Baní Mirárí: Muhli aur Músí. Aur ye Lewíon ke ḳhándán un ke bápon ke muwáfiq hain: 20 Baní Gairsum: us ká beṭá Libní, us ká beṭá Wahdat, us ká beṭá Zimmah, 21 Us ká beṭá Yúaḳh, us ká beṭá I'dú, us ká beṭá

Sháriq, us ká beṭá Yaatrí. 22 Baní Qihát: us ká beṭá Amminadab, us ká beṭá Qurah, us ká beṭá Asír, 23 Us ká beṭá Ilqanah, us ká beṭá Abiasaf, us ká beṭá Asír, 24 Us ká beṭá Táhit, us ká beṭá U'riel, us ká beṭá Uzziyáh, us ká beṭá Saúl. 25 Aur baní Ilqanah: Amásí aur Akhimaut, 26 Us ká beṭá Ilqanah, us ká beṭá Ilqanah Sáfí, us ká beṭá Naukhat, 27 Us ká beṭá Iliab, us ká beṭá Yaruham, us ká beṭá Ilqanah. 28 Baní Samúel: baṛá Wasní aur Abiyáh. 29 Baní Mirárí: Muhlí, us ká beṭá Libní, us ká beṭá Samaí, us ká beṭá Uzzah, 30 Us ká beṭá Simá, us ká beṭá Hajjiyáh, us ká beṭá Asáyáh.

31 Ye we haiṉ, jinheṉ Dáúd ne KHUDÁWAND ke ghar meṉ gáne kí khidmat par muqarrar kiyá, jab se sandúq árámgáh meṉ áyá. Aur we jamáat ke khaime ke maskan ke áge khidmat karte the, jab tak ki Sulaimán ne Yirúshálam meṉ KHUDÁWAND ká ghar na banáyá, aur we apní apní bárí ke muwáfiq khidmat meṉ házir hote the. 33 Aur házirín aur un ke beṭe ye haiṉ: Qihátíoṉ ke beṭoṉ se: Haimán surodí bin Yúel bin Samúel. 34 Bin Ilqanah bin Yaruham bin Iliel bin Túkh, 35 Bin Zaif bin Ilqanah bin Mahat bin Amásí. 36 Bin Jlqanah bin Yúel bin Azariyáh bin Safaniyáh, 37 Bin Tahat bin Asír bin Abiasaf bin Qurah, 38 Bin Izhár bin Qihát bin Lewí bin Isráel.

39 Aur us ká bháí Ásaf, jo us ke dahne khaṛá hotá thá: Ásaf bin Barakiyáh bin Samá, 40 Bin Míkael bin Baasiyáh bin Malikiyáh, 41 Bin Atní bin Sháriq bin Adáyáh, 42 Bin Aitán bin Zimmah bin Simaí, 43 Bin Wahdat bin Gairsum bin Lewí.

44 Aur baní Mirárí un ke bháí báyáṉ háth khaṛe hote the: Aitán bin Qísí bin Abdí bin Malúk, 45 Bin Hasabiyáh bin Amasiyáh bin Khilqiyáh, 46 Bin Amasí bin Báni bin Samr, 47 Bin Muhlí bin Músí bin Mirárí bin Lewí.

48 Aur un ke bháí Lewí Bait Alláh ke maskan kí sárí khidmat par muqarrar húe. 49 Aur Hárún aur us ke beṭe chaṛháwe ke mazbah par aur bakhúr kí qurbángáh meṉ qurbán chaṛháte the, aur quds ul aqdás kí khidmat meṉ aur Isráel ke muáf karwáne meṉ házir rahte the, jaisá ki Khudá ke bande Músá ne in sab ká hukm kiyá thá.

50 Aur ye baní Hárún: us ká beṭá Iliazr, us ká beṭá Fínihás, us ká beṭá Abisúa. 51 Us ká beṭá Biqí, us ká beṭá Uzzí, us ká beṭá Sharqiyáh, 52 Us ká beṭá Mirát, uská beṭá Amariyáh, us ká beṭá Akhitúb, 53 Us ká beṭá Sadúq, us ká beṭá Akhimaaz. 54 Aur Qihátí gharáne ke baní Lewí ke rahne ke maqám un kí sarhaddoṉ meṉ jo unheṉ qura se mile, ye haiṉ. 55 Unhoṉ ne Yihúdáh kí zamín meṉ Habrún aur ás pás kí girdnawáh ko unheṉ diyá. 56 Lekin shahr ká khet aur us ká dihát Yafunnah ke beṭe Kálib ko diye. 57 Aur baní Lewí ko panáh ke shahr mile: Habrún aur Libnah aur us kí girdnawáh, aur Watr aur Istimá aur us kí girdnawáh. 58 Aur Hailán aur us kí girdnawáh, aur Dabír aur us kí girdnawáh, 59 Aur Ásan aur us kí girdnawáh, aur Bait ul Shams aur us kí girdnawáh, 60 Aur Binyamín ke firqe meṉ se: Jiba aur us kí girdnawáh, aur Alámat aur us kí girdnawáh, aur Anatút aur us kí girdnawáh. Un ke gharánoṉ ke sab shahr terah haiṉ.

61 Aur Qihát ke báqí beṭoṉ ko ádhe firqe ke khándán se yáne Manassí ke ádhe firqe se das shahr qura se mile. 62 Aur Gairsum ke beṭoṉ ko, un ke gharánoṉ ke muwáfiq, Ishakar ke firqe se aur Yasar ke firqe se aur Naftálí ke firqe meṉ se aur Basan meṉ Manassí ke ádhe firqe se tarah shahr mile. 63 Mirárí ke beṭoṉ ko, un ke

gharánoṉ ke muwáfiq, Rúbin ke firqe se aur Jadd ke firqe se aur Zabulún ke firqe se bárah shahr qura se mile. 64 So baní Isráel ne Lewíoṉ ko we shahr aur un kí girdnawáheṉ díṉ. 65 Pas baní Yihúdáh ke firqe se aur baní Samaún ke firqe se aur baní Binyamín ke firqe se ye shahr jinke nám mazkúr húe, qura se diye gae. 66 Aur jo baní Qihát ke gharánoṉ se báqí the, un kí sarhaddoṉ ke shahr Ifráim ke firqe se the. 67 Aur panáh ke ye shahr unheṉ mile: koh i Ifráim meṉ Sikm aur us kí girdnawáh, Jazr aur us kí girdnawáh, 68 Aur Yuqmiám aur us kí girdnawáh, aur Bait Haurán aur us kí girdnawáh, 69 Aur Aiyulán aur us kí girdnawáh, aur Jannat Rummán aur us kí girdnawáh, 70 Aur Manassí ke ádhe firqe se Anír aur us kí girdnawáh, aur Baláám aur us kí girdnawáh: báqí baní Qihát ke gharáne ko ye mile. 71 Baní Gairsum ko: Manassí ke ádhe firqe ke gharáne meṉ se Basan meṉ Jaulán aur us kí girdnawáh, aur Istárát aur us kí girdnawáh; 72 Aur Ishakár ke firqe se Qádis aur us kí girdnawáh, Dabirat aur us kí girdnawáh, 73 Aur Rámát aur us kí girdnawáh, aur Ainaim aur us kí girdnawáh; 74 Aur Yasar ke firqe se Masal aur us kí girdnawáh, aur Abdán aur us kí girdnawáh, 75 Aur Huqúq aur us kí girdnawáh aur Raháb aur us kí girdnawáh; 76 Aur Naftálí ke firqe se: Jalíl meṉ Qádís aur us kí girdnawáh, aur Hammún aur us kí girdnawáh, aur Qaryatain aur us kí girdnawáh.

77 Báqí baní Mirárí ko Zabulún ke firqe se mile: Rummán aur us kí girdnawáh, aur Tabúr aur us kí girdnawáh. 78 Yirího ke nazdík Yardan ke pár yáne Yardan kí púrab taraf Rúbin ke firqe se bayábán meṉ Busr aur us kí girdnawáh, aur Wahsat aur us kí girdnawáh, 79 Aur Qadímát aur us kí girdnawáh, aur Maufaat aur us kí girdnawáh, 80 Aur Jadd ke firqe se Jiliahd meṉ Rámát aur us kí girdnawáh, aur Mahnain aur us kí girdnawáh, 81 Aur Hasbún aur us kí girdnawáh, aur Yaazír aur us kí girdnawáh.

VII. BÁB.

1 Aur baní Ishakár: Tolá aur Fúhat, Yasúb aur Simrán, chár. 2 Aur baní Tolá: Uzzí aur Rifáyáh aur Waríel aur Wahmí aur Ibsám aur Samúel, jo Tolá ke abwí gharáne meṉ apne ḳhándánoṉ ke sardár aur jawánmard the, aur Dáúd ke aiyám meṉ un ká shumár báís hazár chha sau thá. 3 Aur baní Uzzí: Ishráqiyáh. Aur baní Ishráqiyáh: Míkael aur Abadiyáh aur Yúel, Yassiyáh, pánch, aur sab sardár the. 4 Aur un ke pás un ke ḳhándánoṉ ke muwáfiq, yáne un ke ábáí gharáne ke mutábiq jang ke lashkar ke chhattís hazár mard the, kyúnki unkí bahutsí joráṉ aur beṭe the. 5 Aur un ke bháí Ishakár ke sáre gharánoṉ meṉ jawánmard the, aur nasabnáme meṉ bilkull sattásí hazár the.

6 Binyamín: Bálig aur Bikr aur Wadíael, tín. 7 Aur baní Bálig: Isbún aur Uzzí aur Uzzíel aur Yarímát aur Iʻrí, pánch, apne ábáí gharáne ke sardár baṛe bahádur log aur apne nasabnámoṉ meṉ báís hazár chautís gine játe the. 8 Aur baní Bikr: Zamírah aur Yúás aur Iliazr aur Ilayúainí aur Umrí aur Yarímát aur Abiyáh aur Anatút aur Alámat; ye sab Bikr ke beṭe the. 9 Aur apne nasabnáme meṉ apne ḳhándánoṉ ke muwáfiq apne abwí gharáne ke sardár the, aur bís hazár do sau baṛe bahádur log gine játe the. 10 Aur baní Wadíael: Bilhán. Aur baní Bilhán: Yaús aur Binyamín aur Ahúd aur Kanaanah aur Zaitán aur Tarsís aur

Akhisahar; 11 Ye sab Wadíael ke bete apne abwí raísoṉ ke muwáfiq baṛe bahádur log the, aur satrah hazár do sau sipáhí lashkar meṉ nikalte the. 12 Aur Suffím aur Huffím, I'r ke bete, Hashím, Akhír ke bete.

13 Baní Naftálí: Hissiel aur Júní aur Wisr aur Salúm baní Bilhah.

14 Baní Manassí: Yasriel jise wuh janí; us kí Arámí haram Jiliád ke báp Makír ko janí. 15 Aur Makír ne Huffím aur Suffím meṉ se jorú kí, aur uskí bahín ká nám Maakah thá, aur dúsre ká nám Silfiahad thá, aur Silfiahad kí betíáṉ thíṉ. 16 Aur Makír ki jorú Maakah ek betá janí, aur uská nám Fáris rakhá, aur uske bháí ká nám Shurs, aur us ke bete Aulám aur Raqm the. 17 Aur baní Aulám: Badán. Ye Jiliád bin Makír bin Manassí ke bete the. 18 Aur uskí bahin Málikah Insihúd aur Abiazr aur Mahlah ko janí. 19 Aur baní Simiwada: Akhyán aur Sikm aur Liqhí aur Aniám.

20 Aur baní Ifráim: Sútalah; us ká betá Bárid, uská betá Tahat, uská betá Iliadah, us ká betá Tahat, 21 Us ká betá Zabad us ká betá Sútalah aur Azr aur Iliahd, jinheṉ Jannat ke logoṉ ne, jo us zamín meṉ aslí báshinde the, már dálá, kyúnki we un ke galloṉ ke lene ko utar áe the. 22 Aur un ká báp Ifráim bahut dinoṉ tak mátam kartá rahá, aur uske bháí use tasallí deneko áe. 23 Aur wuh apní jorú ke pás gayá aur wuh hámila húí aur ek bete ko janí, aur us ne us ká nám Baríat rakhá, kyúnki us ke ghar meṉ buráí húá thá. 24 Aur uskí betí Sairah thí, jis ne Bait i haurán i álí aur sáfil aur Uzn i Sairah banáyá; aur us ká betá Ráfih, 25 Aur us ká betá Rasf aur Talah, aur uská betá Tahan, 26 Us ká betá Lagdán us ká betá Ammihúd, uská betá Ilisama, 27 Us ká betá Nún, us ká betá Yahúsúa 28 Aur un ke amlák aur maqám Baitel aur us ká dihát, aur mashriq kí taraf Naarán aur maghrib kí taraf Jazr aur u ká dihát aur Sikm aur uská dihát, Azzah aur uske dihát tak, 29 Aur baní Manassí kí taraf Baitshán aur uská dihát, Taannuk aur us ká dihát, Majiddá aur uská dihát, Dár aur us ká dihát the. In meṉ Yúsaf bin Isráel ke bete base.

30 Baní Yasar: Yumnat aur Iswáh aur Iswí aur Baríat aur un kí bahin Sháriq. 31 Aur baní Baríat: Hibr aur Malkiel, wuh Birzát ká báp. 32 Aur Hibr se Yaflít aur aur Sámir aur Khátim aur unkí bahin Súa paidá húe. 33 Aur baní Yaflít: Fásik aur Bimhál aur Aswát, ye baní Yaflít haiṉ. Aur baní Sámir: Akhí aur Ruhjah aur Hubbah aur Arám. 35 Aur us ke bháí Hilm ke bete: Sáfih aur Yimná aur Sils aur Amal. 36 Aur baní Sáfih: Súh aur Harnafr aur Súál aur Biarí aur Imráh, 37 Busr aur Húd aur Sammá aur Silsah aur Witrán aur Biará. 38 Aur baní Witr: Yafunnah aur Fisfah aur Ará. 39 Aur baní Gullá: Arakh aur Hanniel aur Riziyá. 40 Ye sab Yasar ke bete ábáí gharáne ke raís, kháss log, baṛe bahádur, sardár raís the. Aur we fauj aur jang ke liye nasabnáme aur shumár meṉ chhabís hazár mard the.

VIII. BAB.

1 Aur Binyamín se us ká pahlauthá Bálig paidá húá, dúsrá Asbíl, tísrá Akhirakh, 2 Chauthá Naukhat, aur pánchwaṉ Rafá. 3 Aur Bálig ke bete the: Addár aur Jairá aur Abihúd, 4 Aur Abisúa aur Naamán aur Akhúh. 5 Aur Jairá aur Safúfán aur Haurám. 6 Ye Ahúd ke bete haiṉ jo Jiba ke báshindoṉ ke abwí raís

the aur unhoṇ ne unheṇ Munákhat meṇ jiláwatan karáyá: 7 Yáne Naamán aur Akhiyáh aur Jairá, usí ne unheṇ jiláwatan karwáyá, aur us se Uzzá aur Akhihúd paidá húe. 8 Aur unheṇ bhej dene ke bád Saharain se Moab ke maidán meṇ laṛke paidá húe. Húsím aur Baará us kí jorúáṇ thíṇ. 9 Aur us kí jorú Huds se Yúbáb aur Zibya aur Maisá aur Malkám, 10 Aur Yaúz aur Sabiyáh aur Mirmah. paidá húe. Ye us ke beṭe abwí raís the. 11 Aur Húsím se Abitúb aur Ilifial paidá húe. 12 Aur bani Ilifial: Ibr aur Mishám aur Simir, us se Aunú aur Ludd aur us ká dihát ábád húe. 13 Aur Baríat aur Sama ne, jo Aiyulán ke báshindoṇ ke abwí raís the, Jannat ke báshindoṇ ko bhagá diyá. 14 Aur Akhyú, Shashaq aur Yarímát 15 Aur Zabadiyáh aur Arád aur Adr, 16 Aur Míkael aur Isfáh aur Yúakh, baní Baríat haiṇ. 17 Aur Zabadiyáh aur Musallam aur Hisqí aur Hibr, 18 Aur Yasmarí aur Yazliyah aur Yúbáb, baní Ilifial haiṇ. 19 Aur Yaqím aur Zikrí aur Zabdí. 20 Aur Iliainí aur Zilltí aur Iliel, 21 Aur Adáyáh aur Biráyáh aur Simrát, baní Samai haiṇ. 22 Aur Isfán aur Ibr aur Iliel, 23 Aur Abdán aur Zikrí aur Hanán, 24 Aur Hananiyáh aur Ailám aur Antátiyáh. 25 Aur Yafdiyáh aur Fanúel, baní Shashaq haiṇ. 26 Aur Simsarí aur Sahariyáh aur Ataliyáh. 27 Aur Yaarusiyáh aur Iliyáh aur Zikrí, baní Yaruham haiṇ. 28 Ye apne gharánoṇ meṇ abwí sardár aur raís the, we Yirúshálam meṇ rahte the. 29 Aur Jibaún meṇ Jibaún ká báp rahtá thá, aur us ki jorú ká nám Maakah thá. 30 Aur us ká pahlauthá beṭá Abdán, aur Súr aur Qís aur Baal aur Nádab, 31 Aur Jadúr aur Akhyú aur Zikr. 32 Aur Miqlát se Simyáh paidá húá, aur we bhí apne bháíoṇ ke áge Yirúshálam meṇ apne bháíoṇ ke sáth rahte the.

33 Aur Naiyir se Qís paidá húa, aur Qís se Saúl paidá húá, aur Saúl se Yahúnatan aur Malkisúa aur Abinadab aur Insbaal paidá húe. 34 Aur Yahúnatan ká beṭá Muríbbaal thá; aur Muríbbaal se Míkah paidá húá. 35 Aur baní Mikah: Faitín aur Málik aur Taaría aur Ákhaz. 36 Aur Ákhaz se Yahúaddah paidá húá, aur Yahúaddah se Alámat aur Azimaut aur Zimrí paidá húe. 37 Aur Zimri se Mauzá paidá húá, aur Mauzá se Banah paidá húá, us ká beṭá Rafah, us ká beṭá Iliasah, us ká beṭá Asíl. 38 Aur Asíl ke chha beṭe the, aur ye un ke nám: Azriqám, Bákirú aur Ismáel aur Sagariyáh aur Abadiyáh aur Hannán. Ye sab Asíl ke beṭe haiṇ. 39 Aur us ke bhái Isq ke beṭe: us ká pahlauthí Aulám, dúsrá Yaús, tísrá Ilifalat. 40 Aur Aulám ke beṭe baṛe himmatwále kamándár the, aur us ke beṭe aur pote bahut se yáne deṛh sau the. Ye sab baní Binyamín se haiṇ.

IX. BÁB.

1 Aur tamám Isráel ke gharánoṇ ká nasabnámá likhá gayá, aur dekho we Isráel aur Yihúdáh ke bádsháhoṇ ke daftar meṇ likhe húe haiṇ. Aur we apne gunáhoṇ ke sabab Bábul meṇ jiláwatan húe: 2 Jo pahle apní milkoṇ aur apne shahroṇ meṇ basne ko phir áe, so Isráelí aur káhin aur Lewí aur bait ul muqaddas ke khádim the. 3 Aur Yirúshálam meṇ baní Yihúdáh meṇ se aur baní Binyamín meṇ se, aur baní Ifráim aur Manassí meṇ se rahnewále the: 4 Útí bin Ammihúd bin Umrí bin Imrí bin Baní, min baní Pháras bin Yihúdáh. 5 Aur Silánioṇ meṇ se: Asáyáh pahlauthá aur us ke beṭe. 6 Aur baní Sháriq meṇ se: Yaúel aur un ke chha sau nauwe bháí.

7 Aur baní Binyamín meṉ se: Sallú bin Musallam bin Húdáyáh bin Sinúah, 8 Aur Ibniyáh bin Yaruham; aur Ailah bin Uzzí bin Mikrí; aur Musallam bin Safatiyáh bin Raúel bin Ibniyáh, 9 Aur un ke gharánoṉ ke nau sau chhappan bhái. Ye sab mard apne ábái gharáne ke abwí raís the.

10 Aur káhinoṉ meṉ se: Wadaiyáh aur Yahúyaríb aur Yakín; 11 Aur Azariyáh bin Khilqiyáh bin Musallam bin Sadúq bin Mirát bin Akhitúb jo Khudá ke ghar kí peshwá thá; 12 Aur Adáyáh bin Yaruham bin Fashúr bin Malikiyáh, aur Maasí bin Adiel bin Yahzírah bin Musallam bin Muslim bin Amír, 13 Aur un ke bhái, unke ábái gharáne ke raís, ek hazár sát sau sáṭh the, jo Khudá ke ghar kí khidmat ke kám meṉ baṛe láiq the.

14 Aur Lewíoṉ meṉ se: Samaiyáh bin Hasúb bin Azriqám bin Hasabiyáh, baní Mirárí meṉ se; 15 Aur Baqbaqqar, Hars aur Jalál aur Mattaniyáh bin Míkah bin Zikrí bin Ásaf; 16 Aur Abadiyáh bin Samaiyáh bin Jalál bin Yadútún; aur Barakiyáh bin Asá bin Ilqanah jo Natúfátíoṉ ke hisároṉ meṉ bastá thá. 17 Aur darbán: Salúm aur Aqúb aur Zulmán aur Akhimann aur un ke bhái, Salúm sardár thá. 18 We ab tak bádsháh ke darwáze par mashriq kí taraf rahkar baní Lewí kí guroh ke darbán haiṉ. 19 Aur Salúm bin Qírí bin Abiasaf bin Qurah, aur us ke ábái gharáne ke bhái, yáne Qurhí, bandagí ke kám par khaime ke ástánoṉ ke nigáhbán the, aur un ke báp KHUDAWAND ke darbár par madkhal ke nigáhbán the. 20 Aur Fínihás bin Iliazr áge un ká peshwá thá, aur KHUDAWAND us ke sáth thá. 21 Zikariyáh bin Muslimiyáh jamáat ke khaime ká darbán thá. 22 Ye sab jo ástánoṉ par chaukídárí karne ke liye muqarrar húe, do sau bárah the. Un ke nám un kí bastíoṉ ke muwáfiq likhe gae; Dáúd aur Samúel gaibgo ne unheṉ un kí amánat ke liye muqarrar kiyá. 23 So we aur un ke beṭe KHUDAWAND ke ghar ke yáne us khaime ke ghar ke darwázoṉ par chaukí dene ko házir the. 24 Aur chároṉ taraf yáne púrab pachchhim uttar dakhin kí taraf darbán the. 25 Aur un ke bhái apní bastíoṉ meṉ the, ki sátweṉ din waqt ba waqt un ke sáth áweṉ. 26 Ki we chár sardár darbán, jo Lewí the, amánatdár the, aur Khudá ke ghar kí koṭhríoṉ par aur khazánoṉ par muqarrar the. 27 Aur unhoṉ ne Khudá ke ghar ke áspás rát bitáí, ki khabardárí karná un par mauqúf thá, aur subh ko us ká kholná unhíṉ se thá. 28 Aur un meṉ se báze bandagí ke hathyár par muqarrar the, ki we unheṉ gin ginke báhar bhítar leáweṉ aur lejáweṉ. 29 Aur un meṉ se báze hathyároṉ par aur sab muqaddas hathyároṉ par aur maida aur wain aur tel aur lubán aur khushbúdár masálih par muqarrar the. 30 Aur káhinoṉ ke beṭoṉ meṉ se kitne khushbúdár masálih ká tel perte the. 31 Aur Lewíoṉ meṉ se Mattitiyáh ko, jo Qurhí Salúm ká pahlauthá thá, miṭhái ká kám sompá thá. 32 Aur baní Qihátí yáne un kí birádarí meṉ se báze nazar kí roṭí par the, ki sabt ba sabt us kí taiyárí kareṉ. 33 Aur ye we gánewále haiṉ jo Lewíoṉ meṉ abwí raís aur koṭhríoṉ kí khidmat se muáf the, ki unheṉ rát din ibádatguzárí meṉ házir rahná thá. 34 Lewíoṉ ke ye abwí raís apne gharánoṉ ke sardár the, aur Yirúshálam meṉ rahte the.

35 Aur Jibaún meṉ Jibaún ká báp Yaúel rahtá thá, aur us kí jorú ká nám Maakah thá. 36 Aur us ká pahlauthá beṭá Abdán, aur Súr aur Qís aur Baal aur Naiyir aur Nadab, 37 Aur Jadúr aur Akhyú aur Zikariyáh aur Miqlát. 38 Aur Miqlát se Simiám paidá húá, aur we bhí apne bháíoṉ ke áge Yirúshálam meṉ apne bháíoṉ ke sáth rahte the.

39 Aur Naiyir se Qís paidá húí, aur Qís se Saúl paidá húá, aur Saúl se Yahúnatan aur Malikisúa aur Abinadab aur Insbaal paidá húe. 40 Aur Yahúnatan ká betá Muríbbaal thá, aur Muríbbaal se Míkah paidá húá. 41 Aur baní Míkah: Faitán aur Malik aur Tahría. 42 Aur Ákhaz se Waarah paidá húá, aur Waarah se Alámat aur Azimaut aur Zimrí paidá húe. Aur Zimrí se Mauzá paidá húá. 43 Aur Mauzá se Baná paidá húá, us ká betá Rifáyáh, us ká betá Iliasah, us ká betá Asíl. 44 Aur Asíl ke chha bete the, aur ye un ke nám: Azriqám, Bákirú aur Ismáel aur Sagariyáh aur Abadiyáh aur Hannán. Ye baní Asíl the.

X. BÁB.

1 Aur Filistí baní Isráel se laṛe, aur baní Isráel Filistíon ke áge se bhage, aur zakhmí hoke kohistán Jilbúa men máre paṛe. 2 Aur Filistíon ne Saúl ká aur us ke beton ká sakht taáqub kiyá, aur Yúnatan aur Abinadab aur Malikisúa ko, jo Saúl ke bete the, már liyá. 3 Aur Saúl se baṛí laṛáí húí, aur tírandázon ne use hadaf kiyá, aisá ki wuh tírandázon ke háthon se niháyat tang húí. 4 Tab Saúl ne apne siláhbardár se kahá, Apní talwár khínch aur mujhe chhed, tá na howe ki ye námakhtún áke mujhe apne qábú men láwen. Par us ke siláhbardár ne qabúl na kiyá, kyúnki wuh bahut ḍar gayá. Tab Saúl ne talwár lí aur us par girá. 5 Aur jab ki us ke siláhbardár ne dekhá ki Saúl mar gayá, to wuh bhí apní talwár par girá aur mar gayá. 6 So Saúl aur us ke tínon beṭe aur aur us ke sáre gharáne ek sáth mar gae. 7 Aur baní Isráel, jo maidán men the, yih dekhke ki un ke bháí bhage, aur Saúl aur us ke beṭe máre paṛe, bastíán chhoṛke bhág nikle; aur Filistí ákar un men base.

8 Aur dúsre din subh ko, jis waqt Filistí áe, táki láshon ko nangá karen, to unhon ne Saúl aur us ke beton ko koh i Jilbúa men paṛá páyá. 9 Tab unhon ne us ko nangá kiyá, aur us ká sir káṭ liyá, aur us ke hathyár leke Filistíon ke mulk men cháron taraf bhejwá diye, táki un ke butkhánon men aur logon men us kí khushkhabarí pahuncháen. 10 Aur unhon ne us ke hathyáron ko apne mábúdon ke ghar men rakhá, aur us kí khoprí ko Dajún ke ghar men nasb kiyá. 11 Aur jab Jiliád men Yabís ke sab logon ne suná, ki Filistíon ne Saúl se yún kiyá: 12 To un men ke sáre bahádur uṭhe, aur Saúl kí lásh aur us ke beton kí láshen leke unhen Yabís men láe, aur un kí haḍḍíon ko Yabís men ek balút ke tale gáṛ diyá, aur sát din tak roza rakhá.

13 So Saúl mar gayá apne gunáh ke sabab, jo us ne KHUDÁWAND se kiyá, aur KHUDÁWAND ke kalám ke wáste, jo us ne na máná, aur is liye bhí ki us ne daryáft karne ko díwána aurat se sawál kiyá. 14 Aur us ne KHUDÁWAND se sawál na kiyá, is wáste us ne us ko már ḍálá, aur mulk ko Yassí ke beṭe Dáúd par máil kiyá.

XI. BÁB.

1 Aur tamám Isráel Habrún men Dáúd pás jama húe aur use kahá, Dekh, ham terí haḍḍí aur tere gosht hain. 2 Aur agle waqt men bhí, jab Saúl bádsháh thá,

to tú hí nikálne baiṭháne meṉ Isráelíoṉ ká rahbar thá, aur KHUDÁWAND tere Khudá ne tujhe farmáyá hai, ki Tú mere Isráelí bandoṉ ko charáegí, aur tú mere Isráelí logoṉ ká sardár hogá. 3 Garaz Isráel ke sáre buzurg Habrún meṉ bádsháh pás áe, aur Dáúd ne Habrún meṉ un ke sáth KHUDÁWAND ke huzúr ahd kiyá, aur unhoṉ ne Dáúd ko mamsúh kiyá, táki wuh Isráelíoṉ ká bádsháh ho, jaisá ki KHUDÁWAND ne Samúel kí márifat se kahá thá.

4 Aur Dáúd aur tamám Isráel Yirúshálam yáne Yabús ko gae, aur waháṉ kí sarzamín ke báshinde Yabúsí the. 5 Aur Yabús ke báshindoṉ ne Dáúd se kahá, ki Tú yaháṉ áne na páwegá. Lekin Dáúd ne Saihún ká qila le liyá, aur wuhí Dáúd ká shahr húá. 6 Aur Dáúd ne kahá, ki Jo koí pahle Yabúsíoṉ ko már legá, so raís aur sardár hogá. Tab Yúab bin Zarúyáh pahle chaṛhá, aur sardár húá. 7 Aur Dáúd qila meṉ rahá, is wáste us ká nám Shahr i Dáúd húá. 8 Aur us ne Millá se leke girdbágird aur ás pás ke shahr ko banáyá, aur Yúab ne shahr ká báqí durust kiyá. 9 Aur Dáúd baṛhtá chalá gayá, ki lashkaroṉ ká KHUDÁWAND us ke sáth thá.

10 Aur Dáúd ke sipáhsálár, jo sáre Isráel samet us ke sáth us kí bádsháhat ko thámte rahe, ki use us kalám ke muwáfiq, jo KHUDÁWAND ne Isráel ke haqq meṉ kahá thá, bádsháh kareṉ, ye haiṉ. 11 Aur Dáúd ke baháduroṉ ká shumár yih hai: Yasubiám bin Hikmání, jo sárathíoṉ ká sardár thá: us ne tín sau par apná bhálá chaláyá aur unheṉ ekbár qatl kiyá. 12 Us ke bád Akhúhí Dúdá ká beṭá Iliazr thá, jo un tín pahlawánoṉ meṉ se ek thá. 13 Wuh Dáúd ke sáth Fass i damím meṉ thá, jaháṉ Filistí jang karne ko jama húe the, aur waháṉ ke khet meṉ ek quta jau bhará húá thá, aur log Filistíoṉ ke áge se bháge: 14 Tab unhoṉ ne us quta ke bích meṉ khaṛe rahke use bacháyá, aur Filistíoṉ ko márá, aur KHUDÁWAND ne baṛí fath bakhshí.

15 Aur un tís sardároṉ meṉ se ye tín nikalkar chaṭán ko Dáúd pás Adúlám ke magáre meṉ gae, aur Filistíoṉ kí fauj Rifáím kí taráí meṉ chhá gaí thí. 16 Aur Dáúd us waqt gaṛh meṉ thá, aur Filistíoṉ ká thána Baitlahm meṉ thá. 17 Aur Dáúd tarasá aur bolá, Baitlahm ke pháṭak ke kúe meṉ se mere liye píne ká páni kaun láwegá? 18 Tab un tín pahlawánoṉ ne Filistíoṉ ká lashkar toṛá, aur Baitlahm ke kúe meṉ se páni bhará, aur láke Dáúd ko diyá, lekin us ne na cháhá ki píwe, par use KHUDÁWAND ke liye tapáyá, aur kahá, 19 Ki Khudá na kare ki maiṉ aisá karúṉ! Kyá maiṉ un logoṉ ká lahú píúṉ jo apní jánoṉ par khele haiṉ? Ki we jánbází se us ko láe haiṉ. So us ne na cháhá ki use píwe. Aisá kám un tín pahlawánoṉ ne kiyá.

20 Aur Yúab ká bháí Abishai aur tínoṉ ká sardár thá; us ne tín sau par bhálá chaláyá aur unheṉ már ḍálá, aur wuh in tínoṉ meṉ námdár thá. 21 Wuh dúsre tínoṉ meṉ se baṛá aur un ká sardár thá, lekin un pahle tínoṉ ke darje ko na pahunchá. 22 Aur Yahúyada ká beṭá Bináyáh jis ká dádá Qabziel meṉ baṛe kámoṉ ká bahádur thá: us ne Moab ke do sherjawán máre, aur jáke barf ke mausim meṉ ek gár ke bích meṉ ek sher márá. 23 Aur us ne pánch háth ke ek qaddáwar Misrí ko qatl kiyá, aur us Misrí ke háth meṉ juláhoṉ ke shahtír ká sá bhálá thá; par wuh ek laṭh leke us par utrá, aur bhále ko us ke háth se chhín liyá, aur usí ke bhále se us ko már ḍálá. 24 Yahúyada ke beṭe Bináyáh ne aise kám kiye, 25 Aur wuh tínoṉ meṉ námdár thá, aur tísoṉ meṉ izzatdár thá, par pahile tínoṉ

ke martabe ko na pahunchá, aur Dáúd ne use apne musáhiboṉ meṉ dákhil kiyá.

26 Aur ye fauj ke sardár the: Asahiel Yúab ká bháí; aur Baitlahmí Dúdá ká beṭá Ilhanán; 27 Aur Sammát Harúdí; Khális Fulání; 28 Taqúí Aqís ká beṭá I'rá; Abiazr Anatátí; 29 Sibkí Húsátí; A'lí Akhúhí; 30 Maharí Natúfátí, Khuld bin Baanah Natúfátí; 31 Baní Binyamín kí Jibaat ke Raibí ká beṭá Ittí; Bináyáh Firatúní; 32 Nahl i Jaash ká Húrí; Abiel Arbátí; 33 Azimaut Bakharúmí; Ilyahbá Saalbúní; 34 Baní Hashím Jizúní; Harárí Shají ká beṭá Yúnatan; 35 Aur Harárí Shukr ká beṭá Akhiám; Ilifál bin U'r; 36 Hifr Makírátí; Akhiyáh Fulání; 37 Hasrú Karmilí; Naarí bin Azbí; 38 Yúel akh i Nátan; Mibkhár bin Hajrí; 39 Silq Ammúní; Nahrí Biarátí, jo Yúab bin Zarúyáh ká siláhbardár thá; 40 I'rá Witrí; Jaríb Witrí; 41 U'riyáh Hittí; Zubd bin Akhlí; 42 Saizá Rúbiní ká beṭá Adíná Rúbiníoṉ ká sardár jis ke tís sáthwále the; 43 Haunán bin Maakah; Yúsafat Mitní; 44 Uzziyáh Istárátí; Sama aur Waúel baní Khátim Arárírí; 45 Wadíael bin Simrí, aur us ká bháí Yúkhá Tísí; 46 Iliel Mahawí; Yaríbí aur Yúsawiyáh baní Ilinaam; aur Yatmah Moabí; 47 Iliel aur A'bid aur Yaasiel Mansibiyáh.

XII. BÁB.

1 Ye we haiṉ jo Síqlag ko Dáúd pás áe, jab ki wuh hanoz Qís ke beṭe Saúl ke huzúr se mahrúm thá, aur we un baháduroṉ meṉ the, jo laṛáí meṉ us kí madad karte the; 2 We kamándár hoke dahne báyaṉ háth se pattharoṉ ko márte the, aur kamán se tíroṉ ko chaláte the; aur Saúl kí Binyamíní birádarí meṉ se ye the; 3 Sardár Akhiazr aur Yúás baní Samáat Jibaatí; aur Wazíel aur Falat baní Azimaut; aur Barakat aur Yáhú Anatátí, 4 Aur Ismáiyáh Jibaúní, jo tísoṉ meṉ aur un tísoṉ par jabbár thá, aur Yarmiyáh aur Yaháziel aur Yúhanná aur Yúzabad Jadírátí 5 Iliauzí aur Yarímát aur Baaliyáh, aur Samariyáh aur Safatiyáh Kharúfí, 6 Ilqanah aur Yassiyáh aur Azariel aur Yúazr aur Yasubiám Qurhí, 7 Aur Yúiláh aur Zabadiyáh baní Yaruham Jadúr se. 8 Aur Jaddíoṉ meṉ se himmatwále bahádur, jangí fauj ke mard, ḍhál aur barchhí se musallah, jin ke munh singh ke se munh the, aur jin kí chálákí paháṛoṉ par kí harinoṉ kí chálákí thí, bayábáṉ ke gaṛh meṉ Dáúd pás alag húe: 9 Azr sardár, Abadiyáh dúsrá, Iliab tísrá, 10 Mismanat chauthá, Yarmiyáh pánchwáṉ, 11 Adtí chhatwáṉ, Iliel sátwáṉ, 12 Yúhanná áthwáṉ, Ilizabad nauwáṉ, 13 Yarmiyáh daswáṉ, Makabaní gyárahwáṉ. 14 Ye baní Jadd meṉ se sipáhsálár the, chhoṭá sau sau par aur baṛá hazár hazár par thá, 15 Ye we haiṉ jo pahle mahíne meṉ, jab Yardan ke sáre kináre ḍúbe the, pár utre, aur taráíoṉ ke sáre logoṉ ko mashriq aur magrib kí taraf ko bhagáyá.

16 Aur baní Binyamín aur Yihúdáh meṉ se báze log gaṛh ko Dáúd pás áe. 17 Tab Dáúd un pás nikal gayá, aur un se kahne lagá, Agar merí madad ke liye tum log nekniyatí se mere pás áe ho, to merá dil tum se milne par hai; par agar mujhe mere bairíoṉ ke háth meṉ pakaṛwáne áe ho, agarchi mere háth meṉ kuchh zulm nahíṉ, to hamáre bápdádoṉ ká Khudá dekhe aur insáf kare! 18 Tab Rúh sárathíoṉ ke sardár Amásí meṉ samá gaí ki wuh bolá: Ham tere fidwí haiṉ, ai ibn i Yassí! salám tujh par! aur salám tere madadgároṉ par, kyúnki terá Khudá

terí madad kartá hai. Tab Dáúd ne unheṉ qabúl kiyá, aur unheṉ goloṉ ke sire par ṭhaharáyá. 19 Aur Manassí meṉ se kaí log Dáúd se mil gae jab wuh Filistíoṉ ke sáth jang ke liye Saúl par chaṛh gayá, par us ne un kí madad na kí, kyúnki Filistíoṉ ke qutboṉ ne saláh leke use widá kiyá aur kahá, ki Wuh hamáre sir par se apne ḳhudáwand Saúl se já milegá. 20 Jab wuh Síqlag ko rawána húá, Manassí meṉ se Adnah aur Yúzabad aur Wadíael aur Míkael aur Yúzabad aur Ilihú aur Zilltí, jo Manassí ke goloṉ ke sardár the, us se mil gae. 21 Aur we Dáúd kí madad karke lashkaroṉ par chaṛh gae, ki we sab baṛe bahádur aur fauj ke sardár the. 22 Ki us waqt roz ba roz log madad ke liye Dáúd se mile játe the yaháṉ tak ki we fauj Al'láh kí sí baṛí fauj bane.

23 Aur un logoṉ ká shumár, jo laṛne ke hathyár bándhkar Habrún meṉ Dáúd se mil gae, ki Ḳhudáwand kí bát ke muwáfiq Saúl kí mamlukat ko us par máil kareṉ yih hai: 24 Baní Yihúdah chha hazár áṭh sau, jo sipar aur neza rakhkar lashkar ke liye taiyár the. 25 Baní Samaún meṉ se sát hazár ek sau, jo lashkar ke liye baṛe himmatwále the. 26 Baní Lewí meṉ se chár hazár chha sau, 27 Aur Yahúyada Hárúníoṉ ká sardár thá, aur us ke sáth tín hazár sát sau the, 28 Aur jawánmard Sadúq bahádur aur us ke abwí gharáne ke báís sardár. 29 Aur baní Binyamín Saúl kí biradarí meṉ se tín hazár, lekin us waqt tak aksar Saúl ke gharáne ke tarafdár the. 30 Aur baní Ifráím meṉ se bís hazár áṭh sau, jo baṛe bahádur aur apne abwí gharáne ke námdár mard the. 31 Aur Manassí ke ádhe firqe se atháraḥ hazár, jo nám nám se buláe gae ki jáke Dáúd ko bádsháh kareṉ. 32 Aur baní Ishakár meṉ se, jo auqát ká imtiyáz kar jánte the, ki daryáft kareṉ ki Isráel kyá karegá, do sau, aur un ke sáre bháí un ke hukm meṉ the. 33 Aur Zabúlún meṉ se, jo jang ke sáre hathyár bándhkar lashkar ke sáth nikle, ki ek dil o ján se laṛeṉ, so pachás hazár the. 34 Aur Naftálí meṉ se ek hazár sardár, aur un ke sáth saintís hazár jo ḍhál aur bhálá chaláte the. 35 Aur Dáníoṉ meṉ se atthááís hazár chha sau laṛne ko musallah the. 36 Aur Yasar meṉ se chálís hazár lashkar ke sáth saff báṉdhne ko nikal gae. 37 Aur Yardan ke pár ke Rúbiníoṉ aur Jaddíoṉ aur Manassí ke ádhe sibt meṉ se ek lákh bís hazár, jo jang ke sáre hathyár bándhkar laṛne ko taiyár the. 38 Ye sab jangí mard, jo dilerí se saff bándhte the, Habrún ko áe, ki Dáúd sáre Isráel ká bádsháh kareṉ. Aur Isráel ke sáre báqí log bhí ekdil the, ki Dáúd ko bádsháh kareṉ. 39 Aur we waháṉ Dáúd ke sáth tín din kháte píte rahe, ki un ke bháí un ke liye taiyár karte the. 40 Aur jo un ke qaríb Ishakár aur Zabulún aur Naftálí tak rahte the, so bhí gadhoṉ par aur úntoṉ par aur ḳhachcharoṉ par aur bailoṉ par ḳhurák, yáne roṭí, anjír aur kishmish aur wain aur tel aur bail aur bheṛeṉ kasrat se láe, ki Isráel meṉ ḳhushwaqtí húí.

XIII. BÁB.

1 Aur Dáúd ne un sardároṉ se, jo hazár hazár par aur sau sau par the, aur sab peshwáoṉ se saláh lí. 2 Aur Dáúd ne Isráel kí sárí jamáat ko kahá, ki Agar tum rází ho, aur Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá kí marzí ho, to áo, ham Isráel kí sárí sarzamín meṉ apne báqí bháíoṉ ke pás aur sáth un ke káhinoṉ aur Lewíoṉ ke pás un kí girdnawáh ke shahroṉ meṉ bhejeṉ, ki we hamáre pás jama howeṉ. 3 Aur chalo, apne Ḳhudá ká sandúq apne yaháṉ láweṉ, kyúnki ham ne Saúl ke aiyám meṉ us kí

ḳhabar na lí. 4 Tab sárí jamáat ne kahá, ki Ham yúṉ karenge, kyúṉki yih bát sab logoṉ ko pasand áí. 5 Tab Dáúd ne Misr ke saihúr se Hamát kí sarhadd tak sáre Isráel ko jama kiyá, ki Ḳhudá ke sandúq ko Qaryat Yiarím se láweṉ. 6 Aur Dáúd aur sárá Isráel Baalat ko Qaryat Yiarím tak Yihúdáh meṉ rawáne húe, ki waháṉ se Ḳhudawand Khudá ke sandúq ko, jo Karúbíoṉ par julús hai, jaháṉ us ke nám kí duá kí játí hai, charhá láweṉ. 7 Aur unhoṉ ne Ḳhudá ke sandúq ko Abinadab ke ghar meṉ se naí rath par sawár kiyá, aur Uzzá aur Aḳhiyú rathwán the. 8 Aur Dáúd aur sárá Isráel surod se aur barbat se aur bín se aur daff se aur jhánjh se aur turhíoṉ se Ḳhudawand ke áge bazor gáte bajáte chale.

9 Aur jab we Kaidán ke khaliyán par pahunche, to Uzzá ne sandúq ke dharne ko apná háth baṛháyá, kyúṉki bail chhuṭ játe the. 10 Tab Ḳhudawand ká gussa Uzzá par bhaṛká, aur us ne us ko már dilá, is wáste ki us ne apná háth sandúq par baṛháyá, aur wuh waháṉ Ḳhudá ke huzúr mar gayá. 11 Tab Dáúd udás húá, is liye ki Ḳhudawand ne ba Uzzá fars pháṛá, aur us ne us maqám ká nám Fars i Uzzá rakhá jo áj tak us ká nám hai. 12 Aur Dáúd us din Ḳhudá se ḍaṛá aur bolá, Maiṉ Ḳhudá ke sandúq ko apne pás kyúṉkar láúṉ? 13 Aur Dáúd ne sandúq ko apne yaháṉ Dáúd ke shahr meṉ na utárá, balki Jannatí Ábid Adúm ke ghar meṉ use utár diyá. 14 So Ḳhudá ká sandúq Ábid Adúm ke ghar meṉ tín mahíne tak rahá. Aur Ḳhudawand Ábid Adúm ko aur sab ko, jo us ká thá, barakat dí.

XIV. BÁB.

1 Aur Súr ke bádsháh Hírám ne saro ke lakṛe aur baṛhaí aur sangtarásh elchíoṉ ke sáth Dáúd pás bhejwáe, ki us ke liye mahall banáweṉ. 2 Aur Dáúd ko yaqín húá, ki Ḳhuda'wand ne mujhe baní Isráel ká bádsháh kiyá, aur merí saltanat ko apne Isráelí logoṉ kí ḳhátir qáim kiyá.

3 Aur Dáúd Yirúshálam meṉ aur joṛúáṉ kíṉ, aur us se aur beṭe beṭíáṉ paidá húíṉ. 4 Aur us ke un beṭoṉ ke nám, jo Yirúshálam meṉ paidá húe, ye the: Samúa aur Saubáb, Nátan aur Sulaimán, 5 Aur Ibhár aur Ilisúa aur Ilifalat, 6 Aur Naujat aur Nafj aur Wafía, 7 Aur Ilisama, aur Baaliwada aur Ilifalat.

8 Aur jab Filistíoṉ ne suná, ki unhoṉ ne Dáúd ko masíh karke sáre Isráel ká bádsháh kiyá, to sab Filistí Dáúd kí talásh meṉ chaṛh áe. Aur Dáúd sunke un ke maqábale ko niklá. 9 Aur Filistí chaṛh áe, aur Rifáím kí taráí meṉ phail gae. 10 Tab Dáúd ne Ḳhudá se sawál kiyá aur kahá, Kyá maiṉ Filistíoṉ par chaṛh jáúṉ? Tú unheṉ mere háth meṉ kar degá? Ḳhudawand ne use farmáyá, Chaṛh já, ki maiṉ unheṉ tere háth meṉ kar dúngá. 11 So we Baal Farsím ko gae, aur Dáúd ne waháṉ unheṉ márá. Aur Dáúd ne kahá, ki Ḳhudá ne mere háth se mere dushmanoṉ meṉ sailáb ká sá fars pháṛá, is sabab se us maqám ká nám Baal Farsím húí. 12 Aur we apne butoṉ ko waháṉ chhoṛkar bháge, aur Dáúd ne hukm kiyá, ki unheṉ ág meṉ jalá deweṉ.

13 Aur Filistí phir chaṛh áe, aur taráí meṉ phail gae. 14 Aur Dáúd ne phir Ḳhudá se sawál kiyá, aur Ḳhudá ne us ko kahá, ki Tú un ke píchhe mat chaṛh já, un se phir já, aur baká ke peṛoṉ ke sámhne se un par já paṛ. 15 Aur jis waqt ki tú baká ke daraḳhtoṉ kí phungíoṉ se chalne kí sí áwáz sune, tab laṛáí ko nikal, ki us waqt Ḳhudá tere áge áge jáke Filistíoṉ ke lashkar ko qatl karegá. 16 Aur

Dáúd ne jaisá ki Khudá ne use farmáyá thá, kiyá, aur Filistíon kí fauj ko Jibaún se leke Jazar tak qatl kiyá. Aur Dáúd ká nám sáre mulkon men phail gayá, aur Khudawand ne sab qaumon par us ká dar dálá.

XV. BAB.

1 Aur Dáúd ne apne shahr men apne liye hawelíán banáín, aur Khudá ke sandúq ke liye ek maqám taiyár kiyá, aur us ke liye ek khaima khará kiyá.

2 Us waqt Dáúd ne kahá, ki Lewíon ke siwá koí Khudá ke sandúq ko na uthání, ki Khudawand ne unhen pasand kiyá, ki Khudá ke sandúq ko utháwen, aur abad tak us kí khidmat karen. 3 Aur Dáúd ne sáre Isráel ko Yirúshálam men jama kiyá, ki Khudawand ke sandúq ko us maqám men, jo us ne us ke liye taiyár kiyá thá, charhá láwen. 4 Aur Dáúd ne baní Hárún ko aur Lewíon ko faráham kiyá, 5 Yáne baní Qihát men se: U'riel sardár, aur us ke ek sau bís bháí; 6 Baní Mirárí men se: Asáyáh sardár, aur us ke do sau bís bháí; 7 Baní Gairsum men se: Yúel sardár aur us ke ek sau tís bháí; 8 Baní Ilisafan men se: Samaiyáh sardár aur us ke do sau bháí; 9 Baní Habrún men se: Iliel sardár aur us ke assí bháí; 10 Baní Uzziel men se: Amminadab sardár, aur us ke ek sau bárah bháí. 11 Aur Dáúd ne káhin Sadúq aur Abiwatr ko aur Lewí U'riel, Asáyáh aur Yúel aur Samaiyáh aur Iliel aur Amminadab ko buláyá aur unhen kahá: 12 Tum Lewíon ke abwí raís ho, apní aur apne bháíon kí taqdís karo, aur Khudawand Isráel ke Khudá ke sandúq ko us jagah men, jo main ne us ke liye taiyár kí, charhá láo. 13 Is liye ki tum logon ne pahle waqt yih nahín kiyá, Khudawand hamáre Khudá ne ham men rakhna dálá, ki ham áin ke muwáfiq use na dhúndhte the. 14 Tab káhinon aur Lewíon ne apní taqdís kí, táki Khudawand Isráel ke Khudá ke sandúq ko charhá láwen.

15 So baní Lewí Khudá ke sandúq ko jaisá ki Músá ne Khudawand ke kalám ke muwáfiq hukm kiyá thá, chobon se apne kándhon par apne úpar uthá le játe the. 16 Aur Dáúd ne Lewíon ke sardár ko farmáyá, ki apne gánewálo bháíon ko bajáne ke hathyáron yáne barbaton aur kannáraton aur manjíron ke sáth házir kare, ki áwáz buland karke khushí se gáwen. 17 Aur Lewíon men se ye muqarrar húe: Haimán bin Yúel, aur us ke bháíon men se Asaf bin Barakiyáh; aur baní Mirárí un ke bháíon men se Aitán bin Qausíyáh. 18 Aur un ke sáth un ke chhote bháí Zikriyáh, Bin aur Yaaziel aur Simirámát aur Yahiel aur Unní, Iliab aur Bináyáh aur Maasíyáh aur Matitiyáh aur Ilifilehú aur Miqneyáhú aur Abid Adúm aur Waíel, jo darbán the, 19 Aur gánewále Haimán, Asaf aur Aitán, ki pítal ke kartál se gáte bajáte howen; 20 Aur Zikriyáh aur Aziel aur Simirámát aur Yahiel aur Unní aur Iliab aur Maasíyáh aur Bináyáh ki bín bajáke ala gulámát gáwen, 21 Aur Matitiyáh aur Ilifilehú aur Miqneyáhú aur Abid Adúm aur Waíel aur Azaziyáh nasíh hoke aur barbat bajáke ala samínít gáwen, 22 Aur Kananiyáh jo gáne ke liye Lewíon ká ustád thá, rág sikhlátá thá, ki wuh hunarmand thá, 23 Aur Barakiyáh aur Ilqanah sandúq ke darbán the. 24 Aur Shabaniyáh aur Yúsafat aur Nataniel aur Amású aur Zikriyáh aur Bináyáh aur Iliazr káhin turhí phúnkte húe Khudá ke sandúq ke áge áge játe the. Aur Abid Adúm aur Yahiyáh sandúq ke darbán the.

25 So Dáúd aur Isráel ke buzurg aur hazároṉ ke sardár rawáne húe, ki Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq ko Ábid Adúm ke ghar meṉ se bakhushí chaṛhá láweṉ. 26 Aur aisá húá, ki jis waqt Khudá un Lewíoṉ kí, jo Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq ko uthá lejáte the, madad kí, to unhoṉ ne sát bail aur sát mendhe chaṛháe. 27 Aur Dáúd aur sab Lewí, jo sandúq ko le játe the, aur gánewále aur Kananiyáh, jo gánewáloṉ ko rág sikhlátá thá, súti kapṛe ke pairáhan se árásta the; aur Dáúd bazz ká afúd pahiná thá. 28 Aur sáre Isráel jaijaikár se aur narsinge ke shor se aur turhíoṉ aur manjíroṉ se, bínoṉ aur kannáratoṉ se gáte bajáte húe Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq ko le chale. 29 Aur yúṉ húá, ki jab Khudáwand ke ahdnáme ká sandúq shahr i Dáúd meṉ pahunchá, to Saúl kí bete Maikal ne khiṛkí se nigáh kí, aur dekhá ki Dáúd raqs kartá, aur gat par chaltá hai, aur us ne apne dil meṉ us ko haqír jáná.

XVI. BÁB.

1 So we Khudá ke sandúq ko chaṛhá líe, aur use us khaime ke bích meṉ, jo Dáúd ne us ke liye khaṛá kiyá thá, rakh diyá, aur chaṛháwoṉ aur salámíoṉ ko Khudá ke huzúr guzráni. 2 Aur jab Dáúd chaṛháwoṉ aur salámíoṉ ko guzrán chuká, to us ne Khudáwand ká nám leke logoṉ ko barakat dí. 3 Aur us ne sáre Isráelí logoṉ ko kyá mard kyá aurat harek ko ek ek girda roṭí, aur ek ek piyála wain, aur ek ek guchchhá kishmish bánṭ diyá. 4 Aur us ne Khudáwand ke áge Lewíoṉ ko muqarrar kiyá, ki khádim howeṉ, aur Khudáwand Isráel ke Khudá ká zikr aur shukr aur hamd kareṉ: 5 Ásaf sardár, Zikriyáh dúsrá; Waíel aur Simirámát aur Yahiel aur Matitiyáh aur Iliab aur Bináyáh aur Ábid Adúm aur Waíel jo Khudá ke ahdnáme ke sandúq ke áge bín aur kannárat leke gáte the, aur Ásaf jhánjh se sunátá bajátá thá, 6 Káhin Bináyáh aur Yahaziel hamesha turhíoṉ ká shor macháte the. 7 Tab usí din Dáúd ne Ásaf aur us ke bháíoṉ ke wasíle se Khudáwand ká shukr shurú kiyá: 8 Khudáwand ká ihsán máno, us ke nám kí duá karo, qaumoṉ ke darmiyán us ke kámoṉ kí khabar do. 9 Us ke liye gáo, us ke liye bajáo, us ke ajáib kámoṉ ko sunáo. 10 Us ke quddús nám par fakhr karo, us ke tálib khushdil howeṉ. 11 Khudáwand ko aur us kí izzat ko ḍhúnḍho, us ká huzúr hamesha cháho; 12 Yád karo un baṛe kámoṉ ko jo us ne kiye, us ke nishánoṉ aur us ke munh ke farmánoṉ ko, 13 Ki tum nasl i Isráel us ke bande ho, tum baní Yaqúb us ke barguzída ho. 14 Wuh Khudáwand hamárá Khudá hai, tamám zamín par us ke hukm haiṉ. 15 Us ke ahd ko abad tak yád karo, us kalám ko, jo us ne farmáyá, hazár dauroṉ tak, 16 Ki us ne Abirahím se ahd kiyá, aur Izhák se qasam kháí, 17 Aur use Yaqúb ká haqq aur Isráel ká ahd i abadí ṭhaharáyá, 18 Aur kahá: Maiṉ zamín i Kanán tujh ko dúngá, ki tumhárí kháss milk ho; 19 Jis waqt ki tum shumár meṉ kam, aur mulk meṉ thoṛe aur pardesí the. 20 We qaum ba qaum aur mulk ba mulk paṛe phirte the. 21 Us ne kisí ko un par zulm karne na diyá, aur bádsháhoṉ se un ká badlá liyá, 22 Ki "Mere masíhoṉ ko maṭ chhúo, aur mere nabíoṉ ko mat satáo."

23 Ai sárí dunyá, Khudáwand ke liye gáo, us kí naját roz ba roz sunáo. 24 Qaumoṉ ke darmiyán us ke jalál kí, aur sárí khalq ke bích us ke baṛe kámoṉ kí khabar do. 25 Kyúnki Khudáwand azím aur bahut mahmúd aur sáre mábúdoṉ

se ziyáda muhíb hai; 26 Ki qaumoṇ ke sáre mábúd putle haiṇ; par Khudáwand ásmánoṇ ká banánewálá hai, 27 Shán o shaukat us ke huzúr hai, izzat o masarrat us ke maqám meṇ. 28 Do Khudáwand ko, Ai logoṇ ke gharáno, do Khudáwand ko izzat o hurmat. 29 Do Khudáwand ko us ke nám ká jalál, hadiya láke us ke huzúr meṇ házir ho, aur zínat i quds meṇ Khudáwand ko sijda karo. 30 Sárí dunyá us ke huzúr kámpe, ki zamín ṭhaharegí aur na hilegí. 31 Ásmán khúshí kare aur zamín shádiyána bajáwe, qaumoṇ ke darmiyán kaho: Khudáwand málik hai. 32 Samundar aur us kí ábádí us ke liye shor macháweṇ, khet aur us kí mámúrí us ke liye bág bág howeṇ, 33 Aur ban ke sáre darakht Khudáwand ke huzúr lalkáreṇ, ki wuh dunyá ká insáf karne ko átá hai.

34 Khudáwand ká shukr karo, ki wuh khúb hai, ki us kí mihrbíní abadí hai. 35 Aur kaho: Ai hamárí naját ke Khudá, tú hameṇ naját bakhsh, aur sab qaumoṇ meṇ se ham ko jama kar, aur bachá le, táki ham tere quddús nám kí hamd kareṇ, aur terí sitáish par fakhr kareṇ. 36 Khudáwand, Isráel ká Khudá, abad ul ábád mubárak ho! Aur sab log ámín kaheṇ, aur Khudáwand kí táríf kareṇ.

37 Aur us ne waháṇ Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq ke áge Ásaf aur us ke bháí ko rahne diyá, ki sandúq ke áge hamesha roz ba roz us kí khidmat kareṇ; 38 Aur Ábid Adúm aur us ke arsaṭh bháí, aur Ábid Adúm bin Yadútún aur Hussah, ki darbán howeṇ; 39 Aur Sadúq káhin, aur us ke bháí káhin, Khudáwand ke maskan ke áge Jibaún meṇ kí únchí jagah par muqarrar húe, 40 Ki Khudáwand kí shariat kí sárí bátoṇ ke muwáfiq, jo us ne Isráel ko farmáí, har subh aur shám chaṛháwe ke mazbah par Khudáwand ke liye chaṛháwoṇ ko chaṛháeṇ; 41 Aur un ke sáth Haimán aur Yadútún aur báqí muntakhab, jin ke nám mausúf húe, ki Khudáwand ká shukr kareṇ, ki us ká fazl abadí hai; 42 Aur un ke sáth Haimán aur Yadútún, ki turhíoṇ aur manjíroṇ aur bájoṇ se Khudá ke liye gáte bajáte raheṇ, aur baní Yadútún, ki darbán howeṇ. 43 Tab sab log apne apne ghar gae, aur Dáúd phirá, ki apne gharáne ko mubárakbád kahe.

XVII. BÁB.

1 Aur yúṇ húá ki jab Dáúd apne ghar meṇ rahtá thá, to us ne Nátan nabí se kahá, Dekh maiṇ saro ke lakṛe ke ghar meṇ rahtá húṇ, aur Khudáwand ke ahdnáme ká sandúq pardoṇ ke níche hai. 2 Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Jo kuchh tere dil meṇ hai, so kar, ki Khudá tere sáth hai. 3 Aur usí rát aisá húá, ki Khudá ká kalám Nátan ko pahunchá, aur bolá, 4 Ki Jáke mere bande Dáúd se kah, ki Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Tú mere rahne ká ghar na banáwegá. 5 Maiṇ to jab se ki baní Isráel ko chaṛhá láyá, áj ke din tak kisí ghar meṇ sákin na húá, balki khaima ba khaima aur maskan ba maskan phirtá rahá húṇ. 6 Us tamám waqt ki maiṇ sáre Isráel meṇ phirtá rahá, kyá maiṇ ne kabhí kisí Isráelí qází ko, jise maiṇ ne hukm kiyá, ki mere Isráelí logoṇ ko charáwe, ek bát kahí, aur bolá, ki Tum mere liye saro ke lakṛe ká ghar kyúṇ nahíṇ banáte? 7 Pas tú mere bande Dáúd ko yúṇ kah, ki Lashkaroṇ ká Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Maiṇ ne tujhe bheṛsále meṇ se bheṛoṇ ke píchhe se chun liyá, ki tú mere Isráelí logoṇ ká peshwá howe, 8 Aur maiṇ jaháṇ kahíṇ tú gayá, tere sáth rahá, aur tere sáre dushmanoṇ ko tere sámhne se káṭ ḍálá, aur maiṇ ne un logoṇ ke mánind, ki jinká nám dunyá meṇ baṛá hai,

terá bayá nám kiyá, 9 Aur maiŋ ne apní Isráelí logoŋ ke liye ek maqám ṭhaharáyá, aur unheŋ ábád kiyá, aur we apne jagah meŋ baste, aur phir na ghabráte haiŋ, aur sharír log áge kí tarah jis din se ki maiŋ ne apne Isráelí logoŋ par qází muqarrar kiye, phir dukh na dete haiŋ; 10 Aur maiŋ ne tere sáre dushmanoŋ ko dabáyá, aur tujhe ḳhabar dí, ki Ḳhudawand tere liye ek ghar banáwegá. 11 Aur jab tere din púre honge, aur tú apne bápdádoŋ ke sáth so rahegá, to maiŋ tere bád terí nasl ko, jo terí sulb se hogí, barpá karúngá, aur us kí saltanat ká bandobast karúngá. 12 Wuh mere liye ghar banáwegá, aur maiŋ us kí kursí abad tak qáim rakhúngá. 13 Maiŋ us ká báp húngá, aur wuh merá beṭá hogá; aur maiŋ apne fazl ko us se uṭhá na lúngá jis ṭarah us se, jo tere áge thá, uṭhá liyá. 14 Balki maiŋ us ko apne gharáne meŋ aur apní mamlukat meŋ abad tak qáim rakhúngá, aur us ká taḳht abad tak sábit rahegá.

15 So Nátan ne in sárí bátoŋ aur is sáre rúyá ke mutábiq be kam o kást Dáúd se kahá. 16 Tab Dáúd bádsháh andar gayá, aur Ḳhudawannd ke huzúr baiṭhá aur bolá: Ai Ḳhudawand Ḳhudá! maiŋ kaun húŋ, aur merá ghar kyá hai, ki tú ne mujh ko yahíŋ tak pahuncháyá? 17 Aur yih, Ai Ḳhudá, terí nazar meŋ chhoṭí bát thí, so tú ne apne bande ke ghar ko istiqbál ke liye bhí qaul diyá, aur ádmí ke dastúr ke muwáfiq mujh se sulúk kiyá, Ai álam bálá ke Ḳhudawand Ḳhudá. 18 Aur Dáúd kí kyá majál, jo tujh se tere bande kí buzurgí kí aur kuchh kahe? ki tú apne bande ko jántá hai. 19 Ai Ḳhudawand, tú ne apne bande ke liye, aur apne ḳhátirḳhwáh ke muwáfiq yih sárá bayá kám kiyá, aur in sáre baŗe kámoŋ kí ḳhabar dí. 20 Ai Ḳhudawand, koí tere barábar nahíŋ, aur tere siwá koí Ḳhudá nahíŋ, jaisá ki ham ne apne kánoŋ se suná hai. 21 Aur jaisá terá log Isráel dunyá meŋ kaunsá log hai, ki jis ke bacháne ko Ḳhudá áp gayá ho, ki use apní jamáat banáwe, aur baŗe aur ḍaráne kámoŋ se apná nám buland kare, ki tú ne apne logoŋ ke áge se, jinheŋ tú Misr meŋ se bachá láyá, qaumoŋ ko bhagí diyá. 22 Aur tú ne apne Isráelí logoŋ ko muqarrrar kiyá, ki abad tak tere log howeŋ, aur tú áp Ai Ḳhudawand, un ká Ḳhudá húá hai. 23 Aur ab Ai Ḳhudawand, wuh bát, jo tú ne apne bande ke haqq meŋ aur us ke gharáne ke haqq meŋ farmáí, abad tak sach rahe, aur jaisá tú ne kahá, waisáhí kar. 24 Háŋ, wuh sach howe, aur terá nám abad tak mukarram rahe, ki kahá jáwe: Lashkaroŋ ká Ḳhudawand, Isráel ká Ḳhudá aur Isráel ke liye Ḳhudá hai, aur tere bande Dáúd ká gharána tere huzúr sábit rahe. 25 Ai mere Ḳhudá, tú ne apne bande ke kán khole, ki tú us ká gharána ábád karegá, is sabab terá banda tere huzúr meŋ sijda karne pátá hai. 26 Aur ab Ai Ḳhudawand, tú hí Ḳhudá hai, aur tú ne apne bande ko is ḳhairíyat ká wáda kiyá. 27 Pas ab apní mihrbání se apne bande ke ghar ko mubárak kar, ki tere huzúr meŋ abad tak mámúr rahe; kyúnki jis ko tú, Ai Ḳhudawand, barakat detá hai, wuh abad tak mubárak hai.

XVIII. BAB.

1 Bád us ke yúŋ húá, ki Dáúd ne Filistíoŋ ko márá aur unheŋ maglúb kiyá, aur Jannat aur us ká dihát Filistíoŋ ke háth se le liyá.

2 Phir us ne Moabíoŋ ko márá, aur Moabí Dáúd ke tábídár aur ḳhirájguzár bane.

3 Aur Dáúd ne Súbah ke bádsháh Hadarazr ko bhí, jab ki wuh nahr i Furát par qabza karne gayá, Hamát tak már liyá. 4 Aur Dáúd ne us se ek hazár rath, aur sát hazár sárathí, aur bís hazár piyáde asír kar liye, aur sáre ghoroṇ ko langṛá kiyá magar un meṇ se sau bachá rakhá.

5 Aur Dimishq ke Arámí Súbah ke bádsháh Hadarazr kí madad karne ko áe, aur Dáúd ne Arámíoṇ meṇ se báís hazár mard ko márá. 6 Aur Dáúd ne Dimishqí Arám meṇ thána baiṭháyá, aur Arámí Dáúd ke tábídár aur ḳhirájguzár bane. Is tarah se jaháṇ kahíṇ Dáúd gayá, Ḳhudawand ne use fath bakhshí. 7 Aur Dáúd Hadarazr ke naukaroṇ kí sonahlí ḍhálen leke unheṇ Yirúshálam meṇ láyá. 8 Aur Dáúd Hadarazr ke shahroṇ Tibkhat aur Kún meṇ se bahutsá pítal láyá, jis se Sulaimán ne pítal ká hauz aur khambhe aur pítal ke bartan banáe.

9 Aur jab ki Hamát ke bádsháh Tugú ne suná, ki Dáúd ne Súbah ke bádsháh Hadarazr ká sárá lashkar márá, 10 To us ne apne beṭe Hadúrám ko Dáúd bádsháh pás bhejá, ki us se salámpursí kare, aur use mubárak bád kahe, is liye ki us ne jang karke Hadarazr par fath páí (kyúnki Tugú Hadarazr se laṛá kartá thá) aur wuh har tarah ke sone aur rúpe aur pítal ke bartan sáth láyá. 11 Aur Dáúd bádsháh ne un ko bhí us rupe aur sone samet, jo us ne sab qaumoṇ yáne Adúmíoṇ se aur Moabíoṇ se aur baní Ammún se aur Filistíoṇ se aur Amálíqíoṇ se le liyá thá, Ḳhudawand ko nazr kiyá. 12 Aur Abishai bin Zarúyáh Já ul Milh meṇ aṭhárah hazár Adúmíoṇ ko káṭ ḍálá. 13 Aur us ne Adúm meṇ tháne baiṭháe, aur sárá Adúm Dáúd ká tábídár húá. Chunánchi jaháṇ kahíṇ Dáúd gayá, Ḳhudawand ne us ko fath bakhshí.

14 So Dáúd sáre Isráel ká bádsháh hoke apní sárí raaiyat se adl o insáf kartá thá. 15 Aur Yúab bin Zarúyáh lashkar ká sardár thá, aur Yahúsafat bin Akhilúd muarrikh thá, 16 Aur Sadúq bin Akhitúb aur Abimalik bin Abiwatr káhin the, aur Shaushá sáfir thá, 17 Aur Bináyáh bin Yahúyada qátiloṇ o qásidoṇ par thá, aur Dáúd ke beṭe bádsháh ke háth par pahle the.

XIX. BAB.

1 Bád us ke aisá húá ki baní Ammún ká bádsháh Nihás mar gayá, aur us ká beṭá us ká jánishín húá. 2 Tab Dáúd ne kahá, ki Maiṇ Nihás ke beṭe Hanún se dostí karúngá, kyúnki us ká báp merá dost thá. So Dáúd ne qásidoṇ ko bhejá, tá ki us se us ke báp kí mátampursí kareṇ. Chunánchi Dáúd ke ḳhádim baní Ammún ke mulk meṇ Hanún ke pás pahunche, ki use tasallí deweṇ. 3 Tab baní Ammún ke sardároṇ ne Hanún se kahá, Kyá tujh ko yih gumán hai, ki Dáúd tere báp kí ḳhátir kartá hai, ki us ne mátampursí ke liye tujh pás log bheje haiṇ? Kyá us ke ḳhádim tere pás is liye nahíṇ áe, ki mulk kí jásúsí kareṇ, aur us ká bhed leweṇ, aur us ko gárat kareṇ? 4 Tab Hanún ne Dáúd ke ḳhádimoṇ ko pakṛá, aur harek kí ḍáṛhí muṇḍwáí, aur un kí ádhí poshák un ke sufroṇ tak káṭ ḍálí, aur unheṇ pher bhejá. 5 Tab kisí ne áke un mardoṇ ká hál Dáúd se bayán kiyá. Us ne un ke istiqbál ke liye log bheje, is liye ki we mard niháyat beízzat kiye gaye the, aur unheṇ farmáyá, ki Jab tak tumhárí ḍáṛháṇ na baṛheṇ, Yirího meṇ raho, bád us ke chale áo.

6 Aur jab baní Ammún ne málúm kiyá ki ham Dáúd ke nazdík badbú húe haiṇ,

to Hanún aur baní Ammún ne ek hazár qintár rúpá bhejá, ki Arám i nahrain se aur Arám i Maakah se aur Súbah se rath aur sawár ko bhárá kareŋ. 7 So unhoŋ ne battís hazár rath aur Maakah ke bádsháh ko aur us ke logoŋ ko bhárá kiyá; we áke Máidibá ke sámhne baiṭh gáe. Aur baní Ammún apne apne shahroŋ meŋ se jama húe, aur laṛne ko áe. 8 Aur Dáúd ne sunke Yúab ko aur baháduroŋ ke sáre lashkar ko bhejá. 9 Tab baní Ammún nikle, aur shahrpanáh ke báhar qitál ke liye saff bándhí, aur we bádsháh, jo áe the, so maidán meŋ alag the. 10 Jab Yúab ne jang ká rukh apne sámhne do taraf se áge píchhe dekhá, tab us ne Isráel ke muntakhab logoŋ meŋ se log intikháb kiye, aur Arámíoŋ ke muqábil pará bándhá, 11 Aur báqí logoŋ ko apne bháí Abishai ke háth meŋ diyá, aur unhoŋ ne baní Ammún ke sámhne pará bándhá. 12 Aur us ne kahá, Agar Arámí mujh par gálib hoŋ, to tú merí madad kíjiyo; aur agar baní Ammún tujh par gálib hoŋ, to maiŋ áke terí madad karúngá. 13 So himmat bándh, aur áo, ham apne logoŋ ke liye, aur apne Ḳhudá kí bastíoŋ ke liye jihád kareŋge, aur Ḳhudawand jo bihtar jánegá, so karegá. 14 Pas Yúab apne sáthwále logoŋ ke sáth Arámíoŋ se laṛne ko áge baṛhá, aur we us ke áge se bhág nikle. 15 Aur jab baní Ammún ne Arámíoŋ ko bhágte dekhá, to we bhí us ke bháí Abishai ke áge se bháge, aur shahr meŋ ghuse. Tab Yúab Yirúshálam ko phirá.

16 Aur jab Arámíoŋ ne dekhá, ki ham ne baní Isráel se shikast páí, to we qásidoŋ ko bhejkar nadí pár ke Arámíoŋ ko le áe, aur Hadarazr ká sipáhsálár Sáfik un ke áge áge chaltá thá. 17 Aur jab Dáúd ko ḳhabar húí, to us ne sab Isráel ko jama karke Yardan pár gayá, aur un par chaṛh áyá, aur un ke muqábil saff bándhí. So jab Dáúd ne Arámíoŋ ke muqábale meŋ jang kí saff bándhí, to we us se laṛe. 18 Lekin Arámí Isráel ke áge se bháge, aur Dáúd ne Arámíoŋ ke sát hazár sárathíoŋ ko aur chális hazár piyádoŋ ko már ḍálá aur lashkar ke sardár Sáfik ko qatl kiyá. 19 Aur jab Hadarazr ke naukaroŋ ne dekhá, ki ham Isráel ke áge hár gaye, to we Dáúd se sulh karke us ke tábidár húe. Garaz Arámí baní Ammún kí madad ká phir iráda na karte the.

XX. BAB.

1 Aur ek baras bád yúŋ húá ki jis waqt bádsháh chaṛh áe, to Yúab ne lashkar ko le jáke baní Ammún ke mulk ko gárat kiyá, aur áke Rabbah ko gher liyá; lekin Dáúd Yirúshálam meŋ ṭhahar gayá. 2 Aur Yúab ne Rabbah ko már liyá aur use ujáṛ diyá. Aur Dáúd ne un ke bádsháh ke táj ko, jis meŋ bahut qímatí patthar the, us ke sir par se utár liyá, aur us ká soná wazn meŋ ek qintár thá, aur use apne sir par rakhá, aur wuh us shahr meŋ se lúṭ ká bahutsá mál nikál láyá. 3 Aur us ne un logoŋ ko, jo us meŋ the, báhar nikálke áróŋ se aur lohe ke haloŋ se aur kulháróŋ se káṭ ḍálá. Aur Dáúd ne baní Ammún ke sáre shahroŋ se aisá sulúk kiyá. Tab Dáúd lashkar samet Yirúshálam ko phirá.

4 Aur bád us ke aisá húá, ki Jazr meŋ Filistíoŋ se laṛáí barpá húí. Tab Húsátí Sibkí ne Saffí ko, jo Rafá kí nasl se thá, qatl kiyá, aur Filistí maglúb húe.

5 Aur Filistíoŋ se phir laṛáí húí Tab Yaúr ke beṭe Ilhanán ne Jatí Júlíyat ke bháí Lahmí ko, jis ke bhále kí chhaṛ juláhoŋ ke shatír kí sí thí, már ḍálá.

6 Phir Jannat meṉ ek aur laráí húí; aur waháṉ bará qaddáwar ek pahlawán thá, jis kí chaubís unglíáṉ har háth pánw meṉ chha chhá thíṉ, aur wuh bhí Rafá kí nasl meṉ se thá. 7 Wuh Isráel ko harf láyá, lekin Dáúd ke bháí Simá ke bete Yahúnatan ne us ko már ḍálá. 8 Ye Jannat meṉ Rafá se paidá húe, aur Dáúd aur us ke ḳhádimoṉ ke háth se máre paṛe.

XXI. BÁB.

1 Aur Shaitán Isráel ke muqábala meṉ uṭhá, aur Dáúd ke dil meṉ ḍálá, ki Isráel kí ismnawísí kare. 2 Tab Dáúd ne Yúab ko, aur logoṉ ke sardároṉ ko kahá, ki Jáo, Biarsaba se Dán tak Isráel ko gino, aur un kí gintí mere pás láo, ki maiṉ jánúṉ. 3 Yúab bolá, Ḳhudáwand apne logoṉ ko jitne haiṉ utne se sau guní ziyáda kare. Ai mere ḳhudáwand bádsháh, kyá we sab ke sab mere ḳhudáwand ke tábídár nahíṉ haiṉ? Phir merá ḳhudáwand yih bát kyúṉ cháhtá hai? Kiswáste Isráel ke liye taqsírwár hone ká sabab hogá? 4 Lekin bádsháh ká farmán Yúab par gálib húá. Chunánchi Yúab nikal gayá, aur tamám Isráel meṉ guzará, aur Yirúshálam meṉ phir áyá. 5 Tab Yúab ne logon kí házirí Dáúd ko dí. Aur sáre Isráel gyárah lákh shamsherzan, aur Yihúdáh chár lákh sattar hazár shamsherzan the. 6 Lekin us ne un meṉ ahl i Lewí aur baní Binyamín kí házirí na lí, kyúnki bádsháh ká hukm Yúab ke nazdík makrúh thá.

7 Aur yih bát Ḳhudá kí nazar meṉ bahut burí thí, aur us ne Isráel ko márá. 8 Tab Dáúd ne Ḳhudá se kahá, ki Maiṉ ne yih kám karke baṛá gunáh kiyá hai. Ab apne bande ká qusúr muáf kíjiye, ki maiṉ ne bahut behúda kám kiyá hai. 9 Aur Ḳhudáwand Dáúd ke gaibbín Jád se hamkalám húá, aur bolá, 10 Ki Já Dáúd ko kah, ki Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ tere áge tín baláeṉ dhartá húṉ, un meṉ se ek chun le, ki maiṉ use tujh par bhejúṉ. 11 So Jád Dáúd pás áyá, aur use kahá, ki Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, Qabúl kar: 12 Ki tín baras ká kál ho, yá tín mahíne apne bairíoṉ ke áge halák ho, aur tere dushmanoṉ kí talwár á paṛe, yá tín din Ḳhudáwand kí talwár aur mulk meṉ marí ho, aur Ḳhudáwand ká firishta Isráel kí sárí sarhaddoṉ meṉ faná kare; ab batá, ki maiṉ apne bhejnewále ko kyá jawáb dúṉ. 13 Tab Dáúd ne Jád ko kahá, Maiṉ barí tangí meṉ húṉ! Maiṉ Ḳhudáwand ke háth meṉ paṛúṉ, ki us kí rahmateṉ bahut azím haiṉ, lekin ádmíoṉ ke háth men na paṛúṉ.

14 So Ḳhudáwand ne Isráel par marí bhejí aur Isráel meṉ se sattar hazár ádmí gir gae. 15 Aur Ḳhudáwand ne apná firishta Yirúshálam ko bhejá ki use faná kare, aur us ke faná karte hí Ḳhudáwand dekhkar us halákí ke liye pachhtáyá, aur us halák karnewále firishte ko kahá: Bas! ab apná háth khínch. Aur Ḳhudáwand ká firishta Yabúsí Urnán ke khaliyán par khaṛá thá. 16 Aur Dáúd ne ánkheṉ uṭháke adhar meṉ Ḳhudáwand ke firishte ko dekhá, ki apne háth meṉ apní khínchí húí talwár Yirúshálam par chalátá hai. Tab Dáúd aur buzurg ṭáṭ oṛhe húe munh ke bhal gire. 17 Aur Dáúd ne Ḳhudá se kahá, Kyá maiṉ ne hukm nahíṉ kiyá thá, ki logoṉ kí ismnawísí kareṉ? Gunáh to maiṉ ne kiyá, aur badí mujh se húí, par in bheṛoṉ ká kyá qusúr? Ai Ḳhudáwand Ḳhudá mere, terá háth mujh par aur mere ábái gharáne par, na apne logoṉ par marí bheje!

18 Aur Ḳhudáwand ke firishte ne Jád ko hukm kiyá, ki Dáúd ko kahe, ki

Dáúd chaṛh jáe, ki Yabúsí Urnán ke khaliyán par KHUDAWAND ke liye ek qurbángáh banáwe. 19 Aur Dáúd Jád ke kalám ke muwáfiq, jo us ne KHUDAWAND ke nám se kahá thá, chalá gayá. 20 Aur Urnán ne phirke firishte ko dekhá, aur us ke chár beṭoṇ ne us ke sáth áp áp ko chhipáyá; Urnán gehún píṭtá thá. 21 Aur Dáúd Urnán pás áyá: tab Urnán ne nigáh kí, aur Dáúd ko dekhá, aur khaliyán se báhar gayá, aur Dáúd ke áge jhukke zamín par sijda kiyá. 22 Aur Dáúd ne Urnán ko kahá, ki Is khaliyán ká maqám mujhe de, ki maiṇ us par KHUDAWAND ke liye ek qurbángáh banáúṇ; aur tú us ká púrá dám leke mujhe de, táki marí logoṇ meṇ se tham jáe. 23 Urnán ne Dáúd se kahá, Líjiye, aur merá khudáwand bádsháh jo bihtar jáne, so kare: dekhiye main bail chaṛháwe ke liye aur nauraj índhan ke liye, aur gehún hadiya ke liye sab detá húṇ. 24 Dáúd bádsháh ne Urnán se kahá, So nahíṇ, balki maiṇ púrá dám deke use mol lúngá, kyúnki maiṇ jo terá hai, KHUDAWAND ke liye na chaṛháúngá, aur bekharch chaṛháwá na chaṛháúngá. 25 So Dáúd ne Urnán ko us maqám ke liye chha sau misqál soná diyá. 26 Aur Dáúd ne waháṇ KHUDAWAND ke liye mazbah banáyá, aur chaṛháwoṇ aur salámíoṇ ko guzráná, aur KHUDAWAND kí duá kí jis ne ásmán par se chaṛháwe ke mazbah par ág bhejkar us kí duá qabúl kí. 27 Aur KHUDAWAND ne us firishte ko hukm diyá, tab us ne apní talwár miyán meṇ phir kí.

28 Us waqt jab ki Dáúd ne dekhá, ki KHUDAWAND ne Yabúsí Urnán ke khaliyán meṇ us kí duá qabúl kí, to waháṇ qurbán chaṛháyá kiyá. 29 Aur KHUDAWAND ká maskan jo Músá ne bayábán meṇ banáyá thá, aur chaṛháwe ká mazbah us waqt Jibaún kí únchí jágah meṇ thá. 30 Aur Dáúd Khudá kí talásh meṇ us ke áge na já saká, ki wuh KHUDAWAND ke firishte kí talwár se ḍartá thá. 31 Aur Dáúd bolá, Yahíṇ KHUDAWAND Khudá ká ghar, aur yahíṇ Isráel ke chaṛháne ká mazbah hogá.

XXII. BÁB.

1 Aur Dáúd ne hukm diyá, ki un pardesíoṇ ko, jo Isráel ke mulk meṇ haiṇ, jama kareṇ, 2 Aur us ne sangtarásh muqarrar kiye, ki Khudá ke ghar ke banáne ke liye chaukone patthar taráasheṇ. 3 Aur Dáúd darwázoṇ ke kiwáṛoṇ aur kíloṇ ke liye bahutsá lohá aur itná pítal ki taul se báhar thá, 4 Aur itne saro ke akṛe ki gintí se báhar the, taiyár kartá thá, ki Saidání aur Súrí bahutse saro ke lakṛe Dáúd pás láte the. 5 Ki Dáúd ne kahá, ki Merá beṭá Sulaimán jawán aur sáyá-parwarda hai, aur cháhiye, ki KHUDAWAND ká ghar ban jáwe, aur niháyat umda howe, ki us ká nám aur raunaq sáre mulkoṇ meṇ phail jáe: so maiṇ us ke liye taiyárí karúngá. Chunánchi Dáúd ne apne marne ke áge bahutsí taiyárí kí.

6 Aur us ne apne beṭe Sulaimán ko buláyá aur use hukm diyá, ki KHUDAWAND Isráel ke Khudá ke liye ek ghar banáwe. 7 Aur Dáúd ne Sulaimán se kahá, Ai mere beṭe, mere dil meṇ thá, ki KHUDA'WAND apne Khudá ke nám ke liye ek ghar banáúṇ; 8 Lekin kalám i Rabbání mujh par utrá aur bolá, Tú ne bahutsí khúnrezí kí aur baṛí laṛái kí: tú mere nám ke liye ghar na banáná, kyúnki tú ne zamín par mere áge bahut lahú baháyá hai. 9 Dekh, tujh se ek beṭá paidá hogá: wuh sáhib i sulh hogá, aur maiṇ use us kí cháróṇ taraf ke sáre dushmanoṇ se sulh dúngá, ki Sulaimán us ká nám hogá, aur salám o árám maiṇ us ke dinoṇ

meṇ Isráel ko bakhshúngá. 10 Wuhí mere nám ke liye ek ghar banáwegá, wuh merá beṭá hogá, aur maiṇ us ká báp húngá, aur maiṇ Isráel par us kí saltanat ká takht abad tak sábit rakhúngá. 11 Ab mere beṭe, KHUDÁWAND tere sáth howe, ki tú iqbálmand ho, aur KHUDÁWAND apne Khudá ká ghar banáwe, jaisá ki us ne tere haqq meṇ kahá hai. 12 Faqat KHUDÁWAND tujhe aql aur samajh bakhshe, aur hukm kare, ki tú Isráel par saltanat kare, aur KHUDÁWAND apne Khudá kí sharíat kí hifázat kare. 13 Tab tú iqbálmand hogá, jab ki tú un sunnatoṇ aur sharíatoṇ par, jo us ne Músá ko Isráel ke liye farmáiṇ, amal karne ko chálák hogá. Mazbút ho aur himmat bándh, mat ḍar aur na ghabrá! 14 Dekh maiṇ ne apní mihnat o mashaqqat se KHUDÁWAND ke ghar ke liye ek lákh qintár soná aur das lákh qintár rúpá aur beandáza pítal aur lohá taiyár kiyá, ki un kí kasrat hai, aur lakṛe aur patthar maiṇ ne taiyár kiye, aur tú un meṇ aur milá saktá hai. 15 Aur bahutse kárígar yáne patthar ke toṛnewále aur sangtarásh aur baṛhaí, aur har kám ke hunarmand tere pás házir haiṇ: 16 Sone ká aur rúpe ká aur pítal ká aur lohe ká hisáb nahíṇ. Uṭh, kám kar! Aur KHUDÁWAND tere sáth ho.

17 Aur Dáúd ne Isráel ke sab sardároṇ ko hukm diyá, ki us ke beṭe Sulaimán kí madad kareṇ. 18 Kyá KHUDÁWAND tumhárá Khudá tumháre sáth nahíṇ hai? aur tumheṇ chároṇ taraf se árám nahíṇ bakhshá hai? Kyúnki us ne mulk ke báshindoṇ ko mere háth meṇ kar diyá hai, aur mulk KHUDÁWAND ke áge aur us ke logoṇ ke áge maglúb húá hai. 19 So ab apne dil o ján se KHUDÁWAND apne Khudá kí talásh meṇ lage raho; aur uṭho, KHUDÁWAND Khudá ká maqdis banáo, táki tum KHUDÁWAND ke ahdnáme ke sandúq ko aur Khudá ke pák bartanoṇ ko us bait ul muqaddas meṇ, jo KHUDÁWAND ke nám ke liye baná hai, chaṛhá láo.

XXIII. BAB.

1 Aur jab Dáúd búṛhá aur umrasúda thá, to us ne apne beṭe Sulaimán ko Isráel ká bádsháh kiyá.

2 Aur us ne Isráel ke sáre sardároṇ ko aur káhinoṇ aur Lewíoṇ ko jama kiyá. 3 Aur Lewí bís baras ke aur jo us se ziyáda umr meṇ the, gine gae, aur un kí ginti un kí khopríoṇ ke muwáfiq aṭhtís hazár mard the. 4 In meṇ se chaubís hazár KHUDÁWAND ke ghar ke kám ke kárinde aur chha hazár kátib aur qází, 5 Aur chár hazár darbán, aur chár hazár mere banáe húe gitoṇ ke gánewále haweṇ, ki bájoṇ se KHUDÁWAND kí táríf meṇ gáte raheṇ. 6 Aur Dáúd ne Lewí ke beṭoṇ meṇ bárí bárí kiyá: Jirsán, Qihát aur Mirárí.

7 Jirsáníoṇ kí bárí meṇ ye the: Lagdán aur Simaí. 8 Baní Lagdán: sardár Yahiel aur Zaitám aur Yúel, tín 9 Baní Simaí: Salúmiyat aur Házíel aur Hárán, tín. Ye Lagdán ke gharáne ke abwí sardár the. 10 Aur baní Simaí: Wahdat Zíná aur Yaús aur Baríat: ye baní Simaí, chár. 11 Aur Wahdat sardár thá, aur Zíná dúsrá; aur Yaús aur Baríat ke beṭe bahut na the, is sabab se we ekhí nasabnáma meṇ ek ábáí khándán bante the.

12 Baní Qihát: Amrám, Izhár, Habrún aur Uzzíel, chár. 13 Baní Amrám: Hárún aur Músá. Aur Hárún alag kiyá gayá ki Quds ul aqdás kí muqaddas khidmat kare, ki wuh aur us ke beṭe KHUDÁWAND ke áge abad tak khushbú jaláweṇ, aur us kí ibádat kareṇ, aur us ká nám leke abad tak barakat deweṇ.

14 Aur mard i Khudá Músá ke bete Lewí ke sibt ke muwáfiq kahláe gae. 15 Baní Músá: Gairsum aur Iliazr. 16 Baní Gairsum: Sabúel sardár. 17 Aur baní Iliazr ye the: Rihábiyáh, sardár; aur Iliazr ke aur bete na the, par Rihábiyáh ke bahut se bete the. 18 Baní Izhár: Salúmí sardár. 19 Baní Habrún: Wariyáh sardár, Amariyáh dúsrá, Yahaziel tísrá, aur Yaqamiel chauthá. 20 Baní Uzziel: Míkah sardár, aur Yassiyáh dúsrá. 21 Baní Mirárí: Muhlí aur Músí. Baní Muhlí: Iliazr aur Qís. 22 Aur Iliazr mar gayá, aur us ke bete na the, magar betíán, aur un ke bháí Qís ke beton ne unhen biyáh kiyá. 23 Baní Músí: Muhlí aur Adr aur Yarímát, tín.

24 Baní Lewí apne apne ábáí khándínon aur abwí sardáron ke muwáfiq jaisá ki we sar ba sar ismuawísí men madkhúl húe, ye hain; we bís baras aur úpar kí umr se Khudáwand ke ghar kí khidmat karte the. 25 Kyúnki Dáúd ne kahá, ki Khudáwand Isráel ke Khudá ne apne logon ko árám diyá hai, aur wuh abad tak Yirúshálam men sukúnat karegá: 26 Aur áge Lewíon ko maskan, aur us kí khidmat ke sáre hathyár uthánú na paregí. 27 Kyúnki Dáúd kí pichhlí báton ke muwáfiq baní Lewí, jo bís baras aur ziyáda umr men the, gine gae. 28 Kyúnki un ká uhda yih thá, ki baní Hárún kí madad karen, ki Khudáwand ke ghar ke khádim howen, ki sahnon par aur kothríon par aur sárí muqaddas chízon ke pák karne par aur Khudá ke ghar kí khidmat ke kám ke liye, 29 Aur nazar kí rotí ke liye aur maida ke liye aur hadiya ke liye aur fatírí chapátíon ke liye aur tábe men kí rotí aur púrí ke liye aur har tarah ke taul aur náp ke liye muqarrar howen, 30 Aur ki har subh aur shám ko khare hoke Khudáwand kí shukrguzárí aur taríf karen, 31 Aur ki sabton aur naye chándon aur ídon men púrí gintí se áín ke muwáfiq sáre charháwe Khudáwand ke áge hamesha charháyá karen, 32 Aur jamáat ke khaime kí khabargírí aur maqdis kí khabargírí aur apne bháí baní Hárún kí khabargírí karen, aur yún Khudáwand ke ghar ke khádim howen.

XXIV. BÁB.

1 Aur baní Hárún kí bárídáríán ye thín. Baní Hárún: Nádab aur Abihú, Iliazr aur I'tamar. 2 Aur Nadab aur Abihú apne báp se pahle mar gae, aur un ke bete na the: so Iliazr aur I'tamar káhin húe. 3 Aur Dáúd ne unhen yáne Iliazar ke beton men se Sadúq ko aur I'tamar ke beton men se Akhimalik ko un ke uhdon ke muwáfiq un kí khidmat men bánt diyá. 4 Aur baní Iliazar men se ziyáda sardár mard maujúd the ki baní I'tamar men se; aur unhon ne unhen bárí bárí kiyá; baní Iliazar ke abwí gharáne ke solah sardár the, aur baní I'tamar ke abwí gharáne ke áth. 5 Aur unhon ne sab ke sab ko barábar qura se bárí bárí kiyá, ki maqdis ke sardár aur Khudá kí khidmat ke sardár baní Iliazar men se aur baní I'tamar men se the. 6 Aur Samayáh sáfir ne jo Nataniel ká betá aur Lewíon men se ek thá, un ke námon ko bádsháh ke áge aur sardáron ke aur Sadúq káhin ke aur Akhimalik bin Abiwatr ke aur káhinon aur Lewíon ke abwí sardáron ke áge chitthí par likhá; ek ek abwí gharána Iliazar ke liye nikálí gayá, aur ek ek I'tamar ke liye nikálá gayá.

7 Aur pahlí chitthí Yahúyaríb kí niklí, dúsrí Wadaiyáh kí, 8 Tísrí Kharím kí, chauthí Shuúrím kí, 9 Pánchwín Malkiyáh kí, chhathwín Miyamín kí, sátwín Qúz kí, 10 A'thwín Abiyáh kí. 11 Nauwín Yasúa kí, daswín Sikaniyáh kí. 12 Gyárah-

wíṉ Iliyasíb kí, bárahwíṉ Yaqím kí. 13 Terahwíṉ Huffah kí, chaudahwíṉ Wasbiab kí, 14 Pandrahwíṉ Biljah kí, solahwíṉ Amír kí, 15 Satrahwíṉ Ḳhazír kí, aṭhárahwíṉ Fazíz kí, 16 Unníswíṉ Fatahiyáh kí, bíswíṉ Hizqiel kí, 17 Ikkíswíṉ Yakín kí, báíswíṉ Jamál kí, 18 Teíswíṉ Diláyáh kí, chaubíswíṉ Maaziyáh kí.

19 Yih un kí ḳhidmat ká uhda thá ki apne báp Hárún ke hukm se apne dastúr ke muwáfiq KHUDÁWAND ke ghar meṉ áweṉ, jaisá ki KHUDÁWAND, Isráel ke Ḳhudá ne use amr kiyá thá.

20 Aur ye báqí baní Lewi: Amrám ke beṭoṉ meṉ se Sabúel; Sabúel ke beṭoṉ meṉ se Wahdiyáh, 21 Rihábiyáh meṉ se, baní Rihábiyáh meṉ se sardár Yassiyáh, 22 Izháríoṉ meṉ se Salúmát; baní Salúmát meṉ se Wahdat; 23 Aur baní Habrún meṉ se Wariyáh sardár, Amaryáh dúsrá, Yahaziel tísrá, Yaqamiám chauthá; 24 Baní Uzziel: Míkah; 25 Baní Míkah meṉ se Samúr; Míkah ká bháí Yassiyáh; baní Yassiyáh meṉ se Sikariyáh. 26 Baní Mirárí: Muhlí aur Músí; baní Yaaziyáh, us ke beṭe ke. 27 Baní Mirárí us ke beṭe Yaaziyáh se: Sahm aur Zakúr aur Ibrí; 28 Muhlí se: Iliazar jis ká koí beṭá na thá; 29 Qís se baní Qís: Yarahmiel; 30 Aur baní Músí: Muhlí aur Idr aur Yarímát. Ye Lewíoṉ ke beṭe un ke abwí gharánoṉ ke muwáfiq haiṉ. 31 Aur ye bhí kyá baṛe kyá chhoṭe apne bháí baní Hárún ke muwáfiq Dáúd bádsháh ke áge aur Sadúq aur Aḳhimalik aur káhinoṉ aur Lewíoṉ ke abwí sardároṉ ke áge chiṭṭhí ḍálte the.

XXV. BÁB.

1 Aur Dáúd aur lashkar ke sardároṉ ne Ásaf aur Haimán aur Yadútún ke beṭoṉ meṉ se bízoṉ ko ibádat ke liye muqarrar kiyá, ki barbat se aur bín se aur jhánjh se gáte bajáte howeṉ; aur ibádat ke kám karnewáloṉ ká shumár Ásaf ke beṭoṉ meṉ se yih thá. 2 Zakúr aur Yúsuf aur Nataniyáh aur Yasariláh Ásaf ke ye beṭe Ásaf kí hidáyat meṉ the jo bádsháh kí hidáyat se gátá thá; 3 Yadútún se Yadútún ke beṭe: Jadaliyáh aur Wasrí aur Wasaiyáh, Hasabiyáh aur Matitiyáh aur Simaí, ye chha apne báp Yadútún ke háth par the, jo KHUDÁWAND ke shukr aur hamd ke liye bín bajáke gátá thá. 4 Haimán se Haimán ke beṭe: Báqíyáh, Mataniyáh, Uzziel, Sabúel aur Yarímát, Hananiyáh, Hanání, Iliátah, Jidaltí aur Rumamtí Azr, Wasbiqashah, Mallátí, Tautír, Mahaziyát, 5 Ye sab bádsháh ke gaibbín Haimán ke beṭe the, jo Ḳhudá kí bátoṉ se sitáish kartá thá; aur Ḳhudá ne Haimán ko chaudah beṭe aur tín beṭíáṉ díṉ. 6 Ye sab apne bápoṉ ke batáne ke muwáfiq KHUDÁWAND ke ghar meṉ jhánjh aur bín aur barbat se gáne ko házir the, ki Ḳhudá ke ghar kí ḳhidmat kareṉ; Ásaf aur Yadútún aur Haimán bádsháh kí hidáyat meṉ the. 7 Aur un kí gintí un ke bháíoṉ ke sáth, jo KHUDÁWAND ke bhajan meṉ sikhláe gae the, yáne sab, jo taiyár the, so do sau aṭhású thí.

8 Aur we sab ke sab kyá chhoṭe kyá baṛe kyá ustád kyá shágird ḳhidmat kí chiṭṭhíáṉ ḍálte the. 9 Pahlí chiṭṭhí Ásaf yáne uske bete Yúsuf ko milí; dúsrí Jidaliyáh ko, uske bháí aur beṭe bárah; 10 Tísrí Zakúr ko, uske beṭe aur bháí bárah; 11 Chauthí Wasrí ko, uske beṭe aur bháí bárah; 12 Pánchwíṉ Nataniyáh ko, uske beṭe aur bháí bárah; 13 Chhaṭhwíṉ Báqíyáh ko, uske beṭe aur bháí bárah; 14 Sátwíṉ Yasariláh ko, uske beṭe aur bháí bárah, 15 Áṭhwíṉ Wasaiyáh ko, uske beṭe aur bháí bárah; 16 Nauwíṉ Mataniyáh ko, uske beṭe aur bháí bárah

17 Daswíṉ Simaí ko, uske beṭe aur bháí, bárah; 18 Gyárahwíṉ Azariel ko, uske beṭe aur bháí bárah; 19 Bárahwíṉ Hasabiyáh ko, uske beṭe aur bháí bárah; 20 Terahwíṉ Sabúel ko, uske beṭe aur bháí, bárah; 21 Chaudahwíṉ Matitiyáh ko, uske beṭe aur bháí, bárah; 22 Pandrahwíṉ Yarímát ko, uske beṭe aur bháí bárah, 23 Solahwíṉ Hananiyáh ko, uske beṭe aur bháí, bárah; 24 Satrahwíṉ Wasbiqashah ko, us ke beṭe aur bháí bárah; 25 Aṭhárahwíṉ Hanání ko, us ke beṭe aur bháí bárah; 26 Unníswíṉ Mallátí ko, us ke beṭe aur bháí, bárah; 27 Bíswíṉ Iliátah ko, us ke beṭe aur bháí, bárah; 28 Ikkíswíṉ Tautír ko, us ke beṭe aur bháí bárah; 29 Báíswíṉ Jidaltí ko, us ke beṭe aur bháí, bárah; 30 Teíswíṉ Mahaziyát ko, us ke beṭe aur bháí, bárah; 31 Chaubíswíṉ Rumamtí Azr ko, us ke beṭe aur bháí bárah.

XXVI. BÁB.

1 Pahre kí bárídáríáṉ ye thíṉ: Qurahioṉ meṉ: Muslimiyáh bin Qárí jo baní Ásaf meṉ se thá; 2 Aur baní Muslimiyáh: Zikriyáh pahlauthá, Wadíael dúsrá, Zabadiyáh tísrá, Yatniel chauthá, 3 Ailám pánchwáṉ, Yúhanná chhaṭhwáṉ, Ilyahúainí sátwáṉ; 4 Aur baní Ábid Adúm meṉ se: Simaiyáh pahlauthá, Yahúzabad dúsrá, Yúakh tísrá, aur Shukr chauthá, aur Nataniel pánchwáṉ, 5 Ammíel chhaṭhwáṉ, Ishakár sátwáṉ, Faalatí áṭhhwáṉ, kyúnki Khudá ne use barakat bakhshí. 6 Aur us ke beṭe Samaiyáh se bhí beṭe paidá húe, jo apne ábáí khándán par sardárí karte the, ki we sáhib i himmat the; 7 Baní Samaiyáh: Utní aur Rafáel aur Ábid, aur us ká bháí Ilzabad, jo sab himmatwále mard the, aur Ilíhú aur Samakiyáh. 8 Ye sab apne beṭoṉ aur bháíoṉ samet baní Ábid Adúm meṉ se the, we sab mardádmí aur ibádatguzárí meṉ qábil the, básaṭh Ábid Adúm se the. 9 Aur Muslimiyáh ke beṭe aur bháí aṭhárah sáhib i himmat the. 10 Aur Mirárí kí aulád meṉ se Húsah ke beṭe: Simrí raís, wuh to pahlauthá na thá, par us ke báp ne use raís kiyá, 11 Dúsrá Hilqiyáh, tísrá Tabaliyáh, chauthá Zakariyáh: Húsah ke sab beṭe aur bháí terah the.

12 Inheṉ darbánoṉ kí bárídáríáṉ, mardoṉ ke shumár ke muwáfiq, milíṉ, ki apne bháí logoṉ samet chaukí deweṉ, aur KHUDÁWAND ke ghar meṉ khidmat kareṉ. 13 Aur kyá chhoṭe kyá baṛe apne apne ábáí khándán ke muwáfiq harek darwáze ke liye unhon ne qura ḍálá. 14 Aur púrab taraf ká qura Salamiyáh ke liye paṛá, aur us ke beṭe Zakariyáh ke liye bhí, jo aqlmand saláhkar thá, qura ḍálá gayá, aur us ká qura uttar kí taraf niklá; 15 Ábid Adúm ke liye dakhin kí taraf aur us ke beṭoṉ ke liye ambárkháne ke pás; 16 Suffím aur Húsah ke liye pachhim kí taraf Salkat ke pháṭak ke nazdík, jaháṉ rásta úpar játá hai, aisá ki ek chaukí dúsre ke ámne sámhne húí. 17 Púrab kí taraf chha Lewí chaukí dete the, uttar kí taraf har roz chár, dakhin kí taraf har roz chár, ambárkháne ke pás do do; 18 Pachhim kí taraf Parbár kí samt chár raste ke liye, aur do Parbár ke liye. 19 Baní Qurahí aur baní Mirárí meṉ se darbánoṉ kí bárídáríáṉ yehí haiṉ.

20 Aur Lewíoṉ meṉ se Akhiyáh Khudá ke ghar ke khazáne aur pák chízoṉ ke khazáne par muqarrar thá. 21 Baní Lagdán jo Lagdání Jirsánioṉ kí aulád hoke Lagdání khándán ke abwí raís the, un Jirsánioṉ meṉ se, Yahielí, 22 Baní Yahielí, Zaitám aur us ká bháí Yúel KHUDÁWAND ke ghar ke khazáne par muqarrar the.

23 Amrámíon, Izháríon, Habrúníon aur Uzzielíon men se kaí ek muqarrar the. 24 Aur Sabúel bin Gairsum bin Músá bait ul m l par sardár thá. 25 Aur us ke bháí Iliazr se: us ká betá Rahabiyáh, us ká betá Wasaiyáh, aur us ká betá Yúrám aur us ká betá Zikrí, aur us ká betá Salúmiyat. 26 Wuhí Salúmiyat aur us ke bháí muqaddas mál par muqarrar the, jo Dáúd bádsháh ne aur abwí raíson ne aur hazáron aur saikron ke sardáron ne aur lashkar ke sardáron ne muqaddas kiyá thí; 27 Laráí kí lút men se unhon ne use KHUDAWAND ke ghar kí támír ke liye muqaddas kiyá; 28 Aur sab, jo Samúel gaibgo ne aur Saúl bin Qís ne aur Abinaiyir bin Naiyir ne, aur Yúab bin Zarúyáh ne muqaddas kiyá thá, wuh sab muqaddas mál Salúmiyat ke aur us ke bháíon ke háth men supurd thá.

29 Izháríon men se Kananiyáh aur us ke bete mulk ke bandobast ke liye Isráel ke hákim aur qází the. 30 Habrúníon men se Hasabiyáh aur uske bháí ek hazár sát sau diláwar mard Isráel kí khidmat men Yardan pár magrib kí samt KHUDAWAND ke kám aur bádsháh kí naukarí ke liye muqarrar the 31 Habrúníon men Wariyáh Habrúníon ká un ke gharánon aur ábáí khándánon ke muwáfiq sardár thá. Dáúd kí saltanat ke chálíswen baras men we dhúndhe gae, aur Jiliád ke Yaazír men un ke darmiyán diláwar mard páe gae. 32 Aur us ke bháí do hazár sát sau sáhib i himmat aur abwí sardár the. Aur Dáúd bádsháh ne unhen Rúbiníon aur Jaddíon aur ádhe sibt Manassí par Khudá ke kalám aur bádsháh ke kám ke liye muqarrar kiyá.

XXVII. BAB.

1 We baní Isráel apne shumár ke muwáfiq, jo abwí raís aur hazáron aur saikron ke sardár aur un ke peshwá hoke bádsháh kí báríd áríon kí har bát ke muwáfiq khidmat karte aur baras ke sab mahínon men mahína mahína áyá jáyá karte the, aur jo harek báríd árí men chaubís hazár rakhte the, so yehí hain. 2 Pahle mahíne kí pahlí báríd árí par Yasubiám bin Zabdiel thí, aur us kí báríd árí men chaubís hazár the. 3 Baní Pháras men se pahle mahíne ke lashkaron ke sardáron ká raís wuhí thá. 4 Aur dúsre mahíne kí báríd árí par Dúdá Akhúhí thá, aur uskí báríd árí men Miqlát sardár thá, aur uskí báríd árí men chaubís hazár the. 5 Tísre mahíne ke tísre lashkar ká sardár káhin Yahúyada ká betá Bináyáh thá, wuh raís thá, aur us kí báríd árí men chaubís hazár the. 6 Wuh Bináyáh tíson men bahádur thá, aur un tíson par muqarrar thá, aur us kí báríd árí ká sardár uská betá Ammizabad thá. 7 Chauthe mahíne ke liye Yúab ká bháí Asahel thá, aur uská náib us ká betá Zabadiyáh thá, aur uskí báríd árí men chaubís hazár the 8 Pánchwen mahíne ke liye pánchwán sardár Samahút Ishráqí thá, aur uskí báríd árí men chaubís hazár the. 9 Chhathwen mahíne ke liye chhathwán sardár Taqúí Aqís ká betá I'ra thá, aur us kí báríd árí men chaubís hazár the. 10 Sátwen mahíne ke liye sátwán sardár baní Ifráím men se Faláni Khális thá, aur uskí báríd árí men chaubís hazár the. 11 Athwen mahíne ke liye áthwán sardár Sháriqíon men se Húsáti Sibkí thá, aur us kí báríd árí men chaubís hazár the. 12 Nauwen mahíne ke liye nauwán sardár Binyamíníon men se Anatútí Abiazr thá, aur uskí báríd árí men chaubís hazár the. 13 Daswen mahíne ke liye daswán sardár Sháriqíon men se Natúfátí Maharí thá, aur us kí báríd árí men chaubís hazár the. 14 Gyárahwen mahíne ke liye gyárahwán sardár baní Ifráím men se Faratúni Bináyáh thá, aur us kí báríd árí men chaubís

hazár the. 15 Bárahweṉ mahíne ke liye bárahwáṉ sardár Gutúnielíoṉ meṉ se Natúfátí Khuldí thá, aur us kí báridárí meṉ chaubís hazár the.

16 Aur ye Isráel ke sibtoṉ par muqarrar the: Rúbiníoṉ par Iliazr bin Zikrí sardár thá; Samaúníoṉ par Safatiyáh bin Maakah; 17 Lewíoṉ par Hasabiyáh bin Qamúel; Hárúníoṉ par Sadúq; 18 Yihúdáh par Ilihú Dáúd ke bháíoṉ meṉ se; Ishakár par Umrí bin Míkael; 19 Zabulún par Ismáiyáh bin Abadiyáh; Naftálí par Yarímát bin Azriel; 20 Baní Ifráím par Húsía bin Azíziyáh; ádhe sibt Manassí par Yúel bin Fidáyáh; 21 Jiliád meṉ ádhe sibt Manassí par I'dú bin Zakariyáh; Binyamín par Yaasiel bin Abinaiyir; 22 Dán par Azariel bin Yaruham. Ye Isráel ke sibtoṉ ke sardár the.

23 Aur Dáúd ne un ká, jo bís baras ke aur kam umr ke the, shumár na kiyá, kyúnki KHUDAWAND ne wáda kiyá thá, ki maiṉ Isráel ko ásmán ke tároṉ ke mánind baṛháúngá. 24 Zarúyáh ke beṭe Yúab ne ginná shurú kiyá, par tamám na kiyá, ki us sabab se Isráel par qahr názil húá, aur un ká shumár Dáúd bádsháh ke aiyám kí tawáríkh meṉ likhá na gayá. 25 Aur bádsháh ke khazáne par Azimaut bin Adíel muqarrar thá, aur khet meṉ shahroṉ meṉ gáoṉ meṉ aur qilaoṉ meṉ ke makhzanoṉ par Yahúnatan bin Uzziyáh. 26 Aur kisánoṉ par jo zamín ko jotte bote the, Azrí bin Kalúb thá. 27 Aur angúristánoṉ par Simaí Rámátí thá, aur wain ke zakhíre par, jo tákistánoṉ meṉ rakhá gayá, Zabdí Shifmí thá. 28 Aur zaitún ke bágoṉ aur nasheb ke gúlar ke darakhtoṉ par Baal Hanán Jadírí thá, aur Yúás tel ke zakhíre par. 29 Aur gáe bail par, jo Sarún meṉ charte the, Sitrí Sarúní thá, aur Safat bin Adlí un gáe bailoṉ par, jo taráí meṉ charte the. 30 Aur úntoṉ par Ismíelí Abbál aur gadhoṉ par Wahadiyáh Máirunátí. 31 Aur bheṛ bakrí par Yazíz Hajrí thá. Ye sab Dáúd bádsháh ke mál par muqarrar the.

32 Aur Dáúd ká chachá Yahúnatan áqil aur álim hoke saláhkár thá; aur Yahíel, bin Hikmání bádsháh kí aulád ke pás thá; 33 Aur Akhituffal bádsháh ká saláhkár thá; aur Húsí Arkí bádsháh ká rafíq thá; 34 Aur Akhituffal ke píchhe Yahúyada bin Bináyáh aur Abiwatr; aur bádsháh ká sipáhsálár Yúab thá.

XXVIII. BAB.

1 Aur Dáúd ne Isráel ke sab sardároṉ ko yane sibtoṉ ke sardároṉ ko aur bárídáríoṉ ke sardároṉ ko, jo bádsháh kí khidmat karte the, aur hazároṉ ke sardároṉ ko, aur saikṛoṉ ke sardároṉ ko, aur bádsháh ke aur us ke beṭoṉ ke sab mál aur mawáshí ke sardároṉ ko, aur amíroṉ aur baháduroṉ ko, aur sab diler mardoṉ ko Yirúshálam meṉ jama kiyá. 2 Tab Dáúd bádsháh uṭh khaṛá húá aur bolá, ki Ai mere bháío aur mere logo, merí suno. Mere dil meṉ thá ki KHUDAWAND ke ahdnáme ke sandúq ke liye árámgáh aur hamáre Khudá ke liye páoṉ kí kursí banáúṉ, aur maiṉ to banáne par mustaidd thá; 3 Par Khudá ne mujhe kahá, ki Tú mere nám ke liye ghar mat banáná, kyúnki tú jangí mard hai, aur lahú baháyá hai. 4 Aur KHUDAWAND Isráel ke Khudá ne mujhe mere báp ke sáre gharáne meṉ se chun liyá, ki Isráel par abad tak saltanat karúṉ; kyúnki us ne Yihúdáh ko peshwá hone ke liye intikháb kiyá, aur Yihúdáh ke gharánoṉ meṉ se mere báp ke gharáne ko chuná hai, aur mere báp ke beṭoṉ meṉ se mujhe pasand kiyá, ki mujhe Isráel ká bádsháh kare. 5 Aur mere sáre beṭoṉ meṉ se (ki KHUDAWAND ne mujhe bahut beṭe diye

haiṉ,) us ne mere beṭe Sulaimán ko pasand kiyá, ki KHUDA'WAND kí mamlukat Isráel ke taḳht par baiṭhe. 6 Aur us ne mujhe kahá, ki Terá beṭá Sulaimán merá ghar aur mere sahn banáwegá; kyúnki maiṉ ne use chun liyá ki merá beṭá ho, aur maiṉ us ká báp húngá. 7 Aur agar wuh mere hukmoṉ aur mere farmánoṉ ká shinawá rahegá jaisá is waqt hai, to maiṉ us kí bádsháhat hamesha tak qáim rakhúngá. 8 Aur ab sáre Isráel yáne KHUDAWAND kí jamíat ke dekhne meṉ aur hamáre Ḳhudá ke sunne meṉ maiṉ tumheṉ nasíhat detá húṉ, ki tum KHUDAWAND apne Ḳhudá ke sab hukmoṉ ko máno aur ḍhúnḍho, táki tum is achchhí zamín ke wárís hoo, aur apne bád apne beṭoṉ ko abad tak us ke wáris chhoṛ jáo. 9 Aur Ai mere beṭe Sulaimán, tú apne báp ke Ḳhudá ko pahchán, aur man kí taiyárí aur dil kí ḳhúshi se us kí bandagí karo, ki KHUDAWAND sáre diloṉ ko daryáft kartá hai, aur ḳhiyáloṉ ke sáre tasauwur ko pahchántá hai. Agar tú use ḍhúnḍhegá, to wuh tujh se páyá jáegá, aur agar tú use chhoṛegá, to wuh hamesha ko tujhe radd karegá. 10 Ab dekh ki KHUDAWAND ne tujh ko pasand kiyá hai, ki maqdis ke liye ek ghar banáwe: so diláwar ho, aur use baná.

11 Tab Dáúd ne apne beṭe Sulaimán ko us dálán ká aur us ke gharoṉ ká aur us ke ḳhazánoṉ ká aur us ke báláḳhánoṉ ká aur us ke bhítar kí koṭhríoṉ ká aur bait ul kafára ká naqsha diyá, 12 Aur naqsha sab ká jo us ke dil meṉ thá, KHUDAWAND ke ghar ke sahnoṉ aur ás pás kí koṭhríoṉ ká Ḳhudá ke maskan ke ḳhazánoṉ ká aur niyáz kí gaí chízoṉ ke ḳhazánoṉ ká, 13 Aur káhinoṉ aur Lewíoṉ kí bárídáríoṉ ke liye namúna diyá, aur KHUDAWAND ke maskan kí bandagí ke sáre kám ke liye aur KHUDAWAND ke maskan kí ibádat ke sáre zurúf ke liye; 14 Aur sone ke zurúf ke liye soná taul diyá, har tarah kí ḳhidmat ke sab zurúf ke liye, aur rúpe ke sáre zurúf ke liye rúpá taul diyá, har tarah kí ḳhidmat ke sáre zurúf ke liye, 15 Aur sonahle shamadánoṉ ká aur un ke sonahle chirágoṉ ká soná taul diyá, harek shamadán aur us ke chirágoṉ ke liye, aur rúpe ke shamadánoṉ ke liye rúpá taul diyá, har shamadán aur us ke chirágoṉ ke liye, harek shamadán ke kám ke mutábiq. 16 Aur nazar kí roṭí kí mezoṉ ke liye soná taul diyá, harek mez ke liye, aur rúpá rúpahli mezoṉ ke liye, 17 Aur káṉṭoṉ aur piyáloṉ aur jámoṉ ke liye ḳhális soná diyá, aur sonahle jámoṉ ke liye harek jám ke liye soná taul diyá, aur rúpahle jámoṉ ke liye harek jám ke liye rúpá taul diyá, 18 Aur baḳhúr kí qurbángáh ke liye ḳhális soná taul diyá; aur sonahle karúbíoṉ kí rath kí banáwaṭ ke liye, jo par phailáe húe KHUDAWAND ke ahdnáme ke sandúq par sáya ḍálte haiṉ. 19 Yih sab kitáb meṉ KHUDAWAND ke háth se jis ne mujhe imárat ke sab kám sikhláe, likhá gayá hai. 20 Aur Dáúd ne apne beṭe Sulaimán se kahá, ki Mazbút aur diláwar ho, aur kám baná, mat ḍar aur na ghabrá; kyúnki KHUDAWAND Ḳhudá, jo merá Ḳhudá hai, tere sáth hai, wuh na tujh se gáfil hogá na tujhe chhoṛegá jab tak tú KHUDAWAND ke maskan ki ibádat ká sárá kám tamám na kare. 21 Aur dekh, káhinoṉ aur Lewíoṉ kí báríd iríáṉ Ḳhudá ke maskan kí sárí ḳhidmat ke liye házir haiṉ; aur har tarah ke kám ke liye najíb log, jo har tarah kí ḳhidmat meṉ chálák aur máhir haiṉ, aur sardár aur sab log tere sab kámoṉ ke liye tere sáth haiṉ.

XXIX. BAB.

1 Aur Dáúd bádsháh ne sárí jamáat ko kahá, ki Merá beṭá Sulaimán jo akelá

Khudá se chuná gayá hai, hanoz jawán aur názuk hai, aur kám bará hai; kyúnki na ádmíoṉ ke liye, balki Khudáwand Khudá ke liye wuh maskan hogá 2 Lekin maiṉ ne apne sáre maqdúr bhar apne Khudá kí haikal ke liye mál aur asbáb taiyár kiyá, sonahloṉ ke liye soná aur rúpahloṉ ke liye rúpá aur pítlíoṉ ke liye pítal, áhaníṉoṉ ke liye lohá aur chobíoṉ ke liye lakrí aur jarne ke liye qímatí patthar aur singárne ke liye rangín patthar aur har tarah ke qímatí patthar aur bahut se marmar ke patthar; 3 Aur is liye ki maiṉ ne apne Khudá kí haikal par apná man lagáyá hai, maiṉ siwá us ke, jo maiṉ ne bait ul muqaddas ke liye taiyár kar rakhá, apne kháss mál meṉ se apne Khudá ke maskan ke liye soná aur rúpá dúngá, 4 Yáne tín hazár qintár soná Ofír ke sone se, aur sát hazár qintár khális rúpá maskan kí díwároṉ ke marhne ke liye, 5 Wuh soná sonahloṉ ke liye aur wuh rúpá rúpahloṉ ke liye aur kárígaroṉ ke sab kám ke liye hogá. Aur kaun taiyár hai ki apne háth bharke áj Khudáwand ke áge áwe? 6 Aur ábáí khándánoṉ ke sardár aur Isráel ke sibtoṉ ke sardár aur hazároṉ aur saikroṉ ke sardár aur bádsháh ke kám ke sardár dene ko taiyár the. 7 Aur unhoṉ ne Khudá ke maskan ke banáne ke liye pánch hazár qintár das hazár dirham soná, das hazár qintár rúpá, athárah hazár qintár pítal aur ek lákh qintár lohá diyá. 8 Aur jin ke pás patthar the, unhoṉ ne unheṉ Jirsání Yahíel ke háthoṉ se Khudáwand ke ghar ke khazáne meṉ de dálá. 9 Aur log khushí ke hadiyoṉ se shadmán the, kyúnki we dil kí taiyárí se Khudáwand ke liye dete the, aur Dáúd bádsháh bhí bahut khursand thá.

10 Aur Dáúd ne sárí jamáat ke áge Khudáwand kí táríf kí, aur Dáúd ne kahá, ki Ai Khudáwand hamáre báp Isráel ke Khudá, tú abad ul ábád mubárak hai. 11 Ai Khudáwand buzurgí aur qudrat aur jalál aur hameshagí aur izzat balki sab kuchh jo ásmán aur zamín meṉ hai, terá hai; Ai Khudáwand bádsháhat terí hai, aur tú sabhoṉ ke úpar sarfaráz hai; 12 Aur daulat aur izzat terí taraf se átí hai, aur tú sabhoṉ ká hákim hai, aur tere háth meṉ qudrat aur zor hai aur tere hí háth se sab kuchh sambháltá aur qáim rahtá hai. 13 Aur ab, Ai hamáre Khudá, ham terá shukr karte haiṉ, aur tere jalálí nám kí táríf karte haiṉ. 14 Ki maiṉ kaun aur mere log kaun ki ham aisí chízeṉ khushí se de sakte? Kyúnki terí taraf se sab kuchh hai, aur tere hí háth meṉ se ham ne tujhe diyá hai. 15 Kyúnki ham apne sáre bápdádoṉ kí tarah tere áge pardesí aur prabásí haiṉ, hamáre din zamín par sáya kí tarah bethikáne haiṉ. 16 Ai Khudáwand hamáre Khudá, yih sárá dher, jo ham ne taiyár kiyá hai, ki tere pák nám ke liye ek ghar banáweṉ, tere hí háth se hai, aur sab terá hí hai. 17 Ai mere Khudá, maiṉ yih bhí jántá húṉ, ki tú dil ko jánchtá hai aur rástí ko cháhtá hai. Maiṉ ne apne dil kí rástí se yih sab kuchh bakhushí diyá, aur ab tere log, jo yaháṉ házir haiṉ, maiṉ ne ánand se unheṉ tere liye bakhushí dete dekhá. 18 Ai Khudáwand hamáre báp Abirahám Izhák aur Isríel ke Khudá, tú in logoṉ ke dil meṉ hamesha tak aisí man aur mizáj qáim rakh, aur tú un ke diloṉ ko apní taraf máil kar. 19 Aur mere bete Sulaimán ko sachchá dil bakhsh, ki tere hukmon aur farmánoṉ aur sharíatoṉ ko hifz kare, aur un par amal kare, aur us maskan ko banáwe jis ke liye maiṉ ne taiyárí kí hai.

20 Aur Dáúd ne sárí jamáat se kahá, ki Khudáwand apne Khudá kí hamd kariyo. Tab sárí jamáat ne Khudáwand apne bápdádoṉ ke Khudá kí hamd kí, aur apná apná sir jhukáke Khudáwand ke áge aur bádsháh ke áge sijda kiyá.

21 Aur us ke dúsre din sawere unhoṉ ne Khudawand ke liye zabíhoṉ ko zabh kiyá, aur Khudawand ke liye chaṛháwoṉ ko chaṛháyá, ek hazár bail aur ek hazár menḍhe aur ek hazár bheṛ un ke tapáwanoṉ samet, aur bahut se aur zabáih sáre Isráel ke liye guzráne. 22 Aur unhoṉ ne usí din baṛí khushí se Khudawand ke áge kháyá píyá, aur unhoṉ ne dúsrí bár Dáúd be bete Sulaimán ko bádsháh kiyá, aur Khudawand ke liye peshwá hone ko use mamsúh kiyá, aur Sadúq ko káhin hone ke liye tel chupṛá. 23 Chunánchi Sulaimán Khudawand ke takht par baiṭhá, aur apne báp Dáúd kí jagah meṉ bádsháh hoke iqbálmand thá, aur sáre baní Isráel us kí farmánbardárí karte the. 24 Aur sab sardár aur bahádur aur Dáúd bádsháh ke sab beṭe bhí Sulaimán bádsháh ke tábídár húe. 25 Aur Khudawand ne sáre Isráel kí nazar meṉ Sulaimán ko nihayát buzurg kiyá, aur use aisá dabdaba bádsháhat ká diyá, jaisá us ke áge Isráel meṉ kisí bádsháh ká na thá.

26 So Dáúd bin Yassí sáre Isráel ká bádsháh thá. 27 Aur wuh chálís baras tak sáre Isráel par musallit rahá ; Habrún meṉ sát baras musallit húá, aur Yirúshálam meṉ tentís baras musallit húá. 28 Aur wuh achchhí umrdarází meṉ zindagí se aur daulat o izzat se ásúda hoke mar gayá, aur us ká beṭá Sulaimán us ká jánishín húá.

29 Aur Dáúd bádsháh ká ahwál auwal o ákhir, aur us kí sárí hukúmat aur zor ká tazkira aur jo jo auqát us par, aur Isráel par, aur zamín kí sárí mamlukatoṉ par guzar gae, 30 Dekh wuh sab Samúel gaibgo kí tawáríkh meṉ, aur Nátan nabí kí tawáríkh meṉ, aur Jád gaibbín kí tawáríkh meṉ likhá hai.

TAWARI'KH KI' DU'SRI' KITAB.

I. BAB.

1 Aur Sulaimán bin Dáúd apní bádsháhat meṉ qáim húá, aur Khudawand us ká Khudá us ke sáth rahá, aur use niháyat buzurg kiyá. 2 Aur Sulaimán ne sáre baní Isráel ko, yáne hazároṉ aur saikṛoṉ ke sardíroṉ aur qázíoṉ aur sáre Isráelíoṉ ke amíroṉ aur abwí sardároṉ se báteṉ kíṉ. 3 Tab Sulaimán aur us ke sáth sárí jamáat Jibaún kí únchí jagah meṉ gae, kyúnki Khudá kí jamáat ká khaima, jo Khudawand ke bande Músá ne bayábán meṉ banáyá thá, so waháṉ thá. 4 Lekin Dáúd Khudá ke sandúq ko Qaryat Yiarím se us maqám meṉ uṭhá láyá thá, jo us ne us ke liye taiyár kiyá thá, kyúnki us ne us ke liye Yirúshálam meṉ ek khaima khaṛá kiyá thá. 5 Par mazbah pítal ká, jo Bazilliel bin Urí ne banáyá thá, waháṉ Khudawand ke maskan ke áge thá, aur Sulaimán aur jamáat waháṉ duá mángne ko gae. 6 Aur Sulaimán ne waháṉ Khudawand ke áge pítal ke mazbah par, jo jamáat ke khaime ke sámhne thá, chaṛháyá, aur us par ek hazár chaṛháwoṉ ko chaṛháyá.

7 Usí rát Khudá Sulaimán ko dikhái diyá, aur us se kahá, Jo cháhe so máng ki maiṉ tujhe dúngá. 8 Sulaimán ne Khudá se kahá, ki Tú ne mere báp Dáúd par baṛí mihrbání kí, aur mujhe us kí jagah bádsháh kiyá : 9 Ab, Ai Khudawand

Khudá, terí bát, jo tú ne mere báp Dáúd se kahí, púrí howe. Tú ne ek log par, jo zamín kí dhúl kí mánind bahut haiṉ, mujhe bádsháh kiyá: 10 Pas mujhe aql aur samjh díjiye, táki maiṉ in logoṉ ke áge báhar bhítar áyá jáyá karúṉ; kyúnki terí is baṛí qaum ká insáf kaun kar saktá hai? 11 Tab Khudá ne Sulaimán se kahá, Isliye ki terá aisá mizáj hai, ki tú ne dunyáwí daulat aur izzat aur apne dushmanoṉ kí maut na cháhí, na umr kí darází mángí, balki apne liye hikmat aur dánáí mángí, ki mere logoṉ ká, jin par maiṉ ne tujhe bádsháh kiyá, insáf kare: 12 So hikmat aur dánáí tujhe bakhshí gaí, aur maiṉ daulat aur mál aur izzat tujhe aisí dúngá jaisí tere áge ke bádsháhoṉ ko na húí, aur na tere píchhloṉ ko aisí hogí. 13 Chunánchi Sulaimán Jibaún kí únchí jagah se jamáat ke khaime ke áge se Yirúshálam meṉ phir áyá, aur baní Isráel par bádsháhat kí.

14 Aur Sulaimán ne gáṛíáṉ aur sawár bahut se jama kiye, us kí ek hazár chár sau gáṛíáṉ thíṉ, aur bárah hazár sawár, jinheṉ us ne gáṛíoṉ ke shahroṉ meṉ rakhá, aur kitnoṉ ko Yirúshálam meṉ bádsháh ke sáth. 15 Aur bádsháh ne Yirúshálam meṉ sone chándí ko pattharoṉ kí mánind kar diyá, aur saro kí lakṛíoṉ ko gúlar ke darakhtoṉ ke mánind, jo maidán meṉ wufúr se hote haiṉ. 16 Aur Sulaimán ke liye ghoṛe Misr se áte the, aur bádsháh ke saudágaroṉ ká qáfila naqdí deke ghoṛoṉ ká qáfila látá thá. 17 Aur we Misr se chha sau misqál rúpe ko ek ek rath aur deṛh sau misqál ko ek ek ghoṛá chaṛhá láte the, aur isí tarah Hittíoṉ ke sáre bádsháhoṉ ke liye mol láte the.

II. BA'B.

1 Aur Sulaimán ne iráda kiyá, ki KHUDA'WAND ke nám ke liye ek ghar aur apní saltanat ke liye ek ghar banáwe. 2 Aur Sulaimán ne sattar hazár bárbardároṉ aur assí hazár patthar toṛnewáloṉ ko paháṛ meṉ bhejá, aur tín hazár chha sau sardároṉ ko un par muqarrar kiyá. 3 Aur Sulaimán ne Súr ke bádsháh Húrám pás kahlá bhejá, ki Jaisá tú ne mere báp Dáúd se kiyá, aur use sanaubar kí lakṛíáṉ bhejíṉ, ki apne rahne ke liye ek ghar banáwe, waisá mujh se bhí kar. 4 Dekh maiṉ KHUDA'WAND apne Khudá ke nám ke liye ek ghar banátá húṉ, ki uske liye muqaddas karúṉ, aur uske áge khushbúí ká bakhúr aur hamesha ko nazar kí roṭíoṉ, aur subh shám ke aur sabtoṉ aur naye chándoṉ aur KHUDA'WAND hamáre Khudá kí ídoṉ ke chaṛháwoṉ ko sungháúṉ; yih abad tak Isráel par farz hai. 5 Aur wuh ghar jo maiṉ banáta húṉ, buzurg hogá; kyúnki hamárá Khudá sab iláhoṉ se buzurg hai. 6 Lekin kis ká maqdúr hai, ki us ke liye ek ghar banáwe? Kyúnki ásmán aur sáre ásmánoṉ ká ásmán use samwá nahíṉ saktá; phir maiṉ kaun húṉ, jo uske liye ghar banáúṉ? magar faqat us ke áge sungháne ko. 7 Ab mere pás ek shakhs bhejiyo, jo sone aur rúpe aur pítal aur lohe aur argawání aur qirmizí aur ásmání rang kí sútí ká kám jántá hai, aur naqqáshí ká kám jántá hai, ki un kárígaroṉ ke sáth, jo Yihúdáh aur Yirúshálam meṉ mere sáth haiṉ, jinheṉ mere báp Dáúd ne muqarrar kiyá, kám kare. 8 Aur sanaubar aur shamshád aur sandal ke lakṛoṉ ko Lubnán meṉ se mere pás bhejiyo; kyúnki maiṉ jántá húṉ, ki tere chákar Lubnán ke lakṛoṉ ke káṭne meṉ máhir haiṉ; aur dekh, mere chákar tere chákaroṉ ke sáth rahenge, 9 Ki mere liye bahut sá lakṛá taiyár kareṉ, ki wuh ghar, jo maiṉ banátá húṉ, baṛá aur achambhá hogá. 10 Aur dekh, maiṉ tere lakṛíhár naukaroṉ ko, jo

laṭṭhoṉ ko káṭte haiṉ, bís hazár karr píṭá húá gehúṉ, aur bís hazár karr jau aur bís hazár batt wain aur bís hazár batt tel dúngá.

11 Aur Súr ke bádsháh Húrám ne jawáb likhkar Sulaimán pás bhejá: Is sabab ki Ḳhudáwand apne logoṉ ko mahabbat kartá hai, us ne tujh ko un ká bádsháh kiyá. 12 Aur Húrám ne kahá, Ḳhudáwand Isríel ká Ḳhudá, jis ne ásmán aur zamín ko paidá kiyá, mubárak hai, ki us ne Dáúd bádsháh ko ek aqlmand aur hoshiyár aur dánishmand beṭá bakhshá, jo Ḳhudáwand ke liye ek ghar banáwegá, aur ek ghar apní saltanat ke liye. 13 Aur ab maiṉ Húrám Abíw ek hoshiyár aur hunarmand shaḳhs ko bhejtá húṉ, 14 Wuh Dán kí beṭíoṉ meṉ se ek aurat ká beṭá hai, par us ká báp Súr ká ek shaḳhs hai, wuh sone aur rúpe aur pítal aur lohe aur patthar aur lakṛe aur argawání aur nílí sútí aur bazz aur qirmizí aur har tarah kí naqqáshí ká kám jántá hai, aur har tarah kí kárígarí ká kám, jo banáná paṛegá, jántá hai, wuh tere hunarmandoṉ aur mere maḳhdúm tere báp Dáúd ke hunarmandoṉ ke sáth sab kám banáwegá. 15 Aur ab gehún aur jau aur tel aur wain, jis ká merá ḳhudáwand zikr kartá hai, apne naukaroṉ ko bhejiye: to ham jitne lakṛe áp ko darkár haiṉ, Lubnán meṉ káṭenge, aur unheṉ beṛá bandhwáke samundar par se áp ke pás Yáfá meṉ pahuncháwenge, aur áp unheṉ Yirúshálam meṉ chaṛháiye.

17 Aur apne báp Dáúd ke ginne ke muwáfiq Sulaimán ne Isráel ke des meṉ ke sáre pardesíoṉ ko giná, aur we ek lákh tirpan hazár chha sau ṭhahare. 18 Aur us ne un meṉ se sattar hazár bárbardár aur assí hazár patthar toṛnewále paháṛ meṉ ṭhaharáe, aur un par tín hazár karoṛe muqarrar kiye, ki logoṉ se kám leweṉ.

III. BÁB.

1 Aur Sulaimán Ḳhudáwand ká ghar Yirúshálam meṉ koh i Muríyáh par, jo us ke báp Dáúd ko dikhláyá gayá, us maqám par, jo Dáúd ne Urnán Yabúsí ke khaliyán par muqarrar kiyá thá, banáne lagá. 2 Aur us ne apní saltanat ke chauthe baras ke dúsre mahíne kí dúsrí táríḳh ko banáná shurú kiyá. 3 Aur wuh támír, jo Sulaimán ne Ḳhudá ke ghar ke banáne meṉ kí, yúṉ thí: túl us ká sát háth agle andáze ke muwáfiq, aur arz us ká bís háth thá: 4 Aur áge ke usáre kí lambáí ghar kí chauṛáí ke muwáfiq bís háth, aur únchái ek sau bís háth; aur us ne use bhítar ḳhális sone se maṛhá. 5 Aur us ne baṛe ghar ko shamshád ke taḳhtoṉ se chhawáyá, aur ḳhális sone se maṛhá, aur us ke úpar naḳhloṉ aur zanzíroṉ ko banáyá. 6 Aur us ne ghar ko ḳhúbsúratí ke liye qímatí pattharoṉ se jaṛá, aur soná Púrwáim ká soná thá. 7 Aur us ne ghar ko yáne ballíoṉ ko aur khambhoṉ ko aur us kí díwároṉ ko aur us ke kiwáṛoṉ ko sone se maṛhá, aur díwároṉ par karúbíoṉ ko khodá.

8 Aur us ne quds ul aqdás ká ghar banáyá, jis kí lambáí ghar kí chauṛáí ke muwáfiq bís háth, aur us kí chauṛáí bís háth, aur us ne use chha sau qintár chokhe sone se maṛhá. 9 Aur kíloṉ ká taul pachás misqál soná thá. Aur us ne úpar kí kothṛíáṉ bhí sone se maṛhíṉ.

10 Aur us ne quds ul aqdás ke maskan meṉ do karúbíoṉ ko taráshkar banáyá, aur unheṉ sone se maṛhá. 11 Aur karúbíoṉ ke paroṉ kí lambáí bís háth; ek par pánch háth ká, ghar kí díwár tak pahunchá, aur dúsrá par pánch háth ká, dúsre

karúbí ke par tak pahunchá ; 12 Aur dúsre karúbí ká par pánch háth ká, ghar kí díwár tak pahunchá, aur dúsrá par pánch háth ká, dúsre karúbí ke par tak milá thá; 13 In karúbíoŋ ke par bís háth tak phaile, aur we apne apne páoŋ par khaṛe the, aur un ke munh maskan par mutawajjih the. 14 Aur us ne parda níle aur lál aur qirmizí sútí aur bazz se banáyá, aur us par karúbíoŋ ko munaqqash kiyá.

15 Aur us ne ghar ke áge paintís háth lambe do sutún banáe, aur un ke sir ke kalas pánch háth lambe the. 16 Aur us ne bait ul muqaddas ke báharwár zanjíreŋ banáíŋ, aur sutúnoŋ ke sir par lagáíŋ, aur ek sau anár banáe, aur zanjíroŋ par rakhe. 17 Aur us ne haikal ke áge un khambhoŋ ko khaṛá kiyá, ek dahní aur dúsrá báyíŋ taraf, aur dahne ká nám Yakín, aur báyeŋ ká nám Buaz rakhá.

IV. BAB.

1 Aur us ne pítal ká mazbah bhí banáyá, lambáí us kí bís háth, aur chauráí us kí bís háth, aur únchái us kí das háth. 2 Phir pítal pighláke ek hauz mudauwar banáyá, aur us ká nám Bahr rakhá, arz us ká ek kináre se dúsre kináre tak das háth thá, aur bulandí us kí pánch háth, aur daur us ká tís háth. 3 Aur girdágird us ke kináre ke níche bailoŋ kí múrateŋ banáíŋ, jo us ke das háth ke daur meŋ girdágird the, aur us bahr ko chároŋ taraf se gherte the; bailoŋ kí do qitáreŋ us ke ḍhalne meŋ usí se ḍhálí gaí thíŋ. 4 Aur bahr bárah bailoŋ par rakhá gayá, tín ke chihre uttar ke muqábil, aur tín ke chihre pachhim ke muqábil, aur tín ke chihre dakhin ke muqábil, aur tín ke chihre púrab ke muqábil, aur bahr un ke úpar thá, aur un sab kí dum kí jánib andar ko thí. 5 Aur dal us ká chár angusht ká aur us ká kinára piyále ke kináre kí tarah gul aur sosandár thá, aur bahr meŋ tín hazár batt kí gunjáish thí. 6 Aur us ne das básan banáe, aur pánch dahní aur pánch báyíŋ taraf rakhe, ki un meŋ dhoweŋ; aur jo chízeŋ we chaṛháwe ke liye charháte the, unhíŋ meŋ pání se sáf karte the. Aur bahr káhinoŋ ke gusl ke liye thá.

7 Aur us ne das sonahle shamadán dastúr ke muwáfiq banáe, aur unheŋ haikal meŋ pánch dahní aur pánch báyíŋ taraf rakhá.

8 Aur us ne das mezeŋ bhí banáíŋ, aur haikal meŋ pánch dahní aur pánch báyíŋ taraf rakhíŋ, aur us ne sone ke sau kaṭore banáe.

9 Aur us ne káhinoŋ ká sahn aur baṛá sahn, aur us baṛe sahn ke darwáze banáe, aur un ke kiwáṛoŋ ko sone se maṛhá. 10 Aur us ne bahr ko ghar ke dahne kone pás dakhin aur púrab ke darmiyán rakhá.

11 Aur Hírám ne bartan aur degeŋ aur kaṭore banáe, aur Hírám ne wuh kám ki jis ke banáne ká Sulaimán bádsháh ne Ḳhudá ke ghar ke liye use hukm kiyá thá, tamám kiyá : 12 Do amúd aur we tabáq jo un kí choṭí par the, banáe, aur un tabáqoŋ ke liye do sarposh jáldár banáe, táki we tabáq, jo amúdoŋ par the, chhipáe jáeŋ ; 13 Aur donoŋ jáldár sarposhoŋ par pítal ke chár sau anár banáe, anároŋ kí do qitáreŋ ek ek jáldár sarposh par, táki amúdoŋ ke úpar ke do tabáq chhipáe jáweŋ ; 14 Aur kursíáŋ banáíŋ, aur un kursíoŋ par básan lagáe ; 15 Aur ek bahr, aur bahr ke níche bárah bail ; 16 Aur degeŋ aur pháore aur kánṭe aur sab zurúf jo Hírám Abíw ne Sulaimán bádsháh kí ḳhátir Ḳhudawand ke ghar ke liye banáe, sáf musaffá pítal ke the. 17 Aur bádsháh ne un sab ko Yardan ke maidán meŋ Sukkát aur Sarídatah ke darmiyán kachlí zamín meŋ ḍhálá. 18 Aur

Sulaimán ne un sab zurúf ko bahutáí se banáyá, ki wazn us pítal ká niháyat kasrat ke sabab hisáb men na láyá. 19 Aur Sulaimán ne Khudá ke ghar ke liye sab zurúf bhí banáe, yáne sone ká mazbah, aur we mezen, jin par nazar kí rotíán hain, 20 Aur we shamadán aur un ke chirág kundan se, ki we dastúr ke muwáfiq quds ul aqdás ke maskan ke áge roshan howen, 21 Aur un ke phúl aur chirág aur gulgír sonahle, kundan se, 22 Aur chhuríán aur chamche aur piyále aur majmir kháss sone se, aur maskan ke yáne quds ul aqdás ke andar ke darwáze ke kiwáre aur ghar ke yáne haikal ke kiwáre sone se banáe.

V. BÁB.

1 Chunánchi sab kám, jo Sulaimán ne Khudáwand ke ghar ke liye banáyá, tamám húá, aur Sulaimán apne báp Dáúd kí niyáz kí húí chízon ko us men láyá; aur soná aur chándí aur sab zurúf Khudá ke ghar ke khazáne men rakh diyá. 2 Us waqt Sulaimán ne Isráel ke buzurgon aur asbát ke sáre raíson, baní Isráel ke ábáí khándánon ke sardáron ko Yirúshálam men jama kiyá, táki Dáúd ke shahr se, jo Saihún hai, Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq ko charhá láwen. 3 Tab bádsháh pás baní Isráel ke sáre log sátwen mahíne kí íd men jama húe. 4 Aur baní Isráel ke sáre buzurg áe, aur Lewíon ne sandúq utháyá. 5 So we sandúq uthá láe, aur jamáat ká khaima aur maqdis ke sáre zurúf, jo us khaime men the, aur káhin, jo Lewí hain, unhen charhá láe. 6 Aur Sulaimán bádsháh ne aur baní Isráel kí sárí jamáat ne, jo us pás jama thí, sandúq ke áge khare hoke bher bakrí aur gáe bail, jo kasrat ke sabab gintí aur hisáb men na á sake, zabh kiye. 7 Aur káhinon ne Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq ko láke us kí jagah maskan ke dabír men, jo quds ul aqdás hai, dákhil karke karúbíon ke bázúon ke níche rakhá. 8 Aur karúbíon ke bázú phaile húe the, aise ki un ke bázúon ká sáya sandúq par aur un chobon par thá jin se sandúq i ahd utháyá játá thá. 9 Aur choben aisí lambí banáín, ki un ke sire sandúq par se quds ul aqdás ke áge dikháí dete the, par báhar se nahín dikháí dete the, aur we wahán áj ke din tak hain. 10 Aur us sandúq men patthar kí un do lauhon ke siwá kuchh na thá, jinhen Músá ne Hurib par us men rakhá, jab ki Khudáwand ne baní Isráel se ahd bándhá, aur we zamín i Misr se nikle the.

11 Aur jab káhin bait ul quds se nikle (ki sab káhin jo házir the, apne ko pák karke áe the, aur bárídíríon ká mánná zurúr nahín thá) 12 Aur Lewí jo gáte the, we sab ke sab jaise Ásaf aur Haimán, Yadútún aur un ke bete aur un ke bháí, mihín sútí kapre se mulabbas hoke aur manjíre aur kannárat aur bín leke qurbángáh kí púrab taraf khare the, aur un ke sáth ek sau bís ek káhín, jo narsinge phúnkte the; 13 Aur goyá ki ek ho un turhí phúnknewálon aur gáte bajáte logon kí hamáwází Khudáwand kí táríf aur shukrguzárí men bají; aur jab narsingon aur manjíron aur bínon kí áwáz Khudáwand kí shukrguzárí men buland húí, ki wuh bhalá hai, ki us ká fazl abadí hai: to aisá húá, ki wuh ghar jo Khudáwand ká maskan hai, ek bádal se bhar gayá, 14 Yahán tak ki káhinon ko abr ke sabab táqat na húí, ki khare hoke khidmat karen, is liye ki Khudá ká ghar Khudáwand ke jalál se pur ho gayá thá.

VI. BÁB.

1 Tab Sulaimán ne kahá, KHUDÁWAND ne farmáyá hai, ki Maiṉ abrí táríkí meṉ rahúngá. 2 Aur maiṉ jo húṉ, so maiṉ ne ek ghar terí sukúnat ke liye banáyá, ek makán abad tak tere julús ke liye. 3 Aur bádsháh ne apná munh pherke Isráel kí sárí jamáat ko barakat dí, aur Isráel kí sárí jamáat kharí húí.

4 Phir kahá, ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá mubárak ho, jis ne apne munh se mere báp Dáúd se kalám kiyá, aur use apne háth se púrá kiyá, 5 Aur yúṉ kahá, ki Jis din se maiṉ apní guroh Isráel ko Misr se nikál láyá, tab se maiṉ sáre baní Isráel ke asbát se kisí shahr ke sabab, jis meṉ merá ghar banáyá jáwe, aur us meṉ merá nám ho, khush na húá, aur maiṉ ne kisí mard ko pasand na kiyá, ki mere Isráelí logoṉ ká sardár howe; 6 Magar maiṉ ne Yirúshálam ko barguzída kiyá, ki us meṉ merá nám howe, aur Dáúd ko barguzída kiyá, ki mere Isráelí logoṉ ká peshwá howe. 7 Aur mere báp Dáúd ke dil meṉ thá, ki KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ke nám ke liye ek ghar banáwe. 8 So KHUDÁWAND ne mere báp Dáúd se kahá, Is sabab se ki tú ne apne dil meṉ is bát ká iráda kiyá, ki mere nám ká ek ghar banáwe, so tú ne jab ki apne dil meṉ yúṉ iráda kiyá, to achchhá kiyá; 9 Lekin tú khud ghar na banáegá, balki terá beṭá, jo terí sulb se niklegá, wuh mere nám ká ek ghar banáwegá. 10 So KHUDÁWAND ne wuh bát, jo kahí thí, púrí kí, aur maiṉ apne báp Dáúd kí jagah khaṛá húá, aur jaisá ki KHUDÁWAND ne kahá thá, maiṉ Isráel ke takht par baiṭhá, aur maiṉ ne KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ke nám ke liye ek ghar banáyá, 11 Aur maiṉ ne us meṉ wuh sandúq rakhá, jis meṉ KHUDÁWAND kí ahdnáma hai, jo us ne baní Isráel se kiyá.

12 Aur Sulaimán ne Isráel kí sárí jamáat ke rúbarú KHUDÁWAND ke mazbah ke áge khaṛá hoke apne háth phailáe. 13 Ki Sulaimán ne pánch háth lambí aur pánch háth chaurí aur tín háth únchí pítal kí ek kursí banáí thí, aur sahn ke bích meṉ use rakhá, aur usí par khaṛá hoke Isráel kí sárí jamáat ke áge ghuṭná ṭeká, aur ásmán kí taraf apne háth phailáe, 14 Aur kahá, Ai KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, tujhsá koí Khudá na úpar ásmán meṉ hai, aur na níche zamín meṉ, ki tú apne un bandoṉ ke liye, jo tere áge apne sáre diloṉ se chalte phirte haiṉ, apne ahd ko aur apní niamat ko nigáh rakhtá hai. 15 Jo tú ne apne bande mere báp Dáúd se kahá thá, so tú ne sab púrá kiyá; tú ne apne munh se farmáyá, aur use apne háth se bajá láyá, jaisá áj ke din hai. 16 Aur ab, Ai KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, yád kar apne bande Dáúd mere báp ke sáth ká wuh ahd, jo tú ne us se yih kahke kiyá thá, ki Tere liye Isráel ke takht par baiṭhnewálá mere áge se nábúd na hogá, basharteki terí aulád apní ráhoṉ ko yád rakhe, aur mere áge chale jaisá ki tú mere áge chalá; 17 Aur ab, Ai KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, apne us qaul ko, jo tú ne apne bande Dáúd se kiyá thá, rást kar.

18 Lekin kyá haqíqat meṉ Khudá insán ke sáth zamín par sakínat karegá? Dekh, ásmán aur sáre ásmánoṉ ke ásmán terí gunjáish nahíṉ rakhte, pas yih ghar kyá hai, jo maiṉ ne banáyá? 19 Tis par bhí, Ai KHUDÁWAND, mere Khudá, apne bande kí duá aur zárí par kán dhariye, aur wuh duá aur zárí, jo terá banda tere áge kartá hai, suniye, 20 Ki rát din terí ánkheṉ is ghar par aur is maqám par, jis meṉ tere kahne ke muwáfiq terá nám hogá, khulí raheṉ, ki tú us duá par, jo terá banda is ghar kí taraf mutawajjih hoke kare

kán rakhe. 21 Aur tú apne bande kí duá par aur apní guroh baní Isráel kí duá par kán dhariye, jo we is maqám kí taraf kareu; apne rahne kí jagah meu se ásmán par se suniye, tú suniye aur bakhshiye. 22 Agar koí apne bháí ká gunáh kare, aur us par qasam rakhí jáwe, ki wuh qasam kháwe, aur is ghar meu tere mazbah ke áge qasam láí jáwe: 23 To tú ásmán par se suniye, aur apne bandou ká insáf kariye, aur badkár ko sazá díjiye, aur us kí rawishou ke mutábiq mulzam kíjiye, aur sádiq ko sádiq ṭhaharáiye, aur us kí sadáqat ke mutábiq use jazá pahuncháiye. 24 Aur jab terí guroh Isráel apne dushmanou ke áge shikast páwe, is liye ki unhou ne tere huzúr gunáh kiyá, aur phir terí taraf rujú kare, aur tere nám kí sitáish kare, aur is ghar meu duá aur zárí kare: 25 To tú un kí duá ásmán par se suniye, aur apní guroh Isráel ká gunáh bakhshiye aur unheu is zamín meu, jo tú ne unheu aur un ke bápdádou ko dí hai, phir láiye. 26 Aur agar un kí khatáou ke sabab ásmán band ho jáweu aur na barseu, phir we is jagah kí taraf duá kareu, aur tere nám kí sitáish kareu, aur apní khatáou se phireu, is liye ki tú ne unheu ájiz aur farotan kiyá: 27 To tú un kí áwázeu ásmán par se suniye, aur apne Isráelí bandou apne logou ke gunáh bakhshiye, aur unheu achchhí ráh batáiye, ki us par chaleu, aur us zamín par, jo tú ne apní guroh ko mírás dí hai, menh barsáiye. 28 Aur jab ki zamín par kál aur wabá aur bád i samúm aur áfat ho, aur jab ki ṭiḍḍí aur jhánjhá kasrat se ho, aur jab ki un ke dushman un ke mulk ke shahrou meu un par tangí kareu, aur jab ki we kisí balá aur marz meu mubtalá hou: 29 Sárí duá, sárí minnat jo us waqt sab insán se aur tere sab Isráelí logou se, jab we harek apne apne dukh aur ranj se ágáh howeu, aur apne háth is ghar kí taraf phailáweu, kí jáe: 30 Tú use ásmán par se apne rahne ke makán meu se suniye, aur bakhshiye, aur harek shakhs ko, jis ke dil ko tú jántá hai, us kí sab rawish ke mutábiq badlá díjiye, is liye ki tú hí faqat sáre baní Ádam ke dil ko jántá hai: 31 Táki we tujh se ḍarte raheu, aur terí ráhou par is zamín meu, jo tú ne un ke bápdádou ko dí hai, apní umr bhar chaleu. 32 Aur wuh musáfir bhí, jo tere Isráelí logou meu se nahíu hai, so jab tere buzurg nám aur qawí háth aur terí báládastí ke sabab baíd zamín se áwe, aur áke tere áge is ghar meu duá mánge: 33 To tú ásmán par se, apne rahne kí jagah meu se, us kí suniye, aur musáfir kí wuh duá, jo tujh se mánge, qabúl kariye, táki zamín kí sárí guroheu tere nám ko pahcháneu, aur terí guroh baní Isráel kí tarah tujh se ḍareu, aur jáneu, ki terá nám is ghar par, jise maiu ne banáyá, liyá gayá hai. 34 Aur jab terí guroh laṛáí ke liye apne dushman ke barkhiláf us ráh meu, jo tú unheu bhejegá, nikle, aur tere áge duá mánge is shahr kí taraf, jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar kí taraf, jise maiu ne tere nám ke liye banáyá: 35 To tú ásmán par se un kí duá aur faryád ko suniye, aur un kí madad kíjiye. 36 Jis waqt we tere áge khatá kareu, kyúnki koí insán nahíu jo khatá na kartá, aur jab tú un par gazab kare, aur un ke dushmanou ko un par musallit kare, jo unheu asír karke dushmanou kí zamín par lejáweu jo dúr ho yá nazdík; 37 Phir we apne dil meu yád kareu us zamín meu, jis meu jiláwatan kiye gae, aur tauba kareu, aur apne jiláwatan karnewálou kí zamín meu tujh se ájizí kareu, aur kaheu, ki Ham ne khatá kí, ham ne badí kí, ham ne gunáh kiyá; 38 Aur we apne dushmanou kí zamín meu, jis meu asír kiye gae, apne sáre dil aur ján se terí taraf mutawajjih hou, aur is zamín kí taraf, jo tú ne un ke bápdádou ko dí, aur is shahr kí taraf, jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar

kí taraf, jo main ne tere nám ke liye banáyá, namáz karen: 39 To tú ásmán par se, apne maskan men se, un kí duá aur zárí suniye, aur un kí madad kariye, aur we ḳhatáen, jo unhon ne tere áge kín, baḳhshiye. 40 Pas ab, Ai mere Ḳhudá, is maqám kí duá par terí ánkhen khulí aur tere kán dhare rahen. 41 Aur ab, Ai Ḳhuda'wand Ḳhudá, apní árámgáh ko uṭh jáiye, tú aur sandúq tere jalál ká! Ai Ḳhuda'wand Ḳhudá, tere káhin naját se mulabbas howen, aur tere muqaddas ḳhúbí se ḳhushwaqt rahen. 42 Ai Ḳhuda'wand Ḳhudá, tú apne masíh ká munh na pheriye, balki apne bande Dáúd par kí mihrbání ko yád kariye.

VII. BA'B.

1 Aur jab Sulaimán duá máng chuká thá, to ásmán se ág utrí, aur chaṛháwe ko aur zabíhon ko khá gaí, aur wuh ghar Ḳhuda'wand ke jalál se bhar gayá. 2 So káhin Ḳhuda'wand ke ghar men dáḳhil na ho sake, kyúnki Ḳhuda'wand ká ghar Ḳhuda'wand ke jalál se bhar gayá thá. 3 Aur sáre baní Isráel ne ág ko aur Ḳhuda'wand ke jalál ko us ghar par utarte dekhá, aur zamín ko gach par munh ke bhal jhukke sijda kiyá, aur Ḳhuda'wand ká shukr guzráná, ki Wuh bhalá hai, ki us ká fazl abadí hai.

4 Aur bádsháh aur sáre logon ne Ḳhuda'wand ke áge zabíh zabh kiye. 5 Aur Sulaimán bádsháh ne báís hazár bail, aur ek lákh bís hazár bheṛ chaṛháíe: yún bádsháh aur sáre logon ne Ḳhudá ke ghar ko maḳhsús kiyá. 6 Aur káhin apní ḳhidmat men házir húe, aur Lewí Ḳhuda'wand ke báje leke khaṛe húe, jinhen Dáúd bádsháh ne banáyá thá, ki Ḳhuda'wand ká shukr karen, ki us ká fazl abadí hai, ki Dáúd ne un kí márifat se hamd kí; aur káhinon ne un ke áge narsinge phúnke, aur sáre Isráel khaṛe húe. 7 Aur Sulaimán ne Ḳhuda'wand ke ghar ke áge ke sahn ke bích ko maḳhsús kiyá, kyúnki us ne wahán chaṛháwon aur salámíon kí charbíon ko chaṛháyá; kyúnki wuh mazbah pítal ká, jise Sulaimán ne banáyá thá, chaṛháwe aur hadiye kí charbíon ko samwá nahín saká. 8 So us waqt Sulaimán aur us ke sáth sáre Isráel kí ek bahut baṛí jamáat Hamát se Misr kí nahr tak, sát din íd karte rahe. 9 Aur áṭhwen din we ídí jamáat ke liye faráham húe, kyúnki we sát din mazbah ke muqaddas karne ke liye aur sát din íd ke liye mánte the. 10 Aur sátwen mahíne kí teíswín táríḳh ko us ne logon ko ruḳhsat kiyá; so we us sárí nekí se, jo Ḳhuda'wand ne Dáúd aur Sulaimán se aur apní guroh Isráel se kí thí, ḳhushwaqt aur dilshád hoke apne ḳhaimon ko gae.

11 Chunánchi Sulaimán Ḳhuda'wand ká ghar aur bádsháh ká ghar baná chuká, aur jo kuchh Sulaimán ke dil men áyá thá, ki Ḳhuda'wand ke ghar men aur apne ghar men banáwe, so sab us se ban paṛá. 12 Tab Ḳhuda'wand rát ke waqt Sulaimán ko dikhái diyá, aur use kahá, ki Main ne terí duá qabúl kí, aur is maqám ko qurbángáh ke liye chun liyá. 13 Jo main ásmán ko band karún, ki bárish na howe, aur tiḍḍíon ko farmáún, ki zamín ko ḳharáb karen, aur jo main logon men marí bhejún; 14 Aur agar mere log, jo mere nám se kaháe játe hain, ájizí karen, aur duá mángen, aur merá munh ḍhúnḍhen, aur apní burí ráhon se phiren: to main ásmán par se un kí sunúngá, aur un kí ḳhatáen baḳhshúngá, aur un kí zamín ko changá karúngá. 15 Ab se is maqám kí duá par merí ánkhen khulí aur mere kán dhare honge. 16 Aur ab main ne is ghar ko pasand kiyá, aur muqaddas ṭhaharáyá, ki us

meṉ merá nám abad tak rahe, aur merí ánkheṉ aur merá dil har waqt yahán rahenge. 17 Aur agar tú mere huzúr aisí chál chalegá, jaisí terá báp Dáúd chaltá thá, ki tú un sab hukmoṉ par, jo maiṉ ne tujhe kiye, amal kare, aur merí sharíatoṉ aur sunnateṉ ko hifz kare: 18 To maiṉ terí saltanat ká takht hamesha qáim rakhúngá, jaisá maiṉ ne tere báp Dáúd se wáda kiyá aur kahá, ki Terí nasl se bádsháhat kabhí na jáegí. 19 Par agar tum merí pairawí se bargashta hoge, aur merí sharíatoṉ aur sunnatoṉ ko, jo maiṉ ne tumheṉ batáíṉ, hifz na karoge, aur jáke ajnabí mábúdoṉ kí ibádat karoge, aur unheṉ sijda karoge: 20 To maiṉ unheṉ is sarzamín se, jo maiṉ ne unheṉ dí hai, faná karúngá, aur is ghar ko, jise maiṉ ne apne nám ke liye muqaddas kiyá hai, apne rúbarú se dúr karúngá, aur Isráel ko tamám jahán meṉ zarb ul masal aur angushtnumá karúngá. 21 Aur is buland ghar ke barábar se jo koí guzar karegá, hairán hogá aur kahegí, ki Khudawand ne is sarzamín se aur is ghar se aisá kyúṉ kiyá? 22 Tab we jawáb denge, ki Is liye kiyá, ki unhoṉ ne Khuda'wand apne báp dádoṉ ke Khudá ko, jo unheṉ zamín i Misr se nikál láyá, tark kiyá, aur ajnabí mábúdoṉ ko ikhtiyár kiyá, aur unheṉ sijda kiyá, aur un kí bandagí kí: is liye Khudawand ne un par yih sab balá názil kí.

VIII. BAB.

1 Aur bís baras ke bád, jab ki Sulaimán Khudawand ká ghar aur apná ghar baná chuká, to yúṉ húá, 2 Ki jo jo shahr Húrám ne Sulaimán ko pher diye the, Sulaimán ne unheṉ banáyá, aur baní Isráel ko un meṉ basáyá. 3 Aur Sulaimán Hamát i Súbah ko niklá, aur us par gálib húá. 4 Aur us ne bayábán meṉ Tadmúr aur khazáne ke sáre shahr banáe, jo us ne Hamát meṉ banáe the. 5 Aur us ne Bait Haurán Alí aur Bait Haurán Sáfil ko banáyá, jo díwároṉ aur phátakoṉ aur qufloṉ se mazbút kiye húe shahr the. 6 Aur Baalát aur khazáne ke sáre shahr, jo Sulaimán ke the, aur gáṛíon ke shahr, aur sawároṉ ke shahr biná kiye, aur jo kuchh Sulaimán kí tamanná thí, so Yirúshálam meṉ aur Lubnán meṉ aur apní mamlukat kí sári zamín meṉ biná kiyá. 7 Lekin wuh sárí guroh, jo Hittíoṉ aur Amúríoṉ aur Farizzíoṉ aur Hawíoṉ aur Yabúsíoṉ se báqí rahí, aur Isráelí na thí: 8 Háṉ un kí aulád jo bád un ke zamín meṉ báqí rahí, jinheṉ baní Isráel ne nábúd na kiyá, so Sulaimán ne unheṉ gulám banáyá, aur we áj ke din tak khidmat karte haiṉ. 9 Lekin Sulaimán ne apne kám ke liye baní Isráel meṉ se kisí par khiráj i khádimí muqarrar na kiyá ki we jangí mard, aur us ke lashkar ke sawár, aur us kí gáṛíoṉ aur us ke sawároṉ ke bandobast karnewále the.

10 Aur Sulaimán bádsháh ke do sau pachás ámil the, jo logoṉ se kám lete the.

11 Aur Sulaimán Firaún kí beṭí Dáúd ke shahr se us ghar meṉ, jo us ke liye banáyá thá, láyá, ki us ne kahá, ki Merí koí jorú Isráel ke bádsháh Dáúd ke ghar meṉ na rahegí; kyúnki muqaddas wuh hai, jis meṉ Khudawand ká sandúq áyá.

12 Tab Sulaimán ne Khudawand ke liye Khudawand ke us mazbah par, jo usáre ke áge thá, charháwe charháe; 13 Aur us ne Músá kí tauret ke muwáfiq roz ba roz ká aur sabtoṉ ká, aur naye chándoṉ ká, aur ídoṉ ká, baras baras tín bár yáne fatírí roṭí kí íd ká, aur haftoṉ kí íd ká, aur khaimoṉ kí íd ká charháwá charháyá. 14 Aur us ne apne báp Dáúd ke áín ke muwáfiq káhinoṉ kí bárídáríoṉ ko un ke kám par muqarrar kiyá, aur Lewíoṉ ko un kí khidmat par, ki we apne apne

din meṉ káhinoṉ ke áge Ḳhudáwand kí táríf gáweṉ, aur ḳhidmat kareṉ, aur darbánoṉ ko un ke faríqoṉ ke mutábiq harek phátak meṉ muqarrar kiyá, kyúnki mard i Ḳhudá Dáúd ká hukm yúnhí thá. 15 Aur we bádsháh ke hukm se, jo us ne káhinoṉ aur Lewíoṉ ke haqq meṉ aur har kám ke wáste aur ḳhazánoṉ ke wáste, kiyá thá, báhar na gae. 16 So Sulaimán ká sárá kám Ḳhudáwand ke ghar ke bunyád dálne ke din se us ke taiyár hone tak tamám húá, aur Ḳhudáwand ká ghar ban gayá.

17 Us waqt Sulaimán samundar ke kináre Adúm ke mulk meṉ Asyún Jabr aur Ailát ko gayá. 18 Aur Húrám ne apne naukaroṉ ke háth se jaházoṉ ko aur malláhoṉ ko, jo kishtíoṉ ke kám se ágáh the, us pás bhejá, aur we Sulaimán ke chákaroṉ ke sáth Ofír ko gae, aur waháṉ se sáṛhe chár sau qintár soná Sulaimán bádsháh ke pás láe.

IX. BÁB.

1 Aur jab Sulaimán ká áwáza Sabá kí malika tak pahunchá, to wuh mushkil sawáloṉ se use ázmáne áí, aur baṛe amboh ke sáth Yirúshálam meṉ dáḳhil húí, us ke sáth bahutse únṭ the, jin par ḳhushbúíáṉ ladíṉ thíṉ, aur niháyat bahut soná, aur mahang mole jawáhir the, aur us ne Sulaimán pás áke jo kuchh us ke dil meṉ thá, sab púchhá. 2 Sulaimán ne us ke sab sawáloṉ ká jawáb diyá, Sulaimán se koí chíz poshída na thí, jo uske kisí sawál ká jawáb na detá. 3 Aur Sabá kí malika Sulaimán ke gyán ko aur us ghar ko, jo us ne banáyá thá, 4 Aur uske dastarḳhwánoṉ kí niamatoṉ ko aur us ke ḳhádimoṉ aur mulázimoṉ kí nishast o barḳhást aur un kí poshák ko, aur uske sáqíoṉ aur un ke libás ko, aur us chaṛháo ko, jis se wuh Ḳhudáwand ke maskan ko chaṛh játá thá, dekhke us ke hawáss uṛ gae, 5 Aur us ne bádsháh se kahá, ki Yih tahqíq ḳhabar thí, jo maiṉ ne terí karámatoṉ aur terí dánish kí bábat apne mulk meṉ suní thí; 6 Par jab tak maiṉ ne áke apní ánkhoṉ se na dekhá thá, tab tak un bátoṉ ko báwar na kiyá thá, aur dekh, maiṉ ne terí hikmat kí ziyádatí kí ádhí ḳhabar na suní thí; kyúnki terí dánish aur ḳhúbí us áwáze se, jo maiṉ ne suná thá, kahíṉ ziyáda hai. 7 Achchhe nasíb tere un ḳhádimoṉ ke, aur baṛe tála tere un mulázimoṉ ke, jo nit tere huzúr khaṛe rahte haiṉ, aur terí hikmat sunte haiṉ! 8 Ḳhudáwand tere Ḳhudá kí mubárak zát hai, jo tujh se rází hai, aur jis ne tujh ko apní kursí par nishín kiyá, ki tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke maqám meṉ bádsháh ho. Ki terá Ḳhudá Isráel ko piyár kartá hai, ki use abad tak qáim rakhe, isí liye us ne tujhe un ká bádsháh kiyá, ki tú adl o insáf kare.

9 Aur us ne ek sau bís qintár soná aur bahut sí ḳhushbúíáṉ aur qímatí jawáhir Sulaimán ko diye, aur kabhí phir aisí ḳhushbúíáṉ muyassar na húíṉ, jaisí Sabá kí malika ne Sulaimán bádsháh ko gazráníṉ. 10 Húrám ke naukar aur Sulaimán ke naukar, jo Ofír se soná láe, chandan ke bahut se daraḳht aur jawáhir bhí láe the. 11 Aur bádsháh ne chandan ke lakṛoṉ se Ḳhudáwand ke ghar ke liye aur bádsháh ke ghar ke liye síṛhíáṉ banwáíṉ, aur ḍholkíáṉ aur tambúre sázindoṉ ke liye banwáe, aur aise Yihúdáh ke mulk meṉ áge dekhne meṉ nahíṉ áe the. 12 So Sulaimán bádsháh ne Sabá kí malika ko, jo usne mángí, so diyá, magar sirf wuh nahíṉ, jo wuh áp bádsháh pás láí thí. Aur wuh apne mulázimoṉ samet apní mamlukat ko ghir gaí.

13 Aur sál basál chha sau chhiyásaṭh qintár soná Sulaimán pás jama hotá thá, 14 Siwá us sone ke, jo banyá aur saudágar láe. Aur Arab ke sab bádsháh aur mulk ke hákim Sulaimán pás soná chándí láe. 15 Aur Sulaimán bádsháh ne soná gaṛhwáke do sau pharíáŋ banwáíŋ, chha sau misqál piṭá húá soná ek pharí píchhe kharch húá; 16 Aur sone hí kí tín sau ḍháleŋ banwáíŋ, ek ek ḍhál tín tín sau misqál sone kí húí, aur bádsháh ne unheŋ us ghar meŋ, jo dasht i Lubnán meŋ thá, rakhá. 17 Aláwa bádsháh ne háthí dánt ká ek baṛá takht banwáyá, aur us par achchhe se achchhá soná phirwáyá. 18 Us takht ke chha zíne the, aur ek sonahlá moṛhá takht se jaṛá thá, aur baiṭhne ke maqám kí donoŋ taraf háth, aur háthoŋ ke pás do sher khaṛe the, 19 Aur un chha zínoŋ se harek ke dahne báyáŋ do sher: so sab bárah sher húe; kisí saltanat meŋ aisá takht na baná thá. 20 Aur Sulaimán bádsháh ke píne ke sáre básan sone ke the, aur dasht i Lubnán ke ghar ke bhí sáre básan kundan ke the, chándí ká kuchh bhí na thá, kyúnki rúpá Sulaimán ke aiyám meŋ náchíz giná játá thá. 21 Kyúnki bádsháh ke jaház Húrám ke naukaroŋ ke sáth Tarsís ko játe the, aur waháŋ se un par tín baras meŋ ek bár soná aur rúpá aur háthí dánt aur bandar aur mor us ke liye pahunchte the.

22 So Sulaimán bádsháh daulat aur hikmat meŋ zamín ke bádsháhoŋ se bahut baṛá thá. 23 Aur zamín ke sáre bádsháh Sulaimán kí muláqát ke mushtáq the, ki us ká áqilána kalám, jo Khudá ne us ke dil meŋ ḍálá thá, suneŋ. 24 Aur un meŋ se harek sál ba sál rúpe ke básan, aur sone ke bartan, aur poshák, aur hathyár, aur khushbúíáŋ, aur ghoṛe, aur khachchar, us ke áge guzránte the. 25 Aur Sulaimán ke chár hazár thán ghoṛoŋ aur rathoŋ ke the, aur bárah hazár sawár, jinheŋ us ne gáṛíoŋ ke shahroŋ meŋ rakhá, aur kitnoŋ ko Yirúshálam meŋ bádsháh ke sáth. 26 Aur wuh nahr i Furát se leke Filistíoŋ ke mulk tak aur Misr kí hadd tak sáre bádsháhoŋ par musallit húá. 27 Aur bádsháh ne Yirúshálam meŋ rúpe ko pattharoŋ ke mánind kar diyá, aur saro kí lakṛíoŋ ko gúlar ke darakhtoŋ ke mánind, jo maidán meŋ wufúr se hote haiŋ. 28 Aur we Misr se aur sáre mulkoŋ se Sulaimán pás ghoṛe láe.

29 Aur Sulaimán ká báqí ahwál awwal o ákhir jo hai, wuh to Nátan nabí kí tawáríkh meŋ, aur Sailúní Akhiyáh kí nubúwat meŋ, aur Idú gaibbín ke rúyá meŋ, jo us ne Yurubiám bin Nabát kí bábat dekhá thá, likhá hai. 30 Garaz Sulaimán Yirúshálam meŋ sáre Isráel par chálís baras saltanat kartá rahá. 31 Tab Sulaimán apne bápdádoŋ ke sáth so gayá, aur apne báp Dáúd ke shahr meŋ madfún húá. Aur us ká beṭá Rihábiám us ká jánishín húá.

X. BÁB.

1 Aur Rihábiám Sikm ko gayá, is liye ki sáre baní Isráel Sikm meŋ faráham húe the, ki use bádsháh kareŋ. 2 Aur aisá húá, ki jab Nabát ká beṭá Yurubiám, jo Misr meŋ thá, aur Sulaimán bádsháh ke áge se waháŋ bhág niklá thá, yih suná, to Misr se phir áyá. 3 Aur logoŋ ne bhejkar use buláyá; so Yurubiám aur sáre Isráel áe, aur Rihábiám se hamkalám húe aur bole, 4 Ki Tere báp ne ham par bhárí júá rakhá, so ab tú us sangín khidmat ko, aur us bhárí júe ko, jo tere báp ne ham par rakhá, halká kar, to ham terí khidmat karenge. 5 Tab us ne unheŋ kahá, Bilfial tum chale jáo, aur tín roz ke bád mujh pás phir áo. Chunánchi we log chale gae.

6 Tab Rihábiám bádsháh ne un buzurgoṉ se, jo us ke báp Sulaimán ke sámhne jab tak ki jítí thá, khaṛe rahte the, mashwarat kí aur kahá, Tumhárí kyá saláh hai, maiṉ in logoṉ ko kyá jawáb dúṉ? 7 Unhoṉ ne use kahá, ki Agar tú in logoṉ se ihsán karegá, aur unheṉ rází karegí, aur un se achchhí achchhí báteṉ kahegí: to we har waqt terí ḳhidmat karenge. 8 Lekin us ne us mashwarat ko, jo buzurgoṉ ne use dí, chhoṛke un jawánoṉ se, jo us ke sáth baṛe húe the, aur us ke áge házir rahte the, mashwarat kí; 9 Aur un se púchhá, Tum mujhe kyá saláh dete ho, maiṉ un logoṉ ko, jinhoṉ ne mujh se yih sawál kiyá hai, ki Us júe ko, jo tere báp ne ham par rakhá, halká kar, kyá jawáb dúṉ? 10 Un jawánoṉ ne, jo us ke sáth baṛe húe the, us ko kahá, Tú un logoṉ ko, jinhoṉ ne tujhe kahí, Tere báp ne hamáre júe ko bhárí kiyá, tú us ko hamáre úpar se halká kar, yúṉ jawáb de, aur unheṉ yúṉ kah, ki Merí chhingulí mere báp kí kamar se ziyáda daldár hai; 11 Aur ab mere báp ne to bhárí júá tum par rakhá hai, sahí, par maiṉ use aur ziyáda karúngí; mere báp ne koṛe márke tumheṉ ṭhík kiyá, par maiṉ tumheṉ bichchhúoṉ se ṭhík banáúngá.

12 So Yurubiám aur sárá majma tísre din Rihábiám ke huzúr házir húe bádsháh ke farmáne ke mutábiq, ki Tísre din mujh pás phir áiyo. 13 Tab bádsháh ne un logoṉ ko saḳht jawáb diyá, aur Rihábiám bádsháh ne buzurgoṉ kí saláh ko chhoṛkar jawánoṉ kí saláh ke muwáfiq unheṉ kahá, 14 Ki Mere báp ne to tum par bhárí júá rakhá, par maiṉ us júe ko ziyáda bhárí karúngí; mere báp ne tumheṉ koṛoṉ se ṭhík banáyá, par maiṉ tumheṉ bichchhúoṉ se ṭhík karúngá. 15 So bádsháh un logoṉ ká shinawá na húá, ki yih Ḳhudá kí taraf se nasíb thá, táki us bát ko, jo us ne Sailání Aḳhiyáh kí márifat se Nabát ke beṭe Yurubiám ko farmáí thí, púrá kare.

16 So sáre Isráelíoṉ ne yih dekhke ki bádsháh un ká shinawá na húá, bádsháh ko jawáb diyá aur yúṉ kahá, Dáúd ke sáth hamárá kyá hissa hai? Yassí ke beṭe ke sáth hamárí mírás nahíṉ! Ai Isráel, chal apne apne ḳhaime ko! Ab Ai Dáúd, apne hí ghar ko dekh! Chunánchi sáre Isráel apne apne ḳhaime ko gae. 17 Magar Rihábiám un Isráelíoṉ ká, jo Yihúdáh kí bastíoṉ meṉ rahte the, bádsháh húá. 18 Bád us ke Rihábiám bádsháh ne Hadúrám ko, jo tahsíldár thá, bhejá; lekin baní Isráel ne us par aisá pattharáo kiyá, ki wuh mar gayá. Tab Rihábiám ne himmat na bándhí, aur gáṛí par sawár hoke Yirúshálam ko bhág gayá. 19 So baní Israel áj ke din tak Dáúd ke gharáne se bágí haiṉ.

XI. BAB.

1 Aur jab Rihábiám Yirúshálam meṉ dáḳhil húá, to us ne Yihúdáh ke sáre gharáne ko Binyamín ke firqe samet, jo sab ek lákh assí hazár jangí barguzída jawán the, faráham kiyá, táki we baní Isráel se laṛke mamlukat ko Rihábiám ke qabze meṉ phir kar deṉ. 2 Tab Ḳhudawand ká kalám mard i Ḳhudá Samaiyáh ko áyá, aur bolá, 3 Ki baní Yihúdáh ke bádsháh Sulaimán ke beṭe Rihábiám ko aur sáre Isráel ko, jo Yihúdáh aur Binyamín meṉ hai, kah, 4 Ki Ḳhudawand yúṉ farmátá hai, Tum chaṛháí na karo, aur apne bháíoṉ se qitál na karo, balki harek tum meṉ se apne ghar ko phire, ki yih bát mere hukm se hai. Aur we Ḳhudawand ke suḳhun ke shinawá húe, aur Yurubiám par chaṛh jáne se phir

áe. 5 Aur Rihábiám Yirúshálam meṉ rahá, aur Yihúdáh meṉ shahroṉ ko mustahkam kiyá. 6 Aur us ne mazbút kiyá Baitlahm aur Aitám aur Taqúa, 7 Aur Baitisúr aur Shauká aur Adúlím, 8 Aur Jannat aur Marásah aur Zaif, 9 Aur Adúraim aur Lakís aur Azíqah, 10 Aur Zaraah aur Aiyalún aur Habrún, ye Yihúdáh aur Binyamín meṉ mazbút shahr bane. 11 Aur us ne un qalaoṉ ko bahut mazbút kiyá, aur un meṉ qaladíroṉ ko rakhá, aur khurdaní chízoṉ ká makhzan aur tel aur wain jama kiyá, aur har shahr meṉ ḍháleṉ aur bhale boṭore, aur un shahroṉ ko bahut mazbut kiyá.

12 Aur Yihúdáh aur Binyamín us ke the. 13 Aur káhin aur Lewí, jo sáre Isráel meṉ the, so us kí sárí sarzamín meṉ se us pás áe. 14 Kyúnki Lewí apní apní girdnawáhoṉ aur milkíyatoṉ ko chhoṛ chhoṛ Yihúdáh aur Yirúshálam meṉ áe; kyúnki Yurubiám aur us ke beṭoṉ ne unheṉ Khudáwand kí kahánat se dúr kiyá, 15 Aur únche maqámoṉ ke aur bokoṉ ke aur bachhṛoṉ ke liye, jo us ke banáe the, káhinoṉ ko muqarrar kiyá. 16 Aur káhinoṉ kí pairawí meṉ Isráel ke sáre sibtoṉ meṉ se aise log, jin ke dil Khudáwand Isráel ke Khudá kí talásh meṉ lage the, Yirúshálam meṉ áe, ki Khudáwand apne bápdádoṉ ke Khudá ke liye zabh kareṉ. 17 So unhoṉ ne Yihúdáh kí mamlukat ko mazbút kiyá, aur tín baras tak Sulaimán ke bete Rihabiám ko zor bakhshá, ki we tín baras tak Dáúd kí aur Sulaimán kí ráh par chalte rahe.

18 Aur Rihábiám ne Dáúd ke beṭe Yarímát kí beṭí Mahalat ke siwá Yassí ke beṭe Iliab kí beṭí Abikhail ko biyáh kiyá. 19 Wuh us ke liye beṭe janí, yáne Yaús aur Samariyáh aur Zaham. 20 Us ke píchhe us ne Abisalúm kí beṭí Maakah ko biyáh kiyá, jo us ke liye Abiyáh aur Adtí aur Zaizá aur Salúmíyat ko janí. 21 Aur Rihábiám Abisalúm kí beṭí Maakah ko apní sárí jorúoṉ aur haramoṉ se ziyáda piyár kartá thá, ki us kí aṭhárah jorúáṉ aur sáṭh harameṉ thíṉ, aur us se aṭháís beṭe aur sáṭh beṭíáṉ paidá húíṉ. 22 Aur Rihábiám ne Abiyáh bin Maakah ko raís kiyá, ki apne bháíoṉ meṉ sardár ho, táki use bádsháh banáwe. 23 Aur us ne hoshiyárí se kám kiyá, aur Yihúdáh aur Binyamín kí sárí sarhaddoṉ meṉ aur sab mazbút shahroṉ meṉ apne beṭoṉ ko bánṭ diyá, aur unheṉ bahutsá kháná diyá, aur un ke liye bahutsí jorúáṉ mángíṉ.

XII. BÁB.

1 Aur yúṉ húá, ki jab Rihábiám apní bádsháhat meṉ qáim húí, aur zoráwar baná thá, to us ne aur us ke sáth sáre baní Isráel ne Khudáwand kí sharíat ko chhoṛ diyá. 2 Aur Rihábiám bádsháh ke pánchweṉ baras meṉ yúṉ húá, ki Misr ke bádsháh Sisaq bárah sau rath aur sáṭh hazár sárathí leke Yirúshálam par chaṛh áyá, is sabab ki we Khudáwand se bágí húe the; 3 Aur Lúbí aur Súkí aur Kúshí log, jo us ke sáth Misr meṉ se nikal áe, beshumár the. 4 Aur wuh Yihúdáh ke mazbút shahroṉ par qábiz húá, aur Yirúshálam tak áyá. 5 Tab Samaiyáh nabí Rihábiám pás, aur Yihúdáh ke sardároṉ ke pás jo Sísaq ke ḍar ke máre Yirúshálam meṉ jama húe the, áyá, aur unheṉ kahá, ki Khudáwand yúṉ farmátá hai, ki Tum ne mujh ko chhoṛ diyá, is liye maiṉ ne tumheṉ bhí Sísaq ke háth meṉ chhoṛ diyá hai. 6 Is bát par Isráel ke sardároṉ ne aur bádsháh ne apne apne ko farotan kiyá, aur kahá, ki Khudáwand sádiq hai. 7 Aur jab Khudá-

WAND ne dekhá, ki we farotan húe hain, to KHUDAWAND ká kalám Samaiyáh pás áyá aur kahá, ki We to kháksár húe hain, so main unhen halák na karúngá, balki thorí derí men unhen naját bakhshúngí, aur merá gazab Sísaq ke háth se Yirúshálam par názil na hogá. 8 Tis par bhí we us ke khádim honge, táki we merí khidmat ko aur zamín ke bádsháhon kí khidmat ko jánen.

9 So Misr ká bádsháh Sísaq Yirúshálam par charh áyá, aur KHUDAWAND ke ghar ká khazána aur bádsháh ke ghar ká khazána sab kuch le gayá, aur sone kí dhálon ko bhí, jo Sulaimán ne banwáí thín, le gayá. 10 Aur Rihábiám bádsháh ne un ke badle támbe kí dhálen banáín, aur pásbánon ko, jo sháh ke mahall kí nigáhbání karte the, sompín. 11 Aur jab bádsháh KHUDAWAND ke ghar játá thá, to jilaudár áte the, aur unhen leke játe the, aur phir unhen láke pásbánon ke hujre men rakh chhorte the.

12 Aur jab us ne apne ko farotan kiyá thá, to KHUDAWAND ká gazab us se yahán tak phirá, ki use bilkull halák na kiyá; aur Yihúdáh men kuchh nekí aur khúbí báqí rahí thí. 13 So Rihábiám bádsháh Yirúshálam men mazbút baná, aur musallit rahá, ki Rihábiám ektálís baras kí umr men bádsháh húá, aur Yirúshálam men yáne us shahr men, jo KHUDAWAND ne Isráel ke sáre sibton men se pasand kiyá thá, ki apná nám us men rakhe, satrah baras tak musallit rahá. Aur us kí má ká nám Naamah thá, jo Ammúní thí. 14 Aur us ne burá kiyá, ki us ne KHUDAWAND kí talásh men apná man na lagáyá. 15 Aur Rihábiám ká ahwál auwal o ákhir jo hai, so Samaiyáh nabí kí tawáríkh men, aur nasabnáme ke taur par I'dú gaibbín kí tawáríkh men likhá hai. Aur Rihábiám aur Yurubiám ke darmiyán jab tak jíte the, jang barpá rahí. 16 Ákhir ko Rihábiám apne bápdádon ke sáth soyá, aur Dáúd ke shahr men gará, aur us ká betá Abiyáh us ká jánishín húá.

XIII. BÁB.

1 Yurubiám bádsháh kí saltanat ke athárahwen baras men Abiyáh Yihúdáh ká bádsháh húá. 2 Us ne Yirúshálam men tín baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám Míkayáh thá, jo U'riel Jibátí kí betí thí. Aur Abiyáh aur Yurubiám ke darmiyán jang rahí. 3 Anr Abiyáh ne chár lákh jangí mardon ke lashkar se, jo muntakhab jawán mard the, jang ke liye saff bándhí, aur Yurubiám ne bhí us ke muqábale men áth lákh chune húe bahádur logon se jang ke liye saff bándhí. 4 Tab Abiyáh Samarain ke pahár par, jo Ifráim ke hohistán men hai, charh gayá, aur kahá, ki Ai Yurubiám aur sáre Isráel, merí suno. 5 Kyá tumhen na jáná cháhiye, ki KHUDAWAND Isráel ke Khudá ne Isráel kí saltanat Dáúd ko aur us ke beton ko namak ke ahd se hamesha ke liye dí hai? 6 Lekin Nabát ká betá Yurubiám, jo Dáúd ke bete Sulaimán ká ek naukar thá, uthá hai, aur apne kháwind se bágí húá hai, 7 Aur us ke pás halke aur badzát log jama húe hain, aur jab Rihábiám hanoz jawán aur naramdil thá, aur un ká sámhná na kar saktá thá, tab we Sulaimán ke bete Rihábiám se bagáwat karte the. 8 Aur ab tum log cháhte ho, ki KHUDAWAND kí mamlukat ká, jo Dáúd kí aulád ke háth men hai, sámhná karo, aur tum bará amboh ho, aur tumháre sáth we sonahle bachhre hain, jinhen Yurubiám ne banáyá ki tumháre mábúd howen. 9 Kyá tum ne KHUDA'WAND ke káhinon Hárún ke beton aur Lewíon ko dúr nahín kiyá, aur dunyá kí qaumon ke mánind

apne liye káhinoṇ ko nahíṇ banáyá? Jo koí apná háth bharke áyá, aur bachhṛe aur sát mendhoṇ ko láyá, wuh un ká, jo haqíqat meṇ Ḳhudá nahíṇ haiṇ, káhin húá. 10 Lekin ham log jo haiṇ, Ḳhudawand hamárá Ḳhudá hai, aur ham ne use nahíṇ chhoṛ diyá, aur hamáre káhin, jo Ḳhudawand kí bándagí karte haiṇ, so Hárún ke beṭe haiṇ, aur Lewí apní ḳhidmat meṇ házir rahte haiṇ. 11 Aur we subh ba subh aur shám ba shám Ḳhudawand ke liye chaṛháwoṇ aur ḳhushbúíoṇ ko sungháte haiṇ, aur ḳhális sone kí mez par nazar kí roṭíáṇ chunte haiṇ, aur sonahlá shamadán aur us ke chirág shám ba shám roshan hone ko rakhte haiṇ, kyúnki ham Ḳhudawand apne Ḳhudá kí sharíat ko hifz karte haiṇ, par tum ne us ko chhoṛ diyá hai. 12 Aur dekho, Ḳhudá peshwá hoke hamáre sáth hai, aur us ke káhin házir haiṇ, aur shor ke narsinge bhí maujúd haiṇ, ki tumháre barḳhiláf shor macháweṇ. Ai baní Isráel, Ḳhudawand apne bápdádoṇ ke Ḳhudá se mat laṛo, kyúnki tum hargiz iqbálmand nà hooge.

13 Lekin Yurubiám ne un ke píchhe ghúmke kamín ko baiṭháyá, so we baní Yihúdáh ke áge the, aur ghát meṇ baiṭhnewále un ke píchhe. 14 Aur jab baní Yihúdáh ne píchhe nazar kí, to kyá dekhte haiṇ, ki laṛáí áge píchhe hai. Tab unhoṇ ne Ḳhudawand kí duá kí, aur káhinoṇ ne turhíáṇ phúnkar shor macháyá, 15 Aur Yihúdáh ke logoṇ ne lalkárá; aur jab Yihúdáh ke logoṇ ne lalkárá, to aisá húá, ki Ḳhudá ne Abiyáh aur Yihúdáh ke áge se Yurubiám ko aur sáre Isráel ko márá. 16 Aur baní Isráel Yihúdáh ke áge se bhág gae, aur Ḳhudá ne unheṇ un ke háth meṇ kar diyá. 17 Aur Abiyáh aur us ke logoṇ ne baṛí qitál meṇ unheṇ káṭ ḍálá, so Isráel meṇ pánch lákh chune húe mard máre paṛe. 18 Chunánchi baní Isráel us waqt bas meṇ kiye gae, aur baní Yihúdáh gálib húe, kyúnki we Ḳhudawand apne bápdádoṇ ke Ḳhudá par bharosá rakhte the. 19 Aur Abiyáh ne Yurubiám ká taáqub kiyá, aur shahroṇ ko us se le liyá, yáne Baitel aur us ká dihát, Wasinah aur us ká dihát, Gifraim aur us ká dihát. 20 Aur Abiyáh ke dinoṇ meṇ Yurúbiám ne phir zor na pakṛá, aur Ḳhudawand ne use márá, aur wuh mar gayá.

21 Aur Abiyáh zoráwar húá, aur chaudah jorúáṇ kíṇ, aur us se báís beṭe aur solah beṭíáṇ paidá húíṇ. 22 Par Abiyáh ká báqí ahwál, aur us ká kám o kalám Iddú nabí ke bayán meṇ likhá hai.

XIV. BAB.

1 Aur Abiyáh apne bápdádoṇ ke sáth so rahá, aur Dáúd ke shahr meṇ gáṛá gayá, aur us ká beṭá Asá us kí jagah meṇ bádsháh húá. Us ke dinon meṇ mulk meṇ das baras tak chain rahá.

2 Aur jo bhalá aur ṭhík thá, so Asá Ḳhudawand apne Ḳhudá ke huzúr kiyá kartá thá. 3 Aur us ne ajnabí mazbahoṇ ko aur únche maqámoṇ ko dúr kiyá; aur sutúnoṇ ko girá diyá, aur Yasíratoṇ ko káṭ ḍálá, 4 Aur Yihúdáh ko hukm kiyá, ki Ḳhudawand apne bápdádoṇ ke Ḳhudá ko ḍhúnḍheṇ, aur us kí sharíat aur sunnat ko máneṇ. 5 Aur us ne Yihúdáh ke sáre shahroṇ meṇ se únche makánoṇ aur súraj kí múratoṇ ko dúr diyá. Aur us ke áge mamlukat ko chain milá. 6 Aur us ne Yihúdáh meṇ mazbút shahr banáe, kyúnki mulk meṇ chaiṇ thá, aur un barasoṇ meṇ laṛáí na húí; kyúnki Ḳhudawand ne use chain baḳhshá thá. 7 Aur us ne Yihúdáh ko kahá, ki Ao, ham ye shahr banáweṇ, aur chároṇ taraf díwár aur

burj aur pháṭak aur qufl lagáweṉ, ki mulk hanoz hamáre áge ázád hai, kyúnki ham ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko ḍhúṉḍhá; ham ne use ḍhúṉḍhá, aur us ne ham ko cháron taraf se árám baḳhshá hai. So unhoṉ ne banáyá, aur sab un se ban paṛá. 8 Aur Asá ke lashkar meṉ Yihúdáh se tín lákh mard the, jo pharí aur bhálá uṭháte the, aur Binyamín meṉ se, jo ḍhál uṭháte aur tír chaláte the, do lákh assí hazár the, ye sab ke sab bahádur mard the.

9 Aur us ke muqábale meṉ Kúshí Sháriq das lákh kí ek fauj ko aur tín sau rathoṉ ko leke Marásah ko áyá. 10 Tab Asá us ke sámhne niklá, aur unhoṉ ne Marásah kí Safátah kí taráí meṉ jang ke liye saff bándhí. 11 Aur Asá ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí duá kí, aur kahá, ki Ai Ḳhudáwand, tere liye kuchh nahíṉ, ki bahut se yá kamzor se madad kare, so Ai Ḳhudáwand, hamáre Ḳhudá, tú hamárí madad kar, kyúnki ham log tujh par bharosá rakhte haiṉ, aur tere nám se is amboh ke sámhne játe haiṉ; tú, Ai Ḳhudáwand, hamárá Ḳhudá hai, so tú apne nazdík insán ko zor páne na de! 12 Tab Ḳhudáwand ne Asá ke aur Yihúdáh ke áge se Kúshíoṉ ko már ḍálá, aur Kúshí bhág gae. 13 Phir Asá aur us ke sáthwále logoṉ ne Jirár tak un ká taáqub kiyá, aur Kúshíoṉ se itne máre paṛe ki un meṉ se koí jítá na rahá; kyúnki we Ḳhudáwand ke áge se aur us ke lashkar ke áge se nest o nábúd húe. Aur we bahutú lút le gae. 14 Aur unhoṉ ne Jirár kí cháron taraf ke sáre shahroṉ ko márá, kyúnki Ḳhudáwand ká ḍar un par paṛá thá, aur unhoṉ ne sáre shahroṉ ko lúṭ liyá, kyúnki us meṉ baṛí lúṭ thí. 16 Aur unhoṉ ne mawáshí ke ḍeroṉ ko bhí márá, aur bheroṉ ko aur úṉṭoṉ ko bahutáí se leke Yirúshálam ko phire.

XV. BA'B.

1 Aur Ḳhudá kí rúh A'did ke beṭe Azriyáh par áí. 2 Aur wuh Asá ke milne ko gayá aur use kahá, ki Ai Asá, aur sáre baní Yihúdáh aur Binyamín, merí suno! Ḳhudáwand tumháre sáth thá, is liye ki tum us ke sáth the; aur agar tum use ḍhúṉḍhoge, to wuh tumheṉ milegá; par agar tum use chhoṛoge, to wuh tumheṉ chhoṛegá. 3 Ab bahut din se baní Isráel biná sachchá Ḳhudá, aur biná sikhlánewálá káhin, aur biná sharíat rahe haiṉ, 4 Par jab we apne dukh meṉ Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá kí taraf phire, aur use ḍhúṉḍhá, to wuh un se páyá gayá. 5 Jo koí un dinoṉ meṉ báhar bhítar áyá jáyá kartá thá, use kuchh aman na miltá thá, balki zamín ke sáre báshindoṉ par bipaṭ paṛí thí. 6 Qaum qaum se aur shahr shahr se gárat húe, kyúnki Ḳhudá ne unheṉ har tarah kí tangí meṉ mubtalá kiyá. 7 Lekin tum mazbút bano, aur apne háthoṉ ko ḍhílá hone na do, kyúnki tumháre kámoṉ ká phal milegá.

8 Aur jab Asá ne in bátoṉ ko aur A'did nabí kí nubúwat ko suná, to us ne diláwarí kí, aur Yihúdáh aur Binyamín ke sáre mulk meṉ se aur un shahroṉ meṉ se, jo us ne Ifráím ke kohistán meṉ liye the, makrúh múratoṉ ko dúr kiyá, aur Ḳhudáwand ke usáre ke áge Ḳhudáwand ke mazbah ko phir durust kiyá. 9 Aur us ne sáre Yihúdáh aur Binyamín ko, aur Ifráím meṉ se aur Manassí meṉ se, aur Samaún meṉ se pardesíoṉ ko jama kiyá; kyúnki jab unhoṉ ne dekhá, ki Ḳhudáwand us ká Ḳhudá us ke sáth hai, to we Isráel meṉ se kasrat se us ke pás áe. 10 Aur we Asá kí saltanat ke pandrahweṉ baras ke tísre mahíne meṉ Yirú-

shálam meṉ jama húe, 11 Aur jo lúṭ kí chízeṉ we láe the, un meṉ se we usí din Khudáwand ke liye sát sau bail aur sát hazár bheṛ chaṛháte the, 12 Aur ahd bándhte the, ki apne sáre dil se aur apní ján se Khudáwand apne bápdádoṉ ke Khudá ko ḍhúṉḍheṉ; 13 Aur jo koí Khudáwand Isráel ke Khudá ko na ḍhúṉḍhegá, so qatl kiyá jáegá, kyá chhoṭá kyá baṛá kyá mard kyá aurat howe. 14 Aur unhoṉ ne baṛí áwáz se pukárte lalkárte húe aur turhíoṉ aur narsingoṉ ká shor macháte húe Khudáwand ke liye qasam kháí, 15 Aur sáre Yihúdáh us qasam se khúsh húe, kyúnki unhoṉ ne apne sáre dil se qasam kháí thí, aur apní sárí marzí se use ḍhúṉḍhá, aur wuh un se páyá gayá, aur Khudáwand ne unheṉ chároṉ taraf se árám bakhshá.

16 Aur Asá ne apní má Maakah ko bhí malika hone ke mansab se mázúl kiyá, kyúnki us ne Yasírat ke liye ek but nasb kiyá thá; so Asá ne us ke but ko káṭ ḍálá, aur chúr chár kiyá, aur wádí i Kaidrún meṉ jalá diyá. 17 Lekin únche makán Isráel meṉ dúr na kiye gaye; báwujúd us ke Asá ká dil, jab tak wuh jítá rahá, Khudáwand hí se lagá thá 18 Aur us ne we chízeṉ, jo us ke báp ne niyáz kíṉ thíṉ, aur we chízeṉ, jo us ne áp niyáz kíṉ thíṉ, kyá rúpá kyá soná kyá bartan, sab Khudáwand ke ghar meṉ dákhil kíṉ. 19 Aur Asá kí saltanat ke paintísweṉ baras tak jang na húí.

XVI. BÁB.

1 Asá kí saltanat ke chhattísweṉ baras meṉ Isráel ká bádsháh Baashá Yihúdáh par chaṛh áyá, aur Rámah ko banáyá, táki Yihúdáh ke bádsháh Asá ká koí shakhs áne aur jáne na páwe. 2 Tab Asá ne Khudáwand ke ghar ke aur bádsháh ke ghar ke khazánoṉ meṉ se rúpá aur soná nikálá, aur Arám ke bádsháh Bin Hadad ke pás, jo Dimishq meṉ rahtá thá, bhejá, aur kahá, 3 Ki mere tere darmiyán, aur mere báp aur tere báp ke darmiyán ahd o paimán hai: dekh ki maiṉ tere liye rúpá aur soná bhejtá húṉ, so tú á aur sháh i Isráel Baashá se ahdshikaní kar, táki wuh merí taraf se chalá jáwe. 4 Tab Bin Hadad ne Asá bádsháh kí bát máni, aur apne lashkar ke sardároṉ ko, jo Isráelí shahroṉ ke muqábil páṛe húe the, bhejá, aur unhoṉ ne Aiyún aur Dán aur Abíl Máim aur Naftálí ke shahroṉ ke sáre makhzanoṉ ko gárat kiyá. 5 Aur aisá húá, ki jab Baashá ne yih suná, to Rámat ká banáná chhoṛ diyá, aur apne kám se háth uṭháyá. 6 Phir Asá bádsháh ne sáre Yihúdáh ko liyá, aur we Rámah ke pattharoṉ ko aur lakṛoṉ ko le gae, jin se Baashá Rámah banátá thá, aur us ne un se Jiba aur Misfá ko banáyá.

7 Us waqt Hanání gaibgo Yihúdáh ke bádsháh Asá pás áyá, aur us se kahá, Jab ki tú ne Arám ke bádsháh par takiya kiyá, aur Khudáwand apne Khudá par takiya nahíṉ kiyá, isí sabab Arám ke bádsháh ká lashkar tere háth se bach niklá hai. 8 Kyá Kúshí aur Lúbí bari fauj na bane aur niháyat bahut rathoṉ aur sárathíoṉ ko leke na áe? Par jab tú ne Khudáwand par bharosá rakhá, to us ne unheṉ tere háth meṉ kar diyá. 9 Ki Khudáwand kí áṉkheṉ sárí zamín meṉ wárpár dauṛtí haiṉ, ki un kí madad kare, jin ká dil us par takiya karta hai. Is meṉ tú ne ahmaqána kám kiyá, ki ab se tere sáth laṛáí hogí. 10 Aur Asá us gaibgo par khafá húá, aur use qaidkháne meṉ ḍálá; kyúnki us bát ke liye gusse hoke us ne yih kiyá. Siwá us ke Asá ne us waqt logoṉ meṉ se kitnoṉ par zulm kiyá.

11 Aur dekh, Asá ká ahwál auwal o ákhir jo hai, wuh Yihúdáh aur Isráel ke bádsháhoṉ kí tawáríkh kí kitáb meṉ qalamband hai. 12 Aur Asá kí saltanat ke untálísweṉ baras meṉ us ke páoṉ meṉ rog húá, aisá ki wuh bahut bímár paṛá; aur apní bímárí meṉ bhí wuh KHUDAWAND ká nahíṉ, balki tabíboṉ ká tálib húá. 13 Aur Asá apne bápdádoṉ meṉ já milá, aur apní saltanat ke ektálísweṉ baras meṉ mar gayá, 14 Aur us qabr meṉ gáṛá gayá, jo us ne apne liye Dáúd ke shahr meṉ khodí thí, aur wuh ek madfan meṉ madfún húá, jo har qism ke masálih se bhará húá thá, jise gandhíoṉ ne hunar ke sáth taiyár kiyá thá, aur unhoṉ ne us ke liye baṛí ág bárí.

XVII. BAB.

1 Aur us ká beṭá Yahúsafat us kí jagah bádsháh húá, aur wuh Isráel par gálib húá. 2 Aur us ne Yihúdáh ke sáre mazbút shahroṉ meṉ sipáhí rakhe, aur Yihúdáh ke mulk meṉ aur Ifráim ke shahroṉ meṉ, jinheṉ us ke báp Asá ne liyá thá, tháne baiṭháe. 3 Aur KHUDAWAND Yahúsafat ke sáth thá, kyúnki wuh apne báp Dáúd kí aglí cháloṉ par chaltá thá, aur Baaloṉ ká píchhá na kartá thá, 4 Balki apne bápdádoṉ ke Khudá ko ḍhúṉḍhtá aur us ke hukmoṉ par chaltá thá, aur Isráel ke kám ke mutábiq nahíṉ kiyá. 5 So KHUDAWAND ne us ke háth se mamlukat ko mazbútí bakhshí, aur sáre Yihúdáh Yahúsafat ko hadiye láe, aur us kí daulat aur izzat bahutsí húí. 6 Aur wuh KHUDAWAND kí ráhoṉ par chalke bahut diláwar húá, aur báqí únche makánoṉ aur Yasíratoṉ ko Yihúdáh meṉ se dúr kiyá. 7 Aur apní saltanat ke tísre baras meṉ us ne Binkhail aur Abadiyáh aur Zikariyáh aur Nataniel aur Míkayáh ko, jo us ke sardár the, bhejá, ki Yihúdáh ke shahroṉ meṉ tálím deweṉ. 8 Aur un ke sáth ye Lewí the: Samaiyáh aur Nataniyáh aur Zabadiyáh aur Asahiel aur Simirámát aur Yahúnatan aur Adúniyáh aur Túbiyáh aur Túb Adúniyáh, jo Lewí the, aur un ke sáth Ilisama aur Yahúrám jo káhin the. 9 Aur we Yihúdáh meṉ tálím karte the, aur KHUDAWAND kí tauret kí kitáb un ke sáth thí, aur we Yihúdáh ke sáre shahroṉ meṉ guzarte phire, aur logoṉ ko tálím dete rahe. 10 Aur KHUDAWAND kí dahshat Yihúdáh kí chároṉ taraf kí sarzamínoṉ kí mamlukatoṉ par áí, ki we Yahúsafat ke sáth na laṛe. 11 Aur Philistíoṉ meṉ se Yahúsafat ke pás hadiye aur chándí khiráj láe, aur Arabí us pás bheṛ bakrí láe, yáne sát hazár sát sau menḍhe aur sát hazár sát sau bakre. 12 Aur Yahúsafat baṛhtá chalá gayá, aur niháyat buzurg húá, aur Yihúdáh meṉ gaṛhoṉ ko aur un shahroṉ meṉ zakhíre ke gharoṉ ko banáyá, 13 Aur Yihúdáh ke shahroṉ meṉ us ke makhzan aur Yirúshilam meṉ us ke jangí log, bahádur mard, the.

14 Aur un ká shumár un ke ábái khandánoṉ ke muwáfiq yih hai. Yihúdáh meṉ hazároṉ ke sardár ye the: Sardár Adnah aur us ke sáth tín lákh bahádur log the; 15 Aur us ke pás sardár Yahúhanán aur us ke sáth do lákh assí hazár the; 16 Aur us ke pás Amasiyáh bin Zikrí, jo bakhúshí KHUDAWAND kí khidmat kartá thá, aur us ke sáth do lákh bahádur log. 17 Aur Binyamín meṉ se: Ilyada bahádur, aur us ke sáth qaus aur sipar se musallah do lákh; 18 Aur us ke pás Yahúzabad aur us ke sáth ek lákh assí hazár jo jang ke liye hathyár bándhte the. 19 Ye bádsháh ke khidmatguzár the, siwá un ke, jinheṉ bádsháh ne tamám Yihúdáh meṉ ke mazbút shahroṉ meṉ rakhá thá.

XVIII. BA'B.

1 Aur Yahúsafat kí bahut sí daulat aur izzat thí, aur us ne Akhiab se nisbat nátá kiyá. 2 Chand barasoŋ ke bád wuh Akhiab pás Samrún ko utar gayá, aur Akhiab ne us ke aur us ke sáthíoŋ ke liye bahut se bher aur bail zabh kiye, aur use ubhárá, ki Rámát i Jiliád par charh jáwe. 3 Aur Isráel ke bádsháh Akhiab ne Yihúdáh ke bádsháh Yahúsafat se kahá, Kyá tú mere sáth Rámát i Jiliád ko chalegí? Wuh bolá, Jaisí tú hai, waisí maiŋ húŋ, aur jaise tere log, waise mere log: so maiŋ tere sáth jang ke liye niklúngí.

4 Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel se kahá, A'j ke din Khuda'wand ká hukm tahqíq kar líjiye. 5 Tab sháh i Isráel ne chár sau nabíoŋ ko jama kiyá aur un se púchhá, Kyá ham Rámát i Jiliád ko jang ke liye jáeŋ yá kyá maiŋ báz rahúŋ? We bole, Charh já, aur Khudá use bádsháh ke qabze meŋ kar degá. 6 Phir Yahúsafat bolá, In ke siwá Khuda'wand ká aur bhí koí nabí hai, ki ham us se púchheŋ? 7 Sháh i Isráel ne kahá, ki Ek shakhs Míkayáh bin Yimlah hai, us se ham Khuda'wand kí mashwarat púchh sakte haiŋ, lekin maiŋ us se bezár húŋ, kyúnki wuh mere liye kabhí achchhí nahíŋ, balki hamesha burí nubúwat kahtá hai. Tab Yahúsafat bolá, Bádsháh aisá na farmáwe.

8 So sháh i Isráel ne ek uhdadár ko buláke hukm kiyá, Yimlah ke bete Míkayáh ko shitáb lá. 9 Aur us waqt sháh i Isráel aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat Samrún ke dare ke barábar ek khaliyán pás jáke apne apne takht par sháhána libás pahine húe baithe the, aur sáre anbiyá un ke huzúr nubúwat kar rahe the. 10 Aur Kanaanah ke bete Sidqiyáh ne apne liye lohe ke síng banáe, aur bolá, Khuda'wand yúŋ farmátá hai, ki Tú in se Arámíoŋ ko aisá thelegá ki unheŋ nábúd kar dále. 11 Aur sab nabíoŋ ne yúŋ nubúwat kí, aur kahá, ki Rámát i Jiliád par charh já, aur kámyáb ho, ki Khuda'wand use sháh ke qabze meŋ kar degá.

12 Aur us qásid ne, jo Míkayáh ko buláne gayá thá, us se kahá, ki Dekh sab anbiyá ek zubán hoke bádsháh ko khushkhabarí dete haiŋ: so karam karke áp bhí unhíŋ meŋ ek ke mánind khushkhabarí díjiye. 13 Míkayáh bolá, Khuda'wand i haí kí qasam, jo merá Khudá mujhe farmáwegá, maiŋ wuhí kahúngí. 14 So wuh bádsháh pás áyá. Tab bádsháh ne use farmáyá, Míkayáh, ham larneko Rámat i Jiliád par charheŋ, yá kyá maiŋ báz rahúŋ? Us ne jawáb meŋ kahá, ki Charh jáo aur kámyáb ho, aur we tumháre háth meŋ sompe jáenge. 15 Phir sháh ne use kahá, ki Maiŋ tujhe kitne bár qasam diláúŋ, ki tú mujh se kuchh na kahe, magar Khuda'wand ke nám se wuhí jo sach hai? 16 Tab wuh bolá, Maiŋ ne sáre baní Isráel ko un gospandoŋ ke mánind, jo be chaupán hoŋ, paháṛoŋ par bhaṭakte dekhá. 16 Aur Khuda'wand ne farmáyá, ki Koí un ká áqá nahíŋ: so un meŋ se harek apne apne ghar salámat chalá jáwe. 17 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat se kahá, Kyá maiŋ ne tujh se na kahá thá, ki Wuh mere liye kabhí achchhí nahíŋ, balki burí nubúwat kahegá?

18 Phir Míkayáh ne kahá, ki Tum Khuda'wand ke sukhun ko suno: Maiŋ ne Khuda'wand ko us kí kursí par baithe dekhá, aur ásmání sárá lashkar us ke dahne báyeŋ háth khará thá. 19 Tab Khuda'wand ne farmáyá, ki Sháh i Isráel Akhiab ko kaun targíb degá, táki wuh charh jáwe, aur Rámát i Jiliád par já pare? Tab ek yúŋ bolá, aur dúsrá wúŋ bolá. 20 Us waqt rúh nikalke Khuda'wand ke sámhne

á kharí húí aur bolí, ki Main use targíb dúngí. Phir Khudawand ne farmáyá, Kis tarah se? 21 Wuh bolí, Main jáúngí, aur jhúṭhí rúh banke us ke sáre nabíon ke munh men parúngí. Khudawand bolá, Tú use targíb degí, aur gálib bhí hogí: já, aisá kar. 22 So dekh, Khudawand ne tere in sab nabíon ke munh men jhúṭhí rúh ḍálí hai, aur Khudawand hí ne terí bábat burí khabar dí hai.

23 Tab Kanaanah ká beṭá Sidqiyáh nazdík áyá, aur Míkayáh ke gál par ek thappar márke bolá, ki Khudawand kí rúh kis ráh se mujh se gaí aur tujh se bolí? 24 Míkayáh bolá, Tú us din jab ki tú andar kí koṭhrí men ghusegá ki chhip rahe, dekhegá. 25 Aur sháh i Isráel ne kahá, Míkayáh ko pakar lo, aur use shahr ke názim Amún aur Yúás sháhzáde pás le jáo, 26 Aur kaho, Sháh ká hukm hai, ki Mere salámat phir áne tak is ko zindán men rakho, aur use roṭí pání se musíbat diye jáo. 27 Tab Míkayáh bolá, Agar tú kisí tarah salámat phir áwe, to Khudawand ne merí márifat se kuchh nahín kahá. Phir wuh bolá, Ai logo, tum sab ke sab sun rakho.

28 Bád us ke sháh i Isráel aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat Rámát i Jiliád par chaṛhe. 29 Aur sháh i Isráel ne Yahúsafat se kahá, Main apne bhes badalke kárzár kartá hún, pár tú apná libás pahine rah. So sháh i Isráel rúp badalke kárzár karne lagá. 30 Aur sháh i Arám ne apní rathon ke sardáron ko farmáyá thá, ki Kisí chhoṭe yá baṛe par aslan wár na kíjiyo, magar tanhá sháh i Isráel par. 31 Aur aisá húá, ki rathon ke sardáron ne Yahúsafat ko dekhke yún kahá, ki Yaqínan sháh i Isráel yihí hai; so we laṛne ke liye us par dauṛe gae. Tab Yahúsafat ne duá mángí, aur Khudawand ne us kí madad kí, aur Khudá ne unhen us se pher diyá. 32 Aur aisá húá, ki jab rathon ke sardáron ne dekhá, ki wuh sháh i Isráel nahín hai, to we us ke píchhe se haṭ gae.

33 Aur nágáh ek shakhs ne tír lagáyá, so wuh ittifáqan sháh i Isráel kí us jagah lagá, jo chárjáuon ká mufassal thá. Tab us ne apne rathbán ko kahá, ki Bág pher, aur mujhe lashkar se nikál lejá, ki main zakhmí húá. 34 Aur us din jang shadíd húí, aur sháh i Isráel Arámíon ke muqábil rath par ṭhará, aur áftáb ke gurúb hote hote mar gayá.

XIX. BAB.

1 Aur Yihúdáh ká bádsháh Yahúsafat salámat se Yirúshálam men apne ghar phir áyá. 2 Tab Hanání ká beṭá Yáhú gaibbín us ke istiqbál ko niklá, aur Yahúsafat bádsháh se kahá, Kyá sharír kí madad karná munásib hai, aur kyá tú Khudawand ke dushmanon kí mahabbat kartá hai? Is wáste Khudawand kí taraf se tujh par gazab názil hogá; 3 Tis par bhí achchhí báten tujh men páí játí hain, kyúnki tú ne Yasíraton ko mulk men se dúr kiyá, aur Khudawand kí talásh men apná dil lagáyá.

4 Aur Yahúsafat Yirúshálam men rahá. Aur wuh phir Biarsaba se Ifráim ke kohistán tak logon men guzartá phirá, aur unhen Khudawand un ke bápdádon ke Khudá kí taraf phir láyá. 5 Aur us ne mulk men Yihúdáh ke sáre mazbút shahron men shahr ba shahr qázíon ko muqarrar kiyá. 6 Aur us ne qázíon ko kahá, ki Apne apne kám men khabardár raho, kyúnki tum na ádmíon ke liye, balki Khudá ke liye insáf karte ho, aur wuh adálat kí bát men tumháre sáth hai. 7 Pas

Khudáwand ká khauf tum par howe, ki jo kuchh karo, so khabardárí se karo; kyúnki Khudáwand hamáre Khudá ke nazdík na zulm karná na tarafdár honá na rishwat lená chaltá hai. 8 Aur Yirúshálam meṉ bhí Yahúsafat ne Lewíoṉ aur káhinoṉ aur Isráel ke abwí sardároṉ ko Khudáwand ke haqq ke liye aur muqaddamoṉ ke faisala karne ke liye muqarrar kiyá, aur we Yirúshálam ko phire. 9 Aur us ne unheṉ hukm kiyá aur kahá, ki Tum jo kuchh karo, so Khudáwand ke ḍar se aur ímán se aur pákdilí se karo; 10 Aur har muqaddama kí bábat, jo tumháre bháíoṉ se, jo apne shahroṉ meṉ rahte haiṉ, tumháre áge átá hai, yáne khún aur sharíat aur hukm aur haqq aur áín kí bábat meṉ tum unheṉ sikhláo, táki we Khudáwand ke asámí na howeṉ, aur gazab tum par aur tumháre bháíoṉ par na paṛe; so tum aisáhí karo, aur asámí na bano. 11 Aur dekho, Khudáwand kí sárí bátoṉ meṉ Amariyáh káhin tumhárá sardár hai, aur bádsháh kí sárí bátoṉ meṉ Zabadiyáh bin Ismáel Yihúdáh ke khándán ká peshwá, aur Lewí, jo qází haiṉ, tumháre áge haiṉ. So mazbút bano, aur kám karo, aur Khudáwand bhaloṉ ke sáth hogá.

XX. BÁB.

1 Bád us ke aisá húá, ki baní Moab aur baní Ammún aur un ke sáth Ammúnín meṉ se bahut log jang ke liye Yahúsafat par chaṛh áe. 2 Tab kitnoṉ ne áke Yahúsafat ko khabar dí, aur kahá, ki Daryá ke pár se yáne Arám se ek baṛá amboh tere sámhne átá hai, aur dekh we Hassún Tamar yáne Ain Jadí meṉ pahunche haiṉ. 3 Tab Yahúsafat ḍar gayá, aur Khudáwand kí talásh ko apná rukh kiyá, aur tamám Yihúdáh meṉ roza rakhne kí manádí karwáí. 4 Aur baní Yihúdáh jama húe, ki Khudáwand se madad mángeṉ, aur we Yihúdáh ke sáre shahroṉ meṉ áe, ki Khudáwand ko ḍhúnḍheṉ.

5 Aur Yahúsafat Yihúdáh aur Yirúshálam kí jamáat ke darmiyán Khudáwand ke ghar meṉ naye sahn ke áge khaṛá húá, 6 Aur kahá, ki Ai Khudáwand hamáre bápdádoṉ ke Khudá, kyá ásmán meṉ tú Khudá nahíṉ, aur tú qaumoṉ kí sárí mamlukatoṉ ká hákim nahíṉ? Aur tere háth meṉ aisá zor aur qudrat hai, ki koí terá sámhná nahíṉ kar saktá. 7 Kyá tú, Ai hamáre Khudá, is sarzamín ke bashindoṉ ko apní guroh Isráel ke áge se khárij nahín kiyá, aur use apne dost Abirahám kí nasl ko hamesha ke liye nahíṉ diyá? 8 Aur we us meṉ base, aur tere nám ke liye us meṉ ek maqdis banáyá, kyúnki unhoṉ ne kahá, 9 Agar balá jaisá ki talwár aur áfat aur marí aur kál ham par á paṛe, to ham is ghar ke áge aur tere huzúr á khaṛe honge, ki terá nám is ghar meṉ hai, aur ham apne dukh meṉ tujh se faryád karenge, aur tú hamárí sunegá, aur hameṉ naját bakhshegá. 10 Aur ab dekh, ki baní Ammún aur ahl i Moab, aur koh i Shaír ke log, jin meṉ tú ne baní Isráel ko, jab we zamín i Misr se nikal áe, áne na diyá, balki we un se phir gae, aur unheṉ halák na kiyá: 11 Dekh we ham ko yih badlá dete haiṉ, ki chaṛh áte haiṉ, táki ham ko hamárí mírás se nikál deweṉ, jis ká tú ne ham ko wáris kiyá. 12 Ai hamáre Khudá, kyá tú un ká insáf nahíṉ karegá? Kyúnki is baṛe amboh ke muqábil, jo ham par chaṛh átá hai, ham kuchh táqat nahíṉ rakhte, aur kyá kareṉ, so bhí nahíṉ jánte, balki hamárí áṅkheṉ tujh par haiṉ. 13 Aur tamám Yihúdáh apne ál o iyál yáne apní jorúaṉ aur laṛkoṉ samet Khudáwand ke áge khaṛe húe.

14 Tab Yahaziel bin Zikariyáh bin Bináyáh bin Waíel bin Mattaniyáh ek Lewí baní Ásaf meṉ se jo thá, us par Khudáwand kí rúh jamáat ke bích meṉ utar áí, 15 Aur us ne kahá, ki Ai tamám Yihúdáh, aur Yirúshálam ke báshindo, aur Ai bádsháh Yahúsafat, kán lagáke suno! Khudáwand tumheṉ yúṉ farmátá hai, ki Tum is baṛe amboh se mat ḍaro na ghabráo, ki jang tumhárí nahíṉ, balki Khudá kí hai. 16 Tum kal un ke muqábale ko utro: dekho, we Sís ke chaṛháo par se chaṛh áenge, aur dasht i Yarúel ke áge wádí ke makhraj meṉ tumheṉ milenge. 17 Is hál meṉ tumheṉ laṛná na paṛegá, balki nazdík jáke khaṛe raho, aur Khudáwand kí naját ko dekho. Ai Yihúdáh aur Yirúshálam, tum mat ḍaro, aur na ghabrao, tum kal un ke muqábale ko nikloge, aur Khudáwand tumháre sáth hogá. 18 Tab Yahúsafat ne munh ke bhal girke sijda kiyá, aur tamám Yihúdáh aur Yirúshálam ke rahnewáloṉ ne bhí Khudáwand ke áge jhukke Khudáwand ká sijda kiyá. 19 Aur Lewí baní Qihát meṉ se aur baní Qurah meṉ se uṭh khaṛe húe, ki bahut baṛí áwáz se Khudáwand Isráel ke Khudá kí shukrguzárí kareṉ.

20 Aur we subh sawere uṭhke dasht i Taqúa meṉ rawána húe, aur un ke kúch ke waqt Yahúsafat khaṛá húá, aur kahá, Ai Yihúdáh aur Yirúshálam ke rahnewálo, merí suno! Tum Khudáwand apne Khudá par ímán láo, to tum mámún banoge, us ke nabíoṉ par ímán láo, to tum iqbálmand hoge. 21 Aur us ne logoṉ ke sáth mashwarat kí, aur Khudáwand ke liye gánewáloṉ ko muqarrar kiyá, jo quds kí zínat meṉ táríf gáte the, aur lashkar ke áge áge jáke kahte the, ki Khudáwand ká shukr karo, kyúnki us ká fazl abadí hai! 22 Aur jis waqt we yúbal aur shukr karne lage, Khudáwand ne baní Ammún aur baní Moab aur koh i Shaír ke báshindoṉ par, jo Yihúdáh ko áe the, ghát meṉ baiṭhnewále diye: so we máṛe paṛe. 23 Aur baní Ammún aur baní Moab koh i Shaír ke báshindoṉ ke muqábale meṉ uṭhe, ki unheṉ haram kareṉ, aur nest o nábúd kareṉ; aur jab we Shaír ke báshindoṉ ko tamám kar chuke, to ápas kí halákat ke liye ek dúsre ká madadgár húá.

24 Aur Yihúdáh paháṛ kí chhoṭí par, jo bayábán kí taraf hai, pahunchke us amboh kí taraf phire, to kyá dekhte haiṉ? ki lásheṉ zamín par paṛí haiṉ, aur koí na bachá. 25 Tab Yahúsafat aur us ke log unheṉ nangá karne ko gae, aur unheṉ bahut mál aur lásheṉ aur qímatí chízeṉ milíṉ, aur itná lúṭá ki lejá na sake, aur itní ganímat milí, ki we tín din tak lúṭte rahe. 26 Aur chauthe din we Umq i Barakah meṉ jama húe, kyúnki unhoṉ ne waháṉ Khudáwand kí mubárakbádí kí, is liye us maqám ká nám áj ke din tak Umq i Barakah hai. 27 Bád us ke Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre log jin ká Yahúsafat peshwá thá, lauṭe, táki khushí se Yirúshálam ko phireṉ; kyúnki Khudáwand ne un ke bairíoṉ par unheṉ khushí bakhshí. 28 Aur we bínoṉ aur kannáratoṉ aur narsingon ko liye húe Yirúshálam ko Khudáwand ke ghar meṉ áe. 29 Aur Khudá kí dahshat un sarzamínoṉ kí sárí mamlukatoṉ par paṛí, jab ki unhoṉ ne suná, ki Khudáwand Isráel ke bairíoṉ se laṛá hai. 30 Aur Yahúsafat kí mamlukat meṉ chain húá, aur us ke Khudá ne chároṉ taraf se use árám bakhshá.

31 Chunánchi Yahúsafat Yihúdáh ká bádsháh thá. Wuh paintís baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur Yirúshálam meṉ pachís baras musallit rahá. Us kí má ká nám Azúbah thá jo Silhí kí beṭí thí. 32 Aur wuh apne báp Asá kí chál par chaltá

thá, aur us se na phirá, ki jo kuchh Ḳhuda'wand kí nazar meṉ durust hai, so us ne kiyá. 33 Magar únche makán dúr na kiye gae, aur ab tak logoṉ ne apne diloṉ ko apne bápdádoṉ ke Ḳhudá kí taraf na lagáyá.

34 Aur Yahúsafat ká báqí ahwál auwal o áḳhir jo hai, wuh Yáhú bin Hanání kí tawáríḳh meṉ, jo Isráel ke bádsháhoṉ kí kitáb meṉ madḳhúl húí, likhá hai.

35 Bád us ke Yihúdáh ká bádsháh Yahúsafat Isráel ke bádsháh Aḳhaziyáh se mil gayá, jo gunáh ká kám kartá thá. 36 Aur wuh is liye us se mil gayá, ki jaház banáwe, jo Tarsís ko jáweṉ; aur unhoṉ ne Asíún Jabr meṉ jaház banwáe. 37 Tab Iliazr bin Dúdáwahú ne jo Marásah ká thá, Yahúsafat ke barḳhiláf nubúwat kí, aur kahá, Is liye ki tú Aḳhaziyáh se mil gayá hai, Ḳhuda'wand terá kám bigáregá. Aur we jaház bigaṛ gae, ki we Tarsís ko na já sake.

XXI. BA'B.

1 Aur Yahúsafat apne bápdádoṉ meṉ já milá, aur Dáúd ke shahr meṉ apne bápdádon ke pás gáṛá gayá, aur us ká betá Yahúrám us kí jagah meṉ bádsháh húá.

2 Aur us ke bháí baní Yahúsafat Azariyáh aur Yahiel aur Zikariyáh aur Azriyáhú aur Míkael aur Safatiyáh the: ye sab sháh i Isráel Yahúsafat ke beṭe the. 3 Aur un ke báp ne unheṉ rúpí aur soná aur jawáhir aur Yihúdáh men mazbút shahr ináyat kiye, lekin bádsháhat Yahúrám ko dí, kyúnkí wuh pahlauṭhá thá. 4 Aur jab Yahúrám apne báp kí bádsháhat meṉ qáim húá, aur zor páyá, ṭo us ne apne sáre bháíoṉ ko talwár se már ḍálá, aur Isráel ke báze sardároṉ ko bhí qatl kiyá. 5 Yahúrám battís baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur áṭh baras tak Yirúshálam meṉ musallit rahá. 6 Aur wuh Aḳhiab ke gharáne ke mánind Isráelí bádsháhon kí rawish par chalá, ki Aḳhiab kí beṭí us kí jorú thí, aur us ne Ḳhuda'wand ke huzúr gunáh kiye. 7 Lekin Ḳhuda'wand ne na cháhá, ki Dáúd ke ḳhándán ko halák kare, us ahd ke sabab se, jo us ne Dáúd se bándhá thá; kyúnki us ne wáda kiyá thá, Maiṉ tujhe aur terí nasl ko hamesha ke liye ek chirág dúngá.

8 So usí ke asr meṉ Adúmí Yihúdáh ke bas se phir gae, aur apne liye ek bádsháh banáyá. 9 Tab Yahúrám apne sardároṉ ko aur apní sárí rathoṉ ko sáth leke niklá, aur rát hí ko uṭhke Adúmíoṉ ko, jo use ghere húe the, aur rathoṉ ke sárathíoṉ ko márá. 10 Lekin Adúm Yihúdáh se áj ke din tak bági hai. Aur usí waqt Libnah bhí bági húí, kyúnki us ne Ḳhuda'wand apne bápdádoṉ ke Ḳhudá ko tark kiyá,

11 Siwá us ke us ne Yihúdáh ke paháṛoṉ par únche makán banáe, aur Yirúshálam ke báshindoṉ se ziná karwáí, aur Yihúdáh ko ḳharáb kiyá. 12 Aur Iliyáh kí taraf se us pás maktúb áyá, jis ká yih mazmún thá, ki Ḳhuda'wand tere báp Dáúd ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Is liye ki tú apne báp Yahúsafat kí rawishoṉ par, aur Yihúdáh ke bádsháh Asá kí rawishoṉ par na chalá, 13 Balki Isráel ke bádsháhoṉ kí chál par chalá hai, aur Yihúdáh se aur Yirúshálam ke báshindoṉ se aisá chhinálá karwáyá, jaisá Aḳhiab ke gharáne ká chhinálá hotá hai, aur apne báp ke gharáne ke apne bháíoṉ ko bhí, jo tujh se bihtar the, qatl kiyá: 14 So dekh, Ḳhuda'wand tere logoṉ ko aur tere beṭoṉ ko aur terí jorúoṉ ko aur tere sáre mál ko baṛí már se máregá. 15 Aur tú baṛí bímárí meṉ mubtalá hogá, balki terí antṛoṉ ká aisá rog hogá, ki rog ke máre terí antṛíáṉ sál ba sál nikal paṛengí.

16 Aur KHUDÁWAND ne un Filistíon aur Arabíon ká, jo Kúshíon kí samt rahte hain, dil barháyá, ki Yahúrám ke muqábale men uthen. 17 So we Yihúdáh par charh áe, aur shahr ko torkar sáre málko, jo bádsháh ke ghar men maujúd thá, aur us ke beton aur us kí jorúon ko bhí le gae, aur us ke beton men Yahúakhaz ke siwá, jo sab se chhotá thá, us ká koí betá báqí na rahá. 18 In sabhon ke píchhe KHUDÁWAND ne use us kí antríon men aise rog se márá jis kí shifá na ho sakí. 19 Aur yih sál ba sál húá, aur do baras ke bád us ke rog ke máre us kí antríán nikal parín, aur wuh burí bímárí men mubtalá hoke mar gayá; aur us ke log us ke báp kí átash kí mánind us ke liye átash na karte the. 20 Wuh battís baras kí umr men bádsháh húá, aur áth baras tak Yirúshálam men musallit rahá. Aur wuh bilá mátam játá rahá; aur wuh to Dáúd ke shahr men gárá gayá, par bádsháhon kí qabron men nahín.

XXII. BÁB.

1 Aur Yirúshálam ke báshindon ne us ke chhote bete Akhaziyáh ko us kí jagah men bádsháh kiyá, kyúnki us amboh ne, jo Arabíon ke sáth chháoní men áyá thá, sab bare beton ko qatl kiyá thá. So Akhaziyáh bin Yahúrám Yihúdáh ká bádsháh húá. 2 Akhaziyah beális baras kí umr men bádsháh húá, aur ek baras Yirúshálam men musallit rahá. Us kí má ká nám Ataliyáh thá, jo Umrí kí betí thí. 3 Wuh bhí Akhiab ke gharáne kí ráhon par chaltá thá, kyúnki us kí má badkárí ke liye us kí saláhkár thí. 4 So us ne Akhiab ke gharáne ke mánind KHUDÁWAND kí nazar men badí kí, kyúnki we us ke báp ke marne ke bád us ke halák hone ko us ke saláhkár the. 5 Wuh un kí saláh ke mutábiq niklá, aur sháh i Isráel ke bete Yahúrám ke sáth sháh i Arám Hazáel se larne ko Rámát i Jiliád par bhí charhá. Aur Arámíon ne Yahúrám ko zakhmí kiyá. 6 Tab wuh phirá, táki wuh Yazrael men un zakhmon se changá ho jáwe, jo wuh Rámah men, jab sháh i Arám Hazáel ke sáth lará, khá gayá thá. Aur Yihúdáh ke bádsháh Yahúrám ká betá Azariyáh utar gayá, ki Akhiab ke bete Yahúrám ko Yazrael men dekhe, kyúnki wuh bímár thá. 7 Aur Khudá kí taraf se Akhaziyáh kí halákat húí, ki Yúrám pás jáwe; aur jab á pahunchá thá, to Yahúrám ke sáth Yáhú bin Nimsi par, jise KHUDÁWAND ne Akhiab ke khándán ke kát dálne ko masíh kiyá thá, charh gayá. 8 Aur jab Yáhú Akhiab ke khándán se intiqám letá thá, to aisá húá, ki us ne Yihúdáh ke sardáron ko aur Akhaziyáh ke bháíon ke beton ko, jo Akhaziyáh kí khidmat karte the, páyá, aur unhen qatl kiyá. 9 Aur us ne Akhaziyáh ko dhúndhá, aur unhon ne use pakrá, jab ki wuh Samrún men chhipá thá, aur use Yáhú pás láe, aur unhon ne use qatl karke gárá; kyúnki we bole, ki Wuh to Yahúsafat ká betá hai, jis ne apne sáre dil se KHUDÁWAND ko dhúndhá.

10 So Akhiab ke gharáne men koí báqí na rahá jis ko saltanat par baithne ká maqdúr howe. Par jab Akhaziyáh kí má Ataliyáh ne dekhá, ki merá betá mar gayá, to us ne uthke Yihúdáh ke gharáne ke sáre sháhzádon ko halák kiyá. 11 Tab sháhzádí Yahúsabaat ne Akhaziyáh ke bete Yúás ko liyá, aur bádsháh ke qatl hote húe beton men se chhuráyá, aur use aur us kí dáí ko ek khwábgáh kí kothrí men rakhá; chunánchi bádsháh Yahúrám kí betí Yahúyada káhin kí jorú Yahúsabaat ne, jo Akhaziyáh kí bahin thí, use Ataliyáh se chhipáyá, aisá ki wuh use

qatl na kar sakí; 12 Aur wuh us ke sáth Khudá kí haikal men chha baras tak chhipá rahá. So Ataliyáh mulk kí málika thí.

XXIII. BÁB.

1 Aur sátwen baras men Yahúyada ne himmat bándhí, aur saikron ke sardáron yáne Azariyáh bin Yahúrám aur Ismáel bin Yahúhanán aur Azariyáhú bin Ábid, aur Maasíyáh bin Adáyáh, aur Ilisafat bin Zikrí ko ahd men apne sáth liyá. 2 Aur we Yihúdáh men guzarte phire, aur Yihúdáh ke sáre shahron men se Lewíon ko aur Isráel ke abwí raíson ko jama kiyá, aur we Yirúshálam men áe. 3 Aur sárí jamáat ne Khudá ke ghar men bádsháh ke sáth ahd bándhá. Aur Yahúyada ne unhen kahá, Dekho, sháhzáda bádsháh hogá, jaisá ki KHUDÁWAND ne baní Dáúd ke haqq men kahá hai. 4 Tum yih kám karo, ki fauj ke tín hisse karo, káhinon aur Lewíon ká ek gol sabt ke din áwe, ki darbán hon; 5 Aur ek gol bádsháh ke ghar men, aur ek gol Yasúd ke phátak men, aur sárí qaum KHUDÁWAND ke ghar ke sahnon men házir ho. 6 Aur KHUDÁWAND ke ghar men koí na áwe, magar káhin aur khidmatguzár Lewí, we andar áwen; kyúnki we muqaddas hain; par sab báqí log KHUDÁWAND kí chaukí kí muháfazat karen. 7 Aur Lewí harek apná hathyár háth men leke bádsháh ko cháron taraf se gher lewen, aur jo koí haikal men áwe, qatl kiyá jáwe; aur bádsháh ke báhar bhítar áne jáne men tum us ke sáth raho. 8 So Lewí aur sáre Yihúdáh ne Yahúyada káhin ke sab hukm ke mutábiq kiyá, aur harek ne apne apne logon ko liyá, jinhen sabt men bhítar áná thá un ke sath, jinhen sabt men báhar jáná thá; kyúnki Yahúyada káhin ne bárídáríon ko rukhsat na kiyá thí. 9 Aur Yahúyada káhin ne Dáúd bádsháh kí barchhíán aur pharíán aur dhálen, jo Khudá ke ghar men thín, sau sau ke sardáron ko dín. 10 Aur us ne harek ko háth men hathyár liye húe haikal ke dahne kone se leke haikal ke báyen goshe tak aur mazbah ke nazdík aur haikal ke nazdík bádsháh kí cháron taraf sáre logon ko khará kiyá. 11 Phir unhon ne sháhzáde ko nikálá, aur us ke sir par táj rakhke bádsháhat ká nishán nasb kiyá, aur use bádsháh banáyá, aur Yahúyada aur us ke beton ne use masíh kiyá, aur bole, Bádsháh ko Khudá salámat rakhe!

12 Aur Ataliyáh ne jon logon kí áwáz, jo daure áte aur bádsháh ko mubárak bád kahte the, suní, to logon ke darmiyán KHUDÁWAND ke ghar men dákhil húí; 13 Aur tákke kyá dekhtí hai, ki bádsháh madkhal men amúd par umda hai, aur sardár aur búqbajánewále bádsháh ke pás hain, aur sárí mamlukat ke log khushí men hain, aur narsinge phúnkte hain, aur sarodgo bájon ko liye húe khabar dete aur sitáish karte hain. Tab Ataliyáh ne apne kapre pháre aur chilláke kahá: Fitna, fitna! 14 Par Yahúyada káhin ne saikaron ke sardáron ko aur fauj ke raíson ko áge buláyá, aur unhen farmáyá, ki Us ko saffon men báhar karo, aur use, jo us kí tabaíyat kare, talwár se mára jáwe; kyúnki káhin ne kahá, ki KHUDÁWAND ke ghar men use qatl mat karo. 15 Tab unhon ne us par háth dále, so wuh Ghor Phátak ke madkhal men se sháh ke mahall men dákhil huí, aur wahán unhon ne use qatl kiyá.

16 Phir Yahúyada ne apne aur sáre logon aur bádsháh ke darmiyán ek ahd bándhá ki we KHUDÁWAND ke log howen. 17 Tab sáre log Baal ke ghar men

gae, aur use ḍháyá, aur unhoṉ ne us ke mazbahoṉ aur us kí múratoṉ ko chakná chúr kiyá, aur Baal ke káhin Mattán ko mazbahoṉ ke sámhne qatl kiyá. 18 Aur Yahúyada ne Khudáwand ke ghar ke uhda Lewí káhinoṉ ke háth meṉ sompe, jinheṉ Dáúd ne Khudáwand ke ghar ke liye gol gol kiyá thá, ki Khudáwand ke chaṛháwoṉ ko chaṛháweṉ, jaisá ki Músá kí tauret meṉ likhá hai, aur Dáúd ke taur par bakhushí gíte bajáte raheṉ. 19 Aur us ne Khudáwand ke ghar ke darwázoṉ par darbánoṉ ko baiṭháyá, táki jo koí kisí bát se nápák ho, so bhítar jáne na páwe. 20 Aur us ne sau sau ke sardároṉ aur amíroṉ aur sáhib logoṉ aur mamlukat kí sári guroh ko liyá, aur bádsháh ko Khudáwand kí haikal se le gayá, so we Álí Darwáze se hoke bádsháh ke ghar meṉ áe, aur bádsháh ko mamlukat kí kursí par nishín kiyá. 21 Aur sári raaiyat khush waqt húí, aur shahr meṉ aman húá, aur unhoṉ ne Ataliyáh ko talwár se már ḍálá.

XXIV. BÁB.

1 Yúás sát baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur chálís baras tak Yirúshálam meṉ musallit rahá. Us kí má ká nám Zibiyáh thá, jo Biarsaba kí thí. 2 Aur jo Khudáwand kí nazar meṉ durust hai, so Yúás Yahúyada káhin ke jite jí kiyá kartá thá. 3 Aur Yahúyada ne us ke liye do joṛúáṉ kar díṉ, aur us se beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ.

4 Bád us ke yúṉ húá, ki Yúás ke dil meṉ thá, ki Khudáwand ke ghar kí marammat kare. 5 Tab us ne káhinoṉ aur Lewíoṉ ko jama kiyá, aur unheṉ kahá, ki Yihúdáh ke shahroṉ meṉ jáo, aur sáre Isráelíoṉ se sál ba sál apne Khudá ke ghar kí marammat ke liye naqdí liyá karo, aur tum jaldí se yih kám karo. Lekin Lewíoṉ ne jaldí se yih kám na kiyá. 6 Tab bádsháh ne sardár káhin Yahúyada ko buláyá aur use kahá, ki Tum ne kyúṉ Lewíoṉ ko khabardár nahíṉ kiyá, ki we ahd ke khaime ke liye Isráel kí jamáat kí bihrí ko, jo Khudáwand ke bande Músá ne ṭhaharáí, Yihúdáh se aur Yirúshálam se láweṉ. 7 Kyúnki Ataliyáh badkár ne, aur us ke beṭoṉ ne Khudá ke ghar ko ḍhá diyá, aur Khudáwand ke ghar kí muqaddas chízoṉ se Baaloṉ ko banáyá. 8 Aur bádsháh ne farmáyá, ki we ek sandúq banáweṉ, aur Khudáwand ke ghar ke darwáze par báhar rakheṉ. 9 Aur Yihúdáh aur Yirúshálam meṉ mánádí kí gaí ki we us bihrí ko, jo Khudáwand ke bande Músá ne bayábán meṉ Isráel par ṭhaharáí thí, Khudáwand ke liye láweṉ. 10 Aur sab sardár aur sab log khushí se láe, aur jab tak kám tamám na húá, us sandúq meṉ ḍálte rahe.

11 Aur jis waqt sandúq Lewíoṉ ke háth se bádsháh ke uhdadároṉ ke pás pahunchá, aur jab unhoṉ ne dekhá, ki us meṉ bahut naqdí hai; to aisá húá, ki bádsháh ká munshí aur sardár káhin ká náib áke sandúq ko khálí karte the, aur phir le jáke usí jagah meṉ rakhte the, we roz ba roz aisáhí karte the, aur bahutsí naqdí baṭorte the. 12 Phir bádsháh aur Yahúyada use un ko dete the, jo Khudáwand ke ghar kí ibádat ke kám par muqarrar the, so we sangtaráshoṉ aur baṛhaíoṉ ko mazdúrí dete the, aur lohároṉ ko aur ṭhaṭheroṉ ko bhí diyá karte the, táki Khudáwand ke ghar kí marammat kareṉ. 13 So kárígaroṉ ne kám kiyá, aur un ke háth se kám kí marammat húí, aur Khudáwand ká ghar phir bahál húá, aur mazbút baná. 14 Jab we kám tamám kar chuke, to báqí naqdí bádsháh aur Yahúyada pás láe, aur

us se Khudáwand ke ghar ke liye zurúf banwáe gae, yáne khidmat aur charháwe ke básan aur piyále aur sone rúpe ke bartan. So we Yahúyada ke jíte jí Khudáwand ke ghar meṉ hamesha charháwoṉ ko charháyí karte the.

15 Lekin Yahúyada búrhá aur umrású́da hoke mar gayá; aur marne ke waqt wuh ek sau tís baras ká thá. 16 Aur unhoṉ ne use Dáúd ke shahr meṉ bádsháhoṉ pás gáṛá, is sabab ki us ne Isráel meṉ Khudá ká aur us ke ghar ká bhalá kiyá thá. 17 Aur Yahúyada ke marne ke bád Yihúdáh ke sardároṉ ne áke bádsháh ko sijda kiyá: tab bádsháh un ká shinawá húá. 18 Aur we Khudáwand apne bápdádoṉ ke Khudá ke ghar ko chhoṛkar Yasíratoṉ aur butoṉ kí pújá karne lage, aur un ke is asám ke liye Yihúdáh aur Yirúshálam par qahr i Iláhí názil húá. 19 Aur us ne nabíoṉ ko un pás bhejá, ki unheṉ Khudáwand kí taraf phereṉ; aur we unheṉ to nasíhat dete the, par we un ke shinawá na húe.

20 Tab Khudá kí rúh ne Yahúyada káhin ke beṭe Zikariyáh par iháta kiyá, so us ne úpar khaṛá hoke logoṉ se kahá, ki Khudá yúṉ farmátá hai, Tum kyúṉ Khudáwand ke hukm se báhar játe ho? Tum hargiz khushhál nahíṉ ho sakte. Is liye ki tum Khudáwand ko chhoṛ dete ho, wuh tumheṉ bhí chhoṛ degí. 21 Tab we us kí mukhálafat meṉ hamqasam hoke bádsháh ke hukm se Khudáwand ke ghar ke sahn meṉ use patthar márte the. 22 So Yúás bádsháh ne us ke báp Yahúyada ke ihsán ko, jo us ne us par kiyá thá, yád na kiyá, balki us ke beṭe ko qatl kiyá. Aur marne ke waqt meṉ us ne kahá, Khudáwand dekhtá hai, aur wuh intiqám legá.

23 Aur jab ek baras guzar gayá, to aisá húá, ki Arám kí fauj us par chaṛh áí, aur we Yihúdáh meṉ aur Yirúshálam meṉ áe, aur logoṉ meṉ se sáre sargurohoṉ ko már ḍálá, aur un kí sárí ganímat Dimishq ke bádsháh pás bhejí. 24 Sach ki Arám kí fauj meṉ thoṛe se log áe, lekin Khudáwand ne un ke háth meṉ ek niháyat baṛí lashkar kar diyá, kyúnki unhoṉ ne Khudáwand apne báp dádoṉ ke Khudá ko chhoṛ diyá, so unhoṉ ne Yúás se intiqám liyá. 25 Aur jab we us se phir gae, ki we use bahut zakhmí karke chale gae, to us ke naukar Yahúyada káhin ke beṭe ke khún ke sabab us kí mukhálafat meṉ hamqasam húe, aur use us ke bistar par aisá márá ki wuh mar gayá. Aur wuh Dáúd ke shahr meṉ gaṛá, par bádsháhoṉ kí qabroṉ meṉ gáṛá nahíṉ gayá. 26 Aur ye us ke khiláf hamqasam húe: Ammúní Simaat ká beṭá Zabad aur Moabí Simríyat ká beṭá Yahúzabad. 27 Ab us ke beṭe aur us khiráj ká bhár, jo us par dhará gayá, aur Khudá ke maskan kí támír, dekh wuh sab bádsháhoṉ kí kitáb ke bayán meṉ likhá hai. Aur us ká beṭá Amasiyáh us kí jagah meṉ bádsháh húá.

XXV. BÁB.

1 Amasiyáh pachís baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur untís baras tak Yirúshálam meṉ musallit rahá. Us kí má ká nám Yahúaddán thá, jo Yirúshálam kí thí. 2 Aur Khudáwand kí nazar meṉ jo durust hai, so us ne to kiyá, par tamám dil se nahíṉ. 3 Aur jab wuh bádsháhat par mustaqill húá, to us ne apne mulázimoṉ ko ján se márá jinhoṉ ne us ke báp bádsháh ko qatl kiyá thá. 4 Par khúníoṉ ke bachchoṉ ko qatl na kiyá, balki jaisá ki Músá kí sharíat kí kitáb meṉ likhá hai, ki Khudáwand ne farmáyá hai, ki Beṭoṉ ke badle bápoṉ ko qatl mat karo, aur

bápoṉ ke badle beṭoṉ ko qatl mat karo, balki harek apne apne gunáh ke liye márá jáwe.

5 Aur Amasiyáh ne Yihúdáh ko jama kiyá, aur sáre Yihúdáh aur Binyamín ko ábáí ḳhándánoṉ ke muwáfiq, aur hazár hazár ke sardároṉ ke muwáfiq, aur sau sau ke sardároṉ ke muwáfiq khaṛá kiyá, aur unheṉ bís baras ke aur us se úpar shumár kiyá, aur unheṉ tín lákh muntaḳhab mard páyá, jo barchhí aur ḍhál rakhkar jang meṉ jáne ke qábil the. 6 Aur us ne sau qintár rúpá deke Isráel meṉ se ek lákh jangí mardoṉ ko kiráya kiyá. 7 Lekin ek mard i Ḳhudá us pas áyá aur kahá, Ai bádsháh, Isráel kí fauj tere sáth jáne na páwe; kyúnki Ḳhudáwand Isráel ke sáth yáne sáre baní Ifráim ke sáth nahíṉ hai. 8 Magar tú jáiyo, aur kárzár kariyo, aur jang meṉ diler hojiyo. Mabádá Ḳhudá tujhe dushmanoṉ ke áge giráwe, kyúnki Ḳhudá meṉ sambhálne aur giráne ká maqdúr hai. 9 Tab Amasiyáh ne us mard i Ḳhudá se kahá, Phir sau qintároṉ ke liye, jo maiṉ ne Isráel ke lashkar ko diye, ham kyá kareṉ? Wuh mard i Ḳhudá bolá, Ḳhudáwand qádir hai, ki tujhe us se ziyáda dewe. 10 Tab Amasiyáh ne us lashkar ko, jo Ifráim meṉ se us pás áyá thá, alag kiyá, ki apní jagah ko phir jáweṉ. Is sabab unká gazab Yihúdáh par bhaṛká, aur we qahr kí sozish meṉ apní jagah ko gae.

11 Lekin Amasiyáh diler baná, aur apne logoṉ ko Já ul Milh meṉ le gayá, aur baní Shaír ke das hazár ko káṭ ḍálá. 12 Aur baní Yihúdáh ne das hazár ko jítá jí asír kiyá, aur unheṉ ek chaṭán kí choṭí par lejáke unheṉ us chaṭán kí choṭí par se phenk diyá, ki sab ke sab chaknáchúr ho gae. 13 Par us lashkar ke log, jinheṉ Amasiyáh ne pher diyá thá, ki us ke sáth jang meṉ na jáweṉ, we Samrún se leke Bait Haurán tak Yihúdáh ke shahroṉ par á paṛe, aur un meṉ se tín hazár ko már ḍálá, aur bahut lúṭ liyá.

14 Aur jab Amasiyáh Adúmíoṉ ko márke phir áyá thá, to yúṉ húá, ki wuh baní Shaír ke mábúdoṉ ko láyá, aur unheṉ apne mábúd ṭhaharáyá, aur un ke áge sijda kiyá, aur un ke liye ḳhushbú sungháyá. 15 Tab Ḳhudáwand ká gazab Amasiyáh par bhaṛká, aur us ne ek nabí ko us pás bhejá, jis ne us se kahá, ki Jo mábúd apne hí logoṉ ko tere háth se chhuṛá na sake, tú ne un ká píchhá kyúṉ kiyá? 16 Jab wuh us se báteṉ kartá thá, to Amasiyáh ne kahá, ki Kis ne tujh ko muqarrar kiyá, ki bádsháh ká saláhkár howe? Rah já! Tú kyúṉ márá jáe? Tab nabí rah gayá, aur kahá, Maiṉ jántá húṉ, ki Ḳhudá kí saláh yih hai, ki tujhe halák kare, is liye ki tú merí saláh ká shinawá na húá.

17 Tab Yihúdáh ke bádsháh Amasiyáh ne saláh leke Isráel ke bádsháh Yúás bin Yahúaḳhaz bin Yáhú ke pás elchí bheje, aur paigám kiyá, ki Áiye, ham ek dúsre ko rúbarú dekheṉ. 18 So Isráel ke bádsháh Yúás ne Yihúdáh ke bádsháh Amasiyáh ko kahlá bhejá, ki Lubnán ke bhaṭkaṭaiye ne Lubnán ke sanaubar se paigám kiyá, ki Apní beṭí mere beṭe se biyáh de. Tab janglí darinde us ke sáth gae, aur bhaṭkaṭaiye ko latáṛ márá. 19 Tú kahtá hai, Dekh, maiṉ ne Adúmíoṉ ko márá hai, so tere dil meṉ ghamaṇḍ samáyá hai, ki baṛá ho jáwe; ganímat ján aur ghar meṉ baiṭhá rah! Kyá zurúr hai, ki tú apne dil ko chheṛe, aur Yihúdáh samet gir jáwe?

20 Lekin Amasiyáh ne na suná, kyúnki yih Ḳhudá se thá, táki wuh unheṉ un ke háth meṉ kar dewe, is liye ki unhoṉ ne Adúmíoṉ ke mábúdoṉ ká píchhá kiyá thá. 21 So Isráel ká bádsháh Yúás chaṛh gayá, aur we yáne sháh i Isráel Yúás

aur sháh i Yihúdáh Amasiyáh Yihúdáh ke Bait ul Shams meu muqábil húe, aur rúbarú ek dúsre ká munh dekhá. 22 Par Yihúdáh Isráel ke áge márá gayá, aur harek apne apne khaime ko bhágá. 23 Aur sháh i Isráel Yúás ne sháh i Yihúdáh Amasiyáh bin Yúás bin Yahúakhaz ko Bait ul Shams meu pakar liyá, aur use Yirúshálam meu láyá, aur Yirúshálam kí díwár Ifráim ke Phátak se leke Goshe ke Phátak tak, jo char sau háth thí, dhá dí, 24 Aur sárá soná aur rúpá aur sáre bartan, jo Abid Adúm pás Khudá ke ghar meu páe, aur bádsháh ke ghar ke khazáne le liye, aur bahut se log ol pakre, aur Samrún ko phirá.

25 Aur Amasiyáh bin Yúás sháh i Yihúdáh Yúás bin Yúakhaz sháh i Isráel ke marne ke bád pandrah baras jítá rahá. 26 Ab Amasiyáh ká báqí ahwál auwal o ákhir jo hai, wuh to Yihúdáh aur Isráel ke bádsháhou kí kitáb meu likhá hai. 27 Aur jis waqt se ki Amasiyáh Khudawand kí pairawí se phir gayá, us waqt se Yirúshálam meu logou ne us par balwá kiyá; so wuh Lakís ko bhág gayá, par unhou ne Lakís meu us ke píchhe bhejá, aur use waháu qatl kiyá. 28 Tab we use ghorou par dálke le gae, aur Yihúdáh ke shahr meu us ke bápdádou pás use gárá.

XXVI. BAB.

1 Tab Yihúdáh ke sáre logou ne Uzziyáh ko, jo solah baras ká thá, leke us ke báp kí jagah meu bádsháh kiyá. 2 Us ne Ailat ká shahr biná kiyá, aur bád us ke ki bádsháh apne bápdádou meu já milá, use Yihúdáh kí mamlukat meu phir dákhil kiyá. 3 So Uzziyáh solah baras kí umr meu bádsháh húá, aur báwan baras tak Yirúshálam meu musallit rahá. Us kí má ká nám Yakulliyáh thá, jo Yirúshálam kí thí. 4 Aur jo Khudawand kí nazar meu durust hai, so us ne kiyá, un sab ke mutábiq ki us ke báp Amasiyáh ne kiyá thá. 5 Aur wuh Zikariyáh ke dinou meu, jo Khudá kí rúyatou meu bíná thá, Khudá ká tálib rahá, aur jab tak wuh Khudawand ko dhúndhá kartá thá, tab tak Khudá ne us ko iqbálmand kiyá. 6 Aur wuh niklá, aur Filistíou se lará, aur Jannat kí díwárou ko aur Ibnah kí díwárou ko, aur Ashdúd kí díwárou ko dhá diyá, aur Ashdúd ke ás pás aur Filistíon ke darmiyán shahrou ko biná kiyá. 7 Aur Khudá ne us kí madad kí, ki Filistíou par aur un Arabíou par, jo Júr Baal meu rahte the, aur Maúníou par gálib húá, 8 Aur Ammúníou ne Uzziyáh ko hadiye diye; aur us ká nám Misr kí sarhadd tak phail gayá, kyúnki wuh niháyat zoráwar thá. 9 Phir Uzziyáh ne Yirúshálam meu Kone ke Phátak par, aur Taráí ke Phátak par aur Goshe ke Phátak par burj banáe aur unheu mazbút kiyá. 10 Aur us ne bayábán meu bahut se burj banwáe, aur bahut se kúe khodwáe, kyúnki nasheb meu aur maidán meu us kí bahut mawáshí thí, aur pahárou meu aur Karmil meu uske kisán aur tákbán the, kyúnki kishtkárí use achchhí lagtí thí. 11 Aur Uzziyáh ko jangí mardou ká ek lashkar thá, jo bádsháh ke ek sardar Hananiyáh ke náibou Waúel sáfir, aur Maasiyáh kátib kí ismnawísí ke shumár ke mutábiq gol gol karke jang ke liye nikaltá thá, 12 Aur un bahádur mardou ke abwí raísou ká sárá shumár do hazár chha sau thá. 13 Aur un ke hukm meu tín lákh sárhe sát hazár ká ek jangí laskhar thá, jo qawí fauj banke larne ko nikal játe the, ki dushmanou ke muqábil bádsháh kí madad karen. 14 Aur Uzziyáh ne un ke yáne sáre lashkar ke liye dhálou aur barchhíou aur topou

aur bakhtaroṉ aur kamánoṉ se leke ḍhelwáns ke pattharoṉ tak sab kuchh taiyár kiyá. 15 Aur us ne Yirúshálam meṉ hunarmand logoṉ kí kárígarí se kal banwáe. ki burjoṉ aur goshoṉ par se tír aur baṛe baṛe patthar máreṉ. So us ká nám dúr tak phail gayá, kyúnki us kí madad ajab tarah se húí, jab tak ki wuh mustaqill húá.

16 Lekin jab wuh mustaqill húá, to us ká man phúlá, yaháṉ tak ki wuh bigaṛ gayá, aur KHUDAWAND apne Khudá se beímán ṭhahará, aur KHUDAWAND kí haikal meṉ gayá, tá ki mazbah par khushbú sungháwe. 17 Tab Azariyáh káhin aur us ke sáth KHUDAWAND ke assí diler káhin us ke píchhe gae, 18 Aur Uzziyáh bádsháh ko roká, aur use kahá, ki Ai Uzziyáh, terá kám nahíṉ, ki KHUDAWAND ke liye khusbú jaláwe, balki káhinoṉ yáne Hárún ke beṭoṉ ká kám hai, ki we khusbú jaláne ke liye maqaddas kiye gae haiṉ. So maqdis se báhar jáiye, kyúnki tú beímání ká kám kartí hai, aur KHUDAWAND Khudá se terí izzat ká báis na hogá! 19 Tab Uzziyáh gusse húá, aur bakhúrdán khusbú jaláne ko us ke háth meṉ rahá; aur joṉ káhinoṉ par khafá hotá thá, to káhinoṉ ke dekhne meṉ KHUDAWAND ke ghar ke andar bakhúr ke mazbah ke pás us ke kapál par koṛh phút niklá. 20 Aur sardár káhin aur sáre káhinoṉ ne us par nazar kí, aur kyá dekhte haiṉ? ki us ke kapál par koṛh niklá hai. So unhoṉ ne use jald nikálá, aur wuh áp bhí jald chal niklá, kyúnki KHUDAWAND ne use márá thá. 21 Chunánchi Uzziyáh bádsháh apne marne ke din tak koṛhí rahá, aur koṛhí hoke ek bímárkháne meṉ baiṭhá; kyúnki wuh KHUDAWAND ke ghar se khárij o mahrúm húá thá. Aur us ká beṭá Yútám bádsháh ke ghar par thá, aur raaiyat ká insáf kartá thá.

22. Aur Uzziyáh ká báqí ahwál auwal o ákhir jo hai so Amús ke bete Yasaiyáh nabí ne likhá hai.

23 So Uzziyáh apne bápdádoṉ meṉ já milá, aur bádsháhoṉ kí qabristán meṉ apne bápdádoṉ ke pás gaṛá; ki we bole, Wuh to koṛhí hai. Aur us ká beṭá Yútám us ká jánishín húá.

XXVII. BAB.

1 Yútám pachís baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur solah baras tak Yirúshálam meṉ musallit rahá. Us kí má ká nám Warúsah thá, jo Sadúq kí beṭí thí. 2 Aur jo KHUDAWAND kí nazar meṉ durust hai, so us ne kiyá, aur jo kuchh kiyá, so apne báp Uzziyáh ke mánind kiyá; magar wuh KHUDAWAND kí haikal meṉ na gayá, aur log hanoz burá kám karte rahe. 3 Aur us ne KHUDAWAND ke ghar ká Alí Darwáza banáyá, aur Ufal kí díwár meṉ us ne bahut banáyá. 4 Aur Yihúdáh ke kohistán meṉ us ne shahr banwáe, aur jangloṉ meṉ us ne qala aur burj banwáe. 5 Aur wuh baní Ammún ke bádsháh se laṛá, aur us par gálib húá, aur us baras meṉ baní Ammún ne use ek sau qintár rúpá aur das hazár karr gehún aur das hazár karr jau diye; aur baní Ammún dúsre aur tísre baras meṉ bhí use utná hí diyá. 6 So Yútám zoráwar hotá thá, kyúnki wuh KHUDAWAND apne Khudá ke áge rást chaltá thá.

7 Ab Yútám ká báqí ahwál aur us kí sárí laṛáíáṉ aur us ke iamál, dekho we Isráel aur Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke daftar meṉ maktúb haiṉ. 8 So wuh pachís baras ká hoke bádsháh baná, aur solah baras tak Yirúshálam meṉ musallit rahá. 9 Aur

Yútám apne bápdádoṇ ke sáth so gayá, aur Dáúd ke shahr meṇ gayá. Aur us ká beṭá Ákhaz us ká jánishín húá.

XXVIII. BÁB.

1 Ákhaz bís baras kí umr meṇ bádsháh húí, aur solah baras tak Yirúshalám meṇ musallit rahá. Aur jo KHUDÁWAND kí nazar meṇ durust hai, so us ne apne báp Dáúd ke mánind nahíṇ kiyá, 2 Balki Isráel ke bádsháhoṇ kí ráh par chalá, aur us ne bhí Baaloṇ ke liye ḍhále húe but banáe. 3 Aur us ne baní Hannum kí taráí meṇ charháyá kiyá, aur un qaumoṇ ke nafratí dastúr ke mutábiq, jinheṇ KHUDÁWAND ne baní Isráel ke sámhne se nábúd kiyá thí, apne hí beṭoṇ ko ág meṇ ḍálá; 4 Aur úṇche makánoṇ aur pahároṇ par, aur harek hare darakht tale zabh kiyá aur bakhúr jaláyá. 5 Tab KHUDÁWAND us ke Khudá ne us ko sháh i Arám ke háth meṇ kar diyá: so unhoṇ ne use márá, aur un meṇ se bahut logoṇ ko asír kiyá, aur unheṇ Dimishq meṇ pahuncháyá; aur wuh sháh i Isráel ke háth meṇ bhí sompá gayá, jis ne use baṛí már se márá. 6 Aur Fikah bin Ramaliyáh ne Yihúdáh meṇ ek lákh bís hazár bahádur logoṇ ko ek din qatl kiyá; kyúnki unhoṇ ne KHUDÁWAND apne bápdádoṇ ke Khudá ko chhoṛ diyá thá. 7 Aur Zikrí ne, jo Ifráim ká ek pahlawán thá, Maasíyáh sháhzáde ko, aur mahall ke sardár Azriqím ko, aur bádsháh ke náib Ilqanah ko már ḍálá. 8 Aur baní Isráel apne bháíoṇ meṇ se do lákh auratoṇ aur beṭe beṭíoṇ ko asír karke le gae, aur un ká bahut sa mál lúṭ liyá aur luṭí húí chízoṇ ko Samrún meṇ láe.

9 Aur waháṇ Ábid nám KHUDÁWAND ká ek nabí thá, wuh us lashkar ke, jo Samrún ko phir játá thá, istiqbál ko gayá, aur unheṇ kahá, Dekh KHUDÁWAND tumháre bápdádoṇ ke Khudá ne Yihúdáh par qahrnák hoke unheṇ tumháre háth meṇ kar diyá, par tum ne unheṇ aise gazab se qatl kiyá, ki ásmán tak pahunch gayá. 10 Aur tum ab is fikr meṇ ho, ki baní Yihúdáh aur Yirúshálam pámál karke apne gulám aur launḍíáṇ karo. Par kyá KHUDÁWAND tumháre Khudá ke nazdík tum par asám nahíṇ hogá? 11 Pas tum ab merí suno, aur un asíroṇ ko, jinheṇ tum ne apne bháíoṇ meṇ se asír kiyá, ázád karke phir bhejo, ki KHUDÁWAND ká qahr tum par mushtaal hai. 12 Tab baní Ifráim ke buzurg logoṇ meṇ se báze yáne Azariyáh bin Yahúhanán aur Barakiyáh bin Musallimát, aur Hizqiyáh bin Salúm aur Amásá bin Khuldí uṭhe, aur unheṇ jo lashkar se phir áte the, roká, aur unheṇ kahá, ki 13 Tum asíroṇ ko bhítar mat láo, ki tum cháhte ho, ki KHUDÁWAND ke asám ham par rakho, aur hamáre gunáh aur asám baṛháo, ki hamárá asám to bahut hai, aur qahr i Iláhí Isráel par mushtaal hai. 14 Tab un musallah húe logon ne asíroṇ ko aur ganímat ko sardároṇ aur sárí jamáat ke áge chhoṛ diyá. 15 Áur we mard jin ke nám mazkúr húe, uṭhe, aur asíroṇ ko le gáe, aur lúṭ ke mál se un ke nangoṇ ko pahináyá, unheṇ kapṛe aur júte pahináe aur unheṇ khiláyá piláyá, aur un par tel chupṛá, aur un ke sáre mándoṇ ko gadhoṇ par baiṭhke tamroṇ ke shahr Yirího meṇ, apne bháíoṇ ke pás, pahuncháyá; tab Samrún ko phir gae. 16 Us waqt Ákhaz bádsháh ne Asúr ke bádsháhoṇ pás bhejá, ki us kí madad kareṇ. 17 Phir Adúmí chaṛh áe, aur Yihúdáh ko márke asíroṇ ko le gae. 18 Aur Filistí Yihúdáh ke nasheb aur janúb ke shahroṇ meṇ chaṛh áe, aur Bait ul Shams ko aur Aiyalún ko aur Jadírát ko aur Shauká aur us ke dihát ko aur Timnah aur us ke dihát ko aur

Jimsú aur us ke dihát ko le liyá, aur un men base. 19 Kyúnki Khudáwand ne sháh i Isráel Ákhaz ke sabab se Yihúdáh ko ghaṭáyá, is liye ki us ne Yihúdáh ko furág kiyá thí, aur Khudáwand se beímán ho gayá thá. 20 Aur sháh i Asúr Dijlatpilásar us par chaṛh áyá, aur us ko tang kiyá, aur use aman na diyá. 21 Us ne to Khudáwand ke ghar aur bádsháh aur amíron ke ghar se mál chhín leke sháh i Asúr ko diyá, par us kí kuchh madad na húí.

22 Aur tangí ke waqt wuh bádsháh Ákhaz Khudáwand se ziyáda beímán ho gayá, 23 Ki us ne Dimisq ke mábúdon ke liye, jinhon ne use márá thá, zabh kiyá, aur kahá, ki Arám ke bádsháhon ke mábúdon ne un kí madad kí hai, so main un ke liye qurbán karúngá, ki merí madad karen, lekin we us kí aur sáre Isráel kí ṭhokar ke báis húe. 24 Aur Ákhaz ne Khudá ke ghar ke bartanon ko jama kiyá, aur Khudá ke ghar ke bartanon ko káṭ liyá, aur Khudáwand ke ghar ke darwázon ko band kiyá, aur apne liye Yirúshálam men harek kone par mazbahon ko banáyá. 25 Aur Yihúdáh ke harek shahr men us ne únche makán banwáe, ki ajnabí mábúdon ke liye khushbú jaláwen, aur us ne Khudáwand apne bápdádon ke Khudá ko gussá diláyá.

26 Ab us ká báqí ahwál aur us ke sáre iamál auwal o ákhir jo hain, so Yihúdáh aur Isráel ke bádsháhon ke daftar men maktúb hain. 27 Aur Ákhaz apne bápdádon men já milá, aur Yirúshálam shahr men to gáṛá gayá, par Isráel ke bádsháhon kí qabron men áne na páyá. Aur us ká beṭá Hizqiyáh us ká jánishín húá.

XXIX. BÁB.

1 Hizqiyáh pachís baras kí umr men bádsháh húá, aur untís baras Yirúshálam men musallit rahá. Us kí má ká nám Abiyáh thá, jo Zikariyáh kí beṭí thí. 2 Aur jo Khudáwand kí nazar men durust hai, so us ne kiyá un sab ke mutábiq jo us ke báp Dáúd ne kiyá thá.

3 Us ne apní saltanat ke pahle baras ke pahle mahíne men Khudáwand ke ghar ke darwázon ko kholá, aur unhen sudhárá. 4 Aur us ne káhinon aur Lewíon ko buláyá, aur unhen púrab taraf ke chauk men jama kiyá, 5 Aur unhen kahá, Ai Lewío, merí suno. Tum ab apne ko pák karo, aur Khudáwand apne bápdádon ke Khudá ke ghar ko pák karo, aur maqdis men se sárí najis chízon ko nikál phenko. 6 Kyúnki hamáre báp beímán ho gae, aur jo Khudáwand hamáre Khudá kí nazar men burá hai, so unhon ne kiyá, aur use chhoṛ diyá, aur apne apne munh Khudáwand ke maskan se pher diyá, aur apní apní píṭh us kí taraf kí hai; 7 Aur usáre ke kiwáṛon ko band kiyá hai, aur Isráel ke Khudá ke maqdis men chirágon ko bujháyá hai, aur khushbú nahín sungháyá hai, aur chaṛháwá nahín chaṛháyá hai. 8 Tab Khudáwand ká qahr Yihúdáh aur Yirúshálam par názil húí, aur us ne unhen chhoṛ diyá, ki mazlúm aur hairání ke báis aur angushtnumá howen, jaise tum apní ánkhon se dekhte ho. 9 Dekho, is sabab hamáre báp talwár se máre paṛe, aur hamáre beṭe beṭíán aur jorúán asírí men hain. 10 Ab mere dil men hai, ki Khudáwand Isráel ke Khudá ke sáth ahd bándhún, táki us ká mushtaal qahr ham se phir jáe. 11 Ai mere farzando, tum ab sustí na karo, kyúnki Khudáwand ne tumhen barguzída

kiyá, ki us ke áge khaṛe hoke bandagí karo, aur us ke ḳhádim ho jo ḳhushbú jaláte haiṉ.

12 Tab baní Qihát meṉ se Mahat bin Amásí, aur Yúel bin Azariyáh; aur baní Mirárí meṉ se Qís bin Abdí, aur Azariyáh bin Yahalliel; aur baní Jirsán meṉ se Yúaḳh bin Zimmah, aur Adan bin Yúaḳh; 13 Aur baní Ilisafan meṉ se Simrí aur Waúel; aur baní Ásaf meṉ se Zikariyáh aur Mattaniyáh; 14 Aur baní Haimán meṉ se Yahiel aur Simaí; aur baní Yadútún meṉ se Samaiyáh aur Uzziel uṭhe, 15 Aur apne bháíoṉ ko jama karke aur apne ko pák karke bádsháh ke hukm ke muwáfiq aur Ḳhudáwand ke kalám ke mutábiq Ḳhudáwand ke ghar ke pák karne ko áe. 16 Aur káhin pák karne ko Ḳhudáwand ke ghar ke andar gae, aur sárí najásat ko, jo Ḳhudáwand kí haikal meṉ maujúd thí, Ḳhudáwand ke ghar ke sahn meṉ nikál phenká; aur Lewíoṉ ne un chízoṉ ko báhar le jáke Kaidrún ke nále meṉ ḍál diyá. 17 Aur pahle mahíne kí pahlí táríḳh meṉ unhoṉ ne taqdís ká kám shurú kiyá, aur we us mahíne ke áṭhweṉ din Ḳhudáwand ke usáre tak áe, aur áṭh din tak Ḳhudáwand ke ghar ko pák karte rahe, aur pahle mahíne kí solahwíṉ táríkh meṉ we tamám kar chuke.

18 Tab unhoṉ ne Hizqiyáh bádsháh ke pás jáke kahá, ki Ham ne Ḳhudáwand ke tamám ghar ko, aur chaṛháwe ke mazbah ko, aur sab zurúf ko aur nazar kí roṭíoṉ kí mez ko, aur sab bartanoṉ ko pák kiyá; 19 Aur ham ne un sáre básanoṉ ko, jinheṉ Áḳhaz bádsháh ne apní bádsháhí aur bedíní meṉ nápák kiyá thá, phir árásta aur muqaddas kiyá: aur dekh, we Ḳhudáwand ke mazbah ke áge haiṉ.

20 Tab Hizqiyáh bádsháh sawere uṭhá, aur shahr ke sardároṉ ko faráham karke Ḳhudáwand ke ghar ko chaṛh gayá. 21 Aur we sát bail aur sát menḍhe aur sát barre aur sát bakre láe, ki mamlukat ke liye aur maqdis ke liye aur Yihúdáh ke liye ḳhatiyat hoṉ. Aur us ne káhinoṉ Hárún ke beṭoṉ ko hukm kiyá, ki Ḳhudáwand ke mazbah par chaṛháwe chaṛháweṉ. 22 Tab káhinoṉ ne bailoṉ ko zabh kiyá, aur lahú leke mazbah par chhiṛká; phir menḍhoṉ ko zabh kiyá, aur lahú ko mazbah par chhiṛká; phir barroṉ ko zabh kiyá, aur lahú ko mazbah par chhiṛká. 23 Aur we ḳhatíyat ke bakroṉ ko bádsháh aur jamíat ke áge láe, aur unhoṉ ne apne háth un par rakhe. 24 Phir káhinoṉ ne unheṉ zabh kiyá, aur un ká lahú kafára ke liye mazbah par chhiṛká, ki sáre Isráel ká kafára ho, kyúnki bádsháh ne farmáyá thá, ki sáre Isráel ke liye chaṛháwá aur ḳhatíyat guzráneṉ. 25 Aur us ne Dáúd ke aur bádsháh ke gaibbín Jád ke aur nabí Nátan ke hukm ke mutábiq Ḳhudáwand ke ghar meṉ jhánjh aur bín aur barbat liye húe Lewíoṉ ko muqarrar kiyá, ki Ḳhudáwand ne apne nabíoṉ kí márifat se yúṉ hukm kiyá thá. 26 Aur Lewí Dáúd ke bájoṉ ko aur káhin turhíoṉ ko leke khaṛe húe. 27 Aur Hizqiyáh ne farmáyá, ki chaṛháwá mazbah par chaṛháyá jáwe; aur jis waqt chaṛháwá shurú húá, usí waqt Ḳhudáwand ká gít ṭurhíoṉ aur sháh i Isráel Dáúd ke bájoṉ se shurú húá. 28 Aur sárí jamáat ne sijda kiyá, aur gít ká gáná aur turhíoṉ ká bajáná sab hotá rahá jab tak chaṛháwá tamám na ho chuká.

29 Aur jab chaṛháwá tamám ho chuká, tab bádsháh ne aur sab ne, jo us ke sáth házir the, jhukke sijda kiyá. 30 Phir Hizqiyáh ne aur sardároṉ ne Lewíoṉ ko hukm kiyá, ki Dáúd kí aur Ásaf gaibbín kí bátoṉ se Ḳhudáwand kí hamd gáweṉ. Aur unhoṉ ne ḳhushí se hamd gáí, aur sir jhukáke sijda kiyá. 31 Tab Hizqiyáh kahne lagá, ki Ab tum Ḳhudáwand ke liye háth bharke áe ho, nazdík

jáo, aur Khudawand ke ghar meṇ zabíhoṇ aur shukr ke qurbánoṇ ko guzráno. Tab jamáat ne zabíhoṇ aur shukr ke qurbánoṇ ko aur sab razámand logoṇ ne charháwoṇ ko guzráná. 32 Aur charháwoṇ kí ginti, jo jamáat láí, so sattar bail aur sau mendhe aur do sau barre the: ye sab ke sab Khudawand ke charháwe ke liye the; 33 Aur chha sau bail aur tín hazár bher muqaddas kiye gaye. 34 Magar káhin aise thore the, ki we sab charháwoṇ kí khál utár na sake, tab un ke bhái Lewíoṇ ne un kí madad kí jab tak kám tamám húá, aur jab tak báqí káhinoṇ ne apne ko pák kiyá; kyúnki Lewí apne pák karne meṇ káhinoṇ se ziyáda diyánatdár húe the. 35 Lekin charháwe bhí aur salámíoṇ kí charbíáṇ aur charháwe ke tapáwan bahut se the. So Khudawand ke ghar kí bandagí tamám húí. 36 Aur Hizqiyáh aur sab log khushí meṇ the, ki Khudá ne logoṇ ká dil ubhárá, kyúnki wuh kám jaldí se anjám ko pahunchá.

XXX. BAB.

1 Aur Hizqiyáh ne sáre Isráel aur Yihúdáh ko talab kiyá, aur Ifráim aur Manassí ke pás bhí khutút likh bhejá, ki we Khudawand ke ghar ko Yirúshálam meṇ áweṇ, táki Khudawand Isráel ke Khudá ke liye fasah karen. 2 Aur bádsháh ne aur sardároṇ ne aur Yirúshálam meṇ kí sárí jamáat ne bihtar jáná, ki dúsre mahíne meṇ fasah kareṇ. 3 Kyúnki we us waqt fasah nahíṇ kar sake, is liye ki káhinoṇ ne baqadr i ihtiyáj apne ko pák nahíṇ kiyá thá, aur log bhí Yirúshálam meṇ jama nahíṇ húe the. 4 Aur wuh bát bádsháh kí aur sárí jamáat kí nazar meṇ achchhí thi. 5 So unhoṇ ne muqarrar kiyá, ki Biarsaba se leke Dán tak tamám Isráel meṇ manadí kí jáwe, ki log Khudawand Isráel ke Khudá ke liye fasah ke mánne ko Yirúshálam meṇ áweṇ; kyúnki unhon ne bahut din se nawishte ke mutábiq fasah na kiyá thá. 6 Tab harkáre bádsháh aur us ke sardároṇ ke háth se chiṭṭíáṇ páke bádsháh ke hukm ke muwáfiq tamám Isráel aur Yihúdáh meṇ rawána húe aur bole, Ai baní Isráel, Abiraham aur Izhák aur Isráel ke Khudá kí taraf phiro, to wuh tumháre báqí logoṇ kí taraf, jo sháh i Asúr ke háth se bach rahe haiṇ, phiregá. 7 Aur tum apne bápdádoṇ ke mánind aur apne bháíoṇ ke mánind mat ho, ki we Khudawand apne bápdádoṇ ke Khudá se beímán ho gae haiṇ, is liye us ne unheṇ halák kiyá hai, jaise tum áp dekhte ho. 8 Pas tum apne bápdádoṇ ke mánind sakhtgardan mat hoo, balki Khudawand ko háth do, aur us ke maqdis ko áo, jise us ne hamesha ke liye muqaddas kiyá hai, aur Khudawand apne Khudá kí bandagí karo, táki us ká jaltá gazab tum se phir jáwe. 9 Kyúnki agar tum Khudawand kí taraf phiroge, to tumháre bháí aur tumháre beṭe apne asír karnewáloṇ kí nazar meṇ rahm páwenge, yaháṇ tak ki is mulk meṇ phir áwenge, kyúnki Khudawand tumhárí Khudá hannán aur rahmán hai; aur agar tum us kí taraf phiroge, to wuh tum se apná munh na moregá. 10 So harkáre Ifráim aur Manassi ke mulk meṇ Zabúlún tak shahr ba shahr guzarte phire; lekin unhoṇ ne un se mazhaka kiyá, aur unheṇ ṭhaṭṭhe meṇ uṛáyá. 11 Tad bhí Yasar se aur Manassí se aur Zabúlún se kaí log naram dil húe, aur Yirúshálam ko áe. 12 Aur Yihúdáh meṇ bhí Khudawand ká háth thá, ki unheṇ ek dil dewe, táki we Khudawand ke kalám ke mutábiq bádsháh aur sardároṇ ke hukm par amal kareṇ.

13 So bahut log Yirúshálam meṉ jama húe, ki dúsre mahíne meṉ fatírí roṭí kí íd kareṉ; we ek bahut barí jamáat the. 14 Aur we uṭhe, aur un mazbahoṉ ko, jo Yirúshálam meṉ the, aur bakhúr kí sárí qurbángáhoṉ ko dúr kiyá, aur unheṉ Kaidrún ke nále meṉ phenk diyá. 15 Phir unhoṉ ne dúsre mahíne kí chaudahwíṉ táríkh meṉ fasah ko zabh kiyá, aur káhinoṉ aur Lewíoṉ ne sharminda hoke apne ko pák kiyá, aur KHUDÁWAND ke ghar meṉ chaṛháwoṉ ko guzráná. 16 Aur we apne dastúr ke muwáfiq, mard i Khudá Músá kí sharíat ke mutábiq, apní jagah par khaṛe húe, aur káhinoṉ ne Lewíoṉ ke háth se lahú leke chhiṛká. 17 Aur jamáat meṉ bahut the, jinhoṉ ne apne ko pák nahíṉ kiyá thá, is wáste Lewíoṉ ne un sabhoṉ ke liye, jinhoṉ ne apne ko pák ne kiyá thá, ki KHUDÁWAND ke muqaddas howeṉ, fasah ke barroṉ ko zabh kiyá. 18 Kyúnki bahut se logoṉ ne Ifráim se aur Manassí se, Ishakár aur Zabúlún se apne ko pák nahíṉ kiyá thá, balki fasah ko mutábiq us ke jo likhá hai, nahíṉ kháyá. 19 Lekin Hizqiyáh ne un ke liye duá mángí aur kahá, Ai KHUDÁWAND i karím, tú sab ko, jinhoṉ ne Khudá ke yáne KHUDÁWAND un ke bápdádoṉ ke Khudá ke ḍhúṉḍhne ko dil lagáyá hai, muáf kar, agarchi quds kí tahárat se na ho. 20 Aur KHUDÁWAND ne Hizqiyáh kí suní, aur logoṉ ko muáf kiyá. 21 So baní Isráel, jo Yirúshálam meṉ házir the, baṛí khushí se sát din tak íd i fatír karte rahe, aur Lewí aur káhin KHUDÁWAND kí hamd ke bájoṉ ko leke roz ba roz KHUDÁWAND ko bhajte the. 22 Aur Hizqiyáh ne sab Lewíoṉ ko, aur un sabhoṉ ko, jo KHUDÁWAND kí hamd ke kháss ilm meṉ máhir the, dilásá diyá, so we sát din tak íd kí qurbáníáṉ kháte the, aur salámíoṉ ke zabáih zabh karte the, aur KHUDÁWAND apne bápdádoṉ ke Khudá ká shukr karte the.

23 Aur sárí jamáat hamáwáz húí, ki aur sát din íd kareṉ, aur we khushí se aur sát din mánte the. 24 Kyúnki sháh i Yihúdáh Hizqiyáh ne jamáat ke liye hazár bail aur sát hazár bheṛ guzráne, aur sardároṉ ne jamáat ke liye hazár bail aur das hazár bheṛ guzráne; aur bahut se káhinoṉ ne apne ko pák kiyá thá. 25 Aur Yihúdáh kí sárí jamáat aur káhin aur Lewí, aur wuh sárí jamáat, jo Isráel se áí thí, aur we pardesí, jo Isráel ke mulk se áe the, aur Yihúdáh meṉ rahte the, khushí karte the. 26 So Yirúshálam meṉ baṛí khushí húí, kyúnki sháh i Isráel Sulaimán bin Dáúd ke dinoṉ se Yirúshálam meṉ aisá na húá thá. 27 Aur káhinoṉ aur Lewíoṉ ne uṭhke logoṉ ko barakat dí, aur un kí áwáz suní gaí, aur un kí duá us ke muqaddas makán ásmán tak pahunchí.

XXXI. BÁB.

1 Jab yih sab ho chuká, tab sáre Isráelí, jo házir the, Yihúdáh ke shahroṉ ko nikle, aur sárí múraton ko toṛ ḍálá, aur Yasíratoṉ ko káṭ ḍálá, aur únche makánoṉ aur mazbahoṉ ko, jo Yihúdáh aur Binyamín aur Ifráim aur Manassí meṉ the, ḍhá diyá, yaháṉ tak ki sab ke sab nest o nábúd húe; tab sáre baní Isráel apne apne shahr aur mírás ko phir gaye. 2 Aur Hizqiyáh ne káhinoṉ aur Lewíoṉ kí bárídáríoṉ ko un kí bárídáríoṉ ke muwáfiq harek ko us kí khidmat ke liye yáne káhinoṉ aur Lewíoṉ ko chaṛháwe aur salámí ke guzaránne ke liye, aur bandagí aur shukrguzárí aur taríf ke liye KHUDÁWAND ke darbár ke darwázoṉ meṉ muqarrar kiyá. 3 Aur bádsháh ne apne mál meṉ se ek hissa chaṛháwoṉ ke liye yáne subh aur

shám ke charháwon ke liye aur sabton ke aur naye chándon ke aur ídon ke charháwon ke liye ṭhaharáyá, jaisá ki KHUDAWAND kí sharíat men likhá hai. 4 Aur us ne logon ko, jo Yirúshálam men rahte the, hukm kiyá, ki káhinon aur Lewíon ká haqq adá karen, tá ki we KHUDAWAND kí sharíat ko hifz karen. 5 Aur jab yih farmán niklá, tab baní Isráel anáj aur wain aur tel aur shahd aur khet ke síre hásil ke pahle phal ziyádatí se láe; aur sab ká daswán hissa ziyádatí se láe. 6 Aur baní Israel aur Yihúdáh, jo Yihúdáh ke shahron men rahte the, we bhí gáe bail aur bheṛ bakrí ká daswán hissa aur un muqaddas chízon ká daswán hissa, jo KHUDAWAND un ke Khudá ke liye muqaddas kí gaí thín, láe, aur ḍher ḍher rakhe. 7 Unhon ne tísre mahíne men ḍher lagáná shurá kiyá aur sátwen mahíne men tamám kiyá. 8 Aur Hizqiyáh aur sardáron ne áke ḍheron ko dekhá, aur KHUDAWAND ko aur us kí guroh Isráel ko mubárakbád kahá. 9 Aur Hizqiyáh ne káhinon aur Lewíon ko un ḍheron kí bábat púchhá. 10 Tab sardár káhin Azariyah ne, jo Saḍúq ke khhándán ká thá, jawáb men kahá, ki jab se logon ne KHUDAWAND ke ghar men hadiya láná shurú kiyá, tab se ham kháne ko bahut rakhte hain, aur ásúda hote hain, aur bahut bach rakhtí hai; kyúnki KHUDAWAND ne apne logon ko barakat bakhshí hai, aur jo bachá, so yihí baṛá ḍher hai.

11 Aur Hizqiyáh ne hukm kiyá, ki KHUDAWAND ke ghar men koṭhríán banáwen; aur unhon ne unhen banáyá. 12 Aur we hadiye aur dahyakián aur niyáz kí chízen amánat se un men láe. Aur un par Kananiyáh Lewí názir thá, aur us ká bháí Samaí dúsrá thá. 13 Aur Yahíel aur Azaziyáh aur Naukhat aur Asahel aur Yarímát aur Yúzabad aur Iliel aur Ismákiyáh aur Mahat aur Bináyáh Hizqiyáh bádsháh ke aur Khudá ke ghar ke sardár Azariyáh ke intizám se Kananiyáh aur us ke bháí Simaí ke náib hoke názim the. 14 Aur Qárí bin Yimnah ek Lewí, jo mashriq kí samt ká darbán thá, wuh Khudá kí inámí qurbáníon par thá, tá ki KHUDAWAND kí qurbáníán aur aqdas chízen bánṭ dewe. 15 Aur Adan aur Minyamín aur Yasúa aur Samaiyáh aur Amariyáh aur Sakaniyáh káhinon ke shahron men amánat se us ke náib the, tá ki apne bháíon ko kyá baṛe kyá chhoṭe ko un kí bárídáríon ke muwáfiq bánṭ dewen. 16 Aur un ke likhe húe mardon ko, jo tín baras se aur úpar the, yáne un sab ko, jo apní bárídáríon ke mutábiq apní khidmat men kám karne ke liye roz ba roz KHUDAWAND ke ghar áte the, 17 Aur un káhinon ko, jin ke nám un ke ábáí khándánon ke muwáfiq likhe gae, aur un likhe húe Lewíon ko, jo bís baras ke aur úpar the, aur apní báridiríon men khidmat karte the, 18 Aur un ke sab likhe húe bálbachchon aur jorúon aur beṭon aur beṭíon ko, garaz us sárí jamáat ko bánṭ dewen; ki we amánat se apne ko aqdas chízon kí taqsím ke liye pák karte the. 19 Aur Hárún ke beṭon un káhinon ke liye bhí, jo apne shahron kí girdnawáh ke kheton men the, shahr ba shahr kaí ek mard, jin ke nám likhe gae the, muqarrar húe, ki sab káhinon ke sab mardon ko, aur sab likhe húe Lewíon ko hissa dewen. 20 Aur Hizqiyáh ne tamám Yihudáh men aisá hí kiyá, aur KHUDAWAND apne Khudá kí nazar men jo bhalá aur ṭhík aur sach hai, so kiyá. 21 Aur sab kám men, jo us ne Khudá ke ghar kí khidmat men aur sharíat aur áín men apne Khudá ke ḍhúnḍhne ke liye shurú kiyá, so apne sáre dil se kiyá, aur kámyáb húá.

XXXII. BAB.

1 In bátoŋ aur díndárí ke kámoŋ ke bád sháh i Asúr Sanheríb chaṛh gayá, aur Yihúdáh meŋ áyá, aur mazbút shahroŋ ke muqábil paṛáo kiyá, aur cháhá, ki unheŋ apne qabze meŋ láwe. 2 Aur jab Hizqiyáh ne dekhá, ki Sanheríb áyá hai, aur Yirúshálam se laṛne ko rukh kiyá hai: 3 To us ne apne sardároŋ aur baháduroŋ ke sáth bihtar jáná, ki pání ke sotoŋ ko, jo shahr se báhar the, band kare, aur unhoŋ ne us kí madad kí. 4 Aur bahut log jama húe, aur sab chashmoŋ aur us nahr ko, jo us sarzamín ke bích meŋ bahtí hai, band kiyá, aur kahá, ki Asúr ke bádsháh áke káheko bahut páni páweŋ? 5 Aur us ne himmat bándhí, aur sab ḍhái húí díwároŋ ko banáyá, aur burjoŋ tak úṉchá kiyá, aur báhar se ek dúsrí díwár ko banáyá, aur Dáúd ke shahr meŋ Millá ko mazbút kiyá, aur bahut sí talwáreŋ aur ḍháleŋ banwáíŋ. 6 Aur us ne logoŋ par sipáhsálár ṭhaharáe, aur shahr ke pháṭak ke chauk meŋ unheŋ apne pás jama kiyá, aur unheŋ dilásá diyá, aur kahá, 7 Mazbút ho, aur diláwarí karo, aur Asúr ke bádsháh se aur us ke sáth ke sáre amboh se mat ḍaro aur na ghabráo, kyúnki hamáre sáthí un ke sáthíoŋ se ziyáda haiŋ. 8 Us ke sáth bashar ká háth hai, lekin hamáre sáth Ḳhudawand hamárá Ḳhudá hai, ki hamárí madad kare, aur hamárí laṛáí laṛe. Aur logoŋ ne sháh i Yihúdáh Hizqiyáh kí bátoŋ par bharosá rakhá.

9 Bád us ke sháh i Asúr Sanheríb ne, jo apne sáre lashkar ke sáth Lakís ke muqábil paṛá thá, aur apne naukaroŋ ko Yirúshálam meŋ sháh i Yihúdáh Hizqiyáh ke pás, aur tamám Yihúdáh ke pás, jo Yirúshálam meŋ thá, bhejá aur kahá, 10 Ki Sháh i Asúr Sanheríb yúŋ farmátá hai, Tum log kis par takiya karte ho, ki Yirúshálam ke qala meŋ rahte ho? Kyá Hizqiyáh tumheŋ yaháŋ tak nahíŋ phuslátá hai, ki kál se aur piyás se maro? kyúnki wuh kahtá hai, ki Ḳhudawand hamárá Ḳhudá hameŋ sháh i Asúr ke háth se chhuṛáwegá. 12 Kyá wuh nahíŋ ki jis ke únche makán aur jis ke mazbah Hizqiyáh ne dúr kar ḍále, aur Yihúdáh aur Yirúshálam ko hukm kiyá, ki Tum ek hí mazbah ke áge parastish karo, aur us par ḳhushbú sungháo? 13 Jo maiŋ ne aur mere bápdádoŋ ne mulkoŋ ke sáre logoŋ se kiyá hai, tum nahín jánte ho? Kyá sarzamínoŋ kí qaumoŋ ke mábúd apne apne mulk ko mere háth se bachá sake? 14 Un logoŋ ke sáre mábúdoŋ meŋ, jinheŋ mere bápdádoŋ ne halák kiyá, wuh kaun sá hai jo apne logoŋ ko mere háth se bachá saká, ki tumhárá Ḳhudá tumheŋ mere háth se bachá sake? 15 Pas Hizqiyáh tumheŋ na bharmáwe, aur tumhárá aisá bodh karne na páwe, aur us ko sach mat jáno! kyúnki kisí ummat ká yá mamlukat ká mábúd apne logoŋ ko mere háth se aur mere bápdádoŋ ke háth se chhuṛá na saká: to phir tumhárá mábúd tumheŋ mere háth se kyúnkar chhuṛáwegá?

16 Aur us ke naukaroŋ ne Ḳhudawand Ḳhudá ke barḳhiláf aur us ke bande Hizqiyáh ke barḳhiláf bahut sí aur báteŋ kahíŋ. 17 Aur us ne ek ḳhatt likhá, ki Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá kí ihánat kare, aur us ke haqq meŋ kufr bake, ki wuh bolá, Jaisá mulkoŋ ke logoŋ ke mábúdoŋ ne apne logoŋ ko mere háth se na chhuṛáyá hai, waisáhí Hizqiyáh ká mábúd bhí apne logoŋ ko mere háth se na chhuṛáwegá. 18 Aur we baṛí áwáz se pukárke Yihúdí zubáŋ meŋ Yirúshálam ke logoŋ se, jo díwár par the, bole, ki unheŋ tarsáŋ aur hairáŋ kareŋ, táki shahr ko le leweŋ. 19 Aur we Yirúshálam ke Ḳhudá ke haqq meŋ aisí báteŋ

karte the, jaisí zamín kí qaumoṉ ke iláhoṉ ke haqq meṉ, jo insán ke háth ke kám haiṉ.

20 Is sabab Hizqiyáh bádsháh aur Amús ká beṭá Yasaiyáh nabí dưá karke ásmán kí taraf chilláe. 21 Tab Ḳhudáwand ne ek firishte ko bhejá, aur us ne sháh i Asúr ke lashkar meṉ sáre bahaduroṉ aur peshwáoṉ aur sardároṉ ko faná kiyá: tab wuh pashemán hoke apne hí mulk ko phir gayá. Aur jab apne iláh ke ghar meṉ gayá, to unhoṉ ne, jo us kí sulb se nikal áe the, use waháṉ talwár se már ḍálá. 22 Isí tarah Ḳhudáwand ne Hizqiyáh ko aur Yirúshálam ke báshindoṉ ko Asúr ke bádsháh Sanheríb ke háth se aur sabhoṉ ke háth se chhuṛáyá, aur chároṉ taraf se unheṉ gher rakhá. 23 Aur bahut log Ḳhudáwand ke liye Yirúshálam meṉ hadiyá láe, aur qímatí chízeṉ sháh i Yihúdáh Hizqiyáh ke liye; aur bád us ke wuh sab qaumoṉ kí nazar meṉ buzurg húá.

24 Un dinoṉ meṉ Hizqiyáh marne par bímár húá, aur us ne Ḳhudáwand se duá mángí, tab us ne us se báteṉ kíṉ, aur use ek nishán diyá. 25 Lekin Hizqiyáh ne us ihsán ke mutábiq shukr na kiyá, balki us ke dil meṉ ghamanḍ samáyá, aur us par aur Yihúdáh aur Yirúshálam par qahr i Iláhí jhúm rahá. 26 Tab Hizqiyáh apne dil ke ghamanḍ ke liye ḳháksár húá, aur wuh aur Yirúshálam ke báshinde tauba kar baiṭhe, so Hizqiyáh ke dinoṉ meṉ Ḳhudáwand ká gazab un par názil na húá. 27 Aur Hizqiyáh kí daulat aur izzat bahut thí, aur us ne chándí aur sone aur jawáhir aur masálih aur ḍháloṉ aur har tarah kí qímatí chízoṉ ke liye ḳhazáne banwáe, 28 Aur maḳhzan anáj aur wain aur tel ke liye aur istabal har jins kí mawáshí ke liye, aur sále bheṛ bakríaṉ ke liye. 29 Aur us ne apne liye shahr aur bheṛ bakrí aur gáe bail bahutái se kamáe, kyúnki Ḳhudá ne use bahutsá mál baḳhshá. 30 Aur Hizqiyáh ne Jaihún ke pání kí úparí dhárá ko band karke Dáúd ke shahr kí pachhim taraf utárá. Aur Hizqiyáh apne sáre kám meṉ iqbálmand thá. 31 Tis par bhí Bábul ke sardároṉ ke tarjumánoṉ ke liye, jinhoṉ ne us pás bhejá ki us nishán ko, jo mulk meṉ húí, daryáft kareṉ, Ḳhudá ne use ázmáne ke liye chhoṛá, táki us ke dil ká sab kuchh use sújh paṛe.

32 Ab Hizqiyáh ká báqí ahwál aur us ke nek kám, dekho, we Amús ke beṭe Yasaiyáh nabí ke rúyá meṉ, aur Yihúdáh ke aur Isráel ke bádsháhoṉ ke daftar meṉ maktúb haiṉ. 33 Aur Hizqiyáh apne bápdádoṉ meṉ já milá, aur baní Dáúd kí qabroṉ kí únchái meṉ gáṛá gayá, aur tamám Yihúdáh aur Yirúshálam ke báshinde us ke marne meṉ us kí tázím karte the. Aur us ká beṭá Manassí us ká jánishín húá.

XXXIII. BÁB.

1 Manassí bárah baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur pachpan baras tak Yirúshálam meṉ musallit rahá. 2 Aur jo Ḳhudáwand kí nazar meṉ burá hai, so us ne kiyá un qaumoṉ ke nafratí kám ke mutábiq, jinheṉ Ḳhudáwand ne baní Isráel ke áge se dafa kiyá thá. 3 Aur us ne un únche makánoṉ ko, jinheṉ us ke báp Hizqiyáh ne ḍháyá thá, phir bina kiyá, aur Baaloṉ ke liye kitne mazbah barpá kiye, aur Yasíraten banáiṉ, aur sáre ásmání lashkar kí parastish kí aur bandagí kí. 4 Aur us ne Ḳhudáwand ke us ghar meṉ, jis kí bábat Ḳhudáwand ne farmáyá thá, ki merá nám Yirúshálam meṉ abad tak rahegá, mazbah

banáe. 5 Aur us ne ásmání kawákib ke nám ke mazbah Khudawand ke ghar ke do sahnon men biná kiye. 6 Aur us ne Baní Hannum kí ghátí men apne bete ko ág men guzráná, aur rammálí aur jádúgarí kí, aur dewon aur afsúngaron se yárí kí; us ne Khudawand ke áge bahut badkáríán kín, aur gussá diláyá. 7 Aur us ne ek khodá húá but, jo us ne banwáyá, Khudá ke us ghar men nasb kiyá, jis kí bábat Khudá ne Dáúd ko aur us ke bete Sulaimán ko kahá thá, ki Is ghar men aur Yirúshálam men, jise main ne baní Isráel ke sáre sibton men se chun liyá hai, main apná nám abad tak rakhúngá, 8 Aur main baní Isráel ke páon ko is sarzamín se, jo main ne un ke bápdádon ko ináyat kí hai, hargiz na talwáúngá, agar we itnáhí karen, ki un sab báton par, jo main ne unhen farmáín, aur us sárí sharíat aur un huqúq aur ahkám par, jo Músá na diye, amal karen. 9 Lekin Manassí ne Yihúdáh ko aur Yirúshálam ke báshindon ko yahán tak bhatkáyá, ki unhon ne un gurohon kí nisbat, jinhen Khudawand ne baní Isráel ke sámhne nábúd kiyá, ziyáda badkárí kí. 10 Aur Khudawand ne Manassí se aur apne logon se báten kín, par we us ke shinawá na húe.

11 Is sabab Khudawand un par sháh i Asúr ke sipáhsáláron ko láyá, we Manassí ko kantiye se pakarke aur berion se jakarke Bábul ko le gae. 12 Aur wuh tangí men mubtalá hoke Khudawand apne Khudá se duá karne lagá, aur apne bápdádon ke Khudá ke áge bahut naramdil aur kháksár húá, 13 Aur us ne us se duá kí, aur us kí duá qabúl húí, aur us kí duhái suní gaí, aur wuh use Yirúshálam ko us kí mamlukat men phir láyá. Tab Manassí ne jáná, ki Khudawand wuhí Khudá hai.

14 Bád us ke us ne ek báharí díwár ko Dáúd ke shahr ke liye Jaihún kí pachhim taraf ghatí men, jahán Machhlí Phátak men áte hain, banáyá, aur Ufal ko gherá, aur use bahut únchá kiyá, aur Yihúdáh ke sáre mazbút shahron men lashkar ke sardáron ko rakhá. 15 Aur us ne ajnabí mábúdon ko aur but ko Khudawand ke ghar se, aur sab mazbahon ko, jo us ne Khudawand ke ghar ke pahár par aur Yirúshálam men banwáe the, dúr kiyá, aur shahr ke báhar phenk diyá. 16 Aur us ne Khudawand ke mazbah kí marammat kí, aur us par salámí aur shukr ke zabíhon ko charháyá, aur Yihúdáh ko farmáyá, ki Khudawand Isráel ke Khudá kí bandagí karen. 17 Tis par bhí log hanoz únche makánon men qurbán guzránte rahe, magar faqat Khudawand apne Khudá ke liye.

18 Ab Manassí ká báqí ahwál aur us ke Khudá se us kí duá, aur un gaibbínon kí báten, jo Khudawand Isráel ke Khudá ke nám se bolte the, we sab Isráel ke bádsháhon kí tawáríkh men maktúb hain; 19 Aur us kí duá, jo qabúl húí, aur us kí sárí khatá aur beímání, aur we maqám, jin par únche makán banwáe, aur Yasírateen aur múraten utháin, us se pahle ki wuh táib o kháksár húá, we sab Hází kí tawáríkh men maktúb hain. 20 Aur Manassí apne bápdádon men já milá, aur apne ghar men gárá gayá, aur us ká betá Amún us ká jánishín húá.

21 Amún báís baras kí umr men bádsháh húá, aur do baras Yirúshálam men musallit rahá. 22 Aur jo Khudawand kí nazar men burá hai, so us ne kiyá, jaisá ki us ke báp Manassí ne kiyá thá; aur Ammún ne un sab buton ke liye, jo us ke báp Manassí ne banwáe the, zabh kí, aur un kí bandagí kí. 23 Aur wuh Khudawand ke áge táib na húá jis tarah us ká báp Manassí táib húá thá, balki wuh Amún asám barhátá chalá játá thá. 24 Akhir ko us ke khádimon ne us ke

qatl ká mansúba bándhá, aur us ke ghar meu use qatl kiyá. 25 Lekin shahr kí raaiyat ne un sab ko qatl kiyá, jinhou ne Amún bádsháh ke barkhiláf us ke qatl ká mansúba bándhá thá, aur ahl i mulk ne us ke beṭe Yúsíyáh ko us kí jagah meu bádsháh kiyá.

XXXIV. BÁB.

1 Yúsíyáh áṭh baras kí umr meu bádsháh húá, aur ektís baras Yirúshálam meu musallit rahá. 2 Us ne we kám kiye, jo Ḳhudáwand ke áge bhale the, aur apne báp Dáúd kí ráhou par chalá, zarra bhí dahne báyeu na muṛá. 3 Aur us kí saltanat ke áṭhweu baras meu, jab hanoz laṛká thá, wuh apne báp Dáúd ke Ḳhudá ko ḍhúnḍhne lagá; aur báraliweu baras meu Yihúdáh aur Yirúshálam ko únche makánon aur Yasíratou aur súratou aur múratou se pák karne lagá. 4 Aur logou ne us ke áge Baalou ke mazbahou ko ḍhá diyá, aur múratou ko, jo un ke úpar thíu, káṭ ḍálá, aur Yasíratou aur khodí húí súratou aur ḍhálí húí múratou ko toṛ ḍálá, aur chakná chúr kiyá, aur un kí dhúl ko un kí qabrou par bithráyá, jo un ke liye qurbán guzránte the. 5 Aur us ne káhinou kí haḍḍíáu un ke mazbahou par jaláíu, aur is tarah se Yihúdáh aur Yirúshálam ko pák kiyá. 6 Aur Manassí aur Ifráim aur Samaún aur Naftálí tak us ne chárou taraf ke gharou ko butou se sáf kiyá. 7 Aur mazbahou ko ḍhá diyá, aur Yasíratou aur múratou ko káṭ ḍálá, aur chakná chúr kiyá, aur Isráel ke tamám mulk meu sab butou ko káṭ ḍálá. Tab Yirúshálam meu phir áyá.

8 Us kí saltanat ke aṭhárahweu baras meu, mulk aur haikal kí tahárat ke bád us ne Asaliyáh ke beṭe Sáfan ko aur shahr ke sardár Maasiyáh ko aur Yúakhaz ke beṭe Yúakh sarishtadár ko Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke ghar kí marammat karne ko bhejá. 9 We Hilqiyáh sardár káhin pás áe, aur wuh naqdí, jo Ḳhudá ke ghar meu láí gaí thí, jise darbán Lewíou ne baní Manassí se aur baní Ifráim se aur Isráel ke sáre báqí logou se aur tamám Yihúdáh aur Binyamín se aur Yirúshálam ke báshindou se leke jama kiyá thá, unheu supurd kí gai; 10 Aur unhou ne use kárindou ke háth meu, jo Ḳhudáwand ke ghar kí marammat par muqarrar the, somp diyá, aur kárindou ne, jo Ḳhudáwand ke ghar ká kám karáte the, ki maskan kí marammat aur taiyárí howe, 11 Baṛhaíou aur banánewálou ko diyá, ki taráshe húe patthar aur ghar ke shahtírou aur laṭṭhou ke lakṛe mol liye jáweu, jinheu Yihúdáh ke bádsháhou ne ḳharáb kiyá thá. 12 Aur we mard amánat se kám karte the. Aur un par baní Mirárí meu se Wahdat aur Abadiyáh, jo Lewí the, aur baní Qihát meu Zakariyáh aur Musallam ḳhabardáṛí karne ke liye muqarrar the, aur we sab Lewí bájou ke bajáne meu máhir the; 13 Aur we bárbardárou par bhí muqarrar the, aur har tarah kí ḳhidmat ke kám ke muhassil the, aur Lewíou meu se báze sáfir aur kátib aur darbán the. 14 Aur jab we us naqdí ko, jo Ḳhudáwand ke ghar meu láí gaí thí, nikál láe, to Hilqiyáh káhin ne Ḳhudáwand kí tauret kí kitábko, jo Músá ke háth se likhí gaí thí, páyá. 15 Tab Hilqiyáh bolá, aur Sáfan sáfir se kahá, ki maiu ne Ḳhudáwand ke ghar meu tauret kí kitáb páí, aur Hilqiyáh ne wuh kitáb Sáfan ko dí. 16 Aur Sáfan us kitáb ko bádsháh ke pás le gayá, phir bádsháh ko ḳhabar dí aur kahá, ki Sab jo tú ne apne naukarou ke háth meu supurd kiyá, so we karte haiu; 17 Aur wuh

naqdí, jo Khudáwand ke ghar meṉ maujúd thí, jama kí gaí hai, aur un ke háth meṉ supurd húí hai, jo muqarrar húe haiṉ, aur un ke háth meṉ, jo kám karáte haiṉ. 18 Phir Sáfan sáfir ne bádsháh se kahá, Hilqiyáh káhin ne mujhe yih kitáb dí, aur Sáfan ne use bádsháh ke huzúr paṛhá.

19 Aur aisá húá, ki joṉ bádsháh ne us sharíat kí báteṉ suníṉ, to apne kapṛe pháṛe. 20 Phir bádsháh ne Hilqiyáh ko aur Akhiqám bin Sáfan ko, aur Abdún bin Míkáh ko aur Sáfan sáfir ko, aur bádsháh ke naukar Asáyáh ko farmáyá aur kahá, 21 Tum jáo, mere liye aur logoṉ ke liye, jo Isráel meṉ aur Yihúdáh se bache haiṉ, is kitáb kí bátoṉ ke haqq meṉ, jo milí hai, Khudáwand se púchho, kyúnki Khudáwand ká qahr, jo ham par názil hotí hai, bahut baṛá hai, is sabab se ki hamáre bápdádoṉ ne Khudáwand ke kalám ko hifz nahíṉ kiyá, ki aisá kareṉ jaisá is kitáb meṉ likhá hai. 22 Tab Hilqiyáh aur we, jo bádsháh se bheje gae the, Huldah nabíya ke pás, jo toshakháne ke dároga Salúm bin Tauqahat bin Khasrah kí jorú thí, yih aurat Yirúshálam ke bích ek dúsre mahall meṉ rahtí thi; so unhoṉ ne us se yúṉ paigám kahá.

23 Us ne unheṉ kahá, Khudáwand, Isráel ká Khudá yúṉ farmátá hai, ki Tum us shakhs se, jis ne túmheṉ mujh pás bhejá hai, kaho, ki 24 Khudáwand yúṉ farmátá hai, Maiṉ is maqám par, aur us ke muqímoṉ par, balá názil kartá húṉ, yáne we sab lánateṉ, jo us kitáb meṉ, ki sháh i Yihúdáh ke áge paṛhí gai, likhí haiṉ. 25 Kyúnki unhoṉ ne mujhe tark kiyá, aur butoṉ ke áge khushbúíáṉ jaláíṉ, tá ki apne háthoṉ ke sáre kámoṉ se mujhe gussá diláweṉ: so merá qahr is maqám par bhaṛkegá, aur ṭhanḍhá na hogá. 26 Rahá, sháh i Yihúdáh, jis ne tum ko bhejá, ki Khudáwand se ahwál daryáft karo, so tum use yúṉ kaho, ki Khudáwand Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai, ki Tú jo hai, so tú ne un mazmúnoṉ ko suná. 27 Is sabab ki terá dil narmáyá, jab ki tú ne wuh bát suní, jo maiṉ ne is makán aur us ke makínoṉ ke haqq meṉ kahí, aur tú ne Khudáwand ke áge ájizí kí aur apne kapṛe pháṛe, aur mere áge royá: so maiṉ ne bhí kán dharke terí suní, Khudáwand farmátá hai. 28 Dekh, maiṉ tujhe tere bápdádoṉ ke sáth shámil karúngá, aur tú apne gor meṉ salámatí se madfún hogá, aur sárí áfat ko, jo mere hukm se is maqám aur us ke muqímoṉ par názil hogí, terí ánkheṉ na dekheṉgí. So we yih khabar bádsháh pás le gae.

29 Tab bádsháh log bhejke Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre buzurgoṉ ko apne pás jama kiyá. 30 Aur bádsháh sáre baní Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre báshindoṉ aur káhinoṉ aur Lewíoṉ aur sab chhoṭe baṛe logoṉ ko leke Khudáwand ke ghar ko chaṛh gayá, aur us ne ahd kí sárí báteṉ us kitáb kí, jo Khudáwand ke ghar meṉ milí thí, unhen paṛh sunáíṉ. 31 Aur bádsháh apne amúd par umda húá, aur Khudáwand ke áge ahd kiyá aur kahá, ki Ham Khudáwand kí pairawí karenge, aur uske hukmoṉ aur uskí sunnatoṉ aur us ke qánúnoṉ ko ápne sáre dil aur sárí ján se hifz karenge, aur us ahd kí bátoṉ par, jo is kitáb meṉ likhí haiṉ, amal karenge. 32 Aur us ne sab ko, jo Yirúshálam aur Binyamín meṉ rahte the, us ahd meṉ sharík kiyá, aur Yirúshálam ke báshindoṉ ne Khudá apne bápdádoṉ ke Iláh ke ahd ke mutábiq amal kiyá. 33 Aur Yúsíyáh ne baní Isráel kí sárí sarzamínoṉ meṉ se sáre makrúh butoṉ ko dúr kiyá, aur sab logoṉ ko, jo Isráel meṉ rahte the, ibádat meṉ házir kiyá, ki Khudáwand apne Khudá kí bandagí kareṉ; aur we us ke jíte jí Khudáwand apne bápdádoṉ ke Khudá kí pairawí se phir na gae.

XXXV. BÁB.

1 Aur Yúsíyáh ne Yirúshálam meṇ Khudáwand ke liye fasah kiyá, aur wuh fasah pahle mahíne kí chaudahwíṇ táríkh meṇ zabh húí, 2 Aur us ne káhinoṇ ko un kí khimat meṇ lagáyá, aur unheṇ Khudáwand ke ghar kí ibádat ke liye ubhárá. 3 Aur un Lewíoṇ se, jo Khudáwand ke muqaddas hoke tamám Isráel ko tálím dete the, kahá, ki Pák sandúq ko us ghar meṇ, jo sháh i Isráel Sulaimán bin Dáúd ne banáyá thá, rakho; wuh ab tak tumháre kándhe par bojh nahíṇ. Ab tum Khudáwand apne Khudá kí aur us kí guroh Isráel kí khidmat karo, 4 Aur apne ábáí khándánoṇ ke muwáfiq apní bárídáríoṇ ke mutábiq sháh i Isráel Dáúd kí kitáb se aur us ke beṭe Sulaimán ke maktúb se apní khidmat meṇ házir ho. 5 Aur tum maqdis meṇ apní birádarí baní Isráel ke ábáí khándánoṇ ke faríqoṇ ke muwáfiq, aur Lewíoṇ ke abwí gharáne ke firqe ke mutábiq khaṛe ho; 6 Aur apne ko pák karke fasah ko zabh karo, aur apne bháíoṇ ke liye taiyár karo, ki Khudáwand ke kalám ke mutábiq, jo Músá se likhá gayá, kám karo. 7 Aur Yúsíyáh ne baní Isráel ke liye barre aur halwán kharch kiye, jo sab ke sab sáre házirín ke liye fasah ho gae, aur gintí meṇ tís hazár húe, aur tín hazár gáe bail kharch húe: ye sab bádsháh kí mawáshí meṇ se áe. 8 Aur us ke sardároṇ ne khushí se logoṇ ke liye aur káhinoṇ ke liye aur Lewíoṇ ke liye kharch kiyá. Hilqiyáh aur Zikariyáh aur Yahíel ne, jo Khudá ke ghar ke sarkár the, káhinoṇ ko fasah ke liye do hazár chha sau bheṛ bakrí aur tín sau gáe bail diye. 9 Aur Kananiyáh aur Samaiyáh aur Nataniel us ke bháí, aur Hasabiyáh aur Waíel aur Yúzabad sardár Lewíoṇ ne Lewíoṇ ko fasah ke liye pánch hazár bheṛ bakrí aur pánch sau gáe bail diye.

10 So khidmat kí guzárí húí, aur káhin apne maqám meṇ aur Lewí apní bárídáríoṇ meṇ bádsháh ke hukm ke muwáfiq házir húe. 11 Aur Lewíoṇ ne fasah zabh kiyá, aur káhinoṇ ne un ke háth se lahú leke chhiṛká, aur Lewíoṇ ne khál khínchí. 12 Aur unhoṇ ne chaṛháwe alag kiye, ki unheṇ baní Isráel ke ábáí khándánoṇ ke faríqoṇ ko deweṇ, táki we unheṇ Khudáwand ke liye qurbán kareṇ, jaisá Músá kí kitáb meṇ likhá hai, aur bailoṇ se bhí aisáhí kiyá. 14 Aur unhoṇ ne dastúr ke muwáfiq fasah ko ág se bhúná, aur aqdas boṭíoṇ ko degoṇ aur hanḍoṇ aur karáhíoṇ meṇ pakáyá, aur jald logoṇ ko bánṭ diyá. 14 Bád us ke unhoṇ ne apne liye aur káhinoṇ ke liye taiyár kiyá; kyúnki káhin baní Hárún chaṛháwoṇ aur charbíoṇ ke chaṛháne meṇ rát tak mashgúl rahe, so Lewíoṇ ne apne liye aur káhin baní Hárún ke liye taiyár kiyá. 15 Aur gánewále baní Ásaf apní khidmat meṇ Dáúd ke aur Ásaf aur Haimán aur bádsháh ke gaibbín Yadútún ke intizám ke muwáfiq rahe, aur darbán apne apne darwáze meṇ, ki zurúr na thá, ki we apní apní khidmat se rah jáweṇ, kyúnki un ke bháí Lewíoṇ ne un ke liye taiyár kiyá.

16 So usí din meṇ Khudáwand kí bandagí tamám húí, ki Yúsíyáh bádsháh ke hukm ke muwáfiq fasah kiyá gayá, aur Khudáwand ke mazbah par chaṛháwe chaṛháe gae. 17 Aur baní Isráel, jo házir the, usí waqt fasah aur fatírí roṭí kí íd sát din tak karte the. 18 Aur Samúel nabí ke dinoṇ se Isráel meṇ aisá fasah na húá thá, aur Isráel ke sáre bádsháhoṇ ne bhí aisá fasah na kiyá thá, jaisá ki Yúsíyáh aur káhin aur Lewí aur sáre baní Yihúdáh aur ahl Isráel, jo waháṇ házir

the, aur Yirúshálam ke báshinde karte the. 19 Yúsíyáh kí saltanat ke athárahweṉ baras meṉ yih fasah húá.

20 In bátoṉ ke bád, jab Yúsíyáh haikal kí marammat kar chuká, sháh i Misr Niko charh áyá, ki Furát kináre ke Karkimís se laṛe, tab Yúsíyáh us ke muqábale ko nikká. 21 Niko ne log bhejkar use kahá, ki Ai Yihúdáh ke bádsháh, tujh se merá kyá kám? Maiṉ is waqt tujh par charh nahíṉ átá húṉ, balki us qaum par, jis se merí laṛáí hai, aur Khudá ká iráda hai, ki mujhe iqbálmand kare. So tú Khudá se, jo mere sáth hai, rah já, táki tujhe halák na kare. 22 Lekin Yúsíyáh ne us se munh na moṛá, balki us se laṛne ke liye apná bhes badlá, aur Niko kí bátoṉ ká shinawá na húá, jo Khudá ke munh se áíṉ, aur Majiddo kí taráí meṉ laṛne ko áyá. 23 Aur tírandázoṉ ne Yúsíyáh bádsháh ko hadaf márá, aur bádsháh ne apne naukaroṉ se kahá, ki Mujhe le jáo, kyúnki mujhe baṛá zakhm lagá hai. 24 So us ke naukaroṉ ne use us rath se utárá, aur us kí dúsrí rath par use charháyá, aur Yirúshálam ko le gae. Aur wuh mar gayá, aur apne bápdádoṉ kí qabroṉ meṉ gaṛá, aur tamám Yihúdáh aur Yirúshálam ne Yúsíyáh ke liye mátam kiyá. 25 Aur Yaramiyáh ne Yúsíyáh par marsiye banáe, aur sab gánewále aur gánewálí apne marsiyoṉ meṉ áj ke din tak Yúsíyáh ke haqq meṉ bolte aur unheṉ Isráel meṉ murauwaj aur mámúl karte áe haiṉ; aur dekh, we marsiyánáma meṉ maktúb haiṉ.

26 Ab Yúsíyáh ká báqí ahwál aur us ke nek kám mutábiq us ke, jo Khudawand kí sharíat meṉ likhá hai, aur us ke iamál áuwal o ákhir, dekh, we Isráel aur Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke daftar meṉ maktúb haiṉ.

XXXVI. BAB.

1 Aur mulk ke logoṉ ne Yahúakhaz bin Yúsíyáh ko liyá, aur us ke báp kí jagah meṉ use Yirúshálam meṉ bádsháh kiyá. 2 Yahúakhaz teís baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur tín mahíne Yirúshálam meṉ musallit rahá. 3 Aur sháh i Misr ne use Yirúshálam meṉ mansab se dúr kiyá, aur ahl i mamlukat par sau qintár rúpá aur ek qintár soná khiráj muqarrar kiyá. 4 Aur sháh i Misr ne us ke bháí Ilyaqím ko Yihúdáh aur Yirúshálam par musallit kiyá, aur us ká nám badalke Yahúyaqím rakhá, aur Niko us ke bháí Yúakhaz ko pakaṛke use Misr meṉ le gayá.

5 Yahúyaqím pachís baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur gyárah baras Yirúshálam meṉ musallit rahá. Aur wuh Khudawand apne Khudá ke áge bure kám kartá thá. 6 Us par sháh i Bábul Nabúkhudnazr chaṛh áyá, aur use beṛíoṉ se bándhkar Bábul meṉ le gayá. 7 Aur Nabúkhudnazr Khudawand ke ghar ke zurúf meṉ se bhí Bábul ko legayá, aur Bábul meṉ apní haikal meṉ rakhá.

8 Ab Yahúyaqím ká báqí ahwál, aur makrúh kám, jo us ne kiye, aur jo us meṉ páe gaye, dekho, we Isráel aur Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke daftar meṉ maktúb haiṉ. Aur us ká betá Yahúyakín us ká jánishín húá.

9 Yahúyakín áṭh baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur tín mahíne das roz Yirúshálam meṉ musallit rahá. Aur us ne we kám kiye, jo Khudawand kí nazar meṉ bure haiṉ. 10 Aur ek baras bád Nabúkhudnazr ne bhejkar use Khudawand ke ghar ke zurúf samet Bábul meṉ pahuncháyá aur us ke bháí Sidqiyáh ko Yihúdáh aur Yirúshálam par musallit kiyá.

11 Sidqiyáh ekkís baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur gyárah baras Yirúshálam

meṉ musallit rahá. 12 Aur wuh Ḳhudawand apne Ḳhudá ke áge badkáríáṉ kartá thá; wuh Yaramiyáh nabí ká farmánbardár na húá, jo us se Ḳhudawand ke munh kí báteṉ kahtá thá. 13 Aur wuh Nabúḳhudnazr bádsháh se bhí, jis ne use Ḳhudá kí qasam diláí thí, bágí húá, aur gardankash aur saḳhtdil baná, aisá ki Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá kí taraf na phirá. 14 Aur káhin aur logoṉ ke sardár bhí qaumoṉ ke sáre nafratí kámoṉ kí mánind badkáríáṉ kiyá karte the, aur unhoṉ ne Ḳhudawand ke ghar ko, jo us ne Yirúshálam meṉ muqaddas ṭhaharáyá thá, nápák kiyá. 15 Aur Ḳhudawand un ke bápdádoṉ ke Ḳhudá ne apne rasúloṉ kí márifat se un ke pás paigám bhejá, balki subh sawere se bhejá kiyá, ki apne logoṉ ko aur apne maskan ko bachá rakhe. 16 Lekin unhoṉ ne Ḳhudá ke paigambaroṉ ko ṭhaṭṭhe meṉ uṛáyá, aur un kí bátoṉ ko náchíz jáná, aur us ke nabíoṉ se hansá kiyá, yaháṉ tak ki Ḳhudawand ne apná gazab apne logoṉ par názil kiyá, ki koí chára na rahá.

17 Tab wuh Kasdíoṉ ke bádsháh ko un par chaṛhá láyá, us ne un ke maqdis hí meṉ un ke jawánoṉ ko talwár se már ḍálí, aur kunwároṉ o kunwáríoṉ par aur búṛhoṉ o buṛhiyoṉ par rahm na kiyá; Ḳhudá ne sab kuchh us ke háth meṉ kar diyá. 18 Aur wuh Ḳhudá ke ghar ke sáre chhoṭe baṛe básanoṉ ko, aur Ḳhudawand ke ghar ke ḳhazáne ko, aur bádsháh ke aur us ke sardároṉ ke ḳhazáne ko sab ke sab Bábul ko le gayá. 19 Aur unhoṉ ne Ḳhudá ke ghar ko jalá diyá, aur Yirúshálam kí díwár ko ḍhá diyá, aur us ke sáre mahalloṉ ko ág se jalá diyá, aur sárí qímatí chízoṉ ko barbád kiyá. 20 Aur wuh unheṉ, jo talwár se bache, Bábul ko asírí meṉ le gayá, aur waháṉ we us ke aur us ke beṭoṉ ke gulám Farsíoṉ ke musallit hone tak rahe, 21 Tá ki Ḳhudawand ká kalám, jo Yaramiyáh ke munh se kahá gayá thá, púrá howe, jab tak us zamín ne apne sabtoṉ ko adá na kiyá; jitne din wuh ujaṛ paṛí, wuh sabt kartí thí, jab tak sattar baras púre húe.

22 Aur sháh i Fárs Ḳhoras kí saltanat ke pahle baras meṉ, tá ki Ḳhudawand ká kalám, jo Yaramiyáh ke munh se kahá gayá thá, púrá howe, Ḳhudawand ne sháh i Fárs Ḳhoras ká man ubhárá, ki apní sárí mamlukat meṉ manádí karwáí, aur is mazmún ke ishtihárnáme bhí járí karwáe: 23 Sháh i Fárs Ḳhoras yúṉ farmátá hai: Zamín kí sárí mamlukateṉ Ḳhudawand ásmán ke Ḳhudá ne mujhe baḳhshíṉ, aur us ne mujhko farmáyá, ki Yihúdáh ke Yirúshálam meṉ us ke liye ek maskan banáúṉ. Pas jo tumháre darmiyán us kí qaum ká ho, Ḳhudawand us ká Ḳhudá us ke sáth ho, aur wuh chaṛh jáwe.

AZRA' KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Aur sháh i Fárs Ḳhoras kí saltanat ke pahle baras meṉ is ḳhátir ki Ḳhudawand ká kalám, jo Yaramiyáh ke munh se niklá thá, púrá howe, Ḳhudawand ne sháh i Fárs Ḳhoras ká man ubhárá, ki us ne apne tamám mulk meṉ manádí farmáí, aur ishtihárnáma bhí likh bhejá, aur kahá, 2 Sháh i Fárs Ḳhoras yúṉ farmátá hai, ki Ḳhudawand ásmán ke Ḳhudá ne zamín kí sárí mamlukateṉ mujhe baḳhshíṉ, aur

mujhe hukm kiyá hai, ki Yirúshálam meŋ, jo Yihúdáh meŋ hai, us ke liye ek haikal banáúŋ. 3 Pas jo tumháre darmiyán us kí qaum ká ho, us ká Ḳhudá us ká háfiz howe, aur wuh Yirúshálam ko, jo Yihúdáh meŋ hai, chaṛh jáwe, aur Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá ká ghar banáwe, ki wuh Ḳhudá hai, jo Yirúshálam meŋ hai. 4 Aur jo koí un sab maqámoŋ meŋ se, jaháŋ kahíŋ wuh pardes ho, báqí rahá ho, usí maqám ke log soná chándí se aur mál aur mawáshí se aur iḳhtiyárí inám se us kí madad kareŋ, táki Yirúshálam meŋ Ḳhudá ká maskan ban jáwe.

5 Tab Yihúdáh aur Binyamín ke abwí raís aur káhin aur Lewí un sabhoŋ ke sáth, jin ká man Ḳhudá ne ubhárá, uṭhe, ki jáke Yirúshálam meŋ Ḳhudawand ká ghar banáweŋ. 6 Aur un kí chároŋ taraf ke logoŋ ne chándí ke bartan aur sone aur mál aur mawáshí aur tuhfa chízoŋ se aur har tarah ke iḳhtiyárí inámoŋ se bhí un kí dastgírí kí. 7 Aur Ḳhoras bádsháh ne bhí Ḳhudawand ke ghar ke un bartanoŋ ko, jinheŋ Nabúḳhudnazr Yirúshálam meŋ se nikál láyá thá, aur apne Ḳhudá ke ghar meŋ rakhá thá, nikál láyá. 8 Aur sháh i Fárs Ḳhoras ne unheŋ nikálke Mitrdád ganjwar ke háth meŋ supurd kiyá, aur us ne unheŋ Yihúdáh ke amír Chaspánázur ko gin diyá. 9 Aur un kí gintí yih hai: sone kí tís thálí aur chándí kí hazár thálí aur untís chhurí, 10 Aur sone ke tís piyále, aur rúpe ke chár sau das majhole piyále, aur dúsre raqm ke hazár básan. 11 Sone rúpe ke bartan sab milke pánch hazár chár sau the. Chaspánázur in sabhoŋ ko, jis waqt ki ahl i jilá ko Bábul se Yirúshálam ko chaṛhá látá thá, sáth le gayá.

II. BAB.

1 Aur Yihúdí súba ke log, jo jilá kí asírí se chaṛh játe the, jinheŋ sháh i Bábul Nabúḳhudnazr pardesí aur prabásí karke Bábul ko le gayá thá, aur jo phir Yirúshálam aur Yihúdáh meŋ har ek apne apne shahr meŋ áte the, aur Zarúbábul ke sáth chaṛh játe the, so ye haiŋ: 2 Yasúa, Nahamiyáh, Shiráyáh, Raíláyáh, Mardakí, Bilisán, Misfár, Bágwí, Rahúm, Baanah. Baní Isráel ke logoŋ ká yih shumár hai: 3 Baní Burgús, do hazár ek sau bahattar; 4 Baní Safatiyáh, tín sau bahattar; 5 Baní Arakh, sát sau pachhattar; 6 Baní Paḳhat i Moab baní Yasúa aur Yúab samet, do hazár áṭh sau bárah; 7 Baní Ailám, ek hazár do sau chauwan; 8 Baní Zattú, nau sau paintális; 9 Baní Zakí, sát sau sáṭh; 10 Baní Báni, chha sau beális; 11 Baní Babí, chha sau teís; 12 Baní Azjád, ek hazár do sau báís; 13 Baní Adúniqám, chha sau chhásaṭh; 14 Baní Bigwí, do hazár chhappan; 15 Baní Adín, chár sau chauwan; 16 Baní Atír, Hizqiyáh ke gharáne ke, aṭhánawe; 17 Baní Baizí, tín sau teís; 18 Baní Wárí, ek sau bárah; 19 Baní Hashúm, do sau teís; 20 Baní Jabbár, pachánauwe; 21 Baní Baitlahm, ek sau teís; 22 Ahl i Natúfah, chhappan; 23 Ahl i Anátát, ek sau aṭháís; 24 Baní Azimaut, beális; 25 Qaryat Arím ke aur Kafírah aur Biarát ke log, sát sau tentális; 26 Rámah aur Jiba ke log, chha sau ekkís; 27 Ahl i Mikmás, ek sau báís; 28 Baitel aur Aí ke log do sau teís; 29 Baní Nabú, báwan; 30 Baní Majbís, ek sau chhappan; 31 Dúsre Ailám ke beṭe, ek hazár do sau chauwan; 32 Baní Hárim, tín sau bís; 33 Lúd aur Hadíd aur Aunú ke beṭe, sát sau pachís. 34 Baní Yiríhú, tín sau paintális; 35 Baní Sanaah, tín hazár chha sau tís; 36 We káhin: baní Wadaiyáh, Yasúa ke ḳhándán ke, nau sau tihattar; 37 Baní Amír, ek hazár báwan; 38 Baní

Fasihúr, ek hazár do sau saintális; 39 Baní Harím, ek hazár sattar; 40 We Lewí: baní Húdáyáh meṉ se Yasúa aur Qadmiel ke beṭe, chauhattar; 41 We gánewále: baní Asaf, ek sau aṭháís; 42 Darbán log: baní Salúm, baní Atír, baní Zulmán, baní Aqúb, baní Ḳhatítá, baní Tábí, sab milke ek sau untális; 43 Haikal ke bande: baní Sihá, baní Hasúfá, baní Tabaát, 44 Baní Qairús, baní Sígahá, baní Fadún, 45 baní Libánah, baní Hajábah, baní Aqúb, 46 Baní Hajáb, baní Shamlí, baní Hanán, 47 Baní Jadíl, baní Nahr, baní Riyáyáh, 48 Baní Rasín, baní Naqúdá, baní Jazzám, 49 Baní Uzzah, baní Safíḳh, baní Baizí, 50 Baní Asnah, baní Maúním, baní Nafúsím, 51 Baní Baqbúq, baní Haqúfá, baní Harhúr, 52 Baní Baslút, baní Mahídá, baní Harsá, 53 Baní Barqús, baní Sísará, baní Támah, 54 Baní Nasíh, baní Ḳhatífá; 55 Baní Abid ul Sulaimán: baní Súṭí, baní Sáfirat, baní Farúdá, 56 Baní Waalah, baní Darqún, baní Jadíl, 57 Baní Safatiyáh, baní Ḳhatíl, baní Fákirat ul Zabíán, baní Amí, 58 Sab haikal ke gulám aur beṭe Sulaimán ke ḳhádimoṉ ke, tín sau bánauwe.

59 Aur jo log Tall ul milh se aur Tall ul harsá se aur Karúb Addán se aur Amír se chaṛh gae, par apne apne ábáí ḳhándán ko aur apní nasl ko ki Isráel ke hoṉ yá nahíṉ, batá na sake, so ye haiṉ, 60 Baní Diláyáh, baní Túbiyáh, baní Naqúdá, chha sau báwan; 61 Aur káhinoṉ ke beṭoṉ meṉ se: baní Habáyáh, baní Haqús, baní Barzillí, jis ne Jiliádí Barzillí kí beṭíoṉ meṉ se joṛú kí, aur un ke nám se kahláyá. 62 Unhoṉ ne apne nasabnáme ḍhúṉḍhe, par we ne mile, chunánchi we kahánat se mahrúm húe.

63 Aur hákim ne unheṉ farmáyá, ki jab tak núrín o tummín ke sáth ek káhin na uṭhe, tab tak aqdas chízoṉ men se na kháná.

64 Wuh sárí jamáat sab ke sab milke beális hazár tín sau sáṭh thí, siwá unke gulámoṉ aur launḍíoṉ ke, jo sát hazár tín sau saintís the. 65 Un meṉ do sau gánewále aur gánewálíáṉ thíṉ. 66 Un ke ghoṛe sát sau chhattís, un ke ḳhachchar do sau paintális, 67 Un ke úṉṭ chár the sau paintís, un ke gadhe chha hazár sát sau bís.

68 Aur abwí raísoṉ meṉ se bahuteroṉ ne, jab Yirúshálam meṉ Ḳhudawand ke ghar ko áe, ḳhushí se Ḳhudá ke maskan ke liye kuchh diyá, tá ki wuh apne makán par phir uṭhayá jáwe; 69 Unhoṉ ne apne maqdúr bhar kám ke liye púnjí meṉ kuchh ḍál diyá, sone ke sattar hazár dirham aur rúpe ke pánch hazár mannah aur káhinoṉ ke sau pairáhan.

70 So káhin aur Lewí aur báqí log aur gánewále aur darbán aur haikal ke bande, apne shahroṉ maṉ baste the, aur tamám Isráel apne shahroṉ meṉ.

III. BAB.

1 Aur jab sátwáṉ mahína pahunchá, aur baní Isráel apne shahroṉ meṉ the, to log Yirúshálam meṉ ek sáth jama húe. 2 Tab Yasúa bin Yúsadaq aur us ke bháí káhin aur Zarúbábul bin Sialtiel aur uske bháí uṭhe, aur Isráel ke Ḳhudá ká mazbah banáyá, ki us par chaṛháwoṉ ko chaṛháweṉ, jaisá mard i Ḳhudá Músá kí sharíat meṉ likhá hai.

3 Aur unhoṉ ne mazbah ko us ke makán par taiyár kiyá, ki un sarzamínoṉ kí qaumoṉ se unheṉ ḍar lagá thá, aur unhoṉ ne Ḳhudawand ke liye us par chaṛháwe chaṛháe, yáne subh aur shám ke chaṛháwe. 4 Aur unhoṉ ne kitáb ke

mutábiq ḳhaimoṉ kí íd kí, aur roz ba roz shumár ke mutábiq aur roz marra ke dastúr ke muwáfiq chaṛháwá chaṛháyá; 5 Bád uske hamesha ke liye aur naye chándoṉ ke liye, aur Ḳhudáwand kí sab muqaddas ídoṉ ke liye, aur un sabhoṉ ke liye, jo ḳhushí se Ḳhudáwand ke liye qurbán láte the, chaṛháwe guzráne. 6 Sátwen mahíne kí pahlí táríḳh se unhoṉ ne Ḳhudáwand ke liye chaṛháwoṉ ká chaṛháná shurú kiyá; par Ḳhudáwand kí haikal kí bunyád hanoz ḍálí na gaí thí. 7 Aur unhoṉ ne sangtaráshoṉ aur kárígaroṉ ko rúpiya aur Saidáníoṉ aur Súríoṉ ko kháná píná aur tel diyá, ki Lubnán meṉ se sanaubar ke lakṛe samundar kí ráh se Yáfá ko láweṉ, jaisá ki sháh i Fárs Ḳhoras ne unheṉ parwána diyá thá.

8 Aur un ke Ḳhudá ke ghar ko Yirúshálam meṉ phir áne ke dúsre baras ke dúsre mahíne meṉ Zarúbábul bin Sialtiel aur Yasúa bin Yúsadaq aur unke báqí bháí káhin aur Lewí aur sab, jo asírí se Yirúshálam ko áe the, kám karne lage, aur Lewíoṉ ko, jo bís baras ke aur úpar the, muqarrar kiyá, ki Ḳhudáwand ke ghar ke kám ke kárinde howeṉ. 9 Aur Yasúa aur us ke beṭe aur uske bháí, aur Qadmiel aur us ke beṭe sab baní Yihúdáh ek dil hoke házir rahe, ki Ḳhudá ke ghar ke kám karnewáloṉ kí nigáhbání kareṉ, aur baní Hannadád aur unke beṭe aur bháí Lewí aisá hí karte the.

10 Aur jab banánewále Ḳhudáwand kí haikal kí bunyád ḍálte the, to káhin mulabbas hoke aur turhíán leke aur Lewí baní Ásaf kartál leke uṭh khaṛe húe, ki sháh i Isráel Dáúd ke taur par Ḳhudáwand kí táríf kareṉ. 11 Aur we Ḳhudáwand kí táríf aur shukrguzárí meṉ gáte bajáte the, ki wuh bhalá hai, ki Isráel par us ká fazl abadí hai. Aur sab log Ḳhudáwand ke ghar kí bunyád par baṛá shor machákar Ḳhudáwand kí táríf meṉ lalkáre. 12 Lekin bahut log un búṛhe káhinoṉ aur Lewíoṉ aur abwí raísoṉ meṉ se jinhoṉ ne pahle ghar ko dekhá thá, jab is ghar kí bunyád un ke dekhne meṉ ḍálí gaí, to we baṛí áwáz se chilláke zár zár rone lage, lekin bahutere baṛí áwáz se pukárke ḳhushí se lalkáre. 13 Aur log ḳhushí kí áwáz meṉ aur logoṉ kí zárí kí áwáz meṉ farq na kar sake; ki log buhut baṛá shor macháte the, jis kí áwáz dúr tak pahunchí.

IV. BÁB.

1 Aur jab Yihúdáh aur Binyamín ke dushmanoṉ ne suná, ki ahl i jilá Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá kí haikal ko banáte haiṉ, 2 To we Zarúbábul aur abwí raísoṉ ke pás áe, aur unheṉ hahá, ki Hameṉ bhí apne sáth banáne do: kyúnki ham tumháre mánind tumháre Ḳhudá ke tálib haiṉ, aur ham sháh i Asúr Asar Haddún ke dinoṉ se, jisne hameṉ yaháṉ lá basáyá hai, uske liye qurbán guzránte haiṉ. 3 Lekin Zarúbábul aur Yasúa aur Isráel ke báqí abwí raísoṉ ne unheṉ kahá, ki Tumhárá kám nahíṉ, ki hamáre sáth hamáre Ḳhudá ke liye ghar banáo, balki ham akele Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ke liye ek maskan banáwenge, jaisá ki sháh i Fárs Ḳhoras ne hameṉ hukm kiyá hai. 4 Tab us sarzamín ke awámm ne Yihúdáh ke logoṉ ke háthoṉ ko ḍhílá kiyá, aur banáne meṉ unheṉ ḍaráyá aur satáyá. 5 Aur wakíl muqarrar kiye, ki un ká mansúba sháh i Fárs Ḳhoras ke jíte jí aur sháh i Fárs Dárá kí saltanat tak na ban paṛá.

6 Phir jab Shersháh ne julús farmáyá, to us kí saltanat ke shurú meṉ unhoṉ ne Yihúdáh aur Yirúshálam ke báshindoṉ ke barḳhiláf tuhmatnáma likhá. 7 Phir

Ardsher ke dinoų meų Bisalám aur Mitrdád aur Tábiel aur un ke báqí hamnafsoų ne sháh i Fárs Ardsher ke pás nawishta bhejá. Us nawishte kí kitábat Arámí zubán meų maktúb húí, aur us ká tarjuma bhí Arámí hurúf meų likhá thá. 8 Rahúm sáhib i díwán aur Shamsí sáfir ne Ardsher bádsháh ko Yirúshalám ke barkhiláf is mazmún ká khatt us waqt likh bhejá.

9 Rahúm sáhib i díwán aur Shamsí sáfir aur un ke báqí hamjawár, jo Dínah aur Afarsatkah aur Tarfilah aur Fárs aur Arak aur Bábul aur Sosan aur Dih aur Ailám se haių, 10 Aur báqí log, jinheų Usnaffar murabbí o waqír ne jiláwatan kiyá, aur Samrún shahr meų basáyá, aur nahr i Furát pár ke báqí log wagaira. 11 Us arzí kí naql, jo unhoų ne Ardsher bádsháh pás bhejí, yúų hai:

12 Ap ke gulám, nahr pár ke log, wagaira. Bádsháh ko jáná cháhiye, ki Yihúdí log, jo áp kí taraf se charh gae, hamáre pás Yirúshálam ko áe haių, aur us bágí aur fasádí shahr ko banáte haių, aur díwáreų sudhárte haių, aur bunyádeų phir bahál karte haių. 13 Pas bádsháh ko jání cháhiye, ki ye log, jab shahr baní hogá, aur díwáreų taiyár hongíų, mahsúl aur málguzárí aur khiráj nahíų denge, aur bádsháh kí ámdaní meų nuqsán hogá. 14 Pas hargáh ki kam log daulatkháne ká namak kháte haių, aur bádsháh ká khalal dekhne meų bardásht nahíų kar sakte haių, is sabab ham bhejkar bádsháh ko ittilá dete haių; 15 Ki huzúr apne bápdádoų ke tawáríkhnámoų meų talásh farmáiye, to áp tawáríkhnámoų meų píwenge aur tahqíq karenge, ki yih shahr bágí aur málikoų aur mulkoų ká nuqsání shahr húá hai, aur qadím se us meų fitna o fasád barpá rahá hai: us wáste yih shahr kharáb kiyá gayá hai. 16 Ham bádsháh ko jatáte haių, ki agar yih shahr phir bane, aur us kí shahrpanáh bahál howe, to is hálat meų huzúr ká amal nahr pár játá rahegá.

17 Tab bádsháh ne Rahúm sáhib i díwán aur Shamsí sáfir aur un ke báqí hamjawároų ko, jo Samrún meų base, aur nahr pár ke báqí logoų ko jawáb likhwá bhejá: 18 Salám wagaira.—Arzí tumharí huzúr meų guzarí, sab mazmún málúm húá. 19 Aur ham ne hukm kiyá hai, aur talásh ho chukí, aur daryáft húá, ki wuh shahr qadím se bádsháhoų se bágí hotí áyá hai, aur fitna o fasád us meų barpá rahá hai. 20 Aur bare bare bádsháh Yirúshálam meų húe haių, jo daryá pár ke sab mulk par musallit rahe, aur mahsúl aur málguzárí aur khiráj unheų adá húe. 21 So ab hukm karo, ki un logoų ko rokeų, aur yih shahr banáyá na jáe, jab tak mujh se farmán na nikle. 22 Khabardár, is meų qusúr mat karná. Káheko khalal bádsháhoų ke nuqsán ke wáste barhne páwegá?

23 Pas jouhí Ardsher bádsháh ke farmán kí naql Rahúm aur Shamsí sáfir aur un ke hamjawároų ke áge parhí gaí thí, wuhíų we jald Yirúshálam ko Yihúdíoų ke pás gae, aur zabardastí se roká. 24 Tab Yirúshálam meų Khudá ke ghar ká kám tham gayá, aur sháh i Fárs Dárá kí saltanat ke dúsre baras tak band rahá.

V. BAB.

1 Phir Hajjí nabí aur Zikariyáh bin I'dú nabí Yihúdáh aur Yirúshálam meų Yihúdíoų ko Isráel ke Khudá ke nám se nubúwat karte the. 2 Tab Zarúbábul bin Sialtiel aur Yasúa bin Yúsadaq uthe, aur Khudá ke ghar ko Yirúshálam meų banáne lage, aur un ke sáth Khudá ke we nabí un ke madadgár the.

3 Us waqt nahr pár ká nauwáb Dádaní aur Sitár Báznáí aur un ke sáthí un pás

áe, aur unheŋ yúŋ kahí, ki Kis ne tum ko hukm kiyá, ki is ghar ko banáo, aur is díwár ko bahál karo? 4 So ham ne unheŋ kahá, ki un logoŋ ke kyá nám haiŋ, jo is imárat ke banáwále the. 5 Aur un ke Ḳhudá kí nazar Yihúdíoŋ ke buzurgoŋ par thí, ki we unheŋ rok na sakte the, jab tak yih suwál Dárá pás na pahunchá, aur tab unhoŋ ne is mazmún ká jawáb us kí bábat meŋ likh bhejá. 6 Ḳhatt kí naql, jo nahr pár ke nauwáb Dádaní aur Sitár Bizná'í aur us ke hamjawároŋ ne, jo nahr pár ke Afarsik meŋ rahte the, Dárá bádsháh pás bhejá. 7 Unhoŋ ne arzí bhejí, jis meŋ yúŋ likhá thá: Dárá bádsháh ko salámat i kullí. 8 Bádsháh ko jáná cháhiye, ki ham Yihúdah ke súba meŋ baṛe Iláh ke ghar ko gae haiŋ; wuh taráshe húe pattharoŋ se bantá hai, aur díwároŋ par lakṛe lag játe haiŋ, aur yih kám jald bantá játá hai, aur un ke háthoŋ se ban paṛtá hai. 9 Tab ham ne un buzurgoŋ se suwál kiyá, aur unheŋ yúŋ kahá, ki Kis ne tumheŋ hukm kiyá, ki is ghar ko banáo, aur is díwár ko uṭháo? 10 Aur ham ne un ke nám bhí púchhe, táki ham un logoŋ ke nám likhke áp ko ḳhabar deweŋ, ki un ke sardár kaun haiŋ 11 Tab unhoŋ ne hameŋ yúŋ jawáb diyá aur kahá, Ham ásmán aur zamín ke Ḳhudá ke bande haiŋ, aur wuhí maskan banáte haiŋ, jo qadím se bahut barasoŋ ke áge baná thí, jise Isráel ke ek baṛe bádsháh ne banwáyá, aur chukáyá thá. 12 Lekin is liye ki hamáre bápdádoŋ ne ásmán ke Ḳhudá ko gussa diláyá, us ne unheŋ shah i Bábul Nabúḳhudnazr Kasdí ke háth meŋ kar diyá, us ne is ghar ko ujáṛ diyá, aur logoŋ ko jiláwatan karáke Bábul meŋ basáyá. 13 Lekin sháh i Bábul Ḳhoras kí saltanat ke pahle baras meŋ Ḳhoras bádsháh ne hukm kiyá, ki yih bait Al'láh phir ban jáwe. 14 Aur Ḳhudá ke ghar ke sonahle rúpahle zurúf ko bhí, jinheŋ Nabúḳhudnazr Yirúshálam kí haikal se nikál le gayá, aur Bábul kí haikal meŋ lá rakhá, so Ḳhoras bádsháh ne Bábul kí haikal se phir nikál liyá, aur Chaspánázur nám ek shaḳhs ko, jise us ne nauwáb ṭhaharáyá thá, somp diyá. 15 Aur use farmáyá, ki In bartanoŋ ko le jáiyo, aur Yirúshálam kí haikal meŋ pahuncháiyo, aur Ḳhudá ká maskan apní jagah par banáyá jáwe 16 So wuhí Chaspánázur áyá, aur Yirúshálam meŋ is bait Al'láh kí bunyád ḍálí; aur us waqt se ab tak ban rahá hai, par hanoz taiyár nahíŋ húá hai.

17 Ab agar bádsháh kí marzí ho, to sháh ke daulatḳháne meŋ, jo Bábul meŋ hai, ḍhúnḍhá jáe, ki Ḳhoras bádsháh ne Yirúshálam meŋ bait Al'láh ke banáne ká hukm kiyá thá ki nahíŋ, aur is bát meŋ bádsháh ham par apní marzí záhir kare.

VI. BAB.

1 Tab Dárá bádsháh ne farmáyá, ki daftarḳháne meŋ talásh kí jáwe jaháŋ Bábul meŋ mál dhará játá thá. 2 Aur Aḳhmatá ke mahall meŋ, jo Máda ke súba meŋ wáqa hai, ek daftar milá, aur us meŋ tazkír ke liye yúŋ likhá thá: 3 Ḳhoras bádsháh kí saltanat ke pahle baras meŋ Ḳhoras bádsháh ne hukm kiyá: ki Yirúshálam meŋ Ḳhudá ká ghar jo hai, so wuh ghar banáyá jáwe, ki ek dargáh ho, jaháŋ qurbán charháyá játá hai, aur wuh imárat is tarah banegí: us kí únchái sáṭh háth aur chaurái bhí sáṭh hogí; 4 Tín joṛ bháří pattharoŋ ke aur ek joṛ naye lakṛe ká aur ḳharch bádsháh ke ḳhazáne se diyá jáwe. 5 Aur Ḳhudá ke ghar ke sonahle rúpahle bartan bhí, jinheŋ Nabúḳhudnazr ne Yirúshálam kí haikal meŋ se nikál liyá, aur Bábul meŋ lá rakhá, so phir diye jáweŋ, aur Yirúshálam kí haikal meŋ apní

jagah meṉ dákhil hoṉ, aur Ḳhudá ke ghar meṉ rakhe jáeṉ. 6 Pas nahr pár ká nauwáb Dádaní aur Sitár Bázná́í aur un ke Afarsakí hamjawár jo daryá pár ho, tum waháṉ se dúr ho jáo. 7 Tum bait Al'láh ke kám ko banne do; Yihúdíoṉ ká nauwáb aur Yihúdíoṉ ke buzurg Ḳhudá ke ghar ko us kí jagah par banáweṉ. 8 Aur mujh se hukm húá, ki tum Yihúdí buzurgoṉ se bait Al'lah ke banáne meṉ yúṉ kariyo: bádsháh ke ḳhazáne meṉ se yáne daryá pár kí málguzárí meṉ se un logoṉ ko ḳhabardárí se ḳharch diyá jáwe, ki un ká harj na ho. 9 Aur jo kuchh darkár ho, jaisá ki bail aur menḍhe aur halwán ásmán ke Ḳhudá ke chaṛháwe ke liye, aur gehún aur namak aur wain aur tel, so sab Yirúshálam ke káhinoṉ ke kahe ke mutábiq biná uzr aur bilá nága roz ba roz diláiyo, 10 Táki we ḳhushbúdár qurbán ásmán ke Ḳhudá ke huzúr meṉ guzráneṉ, aur bádsháh kí aur us ke farzandoṉ kí salámat aur umrdarází ke liye duá kareṉ. 11 Aur merí taraf se farmán niklá, ki jo shaḳhs is hukm se báhar jáwe, us ke ghar se laṭhá khínchá jáe, aur khaṛá kiyá jáe, aur wuh us par ṭángá jáe, aur is bát ke liye us ká ghar kúṛe ká ḍher kiyá jáe. 12 Par wuh Ḳhudá, jis ká nám waháṉ rahtá hai, sab bádsháhoṉ aur qaumoṉ ko, jo náfarmání karne aur Yirúshálam meṉ us Ḳhudá ke bigáṛne ko háth baṛháte hoṉ, gárat kare. Maiṉ Dárá hukm de chuká; ḳhabardárí se kám cháhiye.

13 Tab daryá pár ká nauwáb Dádaní aur Sitár Bázná́í aur un ke hamjawár Dárá bádsháh ká aisá parwána páke ḳhabardárí se kám bajá láe.

14 So Yihúdíoṉ ke buzurg kám banáte rahe, aur Hajjí nabí aur Zikariyáh bin I'dú kí nubúwat se kámyáb húe, aur banáke Isráel ke Ḳhudá ke hukm ke mutábiq aur Fárs ke bádsháh Ḳhoras aur Dárá aur Ardsher ke hukm ke mutábiq kám tamám kar chuke. 15 Aur yih maskan Adár mahíne kí tísrí táríḳh meṉ, jo Dárá bádsháh kí saltanat ká chhaṭhwáṉ baras thá, taiyár húá.

16 Aur baní Isráel káhin aur Lewí aur ahl i jilá ke báqí log Ḳhudá ke ghar kí taqdís ḳhushí se karte the. 17 Aur we bait Al'láh kí taqdís ke liye sau bail aur do sau menḍhe aur char sau halwán aur tamám Isráel kí ḳhatíyat ke liye bárah sibtoṉ ke shumár ke mutábiq bárah bakre chaṛháte the. 18 Aur unhoṉ ne káhinoṉ ko un ke faríqoṉ ke muwáfiq aur Lewíoṉ ko un kí bárídáríoṉ ke mutábiq Ḳhudá kí bandagí ke liye Yirúshálam meṉ muqarrar kiyá, jaisá ki Músá kí kitáb meṉ likhá hai.

19 Aur pahle mahíne kí chaudahwíṉ táríḳh ahl i jilá ne íd i fasah kí; 20 Kyúnki káhinoṉ aur Lewíoṉ ne apne ko pák kiyá thá, we sab ke sab pák húe the, so unhoṉ ne sáre ahl i jilá ke liye aur apne bháí káhinoṉ ke liye, aur apne liye fasah ko zabh kiyá. 21 Aur baní Isráel ne, jo asírí se phir áe the, aur sabhoṉ ne, jo zamín kí qaumoṉ kí najásat se un pás alag húe the, ki Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá ko ḍhúṉḍheṉ, fasah kháyá. 22 Aur we ḳhushí se sát din tak fatírí roṭí kí íd karte rahe, kyúnki Ḳhudawand ne unheṉ ḳhush kiyá thá, aur sháh i Asúr ke dil ko un kí taraf pherá thá, ki Al'láh Isráel ke Ḳhudá ke maskan ke banáne meṉ un kí dastgírí kare.

VII. BAB.

1 In bátoṉ ke bád sháh i Fárs Ardsher kí saltanat meṉ Azrá bin Shiráyáh bin

Azariyáh bin Ḳhilqiyáh 2 Bin Salúm bin Sadúq bin Akhitúb 3 Bin Amariyáh bin Azariyáh bin Miráyát 4 Bin Shiraqiyáh bin Uzzí bin Báqí 5 Bin Abisúa bin Fínihás bin Iliazr bin Hárún sardár káhin, 6 Yihí Azrá Bábul se uṭh chalá, aur sáfir hoke Músá kí sharíat meṇ máhir thá, jise Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ne diyá thá. Aur bádsháh ne us ká sárá matlab púrá kiyá, is liye ki Ḳhudáwand us ká Ḳhudá us kí dastgírí kartá thá. 7 Aur baní Isráel meṇ se aur káhinoṇ aur Lewíoṇ aur gánewáloṇ aur darbánoṇ aur haikal ke bandoṇ meṇ se kitne log Ardsher bádsháh kí saltanat ke sátweṇ baras meṇ Yirúshálam ko chaṛh gae. 8 Aur we bádsháh kí saltanat ke sátweṇ baras ke pánchweṇ mahíne Yirúshálam meṇ pahunche. 9 Ki Bábul se chaṛh jáne ká shurú pahle mahíne kí pahlí táríḳh meṇ húá, aur pánchweṇ mahíne kí pahlí táríḳh meṇ wuh Yirúshálam meṇ á pahunchá, kyúnki Ḳhudá us par mihrbíní kí nazar rakhtá thá. 10 Ki Azrá ne apne dil meṇ muqarrar kiyá thá, ki maiṇ Ḳhudá kí sharíat tahqíq karúngá, aur us par amal karúngá, aur Isráel meṇ huqúq o ahkám sikhláúngá.

11 Us parwáne kí naql, jo Ardsher bádsháh ne káhin aur sáfir Azrá ko, jo Ḳhudáwand ke hukmoṇ kí bátoṇ aur Isráel par ke farzoṇ meṇ álim thá, ináyat kiyá, so yih hai.

12 Ardsher sháhansháh ká ásmán ke Ḳhudá kí sharíat ke mukammal sáfir Azrá káhin ko wagaira.

13 Merí taraf se farmán niklá hai, ki sab, jo merí mamlukat meṇ Isráel ke logoṇ meṇ se aur unke káhinoṇ aur Lewíoṇ meṇ se Yirúshálam ko jáne cháhte haiṇ, tere sáth jáeṇ. 14 Is wáste ki tú bádsháh se aur uske sát wazíroṇ se bhejá játá hai, ki Yihúdáh aur Yirúshálam kí tajwíz aur bandobastí apne Ḳhudá kí sharíat ke mutábiq, jo tere háth meṇ hai, kare, 15 Aur rúpá aur soná, jo bádsháh aur us ke wazíroṇ ne Isráel ke Ḳhudá ke liye, jis ká maskan Yirúshálam meṇ hai, apní ḳhushí se guzaráná hai, waháṇ le jáwe; 16 Aur sárá rúpá aur soná bhí, jo tú Bábul ke tamám súba meṇ jama kar saktá hai, un hadiyoṇ samet, jo log aur káhin apne Ḳhudá ke ghar ke liye, jo Yirúshálam meṇ hai, apní ḳhushí se deweṇ, pahuncháwe: 17 Usí wáste tú is naqdí se bail aur meṇḍhe aur halwán aur un ke hadiyoṇ ká anáj aur tapáwanoṇ ká wain ḳhabardárí se ḳharídiyo, aur Yirúshálam meṇ apne Ḳhudá ke ghar ke mazbah par guzarániyo. 18 Aur jo kuchh tú aur tere bháí báqí rúpe aur sone se karná munásib aur bihtar jánte ho, so apne Ḳhudá kí marzí ke mutábiq karo. 19 Aur jo jo bartan tere Ḳhudá ke ghar kí bandagí ke liye diye gae haiṇ, so Yirúshálam meṇ Ḳhudá ke huzúr somp de. 20 Aur tere Ḳhudá ke ghar ká báqí ḳharch, jo tujhe dená paṛe, so bádsháh ke daulatḳháne se dená. 21 Aur maiṇ hí Ardsher bádsháh daryá pár ke sab ḳhazánchíoṇ ko hukm de chuká húṇ, ki jo kuchh ásmán ke Ḳhudá kí sharíat ká sáfir Azrá káhin tum se cháhe, 22 So ek sau qintár rúpe tak aur sau karr gehún aur sau batt wain aur sau batt tel tak aur namak beshumár ḳhabardárí se diyá karo. 23 Jo kuchh ásmán ke Ḳhudá ká hukm hai, so ásmán ke Ḳhudá ke ghar ke liye ḳhabardárí se kiyá jáwe, táki mamlukat par aur bádsháh aur us ke farzandoṇ par balá názil na howe. 24 Aur tum ko jáná cháhiye, ki tum sab káhinoṇ aur Lewíoṇ aur gánewáloṇ aur darbánoṇ aur haikal ke bandoṇ aur us Ḳhudá ke ghar ke ḳhádimoṇ se málguzárí aur ḳhiráj aur mahsúl lene ká iḳhtiyár nahíṇ rakhte ho. 25 Aur, ai Azrá, tú apne Ḳhudá ke us hikmatnáme ke mutábiq, jo tere háth meṇ hai,

kákinoṉ aur qázíoṉ ko muqarrar kar, ki daryá pár ke sab logoṉ ká insáf kareṉ, yáne un sab ká, jo tere Ḳhudá kí sharíat ko jánte haiṉ, aur jo anján haiṉ, tum unheṉ sikhláiyo. 26 Aur jo koí Ḳhudá ke hukm par aur bádsháh ke hukm par amal na kare, us par ḳhabardárí se sazá ká hukm kiyá cháhe, qatl ká yá desnikál ká yá táwán ká, jarímáne ká yá qaid hone ká.

27 Shukr Ḳhudawand hamáre bápdádoṉ ke Ḳhudá ká, ki aisí bát bádsháh ke dil meṉ ḍálí, ki Yirúshálam meṉ Ḳhudawand ke ghar ko árásta kare, 28 Aur mujhe bádsháh aur wazíroṉ ke huzúr, aur bádsháh ke sardároṉ aur bahaduroṉ ke áge maurid i lutf kare! Aur maiṉ diler baná, ki Ḳhudawand merá Ḳhudá merá dastgír thá, so maiṉ ne Isráel ke raísoṉ ko jama kiyá, ki we mere sáth uṭh jáweṉ.

VIII. BAB.

1 Aur un ke abwí raís, aur un ke nasabnáme, jo sháh i Bábul Ardsher kí saltanat meṉ mere sáth chaṛh gae, ye haiṉ. 2 Baní Fínihás meṉ se, Gairsum; baní I'tamar meṉ se Dániel; baní Dáúd meṉ se Hatúsh; 3 Baní Sikaniyáh meṉ se baní Burgús meṉ se Zikariyáh aur us ke sáth ḍeṛh sau mard gine gae; 4 Baní Paḳhat i Moab meṉ se, Ilyahúainí bin Shiraqiyáh, aur us ke sáth do sau mard; 5 Aur baní Sikaniyáh meṉ se Bin Yahazíel aur us ke sáth tín sau mard; 6 Aur baní Adín meṉ se Abd bin Yúnatan aur us ke sáth pachás mard; 7 Aur baní Ailám meṉ se, Yasaiyáh bin Ataliyáh aur us ke sáth sattar mard; 8 Aur baní Safatiyáh meṉ se, Zibadiyáh bin Míkael, aur us ke sáth assí mard; 9 Aur baní Yúab meṉ se, Abadiyáh bin Yahíel aur us ke sáth do sau aṭhárah mard; 10 Aur baní Salúmiyat meṉ se, Bin Yúsifiyáh, aur us ke sáth ek sau sáṭh mard; 11 Aur baní Babí meṉ se, Zikariyáh bin Babí, aur us ke sáth aṭháís mard; 12 Aur baní Azjád meṉ se Yúhanán bin Alqattán aur us ke sáth ek sau das mard; 13 Aur Adúniqám ke chhoṭe beṭoṉ meṉ se jin ke ye nám: Ilifalat aur Waúel aur Samaiyáh aur un ke sang sáṭh mard; 14 Aur baní Bigwí meṉ se U'tí aur Zabúd aur un ke sang sattar mard.

15 Phir maiṉ ne unheṉ us nadí ke pás, jo Ahawá ko bahtí hai, jama kiyá, aur waháṉ ham ne ḳhaimoṉ meṉ tín din ḍerá kiyá, aur maiṉ ne logoṉ ko aur káhinoṉ ko dekhá, par Lewí ke beṭoṉ meṉ se kisí ko na páyá. 16 Tab maiṉ ne log bhejkar Iliazr ko aur Aríel aur Samaiyáh aur Ilnatan aur Yaríb aur Ilnatan aur Nátan aur Zikariyáh aur Musallam raísoṉ ko aur bíná Yúyarib aur Ilnatan ko buláyá, 17 Aur farmáish deke unheṉ I'dú ke pás, jo Kasfiyá nám ek maqám ká sardár thá, bhejá, aur jo kuchh unheṉ I'dú ko aur us ke bháí haikal ke bandoṉ ko Kasfiyá ke maqám meṉ kahná thá, batáyá, táki we hamáre Ḳhudá ke ghar ke liye ḳhádimoṉ ko hamáre pás láweṉ. 18 So hamáre Ḳhudá ke fazl kí madad se we ek dánishmand shaḳhs min baní Muhlí bin Lewí bin Isráel, aur Saribiyáh aur us ke beṭe aur bháí, aṭhárah ko láe; 19 Aur Hasabiyáh ko aur us ke sáth baní Mirárí meṉ se Yasaiyáh ko aur us ke bháíoṉ aur un ke beṭoṉ ko, jo bís the, láe; 20 Aur haikal ke bandoṉ meṉ se bhí, jinheṉ Dáúd aur sardároṉ ne Lewíoṉ kí ḳhidmat ke liye muqarrar kiyá thá, do sau bís haikal ke bandoṉ ko, jin ke nám likhe húe the, le áe. 21 Aur maiṉ ne Ahawá kí nadí par manádí karwáí, ki Roza rakho, ki ham apne Ḳhudá ke huzúr ájizí kareṉ, aur us se duá

mángen, ki safar men ham ko aur hamáre bálbachon aur hamáre mál ko ba salámat rakhe. 22 Kyúnki mujhe sharm áí, ki bádsháh se sipáhí aur sawár máng lún, ki we ráh men ham ko dushman se panáh dewen; kyúnki ham ne bádsháh se kahá thá, ki Hamáre Ḳhudá ká háth panáh dene ko un sabhon par hai, jo us ke tálib hain; par us ká jabr aur qahr un sabhon par jhúm rahtá hai, jo use chhorte hain. 23 So ham ne roza rakhkar is bát ke liye apne Ḳhudá se duá mángí, aur hamárí duá qabúl húí.

24 Aur main ne sardár káhinon men se bárah ko yáne Saribiyáh aur Hasabiyáh ko aur un ke sáth un ke bháíon men se das ko alag kiyá, 25 Aur unhen rúpá soná aur zurúf ko yáne hamáre Ḳhudá ke ghar kí bakhshish ko, jise bádsháh aur us ke wazíron aur sardáron aur tamám Isráel ne, jo Bábul men maujúd the, bakhshá thá, gin diyá. 26 Aur main ne sárhe chha sau qintár rúpá, aur rúpahle bartan ek sau qintár, aur sau qintár soná, 27 Aur ek hazár dirham ke bís sonahle jám, aur darakhshán pítal ke do bartan, jin kí qímat sone kí sí qímat thí, taul diye 28 Aur main ne unhen kahá, ki Tum Ḳhudawand ke liye muqaddas ho, aur we bartan bhí muqaddas hain, aur rúpá aur soná Ḳhudawand tumháre bápdádon ke Ḳhudá ke liye ḳhushí se bakhshá gayá hai. 29 Ḳhabardár, un ko rakho jab tak tum Yirúshálam men Ḳhudawand ke ghar kí kothríon men sardár káhinon aur Lewíon ke áge aur Isráel ke abwí raíson ke áge unhen taul na do. 30 So káhinon aur Lewíon ne soná chándí aur bartan ko taul liyá, táki unhen Yirúshálam men hamáre Ḳhudá kí haikal men pahuncháwen.

31 Phir ham pahle mahíne kí bárahwín tárikh men Ahawá kí nahr se chal nikle, ki Yirúshálam ko jáwen. Aur hamáre Ḳhudá ká háth ham par thí, aur us ne ham ko dushmanon ke aur ráh par ghát men baithnewílon ke háth se bachá rakhá. 32 Phir ham Yirúshálam men pahunchke tín din tak árám kar rahe. 33 Aur chauthe din men wuh soná chándí aur bartan apne Ḳhudá kí haikal men káhin Marímát bin U'riyáh ke háth men taul diyá; aur us ke sáth Iliazr bin Fínihás thá, aur un ke sáth Yúzabad bin Yasúa aur Mauidiyáh bin Binwí Lewí the; 34 Sab kuchh ginke aur taulke somp diyá, aur usí waqt men sárí taul likhí gaí.

35 Aur ahl i jilá ne, jo asírí se phir áe the, Isráel ke Ḳhudá ke liye charháwe guzaráne, yáne tamám Isráel ke liye bárah bail, aur ḳhatíyat ke liye chhiyánauwe mendhe aur sathattar bher aur bárah bakre sab ke sab Ḳhudawand ke liye charháyá. 36 Aur bádsháh ke parwáne ko bádsháh ke chatrmánon aur daryá pár ke nauwábon ko diyá, to we Ḳhudá ke ghar ke banáne men logon ke dastgír húe.

IX. BAB.

1 In báton ke bád sardár mere pás áke bole, ki Isráel ke log aur káhin aur Lewí in sarzamínon kí qaumon se yáne Kanáníon aur Hittíon aur Farizzíon aur Yabúsíon aur Ammúníon aur Moabíon aur Misríon aur Amúríon se, jaisá un ke nafratí kámon ke liye munásib thá, judá na rahe hain, 2 Balki un kí betíon men se apne aur apne beton ke liye joróán láe hain, aur muqaddas nasl men in sarzamínon kí qaumon se milauní karte hain, aur sardáron aur shahnon ká háth is badkárí men pahlá húá hai.

3 Maiṉ ne yih bát sunke apná kapṛá aur apní oṛhná pháṛí, aur sir aur ḍáṛhí ke bál ukháṛ ukháṛ hairán ho baiṭhá. 4 Tab we sab, jo ahl i jilá kí is badkárí ke liye Isráel ke Ḳhudá kí bátoṉ se tarsán the, mere pás jama húe, aur maiṉ shám ke qurbán tak hairán ho baiṭhá. 5 Aur shám ke qurbán ke waqt maiṉ apne gam se uṭhá, aur apne pháṛe húe kapṛe aur oṛhne meṉ dozánú húá, aur Ḳhudawand apne Ḳhudá kí taraf háth phailákar bolá, Ai mere Ḳhudá, maiṉ sharmátá húṉ, aur ai Ḳhudá mere, maiṉ terí taraf apne muṉh ke uṭháne se lajátá húṉ; kyúnki hamáre gunáh hamáre sir par baṛh gae haiṉ, aur hamárá asám ásmán tak pahunchtá hai. 7 Ham apne bápdádoṉ ke aiyám se áj tak baṛe asám meṉ rahe haiṉ,, aur ham aur hamáre bádsháh aur káhin apní badkárí ke sabab in sarzamínoṉ ke bádsháhoṉ ke háth meṉ qatl aur asírí aur gárat aur rúsiyáhí ke liye sompe gae haiṉ, jaisá áj ke din hai. 8 Aur ab thoṛe se arse ham par Ḳhudawand hamáre Ḳhudá ká fazl húá hai, ki hamárí kuchh bachtí báqí rahne de, aur apne maqdis ke maqám meṉ ham ko mekh márne de, aisá ki hamárá Ḳhudá hamárí áṉkheṉ roshan kartá hai, aur hamárí gulámí meṉ hayát i táza baḳhshtí hai. 9 Ki gulám ham to haiṉ, par hamárí gulámí meṉ hamáre Ḳhudá ne hameṉ tark nahíṉ kiyá hai, balki Fárs ke bádsháhoṉ ke huzúr se maurid i fazl kiyá hai, ki we hameṉ dam lene dete haiṉ, tá ki ham apne Ḳhudá ke ghar ko uṭháweṉ, aur uske ujáṛoṉ ko khaṛá kareṉ, aur ki we hameṉ Yihúdáh aur Yirúshálam meṉ shahrpanáh banáne dete haiṉ. 10 Aur ab, Ai Ḳhudá, ham bád is ke kyá kaheṉ? 11 Kyúnki ham tere hukmoṉ se, jo tú ne apne bande nabíoṉ kí márifat se farmáe haiṉ, báhar gae haiṉ, ki tú ne kahá hai, ki Wuh zamín, jise tum mírás meṉ lene ko játe ho, wuh un sarzamínoṉ kí qaumoṉ kí najásat se aur nafratí kámoṉ se, jin se unhoṉ ne apní nápákí meṉ use bhar diyá hai, nápák zamín hai. 12 Pas apní beṭíoṉ ko un ke beṭoṉ ko mat do, aur unkí beṭíoṉ ko apne beṭoṉ ke liye mat lo, aur un kí salámat aur unkí ḳhairíyat hargiz mat cháho, tá ki tum mazbút bano, aur zamín ke taháif kháo, aur mírás ke liye apne beṭoṉ ko hamesha ke liye use chhoṛ jáo. 13 Aur sárí áfatoṉ ke bád, jo hamáre bure kámoṉ aur baṛe asámoṉ ke sabab ham par paṛí haiṉ, (ki tú ne, Ai hamáre Ḳhudá, gunáh ke mutábiq sazá nahín dí, balki aisí naját hamko baḳhshí hai,) 14 Kyá ham phir tere hukmoṉ se báhar jáenge, aur in makrúh qaumoṉ se nitá nisbat karenge? Kyá terá gazab ham par yaháṉ tak nahín bhaṛkegí ki hamko nest o nábúd kare aur kuchh báqí aur bachtí na rahe? 15 Ai Ḳhudawand, Isráel ke Ḳhudá! tú sádiq hai. Ki ham báqí rahe aur bach nikle, jaisá áj ke din hai. Dekh, ham apne asám meṉ tere áge haiṉ: ki ham asámí hoke tere huzúr ṭhahar nahíṉ sakte.

X. BAB.

1 Aur jab Azrá ro roke aur Ḳhudá ke ghar ke áge dozánú hoke duá mángtá aur iqrár kartá thá, to baní Isráel meṉ se mardoṉ aur auratoṉ aur laṛkoṉ kí ek bahut baṛí jamáat us pás faráham húí, kyúnki log zár zár rote the. 2 Tab Sikaniyáh bin Yahiel baní Ailám meṉ se bol uṭhá, aur Azrá se kahá, Ham Ḳhudá ke gunáhgár to húe haiṉ, ki zamín kí qaumoṉ meṉ se ajnabí auratoṉ ko byáh láe haiṉ, par is hál meṉ bhí Isráel ke liye umed hai. 3 Pas áo, ham apne Ḳhudá se ahd bándheṉ ki mere ḳhudáwand Azrá kí aur un kí saláh ke mutábiq, jo hamáre Ḳhudá ke hukm se ḍarte haiṉ, sárí ajnabí ranḍíoṉ ko aur un kí aulád ko dúr kareṉ, aur tauret ke

muwáfiq kiyá jáe. 4 So uṭhiyo, ki yih terá kám hai, aur ham bhí terí madad karenge. Mazbútí kariyo aur kám bajá láiyo.

5 Tab Azrá uṭhá, aur káhinoṉ aur Lewíoṉ ke aur sáre Isráel ke sardároṉ ko yih qasam diláí, ki ham is bát ke mutábiq karenge, aur unhoṉ ne qasam kháí. 6 Tab Azrá Khudá ke ghar ke áge se uṭhá, aur Yahúhanán bin Ilyasíb kí koṭhṛí meṉ gayá aur waháṉ áke na roṭí khátá na páni pítí thá; kyúnki wuh ahl i jilá kí bedíní ke liye afsos kartá rahá.

7 Phir Yihúdáh aur Yirúshálam meṉ ahl i jilá ke darmiyán manádí kí gaí, ki Yirúshálam meṉ jama howeṉ. 8 Aur ki jo koí sardároṉ aur buzurgoṉ kí saláh ke mutábiq tín din ke arse meṉ na áwe, us ká sárá mál haram hogí, aur wuh áp ahl i jilá kí jamíat se khárij kiyá jáegá. 9 Tab Yihúdáh aur Binyamín ke sab log tín din ke arse meṉ Yirúshálam meṉ jama húe: nauwáṉ mahína thá aur bíswíṉ táríkh. Aur sab log Khudá ke ghar ke marhab meṉ us bát ke ḍar aur bárish ke máre kámpte húe baiṭhe the. 10 Tab Azrá káhin uṭh khaṛá húá, aur unheṉ kahá, ki Tum ne gunáh kiyá hai, aur ajnabí ranḍíoṉ ko biyáh liyí, aur Isráel ká asám ziyáda kiyá. 11 Pas Khudawand apne bápdádoṉ ke Khudá ke áge iqrár karo, aur us kí marzí par amal karo, aur zamín kí qaumoṉ se aur pardesí ranḍíoṉ se alag ho jáo. 12 Tab sárí jamáat ne jawáb diyá aur baṛí áwáz se kahá, ki Jaisá áp ne farmáyá hai, waisá karná ham par farz hai. 13 Lekin log bahut haiṉ, aur abhí barsát ká mausim hai, aur ham báhar ṭhahar na sakte, aur yih ek do din ká kám nahiṉ hai; kyúnki is bát meṉ ham ne aksar gunáh kiyá hai. 14 So áo, ham sárí jamáat ke liye sardár khaṛá kareṉ, aur jo jo hamáre shahroṉ meṉ pardesí ranḍíoṉ ko biyáh láe honge, we apne apne shahr ke buzurgoṉ aur qázíoṉ ke sáth muqarrar waqt par áweṉ, jab tak is bát ke liye hamáre Khudá ká mushtaal qahr ham se phir na jáe.

15 Magar Yúnatan bin Asahiel aur Yahaziyáh bin Tiqwah is bát par khaṛe húe, aur Musallam aur Sabtí Lewí un kí madad karte the. 16 Lekin ahl i jilá ne aisá hí kiyá. Aur Azrá káhin aur báze abwí raís apne ábáí khándánoṉ ke mutábiq, sab ba nám muqarrar kiye gae. Aur we dasweṉ mahíne kí pahlí táríkh is bát kí tajwíz karne ko majlis meṉ baiṭh gae. 17 Aur pahle mahíne kí pahlí táríkh talak sab mardoṉ kí tajwíz, jo pardesí ranḍíoṉ ko biyáh láe the, anjám ho gaí. 18 Aur káhinoṉ ke beṭoṉ meṉ kaí ek mile jo pardesí ranḍíoṉ ko biyáh láe the: Baní Yasúa meṉ se Bin Yúsadaq aur us ke bháí: Maasiyáh aur Iliazr aur Yaríb aur Jidaliyáh; 19 Aur unhoṉ ne háth deke apní jorúáṉ dúr karne ká iqrár kiyá aur asámí hoke ek menḍhá apne asám ke liye chaṛháyá; 20 Aur baní Amír meṉ se: Hanání aur Zabadiyáh; 21 Aur baní Haram meṉ se: Maasiyáh aur Iliyáh aur Samáiyáh aur Yahíel aur Uzziyáh; 22 Aur baní Fasihúr meṉ se: Ilyúainí aur Maasiyáh aur Ismáiyáh aur Nataniel aur Yúzabad aur Iliasah; 23 Aur Lewíoṉ meṉ se: Yúzabad aur Samaí aur Qailáyáh, (jo Qalítá bhí kahlátá hai) Fatahiyáh aur Yihúdáh aur Iliazr; 24 Aur gánewáloṉ meṉ se: Ilyasíb; aur darbánoṉ meṉ se: Salúm aur Zulm aur Úrí; 25 Aur Isráel se baní Burgús meṉ se: Ramiyáh aur Yazziyáh aur Malkiyáh aur Miyamín aur Iliazr aur Malkiyáh aur Bináyáh; 26 Aur baní Ailám meṉ se: Mattaniyáh aur Zikriyáh; aur Yahiel aur Abdí aur Yarímát aur Iliyáh; 27 Aur baní Zattú meṉ se: Ilyúainí aur Ilyasíb aur Mattaniyáh aur Yarímát aur Zabad aur Azízá; 28 Aur baní Babí meṉ se: Yahúhanán aur Hananiyáh aur Zabí aur Atli; 29 Aur baní Bání meṉ se: Musallam aur Malúk aur

Adáyáh aur Yasúb aur Siál aur Yarímát; 30 Aur baní Pakhat i Moab meṉ se: Adná aur Kilál aur Bináyáh aur Maasiyáh aur Mattaniyáh aur Bazilliel aur Binwí aur Manassi; 31 Aur baní Harím meṉ se: Iliazr aur Yassiyáh aur Malkiyáh aur Samaiyáh aur Samaún, 32 Binyamín aur Malúk aur Samariyáh; 33 Aur baní Hashúm meṉ se: Mattaní aur Mattatá aur Zabad aur Ilifalat aur Yarímí aur Manassí aur Samaí; 34 Aur baní Bání meṉ se: Maadí aur Amrám aur Waúel, 35 Bináyáh aur Baidiyáh aur Kalúhí, 36 Aur Niyáh aur Marímát aur Ilyasíb 37 Aur Mattaniyah aur Mattaní aur Yaasí, 38 Aur Bání aur Binwí aur Samaí; 39 Aur Salamiyáh aur Nátan aur Adáyáh; 40 Aur Maknadbí aur Sásí aur Sárí aur Azariel aur Salamiyáh aur Samariyáh, 42 Aur Salúm aur Amariyáh aur Yúsuf; 43 Baní Nabú meṉ se: Waíel aur Mattitiyáh aur Zabad aur Zabíná aur Yaddí aur Yúel aur Bináyáh. 44 Ye sab pardesí randíoṉ ko biyáh láe the, aur un meṉ se kitní jorúáṉ beṭoṉ ko janí thíṉ.

NAHAMIYAH KI' KITAB.

I. BAB.

1 Nahamiyáh bin Hakaliyáh ká ahwál. Aur bísweṉ baras ke Kisleu ke mahíne, jab maiṉ Sosan ke mahall meṉ thá, to aisá húá, 2 Ki mere bháíoṉ meṉ se Hanání wuh aur Yihúdáh meṉ se kaí mard áe; aur maiṉ ne un se Yihúdíoṉ ká hál, jo asírí meṉ se bach nikle the, aur Yirúshálam ká hál, púchhá. 3 Unhoṉ ne mujhe kahá, ki Wuh bachtí, jo asírí meṉ se bach nikle haiṉ, waháṉ ke súba meṉ baṛe dukh aur hurfat meṉ haiṉ, aur Yirúshálam kí díwáreṉ ḍhaí húí haiṉ, aur un ke pháṭak ág se jale húe haiṉ. 4 Maiṉ ye báteṉ sunte hí baiṭh gayá, aur rone lagá, aur kitne din tak gam kartá rahá, aur roza rakhá, aur ásmán ke Khudá ke huzúr duá meṉ kahá: 5 Háe, KHUDA'WAND, ásmánoṉ ke Khudá, tú Khudá i azím o muhíb hai, aur un se ahd aur fazl rakhtá hai, jo tujhe piyár karte aur tere hukmoṉ ko rakhte haiṉ. 6 Maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki apne kán lagáiye aur apní ánkheṉ kholiye, ki apne bande kí us duá ko sune, jo maiṉ áj rát din tere huzúr tere bande baní Isráel ke liye kartá húṉ; aur maiṉ baní Isráel kí khatáoṉ ko, jo ham ne kíṉ, mán letá húṉ; aur maiṉ aur merá ábái khándán bhí gunáhgár húe haiṉ. 7 Ham ne tere áge burá kám kiyá hai, aur un hukmoṉ aur haqqoṉ aur irshádoṉ par, jo tú ne apne bande Músá ke wasíle se farmáe, amal nahíṉ kiyá hai. 8 Us qaul ko yád kar, jo tú ne apne bande Músá ko farmáyá, aur kahá, Agar tum badkárí karoge, to maiṉ tumheṉ qaumoṉ meṉ pareshán karúngá. 9 Par jab tum merí taraf phiroge, aur mere hukmoṉ ko mánoge, aur un par amal karoge, to agar tere log ásmán kí us intihá tak paráganda honge, to maiṉ unheṉ waháṉ se jama karúngá, aur unheṉ us maqám meṉ láúngá, jo maiṉ ne pasand kiyá, ki apná nám waháṉ rahne dúṉ. 10 We to tere bande aur tere log haiṉ, jinheṉ tú ne apní shahzorí se aur zabardastí se chhuṛáyá hai. 11 Ai KHUDAWAND, maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki apne bande kí duá par aur apne bandoṉ kí duá par, jo tere nám se ḍará cháhte haiṉ,

kán dhariyo, aur áj apne bande ko kámyáb kariyo, aur is mard ke huzúr meṉ use maurid i rahm kíjiyo. Aur maiṉ bádsháh ká sáqí thá.

II. BÁB.

1 Aur Ardsher bádsháh ke bísweṉ baras ke Naisán mahíne men yúṉ húí, ki wain us ke áge thá. So maiṉ ne wain uṭháke bádsháh ko diyá, aur áge maiṉ us ke huzúr gamdída na thá. 2 Tab bádsháh ne mujhe kahá, Tú kyúṉ aisí gamdída hai? Tú to bímár nahíṉ hai? Yih kuchh nahíṉ magar dil kí gam hogí Tab maiṉ bahut ḍar gayá. 3 Aur maiṉ ne bádsháh se kahá, ki Bádsháh jug jug jíweṉ! Maiṉ gamdída kyúṉ na hoúṉ, jab ki shahr, jo mere bápdádoṉ kí qabrgáh hai, ujáṛ paṛá hai, aur us ke pháṭak ág se bhasam kiye gae haiṉ? 4 Bádsháh ne farmáyá, ki Phir terí kyá arz hai? Tab maiṉ ne ásmán ke Ḳhudá se duá mángí, 5 Aur bádsháh se arz kí, Agar bádsháh kí marzí ho, aur áp ká banda áp kí nazar meṉ manzúr ho, to merí yih arz hai, ki áp mujhe Yihúdáh meṉ mere bápdádoṉ kí qabrgáh ke shahr ko bhejeṉ, ki maiṉ use banáúṉ. 6 Tab bádsháh aur begam ne, jo pás baiṭhí thí, mujhe kahá, Terá safar kab tak hogá, aur tú kab phiregá? So bádsháh kí marzí húí, ki mujhe bheje, aur maiṉ ne us ke liye arsa ṭhaharáyá. 7 Phir maiṉ ne bádsháh se kahá, Agar bádsháh kí marzí ho, to daryá pár ke nauwáboṉ ke liye mujhe parwáne ináyat howeṉ, ki mujhe guzarne deweṉ, jab tak maiṉ Yihúdáh meṉ áúṉ, 8 Aur sháhí ramna ke amín Ásaf ke liye ek parwána mile, ki haikal ke pás ke burj ke pháṭakoṉ ke shahtíroṉ ke wáste, aur shahrpanáh ke aur us ghar ke wáste, jis ko maiṉ jítá húṉ, lakṛí dewe. Aur is liye ki mere Ḳhudá kí mihrbání ká háth mujh par thá, bádsháh ne mujhe diyá.

9 Phir maiṉ nahr pár ke nauwáboṉ ke pás áyá, aur bádsháh ke parwáne unheṉ diye; aur bádsháh ne apní fauj ke sardároṉ aur sawároṉ ko mere sáth kar diyá thá. 10 Aur jab Sanballat Húrání aur Ammúní gulám Túbiyáh ne yih suní, to unheṉ bahut burá málúm húá, ki baní Isráel kí ḳhairíyat ká tálib ek shaḳhs áyá hai.

11 Phir jab maiṉ Yirúshálam meṉ áyá, aur waháṉ tín din rahá thá, 12 To maiṉ rát ko uṭhá, maiṉ aur chind mard mere sáth; par jo kuchh mere Ḳhudá ne mere dil meṉ Yirúshálam ke banáne ko ḍálá thá, so maiṉ ne kisí ko na batláyá; aur koí jánwar mere sáth na thí, magar wuh jánwar jis par maiṉ sawár thá. 13 Aur maiṉ rát meṉ Wádí ke Pháṭak ko niklá, aur áge baṛhke Nágkúṉ pás aur Kúṛa Pháṭak ko gayá, aur Yirúshálam kí díwároṉ ko, jo ḍhaí húí thíṉ, aur us ke pháṭakoṉ ko, jo ág se jale húe the, dekh liyí. 14 Aur maiṉ áge baṛhke Sotá Pháṭak aur bádsháh ke taláb ko gayá, aur merí sawárí ke jánwar ke liye guzarne kí jagah na thí. 15 Phir maiṉ rát ko wádí meṉ chaṛh gayí, aur shahrpanáh ko dekhkar lauṭá, aur Wádí ke Pháṭak meṉ se jáke phir áyá. 16 Aur shahnoṉ ne na jáná, ki maiṉ kaháṉ gayá, aur kyá kartá húṉ, ki maiṉ ne Yihúdíoṉ aur káhinoṉ ko aur amíroṉ aur shahnoṉ aur báqí kárguzároṉ aur amaldároṉ ko ab tak kuchh na batláyá thá. 17 Phir maiṉ ne unheṉ kahá, Tum dekhte ho, ham kaisí ḳharábhálí meṉ haiṉ, ki Yirúshálam ujáṛ paṛá hai, aur us kí shahrpanáh ág se khái gaí hai. Ao, ham Yirúshálam kí shahrpanáh banáweṉ, ki ham áge angushtnumá aur zarb ul masal na raheṉ. 18 Tab maiṉ ne unheṉ batláyá, ki mere Ḳhudá se merí dastgírí

aur khairíyat kyúnkar húí hai, aur bádsháh kí báteṉ bhí, jo mujhe kahíṉ, unheṉ sunáíṉ. We bole, Chalo, ham uṭhke banáweṉ. So is achchhe kám ke liye unhoṉ ne apne háth ko mazbút kiyá.

19 Par jab Sanballat Húrání aur Ammúní gulám Túbiyáh aur Arabí Jism ne suná, to unhoṉ ne hamko ṭhaṭṭhe meṉ uṛáyá aur lán tán kiyá, aur kahá, Yih kaisá kám hai ki tum karte ho? Kyá bádsháh se bagáwat karoge? 20 Tab maiṉ ne jawáb meṉ unheṉ kahá: Asmán ká Ḳhudá hameṉ kámyáb karegá, aur ham us ke bande uṭhke banáwenge. Lekin Yirúshálam meṉ tumhárá na hissa na haqq na nám hai.

III. BAB.

1 Tab Ilyasíb sardár káhin aur us ke káhin bháí uṭhe, aur Bheṛ Pháṭak banáne lage. Aur unhoṉ ne use muqaddas kiyá, aur us ke kiwáṛoṉ ko lagáyá; Miyáh burj aur Hananiel burj tak use muqaddas kiyá. 2 Us ke pás Yirího ke logoṉ ne banáyá, aur us ke pás Zakúr bin Imrí ne banáyá.

3 Aur Machhlí Pháṭak ko baní Samaah ne banáyá. Unhoṉ ne us ke laṭhe dhare, aur us ke kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe. 4 Aur un ke pás Marímát bin Uriyáh bin Qúz ne banáyá, aur un ke pás Musallam bin Barkiyáh bin Musízabiel ne banáyá; aur un ke pás Sadúq bin Baaná ne banáyá. 5 Aur un ke pás Taqúíoṉ ne banáyá, par un ke amíroṉ ne apne málik ke kám meṉ háth na lagáe.

6 Aur Puráná Pháṭak Yúyada bin Fasíh aur Musallam bin Basúdiyáh ne banáyá: unhoṉ ne us ke laṭhe dhare, aur uske kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe. 7 Aur un ke pás Malatiyáh Jibaúní aur Yadún Máirunátí ne aur Jibaún aur Misfá ke logoṉ ne nahr pár ke nauwáb kí kursí tak banáyá. 8 Aur un ke pás Uzziel bin Ḳharháyáh sonár, aur us ke pás attároṉ ke bete Hananiyáh ne banáyá. (Par we to Yirúshálam Chaurí Díwár tak báqí chhoṛ gae the.) 9 Aur un ke pás Rafáyáh ne, jo Húr ká beṭá aur Yirúshálam kí ádhí girdnawáh ká sardár thá, banáyá. 10 Aur us ke pás Yadáyáh bin Harúmaf apne ghar ká sámhná banáyá; aur us ke pás Hatús bin Hasabiyáh ne banáyá. 11 Malkiyáh bin Harím aur Hasúb bin Paḳhat i Moab ne dúsrá hissa aur Bhaṭṭhá Burj banáyá. 12 Aur us ke pás Salúm, jo Láhis ká beṭá aur Yirúshálam aur us ke dihát kí dúsrí ádhí girdnawáh ká sardár thá, banáyá.

13 Wádí ká Pháṭak Hanún aur Zanúh ke báshindoṉ ne banáyá: unhoṉ ne use mazbút kiyá aur us ke kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe. Aur Kúṛá Pháṭak tak díwár par hazár háth banáe. 14 Aur Kúṛá Pháṭak Malkiyáh bin Raikáb jo Bait ul Karm kí girdnawáh ká sardár thá, banáyá; us ne use nimnáyá aur us ke kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe. 15 Aur Sotá Pháṭak Salúm bin Kull Hází ne, jo Misfá kí girdnawáh ká sardár thá, mazbút kiyá: us ne use banáyá aur páṭá aur us ke kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe; aur sháhí bág ke pás Silah ke táláb kí díwár ko us utár tak, jaháṉ Dáúd ke shahr se utarte haiṉ, banáyá.

16 Us ke píchhe Nahamiyáh bin Azbúq ne banáyá, jo us ádhí girdnawáh ká sardár thá, jo Bait Súr se leke Dáúd kí qabroṉ ke muqábil aur sáḳhta táláb tak aur Bait ul Jabbáríṉ tak pahunchtí hai. 17 Us ke píchhe Lewíoṉ meṉ se Rahúm bin Báni ne banáyá. Us ke pás Hasabiyáh ne, jo Qailah kí ádhí girdnawáh ká

sardár thá apná girdá banáyá. 18 Us ke píchhe un ke bháíon men se Bawí bin Hannadád ne, jo Qaílah kí dúsrí ádhí girdnawáh ká sardár thá, banáyá. 19 Aur us ke pás Azar bin Yasúa Misfá ke sardár ne ek dúsrá hissa us jagah ke muqábil jahán Kone ke Topkháne ko charh játe hain, banáyá 20 Us ke píchhe Barúk bin Zabbí us kone se leke sardár káhin Ilyasíb ke ghar ke darwáze tak ek dúsrá hissa banáyá. 21 Us ke píchhe Marímit bin Uriyáh bin Qúz ek dúsrá hissa Iliyasíb ke ghar ke darwáze se leke Iliyasíb ke ghar kí hadd tak banáyá. 22 Aur us ke píchhe nasheb ke káhin logon ne banáyá. 23 Us ke píchhe Binyamín aur Hasúb apne gharon ká sámhná banáyá. Un ke píchhe Azariyáh bin Maasiyáh bin Ananiyáh ne apne ghar ke pás banáyá. 24 Us ke píchhe Binwí bin Hannadád ne Azariyáh ke ghar se us kone tak aur us goshe tak ek dúsrá hissa banáyá. 25 Falál bin Uzí ne us kone aur us burj ke muqábil, jo úpar ke sháhí mahall se, jo qaid-kháne ke sahn men hai, nazar átá hai, banáyá. Us ke píchhe Fidáyáh bin Burgús ne banáyá. 26 Aur haikal ke bande Ufal par púrab taraf ke Jal Pháṭak aur Bálá Burj ke sámhne rahte the.

27 Un ke píchhe Taqúíon ne us bare aur bálá burj ke sámhne aur Ufal kí díwár tak dúsrá hissa banáyá. 28 Ghor Pháṭak ke báhar káhinon ne harek apne apne ghar ke sámhne banáyá. 29 Un ke píchhe Sadúq bin Amír ne apne ghar ke sámh-ne banáyá, aur us ke píchhe Púrab Pháṭak ke darbán Samaiyáh bin Sikaniyáh ne banáyá. 30 Us ke píchhe Hananiyáh bin Salamiyáh aur Hanún ne, jo Salaf ká chhaṭwán beṭá thá, ek dúsrá hissa banáyá. Us ke píchhe Musallam bin Barkiyáh ne apní koṭhrí ke sámhne banáyá. 31 Us ke píchhe sonár ke beṭe Malkiyáh ne haikal ke bandon aur baipáríon ke makán tak Mifqád Pháṭak ke muqábil aur us goshe ke bálákháne tak banáyá. 32 Aur us goshe ká bálákháne aur Bheṛ Pháṭak ká bích sonáron aur baipáríon ne banáyá.

IV. BAB.

1 Aur aisá húá ki jab Sanballat ne suná, ki ham shahrpanáh banáte hain, to ranjída aur bahut gusse húá, aur Yihúdíon par hansá. 2 Aur wuh apne bháíon aur Samrún ke bahádurón ke áge bol uṭhá aur kahá, ki Ye zaíf Yihúdí kyá karte hain? 3 Kyá unhen karne denge? kyá we charháwenge? We din bhar men baná ḍálenge? Kyá we bhasam húe pattharon ko kúṛe ke ḍheron se phir jiláwenge? 3 Aur Túbiyáh Ammúní ne, jo us pás khaṛá thá, kahá, ki Jo bhí we banáte hain agar lomṛí chaṛh jáe, wuh un kí patthar kí shahrpanáh ko toṛ degí!

4 Suniye, Ai hamáre Khudá, ki ham haqír jáne játe hain, aur un ká tána unhín ke sir par pher, aur asírí ke mulk men unhen shikár ke liye díjiye. 5 Unke gunáh na chhipáiye aur apne áge se un kí khatáen na miṭáiye, kyúnki unhon ne terá ga-zab bhaṛkáyá, aur ham banánewálon ko satáyá. 6 Lekin ham log shahrpanáh banáte rahe, aur ádhe tak sárí díwár juṭ gaí, kyúnki logon ká man kám par thá.

7 Aur aisá húá ki jab Sanballat aur Túbiyáh aur Arabíon aur Ammúníon aur Ashdúdíon ne suná, ki Yirúshálam kí shahrpanáh ban gaí, aur daráren band hone lagín, to bahut bezár húe. 8 Aur sabhon ne milke bandish bándhí, ki jáke Yirúshá-lam se laṛen, aur us ká nuqsán karen. 9 Tab ham ne apne Khudá se duá kí, aur un ke ḍar ke máre rát din un ke sámhne pahrá baiṭhá rakhá. 10 Aur ahl i Yihúdáh ne

kahá, ki Bojhíoṉ ká zor ghaṭ gayá, aur kúṛá bahut hai yahíṉ tak ki ham díwár nahíṉ bana sakte haiṉ. 11 Aur hamáre bairíoṉ ne kahá, ki Jab tak ham un ke bích meṉ na á leṉ, aur unheṉ na márḍáleṉ aur kám mauqúf na kareṉ, we na jánenge na dekhenge. 12 Aur aisá húá, ki jab Yihúdí logoṉ ne, jo un ke pás rahte the, sab jagahoṉ se, jin se we hamáre pás áyá jáyá karte, áke hameṉ das bár yih kah diyá: 13 To maiṉ ne shahrpanáh ke píchhe tale ke maidán meṉ logoṉ ko gharánoṉ ke mutábiq talwár barchhí aur tír kamán liye húe khaṛá kiyá. 14 Aur maiṉ ne nazar kí, aur uṭhkar sáhib logoṉ aur shahnoṉ aur báqí logoṉ ko kahá, ki Tum un se mat ḍaro. Málik i buzurg aur muhíb ko yád karo, aur apne bháíoṉ aur beṭoṉ aur beṭíoṉ aur joróoṉ aur gharoṉ ke liye laṛo.

15 Aur aisá húá ki jab hamáre dushmanoṉ ne suná, ki yih bát ham par záhir húí, to Khudá ne un ká manúba barbád kiyá, aur ham sab ke sab díwár ko harek apne apne kám meṉ phir lag gae.

16 Aur aisá húá, ki us din se mere ádhe naukar kám meṉ lage, aur ádhe bhále aur ḍhál aur kamán aur bakhtar leke musallah rahe. Aur Yihúdáh ke sáre khándán ke píchhe sardár khaṛe the. 17 Jo log díwár banáte the aur bojh uṭháte aur ladáte the, we bhí ek háth se kám karte the, aur dúsre se talwár rakhte the. 18 Kyúnki banánewále harek apní talwár apní kamar par bándhe húe kám karte the. Aur turhí ká phúnknewálá mere pás thá. 19 Aur main ne amíroṉ aur shahnoṉ aur báqí logoṉ se kahá, ki Kám to baṛá aur phailá hai, aur díwár par ham mutafarraq haiṉ aisá ki ek dúsre se dúr hai: 20 So jaháṉ tum log turhí kí áwáz sunoge, wuháṉ hamáre pás chale áo. Hamárá Khudá hamáre liye laṛegá.

21 So ham kám karte the, aur ádhe log pau phaṭne se tárá dikhái dene tak bhále liye rahe. 22 Aur maiṉ ne us waqt logoṉ ko bhí hukm kiyá, ki Harek shakhs apne apne naukar ko leke Yirúshálam meṉ shabbásh ho, táki rát ko hamáre liye pahrá howe, aur din ko kám kare. 23 So na maiṉ ne na mere bháíoṉ na mere naukaroṉ na pahre ke logoṉ ne, jo mere tábidár the, apná kapṛá utárá, Harek ko uská hathyár uská tosha.

V. BAB.

1 Aur logoṉ aur un kí joróoṉ ne apne bháí Yihúdíoṉ se baṛí faryád kí. 2 Aur kitne kahte the, ki Ham aur hamáre beṭe beṭíáṉ bahut haiṉ: so kaháṉ se anáj páwenge ki kháweṉ aur jíweṉ. 3 Aur kitne bolte the, ki Ham ne apne khetoṉ aur angúristánoṉ aur makánoṉ ko girau rakhá, ki ham bhúkhe hoke kháná páweṉ. 4 Aur kitne kahte the, ki Ham ne apne khetoṉ aur angúristánoṉ ko girau rakhkar rúpiya qarz liyá hai, ki bádsháh ke liye málguzárí adá kareṉ. 5 Aur hamáre jism to hamáre bháíoṉ ke se jism haiṉ, aur hamáre bálbache un ke bálbachoṉ ke mánind haiṉ. Aur dekhiye zurur hai, ki ham apne beṭe aur beṭíáṉ gulámí meṉ becheṉ; aur hamárí beṭíoṉ meṉ se kitní launḍíáṉ húíṉ haiṉ, aur ham láchár aur zerdast haiṉ, kyúnki hamáre khet aur angúristán aur logoṉ ke haiṉ.

6 Jab maiṉ ne un kí faryád aur ye báteṉ suníṉ, to maiṉ bahut ranjída húá. 7 Aur maiṉ ne apne man meṉ bichárá, aur raísoṉ aur shahnoṉ se jhagṛá kiyá, aur unheṉ kahá: Tum súdkhor hoke harek apne apne bháí par zulm karte ho? Aur maiṉ ne ek baṛí jamáat ko un ke barkhiláf barpá kiyá, 8 Aur unheṉ kahá, ki

Ham ne apne maqdúr ke muwáfiq apne Yihúdí bháíon ko, jo qaumon men bik gae the, chhuṛá liyá, aur kyá tum apnehí bháíon ko bikáoge, aur we hamáre háth men bik jáenge? Tab we lájawáb húe aur kuchh na bole. 9 Phir main ne kahá, ki Tum jo karte ho, so achchhá nahín! Kyá wájib na thá, ki tum un qaumon ke tána ke wáste, jo hamáre dushman hain, khudátarsí se chalte? 10 Main bhí, aur bháí mere, aur jawán mere un ko naqdí aur anáj qarz de chuke hain. So áo, ham sab ke sab yih qarz bakhshenge! 11 Un ke khet aur un ke bág angúr ke aur zaitún ke, aur un ke makán aur sauwán hissa naqdí ká aur anáj aur wain aur tel ká jo tum ne un se súdkhorí karke liyá hai, unhen áj pher díjiyo. 12 Tab unhon ne kahá, ki Ham pher denge, aur un se kuchh na mángenge; jaisá áp ne farmáyá hai, waisáhí karenge. Phir main ne káhinon ko buláyá, aur un logon ko qasam diláí, ki Is iqrár ke muwáfiq ham karenge. 13 Phir main ne apná dáman jháṛá aur kahá, ki Isí tarah se Khudá har shakhs ko, jo apne is qaul par amal na kare, apní haikal se aur apní mírás se jháṛ ḍále, aur wuh jháṛan buháran sá ho rahe. Tab sárí jamáat ne kahá, ki Ámín, aur Khudawand ká shukr kiyá, aur is qaul ke mutábiq logon ne kiyá.

14 Aláwa jis din se ki main Yihúdáh ke mulk men un ká nauwáb ṭhaharáyá gayá yáne Ardsher bádsháh ke bíswen baras se battíswen baras tak, jo bárah baras hain, main ne aur mere bháíon ne nauwábí charbgizá na kháí. 15 Kyúnki we nauwáb, jo mere áge the, raaiyat par bhár the, aur anáj aur wain aur chálís misqál rúpá un se lete the, aur un ke naukar bhí logon par zabardastí karte the. Lekin main ne khudátarsí se aisá na kiyá. 16 Aláwa main ne is shahrpánah ke kám men háth lagáyá; aur ham ne kheton ko mol nahín liyá, par mere sab jawán wahán kám par jama húe. 17 Aur siwá un ke, jo ás pás kí qaumon men se áte the, ḍeṛh sau Yihúdí aur shahna roz roz merí mez par the. 18 Aur jo ek din ke liye taiyár kiyá gayá, so ek bail chha palí bheṛíán aur murgíán mere liye taiyár kí gain; aur das din men ek bár har nau ká wain ziyádatí se thá; aur sáth is ke main ne nauwáb kí tankhwáh na mángí, kyúnki in logon par sakht mushkil khidmat áí thí. 19 Yá Khudá mere, jo kuchh main ne is guroh ke liye kiyá, so sab mere khair ke liye yád kariyo.

VI. BÁB.

1 Aur aisá húá, ki jab Sanballat aur Túbiyáh aur Jism Arabí aur hamáre báqí dushmanon ne suná, ki main shahrpanáh ko baná chuká, aur us men kuchh ṭúṭá phúṭá báqí na rahá, agarchi usí waqt main ne pháṭakon men kiwáṛe na lagáe the: 2 Tab Sanballat aur Jism ne mujhe yih kahlá bhejá, Tashríf láiye, ki ham Aunú kí taráí ke gáon men muláqát karen; par we mujh se badsulukí karne ke fikr men the. 3 So main ne log bhejkar unhen kahá, Main baṛe kám men lagá hún, aur utar á nahín saktá. Jab tak use chhoṛke tum pás jáún, kyún kám tham jáe? 4 Aur unhon ne chár bár aisá paigám bhejá, aur main ne unhen aisá jawáb diyá. 5 Phir Sanballat ne pánchwen bár usí tarah se apne naukar ko háth men khulí húí chiṭṭhí liye húe bhejá. 6 Us men likhá thá, ki Qaumon men charchá hai, aur Jasmú kahtá hai, ki Tú aur Yihúdí log bagáwat kí bandish karte ho: is bát ke liye tú shahrpanáh banátá hai, aur tú is khabar ke mutábiq un ká bádsháh hogá. 7 Aláwa tú

ne nabíoṇ ko muqarrar kiyá, ki Yirúshálam meṇ terá ishtihár kareṇ aur kaheṇ: Bádsháh Yihúdáh meṇ! Pas in bátoṇ kí ḳhabar bádsháh ko pahunchegí: so ab tashríf láiye ki ham muláqí hoke maslahat kareṇ. 8 Tab maiṇ ne us pás kahlá bhejá, ki tere kahne ke muwáfiq koí bát nahíṇ húí, balki tú apní hí man se banátá hai. 9 Kyúnki we ham ko ḍaráyá cháhte the, aur samajhte the, ki We us kám se háth uṭháwenge ki ban na paṛe. Par ab, Ai Ḳhudá, tú mere háthoṇ ko zor baḳhsh.

10. Phir maiṇ Simaiyáh bin Diláyáh bin Muhaitabiel ke ghar meṇ áyá; aur wuh band thá. Wuh bolá, Áiyo ham Ḳhudá ke ghar meṇ haikal ke andar muláqát kareṇ, aur haikal ke darwázoṇ ko band kareṇ; kyúnki we tujhe qatl karneko áwenge, háṇ rát ko tujhe qatl karneko áwenge. 11 Máiṇ ne kahá, Kyá mujh sá shaḳhs bháge? Aur mujh sá kaun hai, ki haikal meṇ jáe, aur jítá rahe? Maiṇ na jáneká. 12 Aur maiṇ ne tahqíq kiyá, aur dekh, ki Ḳhudá ne use na bhejá thá, balki merí bábat is sabab se nubúwat kahtí thí, ki Sanballat aur Túbiyáh ne use kiráyá kiyá thá. 13 Is liye use ṭhíke meṇ kiyá thá, ki maiṇ ḍar jáúṇ, aur aisá karke ḳhatákár hoúṇ ki jis se we merí badnámí kareṇ, aur mujhe tána deṇ. 14 Yá Ḳhudá mere, Túbiyáh ko aur Sanballat ko un ke in kámoṇ ke mutábiq aur nabiya Mauidiyáh ko bhí aur báqí nabíoṇ ko, jo mujhe ḍaráne cháhte the, yád kar.

15 So báwan din meṇ Alúl mahíne kí pachíswín táríḳh meṇ shahrpanáh baní gaí. 16 Aur aisá húá, ki jab hamáre sáre bairíoṇ ne suná, to chároṇ taraf kí qaumeṇ ḍar gaíṇ, aur apní nazar meṇ bahut gir gaíṇ; kyúnki unheṇ samajh paṛá ki kám hamáre Ḳhudá kí taraf se húá.

17 Aláwa, un dinoṇ meṇ Yihúdáh ke sardároṇ kí bahut sí chiṭṭhíáṇ Túbiyáh pás bhejí játí thíṇ, aur Túbiyáh kí chiṭṭhíáṇ un pás pahunchtí thíṇ. 18 Kyúnki bahut log Yihúdáh meṇ us ke hamqasam the, ki wuh Sikaniyáh bin Araḳh ká dámád aur us ke beṭe Yahúhanán ne Musallam bin Barakiyáh kí beṭí ko byáh liyá thá. 19 Aur we mere áge us ká bhalá kahte the, aur merí báteṇ use sunáte the, aur Túbiyáh ne mujhe ḍaráne ke liye chiṭṭhíáṇ bhejíṇ.

VII. BAB.

1 Aur aisá húá, ki jab shahrpanáh ban gaí, to maiṇ ne kiwáṛe lagáe, aur darbán aur gánewále aur Lewí muqarrar húe. 2 Aur maiṇ ne apne bháí Hanání ko aur burj ke sardár Hananiyáh ko Yirúshálam par hukm kiyá, ki wuh bahutoṇ se amánatdár aur ḳhudátars thá. 3 Aur unheṇ kahá, ki Jab tak dhúp na chaṛhe, tab tak Yirúshálam ke pháṭak khole na jáeṇ, aur jab tak log barpá rahte haiṇ, kiwáṛe band kiye jáeṇ, aur muqaffal kiye jáweṇ. Aur Yirúshálam ke báshindoṇ kí chaukíáṇ maqarrar karo, harek apní apní chaukí meṇ aur harek apne apne ghar ke sámhne chaukí ke liye ṭhaharáyá jáe.

4 Aur shahr to baṛá aur chauṛá thá, par us meṇ thoṛe log the, aur ghar banáe na gae the. 5 Tab mere Ḳhudá ne mere dil meṇ ḍálá, ki maiṇ raísoṇ aur shahnoṇ aur logoṇ ko nasabnáma likháne ke liye jama karúṇ. Aur maiṇ ne un logoṇ ká nasabnáma páyá, jo pahle chaṛh gae the, aur us meṇ likhá páyá:

6 Ye is súba ke log haiṇ, jo jilá kí asírí se chaṛh gae, jinheṇ sháh i Bábul Nabúḳhudnazr ne jiláwatan kiyá thá, aur jo Yirúshálam aur Yihúdáh meṇ harek apne apne shahr ko phir gae, 7 Aur Zarúbábul ke sáth áe: Yasúa, Nahamiyáh, Azariyáh, Ra-

gamiyáh, Nahamání, Mardakí, Bilisán, Misfarat, Bágwí, Nahúm, Baana; yih guroh Isráel ke logoŋ ká shumár hai: 8 Baní Burgús, do hazár ek sau bahattar; 9 Baní Safatiyáh, tín sau bahattar; 10 Baní Arakh, chha sau báwan; 11 Baní Pakhat i Moab baní Yasúa aur Yúab meŋ se, do hazár áṭh sau aṭhárah; 12 Baní Ailám, ek hazár do sau chauwan; 13 Baní Zattú áṭh sau paintális; 14 Baní Zakkí sát sau sáṭh. 15 Baní Binwí chha sau aṭhtális; 16 Baní Babí, chha sau aṭháís; 17 Baní Azjád, do hazár tín sau báís; 18 Baní Adúniqám, chha sau satsaṭh; 19 Baní Bigwí, do hazár satsaṭh; 20 Baní Adín, chha sau pachpan; 21 Baní Atír Hizqiyáh ke khándán meŋ se, aṭhánauwe; 22 Baní Hashúm, tín sau áṭháís; 23 Baní Baizí, tín sau chaubís; 24 Baní Kharíf ek sau bárah; 25 Baní Jibaún, panchánauwe; 26 Bait lahm aur Natúfah ke log ek sau aṭhásí; 27 Anatát ke log, ek sau aṭháís; 28 Bait Azmaut ke log, beális; 29 Qaryat Yiarím Kafírah aur Biarát ke log, sát sau tentális; 30 Rámah aur Jaba ke log, chha sau ikkís; 31 Mikmás ke log, ek sau báís; 32 Baitel aur Aí ke log, ek sau teís; 33 Dúsre Nabú ke log, báwan; 34 Dúsre Ailám ke beṭe, ek hazár do sau chauwan; 35 Baní Hárim, tín sau bís; 36 Baní Yirího, tín sau paintális; 37 Lúd aur Hadíd aur Aunú ke beṭe, sát sau ekkís; 38 Baní Sanaah, tín hazár nau sau tís; 39 We káhin: baní Yadaiyáh Yasúa ke gharáne meŋ se, nau sau tihattar; 40 Baní Amír, ek hazár báwan; 41 Baní Fasihúr, ek hazár do sau saintális 42 Baní Harím, ek hazár sattar; 43 We Lewí: baní Yasúa Qadmiel se baní Húdáyáh meŋ se, chauhattar; 44 We gánewále: baní Ásaf ek sau aṭhtális; 45 We darbán: baní Sulúm, baní Atír, baní Zulmán, baní Aqúb, baní Khatítá, baní Sábí, ek sau aṭhtís 46 We bande haikal ke: baní Zihá, baní Hasúfá, baní Tabaát, 47 Baní Qairús, baní Sígá, baní Fadúŋ, 48 Baní Libáná, baní Hajábá, baní Shalmí, 49 Baní Hanán, baní Jadíl, baní Jahr, 50 Baní Riyáyáh, baní Rasín, baní Naqúdá, 51 Baní Jazzám, baní Uzzáh, baní Fasíh, 52 Baní Baizí, baní Maúním, baní Nafúshsím, 53 Baní Báqbúq, baní Haqúfá, baní Harhúr, 54 Baní Baslíyát, baní Mahídá, baní Harsá, 55 Baní Barqús, baní Sísará, baní Tamah, 56 Baní Nasíh, baní Khatífa; 57 Sulaimán ke naukaroŋ ke beṭe: baní Sútí, baní Sáfirat, baní Farídá, 58 Baní Salah, baní Darqún, baní Jadíd, 59 Baní Safatiyáh, baní Hatíl, baní Fáqirat ul Zabíán, baní Amún: 60 Haikal ke sab bande aur Sulaiman ke naukaroŋ ke sab beṭe tín sau bánauwe shakhs the.

61 Aur we log, jo Tall ul milh aur Tall ul Harsá Karúb Addún aur Amír se chaṛh gae the, par apne ábáí khándán aur nasl dikhlá na sake, ki Isráel ke the yá na the, so ye haiŋ: 62 Baní Diláyáh, baní Túbiyáh, baní Naqúdá, chha sau beális; 63 Aur káhínoŋ meŋ se: baní Khabáyáh, baní Qúz, baní Barzillí, jo Jiliádí Barzilli kí beṭíoŋ meŋ se ek laṛkí ko biyáh láyá thá, aur un ke nám se kahá játá thá. 64 Inhoŋ ne apná nasabnáma ḍhúnḍhá, par wuh na milá, so we kahánat se mahrúm húe. 65 Aur hákim ne unheŋ hukm kiyá, ki we aqdas chízoŋ meŋ se na kháweŋ jab tak ki ek káhin úrím o tumím ke liye phir barpá na ho.

66 Sárí jamáat milke beális hazár tín sau sáṭh the, 67 Siwá un ke gulámoŋ aur launḍíoŋ ke, jo sát hazár tín sau saintís the. Aur un meŋ do sau paintális gánewále aur gánewálíáŋ thíŋ. 68 Un ke ghoṛe, sát sau chhattís, un ke khachchar, do sau paintális, 69 Un ke únt, chár sau paintís, un ke gadhe, chha hazár sát sau bís.

70 Aur abwí raísoṉ kí hamagí meṉ se báẓoṉ ne us kám kí púnjí ke liye diyá. Hákim ne púnjí ke liye ek hazár dirham soná, pachás piyále, káhinoṉ ke pánch sau tís pairáhan bakhshe. 71 Aur abwí raísoṉ meṉ se bahuteroṉ ne kám kí púnjí ke liye bís hazár dirham soná aur do hazár do sau mannah rúpá diyá. 72 Aur báqí logoṉ ne jo diyá, so bís hazár dirham soná aur do hazár mannah rúpá, aur káhinoṉ ke satsaṭh pairáhan the.

73 Chunánchi káhin aur Lewí aur darbán aur gánewále aur raaiyat ke log aur haikal ke bande, aur tamám Isráel, apne apne shahr meṉ base.

VIII. BAB.

1 Aur jab sátwáṉ mahína pahunchá, aur baní Isráel apne apne shahroṉ meṉ the, tab sáre log ek man se Jal Pháṭak ke áge ke chaugán meṉ jama húe. Aur unhoṉ ne Azrá sáfir ko kahá, ki Músá kí tauret kí kitáb ko, jo Ḳhudáwand ne Isráel ko farmáí thí, láwe. 2 Tab sátweṉ mahíne kí pahlí táríḳh meṉ Azrá káhin mard o aurat kí jamáat ke áge yáne sab ke áge jo sunke samajh sakte the, Tauret ko liyá. 3 Aur Jal Pháṭak ke áge ke chaugán meṉ pau phaṭne se do pahar tak mard o aurat aur sab ke áge jo samajh sakte, paṛhtá rahá. Aur sab logoṉ ke kán sharíat kí kitáb par lage the. 4 Aur Azrá sáfir ek chobí mimbar par khaṛá húá, jo unhoṉ ne isí bát ke liye banáyá thá. Aur us ke pás Matitiyáh aur Sama aur Anáyáh aur Úriyáh aur Ḳhilqiyáh aur Maasiyáh us ke dahne khaṛe the, aur us ke báyeṉ Fidáyáh aur Mísael aur Malkiyáh aur Hashúm aur Hasbaddánah aur Zikriyáh aur Musallam házir rahe. 5 Aur Azrá sáfir ne sáre logoṉ kí áṉkhoṉ ke áge kitáb kholí; kyúnki wuh sab logoṉ se úpar thá, aur us ke kholte hí sáre log uṭh khaṛe húe. 6 Aur Azrá ne Ḳhudáwand Ḳhudá Tálá ko mubárak bád kahá, aur sáre logoṉ ne háth uṭháe húe aur munh ke bhal sir jhukáke zamín tak Ḳhudáwand ko sijda karte húe jawáb meṉ Ámín, Ámín! kahá. 7 Aur Yasúa aur Bíní aur Saríbiyáh aur Yamín aur Aqúb aur Sabtí aur Húdiyáh aur Maasiyáh aur Qalítá aur Azariyáh aur Yúzabad aur Hanán aur Filáyáh aur Lewíoṉ ne logoṉ ko sharíat samjháí, aur log apní apní jagah khaṛe ho rahe. 8 Aur unhoṉ ne Ḳhudá kí sharíat kí kitáb ko kholke paṛhá aur máiní batláí, aur paṛh paṛhke bayán kiyá.

9 Aur Nahamiyáh hákim aur Azrá sáfir aur un Lewíoṉ ne, jo logoṉ ko samjháte the, sárí jamáat se kahá, Áj ká din Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ke liye muqaddas hai. Gam mat karo, na royá karo! ki sab log sharíat kí báteṉ sunke rote the. 10 Phir us ne unheṉ kahá, ki Ab jáo aur moṭá kháo aur míṭhá pío, aur jinke liye kuchh nahíṉ paká, un ke pás bainá bhejo; kyúnki áj ká din hamáre Málik ke liye muqaddas hai. So tum udás mat hoo; kyúnki Ḳhudáwand kí ḳhushwaqtí tumhárí sálámatí hai. 11 Aur Lewíoṉ ne sab logoṉ ko dilásá diyá, aur kahá, ki Ḳhátirjama ho! kyúnki áj ká din muqaddas hai, tum udás mat hoo. 12 So sab log chale gae, ki kháweṉ aur píweṉ aur bainá bhejeṉ, aur baṛí ḳhushí kareṉ. Kyúnki we un bátoṉ ko, jo unheṉ sikhláí gaíṉ, samjhe the.

13 Aur dúsre din sáre logoṉ ke abwí raís káhin aur Lewí Azrá sáfir pás jama húe ki Tauret kí báteṉ dújheṉ. 14 Aur unhoṉ ne sharíat meṉ, jo Ḳhudáwand ne Músa kí márifat se farmáí thí, likhá páyá, ki sátweṉ mahíne kí íd meṉ baní Isráel ḳhaimoṉ meṉ rahá kareṉ, 15 Aur sab shahroṉ meṉ aur Yirúshálam meṉ

ishtihár dewen aur yih manádí karwáen, ki Pahár par jáo, aur zaitún aur dashtí jalpáí aur ás aur khajúr kí shákhen aur ghane peron kí dálián khaimon ke banáne ko, jaisá likhá hai, láo. 16 So log báhar já jáke láe, aur harek apne apne ghar kí chhat par aur apne ihátou men, aur Khudá ke ghar ke sahnon men aur Jal Phátak ke marhab men, aur Ifráímí Phátak ke marhab men apne liye khaime banáe. 17 Aur sárí jamáat ke log, jo asírí se phir áe the, patchhappar baná baná un ke tale baith gae, kyúnki Yasúa bin Nún ke dinon se us din tak baní Isráel ne aisá na kiyá thá. Aur barí khushwaqtí húí.

18 Aur pahle din se pichhle din tak roz ba roz Khudá kí sharíat kí kitáb men se parhá gayá, aur unhon ne sát din íd rakhí, aur áthwen din dastúr ke muwáfiq ídí jamáat kí.

IX. BAB.

1 Phir is mahíne ke chaubíswen din baní Isráel roza rakhte húe aur tát orhe aur mittí male húe ikatthe áe. 2 Aur Isráel kí nasl sáre ajnabí logon se judá húí, aur khare hoke apní khatáon ko aur apne bápdádon ke gunáhon ko iqrár kiyá. 3 Aur we apní jagah par khare húe, aur din ke ek pahar tak KHUDAWAND apne Khudá kí sharíat kí kitáb ko parhá, aur ek pahar men gunáh ko iqrár kiyá aur KHUDAWAND apne Khudá ko sijda kiyá. 4 Aur Yasúa aur Bání aur Qadmiel aur Sabaniyáh aur Búní aur Saríbiyáh aur Bání aur Kanání Lewíon ke machán par khare húe, aur barí áwáz se KHUDAWAND apne Khudá kí duá kí. 5 Aur Yasúa aur Qadmiel aur Bání aur Hasabniyáh aur Saríbiyáh aur Húdiyáh aur Sabaniyáh aur Fatahiyáh Lewíon ne kahá, Utho, KHUDAWAND apne Khudá ká shukr abad ul abád karo! Terá jalálí nám mubárak howe, jo sárí mubárakbádí aur táríf se báhar hai. 6 Tú hai KHUDAWAND aur akelá tú, Tú ne ásmánon ko, aur samá ul samáwát ko, aur un kí sárí ábádí ko, zamín ko aur jo kuchh us par hai, daryáon ko aur jo kuchh un men hai, banáyá. Aur Tú sabhon ká parwardigár hai, aur ásmánon ká lashkar terá sijda kartá hai. 7 Tú wuh KHUDAWAND Khudá hai, jis ne Abirám ko barguzída kiyá, aur use Kasdíon ke Úr se nikál láyá, aur us ká nám badalkar Abirahám rakhá. 8 Tú ne apne áge us ká dil múmin páyá, aur us se ahd bándhá, ki Main Kanáníon aur Hittíon aur Amúríon aur Farizzíon aur Yabúsíon aur Jirjásíon kí zamín terí nasl ko dúngá. Aur tú ne apne wáda ko wafá kiyá, kyúnki tú sádiq ul qaul hai.

9 Aur Tú ne hamáre bápdádon kí taklíf ko Misr men dekhí, aur Yamm ul Súf ke kanáre un kí faryád suní; 10 Aur Firáún par aur us ke sáre naukaron par aur us ke mulk kí sári raaiyat par ajáib aur garáib kiye; kyúnki tú jántá thá, ki unhon ne ghamand se un par zulm kiyá, aur tú ne apná nám kiyá, jaisá áj hai. 11 Aur tú ne un ke áge samundar ko do hissa kiyá, yahán tak ki we samundar ke bích men se khushkí zamín par chale gae, aur tú ne unke taáqub karnewálon ko gahrápon men patthar kí mánind bare páníon men phenk diyá. 12 Aur tú ne din ko bádal ke amúd se aur rát ko ág ke amúd se un kí rahnumáí kí, tá ki us ráh men, jis men we chalte the, un ke liye roshní howe. 13 Aur tú Siná pahár par utar áyá, aur ásmán se un ke sáth bolá, aur unhen thik qánúnon ko, aur sachí sharíat ko, aur achchhe huqúq o ahkám ko diyá. 14 Aur apná muqaddas sabt unhen sikhláyá, aur apne bande Músá

ke háth se unheṉ ahkám aur huqúq aur faráiz farmáe. 15 Aur Tú ne ásmán se roṭí deke unheṉ khiláyá, aur chaṭán meṉ se pání nikálke unheṉ piláyá. Aur tú ne unheṉ farmáyá, ki jáke us zamín ko apní mírás aur tasarruf meṉ láweṉ, jis kí bábat tú ne qasam kháí thí, ki Maiṉ use tumko bakhshúngá.

16 Lekin hamáre bápdáde jo the, we gustákh aur sakhtgardan bane, aur tere hukmoṉ ke shinawá na húe 17 Unhoṉ ne farmánbardár honá nápasand kiyá, aur tere achambhe kámoṉ ko, jo tú ne un ke darmiyán kiye, yád na rakhá, aur apne gardanoṉ ko sakht kiyá, aur apne liye ek sardár muqarrar kiyá, ki we sarkashí ke máre apní gulámí meṉ phir jáweṉ. Par Tú Al'láh ámurzgár hai, hannán o rahmán, Zú ul túl aur Rabb ul fazl o wafá, so tú ne unheṉ tark na kiyá. 18 Háṉ jab unheṉ ne apne liye ḍhálá húá ek bachhrá banáyá thá, aur kahá thá, O Isráel, Yih terá Iláh hai, jo tumheṉ Misr se nikál láyá, aur jab unhoṉ ne baṛí hiqárat ká kám kiyá; 19 Tad bhí tú ne apní baṛí rahmat ke mutábiq unheṉ bayábán meṉ chhoṛ na diyá. Din ko bádal ká amúd un par se judá na húá, ki un kí rahnumáí kare, aur rát ko ág ká amúd judá na húá, ki unheṉ us ráh meṉ, jis meṉ játe the, roshní bakhshe. 20 Aur tú ne apní nek Rúh un kí hidáyat ke liye dí, aur mann ko un ke munh se mana na kiyá, aur pání deke unheṉ piláyá. 21 Aur tú bayábán meṉ chális baras tak un kí parwarish kartí rahá; un ke liye koí chíz na ghaṭí; un ke kapṛe puráne na húe, aur un ke pánw na súje. 22 Aur tú ne unheṉ mamlukateṉ aur ummateṉ bakhshíṉ, aur unheṉ cháron taraf phailiyá, so unhoṉ ne Saihún ke mulk ko, aur sháh i Hasbún ke mulk ko, aur sháh i Basan U'j ke mulk ko mírás meṉ liyá. 23 Aur tú ne un kí aulád ko ásmán ke sitároṉ ke mánind bahut kiyá, aur unheṉ is zamín meṉ láyá, jis kí bábat tú ne un ke bápdádoṉ se kahá thá, ki we jáke use mírás meṉ leweṉ. 24 So un ke beṭe dákhil húe, aur is zamín ke wárís bane. Aur tú ne un ke áge is zamín ke Kanáuí báshindoṉ ko maglúb kiyá, aur unheṉ aur un ke bádsháhoṉ, aur zamín kí qaumoṉ ko un ke háth meṉ kar diyá, ki jaisá cháheṉ, waisá un se kareṉ. 25 So we baṛe mazbút shahroṉ aur chikní zamín ke málik húe, aur mál se bhare húe gharoṉ aur khode húe kúoṉ aur bahutse angúristánoṉ, aur zaitúní bágoṉ aur phaldár darakhtoṉ ke wáris húe. Tab we kháke ser húe, aur moṭe táze bane aur terí baṛí niamat se aiyásh ho gae.

26 Aur we sarkash húe, aur tujh se phir gae, aur terí sharíat ko apní pusht ke píchhe phenká, aur tere nabíoṉ ko qatl kiyá, ki we unheṉ nasíhat dete the, ki unheṉ terí taraf phir láweṉ, aur unhoṉ ne baṛí hiqárat ká kám kiyá. 27 Táb tú ne unheṉ un ke dushmanoṉ ke háth meṉ kar diyá, jo un par zulm karte rahe. Lekin unhoṉ ne apní tangí ke waqt tujh se duá kí, aur tú ne ásmán par se un kí suní, aur apní baṛí rahmat ke mutábiq unheṉ chhuṛánewále diye, jinhoṉ ne unheṉ un ke zálimoṉ ke háth se chhuṛáyá. 28 Lekin jab unheṉ árám milá, tab we phir tere áge badkárí meṉ lag gae: is liye tú ne unheṉ un ke bairíoṉ ke háth meṉ chhoṛ diyá, ki un par zulm kareṉ. Tab we phire, aur tere áge chilláe, aur tú ne ásmán meṉ se sun sunke apní baṛí rahmat ke mutábiq unheṉ bár bár chhuṛáyá. 29 Aur tú ne unheṉ khabardár kiyá, ki apní sharíat kí taraf unheṉ phiráyá kare; par we sarkash ho gae, aur tere hukmoṉ ke shinawá na húe, aur tere irshádoṉ se, ki jo insán kare so un se jíegá, báhar jáke khatákár húe; aur apne kándhe ko khínchke apní gardan sakht kiyá, aur na suná. 30 Tú ne bahut baras tak un kí sahtá rahá, aur apní Rúh se yáne apní nabíoṉ kí márifat se unheṉ khabar detá rahá, par we shinawá na

húe. Tab tú ne unheṇ mulk mulk ke logoṇ ke háth meṇ chhoṛ diyí. 31 Par tú ne apne baṛe rahm se unheṇ bilkull nest o nábúd na kiyá, aur unheṇ bilkull chhoṛ nahíṇ diyá, kyúnki Khudá i hannán o rahmán tú hí hai.

32 Aur ab, Ai hamáre Khudá, buzurg aur qádir aur muhíb Khudá, jo ahd aur fazl ko hifz kartá hai! Wuh dukh, jo ham par, aur hamáre bádsháhoṇ par, aur hamáre sardároṇ par, aur hamáre káhinoṇ par, aur hamáre nabíoṇ par, aur hamáre bápdádoṇ par, aur apne sáre logoṇ par Asúr ke bádsháhoṇ ke dinoṇ se áj ke kin tak paṛá hai, so tere áge thoṛá jáná na jáe! 33 Tú to sab meṇ, jo ham par guzrá, sádiq ul qaul thahará, ki tú ne sach kiyá, aur ham ne gunáh kiyá. 34 Aur hamáre bádsháh aur hamáre sardár aur hamáre káhin aur hamáre bápdáde terí sharíat par amal nahíṇ karte the, aur tere hukmoṇ ko nahíṇ mánte the, aur terí us khabar ko, jo tú ne unheṇ dí, sach na jánte the. 35 We apní mamlulat meṇ aur terí barakatoṇ kí ziyádatí meṇ, jo tú ne unheṇ bakhshíṇ, aur is chauṛí aur achchhí zamín meṇ, jo tú ne unheṇ dí, tere bande na rahe, aur apní badkáríoṇ se na phire. 36 Dekh, ham áj ke din gulám haiṇ; balki usí zamín meṇ, jo tú ne hamáre bápdádoṇ ko dí, ki us ke phal aur us ke tahaif kháweṇ, dekh ham log usí zamín meṇ gulám haiṇ. 37 Wuh un bádsháhoṇ ke liye, jo tú ne hamáre gunáhoṇ ke sabab ham par musallit kiye, apná phal ziyádatí se látí hai. Háṇ we hamáre badanoṇ par bhí aur hamáre jánwaroṇ par, jaisá cháhte haiṇ waisí hukúmat karte haiṇ, aur ham log baṛí tangí meṇ haiṇ.

38 Aur in sárí bátoṇ ke sabab ham log ahd o paimán meṇ wábásta hote aur likhte the, aur hamáre sardár aur hamáre Lewí aur hamáre káhin ahdnáme par apná apná nám likhkar muhr lagáte the.

X. BAB.

1 Aur muhr karnewáloṇ meṇ ye the: Nahamiyáh hákim bin Hakaliyáh, aur Sidqiyáh, 2 Shiráyáh, Azariyáh, Yaramiyáh, 3 Fasihúr, Amariyáh, Malkiyáh, 4 Hatús, Sabaniyáh, Malúk, 5 Harím, Murímát, Abadiyáh, 6 Dániel, Jannatún, Barúk, 7 Musallam, Abiyáh, Minyamín, 8 Maaziyáh, Biljí, Samaiyáh: ye káhiṇ the; 9 Aur Lewí: Yasúa bin Azaniyáh, Binwí baní Hannadád meṇ se, Qidmiel, 10 Aur un ke bháí: Sabaniyáh, Húdíyáh, Qalitá, Filáyáh, Hanán, 11 Míká, Rahúb, Hasabiyáh, 12 Zakúr, Saríbiyáh, Sabaniyáh, 13 Húdíyáh, Báni, Banínú; 14 Logoṇ ke rais: Burgús Pakhat i Moab, Ailám, Zattú, Báni, 15 Búnní, Azjád, Babí, 16 Adúniyáh, Bigwí, Adín, 17 Atír, Hizqiyáh, Azúr, 18 Húdíyáh, Hashúm, Baizí. 19 Kharíf, Anátát, Núbí, 20 Magfiás, Musallam, Hazír, 21 Musaizabiel, Sadúq, Wadúa, 22 Filatiyáh, Hanán, Anáyáh, 23 Húsía, Hananiyáh, Hasúb, 24 Lúhis, Filhá, Sábiq, 25 Rahúm, Hasabnah, Maasiyáh, 26 Akhiyáh, Hanín, Anín, 27 Malúk, Harím, Baaná.

28 Aur báqí log, aur káhin, aur Lewí, aur darbáṇ, aur gánewále, aur haikal ke bande, aur sab, jo sarzamínoṇ kí qaumoṇ se Khudá kí tauret pás alag húe, aur un kí jorúáṇ aur beṭe beṭíṇ, aur sab samajhdár aur aqlmand, 29 Apne izzatdár bháíoṇ se mil gae, aur saugand aur qasam meṇ sharík húe, kí ham Khudá kí sharíat par, jo us ne Khudá ke bande Músá kí márifat se dí, chalenge, aur KHUDAWAND, hamáre málik ke sab hukmoṇ aur sunnatoṇ aur irshádoṇ ko hifz karenge, aur un par amal

karenge, 30 Aur ham apní betíán mulk kí qaumon ko na denge, aur apne beṭon ke liye un kí betíán na lenge; 31 Aur agar mulk ke log sabt ke din kuchh saudá aur har tarah ká mál bechne ko láwen, to ham sabt men yá muqaddas din men un se mol na lenge, aur sátwen sál ká hásil chhoṛ denge, aur har shakhs ká qarz bakhshenge.

32 Aur ham ne apne liye ek áín ṭhaharáyá, ki ham par farz hai, ki apne Khudá ke ghar kí bandagí ke liye, 33 Aur nazar kí roṭíon ke liye, aur hamesha ke hadiya aur hamesha ke charháwe ke liye, aur sabton aur naye chándon aur ídon ke qurbánon ke liye, aur muqaddas chízon ke liye, aur khatíyaton ke liye, ki Isráel ká kafára kiyá jáwe, aur apne Khudá ke sáre kám ke liye misqál ká tísra hissa sál ba sál dewen. 34 Aur ham káhinon aur Lewíon aur ogon ne lakrí ke qurbán par qura ḍilá, ki use sál ba sál, muqarrar waqton men, apne ábáí khándánon ke mutábiq, apne Khudá ke ghar men láwen, ki KHUDAWAND hamáre Khudá ke mazbah par jaláí jáwe, jaisá tauret men likhá hai. 35 Aur ham ne muqarrar kiyá, ki sál ba sál apní zamínon ke pahle phal aur sab darakhton ke sab mewon ke phale phal KHUDAWAND ke ghar men láwen; 36 Aur ki ham Tauret kí kitáb ke mutábiq apne beṭon ke aur apní mawáshí ke pahlauthe aur apne gae bail ke pahlauthe aur apne bher bakrí ke pahlauthe apne Khudá ke ghar men káhinon ke pás, jo hamáre Khudá ke ghar men khidmatguzár hain, láwen; 37 Aur apní sújí ke aur apní uṭháí húí qurbánon aur sab darakhton ke mewon aur wain aur tel ke auwalín apne Khudá ke ghar kí koṭhríon men káhinon ke pás aur dahyakí apne khet kí Lewíon ke pás láwen, ki un Lewíon ko cháhiye, ki sab shahron men jahán ham kishtkári karte hain, phir dahyakí dewen. 38 Aur jab Lewí dahyakí dete hain, to káhin bin Hárún Lewíon ke sáth ho, táki Lewí dahyakí kí dahyakí ko hamáre Khudá ke bait ul mál kí koṭhríon men láwen. 39 Ki baní Isráel aur baní Lewí anáj kí aur wain aur tel kí uṭháí húí qurbáníán láwen; wahán pák bartan aur khidmatguzár káhin aur darbán aur gánewále hain. So ham apne Khudá ke ghar ko chhoṛ na denge.

XI. BAB.

1 Aur logon ke sardár Yirúshálam men base, aur báqí logon ne chhiṭṭhíán ḍilín ki das das ádmí men se ek ek láwen ki Yirúshálam shahr i muqaddas men basen, aur báqí nau hisse aur shahron men rahá karen. 2 Aur logon ne un sab ádmíon ke liye, jo Yirúshálam men rahne ko taiyár the, barakat mángí.

3 Aur súba ke raís, jo Yirúshálam men base, so ye hain. Par Yihúdáh ke shahron men ahl i Isráel yáne káhin aur Lewí aur haikal ke bande aur Sulaimán ke naukaron ke beṭe harek apní apní mírás men apne apne shahron men base. 4 Aur Yirúshálam men baní Yihúdáh aur baní Binyamín men se ye base; baní Yihúdáh men se: Atáyáh bin Uzziyáh bin Zikariyáh bin Amariyáh bin Safatiyáh bin Mahalaliel baní Pháras men se, 5 Aur Maasiyáh bin Barúk bin Kull Hází bin Hazáyáh bin Adáyáh bin Yúyaríb bin Zikariyáh bin Alsailání. 6 Sab baní Pháras, jo Yirúshálam men base, chár sau aṭhsaṭh jawán mard the. 7 Aur ye baní Binyamín hain: Sallú bin Musallam bin Wáid bin Fidáyáh bin Qauláyáh bin Maasiyáh bin Aiyatiel bin Yasaiyáh; 8 Aur us ke píchhe Jabbí aur Salla, nau sau aṭháís; 9 Aur

Yúel bin Zikrí un ká sardár thá, aur Yihúdáh bin Alsanúah shahr par sání thá 10 Káhinoṉ meṉ se: Yadaiyáh bin Yúyaríb, Yakín, 11 Shiráyáh bin Ḳhilqiyáh bin Musallam bin Sadúq bin Miráyát bin Akhitúb názir bait Al'láh ká, 12 Aur un ke bháí jo Ḳhudá kí haikal ká kám karte the, áṭh sau báís; aur Adáyáh bin Yaruham bin Filaliyáh bin Amasí bin Zikariyáh bin Fasihúr bin Malkiyáh, 13 Aur un ke bháí, ábáí ḳhándánoṉ ke raís, do sau beálís; aur Amassa bin Azariel bin Akhzí bin Musallimát bin Amír, 14 Aur un ke bháí diler mard, ek sau aṭháís aur sardár un ká Zabdiel bin Aljadúlín thá. 15 Aur Lewíoṉ meṉ se: Samaiyáh bin Hasúb bin Azariqám bin Hasabiyáh bin Búní; 16 Aur Sabtí aur Yúzabad Lewíoṉ ke raísoṉ meṉ se Ḳhudá ke ghar ke báharí kám par muqarrar the; 17 Aur Mattaniyáh bin Míká bin Zabdí bin Ásaf sardár, jis ne bandagí kí shukrguzárí shurú kí; aur Baqbúqiyáh apne bháíoṉ meṉ se dúsrá thá, aur Abdá bin Samúa bin Jalál bin Yadútún: 18 Muqaddas shahr meṉ sab Lewí do sau chaurásí the. 19 Aur darbán: Aqúb, Zulmán aur un ke bháí, jo darwázoṉ kí nigáhbání karte the, ek sau bahattar. 20 Aur báqí Isráel, káhin aur Lewí, Yihúdáh ke sab shahroṉ meṉ harek apní apní mírás meṉ rahte the. 21 Aur haikal ke bande Ufal par base, aur Zihá aur Jisfá haikal ke bandoṉ par muqarrar the. 22 Aur Uzzí bin Báni bin Hasabiyáh bin Mattaniyáh bin Míká jo baní Ásaf un mugannioṉ meṉ se thá, Yirúshálam meṉ bait Al'láh ke kám ke liye Lewíoṉ ká sardár thá. 23 Ki un ke liye bádsháh ká hukm húá thá, ki gánewáloṉ ko muqarrar talab, jo un ká roz marra thá, deweṉ. 24 Aur Fatahiyáh bin Musaizabiel baní Sháriq bin Yihúdáh meṉ se logoṉ ke har kám meṉ bádsháh ká náib thá.

25 Un kí bastíáṉ un ke khetoṉ meṉ jo haiṉ, so baní Yihúdáh meṉ se báze log waháṉ base, yáne Qaryat Arba aur us ke dihát meṉ, aur Daibún aur us ke dihát meṉ, aur Yaqabziel aur us ke gáoṉ meṉ, 26 Aur Yasúa meṉ aur Mauladah meṉ aur Bait ul Falat meṉ, 27 Aur Hasr ul Sual meṉ, aur Biarsaba aur us ke dihát meṉ, 28 Aur Siqlág meṉ aur Makúnah aur us ke dihát meṉ, 29 Aur Ain ul Rummán meṉ aur Saraah meṉ aur Yarmút meṉ, 30 Zanúkh, Adúlám aur un ke gáoṉ meṉ, Lakís aur us ke khetoṉ meṉ, Azíqah aur us ke dihát meṉ. We Biarsaba se leke namak ke nasheb tak rahá karte the. 31 Aur baní Binyamín Jiba se Mikmás aur Aiyá aur Baitel aur us ke dihát, 32 Aur Anátát aur Núb aur Ananiyáh 33 Aur Hasúr aur Rámah aur Jannataiṉ, 34 Aur Hadíd aur Zibíán aur Naballat, 35 Aur Lúd aur Aunú aur Kárígaroṉ kí Taráí meṉ rahá karte the. 36 Aur Lewíoṉ se Yihúdáh kí bárídáríáṉ Binyamín meṉ húíṉ.

XII. BÁB.

1 Aur we káhin aur Lewí, jo Zarúbábul bin Sialtiel aur Yasúa ke sáth chaṛh gae, so ye haiṉ: Shiráyáh, Yaramiyáh, Azrá, 2 Amariyáh, Malúk, Hatúsh, 3 Sikaniyáh, Rahúm, Murímát, 4 Ídú, Jinto, Abiyáh, 5 Miyamín, Maadiyáh, Biljah, 6 Samaiyáh aur Yúyaríb, Yadaiyáh, 7 Sallú, Amúq, Ḳhilqiyáh, Yadaiyáh. Ye Yasúa ke dinoṉ meṉ káhinoṉ aur un ke bháíoṉ ke raís the. 8 Aur Lewí: Yasúa, Binwí, Qadmiel, Saríbiyáh, Yihúdáh, Mattaniyáh, jo apne bháíoṉ samet shukr gáne par muqarrar thá; 9 Aur Baqbúqiyáh aur Unní un ke bháí chaukí meṉ un ke sámhne the. 10 Aur Yasúa se Yúyaqím paidá húá, aur Yúyaqím se Ilyasíb

paidá húá, aur Ilyasíb se Yúyada paidá húá. 11 Aur Yúyada se Yúnatan paidá húá, aur Yúnatan se Wadúa paidá húá.

12 Aur Yúyaqím ke dinon men káhinon ke abwí raís ye the: Shiráyáh se Miráyáh, Yaramiyáh se Hananiyáh, 13 Azrá se Musallam, Amariyáh se Yahúhanán, 14 Malúkí se Yúnatan, Sabaniyáh se Yúsuf, 15 Harím se Adná, Miráyát se Khilqí, 16 I'dí se Zikariyáh, Jannatún se Musallam, 17 Abiyáh se Zikrí Minyamín se, Mauidiyáh se Filtí, 18 Biljah se Samúa, Samaiyáh se Yahúnatan. 19 Yúyaríb se, Mattaní, Wadaiyáh se Uzzí, 20 Sallí se Qallí, Amúq se Ibr, 21 Khilqiyáh se Hasabiyáh, Wadaiyáh se Nataniel.

22 Ilyasíb aur Yúyada aur Yúhanán aur Wadúa ke dinon men Lewíon ke abwí raís likhe gae, aur káhinon ke, Dárá Fársí kí saltanat men. 23 Baní Lewí ke abwí raís tawáríkh ul aiyám kí kitáb men Yúhanán bin Ilyasíb ke dinon tak likhe gae hain. 24 Aur Lewíon ke raís: Hasabiyáh, Saríbiyáh aur Yasúá bin Qadmiel the, aur un ke bháí un ke barábar muqarrar húe, ki chaukí ba chaukí mard i Khudá Dáúd ke hukm ke mutábiq Khudá kí hamd aur saná karen. 25 Mattaniyáh aur Baqbúqiyáh aur Abadiyáh aur Musallam aur Zulmán aur Aqúb darbán phátakon ke makhzanon pás nigáhbání karte the. 26 Ye Yúyaqím bin Yasúa bin Yúsadaq ke dinon men aur Nahamiyáh nauwáb aur Azrá káhin o sáfir ke dinon men the.

27 Aur we Yirúshálam kí shahrpanáh kí taqdís ke liye Lewíon ko sab jagahon se dhúndhte the, ki unhen Yirúshálam ko láwen, táki we khushí aur shukrguzárí aur sarod aur jhánjh aur bín aur barbat se shahrpanáh kí taqdís karen. 28 Tab gánewále log Yirúshálam kí girdnawáh kí cháron taraf se, aur Natúfátí bastíon men se, 29 Bait ul Jiljál se aur Jiba aur Azmaut ke kheton se jama húe, ki gánewálon ne Yirúshálam kí cháron taraf apne liye bastíán banáín thín. 30 Aur káhin aur Lewí apne ko táhir karke logon aur phátakon aur shahrpanáh ko táhir karte the.

31 Tab main ne hukm kiyá, ki Yihúdáh ke sardár shahrpanáh par charh jáwen, aur main ne gánewálon ke do bare táife muqarrar kiye, aur ek un men se shahrpanáh par dahne Kúrá Phátak kí taraf gáyá. 32 Aur un ke píchhe Húsaiyáh aur Yihúdáh ke ádhe sardár rawána húe, 33 Azariyáh, Azrá aur Musallam, 34 Yihúdáh aur Binyamín aur Samaiyáh, aur Yaramiyáh; 35 Aur káhinon ke beton men se ye narsinge liye húe the: Zikariyáh bin Yúnatan bin Samaiyáh bin Mattaniyáh bin Míkayáh bin Zakúr bin Asaf; 36 Aur us ke bháí Samaiyáh aur Azariel, Milálí, Jalálí, Máí, Nataniel aur Yihúdáh aur Hanání mard i Khudá Dáúd ke bájon ko leke rawána húe, aur Azrá sáfir un ke áge áge chaltá thá. 37 Aur we Sotá Phátak pás, aur apne sámhne, Dáúd ke shahr ke charháon par, shahrpanáh ke charháo par, Dáúd ke ghar ke úpar, aur Jal Phátak tak púrab kí taraf charh gae.

38 Aur shukrguzárí ká dúsrá táifa báyín taraf rawána húá, aur main aur ádhe log shahrpanáh par se, Bhatthí Burj par se Chaurí Diwár tak, 39 Aur Ifráímí Phátak par se aur Puráne Phátak par se aur Machhlí Phátak par se aur Hananiel ke burj aur Miyáh ke burj par se Bher Phátak tak un ke píchhe ho gae, aur we Qaidkháne ke Phátak men khare rahe. 40 So shukrgáne ke donon táife Khudá ke ghar pás khare húe, aur main aur ádhe shahna mere sáth, 41 Aur káhin: Ilyaqím, Maasiyáh, Minyamín, Míkayáh, Ilyúainí, Zikriyáh, Hananiyáh narsinge liye húe, 42 Aur Maasiyáh aur Samaiyáh aur Iliazr aur Uzzí aur Yahúhanán aur Malkiyáh aur

Ailám aur Azr. So muganní gáte bajáte the, aur Ishráqiyáh un ká sardár thá. 43 Aur usí din we baṛe zabáih zabh karke ḳhushwaqtí meṉ rahe, kyúnki Ḳhudá ne barí ḳhushí se unheṉ ḳhushwaqt kiyá, aur joróoṉ aur laṛkoṉ ne bhí ánand kiyá, aur Yirúshálam kí ḳhushí kí áwáz dúr tak pahunchí.

44 Aur usí din báze log ḳhazáne kí kothṛíoṉ ke liye aur uṭháí húí qurbáníoṉ aur pahle phaloṉ aur dahyakíoṉ ke liye muqarrar kiye gae, táki un meṉ shahroṉ ke khetoṉ se sharaí hissa káhinoṉ aur Lewíoṉ ke liye jama kareṉ. Ki baní Yihúdáh un káhinoṉ aur Lewíoṉ se, jo muqarrar kiye gae, ḳhush the; 45 Ki we gánewále aur darbán apne Ḳhudá kí aur tahárat kí ráh rasm ko Dáúd aur us ke beṭe Sulaimán ke hukm ke mutábiq mánte the. 46 Kyúnki Dáúd aur Ásaf ke dinoṉ meṉ qadím se gánewáloṉ ke sardár the, aur Ḳhudá kí táríf aur shukr ke gít the. 47 Aur tamám Isráel ne Zarúbábul ke dinoṉ meṉ aur Nahamiyáh ke dinoṉ meṉ gánewáloṉ aur darbánoṉ ke rozmarra ká haqq muqarrar kiyá, aur muqaddas chízoṉ ko Lewíoṉ ko diyá, aur Lewíoṉ ne muqaddas chízoṉ ko baní Hárún ko báṉṭ diyá.

XIII. BÁB.

1 Aur usí din Músá kí kitáb logoṉ ke sunne meṉ paṛhí gaí, aur us meṉ yih likhá páyá gáyá, ki koí Ammúní aur Moabí Ḳhudá kí jamáat meṉ abad tak áne na páwe: 2 Is liye ki we roṭí aur pání leke baní Isráel ke istiqbál ko na nikle, aur Balaám ko un ke barḳhiláf kiráyá kar láyá, ki un par lánat kare; par hamáre Ḳhudá ne us lánat ko barakat se badal kiyá. 3 Aur aisá húá, ki jab unhoṉ ne yih sharíat suní, to sáre pardesí log Isráelíoṉ se alag ho gae.

4 Aur is ke áge hamáre Ḳhudá ke ghar kí koṭhrí ke názir Ilyasíb káhin ne Túbiyáh se nátá kiyá thá, 5 Aur us ne us ke liye ek baṛí koṭhrí taiyár kí thí, jaháṉ áge ko hadiye aur lubán aur bartan aur anáj aur wain aur tel kí dahyakíáṉ, jo Lewíoṉ aur gánewáloṉ aur darbánoṉ ká haqq thíṉ, aur káhinoṉ kí uṭháí húí qurbáníáṉ dharí játí thíṉ. 6 Par jab yih sab hotá thá, tab maiṉ Yirúshálam meṉ na thá; kyúnki sháh i Bábul Ardsher ke battísweṉ baras meṉ maiṉ bádsháh pás gayá thá, aur us sál ke áḳhir meṉ maiṉ ne bádsháh se arz kí thí. 7 So maiṉ Yirúshálam meṉ áyá, aur jo burá kám Ilyasíb ne Túbiyáh ke liye kiyá thá, ki Ḳhudá ke ghar ke sahnoṉ meṉ us ke liye ek koṭhrí taiyár kí, use maiṉ ne dekhá. 8 Wuh mujhe bahut burá málúm húá, aur maiṉ ne Túbiyáh ke ghar ke sáre asbáb ko us koṭhrí se báhar phenk diyá. 9 Aur maiṉ ne amr kiyá, ki un koṭhríoṉ ko táhir kareṉ, aur maiṉ Ḳhudá ke ghar ke asbáb yáne hadiya aur lubán waháṉ phir láyá.

10 Aur maiṉ ne daryáft kiyá, ki Lewíoṉ ká haqq unheṉ na diyá gayá thá, aur ki ḳhidmatguzár Lewí aur gánewále harek apne apne khet ko chale gae the. 11 Tab maiṉ ne shahnoṉ se takrár karke kahá, ki Ḳhudá ká ghar kyúṉ chhoṛá gayá? Aur maiṉ ne unheṉ jama kiyá, aur unheṉ un kí jagah par muqarrar kiyá. 12 Aur tamám ahl i Yihúdáh anáj aur wain aur tel ká daswáṉ hissa ḳhazáne ke liye láe. 13 Aur maiṉ ne ḳhazáne par Salamiyáh káhin ko aur Sadúq sáfir ko aur Fidáyáh ko Lewíoṉ meṉ se muqarrar kiyá, aur un ká madadgár Hanán bin Zakúr bin Mattaniyáh thá; kyúnki we amánatdár jáne gae, aur un ke bháíoṉ ko báṉṭ dená un par mauqúf thá. 14 Ai mere Ḳhudá, tú is liye mujhe yád kar; aur mere nek kámoṉ ko, jo maiṉ ne apne Ḳhudá ke ghar aur us kí bandagí ke liye kiye, miṭne na de.

15 Un dinon men main ne kitnon ko dekhá, jo sabt ke din kolhú raundte aur púle laute aur gadhe ládte, aur sabt ko bhí wain aur angúr aur anjír aur sáre bojh Yirúshálam men láte the. Aur jis din we kháne kí chízen bechte the, main ne unhen nasíhat dí. 16 Us men Súr ke log bhí baste the, jo sabt ke din machhlí aur har tarah ká mál láke Yihúdáh aur Yirúshálam ke logon ke háth bechte the. 17 Tab main ne Yihúdáh ke sharíf logon se takrár karke kahá, ki Yih kyá burá kám hai, jo tum karte ho, ki sabt ke din ko muqaddas nahín jánte ho? 18 Kyá tumháre bápdádon ne aisá nahín kiyá, aur hamárá Ḳhudá ham par aur is shahr par yih sárí buráí nahín láyá? Tadbhí tum sabt ke din nápák karke Isráel par ziyáda gazab bhaṛkáte ho? 19 Phir yún húá, ki sabt se áge jab Yirúshálam ke pháṭak andhere hone lage, tab main ne pháṭakon ko band karne ká hukm diyá, ki jab tak sabt na bíte, tab tak we khule na jáwen. Aur main ne apne naukaron ko pháṭakon par rakhá, ki sabt men koí bojh bhítar áne na páwe. 20 So baipárí aur har tarah ke mál ke bechnewále ek do bár Yirúshálam ke báhar shabbásh húe. 21 Tab main ne unhen dhamkáyá aur unhen kahá, ki Tum log kiswáste shahrpanáh ke áge shabbásh ho? Agar pher aisá karoge, to main tum par háth ḍálúngá. Us waqt se we sabt ke din phir na áe. 22 Aur main ne Lewíon ko hukm kiyá, ki apne ko pák karke pháṭakon ke darbán hone ko áwen, ki sabt ke din ko muqaddas karen. Ai mere Ḳhudá, is men bhí mujhe yád kar, aur apne baṛe fazl ke mutábiq mujh par rahm kar.

23 Un dinon men main ne un Yihúdíon ko bhí dekhá, jo Ashdúdí aur Ammúní aur Moabí ranḍíon ko biyáh láe the. 24 Aur un ke laṛke ádhí Ashdúdí zubán bolte the, aur Yihúdáh zubán bol na sakte the, balki log log kí bolí bolte the. 25 Tab main ne un se jhagṛá kiyá, aur unhen dhikkárá, aur un men se kitnon ko márá, aur un ke bál ukháṛe, aur un se yún Ḳhudá kí qasam lí, ki Ham apní beṭíán un ke beṭon ko na denge, aur un kí beṭíán apne beṭon aur apne liye na lenge. 26 Kyá sháh i Isráel Sulaimán ne in báton men gunáh nahín kiyá? Agarchi bahutsí qaumon men us ke mánind koí bádsháh na thá, jo apne Ḳhudá ká piyárá thá, aur Ḳhudá ne use tamám Isráel ká bádsháh kiyá, tau bhí pardesí ranḍíon ne us se bhí gunáh karwáyá. 27 Kyá ham tumhárí sunenge, ki aisí baṛí badkárí karen, ki pardesí ranḍíon ko biyáh láke Ḳhudá ke gunáhgár ṭhaharen?

28 Aur Ilyasíb sardár káhin ke beṭon men se Yúyada ká ek beṭá Húrí Sanballat ká dámád thá, is liye main ne apne pás se use dúr kiyá. 29 Ai mere Ḳhudá, unhen yád kar, is liye ki unhon ne kahánat ko aur kahánat aur Lewíon ke ahd ko nápák kiyá hai.

30 So main ne unhen sárí pardesíon se pák kiyá, aur káhinon aur Lewíon kí ḳhidmaten muqarrar kín, aur harek ko us ke kám men lagáyá, 31 Aur lakríon kí aur pahle phalon kí qurbáníán ṭhaharáín, ki muqarrar waqt par guzárí jáwen. Ai mere Ḳhudá, mere bhale ke liye mujhe yád kar!

ÁSTAR KÍ KITÁB.

I. BÁB.

1 Shersháh ke dinoṉ meṉ aisá húá (yih wuhí Shersháh hai jo Hindústán se Habash tak ek sau satáís súboṉ par tasallut kartá thá.) 2 Ki un dinoṉ meṉ jab Shersháh bádsháh apní saltanat ke taḳht par, jo Sosan burj meṉ thá, baiṭhá thá, 3 Julús ke tísre sál meṉ us ne apne sab sardároṉ aur ḳhádimoṉ ko Fárs aur Máda ke sipáhsálároṉ aur súboṉ ke nauwáboṉ aur sardároṉ ko apne huzúr ziyáfat dí, 4 Jab ki wuh apní mamlukat kí daulat ká jalál aur apní buzurgí kí shán shaukat ká jamál bahut roz, balki ek sau assí din talak dikhátá rahá.

5 Aur jab ye din bít gae, to bádsháh ne sab logoṉ ke liye, jo dár ul saltanat Sosan meṉ házir the, kyá baṛe kyá chhoṭe ke liye bádsháh ke mahall ke bág ke sahn meṉ sát din tak ziyáfat kí. 6 Waháṉ baijní aur argawání ḍoríoṉ se rúpahle halqoṉ meṉ marmar ke sutúnoṉ par safed sútí aur ásmání rang kapṛe ke parde ṭange the, aur níle aur safed aur kále marmar ke farsh par sone chándí ke palang bichhe the. 7 Aur sáqíoṉ ne sone ke piyáloṉ meṉ se piliyá, aur piyále har ḍaul ke the, aur sháhí wain bádsháh ke dastúr ke muwáfiq ziyádatí se thá. 8 Aur maiḳhorí hukm ke mutábiq be takalluf thí, kyúnki bádsháh ne apne ghar ke buzurgoṉ ko farmáyá thá, ki harek shaḳhs apní apní marzí ke muwáfiq kare. 9 Aur Washtí malika ne bhí Shersháh bádsháh ke sháhí zanáne ko bhí ziyáfat kí.

10 Sátweṉ din meṉ jab bádsháh ká dil wain se ḳhush húá, to us ne sát ḳhojoṉ ko, jo Shersháh bádsháh ke áge ḳhidmat karte the, yíne Mahúmán aur Basta aur Ḳharbúná aur Puḳhta aur Abagtá aur Sitar aur Ḳargas ko hukm kiyá, 11 Ki malika ko sháhí táj pahine húe bádsháh ke huzúr láweṉ, táki us ká kamál o jamál logoṉ aur sardároṉ ko dikhláwe, kyúnki wuh hasín thí. 12 Lekin Washtí malika ne ḳhojoṉ se sháh ká hukm sunke ansuní kiyá. Tab bádsháh bahut gusse húá, aur gazab se tapne lagá.

13 Tab bádsháh ne un hakímoṉ se, jo rasm rawáj jánte the (kyúnki bádsháh ká har muqaddama sab ahl i dád o dín ke áge rúbakár hotá thá; 14 Aur jo bádsháh ke bahut nazdík the, so Kárshiná aur Sitár aur Admátá aur Tarsís aur Mars aur Marsiná aur Mamúkán the, we Fárs aur Máda ke sát sardár hoke bádsháh ká muṉh dekhte the, aur mamlukat meṉ sadrnishíní par baiṭhte the:) 15 So bádsháh ne un se púchhá, ki Áín ke mutábiq Washtí malika se kyá karná hai, kyúnki us ne sháh Shersháh ká hukm ḳhojoṉ se sunkar nahíṉ máná hai? 16 Tab Mamúkán ne bádsháh aur sardároṉ ke áge kahá, ki Washtí Malika ne faqat bádsháh ká nahíṉ, balki sáre sardároṉ aur sáre logoṉ ká bhí, jo Shersháh bádsháh ke sab súboṉ meṉ haiṉ, gunáh kiyá hai. 17 Kyúnki begam ká yih kám sárí auratoṉ par záhir hogá yaháṉ tak ki we bhí apne ḳháwindoṉ ko haqír jánengíṉ, ki we bolengí, ki Shersháh bádsháh ne Washtí malika ko apne huzúr láne ká hukm to kiyá, par wuh na áí. 18 Aur áj ke din Fársí aur Mádí bibíáṉ, jo malika kí bát sunengíṉ, bádsháh ke sab sardároṉ se yúṉhí kahengíṉ, so hiqárat aur jhagṛá bahut hogá. 19 Agar bádsháh kí marzí ho, to sháhána farmán nikle, aur wuh Fárs aur Máda ke áín meṉ likhá jáe, táki na ṭale, ki Washtí malika bádsháh Shersháh ke huzúr

phir na áwe, aur bádsháh malika ká darja us se leke dúsrí ko, jo us se bihtar hai, dewe. 20 Aur jo bádsháh ká farmán sárí mamlúkat meŋ, ki barí hai, niklegá, jab sunne meŋ áwegá, to sárí joŗúáŋ kyá baŗí kyá chhoṭí apne apne ḳháwind ko izzat dengí.

21 Aur yih bát bádsháh aur sardároŋ ko pasand áí, aur bádsháh ne Mamúkán kí bát ke mutábiq kiyá. 22 Aur bádsháh ke sáre súboŋ meŋ parwána rawáne húe, harek súbe meŋ us ke likhne ke muwáfiq, aur harek qaum ko us kí zubán ke mutábiq, ki harek mard apne apne ghar meŋ málik baná rahegá: aur us kí har ek qaum kí zubán ke mutábiq farmán jári húe.

II. BÁB.

1 In bátoŋ ke bád jab Shersháh bádsháh ká gussa dhímá húá, to us ne Washtí ko aur jo ki us ne kiyá thá aur jo ki us ke haqq meŋ farmáyá gayá thá, yád kiyá. 2 Tab bádsháh ke naukaroŋ ne, jo us kí ḳhidmat karte the, use kahá, ki Bádsháh ke liye jawán husín kunwáríáŋ ḍhúnḍhí jáweŋ, 3 Aur bádsháh apní mamlukat ke sáre súboŋ meŋ mansabdároŋ ko muqarrar kare, táki we sárí jawán ḳhúbsúrat kunwáríoŋ ko Sosan burj ke zanáne meŋ jama kareŋ, aur bádsháh ke ḳhoje Haijá ko, jo zanáne ká nigáhbán hai, supurd kareŋ, ki ḳhushbúdár raugan chuparke un kí tahárat kare. 4 Aur jo chhokrí bádsháh ko achchhí lage, so Washtí kí jagah begam howe. Yih bát bádsháh ko pasand áí, aur us ne aisá hí kiyá.

5 Phir ek Yihúdí mard Mardakí nám bin Yáir bin Simaí bin Qís dár ul saltanat Sosan meŋ thá, wuh Binyamíní thá. 6 Aur Yirúshilam se ahl i jilá ke sáth, jo sháh i Yihúdáh Yakuniyáh ke sáth jiláwatan kiye gae the, jinheŋ sháh i Bábul Nabúḳhudnazr ne jiláwatan kiyá, bewatan húá thá. 7 Us ne apne chachá kí beṭí Hadasah yáne Ástar ko pálá thá, kyúnki us ke má báp na the. Wuh chhokrí núrpaikar aur sáhib i jamál thí. Aur jab us ke má báp mar gae, to Mardakí ne use apní hí laṛkí kar liyá thá.

8 Aur yúŋ húá, ki jab bádsháh ká hukm aur farmán suná gayá aur bahut kunwáríáŋ Sosan ke burj meŋ Haijá ke hawále meŋ jama kí gaíŋ, to Ástar bhí bádsháh ke ghar meŋ pahuncháí gaí, aur zanáne ke nigáhbán Haijá ko supurd kí gaí. 9 Aur wuh laṛkí us kí nazar meŋ manzúr húí, aur us ke age maurid i lutf húí, aur usne jaldí karke ḳhushbúdár raugan se us ko chupaṛá aur gizá khiláí, aur bádsháh ke mahall meŋ se use sát chhokríáŋ díŋ, aur use aur uskí saheliọŋ ko zanáne meŋ sab se achchhí jagah dí. 10 Ástar ne apní qaum aur apní ḳhweshí na bátáí; kyúnki Mardakí ne use jatá diyá thá, ki na batáwe.

11 Aur Mardakí roz ba roz zanáne ke sahn ke áge phirtá thá, ki daryáft kare ki Ástar ká hál kaisá hai, aur uská kyá hotá hai. 12 Aur jab harek chhokrí kí bárí pahunchí, ki Shersháh bádsháh pás áwe, bád us ke, ki bárah mahíne us kí tahárat meŋ un auratoŋ ke dastúr ke muwáfiq bít gae the (kyúnki itne din un kí tahárat meŋ bít játe haiŋ, chha mahíne murr ká tel malte aur chha mahíne rauganí balsán aur zanání atr chuparte haiŋ): 13 Tab wuh chhokrí bádsháh pas áí. Aur sab kuchh, jo wuh cháhtí thí, ki zanáne meŋ se bádsháh ke ghar meŋ le chale, so us ko diyá játá thí. 14 Shám ko wuh átí thí, aur subh ko phir dúsre zanáne meŋ játí thí, aur Sáskázh ḳhoja ko, jo bádsháh kí haramoŋ ká háfiz thá, supurd hotí thí. Wuh bád-

sháh pás phir na átí thí, magar jab ki bádsháh use cháhtá thá, aur wuh banám bulái játí thí.

15 Aur jab Mardakí ke chachá Abikhail kí beṭí Ástar kí, jise Mardakí ne apní laṛkí kar rakhá thá, bádsháh pás jáne ko bárí pahunchí, to jo kuchh bádsháh ke khoja Haijá ne, jo auratoṉ ká nigáhbán thá, ṭhaharáyá, us se ziyáda na cháhá. Aur Ástar apne sab dekhnewáloṉ kí nazar meṉ manzúr thí. 16 Aur Ástar Shersháh bádsháh ke pás us ke dár ul saltanat meṉ us kí bádsháhat ke sátweṉ sál ke dasweṉ mahíne meṉ, jo Túbat mahína hai, pahuncháí gaí. 17 Aur bádsháh Ástar ko sab auratoṉ se ziyáda piyár kartá thá, aur wuh us ke nazdík un sab kunwáríoṉ se ziyáda azíz aur pasandída húí. So us ne sháhí táj us ke sir par rakh diyá, aur Washtí kí jagah meṉ use malika kiyá. 18 Aur bádsháh ne apne sáre sardároṉ aur mulázimoṉ ke liye ek baṛí ziyáfat yáne Ástar kí ziyáfat kí, aur súboṉ ká khiráj bakhshá; aur bádsháh ke dubdaba ke mutábiq bakhshish dí.

19 Aur jab kunwáríáṉ dúsrí bár jama kí gaíṉ, tab Mardakí bádsháh ke darwáza par baiṭhá thá. 20 Aur Mardakí ke hukm ke mutábiq Ástar ne apní khweshí aur apní qaum na batáí; ki Ástar Mardakí kí bát ab bhí aisí mántí thí, jaisí jab us se pálí játí thí.

21 Un dinoṉ meṉ jab Mardakí bádsháh ke darwáze meṉ baiṭhá thá, bádsháh ke do khoje darbánoṉ meṉ se Bigtán aur Taras gusse hoke cháhte the, ki Shersháh bádsháh par háth ḍáleṉ. 22 Aur yih bát Mardakí ko málúm húí, aur us ne Ástar malika ko khabar dí. Aur Ástar ne Mardakí ke nám se bádsháh ko kahá. 23 Aur us bát kí tajwíz húí, aur khul gaí: so dono ek darakht par ṭánge gae. Aur yih sárá ahwál bádsháh ke áge Akhbár ul aiyám kí kitáb meṉ likhá gayá.

III BÁB.

1 In bátoṉ ke bád Shersháh bádsháh ne Ajájí Midatá ke beṭe Háman ko baṛháyá, aur use sarfaráz kiyá, aur us kí kursí ko us ke sáth ke sab sardároṉ se bartar kiyá. 2 Aur bádsháh ke sáre naukar, jo bádsháh ke darwáze par rahte the, Háman ke áge jhukte the, aur use sijda karte the; kyúnki bádsháh ne us ke haqq meṉ yúṉ hukm kiyá thá. Magar Mardakí na jhuktá thá na sijda kartá thá. 3 Tab bádsháh ke mulázimoṉ ne, jo bádsháh ke darwáze par rahte the, Mardakí ko kahá, ki Tú kyúṉ bádsháh ke hukm se báhar játá hai? 4 Aur aisá húá ki jab we har din use kahte the, aur us ne un kí na mání, to unhoṉ ne Háman ko ittilá dí, tá dekheṉ ki Mardakí ká bát ṭhaharegí ki nahíṉ. Kyúnki us ne unheṉ kahá thá, ki Maiṉ Yihúdí húṉ. 5 Aur jab Háman ne dekhá, ki Mardakí na jhuktá hai na mujhe sijda kartá hai, to Háman ká gazab bhaṛká. 6 Lekin faqat Mardakí par háth ḍálná uskí nazar meṉ haqír málúm húá; kyúnki unhoṉ ne use Mardakí kí qaum ká bayán kiyá thá; so Háman ne cháhá, ki Mardakí kí ummat yáne sab Yihúdí logoṉ ko, jo Shersháh kí tamám mamlukat meṉ rahte the, halák kare.

7 Phir Shersháh bádsháh kí saltanat ke bárahweṉ baras ke pahle mahíne meṉ, jo Naisán mahína hai, Háman ká pára yáne uskí qismat ḍálí gaí roz ba roz aur mahína ba mahína, bárahweṉ mahína tak, jo Adár mahína hai. 8 Tab Háman ne Shersháh bádsháh se kahá, ki Áp kí mamlukat ke sáre súboṉ meṉ sab qaumoṉ ke darmiyán ek parágauda aur aláhida qaum hai, aur us kí sharíateṉ sab qaumoṉ kí sharíatoṉ se muta-

farraq hain, aur we bádsháh kí shariaton par amal nahín karte hain, aur bádsháh ko munásib nahín, ki unhen rahne dewe. 9 Agar bádsháh kí marzí howe, to unhen halák karne ká parwána likhá jáwe, aur main tahsíldáron ke háth men das hazár misqál rúpá taul dúngá ki bádsháh ke bait ul mál men liyá jáwe. 10 Tab bádsháh ne apne háth se angúṭhí nikálke Yihúdíon ke dushman Ajájí Midatá ke beṭe Háman ko dí. 11 Aur bádsháh ne Háman se kahá, ki Chándí aur log bhí tujhe diye gae hain, ki jo cháhe, so un se kare.

12 Tab bádsháh ke muharrir pahle mahíne kí terahwín táríkh buláe gae, aur jaisá Háman ne farmáyá waisá hí parwáne bádsháh ke nauwábon, aur súba súba ke hákimon, aur qaum qaum ke sardáron ke pás rawána húe, we súba súba ke harfon men aur qaum qaum kí zubán men likhe gae; sab Shersháh bádsháh ke nám se likhá gayá, aur bádsháh kí angúṭhí se chháp kiyá gayá. 13 Ye parwáne ḍákiyon ke háthon se bádsháh ke sáre súbon men bheje gae, ki Adár mahíne kí chaudahwín táríkh sab Yihúdíon ko kyá jawán kyá búṛhá kyá bachcha kyá aurat ek hí din men ek lakht káṭ ḍálo, qatl karo, aur nest o nábúd karo, aur un ká mál lúṭ lo. 14 Us parwáne kí ek ek naql ek ek súba ke liye hukm dene ko sab qaumon ke pás likhí gaí, ki us din ke liye taiyár ho rahen. 15 Dákiye bádsháh ká hukm páke jald chal nikle, aur wuh hukm dár ul saltanat Sosan men diyá gayá. Aur bádsháh aur Háman píne ko baiṭh gae; par Sosan shahr hairán húá.

IV. BAB.

1 Aur jab Mardakí ne sab kuchh, jo wáqa húá, málúm kiyá, to apne kapṛe pháṛe, aur ṭáṭ pahinke aur rákh malke báhar shahr ke darmiyán men gayá, aur chillá chilláke zár zár royá. 2 Aur wuh bádsháh ke darwáza ke áge áyá, kyúnki ṭáṭ ke oṛhne men koí bádsháh ke darwáze se jáne na pátá thá. 3 Aur har ek súba men, jahán kahín bádsháh ká hukm o farmán pahunchtá thá, wahán Yihúdíon men baṛá gam, aur roza, aur roná píṭná hotá thá, aur bahutere ṭáṭ pahinte aur rákh malte the.

4 Phir Astar kí kanízon aur us ke khojon ne áke use khabar dí. Tab malika bahut muztarib húí, aur kapṛa bhejá, ki Mardakí ko pahináwen, aur ṭáṭ us se utáren; par us ne qabúl na kiyá. 5 Tab Astar ne bádsháh ke khojon men se Haták ko, jise us ne us ke pás rakhá thá, buláyá, aur Mardakí ke pás bhejá, tá daryáft kare, ki kyá hai, aur kis wáste hai. 6 So Haták nikalke shahr ke chauk men, jo bádsháh ke darwáza ke áge thá, Mardakí pás gayá. 7 Tab Mardakí ne apní sárí sarguzasht aur chándí ká shumár, jo Háman ne bádsháh ke khazáne men taul dene ká iqrár kiyá thá, ki Yihúdíon ko halák kare, use sáf batáyá. 8 Aur us hukm kí ek naql bhí, jo un ke qatl kí bábat Sosan men kiyá gayá thá, use dí, táki Astar ko dikhláwe, aur sab kuchh use batláwe, aur use jatá dewe, ki bádsháh pás jáke faryád kare, aur us ke huzúr men apne logon ke liye shafaat kare.

9 Chunánchi Haták ne áke Astar ko Mardakí kí báten sunáín. 10 Phir Astar ne Haták se kahá, aur use Mardakí ke pás kahlá bhejá, 11 Ki Bádsháh ke sab mulázim aur bádsháh ke súbon ke sab log jánte hain, ki kyá mard kyá zan, jo koí be buláe bádsháh pás jáwe, us ke qatl karne ká ek hí hukm hai, magar wuh, jis ke liye bádsháh sone ká asá uṭháwe, táki wuh jíe: aur main ye tís din bádsháh ke pás

áne ke liye bulái na gaí húṇ. 12 Aur Mardakí ko Astar kí báteṇ kahí gaíṇ.. 13 Tab Mardakí ne Astar ke jawáb meṇ kahlá bhejá, ki Apne man meṇ na samjhiye, ki sáre Yihúdíoṇ se maiṇ bádsháh ke mahall meṇ bach rahúngí. 14 Kyúnki agar tú is waqt chupkí baiṭhegí, to madad aur naját Yihúdíoṇ ke liye dúsre maqám se tulú hogí, par tú apne ábái kháṇdán samet halák ho jáegí; aur kyá jáne ki tú is dahr ke liye saltanat ko pahunchí hai? 15 Tab Astar ne Mardakí ke jawáb meṇ phir kahlá bheja, ki Já, Sosan meṇ jitne Yihúdí rahte haiṇ, unheṇ jama kar, aur tum mere liye roza rakho, aur tín shabána roz tak na kháo na pío. 16 Maiṇ aur merí kaníżeṇ bhí roza rakhengí, bád uske agarchi áín ke mutábiq nahíṇ hai, maiṇ bádsháh pás jáúngí; jo halák hoúṇ to halák hoúṇ. 17 Chunánchí Mardakí ne jáke Astar ke hukm ke mutábiq sab kuchh kiyá.

V. BÁB.

1 Aur tísre din aisá húá ki Astar sháhána libás pahin bádsháh ke mahall ke sahn ke bhítar daulatkháne ke áge kharí húí. Aur bádsháh daulatkháne meṇ apní saltanat ke takht par bárgáh ke darwáze ke muqábil baiṭhá thá. 2 Phir aisá húá ki jab bádsháh Astar malika ko sahn meṇ kharí dekhí, to us ká dil us par máil húá, aur bádsháh ne Astar ke liye apne háth ká sonahlá asá baṛháyá; so Astar ne baṛhke asá ke ṭok ko chhúá. 3 Tab bádsháh ne use kahá, ki Ai Astar malika, tú kyá cháhtí hai? aur terá kyá matlab hai? Ádhí mamlukat tak tujhe diyá jáegá. 4 Astar bolí, Agar bádsháh kí marzí hoe, to bádsháh aur Háman áj merí ziyáfat meṇ áweṇ jo maiṇ taiyár karwáúngí. Bádsháh ne farmáyá, ki Háman ko jald buláo ki ham Astar ke kahe ke muwáfiq kareṇ.

5 So bádsháh aur Háman us ziyáfat meṇ gae jo Astar ne taiyár kí thí. 6 Aur bádsháh ne wain pike Astar se púchhá, ki Terá kyá suwál hai? tujhe diyá jáegá. Aur terá kyá matlab hai? ádhí mamlukat tak púrá kiyá jáegá. 7 Tab Astar ne jawáb meṇ kahá, Merá suwál aur merá matlab yih hai: 8 Agar maiṇ bádsháh kí ánkhoṇ meṇ manzúr i nazar aur maurid i lutf húṇ, aur agar bádsháh ko achchhá lage ki merá suwál qabúl kare, aur merá matlab púrá kare, to bádsháh aur Háman phir us ziyáfat meṇ áweṇ, jo maiṇ un ke liye taiyár karúngí, aur bádsháh ke kahe ke muwáfiq maiṇ kal karúngí.

9 Aur Háman us din khushwaqt aur dilshád hoke báhar gayá; par jab Háman ne bádsháh ke darwáza par Mardakí ko dekhá, ki wuh uṭh khaṛá na húá aur na us ke liye ṭalá, tab Háman ká gazab Mardakí par bhaṛká. 10 Lekin Háman ne apne ko báz rakhá; aur ghar meṇ á apne dostoṇ ko aur apní jorú Zarish ko bulwá bhejá. 11 Aur Háman ne un se apní daulat kí izzat, aur farzandoṇ kí kasrat, aur jaháṇ tak bádsháh ne use baṛháyá thá, aur kyúnkar use sardároṇ par aur bádsháh ke uhdadároṇ par sarfaráz kiyá thá, sab kuchh duhráyá. 12 Aur Háman ne yih bhí kahá, ki Háṇ Astar malika ne siwá mere kisí ko malik ke sáth apní bánwáí ziyáfat meṇ dákhil nahíṇ kiyá, aur kal ke liye bhí maiṇ bádsháh ke sáth us pás buláyá gayá húṇ. 13 Lekin yih sab mere liye bas nahíṇ, jab tak maiṇ bádsháh ke darwáza par Mardakí Yihúdí ko baiṭhe dekhtá húṇ. 14 Tab us kí jorú Zarish aur us ke sáre dostoṇ ne use kahá, ki Pachás háth únchí ek súlí to kharí kí jáe, aur kal bádsháh se arz kíjiye ki Mardakí us par ṭángá jáe: tab khush dil hoke bádsháh

ke sáth ziyáfat meṉ tashríf lejáiye. Yih bát Háman ko pasand áí, aur us ne wuh súlí banwáí.

VI. BAB.

1 Bádsháh kí nínd us rát játí rahí; aur us ne farmáyá, ki Akhbár ul aiyám ke yáddih daftar ko láweṉ; us meṉ bádsháh ke áge paṛhá gayá. 2 Aur us meṉ yih mazkúr húá ki Mardakí ne darbánoṉ meṉ se bádsháh ke do khojoṉ Bigtaná aur Taras ká bhed batláyá hai, ki mansúba bándhte the, ki Shersháh bádsháh ko már ḍáleṉ.

3 Bádsháh ne púchhá, ki Is bát ke liye Mardakí ko kyá izzat aur kyá buzurgí milí hai? Bádsháh ke házirbásh, jo us kí ḳhidmat karte the, bole, ki Us ke liye kuchh nahíṉ húá. 4 Phir bádsháh ne púchhá, ki Sahn meṉ kaun házir hai? Itne meṉ Háman daulatḳháne ke báhar ke sahn meṉ áyá thá, ki bádsháh se arz kare, ki Mardakí us súlí par, jo us ne us ke liye taiyár kí thí, ṭángá jáe. 5 So bádsháh ke mulázimon ne use kahá, ki Dekhiye Háman sahn meṉ khaṛá hai. Bádsháh bolá, Wuh bhítar áwe. 6 Jab Háman bhítar áyá thá, tab bádsháh ne use púchhá, ki Us mard ke liye kyá karní hai jis kí izzat bádsháh cháhtá hai? Háman ne apne dil meṉ sochá, ki Mere siwá bádsháh kis kí izzatbaḳhshí cháhegí? 7 So Háman ne bádsháh se kahá, ki Jis kí izzat jahánpanáh manzúr farmáweṉ, 8 Us shaḳhs ke liye sháhána libás, jo sháhansháh áp pahinte haiṉ, aur wuh ghoṛá, jis par bádsháh áp chaṛhte haiṉ, aur sháhána táj, jo áp ká sir par dhará játá hai, mangwáyá jáe; 9 Aur wuh libás aur ghoṛá bádsháh ke asíl sardároṉ meṉ se ek mard ke háth meṉ supurd howeṉ, aur wuh us shaḳhs ko mulabbas kare jis kí izzat bádsháh kiyá cháhtá hai, aur wuh use us ghoṛe par sawár kare, aur shahr ke rástoṉ meṉ se le jáe aur us ke áge pukáre, ki Jis kí izzat bádsháh cháhtá hai, us shaḳhs ke liye aisá hí kiyá jáegá! 10 Tab bádsháh ne Háman se farmáyá, ki Jaldí kar, aur apne kahe ke mutábiq libás aur ghoṛá le, aur Mardakí Yihúdí ke liye, jo bádsháh ke darwáza par baiṭhá hai, jaisá tú ne kahá hai, waisá hí kar, us se kuchh bhí na ghaṭe. 11 Tab Háman ne wuh libás aur ghoṛá leke Mardakí ko mulabbas kiyá, aur use ghoṛe par shahr ke rástoṉ meṉ se le gayá, aur us ke áge pukárá, ki jis kí izzat bádsháh cháhtá hai, us shaḳhs ke liye aisáhí kiyá jáegí.

12 Aur Mardakí phir bádsháh ke darwáze par áyá; par Háman ázurda aur sir ḍhámpe húe apne ghar jald chalá gayá. 13 Aur Háman ne apní jorú Zarish se aur apne sáre dostoṉ se apní sárí sarguzasht ko bayán kiyá. Tab us ke hakímoṉ aur us kí jorú Zarish ne use kahá, ki Agar Mardakí, jis ke áge tú girne lagí, Yihúdíoṉ kí nasl meṉ se howe, to tú us par gálib na hogí, balki us ke áge giregá. 14 Aur jab tak we us se ye báteṉ kar rahe the, bádsháh ke ḳhoje á pahunche ki Háman ko jald us ziyáfat meṉ jo Ástar ne taiyár kí thí, le jáeṉ.

VII. BÁB.

1 So bádsháh aur Háman áe ki Ástar malika ke sáth nosh kareṉ. 2 Aur bádsháh ne wain píke dúsre din bhí Ástar se phir púchhá, ki Ai malika Ástar, ki terá kyá suwál hai? wuh tujhe diyá jáegá. Aur terá kyá matlab hai?

ádhí bádsháhat tak púrá kiyá jáegá. 3 Tab Ástar malika ne jawáb meņ kahá, Ai bádsháh, agar maiņ terí ánkhoņ meņ maqbúl húņ, aur agar bádsháh kí marzí hoe, to merí ján mere suwál se, aur mere log mere matlab se bakhshe jáeņ. 4 Kyúnki maiņ aur mere log halák aur qatl aur nest o nábúd hone ke liye bik gae haiņ. Aur agar ham log beche játe, ki gulám aur laundíáņ baneņ, to maiņ chupkí rahtí; lekin dushman bádsháh kí ghattí bhar de nahíņ saktá. 5 Tab Shersháh bádsháh ne Ástar malika se kahá, Wuh kaunsá hai aur kaháņ hai, jis ke dil meņ aisá kám karne ká khiyál áyá hai? 6 Ástar bolí, Wuh dushman aur adú yih burá Háman hai! Tab Háman malik aur malika ke áge hirásán húá. 7 Aur bádsháh gazabnák hoke maikhorí se uthke dár ul ziyáfat ke bágíche meņ gayá; par Háman apní ján ke liye Ástar malika se iltimás karne ko khará rahá; kyúnki us ne dekhá, ki bádsháh se mujh par balá názil hotí hai. 8 Aur jab bádsháh dár ul ziyáfat ke bágíche meņ se maikhorí ke dálán meņ phir áyá, to Háman us palang pás, jis par Ástar baithí thí, pará thá. Tab bádsháh ne kahá, Kyá wuh is ghar meņ mere hí sáth malika ko behurmat karegá? Yih kalám bádsháh ke munh se nikalte hí unhoņ ne Háman ká munh dhámp liyá. 9 Phir Kharbúná ne, jo khojoņ meņ se ek thá, bádsháh ke áge arz kí, ki Pachás háth únchí ek súlí bhí dekhiye, jise Háman ne apne ghar meņ Mardakí ke liye, jis ne bádsháh ke liye bhalá kahá thá, kharí kar rakhí thí. Tab bádsháh ne farmáyá ki Usí par ise tángo. 10 So unhoņ ne Háman ko usí lakrí par, jo us ne Mardakí ke liye kharí kar rakhí thí, phánsí dí. Tab bádsháh ká gussa dhimá húá.

VIII. BÁB.

1 Usí din Shersháh malik ne Ástar malika ko Yihúdíoņ ke adú Háman ká ghar bakhshá, aur Mardakí bádsháh ke áge áyá; kyúnki jo kuchh wuh us ká thá, Ástar ne kah diyá thá. 2 Aur bádsháh ne apne háth ki angúthí, jo us ne Háman se le lí thí, nikálke Mardakí ko dí. Aur Ástar ne Mardakí ko Háman ke ghar par muqaddam kiyá.

3 Aur Ástar phir bádsháh ke áge bolí, aur us ke qadam par girke aur ro roke us kí minnat kí, ki Ajájí Háman kí sharárat aur us kí bandish, jo us ne Yihúdíoņ ke barkhiláf bándhí thí, so bátil kí jáe. 4 Tab bádsháh ne Ástar kí taraf sonahlá asá barháyá; so Ástar bádsháh ke áge uth kharí húí. 5 Phir wuh bolí, ki Agar bádsháh kí marzí howe, aur agar maiņ us kí manzúr i nazar húņ, aur yih bát bádsháh kí dánist meņ durust howe, aur main uskí ánkhoņ meņ achchhí lagúņ, to Ajájí Madatá ke bete Háman kí bandish mit jáe, yáne un parwánoņ ke palatne ko likhí jáwe ki us ne parwáne likh bheje the, táki Yihúdíoņ ko, jo bádsháh ke sáre súboņ meņ rahte haiņ, nest o nábúd kare. 6 Kyúnkí jo balá mere logon par názil hogí, maiņ use kyúnkar dekh sakúņ? aur apní qaum ká halák honá maiņ kyúnkar dekh sakúņ? 7 Tab Shersháh malik ne Ástar malika se aur Mardakí Yihúdí se kahá, ki Dekh maiņ ne Háman ká ghar Ástar ko bakhshá hai, aur wuh súlí par tángá gayá hai, is liye ki us ne Yihúdíoņ par háth dálá. 8 Ab tum bádsháh ke nám se Yihúdíoņ ke haqq meņ wuh likho, jo tumhárí dánist meņ durust ho; aur bádsháh kí angúthí se muhr karo. Kyúnki jo nawishta ki bádsháh ke nám se likhá gayá hai, aur bádsháh kí angúthi se chhápá gayá hai, so badalne se báhar hai.

9 So usí waqt tísre mahíne Saiwán nám kí teíswíŋ tárikh bádsháh ke muharrir buláe gae, aur jaisá ki Mardakí ne hukm kiyá waisá hí Yihúdíoŋ aur nauwáboŋ aur hákimoŋ aur súboŋ ke sardároŋ ke liye, jo sab ke sab Hindústán se leke Habash tak ek sau satáís súba the, likhá gayá, súba súba ke harfoŋ se aur qaum qaum kí zubán meŋ likhte the, aur Yihúdíoŋ ke liye bhí un ke harfoŋ se aur unkí zubán meŋ likhá gayá. 10 Aur us ne Shersháh bádsháh ke nám se likhá, aur bádsháh kí angúṭhí se chháp kiyá, aur ḍákiyoŋ ke háth se, jo ghoṛoŋ aur bádpáoŋ aur ḳhachcharoŋ, ghoṛíon ke bachchoŋ par, sawár the, bhejá, 11 Ki bádsháh Yihúdíoŋ ko parwánagí detá hai, ki sab shahroŋ meŋ ikaṭṭhe áweŋ, aur apní ján ke bacháne ke liye barpá howeŋ, aur us qaum aur us súba kí sárí fauj ko, jo unheŋ tang kare, kyá bachcha kyá aurat, ek laḳht márke qatl kareŋ, aur nest o nábúd kareŋ, aur un ke mál lúṭ leweŋ, 12 Ekhí din meŋ bádsháh Shersháh ke sab súboŋ meŋ, bárahweŋ mahíne yáne Adár mahíne kí terahwíŋ táríḳh meŋ. 13 Us parwáne kí ek ek naql ek ek súba ke liye hukm dene ko likhí gaí, aur sárí qaumoŋ ko sunáí gaí, ki Yihúdí log usí din apne dushmanoŋ se intiqám lene ko taiyár haiŋ. 14 So ḍákiye, jo bádpáon aur ḳhachcharoŋ par sawár hote, bádsháh ká hukm páke jald dauṛte chale gae, aur wuh farmán dár ul saltanat Sosan meŋ diyá gayá.

15 Aur Mardakí nílí aur safed ḳhilaat aur sone ke baṛe táj aur qirmizí aur argawání pairáhan se mulabbas hoke bádsháh se ruḳhsat húá. Aur Sosan shahr lalkárá aur shádmán húá. 16 Yihúdíon ko roshní aur ḳhushí, masarrat aur izzat húí. 17 Aur har ek súba men aur har ek shahr meŋ jáhaŋ kahíŋ bádsháh ká hukm o farmán pahunchtá thá, waháŋ Yihúdíoŋ meŋ ḳhushí aur ḳhurmí, ziyáfat aur íd ká din hotá thá. Aur us sarzamín kí qaumoŋ meŋ se bahutere Yihúdí ho gae; kyúnki Yihúdíon ká ḍar un par paṛá thá.

IX. BAB.

1 Ab bárahweŋ mahíne, jo Adár mahína hai, us kí terahwíŋ táríḳh meŋ, jab bádsháh ká hukm aur us ká farmán kám meŋ áyá, usí din jis meŋ Yidúdíoŋ ke dushman un par gálib hone kí ummed rakhte the, aur aisá ittifáq húá, ki Yihúdí áp apne muḳhálifoŋ par gálib hote the: 2 Tab Yihúdí log Shersháh bádsháh ke sáre súboŋ ke apne sáre shahroŋ meŋ jama húe, ki un par, jo un kí burái cháhte the, háth ḍáleŋ, aur koí un ká sámhná na kar saká; kyúnki un ká ḍar sáre logoŋ par paṛá thá. 3 Aur súboŋ ke sab sardár aur nauwáb aur hákim aur bádsháh ke uhdadár Yihúdíoŋ ke madadgár húe, kyúnki Mardakí ká ḍar un par paṛá thá. 4 Kyúnki Mardakí bádsháh ke ghar meŋ baṛá thá, aur us ká nám sáre súboŋ meŋ phail gayá thá; kyúnki wuh shaḳhs Mardakí baṛhtá chalá játá thá. 5 Chunánchi Yihúdíoŋ ne apne sáre dushmanoŋ ko talwár kí dhár se káṭ ḍálá, aur apní marzí ke mutábiq apne bairíoŋ se sulúk kiyá. 6 Aur Sosan dár ul saltanat meŋ Yihúdíoŋ ne pánch sau ádmí ko már ḍálá aur qatl kiyá; 7 Aur Baroshandáda aur Dalfún, aur Aspatá, 8 Aur Púratá aur Adaliyáh aur Aridatá, 9 Aur Farmashta aur Arisáí aur Arídí aur Wezhatá, 10 Yáne Yihúdíoŋ ke bairí Háman bin Madatá ke das beṭoŋ ko unhoŋ ne qatl kiyá; par lúṭ par unhoŋ ne háth na ḍálá.

11 Us din dár ul saltanat Sosan meŋ jitne máre gae, unkí gintí bádsháh ke áge pahunchí. 12 Phir bádsháh ne Astar malika se kahá, ki Yihúdíoŋ ne dár ul sal-

tanat Sosan meṇ pánch sau ádmí ko aur Háman ke das beṭoṇ ko már ḍálá, aur qatl kiyá, aur bádsháh ke báqí súbon men unhon ne kyá kuchh kiyá hogá ? Ab terá kyá suwál hai ? so tujhe diyá jáegá. Aur terá kyá aur matlab hai ? So púrá kiyá jáegá. 13 Ástar bolí, Agar bádsháh kí marzí howe, to Yihúdíoṇ ko, jo Sosan meṇ haiṇ, ijázat dí jáwe, ki áj ke parwáne ke muwáfiq kal bhí kám kareṇ ; aur Háman ke das beṭe us súlí par ṭángeṇ. 14 So bádsáh ne aisáhí karne ko farmáyá ; aur Sosan meṇ wuh hukm diyá gayá, aur Háman ke das beṭe ṭánge gae. 15 Phir Yihúdí, jo Sosan meṇ rahte the, Adár mahíne ke chaudahweṇ din meṇ bhí jama húe, aur Sosan meṇ tín sau ádmí ko qatl kiyá, par lúṭ par unhoṇ ne háth na ḍálá.

16 Aur báqí Yihúdí bhí, jo bádsháh ke súboṇ meṇ baste the, ikaṭṭhe áe, aur apní jánoṇ ke liye barpá húe, aur apne dushmanoṇ ko márke árám páyá, aur apne bairíoṇ ke pachhattar hazár ko qatl kiyá, par lúṭ par unhoṇ ne háth na ḍálá—17 Adár mahíne ke terahweṇ din meṇ yih húá. Aur us ke chaudahweṇ din meṇ unhoṇ ne árám páyá, aur use ziyáfat aur ḳhushí ká din kiyá. 18 Aur we Yihúdí, jo Sosan meṇ the, us kí terahwíṇ aur us kí chaudahwíṇ táríḳh jama húe, aur us kí pandrahwíṇ táríḳh meṇ árám páyá, aur use ziyáfat aur ḳhushí ká din ṭhaharáyá. 19 Is sabab mufassal ke Yihúdí log, jo mufassal ke shahroṇ meṇ rahte haiṇ, Adár mahíne ke chaudahweṇ din ko ḳhushí aur ziyáfat aur íd ká din karte haiṇ, aur ek dúsre ko bainá bhejte haiṇ.

20 Aur Mardakí ne yih sárá ahwál likhá, aur usne Shersháh bádsháh ke nazdík aur dúr ke sáre súboṇ meṇ Yihúdíoṇ ke pás is mazmún ke ḳhatt likh bheje, 21 Ki un meṇ yih bát muqarrar howe, ki we Adár mahíne ke chaudahweṇ aur pandrahweṇ din ko sál ba sál máná kareṇ, 22 Ki un dinoṇ meṇ Yihúdíoṇ ne apne dushmanoṇ ko márke árám páyá, aur us mahíne meṇ un ká dukh sukh se aur unká afsos íd ke din se mubaddal húá, ki we unheṇ kháne píne aur ḳhushí karne aur ápas meṇ bainá bhejne aur garíboṇ ko ḳhairát dene ke din kareṇ. 23 Aur Yihúdíoṇ ne, ki karná shurú kiyá thá, aur Mardakí ne un ke liye likhá thá, qabúl kiyá. 24 Kyúnki sáre Yihúdíoṇ ke bairí Ajájí Háman bin Madatá ne mansúba bándhá thá, ki Yihúdí logoṇ ko nest o nábúd kare, aur us ne pára yáne qura ḍálá thá, ki unheṇ káṭ ḍále aur nest o nábúd kare 25 Par jab wuh bádsháh ke áge gaí, usne parwáne likhkar hukm kiyá, ki wuh burí bandish, jo us ne Yihúdíoṇ ke barḳhiláf bándhí thí, usí ke sir par palṭe, aur wuh aur us ke beṭe us súlí par phánse jáweṇ. 26 Is liye unhoṇ ne in dinoṇ ko Púrím kahá jo pára lafz ke masdar se hai. So Yihúdíoṇ ne is ḳhatt kí sárí bátoṇ ke mutábiq aur mutábiq us ke, jo unhoṇ ne dekhí thá, aur jo un par guzrá thí, 27 Apne liye aur apní nasl ke liye aur un sabhoṇ ke liye, jo un meṇ mil jáeṇ, ki us ká honá játe na rahe, ṭhaharáyá aur qabúl kiyá, ki ham baras baras in dinoṇ ko, jaisá unke haqq meṇ likhá hai, aur jis waqt muqarrar húá hai, mánenge ; 28 Aur in dinoṇ kí tazkír aur íd pusht dar pusht aur ḳhándán ba ḳhándán aur súba ba súba aur shahr ba shahr járí rahegí, aur Púrím ke din Yihúdíoṇ meṇ se jáne na páwenge na un ká zikr un kí nasl se játá rahegá.

29 Aur Abiḳhail kí beṭí Ástar malika ne aur Mardakí Yihúdí ne sáre istihkám se likhá, táki Púrím ke haqq meṇ dúsre ḳhatt ko sábit kareṇ. 30 Aur Shersháh kí mamlukat ke ek sau satáís súboṇ meṇ sáre Yihúdíoṇ ke pás salám aur sidq ke mazmún ke ḳhatt bheje gae, 31 Ki Púrím ke in dinoṇ ko mutaaiyin waqt par

muqarrar kareṉ, jaisá Mardakí Yihúdí aur A'star malika ne un ke liye ṭhaharáyá thá, aur jaisá unhoṉ ne apne liye aur apní nasl ke liye rozadárí aur apní duháí kí báteṉ ṭhaharáí thíṉ. 32 Aur A'star ke hukm se Púrím kí ye báteṉ sábit húíṉ, aur kitáb meṉ likhí gaíṉ.

X. BA'B.

1 Aur Shersháh bádsháh ne zamín par aur samundar ke ṭápúoṉ par ḳhiráj muqarrar kiyá. 2 Aur us kí hukúmat aur iqtidár ke kám aur Mardakí kí baṛáí ká bayán jaháṉ tak bádsháh ne use baṛháyá thá, so Máda aur Fárs ke bádsháhoṉ ke Akhbár ul aiyám ke daftar meṉ maktúb haiṉ. 3 Kyúnki Mardakí Yihúdí Shersháh bádsháh ká sání aur Yihúdíoṉ meṉ barguzída aur apne bháíoṉ kí jamáat meṉ pasandída aur apne logoṉ ká ḳhairḳhwáh aur apní sárí jins ká bhalá kahnewálá thá.

AIYU'B KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Zamín i U'z meṉ Aiyúb nám ek shaḳhs thá, aur wuh shaḳhs kámil aur sádiq thá, aur Ḳhudá se ḍartá aur badí se dúr rahtá thá. 2 Us se sát beṭe aur tín beṭíáṉ paidá húíṉ. 3 Us ká mál sát hazár bheṛ, aur tín hazár únṭ, aur pánch sau joṛe bail, aur pánch sau gadhe, aur bahut se naukar chákar the, yaháṉ tak ki wuh shaḳhs púráb ke logoṉ meṉ sab se baṛá thá.

4 Us ke beṭe harek apne apne din men apne gharoṉ meṉ ziyáfat karte the, aur apne sáth kháne píne ke liye apní tín bahinoṉ ko bulá bhejte the. 5 Aur jab un kí mihmání ke din guzar gae, to aisá húá, ki Aiyúb ne bhejkar unheṉ buláyá, aur unheṉ pák kiyá, aur subh ko sawere uṭhke un sabhoṉ ke shumár ke muwáfiq chaṛháwá chaṛháyá; kyúnki Aiyúb ne kahá, ki Kyá jáne, mere beṭe gunáhgár bane húe hoṉ, aur apne dil meṉ Ḳhudá se widá húe hoṉ. Aiyúb hamesha yúṉhí kiyá kartá thá.

6 Aur ek din aisá húá, ki baní Al'láh Ḳhudawand ke áge házir hone ko áye, aur Shaitán bhí un ke bích meṉ áyá. 7 Tab Ḳhudawand ne Shaitán se púchhá, ki Tú kaháṉ se átá hai? Shaitán ne Ḳhudawand ko jawáb diyá aur kahá, ki Zamín meṉ guzar karke aur us par sair karke áyá húṉ. 8 Phir Ḳhudawand ne Shaitán se kahá, ki Kyá tú ne mere bande Aiyúb ká hál bhí daryáft kiyá? Ki zamín par us sá koí shaḳhs nahíṉ hai, ki wuh kámil aur sádiq hai, aur Ḳhudá se ḍartá aur badí se dúr rahtá hai. 9 Shaitán ne Ḳhudawand ko jawáb diyá aur kahá, Kyá Aiyúb muft meṉ ḳhudátars hai? 10 Kyá tú us ko aur us ke ghar ko aur us ke sab kuchh ko chároṉ taraf se gherá nahíṉ kartá hai? Tú us ke háth ke kám meṉ barakat baḳhshtá hai, aur us ká mál zamín par baṛhtá játá hai. 11 Lekin apná háth baṛháke us ká sab kuchh chhúiyo, to kyá wuh terí ánkhoṉ ke áge tujh se widá na ho jáegá? 12 Ḳhudawand ne Shaitán se kahá

Dekh us ká sab kuchh tere háth men hai; faqat usí par apná háth mat baṛhá. Tab Shaitán Ḳhudáwand ke huzúr se chal niklá.

13 Aur ek din jab us ke beṭe beṭíán apne baṛe bháí ke ghar men kháte aur wain píte the, to aisá húá, ki ek qásid ne Aiyúb pás áke kahá, 14 Bail jotte the, aur gadhe un ke pás charte the: 15 Tab Sabání jhapakke unhen le gae, aur naukaron ko talwár kí dhár se qatl kiyá, aur faqat main hí akelá bach niklá, ki tujhe ḳhabar dún. 16 Hanoz wuh kahtá hí thá, ki ek dúsre ne áke kahá, ki Ḳhudá kí Ág ásmán se paṛí, aur bheṛon aur naukaron men jalke unhen khá gaí, aur faqat main hí akelá bach niklá, ki tujhe ḳhabar dún. 17 Hanoz yih kahtá hí thá, ki ek aur hí á bolá, Kasdí tín gol karke únṭon par jhapakke unhen le gae, aur naukaron ko talwár kí dhár se qatl kiyá, aur faqat main hí akelá bach niklá, ki tujhe ḳhabar dún. 18 Wuh yih kahtá hí thá, ki ek aur hí áyá aur kahá, ki Tere beṭe beṭíán apne baṛe bháí ke ghar men kháte aur wain píte the, 19 Aur dekho, bayábán se baṛí ándhí áí, aur us ghar ke cháron konon men lagí: so wuh jawánon par gir paṛá, aur we dab mare, aur faqat main hí akelá bach niklá, ki tujhe ḳhabar dún. 20 Tab Aiyúb ne uṭhke apná kapṛá pháṛá, aur sir munḍáyá, aur ḳhudáparastí men zamín par jhuká aur kahá, 21 Nangá main apní má ke peṭ se niklá, aur nangá phir jáúngá; Ḳhudáwand ne diyá, aur Ḳhudáwand ne liyá: Ḳhudáwand ká nám mubárak ho. 22 In sárí báton men Aiyúb ne gunáh na kiyá, aur Ḳhudá par kuchh aib na lagáyá.

II. BAB.

1 Aur ek din yún húá, ki baní Alláh Ḳhudáwand ke áge házir hone ko áe, aur Shaitán bhí un ke sáth Ḳhudáwand ke áge házir hone ko áyá. Ḳhudáwand ne Shaitán se kahá, 2 Ki tú kahán se átá hai? Shaitán ne jawáb deke Ḳhudáwand se kahá, ki Zamín men guzar karke aur us par sair karke áyá hún. 3 Ḳhudáwand ne Shaitán se púchhá, ki Kyá tú ne mere bande Aiyúb ká hál bhí daryáft kiyá? Ki zamín par us sá koí shaḳhs nahín hai, ki wuh kámil aur sádiq hai, aur Ḳhudá se ḍartá aur badí se dúr rahtá hai; aur wuh ab tak apní rástí men qáim hai; aur tú mujh ko ubhártá hai, ki besabab use halák karún. 4 Shaitán ne Ḳhudáwand ko jawáb deke kahá, ki Chám ke liye chám, aur insán apní sab kuchh apní ján ke liye detá hai. 5 Lekin apná háth baṛháiyo, aur us kí haḍḍí aur us ke gosht ko chhúiyo, to kyá wuh terí ánkhon ke áge tujh se widá na ho jáegá? 6 Ḳhudáwand ne Shaitán se kahá, ki Dekh wuh tere iḳhtiyár men hai, faqat us kí ján ko chhoṛ. 7 Tab Shaitán Ḳhudáwand ke huzúr se chal niklá, aur Aiyúb ko sir se talwe tak jalte phoṛon se márá. 8 Aur wuh ek ṭhíkrá leke apne ko khujláne lagá, aur rákh par baiṭh gayá. 9 Tab us kí jorú ne use kahá, ki Kyá tú ab tak apní rástí men qáim rahtá hai? Ḳhudá se widá ho á, aur mar já. 10 Par us ne use kahá, ki Tú nádán auraton kí sí bát boltí hai. Ham bhalá bhí Ḳhudá se lete hain, aur kyá ham burá na lenge? In sárí báton men Aiyúb ne apne labon se ḳhatá na kí.

11 Aur Aiyúb ke tín dost yáne Taimaní Ilifaz, aur Súḳhí Bildad, aur Naamátí Zufar us kí sárí bipaṭ ko, jo us par paṛí thí, sunkar apní apní jagah se áe; kyúnki we ápas men hamáwíz húe, ki jáke us ke sáth royá karen, aur use tasallí

dewen. 12 Aur jab unhon ne dúr se apní ánkhen uṭháke dekhá, aur use na pahcháná, to we chillá chilláke rone lage, aur harek ne apná kapṛá pháṛá, aur apne sir par ásmán kí taraf dhúl uṛáí. 13 Aur we sát din aur sát rát us ke sáth zamín par baiṭhe rahe, aur kisí ne use ek bát na kahí; kyúnki unhon ne dekhá, ki us ká dukh bahut baṛá hai.

III. BAB.

1 Bád us ke Aiyúb ne apná muṇh kholí, aur apne din ko dhikkárá. 2 Aur Aiyúb bolá aur kahá:

3 Nábúd ho wuh din jis men main paidá húá, aur wuh rát jo bolí, ki Beṭe ká haml húá. 4 Wuh din andherá ho; Khudá úpar se us par na dekhe, aur ujálá us par na chamke. 5 Andherá aur maut ká sáya use phir buláwe, ghanghor us par jhúm rahe, din ke kusúf use ḍaráwen. 6 Táríkí us rát ko nigal jáwe, wuh baras ke dinon men shád na howe, aur mahínon ke shumár men dakhl na páwe. 4 Dekh wuh rát bánjh ho jáe, aur us men shádmání na howe. 8 Din ke kosnewále us ko sarápen, we jo lawiyatán ke uṭháne men bhí máhir hain. 9 Us kí godhúlí ke táre andhere ho jáwen; wuh roshní kí ráh dekhe, par wuh na áwe; wuh sahar kí palakon men na dekhe: 10 Kyúnki us ne mere liye rahim ke kiwáṛon ko band na kiyá, aur merí ánkhon se gam na chhipáyá.

11 Main rahim men mar kyún na gayá; peṭ se nikalte hí main ne ján kyún na dí? 12 Káhe ko god mujh ko milí, aur chhátián kyún, ki main chúsún? 13 Ki ab to main chupká paṛá rahtá, aur chain men hotá; main so rahtá aur árám kartá zamín ke bádsháhon aur wazíron ke sáth jo un wíránon ko apne liye banáte the, 15 Yá un amíron ke sáth, jo sone ká mál rakhte the, aur chándí se apne gharon ko bharte the, 16 Yá main húá na hotá us haml kí mánind, jo chhipke girá hai, yá un bachchon kí mánind jinhon ne ujálá nahín dekhá: 17 Wahán sharír satáne se rah játe aur thake mánde chain se hain; 18 Wahán asír ek sáth árám karte hain, aur zálim kí áwáz phir nahín sunte; 19 Chhoṭe baṛe wahán barábar hain, aur gulám apne málik se ázád hai.

20 Kyún mazlúm ko roshní detá hai, aur zindagí shikastakhátir ko; 21 We maut ke mushtáq hain, par wuh nahín átí, aur gaṛe húe khazáne se ziyáda us ke liye khodte hain; 22 We niháyat khushwaqt hote hain, aur bág bág ho játe jis waqt ki un ko qabr miltí. 23 Kyún us shakhs ko zindagí detá hai, jis kí ráh makhfí hai, jise Khudá ne gher rakhá hai? 24 Ki khane ke áge main háe háe kartá hún, aur merá ánsú pání ke mánind bahtá hai. 25 Ki wuh ḍaraunḍ, jis se main ḍartá thá, soí mujh par paṛá; aur jis se hairán hotá thá, usí men mubtalá húá hún, 26 Main mutasallí na hotá na so játá na árám pátá hún, balki hamesha dard men mubtalá rahtá hún.

IV. BAB.

1 Tab Taimaní Ilifaz bolá aur kahá, 2 Agar ham tujh se ek bát kahen, to kyá tú náráz hogá? Par báten karne se kaun báz rah saktá hai? 3 Dekh tú ne bahuton ko sikhláyá, aur ḍhíle háthon ko nimuáyá; 4 Tú ne apní nasíhat se

girnewáloṉ ko thámbhá, aur jhuke húe ghuṭnoṉ ko sambhálá: 5 Par ab jab tujh par paṛá hai, to tú tcorátá hai? jab tujhe chhútá hai, to tú ghabrátá hai? 6 Kyá tú apní ḳhudátarsí par takya na kartá thá, aur apní díndárí par bharosá na rakhtá thá?

7 Yád kíjiyo, ki kaun begunáh halák húá, aur kaháṉ sádiq kaṭ gae. 8 Jaisá maiṉ ne dekhá, ki jo ḳharábí jotte aur fasád bote haiṉ, we usí ko laute haiṉ; 9 We Ḳhudá ke dam se barbád hote haiṉ, aur us ke gazab se fanú ho játe haiṉ. 10 Babar ká garajná aur gurrande ká shor, aur jawán sher ká dánt ṭúṭ játá hai; 11 Síngh beshikár mar játá hai, aur sherní ke bachche pareshán hote haiṉ.

12 Kalám i Rabbání mujh pás ghus áyá, aur us ká bol mere kán meṉ paṛá, 13 Rát kí rúyaton ke tasauwuroṉ meṉ jab bhárí nínd logoṉ par paṛtí hai. 14 Maiṉ hairán aur larzán húá, aur merí sárí haḍḍíáṉ kámpne lagíṉ; 15 Aur ek rúh mere áge guzrí, mere badan ke rúngṭe khaṛe húe, 16 Wuh ṭhaharí, par maiṉ us kí súrat se ná áshná rahá, ek shakl merí ánkhoṉ ke sámhne thí, sunsání húí, aur ek áwáz mere sunne meṉ áí:

"17 Kyá insán Ḳhudá kí nazar meṉ sádiq ṭhaharegá, kyá apne ḳháliq ke nazdík bashar pák hogá? 18 Dekh wuh apne ḳhádimoṉ par bharosá nahíṉ rakhtá hai, aur apne firishtoṉ par qusúr lagátá hai: 19 To gilí makánoṉ ke báshindoṉ ká kyá zikr jin kí bunyád ḳhák meṉ hai: we kíṛe ke áge pis játe haiṉ; 20 We sulh se shám tak chúr hote haiṉ, aur bin ḳhabargír hamesha dab marte haiṉ. 21 Kyá un ke jamál un meṉ se ukhaṛ nahíṉ játe haiṉ? We mar játe haiṉ, aur hikmat meṉ nahíṉ."

V. BAB.

1 Ab pukáriyo: kyá koí tujhe jawáb degá? aur qudsíoṉ meṉ se tú kis kí duhái degá? 2 Gussa ahmaq ko már ḍáltá hai, aur ḍáh múrakh ko khá játá hai. 3 Maiṉ ne ahmaq ko jaṛ pakaṛte dekhá, par turt maiṉ ne us ke ghar ko dhikkárá. 4 Us ke laṛke salámatí se dúr rahte, we pháṭak meṉ mazlúm hote aur un ká koí madadgár nahíṉ miltá. 5 Us kí khetí bhúkhá khá játá hai, aur use káṇṭoṉ meṉ se chhín letá hai, aur phandá un ke mál par munh pasártá hai. 6 Ki tasdía miṭṭí se nahíṉ ugtí, aur taklíf zamín se nahíṉ jamtí. 7 Ki ádmí taklíf ke liye paidá hotá hai, aur ahl i tair buland parwází karte haiṉ.

8 Lekin maiṉ Ḳhudá se faryád kartá, aur Al'láh se apná hál bayán kartá, 9 Ki wuh ajáib kartá hai beqiyás, aur garáib beshumár; 10 Wuh khetí ke rú par menh barsátá hai, aur maidán kí sath par pání bhejtá hai; 11 Wuh pastoṉ ko bulandí par uṭhátá hai, ki gamálúda nekbaḳhtí par chaṛh játe haiṉ; 12 Wuh aiyároṉ kí tadbíroṉ ko bigáṛtá hai, ki mansúba un ke háthoṉ se ban nahíṉ paṛtá; 13 Wuh hakímoṉ ko un kí aiyárí meṉ phasátá hai, aur ṭeṛhe tirchhe logoṉ kí saláh ko ulaṭ detá hai; 14 Ki we din ko andhere meṉ ḍolte haiṉ, aur do pahar ko rát kí tarah ṭaṭolte haiṉ; 15 Wuh ájizko talwár se, un ke munh se, bachátá hai, aur mazlúmko ko zálim ke háth se: 16 Pas láchár ko ummed hai, aur kufr apná munh band kartá hai.

17 Dekh mubárak wuh ádmí, jise Ḳhudá sikhlátá hai: so Alqádir kí tarbíyat ko haqír mat jáṉ. 18 Ki wuh chuṭáltá hai, aur wuhí bándhtá hai; wuh phoṛtá

hai, aur usí ke háth changá karte haiŋ; 19 Wuh chha tangíoŋ se tujhe chhuṛáwegá, aur sát meŋ tujhe buṛáí na chhúegí. 20 Wuh kál meŋ tujh ko maut se bacháwegá, aur laṛáí meŋ talwár kí dhár se; 21 Tú jíbh kí már se chhipegá, aur jab zulm hotá hai, tú us se na ḍaregá; 22 Andher aur qaht se tú hansegá, aur tú zamín ke darindoŋ se na ḍaregá; 23 Kyúnki tú khet ke pattharoŋ se ahd bándhegá, aur maidán ke darindoŋ se tujhe mel hogá. 24 Aur tú jániyo, ki terá ḳhaima ba salámat hogá; aur tú apne ghar ká bandobast karegá, aur na chúkegá; 25 Aur tú jániyo, ki terí nasl baṛhegí, aur terí aulád zamín kí ghás kí mánind hogí. 26 Tú umrásúda hoke gor meŋ utregá jaisá anáj ká púlá apne waqt meŋ uṭhtá hai. 27 Dekh, yih ham ne bújhá hai, yúŋ hí hai, sun, aur apne liye ján le.

VI. BAB.

1 Tab Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 Kásh ki merá gam taulá játá, aur merá ranj tarázú meŋ ek sáth uṭháyá játá! 3 Kyúnki wuh ab samundar kí ret se bhárí hai, is liye merí báteŋ lagú haiŋ. 4 Ki Qádir ke tír mujh meŋ lage haiŋ, merá dil un ká zahr pítá hai; Ḳhudá ke ḍaraune mere sámhne saff bándhte haiŋ. 5 Kyá gorḳhar ghás par renktá hai, yá bail apne cháre par ḍakártá hai? 6 Kyá phíká be namak kháyá játá hai, kyá baqlat ul hamqá ke luáb meŋ taám hai? 7 Merá jí us ke chhúne se ghinátá hai; ye merá dawá sá khánú haiŋ.

8 Kásh ki merí duá qabúl hotí, aur Ḳhudá merí árzú púrí kartá! 9 Kásh ki Ḳhudá kí marzí hotí ki mujhe chúr chár kartá, aur apná háth baṛhátá, ki mujhe káṭ ḍále! 10 To hanoz merá dilásá hotá, aur maiŋ sakht dard meŋ ḳhushí se lalkártá; kyúnki maiŋ Quddús kí bátoŋ ká munkir nahíŋ húá húŋ. 11 Lekin merí kyá majál hai, ki ummed rakhúŋ, merá kyá áḳhir hai, ki jí baṛháúŋ? 12 Kyá merí mazbútí pattharoŋ kí mazbútí hai? kyá merá jism pítal ká hai? 13 Kyá merá yár mujh se játá nahíŋ rahtá, aur merá hámí mujh se dúr nahíŋ hotá? 14 Cháhiye ki shikastádil par us ká dost mihrbání kare, nahíŋ to wuh Alqádir ke tars ko chhoṛtá hai. 15 Mere bháí nále kí mánind dhokhá dete haiŋ, balki gháṭí ke náloŋ kí mánind jo guzar játe haiŋ; 16 We yaḳh se mukaddar haiŋ, un meŋ barf chhipá hai; 17 Lekin jis waqt ki we ghaṭne lagte haiŋ, us waqt se we rafta rafta sún hote haiŋ; jab garm hotá hai, to we apní jagah se súkh játe haiŋ. 18 Qáfila apní ráh se ghúm játe haiŋ, we súne dasht meŋ pahunchte aur halák hote haiŋ; 19 Taiman ke qáfila un kí ráh dekhte haiŋ, Sabá ke kárwán un ká intizár karte haiŋ. 20 We pashemán hote haiŋ, ki ummedwár the, we un par pahunchte hí ghabrá játe haiŋ. 21 Kyúnki ab tum kuchh nahíŋ ho, tum shikastagí ko dekhte aur ḍarte ho. 22 Kyá maiŋ ne kahá, ki Mujhe kuchh do, aur apne mál men se mujhe kuchh baḳhsho? 23 Yá dushman ke háth se mujhe chhuṛáo, aur zálim ke háth se mujhe bacháo?

24 Mujhe sikháo, to maiŋ chupká rahúngá, aur jo chúká, so mujhe batáo. 25 Sachái kí báteŋ kaisí muassir haiŋ, lekin tumhárí tanbíh se kyá mutanabbih hotá hai? 26 Kyá tum bátoŋ ko tanbíh karne cháhte ho? máyús kí báteŋ to hawá ke liye haiŋ? 27 Sach, tum yatím par jál ḍálte ho, aur apne dost ke liye gaṛhe khodte ho. 28 So ab mujh par ánkh lagáiyo, to tumheŋ sújh paṛegá, kyá maiŋ jhúṭhá húŋ. 29 Maiŋ tumhárí minnat karta húŋ, ki phiro, ki gunáh na ho, phiro,

ki hanoz sidq merá hai. 30 Kyá merí zubán par gunáh hai? yá merá tálú fasád nahíņ pahchántá?

VII. BÁB.

1 Kyá insán ke liye zamín par razmpesha nahíņ hai? aur us ke din mazdúr ke dinoņ ke mánind nahíņ? 2 Jaisá gulám sáya ke liye hámptá hai, aur mazdúr apní mazdúrí ke liye tarastá hai: 3 Waisá mere liye mashaqqat ke mahíne ṭhaháráe gae, aur taklíf kí ráteņ mere liye muqarrar húíņ. 4 Jab maiņ leṭtá húņ, tab kahtá húņ, ki Maiņ kab uṭhúngá, aur rát kab bítegí? aur maiņ pau phaṭne tak apne chhaṭpaṭáne se thak játá húņ. 5 Merá badan kíroņ aur ḳhák ke thakkoņ se mulabbas hai, merá chamṛá rujú látá hai, aur phir dúr hotí hai. 6 Mere din ḍharkí se bhí zúdtar guzarte haiņ, aur be ummed tamám ho játe haiņ. 7 Yád kar ki merí zindagí hawá hai, merí ánkh ḳhúbí dekhne ko na phiregí. 8 Jis kí ánkh mujhe dekhtí hai, phir na dekhegí; terí ánkheņ mujh par, aur maiņ nahíņ. 9 Bádal guzartá aur játá rahtá hai: isí tarah jo gor meņ utrí, na chaṛhegá. 10 Wuh phir apne ghar ko na phiregá, aur us ká maqám use phir na jánegá. 11 So maiņ bhí apná munh na rokúngá, maiņ apne dil kí tangí meņ kahúngá, maiņ apní ján kí talḳhí meņ bolúngá.

12 Kyá maiņ samundar yá tinnín húņ jo tú mujh par chaukí baiṭhátá hai? 13 Jab kahtá húņ, ki merá bistar mujhe árám baḳhshegá, aur merá bichhauná merá gam bhuláwegá: 14 Tab tú ḳhwáb ḳhiyál se mujhe ḍarátá hai, aur rúyá dhokhá se mujhe bhaṛkátá hai, 15 Yaháņ tak ki merí ján phánsí cháhtí hai, maut apní hí haḍḍíoņ se! 16 Maiņ darguzartá—maiņ to hamesha tak jítá na rahúngá: mujh se dastbardár ho! kyúnki mere din to hawá haiņ. 17 Insán kyá jo tú use baṛá jántá, aur apná man us par lagátá hai, 18 Aur har fajr us kí ḳhabar letá, aur har dam use ázmátá hai?

19 Tú kab tak mujh se ánkh na pheregá, aur mujhe itní fursat na degá ki apná thúk ghúnṭúņ? 20 Maiņ ne gunáh kiyá hai, Ai baní Ádam ke Názir, maiņ tere liye kyá karúņ? Tú ne mujhe apná nisháná kyúņ banú rakhá hai, yaháņ tak ki maiņ apne liye bojh húá húņ. 21 Yá mere gunáh ko tú kyúņ nahíņ muáf kartá, aur merí ḳhatá ko kyúņ nahíņ baḳhshtá? Kyúnki maiņ ab ḳhák meņ mil jáúngá, aur tú mujhe sawere ḍhúnḍhegá, aur maiņ na milúngá.

VIII. BÁB

1 Aur Bildad Súḳhí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Tú kab tak aisí báteņ karegá, aur terí zabání túfání hogí. 3 Kyá Ḳhudá adl ko ulṭáegá yá Haqq Tálá sidq ko lachíegá? 4 Agar tere beṭoņ ne us ká gunáh kiyá hai, to us ne unheņ un ke fasád meņ chhoṛ diyá. 5 Agar tú Ḳhudá ko ḍhúnḍhegá, aur Al'láh Tálá se dúa mángegá, agar tú pákdil aur rástkár banegá, to wuh albatta tere liye jág uṭhegá, aur tere sadiq ghar ko phir bahál karegá; 7 Terá aglá kam thá, terá pichhlá bahut baṛhegá.

8 Ki agle zamáne ke logoņ se púchhiyo, aur un ke buzurgoņ ká gyán bújhiyo, (9 Kyúnki kal ke hoke ham kuchh nahíņ jánte haiņ, ki hamáre din zamín par

sáya ke mánind haiṇ) : kyá we tujhe na sikhláwenge, aur kyá we tujh se na kahenge aur apne man se tere liye ye báteṇ na sunáwenge? " 11 Kyá bardí úgtí hai biná daldal? kyá huglá baṛhtá hai bagair pání? 12 Wuh hanoz apní sarsabzí meṇ hai, aur káṭá nahíṇ gayá, tis par bhí wuh sab gháso ṇ se pahle súkh játá hai: 13 Jo Ḳhudá ko bhúl játe haiṇ, un ká aisá hí hál hai, aur badkároṇ kí ummed toṛí játí hai, 14 Un ká iatimád kaṭ játá hai, aur makṛí ká jál un ká iatiqád hai. 15 Wuh apne ghar par úṭhangegá, par wuh na ṭhaharegá; wuh use pakṛegá, par wuh na thamegá. 16 Wuh súraj ke áge hará hotá hai, aur us kí ḍáliáṇ bág meṇ phailtí haiṇ, us kí jaṛeṇ pattharoṇ ke ḍher meṇ ghustí haiṇ, aur wuh pattharoṇ ke ghar ko táktá hai. 18 Jo wuh apní jagah se ukhaṛ jáwe, to wuh use mukṛegí, ki Maiṇ ne tujhe nahíṇ dekhá. 19 Dekh, us kí ráh kí shádmání yih hai, aur zamín se dúsre ugte haiṇ."

20 Dekh, Ḳhudá achchhe ádmí ko bilkull chhoṛ na degá, par bure ádmí kí dastgírí hargiz na karegá; 21 Lekin wuh hanoz tere munh ko hansí se bharegá, aur tere laboṇ ko ḳhushí kí áwáz se; 22 Tere dushman sharm se mulubbas honge, par gunáhgároṇ ká ṭhikáná kahíṇ na hogá.

IX. BAB.

1 Phir Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá: 2 Sach, maiṇ jántá húṇ ki yúnhí hai: insán Ḳhudá ke áge kyúnkar sádiq ṭhaharegá? 3 Agar wuh us se bahs karne ko utre, to wuh us ko hazároṇ meṇ ek ká jawáb na de sakegá. 4 Wuh dil meṇ aqlmand aur zor meṇ pahlawán hai: kaun us ke muqábala meṇ uṭhá aur bachá? 5 Wuh pahároṇ ko ṭáltá hai, aur we nahíṇ jánte, wuh gazab se unheṇ ulaṭ detá hai. 6 Wuh zamín ko us kí jagah se larzátá hai, aur us ke amúd thartharáte haiṇ. 7 Wuh áftáb ko farmátá hai, aur wuh tulú nahíṇ hotá, aur wuh tároṇ par muhar karke band kartá hai. 8 Wuh akelá hí ásmán ko bádal se chhátá, aur samundar kí laharoṇ par chaltá hai. 9 Wuh Banát ul naah aur Jabbár aur suraiyá aur janúb ke ḳhalwatḳhánoṇ ká ḳháliq hai. 10 Wuh ajáib kartá hai beqiyás, aur garáib beshumár.

11 Dekh wuh mujh par chalá átá hai, par maiṇ nahíṇ dekhtá; wuh chaṛh átá hai, par mujhe sújh nahíṇ paṛtá. 12 Dekh wuh le játá hai, aur kaun use phirá saktá? Kaun use kahegá, ki Tú kyá kartá? 13 Ḳhudá apne gazab ko nahíṇ roktá hai, aur magrúr madadgár us se dab játe haiṇ: 14 To maiṇ kaun húṇ jo use jawáb dúṇ, aur báteṇ chunke us se bahs karúṇ? 15 Agarchi maiṇ sádiq hotá, tadbhí use jawáb na detá, balki apne munsif se minnat kartá. 16 Agar maiṇ pukártá, aur wuh jawáb detá: tadbhí maiṇ sach na jántá, ki wuh merí suntá: 17 Ki wuh mujhe ándhí se toṛtá hai, aur besabab mere zaḳhmoṇ ko baṛhátá hai, 18 Wuh mujhe dam bhí lene nahíṇ detá, balki talḳhíoṇ se bhar detá hai. 19 Agar zor kí bábat kahúṇ, to dekh wuh zoráwar hai, agar insáf kí bábat, to kaun mujhe talab kartá hai? 20 Agarchi maiṇ sádiq hotá, tadbhí merá munh mujhe gunáhgár ṭhaharáwegá; jo maiṇ kámil hotá, to wuh mere insáf meṇ mukhill hogí. 21 Maiṇ begunáh húṇ! maiṇ apní ján azíz nahíṇ jántá húṇ, maiṇ apní zindagí ko nápasand kartá húṇ.

22 So sab eksán hai! Is liye maiṇ kahtá húṇ, ki Wuh sálih o tálih ko halák kartá hai. 23 Kásh ki balá fauraṇ már ḍáltí! par wuh to begunáhoṇ ke dukh par hanstá

hai. 24 Zamín zálimoņ ke háth meņ sompígaí hai, wuh us ke munsifoņ ke munh ko ḍhámptá hai ; agar nahíņ, to kaun hai wuh?

25 Mere din ḍákiye se bhí tezgám haiņ, we uṛ játe aur khúbí nahíņ dekhte. 26 We guzar játe haiņ shitáb jaház ke mánind, aur us uqáb ke mánind jo shikár par ṭúṭtí hai. 27 Agar kahúņ, ki Apne gam ko bhúlúngá, aur apní turshrúí chhoṛke khushrú banúngá: 28 To maiņ apne sáre azáb se hairán hotá húņ, maiņ jántá húņ ki Tú mujhe begunáh na thaharáwegá.

29 So maiņ gunáhgár ṭhaharúngá: phir maiņ káheke befáida mashaqqat khínchtá húņ? 30 Jo maiņ áb i barf meņ gusl karúņ, aur apne háthoņ ko khár se dhoúņ, 31 To tú mujhe gaṛhe meņ boṛegí, aur mere kapṛe mujh se ghináenge. 32 Kyúnki wuh mujh sá ádmí nahíņ, ki use jawáb dúņ, ki ham ek sáth adálat meņ jáweņ; 33 Hamáre darmiyán koí sális nahíņ, jo apne háth donoņ par dhare. 34 Wuh apná ḍanḍí mujh se dúr kare, aur us kí mahábat mujhe na ḍaráwe : 35 Tab maiņ kahúngá, aur use na ḍarúngá ; kyúnki merá aisí mizáj nahíņ.

X. BAB.

1 Merí ján merí zindagí se ghinátí hai: so maiņ apná afsos kholke kahúngá, maiņ apne dil kí talkhí meņ bolúngá. 2 Maiņ Khudá se kahúngá, ki Mujh par gunáh mat ṭhahará, mujhe batlá, ki tú mujh se kyúņ jhagaṛtá hai. 3 Kyá tujhe achchhá lagtá hai, ki zulm kare, ki apne hí háthoņ ká kám bigáṛe ? aur badkároņ ká mansúba roshan kare? 4 Kyá terí ánkheņ bashar kí ánkheņ haiņ ? yá tú insán ke mánind dekhtá hai ? 5 Tere din kyá insán ke din ke mánind haiņ? aur tere baras ádmí ke aiyám ke mánind? 6 Ki tú mere gunáh ko ḍhúnḍhtá hai, aur merí khatá ko khojtá hai ? 7 Agarchi tú jántá hai, ki maiņ badkár nahíņ, aur koí tere háth se chhuṛá nahíņ saktá ?

8 Tere hí háthoņ ne to mujhe banáyá, aur ek lakht girdágird sajáyá: phir kyá mujhe bigáṛegá? 9 Yád kariyo, ki tú mujhe pinḍ sá banáyá : phir kyá tú mujhe miṭṭí meņ miláwegá ? 10 Kyá tú ne mujhe dúdh ke mánind nahíņ unḍelá, aur dahí ke mánind mujhe nahíņ jamáyá? 11 Tú ne mujhe chamṛe aur gosht se pahináyá, aur haḍḍíoņ aur nasoņ se mujhe biná ; 12 Tú ne mujhe hayát aur taufíq bakhshí, aur terí panáh meņ merí ján bach rahí hai : 13 Aur aisá kuchh tú apní khátir meņ chhipá rakhtá thá; maiņ jántí húņ, ki yih terá iráda thá! 14 Ki agar maiņ khatá karúņ, to tú mujhe likh rakhegá, aur mere gunáh se mujhe pák na thaharáwegá. 15 Agar maiņ gunahgár hotá, to mujh par wáwailá! aur jo maiņ sádiq húņ, maiņ apná sir na uṭháúngá, ki maiņ apní ruswáí se bhar játá aur apní musíbat ko dekhtá húņ ? 16 Lekin agar uṭhte, to tú garanda sher kí mánind mujh ko khadeṛtá, aur apní shahzorí mujh par záhir kartá, 17 Tú apne gawáh duhrátá, aur apná qahr mujh par baṛhátí aur lashkar ke gol gol mujh par chaṛhátá!

18 So tú ne mujhe rahim se kyúņ báhar nikálá hai ? Maiņ ne ján dí hotí, aur ánkh mujhe na dekhtí ; 19 To maiņ us kí mánind hotá jo nahíņ húá hai, aur peṭ se qabr meņ pahunchá hotá.

20 Mere din kyá thoṛe nahíņ ? Tham já, aur mujhe rahne de, ki thoṛá sá árám páúņ, 21 Us se pahle ki waháņ jáún jaháņ se na phirúngá, tárikí aur zill i maut

ke mulk meṉ, 22 Aisí tíragí ke mulk meṉ jaisí kálak, zill i maut aur be bandobast ke mulk meṉ, jo aisá chamaktá hai jaisá andhkár.

XI. BA'B.

1 Aur Zufr Naamátí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Kyá túl i sukhan ká jawáb na milegá, aur yih zabándaráz shakhs sádiq ṭhaharegá? 3 Kyá terí láfzaníáṉ mardoṉ ko chup karengí, aisá ki tú chiṛáe aur koí tujhe na lajwáe, 4 Ki tú kahtá hai, Mera kalám durust hai, aur maiṉ terí nazar meṉ pák húṉ? 5 Lekin kásh ki Khudá boltá aur apne laboṉ ko tujh par kholtá, 6 Aur wuh tujhe hikmat ke bhedoṉ ko batátá; kyúnki we un se, jo záhir húe, duná haiṉ: to tú jántá, ki wuh tere gunáhoṉ meṉ se bahut bhulwáyá hai.

7 Kyá tú Al'láh ká hál daryáft kartá hai? yá Alqádir ke kamál ko pahunchtá hai? Wuh ásmán se únchá hai, tú kyá kar saktá? pátal se níchá hai, tú kyá jántá; 9 Us ká náp zamín se lambá aur samundar se chauṛá hai, 10 Agar wuh pakaṛtá, aur bándhtá, aur adálat kartá: to kaun use phirá saktá hai? 11 Kyúnki wuh bure ádmíoṉ ko jánte hai, aur gunáh dekhtá hai, par we nahíṉ bújhte haiṉ; 12 Ki insán tihí dimág aur beaql hai, háṉ ádmí aisá paidá hotá hai, jaisá gorkhar ká bachcha.

13 Par agar tú apní dil us par lagáwe, aur apne háth us kí taraf phailáwe; 14 Agar jo badí tere háth meṉ ho. use dúr kare, aur sharr ko apne ḍere meṉ rahne na dewe: 15 To tú albatta apná munh bedág uṭháwegá, tú sábit qadam hogá, aur na ḍaregá; 16 To tú taklíf ko bhúl jáegá, aur use aisí yád karegá jaise bahe húe pání ko; 17 Terí umr dopahar din se ziyáda roshan hogí, terá andherá pau phaṭná hogá, 18 Aur tú khátirjama banegá; kyúnki tere liye ummed hai; ab terí ás ṭúṭí hai, tab tú chain se basegá; 19 Tú árám se baiṭhegá, aur koí na sahmáwegá, aur bahut log terí rúdárí karenge. 20 Lekin gunáhgároṉ kí ánkheṉ phúṭengí, aur un kí panáh un se játí rahegí, aur un kí ummed dam nikalná hai.

XII. BA'B

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 Sach, tum ek guroh ho, aur hikmat tumháre sáth maregí! 3 Mujhe bhí tumháre mánind aql hai; maiṉ tum se paspá nahíṉ hotá; aur kaun sá hai jo aisí báteṉ nahíṉ jántá? 4 Maiṉ apne dost ká khanda húṉ, "Wuh Khudá ko pukártá hai aur wuh use jawáb degá"—háṉ sádiq aur kámil mazhaka hai! 5 Wuh ab khushhálon kí dánist meṉ mubtazal mashaal hai jo un ke liye mabzúl húá jin ke pánw phisalne par the.

6 Choroṉ ke makán bekhatra haiṉ, aur we ba salámat haiṉ, jo qahr i Iláhí ko bhaṛkáte haiṉ, aur apná háth apná Khudá jánte haiṉ. 7 Balki tú darindoṉ se púchhiyo, we tujhe sikhláwenge, aur ásmání parindoṉ se, we tujhe batláwenge, 8 Yá zamín kí janglí ghás se, wuh tujhe samjháegí, aur samundar ke machh tujhe bujháwenge: 9 Wuh kaunsá hai, jo un ke haqq meṉ nahíṉ jántá, ki we sab ke sab KHUDAWAND hí ke háth ke kám haiṉ? 10 Us ke háth meṉ sab zindoṉ kí ján hai, aur har insán ke badan ká dam. 11 Kyá bátoṉ ko kán nahíṉ parakhtá jaisá tálú kháne kí chízeṉ chakhtá hai? 12 Qadímoṉ kí hikmat to hogí, aur buzurgoṉ kí dánáí to

hogí ; 13 Lekin haqíqí hikmat aur aslí qudrat Khudá kí hai, jo árif ul qulúb aur álim ul gáib hai. 14 Dekh wuh ḍhátá hai aur phir na banegá, wuh ádmí ko bándhtá hai, aur wuh phir na chhúṭegí. 15 Dekh wuh pání ko roktá hai, aur sab súkh játá hai ; wuh use barsátá hai, aur wuh zamín ko bigáṛtí hai. 16 Qudrat aur hikmat us pás hai, farefta aur farebinda us ke ikhtiyár meṉ haiṉ ; 17 Wuh mushíroṉ ko asírí meṉ le játá hai, aur hákimoṉ ko betadbír kartá hai ; 18 Wuh bádsháhoṉ ke bandhan ko kholtá aur un hí ke kúle ko beṛí se jakaṛtá hai ; 19 Wuh káhinoṉ ko asírí meṉ le játá hai, aur raísoṉ ko aundhátá hai ; 20 Wuh har dil azíz kí zubán band kartá hai, aur buzurgoṉ ká salíqa le letá hai ; 21 Wuh sharífoṉ par harf látá hai, aur zabardastoṉ ká kamarband kholtá hai ; 22 Andhere meṉ se wuh gahrí báteṉ nikáltá hai, aur poshída kám záhir meṉ látá hai ; 23 Wuhí qaumoṉ ko baṛhátá hai, aur unheṉ phir miṭátá hai, wuh qaumoṉ ko phailátá hai, aur unheṉ phirátá hai ; 24 Wuh zamín ke sargurohoṉ kí aql uṛátá hai, aur jangal meṉ unheṉ beráh áwára kartá hai ; we táríkí meṉ beroshan ṭaṭolte haiṉ, aur wuh unheṉ matwáloṉ ke mánind jhumátá hai.

BA'B. XIII.

1 Dekh, merí ánkhoṉ ne yih sab dekhá hai, aur mere kán ne suná hai, aur ján rakhá hai ; 2 Jo kuchh tum jánte ho, so maiṉ bhí jántá húṉ, maiṉ tum se chhoṭá nahíṉ húṉ.

3 Kásh ki maiṉ Al'láh Tálá se bol saktá, maiṉ Khudá se bahasná cháhtá húṉ ; 4 Tum dhokhe ke banánewále ho, tum sab ke sab befáida tabíb ho. 5 Kásh ki tum chup ho rahte, to wuhí tumhárí hikmat hotí. 6 Ab merá uzr suno, aur mere laboṉ kí hujjat par kán dharo. 7 Kyá tum Khudá ke liye badgoí karoge, aur us ke liye jhúṭh bologe ? 8 Kyá tum us ke tarafdár banoge, aur Khudá ke liye laṛoge ? 9 Agar wuh tumheṉ parakhe, to kyá bhalá hogí ? Kyá tum use ṭhagoge jis tarah ádmí ko ṭhagte ho ? 10 Tum agar chhipke us kí tarafdárí karoge, to wuh tumheṉ dapaṭegá. 11 Kyá us kí azamat tumheṉ nahíṉ ḍarátí hai, aur us kí mahábat tum par nahíṉ paṛtí hai ? 12 Tumhárí suní sunáí báteṉ to rákh kí masaleṉ banengí, tumháre qala miṭṭí ke qala howenge.

13 Mujh se chupke raho, ki maiṉ bolúṉ, aur mujh par jo ho so ho ! 14 Káheko maiṉ apná gosht apne dántoṉ meṉ lúṉ, aur apní ján apne háth meṉ rakhúṉ ? 15 Dekh wuh mujhe már ḍále, taubhí maiṉ us par bharosá rakhúngá ; lekin maiṉ apní ráh ko us ke áge begunáh sábit karúngá : 16 Wuh bhí merí salámatí hai, kyúnki badkár us ke áge házir nahíṉ hogí. 17 Merí bát suno, aur merá iqrár tumháre kánoṉ meṉ pahunche. 18 Dekho, maiṉ apná haqíqat hál mufassal bayán kartá húṉ, maiṉ jántá húṉ ki sádiq ṭhaharúngí. 19 Kaunsá hai, jo mujhe mulzam ṭhaharáwe ? tab maiṉ chup rahúngá, aur mar jáúngí.

20 Faqat do bát tú mujh se mat kar, to maiṉ tere huzúr se na chhipúngá : 21 Apná háth mujh se uṭhá, aur apní mahábat se mujhe mat ḍará. 22 Tab pukár, aur maiṉ jawáb dúngá, yá maiṉ kahúṉ, aur tú jawáb de. 23 Mere kitne gunáh aur qusúr haiṉ ? Merí shar árateṉ aur khatáeṉ mujhe janá. 24 Tú apná munh kyún chhipátá hai, aur mujhe apná dushman jántá hai ? 25 Kyá tú uṛáe húe patte ko toṛegá, aur súkhe bhus ko khedegá ? 26 Ki tú mere liye kaṛwí kaṛwí báteṉ

likhtá hai, aur mujhe merí jawání ke gunáhoṉ ká wáris kartá hai, 27 Aur mere páoṉ ko káṭh meṉ ḍáltá hai, aur merí sárí cháloṉ ko ták rahtá hai, aur mere páoṉ ke talwe par kháí khodtá hai, 28 Aisá ki maiṉ kirmkhurda ke mánind faná hotá húṉ us kapṛe ke mánind jise kíṛá khátí játá hai.

XIV. BAB.

1 Aurat se janá ádmí thoṛe din ká hai, aur dukh se bhará hai; 2 Wuh phúl kí mánind ugtá hai aur kumlátá hai, wuh sáya kí mánind játá rahtá aur nahíṉ ṭhahartá. 3 Aur us par tú apní ánkh kholtá hai, aur mujhe apne sáth adálat meṉ látá hai? 4 Kásh ki pák najis se nikaltá! Ek bhí na niklegá. 5 Agar us ke din gine gae, aur us ke mahínoṉ ká shumár muqarrar húá; agar tú ne us ke liye hadd bándhí, ki us se pár nahíṉ já saktá: 6 To us se ánkh pher, táki itná árám páwe ki mazdúr ke mánind apne din se rází howe.

7 Kyúnki darakht ke liye ummed hai: agar wuh káṭá jáwe, to wuh phir phúṭegá, aur us ke nihál na ghaṭenge. 8 Agar us ká jaṛwaṭ zamín meṉ saṛe, aur us ká tana ḳhák meṉ mare: 9 To wuh pání kí ríh se panpáegá, aur paudhe ke mánind sháḳheṉ nikálegá. 10 Lekin ádmí martá aur paṛá rahtá, insán faut hotá aur kahíṉ hai? 11 Jaisá táláb se pání ghaṭ játá, aur nálá haṭke súkh játá hai: 12 Waisáhí ádmí so játá hai, aur nahíṉ uṭhtá, jab tak ásmán ṭal na jáeṉ, we na jágenge, aur apní nínd se na chaunkenge.

13 Kásh ki tú mujhe pátál meṉ chhipátá, aur jab tak terá gazab játá na rahe mujhe ḍhámptá aur mere liye muqarrar waqt ṭhahará tá, bád uske mujhe yád kartá! 14 Agar ádmí mare, to kyá wuh phir jíegá? to maiṉ apne razmpesha ke sáre dinoṉ meṉ muntazir rahtá, jab tak merá badlá na átá: 15 To tú pukártá aur maiṉ jawáb detá, aur tú apne háth ke kám ká mushtáq hotá. 16 Ki tú ab mere gámoṉ ko gintá hai. Kyá tú merí bhúl chúk ko nahíṉ dekh rahtá hai? 17 Háṉ tú merá gunáh thailí meṉ chhápta hai, aur tú merí ḳhatáoṉ ko bándhke sítá hai.

18 Lekin jaisá pahár girtá hai aur faní hotá, aur chaṭán apní jagah se sarkáí játí hai; 19 Jaisá pání patthar ko ghis ḍáltá hai, aur us kí báṛh zamín kí miṭṭí ko bahá le játí hai: waisáhí tú insán kí ummed ko miṭátá hai. 20 Tú use hamesha dabá rakhtá hai, so wuh játá rahtá hai; tú us ká munh badaltá hai, aur use bhej detá hai. 21 Us ke beṭe ḳhushhál haiṉ, par wuh nahíṉ jántá; yá we ḳharáb hál haiṉ, wuh nahíṉ dekhtá. 22 Faqat us ká badan usí ke liye dard meṉ mubtalá hai, aur us kí ján sirf usí ke liye gam kartí hai.

XV. BAB.

1 Aur Ilifaz Taimaní ne jawáb diyá aur kahá, 2 Kyá hakím hawáí ilm sunátá hai, aur apná peṭ samúm se bhartá hai? 3 Kyá wuh dalíl látá hai un bátoṉ se jo befáida haiṉ, yá un kaháwatoṉ se jo láhásil haiṉ? 4 Balki tú díndárí ko bigáṛtá hai, aur ḳhudáparastí ko miṭátá hai. 5 Terá munh terá gunáh batlátá hai, ki tú dhúrt kí báteṉ banátá hai. 6 Terá hí munh tujhe gunáhgár ṭhahartá hai, aur maiṉ nahíṉ, aur tere lab tujh par gawáhí dete haiṉ.

7 Kyá pahlá insán túhí paidá húá, aur ṭíloṉ se peshtar janáyá gayá? 8 Kyá tú

ne Khudá ke bhed ko suná hai, aur apne hí pás hikmat le rakhí? 9 Tú kyá jántá hai jo ham nahíŋ jánte, tujh meŋ kaun sí samajh hai jo ham meŋ nahíŋ? 10 Pakke bál aur bahut búṛhe hamáre darmiyán haiŋ jo tere báp ke dinoŋ se bhí umrdaráz haiŋ. 11 Kyá tú Khudá kí tasallíáŋ kam jántá hai, aur muláyamat kí bát qabúl nahíŋ kartá hai? 12 Terá mizáj tujhe kyúŋ le játá hai, aur terí ánkheŋ kyúŋ palak mártí haiŋ, 13 Ki tú apní rúh ko Khudá ke barkhiláf phertá hai, aur apne munh se báteŋ nikáltá hai? 14 Insán kyá ki begunáh howe, ki auratzád sádiq ṭhahare? 15 Dekh, wuh apne qudsíoŋ par bharosá nahíŋ rakhtá hai, us kí ánkhoŋ men ásmán bhí pák nahíŋ: 16 To ghinaune aur bigṛe ádmí ká kyá zikr jo badí ko pání ke mánind pítá hai?

17 Maiŋ tujhe batáúngá, merí sun, jo maiŋ ne dekhá hai, soí bayán karúngá, 18 Jo hakímoŋ ne kahá aur apne bápdádoŋ se sunke nahíŋ chhipáyá hai, 19 Jo akele hí is mulk ke málik ho áe haiŋ, aur koí gair kabhí un ke darmiyán na guzará,

20 "Gunáhgár apní tamám umr bhar thartharátá hai, ki badkár ke dinoŋ ká shumár us se chhipá hai. 21 Hauloŋ kí áwáz us ke kánoŋ meŋ bajtí hai, ki gáratgar sulh ke waqt meŋ us par chaṛh átá hai. 22 Wuh zulm se bach jáne kí ummed nahíŋ rakhtá hai, balki talwár kí már ká muntazir rahtá hai. 23 Wuh roṭí ke liye áwára hotá hai ki kaháŋ? Wuh jántá hai ki kálá din us ke háth par lagtá hai. 24 Áfat aur bipaṭ us par paṛtí hai, aur gálib hotí hai, us bádsháh ke mánind jo hallá ke liye taiyár hai. 25 Kyúnki us ne Khudá kí zidd meŋ háth baṛháyá aur Alqádir kí mukhálafat meŋ sir charháyá; 26 Wuh gardankashí se us par chaṛhá, ghaní ḍháloŋ kí áṛ meŋ us par dauṛá. 27 Wuh to apná munh apní chiknáí se dhámptá thá, aur apní kamar par charbí banátá thá: 28 Par wuh wírán shahroŋ meŋ basegá, aur bechirág gharoŋ meŋ rahegí jo pattharoŋ ke ḍher hone ko muqaddar haiŋ. 29 Wuh daulatmand na rahegá, aur us ká mál na ṭhaharegá, aur us ká manál zamín par na phailegá. 30 Wuh zulmat se na bachegá, us ká nihál lúh se súkhegí, aur wuh us ke munh ke dam se faná hogá. 31 So koí badí ká bharosá na kare, kyúnki badí us ká badlá hogí. 32 Wuh apne din se áge tamám hogá, aur us kí shákh harí na rahegí. 33 Wuh latá kí mánind apne kachche angúr jháṛegá, aur zaitún kí mánind apne phúl uṛáwegá. 34 Garaz badkár kí qabíla bánjh hai, aur rishwatkhor ke ḍere ág se bhasam ho jáenge. 35 Unheŋ diqq ká haml hai, aur dukh jante hain, aur un ke peṭ dhokhá taiyár karte haiŋ."

XVI. BÁB.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 Maiŋ ne aisí bahutsí báteŋ suníŋ, tum sab ke sab diqqdár tasallí denewále ho. 3 Kyá hawáí bátoŋ ká ákhir hogá? Tú káhe ko aisá bezár hotá hai ki jawáb detá hai? 4 Maiŋ bhí tumhárí tarah báteŋ kar saktá, agar tumhárí ján merí ján kí jagah meŋ hotí! Maiŋ bhí tumhárí mukhálafat meŋ bátoŋ kí bandish kar saktá, aur tum par sir dhuntá; 5 Maiŋ bhí apne munh se tumheŋ zor bakhshtá, aur apne laboŋ kí hamdardí se tumhárá ranj ghaṭátá.

6 Jo boltá húŋ, to merá dukh nahíŋ ghaṭtá, aur jo chup rahtá húŋ, to mujhe kyá sukh hotá? 7 Ki ab us ne mujhe thakáyá hai, aur tú ne merá sárá khándán

piárá hai. 8 Tú ne mujh ko giriftár kiyá jo gawáhí hai, aur merá dublapá mere barkhiláf uṭh khaṛá hoke mere munh par jawáb detá hai. 9 Us ká gazab pháṛtá hai, aur wuh mujhe sukhátá hai, wuh apne dánt mujh par pístá hai, merá dushman apní ánkhen mujh par chaṛhátá hai. 10 Aur we apne munh mujh par pasárte hain, aur harf láke mere gál ko márte hain; we eksáth mere barkhiláf bandish bándhte hain. 11 Khudá mujhe zálim ke háth men somptá hai, aur gáratgaron ke háth men ḍáltá hai. 12 Main árám se leṭá thá, tab us ne mujh ko uṭháyá, aur merá galá pakṛá, aur mujhe phírí, phir apne manzar ke liye mujhe khaṛá kiyá. 13 Us ke tírandázon ne mujh ko gherá, us ne berahm merá gurda phaṛáyá aur merá pittá zamín par baháyá; 14 Us ne toṛ par toṛ se mujhe toṛá, wuh jabbár kí mánind mujh par chaṛh áyá. 15 Main ne apní jild par ṭáṭ síyá, aur apne síng ko dhúl men gáṛá. 16 Merá munh rone se surkh húá hai, aur merí abrúon par zill i maut hai, 17 Agarchi mere háth men zulm nahín, merí duá bhí sáf hai.

18 Ai zamín, merá lahú mat dhámp, aur merí faryád ká maqám na ho! 19 Ab bhí dekh merá gawáh ásmán par hai, aur merá sháhid álam i bálá men hai. 20 Mere ṭhaṭṭhebáz mere dost! So Khudá kí taraf merí ánkh bahtí hai, 21 Ki insán ke liye Khudá ke áge, hán ádamzáda us ke doston ke liye bahs kare. 22 Ki shumár ke baras bítne par hain, main us ráh se játá jahán se na phirúngá.

XVII. BAB.

1 Merí rúh barbád hotí hai, mere din bujhte hain, qabristán mere liye hai. 2 Agar faqat merí tazhíken na hotín, to un kí talkhgoíon par merí ánkh shabbásh hotí. 3 Tú merá zámin ho, apne huzúr merí kafálat kar, nahín to kaun merá dastgír hogá? 4 Kyúnki tú ne un ke dil ko dánish se roshan nahín kiyá, is liye tú unhen gálib hone na degá. 5 Jo apne dost ko gáratgaron ke háth men pakaṛwáte hain, un ke farzandon kí ánkhen faná ho jáwen!

6 Us ne mujhe logon kí zarb ul masal banáyá hai, aur un ke áge main angustnumá hún. 7 Merí ánkhen gam ke máre dhundhlí gaín, aur mere azá sáya ke mánind húe. 8 Mere is hál se nekmard hairán honge, aur nekokár ko badkár par rashk áwegí. 9 Tis par bhí sádiq apní ráh men qáim rahtá hai, aur pákdast zor men baṛhtá játí hai. 10 Lekin tum sab jo ho, ab phiro, aur áo, main to tum men ek hakím bhí nahín páúngí. 11 Mere din guzre, merí bandishen ṭúṭín, mere dil kí wirásaten miṭ gaín. 12 Ye rát ko din ṭhaharáte hain, aur zulmat kí rú se roshní qaríb hai! 13 Lo main pátál apne ghar ká muntazir hún, zulmát men apná bistar lagátá hún; 14 Main qabr ko apná báp kahtá hún aur kirm ko apní má báhin: 15 So ab merí ummed kahán? merá intizár kaun púrí dekhegá? 16 Wuh to pátál ke mulkon men utartá hai, aur mere sáth khák men chain se rahtá hai.

XVIII. BAB.

1 Aur Bildad Súkhí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Kab tak tum aisí báton kí hadden bándhoge? Aql ḍauráo, bád us ke ham bolen. 3 Ham kyún haiwán ke mánind gine játe hain, aur tumhárí nazar men dámanálúda jáne játe hain? 4 Are o tú jo apne gazab men apní ján ko pháṛtá hai, kyá terí khátir dunyá barbád hogí,

aur chátán apní jagah se ṭalegí? 5 Háṉ badkároṉ ká chirág zurúr bujh jáegá, aur us kí ág ká shuala phir roshaṉ na hogá; 6 Shama us ke ḍere meṉ andherí ho jáegí, aur us ká siráj us ke úpar bujh jáegá; 7 Us kí qúwat ke qadam tang howenge, aur wuh apne mansúba se aundháyá jáegí. 8 Kyúnki wuh apne páoṉ se jál meṉ bhejá játá hai, aur wuh phande par chaltá hai; 9 Kal us kí eṛí ko pakaṛtá hai, aur phánsí us par lagtí hai; 10 Us kí kamand zamín meṉ chhipí hai, aur us ká dám ráh par hai. 11 Cháron taraf se baláeṉ use ḍarátí haiṉ, aur darpai hoke use bhagátí haiṉ; 12 Us kí qúwat bhúkhoṉ se mar játí, aur marí us pás mustaidd hotí; 13 Us ke badan ke uzúoṉ ko bhakhtá hai, maut ká pahlauthá us ke uzúoṉ ko bhakostá hai; 14 Us ke ḳhaime meṉ se us ká bharosá toṛá játá hai, aur wuh malik ul haul pás pahuncháyá játá hai. 15 Dúsrá us ke ḍere meṉ bastá hai ki ab us ká nahíṉ, us ke maqám par gandhak barsáyá játá hai. 16 Níche se us kí asl súkh játí hai, aur úpar se us kí nasl kaṭ játí hai; 17 Us ká zikr zamín par se miṭ játá hai, aur maidán kí sath par us ká nám nahíṉ rahtá hai. 18 Wuh ujále se andhere meṉ dhakelá játá hai, aur dunyá meṉ se khadeṛá játá hai; 19 Us ká na beṭá na potá us ke logoṉ meṉ jí bachtá hai, aur us ke maqám meṉ koí báqí nahíṉ rahtá hai. 20 Us ke din se mutaaḳhḳhirín hairán hote haiṉ, aur mutaqaddimín ko dahshat lagtí hai. 21 Garaz badkároṉ ke aise maskan haiṉ, aur Ḳhudá ke náwáqifoṉ ke aise maqám haiṉ.

XIX. BÁB.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá: 2 Tum kab tak merá dil toṛoge, aur apní bátoṉ se mujhe chakníchúr karoge? 3 Tum yih das bár mujhe harf láe, par sharmáte nahíṉ ho, ki mujhe sargardán kar ḍálte ho. 4 Aur jo maiṉ sach mach bhúlá chúká, to maiṉ hí us bhúl chúk ká phal khátá húṉ. 5 Kyá tum filhaqíqat apne ko mujh par baṛháoge, aur merí hurfat mujh par sábit karoge? 6 So tum ab jániyo ki Ḳhudá hí ne mujhe dabáyá, aur apne jál se mujhe gherá hai.

7 Dekh maiṉ zulm se chillátá húṉ, par suná nahíṉ játá húṉ; maiṉ faryád kartá húṉ, par merá insáf nahíṉ hotá. 8 Us ne merí ráh bándhi hai ki maiṉ guzar nahíṉ saktá, us ne merí sabíl par andherá pahuncháyá hai; 9 Us ne merí ábrú ko utár diyá, aur mere sir par se táj ko uṭhá liyá; 10 Cháron taraf se us ne mujhe káṭí hai, so maiṉ játá rahá, aur daraḳht ke mánind us ne merí ummed ko ukháṛá hai; 11 Us ká gazab mujh par bhaṛká ki wuh apne dushmanoṉ meṉ mujhe gintá; 12 Us kí faujoṉ ne mujh pás apní ráh nikálí, aur we mere ḍere kí cháron taraf chháoní kartí haiṉ. 13 Us ne mere bháíoṉ ko mujh se dúr kiyá hai, aur mere hamdam mujh se begána húe haiṉ; 14 Mere qarábatí mujh se alag hote haiṉ, aur mere ján pahchán mujhe bhúl játe haiṉ; 15 Mere ghar ke zarḳharíd aur merí launḍíáṉ mujhe begána jántí haiṉ, maiṉ un kí nazar meṉ gairjánib baná húṉ. 16 Maiṉ apne naukar ko bulátá húṉ, par wuh jawáb nahíṉ detá, mujhe zurúrat paṛí ki apne munh se us kí minnat karúṉ. 17 Merí jorú mere jí se ghinátí hai, aur merí má ke beṭe merí duháí se haṭ játe haiṉ. 18 Háṉ laṛke bhí mujhe haqír jánte haiṉ, jo maiṉ uṭhúṉ, to we mere barḳhiláf bolenge. 19 Mere rázdár rafíq mujh se nafrat karte haiṉ, aur mere piyáre mere barḳhiláf phirte haiṉ. 20 Merí haḍḍíáṉ mere chamṛe se aur gosht meṉ se lagíṉ haiṉ, aur maiṉ apne dáṉt ke chám ke sáth bach niklá húṉ.

21 Mujh par rahm karo, mujh par rahm karo, Ai tum mere dosto, ki maiṉ Ḳhudá ke háth se márá pará húṉ! 22 Ḳhudá ke mánind kyúṉ mujhe satáte ho, aur mere gosht se ásúda nahíṉ hote ho?

23 Kásh ki faqat mere kalám maktúb hote, kásh ki we daftar meṉ qalamband hote, 24 Ki we lohe kí likhní aur síse se lagáe játe, aur sadá chaṭán par khode játe.

25 Lekin maiṉ jántí húṉ, ki merá bachánewálá jítá hai, aur wuh ḳhák par pichhlí uṭh khaṛá hogá; 26 Aur jo bád mere chamre ke yih munqata ho, to bhí maiṉ apne gosht meṉ se Ḳhudá ko dekhúngí, 27 Háṉ maiṉ áp hí use dekhúngí, aur merí ánkheṉ dekhengí ki wuh gairjánib nahíṉ: merá dil mere andar meṉ jaltá hai! 28 Ki tum kahoge. ki Ham use kyúṉ satáte the? Aur asl bát mujh meṉ huwaidá hogí. 29 So talwár kí dhár se ḍaro, kyúnki tumhárá gussa talwár ke sazáwár hai; táki tum ján rakho, ki insáf hai.

XX. BAB.

1 Aur Zufar Naamátí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Lekin merá imtiyáz mujh se jawáb diláwegá, is liye ki mujh meṉ jaldí hai. 3 Maiṉ apní malámatámez tanbíh ko sun chuká húṉ; par merí rúh mere gyán se jawáb dilátí hai. 4 Kyá tú qadím se yih nahíṉ jántá hai jab se insán zamín par rakhá gayá, 5 Ki gunáhgároṉ kí ḳhushnúdí ṭhore din kí hai, aur badkároṉ kí ḳhursandí ek lamha kí hai? 6 Jo us ká qadd ásmán tak pahunchtá, aur us ká sir bádal se ragaṛtá, 7 Taubhí wuh apní gúh kí mánind abad tak faná ho jáegá, jinhoṉ ne use dekhá hai, so púchhenge, ki wuh kaháṉ? 8 Wuh sapn ke mánind uṛ jáegá, aur na milegá, wuh rát ke dhokhá ke mánind khadeṛá jáegá. 9 Jis ánkh ne us par nigáh kí thí, phir na karegí, aur us ká maqám us ko pher na dekhegá. 10 Us ke beṭe mazlúmoṉ ko rází karte haiṉ, aur un ke háth us ká mál phir dete haiṉ. 11 Us kí haḍḍíáṉ pinhání gunáh se bharí thíṉ, par we us ke sáth ḳhák meṉ leṭte haiṉ. 12 Agarchi badí us ke munh meṉ míṭhí lage, aur wuh use apní jíbh ke tale chhipáwe; 13 Aur use bachá rakhe aur na chhoṛe, balki apne tálú ke bích meṉ tháme: 14 Tadbhí us ká kháná us ke peṭ meṉ badal játá hai, aur us ke andar meṉ zahr i qátil ṭhahartá hai. 15 Wuh daulat ko nigal gayá, par wuh use pher ugal ḍálegá, Ḳhudá use us ke peṭ se nikálegá. 16 Wuh bichchhú ká zahr chústá hai, aur afaí kí jíbh use már ḍáltí hai. 17 Wuh nahroṉ ke dekhne se ḳhush nahíṉ hogá, na un nadíoṉ kí nazar se jo shahd o shír se bahtí haiṉ. 18 Jo us ne kamáyá, so pher detá hai, aur na khátá hai, jaisá us ká hásil karná, waisá uská wápas dená; aur wuh ḳhush nahíṉ hotá. 19 Kyúnki us ne kangáloṉ ko phoṛá aur chhoṛá, us ne ghar ḍháyá aur phir na banáyá. 20 Us ne apne peṭ meṉ árám na jáná, aur apne margúb meṉ se kuchh chhoṛ nahíṉ diyá. 21 Us ke bhakhne se koí bach na rahá, is liye us kí ḳhúbí ká hál na ṭhahará. 22 Us kí ziyádatí kí bhartí meṉ use tangí hotí hai, mazlúm ká sárá háth us par paṛtá hai. 23 Us ke peṭ ke bharne ko yih hogá, Ḳhudá apná gazab us par bhaṛkáwegá, aur use khiláne ko us par barsáwegá! 24 Wuh lohe ke hathyár se bach niklegá, aur faulád kí kamán se márá paṛegá. 25 Wuh khínchtá chaltá hai, par tír batn se nikal átá hai, aur wuh us ke pitte se chamaktá játá hai, maut ká haul us par paṛá hai. 26 Us ke maḳhfí ḳhazánoṉ meṉ zulmát chhipí hai, náshugufta átash use bhasam karegí, aur us ke ḍere meṉ us kí bachtí ko khá jáegí

27 A'smán us ká gunáh dikhláegá, aur zamín us ke barkhiláf uthegí. 28 Us ke ghar kí barhtí játí rahegí, aur us ke intiqám ke din men bah jáegí. 29 Khudá kí taraf se sharír admí kí qismat yihí hai, us ke amr ká nasíb Khudá kí taraf se yihí hai.

XXI. BA'B.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 Merí bát dhiyán se suno, aur yih tumhárí taskínbakhshí howe. 3 Mujhe kahne do, aur jab main kah chuká, tab thatthá máro. 4 Main jo hún, kyá insán se nálish kartá hún? Aur agar nahín, to kyún tang dil na hoún? 5 Mujhe dekho, aur hairán hoo, aur háth munh par dharo!

6 Jo main yád kartá hún, to ghabrá játá hún, aur larza mere jism ko pakartá hai: 7 Kyún gunáhgár jíte rahte hain, umrdaráz hote aur zor men barhte játe hain? 8 Un ke farzand un pás ek sáth házir hain, un ke bachche un ke núr i dída hain. 9 Un ke ghar ba salám o bekhatra hain, aur Khudá ká dandá un par nahín hotá hai. 10 Un ke bail bahte aur nahín ghatte; un kí gáen biyátín aur gábh nahín girátín. 11 We bher bakrí kí mánind apne bál bachchon ko báhar le játe hain, aur un ke larke bále náchte hain. 12 We daf aur bín bajáke gáte hain, aur bánsrí kí áwáz se khush hote hain. 13 We aish o ishrat se apne din guzránte hain, aur ek lahze men pátál men wárid hote hain. 14 Tis par bhí we Khudá se kahte hain, ki Ham se dúr ho; kyúnki ham terí ráhon ká giyán nahín cháhte hain. 15 Alqádir kyá ki ham us kí bandagí karen, aur jo ham us kí muláqát karen, to hamen kyá fáida hogá?

16 Dekh un kí nekbakhtí un ke háth men nahín? Badkáron kí saláh mujh se dúr rahe! 17 Kitne bár gunáhgáron ká chirág bujh játá hai, aur un ká zawál un par átá hai, aur Khudá apne gazab se unhen dukh bánttá hai? 18 We kitne bír bádh kí mánind barbád hote hain, aur bhus kí mánind bhawandar se uráe játe hain. 19 "Khudá us ke bachchon ke liye us ke gunáhon ká phal chhipá rakhtá hai"—wuh use badlá dená ki use málúm ho! 20 Usí kí ánkhen us ká kaid dekhen, aur wuh áp Alqádir ke qahr ká piyála píwe! 21 Kyúnki us ke bád us ke ghar se use kyá kám jab us ke mahínon ká shumár munqata húá?

22 Kyá koí Khudá ko giyán sikhlá saktá, jo ulwíon ká insáf kartá hai?

23 Ek to apní khushhálí ke bíchon bích mar játá hai, jab bilkull chain aur sukh men rahtá hai; 24 Us kí sulb charbí se bhar púr hai, aur gúda se us kí haddíán chikní hain. 25 Dúsrá apní ján kí talkhí men martá hai, aur zindagí kí lazzat se mahzúz na hotá hai. 26 We donon báham khák men mile jule rahte hain, aur kíre un donon par chhá játe hain.

27 Main tumháre mansúbon ko khúb jántá hún, aur un bandishon ko, jin se tum mujh par sakhtí karte ho. 28 Kyúnki tum kahte ho, ki Gáratgar ká ghar kahán hai, aur gunáhgár ke maskanon ká thikáná kahán? 29 Kyá tum ne jahándídon se nahín púchhá hai, aur kyá un kí gawáhí qabúl na karoge? 30 Ki balá ke din ko badkár rakhá játá hai, wuh intiqám ke din tak bah játá hai. 31 Us ke munh par kaun us kí ráh ko bayán karegá aur us ke kám ká badlá kaun use degá? 32 Wuh goristán tak bah játá hai, aur qabr par bedár rahtá hai; 33 Wádí ke kulúkh use míthe lagte hain, aur us ke píchhe sab log khínch játe hain, aur us ke

áge beshumár chale gae haiṉ. 34 So tum mujhe kyúṉ hawáí tasallí bakhshte ho? Tumháre jawáb jhúṭh ṭhaharte haiṉ.

XXII. BAB.

1 Aur Ilifaz Taimaní ne jawáb diyá aur kahá: 2 Kyá insán Khudá ká mufíd hogá? Díndár apná hí mufíd hotá hai. 3 Kyá Alqádir ko kuchh hásil hotá ki tú sádiq hai, yá us ká kyá fáida ki tú sídhí ráh par chaltá hai? 4 Kyá wuh tere ḍar ke máre tujhe dapaṭegí, aur tere sáth adálat meṉ chalegá? 5 Kyá terí badkáríáṉ bahutsí nahíṉ, aur tere gunáh behadd nahíṉ? 6 Kyúnki tú ne besabab apne bháí se girau máng liyá hogá, aur nange ke kapṛe ko utár liyá hogí; 7 Tú ne thake piyáse ko pání nahíṉ piláyá aur bhúkhe ko kháná nahíṉ khiláyá; 8 Zabardast zamín ká málik thá, aur rúdár us meṉ bastá thá; 9 Tú ne bewoṉ ko khálí háth bhej diyá hogá, aur yatímoṉ ká takiya toṛá gayá hogá. 10 Is sabab se terí chároṉ taraf jál hai, aur achának haul tujh par paṛá hai; 11 Yáne aisá andhkár ki nahíṉ dekhtá hai, aur aisá sailáb jis se ḍúb játá hai.

12 Kyá Khudá ásmán kí bulandí par nahíṉ? Sitároṉ ke siroṉ ko dekh ki kaise únche haiṉ! 13 Lekin tú kahtá hai, Khudá kyá jántá hai? Kyá wuh táríkí ke parda ke andar insáf kar saktá hai? 14 Ghaná bádal us ke liye ḍhapná hai, ki wuh dekh nahíṉ saktá, wuh sirf ásmán ke kunḍal par chaltá hai? 15 Kyá tú agle álam kí ráh ko pakaṛtá hai jis par we sharárat ke bachche chalte the? 16 We apne waqt ke áge giriftár húe; báṛh un kí neo bahá le gaí. 17 Unhoṉ ne Khudá se kahá, ki Ham se dúr ho! Khudá se hameṉ kyá kám? 18 Tad bhí us ne achchhi chízoṉ se un ke gharoṉ ko bhar diyá. Gunáhgároṉ kí saláh mujh se dúr rahe! 19 Sádiq un ká anjám dekhenge, aur khush honge, aur rástkár un par yih ṭhaṭṭhá márenge: 20 Wáh, hamírá mukhálif kaisá nábúd húá, aur us ká baqiya ág se faná ho gayá!

21 Us ke sáth rahá kar, to terá bhalá hogá; us se tú phir khushhál ho jáegá. 22 Us ke munh se tálím le, aur us kí báteṉ apne dil par naqsh kar. 23 Agar tú Alqádir kí taraf phire, to tú ban jáegá; tú apne ḍere meṉ se náhaqq dúr kar. 24 Dhát khák par phenk de, aur Ofír ká soná nále ke pattharoṉ par: 25 To Alqádir terá dhát hogá, aur terá zar i asl ṭhaharegá. 26 Tab tú Alqádir par fakhr karegá, aur Khudá kí taraf apná munh uṭháwegá. 27 Jo tú us kí duá kare, to wuh terí sunegá, aur tú apní nazreṉ ádá karegá. 28 Jo tú mansúba bándhe, to ban paṛegá, aur terí ráhoṉ par roshní chamkegí; 29 Jo apne ko dabáweṉ, tú kahegá, ki Uṭh, aur sarfaro naját páwegá. 30 Balki wuh bhí bachegá, jo begunáh nahíṉ, wuh tere háthoṉ kí pákí se bach jáegí.

XXIII. BAB.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 Áj tak merá fasád merá afsos! Merí dastdarází merí duháí par bhárí hai. 3 Kásh ki maiṉ jántá, maiṉ use kaháṉ páúṉ, to us kí masnad tak játá. 4 Maiṉ apná muámala us ke áge bayán kartá, aur apná munh dalíloṉ se bhartá. 5 Maiṉ ján letá ki wuh mujhe kyá jawáb de, aur mujhe málúm hotá, ki kyá mujh ko kahe. 6 Kyá wuh apní jalálí qudrat se mujh se laṛtá?

So nahín wuh sirf merí khabar letá. 7 Tab rástkár us ke sáth mubáhasa kartá, aur main abad tak apne hákim se bach játá. 8 Lekin dekh, jo main púrab taraf játá hún, to wuh wahán nahín, aur pachchhim taraf, to mujhe nazar nahín átá, 9 Jo uttar taraf kám men lagá hai, to use pakar nahín letá hún, jo dakhin men chhipá hai, to main use nahín dekhtá hún.

10 Wuh merí chál to jántá hai; wuh mujhe táe: main kundan sá niklúngá. 11 Us ke rástá men merá pánw lagá rahá, main us kí ráh men chalá aur na murá; 12 Main us ke labon ke farmán se na hatá, main us ke munh kí báton ko apne dastúr se ziyáda mántá rahá. 13 Lekin wuh ikká hai, kaun use phirá saktá hai? Jo us ká jí cháhtá hai, so wuh kartá hai. 14 Wuh merí qismat ko púrá karegá, aur bahut aisá kuchh us pás hogá. 15 Isí wáste main us ke huzúr men larzán hún, main sochtá hún, aur us se tarsán hún. 16 Khudá ne merí dilerí ko uráyá, aur Alqádir ne mujhe daráyá; 17 Ki main zulmát ke áge munqata na húá, aur us ne mujh se andher nahín chhipáyá hai.

XXIV. BÁB.

1 Jyún Alqádir se dahr nahín chhipe hain, us ke muarrif us ke dinon ko kyún nahín dekhte hain? 2 We haddon ko sarkáte hain, we gallon ko lút lete, aur charáte hain; 3 We yatím ke gadhe ko hánk lete hain, we bandhak ke liye ránd ká sánd máng lete hain; 4 We garíbon ko ráh se hatáte hain, aur zamín ke miskín sab ke sab chhipte hain. 5 Dekh, bayábán ke gorkhar ke mánind we apne apne kám ko nikalte hain, aur tarke uthke ganímat kí talásh men játe hain; dasht un ke aur un ke bachchon ke liye khurák detá hai: 6 We maidán par apná chára laute hain, aur zálim ke angúristán men charte hain; 7 We uryán belibás shabbásh hote hain, aur jáṛe men bhí un ká kuchh orhná nahín hai; 8 We kohistán kí jharí se bhíngte hain, aur ár ke liye chatán men lipte hain. 9 We bewa kí chhátí se yatím ko chhínte hain, aur miskín ko lút lete hain. 10 So we barahna belibás játe hain, aur bhúkhe hoke púlíán uthá láte hain; 11 We un ke iháton men tel perte hain, aur un ke angúr ke kolhú latárte aur taraste hain. 12 Shahr men se pazhmurda gulám kaharte áte hain, aur maqtúlon kí jánen chillátíán hain, par Khudá aib na lagátá hai!

13 Phir aur log hain, jo ujále se dushmaní rakhte hain, we us kí ráhon ko nahín jánte, na us ke rástá men thaharte hain. 14 Jab pau phattá hai, to khúní uthke garíb aur miskín ko már dáltá hai, aur rát ke waqt phir dakait ho játá hai. 15 Zání kí ánkhen godhúlí kí ráh dekhtí hain, ki wuh kahtá hai, Kisí kí ánkh mujhe na dekhegí, aur apne munh par niqáb dáltá hai. 16 We rát ke waqt gharon men sendh márte hain, aur din bhar chhip rahte hain, aur roshní se ágáh nahín hote hain. 17 Kyúnki sahar un ke liye zill i maut ke barábar hai, ki we zill i maut ke haulon se khúb wáqif hain.

18 We pánion ke mánind tezrau hain, aur un ke amlák zamín par malaún hain, aur angúristánon kí ráh se guzarne na páte hain. 19 Jis tarah khushkí aur garmí barf ke pání ko nigaltí hai, usí tarah pátál gunáhgáron ko. 20 Rahim use bhúl jáegá, kírá use míthá jánegá, us ká zikr phir na howegá, badkár lakrí kí mánind kátá jáegá. 21 Kyúnki wuh bánjh ko, jo na janí thí, bhakhtá játá thá, aur

bewoṉ ká ihsán na kartá thá! 22 Par zoráwar apní qúwat ko pakaṛ rakhtá hai, wuh phir barpá hotá hai, jab zindagí se náummed húá thá. 23 Wuh use takiya detá hai ki us par árám kare, aur us kí ánkheṉ un kí ráhoṉ par lagíṉ haiṉ. 24 We álíshán ho rahte haiṉ: ek lamha aur we nahíṉ; we zawál hote haiṉ; we sab aur logoṉ kí tarah batoṛe játe, aur ḳhoshoṉ ke siroṉ kí tarah toṛe játe haiṉ. 25 Aur agar yúnhí na ho, kaun mujhe jhuṭhálegá, aur merá kalám meṭegá?

XXV. BA'B.

1 Aur Bildad Súḳhí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Saltanat aur mahábat us pás hai, wuh apne báláḳhánoṉ meṉ sulh farmátá hai. 3 Kyá us ke lashkaroṉ ká kuchh shumár hai, aur us ká naiyir kis par tulú nahíṉ hotá hai? 4 Phir insán Ḳhudá ke áge kyúnkar sádiq hogá, yá auratbachcha kyúnkar páksáf ṭhaharegá? 5 Dekh mahtáb tak—wuh roshan nahíṉ, aur sitáre us kí nazar meṉ pák nahíṉ; 6 To kitná kam insán jo kíṛá hai, yá ádamzád jo kirm hai.

XXVI. BA'B.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá: 2 Láchár kí tú ne kaisí madad kí hai, aur zaífdast ko kaisá sambhálá hai! 3 Tú ne nádán ko kaisí saláh dí hai, aur aql kí ziyádatí sunáí hai! 4 Kis ke liye tú ne báteṉ kíṉ, aur kis kí rúh tujh se niklí hai?

5 Us ke huzúr murde níche kámpte haiṉ, samundar aur us kí ábádí; 6 Pátál us ke áge ughaṛá hai, aur atháh ká oṛhná nahíṉ hai. 7 Wuh ḳhulú par ásmán ko phailátá hai, láshai par zamín ko ṭángtá hai. 8 Wuh apne ghane bádaloṉ meṉ pání bándhtá hai, aur us ke níche abr nahíṉ phaṭtá hai. 9 Wuh apne taḳht ká ruḳh khínchtá hai, aur us par bádal chhátá hai. 10 Us ne pánioṉ kí sath ke úpar haddeṉ bándhíṉ, ujále aur andhere kí intihá tak. 11 A'smán ke umúd larzán hote haiṉ, aur us ke dhamkáne se muztarib hote haiṉ. 12 Wuh apní qudrat se samundar ko rujú látá hai, aur apní hikmat se us ká gurúr dabátá hai. 13 Us kí rúh se ásmán ḳhushnumá hai, aur us ke háth ne akaṛbáz sámp ko chuṭálá hai. 14 Dekh, us kí ráhoṉ ke aqsá yehí haiṉ, aur us ke kalám ká kaisá áhista bol hamáre sunne meṉ áyá hai! aur us kí qudrat kí garaj kaun samjhegá?

XXVII. BA'B.

1 Aur Aiyúb apní masal baṛhátá rahá aur kahá: 2 Qasam Ḳhudá i haí kí jis ne merá haqq le liyá, aur Alqádir kí jis ne merí ján ko talḳh kiyá, 3 Ki jab tak merá dam mujh meṉ tamám hogá, aur Ḳhudá kí rúh mere nathnoṉ meṉ rahegí. 4 Mere lab badgoí na karenge, aur merí zubán jhúṭh na bolegí! 5 Mujh se dúr ho ki tumheṉ rástgo jánúṉ, maiṉ marne tak apní rástí ko na chhoṛúngá. 6 Maiṉ apní sadáqat ko pakaṛ rakhtá húṉ, aur jáne na dúngá, merá dil mere dinoṉ se harf nahíṉ látá. 7 Merá dushman sharír ke mánind ho, aur merá muḳhálif badkár ke mánind. 8 Kyúnki badkár kí umed kyá, ki wuh baṭortá hai, ki Ḳhudá us kí ján nikáltá hai. 9 Kyá Ḳhudá us ká roná sunegá jab tangí us par názil hotí hai?

10 Kyá wuh Alqádir par fakhr karegí, aur har waqt Khudá se duá mángegá? 11 Maiṉ Khudá kí dastrasí tumheṉ sikháúngá, aur Alqádir ká bhed na chhipáúngá. 12 Lo, tum sabhoṉ ne dekhá hai: to phir khálí báteṉ kyúṉ bologe? 13 Khudá se badkár ádmí kí qismat yih hai, aur zálimoṉ kí yih nasíb hai jise we Alqádir se páwenge. 14 Ki agarchi us ke farzand bahut howeṉ, tau bhí talwár ke liye muqarrar haiṉ, aur us kí nasl roṭí se ser na hogí; 15 Us ke báqí log marí se gáṛe jáenge, aur un kí ráṇḍeṉ mátam na karengí. 16 Jo wuh chándí ko khák kí mánind baṭore, aur miṭṭí kí mánind kapṛe taiyár kare; 17 Wuh taiyár to kartá, par sádiq mulabbas hotá, aur muqaddas log chándí báṇṭ lenge. 18 Wuh patange kí mánind apní ghar banátá hai, aur us jhompṛí kí mánind jise rakhwál ne lagáyá hai. 19 Wuh daulatmand leṭ játá hai, aur kuchh baṭorá na gayá, wuh apní áṇkheṉ kholtá hai, aur kuchh nahíṉ hai. 20 Haul sailáboṉ ke mánind use pakaṛ lete haiṉ, aur rát ko ándhí use churá le játí hai; 21 Lúh use le játí, so wuh játá rahtá hai, wuh us kí jagah se use uṛátí hai. 22 Khudá us par berahm tír chalátá hai, wuh us ke háth se bhágá cháhtá hai. 23 Log us par tálí bajáte haiṉ, aur us kí jagah meṉ se use phuphkárte haiṉ.

XXVIII. BÁB.

1 Ki rúpe ká makhraj hai, aur sone ká, jo táyá játá hai, maqám hai; 2 Lohá zamín se nikálá játá hai, aur pítal patthar meṉ se galayá játá hai; 3 Insán zulmát kí hadd lagátá hai, aur tíragí aur zill i maut ke sang tak khojtá játá hai. 4 Un gairoṉ ke pás báṛh phúṭ nikaltí hai, jo pánw se bhúle játe haiṉ, we ḍolte aur insán se dúr jhúlte haiṉ. 5 Arz jis se khurdaní chízeṉ jamtí haiṉ, apne níche ág se ulaṭí játí hai. 6 Us ká sangistán saffír ká maqám hai, aur us meṉ sone ká dhát hai. 7 Us kí ráh ko parinda nahíṉ jántá, aur gidh kí áṇkh ne use nahíṉ dekhá; 8 Ahl i gurúr us par nahíṉ guzarte, aur sher us par nahíṉ phirtá. 9 Wuh apne háth ko chaṭán par dhartá hai, aur paháṛoṉ ko jaṛ se ulaṭtá hai. 10 Wuh toṛí húí chaṭánoṉ meṉ se nadi nikáltá hai, aur us kí áṇkh har qímatí chíz ko dekhtí hai. 11 Wuh nahroṉ kí ashkbárí ko band kartá hai, aur bátin ko záhir meṉ látá hai.

12 Lekin Hikmat jo hai, kaháṉ se sádir hotí? aur Khirad ká maqám kaháṉ miltá? 13 Insán us ká mol nahíṉ jántá, wuh zindoṉ ke mulk meṉ muyassar nahíṉ hotí. 14 Gahiráo kahtá hai, ki Mujh meṉ nahíṉ, aur samundar, ki Mujh meṉ nahíṉ. 15 Kundan us ke liye diyá nahíṉ játá, aur us kí kharíd ke liye chándí taulí nahíṉ játí; 16 Ofír ká soná us ká mol ho nahíṉ saktá, aur wuh qímatí billaur aur saffír se kharídí nahíṉ játí; 17 Soná aur kánch us ke hamqímat na hotá, aur jawáhir se nahíṉ badlí játí: 18 To motí aur múngá ká kyá zikr? kyúnki Hikmat ká mol láloṉ se báhar hai; 19 Kúsh ká topáz us ke hamqadr nahíṉ, aur khális tilá se kharídí nahíṉ játí.

20 Háṉ Hikmat jo hai, kaháṉ se átí? aur Khirad ká maqám kaháṉ miltá? 21 Wuh sab zindoṉ kí áṇkhoṉ se poshída hai, aur ásmán ke parindoṉ se chhipí hai. 22 Atháh aur Maut kahtí haiṉ, ki Ham ne apne kánoṉ se us ká áwáza suná hai.

23 Khudá us kí ráh se wáqif hai, wuh us ke maqám ko jántá hai; 24 Kyúnki wuh zamín kí haddoṉ tak nazar kartá hai, aur sáre ásmán ke níche dekhtá hai. 25

Jis waqt wuh hawá ká wazn kartá thá, aur páníon ko tarázú se taultá thá, 26 Jab wuh menh ká áín járí kartá aur garajne kí bijlíon kí ráh ṭhaharátá thá: 27 Usí waqt us ne use dekhá aur numáyán kiyá, us ne use muqarrar kiyá aur use khoj liyá 28 Aur us ne insán ko kahá, ki Ḳhudátarsí, wuhí Hikmat hai, aur badí se dúr rahná, wuhí Ḳhirad hai.

XXIX. BAB.

1 Aur Aiyúb apní masal baṛhátá gayá aur bolá, 2 Kásh ki main aisá hotá jaisá agle mahínon men thá, un dinon men jab Ḳhudá merá háfiz thá, 3 Jab us ká naiyir mere sir ke úpar chamaktá thá, aur us kí roshní men main andhere men se chaltá thá; 4 Ki main aisá hotá jaisá main apní ḳharíf ke dinon men thá, jab Ḳhudá kí suhbat mere ḍere men rahtí thí; 5 Jab Alqádir mere pás thá, mere farzand mere ás pás; 6 Jab main apne qadamon ko dúdh se dhotá thá, aur chaṭán mere pás tel kí nadíán bahátí thí; 7 Jab main pháṭak se shahr men játá, aur chauk men apní masnad ko rakhtá thá: 8 Tab jawán mujhe dekhke chhip játe the, aur buzurg uṭh khaṛe rahte the; 9 Raís bolne se ruk játe the, aur apná háth munh par dharte the; 10 Amíron kí áwáz band hotí thí, aur un kí jíbh un ke munh ke tálú men lag játí thí; 11 Ki jo kán merí suntá, so merí taríf kartá thá, aur jo ánkh mujhe dekhtí, so mere liye gawáhí detí thí.

12 Kyúnki main ne láchár ko bacháyá jo chillátá thá, aur yatím ko jis ká koí madadgár na thá; 13 Bewárison kí barakat mujh par áí, aur main bewa ke dil kí ḳhushí ká báís húá. 14 Sidq merá libás thá aur wuh mujhe singártá thá, merá adl mere pairáhan aur dastár kí mánind thá. 15 Main andhon ke liye ánkh thá, aur langron ke liye pánw; 16 Main lácháron ke liye báp thá, aur us ká muámala bhí, jo merá ján pahchán nahín, main tahqíq kartá thá; 17 Main ne gáratgar kí ḍáṛh toṛí, aur us ke dánton men se lúṭ chhíní. 18 So main samjhá, ki main apne áshiyáne men marúngá, aur apne dinon ko ret kí mánind baṛháúngá; 19 Merí jaṛ pání par khulegí, aur os merí ḍálíon par shabbásh hogí; 20 Merí izzat mere sáth tar o táza ṭhaharegí, aur merí kamán mere háth men baní rahegí.

21 Log merí sunte aur muntazir rahte the, aur merí saláh ko chupke qabúl karte the; 22 Merí báton ke bád we phir na bolte the, aur merá kalám un par ṭapaktá thá; 23 We menh kí sí merí intizárí karte the, aur pichhle menh ke liye apná munh báte the. 24 Main un par muskuráyá aur we yaqín na láe, we mere munh ká núr nahín utárte the. 25 Jab main un kí ráh letá thá, to main sardár hoke baiṭhá, aur julús kiyá jaisá bádsháh apne lashkar men, main us kí mánind thá, jo gamgínon ko tasallí detá hai.

XXX. BAB.

1 Aur ab jo mujh se kamumr hain, merí tazhík karte hain, jin ke bápdádon ko main apne galle ke kutton men miláne se haqír jántá. 2 Un ke háth ká zor mere liye kyá hai? Un ke liye umrdarází nahín, 3 Ki we muhtáj hoke aur bhúkhon marke dasht ko, sahrá i qadím aur bayábán ko chábte hain; 4 We jháṛíon ke pás se loniyá toṛte hain, aur apní roṭí ke liya ratamat kí jaṛ ukháṛte hain. 5 We

uns se khadere játe haiṉ, aur log chor ke mánind un ke píchhe pukárte haiṉ; 6 We wahshatangez wádíoṉ meṉ rahte haiṉ, zamín ke gároṉ men aur chaṭánoṉ meṉ; 7 We jháṛíoṉ ke darmiyán renkte haiṉ, aur gazna ke tale rel pel paṛe rahte haiṉ, 8 We badzát aur gumnám ke bachche haiṉ jo már kháke mulk se hánke játe haiṉ.

9 Aur ab maiṉ aisoṉ kí hajo húá húṉ, háṉ maiṉ un kí zarb ul masal baná húṉ! 10 We mujh se ghináte haiṉ, we mujh se haṭ játe haiṉ, aur mere munh par thúkne se báz nahíṉ rahte haiṉ. 11 We apní bág chhoṛte haiṉ, aur mujhe dabáte haiṉ, we mere áge belagám chalte haiṉ. 12 Mere dahne ye badasl uṭhte haiṉ, aur mere páoṉ ko ṭhel dete haiṉ, aur apní kharáb ráhoṉ ko mujh pás tak nikálte haiṉ; 13 We mere raste ko bigáṛte haiṉ, aur we log mujhe ṭhokar khiláte haiṉ jo áp láchár bekas ṭhaharte haiṉ. 14 We shahrpanáh ke toṛnewáloṉ ke mánind mujh par chaṛh áte haiṉ, we shor sharse mujh par relte áte haiṉ. 15 Balá mujh par názil húí, merí shekhí ándhí kí mánind guzar gaí, aur merí salámatí ghaṭá kí mánind bardád húí hai.

16 Aur ab merá dil mujh meṉ ṭúṭ játá hai, aur gam ke din mujh ko pakaṛ lete haiṉ. 17 Rát merí haḍḍíoṉ ko mujh se chhed letí hai, aur mere bhakosnewále nahíṉ thamte haiṉ. 18 Qudrat i Alí se merá libás mubaddal húá hai, wuh lubáda kí mánind mujh par lagtá hai. 19 Us ne mujhe kíchaṛ meṉ ḍál diyá, aur maiṉ khák aur rákh kí mánind baná húṉ. 20 Maiṉ tujhe pukártá húṉ, aur tú nahíṉ suntá; maiṉ tere áge khaṛá húṉ, aur tú merí khabar nahíṉ letá. 21 Tú mere liye jabbár baná hai, aur apní zabardastí se mujhe dukhátá hai. 22 Tú mujhe túfán par chaṛhátá hai, aur mujhe sawár kartá hai, aur merí saláh ko barbád kartá hai. 23 Kyúnki maiṉ jántá húṉ ki tú mujhe maut meṉ pahuncháwegá, sáre zindoṉ ke majma ke ghar meṉ.

24 Wuh gor tak háth na baṛhátá hai: kyá halákat meṉ un kí faryád uṭhegí? 25 Maiṉ to din ke máre par rotá thá, aur merá dil muhtáj par dukhtá thá: 26 Tis par bhí jab maiṉ nekbakhtí ká muntazir thá, tad badbakhtí áí; maiṉ roshní kí ráh dekhtá thá, par táríkí paṛí. 27 Merí antṛíáṉ ubaltí haiṉ aur thamtí nahíṉ, ki merí áfat ke din mujh par á paṛe haiṉ. 28 Maiṉ kálá hotá játá húṉ, par lúh se nahíṉ, maiṉ pancháyat meṉ uṭh khaṛá hotá húṉ aur chillátá húṉ. 29 Maiṉ siyáloṉ ká bhái baná húṉ, aur shuturmurgí ká hamdam. 30 Merá chamṛá mujh par kálá hotá, aur merí haḍḍíáṉ tapish se jaltíṉ. 31 So merí bín se nauhá hotá hai, aur merí bánsṛí se mátamkarnewáloṉ kí áwáz nikaltí hai.

XXXI. BAB.

1 Maiṉ ne apní ánkhoṉ se ahd bándhá thá: pher maiṉ kunwárí par kyúnkar nazar karúṉ? 2 Lekin úpar se Khudá kí taraf se kyá qismat, aur álam i bálá se Alqádir kí taraf se kyá nasíb? 3 Kyá faná gunáhgár ke liye nahíṉ, aur inkár badkár ke liye nahíṉ? 4 Kyá wuh merí ráhoṉ ko nahíṉ dekhtá thá, aur mere sáre gámoṉ ko nahíṉ gintá thá.

5 Agar maiṉ dagibází se chalá húṉ, aur merá pánw dhokhe par dauṛá ho: 6 To wuh mujhe adl ke tarázú meṉ taule, aur Khudá merí rástí ko jáne! 7 Agar merá qadam rástá se phirá ho, aur merá man merí ánkhoṉ ke píchhe chalá ho, aur

mere háthon men chhút lagí ho: 8 To main boúngá, aur dúsrá kháe, aur merí nasl ukhaṛ jáe!

9 Agar merá dil dúsre kí joṛú par farefta húá ho, aur main apne paṛosí ke darwáze par dabak baiṭhá hún: 10 To merí joṛú dúsre ke liye chakkí píse, aur dúsre us par jhuken. 11 Ki yih harámzádagí hai, aur yih gunáh qázíon kí tajwíz ke liye hai; 12 Yih ág hai jo atháh tak kháti játí hai, aur merí sárí baṛhtí ko ukhártí.

13 Agar main ne apne naukar ká haqq adá nahín kiyá ho na apní kaníz ká, jab we mujh se jhagaṛte the: 14 To jab Ḳhudá uṭhegá, main kyá karún, aur jab wuh tajwíz karegá, to main kyá jawáb dún? 15 Kyá jis ne mujhe batn men banáyá, use nahín banáyá, aur kyá ek hí ne ham ko rahim men nahín sajáyá hai?

16 Jo main ne garíbon ko un ke matlab se roká ho, yá bewon kí ánkhon ko phoṛá ho; 17 Jo main ne apná nawála akelá khá liyá ho, aur yatím ne us se na kháyá ho: (18 Main ne to apní jawání se báp kí mánind yatím kí parwarish kí hai, aur apní má ke peṭ se bewa kí hidáyat kí hai) 19 Jo main ne láchár ko belibás dekhá ho, aur bekas ko be poshák, 20 Jo us kí kamar merí ihsánmand na húí ho, aur wuh merí bheṛ kí ún se na garmáyá ho; 21 Jo main yatím par dastdaráz húá hún, ki apná yár adálat men dekhá: 22 To mere kándhe apne chakkaron men se gir paṛen, aur merí bánhen nalí se ṭúṭ jáen! 23 Kyúnki Ḳhudá kí balá se mujhe dahshat lagtí thí, aur us ke jalál ke áge merí kyá majál. 24 Agar main ne sone ko apná iatimád rakhá ho, aur kundan se kahá, ki Tú merá maljá hai; 25 Jo main phúlá húá hún ki merá mál baṛhtá hai, aur mere háth kí kamáí bahut hotí hai; 26 Jo main ne áftáb kí taraf dekhá ho, ki roshan hai, yá máhtáb kí taraf kí waqr se chaltá hai, 27 Yá merá dil chhipke farefta húá ho, aur mere munh ne mere háth ko chúmá ho: 28 To yih bhí gunáh hotá qázíon kí tajwíz ke liye; kyúnki main úpar ke Ḳhudá ká munkir ṭhahartá. 29 Jo main apne bairí kí halákat se dilshád húá, yá jab buráí us par paṛí, to phúlá, 30 (Par main ne apne tálú se aisá gunáh hone na diyá, ki sarápne se us kí ján ko mángún,) 31 Mere ghar ke log to kahá karte the, ki Ham men se kaun hai, ki us ne gosht se ásúda na rakhá? 32 Pardesí musáfir saṛak men shabbásh na húá, main ne apne darwáze ko musáfir ke liye kholá. 33 Agar main ne ádmíon kí tarah apne gunáh ko ḍhámpá ho, aur apne síne men buráí ko chhipáyá ho: 34 To main baṛí pancháyat se ḍar jáúngá, aur main ḳhándánon kí hiqárat se dab jáúngá, aur chupká hoke main darwáze se báhar na niklúngá.

35 Kásh ki koí merí suntá! Dekh merá dastḳhatt: Alqádir mujhe jawáb dewe, aur merá dushman merá dáwá likhe. 36 Filhaqíqat main use apne kándhe par uṭhátá, aur táj kí mánind apne sir par bándhtá! 37 Main apne sáre gámon ko use batátá aur giná detá; main amír ke mánind us pás játá. 38 Kyá merá khet mujh se chillátá hai, yá us kí regháríán baham rotíán hain; 39 Kyá main ne us ká hásil be rúpíya muft kháyá, yá us ke málik ke jí ko nikálá: 40 To gehún kí jagah bharbhánḍ ugen, aur jau kí iwaz unṭkaṭáre jamen.

Aiyúb kí báten tamám húín.

XXXII. BA'B.

1 Aur ye tín mard Aiyúb ko jawáb dene se báz áe, is liye ki wuh apní ánkhon

meṉ sádiq ṭhahará. 2 Tab Ilihú bin Barakiel Búzí, jo Rám ke ḳhándán meṉ se thá, Aiyúb par gazab se mushtail húá: us ká gazab Aiyúb par bhaṛká, is liye ki us ne apne ko Ḳhudá se ziyáda sádiq ṭhaharáyá thá; 3 Aur us ke tínoṉ dostoṉ par bhí us ká gazab sozán húá, is liye ki we jo lájawáb húe the, so Aiyúb ko gunahgár jánte the. 4 Aur Ilihú sabr kar rahá thá jab tak ki we Aiyúb se báteṉ na kar chukeṉ, kyúnki we umr meṉ us se baṛe the. 5 Pas jab Ilihú ne dekhá, ki un tín shaḳhsoṉ ke munh meṉ aur jawáb nahíṉ, to us ká gazab bhaṛká. 6 Aur Ilihú bin Barakiel Albúzí ne jawáb diyá aur kahá: Maiṉ kamumr húṉ aur tum kuhansál ho, is liye maiṉ dabak rahá, aur apná gyán tum par kholne se ḍar gayá. 7 Maiṉ ne kahá, ki Diní báteṉ kareṉ, aur musinn hikmat sikhláweṉ. 8 Lekin rúh jo insán meṉ hai, Ḳhudá ká wuh dam, soí use roshan kartá hai. 9 Sáldída hamesha hikmat nahíṉ jánte haiṉ, aur umrrasída sadá haqq nahíṉ dekhte haiṉ. 10 So maiṉ kahtá húṉ, ki Merí sun, maiṉ bhí apná ilm sunáúngá. 11 Dekh, maiṉ tumhárí bátoṉ par muntazir rahá, aur tumhárí dalíloṉ ko suntá rahá, jab tak tum bát kí tahqíq na kar chukte, 12 So maiṉ tum par táktá rahá, par dekh, koí Aiyúb ko qáil nahíṉ kartá hai, aur tum meṉ se koí us kí bátoṉ ká jawáb de nahíṉ saktá hai. 13 Zinhár! mat kaho, ki hameṉ yih hikmat muyassir húí, ki faqat Ḳhudá us ko qáil kar saktá hai, insán nahíṉ. 14 Aiyúb ne mujh par kalám nahíṉ lagáyá, aur maiṉ tumhárí sí bátoṉ se use jawáb na dúngá. 15 We ghabrá gae aur lájawáb húe haiṉ, aur báteṉ un se játí rahíṉ. 16 Phir kyá maiṉ chupká rahúngá jab ye bolte nahíṉ, jab khaṛe hote, aur lájawáb ṭhaharte? 17 So nahíṉ, maiṉ bhí apná hissa záhir karúngá, aur apná gyán maiṉ bhí sunáúngá. 18 Kyúnki maiṉ goyáí se labrez húṉ, mere andar kí rúh mujhe ubhártí hai! 19 Dekh, merá peṭ ankhole wain kí mánind hai, aur nayí mashkoṉ kí mánind phaṭne par hai. 20 Maiṉ bolúngá ki mujhe istiráhat áwe, maiṉ apne laboṉ ko kholúngá, aur jawáb dúngá. 21 Maiṉ kisí shaḳhs kí rúdárí hargiz na karúngá, aur insán ká ḳhúshámadí kabhí na banúngá; 22 Kyúnki maiṉ cháplúsí nahíṉ jántá, mábádá merá ḳháliq mujhe jald uṭhá ḍáltá.

XXXIII. BAB.

1 Is liye, ai Aiyúb, merá kalám sun le, aur merí sárí bátoṉ par kán dhar. 2 Dekh, maiṉ apná munh kholtá húṉ, aur mere tálú meṉ merí jíbh kahtí hai. 3 Mere dil kí rástí se merí báteṉ niklengí, aur mere lab khul khul ke giyán sáf sunáwenge. 4 Ḳhudá kí rúh ne mujh ko banáyá hai, aur Alqádir ká dam ne mujh ko zinda kiyá. 5 Agar terá maqdúr ho, to mujhe jawáb de, mere muqábale meṉ hathyár bándh, aur barpá rah. 6 Dekh jaisá tú hai waisá maiṉ bhí Ḳhudá se húṉ, maiṉ bhí miṭṭí se pindá baná húṉ. 7 So tú mere dabdaba se mat dab já, aur merá bhár tujh par bojh na hone de.

8 Filwáqa, tú ne mere kánoṉ meṉ kahá, aur terí bátoṉ ká aisá bol mere sunne meṉ áyá, 9 Ki maiṉ pák sáf begunáh húṉ, táhir maiṉ húṉ, aur merí kuchh badí nahíṉ. 10 Dekh wuh mujh se laṛná jhargaṛná cháhtá hai, wuh mujhe apná dushman jántá hai; 11 Wuh mere páoṉ ko káṭh meṉ ḍáltá hai, aur merí sárí ráhoṉ ko dekhtá rahtá hai.

12 Dekh, is bát meṉ tú sach nahíṉ ṭhahartá hai, maiṉ tujhe qáil karúngá, ki

Khudá to insán se mubarrá hai. 13 Tú káheko us se qaziya kartá hai? Ki wuh to apne sáre kámoṉ ká hisáb nahíṉ detá. 14 Kyúnki Khudá ek bár boltá hai, aur do bár, agar ádmí shinawá na húá ho: 15 Sapn meṉ, rát ke rúyá meṉ jab nínd logoṉ par paṛtí hai, aur we bichhaune par sote haiṉ. 16 Tab wuh logoṉ ke kánoṉ ko kholtí hai, aur un meṉ nasíhat chháptá hai, 17 Táki ádmí ko kám se phiráwe, aur gurúr insán se chhipáwe, 18 Táki us kí ján ko marí se bachá rakhe, aur us ke jí ko siláh meṉ guzarne se.

19 Phir wuh apne bistar par dard se tanbíh pátá hai jab us kí haḍḍíoṉ meṉ laṛáí nahíṉ thamtí. 20 Us ká jí roṭí se ghinátá hai, aur us ká nafs marzí ke kháne se; 21 Us ká gosht galke adekh ho játá hai, aur us kí adekh haḍḍíáṉ nazar átí haiṉ: 22 So us kí ján gor ko pahunchtí hai, aur us kí zindagí halák karnewáloṉ ko.

23 Agar us par ek firishta ek tarjumán ek un hazároṉ meṉ se utar jáe, ki insán ko us ká rástá batáwe: 24 To wuh us par rahm kartá hai, aur kahtá hai, ki Gor meṉ wárid hone se use bachá rakh, ki mujhe kafára milá hai. 25 Tab us ká badan phir jawání se tar o táza hotá hai, wuh apní bulúgat ke dinoṉ meṉ phir jáegá. 26 Wuh Khudá se duá kartí hai, aur wuh us se rází hotá hai, wuh khushí se us ká munh dekhtá hai, aur wuh insán ko us ká haqq phir detá hai. 27 Wuh logoṉ se iqrár kartá aur boltá hai, Maiṉ ne gunáh kiyá aur sídhá ṭeṛhá kiyá, par mujh se badlá nahíṉ liyá gayá. 28 Us ne merí ján ko halákat meṉ guzarne se bachá rakhí, aur merí zindagí naiyir se khúsh hotí hai.

29 Dekh yih sab Khudá ádmí se do tín bár kartá hai, 30 Táki us kí ján halákat se pher láwe, ki wuh zindoṉ ke núr se roshan howe. 31 Kán dhar, ai Aiyúb, aur merí sun, chupká rah, to maiṉ bolúngá. 32 Jo tujh pás kuchh kahná howe, to jawáb de; bol, ki maiṉ terá sidq cháhtá húṉ. 33 Aur nahíṉ, to merí sun, chupká rah, aur maiṉ tujhe hikmat sikhláúngá.

XXXIV. BA'B.

1 Phir Ilihú bol uṭhá aur kahá: 2 Ai hakímo, merí báteṉ suno, ai khiradmando, merí taraf kán dharo. 3 Kyúnki kán kalám ko parakhtá hai, aur tálú kháne kí chízoṉ ko chakhtá hai. 4 Ao, ham jo rást hai, so pasand kareṉ, aur ápas meṉ jo durust hai, so málúm kareṉ.

5 Aiyúb ne to kahá hai, maiṉ sádiq húṉ, aur Khudá ne merá haqq adá nahíṉ kiyá. 6 Maiṉ apne haqq par kázib ṭhahartá húṉ, maiṉ begunáh húṉ, par merá marz lá-iláj hai. 7 Kaun sá shakhs Aiyúb kí mánind hai jo kufr pání kí mánind pítá hai, 8 Aur badkároṉ kí hamráhí meṉ rawána hotá hai, aur bure logoṉ ke sáth chaltá hai? 9 Kyúnki usne kahá, ki Admí kí taskín Khudá ká sáth cháhne se nahíṉ hotí hai.

10 Iswáste tum, jo sáhib i dil ho, merí suno! Beinsáfí Khudá se dúr ho, aur náhaqq Alqádir se baíd ho. 11 Kyúnki ádmí ke kám ká phal wuh use detá hai, aur insán kí chál ke mutábiq use páne detá hai. 12 Yaqinan Khudá náhaqq nahíṉ kartá, aur Alqádir insáf meṉ mukhill nahíṉ hotí. 13 Kisne use dunyá ká mukhtar kiyá? aur kaun tamám álám ká bandobast kartá hai? 14 Agar wuh sirf áp par apná man lagátá, aur apní rúh aur apná dam apne pás sameṭtá: 15 To sáre bashar ek sáth faná hote aur insán khák meṉ phir mil játá.

16 So agar tujhe aql howe, to yih sun rakh, mere kalám kí áwáz par kán dhar. 17 Kyá insáf ká dushman hukmrání karegá? aur kyá tú Haqq Tálá ko náhaqq ṭhaharáwegá? 18 Jo bádsháh se kahtá, Are zálim, aur sardároṉ se Are gáratgaro; 19 Wuh raísoṉ kí rúdárí bhí nahíṉ kartá, aur daulatmand ko garíb se ziyáda nahíṉ bújhtá, kyúnki sab ke sab usí ke háth ke kám haiṉ. 20 We ek dam mar játe haiṉ; ádhí rát log larzán hote haiṉ, aur játe rahte haiṉ, aur zabardast bin háth máre parte haiṉ. 21 Kyúnki us kí ánkheṉ logoṉ kí ráhoṉ par lagí haiṉ, aur wuh un ke sáre gámoṉ ko dekhtá rahtá hai; 22 Na táríkí na zill i maut hai ki badkár wahán chhipte. 23 Ki zurúr nahíṉ, ki wuh us insán kí tajwíz meṉ derí kare, jo Ḳhudá ke huzúr adálat meṉ játá hai. 24 Wuh bagair tajwíz álíshánoṉ ko chakná chúr kartá hai, aur un kí jagah meṉ dúsre ko barpá kartá hai. 25 Kyúnki wuh un ke kámoṉ ko jántá hai; wuh rát ko unheṉ aundháte haiṉ, aur we raunde játe haiṉ. 26 Isliye ki we badkár haiṉ wuh unheṉ majma i awámm meṉ mártá hai. 27 Kyúnki we us kí pairawí se phir gae, aur us kí sárí ráhoṉ ke ḳhabargír na rahe, 28 Yaháṉ tak ki miskínoṉ kí faryád us tak pahunchí, aur mazlúmoṉ ká chilláná us ke sunne meṉ áyá. 29 Wuh áràm bakhshtá aur kaun us par aib lagátá? wuh apná munh dhámptá aur kaun use dekhtá? wuh log log par aur ek ek par aisá kartá hai, 30 Yaháṉ tak ki bure log musallit na raheṉ, aur raaiyat ke phande na ṭhahareṉ.

31 Kyá Ḳhudá se koí kahtá, ki "Maiṉ ne sahá aur na bigáṛá. 32 Aláwa jo mujhe sújh nahíṉ paṛtá, tú mujhe batá: agar maiṉ ne burá kám kiyá ho, to maiṉ phir na karúngá? 33 Kyá wuh terí dánist ke mutábiq badlá degá? Ki tú ne radd kiyá tú pasand karegá, maiṉ nahíṉ; aur jo tú jántá hai, so kah. 34 Sáhib i dil mujhe kahenge, aur ahl i aql, jo merí sunte haiṉ, bolenge: 35 Aiyúb dánáí se nahíṉ boltá hai, aur uskí báteṉ durust nahíṉ haiṉ. 36 Merí árzú yih hai, ki Aiyúb abad tak ázmáyá jáe, isliye ki wuh bure logoṉ ká sá jawáb detá hai. 37 Kyúnki wuh apní ḳhatá par kufr baṛhátá, hamáre darmiyán tálí mártá, aur Ḳhudá ke barḳhiláf apní báteṉ ziyáda kartá hai."

XXXV. BAB.

1 Phir Ilihú bolá, aur kahá: 2 Kyá merí ye báteṉ terí dánist meṉ durust haiṉ? Tú ne kahá, Merí sadáqat Ḳhudá kí sadáqat se ziyáda hai. 3 Ki tú kahtá hai, Maiṉ us se kyá fáida pátá húṉ jo badkárí se nahíṉ pátá? 4 Maiṉ tujhe in bátoṉ ká jawáb dúngá aur tere sáth tere hamráhoṉ ko. 5 Asmán kí taraf ták aur dekh, bádaloṉ par, jo tujh se únche haiṉ, nigáh kar. 6 Agar tú ḳhatá kare, to us ká kyá kartá hai? agar tere gunáh bahut howeṉ, to us ko kyá kám? 7 Agar tú sádiq howe, to use kyá bakhshtá hai, yá wuh tere háth se kyá pátá? 8 Tujh se insán ko terí sharárat aur ádamzád ko terí sadáqat miltí hai.

9 Log taaddí se mazlúm hoke chilláte haiṉ, aur bahuteroṉ kí dastdarází se rote haiṉ; 10 Lekin koí nahíṉ kahtá hai, ki Ḳhudá merá ḳháliq kaháṉ hai jo andher meṉ tasbíh detá hai, 11 Jo maidán ke charindoṉ se hameṉ ziyáda sikhlátá hai, aur ásmán ke parindoṉ se hameṉ adhik jatátá hai? 12 Us hál meṉ we pukárte haiṉ, par wuh jawáb nahíṉ detá, un badkároṉ ke ghamand ke sabab se. 13 Háṉ abas hai, Ḳhudá nahiṉ suntá, aur Alqádir matawajjih nahiṉ hotá hai: 14

Tis par bhí ki tú kahtá hai, ki Maiṉ use nahíṉ dekhtá húṉ: adálat us ke huzúr meṉ guzarí hai, aur tú us ká muntazir rah. 15 Aur ab ki us ká gazab názil nahíṉ hotá, aur wuh gunáhoṉ kí kasrat kí bázpursí nahíṉ letá: 16 Tab Aiyúb batálat par apná munh kholtá hai, aur behúda bátoṉ ká ḍher lagátá hai.

XXXVI. BAB.

1 Aur Ilihú boltá gayá aur kahá: 2 Tanik sabr kar, to maiṉ tujhe samjháúngá, ki hanoz Ḳhudá ke liye merí báteṉ haiṉ. 3 Maiṉ apná giyán dúrbíní se láúngá aur apne ḳháliq ká haqq sábit karúngá. 4 Filhaqíqat maiṉ daroggoí na karúngá, jo márifat meṉ kámil hai so tere sáth hai.

5 Dekh Al'láh akbar, tadbhí us kí nazar meṉ kuchh haqír nahíṉ, wuh qúwat i dil meṉ kabír hai. 6 Wuh gunáhgíroṉ ko jíne nahíṉ detá, aur mazlúmoṉ ká insáf kartá hai; 7 Wuh sádiq se apní áṉkheṉ nahíṉ uṭhátá, wuh taḳhtnishín bádsháhoṉ ká háfiz hoke unheṉ abad tak julús rahne detá ki we sarfaráz howeṉ. 8 Par agar we zanjíroṉ meṉ asír ho jáweṉ, aur ázár ke bandoṉ meṉ giriftár howeṉ: 9 To wuh un ke kámoṉ ko un par záhir kartá hai, aur un ke fasád ko ki we ghamanḍ se phir gae haiṉ; 10 Aur un ke kánoṉ ko tanbíh ke liye kholtá hai, aur amr kartá hai, ki badkárí se báz raheṉ. 11 Agar we shinawá howeṉ, aur ibádat kareṉ, to we ḳhair o áfíyat se apne dinoṉ ko guzárenge, aur apne barasoṉ ko ḳhursandí se basar karenge; 12 Par agar we farmánbardár na howeṉ, to we siláh meṉ guzarenge, aur bewaqúfí meṉ dam chhoṛenge. 13 Magar sirf badbátin apná gussa apne dil meṉ rakhte haiṉ, yaháṉ tak ki we jab wuh unheṉ pakaṛke bándhtá hai, zár zár roke tauba nahíṉ kar baiṭhe haiṉ: 14 So un kí ján jawání meṉ mar játí hai, aur un kí zindagí harámḳhoroṉ kí mánind barbád hotí hai. 15 Lekin wuh mazlúm ko us ke andher se bachátá hai, aur taaddí meṉ logoṉ ká kán kholtá hai.

16 Waisáhí wuh tujh ko tangí ke munh se kushádagí meṉ le jáegá jaháṉ tangí nahíṉ, aur terí mez kí chunáwaṭ charbí se bhar púr hogí. 17 Lekin agar tú badkár kí tajwíz se mámúr ho, to tajwíz par adálat darpai hogí. 18 Zínhár ki qahr tujhe ṭhaṭṭhábází par na uskáwe, aur kafára kí ziyádatí tujhe na bahkáwe. 19 Kyá wuh terá mál kuchh bújhegá? Na terá soná na daulat kí sárí púnjí qabúl hogí. 20 Rát ká mushtáq na ho jab log apní jagah se gáib hote haiṉ. 21 Ḳhabardár, behúdagoí par máil mat ho, kyúnki tú us par dukh se ziyáda rágib hai.

22 Dekh, Ḳhudá apní qudrat meṉ buland hai: us ke mánind kaunsá ustád hai? 23 Kaun us par us kí ráh lagátá hai, aur kaun kahtá, ki Tú qabáhat kartá hai? 24 Yád kar ki tú us ke kám ko saráhwe jis par insán nigáh karte haiṉ. 25 Sab ádmí use tákte haiṉ, insán dúr se dekhte haiṉ. 26 Dekh, Al'láh akbar aur daryáft se báhar hai, us ke barasoṉ ke shumár kí tahqíq nahíṉ hai. 27 Ki wuh páni ke búndoṉ ko khínchtá hai jo us ke meg ká menh barsáte haiṉ. 28 Bidal use ṭapkáte haiṉ, aur kasrat i ḳhalq par chuláte haiṉ. 29 Aur kaun samajhtá hai abroṉ ká phailná aur us ke ḳhaima ká kaṛakná? 30 Dekh, wuh apná núr apne úpar phailátá hai aur samundar kí jaṛeṉ ḍhámp letá hai. 31 Ki un se wuh kabhí logoṉ ko ḍánḍtá hai, kabhí ziyádatí se khāná detá hai. 32 Wuh

apne háthon men núr ḍhámp rakhtá hai, aur use mukhálif par farmátá hai. 33 Wuh us se apna rád sunátá hai, mawáshí aur nabát ko.

XXXVII. BÁB.

1 Hán, is bát se merá dil taṛaptá hai, aur apní jagah se uchhaltá hai? 2 Us kí áwáz ká gargaṛáná sun lo, aur wuh garajná jo us ke munh se nikaltá hai. 3 Tamám ásmán ke tale us ká rád kaṛaktá hai, aur us kí bijli zamín ke dámanon tak chamaktí hai. 4 Us ke píchhe rád boltá chalá játá hai; wuh apne jalál kí áwáz se kaṛaktá hai, aur wuh unhen na rokegá ki us ká rád suná gayá hai. 5 Ḳhudá apne rád se ajáib boltá hai aur garáib kartá hai ki ham nahín samajhte hain. 6 Ki wuh barf ko amr kartá hai ki Zamín par ho já, aur bárish ko ki Baras, aur apne zor ke bárán ko ki Bah já. 7 Tab wuh har insán ke háth ko band kartá hai, táki us kí ḳhilqat ke sáre log gyán hásil karen. 8 Tab haiwán apne gáron men játe hain, aur apne ṭhikánon men rahte hain. 9 Janúb ke ḳhalwatḳhánon men se ándhí átí hai, aur shimálí hawá se sardí paṛtí hai. 10 Ḳhudá ke dam se yaḳh hotá hai, aur lahartá pání jam játá hai. 11 Phir pharchá ghaṭá ko ghaṭátá hai aur us ká núr ghanghor ko miṭátá hai, 12 Jo us kí hidáyat se ghúmtá játá hai ki us ká sárá hukm tamám rú i zamín par bajá láwe; 13 Kabhí sazá ke liye kabhí apní zamín ke liye kabhí barakat ke liye wuh use bhejtá hai.

14 Ai Aiyúb tú ye báten sun le, ṭhahar já, aur Ḳhudá ke ajáib ko soch. 15 Kyá tú jántá hai, ki Ḳhudá kyúnkar unhen farmátá hai, aur apne abr ká jalwa chamkátá hai? 16 Kyá tú bádalon ká laṭakná jántá hai, jo us ke ajáib kám hain, jo márifat men kámil hai? 17 Tere kapṛe kyúnkar garmáte hain jab zamín dakhaní hawá se khamas hotí hai? 18 Kyá tú us ke sáth falak ko phailátá hai jo ḍhále húe áine kí mánind mazbút hai? 19 Jo ham use kahen so tú hamen sikhlá, kyúnki andhkár ke máre ham bát baní nahín sakte. 20 Kyá use ittilá dí jáegí jo main bolún? Kyá koí kahegá jo nigal játá hai? 21 Ab we to us naiyir ko nahín dekhte hain Jo ákás men chamaktá hai ki hawá guzarke use sáf kartí hai. 22 Ásmán se Shams átá hai, Ḳhudá par muhíb jalál hai! 23 Alqádir jo hai, ham us tak nahín pahunchte: wuh sáhib i qudrat o adálat hai, wuh rabb ul sadáqat hai, wuh hargiz zálim na ṭhaharegá. 24 Is liye log us se ḍaren! Wuh sab dáná dil par nazar na karegá.

XXXVIII. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ne Aiyúb ko túfán men se jawáb diyá aur kahá: 2 Yih kaun hai jo mere mansúba ko andherá kartá hai nádání kí báton se? 3 Ab mard kí mánind apní kamar bándh, main tujhe sawál karúngá, aur tú mujhe tálím de.

4 Tú kahán thá, jab main ne zamín kí bunyád ḍálí? Batlá agar tú gyán rakhtá hai. 5 Kis ne us ká andáza ṭhaharáyá ki tú jántá ho, yá kis ne us par sút khínchí? 6 Us kí bun kis chíz par dharí hai? yá kis ne us ke kone ká patthar baiṭháyá, 7 Jab subh ke sitáre milke gáte the, aur sáre baní Alláh ḳhushí ke máre lalkárte the?

8 Kis ne bahr i muhít ko kiwáṛon se band kiyá jab wuh phúṭke rihm se nikal áyá? 9 Jab main ne bádal us ká libás banáyá, aur us kí peṭí ke liye ghanghor? 10 Jab main ne us kí hadden bándhín, aur qufl aur kiwáṛe lagáe, 11 Aur kahá ki

Yahán tak tú áne páwegá, aur áge na baṛhegá, aur yahán terí maujon ká gurúr thamegá?

12 Kya tú ne apne jíte jí men fajr ko hukm kiyá, yá tú ne pau phatne ko us ká ṭhikáná jatáyá, 13 Ki wuh zamín ke dámanon ko ghere, aur badkáron ko us par se khadeṛe, 14 Jab wuh muhr kí miṭṭí kí mánind mubaddal hotí hai, aur sab árásta uṭh khaṛá hotá hai, 15 Jab badkáron ká naiyir bujhtá hai, aur báládast kaṭ játá hai?

16 Kyá tú samundar ke soton tak pahunchá hai, yá gahrápe kí tháh lene gayá hai? 17 Kyá mautgáh ke pháṭak tere liye khul gae, yá tú ne zill i maut ke pháṭakon ko dekhá hai? 18 Kyá tú ne zamín kí chauṛáí tak dekhá hai? Agar in sabhon ko jántá ho, to kah.

19 Núr ke maskan kí sabíl kahán, aur zulmat ká maqám kahán hai, 20 Ki tú use apní hadd par le jáwe, aur us ke ghar kí ráh ko jáne? 21 Tú jántá to hogá; kyúnki tú us waqt janá thá, aur tere dinon ká shumár itná baṛá hai!

22 Kyá tú barf ke makhzanon men paiṭhá hai, yá tagarg ke makhzanon ko dekhá hai, 23 Jise main tangwaqtí ke liye báz rakhtá hún, jhagaṛne aur laṛne ke din ke liye?

24 Kahán hai wuh ráh jis men naiyir kí taqsím hotí hai, aur bád i mashraqí zamín par phailtí hai? 25 Kis ne bárish ke liye nálíán bánṭín aur rád kí bijlíon kí ráhen nikálín, 26 Ki zamín par, jahán insán nahín, barsáwe, aur bayábán par jahán ádmí nahín, 27 Ki wírání aur sunsání ko ser kare, aur narm sarsabzí kí kalíán ugwáe?

28 Kyá bárán ká koí báp hai, yá shabnam ke qatron ko kis ne janá hai? 29 Kis ke baṭn se yakh nikaltá hai, aur ákás ke barf ko kis ne janá hai? 30 Pání pattharon kí mánind jam játá hai, aur gahrápe ká munh band hotá hai.

31 Kyá tú Aqd ul suraiyá bándhtá thá? yá kyá tú Jabbár ká bandhan kholegá? 32 Kyá tú Mintaq ul Burúj ko us ke ain waqt par nikáltá hai, aur Dubb ko us ke bachchon samet chalátá hai? 33 Kyá tú ásmán ke huqúq ko jántá hai, aur us kí hukúmat zamín par ṭhaharáí hai?

34 Kyá tú bádal tak áwáz uṭhátá hai ki pání kí báṛh tujhe ḍhámpe? 35 Kyá tú bijlíon ko bhejtá hai ki we rawána howen aur tujhe kahen, ki Dekh ham házir hain? 36 Kis ne abr men hikmat rakhí yá kis ne nádir ul zuhúr men aql dharí? 37 Kaun bádalon ko hikmat se hisáb kartá hai, aur ásmán kí mashkon ko kaun unḍeltá hai, 38 Jab dhúl galke gilláwá bantá hai aur ḍhele lipaṭ játe hain?

39 Kyá tú sher ke liye shikár kartá hai, yá síngh ke bachche ká jí bhar detá hai, 40 Jab we apne mánd men jhukte hain yá kunj men dabak baiṭhte hain? 41 Kaun kauwe ke liye shikár muyassar kartá hai, jab us ke bachche Khudá se chilláte hain, aur bekhurák áwára hote hain?

XXXIX. BA'B.

1 Kyá tú kohí bakríon ke janne ká waqt jántá hai? yá haraní ká dard i zih dekhtá hai? 2 Kyá tú mahínon ko, jo we púrá kartí hain, gintá hai, aur un ke biyáne ká waqt jántá hai? 3 We jhuktí hain aur bachche jantí hain aur apne dard i zih se chhuṭ játí hain. 4 Un ke bachche baṛhte hain, maidán men baṛe hote hain, we nikal játe hain, aur un pás phir nahín áte.

5 Kis ne gorkhar ko ázád karke bhejá hai, aur kis ne himár i wahshtí ká bandhan kholá hai, 6 Jis ká ghar maiṉ ne ban ko baná rakhá hai aur khárá dasht us ká maskan? 7 Wuh shahr kí bhír bháṛ par hanstá hai, aur hánknewále ká shor shár nahíṉ suntá hai. 8 Paháṛoṉ ke daur meṉ us kí charáí hai, aur wuh har sabza ká píchhá letá hai.

9 Kyá gáo kohí terí khidmat ikhtiyár karegá? kyá tere istabal meṉ shabbásh hogá? 10 Kyá tú gáo kohí ko us ke rasse se reghárí meṉ bándhtá hai? yá wuh tere píchhe píchhe hengá pheregá? 11 Kyá tú us par iatimád rakhegá is liye ki us ká baṛá zor hai? yá apná kám us par chhoṛegá? 12 Kyá tú us ká bharosá rakhegá ki wuh terá boyá húá lauwegí, aur tere gole meṉ jama karegá?

13 Shuturmurgí ká par to khush hai, balki laqlaq ke se pankh aur par; 14 Lekin wuh apne aṇḍe zamín par chhoṛ játí hai, aur dhúl se unheṉ seotí hai, 15 Aur bhúl játí hai ki páoṉ se rauṇḍe jáeṉ, aur janglí jánwar se toṛe jáeṉ. 16 Wuh apne bachchoṉ par sakht hai goyá ki us ke na hoṉ, us ká biyán miṭṭá hai, aur wuh be parwá rahtí hai. 17 Kyúnki Khudá ne use hikmat ko bhulwáyá hai, aur use aql ko nahíṉ báṇṭá hai 18 Tis par bhí jis waqt wuh pankh márke ap ko uṭhátí hai, ghore aur us ke sawár ko ṭhaṭṭhá mártí hai.

19 Kyá tú ne ghoṛe ko jabr bakhshá yá tú ne us ke gardan meṉ ragm pahináyá? 20 Kyá tú use ṭiḍḍoṉ ke mánind phandátá hai? Us ká phúnkárná purshukoh, khaufrasán hai! 21 Wuh zamín meṉ ṭáptá hai aur apne zor se hulastá hai, aur saffáráí ke milne ko nikaltá hai; 22 Wuh ḍar par hanstá hai aur nahíṉ kámptá, wuh talwár kí dhár se nahíṉ phirtá. 23 Tarkash ke tír us par haṛhaṛáte haiṉ, bhále aur barchhe us par jhaljhaláte haiṉ. 24 Wuh shor shár meṉ dhúl khá játá hai aur nahíṉ ṭhahartá ki narsingá bajtá hai. 25 Turhí kí áwáz sunte hí hú há kartá hai, aur dúr se muqátala súnghtá hai, sardároṉ ká ragm aur rád.

26 Kyá terí aql se báz uṛtá hai, aur dakhin kí taraf apne par phailátá hai? 27 Kyá tere hukm se uqáb buland parwází kartá hai, aur únchái par apná ghonslá banátá hai? 28 Wuh chaṭán par baserá kartá hai, aur shabbásh hotá hai, aur koh ke kaṛáre par aur paháṛ kí choṭí par rahtá hai: 29 Waháṉ se wuh apná shikár táktá hai, aur us kí ánkheṉ dúr se dekhtí haiṉ; 30 Us ke bachche lahú píte haiṉ, aur jaháṉ murdár, taháṉ wuh.

XL. BÁB.

1 Phir KHUDÁWAND ne Aiyúb ko jawáb diyá aur kahá: 2 Jo Alqádir se jhagaṛtá kyá wuh use chitáegá? Jo Khudá se bahastá so jawáb de.

3 Tab Aiyúb ne KHUDÁWAND ko jawáb diyá aur kahá: 4 Dekh maiṉ náchíz húṉ: maiṉ tujhe kyá jawáb dúṉ? Maiṉ apná háth apne munh par dhartá húṉ! 5 Ek bár maiṉ bolá, aur maiṉ jawáb na dene ká, phir yih dúsrí bár:—maiṉ báteṉ na baṛháúngá.

6 Aur KHUDÁWAND ne Aiyúb ko túfán meṉ se jawáb diyá aur kahá: 7 Uṭh, mard kí mánind apní kamar bándh, maiṉ tujh se púchhúngá, aur tú mujhe sikhlá. 8 Kyá tú merá haqq bigáṛegá? Mujh par aib lagáwegá táki tú áp sádiq ṭhahare? 9 Kyá terá háth Khudá ká sá háth hai? Kyá tú us kí mánind áwáz se garajegí? 10 Jalál aur jamál se apne ko singár, azamat aur mahábat

pahin le. 11 Apná mushtail gazab názil kar, jo álíshán hai use dekh aur dabá. 12 Sab jo únchí hai, dekh, aur utár, aur badkároṉ ko un kí jagah par paṭak! 13 Unheṉ eksáth dhúl meṉ chhipá aur andhere meṉ un ke munh band kar. 14 Tab maiṉ bhí terí saná karúngá, ki terá dahná háth bachátá hai.

15 Bahímát ko dekh jise maiṉ ne tere sáth banáyá hai, wuh bail kí mánind ghás khátá hai 16 Dekh us kí qúwat us kí kamar meṉ hai, aur us ke peṭ ke nasoṉ meṉ us ká zor hai. 17 Wuh apní dum ko shamshád kí mánind hilátá hai, us ke rán ke paṭṭhe milte haiṉ. 18 Us kí haḍḍíáṉ dhát kí nalíoṉ kí mánind haiṉ, us ke ustúkhwán lohe ke shahtír ke mánind haiṉ. 19 Wuh Khudá kí ráhoṉ ká auwal kám hai; us ke áfríninda ne apná harba use pahuncháyá. 20 Tis par bhí pahár us ká chára upjáte haiṉ, aur maidán ke sab charinda us ke áspás khelte haiṉ. 21 Wuh zayáloṉ tale leṭtá hai, nal ke parda meṉ aur chihlá meṉ. 22 Zayál ke darakht apní zill us par chháte haiṉ, nahroṉ kí bedeṉ use ghertí haiṉ. 23 Dekh, nadí baṛhtí hai, par wuh nahíṉ bhágtá hai, jo ek Yardan us ke munh par wárid howe, wuh khátirjama rahtá hai. 24 Kyá wuh apne dekhne meṉ pakṛá játá hai, aur band meṉ us kí nák chhedí játí hai?

XLI. BAB.

1 Kyá tú kanṭiyá se lawiyatán ko khínchtá hai yá us kí jíbh ko rassí se dabátá hai? 2 Kyá tú us kí nák meṉ ek bansí ḍáltá, yá us ká jabṛá kánṭe se chhedtá hai? 3 Kyá wuh tere áge bahut girgiṛáwegá, yá tujh se míṭhí báteṉ karegá? 4 Kyá wuh tujh se qaul o iqrár karegá, kyá tú use sadá ke naukar ke liye legá? 5 Kyá tú chiṛiyá kí mánind us se khelegá? yá apní laṛkíoṉ ke wáste use rassí se bándhegá? 6 Kyá tere sharík us se saudágarí karenge? yá use dúkándároṉ meṉ bánṭ denge? 7 Kyá tú us kí khál ko kánṭe se bedhtá hai, yá us ke sir ko machhwá ke kanṭiyá se? 8 Apná háth us par dhar, qitál ko yád kar! bas, tú phir aisá na karegá.—9 Dekh us ká bharosá dhokhá ṭhahartá hai! Kyá use dekhte hí ádmí gash meṉ na paṛtá hai? 10 Koí himmat na bándhegá ki use chheṛe: pas kaun mere hí rúbarú barpá hogá? 11 Kis ne mujhe kuchh áge diyá hai, ki maiṉ use pher dúṉ? Jo kuchh sáre ásmán ke níchhe hai, so sab merá hai. 12 Maiṉ us ke uzúoṉ kí táríf se nahíṉ darguzarúngá, na us ke zor aur us ke husn ke jamál kí saná se. 13 Us ke libás ká rukh kaun ughártá? Us kí ḍáṛhoṉ ke palloṉ meṉ kaun paiṭhtá hai? 14 Us ke munh ke kiwároṉ ko kaun kholtá? us ke dántoṉ kí girdnawáheṉ kaisí khaufrasán haiṉ! 15 Us kí ḍháloṉ kí nalíoṉ ká kaisá fakhr jo khátambandí se jaṛí haiṉ: 16 Ek dúsre se aise guthe haiṉ ki un ke darmiyán hawá ká dakhl nahíṉ; 17 Ek dúsre se mile haiṉ aur aise saṭe ki alag na hote. 18 Us kí chhínk roshní jhalkátí hai, aur us kí ánkheṉ sahar kí abrúoṉ kí mánind chamaktí haiṉ. 19 Us ke munh se masháleṉ nikaltí haiṉ aur ág kí chingáríáṉ uchhal paṛtí haiṉ. 20 Us ke nathnoṉ se bhíph uṭhtá hai goyá joshán deg aur hanḍe se. 21 Us ke dam se koele bar uṭhte haiṉ, aur us ke munh se shuala nikaltá hai. 22 Us ke gale meṉ bal rahtá hai, aur us ke áge hairání náchtí hai. 23 Us ke gosht ke parat mile húe haiṉ, we áp meṉ ṭhas haiṉ aur hilte nahíṉ. 24 Us ká dil patthar ke mánind sakht hai, háṉ chakkí ke tarle páṭ kí mánind karakht hai. 25 Us ke uṭhne se bahádur tarsán hote haiṉ, aur

dar ke márc ghabrá játe hain. 26 Jo us par talwár kí már lagáwe, to lag nahín játí, na bhále na tír na barchhí se kuchh ban partá. 27 Wuh lohe ko súkhá ghás jántá aur pítal ko sarí lakrí bújhtá hai. 28 Tír use nahín bhagátá, wuh falákhun ke patthar ko bhus kí mánind phertá. 29 Wuh sontá bádh gintá hai, aur barchhí ke hilne se wuh hanstá hai. 30 Chokhí ṭikríán us ke níche haín aur khár káde par bichhátá hai. 31 Wuh gahrápe ke hande kí mánind ublátá hai, aur daryá gandhí ke deg kí mánind banátá hai. 32 Wuh apne píchhe kí lík ko jhalkátí hai, aur phainátí dhárá par sar i safedí málúm hotí hai. 33 Is markaz i khákí par us ká misl nahín, wuh be dharak baná hai. 34 Sab buland us kí nazar men past hai, wuh sáre ahl i gurúr ká bádsháh hai.

XLII. BÁB.

1 Aur Aiyúb ne Khudáwand ko jawáb diyá aur kahá: 2 Main jántá hún ki tú sab kuchh kar saktá hai, aur apne bandobast se ruk nahín játá. 3 "Wuh kaun hai jo nádání se mansúba ko andherá kartá hai?" Pas main bolá jo main nahín samajhá, ajáib o garáib báten jo mere daryáft se báhar thín. 4 "Suniye, main bolúngá; main púchhúngá aur tú mujhe sikhlá." 5 Main tere haqq men kán kí suní sunáí báten suntá thá, lekin ab merí ánkh ne tujh ko dekhá hai. 6 Is liye main radd kartá hún, aur khák o rákh par tauba kar baiṭhá hún.

7 Aur aisá húá ki jab Khudáwand ye báten Aiyúb se kah chuká, to Khudáwand ne Ilifaz Taimaní se kahá, ki Merá gazab tujh par aur tere dono doston par bharká hai; kyúnki tum ne mere haqq men haqq nahín kahá jaisá mere banda Aiyúb ne kahá hai. 8 So ab apne liye sát bail aur sát mendhe leke mere bande Aiyúb pás jáo, aur apne liye charháwá charháo, aur merá banda Aiyúb tumháre liye duá karegá; ki main sirf us ká rukh karúngá, na ho ki main tumhárí ahmaqí ke liye sazá dún; kyúnki mere banda Aiyúb ne jaisá mere haqq men ṭhík kahí hai, waisá tumhon ne nahín kahá. 9 Tab Ilifaz Taimaní aur Bildad Súkhí aur Zufar Naamátí gae, aur jaisá Khudáwand Khudá ne unhen farmáyá thá, waisá unhon ne kiyá, aur Khudáwand ne Aiyúb ká rukh kiyá. 10 Aur Khudáwand ne Aiyúb ko phir bahál kiyá jab ki wuh apne doston ke liye duá mángtá thá, aur Khudáwand ne Aiyúb ká sab kuchh use dúná phir diyá. 11 Aur us ke sab bháí aur sab bahin aur us ke áge ke sab ján pahchán áe, aur us ke ghar men us ke sáth kháná kháyá, aur us kí gamgusárí kí, aur us sárí balá ke liye jo Khudáwand ne us par názil kí thí, tasallí dí, aur un men se har ek ne use ek qasíta aur harek ne use ek sonahlí angúṭhí bakhshí. 12 Aur Khudáwand ne Aiyúb ke ákhir ko us ke auwal se ziyáda mutabarrak kiyá, aur wuh chandah hazár bheron aur chha hazár únṭon aur ek hazár jorá bail aur ek hazár gadhon ká málik húá. 13 Aur us ke liye sát beṭe aur tín beṭíán paidá húín. 14 Aur us ne pahlí ká nám Yamámat aur dúsrí ká nám Qasíyat aur tísrí ká nám Qarn ul Fúk rakhá. 15 Aur us mulk men Aiyúb kí beṭíon kí mánind khúbsúrat koí aurat na milí, aur un ke báp ne unhen un ke bháíon ke darmiyán mírás dí. 16 Bád uske Aiyúb ek sau chálís baras jíyá, aur apne beṭon aur apne poton ko chár pusht tak dekhá. 17 Aur Aiyúb umrdaráz aur pursála mar gayá.

ZABU'R.

I. ZABU'R

1 Mubárak wuh ádmí jo gunahgároṇ kí mashwarat par nahíṇ chaltá, aur ḳhatá-károṇ kí ráh par khaṛá nahíṇ rahtá, aur ṭhaṭṭhá karnewáloṇ kí majlis meṇ nahíṇ baiṭhtá, 2 Balki Ḳhudáwand kí shariat meṇ magan rahtá hai, aur din rát us kí shariat meṇ soch kartá hai. 3 So wuh us daraḳht ke mánind hogá, jo nahroṇ ke pání ke kináre par lagáyá jáwe, aur apne waqt par mewe láwe jiske patte murjháte nahíṇ, aur apne har ek kám meṇ phúltá phaltá rahegá.

4 Lekin gunahgár aise nahíṇ, balki we to bhúse ke mánind haiṇ, jise hawá uṛá lejátí hai. 5 So gunahgár adálat meṇ, aur ḳhatákár sádiqoṇ kí jamáat meṇ khaṛe na rahenge. 6 Kyúnki Ḳhudáwand sádiqoṇ kí ráh pahchántá hai, par gunahgároṇ kí ráh nest o nábúd hogí.

II. ZABU'R.

1 Qaumeṇ kis liye josh meṇ haiṇ, aur log bátil ḳhiyál karte haiṇ. 2 Zamín ke bádsháh sámhná karte haiṇ, aur sardár ápas meṇ Ḳhudáwand ke aur uske Masíh ke muqábil mansúba bándhte haiṇ: 3 Ki Ao ham unkí band khol ḍáleṇ aur un kí rassí apne se toṛ phenkeṇ. 4 Wuh jo ásmán par taḳhtnishín hai, hanstá hai, aur Ḳhudáwand unheṇ ṭhaṭṭhoṇ meṇ uṛátá hai. 5 Aur wuh gusse se unheṇ kahegá aur niháyat bezár hoke unheṇ pareshání meṇ ḍálegá. 6 Yaqínan maiṇ ne apne bádsháh ko koh i muqaddas Saihún par biṭhláyá hai.

7 Maiṇ hukm ko záhir karúngá, ki Ḳhudáwand ne mere haqq meṇ farmáyá, Tú merá Beṭá, maiṇ ne áj ke din tujhe janá. 8 Mujh se máng, ki maiṇ tujhe ummatoṇ ká wáris karúngá, aur zamín sarásar tere qabze meṇ kardúngá. 9 Tú lohe ke asá se unheṇ toṛegá, kumhár ke bartan ke mánind unheṇ chaknáchúr karegá.

10 Pas ab, ai bádsháho, hoshyár ho, aur ai zamín ke munsifo, tarbiyat páo. 11 Darte húe Ḳhudáwand kí bandagí karo, aur kámpte húe ḳhushí karo. 12 Beṭe ko chúmo, tá na howe, ki wuh bezár ho, aur tum beráh hoke halák ho, jab uská qahr ek zarra bhí bhaṛke. Saádatmand we sab jin ká tawakkul us par hai.

III. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr, jab wuh apne beṭe Abisalúm se bhágí.

1 Ai Ḳhudáwand, we jo mujhe dukh dete haiṇ, kyá hí baṛh gae, aur bahut haiṇ, jo merí muḳhálafat par uṭhte haiṇ. 2 Bahutere haiṇ, jo merí ján kí bábat kahte haiṇ, ki Ḳhudá se ab us kí naját nahíṇ. (Silá)

3 Par tú, ai Ḳhudáwand mere liye sipar hai, aur merí shaukat, aur merá sarfaráz karnewálá. 4 Maiṇ ne Ḳhudáwand kí taraf apní áwáz buland kí, aur usne merí duá apne koh i muqaddas par se sun lí. (Silá) 5 Maiṇ leṭ gayá aur so rahá; maiṇ jág uṭhá, kyúnki Ḳhudáwand merá hafiz hai. 6 Agar das hazár ádmí mujhe gher leweṇ, maiṇ unse nahíṇ ḍarne ká.

7 Uṭh, ai Khudawand, ai mere Khudá, mujhe bachá, ki tú ne mere sáre dushmanoṉ ke rukhsároṉ par tamáche máre; tú ne gunáhgároṉ ke dánt toṛe. 8 Khudawand hí naját detá hai, terí barakat tere bandoṉ par hai. (Silá.)

IV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Jab maiṉ tujhe pukárúṉ, to tú sun, ai mere sadáqat ke Khudá; tangí meṉ tú ne mujhe kushádagí bakhshí, mujh par rahm farmá, aur merí munáját sun le.

2 Ai ádmízádo, tum kabtak merí izzat ko ruswáí ginoge, aur bátil ko dost rakhoge, aur jhúṭh kí pairawí karoge? (Silá.) 3 Yaqín kar jáno, ki Khudawand ne apne liye díndár ko chun liyá hai; Khudawand jab maiṉ use pukárúngá, sun legá. 4 Ibrat pakṛo aur gunáh na karo, apne khwábgáhoṉ meṉ apne hí diloṉ meṉ soch karo, aur chupke raho. (Silá.) 5 Sadáqat ke zabíhoṉ ko guzráno, aur Khudawand par tawakkul karo.

6 Bahut se haiṉ, jo kahte haiṉ, ki Kaun hai, jo ham ko khushí kí koí chíz dikhláwe? Ai Khudawand, tú apne chihre ká jalwa ham par roshan kar. 7 Tú ne us khushí se ziyáda, jo unheṉ apne galle, aur wain kí bahutáyat se hotí hai, mere dil ko khushí bakhshí hai. 8 Maiṉ salámatí se leṭ jáúngá, aur so hí rahúngá, kyúnki tú hí Khudawand mujhe chain se rahne detá hai.

V. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr bánsrí ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai Khudawand, merí bátoṉ par kán dhar, aur mere soch par dhiyán rakh. 2 Ai mere Bádsháh, aur mere Khudá, mere nále kí áwáz ko sun, ki maiṉ tujhí se duá mángtá húṉ. 3 Ai Khudawand, tú subh ko merí áwáz sunegá, ki maiṉ subh ko apne taiṉ muhaiyá karke terí taraf ták rahúngá. 4 Ki tú wuh Khudá nahíṉ, jo sharárat se khush ho; sharír tere sáth rah nahíṉ saktá. 5 We jo múrakh haiṉ, terí ánkhoṉ ke sámhne khaṛe nahíṉ rah sakte, tú sab badkirdároṉ se bugz rakhtá hai. 6 Tú unko, jo jhúṭh bolte haiṉ, nábúd karegá; Khudawand khúní, aur dagábáz se nafrat kartá hai; 7 Lekin maiṉ jo húṉ, so terí rahmat kí kasrat se tere ghar meṉ áúngá, aur tujh se ḍarkar tere muqaddas haikal meṉ tujhe sijda karúngá.

8 Ai Khudawand, apní sadáqat meṉ merá rahbar ho, mere dushmanoṉ kí jihat se mere sámhne apní ráh ko sídhá kar. 9 Ki un ke munh meṉ kuchh kharáí nahíṉ, unke dil meṉ khoṭáí hai, unká galá khulí gor hai, we apní zabán se khushámad karte haiṉ. 10 Ai Khudá, tú unheṉ halák kar, aisá howe, ki we apne mansúbe se áp hí gir jáweṉ, unko unke gunáhoṉ kí kasrat ke sabab ḍhá de, ki unhoṉ ne tujh se sarkashí kí hai.

11 Tab we sab, jo tujh par tawakkul rakhte haiṉ, khush raheṉ, hamesha buland áwáz se gáyá kareṉ, ki tú unkí nigahbání kartá hai, aur sab tere nám ke dost rakhnewále tujh se khushhál raheṉ. 12 Is liye ki sádiq ko, ai Khudawand, túhí barakat detá hai, tú us ko mihrbání kí sipar tale ḍhámp letá hai.

VI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr bín ke sáth girám se gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudáwand, tú mujhe apne gusse se tanbíh mat de, aur apne gazab kí garmí se mujh tarbiyat na de. 2 Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm kar, ki maiṇ kamzor húṇ; ai Ḳhudáwand mujhe changá kar, ki merí haḍḍíoṇ meṇ kamkapí hai. 3 Merí ján meṇ bhí niháyat kampkapí hai, pas tú, ai Ḳhudáwand, kab tak?

4 Ai Ḳhudáwand, phir á, merí ján ko maḳhlasí de, apní rahmat ke sabab mujhe naját baḳhsh.

5 Is liye ki maut kí hálat meṇ terí yád kaháṇ? kaun terá shukr pátál ke andar karegá? 6 Maiṇ ṭhanḍí sánseṇ bharte bharte thak gayá, maiṇ ánsú baháke sárí rát apná bistar aisá bhigotá húṇ, ki jaisá pání meṇ bhíg játá hai. 7 Gam ke sabab mujhe ánkh se dhundhlá nazar átá hai, apne sab dushmanoṇ ke sabab se merí ánkheṇ buṛhiyá gaíṇ.

8 Sáre badkirdáro, mujh se pare raho, ki Ḳhudáwand ne mere rone kí áwáz suní. 9 Ḳhudáwand ne merí faryád suní, Ḳhudáwand merí duá qabúl karegá. 10 Mere sáre dushman pashemání meṇ, aur niháyat kampkapí meṇ paṛe phirenge, aur nágahání ḳhijálat khínchenge.

VII. ZABU'R.

Zabúr i nauha jo Dáúd ne Ḳhudáwand ke áge Kúsh Binyamíní kí bábat gáyá.

1 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá, merá tawakkul tujh par hai; mujh ko un sab se, jo mere píchhe paṛe haiṇ, bachá, aur mujhe naját de, 2 Na howe, ki dushman sher kí tarah mujh ko pháṛe, aur jis waqt koí merá bachánewálá na ho, mujhe purze purze kare.

3 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá, agar mujh se aisá húá ho, agar mere háth se badí húí; 4 Agar maiṇ ne use, jisne mujh se nekí kí, badí kí ho, aur maiṇ ne uská jo besabab merá dushman thá, nuqsán kiyá ho; 5 To dushman darpai hoke merá jí lewe, aur merí zindagí ko zamín par páemál kare, aur merí izzat ḳhák meṇ miláwe. (Silá.)

6 Ai Ḳhudáwand, tú apne gazab meṇ uṭh, aur mere dushmanoṇ ká jo qahr hai, uske liye apne taíṇ buland kar, aur usí hukm ke liye, ki tú ne farmáyá hai, mere wáste bedár ho. 7 Aur logoṇ kí guroheṇ tere áspás faráham hongíṇ, so tú unke liye phir bulandí par já. 8 Ḳhudáwand logoṇ kí adálat karegá; ai Ḳhudáwand, jaisí merí sadáqat, aur jaisí merí tamámí hai, waisíhí merí adálat kar. 9 Buroṇ kí buráí nest nábúd kar de, aur sádiqoṇ ko qawí kar, ki sachchá Ḳhudá diloṇ aur gurdoṇ ko jánchtá hai.

10 Mujhe Ḳhudá kí panáh hai, jo unko, jinke dil mustaqím haiṇ, naját detá hai. 11 Ḳhudá sádiq kí adálat kartá hai, aur Ḳhuda har roz badkár par jhunjhlátá hai. 12 Agar wuh báz na áegá, to Ḳhudá apní talwár tez karegá; us ne to apní kamán par chillá chaṛháyá hai, aur use taiyár kiyá hai. 13 Aur usne uske liye maut ká sárá sámán taiyár kiyá hai, usne zálimoṇ par apne tír joṛe haiṇ.

14 Dekho, use badkárí ke dard lage, aur gunáh ká use peṭ rahá hai, aur jhúṭh ko jantá hai. 15 Us ne kúá khodá, aur gahrá kiyá, aur us gaṛhe meṇ, jise wuh

banátá thá, áp girá. 16 Uská gunáh usí ke sir par paṛegá, aur uská zulm usí kí khoprí par utregá. 17 Maiṉ Ḳhudáwand kí sadáqat ke mutábiq uská shukr karúngá, aur Ḳhudáwand jo bartar hai, uská nám gáúngá.

VIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr Jantiyat ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudáwand, hamáre Málik, sárí zamín par kyá hí terá nám buzurg hai, ki tú ne apní shaukat ásmánoṉ se úpar záhir kí hai. 2 Tú ne apne dushmanoṉ ke liye, táki muḳhálif, aur badlálenewále ko mauqúf kare, bachchoṉ aur shír ḳhwároṉ ke munh se apní sitáish karwáí.

3 Jab maiṉ tere ásmánoṉ par, terí dastkáríoṉ par, chánd aur sitároṉ par, jo tú ne banáe haiṉ, dhiyán kartá húṉ: 4 To insán kyá hai, jo tú uskí yád kare, aur ádamzád kyá, jo tú uspar mutawajjih ho. 5 Lekin tú ne firishtoṉ se usko thoṛá hí kam banáyá aur shán o shaukat ká táj uske sir par rakhá. 6 Tú ne usko apne háth ke kámoṉ par hukúmat baḳhshí, tú ne sab kuchh uske qadam ke níche kiyá. 7 Sárí bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur janglí chaupáe, 8 Aur ásmán ke parinde, aur daryá kí machhlíáṉ, aur har ek chíz, jo daryá kí ráhoṉ meṉ guzartí hai.

9 Ai Ḳhudáwand, hamáre Málik, sárí zamín par kyá hí terá nám buzurg hai!

IX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr "Alá maut li bin" par gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudáwand maiṉ apne sáre dil se terí sitáish karúngá, maiṉ tere sáre ajáib kámoṉ ko bayán karúngá. 2 Maiṉ tujh se ḳhush aur ḳhushwaqt rahúngá: maiṉ tere nám kí jo niháyat buland hai, sitáish karúngá. 3 Jab mere dushman ulṭe phire, to unhoṉ ne tere sámhne ṭhokar kháí, aur halák húe. 4 Ki merá insáf, aur qaziya tú ne chukáyá, tu ne taḳht i adálat par baiṭhke sachchá insáf kyá. 5 Tú ne gairqaumoṉ ko malámat kí, tú ne sharíroṉ ko faná kiyá; tú ne unká nám abd ul ábád tak miṭá ḍálá. 6 Dushman tamám húe, aur hamesha ke liye ḳharáb haiṉ; tú ne shahroṉ ko ujáṛá, aur un ká zikr miṭ gayá.

7 Lekin Ḳhudáwand abad tak taḳhtnishín hai, wuh apní adálat ke liye masnad taiyár kartá hai. 8 Wuh sadáqat se jahán ká insáf karegá; aur rástí se ḳhalq kí adálat karegá. 9 Ḳhudáwand mazlúmoṉ ke liye panáh hai, aur musíbat ke waqt meṉ himáyat. 10 We jo terá nám jánte haiṉ, terá bharosá rakhte haiṉ, ki tú ne, ai Ḳhudáwand, unko, jo terí talásh meṉ haiṉ, tark nahíṉ kiyá. 11 Ḳhudáwand kí, jo Saihún par kursínishín hai, madahsaráí karo; logoṉ ke darmiyán uske ajáib kámoṉ ko bayán karo. 12 Jab wuh ḳhún kí pursish kartá hai, to unheṉ yád kartá hai; wuh ájizoṉ kí faryád ko farámosh nahíṉ kartá.

13 Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm kar; us dukh par jo maiṉ ne apne dushmanoṉ se khínchá, nazar kar, ai tú ki mujh ko maut ke darwázoṉ par se uṭhánewálá hai. 14 Táki maiṉ Bint i Saihún ke darwázoṉ par terí sab sitáisheṉ bayán karúṉ; maiṉ terí naját se ḳhushí karúngá.

15 Gairqaumeṉ us kúe meṉ, jo unhoṉ ne khodá thá, gir gaiṉ, us dám meṉ, jo unhoṉ ne chhipáyá thá, unhíṉ ke pánw phanse. 16 Ḳhudáwand apní adálat se, jo

wuh kiyá kartá hai, mashhúr húá; gunáhgár apne háthoṇ ke kám ke phande meṇ phansá. (Bín, Silá) 17 Gunahgár pátál meṇ ḍále jáenge, we sárí qaumeṇ, jo Ḳhudá ko farámosh kartí haiṇ. 18 Ki Ḳhudawand miskín ko kabhí farámosh nahíṇ kartá, miskín kí ummed kabhí záe na hogí.

19 Uṭh, ai Ḳhudawand, táki insán gálib na howe, qaumoṇ ko apne huzúr sazá de. 20 Ai Ḳhudawand unko ḍará, táki qaumeṇ jáneṇ ki ham bashar haiṇ. (Silá)

X. ZABU'R.

1 Ai Ḳhudawand, tú kyúṇ ham se dúr khaṛá rahtá hai? dukhoṇ ke waqt, tú kyúṇ áp ko ham se chhipátá hai? 2 Sharír takabbur se miskín ko satáte haiṇ; unko unhíṇ kí mashwaratoṇ meṇ, jo unhoṇ ne kíṇ, pakaṛwá. 3 Ki sharír apne nafs kí ḳhwáhish par faḳhr kartá hai, aur lálchí ko, jis se Ḳhudawand ko nafrat hai, nekbaḳht kahtá hai. 4 Sharír apní sarbulandí se andesha nahíṇ kartá, aur Ḳhudá uske kisí ek ḳhiyál meṇ nahíṇ. 5 Uskí ráheṇ hamesha ghinauní haiṇ; terí adálat uskí nazar se bahut poshída hai; wuh apne sáre dushmanoṇ se akaṛ kartá hai; 6 Apne dil meṇ kahtá hai, mujh ko jumbish na hogí, mujh par pusht dar pusht bipaṭ na paṛegí. 7 Uská munh lánat, aur dagá, aur chhal se bhará hai, uskí zabán ke níche fasád, aur behudagoí hai. 8 Wuh dihát ke gháṭoṇ meṇ baiṭhá hai, wuh ḳhalwat ke makánoṇ meṇ begunáhoṇ ko qatl kartá hai; uskí ánkheṇ poshída miskín par lagí húí haiṇ. 9 Wuh chhupke sher ke mánind jo jháṛí meṇ ho, ghát meṇ lagá húá hai; wuh tak rahá hai, ki miskín ko pakṛe, wuh miskín ko apne dám meṇ láke pakaṛtá hai. 10 Wuh dabak baiṭhá hai, aur farotaní kar játá hai, táki miskín uske qúwatwaroṇ se gir jáweṇ. 11 Apne dil meṇ kahtá hai, Ḳhudá bhúl gayá hai, us ne apná munh chhipáyá, wuh kabhí na dekhegá.

12 Uṭh, ai Ḳhudawand, ai Ḳhudá, apná háth baṛhá, ḳháksároṇ ko bhúl na já. 13 Sharír Ḳhudá kí tahqír kyúṇ kartá hai? usne apne dil meṇ kahá, tú bázpurs na karegá. 14 Tú ne to dekhá hai, ki tú ḳhabásat, aur sharárat par nazar kartá hai, ki apne háth meṇ maujúd rakhe, miskín ne áp ko tere supurd kiyá, yatím ká hámí tú hai. 15 Sharír aur bure ká bázú toṛ, aisá ki uskí sharárat phir ḍhúnḍhí na páí jáwe.

16 Ḳhudawand azal se abad tak bádsháh hai, qaumeṇ uskí zamín par se faná húíṇ. 17 Ai Ḳhudawand, tú miskínoṇ ká matlab suntá hai, tú unke diloṇ ko mustaidd karegá, aur kán dharke sunegá, 18 Ki yatímoṇ, aur mazlúmoṇ ká insáf kare, táki zamín ká ádmí phir zulm na kare

---

XI. ZABU'R

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Merá tawakkul Ḳhuda'wand par hai, tum kyúnkar merí ján ko kahte ho, ki chiṛiyá sí apne paháṛ par játí rah? 2 Isliye ki sharíroṇ ne apní kamán par chillá chaṛhayá hai; apná tír chille meṇ joṛá, táki we poshída sídhe dilwáloṇ ko chheḍeṇ. 3 Jab ki arkán gir gae honge, to sádiq kyá karegá? 4 Ḳhudawand apní muqaddas haikal meṇ hai, Ḳhudawand ká taḳht ásmán par hai, uskí ánkheṇ dekhtí haiṇ, uskí palakeṇ baní Ádam ko ázmátí haiṇ. 5 Ḳhudawand sádiq ko

jánchtá hai, par sharír aur wuh jo sitam ko cháhtá hai, uskí rúh us se dushmaní rakhtí hai, 6 Wuh sharíron par angáre, aur ág, aur gandhak barsáwegá, aur bád i samúm unke piyále ká hissa hogá. 7 Iswáste ki Khudáwand, jo sádiq hai, sádiqon ko cháhtá hai, aur us ká munh mukhlison kí taraf mutawajjih hai.

XII. ZAB'UR.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr girám se gáyá jáwe.

1 Ai Khudáwand, mujhe naját de, ki díndár kam hogae, aur amánatdár baní A'dam men se ghaṭ gae. 2 We sab apne hamsáe ke sáth námáqúl báten karte hain, aur cháplúsí ke labon, aur dodili se bolte hain. 3 Khudáwand sab cháplúsí ke lab, aur wuh zubán jis se baṛá bol nikaltá hai, káṭ ḍálegá, 4 Jo yún kahte hain, Ham apní zubán se gálib honge, hamáre lab hamáre hain; kaun hai, jo hamárá Málik hai?

5 Miskínon kí kharábí, aur hájatmandon kí ṭhánḍí sáns par nazar karke Khudáwand farmátá hai, Ab main uṭhtá hún, jo usse akaṛ kartá hai, main usko usse naját dúngí. 6 Khudáwand ká kalám chokhá kalám hai, jaise rúpá miṭṭí kí ghaṛiyá men táyá gayá, aur sát martaba sáf kiyá gayá. 7 Túhí, ai Khudáwand, unká háfiz hai, tú unhen is zamáne ke logon se abad tak bachá rakhegá. 8 Sharír log har taraf akaṛte phirte hain, jab se ki kamíne log sarfaráz húe hain.

XIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Khudáwand, kab tak tú mujhe yád na karegá? kyá kabhí bhí nahín? kab tak tú apná munh mujh se chhipáegá? 2 Kab tak main roz roz pareshánkhátir aur dilafgár rahúngá? kab tak merá dushman mujh par sirbuland rahegá?

3 Ai Khudáwand, mere Khudá, mujh par nazar kar, aur merí sun; merí ánkhen roshan kar, na ho, ki mujhe maut kí nínd á jáwe, 4 Na ho, ki merá dushman kahe, Main uspar gálib húá, aur mere satánewále merí jumbish se khush hon.

5 Aur main jo hún, so terí rahmat par merá tawakkul hai, merá dil terí naját se khushwaqt hai. 6 Main Khudáwand kí hamd, aur saná gáúngá, kyúnki usne mujh se nekí kí hai.

XIV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Múrakh apne dil men kahtá hai, Khudá nahín; we ruswá hogae, aur we apne kámon se ghinaune hogae; koí ek bhí nekokár nahín. 2 Khudáwand ne ásmán par se baní A'dam par nigáh kí, tá dekhe, ki unmen koí dánishwálá hai, jo Khudá ká tálib hai, yá nahín. 3 We sab beráh hogae, we sab ke sab bigaṛ gae; koí nekokár nahín, ek bhí nahín.

4 Kyá un sab badkáron ko samajh nahín, jo mere bandon ko yún kháte hain, jaise roṭí kháte hain, aur Khudáwand ká nám nahín lete? 5 We wahán baṛe khauf

men húe, kyúnki Khudá sádiqon ke dúdmán men hai. 6 Tum miskín se mash-warat karná khijálat bújhte ho, isliye ki Khudawand uskí panáh hai.

7 Kásh Isráel kí naját Saihún se howe, jab Khudawand apní guroh ke qaidíon ko pher láegá, to Yaqúb shád hogá, aur Isráel khush.

XV. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Ai Khudawand, terí haikal men kaun thaharegá, tere koh i muqaddas par kaun rahegá ? 2 Wuh jo sídhá chaltá hai, aur sadáqat ke kám kartá hai, aur apne dil men sachchí báten kartá hai; 3 Wuh jo apní zubán se gíbat nahín kartá, aur apne hamsáe ko dukh nahín detá, aur apne parosí ko aib nahín lagátá hai; 4 Wuh ki jiskí nazar men nikammá ádmí khwár hai, wuh jo Khudawand se darnewálon ko izzat detá hai; wuh jo apne zarar par qasam khátá hai, aur us par qáim rahtá hai, 5 Wuh, jo súd ke liye qarz nahín detá, aur begunáhon ke satáne ke liye rishwat nahín letá : wuh jo yih kartá hai, kabhí na talegá.

XVI. ZABU'R.

Dáúd ká maktúm.

1 Khudáyá, tú merá háfiz ho, ki main terá panáhgír hún. 2 Main Khudawand ko kahtá hún ki Tú Málik hai, merí nekokárí se tujh ko kuchh fáida nahín, 3 Balki zamín ke muqaddas logon aur kámilon ko, jin se merí sárí khushí hai. 4 Un ke dukh barhte rahenge, jo dúsre ke píchhe daurte hain; khún se un ke tapáwan main na tapáúngá, balki main apne labon se unke nám bhí na lúngá. 5 Merí mírás ká aur piyála ká hissa Khudawand hai, mere bakhra ká nigahbán tú hai. 6 Dil-pizír makánon men mere liye jaríb kí gaí; hán, merí mírás suthrí hai.

7 Main Khudawand ko mubárak kahúngá, jisne mujhe saláh dí; mere gurde ráton ko mujhe tálím dete hain. 8 Merí nigáh hameshá Khudawand par hai, kyúnki wuh mere dahne háth hai, mujh ko kabhí lagzish na hogí. 9 So merá dil khush hai, aur merí shaukat shád hai; merá jism bhí tawakkul men chain karegá. 10 Ki tú merí ján ko pátál men rahne na degá, aur tú apne muqaddas ko sarne na degá. 11 Tú mujh ko zindagání kí ráh dikhláwegá; tere huzúr men khushíon se serí hai, tere dahne háth abad tak ishraten hain.

XVII. ZABU'R.

Namáz i Dáúd.

1 Ai Khudawand, sidq ko sun, aur merí faryád par dhyán rakh, aur merí duá par, jo beriyá labon se nikaltí hai, kán dhar. 2 Merá insáf tere huzúr se nikle, terí ánkhen rástí par nazar karen. 3 Tú ne mere dil ko ázmáyá, rát ko mujh pás áke tú ne mujhe táyá, aur mujh men koí bát na páí; main ne apne dil men muqarrar kiyá hai, ki mere munh se bejá na nikle. 4 Insán ke kámon ko dekhkar, tere labon ke sakhun ke sabab main ne apne taín halák karnewálí ráhon se nigáh rakhá. 5 Mujhe apní ráhon men chalte húe thámbhe rakh, ki mere pánw na

phisleṇ. 6 Maiṇ ne tujhe pukárá, ki tú merí sunegá; ai mere Ḳhudá, merí taraf kán dhar, aur merí arz sun. 7 Apní ajíb mihrbání kar, ai tú, jo apne dahne háth se tawakkul karnewáloṇ ko dushmanoṇ se bachátá hai. 8 Mujhe ánkhoṇ kí putlí ke mánind mahfúz rakh, mujhe apne paroṇ ke sáye tale chhipá le, 9 Un sharíroṇ se, jo mujh par zulm karte haiṇ, aur mere jání dushmanoṇ se, jo mujhe ghere húe haiṇ. 10 Unkí ánkhoṇ par charbí chhá gaí hai, we apne munh se baṛá bol bolte haiṇ.

11 Unhoṇ ne ab har ek qadam par ham ko gherá, aur unkí ánkheṇ lagáí húí haiṇ ki ham ko zamín par girá deweṇ. 12 Aur unkí misál yih hai, jaise sher jo shikár par jí lagáe, aur jaise sher ká bachcha, jo chhipke ghát meṇ baiṭhe.

13 Uṭh, ai Ḳhudáwand, us ko rok, usko dhakel de, merí ján ko us sharír se, jo terí teg hai, naját de. 14 Un logoṇ se, ai Ḳhudáwand, jo tere háth haiṇ, dunyá ke logoṇ se, jinká baḳhra isí zindagání meṇ hai, aur jin ke peṭ tú ne apní nihání chízoṇ se bhare; unko tú ne aulád se ser kiyá, aur we apní báqí daulat apne bálbachchoṇ ke liye chhoṛ játe haiṇ. 15 Par maiṇ jo húṇ, sadáqat meṇ terá munh dekhúngá, aur jab maiṇ terí súrat par hoke jágúngá, to maiṇ ser húngá.

XVIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Ḳhudáwand ke bande Dáúd ká zabúr, jis ne is zabúr kí bátoṇ ko us din meṇ Ḳhudáwand ke áge kahá, jab ki Ḳhudáwand ne us ke sáre dushmanoṇ ke háth se, aur Saúl ke háth se use bacháyá thá; aur wuh bolá,

1 Ai Ḳhudáwand tú merí qúwat hai, maiṇ tujh se mahabbat rakhtá húṇ. 2 Ḳhudáwand merá chaṭán, merá gaṛh, merá chhuṛánewálá, merá Ḳhudá, merá patthar jis par merá tawakkul hai, merí ḍhál, merí naját ká síngh, merá únchá burj. 3 Maiṇ Ḳhudáwand se duá mángúngá, jo sitáish ke láiq hai, aur apne dushmanoṇ se rihái páúngá. 4 Maut kí saḳhtíoṇ ne mujh ko gherá, aur mufsidoṇ ke sailáboṇ ne mujhe ḍaráyá.

5 Pátál kí tanáboṇ ne mujhe gher liyá, maut ke phandoṇ ne mujhe aṭkáyá. 6 Maiṇ ne tangí ke waqt Ḳhudáwand ko pukárá, aur apne Ḳhudá ke áge chillayá; us ne merí áwáz apní haikal meṇ se suní, aur merí faryád us ke sámhne uske kánoṇ tak pahunchí.

7 Tab zamín kámpí, aur larzí, sáre paháṛ jaṛ múl se hil gae, aur uske gusse se thartharáe. 8 Uske nathnoṇ se dhuáṇ uṭhá, aur uske munh se átash bhaṛkí, jisse angáre dahak uṭhe. 9 Usne ásmánoṇ ko jhukáyá, aur níche utrá; uske pánw tale táríkí thí. 10 Wuh karúbí par sawár húá, aur parwáz kar gayá; wuh hawá ke paroṇ par uṛá. 11 Usne táríkí ko apná hijáb kiyá, aur uske girdágird pánioṇ kí andherí, aur bádaloṇ kí ghaṭá uská ḳhaima thá. 12 Uskí chamak se, jo uske áge thí, uskí andherí badliáṇ phaṭkar ole aur angáre ban gae. 13 Ḳhudáwand ásmánoṇ meṇ garjá, aur us ne jo buland hai, apní áwáz nikálí, to ole aur angáre ban gae. 14 Háṇ us ne apne tír chhoṛe, aur unko parágand kiyá, aur bijliáṇ chamkáiṇ, aur unheṇ ghabrá diyá. 15 Uswaqt pání kí náliáṇ dikháí dín, aur tere kaṛake se, ai Ḳhudáwand, háṇ, tere nathnoṇ ke dam ke jhoke se jahán kí neweṇ khul gaíṇ.

16 Usne úpar se bhejkar mujhe pakaṛ liyá, gahre pánioṇ meṇ se

usne mujhe khínch liyá. 17 Mere zabardast dushman se, aur unse, jo merá kína rakhte the, usne mujhe naját dí, is liye ki we mere haqq meṇ sakht zoráwar the. 18 Unhoṇ ne bipat ke din mujhe roká, lekin Khudáwand merá takiya thá. 19 Wuh mujhe nikálke ek kusháda jagah meṇ legayá, us ne mujhe chhuṛayá, kyúnki wuh mujh se khush thá. 20 Khudáwand ne jaisí merí sadáqat thí, mujh ko jazá dí, aur mere háthoṇ kí pákízagí ke mutábiq usne mujhe badlá diyá. 21 Is liye ki maiṇ ne Khudáwand kí ráheṇ yád rakhíṇ, aur sharárat karke apne Khudá se munh na moṛá. 22 Kyúnki uske sáre hukm mere zer i nazar rahe, aur uske qawáid ko maiṇ ne apne se dúr na kiyá. 23 Maiṇ uske sáth púrá rahá, aur maiṇ ne áp ko apní badkárí se báz rakhá. 24 So Khudáwand ne merí sadáqat ke mutábiq, aur merí pákdastí ke muwáfiq, jo uskí ánkhoṇ ke sámhne thí, mujh ko jazá dí. 25 Muqaddas ko tú apne taíṇ muqaddas dikhlátá hai; 26 Aur púre ádmí ko púrá, pák ko tú apne taíṇ pák dikhlátá hai, aur kajrauoṇ ke sáth tú kajrawí kartá hai. 27 Kyúnki tú farotanoṇ ko bachátá hai, aur tú únchí ánkhoṇ ko níchí kartá hai. 28 Tú merá chirág jalátá hai, Khudáwand merá Khudá merí andherí ko ujálá kartá hai. 29 Ki maiṇ terí himáyat ke báis ek fauj par dauṛtá húṇ, maiṇ apne Khudá kí kumak se ek díwár phándtá húṇ. 30 Khudá jo hai, uskí ráh kámil hai; Khudáwand ká sakhun táyá gayá hai, wuh apne sáre mutawakkiloṇ kí sipar hai. 31 Khudáwand ke siwá Khudá kaun hai? aur hamáre Khudá ke gair chaṭán kaun hai? 32 Khudá hai, jisne merí kamar mazbút bándhí, aur merí ráh kámil kí. 33 Usne mere pánw haranioṇ ke se kiye, aur mujhe mere únche makánoṇ par khaṛá kiyá. 34 Wuh mere háthoṇ ko jang kí tálím detá hai, yaháṇ tak ki pítal kí kamán mere bázúoṇ se ṭúṭtí hai. 35 Tú ne apní naját kí sipar mujh ko ináyat kí, aur tere dahne háth ne mujh ko sambhálá, aur terí muláyamat ne mujh ko buzurg kiyá. 36 Mere qadamoṇ ko, jo mere tale haiṇ, túne kusháda kiyá, yaháṇ tak ki mere talwe jumbish na kareṇ.

37 Maiṇ ne apne dushmanoṇ ká píchhá kiyá, aur unheṇ já liyá; maiṇ píchhe na phirá, jab tak unheṇ faná na kiyá. 38 Maiṇ ne unheṇ gháil kiyá, aisá ki we uṭh nahíṇ sakte; mere qadamoṇ ke níche gir paṛe haiṇ. 39 Ki tú ne laṛáí ke wáste merí kamar mazbút bándhí hai; túne unpar, jinhoṇ ne merá sámhná kiyá, mujhe gálib kiyá hai. 40 Túne mere dushmanoṇ kí píṭh mujhe dikhláí, aur maiṇ ne unko, jo merá kína rakhte the, nábúd kiyá. 41 We chilláe, aur koí bacháne-wálá na thá, aur Khudáwand ko pukárá, usne unheṇ jawáb na diyá. 42 Tab maiṇ ne unheṇ aisá písá, ki we gard ke mánind, jo hawá meṇ hotí hai, hogae; maiṇ ne unheṇ yúṇ nikál phenká, jaise rastoṇ meṇ kí kích. 43 Tú ne mujhe logoṇ ke jhagaṛoṇ se naját dí, túne mujhe gairqaumoṇ ká sardár kiyá; we log, jinheṇ maiṇ jántá nahíṇ, merí farmánbardárí karenge. 44 Merá nám suntehí unheṇ merí farmánbardárí karne paṛegí, ajnabíoṇ kí nasleṇ mujh se dab niklengí. 45 Ajna-bíoṇ kí nasleṇ murjhá jáwengí, aur apne chhipne ke makánoṇ meṇ tharthaŕáwengí.

46 Khudáwand hí zinda hai, merá chaṭán mubárak howe; merá naját dene-wálá Khudá buland howe. 47 Khudá hí hai, jo merá intiqám letá hai, aur qaumoṇ ko mere zer kartá hai. 48 Wuh mujhe mere dushmanoṇ se naját detá hai; háṇ tú mujhe un par, jo mujh se muqábala karte haiṇ, bálá kartá hai; túne mujhe zabar-dastoṇ se makhlasí dí. 49 So maiṇ isliye, ai Khudáwand, qaumoṇ ke darmiyán terí saná karúngá, aur terá nám leke madh gáúngá. 50 Wuh apne bádsháh ko

naját i kullí bakhshtá hai, aur apne masíh Dáúd par aur uskí nasl par abad tak rahm karnewálá hai.

XIX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Aflák Khudá ká jalál bayán karte haiṉ, aur ásmán uskí dastkárí dikhlátá hai. 2 Ek din dúsre din se báteṉ kartá hai, aur ek rát dúsrí rát ko márifat bakhshtí hai. 3 Par unká qaul nahíṉ, unkí báteṉ nahíṉ, unkí áwáz nahíṉ, ki suní jáwe. 4 Sárí zamín meṉ unkí raftár záhir hotí hai, aur dunyá ke kinároṉ tak unká kalám pahunchtá hai, un meṉ usne áftáb ke liye khaima khaṛá kiyá hai, 5 Jo dulhá ke mánind khalwatkháne se barámad hotá hai, aur pahlawán kí tarah maidán meṉ dauṛne se khush hotá hai. 6 Aflák ke kináre se uskí barámad hai, aur uskí gardish unke dúsre kináre tak hai; uskí garmí se koí chíz nahíṉ chhipí.

7 Khudáwand kí tauret kámil hai, ki diloṉ kí phernewálí hai, Khudáwand kí shahádat sachchí hai, ki nádánoṉ ko tálím denewálí hai. 8 Khudáwand kí sharíateṉ sídhí haiṉ, ki dil ko khushí bakhshtí haiṉ, Khudáwand ká hukm sáf hai, ki ánkhoṉ ko núr detá hai. 9 Khudáwand ká tars pák hai, ki usko abad tak páedárí hai, Khudáwand kí adálateṉ tamám o kamál sachchí aur sídhí haiṉ. 10 We sone se, balki bahut kundan se beshqímat haiṉ, aur shahd aur uske chhatte ke ṭapaknewále se shiríntar haiṉ.

11 Uske siwá banda un se tarbiyat pátá hai, unke yád rakhne meṉ baṛá hí ajr hai, 12 Apne gunáhoṉ ko kaun jántá hai? tú mujh ko gunáh i pinhání se pák kar. 13 Apne bande ko amd ke gunáhoṉ se bhí mahfúz rakh, unheṉ mujh par gálib hone mat de, tab maiṉ beáib hoúngá, aur baṛe gunáh se pák hojáúngá. 14 Mere munh kí báteṉ, aur mere dil ke soch tere huzúr maqbúl howeṉ, ai Khudáwand, ki tú merá chaṭán hai, aur tú merá fidiya denewálá hai.

XX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Musíbat ke din Khudáwand terí sune, Yaqúb ke Khudá ká nám tujhe bulandí bakhshe. 2 Apne maqdis se terí kumak bheje, aur Saihún meṉ se tujhe sambhále. 3 Terí sárí hadiyoṉ ko yád farmáwe, tere charháwoṉ ko qabúl kare. (Silá.) 4 Tere dil kí khwáhish ke muwáfiq tujh ko dewe, aur tere sáre matlab púre kare. 5 Ham terí naját par názán honge, ham apne Khudá ke nám par apne jhanḍe khaṛe karenge; Khudáwand terí sárí muráden púrí kare.

6 Ab maiṉ ne jáná, ki Khudáwand apne masíh ká chhuṛánewálá hai, wuh apne dahne háth kí naját kí qúwatoṉ se apne arsh i quds par se uskí sunegá. 7 Yih gáṛíoṉ ko, wuh ghoṛoṉ ko, par ham Khudáwand apne Khudá ke nám ko yád karenge. 8 We kham húe, aur gir paṛe, lekin ham uṭhe, aur sídhe khaṛe húe. 9 Ai Khudáwand, naját de; jis din ham duá mángeṉ, us din Bádsháh hamárí sune.

XXI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudáwand, terí tawánáí se Bádsháh ḳhushí kartá hai, aur terí naját se kyá hí dilshád hai. 2 Tú ne usko uske dil ká matlab diyá, aur us ne jo kuchh apne munh se mángá, tú ne uská sawál radd na kiyá. (Silá.) 3 Nek taufíqoṉ se tú áp hí uske sáth pesh áyá, tú ne ḳhális sone ká táj uske sir par rakhá. 4 Us ne tujh se zindagí cháhí, tú ne usko darází umr kí abad tak baḳhshí. 5 Terí naját se uskí shaukat azím hai, jalál aur kamál tú ne uspar rakhá hai. 6 Ki tú ne usko abadí barakateṉ baḳhshíṉ, tú ne usko apne wasl kí basháshat baḳhshí. 7 Bádsháh ne Ḳhudáwand par tawakkul kiyá, us álishán kí rahmat se wuh kabhí jumbish na páwegá.

8 Terá háth tere sáre dushmanoṉ ko ḍhúnḍh nikálegá, terá dahná háth tere bairíoṉ ko pakaṛ legá. 9 Tú apne qahr ke waqt unko tanúr kí tarah dahkáwegá; Ḳhudáwand unko apne qahr se nigal jáwegá, aur ág un ko khá legí. 10 Tú zamín par se unká phal khodegá, unkí nasl baní Ádam meṉ rahne na degá. 11 Kyúnki unhoṉ ne tere barḳhiláf badí phailáí, aur aisí burí fikr sochí ki usko niháyat ko pahunchá na sakenge. 12 Ki tú unkí píṭh dikhláwegá, aur tú unke rúbarú apne chille ko chaṛháwegá.

13 Ai Ḳhudáwand, tú apní hí qudrat se buland ho, ki ham terí buzurgí kí madh aur saná gáwenge.

XXII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr "Sahar kí gazál" ke sur par gáyá jáwe.

1 Iláhí Iláhí tú ne mujhe kyúṉ chhoṛ diyá? tú merí naját se, aur mere karáhne kí bátoṉ se kyúṉ dúr húá? 2 Ai mere Ḳhudá, maiṉ din ko duá mángtá húṉ, par tú nahíṉ suntá, aur rát ko mujh ko kuchh qarár nahíṉ. 3 Magar tú quddús hai, tú Isráel kí madh meṉ sukúnat karnewálá hai. 4 Hamáre bápdádoṉ ne tujh par tawakkul kiyá, unhoṉ ne tujh par bharosá rakhá, aur tú ne unheṉ chhuṛáyá. 5 Unhoṉ ne tujh se faryád kí, aur naját páí; unhoṉ ne tujh par tawakkul kiyá, aur sharminda na húe.

6 Par maiṉ kíṛá húṉ, na insán; ádmíoṉ kí nang húṉ aur qaumoṉ kí ár. 7 We sab, jo mujh ko dekhte haiṉ, mujh par hanste haiṉ, we bolíáṉ bolte haiṉ, we sir hilá hilá ke kahte haiṉ, 8 Usne Ḳhudá par tawakkul kiyá, ki wuh use bacháwe; agar wuh usse rází hai, to wuhí use chhuṛáwe. 9 Ba har hál tú hí hai, jo mujhe peṭ se báhar láyá, merí má kí chhátíoṉ par bhí tujh par merá iatimád thá. 10 Maiṉ paidá hote hí tujh par phenká gayá, jab maiṉ apní má ke peṭ meṉ thá, to tú merá tab hí se Ḳhudá hai.

11 Mujh se dúr mat rah, ki tangí á pahunchí, aur madadgár koí nahíṉ. 12 Bahut se bailoṉ ne á gherá hai, Basan ke farbih bailoṉ ne chár sú se mujh par hujúm kiyá hai. 13 We mujh par pháṛnewále aur gúnjnewále sher kí tarah munh pasáre haiṉ. 14 Maiṉ pání kí tarah bahá játá húṉ, aur mere band band alag ho chale haiṉ; merá dil mom kí tarah mere síne meṉ pighal gayá. 15 Merí qúwat ṭhíkṛe kí tarah ḳhushk ho gaí, merí zabán tálú se lagí játí hai, aur tú ne mujhe

marg kí ḳhák par biṭháyá hai. 16 Kyúnki kuttoṉ ne mujh ko gherá hai, sharíroṉ kí guroh ne merá iháta kiyá hai, unhoṉ ne mere háth aur mere pánw chhede. 17 Maiṉ apní sab haḍḍíoṉ ko gin saktá húṉ, we mujhe tákte haiṉ, aur ghúrte haiṉ. 18 We mere kapṛe ápas meṉ bánṭte haiṉ, aur mere libás par qura ḍálte haiṉ.

19 Par tú, ai Ḳhudáwand, dúr mat rah, ai merí tawánáí, jald merí madad ke liye á. 20 Merí ján ko talwár se bachá, aur merí wahída ko kutte ke háth se. 21 Sher ke munh se mujhe bachá, ki tú ne mujhe bhaisoṉ ke sínghoṉ se bacháyá.

22 Maiṉ apne bháíoṉ meṉ terá nám bayán karúngá, aur jamáat meṉ terá saná-ḳhwáh hoúngá. 23 Tum jo Ḳhudáwand se ḍarte ho, uskí sitáish karo; ai Yaqúb kí sárí nasl, tum uskí tamjíd karo; ai Isráel kí sárí aulád, uská ḍar máno. 24 Ki us ne dardmand ke dard kí tahqír nahíṉ kí, na usse use nafrat áí, na usne usse apná munh pher liyá, balki jab usne usko pukárá, usne jawáb diyá. 25 Baṛí jamáat meṉ mujh se terí sitáish hogí, maiṉ unke áge, jo tujh se ḍarte haiṉ, apní nazreṉ adá karúngá. 26 We, jo halím haiṉ, kháwenge, aur ser howenge; we, jo Ḳhudáwand ke tálib haiṉ, uskí sitáish karenge, unke dil abad tak zinda rahenge. 27 Sárá jahán sar á sar Ḳhudáwand ká tazkira karegá, aur uskí taraf rujú howegá; sab qaumoṉ ke gharáne tere áge sijda karenge. 28 Ki saltanat Ḳhudáwand kí hai, qaumoṉ ke darmiyán wuhí hákim hai. 29 Dunyá ke sáre daulatmand kháwenge, aur sijda karenge; we sab jo ḳhák meṉ milte haiṉ, uske huzúr jhukenge; kisí kí majál nahíṉ, jo apní ján bacháwe. 30 Ek nasl hogí, jo uskí bandagí karegí; wuh Ḳhudáwand ke gharáne meṉ giní jáwegí. 31 Wuh áwegí, aur un logoṉ ko, jo paidá honge, yih kahke uskí sadíqat záhir karegí, ki us ne aisá kiyá.

XXIII. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ḳhudáwand merá chaupán hai, mujh ko kuchh kamí nahíṉ. 2 Wuh mujhe suthrí charágáh meṉ biṭhlátá hai: wuh ráhat ke chashmoṉ kí samt merí rahnumáí kartá hai. 3 Wuh merí ján pher látá hai, aur apne nám ke liye mujhe sadáqat kí ráhoṉ meṉ liye phirtá hai. 4 Agarchi maiṉ maut ke sáye kí wádí meṉ phirúṉ, mujhe kuchh ḳhauf o ḳhatar nahíṉ, ki tú mere sáth hai: terí chhaṛí, aur terí láṭhí se mere dil ko tasallí hai. 5 Tú ne mere dushmanoṉ ke huzúr mere áge dastarḳhwán bichháyá; tú ne mere sir par tel malá, merá piyála labrez hoke chhalaktá hai. 6 Lá kalám mihrbání aur rahmat umr bhar mere sáth rahegí, aur maiṉ hamesha Ḳhudáwand ke ghar meṉ rahúngá.

XXIV. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Zamín Ḳhudáwand kí aur uskí mámúrí bhí uskí hai: jahán aur sáre báshinde uske haiṉ. 2 Is liye ki uskí biná pání par rakhí, aur use sailáboṉ par qáim kiyá.

3 Ḳhudáwand ke paháṛ par kaun chaṛh saktá hai? aur uske makán i muqaddas par kaun khaṛá rah saktá hai? 4 Wuhí hai, jiske háth sáf haiṉ, aur jiská dil pák hai, jis ke dil meṉ behúdagí nahíṉ samáí, jis ne makr se qasam nahíṉ kháí. 5 Ḳhudáwand kí barakat use pahunchegí, aur us ke naját denewále Ḳhudá kí sadáqat

uske sáth hai. 6 Yih wuh guroh hai, jo uskí tálib, aur Yaqúb ke Ḳhudá ke fazl kí ḳhwáháṉ hai. (Silá.)

7 Ai pháṭako, apne sir únche karo, aur ai abadí darwázo, únche ho, ki jalál ká Bádsháh dáḳhil howe. 8 Jalál ká Bádsháh kaun hai? Wuh Ḳhudawand, jo qawí aur qádir hai; wuh Ḳhudawand jo jang meṉ qáhir hai.

9 Ai pháṭako, apne sir únche karo, aur ai abadí darwázo, únche ho, ki jalál ká Bádsháh dáḳhil howe. 10 Yih jalál ká Bádsháh kaun hai? Lashkaroṉ ká Ḳhudawand wuhí jalál ká Bádsháh hai. (Silá.)

XXV. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhuda'wand, maiṉ apní ján ko terí taraf uṭhátá húṉ. 2 Ai mere Ḳhudá, maiṉ tujh par tawakkul kartá húṉ; na ho, ki maiṉ sharminda hoúṉ, aur mere dushman mujh par fath páke ḳhush hoṉ. 3 Aur un meṉ se bhí, jo tujh par tawakkul rakhte haiṉ, koí sharminda na ho, balki we jo náhaqq tujh se sarkashí karte haiṉ, sharminda howeṉ.

4 Ai Ḳhudawand, mujhe apní ráheṉ dikhlí, mujh ko apne raste batlá. 5 Apní sadáqat meṉ mujh ko le chal, aur mujh ko tálím de, ki merá naját denewálá Ḳhudá tú hai; sáre din maiṉ terá intizár khínchtá húṉ. 6 Ai Ḳhudawand, apne lutf i kámil, aur apne fazl i shámil ko yád kar, ki we qadím se sábit haiṉ. 7 Merí jawání ke gunáhoṉ aur qusúroṉ ko yád mat kar; tú apne fazl ke mutábiq apní ḳhúbí ke liye, ai Ḳhudawand, mujhe yád kar.

8 Ḳhudawand bhalá aur sídhá hai, wuh is liye gunáhgároṉ ko ráh kí bát sikhátá hai. 9 Wuh halímon ko adálat kí ráh batátá hai, aur miskínoṉ ko apní ráh dikhátá hai. 10 Ḳhudawand kí sárí ráheṉ unke liye, jo uske ahd o paimán ko yád rakhte haiṉ, rahmat aur sadáqat haiṉ. 11 Ai Ḳhudawand apne nám ke wáste mere gunáh baḳhsh de, ki we baṛe haiṉ.

12 Wuh kaun sá insán hai, jo Ḳhudawand se tarsán hai? wuh usko wuhí ráh, jo usko pasand ho, batláwegá. 13 Us ká jí chain se rahegá, aur uskí nasl zamín kí wárís hogí. 14 Ḳhudawand ká bhed un pás hai, jo usse ḍarte haiṉ, wuh un ko apná ahd dikháegá. 15 Merí ánkheṉ hamesha Ḳhudawand kí taraf lagí rahtí haiṉ, kyúnki wuhí mere pánw phande se nikálegá.

16 Merí taraf phir, aur mujh par rahm kar, ki maiṉ akelá aur dukh meṉ húṉ. 17 Mere dil ke gam bahut baṛh gae, tú mujh ko mere dukhoṉ se nikál. 18 Merí ájizí, aur dukh par nigáh kar, mere sab gunáh baḳhsh de. 19 Mere dushmanoṉ ko dekh, ki we bahut haiṉ, aur saḳht berahmí se merá kína rakhte haiṉ. 20 Merí ján bachá, aur mujhe naját de, na ho ki maiṉ pashemán hoúṉ; mujhe terá hí bharosá hai. 21 Aisá kar, ki rástí aur sídhái mere nigahbán howeṉ, ki mujhe tujhse ummed hai.

22 Ai Ḳhudá, Isráel kí sárí taklífoṉ se use maḳhlasí de.

XXVI. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudawand merá insáf kar, ki maiṉ apní rástí kí ráh chalá, aur maiṉ

ne Ḳhudáwand par tawakkul kiyá; maiṉ lagzish na kháúngá. 2 Ai Ḳhudáwand, mujhe ázmá, aur merá imtihán kar, mere dil, aur mere bátin ko tá le. 3 Ki terá fazl mere sámhne hai, aur maiṉ terí sadáqat kí ráh chalá húṉ. 4 Maiṉ behúdoṉ ḳhudpasandoṉ ke sáth nahíṉ baiṭhá, aur makároṉ ke sáth na gayá. 5 Badkároṉ kí jamáat ká maiṉ dushman húṉ; ḳhabísoṉ ke sáth maiṉ na baiṭhúngá. 6 Maiṉ begunáhí meṉ apne háth dhoúngá, tab maiṉ, ai Ḳhudáwand, tere mazbah ká tawáf karúngá, 7 Táki maiṉ terí shukrguzáriáṉ karúṉ, aur terí ajáib qudrateṉ bayán karúṉ. 8 Ai Ḳhudáwand, mujh ko tere rahne ká ghar bháyá, aur wuh makán jaháṉ terá jalál rahtá hai, ḳhush áyá.

9 Merí ján ko gunáhgároṉ meṉ shámil mat kar, aur merí hayát ko ḳhúníoṉ se na milá. 10 Ki unke háthoṉ meṉ fasád hai, aur unká dahná háth rishwat se pur hai. 11 Maiṉ jo húṉ, apní rástí se ráh chalúngá; mujhe maḳhlasí de, aur mujh par rahm kar. 12 Merá páuw barábar jagah par hai, maiṉ majmaoṉ meṉ Ḳhudáwand ko mubárak kahúngá.

XXVII. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ḳhudáwand merí roshní hai, aur merí maḳhlasí: mujh ko kis kí dahshat? Ḳhudáwand merí zindagí kí tawánáí hai: mujh ko kis kí haibat? 2 Jiswaqt sharír, aur mere dushman, aur mere bairí merá gosht kháne mujh par chaṛh áe, to kamzor ho gae, aur gir gae. 3 So agar ek lashkar mere barḳhiláf ḳhaima khaṛá kare, to mere dil ko kuchh ḳhauf nahíṉ, aur agar we mujh se qitál kareṉ, to báwujúd uske bhí merá tawakkul sábit rahegá.

4 Maiṉ ne Ḳhudáwand se ek bár sawál kiyá, aur maiṉ uská tálib húá, ki maiṉ umr bhar Ḳhudáwand ke ghar meṉ rahúṉ, aur Ḳhudáwand kí ḳhushnúdí dekhúṉ, aur uskí haikal meṉ use ḍhúṉḍhúṉ. 5 Kyúnki musíbat ke waqt wuh mujh ko apne ḳhaima meṉ chhipá legá; apne ḍere ke parde meṉ mujhe pinhán karegí, wuh mujhe chaṭán par chaṛháwegá. 6 So ab maiṉ apne sáre dushmanoṉ meṉ, jo mere ás pás haiṉ, sarbuland húṉ, maiṉ uskí haikal meṉ ḳhushí se qurbáníáṉ karúngá, aur maiṉ Ḳhudáwand kí madh aur saná gáúngá; zurúr maiṉ Ḳhudáwand kí shukrguzáríáṉ karúngá.

7 Ai Ḳhudáwand, jab maiṉ pukárke tujh se duá mángúṉ, to tú sun le, aur mujh par rahm kar, aur mujhe jawáb de. 8 Jab tú ne farmáyá, ki Mere wasl ke tálib ho, to merá dil bol uṭhá, Ai Ḳhudáwand, maiṉ tere wasl ká tálib húṉ. 9 Mujh se rúposh mat ho, aur gusse se apne bande ko ḳhárij mat kar, ki tú merí madad hai; mujh ko tark na kar, aur mujh ko chhoṛ mat de, ai mere naját denewále Ḳhudá. 10 Jab mere báp, aur merí má ne mujh ko chhoṛ diyá, to Ḳhudáwand ne merí parwarish kí.

11 Ai Ḳhudáwand, mujh ko apní ráh batá, aur mujhe wuh ráh jo sídhí hai, mere dushmanoṉ ke liye dikhlá. 12 Mere dushmanoṉ ko mujh par kámyáb na kar, kyúnki jhúṭhe gawáh mujh par barpá húe haiṉ, aur zulm kí sáns lete haiṉ.

13 Agar mujhe iatiqád na hotá, ki maiṉ hayát kí zamín meṉ Ḳhudáwand kí niamat dekhúngá, to kyá qiyámat hotí. 14 Ḳhudáwand ko dekhtá rah, aur diler

ho: wuh tere dil ko taqwiyat degá; maiṉ phir kahtá húṉ, ki Ḳhudawand ká muntazir rah.

XXVIII. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Maiṉ tujhe pukártá húṉ, ai Ḳhudawand mere chaṭán, mujh se gáfil mat ho, na howe, ki agar tú chup ho rahe, to maiṉ un sí ho jáúṉ, jo gaṛhe meṉ girnewále haiṉ. 2 Jab maiṉ tere áge chilláúṉ, aur terí muqaddas haikal kí taraf apne háth uṭháúṉ, to tú merí arz sun le. 3 Un sharíroṉ, aur badkirdároṉ ke sáth, jo apne hamsáyoṉ se salámatí kí báteṉ karte haiṉ, aur un ke diloṉ meṉ sharr hai, mujh ko jama karke mat nikál. 4 Jaise unke iamál, aur jaise unke bure kám haiṉ, unko iwaz de; jaisá unke háthoṉ ne kiyá, waisáhí un se kar, unká badlá unko de. 5 Ki unhoṉ ne Ḳhudawand ke kámoṉ aur uske háthoṉ kí dastkárí kí taraf dhiyán na kiyá, wuh unheṉ ḍháwegá, aur na banáwegá.

6 Ḳhudawand mubárak hai, ki usne merí istiduá kí áwáz suní. 7 Ḳhudawand merá zor, aur merí sipar hai, mere dil ne us par tawakkul kiyá, aur mujhe uskí pushtí húí, so merá dil shiddat se ḳhush húá, maiṉ gáke uski madh karúngá.

8 Ḳhudawand mutawakkiloṉ kí tawánáí hai, aur wuh apne masíh ká naját denewálá zor hai. 9 Apne logoṉ ko naját baḳhsh, aur apní mírás meṉ barakat de; unheṉ pál, aur unheṉ hamesha ke liye bulandí de.

XXIX. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ḳhudawand ke liye kaho, ai baní Al'láh kaho, ki Ḳhudawand ke liye jalál aur zor hai. 2 Ḳhudawand ká jalál uske nám ke láiq bayán karo; husn i taqdís se Ḳhudawand ko sijda karo. 3 Ḳhudawand kí áwáz pánioṉ par hai, jalálwálá Ḳhudá garajtá hai; Ḳhudawand baṛe pánioṉ par hai. 4 Ḳhudawand kí áwáz zoráwar hai, Ḳhudawand kí áwáz jalálwálí hai. 5 Ḳhudawand kí áwáz shamshádoṉ ko toṛtí hai, balki Ḳhudawand Lubnán ke shamshádoṉ ko bhí toṛtá hai. 6 Wuh unko bachhṛe kí mánind kudátá hai; aur Lubnán, aur Siryún ko jawán bhaisoṉ kí mánind. 7 Ḳhudawand kí áwáz ág ke shualoṉ ko chírtí hai. 8 Ḳhudawand kí áwáz dasht ko larzátí hai, Ḳhudawand dasht i Qádis ko bhí larzátá hai. 9 Ḳhudawand kí áwáz se hiranioṉ ke peṭ girte haiṉ, aur jangaloṉ ko sáf kar detí hai; uskí haikal meṉ harek uske jalál kí bát kahtá hai. 10 Ḳhudawand túfán par baiṭhá hai, Ḳhudawand hamesha ke liye saltanat ke taḳht par baiṭhá hai. 11 Ḳhudawand apne logoṉ ko panáh baḳhshtá hai, Ḳhudawand apne logoṉ ko salámatí kí barakat detá hai.

XXX. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr haikal kí taqdís ke gít ke muwáfiq gáyá jáwe.

1 Ḳhudawand maiṉ terí tázím karúngá, kyúnki tú ne mujh ko sarfaráz kiyá, aur mere dushmanoṉ ko mujh par ḳhush na kiyá. 2 Ai Ḳhudawand, mere Ḳhudá,

maiṉ ne tujhe pukárá, aur tú ne mujhe changá kiyá. 3 Ai Khudáwand, tú ne merí ján ko pátál se bacháyá, aur tú ne merí jánbakhshí kí, ki mujhe gaṛhe meṉ girne na diyá. 4 Ai Khudáwand ke muqaddas logo, uske liye gáo, aur us kí quddúsí kí yádgárí meṉ shukr karo. 5 Ki uská gussa ek dam ká hai, aur uskí khushnúdí meṉ zindagání hai; agar roná shám se shabbásh ho, to subh ko khushí hotí hai.

6 Maiṉ ne apne iqbál ke waqt kahá, Mujh ko kabhí jumbish na hogí. 7 Ai Khudáwand, tú ne apní khushnúdí se mere paháṛ ko khúb qáim kiyá; tú ne apná munh chhipáyá, aur maiṉ ghabráyá. 8 Maiṉ tere áge, ai Khudáwand, chhilláyá, aur maiṉ ne Khudáwand se duá mángí. 9 Mere khún meṉ kyá fáida hai, jo maiṉ gaṛhe meṉ girúṉ; kyá khák terá shukr karegí? kyá wuh terí sadáqat ko bayán karegí? 10 Sun, ai Khudáwand, aur mujh par rahm kar, ai Khudáwand, tú merá cháragar ho. 11 Tú ne mere rone ko náchne se badal diyá, tú ne merá ṭáṭ khol ḍálá, aur merí kamar meṉ khushí ká paṭká bándhá. 12 Itne liye ki merí shaukat terí madh aur saná gáwe, aur khámosh na rahe; ai Khudáwand, mere Khudá, maiṉ abad tak terá shukr kartá rahúngá.

XXXI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Khudáwand, merá tawakkul tujh par hai, na ho, ki abad tak maiṉ sharminda hoúṉ; mujhe apní sadáqat se naját de. 2 Apne kán merí taraf jhuká, aur jhaṭpaṭ mujhe naját de; tú mere liye mazbút chaṭán ho, aur muhkam qila, táki mujhe makhlasí dewe. 3 Ki tú hí merá chaṭán, aur merá gaṛh hai; par tú apne nám ke liye merá rahbar, aur merá rahnumá ho. 4 Mujhe us jál se, jo unhoṉ ne chhipáke mere liye bichháya hai, nikál, ki tú hí merá zor hai. 5 Maiṉ apní rúh ko tere háth meṉ somptá húṉ, ai Khudáwand sadáqat ke Khudá; tú ne mujhe makhlasí dí hai. 6 Maiṉ un se kína rakhtá húṉ, jo mahz bátil kí nigahbání karte haiṉ, aur maiṉ jo húṉ, so Khudáwand par merá tawakkul hai. 7 Maiṉ terí rahmat par shádán aur názán húṉ, ki tú ne mere dukh par nigáh kí, aur tú ne merí ján ko sakhtioṉ ke waqt pahcháná, 8 Aur mujh ko mere dushman ke háth meṉ asír na rahne diyá, tú ne kusháda jagah meṉ merí pánw khaṛá kiyá.

9 Khudáwand, mujh par rahm kar, ki mujh par musíbat hai; merí ánkheṉ gam se játí rahíṉ, balki merí ján, aur merá peṭ bhí. 10 Ki merí zindagání gam meṉ faní húí, aur merí umr karáhne meṉ; merí qúwat merí buráí se ghaṭ chalí, aur merí haḍḍíáṉ khushk ho gaíṉ. 11 Maiṉ apne sab dushmanoṉ ke darmiyán khusúsan hamsáyoṉ ke ek nang thá, aur apne ján pahchánoṉ ke pás ibrat, jis kisí ne mujh ko dekhá, mujh se dúr bhágá. 12 Maiṉ us ádmí ke mánind, jo mar jáwe, aur koí use yád na kare, farámosh ho gayá húṉ; maiṉ básan kí tarah ṭúṭ gayá húṉ. 13 Ki maiṉ ne bahutoṉ se malámat suní, har taraf se mujh ko khauf thá, jab ki unhoṉ ne ápas meṉ mere barkhiláf hoke mashwarat kí, aur unhoṉ ne merí ján márne par mansúba bándhá.

14 Par, ai Khudáwand, maiṉ ne tujh par tawakkul kiyá, maiṉ ne kahá, Tú merá Khudá hai. 15 Mere auqát tere háth meṉ haiṉ, mujh ko mere dushmanoṉ ke háth se, aur un se, jo mere píchhe paṛe haiṉ, naját de. 16 Apne chihre ko apne

bande par jalwagar kar, apní rahmat se mujhe bachá le. 17 Ai Ḳhudawand, aisá na ho, ki main pashemán hoún, ki main tujhe pukártá hún, balki sharír hí sharminda hon, aur we pátál men chupke paṛe rahen. 18 Jhúṭhe labon ko ḳhámosh kar, jin se ghamanḍ kí saḳht aur gustáḳh báten sádiqon ke haqq men nikaltí hain.

19 Wáh, kyáhí baṛí terí ḳhúbí hai, jo tú ne apne ḍarnewálon ke liye chhipá rakhí hai, aur un par, jin ká tawakkul tujh par hai, ádmíon ke huzúr men tú ne kí hai. 20 Túhí unhen ádmíon ke mansúbon se apní himáyat ke parde men chhipátá hai, tú hí unhen zabánon ke jhagṛe se apne ḳhaima men poshída kartá hai. 21 Ḳhudawand mubárak hai, ki us ne muhkam shahr men apní ajíb mihrbání mujh ko dikhláí. 22 Main ne ghabráke kahá, ki Main terí nazaron se dúr phenká gayá, báwujúd uske, jab main tere áge chilláyá, to tú ne merí áwáz sun lí.

23 Ai Ḳhudawand ke sáre muqaddas logo, us se mahabbat rakho, ki Ḳhudawand díndáron ká nigahbán hai, aur gurúr karnewálon ko betarah sazá detá hai. 24 Ai logo, jo Ḳhuda'wand se ummed rakhte ho, tum sab dilerí karo, ki wuh tumháre dilon ko mazbútí baḳhshegá.

XXXII. ZABU'R.

Mashkíl i Dáúd.

1 Mubárak hai wuh, jiská gunáh baḳhshá gayá, aur ḳhatá ḍhámpí gaí. 2 Mubárak hai wuh mard, jiske liye Ḳhudawand gunáh mahsúb nahín kartá, aur jiske dil men dagá nahín.

3 Jab main duá se chup rahá, to merí haḍḍíán sáre din karáhte karáhte gal gaín. 4 Kyúnki terá háth rát din mujh par bhárí thá, merí taráwat garmíon kí ḳhushkí se mubaddal húí. (Silá.) 5 Main tujh pás apne gunáh ká iqrár kartá hún, aur main ne apní badkárí nahín chhipáí; main ne kahá, Main Ḳhudawand ke áge apne gunáh ká iqrár karúngá: so tú ne merá gunáh baḳhsh diyá. (Silá) 6 Isí liye harek jo muqaddas hai, terí qabúliyat ke waqt tujh se duá mángtá hai, yaqínan baṛe páníon ke sailáb uske gird phir na sakenge. 7 Tú merá maljá hai, tú mujhe dukhon se bachátá hai, naját ke nagmon se tú mujhe ghertá hai. (Silá.)

8 Main tujhe samajh baḳhshúngá, aur us ráh men, jis men tú chalegá, tujhe rahnumáí karúngá; merí ánkhen terí nigahbání karengí. 9 Tum ghoṛon, aur ḳhachcharon ke mánind mat hojáo, ki unko samajh nahín, aur unká munh lagám aur bág se band rahtá hai, na howe, ki we tujh tak áwen. 10 Sharír par bahutsí musíbaten hain; par usko, jiská tawakkul Ḳhudá par hai, rahmat ne gherá hai. 11 Ai sádiqo, ḳhush ho, aur Ḳhudawand ke liye shádmán ho; aur tum sab jo tumháre dil mustaqím hain, ḳhushí se chilláo.

XXXIII. ZABU'R.

1 Ai sádiqo, Ḳhudawand ke sabab ḳhushí se chilláo, ki hamd karná sídhe logon ko sajtá hai. 2 Barbat se Ḳhudawand ká shukr karo, aur dastár ká sáz bajáke uske liye hamd aur saná gáo. 3 Uske liye naye gít gáo, sughaṛápe se chillá chilláke nagma karo.

4 Kyúnki Ḳhudáwand ká kalám sídhá hai, aur uske sáre kám amánat ke sáth haiṉ. 5 Wuh sadáqat aur adálat ko dost rakhtá hai; zamín uskí rahmat se mámúr hai. 6 Ḳhudáwand ke kalám se ásmán bane, aur unke sáre lashkar uske munh ke dam se. 7 Wuh daryá ká pání túde ke mánind jama kartá hai, wuh gahrápoṉ ko mekhzanoṉ meṉ rakh chhoṛtá hai. 8 Sárí zamín Ḳhudáwand se ḍartí rahe, aur jahán kí sárí ábádí uská ḳhauf máne. 9 Ki usne kahá, aur ho gayá, usne farmáyá, aur barpá húá. 10 Ḳhudáwand qaumoṉ kí mashwaratoṉ ko náchíz kartá hai, wuh logoṉ kí tadbíroṉ ko bátil kar detá hai. 11 Ḳhudáwand ke mansúba abad tak sábit rahenge; us ke dil ke muhásaba sárí nasloṉ meṉ rahenge. 12 Ḳhushhál hai wuh qaum, jiská Ḳhudá Ḳhudáwand hai, aur we log jinheṉ usne pasand karke apní mírás kiyá. 13 Ḳhudáwand ásmán par se dekhtá hai, wuh sáre baní A'dam par nigáh kartá hai. 14 Wuh apne sukúnat ke maqám se, zamín kí sárí ḳhilqat ko táktá hai. 15 Unke diloṉ ká muhaiyá karnewálá wuhí hai, wuh unke sáre amaloṉ ká ṭhík jánnewálá hai. 16 Koí bádsháh nahíṉ, jo apne lashkar kí firáwání se maḳhlasí páwe, koí pahlawán apne zor kí kasrat se naját nahíṉ pátá. 17 Bach nikalne ke liye ghoṛe se kám nahíṉ chaltá, aur koí apní bahut qúwat se rihái nahíṉ pátá.

18 Dekho, Ḳhudáwand kí áṉkh unpar hai, jo usse ḍarte haiṉ, aur unpar jo uskí rahmat ke ummedwár haiṉ, 19 Táki unkí jánoṉ ko maut se maḳhlasí dewe, aur unhen kál meṉ jítá rakhe; hamárí jánoṉ ko Ḳhudáwand ká intizár hai, wuhí hamárá chára hai, wuhí hamárí sipar hai; hamárá dil usí se ḳhush hai, ki ham ne uske muqaddas nám par tawakkul kiyá hai. 20 Ai Ḳhudáwand, jaise hameṉ tujh par tawakkul hai, waisehí terí rahmat ham par howe.

XXXIV. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr jab us ne apná salíqa Abimalik ke áge badlá jis ne use bhej diyá; aur wuh játá rahá.

1 Maiṉ har waqt Ḳhudáwand ko mubárak kahúngá, uskí sitáish sadá mere munh meṉ hogí. 2 Merí rúh Ḳhudáwand ke dam bhartí rahegí, garíb log sunenge aur ḳhush honge. 3 Mere sáth Ḳhudá kí baṛáí karo, ham milke uske nám ko buland kareṉ.

4 Maiṉ ne Ḳhudáwand ko ḍhúndhá, usne merí suní, aur mujhe mere sáre ḳhaufoṉ se naját dí. 5 Unhoṉ ne uspar nazar kí, aur roshan hogae, aur unke munh ruswá na húe. 6 Yih miskín chilláyá, aur Ḳhudáwand ne suná, aur use sárí musíbatoṉ se bacháyá. 7 Ḳhudáwand ká firishta unko, jo usse ḍarte haiṉ, chár taraf se ghernewálá hai, aur unheṉ bachátá rahtá hai. 8 Are, áo, chakho, aur dekho, ki Ḳhudáwand ḳhúb hai, ḳhushhál hai wuh ádmí jiská tawakkul uspar hai. 9 Ai uske muqaddas logo, Ḳhudáwand se ḍaro, kyúnki we jo usse ḍarte haiṉ, unheṉ kuchh kamí nahíṉ. 10 Bígh hájatmand aur bhúkhe haiṉ, par we jo Ḳhudáwand ke tálib haiṉ, unheṉ kisí niamat kí kamí nahíṉ.

11 O laṛko, merí suno, maiṉ tumheṉ ḳhudátarsí sikhláúngá. 12 Wuh kaun bashar hai, jo zindagí ká tálib hai, aur baṛí umr cháhtá hai, táki aish kare? 13 Apní zubán ko badí se, aur laboṉ ko jhúṭh bolne se báz rakh. 14 Badí se bhág, aur bhaláí kar, salámati ko ḍhúndh, aur usí ká píchhá kar. 15 Ḳhudá-

WAND kí ánkheṉ sádiqoṉ par hain, aur us ke kán unkí faryád par haiṉ. 16 Ḳhudawand ká munh unke barḳhiláf hai, jo badkirdár haiṉ, táki unkí yádgárí zamín par se qata kare. 17 Sádiq chilláte haiṉ, Ḳhudawand suntá hai, aur unheṉ unke sáre dukhoṉ se naját detá hai. 18 Ḳhudawand unke nazdík hai, jo shikastadil, haiṉ, aur unko jo dilafgár haiṉ, bachátá hai. 19 Sádiq par bahutsí musíbateṉ haiṉ, par Ḳhudawand usko un sab se chhuṛátá hai 20 Wuh uskí sárí haḍḍíoṉ ká nigahbán hai, unmeṉ se ek ṭúṭne nahíṉ pátí. 21 Badí sharír ko halák kartí hai, aur we jo sádiq ke kína rakhnewále haiṉ, pareshán honge. 22 Ḳhudawand apne bandoṉ kí jánoṉ ko maḳhlasí detá hai, aur koí unmeṉ se, jinká tawakkul uspar hai, pareshán na hogá.

XXXV. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 Ai Ḳhudawand, un se, jo mujh se jhagaṛte haiṉ, jhagaṛ, aur unse, jo mujh se laṛte haiṉ, laṛ. 2 Sipar, aur pharí pakaṛ, aur merí kumak ke liye khaṛá ho. 3 Bhálá nikál, aur unke rokne ko já, jo mere píchhe paṛe haiṉ; merí ján ko farmá ki Terí naját maiṉ húṉ. 4 We jo merí ján ke ḳhwáháṉ haiṉ, ruswá aur ḳhajil hoṉ; aur we, jo merí tabáhí ke rawádár haiṉ, lauṭeṉ aur sharminda hoṉ. 5 Jaise bhúsí hawá ke áge hotí hai, waisáhí we howeṉ, aur Ḳhudawand ká firishta unheṉ hánke. 6 Unkí ráh andherí, aur phisalní ho, Ḳhudawand ká firshta unheṉ ragede. 7 Ki unhoṉ ne besabab mere liye gaṛhe khode, aur náhaqq merí ján ke liye apná dám chhipáyá. 8 Us par nágahání tabáhí paṛe, aur wuh apne dám meṉ áphí phanse, aur apníhí balá meṉ giriftár rahe. 9 Par merá jí Ḳhudawand meṉ ḳhushwaqt hai, aur uskí naját se ḳhushhál hai. 10 Merí sárí haḍḍíáṉ kahtí haiṉ, Ḳhudawand tujh sá kaun hai, jo miskín ko baṛe qawí ke háth se bachátá hai; aur miskín muhtáj ko us se, jo unheṉ gárat kartá hai.

11 Jhúṭhe gawáh uṭhe haiṉ, we mujh se we sawálát karte haiṉ, jinse maiṉ ágáh nahíṉ. 12 We nekí ke iwaz meṉ mujh se badí karte haiṉ, we merí ján márte haiṉ. 13 Maiṉ ne to jab we bímár the, ṭáṭ ká libás pahiná; aur roze rakh rakh apne jí ko beárám kiyá, aur merí duá palaṭke mere síne meṉ átí thí. 14 Maiṉ ne unse sulúk kiyá, jo koí apne dost aur bhái se kare, maiṉ sarnigún hokar, aisá kuṛhá, jaise koí apní má ke liye gam kare. 15 Par we merí musíbat meṉ shádmání se milke jama húe, aur sáre zalíl log mujh par faráham húe, aur maiṉ beḳhabar thá, unhoṉ ne mujh ko chírá, aur dastbardár na húe. 16 Unhoṉ ne makúrámez ṭhaṭṭhebázoṉ ke sáth milke mihmáníoṉ meṉ mujh par dánt kichkicháe.

17 Ai Ḳhudawand kab tak tú dekhá karegá? unkí ḳharábí se merí ján ko phirá, merí wahíd ko sherbachchoṉ se. 18 Maiṉ baṛí jamáat meṉ terá shukr karúngá, maiṉ zabardast logoṉ ke darmiyán terí sitáish karúngá. 19 Nabo ki mere dushman muft mujh par ḳhushwaqt hoṉ, aur we, jo besabab mere bairí haiṉ, mujh par chashmak kareṉ. 20 Kyúnki we salámatí kí bát nahíṉ karte, balki un par, jo dunyá meṉ árám se baiṭhe haiṉ, makr ke mansúbe bándhte haiṉ. 21 Aur unhoṉ ne mujh par apná munh pasárá hai, aur kahte haiṉ, Ahá, há, há, hamárí ánkhoṉ ne yih dekhá.

22 Ai Ḳhudawand tú ne yih dekhá; ḳhámoshí mat kar, ai Ḳhudawand, mujh

se mat dúr rah. 23 Ai mere Ḳhudá, ai mere Ḳhudawand, uṭh, aur merí adálat ke liye aur mere faisle ke liye jág. 24 Ai Rabb Ḳhudawand mere Ḳhudá, apní sadáqat ke mutábiq merá insáf kar, aur unheṉ mujh par ḳhuswaqt na hone de. 25 We apne dilon meṉ kahne na páweṉ, Wáchhiṛe, yihí ham cháhte the, aur we na kaheṉ, ki Ham use chaṭ kar gae. 26 We jo merí burái se ḳhush hote haiṉ, ruswá; aur sharminda howeṉ, jo merí dushmaní par phúlte haiṉ, ruswáí aur sharmindagí ká libás pahineṉ.

27 Tab we, jo mere insáf se ḳhush hote haiṉ, ḳhushwaqt aur shádmán hoṉ, aur sadá kahá karen, ki Wuh baṛá Ḳhudawand hai, jo apne bande kí salámatí se ḳhush hotá hai. 28 Aur merí zubán terí sadáqat aur terí shukrguzárí har din kahtí rahegí.

XXXVI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Ḳhudawand ke bande Dáúd ká zabúr.

1 Badkár kí sharárat ká bayán mere dil ke andar hai: ki Ḳhudátarsí us kí ánkhoṉ ke áge nahíṉ. 2 Kyúnki jab tak uskí badkárí kí burái záhir na ho, wuh apne dil meṉ apní tárif áp kartá hai. 3 Uske munh kí báten badí aur fareb haiṉ, usne dánishmandí aur nekí ko tark kiyá. 4 Wuh apne bistar par paṛe paṛe badí ke mansúbe bándhtá hai, wuh áp burí ráh meṉ khaṛá rahtá hai, wuh buráí se nafrat nahíṉ khátá.

5 Ai Ḳhudawand, ásmán meṉ terí rahmat hai, aur terí sadáqat badlíoṉ tak pahunchí hai. 6 Terí sadáqateṉ baṛe pahároṉ ke mánind haiṉ, terí adálateṉ bhí baṛí gahrí haiṉ; ai Ḳhudawand, tú insán aur haiwán ká parwardigár hai. 7 Ḳhudáyá, terí rahmat kyáhí azíz hai! isliye baní Ádam tere paroṉ ke sáye tale áke chhipte haiṉ. 8 We tere ghar kí chiknáí kháne se ser howenge, aur tú apní niamatoṉ ke daryá se unheṉ seráb karegá. 9 Ki zindagí ká chashma tere kane hai, ham terí roshní se roshní dekhenge.

10 Tú apne pahchánnewáloṉ par apní rahmat kusháda rakh, aur unpar jinke dil mustaqím haiṉ, apní sadáqat. 11 Naho, ki ghamanḍ karnewáloṉ ká pánw mujh par paṛe, aur naho, ki sharír ká háth mujhe ṭhel de. 12 Badkár waháṉ gire húe haiṉ, we ḍhakele gae haiṉ, we kabhí uṭh na sakenge.

XXXVII. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 Badkároṉ ke sabab tú mat kuṛh, aur ḳhatákároṉ kí jihat se tú hasad na kar. 2 Ki we jaldí ghás ke mánind káṭ ḍále jáenge, aur hare sabze kí tarah murjháwenge. 3 Ḳhudawand par tawakkul rakh, aur bhalá kar, tú zamín meṉ zindagání basar kar, aur amánat se phal le. 4 Ḳhudawand se lazzat ḍhúnḍh, ki wuh tere dil ke matálib púre karegá. 5 Apní ráh Ḳhudawand par chhoṛ de, us par tawakkul kar, wuh sab baná legá. 6 Wuh terí sadáqat ko núr kí tarah záhir karegá, aur terí adálat ko do pahar kí sí roshní baḳhshegá. 7 Ḳhudawand kí yád meṉ ásúda ho, aur sabr se uská intizár kar; us shaḳhs ke sabab se, jo apní ráh meṉ kámyáb hotá hai, aur bure mansúbe bándhtá hai, mat kuṛh. 8 Gusse ko

dhímá kar, aur gazab ko tark kar, aur aisá na kuṛh, ki tú sharárat meṇ gire. 9 Ki badkár káṭ dále jáenge, lekin we jo Ḳhudawand se ummedwár haiṇ, zamín ko wehí mírás lenge.

10 Ki ek án kí án meṇ sharír na hogá, tú gaur karke uská makán ḍhúṇḍhegá, aur wuh na hogá. 11 Lekin we, jo miskín haiṇ, zamín ke wáris honge, aur bahut salámatí se ḳhushdil honge. 12 Sharír sádiq ke dukh dene par mansúbe bándhtá hai, aur us par dánt kichkichátá. 13 Ḳhudawand us par hanstá hai, kyúnki wuh dekhtá hai, ki uská din átá hai. 14 Sharíroṇ ne talwár nikálí, aur apní kamán khínchí, táki miskín, aur muhtáj ko girá deṇ, aur unko jinkí ráheṇ sídhí haiṇ, ján se máreṇ. 15 Unkí talwáreṇ unhíṇ ke diloṇ meṇ paiṭhengí, unkí kamáneṇ ṭúṭ jáwengí.

16 Thoṛá sá jo sádiq ká hai, bahutse sharíroṇ ke amwál se bihtar hai. 17 Ki sharíroṇ ke bázú toṛe jáenge, par Ḳhudawand sádiqoṇ ká thámnewálá hai. 18 Ḳhudawand kámiloṇ ke dinoṇ ko pahchántá hai, aur unkí mírás abadí hogí. 19 We bure waqt ruswá na howenge, aur qaht ke aiyám meṇ ser rahenge. 20 Lekin we jo sharír haiṇ halák honge; aur Ḳhudawand ke dushman charágáh kí ḳhusnumáí ke mánind faná honge; we dhuwáṇ ke mánind játe rahenge. 21 Sharír udhár letá hai, aur phir adá nahíṇ kartá; par sádiq rahm kartá hai aur detá hai. 22 Ki jinhoṇ ne uskí barakat páí hai, zamín ke wáris honge, aur jin par uskí lánat hai, kaṭ jáenge. 23 Nek ádmí ke qadam Ḳhudawand sábit rakhtá hai, aur uskí ráh ko dost rakhtá hai. 24 Agarchi wuh gir jáwe, par pámál na hogá, kyúnki Ḳhudawand uská háth thámtá hai. 25 Maiṇ jawán thá, ab búṛhá húá, par maiṇ ne sádiq ko hargíz áwára na dekhá, aur uskí nasl meṇ se kisí ko tukṛe mángte na páyá. 26 Wuh har din rahm kartá rahtá hai, aur qarz diyá kartá hai; uskí nasl mubárak hai.

27 Badí se bhág aur bhalá kar, aur abad tak ábád rah. 28 Ki Ḳhudawand adálat ká dostdár hai, aur apne muqaddas logoṇ ko tark nahíṇ kartá; we abad tak mahfúz rahenge, par sharíroṇ kí nasl káṭí jáegí. 29 Sádiq zamín ke wáris honge, aur abad tak us par basenge. 30 Sádiq ká munh dánish kí bát kahtá hai; uskí zabán se adálat ká kalima nikaltá hai. 31 Uske Ḳhudá kí sharíat uske dil meṇ hai, uská pánw kabhí na rapṭegá. 32 Sharír sádiq kí ghát meṇ lagá hai, aur uske qatl ke darpai rahtá hai. 33 Ḳhudawand us par uská qábú paṛne na degá, aur adálat ke waqt use mujrim na ṭhahráegá.

34 Ḳhudawand se ummedwár rah, aur uskí ráh ko yád rakh, ki wuh tujh ko apní zamín ká wáris karke sarfarází baḳhshegí, aur jab sharír káṭe jáenge, to tú dekhegá. 35 Maiṇ ne sharír bahut shándár dekhá, jo áp ko us hare daraḳht kí mánind, jo apne khet meṇ uge, phailátá thá. 36 Par wuh guzar gayá, goyá thá hí nahíṇ, maiṇ ne use ḍhúṇḍhá, wuh kahíṇ na milá. 37 Kámil ko ták, aur sídhe ko dekh rakh, ki aise ádmí ká anjám salámatí hai. 38 Par ḳhatákár sab ke sab halák ho jáenge, sharír ká anjám nestí hai. 39 Sádiqoṇ kí naját Ḳhudawand se hai; dukh ke waqt wuh unká bútá hai. 40 Ḳhudawand unkí madad karegá, aur unheṇ naját degá, aur un ko sharíroṇ se chhuṛáwegá aur bacháwegá, is liye ki unká tawakkul uspar hai.

XXXVIII. ZABU'R.

Tazkír ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudawand, apne gusse se mujh ko mat jhiṛk, aur na apne qahr se mujhe adab de. 2 Ki tere tír mujhe chubhte haiṇ, aur terá háth mujh par bhárí hai. 3 Tere gusse ke áge mere jism ko sihat nahíṇ, aur mere gunáhoṇ ke sabab merí haḍḍíoṇ ko árám nahíṇ. 4 Ki mere gunáh mere sir se guzar gae, aur bhárí bojhe kí mánind mujh par bhárí ho gae. 5 Mere gháo bádbú ho gae, aur saṛ gae, merí himáqat ke sabab se.

6 Maiṇ dukh bhartá húṇ, aur kamán hogayá húṇ, main din bhar royá kartá húṇ. 7 Kyúnki merí kamar meṇ karíh bímárí bhar gaí; aur mere jism meṇ sihat nahíṇ. 8 Maiṇ sust ho gayá húṇ, aur nipaṭ pis gayá húṇ, aur dil kí ghabráhaṭ se chillátá húṇ. 9 Ai Ḳhudawand, merá sárá ishtiyáq tere huzúr hai, aur merí karáhná tujh se chhipá nahíṇ. 10 Merá dil ghabrátá hai, merá bútá mujh se játá rahá, aur merí ánkhoṇ kí bínáí bhí játí rahí.

11 Mere azíz, aur mere dost mere dukh ke sabab mujh se alag khaṛe rahe, aur mere rishtadár mujh se dúr já khaṛe húe. 12 Unhoṇ ne jo merí ján ke ḳhwáháṇ haiṇ, mere phansáne ko phande máre haiṇ, aur we jo mere dukh ke rawádár haiṇ mere haqq meṇ aisí báteṇ kahte haiṇ, jin meṇ merá ziyán hai, aur sáre din makr ke mansúbe bándhte haiṇ. 13 Par maiṇ bahire kí mánind ho gayá, jo kuchh suntá nahíṇ, aur gúnge kí mánind jo apná munh nahíṇ kholtá. 14 Maiṇ us shaḳhs kí mánind húá, jo bahirá ho, aur us kí mánind jiske munh meṇ malámat na ho. 15 Ki Ḳhudawand, mujhe tujh se ummed hai; tú sunegá, ai mere Málik Ḳhudawand, mere Ḳhudá.

16 Kyúnki maiṇ kahtá húṇ, na howe, ki we mujh par ḳhushí kareṇ, aur jab merá páúw phisle, to we dekhke phúleṇ. 17 Maiṇ phisalne par húṇ, aur merá gam sadá mere sámhne hai. 18 Aur maiṇ apná gunáh áp kholke kahtá húṇ, aur apní taqsír ke liye gamgín húṇ. 19 Mere dushman ḳhushí karte haiṇ, aur qawí haiṇ; aur mere bairí náhaqq bahut ho gae. 20 We jo nekí ke iwaz meṇ badí karte haiṇ, mere dushman bane haiṇ, kyúnki maiṇ nekí kí pairawí kartá húṇ.

21 Ai Ḳhudawand mujh ko tark mat kar; ai mere Ḳhudá, mujh se dúr mat rah. 22 Merí madad ke liye jaldí kar, ai mere naját denewále Ḳhudá.

XXXIX. ZABU'R.

Yadútúníoṇ ke sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Maiṇ ne kahá, maiṇ apní ráhoṇ kí ḳhabardárí karúngá, ki merí zubán se gunáh na ho, aur jis waqt sharír mere sámhne hogá, to maiṇ apne munh ko lagám dúngá. 2 Maiṇ gúngá, aur ḳhámosh ho rahá, aur nek kahne se bhí rah gayá, merá gam táza húá. 3 Síne ke bích mere dil meṇ tapish húí, mere sochne meṇ ág bhaṛkí, tab maiṇ ne apní zubán se kahá.

4 Ai Ḳhudawand, mujhe batá, ki merá anjám kyá hai, aur merí umr kitní hai? tab maiṇ jánúṇ ki merí umr kis qadr kotáh hai. 5 Dekh, tú ne merí umr bálisht bhar kí, aur merí zindagí tere áge náchíz hai; yaqínan har ek shaḳhs agarchi barqarár ho, lekin mahz besabát hai. (Silá) 6 Biláshakk har ek insán wahm aur ḳhiyál sá chaltá phirtá hai; beshubha we abas bekal hote haiṇ; wuh zaḳhíra kartá

hai, aur nahíŋ jántá ki use kaun legá. 7 Ab, ai Ḳhudáwand, kis kí ummed hai? Mujhe terí hí ummed hai. 8 Mujhe mere sáre gunáhoŋ se naját de; mujhe jáhiloŋ kí nang mat kar. 9 Maiŋ gúngá rahá, maiŋ ne apná munh na kholá; kyúnki tú hí ne yúŋ kiyá hai. 10 Mujh se apní azíyat dúr kar; maiŋ to tere háth ke zor se faná húá játá húŋ. 11 Jab tú ádmí ko us ke gunáh ke báis gusse se adab detá hai, to us ke jas ko patange kí mánind kho detá hai; yaqínan har ek insán besabát hai. (Silá.)

12 Ai Ḳhudáwand, merí duá sun, aur mere nále par kán dhar; mere ánsúoŋ se gáfil mat ho, kyúnki maiŋ tere sámhne pardesí, aur apne sáre bápdádoŋ kí mánind musáfir húŋ. 13 Mujh se apná háth dúr kar, táki dam le lúŋ, us se áge ki maiŋ yaháŋ se jáúŋ, aur phir na rahúŋ.

XL. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Maiŋ ne sabr se Ḳhudáwand ká intizár kiyá; wuh merí taraf máil huá, aur us ne merí faryád suní. 2 Wuh mujhe haulnák gaṛhe aur daldal kí kích se báhar nikál láyá, aur mere pánw us ne paháṛ par rakhe, aur mere qadamoŋ ko sábit kiyá, 3 Aur us ne mere munh meŋ ek naí tasbíh ḍálí, jisse maiŋ apne Ḳhudá kí sitáish kartá húŋ; bahutere dekhenge aur ḍarenge, aur Ḳhudáwand par tawakkul karenge.

4 Ḳhushhál hai wuh insán, jo Ḳhudáwand par apná bharosá rakhtá hai, aur magrúroŋ ko, aur unko, jo jhúṭh kí taraf jhuke haiŋ, nahíŋ mántá. 5 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá, terí ajáib qudrateŋ, jo tú ne dikhláíŋ, bahutsí haiŋ, aur terí tadbíreŋ, jo hamáre liye haiŋ, mumkin nahíŋ ki giní jáweŋ; maiŋ to unheŋ kholke tere áge bayán kartá, lekin we to shumár se báhar haiŋ. 6 Zabíh aur hadiya ko tú nahíŋ cháhtá: tú ne mere kán khole; chaṛháwe aur ḳhatiyat ká tú tálib nahíŋ. 7 Tab maiŋ ne kahá, Dekho, maiŋ átá húŋ; kitáb ke waraqoŋ meŋ mere haqq meŋ yih likhá hai. 8 Ai mere Ḳhudá, maiŋ terí razámandí bajá láne par ḳhush húŋ; terí sharíat to mere dil ke bích hai. 9 Maiŋ ne baṛí jamáat meŋ sadáqat ká muzhda diyá; dekh, ai Ḳhudáwand, maiŋ ne apná munh band nahíŋ kiyá, aur tú jántá hai. 10 Maiŋ ne terí sadáqat kí bát apne dil meŋ chhipá na rakhí; maiŋ ne terí amánatdárí aur terí naját kí bát kahí; maiŋ ne tere lutf i amím aur terí amánat ko baṛí jamáatoŋ meŋ poshída nahíŋ rakhá.

11 Ai Ḳhudáwand, apní rahmatoŋ ko mujh se dareg na kar; terí rahmat aur terí amánat har dam merí nigahbán raheŋ; 21 Ki beshumár buráíoŋ ne mujhe gher liyá: mere gunáhoŋ ne mujhe pakṛá, aisá ki maiŋ ánkh úpar nahíŋ kar saktá; we mere sir ke báloŋ se shumár meŋ ziyáda haiŋ; so maiŋ ne dil chhoṛ diyá. 13 Ai Ḳhudáwand, mihrbání karke mujhe naját de; ai Ḳhudáwand, jald merí madad ko pahunch. 14 We jo milke merí ján márne ke darpai haiŋ, ḳhajil aur ruswá hoŋ; we, jo merí tabáhí ke rawádár haiŋ, lauṭeŋ aur sharminda hoŋ. 15 Sab, jo mujh par áhá, áhá kahte haiŋ, apní is buráí ke badle pareshán hoŋ; 16 Aur we, jo tere tálib haiŋ, ḳhushnúd aur ḳhursand howeŋ; aur we, jo terí naját ke áshiq haiŋ, sadá kahá kareŋ, ki Ḳhudáwand muazzam ho. 17 Maiŋ to miskín aur muhtáj húŋ, lekin Ḳhudáwand merí fikr meŋ rahtá hai; merá chára, merá chhuṛánewálá tú hí hai. 18 Ai mere Ḳhudá, der mat kar.

XLI. ZABU'R

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Mubárak hai wuh, jo miskín par mihr kartá hai; Ḳhudawand bipat ke waqt usí ko naját degá. 2 Ḳhudawand uská háfiz rahegá, aur use salámat rakhegá, aur wuh zamín par mubárak hogí, aur tú use uske dushmanoṉ ke qábú meṉ na kar degá. 3 Ḳhudawand usko bímárí ke bistar par sambhálegá; tú uskí bímárí meṉ bistar lauṭke bichháwegá.

4 Maiṉ kahtá húṉ, ai Ḳhudawand, mujh par rahm kar; merí ján ko shifá de, ki maiṉ terá gunáhgár húṉ. 5 Mere dushman mujhe burá kahte haiṉ, ki Wuh kab maregá, aur uská nám kab miṭ jáegí? 6 Jab wuh dekhne ko átá hai, tab behúda báteṉ kartá hai; uske dil meṉ buráí bharí húí hai; báhar játá hai, aur use bayán kartá hai. 7 Sab jitne merá kína rakhte haiṉ, mere barkhiláf sargoshí karte haiṉ; we mere satáne ke mansúbe bándhte haiṉ, 8 Aur kahte haiṉ, Ek burá ázár ise lagá hai; ab jo wuh paṛá hai phir na uṭhegá. 9 Mere is ján pahchán ne bhí, jis par mujhe bharosá thá, aur jo merá hamnawála thá, mujh par lát uṭháí.

10 Par tú, ai Ḳhudawand, mujh par rahm kar, aur mujh ko khaṛá kar, táki maiṉ unse badlá lúṉ. 11 Terí mihrbání ká mujh ko isse yaqín hai; ki mere dushman ne mujh par fath nahíṉ páí. 12 Tú mere ḳhulús ke báis mujh ko sambháltá hai, aur mujh ko apne huzúr meṉ abad tak sábit rakhegá.

13 Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá azal se abad tak mubárak hai. Ámín, ámín.

Sifr i sání.

XLII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká mashkíl.

1 Jis tarah se ki hariní pání ke chashmoṉ kí niháyat piyásí hotí hai, waisáhí merí rúh, ai Ḳhudawand, terí niháyat piyásí hai. 2 Merí rúh Ḳhudá ke liye, jo zinda hai, tarastí hai: aisá kaun sá din hogá, ki maiṉ jáúṉ, aur Ḳhudá ke áge hoúṉ? 3 Merá tosha rát din ánsú haiṉ; we har roz mujh se púchhte haiṉ, Terá Ḳhudá kaháṉ hai? 4 Maiṉ yih yád kartá húṉ, aur apne jí meṉ fikr kartá húṉ, ki maiṉ guroh ke sáth hoke, wuh guroh, jo íd ke din ko mántí hai, ḳhushí se aláptá húá, aur shukr kartá húá Ḳhudá ke ghar meṉ játá thá. 5 Ai mere jí, tú kyúṉ girá játá hai, aur tú mujh meṉ kyúṉ beárám hai? Ḳhudá par tawakkul kar; ki maiṉ yaqínan uskí sitáish karúngá, jo mere chihre kí ḳhair o áfíyat hai.

6 Ai mere Ḳhudá, merá jí girá játá hai, so maiṉ Yardan kí zamín meṉ aur Harmún meṉ koh i Misgár par tujhe yád karúngá. 7 Tere pání kí dhároṉ kí áwáz se, gahráo gahráo ko pukártá hai; terí sárí maujeṉ aur ḍheú mere sir se guzar gae. 8 Ḳhudawand subh ke waqt apne lutf i ḳháss ko hukm karegá, aur rát ko maiṉ uská gít gáúngí; merí duá merí hayát ke Ḳhudá kí taraf hogí. 9 Maiṉ Ḳhudá ko, jo merá pahár hai, kahúngá, Tú mujhe kyúṉ bhúl gayá hai? maiṉ kyúṉ dushman ke zulm se gam kartá chalá játá húṉ? 10 Mere dushman us talwár kí mánind jo merí haḍḍíoṉ se guzar jáwe, mujhe malámat karke dukh dete haiṉ, aur roz roz mujh ko kahte haiṉ, Terá Ḳhudá kaháṉ hai? 11 Ai mere jí, tú kyúṉ girá játá hai,

aur tú mujh meṉ kyúṉ beárám hai? Khudá par tawakkul kar; yaqínan maiṉ uskí sitáish karúngá, jo mere chihre kí ḳhair o áfiyat, aur merá Khudá hai.

XLIII. ZABU'R.

1 Ai Khudá, merá insáf kar, aur zálim qaum se merá hámí ho; mujhe makkár jafákár ádmí se naját de. 2 Ki merá tawánáí bakhshnewálá Khudá tú hai, kyúṉ tú mujhe dúr kartá hái? maiṉ dushman ke zulm se kyúṉ rotá chalá jáúṉ? 3 Háṉ, apne núr aur apní amánat ko záhir kar, unheṉ merá rahbar kar, aisá ki we mujh ko tere koh i muqaddas par, aur tere maskanoṉ meṉ le jáweṉ. 4 Tab maiṉ Khudá ke mazbah par, Khudá ke huzúr, jo merá kamál sarúr hai, jáúngá, aur maiṉ barbat bajáke terí sitáish karúngí, ai Khudá, mere Khudá. 5 Ai mere jí, tú kyúṉ ḍhayá játá hai, aur tú mujh meṉ kyúṉ beárám hai? Khudá par tawakkul kar; ki maiṉ yaqínan uskí sitáish karúngá, jo mere chihre kí ḳhair o áfiyat aur merá Khudá hai.

XLIV. ZABU'R.

Sardár mugannı́ ke liye baní Qorah ká mashkíl.

1 Ai Khudá, ham ne apne kánoṉ se suná, aur hamáre bápdádoṉ ne un kámoṉ kí, jo tú ne unke waqt meṉ sábiq zamáne meṉ, kiye haiṉ, ḳhabar dí; 2 Ki tú ne qaumoṉ ko apne háth se ḳhárij kiyá, aur unheṉ jamáyí, aur tú ne un logoṉ ko dukh diyá, aur unkí jaṛ ḳhúb baiṭháí; 3 Ki we apní shamsher se us zamín ke málik na húe, na unhoṉ ne apne bázú se naját páí; balki tere dahne háth se, aur tere bázú se, aur tere chihre ke núr se, isliye ki terí mihrbání un par thí.

4 Ai Khudá, tú merá Bádsháh hai, Yaqúb ke liye najátoṉ ká hukm ho. 5 Terí madad se ham apne dushmanoṉ ko síngh márenge, tere nám se ham un ko, jo ham par chaṛhte haiṉ, pámál karenge; 6 Ki merá takiya apní kamán par nahíṉ, na merí talwár mujhe bachá saktí hai, 7 Balki tú hí hai, jisne ham ko hamáre dushmanoṉ se bacháyá, aur un ko, jo hamárá kína rakhte haiṉ, ruswá kiyá. 8 Ham tamám din Khudá par faḳhr karte haiṉ, aur tere nám kí abad tak sitáish karenge. (Silá.)

9 Lekin ab tú ne ham ko dúr kiyá, aur ruswá kiyá, aur hamáre lashkaron ke sáth nahíṉ chaltá. 10 Tú dushman ke áge se ham ko bhagá detá hai; aur we, jo hamárá kína rakhte haiṉ, apne wáste lúṭ lete haiṉ. 11 Tú ne ham ko bheṛoṉ kí mánind un kí ḳhurish kiyá, aur ham ko gair qaumoṉ ke darmiyán áwára kiyá. 12 Tú apne logoṉ ko muft beche ḍáltá hai, aur unkí qímat bahut nahíṉ baṛháí. 13 Tú ne ham ko hamáre hamsáyoṉ ká nang kiyá; un ke nazdík, jo hamáre ás pás haiṉ, ham ko angushtnumá aur náchíz kiyá. 14 Tú ne ham ko gair qaumoṉ ke darmiyán zarb ul masal kiyá, aur logoṉ ke darmiyán sir dhunne ká sabab. 15 Merí ruswáí hamesha mere sámhne hai, aur merí súrat kí sharmindagí ne mujh ko ḍhámp liyá, 16 Tahqír aur ihánat karnewále kí áwáz ke sabab dushman aur intiqám lenewále ke áge.

17 Yih sab kuchh ham par bítá, par ham tujhe nahíṉ bhúle, aur tere ahd o paimán meṉ uzr nahíṉ kiyá, 18 Na hamáre dil tujh se phire, aur na hamáre

pánw terí ráh se munharif húe. 19 Par tú ne tinnínon ke makán men ham ko kuchlá, aur maut ke sáye tale ham ko chhipá diyá. 20 Agar ham apne Ḳhudá ká nám bhúl gaye, yá ham ne kisí ajnabí mábúd kí taraf apne háth phailáe, 21 To kyá Ḳhudá us kí tahqíqát na karegá? Wuh to dilon ke asrár se bhí ágáh hai. 22 Ki tere hí liye ham sáre din zabh kiye gaye, aur qurbání ke gospand bane.

23 Bedár ho, kyún so rahá tú, ai Ḳhudáwand? Jág, ham ko abad tak dúr mat kar. 24 Tú kyún apná munh chhipátá hai, aur hamárí mihnat aur musíbat ko kyún bhulíe detá hai? 25 Ki hamárí jánen ḳhák kí taraf jhukín; hamáre peṭ zamín se chipte. 26 Hamárí madad ke liye uṭh, aur apní rahmaton ke wáste ham ko bachá le.

XLV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká mashkíl, yáne ishk i Iláhí kí gazal, "Sosanon" ke sur par gáyá jáwe.

1 Mere dil men achchhá mazmún josh mártá hai, main un kámon ko, jo main ne bádsháh ke haqq men kiye, bayán kartá hún; merí zabán máhir likhnewále ká qalam hai.

2 Tú husn men baní A'dam se kahín ziyáda hai, tere labon men niamat biṭáí gaí, isí liye Ḳhudá ne tujh ko abad tak mubárak kiyá.

3 Ai pahlawán, tú jáh o jalál se apní talwár hamáil karke apní rán par laṭká. 4 Amánat aur hilm aur adálat par apní buzurgwárí aur iqbálmandí se sawár ho, ki terá dahna háth tujhe haibatnák kám dikháegá. 5 Bádsháh ke dushmanon ke dilon men tere tír tezí karte hain, log tere sámhne gir játe hain.

6 Ai Ḳhudá, terá taḳht abad ul ábád hai, terí saltanat ká asá rástí ká asá hai. 7 Tú ne sidq se dostí, aur sharr se dushmaní kí hai, isí liye Ḳhudá ne, jo terá Ḳhudá hai, ḳhushí ke raugan se tere musáhibon se ziyáda tujhe muattar kiyá. 8 Tere libás se murr aur úd aur taj kí mahak átí hai, háthí dánt kí haikalon se nagma tujhe ḳhush kartá hai. 9 Bádsháhon kí beṭíán terí izzatwálí auraton men hain, Malika Ofír ke sone se árásta hoke tere dahne háth kharí hai.

10 O beṭí, sun le, aur soch, aur apne kán idhar dhar, aur apne logon aur apne báp ke ghar ko bhúl já. 11 Ki bádsháh tere jamál ká nipaṭ mushtáq hai, ki wuh terá ḳháwind hai, tú use sijda kar. 12 Aur Bint i Súr tujh pás hadiye láwegí, qaum ke daulatmand hadiya leke tujh pás házir howenge.

13 Bádsháh kí beṭí andar men jalál se bharí húí hai, uská libás tamám tásh ká hai. 14 Use sozaní ke kapṛa pahináke bádsháh ke huzúr pahunchánwenge; kunwárí auraten, jo uskí ḳhawássen hain, us ke píchhe píchhe tujh pás házir kí jáengí. 15 Ḳhushí aur shádmání se we pahuncháí jáwengí, we bádsháh ke qasr men dáḳhil howengí. 16 Tere farzand tere bápdádon ke qáim maqám howenge, jinhen tú sárí zamín ke umará karegá.

17 Main sárí pushton ko terá nám yád diláúngí, pas sáre log abad ul ábád terí sitáish karenge.

XLVI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr gulámát par gáyá jáwe.

1 Ḳhudá hamárí panáh, aur hamárá zor hai, aur saḳhtíon meṉ hamárá hamesha madadgár hai. 2 Is liye hameṉ kuchh ḳhauf nahíṉ, agarchi zamín kámpe, aur pahár apní jagah se hilke samundar meṉ gir jáweṉ. 3 Agarchi uske páníoṉ ká shor, aur unheṉ beqarárí ho; agarchi pahár unke phúlne se hil jáweṉ. (Silá.) 4 Ek nadí hai, jiskí dháreṉ Ḳhudá ke shahr ko, yáne Haqq Tálá ke muqaddas maskanoṉ ko, ḳhushwaqt kartí haiṉ. 5 Ḳhudá uske bíchoṉ o bích hai, use hargiz jumbish na hogí; Ḳhudá subh i sádiq ke waqt us kí kumak karegá. 6 Qaumoṉ ne gussa kiyá, mamlukateṉ jumbish khá gaíṉ, us ne apní áwáz nikálí; zamín gudáz hogaí. 7 Ḳhudáwand lashkaroṉ ká Ḳhudá hamáre sáth hai, Yaqúb ká Ḳhudá hamárí panáh hai. (Silá.)

8 Ao, Ḳhudáwand ke ajáib kámoṉ ko dekho, ki zamín par kaisí kaisí wíráníáṉ kíṉ. 9 Wuh zamín kí sárí tarafoṉ se laṛáíáṉ mauqúf kartá hai; wuh kamán toṛtá hai, neze do ṭukṛe kartá hai, gáṛíoṉ ko ág se jalátá hai. 10 Dhíme ho, aur yaqín karo, ki maiṉ Ḳhudá húṉ, maiṉ qaumoṉ meṉ buland hoúngá, maiṉ zamín par bálá hoúngá. 11 Ḳhudáwand lashkaroṉ ká Ḳhudá hamáre sáth hai, Yaqúb ká Ḳhudá hamárí panáh hai. (Silá)

XLVII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr.

1 Háṉ, ai logo, tum sab táliáṉ bajáo; shahána gíte húe Al'láh kí madh karo. 2 Ki Ḳhudáwand buland, aur muhíb hai, wuh sárí zamín par Bádsháh i azím hai; 3 Wuh qaumoṉ ko hamárá zerdast, aur gurohoṉ ko hamáre pánw ke níche ḍálegá. 4 Wuh hamárí mírás hamáre liye pasand karegá, yáne Yaqúb ke us jamál ko, jo uská mahbúb thá. (Silá)

5 Ḳhudá shahána gíte húe úpar chaṛhá, háṉ Ḳhudáwand turhí kí áwáz ke sáth. 6 Ḳhudá kí sitáish karo, sitáish karo, hamáre bádsháh kí sitáish karo, sitáish karo. 7 Ki Ḳhudá sáre jahán ká bádsháh hai; soch samajhke us kí sitáish karo. 8 Ḳhudá qaumoṉ ká bádsháh hai; Ḳhudá apne muqaddas taḳht par baiṭhá hai. 9 Ḳhalq ke sáre amír faráham húe haiṉ, we jo Abirahám ke Ḳhudá ke log haiṉ, ki jahán kí sipareṉ Ḳhudá ke iḳhtiyár meṉ haiṉ; wuh niháyat buland hai.

XLVIII. ZABU'R.

Baní Qurah ke zabúr ká gít.

1 Ḳhudáwand buzurg hai, hamáre Ḳhudá ke shahr meṉ us ke muqaddas pahár par niháyat munásib hai, ki uskí sitáish kí jáwe. 2 Wuh pahár niháyat ḳhush aslúb hai, sárí dunyá kí ḳhushí koh i Saihún hai, jiskí jánib i shimál bádsháh i azím ká shahr hai. 3 Uske mahalloṉ meṉ mashhúr hai, ki Ḳhudáwand us kí panáh hai.

4 Kyúnki dekh, ki bádsháh faráham húe, aur ikaṭṭhe hoke pár utre. 5 Unhoṉ ne ánkh uṭhái, to dang húe; ghabráe, aur bhág nikle. 6 Unheṉ kampkapí ne

pakṛá, aur dard ne, us aurat kí mánind, jo jantí hai. 7 Tú Tarsís ke jaház bád i sharqí se toṛtá hai. 8 Jaisá ham ne suná thá, waisáhí Ḳhudáwand ke lashkaron ke shahr meṉ ham ne apne Ḳhudá ke shahr meṉ dekhá, Ḳhudá use abad tak barqarár rakhegá. (Silá.)

9 Ai Ḳhudá, ham terí haikal ke darmiyán tere lutf i kámil kí tamanná rakhte haiṉ. 10 Ai Ḳhudá, jaisá terá nám hai, zamín par sartásar waisíhí terí madh hai, terá dahna háth sadáqat se bhará húá hai. 11 Koh i Saihún ḳhush howe, banát i Yihúdáh sarúr kareṉ, terí adálatoṉ ke sabab, ai Ḳhudáwand.

12 Saihún ko ghúmo, aur uske burjoṉ ke ás pás pherke unheṉ gino; tum uske shahrpanáh se apne dil lagáo, sur sochke uske mahalloṉ ko dekho, 13 Táki tum ánewálí pushtoṉ ko uskí ḳhabar do. 14 Ki yih Ḳhudá, hamárá azalí abadí Ḳhudá hai, aur tá dam i marg wuhí hamárá hádí rahegá.

XLIX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr.

1 Ai logo, tum sab kán dharo, tum sab jo dunyá meṉ baste ho; 2 Adná aur ālá, daulatmand aur muhtáj. 3 Mere munh se hikmat ke kalime nikalte haiṉ, aur mere dil ká dhiyán ḳhirad par hai. 4 Maiṉ ek tamsíl kí taraf apná kán dharúngá; maiṉ apná lugaz murchang bajáte húe kholke kahúngá.

5 Maiṉ musíbat ke dinoṉ meṉ kis liye ḍarúṉ, jab bure gaddároṉ kí burái mujhe ghere, 6 Jo apní daulat par iatimád karte haiṉ, aur apne mál kí firáwání par phúlte haiṉ ? 7 Un meṉ se hargiz kisí kí majál nahíṉ, ki apne bhái ká fidya, yá uská kafára Ḳhudá ko dewe. 8 Ki un jánoṉ ká fidya bhárí hai, yih abad tak adá nahíṉ hone ká; 9 Aur wuh abad tak jítá rahe, aur hargiz maut na dekhe. 10 Ki wuh dekhtá hai, ki dánishmand log marte haiṉ, aur isí tarah se bewaqúf aur haiwán faná hote haiṉ, aur apní daulat auroṉ ke liye chhoṛ játe haiṉ. 11 Unke dil meṉ ḳhiyál thá, ki hamáre ghar abad tak qáim rahenge; so unhoṉ ne apní zamínoṉ par apná nám rakhá. 12 Par hashmatwálá insán báqí nahíṉ rahtá, wuh haiwánoṉ kí mánind nest ho játá hai.

13 Yih unkí raftár unkí himáqat hai, aur unke pichhle log unke kalám pasand karte haiṉ. (Silá) 14 We bheroṉ kí mánind pátál meṉ ḍále játe haiṉ ; maut unheṉ char jáegí; aur we jo rástkár haiṉ, subh ko un par musallit honge; pátál meṉ paṛe paṛe unká jamál játá rahegá. 15 Lekin Ḳhudá pátál ke qabze se bacháne ke liye merí ján ká fidya degá, aur wuh mujhe apne pás rakhegá. (Silá.) 16 Jab koí daulatmand ho jáwe, yá uske ghar kí hashmat taraqqí páwe, to tú ḳhaufnák mat ho; 17 Kyúnki wuh marne ke waqt kuchh sáth na lejáegá, aur uskí shaukat uske píchhe na utregí, agarchi wuh apne jíte jí apní ján ko mubárakbád detá thá; par jab tú apne sáth nekí karegá, log terí sitáish karenge. 18 Wuh apne bápdádoṉ kí nasl meṉ shámil ho jáegá, we hargiz ujálá na dekhenge; ádmí jo hashmat meṉ hai, aur samajhtá nahíṉ, chárpáyoṉ kí mánind hai, jo faná ho játe haiṉ.

L. ZABU'R.

A'saf ká zabúr.

1 Khudawand máhúdon ke Khudá ne farmáyá, aur zamín ko mashriq se leke magrib tak buláyá; 2 Aur Saihún men se kámil jamálwálá Khudá jalwagar húá. 3 Hamárá Khudá áwegá, aur chupcháp na rahegí; ek ág uske áge áge faná kartí jáegí, aur uske girdágird shiddat se maujzan hogí. 4 Wuh úpar se ásmán ko manádí karegá, aur zamín ko, táki apne logon kí adálat kare. 5 Mere pák bando, mere pás fáráham hoo, we hí bande, jinhon ne mere sáth qurbání ká ahd kiyá. 6 A'smán uskí sadáqat ko áshkárá karenge, ki Khudá hí adálat karnewálá hai. (Silá.)

7 Ai merí quam, sun, main kahtá hún; ai Isráel, main tujh par gawáhí detá hún; main Khudá, terá Khudá hún. 8 Main tujh ko, tere zabíhon, aur tere charháwon kí bábat, jo hamesha mere sámhne hote hain, mujrim na thahráúngá. 9 Main tere ghar ká bail, aur tere báre ká bakrá nahín leúngá. 10 Ki jangal ke sáre chárpáe, aur hazár pahár par baháim mere hain. 11 Main pahár ke sáre parindon se ágáh hún, aur dashtí charind, jo maidán men hain, mere hain. 12 Agar main bhúkhá hoúngá, to tujh se na kahúngá, ki sárí dunyá, aur uskí mámúrí merí hai. 13 Kyá main bachhron ká gosht khátá hún, yá bakron ká lahú pítá hún? 14 Tú shukrguzárí kí qurbáníán Khudá ke áge guzrán, aur Khudá Tálá ke huzúr apní nazren charhá. 15 Aur musíbat ke din mujh se faryád kar: main tujhe makhlasí dúngá, aur tú merá jalál záhir karegá.

16 Par Khudá sharír ko yún kahtá hai: Tujhe mere hukmon ke bayán karne se kyá kám? tú kyún apne munh se mere ahd ká mazkúr kartá hai, 17 Hálánki tú tarbiyat se adáwat rakhtá hai, aur mere kalám ko apne píchhe phenktá hai? 18 Jab tú chor ko dekhtí hai, to usse rází hotá hai, aur zánion ká sharík hotá hai. 19 Apne munh se sharárat kí báten kartá hai, aur zabán se dagá ká mansúba bándhtá hai. 20 Tu baithke apne bháí kí gíbat kartá hai, tú apní hí má ke bete par tuhmat kartá hai. 21 Tú ne yih kám kiyá, aur main khámosh ho rahá: tú ne gumán kiyá, ki main tujhí sá hún; par main tujhe sazá dúngá, aur tere kámon ko ek ek karke tujhe dikháúngá.

22 Ab, ai Khudá ke farámosh karnewálo, socho, na ho, ki main tumhen pára pára karún, aur koí chhuránewálá na ho. 23 Jo koí mujhe shukrguzárí ke zabíh detá hai, wuh merá jalál záhir kartá hai; aur usko, jo apní bol chál durúst rakhtá hai, main Khudá kí naját dikhlaúngá.

LI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr, jab Nátan nabí us pás gayá jis waqt wuh Bintsaba pás gayá thá.

1 Ai Khudá, apne kámil karam se mujh par rahm kar, aur apne rahmon kí firáwání se mere gunáh mitá de! 2 Mujhe merí buráí se khúb dho, aur mujhe mere gunáh se pák kar! 3 Ki main apne gunáhon ko pahchántá hún, aur merá gunáh hamesha mere sámhne hai. 4 Main ne faqat teráhí gunáh kiyá hai, aur terehí huzúr badí kí hai, táki tú ápní báton men sádiq thahre, aur jo tú hukúmat kare,

to tú pák záhir ho. 5 Dekh, maiṇ ne buráí meṇ súrat pakṛí, aur gunáh ke sáth merí má ne mujhe peṭ meṇ liyá. 6 Dekh, tú batún kí sadáqat cháhtá hai: tú mujhe dánáí ke asrár se ágáh karegá. 7 Zúfá se merá tanqiya kar, ki maiṇ pák ho jáúṇ; mujh ko dho, ki maiṇ barf se ziyáda sufed hoúṇ! 8 Mujhe ḳhushí, aur ḳhurramí kí ḳhabar suná, ki merí haḍḍíáṇ, jinheṇ tú ne toṛ ḍálá, masrúr hoṇ! 9 Mere gunáh se chashmposhí kar, aur merí sárí buráíáṇ miṭá ḍál! 10 Ai Ḳhudá, mere andar ek pák dil paidá kar, aur ek mustaqím rúh mere bátin meṇ phir ḍál! 11 Mujh ko apne huzúr se mat hánk, aur apní rúh i pák mujh se na nikál! 12 Apní naját kí shádmání mujh ko phir ináyat kar, aur ázád rúh se mujh ko thámbh!

13 Ki maiṇ ḳhatákároṇ ko terí ráheṇ sikháúngá, aur gunahgár terí taraf rujú karenge. 14 Ai Ḳhudá, mere naját denewále Ḳhudá, mujhe ḳhún ke gunáh se rihái de, ki maiṇ apní zubán se terí sadáqat ke gít gáúngá. 15 Ai Ḳhudáwand, mere laboṇ ko wá kar, to merá munh terí sitáish bayán karegá. 16 Ki tú zabíhe se ḳhush nahíṇ, nahíṇ to maiṇ detá; charháwe meṇ terí ḳhushnúdí nahíṇ. 17 Ḳhudá ke zabíhe shikasta ján haiṇ; dil shikaste aur pise húe ko Ḳhudá haqír na jánegá.

18 Apní ḳhushí se Saihún par ihsán kar, aur Yirúshálam kí díwároṇ ko baná. 19 Tab tú sidq ke zabíh aur charháwá aur kámil qurbáníoṇ se ḳhushnúd hogá; aur us dam we tere mazbah par bachhṛe charháwenge.

LII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr, jab Adúmí Doeg ne áke Saúl se kahá, ki Dáúd Aḳhimalik ke ghar áyá.

1 Ai zabardast insán, tú ziyánkárí par kyúṇ faḳhr kartá hai? Ḳhudá ká ihsán har roz hai! 2 Terí zabán dagábázíáṇ karke tez usture kí mánind ḳharábíáṇ íjád kartí hai; 3 Tú sharr ko ḳhair se ziyáda, aur jhúṭh bolne ko sach kahne se bahut dost rakhtá hai. (Silá.) 4 Ai dagábáz zabán, tú nigalnewálí bátoṇ ko bahut cháhtí hai.

5 Isí tarah, Ḳhudá tujhe abad tak nest kar degá, aur tujhe ḍhá degá, aur tujhe tere ḳhaime se jháṛ phenkegá, aur zindagí kí zamín se tujhe ukháṛ ḍálegá. (Silá.) 6 Aur sádiq dekhenge, aur ḍarenge, aur us par hansenge: 7 Dekh, yih wuh shaḳhs hai, ki jis ne Ḳhudá ko panáh na banáyá, aur apne mál kí firáwání ko muatamad jáná, aur apní sharárat se qawí húá. 8 Lekin maiṇ Ḳhudá ke ghar meṇ zaitún ke ek daraḳht kí mánind húṇ; merá tawakkul abad ul ábád Ḳhudá kí rahmat par hai. 9 So maiṇ sadá terá shukr karúngá, ki tú ne aisá kiyá; aur tere nám záhir hone ká intizár karúngá, ki tere pák logoṇ pás ḳhúb hai.

LIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká mashkíl bánsríoṇ ke sáth gáyá jáwe.

1 Ahmaq apne dil meṇ kahtá hai, ki Ḳhudá nahíṇ! We fásid haiṇ, aur unhoṇ ne palíd gunáh kiyá hai, aur koí nekokár nahíṇ. 2 Ḳhudá ne ásmán par se baní Ádam par nazar kí, tá dekhe, ki koí dánishwálá, yá koí Ḳhudá ká tálib hai. 3 Har ek un meṇ se píchhe phir gayá; we sab ke sab napák haiṇ; koí nekokár nahíṇ, ek bhí nahíṇ.

4 Kyá unko, jo badkárí karnewále haiṉ, fahm nahíṉ, ki we mere bandoṉ ko aise kháte haiṉ, jaise roṭí kháte aur Ḳhudá ká nám nahíṉ lete haiṉ? 5 We waháṉ niháyat ḍare, jaháṉ ḳhauf ká maqám na thá, ki Ḳhudá unkí haḍḍíáṉ, jo tere muqábil ḳhaimazan hotí haiṉ, khindá detá hai; tú ne unheṉ ruswá kiyá, ki Ḳhudá ne unheṉ haqír kiyá hai.

6 Kásh ki Isráel ko Saihún se naját ho; to jab ki Ḳhudá apní qaum ke qaidíoṉ ko phir láwegá, to Yaqúb ḳhushnúd howegá, aur Isráel ḳhursand.

LIV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká mashkíl bín ke sáth gáyá jáwe ki Zaifíoṉ ne áke Sáúl se kahá, ki Dekh, Dáúd apne ko hamáre pás chhipátá hai.

1 Ai Ḳhudá, apne nám ke liye mujh ko bachá, aur apní qúwat se merá insáf kar. 2 Ai Ḳhudá, merí duá qabúl kar, aur mere munh kí báteṉ kán dharke sun. 3 Ki ajnabíoṉ ne mujh par balwá kiyá hai, aur zulm karnewále merí ján ke píchhe paṛe haiṉ: ye Ḳhudá ko rúbarú nahíṉ rakhte. (Silá.)

4 Dekho, Ḳhudá merá cháragar hai, Ḳhudá un meṉ se hai, jo merí ján ko ásrá dete haiṉ. 5 Wuhí mere dushmanoṉ ko sazá degá; apní rástí se unheṉ faná kar. 6 Ai Ḳhudawand, maiṉ dil kholke tere liye qurbání karúngá; maiṉ tere nám kí sitáish karúngá, ki yih bhalá hai. 7 Tú ne sárí musíbatoṉ se mujhe bacháyá, aur merí áṅkhoṉ ne mere dushmanoṉ par nazar kí.

LV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká mashkíl bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudá, merí duá qabúl kar, aur merí samáját se munh mat pher. 2 Merí taraf kán dhar, aur merí duá qabúl kar; maiṉ faryád karke rotá húṉ, aur chillátá húṉ, 3 Dushman kí áwáz se aur sharír ke zulm se, ki we mujh par zulm kiyá cháhte haiṉ, aur gazab ke sáth merá kína rakhte haiṉ. 4 Merá dil mujh meṉ nipaṭ dukhtá hai, aur maiṉ maut ke hauloṉ meṉ paṛá húṉ. 5 Darná aur kámpná mujh par á paṛá; kampkapí ne mujhe dabá ḍálá. 6 Maiṉ ne kahá, Káshki kabútar ke se mere pankh hote, to maiṉ parwáz kartá, aur árám pátá. 7 Háṉ, maiṉ tab to baṛí siyáhat kartá, aur jangaloṉ meṉ rahtá. (Silá.) 8 Ki maiṉ shiddat kí ándhí aur jhakkaṛ se jaldí panáh ke liye bach nikaltá.

9 Ai Ḳhudawand, unheṉ nigal já, aur unkí zubáneṉ káṭ, ki maiṉ shahr meṉ jaur aur jafá dekhtá húṉ. 10 Din aur rát we us kí díwároṉ par iháta karte phirte haiṉ; fisq aur fajúr uske bích hotá rahtá hai. 11 Sharr uske darmiyán hai; dagá aur jafá us ke rastoṉ se játí nahíṉ rahtí. 12 Koí dushman nahíṉ jis ne mujhe malámat kí, ki to maiṉ uskí bardásht kartá; aur na koí merá kína rakhnewálá jis ne mujh par báládastí kí, ki to maiṉ usse chhip rahtá; 13 Balki tú ne, jo mere barábar ká insán hai, aur merá rahbar, aur merá ján pachhán hai; 14 Wuh jo mere sáth milke achchhí maslahateṉ kartá, aur majma meṉ dáḳhil hoke Ḳhudá ke ghar meṉ chaltá phirtá rahá. 15 Nágaháṉ un par maut á paṛe; we jíte jí pátál meṉ wárid howeṉ; unke gharoṉ meṉ, aur unke bích meṉ sharárat hai.

16 Maiṉ to Ḳhudá ká nám letá húṉ; Ḳhudawand mujhe bachá legá. 17 Shám

ko, aur sahar ko, aur do pahar ko maiṇ duá mángtá húṇ, aur nála kartá húṇ; so wuh merí áwáz sun legá. 18 Usne us jang meṇ, jo unhoṇ ne tujh se kí, merí ján salámat bacháí, jab ki wuhíṇ mere muqábil bahutse the. 19 Ḳhudá sunegá, aur unheṇ taklíf degá, ki wuh azal se barqarár hai. (Silá) Azbaski unhoṇ ne inqiláb nahíṇ dekhá; is liye we Ḳhudá se nahíṇ ḍarte. 20 Usne unpar, jo uske sáth mile húe haiṇ, apná háth baṛháyá; usne ahdshikaní kí. 21 Uske munh kí báteṇ makhan se ziyáda chikní haiṇ, par uske dil meṇ jang hai; aur uskí báteṇ tel se ziyáda muláim haiṇ, par nangí talwáreṇ haiṇ.

22 Apná bojh Ḳhudáwand par ḍál, ki wuh tujhe thámbh legá; wuh kabhí sádiq ko lagzish khíne na degí. 23 Par, ai Ḳhudá, tú unko halákat ke kúe meṇ girá degá; ḳhúní aur dagábáz log apní ádhí umr tak na pahunchenge; par merá tujhí par iatimád hai.

LXVI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye yih maktúm i Dáúd us waqt banáyá gayá, jab Filistíoṇ ne use Jannat meṇ pakṛá. Wuh "Dúr sananbaroṇ kí fáḳhta" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudá, mujh par rahm farmá, ki insán mujhe niglá cháhtá hai; wuh qitál karke har roz mujhe satátá hai. 2 Mere dushman har roz mujh ko nigalte haiṇ, ki bahut haiṇ, jo mujh se laṛte haiṇ, ai Ḳhudá Tálá. 3 Jab maiṇ ḍartá húṇ, to maiṇ tujh par tawakkul kartá húṇ. 4 Maiṇ Ḳhudá kí tázím uske qaul se karúngá; merá tawakkul Ḳhudá par hai, maiṇ ḍarne ká nahíṇ, ki bashar merá kyá kar saktá hai. 5 We har roz merí báteṇ káṭte haiṇ, aur sadá mere satáne kí fikr meṇ haiṇ. 6 We jama hoke kamín meṇ baiṭhe haiṇ; we mere píchhe jásúsí karte haiṇ, jab ki we merí ján liyá cháhte haiṇ. 7 Kyá we badkárí karke nikal jáenge? ai Ḳhudá, apne qahr se un logoṇ ko ḍhakel de. 8 Tú ne merí áwáragí ko shumár kiyá; tú ne mere ánsúoṇ ko apne shíshe meṇ rakh chhoṛá; kyá yih tere daftar meṇ mazkúr nahíṇ?

9 Jab maiṇ faryád karúngí, to mere dushman hazímat páwenge; mujhe yih yaqín hai, ki Ḳhudá mere sáth hai. 10 Ḳhudá kí tázím uske qaul se karúngí; háṇ, maiṇ Ḳhudáwand kí tázím uske qaul se karúngá. 11 Merá tawakkul Ḳhudá par hai, maiṇ ḍarne ká nahíṇ; ádmí merá kyá kar saktá hai? 12 Ai Ḳhudá, terí nazreṇ mujh par haiṇ, maiṇ terí shukrána adá karúngá, ki tú ne merí ján ko maut se bacháyá, aur kyá merá pánw phisalne se báz na rakhá, táki maiṇ Ḳhudá ke áge zinde logoṇ kí roshní meṇ chalúṇ phirúṇ?

LXVII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye yih maktúm i Dáúd us waqt banáyá gayá, jab wuh Sáúl ke áge se magára meṇ bhág gayí. Wuh "Mat bigáṛiyo" ke sur par gáyá jáwe.

1 Mujh par rahm kar, ai Ḳhudá, mujh par rahm kar; merí ján ko terá hí bharosá hai; háṇ, maiṇ tere paroṇ ke sáye tale panáh le jáúngí, jab tak ki ye áfateṇ ṭal jáweṇ. 2 Maiṇ Ḳhudá se, jo álí janáb hai, faryád karúngí; wuh jo merí sárí muráḍeṇ púrí kartá hai. 3 Wuh ásmán par se bhejegí, táki mujh ko unkí malámat se, jo mujhe niglá cháhte haiṇ, bacháwe. (Silá.) Ḳhudá apní rahmat, aur

apní sadáqat ko bhejegí. 4 Merí ján sheroṉ ke bích meṉ hai; maiṉ unke darmiyán letá húṉ, jo átashí haiṉ, jinke dánt barchhíáṉ, aur paikán haiṉ, aur jinkí zubán teg i burán hai. 5 Ai Ḳhudá, tú ásmánoṉ par sarfaráz ho, aur sárí zamín par terí tamjíd ho.

6 Unhoṉ ne mere páṉw ke liye jál taiyár kiyá hai; merí ján behál hai; unhoṉ ne mere áge gaṛhá khodá hai, jis ke bích we áp gire haiṉ. (Silá) 7 Merá dil mustaidd hai, ai Ḳhudá, merá dil mustaidd hai; maiṉ gáúngá, maiṉ tasbíh karúngá. 8 Jág, ai merí hashmat; ai bíṉ aur barbat jág; maiṉ sawere uṭhúngá. 9 Ai Ḳhudáwand, maiṉ logoṉ ke darmiyán terá shukr karúngá, maiṉ ḳhalq ke bích terá madhsará hoúngá. 10 Ki terí rahmat ásmánoṉ tak buland hai, aur terí sadáqat badlíoṉ tak. 11 Ai Ḳhudá, tú ásmánoṉ par sarfaráz ho, sárí zamín par terí tamjíd ho.

LVIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye maktúm i Dáúd "Mat bigáṛiyo" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai ahl i anjuman, tum kyá haqíqat meṉ sachí báteṉ bolte ho? ai baní A'dam, kyá tum adálat karte ho? 2 Balki tumháre diloṉ meṉ badkáríáṉ haiṉ, tum apne háthoṉ ke zulm ko zamín par taulte ho. 3 Ahl i sharárat rihm se begána húe, we paidá hote húe bhaṭak gae, aur jhúṭh bole. 4 Unká zahr sámp ká sá zahr hai; we us bahire nág kí mánind haiṉ jo apne kán band rakhtá hai, 5 Aur mantar paṛhnewáloṉ kí áwáz nahíṉ suntá; baṛe se baṛe mantar kí usmeṉ tásír nahíṉ.

6 Ai Ḳhudá, unke dánt unke munh meṉ toṛ; ai Ḳhudáwand, sher bachchoṉ kí ḍáṛheṉ toṛ ḍál. 7 Unheṉ pání kí tarah, jo sadá jári rahtá hai, bahá de; jab we tír chille meṉ joṛeṉ, tú unke tír káṭ ḍál. 8 We ghonge kí tarah gudáz ho jáweṉ, we aurat ke saqte kí tarah áftáb ko na dekheṉ. 9 Usse peshtar ki unkí degeṉ káṉtoṉ se garm hoṉ, wuh gird bád kí mánind unheṉ jíte jí qahr se uṛá degá.

10 Sádiq jab intiqám ko dekhegá, to ḳhush hogá; wuh sharír ke lahú se apne páṉw dhoegá; 11 Aisá ki ádmí kahegá, Yaqínan sádiq ke liye jazá hai; beshakk ek Ḳhudá hai, jo zamín kí adálat kartá hai.

LIX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye maktúm i Dáúd us waqt musannaf húá jab Saúl ne bhejke us ke ghar kí chaukí dí táki use qatl kare. Wuh "Mat bigáṛiyo" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai mere Ḳhudá, mujhe mere dushmanoṉ se bachá; mujhe unse, jo mujh par chaṛhe haiṉ, panáh meṉ rakh. 2 Mujhe badkároṉ se rihái de, aur ḳhúníoṉ se naját baḳhsh. 3 Dekh, ki we merí ján kí ghát meṉ lage haiṉ; sáre zoráwar merí muḳhálafat par jama húe haiṉ; ai Ḳhudáwand merá kuchh gunáh aur taqsír nahíṉ. 4 We mujh begunáh par hamla karte haiṉ, aur taiyár hote haiṉ; tú merí kumak ke liye jág, aur dekh. 5 Pas, ai Ḳhudáwand lashkaroṉ ke Ḳhudá, tú jo Isráel ká Ḳhudá hai, uṭhke sárí gurohoṉ par iltifát kar; kisí sharír gunáhgír par rahm mat kar. (Silá.)

6 We shám ko phir játe haiṉ, we kutte kí mánind bhaunkte haiṉ, aur shahr meṉ har taraf phirte haiṉ. 7 Dekh, we munh se josh kháte haiṉ, aur unke laboṉ ke

andar talwáreŋ haiŋ, ki Kaun suntá hai? 8 Par tú, ai Ḳhudawand, un par hanstá hai, tú sárí gair gurohoŋ ko masḳhara banáwegá. 9 Har chand we qawí hoŋ, par merí nazar tujhí par hai, ki Ḳhudá merí panáh hai.

10 Merá Ḳhudá jo hai, uskí rahmat mere áge áge chalegí; Ḳhudá mujh ko dushmanoŋ par kámyáb kar dikhláegá. 11 Unheŋ ján se mat már, na ho, ki mere log bhúl jáeŋ; unheŋ apní qudrat se parágauda aur past kar, ai Ḳhudawand, hamárí sipar. 12 Ki unke munh meŋ gunáh, aur unke laboŋ meŋ burí báteŋ haiŋ; unheŋ unke ghamand meŋ giriftár kar le, ki we lánatí aur jhúṭhí báteŋ kahte haiŋ. 13 Qahr se unko faná kar, táki we na raheŋ, aur we yaqín jáneŋ, ki Ḳhudá zamín kí sab tarafoŋ meŋ Yaqúb kí saltanat kartá hai. (Silá)

14 Shám ko we phirte haiŋ, aur kutte kí mánind bhaunkte haiŋ, aur bastí kí har taraf phirte haiŋ. 15 We kháne ke liye úpar níche bhaṭakte phireŋ, aur jab ser na howeŋ, to hasrat kháweŋ. 16 Maiŋ to terí qudrat kí manqabateŋ karúngí, háŋ, maiŋ subh ko pukárke terí rahmat ke gít gáúngá, ki tú bipat ke din merí pushtpanáh huá. 17 Aur ai mere zor, maiŋ terí madh karúngá. 18 Ki Ḳhudá merí panáh, aur merá rahím Ḳhudá hai.

LX. ZABU'R.

Sardár mugannı́ ke liye Dáúd ká maktúm "Ahd kí sosan" ke sur par tálím ke liye gáyá jáwe. Wuh us waqt musannaf húá jab wuh Arám i nahrain aur Arám i súbah se laṛá, aur Yúab phirá, aur namak kí tarái meŋ bárah hazár Adúmíoŋ ko márá thá.

1 Ai Ḳhudá, tú ne hamko hánk diyá, tú ne hamko parágauda kiyá, tú ham se náḳhush hai; háe, phirke hamárí taraf phir. 2 Tú ne zamín ko larzáyá, tú ne use toṛá; uske raḳhne milá de, ki wuh kámptí hai. 3 Tú ne apne bandoŋ ko shadáyid dikhláe, tú ne ham ko hairat kí mai piláí. 4 Tú ne unko, jo tujh se ḍarte haiŋ, ek bairaq dí, táki wuh sadáqat ke sabab se namúd kí jáwe. (Silá.)

4 Táki terá mahbúb nàját páwe, tú apne dahne háth se bachá le, aur merí sun. 6 Ḳhudá ne apne taqaddus meŋ farmáyá hai, ki Maiŋ ḳhush hoúngá; maiŋ Sikm ko taqsím karúngá, aur dasht i Sukkát ko mápúngá. 7 Jiliahd merá hai, Manassí merá, Ifráim bhí mere sir ká bal hai, Yihúdáh merá asá i saltanat hai. 8 Moab mere dhone dháne ká lagan hai; maiŋ Adúm par jútí chaláúngá; ai Filist mere báis shahána bajá.

9 Mujh ko zoráwar shahr meŋ kaun le jáwegá? Adúm tak mujh ko kaun pahuncháwegá? 10 Ai Ḳhudá, tú ne, jo hameŋ hánk diyá, kyá tú yih na karegá? ai Ḳhudá, kyá tú hamáre lashkaroŋ ke sáth na chalegá? 11 Musíbat meŋ hamárí madad kar, ki ádmí kí taraf se maḳhlasí abas hai. 12 Ḳhudá ke báis se ham baháduri karenge, kyúnki wuhí hamáre dushmanoŋ ko pámál karegá.

LXI. ZABU'R.

Sardár mugannı́ ke liye Dáúd ká zabúr bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudá, merá nála sun, aur merí duá qabúl kar. 2 Jab mere dil par gam ká josh ḳharosh áwegá, to maiŋ zamín kí intihá se tere áge faryád karúngá; tú mujhe

us pahár tak jo mujh se únchá hai, le pahunchá. 3 Kyúnki tú mere liye ek panáh húá hai, aur dushmanon se bach rahne ko mustahkam burj hai. 4 Main tere maskan men sadá rahá karúngá; main tere paron ke sáye tale panáh le jáúngá. (Silá.) 5 Ki ai Khudá, tú ne merí nazren qabúl kín; tú ne mujh ko un logon kí, jo tere nám se tarsán hain, mírás dí.

6 Tú bádsháh kí zindagání barháegí, aur uskí umr pusht dar pusht daráz karegá. 7 Wuh Khudá ke huzúr abad tak sábit rahegí, tú apní rahmat aur sadáqat se uskí muháfazat kar. 8 So main abad tak tere nám kí sitáish karúngá, aur har roz apní nazren guzránúngá.

LXII. ZABU'R.

Baní Yadútún ke sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Sach hai, ki merí ján chupke chupke Khudá ke intizár men hai, ki merí naját us se hai. 2 Wuhí akelá merá pahár, aur merí rihái hai; wuhí merí panáh hai, mujh ko ba shiddat jumbish kabhí na hogí. 3 Tum kab tak ek mard par hamla kiyá karoge? tum sab áp hí qatl kiye jáoge, jaisá jhukí húí díwár, aur jaise dagmagátí bár. 4 We khálí mansúba bándhte hain, ki use uskí shaukat se utár den; aur jhúthí báten bolne se masrúr hote hain, we apne munh se to barakat bhejte hain, par apne bátin men lanat karte hain. (Silá.)

5 Merí ján chupke chupke Khudá ke intizár men hai, ki merí ummed usí se hai. 6 Wuhí akelá merá pahár, aur merí rihái, aur merí panáh hai; so mujh ko jumbish na hogí. 7 Merí naját, aur merí shaukat, Khudá kí taraf se hai; mere zor ká pahár, aur merí panáh Khudá hai. 8 Ai logo, har waqt us par tawakkul karo, aur apne dil uske huzúr undel do, ki Khudá hamárí panáh hai. (Silá.)

9 Yaqínan, kamqadr log behúda hain, aur álíqadr ashkhás jhúthe hain; so we sab ke sab behúdagí se tarázú men bahut subuk hain. 10 Zulm par takiya na karo, aur sitam karke behúda na bano; agar mál ziyáda hotá jáwe, to us par dil na dharo. 11 Khudá ne ek bár farmáyá, aur main ne do martaba yih suná, ki zor Khudá ká hai. 12 Aur rahmat bhí tujhí se hai, ai KHUDAWAND, ki tú har shakhs ko uske amal ke mutábiq badlá detá hai.

LXIII. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr jab wuh dasht i Yihúdáh men thá.

1 Ai Khudá, tú merá Khudá hai; main tarke tujh ko dhúndhúngá, ki merí ján terí piyásí hai, aur merá jism khushk aur súkhí zamín men, jahán pání kí búnd nahín, terá mushtáq hai, 2 Táki terí qudrat, aur terí hashmat ko dekhe, jaisá ki main ne bait i quds men dekhá hai. 3 Is liye ki terí rahmat zindagí se bihtar hai, so mere lab terá shukr karte rahenge. 4 Jab tak ki main jítá hún, terí sitáish karúngá, aur terá nám le leke apne háth utháúngá. 5 Merí ján yún ser hogí, jaise gúdá aur charbí kháke hote hain; aur merá munh shugufta labon se terí sitáish karegá.

6 Jab ki main tujhe apne bistar par yád kartá hún, to rát ke paharon men terá dhiyán kartá hún. 7 Kyúnki tú merá chára hai, aur isí liye tere paron kí chháon

tale k͟hushwaqt húṇ. 8 Merí ján tere píchhe lagí hai; terá dahná háth mujh ko thámbtá hai. 9 So we, jo merí ján ke k͟hwáháṇ haiṇ, táki mujhe halák kareṇ, zamín ke asfal ko játe rahenge. 10 We talwár se khet áwenge; we gídaṛoṇ ká luqma howenge. 11 Lekin bádsháh Khudá se masrúr hogá; har ek shak͟hs, jo uskí qasam khátá hai, wuh shaukat paidá karegá; par unká munh, jo jhúṭh bolte haiṇ, band ho jáegá.

LXIV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Khudá, merí duá kí áwáz sun, aur dushmanoṇ ke k͟hatar se merí ján bachá. 2 Aur sharíroṇ kí pinhání mashwarat, aur badkároṇ ke zulm kí shiddat se mujhe chhipá. 3 Jo apní zubán ko teg kí namat tez karte haiṇ, aur kamán khínchte haiṇ, táki kaṛwí bátoṇ ke tír chaláweṇ, 4 Táki chhipke kámil ádmí ko máreṇ, we nágahání tír lagáte haiṇ, aur ḍarte nahíṇ. 5 We bure kámoṇ meṇ áp ko diláwar jánte haiṇ, we chhipáke phande márne kí bátchít karte haiṇ, aur kahte haiṇ, ki Ham ko kaun dekhegá? 6 We badkárí kí talásh meṇ haiṇ, we púrí talásh karte haiṇ; unmeṇ se har ek ká bátin aur dil gahrá hai.

7 Par Khudá tez tír chaláwegá; we be k͟habar gháil hojáenge. 8 So unkí zubán unhíṇ par paṛegí; we sab, jo unko dekhenge, bhágenge, 9 Aur har ek shak͟hs ḍaregá, aur Khudá ke kám ko bayán karegá, aur we uske fialoṇ ko achchhí tarah samajhenge. 10 Us waqt sádiq Khudá ke sabab k͟hush honge, aur us par tawakkul karenge, aur sáre diyánatdár dil se sitáish karenge.

LXV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Khudá, Saihún meṇ tasbíh terá intizár kartí hai, aur tujhe nazr adá kí jáegí. 2 Tú, jo duá ká sunnewálá hai, har bashar tujh pás áwegá. 3 Aiboṇ ne mujhe maglúb kiyá hai; hamáre gunáhoṇ ká kafára túhí karegá. 4 Mubárak hai wuh ki jise tú ne barguzída, aur apná muqarrab kiyá, táki wuh tere darbároṇ meṇ sukúnat kare, ki wuh tere ghar kí k͟húbí se, yáne tere muqaddas haikal se ser hogá.

5 Tú sadáqat se ham ko ajáib dikháke haulnák jawáb detá hai; ai hamáre naját denewále Khudá, zamín ke sáre kinároṇ ká, aur unká bhí, jo dúr daryá ke bích meṇ haiṇ, bharosá tú hai. 6 Tú ne apní qudrat se paháṛoṇ ko mustahkim kiyá, aur tú apní kamar qúwat se bándhnewálá hai. 7 Tú daryáoṇ ke shor ko sukún bak͟hshtá hai, aur unkí maujoṇ kí gul ko, aur logoṇ ke gulgule ko biṭhátá hai. 8 We jo zamín kí intihá meṇ baste haiṇ, terí áyatoṇ se k͟hauf kháte haiṇ, ki tú subh sham ke nikalne kí jagahoṇ ko k͟hush o k͟hurram kartá hai; tú tawajjuh karke zamín ko serábí bak͟hshtá hai. 9 Aur tú use malámál kartá hai, ki Khudá ká daryá pání se bhará hai; tú taiyár karke un ke liye galla muhaiyá kartá hai. 10 Tú uskí regháríoṇ par barsátá hai, ki uske ḍheloṇ meṇ dák͟hil hotá hai; so tú menhoṇ se use narm kartá hai; tú uskí roídagí meṇ barakat bak͟hshtá hai. 11 Tú apne lutf se sál ko táj bak͟hshtá hai, tere sair se raugan ṭapaktá hai. 12 Bayábánoṇ

meṇ charágáhoṇ par qatre ṭapakte hain; chhoṭí pahāṛíáṇ har taraf ḳhush hotí haiṇ. 14 Charágáhoṇ ne galloṇ ká libás pahiná hai, aur nasheb galle se ḍhap gae haiṇ; we nasheb ḳhushí se uchhalte kúdte haiṇ, aur chahchaháte haiṇ.

LXVI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye zabúr ká gít.

1 Ai sárí sarzamíno, ḳhushí se chilláke Ḳhudá ká nám lo. 2 Pukárke us ke ism azam ke gít gáo, taqdís se uská shukr karo. 3 Ḳhudá se kaho, Tere kám kyáhí muhíb haiṇ; terí qudrat kí buzurgí se tere sáre dushman tujh se maglúb howenge. 4 Sárí zamín tujhe sijda karegí, aur terí madhḳhwáṇ howegí; we tere nám ká gít gáwenge.

5 Áo, Ḳhudá ke kám dekho, ki baní Ádam ke haqq meṇ uske kám ajáib haiṇ. 6 Usne daryá ko sukhá diyá, we pání meṇ pánw dharke pár chale gae, waháṇ ham uske sabab se masrúr húe. 7 Wuh apní qudrat se abadí saltanat kartá hai, uskí ánkheṇ qaumoṇ ko dekhtí haiṇ, na ho, ki gardankash sir uṭháweṇ. (Silá.)

8 Ai logo, hamáre Ḳhudá ko mubárak kaho, aur uskí shukrguzárí karke áwáz sunáo. 9 Jo ham ko jítí ján detá hai, aur hamáre pánw phisalne nahíṇ detá. 10 Ai Ḳhudá, tú ne ham ko ázmáyá; tú ne ham ko yúṇ táyá, jaise rúpá táyá jáwe. 11 Tú ne ham ko dám meṇ dáḳhil kiyá; tú ne hamárí kamaroṇ par dukh bándhá hai. 12 Tú ne logoṇ ko hamáre siroṇ par chaṛháyá, ham ág aur pání meṇ paṛe; par tú ham ko wása makán meṇ pahuncháta hai.

13 Maiṇ chaṛháwe leke tere ghar meṇ jáúngá; maiṇ tere liye apní nazreṇ adá karúngá. 14 Wuh jo bipat ke waqt maiṇ ne apne laboṇ se muqarrar kíṇ, aur apne munh se máníṇ, 15 Maiṇ farbih chaṛháwe, menḍhoṇ kí ḳhushbúíoṇ samet, tere liye guzránúngá; maiṇ bachhṛe, aur bakre chaṛháúngá. (Silá.)

16 Ai sáre ḳhudátarso, tum sab áo, suno, ki maiṇ kholke bayán kartá húṇ, ki usne merí ján se yih yih kuchh kiyá. 17 Maiṇ apne munh se us pás chilláyá, wuh merí zubán ká mamdúh húá. 18 Agar merá dil badkárí par máil hai, to Ḳhudawand merí na sunegá. 19 Par Ḳhudá ne to suná, usne merí duá kí áwáz par kán dhará. 20 Mubárak hai Ḳhudá, ki jisne merí duá ko na pherá, aur na apní rahmat ko mujh se.

LXVII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye ek zabúr bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Ḳhudá ham par rahm kare, aur ham ko barakat dewe, aur apne chihre ko ham par jalwagar farmáwe, (Silá.) 2 Táki terí ráh zamín meṇ jání jáwe, aur terí naját sárí qaumoṇ meṇ. Ai Ḳhudawand, log terí shukrguzárí kareṇ, sab log terí madhḳhwání kareṇ. 4 Ummateṇ ḳhush howeṇ, aur ḳhushí se gáweṇ, ki tú logoṇ ke haqq meṇ sachchí adálat karegá, aur zamín par ummatoṇ ko hidáyat karegá. (Silá.) 5 Ḳhudáyá, log terá shukr kareṇ, sáre log terí madhḳhwání kareṇ. 6 Zamín apní afzáish paidá karegí; Ḳhudá, hamárá Ḳhudá, ham ko barakat degá. 7 Ḳhudá ham ko barakat degá, aur zamín ke sáre kináre ḍar mánenge.

LXVIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd kí zabúr.

1 Ḳhudá uṭhe, uske dushman parágandá howeṉ; we jo uská kína rakhte haiṉ, uske huzúr se bhágeṉ. 2 Jis tarah dhúáṉ hánkne se phaṭ játí hai, usí tarah we phaṭ jáweṉ; jis tarah kí mom ág par pighaltá hai, sharír Ḳhudá ke huzúr meṉ faná howeṉ. 3 Sádiq shádmán hoṉ, aur Ḳhudá ke sámhne masrúr hoṉ; háṉ, ḳhushí ke máre phúle na samáweṉ.

4 Ḳhudá kí madh karo, uske nám kí sitáish karo, uske sanáḳhwáṉ hoo, jo apne nám Yáh se ásmánoṉ par sawár hai, aur uske huzúr ḳhushí karo. 5 Yatímoṉ ká pidar, aur bewoṉ ká wálí, apne makán i muqaddas meṉ Ḳhudá hai. 6 Ḳhudá ek ko gharánewálá kartá hai, wuhí unko, jo zanjíroṉ se bandhe haiṉ, chhuṛátá hai; par fitnaangez ḳhushk zamín meṉ rahte haiṉ.

7 Ḳhudáyá, jis dam tú apne bandoṉ ke áge áge báhar niklá, aur jis dam tú bayábán kí samt se guzra, (Silá.) 8 Zamín larzí, aur ásmán ṭapke, Ḳhudá ke huzúr, yáne yih Sína Ḳhudá ke huzúr, jo Isráel ká Ḳhudá hai. 9 Ai Ḳhudá, tú ne zor kí menh barsáke apní zaíf mírás ko qáim kiyá. 10 Terí jamáat usmeṉ basí; ai Ḳhudá, tú ne apne lutf se miskínoṉ ke liye taiyárí kí.

11 KHUDAWAND ne amr baḳhshá, aur ḳhushḳhabarí denewálí baṛí jamáat thí. 12 Lashkarwále bádsháh bhág bhág gae, aur us aurat ne jo ghar meṉ rahí, lúṭ ká mál bánṭá. 13 Jab tum bheṛsáloṉ ke darmiyán basoge, tab tum aise hoge, jaise kabútar, jis ke bál rúpe se maṛhe hoṉ, aur jiske par ḳhális sone se. 14 Jis waqt Alqádir bádsháhoṉ ko us meṉ taqsím karegá, to zulmán barf kí mánind safed ho jáegá.

15 Ḳhudá ká pahár Basan ká sá paháṛ hai; Basan ke paháṛ kí mánind ek únchá paháṛ hai. 16 Tum kyúṉ tarassud karte ho, tum, ai únche paháṛo? yih wuh paháṛ hai, jis meṉ Ḳhudá ne cháhá, ki base; háṉ KHUDAWAND us meṉ tá abad basegá. 17 Ḳhudá kí gáṛiáṉ bís hazár haiṉ, balki hazáráṉ hazár haiṉ, KHUDAWAND Sína meṉ, jo makán i muqaddas hai, unke darmiyán hai. 18 Tú únche par chaṛhá, tú ne asíroṉ ko asír kiyá; tú ne logoṉ ko fitnaangez tak inám diye, táki KHUDAWAND Ḳhudá un meṉ base.

19 KHUDAWAND, jo har roz ham par niamat ká bojh rakhtá hai, mubárak hai; wuh hí hamárá naját denewálá Ḳhudá hai. (Silá.) 20 Hamárá Ḳhudá, hamárá naját denewálá Ḳhudá hai, aur marg se riháí baḳhshná KHUDAWAND hí ká kám hai. 21 Ḳhudá dushmanoṉ ke sir, aur us shaḳhs kí bálwálí kopṛí ko, jo gunáh kartá játá hai, chúr kar degá. 22 KHUDAWAND ne farmáyá, maiṉ Basan se unheṉ pher láúngá; háṉ, maiṉ daryá ke gahráo meṉ se unheṉ pher láúngá, 23 Táki tere pánw, aur tere kuttoṉ kí jíbheṉ tere dushmanoṉ ke lahú se surḳh hoṉ.

24 Unhoṉ ne, ai Ḳhudá, terí cháleṉ dekhíṉ; mere Ḳhudá mere bádsháh kí cháleṉ maqdis meṉ dekhíṉ. 25 Ganewále áge áge chale, bajánewále píchhe píchhe, aur kunwáríáṉ unke darmiyán bajátí játíáṉ thiṉ. 26 Ai logo, majmaoṉ meṉ Ḳhudá ko mubárakbád kaho, tum, jo Isráel ke chashme se ho, KHUDAWAND ko. 27 Chhoṭá Binyamín, jo unká hákim hai, aur Yihúdáh ke umará, aur unke mushír, aur Zabúlún ke shurafá, aur Naftálí ke ruusá wahán haiṉ.

28 Tere Ḳhudá ne terí mazbútí ká hukm kiyá, ai Ḳhudá, usko, jo tú ne hamáre

liye muhaiyá kiyá mazbútí bakhsh. 29 Kyúnki tere haikal se bádsháh Yirúshálam meu tere liye hadiye láenge. 30 Tú naistán ke wahshíou ko, aur bailou kí jamáat ko logou ke bachhrou samet zijr kar, tú jo rúpe ke tukrou ko pámál kartá hai, aur un qaumou ko jo qitál se khush hotíáu haiu, pareshán kar. 31 Sháhzáde Misr se áwenge; Habash ke log jaldí apne háth Khuda kí taraf barháwenge.

32 Ai zamín kí mamlukato, Khudá ke gít gáo, aur Khudawand kí sitáish karo. (Silá.) 33 Wuh Khudawand, jo falak ul aflák par qadím se maujúd hai; dekh, wuh apní áwáz sunátá hai, jo buland áwáz hai. 34 Tum tawánáí kí nisbat Khudáhí kí taraf karo, ki us ko Isráel par fazílat hai, aur uská zor badlíou meu hai. 35 Ai Khudá, tú apne muqaddas makánou meu muhíb hai; Isráel ká Khudá wuh hai, jo zoráwar táqat apne logou ko bakhshtá hai; Khudá mubárak hai. (Silá.)

LXIX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr "Sosanou" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai Khudá; tú mujh ko bachá le, ki pání merí ján tak pahunche. 2 Maiu gahrí kích meu dhas chalá, jaháu khará rahá nahíu játá; maiu gahre pání meu pará, dheú mere úpar se guzarte haiu. 3 Maiu chilláte chilláte thaká, merá halq khushk húá, apne Khudá kí intizárí karte karte merí bínáí ghat gaí. 4 We, jo be sabab merá kína rakhte haiu, shumár meu mere sir ke bálou se ziyáda haiu, we jo mujhe qatl kiyá cháhte haiu, aur náhaqq mere dushman haiu, zabardast haiu; jo kuchh ki maiu ne nahíu chhíná, so maiu ne pher diyá. 5 Ai Khudá, tú merí jahálat se wáqif hai, aur mere asám tujh se chhipe nahíu. 6 Khudawand, ai lashkarou ke Khudá, unko jo tere ummedwár haiu, mere liye mahrúm na kar; unko jo tere joyáu haiu, ai Isráel ke Khudá, mere liye náummed mat kar.

7 Kyúnki tere liye maiu ne malámat bardásht kí, aur sharmindagí ne mere munh ko dhámpá. 8 Maiu apne bháíou meu ek pardesí baná, aur apní má ke farzandou meu ek ajnabí húá. 9 Ki tere ghar kí gairat ne mujh ko khá liyá, aur unkí malámat, jo tujh ko malámat karte haiu, mujh par parí. 10 Aur jab maiu royá, aur maiu ne roza rakhke áp ko tanbíh dí, to maiu ruswá húá. 11 Aur jab maiu ne tát ká libás pahiná, to unhou ne mujhe zarb ul masal kiyá. 12 We jo ástáne par baithe haiu, merí bábat kahte haiu, aur bádaparast mere haqq meu gáte haiu.

13 Lekin ai Khudawand, maiu jo húu, tujh se duá mángtá húu; tú kisí khushí ke waqt, ai Khudá, apní rahmat kí bepáyání se, apní naját denewálí sadáqat se merí sun le. 14 Mujhe kích se nikál, ki maiu na dúbúu; mujhe unse jo merá kína rakhte haiu, aur páníou kí gahráí se, naját bakhsh. 15 Pání kí maujou ko mujh par se guzarne na de; daryá mujhe nigalne na páe; qabr mujh ko munh meu leke apná munh band karne na páe. 16 Ai Khudawand, merí sun le, ki terí rahmat khúb hai; apní amím rahmatou kí firáwání ke mutábiq merí taraf mutawajjih ho. 17 Apne bande se apná munh na pher, ki mujh par tangí hai; jald ho, merí sun. 18 Merí ján ke pás á, usko chhurá; mere dushmanou ke sabab mujhe bachá. 19 Tú merí kharábí, aur merí ruswáí, aur merí behurmatí se ágáh hai; mere sáre bairí tere áge haiu. 20 Sarzanish ne merá dil torá, maiu giránbárí se mámúr húu; maiu táká kiyá, ki koí mujhe dilásá de, par koí nahíu; aur koí mujhe tasallí

dewe, par na milí. 21 Unhoṉ ne mujhe kháne kí jagah zahr diyá; aur pání ke badle tishnagí ke liye sirka píne ko diyá.

22 Aisá kar, ki unká dastárkhwán unke liye phandá ho, aur jo kuchh unkí bihtarí ke liye hai, unke phansne ká dám howe. 23 Unkí ánkheṉ andhí kar, ki na dekheṉ, aur unkí kamareṉ sadá jhukí raheṉ. 24 Apná qahr i shadíd un par uṇḍel de, aur shadíd qahr se unheṉ pakaṛ le. 25 Unká mahall ujáṛ de, unke ḳhaimoṉ meṉ rahnewálá koí na rahe. 26 Kyúnki we us par, jo terá márá húá hai, taáqub karte haiṉ, aur tere majrúhoṉ kí taklíf bátoṉ se baṛháte haiṉ. 27 Gunáh par gunáh afzúd kar, aur unheṉ apní sadáqat meṉ dáḳhil hone na de, 28 Unheṉ zindoṉ ke daftar se meṭ de, aur sádiqoṉ ke darmiyán unko qalamband na kar.

29 Par maiṉ miskín húṉ, aur gamgín; ai Ḳhudá, apní naját se mujhe úṉchá kar. 30 Maiṉ Ḳhudá ke nám ká rág gáúngá, aur shukrguzárí karke uskí baṛáí karúngá. 31 Ḳhudawand ko bail aur bachhṛe kí nisbat, jinke síngh aur khur hote haiṉ, yih ziyáda ḳhush hogá. 32 Farotaní karnewálo, dekhoge, aur ḳhush hoge, ki tum jo Ḳhudá ke tálib ho, tumháre dil ḳhushwaqt howenge. 33 Kyúnki Ḳhudawand miskínoṉ kí suntá hai, aur apne asíroṉ kí ihánat nahíṉ kartá. 34 Asmán aur zamín uskí sitáish kareṉ, sáre daryá aur har ek chíz jo un meṉ rengtí haiṉ. 35 Ki Ḳhudá Saihún ko bacháwegá, aur Yihúdáh kí bastíoṉ kí marammat karegá, táki we unmeṉ baseṉ, aur unke málik howen. 36 Uske bandoṉ kí aulád bhí uskí wáris hogí, aur we, jo uske nám par áshiq haiṉ, usmeṉ búdobásh karenge.

LXX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr tazkír ke liye.

1 Ai Ḳhudá, mujhe jald naját de; ai Ḳhudawand, jald ho aur merí kumak kar. 2 Un ko, jo merí ján ke darpai haiṉ, pashemán aur ruswá kar, unheṉ ulṭá phirá de; aur unheṉ, jo mujhe satáyá cháhte haiṉ, ḳhajil kar. 3 Ún ko, jo kahte haiṉ, áhá, áhá, unkí buráí ke badle ulṭá phirá. 4 We sab jo tere tálib haiṉ, tujh se shád aur ḳhurram hoṉ; aur aisá ho, ki we jo terí naját ke áshiq haiṉ, sadá kahá kareṉ, ki Ḳhudá muazzam ho. 5 Maiṉ miskín húṉ, aur muhtáj; ai Ḳhudá, merí jald madad kar; tú hí merá chára hai, aur merá naját denewálá; so, ai Ḳhudawand táḳhír na kar.

LXXI. ZABU'R.

1 Ai Ḳhudawand, merá tawakkul tujh par hai; tú mujhe sharminda mat kar. 2 Apní sadáqat se mujhe naját de, aur mujhe maḳhlasí baḳhsh; merí taraf kán kar, aur mujhe riháí de. 3 Tú merá aisá hisn i hasín ho, ki maiṉ waháṉ hamesha jáúṉ; tú hí ne merí naját ká hukm kiyá hai, ki tú merá paháṛ, aur merá gaṛh hai. 4 Ai mere Ḳhudá, sharír ke háth se, aur kaj aur bemihr insán ke panje se mujhe chhuṛá.

5 Kyúnki, Ḳhudawand, mere Rabb, tú merí já i ummed hai, aur merá iatimád laṛkáí se áj tak tujhí par hai. 6 Maiṉ tujh par iatimád rakhtá húṉ us dam se ki peṭ se niklá; tú wuh hai, jis ne mujhe merí má ke rihm meṉ se

nikálá; maiŋ sadá terá sitáish karnewálá húŋ. 7 Maiŋ bahutoŋ ke liye ek achambhá húŋ, par tú merí panáh hai. 8 Merá munh apní sitáish aur apní sipás se sáre din labrez rakh.

9 Buṛhápe meŋ mujhe phenk na de; merí nátawání ke waqt mujhe tark mat kar. 10 Ki mere dushman merí gíbat karte haiŋ, aur we, jo merí ján kí ghát meŋ haiŋ, mansúbe bándhte haiŋ. 11 Aur ápas meŋ kahte haiŋ, ki Ḳhudá ne use tark kiyá hai, so uská píchhá karo, aur use pakṛo, ki us ká chhuṛánewálá koí nahíŋ. 12 Ai Ḳhudá, mujh se dúr na ho; ai mere Ḳhudá, jald merí kumak kar.

13 We, jo mere jání dushman haiŋ, ḳhajil aur faná howeŋ, aur we, jo mujhe satáyá cháhte haiŋ, sharm aur ruswáí meŋ ḍhámpe jáweŋ. 14 Par maiŋ har dam ummedwár húngá, aur terí sab madh meŋ ziyádatí kartá chalá jáúngá. 15 Merá munh terí sadáqat aur sáre din terí naját bayán karegá, is liye ki maiŋ unká hisáb nahíŋ jántá. 16 Maiŋ Ḳhudáwand Ḳhudá kí qúwat se áge áge jáúngá, maiŋ tujh akele hí kí sadáqat ká mazkúr karúngá.

17 Ki, ai Ḳhudá, tú ne mujhe laṛkáí se tarbiyat kiyá, aur ab tak maiŋ terí ajáib qudrateŋ bayán kartá rahá. 18 Ab maiŋ búṛhá aur sir safed húŋ, so, ai Ḳhudá, tú ab bhí mujhe tark na kar, yaháŋ tak ki maiŋ terí qúwat is pusht par aur tere zor ko har ek shaḳhs par, jo áge ko paidá hogá, záhir karúŋ. 19 Ai Ḳhudá, terí sadáqat bahut buland hai, ki tú ne baṛe baṛe kám kiye; ai Ḳhudá, tere misl kaun hai? 20 Tú hai, jisne mujhe baṛí saḳht musíbateŋ dikhláíáŋ; aur tú mujh ko phir jiláegá, aur zamín ke qaaroŋ se mujhe phir úpar le legá.

21 Tú merí buzurgí ziyáda karegá, aur phir mujhe har ek taraf se chain baḳhshegá. 22 Aur maiŋ bhí bín ká sáj bajá bajáke, ai mere Ḳhudá, terí amánat kí sitáish karúngá: ai Isráel ke Quddús, maiŋ barbat bajáke tere gít gáúngá. 23 Mere lab jis waqt ki maiŋ terí madhsaráí karúngá, nihάyat shugufta honge, aur aise hí merá jí, jise tú ne ḳhalásí baḳhshí. 24 Aur apní zubán se bhí sáre din terí sadáqat kí báteŋ kahtá rahúngá, ki we, jo merí ranjish ke ḳhwáháŋ haiŋ, ruswá húe aur unhoŋ ne pashemání páí.

LXXII. ZABU'R.

Sulaimán ká.

1 Ai Ḳhudá, bádsháh ko apní adálateŋ atá kar, aur bádsháh ke beṭe ko apní sadáqat de. 2 Wuh ṭere bandoŋ meŋ sadáqat se hukm karegá; aur tere miskínoŋ meŋ adálat se. 3 Paháṛ terí qaum ke liye salámatí záhir karenge, aur ṭíle bhí, sadáqat se. 4 Wuh ḳhalq ke miskínoŋ ká insáf karegá, aur muhtájoŋ ke farzandoŋ ko bacháwegá, aur zálimoŋ ko ṭukṛe ṭukṛe karegá. 5 Jab tak ki súraj aur chánd báqí rahenge, sárí pushtoŋ ke log tujh se ḍaṛá karenge. 6 Wuh bárán kí mánind muqatta margzár par názil hogá, aur phúhí ke menh kí tarah, jo zamín ko seráb kartá hai. 7 Uske asr meŋ, jabtak ki chánd báqí rahegá, sádiq phalenge, aur salámatí kámil hogí. 8 Samunder se samundar tak, aur daryá se intihá i zamín tak uská hukm hogá. 9 We jo bayábán ke báshinde haiŋ, uske sámhne jhukenge, aur uske dushman máṭí cháṭenge. 10 Tarsís, aur jazíroŋ ke salátín tuhfe láwenge, aur Sabá, aur Sibá ke bádsháh hadiye guzránenge. 11 Háŋ, sáre bádsháh uske huzúr sarnigún honge; sárí guroheŋ uskí ḳhidmatguzárí karengí.

12 Kyúnki wuh nála karnewále muhtáj ko, aur miskín ko, aur usko, jo beyár hai, bacháwegá, 13 Wuh dilshikasta, aur muhtáj se narmí karegá: aur muhtájon kí ján bachá legá. 14 Wuh unkí jánen jaur o jafá se bachá legá; unká ḳhún uskí nazar men garánbahá hogá.

15 Wuh jíwegá, aur Sibá ká soná use diyá jáegá; uske haqq men sadá duá hogí, har roz uskí mubárakbád kahí jáegí. 16 Uswaqt ek muṭṭhí bhar dáne jo zamín men, yá paháṛon kí choṭíon par girenge, to unke phal Lubnán ke daraḳht kí tarah jharjharáwenge, aur shahr ke log sabzazár kí mánind phalenge. 17 Uská nám abad tak báqí rahegá; jab tak ki áftáb rahegá, uske nám ká riwáj hogá, log uske báis mubárak howenge; sárí qaum use mubárak kahegí.

18 Khudáwand, Isráel ká Ḳhudá, mubárak hai, jo akeláhí ajáib kám kartá hai. 19 Uská muqaddas nám abad tak mubárak hai; sárá jahán uskí hashmat se mámúr howe. Ámín, aur phir Ámín. 20 Dáúd bin Yassí kí namázen yahán tamám húín.

SIFR I SA'LIS.

LXXIII. ZABU'R.

Ásaf ká zabúr.

1 Yaqínan Isráel ká Ḳhudá unke liye, jo sáf dil hain, kyáhí ḳhúb hai. 2 Lekin main jo hún, so mere pánw, nazdík thá, ki phisalte, aur mere qadam, qaríb thá, ki rapaṭ játe. 3 Ki main jáhilon par hasad kartá thá, jab ki main ne sharíron kí kámyábí dekhí.

4 Ki unke marne tak koí uqda nahín, aur unkí qúwat kámil aur táza hai. 5 Na auron kí tarah un par bipat paṛí, aur na logon kí tarah un par áfat áí. 6 Isí liye ghamand ke tauq ne unko gher liyá, aur zulm ne unko poshák kí mánind chhipá diyá. 7 Unkí ánkhen charbí ke báis ubharí húí hain, aur unke dil ke tasauwur ubúr karte hain. 8 We nákáre hain, aur sharárat se zulm kí báten karte hain; magráí se bolte hain. 9 Unhon ne apne munh ásmánon par kiye hain, aur unkí zubánen zamín kí sair kartíán hain. 10 So us ke log idhar rujú láte hain, aur bhare piyále ká pání un par nichorá gayá hai. 11 We kahte hain, Ḳhudá kyúnkar jántá hai? us álí janáb ko kyá ágáhí hai?

12 Dekho, yih munáfiq hain, jo dunyá men iqbálmand hain; unkí daulat baṛhtí játí hai. 13 Yaqínan main ne apne dil ko abas sáf kiyá hogí, aur begúnáhí se apne háth dhoe hogá. 14 Ki main sáre din bímár rahtá hún, aur har subh ko tanbíh pátá hún. 15 Agar main kahtá, ki yún bayán karúngá, to dekh, ki main terí aulád kí guroh ká gunáh kartá.

16 Jab main cháhtá, ki uskí mujhe samajh ho, to mere nazdík yih baṛá mushkil thá. 17 Par jab ki main Ḳhudá ke maqdís men dáḳhil húá, tab main unká anjám samajhá. 18 Ki yaqínan tú ne unko phisalte makánon men baiṭháyá, aur tú unko halákat men ḍhakel degá. 19 We ek dam men kyáhí wírán ho gae, apní saḳht dahshat se kaise sáf barbád ho gae. 20 Jágnewále ke ḳhwáb kí mánind, ai Khudáwand, tú unke ahwál kí súrat ko zalíl karegá.

21 Merá dil fikr ke sabab tursh thá, aur mere gurdon men chasak thí. 22 So

maiṉ jáhil thá, aur nádán, maiṉ tere huzúr haiwán kí mánind thá; 23 Tadbhí maiṉ hamesha terehí sáth thá, ki tú ne merá dahiná háth pakṛá. 24 Tú apní maslahat se mujhe hidáyat karegá, bád uske mujhe jalál meṉ le legí.

25 A'smán par kaun hai, jo merá hai, magar tú? aur zamín par koí nahíṉ, jiská maiṉ mushtáq húṉ, magar tú. 26 Aur merá jism aur merá dil ghaṭá játá hai; par Khudá mere dil ká bútá hai, aur merá abadí hissa hai. 27 Dekh, we jo tujh se dúr haiṉ, faná honge; tú ne un sab ko jo terí taraf se phirke zání húe, halák kiyá hai. 28 Aur maiṉ jo húṉ, so merí bhaláí isí meṉ hai, ki Khudá se nazdík hoṅúṉ; maiṉ ne Málik Khudawand par tawakkul kiyá hai, táki maiṉ us ke sáre kámoṉ ko bayán karúṉ.

LXXIV. ZABU'R

A'saf ká mashkíl.

1 Ai Khudá tú ne kyúṉ ham ko abadí mardúd kiyá? terí charágáh kí bheṛoṉ par tere gusse ká dhúáṉ kyúṉ uṭhá? 2 Apní us jamáat ko, jis kí tú ne qadím se kharídárí kí, aur apne mírásí firqe ko, jise tú ne khalásí bakhshí, aur us koh i Saihún ko jismeṉ tú ne sukúnat kí, yád farmá. 3 Istimrári wíráníoṉ par apne pánw uṭhá; ki dushmanoṉ ne Bait i Quds meṉ sárí sharárateṉ kiyáṉ. 4 Tere dushman, tere majma ke darmiyán gaugá machá rahe haiṉ; we apní bairaqoṉ ko nishán banáte haiṉ. 5 We un ke mánind málúm hote haiṉ, jo ghane darakhtoṉ par tabar chaláte haiṉ. 6 Aur ab we uskí naqqáshíoṉ ko ekbárgí tabaroṉ, aur hathauṛíoṉ se toṛte haiṉ. 7 Unhoṉ ne tere maqdis meṉ ág lagái hai; unhoṉ ne tere nám ke maskan ko zamín tak nápák kiyá. 8 Unhoṉ ne apne dil meṉ kahá, A'o, un sab ko barbád kareṉ. Unhoṉ ne zamín par Khudá kí sári ibádatgáhoṉ ko jalá diyá hai. 9 Ham apní karámateṉ kuchh nahíṉ dekhte, koí nabí bhí nahíṉ, aur hamáre darmiyán koí nahíṉ, jo jáne ki yih kab tak hogá.

10 Ai Khudá, dushman kab tak ham ko malámat karegá? kyá dushman abad tak tere nám par kufr bakegá? 11 Tú ne kyúṉ apná dahná háth khínch liyá hai? use apní bagl se nikál aur chuká. 12 Khudá merá qadímí bádsháh hai, jo zamín ke bích naját ke kám kartá hai. 13 Tú ne apní tawánáí se daryá ko chírá, tú ne páníoṉ meṉ tinnínoṉ ke sir kuchle. 14 Tú ne lawiyatán ke siroṉ ke ṭukṛe kiye, aur unheṉ bayábán ke basnewáloṉ kí khurish kiyá. 15 Tú ne chashmoṉ ko, aur maujoṉ ko chírá; tú ne baṛe gahre daryáoṉ ko khushk kiyá. 16 Din terá hai, aur rát terí; núr aur áftáb túhí ne banáye, 17 Zamín kí sárí sarhaddeṉ tú ne muqarrar kiyáṉ, aur tú ne hí tábistán banáyá, aur tú ne hí zamistán.

18 Ai Khudawand ise yád rakh, ki dushman malámat kartá hai, aur jáhil qaum tere nám par kufr bakte haiṉ. 19 Apní fákhta kí ján sharíroṉ kí jamáat ke qábú meṉ na kar, aur apne miskínoṉ kí guroh ko kabhí na bhúl. 20 Apne ahd kí taraf mutawajjih ho, ki zamín ke sáre andhere makán zulm ke masákin hogaye. 21 Mazlúm ko khajil mat phirá, balki miskín aur muhtáj tere nám kí sitáish kareṉ. 22 Uṭh, ai Khudá, apní wakálat kar, aur apní har roz kí malámat ahmaq qaum se yád kar. 23 Apne dushmanoṉ kí áwáz ko bhúl na já, ki un ká fasád jo tere muqábala karte haiṉ, nit taraqqí kartá hai.

LXXV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Ásaf ká zabúr "Mat bigáriyo" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudá, ham terá shukr karte haiṉ, ham shukr karte haiṉ, ki terí ajáib qudrateṉ tere nám kí nazdíkí ko záhir kartíáṉ haiṉ. 2 Jab maiṉ jamáat par mukhtár hoúngá, to maiṉ rástí se hukm karúngá. 3 Zamín aur uspar ke sáre basnewále pighal gae, aur maiṉ uske sutún sambháltá húṉ. (Silá.)

4 Maiṉ ne jáhiloṉ se kahá, Jahálat ke kám na karo, aur sharíroṉ se, apne síngh na uṭháo. 5 Apná síngh úṉchá na karo, aur gardankashí se mat bolo. 6 Ki iqbál na mashriq se átá hai, aur na magrib se, aur na janúb se; 7 Balki Ḳhudá ádil hai, wuh ek ko girátá hai, aur dúsre ko uṭhátá hai. 8 Ki Ḳhudáwand ke háth meṉ piyála hai, jis meṉ surkh shurb hai, aur murakkab se bhará hai, jise wuh biṭátá hai, aur uskí talchhaṭ ko bhí zamín ke sáre sharír nichoṛenge, aur píenge. Par maiṉ jo húṉ, abad tak bayán karúngá, aur Yaqúb ke Ḳhudá ki sitáish karúngá.

10 Aur maiṉ sab sharíroṉ ke síngh .kát ḍálúngá, par sádiqon ke síngh buland rahenge.

LXXVI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Ásaf ká zabúr bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Ḳhudá baní Yihúdáh meṉ mashhúr hai, uská nám Isráelíoṉ meṉ buzurg hai. 2 Sálim meṉ uská ḳhaima hai, aur Saihún meṉ uská maskan. 3 Waháṉ usne kamánoṉ ke tír, aur sipareṉ, aur talwáreṉ, aur laṛáíáṉ shikast kí haiṉ. (Silá.) 4 Tú shikárí paháṛoṉ se ziyáda shaukatwálá hai. 5 Sáre mazbút dilwále luṭ gae, aur apní nínd meṉ so rahe, aur zarbardastoṉ meṉ se kisí ne apná háth na páyá. 6 Terí ḍapaṭ se, ai Yaqúb ke Ḳhudá, gáṛíáṉ, aur ghoṛe so gae.

7 Tujhí se ḍará cháhiye, aur jab tú ek dafa qahr kare, to kaun tere huzúr khaṛá rah saktá hai? 8 Tú ne ásmán par se hukm sunáyá, aur zamín ḍarí aur tham gaí; 9 Jiswaqt ki Ḳhudá adálat karne uṭhá, táki zamín ke sáre miskínoṉ ko bacháwe. (Silá.) 10 Yaqínan ádmí ká gazab terí sitáish karegá, aur tú báqí ke qahr ko rok legá. 11 Tum sab jo uske áspás ho, Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí nazreṉ adá karo; aur sab log uske huzúr, jisse ḍarná láiq hai, qurbáníáṉ guzráneṉ. 12 Wuh shahzádoṉ ke diloṉ ko roktá hai, aur wuh zamín ke bádsháhoṉ ke liye muhíb hai.

LXXVII. ZABU'R

Baní Yadútún ke sardár muganní ke liye Ásaf ká zabúr.

1 Maiṉ Ḳhudá ke áge zor zor se chiláyá, aur maiṉ ne Ḳhudá ke áge pukár pukárke nála kiyá, so usne merí taraf kán rakhá. 2 Bipat ke din maiṉ ne Ḳhudáwand kí talásh kí, aur mere háth rát ko uṭhe rahe, aur mauqúf na húe, aur merí ján ne tasallí píne se inkár kiyá. 3 Maiṉ ne Ḳhudá ko yád kiyá; aur ghabráyá; maiṉ ne faryád kí, aur merá jí ḳhijálat se pání pání hogayá. (Silá.)

4 Tú ne merí ánkheṉ khulí rakhíṉ, aur mujh par aisí bipat hai, ki main bol

nahíṉ saktá. 5 Maiṉ agle dinoṉ ko, aur qadímí barsoṉ ko, jo guzar gae, sochtá thá. Maiṉ rátoṉ kí apní nagmapardázíáṉ yád kartá thá, aur maiṉ apne hí dil se hamsuhbat rahtá thá; aur merí rúh bahut sá tafahhus kartí thí.

7 Kyá Khudáwand mujh ko abadí mardúd karegá? aur phir kabhí mujh par mihrbání na farmáegá? 8 Kyá uskí rahmat sáf abad tak kinára kar gaí? aur kyá uská wáda pusht dar pusht kaṭ gayá? 9 Kyá Ḳhudá apní rahímí bhúl gayá? kyá usne qahr se apní amím rahmatoṉ ko káṭ ḍálá? (Silá.)

10 So maiṉ ne kahá, merí zaífí to yih hai, par maiṉ us álí janáb ke dahne háth ke sannoṉ ko yád kiyá karúngí. 11 Maiṉ Ḳhudáwand ke kámoṉ ká tazkira karúngá; muqarrar maiṉ terí qadímí qudratoṉ ko yád rakhúngá. 12 Maiṉ tere sab kámoṉ ko nit sochúngá, aur terí qudratoṉ ká zikr karúngá.

13 Ai Ḳhudá, tere taríq quds meṉ hai; kaun aisá baṛá Ḳhudá hai, jaisá hamárá Ḳhudá? 14 Tú wuh Ḳhudá hai, jo ajáib kám kartá hai; tú ne apne zor ko logoṉ par záhir kiyá. 15 Tú ne apne bázú se apne logoṉ ko, baní Yaqúb aur baní Yúsuf ko, makhlasí bakhshí. (Silá.)

16 Ai Ḳhudá, páníoṉ ne, ai Ḳhudá, páníoṉ ne tujh ko dekhá, aur ḍar gae; aur gahráo bhí beqarár húe. 17 Badlíoṉ ne pání diyá, aur ásmánoṉ par áwáz húí aur tere tír chároṉ taraf se uṛe. 18 Terá bádal gird bád ke sáth garjá; bijlíoṉ ne dunyá ko roshan kar diyá; zamín larzí, aur kámpí. 19 Terí ráh daryá meṉ hai, aur terá guzar baṛe páníoṉ meṉ; tere qadam ke naqsh ká surág málúm nahíṉ 20 Tú ne apne logoṉ ko Músá aur Hárún kí márífat se galle kí mánind rahnúmáí kí.

LXXVIII. ZABU'R.

Ásaf ká mashkíl.

1 Ai merí guroh, merí sharíat par kán rakh, aur mere munh kí báteṉ kán dhar ke sun. 2 Maiṉ apná munh kholke ek tamsíl kahúngá; aur maiṉ qadímí muammoṉ ko záhir karúngá; 3 Jinheṉ ham ne suná hai, aur járá, aur hamáre bápdádoṉ ne ham se bayán kiyá. 4 Ham unkí aulád se pinhán na karenge, aur ánewálí nasl par Ḳhudáwand kí sitáish, aur uskí qudrateṉ aur us ke ajib kám, jo usne kiye, záhir karenge.

5 Kyúnki us ne Yaqúb meṉ ek ahdnáma qáim kiyá, aur baní Isráel meṉ ek sharíat rakhí, jiskí bábat usne hamáre bápdádoṉ ko hukm kiyá, ki we use hamárí aulád ko sikhláweṉ, 6 Táki ánewálí pusht, us nasl ko, jo paidá hogí, sikhláwe, aur wuh nasl apní aulád ko. 7 Aur we Ḳhudá par tawakkul kareṉ, aur Ḳhudá ke kámoṉ ko bhulá na deṉ, balki uske hukmoṉ ko hifz kareṉ. 8 Aur apne bápdádoṉ kí tarah ek sharír, aur sarkásh nasl na hoṉ, aisí nasl ki jisne apná dil sábit na kiyá, aur unkí rúh ká Ḳhudá par kámil iatiqád na thá.

9 Baní Ifráim hathyár lagáke aur kamáneṉ pakaṛke jang ke din lauṭe. 10 Unhoṉ ne Ḳhudá ke ahd ko hifz na kiyá, aur na cháhá, ki uskí sharíat par chaleṉ, 11 Aur uske kámoṉ ko, aur uskí ajáib qudratoṉ ko, jo us ne un par záhir kíṉ, bhúl gae. 12 Us ne unke bápdádoṉ ke sámhne zamín i Misr meṉ aur Zuan ke maidán meṉ ajáib kám kiye.

13 Us ne daryá ke do hisse kiye, aur unheṉ pár pahuncháyá; aur usne páníoṉ

ko toda toda khaṛá kar diyá. 14 Din ko usne badlí ko unká rahbar kiyá, aur sárí rát ág ke shuale ko. 15 Us ne bayábán meṇ pattharoṇ ko shaqq kiyá, aur un meṇ se unke píne ko daryá daryá pání bakhshá. 16 Us ne patthar meṇ se sailáb nikále, aur nahroṇ ká sá pání baháyá.

17 Par unhoṇ ne us álí janáb ko dasht meṇ phir gunáh karke gussa diláyá. 18 Aur unhoṇ ne apne liye khána mángke apne diloṇ meṇ Khudá ko ázmáyá. 19 Háṇ, unhoṇ ne Khudá kí gíbat kí, aur kahá, Kyá Khudá dasht meṇ khwán i niamat de saktá hai? 20 Dekho, usne chaṭán ko márá, aisá ki pání bah niklá, aur dháreṇ khúb chalíṇ; kyá wuh roṭí bhí de saktá hai? aur apne logoṇ ke liye gosht muhaiyá kar saktá hai?

21 So Khudawand ne suná, aur niháyat gussa hoke Yaqúb meṇ ek ág bhaṛkáí, Isráel par bhí qahr uṭhá. 22 Kyúnki unhoṇ ne Khudá par iatiqád na kiyá, aur uskí naját par iatimád na rakhá. 23 Aur us ne úpar se badlíoṇ ko hukm kiyá; aur ásmán ke darwáze khole. 24 Aur un par mann barsáyá, ki kháweṇ; aur unko ásmání galla bakhshá. 25 A'dmíoṇ ne firishtoṇ kí khurák kháí; us ne unheṇ shikár khiláyá, aur we chhak gae.

26 Us ne mashriqí hawá chaláí, aur uske zor se shimálí hawá bahí. 27 Aur usne un par khák kí mánind gosht, aur daryá kí ret kí mánind pardár murg barsáe. 28 Aur us ne unheṇ unke khaimoṇ ke bích meṇ, aur un ke maskanoṇ ke ás pás giráyá. 29 So unhoṇ ne kháyá, aur khúb ser húe, us ne un kí tamanná unheṇ bakhshí. 30 We apní tamanná se kanáre na rahe, balki jab ki un ká khána unke munhoṇ meṇ thá, 31 Tab Khudá ká qahr un par thá, aur unke agniyá maqtúl ho gae, aur Isráel ke jawán máre paṛe.

32 Báwujúd is sab ke phir unhoṇ ne gunáh kiye, aur us kí ajáib qudratoṇ ká iatiqád na kiyá. 33 Tab usne unke dinoṇ ko behúdagí meṇ, aur unke barasoṇ ko dahshat meṇ tamám kiyá. 34 Aur jab ki usne unheṇ qatl kiyá, tab unhoṇ ne use ḍhúnḍhá, aur báz áye, aur sawere Khudá ke tálib húe, 35 Aur yád kiyá, ki Khudá unká paháṛ, aur Haqq Taálá un ká naját denewálá thá. 36 Lekin unhoṇ ne use apne munhoṇ se bhuláyá, aur apní zubánoṇ se usse jhúṭh bole; 37 Kyúnki unke dil uske sáth durust na the, aur we uske ahd par ímán na láye the.

38 Par usne apní rahmat kí firáwání se unkí badkáríáṇ bakhshíṇ, aur unheṇ halák na kiyá; háṇ, bahut bár usne apne qahr ko roká, aur us ne apne sáre gazab ko jumbish na dí. 39 Kyúnki us ne yád kiyá, ki we bashar haiṇ, jaise ek hawá, jo chaltí hai aur phir nahíṇ átí. 40 Kyáhí bahut logoṇ ne bayábán meṇ use gussa diláyá: aur wíráne meṇ use bezár kiyá. 41 Háṇ, we phir phire, aur Khudá ko ázmáyá, aur Isráel ke Quddús ke qudrat ko muntahá rakhá. 42 Unhoṇ ne uske háth ko yád na kiyá, aur na us din ko, ki jab us ne unko dushmanoṇ se chhuṛáyá. 43 Ki usne Misr meṇ kyúnkar apní qudrateṇ dikhláíṇ, aur Zuan ke dasht meṇ ajáib kám kiye.

44 Aur unke chashmoṇ ko lahú kar ḍálá, ki we apní nahroṇ se pí na sakeṇ. 45 Us ne un meṇ tarah tarah kí makkhíáṇ bhejíṇ, jo unheṇ nigal gaíṇ; aur menḍuk paidá kiye, jinhoṇ ne unheṇ kharáb kiyá. 46 Usne unke mewe kíṛoṇ ko, aur unke khet ṭiḍḍíoṇ ko khiláye. 47 Usne unke angúr oloṇ se barbád kiye, aur unke anjíroṇ ke darakht pále se máre. 48 Usne unke mawáshí ko oloṇ ke supurd kiyá, aur un ke galloṇ ko bijlí ke. 49 Usne balá ke firishte bhejke un par apná qahr, aur apná azáb, aur apná gazab, aur apná iqáb názil kiyá.

50 Usne apne qahr ko ráh dí; unkí ján ko maut se panáh na dí, aur un kí jáneṉ wabá ke supurd kíṉ. 51 Usne Misr meṉ sáre pahilauṭhe máre; Hám ke maskanoṉ meṉ unkí qúwatoṉ ke pahle phal. 52 Par apne logoṉ ko gospandoṉ kí mánind rawána kiyá, aur un ko galle kí tarah bayábán meṉ ráh dikhái. 53 Aur unheṉ aman se legayá, aisá ki we na ḍare, aur un ke dushman daryá meṉ garq húe. 54 Us ne unheṉ apní muqaddas hudúd par pahuncháyá, yáne us pahár par, ki jise uske dahne háth ne mol liyá. 55 Usne qaumoṉ ko un ke sámhne se hánká, aur qura ḍálke rassí se unheṉ mírás báṉṭí, aur baní Isráel ke firqoṉ ko un ke ḳhaimoṉ meṉ basáyá.

56 Tis par bhí unhoṉ ne imtihán kiyá, aur Ḳhudá Tálá ko gussa diláyá, aur uske ahdoṉ ko hifẓ na kiyá, 57 Balki murtadd húe, aur apne bápdádoṉ kí mánind sarkashí kí, aur ṭeṛhí kamán kí tarah ek taraf phir gae. 58 Aur unhoṉ ne apne únche makánoṉ ke sabab use gussa diláyá, aur apní khodí húí múratoṉ se usko gairat diláí 59 Ḳhudá yih sunke gussa huá, aur Isráel ne nipaṭ bezár huá.

60 Aur usne Saila ke maskan ko, wuh ḳhaima, jo us ne logoṉ ke darmiyán istáda kiyá thá, tark kiyá. 61 Aur usne apne zor ko asír karwáyá, aur apní hashmat ko dushmanoṉ ke háth meṉ kar diyá. 62 Usne apne logoṉ ko teg ke supurd kiyá, aur apní mírás par uská gussa bhaṛká. 63 Ag ne unke jawánoṉ ko faná kiyá, aur unkí kunwárioṉ kí shádí ke gít na gáe gae. 64 Unke káhin talwár se máre paṛe, aur unkí bewoṉ ne un par nauhá na kiyá.

65 Tab Ḳhudáwand us shaḳhs kí tarah, jo nínd se chaunke, aur us pahlawán kí mánind, jiská nasha utar jáe, jágá. 66 Aur usne apne dushmanoṉ kí pichhárí márí, aur usne unheṉ abad tak ár giná. 67 Aur usne Yúsuf ke ḳhaima ko zalíl jáná, aur baní Ifráim ke firqe ko, muntaḳhab na kiyá. 68 Par us ne baní Yihúdáh ke firqe ko aur koh i Saihún ko, jo uská mahbúb thá, barguzída kiyá.

69 Aur usne apne maqdis bahut buland banáyá, aur zamín kí mánind hamesha ke liye uskí neo rakhí. 70 Aur usne apne bande Dáúd ko barguzída diyá, aur galloṉ ke bheṛsáloṉ meṉ se use nikál liyá. 71 Usne use bachchewálí bheṛoṉ ke píchhe se le liyá, táki apne logoṉ baní Yaqúb ko, aur baní Isráel ko, jo uskí mírás hai, charáwe. 72 So usne apne dil ke iḳhlás se unheṉ charáyá, aur apne háthoṉ kí fahmíd se unkí rahnúmáí kí.

LXXIX. ZABU'R.

Zabúr i Ásaf.

1 Ai Ḳhudá, gair gurohoṉ ne terí mírás meṉ daḳhl kiyá; tere muqaddas haikal ko unhoṉ ne nápák kiyá; Yirúshálam ko ḍher kar diyá. 2 Tere bandoṉ kí láshoṉ ko unhoṉ ne ásmání parindoṉ kí, aur tere pák logoṉ ke gosht ko zamín ke wahshíoṉ kí ḳhurish kiyá. 3 Unhoṉ ne unke lahú ko Yirúshálam ke girdnawáh meṉ páni kí mánind baháyá, ki unká gáṛnewálá koi na húá. 4 Ham to apne hamsáyoṉ ke liye ek nang, aur un ke liye, jo hamáre áspás haiṉ, já i tamasḳhur aur istihzá húe.

5 Ai Ḳhudáwand, tú kab tak bezár rahegá? kyá abad tak terá gussa, kyá átash kí mánind bhaṛká hí rahegá? 6 Apná gussa un qaumoṉ par biṭá, jinhoṉ ne tujh ko na pahcháná, aur un bádsháhoṉ par, ki jinhoṉ ne terá nám na liyá. 7 Ki

unhoṉ ne Yaqúb ko nigal liyá, aur uske maskan ko ujáṛ diyá. 8 Hamárí aglí badkáríoṉ ko yád mat kar; apní amím rahmatoṉ ko jald hamáre liye áṛ kar, ki ham bahut zalíl ho gaye. 9 Ai hamáre naját denewále Ḳhudá, apne nám kí shaukat ke liye hamárí madad kar, aur ham ko bachá le; aur apne nám ke liye hameṉ hamáre gunáhoṉ se pák kar. 10 Gair ummateṉ kis liye kaheṉ, ki 'Unká Ḳhudá kaháṉ hai? Hamárí nazar ke áge apne bandoṉ ke us ḳhún ká intiqám leke, jo bahâyá gayá, gair gurohoṉ ke darmiyán apne taíṉ záhir kar. 11 Asíroṉ kí sánsoṉ ko áp tak pahunchne de apní baṛí qudrat ke muwáfiq; aur un ko, jo maut ke láiq haiṉ, bachá le. 12 Hamáre hamsáyoṉ kí har ek malámat kí sazá, jis jis tarah ki unhoṉ ne, ai Ḳhudawand, terí malámat kí, haft haft chand unkí god meṉ rakh de. 13 So ham, tere bande, aur terí charágáh ke bheṛ abad tak terí shukrguzárí karenge; ham har ek pusht ke áge terí madh bayán karenge.

LXXX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Ásaf ká zabúr "Ahd ke sosanoṉ" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai Isráel ke gaṛariye, jo tú Yúsuf ko gospandoṉ kí mánind ráh lagátá hai, aur do qarúbín ke darmiyán rahtá hai. 2 Ifráím aur Binyamín aur Manassí ke áge jalwagar ho; apní qúwat ko harkat de, aur áke ham ko bachá. 3 Ai Ḳhudá, ham ko phir apne chihre kí tajallí dikhlá, ki ham bach jáenge.

4 Ai Ḳhudawand, lashkaroṉ ke Ḳhudá, tú kab tak apne bandoṉ kí duá se gazab ká dhúáṉ uṭhátá rahegá? 5 Tú unheṉ ánsúoṉ ká kháná khilátá hai, aur unheṉ maṭke bhar bharke ánsú pilátá hai. 6 Tú ne ham ko hamsáyoṉ ke áge jhagṛe ká sabab kiyá; hamáre dushman ápas meṉ ham par hanste haiṉ. 7 Ai lashkaroṉ ke Ḳhudá, ham ko phirá, aur apná chihra roshan kar, ki ham bach jáenge.

8 Tú ek ták ko Misr se nikál láyá; tú ne gair qaumon ko ḳhárij kiyá, aur use lagáyá. 9 Tú ne uske áge rawish banáí, aur aisá kiyá ki us ne gahrí jaṛ pakṛí, aur us ne zamín ko bhar diyá. 10 Paháṛ us ke sáye tale chip gaye, aur us kí sháḳhen saro i sahí kí mánind húíṉ. 11 Us ne apní ḍálíáṉ daryá tak phailáíṉ, aur apní ṭahníáṉ nahr tak. 12 Phir tú ne us kí báṛ ko kyúṉ toṛ phenká? ki ab we sab, jo us ráh se guzarte haiṉ, use khasoṭte haiṉ. 13 Janglí banaile use ḳharáb karte haiṉ, aur dashtí darinde use kháe játe haiṉ. 14 Ai lashkaroṉ ke Ḳhudá, phir mutawajjih ho; ásmán par se nigáh kár, aur ták, aur us ták par karam kar.

15 Wuh ták, jise tere dahne háth ne lagáyá, apní sháḳh samet, jise tú ne apne liye mazbút kiyá, 16 Ág se jaláyá gayá, aur káṭá gayá; we tere chihre kí náḳhushí se halák hote haiṉ. 17 Tú apná háth, apne dahne háth ke insán par, insán ke us beṭe par, jise tú ne apne liye tawáná kiyá, rakh. 18 Tab ham tujh se na phirenge; ham ko jilá, ki terá nám liyá karenge. 19 Ai Ḳhudawand, lashkaroṉ ke Ḳhudá, ham ko phirá, aur hamárí taraf apná chihra roshan kar, ki ham bach jáenge.

LXXXI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Ásaf ká zabúr Jantiyat ke sáth gáyá jáwe.

1 Pukárke Ḳhudá kí madh gáo, ki wuh hamárá bútá hai; Yaqúb ke Ḳhuḍá ke

liye khushí se zamzamapardází karo. 2 Daf, aur tabla, aur suthrá barbat belan samet yaháṉ láo; 3 Aur har ek cháṇd rát ko, aur hámárí muqarrarí ídoṉ ke din shahnáí bajáo. 4 Kyúnki yih Isráel kí sunnat, aur Yaqúb ke Khudá kí sharíat hai. 5 Us ne Yúsuf ke liye, jab wuh zamín i Misr ke barábar pahunchá, jaháṉ us ne wuh bolí suní, jise wuh na samajhá, to yih dastúr ṭhaharáyí. 6 Maiṉ ne us ke kándhe par se bojh utárá; uske háthoṉ ko hándíoṉ se naját dí. 7 Tú ne bipat meṉ merí yád kí; maiṉ ne tujhe naját dí; maiṉ ne tujhe bádal meṉ se pinhání jawáb diyá; maiṉ ne tujhe munázaat ke páníoṉ par ázmáyá. (Silá.) 8 Ai mere bando, suno; ai Isráel, agar tú merí sunegá, to maiṉ tere liye gawáhí dúngá. 9 Terá koí dúsrá mábúd na ho; tú kisí dúsre mábúd ko sijda na kíjiyo. 10 KHUDAWAND, terá Khudá, maiṉ húṉ, jo tujhe Misr kí sarzamín se báhar láyá; apná muṉh khol, ki maiṉ use bhar dúngá. 11 Par mere logoṉ ne merí bát na mání, aur Isráelíoṉ ne mujhe qabúl na kiyá. 12 Tab maiṉ ne unheṉ un ke diloṉ kí sarkashí ke supurd kiyá, ki we apní mashwaratoṉ par chale.

13 Kásh ki mere log merí sunte, aur Isráel merí ráhoṉ par chaltá. 14 Ki maiṉ jaldí un ke dushmanoṉ ko maglúb kartá; aur unke bairíoṉ par apná háth phirátá. 15 Ki we, jo KHUDAWAND ká kína rakhte the, usse dab chalte, to unká waqt abadí hotá. 16 Maiṉ unko suthre se suthre gehún khilátá, aur pahár ke shahd se unheṉ ser kartá.

LXXXII. ZABU'R.

Zabúr i Ásaf.

1 Khudá jamáat i Iláhí meṉ khaṛá hai, iláhoṉ ke darmiyán wuh adálat kartá hai.

2 Tum kab tak beinsáfí se hukm karoge, aur sharíroṉ kí tarafdárí karoge? (Silá) 3 Miskínoṉ, aur yatímoṉ kí adálat karo; dilgíroṉ, aur faqíroṉ ká insáf karo. 4 Muhtáj, aur miskín ko riháí do; sharíroṉ ke háthoṉ se unheṉ chhuṛáo. 5 We nahíṉ jánte, aur na jánenge, ki we andhere meṉ chalte haiṉ; zamín kí sárí buneṉ jumbish kartí haiṉ. 6 Maiṉ ne to kahá, ki tum sab iláh ho, aur har ek tum meṉ se Haqq Tálá ká farzand hai. 7 Par tum bashar kí tarah maroge, aur ek shahzáde kí mánind gir jáoge.

8 Ai Khudá, uṭh, tú áp zamín kí adálat kar, ki tú sárí ummatoṉ ká málik hai.

LXXXIII. ZABU'R.

Zabúr i Ásaf.

1 Ai Khudá, chup mat ho, khámoshí mat kar, aur chain na le, ai Khudá. 2 Kyúnki dekh, tere dushman fitna barpá karte haiṉ, aur unhoṉ ne, jo terá kína rakhte haiṉ, sir uṭháyá hai. 3 We naṭkhaṭí se tere log par mansúba bándhte haiṉ, aur tere chhipáe húoṉ kí fikr karte haiṉ. 4 We kahte haiṉ, ki Áo, unkí guroh ko báqí na rakheṉ, táki Isráel ká nám o nishán báqí na rahe. 5 Unhoṉ ne eká karke mashwarat kí hai, aur tujh par ahd bándhá hai. 6 Adúm ke sáre khaime, aur Ismáelí, aur Moabí, aur sáre Hajirí, 7 Aur Jibál, aur Ammún, aur Amáliq, aur Filist Súr ke báshindoṉ samet muttafiq haiṉ. 8 Ásúrí bhí unke sáthí haiṉ; we Baní Lút ke madadgár haiṉ. (Silá.)

9 Tú un se aisá kar, ki jaisá tú ne Midyáníon, aur Sísará aur Yabín se wádí i Qaisún men kiyá, 10 Jo Ain i Dár men halák húe, aur zamín ke mazbale húe. 11 Unke Amíron ko Guráb aur Ziab kí mánind kar; hán, unke sáre daulatmandon ko Zibah aur Zillmana kí mánind faná kar, 12 Jo kahte hain, Ao, Khudá ke gharon ke ham málik banen. 13 Ai mere Khudá, unhen chák ke mánind kar, aur bhús kí mánind rú ba rú hawá ke. 14 Jis tarah ág jangal ko jalátí hai, aur jistarah shuala pahá̤ron ko surma kartá hai, 15 Us tarah tú apne túfán se un ká taaqub kar, aur apní haulnák ándhí se unhen pareshán kar. 16 Ai Khudawand, unke munh ko ruswáí se bhar de, táki we tere nám ke tálib howen. 17 We abad tak sarasíma aur pareshán hon; hán, we rushwá hon, aur faná hon. 18 Aur we jánen ki túhí akelá jiská nám Khudawand hai, sárí zamín par buland o bálá hai.

LXXXIV. ZABU'R

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr Jautiyat ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai lashkaron ke Khudá, terí bárgáhen kyá hí dilkash hain. 2 Merí rúh Khudawand kí bárgáhon kí mushtáq aur árzúmand hai, merá man aur merá tan Khudá i hayát ke liye lalkártá hai. 3 Gaurá bhí apná gonslá aur ababíl apná áshiyána to pátá, jahán we apne bachche rakhen: terí qurbángáhon ke nazdík, ai lashkaron ke Khudawand, mere bádsháh, aur mere Khudá! 4 Nekbakht we hain, jo tere ghar men baste hain, aur sadá terá shukr karte hain. (Silá.)

5 Mubárak wuh insán, jis men qúwat tujh se hai, jis ke dil men terí ráhen hain. 6 We umuq ul baká men guzar karte húe use purchashma banáte, aur tálábon ko menh ke pánion se bharte hain. 7 We taraqqí karte hain, ki ek qúwat se dúsrí qúwat ko pahunchte chale játe hain, yahán tak, ki Khudá ke áge Saihún men házir hote hain. 8 Ai Khudawand, lashkaron ke Khudá, merí duá qabúl kar; ai Yáqúb ke Khudá, kán dhar. (Silá.)

9 Ai Khudá, ai merí sipar, nazar kar, aur apne masíh ke munh par tawajjuh kar. 10 Ki ek din, jo tere huzúr men kaṭe ek hazár se bihtar hai; mere liye Khudá ke ghar kí darbání sharárat ke khaimon men rahne se bihtar hai. 11 Khudawand Khudá ek áftáb hai, aur sipar hai; Khudawand taufíq aur jalál bakhshne wálá hai; logon se jo bahut rástkár hain, nekí dareg na karegá. 12 Ai lashkaron ke Khudawand, nekbakht wuh insán hai, jise terá bharosá hai.

LXXXV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr.

1 Ai Khudawand, tú apní zamín par mihrbán hai, tú Yáqúb ke qaidí ko pher láyá. 2 Tú ne apne logon ke gunáh bakhsh diye, tú ne unkí sab khatá chhipá ḍálí. (Silá.) 3 Tú ne apne sab qahr ko roká, tú ne apne gazab kí shiddat ko pherá. 4 Ai hamáre naját denewále Khudá, ham ko phirá, aur apne qahr ko ham par se dafa kar. 5 Kyá tú ham se sadá bezár rahegá? Kyá tú sárí pushton par apne qahr ko khínchegá. 6 Kyá tú ham ko phir sarsabz na karegá, táki tere log tujh se

khushí kareṇ? 7 Ai Ḳhudáwand, ham ko apní rahmat dikhá, aur apní naját ham ko bakhsh.

8 Maiṇ sunúngá, ki Ḳhudáwand Ḳhudá kyá farmátá hai; wuh to apne bandoṇ kí, aur apne pák logoṇ kí salámatí kí bát kahegá, par lázim hai, ki we phir jahálat ká kám na kareṇ. 9 Yaqínan uskí naját unse, jo usse ḍarte haiṇ, nazdík hai, táki uská jalál hamárí sarzamín meṇ base. 10 Rahmat aur amánat milnewáliáṇ haiṇ, sadáqat aur salámat bos o kanár kartíáṇ haiṇ. 11 Amánat zamín se ugegí, aur sadáqat ásmán par se jhánkegí. 12 Háṇ, Ḳhudáwand bhí, jo ḳhúb hai, so degá; aur hamárí sarzamín apní hásil degí. 13 Sadáqat uske áge áge chalegí, aur apne qadam kí ráh meṇ baṛhegí.

LXXXVI. ZABU'R.

Namáz i Dáúd.

1 Ai Ḳhudáwand, apná kán merí taraf kar, aur mujhe jawáb de, ki maiṇ garíb aur miskín húṇ. 2 Merí ján bachá, ki maiṇ terá maurid i rahm húṇ; tú ai mere Ḳhudá, apne bande ko, ki jiská tawakkul tujh par hai, naját de. 3 Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm kar, ki maiṇ tamám din tere áge nála kiyá kartá húṇ. 4 Apne bande ke jí ko ḳhush kar, ki ai Ḳhudáwand, maiṇ ne apne dil ko terí taraf uṭháyá.

5 Kyúnki tú, ai Ḳhudáwand, bhalá hai, aur ámurzgár hai, aur terí rahmat un sab par, jo tere nám lete haiṇ, wáfir hai. 6 Ai Ḳhudáwand, merí duá kán dhar ke sun, aur merí munáját kí áwáz sun. 7 Maiṇ apní bipat ke din tujhe pukárúngá ki tú mere sunegá.

8 Mábúdoṇ ke darmiyán, Ḳhudáwand, tujh sá koí nahíṇ, aur terí sí sanaateṇ kaháṇ haiṇ? 9 Ai Ḳhudáwand, sárí ummateṇ, jinheṇ tú ne ḳhalq kiyá, áwengí, aur tere áge máthá ghisengí, aur tere nám kí tamjíd karengí. 10 Ki tú buzurg hai, aur tere kám taajjub ke haiṇ, aur tú hí akelá Ḳhudá hai.

11 Ai Ḳhudáwand, mujh ko apní ráh batá, ki maiṇ terí amánat meṇ ḳhirámán hoúngá; merí diljamaí kar, táki maiṇ tere nám se ḍarúṇ. 12 Ai Ḳhudáwand mere Ḳhudá, maiṇ apne sáre dil se terá shukrguzár rahúngá; maiṇ abad tak tere nám kí tamjíd karúngí. 13 Ki terí rahmat mujh par bahut hai, aur tú ne merí rúh ko asfal pátál se naját dí hai,

14 Ai Ḳhudá, gardankashoṇ ne mujh par chaṛháí kí hai, aur kaṭṭar logoṇ kí jamáat merí ján ke píchhe paṛí hai, aur unhoṇ ne tujhe apná peshwá nahíṇ kiyá. 15 Lekin tú, ai Málik Ḳhudá, rahmán aur hannán, zú ul túl, aur rabb ul fazl o wafá hai. 16 Merí taraf mutawajjih ho, aur mujh par rahm kar; apne fazl se apne bande ko tawánáí baḳhsh, aur apní launḍí ke beṭe ko naját de. 17 Mujhe nekí ká koí nishán dikhlá, táki we, jo merá kína rakhte haiṇ, dekheṇ, aur sharminda howeṇ, ki tú ne, ai Ḳhudáwand, merí madad kí, aur mujhe tasallí dí.

LXXXVII. ZABU'R.

Baní Qurah ke żabúr ká gít.

1 Uskí biná muqaddas paháron men hai. 2 Khudawand Saihún ke ástánon ko Yaqúb ke sáre maskanon se ziyáda dost rakhtá hai. 3 Ai Khudá ke shahr, terí mahmúd khaslaten bayán kí játí hain. (Silá.)

4 Main ahl i Rahab aur Bábul ko apne muarrifon men mazkúr karúngá; dekh, Filist, aur Súr, Habash samet, ye wahán paidá húe. 5 Aur Saihún kí bábat kahá jáegá, ki Fulána fulána us men paidá huá, aur Haqq Tálá áp usko qiyám bakhshegí. 6 Khudawand jis waqt logon ke nám likhegá, to mausúf karegá, ki Yih shakhs wahán paidá huá thá. (Silá.) 7 Aur we rág nách karnewálon ke mánind gáwenge, ki Merí sárí khushíon ke chashme tujh men hain.

LXXXVIII. ZABU'R

Sardár muganní ke liye baní Qurah ke zabúr ká gít tambúr ke sáth gáyá jáwe, Haimán Ishráqí ká mashkíl.

1 Ai mere naját denewále Khudá, main ne din rát tere áge faryád kí: 2 Merí duá tere huzúr pahunche, apne kán merí faryád par dhar. 3 Ki main jánkáhíon se mámúr hún, aur merí ján pátál ke nazdík á rahí hai. 4 Main un men giná gayá hún, jo garhe men gire játe hain; main us insán kí mánind hún, jis kí qúwat kuchh na ho. 5 Murdon ke darmiyán hún, jo badan se ázád ho; un maqtúlon kí mánind, jo gor men lete hain; jinhen tú kabhí yád na farmáwe, aur jinhen tú ne apne háth se kát dálá ho. 6 Tú ne mujh ko garhe ke asfal men dálá, andhere men aur gahráon men. 7 Terá qahr mujh par mustaidd húá, tú ne apní sárí maujon se mujh ko dabáyá. (Silá.) 8 Tú ne mere jánpahchánon ko mujh se baíd kiyá; tú ne aisá kiyá ki unhen mujh se nafrat átí hai; main qaid men par gayá, aur nikal nahín saktá. 9 Merí ánkhen mashaqqat ke sabab mátamzada hain; ai Khudawand, main har roz terá nám letá hún; main ne apne háth terí taraf phailáe hain.

10 Kyá tú apne hairatafzá kám murdon ko dikhláwegá? kyá murde uthenge, aur terá shukr karenge? (Silá.) 11 Kyá gor men terí rahmat, aur kyá halákat ke bád terí sacháí ká mazkúr hogá? 12 Kyá tere ajáib andhere men málúm honge? aur terí sadáqat farámoshí kí zamín men?

13 Ai Khudawand, main jo hún, tere áge faryád kartí hún; merí duá sahar ke waqt tere nazdík pahunchegí. 14 Ai Khudawand, tú kyún merí ján ko mardúd kartá hai, aur mujh se apná munh chhipátá hai? 15 Main áfatrasída hún, aur ibtidá i tufúliyat se marne par mustaidd hún: main to terí haibat se mará játá hún. 16 Tere qahr ke shuale mere sir se guzar gae; terí dhák ne mujhe faná kiyá. 17 We din bhar pání kí mánind mere cháron taraf maujzan hain; unhon ne mujhe gher liyá hai. 18 Dostdáron aur gamgusáron ko tú ne mujh se dúr kiyá, aur merí áshnái gáib hai.

LXXXIX. ZABU'R.

Aitán Ishráqí ká mashkil.

1 Maiṇ abad tak Ḳhudáwand kí rahmatoṇ kí madhsaráí karúngá; maiṇ sárí pushtoṇ ko apne munh se terí sacháí kí ḳhabar dúngá. 2 Kyúnki maiṇ ne kahá, ki Rahmat abad tak barqarár rahegí; tú apní sacháí ko ásmánoṇ par qáim karegá. 3 Maiṇ ne apne barguzíde se ek ahd kiyá hai; maiṇ ne apne bande Dáúd se qasam kí hai: 4 Maiṇ terí nasl ko abad tak qáim rakhúngá, aur tere taḳht ko abadí qarár baḳhshúngá. (Silá.)

5 Ai Ḳhudáwand, ásmán tere ajáib kámoṇ kí sitáish karen; muqaddas logoṇ kí jamáat terí wafádárí kí bhí. 6 Ki ásmán par Ḳhudáwand ká nazír kaun, baní Al'láh meṇ Ḳhudáwand kí mánind kaun hai? 7 Ḳhudá muqaddas logoṇ ke baṛe majma meṇ niháyat muhíb hai, aur un sab ká, jo uske gird haiṇ, ihtirám ke láiq hai. 8 Ai Ḳhudáwand, lashkaroṇ ke Ḳhudá, tujh sá kaun hai? tú, O Yáh, qawí hai, aur tere ás pás terí sacháí hai. 9 Tú daryá ke josh o ḳharosh par farmánrawá hai; tú uskí maujoṇ ko jiswaqt ki we uṭhtí haiṇ, sukúnat baḳhshtá hai; 10 Tú ne Rahab ko toṛke yúṇ pára pára kiyá, jaise kisí ko káṭke ṭukṛe ṭukṛe kiye jáweṇ, tú ne apne zor i bazú se apne dushmanoṇ ko paráganda kiyá. 11 Ásmán tere, aur zamín bhí terí, jahán aur uskí ábádí tú ne banáí. 12 Uttar aur dakhin ká íjád karnewálá tú hai, Tabúr aur Harmún tere nám se ḳhushwaqt haiṇ. 13 Terá bázú qawí, terá panja zabardast, terá dahná háth buland hai. 14 Tere aurang kí bunyád adálat aur sadáqat hai; fazl aur wafá terí peshrau hai.

15 Nekbaḳht wuh guroh, jo tere shukr kí ḳhusháwází kí shinásá hai; ai Ḳhudáwand, we tere chihre ke jalwa meṇ ḳhirámán honge. 16 Terá nám lene se we sáre din ḳhushwaqt rahenge, terí sadáqat se we bulandí páwenge. 17 Kyúnki unkí tawánáí kí shaukat tú hai, terí mihrbání se hamáre síngh únche honge: 18 Ki hamárí sipar Ḳhudáwand hai, aur Isráel ká Quddús Wahíd hamárá bádsháh hai.

19 Tú ne rúyá meṇ apne muqaddas ko farmáyá aur kahá, Maiṇ ne ek zabardast kí kumak kí; maiṇ ne guroh meṇ se ek barguzída ko buland kiyá. 20 Maiṇ ne apne bande Dáúd ko páyá; maiṇ ne use apne mutabarak tel se masíh kiyá. 21 Merá háth uská yáwar hai: merá bázú use zor baḳhshegá. 22 Dushman use zarar na pahunchá sakegá; sharárat ká farzand use dukh na de sakegá. 23 Maiṇ uske bairíoṇ ko uske rú ba rú kuchlúngá, aur unko, jo uská kína rakhte haiṇ, wabá se márúngá. 24 Merí sacháí aur merí rahmat uske sáth hai, uská síngh mere nám se únchá hogá. 25 Maiṇ uská háth daryá par rakhúngá, aur uská dahná háth nahroṇ par. 26 Wuh mujh se kahegá, ki Tú merá báp, merá Ḳhudá, aur merá naját denewálá patthar hai. 27 Maiṇ bhí use apná baṛá beṭá karúngá, aur zamín ká sháhansháh banáúngá. 28 Abad tak apní rahmat uspar qáim rakhúngá; merá ahd usse ustuwár hogá. 29 Uskí nasl ko abad tak páedárí baḳhshúngá, aur uske taḳht ko, jab tak daur i falak hai. 30 Agar uske farzand merí sharíat ko chhoṛ denge, aur mere hukmoṇ par na chalenge; 31 Aur agar we mere haqqoṇ ko nápák karenge, aur mere hukmoṇ ko yád na rakhenge: 32 To maiṇ unke gunáhoṇ ke sabab unheṇ chhaṛíoṇ se márúngá, aur unkí ḳhatá ke sabab koṛoṇ se. 33 Báwujúde is ke apná lutf i amím unse bilkull dareg na karúngá, aur apní sacháí ko ghaṭne na dúngá. 34 Maiṇ ahdshikaní na karúngá, aur us saḳhun ko, jo mere munh se

nikal gayá, na badlúngá. 35 Main ne ek bár apní quddúsí kí qasam kháí: main Dáúd se jhúṭh na bolúngá. 36 Us kí nasl abab tak qáim rahegí; uská taḳht mere áge áftáb kí mánind hai. 37 Wuh máhtáb kí tarah aur abrí sachche gawáh kí mánind abad tak qáim rahegá. (Silá.)

38 Par tú ne to dúr kiyá, aur nafrat kí; tú to apne masíh se bezár huá. 39 Tú ne us ahd ko, jo apne bande se kiyá thá, bátil kiyá; tú ne uske táj ko zamín par phenkke nápák banáyá. 40 Tú ne uskí sárí báṛon ko toṛ ḍálá; tú ne uskí mazbút gaṛhíon ko gárat kiyá. 41 Sáre rahguzar use lúṭte hain; wuh apne hamsáyon ká nang húá. 42 Tú ne uske dushmanon ke dahne háth ko buland kiyá, tú ne uske sáre bairíon ko shád kiyá. 43 Tú ne uskí talwár kí dhár ko bhí moṛ diyá, aur jang men use khaṛá rahne na diyá. 44 Tú ne uskí shaukat ko kho diyá, aur uske taḳht ko ḳhák par de márá. 45 Tú ne uskí jawání ke dinon ko kotáh kiyá; tú ne use ḳhijálat ke libás se ḍhámpá.

46 Ai Ḳhudáwand, kyá tú abad tak apne tain chhipáe rahegá? kyá terá gussa ág kí tarah bhaṛaktá rahegá? 47 Yád kar ki merá waqt kitná kotáh hai; tú ne kyún insán kí ḳhalqat abas paidá kí. 48 Kaun sá insán jítá hai, jo maut ko na dekhegá? kyá wuh pátál ke qabze se apní ján bachá saktá hai? (Silá.) 49 Ai Ḳhudáwand, terí aglí we ḳháss mihrbáníán kyá húín, jinhon kí bábat tú ne Dáúd se apní sadáqat kí qasam kháí. 50 Ai Ḳhudáwand, apne bandon kí ruswáí ko yád kar; jaise main sab qaumon kí ruswáí ko apní god men liye húe hún. 51 Ki, ai Ḳhudáwand, tere dushman malámat karte hain, we tere masíh ke naqsh i qadam ko malámat karte hain.

52 Ḳhudáwand abadí ke mahmúd ho. Ámín, ámín.

Sifr i rába.

XC. ZABU'R.

Mard i Ḳhudá Músá kí namáz.

1 Ai Ḳhudáwand pusht dar pusht hamárá árámgáh túhí rahá; 2 Peshtar usse ki paháṛ paidá húe, aur zamín aur dunyá baní, azal se abad tak túhí Ḳhudá hai. 3 Tú insán ko ḳhák men pher detá hai, aur farmátá hai, ki Ai baní Ádam, phiro. 4 Ki hazár baras tere áge aise hain, jaise kal ká din jo guzar gayá, aur jaise ek pahar rát. 5 Tú unhen yún lejátá hai, jaise sailáb se, we goyá nínd hain: we fajr ko us sabze kí mánind hain jo bálída ho; 6 Wuh subh ko lahlahátá hai, aur tar o táza hotá hai; sham ko káṭá játá hai, aur súkh gátá hai.

7 Ki ham tere qahr se faná ho gae, aur tere gazab se pareshán húe. 8 Tú ne hamárí badkáríán apne áge rakhín, aur hamáre pinhání gunáh apne chihre kí roshní men. 9 Ki hamárí sárí umr tere qahr men guzrí, aur hamáre baras yún basar ho gae, jaise afsána jo kahá gayá. 10 Hamárí zindagí ke din sattar baras hain, aur agar qúwat ho, to assí baras; lekin yih tawánái mihnat aur mashaqqat hai, kyúnki ham jald játe rahte hain, aur parwáz kar játe hain.

11 Tere qahr kí shiddat ká jánnewálá kaun hai? aur terí qahrrezí ke muwáfiq kaun ḳhudátars hai? 12 Hamen hamárí umr ke din ginná sikhá, aisá ki ham dáná dil hásil karen.

13 Ai Ḳhudáwand, phir; kab tak? aur apne bandon kí tasallí kar. 14 Ham

ko sawere apní rahmat se ser kar, táki ham apní umr bhar surod o surúr kar raheṉ. 15 Jitne dinoṉ tak tú ne ham ko gamzada rakhá, aur jitne baras tak ham ne zabúní dekhí, itne baras tak ham ko ḳhursandí de. 16 Apní qudrat apne bandoṉ ko, aur apní shaukat unke farzandoṉ ko dikhlá. 17 Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá kí sabáhat ham meṉ namúdár ho, aur hamáre háthoṉ ke ká kam ham par qáim ho, háṉ, tú hamáre háthoṉ ke kám ko qáim kar.

XCI. ZABU'R.

1 Wuh jo Haqq Tálá ke parde tale sukúnat kartá hai, so Qádir i Mutlaq ke sáye tale rahegá. 2 Maiṉ Ḳhudáwand kí bábat kahtá húṉ, ki wuh merá máman aur merá maljá hai, aur merá Ḳhudá, jis par merá tawakkul hai. 3 Aur wuh yaqínan mujh ko saiyád ke phande se, aur muhlik wabá se naját degá. 4 Wuh mujhe apne bál o par tale chhipáwegá, aur uske par ke níche hoke tú beḳhatar rahegá; uskí amánat terí sipar aur pharí hogí. 5 Tú rát kí haibat se na ḍarega, aur na us tír se, jo din ko uṛtá hai, 6 Aur na us marí se, jo andhere meṉ átí hai, aur na us halákat se, jo do pahar ko wírán kartí hai. 7 Tere muttasil ek hazár gir jáwenge, aur das hazár tere dahne; aur yih musíbat tujh se nazdík na hogí. 8 Faqat tú apní ánkhoṉ se dekhá karegá, aur sharíroṉ kí sazá dekhegá.

9 Kyúnki tú ai Ḳhudáwad merá máman hai. Tú ne Álí Janáb ko apní maljá kiyá. 10 Tujh par koí áfat na áwegí, aur koí wabá tere maskan ke pás na pahunchegí. 11 Kyúnki wuh tere liye apne firishte ko hukm karegá, ki we terí sab ráhoṉ meṉ terí nigahbání kareṉ; 12 Ki we tujhe apne háthoṉ par uṭhá lenge, tá na ho, ki tere pánw kisí patthar par lageṉ. 13 Tú sher aur sámp ko latáṛegá, tú sher bachche aur tinnín ko pánw tale kuchlegá.

14 Aur is liye ki usne mujh se dil lagáyá, maiṉ use naját dúngá, aur maiṉ use buland karúngá, ki usne merá nám pahchāná. 15 Wuh mujh se duá mángegá, aur maiṉ qabúl karúngí, tab maiṉ uske síth húngí, maiṉ use chhuṛáúngá, aur use izzat dúngá. 16 Maiṉ use umr kí darází se ser karúngí, aur apní naját uske áge záhir karúngá.

XCII. ZABU'R.

Yaum ul sabt ke liye zabúr.

1 Ḳhudáwand ká shukr karná, aur Álí Janáb kí madh karná bhalá hai. 2 Ki sahar ko tere fazl i amím ká, aur shab ko terí amánatdárí ká tazkira kíjiye; 3 Das tár ká sáz, aur bín, aur barbat ḳhusháwází se bajá bajáke; 4 Ki tú ne, ai Ḳhudáwand, apne kám se mujhe masrúr kiyá; maiṉ tere háthoṉ kí sanaatoṉ se shádiyána bajáúngí. 5 Ai Ḳhudáwand, tere kám kyáhí buzurg haiṉ, aur tere muhásaba kyáhí amíq haiṉ! 6 Nádán ádmí kyá jáne, aur safíh use kyá samjhe. 7 Jab ki sáre sharír ghás ke máninad nashw o numá karte haiṉ, aur sáre badkár shigúfadár hote haiṉ: to yih is liye hai, ki we abad tak faná howeṉ. 8 Par ai Ḳhudáwand, tú abad ul ábád tak buland rahegá. 9 Kyúnki tere dushman, ai Ḳhudáwand, háṉ, tere dushman faná honge, sárí badkárí karnewále parágauda honge.

10 Tú mere síngh ko gáo kohí ke mánind buland karegá, goyá ki maiṉ tíze tel

se malá jáúngá. 11 Merí ánkheṉ mere dushmanoṉ kí kharábí dekhengí, aur mere kán sharíroṉ kí khabar, jo mujh par charhe the, sunenge. 12 Sádiq khurme ke darakht ke mánind lahlaháegá, wuh Lubnán ke saro kí tarah sabz hogá. 13 We jo Khudawand ke ghar meṉ lagáe gae hain, hamáre Khudá ke diyár meṉ phúlenge. 14 We burhápe meṉ mewa denge, we mote aur tar o táza honge : 15 Táki záhir kareṉ ki Khudawand sídhá hai, wuh merá pahár hai, us meṉ zulm nahíṉ hai.

XCIII. ZABU'R.

1 Khudawand saltanat kartá hai, wuh shaukat ká khilát pahine húe hai, Khudawand qúwat se kamar bándhe húe hai; usne kura i arz ko bhí aisá istihkám bakhshá hai, kí wuh mutazalzal nahíṉ hotá. 2 Terá takht qadím se mustahkím, aur tú azalí hai. 3 Ai Khudawand, sailáboṉ ne tugyání kí, aur nahroṉ ne josh o kharosh se áwáz buland kí; sailáboṉ kí maujeṉ uthtí haiṉ. 4 Khudawand bulandíoṉ par bahut se pánioṉ kí áwáz, aur daryá kí barí maujoṉ kí nisbat se qawí tar hai. 5 Tere ahd niháyat yaqíní haiṉ; ai Khudawand, taqaddus terá áráish-khána abad ul ábád tak hai.

XCIV. ZABU'R.

1 Ai Khudawand, intiqámoṉ ke Khudá, ai intiqámoṉ ke Khudá, jalwagar ho. 2 Ai jahán ke hákim, apní báládastí dikhlá, aur ghamand karnewáloṉ ko mukáfát de. 3 Ai Khudawand, sharír kab tak, aur badkár kabtak shádiyána bajáyá karenge.?

4 We kab tak bare bol bolá karenge, sáre badkárí karnewále kaháṉ tak phúlá karenge. 5 We, ai Khudawand, tere logoṉ ko kútte haiṉ, aur terí mírás ko dukh dete haiṉ. 6 We bewa aur pardesí ko ján se márte haiṉ, aur yatím ko qatl karte haiṉ; 7 Aur kahte haiṉ, Yáh na dekhegá; Yaqúb ká Khudá hargiz mutawajjih na hogá.

8 Ai dunyá ke safího, samjho, ai gáfilo, tum kab hoshyár hoge? 9 Wuh jisne kán lagáe, kyá nahíṉ suntá? Wuh jisne ánkheṉ banáíṉ, kyá nahíṉ dekhtá? 10 Wuh jo qaumoṉ ko adab detá hai, wuh jo ádmí ko samajh bakhshtá hai, kyá wuh azáb na karegá? 11 Khudawand insán ke khiyálát ko jántá hai, ki we khálí haiṉ.

12 Saádatmand wuh insán, ai Yáh, jise tú tádíb kare, aur apní sharíat meṉ se usko sikhláwe : 13 Táki tú usko kashmakash ke din chain bakhshe, yaháṉ tak ki sharíroṉ ke liye garhá khodá jáwe. 14 Ki Khudawand apne bandoṉ ko nikál na dálegá, aur apní mírás ko tark na karegí. 15 Balki haqq haqqdároṉ ko phir pahunchegá, aur we sab jinke dil mustaqím haiṉ, uskí pairawí karenge.

16 Mere wáste sharíroṉ par kaun charháí karegá? aur mere liye badkárí karne wáloṉ ká kaun sámhná karegi? 17 Agar Khudawand merá hámí na hotá, to nazdík thá, ki merí rúh chup cháp rahtí. 18 Jis waqt maiṉ ne kahá, Merá páṉw phisal chalá, so ai Khudawand, terí rahmat ne mujh ko thám liyá. 19 Jab ki mere dil meṉ bahut fikreṉ thíṉ, tab terí tasallíoṉ ne mere jí ko khush kiyá.

20 Kyá zulm ke takht ko, jo rástí ke barkhiláf fitne paidá kartá hai, tere sáth kuchh shirkat hai? 21 We sádiq kí ján lene par milke samette haiṉ, aur begunáh

ke lohú baháne ká fatwá dete hain. 22 Lekin Khudawand merí ár hai, aur merá Khudá merí panáh ká pahár hai : 23 So, wuhí unkí badkárí un par dálegá, aur unhín kí khabásat men unko faná karegá ; hán, Khudawand hamárá Khudá unko faná karegá.

XCV. ZABU'R.

1 Ao, ham Khudawand kí madhsaráí karen, áo, ham apní naját ke pahár kí zamzamapardází karen. 2 Ao, ham uskí huzúrí men shukrguzárí karte jáwen, aur munáját en karke khushí se gáwen. 3 Ki Khudawand bará hí Khudá hai, aur bará hí Bádsháh, jo sab mábúdon par muqaddam hai. 4 Zamín kí sárí gahiráíán uske qabze men hain, paháron ke khán bhí usí ke hain. 5 Daryá uská hai, usne use khalq kiyá, aur usí ke háthon ne khushkí bhí banáí. 6 Ao, yáro, ham sijda karen, aur jhuken, aur ham Khudawand ke huzúr, jo hamárá banánewálá hai, ghuthne teken. 7 Ki wuh hamárá Khudá hai, aur ham us kí charágáh ke log, aur uskí dastkárí kí bheren hain. 8 Kásh ki áj ke din tum uskí áwáz sunte. 8 Tum apne dilon ko sakht na karo, jaisá ki jhagre kí jagah ázmáish ke din bayábán men karte the ; 9 Jab ki tumháre bápdádon ne mujhe ázmáyá, aur merá imtihán kiyá, aur mere kám bhí dekhe. 10 Chálís baras main ne us pírhí par gazab kiyá, aur main ne kahá, Ye we log hain, ki jinke dil khatákár hain, unhon ne merí ráhon ko na pahichána. 11 Ki un kí bábat main ne apne gusse men qasam kháí, ki We mere árám ke makán men dákhil na honge.

XCVI. ZABU'R.

1 Yáro, Khudawand ke liye nayá gít gáo, aur sárí zamín Khudawand kí maddáhí kare. 2 Khudawand kí manqabaten gáo, uske nám kí táríf karo, aur roz roz uskí naját kí bashárat do. 3 Ummaton ke darmiyán uske jalál kí, aur sárí khalq ke bích uskí ajáib qudraton kí khabar do.

4 Kyúnki Khudawand buzurg hai, aur niháyat sitáish ke láiq hai, wuhí sáre mábúdon se ziyáda muhíb hai. 5 Ki ummaton ke sáre mábúd putle hain, par ásmánon ká banánewálá Khudawand hai. 6 Izzat aur kamál uske áge hai, qúwat aur jalál uske maqdis men hai.

7 Do Khudawand ko, ai logon ke gharáno, do Khudawand ko izzat o hurmat. 8 Khudawand ke nám kí tamjíd karo, qurbání láo, aur uske diyár men áo. 9 Yáro, Khudawand ko taqaddus ke husn ke sáth sijda karo, aur sárí zamín usse dare. 10 Ummaton ke darmiyán kaho, ki Khudawand saltanat kartá hai, usne jahán ko bhí aisí ustuwárí bakhshí, ki wuh mutazalzal nahín hotá, wuh sadáqat se jahán ká insáf karegá.

11 Asmán khushí karen, aur zamín shádiyána bajáwe, daryá aur uskí purí shor karen. 12 Sáre maidán us sab samet, jo un men hai, bág bág howen ; ban ke sáre darakht lahlaháwen, 13 Khudawand ke áge, kyúnki wuh átá hai, wuh zamín kí adálat karne átá hai, wuh sadáqat se jahán kí, aur rástí se logon kí adálat karegá.

XCVII. ZABU'R.

1 Khudáwand saltanat kartá hai, zamín khushíáŋ kare, baṛe baṛe ábád jazíre shád howeŋ. 2 Badlíáŋ, aur kálí ghaṭáeŋ uske ás pás haiŋ, sadáqat, aur adálat uske takht ká makán. 3 Ek shuala uske áge áge játá hai, aur uske dushmanoŋ ko har taraf jalátá hai. 4 Uskí bijlíáŋ álam ko roshan kartíŋ, aur zamín dekhtí hí kámp játí. 5 Sáre paháṛ Khudáwand ke muqábale mom ke mánind gudáz hote háŋ, sárí zamín Khudáwand ke rú ba rú. 6 Sáre ásmán uskí adálat kí manádí karte haiŋ, aur sáre log uskí hashmat ko dekhte haiŋ.

7 Sharminda howeŋ, we sab jo khode húe but pújte haiŋ, aur butoŋ par phúlte haiŋ; sáre mábúdo, tum use sijda karo. 8 Saihún ne suná, aur magan húí, banát i Yihúdáh, ai Khudáwand, terí adálatoŋ se khushwaqt húíŋ. 9 Kyúnki ai Khudáwand, tú sárí zamín par muqaddam hai, tú sáre mábúdoŋ se nipaṭ sarbuland hai. 10 Tum jo Khudá ke cháhnewále ho, sharr se kína rakho, wuh apne pák logoŋ kí jánoŋ ká nigahbán hai, wuhí unko sharíroŋ ke háth se naját detá hai. 11 Núr sádiqoŋ ke liye mazrú hai, aur khushí unke liye, jinke dil mustaqím haiŋ. 12 Ai sádiqo, tum Khudáwand kí bábat khush ho, aur uskí quddúsí ko yád karke shukr karo.

XCVIII. ZABU'R.

1 Khudá ke naye naye gít gáo, kyúnki usne ajáibát kiye, uske dast i rást aur muqaddas bázú ne use fath bakhshí. 2 Khudáwand ne apní naját ko záhir kiyá, aur usne apní sadáqat ummatoŋ ko kholke dikhláí. 3 Usne Isráel ke gharáne kí bábat apní rahmat aur amánat ko yád farmáyá, zamín ke sáre kanároŋ ne hamáre Khudá kí naját ko dekhá.

4 Ai sárí zamín, Khudáwand ke liye khushí se naara már, aur áwáz buland kar, aur khush ho, madh gá. 5 Khudáwand ke liye bín bajáke gáo, bín bajáke sur bándhke gáo. 6 Narsinghe phúnkte húe, aur sárangí bajáte húe, Khudáwand Bádsháh ke áge khushí kí áwázeŋ karo. 7 Daryá aur uskí purí shor macháweŋ, aur sárí dunyá aur sab jo us meŋ baste haiŋ. 8 Nahreŋ tál deweŋ, aur sárí paháṛíáŋ Khudáwand ke áge milke khushíáŋ kareŋ. 9 Ki wuh zamín kí adálat karne átá hai, wuh sadáqat se dunyá kí, aur insáf se logoŋ kí adálat karegá.

XCIX. ZABU'R.

1 Khudáwand saltanat kartá hai, khalk kámpe, wuh qarúbíoŋ ke darmiyán baiṭhá hai, zamín larze. 2 Khudáwand Saihún meŋ buzurg hai, aur wuh sárí khilqat se buland hai 3 We tere haulnák ism i azam kí sitáish kareŋ, ki wuh quddús hai, 4 Bádsháh kí izzat kí, jo adálat ko dost rakhtá hai. Tú ne sadáqat ko sábit kiyá, aur tú ne adálat aur sadáqat baní Yáqúb meŋ kí. 5 Tum Khudáwand hamáre Khudá ko buzurg jáno, aur uske páandáz kí chaukí ke barábar sijda karo, ki wuh quddús hai.

6 Músá, aur Hárún, uske káhinoṉ ke darmiyán, aur Samúel un ke bích, jo uske nám lewá haiṉ, unhoṉ ne Ḳhudawand se duáeṉ mángíṉ, usne unheṉ qabúl kiyá. 7 Usne badlí ke sutún meṉ se unke sáth báteṉ kíṉ, unhoṉ ne uske ahdoṉ aur qauloṉ ko, jo usne unheṉ baḳhshá, hifz kiyá. 8 Ai Ḳhudawand, hamáre Ḳhudá, tú unká qabúl karnewálá hai, aur unká baḳhshnewálí, agarchi tú unke iamál ká badlá unse letá hai. 9 Ḳhudawand hamáre Ḳhudá ko buzurg jáno, aur uske muqaddas pahár ke áge sijda karo, ki Ḳhudawand hamárá Ḳhudá quddús hai.

C. ZABU'R.

Shukrguzárí ká zabúr.

1 Ai sárí zamín, Ḳhudawand ke liye ḳhusháwází kar. 2 Ḳhushí se Ḳhudawand kí ibádat karo, nagmapardází karte húe uske huzúr házir ho. 3 Tum jáno, ki Ḳhudawand wuhí Ḳhudá hai, usí ne ham ko banáyá, aur us ke ham haiṉ; ham uske bande haiṉ, aur uskí charágáh ke bheṛ.

4 Shukrguzárí karte húe uske darwázoṉ meṉ, aur tasbíh karte húe uskí dargáhoṉ meṉ dáḳhil ho; uske mamnún raho; uske nám ko mubárak kaho. 5 Ki Ḳhudawand bhalá hai, uskí rahmat abadí hai, aur uskí wafáí pusht dar pusht hai.

CI. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Maiṉ rahmat aur adálat ke gít gáúngá, ai Ḳhudawand, maiṉ terí madhsaráí karúngá.

2 Maiṉ apní achchhí ráh meṉ ḳhirámán húngá, tú mujh pás kab áwegí; maiṉ apne ghar meṉ kámil dil se ṭahaltá phirúngá. 3 Maiṉ apní ánkhoṉ ke rú ba rú kisí burí chíz ko na rakhúngá; maiṉ kaj logoṉ ke kám ko dushmaní rakhúngí, wuh mujh se na milegí. 4 Mere dil se magrái játí rahegí, maiṉ sharír se áshnái na karúngí. 5 Wuh jo chhipke apne hamsáye kí gíbat kartá hai, maiṉ use ján se márúngí; jo buland nigáh, aur ḳhudbín hai, maiṉ uskí bardásht na karúngá. 6 Merí ánkheṉ zamín ke ímándároṉ par haiṉ, ki we mere sáth raheṉ; wuh jo mustaqím ráh par chaltá hai, wuh merí ḳhidmat karegá. 7 Wuh jo dagábáz hai, mere ghar meṉ rah na sakegá, aur jhúṭh kahnewálá merí nazar tale na ṭhahregá. 8 Maiṉ zamín ke sáre sharíroṉ ko sawere faná karúngá, táki Ḳhudawand ke shahr se sáre badkirdároṉ ko káṭ ḍálúṉ.

CII. ZABU'R.

Garíb kí namáz, jo garíq hoke Ḳhudawand ke áge apná tafakkur bayán kartí hai.

1 Ai Ḳhudawand, merí duá sun, aur merí faryád ko apne huzúr pahunchne de. 2 Merí tangí ke din apná munh mujh se na chhipá; merí taraf kán rakh; jis din maiṉ duá mángúṉ, jald mujhe jawáb de. 3 Ki merí umr dhúeṉ kí tarah talaf húí, aur merí haḍḍíáṉ átashkade ke mánind sozán húíṉ. 4 Merá dil márá pará, aur ghás ke mánind pazhmurda húá, mujhe roṭí kháná yád nahíṉ átá. 5 Mere karáhne ke shor se merí haḍḍíáṉ mere gosht se á milíṉ. 6 Maiṉ janglí hawásil ke

mánind húá, maiṉ wíráne ká chugd baná. 7 Maiṉ pará jágtá húṉ, aur kunjishk kí tarah chhat ke úpar akelá húṉ. 8 Mere dushman sáre din mujhe malámat karte haiṉ, we jo merí dushmaní par shefta haiṉ, mujh par hamqasam húe haiṉ. 9 Maiṉ roṭí kí jágah ḳhák phánktá húṉ, aur apne pání meṉ ánsú milátá húṉ, 10 Tere gazab aur qahr ke sabab se; kyúnki tú ne mujh ko buland kiyá, phir girá diyá. 11 Mere din lambáte sáye ke mánind haiṉ, aur maiṉ sabze kí mánind murjháyá.

12 Par tú, ai Ḳhudáwand, abad tak báqí rahegá, aur terá zikr pusht dar pusht hotá rahegá. 13 Tú uthegá, aur Saihún par rahmat karegá, ki us par rahmat ká waqt hai, háṉ, uská muutaaiyan waqt pahunchá hai. 14 Ki tere bande uske pattharoṉ se shád hote haiṉ, aur uskí ḳhák par mihrbání karte haiṉ. 15 Sárí qaumeṉ Ḳhudáwand se ḍarengí, aur rú i zamín ke sáre bádsháh terí tamjíd karenge. 16 Ki Ḳhudáwand ne Saihún ko biná kiyá, aur apne jalál meṉ záhir húá. 17 Wuh muhtáj kí duá kí taraf mutawajjih huá, aur us kí duá ko radd na kiyá. 18 Yih pichhlí pusht ke liye likhá jáegá, aur log jo paidá howenge, Yáh kí sitáish karenge. 19 Ki Ḳhudáwand ne apne buland aur muqaddas makánoṉ par se nigáh kí, Ḳhudáwand ne ásmán par se zamín par nazar kí, 20 Táki qaidíoṉ ká karáhná sune, táki unheṉ, jin par qatl ká fatwá húá hai, chhuṛáwe, 21 Táki we Saihún meṉ Ḳhudáwand ká nám záhir kareṉ, aur Yirúshálam meṉ uská shukr kareṉ, 22 Jab ki sáre log aur mamlukateṉ Ḳhudáwand kí ibádat ke liye jama howeṉ.

23 Usne ráh meṉ merá zor ghaṭá diyá, aur merí umr ko kotáh kiyá. 24 Maiṉ ne kahá, Ai mere Ḳhudá, merí ádhí umr meṉ mujh ko na uṭhá le, ki tere baras pusht dar pusht haiṉ. 25 Tú ne qadím se zamín kí biná ḍálí, ye sáre ásmán tere háth kí sanaateṉ haiṉ. 26 We faná howenge, par tú báqí rahegá, háṉ, we sab poshák kí mánind puráne hojáenge, tú unheṉ libás kí mánind badlegá, aur we mubaddal howenge. 27 Par tú aisáhí rahegá, tere barasoṉ kí intihá nahíṉ. 28 Tere bandoṉ ke farzand qáim rahenge, aur unkí nasl tere huzúr sábit rahegí.

CIII. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 Ai merí ján, Ḳhudáwand ko mubárakbád kah, aur wuh sab, jo mujh meṉ ho, uske muqaddas nám ko. 2 Ḳhudáwand ko mubárakbád kah, ai merí ján, aur uskí sab niamatoṉ ko farámosh na kar. 3 Wuh tere sare gunáhoṉ ká baḳhshnewálá hai, wuh tujhe sárí bímáríoṉ se shifá detá hai. 4 Wuh terí ján halákat se bachátá hai, wuh tujh par fazl i kámil aur altáf i shámil ká táj rakhtá hai. 5 Wuh terá munh achchhí chízoṉ se bhartá hai, ki tú uqáb ke mánind sar i nau jawán hotá hai.

6 Ḳhudáwand sadáqat kartá hai, aur sáre mazlúmoṉ ká insáf. 7 Us ne apní ráheṉ Músá ko batláíṉ, aur apne kám baní Isráel ko. 8 Ḳhudáwand rahmán aur hannán hai, zú ul túl aur rabb ul fazl hai. 9 Uská jhunjhláná dáimí nahíṉ, wuh apne gusse ko abad tak nahíṉ rakh chhoṛtá.

10 Usne hamáre gunáhoṉ ke muwáfiq ham se sulúk nahíṉ kiyá, aur hamárí ḳhatáoṉ ke mutábiq sazá nahíṉ dí; 11 Balki jis tarah se ásmán zamín ke úpar buland hai, usí tarah uskí rahmat un par buzurg hai, jo usse ḍarte haiṉ; 12 Mash-

riq aur magrib kí masáfat ke mánind hamárí khatáoṉ ko ham se dúr kiyá. 13 Jis tarah báp beṭoṉ par taras khátá hai, usí tarah Khudáwand unpar jo usse ḍarte haiṉ, raḥm kartá hai.

14 Ki wuh hamárí máhíyat ko pahchántá hai, wuh yád rakhtá hai, ki ham miṭṭí haiṉ. 15 Ádmí ke din ghás ke mánind hain, wuh janglí gul kí mánind phúltá hai. 16 Ki hawá us par se guzrí aur wuh nahíṉ, aur koí nahíṉ jántá ki uská maqám kaháṉ thá.

17 Lekin Khudáwand kí rahmat un par, jo us se ḍarte haiṉ, azal se abad tak hai, aur uskí sadáqat farzandoṉ ke farzandoṉ par ; 18 Jo uske ahd ko hifz karte haiṉ, aur uske hukmoṉ ko yád karke un par amal karte haiṉ. 19 Khudáwand ne ásmán par apná takht qáim kiyá, aur uskí bádsháhat sab par musallit hai.

20 Khudáwand ko mubárakbád kaho ; ai uske firishto, tum jo zor meṉ sabaqat le gae ho, aur uske hukmoṉ par amal karte ho, aur uskí áwáz sunte ho. 21 Khudáwand ko mubárakbád kaho, ai uske sab lashkaro, aur uske khidmat karnewálo, tum jo uskí marzí par chalte ho. 22 Khudáwand ko mubárakbád kaho, ai sáre makhlúq uskí mamlukat ke har maqám meṉ ; ai merí ján, tú Khudáwand ko mubárakbád kah.

CIV. ZAB'UR.

1 Ai merí ján, Khudáwand ko mubárakbád kah, ai Khudáwand mere Khudá, tú bahut azím hai, tú izzat aur jalál ká libás pahine húe hai.

2 Wuh núr ko poshák ke mánind pahintá hai, aur ásmán ko parde ke mánind phailátá hai. 3 Usne apne bálákhánoṉ kí kaṛíoṉ ko páníoṉ par qáim kiyá, aur badlíoṉ ko apná markab banáyá, aur hawá ke bázúoṉ par wuh sair kartá hai. 4 Wuh apne firishtoṉ ko rúheṉ banátá hai, aur apne khidmatguzároṉ ko ág ká shuala. 5 Usne zamín ko uskí biná par banáyá ki use kabhí jumbish nahíṉ.

6 Tú ne gahráoṉ ko aisá ḍhámpá jaise libás se, aur pání pahároṉ par khaṛe húe. 7 We terí ghuṛkí se bháge, aur tere bádal kí áwáz se saham gae. 8 Pahár buland húe, aur gaṛhe past, un jagahoṉ ke bích, jo tú ne unke liye biná kíṉ. 9 Tú ne aisí hadd bándhí hai, ki we us se guzar nahíṉ sakte, aur zamín ko phir chhipá nahíṉ lete.

10 Usne nahreṉ past zamínoṉ meṉ bhejíṉ, jo pahároṉ ke bích bahtí haiṉ. 11 Aur we har ek dashtí charind ko pilátí haiṉ, jangal meṉ gorkhar unse apní piyás bujháte haiṉ ; 12 Un ke ás pás hawáí parinde baserá lete haiṉ, we ḍál ḍál par chachaháte haiṉ. 13 Wuh apne bálákhánoṉ se paháṛoṉ par pání chhiṛaktá hai, aur terí sanaatoṉ ke phaloṉ se zamín málámál hai.

14 Bahímoṉ ke liye ghás, aur insán kí khidmat ke liye sabzí wuhí ugátá hai, táki wuh unke liye zamín se gizá paidá kare ; 15 Aur wain, jo insán ke dil ko khush kartá hai, aur raugan se ziyáda chihre ko chamkátá hai, aur roṭí jo insán ke dil ko tawánáí bakhshtí hai. 16 Khudáwand ke darakht ras bhare haiṉ, Lubnán ke saro jo usne legáe, 17 Jin meṉ parinde áshiyáne banáte haiṉ, aur laglag jo hai, sanaubar ke darakhtoṉ meṉ uská ghar hai. 18 Aur únche paháṛ kohí bakroṉ ke liye haiṉ ; aur chaṭán khargoshoṉ kí panáh ke liye.

19 Usne chánd ko zamánoṉ ke liye banáyá, aur áftáb apne gurúb kí jagah

pahchántá hai. 20 Tú ne andherá kiyá, táki rát ho, jis men sáre janglí chárpáye sair karte hain. 21 Sher bachche apne shikár ke liye garajte hain, aur Ḳhudá se apní ḳhurák mángte hain. 22 Aur áftáb nikalte hí we jama hote hain, aur apne gáron men já baiṭhte hain. 23 Insán apne károbár ke liye báhar nikaltá hai, aur apní mihnat ke liye shám tak rahtá hai.

24 Ai Ḳhudawand, terí sanaaten kiyá hí bahut hain! Tú ne un sab ko hikmat se banáyá, zamín tere mál se pur hai. 25 Yih aisá baṛá aur chauṛá daryá hai, jis men beshumár chhoṭe baṛe jánwar raftár hain. 26 Us men kishtíán rawán hain, aur we baṛí machhlíán jo tú ne banáín, táki us men khelti phiren. 27 Ye sab terí taraf taktí hain, ki tú un ko waqt par un kí ḳhurák pahunncháwe. 28 Jo tú unhen pahunchátá hai, to we le lete hain, aur jo tú apní muṭṭhí kholtá hai, to we nafíson se ser hotí hain. 29 Tú apná munh chhipátá hai: we mutahaiyir hotí hain, tú unká dam pher letá hai: we mar játí hain, aur apní máṭí men phir mil játí hain. 30 Tú apná dam bhejtá hai: we paidá hote hain, aur tú rú i zamín ko tar o táza kartá hai.

31 Ḳhudawand ke jalál kí baqá abadí hai, Ḳhudawand apní sanaaton se ḳhush hai. 32 Wuh zamín par nigáh kartá hai, so kámp játí hai, wuh paháṛon ko chhútá hai, so we dhúán hoke uṛte hain. 33 Main to jab tak jítá rahúngá, tab tak Ḳhudawand kí madhsaráí karúngá, main jab tak maujúd rahúngá, Ḳhudawand kí tasbíh kartá rahúngá. 34 Merá tafakkur use pasand áwe, main Ḳhudawand se masrúr húngá. 35 Kásh ki gunáh karnewále zamín par se faná ho jáwen, aur ḳhabíson ke nishán báqí na rahen! Ai merí ján, Ḳhudawand ko mubárak bád kah. Halilo-Yáh.

CV. ZABU'R.

1 Ḳhudawand ká shukr karo, aur us ká nám lo; aur logon ke darmiyán uske kámon ko bayán karo. 2 Uske gít gáo, uskí maddáhí karo; uske sab ajáib kámon ke qisse kaho. 3 Uske ism i quds kí tamjíd karo, Ḳhudawand ke tálibon ke dil ḳhushwaqt howen. 4 Ḳhudawand ke aur uskí qúwat ke ḳhwáhán raho, sadá uske muwájahe kí talásh men raho. 6 Uske ajáib aur garáib kámon ko, jo us ne kiye, aur un hukmon ko, jo usne apne munh se farmáe, yád karo; 6 Tum nasl i Abiraháṃ, jo us ke bande ho, tum baní Yaqúb jo us ke barguzíde ho.

7 Wuhí Ḳhudawand hamárá Ḳhudá hai, tamám zamín men uske ahkám hain. 8 Usne apne ahd ko aur us saḳhun ko, jo us ne kahá, hazár pushton ke liye yád rakhá, 9 Wuhí ahd jo us ne Abirahám se kiyá, aur Izhák se uskí qasam kháí, 10 Aur use Yáqúb ká haqq aur Isráel ká ahd i abadí ṭhaharáyá, 11 Aur farmáyá, ki Main Kanán kí zamín tujh ko detá hún, yih terá maurúsí hissa hai; 12 Jis waqt ki we shumár men kam the, aur bahut thoṛe aur zamín men pardesí the. 13 Aur we qaum ba qaum aur mamlukat ba mamlukat paṛe phirte the. 14 Usne kisí ko maqdúr na diyá, ki un par zulm kartá; usne unkí ḳhátir bádsháhon ko tanbíh kí: 15 Ki "Mere masíhon ko mat chhúo, aur mere nabíon ko na satáo."

16 Aur usne us sarzamín par kál ko hukm diyá, usne roṭí kí ṭek toṛí. 17 Usne un se peshtar ek shaḳhs ko bhejá; Yúsuf bechá gayá ki gulám ho, 18 Jiske pánwon ko unhon ne paikaṛíán pahináke dukh diyá; wuh lohá uske dil men pahunchá, 19

Jis waqt tak ki us ká kalám púrá húí, ki Khudáwand ke sakhun se wuh mujarrab thahará. 20 Bádsháh ne log bheje, aur use rihái dí; logoṉ ke hákim ne use ázád kiyá. 21 Usne use apne ghar aur apne sáre asbáb ká wazír kiyá, 22 Táki uske hákimoṉ ko, jab cháhe, bándh ḍále, aur uske masháikh ko aql sikhláwe. 23 Isráel bhí Misr meṉ áyá, aur Yáqúb Hám kí zamín meṉ musáfir húá. 24 Aur usne apní guroh ko firáwání bakhshí, aur unheṉ unke dushmanoṉ se ziyáda qawí kiyá. 25 Usne unke diloṉ ko pherá, ki we uske logoṉ se adáwat karne lage, aur us ke bandoṉ se dagábází.

26 Tab us ne apne bande Músá ko, aur apne barguzída Hárún ko bhejá. 27 Unhoṉ ne unke darmiyán uske muajize dikhláe, aur Hám kí zamín meṉ ajáib. 28 Usne táríkí bhejí, so andherá húá; aur unhoṉ ne uske sakhun se sarkashí na kí. 29 Usne unke páníoṉ ko lahú banáyá, aur unkí machhlíoṉ ko már ḍálá. 30 Unkí sarzamín ne bahut se menḍuk ugle; unke bádsháhoṉ kí koṭhríoṉ meṉ bhí. 31 Usne hukm kiyá, aur tarah tarah kí makkhíáṉ aur júneṉ unkí sab hudúd meṉ áíṉ. 32 Usne menh kí jágah un par ole barsáe, aur un kí sarzamín meṉ ág bharkí. 33 Usne un ke tákistán aur anjíroṉ ke bág barbád kiye, aur un kí hudúd ke darakht toṛ ḍále. 34 Usne hukm kiyá aur ṭiḍḍí áe, malakh nikle aur we beshumár the. 35 We unkí zamín kí sárí sabzíáṉ kha gae, aur unke mulk ke mewe nigal gae.

36 Usne unkí zamín meṉ sáre pahlauṭhe máre; un ke tamám qúwat ke pahile phal. 37 Aur wuh unheṉ rúpe aur sone ke sáth nikál láyá, aur unke firqoṉ meṉ ek bhí nátawán na thá. 38 Unke nikal jáne se Misr khush húá, kyúnki unká khauf un meṉ paṛá thá. 39 Usne badlí ko phailáyá, táki sáya kare; aur ág ko, táki rát ko roshan kare. 40 Unhoṉ ne mángá, usne salwá diyá, aur unko ásmání roṭíoṉ se ser kiyá. 41 Usne chaṭán ko chírá, aur pání uchhlá; pání nahr ke mánind khushkí par bahá. 42 Kyúnki usne apne muqaddas kalám ko, aur apne bande Abirahám ko yád kiyá. 43 Wuh apne bandoṉ ko khushí ke sáth aur apne barguzídoṉ ko basháshat ke sáth nikál láyá. 44 Usne unheṉ qaumoṉ kí sarzamíneṉ díṉ, unhoṉ ne qaumoṉ ká hásil mírás páí: 45 Táki we uske huqúq ko hifz kareṉ, aur uskí sharíat ko yád rakheṉ. Halilo-Yáh!

CVI. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Khudáwand ká shukr karo, kyúnki wuh achchhá hai, aur uskí rahmat abadí hai. 2 Kaun Khudáwand kí karámatoṉ kí taqrír kar saktá hai, uskí sárí shukrguzáríáṉ kaun kar saktá hai? 3 Mubárak bande we jo hukm ko yád rakhte haiṉ, aur wuh jo hardam rástkár hai. 4 Ai Khudáwand mujh par yád karke wuh mihr kar, jo tú apne bandoṉ par kartá hai, háṉ, mujh par apní naját se mutawajjih ho, 5 Táki maiṉ tere barguzídoṉ kí bhaláí dekhúṉ, aur táki maiṉ terí guroh kí khushwaqtí se khush hoúṉ, aur terí mírás meṉ shámil hoke tamjíd karúṉ.

6 Ham ne apne bápdádoṉ samet gunáh kiye, ham se taqsír húí, ham ne sharárat kí. 7 Hamáre dáde Misr ke bích terí ajáib qudratoṉ ko na samjhe, unhoṉ ne terí rahmatoṉ kí bahutáyat ko yád na kiyá, aur daryá par, yáne daryá i Qulzum par tujhe gussa diláyá. 8 Lekin usne apne nám ke liye unheṉ bacháyá, táki apní qawí qudrat záhir kare. 9 Usne daryá i Qulzum ko ḍáṉṭá, so wuh súkh gayá, wuh unheṉ gahráí

meṉ se pár legayá, jaise bayábán meṉ se. 10 Usne unheṉ uske háth se, jo unká kína rakhtá thá, naját dí, aur dushman ke háthoṉ se riháí bakhshí. 11 Pání ne unke bairíoṉ ko chhipá liyá, un meṉ se ek bhí na bachá. 12 Tab we uskí bátoṉ par ímán láe, we uske madhkhwán húe.

13 We jald uske kámoṉ ko bhúl gae, we uskí maslahat ke muntazir na rahe. 14 Unheṉ ne jangal meṉ burí ḳhwáhish kí, aur bayábán meṉ Ḳhudá ko ázmáyá. 15 Usne unká matlab rawá kiyá, par unkí jánoṉ meṉ lágarí bhejí. 16 Unhoṉ ne ḳhaimagáh meṉ Músá par, aur Ḳhudawand ke muqaddas mard Hárún par hasad kiyá. 17 So zamín phaṭí, aur Dátan ko nigal gaí; aur Abirám kí sárí jamáat usmeṉ samá gaí. 18 Aur unkí mahfil meṉ ek shuala uṭhá, us shuale ne sharíroṉ ko bhasam kar diyá.

19 Unhoṉ ne Hurib meṉ gosála banáyá, aur ḍhálí húí múrat ke áge sijda kiyá, 20 Is tarah unhoṉ ne apne Kibriyá ko ek bail kí tashbíh se, jo ghás khátá hai, badal ḍálá. 21 Unhoṉ ne apne naját denewále Ḳhudá ko bhulá diyá, jis ne unke liye Misr meṉ baṛe baṛe kám kiye, 22 Aur ajáib kám Hám kí zamín meṉ, aur muhib shugl daryá i Qulzum par. 23 Aur usne farmáyá, ki Maiṉ unheṉ ján se márúngá, agar uská barguzída Músá us rakhna meṉ uske áge na khaṛá hotá, táki uske gazab ko phere, na howe ki wuh nábúd kar ḍále.

24 Háṉ unhoṉ ne dilpizír zamín kí tahqír kí, we uske sakhun par ímán na láe; 25 Balki apne ḳhaimoṉ meṉ kuṛkuṛáe, aur Ḳhudawand kí áwáz ke shinawá na húe. 26 Tab usne apná háth uṭháke qasam kháí, ki unheṉ bayábán meṉ girá de, 27 Aur unkí nasl ko bhí ummatoṉ meṉ girá de, aur unheṉ mulkoṉ meṉ tíntera kar de.

28 We jama hoke Baal Fagúr parast húe, aur beján putlíoṉ kí qurbáníáṉ kháne lage. 29 Unhoṉ ne usko apne amaloṉ se gussa diláyá, aur wabá ne un meṉ rakhna kiyá. 30 Us waqt Fínihás uṭhá aur sazá dí, so wabá játí rahí. 31 Aur yih uske liye sadáqat mahsúb húí, pusht dar pusht abad tak.

32 Unhoṉ ne phir usko ḳhusúmat ke pání par gussa diláyá, so wuh Músá se unke liye náḳhush húá; 33 Kyúnki unhoṉ ne us kí rúhko talḳh kiyá, aisá ki wuh apne laboṉ se námunásib bolá.

34 Unhoṉ ne un logoṉ ko, jiske qatl ká hukm Ḳhudawand ne kiyá thá, már na ḍálá; 35 Balki gair gurohoṉ se mel kiyá, aur unke se kám síkhe; 36 Aur unhoṉ ne unke butoṉ kí parastish kí, jo unke liye phandá húá; 37 Unhoṉ ne to apní beṭíoṉ aur apne beṭoṉ ko Shayátín ke liye qurbání kiyá, 38 Aur begunáhoṉ ká, yáne apne beṭíoṉ aur apne beṭoṉ ká ḳhún kiyá, ki unhoṉ ne unko Kanán ke butoṉ ke áge zabh kiyá, aur zamín lahú se nápák húí. 39 Aur apne kámoṉ meṉ mulauwas húe, aur apne fialoṉ meṉ zinákár bane.

40 Tab Ḳhudawand ká gussa bandoṉ par bhaṛká, aisá ki usne apní mírás se bhí nafrat kí; 41 Aur usne use gair qaumoṉ ke qabze meṉ kar diyá, so we, jo unká kína rakhte the, un par musallit húe. 42 Unke dushmanoṉ ne unko satáyá, we zerdast hoke unke qábú meṉ hogae. 43 Usne bárháṉ unko naját dí, aur unhoṉ ne apní mashwarat se use náḳhush kiyá, aur we apne gunáhoṉ ke sabab murjhá gae. 44 So wuh unke dukh par mutawajjih húá, ki usne unká nála suná. 45 Usne unke liye apne ahd ko yád farmáyá, aur apní rahmatoṉ kí firáwání ke mutábiq pachhtáyí. 46 Usne aisá kiyá, ki un sab ne bhí, jo unheṉ asír karke le gae, un par tars kháyá.

47 Ai Khudawand, hamáre Khudá, ham ko naját bakhsh, aur ham ko gair qaumon men se ek jagah faráham kar, ki terá muqaddas nám leke shukr karen; aur terí sitáish karne men khush hon.

48 Khudawand, Isráel ká Khudá, azalí abadí mubárak howe, sáre log bolen, Amín! Halilo-Yáh!

CVII. ZABU'R.

Sifr i khámis.

1 Khudawand kí shukrguzárí karo, ki wuh khúb hai, aur uskí rahmat abadí hai. 2 We jo Khudawand ke makhlasí diye gaye hain, yún kahen, jinhen usne dushmanon ke háth se riháí bakhshí, 3 Aur unhen zamínon se jama kiyá, mashriq aur magrib, shimál aur janúb se. 4 We jangal men ráh ke bích gum húe the, aur unhen koí shahr na miltá thá, jahán basen. 5 We bhúkhe aur piyáse bhí the, aur unkí ján gash khátí thí. 6 So unhon ne apní bipat men Khudawand ko pukárá, usne unkí musíbaton se unhen naját dí. 7 Aur usne unhen sídhí ráh men chaláyá, táki we basne ke shahr men pahunchen. 8 We Khudawand ke áge us kí rahmat kí, aur baní Adam ke áge us ke ajáib kámon kí sitáish karen! 9 Kyúnki wuh piyáse ká dil ser karnewálá, aur bhúkhe ká jí khúbí se bharnewálá hai.

10 We jo zulmat men, aur zill i maut men baithe the, aur ájizí, aur lohe ke qaidí the. 11 Kyúnki unhon ne Khudá ke hukmon se sartábí kí, aur Janáb i Alí kí mashwarat kí ihánat kí. 12 Is liye usne unke dilon ko mashaqqat se ájiz kiyá, we gir pare, aur koí madadgár na thá. 13 Us waqt unhon ne apní bipat men Khudawand ko pukárá, aur usne unhen unkí musíbaton se chhuráyá. 14 Usne unhen zulmat, aur zill i maut tale se báhar nikálá, aur unke bandhanon ko tor dálá. 15 We Khudawand ke áge us kí rahmat kí, aur baní Adam ke áge us ke ajáib kámon kí sitáish karen! 16 Kyúnki usne támbe ke darwáze tore, aur lohe ke qufl kát diye.

17 Safih log apní kotáhí se, aur apní badkáríon se ranjída húe. 18 Unke jí ko harek tarah ke kháne se nafrat húí, aur we maut ke ástánon ke muttassil á pahunche. 19 Tab unhon ne apní musíbat men Khudawand ko pukárá, wuh unhen unke dukhon se naját detá hai. 20 Usne hukm kiyá, aur unhen shifá dí, aur unkí halákaton se riháí bakhshí. 21 We Khudawand ke áge us kí rahmat kí aur baní Adam ke áge us ke ajáib kámon kí sitáish karen! 22 Aur shukrána adá karen, aur shádmání se uske kámon ko bayán karen.

23 We jo, kishtíon men daryá par wárid hote hain, we jo bare páníon se kám rakhte hain: 24 Wehí Khudawand kí qudraton ko mushábada karte hain, aur daryá men uske ajáib dekhte hain. 25 Kyúnki wuh hukm kartá hai, aur túfání hawá chalátá hai jisse maujen uthne lagtí hain. 26 We ásmánon par charhte hain, pher gahráo men utarte hain, unkí jánen buráí se gudáz ho játí hain. 27 We badmast kí tarah áge píchhe girte hain, aur atere játe hain; unke hawáss bilkull urgae hain. 28 So we apní tangí men Khudawand se faryád karte hain, aur wuh unkí musíbaton se unhen naját detá hai. 29 Wuh ándhí ko thamá detá hai, aisá ki uskí maujen qarár pakartí hain. 30 Tab we khush hote hain, ki unhen chain miltá hai, wuhí unko, jis bandar men we jáyá cháhte hain, le pahunchátá hai. 31 We

Khudáwand ke áge us kí rahmat kí, aur baní Ádam ke áge us ke ajáib kámoṉ kí sitáish kareṉ. 32 We usko logoṉ ke majma meṉ buland kareṉ, aur masháikh kí majlis meṉ uská shukr kareṉ.

33 Wuh nahroṉ ko sahrá banátá hai, aur pání ke chashmoṉ ko súkhí zamín kar ḍáltá hai, 34 Ugánewálí zamín ko shor kar detá hai, unkí sharárat ke sabab se, jo waháṉ baste haiṉ. 35 Wuh bayábán ko jhíl baná ḍáltá hai, aur khushk zamín ko chashme banátá hai. 36 Waháṉ wuh bhúkhoṉ ko basátá hai, táki we ábádí ke liye shahr taiyár kareṉ, 37 Aur khetí kareṉ, aur angúroṉ ke bág lagáweṉ, aur hásil ká phal jama kareṉ. 38 Wuh unheṉ bhí barakat detá hai, so we bahut hojáte haiṉ, aur unkí mawáshí ko kam hone nahíṉ detá. 39 We pher ghaṭ játe haiṉ, aur zalíl hote haiṉ, zulm aur musíbat aur gam ke máre. 40 Wuh amíroṉ par zillat ḍáltá hai, aur aisá kartá hai, ki we jangal jangal beráh bhaṭakte phirte haiṉ. 41 Wuh kháksároṉ ko unkí ájizí se buland kartá hai, aur unke gharánoṉ ko galle kí tarah banátá hai. 42 Sádiq log dekhenge, aur masrúr honge, aur sáre badkároṉ ká munh band hojátá hai. 43 Wuh kaun sá áqil hai, jo un chízoṉ ká dhiyán rakhe, ki we Khudáwand kí rahmatoṉ ko khúb samjhenge.

CVIII. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Ai Khudá, merá dil mustaidd hai, maiṉ apní shaukat ke sáth gáúngá, aur sitáish karúngá. 2 Jág, ai bín aur barbat, ki maiṉ sawere jágúngá. 3 Ai Khudáwand, maiṉ logoṉ ke darmiyán terí shukrguzárí karúngá, maiṉ gurohoṉ ke bích terí madhsaráí karúngá. 4 Kyúnki terí rahmat azím, aur ásmánoṉ se bálátar hai, aur terí amánat badlíoṉ tak hai. 5 Ai Khudá, tú ásmánoṉ par sarfaráz ho, aur terá jalál sárí zamín par ho.

6 Táki tere mahbúb riháí páweṉ, apne dahne háth se naját de, aur merí sun. 7 Khudá ne apne quds se qaul diyá hai, Maiṉ khush hoúngá, maiṉ Sikm ko taqsím karúngá, aur nasheb i Sukkát ko mápúnga; 8 Jiliahd merá hai, aur Manassí bhí merá, aur Ifráim bhí mere sir ká zor hai, aur Yihúdáh merí saltanat ká asá. 9 Moab mere naháne dhone ká lagan, Adúm par maiṉ apní jútí chaláúngá, Filist par maiṉ shádiyána bajáúngá.

10 Mustahkam shahr meṉ kaun mujhe lejáegá? Adúm tak merá rahbar kaun hogá? 11 Ai Khudá, kyá tú nahíṉ jis ne hameṉ radd kiyá? Ai Khudá, kyá tú hamáre lashkaroṉ ke sáth khurúj na karegá? 12 Dushman se hamárí kumak kar, ki ádmí kí madad bátil hai. 13 Khudá ke zor se ham bahádurí karenge, kyúnki wuhí hamáre dushmanoṉ ko latáṛ máregá.

CIX. ZABU'R.

Sardár mugannı́ ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai mere sitáish ke Khudá, chup mat ho. 2 Kyúnki sharíroṉ aur makkároṉ ne mujh par zabáneṉ kholíṉ haiṉ, we jhúṭhí báteṉ mere haqq meṉ kahte haiṉ. 3 Un ke kínaámez kalám ne mujh ko gher liyá hai, aur we besabab mujh se laṛte haiṉ. 4 We merí dostí ke iwaz meṉ mujh se dushmaní karte haiṉ; par maiṉ jo húṉ,

duá karún. 5 Unhon ne merí nekí ke iwaz mujhe badí ká sila diyá hai, aur muhabbat ke badle men adáwat ká.

6 Tú ek sharír ko us par qáim kar, aur uske dahne háth Shaitán ko khaṛá kar. 7 Ki jab uská hisáb liyá jáwe, to wuh mujrim ṭhahare, aur uskí duá gunáh ho jáwe. 8 Uske din thoṛe howen, uská mansab dúsrá páwe. 9 Uske bachche yatím ho jáwen, aur uskí jorú bewa hojáwe. 10 Uske bachche sadá dar ba dar phiren, aur bhík mángen, we apne wíránon se áwára hoke khurák ḍhúnḍhte phiren.

11 Súdkhor sab kuchh, jo uská ho, le len, aur pardesí uskí daulat gárat karen. 12 Koí us par tars na kháwe, uske yatímon par koí rahm na kare. 13 Uskí nasl báqí na rahe, aur dúsrí pusht men us ká nám miṭáyá jáwe. 14 Uske báp-dádon kí badkáríán Khudawand ke huzúr mazkúr howen, aur uskí má ká gunáh miṭáyá na jáwe. 15 We nit Khudawand ke áge rahen, táki wuh zamín par se unká tazkira nábúd kar de. 16 Kyúnki us ne rahímí ko yád na kiyá, balki wuh miskín aur muhtáj ke píchhe paṛá, táki dilshikaston ko qatl kare.

17 Jaisá us ne lánat ko dost rakhá, so wuh us par á paṛe, aur jaisá wuh barakat se bezár rahá, so wuh barakat us se dúr rahe. 18 Jaisá us ne lánat ko khilát ke mánind pahin liyá, waise lánat pání ke mánind uskí antríon men aur tel kí tarah uskí haḍḍíon men ghuse. 19 Lánat uske liye aisí howe, jaise poshák, jo use chhipí letí hai, aur jaise paṭká, jo sadá us kí kamar ke gird lapṭá rahtá hai. 20 Khudawand kí taraf se mere dushmanon ká, aur unká, jo merí ján ko zabún kahte hain, yih sila howe.

21 Par tú mujh par, ai Khudawand Khudá, apne nám ke liye rahm kar, ki terí rahmat khúb hai, tú mujhe naját de. 22 Ki main miskín aur muhtáj hún, aur merá dil mujh men majrúh hai. 23 Main lambáte húe sáye ke mánind tamám húá; main ṭiḍḍí kí tarah jháṛ phenká gayá. 24 Mere ghuṭne fáqe se nátawán ho gae, aur mere gosht men chikní na rahí. 25 Main unká nang húá, we mujhe nigáh karte hain, aur sir hiláte hain.

26 Ai Khudawand, mere Khudá, merí yáwarí kar, apní rahmat ke mutábiq mujhe naját de, 27 Táki we jánen ki yih terá háth hai; ki tú ne, ai Khudawand, yih kiyá hai. 28 We lánat karen, par tú barakat de; jab we uṭhen, to sharminda howen, par terá banda shádmán ho; mere dushman ko khijálat kí poshák pahiná, aur unko pareshání kí chádar uṛhá. 29 Main apne munh se Khudawand ká bahut shukr karúngá, main jamáaton men bahuton ke bích us kí sitáish karúngá. 30 Kyúnki wuh miskín ke dahne háth khaṛí hogá, táki use un se, jo uskí ján ke khwáhán hain, naját dewe.

CX. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Khudawand ne mere Khudawand ko farmáyá, Tú mere dahne háth baiṭh, jab tak ki main tere dushmanon ko tere pánw tale kí chaukí karún. 2 Khudawand zor ká asá Saihún men se bhejegá: tú apne dushmanon ke darmiyán hukmrání kar.

3 Tere log terí qúwat ke din husn i taqaddus ke sáth ikhtiyárí qurbáníán líwenge, aur terí aulád kí shabnam sahar ke rahim se ziyáda hogí. 4 Khudawand ne

qasam kháí hai, aur wuh na pachhtáwegá: Tú Malik i Sidq kí saff meṉ abad tak káhin hai.

5 Ḳhudáwand tere dahne háth apne qahr ke din bádsháhoṉ ko do máregá. 6 Wuh qaumoṉ ko mujrim ṭhahráwegí, wuh láshoṉ ke túde kar degá; wuh mamlukatoṉ meṉ bahutoṉ ke sir kuchlegí. 7 Wuh ráh meṉ nále ká pání píegá: is liye wuh sir buland karegá.

CXI. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Maiṉ tamám dil se Ḳhudáwand ká shukr karúngá, sadíqoṉ kí majlisoṉ meṉ, aur jamíat meṉ. 2 Ḳhudáwand ke kám buzurg haiṉ, unko we log tafahhus karte haiṉ, jo unheṉ dost rakhte haiṉ. 3 Uská kám jáh o jalál hai, aur us kí sadáqat abadí hai. 4 Us ne apne ajáib kámoṉ ke liye yádgárí rakhí; Ḳhudáwand hannán aur rahmán hai. 5 Us ne unko, jo us se tarsán rahte haiṉ, kháná diyá, wuh apne ahd ká zikr abad tak karegá. 6 Usne apne kámoṉ ká zor apne logoṉ ko dikhláyí, táki unheṉ qaumoṉ kí mírás bakhshe. 7 Us kí dastkáríáṉ haqíqateṉ aur adílateṉ haiṉ; uske sáre ahkám yaqíní haiṉ, 8 Un ke istihkám azalí abadí haiṉ, we adl aur rástí se kiye gayé haiṉ. 9 Us ne apne logoṉ ke liye naját bhejí, apne ahd ko abad tak mazbút farmáyá hai; uská nám quddús aur muhíb hai. 10 Ḳhudátarsí hikmat kí ibtidá hai, aur un sab ká, jo us par amal karte haiṉ, ḳhúb zihn hai; sitáish abad tak usí ke liye hai.

CXII. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Mubárak banda wuh hai, jo Ḳhudáwand se tarsáṉ hai, aur uskí farmáishoṉ se nihíyat ḳhush hai. 2 Us kí nasl zamín par zoráwar hogá; parhezgároṉ kí aulád mubárak hogí. 3 Uske ghar meṉ mál aur daulat hogí, aur uskí sadáqat abadí hogí. 4 Táríkí meṉ rástkároṉ ke liye núr chamká, wuh mihrbán, aur rahím, aur sidiq hai. 5 Jo nek mard hai, mihrbání kartá hai, aur qarz detá hai, wuh apne károbár ko gaur karke durust kartá hai. 6 Yaqínan usko kabhí jumbish na hogí; sádiq kí yádgárí abadí hogí. 7 Wuh burí ḳhabareṉ sunke hirásán na hogá, uske dil meṉ istiqlál hai, uská tawakkul Ḳhudáwand par hai. 8 Uská dil mutmaiyan hai, wuh na ḍaregá, yaháṉ tak ki wuh apne adúoṉ par zafar páwegá. 9 Usne khindíyá hai, usne miskínoṉ ko diyá hai: uskí sadáqat abad tak báqí hai, uská síngh jalál ke sáth sarfaráz hogá. 10 Sharír dekhegá, aur kuṛhegá, aur dánt písegá, aur gudáz ho jáwegá; sharíroṉ kí tamanná faní ho jáegí.

CXIII. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Ai Ḳhudáwand ke bando, uskí sitáish karo; Ḳhudáwand ke nám kí madh karo. 2 Ḳhudáwand ká nám is dam se abad tak mubárak howe. 3 Áftáb ke matla se leke uske magrib tak, Ḳhudáwand ká nám mamdúh ho. 4 Ḳhudáwand sárí ummatoṉ se buland o bálá hai; uská jalál ásmánoṉ par hai. 5 Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá kí mánind kaun hai, jo bulandíoṉ par rahtá hai, 6 Aur nasheb tak átá hai, táki ásmán aur zamín par nigáh kare? 7 Wuh miskín

ko ḳhák se uṭhá letá hai, aur muhtáj ko mazbale se únchá kartá hai, 8 Táki use shahzádoṉ ke sáth, yáne apne bandoṉ ke shahzádoṉ ke sáth baiṭhláwe; 9 Wuh bánjh aurat ko ghar meṉ baiṭhátá hai, aisá ki wuh bachchoṉ kí má ḳhushí ke sáth ho. Halilo-Yáh!

CXIV. ZABU'R.

1 Jab Isráel Misr se niklá, aur Yáqúb ká gharání ajnabí logoṉ meṉ se: 2 To Yihúdáh uská bait i quds húá, aur Isráel uskí mamlukat. 3 Daryá ne yih dekhá, aur palaṭ gayá, aur Yardan ulṭí bahí; 4 Paháṛoṉ ne mendhoṉ kí mánind chhalángeṉ máríṉ, aur paháṛíoṉ ne bheṛ ke bachchoṉ kí mánind. 5 Ai daryá, tujhe kyá húá, jo tú bhágá? aur ai Yardan, kyá húá, ki tú ulṭí bahí? 6 Aur kyá húá, ai paháṛo, jo tum mendhoṉ kí mánind chhalángeṉ márte ho? Aur ai ṭílo, tum bheṛ ke bachchoṉ kí mánind? 7 Ai zamín, tú Ḳhudáwand ke huzúr muztarib ho, aur Yáqúb ke Ḳhudá ke áge, 8 Jo patthar ko hauz banátá hai, chaqmaq ke patthar ko pání ká chashma.

CXV. ZABU'R.

1 Ham ko, Ḳhudáwand, nahíṉ, ham ko nahíṉ, balki apne nám ko buzurgí de, apní rahmat ke liye, aur apní wafáí ke sabab se. 2 Qaumeṉ kyúṉ kaheṉ, ki Unká Ḳhudá kaháṉ hai? 3 Hamárá Ḳhudá to ásmán par hai, us ne jo kuchh cháhá, so kiyá. 4 Unke but rúpá aur soná haiṉ, ádmíoṉ kí dastkáríáṉ. 5 We muṉh rakhte haiṉ, par bolte nahíṉ; we ánkheṉ rakhte haiṉ, par dekhte nahíṉ; 6 We kán rakhte haiṉ, par sunte nahíṉ; unkí nákeṉ bhí haiṉ, lekin súṉghte nahíṉ; 7 We háth rakhte haiṉ, par pakaṛte nahíṉ; we pánw rakhte haiṉ, par chalte nahíṉ; we apne gale se bhí áwáz nahíṉ nikálte. 8 We jo unheṉ banáte haiṉ, aur we sab, jo unká bharosá rakhte haiṉ, unhíṉ kí mánind haiṉ.

9 Ai Isráelío, tum Ḳhudáwand par tawakkul karo; wuhí un ká madadgár aur un kí sipar hai. 10 Ai Hárún ke gharáne, Ḳhudáwand par tawakkul kar, ki wuhí unkí kumak aur sipar hai. 11 Háṉ, tum, jo ḳhudátars ho, Ḳhudáwand par tawakkul karo; wuhí unká madadgár aur unkí sipar hai. 12 Ḳhudáwand ne ham ko yád kiyá; wuh hameṉ barakat degá; wuh Isráel ke gharáne ko barakat degá; wuh Hárún ke gharáne ko bhí barakat degá. 13 Wuh unko, jo ḳhudátars haiṉ, chhoṭoṉ baṛoṉ ko barakat degá. 14 Ḳhudáwand tum ko aur tumháre laṛkon ko firáwání baḳhshegá. 15 Tum Ḳhudáwand ke, jisne ásmán aur zamín ko ḳhalq kiyá, mubárak bande ho.

16 Arsh aur sáre ásmán Ḳhudáwand ke haiṉ, aur usne zamín baní Ádam ko ináyat kí. 17 Murde Yáh kí sitáish nahíṉ karte, aur na we sab, jo qabr meṉ utre. 18 Lekin ham is waqt se leke abad tak Ḳhudáwand kí shukrguzárí kareṉge. Halilo-Yáh!

CXVI. ZABU'R.

1 Maiṉ Ḳhudáwand se muhabbat rakhtá húṉ, ki usne merí áwáz aur merí záríáṉ suníṉ; 2 Ki us ne merí taraf kán dhare; so maiṉ jabtak ki jítá rahúṉgá

us ká nám liye jáúngá. 3 Maut ke dukhoṉ ne mujh ko gherá, aur pátál ke dardoṉ ne mujhe pakṛá; maiṉ dukh aur gam meṉ giriftár húá. 4 Tab maiṉ ne Ḳhudáwand ká nám liyá, ki Ai Ḳhudáwand, mihrbání karke merí ján bachá lijiye. 5 Ḳhudáwand mihrbán aur ṣádiq hai; aur hamárá Ḳhudá rahím hai. 6 Ḳhudáwand sáda logoṉ ká nigahbán hai; maiṉ past ho gayá thá, usne merí kumak kí.

7 Ai merí ján, apne árámgáh meṉ phir, ki Ḳhudáwand ne tujh par ihsán kiyá. 8 Tú ne mujh ko marne se, aur merí ánkhoṉ ko ánsú baháne se, aur mere páoṉ ko phisalne se bacháyá. 9 Maiṉ Ḳhudáwand ke áge zindagí kí zamínoṉ meṉ ḳhirámán hoúngá. 10 Maiṉ ímán láyá, isliye maiṉ bolá, main zor se manádí karúngá. 11 Maiṉ ne apní ghabráhat meṉ kahá, ki Sáre ádmí jhúṭhe haiṉ.

12 Maiṉ Ḳhudáwand ko, uskí sárí niamatoṉ kí iwaz meṉ, jo mujhe miliṉ, kyá dúṉ? 13 Maiṉ naját ká piyála uṭháúngá, aur Ḳhudáwand ká nám pukárúngá. 14 Maiṉ abhí uske sáre bandoṉ ke sámhne Ḳhudáwand ke liye nazreṉ adá karúngá. 15 Ḳhudáwand kí nigáh meṉ uske muqaddas logoṉ ká marná garánqadr hai.

16 Ai Ḳhudáwand, maiṉ beshakk terá banda húṉ; maiṉ terá banda terí launḍí ká beṭá; tú ne merí zanjíreṉ kholíṉ. 17 Maiṉ tere huzúr shukrguzárí ke hadiye chaṛháúngá, aur Ḳhudáwand ká nám pukárúngá. 18 Maiṉ abhí uske sáre logoṉ ke áge apní nazr Ḳhudáwand ke liye adá karúngá. 19 Ḳhudáwand ke ghar ke sahanoṉ meṉ, aur tujh meṉ, ai Yirúshálam. Halilo-Yáh!

CXVII. ZABU'R.

1 Ai sárí qaumo, Ḳhudáwand kí sitáish karo; ai logo, tum sab uská shukr karo. 2 Kyúnki uskí rahmat ham par firáwán hai, aur uskí wafáí abadí hai. Halilo-Yáh!

CXVIII. ZABU'R.

1 Ḳhudáwand kí shukrguzárí karo, ki wuh mihrbán hai; aur uskí rahmat abadí hai. 2 Isráel bhí ab yih kahe, ki Uskí rahmat abadí hai. 3 Hárún ká gharáná bhí ab yih kahe, ki Uskí rahmat abadí hai. 4 We bhí, jo ḳhudátars haiṉ, ab yih kaheṉ, ki Uskí rahmat abadí hai.

5 Maiṉ ne tangí meṉ Yáh ká nám pukárá; Yáh ne mujhe jawáb diyá, aur marhab baḳhshá. 6 Ḳhudáwand merí taraf hai, maiṉ nahíṉ ḍarne ká; insán merá kyá kar saktá hai? 7 Ḳhudáwand mere madadgároṉ meṉ se hai; pas maiṉ un par, jo merá kína rakhte haiṉ, fathyáb hoúngá. 8 Tawakkul karná Ḳhudáwand par us se bihtar hai, ki ádmí ká bharosá rakhe. 9 Ḳhudáwand par tawakkul karná us se bihtar, ki amíroṉ ká bharosá rakhe.

10 Sárí gurohoṉ ne mujh ko gher liyá; lekin maiṉ Ḳhudáwand ke nám se unko nábúd karúngá. 11 Unhoṉ ne to mujhe gherá, unhoṉ ne to mujhe gherá, par maiṉ Ḳhudáwand ke nám se unheṉ nábúd karúngá. 12 Unhoṉ ne mujh par shahd kí makkhíoṉ kí tarah iháta kiyá; we káṇṭoṉ kí ág kí mánind bujh gae; maiṉ to Ḳhudáwand ke nám se unheṉ nábúd karúngá. 13 Tú ne mujhe baṛe zor se dhakelá, táki mujhe girá de, lekin Ḳhudáwand ne merí madad kí. 14 Yáh merí izzat aur merá surod hai; wuh to merí naját húá.

15 Ṣádiqoṉ ke ḳhaimoṉ meṉ shádí aur ázádí ká gulgula hai. 16 Ḳhudáwand

ká dast i rást bahádurí kartá hai; KHUDAWAND ká dahná háth buland húá; KHUDAWAND ká dahná háth mardánagí kartá hai. 17 Maiṇ na marúngá, balki jíúngá, aur Yáh ke kámoṇ kí taqrír karúngá. 18 Yáh ne mujhe khúb tanbíh kí, lekin usne mujhe maut ko supurd na kiyá.

19 Sadáqat ke darwáze mere liye kholo, ki maiṇ unke andar jáúngá; maiṇ KHUDAWAND ká shukr karúngá. 20 KHUDAWAND ká darwáza yih hai, jis meṇ sádiq dákhil hote haiṇ. 21 Maiṇ terí sanákhwání karúngá, ki tú ne merí sun lí; aur tú merí naját húá.

22 Wuh patthar, jise miamároṇ ne radd kiyá, kone ká sirá húá. 23 KHUDAWAND ká kám yih hai, jo hamárí nazaroṇ meṇ ajúba hai. 24 KHUDAWAND ne yih din paidá kiyá; ham to is din khushí karenge aur masrúr howenge. 25 Ai KHUDAWAND, maiṇ minnat kartá húṇ, naját bakhshiye; ai KHUDAWAND, maiṇ minnat kartá húṇ, kámyábí bakhshiye.

26 Mubárak hai wuh, jo KHUDAWAND ke nám se átá hai; ham KHUDAWAND ke ghar meṇ se tum mubárakbádí dete haiṇ. 27 KHUDAWAND wuh Khudá hai, jis ne ham ko núr dikhláyá; qurbání ko mazbah ke qarnoṇ tak rishtoṇ se bándho.

28 Merá Khudá tú hai, maiṇ terá maddáh baní rahúngá. 29 Tú merá Khudá hai, maiṇ terí tamjíd karúngá. 30 KHUDAWAND kí shukrguzárí karo, ki wuh mihrbán hai, aur uskí rahmat abadí hai.

CXIX. ZABU'R.

ALIF.

1 Mubárak we haiṇ, jo rástráh haiṇ, aur KHUDAWAND ke shara par chalte haiṇ. 2 Mubárak we haiṇ, jo uskí shahádatoṇ ko yád rakhte haiṇ, aur apne sáre dil se use dhúndhte haiṇ. 3 Un se khatá ká kám bhí nahíṇ hotí, we uskí ráhoṇ par chalte haiṇ. 4 Túne hukm kiyá hai, ki sargarmí se tere qawáid ko hifz kareṇ. 5 Kásh ki merí ráheṇ durust hoṇ, táki tere farzoṇ ko nigáh rakhúṇ. 6 Jab ki maiṇ tere sáre hukmoṇ ko nigáh rakhúngá, to sharminda na hoúngá. 7 Maiṇ terí adálat ke hukmoṇ ko yád karke apne itmínán i khátir se terí sanákhwání karúngá. 8 Maiṇ tere farzoṇ par chalúngá: tú mujhe ákhir tak na chhoṛ.

BAIT.

9 Jawán apní ráheṇ kis tarah sáf kartá hai? Tere kalám ke mutábiq amal karne se. 10 Maiṇ ne apne sáre dil se terí justojú kí hai: tú mujh ko apne hukmoṇ se munharif mat kar. 11 Maiṇ ne terí bát ko apne dil ke bích chhipá liyá, táki maiṇ terá gunáh na karúṇ. 12 Ai KHUDAWAND, tú mahmúd hai; apne faráiz mujhe sikhlá. 13 Maiṇ ne apne laboṇ se tere munh kí sárí adálatoṇ ko bayán kiyá. 14 Maiṇ terí shahádatoṇ kí ráh meṇ aisá masrúr húá húṇ, jaise mál i firáwán se. 15 Maiṇ tere qawáid meṇ gaur karúngá, aur terí rawishoṇ ko muláhaza karúngá. 16 Maiṇ tere farzoṇ meṇ apná dil lagáúngá; maiṇ terí bát na bhúlúngá.

JAMAL.

17 Dil kholke apne bande se sulúk kar, táki maiṇ jítá ráhúṇ, aur terí bát ko yád rakhúṇ. 18 Merí ánkheṇ khol, táki maiṇ terí sharíat ke ajáib mazmúnoṇ ko

dekhúṉ. 19 Maiṉ zamín par ek musáfir húṉ: apne hukm mujh se na chhipá. 20 Merá jí har dam terí adálatoṉ ke ishtiyáq meṉ pará taraptá hai. 21 Tú magrúroṉ ko, jo lánatí haiṉ, jo tere hukmoṉ se bhaṭak gaye haiṉ, sarzanish kartá hai. 22 Nang aur ár ko mujh meṉ se dafa kar, kyúnki maiṉ ne terí shahádatoṉ ko yád kar rakhá hai. 23 Amíroṉ ne bhí majlis kí, aur merí gíbateṉ kiyáṉ; par terá banda tere faráiz par dhyán lagáe húe hai. 24 Terí shahádateṉ merí ishrat aur merí mahram i ráz haiṉ.

DALAT.

25 Merí ján ḳhák se mulhiq húí: tú apne qaul ke mutábiq mujh ko jilá. 26 Maiṉ ne apne taur áshkárá kiye, aur tú merí suntá hai; mujhe apne faráiz sikhlá. 27 Apne qawáid ká taur mujhe fahm karwá, táki maiṉ tere ajáib kámoṉ ká tazkira karúṉ. 28 Merí rúh garánbárí se pazhmurda ho chalí; apne qaul ke mutábiq mujh ko mazbútí baḳhsh. 29 Mujhe daroggoí kí ráh se bachá, aur apní sharíat meṉ zindagí baḳhsh. 30 Maiṉ ne sachái kí ráh iḳhtiyár kí, aur tere ahkám apne rúbarú rakhe. 31 Maiṉ terí shahádatoṉ se chimaṭ rahá húṉ; ai Ḳhudáwand, mujhe sharminda na kar. 32 Maiṉ tere hukmoṉ kí ráh meṉ dauṛúngá, jab ki tú merá dil baṛháegá.

HE.

33 Ai Ḳhudáwand, mujhe apne faráiz kí ráh batlá; maiṉ use áḳhir tak yád rakhúngá. 34 Mujh ko fahm atá kar, aur maiṉ terí sharíat ko hifz karúngá; háṉ, maiṉ use apne sáre dil se yád kar rakhúngá. 35 Mujhe apne hukmoṉ ke ráste meṉ chalá, ki merí ḳhushí us meṉ hai. 36 Mere dil ko apní shahádatoṉ kí taraf máil kar, na lálach kí taraf. 37 Merí ánkhoṉ ko pher de, ki bátil ko na dekheṉ; aur apní ráh meṉ mujhe zindagí baḳhsh. 38 Apne qaul ko apne bande ke liye sábit kar; kyúnki wuh tere ḳhauf meṉ rahtá hai. 39 Us malámat ko, jis se maiṉ ḍartá húṉ, mujh se dafa kar, ki terí adálateṉ bhalí haiṉ. 40 Dekh, ki maiṉ tere qawáid ká mushtáq húṉ: apní sadáqat meṉ mujhe zindagí baḳhsh.

WAO.

41 Ai Ḳhudáwand, apní rahmat aur apní naját ko apne qaul ke mutábiq mujh tak áne de. 42 Aur maiṉ unke sabab se usko, jo mujhe malámat kartá hai, jawáb dúngá; kyúnki mujhe tere qaul ká bharosá hai. 43 Aur aisá na kar, ki haqq bát mere muṉh se aslan na nikle; ki tere hukmoṉ par merá iatimád hai. 44 Maiṉ terí sharíat ko hamesha abad ul ábád tak hifz kar rakhúngá; 45 Aur beqaid chaltá phirtá rahúngá, ki maiṉ tere qawáid ko ḍhúnḍhtá húṉ. 46 Maiṉ bádsháhoṉ ke áge bhí terí shahádatoṉ kí tazkira karúngí, aur sharminda na hoúngá. 47 Aur tere hukmoṉ se lazzat uṭháúngá, ki maiṉ unheṉ dost rakhtá húṉ. 48 Maiṉ tere hukmoṉ kí taraf, jin se maiṉ muhabbat rakhtá húṉ, apne háth uṭháúngá; aur tere faráiz ko sochtá rahúngá.

ZAIN.

49 Apne bande kí ḳhátir apne qaul ko, jis ká tú ne mujhe ummedwár kiyá, yád farmá. 50 Yih mere dukh meṉ merí tasallí hai, ki terá saḳhun mujhe ján baḳhshtá hai. 51 Magrúroṉ ne mujh se bahut ṭhaṭholiyáṉ kiyáṉ, lekin maiṉ ne terí sharíat se kinára na kiyá. 52 Ai Ḳhudáwand, maiṉ ne tere qadímí hukmoṉ ko yád rakhá; so tasallí páí. 53 Un sharíroṉ se ki jinhoṉ ne terí sharíat ko chhoṛ diyá hai, samúm ne mujhe á pakṛá. 54 Mere musáfirḳháne meṉ tere ahkám

mere nagme haiṉ. 55 Ai Ḳhudáwand, maiṉ ne terá nám rát ko yád kiyá hai, aur terí sharíat kí muháfazat kí hai. 56 Yih mujh ko isliye hai, ki maiṉ ne terí sunnatoṉ par amal kiyá.

KHET.

57 Ai Ḳhudáwand, tú merá baḳhra hai, maiṉ ne to kahá, Maiṉ terí bátoṉ ko hifz karúngá. 58 Maiṉ apne sáre dil se terí ináyat ká tálib húṉ: tú apne qaul ke mutábiq mujh par rahm farmá. 59 Maiṉ ne apní rawishoṉ meṉ taammul kiyá, aur terí shahádatoṉ kí taraf qadam phere. 60 Maiṉ ne phurtí kí, aur tere hukmoṉ ke hifz karne meṉ táḳhír na kí. 61 Sharíroṉ ke jáloṉ ne mujhe gherá, par maiṉ ne terí sharíat ko farámosh na kiyá. 62 Tere adl ke hukmoṉ ke sabab, maiṉ ádhí rát ko uṭhke terí shukrguzáríáṉ karúngá. 63 Maiṉ un sab ká hamnishín húṉ, jo tujh se tarsán haiṉ, aur tere faráiz par amal karte haiṉ. 64 Ai Ḳhudáwand, zamín terí rahmat se mámúr hai: mujhe apne qawáid sikhlá.

TET.

65 Ai Ḳhudáwand, apne saḳhun ke mutábiq tú ne apne bande se ḳhush sulúkí kí hai. 66 Mujh ko aql aur dánish sikhá, ki maiṉ tere hukmoṉ par ímán láyá húṉ. 67 Apní dilfigárí se peshtar maiṉ gumráh thá, par ab maiṉ ne tere saḳhun ko hifz kiyá hai. 68 Tú nek hai, aur nekí kartá hai; mujhe apne qawáid sikhlá. 69 Magrúroṉ ne mujh par jhúṭh bándhá hai, par maiṉ tere faráiz ko apne sáre dil se hifz kar rakhúngá. 70 Unke dil par charbí chhá gaí hai, par maiṉ terí sharíat se mahzúz húṉ. 71 Bhalá húá ki maiṉ ne dukh páyá, ki maiṉ tere qawáid ko síkhúngá. 72 Tere munh kí sharíat mere liye hazároṉ asharfíoṉ aur rúpayoṉ se bihtar hai.

YADD.

73 Tere háthoṉ ne mujhe banáyá, aur mujhe musauwar kiyá: mujh ko fahm atá kar, táki maiṉ tere ahkám síkhúṉ. 74 We jo tujh se ḍarte haiṉ, mujhe dekhke masrúr honge, kyúnki maiṉ ne tere saḳhun par iatimád rakhá. 75 Ai Ḳhudáwand, mujh ko yaqín hai, ki terí adálateṉ rást haiṉ; aur tú ne amánat se mujh ko dukh diyá. 76 Jaisá túne apne bande se ahd kiyá hai, waise mihrbání karke apní rahmat i ámm se mujhe tasallí de. 77 Terí latíf rahmateṉ mere shámil hál howeṉ, táki maiṉ hayát páúṉ; ki terí sharíat merí ḳhushí hai. 78 Magrúroṉ ko ruswá kar, ki unhoṉ ne baraksí se be sabab mujh se badsulukí kí; par maiṉ tere faráiz par dhiyán rakhúngá. 79 Aisá ho, ki we jo tujh se ḍarte haiṉ, aur we, jo terí shahádatoṉ ko jánte haiṉ, merí taraf phireṉ. 80 Aisá kar ki tere qawáid par amal karte hí merá dil kámil ho jáe; táki maiṉ ruswá na hoúṉ.

KAFF.

81 Merí ján terí naját ke shauq meṉ faná húí, maiṉ tere qaul par iatimád rakhtá húṉ. 82 Merí ánkh tere saḳhun ke intizár meṉ yih kahte húe faná húí ki tú mujhe kab tasallí degá? 83 Maiṉ to us mashk kí mánind húá, jo dhúeṉ meṉ dharí ho, par tere qawáid ko maiṉ ne saho na kiyá. 84 Tere bande kí umr kitní hai? tú kab unko sazá degá, jo mere píchhe paṛe haiṉ? 85 Un magrúroṉ ne, jo tere sharíat ke pairau nahíṉ, mere liye gaṛhe khode haiṉ. 86 Tere sáre hukm barhaqq haiṉ; unhoṉ ne náhaqq merá taaqub kiyá hai; tú merí kumak kar. 87 Nazdík hai, ki we mujhe zamín par se nábúd kareṉ, lekin maiṉ ne tere faráiz

ko tark dahín kiyá. 88 Apní rahmat se mujhe zindagí bakhsh, ki main tere munh kí shahádat ko yád rakhúngá.

LAMD.

89 Ai Khudáwand, terá sakhun ásmán par sadá sábit hai; 90 Terí amánat pusht dar pusht hai; tú ne zamín ko istihkám bakhshá, aur wuh thahar rahí; 91 We tere hukm ke mutábiq áj ke din paidár hain, kyúnki sab tere khádim hain. 92 Agar terí sharíat merí khushí na hotí, to main apní musíbat men halák ho játá. 93 Main tere faráiz ko kabhí farámosh na karúngá, ki tú ne unke wasíle se mujhe hayát bakhshí hai. 94 Main terá hún: mujhe bachá le! ki main tere faráiz ká tálib hún. 95 Sharír merí ghát men lage húe hain, ki mujhe halák karen, lekin main terí shahádaton par dhyán rakhtá hún. 96 Main ne har ek kamál kí tamámí dekhí, lekin tere hukm niháyat wasí hain.

MEM.

97 Ah! main terí sharíat se kaisí mahabbat rakhtá hún, merí tafakkur sáre din wuhí hai. 98 Túne apne hukmon ke wasíle se mujh ko mere dushmanon se ziyáda dánishmand kiyá, ki we hamesha mere sáth hain. 99 Merí dánish un sab se, jo mujhe tálím dete hain, ziyáda hai, kyúnki main terí shahádaton ká dhyán kartá rahtá hún. 100 Main búrhon se ziyáda samajhtá hún, kyúnki main ne tere faráiz ko hifz kiyá hai. 101 Main ne har bad rawish se apne pánw báz rakhe, táki main tere sakhun ko hifz karún. 102 Main ne terí adálaton se sartábí na kí, kyúnki tú ne mujhe tálím dí hai. 103 Terí báten mujhe kyá hí míthí lagtí hain, balki us shahd se, jo mere munh men ho, ziyáda shírín hai. 104 Tere faráiz ke wasíle se main ne dánish páí, so harek burí rawish se main bezár hún.

NU'N.

105 Terá sakhun mere páon ke liye chirág, aur merí ráh kí roshní hai. 106 Main ne qasam kháí hai, aur main use púrá karúngá, ki main tere adl ke hukmon ko hifz karúngí. 107 Mujh par barí musíbat hai: ai Khudáwand, apne sakhun ke mutábiq mujhe jilá. 108 Ai Khudáwand, mihrbání farmáke mere munh ke hadiyon ko qabúl kar, aur apní adálaten mujhe sikhlá 109 Merí ján hamesha merí hathelí par hai, báwujúd uske main ne terí sharíat ko saho na kiyá. 110 Sharíron ne mere liye phandá lagáyá hai, par main tere faráiz se kanáre na huá. 111 Main ne abadí mírás kí mánind terí shahádaton ko le liyá, kyúnki merá dil un se masrúr hai. 112 Merá dil usí par máil hai, ki tere qawáid par hamesha ákhir tak amal karún.

SAMK.

113 Bátil khiyálon se main bezár hún, aur terí sharíat se muhabbat rakhtá hún. 114 Tú mere chhipne ká makán, aur merí sipar hai; aur main tere sakhun se ummed rakhtá hún. 115 Ai badkáro, mere pás se dúr ho jáo, ki main to apne Khudá ke hukmon ko hifz karúngá. 116 Apne sakhun ke mutábiq mujhe sambhál, táki main jí jáún; aur merí ummed ke liye mujhe sharminda na kar. 117 Mujh ko pakar le, ki main salámat rahún, ki main hamesha terí sunnaton par dhyán lagáe rahúngá. 118 Tú ne un sab ko páemál kiyá hai, jinhon ne terí sunnaton ko chhor diyá, ki unkí khiyánat darog hai. 119 Tú ne zamín ke sab sharíron ko kadúrat kí mánind mauqúf kiyá, so main terí shahádaton se muhabbat rakhtá hún. 120 Merá badan tere dar se kámptá hai, aur main terí adálaton se dartá hún.

AIN.

121 Maiṉ ne adl aur insáf kiyá hai; mujhe unke supurd na kar, jo mujh par zulm karte haiṉ. 122 Nekí ke liye apne bande ká zámin ho, táki magrúr log mujh par zulm na kareṉ. 123 Merí áṉkheṉ terí naját ke, aur terí sadáqat ke saḳhun ke sabab faná ho gaíṉ. 124 Apne bande se apní rahmat ke mutábiq sulúk kar, aur mujh ko apní sunnateṉ sikhlá. 125 Maiṉ terá banda húṉ, mujh ko fahm de; táki maiṉ terí shahádatoṉ ko pahchánúṉ. 126 Ḳhudáwand ke kám karne ká waqt hai, ki unhoṉ ne terí sharíat ko toṛá. 127 Maiṉ is liye tere hukmoṉ ko sone se, balki chokhe sone se, ziyáda azíz rakhtá húṉ; 128 Is liye maiṉ tere sáre faráiz ko sab chízoṉ meṉ dost rakhtá húṉ, aur sab jhúṭhí ráhoṉ ko dushman rakhtá húṉ.

FE.

129 Terí shahádateṉ hairatafzá haiṉ, is liye merí ján ne unheṉ hifz kar rakhá hai. 130 Tere kalám ká duḳhúl roshní baḳhstá hai; wuh sáre sáda logoṉ ko dánish ináyat kartá hai. 131 Maiṉ ne apná munh khol diyá aur paṛá hámptá húṉ, kyúnki maiṉ tere hukmoṉ ká mushtáq húṉ. 132 Jis tarah tú apne nám ke muhibboṉ par tawajjuh kartá hai, mujh par bhí kar, aur mujh par rahm kar. 133 Apne saḳhun se merí raftár ko duruṣt kar, aur kisí tarah ke gunáh ko mujh par musallit hone na de. 134 Ádmí ke zulm se mujh ko mahfúz rakh, táki maiṉ tere faráiz ko hifz karúṉ. 135 Apne bande ko apne chihre kí jalwagarí dikhlá, aur mujhe apní sunnateṉ sikhlá. 136 Pání kí nahreṉ merí áṉkhoṉ se bahtí haiṉ, kyúnki unhoṉ ne terí sharíat kí muháfazat na kí.

SAD.

137 Ai Ḳhudáwand, tú sádiq hai, aur terí adálateṉ wájibí haiṉ. 138 Tú ne apní sab shahádateṉ niháyat sach aur rástí se sábit kiyáṉ haiṉ. 139 Merí gairat ne mujhe barbád kiyá, kyúnki mere dushmanoṉ ne terí bátoṉ ko saho kiyá hai. 140 Terá kalám niháyat mujarrab hai; terá banda us se muhabbat rakhtá hai. 141 Maiṉ haqír aur zalíl húṉ, par maiṉ tere faráiz ko farámosh nahíṉ kartá. 142 Terí sadáqat ek abadí sadáqat hai, aur terí sharíat haqíqat hai. 143 Musíbat aur áfat ne mujhe á liyá hai; lekin tere ahkám merí ḳhushí haiṉ. 144 Terí shahádatoṉ kí sadáqat abadí hai: mujhe dánish atá kar, táki maiṉ jí jáúṉ.

QAF.

145 Maiṉ apne sáre dil se nála kartí húṉ; ai Ḳhudáwand, merí sun; maiṉ terí sunnatoṉ ko hifz karúngá. 146 Maiṉ tujh se faryád kartá húṉ; mujhe bachá le; maiṉ terí shahádatoṉ ko yád rakhúngá. 147 Maiṉ sahar par sabqat karke chillátá húṉ, ki mujhe tere saḳhun se ummedwárí hai. 148 Merí áṉkheṉ pahároṉ par sabqat kartiyáṉ haiṉ, táki maiṉ tere saḳhun ká dhyán rakhúṉ. 149 Ai Ḳhudáwand, apní rahmat ke mutábiq merí áwáz sun, aur apní adálatoṉ ke muwáfiq mujhe zindagí baḳhsh. 150 We, jo ziyánkár haiṉ, muttasil húe; we terí sharíat se dúr haiṉ. 151 Ai Ḳhudáwand, tú nazdík hai, aur tere sáre ahkám sach haiṉ. 152 Maiṉ ne terí shahádatoṉ kí bábat qadím se málúm kiyá, ki tú ne unkí bunyád ko abadí qiyám baḳhshá.

RAS.

153 Merí musíbat par nazar kar, aur mujhe naját de, ki maiṉ ne terí sharíat ko farámosh nahíṉ kiyá. 154 Merá qaziya rafá kar, aur mujhe naját de; apne hukmoṉ ke mutábiq mujhe zindagí baḳhsh. 155 Naját sharíroṉ se dúr hai, kyúnki

we terí sunnaton ke ḳhwáhán nahín. 156 Ai Ḳhudáwand, terí latíf rahmaten bahut hain; apní adálaton ke mutábiq mujhe zinda kar. 157 We jo mere píchhe paṛe hain, aur we jo mere dushman hain, bahut hain; lekin main terí shahádaton se inhiráf nahín kartá. 158 Main ne taqsírwáron ko dekhá, aur dilgír húá, kyúnki unhon ne tere saḳhun ko hifz na kiyá. 159 Dekh, ki main tere faráiz ko kyáhí cháhtá hún: ai Ḳhudáwand, apne fazl se mujhe jilá. 160 Ibtidá se terá kalám sachá, aur terí sárí adálaten jo haqq hain, abadí dáimí hain.

SHÍN.

161 Amíron ne be sabab merá taáqub kiyá hai, par mere dil men tere saḳhun kí haibat hai. 162 Main terí báton se uskí mánind, jise baṛí lúṭ mil jáwe, masrúr hún. 163 Main jhúṭh se bezár hun, aur nafrat rakhtá hún, aur terí sharíat ko dost rakhtá hún. 164 Main terí sadáqat ke hukmon kí bábat har roz sát martabe terí sitáish kartá hún. 165 Un ko baṛá chain hai, jo terí sharíat ke dostdár hain; unko kisí tarah ṭhokar nahín lagtí. 166 Ai Ḳhudáwand, main terí naját ká ummedwár hún, aur main tere hukmon ko amal men láyá. 167 Merí rúh ne terí shahádaton ko hifz kiyá hai, aur main unhen bashiddat azíz rakhtá hún. 168 Main ne tere faráiz aur terí shahádaton ko hifz kiyá hai, ki merí sárí ráhen tere áge hain.

TAU.

169 Ai Ḳhudáwand, mere nále ko apne huzúr aur apne muttasil áne de, aur apne saḳhun ke mutábiq mujh ko fahm atá kar. 170 Merí duá ko apne huzúr házir hone de, aur apne qaul ke mutábiq mujhe naját de. 171 Mere labon se terí sitáish niklegí, ki tú ne mujhe apní sunnaten sikhláí hain. 172 Merí zabán tere saḳhun ká tazkira kartí rahegí, ki tere sáre ahkám wájibí hain. 173 Apne háth se merí kumak kar, ki main ne tere faráiz ko iḳhtiyár kiyá hai. 174 Ai Ḳhudáwand, main terí naját ká mushtáq hún, aur terí sharíat merí ḳhurramí hai. 175 Merí jánbaḳhshí kar, ki wuh terí sitáish karegí; aur terí adálaten merí kumak karen. 176 Main us bheṛ kí mánind, jo khoí jáwe, gum húá hún; apne bande ko ḍhúnḍh, ki main ne tere hukmon ko farámosh nahín kiyá.

CXX. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Apní mashaqqat men main ne Ḳhudáwand se faryád kí; usne merí suní. 2 Ai Ḳhudáwand, merí ján ko jhúṭhe labon aur dagábáz zabán se riháí de. 3 Ai jhúṭhí zabán, tujhe kyá milegá, aur tujhe kyá hásil hogá? 4 Pahlawán ke tez ḳhidang aur jalte húe angáre.

5 Mujh par wáwailá hai, ki main Masak men pardesí hún, aur Kídár ke ḳhaimon men rahtá hún. 6 Merí rúh unke sáth bahut rahí, jo salámatí ká kína rakhte hain. 7 Main to salámatí ká hún, lekin jab main bát kartá hún, to we jang par taiyár hote hain.

CXXI. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Main ánkh uṭháke paháṛon par nazar karúngá: kahán se merí madad

áwegí ? 2 Merí madad Khudáwand se hai, jisne ásmán o zamín ko khalq kiyá.
3 Wuh tere pánw ko jumbish hone na degá; wuh jo terá háfiz hai, na únghegá. 4 Dekh, wuh jo Isráel ká háfiz hai, hargiz na únghegá, aur na sowegá. 5 Khudáwand terá háfiz hai; Khudáwand tere dahne háth par terá sáyabán hai. 6 Áftáb se din ko, aur máhtáb se rát ko, tujhe kuchh zarar na pahúnchegá.
7 Khudáwand harek badí se tujhe mahfúz rakhegá; wuh terí ján ko mahfúz rakhegá. 8 Khudáwand tere jáne áne men iswaqt se leke abad tak terá háfiz rahegá.

CXXII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Dáúd.

1 Main masrúr húá, jis waqt we mujhe kahte hain, Áo, Khudáwand ke ghar jáwen. 2 Ai Yirúshálam, hamáre pánw tere darwázon men qáim howenge. 3 Ai Yirúshálam, tú baní hai, ki báham khúb paiwasta shahr hai, 4 Jis men firqe balki Yáh ke firqe, Isráel ke ahdnáme ko charh játe hain, ki Khudáwand ke nám kí sitáish karen. 5 Kyúnki us men adálat ke takht yáne Dáúd ke khándán ke takht, rakhe húe hain.
6 Yirúshálam kí salámatí ke liye duá mángo; we jo tujh ko dost rakhte hain, kámyáb howenge. 7 Terí chárdíwárí men salámatí, aur tere qasron men iqbál howe. 8 Main apne bháíon aur hamnishínon ke liye ab kahtá hún, Tujh men salámatí howe. 9 Khudáwand apne Khudá ke ghar ke liye main terí khairkhwáhí kartá hún.

CXXIII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Main ne apní ánkh terí taraf utháí, ai ásmán par baithnewále! 2 Dekho, jis tarah se ki gulám apne áqáon ke dastnigar hote hain, aur laundí kí ánkhen apní bíbí ke háthon ko taktí rahtí hain; isí tarah hamárí ánkh Khudáwand apne Khudá par hai, jab tak ki wuh ham par rahm farmáwe.
3 Ai Khudáwand, ham par rahm farmá; ham par rahm farmá, ki ham istihzá se ser ho gaye. 4 Daulatmandon kí istihzá aur mutakabbiron ke tamaskhur se hamáre nafs khúb ser húe.

CXXIV. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Dáúd.

1 Agar na hotá ki Khudáwand hamárí tarafdárí kartá, to ab Isráel kahtá, 2 Agar na hotá ki Khudáwand hamárí taraf hotá jis waqt ki logon ne ham par charháí kí: 3 To we hamárá jítá gosht khá játe, jab ki unká qahr ham par shualazan húá thá; 4 Ham kab ke pání men garq ho játe; dhár ne hamárí ján márí hotí, 5 Mutakabbiron ke pání hamárí ján par guzar karte.
6 Mubárak ho Khudáwand, jisne ham ko unke dánton ká shikár na hone diyá.

7 Hamárí ján chiriyá kí tarah saiyád ke jál se chhútí, ki jál túṭá, aur ham ne makhlasí páí! 8 Hamárí madad Ḳhudáwand ke nám se hai, jisne ásmán aur zamín ko khalq kiyá.

CXXV. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 We jinhon ká tawakkul Ḳhudáwand par hai, koh i Saihún ke mánind hain, jo ṭal nahín saktá, aur abad tak sábit hai. 2 Jaisí Yirúshálam ke ás pás pahár hain, waisá Ḳhudáwand is waqt se leke abad tak apne logon ko ghere húe hai. 3 Sharíron ká sonṭá sadíqon ke hisse men nahín parne ká, tá na howe ki sádiq badkárí kí taraf apne háth barháwen.

4 Ai Ḳhudáwand, bhalon se, aur unse, jo dilon ke mustaqím hain, bhaláí kar. 5 Lekin we, jo apní kajrawíon par máil hain, Ḳhudáwand un ko badkáron ke sáth rawána karegí. Salámatí Isráel ke liye hai!

CXXVI. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Ḳhudáwand ne jis waqt Saihúní asíron ko phiráyá, uswaqt ham unke mánind the, jo khwáb dekhte hain. 2 Aur us waqt hamáre munh hansí se labrez the, aur hamárí zabán mutarannim thí; tab gairon ke darmiyán yih charchá thá, ki Ḳhudáwand ne un se bará sulúk kyá. 3 Hán, Ḳhudáwand ne ham se bare sulúk kiye; ham khush hain.

4 Ai Ḳhudáwand, hamáre asíron ko pher lá, janúb men kí nahron ke mánind. 5 We jo ánsúon men bote hain, khush hoke dirau karenge. 6 Wuh jo báhar játá hai, aur rotá húá besh qímat bíj le chaltá hai, be shubha phir áwegá, khushí ke sáth apní púlíán hamráh leke.

CXXVII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Sulaimán.

1 Jab ki Ḳhudáwand hí ghar na banáwe, to unkí mihnat jo use banáte hain, záí hai; agar Ḳhudáwand hí shahr ká nigahbán na hotá, to pásbán kí hoshyárí abas hai. 2 Tumhen kuchh fáida nahín, jo tum sawere uṭhte ho, aur árám men tákhír karte ho, aur gam kí roṭíán kháte ho; yaqínan wuh apne mahbúb ko khwáb i ráhat bakhshtá hai.

3 Dekho, beṭe Ḳhudáwand kí bakhshish hain, aur peṭ ke phal us kí taraf se sawáb hain. 4 Jaise pahlawán ke háth men tír, waise hí jawání ke beṭe hain. 5 Mubárak wuh mard jiská tarkash un se mámúr hai: we pashemán na howenge, jiswaqt darwáze par dushmanon se guftagú karenge.

CXXVIII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Mubárak hai wuh insán, jo Ḳhudáwand se ḍartá hai, aur uskí ráhon par

chaltá hai. 2 Ki tú apne háthon kí kamáí kháwegá; tú saádatmand hai, aur khair tere sáth hai. 3 Terí jorú us ták kí mánind hogí jo mewe se ladá húá tere ghar ke ás pás hai; tere bachche tere dastárkhwán ke gird zaitún kí shákhon kí mánind honge.

4 Dekho wuh insán, jo khudátars hai, aisá mubárak hogá. 5 Khudawand Saihún men se tujh ko barakat degá, aur tú apní umr bhar Yirúshálam kí khúbíán dekhegá. 6 Yaqínan tú apne bachchon ke bachche dekhegá. Salám Isráel par!

CXXIX. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Merí larkáí se unhon ne aksar mujhe satáyá hai, Isráel cháhiye ki ab kahe; 2 Merí jawání se bárhá unhon ne mujhe dukh diyá, par we mujh par gálib na húe. 3 Cháson ne merí pīth par chásá; unhon ne apní regháríán lambí kiyán. 4 Khudawand sádiq hai; usne sharíron kí rassíon ko kát dálá.

5 We sab, jo Saihún se bugz rakhte hain, ruswá howen, aur hazímat páwen. 6 We chhaton kí ghás kí mánind howen, jo peshtar us se ki us kí roídagí kámil ho, khushk ho játí hai; 7 Jis se dirau karnewálá apní mutthí nahín bhartá, aur jise púle bándhnewálá apne dáman men nahín letá. 8 Aur we jo udhar se guzarte hain, nahín kahte, ki Khudawand kí barakat tum par ho, aur ham Khudawand ká nám leke tumháre liye duá karte hain.

CXXX. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Ai Khudawand, main gahráon men se tere áge faryád kartá hún. 2 Ai Khudawand merí áwáz sun, aur merí duá kí áwáz par kán rakh. 3 Ai Yáh, agar tú gunáh ká muwákhaza kare, to kaun thahar saktá hai? 4 Par tere pás to magfirat hai, tá ki terá tars rakhen.

5 Main Khudawand ke intizár men hún; merí ján uske intizár men hai, aur mujhe uske sakhun ká bharosá hai. 6 Merí rúh Khudawand ke intizár men hai, us qadr to we bhí jo pásbání karte hain, subh ke muntazir nahín hote. 7 Ai Isráel, Khudawand par tawakkul kar, ki rahmat Khudawand ke pás hai, aur naját kí firáwání wahín hai. 8 Aur wuhí Isráel ko uskí sári badkáríon ká fidya degá.

CXXXI. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Dáúd.

1 Ai Khudawand, mere dil men magráí nahín, aur na main buland nazar hún; main ùmda kámon men aur un chízon men, jo mere zarf se ziyáda hain, nahín chaltá. 2 Main ne apne nafs ko sákin aur ásúda kiyá hai, jaise dúdh churáyá gayá larká apní má par hotá hai; hán, merá nafs dúdh chhuráe húe larke kí tarah hai. 3 Isráel is dam se leke abad tak Khudawand par tawakkul kare.

CXXXII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Ai Khudáwand, Dáúd ko aur uskí sárí musíbaton ko yád kar. 2 Kyúnki usne Khudáwand kí qasam kháí, aur Yáqúb ke tawáná Khudá kí nazr mání. 3 Yaqínan main to apne ghar kí chhat tale na jáúngá, aur na apne palang par charhúngá; 4 Main na khwáb ko apní ánkhon men jáne dúngá, aur na nínd ko apní palkon men: 5 Jab tak ki Khudáwand ke liye ek maqám, aur Yáqúb ke tawáná Khudá ke liye ek maskan na páún. 6 Dekho, ham ne us kí khabar Ifrátah men suní, aur ham ne wuh maqám jangal ke maidánon men páyá. 7 Ham us ke maskan men jáenge, aur ham uske pánw tale kí chaukí ke barábar usko sijda karenge. 8 Uth, ai Khudáwand, apne árámgáh tak, tú aur terí qúwat ká sandúq. 9 Apne káhinon ko sadáqat ká libás pahiná, aur tere pák log khushí se tarannum karen.

10 Apne bande Dáúd kí khátir kar; apná munh apne masíh se mat mor. 11 Khudáwand ne rástí se Dáúd ke liye qasam kháí jis se wuh na phiregá, ki Main tere pet ke phal men se tere liye tere takht par bithláúngá. 12 Agar tere larke mere ahd aur merí shahádat ko, jo main unhen batáúngá, hifz karenge, to unke larke bhí tere takht par abad tak baithte chale jáenge.

13 Ki Khudáwand ne Saihún ko pasand farmáyá, aur cháhá ki wuh uske liye maskan ho. 14 Yih mere chain ká abadí maqám hai, main us men basúngá; kyúnki main us par rágib hún. 15 Main uske zakhíron men bahut sí barakat dúngá; main uske miskínon ko rotí se ser karúngá. 16 Main uske káhinon ko naját ká libás pahnáúngá, aur uske pák log khushí se tarannum karenge. 17 Wahán main Dáúd ke liye ek shákh shigufta karúngá; main apne masíh ke liye ek chirág thaharáúngá. 18 Aur khijálat uske dushmanon ká libás karúngá; lekin uske úpar usí ká táj phúl láegá.

CXXXIII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Dáúd.

1 Dekho, kyá khúb aur khusháyand bát hai, ki bháí eká karke búdobásh karen. 2 Yih us mahangmole itr kí mánind hai, jo sir par dálá jáwe; aur bahke dárhí par, balki Hárún kí dárhí par hoke uske pairáhan ke dáman tak pahunche. 3 Aur Harmún kí shabnam kí mánind, jo Saihún ke paháron par gire, ki wahán Khudáwand ne barakat aur hayát i abadí kí bábat hukm farmáyá.

CXXXIV. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Dekho, ai Khudáwand ke sab khádimo, jo rát ko Khudáwand ke ghar men khare rahte ho, Khudáwand ká shukr karo. 2 Bait i quds men apne háth utháo, aur Khudáwand ko mubárakbád kaho. 3 Wuh Khudáwand jo ásmán o zamín ká kháliq hai, tujhe Saihún men se barakat bakhshe.

CXXXV. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Tum Ḳhudáwand ke nám kí sitáish karo; ai Ḳhudáwand ke ḳhádimo, tum Ḳhudáwand ká shukr karo. 2 Tum jo Ḳhudáwand ke ghar meṉ, aur hamáre Ḳhudá ke darbároṉ meṉ khaṛe rahte ho, 3 Halilo-Yáh! kyúnki Ḳhudáwand bhalá hai; uske nám kí sitáish ke gít gáo, ki yih kám dilpasand hai.

4 Ki Yáh ne Yáqúb ko apne liye pasand kiyá, aur Isráel ko apne ḳháss ḳhazáne ke liye. 5 Mujh ko yaqín hai, ki Ḳhudáwand buzurg hai; aur hamárá Málik sáre mábúdoṉ par muqaddam hai. 6 Jo kuchh ki Ḳhudáwand ne cháhá usne ásmán, aur zamín, aur daryáoṉ, aur sári gahrí jágahoṉ meṉ kiyá. 7 Buḳhárát zamín kí atráf se wuhí uṭhátá hai, aur bijlí menh ke sáth banátá hai, aur hawá ko uske maḳhzanon se nikál látá hai. 8 Usí ne Misr ke pahlauṭhe máre, kyá insán ke, kyá haiwán ke. 9 Usí ne apne ajáib garáib kám, ai Misr, tujh meṉ Firaún, aur uske sáre ḳhádimoṉ ko dikhláe. 10 Usí ne baṛe baṛe qabáil máre, aur zabardast bádsháhoṉ ko qatl kiyá. 11 Saihún Amúríoṉ ká bádsháh, aur U'j Basan ká bádsháh, aur Kanán ke sáre salátín.

12 Aur apne Isráelí logoṉ ko, unkí zamín mírás meṉ atá kí. 13 Ai Ḳhudáwand, tere nám kí baqá abadí hai; ai Ḳhudáwand terá zikr pusht dar pusht báqí rahegá. 14 Ki Ḳhudáwand apne logoṉ kí adálat karegá, aur apne bandoṉ par phir mutawajjih hogá. 15 Gair qaumoṉ ke sáre but soná, aur rúpá, aur ádmíoṉ kí dastkáríáṉ haiṉ. 16 We zabán rakhte haiṉ, par bolte nahíṉ; we áṉkheṉ rakhte haiṉ, par dekhte nahíṉ; 17 We kán rakhte haiṉ, par sunte nahíṉ; we to munh se sáns bhí nahíṉ lete. 18 We jo un ke banánewále haiṉ, unhí kí mánind haiṉ, aur harek jise unká bharosá hai, aisá hí hai.

19 Ai Isráelí gharáne, Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho; ai Hárún ke ḳhándán, Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho. 20 Ai Lewí ke dúdmán, Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho; ai ḳhudátarso, Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho; Ḳhudáwand Saihún meṉ mubárak hai, aur Yirúshálam meṉ bastá hai. Halilo-Yáh!

CXXXVI. ZABU'R.

1 Ḳhudáwand kí shukrguzárí karo, ki wuh bhalá hai, aur uskí rahmat abadí hai. 2 Uská jo mábúdoṉ ká Ḳhudá hai, shukr karo; ki uskí rahmat abadí hai. 3 Usí ká shukr karo, jo Ḳhudáwandoṉ ká Ḳhudáwand hai, ki uskí rahmat abadí hai. 4 Usí ká, jo akelá baṛe ajáib kám kartá hai, ki uskí rahmat abadí hai. 5 Usí ká, jis ne dánish se ásmán banáe, ki uskí rahmat abadí hai. 6 Usí ká, jis ne zamín ko pánioṉ ke úpar phailáyá, ki us kí rahmat abadí hai. 7 Usí ká, jis ne baṛe baṛe naiyar banáe, ki uskí rahmat abadí hai. 8 A'ftáb, jis ká hukm din ko hai, ki uskí rahmat abadí hai. 9 Aur máhtáb aur sitáre, jin ká hukm rát ko hai, ki us kí rahmat abadí hai. 10 Usí ká jis ne Misr ko, uske pahlauṭhoṉ samet márá, ki uskí rahmat abadí hai. 11 Aur Isráelíoṉ ko unke darmiyán se nikál láyá, ki usí rahmat abadí hai; 12 Apne qawí háth se, aur daráz bázú se, ki uskí rahmat abadí hai. 13 Usí ká jis ne daryá i Qulzum ko barábar chírá, ki uskí rahmat abadí hai, 14 Aur Isráelíoṉ ko uske darmiyán se pár le gayá, ki us kí rahmat abadí hai.

15 Aur Firaún ko uske lashkar samet daryá i Qulzum meṉ jháṛ ḍálá, ki uskí rahmat abadí hai; 16 Usí ká jo bayábán meṉ apne logoṉ ká rahnumá húá, ki uskí rahmat abadí hai; 17 Usí ká jis ne baṛe bádsháhoṉ ko qatl kiyá, ki uskí rahmat abadí hai; 18 Aur námwar salátín ko ján se márá, ki uskí rahmat abadí hai; 19 Amúríoṉ ke bádsháh Saihún ko, ki uskí rahmat abadí hai; 20 Aur Basan ke bádsháh U'j ko, ki uskí rahmat abadí hai; 21 Aur unkí sarzamín ko mírás kar diyá, ki uskí rahmat abadí hai; 22 Apne bande Isráel kí mírás, ki uskí rahmat abadí hai; 23 Usí ká jis ne ham ko, jab ham pareshánhál the, yád farmáyá, ki uskí rahmat abadí hai; 24 Aur ham ko hamáre dushmanoṉ se naját bakhshí, ki uskí rahmat abadí hai; 25 Usí ká jo har jándár ko rozí detá hai, ki uskí rahmat abadí hai. 26 A'smán ke Ḳhudá kí shukrguzárí karo! ki uskí rahmat abadí hai.

CXXXVII. ZABU'R.

1 Bábul kí nahroṉ par waháṉ ham baiṭhe, aur Saihún ko yád karke roe. 2 Ham ne apne barbat bed ke darakhtoṉ meṉ, jo uske bích meṉ the, ṭáng diye. 3 Kyúnki unhoṉ ne jo hameṉ qaid karke le gae, waháṉ ham se darḳhwást kí, ki ham kuchh gáweṉ, aur unhoṉ ne jinhoṉ ne hameṉ ḳharáb kiyá, ham par tanz kí aur kahá, ki Saihún ke gítoṉ meṉ se hamáre áge ek gít gáo.

4 Háe! ajnabíoṉ kí sarzamín meṉ ham kyúnkar Ḳhudáwand ke gít gáweṉ?

5 Ai Yirúshálam, agar maiṉ tujh ko bhúl gayá hoúṉ, to merá dahná háth nikammá hojáe. 6 Agar maiṉ tujh ko yád nahíṉ kartá, aur agar maiṉ Yirúshálam ko apní baṛí shádmání par ziyáda tarjíh nahíṉ detá: to merí zabán tálú se lag jáe, 7 Ḳhudáwand, baní Adúm ká hál yád kar, jinhoṉ ne Yirúshálam kí musíbat ke din kahá, Use barbád karo; use beḳh o bun se barbád karo. 8 Ai bint i Bábul, tú ḳhud ḳharáb hone ke láiq hai; mubárak banda wuh jo tere sulúk ká, jo tú ne ham se kiyá, tujh se intiqám lewe; mubárak wuh jo tere laṛkoṉ ko pakaṛ pakaṛke paitharoṉ par kuchle.

CXXXVIII. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 Maiṉ apne sáre dil se terí shukrguzárí kartá húṉ; mábúdoṉ ke áge maiṉ terí sanáḳhwání kartá húṉ. 2 Maiṉ terí muqaddas haikal kí taraf sijda karúngá, aur tere nám kí sitáish karúngá, terí rahmat ke sabab aur terí sacháí ke sabab, ki tú ne apne qaul ko apne nám se ziyáda baṛá kiyá. 3 Jis din maiṉ ne tere áge faryád kí, tú ne merí suní, aur merí rúh ko tawáná deke qawí kiyá.

4 Ai Ḳhudáwand, zamín ke sab bádsháh tere munh ká kalám sunke terí táríf kareṉge. 5 Háṉ, we Ḳhudáwand kí ráhoṉ ke gít gáeṉge; Ḳhudáwand ká jalál baṛá hai. 6 Agarchi Ḳhudáwand buland hai, lekin wuh pastoṉ par tawajjuh kartá hai; aur magrúroṉ ko apne se dúr jántá hai.

7 Harchand maiṉ áfatoṉ ke darmiyán chaltá phirtá húṉ, par tú mujhe naját degá; tú mere qáhir dushmanoṉ par apná háth baṛháegá, aur terá dahná háth mujhe bacháegá. 8 Ḳhudáwand mere liye kám ko kámil karegá; ai Ḳhudáwand, terí rahmat abadí hai; jinheṉ tú ne apne háthoṉ se banáyá hai, unheṉ tark mat kar.

CXXXIX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudáwand, tú mujhe jánchtá, aur pahchántá hai. 2 Tú merí nishast o barḳhwást se ágáh hai; tú mere dúr o daráz andeshoṉ ká árif hai. 3 Tú merí ráh aur merí ḳhwábgáh se wáqif hai, aur merí sárí rawishoṉ ko pahchántá hai. 4 Ki dekh, merí zabán par koí aisí bát nahíṉ, ki jise tú, ai Ḳhudáwand, bilkull nahíṉ jántá. 5 Tú áge píchhe merá ghernewálá hai, aur tú ne apná háth mujh par rakhá hai. 6 Irfán mujhe niháyat sarásíma kartá hai; yih buland hai; maiṉ use nahíṉ pá saktá.

7 Terí rúh se maiṉ kidhar jáún, aur terí huzúrí se maiṉ kaháṉ bhágúṉ? 8 Agar maiṉ ásmán ke úpar chaṛh jáúṉ, to tú waháṉ hai; aur agar maiṉ pátál meṉ bichháúṉ, to dekh, tú waháṉ bhí hai. 9 Agar maiṉ uṛke súraj kí jot banúṉ, yá daryá ke muntahá meṉ já baiṭhúṉ: 10 To waháṉ bhí terá háth merá surág páegá, aur terá dahná háth mujhe pakṛegá. 11 Agar maiṉ kahúṉ, ki maiṉ andhere meṉ chhip jáúngá, to rát mere gird roshní ho jáegí. 12 Yaqínan táríkí tujh se chhipá nahíṉ saktí, aur rát roz kí mánind roshan hai; din rát donoṉ eksán haiṉ.

13 Ki tú ne mere gurdoṉ ko banáyá, merí má ke peṭ meṉ mujhe biná. 14 Maiṉ terí sitáish hí kartá rahúngá, kyúnki maiṉ ajíb o garíb baná húṉ; tere kám hairat-afzá haiṉ, mere jí ko baṛá yaqín hai. 15 Jab ki maiṉ parde meṉ banáyá játá thá, aur zamín ke asfal meṉ manqúsh hotá thá, to merí máhíyat tujh se chhipí na thí. 16 Maiṉ hanoz nátamám thá, aur terí ánkheṉ mere nutfepan ko dekhtí thíṉ; hanoz maiṉ un meṉ se koí na thá, aur tere daftar meṉ likhá húá thá, ki kaun kis din banegá. 17 Bár i Ḳhudáyá, terí tadbíreṉ mere haqq meṉ kyá hí garán bahá haiṉ; un ke adad kyá hí bahut haiṉ. 18 Maiṉ unheṉ kyá ginúṉ; we to shumár meṉ ret se ziyáda haiṉ; jab maiṉ jágá, maiṉ ne áp ko tere sáth páyá hai.

19 Ai Ḳhudáwand, tú yaqínan sharíroṉ ko nábúd karegá; pas, ai ḳhúnío, mere pás se dúr ho jáo. 20 Kyúnki we tere muḳhálif hoke sharárat kí báteṉ karte haiṉ; tere dushman to terá nám abas lete haiṉ. 21 Ai Ḳhudáwand, kyá maiṉ unká kína nahíṉ rakhtá jo terá kína rahkte haiṉ? kyá maiṉ un se, jo tere muḳhálif haiṉ, bezár nahíṉ? 22 Maiṉ shiddat se unká kína rakhtá húṉ, maiṉ unheṉ apne dushmanoṉ meṉ gintá húṉ. 23 Bár i Ḳhudáyá, mujhe ázmá, aur mere dil ko ján; mujhe táṛ, aur mere andeshoṉ ko pahchán. 24 Dekh, kyá mujh meṉ kisí tarah kí ḳhabásat hai, ki nahíṉ; aur mujh ko abadí ráh meṉ chalá.

CXL. ZABUR.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ḳhudáwand, ḳhabís insán se mujh ko naját de; sitamgar se mujhe bachá rakh. 2 Ki un ke diloṉ ke andeshe bad haiṉ; we sadá jang par mustaidd haiṉ. 3 Sámpoṉ kí mánind unkí zabáneṉ tez haiṉ; unke laboṉ meṉ afaí ká zahr hai. (Silá.) 4 Ḳhudáwand, sharíroṉ ke háth se mujhe bachá; sitamgar insánoṉ se mujhe mahfúz rakh, ki unká iráda hai, ki merí rawishoṉ ko páemál kareṉ. 5 Magrúroṉ ne chhipke mere liye phandá aur rassíáṉ taiyár kiyáṉ haiṉ; unhoṉ ne rahguzar meṉ jál bichháyá hai, saiyádoṉ ne mere liye dám lagáe haiṉ. (Silá.)

6 Khudáwand se kahtá húŋ, Tú merá Khudá hai; Khudáwand, merí munáját kí áwáz sun. 7 Ai Khudáwand Khudá, ai merí naját ke zor, jang ke din tú ne mere sir par sáya kiyá. 8 Ai Khudáwand, khabís ko kámyáb mat kar; uske khabís mansúboŋ ko qúwat mat bakhsh, ki we sir na utháweŋ. (Silá.)

9 Aur jinhoŋ ne mujhe chár taraf se gher liyá hai, aisí kar, ki unke laboŋ kí ziyánkárí un hí ke siroŋ par pare. 10 Un par angáre barsí; unheŋ ág meŋ jhonk, aur garhe meŋ dál de, ki we phir uth na sakeŋ. 11 Badzabán ko zamín par qáim rahne na de, cháhiye sitamgar insán sitam hí ká shikár hoke nábúd ho jáwe.

12 Mujh ko yaqín hai, ki Khudáwand mazlúmoŋ kí himáyat karegá, aur miskínoŋ kí dád degá. 13 Sádiq log terá nám leke shukrguzárí karenge, aur we jo sachche haiŋ, tere huzúr basenge.

CXLI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Khudáwand, maiŋ faryád kartá húŋ; merí taraf jald ho; duá mángne ke waqt merí áwáz par kán dhar. 2 Ki merí duá tere huzúr khushbúí kí tarah maqbúl ho, aur merá dast ba duá honá shám kí qurbání kí mánind ho. 3 Khudáwand, mere munh par nigahbán baithlá; mere laboŋ ke darwázoŋ kí darbání kar. 4 Mere dil ko kisí burí bát kí taraf máil hone na de, táki wuh badkároŋ meŋ shámil hoke badkárí na kare, aur mujhe unke taháif men se kuchh kháne na de.

5 Sádiq log mihrbání se mujh ko máreŋ, aur mujhe goshmálí deŋ; yih mere liye ek nafís itr hogá, jis se merá sir na tútegá, ki maiŋ unkí musíbatoŋ ke waqt duá mángtá húŋ. 6 Jis waqt unke hukkám sangí jágahoŋ par rukhsat kiye gae, tab unhoŋ ne merí báteŋ suníŋ, ki we míthí thíŋ. 7 Hamárí haddíáŋ qabr ke munh meŋ yúŋ bikhar gaíŋ, jaise lakrí kí chhiptíáŋ chírnewále se zamín par bikhartí haiŋ.

8 Lekin, ai Khudáwand Khudá, merí ánkheŋ terí taraf haiŋ; merá tawakkul tujh par hai; tú merí rúh ko tanhá mat chhor. 9 Mujh ko us dám se bachá, jo unhoŋ ne mere liye bichháyá, aur badkároŋ ke jáloŋ se. 10 Khabísoŋ ko unhíŋ ke dám meŋ phansá de, jab tak ki maiŋ guzrúŋ.

CXLII. ZABU'R.

Mashkíl i Dáúd; wuh namáz jo magára meŋ kartá thá.

1 Maiŋ Khudáwand ke áge chilláyá; maiŋ ne Khudáwand se chilláke duá mángí. 2 Maiŋ apní pareshánhálí uske áge dálúngá, apná dard uske áge bayán karúngá. 3 Jis waqt merá jí saham játá hai, to tú merí rawish jántá hai; jis ráh ki maiŋ chaltá húŋ, unhoŋ ne chhipke usmeŋ mere liye phandá lagáyá hai. 4 Maiŋ ne apne dahne háth nigáh kí, aur dekhá, par koí na páyá, jo mujhe pahchántá ho; mujhe kahíŋ panáh na rahí; koí merí ján par tawajjuh nahíŋ kartá.

5 Ai Khudáwand, maiŋ tere áge chilláyá, aur maiŋ ne kahá, Tú merí panáh hai, aur zindagí ke mulk meŋ merá bakhra tú hai. 6 Merí faryádrasí kar, kyúnki maiŋ bahut past hogayá húŋ; mujh ko un se, jo mere píchhe pare haiŋ, naját de, ki we mujh se zoráwar haiŋ. 7 Merí rúh ko zindán se rihái bakhsh, táki maiŋ tere

nám kí sitáish karúṉ; sáre sádiq mujhe gher lenge, kyúnki tú mujh se dil kholke sulúk karegí.

CXLIII. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Ai Ḳhudawand, merí zárí sun, merí duá par kán rakh; apní sachái se, aur apne adl se merá jawáb de. 2 Aur apne bande se hisáb na le, kyúnki koí jándár tere huzúr begunáh ṭhahar nahíṉ saktá. 3 Ki dushman merí ján ke píchhe pará hai; usne merí zindagí ko ḳhák kí tarah belutf kar diyá hai; usne mujh ko unkí mánind jo muddat se mar gae haiṉ, zulmát meṉ baiṭháyá hai. 4 Is liye merá jí saham gayá hai; merá dil mere bích meṉ ujaṛ gayá hai. 5 Maiṉ agle dinoṉ ko yád kartá húṉ; maiṉ tere sáre kámoṉ ko sochtá húṉ; maiṉ terí dastkárí ko gaur se dekhtá húṉ. 6 Maiṉ apne háth terí taraf baṛhátá húṉ; merí rúh piyásí zamín kí mánind terí piyásí hai. (Silá.)

7 Ai Ḳhudawand, merí shitáb sun; merí rúh nikaltí hai; mujh se munh na moṛ; maiṉ to unkí mánind hogayá, jo gaṛhe meṉ girte haiṉ. 8 Mujh ko sahar ke waqt apne ḳháss lutf kí áwáz suná, kyúnki merá tawakkul tujh par hai; apní ráh mujhe batá, ki maiṉ us meṉ chalúṉ; kyúnki maiṉ apní rúh ko terí taraf uṭhátá húṉ. 9 Ai Ḳhudawand, mujh ko mere dushmanoṉ se naját de, ki maiṉ ne tere pás panáh lí hai. 10 Mujhe apní marzí par chalná sikhlá, kyúnki tú hí to merá Ḳhudá hai; terí bhalí rúh mujhe rástí ke mulk meṉ le pahuncháwe. 11 Ai Ḳhudawand, mujh ko apne nám ke liye zinda kar; apní sadáqat ke liye merí ján musíbat se chhuṛá. 12 Aur apní rahmat se mere dushmanoṉ ko faná kar, aur un sab ko, jo mere jí ko dukh dete haiṉ, nábúd kar, ki maiṉ terá banda húṉ.

CXLIV. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 Ḳhudawand merá paháṛ mubárak ho, jis ne mere háthoṉ ko jang karná, aur merí unglíoṉ ko laṛná sikhláyá. 2 Merá rahm karnewálá, aur merá gaṛh, merá úṉchá burj, aur merá naját denewálá, merí sipar, jis par merá tawakkul hai, aur jo mere tale logoṉ ko maglúb kartá hai. 3 Ai Ḳhudawand, ádmí kyá hai ki tú use koí chíz jáne, aur ibn i A'dam kaun hai, jo tú use shumár kare? 4 Insán to hech hai, aur uskí zindagí ek guzarte húe sáye kí mánind hai. 5 Ai Ḳhudawand, apne ásmánoṉ ko jhuká, aur utar á, paháṛoṉ ko chhú, ki we dhúáṉ hoke uṛ jáweṉ. 6 Bijlí girá, aur unheṉ parígauda kar; apne tír chalá, aur unheṉ qatl kar. 7 U'par se apná háth phailá, mujhe rihái de; mujhe bahut páníoṉ se, aur ajnabí qaum ke háth se chuṛá le. 8 Ki unhoṉ ke munh se wáhí báteṉ nikaltí haiṉ, aur unká dahná háth jhúṭh ká dahná háth hai.

9 Ai Ḳhudá, maiṉ tere liye nayá gít gáúngá; ai Ḳhudá, maiṉ tár ká sáz bajáke terí sanáḳhwání karúngá. 10 Tú hí hai, jo sháhoṉ ko zafar baḳhshtá hai, aur apne bande Dáúd ko burí teg se bachátá hai. 11 Mujh ko ajnabí aulád ke háthoṉ se rihái de aur naját baḳhsh, jinhoṉ ke munh se wáhí kalám nikaltá hai, aur jinhoṉ ká dahná háth jhúṭh ká dahná háth hai, 12 Táki hamáre bálig beṭe

paudhoṉ kí mánind howeṉ apní jawání meṉ, aur hamárí beṭíáṉ záwiya kí sí khushtarásh súrateṉ balki mahall kí sí shakleṉ howeṉ; 13 Táki hamáre makhzan harek qism ke zakhíre se mámúr hoke kasrat se nikáleṉ, aur hamárí bheṛeṉ hazároṉ lákhoṉ hamáre galloṉ meṉ janeṉ, 14 Aur hamáre gáo hámil hoṉ; koí un meṉ nuqsán na kare, aur koí un meṉ peṭ se na giráwe; aur hamáre bázároṉ meṉ kisí tarah kí nálish na ho.

15 Farkhunda wuh guroh jiská yih rang ho; farkhunda wuh guroh jiská Khudá Khudáwand hai!

CXLV. ZABU'R.

Dáúd kí saná.

1 Ai Khudá, mere bádsháh, maiṉ terí táríf karúngá; aur maiṉ abad ul ábád tere nám ko mubárak kahúngí. 2 Maiṉ har roz tujhe mubárak kahúngá, aur maiṉ abad ul ábád tere nám kí sitáish karúngá. 3 Khudáwand buzurg hai, aur wuh niháyat sitáish ke láiq hai, aur uskí buzurgí tahqíq karne se báhar hai. 4 Har pusht dúsrí pusht se tere kámoṉ kí sitáish karegí, aur terí buzurgíáṉ bayán karegí. 5 Maiṉ terí janáb kí jalíl izzat meṉ, aur tere hairatafzá kámoṉ meṉ tafakkur karúngá. 6 Log tere haulnák kámoṉ ká charchá karenge, aur maiṉ terí buzurgí ká iqrár karúngá. 7 We tere baṛe ihsán ká bahut sá zikr i khair karenge, aur terí sadáqat ke gít gáenge.

8 Khudáwand mihrbán aur sarásar luft hai; gussa karne meṉ dhímá, aur shiddat se rahím hai. 9 Khudáwand sab ke liye bhalá hai, aur uská lutf i latíf us kí sárí khilqat par hai. 10 Ai Khudáwand, terí sárí dastkáríáṉ terí sanákhwání kartí haiṉ; aur tere muqaddas log tujhe mubárakbád kahenge. 11 We terí saltanat ke jalál ká bayán karenge, aur terí qudrat ká tazkira karenge, 12 Táki baní A'dam par uskí buzurgíáṉ, aur uskí saltanat kí jalíl shaukateṉ záhir howeṉ. 13 Terí bádsháhat abadí bádsháhat hai, aur terí hukúmat sáre álam par abadí hai.

14 Khudáwand un sab ko, jo girte haiṉ, thámtá hai; aur un sab ko, jo nihuṛ gae haiṉ, uṭhí khaṛá kartá hai. 15 Sab kí ánkheṉ tujh par lagí haiṉ; tú unheṉ waqt par rozí detá hai. 16 Tú apní muṭṭhí kholtá hai, aur har ek jándár ká peṭ bhartá hai. 17 Khudáwand apní sárí ráhoṉ meṉ sádiq hai, aur apne sab kámoṉ meṉ rahím hai. 18 Khudáwand un sab se, jo uská nám lete haiṉ, nazdík hai; un sab se jo sachái se uská nám lete haiṉ. 19 Wuh un logoṉ kí murád jo us se tarsán haiṉ, púrí karegá; wuhí unkí faryád sunegá, aur unheṉ bacháegí. 20 Khudáwand un sab ká, jo uske muhibb haiṉ, nigáhdár hai; wuh sáre khabísoṉ ko nábúd karegí.

21 Mere munh se Khudáwand kí sitáish niklegí; har ek bashar abad ul ábád uske nám kí sitáish kiyá kare.

CXLVI. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Ai merí ján, Khudáwand kí sitáish kar; maiṉ jab tak jítá rahúngá, Khudáwand kí sitáish karúngá; maiṉ jab tak húṉ, Khudáwand ká shukr karúngá. 2 Raísoṉ par, aur baní A'dam par tawakkul na karo, ki un meṉ naját

dene kí sakat nahíŋ. 3 Uská dam nikal játá hai, wuh apní máṭí meŋ phir játá hai; usí din uske sáre mansúbe faná ho játe haiŋ. 4 Mubárak banda wuh jis ká chárágar Yáqúb ká Ḳhudá hai, aur jis ká tawakkul Ḳhudáwand uske Ḳhudá par hai, 5 Jis ne ásmán banáyá, aur zamín aur daryá, aur sab jo kuchh ki un meŋ hai; jo hamesha apní sachái kí muháfazat kartá hai, 6 Jo mazlúmoŋ kí faryádrasí kartá hai, aur bhúkhoŋ ko khilátá hai; Ḳhudáwand asíroŋ ko chhuṛátá hai. 7 Ḳhudáwand andhoŋ kí ánkheŋ roshan kartá hai; Ḳhudáwand unheŋ, jo jhuk gae haiŋ, sídhá kharạ́ kartá hai; Ḳhudáwand sádiqon ko azíz rakhtá hai. 8 Ḳhudáwand pardesíon ká nigáhdár hai; wuh yatímoŋ aur bewoŋ kí iánat kartá hai, lekin sharíroŋ ke taríq ko kaj kartá hai; Ḳhudáwand abad tak tasallut karegá; ai Saihún, terá Ḳhudá pusht dar pusht. Halilo-Yáh!

CXLVII. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! ki hamáre Ḳhudá kí shukrguzárí karná bhalá aur dil pasand hai; shukr karná dilpizír sifat hai. 2 Ḳhudáwand Yirúshálam ko biná kartá hai; wuh Isráelí bichhuṛoŋ ko faráham kartá hai; 3 Wuh shikasta diloŋ ká darmán kartá hai; wuh unke zaḳhmoŋ ko bándhtá hai; 4 Wuh sitároŋ ká shumár batlátá hai, aur unká judá judá nám rakhtá hai. 5 Hamárá Málik buzurg hai, aur baṛá qádir hai; uská fahm beintihá hai. 6 Ḳhudáwand halímoŋ ko rafaat baḳhshtá hai, aur ḳhabísoŋ ko ḳhák meŋ milátá hai.

7 Ḳhudáwand kí shukrguzárí kí manqabateŋ karo; barbat bajáke hamáre Ḳhudá kí shukrguzárí karo, 8 Jo ásmán par badlíoŋ ká parda ḍáltá hai, jo zamín ke liye menh barsátá hai, jo paháṛoŋ par ghás ugátá hai, 9 Jo bahímoŋ ko, aur dashtí kauwoŋ ke bachchoŋ ko, jo us se mángte haiŋ, rozí pahunchátá hai. 10 Usko ghoṛe ke zor se ḳhushí nahíŋ, aur mard kí pinḍlíoŋ se razá nahíŋ. 11 Ḳhudáwand ko un se, jo us se ḍarte haiŋ, aur un se, jo uskí rahmat ke ummedwár haiŋ, razá hai.

12 Ai Yirúshálam, Ḳhudáwand kí shukrguzárí kar, aur ai Saihún, apne Ḳhudá kí sitáish kar. 13 Kyúnki usne tere darwázoŋ ke aṛbangoŋ ko mazbútí baḳhshí, aur tujh meŋ tere bachchoŋ ko barkat dí. 14 Usne terí nawáhí meŋ aman baḳhshá, aur tujhe suthre gehún se málámál kiyá. 35 Wuh apná hukm zamín par bhejtá hai; uská saḳhun niháyat tezrau hai. 16 Wuh barf ún kí mánind detá hai; wuh pálá, jo rákh kí mánind hai, bikhertá hai. 17 Wuh apne yaḳh ko luqme kí mánind bhejtá hai; uskí ṭhanḍ kí bardásht kaun kar saktá hai? 18 Wuh apná hukm bhejtá hai, aur use jári kartá hai; wuh apní hawá chalátá hai, aur pánioŋ ko rawání baḳhshtá hai. 19 Wuh apná kalám Yáqúb par, aur apní sunnateŋ aur apní adálateŋ Isráel par záhir kartá hai. 20 Usne kisí firqe se aisí nekí nahíŋ kí, aur na unhoŋ ne uske ahkámoŋ ko pahchána; Halilo-Yáh!

CXLVIII. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Ásmán par se Ḳhudáwand kí sitáish karo; ulwiyát se uskí sitáish karo. 2 Ai uske sab firishto, uskí sitáish karo; ai uske sab lashkaro, uskí sitáish karo. 3 Ai súraj, aur ai chánd, uskí sitáish karo; ai roshan sitáro, tum sab

uskí sitáish karo. 4 Ai samá ul samawát, aur ai pánío, jo ásmán ke úpar ho, uskí sitáish karo. 5 We Ḳhudawand ke nám kí sitáish karen, ki uske kun ke kahne men we sab maujúd ho gaye. 6 Usne un ko abadí páedárí bakhshí; usne ek taqdír muqarrar kí, jo ṭal nahín saktí. 7 Ai tinníno, aur ai gahrápo, zamín par se uskí sitáish karo. 8 Ág aur ole, barf aur bukhár, aur zor kí ándhí, jo uske kahne men ho, 9 Sab pahároṛ aur ṭílo, mewadár ashjár aur sáre saro, 10 Bahíme aur sáre mawáshí, aur kíṛe makoṛe, aur parinde, 11 Sháhán i zamín, aur sárí ḳhilqat, umará aur zamín ke sáre farmánrawá, jawán o kunwáríán bhí, aur búṛhe bachchon samet, 13 We Ḳhudawand ke nám kí sitáish karen, ki uská nám akelá bálá hai, usí ká jalál zamín aur ásmán par muqaddam hai. 14 Wuhí apne bandon ke síngh ko aur apne pák logon, yáne baní Isráel ke muqarrab logon ko baṛhátá hai, kyúnki we usse nazdík hain. Halilo-Yáh!

CXLIX. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Ḳhudawand ke naye gít gáo, aur madhen pák logon kí jamáaton men karo. 2 Isráel apne ḳháliq se shádmán howe; baní Saihún apne bádsháh ke liye ḳhushí karen. 3 We uská nám le leke náchen; we bín aur barbat bajáte húe uskí manqabaten karen. 4 Kyúnki Ḳhudawand apne logon se rází hai; wuh halímon ko apní naját se zínat bakhshtá hai. 5 Pák log buzurgwárí par fakhr karen, aur apne bistaron par paṛe húe tarannum karen. 6 Un ká munh Ḳhudá kí sitáishon se bhará rahe; do dhárí talwár unke háthon men ho, 7 Táki gair gurohon se intiqám lewen, aur logon ko sazá dewen, 8 Aur unke bádsháhon ko zanjíron se, aur unke amíron ko lohe kí beṛíán ḍálke jakṛen, 9 Táki jo un kí taqdír men likhá húá thá, unhen pahunche, ki uske pák logon kí yih kuchh izzat hai. Halilo-Yáh!

CL. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Bait i quds men Ḳhudawand kí sitáish karo; uskí qudrat ke falak par uskí sitáish karo. 2 Uskí nádir sanaaton ke barábar uskí sitáish karo; uskí latíf buzurgí ke mutábiq uskí sitáish karo. 3 Naqqára bajáke uskí sitáish karo; bín aur barbat chheṛte húe uskí sitáish karo, 4 Tabl aur bánsrí bajáte húe uskí sitáish karo; sárangí aur bánslí bajáte húe uskí sitáish karo. 5 Zor se chakchakíán bajáke uskí sitáish karo; manjíre zor se bajá bajáke uskí sitáish karo. 6 Har ek chíz jo sáns letí hai, Yáh kí sitáish kare. Halilo-Yáh!

SULAIMÁN KE AMSÁL.

I. BÁB.

1 Dáúd ke beṭe Baní Isráel ke bádsháh Sulaimán ke amsál: 2 Dánish aur adab síkhne ko, aur aql kí báten samajhne ko; 3 Aur aql aur sadáqat aur adálat aur rástí ká adab lene ko, 4 Aur sáda lauhon ko chaturáí dene ke liye, aur jawán ko

dínish aur fikr; 5 Ki hikmatwálá sune, aur us kí hikmat baṛh jáe, aur aqlwálá siyásat chune, 6 Ki tamsíl aur tafsír aur ahl i ḳhirad kí báton ko, aur un ke muammon ko samjhe.

7 Ḳhudátarsí dánáí kí mubtadá hai, lekin we jo bewaqúf hain, aql aur tarbiyat ko haqír jánte hain.

8 Ai mere beṭe, apne báp kí tarbiyat ká shinawá ho, aur apní má ke hukmon ko tark mat kar. 9 Ki ye tere sir ke liye fazl ká táj, aur terí gardan ke liye tauq hain. 10 Ai mere beṭe, agar gunahgár log tujhe wargalánen, tú mat mán. 11 Agar we kahen, Á, hamáre sáth chal, ki ḳhúnrezí ke liye ghát men lagen, aur chhipke náhaqq begunáh kí kamín men baiṭhen; 12 Aur pátál kí mánind unko jítá nigal jáwen, aur un kí tarah, jo gaṛhe men girte hain, samúchá; 13 Ham ko sab nafís asbáb milegá; ham lúṭ ke mál se apne ghar bharenge; 14 Ham men shámil hoke tú bhí baḳhra le, aur ham sab ke liye ek hí thailí howe: 15 To ai mere beṭe, tú ráh men unke sáth mat chal, balki unke ráste se apne pánw ko roke rah. 16 Kyúnki unke pánw sharárat par dauṛte hain, aur ḳhúnrezí men jaldí karte hain. 17 Yaqínan jab murg dekh le, to dám bichháná abas hai. 18 We apníhí ḳhúnrezí ke liye ghát men lagen; we chhipke apníhí kamín men baiṭhen. 19 Jo zardost hai, uskí rawishen aisíhí hain; ki zar apne málikon kí ján ko uṛá letá hai.

20 Hikmat báhar paṛí pukártí hai; wuh bázáron men áwáz sunátí hai; 21 Wuh jis umda maqám men log jama hote hain, pukártí hai, aur shahr ke darwázon men aur ástánon men kalám kartí hai: 22 Ai sáda logo, tum kabtak sádagí ko dost rakhoge, aur kabtak ṭhaṭṭhebáz apní ṭhaṭṭhebází par máil rahenge, aur jáhil ilm se kína rakhenge? 23 Tum merí tanbíh par mutawajjih ho! dekho, main apní rúh tum par jári karúngá, aur main apní báten tumhen samjháúngá. 24 Azbaski main ne buláyá, par tum ne na máná, main ne apná háth lambá kiyá, par koí mutawajjih na húá, 25 Aur tum ne merí sárí maslahaton ko náchíz jáná, aur merí sarzanish kí qadr na jání: 26 To main bhí tumhárí pareshání par hansúngá, aur jab tum par dahshat gálib hogí, to main ṭhaṭṭhe márúngá. 27 Jis waqt tumhárí dahshat ḳharábí kí mánind tum pás áwegí, aur tumhárí áfat girdbád kí tarah tum tak pahunchegí, aur jis waqt musíbat aur jánkaní tum par paṛegí: 28 Tab we mujh ko pukárenge, par main jawáb na dúngá; we sawere mujh ko ḍhúnḍhenge, par mujhe na páwenge. 29 Kyúnki unhon ne dánáí ká kína rakhá, aur ḳhudátarsí ko pasand na kiyá; 30 Unhon ne merí maslahat par dhiyán na kiyá, aur unhon ne merí sárí sarzanish ko haqír jáná: 31 So we apníhí ráh ke mewe kháwenge, aur apníhí maslahaton se ser howenge. 32 Ki jáhilon ká bargashta ho jáná hí unhen qatl karegá, aur ahmaqon ká kámyáb honá unhen ján se máregá. 33 Lekin wuh, jo merí suntá hai, dil ke itmínán se sukúnat karegá, aur balá ke ḳhauf se mahfúz rahegá.

II. BÁB.

1 Ai mere beṭe, agar tú merí báton ko mánegá, aur mere hukmon ko apne pás chhipá rakhegá; 2 Ki tú hikmat sunne kí taraf apne kán dhare, aur dánish se apná dil lagáwe; 3 Hán, agar tú márifat ke liye pukáregá, aur chilláke hikmat ká tálib hogá; 4 Aur agar tú usko yún ḍhúnḍhegá, jistarah rúpiye ko ḍhúnḍhte hain, aur yún uskí talásh karegá jistarah ganj i nihán kí talásh karte hain: 5

Tab tú khudátarsí ko samjhegá, aur khudáshinásí ko páwegá. 6 Kyúnki Khudáwand aql bakhshtá hai; uske munh se fahm aur dánish nikaltí hai. 7 Wuh rástkároṇ ke liye hikmat pasandíz kartá hai; wuh unke liye, jin kí rawish kámil hai, ek sipar hai, 8 Ki adálat kí sabíloṇ ká háfiz ho, aur apne pák logoṇ kí ráh ká nigahbán. 9 Tab hí tú sadáqat aur adálat aur diyánat aur har ek taur kí istiqámat ko samjhegí. 10 Jis waqt hikmat tere dil meṇ dákhil hogí, aur márifat tere jí ko piyárí lagegí: 11 Us waqt hoshyárí terí nigahbání karegí, aur dánish terí háfiz hogí, 12 Táki tujhe sharír kí ráh se, aur us insán se, jo gumráhí kí báteṇ kartá hai, bacháwe; 13 Un sab insánoṇ se, jo rástí kí ráhoṇ ko tark karte haiṇ, táki táríkí kí ráhoṇ meṇ chaleṇ, 14 Jo badi karne se khushwaqt hote haiṇ, aur khabísoṇ kí gumráhí se khurramí karte haiṇ; 15 Jin kí rawisheṇ ṭeṛhí haiṇ, aur we apní ráhoṇ meṇ kajrau haiṇ: 16 Táki tú begána aurat se bachá rahe, wuh ajnabí aurat, jo tujh ko apní bátoṇ se fareb detí hai; 17 Jo apní jawání ke yár ko tark kar detí hai, aur apne Khudá ke ahd ko bhulá detí hai. 18 Kyúnki uske ghar ká rasta maut kí taraf hai, aur uskí ráheṇ murdoṇ kí taraf játí haiṇ. 19 Koí un meṇ se, jo uskí taraf gaye, phir nahíṇ phirtá, aur we zindagání kí ráhoṇ ko nahíṇ pakaṛte: 20 Táki tú bhale logoṇ kí ráh par chale, aur sádiqoṇ kí rawishoṇ ko liye rahe. 21 Kyúnki sídhe log zamín par basenge, aur sáfdil log zamín par báqí rahenge; 22 Lekin sharír log zamín par se káṭ ḍále jáenge, aur khatákár us se ukháṛe jáenge.

III. BÁB.

1 Ai mere beṭe, merí sharíat ko farámosh na kar, aur terá dil mere hukmoṇ ko hifz kare. 2 Ki we pírí, aur umr kí darází, aur salámatí tujh ko bakhshenge. 3 Aisá mat kar ki rahmat aur sadáqat tujh ko tark kareṇ, balki unko tú apní gardan ká tauq kar, aur unko apne dil kí takhtí par likh: 4 To tú Khudá aur khalq ká manzúr i nazar hoke niamat aur durust fahm páwegá. 5 Apne sáre dil se Khudáwand par tawakkul kar, aur apní dánish par takiya mat kar. 6 Apní sárí ráhoṇ meṇ uská iqrár kar, aur wuh terí rawishoṇ ko árásta karegá. 7 Apní nigáh meṇ áp ko dánishmand mat ján; Khudáwand se ḍar, aur badí se parhez kar. 8 Yih terí náf ke liye sihat aur terí haḍḍíoṇ ke liye taráwat hogí. 9 Apne mál se, aur apní har qism kí afzáish ke pahle phaloṇ se Khudáwand kí tázím kar: 10 To tere ambárkháne barakat se mámúr howenge, aur tere kolhú naubáda se taṛak jáenge. 11 Mere beṭe, Khudáwand kí tanbíh ko haqír mat ján, aur uskí tádíb se mánda mat ho. 12 Kyúnki Khudáwand jis ko piyár kartá hai, usko tanbíh detá hai, jis tarah báp us beṭe ko, ki jis se wuh khush hai.

13 Nekbakht wuh insán, jo hikmat tak pahunchá, aur wuh insán, jisne dánish ko páyá. 14 Kyúnki uskí saudágarí chándí kí saudágarí se, aur us ká hásil chokhe sone ke hásil se bihtar hai. 15 Ki wuh láloṇ se ziyáda mahang molí hai, aur sárí chízeṇ, jin kí tamanná tú kartá hai, uske barábar nahíṇ. 16 Umr kí darází uske dahne háth meṇ hai, daulat aur izzat uske dast i chap meṇ haiṇ. 17 Uskí ráheṇ khúbí kí ráheṇ haiṇ, aur uskí sárí rawisheṇ salámatí kí haiṇ. 18 Wuh unke liye, jo use pakṛe rahte haiṇ, zindagání ká darakht hai; bakhtáwar wuh, jo uská dámangír

hai. 19 Khudáwand ne hikmat se zamín kí bunyád kí, aur khirad se ásmán sábit kiye. 20 Uske ilm se gahráíán phút niklín, aur badlíon se shabnam kí búnden tapakín.

21 Mere bete, unko apní ánkhon se ojhal mat hone de, aur aql aur chaturáí ko nigáh rakh. 22 So we terí ján ke liye hayát, aur terí gardan ke liye niamat hongí. 23 Tab tú apní ráhon men salámatí se khirámán hogí, aur terá pánw na phislegí. 24 Jis waqt tú let rahegá, tú tarsán na howegá; hán, tú so rahegá, aur terá khwáb shírín hogí. 25 Balá i nágahání se, aur sharíron kí takhríb se, jab ki wuh áwe, khauf mat kar. 26 Ki Khudáwand tere iatimád ká báis hogá, aur tere pánw ká háfiz, ki qaid na howe.

27 Un se, jo ihsán ke mustahiqq hain, ihsán ko báz mat rakh, jis waqt ki tere háth men ikhtiyár ho; 28 Jab tere pás ho, to apne hamsiye ko yih mat kah, Já, phir áiyo, aur main kal dúngá. 29 Apne hamsáye par badí ká mansúba mat bándh, ki wuh árám se tere pás rahtá hai. 30 Kisí insán se besabab jhagrá mat kar, agar usne tujh se kuchh badí na kí.

31 Zálim par hasad na kar, aur uskí sárí ráhon ko pasand na kar; 32 Kyúnki kajrau se Khudáwand ko nafrat hai, aur uská bhed mustaqím logon ke pás hai. 33 Sharíron ke ghar par Khudáwand kí lánat hai, par wuh sádiqon ke makán men barakat bakhshtá hai. 34 Yaqínan wuh hansnewálon par hanstá hai, aur farotanon ko fazl bakhshtá hai. 35 Dánishmand log shaukat ke wáris howenge, aur jáhilon kí taraqqí khijálat hogí.

IV. BÁB.

1 Ai larko, báp kí tálím ko suno, aur dánish hásil karne par dhyán rakho. 2 Main tum ko achchhí tálím kartá hún: so tum mere hukm ko tark na karo. 3 Ki main apne báp ká betá thá, aur apní má ká lárlá iklautá. 4 Usne bhí mujhe sikhláyá, aur mujhe kahá, ki Merí báton par apná dil lagá, mere hukmon ko hifz kar, aur jítá rah. 5 Aur dánish hásil kar, aur fahmíd hásil kar, aur farámosh na kar, aur mere munh kí báton se kinára mat kar. 6 Hikmat ko tark na kar, wuh terí himáyat karegí; us se ishq rakh, wuh terí nigahbán hogí. 7 Dánish sab se achchhí hai, so tú dánish hásil kar, aur apne maqdúr bhar fahmíd paidá kar. 8 Tú us ko musharraf kar, wuh tujhe barháwegí; jab tú uská ikrám karegí, to wuh tujhe gale lagíwegí. 9 Wuh tere sir par fazl ká zewar rakhegí, wuh tujh ko shaukat ká táj bakhshegí.

10 Mere bete, sun, aur merí báten mán, ki terí umr ke baras bahut se honge. 11 Main tujhe khirad kí ráh ámokhta kartá hún, main sídhe ráston men tujhe chalátá hún. 12 Jab tú chalegá, to tere pánw khínche na jáwenge; jab tú dauregí, to tú thokar na kháwegá. 13 Tádíb ko mazbútí se pakar rakh; use jáne mat de, aur use rakh chhor, ki wuh terí zindagání hai. 14 Sharíron kí rawish men dákhil mat ho, aur khabíson ke raste men mat já. 15 Us se ihtiráz kar; uske nazdík guzar na kar; udhar se phir já, aur guzar já. 16 Kyúnki we, jab tak ziyánkárí na kar len, tab tak sote nahín; aur jab tak kisí ko girá na den, unko níud nahín átí. 17 We sharárat kí rotí kháte hain, aur zulm kí sharáb píte hain. 18 Lekin sádiqon kí rawish us chamaknewále naiyir kí mánind hai, jo púre din tak

roshan hotá chalá játá hai. 19 Aur sharíroṉ kí ráh táríkí kí mánind hai; we use, ki jis se we ṭhokar kháte haiṉ, nahíṉ jánte.

20 Mere beṭe, merí bátoṉ par dhyán rakh, aur mere kalám par kán dhar. 21 Un ko apní nazar se gáib na hone de, aur unko apne dil ke darmiyán rakh chhoṛ. 22 Kyúnki we unke liye, jo unko páte haiṉ, zindagání, aur uske sáre jism ke liye sihat haiṉ. 23 Apne dil kí baṛí se baṛí ḳhabardárí kar, ki zindagání ke maḳhárij usí se haiṉ. 24 Munh kí kajrawí ko apne se dúr phenk de, aur ṭeṛhe laboṉ ko apne pás se dúr kar. 25 Aur aisá kar, ki terí áṅkheṉ ḳhúb sámhne dekheṉ, aur terí palakeṉ tere sámhne sídhí nigáh kareṉ. 26 Apne har ek qadam ko taul, so terí sárí ráheṉ sábit ho jáwengí. 27 Na dahne háth ko muṛ, aur na báyeṉ ko, aur apne páṉw ko badí kí taraf se pher.

V. BAB.

1 Mere beṭe, merí hikmat par dhyán rakh, aur merí dánish kí taraf apne kán dhar, 2 Táki tú hoshyárí kí taraf mutawajjih ho, aur tere lab ko dánáí hifz kareṉ. 3 Kyúnki begána aurat ke lab se shahd ṭapaká paṛtá hai, aur uská tálú tel se ziyáda chikná hai; 4 Par uská anjám nágdauná kí mánind kaṛwá hai, aur do dhárí talwár kí tarah ábdár hai. 5 Uske páṉw maut meṉ utarte haiṉ, uske qadam pátál ko pakṛe húe haiṉ. 6 Na ho, ki tú zindagí kí ráh ko máne, uskí ráheṉ gumráh kartí haiṉ, so tú unheṉ pahchán nahíṉ saktá.

7 Pas ai laṛko, merí suno, aur mere munh kí bátoṉ se kinára na karo. 8 Apná rásta usse dúr banáo, aur uske ghar ke darwáze ke nazdík na jáo, 9 Tá na howe, ki tú apní ábrú auroṉ ko aur apní umr berahmoṉ ko de. 10 Na howe ki begána log terí qúwat se ser howeṉ, aur terí sárí mihnat ajnabí ghar meṉ sarf ho; 11 Aur tú áḳhir ko jiswaqt tere badan ká gosht faná ho jáwegá, to nádim hogá, 12 Aur tú kahegá, Afsos! maiṉ ne tádíb se kyúṉ kína rakhá, aur mere dil ne sarzanish ko kyúṉ haqír jání, 13 Aur apne ustádoṉ kí sadá ko na máná, aur unkí taraf, jo mujhe tarbiyat karte the, apne kán na jhúkáye? 14 Maiṉ qaríb thá ki jamáat aur ummat ke darmiyán harek qism kí badí karúṉ.

15 Apne hí hauz se pání pí, aur apne hí manba se bahtá pání: 16 To tere chashme báhar phailenge, aur marhaboṉ meṉ tere pání kí nahreṉ. 17 Túhí akelá unká málik hogá, aur koí begána terá sharík nahíṉ. 18 Tere chashme meṉ barakat ho, aur tú apní jawání kí joṛú ke sáth ḳhushwaqt rah. 19 Wuh ishqangez gazál aur dilpasand áhú terí hai: uskí chhátíoṉ se har waqt seráb ho, aur uskí mahabbat meṉ hamesha mahzúz rah. 20 Aur ai mere beṭe, tú kis liye begána aurat se mahzúz, aur ajnabí se hamkanár hogá? 21 Ki insán kí ráheṉ Khudawand kí áṅkhoṉ ke sámhne haiṉ, aur wuh uskí sárí rawishoṉ ko jáṉchtá hai. 22 Sharír kí badkáríáṉ usko pakaṛ lengí, aur wuh apnehí gunáh kí rassíoṉ se jakṛá jáegá. 23 Wuh be tarbiyat mar jáegá, aur apní jahálat kí shiddat meṉ bhaṭaktá phiregá.

VI. BAB.

1 Mere beṭe, agar tú apne bháí ká zámin húá, aur agar tú ne kisí begáne se

shart ká háth márá : 2 To tú apnehí munh kí báton se phande men phansí, aur apnehí dahan ke sukhan se pakará gayá. 3. Mere bete, ab yih kar, aur apne taín bachá, ki tú apne dost ke háth men giriftár húá hai. So niháyat jaldí se já, aur apne bháí kí minnat samájat kar. 4 Apní ánkhen nínd ke supurd mat kar, na apní palaken úngh ke. 5 Apne taín gazál kí tarah saiyád ke háth se, aur chiriyá ke mánind chirímár ke changul se bachá.

6 Ai shakhs, tú jo khwábálúda hai, chyúntí ke pás já, uskí rawishen dekh, aur dánish hásil kar. 7 Ki wuh báwujúde ki uská koí ráhbar aur rahnumá aur hádí nahín, 8 Garmí ke mausim men apne liye khurish faráham kartí hai, aur dirau ke waqt apne wáste khurák jama kartí hai. 9 Ai níndwále, tú kab tak soyá karegá ? tú kab apní nínd se uthegá ? 10 Thorá soná aur thorá únghná aur thorá háthon ko nínd ke liye samet lená ! 11 So terí muflisí musáfir kí tarah pahunchegí, aur terí muhtájí musallah mard kí tarah.

12 Kharáb ádmí wuh kázib insán hai, jo munh kí kajrawí men chaltá hai. 13 Wuh apní ánkhen chamkátá hai, wuh apne pánw se ishára kartá hai, wuh apní unglíon se batlátá hai. 14 Kajrawíán uske dil men hain, wuh sadá zyánkárí ke mansúbe bándhtá hai, wuh jhagre barpá kartá hai. 15 So us par nágahání halákat áwegí, wuh ek ba ek aisí shikast páwegá ki jis ká iláj na milegá.

16 KHUDAWAND un chha ká kína rakhtá hai, hán, un sáton se use nafrat hai. 17 U'nchí ánkh, darog zabán, aur háth begunáh ká khún karnewálá ; 18 Dil jo bure mansúbe bándhtá hai, pánw jo jaldí buráí ke liye daurte hain ; 19 Jhútha gawáh jo jhúth kí sáns letá hai, aur wuh jo bháíon ke darmiyán jhagre barpá kartá hai.

20 Mere bete, apne báp ke hukm ko hifz kar, aur apní má ke qánún ko mat chhor. 21 Unhen sadá apne dil par pahin le, aur unhen apní gardan ká tauq kar. 22 Ki jab tú kahín jáwegá, to wuh terá rahbar hogá, aur jab tú sowegá, to wuh terí nigahbání karegá, aur jab tú so uthegá, to wuh tujh se báten karegá. 23 Ki hukm jo hai chirág hai, aur qánún jo hai núr hai, aur tarbiyat kí tanbíhen jo hain, zindagání kí ráhen hain, 24 Ki tujhe burí aurat se mahfúz rakhen, aur begána aurat kí zabán ke fareb se. 25 Apne dil men uske husn kí ragbat mat rakh, aisá na kar ki wuh tujh ko apní mizhgán kí jhapak se pakre. 26 Kyúnki fáhisha aurat ke sabab se mard kí yih naubat ho játí hai, ki tukre mángtá phirtá hai, aur khasamwálí zániya garánmáya ján ká shikár kartí hai. 27 Kyá ho saktá hai, ki insán apní bagl men ág lewe, aur uske kapre jal na jáwen ? 28 Kyá mumkin hai, ki koí garm koelon par chale, aur us ke pánw na jalen ? 29 Aisáhí hai wuh jo apne hamsáye kí jorú se hambistar hotá hai ; aur wuh jo use chhútá hai, so begunáh nahín rah saktá. 30 Log chor ko, jo bhúkhá hoke apná nafs bharne ko chorí kare, náchíz nahín jánte hain, 21 Aur agar wuh pakará jáwe, to haft chand degá, balki wuh apne ghar ká sárá mál hawále karegá. 32 Aur wuh jo kisí kí jorú se ziná kartá hai, kam aql hai ; jo apní ján ko halák kiyá cháhtá hai, so yih kartá hai. 33 Wuh zakhm aur zillat páwegá, uskí ruswáí kisí tarah mitáí na jáegí. 34 Ki gairat mard kí hamíyat hai, so wuh intiqám ke din hargiz dareg na karegá. 35 Wuh kisí tarah ká fidya na legá, wuh hargiz rází na hogá, agarchi terá hadya bahut sá diyá jáwe.

VII. BÁB.

1 Mere beṭe, merí báton ko hifz kar, aur mere hukmon ko apne pás chhipá rakh. 2 Mere hukmon ko hifz kar, aur jítá rah; aur merí sharíat ko apní ánkhon kí putlí baná. 3 Un ko apní unglíon par bándh, unko apne dil kí taḳhtí par likh. 4 Hikmat ko kah, ki Tú merí bahin hai, aur ḳhirad ko apní áshná ján, 5 Taki we tujh ko begána aurat aur us ajnabí se, jo tujhe apní báton se fareb detí hai, bachá rakhen.

6 Ki main ne apne ghar ke daríche men baiṭhe húe jharokhe se nigáh kí. 7 Aur fatáon men se ek ko, aur beton men se ek jawán ko, jo ḳhirad se dúr thá, dekhá. 8 Wuh jawán bázár men, us aurat ke ghar ke pás chalá játá thá, aur wuh uske ghar kí ráh gayá, 9 Godhúlí din ḍhale ke waqt, shab i tár o tárík men; 10 Aur dekho, ki wahán use ek aurat jo makkár thí, fáhisha ke bhes men milí. 11 Wuh shoḳh aur kajrau hai; uske pánw apne ghar men nahín ṭhaharte. 12 So ab wuh báhar hai; ab wuh bázáron men hai, aur kone kone kamín men lagí hai. 13 Usne use pakṛá aur uskí machhíán lín, aur ṭakí bándhke apne munh se kahá, 14 Salámíon ke zabíh mujh par farz the: áj ke din main ne apní nazren adá kín. 15 Is liye main terí muláqát ko báhar nikalke sawere tere mukhṛe ko baṛí talásh se ḍhúnḍhtí thí, so main ne tujhe páyá. 16 Main ne apná chhaparkhaṭ nigárín bichhaune se, aur Misr ke katán kí jálí se sanwárá hai. 17 Main ne apne palang ko murr aur agar aur dárchíní ke itr se ḳhushbú kiyá hai. 18 Á, milke subh tak mahabbat se mast howen; á, báham ishqbází se jí bahláwen. 19 Ki ḳhasam to ghar men nahín; us ne dúr ká safar kiyá hai. 20 Wuh thailá naqd ká apne sáth le gayá hai, aur wuh chánd rát ko ghar áwegá.

21 Garaz usne apní makr kí báton se use ragbat diláí, aur apne labon kí chiplúsí se use ḍhakel diyá. 22 Wuh sídhá uske píchhe ho liyá, jaise bail, jo maslaḳh ko chalá játá hai, aur jaise ek bewaqúf, jo pánw men zanjír pahinke apní sazá ke liye játá hai, 23 Yahán tak ki barchhí uske jigar ke pár ho gaí, us murg kí mánind jo dám kí samt jald játá hai, aur nahín jántá ki wahán uskí ján jáegí.

24 So ab ai laṛko, merí suno, aur merí munh kí báton par dhyán rakho. 25 Apne dil ko uskí ráhon par máil hone na do, bhaṭakkar uskí rahguzaron men mat jáo. 26 Ki usne bahuton ko gháil karke girá diyá hai; hán, us ne buhut se baháduron ko qatl kiyá hai. 27 Uská ghar pátál kí ráhen hai, jo maut ke makhfí makánon men pahunchátí hain.

VIII. BÁB.

1 Kyá hikmat nahín pukártí aur kyá ḳhirad áwáz nahín detí. 2 Wuh ráh par kí úncháíon ke sire men, raston ke makán men khaṛí hotí hai. 3 Wuh darwázon ke nazdík, shahr ke guzargáh par, jahán se darwázon men dáḳhil hote hain, chhillátí hai, 4 Ki ai logo, main tumhen bulátí hún, aur baní Ádam ko pukártí hún; 5 Ki ai bewaqúfo, ḳhirad ko samjho; aur ai jáhilo, tum sanjída dil paidá karo. 6 Suno, ki main latíf mazmún kahtí hún, aur mere labon se, jab we khulte hain, to sachchí báten nikaltí hain. 7 Ki merá munh such sach kahtá hai, aur mere labon ko sharárat se nafrat hai. 8 Mere munh kí sárí

báten sach hain, un men kuchh teṛhá tirchhá nahín. 9 We sab uske nazdík, jo dánish rakhtá hai, sídhí hain, aur unke haqq men, jo haqíqatshinás hain, rást hain. 10 Merí tarbiyat ko qabúl karo, na rúpe ko; aur márifát ko chokhe sone se ziyáda pasand karo. 11 Ki hikmat lálon se bhí bihtar hai, aur sárí chízen jinkí tamanná kí játí hai, uske barábar ho nahín saktín. 12 Main, jo hikmat hún, hoshyárí ke sáth rahtí hún, aur dánish ke mashware hásil kartí hún. 13 Khudátarsí yih hai ki insán badí aur gurúr, aur khudbíní, aur badráhí se kína rakhe, aur main darog zubán se kína rakhtí hún. 14 Maslahat aur sídhí tadbír merí hai; main hí dánish hún, aur merí hí qúwat hai. 15 Bádsháh mere sabab se saltanat karte hain, aur salátín munsifána hukm karte hain. 16 Mere báis se hákim aur amír aur zamín ke sáre qází hukúmat karte hain. 17 Main un par áshiq hún jo mujh par áshiq hain; aur we jo mujh ko sawere ḍhúnḍhte hain, mujh ko páwenge. 18 Daulat aur izzat mere sáth hai; hán, wuh daulat jo derpá hai, aur sadáqat. 19 Merá phal sone se, hán, chokhe sone se, aur merá hásil suthrí chándí se bihtar hai. 20 Main sadáqat kí ráh men aur adálat kí rahguzaron ke bíchon bích chaltí hún, 21 Táki main unko, jo mujhe piyár karte hain, achchhe mál ká wáris karún, aur main unke ganjíne bhar dún.

22 KHUDÁWAND ne mujhe apní ráh kí auwala banáyá, apne kámon se peshtar qadím se. 23 Main azal se muqarrar húí, zamín kí paidáish kí ibtidá se pahle. 24 Main us waqt paidá húí ki na gahráo the, aur na chashme, aur na páníon ke baṛe baṛe makán; 25 Main paháṛon ke sábit hone se peshtar, aur ṭílon se áge khalq húí; 26 Hanoz usne na zamín banáí thí, na maidán, aur na dunyá kí khákon ká sir. 27 Main us waqt thí ki usne ásmán banáye, aur samundar kí sath par iháta kiyá; 28 Jis waqt ki usne úpar kí taraf badlíon ko ṭhahráyá, aur jis waqt ki usne samundar ke chashmon ko zor bakhshá; 29 Jis waqt ki usne daryá kí hadd muqarrar kí, ki páni uske hukm se tajáwuz na kare; jis waqt us ne zamín kí newen ḍálín; 30 Us waqt main uske pás sána thí, aur main roz roz uskí khushnúdí thí, aur harwaqt uske huzúr shádí kartí thí; 31 Main uskí zamín kí mámúrí men shádí kartí thí, aur merí khushnúdí baní Ádam ke sáth thí.

32 So ab, ai laṛko, merí suno, kyúnki we jo merí ráhon ko hifz karte hain, nekbakht hain. 33 Tarbiyat ko suno, aur dánishmand bano, aur usse kinára na karo. 34 Saídatmand wuh insán, jo merí suntá hai, aur jo har roz mere ástánon par ráh taktá hai, aur mere darwázon kí chaukhaṭon par nigarán rahtá hai. 35 Kyúnki jo mujh ko pátá hai, so zindagí ko pátá hai; aur us par KHUDÁWAND kí razámandí hogí. 37 Lekin wuh jo merá gunáh kartá hai, so apní ján se badí kartá hai; we sab, jo merá kína rakhte hain, maut ko piyár karte hain.

IX. BÁB.

1 Hikmat ne apne liye ghar banáyá hai, usne apne sát sutún taráshe hain. 2 Usne pále húon ko zibh kiyá hai; usne mai ko apní miláyá hai; usne apná dastárkhwán bhí árásta kiyá hai. 3 Usne apní sahelíon ko bhejá hai; wuh shahr kí únchaíon kí choṭí par pukártí hai, 4 Jo koí bewaqúf ho, idhar áwe; usí ko, jo márifát ká muhtáj hai, wuh kahtí hai, 5 Chale áo, aur merí roṭíon men se kháo, aur us mai men se, jise main ne miláyá hai, pío. 6 Jahálat se háth uṭháo, aur

zinda ho, aur dánish kí ráh par chale jáo. 7 Wuh jo istihzá karnewále ko tanbíh kartá hai, apne liye zillat hásil kartá hai; wuh jo sharír insán ko ḍánṭtá hai, apne liye aib paidá kartá hai. 8 Istihzá karnewále ko tanbíh mat kar, na ho ki wuh terá kína rakhe; dánishmand ko tanbíh kar, ki wuh tujhe piyár karegá. 9 Dánishwar insán ko tálím de, ki wuh ziyáda dánishwarí hásil karegá; sádiq ko sikhlá, ki uskí qábiliyat afzúd hogí. 10 Ḳhudátarsí hikmat ká ágáz hai, aur Alquddús kí shináḳht ḳhirad hai. 11 Ki mere sabab se tere din firáwán, aur terí zindagání ke baras afzúd honge. 12 Agar tú dánishwar hogí, to terí dánish tere hí ke liye hogí, aur tú jo istihzá kartá hai, to tú áphí uská hámil hogá.

13 Bewaqúf aurat shoḳh aur gaugáí hotí hai; wuh ahmaq hai, aur kuchh nahíṉ jántí. 14 Wuh apne ghar ke darwáze par, aur shahr ke únche makánoṉ ke úpar píṛhí par baiṭhí hai, 15 Ki musáfiroṉ ko, jo apní sídhí ráh chale játe haiṉ, buláwe, ki Jo koí sáda hai, idhar áwe, aur wuh jo dánish se ḳhálí hai, wuh usko kahtí hai, 16 Chorí ke pání meṉ haláwat hai, aur wuh roṭí jo chhipke kháí jáwe, baṛí mazedár hai. 17 Lekin wuh nahíṉ jántá, ki waháṉ murde haiṉ; uske sáre mihmán pátál kí tah meṉ haiṉ.

X. BÁB.

1 Sulaimán kí tamsíleṉ. Dánishmand beṭá báp ko ḳhushnúd kartá hai, par bedánish farzand apní má ká bár i ḳhátir hotá hai. 2 Sharárat ke ḳhazáne kuchh súd nahíṉ baḳhshte, par sadáqat maut se naját detí hai. 3 Ḳhudawand bhúk se sádiqoṉ kí ján na máregá, par wuh sharíroṉ ki hawá o hirs púrá na karegá. 4 Káhilí ká háth iflás paidá kartá hai, par chálákoṉ ká háth daulat paidá kartá hai. 5 Jo tábistán meṉ ikaṭṭhá kartá hai, wuh dánishwar beṭá hai, par wuh jo dirau ke waqt so rahtá hai, wuh nadámat hásil karnewálá hai. 6 Sádiq ke sir par barakateṉ haiṉ, par sharíroṉ ke munh ko zulm chhipá degá. 7 Sádiq ká zikr barakat ke liye hogá, lekin sharíroṉ ká nám saṛ jáwegá. 8 Wuh, jiská dil áqil hai, hukm mánegá, par gappí jáhil gir paṛegí. 9 Wuh jo sídhí ráh chaltá hai, salámatí se játá hai, par wuh jo ulṭí ráh játá hai, use málúm hogá. 10 Wuh jo ánkheṉ maṭkátá hai, ġamgín kartá hai, aur gappí jáhil gir paṛegá. 11 Sádiq ká munh zindagí ká chashm hai, par zulm sharíroṉ ke munh chhipá degá. 12 Kínawarí jhagṛá barpá kartí hai, par mahabbat sáre gunáhoṉ ko ḍhámp detí hai. 13 Wuh jo sáhib i dánish hai uske laboṉ ke andar ḳhirad maujúd hai, par wuh, jo beḳhirad hai, uskí píṭh ke liye laṭh hai. 14 Dánishmand log márifat faráham karte haiṉ, par jáhil ká munh halákat se muttasil hai. 15 Máldár ádmí kí daulat uská hasín shahr hai; kangáloṉ kí halákat unkí tangdastí hai. 16 Sádiq ká amal zindagání ke liye hai, par ḳhabísoṉ ká phal gunáh ke liye hai. 17 Jo tálím ko hifz kartá hai, wuh zindagání kí ráh par hai, par wuh jo tanbíh se bhágtá hai, gumráhhonewálá hai. 18 Wuh jo kína chhipátá hai, darog lab hai, aur wuh jo tuhmat kartá hai, bewaqúf hai. 19 Kalám kí kasrat meṉ gunáh se báz nahíṉ rahtá, aur wuh jo apne laboṉ ko roke játá hai, dánishmand hai. 20 Sádiq kí zubán chokhí chándí hai; sharír ká dil kamqímat hai. 21 Sádiqon ke lab bahutoṉ ko khiláte haiṉ, lekin jáhil log bedánishí se marte haiṉ. 22 Ḳhudawand hí kí barkat daulat baḳhshtí hai, aur mashaqqat us par kuchh na baṛhátí. 23 Zyánkárí karná ahmaq ká ek tamasḳhur hai, par wuh, jo dánishmand hai,

uske liye aql hogí. 24 Sharíroṇ ká ḳhauf un par paṛegá, par sádiqon ká matlab bar áwegá. 25 Jistarah bagúlá játá rahtá hai, usí tarah sharír báqí na rahegá; lekin sádiq jo hai ek abadí bunyád hai. 26 Jaisá sirka dántoṇ ke liye, aur jaisá dhúáṇ ánkhoṇ ke liye hai, aisá hí sust ádmí unke liye hai jo use bhejte haiṇ. 27 Ḳhudá-tarsí umr ko daráz kartí hai, par sharíroṇ kí zindagí ghaṭáí játí hai. 28 Sádiqon ká intizár ḳhushí hai; par sharíroṇ kí ummed halák karegí. 29 Khudawand kí ráh sídhe logoṇ ke liye tawánáí hai, par badkirdároṇ ke liye halákat hai. 30 Sádiqon ko kabhí jumbish na hogí, par sharír zamín par kabhí na basenge. 31 Sádiqon ká munh ḳhirad záhir kartá hai, aur wuh zubán, jo kajrau hai, káṭ ḍálí jáegí. 32 Sádiq ke labon ko málúm hai ki pasandída bát kyá hai, par sharír ká munh kajrau hai.

XI. BAB.

1 Makr kí tarázú se Khudawand ko nafrat hai, lekin púrí taul uskí ḳhushí hai. 2 Jab gurúr átá hai, tab ruswáí átí hai, par dánish ḳháksároṇ ke sáth hai. 3 Sídhon kí rástí unkí rahnumá hogí, aur ḳhatákároṇ kí bargashtagí unheṇ halák karegí. 4 Qahr ke din daulat se kám nahíṇ nikaltá, par sadáqat hí maut se naját detí hai. 5 Kámiloṇ kí sadáqat uskí ráh sídhí kartí hai, par sharír apní sharárat se gir paṛtá hai. 6 Sídhoṇ kí sadáqat unko naját degí, par ḳhatákár apní hí sharárat se pakṛe jáwenge. 7 Sharír insán jab mar gayá, to uskí tamanná bhí marí, aur zálimoṇ kí ummed faná ho játí hai. 8 Sádiq musíbat se naját pátá hai, aur uske badle sharír pakṛá játá hai. 9 Riyákár insán apní bátoṇ se apne hamsáye ko halák kartá hai, par sádiq márifat ke sabab naját pátá hai. 10 Jab sádiq logoṇ kí taraqqí hotí hai, to sárá shahr ḳhush hotá hai, aur jab sharír mar játá hai, to log ḳhushí se náre márte haiṇ. 11 Sádiqon kí barakat se bastí sarfaráz hotí hai, par wuh ḳhabísoṇ ke munh se girá dí játí hai. 12 Wuh jo dánish se ḳhálí hai, apne paṛosí ko zalíl kartá hai, par sáhib i dánish chup ho rahtá hai. 13 Lutrá ádmí bhed fásh kartá hai, par wuh jo amánatdár hai, bát chhipátá hai. 14 Jaháṇ maslahat nahíṇ, waháṇ logoṇ kí tabáhí hai, lekin mushíron kí kasrat se salámatí hai. 15 Wuh jo ajnabí ká zámin hotá hai, uske purze uṛáe jáenge, aur wuh jo zámin hone se chiṛtá hai, beḳhatar hai. 16 Jamálwálí aurat izzat hásil kartí hai, aur pahlawán daulat hásil karte haiṇ. 17 Rahím insán apne hí sáth nekí kartá hai, aur wuh jo kaṭar hai, áphí ko dukh detá hai. 18 Sharír apne amaloṇ se jhúṭhá phal hásil kartá hai, par sadáqat bonewálá sachchá ajar páwegá. 19 Jo sadáqat meṇ qáim hai, hayát ko pahunchtá hai, aur jo badí ká píchhá kartá hai, apní maut ko. 20 Jinhoṇ ke diloṇ meṇ buráí hai, un se Khudawand ko nafrat hai, aur jinkí rawisheṇ sídhí hain, unse wuh ḳhush hai. 21 Dast ba dast badkár besazá na chhúṭegá, lekin sádiq kí nasl naját páwegí. Shakíl aurat, jo be imtiyáz ho, aisí hai, jaise sone ká motí súar kí thúthní meṇ.

23 Sádiq kí tamanná sirf nekí hai, par sharíroṇ kí ummed gazab hai. 24 Koí to aisá hai, jo khinḍátá hai, aur baṛhtá hai; aur koí jo nekí se háth ziyáda khínchtá hai, par yih kangál ho játá hai. 25 Wuh jo dil kusháda hai, moṭá hogá, aur wuh jo seráb kartá hai, áphí seráb hogá. 26 Wuh jo galla mol le le rakhtá hai, log uspar lánat karenge, par uske sir par jo bechtá hai, barakat hogí. 27 Wuh jo koshish se nekí ke darpai hai, wuh razá ká tálib hai, aur wuh jo ziyánkárí kí talásh kartá hai, wuh

uske áge áwegí. 28 Jise apne mál par bharosá hai, wuh gir paṛegí, par sádiq pattoṉ kí mánind hará hogá. 29 Wuh jo apne gharáne ko satátá hai, wuh hawá ká wáris hogá; aur jáhil uskí chákrí karegá, jiská dil hoshyár hai. 30 Sádiq ká phal jo hai, zindagí ká darakht hai, aur wuh jo jíoṉ ko moh letá hai, dánishwar hai. 41 Dekh, sádiq ko zamín par badlí diyá jáegá: to kitná ziyáda sharír aur gunahgár ko.

XII. BA'B.

1 Jo koí tarbíyat ko dost rakhtá hai, márifat ko dost rakhtá hai; aur jo koí tanbíh se kína rakhtá hai, haiwán hai 2 Nek mard Khudawand kí mihrbání hásil kartá hai, par wuh us shakhs ko, jo bure mansúbe kartá hai, mujrim ṭhahráwegá. 3 Insán sharárat se páedár nahíṉ rah saktá, aur sádiqoṉ kí bekh ko kabhí jumbish na hogí. 4 Afifa aurat apne shauhar ke liye ek afsar hai, aur wuh jo khajil kartí hai, uskí haḍḍíoṉ kí saṛánewálí hai. 5 Sádiqoṉ ke andeshe rástí haiṉ, aur sharíroṉ ke mansúbe makr haiṉ. 6 Sharíroṉ kí báteṉ yehí haiṉ, ki kamín meṉ baiṭhke khún kareṉ; par sídhe logoṉ ká munh unheṉ naját detá hai. 7 Sharír log ulaṭ diye játe haiṉ, aur we maujúd nahíṉ; par sádiqoṉ ká ghar qáim rahegá. 8 Insán kí táríf uskí dánish ke mutábiq kí játí hai, par wuh, jo kajrau hai, ruswá hogá. 9 Wuh insán jis kí ihánát kí jáwe, aur us pás ek chákar howe, usse bihtar hai, jo áp ko izzatwálá jáne aur tukṛe mánge. 10 Sádiq apne chaupáyoṉ kí ján se bhí gáfil nahíṉ hotí, par sharíroṉ kí rahmat bhí ain zulm hai. 11 Jo ápní zamín meṉ kishtkárí kartá hai, roṭí se ser hogá; par wuh, jo jáhiloṉ ká pairau hai, dánish se khálí hai. 12 Sharíroṉ kí khwáhish yih hai ki badí ká dám bichháweṉ, par sádiqoṉ kí jaṛ phailtí hai. 13 Sharír apne hí laboṉ kí khatákárí se phande meṉ phansá, par sádiq musíbat se bach jáegá. 14 Insán apne munh ke phaloṉ se khúb ser kiyá jáegí, aur insán ke háthoṉ kí jazá use dí jáegí. 15 Bewaqúf kí rawish uskí nigáh meṉ bhalí hai; par wuh, jo maslahat ká sunnewálá hai, khiradmand hai. 16 Jáhil ká gussa filfaur daryáft ho játá hai; par dáná ádmí ruswáí ko ḍhámp detá hai. 17 Wuh jo sach boltá hai, sadáqat ko áshkárá dikhlátá hai; par jhúṭhá gawáh dagá detá hai. 18 Kisí kí bolí aisí hai jaise talwár kí máreṉ; par dánishwaroṉ kí zabán salámatí hai. 19 Sachche lab hamesha tak sábit honge, par jhuṭhí jíbh sirf ek dam kí hai. 20 We jo bure andeshe karte haiṉ, unke dil meṉ dagá hai; par khushí unke liye hai, jo saláhandesh haiṉ. 21 Sádiq par koí burá hádisa na paṛegí; par sharír ká sarásar ziyán hogá. 22 Jhúṭhe laboṉ se Khudawand ko nafrat hai; par we jo rástí se kám rakhte haiṉ, uskí khushí haiṉ. 23 Dáná ádmí márifat ko chhipátá hai; par jáhiloṉ ke dil jahálat kí manádí karte haiṉ. 24 Chálák insánoṉ ke háth hukmrán honge, par sust ádmí khirájguzár banegá. 25 Insán ke dil ká gam usko nihúṛá detá hai, par bhalí bát usko khushnúd kartí hai. 26 Wuh jo sádiq hai apne hamsáye kí rahnumáí kartá hai; par sharíroṉ kí ráh unheṉ bhaṭkátí hai. 27 Sust insán usko jise usne shikár kiyá, kabáb nahíṉ kartá; par chálák insán ká mál garánbahá hai. 28 Sadáqat kí ráh meṉ zindagíní hai, aur uske rahguzaroṉ meṉ hargiz maut nahíṉ.

XIII. BA'B.

1 Siyáná beṭá apne báp kí tálím suntá hai; par istihzá karnewálá sarzanish par kán nahíṉ dhartá. 2 Insán apne munh ke phal meṉ se achchhá kháwegá; par gaddár ká nafs jafá hai. 3 Wuh jo apne dahan kí nigahbání kartá hai, apní ján kí nigahbání kartá hai; par wuh jo lab kholke munh pasártá hai, halák hogá. 4 Sustoṉ ká jí bahut kuchh cháhtá hai, lekin kuchh nahíṉ miltá; par chálákoṉ ká jí moṭá hogá. 5 Sádiq insán jhúṭh se kína rakhtá hai; par sharír ádmí nafratangez hai, aur nadámat uṭhátá hai. 6 Sadáqat uskí jo sídhá hai, nigahbání kartí hai; par sharárat gunáh se ulaṭ detí hai. 7 Ek to apne taíṉ daulatmand kartá hai, lekin muflis hai; ek áp ko kangál kartá hai, lekin baṛá daulatmand hai. 8 A'dmí kí ján ká fidiya uská mál aur asbáb hai; par kangál malámat par kán nahíṉ rakhtá. 9 Sádiqoṉ ká chirág roshan rahegá; par sharíroṉ ká diyá bujháyá jáegá. 10 Jhagṛá sirf takabbur se hotá hai; par aql unke sáth hai, jo nasíhatpizír haiṉ. 11 Jo daulat ki batálat se hásil kí jáwe, ghaṭ játí hai; par jo koí mihnat se faráham kartá hai, uskí daulat baṛhtí rahegí. 12 Ummed kí dirang dil ká marz hai; par árzú bar áná zindagí ká daraḳht hai. 13 Jo kalám kí tahqír kartá hai, halák kiyá jáegá; par wuh jo hukm se ḍartá hai, ajar páwegí. 14 Dánishmand ká qánún hayát ká chashma hai, táki wuh maut ke phandoṉ se chhuṭkárá páne ká báis howe. 15 Fahm kí durustí qabúliyat baḳhshtí hai; par ḳhatákároṉ kí ráh kaṭhin hai. 16 Harek dáná ádmí hoshyárí se kám kartá hai; par jáhil apní jahálat namúd kartá hai. 17 Sharír paigámbar dhakká khátá hai; par diyánatdár elchí tandurustí hai. 18 Iflás aur ruswáí uske liye haiṉ, jo tarbíyat ko pasand nahíṉ kartá; par wuh jo tanbíh par mutawajjih hotá hai, izzat páegá. 19 Jab murád hásil hotí hai, tab jí bahut ḳhush hotá hai; par badí se ihtiráz karne meṉ jáhiloṉ ko nafrat hai. 20 Wuh jo dánáoṉ ke sáth chaltá hai, dáná hogá; par jáhiloṉ ká hamnishín halák kiyá jáegá. 21 Badí gunáhgároṉ ke píchhe dauṛtí hai; par sádiqoṉ ko achchhá sila diyá jáegá. 22 Bhalá ádmí apne potoṉ ke liye mírás chhoṛtá hai, aur gunáhgár kí daulat sádiqoṉ ke liye faráham kí játí hai. 23 Kangál hal jotke bahut sí ḳhurák hásil karte haiṉ, par aisá hotá hai ki ádmí beinsáfí se halák ho játá hai. 24 Wuh jo apní láṭhí ko báz rakhtá hai, apne beṭe se kína rakhtá hai; par wuh jo use piyár kartá hai, sawere us kí tádíb kartá hai. 25 Sádiq kháke ser hotá hai; par sharír ká peṭ nahíṉ bhartá.

XIV. BA'B.

1 Hakím aurat apní ghar banátí hai; par ahmaq use apne háthoṉ se ḍhá ḍáltí hai. 2 Wuh jo apní rástrawí par chalá játá hai, ḳhudátars hai; par wuh jo apní ráhoṉ meṉ kajrau hai, hiqárat kartá hai. 3 Jáhiloṉ ke munh meṉ gurúr kí láṭhí hai, par dánishmandoṉ ke lab unkí nigahbání karte haiṉ. 4 Jaháṉ bail nahíṉ, waháṉ nándeṉ pák sáf to haiṉ, par galle kí afzáish bail ke zor se hai. 5 Diyánatdár gawáh jhúṭh nahíṉ boltá; lekin jhúṭhá gawáh bahuterí jhúṭh báteṉ boltá hai. 6 Ṭhaṭṭhebáz ḳhirad kí talásh kartá hai aur nahíṉ pátá; par márifat use muyassar hai jo fahmwálá hai. 7 Jáhil insán se, jo tú us meṉ márifat ke lab na dekhe, kinára kar já. 8 Dáná insán kí hikmat yih hai ki apní ráh pahcháne; par jáhiloṉ

kí beshuúrí dhokhá hai. 9 Jáhil log asám se hanste haiŋ; par sádiqoŋ ke darmiyán maqbúliyat hai. 10 Apní apní jánkáhí ko dil hí khúb jántá hai, aur ajnabí uskí khurramí meŋ dakhl nahíŋ rakhtá. 11 Sharír ká ghar barbád ho jáegá; par sádiq ká khaime phúlegá. 12 Ek ráh hai jo insán ko sídhí dikhlái detí, par uská anjám maut ke darwázoŋ ko hai. 13 Hansne meŋ bhí dil ká gam hai, aur us shádí ká anjám mátam hai. 14 Wuh jis ká dil rúgardán hai, apníhí ráhoŋ se ser ho jáegá, aur wuh jo bhalá ádmí hai, apní hí zát se rází howegá. 15 Nádán harek sakhun ko báwar kartá hai; par dáná apní rawish ko dekhtá bháltá hai. 16 Dánishwar insán dartá hai, aur badí se bhágtá hai, par bedánish gazabálúda hotá hai aur bebák hotá hai. 17 Zúdranjí insán kí bekhiradí hai; par fitnaangez ádmí ghinauná hotá hai. 18 Bewaqúf log jahálat kí mírás páte haiŋ; par dánáoŋ ke sir par márifat ká táj hai. 19 Sharír log bhaloŋ ke áge, aur khabís sádiqoŋ ke darwázoŋ par jhukte haiŋ. 20 Kangál se uská hamsáya bhí bezár hai; par máldár ke bahutse dost haiŋ. 21 Wuh jo apne hamsáye kí ruswáí cháhtá hai, gunáh kartá hai; par wuh jo kangál par rahm kartá hai, mubárak hai. 22 Kyá we, jo burá mansúba karte haiŋ, khatá nahíŋ karte? par rahmat aur fazl un par hai jo khairandesh haiŋ. 23 Har tarah kí mihnat se faráwání hai; par laboŋ kí ziyádagoí sirf muhtájí tak pahunchátí hai. 24 Dánishwaroŋ ká mál asbáb unká táj hai; par jáhiloŋ kí bewaqúfí bewaqúfí hai. 25 Sachchá gawáh ján bachátá hai, aur dagábáz jhúth boltá hai. 26 Khudátarsí meŋ barí ummed hai, aur uske bachchoŋ ko panáh kí jagah miltí hai. 27 Khudátarsí zindagání ká chashma hai, táki wuh maut ke phandoŋ se chhut jáwe. 28 Faujoŋ kí kasrat meŋ bádsháh kí shándárí hai; par logoŋ kí kamtí meŋ amíroŋ kí halákat hai. 29 Wuh jo jald gusse nahíŋ hotá, bará fahmwálá hai; par wuh jo zúdranj hai, bewaqúfí ko buland kartá hai. 30 Tabíat kí salímí badan kí hayát hai; par gairat haddíoŋ kí gandagí hai. 31 Wuh jo miskín par jafá kartá hai, uske kháliq ko malámat kartá hai; par wuh uskí sitáish kartá hai jo miskínoŋ par rahm kartá hai. 32 Sharír insán apní sharárat se dhakel diyá játá hai; par sádiq mare par bhí ummedwár hai. 33 Dánish uske dil meŋ, jo fahmída insán hai, chain se rahtí hai; par jáhiloŋ ke andar meŋ se málúm hotí hai. 34 Sadáqat guroh ko sarfarází bakhshtí hai; par gunáh qaum ke liye malámat hai. 35 Dáná khádim par bádsháh kí mihrbání hai, par uská qahr us par hai jo khajil kartá hai.

XV. BAB.

1 Muláyam jawáb gussa kho detá hai; par karakht báteŋ khashmangez haiŋ. 2 Dánishmandoŋ kí zubán se dánish josh mártí hai, par jáhiloŋ ká munh jahálat ugaltá hai. 3 Khudawand kí ánkheŋ sab makánoŋ meŋ kyá bure kyá bhale dekhnewálíáŋ haiŋ. 4 Sháfí zubán zindagání ká darakht hai; par uská bigarná rúh ká nuqsán hai. 5 Jáhil apne báp kí tarbíyat ko haqír jántá hai; par jo tanbíh se khabardár hotá hai, dáná hai. 6 Sádiq ke ghar meŋ bará khazána hai, par sharír ke ganjínoŋ meŋ pareshání hai. 7 Dánishwar ke lab márifat ko phailáte haiŋ; par bewaqúf ká dil khará nahíŋ. 8 Sharír ke zabíhe se Khudawand ko nafrat hai; par sídhe insán kí duá uskí razá hai. 9 Sharír kí rawish se Khudawand ko nafrat hai; par wuh use, jo sadáqat kí pairawí kartá hai, dost rakhtá hai. 10 Wuh, jisne rástá ko tark kiyá hai, tarbíyat us par bhárí hai, aur wuh jo tanbíh ká kína

rakhtá hai, mar jáegá. 11 Pátál aur halákat Khudáwand ke huzúr haiŋ : to kitná ziyáda baní Ádam ke dil na honge? 12 Ṭhaṭṭhebáz násih ko dost nahíŋ rakhtá, aur wuh dánishmand kí majlis meŋ hargiz nahíŋ játá. 13 Khushdil ádmí ke chihra ko núr detá hai ; par dil kí gamgíní se mizáj ázurda hotá hai. 14 Sanjída logoŋ ká dil márifat ká tálib hai ; par jáhiloŋ ká munh jahálat meŋ chartá hai. 15 Áfatzadoŋ kí umr musíbat meŋ ghaṭtí hai ; par wuh, jo ásúdadil hai, hamesha jashn kartá hai. 16 Thoṛá jo khudátarsí ke sáth ho, us baṛe ganj se, jo ranj ke sáth ho, bihtar hai. 17 Ghás pát khāná us jagah par jaháŋ mahabbat hai, moṭe bail se, jis ke sáth badkhwáhí ho, bihtar hai. 18 Gussáwar insán fitna uṭhátá hai ; par wuh, jo gusse meŋ dhímá hai, jhagṛá miṭátá hai. 19 Káhil insán kí ráh káŋṭoŋ kí báṛh sí hai ; par rástkároŋ kí rawish chauras saṛak hai. 20 Hoshyár beṭá báp ko khushnúd kartá hai, par bewaqúf ádmí apní má kí tahqír kartá hai. 21 Ablahí uskí nigáh meŋ, jo ahmaq hai, shádí hai ; par wuh insán, jo sanjída hai, sídhí ráh chalá játá hai. 22 Sáre iráde, bagair maslahat ke, bátil hote haiŋ ; par we bahutere mushíroŋ se ustuwárí páte haiŋ. 23 Insán apne munh ke jawáb se masrúr hotá hai, aur wuh bát jo waqt par kahí játí hai, kyá khúb hai. 24 Zindagání kí rawish dánishwar ke liye bulandí kí taraf ko hai, táki wuh pátál ke qár se gurezán ho. 25 Khudáwand magrúroŋ ká ghar ḍhá detá hai ; par wuh bewa ke siwáne ko qáim kartá hai. 26 Sharíroŋ ke andeshoŋ se Khudáwand ko nafrat hai ; par achchhe ádmí kí bát pák hai. 27 Wuh jo hirs ke mál se khush hotá hai, apne gharáne ko dukh detá hai ; par wuh, jo rishwat se bezár hai, jíegá. 28 Sádiq ká dil jawáb kí fikr kartá hai ; par sharíroŋ ká munh burí chízeŋ ugaltá hai. 29 Khudáwand sharíroŋ se dúr hai ; par wuh sádiqoŋ kí duá suntá hai. 30 Ánkhoŋ ká núr dil ko khush kartá hai, aur khuskhabarí haḍḍíoŋ meŋ farbihí bakhshtí hai. 31 Wuh kán, jo zindagání kí tanbíheŋ sunte haiŋ, dánishwaroŋ ke darmiyán sukúnat karte haiŋ. 32 Wuh jo tarbíyat ko náchíz jántá hai, apní hí ján kí ihánat kartá hai ; par wuh jo tanbíh ko qabúl kartá hai, dil ká málik bantá hai. 33 Khudátarsí jo hai, khirad kí tálím hai, aur sarfarází se áge farotaní hai.

XVI. BÁB.

1 Insán se dil kí tadbíreŋ haiŋ ; par zabání ká jawáb Khudáwand se hai. 2 Insán kí sárí rawisheŋ uskí ánkhoŋ ke sámhne pák sáf haiŋ ; par Khudáwand rúhoŋ ko taultá hai. 3 Apne sáre kám Khudáwand par ḍál de, to tere sáre mansúbe qáim rahenge. 4 Khudáwand ne har ek chíz us kí qismat ke liye banáí, háŋ, sharíroŋ ko bhí usne bure din ke liye banáyá. 5 Un sab se jin ke dil meŋ takabbur hai, Khudáwand ko nafrat hai ; dast ba dast we besazá na chhúṭenge. 6 Rahmat aur wafáí se badkárí ḍhámpí játí hai, aur log khudátarsí ke sabab badí se báz rahte haiŋ. 7 Jab insán kí rawisheŋ Khudáwand kí marzí ke mutábiq hotí haiŋ, to wuh uske dushmanoŋ ko bhí uske dost banátá hai. 8 Thoṛásá, jo sadáqat ke sáth ho, bahut khazánoŋ se, jo bagair rástí ke hoŋ, bihtar hai. 9 Ádmí ká dil uskí ráh ṭhaharátá hai ; par Khudáwand uskí chál ko árásta kartá hai. 10 Firásat bádsháh ke laboŋ se záhir ho, aur uská munh adálat karne meŋ khatá na kare. 11 Púrá wazn aur ṭhík tarázú Khudáwand ke haiŋ ; thailí ke sáre báṭ uská kám haiŋ. 12 Sharárat ká kám

karne se bádsháhoṇ ko nafrat ho, ki taḳht kí páedárí sadáqat se hai. 13 Sachche lab bádsháhoṇ kí razámandí hoṇ, aur wuh usko jo sach boltá hai, pyár kare. 14 Bádsháh ká gussa maut ká paik hai; par dánishmand insán use ṭhanḍhá kartá hai. 15 Bádsháh ke núrání chihre meṇ zindagání hai, aur uskí razá us badlí kí mánind hai, ki jis se áḳhirí barsát hotí hai. 16 Ḳhirad hásil karná sone se kiyá hí bahut bihtar hai, aur fahmíd paidá karná rúpe se bahut pasandída hai. 17 Rástkár ádmí kí sháhráh yih hai, ki badí se bháge; aur wuh jo apní ráh se ḳhabardár hai, apní ján ká nigahbán hai. 18 Halákat se pahile takabbur, aur zawál se áge dil ká gurúr hai. 19 Farotanoṇ ke sáth farotan banná usse bihtar hai, ki lúṭ ke mál sarkashoṇ ke sáth bánṭ lijiye. 20 Wuh jo dánishmandí se károbár kartá hai, bhaláí dekhegá; aur wuh jiská tawakkul Ḳhudawand par hai, saádatmand hai. 21 Jis ke dil meṇ aql hai wuh dáná kahlátá hai, aur shírín kalám se fazílat ziyáda hotí hai. 22 Sáhib i dánish ke liye dánish zindagání ká chashma hai; par safíhoṇ kí tarbíyat safáhat hai. 23 Dánishmand ká dil uske munh ko tarbíyat kartá hai, aur uske laboṇ kí fazílat ko baṛhátá hai. 24 Dilpasand báteṇ shán i shahd kí mánind jí ko míṭhí lagtí haiṇ, aur haḍḍíoṇ ke liye shifá haiṇ. 25 Aisí ráh maujúd hai, ki insán ko sídhí dikhláí dewe; par uskí intihá marg kí ráheṇ haiṇ. 26 Kám karnewále ká nafs us se kám karwátá hai, kyúnki uská munh us par ládtá hai. 27 Fásiq ádmí sharárat ko khodke nikáltá hai, aur uske laboṇ meṇ ág sí jalánewálí hai. 28 Kajrau ádmí fitnaangezí kartá hai, aur sargoshí karnewálá dostoṇ ko judá kartá hai. 29 Zálim ádmí apne hamsáye ko uljhátá hai, aur usko us ráh meṇ le játá hai, jo bhalí nahíṇ. 30 Wuh áṇkheṇ márke sharáteṇ íjád kartá hai, aur lab hiláke fasád barpá kartá hai. 31 Safed sir shaukat ká táj hai: wuh sadáqat kí ráh meṇ muyassar hotá hai. 32 Jo gussa karne meṇ dhíma hai pahlwán se, aur wuh jo apní rúh par zábit hai usse, jo shahr le letá hai, bihtar hai. 33 Qura god meṇ ḍálá gayá, par uská sárá natíja Ḳhudawand se hai.

XVII. BÁB.

1 Ḳhushk ek nawála jo chain ke sáth ho, us ghar se, jo qaziyoṇ ke zabáih se pur ho, bihtar hai. 2 Dánishmand chákar us beṭe par, jo ḳhajil kartá hai, zábit hogá, aur bháíoṇ meṇ shámil hoke mírás ká hissa lewegí. 3 Chándí ke liye ghaṛiyá hai, aur sone ke liye bhaṭṭí; par Ḳhudawand diloṇ ko tátá hai. 4 Badkirdár ádmí jhúṭhe laboṇ kí suntá hai, aur daroggo kajrau zubán ká shinawá hotá hai. 5 Wuh jo miskín par hanstá hai, uske banánewále kí hiqárat kartá hai; aur wuh jo auroṇ kí musíbat se ḳhush hotá hai, besazá na ṭhaharegá. 6 Bachchoṇ ke bachche apne búṛhoṇ ke afsar haiṇ, aur beṭoṇ ke faḳhr un ke báp dáde haiṇ. 7 Máqúl suḳhan bewaqúf ko nahíṇ sajtá: to kitná kam darog lab najíb ko. 8 Hadiya uskí áṇkhoṇ meṇ, jiske háth lagtá hai, garán bahá jawáhir hai, aur wuh, jidhar tawajjuh kartá hai, kámyáb hotá hai. 9 Wuh jo qusúr ko chhipá ḍáltá hai, dostí ká joyán hai; par wuh jo gunáh ká charchá kartá hai, dostoṇ meṇ judáí kartá hai. 10 Ek tanbíh dánishwar ádmí meṇ usse ziyáda baiṭh játí hai ki sau bár márná jáhil meṇ. 11 Sarkash insán sharárat ká joyán hai: so uske satáne ko sangdil elchí bhejá jáegá. 12 Bachche pakṛe gae ríchh se muqábil ho, na ahmaq se uskí himáqat meṇ. 13 Wuh jo nekí

ke badle badí kartá hai, badí uske ghar se hargiz judá na ho jáegí. 14 Jhagre ká ágáz pání ṭútne kí mánind hai: so isliye jhagre ko peshtar us se ki tez ho jáwe chhoṛ do. 15 Wuh jo sharír ko sádiq ṭhahrátá hai, aur wuh jo sádiq ko sharír ṭhahrátá hai, Ḳhudáwand ko un donoṉ se nafrat hai. 16 Káheko ahmaq ke háth meṉ qímat maujúd hai? Dánish mol lene ko? Uská to dil nahíṉ! 17 Wuh jo dost hai har waqt dostí rakhtá hai, aur bháí musíbat ke din ke liye paidá húá hai. 18 Bedánish insán haṭhelí maltá hai, aur apne dost ke huzúr zámin hotá hai. 19 Wuh jo fitnaangez hai, gunáh ko dost rakhtá hai; wuh jo apne darwáza ko ziyáda buland kartá hai, paṭkan ko ḍhúnḍhtá hai. 20 Wuh jiske dil meṉ sharr hai, bhaláí na páwegá, aur jis kí zubán meṉ nuktachíní hai, wuh nuqsán meṉ giregá. 21 Wuh jo bewaqúf bachcha paidá kartá hai, apne hí gam ke liye kartá hai, ki bedánish ke báp ko ḳhushí nahíṉ. 22 Ḳhush dil achchhí tarah iláj kartá hai, par afsurda dil haḍḍíoṉ ko ḳhushk kar detá hai. 23 Sharír insán bagl meṉ se rishwat letá hai, táki adálat kí ráheṉ bigáṛe. 24 Hikmat us kí nazar meṉ hai jo márifatwálá hai, par jáhil kí ánkheṉ zamín ke kanároṉ se lagí haiṉ. 25 Jáhil apne báp ke liye alam hai, aur apní wálida ke liye baṛí talḳhí. 26 Nekokároṉ ko sazá dená, aur shahzádoṉ ko insáf ke liye márná bhalá nahíṉ. 27 Wuh jo ḳhabardár hai báteṉ kam kartí hai; ṭhanḍhá mizáj ádmí ḳhiradmand hai. 28 Ahmaq bhí jab tak chupká hai hakím giná játá hai, aur wuh jo apne lab múnde rakhtá hai dánishmand mard hai.

XVIII. BÁB.

1 Mufrad ḳhwáhish ke mutábiq ḍhúnḍhtá hai, aur har mansúba meṉ chheṛtá hai. 2 Bedánish fahm se hazz nahíṉ uṭhátá; balki us se ki apne dil ká hál záhir kare. 3 Jaháṉ kahíṉ sharír log áte haiṉ, waháṉ ruswáí aur fazíhatí aur malámat átí hai. 4 Insán ke munh kí báteṉ gahrí nahreṉ haiṉ, aur hikmat ká chashma bahtá nálá hai. 5 Sharír kí rúdárí karke adálat meṉ sádiq ko girá dená ḳhúb nahíṉ. 6 Bedánish ke lab fitnaangezí karte haiṉ, aur uská dahan thapeṛe mángtá hai. 7 Bedánish ká munh uskí halákat hai, aur uske lab uskí ján ke liye phande. 8 Lutre kí báteṉ lazíz nawále haiṉ, aur we peṭ ke andar játí haiṉ. 9 Wuh jo kám karne meṉ sustí kartá hai, fazúlḳharch ká bháí hai. 10 Ḳhudáwand ká nám ek baṛá burj hai; sádiq us meṉ dauṛtá hai, aur aman meṉ rahtá hai. 11 Daulatmand ádmí ká mál uská hasín shahr, aur uske tassauwar meṉ ek únchí díwár kí mánind hai. 12 Halákat se peshtar ádmí ká dil magrúr hotá hai, aur izzat se áge farotaní hotí hai. 13 Wuh jo us se áge ki suḳhan ko tamám sun le uská jawáb dewe, yih uskí himáqat aur ḳhijálat hai. 14 Insán kí ján ho saktá hai, ki uskí nátawání ká tahammul kare, par dil kí shikastagí kaun uṭhá saktá hai? 15 Dáná ká dil hoshyárí hásil kartá hai, aur dánishwar ke kán hoshyárí ke joyán haiṉ. 16 Ádmí ká hadiya uske liye jagah kar letá hai, aur use baṛe ádmíoṉ ke huzúr le pahunchátá hai. 17 Wuh jo apná hál pahle kah sunátá hai, nekokár málúm hotá hai; par uská hamsáya áke us ká khoj kartá hai. 18 Qura ḍálná jhagroṉ ko mauqúf kartá hai, aur zabardastoṉ ke qaziye faisal kartí hai. 19 Ranjída bháí ko rází karná ek hasín shahr le lene se mushkiltar hai, aur unke jhagṛe aise haiṉ jaise qila ke qufl. 20 Ádmí ká peṭ uske munh ke mewoṉ se bhartá hai, aur apne

jaboṉ kí barkat se ser hotá hai. 21 Marná aur jíná zubán ke qábú meṉ haiṉ, aur we jo use dost rakhte haiṉ, uská mewa kháte haiṉ. 22 Jisne jorú ko páyá usne ek tuhfa páyá, aur us par Ḳhudáwand ká fazl húá. 23 Miskín ḳhushámad kí báteṉ karte haiṉ, par daulatmand durusht jawáb detá hai. 24 Kisí ke bahut yár us ke ujáṛ ke liye hain, par ek dost aisá hai, jo bháí se ziyáda rifáqat kartá hai.

XIX. BAB.

1 Wuh miskín jo apní rástí meṉ chaltá hai, us se jis ke lab munharif haiṉ, aur jáhil hai, bihtar hai. 2 Wuh nafs, jo be basírat hai, achchhá nahíṉ, aur wuh jo kám meṉ jaldbáz hai, ḳhatákár hai. 3 Ádmí kí jahálat use gumráh kartí hai, aur us ká dil Ḳhudáwand se bezár hotá hai. 4 Daulat bahutse dost milátí hai; par muhtáj apne dost se begána hotá hai. 5 Jhúṭhá gawáh besazá na ṭhahregí, aur jhúṭh bolnewálá na bachegá. 6 Bahutere log najíboṉ kí cháplúsí karte haiṉ, aur harek ádmí uská dost hai, jo baḳhshísheṉ detá hai. 7 Miskín ke to sáre bháí hí uská kína rakhte haiṉ; pas we jo uske dost haiṉ, usse kitná ziyáda bhágenge; wuh ḳhushámad kí báteṉ karke unká píchhá kartá hai, par we uske ḳhwáháṉ nahíṉ. 8 Wuh jo hikmat le letá hai, apní ján ko piyár kartá hai; wuh jo dánish kí nigahbání kartá hai, ḳhúbí páwegá. 9 Jhúṭhá gawáh bin sazá páye na chhúṭegá, aur wuh jo jhúṭh boltá hai, faná hogá. 10 Shádmání ahmaq ke láiq nahiṉ: to kitná ziyáda náláiq hai ki ḳhádim kabhí shahzádoṉ par zábit ho. 11 Ádmí kí dánáí gusse ko ṭáltí hai, aur yih uskí shándárí hai, ki ḳhatá se guzre. 12 Bádsháh ká gazab sher kí garrish kí mánind hai, aur uskí razá aisí hai, jaise ghás par shabnam hotí hai. 13 Bedánish beṭá apne báp ke liye balá hai, aur jorú ká jhagṛá ragṛá sadá ká ṭapká hai. 14 Ghar aur mál wuh mírás hai, jo báp se miltí hai; par dánishmand jorú Ḳhudáwand ke fazl se miltí hai. 15 Sustí dil ko nínd meṉ garq kar detí hai, aur árámtalab ká dil bhúkhá rahtá hai. 16 Wuh jo hukm ko hifz kartá hai, apní ján ká nigahbán hai, aur wuh jo apní ráhoṉ se gáfil hai, mará játí hai. 17 Wuh jo miskínoṉ par rahm kartá hai, Ḳhudáwand ko udhár detá hai; jo kuchh usne diyá hogá, wuh use phir degá. 18 Jab tak ki ummed báqí hai, apne beṭe ko tarbíyat kiye já, aur us ke márḍálne par dil na lagá. 19 Baṛá gussewar ádmí sazá hí páwegá; kyúnki agar tú use naját dewe, to tujhe yih bár bár karná hogá. 20 Maslahat ko sun, aur tarbíyatpizír ho, táki terí áqibat dánish ke sáth ho. 21 Ádmí ke dil meṉ bahutere mansúbe hote haiṉ; par hotá wuhí hai jo Ḳhudáwand ne muqarrar kiyá hai. 22 Ádmí kí ḳhúbí us kí nekí hai, aur kangál jhúṭhe se bihtar hai. 23 Ḳhudátarsí zindagání ke liye hai, aur wuh, jis ko yih hai, ḳhushí se auqát káṭegá; badí se uskí muláqát kabhí na hogí. 24 Sust ádmí apne háth bartan meṉ chhipátá hai, aur itná nahíṉ kartá, ki unheṉ apne munh tak láwe. 25 Istihzá karnewále ko már, to usko jo sáda dil hai dánish milegí, aur sáhib i dánish ko tanbíh kar, ki wuh márifat daryáft karegá. 26 Wuh jo apne báp ko hairán kartá hai, aur apní má ko khadeṛtá hai, wuh beṭá ḳhijálat ká kám kartá hai, aur ruswáí hásil kartá hai. 27 Mere beṭe wuh tarbíyat jo márifat kí bátoṉ se báz rakhtí hai, usse tú áp ko báz rakh. 28 Fásiq gawáh adálat par hanstá hai, aur sharír ká munh badkárí nigaltá rahtá hai.

29 Thaṭṭhekarnewáloṇ ke liye sazá ke fatwe haiṇ, aur jáhiloṇ kí píṭh ke liye táziyáne.

XX. BAB.

1 Sharáb maskhara banátí hai, aur mast karnewálí har ek chíz gazabálúda kartí hai; jis ne un ká fareb kháyá, wuh dánishmand nahíṇ. 2 Bádsháh ká ruab aisá hai, jaise sher kí garrish; jo koí use bhaṛkátá hai, wuh apní ján par kheltá hai. 3 Ádmí kí izzat usí meṇ hai, ki gussa ṭál jáwe, lekin har ek bedánish chheṛtá rahtá hai. 4 Sust ádmí thanḍh ke mausím meṇ hal nahíṇ chalátá: so wuh kaṭne ke waqt bhíkh mángegá, aur us pás kuchh na hogá. 5 Ádmí ke dil kí maslahat gahre pání kí mánind hai, par sanjída insán use khínchegá. 6 Bahutere haiṇ, jin meṇ se har ek apní bhalái mashhúr kartá hai; par wafádár insán ko kaun pá saktá hai? 7 Sádiq apní tamámí meṇ chaltá hai; uske bád uske laṛke iqbálmand hote haiṇ. 8 Bádsháh jo adálat ke takht par julús farmátá hai, apní ánkhoṇ ke sámhne se har nau kí badí dúr kartá hai. 9 Kaun kah saktá hai, ki Maiṇ ne apne dil ko sáf kiyá hai; maiṇ gunáh se pák húṇ? 10 Kam taulná, aur kam mápná, in donoṇ se Khudáwand ko nafrat hai. 11 Laṛke ká hál bhí uske kámoṇ se málúm hotá hai, ki uske kám pák sídhe honge. 12 Sunnewále kán, aur dekhnewálí ánkheṇ, donoṇ ká Khudáwand banánewálá hai. 13 Bahut sone se dil na lagá, na howe ki tú kangál ho jáwe; apní ánkheṇ khol, ki tú roṭí se ser hogá. 14 Mol lenewálá kahtá hai, ki Yih burá hai, burá hai; par jab wuh chal nikaltá hai, tab fakhr kartá hai. 15 Soná bhí hai, aur bahut se lál bhí haiṇ, par márifat ke lab bebahá lál haiṇ. 16 Jo ajnabí ká zámín howe uske kapṛe chhín le, aur jo begáne ká zámin howe, uskí chíz girau rakh le. 17 Dagá kí roṭí ádmí ko míṭhí lagtí hai, par ákhir ko uská munh kankaroṇ se bhará játá hai. 18 Harek kám maslahat se ṭhík hotá hai, aur jang baṛí tadbíroṇ se kar. 19 Wuh jo gammáz kí pairawí kartá hai, apná bhed fásh kartá hai: so tú uske sáth jo laboṇ se lubhá letá hai, mel mat kar. 20 Wuh jo apne báp aur apní má par lánat kartá hai, uská chirág shiddat kí tárikí meṇ bujháyá jáwegá. 21 Ho saktá hai, ki ek mírás ibtidá meṇ jald le lí jáwe, par uská anjám námubárak hai. 22 Tú mat kah, ki Maiṇ badí ká badlá lúngá; par Khudáwand ká intizár kar, ki wuh tujhe bacháwegá. 23 Mukhtalif tauloṇ se Khudáwand ko nafrat hai, aur makr kí tarázú kuchh khúb nahíṇ. 24 Ádmí ke kám Khudáwand ke hukm se haiṇ; pas kyúnkar ho saktá hai, ki koí apne taríq ko samjhe? 25 Yih ádmí ke liye ek phandá hai, ki pák chízoṇ ke haqq meṇ lagwiyát kare, aur nazroṇ ke bád soch kare. 26 Dánishmand bádsháh sharíroṇ ko parágand kartá hai, aur un par pahiyá phirwátá hai. 27 Ádmí kí rúh Khudáwand kí qandíl hai, jo insán ke peṭ kí har ek makhfí chíz ko taftísh kartí hai. 28 Rahmat aur rástí bádsháh ke nigahbán haiṇ, aur rahmat uske takht ko uṭháe húe hai. 29 Jawán ádmí ká zor unke liye ek shaukat hai, aur búṛhoṇ kí zínat unke safed bál haiṇ. 30 Chuṭáltí máron se burái dúr hotí hai, aur un táziyánoṇ se, jo peṭ ke andar lag játe.

XXI. BAB.

1 Bádsháh ká dil Ḳhudawand ke háth meṉ hai; wuh usko páni ke náloṉ kí mánind jidhar cháhtá hai udhar phertá hai. 2 Insán kí sab ráheṉ us kí nigáh meṉ ṭhík hain; par Ḳhudawand diloṉ ko taultá hai. 3 Sadáqat o adálat karná Ḳhudawand ke nazdík qurbání karne se záid pasandída hai. 4 Bulandbíní, aur dil kí ḳhudpasandí, sharíroṉ kí roshní, gunáh hai. 5 Chálákoṉ ke muhásaba faqat faráwání ke báis haiṉ; par sáre utáole log faqat ihtiyáj ko pahunchte. 6 Daroggoí karke ḳhazáne faráham karná ek uṛnewálí batálat hai un logoṉ kí, jo marg ke joyán haiṉ. 7 Sharíroṉ kí ḳharábí unko ḳhauf diláwegí, kyúnki unhoṉ ne insáf ko nápasand kiyá hai. 8 Bure ádmí kí ráh sarkashí aur kajrau hai; par jo pák hai uská kám bhalá hai. 9 Ghar ke koṭhe par ek goshe meṉ rahná fitnaangez aurat ke sáth suhbat ke ghar meṉ rahne se bihtar hai. 10 Sharír ká jí sharárat ká mushtáq hai, uská hamsáya uskí nigáh meṉ qabúliyat nahíṉ pátá. 11 Jab istihzá karnewále ko sazá dí játí hai, tab wuh, jo beráh hai, dánish paidá kartá hai; aur jo dánishwar tarbíyatpizír hotá hai, to ágáhí hásil kartá hai. 12 Sádiq ádmí dánishmandí se sharír ke ghar ko ḳhiyál kartá hai,ki Ḳhudawand unkí sharárat ke sabab se unheṉ girá detá hai. 13 Jo miskín ká nála sunke apne kán band kar letá hai, wuh áp bhí nála karegí, aur uská faryádras koí na hogá. 14 Chhipáke hadiya dená gusse ko, aur god meṉ sila rakh dená shiddat ke qahr ko ṭhanḍhá kartá hai. 15 Sádiqoṉ kí ḳhushí rástkárí meṉ hai; par unke liye, jo badkár haiṉ, halákat hai. 16 Wuh insán, jo hikmat kí ráh se bhaṭká, murdoṉ ke gol meṉ paṛá rahegá. 17 Wuh jo khel ko dost rakhtá hai, kangál ádmí hai; wuh jo sharáb aur raugan par máil hai, hargiz máldár na hogá. 18 Sharír log sádiqoṉ ke badle aur ḳhatákár parhezgároṉ ke iwaz fidiya diye jáwenge. 19 Jangal meṉ rahná jhagṛálú aur gussawar aurat ke sáth rahne se bihtar hai. 20 Ḳhazána i pasandída aur tel dánishmandoṉ ke ghar meṉ hai; par ahmaq ádmí use nigalegá. 21 Wuh jo sadáqat aur rahmat kí pairawí kartá hai, zindagí aur sadáqat aur izzat pátá hai. 22 Dánishmand ádmí zabardastoṉ kí bastí par chaṛhtá hai, aur us zor ko, jis par unká iatimád hai, girá detá hai. 23 Wuh jo apne munh aur apní zubán kí nigáhbání kartá hai, apní ján ko tangíoṉ se bachátá hai.. 24 Magrúr aur ghamanḍí jiská nám ṭhaṭṭhebáz hai: wuh gurúr aur gusse se károbár kiyá kartá hai. 25 Sust ádmí kí tamanná use qatl kartí hai; kyúnki uske háth mihnat ko pasand nahíṉ karte. 26 Wuh hirs se sáre din lálach kartá rahtá hai; par sádiq ádmí detá hai aur barbád nahíṉ kartá. 27 Sharíroṉ kí qurbání nafrat hai; ḳhusúsan jab ki wuh badbátiní se látá hai. 28 Jhúṭhá gawáh halák hotá hai; par wuh shaḳhs, jo suntá hai, mufíd jawáb ke liye mustaidd rahtá hai. 29 Sharír insán durushtrú hotá hai; par wuh jo rástrú hai, dekh bhálke ráh chaltá hai. 30 Koí hikmat, koí fahmíd, koí mashwarat Ḳhudawand ke muqábil pesh nahíṉ jání. 31 Jang ke din ke liye ghoṛá to taiyár hotá, par nasrat Ḳhudawand kí hai.

XXII BAB.

1 Neknám be qiyás ḳhazáne se ziyádatar intiḳháb kiyá jáwe, aur ḳhairḳhwáhí rúpe aur sone se ziyáda. 2 Daulatmand aur miskín ekhí jagah faráham hote haiṉ: un sab ká banánewálá Ḳhudawand hí hai. 3 Hoshyár insán bure anjám ko

peshbíní se dekhtá hai, aur áp ko chhipátá hai; par nádán log guzarte haiṉ, aur sazá páte haiṉ. 4 Daulat, aur izzat, aur hayát farotaní se, aur ḳhudátarsí se háth átí haiṉ. 5 Kajrau logoṉ kí ráh meṉ kánṭe aur phande haiṉ; wuh jo apní ján kí nigahbání kartá hai, un se dúr rahegá. 6 Laṛke ko us kí ráh ke mutábiq sawere tarbíyat kar; kyúnki jab wuh búṛhá húá, to wuh us ráh se na muṛegá. 7 Máldár miskín par zábit hotá hai, aur qarazdár qarz denewále ká chákar hai. 8 Wuh jo badkárí botá hai, batálat ḳátegá, aur uskí sazá ká ḍanḍá taiyár hai. 9 Wuh jiskí ánkheṉ faiyáz haiṉ, barakat páwegá; kyúnki wuh apní roṭí meṉ se miskínoṉ ko detá hai. 10 Istihzákarnewále log nikál de, ki fasád játá rahegá; háṉ, jhagṛá ragṛá aur ruswáí dúr ho jáenge. 11 Wuh jo sífdilí ko cháhtá hai, us ke lab latíf haiṉ, aur bádsháh uská dostdár hogá. 12 Ḳhudáwand kí ánkheṉ márifat kí nigahbání kartí haiṉ, aur wuh ḳhatákároṉ ke károbár ko ulaṭ detá hai. 13 Árámtalab insán kahtá hai, ki Báhar sher khaṛá hai, maiṉ galíoṉ meṉ pháṛá jáúngá. 14 Begána aurat ká munh ek gahrá gaṛhá hai; us meṉ wuh girtá hai, jisse Ḳhudáwand bezár hai. 15 Jahálat laṛke ke dil meṉ jaṛí húí hai; par tarbíyat kí láṭhí use us meṉ se ukháṛ phenktí hai. 16 Miskín par zulm karnewálá apní daulat baṛháne ke liye, aur máldár ko denewálá faqat muhtáj ho jáne ke liye hai. 17 Apne kánoṉ ko jhuká, aur dánishwaroṉ ká suḳhan sun, aur merí hikmat per apná dil lagá. 18 Ki yih kyá hí bhalá kám hai, agar tú unko apne bátin meṉ rakh chhoṛe, aur aláwa we tere laboṉ par qáim howenge. 19 Ki terá tawakkul Ḳhudáwand par ho, maiṉ ne áj ke din tujhe, háṉ, tujhí ko jatá diyá hai. 20 Yaqínan maiṉ ne tere liye maslahat kí, aur agáhí kí latíf báteṉ us niyat se likhíṉ, 21 Ki maiṉ sachchí bátoṉ ko terá naqsh i ḳhátir karúṉ, táki tu unke jawáb meṉ, jinhoṉ ne tujh ko bhejá hai, yaqíní báteṉ kah sake. 22 Miskín ko gárat mat kar uske miskín hone ke sabab se, aur dilfigár par jo darwáze par hai, zulm na kar. 23 Kyúnki Ḳhudáwand unkí hujjat sábit karegá, aur unkí jánoṉ ko, jinhoṉ ne unko gárat kiyá, gárat karegá. 24 Gussawar ádmí se dostí mat kar, aur báole insán ke sáth mat já: 25 Na ho, ki tú uskí rawisheṉ síkhe, aur apní ján ko phande meṉ phansáwe. 26 Tú un meṉ mat giná já, jo háth malte haiṉ, aur na un meṉ shámil ho, jo qarz kí bábat záminí karte haiṉ; 27 Ki agar tujh pás dene ko kuchh na ho, to kyá zurúr hai, ki wuh terá bistar tere tale se khínch le jáwe? 28 Un qadím haddoṉ ko, jo tere bápdádoṉ ne bándhí haiṉ, barham mat már. 29 Tú kisí ko apne kám meṉ chálák dekhtá hai: wuh sháhoṉ ke huzúr já khaṛá hogá; wuh zalíloṉ ke áge khaṛá na hogá.

XXIII. BAB.

1 Jis waqt tú hákim ke sáth kháne baiṭhe, to gaur se dekh ki tere sámhne kaun hai. 2 Agar tú kháne meṉ harís hai, to apne gale par chhurí rakh de. 3 Uske mazedár khánoṉ kí tamanná mat kar, ki wuh dagá ká khána hai. 4 Máldár hone ke liye mihnat mat kar, apní is dánish se darguzar. 5 Kyá tú us chíz par, jo náchíz hai, apní ánkh uṛáwegá? ki daulat uqáb kí mánind apne liye par banáke ásmán kí taraf uṛ játí hai. 6 Tú uskí roṭí jo tang i chashm hai, mat khá, aur uske mazedár khánoṉ kí tamanná mat rakh. 7 Kyúnki jaise uske dil ke andeshe haiṉ, wuh waisá hí hai; wuh tujh ko kahtá hai, Khá, aur pí; par uská dil terí

taraf nahíŋ. 8 Wuh nawála jo tú ne kháyá hai, tú use ugal degá, aur apní míṭhí báteŋ ganwáegá. 9 Bedánish ke kánoŋ meŋ apni báteŋ mat ḍál ; kyúnki wuh tere dánishmandána kalám kí tahqír karegá. 10 Zamín kí qadím hadden mat sarká, aur yatímoŋ ke khetoŋ meŋ dákhil mat ho. 11 Kyúnki unká rihái bakhshnewálá zabardast hai : wuh ḳhud hí tujh par unkí hujjateŋ sábit karegá. 12 Tarbíyat se apná dil lagá, aur hoshyárí kí bátoŋ par kán rakh. 13 Laṛke kí tarbíyat se dastbardár mat ho, ki agar tú use chhaṛí máregá, to wuh mar na jáegá. 14 Tú use láṭhí máregá, aur pátál se uskí ján ko naját degá.

15 Mere beṭe, agar terá dil dánishwar hai, to merá dil, háŋ, merá hí dil masrúr hogá. 16 Aur jab tere laboŋ se sachchí báteŋ niklengí, to mere gurde shád honge. 17 Aisá na kar ki terá dil gunahgároŋ par hasad kare, balki tú ḳhudátarsí meŋ har din rah. 18 Kyúnki áqibat hai, aur terí ás ṭúṭ na jáegí. 19 Mere beṭe, tú sun, aur dánish paidá kar, aur apne dil kí rahbarí kar. 20 Tú un logoŋ ke sáth na rah, jo maiḳhor haiŋ, aur apne hí gosht ganwáte haiŋ. 21 Ki sharábí, aur ganwáú kangál ho jáenge, aur nínd unheŋ chíthre pahináegí. 22 Apne báp kí bát sun, jisse tú tawallud húá hai, aur apní buṛhiyá má ko haqír na ján. 23 Amánat ko mol le, aur use mat bech ; hikmat, aur tarbíyat, aur ḳhirad se bhí aisáhí kar. 24 Sádiq ká báp niháyat ḳhush hogá, aur wuh jisse dánishwar laṛká tawallud hotá hai, ḳhushí hásil karegá. 25 Tere má báp ḳhush honge, aur wuh jiske peṭ meŋ tú paṛá, masrúr hogí. 26 Mere beṭe, apná dil mujh ko de, aur merí ráhoŋ se terí ánkheŋ ḳhush hoŋ. 27 Ki záñí aurat ek gahrí khái hai, aur ajnabí aurat taug kúá hai. 28 Wuh ghát meŋ lagí hai, ki shikár kare, aur baní Ádam meŋ dagábázoŋ ko ziyáda karwátí hai.

29 Wuh kaun hai, jo afsos kartá hai ? aur kaun gamzada hai ? aur kaun baṛá qaziya laṛnewálá hai ? aur kaun yáwago hai ? aur kaun besabab gháil hai ? aur kis kí ánkheŋ lál angáre haiŋ ? 30 We jo sadá mainoshí karte haiŋ ; we jo ámez sharáb kí talásh meŋ rahte haiŋ. 31 Jab sharáb lál lál howe, to uská aks jám par paṛe ; so jab wuh apní ḳhúbí dikhláwe, to us par nazar mat kar. 32 Ki anjám i kár wuh sámp kí mánind káṭtí hai, aur bichchhú kí tarah ḍank mártí hai. 33 Terí ánkheŋ begána auratoŋ se laṛengí, aur terá dil ṭeṛhe mazmún nikálegá. 34 Beshakk tú uskí mánind ho jáegí, jo daryá ke darmiyán leṭ jáwe, aur mastúl ke sire par so rahe. 35 Tú kahegá, We mujhe márte to haiŋ, par dukhtá nahíŋ ; we mujhe píṭte to haiŋ, par mujhe málúm na hotá. Maiŋ kab bedár hoúngá ? Maiŋ phir uská suráġ lúngá.

XXIV.

1 Tú bad ádmí se hasad mat kar, aur unkí suhbat kí ḳhwáhish mat rakh. 2 Kyúnki unke dil halákat fikr karte haiŋ, aur unke lab ziyánkárí bolte haiŋ. 3 Dánish ke báis se ghar biná kiyá játá hai, aur fahmíd ke sabab se usko qiyám hai. 4 Agar ḳhabardárí hogí, to koṭhríáŋ nafís aur latíf mál se mámúr ho jáengí. 5 Dánishwar ádmí zoráwar hai ; háŋ ḳhabardár insán ká zor baṛhtí rahtá hai. 6 Kyúnki tú ḳhushtadbírí ke sabab se jang kar saktá hai, aur mushíroŋ kí kasrat se salámatí hai. 7 Hikmat jáhil se bahut buland hai ; wuh darwáze par munh na kholegá. 8 Wuh jo zabán mansúbe íjád kartá hai, ziyánkár ádmí kahláegá. 9 Ná-

dání kí bandish gunáh hai, aur istihzá karnewále se ḳhalq ko nafrat hai. 10 Agar tú musíbat ke din udás ho jáwe, to tujh men kuchh zor na rahegá. 11 Agar tú unko, jinhen maut ne khínchá hai, aur unko, jo máre jáne par taiyár hain, bachá na le, 12 Aur tú kahe, ki Dekho, hamen yih málúm na thá: to kyá wuh, jo dilon ká jánchnewálá hai, yih dekhtá nahín? aur wuh jo terí ján ká nigahbán hai, yih nahín jántá? aur kyá wuh har shaḳhs ko jaise uske kám hain, waisá ajar na degá? 13 Mere beṭe, tú shahd khá, ki wuh achchhá hai, aur shahd ká shán bhí, ki wuh tere mazáq men míṭhá hai: 14 Usí tarah pahchán rakh hikmat ko apní ján ke liye. Jab wuh tujh ko mil jáwe, to terí áqibat nek hai, aur terí ás ṭúṭ na jáegí. 15 Sharír insán sá sádiq ke ghar kí ghát men mat lag; uske chain ke makán ko gárat mat kar. 16 Ki sádiq ádmí sát bár girtá hai, aur phir uṭhtá hai; par sharír balá men girke paṛá rahtá hai. 17 Jab terá dushman gir paṛe, to ḳhushí mat kar, aur jab wuh phisal jáwe, to dilshád na ho: 18 Tá na howe, ki Ḳhudawand dekhe, aur uske nazdík bad howe, aur apná qahr us par se uṭhá lewe. 19 Zabún ádmíon se náḳhush mat ho, aur sharíron par hasad mat kar. 20 Kyúnki sharír ádmí kí áqibat nek na hogí, aur ḳhabíson ká chirág bujháyá jáegá. 21 Mere beṭe, tú Ḳhudawand se, aur bádsháh se ḍar, aur un logon ke sáth na rah, jin ke mizájon men fasád hai. 22 Kyúnki un par nágahání áfat áwegí, aur un donon kí balá kí ḳhabar kis ko hai?

23 Ye bhí hakímon ke amsál hain. Adálat karne men ádmí ke tashaḳh-ḳhus par nazar karná bhalá nahín. 24 Wuh jo sharír ko kahtá hai, ki Tú sádiq hai, log us par lánat karenge, aur qaumen us se nafrat kháengí. 25 Par we, jo use sazá ká hukm dete hain, ḳhush honge, aur achchhí barakat unko milegí. 26 Har ek shaḳhs jo máqúl jawáb detá hai, goyá, ki lab chúmtá hai. 27 Pahle apná kám taiyár kar, aur use maidán men durust kar, bád uske apná ghar baná. 28 Apne hamsáye ke barḳhiláf besabab gawáh mat ho, aur apne labon se ṭhagí mat kar. 29 Aisá mat kah, ki Main us se aisá karúngá, jaisá usne mujh se kiyá; main ádmí se uske kám ke mutábiq sulúk karúngá. 30 Main ne árámtalab insán ke khet par, aur us shaḳhs ke tákistán par, jo dánish se ḳhálí thá, guzar kiyá, 31 Aur dekho, wuh sab ḳhár se bhará húá thá, aur gazna us par chhá gae the, aur uskí sangín díwár gir gaí thí. 32 Tab main ne dekhá, aur main achchhí tarah bújhá; main ne uskí díd kí, aur ibrat páí. 33 Hán, aur thoṛá soná, aur thoṛá únghná, aur sone ke liye háth sameṭná! 34 So terí tangdastí us tarah áwegí, jis tarah koí safar se áwe, aur terí muflisí musallah ádmí kí mánind.

XXV. BAB.

1 Aur ye bhí Sulaimán kí tamsílen hain, jinhen sháhi Yihúdáh Hizqiyáh ke rafíqon ne qalamband kiyá. 2 Ḳhudá kí shán yih hai, ki bát poshída kare; par bádsháhon kí shaukat us men hai ki har chíz ká khoj karen. 3 Jis tarah ásmán niháyat buland aur zamín niháyat past hai, usí tarah bádsháhon ke dil ká hál daryáft na ho. 4 Rúpe ká mail chhánṭ ḍál, to kímiyágar ke liye ek bartan nikal áwegá. 5 Sharíron ko bádsháh ke huzúr se dúr kar, tab uská taḳht sadáqat se páedárí páwegá. 6 Sháh ke huzúr apní shaukat záhir mat kar, aur baṛe ádmíon kí jagah khaṛá mat ho. 7 Kyúnki agar tujh ko kahá jáwe,

Upar á, to yih us se bihtar hai, ki tú amír ke huzúr jis par terí nigáh paṛe, past ho jáwe. 8 Jhagṛá karne ko jald mat já, na ho ki tú na jáne ki anjám i kár maiṉ kyá karúngá, jab ki terá hamsáya tujh ko zalíl kare. 9 Tú apne hamsáye ke sáth apná jhagṛá jhagaṛ, par dúsre ká ráz kisí par fásh na kar: 10 Tá na howe, ki jo koí sune tujhe ruswá kare, aur terí badnámí kisí tarah na miṭe. 11 Sukhan jo apne pahiyoṉ par ho, sone ke seboṉ kí mánind hai, jo munaqqash rúpe par jaṛe hoṉ. 12 Jaise sone kí murkí, aur kundan ká gahná, waisá hí dánishwar goshmál farmánbardár ke kán ke liye hai. 13 Jaise kharíf ke mausim meṉ barf kí sardí, waisá-hí wafadár elchí unke liye jin ká wuh firistáda hai; kyúnki wuh apne áqáoṉ kí ján ko tázadam kartá hai. 14 Wuh jo ek jhúṭhe hadiye par apní baṛáí kartá hai, un badlíoṉ aur hawáoṉ kí mánind hai jin ke sáth bárán na ho. 15 Baṛá sabr cháhiye, ki sháhzáda rází ho jáwe, aur muláim zubán haḍḍí ko bhí toṛtí hai. 16 Kyá tú ne shahd páyá, to itná khá jitná tere liye bas hai, tá na howe ki tú ziyáda khá jáwe, aur ugal ḍále. 17 Apne hamsáye ke ghar kam jáne se apne pánw kí qadr záid kar, tá na ho, ki wuh tujh se ser ho, aur terá kína paidá kare. 18 Wuh ádmí, jo apne hamsáye par jhúṭhí gawáhí detá hai, ek koba, aur ek talwár, aur ek tez tír hai. 19 Musíbat ke waqt be iatimád insán ká iatimád karná us dánt kí mánind hai, jo ṭúṭá húá ho, aur us pánw kí mánind hai, jo band se ukhaṛ gayá ho. 20 Gít gáná uske áge, jo bahut gamgín hai, aisá hai jaise ek shakhs jáṛe meṉ nangá kiyá jáwe, aur jaise sirka shore par paṛe. 21 Agar terá dushman bhúkhá ho, use roṭí kháne ko de; aur agar wuh piyásá ho, use pání píne ko de. 22 Ki tú us ke sir par ág ke angároṉ ká ḍher karegá, aur Khudawand terá badlá legí. 23 Bád i shimálí menh ko jantí hai, aur tursh rú chugalkhorí ko. 24 Ghar kí chhat par ek kone meṉ rahná suhbat ke ghar meṉ jhagṛálú aurat ke sáth rahne se bihtar hai. 25 Jaise tishnakám ke liye ṭhanḍhá pání, waisáhí wuh muzhda hai, jo dúr mulk se áwe. 26 Sádiq ádmí ká khabís ke áge kham honá aisá hai, jaisá chashma jiská pání gadlá ho gayá ho, yá sotá jo bigaṛ gayá ho. 27 Jis tarah bahut shahd khááná kuchh khúb nahíṉ, usí tarah apní shaukat kí talásh karná zebá nahíṉ. 28 Wuh jo apne nafs par zábit nahíṉ, ek shahr kí mánind hai, jo rakhnadár aur be shahrpanáh húá.

XXVI. BAB.

1 Jis tarah tábistán meṉ barf aur kharíf meṉ bárish ho, usí tarah bewaqúf ko izzat zeb nahíṉ detí. 2 Jis tarah gaure ká áwára phirná aur abábíl ká uṛte phirná, usí tarah us láṉat se, jo besabab ho, kuchh zarar nahíṉ hotá. 3 Ghoṛe ke liye koṛá, aur gadhe ke liye dahána hai, par ahmaq kí píṭh ke liye laṭh hai. 4 Múrakh ko uskí himáqat kí mánind jawáb mat de, tá na ho, ki tú bhí uske mánind ho jáwe. 5 Múrakh ko uskí himáqat ke mutábiq jawáb de, tá na ho, ki wuh apní dánist meṉ áp ko dánishwar samjhe. 6 Wuh jo ek bewaqúf ke háth kuchh paigám bhejtá hai, apne pánw káṭṭá hai, aur khisárat khátá hai. 7 Jis tarah langṛe kí ṭángeṉ barábar nahíṉ hotíṉ, us tarah bewaqúfoṉ ke munh meṉ tamsíl hai. 8 Jaisá koí jauhar ko patthar ke ḍher meṉ rakhe, múrakh ko izzat dená aisá hí hai. 9 Jis tarah sharábí ke háth meṉ painá qáim hai, us tarah jáhiloṉ ke munh ke liye tamsíl hai. 10 Wuh buzurg Khudá, jisne sab kuchh banáyá, wuh bewaqúfoṉ

aur khatákároṉ donoṉ ko ujrat detá hai. 11 Jis tarah kuttá ugalke phir khátá hai, usí tarah bewaqúf apní bewaqúfí phir phir záhir kartá hai. 12 Jo tú us insán ko jo apne nazdík dánishmand ho, dekhtá hai, to uske nisbat ahmaq se ziyáda ummed hai. 13 Káhilwujúd insán kahtá hai, Ráh meṉ sher hai, bágh galíoṉ meṉ hai. 14 Jis tarah darwáza apní chúloṉ hí par phirtá hai, árámtalab ádmí apne bistar par aisáhí hai. 15 Árámtalab insán apná háth bartan meṉ chhipátá hai, aur use munh tak phir láná uspar baṛá dukh hotá hai. 16 Káhilwujúd apní dánist meṉ sát shakhsoṉ se, jo dalíleṉ lá sakte haiṉ, áp ko ziyáda dánishmand jántá hai. 17 Wuh jo guzar kartá hai aur auroṉ ke jhagṛe ke bích paṛtá hai, uskí mánind hai, jo kutte ká kán pakaṛke khínchtá hai. 18 Jis tarah wuh díwána insán hai, jo jaltí lakṛíáṉ, aur tír, aur maut ká asbáb phenktá hai, 19 Wuh shakhs, jo apne hamsáye ko dagá dekar kahtá hai, ki Maiṉ ne to ṭhaṭṭhí kiyá, aisíhí hai. 20 Jab lakṛí nahíṉ hotí, to ág bujh játí hai; so jaháṉ lutrá nahíṉ, waháṉ jhagṛá dafa hotá hai. 21 Jaisá angároṉ ke liye koele aur ág ke liye índhan hai: waisá fitnaangez ádmí fitna bhaṛkáne meṉ hai. 22 Nuktachín kí báteṉ un lazíz nawáloṉ kí mánind haiṉ, jo peṭ ke andar pahuncheṉ. 23 Soznák lab, aur sharír dil us maile rúpe ke mánind haiṉ, jo gilí bartan par maṛhá ho. 34 Wuh jo kína rakhtá hai, laboṉ se makr kartá hai, aur dil meṉ dagá rakhtá hai. 25 Jab wuh muláim báteṉ kare, uspar iatimád na kar, kyúnki uske dil meṉ sát nafratí haiṉ. 26 Jiskí badkhwáhí makr meṉ chhipí húí hai, uskí khabásat jamáat ke áge áshkárá ho jáegí. 27 Wuh jo gaṛhá khodtá hai, áp hí us meṉ girtá hai, aur jo patthar ḍhulkátá hai, wuh palaṭke usí par paṛtá hai. 28 Darog zubán unká kína rakhtí hai, jin ko usne dukh diyá, aur dambáz dahan logoṉ ko ḍhakel detá hai.

XXVII. BÁB.

1 Tú us par, jo kal hogá, fakhr mat kar; kyúnki tú nahíṉ jántá ki kal kyá hogá. 2 Aisá kar ki dúsrá insán terí sitáish kare, na ki teráhí munh; begána kare, na ki teráhí lab. 3 Patthar bhárí hai, aur retá wazaní; lekin bewaqúf ká jhunjhláná un donoṉ se garántar hai. 4 Gussa sakht chíz hai, aur qahr átash hai; lekin kaun hai jo gairat ke barábar khaṛá rah sake. 5 Wuh malámat jo záhir howe, us mahabbat se, jo pinhá ho, bihtar hai. 6 We gháo, jo dost ke háth se lageṉ, wafádár haiṉ, aur machchhíáṉ, jo dushman lewe, dagá denewáliáṉ haiṉ. 7 Shikamser shahd se nafrat rakhtá hai; par uske liye jo bhúkhá hai, har ek kaṛwí chíz míṭhí hai. 8 Insán jo apne makán se áwára ho, wuh murg hai, jo áshiyán se bhaṭak jáwe. 9 Khushbú aur itr dil kí farhat ke báis haiṉ; insán ke liye uske dost kí jání saláh aisí hí farhat hai. 10 Apne kháss dost, aur apne báp ke dost ko tark mat kar, aur jab tujh par bipat paṛe, tab bháí ke ghar mat já, ki hamsáya jo nazdík ho, us bháí se jo dúr ho, bihtar hai. 11 Mere beṭe, dánishwar ho, aur mere dil ko shád kar, táki maiṉ unko, jo mujhe malámat kartá hai, jawáb de sakúṉ. 12 Dáná ádmí peshbíní se badí ko dekhtá hai, aur áp ko chhipátá hai; par nádán guzarte haiṉ, aur sazá páte haiṉ. 13 Jo begáne ká zámin howe, uske kapṛe le le, aur usse jo ajnabí aurat ká ho, giro máng le. 14 Wuh jo subh sawere uṭhke apne dost ke haqq meṉ áwáz i buland se duá i khair kartá hai, uske liye yih ek lánat mahsúb hogí. 15 Hamesha ká tapká jo jhaṛí ke

din meṉ ho, aur jhagrálú aurat donoṉ ek haiṉ. 16 Wuh jo use chhipátá hai, hawá ko chhipátá hai, aur us ke dahne ká raugan pukáregá. 17 Jis tarah lohá lohe ko ábdár kartá hai, usí tarah ádmí apne dost ke chihre ko ábdár kartá hai. 18 Jis tarah wuh jo anjír ke daraḳht kí nigahbání kartá hai, uská mewa khátá hai, usí tarah wuh jo apne áqá ká intizár kartá hai, izzat pátá hai. 19 Jis tarah pání meṉ ek chihra dúsre chihre ko miltá hai, usí tarah ádmí ká dil ádmí ko. 20 Jis tarah pátál aur maut ko serí nahíṉ, usí tarah insán kí ánkheṉ ser nahíṉ hotíṉ. 21 Jis tarah rúpe ke liye ghaṛiyá, aur sone ke liye bhaṭṭhí hai, usí tarah ádmí kí sitáish ádmí ke liye hai. 22 Agarchi tú ahmaq ko gehún ke sáth okhlí meṉ ḍálke músal se kúṭe, par uskí ablahí usse kabhí dúr na hogí. 23 Apne galloṉ ká ahwál daryáft karne meṉ chálákí kar, aur apne ramoṉ ko achchhí tarah dekh. 24 Ki mál sadá nahíṉ rahtá, aur kyá tájwarí pusht dar pusht báqí rahtí hai? 25 Súkhí ghás dikháí detí hai, aur sabza numáyán hotá hai, aur kohí jhāṛíáṉ kāṭke faráham kí játí haiṉ; 26 Barre terí poshish ke liye haiṉ, aur bakre tere maidánoṉ kí qímat haiṉ; 27 Aur bakríoṉ ká dúdh tere kháne ke liye, aur tere gharáne ke liye, aur terí launḍíoṉ kí guzrán ke liye káfí hai.

XXVIII. BAB.

1 Sharír log har chand koí unká píchhá nahíṉ kartá, bhágte haiṉ; par sádiq sher kí mánind diler haiṉ. 2 Ḳhatákáríoṉ ke sabab se hákim bahutse haiṉ; lekin ek insán se, jo hikmat aur márifatwálá ho, waháṉ ká nazm o nasq baṛhtá hai. 3 Wuh miskín insán, jo miskín par zulm kartá hai, dhaṛalle ká menh hai, jo ek dána nahíṉ chhoṛtá. 4 We jo sharíat ke tárik haiṉ, sharíroṉ kí sitáish karte haiṉ; par we jo sharíat ke háfiz haiṉ, un se muḳhálafat karte haiṉ. 5 We log, jo aibdár haiṉ, adálat se ágáh nahíṉ; par we, jo Ḳhudawand ke joyán haiṉ, sab kuchh jánte haiṉ. 6 Usse jo apní ráhoṉ se bhaṭká húá hai, agarchi tawangar ho, wuh miskín, jo apní rástrawí par chalá játá hai, bihtar hai. 7 Wuh jo sharíat ko hifz kartá hai, dánishwar pisar hai; par wuh jo aubáshoṉ ká hamnishín hai, apne pidar ko ruswá kartá hai. 8 Jo súdḳhorí karke zulm se kamáke apní daulat baṛhátá hai, wuh uske liye, jo miskínoṉ par rahm karegá, baṭortá hai. 9 Wuh jo apne kán ko dúr rakhtá hai, táki sharíat ko na sune, uskí duá bhí nafratangez hai. 10 Wuh jo sádiq ko bhaṭkáke burí ráh chalátá hai, so apne gaṛhe meṉ áp giregá; par we, jo rástrau haiṉ, ḳhúbíoṉ ke wáris honge. 11 Máldár insán apní dánist meṉ dánishwar hai; par wuh miskín, jo dánishwálá hai, use daryáft kar játá hai. 12 Jab sádiqoṉ ká daur hotá hai, to baṛí ḳhushí hotí hai; par jab sharír barpá hote haiṉ, to mard tafahhus kiyá játá hai. 13 Wuh jo apne gunáhoṉ ko chhipátá hai, kámyáb na howegá; par wuh jo gunáh ká iqrár kartá hai, aur use chhoṛ detá hai, us par rahmat howegí. 14 Mubárak hai wuh insán, jo sadá ḍará kartá hai; par wuh jo apne dil ko saḳht kartá hai, ziyán meṉ giregá. 15 Jaisá garajtá húá sher, aur shikár ḍhúṉḍhnewálí ríchh, waisáhí wuh sharír hai, jo miskínoṉ par hukmrání kare. 16 Wuh sultán jiskí dánish kam hai, uská zulm bahut hai; par wuh jo taaddí se kína rakhtá hai, uskí umr daráz hai. 17 Wuh insán, jo zulm se kisí ká ḳhún kartá hai, bhágke gaṛhe meṉ girtá hai, use koí rok nahíṉ saktá. 18 Jo sídhá chalá játá hai, bach jáwegá;

par wuh jo ráh bhaṭká húá hai, nágahán gir paṛtá hai. 19 Jo apní zamín jottá hai, roṭíon se ser howegá; par jo yáwa logon kí pairawí kartá hai, iflás se ser howegá. 20 Diyánatdár insán barakat se mámúr hotá hai; par jo daulatmand hone ke liye utáolí kartá hai, besazá na ṭhahregá. 21 Ádmíon ke tashakhkhus par nazar karná khúb nahín; kyúnki ádmí roṭí ke ek ṭukṛe ke liye gunáh kartá hai. 22 Jo daulat paidá karne par martá hai, tang chashm hai, aur nahín dekhtá ki iflás us par áwegá. 23 Jo insán ko sarzanish kartá hai, bád uske, tamalluq karnewále kí nisbat ziyáda razámandí hásil karegá. 24 Jo apne má báp ko lúṭtá hai, aur kahtá hai, ki Yih gunáh nahín, wuh gáratgar ká sáthí hai. 25 Jiske dil men ghamanḍ hai, wuh fitna-angez hai, par jis ká tawakkul Khudáwand par hai, farbih kiyá jáwegá. 26 Jis ko apne dil par bharosá hai, bewaqúf hai; par jo dánish se ráh chaltá hai, naját páwegá. 27 Jo miskínon ko detá hai, muhtáj na hogí; par jo chashmposhí kartá hai, bahut lánaten apne úpar legí. 28 Jab sharír log barpá hote hain, to ádmí chhipte phirte hain; par jab we faná hote hain, to sádiq log afzúd hote hain.

XXIX. BÁB.

1 Jo bár bár tanbíh páne ke sáth gardankashí kartá hai, nágahán qatl kiyá jáwegá, aur koí uská chára na hogá. 2 Jis waqt sádiq ziyáda ho játe hain, to khalq khush hotí hai; par jab sharír hákim hote hain, to khalq gam kartí hai. 3 Jo hikmat se ulfat rakhtá hai, apne báp ko shád kartá hai; par jo zániya se ham suhbat hotá hai, apná mál talaf kartá hai. 4 Bádsháh adálat se apní mamlukat ko istiqlál bakhshtá hai; par wuh jo rishwat letá hai, usko bigáṛtá hai. 5 Wuh insán jo apne hamsáye kí khushámad kartá hai, us ke qadamon ke liye jál bichhátá hai. 6 Khabís insán ke gunáh men phandá hai; par sádiq jo hai, gátá hai, aur khushí kartá hai. 7 Sádiq ádmí miskínon ká ahwál daryáft kartá rahtá hai; lekin sharír uske hál par mutawajjih nahín hotá. 8 Ṭhaṭṭhebáz ádmí shahr men jál phailáte hain; lekin dánishwále qahr ko pher dete hain. 9 Agar dánishwálá insán bedánish se jhagṛá kare khwáh nákhushí se, khwáh hansí se, to usmen árám nahín. 10 We jo lohú ke piyáse hain, sádiq ká kína rakhte hain; lekin ahl i insáf us kí ján bacháte hain. 11 Jáhil apne dil ká sab kuchh záhir kartá hai; par dánishmand use der tak roktá hai. 12 Agar koí farmánrawí jhúṭh par kán rakhe, to uske sáre khádim khabís ho játe hain. 13 Miskín aur dagá karnewále báham faráham hote hain, aur Khudáwand un donon kí ánkhen roshan kartá hai. 14 Jab bádsháh diyánatdárí se miskínon kí adálat kartá hai, to uská takht sadá qáim rahtá hai. 15 Láṭhí aur tanbíh dánish bakhshnewálí hai, par wuh laṛká, jo betarbíyat chhoṛ diyá játá hai, apní má ko ruswá kartá hai. 16 Jab khabís log faráwán hote hain, to gunáh bahut hote hain; lekin sádiq log unká girná dekhenge. 17 Apne beṭe ko tarbíyat kar, ki wuh tujhe chain degá, hán, wuh terí rúh ko khushwaqt karegá. 18 Jahán rúyá nahín, wahán log halák hote hain; lekin jo sharíat ko hifz kartá hai, farkhunda hai. 19 Faqat zabání nasíhat se chákar tarbíyatpizír nahín hotá, kyúnki har chand wuh samajhtá hai, par us par amal na karegá. 20 Tú us insán ko, jo betaammul kah baiṭhtá hai, dekhtá hai: uskí nisbat bedánish ke liye ummed ziyáda hai. 21 Wuh jo apne gulám ko laṛakpan se náz men pálta hai, ákhirkár wuh uská beṭá banegá. 22 Gussawar ádmí fasád uṭhátá hai, aur

tund khoṭ insán bahut gunáh kartá hai. 23 Ádmí kí bulandparwází us ko past kartí hai; par izzat unko, jo dil se farotan haiṉ, buland kartí hai. 24 Jo chor ká sharík hotá hai, apní ján se bezár hai: wuh lánat suntá hai, aur use bayán nahíṉ kartá. 25 Ádmí se ḍarná ádmí ko phansátí hai; par jo Khudáwand par tawakkul kartá hai, mahfúz rahtá hai. 26 Bahut haiṉ, jo bádsháhoṉ kí mihrbání ke joyán haiṉ; lekin Khudáwand se ádmí kí adálat hai. 27 Kajrau insán sádiqoṉ ke liye nafrat hai, aur jo rástrau hai, sharíroṉ ke liye nafrat hai

---

XXX. BÁB.

1 Ajúr bin Waqí kí báteṉ; us mard ká manshá ká kalám Ittiel se, háṉ Ittiel aur Ukál se.

2 Yaqínan maiṉ harek insán kí nisbat haiwán húṉ, aur ádmí kí sí dánish mujh meṉ nahíṉ; 3 Maiṉ ne na hikmat síkhí, aur na Alquddús kí shinákht hásil kí. 4 Kaun ásmán par charhá aur utrá? kis ne hawá ko apní muṭṭhí meṉ jama kar liyá? kis ne páníoṉ ko ek kapṛe meṉ bándhá? kis ne zamín kí sárí hatdeṉ bándhíṉ? Agar tú kah saktá hai, to batlá: uská nám kyá hai, aur uske beṭá ká nám kyá hai? 5 Khudá ká har ek sukhan táyá húá hai; wuh unke liye jin ká tawakkul us par hai, ek sipar hai. 6 Tú uskí bátoṉ par kuch ziyáda mat kar, na ho ki wuh tujh ko tanbíh de, aur tú jhúṭhá ṭhahare. 7 Main ne tujh se do sawál kiye haiṉ, so mere jíte jí mujhe ináyat kar. 8 Batálat aur daroggoí mujh pás se dúr rakh, aur mujh ko na tihídast kar, na máldár; mere hál ke láiq mujhe khurák de, 9 Tá na howe, ki maiṉ ser ho jáúṉ, aur inkár karke kahúṉ, ki Khudáwand kaun hai? yá muhtáj hoke chorí karúṉ, aur apne Khudá ká nám behudagí ke sáth lúṉ. 10 Khádim par makhdúm ke huzúr tuhmat mat kar, na ho ki wuh tujh par lánat kare, aur tú asámí ṭhahare. 11 Ek pusht aisí hai, jo apne báp par lánat kartí hai, aur apní má ko mubárak nahíṉ kahtí. 12 Ek pusht aisí hai jo apne taíṉ apní nigáh meṉ pák jántí hai, lekin uskí gandagí us se dhoí nahíṉ gaí. 13 Ek pusht aisí hai, jo ajab shokhchashm hai, aur unkí palkeṉ úpar ko rahtí haiṉ. 14 Ek pusht aisí hai, ki jis ke dánt teg haiṉ, aur dáṛheṉ chhuríáṉ, táki zamín ke miskínoṉ ko nigal jáweṉ, aur kangáloṉ ko khalq meṉ se faná kar deṉ. 15 Alúqa kí do beṭíáṉ haiṉ, jo chillátí haiṉ, ki Do, do! Tín haiṉ, jo kabhí ser nahíṉ hotíṉ, balki chár haiṉ jo kabhí nahíṉ kahtí ki Bas. 16 Pátál, aur bánjh zihdán, aur zamín, jo seráb nahíṉ, aur átash jo kabhí na kahe ki Bas.

17 Wuh ánkh jo apne báp ko chiṛátí hai, aur apní má ká kahná mánná haqír jántí hai, janglí kauwe usko uchakke nikál lenge, aur gidh use khá lenge. 18 Ye tín aisí ajíb haiṉ, ki merí aql se báhar haiṉ, balki chár haiṉ jinheṉ maiṉ jántá nahíṉ: 19 Uqáb kí ráh ásmán meṉ, aur sámp kí ráh chaṭán par, aur jaház kí ráh daryá kí wasat meṉ, aur mard kí ráh kunwárí meṉ. 20 Biyáhí chhinál kí ráh yúnhí hai: wuh khátí hai, aur apná munh ponchhtí hai, aur kahtí hai, ki maiṉ ne kuchh buráí na kí hai. 21 Tín chízoṉ se zamín bechain hotí hai, balki chár haiṉ jin kí wuh bardásht nahíṉ kar saktí, 22 Gulám se jo sultán ho jáwe, aur ahmaq se jab uská peṭ bhare, 23 Aur námaqbúl aurat se jab wuh biyáhí jáwe, aur laundí se jo apní bíbí kí walí ahad ho.

24 Chár haiṉ, jo dunyá meṉ chhoṭí haiṉ, lekin baṛí siyání haiṉ, 25 Chyúṇṭí

harchand kí zormand ḳhilqat nahíṉ, lekin wuh tábistán meṉ apne liye ḳhurák jama kar rakhte haiṉ; 26 Aur jaṉglí ḳhargosh, agarchi nátawán ḳhilqat haiṉ, lekin we paháṛíoṉ meṉ apná ghar banáte haiṉ; 27 Aur ṭiḍḍí jiská koí bádsháh nahíṉ, lekin wuh pare bándhke nikaltí hai; 28 Aur makṛí jo apne háthoṉ se pakaṛtí hai, aur wuh bádsháhoṉ ke mahalloṉ meṉ hai. 29 Tín ḳhushraftár haiṉ, balki chár jinká chalná khushnumá hai, 30 Ek to sher babar jo sáre chárpáyoṉ meṉ bahádur hai aur kisí ke sámhne se phirtá nahíṉ; 31 Aur asp i miyánbasta, aur bakrá, aur bádsháh jispar kisí taraf se chaṛháí na ho; 32 Agar tú ne nádání se apní buland-parwází záhir kí, yá tú ne kuchh baṛá andesha kiyá, to háth apne munh par rakh. 33 Yaqínan dúdh miláne se makhan nikálá játá hai, aur nák maṛoṛne se lahú: usí tarah gussa bhaṛkáne se fasád barpá hotá hai.

XXXI. BAB.

1 Lamúel bádsháh ke manshá kí báteṉ jo uskí má ne use sikhláíṉ.

2 Ai mere beṭe, kyá, ai mere peṭ ke beṭe, jo maiṉ ne nazreṉ mánke páyá, kyá saláh dúṉ? 3 Apní qúwat auratoṉ ko mat de, na apní ráheṉ bádsháhoṉ kí bigáṛ-newálíoṉ ko. 4 Ai Lamúel, bádsháhoṉ ko maiḳhorí zebá nahíṉ, aur nashe kí chízeṉ shahzádoṉ ko láiq nahíṉ, 5 Tá na howe ki we píweṉ, aur sharíat ko bhuláweṉ, aur mazlúm ká insáf karte húe bhaṭak jáweṉ. 6 Sharáb usko piláo, jo ḳharábhál hai, aur mai unko jo dilshikast haiṉ; 7 Táki wuh píwe, aur apní tangdastí farámosh kare, aur apní pareshání ko phir yád na kare. 8 Apná munh gúnge ke liye khol, unkí hujjat bayán karne ko, jo murhe haiṉ. 9 Apní zubán khol, sachchí adálat kar, aur miskínoṉ aur tihídastoṉ ke liye hujjat sábit kar.

10 Kis ko pársá jorú miltí hai, jo láloṉ se beshbahá hai? 11 Uske shauhar ke dil ko usse chain aur itmínán hai: so wuh kabhí lúṭ ká muhtáj na hogá. 12 Wuh jab tak jítí rahegí usse nekí hí karegí; badí na karegí. 13 Wuh súf aur katán ḍhúṉḍhtí hai, aur baṛí cháh ke sáth apne háthoṉ se kám kartí hai. 14 Wuh saudágaroṉ ke jaházoṉ kí mánind hai: wuh apní ḳhurish dúr se le átí hai. 15 Wuh rát rahte húe uṭhtí hai, aur apne gharáne ko khilátí hai, aur apní chho-kríoṉ ko baḳhre detí hai. 16 Wuh ek maidán táktí hai, aur use le letí hai, aur apne háthoṉ kí mihnat se tákistán lagátí hai. 17 Wuh mazbútí se apní kamar bándhtí hai, aur apne bázúoṉ ko mazbút kartí hai. 18 Wuh chakhtí hai, ki merí saudágarí bhalí hai; rát ko uská chirág nahíṉ bujhtá. 19 Wuh takle par apne háth chalátí hai, aur uske háth aṭeran pakaṛte haiṉ. 20 Wuh miskínoṉ kí taraf apná háth baṛhátí hai; háṉ, wuh apne háth muh-tájoṉ kí taraf phailátí hai. 21 Agar uske gharáne par barf paṛe, to wuh ḍartí nahíṉ, kyúnki uske ḳhándán meṉ harek surḳh libás oṛhe húe hai. 22 Wuh apne liye díwár par mushajjar banátí hai, uskí poshák abreshamí aur gulfám hai. 23 Uská shauhar pháṭakoṉ meṉ mashhúr hai, jab ki wuh shahr ke masháiḳh ke sáth baiṭhtá hai. 24 Wuh katán ke mahín thán binwátí aur bechtí hai, aur kamarband ko saudágaroṉ ke pás amánat rakhtí hai. 25 Izzat aur hurmat uskí poshák hai, aur ánewále dinoṉ meṉ wuh ḳhushwaqt hogí. 26 Wuh apní zubán kholke hikmat kí báteṉ boltí hai, uskí zubán meṉ mihrbání kí sharíat hai. 27 Wuh apne gharáne ke dastúroṉ par baḳhúbí nigáh kartí hai, aur káhilí kí roṭí nahíṉ khátí.

28 Uske bete uthte haiṉ, aur use farkhunda kahte haiṉ, aur uská shauhar bhí uskí sitáish kartá hai. 29 Bahuterí betíoṉ ne pákíza kám kiye, par tú sab par sabqat le gaí. 30 Kamál dhokhá hai, aur jamál meṉ páedárí nahíṉ, par wuh aurat jo ḳhudátars hai, sutúda hai; use uske háthoṉ ká phal do, aur uske kám pháṭakoṉ meṉ uskí sitáish karenge.

WA'IZ KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Sháh i Yirúshálam Wáiz bin Dáúd kí báteṉ. 2 Butlánoṉ kí butlán, Wáiz kahtá hai, butlánoṉ kí butlán! Sab kuchh bátil hai. 3 Kyá fáida ádmí ko us kí sárí mihnat se hásil hotá hai, jo wuh súraj ke níche khínchtá hai? 4 Pusht játí hai, aur pusht átí hai, aur zamín hamesha qáim rahtí hai. 5 Súraj chaṛhtá hai aur súraj ḍhaltá hai, aur apne maqám meṉ paiṭhá hai, aur waháṉ se phir nikaltá hai. 6 Hawá dakhin ko játí hai, aur uttar ko ghúmtí hai, hawá ghúmke ghúmke játí hai, aur hawá ghúmkar phirtí hai. 7 Sárí nadíáṉ samundar meṉ bahtí haiṉ, aur samundar bhar nahíṉ játá; jis maqám meṉ nadíáṉ játí haiṉ, us meṉ we jáne ko phirtí haiṉ. 8 Ye sab báteṉ thakátí haiṉ, ádmí na kah saktá hai; na ánkh dekhne se na kán sunne se ser hotá hai. 9 Jo húá, soí phir hogá, aur jo baná, soí phir banegá, aur súraj ke níche kuchh nayá nahíṉ. 10 Kuchh aisá hai ki log bolte haiṉ, Dekho to yih nayá hai! Sábiq wuh maujúd thá un zamánoṉ meṉ jo hamáre áge haiṉ. 11 Mutaqaddimín ká nám o nishán nahíṉ, aur mutaakhḳhirín ká bhí, jo howenge, nám o nishán un ke darmiyán na rahegá jo un ke bád honge.

12 Maiṉ Wáiz Yirúshálam meṉ baní Isráel ká bádsháh thá. 13 Aur maiṉ ne apná dil lagáyá ki aql dauṛáke sab kí taftísh o tahqíq karúṉ,jo ásmán ke níche kiyá játá hai. Yih shugl i alamangez hai jo Ḳhudá ne baní A'dam ko diyá ki us meṉ mashgúl hoṉ. 14 Maiṉ ne sáre kámoṉ ko dekhá jo ásmán ke níche kiye játe haiṉ; aur dekh sab kuchh butlán aur hawá kí charán hai. 15 Jo ṭeṛhá hai, sídhá nahíṉ ho saktá, aur kamtíoṉ ká hisáb ho nahíṉ saktá hai. 16 Maiṉ ne apne dil meṉ kahá, Dekh maiṉ un sabhoṉ se, jo mere áge Yirúshálam par the, baṛí aur ziyáda hikmat rakhtá húṉ, aur merá dil bahut hikmat o dánish meṉ bíná hai. 17 Lekin jab maiṉ ne hikmat ke jánne ko aur himáqat aur jahálat ke jánne ko dil lagáyá, to málúm kiyá, ki yih bhí hawá par charná hai. 18 Kyúnki bahut hikmat meṉ bahut diqqat hai, aur jo giyán baṛhátá hai, so dukh baṛhátá hai.

II, BA'B.

1. Phir maiṉ ne apne dil meṉ kahá, ki A', maiṉ tujh ko aish o ishrat chakháúngá, tú ḳhúbí ko dekh le! Lo, yih bhí butlán hai. 2 Maiṉ ne hansí se kahá: Díwána! aur shádí se, Yih kyá kartí hai? 3 Maiṉ ne apne dil meṉ mansúba bándhá ki apne badan ko wain se nimnáúṉ, par apne dil ko hikmat meṉ qáim rahne dúṉ, aur ahmaqí ko iḳhtiyár ḳarúṉ, jab tak dekhúṉ, ki baní A'dam ká ḳhair i mutlaq kyá hai,

jisc we ásmán ke níche apní zindagí ke dinon ke shumár men kiyá karen. 4 Main ne bare bare kám kiye. Main ne apne liye ghar banáe, aur main ne apne liye tákistán lagáe. 5 Main ne apne liye jannaten aur firdausen banáín, aur sáre phal ke per un men baitháe. 6 Main ne apne liye táláb banáe ki un se bálída darakhton ká bág sínchún. 7 Mere liye zarkharíd gulám aur laundíán thín, aur khánazád mere pás the. Main bhí bahutse gáe bail aur bher bakrí ke gallon ká málik thá aisá ki main un sabhon se, jo mere áge Yirúshálam men musallit húe, ziyáda máldár thá. 8 Main ne soná aur rúpá aur bádsháhon aur súbon ká khazána apne liye jama kiyá. Main ne gánewále aur gánewálíán aur baní Ádam kí aiyáshíán, begam aur begamát apne liye muqarrar kín. 9 So main buzurg húá, aur sabhon se, jo Yirúshálam men mere áge the, barh gayá. Merí hikmat bhí mujh men qáim rahí. 10 Aur sab kuchh jo merí ánkhen cháhtí thín, main ne un se báz nahín rakhá; main ne apne dil ko kisí khushí se mana nahín kiyá; kyúnki merá dil merí sárí mihnat se shádmán húá, aur merí sárí mihnat ká yihí merá phal thahará. 11 Aur main ne apne sáre kámon par, jo mere háthon ne kiye the, aur us mihnat par jo main ne banáne kamáne ke liye khínchí thí, nazar kí, aur dekhá ki sab butlán aur hawá kí charán hai, aur ásmán ke níche kuchh fáida nahín. 12 Aur main hikmat aur himáqat aur jahálat ke dekhne par mutawajjih húá. (Kyúnki wuh shakhs jo bádsháh ke bád áwegá kyá karegá? Magar wuh jo qadím se log karte áe hain.) 13 Aur main ne dekhá ki hikmat himáqat se aisí mumtáz hai jaisí roshní táríkí se mumtáz hai: 14 Hakím apní ánkhen apne sir men rakhtá hai, aur ahmaq andhere men chaltá hai; tis par bhí main ján gayá ki ek hí qismat sabhon ko taqsím hotí hai. 15 Tab main ne apne dil men kahá, Jaisí ahmaq kí qismat hai, waisí merí qismat bhí hogí: phir main káheko bará hakím húá hún? So main ne apne dil men kahá, ki Yih bhí butlán hai. 16 Kyúnki na hakím aur na ahmaq ká zikr abad tak rahegá, kyúnki ánewále dinon kí dúrí men sab bhúlá húá hogá; aur háe! hakím ahmaq ke sáth mar játá hai! 17 So main zindagí se bezár húá, kyúnki wuh kám, jo súraj ke níche kiyá játá hai, mujhe burá málúm húá; kyúnki sab butlán aur hawá kí charán hai. 18 Aur main apne sáre kám se, jo súraj ke níche kiyá thá, bezár húá, is liye ki main use us admí ke liye jo mere bád áwegá, chhor jáúngá. 19 Aur kaun jántá hai ki wuh hakím yá ahmaq hogá? Har hál wuh mere sáre kám par jo main ne kiyá aur súraj ke níche hikmat se kamáyá, musallit hogá. Yih bhí butlán hai. 20 Tab main phirá ki apná dil sáre kám se, jo main ne súraj ke níche kiyá thá, máyús karún. 21 Kyúnki ek ádmí hikmat aur dánáí aur kámyábí se kamátá hai, phir wuh use dúsre ádmí kí mírás men jis ne us ke liye kuchh mihnat nahín kí, chhor játá hai. Yih bhí butlán aur balá i azím hai! 22 Kyúnki ádmí ko uskí sárí mashaqqat aur jánfishání se jo wuh súraj ke níche uthátá hai, kyá muyassar hotá? 23 Kyúnki us ke sáre din dukhdáí hain, aur uská shugl diqqdár hai, balki us ká dil rát ko bhí árám nahín pátá. Yih bhí butlán hai! 24 So ádmí ke liye aur khair i mutlaq nahín magar yih ki wuh kháwe aur píwe aur mihnat karke apní ján ko khúbí se bahláwe. Yih bhí main ne dekhá ki Al'láh ke háth se hai. 25 Kyúnki kaun kháegá aur kaun ruchegá magar us se? 26 Kyúnki wuh us ádmí ko jo use pasand átá hai, hikmat aur dánáí aur khushí bakhshtá hai; lekin gunáhgár ko batorne aur dher karne men mashgúl kartá hai ki use dewe, jo Khudá ká pasandída hai. Yih bhí butlán aur hawá kí charán hai.

III. BAB.

1 Har chíz ká ek mausim hai, aur har shai ká jo ásmán ke níche hai, ek waqt hai. 2 Paidá hone ká ek waqt hai, aur mar jáne ká ek waqt hai; bone ká ek waqt hai, aur mazrú ke ukhárne ká ek waqt hai; 3 Márne ká ek waqt hai, aur rafá karne ká ek waqt hai; ḍháne ká ek waqt hai, aur banáne ká ek waqt hai; 4 Rone ká ek waqt hai, aur hansne ká ek waqt hai; kuṛhne ká ek waqt hai, aur náchne ká ek waqt hai; 5 Patthar phenkne ká ek waqt hai, aur patthar baṭorne ká ek waqt hai; hamágoshí ká ek waqt hai, aur hamágoshí se judá hone ká ek waqt hai, ; 6 Páne ká ek waqt hai, aur khone ká ek waqt hai; bacháne ká ek waqt hai, aur ḳharachne ká ek waqt hai; 7 Pháṛne ká ek waqt hai, aur síne ká ek waqt hai; chup hone ká ek waqt hai, aur bolne ká ek waqt hai; 8 Cháhne ká ek waqt hai, aur ghináne ká ek waqt hai; jang ká ek waqt hai, aur sulh ká ek waqt hai. 9 Mihnatkash ko uskí sárí mashaqqat se kyá muyassar hotá hai? 10 Main ne us shugl ko dekhá jo Ḳhudá ne baní Adam ko diyá hai, ki us men mashgúl howen. 11 Us ne sab kuchh us ke ain waqt par ḳhúb kiyá hai, par álam ko bhí un ke dil men rakh diyá hai yahán tak ki ádmí un kámon ko, jo Ḳhudá shurú se áḳhir tak kartá hai, nahín pahunchtá. 12 Aur main ján gayá ki baní Ádam ke liye aur ḳhair i mutlaq nahín magar yih ki we ḳhushwaqt howen, aur áp apne jíte jí ḳhair karen.

13 Aur agar koí insán apní sárí mihnat men kháwe aur píwe aur ḳhúbí ko dekhe, to yih bhí Ḳhudá kí baḳhshish hai. 14 Main ján gayá ki sab kuchh jo Ḳhudá kartá hai, hamesha ke liye hai, us par kuchh baṛháyá nahín játá, aur us se kuchh ghaṭáyá nahín játá, aur Ḳhudá aisá kám kartá ki log us ke huzúr ḍarte rahen. 15 Jo hai so áge thá, aur jo honá hai so áge húá hai, aur Ḳhudá guzashta kí talab kartá hai.

16 Phir main ne súraj ke níche adálat ke maqám ká muláhaza kiyá, wahán sharárat thí; aur sadáqat ke maqám ká liház kiyá, wahán sharárat thí. 17 Tab main ne apne dil men kahá, ki Ḳhudá sálih aur tálih ká insáf karegá; kyúnki ek waqt har chíz ke liye aur har kám ke liye mutaaiyan hai. 18 Main ne apne dil men baní Ádam ke haqq men kahá, ki Ḳhudá un ká imtihán kare, aur we málúm karen ki haiwán ke mánind hain. 19 Kyúnki baní Ádam ká wáqia hai, aur baháim ká wáqia hai, aur un ká wáqia ekhí hai: jaisá yih martá hai, waisá wuh martá hai; ekhí dam sab men hai, aur insán ko haiwán se fazílat nahín, kyúnki sab butlán hai. 20 Sab ek hí maqám men játá rahtá hai. Sab ḳhák se baná hai, aur sab ḳhák men phirtá hai. 21 Baní Ádam kí ján ki úpar chaṛhtí, aur baháim kí ján ki zamín ke níche utartí kaun jántá? 22 So main ne dekhá ki ḳhair i mutlaq nahín magar yih ki insán apne kám se shádmán howe, ki yih uskí qismat hai. Kyúnki kaun use mutawajjih karegá, ki us par, jo us ke bád hogá, dekhe?

IV. BÁB.

1 Aur main ne sáre zulmon par, jo súraj ke níche kiye játe hain, phirke nazar kí, aur kyá dekhtá hún, ki mazlúm chilláte hain, aur unhen koí madadgár nahín miltá, aur zálimon ke háth se zabardastí hotí hai, aur unhen madadgár nahín miltá. 2 Tab main ne murdon ko, jo áge mar chuke, un zindon se, jo ab jíte hain, ziyáda mubárak jáná. 3 Lekin wuh donon se nekbaḳht hai, jo ab tak nahín húá hai, jisne

wuh burá kám nahíṉ dekhá hai jo súraj ke níche kiyá játá hai. 4 Aur maiṉ ne sárí mashaqqat aur mihnat kí sárí kámyábí ko dekhá ki us se ek ko dúsre par rashk átá hai. Yih bhí butlán aur hawá kí charán hai. 5 Múrakh apná háth sameṭke apná gosht khátá hai. 6 Ek kaff bhar árám us se bihtar hai ki donoṉ muṭṭhí mihnat se aur hawá ke charne se bhare howeṉ. 7 Aur maiṉ phirá aur súraj ke níche kí butlán ko dekhá. 8 Koí akelá hai, uská koí dúsrá nahíṉ, uská na beṭá na bháí hai, tis par bhí us kí sárí mihnat kí intihá nahíṉ, aur us kí ánkh daulat se ser nahíṉ hotí. Maiṉ kis ke liye mihnat kartá, aur apní ján ko ḳhúbí se báz rakhtá húṉ? Yih bhí butlán aur shugl i alamangez hai. 9 Ek se do bhalá hai; kyúnki un kí mihnat meṉ un ko baṛá fáida hotá hai. 10 Kyúnki agar we gireṉ, to ek apne sáthí ko uṭháwegá; par afsos us par jo akelá hoke girtá hai; kyúnki koí dúsrá nahíṉ jo use uṭháwe. 11 Phir agar do ek sáth leṭeṉ, to garmáte haiṉ; par akelá kyúnkar garmáwe? 12 Aur agar koí ek par hamla kare, to we dono us ká sámhná karenge, aur tihrí rassí jald nahíṉ ṭúṭí. 13 Miskín aur hakím jawán us búṛhe aur bewaqúf bádsháh se bihtar hai jo saláh lená nahíṉ jáne. 14 Kyúnki wuh asíron ke ghar se bádsháh hone ko niklá, agarchi wuh apní mamlukat meṉ muhtáj paidá húá thá. 15 Maiṉ ne sab zindoṉ ko, jo súraj ke níche chalte haiṉ, dekhá ki we us dúsre jawán ke sáth haiṉ jo us ká jánishín hai. 16 Un sab logoṉ ká shumár nahíṉ, jin ká wuh peshwá hai; tadbhí mutaakhkhirín us se khush na honge. Kyúnki yih bhí butlán aur hawá kí charán hai.

V. BAB.

1 Apní chál se ḳhabardár jab ki tú Ḳhudá ke ghar ko játá hai, aur sunne ko házir honá ahmaq ke zabíh guzaráne se bihtár hai. Kyúnki we nahíṉ mánte ki ham burá karte haiṉ. 2 Apne munh se jaldí na kar, aur terá dil shitábí se Ḳhudá ke huzúr bát na nikále; kyúnki Ḳhudá ásmán meṉ hai, aur tú zamín par: is liye terí báteṉ kam howeṉ. 3 Kyúnki bahut taraddud se sapn átá hai: aur ahmaq ziyádagoí se mashhúr hotá hai. 4 Jab tú Ḳhudá ke liye nazr máne, to us ke adá karne meṉ derí na kar; kyúnki wuh ahmaq se rází nahíṉ hai: jo nazr tú máne so adá kar. 5 Nazr na máuná us se bihtar hai ki máne aur adá na kare. 6 Apne munh ko apná jism bahkáne na de, aur rasúl ke áge mat kah, ki Bhúl chúk thí. Ḳhudá tere qaul se kyúṉ gusse hogá, aur tere háthoṉ ká kám bigáṛegá? 7 Kyúnki bahut sapn meṉ dhokhá hai, aur bahut bátoṉ meṉ aisá hí hai: so tú ḳhudátars ho. 8 Agar tú muhtáj kí mazlúmí aur adl o sidq kí gárat ko mulk meṉ dekhe, to tú us bát se hairán na ho. Kyúnki buland par bulandtar nazar rakhtá hai, aur bulandtarín un sabhoṉ par hai. 9 Mulk ká fáida sab ke liye malik hai jo raaiyat se maḳhdúm hai. 10 Zardost zar se ásúda nahíṉ hotá, aur jo daulat cháhtá hai, us kí ámad se ser na hogá. Yih bhí butlán hai. 11 Jab mál baṛhtá hai, to us ke khánewále bhí baṛhte haiṉ. Aur us ke málik ká kyá fáida hai magar apní ánkhoṉ ká dekhná? 12 Mihnatí kí nínd míṭhí hai kyá thoṛá kháwe kyá bahut; lekin daulatmand kí serí use sone nahíṉ detí. 13 Ek balá i azím hai jo maiṉ ne súraj ke níche dekhí ki mál us ke málik kí badí ke liye bachá. 14 Aur wuh mál shugl i alamangez meṉ sarf hotá hai, aur agar wuh ek beṭá janmáwe, to us ke háth meṉ kuchh nahíṉ bach rahtá hai. 15 Jaisá wuh apní má ke peṭ se niklá, wuh nangá, jaisá

áyá, phir játá rahegá, aur wuh apní mihnat se kuchh na uṭháwegá ki apne háth meṉ le jáwe. 16 Aur yih bhí to balá i azím hai. Bilkull jaisá áyá, waisá játá rahtá hai. Pas us ko kyá nafa hai jo hawá par mihnat kartá hai? 17 Wuh apní umr bhar kudúrat meṉ khátá hai, aur uskí diqqdárí aur bezárí aur ḳhafagí bahut hai.

18 Lo jo maiṉ ne dekhá: ḳhair hai balki ḳhushnumá hai, ki admí apní sárí mihnat meṉ, jo wuh apní zindagí ke dinoṉ ke shumár meṉ, jo Ḳhudá ne use giná diyá, súraj ke níche kartá hai, kháwe aur píwe aur ḳhúbí dekh le, kyúnki yih uskí qismat hai. 19. Phir agar Ḳhudá kisí ádmí ko dhan daulat detá hai, aur use muḳhtár kartá hai ki usse kháwe, aur apní qismat uṭhá lewe, aur apní mihnat meṉ ḳhush howe, to yih bhí Ḳhudá kí baḳhshish hai. 20 Kyúnki wuh apní zindagí ke dinoṉ ko bahut yád na karegá; is liye ki Ḳhudá ne dil kí ḳhushnúdí use baḳhshí.

VI. BÁB.

1 Ek badí hai, jo maiṉ ne súraj ke níche dekhí, aur wuh aksar ádamzád par átí hai. 2 Koí aisá hai ki Ḳhudá use dhan daulat aur izzat baḳhshtá hai yaháṉ tak ki us ká jí kisí chíz ká, jo wuh cháhtá hai, muhtáj nahíṉ; tis par bhí Ḳhudá use iḳhtiyár nahíṉ detá ki us se kháwe, balki gair ádmí use khátá hai. Yih butlán hai aur saḳht badí hai. 3 Agar koí shaḳhs sau beṭe janmáwe, aur bahut baras jítá rahe, aur us kí umr ke din daráz howeṉ; aur agar us ká jí ḳhúbí se na bhare, aur use qabr na mile: to maiṉ kahtá húṉ ki peṭgirá us se nekbaḳht hai. 4 Kyúnki wuh butlán meṉ átá hai, aur zulmát meṉ játá rahtá hai, aur us ká nám andhere se chhipá hai; 5 Us ne súraj ko bhí na dekhá na málúm kiyá; par is ko us se ziyáda árám hai. 6 Aur agarchi wuh do chand ek hazár baras jíwe, aur ḳhúbí ká barḳhurdár na howe: kyá sab ek hí maqám meṉ nahíṉ játá rahtá hai? 7 Ádmí kí sárí mihnat us ke munh ke liye hai, tadbhí us ká jí nahíṉ bhartá. 8 Kyúnki hahím ko ahmaq se kyá fazílat hai? Kyá garíb kí, jo zindoṉ ke áge chalne jántá hai? 9 Ánkhoṉ ká dekhá húá jí chalne se bihtar hai. Yih bhí butlán aur hawá kí charán hai. 10 Jo hai us ká nám qadím se rakhá gayá hai; aur málúm hai ki ádmí hai, aur us se jhagaṛ nahíṉ saktá jo us se zoráwar hai. 11 Butlán baṛhánewálí bahut sí báteṉ haiṉ, aur ádmí kí fazílat kyá? 12 Kyúnki kaun jántá hai ki insán ká ḳhair i mutlaq us ke jíte jí us kí zindagí ke dinoṉ ke shumár meṉ jise wuh sáya kí mánind guzarántá hai, kyá hai. Kaun insán ko batlátá hai, ki uske bád súraj ke níche kyá hogá?

VII. BÁB.

1 Neknámí ḳhushbúí se bihtar hai, aur maran din janam din se. 2 Mátam ke ghar meṉ jáná ziyáfat ke ghar meṉ jáne se bhalá hai, kyúnki wuh sab logoṉ ká áḳhir hai, zinda use apne dil meṉ rakhtá hai. 3 Udásí hansí se bihtar hai, kyúnki munh ke bigaṛne se dil sudhartá hai. 4 Hakím ká dil mátam ke ghar meṉ hai, aur ahmaq ká dil ḳhushí ke ghar meṉ hai. 5 Hakím ká ḍánṭná sunná us se bihtar hai ki koí ahmaq ká gáná sune. 6 Kyúnki jaisá hánḍí ke níche kánṭoṉ ká paṭpaṭáná taisá múrakh ká hansná; yih bhí butlán hai. 7 Zulm hakím ko ghumátá hai, aur rishwat dil ko bigáṛtí hai. 8 Muqaddama ká áḳhir

us ke shurú se bihtar hai. 9 Tú apne jí meṉ jald ḳhafá mat ho, kyúnki ahmaq ke jí meṉ ḳhafagí rahtí hai. 10 Mat kah, ki Agle din in se kyúnkar bihtar the? Kyúnki tú hikmat se is kí bábat nahíṉ púchhtí hai. 11 Mírás ke barábar hikmat achchhí hai, aur un kí fazílat hai jo súraj ko dekhte haiṉ. 12 Kyúnki zer sáya i hikmat zer sáya i naqdí; lekin dánáí kí fazílat hai, ki hikmat apne sáhiboṉ ko zindagí baḳhshtí hai. 13 Ḳhudá ke kám ko dekh! Ki kaun sídhá kar saktá hai jise wuh ṭeṛhá kartá hai? 14 Bhale din meṉ bhalá ho, aur bure din meṉ soch: is ko bhí jaise us ko Ḳhudá ne banáyá, is sabab se ki insán apne píchhe jo hai daryáft na kare.

15 Maiṉ ne apní butlán ke dinoṉ meṉ yih sab kuchh dekhá. Nekokár hai jo apní nekokárí meṉ martá hai, aur badkár hai jo apní badkárí meṉ umrdaráz hotá hai. 16 Ziyáda nekokár na ho aur fazúl hakím mat ban: tú káheko bigaṛegá? 17 Ziyáda badkár na ho aur ahmaq mat ban: apne waqt se pahle káheko maregá? 18 Achchhá hai ki tú is ko thámbe, par us se bhí háth na uṭháwe; ki ḳhudátars un sab se bach nikaltá hai. 19 Kyúnki hikmat hakím ko das zoráwaroṉ se, jo shahr meṉ haiṉ, zoráwar kartí hai. 20 Ki koí insán zamín par aisá sádiq nahíṉ ki nekí kare aur ḳhatá na kare. 21 Phir sab bátoṉ par, jo log bolte haiṉ, apná dil mat lagá, na ho ki tú apne naukar se apní lán tán sune. 22 Kyúnki terá dil bhí aksar jántá hai ki tú ne auroṉ kí lán tán kí hai.

23 Maiṉ ne hikmat se yih sab parkhá hai. Maiṉ bolá, Maiṉ hakím hoúngá; par wuh mujh se dúr thí. 24 Jo bahut dúr aur gahrá gahrá hai, use kaun páwegá? 25 Maiṉ mutawajjih húá aur merá dil, táki hikmat aur ḳhirad ko jánúṉ, aur un kí pairawí aur talab karúṉ, aur ki sharárat aur ahmaqí aur ablahí aur safáhat ko jánúṉ. 26 Tab maiṉ ne maut se talḳhtar us aurat ko páyá jis ká dil phande aur jál aur jis ke háth bandhan haiṉ. Jo Ḳhudá kí nazar meṉ maqbúl hai, so us se bachtá hai; lekin gunáhgár us se phánsá játá hai. 27 Dekh Wáiz kahtá hai, maiṉ aqlmandí páne ko ek ek kí pairawí karke yih pá chuká húṉ. 28 Jo hanoz merá jí khojtá, par nahín pátá, so yih hai: ek mard maiṉ ne hazároṉ meṉ se páyá, par zan un sabhoṉ meṉ nahíṉ páí. 29 Magar dekh maiṉ ne yih páyá, ki Ḳhudá ne insán ko khará banáyá, par we bahut banáwaṭeṉ nikálte haiṉ.

VIII. BAB.

1 Kaun hakím kí mánind hai? aur kaun chízoṉ kí tafsír jántá hai? Insán kí hikmat us ke munh ko roshan kartá hai, aur us ke chihra ká bal mubaddal hotá hai. 2 Maiṉ kahtá húṉ ki Bádsháh ká Ḳhudá kí qasam ke liye farmánbardár ho. 3 Tú jald us se phir na já, aur badtadbírí meṉ shámil mat ho, kyúnki wuh jo cháhtá hai, so kartá hai, 4 Azbas ki bádsháh ká hukm gálib hai; aur kaun use kahegá, Tú yih kyá kartá hai? 5 Jo hukm mántá hai, so burí bát nahíṉ jántá, aur hakím ká dil waqt aur dastúr ko bújhtá hai. 6 Kyúnki har chíz ká ek waqt aur ek dastúr hai; ki ádmí ká dukh us par baṛá hai. 7 Kyúnki koí nahín jántá hai ki kyá hogá; ki kyúnkar hogá kaun use batlátá? 8 Koí ádmí rúh par muḳhtár nahíṉ ki rúh ko bachá rakhe, aur koí marne ke din par muḳhtár nahíṉ, aur qitál se riháí nahíṉ, aur sharárat apne logoṉ ko nahíṉ bachátí. 9 Yih sab maiṉ ne dekhá, aur apná dil sáre kám par, jo súraj ke níche kiyá játá hai, lagáyá. Aisá

waqt hai ki insán insán par badí ke liye musallit hotá hai. 10 Itne meṉ maiṉ ne dekhá, ki sharír madfún húe, aur we áe aur muqaddas maqám se játe rahe, aur jis shahr meṉ aisá karte the, bhuláe gae. Yih bhí butlán hai. 11 Azbas ki bad kám par fatwá jald bajá láyá nahíṉ játá, is liye baní Ádam ká dil un meṉ badkárí par lagtá hai. 12 Agarchi gunáhgár sau bár burái kare, aur umrdaráz howe, tad bhí maiṉ jántá húṉ, ki un ká bhalá hogá, jo ḳhudátars haiṉ aur us ke huzúr ḍarte haiṉ. 13 Lekin gunáhgár ká bhalá kahíṉ na hogá, aur sáya kí mánind wuh apne dinoṉ ko na baṛháwegá, is liye ki wuh Ḳhudá ke áge nahíṉ ḍartá thá.

14 Ek butlán hai, jo zamín par hotí hai, ki nekokár haiṉ, jinheṉ badkároṉ ke kám ke mutábiq wáqa hotá hai; aur badkár haiṉ, jinheṉ nekokároṉ ke kám ke mutábiq wáqa hotá hai. Maiṉ bolá, Yih bhí butlán hai. 15 Tab maiṉ ne ḳhush maáshí ko saráhá; kyúnki súraj ke níche insán ká aur ḳhair i mutlaq nahíṉ, magar ki kháwe aur píwe aur mahzúz rahe; aur us kí mihnat meṉ us kí zindagí ke dinoṉ tak, jo Ḳhudá ne use súraj ke níche giná diye, yih us kí baqá ṭhaharegí.

16 Jab maiṉ ne apná dil lagáyá, ki hikmat síkhúṉ, aur us shugl ko, jo zamín par kiyá játá hai, dekh lúṉ (kyúnki rát din us kí áṉkheṉ nínd nahíṉ dekhtí haiṉ:) 17 Tab maiṉ ne Ḳhudá ká sárá kám dekhá, ki insán us kám ko, jo súraj ke níche kiyá játá hai, daryáft nahíṉ kar saktá hai. Agarchi insán mihnat karke khoje, taubhí daryáft nahíṉ kartá; aur agarchi hakím use jánne cháhe, taubhí daryáft nahíṉ kar saktá hai.

IX. BÁB.

1 Ki maiṉ ne is sab par dil lagáyá, aur yih sab khoj liyá, ki sadíq aur hakím aur un ke kám Ḳhudá ke háth meṉ haiṉ; insán na mahabbat na adáwat jántá hai: yih sab us ke áge hai. 2 Yih sab sabhoṉ par barábar bítá hai; sádiq aur sharír ká, nekokár aur pák aur nápák ká, us ká, jo qurbán látá, aur us ká, jo qurbán nahíṉ látá, ek hí wáqia hai; jaisá nekokár waisá ḳhatákár, jo qasam khátá aisá hai jaisá wuh jo qasam se ḍartá hai. 3 Yih balá hai sab meṉ jo súraj ke níche kiyá játá hai, ki sabhoṉ ká ek hí wáqia hai: is liye baní Ádam ká dil bhí sharárat se bhará hai, aur ahmaqí un ke dil meṉ rahtí hai jab tak we jíte haiṉ, aur bád us ke murdoṉ meṉ haiṉ. 4 Kyúnki kaun hai jo muáf hai? Sab zindoṉ ká to bharosá hai; kyúnki jítá kuttá mare sher se bhalá hai. 5 Kyúnki zinda jánte haiṉ ki ham marenge, par murda kuchh bhí nahíṉ jánte, aur un ká aur kuchh ajr nahíṉ; kyúnki un ká zikr miṭ játá hai. 6 Un kí mahabbat aur adáwat aur gairat ab játí rahí; aur álam meṉ un ká na hissa na baḳhra hai na sáre kám meṉ jo súraj ke níche kiyá játá hai.

7 Chal ḳhursandí se apní roṭí khá aur ḳhushdilí se apná wain pí; ki hanoz Al'láh tere kám se rází hai. 8 Har waqt tere kapṛe safed howeṉ, aur tere sir par raugan na ghaṭe. 9 So zindagí se mahzúz rah us aurat kí suhbat meṉ jis par tú áshiq hai apní fání zindagí ke sab dinoṉ meṉ, jinheṉ Ḳhudá ne tujhe súraj ke níche giná diyá, ki ye terí fání zindagí ke sab din haiṉ. Kyúnki zindagí meṉ aur terí mashaqqat meṉ, jo tú súraj ke níche khínchtá hai, yih terí qismat hai. 10 Jo kuchh tere háth lage, so apne maqdúr bhar kar; kyúnki pátál meṉ, jahán tú játá hai, na kám na banáwat na dánái na hikmat hai.

11 Maiṉ mutawajjih húá, aur súraj ke níche dekhá, ki na chálák ko daur,

na bahádur ko jang, na hakím ko roṭí, na hunarmand ko daulat, na alím ko fazílat miltí hai, balki waqt aur ittifáq sabhoṇ ko pahunchtá hai. 12 Kyúnki bashar bhí apná waqt un machhlíoṇ ke mánind nahíṇ jántá, jo bure jál meṇ pakṛí játí haiṇ, aur jaisá parinde phande meṇ phansáe játe haiṇ, waisá hí baní Ádam bhí badwaqtí meṇ, jab achának us par jál paṛtá hai, phans játe haiṇ. 13 Yih bhí maiṇ ne dekhá, ki súraj ke níche hikmat to hai, aur wuh mujhe baṛí málúm húí. 14 Ek chhoṭá shahr thá, aur us meṇ thoṛe log. Us par ek baṛá bádsháh chaṛh áyá, aur use gher liyá, aur us par baṛe baṛe bándh bándhke chaṛhá. 15 Ab us meṇ ek miskín hakím mard milá jis ne apní hikmat se us shahr ko bacháyá; lekin kisí ne us miskín mard ko yád nahíṇ kiyá. 16 Tab maiṇ bolá, Hikmat zor se bhalí hai; tis par bhí us miskín kí hikmat kí tahqír hotí hai, aur us kí báteṇ suní nahíṇ játíṇ. 17 Hakím kí salím báteṇ us se zúdtar suní játí haiṇ, jo ahmaqoṇ meṇ musallit hai. 18 Hikmat laṛáí ke hathyár se bhalí hai, par ek gunáhgár bahutsí bhaláí ko bigáṛtá hai.

X. BAB.

1 Múí makkhí se gandhí ká tel basátá aur balbalátá hai: hikmat aur hurmat se thoṛí ahmaqí bhárí hai. 2 Hakím ká dil uske dahne hai; par ahmaq ká dil us ke báyeṇ hai. 3 Jis ráh meṇ ahmaq bhí chale, us kí aql kam hai, aur wuh sab se kahtá hai ki Maiṇ ahmaq húṇ.

4 Agar hákim ká jí tujh par jalá, to apní jagah mat chhoṛ; kyúnki qáim-mizájí baṛe gunáhoṇ ko dabátí hai. 5 Ek balá hai jo maiṇ ne súraj ke níche dekhí bamújib ek chúk ke jo sultán se nikaltí hai: 6 Ahmaqí bahut bulandnishín hotí hai, aur daulatmand pastí meṇ baiṭhte haiṇ. 7 Maiṇ ne dekhá, ki naukar ghoṛoṇ par sawár haiṇ, aur sardár naukaroṇ ke mánind zamín par chalte haiṇ. 8 Jo gaṛhá khodtá hai, so us meṇ giregá; aur jo díwár ko toṛtá hai, use sámp ḍansegá. 9 Jo pattharoṇ ko ṭáltá hai, so un se dukh páwegá; aur jo lakṛí chírtá hai, so us se kaṭegá. 10 Agar lohá kund hai, aur ádmí dhárí tez na kare, to zor márná zurúr hai; par kámyáb hone ke liye hikmat mufíd hai. 11 Sámp bin phanphanáná ḍanstá, aur sáhib i lisán us se bihtar nahíṇ. 12 Hakím ke munh kí báteṇ latíf hain; par ahmaq ke lab usí ko nigalte haiṇ. 13 Us ke munh kí bátoṇ kí ibtidá ahmaqí hai, aur us kí zabání kí intihá fásid ablahí hai. 14 Aur ahmaq báteṇ baṛhátá hai; par ádmí nahíṇ jántá ki kyá hogá; aur jo kuchh us ke bád hogá, use kaun batáwegá? 15 Ahmaq kí mihnat use thakátí hai, kyúnki wuh shahr meṇ jáne ko nahíṇ jántá. 16 Afsos us mulk par, jis ká bádsháh laṛká hai, aur jis ke sardár subh ko kháte píte haiṇ. 17 Mubárak wuh mulk, jis ká bádsháh nekzád hai, aur jis ke sardár waqt par zor páne ke liye, na mast hone ke liye, kháte píte haiṇ. 18 Sustí se ballá ḍhaltá hai, aur ḍhíle háthoṇ se ghar ṭapaktá hai. 19 Hansí ke liye log ziyáfat karte haiṇ, aur wain zindoṇ ko khush kartá hai; aur rúpíyá sab kám ká hai. 20 Tú apne dil meṇ bhí bádsháh par lánat na kar, aur apní khwábgáh meṇ bhí máldár par lánat na kar; kyúnki ásmán ke parinda áwáz ko le jáenge, aur ahl i tair bát sunáwenge.

XI. BÁB.

1 Pánío̤n ke úpar apní roṭí phenk de, kyúnki bahut din ke píchhe páwegá. 2 Sát ko balki áṭh ko hissa de; kyúnki tú nahíṉ jántá hai, ki zamín par kyá balá hogí. 3 Agar bádal pání se bhare haiṉ, to zamín par baraste haiṉ; aur agar daraḳht dakhin taraf yá uttar taraf gire: to jaháṉ daraḳht girtá hai, waháṉ paṛá rahtá hai. 4 Jo hawá kí ḳhabar letá hai, so nahíṉ botá hai; aur jo bádaloṉ ko dekhtá hai, so nahíṉ lautá hai. 5 Jaisá tú nahíṉ jántá hai, ki hawá kí kyá ráh hai, aur hámila ke peṭ meṉ haḍḍíáṉ kyúnkar baṛhtí haiṉ: waisá hí tú Ḳhudá ká kám, jo sab kuchh kartá hai, nahíṉ jánegá. 6 Fajr ko apne bíj ko bo, aur shám ko bhí apná háth mat uṭhá; kyúnki tú nahíṉ jántá hai, ki yih ban paṛegá, yá wuh, yá donoṉ ke donoṉ barábar bhale honge.

7 Aur núr míṭhá hai, aur súraj ká dekhná ánkhoṉ ko achchhá lagtá hai. 8 Háṉ, agar ádmí bahut baras jíwe, aur un sabhoṉ meṉ ḳhushí kare: tadbhí wuh zulmát ke dinoṉ ko yád rakhe, kyúnki bahut honge; sab jo átá hai, so butlán hai. 9 Ai jawán, apní jawání meṉ ḳhush ho, aur apní bulúgat ke dinoṉ meṉ apná jí bahlá, aur apne dil kí ráhoṉ meṉ aur apní ánkhoṉ kí manzúrí meṉ chal; par ján rakh, ki in sárí bátoṉ ke liye Ḳhudá tujh ko adálat meṉ láwegá. 10 Aur gam apne dil se dúr kar, aur badí apne jism se báz rakh. Kyúnki shabáb aur sahar fání haiṉ.

XII. BÁB.

1 Aur apní jawání ke dinoṉ meṉ apne Ḳháliq ko yád kar, peshtar us se, ki bure din aur we baras á leṉ, jab tú kahegá, ki Ye mujhe pasand nahíṉ áte; 2 Peshtar usse ki áftáb aur naiyir aur mahtáb aur sitáre andhere howeṉ, aur bádal bárish ke bád phirá karte haiṉ; 3 Jis waqt ghar ke rakhwál thartharáte haiṉ, aur ahl i uzm kubṛe hote haiṉ, aur písnewálíáṉ bátil hotí haiṉ, isliye ki thoṛí húíṉ, aur jharokhoṉ se dekhnewálíáṉ dhundhlá játí haiṉ, 4 Aur galí ke kiwáṛe band ho jáeṉ, jab chakkí kí áwáz áhista hotí hai, aur ádmí chiṛiyá kí áwáz ke sáth uṭhtá hai, aur sárí banát i nagma ruk játí haiṉ; 5 Jab log chaṛháí se ḍarte haiṉ, aur dahshateṉ ráh meṉ haiṉ, aur bádám nápasand hai, aur tiḍḍí bhárí aur shauq mauqúf hotá hai; kyúnki insán apne abadí makán meṉ játá hai, aur mátam karnewále galí galí phirte haiṉ; 6 Peshtar us se ki chándí kí ḍorí kholí jáe, aur sone kí kaṭorí toṛí jáe, aur ghaṛá manba pás toṛá jáe, aur hauz ká charḳh ṭúṭ jáe, 7 Aur ḳhák zamín meṉ phir jáe jaisá ki thá, aur rúh Ḳhudá ke pás phir jáe jis ne use diyá.

8 Butlánoṉ kí butlán, Wáiz kahtá hai, sab bátil hai!

9 Aláwa ki Wáiz hakím thá, us ne logoṉ ko bhí giyán sikháyá, aur taul taulke aur khoj khojke bahut sí masleṉ banáíṉ. 10 Wáiz latíf báteṉ páne kí talásh meṉ rahá, aur yih durust likhá gayá, aur sach bát hai. 11 Hakím ke kalám painoṉ ke mánind haiṉ aur ahl i majlis gaṛe kántoṉ ke mánind, jo ekhí charwáhe se muqarrar kiye gae haiṉ. 12 Aláwa tú, ai mere beṭe, in se tahsíl kar; bahut kitáboṉ ke banáne kí hadd nahíṉ, aur bahut mutála jism ko thakátá hai.

13 Ab áo, ham kalám ká tamám aur kull suneṉ: Ḳhudá se ḍar, aur us ke hukmoṉ ko mán; ki yih insán ká kull hai. 14 Kyúnki Ḳhudá har ek fial ko adálat meṉ láwegá aur har ek maḳhfí kám ko, kyá bhalá kyá burá.

GAZAL UL GAZALÁT.

I. BÁB.

1 Sulaimán kí gazal ul gazalát. 2 Wuh apne munh ke chúmoŋ se mujhe chúme: kyúnki terá ishq wain se achchhá hai. 3 Tere raugan khushbúdár haiŋ; rekhta atr sá terá nám hai: is wáste kunwáríáŋ tujh par áshiq haiŋ. 4 Mujhe khínch le: ham tere píchhe daurtí áwengí. Bádsháh mujhe apne khalwatkhána meŋ le gayá: ham tujh se shádí aur khushí karengí, ham tere ishq ko wain se ziyáda saráhengí; alhaqq we tujh par áshiq haiŋ. 5 Maiŋ kálí par jamíla húŋ, ai dukhtarán i Yirúshálam, Kídár ke khaimoŋ kí mánind, Sulaimán ke pardoŋ kí mánind. 6 Mujhe mat dekho, ki maiŋ aisí kálí húŋ, ki maiŋ dhúb kí jalí húŋ. Merí má ke beṭe mujh se khafá húe, unhoŋ ne mujhe tákistán kí nigáhbán kiyá; par maiŋ ne apne tákistán kí, jo mujhe supurd húá, nigahbání nahíŋ kí. 7 Mujhe batlá, ai tú jo mere dil ká piyárá hai, ki kaháŋ charátá hai, do pahar kaháŋ liṭátá hai? na ho ki maiŋ tere musáhiboŋ ke gol par betáb kí mánind ho jáúŋ. 8 "Ai auratoŋ meŋ hasína, agar tú yih nahíŋ jántí hai, to galle ke naqsh i qadam par já, aur apne halwán charwáhoŋ ke maskanoŋ ke pás chará.

9 Ai merí zauja, maiŋ tujhe Firaún kí rath kí ghoṛí se tashbíh detá haiŋ. 10 Tere gál jawáhir se khushnumá haiŋ, aur terá galá zewarát se. 11 Ham tere liye sone ke hár banáwenge, rúpe ke búṭoŋ samet." 12 Jab ki bádsháh apní ziyáfat meŋ hai, merí jaṭámásí apní ríh detí hai. 13 Merá mahbúb mere liye murr ká basta hai, wuh merí chhátíoŋ ke bích shabbásh hogí. 14 Merá mahbúb mere liye hinná ká guchchhá hai, Ain i Jadí ke angúristánoŋ meŋ se. "15 Dekh tú khúbsúrat hai, ai merí zauja, dekh, tú núrpaikar hai, terí ánkheŋ kabútaroŋ kí sí haiŋ." 16 Dekh tú hasín hai, ai mere mahbúb, dilpasand hai, aur hamárá palang sabza hai. 17 Hamáre ghar ke shahtír sanaubar haiŋ, aur hamárí saqf saro.

II. BÁB.

1 Maiŋ Sarún kí nargis, wádíoŋ kí sosan húŋ. "2 Jaisí sosan khároŋ meŋ, waisí merí zauja auratoŋ meŋ." 3 Jaisá seb darakhtoŋ meŋ, waisá merá mahbúb mardoŋ meŋ. Maiŋ us ke sáya meŋ baiṭhne kí shauqín húŋ, aur us ká phal mere mazáq meŋ míṭhá hai. 4 Wuh mujh ko wain ke ghar meŋ legayá, aur us ká jhanḍá mujh par mahabbat hai. 5 Kishmish se mujh ko qarár do, seb se mujh ko táb bakhsho, kyúnki maiŋ ishq kí bímár húŋ. 6 Us ká báyáŋ mere sir tale hai, aur us ká dahná mujhe chhátí se lagátá hai. 7 "Ai dukhtarán i Yirúshálam, maiŋ gazáloŋ aur maidán kí harníoŋ kí qasam tumheŋ detá húŋ, ki merí mahabbat ko mat jagáo, aur mat uṭháo, jab tak wuh rází na ho".

8 Mere mahbúb kí áwáz! Dekh wuh paháṛoŋ par se kúdte aur ṭíloŋ par se phándte húe átá hai. 9 Merá mahbúb gazál yá jawán harin kí mánind hai. Dekh wuh hamárí díwár ke píchhe khaṛá hai, wuh tábdán se dekhtá hai, wuh jálí se jhalaktá hai. 10 Merá mahbúb bolá, aur mujh se kahá, Uṭhiye, ai merí zauja, ai merí náznín, aur áiye. 11 Kyúnki jáṛe ká mausim guzar gayá, barsát ho gaí, aur

játí rahí; 12 Zamín par phúl dikháte haiṉ, chahchaháne ká waqt á pahunchá, aur qumrí kí áwáz hamáre mulk meṉ suní játí hai; 13 Anjír ká darakht apná mewa pakátá hai, aur ták phúlke khushbú dete haiṉ. So uṭhiye, ai merí zauja, ai merí jamíla, áiye! 14 Ai merí fákhta jo chaṭánoṉ ke daráron meṉ, aur karáṛoṉ ke áṛ meṉ chhiptí hai, apní shakl mujhe dikhá, apní áwáz mujhe suná, ki terí áwáz shírín hai, aur terí shakl hasín hai. 15 Hamáre liye lomṛíoṉ ko já pakṛo, un lomṛí bachchoṉ ko, jo tákistán ko kharáb karte haiṉ; kyúnki hamáre tákoṉ meṉ phúl lage haiṉ. 16 Merá mahbúb merá hai, aur maiṉ us kí húṉ; wuh sosanoṉ ke darmiyán charátá hai. 17 Jab ki din ḍhale, aur sáye lambáweṉ, tab tú phir á; ai mere mahbúb, tú gazáloṉ yá karáṛe ke paháṛoṉ par ke jawán harinoṉ kí tarah ho á!

III. BÁB.

1 Apne palang par rát ko maiṉ ne use ḍhúnḍhá jise merá jí cháhtá hai; maiṉ ne use ḍhúnḍhá, par wuh na milá. 2 Ab maiṉ uṭhúngí, aur shahr meṉ galí galí aur bázár bázár phirúngí, aur us ko ḍhúnḍhúngí jise merá jí cháhtá hai. Maiṉ ne use ḍhúnḍhá, par na páyá. 3 Nigáhbán jo shahr meṉ phirte haiṉ, mujhe mile: Kyá tum ne usko dekhá, jis ko merá jí cháhtá hai? 4 Jab maiṉ un se tanik áge baṛh gaí thí, to wuh, jis ko merá dil cháhtá hai, mujhe milá. Maiṉ ne use pakaṛ rakhá, aur use na chhoṛúngí jab tak maiṉ use apní má ke ghar meṉ, aur apní wálida ke khalwatkhána meṉ na le jáúṉ. 5 "Ai dukhtarán i Yirúshálam, maiṉ tumheṉ gazáloṉ aur maidán kí harinoṉ kí qasam detá húṉ ki tum merí mahabbat ko mat jagáo, aur mat uṭháo, jab tak wuh rází na ho!"

6 Kaun wuh hai, jo dhúwáṉ kí uṭhán kí mánind murr aur lubán aur gandhí ke sáre khushbúdár masálih se muattar hoke bayábán se chaṛh átí hai? 7 Sulaimán kí pálkí to dekh! Sáṭh pahlawán us ke gird pesh haiṉ, we baní Isráel meṉ ke jawán mard haiṉ, sab ke sab shamsherdár aur jang ke qábil haiṉ, har ek kí talwár us kí kamar par hai, rát ke khatra ke sabab se. 9 Sulaimán bádsháh ne Lubnán ke lakṛe se apne liye ek takht i arúsí banwáyá. 10 Us ke amúd rúpe ke aur us ke takiye sone ke aur us kí gaddí argawání banwáe, aur us ká andar dukhtarán i Yirúshálam ne mahabbat se murassa kiyá. 11 Ai dukhtarán i Saihún, niklo aur Sulaimán bádsháh ko táj pahine húe dekho, jo us kí má ne us kí arúsí ke din meṉ aur us ke dil kí shádí ke din meṉ use pahináyá.

IV. BÁB.

1 "Ai merí zauja, tú khúbsúrat hai, dekh, tú khushrú hai. Tere sitr ke píchhe terí ánkheṉ kabútaroṉ kí sí haiṉ; tere bál bakrí ke galla kí mánind hai jo koh i Jiliád ke utár par ulartá hai; 2 Tere dánt bheṛíoṉ ke galla kí mánind haiṉ jin kí pashm katrí gaí, aur jo nahán se nikaltí haiṉ, un meṉ se har ek tauam jantí hai, aur un meṉ koí bánjh nahíṉ; 3 Tere lab lál sút kí mánind haiṉ; terá dahan khúb hai, tere rukhsár tere sitr ke píchhe ádhe anár ke mánind haiṉ; terí gardan Dáúd ke burj ke mánind jo hathyár ke liye baná: us par hazár phaṛíáṉ laṭaktí haiṉ, we sab kí sab pahlawánoṉ kí sipareṉ haiṉ; 5 Terí do chhátíáṉ áhú ke do tauam bachche haiṉ, jo sosanoṉ meṉ charte haiṉ. 6 Jab din ḍhale aur sáye lambáweṉ

maiņ is koh i murr aur is tall i lubán ko jáúngá. 7 Ai merí zauja, tú ḳhúbsúrat hai, tujh meņ koí aib nahíņ. 8 Mere sáth Lubnán se, ai dulhiņ, mere sáth Lubnán se tú utar á, Amánat kí choṭí par se, Sanír aur Harmún kí choṭí par se, sheroņ ke makánoņ se, aur chítoņ ke paháṛoņ se nazar kar. 9 Tú mere dil ko moh letí hai, merí bahin, dulhin, tú mere dil ko moh letí hai apní ánkh ke ek kirishma se, apní gardan ke ek ishwa se! 10 Terá ishq kyá ḳhúb hai, merí bahin, dulhin! kitní bihtar terí mahabbateņ waiņ se, aur tere raugan kí ríh sárí ḳhushbúíoņ se! 11 Tere lab shahd ṭapkáte haiņ, ai merí dulhin, shahd o shír terí zabán se bahtá hai aur terí poshák kí ríh Lubnán kí sí ríh hai. 12 Tú muqaffal bág hai, merí bahin, dulhin, muqaffal chashma, maḳhtúm sotá. 13 Tere nihál firdaus haiņ, jis meņ anár haiņ, jin ke newa lazíz haiņ, aur hinná, aur nárd, 14 Aur jaṭámásí, aur zafrán, aur gaurgáchh, aur dárchíní, aur Lubnán ke sáre daraḳht, aur murr aur úd aur har tarah ke ḳhushbúdár masálih, aur bág ká manba, áb i hayát ká sotá hai, aur Lubnán se pání jári hai." 16 Uttar kí hawá jág, aur dakhin kí hawá chal, mere bág par bah, ki us kí bás mahake! Merá mahbúb apne bág meņ áwe, aur us ká lazíz mewa kháwe.

V. BÁB.

1 "Maiņ apne bág meņ átá húņ, merí bahin, merí dulhin, maiņ apná murr apne balsán samet baṭortá húņ, maiņ apne shahd apne áb i angúr samet khátá húņ, maiņ apne wain apne dúdh samet pítá húņ. Ai zaujo, kháo, ai mahbúbo, pío aur mast ho jáo."

2 Maiņ soí, par merá dil jágí. Mere mahbúb kí áwáz jo halqazan hai! "Mere liye khol, merí bahin, merí zauja, merí fáḳhta, merí tamáma! ki merá sir pur shabnam hai, aur merí zulfeņ rát ke búndoņ se bharí haiņ." 3 Maiņ to apná sáya utár chukí húņ, maiņ use kyúnkar pahinúņ? Maiņ to apne páoņ dho chukí húņ: maiņ unheņ kyúnkar mailá karúņ? 4 Mere mahbúb ne apná háth roshandán se ḍálá, aur merá shauq us par chalá. 5 Maiņ apne mahbúb ke liye kholne ko uṭhí, aur mere háthoņ se murr ṭapaká, merí anguliоņ se járí murr kí ṭapkí qufl ke qabzoņ par paṛí. 6 Maiņ ne apne mahbúb ke liye kholá; par merá mahbúb phirke chalá gayá thá. Maiņ baḳhud na thí jab wuh mujh se bolá! Maiņ ne use ḍhúnḍhá, par na páyá; maiņ ne use pukárá, par usne mujhe jawáb nahíņ diyá. 7 Nigáhbán, jo shahr meņ phirte, mujhe mile; we mujhe márte aur chuṭálte the; háņ shahrpanáh ke nigáhbán merí shál ko le gae. 8 Ai duḳhtarán i Yirúshálam, maiņ tumheņ saugand detí húņ, jo mere mahbúb ko pío, to use kyá kahogí? ki maiņ ishq kí bímár húņ. 9 "Tere mahbúb ko dúsre mahbúb se kyá fazílat hai, ai auratoņ meņ jamíla? Tere mahbúb ko dúsre mahbúb se kyá sabqat hai jo tú hameņ aisí saugand detí hai?" 10 Merá mahbúb surḳh safed hai, lákhoņ meņ núrpaikar hai; 11 Uská sir kundan sá hai, uskí zulfeņ taltalátíán aur kauwe kí sí kálí haiņ; 12 Us kí ánkheņ lab i nahar ke kabútaroņ kí sí haiņ, we dúdh meņ nahátí aur mámúrí meņ rahtí haiņ; 13 Us ke ruḳhsár lálazár o gulistán haiņ; uske lab sosaneņ haiņ jo járí murr se ṭapakte haiņ; 14 Us ke háth sonahle dastband haiņ jo jawáhir se jaṛe gae, us ká peṭ háthidánt kí kárígarí hai jo nílam se jaṛí húí hai; 15 Us kí sáqeņ marmar ke amúd haiņ, jo sonahle páyoņ par khaṛe haiņ;

garaz wuh lubnán-qámat, saro-qadd hai, wuh shírín-lab aur uská sárá jamál shauq-angez hai: yih merá mahbúb hai, yih merá zauj hai, ai dukhtarán i Yirúshálam!

VI. BÁB.

1 "Ai auratoṉ meṉ hasína, terá mahbúb kaháṉ gayá, terá mahbúb kidhar muṛá? ham tere sáth us kí talásh meṉ jáengí." 2 Merá mahbúb apne bág meṉ balsán ke chamanoṉ ko utar gayá, ki bágoṉ meṉ charáwe, aur sosanoṉ ko chune. 3 Maiṉ apne mahbúb kí húṉ, aur merá mahbúb merá hai; wuh sosanoṉ ke darmiyán charátá hai.

4 "Ai merí zauja, tú Tirzah kí mánind mutarazzí hai, Yirúshálam kí mánind salíma hai, aur jhanḍádár faujoṉ kí mánind hairán karnewálí hai. 5 Apní ánkheṉ mujh se pher, kyúnki we mujhe ghabrá detí haiṉ! Terá bál bakríoṉ ke galla kí mánind hai jo koh i Jiliád ke utár par ulartá; 6 Tere dánt bheṛíon ke galla kí mánind haiṉ jo nahán se nikaltíṉ jin meṉ se har ek tauam jantí hai, aur un meṉ se ek bhí bánjh nahíṉ; 7 Ádhe anár kí mánind tere rukhsár tere sitr ke píchhe dikháte haiṉ. 8 Sáṭh begameṉ aur assí harameṉ aur beshumár kunwáríáṉ to haiṉ; 9 Par ekhí merí fákhta, merí tamáma hai; wuh apní má kí ikkí hai, apní wálida kí láṛlí hai. Auraten use dekhke use maisúr kahtí haiṉ, aur begameṉ aur harameṉ dekhkar use mubárak jántí haiṉ. 10 Yih kaun hai jo sahar kí mánind dikháí detí, mahtáb kí mánind hasína aur áftáb kí mánind jamíla aur jhanḍádár fauj kí mánind muhíba?" 11 Maiṉ jauz ke bág ko utar gaí ki wádí kí sabzí ko dekh lúṉ, ki ták ke panapne aur anár ke phúlne ko tákúṉ. 12 Maiṉ nahíṉ jántí, merá nafs mujhe mere najíb logoṉ kí rathoṉ kí mánind chaláyá. 13 "Phir áiye, phir áiye, ai Salúmíyat, phir áiye, phir áiye ki ham tujh par nazar kareṉ!"—Tum Salúmíyat meṉ kyá dekhoge? "Mahanain ká sá rág nách."

VII. BÁB.

1 "Ai bint i najíb, jútíoṉ meṉ tere qadam kyá khúb haiṉ! Terí ránoṉ ke daur hulíoṉ kí mánind ustád ke háthoṉ kí kárígarí haiṉ; 3 Terí náf mudauwar piyála hai, jis meṉ sharáb i mamzúj kí kamtí nahíṉ; terá peṭ toda i gandum hai jo sosanoṉ se gherá húá hai; 4 Terí do chhátíáṉ do tauam áhúbarroṉ kí misál haiṉ; 5 Terá galá háthí dánt ke burj ká misl hai; terí ánkheṉ un táláboṉ kí mánind haiṉ jo Hasbún meṉ Bint i Rabbín ke phátak par haiṉ; terí nák Lubnán ke burj kí misál hai jo Dimishq kí taraf dekhtá hai; 6 Terá sir tujh par Karmil ká misl hai aur tere sir ká bál argawání kí mánind hai: bádsháh in kákuloṉ meṉ asír hai! 7 Ai mahbúba, tú apní nazákat meṉ kaisí parí hai, tú kaisí mohaní hai! 8 Yih terí qámat táṛ kí misál hai, aur terí chhátíáṉ guchchhoṉ kí mánind haiṉ. 9 Maiṉ bolá, Maiṉ is táṛ par chaṛhúngá, aur us kí shákhoṉ ko pakṛúngá! Alhál tere do pistán angúr ke guchchhoṉ ke mánind hoṉ, aur terí nák ká ráiha seboya sá hoe; aur terá mazáq wain i táb sá!" 10 Jo mere mahbúb ko sídhá chaltá, so jáne-wáloṉ ke laboṉ par se bah játá hai. 11 Maiṉ apne mahbúb kí húṉ, aur mujh par us ká shauq hai. 12 Ai mere mahbúb, chal, khet meṉ jáeṉ, bastíoṉ meṉ shabbásh

howen. 13 Phir tarke tákistán men jáen, áo dekhen ki latá lahlahátí hai, ki shigúfa niklá hai, ki anár khilte hain: wahán main apná wadád tujhe bakhshúngí! 14 Dúdíán apní ríh bakhshtíán hain, aur hamáre darwáza par sáre taháif naye puráne hain; ai mere mahbúb, main tere liye unhen mahfúz rakhtí thí.

VIII. BAB.

1 Kásh ki tú aisá merá hotá, jaisá merá bháí hai, jis ne merí má ke pistán ko chúsá! Jab main tujhe báhar pátí, to tujhe chúmtí, aur log bhí mujhe sharminda na karte. 2 Main tujh ko apní má ke ghar men le jáúngí: tú mujhe sikhláwegá; main wain i muzauwaj, apne anár ká ras, tujhe piláúngí. 3 Us ká báyán mere sir ke tale hai aur us ká dahná mujhe samettá hai. "4 Ai dukhtarán i Yirúshálam, main tumhen saugand detá hún, ki mat jagáo, mat uṭháo, merí mahabbat ko jab tak wuh áp rází na ho."

5 Yih kaun hai jo bayábán se apne mahbúb par uṭhangtí húí chaṛh átí hai? Main ne seb ke níche tujhe bedár kiyá, wahán terí má tujhe janí, wahán terí wálida janí. 6 Khátim kí mánind mujhe apne dil par lagá rakh, apne bázú par kí khátim kí mánind. Kyúnki ishq maut kí mánind gálib hai, us kí gairat pátál kí mánind sakht hai; us kí sozishen átash kí sozishen balki lahab i Iláhí hain. 7 Bahut se pání ishq ko bujhá nahín sakte, aur sailáb use nahín ḍubáte hain. Jo insán apní sárí dhan daulat ishq kí kharíd men mabzúl kartá, to mubtazal ṭhahartá.

8 Hamárí ek chhotí bahin hai, jis kí chhátíán abtak nahín: ham apne bahin ke liye us din kyá karen jab wuh mángí jáwe? 9 Jo wuh shahrpanáh howe, to ham us par chándí ká manjaníq banáwenge; agar wuh darwáza howe, to ham use sanaubar kí lauh se muqaffal karenge. "Main shahrpanáh hún, aur mere pistán burjon ke mánind hain: tab main us kí nazar men us kí mánind thí jis ko mel muyassar hotá hai."

11 Baal i Hujúm men Sulaimán ká tákistán thá. Us ne us tákistán ko bágbánon ko supurd kiyá ki we us ke phal ke liye har ek hazár misqál rúpá láwen. 12 Merá tákistán, jo mujhe supurd húá hai, so merí nigáh men hai! Ai Sulaimán, we hazár tujhe milen, aur us ke phál ke nigáhbánon ko do do sau".

13 Ai bágon men basnewálí, sharík terí áwáz ke shinawá hote hain: use mujh ko suná." 14 Chaliye, ai mere mahbúb, gazál yá balsánon ke paháṛon par ke jawán harin kí tarah ho áiye!

YASAIYAH.

I. BAB.

1 Rúyá Yasaiyáh bin Amús ká jo us ne Yihúdáh aur Yirúshálam kí bábat Yihúdáh ke bádsháhon Uzziyáh aur Yútám aur Akhas aur Hizqiyáh ke dinon men dekhá.

2 Suno, ai ásmáno, aur kán lagá, ai zamín, ki Khudáwand boltá hai: Laṛkoṉ ko maiṉ ne pálá aur posá, par we mujh se phir gae haiṉ. 3 Bail jántá hai apne málik ko, aur gadhá apne sáhib ke istabal ko; baní Isráel nahíṉ jánte, mere log nahíṉ bújhte. 4 Ho badkho guroh, gunáh se ladí húí qaum, badkár nasl, kharáb aulád, ki unhoṉ ne Khudáwand ko chhoṛ diyá, Isráel ke Quddús ko haqír jání, aur us ká inkár kiyá hai. 5 Tum kaháṉ aur már kháoge ki ziyáda phirte jáoge? Sárá sir bímár hai, aur sárá dil sust hai. 6 Talwe se leke chándí tak us meṉ kahíṉ sihat nahíṉ, balki jaráhat aur koft aur táza zakhm, we na dabáe gae na bándhe gae na tel se narm kiye gae haiṉ. 7 Tumhárá mulk ujáṛ hai, tumhárí bastíáṉ jal gaíṉ; pardesí log tumhárí zamín ko tumháre sámhne nigalte haiṉ, wuh wírán hai, goyá ki use ajnab logoṉ ne ujáṛá hai. 8 Aur Bint i Saihún báqí rahí, jaisí jhompṛí tákistán meṉ, aur chhappriyá kakṛí ke khet meṉ, aur bastí jo gherí gaí. 9 Agar Rabb ul afwáj hamáre liye thoṛí bachtí báqí na chhoṛtá: to ham Sadúm ke misl aur Amúrah ke mánind ho játe.

10 Ai Sadúm ke hákimo, Khudáwand ká kalám suno, ai Amúrah ke logo, hamáre Khudá kí sharíat par kán dharo. 11 Khudáwand kahtá hai, Tumháre zabíhoṉ kí kasrat mujhe kyá darkár? maiṉ meṉḍhoṉ ke chaṛháwoṉ se aur farbih bachhṛoṉ kí charbí se ser húṉ, aur bailoṉ aur bheṛoṉ aur bakṛoṉ ká lahú nahíṉ cháhtá húṉ. 13 Jab tum áte ho, ki mere huzúr meṉ házir ho, to kaun tum se yih mángtá hai ki mere sahnoṉ ko raunḍo? 13 Ab áge ko jhúṭhá hadiya mat láo, lubán se mujhe nafrat hai, naye chánd aur sabt aur ídí jamáat se bhí; ki maiṉ íd aur bedíní donoṉ kí bardásht nahíṉ kar saktá húṉ. 14 Merá jí tumháre naye chándoṉ aur tumhárí ídoṉ se bezár hai; we mere liye taklíf haiṉ; maiṉ un kí bardásht se thak gayá. 15 Jab tum apne háth phailáoge, to maiṉ chashmposhí karúngá; háṉ jab tum duá par duá mángoge, to maiṉ na sunúngá: tumháre háth to khúnálúd haiṉ. 16 Apne taiṉ dhoo, áp ko pák karo, apne bure kámoṉ ko merí áṉkhoṉ ke sámhne se dúr karo, badfialí se báz áo! 17 Nekokárí síkho, haqq jo bano, nárást ko durust karo, yatímoṉ kí faryádrasí karo, bewa auratoṉ ke hámí ho!

18 Ab áo ki ham báham hujjat kareṉ, Khudáwand kahtá hai. Agarchi tumháre gunáh qirmizí howen, par barf ke mánind safed hojáwenge; aur har chand we argawání howeṉ, par ún kí tarah ujle honge. 19 Agar tum rází aur farmánbardár hoge, to tum zamín ke taháif kháoge. 20 Aur agar tum inkár aur bagáwat karoge, to tum shamsher ká luqma ho jáoge, kyúnki Khudáwand ká munh bolí hai.

21 Wuh muhsan bastí kaisí chhinál ho gaí; wuh to purwafá thí; haqq us meṉ bastá thá, aur ab qazzáq. 22 Terí chándí meṉ mail baiṭh gayá, terí mai meṉ pání mil gayá. 23 Tere sardár ashrár aur choroṉ ke hambazm haiṉ, un meṉ se harek rishwatdost aur inám ká tálib hai; we yatímoṉ ká insáf nahíṉ karte, aur bewoṉ kí faryád un tak nahíṉ pahunchtí. 24 Is liye Khudáwand Rabb ul afwáj Isráel ká Qadír yúṉ farmátá hai, ki Háṉ, maiṉ apne dushmanoṉ se jí rází karúngá, aur apne bairíoṉ se apná intiqám lúngá. 25 Maiṉ tujh par dastandáz hoúngá, aur tanúr meṉ terá mail sáf karúngí, aur sab tere ránge ko judá karúngá. 26 Aur maiṉ tere qázíoṉ ko áge kí tarah, aur tere mushíroṉ ko ibtidá ke dastúr ke mutábiq bahál karúngá. Us ke bád tú satí bastí aur muhsan ábádí kahláegí. 27 Saihún haqq se bach jáegí, aur uskí táiba sidq se. 28 Lekin gunáhgár aur badkár sab ke sab halák honge, aur jo Khudáwand se bágí húe, faná

kiye jáenge. 29 Ki log balúton se, jo tumháre shauq hain, sharminda honge, aur tum un bágon se, jin par tum áshiq ho, khajil hoge. 30 Aur tum us balút ke mánind ho jáoge jis ke patte jhaṛ jáwen, aur us bág ke misl, jo beábí se súkh jáwe. 31 Wahán ká pahlawán aisá ho jáegá jaisá san, aur us ká kám sharára ho jáegá; we donon báham jal jáenge, aur koí un kí ág na bujháwegá.

II. BÁB.

1 Wuh kalám jo Yasaiyáh bin Amús ne Yihúdáh aur Yirúshálam kí bábat rúyá men dekhá.

2 Ákhirí dinon men aisá hogá, ki Khudáwand ke ghar ká paháṛ paháṛon kí choṭí par qáim hogá, aur ṭílon se únchá ṭhaharegá, aur sárí qaumen us kí taraf rawána hongí. 3 Aur bahut se log jáenge aur kahenge, Áo, ham Khudáwand ke paháṛ par chaṛhen, aur Yaqúb ke Khudá ke ghar men, ki wuh apní ráhen hamko batláegá, aur ham us ke raston par chalenge. Kyúnki sharíat Saihún se, aur Khudáwand ká kalám Yirúshálam se niklegá. 4 Aur wuh ummaton ke darmiyán adálat karegá, aur bahut se logon ko ḍánṭegá, aur we apne talwáron ko toṛke phále, aur apne bhálon ko hansúe baná ḍálenge, aur qaum qaum par talwár na uṭháegí, aur we phir kabhí jang na síkhenge.

5 Ai Yaqúb ke gharáno, tum áo, ki ham Khudáwand kí roshní men chalen! 6 Kyúnki tú ne apne logon ko yáne Yaqúb ke gharáne ko tark kiyá, is liye ki we sharq se mámúr, aur Filistíon ke mánind munajjim hain, aur gair logon se mel cháhte hain. 7 Phir un kí zamín sone rúpe se málámál hai, aur un ke khazánon ká kuchh intihá nahín, aur un ká mulk ghoṛon se bhará hai, aur un kí rathon ká kuchh shumár nahín. 8 Aur un kí zamín buton se bharpúr hai; we apne háthon ke kámon ko aur apní angulíon kí kárígarí ko pújte hain. 9 Is sabab se chhoṭá ádmí past ho jáegá, aur baṛá ádmí zalíl howegá, aur tú unhen muáf na karegá. 10 Paháṛ men ghus, aur zamín men chhip, Khudáwand kí mahábat ke áge se, aur us kí buzurgí ke jalál se. 11 Insán ke takabbur kí ánkh utárí jáegí, aur bashar kí shekhí jhukáí jáegí, aur us din Khudáwand akelá buland hogá.

12 Kyúnki Rabb ul afwáj ká din sab magrúr aur sarfaráz aur har álíshán par áwegá, aur wuh past kiyá jáegá; 13 Aur Lubnán ke sáre sanaubaron par, jo buland aur únche hain, aur Basan ke sáre balúton par; 14 Aur sáre únche paháṛon par, aur sáre buland kohon par; 15 Aur har ek únche burj par, aur har ek shahrpanáh par; 16 Aur Tarsís kí sárí jaházon par, garaz sáre khush manzar par. 17 Aur ádmí kí magráí jhukáí jáegí, aur logon kí akaṛbází utárí jáegí, aur us din Khudáwand akelá buland hogá. 18 Aur but jo hain, we bilkull faná ho jáenge. 19 Aur log paháṛon ke gáron men aur zamín ke surákhon men ghusenge Khudáwand kí mahábat ke áge se aur us kí buzurgí ke jalál se, jab wuh uṭh khaṛá hogá, aur arz ko larzáegá. 20 Us din log apní rúpahlí múraton aur sonahlí súraton ko, jo unhon ne apní pújá ke liye banáín, chhachhúndaron aur chamgídaṛon ke áge phenk denge, 21 Aur ṭílon ke shigáfon men, aur chaṭánon ke rakhnon men chhip jáenge Khudáwand kí mahábat ke áge se aur us kí buzurgí ke jalál se, jab wuh uṭh khaṛá hogá, aur arz ko larzáegá. 22 Pas tum insán se, jis ká dam us ke nathnon men hai, dast barguzaro, kyúnki us kí kyá qadr hai?

III. BAB.

1 Is liye dekho, ki Ḳhudáwand, Rabb ul afwáj, Yirúshálam aur Yihúdáh meṉ se ṭeká ṭekí ko, roṭí kí har ṭek aur pání kí har ṭek ko uṭhá legá, 2 Bahádur aur sáhib i jang, qází aur nabí, munajjim aur shaiḳh, 3 Pachás ke sardár, aur rúdár, aur saláhkár, aur jo kárígarí meṉ máhir, aur fasáhat meṉ báhir hai. 4 Aur maiṉ laṛkoṉ ko un ká sardár banáúngá, aur atfál un par hukmrání karenge. 5 Logoṉ meṉ har ek dúsre par, aur hamsáya hamsáye par sitam karegá, aur laṛká búṛhe se aur pájí sharíf se ghamanḍ karegá. 6 Ki ádmí apne báp ke gharáne meṉ se apne bháí ko pakaṛke kahegá, ki Terá to ab tak shamla hai: so á, tú hamárá hákim ho, aur yih ḳhána i ḳharáb terá mahkúm. 7 Us din wuh qasam kháegá aur kahegá, Maiṉ terá shifábaḳhsh na hoúngí, ki mere ghar meṉ na roṭí hai na kapṛá: tú mujhe logoṉ ká hákim mat kar. 8 Ki Yirúshálam ujaṛ gaí, aur Yihúdáh gir gayá; kyúnki un ká guftár aur raftár Ḳhudáwand ke barḳhiláf hai, ki us ke kibriyá kí ánkh bezár kareṉ. 9 Un ká chihra un par gawáhí detá hai, we apne gunáhoṉ ko Sadúm ke mánind záhir karte haiṉ, aur chhipáte nahíṉ. Un kí jánoṉ par wáwailá hai, kyúnki we áp par balá utárte haiṉ. 10 Bolo: Jo nekokár, so mubárak; ki wuh apne kámoṉ ká phal kháegá. 11 Aur badkár par wáwailá hai, ki nahs hai, aur us ke háthoṉ kí kamáí use milegí. 12 Merí ummat jo hai, laṛke un par zulm karte haiṉ, aur aurateṉ un par hukmrání kartí haiṉ. Ai merí ummat, tere peshwá tujh ko gumráh karte haiṉ, aur terí ráhoṉ aur rawishoṉ ko bigáṛte haiṉ.

13 Ḳhudáwand bahasne ko uṭhá hai, aur logoṉ ká insáf karne ko khaṛá hai. 14 Ḳhudáwand apní ummat ke buzurgoṉ, aur us ke raísoṉ ke sáth adálat meṉ játá hai: Aur tum jo ho, so tákistán chaṭ kar gae ho, aur miskínoṉ kí lúṭ tumháre gharoṉ meṉ hai! 15 Ḳhudáwand Rabb ul afwáj farmátá hai, us ke kyá máne ki tum mere bandoṉ ke tukṛe karte ho, aur miskínoṉ ke sir kuchalte ho?

16 Aur Ḳhudáwand phir farmátá hai, Azbas ki Saihún kí beṭíáṉ shoḳh haiṉ, aur gardankash aur áṉkheṉ mártíáṉ ḳhirám kartí chalí játíáṉ haiṉ, aur apne páoṉ se ṭhokar mártí húíṉ aur ṭhanṭhanátí húíṉ jalwagar hotíáṉ haiṉ: 17 Is liye Ḳhudáwand Saihún kí beṭíoṉ kí chándí ko ganjí kar ḍálegá, aur Ḳhudáwand un ke andám i nihání ko ughṛegá. 18 Us din Ḳhudáwand un ke ḳhalḳhál kí ḳhúbí aur jálíáṉ aur chánd dúr karegá, 19 Aur áweze aur kaṛúe aur bárík burqa, 20 Aur táj aur paikṛíáṉ aur paṭke aur atrdán aur táwíz, 21 Aur angúṭhíáṉ aur nák kí nathníáṉ, 22 Aur zarbaft kí peshwázeṉ aur kurtíáṉ aur do paṭṭe aur kíse, 23 Aur ársíáṉ aur katání bárík libás aur dastáreṉ aur sháleṉ. 24 Aur áḳhir ko yúṉ hogá, ki ḳhushbú ke iwaz badbú hogí, aur achchhe durust pairáhan kí jagah purze purze, aur jád i muskín kí jagah chandlápan, aur angiyá ke iwaz ek ṭáṭ ká ṭukṛá, aur husn ke badle soḳhtagí. 25 Tere bahádur mard talwár se, aur tere pahlawán jang meṉ gir jáenge. 26 Us ke pháṭak rowenge aur kuṛhenge; so wuh mujarrad hoke ḳhák par baiṭhegí.

IV. BAB.

1 Us roz sát sát auratеṉ ek ek mard ke píchhe paṛengí aur kahengí, ki Ham apní

roṭí kháengí, aur apne kapṛe pahinengí, tú ham sab se sirf itná kar ki ham tere nám kí kahláweṉ, tá ki hamárí hurfat miṭe.

2 Us din Ḳhudáwand ká Zamakh shaukat aur hashmat ke liye hogá, aur zamín ká phal baní Isráel kí bachtí ke liye lazíz aur dilpizír hogá. 3 Aur aisá hogá ki jo Saihún meṉ bachá hogá, aur Yirúshálam meṉ báqí rahegá, balki harek jiská nám Yirúshálam ke zindoṉ meṉ likhá hogá, muqaddas kahláegá. 4 Jis waqt ki Ḳhudáwand Bint i Saihún kí gandagí ḍhoí hogí, aur Yirúshálam ká lahú us ke darmiyán rúh i adl aur rúh i sozán se sáf kiyá hogá : 5 Tab Ḳhudáwand phir koh i Saihún ke tamám makán par, aur us kí jamáatgáhoṉ par, din ko ek bádal aur dhúwáṉ, aur rát ko roshan shuala paidá karegá, ki sab kibriyá par parda sáyadár hogá. 6 Aur ek ḳhaima din ko garmí meṉ sáyadar makán, aur ándhí aur jhaṛí ke liye árámgáh aur panáh kí jagah hogá.

V. BAB.

1 Ab maiṉ apne mahbúb ke liye gáúngá, apne mahbúb ká gít us ke tákistán kí bábat meṉ. Mere mahbúb ká tákistán buland aur jaiyid pahár par lagá. 2 Aur us ne use khodá, aur patthar dúr kiyá, aur kishmish kí tákeṉ lagáíṉ, aur us ke bíchoṉ bích burj banáyá, aur ek kolhú bhí us meṉ taráshá, aur intizár kiyá, ki us meṉ angúr lageṉ, lekin us meṉ janglí lateṉ lagíṉ. 3 Ab, ai Yirúshálam ke báshindo, aur Yihúdáh ke logo, mere aur mere tákistán ke bích áphí insáf kíjiye. 4 Ki mujhe apne tákistán meṉ aur kaunsá taraddud karná thá jo maiṉ ne na kiyá? Aur ab jo maiṉ ne us ke angúroṉ ká intizár kiyá, to kis liye yih janglí lateṉ láyá ? 5 Ab lo wuh jo maiṉ apne tákistán se karúngá, so tumheṉ batátá húṉ. Ki maiṉ us kí báṛ girá dúngá, aur wuh kháyá jáegá, us kí iháta toṛ ḍálúngá, aur wuh pámál kiyá jáegá. 6 Aur maiṉ use bilkull wírán kar dúngá, wuh na chhánṭá jáegá na us ke thále khode jáenge, waháṉ sadá guláb aur kánṭe ugenge, aur maiṉ badlíoṉ ko hukm karúngí ki us par menh na barsáeṉ.

7 So Rabb ul afwáj ká tákistán, baní Isráel ká gharáná hai, aur baní Yihúdáh us ke tuhfa nihál haiṉ. Wuh muntazir thá ki bichár ho aur dekh ki bigáṛ hai, ki sukh ho aur dekh ki dukh hai.

8 Un par wáwailá hai jo ghar se ghar aur khet se khet milá dete haiṉ, jab tak jagah na mile, aur we akele zamín meṉ baseṉ. 9 Rabb ul afwáj ne mere kán meṉ kahá, Sach to yúṉ hai, ki bahut se ghar ujaṛ jáenge, baṛe aur achchhe bechirág honge ! 10 Ki tís bíghe tákistán se ek batt wain hásil hogá, aur ek gumr bíj se ek Aifah galla. 11 Un par wáwailá hai, jo subh sawere uṭhte haiṉ, táki pai dar pai pí píke mast howeṉ, aur shám tak paṛe raheṉ, yaháṉ tak ki wain unheṉ sozán kare ! 12 Aur un ke jashn kí majlisoṉ meṉ barbat aur bín aur daf aur bánsrí hai wain ke sáth ; lekin we Ḳhudáwand ke kám ká muláhaza nahíṉ karte, aur us ke háthoṉ kí kárígarí ko daryáft nahíṉ karte.

13 So mere log asírí meṉ játe haiṉ ki unheṉ shináḳht nahíṉ, un ke izzatwále bhúkhoṉ marte, aur un ke máldár piyás se ḳhushk hote. 14 So pátál apne nafs ko phailátá hai, aur apní munh beintihá pasártá hai, aur un kí shaukat aur un kí daulat aur un kí hashmat aur wuh jo ḳhushí kartá hai, sab ke sab us meṉ utrenge. 15 Aur jo sifla hai, utárá jáegá, aur jo zabardast hái, past hogá, aur

mutakabbaroṉ kí ánkheṉ níche ho jáengí; 16 Aur Rabb ul afwáj adálat meṉ sarbuland hogá, aur quddús Khudá kí taqdís sadáqat se kí jáegí. 17 Tab barre waháṉ goyá apní charágáh meṉ charenge, aur aish karnewáloṉ ke wírán khetoṉ par gair charáenge.

18 Un par wáwailá hai, jo batálat kí tanáboṉ se badí ko khínchte haiṉ, aur khatá ko gárí ke rasse se; aur jo kahte haiṉ, ki Wuh jaldí kare, aur phurtí se apná kám kare, ki ham dekheṉ, aur baní Isráel ke Quddús kí mashwarat nazdík ho, aur á pahunche, táki ham use jáneṉ. 20 Un par wáwailá hai, jo bad ko nek, aur nek ko bad kahte haiṉ, aur roshní kí jagah andherá, aur andhere kí jagah roshní karte haiṉ, aur miṭhái ke badle karwáí, aur karwáí ke badle miṭháí rakhte haiṉ! 21 Un par wáwailá hai, jo apní ánkhoṉ meṉ áp ko dánishmand, aur apní nigáh meṉ áp ko dáná jánte haiṉ! 22 Un par wáwailá hai, jo wain píne meṉ bahádur, aur nashe kí chízeṉ miláne meṉ pahlawán haiṉ; 23 Jo sharír ko rishwaqt ke liye sádiq ṭhaharáte haiṉ, aur sádiq kí sadáqat ko us se judá karte haiṉ.

24 So jis tarah ki ág bhúsíoṉ ko khátí hai, aur shuala puwál ko faná kartá hai; isí tarah un kí asl bosída hogí, aur un kí nasl gard kí tarah uṛ jáegí; kyúnki unhoṉ ne Rabb ul afwáj kí sharíat ko náchíz, aur Isráel ke Quddús ke sukhn ko zalíl jáná. 25 Is liye Khudawand ká qahr us ke logoṉ par bhaṛaktá hai, aur wuh un par háth chalátá hai, aur unheṉ mártá hai, ki pahár kámp játe, aur un kí lásheṉ bázároṉ meṉ gobar kí mánind paṛí haiṉ. Báwujúd is sab ke us ká gussa dúr nahíṉ hotá, balki us ká háth hanoz phailá húá hai.

26 Aur wuh qaumoṉ ke liye dúr se ek jhaṇḍá khaṛá kartá hai, aur unheṉ zamín ke muntahá se síṭhí bajáke bulátí hai, aur dekh we dauṛke jald áte haiṉ. 27 Koí un meṉ na thak játá aur na phisal paṛtá hai, koí na úṉghtá na sotá, aur na kisí ká kamarband khultá hai, na kisí kí jútí ká tasma ṭúṭtá hai. 28 Un ke tír tez haiṉ, aur un kí sárí kamáneṉ kashída haiṉ; un ke ghoṛoṉ ke sum chaqmáq ke patthar ke mánind haiṉ, aur un ke pahiye girdbád ke mánind. 29 We sher ke mánind garajte haiṉ, háṉ we jawán sheroṉ ke mánind garajte áte haiṉ; we gurráte shikár pakaṛte aur use alag le játe haiṉ, aur koí bachánewálá nahíṉ. 30 Aur us din un par aisá shor machegá jaisá samundar ká shor hotá hai; aur ye zamín kí taraf tákenge, aur kyá dekhte haiṉ? ki tangí ká zulm hai, aur roshní un ke falak meṉ táríkí ho játí hai.

VI. BAB.

1 Jis baras Uzziyáh bádsháh mar gayá, maiṉ ne Khudawand ko ek buland aur umda takht par baiṭhe dekhá, aur us ke libás ke zail se haikal mámúr ho gaí. 2 Sharráfín us ke chaugird khaṛe the, jin meṉ se harek ke chha chha par the, aur harek do paroṉ se apná munh dhámpe thá, aur do se apná pánw, aur do se wuh uṛtá thá. 3 Aur ek ne dúsre ko pukárá aur kahá, Quddús, Quddús, Quddús, Rabb ul afwáj hai, sárí zamín us ke jalál se mámúr hai. 4 Aur pukárnewáloṉ kí áwáz ke zor se ástánoṉ ke sutún hil gae, aur maskan dhúwáṉ se bhar gayá.

5 Tab maiṉ bol uṭhá, ki Háe mujh par, maiṉ halák hotá húṉ, ki maiṉ najislab ádmí húṉ, aur najislab logoṉ ke darmiyán bastá húṉ, ki merí ánkhoṉ ne Málik Rabb ul afwáj ko dekhá. 6 Us dam ek un sharráfoṉ meṉ se ek sulgá húá koelá

jo us ne dastpanáh se mazbah par se uṭhá liyá, apne háth meṉ leke merí taraf uṛá. 7 Aur us ne mere munh ko chhúá, aur kahá, ki Dekh, is ne tere laboṉ ko chhúá' so terá gunáh dafa húá, aur terí ḳhatá ká kafára húá. 8 Us waqt maiṉ ne Ḳhudáwand kí áwáz suní jo bolá, ki Maiṉ kis ko bhejúṉ, aur hamárí taraf se kaun jáegá? Tab maiṉ bolá, Maiṉ házir húṉ, mujhe bhej. 9 Us ne farmáyá, ki Já, aur in logoṉ ko kah, ki Tum to suná karte ho, par samajhte nahíṉ, tum to dekhá karte ho, par bújhte nahíṉ. 10 So tú un ke diloṉ ko charbá, aur un ke kánoṉ ko bhárí kar, aur un kí ánkheṉ múnd, tá na ho ki we apní ánkhoṉ se dekheṉ, aur apne kánoṉ se suneṉ, aur apne diloṉ meṉ málúm kareṉ, aur táib hoke áfiyat páweṉ. 11 Tab maiṉ ne kahá, Ḳhudáwand, yih kab tak? Us ne jawáb diyá, Yaháṉ tak ki bastíáṉ wírán haweṉ, aur koí basnewálá na rahe, aur ghar bechirág howeṉ, aur zamín ek lakht ujáṛ ho jáwe. 12 Aur Ḳhudáwand logoṉ ko dúr dafa kare, aur zamín meṉ baṛá wirána ho. 13 Aur jo daswáṉ hissa us meṉ bach rahe, to phir halák kiyá jáegá. Lekin jaisá balút aur jaisá butm kí asl, jab we káṭe gae haiṉ, báqí rahtí hai: waisá hí muqaddas nasl un kí asl hogí.

VII. BA'B.

1 Aur sháh i Yihúdáh A'ḳhaz bin Yútám bin Uzziyáh ke asr meṉ aisá húá ki sháh i Arám Rasín aur sháh i Isráel Fiqah bin Ramaliyáh Yirúshálam se laṛne ko chaṛh áe, par fathyáb na húe. 2 Us waqt Dáúd ke gharáne ko yih ḳhabar dí gaí, ki Arám Ifráím par ulartá hai: so us ká dil aur us ke logoṉ ká dil yúṉ hilá jis tarah ban ke daraḳht ándhí se hilte haiṉ. 3 Tab Ḳhudáwand ne Yasaiyáh ko hukm kiyá, ki Tú apne beṭe Sáir-yatúb ko leke A'lí táláb ke ábrez ke kone par, jo dhobí ke khet kí saṛak meṉ hai, A'ḳhaz se já mil, 4 Aur use kah, Hoshiyárí kar, aur khátir jama rakh; in jaltí lakṛíoṉ ke do dhúwánwále ṭukṛoṉ ke muqábil námardí mat kar, aur terá dil na ghabráwe; is sabab ki Arámí Rasín aur bin Ramaliyáh ká gussa bhaṛká hai. 5 Azbas ki Arám aur Ifráím aur bin Ramaliyáh tere barḳhiláf mashwarat karke kahte haiṉ, 6 Ki áo, ham Yihúdáh par chaṛheṉ, aur use tang kareṉ, aur toṛ ḍáleṉ, aur Tábiel ke beṭe ko us ke darmiyán taḳhtnishín kareṉ: 7 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Wuh na ṭhaharegá na howegá, 8 Balki Arám ká dár ul saltanat Dimishq ho rahná, aur Rasín Dimishq ká sardár ho rahná; aur painsaṭh baras ke arse meṉ Ifráím aisá kaṭ jáegá ki qaum na rahegí, 9 Aur Ifráím ká dár ul saltanat Samrún ho rahná, aur Ramaliyáh ká beṭá Samrún ká sardár ho rahná. Agar tum imán na láoge, to aman meṉ na rahoge. 10 Phir Ḳhudáwand ne A'ḳhaz se ḳhitáb karke kahá, 11 Ki Ḳhudáwand apne Ḳhudá se koí nishán máng, ḳhwáh níche zamín par, ḳhwáh úpar ásmán par. 12 Par A'ḳhaz ne kahá, ki Maiṉ nahíṉ mángne ká, aur maiṉ Ḳhudáwand ko nahíṉ ázmáne ká. 13 Tab nabí ne kahá, Ai Dáúd ke ḳhándán, ab tum suno, insánoṉ ko thakáná tumháre áge kuchh chíz nahíṉ: so kyá tum mere Ḳhudá ko bhí thakáoge? 14 Is wáste Ḳhudáwand áp tum ko ek nishán degá. Dekh wuh kunwárí peṭ se hogí, aur beṭá janegí, aur us ká nám Immánúel rakhegí. 15 Wuh shír o shad kháegá jab tak wuh burá tark karne ká aur bhalá pasand karne ká imtiyáz na páwe. 16 Kyúnki us ke áge ki yih laṛká bad tark karne ká aur nek pasand karne ká imtiyáz páwe, wuh sarzamín, jis ke do

bádsháhoṉ ke sabab tū ranj meṉ hai, wírán ho jáegí. 17 KHUDÁWAND tujh par aur tere logoṉ aur tere báp ke gharáne par aise aiyám láwegá, ki us din se, jo Ifráím Yihúdáh se judá húe, áj tak kabhí na láyá, yáne sháh i Asúr ko. 18 Aur us din aisá hogá ki KHUDÁWAND Misr kí nahroṉ ke us sire par se makkhíoṉ ko aur Asúr kí sarzamín meṉ se zambúroṉ ko síṭhí bajáke buláwegá. 19 So we sab áwenge, aur wahshat kí wádíoṉ meṉ aur chaṭánoṉ ke daráron meṉ, aur sab ḳháristánoṉ meṉ, aur sab kaṛároṉ meṉ chhá jáenge. 20 Usí roz KHUDÁWAND us ustare se, jo nahr ke pár se karáya liyá jáegá yáne Arám ke bádsháh se, sir aur páoṉ ke bál múṉḍegá, aur dáṛhí bhí uṛ jáegí. 21 Aur us din aisá hogá ki ek ádmí ek bachhiyá aur do bhereṉ pálegá, 22 Aur aisá hogá ki wuh un ke bahut dúdh se makhan kháegá; kyúnki harek, jo is sarzamín meṉ bach rahegá, maska aur shahd hí kháyá karegá. 23 Aur us din aisá hogá, ki harek maqám meṉ, jaháṉ ek hazár ták honge, jin meṉ se ek hazár rúpíyoṉ kí qímat rakhtá hogá, un kí jagah sadá guláb aur ḳháristán hogá. 24 Log tír aur kamáneṉ leke waháṉ áwenge; kyúnki wuh sárí sarzamín sadá guláb aur ḳhár hogí. 25 Aur log un sáre paháṛoṉ par, jo kudálí se káṭe játe the, sadá guláb aur kánṭoṉ ke ḳhauf se phir na chaṛhenge; so we gáe bail kí charágáh aur bheṛ bakrí ke pámál honge.

VIII. BÁB.

1 Phir KHUDÁWAND ne mujhe kahá, ki Ek baṛí taḳhtí le, aur ámí hurúf se us par likh, ki Máhir Salál, Hásh Bazz. 2 Aur maiṉ ne diyánatdár gawáhoṉ ko yáne U'riyáh káhin ko aur Zakariyáh bin Barakiyáh ko muqarrar kiyá. 3 Aur maiṉ nabiya ke pás gayá, so wuh peṭ se húí, aur ek beṭá janí. Tab KHUDÁWAND ne mujhe kahá, Us ká nám Máhir Salál Hásh Bazz rakh. 4 Ki us se peshtar, ki yih laṛká bábá ammá bol sake, sháh i Asúr Dimishq kí ganímat aur Samrún kí lúṭ ko uṭhwáke lejáegá.

5 Phir KHUDÁWAND ne mujhe farmáyá, 6 Azbas ki in logoṉ ne Siláh ke nále ko, jo ahista bahtá hai, nápasand kiyá, aur Rasín aur Ramaliyáh ke beṭe par máil húe: 7 So ab dekh, ki Rabb nahr ke saḳht shadíd sailáb ko yáne sháh i Asúr aur us ke lashkar ko un par chaṛhá láegá; aur wuh us ke sáre náloṉ ke pár áegá, aur us ke sáre kanároṉ ke pár guzregá. 8 Aur wuh Yihúdáh ke darmiyán bahegá, aur chalá jáegá, wuh gardan tak pahunch jáegá, aur us ke paroṉ ke phailáo se terí sárí sarzamín, ai Immánúel, dhap jáegí.

9 Ai qaumo, dhúm macháo, aur pashemán ho jáo! Aur ai tum sab, jo zamín ke atráf meṉ ho, suno, apní kamareṉ bándho, aur ghabrá jáo, apní kamareṉ bándho, aur ghabrá jáo! 10 Bandish bándho, aur wuh ṭúṭe; hukm karo, aur kuchh ban na paṛe, ki Immánúel.

11 Kyúnki KHUDÁWAND ne, jab us ká háth mujh par gálib húá, aur in logoṉ kí ráh meṉ chalne se mujhe mana kiyá, mujh ko yúṉ farmáyá, 12 Ki tum sab kuchh jise ye log bandish kahte haiṉ, bandish mat kaho, aur jis se we tarsán o hairán haiṉ, tum tarsán o hairán mat hoo. 13 Rabb ul afwáj jo hai, tum us kí taqdís karo; wuhí tumhárá tars aur tumhárí hairat ho. 14 Wuh panáhbaḳhsh maqdis hogá, aur Isráel ke donoṉ gharánoṉ ke liye ṭhokar ká patthar aur ṭhes kí chaṭán aur Yirúshálam ke báshindoṉ ke liye phandá aur dám howegá. 15 Bahut log un se

thokar kháenge, aur girenge, aur ṭúṭ jáenge, aur dám men phasenge, aur pakṛe jáenge. 16 Ahdnáme ko band kar, tauret mere shágirdon men makhtúm kar.

17 Pas main Khudáwand kí ráh dekhúngá, jo ab Yaqúb ke gharáne se apná munh chhipátá hai, aur main us ká intizár karúngí. 18 Dekh main aur larke, jo Khudáwand ne mujhe bakhshe, ham Rabb ul afwáj kí taraf se, jo koh i Saihún men rahtá hai, baní Isráel men ajáib o garáib ke nám rakhte hain. 19 Aur jab we tumko kahen: Tum apne liye ojhon aur agamgyánion se, jo phusphusáte aur gungunáte hain, sawál karo: to tum kaho, Kyá logon ko munásib nahín ki apne Khudá se sawál karen? kyá zindon kí bábat murdon se sawál karen?

20 Tauret par aur ahdnáme par mutawajjih ho! Agar we us sukhan ke mutábiq na bolen, to un ke liye sahar na hogí. 21 Tab we kharábhál hoke aur bhúkhon marke zamín men guzarenge; aur aisá hogá, ki jab we bhúkhe honge, to we apne ján se bezár honge, aur apne Málik aur apne Khudá par lánat karenge; 22 We kabhí úpar tákenge, kabhí zamín par ghúrenge, aur kyá dekhte hain? ki tangí aur táríkí aur taaddí ká andher hai, ki ham zulmat men ḍhakele játe hain.

23 Lekin wahán andher na rahegá jahán ab taaddí hai. Jaisá agle zamáne ne Zabúlún kí sarzamín ko, aur Naftálí kí sarzamín ko qalíl kiyá, waisáhí pichhlá zamána us daryá kí girdnawáh Yardan ke kanáre qaumon ke Jalíl ko buzurgí bakhshegí.

IX. BAB.

1 We log, jo ab táríkí men chalte hain, baṛí roshní dekhte hain; aur un par, jo zill i maut ke mulk men rahte hain, núr chamaktá hai. 2 Tú ummat ko ziyáda kartí, aur un kí khushí afzúd kartá; we tere áge aise khush hote jaise dirau ke waqt aur ganímat kí taqsím ke waqt khush hote hain. 3 Kyúnki tú us ke bojh ke júe ko, aur us ke kándhe ke laṭh ko, jo us par zulm kartá hai aisá toṛtá hai, jaisá ki Midyán ke din men hotá thá. 4 Ki jang men pahlawánon ke sab hathyár, aur lahú se najis kapṛe jal játe aur ág se kháe játe hain.

5 Ki hamáre liye ek farzand tawallud hotá, aur ham ko ek pisar bakhshá játá aur saltanat us ke kándhe par hai, aur wuh is nám se kahlátá hai, Ajab, Muslih, Khudá i Qádir, Ab i Abadíyat, Sháh i Salámat: 6 Ki saltanat ká iqbál aur salmámat ká dawám Dáúd ke takht par aur uskí mamlukat par howe, ki wuh us ká bandabast kare, aur ab se abad tak adálat aur sadáqat se use qiyám bakhshe. Rabb ul afwáj kí gayúrí yih karegí.

7 Khudáwand ne Yaqúb ke úpar ek sukhan bhejá, wuh sukhan Isráel par názil húá. 8 Aur sáre log kyá baní Ifráim aur kyá ahl i Samrún málúm karenge jo takabbur aur sakhtdilí se kahte hain, 9 Ki ínten gir gaín, par ham taráshe húe pattharon kí imárat banáenge; gúlar ke darakht káṭe gae, par ham sanaubar ke lagáenge. 10 Is liye Khudáwand Rasín ke dushmanon ko us par chaṛháegá, aur us ke bairíon ko musallah karegá. 11 Mashriq se Arámí aur magrib se Filistí, aur we Isráel ko har taraf se khá jáenge. Báwujúd us sab ke us ká sárá gussa utar nahín gayá, balki uská háth hanoz phailá húá hai.

12 Par log us kí taraf jo unhen mártá hai, nahín phire, aur we Rabb ul afwáj ke joyán nahín húe. 13 So Khudáwand baní Israel ke sir o dum aur shákh o nai ko ek din men káṭ ḍálegá. 15 Jo buzurg aur rúdár hai, wuhí sir hai, aur jo nabí jhúṭh

báteṉ sikhlátá hai, wuhí dum hai. 15 Kyúnki we, jo in logoṉ ke peshwá haiṉ, un se ḳhatákárí karwáte haiṉ, aur we, jo un kí pairawí karte haiṉ, nigle jáenge. 16 So Khudáwand un ke jawánoṉ se ḳhushnúd nahíṉ, aur wuh un ke yatímoṉ aur un kí bewoṉ par kabhí rahm na karegá; ki un meṉ har ek riyákár aur badkirdár hai, aur har ek munh harámzádagí kí bát boltá hai. Báwujúd us sab ke us ká sárá gussa utar nahíṉ gayá, balki us ká háth hanoz phailá húá hai.

17 Ki badzátí ág kí tarah jalátí hai: wuh sadá guláb kí báṛí aur ḳháristán ko faná kar degí, aur jangal kí jháṛí meṉ farozán hogí, ki we dhúeṉ ke mánind uṛte phirenge. 18 Rabb ul afwáj ke qahr se yih sarzamín jal játí, aur log ág ke kundoṉ ke mánind howenge; aur koí apne bháí kí riáyat na karegá. 19 Aur wuh dahne háth se uchak legá, aur bhúkhá hogá; aur wuh báyeṉ háth jáke kháegá, aur ser na hogá; un meṉ se har ek ádmí apne bázú ká gosht kháegá: 20 Manassí Ifráím ko aur Ifráím Manassí ko, aur we milke Yihúdáh par chaṛháí karenge. Báwujúd us sab ke us ká sárá gussa utar nahíṉ gayá, balki us ká háth hanoz phailá húá hai.

X. BAB.

1 Un par wáwailá hai, jo nárástí ke áín muqarrar karte haiṉ, aur un par, jo dardangez qánúnoṉ ko likháte haiṉ, 2 Táki miskínoṉ ko adálat se inhiráf kareṉ, aur un ká haqq, jo mere bandoṉ meṉ muhtáj haiṉ, gazab kareṉ, aur bewoṉ ko ganímat kareṉ, aur yatímoṉ ko lúṭeṉ. 3 So tum mutálaba ke din aur us ḳharábí ke din, jo dúr se áwegí, kyá karoge? Tum kis se kumak cháhoge, aur tum apní hashmat kaháṉ rakhoge? 4 Mujh bagair we qaidíoṉ ke níche latáṛe jáenge, aur maqtúloṉ ke tale paṛe rahenge. Báwujúd us sab ke us ká sárá gussa utar nahíṉ gayá, balki us ká háth hanoz phailá húá hai.

5 Ho Asúr, mere gusse ká ḍanḍá, aur jo laṭh us ke háth meṉ hai, so mere qahr ká hathyár hai. 6 Maiṉ use bhejúngá, táki ek badkár ummat ko, aur un logoṉ ko, jin par merá qahr hai, sazá dewe, aur maiṉ use náfiz hukm dúngí, ki lúṭ ká mál le le, aur unheṉ asír kare, aur unheṉ bázároṉ kí kíchaṛ ke mánind latáṛe. 7 Lekin wuh yih ḳhiyál nahíṉ kartá, aur uská dil nahíṉ cháhtá ki aisá kare; balki us ke dil meṉ hai ki qatl kare, aur bahutsí gurohoṉ ko káṭ ḍále. 8 Kyúnki wuh kahtá hai, Kyá mere shahzáde sab ke sab bádsháh nahíṉ? 9 Kyá Kalnah Karkmís ke mánind, aur Hamát Arfád ke mánind aur Samrún Dimishq ke mánind nahíṉ húá? 10 Hargáh maiṉ ne butoṉ kí mamlukatoṉ par háth páyá jin kí khodí húí múrateṉ Yirúshálam aur Samrún se kahíṉ afzúd haiṉ: 11 To kyá jaisá maiṉ ne Samrún se aur us ke butoṉ se kiyá, aisá Yirúshálam se aur us ke butoṉ se na karúngá?

12 So aisá hogá, ki jab Khudáwand koh i Saihún par aur Yirúshálam meṉ apná kám kar chukegá, tab maiṉ sháh i Asúr ko us kí sangdilí aur us kí bulandnigáhí kí sazá dúngá. 13 Ki wuh kahtá hai, Maiṉ ne apne háth ke zor se, aur apní dánish se yih kuchh kiyá hai, ki maiṉ dánishmand húṉ; maiṉ ne qaumoṉ kí haddeṉ haṭáiyáṉ, aur un ke ḳhazáne lúṭe, aur maiṉ ne jabábara ke mánind taḳhtnishínoṉ ko utár diyá. 14 Aur mere háth ne logoṉ kí daulat yúṉ le lí, jaise ek ghonslá le lete haiṉ, aur jaise koí un anḍoṉ ko, jo paṛe howeṉ, sameṭ le, waise maiṉ sárí zamín par qábiz húá, aur ek meṉ yih sakat na húí, ki par phailáwe, yá munh khole, yá chahchaháwe. 15 Kyá basúlá us ke rú ba rú, jo us se káṭtá hai, láfzaní

karegá, aur arra arrakash ke sámhne shekhí máregá? Yih aisá hai ki jaise lath us ko, jo use utháe húe hai, hiláwe, aur sontá us ko, jo chob nahín, utháwe.

16 Is sabab se Khudawand, Málik ul afwáj, us ke mote mardon par lágarí ko gálib karegá, aur us kí shakhsíyat ke níche ek shuala ág ke mánind farozán karegá; 17 Aur Isráel ká núr ág banegá, aur us ká Quddús shuala hogá, wuh us ke kháristán aur sadáguláb ko ek din men jaláke bhasam kar degí. 18 Aur us ke ban aur bág kí khushnumáí ko ján se gosht tak faná karegá, aur we aise ho jáenge jaisá bímár jo mar rahe. 19 Aur us ke bág ke darakht aise thore báqí rahenge, ki ek larká bhí unhen ginke likh le.

20 Aur us din aisá hogá, ki we, jo baní Isráel men se báqí ráh jáenge, aur ahl i Yaqúb men se bach rahenge, us par, jis ne unhen márá, phir takiya na karenge, balki Khudawand Isráel ke Quddús par amánat se tawakkul karenge. 21 Aur báqí jo Yaqúb se báqí honge, us Khudá kí taraf, jo qawí hai, phirenge. 22 Ki agarchi tere log, ai Isráel, daryá kí ret ke mánind hote, magar un men se sirf we log, jo bach rahe, phirenge, ki wuh sazá kí takmíl, jis ká hukm kiyá gayá hai, sadáqat se labrez hogí. 23 Kyúnki Khudawand, Rabb ul afwáj, wuh sazá kí takmíl, jo muqarrar kí gaí, sárí zamín ke bích men karegá.

24 So Khudawand, Rabb ul afwáj, yih farmátá hai, ki Ai mere logo, tum jo Saihún men baste ho, Asúr se mat daro! Wuh tujh ko lath se máregá, aur tujh par apná dandá utháwegá Misr ke taur par. 25 Kyúnki ek thorí hí der hai ki josh o kharosh mauqúf hogá, aur merá qahr un ke halák karne par ho jáegá. 26 Aur Rabb ul afwáj Midyán kí khúnrezí ke mutábiq, jo Guráb kí pahárí par húí, us par korá utháwegá, aur apná asá daryá par, hán use Misr kí tarah hí utháwegá. 27 Aur us din aisá hogá ki us ká bojh tere kándhe par se, aur us ká júá terí gardan par se uthá liyá jáegá, aur wuh júá farbihí ke baís se torá jáegá.

28 Wuh Aiyat men áyá hai, Mijrún men se guzará, Mikmás men apná asbáb rakh chhorá hai. 29 We ghátí se pár gae, we Jiba men shabbásh húe, Rámah hirásán hai; Jibaat Saúl bhág niklá hai. 30 O bint Jallím, chíkh már! ai miskín Anatát, apní áwáz Lais ko suná! 31 Madmínah chalá gayá, Jaibín ke rahnewále bhágne kí taiyárí karte hain. 32 Phir áj ke din Núb men khaimazan hogá: tab wuh apná háth bint i Saihún ke pahár, Yirúshálam ke koh par, hiláwegá.

33 Lekin dekh, Khudawand Rabb ul afwáj haibat se us shákh ke purze purze uráegá, aur buland qámat káte jáenge, aur we, jo únche hain, past ho jáenge. 34 Aur wuh jangal kí jhárí ko lohe se taráshegá, aur Lubnán Qadír ke háth se gir jáegá.

XI. BAB.

1 Tab Yassí ke asl se ek nasl niklegá, aur us ke jarwat se ek nazir barhegá. 2 Aur Khudawand kí Rúh us par thaharegí, hikmat aur khirad kí rúh, maslahat aur qudrat kí rúh, khudáshinásí aur khudátarsí kí rúh. 3 Aur wuh khudátarsí kí bás súnghegá, wuh apní ánkhon ke dekhne ke mutábiq hukm na karegá, aur apne kánon ke sunne ke muwáfiq tanbíh na degá; 4 Balki wuh rástí se miskínon ká insáf karegá, aur adl se zamín ke kháksíron ká haqq adá karegá, aur apne munh kí láthí se zamín ko máregá, aur apne labon ke dam se sharíron ko

faná kar ḍálegá. 5 Us kí kamar ká paṭká rástkárí hogí, aur us ke pahlú sacháí ke paṭke se kase húe honge.

6 Tab bheṛiyá barre ke sáth rahegá, aur chítá halwán ke sáth baiṭhegá, aur bachhiyá aur jawán sher aur pálá húá bachhrá mile jule rahenge, aur nanha bachcha un kí peshrawí karegá. 7 Gáe aur ríchh milke charenge, un ke bachche mile jule baiṭhenge, aur sher bail kí tarah ghás kháegá. 8 Aur dúdh pítá bachcha sámp ke suráḳh pás khelegá, aur wuh laṛká, jis ká dúdh chhuṛáyá gayá hogá, kále kí bámbhní meṉ háth ḍálegá. 9 We mere muqaddas koh meṉ na bigáṛenge aur na ujáṛenge; kyúnki jis tarah pání se samundar bhará húá hai, usí tarah zamín ḳhudáshinásí se mámúr hogí. 10 Aur us din aisá hogá ki Yassí ká wuh asl qaumoṉ ke liye jhanḍe kí tarah uṭh khaṛá hogá, ummateṉ us kí tálib hongí, aur us kí árámgáh jalál banegí.

11 Aur us din aisá hogá, ki Ḳhudáwand dúsre martaba apná háth baṛháke un ko, jo us ke logoṉ meṉ báqí howenge, aur Asúr aur Misr aur Fatrús aur Kúsh aur Ailám aur Sinár aur Hamát aur daryáí jazíroṉ ke logoṉ meṉ se bach rahe honge, pher láwegá. 12 Aur wuh qaumoṉ ke liye ek jhanḍá khaṛá karegá, aur un Isráelíoṉ ko, jo ḳhárij kiye gaye haiṉ, jama karegá, aur sáre baní Yihúdáh ko, jo parágandá howenge, zamín ke chároṉ konoṉ se faráham karegá. 13 Tab baní Ifráím meṉ hasad na rahegá, aur baní Yihúdáh meṉ ke kínawar káṭ ḍále jáenge, aur baní Ifráím baní Yihúdáh par hasad na karenge, aur baní Yihúdáh baní Ifráím ko kína na rakhenge. 14 Aur we magrib kí samt Filistíoṉ kí hudúd par uṛenge, aur we sab ikaṭṭhe hoke mashriq ke basnewáloṉ ko gárat karenge, aur we Adúm aur Moab par háth ḍálenge, aur baní Ammún un ke mahkúm honge. 15 Aur Ḳhudáwand daryá i Misr kí lisán ko miṭáwegá, aur apní zoráwár ándhí se daryá par apná háth hiláwegá, aur us ko sát nahreṉ kar degá, aur aisá karegá ki log júte pahine húe pár chale jáenge. 16 Aur waháṉ us ke báqí bandoṉ ke liye, jo Asúr meṉ se bach rahenge, aisá ek rasta hogá jaisá baní Isráel ke liye thá, jis din ki we Misr kí zamín se chaṛhe.

XII. BÁB.

1 Aur us din tú kahegá, ki Ai Ḳhudáwand, maiṉ terá shukr karúngá; ki agarchi tú mujh se náḳhush thá, par tere gussa utar gayá, aur tú ne mujhe tasallí dí. 2 Dekho Ḳhudá merí naját hai: maiṉ us par tawakkul karúngá, aur na ḍarúngá, ki Ḳhudáwand jis ká nám Yáh hai, merá bútá aur merá surod hai, aur wuh merí naját húá hai. 3 So tum ḳhush hoke naját ke chashmoṉ se pání bharoge; 4 Aur us din tum kahoge, ki Ḳhudáwand ko saráho, us ke nám kí duá karo, logoṉ ke darmiyán us ke kám sunáo, aur zikr karo, ki Us ká nám álíshán hai. 5 Ḳhudáwand kí madhsaráí karo, is liye ki us ne ajáib chízeṉ banáíṉ; sárí zamín ko yih málúm ho. 6 Ai Saihún kí basnewálí, tú chillá aur lalkár, ki tere darmiyán Isráel ká Quddús buzurg hai.

XIII. BAB.

1 Manshá i Bábul jise Amús ke beṭe Yasaiyáh ne róyá meṇ dekhá.

2 Tum nange pahár par ek jhanḍá khaṛá karo, un ko buland áwáz se pukáro, aur háth hilío, ki we gáratgaroṇ ke darwázoṇ par jáweṇ. 3 Maiṇ ne apne muqaddasoṇ ko hukm kiyá, main ne apne qahr ke liye apne baháduroṇ ko, jo merí mahábat se shádmán haiṇ, buláyá. 4 Paháṛoṇ meṇ ek hujúm kí áwáz hai, ek baṛe lashkar ká sá shor; yih faráham húí mamlukatoṇ aur qaumoṇ ke hangáma kí áwáz hai: Rabb ul afwáj fauj i muqátala kí maujúdát letá hai. 5 We dúr mulk se, ásmán ke muntahá se áte haiṇ, Ḳhudawand aur us ke qahr ke hathyár, táki sárí zamín ko halák kareṇ.

6 Ab tum wáwailá karo, ki Ḳhudawand ká din nazdík hai; wuh Qádir kí taraf se wabá ke mánind áwegá. 7 So sáre háth dhíle howenge, aur harek ádmí ká dil gudáz ho jáegá. 8 We hirásán honge, jánkaní aur gamgíní unheṇ á legí, un par aisí dushwárí hogí jaisí us aurat par hotí jise dard lagte haiṇ; so we aise sarásíma honge, ki ek dúsre ko paṛá tákegá, aur un ke chihre shuala kí tarah honge.

9 Dekho, Ḳhudawand ká wuh din átá hai, jo gazab meṇ aur qahr i shadíd meṇ sakht durusht hai, táki zamín ko wírán kare, aur gunáhgároṇ ko us par se nest nábúd kare. 10 Ki ásmán ke sitáre aur kawákib roshní na denge, áftáb tulú hote hote tárík ho jáegá, aur máhtáb apná núr na bakhshegá. 11 Aur maiṇ jahán ko us kí zabúní ke sabab se, aur sharíroṇ ko un kí badkárí ke báis se sazá dúngá; aur maiṇ magrúroṇ ká fakhr kho dúngá, aur zálim logoṇ ká gurúr ḍhá dúngá. 12 Maiṇ ek mard ko kundan se, háṇ ek mard ko Ofír ke sone se ziyáda giránbahá karúngá. 13 So maiṇ ásmánoṇ ko larzáúngá, aur zamín apní jagah se ṭal jáegí, Rabb ul afwáj kí qahrrezí se, aur us ke mushtail gazab ke din se. 14 Aur un meṇ se harek us áhú kí mánind, jo chaukaṛí bhare, yá us gospand kí tarah, jise koí na rakhe, apní qaum kí samt mutawajjih hogá, aur harek apne watan ko bhágegá. 15 Har ek jo mil jáegá, khonchá kháegá; aur har ek, jo un meṇ hogá, talwár se márá paṛegá. 16 Aur un ke atfál un kí ánkhoṇ ke sámhne pásh pásh honge, un ke ghar lúṭe jáenge, aur un kí jorúoṇ kí hurmat lí jáegí.

17 Dekho, maiṇ Mádíoṇ ko un par chaṛháúngá; we rúpe ko ḳhátir meṇ na láwenge, aur sone se ḳhush na howenge. 18 Un kí kamáneṇ jawán logoṇ ko pásh pásh kar ḍálengí, aur we rahim ke phal par rahmat na karenge, aur un kí ánkhen bachchoṇ se bemuruwatí karenge. 19 Aur Bábul, jo mamlukatoṇ kí hashmat aur Kasdíoṇ kí buzurgí kí raunaq hai, Sadúm aur Amúrah kí mánind ho jáegí, jinhoṇ ko Ḳhudá ne ulaṭ diyá. 20 Wuh abad tak ábád na hogí, aur pusht dar pusht us meṇ bastí na milegí; waháṇ hargiz Arab log ḳhaime istáda na karenge, aur waháṇ gaṛariye galloṇ ko na biṭháenge; 21 Par ban ke janglí darinde waháṇ baiṭhenge, aur un ke gharoṇ meṇ ajab tarah ke wuhúsh bhare húe honge; waháṇ ullú bolenge, aur bayábání gúl náchenge. 22 Aur gidaṛ un ke ujáṛ makánoṇ meṇ aur tinnín un ke nafís mahalloṇ meṇ báham bolenge. Us ká waqt nazdík pahunchá hai, aur us ke din daráz na honge.

XIV. BAB.

1 Kyúnki Khudawand Yaqúb par rahm farmáegá, aur Isráel ko hanoz barguzída rakhegá, aur unhen un kí zamín men phir bithláegá; aur pardesí un par taláwí karenge, aur Yaqúb ke gharáne se mil jáenge. 2 Aur qaumen unhen le áwengí, aur unhen un ke mulk men pahuncháwengí; aur baní Isráel Khudawand kí sarzamín men un ke málik hoke unhen gulám aur laundí karenge, aur we unhen, jinhon ne un ko asír kiyá thá, asír karenge, aur apne zálimon par hukúmat karenge.

3 Aur us roz aisá hogá, ki jab Khudawand terí mihnat o mashaqqat aur us sakht khidmat se, jo tujh par rakhí gaí thí, ráhat bakhshegá: 4 Tab tú sháh i Bábul par masal máregá aur kahegá, Kyúnkar zálim tabáh húá, aur shahr i zarrín ujárá gayá! 5 Khudawand ne sharíron ká lath torá, aur hukúmat karnewálon ká asá, 6 Jo logon ko qahr ke sáth márne se mauqúf na rahá, aur ummaton par gazab se hukmrání karne se báz na áyá. 7 Sárí zamín khush aur ásúda hai, sab bagalen bajá bajáke gáte hain. 8 Hán sanaubar ke darakht aur Lubnán ke shamshád tere liye khush hain; jab se tú past baithí, tab se koí lakríhárá hamárí taraf na áyá. 9 Pátál níche tere áne se jumbish kartá hai, ki terá istiqbál kare; wuh tere sabab murdon ko aur zamín ke sab sardáron ko jagátá hai, wuh ummaton ke sáre bádsháhon ko un ke takhton par se uthá khará kartá hai. 10 We sab bolenge, aur tujhe kahenge, Kyá tú bhí hamáre mánind dublá ho gayá, tú aisá ho gayá jaise ham hain. 11 Terá kar o far, tere sáz aur báj ká nagma pátál men utárá gayá; tere níche kíron ká farsh húá, aur kirm hí terá báláposh bane. 12 Ai Zuhra bin sahar, tú kyúnkar ásmán par se gir pará! tú jo qaumon ko latártá thá, kyúnkar zamín par patká gayá! 13 Tú to apne dil men kahtá thá, Main ásmán par charhúngá, main apne takht ko Khudá ke sitáron se únchá karúngá, aur main shimál kí samt jamáat ke pahár ke úpar charhke baithúngá. 14 Main badlíon kí únchái par charhúngá, main Khudá Tálá ká misl banúngá. 15 Lekin tú pátál men wárid húá, asfal ul sáfilín men. 16 We, jin kí nazar tujh par paregí, tujhe gaur karke dekhenge, Kyá yih wuhí shakhs hai, jis ne zamín ko larzáyá, aur mamlukaton ko kampáyá, 17 Jis ne jahán ko wírán kiyá, aur us kí bastíán ujáríán, jis ne apne asír ghar ke bartaraf na kiye? 18 Ummaton ke sáre bádsháh sab ke sab apne apne maskan men shaukat ke sáth árám karte hain; 19 Par tú nikál phenká gayá apní gor se báhar nafratí shákh ke mánind, libás pahináyá gayá un maqtúlon se jo talwár se chhede gae, aur jo gor ke pattharon par utarte hain, páemál lásh ke mánind. 20 Tú un ke sáth kabhí qabr men dafn na kiyá jáegá; kyúnki tú ne apne mulkon ko ujárá, aur apní raaiyat ko qatl kiyá; badkáron kí nasl abad tak námáwar na hogí. 21 Us ke beton ke liye maslakh taiyár karwáo bápdádon ke gunáhon ke sabab, táki we barpá na howen, aur mulk ke málik na banen, aur shahr banáke dunyá ko ábád na karen.

22 Aur Rabb ul afwáj farmátá hai, ki Main un par charhúngá, aur main Bábul men un ká nám aur nishán na rakhúngá, aur unhen, jo báqí hain, beton aur poton samet kát dálúngá, Khudawand farmátá hai. 23 Rabb ul afwáj kahtá hai, Main use khárpusht kí mírás kar dúngá aur tálábon ke dábar kí, aur main use faná ke jhárú se jhár phenkúngá.

24 Rabb ul afwáj qasam kháke farmátá hai, ki Yaqínan jaisá maiṇ ne cháhá hai, aisá hí ho jáegá ; aur jaisá maiṇ ne azm kiyá hai, aisá hí wáqa hogá : 25 Maiṇ apne mulk meṇ Asúrí ko shikast dúngá, aur use apne pahároṇ par páoṇ tale latáṛúngá : tab us ká júá un par se utregá, aur uská bojhá un ke kándhoṇ par se ṭalegá. 26 Yih wuh azm hai jo sárí dunyá ke liye sábit kiyá gayá, aur yih wuh daráz háth hai, jo sárí ummatoṇ par baṛháyá gayá hai. 27 Ki Rabb ul afwáj ne azm kiyá hai: so kaun use bátil karegá? aur us ká háth phailá húá hai : so kaun use phiráwegá?

28 Jis sál ki Akhaz bádsháh mar gayá, usí sál yih manshá bayán húá.

29 Ai sárí Filist, tú khushí mat kar, ki us ká laṭh, jisne tujhe márá, ṭúṭá! Ki sámp kí asl se nág niklegá, aur us ká phal ek átashí uṛnewálá sámp hogá. 30 Tab miskínoṇ ke auwal barkhurdár howenge, aur muhtáj chain se baiṭhenge; aur maiṇ kál se terí jaṛ marwáúngá, aur tere báqí log qatl kiye jáenge. 31 Are o ástán, wáwailá kar, are o nagar, chillá, ai Filist, tú bilkull gudáz ho jáegí; kyúnki shimál se ek dhúmá uṭhegá, aur koí us ke mustaidd logoṇ meṇ se parághanda na hogá.

32 Us waqt koí guroh ke rasúloṇ ko kyá jawáb degá? Ki KHUDAWAND Saihún ko biná kartá, aur us ke miskín bande us meṇ panáh lete.

XV. BAB.

1 Manshá i Moab. Háṇ rát ko Ar i Moab kharáb ho gayá aur sunsán húá: háṇ rát ko Qír i Moab kharáb ho gayá aur sunsán húá. 2 Butkháne ko chaṛh játe haiṇ, aur ahl i Daibún rone ke liye únche makánoṇ par; Nabú aur Mádibá par ahl i Moab wáwailá karenge; un ke sáre sir ganje ho jáenge, aur harek kí ḍáṛhí nochí jáegí. 3 We apne rastoṇ meṇ ṭáṭ ká kamarband bándhenge, aur apne gharoṇ ke kothoṇ meṇ aur bázároṇ meṇ har ek zár zár rowegá. 4 Hasbún wáwailá karegá, aur Iliálí kí áwáz Wahsat tak suní jáegí; is par Moab ke musallah sipáhí chillá chilláke rowenge; us kí ján us meṇ ghabráwegí. 5 Merá dil Moab ke liye chilláegá, jis ke bhágnewále tín sál kí bachhiyá ke mánind Sugr tak pahunchenge; ki Lauhiyat kí chaṛháí par we rote húe chaṛh jáenge, aur Hauránaim ke raste meṇ tahluka ká wáwailá karenge. 6 Namirín kí nahreṇ kharáb ho gaíṇ; ki ghás kumlá gaí, aur sabza murjhá gayá, aur roídagí faná ho gaí. 7 Is liye we apne kamáe amwál, aur apne mahfúz asbáb bed kí nahr pár le jáenge. 8 Ki gulgula Moab ke náloṇ tak húá, aur un ká nauha Ajlain tak, aur un ká mátam Biar i Ailím tak pahunchá. 9 Aur Daimún kí nadíáṇ dam se bharengí; ki maiṇ Daimún par zíyáda musíbat ḍálúngá, aur maiṇ Moab kí bachtí par, aur us sarzamín ke sáir par sheroṇ ko bhejúngá.

XVI. BAB.

1 Tum mulk ke hákim pás Sila se bayábán kí ráh Bint i Saihún ke koh par barra bhejwáo. 2 Aur aisá hogá ki jis tarah bhaṭaká húá parinda hai jo ghonsle se nikálá gayá, usí tarah Moab kí beṭíáṇ Arnún ke gháṭoṇ meṇ hongí: 3 Mansúba bándh, insáf kar, apná sáya ain zuhr meṇ rát ke mánind záhir kar, un ko, jo nikál diye gaye haiṇ, chhipá le, use jo bhaṭaká húá hai, záhir na kar. 4 Mere Moab ke áwára

tere sáth rahen, tú un ko gáratgaron ke sámhne se ḍhámp le; kyúnki sitamgar ká kám anjám ko pahunchegá, aur gáratgar tamám hogá; aur sáre páemál karnewále zamín par se faná honge. 5 Aur takht rahmat se qáim hogá, aur rástí se ahl i Dáúd men wuh us par julús farmáwegá jo munsif, aur insáf ká tálib aur sidq men máhir hai.

6 Ham Moab ke ghamanḍ kí bát sun chuke, wuh baṛá láfzan hai, us men gustákhí aur takabbur aur taish hai, par us kí jhúṭhí shekhíán kuchh na hongí.

7 So Moab wáwailá karegá Moab ke liye, harek wáwailá karegí; Qír i Harásat kí asáson ke liye tum mátam karoge ki we bilkull márí paṛín. 8 Ki Hasbún ke khet aur Shibmah ke tákistán súkh gae, jis kí kháss laton se qaumon ke sáhib makhmúr ho gae; we Yaazír kí zamín men áe, we jangal men áwára húe; us kí ḍálían phail gaín, we daryá pár guzrín. 9 So main Yaazír ke rone ke mánind Shibmah ke tákistán ke liye zárí karúngá, O Hasbún, ai Iliálí, main tujhe apne ánsúon se tar karúngá; kyúnki terí kharíf aur rabí par lalkár paṛtí hai. 10 Aur shádmání aur khushí hare bhare kheton men na rahí, angúrí bágon men na tarannum na surod hai; latáṛnewále angúron ko kolhúon men phir na maslenge; main un kí lalkár ko mauqúf kartá hún. 11 So merá andar Moab ke liye rabáb ká sí figán kartá hai, aur merá dil Qír i Harásat ke liye. 12 Aur aisá hogá ki jab Moab únche makán par dekhá jáegá aur mánda hogá, aur apne maqdis men áke duá mángegá, to kuchh fáida na hogí.

13 Yih wuh sukhan hai, jo KHUDAWAND ne Moab ke haqq men muddat se farmáyá hai. 14 Par ab KHUDAWAND yún farmátá hai, ki Ajúradár ke se tín baras ke andar Moab kí shaukat us sab baṛe hujúm samet qalíl ho jáegí, aur bachtí ke log thoṛe aur ájiz aur kamzor ho jáenge.

XVII. BAB.

1 Dimishq ká manshá. Dekho, Dimishq yún kharáb hogá ki shahr nahín aur wuh aisí ṭúṭ jáegá ki ḍher ḍher banegá. 2 Aráir kí bastíán khálí rahengí, we gallon kí charágáhen hongí, we wahán baiṭhenge, aur koí un ke ḍaráne ko wahán na hogá. 3 Aur Ifráim ká hasín shahr nábúd hogá, Dimishq aur báqí Arám se saltanat játí rahegí; Rabb ul afwáj farmátá hai, ki jo baní Isráel kí shaukat ká hál húá hai, wuhí un ká hál hogá.

4 Aur us roz aisá hogá ki Yaqúb kí hashmat subuk kí jáegí, aur us ká charbídár badan dublá hogá. 5 Yih aisá hogá jaisá koí dirau ke waqt galla jama kare, aur apne háthon se khaṛe khet káṭe; aur aisá hojáegá jaisá ki koí Rifáím kí wádí men khoshachíní kare. 6 Aur us men khoshachíní ke se thoṛe báqí rahenge, zaitún ke hiláne ke mánind, do tín dáne phungí par, chár pánch us kí phaldár shákhon par, KHUDAWAND Isráel ká Khudá farmátá hai.

7 Us roz insán apne kháliq par nazar karegá, aur us kí ánkhen Isráel ke Quddús par tawajjuh karengí. 8 Aur wuh mazbahon par, apne háth ke kám par nazar na karegá, use hargiz us par jise us kí angulíon ne banáyá, kyá Yasírat aur kyá but, kisí par tawajjuh na hogí. 9 Aur us din us ke hasín shahr jangalon aur kohon ke wíránon ke mánind honge, jinhen we log baní Isráel ke áge se bhágkar chhoṛ gae; aur zamín kharáb ho jáegí.

10 Kyúnki tú ne apne najátdenewále Khudá ko farámosh kiyá, aur apne tawánáí ke patthar ko yád na kiyá: so tú ne khushaslúb paudhá lagáyá, aur ajnabí qalam us meṉ paiwand kiyá. 11 Jis din tú ne lagáyá, tú ne iháta banáí, aur sawere apne qalam ko phuláyá; par tasarruf ke din meṉ hásil játá rahegá, aur alam dardangez hogá.

12 Ho, bahut qaumoṉ ká hangáma, we samundar ke shor ke mánind shor macháti haiṉ; aur ummatoṉ ká gaugá, we bare pánioṉ ke gaugá ke mánind gaugá karte haiṉ. 13 Ummateṉ bahut pánioṉ ke gaugá ke mánind gaugá karengí, par Khudá unheṉ ḍánṭegá, aur we dúr bhág jáengí, aur us kúṛe kí tarah, jo ándhí se uṛtá phire, yá us patte kí tarah, jo bagúle meṉ gúme, márímári phirengí. 14 Aur dekho, shám ke waqt balá hai: subh se peshtar we nábúd haiṉ. We, jo ham ko gárat karte haiṉ, yih un ká nasíb hai, aur we, jo ham ko lúṭte haiṉ, yih un kí qismat hai.

XVIII. BÁB.

1 Are o sansanáhaṭ ke paroṉ ke mulk, jo Kúsh kí nadíoṉ ke pár hai, 2 Jo daryá par se bardí ke nioṉ meṉ pánioṉ par elchíoṉ ko bhejtá hai. Ai tundrau elchhío, chalo, tum qaum i mumsik aur shadíd, tabár i muhíb aur us se pár millat i qawí aur gází pás jáo, jin kí zamín nahroṉ se mámúr hai. 3 Ai sáre báshindo jahán ke, aur ai sákino zamín ke, jis waqt ki paháṛoṉ par jhanḍá khará kiyá jáe, tum dekho, aur jis waqt ki narsinghá phúnká jáe, tum suno.

4 Ki Khudáwand mujh se yún farmátá hai, ki Maiṉ ba árám apne makán meṉ zuhá kí shuáí garmí se, abr i tall se dirau kí garmí meṉ táktá rahúngá. 5 Ki kharíf se peshtar jis waqt shigúfa kámil howe, aur phúl gúra bane, us waqt wuh ṭhaníoṉ ko hansúoṉ se káṭ ḍálegá, aur ḍálíoṉ ko uṭháke phenk degá. 6 Aur we pahár ke shikárí parindoṉ aur wahshí darindoṉ ke liye paṛe rahenge, ki shikárí parinde un par saif kí mausim meṉ baiṭhenge, aur zamín ke sáre wahshí darinde shitá kí mausim un par káṭenge.

7 Us waqt peshkash Rabb ul afwáj ko qaum i mumsik aur shadíd se aur qaum i muhíb se, aur us se pár millat i qawí aur gází se, jin kí zamín nahroṉ se mámúr hai, Rabb ul afwáj ke nám ke maqám koh i Saihún meṉ pahunchenge.

XIX. BÁB.

1 Misr ká manshá. Dekho, Khudáwand ek tundrau abr par sawár hokar Misr meṉ áwegá, aur Misr ke but us ke huzúr se larzán ho jáenge, aur Misríoṉ ke dil un ke andar gudáz howenge. 2 Aur maiṉ Misríoṉ ko ápas meṉ mukhálif kar dúngá, un meṉ harek apne bháí se, aur harek apne hamsáye se laṛegá, shahr shahr se aur saltanat saltanat se. 3 Aur Misr kí ján un ke bích meṉ khushk ho jáegí, aur maiṉ us ke mansúbe ko faná karúngá, aur we butoṉ aur afsúngaroṉ aur bíroṉ aur jádúgaroṉ kí talásh karenge. 5 Aur maiṉ Misríoṉ ko ek sitamgar hákim ke qábú meṉ kar dúngá, aur Khudáwand, Rabb ul afwáj farmátá hai, ki ek qawí bádsháh un par saltanat karegá.

5 Aur us daryá se pání súkh jáenge, aur rúd khúshk aur khálí ho jáegí; 6 Aur

nadíán badbú ho jáengí, aur Misr kí nahren khálí howengí, aur súkh jáwengí, aur bed aur nai kumlá jáengí. 7 Charágáhen daryá par, lab i daryá par, aur us kí sárí ziráaten murjhá jáengí, faná howengí, aur játí rahengí. 8 Tab machhwe mátam karenge, aur sab, jo daryá men bansí dálte hain, kurhenge, aur we jo nadíon men jál dálte hain, pazhmurda khare honge. 9 Aur jo mihín kattán ká kám karte, aur jo safed pairáhan banáte, pashemán ho jáenge. 10 Us ke arkán tore gae, aur sab ajúradár dilafgár húe. 11 Yaqínan Zuan ke shahzáde ahmaq bane, Firaún ke dánishmand mushíron kí mashwarat fásid ho gaí. So kyúnkar tum Firaún se kahte ho, ki Main dánishmand ká betá, aur sháhán i qadím kí nasl hún! 12 We tere dánishwar kahán hain? We tujhe khabar dewen, ki málúm ho, ki Rabb ul afwáj ne Misr ke haqq men kyá iráda kiyá hai. 13 Zuan ke shahzáde ahmaq húe, Núf ke salátín dagá khá gae, aur Misr ke sarguroh use gumráh karte hain. 14 Khudawand ne ek kajrau rúh ko un ke andar men makhlút kiyá, aur unhon ne Misríon ko un ke sab kámon men us matwále kí tarah bhatkáyá jo qai karte húe dagmagátá hai. 15 Aur Misr ká koí kám na hogá, jo sir ya dum, shákh yá nai kare. 16 Us din Misrí auraton ke mánind ho jáwenge, aur haibatzada aur hirásán honge us háth hiláne ke sabab, jo Rabb ul afwáj un par hiláwegá.

17 Tab Yihúdáh kí sarzamín Misr ke liye dahshatwálí chíz hogí; ki agar koí us sarzamín ká tazkira us ke áge kare, to wuh apne dil men haul kháegá us iráda ke sabab, jo Rabb ul afwáj us ke haqq men kartá hai. 18 Us roz zamín i Misr men pánch shahr Kanání zubán bolenge, aur Rabb ul afwáj kí qasam kháwenge, aur ek ká nám Qaryat ul Haris kahláwegá. 19 Us roz Misr kí mamlukat ke bíchon bích Khudawand ká ek mazbah, aur us kí sarhadd men Khudawand ká ek sutún hogá. 20 Aur yih Misr kí sarzamín men Rabb ul afwáj ká ek nishán, aur ek gawáh hogá, ki we sitamgaron ke zulm se Khudawand ko pukárenge, aur wuh un ke liye ek shafí aur ek naját denewálá bhejegá, aur wuhí unhen naját degá. 21 Aur Khudawand Misr men pahchāná jáegá, aur Misrí Khudawand ko jánenge, aur zabíh aur hadiya guzaránenge, aur Khudawand ke liye nazren mánenge aur adá karenge. 22 Chunánchi Khudawand Misr ko máregá, wuh máregá aur wuhí changá karegá; aur we Khudawand kí taraf phirenge, aur wuh un kí duá sunegá, aur unhen sihat bakhshegá.

23 Us roz Misr se Asúr tak ek rasta hogá, aur Asúrí Misr men áwenge, aur Misrí Asúríon ko jáenge, aur Misrí Asúríon ke sáth milke ibádat karenge. 24 Us roz Isráel Misr aur Asúr ká sális hogá, zamín ke darmiyán men barakat ká báis thaharegá, 25 Ki Rabb ul afwáj use barakat bakhshegá, aur farmáwegá, Mubárak ho Misr merí ummat, aur Asúr mere háth ká kám, aur Isráel merí mírás!

XX. BAB.

1 Jis sál men ki Tartán Ashdúd ko jab ki sháh i Asúr Sarjaun kí taraf bhejá gayá, áyá, aur Ashdúd se larái karke use le liyá, 2 Us waqt Khudawand ne Yasaiyáh bin Amús kí márifat se yún kahá, ki Já, aur tát ká libás apne badan se dúr kar, aur apne páon se jútá utár. Aur usne aisá hí kiyá, ki wuh nangá badan aur nange pánw phirá kiyá. 3 Tab Khudawand ne farmáyá, Jis tarah ki merá banda Yasai-

yáh uryán aur pábarahna tín baras tak phirá kiyá, tá ki Misríon aur Habashíon ke liye nishán aur áyat ho: 4 Isí tarah sháh i Asúr Misríon ko qaidí, aur Habshíon ko asír karke un ke jawánon aur búrhon ko uryán aur barahnapá, aur un kí surínon ko besatr, Misríon kí ruswáí ke liye, lejáegá. 5 Tab we hirásan honge, aur Habash se, jo un ká ummedgáh thá, aur Misr se, jo un ká fakhr thá, sharminda honge. 6 Aur us din is mulk ke báshinde kahenge, ki Dekh, hamáre maljá ká yih hál húá jis men ham madad ke liye bháge, táki Asúr ke bádsháh ke áge se bach niklen: pas ham kis tarah naját pá sake?

XXI. BAB.

1 Dasht i daryá ká manshá. Jis tarah se ki janúbí ándhí zor se uṭhí chalí átí hai, usí tarah muhíb sarzamín se nazdík átá hai: 2 Ek haulnák rúyá mujh par khulá: Thag ṭhagtá hai, aur luṭerá lúṭtá hai. Ai Ailám, chaṛháí kar! ai Máda, muhásara kar! Main sárá karáhná mauqúf kartá hún. 3 Liházá merí kamar men ṭís hai, aur jis tarah us aurat par, jise dard lagte, shiddat hotí, usí tarah merí hálat bhí jánkaní kí hai; main hirásán hún ki sun nahín saktá, aur pareshán hún ki dekh nahín saktá. 4 Merá dil ghabráyá, aur haul mujh par gálib áyá, merí shám kí khushí mere liye dahshat húí. 5 Dastárkhwán bichháyá gayá, nigáhbán khaṛá kiyá gayá, we kháte hain aur píte hain. Uṭho, ai sardáro, sipar mamsúh karo!

6 Ki Khudawand ne mujhe yún farmáyá, Já, nigáhbán biṭhlá; jo dekhe so batláwe. 7 Us ne sawár dekhe, fáris do do, sawár gadhe par, aur sawár únṭ par, aur us ne ták, hán baṛí ták bándhí. 8 Tab us ne sher kí mánind pukárá, ki Ai Khudawand, main apní chaukí par tamám din khaṛá rahá, aur main tamám shab apne makán par baiṭhá rahá. Aur dekh, ye sawár mard, fáris do do áte hain. 9 Aur wuh bolá aur chilláyá, Gir paṛí, Bábul gir paṛí hai, aur us ke iláhon kí sárí putlián zamín par toṛí gaín! 10 Ai mere dabe dale logo, jo kuchh main ne Rabb ul afwáj Isráel ke Khudá se suná, so tum se kah diyá.

11 Dúmah ká manshá. Mujh ko Shaír se pukártá, ki Ai nigáhbán, rát kí kyá khabar, ai nigáhbán, rát kí kyá khabar? 12 Nigáhbán bolá, Subh hotí hai, aur rát bhí. Jo púchhoge, to púchho: táib ho, phir áo.

13 Manshá Arab par. Arab ke sahárá men tum shabbásh hogá, ai Dadáníon ke qáfilo. 14 Taimá kí sarzamín ke báshinde páni leke piyáse ká istiqbál karte hain, we roṭí leke bhágnewále ke milne ko nikalte hain. 15 Kyúnki we talwár kí már se, nangí talwár, aur kashída kamán se, aur jang kí shiddat se bháge hain. 16 Kyúnki Khudawand ne mujh ko yún farmáyá, Hanoz ek baras, hán mazdúr ká sá ek ṭhík baras báqí hai, ki Kídár kí sárí hashmat játí rahegí. 17 Aur baní Kídár ke báqí bahúdar tírandázon ká shumár kam hogá; ki Khudawand, Isráel ke Khudá ne yún farmáyá.

XXII. BAB.

1 Wádí i Rúyá ká manshá. Ab tujhe kyá húá, jo tum sab chhaton par chaṛh gae, 2 Ai purgaugá, shorangez shahr, ai shádmán bastí, jo tujh men harbaṛí paṛ gaí. Tere kushta teg se kushta nahín, aur razm se maqtúl nahín. 3 Tere sab sardár

ek sáth bhágte, we tírandázon ke asír hote; tere sab házirín ek sáth asír bante, we dúr áwára hote hain. 4 Isí liye main kahtá hún, Mujhe chhoṛ do, ki main ḍáṛh márke roúngá, merí tasallí kí fikr mat karo, kyúnki merí qaum kí beṭí gárat ho gaí.

5 Ki sarásímagí, gárat aur ghabráhaṭ ká din Ḳhudáwand, Rabb ul afwáj kí taraf se Wádí i Rúyá men átá hai: shahrpanáh ko toṛ táṛ karte, aur duhái kohistán men gúnjtí játí hai. 6 Ailám bahalsawáron aur aspsawáron samet tarkash uṭhá letá hai, aur Qír sipar ughártí hai. 7 Aur aisá hogá, ki terí ḳháss wádí gáṛíon se pur ho jáegí, aur sawár darwázon par pare bándhenge. 8 Tab Yihúdáh ká satr ughárá jáegá, aur tú us din Bait ul Waar kí siláh par nigáh karegá. 9 Aur tum shahr i Dáúd ke raḳhne dekhoge ki beshumár hain, aur tum níche táláb ke páni utárke band karoge. 10 Aur tum Yirúshálam ke ghar ginoge, aur tum ghar ḍhá doge, táki shahrpanáh ko mazbút karo; 11 Aur tum Puráne Kunḍ ke páni ke liye donon díwáron ke darmiyán ek khái banáoge. Lekin tum us ke sána par nigáh nahín karte, aur us kí taraf jis ne qadím se use íjád kiyá, mutawajjih nahín hote. 12 Aur Ḳhudáwand, Rabb ul afwáj us din farmáwegá, ki rowen aur zárí karen, ganje howen, aur ṭáṭ bándhen. 13 Lekin dekh, aish o ishrat hai: aur gáe bail zabh karná, aur bher bakrí halál karná, aur gosht khāná, aur wain píná: "Kháwen aur píwen! kyúnki kal to ham marenge."

14 So Rabb ul afwáj kí taraf se mere kán men khulá, ki Tumhári is badkárí ká, jab tak ki tum na maro, kafára na diyá jáegá, Ḳhudáwand Rabb ul afwáj yih farmátá hai.

15 Ḳhudáwand Rabb ul afwáj ká yih amr hai, ki Já, aur us musáhib pás, Shabná pás, jo mahall par muaiyan hai, já, aur kah, 16 Terá yahán kyá hai? aur terá yahán kaun hai? ki tú yahán qabr khodtá, únchái kí apní qabr khodtá, chaṭán men apná maskan taráshtá hai? 17 Dekh, Ḳhudáwand mardána phenk se tujhe phenkegá, aur tujhe pakaṛ leke pakaṛ rakhegá; 18 Wuh lapeṭ lapeṭkar tujhe lapeṭ legá, aur gend ke mánind zamín par baṛe maidánon men phenkke luṛhkáwegá: wahán tú maregá, aur wahán terí hashmat kí sawáríán, tú apne muníb ke ghar kí ruswáí! 19 Aur main tujhe tere mansab se hánkúngá, wuh tujhe terí umdagí se utáregá.

20 Aur us din aisá hogá, ki main apne bande Ilyaqím bin Ḳhilqiyáh ko buláúngá. 21 Aur main terá jubba use pahináúngá, aur tere paṭke se use mazbútí baḳhshúngá, aur terí hukmráni us ke háth men supurd kar dúngá; aur wuh ahl i Yirúshálam ká aur bait i Yihúdáh ká báp hogá. 22 Aur main Dáúd ke ghar kí kunjí us ke kándhe par dharúngá: so wuh kholegá, aur koí band na karegá, aur wuh band karegá, aur koí na kholegá. 23 Aur main us ko meḳh ke mánind mazbút jagah men sábit karúngá, aur wuh apní abwí gharáne kí izzat kí kursí ṭhaharegá. 24 Aur us ke ábáí ḳhándán kí sárí izzat aur nasl i sharíf aur razíl, aur sáre chhoṭe chhoṭe zurúf piyálon se leke qarábon tak sab ke sab us se mutaalliq honge. 25 Us din, Rabb ul afwáj farmátá hai, wuh meḳh, jo mazbút jagah men ṭhonkí gaí thí, sarkegí, wuh kaṭegí aur giregí, aur us par ká bojh gir paregá, ki Ḳhudáwand ne yún farmáyá.

XXIII. BAB.

1 Súr ká manshá. Ai Tarsís ke jaházo, wáwailá karo, ki wuh ujaṛ gayá, wahán koí ghar aur koí dákhil hone kí jagah nahín: Kittíon kí zamín se unhen yih ḳhabar pahunchtí hai. 2 Ai ahl i jazíra, jis ko Saidá ke samundarguzar saudágar bhará karte the, sarásíma ho jáo. 3 Baṛe páníon par se Saihúr ká galla pahunchtá thá, Níl ká phal us ká hásil hotá thá: so wuh qaumon kí tijáratgáh baní. 4 Ai Saidá, tú sharmá! ki samundar, samundar kí hasín kahtí hai: Main na jhukí na janí; main jawánon ko na páltí na kunwáríon ko postí hún. 5 Jab yih ḳhabar Misr ko pahunchegí, to we Súr kí ḳhabar se muztarib hojáenge. 6 Ai ahl i jazíra, tum zár zár roke Tarsís men pár jáo. 7 Kyá yih tumhárí shándár bastí hai jis kí bun qadím se hai? Wuh paidalkar dúr pardes ho játí hai.

8 Kaun yih pahunchátá hai tájbánṭnewálí Súr par, jis ke saudágar sardár, aur jis ke baipárí dunyá ke izzatwále hain? 9 Rabb ul afwáj ne pahuncháyá, ki sárí hashmat ke gurúr ko najis kare, aur dunyá ke sáre izzatwálon ko zalíl kare. 10 O bint i Tarsís, tú ab nahr ke mánind apní hí zamín men ázád guzar kar, ki koí band na rahí. 11 Us ne samundar par apná háth chaláyá, us ne mamlukaton ko hiláyá; Ḳhudawand ne Kanán ke haqq men hukm kiyá hai; ki us kí mazbút jagahon ko ḍháwen, 12 Aur us ne kahá, Ai Bint i Saidá, gárat kí gaí bákira, tú áge ḳhushí na karegí! Uṭh, Kittíon ke pás chalí já, ki tujhe wahán bhí chain na milegá.

13 Kasdíon ke mulk ko dekh, is qaum ko jo kal maujúd nahín, Asúr ne use un dashtíon ke liye banáyá: we apne burj uṭháte hain, un ke mahallon ko ḍháte hain, aur unhen wíráne banáte hain. 14 Ai Tarsís ke jaházo, wáwailá karo; kyúnki tumhárá hisn i hasín ujáṛá gayá.

15 Aur us din aisá hogá ki Súr ek bádsháh ke aiyám ke mutábiq sattar baras tak farámosh ho jáegí, aur sattar baras ke píchhe Súr us chhinál kí mánind hogí, jis kí bábat gáte hain, 16 "O chhinál, barbat uṭhá le, shahr men guzartí phir, ki tú farámosh ho gaí hai: síz ko ḳhúb bajá, bahutsí gazalen gí, táki tujhe yád karen." 17 Aur sattar baras ke bád aisá hogá, ki Ḳhudawand Súr par nigáh karegá, aur wuh phir ḳharchí ke liye jáegí, aur rú i zamín par kí sárí mamlukaton se zinákárí karegí. 18 Lekin us ká hásil aur ḳharchí Ḳhudawand ke liye muqaddas hogí: aur us ká mál zaḳhíra na kiyá jáegá, aur báz rakhá na jáegí, balki un ke liye hásil hogá, jo Ḳhudawand ke huzúr rahte hain, ki kháke ásúda howen, aur sháyasta poshák pahinen.

XXIV. BAB.

1 Dekho, Ḳhudawand zamín ko ḳhálí kartá hai, aur use ujáṛtá aur ulaṭṭá hai, aur us ke báshindon ko parágandá kar detá hai. 2 Aur aisí hogá ki jo raaiyat ká hál hogí, so káhin ká, jo naukar ká so sáhib ká, jo laundí ká so bíbí ká, jo mol lenewále ká so bechnewále ká, jo qarz denewále ká so qarz lenewále ká, jo súd denewále ká so súd lenewále ká. 3 Sarzamín bilkull ḳhálí, aur niháyat wírán kí jáegí; ki Ḳhudawand ne yih suḳhan farmáyá hai. 4 Zamín gamgín aur pazhmurda hai, jahán pazhmurda aur zái húá, aur zamín ke sheḳhíbáz ájiz bane.

5 Zamín apne basnewáloŋ ke níche najis húí, ki unhoŋ ne sharíatoŋ se tajáwuz kiyá, qánún ko badlá, ahd i abadí ko torá. 6 Is sabab se lánat ne zamín ko nigal liyá, aur uske báshinda asímí ṭhahare; is liye zamín ke log bhasam húe, aur baní Adam thoṛe rah gaye. 7 Mai mahzún, angúr pazhmurda hai, aur sab, jo dilshád the, áh bharte haiŋ. 8 Rabáboŋ kí ḳhushí band ho gaí, tarannum un ke, jo ḳhush hote the, áḳhir húe, barbat kí shádmání játí rahí. 9 We phir gágáke sharáb na píenge; shurb un ko, jo use píeŋ, talḳh hogá. 10 Shahr barham hokar wírán húá, har ek ghar band hogayá ki koí andar já na sake. 11 Mai ke liye bázároŋ meŋ wáwailá hai, sárí ḳhushí mukaddar húí, zamín kí ishrat chalí gaí. 12 Shahr meŋ wírána báqí rahá, darwáze toṛ táṛ se ḍháe gaye. 13 Zamín ke bích ḳhilqat meŋ aisá hál hai jaisá zaitún ke daraḳht ke jhaṛjhaṛáne aur ḳhoshachíní ke bád hotá hai, jab dirau ho chuká.

14 We apní áwáz buland karke tarannum karenge, we daryá pár se Ḳhudawand ke jalál par lalkárenge. 15 Is par tum mashriq ke atráf meŋ Ḳhudawand kí, aur jazáir i daryá ke darmiyán Ḳhudawand ke nám kí, jo Isráel ká Ḳhudá hai, sitáish karo. 16 Ham intihá i zamín se nagmoŋ kí áwáz sunte haiŋ, ki Rástkár ke liye madhsaráí ho. Par maiŋ kahtá húŋ, Afsos, merí lágarí! merí lágarí! mujh par wáwailá hai: luṭere lúṭte haiŋ, lúṭko luṭere lúṭte haiŋ. 17 Ai zamín ke báshinde, ḳhauf, aur gaṛhá, aur dám tujh par hai! 18 Aur aisá hogá, ki jo ḳhauf kí áwáz se bhágе, so gaṛhe meŋ giregá, aur jo gaṛhe se nikal áwe, so dám meŋ phansegá; kyúnki úpar ke daríche khule haiŋ, aur zamín kí neweŋ hiltí haiŋ. 19 Zamín ek laḳht ujaṛ gaí, zamín yaksar shikast húí, zamín shiddat se hiláí gaí! 20 Zamín matwále kí mánind ḍagmagátí, aur jhompṛe ke muwáfiq sarkáí játí; aur us ká gunáh us par bhárí hai, wuh giregí aur phir na uṭhegí.

21 Aur us din meŋ aisá hogá, ki Ḳhudawand bulandí par álísháno ŋ ke lashkar ká, aur zamín par sháhán i zamín ká mutálaba karegá, 22 We asírí kí hálat meŋ gaṛhe meŋ baṭore jáenge, aur qaidḳháne meŋ qaid kiye jáenge, aur bahut dinoŋ ke bád un ká mutálaba kiyá jáegá. 23 Aur chánd muztarib hogá, aur súraj sharminda, ki Rabb ul afwáj koh i Saihún par, aur Yirúshálam meŋ saltanat karegá, aur us ke buzurgoŋ ke áge jalál hogá.

XXV. BAB.

1 Ai Ḳhudawand, tú merá Ḳhudá hai; maiŋ terí tamjíd karúngá, tere nám kí sitáish karúngá; ki tú ne ajáib kám kiye haiŋ; terí maslahateŋ qadím se rást aur sach haiŋ. 2 Kyúnki tú ne shahr ko ḍher kiyá; muhkam shahr ko wírána; aur gairoŋ ke mahall ko nest kiyá, yaháŋ tak ki phir ábád na honge. 3 Is liye zabardast log terí tamjíd karenge, aur haibatnák gurohoŋ kí bastíáŋ terá tars mánengí. 4 Ki tú miskín ká zor húá, aur muhtáj kí pareshíní ke waqt us kí qúwat, aur ándhí se panáh, aur garmí se chháoŋ, jis waqt qáhiroŋ kí tundbád aisí chalí, jaisá túfán díwár par chaltá hai. 5 Jaisá garmí bayábán meŋ, waisá tú gairoŋ ke shor ko dabáwegí; jis tarah abr ke sáye se garmí nest hotí hai, usí tarah magrúroŋ ká shádiyána bajáná mauqúf hogá.

6 Aur Rabb ul afwáj is pahár par sárí qaumoŋ ke liye ziyáfat muhaiyá karegá, ziyáfat talchhaṭ par se nithrí mai se, háŋ purmagz chízoŋ se, aur talchhaṭ

par se nithárí húí mai se. 7 Aur wuh is pahár meṉ us parde ko, jo sárí qaumoṉ par pará hai, aur us niqáb ko, jo sáre gurohoṉ par áwekhta hai, dafa karegá. 8 Wuh zafarmandí se maut ko nest karegá; aur Khudáwand Khudá sabhoṉ ke chihre se ánsú ponchh dálegá, aur apní qaum kí hurfat ko sárí zamín meṉ se dúr karegá; kyúnki Khudáwand ne yih farmáyá hai.

9 Aur us roz yih kahá jáegá, Lo, yih hamárá Khudá hai, ham us kí ráh takte the, usí ne hameṉ bacháyá; yih Khudáwand hai, ham us ke intizár meṉ the: ham us kí naját se khush o khurram howenge. 10 Kyúnki is pahár par Khudá ká háth thaharegá, aur Moab apne níche púál ke mánind, jo mazbale ká kúrá bane, latárá jáegá. 11 Aur wuh us ke darmiyán us ke mánind, jo pairte húe háth phailátá hai, apne háth phailáegá; par wuh us ke gurúr ko us ke háthoṉ kí lút samet past karegá. 12 Aur wuh terí díwároṉ ke únche burj kí garhí ko past karegá, zamín par giráwegá, khák hí meṉ miláwegá!

XXVI. BAB.

1 Us din Yihúdáh kí zamín meṉ yih surod gáyá jáegá, Ek hamárá hasín shahr hai, wuh naját thahartá, shahr panáh aur burj. 2 Tum darwáze kholo, táki rástkár qaum, jo sadáqat ká háfiz hai, andar áwe. 3 Jis ká dil tujh par iatimád rakhtá hai, tú khúb salámatí se us kí nigahbání karegá; kyúnki us ká tawakkul tujh par hai. 4 Abad tak Khudáwand par iatimád rakho, ki Yáh Khudáwand meṉ qúwat i abadí hai. 5 Wuh un ko, jo únche par baithe haiṉ, níche utáregá, aur buland shahr ko past karegá; wuh use past karke khák meṉ miláegá, aur gard kar degá. 6 Wuh miskínoṉ ke páoṉ, aur muhtájoṉ ke qadam se páemál hogá.

7 Sádiq kí ráh rástí hai; tú, ai Haqq Tálá, sádiq kí ráh ko hamwár kartá hai. 8 Háṉ tere ahkám kí ráh meṉ, ai Khudáwand, ham tere muntazir rahe; hamárí ján tere nám aur tere zikr kí mushtáq hai. 9 Rát ko merí ján terá shauq rakhtí hai, maiṉ apne dil se har sahar terí talásh kartá húṉ; kyúnki jab terí adálateṉ zamín par howeṉ, tab dunyá ke basnewále sadáqat síkhenge. 10 Har chand sharír par ihsán kiyá jáe, par wuh rástí na síkhegá; sachái kí zamín meṉ kajrawí karegá, aur Khudá kí azmat ko na pahchánegá.

11 Ai Khudá, terá háth buland hai, par we nahíṉ dekhte; lekin we dekhenge, aur pashemán honge; qaum kí gairat balki ág tere dushmanoṉ ko bhasam kar degí. 12 Ai Khudáwand, tú hamáre liye salámatí thaharáegá, kyúnki tú hí hamáre sáre kámoṉ ko hamáre liye kartá hai. 13 Ai Khudáwand, hamáre Khudá, tere siwá aur kháwind ham par musallit húe haiṉ, par ham sirf terí taufíq se terá hí nám liyá karenge. 14 We mar gaye, phir na jíenge, we rihlat kar gaye, phir na uthenge; ki tú ne unheṉ sazá dí, aur unheṉ nábúd kiyá, un ke zikr ko bhí maho kiyá hai.

15 Ai Khudáwand, tú is qaum ko kasrat bakhshtá hai, tú is qaum ko bahut kartá hai; tú zú ul jalál hai; tú tamám hudúd i zamín ko dúr o daráz kartá hai. 16 Ai Khudáwand, sakhtí ke waqt unhoṉ ne terí taraf rajaat kí, jis waqt terí tádíb un par thí, unhoṉ ne terí manáját kí. 17 Jis tarah ki hámila aurat, jis ke janne ke din nazdík hoṉ, ranjída hotí hai, aur dard ke máre chillátí hai: ai Khudáwand, ham terí nigáh meṉ waisehí haiṉ. 18 Ham hámila húe, hameṉ dard i

zih lagá, par goyá hawá jane; ham ne dunyá meṉ naját hásil nahíṉ kí, aur dunyá ke basnewále jan nahíṉ pare haiṉ. 19 Tere murde jí uṭhenge, merí lásh samet we uṭh khaṛe honge; tum jo ḳhák meṉ já base ho, jágo aur gáo; kyúnki terí os tázagí kí os hai, aur zamín murdoṉ ko jan ḍálegí.

20 Ai merí qaum, apní koṭhrí meṉ dákhil ho, aur apná darwáza band kar; aur apne taíṉ thoṛí der chhipá, yaháṉ tak ki gussa utar jáe! 21 Kyúnki dekho, Ḳhudáwand apne makán se chalá átá hai, táki zamín ke báshindoṉ ko un kí sharárat kí sazá de; aur zamín apne ḳhún ko záhir karegí, aur apne maqtúloṉ ko phir na chhipáwegí.

XXVII. BÁB.

1 Us din Ḳhudáwand apní saḳht aur bhárí aur qawí talwár se lawiyatán us akaṛbáz sámp ko, aur lawiyatán us pechída sámp ko sazá degá, aur tinnín i daryá ko halák karegí.

2 Us roz tákistán ke liye gazalḳhwání karo, 3 Maiṉ Ḳhudáwand us ká nigáhbán húṉ, maiṉ use har dam pání detá húṉ, tá na ho ki use kuchh sadma pahunche, maiṉ rát aur din us kí ḳhabardárí kartá húṉ. 4 Mujh meṉ qahr nahíṉ. Kaun hai ki janggáh meṉ ḳhas aur ḳhár mere sámhne khaṛí kare? Maiṉ un par ḳhurúj karúngá, aur unheṉ ek lakht jalá dúngá, 5 Yá we merí panáh pakṛeṉ, tá mujh se sulh kareṉ; háṉ mujh se sulh kareṉ.

6 Áyinda Yaqúb jaṛ pakṛegá, aur Isráel phúlegá aur phalegá, aur we zamín ko samra se málámál karenge. 7 Kyá us ne us ke márnewáloṉ kí már se use márá? Áyá us ne us ke qátiloṉ ke muqátala se use qatl kiyá? 8 Tú ne baandáza taláq karne se us ká faisala kiyá, aur purwí hawá ke din apne tund túfán se us ko dúr kiyá. 9 Pas, is se Yaqúb ke gunáh ká kafára húá, aur us ke gunáh dúr karne ká sárá phál yih hai, ki us ne mazbah ke sab pattharoṉ ko ṭúṭe kankaroṉ ke barábar ṭukṛe ṭukṛe kiyá ki Yasírateṉ aur sutún qáim na rahe.

10 Pas, wuh hasín shahr wírán hogá, aur wuh maqám bechirág aur bayábán ke mánind ḳhálí hogí; wuháṉ bachhṛá leṭ rahegí, aur us kí ḍáliáṉ kháyá karegá. 11 Jab us kí sháḳheṉ murjhá jáengí, tab toṛí jáengí; aurateṉ áengí, aur unheṉ jaláengí; kyúnki wuh ek guroh hai, jo dánish se ḳhálí hai: is liye unká ḳháliq un par rahm na karegá, aur un ká banánewálá un par tars na kháegá. 12 Aur aisá hogá ki Ḳhudáwand us din nadí kí báṛh se leke Misr kí dhár tak jhaṛjhaṛáegá, aur tum, ai baní Isráel, ek ek se jama kiye jáoge. 13 Aur us din aisá hogá, ki baṛá narsingá phúnká jáegá, aur we, jo Asúr ke mulk meṉ áwára aur Misr kí mamlukat kí nawáhí meṉ jiláwatan the, áenge, aur Yirúshalam ke muqaddas paháṛ par Ḳhudáwand kí parastish karenge.

XXVIII. BÁB.

1 Wáwailá maḳhmúrán i Ifráim ke táj i fáḳhir par, us murjhánewále phúl par, un kí ḳhushnumáí kí zínat par, jo un maḳhmúroṉ kí sumún wádí ke sir par baná hai. 2 Dekho, ek qawí aur tawáná Ḳhudáwand se oloṉ kí ándhí aur bád i samúm ke mánind áwegí, wuh shadíd aur musallit sailáb ke mánind apne háth se use zamín par paṭak degá. 3 Wuh muḳhmúrán i Ifráim ká fáḳhir táj páemál kiyá

jáegá. 4 Wuh murjhánewálá phúl, un kí khushnumáí kí wuh zínat, jo sumún wádí ke sir pár baná hai, us gúra ke mánind hogá, jo tábistán se peshtar lage, jis par kisí kí nigáh pare, aur wuh use dekhte hí aur háth men lete hí nigale. 5 Us din Rabb ul afwáj apní qaum kí bachtí ke liye táj i jalál aur afsar i jamál hogá, 6 Aur rúh i adálat, us ke liye jo adálat kí kursí par baiṭhtá hai, aur qúwat un ke liye jo darwázon se laṛáí phirá denge.

7 Par ye bhí mai se laṛbaṛáte hain, we nashá se ḍagmagáte hain; káhin aur nabí nashá se laṛbaráte hain, we mai se maglúb hote, we nashá se ḍagmagáte, rúyat men laṛbaráte, we adálat men laṛkhaṛáte hain. 8 Ki sáre dastárkhwán qai aur gandagí se bhare húe hain, ki ek koná bhí sáf nahín. 9 Wuh kis ko dánish sikháwegá? kisko tádíb bujháwegá? un ko jin ká dúdh chhuṛáyá gayá? jo chhátíon se judá kiye gaye? 10 Hukm par hukm, hukm par hukm, mana par mana, mana par mana, thoṛá yahán, thoṛá wahán.

11 Hán barbaṛátí zubán se aur lisán i ajnabí se wuh is guroh se khitáb karegá; 12 Jis se us ne kahá, Arámgáh kí ráh yih hai, ki khastadilon ko ásáish do, aur marja kí ráh wuhí hai; par we shinawá na húe. 13 So Khudawand ká kalám un ke liye hukm par hukm, hukm par hukm, mana par mana, mana par mana, thoṛí yahán, thoṛá wahán hogá, táki we jáwen, aur pichháṛí giren, aur ṭúṭen, aur dám men phansen, aur giriftár howen.

14 Pas, ai sáhib i istihzá, jo is guroh par, ki Yirúshálam men hai, tasallut karte ko, Khudawand ká kalám suno! 15 Azbaski tum kahá karte ho, ki Ham ne maut se ahd bándhá aur qabr se paimán kiyá; jab musíbat sailán karegí, ham par na paṛegí; ki ham ne jhúṭh ko apne panáh kiyá hai, aur daroggoí ke níche apne taín chhipáyá hai: 16 Is liye Khudawand Khudá yún farmátá hai, Dekho, main Saihún men bunyád ke liye ek patthar rakhtá hún, ek mujarrab patthar, giránbahá kone ká patthar, ek muhkam bunyád: jo ímán láyá, pareshán na hogá. 17 Aur main adl gaz ko aur sidq mízán ko karúngá, aur ole jhúṭhon kí panáh ko nest karenge, aur pání chhipne ke makán par sailán karegá. 18 Aur tumhárá ahd, jo maut se húá, ṭúṭegá, aur paimán, jo qabr se húá, qáim na rahegá, jab balá sailán karegí, tab tum us se páemál kiye jáoge. 19 Wuh apne áte hí tum ko pakaṛ legí ki subh dar subh, aur din aur rát ko wuh sailán karegí; balki us ká charchá sunná bhí ghabráne ká sabab hogá. 20 Kyúnki palang chhoṭá hogá ki koí us par lambá nahín ho saktá hai; aur báláposh tang ki koí áp ko us men lapeṭ nahín saktá. 21 Ki Khudawand uṭhegá jaisá koh i Farsím men, aur wuh gazabnák hogá jaisá Jidaún kí wádí men, tá apná balki apná achambhá kám kare: aur apná amal, hán apná ajíb amal bajá láwe. 22 So ab tum ṭhaṭṭhá karnewále na bano, na ho ki tumháre banden sakht ho jáwen; kyúnki main ne Khudawand Rabb ul afwáj se sazá kí takmíl, jo muqarrar kí gaí, sárí zamín par suní hai.

23 Kán dharke merí áwáz suno; mutawajjih hokar merá hukm máno. 24 Kyá kisán bone ke liye har din hal chaláyá kartá, aur apní zamín ko chástá aur hengátá rahtá hai? 25 Jab us ko hamwár kar chuká, to kyá wuh ajwáyan kahín aur zírá kahín nahín bikhertá, aur suthre gehún, aur jau, aur deo gandum judá judá us ke muaiyan makán men nahín khinḍátá? 26 Kyúnki us ká Khudá us ko tarbíyat karke tamíz bakhshtá, aur use sikhlátá hai. 27 Ki ajwáyan ko dáone kí chízon se nahín dáotá, aur zíre ke úpar gáṛí ke chakkar nahín ghumátá, balki láṭhí se

ajwáyan ko jhárṭá hai, aur zíre ko chharí se. 28 Roṭí ká galla kúṭá játá hai; lekin wuh hamesha maltí nahíṇ rahtá; aur apní gárí kí chakkar se use raundtá nahíṇ rahtá, aur ghoṛe pherke use nahíṇ kuchaltá rahtá. 29 Yih bhí Ḳhudáwand Rabb ul afwáj se muqarrar húá hai, jis kí maslahateṇ ajíb, aur jis ke kám afzal haiṇ!

XXIX. BÁB.

1 Ariel par afsos, Ariel us shahr par, jis meṇ Dáúd sákin thá: sál par sál ziyáda karo; ídeṇ phir phir áweṇ: 2 Tab maiṇ Ariel ko dukhh dúngá, waháṇ nauha aur giriya hogá; par mere liye Ariel sá ṭhaharegá. 3 Maiṇ tere áspás ḳhímazan hoúngá, aur morchabandí karke tujhe muhásara karúngá, aur tujh par burúj uṭháúngá. 4 Aur tú níche utárá jáegá, aur zamín par se bolegá, aur ḳhák par se terí áwáz dhímí áwegí, aur terí sadá us shaḳhs kí sí hogí jis par deo ká sáya ho, aur ḳhák par se tere churagne kí áwáz phailegí.

5 Lekin tere gairoṇ ká hujúm barík gard kí mánind hojáegá, aur jabbároṇ kí guroh us bhúse kí mánind hogí jo uṛjáwe, aur yih nágahán ek dam meṇ ho jáegá. 6 Rabb ul afwáj ragm o rád, aur baṛí áwáz, aur ándhí, aur túfán, aur átash i muhlik ke luháb se mutálaba karegá.

7 Aur un sárí qaumoṇ ká hujúm jo Ariel se laṛte, aur sab jo us se, aur us ke morche se jang karte, aur use dukh dete haiṇ, rát ke sapn ke dhokhe ke mánind ho jáenge. 8 Jaisá bhúkhá ádmí ḳhwáb meṇ ho, aur kyá dekhtá hai? ki khátá hai; par jág uṭhá hai, aur us ká nafs ḳhálí hai, anr jaisá pyásá ḳhwáb meṇ dekhe ki pítá hai, par jágte hí betáb hai aur us ká nafs shauqmand: aisáhí hál un sárí qaumoṇ ke hujúm ká hogá jo koh i Saihún se jang karte haiṇ.

9 Ghúro, aur tumhárá ghor ho; apní ánkheṇ múndo, aur ánkhmunde ho jáo! We mast haiṇ, par mai se nahíṇ: ḍagmagáte haiṇ, par nashe se nahíṇ. 10 Ki Ḳhudáwand ne tum par sulánewálí rúh ko gálib kiyá hai, aur tumhárí ánkhoṇ yáne nabíoṇ ko band kiyá, aur tumháre siron yáne gaibbínoṇ par niqáb ḍálá. 11 Aur sárá rúyá tumháre nazdík aisá hogá jaise us maḳhtúm kitáb kí báteṇ jise log ek paṛhe likhe ko deweṇ aur kaheṇ, Áp use paṛhiye; aur wuh kahe, Maiṇ paṛh nahíṇ saktá, kyúnki maḳhtúm hai: 12 Aur phir wuh kitáb ek náḳhwánda ko deweṇ, aur kaheṇ, Áp ise paṛhiye, aur wuh kahe, Maiṇ náḳhwánda húṇ, paṛh nahíṇ saktá. 13 Pas Ḳhudáwand farmátá hai, Azbaski ye log apní zubán se mujh se nazdíkí ḍhúnḍhte haiṇ, aur apne laboṇ se merí takrím karte haiṇ, lekin un ke dil mujh se dúr haiṇ, un ká mujh se ḍarná ádmíoṇ se síkhá dastúr hai: 14 Is liye dekho, maiṇ un logoṇ ke darmiyán ek hairatafzá kám, yáne ek hairatangez aur ajíb kám karúngí; ki un ke áqiloṇ kí aql záil ho jáegí, aur un ke dánáoṇ kí dánish játí rahegí. 15 Wáe un par jo apní mashwarat ko Ḳhudá se chhipáyá karte haiṇ, jin ká károbár andhere meṇ hotá hai; aur we kahte haiṇ, Kaun ham ko dekhtá hai? kaun hameṇ pahchántá? Háe tumhárí kaisí kají hai! 16 Kyá kumhár miṭṭí ke barábar giná jáegá ki masnú apne sána se kahe, ki Tú ne mujhe nahíṇ banáyá? Kyá maḳhlúq apne ḳháliq ko kahtá hai, ki Tú kuchh nahíṇ jántá?

17 Kyá hanoz thoṛí der nahíṇ ki Lubnán mubaddal hoke bág i shádáb banegá, aur bág i shádáb jangal giná jáegá? 18 Aur us din bahre kitáb kí báteṇ

sunenge, aur andhon kí ánkhen táríkí aur andhere men se dekhengí. 19 Tab miskínon ká surúr Khudawand se afzúd hogá, aur logon ke muhtáj Isráel ke Quddús par khushí karenge, 20 Ki zálim faná ho jáegá aur tánazan nábúd; aur badkárí ke sab pásbán munqata honge: 21 Jo ádmí ko ek bát par mujrim thaharáte, aur us ke liye jo darwázon men bahs kartá, dám bicháte, aur sádiq ko jhúth se dabáte the. 22 Is liye Khudawand, jo Abiraham ká naját denewálá hai, Yaqúb ke khándán ke haqq men yún farmátá hai, ki Yaqúb ab pashemán na hogá, aur hargiz zardrú na banegá, 23 Balki jab wuh apní aulád mere háthon ke kámon par apne bích men nigáh karegá, tab we mere nám kí taqdís karenge, aur Isráel ke Khudá se darenge. 24 Aur we bhí, jo dil men gumráh hain, fahm hásil karenge, aur jo gardankash hain, tálímpizír honge.

XXX. BAB.

1 Khudawand farmátá hai, Un bágí larkon par afsos, ki aisí maslahat karte hain, jo merí taraf se nahín, aur ahd bándhte hain jo merí rúh se nahín, táki gunáh par gunáh karen. 2 We Misr ko utar játe, aur mere munh se sawál nahín karte, ki Firaún ke máman men aman se rahen, aur Misr ke sáya men panáh pakren. 3 Lekin Firaún ká máman tumhárí ruswáí ká, aur Misr ke sáye men panáh lená tumhárí zillat ká báis hogá. 4 Ki us ke sardár Zuan men to gae, aur us ke elchí Hanís men to pahunche; 5 Par sab us qaum se pashemán honge, ki wuh un ke liye mufíd na thaharegí; wuh madad aur fáida kí nahín, balki khijálat aur hurfat kí báis hogí. 6 Janúb ke Bahímát ká bár. Tangí aur taaddí kí zamín men se, jahán se sher i nar aur babar i máda, sámp aur átashí urnewále nág áte, we apní daulat gadhon ke kándhon par aur apne khazáne únton ke kajáwon par us qaum ke pás, jo un ke liye fáidamand nahín, pahuncháte hain. 7 Kyúnki Misr kí madad bátil aur abas hai, is liye main use Rahab kahtá hún jo chupcháp baithá rahtá hai.

8 Ab tú já aur un ke áge takhtí par likh, aur kitáb men qalamband kar, ki yih pichhle din ke liye hamesha abad tak maujúd rahe. 9 Ki yih ek bágí guroh hai, aur jhúthe larke, aur larke jo Khudawand kí sharíat ke sunne se inkár karte hain. 10 Jo rúyá dekhnewálon ko kahte hain, ki Rúyá mat dekho, aur nabíon ko, ki Ham ko sach báton kí khabar mat do, ham se muláim báten karo, aur jhúthí khabar do. 11 Ráh se báhar jáo, raste se bargashta hoo, aur Isráel ke Quddús ko hamáre darmiyán se mauqúf karo.

12 Is liye Isráel ká Quddús yún farmátá hai, Azbas ki tum is sukhan ko radd karte, aur zulm aur kajrawí par bharosá rakhte, aur us par mutawakkil rahte ho: 13 Is liye yih badkárí tumháre liye ek rakhna ke mánind hogí jo girne par ho, jo únchí díwár men barhtá ho, jis ká tútná nágahán ek lahza men hogá. 14 Wuh aisí tútegí jaise kumhár ká bartan pára pára tútta hai, wuh berahm aisí kuchlí jáegí ki us ke túte phúte men ek thíkrá na milegá jis men gulkhan par se ág utháí jáwe, yá kúe men se pání nikálá jáwe.

15 Ki Khudawand Khudá, Isráel ká Quddús, yún farmátá hai, ki Tauba aur itmínán men tumhárí salámatí hai, khámoshí aur tawakkul men tumhárí qúwat hai; par tum rází na húe. 16 Tum ne kahá, So nahín, balki ham ghoron par raprapáenge! Is wáste tum raprapáoge, aur ki Ham bádpáon par sawár honge! Is wáste tumháre

mutaaqqib tezqadam howenge. 17 Ek kí ghurkí se ek hazár bhágenge; pánch kí ghurkí se tum aisá bhágoge ki tum pahár kí choṭí par kí alámat ke mánind, aur koh par ke nishán ke mánind ho jáoge.

18 Is sabab se Ḳhudáwand tum par mihrbání karne meṉ táḳhír kartá hai, aur is sabab wuh tum par rahm karne se dúr rahtá hai; kyúnki Ḳhudáwand ádil Ḳhudá hai: mubárak we sab jo us kí ráh takte haiṉ. 19 Ki ai qaum i Saihún, sákin i Yirúshálam, tú hamesha royá na karegí: wuh terí duhái kí áwáz sunke tujh par rahm farmáwegá, wuh sunte hí tujhe jawáb degá. 20 Aur agarchi Ḳhudáwand tum ko tangí kí roṭí aur dushwarí ká pání detá hai, par áge ko tere sikhlánewále na chhipenge, par terí ánkheṉ tere tálím denewáloṉ ko dekhengí, 21 Aur tere kán tere píchhe se yih áwáz sunenge, ki Ráh yihí hai, us par chalo, jab ki tum dahne aur jab ki tum báyeṉ muṛo. 22 Tab tum apne rúpe kí khodí húí múratoṉ ká libás aur sone ke ḍhále húe putloṉ ke asbáb i zínat ko nápák karoge, tú use haiz ke latte ke mánind phenk degá, tú use kahegá, Chal, dúr ho.

23 Tab wuh tere bíj ke liye, jo tú zamín meṉ bowe, bárán degá, aur zamín kí afzáish kí roṭí bakhshegá, aur wuh farbih, aur barakat se mámúr hogí; us din terí mawáshí wasí charágáh meṉ charegí. 24 Aur bail aur gadhe, jo zamín kí kisht-kárí karte haiṉ, namkín chára, jo chhalní meṉ ḍálke aur pankhá karke chháná gayá, kháenge. 25 Aur harek únche pahár par, aur harek buland ṭíle par, baṛí ḳhúnrezí ke din, jis waqt ki burj gir jáenge, chashme aur pání kí nahreṉ hongí. 26 Aur chánd kí chándní aisí hogí jaise súraj kí roshní, aur súraj kí roshní sát guní, aur sát din kí roshní ke barábar hogí, jis din Ḳhudáwand apne bandoṉ ke zaḳhm ko bándhegá, aur un ke dardnák gháoṉ ko changá karegá.

27 Dekho, Ḳhudáwand ká nám dúr se chalá átá hai, us ká gazab bhaṛká, us ká shuala buland, us ke lab qahrálúda, aur us kí zabán átash i sozán hai, 28 Us ká dam aisá hai jaisá zor ká sailáb jo ádhí gardan tak chaṛhe, táki gurohoṉ ko batálat ke chháj meṉ phaṭke, aur qaumoṉ ke munh meṉ zalálat ká lagám lagáwe. 29 Tab tum aisá gán karoge jaisá íd kí taqdís kí rát meṉ karte ho, aur dil kí aisí ḳhushí hogí, jaisí us shaḳhs kí, jo bánsrí liye húe rawána ho, ki Ḳhudáwand ke pahár meṉ Isráel ke Chaṭán ko jáwe. 30 Aur Ḳhudáwand apní jalálwálí áwáz sunáegá, aur apne qahr kí shiddat se aur átash i sozán ke shuale aur ándhí aur oloṉ ke sáth apne háth ká utarná dikhláegá. 31 Háṉ, Ḳhudáwand kí áwáz se Asúr muztarib ho jáegá; wuh laṭh se us ko máregá. 32 Aur táziyána i muqaddar kí har már, jo Ḳhudáwand us par lagáwegá, daf aur barbat ke sáth sáth hogí, aur wuh shorída laṛáíoṉ meṉ us se laṛegá. 33 Háṉ, ek Tufat kal se taiyár hai, wuh bádsháh ke liye bhí ámáda, gahrí aur chaurí hai, us ke ḍher meṉ átash, aur índhan bahutsá hai, aur Ḳhudáwand ká dam gandhak ke sailáb ke mánind us ko sulgátá hai.

XXXI. BÁB.

1 Un par wáwailá hai, jo madad ke liye Misr ko játe, aur ghoṛoṉ par iatimád karte haiṉ, aur gáṛíoṉ ká ki bahutsí haiṉ, aur aspsawároṉ ká ki shidddat se chálák haiṉ, bharosá rakhte haiṉ; par Isráel ke Quddús par nigáh nahíṉ karte, aur Ḳhudáwand ke joyán nahíṉ hote. 2 Aur Wuh bhí to hakím hai, wuh balá

názil karegí, aur apne sukhan ko ṭalne na degá, wuh sharíroṇ ke gharáne par, aur badkirdároṇ kí madad par chaṛháí karegá. 3 Misrí to insán haiṇ, Khudá nahíṇ, aur un ke ghoṛe gosht haiṇ, rúheṇ nahíṇ. Aur Khudawand apná háth baṛháwegá, aur madadgár phislegí, aur mustamid giregá; aur we sab ke sab ek sáth tamám ho jáenge.

4 Ki Khudawand ne mujhe yúṇ kahá hai, Jaisá sher gargarátá aur jawán sher apne shikár par, jis par chaupáyoṇ ke gol ko buláte haiṇ, un kí áwáz se nahíṇ ḍartá, aur un ke hujúm se dab nahíṇ játá: waisáhí Rabb ul afwáj wárid hogá, ki koh i Saihún aur us ke ṭíle par laṛe. 5 Jaisá parinda phurphurátá hai, waisá hí Rabb ul afwáj Yirúshálam par sáya karegá, sáya karegá aur naját bakhshegá, tars kháegá, aur bacháegá. 6 Ai baní Isráel, tum us kí taraf phiro, jis se tum kamál isrár ke sáth phir gae ho.

7 Háṇ usí din harek insán rúpe ke butoṇ ko, aur sone ke putloṇ ko, jo tumháre háthoṇ ne gunáh ke liye banáe haiṇ, dúr phenk degá. 8 Aur Asúr gir jáegá us kí talwár se, jo insán nahíṇ, aur us kí talwár, jo ádmí nahíṇ, use halák karegí; wuh talwár kí dhár se bhágegá, aur us ke jawán khirájguzár banenge. 9 Aur us ká chaṭán ḍar ke máre guzaregá, aur us ke sardár kisí jhanḍe se laraz jáenge; yih Khudawand ká farmán hai, jis ká núr Saihún meṇ aur jis ká tanúr Yirúshálam meṇ hai.

XXXII. BAB.

1 Dekh bádsháh rástí se saltanat karegá, aur sháhzáde adálat se hukmrání karenge. 2 Aur ek shakhs ándhí se panáh kí jagah kí mánind hogá, aur sailáb se chhipne kí jagah, aur pání kí nadíoṇ ke mánind khushk zamín meṇ, aur bhárí chaṭán ke sáya ke mánind mándagí kí zamín meṇ. 3 Aur dekhnewáloṇ kí ánkheṇ na mundengí, aur sunnewáloṇ ke kán sunenge. 4 Beliház ká dil bhí márifat samjhegá, aur alkan kí zabán se sáf kalám hogá. 5 Ahmaq phir najíb na kahláegí, aur dagábáz ko koí sakhí na kahegá. 6 Kyúnki ahmaq ahmaqí kí báteṇ karegá, aur us ke dil se badkirdárí banegí, ki sharárat kare, aur Khudawand par kufr bake, bhúke ke nafs ko khálí kare, aur piyásoṇ se shurb ko báz rakhe. 7 Aur dagábáz ke hathyár zabún haiṇ, wuh bure mansúbe bándhá kartá hai, táki jhúthí bátoṇ se miskínoṇ ko, jab wuh apná haqq bayán kartá hai, halák kare. 8 Aur najíb najábat ká mansúba bándhtá hai, aur wuh najíb kámoṇ par qáim rahtá hai.

9 Ai aurato, tum jo chain meṇ ho, uṭho, merí áwáz suno; ai gáfil beṭío, merí bátoṇ par kán dharo. 10 Ai beparwá aurato, bahut se dinoṇ tak aur sálhá sál tum dukh bharogí; kyúnki angúr ká mausim játá rahegá, sameṭne kí naubat na áegí. 11 Ai aurato, tum jo sukh meṇ ho, ghabráo, ai beparwáo, apne taíṇ barahna aur nangá karo, aur ṭáṭ apní kamaroṇ par bándho. 12 We ziráat ke liye mátam kartí haiṇ, khushnumá ziráat ke liye, aur phaldár ták ke liye. 13 Mere logoṇ kí sarzamín meṇ kánṭe aur sadá guláb jamenge, háṇ aur sáre shádmán gharoṇ meṇ bhí, aur bag o bahár shahroṇ meṇ. 14 Kyúnki mahall matrúk honge, aur shahr ká amboh sunsán hogá; gaṛh aur burj magároṇ kí jagah abad tak honge, gorkharoṇ kí khushí kí jagaheṇ aur galloṇ kí charágáheṇ: 15 Jab tak álam i bálá se rúh ham par názil na howe, aur bayábán bág ho jáe, aur bág aisá jaisá jangal bane.

16 Tab bayábán meṉ adl basegá, aur sidq bág meṉ ṭhaharegá. 17 Aur sadáqat ká kám ásáish, aur sadáqat ká phal abadí sukh aur árám hogá. 18 Aur mere log chain ke makánoṉ meṉ aur beḳhatar gharoṉ, aur ásúdagí aur ásáish ke káshánoṉ meṉ rahenge. 19 Lekin us jangal ke girne meṉ ole girenge, aur wuh shahr pastí meṉ past ho jáegá. 20 Tum baḳhtáwar ho, jo shádáb jagahoṉ meṉ bote ho, aur bail aur gadhe ke páṉw chaláte ho.

XXXIII. BAB.

1 Tujh par wáwailá hai, ki tú ujáṛtá hai, aur ujáṛá na gayá thá; tú lúṭtá hai, aur lúṭá nahíṉ gayá thá. Jab tú ujáṛ chukegá, to tú ujáṛá jáegá, aur jab tú lúṭ chukegá, to tú lúṭá jáegá. 2 Ai Ḳhudawand, ham par rahm kar, ki ham terí ráh takte haiṉ, tú har sahar un ká bázú ho, aur tangí ke waqt hamárí salámatí. 3 Log kharbaṛí kí áwáz sunte hí bhálge, tere uṭhne se qaumeṉ parágandа ho gaíṉ. 4 Tab tumhárí ganímat is tarah baṭuregí jis tarah kíṛe baṭorte, we ṭiḍḍíoṉ ke dauṛne ke mutábiq us par dauṛenge. 5 Ḳhudawand buland hai; kyúnki wuh bulandí par rahtá, aur adálat aur sadáqat se Saihún ko mámúr kartá hai. 6 Tere daur ká aman hogá, hikmat aur dánáí salámatí kí faráwání ṭhaharengí; ḳhudátarsí, wuhí uská ḳhazána banegí.

7 Dekh, un ke sáre bahádur báhar khaṛe hoke chilláte, aur sulh ke elchí phúṭ phúṭke rote haiṉ. 8 Sháhráheṉ sunsán haiṉ, ráhguzar mauqúf. Wuh ahdshikaní kartá, shahroṉ ko haqír jántá, aur insán ko hisáb meṉ na látá hai. 9 Zamín kuṛhtí aur murjhátí, Lubnán sharminda aur pazhmurda hai, Sarún sahrá kí mánind hai, Basan aur Karmil apní ḳhushnumáí uṛáte.

10 Ab maiṉ uṭhúngá, Ḳhudawand farmátá hai, ab maiṉ sarfaráz hoúngá, ab maiṉ apne taíṉ buland karúngá. 11 Tumheṉ bhus ká haml rahá, tum báḍh jante, aur tumhárí rúh, wuhí ág hai, jo tumheṉ bhasam karegí. 12 Aur log chúne ke mánind jalenge, we kaṭe ḳhár kí tarah ág meṉ bhasam ho jáenge.

13 Tum jo dúr ho, suno, ki maiṉ ne kyá kiyá, aur tum jo nazdík ho, merí qudrat ká iqrár karo. 14 Saihún meṉ gunáhgár tarsán haiṉ, ḳhauf ne riyákároṉ ko sarásíma kiyá hai: Kaun ham meṉ se us muhlik ág pás rahegí, aur kaun ham meṉ se abadí shualoṉ pás ṭhaharegá? 15 Jo rástí se chaltá hai, aur sídhí báteṉ kartá hai, jo us súd ko, jo jaur aur jafá se hásil ho, náchíz jántá hai, jo rishwat ke iláqa se apná háth khínchtá hai, jo apne kán band kartá, táki ḳhúnrezí kí mashwarat na sune, aur ánkheṉ múndtá hai, táki badí na dekhe: 16 Wuh únche par rahegá, us kí panáhgáh paháṛ ká qila hogí; us ko roṭí dí jáegí, us ko pání bhí yaqínan hogá.

17 Terí ánkheṉ sháh ko us ke jamál meṉ tákengí, we zamín ká dúr dekhengí. 18 Terá dil hirás ko taammul se sochegá, ki Kaháṉ hai wuh kátib, kaháṉ hai wuh waznkarnewálá, kaháṉ hai wuh jo burjoṉ ko gintá thá? 19 Tú phir us zabardast guroh ko na dekhegá, jis kí bolí aisí muglaq hai ki málúm na hotí, aur jis kí zubán aisí totlí hai, ki samajh meṉ na átí. 20 Hamárí ídgáh Saihún ká musháhada kar! Terí ánkheṉ Yirúshálam ko dekhengí ki ásúda shahr hai, aur aisá ḳhaima hai jo hiláyá na jáegá, jis kí choboṉ meṉ se ek bhí ukháṛí na jáegí, aur us kí tanáboṉ meṉ se ek bhí toṛí na jáegí. 21 Balki waháṉ Ḳhudawand

hamáre liye jáh o jalál, chaurí nahroṇ aur rúdoṇ kí jagah hogá, jis meṇ ḍánḍ kí kishtíáṇ na jáengí, aur jin meṇ namúd kí jaházoṇ ká guzar na hogá. 22 Ki Ḳhudawand hamárá hákim hai, Ḳhudawand hamárá muhiqq hai, Ḳhudawand hamárá bádsháh hai: wuh ham ko bacháegá. 23 Háṇ terí rassíáṇ ḍhílí lagengí, we apne mastúl ko mazbút na karengí, we pál na phailáengí. Tab lúṭ ká wáfir mál taqsím kiyá jáegá; langṛe bhí ganímat par qábiz honge. 24 Koí báshinda na kahegá, ki Maiṇ bímár húṇ. Un logoṇ ke gunáh, jo us meṇ baste haiṇ, bakhshe jáenge.

XXXIV. BAB.

1 Ai qaumo, tum nazdík áke suno, aur ai ummato, tum kán rakho! zamín aur us kí ábádí, dunyá aur us kí mámúrí suneṇ. 2 Ki Ḳhudawand ká qahr sárí qaumoṇ par, aur us ká gazab un kí sárí faujoṇ par bhaṛká; us ne unheṇ haram kar diyá, us ne unheṇ somp diyá, ki zabh kiye jáweṇ. 3 Aur un ke maqtúl phenk diye jáenge, aur un kí láshoṇ se saṛí bú áwegí, aur pahāṛ un ke lahú se pighal jáenge. 4 Aur ásmán ká sárá lashkar gudáz ho jáegí, aur ásmán kágaz ke táo ke mánind lapeṭe jáenge, aur un ká sárá jathá yúṇ pazhmurda hogá, jaise ták se pattá, aur anjír ke darakht se anjír pazhmurda ho játá hai.

5 Ki merí talwár ásmán meṇ sharábor ho jáegí: dekho, wuh Adúm par, un logoṇ par, jin par merí lánat hai, adálat karne utregí. 6 Ḳhudawand kí talwár lahú se bharí hai, wuh charbí aur barroṇ aur bakroṇ ke lahú, aur menḍhoṇ ke gurdoṇ kí charbí se chikná gaí: kyúnki Ḳhudawand ke liye Busrah meṇ zabiya hai, aur Adúm ke mulk meṇ baṛá muqátala. 7 Aur un ke sáth bhais aur sáṇṛ aur bail girenge; aur un kí zamín lahú se sharábor ho jáegí, aur un kí miṭṭí charbí se chikná jáegí. 8 Kyúnki yih Ḳhudawand ke intiqám ká din, mukáfat ká sál hai ki Saihún ká badlá lewe.

9 Aur us kí nadíáṇ rál ho jáengí, aur us kí ḳhák gandhak aur us kí zamín qír i sozán hogí. 10 Rát din kabhí na bujhegí, us ká dhúáṇ abad tak uṭhtá rahegá, nasl dar nasl wuh ujáṛ rahegí, us samt se abad ul ábád tak kisí ká guzar na hogá. 11 Hawásil aur ḳhárpusht us ke wáris honge, ullú, aur janglí kauwe us meṇ basenge; aur us par ujáṛ ká sút aur sunsání ká sáhul kashída rahegá. 12 Us ke shurafá jo haiṇ, koí waháṇ nahíṇ ki saltanat kí manádí kare, aur us ke sab sháhzáde mádúm honge. 13 Aur káṇṭe us ke mahalloṇ meṇ, aur ḳhár aur gazna us ke qalaoṇ meṇ jamenge, aur wuh tinnín kí bastí aur chugdoṇ ká hisár hogá. 14 Aur gídaṛ aur janglí billíáṇ ek dúsre se muláqát karenge, aur gúl i bayábán apne yár ko pukáregá; aur murg i shab waháṇ istiráhat karegá, aur apne chain ká maqám páwegá. 15 Waháṇ qiffázat bámbhní lagáegí aur anḍe degí aur apne sáye meṇ sewegí aur posegí; waháṇ gidh jama honge, aur harek ke sáth us kí máda hogí.

16 Tum Ḳhudawand kí kitáb ḍhúnḍho aur paṛho! Us meṇ se ek bhí na ghaṭegí, aur koí bejuft na hogá; kyúnki us ká munh, wuh farmátá, aur us kí rúh, wuh unheṇ jama kartí hai. 17 Aur us ne un ke liye qura ḍálá, aur us ke háth ne rassí lagáke unheṇ hissa bánṭ diyá: so we abad tak us ke málik honge, aur pusht dar pusht us meṇ basenge.

XXXV. BÁB.

1 Maidán aur bayábán shádán aur dasht názán aur nargis kí mánind shigufta hogá. 2 Wuh ifrát se shigúfa láwegá, aur ḳhushíḳhwání aur masarratsaráí se ḳhúshí karegá; Lubnán kí shaukat aur Karmil aur Sarún kí sharáfat use dí jáegí; we Ḳhudáwand ká jalál aur hamáre Ḳhudá ká kamál dekhenge. 3 Kamzor háthon ko zor do, ḍagmagánewále ghuṭnon ko páedárí baḳhsho. 4 Pareshándilon ko kaho, Himmat bándho, mat ḍaro, dekho, tumhárá Ḳhudá sazá aur jazá sáth liye húe átá hai; hán, Ḳhudá hí áegá, aur tumhen bacháegá.

5 Tab andhon kí ánkhen khulengí, aur bahron ke kán sunenge. 6 Tab langre harin ke mánind chaukṛíán bharenge, aur gúnge kí zabán gáegí; kyúnki sahrá men pání, aur dasht men nadíán phúṭ niklengí. 7 Aur saráb táláb ho jáegá, aur piyásí zamín pánion ke manba banegí; jis makán men tinnín rahe, bed aur nal ká maqám hogá. 8 Aur wahán ek rástá o ráh hogí, aur wuh ráh pákí kí ráh kahláegí, wuh jo nápák hai us par guzar na karegá, wuh unhín ke liye hai; rahguzar aur aján bhí us men gumráh na honge. 9 Wahán sher na hogá, aur koí darinda us par na baṛhegá, wuh wahán na milegá, magar we jo ázád kiye gae hain, wahín sair karenge 10 Aur we, jin ká fidiyá Ḳhudáwand ne liyá, phirenge, aur Saihún men gáte húe áwenge, aur abadí surúr un ke siron par hogí; we ḳhushí aur shádmání muyassar karenge, aur gam aur áh i sard bhágegí.

XXXVI. BÁB.

1 Aur Hizqiyáh bádsháh kí saltanat ke chaudahwen sál yún húá ki sháh i Asúr Sanheríb Yihúdáh ke hasín shahron par chaṛhá, aur unhen le liyá. 2 Aur shah i Asúr ne Rabb Sáqí ko baṛe lashkaron ke sáth Lakís se Hizqiyáh ke pás Yirúshálam ko bhejá; aur wuh Álí táláb ke ábrez par, jo dhobí ke khet kí saṛak men hai, ṭhahará. 3 Tab Ilyaqím bin Ḳhilqiyáh, jo mahall ká názim thá, aur Shibná munshí aur sarishtadár Yúaḳh bin Ásaf nikalke us pás áe.

4 Aur Rabb Sáqí ne unhen kahá, Tum jáke Hizqiyáh se kaho, Sháhansháh, Asúr ká bádsháh yún farmátá hai, Wuh kaun sí ummed hai jis par tujhe iatimád hai? 5 Tú ne jo kahá, wuh múnh kí bát hai, ki Mujh men maslahat aur jang kí qúwat maujúd hai. So ab tú kis par iatimád kartá hai jo tú ne mere barḳhiláf sarkashí kí? 6 Dekh, tujhe Misr ke nal kí ṭúṭí húí láthí par bharosá hai; us par to agar koí takiya kare, to wuh us ke háth men paiṭhegá aur chubhegí; sháh i Misr Firaún un sab ke sáth, jo us par bharosá rakhte hain, aisá hí hai. 7 Aur agar tú mujhe kahtá hai, ki Hamárá tawakkul Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá par hai: kyá wuh nahín ki jis ke únche makán aur jis ke mazbah Hizqiyáh ne dúr kar ḍále, aur Yihúdáh aur Yirúshálam ko kahá, ki Tum is mazbah ke áge parastish kiyá karo? 8 So mere Ḳhudáwand sháh i Asúr se zidd kíjiye, aur main tujhe do hazár ghoṛe dúngá, agar tujh men itní sakat ho, ki tú log un par chaṛháwe. 9 Pas tujh men yih qudrat kahán hai, ki tú mere Ḳhudáwand ke mulázimon men se ek adná sardár ká munh phiráwe? So tú Misr kí gáṛíon aur sawáron ká bharosá rakhtá rah. 10 Aur kyá main is sarzamín ke halák karne ko Ḳhudá-

wand ke behukm áyá húṇ? Khudáwand hí ne to mujhe farmáyá, ki Us mulk par chaṛh já aur use halák kar.

11 Tab Ilyaqím aur Shibná aur Yúaḳh ne Rabb Sáqí se arz kí, ki Arámí bolí meṇ apne chákaroṇ se kalím kíjiye, ki yih bolí ham samajhte haiṇ, aur shahrpanáh ke logoṇ ke áge Yihúdí lugat meṇ ham se báteṇ na kíjiye. 12 Tab Rabb Sáqí bolá, Kyá mere muníb ne mujh ko tere muníb pás yá tujh pás báteṇ kahne ko bhejá? aur kyá us ne mujhe logoṇ par, jo shahrpanáh par baiṭhe haiṇ, nahíṇ bhejá ki we tumháre sáth apná gúh kháeṇ aur mút píweṇ?

13 Phir Rabb Sáqí áge baṛhke khaṛá húá, aur Yihúdí bolí meṇ pukárke bolá, aur yúṇ kahá, Are tum, sháhansháh sháh i Asúr ká kalám suno. 14 Sháh yúṇ farmátá hai, ki Hizqiyáh ke dam meṇ na áo; kyúnki wuh tumheṇ naját nahíṇ de saktá. 16 Aur us ká kahná na máno, jo kahtá hai, ki Tum Khudáwand par tawakkul karo, ki Khudáwand yaqínan ham ko bacháegá, aur yih shahr sháh i Asúr ke háth na chaṛhegá. 16 Hizqiyáh kí na suno! Ki sháh i Asúr yúṇ farmátá hai, ki Mujh se mel karo, aur nikalke mere pás áo, aur tum meṇ se harek apne apne ták ká aur apne apne anjír ke daraḳht ká mewa kháwe, aur apne apne hauz ká pání píwe; 17 Jab tak ki maiṇ áúṇ, aur tumheṇ yaháṇ se ek sarzamín meṇ, jo tumháre mulk ke mánind hai, le jáúṇ; ki wuh galle aur mai kí sarzamín hai, wuh roṭí aur tákistán ká mulk hai. 18 Hizqiyáh tumheṇ fareb dene na píwe jo kahtá hai, ki Khudáwand ham ko naját degá! Bhalá, gurohoṇ ke mábúdoṇ meṇ se kisí ne bhí apní sarzamín ko Asúr ke bádsháh ke háth se bacháyá hai? 19 Hamát aur Arfád ke mábúd kaháṇ haiṇ? Sifrwáim ke mábúd kaháṇ haiṇ? aur kyá we Samrún ká mulk mere háth se bachá sake? 20 In sáre mulkoṇ ke mábúdoṇ ke darmiyán wuh kaun sá hai jis ne apná mulk mere háth se bacháyá, jo Khudáwand bhí Yirúshálam ko mere háth se bacháwegá? 21 Tab we chup ho rahe, aur us ke jawáb meṇ unhoṇ ne ek bát bhí na kahí; kyúnki bádsháh ká hukm yúṇ thá, ki Use jawáb mat díjiyo. 22 Aur Ilyaqím bin Khilqiyáh jo mahall ká názim thá, aur Shibná munshí, aur sarishtadár Yúaḳh bin Ásaf Hizqiyáh pás áe, aur apne libás chák kiye húe Rabb Sáqí kí báteṇ us se duhráíṇ.

XXXVII. BÁB.

1 Aur aisá húá, ki Hizqiyáh bádsháh ne yih sunke apne kapṛe pháre, aur ṭáṭ oṛhá, aur Khudáwand ke ghar meṇ gayá. 2 Aur us ne Ilyaqím mahall ke názim aur Shibná munshí, aur káhinoṇ ke buzurgoṇ ko ṭáṭ uṛháke Yasaiyáh nabí bin Amús ke pás bhejá. 3 Aur unhoṇ ne use kahá, ki Hizqiyáh yúṇ kahtá hai, ki Áj dukh, aur taklíf, aur takfír ká din hai; kyúnki laṛke paidá hone par haiṇ, aur janne kí qúwat nahíṇ!

4 Sháyad ki Khudáwand terá Khudá Rabb Sáqí kí sab báteṇ sune, jise us ke sáhib sháh i Asúr ne bhejá, ki Khudá i Haí kí malámat kare, aur un bátoṇ kí, jo Khudáwand tere Khudá ne suní haiṇ, sazá dewe. Pas, tú un báqíoṇ ke wáste, jo maujúd haiṇ, duá máng! 5 Pas sháh Hizqiyáh ke mulázim Yasaiyáh pás áe. 6 Yasaiyáh ne unheṇ farmáyá, Tum apne áqá se yúṇ kaho, Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Tú un bátoṇ se, jinheṇ sháh i Asúr ke mulázimoṇ ne kahke merí takfír kí, hirásán mat ho: 7 Dekh, maiṇ us par jhoḳá bhejúngá, aur wuh ek shor

sunke apní mamlukat ko phir jáegá, aur maiṇ use us hí kí sarzamín meṇ tah i teg karwáúngá.

8 So Rabb Sáqí phir gayá, aur us ne Sháh i Asúr ko Libna se laṛte páyá; ki use ḳhabar pahunchí thí, ki wuh Lakís se kúch kar gayá. 9 Ki wuháṇ use ḳhabar húí, ki Habsh ke bádsháh Tirháqa ne tujh par lashkarkashí kí hai. So us ne phir elchí bhejkar Hizqiyáh se payám kiyá, 10 Aur unheṇ kahá, ki Sháh i Yihúdáh Hizqiyáh se kaho, ki Terá Ḳhudá, jis par terá iatimád hai, is bát ká tujhe fareb na de, ki Yirúshálam sháh i Asúr ke qabze meṇ na áwegá. 11 Dekh, tú ne suná hai, ki Asúr ke bádsháhoṇ ne kyá kyá kiyá, aur sárí sarzamín tasarruf meṇ láke sab ko ek laḳht halák kiyá: so tú naját pá saktí hai? 12 Kyá un gurohoṇ ke mábúdoṇ ne, jinheṇ mere bápdádoṇ ne halák kiyá, Jauzán, aur Harrán, aur Rasaf, aur Tillásar meṇ baní Adan, unheṇ chhuṛáyá? 13 Hamát ká bádsháh, aur Arfád ká bádsháh, aur Qarya Safarwáím, aur Hena, aur I'wah ká bádsháh kaháṇ?

14 So Hizqiyáh ne elchíoṇ se náma leke paṛhá, aur uṭhke Ḳhudáwand ke ghar meṇ dáḳhil húá, aur Ḳhudáwand ke áge use phailáyá. 15 Aur Hizqiyáh ne Ḳhudáwand ke áge duá mángí, aur kahá, 16 Ai Rabb ul afwáj, Isráel ke Ḳhudá, jis ká nasheman Karúbíoṇ ke darmiyán hai, tú hí akelá sárí mamlukatoṇ ká Ḳhudá hai, túhí ne ásmán aur zamín ko ḳhalq kiyá. 17 Ai Ḳhudáwand, káṇ dhar, aur sun, ai Ḳhudáwand, apní áṇkheṇ khol, aur dekh, aur Sanherib kí un sab bátoṇ ko, jo us ne mujhe kahlá bhejiṇ, táki Ḳhudá i Haí ko malámat kare, sun le. 18 Sach hai, ai Ḳhudáwand, ki Asúr ke bádsháhoṇ ne sab qaumoṇ ko un ke mulkoṇ samet ḳharáb kiyá, 19 Aur un ke mábúdoṇ ko ág meṇ ḍálá, ki we Ḳhudá na the, balki ádmíoṇ kí dastkárí the, lakṛí, aur patthar: so unhoṇ ne unheṇ faní kiyá. 20 Ab, ai Ḳhudáwand, hamáre Ḳhudá, tú ham ko us ke háth se bachá le, táki zamín kí sárí mamlukateṇ yaqín jáneṇ, ki Ḳhudá túhí akelí hai!

21 Tab Yasaiyáh bin Amús ne Hizqiyáh ko kahlá bhejá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yúṇ farmátá hai, ki Tú ne jo kuchh Sanherib ke haqq meṇ duá meṇ mángá, maiṇ ne suná. 22 Wuh kalám, jo Ḳhudáwand ne us ke haqq meṇ farmáyá, so yih hai, ki Saihún kí bákira beṭí ne terí tahqír kí, aur tujh par hansí, Yirúshálam kí beṭí ne tujh par sir dhuná. 23 Tú ne kis ko malámat, aur kis kí tú ne takfír kí? Aur tú ne kis par apní áwáz buland kí? Tú ne áṇkheṇ úpar karke Isráel ke Quddús par ghurkí kí! 24 Tú ne apne ḳhádimoṇ kí wasátat se Ḳhudáwand ko malámat kí, aur kahá, ki Maiṇ apní gáṛíoṇ kí kasrat se paháṛoṇ kí úncháí par, aur Lubnán ke atráf par chaṛhá; waháṇ ke buland sarooṇ ke peṛoṇ, aur sanaubar ke ḳhásse daraḳhtoṇ ko káṭúngá, aur maiṇ us ke jangaloṇ kí bulandíoṇ meṇ, jaháṇ tak us ke karmil kí intihá hai, chalá jáúngá. 25 Maiṇ ne khodá, aur gairoṇ ká pání píyá, aur maiṇ ne apne páoṇ ke talwoṇ se mahsúr shahroṇ ke chashme sukhá ḍále.

26 Kyá tere kánoṇ tak nahíṇ pahunchá, ki maiṇ ne qadím se yih kiyá, agle zamánoṇ meṇ yih banáyá? Ab maiṇ hí ne, jo muqarrar kiyá thá, so púrá kiyá, ki tú ne mahsúr shahroṇ ko ḳharáb karke kaṭe húe ḍher kar diyá hai. 27 So waháṇ ke basnewále kamzor húe, aur ghabrá gaye, aur sharminda húe; we aise the jaise maidán meṇ sabzí, aur jaise chhatoṇ par kí ghás jo puḳhta hone se peshtar súkh játí hai. 28 Maiṇ terá ṭhikáná, aur terá báhar bhítar áná jáná, aur terí mujh par díwánagí jántá húṇ. 29 Maiṇ tere gusse ke sabab, jo tú ne mujh par kiyá, aur tere

hangáme ke sabab, jo mere kánoṇ tak pahunchá, apná kánṭá tere nák meṇ márúngá, aur apní lagám tere munh meṇ dúngá; aur tú jis ráh se áyá, maiṇ tujhe us hí ráh se pherúngá.

30 Ab tere liye yihí nishán hai, ki tum is sál we chízeṇ, jo ḳhudrú haiṇ, kháogá, aur dúsre sál bhí aisí hí chízeṇ, aur tísre sál tum booge, aur káṭoge, aur tákistán lagáoge, aur un ke phal kháoge. 31 Aur hanoz wuh baqiya jo Yihúdáh ke dúdmán se bach rahá, níche jaṛ bándhegá aur úpar phalegá. 32 Ki ek baqiya Yirúshálam se, aur ek bachtí koh i Saihún se ḳhurúj karenge; Rabb ul afwáj kí gayúrí aisá karegí.

33 So Ḳhudawand sháh i Asúr ke haqq meṇ yúṇ farmátá hai, ki Wuh is shahr meṇ na áwegá, na yaháṇ tír chaláwegá, na sipar pakaṛke us ke barábar namúd hogá, aur na us ke muqábil damdama bándhegí; 34 Balki jis ráh se wuh áyá, us hí ráh se phir jáegá, aur is shahr meṇ á na sakegá, Ḳhudawand farmátá hai. 35 Aur maiṇ apní ḳhátir, aur apne bande Dáúd kí ḳhátir is shahr kí panáh karúngá, aur use bacháúngá.

36 So aisá húá ki Ḳhudawand ke firishte ne jáke Asúr kí lashkargáh meṇ ek lákh pachásí hazár ádmí ján se máre. Jo we subh sawere uṭhe, to dekho, ki we sab mare paṛe the. 37 Tab Sanherib sháh i Asúr ne kúch kiyá, aur chalá gayá aur phir gayá, aur Nínawah meṇ á rahá. 38 Aur aisá húá ki jis waqt wuh apne mábúd Nisrúk ke ghar meṇ pújá kartá thá, Adrammalik aur Sarázar us ke beṭoṇ ne use qatl kiyá; aur we bhágke Arárát kí sarzamín meṇ já rahe. Aur Asar Haddún us ká beṭá us kí jagah bádsháh húá.

XXXVIII. BÁB.

1 Un dinoṇ meṇ Hizqiyáh ko maut kí bímárí húí. Tab Yasaiyáh nabí bin Amús us pás áyá, aur use kahá, Ḳhudawand yúṇ farmátá hai, Tú apne ghar ká intizám kar, ki tú mar jáegá, aur na jíegá. 2 Tab Hizqiyáh ne apná munh díwár kí taraf kiyá, aur Ḳhudawand se duá mángí, 3 Aur kahá, Ai Ḳhudawand, maiṇ minnat kartá húṇ, ki tú yád farmá, ki maiṇ kis tarah tere huzúr sachái aur sidq i dil se chalá, aur jo terí nazar meṇ bhalá thá, us par amal kiyá. Aur Hizqiyáh zár zár royá.

4 Tab Ḳhudawand ká yih kalám Yasaiyáh par názil húá, 5 Ki Já, aur Hizqiyáh se kah, ki Ḳhudawand, tere báp Dáúd ká Ḳhudá yúṇ farmátá hai, ki Maiṇ ne terí duá suní, maiṇ ne tere ánsú dekhe: so dekh, maiṇ terí umr par pandrah baras aur baṛhá detá húṇ; 6 Aur maiṇ tujh ko aur is shahr ko sháh i Asúr ke háth se bacháúngá; aur maiṇ is shahr kí panáh karúngá. 7 Aur Ḳhudawand kí taraf se tere liye yih nishán hai, ki Ḳhudawand apní us bát ko, jo us ne kahí, púrá karegá: 8 Dekh, maiṇ Áḳhaz ke dáire ke ḍhale húe sáye ko, jis se ḳhorshed kí harakat ke darje málúm hote haiṇ, das darje palaṭke phir chaṛhá láúngá; chunánchi áftáb, jin darjoṇ se ki ḍhal gayá thá, un se das darje phir chaṛh gayá.

9 Sháh i Yihúdáh Hizqiyáh ká maktúb, jab wuh bímár thá, aur apní bímárí se changá húá, yih hai. 10 Maiṇ ne kahá, ki Ab maiṇ apne dinoṇ ke chain meṇ pátál ke pháṭakoṇ meṇ dáḳhil hoúngá, apní zindagí ke báqí baras se ruk jáúngá.

11 Main bolá, Main Khudawand ko phir na dekhúngá, Khudawand ko zindon ke mulk men; insán dunyá ke basnewálon men mujhe phir dikhái na denge. 12 Merá dár ujar játá, aur charwáhe ke dere ke mánind mujh se játá rahtá; main juláhe ke mánind apní zindagání ko kátúngá; wuh mujh ko tánt se munqata karegá, subh se leke shám tak tú mujh ko ákhir kar dálegá. 13 Main ne subh tak fikr kí, ki wuh sher ke mánind merí sárí haddíán chúr kar diltá thá: subh se leke shám tak tú mujhe tamám kar dálegá. 14 Main sáras aur abábíl kí tarah kán kán chín chín kartá thá; main fákhta kí tarah kurhtá thá; merí ánkhen úpar dekhte dekhte faná ho gaín; ai Khudawand, main pareshán hún, merí himáyat kar!

15 Main kyá kahún? Us hí ne mujh ko qaul diyá, aur áp hí púrá kiyá! Main apní báqí umr apní ján kí talkhí ke sabab farotaní se guzrán karúngí. 16 Ai Khudawand, insán kí zindagí terí marhamaton se hai, aur un se merí rúh kí hayát hai: so tú mujhe changá karegá, aur jítá rakhegá. 17 Dekh, wuh dard, wuh sakht dard merí salámatí ká báis húá, aur tú ne mihrbání se merí ján ko halákat se naját dí; kyúnki tú ne mere sáre gunáh ko apní nazar se dúr kiyá. 18 Ki pátál terí sitáish nahín kartá, aur maut terí hamdsará nahín hotí; we jo gor men utre hain, terí sadáqat ke ummedwár nahín. 19 Terí shukrguzárí zinda hí karegá, jaisá áj main kartá hún; báp apní aulád ko terí sádáqat kí khabar degá. 20 Khudawand merá bachánewálá húá hai, aur ham sitár uthá́ke umr bhar Khudawand ke ghar men nagmapardází karte rahenge.

21 Aur Yasaiyáh kahtá thá, ki ek qurs anjír ká lekar marham ke wáste dumbal par rakhen, tá shifá páwe. 22 Aur Hizqiyáh kahtá thá, ki Khudawand ke ghar men mere jáne ká kyá nishán hai?

XXXIX. BÁB.

1 Us waqt Marúdak Bal Adán bin Bal Adán sháh i Bábul ne Hizqiyáh ke liye náme aur taháíf bheje, kyúnki us ne suní, ki wuh bímár thá, aur changá húá. 2 Aur Hizqiyáh un ke áne se khush húá, aur apne zakhíre yáne chándí aur soná, aur balsán, aur atr i giránbahá, aur tamám siláhkhána, aur jo kuchh ki us ke khazánon men maujúd thá, un ko dikhláyá: us ke ghar men aur uskí mamlukat men koí chíz na thí jo Hizqiyáh ne unhen na dikhláí.

3 Tab Yasaiyáh nabí ne Hizqiyáh bádsháh pás ákar púchhá, ki In shakhson ne kyá kahá, aur kahán se tere pás áye? Hizqiyáh ne jawáb diyá, ki Ek dúr mulk, yáne Bábul se, mere pás áe. 4 Tab us ne púchhá, ki Unhon ne tere ghar men kyá kyá dekhá? Hizqiyáh ne jawáb diyá, Sab jo kuchh ki mere ghar men hai unhon ne dekhá, mere khazánon men ab kuchh nahín jo main ne unhen nahín dikhláyá.

5 Tab Yasaiyáh ne Hizqiyáh ko kahá, ki Rabb ul afwáj ká kalám sun! 6 Dekh we din áte hain, ki sab, jo kuchh ki tere ghar men hai, aur jo kuchh ki tere bápdádon ne áj ke din tak zakhíra kar rakhá hai, utháke Bábul ko lejáenge, Khudawand farmátá hai, ki koí chíz báqí na chhútegí. 7 Aur we tere beton men se, jo terí nasl se honge, aur tujh se paidá honge, le jáenge, aur we sháh i Bábul ke qasr men khwájasará honge. 8 Tab Hizqiyáh ne Yasaiyáh se kahá, Khúb hai

Khudawand ká kalám jo tú ne kahí. Aur us ne kahá, ki Mere aiyám men to salámatí aur aman hogá.

XL. BAB.

1 Tum tasallí do, mere logon ko tum tasallí do, tumhárá Khudá farmátá hai. 2 Yirúshálam ko dilásá do, aur use pukárke kaho, ki us kí sipáhgarí tamám húí, us kí qarz adá húí, aur us ne Khudawand ke háth se apne gunáhon ká badlá do chand páyá.

3 Ek manádí karnewále kí áwáz, Bayábán men Khudawand kí ráh sanwáro, jangal men hamáre Khudá ke liye ek sídhí sháh ráh taiyár karo! 4 Harek nasheb únchá kiyá jáe, aur harek koh aur tílá past kiyá jáe; aur harek terhí chíz sídhí, aur harek náhamwár jágah hamwár kí jáe. 5 Aur Khudawand ká jalál áshkárá hogá, aur sab bashar ek sáth dekhenge; ki Khudawand ke munh ne yih farmáyá hai.

6 Ek áwáz húí, ki Pukár! Wuh bolá, Main kyá pukárún? Sab bashar ghás hai, aur us ká sárá jamál maidán ká phúl sá hai. 7 Ghás murjhátí hai, phúl kumhláte hain, kyúnki Khudá kí hawá us par bahtí hai. Yaqínan log ghás hain. 8 Hán ghás murjhátí hai, phúl kumhláte hain, par hamáre Khudá ká kalám abad tak qáim hai!

9 Ai Saihún, tú jo khushkhabaríán látí hai, únche pahár par charh, ai Yirúshálam, jo bashárat detí hai, zor se apní áwáz buland kar, mat dar, Yihúdáh kí bastíon se kah, Dekho, tumhárá Khudá! 10 Dekho, Khudawand Khudá qúwat se áwegá, aur us ká bázú us ke liye saltanat karegá; dekho, uská sila us ke sáth hai, aur us ká ajr us ke áge! 11 Wuh chaupán ke mánind apná galla charáwegá, wuh barron ko apne háth se faráham karegá, aur apní god men uthúke le chalegá, aur un ko, jo bachchewálíán hain, muláyamat se le jáegá.

12 Kis ne páníon ko apne háth ke chullú se nápá, aur ásmán ko bálisht se paimáish kiyá, aur zamín kí gard ko paimáne men bhará, aur paháron ko palron men wazn kiyá, aur tílon ko tarázú men taulá? 13 Kis ne Khudawand kí rúh ko tarbíyat kiyá hai, us ká mushír hoke use sikhláyá? 14 Us ne kis se mashwarat lí hai, aur kis ne us kí hidáyat kí, aur adálat kí ráh dikhláí, aur use dánish sikhláí, aur hikmat kí ráh use batláí? 15 Dekh, qaumen dol kí ek búnd ke mánind hain, aur tarázú ke dhúl ke mánind giní játín; dekh, wuh jazíron ko ek zarra ke mánind uthá letá hai. 16 Lubnán índhan ke liye káfí nahín, aur us ke baháime charháwe ke liye bas nahín. 17 Sárí qaumen us ke áge kuchh chíz nahín, balki we us ke nazdík batálat aur náchízí se bhí hisáb men kamtar hain.

18 Pas, tum Khudá ko kis se tashbíh doge, aur kaun sí chíz us kí misl thaharáoge? 19 Kárígar dhálke ek múrat banátá hai, aur sonár us par sone phertá hai, aur us par chándí kí zanjíren banátá hai. 20 Aur jo aisá tihídast hai, ki us pás dene ko kuchh nahín, wuh aisí lakrí, jo na sare, pasand kartá hai; wuh dánishmand kárígar kí talásh kartá hai, jo aisí múrat ko, jo hil na sake, banáwe.

21 Kyá tum nahín jánte? kyá tum nahín sunte? kyá yih ibtidá se tumhen kahá nahín gayá? kyá tum zamín kí biná nahín samjhe? 22 Jo zamín ke kura ke úpar baithnewálá hai, jis ke áge us ke báshinde tiddíon ke mánind hain, jo ásmánon ko parde ke mánind tántá hai, aur unhen tambúon kí tarah sukúnat ke

liye phailátá hai, 23 Jo amíroṇ ko náchíz kar ḍáltá, aur dunyá ke hákimoṇ ko behúda ṭhahartá hai; 24 We hanoz lagáe na gae, we hanoz boye na gae, un ká tana hanoz zamín meṇ jaṛ na pakaṛ chuká: to wuh un par phúnk mártá, aur we ḳhushk ho játe, aur girdbád unko bhúse kí tarah uṛátí, yúṇ kahtá hai, 25 Tum mujhe kis ke sáth tashbíh doge? aur maiṇ kis chíz se mushábih hoúngá, wuh Quddús farmátá hai 26 Apní ánkheṇ úpar uṭháo, aur dekho, kaun in sabhoṇ ká ḳháliq hai? Wuh jo un ke lashkar ko shumár karke nikáltá hai, jo un sabhoṇ ko nám ba nám pukártá hai, jis kí baṛí qúwat aur qawí qudrat ke sabab ek bhí gáib nahíṇ rahtá.

27 So ai Yaqúb, tú kyúṇ kahtá hai, aur ai Isráel, tú kis liye boltá hai, ki Merí ráh Ḳhudawand se poshída hai, aur merí adálat mere Ḳhudá se guzar gaí? 28 Kyá tú ne nahíṇ jáná? kyá tú ne nahíṇ suná? Ḳhudawand abadí Ḳhudá hai, aqsá i zamín ká paidá karnewálá, wuh thak nahíṇ játá, aur mánda nahíṇ hotá; us kí hikmat kí tháh nahíṇ miltí. 29 Wuh thake húoṇ ko zor baḳhshtá hai, aur nátawánoṇ kí tawánáí ko baṛhátá hai. 30 Nauḳhwásta thak jáenge, aur mánda hojáenge, aur jawán girjáenge; 31 Lekin we, jo Ḳhudawand kí ráh takte haiṇ, sar i nau zor paidá karenge, we uqáboṇ ke mánind bulandparwází karenge, we dauṛenge, aur na thakenge, we chalenge, aur sust na hojáenge.

XLI. BÁB.

1 Ai jazíro, mere áge ḳhámosh raho; aur log apní qúwat táza kareṇ; we mere nazdík áweṇ, tab mujh se kaheṇ, ki Ao ham eksáth adálat meṇ dáḳhil howeṇ. 2 Kis ne us ko mashriq kí samt se uṭháyá jis ko sidq us ke har qadam par miltá hai, aur ummatoṇ ko us ke áge kar diyá, aur use bádsháhoṇ par musallit kiyá, unkí talwár ko gard ke mánind, aur un kí kamán uṛtí bhús kí misál banáyá? 3 Wuh jis ráh par ki peshtar qadam na márá thá, un ká taáqub kartá, aur salámat se guzartá hai. 4 Kis ne is kám ko ágáz aur anjám kiyá? Wuh, jo sárí pushtoṇ ko ibtidá se talab kartá thá, maiṇ, Ḳhudawand, pahlá húṇ, aur pichhloṇ ke sáth maiṇ wuhí húṇ.

5 Jazáir yih dekhte aur ḍar játe haiṇ, aqsá i zamín laraz játe, we nazdík áte aur házir hote haiṇ. 6 Un meṇ harek apne parosí kí kumak kartá, aur apne bháí se kahtá hai, ki Ḳhátir jama rakh. 7 Baṛhaí sonár ko, aur wuh, jo hathauṛí se sáf kartá hai, us ko, jo niháí par mártá hai, dilása detá, aur kahtá hai, Joṛá húá but to achchhá baná hai: se we us ko kíl se sábit karte haiṇ, tá ki wuh na hile.

8 Par tú, ai Isráel, mere banda, Yaqúb, jise maiṇ ne pasand kiyá, jo mere dost Abirahám kí nasl se hai, 9 Jise maiṇ ne dunyá ke kinároṇ meṇ se le liyá, aur tujhe us ke atráfoṇ meṇ se talab kiyá, aur tujh ko kahá, ki Tú merá banda hai, maiṇ ne tujh ko pasand kiyá, aur tujhe mardúd nahíṇ kiyá: 10 Tú mat ḍar, ki maiṇ tere sáth húṇ; hirásán mat ho, ki maiṇ terá Ḳhudá húṇ: maiṇ tujhe zor baḳhshúngá, maiṇ terí kumak karúngá, maiṇ apní sadáqat ke dast i rást se tujhe sambhálúngá. 11 Dekh, we sab, jo tujh par ḳhashmnák the, pashemán aur ruswá howenge, we jo tujh se jhagaṛte the, náchíz aur nábúd ho jáenge. 12 Tú unheṇ jo tujh se jhagṛá karte haiṇ, ḍhúnḍhegá, aur na páegá, we jo tujh se laṛte haiṇ, náchíz aur mádúm ho jáenge. 13 Kyúnki maiṇ Ḳhudawand, terá Ḳhudá, terá dahná háth pakṛúngá, aur tujhe kahúngá, Mat ḍar, ki maiṇ terí pushtí karúngá.

14 Hirásán mat ho, ai kirm i Yaqúb, ai ahl i Isráel, Khudawand farmátá hai, ki main terá madadgár hún, aur Isráel ká Quddús terá najátdenewálá hún. 15 Dekh, main tujhe dáone kí ek tez aur nayí gárí ki jis ke bahut se dánt hon, banáúngá: tú pahāron ko dáwegá, aur chúr chár karegá, aur tílon ko bhus ke mánind banáwegá. 16 Tú unhen pachhoregá, aur hawá unhen urá lejáegí, aur girdbád unhen parágandа karegí; par tú Khudawand se shádmán hogá, aur Isráel ke Quddús par tafákhur karegá.

17 Muhtáj aur miskín pání dhúndhte, par wuh na miltá; unkí zubán pyás se khushk hai: main Khudawand un kí sunúngá, main Isráel ká Khudá unhen na chhorúngá. 18 Main tílon par nahren, aur wádí men chashme kholúngá; main sahrá ko táláb, aur súkhí zamín ko pání kí nahren karúngá. 19 Main bayábán men saro, aur mugílán ke darakht, aur ás, aur balsán ke darakht ugwáúngá; main sahrá men sanaubar, aur shamshád, aur buqs ke darakht ikatthe lagáúngá: 20 Táki we sab dekhen, aur jánen, aur samjhen, aur bújhen, ki Khudawand hí ke háth ne yih banáyá, aur Isráel ke Quddús ne yih paidá kiyá.

21 Apní hujjaten barpá karo, Khudawand farmátá hai, apní mazbút dalílen láo, Yaqúb ká bádsháh kahtá hai. 22 We nazdík áwen, aur hamen khabar dewen, ki kyá wáqi hogá. Peshkhabríán we kiyá thín, bayán karo, tá ki ham unhen sochen, aur un ke anjám ko samjhen, aur áyanda ká ahwál hamen kah sunáo. 23 Batáo ki áge ko kyá hogá, táki ham jánen, ki tum Iláh ho: hán, bhalá yá burá kuchh to karo, táki ham daren, aur sab ke sab dekhen. 24 Dekho, tum náchíz ho, aur tumhárá kám hech hai, wuh jo tumhen pasand kartá, makrúh hai!

25 Main us ko atráf i shimál se uthátá hún, wuh jo merá nám letá hai, áftáb ke matla se áwegá; aur wuh shahzádon ko gárá kí tarah latáregá, aur kumhár ke mánind máṭí raundte húe áwegá. 26 Kis ne yih ibtidá se bayán kiyá, tá ham jánen? aur kis ne wáqi hone se peshtar khabar dí, ki ham kahen, ki Sach hai? Koí bayán karnewálá nahín, koí khabar denewálá nahín, koí nahín, jo tumhárí báten sune. 27 Main pahle Saihún ko, ki dekh, unhen dekh! aur Yirúshálam ko bashír bakhshúngá. 28 Kyúnki main ne dekhá, koí na thá; unke darmiyán koí mushír na thá, main ne un se púchhá, par we koí bát na bole. 29 Dekho, we sab ke sab batálat hain, unke kám hech hain, unkí dhálí húí múraten bád aur iztiráb hain.

XLII. BAB.

1 Dekho, merá banda, jise main sambhálúngá, merá barguzída, jis se merá jí rází hai; main ne apní rúh us par rakhí, wuh qaumon par rástí záhir karegá. 2 Wuh na chilláegá, aur apní sadá buland na karegá, aur apní áwáz bázáron men na sunáwegá. 3 Wuh masle húe senthe ko na toregá, aur san ko, jis se dhuán uthtá hai, na bujháegá; jab tak ki rástí ko aman ke sáth záhir na kare. 4 Wuh na ghategá aur na thakegá, jab tak ki rástí ko zamín par qáim na kare, aur jazíre us kí sharíat ke muntazir howen.

5 Khudawand Khudá, jo ásmánon ko khalq kartá, aur unhen tántá, jo zamín aur us kí mámúrí ko phailátí, aur us par kí ábádí ko sáns, aur us par ke chalnewálon ko rúh bakhshtá, yún farmátá hai: 6 Main Khudawand tujhe sadáqat ke liye bulátá hún; main terá háth pakrúngá, aur terí hifázat karúngá, aur ummat ke

ahd, aur qaumon ke núr ke liye tujhe dúngá, 7 Ki tú andhon kí ánkhen khole, aur asíron ko qaid se nikále, aur un ko, jo andhere men baiṭhte hain, qaidkháne se.

8 Khudawand main hún, yih merá nám hai, aur apná jalál dúsre ko na dúngá, na apní sitáish khodí húí múraton ko. 9 Peshkhabaríán, dekh we bar áín, aur main nayí báten batlátá hún; us se peshtar ki wáqi hon, main tum se bayán kartá hún. 10 Khudawand ke liye nayá surod gáo, tum jo samundar par guzarte ho, aur tum, jo us men ábád ho, ai jazíro, aur un ke báshindo, tum zamín par sar tá sar usí kí sitáish karo. 11 Bayábán aur us kí bastíán, Kídár ke ábád dihát apne áwáz buland karen; sangulákh ke basnewále surod gáen, paháron kí choṭíon par se lalkáren! 12 We Khudawand ká jalál záhir karen, aur jazíron men us ke mutarannim howen. 13 Khudawand ek bahádur ke mánind nikalegá, wuh jangí mard ke mánind apní gairat ko uskáegá; wuh chilláegá, hán nára máregá, wuh apne dushmanon par apne taín qawí dikhláegá.

14 Qadím se main khámosh rahá hún, aur sustáyá, aur áp ko roke gayá; par ab main us aurat kí tarah, jo dard i zih men ho, chilláúngá, hámpúngá, aur zor zor se ṭhanḍí sáns bhí lúngá. 15 Main paháron aur ṭílon ko wírán kar ḍálúngá, aur un ke sabzazáron ko khushk karúngá, aur un ke nahren khushk zamín banáúngá, aur tálábon ko sukhá dúngá. 16 Aur andhon ko us ráh se, jise we nahín jánte, lejáúngá, main unhen us raste par, jis se we ágáh nahín, rahnumáí karúngá, main un ke áge táríkí ko roshní, aur teṛhá sídhá kardúngá. Main ye báten púrí karúngá, aur unhen na chhoṛúngá. 17 Tab we píchhe haṭenge, aur niháyat peshemán honge, jo khodí húí múraton ká bharosá rakhte hain, aur ḍhále húe buton ko kahte hain, Tum hamáre iláh ho.

18 Suno, ai bahiro, aur táko, ai andho, táki tum dekho. 19 Andhá kaun hai magar merá banda? aur kaun aisá bahira hai, jaisá merá rasúl, jise main ne bhejá? Kaun muslim ká sá audhá, aur abd Al'láh ká sá andhá hai? 20 Tú baṛe kám dekhtá thá, par bújhtá nahín, aur kán khule the, par we sunte nahín. 21 Khudawand apní sadáqat ke sabab rází húá ki azím o jalíl sharíat bakhshe. 22 Tis par bhí yih ek guroh hai jo luṭí gaí, aur barbád húí; we sab ke sab gáron men phans gaye, aur qaidkhánon men band húe; we shikár bane, aur koí nahín bachátá, we lúṭe játe, aur koí nahín kahtá, Phir do.

23 Kaun hai tumháre darmiyán jo is par kán dhare, ki áyande ko sune, aur máne? 24 Kis ne Yaqúb gáratgaron ko, aur Isráel luṭeron ko supurd kiyá? Kyá Khudawand ne nahín, jis ke barkhiláf unhon ne gunáh kiyá, aur na cháhá, ki us kí ráhon men chalen, aur us kí sharíat ke shinawá howen? 25 Pas us ne apne qahr kí harárat aur jang kí shiddat Isráel par ḍálí: so us ke gird á gird ág lagí, par wuh hoshiyár nahín hotá; wuh use jal játí, par wuh khátir men na látá.

XLIII. BAB.

1 So ab Khudawand, ki jis ne, ai Yaqúb, tujh ko paidá kiyá, aur jis ne, ai Isráel, tujh ko banáyá, yún kahtá hai, Mat ḍar, ki main ne tujhe naját dí; main ne tere nám leke tujhe buláyá: tú merá hai. 2 Jab tú páníon men guzar karegá, to main tere sáth hoúngá; aur jab tú nahron men hogá, to we tujhe na ḍubenge;

jab tú ág ke darmiyán chalegí, to tujhe ánch na lagegí, aur shuala tujhe na jaláwegí. 3 Ki main, KHUDAWAND, terá Khudá hún, Isráel ká Quddús, terá bachánewálá, main hún: main ne tere fidye men Misr ko, aur tere badle Kúsh aur Sabá ko diyá. 4 Azbaski tú merí nigáh men giránmáya aur azíz hai, aur tú merá piyárá hai: is liye main tere badle log, aur terí ján ke iwaz men gurohen dúngá. 5 Tú mat ḍar, ki main tere sáth hún; main terí nasl ko mashriq se le áúngá, aur magrib se unhen faráham karúngá. 6 Main shimál se kahúngá, ki De ḍál, aur janúb se, ki Báz mat rakh! Mere beṭon ko dúr se, aur merí beṭíon ko zamín kí intihá se láo, 7 Harek ko, jo mere nám se kahlátá, jise main ne apne jalál ke liye khalq kiyá, jise main ne banáyá, hán jise main hí ne taiyár kiyá.

8 Us andhí qaum ko, jo ánkh rakhte hain, aur un bahiron ko, jin ke kán hain, báhar láke házir kar. 9 Sárí qaumen faráham howen, aur ummaten eksáth áwen. Un ke darmiyán kaun hai, jo aglí báten batláwe? Aur we peshkhabaríán sunáwen; we apne gawáhon ko láwen, aur sábit karen; aur log sunen, aur kahen, ki Sach hai! 10 Tum mere gawáh ho, KHUDAWAND farmátá hai, aur merá banda, jise main ne barguzída kiyá, táki tum jáno, aur mujh par ímán láo, aur samjho, ki main wuhí hún. Mujh se áge koí Khudá na baná, aur mere bád bhí koí na hogá. 11 Main, main hí KHUDAWAND hún; mere siwá koí bachánewálá nahín. 12 Main ne bayán kiyá, aur main ne bachá liyá, main ne záhir kiyá, aur tum men koí ajnabí mábúd na thá: so tum mere gawáh ho, KHUDAWAND farmátá hai, ki main hí Khudá hún. 13 Ibtidá se main hí hún, aur koí nahín ki mere háth se chhuṛáwe; main jo kám karún, to roknewálá kaun hai?

14 KHUDAWAND, tumhárá naját denewálá, Isráel ká Quddús, yún farmátá hai, ki Tumhárí khátir se main Bábul par chaṛháí karáúngá, aur sab gurezpáon aur Kasdíon ko un ke tarannum ke jaházon men utarwáúngá. 15 Main KHUDAWAND tumhárá Quddús hún, main Isráel ká kháliq, tumhárá bádsháh hún. 16 KHUDAWAND, jo daryá men rasta, aur baṛe páníon men guzargáh ká banánewálá thá, 17 Jo gáṛíán, aur ghoṛe, aur lashkar, aur bahádur ká nikálnewálá thá, yún farmátá hai: We sab ke sab gir gaye, we na uthenge, we faná ho gaye, bujhe húe san kí tarah. 18 Aglí chízon ko yád na karo, qadím báton ko sochte na raho. 19 Dekh, main nayá karúngá; ab wuh záhir hogá; kyá tum use na pahchánoge? Hán main jangal men ráh nikálúngá, aur sahrá men nahren. 20 Dasht ke bahíme gídaṛ aur shutar murg merí tázím karenge, ki main ne bayábán men nále, aur sahrá men chashme bakhshe, ki mere logon mere barguzídon ko pání dewen. 21 Main ne in logon ko apne liye banáyá; we merí sanákhwání karenge.

22 Lekin, ai Yaqúb, tú ne merá nám na liyá, aur tú ne, ai Isráel, mere liye mashaqqat na khínchí. 23 Tú bheṛ bakrí apne chaṛháwe ke liye mere huzúr na láyá, aur tú ne apne zabáih se merí tázím nahín kí; main ne tujhe hadiye kí taklíf na dí, aur khushbúíon se tujhe na thakáyá; 24 Tú ne rúpe se mere liye khushbúíán na kharídín, aur tú ne mujhe apne zabáih kí charbí se ser na kiyá; lekin tú ne apne gunáhon se mujh par bár rakhá, aur apní khatáon se mujhe thakáyá. 25 Main hí wuhí hún, jo apne nám kí khátir tere gunáhon ko miṭátá hún, aur terí khatáon ko yád nahín rakhtá.

26 Mujhe yád dilá, tá báham mubáhasa karen; apná dáwá bayán kar, táki tú sádiq ṭhahare. 27 Terá pahlá báp gunáhgár baná, aur tere tarjumán mujh se bágí

húe. 28 Is liye maiṉ ne Bait ul muqaddas ke amíroṉ ko palíd kiyá, aur Yaqúb ko lánat ke liye, aur Isráel ko malámat ke liye somp diyá.

XLIV. BÁB.

1 Lekin ab, ai Yaqúb, mere bande, aur Isráel, mere barguzíde, sun! 2 Khudáwand terá Ḳháliq, jo rihm se terá sána hai, aur terá hámí hogá, yúṉ farmátá hai, Ai Yaqúb, mere bande, aur Yasúrún mere barguzíde, mat ḍar. 3 Ki maiṉ pyáse par pání unḍelúngá, aur ḳhushk zamín par sailáb baháúngá; maiṉ apní rúh terí nasl par, aur apní barakat terí aulád par názil karúngá. 4 Aur we sabze ke mánind ugenge, aur bed kí tarah, jo bahte pání ke kináre par ho. 5 Ek to kahegá, ki Maiṉ Ḳhudáwand ká húṉ, aur dúsrá áp ko Yaqúb ke nám ká ṭhaharáegá, aur tísrá apne háth se likhegá, ki Maiṉ Ḳhudáwand ká húṉ, aur áp ko Isráel ke nám se mulaqqab karegá.

6 Ḳhudáwand Isráel ká bádsháh, aur us ká naját denewálá Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ auwal, aur maiṉ áḳhir húṉ, mere siwá koí Ḳhudá nahíṉ. 7 Aur kaun mere mánind jatáegá, wuh use batáwe, aur mujh se bayán kare, jab se ki maiṉ ne qadímí logoṉ kí biná ḍálí? Aur ánewálí chízeṉ aur honewálí báteṉ jo haiṉ, we unhen batláweṉ. 8 Tum na ḍaro, aur hirásán mat ho; kyá maiṉ ne qadím se tujhe yih nahíṉ batláyá, aur tere áge záhir nahíṉ kiyá? Tum to mere gawáh ho! Kyá mere siwá koí Ḳhudá hai? Koí hámí nahíṉ, maiṉ koí nahíṉ jántá. 9 Khodí húí múratoṉ ke banánewále sab ke sab bátil haiṉ, aur unkí nafís chízeṉ be nafa; we áphí apne gawáh haiṉ. We dekhte nahíṉ, aur bújhte nahíṉ, táki pashemán howeṉ. 10 Kis ne ek Ḳhudá banáyá, aur ek murat, jo be nafa hai, ḍhálí? 11 Dekh, us ke sab hamsáz sharminda honge, ki banánewále to áphí insán haiṉ; we sab ke sab ikaṭṭhe áe aur barpá húe; we ḍar járe, we sab ke sab sharminda hote haiṉ.

12 Lohár sandásí ko leke apná kám angároṉ se kartá hai, aur hathauṛoṉ se banátá hai, aur apne bázú kí qúwat se gaṛhtá hai; háṉ wuh bhúkhá hai, aur us ká zor ghaṭ játá; wuh pání nahíṉ pitá, aur sust ho játá. 13 Baṛhaí sút rakhtá hai, aur nishán karke lakír khínchtá hai, aur randoṉ se sáf kartá hai, aur parkár se us par naqsh kartá hai; wuh use insán kí shakl, balki ádmí kí súrat, banátá hai, táki ghar meṉ nasb kare. 14 Wuh sanaubar ke daraḳhtoṉ ko káṭtá hai, aur saro aur balút ke peṛoṉ par, jo ban meṉ haiṉ, qabza karke apne liye ṭhaharátá hai; wuh ás ká daraḳht lagátá, aur menh use sínchtá hai. 15 Aur wuh ádmí ke índhan ke liye hai; kyúnki wuh use letá hai, aur us se apne taíṉ garm kartá hai; háṉ use sulgátá aur roṭí pakátá hai; wuh us se bhí ek Ḳhudá kartá, aur us ke áge pújtá hai; wuh us se múrat banátá, aur us ke áge rukú bajá látá hai. 16 Us ká ek ṭukṛá lekar ág meṉ jalátá hai, aur us ká ek ṭukṛá jaláke gosht paká khátá hai, wuh kabáb bhúntá, aur ser hotá hai; phir wuh táptá aur kahtá hai, Wáchhiṛe! maiṉ garmáyá, maiṉ ne ág dekhí! 17 Aur us lakṛí kí bachtí ko lekar ek Ḳhudá, ek múrat, apne liye banátá hai; aur us ke áge loṭ játá hai, aur use sijda kartá, aur us se duá mángkar kahtá hai, Mujhe bachá, ki tú merá Ḳhudá hai!

18 We nahíṉ jánte aur nahíṉ samajhte; ki un kí ánkheṉ band haiṉ, so we dekhte nahíṉ, aur un ke dil bhí, so we samajhte nahíṉ. 19 Aur koí apne dil meṉ

nahíṉ sochtá, aur us kí itní hikmat aur márifat nahín hai, ki kahe, Maiṉ ne to us ká ek ṭukṛá ág meṉ jaláyá, aur maiṉ ne us ke koeloṉ par roṭí bhí pakáí, aur maiṉ ne gosht bhúná, aur kháyá: pas, maiṉ kyúnkar us kí bachtí se makrúh chíz banáúṉ? kyá maiṉ daraḳht ke kunde ko sijda karúṉ? 20 Wuh rákh chartá hai, fareb ḳhurda dil ne us ká aisá bahkáyá hai, ki wuh apní ján bachá nahíṉ saktá, aur nahíṉ kahtá, Kyá mere dast i rást meṉ jhúṭh nahíṉ?

21 In bátoṉ ko yád rakh, ai Yaqúb, ai Isráel, ki tú merá banda hai; maiṉ ne tujhe banáyá, ki tú merí bandagí kare; ai Isráel, maiṉ tujhe farámosh na karúngá! 22 Maiṉ ne terí ḳhatáoṉ ko ghaṭá ke mánind, aur tere gunáhoṉ ko abr ke mánind miṭá ḍálá; merí taraf phir á, ki maiṉ ne terá fidiya diyá hai! 23 Tarannum karo, ai ásmáno, ki Ḳhudáwand ne yih kiyá; aur lalkáro, ai zamín ke gahráo, phúlo na samáo, ai paháṛo, ai jangal, aur us ke sab daraḳhto, ki Ḳhudáwand Yaqúb ko naját detá, aur Isráel ke bích tamjíd pátá hai.

24 Ḳhudáwand terá naját denewálá, jis ne tujhe rihm se banáyá, yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ Ḳhudáwand sab ká banánewálá húṉ; maiṉ akelá ásmánoṉ ko tántá, aur zamín ko bichhátá húṉ; 25 Daroggooṉ ke nishánoṉ ko bátil ṭhahrátá aur fálgíroṉ ko díwána banátá húṉ, aur dánioṉ ko haṭátá, aur un kí dánish ko nádání se badaltá húṉ; 26 Jo apne bande ke kalám ko sábit kartá, aur apne rasúloṉ kí maslahat ko bajá látá húṉ, jo Yirúshálam ko kahtá húṉ, Tú ábád kí jáegí, aur Yihúdah ke shahroṉ ko, ki tum banáye jáoge, aur tere wíránoṉ ko maiṉ támír karúngá, 27 Jo daryá ko kahtá húṉ, ki Súkh já, maiṉ terí nahreṉ sukhá ḍálúngá: 28 Jo Ḳhoras ke haqq meṉ kahtá húṉ, ki Wuh merá charwáhá hai, aur merí tamám ḳhwáhish púrí karegá, aur Yirúshálam ko kahtá húṉ, ki Tú banáí jáegí, aur haikal ko, ki Terí bunyád ḍálí jáegí.

XLV. BAB.

1 Ḳhudáwand apne masíh Ḳhoras ke haqq meṉ, jis ke dahne háth maiṉ pakaṛtá húṉ, ki ummatoṉ ko us ke qábú meṉ karúṉ, aur bádsháhoṉ kí kamareṉ khulwá ḍálúṉ, táki dohre darwáze us ke liye khol dúṉ, aur ki darwáze band na raheṉ, yúṉ farmátá hai, 2 Maiṉ tere áge chalúngá, aur ṭeṛhí jagahoṉ ko sídhá karúngá; pítal ke darwázoṉ ko ṭukṛe ṭukṛe karúngá, aur lohe ke muqaffaloṉ ko tor ḍálúngá. 3 Aur maiṉ poshída ḳhazáne, aur ganj i maḳhfí tujhe dúngá, táki tú jáne, ki maiṉ, jo tujhe terá nám leke bulátá húṉ, Ḳhudáwand, Isráel ká Ḳhudá, húṉ. 4 Maiṉ ne apne bande Yaqúb, aur apne barguzída Isráel ke liye tujhe terá nám leke buláyá, maiṉ ne tujh se ḳhitáb kiyá, go ki tú mujh ko nahíṉ jántá. 5 Maiṉ hí Ḳhudáwand húṉ, aur koí nahíṉ; mere siwá koí Ḳhudá nahíṉ. Maiṉ ne terí kamar bándhí, agarchi tú ne mujhe na pahcháná, 6 Tá ki log mashriq se magrib tak jáneṉ, ki mere siwá koí nahíṉ; maiṉ hí Ḳhudáwand húṉ, aur mere siwá koí nahíṉ. 7 Núr ká banánewálá, aur táríkí ká paidá karnewálá maiṉ húṉ; maiṉ salámatí ká karnewálá, aur balí ká paidá karnewálá húṉ; maiṉ hí Ḳhudáwand in sabhoṉ ká banánewálá húṉ. 8 Ai ásmáno, úpar se ṭapkáo, aur abr sadáqat ko barsáweṉ; zamín khul jáwe, aur naját ko phaláwe, aur sáth us ke sadáqat ko ugáwe; maiṉ Ḳhudáwand us ká banánewálá húṉ.

9 Wáwailá us par, jo apne ḳháliq se jhagaṛtá hai, wuh to ṭhíkṛá zamín ke ṭhíkroṉ

meṉ hai! Kyá máṭí kúzagar se kahtá, ki Tú kyá banátá hai? kyá terí dastkárí kahtí, Us ke to háth nahíṉ? 10 Us par wáwailá hai, jo apne báp se kahtá, ki Tú kyúṉ paidá kartá? aur apní má se, ki Tú kyúṉ jantí hai?

11 Khudáwand, Isráel ká Quddús, aur us ká Ḳháliq, yúṉ farmátá hai, Ánewálí chízoṉ kí haqíqat mujh se púchho; par mere beṭoṉ, mere háthoṉ ke kámoṉ par mujhe farmánrawá hone do! 12 Maiṉ ne zamín banáí, aur insán us ke sath par ḳhalq kiyá; maiṉ ne apne hí háth se ásmán táne, aur un ke sab lashkaroṉ par maiṉ ne hukm kiyá. 13 Maiṉ us ko sadáqat ke liye uṭhátá húṉ, aur maiṉ us kí sárí ráheṉ árásta karúngá; wuh merá shahr banáegá, aur mere asíroṉ ko bagair qímat aur badal ke chhuṛáegá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 14 Khudáwand yúṉ farmátá hai, Misr ke mihnatí, aur Habash ke aur Sabá ke saudágar jo qadáwar log haiṉ, tujh pás guzrenge, aur we tere howenge; we terí pairawí karenge, we beṛíáṉ pahine húe guzarenge, aur tere áge sarnigún honge, we tere áge ájizí karenge, aur kahenge, Khudáwand yaqínan tujh meṉ hai, aur koí dúsrá nahíṉ, aur us ke siwá koí Ḳhudá nahíṉ.

15 Yaqínan tú Ḳhudá i poshída hai, ai Isráel ke Ḳhudá, ai naját denewále! 16 We sab ke sab pashemán aur sarásíma honge, we jo but taráshte haiṉ, sab ke sab ghabrá jáenge. 17 Par Isráel Khudáwand meṉ abadí naját muyassar paregá, tum abad ul ábád pashemán aur sarásíma na hooge. 18 Kyúnki Khudáwand, jis ne ásmán paidá kiye, aur Ḳhudá, jis ne zamín banáí aur sajáí, us ká qáim karnewálá, jis ne use abas paidá nahíṉ kiyá, balki use ábádí ke liye árásta kiyá, yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ Khudáwand húṉ, aur mere siwá aur koí nahíṉ. 19 Maiṉ ne chhipke zamín ke andhere makánoṉ meṉ se to nahíṉ kahá; maiṉ ne Yaqúb kí nasl ko nahíṉ kahá, ki Mujhe abas ḍhúṉḍho; maiṉ Khudáwand sach kahtá húṉ, aur rástí farmátá húṉ.

20 Tum jo ummatoṉ meṉ se bach nikle ho, gol bándho, aur jama hoke pás áo! We jo apní múratoṉ kí lakṛí nasb karte haiṉ, aur us Ḳhudá se, jo bachá nahíṉ saktá, duá mángte haiṉ, dánish se ḳhálí haiṉ. 21 Manádí karo, aur unheṉ nazdík láo, we báham mashwarat kareṉ. Kis ne qadím se yih záhir kiyá? kis ne us ke wáqi hone se peshtar batáyá? Kyá maiṉ Khudáwand hí ne yih ḳhabar nahíṉ dí? Ki mere siwá koí Ḳhudá nahíṉ hai; sádiq ul qaul, aur naját denewálá Ḳhudá mere siwá koí nahíṉ. 22 Merí taraf phiro, aur naját páo, ai sáre aqsá i zamín; ki maiṉ Ḳhudá húṉ, aur mere siwá koí nahíṉ! 23 Maiṉ ne apní zát kí qasam kháí hai, kalám i sidq mere muṉh se niklá hai, aur na phiregá, ki harek ghuṭná mere áge jhukegá, aur harek zubán merí qasam kháegí. 24 Mere haqq meṉ yih zikr hogá, ki Yaqínan Khudáwand meṉ mere liye sadáqat aur tawánáí hai; log us pás áwenge, aur we sab, jo us se bezár the, pashemán howenge. 25 Isráel kí sárí nasl Khudáwand meṉ begunáh ṭhaharegí, aur sitáish karegí.

XLVI. BÁB.

1 Bel jhuktá hai, Nabú nihuṛtá hai; un ke but bahímoṉ par, aur chaupáyoṉ par paṛe haiṉ; tumháre uṭháe húe ab mánde chaupáyoṉ par bár haiṉ. 2 We jhukte, we báham nihuṛte haiṉ, we us bár ko bachá na sakte, aur we áp hí asírí meṉ játe haiṉ.

3 Ai Yaqúb ke gharáne, aur ai Isráel ke ghar ke sab logo, jo báqí rahe ho, jo rihm

se mujh par bár ho paṛe, aur jinheṉ peṭ se maiṉ ne god meṉ liyá, merí suno. 4 Maiṉ buṛhápe tak wuhí húṉ, aur pírí tak god meṉ líye rahúngá; maiṉ ne yih kiyá, aur maiṉ hí uṭhátá rahúngá; maiṉ god meṉ lúngá, aur maiṉ hí naját dúngá. 5 Tum mujhe kis se tashbíh doge, aur mujhe kis ke mánind kahoge, aur mujhe kis ke sáth tauloge, táki maiṉ aur wuh donoṉ hamshakl hoṉ? 6 We soná thailí se nikálte haiṉ, aur chándí ko tarázú meṉ taulte haiṉ, aur sonár ko mazdúrí dete haiṉ, táki ek but banáwe; we gir paṛte haiṉ, háṉ we sijda karte haiṉ. 7 We use kándhe par uṭháte haiṉ, we use le chalte haiṉ, we use us ke ásan par nasb karte haiṉ, wuh khaṛá rahtá; wuh apní jagah se nahíṉ hiltá; háṉ koí use pukáre to pukáre, par wuh jawáb nahíṉ detá, na use musíbat se chhuṛátá hai.

8 Isko yád karo, apne taíṉ insán kar dikhláo, ai ḳhatákáro, dil se us kí taraf phiro. 9 Qadím se peshḳhabaríoṉ ko yád karo; ki maiṉ Ḳhudá húṉ, aur koí dúsrá nahíṉ; maiṉ Ḳhudá húṉ, aur mujh sá koí nahíṉ. 10 Jo ibtidá se intihá ko bayán kartá húṉ, aur qadím se we báteṉ, jo bar na áíṉ; jo kahtá húṉ, Merá mansúba qáim rahegá, aur maiṉ apní sárí marzí ko púrá karúngá; 11 Jo uqáb ko mashriq se, aur us shaḳhs ko, jo mere iráde ko tamám karegá, ek baíd mulk se bulátá húṉ; maiṉ ne kahá, aur maiṉ hí pahuncháúngá; maiṉ ne íjád kiyá, aur maiṉ hí use tamám karúngá.

12 Ai saḳhtdilo, jo sadáqat se dúr ho, merí suno! 13 Maiṉ apní sadáqat ko nazdík láyá, wuh dúr nahíṉ hai, aur merí salámatí táḳhír na karegí. Aur maiṉ Saihún meṉ naját, Isráel ko apná jalál baḳhshúngá.

XLVII. BAB.

1 Utar á, aur ḳhák par baiṭh, ai Bábul kí kunwárí beṭí! Tú zamín par bagair taḳht ke baiṭh, ai Kasdíoṉ kí duḳhtar; tú ab áge ko narm andám aur náznín na kahláegí! 2 Chakkí le, aur áṭá pís; apne bál khol de, ṭáng uryán, aur rán nangí kar, aur nadíoṉ meṉ se paidal já. 3 Terí barahnagí khulegí, balki terí hayá bhí dekhí jáegí; maiṉ intiqám lúngá, aur kisí se mel na karúngá. 4 Hamárá naját denewálá jo hai, Rabb ul afwáj us ká nám hai, wuh Isráel ká Quddús hai. 5 Ai Kasdíoṉ kí beṭí, chup ho baiṭh, andhere meṉ dáḳhil ho; ki tú áge ko mamlukatoṉ kí malika phir na kahláegí!

6 Maiṉ apne logoṉ se nipaṭ bezár húá, maiṉ ne apní mírás ko najis kiyá, aur unheṉ tere háth meṉ somp diyá; tú un par rahm nahíṉ kartí, tú ne búṛhoṉ par bhí apná júá bhárí kiyá. 7 Aur tú kahtí hai, Maiṉ abad tak malika baní rahúngí, aisá ki tú ye báten ḳhátir meṉ na láí, aur tú anjám ko yád nahíṉ kartí. 8 Pas ab yih bát sun, ai barḳhurdár, jo beparwá rahtí hai, jo apne dil meṉ kahtí hai, ki Maiṉ húṉ, aur mere siwá koí nahíṉ; maiṉ bewa na baiṭhúngí, maiṉ be aulád na hoúngí! 9 So nágahán, ekhí din meṉ ye do musíbateṉ tujh par paṛengí, ki tú be aulád, aur bewa hogí; we báwujúd tere sáre jádú aur tere sab qawí sihroṉ ke apne kamál se tujh par názil hongí. 10 Kyúnki tú ne apní ḳhiyánat par iatimád kiyá, tú ne kahá, Koí mujh ko nahíṉ dekhtá hai. Terí hikmat aur terí dánish ne tujhe bahkáyá; ki tú ne apne dil meṉ kahá, ki Maiṉ hí húṉ, aur mere siwá aur koí nahíṉ.

11 Is liye tujh par aisí musíbat á paṛegí jis ká sihar tú na jánegí, aur aisí balá tujh par názil hogí, jis ká kafára tú kar na sakegí; nágaháṉ halákat tujh par áwegí, jab tujh ko ḳhabar nahíṉ.

12 Ab apná jádú aur apná sárá sihar, jin meṉ tú laṛkáí se mashgúl rahí, barpá kar; sháyad ki tú un se nafa páwe, sháyad ki tú gábil áwe. 13 Tú apní mashwaratoṉ kí kasrat se thak gaí: ab sitárashinás aur munajjim, aur we, jo ba har mahíne kí ḳhabar dete haiṉ, ki tujh par kiyá áwegá, khaṛe howeṉ, aur tujh ko naját deweṉ. 14 Dekho, we bádh ke mánind honge, ág unheṉ jaláegí; we áp ko ág ke shuale kí hiddat se bachá na sakenge; waháṉ to koelá na hogá ki jis pás áp ko garm kareṉ, na átash hogí, ki us ke nazdík baiṭheṉ. 15 We jin ke liye tú thak gaí, tere liye aise ṭhaharenge, jin ke sáth tú apní jawání se apná kám kartí rahí, we har ek apní ráh lenge; terá naját denewálá ḳoí na rahegá.

XLVIII. BAB.

1 Yih bát suno, ai ahl i Yaqúb, jo Isráel ke nám se kahláte ho, aur Yihúdáh ke nutfe se paidá húe ho, jo Ḳhudawand ká nám leke qasam kháte ho, aur Ḳhudá i Isráel ká zikr karte ho, par amánat aur sadáqat se nahíṉ. 2 Ki we shahr i Quds ke log kahláte haiṉ, aur Isráel ke Ḳhudá par iatimád rakhte haiṉ, jis ká nám Rabb ul afwáj hai. 3 Maiṉ ne qadím se peshḳhabaríáṉ kahíṉ, we mere munh se nikliṉ, maiṉ ne unheṉ záhir kiyá, aur we bar áíṉ. 4 Azbas ki maiṉ jántá thá, ki tú magrá hai, aur terá gardan lohe ká paṭhá, aur terí peshání pítal kí hai: 5 Is liye maiṉ ne qadím se yih tujhe sunáyá, aur us ke wáqi hone se peshtar tujh par záhir kiyá hai, tá na howe ki tú kahe, Mere but ne yih kám kiyá, aur mere khode húe sanam ne, aur merí múrat ne ye báteṉ farmáíṉ. 6 Tú ne suná, so yih sab dekh; kyá tum us ká iqrár na karoge? Ab se tujh ko nayí bátoṉ sunátá húṉ, aur maḳhfí, jin se tú wáqif na thá. 7 We abhí ḳhalq kí gaíṉ, na qadím se; aur is din se pahle tú ne unheṉ nahíṉ suná, tá na ho, ki tú kahe, Dekh, maiṉ unheṉ jántá thá. 8 Tú yih na suntá na jántá thá, aur qadím se tere káṉ khule na the; ki maiṉ jántá thá, ki tú bewafáí karegá, aur tú rihm hí se ḳhatákár kahlátá thá.

9 Maiṉ apne nám kí ḳhátir gusse meṉ táḳhír karúngá, aur apní sitúdagí kí ḳhátir tere muqábil áp ko rokúngá, ki tujhe munqata na karúṉ. 10 Dekh, maiṉ ne tujhe táyá, par chándí nahíṉ, maiṉ ne tujhe musíbat ke tanúr meṉ ázmáyá. 11 Maiṉ apní ḳhátir, háṉ apní hí ḳhátir yih kartá húṉ, ki háe, kaisí takfír húí! Maiṉ to apní shaukat dúsre ko nahíṉ dene ká.

12 Merí sun, ai Yaqúb, aur ai Isráel, mere matlúb; maiṉ wuhí húṉ, maiṉ hí auwal, aur maiṉ hí áḳhir húṉ 13 Mere háth ne zamín kí bunyád ḍálí, aur mere dast i rást ne ásmán bhí phailáe; maiṉ unheṉ pukártá húṉ, we sab ke sab khaṛe ho játe haiṉ. 14 Tum sab milke faráham hoo, aur sun lo! Un sabhoṉ meṉ wuh kaun hai, jis ne us ká bayán kiyá hai, jise Ḳhudawand ne pasand kiyá hai, jo us ká matlab Bábul par, aur us ká háth Kasdíoṉ par pahunchájwegá. 15 Maiṉ ne kahá, Maiṉ hí ne use buláyá; maiṉ use láyá, maiṉ us kí rawish ko baḳhtáwar karúngá. 16 Tum mere muttasil áo, aur yih suno; maiṉ ibtidá se pinhání meṉ na bolá; jis waqt se yih hotá, maiṉ wuhíṉ húṉ; aur ab Ḳhudawand Ḳhudá ne, aur us kí rúh ne mujh ko bhejá hai.

17 Ḳhudawand terá naját denewálá, Isráel ká Quddús, yúṉ farmátá hai, Maiṉ hí Ḳhudawand terá Ḳhudá húṉ, jo tujhe fáida kí báteṉ sikhlátá húṉ, aur tujhe wuh ráh dikhlátá húṉ jis meṉ tujhe jáná hai. 18 Kásh ki tú mere ahkám ká

shinawá hotá! to terí salámatí nahr kí mánind, aur terí sadáqat daryá kí maujon kí mánind hotí. 19 Terí nasl ret ke mánind, aur tere peṭ kí aulád us ke kankaron ke mánind bahut hotí, us ká nám mere áge se káṭá aur miṭáyá na játá.

20 Tum Bábul se niklo, Kasdíon se bhágo; tarannum kí áwáz se bayán karo, aur yih zamín par sar tá sar sunáo, tum kahte jáo, ki Ḳhudáwand ne apne bande Yaqúb ko rihái baḳhshí. 21 Aur jin bayábánon men wuh unhen le játá, we pyáse na hote, wuh unke liye patthar se pání nikáltá hai, wuh patthar ko chírtá, aur pání dhaṛdhaṛá nikaltá. 22 Ḳhudáwand farmátá hai, ki Badkáron ke liye salámatí nahín.

XLIX. BÁB.

1 Ai jazíro, merí suno, ai logo, tum dúr se kán dharo! Ḳhudáwand ne mujhe rihm se buláyá, aur merí má ke peṭ se mere nám ko mazkúr kiyá. 2 Aur us ne mere munh ko tez talwár ke mánind kiyá, aur mujh ko apne háth ke sáye tale chhipáyá; us ne mujhe tír i ábdár kiyá, aur apne tarkash men mujhe pinhán kiyá. 3 Aur us ne mujh se kahá, Tú merá banda hai, Isráel tú hai, jis se main mahmúd hoúngá. 4 Aur main ne kahá, ki Main ne abas mashaqqat khínchí, main ne befáida, aur butlán ke liye apní qúwat khoí, yaqínan merí adálat Ḳhudáwand ke sáth hai, aur merá kám mere Ḳhudá ke pás.

5 Aur Ḳhudáwand ab yún kahtá hai, jis ne mujhe rihm se apná banda banáyá, ki main Yaqúb ko us ke pás phirá láún, aur Isráel ko us ke nazdík jama karún, aur main Ḳhudáwand kí nazar men mukarram hoúngá, aur merá Ḳhudá merí tawánáí hogá, 6 Wuh farmátá hai, Yih to kam hai, ki tú Yaqúb ke firqon ke uṭháne, aur Isráel ke bache húon ke phirá láne ke liye merá banda ho, balki main tujh ko gair qaumon ke liye núr baḳhshúngá, aur apní naját aqsá i zamín tak pahuncháúngá. 7 Ḳhudáwand Isráel ká naját baḳhshnewálá, us ká Quddús, use, jise insán malámat kartá hai, aur use, jis se ummat ko nafrat hai, aur use, jo amíron ká chákar hai, yún farmátá hai, ki Bádsháh tujhe dekhenge, aur uṭh khaṛe honge; shahzáde bhí sijda karenge, kyúnki Ḳhudáwand sádiq ul qaul, aur Isráel ká Quddús hai, aur wuhí tujhe intiḳháb karegá.

8 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Main fazl ke waqt terí suntá hún, aur naját ke din terí madad kartá hún; main terí hifázat karúngá, aur ummat ke liye tujhe ek ahd baḳhshúngá, táki zamín ko bahál kare, aur ujáṛ bastíon ko basáwe, 9 Ki qaidíon ko kahe, ki Nikal chalo, aur unko, jo andhere men hain, ki Áp ko dikhláo. We ráhon men charenge, aur sárí únchí únchí jagahen un kí charágáhen hongín. 10 We bhúkhe aur pyáse na howenge, dhúp aur shams un ko na máregá; kyúnki wuh, jis kí rahmat un par hai, un ká rahnumá hogá, aur pání ke soton men se un kí rahbarí karegá. 11 Aur main apne sáre kohistán ko ek ráhguzar kar ḍálúngá, aur merí sháh ráhen únchí hongí. 12 Dekh ye dúr se áwenge, aur ye shimál se aur magrib se, aur ye mulk i Síním se. 13 Surod karo, ai ásmáno! ḳhush ho, ai zamín! áwáz i nagma uṭháo, ai pahaṛo! ki Ḳhudáwand apne logon ko tasallí baḳhshtá hai, aur apne ranjúron par rahm farmátá hai.

14 Lekin Saihún boltí hai, Ḳhudáwand ne mujhe tark kiyá hai, aur mere ḳháwind ne mujhe bhulá diyá. 15 Kyá ho saktá ki ek aurat apne dúdh píte bachche ko bhúl

jáwe, aur apne rihm ke farzand par rahmat na kare? Háṉ we sháyad bhúl jáweṉ, par maiṉ tujhe na bhúlúngá! 16 Dekh, maiṉ ne terí taswír apne dast i kaff par khodí, aur terí shahrpanáh mudám mere sámhne hai. 17 Tere beṭe áne meṉ jaldí karenge, aur tere bigáṛnewále aur ujáṛnewále tujh se nikal jáenge. 18 Apní ánkheṉ uṭhá, aur cháron taraf nazar kar; ye sab ke sab milkar tere pás áte haiṉ. Ḳhudáwand kahtá hai, Apní hayát kí qasam, ki tú in sabhoṉ ko zewar ke mánind pahin legí, aur áp ko un se dulhin kí mánind árásta karegí. 19 Ki tere ḳharáb aur ujáṛ maqám, aur wírán zamín meṉ ab basnewáloṉ kí kasrat se gunjáish na rahegí, aur tere ujáṛnewále tujh se dúr honge. 20 Hanoz tere bánjhpan ke laṛke tere kánoṉ meṉ kahenge, ki Jagah basne ke liye tang hai, hameṉ jagah de, ki ham baseṉ. 21 Tab tú apne dil meṉ kahegí, Kis ne mere liye in ko paidá kiyá, ki maiṉ to bánjh aur ujáṛ aur akelí aur márí márí phirtí thí; so kis ne in ko pálá? Dekh, maiṉ to akelí rah gaí: phir ye kaháṉ se áe?

22 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Dekh, maiṉ qaumoṉ par apná háth uṭháúngá, aur ummatoṉ par apná jhanḍá khaṛá karúngá; aur we tere beṭoṉ ko apní godoṉ meṉ liye áwenge, aur terí beṭíoṉ ko apne kándhoṉ par chaṛháke pahuncháenge. 23 Aur bádsháh tere pálnewále báp honge, aur un kí begamát terí dúdh pilánewálí máeṉ; we tere áge aundhe munh zamín par jhukenge, aur tere páoṉ kí ḳhák cháṭenge; aur tú jánegí, ki maiṉ hí Ḳhudáwand húṉ, we jo merí ráh takte haiṉ, pashemán na honge.

24 Kyá ho saktá hai, ki said zabardast se chhín liyá jáwe, aur sadíq ká yagma chhuṛáyá jáwe? 25 Háṉ Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Zoráwar ke asír bhí liye jáenge, aur muhíb ká said chhuṛáyá jáegá; ki maiṉ tere dushmanoṉ se laṛúngá, aur tere farzandoṉ ko naját dúngá. 26 Aur maiṉ tere zálimoṉ ko unhíṉ ká gosht khiláúngá; we míṭhí mai ke mánind apná hí lohú píke beḳhud ho jáwenge, aur sárá bashar jánegá, ki maiṉ Ḳhudáwand terá bachánewálá, maiṉ Yaqúb ká Qadír, terá chhuṛánewálá húṉ.

L. BAB.

1 Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Terí má ká taláq náma, jis se maiṉ ne use bhej diyá, kaháṉ hai? Yá apne qarzḳhwáhoṉ meṉ se maiṉ ne tujhe kis ke háth bechá? Dekho, tum apní shararátoṉ se bik gae ho, aur tumhárí ḳhatáoṉ ke sabab tumhárí má ko taláq dí gaí. 2 Kis liye maiṉ áyá, aur koí na milá; maiṉ ne pukárá aur ek jawáb denewálá na thá? Kyá merá háth aisá kotáh ho gayá ki chhuṛá na sake? yá naját dene ká merá zor nahíṉ? Dekho, maiṉ ghurkí se daryá sukhá detá húṉ, maiṉ nahroṉ ko sahrá kar ḍáltá húṉ, un kí machhlíáṉ pání kí kamí se saṛtí aur tishnagí se martí haiṉ. 3 Maiṉ ásmánoṉ ko kudúrat se mulabbas kartá húṉ, maiṉ poshák i mátam unheṉ uṛhátá húṉ.

4 Ḳhudáwand Ḳhudá ne mujh ko ulamá kí zubán baḳhshí, tá ki jánúṉ ki waqt par us ko, jo ázurdaḳhátir hai, kyá kahá cháhiye; wuh mujhe har sahar jagátá hai, aur merá kán kholtá hai, táki shágirdoṉ kí tarah sunúṉ. 5 Ḳhudáwand Ḳhudá ne mere kán khole haiṉ, aur maiṉ bágí na hotá thá, aur na bargashta bantá thá. 6 Maiṉ ne apní píṭh márnewáloṉ ko dí, aur apne rukhsáre bál ke nochnewáloṉ ko; maiṉ ne apná munh ruswáí aur thúk se na chhipáyá. 7 Aur

Khudawand merí himáyat karegá, is liye main sharminda na hoúngá, aur isí liye main ne chaqmaq ke patthar ke mánind apná munh rakh diyá, aur mujhe yaqín hai, ki pashemán na hoúngá. 8 Merá sádiq ṭhaharánewálá nazdík hai: wuh kaun hai jo mujh se qaziya karegá? Ao, ham muqábala karen: kaun hai jo mujhe se dáwá kare? wuh áke mere sámhne kare. 9 Khudawand merí himáyat karegá: wuh kaun hai jo mujhe mujrim ṭhaharáwegá? Dekh, we sab kapṛe ke mánind puráne ho jáenge, kíṛe unhen kháenge.

10 Tumháre darmiyán kaun hai jo Khudawand se ḍartá? wuh us ke khádim kí báten sune; kaun hai jo andhere men chaltá, aur roshní nahín pátá? wuh Khudawand ke nám par iatimád rakhe, aur apne Khudá par takiya kare. 11 Dekho, tum sab jo ág bárte ho, aur mashálen uṭhá lete ho: chalo apníhí ág ke shuala men, aur un angáron men, jinhen tum ne sulgáyá. Mere háth se yih tum par wáqa hogá, ki azáb men paṛe raho.

LI. BAB.

1 Merí suno, ai logo, tum jo sadáqat kí pairawí karte ho, aur Khudawand ke joyán ho! Us chaṭán par, jis se tum taráshe gaye ho, aur gár kí us khán par, jis se tum khode gaye ho, nazar karo. 2 Apne báp Abirahám par, aur Sarah apní wálida par nigáh karo! Ki main ne use akelá buláyá, aur usí ko barakat dí, aur us ko afzáish bakhshí. 3 Ki Khudawand Saihún ko tasallí degá; wuh us ke sáre wírán makánon kí dildárí karegá; wuh us ká bayábán Adan ke mánind, aur us ká sahrá Jannat i Khudawand kí misál banáwegá. Khushnúdí aur khursandí us men muyassar hogí, shukrguzárí aur nagma kí áwáz.

4 Merí suno, ai merí ummat, merí taraf kán dhar, ai merí guroh; ki shariat mujh se jalwagar hogí, aur main apní rástí ko qaumon kí roshní ke liye qáim karúngá. 5 Merá sidq qaríb hai, merí naját niklí hai, aur merá bázú qaumon par hukmrání karegá; jazíre merá intizár karenge, aur mere bázú par iatimád rakhenge.

6 Apní ánkhen ásmán kí taraf uṭháo, aur zamín par níche nigáh karo! Ki ásmán dhúen ke mánind záil hojáenge, aur zamín kapṛe kí tarah purání hogí, aur us ke basnewále usí tarah mar jáenge; par merí naját abad tak rahegí, aur merí sadáqat mauqúf na hogí. 7 Merí suno, ai tum sab, jo sadáqatshinás ho, ai logo, jin ke dil men merí sharíat hai! Insán kí malámat se mat ḍaro, aur un kí tánazaní se hirásán na hoo. 8 Kyúnki kirm un ko kapṛe ke mánind kháegá, aur kíṛá unhen pashmíne kí tarah khá jáegá; par merí sadáqat abad tak rahegí, aur merí naját pusht dar pusht.

9 Jág, jág, tawánáí pahin le, ai bázú i Khudawand; jág, jaisá agle zamáne men, aur salaf kí pushton men! Kyá tú wuhí nahín, jis ne Rahab ko káṭá, aur tinnín ko gháyal kiyá? 10 Kyá tú wuhí nahín, jis ne daryá ko, aur baṛe samundar ká pání sukhá ḍálá, jis ne daryá kí tháh ko rástá baná ḍálá, táki we, jin ká fidiya liyá gayá, pár guzaren? 11 So Khudawand ke kharíde log phirenge, aur gáte húe Saihún men áwenge, aur abadí khushí un ke siron par hogí; we khushnúdí aur khursandí muyassar karenge, aur gam aur alam bhág jáenge.

12 Wuh, jo tumhen tasallí detá hai, main hún. Tú kaun hai ki ádmí se, jo

mar játá hai, aur baní Ádam se, jo ghás ke mánind ho játá, ḍartá hai, 13 Aur ḲHUDÁWAND apne Ḳháliq ko bhúl játá hai, jis ne ásmáṉ phailáe, aur zamín kí bunyád ḍálí, aur har roz zálim ke josh o ḳharosh se, jis waqt ki wuh halák karne ko taiyár ho, ḍartá hai? Pas zálim ká josh o ḳharosh kaháṉ hai? 14 Bandhúá jald ázád ho jáegá, aur wuh gár meṉ na maregá, aur us kí roṭí kam na hogí.

15 Maiṉ ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá húṉ, jo daryá ko ubhártá húṉ, ki us kí lahareṉ josh máreṉ: us ká nám Rabb ul afwáj hai. 16 Aur maiṉ ne apní báteṉ tere muṉh meṉ ḍálíṉ, aur apne háth ke sáye se tujhe chhipá liyá, tá ki ásmánoṉ ko barpá karúṉ, aur zamín kí bunyád ḍálúṉ, aur Saihún ko kahúṉ, ki Tú merí guroh hai.

17 Jág, jág, uṭh kharí ho, ai Yirúshálam, tú ne to ḲHUDÁWAND ke háth se gazab ká pyála piyá, tú ne thartharáhat ke ságar ká talchhaṭ nosh kiyá, aur nichoṛke pí liyá hai. 18 Un sáre beṭoṉ ke darmiyán, jinheṉ wuh janí, koí nahíṉ, jo us ká rahnumá ho, aur un sab laṛkoṉ ke bích, jinheṉ us ne pálá, ek nahíṉ, jo us kí dastgírí kare. 19 Ye do hádise tujh par paṛe; kaun tere liye andohgín ho? Wíraní, aur halákat aur giraní aur talwár: so maiṉ kyúnkar tujhe tasallí dúṉ? 20 Tere beṭe sab kúchoṉ ke sire meṉ betáb paṛe haiṉ jaisá harin dám meṉ; we ḲHUDÁWAND ke gazab se, aur tere Ḳhudá kí ghurkí se bhare haiṉ.

21 Pas, ab tú, jo ázurda aur mast hai, par sharáb se nahíṉ, yih bát sun! 22 ḲHUDÁWAND terá Rabb, aur terá Ḳhudá, jo apne logoṉ ká muámala laṛtá, yúṉ farmátá hai, ki Dekh, maiṉ ne thartharáhaṭ ká piyála aur apne qahr ke jám ká talchhaṭ tere háth se le liyá hai; tú use phir kabhí na píegí. 23 Aur maiṉ use un ke háth meṉ dúngá, jo tujhe dukh dete, aur kahte the, ki Jhuk já, táki ham guzar jáeṉ; aur tú ne apne badan ko zamín par farsh ke mánind bichhá diyá, táki we us par se guzar jáweṉ.

LII. BÁB.

1 Jág, jág, ai Saihún, apní izzat pahin le, ai Yirúshálam, shahr i Quds, apná libás i daraḳhshán oṛh le! kyúnki áge ko koí námaḳhtún aur nápák tujh meṉ phir dáḳhil na hogá. 2 Apní gard jháṛ de, uṭh baiṭh, ai Yirúshálam, apní gardan se zanjír khol ḍál, ai Saihún kí asír beṭí. 3 Ki ḲHUDÁWAND yúṉ farmátá hai, ki Tum muft bik gae ho, aur rúpe se ḳharíde na jáoge. 4 ḲHUDÁWAND Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Mere bande ibtidá meṉ Misr ko utar gae, ki waháṉ musáfir hoke raheṉ, aur Asúr ne be sabab un par zulm kiyá. 5 Pas, ab ḲHUDÁWAND yuṉ farmátá hai, Ab merá yaháṉ kyá kám, ki merí guroh muft pakṛí gaí hai? Un ke farmánrawá lalkárte haiṉ, ḲHUDÁWAND farmátá hai, aur har roz mudám mere nám kí takfír kí játí hai. 6 So mere log merá nám jánenge, so us din meṉ hogá, ki maiṉ, jo qaul detá thá, wuhí yaháṉ húṉ.

7 Paháṛoṉ ke úpar kyá hí ḳhushnumá haiṉ us ke qadam, jo basháratеṉ detá hai, aur salámatí kí manádí kartá hai! ḳhúbí kí ḳhushḳhabríáṉ pahunchátá hai, aur naját ká ishtihár detá hai; jo Saihún ko kahtá hai, ki Terá Ḳhudá saltanat kartá hai! 8 Tere nigáhbánoṉ kí áwáz bají! We sab ke sab apní áwázeṉ buland karke nagma gáenge; kyúnki we ḲHUDÁWAND ká Saihún meṉ phir áná rú ba rú dekhenge. 9 Ḳhushí se lalkáro, aur báham nagma karo, ai Yirúshálam ke wíráno; kyúnki ḲHUDÁWAND ne apní qaum ko dilásá diyá, us

ne Yirúshálam ko ázád kiyá! 10 Khudawand ne apná pák bázú sárí qaumoṉ kí ánkhoṉ ke sámhne nangá kiyá hai, aur zamín sar tá sar hamáre Khudá kí naját ko dekhegí.

11 Rawána ho, rawána ho, yaháṉ se nikal jáo, nápák chízoṉ ko mat chhúo, un ke darmiyán se sarak jáo, aur pák hoo, are tum, jo Khudawand ke zurúf uṭháte ho! 12 Ki tum na jald nikal jáoge, aur na bhágne ke taur par chaloge, kyúnki Khuda'wand tumháre áge áge chalegá, aur Isráel ká Khudá tumhárá chandáwal hogá.

13 Dekho, merá banda dánáí se kámyáb hogá, wuh bálá, aur sitúda aur niháyat buland hogá. 14 Jis tarah bahutere tujhe dekhke dang ho gae, us ká chihra harek bashar se záid, aur us kí paikar baní Adam se záid bigaṛ gaí: 15 Usí tarah wuh bahut sí qaumoṉ par chhiṛkegá, aur bádsháh us ke áge apná munh band karenge; kyúnki we kuchh dekhenge, jo kahá na gayá thá, aur jo kuchh unhoṉ ne na suná thá, we daryáft karenge.

LIII. BAB.

1 Hamárí khabar par kaun ímán láyá, aur Khudawand ká háth kis par záhir húá? 2 Wuh nihál kí tarah us ke áge baṛhá, aur asl kí tarah khushk zamín se. Us meṉ na kuchh khúbí hai na kuchh bahár, ki ham us par nigáh kareṉ, aur na khúbsúratí, ki ham uske mushtáq howeṉ. 3 Wuh mubtazil aur makhzúl ul nás húá, wuh mard i alam aur áshná i ázár baná, goyá ki ham us se rúposh the, uskí tahqír kí gaí, aur ham use hisáb meṉ na láe.

4 Lekin us ne hamáre ázár uṭháe, aur hamáre alamoṉ ká hámil húá, aur ham ne khiyál kiyá, ki wuh márá, Khudá ká kúṭá aur dukhiyá húá hai. 5 Par wuh hamáre gunáhoṉ ke liye gháyal kiyá gayá, aur hamárí badkárioṉ ke liye kuchlá gayá; aur hamárí salámatí ke liye us par siyásat húí, aur us ke már kháne se ham change húe. 6 Ham sab bheṛoṉ ke mánind bhaṭak gae, ham meṉ se har ek apní apní ráh par mutawajjih húá; aur Khudawand ne ham sabhoṉ kí badkárí us par ládí. 7 Wuh mazlúm thá, aur gamzada, taubhí us ne munh na kholá; wuh barre kí mánind zabh hone ko láyá gayá; aur jaisá bheṛ apne bálkatarnewále ke áge chup cháp hai, waisá us ne apná munh na kholá. 8 Wuh taaddí aur hukm se le liyá gayá; aur us ke dúdmán ká tazkira kaun karegí? ki wuh zindoṉ kí zamín se káṭ ḍálá gayá; merí guroh ke gunáhoṉ ke sabab us par már paṛí. 9 Aur us kí qabr sharíroṉ ke sáth ṭhaharáí gaí, aur us kí maut meṉ daulatmand ke sáth húí; agarchi us ne zulm na kiyá, aur uske munh meṉ hargiz chhal na thá. 10 Lekin Khudawand ko pasand áyá, ki use kuchle; usne use ázárí kiyá. Jab us kí ján asám ke liye guzrán ho chukí, to wuh apní nasl ko dekhegá, us kí umr daráz hogí, aur Khudá kí marzí uske háth meṉ urúj karegí. 11 Wuh apní ján ke dardoṉ ká hásil dekhegá, ser hogá; apní márifat se merá banda wuh sádiq bahutoṉ kí tasdíq karegá, aur un kí badkáríáṉ apne úpar uṭhá legá. 12 Isliye maiṉ use buzurgoṉ meṉ hissa dúngá, aur wuh azímoṉ meṉ ganímat ko bánṭ degá, ki us ne apní ján maut ke liye supurd kí, aur wuh gunáhgároṉ ke darmiyán shumár kiyá gayá, aur us ne bahutoṉ ke gunáh uṭhá liye, aur gunáhgároṉ kí shafáat kí.

LIV. BAB.

1 Tarannum kar, ai bánjh, jo nahíŋ jantí thí, surod gá, aur apní áwáz buland kar, jo hámila na hotí thí; kyúnki Ḳhudáwand farmátá hai, ki Bekhasam kí aulád ḳhasamwálí kí aulád se ziyáda hai. 2 Apne ḳhaime kí fazá ko wasí kar, aur apne masákin ke parde phailá, dareg mat kar; apní tanáben daráz, aur apní meḳheŋ mazbút kar. 3 Isliye ki tú dahne aur báyeŋ taraf phailegí, aur terí nasl qaumoŋ kí wáris hogí, aur ujáṛ bastíoŋ ko basáwegí. 4 Mat ḍar, ki tú phir pashemán na hogí; sharminda na ho, ki tujhe phir aib na lagegá. Ki tú apní jawání kí nang bhúl jáegí, aur apní bewagí ká ár phir yád na karegí. 5 Kyúnki terá ḳháliq terá shauhar hai, us ká nám Rabb ul afwáj hai, aur terá naját denewálá Isráel ká Quddús hai, wuh sárí zamín ká Ḳhudá kahláegá.

6 Kyúnki terá Ḳhudá kahtá hai, ki Ḳhudáwand tujhe mutlaqa aur dil ázurda aurat ke mánind bulátá hai, aur jawání kí aurat ke mánind jo mardúd ho gaí. 7 Maiŋ ne ek dam ke liye tujhe mutlaqa kiyá; lekin ab maiŋ bahut sí mihrbáníoŋ ke sáth tujhe sameṭ lúngá. 8 Ázurdagí kí hiddat meŋ maiŋ ne apná munh tujh se ek lahza chhipáyá; par ab maiŋ abadí ináyat se tujh par rahm karúngá, Ḳhudáwand, terá bachánewálá, farmátá hai. 9 Ki mere áge yih Núh ke pání ká sá muámala hai, ki jis tarah maiŋ ne qasam kháí thí, ki phir zamín par Núh ká sá túfán kabhí na hogá, us tarah ab maiŋ ne qasam kháí, ki maiŋ tujh se phir kabhí ázurda na hoúngá, aur tujh ko na ghurkúngá. 10 Ki paháṛ játe rahenge, aur koh hil jáenge, par merí mihrbání meŋ, jo tujh par hai, kuchh farq na paṛegá, aur merí sulh ká ahd jumbish na karegá, Ḳhudáwand, jo terá rahm karnewálá hai, yúŋ farmátá hai.

11 Ai tú, jo satáí gaí hai, aur ándhí se ghumáí gaí hai, aur tasallí se mahrúm rahí hai, dekh, ki maiŋ tere pattharoŋ ko surme meŋ lagáúngá, aur nílam ke patthar se terí támír karúngá. 12 Maiŋ tere kangure sang i yashm se, aur tere darwáze lál se, aur terí sárí ih※ta giránbahá pattharoŋ se banáúngá. 13 Aur tere sab farzand Ḳhudáwand ke muallam honge, aur tere farzandoŋ kí salámatí kámil hogí. 14 Tú sadáqat meŋ mustahkim kí jáegí; tú zulm se dúr rahegí, ki tú na ḍaregí, aur halákat se, ki wuh tere qaríb na áwegí. 15 Dekh, we faráham honge, par mere hukm se nahíŋ; jo koí tere barḳhiláf jama karegá, tere pás áwegá. 16 Dekh, maiŋ ne kárígar ko ḳhalq kiyá, jo koele ág meŋ ḍálke phúnktá hai, aur apne kám ke liye harba nikáltá hai, aur gáratgar ko bhí maiŋ ne us ke bigáṛne ko paidá kiyá hai. 17 Koí harba, jo tere barḳhiláf banáyá gayá, bahramand na hogá; aur jo zubán tujh se jhagaṛne ko uṭhegí, tú use mujrim karegí. Yih Ḳhudáwand ke bandoŋ kí mírás hai, aur unkí sadáqat mujh se, Ḳhudáwand farmátá hai.

LV. BAB.

1 Ai sab pyáso, pání pás áo aur jis ke pás naqdí na ho! Áo, mol lo, aur kháo! Áo, wain aur dúdh be rúpya, aur be qímat ḳharído. 2 Tum kis liye apní chándí ko us chíz ke liye jo roṭí nahíŋ, aur apní kamáí us ke liye jo ásúda nahíŋ kartí, ḳharch karte ho? Tum merí suno, aur taháif kháo, aur tumhárá jí charbí se lazzat lewe. 3 Kán jhukáo, aur mujh pás áo; suno, aur tumhrái ján zinda hogí.

Main tum se abadí ahd bándhúngá, aur Dáúdí yaqíní rahmaten tumhen dúngá. 4 Dekho, main use qaumon par sháhid banáúngá, aur ḳhalq ká ek peshwá aur farmánrawá. 5 Dekh, tú ek guroh, jise tú nahín jántá, buláwegá, aur we gurohen, jo tujhe nahín pahchántín, Ḳhudawand tere Ḳhudá, aur Isráel ke Quddús ke liye tere pás daurtí áwengí; kyúnki us ne tujhe sitúda kiyá hai.

6 Jab tak ki Ḳhudawand mil saktá hai, tum use ḍhúnḍho, jab tak ki wuh nazdík hai, tum us kí talab karo. 7 Sharír apní ráh ko tark kare, aur fisiq apne muhásabon ko; aur Ḳhudawand kí taraf phire, ki wuh us par rahmat karegí, aur hamáre Ḳhudá kí taraf, ki us kí baṛí ámurzish hai.

8 Ki Ḳhudawand kahtá hai, Mere muhásabe tumháre muhásabe nahín, aur na tumhári ráhen merí ráhen hain. 9 Ki jis qadr ásmán zamín se buland hain, usí qadr merí ráhen tumhárí ráhon se, aur mere muhásabe tumháre muhásabon se buland hain. 10 Kyúnki jis tarah bárán aur barf ásmán se názil hotá, aur phir wahán nahín játá, balki zamín ko sínchtá, aur use shádáb aur shigufta kartá hai, tá bonewále ko bíj, aur khánewále ko roṭí dewe: 11 Usí tarah merá kalám, jo mere munh se nikaltá hai, hogá: wuh mujh pás ḳhálí na phiregá, balki jo kuchh merí ḳhwáhish hogí, wuh use púrá karegá, aur us kám men, jis ke liye main ne use bhejá, kámyáb hogá.

12 Ki tum ḳhushí se nikloge, aur salámatí se pahuncháe jáoge; paháṛ aur koh tumháre áge phúlke tarannum karenge, aur maidán ke sáre daraḳht tál denge. 13 Kánṭon kí jágah sanaubar ke daraḳht, aur ḳhárzár ke badle ás ke daraḳht jamenge; aur yih Ḳhudawand ke liye abadí nám o nishán ṭhaharegá, jo kabhí kaṭ na jáegá.

LVI. BAB.

1 Ḳhudawand yún farmátá hai, ki Tum adl ko hifz karo, aur sidq ko amal men láo; kyúnki merí naját áne par hai, aur merí sadáqat áshkár hone par. 2 Mubárak wuh insán, jo yih kartá hai, aur wuh ádamzád, jo us men lagá rahtá, jo sabt ko mántá, aur use nápák nahín kartá, aur apná háth sárí badkárí se báz rakhtá hai. 3 Aur begána, jo Ḳhudawand se mil gayá, hargiz na kahe, ki Ḳhudawand mujh ko apne logon se judá kar ḍálegá, aur ḳhwájasará na kahe, ki Dekho, main ek súkhá daraḳht hún! 4 Kyúnki Ḳhudawand yún kahtá hai, ki We ḳhwájasará, jo mere sabton ko mánte hain, aur un kámon ko, jo mere pasand hain, iḳhtiyár karte hain, aur mere ahd men qáim rahte hain, 5 Main unhín ko apne ghar men aur apní chárdíwárí ke andar ek yádgár aur ek nám, jo beṭon aur beṭíon se bihtar hai, baḳhshúngá; main unhen abadí nám dúngá, jo miṭáyá na jáegá. 6 Aur we gair bhí, jo Ḳhudawand se mil gae hain, ki us kí bandagí karen, aur Ḳhudawand ke nám ko azíz rakhen, aur us ke bande howen, we sab, jo sabt ko mánte hain, ki use nápák na karen, aur mere ahd men qáim rahte hain, 7 Main unhen apne muqaddas paháṛ par láúngá, aur apní ibádatgáh men unhen shádmán karúngá, aur un ke chaṛháwe aur unke zabíh mere mazbah par qabúl honge; ki merá ghar sárí qaumon kí ibádatgáh kahláegá. 8 Ḳhudawand Ḳhudá, Isráel ke áwáron ká jama karnewálá, yún farmátá hai, ki Main hanoz us pás, us ke mujtamaon ke pás, aur jama karúngá.

9 Ai dashtí haiwáno, tum sab ke sab áo, kháo, ai jangal ke sáre darindo! 10 Us ke sáre nigáhbán andhe haiṇ, we sab jáhil haiṇ; we sab gúnge kutte haiṇ, jo bhauk nahíṇ sakte, aur nínd meṇ paṛe rahte haiṇ, aur úngbná dost rakhte haiṇ. 11 Aur we nafs ke ammára kutte haiṇ, jo kabhí ásúdagí nahíṇ jánte, we charwáhe haiṇ, jo khabar nahíṇ rakhte, we sab apní apní ráh par mutawajjih haiṇ, har ek apní ráh meṇ apná nafa ḍhúṇḍhtá hai. 12 Áo, mujhe sharáb láne do, ham achchhí tarah píke mastí kareṇ, aur kal áj ke barábar, balki us se ziyáda karenge.

LVII. BÁB.

1 Sádiq halák hotá hai, aur koí is bát ko apní khátir meṇ nahíṇ látá hai; aur ahl i ímán uṭháe játe haiṇ, aur koí nahíṇ sochtá, ki sádiq badí ke áge se uṭhá liyá játá hai. 2 Wuh salámatí meṇ dákhil hogá; we apne bichhaunoṇ par chain karenge, jo sídhe chalte the.

3 Aur tum nazdík áo, are o jádúgarní ke beṭe, o qahba chhinál ke bachcho; 4 Tum kis shakhs par ṭhaṭṭhe márte ho, kis par apná munh pasárte ho, aur jíbh nikálte ho? Kyá tum gunáh ke laṛke, aur jhúṭh kí nasl nahíṇ ho, 5 Jo butoṇ ke sáth har ek hare darakht ke tale apne taíṇ mast karte ho, aur bachchoṇ ko nasheboṇ aur chaṭánoṇ ke shigáfoṇ meṇ zabh karte ho? 6 Nále ke chikne pattharoṇ ke darmiyán terá bakhra hai, we terá hissa haiṇ; tú unhíṇ ke liye tapáwan biṭátá hai, hadiya chaṛhátá hai: kyá maiṇ in kámoṇ par khátir jama rakhúṇ? 7 U'nche aur buland paháṛ par tú apná palang bichhátí, aur us par zabíha zabh karne ko chaṛhtí hai. 8 Tú darwázoṇ aur chaukhaṭoṇke pichhwáṛe apne zakar nasb kartí hai. Ki mujh se judá tú apná bichhauná kholtí, aur chaṛhtí, aur baṛhátí hai, aur un se apne liye kharchí ṭhaharátí, tú un ká bistar cháhtí hai, aur háth dekh letí hai. 9 Tú mom raugan malke bádsháh ke áge játí hai, aur apne taíṇ khúb muattar kartí hai, aur apne elchí dúr tak bhejtí hai, aur pátál tak wárid kartí hai. 10 Tú apní ráh kí shiddat se thak gaí hai, par tú kahtí nahíṇ ki máyús hai, tú apne háth meṇ zindagí pátí, is liye terá jí hártá nahíṇ.

11 Aur kis se tú ḍarí, aur tarsán húí, ki tú jhúṭhí ho gaí? Tú ne mujhe to yád nahíṇ kiyá, aur mujhe apní khátir meṇ na rakhá. Kyá maiṇ qadím se khámosh nahíṇ rahá, aur tú mujh se na ḍarí? 12 Maiṇ terí sadáqat ko bayán karúngá, aur tere kámoṇ ko, ki we tujhe kuchh nafa na bakhshenge. 13 Jis waqt tú faryád karegí, tere musáhib tujhe chhuṛáweṇ; par hawá un sabhoṇ ko uṛá lejáegí, batálat unheṇ le legí. Wuh jis ká tawakkul mujh par hai, zamín ká wáris hogá, aur mere muqaddas paháṛ meṇ mírás páwegá. 14 Tab amr hogá, Are tum taríq ko taiyár karo, taiyár karo, khúb sáf karo, merí guroh kí ráh se ṭhokar ko uṭhá ḍálo.

15 Kyúnki wuh, jo álí aur buland hai aur sákin ul azal o abad hai, jis ká nám Quddús hai, yúṇ farmátá hai, Maiṇ bulandí aur maqdis meṇ rahtá húṇ, aur us ke sáth bhí jo shikasta aur farotan hai; ki pareshánoṇ kí khátir ko hayát bakhshúṇ, aur shikastoṇ ke dil ko zinda karúṇ. 16 Kyúnki maiṇ hamesha na jhagṛúngá, aur maiṇ sadá gazabnák na rahúngá; kyúnki rúheṇ mere huzúr sahm jáengí, aur jáneṇ, jo maiṇ ne banáíṇ.

17 Ki maiṇ us kí hirs ke gunáh se gazabnák húá, so maiṇ ne use márá, maiṇ ne áp ko chhipáyá, aur gusse húá, aur wuh bhaṭakke jidhar us ká jí cháhá, us ráh

gaí. 18 Maiṉ ne us kí ráheṉ dekhíṉ, aur maiṉ hí use changá karúngá; maiṉ us ká rahbar hoúngá, aur us ko aur us ke gamḳhwároṉ ko phir dilásá dúngá. 19 Ḳhudawand kahtá hai, Maiṉ laboṉ ká phal paidá karúngá; salámatí salámatí us ko, jo dúr hai, aur jo nazdík hai, aur maiṉ hí use sihat baḳhshúngá. 20 Lekin sharír jo haiṉ, mutalátim i daryá ke mánind haiṉ, jis ká talátum sákin nahíṉ ho sake, jis ká pání kíchaṛ aur gandagí uchhále. 21 Merá Ḳhudá farmátá hai, ki sharíroṉ ke liye salámatí nahíṉ.

LVIII. BAB.

1 Galá pháṛke chillá, dareg na kar, narsinge kí mánind apní áwáz buland kar, aur mere logoṉ par un ke gunáhoṉ ko, aur Yaqúb ke gharáne par un kí ḳhatáoṉ ko záhir kar. 2 Ki we roz marra mere tálib haiṉ, aur us guroh ke mánind, jis ne sadáqat ke kám kiye, aur apne Ḳhudá kí sunnatoṉ ko tark na kiyá, merí ráhoṉ ká giyán cháhte haiṉ, we sadáqat kí sharíateṉ mujh se talab karte haiṉ, we Ḳhudá kí nazdíkí cháhte haiṉ. 3 We kahte haiṉ, Ham ne kis liye roze rakhe, tú to dekhtá nahíṉ, aur ham ne kyúṉ nafskashí kí, aur tú tawajjuh nahíṉ kartá? Dekho, tum apne roze ke din meṉ ishrat páte ho, aur apne károbár meṉ mashgúl hote ho. 4 Dekho, tum utne liye roza rakhte ho, ki jhagṛá ragṛá karo, aur ḳhabásat ke mukke máro. Pas agar tum cháho, ki tumhárí áwáz bulandí tak pahunche, to tum us tarah roze na rakh sakoge, jis tarah áj ke din rakhte ho. 5 Kyá yih wuh roza hai, jo mere pasand hai, wuh roz jis meṉ ádmí apní ján dukháwe, aur apne sir ko jháo kí tarah jhukáwe, aur ṭáṭ aur rákh bichháwe? Kyá tum yih roza kahoge, aur aisá din, ki Ḳhudawand ko ḳhush áwe? 6 Kyá wuh roza, jo maiṉ cháhtá húṉ, yih nahíṉ, ki zulm ká band kholo, aur bhárí bojh ko utáro, aur shikastoṉ ko ázád karo, aur har ek júá toṛ ḍálo? 7 Kyá yih nahíṉ, ki tú apní roṭí se bhúkhoṉ ko khiláwe, aur miskínoṉ ko, jo áwára haiṉ, apne ghar meṉ láwe, aur jab kisí ko barahna dekhe, to use pahináwe, aur tú apne hamjins se rúposhí na kare? 8 Tab terí roshní subh ke mánind jagmagáwegí, aur terí sihat jald baṛhegí; terí sadáqat tere áge áge chalegí, aur Ḳhudawand kí shaukat terí chanḍáwal hogí. 9 Tab tú pukáregá, aur Ḳhudawand jawáb degá; tú chilláegá, aur wuh bol uṭhegá, Maiṉ yaháṉ húṉ, agar tú zulm, aur angushtnumáí, aur harzagoí apne darmiyán se dúr karegá. 10 Aur agar terá dil bhúkhoṉ par narm ho, aur tú dil ázurda ko ser kare, to terá núr táríkí meṉ tulú karegá, aur terí táríkí do pahar kí mánind hogí. 11 Aur Ḳhudawand sadá terí rahnumáí karegá, aur ḳhushksálí meṉ terá jí bharegá, aur terí haḍḍíoṉ ko pur magz karegá; so tú seráb bág ke mánind hogá, aur pání ke chashme ke mánind jis ká pání na ghaṭe. 12 Aur we, jo tere honge, qadím wíránoṉ ko ábád karenge, aur jo bináeṉ pusht dar pusht ujáṛ paṛíṉ, tú unheṉ phir uṭháwegá, aur tú raḳhna band karnewálá, aur sukúnat ke liye ráh sudhárnewálá kahláegá.

13 Agar tú sabt se apná pánw báz rakhe, ki mere muqaddas din meṉ apná kám kare, aur sabt ko nafís aur Ḳhudawand ká muqaddas aur izzatwálá kahegá, aur us kí buzurgí mánegá, ki apne kár o bár na kare, aur apne ḳhushí ke kám mauqúf rakhe, aur apní dunyádárí kí báteṉ na kahe: 14 To tú Ḳhudawand meṉ masrúr hogá, aur maiṉ aisá karúngá, ki tú dunyá ke únche makánoṉ par urúj

kare, aur main tujhe tere báp Yaqúb kí mírás se khiláúngá; ki KHUDAWAND hí ke munh se yih irshád húá.

LIX. BAB.

1 Dekho, KHUDAWAND ká háth kotáh nahín, ki bachá na sake, aur us ke kán bhárí nahín, ki sun na sake; 2 Balki tumhárí badkáríán tumháre aur tumháre Khudá ke darmiyán judáí kartí hain, aur tumháre gunáhon ne use tum se rúposh kiyá, aisá ki wuh nahín suntá. 3 Kyúnki tumháre háth lahú se, aur tumhárí unglián badkárí se álúd hain; ki tumháre lab jhúṭh bole, aur tumhárí jíbh zalálat kí báten bakí. 4 Koí rástí se talab nahín kartá, aur koí ímán se nahín bahastá; we batálat par tawakkul karte hain, aur jhúṭh bolte hain; unhen ziyán ká peṭ hai, we badkárí jante hain. 5 We nág ke anḍe seote hain, aur makṛí ká jálá binte hain: wuh jo unke anḍon men se kuchh khátá hai, mar játá hai; aur wuh jo ṭúṭ játá hai, us se afaí nikaltá hai. 6 Un ke jále se poshák nahín ban sakte, we apní banáwaṭ se áp ko ḍhámp nahín sakte, un ke amal badkárí ke amal hain, aur zulm ká kám un ke háthon men hai. 7 Un ke pánw badí par dauṛte hain, aur we náhaqq kí khúnrezí par chálák hain, un ke muhásaba badkárí ke muhásaba hain, tabáhí aur kharábí un kí ráhon men hai. 8 We salámatí kí sabíl nahín jánte, aur un kí rawishon men rástí nahín; we apne liye ṭerhí ráh banáte hain; jo koí us men játá, salámatí ko na pahchánegá.

9 Is liye rástí ham se dúr hai, aur sadáqat hamáre nazdík nahín pahunchtí: ham roshní kí ráh takte hain, par dekho, táríkí hai, aur pau phaṭne kí, par ham andhere men chalte hain. 10 Ham diwár ko andhe kí tarah ṭaṭolte hain, aur yún ṭaṭolte hain, ki goyá hamárí ánkhen nahín; ham do pahar ko yún ṭhokar kháte hain, goyá rát hai, ham sumún ziríaton men pazhmurda hain. 11 Ham ríchh ke mánind kurkuráte hain, aur kabútaron kí tarah kuṛhte hain; ham insáf kí ráh takte hain, par wuh kahín nahín, aur naját ke muntazir hain, par wuh ham se dúr hai. 12 Ki hamárí khatáen tere áge bahut hain, aur hamáre hí gunáh ham par gawáhí dete hain; kyúnki hamárí khatáen hamáre sáth hain, aur ham apní badkáríon ko jánte hain.

13 Ham gunáhgár hain, ham KHUDAWAND par buhtán karte hain, aur apne Khudá kí pairawí se kanáre ho játe hain; ham jafá aur sarkashí kí báten bolte hain, aur jhúṭhí báton ká hamáre dil men haml aur tasauwur hotá hai. 14 Adálat to haṭ gaí, aur sadáqat dúr khaṛí ho rahí; amánat bázár men gir paṛí, aur rásti dákhil nahín ho saktí. 15 Hán amánat mauqúf ho gaí, aur wuh jo badí se gurezán hai, shikár hotá hai. KHUDAWAND ne dekhá, aur bezár húá, ki adálat nahín. 16 Aur us ne dekhá, ki koí mard nahín, aur taajjub kiyá, ki koí shafáat karnewálá nahín: so us hí ke bázú ne us ke liye naját kí, aur us kí sadáqat ne use sambhálá. 17 Aur us ne sadáqat ko jaushan ke mánind pahiná, aur naját ká khod apne sir par rakhá, aur us ne libás kí jagah intiqám kí poshák pahiní, aur gairat ká jubba oṛhá. 18 Jaisá unke amal hain, waisá unko jazá degá; apne bairíon par qahr karegá, aur apne dushmanon ko sazá pahunch& áwegá, aur jazíron ko púrá badlá degá. 19 Jab dushman sailáb ke mánind, jise KHUDAWAND kí rúh rawána kartí ho, áwenge: to we magrib men KHUDAWAND ke nám se, aur mashriq men us ke

jalál se tarsán honge. 20 Aur wuh bachánewálá Saihún ke liye áwegá, aur un ke liye, jo Yaqúb meṉ badí se báz áte, Ḳhudáwand farmátá hai. 21 Aur Ḳhudáwand farmátá hai, Maiṉ jo húṉ, so un ke sáth merá ahd yih hai, ki Merí rúh jo tujh par hai, aur merí báteṉ, jo maiṉ ne tere munh meṉ ḍálíṉ, tere munh se, aur terí nasl ke munh se, aur terí nasl kí nasl ke munh se, ab se leke abad tak játí na rahengí; Ḳhudáwand ká yihí irshád hai.

LX. BAB.

1 Uṭh roshan ho, ki terí roshní áí, aur Ḳhudáwand ke jalál ne tujh par tulú kiyá hai. 2 Ki dekh, táríkí zamín par chhá jáegí, aur tíragí qaumoṉ par; lekin Ḳhudáwand tujh par tála hogá, aur us ká jalál tujh par jalwagar. 3 Aur qaumeṉ terí roshní meṉ, aur bádsháh tere tulú kí tajallí meṉ chalenge.

4 Apní ánkheṉ uṭhákar chároṉ taraf nigáh kar; we sab ke sab báham faráham hokar tere pás áte haiṉ; tere beṭe dúr se áwenge, aur terí beṭíáṉ terí god meṉ pálí jáengí. 5 Tab tú dekhegí, aur simaṭke járí hogí, aur terá dil ḍaregá aur kusháda hogá; kyúnki tere pás daryá kí faráwání phiregí, aur qaumoṉ ke taháif tere pás faráham honge. 6 U'nṭeṉ kí qatáreṉ, aur Midyán aur Aifah kí sánḍníáṉ tere pás jama hongí; we Sabá se áwenge, soná aur lubán láwenge; aur Ḳhudáwand kí tárífoṉ kí basháráteṉ sunáwenge. 7 Qídár ke sáre galle tere pás jama honge, Nabít ke menḍhe terí ḳhidmat meṉ házir honge; we maqbúlíyat ko mere mazbah par chaṛhenge, aur maiṉ apní shaukat ke ghar ko sitúdagí baḳhshúngá. 8 Ye sab kaun haiṉ, jo badlí ke mánind rawán haiṉ, aur kabútaroṉ ke mánind apne áshiyánoṉ ko uṛ játe haiṉ? 9 Yaqínan jazíre mere muntazir honge, aur Tarsís kí jaházát agáṛí chalengí, ki tere beṭoṉ ko un ke rúpe aur sone samet dúr se Ḳhudáwand tere Ḳhudá, aur Isráel ke Quddús ke nám ke liye láweṉ; kyúnki us ne tujhe sitúda kiyá hai.

10 Aur ajnaboṉ ke beṭe terí díwáreṉ uṭháwenge, aur un ke bádsháh terí ḳhidmatguzárí karenge; kyúnki maiṉ ne apne qahr se tujhe márá, par apní mihrbání se maiṉ tujh par rahm karúngá. 11 Aur tere darwáze khule rahenge, we din rát kabhí band na howenge, táki qaumoṉ ke taháif ko tere pás láweṉ, aur unke bádsháhoṉ ko hashmat ke sáth. 12 Ki jo qaum, aur jo mamlukat terí ḳhidmatguzárí na karegí, barbád ho jáwegí, háṉ qaumeṉ ek laḳht ḳharáb kí jáengí. 13 Lubnán ká jalál tujh pás áwegá, sanaubar aur shamshád, aur buqs ikaṭṭhe tere pás áwenge, táki maiṉ apne muqaddas maqám ko árásta karúṉ, aur apní guzargáh ko raunaq baḳhshúṉ.

14 Aur logoṉ ke beṭe bhí, jinhoṉ ne tujh par zulm kiyá, tere áge sarnigún honge, aur we sab, jinhoṉ ne terí tahqír kí, terí qadam bosí karenge; aur we Ḳhudáwand ká shahr, Isráel ke Quddús ká Saihún terá nám rakhenge. 15 Us ke badle ki tú matrúk o magbús ho gaí, aur koí ráhguzar nahíṉ húí, maiṉ tujhe sharáfat i dáimí, aur bahut sí pushtoṉ ká surúr banáúngá. 16 Tú qaumoṉ ká dúdh chús legí, aur bádsháhoṉ kí chhátí chúsegí, aur tú jánegí, ki maiṉ Ḳhudáwand terá bachánewálá, aur maiṉ Yaqúb ká Qadír, terá chhuṛánewálá húṉ. 17 Maiṉ pítal ke badle soná láúngá, aur lohe ke badle rúpá, aur lakṛí ke badle pítal, aur pattharoṉ ke badle lohá; aur maiṉ tere hákimoṉ ko salámat, aur tere ámiloṉ ko sadáqat banáúngá. 18 A'ge ko kabhí terí sarzamín meṉ sitam kí sadá suní na jáegí, terí haddoṉ meṉ ḳharábí

aur barbádí na hogí; tú apní díwároṉ ká nám naját, aur apne darwázoṉ ká nám sitúdagí rakhegí. 19 Áge terí roshní din ko áftáb se, aur rát ko terí chándní chánd se na hogí, balki KHUDÁWAND terá abadí núr, aur terá Ḳhudá terá jalál hogá. 20 Terá áftáb phir kabhí na ḍhalegá, aur terá máhtáb na ghaṭegá, kyúnki KHUDÁWAND terá abadí núr hogá, aur tere mátam ke din áḳhir ho jáenge. 21 Aur tere log sab ke sab sádiq honge; we abad tak zamín ke wáris, mere mazra kí nazárat, aur mere háth kí kárígarí ṭhaharenge, táki merí tamjíd howe. 22 Chhoṭe se ek hazár honge, aur ek haqír se ek qawí guroh; maiṉ KHUDÁWAND us ke asr meṉ yih sab kuchh shitáb karúngá.

LXI. BÁB.

1 KHUDÁWAND Ḳhudá kí rúh mujh par hai; kyúnki KHUDÁWAND ne mujhe masíh kiyá, táki maiṉ halímoṉ ko bashárateṉ dúṉ; us ne mujhe bhejá hai, ki maiṉ dilshikastoṉ ko dilásá dúṉ, aur asíroṉ ke liye rihái, aur bandhúoṉ ke liye zindán se nikalne kí manádí karúṉ; 2 Ki KHUDÁWAND ke maqbúl sál ká, aur hamáre Ḳhudá ke intiqám ke roz ká ishtihár dúṉ, tá ki we sab, jo gamzada haiṉ, tasallípizír howeṉ; 3 Ki Saihún ke gamzadoṉ ko dúṉ, ki unko rákh ke badle joban, aur nauhe kí jagah ḳhushí ká raugan, aur gamgín tabíat ke iwaz sitáish kí ḳhilát baḳhshúṉ, táki we sadáqat ke shajar, KHUDÁWAND ke mazrú kahláweṉ, ki us kí hamd kí jáwe.

4 Aur we qadím ke ḳharába phir banáwenge, aur salaf ke ujáṛoṉ ko phir uṭháwenge, aur un ujaṛe húe shahroṉ ko phir banáwenge jo pusht dar pusht ujáṛ paṛe the. 5 Pardesí á khaṛe honge, aur tumháre galloṉ ko charáwenge, aur pardesí ke beṭe tumháre liye khetí karenge, aur tákistán ke rakhwále honge 6 Aur tum KHUDÁWAND ke káhin kahláoge; we tumheṉ hamáre Ḳhudá ke ḳhádim kahenge; tum qaumoṉ ke tahálf kháoge, aur un kí shaukat meṉ qáim maqám hoge.

7 Tumhárí khijálat ke iwaz dúná milegá, we apní ruswái ke badle apní qismat se ḳhush howenge: so we apní sarzamín meṉ do chand ke málik honge, aur unheṉ dáimí shádmání hogí. 8 Kyúnki maiṉ KHUDÁWAND adálat ko cháhtá húṉ, aur sharárat kí gárat se ghinátá hún: so maiṉ sachái se un kí kamái dúngá, aur un ke sáth ek abadí ahd bándhúngá. 9 Aur un kí nasl qaumoṉ ke darmiyán mumtáz hogí, aur un kí aulád ummatoṉ ke darmiyán; sab, jo unheṉ dekhenge, iqrár karenge, ki yih wuh nasl hai, jise KHUDÁWAND ne mubárak kiyá hai. 10 Maiṉ KHUDÁWAND meṉ ḳhushnúd hoúngá, merí ján mere Ḳhudá meṉ ḳhursand; kyúnki us ne mujh ko naját ke kapṛe pahináe, us ne sadáqat kí ḳhilát se mujhe mulabbas kiyá, jis tarah dulhá zínat se áp ko sanwártá hai, aur dulhin apní zebáish se apná banáo karti hai. 11 Ki jis tarah zamín apne shigúfe nikáltí hai, aur jis tarah bág un chízoṉ ko, jo us meṉ boí gaí haiṉ, ugátá hai, usí tarah KHUDÁWAND Ḳhudá sadáqat aur sitúdagí ko sárí qaumoṉ kí nigáh meṉ ugáwegí.

LXII. BÁB.

1 Saihún kí ḳhátir main ḳhámosh na rahúngá, aur Yirúshálam kí ḳhátir maiṉ dam na lúngá, jab tab ki us kí sadáqat núr ke mánind na chamke, aur us kí naját roshan chirág kí tarah jalwagar na ho. 2 Aur qaumeṉ terí sadáqat, aur sáre bád-

sháh terí shaukat dekhenge; aur terá ek nayá nám hogá, jo KHUDAWAND ká munh tujh par ṭhaharáwegá. 3 Aur tú KHUDAWAND ke háth men shahána táj hogá, aur apne Khudá ke kaff men ek shaukat ká afsar. 4 Tú áge ko matrúk na kahláegí, aur terí sarzamín ká kabhí phir kharába nám na hogá, balki tú Hifzibah kahláegí, aur terí sarzamín Baúlah; kyúnki KHUDAWAND tujh se khush hai, aur terí zamín kháwindwálí hogí. 5 Ki jis tarah jawán mard ek kunwárí aurat ko biyáh látá hai, us tarah tere beṭe tujhe biyáh le jáenge, aur jis tarah dulhá dulhin par ríjhtá hai, usí tarah terá Khudá tujh par ríjhegá.

6 Ai Yirúshálam, main ne terí díwáron par nigáhbán biṭhláe hain, we din rát kabhí chup na rahenge; tum jo KHUDAWAND ká tazkira karte ho, chupke na raho. 7 Aur jab tak wuh qáim na kare, aur Yirúshálam ko dunyá men sitúdagí na bakhshe, use chain na do. 8 KHUDAWAND ne apne dast i rást kí, aur apne qawí bázú kí qasam kháí hai, ki Yaqínan main áge ko terá galla tere dushmanon ko na dúngá ki kháen, aur musáfir bachche terí mai, jo tú ne mihnat se khínchí hai, phir na píenge; 9 Balki we hí, jinhon ne angúr chune, unhen kháenge, aur KHUDAWAND kí madh karenge; aur we, jinhon ne use jama kiyá, mere Quds kí bárgáhon men píenge.

10 Jáo, guzar karo, ástánon par guzar karo, logon kí ráh durust karo, ráh banáo, sháh ráh banáo, patthar dúr karo, qaumon ke liye ek jhanḍá khaṛá karo! 11 Dekh, KHUDAWAND dunyá men sar tá sar manádí kartá hai, ki Saihún kí beṭí ko kaho, Dekh, terí naját átí hai: dekh, us ká sila us ke sáth, aur us ká kám us ke áge hai. 12 Aur un ká nám muqaddas qaum, aur KHUDAWAND ke nájí rakhá jáwegá, aur tú matlúb bastí kahláwegí, jo matrúk nahín.

LXIII. BAB.

1 Yih kaun hai, jo Adúm se átá hai, aur surkh poshák men Busrah se? Yih jo apne libás men darakhshán hai, aur apní qúwat kí azmat se khirámán? Yih main hún, jo sadáqat ká qaul detá hún, aur naját dene par Qádir hún. 2 Kis liye terí poshák surkh hai, aur terá libás us shakhs ke mánind, jo kolhú men angúr kuchaltá hai? 3 Main ne tan tanhá kolhú men kuchlá, aur logon men se mere sáth koí na thá; aur main ne unhen apne gusse men latáṛá, aur apne josh men unhen raundhá, aur un ká ras mere libás par chhiṛká gayá, aur main ne apne sáre kapṛon ko najis kiyá. 4 Ki intiqám ká din mere dil men hai, aur un ká sál, jo mere nájí hain, á pahunchá hai. 5 Main ne nigáh kí, aur koí madadgár na thá; aur main ne taajjub kiyá, ki koí sambhálnewálá nahín. So mere hí bázú ne merí madad kí, aur mere hí qahr ne mujhe sambhálá. 6 Aur main ne apne qahr men qaumon ko latáṛá, aur apne gazab se unhen kuchlá, aur un ká ras zamín par utárá.

7 Main KHUDAWAND kí sab rahmaton ká, jo us ne ham se kín, tazkira karúngá, aur us niháyat mihrbání ke liye, jo us ne Isráel ke gharáne par apní rahmaton, aur apná shafqaton kí kasrat se atá kí hai, KHUDAWAND ká sanákhwán hoúngá. 8 Ki us ne kahá, Yaqínan we mere log hain, laṛke jo jhúṭhe na ṭhaharenge; chunánchi wuh un ká bachánewálá húá. 9 Un kí sárí tangíon men wuh tang na húá, aur us ke huzúr ke Firishte ne unhen bacháyá; us ne apní ulfat aur apní mahabbat se unhen naját dí, us ne unhen uṭháyá, aur sáre agle waqt men unhen líye phirá. 10 Lekin

we bágí húe, aur unhoṉ ne us kí Rúh i Quds ko gamgín kiyá, is liye wuh unká dushman ho gayá, wuh un se laṛá.

11 Phir us ne agle dinoṉ ko, aur Músá ko, aur us kí ummat ko yád kiyá, aur farmáyá, Wuh kaháṉ hai, jo un ko apne galle ke chaupán samet, daryá se báhar láyá? Wuh kaháṉ hai, jis ne apní Rúh i Quds us ke andar meṉ ḍálí? 12 Jis ne apná qawí bázú Músá ke dahne háth chaláyá, aur unke áge pánioṉ ko chírá, tá ki apná aisá nám kare, jo abad tak rahe? 13 Jis ne gahrápoṉ meṉ se un kí hidáyat kí, maidán meṉ ghoṛe kí tarah, ki we ṭhokar na kháweṉ? 14 Jis tarah chárpáye nasheb meṉ utarte haiṉ, usí tarah Ḳhudáwand kí Rúh unheṉ árámgáh meṉ láí, aur usí tarah tú ne apní qaum kí rahnumáí kí, tá ki tú apne liye ek jalíl nám paidá kare.

15 Ásmán par se nigáh kar, aur apne quds aur jalál kí bárgáh se dekh! Terí gairat aur qúwat kaháṉ haiṉ, terí baṛí máyá, terí rahmateṉ mujh par? Kyá mauqúf húíṉ? 16 Yaqínan tú hamárá Báp hai, agarchi Abirahám ham se náwáqif hai, aur Isráel hameṉ nahíṉ pahchántá. Tú, ai Ḳhudáwand, hamárá Báp hai, aur tú hamárá naját bakhshnewálá hai, terá nám abadí hai. 17 Ai Ḳhudáwand, kyúṉ tú ne hameṉ apní ráhoṉ se gumráh kiyá, aur hamáre dil ko saḳht kiyá, ki tujh se na ḍareṉ? Apne bandoṉ kí ḳhátir, apní mírás ke firqoṉ kí ḳhátir rajaat kar! 18 Terí qaum i muqaddas thoṛí muddat us ke wáris rahe, tab hamáre dushmanoṉ ne tere maqdis ko páemál kiyá. 19 Ham qadím se un ke mánind húe, ki jin par tú tasallut nahíṉ rakhtá, aur jo tere nám ke nahíṉ kahláte.

LXIV. BÁB.

1 Kásh ki tú ásmán ko pháṛtá, aur utar átá, tere huzúr pahár gudáz hote, 2 Jis tarah ág lakṛí ko bártí, aur pání ág se josh mártá hai, tá ki apná nám apne muḳhálifoṉ meṉ mashhúr kare, aur qaumeṉ tere huzúr meṉ larzán howeṉ; 3 Jis tarah tú ne ḍaráne kám kiye, jin ke ham muntazir na the, tú utar áyá, paháṛ tere huzúr gudáz húe. 4 Kyúnki qadím se insán ne na suná, na kisí ke kánoṉ tak pahunchá, kisí kí ánkh ne tere siwá koí Ḳhudá na dekhá, jo apne intizár khínchnewále ke sáth aisá kuchh kare. 5 Tú us se miltá hai, jo ḳhushí ke sáth sidq ke kám kartá hai, aur un se, jo terí ráhoṉ meṉ tujhe yád rakhte haiṉ. Dekh, tú gusse hai, kyúnki ham ne gunáh kiye; ham un meṉ qadím se lage rahe: pas ham kis tarah naját páweṉ? 6 Aur ham to sab ke sab najis ke mánind haiṉ, aur hamárí sárí sadáqat gandí dhajjí kí sí hai, aur ham sab patte kí tarah kumhláte haiṉ, aur hamárí badkáriáṉ ándhí ke mánind hameṉ uṛá le gaíṉ. 7 Aur koí nahíṉ, jo terá nám lenewálá hai, jo jág úṭhe, ki tujh se mil jáwe; kyúnki hamárí badkárioṉ ke sabab tú ne apne chihre ko ham se chhipáyá, aur ham ko gudáz kar ḍálá.

8 Lekin ab, ai Ḳhudáwand, tú hamárá báp hai, ham máṭí haiṉ, aur tú hamárá kumhár hai, aur ham sab ke sab tere háth ke kám haiṉ. 9 Ai Ḳhudáwand, nipaṭ gusse mat ho, aur hamárí badkáriáṉ sadá yád na rakh. Nigáh kar, dekh, ham terí minnat karte haiṉ, ham sab tere bande haiṉ. 10 Terí pák bastíáṉ bayábán ban gaíṉ; Saihún sunsán húá, Yirúshálam wírán. 11 Hamárá muqaddas aur ḳhushnumá ghar, jis meṉ hamáre báp dáde terí shukrguzárí karte the, ág se jal gayá, aur

hamárí sárí pasandída chízeṉ barbád ho gaíṉ. 12 Ai Ḳhudawand, kyá tú in chízoṉ ke sabab se áp ko rokegá, aur kyá ḳhámosh rahegá, aur hamko niháyat dabáwegá?

LXV. BAB.

1 Maiṉ ne un kí suní, jinhoṉ ne mujhe na mángá, unhoṉ ne mujhe páyá, jinhoṉ ne mujhe na ḍhúṉḍhá; maiṉ ne ek guroh ko, jo mere nám se nahíṉ kahlátí thí, kahá, Mujhe dekh, mujhe dekh! 2 Maiṉ ek sarkash guroh ke liye sáre din apne háth phailáe rahá, jo apní fikroṉ kí pairawí meṉ aisí ráh chaltí hai, ki achchhí nahíṉ; 3 Us guroh ke liye, jo sadá mere muṉh par mujhe khijáke gussa diláti hai, bágoṉ meṉ qurbániáṉ guzránti, aur ínṭoṉ par lubán jaláti hai; 4 Jo goroṉ meṉ rahtí, aur qabroṉ meṉ bastí hai; jo súaroṉ ká gosht khátí, aur nafratí chízoṉ ká shorbá un ke básanoṉ meṉ hai; 5 Aur kahtí hai, Udhar hí khaṛá rah, mere nazdík mat á; kyúnki maiṉ tujh se páktar húṉ. Ye aise haiṉ jaise dhúáṉ mere nák ke liye, aur jaise ág, jo din bhar jalá kartí hai.

6 Dekho, mere áge likhá hai: so maiṉ ḳhámosh na rahúngá, maiṉ badlá dúngá, balki un kí god meṉ bhí badlá dúngá, 7 Tumhárí badkáríoṉ aur tumhárc bápdádoṉ kí badkáríoṉ ká badlá ek sáth, Ḳhudawand farmátá hai, ki we paháṛoṉ par ḳhushbúíáṉ jaláte, aur ṭílon par merí takfír karte the; un agle kámoṉ ká badlá maiṉ un kí god meṉ dúngá.

8 Ḳhudawand yúṉ farmátá hai, Jaisí shíra angúroṉ ke ḳhoshe meṉ maujúd hai, aur koí kahtá hai, Use ḳharáb na kar, ki us meṉ barakat hai: waisáhí maiṉ apne bandoṉ kí ḳhátir karúngá, aur un sabhoṉ ko halák na karúngá. 9 Aur maiṉ Yaqúb meṉ se nasl nikálúngá, aur Yihúdáh meṉ se apne paháṛ ká wáris, aur mere barguzíde us ke wáris honge, aur mere bande waháṉ basenge. 10 Aur Sarún galloṉ kí charágáh hogí, aur Akúr ká nasheb bailoṉ ke baiṭhne ká makán, mere un logoṉ ke liye, jo mere tálib haiṉ.

11 Lekin tum, jo Ḳhudawand ko tark karte ho, aur mere muqaddas koh ko bhúl játe ho, aur Jadd ke liye dastárḳhwán taiyár karte ho, aur Mani ke liye jám bharte ho: 12 Maiṉ tumheṉ gin ginke talwár ke supurd karúngá, aur tum sab maslaḳh par jhuk jáoge; yih is liye hogá, ki jab maiṉ ne buláyá, tum ne jawáb nahíṉ diyá; jab maiṉ ne kahá, tum ne na suná, balki merí áṉkhoṉ ke áge badí kí, aur wuh chíz pasand kí, jis se maiṉ náḳhush thá.

13 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Dekho, mere bande kháwenge, par tum bhúkhe rahoge; dekho, mere bande píwenge, par tum pyáse rahoge; aur dekho, mere bande shádmán honge, par tum pashemán; 14 Dekho, mere bande dil kí ḳhushí se gáenge, par tum dilgírí ke sabab nála karoge, aur jánkáhí se wáwailá karoge. 15 Aur tum apná nám lánat kí masal márne ko mere barguzídoṉ ke liye chhoṛ jáoge; aur Ḳhudawand Ḳhudá tum ko qatl karegá, aur apne bandon ko dúsre nám se buláegá. 16 Jo koí zamín meṉ apní duá i ḳhair kare, sache Ḳhudá meṉ apní duá i ḳhair karegá; aur jo koí zamín meṉ qasam kháe, sache Ḳhudá ke nám se qasam kháegá; kyúnki aglí musíbateṉ farámosh ho gaíṉ, aur we merí áṉkhoṉ se poshída haiṉ.

17 Ki dekho, maiṉ naye ásmán, aur nayí zamín ko paidá kartá húṉ; aur jo áge

the, unká phir zikr na hogá, aur we ḳhátir meṉ phir na áwenge. 18 Balki tum merí us nayí ḳhilqat se abadí ḳhushí aur shádmání karoge; kyúnki dekh, maiṉ Yirúshálam ko ḳhushí, aur us ke logoṉ ko shádmání banáúngá. 19 Aur maiṉ Yirúshálam se ḳhush hoúngá, aur apne logoṉ se masrúr, us meṉ rone aur píṭne kí sadá kabhí phir suní na jáegí. 20 So áge ko waháṉ aisá koí laṛká na hogá, jo búṛhá na ho, aur na aisá koí búṛhá, jo apní umr púrí na kare; kyúnki wuh laṛká hogá, jo sau baras ká hoke mare, balki gunáhgár bhí sau sau baras ke hoke maurid i lánat honge. 21 We ghar banáwenge, aur un meṉ basenge; we tákistán lagáenge, aur unke mewe kháenge. 22 Aur aisá na hogá ki we banáweṉ, aur dúsrá base, aur we lagáweṉ, aur dúsrá kháwe; kyúnki mere bandoṉ ke aiyám daraḳht ke aiyám ke mánind honge, aur mere barguzíde apne háthoṉ kí mihnat ke hásil hamesha páte rahenge. 23 Un kí mashaqqat be samra na hogí, aur we nágahán halákat ke liye laṛke na janenge; kyúnki we apní nasl samet Ḳhudawand ke mubárakoṉ kí nasl ṭhaharenge. 24 Aur aisá hogí, ki peshtar us se, ki we pukáreṉ, maiṉ jawáb dúngá; aur we hanoz kah na chukenge, ki maiṉ sun lúngá. 25 Gurg aur gospand ek sáth charenge, aur sher bail ke mánind ghás kháegá; aur sámp kí roṭí miṭṭí hogí. We mere sáre muqaddas paháṛ par dukh na denge, na gárat karenge, Ḳhudawand farmátá hai.

LXVI. BÁB.

1 Ḳhudawand yúṉ farmátá hai, ki Ásmán merá taḳht hai, aur zamín mere páoṉ kí kursí; wuh ghar kaháṉ hai, ki mere wáste banáte, aur merí árámgáh kaháṉ hai? 2 Ki ye sab chízeṉ to mere háth ne banáíṉ, aur ye sab manjúd húíṉ, Ḳhudawand farmátá hai. Lekin maiṉ us shaḳhs par nigáh karúngá, jo garíb aur farotan, aur merí bát se larzán hai. 3 Wuh jo ek bail zabh kartá, us ke mánind hai, jis ne ek ádmí márá, aur wuh jo ek barra qurbání kartá hai, us ke barábar hai, jis ne ek kutte ká sir káṭá hai; jo hadiya, so súar ká lahú guzrántá hai; aur lubán jaláncwálá us ke mánind hai, jo but ko duá i ḳhair detá hai. Háṉ unhoṉ ne apní ráheṉ pasand kín, aur un ke jí un nafratoṉ se masrúr haiṉ. 4 Maiṉ bhí un kí musíbatoṉ ko intiḳháb karúngá, aur jis se ḍarte haiṉ, use un par pahuncháúngá; kyúnki jab maiṉ ne pukárá, to kisí ne jawáb na diyá; jab maiṉ ne kahá, to unhoṉ ne na suná; balki unhoṉ ne merí ánkhoṉ ke áge sharárat kí, aur us bát ko iḳhtiyár kiyá, jis se maiṉ náḳhush thá.

5 Ḳhudawand kí bát suno, ai tum, jo us ke kalám se larzán ho. Tumháre bháí jo tumhárá kína rakhte, aur mere nám ke wáste tumheṉ nikálte, kahte haiṉ, Ḳhudawand kí tamjíd ki jáegí, aur wuh tumhárí ḳhushí ke liye dikháí degá! par we pashemán honge. 6 Gulgula kí áwáz shahr kí taraf se bají, áwáz haikal meṉ se, yih Ḳhudawand kí áwáz hai, jo apne dushmanoṉ ko sazá detá hai.

7 Peshtar us se, ki use dard lageṉ, wuh jan paṛí, aur us se áge, ki wuh dard kháwe, wuh farzand i narína janí. 8 Aisí bát kis ne suní, aisí chíz kis ne dekhí? Kyá ho saktá ki zamín ek din meṉ jane, yá ek bárgí ek guroh paidá howe, ki Saihún jhukí aur bachche jan baiṭhí. 9 Kyá maiṉ rihm ko kholúṉ, aur phir use na janáúṉ? Ḳhudawand farmátá hai. Kyá maiṉ, jo janátá húṉ, rihm ko band karúṉ? terá Ḳhudá kahtá hai.

10 Tum Yirúshálam ke sáth khushí karo, aur us ke sáth aish karo, tum sab jo us se muhabbat rakhte ho, aur us ke sáth niháyat khush ho tum sab jo us ke liye mátam karte ho, 11 Táki tum chúso, aur us ke tasallídenewále pistánon se ser hoo; táki tum nichoro, aur us kí shaukat kí faráwání se lazzat páo. 12 Kyúnki KHUDAWAND yún farmátá hai, Dekh, main salámatí nahr ke mánind, aur qaumon kí shaukat sailáb ke mánind us pás rawán karún: ki tum chúsoge, aur us kí god men utháe jáoge, aur us ke zánúon par kudáe jáoge. 13 Jis tarah má apne bete ko dilásá detí hai, usí tarah main tumhen dilásá dúngá; aur tum Yirúshálam men tasallí páoge. 14 Aur jab tum yih dekhoge, to tumhárá dil khush hogí, aur tumhárí haddíán sabze ke mánind nasho namá karengí; aur KHUDAWAND ká háth apne bandon par záhir hogá, par us ká gussa dushmánon par bharkegá.

15 Kyúnki dekho, KHUDAWAND ág men áwegá, aur us ká markab girdbád ke mánind chalegá, táki josh se apná gussa aur átash ke shuala ke sáth apná qahr un par láwe. 16 Ki ág se aur apní talwár se KHUDAWAND sáre bashar ká insáf karegá: aur Isráel ke maqtúl bahut se honge. 17 We jo bágon ke bích men apne taín fuláne ke píchhe pák aur táhir karte hain, jo súar ká gosht aur makrúh chízen aur chúhá kháte hain, we sab ke sab faná ho jáenge, KHUDAWAND farmátá hai. 18 Kyúnki main un ke kámon aur un ke muhásabon se ágáh hún, aur aisá hogá, ki main sárí ummaton aur zubánon ko faraham karúngá, aur we sab áwenge, aur merá jalál dekhenge. 19 Aur main unke darmiyán ek nishán nasb karúngá, aur main un ko, jo un men se gurezán honge, qaumon kí taraf bhejúngá, yáne Tarsís aur Púl, aur Lúd ko, jo tírandáz hain, aur Yúbál, aur Yúnán ko, aur dúr ke jazíron ko, jinhon ne merá áwáza na suná, aur merá jalál na dekhá: we qaumon ke darmiyán merá jalál bayán karenge. 20 Aur we tumháre sáre bháíon ko KHUDAWAND ke hadiye ke liye, sárí qaumon men se, ghoron par aur gáríon par aur miyánon men aur khachcharon par aur sándníon par Yirúshálam mere koh i muqaddas ko láwenge, KHUDAWAND farmátá hai, jaisá ki baní Isráel pák bartanon men hadiya KHUDAWAND ke ghar men láte hain. 21 Aur main un men se káhin aur Lewí hone ke liye lúngá, KHUDAWAND farmátá hai.

22 Kyúnki jaisá naye ásmán, aur nayí zamín, jo main banáúngá, mere huzúr qáim rahenge, waisáhí tumhárí nasl, aur tumhárá nám báqí rahenge, KHUDAWAND farmátá hai. 23 Aur aisá hogá, ki ek naye chánd se dúsre tak, aur ek sabt se dúsre tak, sáre bashar ibádat ke liye mere huzúr áwenge, KHUDAWAND farmátá hai. 24 Aur we nikal nikalke un logon kí láshon par, jo mujh se bágí húe, nazar karenge; kyúnki un ká kírá na maregá, aur unkí ág na bujhegí, aur sáre bashar ko un se nafrat áwegí.

YARAMIYÁH.

I. BÁB.

1 Hilqiyáh ke bete Yaramiyáh ká kalám, jo Anátít men zamín i Binyamín ke káhinon men se thá; 2 Jis par KHUDAWAND ká kalám, Amún ke bete Yihúdáh ke bádsháh Yúsiyáh ke dinon men, us ke julús ke terahwen baras men, názil húá.

3 Bhí názil húá Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke dinoṉ meṉ, Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh bin Yúsiyáh ke gyárahweṉ baras ke tamám hone tak, Yirúshálam ke logoṉ kí asírí tak, jo pánchweṉ mahíne meṉ thí.

4 Khudáwand ká kalám kahtá húá mere pás áyá. 5 Ki Peṭ meṉ banáne se pahile maiṉ ne tujhe jáná, aur rihim meṉ se nikalne ke pahile tujhe muqaddas kiyá, aur qaumoṉ ke liye tujhe nabí ṭhaharáyá. 6 Maiṉ ne kahá, Afsos, ai Khudáwand Khudá, dekh maiṉ bolne nahíṉ jántá; kyúnki laṛká húṉ. 7 Par Khudáwand ne mujh ko kahá, Mat bol, ki Laṛká húṉ; kyúnki jin sabhoṉ ke pás maiṉ tujhe bhejúngá, tú jáegá, aur har bát jo maiṉ tujhe farmáúngá, tú kahegá. 8 Tú un se mat ḍar; kyúnki Khudáwand kahtá hai, Maiṉ tujhe bacháne ko tere sáth húṉ. 9 Tab Khudáwand ne apná háth baṛháke merá munh chhúá, aur mujhe farmáyá, ki Dekh, maiṉ ne apná kalám tere munh meṉ ḍálá. 10 Dekh, áj ke din maiṉ ne tujhe qaumoṉ par aur mamlukatoṉ par ikhtiyár diyá, ki ukháṛe aur ḍháe, tabáh kare aur wírán kare, banáwe aur lagáwe.

11 Phir Khudáwand ká kalám kahtá húá mere pás áyá, ki Ai Yaramiyáh, tú kyá dekhtá hai? Bolá, ki Bádámí asá dekhtá húṉ. 12 Aur Khudáwand ne mujhe farmáyá, ki Tú ne ṭhík dekhá; kyúnki maiṉ apná kalám púrá karne par taiyár húṉ. 13 Dúsre bár Khudáwand ká kalám kahtá húá mere pás áyá, ki Tú kyá dekhtá hai? Maiṉ ne kahá, Ubaltí húí deg dekhtá húṉ, jis ká rukh uttar kí taraf se hai. 14 Tab Khudáwand ne mujhe farmáyá, ki Is sarzamín ke sáre báshindoṉ par uttar kí taraf se balá áwegí. 15 Kyúnki Khudáwand farmátá hai, ki Dekh, maiṉ uttar kí mamlukatoṉ ke sáre khándánoṉ ko buláúngá; aur we áwenge, aur harek apní apní kursí Yirúshálam ke pháṭakoṉ kí paiṭh meṉ, aur us kí chároṉ taraf kí díwároṉ par, aur Yihúdáh ke tamám shahroṉ par bichháwegá. 16 Aur un kí sárí burái ke liye maiṉ apná insáf farmáúngá, kyúnki unhoṉ ne mujhe chhoṛkar begáne iláhoṉ ke sámhne lubán jaláyá, aur apne háth ke banáe húoṉ ko pújá. 17 Aur tú apní kamar bándhke uṭh aur jo kuchh maiṉ tujhe farmáúṉ, un se kah; un se mat ḍarná, na ho ki maiṉ tujhe un ke sámhne ḍaráúṉ. 18 Kyúnki dekh, maiṉ ne áj sárí sarzamín ke muqábil, aur Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke muqábil aur us ke sardároṉ ke muqábil, aur us ke káhinoṉ ke muqábil, aur desí logoṉ ke muqábil, tujh ko qalaband shahr, aur áhaní sutún, aur birinjí díwár ṭhaharáyá. 19 Aur ye tere sáth laṛenge, lekin tujh par gálib na honge; kyúnki Khudáwand farmátá hai, ki Maiṉ tujhe bacháne ko tere sáth húṉ.

II. BÁB.

1 Phir Khudáwand ká kalám kahtá húá mere pás áyá, 2 Ki Tú já, aur Yirúshálam ke kánoṉ meṉ pukárke kah, ki Khudáwand yúṉ farmátá hai, ki Terí jawání kí mihrbání, aur terí shádí kí muhabbat maiṉ yád meṉ látá húṉ, jab ki bayábán meṉ bin boí zamín meṉ tú mere píchhe píchhe gayí. 3 Isráel Khudáwand ke liye muqaddas thá, us kí baṛhtí ká pahilá phal: sab jo use khá játe, asámí honge, burái un par áwegí, Khudáwand farmátá hai. 4 Ai ahl i Yaqúb aur ahl i Isráel ke sab khándáno, Khudáwand ká kalám suno. 5 Khudáwand yúṉ farmátá hai, ki Tumháre bápdádoṉ ne mujh meṉ kaunsí beinsáfí pái jo we mujh se dúr húe, aur butlán ke píchhe jáke bátil ho

gae? 6 Unhoṉ ne nahíṉ kahá, ki KHUDÁWAND kaháṉ hai, jo hameṉ Misr kí sarzamín se charhá láyá, aur bayábán meṉ ham ko chaláyá, jo wírán aur gárdár zamín hai, zulmát aur zill i maut kí zamín hai, jaháṉ koí nahíṉ guzartá, aur koí ádmí búd o básh nahíṉ kartá? 7 Aur maiṉ tum ko phaldár zamín meṉ láyá, ki tum us ká phal aur taháif kháo; par tum ne dákhil hoke merí zamín nápák kí, aur merí mírás makrúh banáí. 8 Káhinoṉ ne nahíṉ kahá, ki KHUDÁWAND kaháṉ hai? aur sáhibán i sharíat ne mujhe na jáná; aur charwáhe mujh se phir gae; aur nabíoṉ ne Baal ke nám par nubúwat kí, aur láhásil chízoṉ ke píchhe pare. 9 So KHUDÁWAND farmátá hai, Is liye maiṉ hanoz tum se mubáhasa karúngá, aur tumháre larkoṉ ke larkoṉ se mubáhasa karúngá. 10 Kyúnki pár Kittíoṉ ke tápúoṉ meṉ guzarke dekho, aur Kídár meṉ bhejke khúb socho; aur dekho, ki aisí bát húí? 11 Kyá kisí qaum ne apne iláhoṉ ko, jo haqíqat meṉ iláh nahíṉ, badal dálá? Par merí qaum ne apne jálál ko láhásil chízoṉ se badal dálá. 12 Ai ásmáno, isse taajjub karo, aur thartharáo; niháyat wírán hoo, KHUDÁWAND farmátá hai. 13 Kyúnki mere logoṉ ne do buráíáṉ kíṉ: unhoṉ ne mujh jíte pání ke sote ko chhor diyá, aur apne liye kúe, ṭúṭe húe kúe khode haiṉ, jis meṉ pání nahíṉ ṭhahartá.

14 Kyá Isráel gulám hai? kyá wuh khánazád hai? wuh kyúṉ ganímat hogayá? 15 Jawán sher us par gurráe; unhoṉ ne áwáz dí, aur us kí zamín wírán banáí; us ke shahr jal gae, ki koí basnewálá na rahá. 16 Baní Núf aur baní Tahfanís terí khoprí torenge. 17 Kyá tú ise apne liye nahíṉ kamátá hai, jo tú ne KHUDÁWAND apne Khudá ko tark kiyá, jis waqt wuh tujh ko ráh meṉ chalátá thá. 18 Aur ab Saihúr ká pání píne ko tujhe Misr kí ráh meṉ kyá kám hai? aur nahr i Furát ká pání píne ko tujhe Asúr kí ráh meṉ kyá kám hai? 19 Terí hí buráí tujhe tádíb degí, aur terí bagáwat tujh ko ḍapaṭegí; ján aur dekh ki KHUDÁWAND apne Khudá ko chhorná burá aur karwá hai, aur ki tujh meṉ merá ḍar nahíṉ, KHUDÁWAND Rabb ul afwáj farmátá hai. 20 Kyúnki qadím se tú ne apná júá torá, bandhanoṉ ko jhaṭká ḍálá, aur kahá, ki Maiṉ bandagí na karúngí, ki har únche pahár par, aur har hare darakht ke tale tú ziná karne ko leṭí hai. 21 Maiṉ ne tujhe kháss angúr lagáyá, bilkull chokhá bíj; phir tú kyúnkar uprí angúr kí bigrí húí latá mere liye hogayí? 22 Kyúnki harchand tú apne ko sajjí se dhowe, aur bahut sá sábun lewe, tad bhí KHUDÁWAND Khudá kahtá hai, Terí sharárat mere huzúr dágdár hai. 23 Tú kyúnkar kahtí hai, ki Maiṉ palíd nahíṉ húṉ; maiṉ Baalím ke píchhe nahíṉ gayí? Tú apní ráh wádí meṉ dekh, jo tú ne kiyá ján: tú chálák úṉṭní kí mánind hai, jo mast idhar udhar dauṛtí hai; 24 Wahshí gadhí kí mánind jis ki janglí ádat hai, jo khwáhish ke máre hawá súnghtá hai; khwáhish purí karne se kaun use báz rakh saktá hai? Us ke ḍhúṉḍhnewále thak nahíṉ játe; us ke mahíne meṉ we use páwenge. 25 Tú apne pánw ko nangáí se aur apne galle ko pyás se rok: lekin tú ne kahá, ki Befáida; nahíṉ, kyúnki maiṉ ne begánoṉ se muhabbat kí, aur un ke píchhe chalúngí. 26 Jaisá pakṛe jáne meṉ chor sharminda hotá hai, waisáhí Isráel ká gharáná, we aur un ke bádsháh, un ke sardár, aur un ke káhin aur un ke nabí sharminda hote haiṉ, 27 Jo darakht se kahte, ki Tú merá báp, aur patthar ko, ki Tú ne mujhe janá hai; kyúnki unhoṉ ne merí taraf píṭh kí, par munh nahíṉ; lekin apní musíbat ke waqt kahenge, ki Uṭhke ham ko bachá. 28 Lekin tere mábúd kaháṉ haiṉ, jinheṉ tú ne apne liye banáyá?

We uṭheṉ, agar terí musíbat ke waqt we tujhe bachá sakeṉ; kyúnki, ai Yahúdáh, tere shahroṉ kí gintí ke muwáfiq tere mábúd haiṉ. 29 Tum káhe ko mujh se mubáhasa karoge? Tum sab mujh se phir gaye ho; KHUDAWAND kahtá hai. 30 Tumháre laṛkoṉ ko maiṉ ne befáida márá; unhoṉ ne tanbíh nahíṉ páí: tumhárí hí talwár pháṛnewále sher kí mánind tumháre nabíoṉ ko khá gaí hai.

31 Ai zamána, KHUDAWAND ká kalám dekh. Kyá maiṉ Isráel ko bayábán húá, yá táríkí kí zamín? Mere logoṉ ne kyúṉ kahá, ki Ham apne mukhtár haiṉ; phir tere pás na áwenge? 32 Kyá kunwárí apná singár, yá dulhin apní arúsí posháк bhúl játí hai? Par mere log beshumár dinoṉ se mujh ko bhúl gaye. 33 Muhabbat ḍhúṉḍhne ke liye kyúṉ tú apní ráh árásta kartí hai? isí liye bhí tú ne sharíroṉ ko apní ráheṉ sikhláíṉ. 34 Tere dámanoṉ meṉ garíb bequsúroṉ ká ḳhún bhí páyá jatá hai; maiṉ ne use just jú se nahíṉ páyá, balki in sabhoṉ par. 35 Tad bhí tú ne kahá hai, ki Is liye ki maiṉ bequsúr húṉ, us ká gazab yaqínan mujh se játá rahegá. Dekh maiṉ tujh se mubáhasa karúngá, is tere kahne se, ki Maiṉ ḳhatákár nahíṉ húṉ. 36 Apní ráh badalne ke liye tú kyúṉ aisí dauṛtí hai? Misr se bhí tú sharmáí jáegí, jaise Asúr se tú sharmáí gaí. 37 Yaháṉ se bhí apne sir par háth rakhe húe tú nikal jáegí; kyúnki KHUDAWAND ne tere ásroṉ ká inkár kiyá, aur tú un meṉ bahrawar na hogí.

III. BAB.

1 Ki agar koí mard apní jorú ko nikále, aur us ke yahán se wuh jáke dúsre mard kí ho jáe, kyá wuh phir us par máil hogá? kyá wuh zamín niháyat nápák na hogí? Lekin tú ne bahutse yároṉ ke sáth ziná kiyá; tadbhí merí taraf phir, KHUDAWAND farmátá hai. 2 Paháṛoṉ kí taraf apní ánkheṉ uṭhá, aur dekh, kaunsí jagah hai jaháṉ tú ne ziná nahíṉ kiyá. Arab ke mánind, jo bayábán meṉ hai, tú un ke liye ráhoṉ par baiṭhí; tú ne apní zinákáríoṉ aur badkáríoṉ se zamín ko nápák kiyá. 3 Jhaṛí rokí gaí, aur ákhirí barsát nahíṉ húí; aur tú fáhisha aurat ká chihra rakhtí hai, aur sharm nahíṉ mántí hai. 4 Kyá ab tú pukárke mujhe nahíṉ kahtí, ki Ai mere báp, tú merí jawání ká rahnumá thá? 5 Kyá wuh sadá apná gazab rakhegá? kyá wuh use hamesha tak rakhegá? Dekh, tú aisí báteṉ to boltí hai, par buráíáṉ kartí aur kar chuktí hai.

6 Yúsiyáh bádsháh ke dinoṉ meṉ KHUDAWAND ne mujh se kahá, Tú ne dekhá hai, ki bágí Isráel ne kyá kiyá hai? Wuh har únche paháṛ par, aur har hare darakht ke tale gaí, aur waháṉ zinákárí kí. 7 In sárí bátoṉ ke píchhe maiṉ ne us se kahá, ki Merí taraf phir á. Par wuh na phirí, Aur us kí bewafá bahin Yihúdáh ne dekhá. 8 Aur maiṉ ne dekhá, ki jab isí bais se, ki us ne zinákárí kí, maiṉ ne bagí Isráel ko nikálá, aur use taláqnáma diyá, tad bhí us kí bewafá bahin Yihúdáh na ḍarí, balki jáke zinákárí kí 9 Aur aisá húá ki apní besharm zinákárí se us ne zamín ko nápák kiyá, aur patthar aur lakṛí ke sáth zinákárí kí. 10 Aur báwujúd is sab ke, us kí bewafá bahin Yihúdáh merí taraf apne sáre dil se na phirí, magar makr se, KHUDAWAND kahtá hai. 11 Aur KHUDAWAND ne mujh se kahá, ki Bewafá Yihúdáh se bágí Isráel ne apne ko sádiq ṭhaharáyá hai.

12 Já, aur uttar kí taraf pukárke kah. KHUDAWAND farmátá hai, ki Ai bágí

Israel phir ao; maiñ tum par chín ábrú na húngá, kyúnki KHUDAWAND farmátá hai, Maiñ rahím húñ; maiñ sadá tak gazab na rakhúngí. 13 KHUDAWAND farmátá hai, Sirf apní sharárat pahchán, ki tú KHUDAWAND apne Khudá se phir gaí, aur harek hare darakht ke tale beginoñ ke sáth manmánti chalí, aur merí awáz nahíñ suní. 14 KHUDAWAND farmátá hai, Ai bágí larko phiro, kyúnki maiñ tumhárá kháwind húñ; aur shahr meñ se ek ko, aur firqa meñ se do ko leke tumheñ Saihún meñ láúngá. 15 Aur maiñ apne hí man ke muwáfiq tumheñ charwáhe dúngá, aur we tumheñ dínáí aur samajh se charáwenge. 16 Aur KHUDAWAND farmátá hai, ki Aisá hogí, ki jab un dinoñ meñ tum zamín par barhoge, aur bahut hooge, tab we phir na kahenge, ki KHUDAWAND ke ahdnáme ká sandúq; wuh un ke dil par na charhegí; we use yád meñ na láwenge, aur us kí ziyárat na karenge, aur wuh phir banáyá na jáegí. 17 Us waqt Yirúshálam KHUDAWAND ká takht kahíwegí; aur wahin sárí qaumeñ KHUDAWAND ke nám se Yirúshálam meñ jama hongí: aur we phir apne bure dil kí sakhtí par na chalenge. 18 Unhíñ dinoñ meñ Yihúdáh ká gharání Isráel ke gharáne meñ jáegá, aur we uttar kí zamín meñ se us zamín meñ ek sáth áwenge, jise maiñ ne tumháre bápdádoñ ko mírás meñ diyá. 19 Aur maiñ ne kahá, ki Maiñ tujhe betoñ meñ kyúnkar rakhúñ, aur zamín i margúb, qaumoñ ke lashkaroñ kí jalálí mírás, kyúnkar tujhe dúñ? Phir maiñ ne kahá, ki Tú mujhe pukáregí, Ai báp; aur mere píchhe áne se phir na jáegí.

20 Jaisá koí aurat apne khasam se bewafá ho, waisá, ai Isráel ke gharáne, tum mujh se bewafá húe ho, KHUDAWAND kahtá hai. 21 U'nchí jagahoñ par áwáz suní játí hai, baní Isráel ke nauhe aur duáeñ; kyúnki unhoñ ne apní ráh terhí kí, aur KHUDAWAND apne Khudá ko bhúl gaye. 22 Ai bágí larko, phiro; maiñ tumhárí bagáwatoñ ko rafa karúngí. Dekh, ham tere pás áte haiñ; ki tú KHUDAWAND hamárá Khudá hai. 23 Filhaqíqat jo barhtí tíloñ aur pahároñ se hai, so jhúthí hai; filhaqíqat KHUDAWAND hamáre Khudá meñ Isráel kí naját hai. 24 Aur yihí, jo sharm ká báis hai, hamárí jawání se hamáre bápdádoñ ke mál un ke bher aur gáe, un ke bete aur betíáñ, khá gayá. 25 Ham apne sharm meñ pare rahte, aur ruswáí ham ko dhámptí; is liye ki ham aur hamáre bápdáde jawání se áj tak KHUDAWAND apne Khudá ke khatákár haiñ, aur KHUDAWAND apne Khudá ke sukhan ke shinawá na húe.

IV. BAB.

1 KHUDAWAND farmátá hai, ki Ai Isráel, agar tú merí taraf phire, to tú apná watan ko phiregá: aur agar tú apní makrúhát ko merí nazar se dúr kare, to tú áwára na hogá. 2 Aur tú sachái aur adálat aur sadáqat se KHUDAWAND i Hai kí qasam kháwegá; aur qaumeñ us meñ apne ko mubárak jánengí, aur us par fakhr karengí. 3 Kyúnki KHUDAWAND Yihúdáh aur Yirúshálam ke logoñ se yúñ farmátá hai, ki Apní zamín ká khet banáo, aur kántoñ meñ na chhíto. 4 Ai Yihúdáh ke logo, aur Yirúshálam ke bashindo, KHUDAWAND ke liye apná khatna karo, aur apne man kí khulrí dúr phenko, na howe ki tumháre kámoñ kí buráí se merá qahr ág ke mánind uthe, aur aisá bharke ki phir bujh na sake. 5 Yihúdáh meñ mashhúr karo, aur Yirúshálam meñ sunáo, aur kaho, ki Zamín

men narsingá phúnko; buland áwáz se pukáro, aur kaho, ki Jama ho, aur qala-band shahron men chalo. 6 Tum Saihún kí taraf neza buland karo: haṭo, mat ṭhaharo: kyúnki main balí yáne baṛí halákat, uttar se láungí. 7 Wuh sher jháṛí se uṭhá, aur qaumon ká halák karnewálá rawána húá; wuh terí zamín wírán karne ko apní jagah se niklá; tere shahr biná báshinde ujáṛ honge. 8 Is liye tum apní kamar par ṭáṭ bándho, roo, aur wáwailá karo; kyúnki ham par se Ḳhudawand ke gazab kí garmí nahín gaí. 9 Ḳhudawand kahtá hai, ki Us din aisá hogá, ki bádsháh aur sardáron ke dil ṭúṭ jáenge; aur káhin ghabráhaṭ men paṛenge, aur nabí hairán honge. 10 Tab main ne kahá, Háe, ai Ḳhudawand Ḳhudá, yaqínan tú ne is qaum ko aur Yirúshálam ko yih kahke ḳhúb bhuláyá hai, ki Salámatí; báwajudeki talwár un kí ján tak pahunchtí. 11 Us waqt is qaum ko aur Yirúshálam ko kahá jáegá, Merí qaum kí beṭí kí taraf jangal kí únchí jagahon se garm hawá chalegí, usáne aur sáf karne ke liye nahín, 12 Balki ek hawá, jo us se bhárí hai, mujh se chalegí; abhí main un ká insáf karúngá. 13 Dekho, wuh badlíon ke mánind chaṛh áwegí, aur us kí rathen bhawanḍar ke mánind; us ke ghoṛe uqábon se tez hain. Wáwailá ham par! ki ham lúṭe játe. 14 Ai Yirúshálam, apne dil ko buráí se dho, táki tú naját páwe. Kab tak terí sharárat ke ḳhiyál tere andar base rahenge? 15 Kyúnki Dán se áwáz ishtihár kartí hai, aur Ifráim ke paháṛ se áfat sunátí hai. 16 Qaumon ko ḳhabar do; dekho, Yirúshálam ke muqábil sunáo, ki muhásara karnewále dúr zamín se áte hain, aur Yihúdáh ke shahron ke muqábil apní áwáz dete hain. 17 Khet ke rakhwálon ke mánind we use gherte hain; kyúnki wuh mujh se phir gaí, Ḳhudawand kahtá hai. 18 Terí chál aur tere kámon ne tujh ko is hál tak pahuncháyá; yih terí buráí hai, kyúnki kaṛwí hai, ki tere dil men pahunchtí.

19 Merí antríán! merí antríán! mere dil ke parde dardmand hain; merá dil josh men hai; main chup nahín rah saktá, kyúnki, ai merí ján, tú ne narsinge kí áwáz, laṛáí ká shor suná. 20 Halákat par halákat sunáí játí hai; kyúnki tamám zamín lúṭí játí: mere ḳhaime achának, aur mere sáre parde ek dam men lúṭe játe. 21 Kab tak main neza ko dekhúngá, aur narsinge kí áwáz sunúngá? 22 Ki mere log nádán hain, we mujhe nahín jánte; we náḳhalaf laṛke hain, aur aql nahín rakhte: badkárí men aqlmand hain, par nekokárí men beaql. 23 Main ne zamín ko dekhá, aur kyá dekhtá hún, ki wírán aur sunsán; ásmán ko bhí, ki benúr hai. 24 Main ne paháron ko dekhá, aur kyá dekhtá hún, ki we thartharáe, aur sáre ṭíle hil gaye. 25 Main ne dekhá, aur kyá dekhtá hún, ki koí ádmí nahín; aur sab hawáí parinde uṛ bhága. 26 Main ne dekhá, aur kyá dekhtá hún, ki Karmil dasht hogayá, aur Ḳhudawand ke áge, us ke qahr kí garmi ke áge us ke sáre shahr tabáh ho gaye. 27 Kyúnki Ḳhudawand yún kahtá hai, ki Tamám zamín wírán hogí; tadbhí main bilkull kalik na karúngí. 28 Isí liye zamín mitam karegí, aur ásmán siyáhposh honge; kyúnki main ne kahá aur ṭháná; main us se na pachhtáúngá, aur na haṭúngá. 29 Sawár aur tírandáz ke shor se har shahr bhágegá; andhere jangalon men já rahenge, aur ṭílon par chaṛhenge: har shahr chhoṛá jáegá, aur koí báshinda us men na rahegá. 30 Lúṭe jáne par tú kyá karegí? Agarchi tú qirmizí se apne ko árásta kare, agarchi tú sonahle zewar se apne ko singáre, agarchi apní ánkhon men surmá lagáwe, tadbhí tú apní áráish befáida kartí hai; tere áshiq tujh ko haqír jánenge, we terí ján ke ḳhwáhán honge. 31 Kyúnki

bint i Saihún kí áwáz, jannewálí aurat ke chilláne ke mánind jo pír se apná pahlauthá jantí hai, main ne suní, ki wuh hámptí hai, aur apne háth phailáke kahtí hai, ... mujh par, ki merí ján khúníon se lab par áí.

V. BAB.

1 Yirusalam ke kúchon men har taraf dauro, aur ab dekho, aur jáno, aur us ke mahallon men dhúndho, agar koí ádmí páyá jáwe, jo insáf kartá, jo amánat dhúndhtá; aur main muáf karúngá. 2 Aur agarchi we Khudawand i Haí kahte, tadbhí yaqínan we jhúthí qasam kháte. 3 Ai Khudawand, kyá terí ánkhen amánat par nahín hain? Tú ne unhen márá, par unhon ne afsos nahín kí, tú ne unhen halák kiyá, par unhon ne tanbíh ko na máná: unhon ne apne munh ko chatán se sakhttar banáyá; we phir áne men munkir húe. 4 Tab main ne kahá, ki Yaqínan ye ámm log hain; bewaqúf hain; kyúnki we Khudawand kí ráh, aur apne Khudá kí rástí ko nahín jánte. 5 Main khass logon ke pás jáúngá, aur unhen bolúngá, kyúnki we Khudawand kí ráh, aur apne Khudá kí rástí ko jánte. Par unhon ne sab ke sab júá torá, aur bandhanon ko jhatká dálá. 6 Is liye jangal ká sher unhen phárgá, shám ká bheriyá unhen lútegá, chítá un ke shahron ká nigahbán hogá; jo koí un men se nikle, phárá jáegí; kyúnki un kí sarkashí bahut húí, aur un kí bagáwaten barh gain.

7 Is se main tujhe kyúnkar muáf karún? Tere farzondon ne mujh ko chhorá, aur un kí qasam kháí jo iláh nahín hain: agarchi main ne un se qasam lí, tadbhí unhon ne zinákárí kí, aur kasbíon ke ghar men bhír lagáke gaye. 8 We mast ghoron ke mánind idhar udhar daurte: har ek apne porosí kí jorú ke píchhe hinhinátá hai. 6 Khudawand kahtá hai, ki In báton ke liye kyá main badlá na lúngá, aur aisí qaum se merá jí intiqám na legá?

10 Tum un kí díwáron par charho, aur kharáb karo: par bilkull tabáh na karo, un kí dálíán toro, kyúnki we Khudawand kí nahín hain. 11 Kyúnki Khudawand kahtá hai, ki Isráel ke gharáne aur Yihúdáh ke gharáne ne mujh se niháyat bewafáí kí. 12 We Khudawand ke munkir húe, aur kahá, ki Wuh nahín hai; aur balá ham par na áwegí, aur talwár aur kál ham na dekhenge. 13 Nabí hawá ho jáenge aur kalám un men nahín hai; un par aisá kiyá jáegá. 14 Is liye Khudawand Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Tum jo yih bát kahte ho, so dekho, main apne kalám ko tere munh men ág ke mánind karúngá, aur is qaum ko lakrí, aur wuh unhen khá jáegí. 15 Ai Isráel ke gharáne, dekho, main dúr se tum par ek qaum láúngá, Khudawand kahtá hai; wuh muzbút qaum hai, wuh qadím qaum hai, wuh qaum hai, jis kí zubán tú nahín jántá, aur jis kí bolí tú nahín samajhtá. 16 Un kí tarkash khulí húí qabr ke mánind hai; we sab bahádur hain. 17 Terí fasl aur terí rotí jo tere bete betíon ká kháná hai, we khá jáenge; tere gáe bher we khá jáenge; tere angúr aur tere anjír we khá jáenge; tere qalaband shahron ko, jin par terá ásrá hai, we talwár se ujárenge. 18 Tadbhí Khudawand kahtá hai, ki Main tumhen bilkull halák na karúngá.

19 Aur yún hogá, ki jab tum log kahoge, ki Khudawand hamáre Khudá ne yih sab ham par kyún kiyá, tab tú unhen kah, ki Jaisá tum logon ne mujhe chhor diyá, aur apní zamín men begáne mábúdon kí bandagí kí, taisá tum zamín men jo

tumhárí nahín hai begánon kí bandagí karoge. 20 Yáqúb ke gharáne men ishtihár karo, aur Yihúdáh men yih kahke sunáo, 21 Ab ise sun, ai nádán aur beaql qaum, jo ánkhen rakhtí hai, par dekhtí nahín, jo kán rakhtí hai, par suntí nahín; 22 Khudawand kahtá hai, kyá tum mujh se nahín ḍarte? kyá tum mere huzúr nahín thartharáte, jis ne ret ko samundar kí sarhadd ke liye abadí qánún muqarrar kiyá, ki us se baṛh na sake: aur harchand us kí lahren uṭhá karen, tadbhí we gálib na hotín; harchand we shor karen, tadbhí we pár já nahín saktín? 23 Lekin is qaum ká dil bagí aur sarkash hai; unhon ne sarkashí kí, aur chale gaye. 24 Unhon ne apne dil men nahín kahá, ki Ham Khudawand apne Khudá se ḍaren, jo mausim men aglí aur pichhlí barsát detá hai: fasl ke muqarrarí hafton ko hamáre liye wuh rakh chhoṛtá.

25 Tumhárí sharárat ne un ko áne na diyá, aur tumhárí khatákárí ne tum se taháif ko rok rakhá. 26 Kyúnki merí qaum men sharír log páe játe hain, jo shikáríon kí mánind ghát men baiṭhte hain; we jál phailáte, ki ádmíon ko phansáwen. 27 Jaise pinjṛá chiṛiyon se bhará hai, taise un ká ghar makr se bhará hai: isí liye we bare aur máldár ho gae. 28 We moṭe ho gaye, aur nikhre hain: we sharíron se sabqat legaye: we muqadama nahín karte, yáne yatímon ká muqadama, aur tadbhí we táliwar hain; aur garíbon ká insáf nahín karte. 29 Khudawand kahtá hai, In báton ke liye kyá main badlá na lúngá, aur aisí qaum se merá jí intiqám na legí?

30 Ajíb aur haulnák kám zamín men kiyá játá hai; 31 Nabí jhúṭh se nubúwat karte hain, aur káhin un ke wasíle khudáwandí karte, aur mere log aisá cháhte, par us ke ákhir men tum kyá karoge?

VI. BAB.

1 Ai baní Binyamín, Yirúshálam men se bhágo, aur Taqúa men narsingá phúnko, aur Bait ul Karam men nishán khaṛá karo: ki uttar kí taraf se balá á lagtí hai, aur baṛí halákat. 2 Main bint i Saihún ko, jo khúbsúrat aur náznín hai, barbád karúngá. 3 Charwáhe apne gallon ke sáth us ke muqábil áwenge, aur girdágird us ke muqábil khaime khaṛe karenge; harek apní jagah men charáwegá. 4 Us ke muqábil laṛáí taiyár karo; uṭho, zuhr ke waqt chaṛh chalen. Háe ham par, ki din ḍhaltá hai, aur shám ke sáye baṛh játe hain. 5 Uṭho, rát ko chaṛh chalen, aur us ke mahallon ko ḍhá den. 6 Kyúnki Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Lakṛí káṭo, aur Yirúshálam ke muqábil pushta bándho: yih shahr badlá páne par hai; us ke darmiyán har tarah ká zulm hai. 7 Jaisá sotá apná pání ublátá hai, taisá wuh apní buráí ublátí hai: zulm aur taaddí us men suní játí hai; har dam mere sámhne wáwailá aur már píṭ hai. 8 Ai Yirúshálam, sudhar já, na ho ki merá dil tujh se alag ho jáe; na ho ki main tujhe wírán aur súní zamín banáúngá.

9 Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Jo Isráel men se báqí hain, un ko we angúr ke mánind bilkull chunenge: khoshachín ke mánind, ṭokríon men apne háth pher de. 10 Main kis se kahún aur chitáún, táki we sunen? Dekh, un ká kán námakhtún hai, yahán tak ki we sun nahín sakte: dekh, Khudawand ká kalám unhen hiqárat hai, we us se shádmán nahín hote. 11 Chunánchi main

KHUDAWAND ke qahr se bhará húṇ; maiṇ sahne se thak gayá húṇ; maiṇ báhar laṛkoṇ par, aur jawánoṇ ke majma par use uṇdelúngá: kyúnki ḳhasam apní jorú ke sáth, aur búṛhá zaíf ke sáth pakṛá jáegá. 12 Aur un ke ghar, khetoṇ aur jorúoṇ samet, auroṇ ke ho jáenge: kyúnki KHUDAWAND kahtá hai, ki Zamín ke báshindoṇ par maiṇ apná háth baṛháúngá. 13 Ki chhoṭe se baṛe tak sab apne ko lálach meṇ dete; aur nabí se káhin tak sab jhúṭh se chalte haiṇ. 14 Aur unhoṇ ne merí bint i qaum ke gháo ko yih kahke záhir meṇ changá kiyá, ki Salámatí, salámatí; jab ki salámatí na thí. 15 Kyá we makrúh kám karne se sharminde húe? Nahíṇ, we zarra sharminde na húe, we ḳhajil hone nahíṇ jánte; is wáste girnewáloṇ meṇ we girenge: KHUDAWAND kahtá hai, jis waqt maiṇ un se badlá lúngá, we giráe jáenge. 16 KHUDAWAND yúṇ kahtá hai, ki Ráhoṇ par khaṛe ho, aur dekho, aur qadím rástoṇ ke liye púchho, ki achchhí ráh kaháṇ hai? Usí meṇ chalo, ki tum apní ján ká árám páoge. Par unhoṇ ne kahá, ki Ham us meṇ na chalenge. 17 Ham ne tum par bhí nigahbán ṭhaharáe, narsinge kí áwáz suno. Par unhoṇ ne kahá, ki Ham na sunenge.

18 Isí liye, ai qaumo, suno, aur ai jamáat, jo un meṇ hai, ján. 19 Ai zamín, sun: dekh, musíbat, jo un ke muhásahoṇ ká phal hai, maiṇ is qaum par láúngá, ki we mere kalám aur merí shariat ke shinawá na húe, balki use radd kiyá. 20 Mere liye Sabá se kyún lubán láyá játá hai, aur dúr zamín se ḳhushbúdár ukh? Tere chaṛháwe mujhe pasand nahíṇ haiṇ, aur tere zabíhe ḳhush nahíṇ áte. 21 Isí liye KHUDAWAND yúṇ kahtá hai, ki Dekh, maiṇ is qaum ke áge ṭhokareṇ dhartá húṇ, aur báp aur beṭe ikaṭṭhe un se ṭhokar kháenge; paṛosí aur us ká dost ikaṭṭhe halák honge. 22 KHUDAWAND yúṇ kahtá hai, ki Dekh, uttar ki zamín se ek qaum átí hai, aur dunyá kí sarhaddoṇ se ek baṛí guroh uṭhegí. 23 We kamán aur neza háth meṇ lenge; sang dil haiṇ, aur rahm na karenge: un kí áwáz samundar ke mánind shor macháwegí; aur ghoṛoṇ par sawár honge, jangí mardoṇ ke mánind tere muqábile par, ai bint i Saihún, we saff bándhenge. 24 Ham ne us ká shuhra suná: hamáre háth náqúwat húe: jannewálí aurat kí píṛí ke mánind dard ne ham ko pakṛá, 25 Khet meṇ mat nikal já, aur ráh meṇ mat phir; kyúnki dushman kí talwár aur ḳhauf girdágird hai.

26 Ai merí bint i qaum, ṭáṭ kamar par bándh, aur ḳhák meṇ loṭ; háe háe kar, phúṭ phúṭ ro, jaise eklauṭhe ke liye: kyúnki luṭerá ham par achának áwegá. 27 Maiṇ ne tujhe apní qaum ká parakhnewálá ṭhaharáyá, ki tú un kí ráhoṇ ko jáne aur parakhe. 28 We sab ke sab niháyat sarkash haiṇ; we gíbat karte húe phirte; we pítal aur lohá haiṇ; we sab ke sab bigáṛnewále haiṇ. 29 Dhaunkní jal gaí, sísá bhasam ho gayá; befáida parkhí ne galáyá, ki bure alag nahíṇ hote. 3 Log unheṇ khoṭí chándí kahenge, ki Ḳhudá ne unheṇ khoṭá ṭhaharáyá hai.

VII. BAB.

1 Yih kahte húe KHUDAWAND ká kalám Yaramiyáh pás pahunchá, 2 Ki Tú KHUDAWAND ke ghar ke pháṭak par khaṛá ho, aur waháṇ yih kalám pukárke kah, ki Ai sáre Yihúdáh, jo KHUDAWAND kí bandagí ke liye in pháṭakoṇ se bhítar játe ho, KHUDAWAND ká kalám suno. 3 Rabb ul afwáj, Isráel ká Ḳhudá, yúṇ armátá hai, ki Apní apní ráh, aur apne apne kám sudháro, aur maiṇ tumheṇ

is maqám men basáúngí. 4 Tum yih kahte húe jhúṭhí báton par ásrá mat rakho, ki Khudawand kí haikal, Khudawand kí haikal, Khudawand kí haikal ye hain. 5 Kyúnki agar tum apní apní ráh aur apne apne kám sarásar sudháro, agar tum ádmí aur us ke porosí ká insáf belág karo; 6 Agar tum pardesí aur yatím aur bewa ko na dabáo, aur is maqám men náhaqq ḳhún na baháo, aur apne nuqsán ke liye begáne mábúdon ká píchhá na karo; 7 To main tum ko is maqám men abad ul ábád tak basáúngí, is zamín men jise main ne tumháre bápdádon ko diyá.

8 Dekho, tum jhúṭhí báton par ásrá rakhte ho, jo láhásil hain. 9 Kyá tum chorí aur ḳhún aur zinákárí karoge aur jhúṭhí qasam kháoge, aur Baal ke áge lubán jaláoge, aur begáne mábúdon ke píchhe jáoge, jinhen tum ne nahín jáná; 10 Aur mere huzúr is ghar men, jo Khudawand ke nám ká hai, áke khaṛe hoge, aur kahoge, ki Ham ne ḳhalásí páí ki ye sab nafratí kám karen. 11 Kyá yih ghar, jo mere nám se mashhúr hai, tumhárí nazar men baṭmáron ká ghár hai? Khudawand kahtí hai, ki Main ne, hán, main ne dekhá hai. 12 Pas ab mere maqám par, jo Sailá men thá jáo, jahán ibtidá men main ne apná nám sákin kiyá, aur dekho, ki main ne apní guroh Israel kí buráí ke liye us se kyá kiyá hai? 13 Aur ab isí liye ki tum logon ne ye sab kám kiye, Khudawand kahtá hai, aur main ne subh sawere uṭhke tum ko kahá kiyá, par tum ne na suná; aur main ne tumhen buláyá, par tum ne jawáb na diyá; 14 So main is ghar se, jo mere nám se mashhúr hai, jis par tum ásrá rakhte ho, aur is maqám se jise main ne tumhen aur tumháre bápdádon ko diyá, wuhí karúngí jo main ne Sailá se kiyá hai. 15 Main tumhen apne áge se nikál dúngí, jaisá main ne tumhárí birádarí Ifráim kí sárí nasl ko nikál diyá. 16 Isí liye tú is qaum kí ḳhátir dúá mat máng, aur un kí ḳhátir faryád aur duá mat kar aur mujh se shifáat na kar; ki main terí na sunúngí.

17 Kyá tú nahín dekhtá, ki Yihúdáh ke shahron men, aur Yisúshálam kí saṛakon men ye kyá karte hain? 18 Ki laṛke lakṛí chunte hain, aur báp ág jaláte hain, aur auraten áṭá gúndhtí hain, táki ásmán kí malika ke liye kuliche pakáwen, aur begáne mábúdon ko tapáwan tapáwen, ki mujhe gusse men láwen. 19 Khudawand kahtá hai, ki Kyá we mujhe gusse men láte hain? Kyá we apne hí munh kí garbaṛáhat ke liye apne ko gusse men láe? 20 Isí wáste Khudawand Khudá yún kahtí hai, ki Dekh, is maqám par, aur ádmí par, aur chárpáe par, aur maidán ke daraḳht par, aur zamín ke phal par merá gazab aur merá qahr ḍhálá jáegá, wuh bhaṛakegá, aur bujhegá nahín. 21 Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún farmátá hai, ki Apne chaṛháwe apní zabíhon par ziyáda karo, aur gosht kháo. 22 Kyúnki jis din main tumháre bápdádon ko Misr kí zamín se nikál láyá, unhen chaṛháwe aur zabíha kí bábat kuchh nahín kahá, aur hukm nahín diyá. 23 Balki unhen itná hí kahke main ne hukm diyá, ki Merí suno, aur main tumhárá Khudá hoúngá, aur tum mere log hooge; aur sári ráh men chalo, jo main tumhen farmáún, jis men tumhárá bhalá howe. 24 Lekin unhon ne na suná, na kán lagáyá, balki apne bure dil kí maslahat aur sharárat ke muwáfiq chale; aur píchhe haṭe, aur áge na baṛhe. 25 Jis din se tumháre bápdáde Misr kí zamín se nikal áe, áj ke din tak main ne tumháre pás apne sáre bande nabíon ko har roz subh sawere uṭhke bhejá hai; 26 Lekin unhon ne merí na suní aur apná kán na lagáyá, balki apní gardan saḳht kí; we apne bápdádon se badtar húe. 27 Aur tú ye sárí báten un se kahegá, aur we terí na sunenge; aur tú unhen buláwegá, aur we jawáb

na denge. 28 So tú un ko kahegá, ki Yih wuh qaum hai, jis ne Khudawand apne Khudá kí áwáz na suní, aur tanbíh na máuí, amánat mauqúf húí, aur un ke munh se játí rahí.

29 Ai Yirúshálam, apne bál mundá aur phenk, aur únchí jagahon men mátam kar, kyúnki Khudawand ne apní qahr kí píṛhí ká inkár kiyá, aur tyág diyá. 30 Ki baní Yihúdáh ne merí nazar men burái kí, Khudawand kahtá hai: us ghar men, jo mere nám ká hai, unhon ne apní makrúhát rakhí, ki use nápák karen. 31 Aur unhon ne Tafat ke únche makánon ko banáyá, jo bin Hinnúm kí wádí men hain, ki apne beṭon beṭíon ko ág men jaláwen, jis ká main ne hukm nahín diyá, aur mere dil ko pasand na áyá.

32 Is liye, dekh, we din áte hain, Khudawand kahtá, ki yih Tufat, aur bin Hinnúm kí wádí kabhí na kahí jáegi, balki wádí ul qatl: aur we Tufat men yahán tak gáṛenge, ki ek jagah bíqí na rahegí. 33 Aur is qaum kí láshen hawá ke parindon aur zamín ke chaupáyon kí khurák hongí; aur koí unhen na hánkegá. 34 Aur main Yihúdáh ke shahron se aur Yirúshálam kí saṛakon se, khushí kí áwáz, aur shádí kí áwáz, dulhá kí áwáz aur dulhin kí áwáz uṭhá ḍálúngá; ki zamín wírán hogí.

VIII. BAB.

1 Khudawand kahtá hai, ki Us waqt men we Yihúdáh ke bádsháhon kí haḍḍíán, aur us ke sardáron kí haḍḍíán, aur káhinon kí haḍḍíán, aur nabíon kí haḍḍíán, aur Yirúshálam ke báshindon kí haḍḍíán un kí qabaron men se nikál phenkenge: 2 Aur súraj aur chánd aur ásmán ke sáre lashkaron ke áge we unhen adheṛenge, jin kí unhon ne muhabbat kí, aur bandagí kí, aur pairawí kí, aur talásh kí, aur jin ke áge sijda kiyá: we batoṛí aur gárí na jáengí; we khád ke mánind rú i zamín par hongí. 3 Aur sáre báqí log, jo is bure gharáne men se har ek maqám men rah jáenge jahán main ne unhen hánk diyá hai, maut ko zindagí se ziyáda cháhenge. Rabb ul afwáj kahtá hai.

4 Tú unhen kahegá, ki Khudawand yún kahtá hai, kyá jo girenge phir na uṭhenge? Kyá jo phir jáegá phir na áwegá? 5 So Yirúshálam ke ye log kyún púrí bagáwat se bágí húe? Unhon ne fareb ko pakaṛ rakhá hai, aur phir áne ká inkár kiyá. 6 Main ne kán lagáyá aur suná; kisí ne haqq na kahá; koí apní burái se yih kahke afsos nahín kartí ki Main ne kyá kiyá? Har ek apní chál par chaltá hai, jis tarah ghoṛá laṛáí men jaulán hai. 7 Chunánchi hawái laqlaq apne muqarrar waqt jántí hai; aur fákhta aur kulang aur abábíl apne áne ká waqt mánte hain; par merí qaum Khudawand kí rástí nahín jánte. 8 Tum kyúnkar kahte ho, ki Ham hakím hain, aur Khudawand kí shariat hamáre pás hai? Dekh, haqíqat men kátibon ke bátil qalam ne use bátil baná rakhá hai. 9 Hakím log sharminde húe, hairán húe aur pakṛe gaye: dekh unhon ne Khudawand ke kalám ká inkár kiyá, aur un men kyá hikmat hai? 10 Isí liye main un kí jorúán auron ko, aur un ke khet mutasarrifon ko dúngí: ki chhoṭe se baṛe tak sab apne ko lálach men dete; aur nabí se káhin tak sab jhúṭh se chalte hain. 11 Aur unhon ne merí bint i qaum ke gháo ko yih kahke záhir men changá kiyá, ki Salámatí, salámatí; jab ki salámatí na thí. 12 Kyá we makrúh kám karne se sharminde húe? nahín

we zarra sharminde na húe, we ḳhajil hone nahíṇ jánte; is wáste girnewáloṇ meṇ we girenge. Khudawand kahtá hai, Jis waqt maiṇ un se badlá lúngá, we giráe jáenge.

13 Maiṇ unheṇ bhasam karúngá, Khudawand kahtá hai; angúr meṇ angúr na honge, aur anjír meṇ anjír na honge, aur pattí murjhá jáegí; aur maiṇ unheṇ barpá karúngá, jo unheṇ dabáwenge. 14 Ham kyúṇ chupke baiṭhte? áo, ikaṭṭhe howeṇ, aur qalaband shahroṇ meṇ dáḳhil howeṇ, aur waháṇ chupke ṭhahareṇ; kyúnki Khudawand hamáre Ḳhudá ne hameṇ chup kiyá hai, aur hameṇ pitpápṛe ká pání píne ko diyá, is liye ki ham Khudawand ke ḳhatákár haiṇ. 15 Ham salámatí ke muntazir the, par bhaláí nahíṇ áí; aur shifá ke waqt ke, par dekh dahshat. 16 Dán se us ke ghoṛoṇ kí farráhat suní játí hai: us ke samandoṇ ke hinhináne kí áwáz se tamám zamín tharthará rahí hai: ki we áe, aur zamín ko sab kuchh samet jo us meṇ hai khá gaye; aur shahr ko us ke báshindoṇ samet. 17 Ki dekh, maiṇ tum meṇ sámpoṇ ko, afíoṇ ko, bhej dúngá, jo mohe nahíṇ já sakte, aur we tumheṇ káṭenge, Khudawand kahtá hai.

18 Kásh ki merí gamgíní par ḳhushí roshan hotí! merá dil mujh meṇ bímár hai. 19 Dekh, merí bint i qaum kí chilláhaṭ dúr mulk se, Kyá Khudawand Saihúṇ meṇ nahíṇ? kyá us ká bádsháh us meṇ nahíṇ? We kyúṇ apní taráshí húí múratoṇ se aur begána butlánoṇ se mujh ko gusse meṇ láye? 20 Fasl i rabí guzar gaí, garmí játí rahí, aur ham ne naját na páí. 21 Merí bint i qaum ke chúr chúr hone se merá dil chúr ho rahá hai, maiṇ mukaddar húṇ; hairání mujh par gálib húí. 22 Kyá Jiliahd meṇ raugan i balsán nahíṇ hai? kyá waháṇ koí tabíb nahíṇ? merí bint i qaum kí tandurustí kyúṇ nahíṇ húí?

IX. BAB.

1 Kásh ki merá sir pání hotá, aur merí ánkheṇ ánsúoṇ ká sotá, táki apní bint i qaum ke maqtúloṇ ke liye rát din nauha karúṇ! 2 Kásh ki mere liye jangal meṇ musáfiroṇ ká ṭikáo hotá, to maiṇ apní qaum ko chhoṛke chalá játá, kyúnki we sab zinákár haiṇ, bewafáoṇ kí jamáat. 3 Aur we apní zubánoṇ ko kamán ke mániud jhúṭh ke liye khínchte haiṇ aur sacháí ke liye zamín par himmatwár nahíṇ haiṇ ki we buráí se buráí tak baṛh játe, aur mujh ko nahíṇ jánte, Khudawand kahtá hai. 4 Har ek apne sáthí se chaukas rahe, aur tum kisí bháí ká ásrá na rakho: kyúnki har ek bháí bedareg aqab kartá, aur har yár gíbat kartá húá phirtá. 5 Aur har ek apne paṛosí ko fareb degá, sach sach na bolegá, unhoṇ ne apní zubán ko jhúṭh bolná sikhláyá, aur buráí karne ko koshish kí. 6 Terí búd o básh fareb ke darmiyán hai; fareb se unhoṇ ne mujhe jánne ká inkár kiyá, Khudawand kahtá hai. 7 Is liye Rabb ul afwáj yúṇ kahtá hai, Dekh, maiṇ un ko pighláúngí aur jánchúngá: apní bint i qaum kí bábat kyá aur chára karúṇ? 8 Un kí zubán tír i qátil ke mánind hai; wuh makr kí bát boltí hai: we apne poṛosí ko muṇh se salám kahte, par andar se us kí ghát meṇ baiṭhte.

9 Khudawand kahtá hai, ki In bátoṇ ke liye kyá maiṇ badlá na lúngá, aur aisí qaum se merí ján intiqám na legí? 10 Maiṇ paháṛoṇ ke liye roná píṭná karúngá aur bayábán kí charágáhoṇ ke liye wáwailá, kyúnki we yaháṇ tak jal gaíṇ, ki koí nah ṇ guzartá; galle kí áwáz log nahíṇ sunte: hawáí parinde aur chaupáye bhág

gaye; we játe rahe. 11 Aur main Yirúshálam ko ḍher ḍher aur ajgaron ká gár kar dúngá; aur main Yihúdáh ke shahron ko yahán tak wírán karúngá, ki koí báshinda na rahegá.

12 Aqlmand ádmí kaun hai? wuh ise samjhe; aur jis se Khudawand ke munh ne kahá, wuh use záhir kare; zamín kis liye wírán húí, aur bayábán ke mánind jal gaí, ki koí nahín guzartá? 13 Khudawand yún kahtá hai, ki Isí liye unhon ne merí sharíat ko chhoṛ diyá, jo main ne un ke áge rakhí, aur merí áwáz ke shinawá na húe, na us ke muwáfiq chale; 14 Balki apne dil ke khiyálon kí pairawí kí, aur Baalím kí, jo unhon ne apne bápdádon se síkhí. 15 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá, yún kahtá hai, ki Dekh, main is qaum ko nagdauná khiláúngá, aur pitpápre ká pání piláúngá. 16 Aur main unhen gairqaumon men titar bitar karúngá, jinhen na unhon ne na un ke bápdádon ne jáná; aur main un ke píchhe talwár bhejtá rahúngá, jab tak main unhen khá na jáún.

17 Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Socho, aur mátam karnewálí auraton ko buláo, ki áwen; aur hoshyár auraton ko bulwá bhejo, ki áwen. 18 Aur we jaldí karen, aur ham par nauha uṭháwen, ki hamárí ánkhen ánsú baháwen, aur hamárí palaken pání ḍhálen. 19 Kyúnki Saihún se nauhe kí áwáz suní játí hai, ki Ham kaise luṭ játe hain! ham niháyat ghabráe játe, ki ham ne zamín ko chhoṛ diyá hai, kyúnki hamáre maskanon ne hamen nikál diyá. 20 Is liye, ai aurato, Khudawand ká kalám suno, aur tumhárá kán us ke munh ká kalám qabúl kare aur apní beṭíon ko mátam, balki har ek apní paṛosí ko nauha sikháo: 21 Kyúnki maut hamárí khiṛkíon men chaṛh áí hai, hamáre mahallon men paiṭhí hai, ki laṛkon ko saṛakon men se, aur jawánon ko chaukon men se qata kare. 22 Bolo, Khudawand yún kahtá hai, ki Ádmíon kí láshen khád kí mánind khet par girengí, aur lawaiye kí muṭhiyá ke mánind, jab ki khoshachín na howe.

23 Khudawand yún kahtá hai, Hakím apní hikmat par fakhr na kare, aur qúwatwálá apní qúwat par fakhr na kare, aur máldár apne mál par fakhr na kare: 24 Lekin jo fakhr kartá hai is par fakhr kare, ki mujhe samajhtá aur jántá, ki main Khudawand hún, jo rahmat aur insáf aur sadáqat zamín par kartá hún; ki ye mujhe khush áte, Khudawand kahtá hai. 25 Dekh, we din áte hain, Khudawand kahtá, ki main sab makhtúnon ko námakhtúnon ke sáth sazá dúngá. 26 Misr ko, aur Yihúdáh ko, aur Adúm ko, aur baní Ammún ko, aur Moab ko, aur un sabhon ko jo apná goshasir múndte hain, jo bayábán ke báshinde hain; kyúnki sárí qaumen námakhtún hain, aur Isráel ká sárá gharáná dil ká námakhtún hai.

X. BAB.

1 Ai Isráel ke gharáno, jo kalám ki Khudawand tum ko kahtá hai, suno; 2 Khudawand yún kahtá hai, ki Tum qaumon kí chál na síkho, aur ásmání nishánon se hairán na hoo, jaise qaumen un se hairán hain. 3 Kyúnki qaumon kí rusúmát bátil hain: ki we kulháṛí se darakht jangal men káṭte, ki yih kárígar kí dastkárí hai: 4 Chándí aur sone se we use áráish dete; kílon aur mártolon se use bándhte, ki na hile. 5 We táṛ kí tarah sídhe hain, par bolte nahín; un ke liye láduewálá cháhiye, kyúnki we chal nahín sakte. Un se mat ḍaro, kyúnki we buráí nahín kar sakte, aur unhen bhaláí ká ikhtiyár bhí nahín hai. 6 Ai Khudawand tere má-

nind koí nahíṇ hai; tú baṛá hai, aur terá nám qudrat meṇ baṛá hai. 7 Ai qaumoṇ ke bádsháh, tujh se kaun na ḍare? ki yih terá haqq hai, kyúnki qaumoṇ ke sáre hakímoṇ meṇ, aur un kí sárí mamlukatoṇ meṇ tere mánind koí nahíṇ hai. 8 We sarásar behosh aur ahmaq haiṇ; un kí tarbíyat bátil hai, ki wuh lakṛí hai. 9 Tarsís se píṭí húí chándí lái játi hai, aur Ufáz se soná, kárígar kí kárígarí aur ṭhaṭhere kí dastkárí: nílá aur argawání un ká libás hai; we sab ke sab tez ádmíoṇ kí kárígarí haiṇ. 10 Lekin Ḳhudáwand sachchá Ḳhudá hai, wuh zinda Ḳhudá aur abadi Bádsháh hai: us ke qahr se zamín thartharáwegí, aur us kí jaljaláhaṭ kí bardásht qaumeṇ kar na sakengí. 11 Tum unheṇ is tarah kaho, ki Jin mábúdoṇ ne ásmán aur zamín ko nahíṇ banáyá, zamín par se aur is ásmán ke níche se nest honge. 12 Us ne apní qudrat se dunyá ko banáyá hai, us ne apní hikmat se jahán ko qáim kiyá hai, aur apní aql se ásmánoṇ ko phailáyá hai. 13 Us kí áwáz dete hí ásmánoṇ meṇ pánioṇ kí bahutái hai, aur wuh zamín kí sarhaddoṇ se badlíoṇ ko chaṛhátá hai; bijlíoṇ ko barsát ke sáth látá hai, aur hawá ko apne ḳhazánoṇ se chalátá hai. 14 Har ek ádmí apní dánáí se nádán bantá hai; har ek kárígar apní taráshí húí múrat se sharmáyá játá hai: kyúnki us ká ḍhálá húá jhúṭhá hai, jis meṇ dam nahíṇ. 15 We bátil haiṇ, bhúl chúk ke kám: badlá lene ke waqt we nábúd honge. 16 Yáqúb ká hissa un ke mánind nahíṇ hai, ki Wuh sab ká ḳháliq hai; aur Isráel us kí mírás ká asá hai: Rabb ul afwáj us ká nám hai.

17 Ai qila ke báshinde, mulk se apná asbáb jama kar. 18 Kyúnki Ḳhudáwand yúṇ kahtá hai, ki Maiṇ zamín ke báshindoṇ ko ek bárgí faláḳhun se nikál dúngá aur unheṇ tang karúngá táki giriftár hoṇ.

19 Háe mujh par mere sadme ke liye! ki merá zaḳhm kárí hai: par maiṇ ne kahá, ki Yaqínan yih áfat hai, aur maiṇ use sahúngá. 20 Merá ḳhaima lúṭá játá aur merí sab tanábeṇ ṭúṭí haiṇ: mere beṭe mere pás se nikal gaye, aur nahíṇ haiṇ, phir merá ḳhaima khaṛá karne ko, aur mere parde ṭángne ko koí nahíṇ hai. 21 Kyúnki charwáhe haiwán ke mánind haiṇ, aur Ḳhudáwand ko nahiṇ ḍhúṇḍhá: is liye we kámyáb na honge, aur un ke sáre galle titar bitar honge. 22 Dekh gaugá kí áwáz pahunchí, aur baṛá hangáma uttar taraf se, táki Yihúdáh ke shahroṇ ko wírán, aur ajgaroṇ ká gár banáwe.

23 Ai Ḳhudáwand, maiṇ jántá húṇ kí ádmí kí ráh áp se nahíṇ hai: sálik se nahíṇ hai ki apne qadamoṇ ko durust kare. 24 Ai Ḳhudáwand mujhe tanbíh de, par andáze se; apne qahr se nahíṇ, na ho ki tú mujhe nábúd kare. 25 Ai Ḳhudáwand, un qaumoṇ par jo tujhe nahiṇ jántíṇ, aur un gharánoṇ par, jo terá nám nahíṇ lete, apná qahr ḍhál de: ki we Yáqúb ko khá gaye; unhoṇ ne use talaf kiyá, aur bhasam kar ḍálá, aur us kí búd o básh ko ujáṛ diyá.

BÁB XI.

1 Ḳhudáwand ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh pás áyá, 2 Ki, Tum is ahd kí báteṇ suno. Aur Yihúdáh ke ádmíoṇ aur Yirúshálam ke báshindoṇ se bol; 3 Aur un ko kah, Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Lánatí hai wuh ádmí, jo is ahd kí báteṇ nahíṇ suntá, 4 Jo maiṇ ne tumháre bápdádoṇ se us din farmáyá, jab maiṇ unheṇ zamín i Misr se lohe ke bhaṭṭhe se yih kahke chaṛhá líyá, ki Tum merí suno, aur jo kuchh maiṇ ne tum ko farmáyá us ke muwáfiq

karo, so tum mere log hoge, aur main tumhárá Khudá húngí; 5 Táki main wuh qasam wafá karún, jo main ne tumháre bápdádon se kháí thí, ki us zamín ko jis men shír o shahd bahtá hai, jaisá áj ke din hai, main unhen dún. So main ne jawáb deke kahá, Ai KHUDAWAND, ámín. 6 KHUDAWAND ne mujhe kahá, ki Ye sárí báten Yihúdáh ke shahron men aur Yirúshálam kí saṛakon men yih kahke suná, ki Is ahd kí báten suno aur unhen karo. 7 Kyúnki main ne tumháre bápdádon ko tákíd se nasíhat dí; us din se ki unhen zamín i Misr se chaṛhá láyá áj ke din tak main ne subh sawere uṭhke nasíhat dí aur kahá, ki Merí suno. 8 Tadbhí unhon ne na suná, na apná kán lagáyá, balki har ek apne bure dil ke khiyál ke muwáfiq chalá; is liye main is ahd kí sárí báten un par láúngá, jo main ne karne ke wáste unhen farmáyá, aur we karnewále na húe. 9 Aur KHUDAWAND ne mujhe kahá, ki Yihúdáh ke logon aur Yirúshálam ke báshindon men fitna páyá játá hai. 10 We apne bápdádon kí kharábíon kí taraf phir gae jinhon ne merí báten sunne ká inkár kiyá, aur begáne mábúdon ke píchhe un kí bandagí karne ko chale: Isráel ke gharáne aur Yihúdáh ke gharáne ne mere ahd ko toṛá hai, jo main ne un ke bápdádon se bándhá thá.

11 Is liye KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Dekh main balá un par láúngá, jis se we bhág na sakenge; aur we mujh se faryád karenge, par main unhen na sunúngá. 12 Aur Yihúdáh ke shahr aur Yirúshálam ke báshinde jáenge, aur un mábúdon se faryád karenge, jin ke áge we lubán jaláte hain: par musíbat ke waqt we unhen hargiz na bacháwenge. 13 Kyúnki, ai Yihúdáh, tere shahron kí gintí ke barábar tere mábúd hain; aur Yirúshálam kí saṛakon kí gintí ke barábar tum ne makrúh chíz ke liye mazbah ṭhaharáe, yáne mazbah Baal ke áge lubán jaláne ke liye. 14 Tú is qaum ke liye duá mat máng, na un kí khátir faryád o duá kar; kyúnki jab we musíbat ke waqt mujhe pukárenge main un kí na sunúngá. 15 Mere ghar men merí piyárí ko kyá kám? ki bahut kharábí karte hain, aur muqaddas gosht tum se guzar játá; jab tú badkárí kartí tab tú khush hotí. 16 KHUDAWAND ne Hará Zaitún, khushnumá aur phaldár, terá nám rakhá hai; baṛe hangáme ke shor se us ne us par ág jaláyá, aur us kí ḍálíán ṭúṭ gaín. 17 Rabb ul afwáj ne, jis ne tujhe lagáyá, tujh par balá ká hukm kiyá, us buráí ke liye jo Isráel ke gharáne aur Yihúdáh ke gharáne ne apne barkhiláf kí, ki Baal ke áge lubán jaláne se mujhe gusse men láwe.

18 Aur KHUDAWAND ne mujh par záhir kiyá, aur main ne jáná; tab tú ne mujhe un ke kám dikhláe. 19 Main khángí barra ke mánind thá, jo zabh ke liye láyá játá hai; aur main ne nahín jáná, ki unhon ne mere barkhiláf yih kahke tadbír bándhí, ki Ham darakht ko phal samet nest karen, aur ham use zindagí ke mulk se munqata karen, táki us ká nám phir yád men na áwe. 20 Par, ai Rabb ul afwáj, jo sadáqat se insáf kartá hai, jo gurdon aur dil ko jánchtá hai, main un se terá intiqám lená dekhún, kyúnki main ne apná dáwá tere áge záhir kiyá. 21 Is liye KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Anatát ke ádmíon kí bábat jo yih kahke terí ján ke khwáhán hain, ki KHUDAWAND ke nám se nubúwat na kar, na ho ki tú hamáre háth se márá paṛe: 22 Isí wáste Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Dekh, main un se badlá lúngá: jawán talwár se máre paṛenge; un ke beṭe beṭíán kál se marenge, 23 Aur un men se koí báqí na rahegá; kyúnki main Anatát ke ádmíon par balá, badlá lene ká baras láúngá.

XII. BÁB.

1 Ai Khudáwand, jab maiṉ tujhse mubáhasa kartá, tú sádiq hai; tadbhí maiṉ tere insáf kí bábat tusse bolúṉ: Badkároṉ kí ráh kyún kámyáb hai? we sab kyún chain se rahte, jo niháyat bewafáí se chalte? 2 Tú ne unheṉ lagáyá hai, aur unhoṉ ne jaṛ bhí pakṛí hai; we baṛh gaye, aur phal láe: tú un ke munh ke pás hai, par un ke gurdoṉ se dúr hai. 3 Lekin, tú ai Khudáwand, mujhe jántá hai; tú ne mujhe dekhá, aur jánchne se merá dil apní taraf páyá: bheroṉ ke mánind tú unheṉ zabh ke liye nikál lá, aur zabh ke din ke wáste unheṉ alag kar. 4 Us ke báshindoṉ kí buráí ke liye zamín kab tak nála karegí, aur har ek khet kí nabát súkh jáegí? charinde aur parinde miṭ gaye; kyúnki unhoṉ ne kahá, ki Wuh hamárí ákhirí na dekhegá.

5 Agar piyádoṉ ke sáth dauṛne meṉ unhoṉ ne tujhe thakáyá, phir tú ghoṛoṉ ke sáth kyúnkar barábarí karegá? aur agarchi tú salámatí kí zamín meṉ chain se hai, lekin Yardan kí báṛh meṉ tú kyá karegá? 6 Chunánchi tere bháí aur tere báp ká gharáná bhí tere sáth bewafáí se chale; unhoṉ ne bhí baṛí áwáz se tere píchhe lalkárá: un par takiya na kar, agarchi we míṭhí báteṉ tujh se boleṉ.

7 Maiṉ ne apná ghar tark kiyá, apní mírás chhoṛ dí; maiṉ ne apní diljání ko us ke dushmanoṉ ke háth meṉ sompá. 8 Merí mírás mujhe janglí sher ke mánind hai; wuh apní áwáz se mujh par gurrátá: isí liye maiṉ use nafrat rakhtá. 9 Merí mírás mere liye janglí haiwán, háṉ lakṛe ke mánind hai; janglí haiwán us kí cháron taraf haiṉ: áo, dashtí darindoṉ ko jama karo, khá jáne ko áo. 10 Bahutse charwáhoṉ ne mere tákistán ko kharáb kiyá; unhoṉ ne merá hissa páemál kiyá, mere dilchasp hisse ko ujáṛ jangal kar ḍálá hai. 11 Unhoṉ ne use wírán kiyá; wuh wírán hoke mere áge nála kartá hai; sárí zamín wírán ho gaí, kyúnki koí use na sochtá hai. 12 Bayábán kí sárí únchí jagahoṉ par luṭere áye haiṉ: kyúnki Khudáwand kí talwár zamín kí ek sarhadd se dúsrí sarhadd tak khá jáegí: kisí insán ko salámatí na hogí. 13 Unhoṉ ne gehúṉ boyá, par kánṭe laue: unhoṉ ne hásil kiyá, par fáida na uṭháyá; aur we Khudáwand ke baṛe qahr ke báis tumhárí baṛhtí se dhokhá páwenge.

14 Khudáwand yúṉ kahtá hai, Mere sáre bure paṛosíoṉ kí bábat, ki we us mírás ko chhúṭe haiṉ, jis ká maiṉ ne apní qaum Isráel ko wáris kiyá; dekh, maiṉ unheṉ un kí zamín se ukháṛ ḍálúngá aur Yihúdáh ke gharáne ko un meṉ se ukháṛúngá. 15 Aur aisá hogá, ki un ke ukháṛne ke píchhe maiṉ phirúngá, aur un par rahm karungá, aur har ek ko apní apní mírás par, aur har ek ko apní apní zamín meṉ phir láúngá. 16 Aur aisá hogá, ki agar we mere logoṉ kí ráheṉ síkhenge, ki mere nám se Khudáwand i Haí kí qasam kháeṉ, jaisá unhoṉ ne mere logoṉ ko Baal kí qasam kháná sikhláyá, to we mere logoṉ ke darmiyán ábád honge. 17 Lekin agar we na mánenge, to maiṉ us qaum ko ukháṛúngá, aur nest o nábúd kar dúngá, Khudáwand kahtá hai.

XIII. BÁB.

1 Khudáwand ne mujhe yúṉ farmáyá, ki Tú jáke apne liye katán ká ek kamarband le, aur apní kamar par bándh, lekin pání meṉ mat ḍál. 2 So maiṉ ne

KHUDAWAND ke kalám ke muwáfiq ek kamarband liyá, aur apní kamar par bándhá. 3 Aur KHUDAWAND kí kalám dúsrí bár yih kahtá húá mere pás pahunchá. 4 Ki Is kamarband ko jo tú ne kharídá aur terí kamar par hai, leke uṭh, aur Furát ko já, aur wahán pahár ke shigáf meṉ use chhipá. 5 So maiṉ ne jáke Furát ke qaríb us ko chhipáyá, jaisá KHUDAWAND ne mujhe farmáyá thá. 6 Aur bahut dinoṉ bád aisá húá, ki KHUDAWAND ne mujhe kahá, ki Uṭh, Furát kí taraf já, aur us kamarband ko wahán se le, jise maiṉ ne wahán chhipáne ke liye tujhe hukm kiyá thá. 7 So maiṉ ne Furát kí taraf jáke khodá, aur kamarband ko wahán se liyá jahán maiṉ ne use chhipáyá thá; aur dekh kamarband aisá bigaṛ gayá, ki kám ká na thí. 8 Tab KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá mujh pás pahunchá, 9 Ki KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Isí tarah maiṉ Yihúdáh ke fakhr aur Yirúshálam ke baṛe fakhr ko bigáṛúngá. 10 Ye bure log jo merá kalám sunne se inkár karte haiṉ, aur apne hí dil kí sarkashí ke muwáfiq chalte haiṉ, aur begáne mábúdoṉ ke píchhe jáke un kí bandagí aur sijda karte haiṉ, we is kamarband ke mánind honge jo kisí kám ká nahíṉ. 11 Kyúnki jaisá kamarband ádmí kí kamar meṉ lagtá hai, waisíhí KHUDAWAND kahtá hai ki maiṉ ne Isráel ke sáre gharáne ko, aur Yihúdáh ke sáre gharáne ko apne meṉ lagáyá, ki mere wáste nám aur táríf aur jalál ke liye we merí qaum hoṉ, par unhoṉ ne na suná.

12 Tú un se yih kalám bhí kah, ki KHUDAWAND Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai, ki Har mashk wain se bharí jáegí; aur we tujhe kahenge, ki Ham kyá yaqínan yih nahíṉ jánte, ki har mashk wain se bharí jáegí? 13 Tab tú unheṉ kah, ki KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, Is sarzamín ke sáre báshindoṉ ko, aur un bádsháhoṉ ko jo Dáúd ke takht par baiṭhe, aur káhinoṉ aur nabíoṉ aur Yirúshálam ke sáre báshindoṉ ko maiṉ matwálpan se bhar dúngá. 14 Aur maiṉ ek ko dúsre par, aur beṭe ko bápoṉ par ikaṭṭhe paṭakúngá, KHUDAWAND kahtá hai, maiṉ mihrbání na karúngá, aur na chhoṛúngá, aur rahm na dikháúngá, balki unheṉ halák karúngá.

15 Suno aur kán lagáo; magrúr mat ho: ki KHUDAWAND bolá. 16 KHUDAWAND apne Khudá ko tum jalál do, us se pahile ki wuh táríkí láwe, aur us se pahile ki tumháre pánw andhere pahároṉ par ṭhokar kháeṉ, aur jab tum núr ke muntazir ho, tab wuh use zulmát meṉ phiráwe, aur sakht táríkí banáwe. 17 Lekin agar tum na sunoge, to merí ján tumháre gurúr ke liye khalwat meṉ nála karegí, aur zár zár rowegí; aur merí ánkhoṉ se ánsú bahenge, kyúnki KHUDAWAND ká galla asírí meṉ liyá játá. 18 Bádsháh aur malika ko kaho, ki Farotan ho; baiṭho; ki tumhárí buzurgí ká táj tumháre sir par se gir gayá. 19 Dakkhin ke shahr band ho gaye, aur koí nahíṉ kholtá: Yihúdáh sarásar asírí meṉ liyá játá, bilkull asírí meṉ liyá játá. 20 Apní ánkheṉ uṭháo, aur unheṉ dekho, jo uttar se áte haiṉ: tujhe diyá gayá galla, terí buzurgí ke bheṛ, kahán haiṉ? 21 Jab intiqám tujh par áwegá, tab tú kyá kahegá? kyúnki tú ne áp un ko apne par musallit kiyá: kyá dard tujh ko jannewálí aurat ke mánind na pakṛenge?

22 Jis waqt tú apne dil meṉ kahe, Ye báteṉ mujh par kyúṉ húíṉ? Terí buráí kí baṛhtí se tere dáman uṭháye gaye, aur terí eṛíáṉ nangí kí gaíṉ. 23 Kyá Habshí apne chamre ko, yá chítá apní chhíṭoṉ ko badal saktá hai? Tab tum bhí jo burí ádat síkhe ho nekí kar sako. 24 Is liye maiṉ un ko titar bitar karúngá, us ghás ke mánind jo bayábán kí hawá se játí rahtí. 25 KHUDAWAND kahtá hai, ki Merí taraf se yihí terá hissa, terá napá húá bakhra, jis ne mujhe chhoṛ diyá hai, aur

jhúṭh par bharosá kiyá hai. 26 Maiṇ ḳhud bhí tere dáman tere chihre par uṭháúngá, ki terí hayá dekhí jáwe. 27 Terí zinákárí aur terí hinhináhat, terí harámkárí kí buráí, aur terí makrúhát ko paháṛoṇ par maidánoṇ meṇ maiṇ ne dekhá. Háe tujh par ai Yirúshálam! kyá tú sáf na hogí? kab tak tawaqquf rahegá?

XIV. BAB.

1 Ḳhudawand ká kalám, jo Yaramiyáh pás pahunchá, ḳhushksálí kí bábat. 2 Yihúdáh nála kartá hai, aur us ke pháṭak sust hote haiṇ; we zamín par siyáhposh haiṇ, aur Yirúshálam kí faryád chaṛh gaí. 3 Amíroṇ ne apne chhuṭkoṇ ko pání ke liye bhejá; we kúoṇ par pahunche, pání nahíṇ páyá; ḳhálí gharoṇ leke phir gaye: we sharminde aur pashemán húe, aur apne sir ḍhámpe. 4 Is liye ki zamín phaṭ gaí, kyúnki zamín par pání nahíṇ barsá, kisán sharminde húe; unhoṇ ne apne sir ḍhámpe. 5 Chunánchi harní maidán meṇ janí, aur apne bachche ko chhoṛ diyá, kyúnki sabzí na thí. 6 Aur gorḳhar únchí jagahoṇ par khaṛe rahe. ajgaroṇ ke mánind dam khínchá; ghás na hone se un kí ánkheṇ sust húíṇ.

7 Agarchi hamárí buráíáṇ ham par gawáhí detíṇ, tadbhí, ai Ḳhudawand, apne hí nám ke liye kar: kyúnki hamárí bagáwateṇ bahut haiṇ; ham tere ḳhatákár haiṇ. 8 Ai Isráel kí ummedgáh, tangí ke waqt meṇ us ká bachánewálá, tú kyúṇ zamín meṇ pardesí sá hai, aur us musáfir ke mánind jo shabbáshí ke liye kináre játá hai? 9 Tú kyúṇ hairán ádmí ke mánind hai, aur bahádur ke mánind, jo bachá nahíṇ saktá? Ai Ḳhudawand, tú to hamáre darmiyán hai, aur ham tere nám se pukáre játe; tú hameṇ tark na kar.

10 Is qaum se Ḳhudawand yúṇ kahtá hai, ki Gumráhí se we aisehí ḳhush the, aur apne páoṇ ko nahíṇ roká; is liye Ḳhudawand unheṇ qabúl nahíṇ kartá: ab wuh un kí badí yád meṇ láwegá, aur un kí ḳhatáoṇ ká badlá legá. 11 Aur Ḳhudawand ne mujhe farmáyá, ki Is qaum ke liye duá i ḳhair mat kar. 12 Jab ki we roza rakhte, maiṇ un kí faryád na sunúngá, aur jab we chaṛháwá aur hadiya chaṛháte, maiṇ unheṇ qabúl na karúngá: balki talwár se aur kál se aur wabá se maiṇ unheṇ halák karúngá.

13 Tab maiṇ ne kahá, Háe, ai Ḳhudawand Ḳhudá! dekh, nabí un se kahte haiṇ, ki Tum talwár na dekhoge, aur tum par kál na áwegá; balki maiṇ is maqám meṇ haqíqí salámatí tumheṇ dúngá. 14 Tab Ḳhudawand ne mujhe kahá, ki Nabí mere nám se jhúṭhí nubúwat karte haiṇ: maiṇ ne unheṇ nahíṇ bhejá, aur hukm nahíṇ diyá, na unheṇ kahá: jhúṭhí rúyat aur shugúní aur butlán aur apne hí dil ke fareb se we tumheṇ nubúwat karte haiṇ. 15 Is liye Ḳhudawand yúṇ kahtá hai, un nabíoṇ kí bábat jo mere nám se nubúwat karte haiṇ, jinheṇ maiṇ ne nahíṇ bhejá, aur jo áp se kahte haiṇ, ki Talwár aur kál is zamíṇ par na hogá; Ye nabí talwár aur kál se halák honge. 16 Aur jin logoṇ se we nubúwat karte haiṇ, so kál aur talwár ke máre Yirúshálam kí saṛakoṇ meṇ phenke jáenge; aur un ke, aur un kí jorúoṇ ke, aur un ke beṭe beṭíoṇ ke gáṛne ko koí na hogá: aur maiṇ un kí buráí un par ḍhálúngá.

17 Aur tú yih kalám un se kahegá, ki Merí ánkheṇ rát o din ánsú baháti haiṇ, aur thamtíṇ nahíṇ: kyúnki merí kunwárí bint i qaum baṛí toṛ se toṛí játí, aur niháyat már khátí. 18 Agar maiṇ báhar maidán meṇ jáúṇ, to dekh talwár ke

máre húe, aur agar maiṇ shahr meṇ dákhil hoúṇ, to dekh, kál ke adhmúe! chunánchi nabí aur káhin donoṇ zamín meṇ phirte haiṇ, aur khabar nahíṇ rakhte. 19 Kyá tú ne Yihúdáh ko bilkull námanzúr kiyá? kyá terí ján Saihún se ghináí? tú ne ham ko aisá kyúṇ márá, ki ham lá iláj haiṇ? Ham salámatí kí ráh takte the, aur bhaláí na áí, aur changá hone ke waqt kí, par dekh dahshat áí. 20 Ai Khudáwand, ham apní buráí, aur apne bápdádoṇ kí sarkashí ká iqrár karte haiṇ; ki ham tere khatákár haiṇ. 21 Apne nám ke liye tú hameṇ radd na kar, aur apne jalálí takht ko beizzat na kar: yád kar, apne ahd ko, jo tú ne ham se bándhá, na toṛ. 22 Qaumoṇ kí butlánoṇ meṇ koí hai, jo barsá saktí hai? yá ásmán jhaṛíáṇ de saktá hai? Ai Khudáwand, hamáre Khudá, kyá tú wuhí nahíṇ hai? isí liye ham terí ráh tákenge, kyúnki tú hí ne un sab chízoṇ ko banáyá.

XV. BAB.

1 Tab Khudáwand ne mujhe kahá, ki Agar Músá aur Samúel mere áge khaṛe howeṇ, tadbhí merí ján is qaum kí taraf mutawajjih na hogí: un ko mere áge se nikál, ki we chale jáeṇ. 2 Aur yúṇ hogá, ki jab we tujh se kaheṇ, ki Ham kidhar jáeṇ? to unheṇ kah, ki Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Jo maut ke liye haiṇ, so maut ko, aur jo talwár ke liye haiṇ so talwár ko, aur jo kál ke liye haiṇ, so kál ko, aur jo asírí ke liye haiṇ, so asírí ko. 3 Aur maiṇ chár anwá un par muqarrar karúngá, Khudáwand farmátá hai; qatl ke liye talwár ko, aur pháṛne ke liye kuttoṇ ko, aur khá jáne aur halák karne ke liye hawáí parindoṇ aur zamín ke darindoṇ ko. 4 Aur dunyá kí sárí mamlukatoṇ meṇ maiṇ unheṇ tang hone ke liye kar dúngá, Yihúdáh ke bádsháh Manassí bin Hizqiyáh ke sabab, us ke liye jo us ne Yirúshálam meṇ kiyá. 5 Ki ai Yirúshálam kaun tujh par rahm karegá: kaun terá gamgusár hogá? aur kaun alag jáke tujhe salám karegá? 6 Tú ne mujhe chhoṛ diyá, Khudáwand kahtá hai, tú píchhe haṭ gayí: is liye maiṇ apná háth tujh par baṛháúngá, aur tujhe bigáṛúngá; maiṇ rahm karne se thak gayá: 7 Aur maiṇ súp se zamín ke pháṭakoṇ meṇ unheṇ phaṭakúngá; maiṇ unheṇ láwalad karúngá, maiṇ apní qaum ko halák karúngá, kyúnki we apní ráhoṇ se na phire. 8 Un kí bewa samundar kí retí se mere áge ziyáda húíṇ: maiṇ zuhr ke waqt má aur jawán par luṭere látá: maiṇ un par ekbárgí khauf o khatra ḍálúngá. 9 Jo sát janí hai, so murjhá gaí: us ne ján dí hai; din rahte us ká súráj dúb gayá; wuh sharmátí aur ghabrátí hai; Khudáwand kahtá hai, ki Maiṇ un ke bache húon ko un ke dushmanoṇ ke áge talwár ke hawále karúngá.

10 Háe mujh par, ai merí má, ki tú mujhe laṛáká aur tamám dunyá ke liye jangjú janí. Maiṇ ne súd na kháyá na diyá, tadbhí we sab mujh par lánat karte haiṇ. 11 Khudáwand ne kahá, ki Yaqínan maiṇ tujhe khair ke liye bachá rakhúngá; yaqínan maiṇ musíbat ke waqt aur tangí ke waqt dushman se terí dastgírí karáúngá. 12 Kyá lohá uttar ke lohe aur faulad ko toṛegá? 13 Tere mál aur tere khazánoṇ ko qímat ke sáth nahíṇ balki tere sáre gunáhoṇ ke liye terí sárí sarhaddoṇ meṇ maiṇ buṭwá dúngá. 14 Aur maiṇ tumheṇ tere dushmanoṇ ke sáth ek zamín meṇ pahuncháúngá, jise tú ne nahíṇ jáná hai: kyúnki ek ág mere qahr se sulgí, jo tujh par jalegí.

15 Ai Khudáwand tú jántá hai: mujhe yád meṇ lí, aur mujhe mil, aur mere

satánewáloŋ se merá intiqám le; apní burdbárí meŋ tú mujhe na le já: ján ki maiŋ ne tere liye malámat sahí. 16 Terí báteŋ páí gaíŋ, aur maiŋ ne unheŋ kháyá; aur terí báteŋ mere dil kí khushí o khurramí thíŋ: kyúnki ai Khudawand, lashkaroŋ ká Khudá, maiŋ tere nám se pukárá játá húŋ. 17 Maiŋ tanzgooŋ kí majlis meŋ nahíŋ baithá, na khushí kí: tere háth ke sabab, maiŋ tanhá baithá: kyúnki tú ne mujhe qahr se bhar diyá. 18 Merá gam kis wáste dáimí hai, aur merá gháo láiláj, jo changá nahíŋ hotá? tú kyúnkar mere liye nahr i kázib hai, pání ke mánind jo nahíŋ thahartá? 19 Is liye Khudawand yúŋ kahtá hai, ki Agar tú phire, maiŋ tujhe phiráúngá, aur tú mere áge khará hogá; aur agar azíz aur khár meŋ tú farq kare, to tú mere munh ke mánind hogá: we terí taraf phireŋ, aur tú un kí taraf na phirní. 20 Aur maiŋ tujhe is qaum ke muqábil pítal kí mazbút díwár thaharáúngá, aur we tujh se larenge, par tujh par gálib na honge: kyúnki Khudawand kahtá hai, Maiŋ tere sáth húŋ, ki tujhe bacháúŋ, aur panáh dúŋ. 21 Aur maiŋ tujhe badkároŋ ke háth se panáh dúngá, aur zálimoŋ ke panje se tujhe chhuráúngá.

XVI. BAB.

1 Khudawand ká kalám yih kahtá húá mujh pás áyá, 2 Tú apne liye jorú na kar, aur na bete betíáŋ tere liye is maqám meŋ howeŋ. 3 Kyúnki betoŋ betíoŋ kí bábat jo is maqám meŋ paidá húe haiŋ, aur un kí máoŋ kí bábat jo unheŋ janíŋ, aur un ke bápoŋ kí bábat jinhoŋ ne unheŋ paidá kiyá, Khudawand yúŋ kahtá hai, 4 Ki We muhlik marzoŋ se marenge; mátam un ke liye na kiyá jáegá, na we gáre jáenge; we khád ke mánind zamín ke parde par honge: talwár se aur kál se we halik kiye jáenge; aur un kí lásheŋ hawáí parindoŋ aur zamín ke darindoŋ kí khurák hongí. 5 Kyúnki Khudawand ne yúŋ kahá hai, ki Tú mátam ke ghar meŋ dákhil mat ho, aur un kí mátampursí ko mat jáo: ki Khudawand kahtá hai, Maiŋ ne apní salámatí yáne mihrbání aur rahmat ko is qaum se uthá liyá hai. 6 Aur is mulk meŋ bare aur chhote marenge; we na gáre jáenge na mátam kiye jáenge, aur koí un ke liye apne ko gháyal na karegá, aur na koí apná bál mundáwegí. 7 Aur log mátam karnewáloŋ ke liye rotí na torenge ki murdoŋ ke liye tasallí deŋ: aur we unheŋ báp má ke liye tasallíbakhsh piyála na pilíwenge. 8 Aur tú ziyáfat ke ghar meŋ dákhil mat ho, táki un ke sáth kháne píne meŋ tú hamsufra na ho. 9 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá, yúŋ kahtá hai, ki Dekh, main is maqám se tumhárí nazar meŋ aur tumháre dinoŋ meŋ khúshí kí áwáz aur shádí kí áwáz dulhe kí áwáz aur dulhin kí áwáz uthá dálúngá.

10 Aur aisá hogá ki jab tú ye sab báten is qaum par záhir karegá, aur we tujh se kaheŋ, ki Kyúŋ Khudawand yih sab barí buráí hamáre barkhiláf bolá hai, aur hamárí sharárat kyá, aur hamárí khatá kyá, jo ham ne Khudawand apne Khudá ke barkhiláf kí hai? 11 Tab tú un se kahná, Isí liye ki tumháre bápdádoŋ ne mujhe chhor diyá hai, Khudawand kahtá hai, aur ki begáne mábúdoŋ ke píchhe gaye, aur un kí bandagí aur sijda kiyá, aur mujhe chhor diyá, aur merí sharíat nahíŋ mání: 12 Aur tum ne apne bápdádoŋ se ziyáda buráí kí hai; aur dekho, tum meŋ se har ek apne bure dil kí sarkashí ke muwáfiq chaltá hai, ki merí na sune. 13 Is liye maiŋ tumheŋ is zamín se us zamín meŋ nikál dúngá, jise na tum ne na tumháre

bápdádon ne jáná hai; aur wahán tum rát din begáne mábúdon kí bandagí karoge, kyúnki main tum par rahm na karúngá.

14 Dekh, is liye din áte hain, Khudáwand kahtá hai, jin men log kabhí na kahenge, ki Khudáwand zinda hai, jo baní Isráel ko Misr kí zamín se charhí láyá, 15 Balki Khudáwand zinda hai, jo baní Isráel ko uttar kí zamín se, aur sárí zamínon men se jidhar us ne unhen hánk diyá thá, charhá láyá: kyúnki main un ko us zamín men pher láungí, jo main ne un ke bápdádon ko diyá thá.

16 Dekh, main bahut se machhúon ko bulwá bhejúngá, Khudáwand kahtá hai, aur we un kí machhwáí karenge; aur us ke bád main bahutse shikáríon ko bulwá bhejúngí, aur we har pahár se aur har tíle se aur chatánon ke shigáfon se un ká shikár karenge. 17 Kyúnki merí ánkhen un kí sárí ráhon par hain; we mere símhne se chhipí nahín hain, aur un kí sharárat merí ánkhon kí nazar se poshída nahín hai. 18 Aur main pahile un kí sharárat aur khatá ke liye un se do chand intiqám lúngá; kyúnki unhon ne merí zamín ko nápák kiyá, unhon ne apní makrúhát aur ghinauní chízon kí láshon se merí mírás ko bhar diyá hai. 19 Ai Khudáwand, tú merí qúwat, aur merá qala aur tangí ke din men merí panáh hai, dunyá kí sarhaddon se gairqaumen tere pás áke kahengí, ki Filhaqíqat hamáre bápdádon ne jhúth aur butlán aur láhásil chízon ko mírás men liyá. 20 Kyá ádmí apne liye iláhon ko banáwegá, aur we iláh nahín hain? 21 Is liye, dekh, ab ke bár main unhen samjháúngá, main apne háth aur apní qúwat ko unhen málúm karáúngá; aur we jánenge ki Khudáwand merá nám hai.

XVII. BAB.

1 Yihúdáh ká gunáh lohe ke qalam se aur híre ke nok se likhá játá: un ke dil kí takhtí par, aur un ke mazbahon ke síngon par khodá játá: 2 Kyúnki un ke bete hare darakhton ke nazdík aur únche paháron par un ke mazbahon ko aur Yasíraton ko yád karte. 3 Ai mere pahár, jo maidán men hai, terá mál, aur tere sáre khazáne terí únchí jagahen bhí terí sárí sarhaddon men gunáh ke sabab se butwá dúngá. 4 Aur tú us mírás se, jo main ne tujhe diyá, apne qusur ke báis báz rahegá; aur main us zamín men jise tú ne nahín janá hai, tusse tere dushmanon kí bandagí karáúngá, kyúnki tum ne mere qahr kí ág bharkáí, jo hamesha tak jaltí rahegí. 5 Khudáwand yún kahtá hai, Lánatí hai, wuh ádmí jo ádmí par ásrá rakhtá hai, aur bashar ko apná bázú jántá hai, aur jis ká dil Khudá se phir játá hai. 6 Kyúnki wuh jangal men us puzhmurde ke mánind hogá, jo bhaláí áne se bekhabar hai, aur wuh bayábán kí tapishnák jagahon men sukúnat karegá, aisí khárí zamín men jis men koí basnewálá nahín hai. 7 Mubárak hai wuh ádmí jo Khudáwand par bharosá rakhtá hai, aur jis kí ummedgáh Khudáwand hai: 8 Kyúnki wuh us darakht ke mánind hogá, jo páníon ke kináre lagáyá játá, aur dhárá ke pás apní jar phailátá, aur garmí áne se bekhabar rahtá, balki us ká pattá hará hogá; aur khushksálí men wuh bekhatra hogá, aur phal láne se báz na áegá.

9 Dil sab chízon se farebí hai, aur wuh fásid hai; use kaun ján saktá hai? 10 Main Khudáwand dil ko jánchtá hún, aur gurdon ko ázmátá, táki main harek ko us kí chál ke muwáfiq, aur us ke kámon ke phal ke muwáfiq badlá dún.

11 Jaisá títrí úprí andoṉ ko seotí hai, taisáhí jo beinsáfí se daulat hásil kartá hai, so apne dinoṉ ke darmiyán use chhoṛegá, aur apne áḳhir meṉ jáhil hogá.

12 Purjalál taḳht ibtidá se muqarrar kiyá húá hamárí muqaddas jagah hai. 13 Ai Ḳhudawand Isráel kí ummedgáh, jo tujh ko chhoṛte, sab sharminda honge; jo mujh se phir játe haiṉ we dhúl par likhe jáenge, kyúnki unhoṉ ne Ḳhudawand ko chhoṛ diyá hai, jo áb i hayát ká sotá hai. 14 Ai Ḳhudawand, mujhe changá kar, aur maiṉ changá húngá, mujhe bachá aur maiṉ bachúngá; kyúnki tú merí tiríf hai.

15 Dekh we mujhe kahte haiṉ, ki Ḳhudawand ká kalám kaháṉ hai? wuh abhí áwe. 16 Maiṉ tere píchhe charwáhá hone se nahíṉ haṭá, aur maiṉ áfat ke din ká árzúmand na thá; tú jántá hai: jo mere laboṉ se niklá, tujhe malúm húá. 17 Tú mere liye dahshat mat ho; tú buráí ke din meṉ merí panáh hai. 18 Mere zálim sharminda hoṉ, par maiṉ sharminda na hoúṉ; we ghabráe jáeṉ, par maiṉ ghabráyá na jáúṉ: buráí ká din un par lá, aur dúní halákat se unheṉ halák kar.

19 Ḳhudawand mujh se yúṉ farmátá hai, ki Já, aur merí qaum ke beṭon ke pháṭak par jis meṉ se Yihúdáh ke bádsháh áyá jáyá karte haiṉ, aur Yirúshálam ke sab pháṭakoṉ par khaṛá ho; 20 Aur un se kah, ki Ai Yihúdáh ke bádsháh, aur sab Yihúdáh, aur Yirúshálam ke sáre báshinde, jo un pháṭakoṉ se guzarte ho, Ḳhudawand ká kalám suno. 21 Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki Tum áp se chaukas raho, aur sabt ke din bojh na uṭháo, aur Yirúshálam ke pháṭakoṉ se mat láo; 22 Aur tum sabt ke din apne gharoṉ se bojh mat le jáo, aur kisí tarah ká kám na karo, balki sabt ke din ko muqaddas jáno, jaisá maiṉ ne tumháre bápdádoṉ ko farmáyá. 23 Lekin unhoṉ ne na suní, na kán lagáyá, balki apní gardan ko saḳht kiyá, ki na suneṉ, aur nasíhat qabúl na kareṉ. 24 Aur aisá hogá, ki agar tum filhaqíqat merí suno, Ḳhudawand kahtá hai, aur sabt ke din tum is shahr ke pháṭakoṉ se bojh na láo, balki sabt ke din ko muqaddas jáno, yaháṉ tak ki us meṉ kuchh kám na karo; 25 To is shahr ke pháṭakoṉ se bádsháh aur sardár dáḳhil honge, ki Dáúd ke taḳht par julús kareṉ; we aur un ke sardár, Yihúdáh ke log aur Yirúshálam ke báshinde rathoṉ aur ghoṛoṉ par sawár honge; aur yih shahr hamesha tak ábád hogá. 26 Aur Yihúdáh ke shahroṉ se, aur Yirúshálam kí nawáhí se, aur Binyamín kí zamín se, aur maidán se aur paháṛ se, aur dakkhin se, charháwe aur zabíhe aur hadiye aur lubán aur shukráne liye húe Ḳhudawand ke ghar meṉ áwenge. 27 Lekin agar tum merí na sunoge, ki sabt ke din ko muqaddas jáno, aur sabt ke din Yirúshálam ke pháṭakoṉ se bojh leke dáḳhil na hoo; tab maiṉ us ke pháṭakoṉ meṉ ág lagáúngá, jo Yirúshálam ke mahalloṉ ko khá jáegí; aur na bujhegí.

XVIII. BAB.

1 Wuh kalám jo Yaramiyáh ke pás Ḳhudawand se kahtá húá áyá, 2 Ki Uṭhke kumhár ke ghar ko utar já, aur maiṉ waháṉ apní báteṉ tujhe sunáúngá. 3 Tab maiṉ kumhár ke ghar meṉ utar gayá; aur kyá dekhtá húṉ, ki wuh chák par kuchh baná rahá hai. 4 Aur jo miṭṭí ká bartan wuh baná rahá thá, so kumhár ke háth se bigaṛ gayá: tab us ne phir aur bartan banáyá, jaisá kumhár kí nazar meṉ

achchhá lagá. 5 Tab KHUDAWAND ká kalám kahtá húá mere pás áyá, 6 Ki Ai Isráel ke gharáne, kyá main is kumhár kí tarah tum se nahín kar saktá húṉ? KHUDAWAND kahtá hai. Dekho, jaise miṭṭí kumhár ke háth meṉ, waise tum, ai Isráel ke gharáne, mere háth meṉ ho. 7 Jis waqt main kisí qaum aur kisí mamlukat ke ukhárne aur giráne aur wírán karne ko kahúṉ; 8 Agar wuh qaum, jis ko main ne kahá, apní buráí se phire, to main bhí us buráí se pachhtáúngá jo us par karne ko ṭháná thá. 9 Aur jis waqt main kisí qaum aur kisí mamlukat ke banáne aur lagáne ko kahúṉ; 10 Aur wuh merí nazar meṉ buráí kare, aur merí na sune, to main bhí ús nekí se pachhtáúngá, jo us kí bhaláí ke liye kahá thá. 11 Ab tú Yihúdáh ke logoṉ aur Yirúshálam ke báshindoṉ se kahke bol, ki KHUDAWAND yúṉ farmátá hai, Dekh, main tum par buráí ṭhahrátá, aur tum par iráda bándhtá: so ab tum meṉ se harek apní apní buráí se phir áwe, aur apní apní ráhoṉ aur kámoṉ ko sudháre. 12 Par unhoṉ ne kahá, ki Befáida; kyúnki ham apne irádoṉ par chalenge, aur harek apne apne bure dil kí sharárat karegá. 13 Is liye KHUDAWAND yúṉ farmátá hai, ki Ab qaumoṉ meṉ púchho, kis ne aisí báteṉ suní haiṉ? Isráel kí kunwárí ne niháyat haulnák kám kiyá. 14 Kyá Lubnán ká barf, jo pahár se hai, mere kheton ko chhoṛegá? kyá ṭhanḍhá bahtá pání, jo us se nikaltá hai, súkh jáegá? 15 Tadbhí merí qaum mujh ko bhúl gaí, ki bátil ke liye lubán jaláwe, aur we ráhoṉ meṉ qadím rástoṉ meṉ phisal gaye, ki us ráh meṉ chaleṉ, jo chauras nahíṉ; 16 Ki we apní zamín ko wíráni, aur hamesha ke síṭhí ká báis kareṉ; harek jo udhar se guzre, dang hogá, aur apne sir ko hiláwegá. 17 Purwí hawá kí tarah main unheṉ dushman ke sámhne se titar bitar kar dúngá; un kí áfat ke din meṉ main apní píṭh un kí taraf pherúngá, apná munh nahíṉ.

18 Tab unhoṉ ne kahá, ki Áo, ham Yaramiyáh par mashwarat kareṉ; kyúnki na sharíat káhin se, na saláh hakím se, na kalám nabí se játá rahegá. Ao, ham use zubán se máreṉ, aur us kí kisí bát par tawajjuh na kareṉ. 19 Ai KHUDAWAND, tú mujh par tawajjuh kar, aur mere muddaíoṉ kí áwáz sun. 20 Kyá bhaláí ke badle buráí dí jáegí? kyúnki unhoṉ ne merí ján ke liye gaṛhá khodá. Yád kar ki main tere huzúr khaṛá húá, ki un ke liye duá i khair mángúṉ, táki terá qahr un se pher jáe. 21 Is liye un ke laṛkoṉ ko kál ke hawále kar, aur unheṉ talwár kí dhár ko supurd kar; un kí jorúáṉ láwalad aur bewa hoṉ; aur un ke mard máre paṛeṉ; un ke jawán janggáh meṉ talwár ke kushta hoṉ. 22 Un ke gharoṉ se nauha suná jáe, jab tú achának un par fauj láwegá: kyúnki unhoṉ ne mere pakaṛne ke liye gaṛhá khodá, aur mere páoṉ ke liye jál chhipáe. 23 Par, ai KHUDAWAND, tú mere márḍálne ke liye un ke sab mansuba jántá hai: un kí sharárat ko muáf na kar, aur apní nazar se un kí khatá na miṭá, balki we tere áge giráe jáeṉ; apne qahr ke waqt meṉ tú un se aisá kar.

XIX. BAB.

1 KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Tú jáke kumhár se miṭṭí ká bartan mol le, aur qaum ke buzurgoṉ aur káhinoṉ ke sardároṉ meṉ se bázoṉ ko sáth le; 2 Aur bin Hannum kí wádí meṉ nikal já, jo kumhároṉ ke pháṭak kí nikás ke áge hai, aur jo báteṉ main tujh se kahúngá tú waháṉ suná: 3 Aur bol, Ai Yihúdáh ke bádsháho, aur Yirúshálam ke báshindo, KHUDAWAND ká kalám suno; Rabb

ul afwáj Isráel ká Ḳhudá, yúṉ farmátá hai, Dekho, maiṉ is maqám par aisí buráí láúngá, ki jo koí use sunegá, us ke kán jhanjhaná uṭhenge. 4 Kyúnki unhoṉ ne mujhe chhoṛá, aur is maqám ko gairoṉ ke hawále kiyá, aur us meṉ begáne iláhoṉ ke liye lubán jaláyá, jinheṉ na unhoṉ ne, na un ke bapdádoṉ ne, na Yihúdáh ke báshindoṉ ne jáná, aur is maqám ko bequsúroṉ ke lahú se bhar diyá; 5 Aur unhoṉ ne Baal kí únchí jagahoṉ ko bina kiyá, táki apne beṭoṉ ko Baal ke charháwoṉ ke liye ág se jaláweṉ, jo maiṉ ne na farmáyá, na kahá, na mere dil par chaṛhá: 6 Is liye dekh, we din áte haiṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, ki yih maqám Tufat na kaháwegá, na bin Hannum kí wádí balki Wádí ul qatl. 7 Aur is maqám meṉ maiṉ Yihúdáh aur Yirúshálam kí saláh bátil karúngá; aur maiṉ unheṉ un ke dushmanoṉ ke áge, aur un kí ján ke ḳhwáhánoṉ ke háth se giráúngá; aur maiṉ un kí láshoṉ ko hawáí parindoṉ aur zamín ke darindoṉ kí ḳhurák karúngá. 8 Aur maiṉ un ká shahr wírán karúngá, aur síṭhí ká báis; harek jo guzregá, dang hogá, aur us kí sab áfatoṉ ke sabab síṭhí bajáwegá. 9 Aur maiṉ unheṉ un ke beṭoṉ ká gosht, aur un kí betíoṉ ká gosht khiláúngá, aur harek apne apne yár ká gosht kháegá, muhásara meṉ aur tangí meṉ, jis se un ke dushman aur un kí ján ke ḳhwáhán unheṉ tang karenge. 10 Tab tú us bartan ko apne sáthíoṉ ke sámhne toṛ, 11 Aur un ko kah, Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ is qaum ko aur is shahr ko aisá toṛúngá, jaisá koí kumhár ká bartan toṛtá hai, jo phir durust nahíṉ ho saktá; aur log Tufat meṉ gáṛenge, jab tak gáṛne ká maqám na rahe. 12 Maiṉ is maqám se aisá karúngá, Ḳhudáwand kahtá hai, aur us ke báshindoṉ se; chunánchi maiṉ is shahr ko Tufat ke mánind banáúngá: 13 Aur Yirúshálam ke ghar aur Yihudáh ke bádsháhoṉ ke ghar Tufat ke mánind palíd honge, un gharoṉ ke sabab jin kí chhatoṉ par unhoṉ ne ásmán ke sáre lashkar ke liye lubán jaláyá, aur begáne iláhoṉ ke liye tapáwan tapáe. 14 Tab Yaramiyáh Tufat se phir áyá, jidhar Ḳhudáwand ne use nubúwat karne ko bhejá thá, aur Ḳhudáwand ke ghar ke sahn meṉ khaṛá hoke sáre logoṉ se kahne lagá, 15 Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá, yúṉ kahtá hai, ki Dekho, maiṉ is shahr par aur us kí sáre bastíoṉ par sárí buráí láúngá, jo maiṉ ne us ke barḳhiláf farmáí, is liye ki unhoṉ ne apní gardan ko saḳht kiyá, táki merí bátoṉ ko na suneṉ.

XX. BÁB.

1 Jab Fasihúr bin Amír káhin ne, jo Ḳhudáwand ke ghar ká dároga bhí thá suná ki Yaramiyáh ne in bátoṉ kí nabúwat kí, 2 To Fasihúr ne Yaramiyáh nabí ko márá, aur use us káṭh meṉ ḍálá, jo Binyamín ke baṛe pháṭak meṉ Ḳhudáwand ke ghar ke nazdík thá. 3 Aur dusre din yúṉ húá, ki Fasihúr ne Yaramiyáh ko káṭh se nikálá. Tab Yaramiyáh ne use kahá, ki Ḳhudáwand ne terá nám Fasihúr nahíṉ balki Majúr i Musabbib rakhá. 4 Kyúnki Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki Dekh, maiṉ tujhe apne liye, aur tere sab dostoṉ ke liye bhayának banáúngá; aur we apne dushmanoṉ kí talwár se máre paṛenge, aur terí ánkheṉ dekhengí: aur maiṉ sáre Yahúdáh ko Bábul ke bádsháh ke háth meṉ sompúngá, aur wuh un ko Bábul meṉ asír lejáegá, aur talwár se qatl karegá. 5 Aur maiṉ is shahr kí sárí qúwat, aur us kí sárí mihnat, aur us kí sárí nafís chízoṉ ko de ḍálúngá, aur Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke sab ḳhazánoṉ ko maiṉ un ke dushmanoṉ ke háth meṉ sompúngá, jo unheṉ

lúṭenge, aur unheṉ pakṛenge, aur Bábul meṉ le jáenge. 6 Aur ai Fasihúr, tú aur sab jo tere ghar meṉ rahte haiṉ, asírí meṉ jáenge: aur tú Bábul meṉ pahunchegá, aur waháṉ tú maregá, aur waháṉ gáṛá jáegá, tú aur tere sáre dost jin se tú ne jhúṭhí nubúwat kí.

7 Ai Ḳhudawand, tú ne mujhe manáyá hai, aur maiṉ mán gayá húṉ; tú ne mujh par jabr kiyá hai, aur tú gálib áyá: maiṉ roz roz hansí meṉ húṉ, har ek mujhe ṭhaṭṭhe meṉ uṛátá hai. 8 Kyúnki jab bár maiṉ boltá húṉ, maiṉ pukártá húṉ; beinsáfí aur zulm se faryád kartá húṉ; ki Ḳhudawand ká kalám har roz merí malámat aur hansí ká báis hotá hai. 9 Tab maiṉ ne kahá, Maiṉ us ká zikr na karúngá, na áge kabhí us ke nám se bolúngá: lekin us ke kalám mere dil meṉ átish i sozán ke mánind thá, jo haḍḍioṉ meṉ band hai, aur maiṉ báz rahne se thak gayá, aur na saká.

10 Kyúnki maiṉ ne bahutoṉ se badgoí suní, cháron taraf ḳhatra hai. Ittilá karo, we kahte haiṉ, aur ham ittilá karenge. Mere sáre yár mere ṭhokar kháne ke muntazir haiṉ, aur kahte, Sháyad wuh uskáyá jáegá, aur ham us par gálib áwenge, aur us se badlá lenge. 11 Lekin Ḳhudawand muhíb bahádur ke mánind merí taraf hai: is liye mere satánewále ṭhokar kháenge, aur gálib na áwenge, aur niháyat sharminde honge; kyúnki we apná maqsad na páwenge: un kí hamesha kí sharmindagí kabhí bhúl na jáegí. 12 Pas, ai Rabb ul afwáj jo sádiqoṉ ko parakhtá hai, aur gurdoṉ aur dil ko dekhtá hai, jo badlá ki tú un se legá, maiṉ use dekhúṉ; is liye ki maiṉ ne apná dáwá tere sámhne záhir kiyá. 13 Ḳhudawand kí saná gáo, Ḳhudawand kí taríf karo; kyúnki us ne miskín kí ján ko badkároṉ ke háth se chhuṛáyá hai.

14 Lánat us din par, jis meṉ maiṉ paidá húá: wuh din mubárak na howe, jis meṉ merí má mujh ko janí. 15 Lánat us ádmí par, jis ne kahte húe mere báp ko ḳhabar pahuncháí, ki Tujh ko betá paidá húá, aur use baṛá ḳhush kiyá. 16 Aur wuh ádmí un shahroṉ ke mánind howe, jinheṉ Ḳhudawand ne ulaṭ diyá, aur pachhtáyá nahíṉ: aur subh ko shor sune, aur zuhr ke waqt lalkár; 17 Kyúnki us ne mujhe rahim se qatl na kiyá; yá merí má merí qabr hotí, aur us ká rahim hamesha tak hámila rahtá. 18 Kis wáste maiṉ rahim se niklá, ki mashaqqat aur ranj dekhúṉ, aur mere din sharm meṉ kaṭeṉ?

XXI. BÁB.

1 Wuh kalám jo Ḳhudawand kí taraf se Yaramiyáh ke pás áyá, jab Sidqiyáh bádsháh ne Fasihúr bin Malkiyáh, aur Zafaniyáh bin Maasiyáh káhin ko us ke pás kahlá bhejá, 2 Ki, Hamárí ḳhátir Ḳhudawand se púchhiyo, kyúnki Bábul ká bádsháh Nabúḳhudnazr hamáre sáth laṛáí kartá hai, sháyad ki Ḳhudawand ham se apne sáre ajíb kámoṉ ke muwáfiq kare, ki wuh ham meṉ se chaṛh jáe.

3 Tab Yaramiyáh ne un se kahá, ki Tum Sidqiyáh ko aisá kaho; 4 Ki Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Dekh maiṉ laṛáí ke hathyároṉ ko, jo tumháre háth meṉ haiṉ, pherúngá, jin se tum Bábul ke bádsháh, aur Kasdioṉ ke sáth, jo díwár ke báhar se tumhárá muhásara karte haiṉ, laṛte ho, aur maiṉ unheṉ is shahr ke bích meṉ ikaṭṭhe karúngá. 5 Aur maiṉ áp tumháre sáth biládastí aur qúwat i bázú se laṛúngá, háṉ, gusse se aur gazab se, aur baṛe qahr se. 6 Aur

maiṉ is shahr ke báshindoṉ ko, insán o haiwán ko, márúngí; we baṛí wabá meṉ marenge. 7 Aur is ke bád, Khudawand kahtá hai, Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ko, aur us ke naukaroṉ ko, aur qaum ko, aur un ko jo is shahr meṉ wabá aur talwár aur kál ke bache húe haiṉ, Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke háth meṉ, aur un ke dushmanoṉ ke háth meṉ, aur un ke háth meṉ jo us kí ján ke khwáhin haiṉ, maiṉ sompúngá: aur wuh unheṉ talwár ke báṛ se máregá; wuh unheṉ na chhoṛegá, na mihr karegá, na rahmat karegá.

8 Aur is qaum se tú kahegá, ki Khudawand yúṉ kahtá hai, ki Dekho, maiṉ tumháre áge hayát kí ráh aur maut kí ráh dhartá húṉ. 9 Jo is shahr meṉ rahegá, so talwár aur kál aur wabá se maregá: lekin jo niklegá, aur Kasdioṉ meṉ paṛegá, jo tumhárá muhásara karte haiṉ, so jíegá, aur us kí ján use ganímat hogí. 10 Kyúnki maiṉ ne is shahr par buráí ke liye apná muṉh pherá, bhaláí ke liye nahíṉ, Khudawand kahtá hai; wuh Bábul ke bádsháh ke háth meṉ sompá jáegá, aur wuh use ág se jaláwegá.

11 Aur Yihúdáh ke bádsháh ke gharáne kí bábat Khudawand ká kalám suno; 12 Ai Dáúd ke gharáne, Khudawand yúṉ kahtá hai, Tum subh infisál karo, aur lúṭe húe ko zálim ke háth se chhuṛáo, na ho ki tumháre kámoṉ kí buráí se merá qahr ág kí tarah nikle, aur aisá bale, ki koí use bujhá na sake. 13 Ai wádí ke báshinda, maidán ká paháṛ Khudawand kahtá hai, maiṉ tujh par átá húṉ, jo kahtá, ki kaun ham par hamla karegá? yá hamáre maskanoṉ meṉ kaun dakhl páwegá? 14 Par tumháre kámoṉ ke phal ke muwáfiq maiṉ tumheṉ sazá dúngá, Khudawand farmátá hai; aur maiṉ us ke jangal meṉ ág lagáúngá, jo us ke girdágird sab ko bhasam karegí.

XXII. BAB.

1 Khudawand yúṉ kahtá hai, ki Yihúdáh ke bádsháh ke ghar meṉ utar já, aur waháṉ yih bát bol, 2 Aur kah, Ai Yihúdáh ke bádsháh, jo Dáúd ke takht par julús kartá hai, Khudawand ká kalám suno, tú, aur tere naukar, aur terí qaum jo in darwázoṉ se guzarte haiṉ; 3 Khudawand yúṉ kahtá hai, ki Adálat aur sadíqat karo, aur zálim ke háth se lúṭe húe ko chhuṛáo: aur musáfir, yatím, aur bewa ko fareb na do, dastdarází na karo, aur is maqám meṉ náhaqq khún mat baháo. 4 Kyúnki jo tum filhaqíqat is kalám ke muwáfiq karoge, to Dáúd ke jánishín bádsháh, rathoṉ par aur ghoṛoṉ par sawár hoke, is ghar ke darwázoṉ se guzrenge, harek aur us ke naukar aur us ke log. 5 Pas agar tum in bátoṉ ko na sunoge, to main apní qasam khátá húṉ, Khudawand kahtá hai, ki yih ghar ek wírána hogá. 6 Kyúnki Yihúdáh ke bádsháh ke ghar kí bábat Khudawand yúṉ kahtá hai, ki Tú mujhe Jiliahd hai, aur Lubnán ká sar: tadbhí maiṉ yaqínan tujhe ek bayábán banáúngá, aur aise shahr jin meṉ koí nahíṉ bastá. 7 Aur maiṉ tere barkhiláf gáratgaron ko muqarrar karúngá, harek ko ma apne hathyároṉ ke; aur we tere kháss shamshádoṉ ko káṭenge, aur unheṉ ág meṉ ḍálenge. 8 Aur bahut qaumeṉ is shahr ke pás se guzrengí, aur un meṉ se harek apne paṛosí se kahegá, ki Khudawand ne is baṛe shahr par yúṉ kyúṉ kiyá hai? 9 Tab we jawáb denge, Is liye ki unhoṉ ne Khudawand apne Khudá ke ahd ko tark kiyá hai, aur begáne iláhoṉ ko pújá, aur un kí bandagí kí.

10 Murde ke liye na roo, na nauha karo; áwára ke liye zár zár roo: kyúnki wuh phir na áwegá, na apne watan ko dekhegá. 11 Kyúnki Yihúdáh ke bádsháh Yúsiyáh ke beṭe Salúm kí bábat, jo apne báp Yúsiyáh ká jánishín hai, jo is maqám se nikal gayá, Khudawand yún kahtá hai, ki Wuh idhar phir na áwegá: 12 Balki jis maqám meṉ we use asír legae haiṉ, waháṉ wuh maregá, aur is zamín ko phir na dekhegá.

13 Wáe us par, jo apne ghar ko beinsáfí se, aur apne bálákhánoṉ ko zulm se banátá hai; jo apne paṛosí ko begár pakaṛtá hai, aur us kí mazdúrí nahíṉ detá; 14 Jo kahtá hai, ki Maiṉ apne liye lambá chauṛá ghar, aur únche bálákháne banáúngá; aur wuh apne liye khiṛkíáṉ káṭtá hai; aur shamshád kí lakṛí se chhat páṭtá hai, aur qirmizí rang se rangtá hai. 15 Kyá tú isí liye saltanat karegí, ki shamshád ke kám meṉ auroṉ ke sáth barábarí kare? Kyá tere báp ne nahíṉ kháyá piyá, aur adálat o sadáqat nahíṉ kiyá? tab wuh khushhál thí. 16 Us ne miskín aur muhtáj ke dáwe ká faisala kiyá; tab wuh khushhál thá: kyá yih merí pahchán na thí? Khudawand kahtá hai. 17 Par terí ánkheṉ aur terá dil kisí chíz kí taraf máil haiṉ nahíṉ, magar lálach par, aur náhaqq khún par ki baháwe, aur zulm aur dastdarází par ki kare. 18 Isí liye Yihúdáh ke bádsháh Yúsiyáh ke beṭe Yahúyaqím kí bábat Khudawand yúṉ kahtá hai, ki We us ke liye yih nauha na karenge, ki Háe mere bháí! aur Háe bahin! We us ke liye yih nauha na karenge, Háe Khudawand! yá Háe jalál us ká! 19 Yirúshálam ke darwázoṉ ke báhar ghasíṭá aur phenká húá, us ká dafn gadhe ká sá dafn hogá.

20 Tú Lubnán par chaṛh já, aur chillá; aur Basan meṉ apní áwáz buland kar, aur gháṭíoṉ se chillá: ki tere sab áshiqoṉ ne shikast páí. 21 Maiṉ ne terí salámatí ke din meṉ tujhe kahá; par tú bolí, Maiṉ na sunúngí; terí jawání se yihí terí ádat ki tú merí áwáz ko nahíṉ mántí. 22 Hawá tere sab charwáhoṉ ko le jáegí, aur tere áshiq asírí meṉ jáenge; us waqt tú apní sárí sharárat ke liye sharm kháegí, aur pashemán hogí. 23 Ai Lubnán meṉ basnewálí jo apná áshiyána shamshádoṉ meṉ banátí hai, tú kaisí ájiz hogí jab tujh par jannewálí aurat kí píṛí ke mánind dard áwenge. 24 Mujhe apní hayát kí qasam Khudawand farmátá hai, ki Agarchi Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ká beṭá Káníyáh mere dahne háth kí angúṭhí hotá, tadbhí maiṉ use wahán se nikál phenktá; 25 Aur un ke háth meṉ jo terí ján ke khwáhán haiṉ, aur un ke háth meṉ, jin ke chihre se tú khauf khátá hai, yáne Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke háth meṉ, aur Kasdíoṉ ke háth meṉ maiṉ tujhe sompúngá. 26 Aur maiṉ tujhe aur terí má ko, jo tujhe jani, pardes meṉ nikál dúngá, jaháṉ tum paidá nahíṉ húe; aur waháṉ tum maroge. 27 Aur jis des meṉ unhoṉ ne phirne ko dil lagáyá hai, we waháṉ na phirenge. 28 Kyá yih shakhs Káníyáh nafratí aur ṭúṭí húí múrat hai? yá nápasand bartan? we kis wáste nikále játe, wuh aur us kí aulád, aur aisí zamín meṉ ḍále játe, jise we nahíṉ jánte? 29 Ai zamín, zamín, zamín, Khudawand ká kalám sun. 30 Khudawand yúṉ farmátá hai, Is ádmí ko beaulád likho, yih ádmí apne dinoṉ meṉ iqbálmand na hogá: kyúnki koí us kí aulád se iqbálmand na hogá, ki Dáúd ke takht par baiṭhe, aur Yihúdáh par saltanat kare.

XXIII. BAB.

1 Wáe un charwáhoṉ par jo merí charágáh ke bheṛoṉ ko halák o pareshán karte haiṉ! Khudawand kahtá hai. 2 Is liye Khudawand Isráel ká Khudá un charwáhoṉ kí bábat, jo merí qaum ko caráte haiṉ, yúṉ kahtá hai, ki Tum ne mere galle ko pareshán kiyá, aur hánk diyá, aur nigahbání nahíṉ kí: dekho, maiṉ tum par tumháre kámoṉ kí burái pahuncháúngá, Khudawand kahtá hai. 3 Aur maiṉ apne galle ke bache húoṉ ko sárí zamínoṉ se jama karúngá, jaháṉ maiṉ ne unheṉ hánk diyá thá, aur unheṉ apne jhunḍoṉ meṉ phir láúngá; aur we phalenge, aur baṛhenge. 4 Aur maiṉ un par charwáhe muqarrar karúngá, jo unheṉ charáwenge; aur we phir na ḍarenge, na ghabráenge, na kam honge, Khudawand kahtá hai.

5 Dekh we din áte haiṉ, Khudawand kahtá hai, ki maiṉ Dáúd ke liye sádiq shákh uṭháúngá, aur bádsháh bádsháhí karegá, aur iqbálmand hogí, aur adálat o sadáqat zamín par karegá. 6 Us ke dinoṉ meṉ Yihúdáh naját páwegá, aur Isráel salámatí meṉ sukúnat karegá; aur us ká nám yih rakhá jáegá, Khudawand hamárí sadáqat. 7 Isí liye, dekh, we din áte haiṉ, Khudawand kahtá hai, ki we phir na kahenge, Khudawand i Haí kí qasam, jo baní Isráel ko mulk i Misr se chaṛhá láyá; 8 Balki, Khudawand i Haí kí qasam jo bait i Isráel kí auläd ko uttar kí zamín se aur sárí zamínoṉ se jaháṉ maiṉ ne unheṉ hánk diyá thá, chaṛhá láyá, aur un kí rahnumáí kí, ki apní zamín meṉ baseṉ.

9 Nabíoṉ ke báis se merá dil mere andar chúr ho rahá hai; merí sárí haḍḍíoṉ meṉ kapkapí paṛí: Khudawand ke sabab aur us kí muqaddas bátoṉ ke sabab maiṉ matwálá sá húṉ, aur us shakhs sá jis par wain gálib húí. 10 Kyúnki zamín zinákároṉ se bhar gaí; ki qasam kháne se zamín mátam kartí hai; maidán ke chaman súkh gae, aur un kí ádat burí hai, aur un kí qúwat ṭhík nahíṉ. 11 Ki nabí aur káhin donoṉ nápák haiṉ: háṉ, maiṉ ne apne ghar meṉ un kí burái pái, Khudawand kahtá hai. 12 Is liye un ko un kí ráh táríkí meṉ phislahí jagah sí hogí; we ḍhakele jáenge, aur waháṉ girenge: ki maiṉ un par burái láúngá, yáne un se intiqám lene ká baras, Khudawand kahtá hai. 13 Aur maiṉ ne Samrún ke nabíoṉ meṉ nádání dekhí hai; unhoṉ ne Baal se nubúwat kí, aur mere log Isráel ko gumráhí meṉ ḍálá. 14 Bhí maiṉ ne Yirúshálam ke nabíoṉ meṉ haulnák chíz dekhí: we zinákárí karte, aur jhúṭh se chalte haiṉ; badkároṉ ke háthoṉ ko bhí we taqwíyat dete haiṉ, yaháṉ tak ki koí apní burái se nahíṉ phirtá: we sab mujhe Sadúm ke mánind haiṉ, aur us ke báshinde Amúrah ke mánind. 15 Isí liye Rabb ul afwáj nabíoṉ kí bábat yúṉ kahtá hai, ki Dekh, maiṉ unheṉ nágdauná khiláúngá, aur pitpápṛe ká pání piláúngá: kyúnki Yirúshálam ke nabíoṉ se sárí zamín par nápákí niklí. 16 Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, ki Un nabíoṉ kí báteṉ mat suno, jo tum ko nabúwat karte haiṉ; we tum ko bátil karáte: we apne dil kí rúyat kahte haiṉ, na Khudawand ke munh kí kahí húí. 17 We un ko, jo mujhe haqír jánte haiṉ, kahte rahte, ki Khudawand ne kahá, Tumhárí salámatí hogí; aur harek ko jo apne dil kí sharárat par chaltá, we kahte, ki Tum par burái na áwegí. 18 Kyúnki Khudawand ke díwán i kháss meṉ kaun khaṛá húá hai, ki us kí bát ko dekhe aur sune? kis ne us kí bát ko gosh kiyá, aur suná? 19 Dekh, Khudawand kí ándhí qahr se nikaltí; aisí ándhí jo dauṛtí húí sharíroṉ ke sir par dauṛegí. 20 Khudawand ká gazab phir na áwegá, jab tak

wuh apne dil ká iráda kám meṇ na láwe, aur púrá na kare; tum ákhirí dinoṇ meṇ use bakhúbí málúm karoge. 21 Maiṇ ne in nabíoṇ ko nahíṇ bhejá, par we daure haiṇ; maiṇ ne un se nahíṇ kahá, par unhoṇ ne nabúwat kí. 22 Pas agar we mere díwán i kháss meṇ khaṛe hote, aur merí báteṇ mere logoṇ ko sunáte, to we un ko un kí burí ráh se, aur un ke kámoṇ kí buráí se phiráte. 23 Kyá maiṇ Khudá i nazdík húṇ, Khudawand kahtá hai, aur Khudá i baíd nahíṇ? 24 Kyá koí chhipí jagahoṇ meṇ apne ko chhipá saktá hai jis se maiṇ na dekhúṇ? Khudawand kahtá: kyá ásmán aur zamín mujh se bhará nahíṇ hai? Khudawand kahtí hai. 25 Jo nabíoṇ ne kahá, maiṇ ne suná, jo kahte húe mere nám se jhúṭh múṭh nubúwat karte, ki Maiṇ ne khwáb dekhá, khwáb dekhá. 26 Kab tak yih nabíoṇ ke dil meṇ hogá, jo jhúṭh múṭh nubúwat karte? háṇ, we apne dil ke fareb ke nabí haiṇ: 27 Jo mansúba báṇdhte haiṇ, ki un ke khwáboṇ se, jo har ek apne paṛosí se bayán kartá, merí qaum se merá nám bhulwá deṇ, jaise un ke bápdáde Baal ke liye merá nám bhúl gaye. 28 Jis nabí ke pás khwáb hai, so khwáb bayán kare; aur jis ke pás merá kalám hai, so mere kalám ko sacháí se kahe: gehúṇ ko bhúse se kyá? Khudawand kahtá hai 29 Kyá merá kalám ág ke mánind nahíṇ hai? Khudawand kahtá hai, aur hathoṛe ke mánind, jo paháṛ ko chúr chúr kartá hai? 30 Is liye, dekh, maiṇ un nabíoṇ par átá húṇ, Khudawand kahtí hai, jo har ek apne paṛosí se merí báteṇ churáte haiṇ. 31 Dekh, maiṇ un nabíoṇ par átá húṇ, Khudawand kahtá hai, jo apní zubán ko kám meṇ láte, aur kahte, ki Us ne kahá hai. 32 Dekh, maiṇ un par átá húṇ, Khudawand kahtá hai, jo jhúṭhe khwáboṇ kí nubúwat karte haiṇ, aur unheṇ bayán karte, aur apní jhuṭhái o lifzaní se mere logoṇ ko bhaṭkáte haiṇ; lekin maiṇ ne unheṇ nahíṇ bhejá, na unheṇ hukm diyá: is liye is qaum ko un se hargiz fáida na hogá, Khudawand kahtá hai.

33 Aur jab yih qaum, yá nabí, yá káhin kahte húe tujh se púchhe, ki Bár i Khudawand kyá hai? tab jo bár hai, tú kah, ki Maiṇ tum ko tark kartá húṇ? Khudawand kahtá hai. 34 Aur nabí, aur káhin, aur qaum, jo koí kahe, Bár i Khudawand, maiṇ us shakhs ko aur us ke gharáne ko sazá dúngí. 35 Har ek apne paṛosí se, aur har ek apne bháí se yúṇ kahe, ki Khudawand ne kyá jawáb diyá hai? aur us ne kyá kahá hai. 36 Aur tum Bár i Khudawand ká zikr kabhí na karoge, ki har ek kí bát us ká bár hogá; kyúnki tum ne zinda Khudá, Rabb ul afwáj hamáre Khudá kí bátoṇ ko bigáṛá hai. 37 Tú nabí se yúṇ kahegá, ki Khudawand ne tujhe kyá jawáb diyá? aur Khudawand ne kyá kahá hai? 38 Lekin jab ki tum kahte ho, Bár i Khudawand, is liye Khudawand yúṇ kahtá hai, azbaski tum kahte ho, Bár i Khudawand, aur maiṇ ne tum ko kahlá bhejá, ki Mat kaho, Bár i Khudawand: 39 Is liye, dekh, maiṇ tumheṇ bilkull bhúl jáúngá, aur tumheṇ tark karúngá, aur tum ko aur us shahr ko jo maiṇ ne tum ko aur tumháre bápdádoṇ ko diyá, apne huzúr se nikálúngá. 40 Aur maiṇ tum par hamesha kí malámat, aur hamesha kí sharm láúngá, jo na bhulegí.

XXIV. BAB.

1 Khudawand ne mujh par záhir kiyá, aur dekh do ṭokrí anjír Khudawand kí haikal ke sámhne rakhí gaiṇ, bád us ke ki Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr

ne Yihúdáh ke bádsháh Yakuniyáh bin Yahúyaqím ko, aur Yihúdáh ke amíron ko, baṛhaíoṇ aur lohároṇ ke sáth Yirúshálam se asír lejáke Bábul meṇ pahuncháyá thá, 2 Ek ṭokrí meṇ achchhe se achche anjír the, pahile pakke húe anjíroṇ ke mánind; aur dúsrí ṭokrí meṇ bure se bure anjír, jo buráí ke máre kháe na já sake. 3 Aur Khudáwand ne mujh-se kahá, ki Ai Yaramiyáh, tú kyá dekhtá hai? Aur maiṇ ne kahá, Anjíroṇ ko; achchhe anjír, bahut achchhe; aur jo bure haiṇ, bahut bure, jo buráí ke máre kháe na já sake.

4 Phir Khudáwand ká kalám yih kahtá húá mere pás áyá, 5 Khudáwand Isráel ká Khudá yúṇ kahtá hai, ki In achchhe anjíroṇ ke mánind, maiṇ Yihúdáh ke asíroṇ ko, jinheṇ maiṇ ne is maqám se Kasdíoṇ kí zamín meṇ bhejá hai, bhaláí ke liye pahchánúngá. 6 Ki maiṇ un par bhaláí ke liye nazar rakhúngá, aur unheṇ phir is zamín meṇ láúngá, aur maiṇ unheṇ banáúngá, aur na ḍháúngá; maiṇ unheṇ lagáúngá, aur na ukháṛúngá. 7 Aur maiṇ unheṇ dil dúngá, ki mujhe pahchánen, ki maiṇ Khudáwand húṇ: aur we mere log honge, aur maiṇ un ká Khudá húngá; kyúnki we merí taraf apne sáre dil se phirenge.

8 Par bure anjíroṇ ke mánind, jo buráí ke máre kháe na já sake, Khudáwand yaqínan yúṇ kahtá hai, ki Maiṇ Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ko, aur us ke amíroṇ ko, aur Yirúshálam ke bache húoṇ ko, jo is zamín meṇ rahte haiṇ, aur jo sarzamín i Misr meṇ báshinde haiṇ, aisá ṭhaharáúngá. 9 Aur maiṇ unheṇ dunyá kí sárí mamlukatoṇ meṇ badsulúkí aur musibat ke liye sompúngá, ki jin maqámoṇ meṇ maiṇ unheṇ hánkúngá, waháṇ we malámat aur masal aur tána aur lánat ke liye howeṇ. 10 Aur maiṇ un ke darmiyán talwár, aur kál, aur wabá bhejúngá, jab tak we us zamín se, jo maiṇ ne unheṇ aur un ke bápdádoṇ ko diyá, miṭ na jáeṇ.

XXV. BÁB.

1 Wuh kalám jo Yihúdáh ke sáre logoṇ kí bábat Yaramiyáh pás áyá, Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras meṇ, jo Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ká pahilá baras thá; 2 Jise Yaramiyáh nabí ne kahte húe Yihúdáh ke sáre logoṇ, aur Yirúshálam ke sáre báshindoṇ se kah diyá, 3 Ki Yihúdáh ke bádsháh Yúsiyáh bin Amún ke terahweṇ baras se áj tak, ki teíswáṇ baras hai, Khudáwand ká kalám mere pás áyá, aur maiṇ ne tum se kahá, subh sawere uṭhke kahá, par tum ne na suná. 4 Aur Khudáwand ne apne sáre bande nabíoṇ ko tumháre pás bhejá, subh sawere uṭhke bhejá; par tum ne na suná, na sunne ko apná kán lagáyá. 5 Unhoṇ ne kahá, ki Harek apní burí ráh se, aur apne kámoṇ kí buráí se phiriyo, aur us zamín meṇ, jise Khudáwand ne tum ko aur tumháre bápdádoṇ ko diyá, abad ul ábád basiyo. 6 Aur tum begáne iláhoṇ ke píchhe na jáo, ki un kí bandagí aur sijda karo, aur apne háthoṇ ke kámoṇ se mujhe gusse meṇ na láo; aur maiṇ tum par kuchh zarar na pahuncháúngá. 7 Par tum ne merí na suní, Khudáwand kahtá hai; ki apne háthoṇ ke kámoṇ se apne zarar ke liye mujhe gusse meṇ láo.

8 Is liye Rabb ul afwáj yúṇ kahtá hai, ki Wáste is ke ki tum ne merí báteṇ na suníṇ, 9 Dekh, maiṇ uttar ke sáre qabáil, aur apne bande sháh i Bábul Nabúkhudnazr ko leke bhejúngá, Khudáwand kahtá hai, aur maiṇ is sarzamín, aur us ke báshindoṇ, aur in sárí qaumoṇ kí mukhálafat meṇ, jo

chaugird hain, unhen pahunchá'úngá, aur unhen bilkull halák karúngá, aur hairání aur síṭhí aur hamesha kí wírání ke liye unhen ṭhaharáúngá. 10 Aur main un men se ḳhushí kí áwáz, aur shádí kí áwáz dulhe kí áwáz aur dulhin kí áwáz, chakkí kí áwáz aur chirág kí roshní ko miṭáúngá. 11 Aur yih sárí zamín wírána aur hairání ke liye hogí; aur ye qaumen sattar baras tak Bábul ke bádsháh kí bandagí karengí.

12 Aur aisá hogá, Ḳhudáwand kahtá hai, ki jab sattar baras púre honge, main Bábul ke bádsháh se aur us kí qaum se un kí buráí ká intiqám lúngá, aur Kasdíon kí sarzamín se, aur main use hamesha ká wírána ṭhaharáúngá. 13 Aur main us sarzamín par apní sárí báten, jo main ne us par kahín, láúngí, yáne sab kuchh jo is kitáb men likhá hai, jo nubúwat Yaramiyáh ne sárí qaumon par kí. 14 Ki un se bhí bahut qaumen aur baṛe bádsháh begírí karáwenge; aur main un se un ke amal ke muwáfiq, aur un ke háthon ke kámon ke muwáfiq badlá lúngá.

15 Ki Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ne mujh ko yún kahá hai, ki Gazab kí wain ká yih piyála mere háth se le, aur sárí qaumon ko, jin ke pás main tujhe bhejhtá hún, pilá, 16 Ki we píen, aur larzen, aur behosh howen, us talwár ke sabab se jo main un ke darmiyán bhejtá hún. 17 Tab main ne Ḳhudáwand ke háth se wuh piyála liyá, aur un sárí qaumon ko, jin ke pás Ḳhudáwand ne mujhe bhejá thá, main ne piláyá, 18 Yáne Yirúshálam, aur Yihúdáh ke shahron ko, aur us ke bádsháhon aur us ke amíron ko ki wuh unhen wírána aur hairání aur síṭhí aur lánat ke liye ṭhaharáwe; jaisá áj ke din hai; 19 Misr ke bádsháh Firaún ko, aur us ke naukaron aur us ke amíron aur us kí sárí qaum ko; 20 Aur sáre ajnabíon ko, aur U'z kí zamín ke sáre bádsháhon ko, aur Filistíon kí zamín ke sáre bádsháhon ko, aur Asqalún, aur Azzah, aur Aqrún ko, aur Ashdúd ke bache húon ko, 21 Adúm, aur Moab, aur baní Ammún ko, 22 Aur Súr ke sáre bádsháhon ko, aur Saidún ke sáre bádsháhon ko, aur samundar pár ke jazíron ke bádsháhon ko, 23 Didán, aur Taimá, aur Búz ko, aur un sabhon ko, jo apne goshe muṇḍáte, 24 Aur Arab ke sáre bádsháhon ko, aur ajnabíon ke sáre bádsháhon ko, jo bayábán men sákin hain, 25 Aur Zimrí ke sáre bádsháhon ko, aur Ailám ke sáre bádsháhon ko, aur Mádíon ke sáre bádsháhon ko, 26 Aur uttar ke sáre bádsháhon ko, jo nazdík aur jo dúr hain, ek dúsre ke sáth, aur dunyá kí sárí mamlukaton ko, jo zamín kí sath par hain: aur Sísak ká bádsháh un ke píchhe píegá. 27 Aur tú unhen kahegá, ki Isráel ká Khudá Rabb ul afwáj yún farmátá hai, ki Tum pío, aur mast ho, aur qaí karo, aur giro aisá ki phir na uṭho, us talwár ke áge, jo main tumháre darmiyán bhejtá hún. 28 Aur aisá hogá, ki agar we píne ko tere háth se piyála lene ká inkár karen, tú un se kahegá, ki Rabb ul afwáj yún kahtá hai, Tum yaqínan píoge 29 Kyúnki, dekh, main us shahr par, jo mere nám se pukárá játá, buráí láne ko shurú kartá hún, aur kyá tum bilkull besazá rahoge? Tum besazá na rahoge: ki main zamín ke sáre báshindon par talwár talab karúngá, Rabb ul afwáj kahtá hai. 30 Aur tú un par in sab báton kí nubúwat karegá, aur un se kahegá, ki Ḳhudáwand bulandí se garjegá, aur apne muqaddas makán se áwáz degá; wuh apní árámgáh par zor se garjegá; angúr laṭáṛnewálon ke mánind wuh zamín ke sáre báshindon par lalkáregá. 31 Zamín kí sarhaddon tak gaugá pahunchegá: ki Ḳhudáwand qaumon ke sáth dawá rakhtá hai; wuh sáre bashar se mubáhasa karegá; wuh sharíron ko talwár

ke supurd karegá, Ḳhudáwand kahtá hai. 32 Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai ki Dekh qaum se qaum par buráí niklegí, aur baṛí ándhí zamín kí sarhaddoṉ se uṭhái jáegí. 33 Aur Ḳhudáwand ke maqtúl us roz zamín kí ek sarhadd se dúsrí sarhadd tak honge; we na mátam kiye jáenge, na jama kí jáenge, na dafn kiye jáenge; khád ke liye we zamín kí sath par honge.

34 Ai charwáho, wáwailá karo, aur chilláo; aur ai galle ke sardáro, tum apne ko rákh meṉ loṭáo: ki tumháre qatl aur pareshání ke liye din púre húe haiṉ; tum qímatí bartan ke mánind giroge. 35 Aur charwáhoṉ se panáh játí rahegí, aur galle ke sardároṉ se naját. 36 Charwáhoṉ ke chilláne kí áwáz, aur galle ke sardároṉ ká wáwailá! ki Ḳhudáwand ne un kí charágáh ko wírán kiyá hai. 37 Aur salámatí kí charágáheṉ Ḳhudáwand ke baṛe qahr se ujaṛ kí játí haiṉ. 38 Us ne apne lukán ko sher kí tarah chhoṛá, kyúnki zálim kí josh ḳharosh se, aur us ke baṛe qahr se un kí zamín ek wíráuí hai.

XXVI. BÁB

1 Yihúdáh ke bádsháh Yúsiyáh ke bete Yahúyaqím kí bádsháhí ke shurú meṉ yih kalám Ḳhudáwand kí taraf se kahtá húá áyá, 2 Ki Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, Ḳhudáwand ke ghar ke sahn meṉ khaṛá ho, aur Yihúdáh ke sáre shahroṉ se, jo Ḳhudáwand ke ghar meṉ sijda karne ko áte haiṉ, sárí báteṉ jo maiṉ ne tujhe un se kahne ko hukm diyá hai, kah; ek bát kam na kar. 3 Sháyad ki we suneṉ, aur har ek apní burí ráh se phire, ki maiṉ us badí se pachhtáúṉ, jo maiṉ un ke kámoṉ kí buráí ke liye un par karne ko mansúba bándhtá húṉ. 4 Aur tú un se kahegá, ki Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, Agar tum merí na sunoge, ki merí sharíat par chalo, jo maiṉ ne tumháre áge rakhí, 5 Aur mere bande nabíoṉ kí báteṉ suno, jinheṉ maiṉ ne tumháre pás bhejá, subh sawere uṭhke bhejá (par tum ne na suná;) 6 To maiṉ is ghar ko Siláh ke mánind banáúngá, aur is shahr ko zamín kí sárí qaumoṉ ke liye maiṉ lánat thaharáúngá. 7 Aur káhinoṉ aur nabíoṉ aur sárí qaum ne Yaramiyáh ko Ḳhudáwand ke ghar meṉ ye báteṉ kahte suná.

8 Aur aisá húá, ki jab Yaramiyáh sárí báteṉ kah chuká, jo Ḳhudáwand ne sárí qaum se kahne ko hukm kiyá thá, tab káhinoṉ aur nabíoṉ aur sárí qaum ne use pakṛá, aur kahá, ki Tú yaqínan maregá. 9 Tú ne Ḳhudáwand ke nám se yih kahke kyúṉ nubúwat kí hai, ki Yih ghar Siláh ke mánind hogá, aur yih shahr wírán aur biná báshinda hogá? Aur sáre log Yaramiyáh kí muḳhálafat par Ḳhudáwand ke ghar meṉ jama húe.

10 Jab Yihúdáh ke sardároṉ ne ye báteṉ suníṉ, tab we bádsháh ke ghar se Ḳhudáwand ke ghar meṉ chaṛh gaye, aur Ḳhudáwand ke ghar ke naye darwáze kí paiṭh meṉ baiṭh gaye. 11 Aur káhinoṉ aur nabíoṉ ne kahte húe sardároṉ se aur sárí qaum se kahá, ki Yih shaḳhs qatl ke láiq hai; kyúnki us ne is shahr par nubúwat kí, jaisá tum ne apne kán se suná.

12 Tab Yaramiyáh sáre sardároṉ aur sárí qaum se kahke bolá, ki Jo sárí báteṉ tum ne suníṉ, Ḳhudáwand ne is ghar par aur is shahr par nubúwat karne ko mujhe bhejá hai. 13 Tum ab apní ráhoṉ aur apne kámoṉ ko sudháro, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz ke shinawá ho; aur Ḳhudáwand us badí se pachhtáwegá, jise us ne tumháre barḳhiláf kahá. 14 Aur dekho, maiṉ tumháre háth meṉ húṉ;

mere sáth jo tumhárí nazar meṇ achchhá aur durust ho, karo. 15 Par yaqín jáno, ki agar tum mujhe qatl karoge, to náhaqq ḳhún apne par, aur is shahr par, aur us ke báshindoṇ par láoge: kyúnki haqíqat meṇ Ḳhudáwand ne mujhe tumháre pás bhejá hai, ki tumháre kánoṇ meṇ ye sárí báteṇ kahúṇ.

16 Tab sardároṇ aur sárí qaum ne káhinoṇ aur nabíoṇ se kahá, ki Yih shaḳhs qatl ke láiq nahíṇ hai: kyúnki us ne Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ke nám se hameṇ kahá hai. 17 Tab sarzamín ke kitne buzurg uṭhe, aur qaum kí sárí jamáat se kahke bole, 18 Ki Míkah Maurastí Yihúdáh ke bádsháh Hizqiyáh ke dinoṇ meṇ nabí thá, aur Yihúdáh kí sárí qaum se kahke bolá thá, ki Rabb ul afwáj yúṇ kahtá hai, ki Saihún khet ke mánind jotá jáegá, aur Yirúshálam ḍher ḍher hogá, aur is ghar ká pahár jangal kí únchí jagahoṇ ke mánind hogá. 19 Kyá Yihúdáh ke bádsháh Hizqiyáh ne, aur sáre Yihúdáh ne us ko qatl kiyá? kyá wuh Ḳhudáwand se na ḍará, aur Ḳhudáwand se minnat na kí? Chunánchi Ḳhudáwand us badí se pachhtáyá, jise us ne un ke barḳhiláf kahá thá. Par ham apní jánoṇ par baṛí badí láte haiṇ.

20 Aur bhí ek ádmí thá, jis ne Ḳhudáwand ke nám se nubúwat kí, U'riyáh bin Samaiyáh Qaryat ul Yaarím ká, jis ne is shahr par, aur is zamín par Yaramiyáh kí sárí bátoṇ ke muwáfiq nubúwat kí: 21 Aur jab Yahúyaqím bádsháh, aur us ke sab bahádurọṇ ne aur sáre sardároṇ ne us kí báteṇ suníṇ, to bádsháh ne use qatl karne ko cháhá; par U'riyáh sunte hí ḍar gayá, aur bhágke Misr meṇ chalá gayá; 22 Aur Yahúyaqím bádsháh ne kai ádmíoṇ ko, Ilnatan bin Akbúr aur us ke sáth kitne ádmíoṇ ko Misr meṇ bhejá. 23 Aur we U'riyáh ko Misr se nikál láe, aur use Yahúyaqím bádsháh ke pás pahuncháyá; aur us ne us ko talwár se márḍálá, aur us kí lásh ko ámm kí qabristán meṇ ḍálá. 24 Par Aḳhiqám bin Sáfan ká háth Yaramiyáh par thá, ki we use qaum ke háth meṇ qatl hone ko na sompeṇ.

XXVII. BÁB.

1 Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh bin Yúsiyáh kí saltanat ke shurú meṇ, Ḳhudáwand kí taraf se Yaramiyáh ke pás yih kalám kahtá húá áyá, 2 Ki Ḳhudáwand ne mujhe yún kahá, ki Bandoṇ aur júoṇ ko apne liye baná, aur unheṇ apní gardan par rakh, 3 Aur unheṇ Adúm ke bádsháh, aur Moab ke bádsháh, aur Baní Ammún ke bádsháh, aur Súr ke bádsháh, aur Saidún ke bádsháh ke pás un qásidoṇ ke háth bhej, jo Yirúshálam meṇ Yihúdáh ke bádshah Sidqiyáh ke pás áye haiṇ. 4 Aur tú un ko un ke málikoṇ se kahná farmá, ki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Tum apne málikoṇ se isí tarah kahná; 5 Ki Maiṇ ne zamín ko insán o haiwán ko jo zamín kí sath par haiṇ, apní baṛí qúwat se aur baṛháe húe bázú se paidá kiyá, aur jo mujhe achchhá nazar áyá use dí hai. 6 Aur ab maiṇ ne in sárí zamínoṇ ko apne bande Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ke háth meṇ diyá hai, aur maidán ke jánwaroṇ ko bhí use diyá, ki us kí bandagí kareṇ, 7 Aur sárí qaumeṇ us kí, aur us ke beṭe kí, aur us ke pote kí bandagí karengí jab tak us kí zamín ká waqt, háṇ usí ká na áwe; aur jab bahut qaumeṇ aur baṛe bádsháh us se begírí karáwenge. 8 Aur aisá hogá, ki jo qaum aur jo mamlukat Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr kí bandagí na karegá, aur apní gardan ko Bábul ke bádsháh ke júẹ tale na rakhegá, us qaum ko, Ḳhudáwand kahtá

hai, main talwár se aur kál se aur wabá se márḍálúngí, jab tak unhen us ke háth se tabáh na karún. 9 Is liye tum apne nabíon kí aur apne gaibgoíon kí aur apne ḳhwábbínon kí aur apne shugúniyon kí aur apne jádúgaron kí na suno, jo tum se kahte hain, ki Tum Bábul ke bádsháh kí bandagí na karoge. 10 Kyúnki we tum se jhúṭhí nubúwat karte hain, ki tum ko tumhárí zamín se dúr karen, aur main tumhen hánkún, ki halák ho. 11 Par jo qaumen apní gardan ko Bábul ke bádsháh ke júe tale rakhengí, aur us kí bandagí karengí, main un ko un kí zamín men áram dúngá, Ḳhudawand kahtá hai; aur we us kí khetí karengí, aur us men basengí.

12 Aur in sárí báton ke muwáfiq main ne Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh se yih kahte húe kahá, ki Apní gardan ko Bábul ke bádsháh ke júe tale láo, aur us kí aur us kí qaum kí bandagí karo, aur jíte raho. 13 Tum talwár se aur kál se aur wabá se kyún maroge, tú aur tere log, jaisá Ḳhudawand ne us qaum kí bábat kahá hai, jo Bábul ke bádsháh kí bandagí na karegí? 14 Aur un nabíon kí báten na suno, jo tum se kahte húe bolte, ki Tum Bábul ke bádsháh kí bandagí na karoge. kyúnki we jhúṭhí nubúwat tum ko kahte hain. 15 Ki main ne unhen nahín bhejá, Ḳhudawand kahtá hai, par we mere nám se jhúṭhí nubúwat karte hain; táki main tum ko hánkún, aur tum aur we nabí jo tumhen nubúwat karte hain, halák hoo. 16 Main ne káhinon se aur sáre logon se yih kahte húe kahá, ki Ḳhudawand yún farmátá hai, Apne nabíon kí báten na suno, jo tum se nubúwat karte húe kahte hain, ki Dekho, Ḳhudawand ke ghar ke bartan Bábul se thoṛe din bád pher láe jáenge: kyúnki we tum se jhúṭhí nubúwat karte hain. 17 Un kí na suno; Bábul ke bádsháh kí bandagí karo, aur jíte raho: yih shahr kyún wírána bane? 18 Par agar we nabí hon, aur Ḳhudawand ká kalám un pás ho, to we Rabb ul afwáj se shifáat karen, ki jo bartan Ḳhudawand ke ghar men, aur Yihúdáh ke bádsháh ke ghar men, aur Yirúshálam men báqí hain, Bábul men jáne na páwen.

19 Kyúnki sutúnon kí bábat Rabb ul afwáj yún kahtá hai, aur bahr kí bábat, aur kursíon kí bábat aur aur bartanon kí bábat jo is shahr men báqí hain, 20 Jinhen Bábul ká bádsháh Nabúḳhudnazr na le gayá, jab wuh Yihúdáh ke bádsháh Yakuniyáh bin Yahúyaqím ko, aur Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre raíson ko Yirúshálam se Bábul men asír lejátá thá; 21 Hán, Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá, un bartanon kí bábat, jo Ḳhudawand ke ghar men, aur Yihúdáh ke bádsháh ke ghar men, aur Yirúshalam men báqí hain, yún kahtá hai, 22 Ki We Bábul men láe jáenge, aur wahán honge, us din tak ki main un se mutálaba karún, Ḳhudawand kahtá hai: us waqt main unhen chaṛhá láúngá, aur is maqám men pahuncháúngá.

XXVIII. BAB.

1 Aur usí sál men Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh kí saltanat ke shurú men, chauthe baras ke pánchwen mahíne men, aisá húá ki Jabaúní Azúr ká beṭá Hananiyáh nabí ne Ḳhudawand ke ghar men káhinon aur sáre logon ke sámhne mujh se ḳhitáb karke kahá, 2 Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yún kahtá hai, Main ne Bábul ke bádsháh ká júá toṛá hai, 3 Do baras ke andar main Ḳhudawand ke ghar ke sab bartanon ko, jo Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ne

is maqám se lejáke Bábul meṇ pahuncháyá, is maqám meṇ pher láúngá: 4 Aur maiṇ Yihúdáh ke básh....h Yakuniyáh bin Yahúyaqím ko, aur Yihúdáh ke sáre asíroṇ ko, jo Bábul meṇ gae, is maqám meṇ phir láúngá, Ḳhudawand kahtá hai: kyúnki maiṇ Bábul ke bádsháh ke júe ko toṛúngá.

5 Tab Yaramiyáh nabí ne káhinoṇ aur sáre logoṇ ke sámhne, jo Ḳhudawand ke ghar meṇ khaṛe the, Hananiyáh nabí se kahá, 6 Háṇ, Yaramiyáh nabí ne kahá, ki Amín: Ḳhudawand aisá kare; Ḳhudawand terí bátoṇ ko púrá kare, jin kí tú ne nubúwat kí, ki Ḳhudawand ke ghar ke bartanoṇ ko, aur sab ko jo we legae, Bábul se is maqám meṇ phir láwe. 7 Tis par bhí ab yih bát sun, jo maiṇ tere kánoṇ meṇ aur sáre logoṇ ke kánoṇ meṇ kahtá húṇ; 8 Un nabíoṇ ne jo mujhse aur tujhse áge qadím se the, bahut zamínoṇ aur baṛí mamlukatoṇ kí bábat, laṛáí aur buráí aur wabá kí nubúwat kí hai. 9 Wuh nabí jo salámatí kí nubúwat kartá hai, us nabí ke kalam púre hone se jáná jáegá, ki filhaqíqat Ḳhudawand ne use bhejá hai.

10 Tab Hananiyáh nabí ne Yaramiyáh nabí kí gardan par se júá utárke toṛ ḍálá. 11 Aur Hananiyáh sáre logoṇ ke sámhne yih kahke bolá, ki Ḳhudawand yúṇ kahtá hai, ki Maiṇ isí tarah Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ká júá sárí qaumoṇ kí gardan par se do baras ke andar toṛúngí. Tab Yaramiyáh nabí ne apní ráh lí.

12 Aur Ḳhudawand ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, us ke bád ki Hananiyáh nabí ne Yaramiyáh nabí kí gardan par se júá toṛá thá, 13 Ki, Já aur Hananiyáh se kah, ki Ḳhudawand yúṇ kahtá hai, Lakṛí ke júoṇ ko tú ne toṛá; par tú lohe ke júoṇ ko un kí iwaz banáwegá. 14 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṇ kahtá hai, Maiṇ ne in sárí qaumoṇ kí gardan par lohe ká júá rakhá, ki Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr kí bandagí kareṇ; aur we us kí bandagí karengí: aur maiṇ ne maidán ke jánwaroṇ ko bhí use diyá.

15 Tab Yaramiyáh nabí ne Hananiyáh nabí se kahá, Ai Hananiyáh, ab sun; Ḳhudawand ne tujhe nahíṇ bhejá hai; par tú ne jhúṭh par is qaum ká bharosá rakhwáyá. 16 Is liye Ḳhudawand yún kahtá hai, ki Dekh, maiṇ tujhe zamín kí sath par se nikál dúngá; tú isí sál meṇ maregá, kyúnki tú ne Ḳhudawand se pher jáne ko kahá hai. 17 So usí sál ke sátweṇ mahíne men Hananiyáh nabí mar gayá.

XXIX. BAB.

1 Aur ye us ḳhatt kí báteṇ haiṇ, jise Yaramiyáh nabí ne Yirúshálam se buzurgoṇ ke bache húoṇ ko jo asírí meṇ gae the, aur káhinoṇ ko, aur nabíoṇ ko aur un sáre logoṇ ko, jinheṇ Nabúḳhudnazr Yirúshálam se Bábul meṇ asír legayá thá, 2 Us ke bád ki Yakuniyáh bádsháh, aur malika, aur ḳhoje, aur Yihúdáh aur Yirúshálam ke sardár, aur baṛhaí, aur lohár Yirúshálam se rawána húe, 3 Iliasah bin Sáfan aur Jamariyáh bin Ḳhilqiyáh ke háth yih kahte húe bhejá, jinheṇ Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ne Bábul meṇ Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ke pás bhejá, 4 Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá un sab asíroṇ ko yúṇ farmátá hai, jinheṇ maiṇ ne Yirúshálam se Bábul ko asírí meṇ rawána kiyá; 5 Gharoṇ ko banáo, aur baso; aur bágoṇ ko lagáo, aur un ká phal kháo; 6 Joṛúáṇ lo, aur beṭe beṭíáṇ janmáo; aur apne beṭoṇ ke liye joṛúán lo, aur apní beṭíáṇ ḳhasamoṇ

ko do, ki we beṭe beṭíáṉ janeṉ; ki tum waháṉ baṛhtí páo, aur ghaṭ na jáo. 7 Aur us shahr kí salámatí cháho, jis meṉ maiṉ ne tum ko asír rawána kiyá, aur us ke liye KHUDAWAND se duá i khair mángo: ki us kí salámatí meṉ tumhárí salámatí hogí.

8 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai, ki Túm apne nabíoṉ aur apne gaibgoíoṉ se, jo tumháre bích meṉ haiṉ, fareb na kháo, aur apne khwábbínoṉ ko na máno, jinheṉ tum khwáb dikhwáte ho. 9 Ki we mere nám se tumheṉ jhúṭh nabúwat karte haiṉ: maiṉ ne unheṉ nahíṉ bhejá, KHUDAWAND kahtá hai.

10 Kyúnki KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Bábul meṉ sattar baras púre hone ke bád, maiṉ tum se mutálaba karúngá, aur tum ko is maqám meṉ phir láne se maiṉ apní achchhí bát ko qáim karúngá.

11 Ki maiṉ apne muhásaboṉ ko jántá húṉ, jo maiṉ tumhárí taraf rakhtá húṉ, KHUDAWAND kahtá hai, salámatí ke iráde, buráí ke nahíṉ, ki maiṉ tumhárá anjám purummed karúṉ. 12 Tab tum merí duháí doge, aur áke mujh se duá mángoge, aur maiṉ tumhárí sunúngá. 13 Aur tum mujhe ḍhúnḍhoge, aur jab apne sáre dil se mujhe ḍhúnḍhoge, to páoge. 14 Aur maiṉ tum se páyá jáúngá, KHUDAWAND kahtá hai; aur maiṉ tumhárí asírí ko pherúngá, aur tumheṉ sárí qaumoṉ meṉ se, aur sab maqámoṉ se, jaháṉ maiṉ ne tumheṉ hánk diyá hai, jama karúngá, KHUDAWAND kahtá hai; aur maiṉ tumheṉ us maqám meṉ, jaháṉ se tumheṉ asírí meṉ rawána kiyá, phir láúngá.

15 Is liye ki tum ne kahá, ki KHUDAWAND ne Bábul meṉ hamáre liye nabí qáim kiye, 16 Is liye KHUDAWAND us bádsháh kí bábat, jo Dáúd ke takht par baiṭhtá hai, aur sáre logoṉ kí bábat jo is shahr ke báshinde haiṉ, tumháre bháíoṉ kí bábat jo tumháre sáth asírí meṉ nahíṉ gae, yúṉ kahtá hai; 17 Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, Dekho, maiṉ talwár aur kál aur wabá un par bhejúngá, aur gande anjíroṉ ke mánind unheṉ karúngá, jo buráí ke máre kháe na já sake. 18 Aur maiṉ talwár se aur kál se aur wabá se un ká taáqub karúngá, aur maiṉ unheṉ zamín kí sárí mamlukatoṉ meṉ badsulúkí ke liye sompúngá, ki we sárí qaumoṉ ke darmiyán, jin meṉ maiṉ ne unheṉ hánká hai, lánat aur hairání aur siṭhí aur malámat ke báis howeṉ; 19 Is liye ki unhoṉ ne merí báteṉ nahíṉ suníṉ, KHUDAWAND kahtá hai, jinheṉ maiṉ ne apne bande nabíoṉ kí márifat un pás bhejá, subh sawere uṭhke bhejá; par tum ne na suná, KHUDAWAND kahtá hai.

20 Pas tum ai asírí ke sáre logo, jinheṉ maiṉ ne Yirúshálam se Bábul meṉ bhejá hai, KHUDAWAND ká kalám suno; 21 Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá Akhiab bin Qauláyáh kí bábat aur Sidqiyáh bin Maasiyáh kí bábat, jo mere nám se tumheṉ jhúṭh nabúwat karte haiṉ, yúṉ farmátá hai, Dekho, maiṉ unheṉ Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke háth meṉ sompúngá, aur wuh unheṉ tumhárí nazar meṉ qatl karegá: 22 Aur Yihúdáh ke sáre asír, jo Bábul meṉ haiṉ, un se lánat lenge, aur kahenge, ki KHUDAWAND tujhe Sidqiyáh aur Akhiab ke mánind kare, jinheṉ Bábul ke bádsháh ne ág meṉ kabáb kiyá; 23 Kyúnki unhoṉ ne Isráel meṉ ahmaqí kí, aur apne paṛosíoṉ kí jorúoṉ ke sáth zinákárí kí, aur mere nám se jhúṭhí báteṉ kahíṉ, jo maiṉ ne unheṉ nahíṉ farmáíṉ; aur maiṉ jántá húṉ, aur gawáh húṉ, KHUDAWAND kahtá hai.

24 Nakhalámí Samaiyáh ko tú bhí yih kahke bolegá, 25 Ki Rabb ul afwáj

Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, Isí liye ki tú ne apne nám se Yirúshálam ke sáre logoṉ ke pás, aur Safaniyáh bin Maasiyáh káhin aur sáre káhinoṉ ke pás yih kahke ḳhatt bheje, 26 Ki KHUDAWAND ne tujhe Yahúyada káhin kí jagah par káhin muqarrar kiyá, ki tum KHUDAWAND ke ghar meṉ nigáhbán ho, aur har ek báole ko, aur jo apne ko nabí banátá hai, tú use qaidḳhána aur káṭh meṉ ḍále. 27 Ab kis wáste tú ne Anátátí Yaramiyáh ko na ḍánṭá, jo apne ko tumhárá nabí banátá hai? 28 Chúnki us ne Bábul meṉ hamáre pás yih kahlá bhejá hai, ki Bahut din haiṉ: gharoṉ ko banáo, aur baso; aur bágít lagáo. aur un ká phal kháo. 29 Aur Safaniyáh káhin ne is ḳhatt ko Yaramiyáh nabí ke áge paṛhá.

30 Tab KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 31 Asírí ke sáre logoṉ se yih kahlá bhej, ki KHUDAWAND Naḳhalámí Samaiyáh kí bábat yúṉ kahtá hai, Is liye ki Samaiyáh ne tum se nabúwat kí aur maiṉ ne use nahíṉ bhejá, par us ne jhúṭh par tumhárá bharosá rakhwáyá; 32 Isí liye KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Dekho, maiṉ Naḳhalámí Samaiyáh ko aur us kí aulád ko sazá dúngá: us ká koí ádmí is qaum ke darmiyán na rahegá; aur jo bhaláí maiṉ apní qaum par karúngá, wuh na dekhegá, KHUDAWAND kahtá hai; kyúnki us ne KHUDAWAND se pher jáne ko kahá hai.

XXX. BAB.

1 Wuh kalám jo KHUDAWAND kí taraf se Yaramiyáh ke pás yih kahtá húá áyá, 2 Ki KHUDAWAND Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Sárí báteṉ jo maiṉ ne tujh se kahíṉ, tú kitáb meṉ likh. 3 Ki dekh, we din áte haiṉ, KHUDAWAND kahtá hai, ki Maiṉ apní qaum Isráel aur Yihúdáh kí asírí pherúngá, KHUDAWAND kahtá hai; aur maiṉ unheṉ us zamín meṉ baiṭháúngá, jise maiṉ ne un ke bápdádoṉ ko diyá aur we use mírás meṉ lenge.

4 Aur ye we báteṉ haiṉ jo KHUDAWAND ne Isráel aur Yihúdáh kí bábat kahíṉ. 5 Ki KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, Ham ne tharthará haṭ kí áwáz suní, ḳhauf kí, salámatí kí nahíṉ. 6 Ab púchho aur dekho, kyá mard jane? Kyá sabab hai ki maiṉ ne har mard ko dekhá, apná háth kamar par rakhe húe, jannewálí aurat kí mánind, aur sab chihre zard húe? 7 Háe ki wuh din baṛá hai, yahán tak ki us ke mánind koí nahíṉ: wuh Yáqúb kí tangí ká waqt hai; par wuh us se rihái páwegá 8 Aur us din aisá hogá, Rabb ul afwáj kahtá hai, ki maiṉ us ká júá us kí gardan par se toṛúngá, aur us ke bandoṉ ko khol ḍálúngá, aur begáne phir us se bandagí na karáwenge; 9 Aur we KHUDAWAND apne Ḳhudá kí aur apne bádsháh Dáúd kí bandagí karenge, jise maiṉ un ke liye barpá karúngá.

10 Is liye, ai mere bande Yáqúb, mat ḍar, KHUDAWAND kahtá hai, aur ai Isráel, mat ghabrá, ki dekh, maiṉ tujhe dúr se aur terí aulád ko un kí asírí kí zamín se naját dúngá; aur Yaqúb phiregá, árám legá, aur chain se rahegá, aur koí use na ḍaráwegá. 11 Kyúnki maiṉ tere sáth húṉ, KHUDAWAND kahtá hai, ki tujhe bacháúṉ: agarchi maiṉ sab qaumoṉ ko jin meṉ maiṉ ne tujhe titar bitar kiyá, nest nábúd karúṉ, tadbhí tujhe nest nábúd na karúngá; par maiṉ tujhe andáza se tádíb karúngá, aur tujhe besazá na chhoṛúngá. 12 Ki KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Terí choṭ láiláj hai, aur terá gháo dardnák hai. 13 Koí nahíṉ hai, jo tere muámale ká faisala kare, ki tú bándhí jáe: tere liye marham paṭṭíáṉ nahíṉ haiṉ. 14 Tere

sab yár tujhe bhul gae; we tere tálib nahíṉ haiṉ: kyúnki maiṉ ne tujhe dushman ke gháo se, sangdil kí tádíb se gháyal kiyá, is liye ki terí sharárat bahut hai, aur terí ḳhatáeṉ baṛh gaíṉ. 15 Apní choṭ ke liye tú kyúṉ chillátí hai? terá dard láiláj hai, terí sharárat kí bahutáí se: is liye ki terí ḳhatáeṉ baṛh gaíṉ, maiṉ ne tujh se yih kiyá. 16 Tisparbhí sab, jo tujhe bhakhte haiṉ, bhakhe jáenge, aur tere sab dushman asírí meṉ jáenge; aur jo tujhe gárat karte haiṉ, gárat kiye jáenge, aur maiṉ tere sab luṭeroṉ ko lúṭ meṉ sompúngá. 17 Kyúnki maiṉ tujhe tandurustí phir dúngá, aur tere gháoṉ se tujhe changá karúngá, Ḳhudawand kahtá hai; ki unhoṉ ne tujhe Mardúd kahá, ki Yih Saihún hai, jis ká koí talabgár nahíṉ.

18 Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, Dekh, maiṉ Yaqúb ke ḳhaimoṉ kí asírí ko pherúngá, aur us ke maskanoṉ par rahmat karúngá; aur shahr apne ṭíle par banáyá jáegá, aur qila sábiq dastúr par ábád hogá. 19 Aur un meṉ se shukrguzárí aur ḳhushíkarnewáloṉ kí áwáz niklegí: aur maiṉ unheṉ baṛháúngá, aur we ghaṭáe na jáenge; aur maiṉ unheṉ takabbur dúngá aur we sagír na honge. 20 Aur un ke laṛke áge kí tarah honge, aur un kí jamáat mere huzúr meṉ qáim hogí; aur maiṉ un ke sáre zálimoṉ ko sazá dúngí. 21 Aur un ká amír us meṉ se hogá, aur un ká hákim us ke darmiyán se niklegá; aur maiṉ unheṉ khínchúngá, ki mere pás áwe; kyúnki kaun hai jis ne mere pás áne ko apná dil lagáyá? Ḳhudawand kahtá hai. 22 Aur tum mere log hoge, aur maiṉ tumhárá Ḳhudá húngá.

23 Dekh, Ḳhudawand kí ándhí qahr se nikaltí; aisí ándhí jo dauṛtí húí sharíroṉ ke sir par dauṛegí. 24 Ḳhudawand ká qahr phir na áwegá, jab tak wuh apne dil ká mansúba kám meṉ na láwe, aur púrá na kare; tum áḳhiri dinoṉ meṉ use málúm karoge.

XXXI. BAB.

1 Us waqt meṉ, Ḳhudawand kahtá hai, Maiṉ Isráel kí sárí qabáil ká Ḳhudá húngá, aur we mere log honge. 2 Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki Un logoṉ ne, jo talwár se bache húe haiṉ, bayábán meṉ fazl píyá; yáne Isráel jab ki maiṉ use árám dene gayá. 3 Ḳhudawand dúr se mujh par záhir húá, ki Maiṉ ne tujhe hamesha ke piyár se piyár kiyá; isí liye maiṉ ne tujh par rahmat kusháda kí. 4 Maiṉ phir tujhe banáúngá, aur tú banáí jáegí, ai Isráel kí kúnwárí: tú phir apne ko tabloṉ se sanwáregí, aur ḳhushí karnewáloṉ ke sáth náchtí niklegí. 5 Tú phir Samrún ke paháṛoṉ par tákistán lagáwegí; lagánewále lagáwenge, aur tasarruf meṉ láwenge. 6 Kyúnki din áwegá, ki jo Ifráim ke paháṛ par nigahbán haiṉ pukárenge, Uṭho, ki ham Saihún par Ḳhudawand apne Ḳhudá ke pás chaṛh chaleṉ. 7 Kyúnki Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki Yaqúb ke liye ḳhushi se gáo, aur qaumoṉ ke sardár ke sáth alápo: manádí karo, taríf karo, aur kaho, Ai Ḳhudawand apní qaum ko, Isráel ke bache húoṉ ko, bachá. 8 Dekho, maiṉ uttar kí sarzamín se unheṉ láúngá, aur zamín kí sarhaddoṉ se unheṉ jama karúngá, aur un meṉ andhe aur langṛe, hámila aur jannewálí honge: baṛí jamáat yaháṉ phir áwegí. 9 We mátam ke sáth chalenge, aur maiṉ unheṉ duáoṉ ke sáth chaláúngá: maiṉ pánioṉ kí nahroṉ ke kanáre par un kí rahnumáí karúngá, sídhí ráh se, jis meṉ we ṭhokar na kháenge; kyúnki maiṉ Isráel ká báp húṉ, aur Ifráim merá pahlanṭhá hai.

10 Ai qaumo, Ḳhudawand ká kalám suno, aur dúr ke ṭápúoṉ meṉ manádí

karo, aur kaho, ki Jis ne Isráel ko titar bitar kiyá wuhí use jama karegá, aur jaise charwáhá apne galle kí, waise wuh us kí nigahbání karegá. 11 Kyúnki KHUDAWAND ne Yaqúb ko mol liyá hai aur us ke háth se jo us se zoráwar hai use chhuṛáyá. 12 Isí liye we áwenge, aur Saihún kí choṭí par gáwenge, aur KHUDAWAND kí taháif par bahenge, anáj aur wain aur tel ke liye, aur galle aur jhunḍ ke bachchon ke liye; aur un kí ján seráb bág kí mánind hogí aur we kabhí phir mátam na karenge. 13 Us waqt kunwárí nách men khushí karegí, aur jawán aur búṛhe ápas men: ki main un ke mátam ko khushí se badlúngá, aur un ko tasallí dúngá, aur un ke gam se unhen khátir jama karúngá. 14 Aur main káhinon kí ján ko farbihí se ser karúngá, aur mere log merí taháif se pur honge, KHUDAWAND kahtá hai.

15 KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Rámah men áwáz suní gaí hai, nauha aur zár zár roná; Rakhil apne laṛkon ke liye rotí hai, aur apne laṛkon ke liye tasallí nahín cháhtí, kyúnki we nahín hain. 16 KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Apní áwáz ko zárí se, aur apní ánkhon ko ánsúon se báz rakh; ki tere kám ká phal hogá, KHUDAWAND kahtá hai; aur we dushmanon kí zamín se phir áwenge. 17 Aur tere ákhir men ummed hai, KHUDAWAND kahtá hai, ki tere laṛke apne siwáne men phir áwenge.

18 Filhaqíqat main ne Ifráím ko apne liye mátam karte suná; Tú ne mujhe tádíb dí aur main ne tádíb páí, mánind us bachhre ke jo sadháyá nahín gayá: tú mujhe phirá, to main phiráyá jáúngá; kyúnki tú KHUDAWAND merá Khudá hai. 19 Ki jab main phiráyá gayá, to main ne tauba kiyí; aur jab main ne tálím páí to háth apní rán par márá: main sharminda balki pareshán húá, kyúnki main ne apní jawání kí malámat uṭháí. 20 Kyá Ifráím merá piyárá beṭá hai? kyá wuh dulárá laṛká hai? ki jitne bár main tere barkhiláf bolá, utne bár main tujh ko bakhúbí yád karúngá, is liye merí antríán us kí khátir harkat men áín: main yaqínan us par rahmat karúngá, KHUDAWAND kahtá hai. 21 Apne liye ráh ke nishán ṭhahará, apne liye sutún baná: sháhráh par, jis ráh se tú gayá apná dil lagá: phir, ai Isráel kí kunwárí, apne in shahron men phir.

22 Ai bágí kúnwárí, tú kab tak phir jáegí? kyúnki KHUDAWAND ne zamín par ek nayí bát kí, ki Aurat mard ko gheregí. 23 Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún kahtá hai, ki Jab main un kí asírí ko pherúngá, to we hanoz Yihúdáh kí zamín aur us ke shahron men yih bát kahenge, ki Ai sadáqat ke maskan, ai Quddús ke paháṛ KHUDAWAND tujhe mubárak kare. 24 Aur Yihúdáh men, aur us ke sáre shahron men kisán ek sáth basenge, aur we gallon ko líe húe phirenge. 25 Kyúnki main ne piyásí ján ko seráb kiyá, aur har gamgín ján ko pur kiyá. 26 Is par main jág uṭhá, aur dekhá; aur merí nínd mujhe míṭhí lagí.

27 Dekho; we din áte hain, KHUDAWAND kahtá hai, ki main Isráel ke gharáne ko, aur Yihúdáh ke gharáne ko, insán ke bíj se aur haiwán ke bíj se boúngá. 28 Aur aisá hogá, ki jis tarah main unhen ukháṛne, aur ḍháne aur ulaṭne, aur halák karne, aur dukh dene ko chaukas húá hún, usí tarah main un ke banáne aur lagáne ko chaukas húngá, KHUDAWAND kahtá hai. 29 Un dinon men we phir na kahenge, ki Bápdádon ne gúra kháyá hai, aur laṛkon ke dánt khaṭṭe ho gae. 30 Lekin harek apní buráí se maregá: harek jo gúra khátá, us ke dánt khaṭṭe honge.

31 Dekh, we din áte hain, KHUDAWAND kahtá hai, ki main Isráel ke gharáne

se aur Yihúdáh ke gharáne se nayá ahd bándhúngá: 32 Us ahd ke muwáfiq nahíṉ, jo maiṉ ne un ke bápdádoṉ se bándhá, jis din maiṉ ne un kí dastgírí kí, ki zamín i Misr se unheṉ nikál láúṉ aur unhoṉ ne mere us ahd ko toṛá, báwajúde ki maiṉ un ká shauhar thá, Ḳhudáwand kahtá hai; 33 Balki yih wuh ahd hai, jo maiṉ Isráel ke gharáne se bándhúngá; Bád un dinoṉ ke, Ḳhudáwand farmátá hai, maiṉ apní sharíat ko un ke andar rakhúngá, aur un ke dil par use likhúngá; aur maiṉ un ká Ḳhudá húngá, aur we mere log honge. 34 Aur we phir apne apne paṛosí aur apne apne bháí ko yih kahke na sikháwenge, ki Ḳhudáwand ko jáno: kyúnki chhoṭe se baṛe tak we sab mujhe jánenge, Ḳhudáwand kahtá hai: ki maiṉ un kí burái baḳhshúngá, aur un kí ḳhatá yád na karúngá.

35 Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, jis ne din kí roshní ke liye súraj diyá, aur rát kí roshní ke liye chánd aur sitároṉ ke pahre, jo samundar ko sukún baḳhshtá, jab us kí lahreṉ shor kartí hain; us ká nám Rabb ul afwáj hai: 36 Agar ye pahre mere áge se manqúf hoṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, to Isráel kí nasl bhí mere áge hamesha tak qaum hone se játí rahegí. 37 Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki Agar úpar ásmán nápá já sake, yá níche zamín kí newoṉ kí tháh lí jáe, to maiṉ bhí un ke sáre kámoṉ ke liye Isráel kí nasl ko radd karúngá, Ḳhudáwand kahtá hai.

38 Dekh, we din áte haiṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, ki Hananiel ke burj se kone ke darwáze tak Ḳhudáwand ke liye shahr banegá. 39 Aur phir paimáish kí rassí us ke áge Jaríb pahár par hoke Gaátah ko gher legí. 40 Aur láshoṉ aur rákh kí sárí wádí, aur sáre khet Kaidrún nále tak Ghoṛ Phátak ke kone tak púrab taraf Ḳhudáwand ke liye muqaddas honge; wuh phir hamesha tak na ukháṛá na giráyá jáegá.

XXXII. BÁB.

1 Wuh kalám jo Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke dasweṉ baras meṉ, wuhí Nabúḳhudnazr ká aṭhárahwán baras thá, Ḳhudáwand kí taraf se Yaramiyáh pás áyá. 2 Aur us waqt Bábul ke bádsháh kí fauj Yirúshálam ká muhásara kartí thí: aur Yaramiyáh nabí us qaidḳháne ke sahn meṉ qaid húá, jo Yihúdáh ke bádsháh ke ghar meṉ thá. 3 Ki Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ne use yih kahke qaid kiyá, ki Tú kyúṉ nabúwat kartá, aur kahtá hai, ki Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, Dekh maiṉ is shahr ko Bábul ke bádsháh ke háth meṉ sompúngá, aur wuh use le legá; 4 Aur Yihúdáh ká bádsháh Sidqiyáh Kasdíoṉ ke háth se na bhágegá, lekin Bábul ke bádsháh ke háth meṉ zurúr sompá jáegá, aur us se rúbarú bolegá, aur us kí ánkheṉ us kí ánkhoṉ ko dekhengí. 5 Aur wuh Sidqiyáh ko Bábul meṉ lejáegá, aur jab tak maiṉ us ká badlá na lúṉ, waháṉ wuh rahegá, Ḳhudáwand kahtá hai: har chand tum Kasdíoṉ se laṛoge, kámyáb na hoge.

6 Aur Yaramiyáh ne kahá, ki Ḳhudáwand ká kalám yih kahtá húá mere pás áyá, 7 Dekh tere chachá Salúm ká beṭá Hanamiel tere pás áte kahegá, ki Merá khet, jo Anátát meṉ hai, apne liye mol le; kyúnki use mol lená terá haqq hai. 8 Tab mere chachá ká beṭá Hanamiel qaidḳháne ke sahn meṉ, Ḳhudáwand ke kalám ke muwáfiq mere pás áyá, aur mujh se kahá, ki Merá khet, jo Anatát Binyamín kí sarzamín meṉ hai, tú mol lijiyo: kyúnki mírás ká haqq terá hai, aur

mol lená terá hai; apne liye mol le. Tab main ne jáná ki yih KHUDAWAND ká kalám hai. 9 Aur main ne us khet ko, jo Anátát men thá, apne chacha ke bete Hanamiel se mol liyá, aur satrah siql chándí use taul diyá. 10 Aur main ne qabála likhá, aur muhr kiyá, aur gawáhon ki gawáhí karáí, aur chándí ko tarázú se taul diyá. 11 So main ne us qabále ko liyá, jis par áín aur dastúr ke muwáfiq muhr kiyá gayá, aur use bhí jo bemuhr thá. 12 Aur main ne us qabále ko, apne chachá ke bete Hanamiel kí nazar men, aur un gawáhon ki nazar men jinhon ne apná nám qabále par likhá, sáre Yihúdíon kí nazar men jo qaidkháne ke sahn men baithte the, Barúk bin Naiyiriyáh bin Mahasiyáh ko sompá.

13 Aur main ne un ke áge Barúk ko hukm diyá, aur kahá, 14 Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún kahtá hai, In maktúbon ko le, yih qabála jo muhr kiyá gayá, aur yih qabála jo bemuhr hai, aur unhen mittí ke bartan men rakh, ki bahut dinon tak thaharen: 15 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún kahtá hai, Ghar aur khet aur tákistán phir is zamín men mol líe jáenge.

16 Bád us ke ki main ne qabála Barúk bin Naiyiriyáh ko sompá, yih kahke main ne KHUDAWAND se duá mángí, 17 Ai KHUDAWAND Khudá, dekh, tú ne apní barí qudrat se, aur apne barháe húe bázú se ásmán aur zamín ko paidá kiyá, aur tere liye kuchh mushkil nahín hai: 18 Tú hazáron par mihrbání kartá hai, aur bápdádon kí buráí ká badlá un ke bád un ke larkon kí chháti men detá hai, Khudá i Azím o Akbar, Rabb ul afwáj us ká nám hai; 19 Kabír ul mashwarat, aur qádir ul amal: jis kí ánkhen baní Adam kí sab ráhon par nazarán hain, ki harek ko us kí ráhon ke muwáfiq, aur us ke kámon ke phal ke muwáfiq dewe: 20 Jis ne zamín i Misr men áj tak, aur Isráel men, aur ádmíon men nishán aur muajize dikhláe, aur apne liye nám paidá kiyá, jaisá áj ke din hai; 21 Aur apní qaum Isráel ko zamín i Misr se nishán aur muajizon ke sáth, aur mazbút háth aur barháe húe bázú aur barí mahábat se nikál láyá hai; 22 Aur is zamín ko unhen diyá, jis ke dene ke liye tú ne un ke bápdádon se qasam khái thí, aisí zamín jahán shír o shahd bahtá hai; 23 Aur we dákhil hoke use mírás men láe; par unhon ne terí nahín suní, na terí shariat par chale: aur jo kuchh tú ne unhen karne ko farmáyá, unhon ne nahín kiyá; is liye ye sab buráián tú un par láyá. 24 Dekh, shahr ke lene ke liye damdama bándhe játe; aur Kasdíon ke háth men jo us se larte, talwár aur kál aur wabá ke wasíle sompá játá hai: aur jo kuchh tú ne kahá, so húá: aur dekh, tú áp dekhtá hai. 25 Aur ai KHUDAWAND Khudá tú ne mujh se kahá, ki Wuh khet apne liye naqd se mol le, aur gawáhon kí gawáhí kará; báwajúd is ke ki Shahr Kasdíon ke háth men diyá gayá. 26 Tab KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 27 Ki Dekh, main KHUDAWAND hún, sáre bashar ká Khudá: kyá mere liye kuchh mushkil ho saktá hai? 28 Is liye KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Dekh, main is shahr ko Kasdíon ke háth men aur Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke háth men dúngá, aur wuh use le legá. 29 Aur Kasdí, jo is shahr se larte hain, dákhil honge, aur is shahr men ág lagáwenge, aur use jaláwenge, un gharon ke sáth jin kí chhaton par unhon ne Baal ke liye lubán jaláyá, aur begáne ilahon ke liye tapáwan tapáe, ki mujhe gusse men láwen. 30 Kyúnki baní Isráel aur baní Yihúdáh ne apní jawání se merí nazar men sirf buráí kí hai: ki baní Isráel apne háthon ke kám se sirf mujhe gusse

meṉ láe, KHUDAWAND kahtá hai. 31 Ki jis din se unhoṉ ne use banáyá áj ke din tak, yih shahr mere gusse aur mere qahr kí chiṛ húá, ki maiṉ use apní nazar se nikálúṉ; 32 Baní Isráel aur baní Yihúdáh kí sárí buráí ke liye, jo unhoṉ ne un ke bádsháhoṉ ne, un ke sardároṉ ne, un ke káhinoṉ ne, aur un ke nabíoṉ ne, aur Yihúdáh ke logoṉ ne, aur Yirúshálam ke báshindoṉ ne kí, ki mujhe gusse meṉ láweṉ. 33 Kyúnki unhoṉ ne merí taraf píṭh kí, muṉh nahíṉ: agarchi maiṉ ne unheṉ sikhláyá, subh sawere uṭhke sikhláyá, tadbhí unhoṉ ne kán na lagáyá, ki tálím páweṉ. 34 Aur us ghar meṉ, jo mere nám se kahátá hai, unhoṉ ne apní makrúhát rakhí, ki use nápák kareṉ. 35 Aur unhoṉ ne Baal kí únchí jagahoṉ ko banáyá, jo bin Hannum kí wádí meṉ haiṉ, ki apne beṭe beṭíoṉ ko Málik ke liye ág meṉ guzáreṉ, jo maiṉ ne unheṉ na farmáyá, na mere dil par chaṛhá, ki we Yihúdáh ko khatákár karne ke liye aisá makrúh kám kareṉ.

36 Tispar bhí is shahr kí bábat, jis kí bábat tum kahte ho, ki Talwár aur kál aur wabá ke wasíle wuh Bábul ke bádsháh ke háth meṉ sompá jáegá, KHUDAWAND Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai; 37 Dekh, maiṉ unheṉ sárí zamínoṉ se, jaháṉ maiṉ ne un ko apne gusse aur gazab aur baṛe qahr se hánk diyá hai, jama karúngá, aur is maqám meṉ unheṉ pahuncháúngá, aur salámatí se unheṉ basáúngá. 38 Aur we mere log honge, aur maiṉ un ká Khudá húngá: 39 Aur maiṉ ek dil aur ek ráh, un kí bhaláí ke liye, aur un be bád un kí aulád kí bhaláí ke liye unheṉ dúngá, ki we mujh se hamesha ḍareṉ: 40 Aur maiṉ un ke sáth ahd i abadí bándhúngá, jo maiṉ un se na uṭháúngá, ki un se nekí karúṉ; aur maiṉ apná ḍar un ke dil meṉ rakhúngá, ki we mujh se phir na jaeṉ. 41 Chunánchi un se bhaláí karne ke liye maiṉ un par khush húngá, aur apne sáre dil se aur apní sárí ján se yaqínan maiṉ unheṉ is sarzamín meṉ baiṭhálúngá. 42 Kyúnki KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Jis tarah maiṉ is qaum par yih sárí buráí láyá húṉ, usí tarah maiṉ un par wuh sárí bhaláí láúngá, jo maiṉ ne un kí bábat kahí hai. 43 Aur is zamín meṉ khet phir mol lie jáenge, jis kí bábat tum kahte ho, ki Wuh be insán aur behaiwán wírán hai; wuh Kasdíoṉ ke háth meṉ sompí gaí. 44 Binyamín kí zamín meṉ, aur Yirúshálam kí nawáhí meṉ, aur Yihúdáh ke shahroṉ meṉ, aur pahároṉ ke shahroṉ meṉ, aur wádí ke shahroṉ meṉ, aur dakkhin ke shahroṉ meṉ, log khetoṉ ko naqd se mol lenge, aur qabále likháenge, aur muhr karáwenge, aur gawáhoṉ kí gawáhí karáenge; kyúnki maiṉ un kí asírí ko pherúngá, KHUDAWAND kahtá hai.

XXXIII. BÁB.

1 KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá dúsre bár Yaramiyáh ke pás áyá, jab wuh qaidkháne ke sahn meṉ qaid thá. 2 KHUDAWAND fáil us ká, KHUDAWAND sána us ká, ki use qáim kare, yúṉ kahtá hai; nám us ká KHUDAWAND hai. 3 Merí duháí de, aur maiṉ terá jawáb dúngá, aur baṛí aur chhipí bátoṉ ko, jinheṉ tú nahíṉ jántá, maiṉ tujh par záhir karúngá. 4 Kyúnki KHUDAWAND Isráel ká Khudá, is shahr ke gharoṉ kí bábat, aur Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke gharoṉ kí bábat, jo damdamoṉ aur talwár se ḍháe gae, yúṉ kahtá hai, 5 Kasdí laṛne ko áe, aur un ádmíoṉ kí láshoṉ se unheṉ bharne ko, jinheṉ maiṉ ne apne gazab o qahr se qatl kiyá hai, aur jin kí sárí buráí ke liye maiṉ ne apná chihra is shahr se chhipáyá hai. 6 Dekh maiṉ us par marham aur paṭṭí lagáúngá, aur unheṉ changá karúngá, aur salámatí

aur sachái kí bahutái un par záhir karúngá. 7 Aur main Yihúdáh kí asírí, aur Isráel kí asírí pherúngí, aur pahile kí tarah unhen banáúngí. 8 Aur main un kí sárí sharárat se, jo unhon ne mere barkhiláf khatá kí hai, unhen pák karúngá; aur un kí sárí sharáraton ko, jo unhon ne mere barkhiláf khatá kí hain, aur jo phir jáne se kí hain, main muáf karúngá. 9 Aur wuh mere liye khushí ká nám, táríf aur izzat hogá, zamín kí sárí qaumon ke áge, jo merí bhaláí ko, jo main un par kartá hún, sunengí: aur us sárí bhaláí ke sabab, aur us sárí salámatí ke sabab, jo main unhen detá hún, we darengí aur kámpengí.

10 Khudáwand yún kahtá hai, ki Is maqám men, jis kí bábat tum kahte ho, ki Be insán aur be haiwán wírán hai, Yihúdáh ke shahron men aur Yirúshálam kí sarakon men, jo be insán aur be báshinda aur behaiwán wírán hai, 11 Khushí kí áwáz aur khurramí kí áwáz suní jáegí; dulhe kí áwáz aur dulhin kí áwáz; un kí áwáz jo kahte hain, Rabb ul afwáj kí táríf karo, kyúnki wuh khúb hai, aur us kí rahmat abadí hai; un kí áwáz jo Khudáwand ke ghar men shukrguzárí kí qurbání láenge. Kyúnki main is zamín kí asírí ko pahile kí tarah pherúngá, Khudáwand kahtá hai.

12 Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Is maqám men, jo beinsán aur behaiwán wírán hai, aur us ke sáre shahron men charwáhe basenge, jo apne bheron ko baithဵwenge. 13 Paháron ke shahron men, aur wádí ke shahron men, aur dakkhin ke shahron men, aur Binyamín kí zamín men, aur Yirúshálam kí náwáhí men, aur Yihúdáh ke shahron men, phir bhí galle ginnewále ke háth ke níche guzrenge, Khudáwand kahtá hai. 14 Dekh, we din áte hain, Khudáwand kahtá hai, ki jo achchhí bát main ne Isráel ke gharáne se aur Yihúdáh ke gharáne se kahí hai, púrí karúngá.

15 Un dinon men aur us waqt men main Dáúd ke liye sadáqat ká shákh nikálúngá, aur wuh adálat o sadáqat zamín par karegá. 16 Un dinon men Yihúdáh naját páwegá, aur Yirúshálam chain se sukúnat karegá, aur yihí nám hai, jo we use kahenge, Khudáwand hamárí sadáqat.

17 Ki Khudáwand yún kahtá hai, ki Isráel ke gharáne ke takht par baithne ko Dáúd se ek bhí munqata na hogá, 18 Aur mere áge charháwe charháne ko aur hadiye jaláne ko, aur har roz zabh karne ko Láwí káhinon se ek bhí munqata na hogá.

19 Aur Khudáwand ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 20 Khudáwand yún kahtá hai, ki Agar tum din ke mere ahd ko, aur rát ke mere ahd ko tor sakte, ki din o rát bárí bárí par na hon; 21 To mere bande Dáúd se merá ahd torá jáegá, ki us ke takht par bádsháhí karne ko betá na howe; aur Láwí káhinon se, jo merí khidmat karte hain. 22 Jaisá ásmán ká lashkar ginne men nahín átá, aur samundar kí ret nápí nahín játí, waisáhí main apne bande Dáúd kí nasl ko, aur Láwíon ko jo merí khidmat karte hain, barháúngá.

23 Khudáwand ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 24 Kyá tú nahín dekhtá, ki ye log kyá kahte hain, ki Jin do qabáil ko Khudáwand ne chuná, us ne unhen radd kiyá? Isi tarah unhon ne merí ummat ko haqír jáná, yahán tak ki we un ke sámhne koí qaum nahín hain. 25 Khudáwand yún kahtá hai, ki Agar din rát se merá ahd na ho, aur agar main ne ásmán aur zamín ke pahron ko muqarrar nahín kiyá; 26 To main Yaqúb kí nasl ko, aur apne bande Dáúd ko radd

karúngá, yahán tak ki maiŋ Abirahám aur Izhák aur Yaqúb kí nasl par hukúmat karne ke liye us kí nasl se kisí ko na lún: kyúnki main un kí asírí ko pherúngá, aur un par rahmat karúngá.

XXXIV. BAB.

1 Wuh kalám jo Ḳhudawand kí taraf se Yaramiyáh ke pás kahtí húí áyá, jis waqt Bábul ká bádsháh Nabúḳhudnazr, aur us kí sárí fauj, aur zamín kí sárí mamlukateŋ, jo us kí tába thíŋ, aur sárí qaumeŋ Yirúshálam se aur us ke sáre shahroŋ se laṛtí thíŋ. 2 Ki Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá yúŋ kahtá hai, ki Já aur Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh se bol, aur us se kah, ki Ḳhudawand yúŋ kahtá hai, Dekh, maiŋ is shahr ko Bábul ke bádsháh ke háth meŋ dúngá, aur wuh use ág se jaláwegá: 3 Aur tú us ke háth se na nikal bhágegí, balki yaqínan pakṛá jáegá, aur us ke háth meŋ sompá jáegí; aur terí áŋkheŋ Bábul ke bádsháh kí áŋkhoŋ ko dekhengí, aur rúbarú wuh tujh se bolegá, aur tú Bábul meŋ jáegá. 4 Tispar bhí, ai Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh, Ḳhudawand ká kalám sun; Ḳhudawand ne terí bábat yúŋ kahá hai, ki Tú talwár se na maregá; 5 Tú aman meŋ maregí, aur jis tarah tere bápdádoŋ ke liye, bádsháh jo tujh se áge the, ḳhushbúíáŋ jaláte the, tere liye bhí jaláwenge; aur tere liye nauha karenge, Wáwailá! ḳháwind! kyúnki maiŋ ne yih bát kahí, Ḳhudawand kahtá hai. 6 Tab Yaramiyáh nabí ne ye sárí báteŋ Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáb se Yirúshálam meŋ kahíŋ, 7 Jis waqt Bábul ke bádsháh kí fauj Yirúshálam se aur Yihúdáh ke sáre shahroŋ se jo bach rahe the, Lakís aur Azíqah se laṛtí thí; kyúnki ye qilaband shahr Yihúdáh ke shahroŋ meŋ se bach rahe.

8 Wuh kalám jo Ḳhudawand kí taraf se Yaramiyáh ke pás áyá, bád us ke ki Sidqiyáh bádsháh ne Yirúshálam ke sáre logoŋ ke sáth ahd bándhá thá, ki ázádí kí manádí kare; 9 Ki harek apne gulám ko, aur harek apní launḍí ko, mard yá aurat Ibrání ko ázád kare; ki koí apne bháí Yihúdí se ḳhidmat na karáwe. 10 Aur jab sáre sardároŋ ne, aur sáre logoŋ ne, jo is ahd meŋ dáḳhil húe the, suná ki harek apná gulám, aur harek apní launḍí ázád kare, aur phir un se ḳhidmat na karáwe, to unhoŋ ne máná, aur unheŋ jáne diyá. 11 Par bád us ke we phire, aur gulámoŋ aur launḍíoŋ ko, jinheŋ unhoŋ ne ázád kiyá thá, phir liyá, aur gulámoŋ aur launḍíoŋ ke liye unheŋ qabze meŋ láe.

12 So Ḳhudawand ká kalám Ḳhudawand kí teraf se Yaramiyáh ke pás yih kahtá húá áyá, 13 Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá yúŋ kahtá hai, ki Maiŋ ne tumháre bápdádoŋ ke sáth, jis din maiŋ unheŋ zamín i Misr se, gulámoŋ ke ghar se nikál liyá, yih kahke ahd bándhá, 14 Ki har sát sál ke bád harek apne bháí Ibrání mard ko, jo tere pás bechá gayá ho, jáne de; aur jab us ne chha baras tak terí ḳhidmat kí, tú use apne pás se chhuṛá de: par tumháre bápdádoŋ ne merí na suní, na apná kán lagáyá. 15 Aur ab tum phiráye gae the, aur jo kuchh merí nazar meŋ durust hai bajáláe, ki harek ne apne paṛosí se ázádí kí manádí kí; aur tum ne us ghar meŋ, jo mere nám se kahátá hai, mere áge ahd bándhá thá: 16 Par tum phire, aur mere nám ko nápák kiyá, aur harek ne apne gulám ko, aur harek ne apní launḍí ko, jinheŋ us ne un kí marzí ke muwáfiq ázád kiyá thá, phir liyá, aur unheŋ phir qabze meŋ láe, ki we tumháre liye gulám aur launḍíáŋ baneŋ.

17 Is liye Khudáwand yún kahtá hai, ki tum ne merí na suní, ki harek apne bháí se, aur harek apne parosí se ázádí kí manádí kare: dekh, Khudáwand kahtá hai, main tumháre liye talwár aur wabá aur kál se ázádí kí manádí kartá hún; aur main tumhen zamín kí sárí mamlukaton men badsulúkí ke supurd karúngá. 18 Aur main un ádmíon ko supurd karúngá, jo mere ahd se phir gae hain jinhon ne us ahd kí báten púrí nahín kín, jise unhon ne mere áge bándhá, jab bachhre ko do tukre karke un ke darmiyán guzre, 19 Yáne Yihúdáh ke sardár, aur Yirúshálam ke sardár, aur khoje, aur káhin, aur zamín kí sárí qaum, jo bachhre ke tukron ke darmiyán guzre; 20 Hán main unhen un ke dushmanon ke háth men, aur unke háth men jo un kí ján ke khwáhán hain supurd karúngá: aur un kí láshen hawáí parindon aur zamín ke darindon kí khurák hongí. 21 Aur main Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ko, aur us ke sardáron ko un ke dushmanon ke háth men aur unke háth men jo un kí ján ke khwáhán hain, aur Bábul ke bádsháh kí fauj ke háth men, jo tum se charh gaí, supurd karúngá. 22 Dekh main farmáúngá, Khudáwand kahtá hai, aur unhen phir is shahr men láúngá; aur we us se larenge, aur use lenge, aur use ág se jaláwenge: aur main Yihúdáh ke shahron ko bebáshinda wírán banáúngá.

XXXV. BÁB.

1 Wuh kalám jo Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke dinon men Khudáwand kí taraf se yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 2 Ki Tú Raikábíon ke ghar já, aur unhen bol, aur Khudáwand ke ghar kí ek kothrí men unhen le á, aur unhen wain pilá. 3 Tab main ne Yaramiyáh bin Yaramiyáh bin Habasniyáh, aur us ke bháíon, aur us ke sáre beton, aur Raikábíon ke sáre gharáne ko liyá; 4 Aur main unhen Khudáwand ke ghar men, mard i Khudá Yajdaliyáh ke bete Hanán ke beton kí kothrí men láyá, jo sardáron kí kothri ke nazdik thí, jo Salúm ke bete Maasiyáh darbán kí kothrí ke úpar thí. 5 Aur main ne wain bhare húe qadah aur piyále Raikábíon ke gharáne ke beton ke áge rakh diye, aur un se kahá, ki Wain pío. 6 Par unhon ne kahá, ki Ham wain na píenge: kyúnki hamáre báp Yúnadab bin Raikáb ne ham ko yih kahke hukm diyá ki Tum wain na píná, na tum na tumháre bete hamesha tak: 7 Aur na ghar banáná, na bíj boná, na tákistán lagáná, na málik honá: lekin umr bhar khaimon men rahná; táki jis zamín men musáfir ho tum bahut dinon tak jíte raho. 8 Aur ham ne apne báp Yúnadab bin Raikáb kí áwáz suní, jo kuchh us ne hamen hukm diyá, ki ham aur hamárí jorúán, aur hamáre bete aur hamárí betíán umr bhar wain na píwen; 9 Aur ham apne rahne ke liye ghar na banáwen; aur ham tákistán aur khet aur bíj nahín rakhte hain: 10 Par ham khaimon men base hain, aur jo kuchh hamáre báp Yúnadab ne hamen hukm diyá mánke bajáliyá. 11 Lekin yún húá, ki jab Bábul ká bádsháh Nabúkhudnazr sarzamín par charh átá thá, to ham ne kahá, ki Áo Kasdíon kí fauj ke dar se aur Arámíon kí fauj ke dar se ham Yirúshálam men chalen: tab hí se ham Yirúshálam men baste hain.

12 Tab Khudáwand ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 13 Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún kahtá hai, ki Já, aur Yihúdáh ke ádmíon aur Yirúshálam ke báshindon ko yún kah, Kyá tum nasíhat qabúl na

karoge, ki merí báteṇ suno? Khudawand kahtá hai. 14 Jo báteṇ Yúnadab bin Raikáb ne apne beṭoṇ ko farmáíṇ, ki Wain na pío, so máni gaíṇ; ki we áj ke din tak wain nahíṇ píte haiṇ, balki apne báp ke hukm ko máná hai: lekin maiṇ tum se bolá, subh sawere uṭhke bolá; aur tum ne merí na suní. 15 Aur maiṇ ne apne sáre bande nabíoṇ ko tumháre pás bhejá hai, subh sawere uṭhke yih kahlá bhejá, ki Tum harek apní burí ráh se phiro, aur apne kámoṇ ko sudháro, aur begáne iláhoṇ ke píchhe na jáo, ki un kí bandagí karo, aur jo zamín maiṇ ne tumheṇ aur tumháre bápdádoṇ ko dí, tum us meṇ basoge: par tum ne kán na lagáyá, na merí suní. 16 Is sabab se ki Yúnadab bin Raikáb ke beṭe apne báp ke hukm ko bajá láe, jo us ne unheṇ diyá thá; par is qaum ne merí na suní: 17 Is liye Khudawand Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá yúṇ kahtá hai, Dekh maiṇ Yihúdáh par, aur Yirúshálam ke sáre báshindoṇ par wuh sárí badí, jo maiṇ ne un par kahí hai, láúngá: kyúnki maiṇ ne unheṇ kahá hai, par unhoṇ ne na suná; aur maiṇ ne unheṇ buláyá hai, par unhoṇ ne jawáb na diyá.

18 Aur Yaramiyáh ne Raikábíoṇ ke gharáne se kahá, ki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún kahtá hai, Is sabab se ki tum ne apne báp Yúnadab ke hukm ko máná hai, aur us ke sáre hukmoṇ ko bajá láe ho, aur jo kuchh us ne tum se farmáyá, so tum ne kiyá hai: 19 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún kahtá hai, ki Mere huzúr meṇ hamesha tak khaṛe hone ko Yúnadab bin Raikáb se ek bhí munqata na hogá.

XXXVI. BAB.

1 Aur yúṇ húá ki Yihúdáh ke bádsháh Yahúyáqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras meṇ yih kalám Khudawand kí taraf se Yaramiyáh ke pás kahtí húá áyá, 2 Ki Ek túmár apne liye le, aur sárí báteṇ jo maiṇ ne Isráel par, aur Yihúdáh par, aur sárí qaumoṇ par kahíṇ, us din se leke ki maiṇ tujh se kahne lagá, Yúsiyáh ke dinoṇ se áj ke din tak, us meṇ likh. 3 Sháyad ki Yihúdáh ká gharáná wuh sárí badí sune, jo maiṇ un par láne ko iráda rakhtá húṇ, ki we har ek apní burí ráh se phireṇ, aur maiṇ un kí sharárat aur khatá muáf karúṇ. 4 Tab Yaramiyáh ne Barúk bin Naiyiriyáh ko buláyá: aur Barúk ne Khudawand kí sárí báteṇ Yaramiyáh ke munh se, jo us ne use kahí thíṇ, us túmár meṇ likhíṇ. 5 Aur Yaramiyáh ne Barúk ko hukm diyá, aur kahá, ki Maiṇ qaid húṇ; maiṇ Khudawand ke ghar meṇ nahíṇ já saktá húṇ: 6 Par tú já, aur us túmár meṇ, jo tú ne mere munh se likhá hai, Khudawand kí báteṇ Khudawand ke ghar meṇ roza ke din qaum ko paṛh suná, aur bhí sáre Yihúdáh ko jo apne shahroṇ se áe hoṇ, tú unheṇ paṛh sunáegá. 7 Sháyad we duá meṇ Khudawand ke áge sijda kareṇ, aur we har ek apní burí ráh se phireṇ: kyúnki wuh gazab o qahr baṛá hai, jo Khudawand ne is qaum par kahá hai. 8 Aur Barúk bin Naiyiriyáh us sab ke muwáfiq, jo Yaramiyáh nabí ne use farmáyá thá, bajá láyá, aur Khudawand kí báteṇ Khudawand ke ghar meṇ kitáb meṇ paṛhíṇ. 9 Aur Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke pánchweṇ baras ke naweṇ mahíne meṇ aisá húá, ki Yirúshálam ke sáre logoṇ ne aur un sáre logoṇ ne jo Yihúdáh ke shahroṇ se Yirúshálam meṇ áe the, Khudawand ke áge roza kí manádí kí. 10 Tab Barúk ne Yaramiyáh kí bátoṇ ko Khudawand ke ghar meṇ, sáfir Jamariyáh bin

Sáfan kí kothrí meŋ, úpar ke sahn meŋ, KHUDÁWAND ke ghar ke naye darwáze kí paith meŋ, sáre logoŋ ko kitáb meŋ paṛh sunáyá.

11 Jab Míkáyáh bin Jamariyáh bin Sáfan ne KHUDÁWAND kí sárí bátoŋ ko kitáb meŋ se suná, 12 Tab wuh bádsháh ke ghar, sáfir kí kothrí meŋ utrá: aur dekh, sab sardár yáne Ilisama sáfir, aur Diláyáh bin Samaiyáh aur Ilinatan bin Akbúr, aur Jamariyáh bin Sáfan, aur Sidqiyáh bin Hananiyáh aur sáre sardár waháŋ baiṭhte the. 13 Tab Míkáyáh ne we sárí báteŋ, jo us ne suní thíŋ, jab Barúk kitáb meŋ logoŋ ke sunne meŋ paṛhtá thá, un se záhir kíŋ. 14 Aur sáre sardároŋ ne Yihúdí bin Nataniyáh bin Salamiyáh bin Kúshí ko Barúk ke pás yih kahke bhejí, ki Wuh túmár, jo tú ne logoŋ ke sunne meŋ paṛhá hai, apne háth meŋ le, aur á. So Barúk bin Naiyiriyáh túmár ko apne háth meŋ leke un ke pás áyá. 15 Aur unhoŋ ne use kahá, ki Á baiṭh aur hameŋ paṛh suná. Tab Barúk ne unheŋ paṛh sunáyá. 16 Aur aisá húá ki jab unhoŋ ne we sárí báteŋ suníŋ, to ḍar ke máre ek dúsre ko dekhne lage, aur Barúk se kahá, ki Ye sárí báteŋ ham yaqínan bádsháh se záhir karenge. 17 Aur unhoŋ ne yih kahke Barúk se púchhá, ki Ham se kah, tú ne ye sárí báteŋ kyúnkar us ke munh se likhíŋ? 18 Tab Barúk ne un se kahá, ki Us ne ye sárí báteŋ mujhe munh se kah sunáíŋ, aur maiŋ ne siyáhí se kitáb meŋ likhíŋ. 19 Tab sardároŋ ne Barúk ko kahá, ki Já, apne ko chhipá, tú aur Yaramiyáh; aur koí na jáne ki tum kaháŋ ho.

20 Aur we bádsháh ke pás sahn meŋ gae, par unhoŋ ne us túmár ko Ilisama sáfir kí kothrí meŋ rakh chhoṛá, aur sárí báteŋ bádsháh ko kah sunáíŋ. 21 Tab bádsháh ne Yihúdí ko túmár láne ke liye bhejá; aur wuh use Ilisama sáfir kí kothrí meŋ se le áyá: aur Yihúdí ne bádsháh ko, aur sáre sardároŋ ko, jo bádsháh ke áge khaṛe the, use paṛh sunáyá. 22 Aur bádsháh naweŋ mahíne meŋ zamistán ke ghar meŋ baiṭhá thá: aur ek angeṭhí jaltí húí us ke sámhne thí. 23 Aur aisá húá, ki jab Yihúdí ne tín chár warq paṛhe the, to us ne use sáfir kí chhurí se káṭá, aur angeṭhí kí ág meŋ ḍálá, yaháŋ tak ki tamám túmár angeṭhí kí ág se bhasam húá. 24 Lekin na bádsháh, na us ke koí naukar ḍare, jinhoŋ ne ye sárí báteŋ suní thíŋ, na apne kapṛe pháṛe. 25 Báwujúd us ke ki Ilinatan aur Diláyáh, aur Jamariyáh ne bádsháh se arz kí, ki Túmár ko na jaláiye; par us ne un kí na suní. 26 Aur bádsháh ne Yarahmiel bin Malik aur Shiráyáh bin Azariel, aur Salamiyáh bin Abadiel ko hukm diyá, ki Barúk sáfir aur Yaramiyáh nabí ko pakṛo: par KHUDÁWAND ne unheŋ chhipáyá.

27 Aur bád us ke ki bádsháh ne túmár ko, aur un bátoŋ ko, jo Barúk ne Yaramiyáh ke munh se likhá, jaláyá thá, KHUDÁWAND ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 28 Ki Tú dúsrá túmár apne liye le, aur us meŋ we sárí báteŋ likh, jo agle túmár meŋ thíŋ, jise Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ne jaláyá hai. 29 Aur Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím se kah, ki KHUDÁWAND yúŋ kahtá hai, ki Tú ne yih kahke is túmár ko jaláyá hai, ki Tú ne us meŋ aisá kyúŋ likhá hai, Bábul ká bádsháh yaqínan áwegá, aur is sarzamín ko wírán karegá, aur insán o haiwán ko us meŋ se miṭá ḍálegá? 30 Is liye Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím kí bábat KHUDÁWAND yúŋ kahtá hai, ki Dáúd ke takht par baiṭhne ko us ke liye ek bhí na rahegá, aur us kí lásh din ko dhúp meŋ aur rát ko pále meŋ phenkí jáegí. 31 Aur maiŋ us se, aur us kí nasl se, aur us ke naukaroŋ se un kí sharárat ká badlá lúngá; aur maiŋ un par, aur Yirúshálam ke báshindoŋ par, aur Yihúdáh ke

logoṇ par wuh sárí badí láúngá, jo maiṇ ne uṇ par kahí hai: par unhoṇ ne na suná.

32 Tab Yaramiyáh ne dúsrá túmár leke Barúk bin Naiyiriyáh sáfir ko diyá; jis ne us kitáb kí sárí báteṇ, jise Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ne ág meṇ jaláyá thá, Yaramiyáh ke munh se us meṇ likhín: aur waisáhí bahutsí báteṇ us meṇ miláí gaíṇ.

XXXVII. BÁB.

1 Aur Sidqiyáh bin Yúsiyáh bin Kuniyah bin Yahúyaqím kí jagah par bádsháhí kartá thá, jise Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ne Yihúdáh kí sarzamín meṇ bádsháh kiyá thá. 2 Lekin na us ne, na us ke naukaroṇ ne, na des ke logoṇ ne Ḳhudawand kí báteṇ suníṇ, jo us ne Yaramiyáh nabí kí márifat kahí haiṇ. 3 Aur Sidqiyáh bádsháh ne Yahúkal bin Salamiyáh, aur Safaniyáh bin Maasiyáh káhin se Yaramiyáh nabí ko kahlá bhejá, ki Ḳhudawand hamáre Ḳhudá se hamárí ḳhátir ab duá máng. 4 Kyúnki Yaramiyáh logoṇ ke darmiyán áyá jáyá kartá thá; aur unhoṇ ne use qaidḳháne meṇ nahíṇ ḍálá thá. 5 Aur Firaún kí fauj Misr se nikal áí thí, aur Kasdíoṇ ne, jo Yirúshálam ká muhásara karte the, un ká shuhra sunke Yirúshálam ke sámhne se kúch kiyá.

6 Tab Ḳhudawand ká kalám Yaramiyáh nabí ke pás yih kahtá húá áyá, 7 Ki Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Tum Yihúdáh ke bádsháh se, jis ne tumheṇ mujh se púchhne ke liye mere pás bhejá, yúṇ kaho, Dekh Firaún kí fauj, jo tumhárí madad ko nikal áí hai, apní zamín i Misr meṇ phir jáegí. 8 Aur Kasdí phir áke is shahr se laṛenge, aur use lenge, aur use ág se jaláwenge. 9 Ḳhudawand yúṇ kahtá hai, ki Tum apne ko yih kahke mat bhuláo, ki Kasdí zurúr ham par se játe rahenge: kyúnki we na jáenge. 10 Aur agarchi tum Kasdoṇ kí sárí fauj ko, jo tum se laṛte haiṇ, máre hote, aur un meṇ se sirf gháyal log bachte, tadbhí we harek apne ḳhaime meṇ uṭhte, aur is shahr ko ág se jaláte.

11 Aur aisá húá, ki jab Kasdíoṇ kí fauj Firaún kí fauj ke sabab Yirúshálam ke sámhne se kúch kiyá, 12 Tab Yaramiyáh Binyamín kí zamíṇ meṇ jáne ko Yirúshálam se nikal gayá, ki apná hissa qaum ke darmiyán lewe. 13 Aur jab wuh Binyamín ke darwáze par pahunchá, waháṇ nigahbánoṇ ká ek jamadár thá, jis kí nám Waraiyah bin Salamiyáh bin Hananiyáh thá; aur us ne yih kahke Yaramiyáh nabí ko pakṛá, ki Tú Kasdíoṇ kí taraf hotá hai, 14 Tab Yaramiyáh ne kahá, ki Jhúṭh; maiṇ Kasdíoṇ kí taraf nahíṇ hotá húṇ. Par us ne us kí na suní: so Waraiyáh Yaramiyáh ko pakaṛke sardároṇ kane liyá. 15 Aur sardár Yaramiyáh par gusse húe, aur use márke Yahúnatan sáfir ke ghar meṇ qaid kiyá; kyúnki unhoṇ ne us ghar ko qaidḳhána muqarrar kiyá thá.

16 Jab Yaramiyáh bhaksí ki koṭhríoṇ meṇ dáḳhil húá, aur Yaramiyáh waháṇ bahut dinoṇ tak rahá, 17 Tab Sidqiyáh bádsháh ne ádmí bhejke use nikalwáyá: aur bádsháh ne apne ghar meṇ use yih kahke ḳhufiyatan púchhá, ki kyá Ḳhudawand kí taraf se koí bát hai? Aur Yaramiyáh ne kahá, Hai; kyúnki us ne kahá, ki tú Bábul ke bádsháh ke háth meṇ sompá jáegá. 18 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh bádsháh se kahá, ki Maiṇ ne terá, aur tere naukaroṇ ká, aur is qaum ká kyá qusúr kiyá hai, ki tum ne mujhe qaidḳháne meṇ ḍálá hai? 19 Ab tumháre nabí kaháṇ

haiṉ, jo yih kahke tum se nabúwat karte the, ki Bábul ká bádsháh tum par aur is zamín par na áwegá? 20 Ai mere Ḳhudawand bádsháh, ab merí suniye: merí darḳhwást áp ke sámhne qabúl ho, ki mujhe Yahúnatan sáfir ke ghar meṉ na phirwá díjiye, na ho ki maiṉ waháṉ mar jáúṉ. 21 Tab Sidqiyáh bádsháh ne hukm kiyá, ki Yaramiyáh ko qaidḳháne ke sahn meṉ rakheṉ, aur roz roz nánbáíoṉ ke mahalle se ek roṭí deweṉ, jab tak roṭí shahr meṉ se ḳhatm na ho. Aur Yaramiyáh qaidḳháne ke sahn meṉ rahá.

XXXVIII. BAB.

1 Tab Safatiyáh bin Matán, aur Jadaliyáh bin Fasihúr, aur Yúkal bin Salamiyáh aur Fasihúr bin Malakiyáh ne we báteṉ suníṉ, jo Yaramiyáh yih kahke sáre logoṉ se kahtá rahá, 2 Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, Jo is shahr meṉ rahegí, so talwár aur kál aur wabá se mar jáegá: aur jo Kasdíoṉ ke pás nikal jáegá, so jíegá; aur us kí ján use ganímat hogí, aur wuh jítá rahegá. 3 Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki yih shahr Bábul ke bádsháh kí fauj ke háth meṉ yaqínan diyá jáegí, aur wuh use legá. 4 Tab sardároṉ ne bádsháh se kahá, ki Ham terí minnat karte haiṉ, ki yih shaḳhs márá jáe: kyúnki wuh jangíoṉ ke háthoṉ ko, jo is shahr meṉ rahte haiṉ, aur sáre logoṉ ke háthoṉ ko aisí báteṉ kahke kamzor kartá hai: ki yih shaḳhs is qaum ká ḳhairḳhwáh nahíṉ hai, balki badḳhwáh hai. 5 Tab Sidqiyáh bádsháh ne kahá, Dekho, wuh tumháre háth meṉ hai: kyúnki bádsháh tumháre ráe ke barḳhiláf kuchh nahíṉ kar saktí. 6 Tab unhoṉ ne Yaramiyáh ko pakaṛke Milkiyáh bin Malik kí bhaksí meṉ, jo qaidḳháne ke sahn meṉ thí, ḍál diyá; aur unhoṉ ne Yaramiyáh ko rassíoṉ se níche kiyá. Aur bhaksí meṉ kuchh pání na thá, balki kíchar; aur Yaramiyáh kíchar meṉ phas gayá.

7 Aur jab ḳhojá Abd i Malik Habshí ne, jo bádsháh ke ghar meṉ thá, suná ki unhoṉ ne Yaramiyáh ko bhaksí meṉ ḍál diyá hai, aur bádsháh Binyamín ke darwáze meṉ baiṭhtá thá, 8 Tab Abd i Malik bádsháh ke ghar se niklá, aur bádsháh se yih kahke bolá, 9 Ki Ai mere Ḳhudawand bádsháh, in logoṉ ne jo kuchh Yaramiyáh nabí se kiyá burá kiyá, jise unhoṉ ne bhaksí meṉ ḍál diyá hai; aur jaháṉ wuh hai bhúkh se maregá: kyúnki shahr meṉ roṭí nahíṉ hai. 10 Tab bádsháh ne Abd i Malik Habshí ko yih kahke hukm diyá, ki Tú yaháṉ se tís ádmí apne sáth le, aur Yaramiyáh nabí ko marne se áge bhaksí meṉ se nikál. 11 Aur Abd i Malik un ádmíoṉ ko apne sáth leke bádsháh ke ghar meṉ ḳhazáne ke níche gayá, aur phaṭe húe latte, aur saṛe húe latte waháṉ se líe, aur unheṉ rassíoṉ se bhaksí meṉ Yaramiyáh ke pás laṭkáyá. 12 Aur Habshí Abd i Malk ne Yaramiyáh se kahá, ki In phaṭe húe aur saṛe húe lattoṉ ko rassí ke níche apne bagal tale rakh. Aur Yaramiyáh ne waisáhí kiyá. 13 Aur unhoṉ ne rassíoṉ se Yaramiyáh ko bhaksí meṉ se khínch liyá: aur Yaramiyáh qaidḳháne ke sahn meṉ rahá.

14 Tab Sidqiyáh bádsháh ne ádmí bhejá, aur Yaramiyáh nabí ko tísre paiṭh meṉ, jo Ḳhudawand ke ghar meṉ hai, apne pás bulwá liyá: aur bádsháh ne Yaramiyáh se kahá, Maiṉ ek bát tujh se púchhne par húṉ; tú mujh se kuchh na chhipá. 15 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh se kahá, ki Agar maiṉ tujh se záhir karúṉ, kyá tú mujhe yaqínan qatl na karegá? aur agar maiṉ tujhe saláh dúṉ, tú merí na sunegá. 16 Tab Sidqiyáh bádsháh ne Yaramiyáh se ḳhufiyatan qasam kháke kahá, Ḳhuda-

WAND i Hai kí qasam, jis ne hamen ján dí ki main tujhe qatl na karúngí, aur tujhe un ke háth men jo terí ján ke khwáhán hain na dúngá. 17 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh se kahá, ki KHUDÁWAND Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún kahtá hai, Agar tú yaqínan Bábul ke bádsháh ke sardáron ke pás nikal jáegá, to terí ján bachegí, aur yih shahr ág se jaláyá na jáegá; aur tú jíegá, aur terá gharáná: 18 Par agar tú Bábul ke bádsháh ke sardáron ke pás nikal na jáegá, to yih shahr Kasdíon ke háth men sompá jáegá, aur we use ág se jaláwenge, aur tú un ke háth se rihái na páwegá. 19 Aur Sidqiyáh bádsháh ne Yaramiyáh se kahá, kí Main un Yihúdíon se dartá hún, jo Kasdíon kí taraf ho gae hain, na ho ki we mujhe un ke háth men sompen, aur we mujh par tána máren. 20 Aur Yaramiyáh ne kahá, We na sompenge. Main terí minnat kartá hún, ki tú KHUDÁWAND kí áwáz, jo main tujh se kahtá hún, sun, to terá bhalí hogí, aur terí ján bachegí. 21 Par agar tú nikalne ká inkár kare to yihí kalám hai, jo KHUDÁWAND ne mujh par záhir kiyá: 22 Dekh sab auraten jo Yihúdáh ke bádsháh ke ghar men rah gaí hain, Bábul ke bádsháh ke sardáron ke pás pahunchái jáengí, aur we kahengí, Tere yáron ne tujhe ubhárá hai, aur tujh par gálib húe; tere pánw kíchar men phanse, aur we phir gae. 23 Aur we tere sárí jorúon aur laṛkon ko Kasdíon ke pás nikál lejáenge; aur tú un ke háth se rihái na páwegá, balki Bábul ke bádsháh ke háth se pakṛá jáegá; aur tú is shahr ke jaláne ká sabab hogá.

24 Tab Sidqiyáh ne Yaramiyáh se kahá, Koí in báton kí bábat na jáne, aur tú márá na jáe. 25 Par agar sardár sunen, ki main ne tujh se bátchít kí, aur tere pás áke tujh se kahen, Tú ne jo kuchh bádsháh se kahá, ab ham se záhir kar, ham se na chhipá, aur bhí jo kuchh bádsháh ne tujh se kahá; aur ham tujhe qatl na karenge: 26 Tab tú un se kah, ki Main ne bádsháh se darkhwást kí, ki wuh mujhe Yahúnatan ke ghar men phir na bheje, ki main waháṇ marún. 27 Aur sáre sardár Yaramiyáh ke pás áe, aur us se púchhá: aur us ne in sárí báton ke muwáfiq jo bádsháh ne farmáin, un se kahá. So we us se chup rahe; kyúnki wuh bát suní na gaí, 28 Aur jis din tak Yirúshálam liyá gayá Yaramiyáh qaidkháne ke sahn men rahá: aur jab Yirúshálam liyá gayá, wuh wahan thá.

XXXIX. BÁB.

1 Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke nawen baras ke dasweṇ mahíne men Bábul ká bádsháh Nabúkhudnazr apní sárí fauj samet Yirúshálam par áyá, aur us ká muhásara kiyá. 2 Sidqiyáh ke gyárahwen baras ke chauthe mahíne men, mahíne kí nawín tárikh ko, shahr toṛá gayá. 3 Aur Bábul ke bádsháh ke sáre sardár yáne Naiyirgul Sarázur, Samjar-Nabú, Sarsikím, Rabb-Sarís, Naiyirgul, Sarázur, Rabb-Mug, aur Bábul ke bádsháh ke báqí sardár dákhil húe, aur bích ke darwáze men ṭhahare.

4 Aur aisá húá ki Yihúdáh ká bádsháh Sidqiyáh aur sáre jangí mard unhen dekhke bháge, aur rát ko bádsháhí bág kí ráh us darwáze se jo do díwár ke darmiyán hai, shahr se nikal gae, aur bayábán kí ráh lí. 5 Par Kasdíon kí fauj ne un ká píchhá kiyá, aur Yaríhú ke maidánon men Sidqiyáh ko já liyá: aur use pakaṛke Hamát kí zamín ke Riblah men Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke pás láe, jahán us ne us kí adálat kí. 6 Aur Bábul ke bádsháh ne Sidqiyáh ke beṭon

ko Riblah meṉ us kí ánkhoṉ ke áge qatl kiyá: aur Bábul ke bádsháh ne Yihúdáh ke sáre amíroṉ ko bhí qatl kiyá. 7 Aur us ne Sidqiyáh kí ánkheṉ nikálíṉ, aur use pítal kí zanjíroṉ se jhakṛá ki Bábul meṉ le jáe.

8 Aur Kasd'oṉ ne bádsháh ke ghar ko aur logeṉ ke gharoṉ ko ág se jalá diyá, aur Yirúshálam kí díwároṉ ko toṛ dálá. 9 Tab qaum ke bache húe, jo shahr meṉ rahe, aur we log jo us kí taraf húe, yáne qaum ke sáre bache húoṉ ko, jilaudároṉ ká sardár Nabúsaradán Bábul meṉ asír le gayá. 10 Par jilaudároṉ ke sardár Nabúsaradán ne qaum ke miskínoṉ, jo mál na rakhte the, Yihúdáh kí zamín meṉ chhoṛá, aur tákistán aur khet us waqt us ne unheṉ bakhshe.

11 Aur Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ne Yaramiyáh kí bábat jilaudároṉ ke sardár Nabúsaradán ko yih kahke farmáyá, 12 Ki use leke us par nazar rakh, aur use kuchh dukh na de; aur jo kuchh wuh tujhe kahe, tú us ke sáth kar. 13 So jilaudároṉ ke sardár Nabúsaradán, Nabúchashbán, Rabb-Sarís, aur Naiyirgul, Rab-Mag, Sarázur aur Bábul ke sáre sardároṉ ne bhejke 14 Yaramiyáh ko qaidkháne ke sahn se liyá, aur Jadaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ke supurd kiyá, ki use ghar le jáwe: aur wuh apne logoṉ ke darmiyán rahá.

15 Aur jis waqt Yaramiyáh qaidkháne ke sahn meṉ qaid thá, Khudáwand ká kalám yih kahtá húá us ke pás áyá, 16 Ki Já, Abd i Malik Habshí se kah, ki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai, Dekh, maiṉ is shahr par apná kalám badí ke liye láúngí, aur bhaláí ke liye nahíṉ; aur we us din tere áge honge. 17 Par us din maiṉ tujhe riháí dúngí, Khudáwand kahtá hai; aur jin se tú ḍartá hai un ke háth meṉ tú sompá na jáegá. 18 Kyúnki maiṉ tujhe zurúr bacháúngí, aur tú talwár se na giregí, balki terí ján tujhe ganímat hogí, is liye ki tú ne mujh par bharosá kiyá, Khudáwand kahtá kai.

XL. BÁB.

1 Wuh kalám jo Khudáwand kí taraf se Yaramiyáh ke pás áyá, us ke bád ki jilaudároṉ ke sardár Nabúsaradán ne use leke Rámah se chhoṛ diyá; kyúnki Yirúshalám aur Yihúdáh ke sáre asíroṉ meṉ, jo Bábul meṉ asír pahuncháe gae, wuh zanjíroṉ se band thá. 2 Aur jilaudároṉ ke sardár ne Yaramiyáh ko leke use kahá, ki Khudáwand tere Khudá ne is maqám par yih badí kahí hai. 3 Aur Khudáwand use láyá, aur apne kahne ke muwáfiq kiyá; is sabab ki tum ne Khudáwand kí khatá kí, aur us kí nahíṉ suní, is wáste yih tum par áyi hai. 4 Aur dekh, maiṉ ne tujhe áj terí hathkaṛíoṉ se chhuṛáyá hai. Agar mere sáth Bábul meṉ jáne ko tujhe achchhá lage, to chal, aur maiṉ tujh par nazar rakhúngí; aur agar mere sáth Bábul meṉ jáne ko burá lage, to rah já: dekh, sárí zamín tere áge hai: jidhar jáne ko achchhá lage, aur terí nazar meṉ pasand áwe, tidhar já. 5 Hanoz wuh na phirá thá, us ne kahá, Tú Jadaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ke pás, jise Bábul ke bádsháh ne Yihúdáh ke shahroṉ ká hákim kiyá hai, já, aur qaum ke darmiyán us ke sáth rah; nahíṉ, to jidhar terí nazar meṉ jáne ko pasand áwe tidhar já. Aur jilaudároṉ ke sardár ne tosha aur hadiya deke use rukhsat kiyá. 6 Tab Yaramiyáh Jadaliyáh bin Akhiqám ke pás Misfá meṉ gayá, aur us ke sáth rahá un logoṉ ke darmiyán jo zamín meṉ bache húe the.

7 Jab lashkaroṉ ke sáre sardároṉ ne, aur un ke ádmíoṉ ne, jo maidánoṉ meṉ

the, suná ki Bábul ke bádsháh ne Jidaliyáh bin Akhíqam ko zamín ká hákim kiyá hai, aur ki us ne mardon aur auraton aur larkon ko us ke supurd kiyá hai, yáne zamín ke kitne muhtájon ko jo Bábul men asír na pahunchác gae, 8 Tab Ismáel bin Nataniyáh, aur Yúhanán aur Yúnatan baní Qaríh, aur Shiráyáh bin Tanhúmat, aur bani U'fí Natúfátí aur Yazaniyáh bin Maakátí apne ádmíon ke sáth Jidaliyáh ke pás Misfá men áe. 9 Aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ne un se aur un ke ádmíon se qasam kháke kahá, ki Tum Kasdíon kí bandagí karne ko na daro: zamín men baso, aur Bábul ke bádsháh kí bandagí karo, aur isí men tumhárá bhalá hogá. 10 Main jo hún, dekho, jo Kasdí hamáre pás áwenge un ke áge khará hone ko main Misfá men basúngá; par tum wain, aur samar aur tel jama karke apne bartanon men rakho, aur apne shahron men, jo tum ne liye baso. 11 Aur jab sáre Yihúdíon ne, jo Moab men aur baní Ammún men aur Adúm men aur sárí zamín men the, suná ki Bábul ke bádsháh ne báqí Yihúdíon ko chhorá hai, aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ko un ká hákim kiyá hai: 12 Tab sáre Yihúdí har jagah se, jahán we hánke gae, phire, aur Yihúdáh kí zamín Misfá men Jidaliyáh ke pás áe, aur wain aur samar niháyat bahut jama kiye.

13 Aur Yúhanán bin Qaríh, aur lashkaron ke sáre sardár, jo maidánon men the, Jidaliyáh ke pás Misfá men áe, 14 Aur use kahne lage, Kyá tú ágáh hai, ki baní Ammún ke bádsháh Baalís ne Ismáel bin Nataniyáh ke taín terí ján lene ko bhejá hai? Par Jidaliyáh bin Akhiqám ne un kí bát sach na jání. 15 Aur Yúhanán bin Qaríh ne Misfá men Jidaliyáh se khufiyatan kahá, Mujhe jáne díjiye, ki main Ismáel bin Nataniyáh ko qatl karún aur koí na jánegá; wuh kyún-kar tujhe qatl kare, aur sáre Yihúdí, jo tujh pás jama húe hain, bithráe jáen, aur jo Yihúdáh men se bache hain halák hon? 16 Par Jidaliyáh bin Akhiqám ne Yúhanán bin Qaríh se kahá, Tú aisá kám na kar; ki tú Ismáel kí bábat jhúth kahtá hai.

XLI. BAB.

1. Aur sátwen mahíne aisá húá, ki Ismáel bin Nataniyáh bin Ilisama sháhí nasl se, aur bádsháh ke amíron men se das ádmí us ke sáth Jidaliyáh bin Akhiqám ke pás Misfá men áe; aur unhon ne wahán Mifá men eksáth rotí kháí. 2 Tab Ismáel bin Nataniyáh un das ádmíon samet jo us ke sáth the, uthá, aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ko, jise Bábul ke bádsháh ne zamín ká hákim kiyá thá, talwár se márá, aur use qatl kiyá. Aur sáre Yihúdíon ko jo us ke sáth yáne Jidaliyáh ke sáth Misfá men the, aur Kasdíon ko jo wahán páe gae, jangí mardon ko Ismáel ne qatl kiyá. 4 Aur Jidaliyáh ke qatl hone ke dúsre din ki koí nahín jántá thá yún húá, 5 Ki kaí shakhs Sikm se aur Sailá se aur Samrún se assí ádmí dirhí mundáe, aur kapre phire aur apne ko gháyal kiye húe Khudawand ke ghar men hadiye aur lubán apne háth men líe húe áe. 6 Aur Ismáel bin Nataniyáh Misfá se un ke istiqbál ko niklá aur rotá húá chalá: aur aisá húá ki jab wuh un se milá, to un se kahne lagá ki Jidaliyáh bin Akhiqám ke pás áo. 7 Aur aisá húá ki jab we shahr ke bích men áe, tab Ismáel bin Nataniyáh ne, aur us ke sáthíon ne unhen qatl kiyá, aur unhen kúe men dálá. 8 Par un men das ádmí páe gae, jinhon ne Ismáel se kahá, ki Hamen qatl na kar; kyúnki

ham gehúņ aur jau aur tel aur shahd ke khatte khet meņ rakhte haiņ. So wuh báz rahá aur unheņ un ke bháíoņ ke sáth qatl na kiyá. 9 Aur jis kúe meņ Ismáel ne un logoņ kí láshoņ ko ḍálá thá, jinheņ us ne Jidaliyáh ke sáth qatl kiyá, so wuhí hai jise Asá bádsháh ne Isráel ke bádsháh Baashá ke sabab banáyá thá; aur Ismáel bin Nataniyáh ne us ko máre húoņ se bhar diyá. 10 Aur Ismáel sáre bache húe logoņ ko jo Misfá meņ the asír legayá, yáne bádsháh kí beṭíoņ ko, aur un sab logoņ ko jo Misfá meņ rahte the, jinheņ jilaudároņ ke sardár Nabúsaradán ne Jidaliyáh bin Akhiqám ko sompá thá; aur Ismáel bin Nataniyáh ne unheņ asír liyá, aur baní Ammún kí taraf chal niklá.

11. Par jab Yúhanán bin Qaríh ne, aur lashkaroņ ke sáre sardároņ ne, jo us ke sáth the, sárí buráí suní jo Ismáel bin Nataniyáh ne kí thí, 12 Tab we sab logoņ ko leke Ismáel bin Nataniyáh se laṛne ko gae, aur Jibaún ke baṛe páníoņ ke kináre par use páyá. 13 Aur aisá húá ki jab un sab logoņ ne, jo Ismáel ke sáth the, Yúhanán bin Qaríh ko, aur us ke sáth lashkaroņ ke sáre sardároņ ko dekhá, to we khush húe. 14 Tab sáre logoņ ne, jinheņ Ismáel Misfá se asír legayá thá, munh pherá, aur phirke Yúhanán bin Qaríh ke pás gae. 15 Par Ismáel bin Nataniyáh áṭh ádmíoņ ke sáth Yúhanán se bhág niklá, aur baní Ammún kí taraf gayá. 16 Tab Yúhanán bin Qaríh, aur us ke sáth lashkaroņ ke sáre sardároņ ne qaum ke sáre bache húoņ ko liyá, jinheņ us ne Jidaliyáh bin Akhiqám ke qatl hone ke bád Misfá se Ismáel bin Nataniyáh se chhuṛáyá thá, yáne bahádúroņ ko jangí mardoņ ko aur auratoņ ko aur laṛkoņ ko aur khojoņ ko jinheņ wuh Jibaún se phir láyá thá; 17 Aur we gae, aur Kimhám kí saráe meņ, jo Baitlahem ke nazdík hai, ṭike ki Kasdíoņ ke munh se Misr meņ dákhil hoņ: 18 Kyúņki we un se is sabab se ḍare, ki Ismáel bin Nataniyáh ne Jidaliyáh bin Akhiqám ko qatl kiyá, jise Bábul ke bádsháh ne us zamín ká hákim kiyá thá.

BAB. XLII.

1 Tab lashkaroņ ke sáre sardár, aur Yúhanán bin Qaríh aur Yazaniyáh bin Húsaiyáh, aur sáre log chhoṭe se baṛe tak nazdík áe, 2 Aur Yaramiyáh nabí se kahá, ki Hamárí darkhwást tere áge qabúl ho, aur hamárí khátir, is sárí bachtí kí khátir, Khudawand apne Khudá se duá máng ki ham bahut meņ se thoṛe rah gae haiņ, chunánchi terí ánkheņ ham ko dekhtí haiņ; 3 Ki Khudawand terá Khudá wuh ráh batláwe, jis par ham chaleņ, aur wuh kám jo ham kareņ. 4 Aur Yaramiyáh nabí ne un se kahá, ki Maiņ ne suná; dekh, maiņ Khudawand tumháre Khudá se tumharí bátoņ ke muwáfiq duá mángúngí; aur jo kuchh Khudawand tumháre jawáb meņ kahegí, maiņ tum par záhir karungí; maiņ koí bát tum se dareg na rakhúngá. 5 Aur unhoņ ne Yaramiyáh se kahá, ki Khudawand hamáre darmiyán sachchá aur sádiq gawáh howe, agar ham un sárí bátoņ ke muwáfiq na kareņ, jin ke liye Khudawand terá Khudá tujhe hamáre pas bhejegá. 6 Khwáh bhalá howe, khwáh bad ham Khudawand apne Khudá kí sunenge jis ke pás ham tujhe bhejte haiņ; táki jab ham Khudawand apne Khudá kí sunenge, to hamárá bhalá howe.

7 Das din píchhe yúņ húá ki Khudawand ká kalám Yaramiyáh ke pás áyá. 8 Tab us ne Yúhanán bin Qaríh ko, aur lashkaroņ ke sáre sardároņ ko, jo us ke

sáth the, aur sáre log ko chhoṭe se baṛe tak buláyá, 9 Aur un se kahá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá, jis ke pás tum ne mujhe bhejá, ki maiṉ tumhárí darḳhwást us ke huzúr dúṉ, yúṉ kahtá hai; 10 Agar tum is zamín meṉ yaqínan basoge, to maiṉ tumheṉ banáúngá, aur na ḍháúngá; aur maiṉ tumheṉ lagáúngá, aur na ukháṛúngá; kyúnki maiṉ us badí se pachhtátá húṉ, jo maiṉ ne tum se kí hai. 11 Bábul ke bádsháh se jis se tum ḍarte ho, mat ḍaro; us se mat ḍaro, Ḳhudáwand kahtá hai: kyúnki maiṉ tumháre sáth húṉ, ki tum ko naját dúṉ, aur tumheṉ us ke háth se chhuṛáúṉ. 12 Aur maiṉ tum par rahmat karúngá; aur wuh tum par rahm karegá, aur tum ko tumhárí zamín meṉ phir láwegá. 13 Lekin agar tum kaho, ki Ham is zamín meṉ na rahenge, na Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí sunenge, 14 Aur kaho, ki Nahíṉ; ham zamín i Misr meṉ jáenge, jaháṉ ham laṛáí na dekhenge, na turhí kí áwáz sunenge, na roṭí kí tangí khínchenge; aur ham waháṉ basenge: 15 Aur ab is liye, ai Yihúdáh ke bache húo, Ḳhudáwand ká kalám suno; Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Agar tum Misr meṉ dákhil hone ko qasdan ruḳh rakhoge, aur waháṉ ṭikne ke liye jáoge; 16 To aisá hogá ki wuh talwár, jis se tum ḍarte ho, waháṉ Misr meṉ tum ko já legí; aur wuh kál, jis ke tum khaṭke meṉ ho, waháṉ Misr meṉ tumhárá taíqub karegá; aur tum waháṉ maroge. 17 Aur yúṉ hogá ki we sáre log, jo Misr meṉ ṭikne ke liye waháṉ jáne ko ruḳh karte haiṉ, talwár se aur kál se aur wabá se marenge; un meṉ se koí na rahegá, aur us badí se, jo maiṉ un par láúngá, koí na bachegá. 18 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Jis tarah merá gazab o qahr Yarúsalam ke báshindoṉ par ḍhálá gayá hai, usí tarah merá qahr tum par ḍhálá jáegá, jab tum Misr meṉ jáoge: aur tum lánat aur hairání aur nafrat aur malámat ke báis hooge; aur is maqám ko tum phir na dekhoge.

19 Ai Yihúdáh ke bache húo, Ḳhudáwand ne tumhárí bábat farmáyá hai, ki Misr meṉ mat jáo: ṭhík jáno, ki maiṉ ne áj ke din tum ko nasíhat kí. 20 Filhaqíqat tum ne apní ján ke sáth riyákárí kí; kyúnki tum ne yih kahke Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke huzúr mujhe bhejá, ki Tú Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá se hamárí ḳhátir duá máng; aur jo kuchh Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá kahe, ham par záhir kar, aur ham karenge. 21 Aur maiṉ ne áj ke din tum par záhir kiyá hai; par tum ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí áwáz ko, aur us bát ko jis ke liye us ne mujhe tumháre pás bhejá hai, nahíṉ suná hai. 22 Ab tum ṭhík jáno, ki tum us maqám meṉ jaháṉ jáne aur ṭikne cháhte ho, talwár aur kál aur wabá se maroge.

XLIII. BÁB.

1 Aur yúṉ húá ki jab Yaramiyáh sáre logoṉ ko Ḳhudáwand unke Ḳhudá kí sárí báteṉ, jin ke liye Ḳhudáwand un ke Ḳhudá ne use bhejá thá yáne ye sab báteṉ kah chuká, 2 Tab Azariyáh bin Húsaiyáh aur Yúhanán bin Qaríh aur sáre magrúroṉ ne Yaramiyáh se yúṉ kahá ki Tú jhúṭh kahtá hai; Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne tujhe yih kahne ko nahíṉ bhejá, ki Misr meṉ ṭikne ko waháṉ mat jáo; 3 Par Barúk bin Naiyiriyáh ne tujhe hamáre muḳhálafat par ubhárá hai, táki tú ham Kasdíoṉ ke háth meṉ sompe, ki we ham ko qatl kareṉ, aur Bábul meṉ asír le jáeṉ.

4 So Yúhanán bin Qaríh aur lashkaroṉ ke sáre sardároṉ ne, aur sáre logoṉ ne, Yahúdáh kí zamín meṉ rahne ko Ḳhudawand kí nahíṉ suní; 5 Par Yahúnán bin Qaríh aur lashkaroṉ ke sáre sardároṉ ne Yihúdáh ke sáre bache húoṉ ko liyá, jo sárí qaumoṉ meṉ se, jaháṉ we hánke gae the, Yihúdáh kí zamín meṉ basne ko phir áe; 6 Yáne mardoṉ ko aur auratoṉ ko aur laṛkoṉ ko aur bádsháh kí beṭíoṉ ko aur har kisí ko jise jilaudíroṉ ke sardár Nabúsaradán ne Jidaliyáh bin Aḳhiqám bin Sáfan ke sáth chhoṛá thá, aur Yaramiyáh nabí ko aur Barúk bin Naiyiriyáh ko sáth liyá. 7 Aur we zamín i Misr ko chale, kyúnki unhoṉ ne Ḳhudawand kí nahíṉ suní. Aur we Tahfanhís par pahunche.

8 Tab Ḳhudawand ká kalám Tahfanhís meṉ Yaramiyáh ke pás yih kahtá húá áyá, 9 Ki Apne háth meṉ baṛe patthar le aur unheṉ ínt ke bhaṭṭhe kí miṭṭí meṉ jo Tahfanhís meṉ Firaún ke ghar kí paiṭh meṉ hai, Yihúdíoṉ ke áge chhipá; 10 Aur un se kah ki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, Dekh maiṉ bhejke apne bande Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ko láúṉgá, aur un pattharoṉ par jinheṉ maiṉ ne chhipáyá hai us ká taḳht rakhúngá; aur wuh apná sará-parda un par phailáwegá. 11 Aur wuh áke zamín i Misr ko máregá, aur jo maut ke liye haiṉ maut ko aur jo asírí ke liye haiṉ asírí ko aur jo talwár ke liye haiṉ talwár ko sompegí. 12 Aur main Misr ke mábúdoṉ ke gharoṉ meṉ ág lagáúngá; aur wuh unheṉ jaláwegá, aur asír le jáegá: aur jaise charwáhá apná kapṛá pahintá hai, taise wuh zamín i Misr ko pahinegá; aur waháṉ se salámatí meṉ niklegá. 13 Aur wuh súraj ke ghar kí múratoṉ ko jo zamín i Misr meṉ hai toṛegá; aur Misríoṉ ke mábúdoṉ ke gharoṉ ko ág se jaláwegá.

XLIV. BÁB.

1 Wuh kalám jo sáre Yahúdíoṉ kí bábat, jo zamín i Misr meṉ, aur Mijdal meṉ aur Tahfanhís meṉ aur Núf meṉ aur zamín i Fatrús meṉ baste the Yaramiyáh ke pás yih kahtá húá áyá, 2 Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Tum ne yih sárí badí dekhí, jo maiṉ Yarúsalam par aur Yahúdáh ke sáre shahroṉ par láyá húṉ; aur dekh, we áj ke din wírána haiṉ, aur un meṉ koí nahíṉ bastá, 3 Us buráí ke sabab jo unhoṉ ne mujhe gusse meṉ láne ko kí, ki we log lubán jaláne aur begáne mábúdoṉ kí bandagí karne lage, jinheṉ na we jánte the, na tum na tumháre bápdáde. 4 Tadbhí maiṉ ne apne sáre bande nabíoṉ ko bhejá subh sawere uṭhke bhejá, aur kahá, Wuh nafratí kám na karo, jis se maiṉ nafrat rakhtá húṉ. 5 Par unhoṉ ne na suná, na kán lagáyá, ki apní buráí se phireṉ aur begáne mábúdoṉ ke áge lubán na jaláweṉ. 6 Is liye merá gazab o qahr ḍhálá gayá, aur Yihúdáh ke shahroṉ meṉ aur Yarúsalam kí saṛakoṉ meṉ bhaṛká; aur we ḳharáb aur wírán húe jaise áj ke din haiṉ. 7 Aur ab Ḳhudawand Al'láh ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Yihúdáh meṉ se mard aur aurat aur laṛká aur dúdhpíwá ke munqata karne ko ki tum meṉ bache húe na raheṉ tum kyúṉ apní jánoṉ se baṛí badí karte ho; 8 Ki zamín i Misr meṉ jahán tum basne gae ho, begáne mábúdoṉ ke liye lubán jaláne se apne háthoṉ ke kámon se mujhe gusse meṉ láte, ki apne ko munqata karo, aur zamín kí sárí qaumoṉ ke darmiyán lánat aur malámat ke báis ho? 9 Kyá apne bápdádoṉ kí buráí ko aur Yihúdáh ke bádsháhoṉ kí buráí ko, aur un kí joríoṉ kí buráí ko aur apní hí buráí ko, aur apní

jorúoṉ kí buráí ko jo tum ne zamín i Misr meṉ aur Yarúsalam kí saṛakoṉ meṉ kí hai, tum bhúl gae ho? 10 We áj ke din dilshikasta na húe, aur na ḍare, aur merí shariat aur ḥuqúq par, jo maiṉ ne tumháre aur tumháre bápdádoṉ ke áge rakhe haiṉ, tum na chale.

11 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ká Ḵhudá yúṉ kahtá hai, ki Dekh, maiṉ apná rukh badí ke liye tumháre barḵhiláf karúngá, ki sáre Yihúdáh ko munqata karúṉ. 12 Aur maiṉ Yihúdáh ke bache húoṉ ko, jinhoṉ ne zamín i Misr meṉ jáne ko rukh kiyá hai, ki waháṉ ṭikeṉ, lúngá, aur we zamín i Misr meṉ talwár aur kál se máre paṛenge; we chhoṭe se baṛe tak talwár aur kál se tamám honge; aur we lanat aur hairání aur nafrín aur malámat ke báis honge. 13 Aur maiṉ un ko, jo zamín i Misr meṉ baste haiṉ, sazá dúngá, jis tarah maiṉ ne Yarúsalam ko talwár se aur kál se aur wabá se sazá dí hai. 14 Aur Yihúdáh ke bache húoṉ meṉ se, jo zamín i Misr meṉ waháṉ ṭikne ko gae, koí bachá na rahegá, ki zamín i Yihúdáh meṉ phir áwe, jidhar we phirá aur basá cháhte haiṉ: kyúnki koí na phiregá, siwá firáríoṉ ke.

15 Tab sáre logoṉ ne, jo jánte the ki hamárí jorúoṉ ne begáne mábúdoṉ ke liye lubán jaliyá hai, aur sab auratoṉ ne jo pás khaṛí thíṉ ek baṛí jamáat, yáne sáre logoṉ ne jo zamín i Misr meṉ Fatrús meṉ baste the, Yaramiyáh ko yih kahke jawáb diyá, 16 Ki us kalám kí bábat jo tú ne hameṉ Ḵhudawand ke nám se kahá ham terí na sunenge, 17 Balki jo hamárí zubán se niklá hai, ham zurúr karenge, ki ásmán kí malika ke liye lubán jaláweṉ, aur us ko tapáwan tapáweṉ jis tarah ham áp, aur hamáre bápdáde, hamáre bádsháh aur hamáre sardár Yihúdáh ke shahroṉ meṉ, aur Yarúsalam kí saṛakoṉ meṉ karte the, ki us waqt ham bahut roṭí rakhte the, aur achchhe the, aur badí nahíṉ dekhte the. 18 Par jab se ham ne ásmán kí malika ke liye lubán jalána, aur tapáwan tapáná chhoṛ diyá, tab se ham har chíz ke muhtáj húe, aur talwár aur kál se tabáh húe. 19 Aur jab ásmán kí malika ke liye ham lubán jalátí thíṉ, aur tapáwan tapátí thíṉ kyá ham ne apne mardoṉ ko chhoṛke us kí bandagí ke liye kulíche pakáe, aur us ko tapáwan tapáe?

20 Tab Yaramiyáh ne sáre logoṉ se mardoṉ aur auratoṉ se, aur un sáre logoṉ se kahá, jinhoṉ ne use jawáb diyá thá, 21 Wuh lubán jo tum ne aur tumháre bápdádoṉ ne tumháre bádsháhoṉ ne aur tumháre sardároṉ ne raaiyat ke sáth Yihúdáh ke shahroṉ meṉ aur Yarúsalam kí saṛakoṉ meṉ jaláyá hai, kyá Ḵhudawand ne yád nahíṉ kiyá? kyá us ke dil par chaṛhá? 22 Pas Ḵhudawand tumháre kámoṉ kí buráí aur makrúhát kí jo tum ne kíṉ aur bardásht nahíṉ kar saktá thá is liye tumhárí zamín wírání aur hairání aur lánat kí báis húí, aur be báshinda, jaisá áj ke din hai. 23 Azbas ki tum ne lubán jaláyá, aur azbaski tum ne Ḵhudawand kí ḵhatá kí aur Ḵhudawand kí nahíṉ suní, na us kí shariat na us ke huqúq na us kí shahádatoṉ par chale; is liye yih badí tum par áriz húí, jaisá áj ke din hai. 24 Aur Yaramiyáh ne sáre logoṉ se, aur sab auratoṉ se yúṉ kahá, ki Ai sáre Yihúdáh, jo zamín i Misr meṉ ho, Ḵhudawand ká kalám suno; 25 Rabb ul afwáj Isráel ká Ḵhudá yúṉ kahtá hai, ki tum ne aur tumhárí jorúoṉ ne apní zubán se bol diyá hai, aur yih kahke háth se púrá kiyá, ki Ham un nazroṉ ko jo ham ne ásmán kí malika ke liye lubán jaláne ko, aur us ke áge tapáwan tapáne ko máná hai, zurúr adá karenge: yaqínan tum apní nazroṉ ko adá karoge aur tum

yaqínan apní nazroṇ ko adá karoge. 26 Is liye, ai sáre Yihúdáh, jo zamín i Misr meṇ baste ho, Khudáwand ká kalám suno. Dekh, maiṇ ne apne buzurg nám kí qasam kháí hai Khudáwand kahtá hai, ki merá nám Yihúdáh meṇ se kisí kí zubán se sáre zamín i Misr meṇ, yih kahke phir liyá na jáegá, ki Málik Khudáwand i Haí. 27 Dekh, maiṇ badí ke liye un par chaukas rahúngá aur bhaláí ke liye nahín; aur Yihúdáh ke sáre log, jo zamín i Misr meṇ haiṇ, talwár se aur kál se tabáh honge, jab tak tamám na hoṇ. 28 Aur jo talwár se bachenge, aur zamín i Misr se zamín i Yihúdáh meṇ phir áwenge thoṛe honge; aur Yihúdáh ke sáre bache húe, jo zamín i Misr meṇ waháṇ ṭikne ko gae, jánenge ki kis ká kalám qáim rahegá merá yá un ká.

29 Aur yih nishán hai tumháre liye, Khudáwand kahtá hai, ki maiṇ tum ko is maqám meṇ sazá dúngá, táki tum jáno, ki merí báteṇ tumhárí badí ke liye zurúr qáim rahengí: 30 Khudáwand yúṇ kahtá hai, Dekh, maiṇ Misr ke bádsháh Firaún Hufra ko us ke dushmanoṇ ke háth meṇ aur unke háth meṇ jo us kí ján ke khwáhán haiṇ sompúngá jis tarah maiṇ ne Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ko Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke háth meṇ sompá hai jo us ká dushman, aur us kí ján ka khwáhán thá.

XLV. BÁB.

1 Wuh kalám jo Yaramiyáh nabí ne Barúk bin Naiyiriyáh se kahá, bád us ke ki us ne in bátoṇ ko Yaramiyáh ke munh se kitáb meṇ likhá thá, Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras meṇ, 2 Ki Khudáwand Isráel ká Khudá, tujh se, ai Barúk, yúṇ kahtá hai; 3 Tú ne kahá, Háe mujh par, ki Khudáwand ne dukh ko ranj ke sáth ziyáda kiyá; maiṇ ṭhandí sáns lene se ájiz áyá, aur árám nahíṇ payá. 4 Tú us se yúṇ kahegá, ki Khudáwand yúṇ kahtá hai, Dekh jo maiṇ ne banáyá, maiṇ ḍháúngá, aur jo maiṇ ne lagáyá maiṇ ukháṛúngá, yáne is sárí zamín ko. 5 Kyá tú apne liye baṛí báteṇ ḍhúnḍhtá hai? Na ḍhúnḍh: ki dekh, maiṇ sáre bashar par badí láúngá, Khudáwand kahtá hai; par sáre maqámoṇ meṇ, jaháṇ tú jáegá, terí ján maiṇ tujh ko ganímat bakhshúngá.

XLVI. BÁB.

1 Khudáwand ká kalám, jo Yaramiyáh nabí ke pás gairqaumoṇ kí bábat áyá; 2 Misr kí bábat, Misr ke bádsháh Firaún Nikoh kí fauj kí bábat, jo daryá i Furát ke kináre par Karkmís meṇ thí, jis ko Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ne Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras meṇ shikast dí. 3 Sipar aur ḍhál ko tartíb do, aur laṛáí kí taraf baṛho. 4 Ghoṛoṇ par zín kaso; aur ai sawáro sawár ho, aur khod sir par rakhke mustaidd ho; nezoṇ ko saiqal karo, baktaroṇ ko pahino. 5 Maiṇ ne unheṇ kyúṇ hairán aur munhazim dekhá? balki un ke bahá-duroṇ ne shikast kháí, aur bhág gae, aur munh nahíṇ pherá: cháron taraf ḍar hai, Khudáwand kahtá hai. 6 Tezpá mard na bháge, aur bahádur ján na le jáe; we ṭhokar kháenge, aur daryá i Furát ke kináre uttar taraf girenge. 7 Yih kaun hai, jo daryá ke mánind chaṛhtá hai, jis ke pání nahroṇ ke mánind talátum meṇ áte haiṇ? 8 Misr daryá ke mánind chaṛhtá hai, aur us ke pání nahroṇ ke mánind

talátum meṉ áte haiṉ; aur wuh kahtá hai, ki Maiṉ chaṛhúngá, zamín ko chhipá lúngá; maiṉ shahr ko aur us ke báshindoṉ ko nest karúngá. 9 Ai ghoṛo, chaṛho; ai ratho kharkharáo, aur bahādur nikleṉ; Kúsh aur Fút jo sipar lete, aur Lúdí jo kamán leke chillá chaṛháte. 10 Kyúnki yihí hai din Málik Rabb ul afwáj ká, intiqám ká din, ki wuh apne dushmanoṉ se intiqám le; aur talwár khá jáegí, aur un ke lahú se sharábor o sarshár hogí; kyúnki Málik Rabb ul afwáj ke liye uttar kí zamín meṉ daryá i Furát ke kináre zabiya muqarrar hai. 11 Ai kúnwárí bint i Misr, Jiliahd par chaṛh aur balsán le: tú befáida bahut dawáíán kám meṉ láwegí, tú changí na hogí. 12 Qaumoṉ ne terí ruswáí suni, aur tere chilláne se zamín bhar gaí: kyúnki baháduroṉ ne baháduroṉ par ṭhokar kháyá hai, we donoṉ ikaṭṭhe gir gae.

13 Wuh Kalám, jo Khudawand ne Bábul ke bádsháh Nabúkhadnazr ke áne kí bábat zamín i Misr ke márne ke liye, Yaramiyáh nabí se kahá. 14 Misr meṉ manádí karo, Mijdal meṉ sunáo aur Núf meṉ aur Tahfanhís meṉ yih kahke sunáo, ki Qáim ho, aur apne ko mustaidd karo; kyúnki talwár tumhárí cháron taraf kháegí. 15 Kyá sabab hai ki tere bahádur giráe gae? we khaṛe na rahe, kyúnki Khudawand ne un ko aundhá kiyá. 16 Us ne bahutoṉ ko phisláyá, háṉ ek dúsre par girá; aur unhoṉ ne kahá, ki Uṭho, ham muhlik talwár ke munh par se apne logoṉ ke pás apní janambhúm meṉ phir chaleṉ. 17 We waháṉ chillíe, ki Misr ká bádsháh Firaún barbád húá; us ne muqarrar waqt ko chhoṛ diyá. 18 Wuh Bádsháh, jis ká nám Rabb ul afwáj hai, yúṉ kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam, jaisá Tabúr pahároṉ meṉ, aur jaise Karmil samundar ke kináre meṉ, taise wuh áwegá. 19 Ai báshinda, bint i Misr, tú asír jáne ko asbáb taiyár kar; ki Núf wírán aur bebáshinda ujáṛ hogá. 20 Misr nihayat shakil bachhrá hai; balá átí hai, uttar kí zamín se átí hai. 21 Uske mazdúr bhí us ke darmiyán tawíla ke bachhroṉ ke mánind haiṉ; par we bhi rúgardín haiṉ, we ikaṭṭhe bháge: we qáim na rahe, kyúnki un par unkí áfat ká din, un se intiqám lene ká waqt pahunchá. 22 Us kí áwáz sámp ke mánind niklegí; ki we fauj ke sáth chalenge, aur kulháríáṉ leke us par áwenge, un ke mánind jo lakṛí káṭte haiṉ. 23 We us kí báṛí káṭenge, Khudawand kahtá hai, agarchi ghaní hai; kyúnki we ṭiḍḍíoṉ se ziyáda balki beshumár haiṉ. 24 Bint i Misr pareshán hogí, uttar kí qaum ke háth meṉ sompí jáegí. 25 Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá kahtá hai, Dekh main Amún i Nú ko, aur Firaún ko aur Misr ko, aur us ke mabúdoṉ ko, aur us ke bádsháhoṉ ko, yáne Firaún ko, aur un ko jo us par ásrá rakhte haiṉ, sazá dúngá; 26 Aur maiṉ un ko unke háth meṉ jo un kí ján ke khwáhán haiṉ yáne Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke, aur us ke naukaroṉ ke háth meṉ sompúngá; aur bád us ke wuh qadím dinoṉ kí tarah ábád hogá, Khudawand kahtá hai.

27 Par tú, ai mere bande Yaqúb, mat ḍar, aur tú, ai Isráel mat ghabrá; kyúṉki dekh maiṉ tujhe dúr se bacháúngá, aur terí aulád ko un kí asírí kí zamín se, aur Yáqúb phiregá, aur árám aur chain meṉ rahegá, aur koí use na ḍaráwegá. 28 Ai mere bande Yáqúb mat ḍar, Khudawand kahtá hai, kyúnki maiṉ tere sáth húṉ; agarchi maiṉ sab qaumoṉ ko, jin meṉ maiṉ ne tujhe hánk diyá, nest nábúd karúṉ, tadbhí tujhe nest nábúd na karúngá; par maiṉ tujhe andáza se tádíb karúngá, aur tujhe besazá na chhoṛúngá.

XLVII. BAB.

1 Khudawand ká kalám, jo Yaramíyáh nabí ke pás Filistíon ke barkhiláf áyá, us se pahile ki Firaún ne Azzah ko márá. 2 Khudawand yún kahtá hai; Dekh, uttar se pání charhe áte hain, aur sailáb hogá, aur zamín par aur sab par, jo us men hai, shahr par aur us ke báshindon par bahegí: tab log chilláwenge, aur zamín ke sáre báshinde nála karenge. 3 Ghoron kí tápon ke bol se, rathon ke hujúm se aur us ke charkhon ke shor se, báp apne larkon kí taraf kamzor háth ke sabab na phirenge. 4 Us din ke sabab jo átá hai ki sáre Filistíon ko wírán kare, aur Súr aur Saidá se har madadgár ko, jo bachá hai, munqata kare; kyúnki Khudawand Filistíon ko, Kaftúr ke bache húon ko wírán karegá. 5 Azzah par chandlápan áí hai; Asqalún apne nasheb samet sunsán húá. Tum kab tak apne ko kátoge? 6 Ai Khudawand kí talwár, tú kab tak na thaharegí? tú apne ko miyán men kar, árám le, aur chup ho. 7 Wuh kis tarah thaharegí, kyúnki Khudawand ne Asqalún par aur samundar kináre par use farmáyá hai? wahán use muqarrar kiyá hai.

XLVIII. BAB.

1 Moab kí bábat Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá yún kahtá hai, Háe Nabú par! ki wuh wírán hai: Oaryatain ghabráyá aur liyá gayá: Misjáb pareshán aur hairán húá hai: 2 Moab kí táríf phir kabhí na hogí: Hasbún men unhon ne yih kahke us ke barkhiláf burí tadbír kí, ki Ao, ham use qaum hone se munqata karen, Tú bhí, ai Madmín, chup kiyá gayá; ek talwár tere píchhe paregí. 3 Hauránaim men rone kí áwáz hogí wíráni aur barí halákat. 4 Moab torá gayá, us ke chhoton ne faryád sunáí. 5 Kyúnki Lauhiyat kí charháí par nála par nála charhegá; ki Hauránaim kí utár par mere dushmanon ne halákat ká shor suná. 6 Bhágo, apní ján bacháo, aur bayábán men mardúd ke mánind ho.

7 Kyúnki tú ne apne kámon par aur khazínon par bharosá kiyá, is liye tú pakrá jáegá; aur Kamús apne káhinon aur sardáron samet asírí men jáegá. 8 Aur luterá har ek shahr par áwegá aur koí shahr na bachegá: wádí bhí wírán hogí, aur maidán ujár hogá, jaisá Khudawand ne kahá hai. 9 Moab ko par de, ki wuh bhágte bháge; ki us ke shahr ujár honge, aur un men koí báshinda na rahegá. 10 Lánatí wuh howe, jo Khudawand ká kám riyákárí se bajálátá hai, aur lánatí wuh howe jo apní talwár ko khúnrezí se báz rakhtá hai.

11 Moab apní jawání se chain men húá hai, aur apní talchhat par baithá hai, aur wuh ek piyále se dúsre piyále men dhálá nahin gayá, na asírí men gayá; is liye us ká maza us men baná rahá hai, aur us kí bú tabdíl na húí. 12 Is liye, dekh, we din áte hain, Khudawand kahtá hai, ki main dhálnewálon ko us ke pás bhejúngá, ki we use dhálen, aur us ke piyálon ko khálí karen aur un kí mashkon ko toren. 13 Aur Moab Kamús se sharminda hogá, jaisá Isráel ká gharáná apní maljá i Baitel se sharminda húá.

14 Tum kyúnkar kahte ho ki Ham diláwar hain, aur laráí ke liye ham sáhib i qudrat hain? 15 Moab lutá, aur us ke shahron ká dhúán uthá, aur us ke chune húe jawán qatl ke liye utar gae, wuh Bádsháh kahtá hai, jis ká nám Rabb ul afwáj hai. 16 Moab kí áfat nazdík pahunchí, aur us ki

bulá, nihayat jaldí se átí hai. 17 Ai us ke sáre qurbjawáro, us ke liye nála karo; aur tum sab jo us ke nám se wáqif ho, kaho, ki Qúwat ká asá, aur sundar chharí kis taur ṭúṭí parí hai! 18 Ai báshinda bint i Daibún dabdaba se utar á, aur piyásí baiṭh, kyúnki Moab ká luṭerá tujh par áwegí, aur tere qilaon ko toṛegá. 19 Ai Aráir kí báshinda tú ráh par kharí hoke dekh; bhágnewále aur bache húe se púchh aur kah, ki Kyá húá hai? 20 Moab ghabráyá hai, kyúnki wuh toṛá gayá; tum wáwailá macháo, aur chilláo; Arnún meṉ manádí karo, ki Moab luṭ gayá hai. 21 Aur chauras zamín par adálat pahunchí, Haulán par, aur Wahsat par aur Maufaat par, 22 Aur Daubún par, aur Nabú par, aur Bait i Diblatain par, 23 Aur Qaryatain par, aur Bait i Jamúl par, aur Bait i Maún par, 24 Aur Qaryát par, aur Buzrah par, aur zamin i Moab ke sáre shahroṉ par kyá dúr ke kyá nazdik ke. 25 Moab ká síng káṭá gayá hai, aur us ká bázú toṛá gayá, Ḳhudawand kahtá hai.

26 Tum us ko sarshár karo; kyúnki wuh Ḳhudawand par magrúr húá. Moab ko ḍák lagegí, aur wuh bhí hansí ká báis hogá. 27 Kyá Isráel tere wáste hansí ká báis na húá! Kyá wuh choroṉ meṉ payá gayá? ki jitne bár tere báteṉ us kí bábat thíṉ, tú apná sir ḍhuná 28 Ai Moab ke báshindo, shahroṉ ko chhoṛo aur chaṭ'in par baso, aur fáḳhta ke mánind ho, jo gár kí paiṭh ke kináre áshiyána bánátí hai. 29 Ham ne Moab ká gurúr suná (wuh niháyat ghamanḍí hai) us kí gustáḳhí, aur us ká gurúr, aur us ká ghamanḍ, aur us ke dil ká takabbur. 30 Maiṉ us ká qahr jántá húṉ, Ḳhudawand kahtá hai: par us kí jhúṭhí sheḳhíáṉ kuchh na hongí, ki wuh jhúṭhí sheḳhíáṉ kartá hai. 31 Is liye maiṉ Moab ke liye wáwailá karúngí, sáre Moab ke liye main chilláúngá: Qir i Hars ke logoṉ ke liye mátam hogá. 32 Ai Shibmah ke angúr maiṉ Yaazír kí roláí se tujh par roúngá: terí lateṉ sumundar pár chalí gaí haiṉ, we Yaazír ke samundar tak pahunch gaíṉ, gáratgar pakke samaroṉ par aur tere guchchhoṉ par á paṛá hai. 33 Aur phaldár khet se yáne Moab ke des se ánand aur ḳhushí uṭhái jáegí; aur maiṉ ne kolhúoṉ meṉ se wain ko roká hai: koí lalkár se na latáṛegá; un kí lalkár lalkár na hogí. 34 Hasbún ke rone se Iliálí tak, aur Wahaz tak, aur Sugr se Hauránaim tak sisála bachhre ke mánind unhoṉ ne apní áwáz buland kí: kyúnki Namirín kí nadíán bhí játí rahengí. 35 Ḳhudawand kahtá hai, ki Maiṉ únchí jagahoṉ ke chaṛhánewále ko Moab se uṭhá dúngá. 36 Is liye dil merá Moab ke liye nai kí tarah shor karegá, aur dil merá Qír i Hars ke logoṉ ke liye nai kí tarah shor karegá: kyúnki jo kuchh unhoṉ ne zaḳhíra kamáyá thá, gum ho gayá. 37 Filhaqíqat har sir ganjá hogá, aur har dáṛhí munḍí hogí: har háth par ghío hogá, aur kamar par ṭáṭ. 38 Moab kí sárí chhatoṉ par aur us kí saṛakoṉ meṉ púrá mátam hogá: kyúnki maiṉ ne Moab ko nápasand bartan kí tarah toṛá hai, Ḳhudawand kahtá hai. 39 We yih kahke wáwailá karenge, ki Wuh kaisá toṛá gayá! Moab ne sharm ke máre kaisí píṭh pherí! usí tarah Moab un sabhoṉ ke liye, jo us ke chaugird hain, hansí aur ḳhauf ká báis hogá. 40 Kyúnki Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki Dekh wuh Yaqúb ke mánind uṛegá, aur apne paroṉ ko Moab ke úpar phailáwegá. 41 Qaryát liyá játá, aur qila qábú meṉ ekáek áte, aur us din Moab ke baháduroṉ ke dil jannewálí aurat ke dil kí tarah honge. 42 Aur Moab halák kiyá jáegá, ki qaum na howe, is liye ki us ne Ḳhudawand se gurúr kiyá. 43 Dahshat, aur gaṛhá, aur jál tere liye, ai báshinda i Moab, Ḳhudawand kahtá hai. 44 Jo

dahshat se bhége garhe men giregá; aur jo garhe se nikle, jál men phansegá; kyúnki main un par, hán Moab par, un ke intiqám lene ká baras láúngá, Khudawand kahtá hai. 45 We bhágke Hasbún ke sáya ke tale qúwat ke liye khare húe: par Hasbún se ág, aur Saihún men se laur niklegí, aur Moab kí nawáhí aur fasádíon kí khoprí khá jáegí. 46 Háe tujh par, ai Moab! Kamús ke log halák húe, ki tere bete asír líe játe, aur terí betíán asírí men hain.

47 Phir main ákhirí dinon men Moab kí asírí ko pherúngá, Khudawand kahtá hai. Moab kí adálat yahán tak húí.

XLIX. BAB,

1 Baní Ammún kí bábat Khudawand yún kahtá hai, Kyá Isráel beauláid hai? kyá us ke koí wáris nahín? phir kyún Malkum ne Jadd ko mírás men liyá hai, aur us ke log us ke shahron men base hain. 2 Is liye, dekh, we din áte hain, Khudawand kahtá hai, ki main Ammúníon kí Rabbah men laráí ká shuhra sunáúngá; aur wuh súnsání ká dher ho jáegí, aur us kí betíán ág se jal marengí: tab Isráel us ke wárison ká wáris hogá, Khudawand kahtá hai. 3 Ai Hasbún wáwailá kar, ki Aí lútí gaí: ai binát i Rabbah, chilláo, aur apní kamar par tát bándho, mátam karo, aur báron ke bhítar idhar udhar dauro: kyúnki Malkum asírí men jáegá, aur us ke káhin aur us ke sardár bhí sáth jáenge. 4 Tú kyún wádíon par fakhr kartí hai, báwujúde ki terí wádí baromand hai, ai bágí betí? jo yih kahke apne khazánon par bharosá kartí hai, ki mujh par kaun áwegá? 5 Málik Rabb ul afwáj kahtá hai, ki Dekh, main un sabhon se, jo tere chaugird hain, tujh par dahshat láúnge, aur tum men se har ek us ke áge se hánká jáegá; aur áwáron ká koí batornewálá na hogá. 6 Magar bád us ke main Ammúníon kí asírí pherúngá, Khudawand kahtá hai.

7 Adúm kí bábat Rabb ul afwáj yún kahtá hai, Kyá Taiman men dánáí nahín hai? kyá bínáon se tadbír játí rahí? kyá un kí hikmat gum húí? 8 Ai Didán ke báshindo, bhágo, píth phero, níche rahná ikhtiyár karo; kyúnki main Asau kí áfat, yáne us se intiqám lene ká waqt us par láúngá. 9 Agar angúrchín tere pás áwenge, to dáne na chhorenge? yá chor rát ke waqt ihtiyáj ke muwáfiq lútenge. 10 Kyúnki main ne Asau ko nangá kiyá, us ke pardon ko záhir kiyá, ki wuh apne ko chhipá na sake: us kí nasl us ke bháíon aur parosíon ke sáth lútí gaí, aur wuh nahín hai. 11 Tú apne yatímon ko chhor, main unhen jiláúngá; aur terí bewa mujh par tawakkul karen. 12 Ki Khudawand yún kahtá hai, Dekh, jin kí adálat na thí, ki is piyále se píen, unhon ne bakhúbí piyá; kyá tú bilkull besazá rahegá? tú besazá na rahegí, tú albatta píegá. 13 Kyúnki main ne apní qasam kháí hai, Khudawand kahtá hai, ki Busrah wírání ,malámat aur lánat hogá; aur us ke sáre shahr wírána i abadí honge. 14. Main ne Khudawand se ek shuhra suná hai, aur ek elchí yih kahne ko qaumon ke pás bhejá gayá hai, ki Tum jama ho, aur us ke barkhiláf jáo, aur laráí ke liye utho. 15 Ki dekh, main tujhe qaumon ke darmiyán chhotá, aur ádmíon ke darmiyán haqír karúngá. 16 Tere ruab ne, tere dil ke gurúr ne tujhe fareb diyá hai, ai báshinde i gar i koh, jo tú ne qulla i koh par maqám liyá: báwujúde ki tú apná áshiyána uqáb ke mánind buland kare, tadbhí main wahán se tujhe níche láúngá, Khudawand kahtá hai. 17 Adúm bhí

wíráni hogá: har ek jo us taraf se guzregá hairán hogá, aur us kí sárí áfatou ke sabab síthí bajáwegá, 18 Ki Sadúm aur Amúrah, aur us kí nawáhí ke munhadim hone ke muwáfiq us meu ádmí na basegá, na ádamzád us meu basegá, Khudáwand kahtá hai. 19 Dekh, wuh ek sher kí tarah Yardan kí khushnumáí se pahárí bastí par charhegá: par maiu use ekbárgí us ke áge se bhagáúngá; aur barguzída kaun hai, ki us par muqarrar karúu? kyúnki merá sání kaun hai? aur mujhe kaun adálat meu láwegá? aur wuh charwáhá kaun hai, jo mere áge qáim rah sakegá? 20 Is liye Khudáwand kí maslahat suno, jo us ne Adúm par kí hai, aur us ke mansúbou ko jo us ne Taiman ke báshindou par bándhá hai: yaqínan galle ke chhotou ke mánind pháre jáenge, yaqínan wuh un kí charágáh ko un ke sáth wírán karegá. 21 Un ke girne ke shor se zamín kámptí hai; un ke chilláne se daryá i Qulzum tak shor suná játá hai. 22 Dekh, wuh uqáb kí tarah charhke uregá, aur Busrah ke úpar apne parou ko phailáwegá: aur us din Adúm ke baháduron ká dil us aurat ke dil ke mánind hogá, jo pírí meu hai.

23 Dimishq kí bábat Hamát aur Arfád ghabrá gae haiu, kyúnki unhou ne burí khabar suní: we buzdil haiu; samundar par taraddud hai; wuh thahar nahíu saktá. 24 Dimishq zaíf húá, munh bhágne par rakhá hai, aur dahshat ne use gherá hai; dard aur ranj ne jannewálí aurat ke mánind use pakrá hai. 25 Kyúnkar táríf ká shahr, merí khushí ká shahr chhorá nahíu gayá! 26 Is liye us ke jawán us kí sarakou meu girenge, aur sáre jangí mard us din chup kiye jáenge, Rabb ul afwáj kahtá hai. 27 Aur maiu Dimishq kí shahrpanáh meu ág lagáúngá, ki wuh Bin Hadad ke mahallou ko bhasam kare.

28 Qídár kí bábat, aur Hasúr kí mamlukatou kí bábat, jinheu Bábul ká bádsháh Nabúkhudnazr máregá, Khudáwand yúu kahtá hai, ki utho, Qídár ko charh jáo, aur púrabíou ko lúto. 29 Un ke khaimou ko aur un ke gallou ko we jáenge, un ke pardou ko, aur un ke sáre bartanou ko, aur un ke úntou ko we apne liye lenge; aur we un se pukárenge, ki chárou taraf khatra hai.

30 Píth dikháo, dúr bhágo, aur níche rahná ikhtiyár karo ai Hasúr ke báshindo, Khudáwand farmátá hai; kyúnki Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ne tum par maslahat lí hai, aur tum par iráda bándhá hai. 31 Utho us ásúda qaum par charho jo fárig ul bál baithí hai, Khudáwand kahtá hai, ki uske na kiwáre na qufl haiu aur tanhá sukúnat kartí hai. 32 Aur un ke únt ganímat ke liye honge, aur un ke chaupáyou kí kasrat lút ke liye: aur maiu un logou ko jin ke goshe munde haiu chárou konou meu parágauda karúngá; aur maiu un kí áfat chárou taraf se láúngá Khudáwand kahtá hai. 33 Aur Hasúr ajgarou ká maqám, hamesha ká wírána hogá: waháu koí ádmí na basegá, na ádmí na ádamzád us meu tikegá.

34 Khudáwand ká kalám Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh kí saltanat ke shurú meu Ailám kí bábat yih kahtá húá Yaramiyáh nabí ke pás áyá. 35 Rabb ul afwáj yúu kahtá hai, Dekh main Ailám kí kamáu, un kí tawánáí ká zubda torúngá. 36 Aur maiu chárou hawáou ko ásmán kí chárou taraf se Ailám par láúngá, aur in chárou hawáou kí taraf maiu unheu parágauda karúngá; aur koí aisí qaum na hogí, jis meu Ailám ke mardúd na áwenge. 37 Ki maiu Ailám ko un ke dushmanou ke áge, aur unke áge jo un kí ján ke khwáhán haiu pareshán karúngá; aur badí ko, yáne apne bare qahr ko un par láúngá, Khudáwand kahtá hai; aur talwár ko un ke píchhe bhejúngá, jab tak maiu unheu talaf na karún. 38 Aur

maiņ apná takht Ailám meņ rakhúngá, aur bádsháh ko aur sardároņ ko wahán se nábúd karúngá, Khudawand kahtá hai.

39 Par áķhirí dinoņ meņ aisá hogí, ki maiņ Ailám kí asírí pherúngá, Khudawand kahtá hai.

L. BAB.

1 Wuh kalám jo Khudawand ne Bábul kí bábat, aur sarzamín i Kasdíoņ kí bábat Yaramiyáh nabí kí márifat farmáyá. 2 Qaumoņ meņ ķhabar do, aur manádí karo, aur jhaņdá buland karo; manádí karo, mat chhipáo: kaho, ki Bábul liyá játá, Bel pareshán hai, Marúdak toŗá játá hai; us ke but pareshán haiņ, us kí múrateņ toŗí játí haiņ. 3 Kyúnki uttar se ek qaum us par chaŗhtí hai, jo us ko wírán kaegí, aur koí us meņ na basegá: insán se haiwán tak we bhágenge, we rawána honge.

4 Un dinoņ meņ aur us waqt Khudawand kahtá hai, baní Isráel áwenge, we aur baní Yihúdáh ikaṭṭhe chalte chalte roenge: we chalenge, aur Khudawand apne Ķhudá ko ḍhúndhenge. 5 We us taraf apná rukh karke Saihún kí ráh púchhenge, ki Áo, ham ahd i abadí meņ, jo kabhí na bhúle, Khudawand se mil jáeņ. 6 Mere log khoí húí bheŗeņ haiņ; un ke charwáhoņ ne unheņ gumráh kiyá, unhoņ ne unheņ paháŗoņ par chhoŗ diyá hai: we paháŗ se ṭíle kí taraf gae, aur apná maljá bhúl gae. 7 Jis kisí ne un ko páyá, unheņ khá gayá; aur un ke dushmanoņ ne kahá, ki Taqsír hamárí nahíņ, kyúnki we Khudawand ke ķhatáķár haiņ, jo sadáqat ká maqám hai; háņ, Khudawand ke, jo un ke bápdádoņ ká maljá hai. 8 Bábul meņ se bhágo, aur Kasdíoņ kí zamín se nikho, aur galloņ ke áge ke bakroņ ke mánind ho.

9 Ki dekh maiņ uttar kí zamín se baŗí qaumoņ kí jamáat ko uṭháúngá, aur Bábul par chaŗháúngá; aur we us ke muqábala meņ saff bándhenge; wuh is tarah liyá jáegá: un ke tír bahádur i kárázmúda ke tíroņ ke mánind honge; un meņ se ek ķhatá na karegí. 10 Kasdistán lúṭ ke liye hogá: sab jo use lúṭenge ásúda honge, Khudawand kahtá hai. 11 Azbaski tum shádmán the, ki tum ne ķhushí kí, ai merí mírás ke luṭero, kyúnki tum ghás khánewále bachhre ke mánind moṭe húe ho, aur sáņŗoņ ke mánind ḍakárte ho; 12 Is liye tumhárí má ghabráí jáegí: tumhárí válida sharminda hogí: dekh wuh qaumoņ meņ sab se chhoṭí hai, bayábán laqq o daqq, aur wírána. 13 Khudawand ke qahr se wuh basáyá na jáegá, balki bilkull ujáŗ hogí: jo koí Bábul se guzregá hairán hogá, aur us kí sárí áfatoņ ke sabab síṭhí bajáwegá. 14 Tum Bábul par chároņ taraf saff bándho: ai sab kamánkasho, us par tír chhoŗo, dareg mat karo; kyúnki wuh Khudawand kí ķhatáķár húí hai. 15 Chároņ taraf se tum us par lalkáro: us ne apná háth diyá: us ke sutún gir gae, us kí diwáreņ ḍháí gaíņ; kyúnki Khudawand ká intiqám yihí hai; tum us se intiqám lo; jaisá us ne kiyá, taisá tum us se karo. 16 Bábul se bonewále ko tum munqata karo, aur use jo fasl ke waqt daráņtí rakhtá hai: muhlik talwár ke áge harek apní qaum kí taraf phiregá, aur harek apne watan meņ bhágegá.

17 Isráel parágaņda bheŗ hai: sheroņ ne use ragedá hai: pahile Asúr ke bádsháh ne use kháyá, aur áķhir meņ Bábul ke is bádsháh Nabúķhudnazr ne us kí haḍḍíoņ ko toŗá hai. 18 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ká Ķhudá yúņ

kahtá hai, ki Dekh, maiŋ Bábul ke bádsháh se, aur us kí sarzamín se intiqám lúngá, jaisá maiŋ ne Asúr ke bádsháh se intiqám liyá hai. 19 Lekin maiŋ Isráel ko us kí charágáh par pahuncháúngá, aur wuh Karmil aur Basan par charegá, aur Ifráím aur Jiliahd ke pahár par us kí ján ásúda hogí. 20 Un dinoŋ meŋ, aur usí waqt, Khudawand kahtá hai, Isráel kí sharárat ḍhúnḍhí jáegí, aur na hogí; aur Yihúdáh kí ḳhatáeŋ, aur páí na jáengíŋ: kyúnki jinheŋ maiŋ bachá rakhúngá unheŋ muáf karúngí.

21 Niháyat bágí zamín par, háŋ us par chaṛho, aur báshindagán i qábil i sazá par; wírán karo, aur un kí aulád ko haram karo, Khudawand kahtá hai, aur jo kuchh maiŋ ne tujhe farmáyá, so tú kar. 22 Laṛáí aur baṛí halákat kí áwáz zamín meŋ hai. 23 Sári zamín ká mártúl kaisá káṭá aur toṛá gayá! Bábul qaumoŋ meŋ kaisí wírán húí! 24 Maiŋ ne tere liye jál rakhá, aur, ai Bábul tú pakṛí gaí, jab tú be ḳhabar thí: tú páí gaí, aur lí gaí, kyúnki tú ne Khudawand se muḳhálafat kí hai. 25 Khudawand ne apná ḳhazána kholá hai, aur apne qahr ke hathyároŋ ko báhar láyá; kyúnki yih kám, jo Kasdíoŋ kí zamín meŋ hotá hai, Málik Rabb ul afwáj ká hai. 26 Har taraf se us par chaṛho, us ke khattoŋ ko kholo; use ḍher karo, aur use haram karo: kuchh us se báqí na rahe. 27 Us ke sáre bailoŋ ko máro, we zabh ke liye utareŋ: háe un par! ki un ká din áyá, un se intiqám lene ká waqt. 28 Un kí áwáz, jo sarzamín i Bábul se bhágke jánbar húe haiŋ, ki Khudawand hamáre Ḳhudá ká intiqám, us kí haikal ká intiqám Saihún meŋ záhir kareŋ. 29 Tírandázoŋ ko Bábul ke barḳhiláf buláo; ai sáre kamán-kasho, har taraf se us ke muqábil ḳhaima khaṛá karo; us se koí jánbar na howe; us ke kám ke muwáfiq us ko badlá do; sab kuchh jo us ne kiyá, us se karo: kyúnki wuh Khudawand se, Isráel ke Quddús se magrúr húá hai. 30 Is liye us ke jawán saṛakoŋ meŋ girenge, aur sáre jangí mard us din záya honge, Khudawand kahtá hai. 31 Dekh, maiŋ tujh par átá húŋ, ai zubda i gurúr, Málik Rabb ul afwáj kahtá hai: filhaqíqat terá din, tujh se intiqám lene ká waqt á pahunchá. 32 Aur yih zubda i gurúr laṛkhaṛáke giregá, aur koí use na uṭháwegá: aur maiŋ us ke shahroŋ meŋ ág lagáúngá, jo us ke sáre chaugirdoŋ ko bhasam paregí.

33 Rabb ul afwáj yúŋ kahtá hai, ki Baní Isráel aur baní Yihúdáh donoŋ mazlúm húe; aur un ke sáre asírkarnewáloŋ ne unheŋ tang pakṛá, un kí maḳhlasí se inkár kiyá. 34 Un ká chhuṛánewálá sáhib i qudrat hai; nám us ká Rabb ul afwáj hai: wuh bakhúbí un kí dáwí ko infisál karegá, ki zamín ko chaiŋ de, aur Bábul ke báshindoŋ ko kampáwe.

35 Khudawand kahtá hai, ki Talwár Kasdíoŋ par, aur Bábul ke báshindoŋ par, aur us ke sardároŋ par, aur us ke hakímoŋ par. 36 Talwár makkároŋ par ki we díwáne hoŋ: talwár un ke baháduroŋ par, ki we ghabráe jáeŋ. 37 Talwár ghoṛoŋ par, aur us kí rathoŋ par, aur muḳhtalif logoŋ par jo us ke darmiyán haiŋ; aur we auratoŋ ke mánind honge: talwár us ke ḳhazánoŋ par, ki we lúṭe jáeŋ. 38 Khushkí us ke pánioŋ par, ki we súkh jáeŋ: kyúnki wuh taráshí húí múratoŋ kí zamín hai, aur we butoŋ par díwáne haiŋ. 39 Is liye jangli billiáŋ gídaṛoŋ ke sáth basenge, aur shuturmurg ke bache us meŋ baserá lenge: aur abad ul ábád tak wuh hargiz basáyá na jáegá, na pusht dar pusht koí us meŋ sukúnat karegá. 40 Jis tarah Ḳhudá ne Sadúm aur Amúrah aur us kí nawáhí ko munhadim kiyá, Khudawand kahtá hai, usí tarah koí ádmí waháŋ na basegá, na ádamzád us meŋ basegá. 41 Dekh

ek qaum uttar se áwegí, barí guroh, aur bahutere bádsháh dunyá kí sarhaddon se uṭháe jáenge. 42 We kamán aur neza lenge: we sangdil hain, aur rahm na karenge: un kí áwáz samundar ke mánind shor karegí, aur ghoṛsawár hoke jangí mard kí tarah tujh par, ai bint i Bábul, we saff bándhenge. 43 Bábul ke bádsháh ne un ká shuhra suná hai, aur us ke háth sust húe hain: tangí ne use pakṛá, aur dard ne jannewálí aurat ke mánind. 44 Dekh wuh sher kí tarah Yardan kí khushnumáí se pahárí bastí par chaṛhegí: par main unhen ekbárgí us ke áge se bhagáúngá; aur chuná húá kaun hai, ki us par muqarrar karún? kyúnki merá sání kaun hai? aur mujhe kaun adálat men láwegá? aur wuh charwáhá kaun hai, jo mere áge qáim rah sakegá? 45 Is liye Khudawand kí maslahat suno, jo us ne Bábul par kí hai; aur us ke iráde ko jo us ne Kasdíon kí zamín par bándhá hai; yaqínan galle ke chhoṭon ke mánind pháṛe jáenge, yaqínan un kí charágáh un ke sáth wírán karegá. 46 Bábul ke lene ke áwáza se zamín kámptí hai, aur us ká shor qaumon men suná játá hai.

LI. BAB.

1 Khudawand yún kahtá hai, Dekh, main Bábul par, aur un par jo mere dushmanon ke darmiyán baste hain, muhlik hawá chaláúngá; 2 Aur main usánewálon ko Bábul men bhejúngá, ki unhen usáwen, aur us kí zamín khálí karen: kyúnki musíbat ke din we har taraf se us ke muqábil honge. 3 Khínchnewále par tírandáz apní kamán khínche, aur us par jo apná baktar chaṛhátá: aur us ke jawánon par tum rahm mat karo; us ke sáre lashkar ko haram karo. 4 Aur zamín i Kasdí men maqtúl aur us kí saṛakon men neza kháe húe girenge. 5 Kyúnki na Isráel na Yihúdáh apne Khudá se, Rabb ul afwáj se chhoṛá gayá hai; báwujúde un kí zamín gunáh se Isráel ke Quddús se barkhiláf bharí húí thí. 6 Bábul men se bhágo, aur harek apní ján bacháo: us ke fasád men qatl mat ho; kyúnki yih Khudawand ke intiqám ká waqt hai; wuh use badlá degá. 7 Bábul Khudawand ke háth men sone ká piyála húá hai, jis ne sárí zamín ko mast kiyá: qaumon ne us ká wain piyá, is liye qaumen díwána hain. 8 Bábul ekáek girá, aur ḍháyá gayá: us ke liye wáwailá karo; us ke dard ke liye balsám lo, sháyad ki wuh changí ho. 9 Ham ne use changá karne cháhá, par wuh changí na húí: tum us ko chhoṛo, áo ham harek apne watan ko chalen; kyúnki us kí adálat ásmán tak pahunchí, aur aflák tak baṛh gaí. 10 Khudawand ne hamárí sadáqat ko kholá hai: áo, ham Khudawand apne Khudá ke kám ko Saihún men záhir karen. 11 Tíron ko saiqal karo; siparon lagáo: Khudawand ne Mádíon ke bádsháhon ká dil baṛháyá hai: kyúnki Bábul par us ká iráda hai, ki use nest kare; filhaqíqat Khudawand ká intiqám hai, us kí haikal ká intiqám. 12 Bábul kí díwáron par jhanḍí buland karo, pahre ko mazbút karo, pahradáron ko baiṭháo, ghátíon ko taiyár karo: kyúnki Khudawand ne iráda bándhá hai, aur jo kuchh us ne Bábul ke báshindon kí bábat farmáyá thá, so púrá kiyá. 13 Ai tú jo baṛe pánion par sukúnat kartí hai, ai bahut khazánewálí, terí ákhirí, tere lútpát kí púrí á pahunchí. 14 Rabb ul afwáj ne apní qasam kháí hai, ki Filhaqíqat main tujhe ṭiḍḍíon kí taraf ádmíon se bharúngá, aur we tujh par shor karenge. 14 Us ne zamín ko apní qudrat se banáyá hai, aur kura i zamín apní hikmat se qáim kiyá, aur ásmán ko apní aql

se phailáyá hai. 16 Jab wuh apní áwáz detá hai, pánîon ká hangáma ásmán men hotá hai; aur wuh bádalon ko zamín kí sarhaddon se uṭhátá hai: wuh bijlíán pání ke sáth kartá hai, aur hawá ko apne makhzanon se nikáltá hai. 17 Har ádmí apní dánáí men haiwání hai; har kárígar apní taráshí húí múrat se pashemán hotá hai; kyúnki us kí ḍhálí húí múrat jhúṭhí hai, aur un men rúh nahín. 18 We butlán hain, gumráhíon kí kárígarí: un se intiqám lene ke waqt we játe rahenge. 19 Yáqúb ká hissa un ke mánind nahín hai; kyúnki wuh sárí chízon ká kháliq hai, aur Isríel us kí mírás ká asá hai, nám us ká Rabb ul afwáj hai. 20 Tú merá tabar hai, aur laṛáí ke hathyár, aur main tujh se qaumon ko toṛúngí, aur tujh se mumlukaton ko nest karúngá. Aur tujh se main ghoṛe ko aur sawár ko toṛúngá; aur tujh se rath aur us ke sawár ko toṛúngá; 22 Tujh se mard o aurat ko toṛúngí; aur tujh se búṛhe aur siyáne ko toṛúngí; aur tujh se jawán aur laṛkí ko toṛúngá; 23 Aur tujh se charwáhe aur us ke galle ko toṛúngá; aur tujh se kisán aur us ke joṛe bail ko toṛúngá; aur tujh se sardáron aur hákimon ko toṛúngá. 24 Aur main Bábul ko, aur Kasdistán ke sáre báshindon ko un kí sárí buráí jo unhon ne Saihún men kí hai, tumhárí nazar men dúngá, KHUDÁWAND kahtá hai. 25 Dekh main tujh par átá hún, KHUDÁWAND kahtá hai, ai muhlik paháṛ, jo sárí zamín ko halák kartá hai; aur main apná háth tujh par baṛháúngá, aur chaṭánon par se tujhe luṛkáúngá, aur tujhe sokhta paháṛ karúngá. 26 Aur we na ek patthar goshe ke liye, na ek patthar neo ke liye tujh se lenge; balki tú hamesha ká wírána hogá, KHUDÁWAND kahtá hai. 27 Zamín par tum jhanḍá khaṛá karo, qaumon ke darmiyán turhí bajáo, qaumon ko us kí mukhálafat ke liye mustaidd karo, Arárát Minní aur Askanáz kí mamlukaton ko us ko us kí mukhálafat ke liye buláo; sipahsálár ko us kí mukhálafat par ṭhaharáo; ghoṛsawár ko haulnák ṭiḍḍí ke mánind us par chaṛháo. 28 Qaumon ko, Mádíon ke bádsháhon ko, aur us ke sipahsáláron ko, aur us ke sáre amíron ko, aur us kí saltanat kí sárí sarzamín ko us kí mukhálafat ke liye mustaidd karo. 29 Aur zamín kámpegí, aur gam karegí: kyúnki KHUDÁWAND ke mansúba Bábul par púre honge, ki Bábul kí zamín ko wírána bebáshinda kare. 30 Bábul ke bahádur laṛáí se báz rahe, qilaon men baiṭhe: un kí bahádurí játí rahí; we auraton ke mánind húe: unhon ne us ke maskanon ko jaláyá: us ke qufl toṛe gaye. 31 Harkára harkáre ke istiqbál ko, aur qásid qásid ke istiqbál ko dauṛegá, ki Bábul ke bádsháh ko ittilá dewe, ki Terá shahr har taraf se liyá gayá; 32 Aur ghát band húe, aur unhon ne naistán ko ág se jaláyá, aur jangí mard dar gae. 33 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel Khudá yún kahtá hai, ki Bint i Bábul khaliyán kí mánind hogí, chand roz bád jis waqt wuh kúṭí jáwe ki dirau ká waqt pahunchegá. 34 Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ne mujhe kháyá hai, mujhe páemál kiyá hai, mujhe khálí bartan kiyá hai, ajgar ke mánind mujhe nigal gayá hai, apne peṭ ko merí niamaton se bhará hai, mujhe us ne qai kiyá hai. 35 Báshinda i Saihún kahegá, Merí mazlúmí aur kárí zakhm Bábul par howe; aur Yarúsalam kahegí, Kasdistán ke báshindon par merá lahú howe. 36 Is liye KHUDÁWAND yún kahtá hai, Dekh main tere dáwe kí hujjat karúngá, aur terá intiqám lúngá; aur us ke samundar ko sukháúngá, aur us ke soton ko beáb karúngá.

37 Aur Bábul ḍher paṛegá, ajgaron ká maqám, hairání aur síṭhí ká báis

bebáshinda hogá. 38 We sheroṉ ke mánind ikaṭṭhe garjenge: sherbachchoṉ kí tarah we guráenge. 39 Un kí mastí meṉ maiṉ un kí ziyáfateṉ karúngá, aur un ko mast karúngá, ki we ḳhushí kareṉ, aur hamesha tak soweṉ, par jágeṉ nahíṉ, Ḳhudawand kahtá hai. 40 Maiṉ unheṉ barroṉ kí tarah, menḍhoṉ kí tarah bakroṉ samet, qatl ke liye utárúngá. 41 Shíshak kaisá liyá gayá hai, aur sárí zamín ká zubda ekbárgí liyá gayá! Bábul qaumoṉ ke darmiyán kaisí hairání kí báis húí! 42 Samundar Bábul par chaṛh áyá hai: wuh us kí laharoṉ ke talátum se ḍhámpá játá hai. 43 Us ke shahr wírání haiṉ, súkhí zamín aur jangal haiṉ, aisí zamín jis meṉ koí nahíṉ bastá, na waháṉ ádamzád guzartá hai. 44 Aur maiṉ Bel ko Bábul meṉ sazá dúngí; aur jo kuchh wuh nigal gayá hai, maiṉ us ke munh se nikálúngá, aur phir kabhí us ke pás qaumeṉ jama na hongí; chunánchi Bábul kí díwár giregí. 45 Ai merí qaum, us meṉ se nikal, aur harek apní ján ko Ḳhudawand ke qahr kí jaljaláhaṭ se bacháwe. 46 Na ho ki tumhárá dil sust howe, aur tum us shuhra se ḍaro, jo zamín meṉ suná jáegí; ek shuhra ek sál meṉ áwegá, aur us ke bád dusrá shuhra dúsre sál meṉ, aur zamín meṉ zulm hogá, hákim hákim ke barḳhiláf. 47 Is liye dekh, we din áte haiṉ, ki maiṉ Bábul kí taráshí húí múratoṉ se intiqám lúngá; aur us kí sárí zamín ghabrá jáegí, aur us ke sáre máre húe us ke darmiyán girenge. 48 So ásmán aur zamín aur sab kuchh jo un meṉ hai, Bábul par gáwenge: kyúnki luṭere uttar se us par áwenge, Ḳhudawand kahtá hai. 49 Ai Isráel ke máre húo, Bábul bhí girne par hai; us sárí zamín ke máre húe bhi Bábul meṉ girenge. 50 Ai talwár be bache húo, jáo, mat khaṛe ho: dúr jáke Ḳhudawand ko yád karo, aur Yarúsalam tumháre dil par chaṛhe. 51 Ham ghabráe játe, kyúnki ham ne malámat suní: sharm ne hamáre chihroṉ ko ḍhámpá; kyúnki begáne Ḳhudawand ke ghar kí maqdisoṉ meṉ áe. 52 Is liye dekh, we din áte haiṉ, Ḳhudawand kahtá hai, ki maiṉ Bábul kí taráshí húí múratoṉ se intiqám lúngá; aur us kí sárí sarzamín meṉ gháyal kaharenge. 53 Agarchi Bábul ásmán tak sarbuland ho, aur agarchi wuh apní qúwat kí bulandí ko mazbút kare, tadbhí luṭere merí taraf se us par pahunchenge, Ḳhudawand kahtá hai. 54 Chilláne kí áwáz Bábul se, aur baṛí halákat Kasdíoṉ kí zamín se: 55 Kyúnki Ḳhudawand ne Bábul ko gárat kiyá hai, aur us meṉ se baṛí áwáz ko uṭháyá hai; us kí lahareṉ bhí baṛe páníoṉ kí tarah shor macháti haiṉ, un kí áwáz ká shuhra diyá játá: 56 Kyúnki luṭerá us par yáne Bábul par pahunchá, aur us ke jabbár pakṛe gae; un kí har kamán ṭúṭ gaí: ki Ḳhudawand badlá denewálá Ḳhudá zurúr intiqám legá. 57 Aur maiṉ us ke sardároṉ ko, aur us ke álimoṉ ko, us ke nauwáboṉ ko, aur us ke hákimoṉ ko, aur us ke jabbároṉ ko mast karúngá: aur we hamesha tak sowenge, jágenge nahíṉ, wuh Bádsháh kahtá hai, jis ká nám Rabb ul afwáj hai. 58 Rabb ul awfáj yúṉ kahtá hai, Bábul kí chauṛí díwáreṉ bilkull toṛí jáengí, aur us ke buland pháṭak ág se jal ke jáenge; aur log befáida mihnat karenge, aur qaumeṉ ág meṉ, aur we thak jáenge.

59 Yih wuh kalám hai, jo Yaramiyáh nabí ne Sidqiyáh bin Naiyiriyáh bin Mahasiyáh se farmáyá, jab wuh Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke sáth, us ke julús ke chauthe baras Bábul meṉ gayá. Aur yih Shiráyáh halím sardár thá. 60 Isí tarah Yaramiyáh ne wuh sárí musíbat jo Bábul par ánewálí thí kitáb meṉ likhí, yáne ye sárí báteṉ jo Bábul kí bábat likhí gaíṉ haiṉ. 61 Aur Yaramiyáh ne

Shiráyáh se kahá, ki Jab tú Bábul meŋ jáke dekhegá, aur in sab bátoŋ ko paṛhegá, 62 Tab tú kahegá, Ai Ḵhudawand tú ne is maqám par farmáyá hai, ki use munqata kare, ki koí us meŋ na base, na insán na haiwán, par hamesha ká wírána howe. 63 Aur aisá hogá, ki jab tú is kitáb ko tamám paṛh chuke, to us par ek patthar bándhke Furát ke darmiyán ḍál degá: 64 Aur tú kahegá, ki Bábul isí tarah garq hogá, aur us musíbat se, jo maiŋ us par láúngá, na uṭhegí; aur we thak jáenge. Yaramiyáh kí báteŋ yaháŋ tak haiŋ.

LII. BAB.

1 Sidqiyáh jab bádsháh húá to ekkís baras ká thá; aur us ne gyárah baras Yarúsalam meŋ saltanat kí; aur us kí má ká nám Hamútall thá, jo Libnáí Yaramiyáh kí beṭí thí. 2 Aur us ne us sab ke mánind jo Yahúyaqím ne kiyá thá Ḵhudawand ke áge badkárí kí. 3 Aur Ḵhudawand ká gazab Yarúsalam par aur Yahúdáh par ziyáda hotá gayá, yaháŋ tak ki us ne unheŋ apne áge se dafa kiyá; aur Sidqiyáh Bábul ke bádsháh se bagí húá.

4 Us kí saltanat ke nauweŋ baras ke dasweŋ mahíne ke dasweŋ din yúŋ húá, ki Bábul ká bádsháh Nabúḵhudnazr Yarúsalam par lashkarkashí karke us ke muqábil ḵhaimazan húá, aur us ke girdágird hisár banáe. 5 Aur Sidqiyáh bádsháh ke gyárahweŋ baras tak shahr gherá húá thá. 6 Aur chauthe mahíne ke nauweŋ din shahr par kál paṛá, yahán tak ki sarzamín ke logoŋ ke liye roṭí na thí.

7 To shahr toṛá gayá, aur sáre jangí mard bhága, aur we rát ke waqt us darwáze kí ráh se, jo do díwároŋ ke darmiyán bádsháhí bág ke nazdík thí shahr se nikle; aur Kasdí shahr ke girdágird the: aur unhoŋ ne maidán kí ráh lí.

8 Tab Kasdíoŋ ke lashkar ne bádsháh ká píchhá kiyá, aur Sidqiyáh ko Yaríhú ke maidánoŋ meŋ já liyá; aur us ká sárá lashkar us se titar bitar hogayá. 9 So we bádsháh ko pakaṛke Riblah tak Hamát kí zamíŋ meŋ Bábul ke bádsháh pás láe; aur us ne us kí adálat kí. 10 Aur Bábul ke bádsháh ne Sidqiyáh ke beṭoŋ ko us kí nazar meŋ qatl kiyá; Yahúdáh ke sáre sardároŋ ko bhí Riblah meŋ qatl kiyá. 11 Aur us ne Sidqiyáh kí ánkheŋ nikálíŋ; aur Bábul ká bádsháh use pítal kí zanjíroŋ se bándhke Bábul meŋ le gayá, aur marne ke din tak qaid rakhá.

12 Pánchweŋ mahíne ke dasweŋ din, jo Bábul ke bádsháh Nabúḵhudnazr ká uníswáŋ baras thá, jilaudároŋ ká sardár Nabúsaradán, jo Bábul ke bádsháh kí bandagí kartá thá, Yarúsalam meŋ áyá. 13 Us ne Ḵhudawand ká ghar aur bádsháh ká ghar jalá diyá; aur Yarúsalam ke sáre ghar, aur baṛe ádmíoŋ ke sáre ghar ág se jalá diye. 14 Aur Kasdíoŋ ke sáre lashkar ne, jo jilaudároŋ ke sardár ke sáth the, Yarúsalam kí sárí díwároŋ ko har taraf se mismár kiyá. 15 Aur jilaudároŋ ká sardár Nabúsaradán báze muhtájoŋ ko, aur qaum ke bache húoŋ ko, jo shahr meŋ rah gae, aur bágíoŋ ko jo Bábul ke bádsháh pás rujú húe the, aur jamáat ke bache húoŋ ko asírí meŋ legayá. 16 Aur jilaudároŋ ká sardár Nabúsaradán zamín ke báze muhtájoŋ ko chhoṛ gayá, ki tákistánoŋ kí ḵhabar leweŋ aur khetí kareŋ.

17 Aur pítal ke un sutúnoŋ ko, jo Ḵhudawand ke ghar meŋ the, aur kursíoŋ ko, aur pítal ke bahr ko, jo Ḵhudawand ke ghar meŋ thá, unhoŋ ne toṛá, aur un

ke sab pítal ko Bábul meṉ le gae. 18 Aur degeṉ aur belche aur gulgíreṉ aur lagneṉ aur chamcheṉ aur pítal ke sáre bartan, jo waháṉ kám áte the, we le gae. 19 Aur básanoṉ, aur angeṭhíoṉ, aur lagnoṉ aur degoṉ, aur shamadánoṉ, aur chamchoṉ, aur piyáloṉ ko, sab ko jo sone ká thá un ká soná, aur sab ko jo rúpe ká thá un ká rúpá jilaudároṉ ká sardár legayá. 20 Do sutún, ek bahr, aur birinjí bárah bail, jo kursíoṉ ke níche the, jinheṉ Sulaimán bádsháh ne Ḳhudawand ke ghar ke liye banáyá thá: in sab bartanoṉ ká pítal be taul thá. 21 Aur sutún aise the, har ek sutún aṭhárah háth únche; aur bárah háth kí rassí us ke girdágird thí; aur polá hoke chár ungul moṭá thá. 22 Aur us ke úpar pítal ká jháṛ thá; aur ek jháṛ pánch háth únchá thá; us jháṛ par girdágird pítal kí jálíáṉ, aur anár kí kalíáṉ baní húí thíṉ, aur dúsre sutún meṉ isí tarah kalíoṉ ká kám thá. 23 Aur har taraf se chhánauwe anár the, aur sab anár jálíoṉ par us ke girdágird ek sau the.

24 Aur jilaudároṉ ká sardár Shiráyáh sardár káhin ko, aur Safaniyáh dúsre káhin ko aur tín darbánoṉ ko legayá. 25 Aur ek ḳhoje ko, jo sipahsálár thá, aur bádsháh ke musáhiboṉ meṉ se sát shaḳhs ko, jo shahr meṉ páe gae, aur lashkar ke sardár sáfir ko, jo mamlukat kí maujudát dekhtá thá, aur us mamlukat ke sáth ádmíoṉ ko, jo shahr meṉ páe gae, wuh shahr se legayá. 26 Aur jilaudároṉ ká sardár Nabúsaradán un ko pakaṛke Riblah meṉ Bábul ke bádsháh pás láyá. 27 Aur Bábul ke bádsháh ne unheṉ márke Riblah meṉ, zamín i Hamát meṉ qatl kiyá. Isí tarah Yahúdáh apní sarzamín se asírí meṉ gayá. 28 Ye we log haiṉ, jinheṉ Nabúḳhudnazr asír le gayá: sátweṉ baras meṉ tín hazár teís Yahúdí: 29 Nabúḳhudnazr ke aṭhárahweṉ baras meṉ áṭh sau battís ádmí wuh asír le gayá: 30 Nabúḳhudnazar ke teísweṉ baras meṉ, jilaudároṉ ká sardár Nabúsaradán sát sau paintális ádmí Yahúdíoṉ meṉ se asír legayá: sab ádmí chár hazár chha sau the.

31 Yahúdáh ke bádsháh Yahúyakín kí asírí ke saintísweṉ baras ke bárahweṉ mahíne ke pachísweṉ din yúṉ húá, ki Bábul ke bádsháh Awil Marúdak ne apne julús ke pahile baras Yahúdáh ke bádsháh Yahúyakín ko sarfaráz kiyá, aur qaidḳháne se nikálá, 32 Aur mihrbání se us se kalám kiyá, aur us ke taḳht ko un bádsháhoṉ ke taḳhtoṉ se, jo Bábul meṉ us ke sáth the, bulandí par rakhá, 33 Aur us ne us ke qaidḳháne ke libásoṉ ko badalwáyá: aur wuh sárí umr bhar har roz us ke áge kháná khátá thá. 34 Aur us ke rozmarre kí ḳharch roz roz us ke marne ke din tak sárí umr bhar Bábul ke bádsháh kí taraf se use dí játí thí.

YARAMIYAH KA NAUHA.

I. BAB.

1 Wuh bastí jo ábádí se mámúr thí, ab kaisí akelí baiṭhtí hai! Wuh bewa kí sí ho gaí; wuh jo qaumoṉ ke darmiyán baṛí aur mulkoṉ ke bích malika thí, so ḳhirájguzár húí. 2 Wuh rát ko zár zár rotí hai, us ke ánsú us ke ruḳhsáre par bahte haiṉ; us ke yároṉ meṉ se koí tasallí denewálá nahíṉ, us ke sáre dostoṉ ne

us se bewafáí kí, us ke dushman ho gae. 3 Musíbat aur bandagí kí kasrat ke máre asírí meṉ gaí; wuh qaumoṉ ke darmiyán bastí hai, wuh árám nahíṉ pátí; us ke sáre mutaaqqib tangnáí par us par pahunchte haiṉ. 4 Saihún kí ráheṉ mátam kartí haiṉ, ki koí muqaddas ídoṉ ko nahíṉ átá, us ke sáre pháṭak sunsán haiṉ, us ke káhin ṭhanḍí sáns bharte haiṉ, us kí kunwáríáṉ gamgín, aur wuh diltangí meṉ hai. 5 Us ke mukhálif gálib húe, us ke dushman kámyáb; kyúnki Khudáwand ne us ke gunáhoṉ kí kasrat se use ranj meṉ ḍálá hai; us kí aulád dushman ke áge áge asírí meṉ gae. 6 Aur us kí sárí khúbíáṉ Bint i Saihún se játí rahíṉ, us ke umará un harinoṉ ke se haiṉ jo charágáh nahíṉ páte, aur we taáqub karnewáloṉ ke áge nátawání se chale.

Yarúsalam ne apne ranj aur musíbatoṉ ke dinoṉ meṉ, jab us ke log dushman ke háth meṉ paṛe, aur koí madadgár na thá, agle dinoṉ kí sárí dilpizír chízoṉ ko yád kiyá; dushmanoṉ ne use dekhkar us kí sabtoṉ par ṭhaṭṭhá márá. 8 Yarúsalam niháyat gunáhgár húí, is liye karih húí, us ke sáre izzatkarnewále us kí hiqárat karte haiṉ, is liye ki we us kí barahnagí dekhte haiṉ; háṉ wuh háe kartí hai, aur munh phirátí hai. 9 Us kí nápákí us ke dámanoṉ meṉ lagí hai. Wuh apní áqibat par dhiyán nahíṉ kartí: is liye ajíb tarah se wuh past kí gaí, us ká koí tasallí denewálá nahíṉ. Ai Khudáwand, merí musíbat par nazar kar; kyúnki dushman magrúr húá hai. 10 Mukhálif ne us kí sárí dilpizír chízoṉ par apná háth baṛháyá, kyúnki us kí nazar meṉ gair qaum jin kí bábat tú ne farmáyá ki we terí Jamáat meṉ dakhil na howeṉ, so we us ke maqdis meṉ dákhil húe. 11 Us ke sáre log áh karte haiṉ, we roṭí ḍhúnḍhte haiṉ, we apní ján kí taskín ke liye apní dilpizír chízoṉ ko khurák se badal ḍálte haiṉ. Ai Khudáwand dekh aur bichár, ki maiṉ zalíl ho gayá.

12 Ai sáre ráh chalnewálo, kyá tumheṉ yih kuchh nahíṉ hai? Nazar karo aur dekho, kyá koí ranj mere ranj ke barábar hai, jo mujh par guzar gayá, jis se Khudáwand ne apne tez qahr ke din mujhe márá. 13 Us ne úpar se merí haḍḍíoṉ meṉ ág bhejí, aur wuh un par gálib hotí hai; us ne mere páoṉ ke liye dám bichháyá, us ne mujhe pichháṛí phiráyá, aur har din mujhe udás aur nátawán kar rakhá. 14 Mere gunáhoṉ ká tauq usí ke háth se bándhá gayá, we lipte húe merí gardan par á rahe, us ne merí qúwat ko záil kiyá; Khudá-wand ne mujhe háthoṉ meṉ hawále kiyá, maiṉ uṭh nahíṉ saktí. 15 Khudáwand ne mere darmiyán mere bahádúroṉ ko latáṛá, us ne mere jawánoṉ ke raundne ko ek jamáat ko pukárá; Khudáwand ne kunwárí Bint i Yahúdáh ko kolhú meṉ latáṛá. 16 Jinhíṉ sababoṉ se maiṉ roṭí húṉ, merí ánkh, merí ánkh pání bahátí hai, is liye ki tasallídenewálá jo merí ján ko taskín bakhshtá, mujh se dúr hai; merí aulád udás hai, is liye ki dushman gálib haiṉ.

17 Saihún apná háth baṛhátí hai, us ká tasallídenewálá koí nahíṉ; Yaqúb ke haqq meṉ Khudáwand ne hukm kiyá hai ki us ke dushman us ke chaugird hoṉ, Yarúsalam un ke darmiyán háiz aurat kí sí hai. 18 Khudáwand sádiq hai, kyúnki maiṉ ne us ke hukm se sarkashí kí. Ai sab logo, suno aur merá gam dekho. Merí kunwáríáṉ aur mere báligán asírí meṉ gae. 19 Maiṉ ne apne áshiqoṉ ko buláyá, unhoṉ ne mujh se dagá kí. Mere káhinoṉ aur mere buzurgoṉ ne apní ján kí taskín ke liye kháná ḍhúnḍhte ḍhúnḍhte shahr ke andar ján dí. 20 Dekh, Ai Khudáwand, ki maiṉ tangí meṉ húṉ! Merí antríáṉ mamoṛe meṉ haiṉ; merá dil mere

andar pech khátá hai, kyúnki maiņ ne baṛí sarkashí kí hai. Báhar talwár chhín letí, aur andar maut hai. 21 We sunte haiņ ki maiņ áh mártí húņ, merá tasallí denewálá koí nahíņ; mere sáre dushmanoņ ne merí musíbat kí ḳhabar suní, we ḳhush haiņ ki tú ne aisá kiyá. Tú ne jis din kí manádí karáí hai, use pahuncháwegá, aur we merí tarah howenge. 22 Un kí kull sharárat tere huzúr meņ áwe, aur jaisá tú ne mere sáre gunáhoņ ke sabab mujh se kiyá hai, waisáhí un se kar! Kyúnki merí áh áh bahut haiņ, aur merá dil nátawán.

II. BAB.

1 Ḳhudawand ne apne qahr meņ Bint i Saihún ko bádal se kaise ḍhámpá! Us ne Isráel ke jamál ko ásmán se zamín par ḍálá, aur qahr ke din apne páoņ kí kursí ko yád na kiyá. 2 Ḳhudawand ne Yaqúb ke sáre makánoņ ko bigáṛá, aur rahm na kiyá, us ne apne qahr meņ Bint i Yahúdáh ke qilaoņ ko ḍhiyá, us ne unheņ zamín par utárá, us ne mamlukatoņ aur us ke amíroņ ko palíd kiyá. 3 Us ne apne tez qahr meņ Isráel ká síng bilkull káṭ ḍálá, us ne dushmaņ ke áge se apná dahná háth khínch liyá, wuh shualadár ág kí mánind jo chároņ taraf nigaltí hai, Yaqúb par bhaṛká. 4 Us ne dushman kí tarah apní kamán khínchí, apná dahná háth lagáke muḳhálif sá khaṛá húá, aur Bint i Saihún ke ḳhíme meņ sáre manzúr i nazar ko már ḍálá, us ne apne qahr ko ág kí tarah unḍelá. 5 Ḳhudawand dushman ká sá ho gayá, us ne Isráel ko ujáṛá, us ke sáre mahalloņ ko ujáṛá, us ke qilaoņ ko ḍhá diyá, aur Bint i Saihún meņ mátam aur nauha baṛháyá. 6 Us ne us ká gherá jaisá bág ká gherá jabran le liyá, us ne us kí jamáatgáh ḍhá dí; Ḳhudawand ne Saihún meņ muqaddas ídoņ aur sabtoņ ko farámosh karwáyá, apní qahr kí tezí meņ bádsháh aur káhin ko mardúd kar ḍálá. 7 Ḳhudawand ne apne mazbah ko radd kiyá, apne maqdis se nafrat kiyá, un ke mahalloņ kí díwároņ ko dushman ke háth meņ hawále kiyá; unhoņ ne Ḳhudawand ke ghar meņ shor hangáma macháyá jaisá muqaddas ídoņ ke din. 8 Ḳhudawand ne Bint i Saihún kí díwár ko munhadim karne ká qasd kiyá, us ne rassí khínchí, aur bigáṛne se apná háth na khínchá; is liye us ne us kí shahrpanáh aur díwár ko mátam karwáyá, we ek hí sáth malúl húe. 9 Us ke darwáze zamín meņ gir gae, us ne us ke qufloņ ko bigáṛá aur toṛá, us ke bádsháh aur amír gair qaumoņ ke darmiyán haiņ, sharíat játí rahí, us ke anbiyá bhí Ḳhudawand kí taraf se rúyá nahíņ dekhte. 10 Bint i Saihún ke buzurg zamín par baiṭhe haiņ, we chup rahte haiņ, unhoņ ne apne siroņ par ḳhák uṛáí, apní kamaroņ par ṭáṭ bándhá, Yarúsalam kí kunwáríáņ apne siroņ ko zamín tak jhukátíáņ haiņ.

11 Merí Bint i qaum kí halákat ke sabab merí ánkheņ ánsú baháte baháte faná ho gaíņ, merí antríáņ mamoṛe meņ haiņ, merá kaleja zamín par unḍelá gayá, is liye ki bachche aur shírḳhwár shahr kí galíon meņ gash karte haiņ. 12 Jab we zaḳhmíoņ ke se shahr kí galíoņ meņ gash kar gae, jab un kí jáneņ un kí má kí god meņ unḍelí gaíņ, tab apní má se kahne lage, ki galla aur wain kaháņ? 13 Kaunsí chíz ko tujh se tashbíh dúņ, aur kis chíz ko tujh se muqábala karúņ, ai Bint i Yarúsalam? Kis se tujhe barábar karúņ, táki tujhe tasallí baḳhshúņ, ai bákira Bint i Saihún; kyúnki terá raḳhna samundar sá baṛá hai: kaun terí dawá kar saktá hai? 14 Tere nabíoņ ne tere liye jhúṭh aur dhokhá mush____hada kiyá, aur terí sharárat tujh par

záhir nahín kí, táki terí asírí phiráwen, balki jhúṭh ke manshá aur igwá tere liye musháhada kiyá. 15 Sáre ráh chalnewále tujh par tálí bajáte hain, we phuphkárte aur yih kahte húe Bint i Yarúsalam par sir hiláte ki Yih wuhí hai jo kámilat ul jamál o farah jamía ul arz kahlátí thí. 16 Tere sáre dushmanon ne tujh par munh kholá, we phuphkárte hain, aur dánt píste hain, aur kahte hain ki Ham use nigal gae, beshakk yih wuhí din hai ki jis ke ham muntazir the, ham ne páyá, ham ne dekhá. 17 Ḳhudáwand ne jo qasd kiyá thá, so púrá kiyá, apne kalám ko jise agle dinon men farmáyá thá, anjám kiyá, us ne ḍháyá aur rahm na kiyá, tere dushmanon ko tujh par ḳhush karwáyá, tere muḳhálifon ke síng buland kiye. 18 Un ká dil Ḳhudáwand se faryád kartá hai. Ai Bint i Saihún kí díwár! daryá kí tarah rát din ánsú bahe, tú árám na kar, terá tifl i chashm na thame. 19 Uṭh aur rát ko chillá, paharon ke ibtidá men apná dil Ḳhudáwand ke huzúr pání kí tarah unḍel, tú apne bachchon kí ján ke liye, jo har galí ke sire máre bhúkh ke gash karte hain, us kí taraf háth uṭhá!

20 Ai Ḳhudáwand, dekh aur bichár, ki yih tú ne kis se kiyá? Kyá auraten apne phalon apní god men pále gae bachchon ko kháwengí? kyá káhin aur nabí Ḳhudáwand ke maqdis men máre jáenge? 21 Jawán aur búṛhe galíon men ḳhák par leṭe hain, merí kunwáríán aur mere báligán talwár se máre paṛe hain; tú ne apne qahr ke din unhen már ḍálá, tú ne qatl kiyá aur rahm na kiyá. 22 Jaisá muqaddas din men tú ne merí haibaton ko cháron taraf buláyá yahán tak ki Ḳhudáwand ke qahr ke din koí na bachá na báqí rahá, jinhen main ne apní god men pálá posá, unhen mere dushman ne faná kiyá.

III. BÁB.

1 Main wuhí shaḳhs hún jo us ke qahr ke ḍanḍe ká dukh dekhá. 2 Us ne merí rahnumáí kí, aur táríkí men layá na roshní men. 3 Yaqínan wuh merá muḳhálif húá, tamám din mujh par dastandáz hotá hai. 4 Us ne merá gosht aur chamṛá sukhlá ḍálá, haḍḍíon ko chúr kiyá. 5 Us ne mere barḳhiláf biná kiyá hai, talḳhí aur mihnat se mujhe gher rakhá. 6 Us ne mujhe qadím ke murdon kí mánind táríkí men rakh chhoṛá. 7 Us ne mujhe muhásara kiyá yahán tak ki main nikal nahín saktá, us ne merí zanjír bhárí kí. 8 Aur jab main chillátá aur pukártá hún, to wuh merí duá ko radd kartá hai. 9 Taráshe húe pattharon se merí ráhon ko band kiyá, mere ráston ko ṭeṛhá kiyá. 10 Wuh mere liye aisá húá jaisá bhál kamín men aur sher babar chhipke ghát men baiṭhtá hai. 11 Us ne merí ráhon ko kaj kiyá, aur mujhe reza reza pháṛá, mujhe bekas chhoṛá. 12 Us ne kamán khínchí, aur mujhe apne tír ká hadaf lagáyá. 13 Us ne apní tarkash ke bachchon ko mere gurdanon men chaláyá. 14 Main apne logon ká ṭhaṭṭhá aur tamám din un kí hajo baná hún. 15 Us ne mujhe talḳhíon se bhar diyá, nagdaune se mast kiyá. 16 Sangrezon se mere dánton ko toṛá, mujhe ḳhák par luṛhkáyá. 17 Tú ne merí ján ko salámatí se dúr rakhá, main ḳhushhálí ko bhúl gayá. 18 Aur main bolá ki Ḳhudáwand se merí qúwat aur merí ummed játí rahí. 19 Tú mere ranj o alam ko nagdaune aur shukrán ko yád kar. 20 Merí ján hanoz unhen yád kartí hai, aur mujh men nihuṛtí hai.

21 Is ko apne dil men phertá hún is liye mujhe ummed hai. 22 Yih Ḳhuda-

wand kí rahmaton se hai, ki ham nest na húe, kyúnki us kí shafqaten beintihá hain. 23 We har subh ko táza hain, terí wafádárí bahut hai. 24 Merí ján kahtí hai, ki Khudáwand merá hissa hai, is liye bharosá rakhúngá. 25 Khudáwand mihrbán un par, jo us ke muntazir hain, us ján par jo use ḍhúnḍhtí hai. 26 Bihtar hai ki insán Khudáwand kí naját ká ummedwár rahe, aur sabr se un kí intizárí kare. 27 Bihtar hai ki insán apní jawání ke dinon men júá uṭháwe; 28 Ki wuh akelá baiṭhe aur chupká rahe, kyúnki wuh use us par rakhtá hai; 29 Ki wuh apná munh ḳhák par rakhe ki Sháyad kuchh ummed hai; 30 Ki wuh apná gál márnewále ko phere, malámat se bhar jáe.

31 Kyúnki Khudáwand abad ul ábád tak nahín nikáltá rahegí. 32 Agarchi wuh kuṛhátá hai, tis par bhí apní rahmaton kí faráwání se shafqat karegá. 33 Kyúnki wuh apne dil se baní Ádam ko na satátá na kuṛhátá hai. 34 Agar zamín ke sáre asíron ko páemál karen; 35 Agar Al'láh Taálá ke huzúr kisí ká haqq náhaqq karen; 36 Agar kisí ko us ke dáwá men maakús karen: to kyá Khudáwand nahín dekhtá hai? 37 Kaun kahtá hai aur ho játá hai, agar Khudáwand nahín farmátá? 38. Kyá badhálí aur ḳhushhálí Khudáwand ke munh se nahín nikaltí?

39 Ádmí apne jí se kyún kuṛkuṛátá hai? Insán apne gunáh se kuṛkuṛáwe. 40 Ham khojen aur apní ráhon ko jánchen aur Khudáwand kí taraf phiren. 41 Ham apne dil ko háthon samet ásmán kí taraf Khudáwand ke áge uṭháwen. 42 Ham gunáhgár aur bágí húe, tú ne muáf nahín kiyá. 43 Tú ne qahr se áp ko chhipáyá, taáqub kiyá aur már ḍálá aur rahm na kiyá. 44 Tú ne apne ko abr men chhipáyá ki us se duá na guzare. 45 Tú ne hamen logon ke darmiyán buháran aur jháran sá banáyá. 46 Hamáre sáre dushmanon se ham par munh kholá. 47 Ḳhauf aur dám mujh par áe, hán bekasí aur halákí.

48 Merí qaum kí beṭí kí halákat ke liye merí ánkh pání kí nahron se bah rahí hai. 49 Merí ánkh ṭapaktí hai, thamtí nahín, aur muttasil bahá kartí hai, 50 Jab tak ki Khudáwand nazar kare, aur ásmán par se dekhe. 51 Mere shahr kí sárí beṭíon ke liye merí ánkh ján tak dukhtí hai. 52 Mere dushmanon ne mujhe chiṛiyon kí tarah be sabab shiddat se ragedá; 53 Merí ján ko bhaksí men máre, aur mujh par patthar ḍále. 54 Pání mere sir par se guzar gae; main bolá ki mára gayá. 55 Gahrí bhaksí men se, ai Khudáwand, main ne terá nám liyá. 56 Tú ne merí suní: merí duhái aur faryád se apná kán mat ḍhámp. 57 Jis din main ne tujhe pukárá, tú nazdík áyá aur kahá, ki Mat ḍar. 58 Ai Khudáwand, tú ne merí ján kí dáwí ká mubáhasa kiyá, merí ján ko naját baḳhshí. 59 Ai Khudáwand, tú ne merí mazlúmí dekhí: tú hí merí dáwí kí adálat kar. 60 Tú ne un ká sárá bugs aur un ke sáre ḳhiyálon ko jo merí muḳhálafat men kiye, dekhá hai. 61 Ai Khudáwand, un kí malámat, aur un ke sáre ḳhiyál ko jo merí muḳhálafat men kiyá, tú ne suná hai, 62 Aur un ke labon ko jo merí muḳhálafat ko uṭhe, aur un kí bandish ko jo tamám din merí muḳhálafat men bandhí hai. 63 Un kí nishast o barḳhwást muláhaza kar! Main un kí hajo baná hún. 64 Ai Khudáwand un ke háthon ke kám ke mutábiq un ko badlá de. 65 Un ko dil kí qasáwat de, terí lánat un par áwe. 66 Qahrrezí se unhen raged, Khudáwand ke ásmánon ke níche se unhen miṭá ḍál.

IV. BA'B.

1 Zahab kaise beraunaq ho gayá, ḳhális kundan kaise mubaddal húá, maqdis ke patthar sab galíoṉ ke sire par paṛe rahte haiṉ. 2 Saihún ke azíz farzand jo kundan ke sáth barábar the, so we kaise kumhár ke háthoṉ ke banáe húe kúzoṉ ke se mahsúb húe. 3 Tinnín bhí chhátíáṉ nikáltí haiṉ, we apne bachchoṉ ko dúdh pilátí haiṉ; merí qaum kí beṭí bayábán ke shuttar murgoṉ kí mánind berahm hai. 4 Shírḳhore bachche kí zubán máre piyás ke us kí tálú par saṭṭí hai; bachche roṭí mángte haiṉ, un ke liye koí toṛtá nahíṉ. 5 We jo aish o ishrat se kháte the, so galíoṉ meṉ pareshán haiṉ; we jo qirmizí poshák meṉ pale haiṉ, so kúṛe ke ḍher se lipṭe haiṉ. 6 Merí qaum kí beṭí ká gunáh Sadúm kí ḳhatá se záid hai, wuh ek lamha meṉ mádúm ho gaí, aur insán ke háth us par daráz na húe. 7 Us ke sáre nazír barf se bhí sáf aur dúdh se safed the, un kí rangat yáqút se bhí surḳh, un kí safáí nílam kí sí thí. 8 Ab un ká chihra siyáhí se bhí kálá hai, we galíoṉ meṉ pahcháne nahíṉ játe, un ká chamṛá un kí haḍḍíoṉ se saṭṭá hai, wuh súkh gayá, lakṛí sá ho gayá. 9 Shamsher ke maqtúl kál ke maqtúl se jo khet ke hásilát kí kamí ke máre ghule játe haiṉ, nekbaḳht haiṉ. 10 Rahmdil auratoṉ ke háthoṉ ne apne bachchoṉ ko pakáyá; merí qaum kí beṭí kí halákat meṉ ye hí un kí ḳhurák the.

11 Ḳhudáwand ne apná gazab anjám kiyá, apná qahr unḍelá, us ne Saihún meṉ ek ág bhaṛkáí, aur wuh us kí bunyádoṉ ko nigal gaí. 12 Zamín ke bádsháh aur dunyá ke sáre báshinde báwar nahíṉ karte the, ki muḳhálif aur dushman Yarúsalam ke pháṭakoṉ se dáḳhil honge. 13 Us ke nabíoṉ kí ḳhatá aur us ke káhinoṉ ke asám ke sabab jinhoṉ ne us ke darmiyán sádiqoṉ ká ḳhún baháyá, yih húá. 14 We andhoṉ kí tarah galíoṉ meṉ phire, unhoṉ ne apne ko ḳhún se álúda kiyá aisá ki log un ke kapṛe nahíṉ chhúṭe. 15 We unheṉ pukárte rahe, Dúr ho, ai nápáko, dúr ho, dúr ho, chhúo mat! We bháge, we ab áwára bhí rahte; qaumoṉ ke darmiyán kahá játá hai ki We phir muqím na honge. 16 Ḳhudáwand ke chihra ne un ko mutafarraq kiyá; wuh phir un par shafqat na karegá; unhoṉ ne káhinoṉ par iltifát aur buzurgoṉ par mihrbání na kí.

17 Ham jo haiṉ, so hamárí áṅkheṉ behúda istiánat se faná húíṉ, ham apní nazargáh meṉ us qaum ke muntazir the, jo hameṉ bachá na sakí. 18 We hamáre dar pai haiṉ, yaháṉ tak ki ham apní galíoṉ meṉ chal nahíṉ sakte, hamárí ajal qaríb hai, hamáre din púre húe, kyúnki hamárí ajal á pahunchí. 19 Hamáre taáqub karnewále ásmán ke uqáboṉ se bhí tez haiṉ, unhoṉ ne hameṉ paháṛoṉ par ragedá, we hamáre liye jangal meṉ ghát lagákar baiṭhe. 20 Hamáre nathnoṉ ká dam, Ḳhudáwand ká masíh, jis kí bábat ham ne kahá, ki Ham gairqaumoṉ ke darmiyán us ke sáye tale rahenge, so un ke gáṛoṉ meṉ giriftár húá.

21 Ai Bint i Adúm, tú jo U'z kí zamín meṉ bastí hai, ḳhush o ḳhurram ho, piyále ká daur tujh tak bhí pahunchegí, tú mast hogí, aur áp ko uryán karegí. 22 Ai Bint i Saihún, terá qarz chukáyá gayá, wuh tujhe asírí meṉ phir nahíṉ le jáegá; ai Bint i Adúm, wuh tere qarz ká muntálaba karegá, terí ḳhatáoṉ ko záhir karegá.

V. BÁB.

Ai Ḳhudáwand, ham par jo kuchh húá, use yád rakh, bichár, aur hamárí malámat ko muláhaza kar. 2 Hamárí mírás gairon kí húí, hamáre makán begánon ke ṭhahare. 3 Ham yatím húe ki hamáre báp nahín hain, hamárí máen bewon kí sí ho gaín. 4 Ham ne naqd dekar pání piyá, aur lakṛí hamáre háth qímat se biktí hai. 5 Hamárí gardanon par júá lagá, ham mazlúm húe, ham mánde hote, par árám nahín páte. 6 Ham ne Misríon aur Asúríon ko háth diye, táki roṭí se ásúda hon. 7 Hamáre bápdáde gunáhgár húe: we játe rahe, aur ham un ká gunáh sahte hain. 8 Gulámon ne ham par hukmrání kí, koí nahín jo un ke háth se hamen chhuṛáwe. 9 Sahrá kí talwár ke sabab ján ke ḳhatre ke sáth ham ne roṭí kháí. 10 Kál kí haulnákí se hamáre post tanúr ke mánind siyáh ho gayá. 11 We Saihún men auraton ko aur Yihúdáh ke shahron men kunwáríon ko jabran behurmat karte. 12 Amír un ke háth se laṭkáe játe hain, buzurgon ká chihra ábrú nahín pátá. 13 Jawán pís uṭháte aur laṛke lakṛí ke bojh ke máre gir parte hain. 14 Buzurg log dár ul qazá se mauqúf ho gae, aur jawán apní nagmapardází se. 15 Hamáre dil kí ḳhushnúdí játí rahí, hamárá raqs mátam se mubaddal húá. 16 Táj hamáre sir se gir paṛá, ham par afsos, ki ham gunáhgár húe. 17 Is liye merá dil nátawán húá, merí ánkhen dhundhlá gaín. 18 Koh i Saihún kí wíráni ke sabab lomṛíán us men chaltí phirtí hain.

19 Par tú, ai Ḳhudáwand abad tak báqí rahegá, aur terá taḳht pusht dar pusht. 20 Tú hamen hamesha ke liye kyún bhúltá hai, aur muddat i madíd chhoṛ detá hai? 21 Ai Ḳhudáwand, hamen apní taraf phirá, aur ham phiráe jáenge! hamáre dinon ko áge kí tarah daráz kar. 22 Ki kyá tú hamen bilkull mardúd karegá, tú ham par niháyat ḳhashmnák rahegí?

HIZQIEL.

I. BÁB.

1 Aur tíswen baras ke chauthe mahíne kí pánchwín táríḳh men aisá húá ki jab main nahr i Ḳhábúr ke kanáre asíron ke darmiyán thá, to ásmán khul gayá, aur main ne Ḳhudá ká dídár dekhá. 2 Aur us mahíne ke páchwen din yáne Yúyakín bádsháh ke jiláwatan ke pánchwen baras men, 3 Aisá húá ki Ḳhudáwand ká kalám Búzí káhin ke beṭe Hizqiel ko jo Kasdíon ke mulk men nahr i Ḳhá-búr ke kanáre thá, pahunchá, aur Ḳhudáwand ká háth wahán us par gálib húá. 4 Aur main ne nazar kí, to kyá dekhtá hún, ki uttar se ek túfán áyá, ek baṛá bádal aur átash i pechán us ke gird roshní chamaktí thí, aur us ke bích men se yáne us átash men se kahrubá dikhláí diyá. 5 Aur us ke bích se chár jándáron kí ek súrat nazar áí; aur yih un kí shakl: unhen insán kí qámat thí. 6 Aur harek ke chár chár munh aur chár chár par the. 7 Aur un ke pánw jo the so sídhe pánw the, aur un ke páon ke talwe, bachhrú ke páon ke talwe the,

aur we chamkíle pítal kí mánind chamakte the. 8 Aur un kí cháron taraf paron ke níche insán ke háth the, aur munh aur par un cháron ke the. 9 Un ke par ek dúsre se joṛe húe the, aur chalne men we phirte na the, balki harek apne munh ke rukh ke mutábiq chaltá thá. 10 Aur un ke munhon kí shakl jo thí, insán ká munh, aur sher ká munh un cháron kí dahní taraf, aur bail ká munh un cháron kí báyán taraf aur uqáb ká munh un cháron ká thá. 11 Un ke munh yúnhín; aur un ke par úpar se phailáe húe the, harek ke do par dúsre ke do paron se joṛe húe the, aur do un ke badan ḍhámte the. 12 Aur we harek apne munh ke rukh ke mutábiq chalte the; jidhar rúh ko jáná thá, we játe the, we chalne men phirte na the. 13 Un jándáron kí shakl ág ke angáron kí mánind thí jo namúd mashál kí mánind jalte the, wuh ág un jándáron ke darmiyán guzartí játí thí, aur roshní bakhshtí thí; aur us ág men se bijlíán nikaltí thín. 14 Aur we jándár dekhne men bijlí kí chamak kí tarah dauṛte phirte the.

15 So jab main un jándáron ko dekh rahá thá, to kyá dekhtá hún, ki un jándáron ke pás ek ek chakkar unke chár munhon ke mutábiq zamín par hai. 16 Chakkaron kí wajh aur un kí kárígarí zabarjad kí sí dikhái detí thí, aur un cháron ká ekhí ḍaul thá aur un kí wajh aur un kí kárígarí aisí thí goyá ki chakkar ke andar chakkar hai. 17 Chalne men we apní cháron taraf chalte the, aur chalne men we phirte na the. 18 Aur un ke daur ke halqe jo the, so aise únche the, ki we muhíb the, aur un cháron ke halqon men girdágird ánkhen bharí húí thín. 19 Jándáron ke chalne men chakkar un ke pás pás játe the, aur jab jándár zamín se uṭháe játe the, chakkar bhí uṭháe játe the. 20 Jahán kahín rúh ko jáná thá we játe the wahán rúh ko jáná thá; aur chakkar un ke pás uṭháe játe the, kyúnki jándár kí rúh chakkaron men thí. 21 Un ke chalne men chalte the aur un ke ṭhaharne men ṭhaharte the, aur jab we zamín se uṭháe játe the, chakkar un ke sáth uṭháe játe the, kyúnki chakkaron men jándár kí rúh thí. 22 Aur un jándáron ke siron par ásmán ká sá falak thá jo muhíb billaur kí mánind dikhái diyá, wuh úpar un ke siron par phailá thá. 23 Aur us falak ke níche un ke par sídhe ek dúsre se phailáe húe the, harek ke do do the jo un par sáya ḍálte the, aur harek ke do do the jo un ke badanon ko ḍhámpte the. 24 Aur un ke chalne men main ne un ke paron kí áwáz suní goyá ki bahut páníon kí áwáz yá Alqádir kí áwáz hai; aise shor kí áwáz jaise lashkar kí áwáz hai; we apne khaṛe hone men apne paron ko sakoṛ lete the. 25 Aur un ke siron par ke falak ke úpar rád hotá thá; we apne khaṛe hone men apne paron ko sakoṛ lete the.

26 Aur un ke siron par ke falak ke úpar sang i nílam kí mánind ek takht kí súrat dikhái diyá, aur us takht kí súrat par insán ká sá qálib úpar us par nazar áyá. 27 Aur jo qálib dekhne men áyá so kahrubá ká sá, balki ág ká sá bhítarwár aur girdágird thá, aur us qálib kí kamar se úpar tak aur us qálib kí kamar se níche tak sárá andám ág ká sá mere dekhne men áyá, aur jalál us ke chaugird chamaktá thá. 28 Jaisá ki us kamán kí numáish hai jo barasne ke din bádal men dikhláí detí hai waisá hí us jalál kí numáish gird bagird ho rahí. Wuh Khudawand ke kibriyá kí súrat kí numáish thí. Aur dekhte hí main aundhe munh girá aur ek bolnewále kí áwáz suní.

II. BAB.

1 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, apne páon par khaṛá ho, to main tujh se kahúngá. 2 Aur jab wuh mujh se kahtá thá, Rúh mujh men dákhil húí, aur mujhe páon par khaṛá kiyá; aur main ne us kí suní jo mujh se báten kartá thá. 3 So us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, main tujhe baní Isráel un sarkash firqon ke pás bhejtá hún jo mujh se phir gae hain, we aur un ke bápdáde áj ke din tak mujh se bágí hain. 4 Sakhtrú aur sangdil we log hain jin ke pás main tujh ko bhejtá hún. Aur tú un se kah, ki Khudawand Khudá yún farmátá hai. 5 Agar shinawá howen yá darguzaren (ki we to mutamarrid khándán hain) tad bhí jánenge ki ek nabí hamáre darmiyán hai, 6 Aur tú, ai ádamzád, un se mat ḍar na un kí báton se ḍar, ki we gazna aur khár tere sáth hain, aur bichchhúon ke pás tú rahtá hai; un kí báton se mat ḍar, aur unke rú se mat ghabrá, ki we bágí khándán hain. 7 So tú merí báten un se kah, cháhen we sunen cháhen we darguzaren, ki we bágí hain. 8 Par tú, ai ádamzád, tú merá kahná sun, tú us mutamarrid khándán kí mánind tamarrud na kar. Jo main tujhe detá hún, use apná munh kholke khá.

9 Aur nazar karke kyá dekhtá hún ki ek háth merí taraf baṛháyá húá hai aur dekh us men túmár hai. 10 Aur us ne mere áge use kholá aur báhar bhítar likhá thá, us men nauha aur afsos aur háe likhá thá.

III. BAB.

1 Phir us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, jo tú páwe so khá; is túmár ko khá aur jáke ahl i Isráel ko kah. 2 Tab main ne munh kholá aur us ne wuh túmár mujhe khiláyá. 3 Phir us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, is túmár se jo main tujhe detá hún, apná peṭ khilá aur apní antrián bhar. Tab main ne kháyá, aur wuh mere munh men shahd kí mánind míṭhá thá.

4 Phir us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, tú ahl i Isráel pás já, aur merí báten un se kah. 5 Kyúnki aur zabán aur mushkil bolí ke logon pás tú nahín bhejá játá hai, balki ahl i Isráel ke pás. 6 Na aur zabán na mushkil bolí kí bahutsí qaumon ke pás jin kí bát tú samajh nahín saktá: yaqínan agar main tujhe un ke pás bhejtá, we tere shinawá hote. 7 Lekin ahl i Isráel terí sunná pasand na karenge, kyúnki we merí sunná pasand nahín karte hain. Kyúnki sáre ahl i Isráel sakhtrú aur sangdil hain. 8 Dekh un ke munh ke áge main ne tere munh ko sakht kiyá hai, aur terí peshání ko un kí peshání ke muqábil mazbút kiyá hai. 9 Dekh main ne terí peshání ko almás kí mánind sang i chaqmaq se bhí ziyáda kaṛá kiyá hai. Un se mat ḍar aur un ke munh se mat ghabrá, ki we bágí khándán hain. 10 Phir us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, merí sárí báton ko jo main tujhe kahúngá, apní khátir men rakh aur apne kánon se sun. 11 Ab uṭh, asíron pás yáne apní qaum ke logon pás já, aur un se báten kar, aur unhen kah: Khudawand Khudá yún farmátá hai. Cháhen we sunen, cháhen we darguzaren.

12 Aur Rúh ne mujhe uṭhá liyá, aur main ne apne píchhe baṛe rád kí áwáz suní ki Khudawand ká kibriyá apne maqám men se mubárakbád! 13 Aur jándáron ke bhiṛe húe paron kí áwáz, aur un ke pás ke chakkaron kí áwáz aur baṛe rád kí áwáz mere sunne men áí. 14 Aur Rúh mujhe uṭháke legaí. So main talkhmizáj

aur bezár hoke rawána húá ki Khudáwand ká háth mujh par gálib ho rahá. 15 Aur main Tall i Abíb men asíron ke pás jo nahr i Khábúr pás rahte the, pahunchá, aur jahán we baiṭhte the wahán main baiṭh gayá, aur un men sát din tak hairán ho rahá.

16 Sát dinon ke bád yún húá ki Khudáwand ká kalám mujh pás pahunchá aur wuh bolá, 17 Ai ádamzád, main ne tujhe ahl i Isráel ká nigáhbán muqarrar kiyá, so tú mere munh se kalám sun aur merí taraf se unhen jatá. 18 Jab main sharír se kahún, ki Tú maregá, aur tú use na chitáwe aur nasíhat na dewe ki sharír ko us kí sharárat kí ráh se phiráwe táki wuh jíwe: to wuh sharír apne gunáh men maregá; par main us ká ḳhún tere háth se mángúngá. 19 Lekin agar tú ne sharír ko jatáyá hai, aur wuh apní sharárat aur apní asharr ráh se na phirá hai: to wuh apne gunáh men maregá; par tú ne apní ján ko bacháyá hai. 20 Aur agar sádiq apní sadáqat se phir jáe, aur gunáh kare: aur main us ke áge ṭhokar rakhún: wuh maregá. Agar tú ne use nahín jatáyá to wuh apní ḳhatá men maregá, aur us kí sadáqat ká kám jo us ne kiyá yád na kiyá jáegá; par main us ká ḳhún tere háth se mángúngá. 21 Lekin agar tú sádiq ko nasíhat dewe ki gunáh na kare aur wuh gunáh na kare: to wuh jíegá is liye ki nasíhatpizír húá hai, aur tú ne apní ján ko bacháyá hai.

22 Aur wahán Khudáwand ká háth mujh par paṛá, aur us ne mujhe kahá kí Uṭh, wádí men já, aur wahán main tujh se báten karúngá. 23 Tab main uṭhke wádí men gayá, aur kyá dekhtá hún ki Khudáwand ká kibriyá us kibriyá ke mánind jo main ne nahr i Khábúr ke pás dekhá thá, khaṛá hai; aur main munh ke bhal girá. 24 Tab Rúh ne mujh men dakhl karke mujhe páon par khaṛá kiyá aur mujh se báten karke kahá ki Já apne ghar men áp ko band kar. 25 Aur ai ádamzád dekh, we tujh par bandhan ḍálenge aur un se tujhe bándhenge, so tú un men phir báhar na jáegá. 26 Aur main terí jíbh ko tere tálú se lagáúngá ki gungá ho jáe, aur tú un ke liye nasíhatgo na hogá, kyúnki we bágí ḳhándán hain. 27 Par jab main tujh se báten karún, main terá munh kholúngá aur tú un se kahná ki Khudáwand Khudá yún farmátá hai! jo suntá hai so sune, aur jo darguzartá hai so darguzare; kyúnki we bágí ḳhándán hain.

IV. BÁB.

1 Aur ai ádamzád, tú ek khaprá le, aur apne áge rakh aur us par Yarúsalam shahr ká naqsha utár. 2 Aur us ká muhásara kar, aur us ke ghere men burj baná aur us par pushta bándh aur us ke gird chháoní rakh aur us ke ghere men manjaníq lagá. 3 Phir apne liye ek áhaní kaṛáhí le aur apne aur shahr ke darmiyán use ek áhaní díwár nasb kar, aur tú apná rukh us par rakh, aur wuh muhásara men ho aur tú use mahsúr kar—yih ahl i Isráel ke liye ialám ho.

4 Phir tú apní báyín karwaṭ leṭ já aur ahl i Isráel ká gunáh us par dhar; tú apne us par leṭne ke dinon ke shumár ke mutábiq un ká gunáh sahegá. 5 Par main un ke gunáh ke baras tere liye din shumár kartá hún yáne tín sau nauwe din; itne men tú ahl i Isráel ká gunáh uṭhá legá. 6 Aur unhen púrá karke phir apní dahní karwaṭ leṭ já aur chális din tak ahl i Yahúdáh ke gunáh ko sahtá rah; main baras baras ke liye tujhe ek ek din detá hún.

7 Phir mahsúr Yarúsalam kí taraf apná rukh aur apná nangá bázú kar, aur us par nubúwat kar. 8 Aur dekh maiṉ tujh par bandhan ḍáltá húṉ ki tú karwaṭ se karwaṭ par na phire jab tak apne muhásara ke dinoṉ ko púrá na kiyá. 8 Aur tú apne liye gehún aur jau aur lobiyá aur masúr aur chená aur bájrá le, aur unheṉ ek bartan meṉ rakh aur unheṉ apní roṭí baná un dinoṉ ke shumár ke mutábiq jo tú apní karwaṭ par leṭegá: tú tín sau nauwe din tak unheṉ kháyá kar. 10 Aur terá kháná ki tú kháegá misqál se yáne ek din ke liye bís siql ho; tú waqt ba waqt use kháyá kar. 11 Tú pání bhí andáza se yáne ek Hín ká chhaṭhwáṉ hissa píegá; tú waqt ba waqt use piyá kar. 12 Aur tú jau ke phulke kháegá aur un ke dekhne meṉ insán kí gúh se unheṉ pakáegá. 13 Aur Ḳhudáwand ne kahá ki Baní Isráel yúnhíṉ un qaumoṉ ke darmiyán jaháṉ maiṉ unheṉ khedúngá apní najis roṭí kháenge.

14 Tab maiṉ ne kahá ki Háe Ḳhudáwand Ḳhudá, dekh merí ján palíd nahíṉ húí, aur apní jawání se ab tak murdár aur darída maiṉ ne hargiz nahíṉ kháyá, aur harám gosht mere munh meṉ kabhí nahíṉ áyá. 15 Tab us ne mujhe kahá ki Dekh maiṉ insán kí gúh ke iwaz tujhe gobar detá húṉ ki tú apní roṭí un par banáwe. 16 Aur us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád dekh, maiṉ Yarúsalam men roṭí kí ṭek toṛ ḍálúngá, aur we hairání se roṭí taul taul kháenge aur iztiráb se pání náp náp píenge, 17 Táki we roṭí pání ke muhtáj howeṉ aur báham sarásíma howeṉ aur apne gunáh meṉ mar raheṉ.

V. BAB.

1 Ai Ádamzád, tú ek tez chhurí le, hajjám ká ustura le, aur use apne sir par aur apní ḍáṛhí par chalá; aur tarázú leke báloṉ kí taqsím kar. 2 Jab muhásara ke din púre howeṉ, tab shahr ke bích meṉ tú tísrá hissa ág se jalá, aur tísrá hissa leke talwár se apne chaugird már, aur tísrá hissa hawá meṉ uṛá aur maiṉ un ke píchhe talwár khínchúngá. 3 Aur un meṉ se shumár meṉ thoṛásá leke apne dáman meṉ bándh. 4 Phir in meṉ se kaí ek le aur unheṉ ág meṉ ḍál aur ág se unheṉ jalá. Us se sáre ahl i Isráel par ág niklegí.

5 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai: Yihí Yarúsalam hai, maiṉ ne use qaumoṉ ke darmiyán rakhá, aur mamálik us ke chaugird. 6 Lekin qaumoṉ se ziyáda wuh sharárat karke mere hukmoṉ se aur apne chaugird ke mulkoṉ se ziyáda mere huqúq se báhar gaí. Ki unhoṉ ne mere hukmoṉ ko radd kiyá aur mere haqqoṉ par amal nahíṉ kiyá. 7 So Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai: Is liye ki tum ne apní chároṉ taraf kí qaumoṉ se ziyáda bagáwat kí, aur mere huqúq par na chale aur mere hukmoṉ par amal nahíṉ kiyá, háṉ apne áspás ke mulkíoṉ ke hukmoṉ ke mutábiq bhí nahíṉ kiyá: 8 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Dekh maiṉ bhí terá mukhálif húṉ, aur qaumoṉ ke dekhne meṉ tere bích meṉ sazá dúngá. 9 Aur maiṉ tere sáre nafratí kámoṉ ke sabab tujh meṉ wuhí karúngá jo maiṉ ne hargiz nahíṉ kiyá hai, aur waisá phir kabhí na karúngá. 10 Is wáste tere darmiyán báp beṭoṉ ko kháenge, aur beṭe bápoṉ ko kháenge. Aur maiṉ tujh se intiqám lúngá aur terí sárí bachtí ko sáre atráf meṉ parágands karúngá. 11 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Merí hayát kí qasam, ki is sabab se ki tú ne apní sárí makrúh chízoṉ aur nafratí kámoṉ se mere maqdis ko nápák kiyá hai is liye maiṉ bhí tumheṉ qalíl karúngá aur main tujh par rahm kí nazar

aur shafqat ká sulúk na karúngá. 12 Terá tísrá hissa marí se maregá aur kál se tere bích meṉ halák ho jáegá; aur tísrá hissa talwár se terí chároṉ taraf márá paṛegá; aur tísrá hissa maiṉ sáre atráf meṉ parágauda karúngá, aur un ke píchhe talwár khínchúngá.

13 So maiṉ apná gazab un par bhaṛkáúngá, aur apná jí un se ṭhandá karúngá, aur un se intiqám lúngá. Aur jab maiṉ apne qahr ko un par utár chukúngá, tab we jánenge ki maiṉ Ḳhudáwand apní gairat maiṉ bolá. 14 Aur maiṉ tujh ko cháron taraf kí qaumoṉ meṉ aur sáre ráhguzaroṉ kí nazar meṉ ḳharába aur angushtnumá karúngá. 15 Aur tú ṭána aur ṭhaṭṭhá, aur apní cháron taraf kí qaumoṉ ke liye ibrat aur tahaiyur hogá jab ki maiṉ gussa o gazab meṉ aur qahr kí taazír se tujhe sazá dúngá; (maiṉ hí Ḳhudáwand boltá húṉ) 16 Jab maiṉ qaht ke bure tír un par bhejúngá jo halákat ke báis honge, jin ko maiṉ tumheṉ halák karne ko bhejúngá; aur maiṉ qaht ko tum par baṛháúngá aur tumhárí roṭí kí ṭek toṛúngá.

17 Aur maiṉ tum par kál aur bure darinde bhejúngá, we tujhe beaulád karenge; aur marí aur ḳhúnrezí tere darmiyán guzaregí, aur maiṉ talwár tujh par láúngá. Maiṉ hí Ḳhudáwand ne kahá hai.

VI. BAB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujh pás pahunchá aur bolá, 2 Ai ádamzád Isráel ke paháṛoṉ par ruḳh kar, aur un kí bábat nubúwat kar. 3 Aur bol, ki Ai Isráel ke paháṛo, Ḳhudáwand Ḳhudá ká kalám suno. Ḳhudáwand Ḳhudá paháṛoṉ ko aur ṭíloṉ ko aur wádíoṉ ko aur taráíoṉ ko yúṉ kahtá hai, ki Dekho maiṉ tum par talwár láke tumháre únche makánoṉ ko káṭ ḍálúngá; 4 Aur tumháre mazbah ujaṛ jáenge, aur tumháre but toṛe jáenge, aur maiṉ tumháre maqtúloṉ ko tumhárí múratoṉ ke áge paṛáúngá. 5 Aur baní Isráel kí lásheṉ un ke butoṉ ke áge rakhúngá, aur maiṉ tumhárí haḍḍíoṉ ko tumhárí qurbángáhoṉ kí chároṉ taraf chhitráúngá. 6 Tumháre sáre maqámoṉ meṉ shahr wírán howenge, aur únche makán ujáṛe jáenge ki tumháre mazbah ujaṛ jáeṉ aur wírán howeṉ, aur tumháre but toṛe jáeṉ aur na raheṉ, aur tumhárí múrateṉ káṭí jáeṉ aur tumhárí banáwaṭeṉ miṭáí jáeṉ. 7 Aur maqtúl tumháre darmiyán girenge, aur tum jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

8 Lekin maiṉ báze bacháúngá, táki tumháre log jo talwár se báqí raheṉ qaumoṉ ke darmiyán honge jab tum mamálik meṉ bithráe jáoge. 9 Aur tumháre bache húe log qaumoṉ ke darmiyán jaháṉ we asírí meṉ pahuncháe gae haiṉ, mujh ko yád karenge jab maiṉ un ke zání dilko, jo mujh se phir gayá, aur un kí zání ánkhoṉ ko jo butoṉ par máil húíṉ, shikasta karúngá, aur we áp apní sárí badkáríoṉ se jo unhoṉ ne apní sárí makrúhát meṉ kíṉ, ghináwenge. 10 Tab we jánenge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ; maiṉ ne abas na kahá ki un par yih buráí láúngá.

11 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Tálí már aur pánw píṭ aur kah, ki Ahl i Isráel kí sárí burí makrúhát par afsos, ki we talwár se aur kál se aur marí se girenge. 12 Jo dúr hai so marí se maregá, aur jo nazdík hai so talwár se giregá, aur jo báqí aur mahfúz rahá, so kál se maregá; aur maiṉ apná qahr un par hadd tak názil karúngá. 13 Aur jab un ke maqtúl har únche ṭíle par aur paháṛoṉ kí sárí choṭíoṉ par aur har ek hare daraḳht tale aur har ek ghane balút ke níche, har jagah jaháṉ we apne sáre butoṉ ke liye ḳhushbúí jaláte the, un kí múratoṉ ke pás

un kí qurbángáhoṉ kí chároṉ taraf paṛe rahte haiṉ, tab we pahchánenge ki maiṉ Ḳhudawand húṉ. 14 Aur maiṉ un par apná háth baṛháúngá aur maiṉ un kí zamín ko un ke sáre maqámoṉ meṉ dasht i Diblatah se ziyáda wírán aur sunsán karúngá. Tab we pahchánenge ki maiṉ Ḳhudawand húṉ.

VII. BAB.

1 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, Ḳhudawand Khudá Isráel kí zamín se yúṉ kahtá hai, ki Intihá hai! zamín kí chároṉ samt par intihá áí hai. 3 Ab tujh par intihá á pahunchí hai, so maiṉ apná gazab tujh par bhejúngá, aur terí ráh ke mutábiq terí adálat karúngá, aur terí sárí makrúhát tujh par láúngá. 4 Maiṉ tujh par rahm kí nazar aur shafqat ká sulúk na karúngá, balki maiṉ terí ráh ká badlá tujhe dúngá, aur terí makrúhát tere darmiyán meṉ hongí, tá ki tum jáno ki maiṉ Ḳhudawand húṉ.

5 Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, Balá, ikkí balá, dekho wuh átí hai. 6 Intihá átí hai, intihá átí; wuh tujh par muntaha hotí hai, dekh wuh á pahunchtí hai. 7 Ai mulk ke báshinda, gardish tujh par átí hai, dahr átá hai, sarásímagí ká din pahunchtá hai, paháṛoṉ meṉ sarod kí sadá nahíṉ. 8 Ab se thoṛí der meṉ maiṉ apná qahr tujh par uṇḍelúngá, aur apná gazab tujh meṉ tamám karúngá, aur terí ráh ke mutábiq terí adálat karúngá, aur terí sárí makrúhát ká badlá tujhe dúngá. 9 Aur maiṉ rahm kí nazar aur shafqat ká sulúk na karúngá, maiṉ terí ráh ká badlá tujhe dúngá, aur terí makrúhát tere darmiyán hongí, tá ki tum jáno ki maiṉ Ḳhudawand márnewálá húṉ.

10 Dekh wuh din dekh wuh átá hai! Wuh gardish niklí hai chhaṛí phúlí hai, gustákhí lahlahátí hai. 11 Zulm, sharárat kí chhaṛí, ban chuká hai: koí un meṉ se, koí un ke hujúm meṉ se koí un ke gol se na bachegá, aur un ke liye mátam kiyá na jáegá. 12 Dahr átá, yaum pahunchtá! Ḳharídnewálá ḳhush na ho na bechnewálá udás, kyúṉki un ke sáre hujúm par gazab názil hotá hai. 13 Kyúṉki bechnewálá apná bechá húá mál phir na páwegá agarchi hanoz zindon ke darmiyán us ki zindagí howe; kyúṉki rúyá jo un kí sárí jamáat kí bábat meṉ hai na lauṭegá aur na koí jo apní badkárí meṉ jitá rahtá hai ṭhahar sakegá. 14 We turhí phúṉkte aur sab taiyár karte haiṉ, lekin koí jang meṉ nahíṉ játá hai, kyúṉki merá qahr un kí sárí bhíṛ par hai.

15. Talwár báhar aur marí aur kál bhítar hai. Jo khet meṉ hai talwár se márá paṛegá, aur jo shahr meṉ hai qaht aur marí se bhakhá jáegá. 16 Aur jo kuchh bachtí bach rahe, to we taráíoṉ ke kabútaroṉ kí mánind paháṛoṉ par honge aur sab ke sab guṭakenge harek apní badkárí ke liye. 17 Sáre háth ḍhíle honge aur sáre ghuṭne páni ho jáenge. 18 We apne par ṭáṭ lapeṭenge, aur haul unheṉ ḍhámpegá; aur sabhoṉ ke munh par sharm hogí aur sabhoṉ ke siroṉ par ganj. 19 We apní chándí saṛakoṉ meṉ phenk denge aur un ká soná mail ho jáegá. Ḳhudawand ke qahr ke din meṉ un ká soná chándí unheṉ na bachá sakegá; we apne jí ko ser na karenge na apne peṭ bharenge, ki wuh un kí badkárí ká báis thá. 20 We us ke ḳhushnumá zewarát ghamanḍ ke liye rakhte haiṉ, aur apní nafratí múrateṉ aur makrúh súrateṉ us se banáte haiṉ isliye maiṉ use un ke liye mail karúngá, 21 Aur maiṉ use ganímat ke liye pardesíoṉ ke háth meṉ aur lúṭ ke liye zamín ke gárat-

garoṉ ke háth meṉ somp dúngá, aur we use nápák karenge. 22 Aur maiṉ apná munh un se pherúngá, táki we mere ḳháss maqdis ko nápák kareṉ; us meṉ gáratgar áwenge aur use nápák karenge.

23 Beṛí taiyár kar, kyúṉki mulk ḳhún ke gunáh se mámúr hai aur shahr zulm se bhará hai. 24 Is liye maiṉ qaumoṉ ke aubásh láúngá, aur we un ke gharoṉ ke wáris honge aur maiṉ sarkashoṉ ká ghamanḍ miṭáúngá, aur unke maqdis nápák kiye jáenge. 25 Istísál átá hai, aur we salámatí ḍhúnḍhenge, par wuh na milegí. 26 Hádisa par hádisa áwegá aur afwáh par afwáh hogá, tab we nabí se rúyá ḍhúnḍhenge, aur sharíat káhin se aur saláh buzurgoṉ se játí rahegí. 27 Bádsháh mátam karegá, aur sardár sarásímagí ká libás pahinegá, aur raaiyat ke háth kámpenge. Maiṉ un kí ráh ke muwáfiq un se sulúk karúngá aur un ke ahkám ke mutábiq un par hukm karúngá, tá ki we jáneṉ ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

VIII BAB.

Aur chhaṭhweṉ baras ke chhaṭhweṉ wahíne kí pánchwíṉ táríḳh meṉ aisá húá ki maiṉ apne ghar meṉ baiṭhá thá, aur Yahúdáh ke buzurg mere áge baiṭhte the ki Ḳhudáwand ká háth mujh par paṛá. 2 Tab maiṉ ne nazar kí aur kyá dekhtá húṉ ki ágká sá ek qálib nazar átá hai: us kí kamar se níche tak ág kí mánind aur us kí kamar se úpar tak chamak kí mánind yá kahrubá kí mánind hai. 3 Aur us ne háth ká sá ḍaul baṛháyá, aur mujh ko mere sir kí kákul se pakaṛ liyá. Aur Rúh mujhe adhar meṉ uṭhá le gaí, aur mujhe Yarúsalam ko Ḳhudá kí rúyatoṉ meṉ shimálí samt ke darwáze ke dálán meṉ jaháṉ gairat kí múrat ká ásan thá jo gairatangez hai, láí. 4 Aur kyá dekhtá húṉ ki waháṉ baní Isráel ke Ḳhudá ká kibriyá hai us dídár kí mánind jo maiṉ ne us wádí meṉ dekhá thá.

5 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, apní áṉkheṉ uttar kí taraf uṭháiyo. So maiṉ ne uttar kí taraf áṉkheṉ uṭháíṉ, aur kyá dekhtá húṉ ki mazbah ke darwáze kí shimálí samt gairat kí wuh múrat dálán meṉ taḳhtnishín hai. 6 Aur us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád tú un ke kám dekhtá hai? Ye baṛe makrúh kám haiṉ jo ahl i Isráel yaháṉ karte haiṉ ki mujhe apne maqdis se dúr jáná hai. Aur tú phir in se ziyáda makrúhát dekhegá.

7 Tab wuh mujhe sahn ke dálán meṉ láyá, aur maiṉ ne nazar kí aur kyá dekhtá húṉ ki díwár meṉ ek súráḳh hai. 8 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, díwár sendh. So maiṉ ne díwár ko sendhá aur ek darwáze ko dekhá. 9 Phir us ne mujhe kahá ki Bhítar já, aur jo jo nafratí kám we yaháṉ karte haiṉ, unheṉ dekh. 10 Tab maiṉ ne andar jáke dekhá, aur kyá dekhtá húṉ ki kíṛe makoṛoṉ aur ghinaune jánwaroṉ kí sab súrateṉ aur ahl i Isráel kí sab múrateṉ girdágird díwár par munaqqash haiṉ. 11 Aur ahl i Isráel ke buzurgoṉ meṉ se sattar shaḳhs un ke áge khaṛe haiṉ, aur Uzniyáh bin Sáfan un ke bíchoṉ bích khaṛá hai aur har ek ká baḳhúrdán us ke háth meṉ hai aur baḳhúr ká ghaná bádal uṭh rahá hai. 12 Tab us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, tú ne dekhá hai jo ahl i Isráel ke buzurg andhere meṉ har shaḳhs apne but kí ḳhalwatoṉ meṉ kyá karte haiṉ? Kyúṉki we kahte haiṉ, ki Ḳhudáwand hameṉ nahíṉ dekhtá hai, Ḳhudáwand ne zamín ko chhoṛ diyá hai. 13 Aur us ne mujhe ḳahá, ḳi Tú phir in se ziyáda makrúh ḳám jo we karte haiṉ, dekhegá.

14 Aur wuh mujhe Ḳhudáwand ke maskan kí shimálí samt ke darwáze ke dálán men láyá aur kyá dekhtá húṉ ki waháṉ auraten baiṭhtíáṉ haiṉ ki Tammúz par royá kareṉ. 15 Aur us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, kyá tú ne yih dekhá hai? Tú phirke hanoz in se ziyáda makrúhát dekhegá. 16 Aur wuh mujhe Ḳhudáwand ke sahn ke andar meṉ le gayá, aur kyá dekhtá húṉ ki Ḳhudáwand ke ghar ke dálán meṉ dahlíz aur mazbah ke darmiyán ek pachís shaḳhs píṭh Ḳhudáwand kí haikal kí taraf aur apne munh mashriq kí samt kiye húe haiṉ aur mashriq kí jánib áftáb ko parastish karte haiṉ. 17 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, tú ne yih dekhá hai? Kyá ahl i Yahúdáh ke nazdík yih chhoṭí bát hai, ki we makrúh kám kareṉ jo yaháṉ karte haiṉ, ki we to mulk ko andher se bhar dete haiṉ, aur merá qahr bhaṛkáte rahte haiṉ. Aur dekh we apní nák par shákh lagáte haiṉ. 18 Lekin meṉ bhí qahrnák kám karúngá, maiṉ rahm kí nazar aur shafqat ká sulúk na karúngá aur agarchi we mere kánoṉ meṉ chillá chillá roweṉ, taubhí maiṉ un kí na sunúngá.

IX. BÁB.

1 Aur us ne mere kánoṉ meṉ buland áwáz se pukárá aur kahá ki Is shahr kí baláeṉ pahuncháo, har shaḳhs apne muhlik harba apne háth meṉ lewe. 2 Aur kyá dekhtá húṉ ki chha shaḳhs Álí pháṭak kí ráh se jis ká rukh shimálí samt hai, chale áe, aur har ek shaḳhs ke háth meṉ qatl ká hathyár hai, aur un ke darmiyán ek shaḳhs kattán se mulabbas apní kamar par likhne ká hathyár rakhtá hai. So we pahunche aur pítal ke mazbah ke pás khaṛe húe.

3 Aur Isráel ke Ḳhudá ká kibriyá Karúb se, jis par wuh thá uṭhke maskan ke ástána par gayá, aur us ne us shaḳhs ko, jo kattán se mulabbas thá, aur jis ke pás likhne ká hathyár thá, pukárá. 4 Aur Ḳhudáwand ne use kahá, ki Shahr ke bích meṉ se Yarúsalam ke bích meṉ se já, aur un logoṉ kí peshání par, jo un sáre nafratí kámoṉ ke liye jo us ke darmiyán kiye játe haiṉ, ṭhandí sáns bharte aur rote haiṉ, nishán kar. 5 Aur us ne mere sunne meṉ auroṉ se kahá, ki Tum log us ke píchhe píchhe shahr meṉ wárpár jáo, aur máro, tum na rahm kí nazar na shafqat ká sulúk karo. 6 Tum búṛhoṉ ko aur jawánoṉ aur batúloṉ ko bachchoṉ aur auratoṉ ko ek laḳht már ḍálo aur halák karo, lekin jin par nishán hai, un meṉ se kisí ko mat chhúo. Aur mere maqdis se shurúa karo.

Tab unhoṉ ne un buzurgoṉ se jo haikal ke áge the, shurúa kiyá. 7 Aur us ne unheṉ kahá ki Ghar ko nápák karo, aur maqtúloṉ se sahnoṉ ko bhar deke báhar jáo. So we nikal gae aur shahr meṉ qatl karne lage. Aur jab we unheṉ qatl kar rahe aur maiṉ bach rahá, to yúṉ húá, ki maiṉ munh ke bhal girá aur chilláke kahá ki Háe Ḳhudáwand Ḳhudá, kyá tú apná qahr Yarúsalam par názil karne meṉ Isráel kí sárí bachtí ko halák karegá? 9 Us ne mujhe kahá ki Isráel aur Yahúdáh ke ḳhándan ká gunáh niháyat bahut hai, ki zamín ḳhún se bharí hai, aur shahr beinsáfí se bhará hai; kyúnki we kahte haiṉ ki Ḳhudáwand ne zamín ko tark kiyá hai, aur Ḳhudáwand nahíṉ dekhtá. 10 Lekin maiṉ bhí na rahm kí nazar aur na shafqat ká sulúk karúngá, maiṉ un ke sir par un kí ráh ká badlá dúngá. 11 Aur kyá dekhtá húṉ ki wuh shaḳhs jo kattán se mulabbas thá, aur jis ke pás likhne ká hathyár thá jawáb deke bolá, ki Tere hukm ḳe mutábiq maiṉ ne kiyá hai.

X. BAB.

1 Aur maiṇ ne nazar kí aur kyá dekhtá húṇ, ki Karúbín ke sir ke úpar ke falak par sang i nílam ká sá dikhái detá hai, aur takht ká sá nazar átá hai. 2 Aur Ḳhudáwand us shaḳhs se jo kattán se mulabbas thá, bolá aur kahá, ki Karúbín ke níche charḳhoṇ ke bích meṇ já, aur apní chhillú ko Karúbín ke bích se ág ke angíre bhar aur shahr ke úpar chhiṛak. Aur wuh mere dekhne meṇ chalá gayá.

3 Jab wuh shaḳhs bhítar gayá, tab Karúbín maskan kí dahní taraf khaṛe húe, aur andar ká sahn bádal se bhar gayá. 4 Aur Ḳhudáwand ká kibriyá Karúb par se uṭh gayá aur maskan ke ástána par húá, aur maskan bádal se mámúr húá, aur Ḳhudáwand ke jalál kí chamak se sahn bhar gayá. 5 Aur Karúbín ke paroṇ ká shor báhar ke sahn tak suná gayá ki Al'láh Taálá kí áwáz hai jab wuh boltá hai. 6 Aur yúṇ húá ki jab us ne us shaḳhs ko jo kattán se mulabbas thá, hukm kiyá aur kahá ki Karúbín ke bích ke chakkaroṇ ke bích meṇ se ág le, tab wuh bhítar gayá aur charḳh ke pás khaṛá húá. 7 Aur ek Karúb ne apná háth Karúbín ke bích meṇ se us ág kí taraf jo Karúbín ke darmiyán thí, baṛháyá, aur leke us shaḳhs ke háth meṇ jo kattán se mulabbas thá, rakhá; wuh leke báhar gayá, 8 Aur Karúbín meṇ un ke paroṇ ke níche insán ke háth ká sá ḍaul dikhláí diyá.

9 Aur maiṇ ne nazar kí, aur kyá dekhtá húṇ, ki chár chakkar chár Karúbín ke pás haiṇ, ek ek Karúb ke pás ek ek chakkar, aur ki charḳh dekhne meṇ zabarjad kí mánind haiṇ. 10 Aur nazar meṇ chároṇ charḳhoṇ ká ek hí ḍaul hai aur aisá málúm hotá ki chakkar ke andar chakkar hai. 11 We apne chalne meṇ apní chároṇ taraf par chalte the, aur chalne meṇ we phirte na the; jidhar sir ká ruḳh thá, udhar we us ke píchhe píchhe játe the, chalne meṇ phirte na the. 12 Aur un ke sáre badan aur píṭh aur háth aur par aur we chakkar girdágird áṅkhoṇ se bhare the yáne un chároṇ meṇ aur un ke charḳhoṇ meṇ. 13 Aur chakkar jo the, we mere sunne meṇ gardún kahláe gae. 14 Aur harek ke chár munh the; pahle ká munh Karúb ká munh, aur dúsre ká munh insán ká munh, aur tísre ká munh sher ká munh, aur chauthe ká munh uqáb ká munh. 15 Aur Karúbín uṭh gae. Ye we jándár the jo maiṇ ne nahr i Ḳhábúr ke pás dekhe the. 16 Aur jab Karúbín chalte the, chakkar un ke pás chalte the, aur jab Karúbín zamín par se uṭhne ko par uṭháte the, to we chakkar un ke pás se na phirte the. 17 Un ke ṭhaharne meṇ ṭhaharte the, aur un ke uṭhne meṇ we un ke sáth uṭhte the, kyúnki jándár kí rúh un meṇ thí.

18 Aur Ḳhudáwand ká jalál maskan ke ástána par se uṭh chalá, aur Karúbín ke úpar ṭhahar gayá. 19 Tab Karúbín apne par uṭháke mere dekhne meṇ zamín par se uṭh gae, ki we nikal gae aur chakkar un ke sáth chale. Aur we Ḳhudáwand ke maskan ke sharqí darwáze ke dálán meṇ khaṛe húe, aur Isráel ke Ḳhudá ká jalál un ke úpar thá. 20 Ye we jándár the jo maiṇ ne Isráel ke Ḳhudá ke níche nahr i Ḳhábúr ke pás dekhe the, aur maiṇ ján gayá ki ye Karúbín haiṇ. 21 Harek ke chár munh the, aur harek ke chár par, aur un ke paroṇ tale insán ke háth ke ḍaul the. 22 Aur un ke munhoṇ ke ḍaul jo haiṇ, so wehí munh the jo maiṇ ne nahr i Ḳhábúr ke pás dekhe the; un ká ḍaul aur un ká hál yúnhí thá. We harek apne apne munh ke ruḳh ke mutábiq chalte the.

XI. BAB.

1 Aur rúh mujh ko utháke Khudáwand ke maskan ke sharqí darwáze par jis ká rukh mashriq kí taraf mashhúr hai, le gaí, aur kyá dekhtá húṇ, ki us darwáze ke dálán meṇ pachís shakhs haiṇ; aur maiṇ ne un ke darmiyán Uzniyáh bin Azúr aur Falatiyáh bin Kináyáh logoṇ ke sardároṇ ko dekhá. 2 Aur Khudáwand ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, ye log is shahr meṇ badí ká mansúba bándhte haiṇ, aur burí mashwarat karte haiṇ, 3 Ki we kahte haiṇ ki Gharoṇ ká biná karná to hanoz anqaríb nahíṇ: shahr deg aur ham gosht. 4 Is liye tú un par nubúwat kah, ai ádamzád, nubúwat kah. 5 Aur Khudáwand kí Rúh mujh par paṛí, aur mujhe kahá, ki Bol: Khudáwand yúṇ kahtá hai ki Ai ahl i Isráel, tum ṭhík kahte ho. Maiṇ tumháre dil ke khiyálát khúb jántá húṇ. 6 Tum ne apne maqtúloṇ ko is shahr meṇ bahut kiyá, aur us kí saṛakoṇ ko qatl se bhar diyá hai. 7 Is liye Khudáwand Khudá yúṇ kahtá hai, ki Tumháre maqtúl jin kí lásheṇ tum ne shahr ke bích meṇ paṛáíṇ ye wuhí gosht aur yih shahr wuhí deg hai; par maiṇ tum ko us ke bích meṇ se nikálúngá. 8 Tum talwár se ḍarte ho, aur Khudáwand Khudá kahtá hai, ki Maiṇ talwár tum par láúngá. 9 Aur maiṇ tumheṇ us ke bích meṇ se nikálúngá, aur tumheṇ pardesíoṇ ke háth meṇ sompúngá, aur tum se intiqám lúngá. 10 Tum talwár se máre paṛoge, Isráel kí sarhaddoṇ par maiṇ tum se intiqám lúngá, aur tum jánoge ki maiṇ Khudáwand húṇ. 11 Yih shahr tumhárá deg na hogí, na tum us meṇ ká gosht hoge, balki maiṇ baní Isráel kí sarhaddoṇ par tum se intiqám lúngá. 12 Aur tum jánoge ki maiṇ Khudáwand húṇ jis ke hukmoṇ par tum nahíṇ chale aur jis ke dastúroṇ par tum ne amal nahíṇ kiyá, balki apní chároṇ taraf kí qaumaṇ ke dastúroṇ par tum ne amal kiyá hai.

13 Aur jab maiṇ nubúwat kartá thá, to yúṇ húá, ki Falatiyáh bin Bináyáh mar gayá. Tab maiṇ munh ke bhal girá aur buland áwáz se chilláke kahá, ki Háe Kudáwand Khudá, kyá tú baní Isráel kí bachtí ko billkull miṭá ḍálegá?

14 Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 15 Ki Ai ádamzád, tere bháí, tere bháí tere fidya ke log, aur sáre ahl i Isráel sab ke sab jo haiṇ, unhíṇ ko Yarúsalam ke báshinda kahte haiṇ, ki Khudáwand se dúr raho, yih zamín ham ko mírás meṇ dí gaí hai. 16 Is liye bol ki Khudáwand Khudá yúṇ kahtá hai, ki Maiṇ ne unheṇ qaumoṇ meṇ dúr to kiyá aur unheṇ mamálik meṇ parágan da to kiyá, lekin maiṇ un ke liye ṭhorí derí tak un mulkoṇ meṇ, jin meṇ maiṇ ne unheṇ parágan da kiyá, maqdis húngá. 17 Is liye bol ki Khudáwand Khudá yúṇ kahtá hai, ki Maiṇ tumheṇ logoṇ meṇ se phir láúngá, aur mulkoṇ meṇ se, jin meṇ tum bithráe gae, tumheṇ baṭorúngá, aur Isráel ká mulk tumheṇ dúngá. 18 Aur we waháṇ áwenge aur us ke sáre makrúhát aur us ke sáre manfúrát us se dúr karenge. 19 Aur maiṇ unheṇ ek dil bakhshúngá aur rúh i jadíd tumháre andar meṇ ináyat karúngá aur sangín dil un ke gosht meṇ se dúr karúngá aur unheṇ ek goshtín dil bakhshúngá, 20 Táki we mere haqqoṇ par cháleṇ aur mere hukmoṇ ko hifz kareṇ aur un par amal kareṇ; aur we mere log honge, aur maiṇ un ká Khudá húngá. 21 Lekin jin ká dil un ke manfúrát aur un makrúhát ke dil par chaltá hai, Khudáwand kahtá hai, ki Maiṇ un kí ráh ká badlá un ke sir par dúngá.

22 Tab Karúbín ne apne apne par uṭháe aur chakkar un ke pás chale, aur Isráel ke Khudá ká jalál un ke úpar thá. 23 Aur Khudáwand ká jalál shahr ke bích

meṉ se uṭh gayá aur shahr kí sharqí samt ke pahár par khaṛá húá. 24 Aur Rúh ne mujhe uṭháyá aur mujhe phir Kasdíoṉ ke mulk meṉ asíroṉ pás rúyá meṉ Rúh Al'láh meṉ pahuncháyá. So wuh rúyá, jo maiṉ ne dekhá, mujh se úpar uṭh gayá. 25 Aur maiṉ ne asíroṉ ko Ḳhudawand kí sárí báteṉ káhíṉ jo us ne mujh par záhir kí thíṉ.

XII. BAB.

1 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, tú bágí ḳhándán ke darmiyán bastá hai, jo dekhne kí ánkheṉ rakhte haiṉ, par nahíṉ dekhte, aur sunne ke kán rakhte haiṉ, par nahíṉ sunte, kyúnki we bágí ḳhándán haiṉ. 3 Is liye ai ádamzád des chhoṛne ke liye asbáb muhaiyá kar, aur un ke dekhte hí din ko sidhár, tú un ke dekhne meṉ apne maqám se dúsre maqám ko sidhár. Sháyad we dekheṉ ki ham bágí ḳhándán haiṉ. 4 Aur tú din meṉ un kí ánkhoṉ ke sámhne apne asbáb ko nikál lá jis tarah des chhoṛne ke liye asbáb nikál láte haiṉ, aur shám ko un ke dekhne meṉ un ke mánind nikal já jo asírí meṉ nikal játe haiṉ. 5 Un kí ánkhoṉ ke áge díwár ko sendhke us meṉ se asbáb nikál lá. 6 Un kí ánkhoṉ ke sámhne tú use apne kándhe par uṭhá, godhúlí meṉ use le já; tú apne munh ko ḍhámp aur zamín ko mat dekh, kyúnki maiṉ ne tujhe ahl i Isráel ke liye ek nishán baná rakhá hai.

7 Aur jaisá mujhe farmáyá gayá thá, waisá maiṉ ne kiyá. Maiṉ apná asbáb nikál liyá jis tarah din ko sidhárne ke liye asbáb nikál láte haiṉ; aur shám ko maiṉ ne apne háth se díwár sendhí; maiṉ ne godhúlí meṉ use nikálá, aur un kí nazar meṉ kándhe par uṭhá liyá.

8 Aur subh ko Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 9 Ki Ai ádamzád kyá ahl i Isráel ne, jo bágí ḳhándán haiṉ, tujhe nahíṉ kahá ki Tú kyá kartá hai? 10 Un se kah, Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Yarúsalam ke sardár ke liye aur us ke darmiyán ke sáre ahl i Isráel ke liye yih manshá hai. 11 Kah ki Maiṉ tumháre liye nishán húṉ; jaisá maiṉ ne kiyá, waisá un se kiyá jáegá: we sidhárke ásírí meṉ jaenge. 12 Aur jo un meṉ sardár hai, so godhúlí meṉ apne kándhe par uṭháe húe nikal jáegá, we use nikálne ko díwár sendhenge; wuh apná munh ḍhámpegá tá ki wuh ánkhoṉ se zamín ko na dekhe. 13 Aur maiṉ apná jál us par bichháúngá ki wuh mere phande meṉ phas jáe; aur maiṉ use Kasdíoṉ ke mulk meṉ Bábul ko láúngá; lekin wuh use na dekhegá aur waháṉ maregá. 14 Aur maiṉ us ke ás pás ke sáre himáyat karnewáloṉ ko aur us ke sab goloṉ ko sáre atráf meṉ parágauda karúngá, aur maiṉ un ke píchhe talwár khínchúngá. 15 Aur jab maiṉ unheṉ qaumoṉ meṉ chhitráúngá aur mulkoṉ meṉ unheṉ bithráúngá tab we jánenge ki maiṉ Ḳhudawand húṉ. 16 Lekin maiṉ talwár se aur kál se aur marí se un meṉ se shumár ke logoṉ ko chhoṛúngá, tá ki we qaumoṉ ke darmiyán jaháṉ kahíṉ áweṉ, apne sáre makrúhát ko bayán kareṉ, aur málúm kareṉ, ki maiṉ Ḳhudawand húṉ.

17 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 18 ki Ai ádamzád, tú apní roṭí hairání meṉ khá, aur apná pání iztiráb aur sarásímagí meṉ pí. 19 Aur is mulk ke logoṉ se kah, ki zamín i Isráel meṉ Yarúsalam ke báshindoṉ ke haqq meṉ Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki We sarásímagí meṉ apní roṭí kháenge, aur

ghabráhaṭ meṇ apná píní píenge, tá ki us ke sáre báshindoṇ ke zulm ke sabab un kí zamín apní mámúrí se sunsán ho jáe; 20 Aur ábád shahr ujáṛe jáeṇ, aur zamín wírán howe, tá ki tum jáno, ki maiṇ Ḳhudawand húṇ.

21 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, ki 22 Ai ádamzád, Isráel kí zamín meṇ tumhárí yih kyá masal hai, ki tum kahte ho, ki Aiyám túl hote haiṇ, aur sárá rúyá játá rahtá hai. 23 Is liye unheṇ kah, ki Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ farmátá hai, ki Maiṇ is masal ko mauqúf karúngá, aur we Isráel meṇ use phir na kahá kareṇge. Balki tú unheṇ kah, ki Dahr aur sáre rúyá ká kalám pahunchtá hai. 24 Kyúnki áge ko ahl i Isráel ke darmiyán na sárá rúyá bátil na peshgoí chikní hogí. 25 Kyúnki maiṇ Ḳhudawand húṇ, maiṇ hí boltá húṇ: jo suḳhan maiṇ kahtá húṇ, so kiyá jáegá, wuh ṭálá na jáegá, balki Ḳhudawand Ḳhudá kahtá, ki Ai bágí ḳhándán, maiṇ tumháre dinoṇ meṇ kalám kahtá húṇ, aur use púrá kartá húṇ.

26 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, ki 27 Ai ádamzád, dekh, ahl i Isráel kahte haiṇ, ki Jo rúyá wuh dekhtá hai, bahut dinoṇ par mauqúf hai, aur wuh baíd waqtoṇ kí nubúwat kahtá hai. 28 Is liye unheṇ kah, ki Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Merí sárí báteṇ aur ṭálí na jáengí, par Ḳhudawand Ḳhudá kahtá hai, ki jo bát maiṇ kahtá húṇ, so kí jáegí

XIII. BAB.

1 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, Isráel ke nabíoṇ par jo nubúwat karte haiṇ, nubúwat kah, aur jo apne apne dil se nubúwat kahte haiṇ, un se kah, ki Ḳhudawand ká kalám suno. 3 Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Yáwa nabíoṇ par wáwailá hai, jo apní rúh kí pairawí karte haiṇ, aur kuchh nahíṇ dekhá. 4 Ai Isráel, jaise lomṛí ḳharába meṇ waise tere nabí haiṇ. 5 Tum darároṇ meṇ chaṛh nahíṇ játe, aur Isráel ke ghar ke liye gherá nahíṇ ḍálte ho ki Ḳhudawand ke din meṇ jang ke liye khaṛe howeṇ. 6 We dhokhá aur jhúṭhá shugún dekhke kahte haiṇ, ki Ḳhudawand kahtá hai, agarchi Ḳhudawand ne unheṇ nahíṇ bhejá hai, aur auroṇ ko muntazir karte haiṇ, ki kalám púrá howe. 7 Kyá tum ne darog rúyá nahíṇ dekhá, kyá tum ne kázib peshgoí nahíṇ kahí, aur bolte ho ki Ḳhudawand ne kahá hai, agarchi maiṇ ne nahíṇ kahá? 8 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Tum jhúṭh kahte ho, aur dhokhá dekhte ho, is liye dekho Ḳhudawand Ḳhudá kahtá hai, ki Maiṇ tum par chaṛh áúngá. 9 Aur merá háth un nabíoṇ par, jo dhokhá dekhte haiṇ, aur jhúth ke peshgo haiṇ, phailegá. We mere logoṇ kí majlis meṇ na rahne páwenge na we Isráel ke ḳhándan ke daftar meṇ likhe jáenge, aur na we Isráel ke mulk meṇ pahunchenge, so tum jánoge ki maiṇ Ḳhudawand Ḳhudá húṇ: 10 Is sabab háṇ is sabab se ki we mere logoṇ ko gumráh karte haiṇ aur kahte haiṇ ki Salámat, aur salámat to nahíṇ. Log háit banáte haiṇ, aur inheṇ dekho, ki use ḳhám chúná potte haiṇ. 11 Tú un se jo us par ḳhám chúná potte haiṇ, kah, ki Giregí; ki túfání bárán hogá, aur tum, ole ke patthar, paṛoge, aur ándhí toṛegí. 12 Aur dekh, wuh háit girtí hai. Kyá log tum se na púchhenge ki Tumhárí putláí jo tum potte the kaháṇ hai? 13 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Maiṇ apne gazab men túfán chaláúngá aur apne qahr meṇ shadíd jhaṛí barsáúngá aur ole ke patthar ḳhashm meṇ bhejúngá. 14 Aur maiṇ us háit ko jise tum ḳhám chúná potte the, toṛúngá, aur zamín

par giráungá yaháṇ tak ki us kí new ugháṛí jáegí; wuh giregí aur tum us ke bích meṇ halák hooge aur jánoge ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ. 15 So maiṇ us háit par aur un par jo use ḳhám chúná potte the apná qahr názil karúngá; aur tab maiṇ tum se kahúngá ki na wuh háit na us ke potnewále haiṇ: 16 Yáne Isráel ke nabí, jo Yarúsalam ke liye nubúwat kahte haiṇ, aur us ke liye salámat ká rúyá dekhte haiṇ, aur Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki salámat to nahíṇ.

17 Aur ai ádamzád, tú apní qaum kí auratoṇ ke ḳhiláf, jo apne apne dil se nubúwat kahtíáṇ haiṇ, apná rukh kar, aur un par nubúwat kah, 18 Aur bol ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai ki Afsos tum par jo baglí takiya sítí ho aur har qámat ke sir ke liye farsh kartí ho ki jánoṇ ko shikár karo. Kyá tum mere logoṇ kí jánoṇ ko shikár karogí aur apní jánoṇ ko bacháogí? 19 Tum muṭṭhí bhar jau ke liye aur roṭí ke ṭukroṇ ke liye mujhe mere logoṇ meṇ muḳhallá kartí ho, ki tum un jánoṇ ko már ḍáltí ho jo na marengí, aur un jánoṇ ko jíne detí ho, jo na jíengí, ki tum mere logoṇ se jo jhúth sunte haiṇ jhúth boltí ho. 20 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Dekho, maiṇ tumháre takiyoṇ ko jis par tum jánoṇ ko shikár kartí ho, yaháṇ tak pahuncháúngá ki we uṛ jáweṇ, aur maiṇ unheṇ tumhárí bagloṇ se pháṛúngá, aur un jánoṇ ko jinheṇ tum pakaṛ rakhtí ho, chhuṛáúngá ki we uṛ jáweṇ. 21 Aur maiṇ tumháre farshoṇ ko pháṛúngá, aur apne logoṇ ko tumháre háth se chhuṛáúngá, aur shikár ke liye we phir tumháre háth na lagenge, aur tum jánogí ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ. 22 Is liye ki tum sádiq ke dil ko jhúṭh se udás kartí ho jo maiṇ ne gamgín nahíṇ kiyá aur sharíroṇ ke háthoṇ ko taqwíyat detí ho, ki wuh apní burí ráh se na phire, aur zindagí páwe: 23 Is sabab tum áge dhokhá na dekhogí, na phir peshgoí karogí; aur maiṇ apne logoṇ ko tumháre háth se chhuṛáúngá, aur tum jánogí ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ.

XIV. BÁB.

1 Aur Isráel ke buzurgoṇ meṇ se kaí shaḳhs mere áge á baiṭhe. 2 Tab Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 3 Ki Ai ádamzád, in logoṇ ne apne butoṇ ko apne dil meṇ ásan diyá hai, aur apne gunáh ke báis ko apne áge dhar rakhá hai: kyá maiṇ aisoṇ se púchhá jáúṇ? 4 Is liye tú un se báteṇ kar aur unheṇ kah ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ farmátá hai, ki Ahl i Isráel meṇ se harek jo apne but ko apne dil meṇ nasb kartá hai, aur apne gunáh ke báis ko apne age dhartá hai aur nabí pás átá hai, maiṇ Ḳhudáwand us ke butoṇ kí kasrat ke láiq use jawáb dúngá, 5 Táki ahl i Isráel apne dil meṇ daryáft kareṇ, ki ham apne sab butoṇ ke sabab us se phir gae haiṇ. 6 Is liye tú ahl i Isráel se kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ farmátá hai, ki Tauba karo aur apne butoṇ se phiro, aur apne sáre makrúhát se apne muṇh phero. 7 Kyúnki harek ahl i Isráel meṇ se aur un gairoṇ meṇ se jo baní Isráel meṇ rahte haiṇ, jo mujh se bágí hotá hai, aur apne dil meṇ apne but ko nasb kartá hai, aur apne gunáh ke báis ko apne áge dhartá hai, aur nabí pás átá hai ki us kí márifat mujh se sawál kare, use maiṇ hí Ḳhudáwand apne láiq jawáb dúngá. 8 Aur maiṇ apná rukh us shaḳhs par rakhúngá, aur use ujáṛúngá aur use angushtnumá aur zarb ul masal banáúngá, aur apne logoṇ ke bích meṇ se use ukháṛúngá, aur tum jánoge ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ.

9 Aur wuh nabí jo farefta howe, aur bát bole, to maiṇ Ḳhudáwand ne us nabí

ko farefta kiyá, aur maiṉ apná háth us par baṛháúngá aur apne Isráelí logoṉ meṉ se use munqata karúngá: 10 Aur we apná gunáh uṭháwenge; jaisá sáil ká gunáh waisá nabí ká gunáh hogá, 11 Táki ahl i Isráel phir mujh se bhaṭak na jáeṉ, aur apní sárí badkáríoṉ se phir najis na howeṉ, balki Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki we mere log howeṉ, aur maiṉ un ká Ḳhudá hoúṉ.

12 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur aur bolá, ki 13 Ai ádamzád, agar ek mulk merá gunáh kare, aur bewafáí kare, aur maiṉ apná háth us par baṛháúṉ aur us kí roṭí kí láṭhí toṛúṉ, aur us par kál bhejúṉ, aur insán aur haiwán un se munqata karúṉ; 14 Aur agar tín shaḳhs Núha aur Dániel aur Aiyúb us meṉ hote, to Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki we apní sadáqat se apní jánoṉ ko bacháte. 15 Agar maiṉ bure darinde zamín meṉ guzárúṉ jo use ḳharáb kareṉ, aur wuh yaháṉ tak wírán ho jáe ki darindoṉ ke ḍar ke máre koí us meṉ se na guzre; 16 To Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai ki Apní hayát kí qasam, agar ye tín shaḳhs us ke darmiyán hote, to beṭe beṭíoṉ ko na bacháte, faqat wehí bach játe, par mulk ujáṛ hotá. 17 Yá agar maiṉ us mulk par talwár láúṉ, aur kahúṉ, ki Talwár mulk meṉ guzre, aur us meṉ se insán aur haiwán ko munqata kare: 18 To Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam, ki agar ye tín shaḳhs us meṉ hote to na beṭe na beṭíoṉ ko chhuṛá sakte, balki we akele bach játe. 19 Yá agar maiṉ marí us mulk meṉ bhejúṉ, aur apná qahr ḳhúnrezí se us par unḍelúṉ ki insán aur haiwán ko us meṉ se munqata karúṉ; 20 Aur Núha aur Dániel aur Aiyúb us ke darmiyán hote, to Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki apní hayát kí qasam, ki we na beṭe na beṭí ko chhuṛáte, we apní hí sadáqat se apní hí jánoṉ ko chhuṛáte.

21 Pas Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Agarchi maiṉ apní chár baṛí baláeṉ yáne talwár aur kál aur bure darinde aur marí Yarúsalam par bhejúṉ ki us se insán aur haiwán ko munqata kareṉ: Taubhí dekh ki us meṉ ek bachtí báqí rahegí jo ḳhwáh mard khwáh aurat nikále jáenge. 22 Dekh we tum pás niklenge aur tum un kí ráh aur un ke kám dekhoge, aur sárí badí ke liye jo maiṉ Yarúsalam par láyá húṉ yáne sab ke liye jo maiṉ us par láyá húṉ tum tasallí páoge. 23 Aur jab tum un kí ráh ko aur un ke kámoṉ ko dekhoge, to we tumheṉ tasallí denge, aur tum jánoge ki jo maiṉ ne us meṉ kiyá so biná sabab nahíṉ, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai.

XV. BAB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 2 Ai ádamzád, ták kí lakṛí aur sárí lakṛí se kyá afzal hai, us latá kí jo ban ke daraḳhtoṉ meṉ hai? 3 Kyá kisí kárígarí ke liye us kí lakṛí lí játí hai? Yá us se meḳh baná lete hai, ki har tarah kí chízeṉ us par ṭáṅgeṉ? 4 Dekh wuh ág meṉ índhan ke liye ḍálá játá hai, jab ág us ke donoṉ siroṉ ko khá gaí aur us ke bích ko bhasam kar chukí kyá wuh kisí kám ká hai? 5 Dekh jab tamám thí wuh kisí kám kí na thí: kitná ziyáda ab wuh kisí kám kí nahíṉ jab ág use bhasam kar gaí aur wuh jal gaí.

6 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Jaisá ták kí lakṛí ban ke lakṛoṉ meṉ jo maiṉ ne ág ke índhan ke liye diyá hai, waisá hi maiṉ Yarúsalam ke báshindoṉ ko de ḍálúngá. 7 Aur maiṉ apná ruḳh un ke muqábil karúngá; agar we

ek ág meṇ se bach nikleṇ, to dúsrí ág unheṇ bhasam karegí, aur jab maiṇ apná rukh un ke ḳhiláf rakhúngá, to tum jánoge, ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ. 8 Aur Ḳhudáwand Ḳhudá boltá hai, ki maiṇ zamín ko ujáṛ ḍálúngí, is liye ki we bewafáí kar rahe haiṇ.

XVI. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, ki 2 Ai ádamzád, Yarúsalam ko us ke ghinaune kám jatá, 3 Aur kah ki Ḳhudáwand Ḳhudá Yarúsalam se yúṇ kahtá hai ki Terá masdar aur terá janam Kanaáníoṇ kí zamín meṇ se hai; terá báp Amúrí aur terí má Hittí. 4 Aur terá janam jo hai jis din ki tú paidá húí terí náf káṭí na gaí, aur tú tahárat ke liye páni se nahláí na gaí, aur tujh par namak lagáyá na gayá, aur tú kapṛoṇ se lapeṭí na gaí. 5 Kisí kí ánkh tujh par na lagí ki mihrbání se tere liye aisá kuchh kare, balki tú apne janam din meṇ báhar khet meṇ phenkí gaí, ki ján se bezár húí.

6 Tab maiṇ tere pás guzrá, aur tujhe pámál hone ke ḳhatre meṇ lahúluhán dekhá, aur maiṇ ne tujhe tere lahú meṇ hote húe kahá, ki Jí, háṇ maiṇ tujhe tere lahú meṇ kahá, ki jí. 7 Maiṇ ne khet kí nabát kí mánind tujhe baṛháyá, so tú baṛhí aur baṛí húí aur kamál o jamál ko pahunchí, ki terí dono chhátíáṇ phúl uṭhíṇ, aur tere bál jame, par áge tú nangí aur ughárí thí. 8 Phir maiṇ tere pás guzrá, aur tujh par nazar kí aur kyá dekhtá húṇ ki terá hangám ishq ká hangám hai. Aur maiṇ ne apná dáman tujh par phailáyá aur terí barahnagí ḍhámpí, aur maiṇ ne tujh se qasam kháí aur Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai ki Tú merí húí.

9 Phir maiṇ ne tujhe pání se gusl diyá aur terá lahú tujh se dho ḍálá, aur tujh par raugan malá. 10 Aur maiṇ ne buṭádár kapṛe se tujhe mulabbas kiyá aur tujhe Tuḳhs chám kí jútí pahináí, aur maiṇ ne tujhe kattán bándhá, aur tujhe reshm uṛháyá. 11 Maiṇ ne tujhe zewarát se singárá aur tere háth par angúṭhí, aur tere gale par jawáhir rakhe. 12 Aur maiṇ ne terí nákh meṇ nath aur tere kánoṇ meṇ goshwára pahináyá, aur ḳhúbsúrat táj tere sir par rakhá. 13 So tú soná chándí se árásta húí, aur kattán aur reshm aur chikandozí se mulabbas húí; aur tú mihín maida aur shahd aur chiknáí ká khána kháyá kartí thí. Aur tú kamál hasína húí, aur mulkdárí ko pahunchí. 14 Aur tere jamál ká áwáza qaumoṇ meṇ baj niklá; kyúnki Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki wuh merí zínat se, jo maiṇ ne use baḳhshí, jamíla thí.

15 Lekin tú apne husn se gustáḳh ho gaí, aur apne nám par ziná karne lagí, aur apní ziná har ráhguzar par ḳharchí; wuh us kí húí. 16 Aur tú ne apne kapṛoṇ se leke apne liye rang ba rang ke únche makán banáe, aur un par aisí ziná kí jaisí na húí na hogí: 17 Aur tú ne apne zewarát ko mere sone chándí se jo maiṇ ne tujhe baḳhshe, leke apne liye mardoṇ kí súrateṇ banáíṇ, aur un se ziná kí. 18 Aur apne búṭe káṛhe húe kapṛoṇ ko leke unheṇ uṛháyá, aur merá raugan aur baḳhúr un ke áge dhará. 19 Aur merá khána jo maiṇ ne tujhe diyá, yáne mihín maida aur chiknáí aur shahd jo maiṇ ne tujhe khiláyá, tú ne ḳhushbúí ke liye un ke áge rakhá; Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Yúnhí húá.

20 Aur tú ne apne beṭe beṭíoṇ ko, jinheṇ tú mere liye janí, liyá aur unheṇ zabh kiyá ki unheṇ bhakhoseṇ. 21 Kyá terí zinákári chhoṭí bát thí, ki mere beṭoṇ ko

bhí qatl kiyá, aur unheṉ guzaránkar un ko somp diyí. 22 Aur apne sáre fisq o fajúr meṉ tú ne apne bachpan ke dinoṉ ko yád nahíṉ kiyá jab ki tú nangí aur ughárí thí aur pámál hone ke ḳhatre meṉ lahú luhán thí. 23 Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá ki Tujh par wáwailá hai ki apní sárí badkárí ke bád 24 Tú ne apne liye chaklá baná rakhá aur harek bázár meṉ únchá makán taiyár kiyá: 25 Tú ne rasta ke har kone par apná únchá makán baná rakhá, aur apná jamál makrúh kiyá, aur har ráhguzar ke liye apne pánw pasíre, aur baṛí fásiqa baní.

26 Aur tú ne ahl i Misr apne parosíoṉ se jo gosht ke baṛe haiṉ, ziná kí aur baṛí fájira húí ki mujhe ḳhashmnák kare. 27 Aur dekh, maiṉ apná háth tujh par baṛhátá thá, aur tere haqq ko ghaṭátá thá, aur tujhe Filistíoṉ kí beṭíoṉ ke qábú meṉ jo tujh se dushmaní rakhtí aur terí ḳharábí kí ráh se sharminda hotí thíṉ, supurd kartá thá. 28 Tab tú ne ahl i Asúr se ziná kí is liye ki tú ser na ho saktí thí, aur tú ne un se ziná kí, par un se bhí ser na húí. 29 Aur tú ne mulk i Kanaán se Kasdíoṉ talak apní zinákárí baṛháí, par un se bhí ser na húí. 30 Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai ki Terá dil kaisá betáb hai, ki tú yih sab kuchh kartí hai jo salíta fáhisha ká kám hai, 31 Ki tú harek saṛak ke sire par apne chakle banátí hai aur harek bázár meṉ apne únche makán taiyár kartí hai! Aur tú kasbí kí mánind nahíṉ, jo khínch karke ḳharchí ko baṛhátí hai, 32 Balki biyáhí chhinál kí mánind hai jo apne shauhar ke iwaz auroṉ ko letí hai. 33 Log sárí kasbíoṉ ko ḳharchí dete haiṉ, par tú apne yároṉ ko ḳharchí baḳhshtí hai aur unheṉ inám detí hai táki we chároṉ taraf se tere pás ziná karne ko áweṉ. 34 Aur tú apní zinákárí meṉ aur auratoṉ se baraks hai, is wáste ki zinákárí ke liye tere píchhe koí nahíṉ játá, balki tú ḳharchí detí hai, aur tujhe ḳharchí nahíṉ dí játí, is bát meṉ tú baraks hai.

35 So are zániya, Ḳhudáwand kí bát sun. 36 Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, Is liye ki terí zinákárí meṉ tere yároṉ par aur tere sáre makrúh butoṉ par terí dhát unḍelí gaí, aur terí uryání ughárí gaí, aur tere beṭoṉ ke ḳhún ke sabab jo tú ne unheṉ guzaráne: 37 Is liye dekh main tere sáre yároṉ ko jinheṉ tú achchhí lagí, aur sabhoṉ ko, jinheṉ tú cháhtí thí, aur sabhoṉ ko, jin se tú ghinátí thí faráham karúngá; maiṉ unheṉ chároṉ taraf se tujh par jama karúngá, aur un ke áge terí nangáí ko ughárúngá, táki we terí sárí nangáí dekheṉ. 38 Aur maiṉ terá insáf aisá karúngá jaisá zinákár joṛúoṉ aur ḳhúnrezoṉ ke insáf karte haiṉ, aur maiṉ gazab aur gairat meṉ tujh se ḳhún ká sá intiqám lúngá. 39 Aur maiṉ tujhe un ke háth meṉ kar dúngá, aur we tere chakloṉ ko ḍháenge, aur tere únche makánoṉ ko toṛenge, aur tere kapṛe utárenge, aur tere ḳhushnumá zewarát chhín lenge, aur tujhe nangí aur ughárí chhoṛenge. 40 Aur we tujh par ek jamáat ko chaṛhá láwenge aur tujhe patthar se patharáwenge, aur apní talwároṉ se tujhe bedhenge. 41 Aur we tere ghar jaláwenge, aur bahut sí auratoṉ ke dekhne meṉ tujhe sazá denge. So maiṉ terí zinákárí ko mauqúf karúngá, aur tú phir ḳharchí na degí. 42 Aur maiṉ apná jí tujh se ṭhandá karúngá, aur merí gairat tujh se játí rahegí, aur maiṉ ḳhátirjama hoúngá aur phir na risiyáúngá. 43 Is liye ki tú ne apní jawání ke dinoṉ ko yád na kiyá, aur in sab kámoṉ meṉ mujh se shoḳh o gustáḳh ho gaí hai, is liye Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Dekh maiṉ terí ráh ká badlá tere sir par láúngá, ki tú áge apne sáre ghinaune kámoṉ par qabáhat na baṛháwe.

44 Dekh, har zárib ul masal tujh par yih masal kahegá ki Jaisí má waisí beṭí. 45 Tú beṭí apní us má kí hai jo apne shauhar aur apní aulád se ghinátí thí, tú

sagí bahin apní un bahinoṉ kí hai, jo apne khasamoṉ aur apne laṛkoṉ se ghinátí thíṉ. Tumhárí má Hittí aur tumhárá báp Amúrí. 46 Aur terí baṛí bahin Samrún hai, wuh aur us kí beṭíáṉ, jo terí báyíṉ taraf rahtí haiṉ, aur terí chhoṭí bahin, jo terí dahní taraf rahtí hai, so Sadúm aur us kí beṭíáṉ haiṉ. 47 Lekin tú faqat un kí ráh par nahíṉ chalí, aur sirf un ke ghinaune kámoṉ ke mutábiq nahíṉ kiyá, ki yih tere nazdík chhoṭí bát thí; balki tú apní sárí chálon meṉ un se ziyáda saṛ gaí. 48 Khudáwand Khudá kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam, ki terí bahin Sadúm ne apní beṭíoṉ samet aisá nahíṉ kiyá jaisá tú ne apní beṭíoṉ samet kiyá hai. 49 Dekh, terí bahin Sadúm ká gunáh yih thá, ki wuh apní beṭíoṉ samet gurúr aur roṭí kí serí aur árám kí gaflat meṉ zindagí guzrán kartí thí, aur miskín aur muhtáj ke háth ko taqwíyat na detí thí; 50 Aur we gustákh hoke mere áge karíh kám kartí thíṉ; is liye maiṉ ne dekhkar unheṉ dúr kiyá. 51 Aur Samrún ne tere gunáhoṉ ká ádhá bhí nahíṉ kiyá, aur tú ne apne makrúhát ko un se ziyáda baṛháyá, aur apne sáre ghinaune kámoṉ se, jo tú ne kiye, apní bahinoṉ ko sádiq ṭhaharáyá. 52 Pas tú apní ruswáí sah, jo tú apní bahinoṉ ke haqq meṉ wájib jántí hai! Tere gunáhoṉ se, jo tú ne un se ghinaune kiye, we tujh se ziyáda sádiq málúm hotí haiṉ. Pas tú bhí ruswá ho, aur apní tashhír uṭhá, ki tú ne apní bahinoṉ ko sádiq ṭhaharáyá hai. 53 Aur maiṉ un kí asírí ko pher láúngá yáne Sadúm aur us kí beṭíoṉ kí asírí ko, aur Samrún aur us kí beṭíoṉ kí asírí ko, aur maiṉ tere asíroṉ kí asírí ko un ke darmiyán meṉ pher láúngá, 54 Tá ki tú apní ruswáí sahe, aur apne sáre kám se pashemán howe, ki tú un kí tasallí kí báis húí hai. 55 Aur terí bahin Sadúm aur us kí beṭíáṉ apne agle hál meṉ pher áwengí, aur Samrún aur us kí beṭíáṉ apne agle hál meṉ pher áwengí, aur tú aur terí beṭíáṉ apne agle hál meṉ pher áogí. 56 Tú apne ghamand ke dinoṉ meṉ apní bahin Sadúm ká nám zubán par bhí nahíṉ letí thí, 57 Us se peshtar kí terí badkárí kí tashhír húí jaisí us waqt húí jab ki Arám kí beṭíáṉ aur us kí cháron taraf kí aurateṉ tujhe karíh jántí thíṉ, aur Filistíoṉ kí beṭíáṉ cháron taraf se tujhe qabíh jántí thíṉ. 58 Khudáwand kahtá hai, ki Tú ab apne fisq o fajúr ká phal khátí hai.

59 Ki Khudáwand Khudá kahtá hai, ki Jaisá tú ne kiyá waisá maiṉ tujh se karúngá, ki tú ne qasam ṭálkar ahdshikaní kí hai. 60 Tis par bhí maiṉ apne ahd ko jo maiṉ ne terí jawání ke dinoṉ meṉ tujh se bándhá, yád karúngá, aur ahd i abadí tere sáth qáim karúngá. 61 Aur jab tú apní baṛí aur chhoṭí bahinoṉ ko qabúl karegí, aur maiṉ unheṉ terí beṭíáṉ karúngá, tab tú apní ráhoṉ ko yád karke pashemán hogí, lekin terá ahd se yih wuqúa na hogá. 62 Aur maiṉ apná ahd tere sáth qáim karúngá, aur tú jánegí ki maiṉ Khudáwand húṉ: 63 Táki tú yád kare aur pashemán howe, aur sharm ke máre apná munh na khole, jab ki maiṉ sab kuchh, jo tú ne kiyá hai, muáf kartá húṉ, Khudáwand Khudá kahtá hai.

XVII. BÁB.

1 Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur kahá ki 2 Ai ádamzád, ek pahelí nikál, aur ahl i Isráel se ek masal kah, 3 Aur bol, ki Khudáwand Khudá yúṉ kahtá hai, ki Ek baṛá uqáb jo baṛe bázú, aur lambe pankh rakhtá aur rangárang bál o par se bhará húá thá, Lubnán par áyá, aur sanaubar kí phungí le gayá. 4 Wuh

sab se únchí dálí torke tijárat ke mulk meṉ legayá, aur saudágaroṉ ke shahr meṉ use lagáyá. 5 Aur wuh us zamín ká ek qalam le gayá, aur use ziráat ke khet meṉ lagayá, aur bahut se páni pás láyá, aur bed kí mánind use lagáyá. 6 Aur wuh barhá, aur sáfil qámat ká phailtá ták húá, aisá ki us kí lateṉ us par lag gaíṉ, aur us kí jareṉ us ke níche húíṉ; so ták ho gayá, aur dálíáṉ nikálíṉ, aur kompaleṉ phutwáíṉ.

7 Aur bare bare pankhoṉ aur bahut par o bál ká ek dúsrá uqáb thá. Aur dekho, ki yih ták apní jareṉ us kí taraf jhukáíṉ, aur us kí taraf apní dálíáṉ barháíṉ, táki wuh apní kiyárí kí nálí se use sínche. 8 Wuh achchhe khet meṉ bahut se páni ke pás lagáyá gayá thá, ki dálíáṉ phúteṉ aur phal phale aur achchhá ták howe. 9 Tú boliyo, ki Khudáwand Khudá yúṉ kahtá hai, Kyá wuh lahlaháwegá? Kyá wuh us kí jar na ukháregá, aur us ká phal na kátegá ki wuh súkh jáe, aur us kí barhtí ke sáre patte súkh jáeṉ? Háṉ wuh na báládastí se na bahut logoṉ se use jar se ukháregá. 10 Dekh wuh lagáyá to gayá, par kyá barhegá? kyá wuh jab lúh us par lagegí, súkh na jáegá? Wuh apní kiyárí meṉ jaháṉ barhtá hai, bilkull súkh jáegá. 11 Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 12 Bágí khándán se kah, Kyá tum in bátoṉ ke máne nahíṉ jánte? Tú kahiyo, Dekho, ki sháh i Bábul Yarúsalam ko áyá, aur us ke bádsháh ko, aur us ke sardároṉ ko pakrá, aur unheṉ apne sáth Bábul ko le gayá. 13 Aur us ne bádsháhí nasl meṉ se ek liyá, aur us se ahd bándhá, aur us se qasam lí, aur mulk ke pahlawánoṉ ko le gayá, 14 Táki wuh mamlukat ájiz howe, aur apne ko barpá na kare, ki us ke ahd ko hifz kare, aur us par qáim rahe. 15 Lekin wuh elchíoṉ ko Misr meṉ bhejkar ki use ghore aur bahut log deweṉ, us se mutamarrid húá. Kyá yih ban paregá? Kyá wuh shakhs bach jáegá jo aisá kuchh kartá hai? Us ne ahdshikaní kí, aur kyá aisá bach niklegá? 16 Khudáwand Khudá kahtá hai, ki merí hayát kí qasam, ki us bádsháh ke maqám meṉ, jo use bádsháh kartá thá, jis kí qasam us ne tálí, aur jis ká ahd us ne torá, us ke sáth wuh Bábul meṉ maregá. 17 Aur Firaún bare lashkar aur bahut logoṉ ko leke jang meṉ us ke liye kuchh nahíṉ kar sakegá, jis waqt ki pushta bándhte haiṉ, aur burj banáte haiṉ, ki bahut jánoṉ ko halák kareṉ.

18 Us ne qasam tálí aur ahd torá, aur dekh us ne to apná háth diyá thá; us ne yih sab kuchh kiyá: so wuh na bachegá. 19 Is liye Khudáwand Khudá kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam, ki wuh merí hí qasam hai jo us ne tálí, aur wuh merá hí ahd hai jo us ne torá, usí ká badlá maiṉ usí ke sir par dúngá. 20 Maiṉ apná jál us par phailáúngá, aur wuh mere phande meṉ pakrá jáegá, aur maiṉ use Bábul ko láúngá, aur waháṉ us se us kí bewafáí ká, jo us ne mujh se kí, insáf karúngá. 21 Aur us ke sáre lashkaroṉ ke sab muntakhab mard talwár se máre parenge, aur jo bache so sáre atráf meṉ parágauda ho jáenge, aur tum jánoge ki maiṉ Khudáwand bolá.

22 Khudáwand Khudá kahtá hai, ki maiṉ buland sanaubar kí phungí se lúngá aur baitháúngá, aur us kí shákhoṉ ke sire se ek patlá qalam lúngá aur use ek únche aur buland pahár par lagáúngá. 23 Isráel ke únche pahár par maiṉ use lagáúngá, so wuh shákheṉ nikálegá aur phal láwegá, aur khushnumá sanaubar hogá, aur sárí chiriyáṉ aur sab parinde us ke tale basenge, we us kí dálíoṉ ke sáya meṉ baserá karenge. 24 Aur maidán ke sáre darakht jánenge ki maiṉ Khudáwand únche darakht ká utárnewálá aur níche darakht ká barhánewálá húṉ; maiṉ hare darakht

ko sukhátá húṉ, aur súkhe daraḳht ko lahlahwátá húṉ. Maiṉ Ḳhudáwand bolá aur kiyá.

XVIII. BAB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 2 Tumhárá kyá matlab hai jo Isráel ke mulk ke haqq meṉ yih kaháwat kahte ho, ki Bápdádoṉ ne gúra kháyá, aur beṭoṉ ke dánt khaṭṭe húe. 3 Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam, ki tumheṉ phir Isráel meṉ yih masal na kahná hogá. 4 Dekh, sárí jáneṉ merí haiṉ; dekh jaisá báp kí ján waisá beṭe kí ján, donoṉ merí haiṉ; wuh ján jo gunáh kartí hai, soí maregí.

5 Wuh insán jo sádiq hai, aur adálat aur sadáqat kartá hai, 6 Aur paháṛoṉ par prasád nahíṉ khátá, aur ahl i Isráel ke butoṉ par apní ánkheṉ na uṭhátá, aur apne hamsáye kí jorú ko nápák na kartá, aur háiz jorú pás nahíṉ játá, 7 Aur kisí ko na satátá aur qarzdár ká girau pher detá, aur zulm se kisí ko na lúṭtá hai, bhúkhoṉ ko apní roṭí khilátá hai, nange ko kapṛe pahinátá hai, 8 Súd par nahíṉ detá, aur kuchh nafa nahíṉ letá, badí se apná háth khínchtá hai, aur ádmí ádmí ke darmiyán sachá insáf kartá hai, 9 Merí ráhoṉ par chaltá aur mere hukmoṉ ko hifz kartá ki sachái par amal kare: wuh sádiq hai, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki wuh jíegá.

10 Par agar us se ek beṭá paidá howe, jo bigáṛ kare, aur ḳhún baháwe, aur un gunáhoṉ meṉ se ek gunáh kare, 11 Aur un sáre nek kámoṉ ko na kare, balki paháṛoṉ par prasád kháwe aur apne parosí kí jorú ko nápák kare, 12 Miskín aur muhtáj ko satáwe, zulm se lúṭ lewe, girau pher na dewe, aur butoṉ par apní ánkheṉ uṭháwe, aur ghinaune kám kare, 13 Biyáj par dewe aur súdḳhor howe: to kyá wuh jíegá? Wuh na jíneká; us ne ye sáre nafratí kám kiye, wuh márá paṛegá, us ká lahú us par hogá.

14 Phir agar us se ek beṭá paidá howe jo un sáre gunáhoṉ ko, jo uská báp kartá hai, dekhe, aur sochke aisá na kare, 15 Aur paháṛoṉ par prasád na kháwe, aur ahl i Isráel kí múratoṉ kí taraf apní ánkheṉ na uṭháwe, aur apne parosí kí jorú ko nápák na kare, 16 Aur kisí ko na satáwe, girau na báz rakhe, aur zulm se na lúṭ lewe, bhúkhe ko apní roṭí khiláwe, aur nange ko kapṛe pahináwe, 17 Garíb se apná háth báz rakhe aur biyáj na lewe na súdḳhor howe, mere hukmoṉ par amal kare aur merí ráhoṉ par chale: wuh apne báp ke gunnáhoṉ ke liye na maregá; wuh jítá rahegá, 18 Us ká báp jisne apne bhái se zulm kiyá aur dastdaráz húá, aur apne logoṉ meṉ aisá kám kiyá, jo achchhá nahíṉ, dekh wuh apne hí gunáh ke sabab se maregá.

19 Par tum kahte ho, ki Kyúṉ wuh beṭá us báp ká gunáh nahíṉ uṭhátá hai? Lekin wuh beṭá to adl aur sidq ká kám kartá thí, us ne mere hukmoṉ ko hifz kiyá aur un par amal kiyá: so wuh jíegá. 20 Wuh ján jo gunáh kartí hai, soí maregí beṭá báp ke gunáh na sahegá, aur na báp beṭe ke gunáh sahegá; sádiq kí sadáqat usí par hogí, aur sharír kí sharárat usí par paṛegí.

21 Lekin agar sharír apní sárí ḳhatáoṉ se jo us ne kíṉ, phire, aur mere sáre hukmoṉ ko hifz kare aur adálat aur sadáqat kare, to wuh jíegá, wuh na maregá. 22 Us kí sárí badkáríáṉ us ke liye mahsúb na hongí, wuh sárí nekokáríoṉ se jíegá.

23 Khudawand Khudá kahtá hai, ki Kyá maiṉ gunáhgár kí maut cháhtá húṉ, aur yih nahíṉ ki wuh apní ráh se phire aur jíwe?

24 Phir agar sádiq apní sadáqat se phire, aur gunáh kare, aur un sáre ghinaune kámoṉ ke mutábiq jo sharír kartá hai, kare: to kyá wuh jíegá? Uskí sárí sadáqat jo us ne kí, mahsúb na hogí; wuh apní bewafáí se, jo us se húí, aur apní khatá se jo us ne kí, un meṉ wuh maregá.

25 Tis par bhí tum kahte ho ki Khudawand kí ráh rást nahíṉ. Ai ahl i Isráel suno to. Kyá merí ráh rást nahíṉ? Kyá tumhárí ráh nárást nahíṉ? 26 Jab sádiq apní sadáqat se phire, aur gunáh kare, aur un se mare: to wuh apne gunáh ke sabab jo usí ne kiyá, maregá. 27 Aur agar sharír apní sharárat se jo kartá hai, phire, aur adl aur sidq kare: to wuh apní ján jítí rakhegá. 28 Kyúnki us ne sochá aur apne sáre gunáhoṉ se jo kartá thá, phirá: so wuh jíegá, wuh na maregá.

29 Tadbhí ahl i Isráel kahte haiṉ ki Khudawand kí ráh rást nahíṉ! Ai ahl i Isráel kyá merí ráh rást nahíṉ? Kyá tumhárí ráh nárást nahíṉ? 30 Pás Khudawand Khudá kahtá hai, ki Ai ahl i Isráel, maiṉ har ek kí ráh ke mutábiq tumhárá insáf karúngá. So tauba karo, aur apní sárí badkáríoṉ se táib ho, aur gunáh tumhárí halákat ká báis na ho. 31 Sáre bure kám, jin se tum badkár bane, apne se phenk do, aur apne liye nayá dil aur rúh i jadíd banáo, káhe ko tum, jo ahl i Isráel ho, maroge? 32 Ki Khudawand Khudá kahtá hai, ki maiṉ murda ká marná nahíṉ cháhtá húṉ. So phiro aur jío.

XIX. BAB.

1 Par tú Isráel ke sardároṉ par nauha uṭhá, 2 Aur kah, ki Terí má kaisí sherní hai, wuh sheroṉ ke darmiyán leṭí thí, aur jawán sheroṉ ke bích meṉ apne bachchoṉ ko páltí thí. 3 Aur us ne apne bachchoṉ meṉ se ek ko posá, so wuh jawán sher húá aur shikár pakaṛne síkhá, aur ádmíoṉ ko bhakhne lagá. 4 Aur jab qaumoṉ ne us ká áwáza suná, to wuh un ke gár meṉ pakṛá gayá, aur we us kí nák meṉ kánṭá márke use zamín i Misr meṉ láe. 5 Aur jab sherní ne dekhá, ki maiṉ abas muntazir húí, aur ummed játí rahí, tab us ne apne bachchoṉ meṉ se dúsre ko liyá, aur use jawán sher kiyá. 6 Aur wuh sheroṉ ke darmiyán sair kartá phirá, aur jawán sher húá, aur shikár pakaṛne síkhá, aur ádmíoṉ ko bhakhne lagá. 7 Aur us ne un ke mahalloṉ ko bigáṛ diyá, aur un ke shahroṉ ko wírán kiyá, aur zamín aur uskí ábádí us ke garajne kí áwáz se ujaṛ gaí. 8 Tab chároṉ taraf ke mulkoṉ kí qaumeṉ us ke muqábala meṉ uṭhíṉ, aur us par apná jál phailáyá, wuh un ke gár meṉ pakṛá gayá. 9 Aur we us kí nák meṉ kánṭá márke aur use qafas meṉ ḍálke sháh i Bábul pás le gae. Unhoṉ ne use gaṛh meṉ ḍálá, táki us kí áwáz Isráel ke paháṛoṉ par phir suní na jáe.

10 Terí má terí mánind us ták kí misál hai jo pání ke pás lagáyá gayá; wuh bahut pání se phaldár aur ghaná húá. 11 Aur us kí lateṉ aisí moṭí ho gaíṉ, ki bádsháhoṉ ke asáoṉ ke láiq húíṉ, aur ghaní shákhoṉ ke bích meṉ se uskí qámat baṛh gaí, aur uskí ghaní shákhoṉ kí phungí numáyán húí. 12 Lekin wuh gazab se ukhaṛá gayá, zamín par utárá gayá aur us ká phal lúh se súkh gayá; us kí moṭí lateṉ ṭúṭke súkh gaíṉ, aur ág se bhasam húíṉ. 13 Aur ab wuh bayábán meṉ ek súkhí

aur piyásí zamín meṉ baiṭháyí gayá hai. 14 Aur us kí ḍálíoṉ kí ek chhaṛ se ág nikalke us ká phal khá gaí hai; aur us kí koí aisí moṭí ḍálí na rahí ki saltanat ká asá ho. Yih nauha hai aur nauha hogá.

XX. BAB.

1 Aur sátweṉ baras ke páṉchweṉ mahíne kí daswíṉ táríkh meṉ yúṉ húá, ki Isráel ke koí buzurg mere áge á baiṭhe ki Khudawand se sawál kareṉ. 2 Tab Khudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 3 Ki Ai ádamzád, Isráel ke buzurgoṉ se báteṉ kar aur unheṉ káh, ki Khudawand Khudá yúṉ kahtá hai, Kyá tum mujh se sawál karne ko áye ho? Khudawand Khudá kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam maiṉ tum se púchhá na jáúngá. 4 Kyá tú unheṉ ilzám na degá, ai ádamzád, kyá tú unheṉ ilzám na degá? Un ke bápdádoṉ ke nafratí kám unheṉ jatá, 5 Aur unheṉ kah, ki Khudawand Khudá yúṉ kahtá hai, ki Jis din maiṉ ne baní Isráel ko barguzída kiyá, aur ahl i Yaqúb kí nasl par háth uṭháyá aur zamín i Misr meṉ apne ko un par záhir kiyá maiṉ ne un par háth uṭháyá, aur unheṉ kahá, Maiṉ Khudawand tumhárá Khudá húṉ. 6 Us din maiṉ ne un par apná háth uṭháyá ki unheṉ zamín i Misr se us zamín meṉ láúṉ jo maiṉ ne un ke liye dekh rakhí thí, wuh shahd o shír se bahtí hai, wuh sáre mulkoṉ ká fakhr hai. 7 Aur maiṉ ne unheṉ kahá, ki Tum meṉ se har ek shakhs apní apní ánkhoṉ kí nafratí chízoṉ ko phenk dewe, aur tum Misr ke butoṉ se najis mat ho jáo. Maiṉ Khudawand tumhárá Khudá húṉ.

8 Lekin we mujh se bágí húe, aur na cháhá ki merí suneṉ: un meṉ se kisí ne apní ánkhoṉ kí nafratí chízoṉ ko tark na kiyá, aur Misr ke butoṉ ko chhoṛ na diyá. Tab maiṉ ne kahá ki Maiṉ apná qahr un par uṇḍelúngí, aur apná gazab zamín i Misr meṉ un par tamám karúngá. 9 Lekin maiṉ ne apne nám ke liye amal kiyá tá ki merá ism un qaumoṉ kí ánkhoṉ ke sámhne jin ke darmiyán we rahte the, aur jin kí ánkhoṉ ke sámhne maiṉ un par záhir húá ki unheṉ zamín i Misr se nikál láúṉ, nápák na howe. 10 So maiṉ ne unheṉ zamín i Misr se nikálá, aur unheṉ bayábán meṉ láyá. 11 Aur maiṉ ne apne huqúq unheṉ diye aur apne ahkám unheṉ jatáe jin par ádmí agar amal kare to un se jíegá. 12 Aur maiṉ ne apne sabt bhí unheṉ diye ki we mere aur un ke darmiyán nishán howeṉ, tá ki we jáneṉ, ki maiṉ Khudawand un ká muqaddas karnewálá húṉ.

13 Lekin ahl i Isráel bayábán meṉ mujh se bágí húe, we merí ráhoṉ par na chale aur mere hukmoṉ ko haqír jánte the, jin par agar insán amal kare, to un se jíegá, aur we mere sabtoṉ ko niháyat nápák karte the. Tab maiṉ ne kahá, ki Maiṉ bayábán meṉ apná qahr un par názil karúngá ki unheṉ faná karúṉ. 14 Lekin maiṉ ne apne nám ke liye amal kiyá, tá ki merá ism un qaumoṉ kí nazar meṉ jin ke dekhne meṉ maiṉ unheṉ báhar láyá, nápák na howe. 15 Aur maiṉ ne bhí bayábán meṉ un par apná háth uṭháyá ki unheṉ us zamín meṉ na láúṉ jo maiṉ ne unheṉ dí, jis meṉ shír o shahd bahtá hai, aur jo sárí zamínoṉ ká fakhr hai; 16 Kyúnki we merí shariat ko haqír jánte the, aur mere hukmoṉ par na chalte the, aur mere sabtoṉ ko nápak karte the, ki un ká jí un ke butoṉ ke pichhe chaltá thá. 17 Lekin

mujhe un par rahm kí nazar húí ki unheṉ halák na kiyá, aur bayábán meṉ unheṉ miṭá na ḍálá.

18 Aur maiṉ ne bayábán meṉ un ke beṭoṉ se kahá, ki Tum apne bápoṉ kí ráh par mat chalo, aur un ká dastúr mat máno, aur un ke butoṉ se nápák mat ho jáo. 19 Maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṉ: merí ráhoṉ par chalo, aur mere hukmoṉ ko máno, aur un par amal karo. 20 Aur mere sabtoṉ ko muqaddas jáno, ki we mere aur tumháre darmiyán nishán howeṉ, tá ki tum jáno, ki maiṉ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṉ.

21 Lekin un ke beṭe bhí mujh se bágí húe; we merí ráhoṉ par na chalte the, aur mere hukmoṉ ko na mánte the ki un par amal kareṉ jin par agar insán amal kare to un se jíegá, aur we mere sabtoṉ ko nápák karte the. Tab maiṉ ne kahá ki maiṉ apná qahr un par barsáúngá, aur bayábán meṉ apná gazab un par pahuncháúngá. 22 Lekin maiṉ ne apná háth báz rakhá, aur apne nám ke liye amal kiyá, tá ki wuh un qaumoṉ kí nazar meṉ jin ke dekhne meṉ maiṉ unheṉ báhar láyá thá, nápák na howe. 23 Phir maiṉ ne bayábán meṉ un par apná háth uṭháyá ki maiṉ unheṉ qaumoṉ meṉ bithráúngá, aur mulkoṉ meṉ unheṉ parágandá karúngá. 24 Is liye ki we mere hukmoṉ ko na mánte the, aur mere huqúq ko haqír jánte the, aur mere sabtoṉ ko nápák karte the, aur un kí ánkheṉ un ke bápoṉ ke butoṉ ke píchhe chaltí thíṉ. 25 Aur maiṉ ne bhí unhen huqúq diye jo bhale nahíṉ, aur qawánín jin se we na jíte. 26 Aur maiṉ ne unheṉ un ke qurbánoṉ se makrúh kiyá, ki we sab pahlauṭhoṉ ko butoṉ ke liye guzaránte the, tá ki maiṉ unheṉ ḳharáb karúṉ, tá ki we jáneṉ ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

27 Is liye, ai ádamzád, tú ahl i Isráel se báteṉ kar, aur unheṉ kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Siwá is ke tumháre bápoṉ ne mujh se bewafáí karke merí takfír kí. 28 Ki jab maiṉ unheṉ us mulk meṉ láyá jise unheṉ dene ko maiṉ ne apná háth uṭháyá thá, tab unhoṉ ne harek únche paháṛ ko aur sáre ghane daraḳhtoṉ ko dekhá, aur waháṉ apne zabíhoṉ ko zabh kiyá, aur waháṉ apne gazabangez qurbánoṉ ko guzaráná, aur waháṉ apní ḳhushbúí chaṛháí, aur waháṉ apne tapáwan tapáe. 29 Tab maiṉ ne unheṉ kahá, ki Yih kyá únchá makán hai jaháṉ tum játe ho? Tis par bhí us ká nám únchá makán áj ke din tak hai.

30 Is liye tú ahl i Isráel se kah ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, Kyá tum apne bápdádoṉ kí ráh meṉ apne ko nápák karte ho, aur un ke makrúh butoṉ ká píchhá karke ziná karte ho? 31 Ki tum apne hadiya chaṛháke aur apne beṭoṉ ko ág meṉ guzaránke apne sáre butoṉ se apne ko áj ke din tak nápák karte ho: So ai ahl i Isráel kyá maiṉ tum se púchhá jáún? Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, Merí hayát kí qasam, maiṉ tum se púchhá na jáúngá. 32 Jo tumháre jí meṉ átá hai, so kabhí na hogá, ki tum kahte ho ki Káṭh aur patthar kí pújá meṉ ham gair qaumoṉ ke mánind aur mulkoṉ ke gharánoṉ ke mánind honge. 33 Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Merí hayát kí qasam ki maiṉ zoráwar háth se aur báládastí se aur reḳhta qahr se tum par salṭanat karúngá. 34 Aur maiṉ zoráwar háth se aur báládastí se aur reḳhta qahr se tumheṉ qaumoṉ meṉ se báhar nikál láúngá, aur un mulkoṉ meṉ se jin meṉ tum parágandá ho gae, faráham karúngá. 35 Aur maiṉ tumheṉ qaumoṉ ke bayábán meṉ láúngá, aur rúbarú tum se mubáhasa karúngá. 36 Jaisá maiṉ ne tumháre bápdádoṉ ke sáth zamín i Misr ke bayábán meṉ mubáhasa kiyá, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, waisá maiṉ tum se bhí mubáhasa

karúngá. 37 Aur maiṉ tumheṉ chhaṛí ke níche se chaláúngá, aur tumheṉ ahd ke band meṉ láúngá. 38 Aur maiṉ tum se un logoṉ ko, jo mutamarrid aur mujh se bágí haiṉ, judá karúngá: maiṉ unheṉ un kí gurbat ke mulk se nikálúngá, par we mulk i Isráel meṉ na áne páwenge, táki tum jáno ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ. 39 Aur tum se jo ahl i Isráel ho, Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Agar mere shinawá na hoge to jáo, aur bád is ke bhí harek apne apne but kí ibádat karo, par apní qurbáníoṉ se aur apní múratoṉ se merá muqaddas nám pher nápák mat karo. 40 Kyúnki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Mere koh i muqaddas par Isráel ke únche pahár par, tamám ahl i Isráel, sab jo mulk meṉ haiṉ, merí bandagí karenge; waháṉ maiṉ unheṉ qabúl karúngá, aur waháṉ maiṉ tumháre chaṛháwoṉ aur tumháre hadiye ke pahle phaloṉ ko, aur tumhárí muqaddas chízoṉ ko pasand karúngá. 41 Jab maiṉ tumheṉ qaumoṉ meṉ se nikál láúngá, aur un mulkoṉ meṉ se, jin meṉ tum parágaṉda húe ho, jama karúngá, tab main tumheṉ ḳhushbúí kí mánind qabúl karúngá, aur gair qaumoṉ ke dekhne meṉ tum se merí taqdís kí jáegí. 42 Aur jab maiṉ tumheṉ mulk i Isráel meṉ us zamín meṉ, jis kí bábat maiṉ ne tumháre bápdádoṉ par háth uṭháyá, ki tumheṉ dúngá, láyá, tab tum jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ. 43 Aur waháṉ tum apní ráhoṉ ko aur apne kámoṉ ko jin se tum nápák húe ho, yád karoge, aur tum apní sárí badkáríoṉ ke sabab apní nazar meṉ ghinaune hoge. 44 Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá ki Ai ahl i Isráel jab maiṉ tumhárí burí ráhoṉ aur ḳharáb kámoṉ ke mutábiq nahíṉ, balki apne nám ke ḳhátir tum se sulúk karúngá, tab tum jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

45 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 46 Ai ádamzád, apná rukh janúb kí taraf kar, aur dakhin ke ḳhiláf báteṉ kar, aur janúb ke maidán ke jangal ke ḳhiláf nubúwat kah. 47 Aur janúb ke jangal se bol, ki Ḳhudáwand ká kalám sun, Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá, ki Dekh, maiṉ tujh meṉ ek ág bárúngá jo tujh meṉ har hare daraḳht ko aur har súkhe daraḳht ko khá legí; wuh mushtail shuala na bujhegá, aur us se janúb se shimál tak sárí sath jal jáegí. 48 Aur sáre bashar dekhenge ki maiṉ Ḳhudáwand us ká bárnewálá húṉ; wuh na bujhegí. 49 Tis par maiṉ ne kahá ki Háe Ḳhudáwand Ḳhudá, we to merí bábat meṉ kahte haiṉ, Kyá wuh tamsíleṉ nahíṉ kahtá?

XXI. BAB.

1 Tab Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 2 Ai ádamzád, tú apná rukh Yarúsalam par rakh, aur maqdisoṉ par báteṉ kar aur zamín i Isráel par nubúwat kar, 3 Aur zamín i Isráel se kah, ki Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Dekh maiṉ tujh par áúngá, aur apní talwár ko miyán se nikálúngá, aur sálih aur tálih ko tujh meṉ se munqata karúngá. 4 Is sabab se ki maiṉ tere bích se sálih aur tálih ko munqata karúngá, is liye merí talwár apní miyán se janúb se shimál tak sáre bashar par niklegí. 5 Aur sáre bashar jánenge ki maiṉ Ḳhudáwand ne apní talwár miyán se nikálí hai, wuh phir na lauṭegí. 6 So ai ádamzád, kamar kí ṭís meṉ tú háe háe kar, aur ranj kí talḳhí meṉ un kí áṉkhoṉ ke áge ṭhandí sáns bhar. 7 Aur aisá hogá, ki jab we tujhe púchheṉ ki Tú kyúṉ háe háe kartá hai, to jawáb de, ki us áwáza ke liye, kyúnki wuh átá hai; aur sáre dil pighal jáenge, aur sáre háth ḍhíle honge, aur sáre jí ḍúb jáenge, aur sáre

ghuṭne píní ho jáenge: Khudáwand Khudá kahtá hai ki Dekh wuh átá hai, aur ho letá hai.

8 Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 9 Ki Ai ádamzád, nubúwat kar aur kah, ki Khudáwand yúṉ farmátá hai, ki Tú kah, Talwár, talwár hai, wuh dhár kí gaí aur chamkáí bhí gaí. 10 Wuh qitál ke liye dhár kí gaí hai, wuh jagmagáne ke liye chamkáí gaí hai. Phir kyá ham khush howeṉ? Mere beṭe ká sibt sab lakṛí ko haqír jántá. 11 Aur us ne talwár dí ki chamkáí jáwe, aur háth meṉ chaláí jáwe; wuh báṛ rakhí gaí aur masqúl húí ki qátil ke háth meṉ dí jáwe. 12 Ai ádamzád, tú ro roke chillá, ki wuh mere logoṉ par guzaregí, wuh Isráel ke sab sardároṉ par hogí, we mere logoṉ samet talwár ko sompe gae haiṉ: is liye apní jángh píṭ. 13 Khudáwand Khudá kahtá hai, ki wuh ázmáyá gayá, aur agar hiqárat karnewálá sibt bhí nábúd howe, to kyá?

14 Aur ai ádamzád, tú nubúwat kar, aur tálí már, aur talwár tín bár duhráí jáwe, ki wuh ek talwár hai jo qatl kartí hai, wuh ek talwár hai jo buzurgoṉ ko már ḍáltí hai, jo khalwat meṉ paiṭhtí hai. 15 Táki dil pighal jáweṉ, aur bahut máre paṛeṉ, maiṉ ne un ke pháṭakoṉ par yih ḍarání talwár rakhí hai. Háe wuh chamakne ke liye masqúl húí, wuh zabh ke liye tez kí gaí. 16 Simaṭ já, dahní taraf, báyeṉ taraf phir, aur jidhar terá rukh ho. 17 Aur maiṉ bhí tálí márúngá, aur intiqám leke apná jí ṭhandá karúngá. Maiṉ Khudáwand bolá.

18 Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 19 Ki Ai ádamzád, tú apne liye do ráheṉ nikál jin meṉ sháh i Bábul kí talwár áwe; ek hí mulk se we donoṉ ráheṉ nikleṉ, aur ek nishán baná, shahr ke sar i ráh meṉ use baná. 20 Ek ráh nikál ki us meṉ talwár baní Ammún kí Rabbat par áwe, aur ek ráh Yahúdáh kí hasína Yarúsalam par nikál. 21 Ki sháh i Bábul umm i ráh par yáne un donoṉ ráhoṉ ke sire meṉ khaṛá hogá ki peshgoí sune, aur qura ḍále aur putloṉ se sawál kare, aur zabíh ke kaleja ko liház farmáwe. 22 Us ke dahne meṉ Yarúsalam ká qura paṛegá, ki manjaníq lagáwe, ki qitál ke liye munh khole, ki lalkárne ko apní áwáz buland kare, ki manjaníq pháṭakoṉ par lagáwe, ki pushta bándhe ki burj banáwe. 23 Aur un kí nazar meṉ yih aisá hogá jaisá jhúṭhá shugún, yáne un ke liye jo qasam kháte the, par wuh us badkárí ko yád karegá ki we pakṛe jáweṉ.

24 Is liye Khudáwand Khudá yúṉ kahtá hai, ki Is wáste ki tum apne gunáhoṉ ko yád meṉ láte ho, aur tumhárí sharárateṉ yaháṉ tak záhir meṉ áíṉ, ki tumháre sáre kámoṉ meṉ tumhárí khatáeṉ dekh paṛtí haiṉ, háṉ is liye ki tum apne ko yád meṉ láte ho, tum háth meṉ giriftár ho jáoge. 25 Are tú bedín badkár sháh i Isráel jis ká din sharárat kí intihá ke waqt meṉ átá hai! 26 Khudáwand Khudá yúṉ farmátá hai, ki Táj dúr kiyá jáegá, aur dehím utárá jáegá; jo yih hai so yih na rahegá, ki jo nichá hai, so maiṉ úncháúngá, aur jo úncha hai so maiṉ utárúngá. 27 Maiṉ use ulaṭ ulaṭ ulaṭ dúngá, aur yih bhí na rahegá jab tak wuh na áwe jis ká haqq hai, use maiṉ detá húṉ.

28 Aur tú, ai ádamzád nubúwat kar aur kah ki Khudáwand Khudá baní Ammún kí bábat aur un kí malámat kí bábat meṉ yúṉ farmátá hai, ki tú kah ki Talwár, khínchí talwár, wuh zabh ke liye masqúl húí, wuh bhakosne ke liye chamkáí gaí. 29 Jab we tere liye dhokhá dekhte haiṉ, aur áge se jhúṭh kahte haiṉ, wuh tujhe un bedín badkároṉ ke gale par már ḍálegí jin ká din sharárat kí intihá ke waqt meṉ átá hai. 30 Talwár apní miyán meṉ pher de! Us maqám meṉ, jaháṉ tú ban-

áyá gayá, tere masdar kí zamín meṉ maiṉ terá insáf karúngá, 31 Aur maiṉ apná qahr tujh par undelúngá. Aur apne gazab kí ág tujh par bárúngá, aur tujh ko sakht mardoṉ ke háth meṉ kar dúngá, jo halák karne meṉ máhir haiṉ. 32 Tú ág ke liye índhan hogá, aur terá lahú zamín ke darmiyán bahegá, aur terá zikr pher kiyá na jáegí, kyúnki maiṉ Ḳhudáwand bolá húṉ.

XXII. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 ki Ai ádamzád, kyá tú mubáhasa karegá, kyá tú is ḳhúnrez shahr se mubáhasa karegá? Tú us ke sáre nafratí kámoṉ ko us par záhir kar. 3 Aur kah ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Ai shahr, jo tú apne bích meṉ lahú bahátá hai, ki terá dahr áwe, aur tú apne wáste butoṉ ko najásat ke liye banáwe. 4 Tú lahú baháke asámí ṭhahará, aur butoṉ ko banáke nápák húá, tú ne apne dinoṉ ko nazdík karwáyá, aur apne barasoṉ tak pahunchá hai. Is liye maiṉ tujhe qaumoṉ ká tána aur mulkoṉ ká ṭhaṭṭhá banáúngá. 5 Jo log tujh se nazdík yá dúr haiṉ, tujhe ṭhaṭṭhá márenge, ki tú palíd nám aur baṛá muztarib hogá.

6 Dekh, Isráel ke sardár, harek apne muqdúr bhar tujh meṉ mustaidd haiṉ ki lahú baháweṉ. 7 We tujh meṉ má báp ko haqír jánte haiṉ, we tere darmiyán pardesíoṉ par zulm karte haiṉ, we tujh meṉ yatímoṉ aur bewoṉ ko satáte haiṉ. 8 Tú mere maqdisoṉ ko náchíz jántá hai, aur mere sabtoṉ ko palíd kartá hai. 9 Log tujh meṉ tuhmat lagáte haiṉ, tá ki lahú baháweṉ, we tujh meṉ paháṛoṉ par kháte haiṉ, we tere andar meṉ fisq o fajúr karte haiṉ. 10 We tujh meṉ báp kí nangáí ko ughárte haiṉ; we tujh meṉ haiz kí nápák auratoṉ se mubásharat karte haiṉ. 11 Har ek dúsre kí jorú se qabíh kám kartá hai, aur har ek fisq o fajúr se apní bahú ko mulauwas kartá hai, aur har koí apní bahin apne báp kí beṭí ko tujh meṉ ḳharáb kartá hai. 12 We tujh meṉ rishwat lete haiṉ, tá ki lahú baháweṉ; tú biyáj aur súd letá hai, aur zulm karke apne parosí ko lúṭtá hai, aur Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki tú mujhe bhúl játá hai. 13 Dekh maiṉ terí taaddí par, jo tú kartá hai, aur terí saffákí par jo tere bích meṉ hotí hai, talí márúngí. 14 Kyá terá dil qáim rahegá, aur tere háth mazbút ṭhaharenge us din meṉ jab maiṉ terá muámala chukáúngá? Maiṉ Ḳhudáwand bolá aur karúngá. 15 Maiṉ tujh ko qaumoṉ meṉ bithráúngá, aur tujhe mulkoṉ meṉ chhitráúngá, aur terí najásat ko tujh meṉ se miṭá ḍálúngá; 16 Aur tú qaumoṉ kí nazar meṉ áp se ruswá ho jáegá, aur jánegá ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

17 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, ki 18 Ai ádamzád, ahl i Isráel mere liye mail ho gae haiṉ; we sab ghaṛiye meṉ pítal aur qaláí aur lohá aur sísá haiṉ; we rúpe ke mail húe haiṉ. 19 Isliye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Is wáste ki tum sab mail húe ho, so ab dekho, maiṉ tumheṉ Yarúsalam ke bích meṉ jama karúngá. 20 Jis tarah log rúpá aur pítal aur lohá aur sísá aur qaláí ko ghaṛiye meṉ jama karte haiṉ, ki un par pighláne ko ág báreṉ; isí tarah maiṉ apne qahr meṉ aur apne gazab men tumheṉ jama karúngá, aur ghaṛiye meṉ rakhke tumheṉ pighláúngá. 21 Háṉ maiṉ tumheṉ jama karúngá aur apne gazab kí ág tum par bárúngá, aur tum us ke bích meṉ pighláe jáoge. 22 Jaisá rúpá ghaṛiye meṉ galiyá

játá hai, waisá tum us ke bích meŋ galáe jáoge, aur tum jánoge ki maiŋ Khudawand apná gazab tum par undeltá húŋ.

23 Aur Khudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 24 Ai ádamzád, us se kah ki Tú ek zamín hai, jo sáf nahíŋ kí gaí hai, jis par qahr ke din meŋ pání na barastá hai. 25 Us ke darmiyán us ke nabíoŋ ká fitna hai; we un garande sheroŋ ke mánind haiŋ jo shikár phárte; we jánoŋ ko bhakhte haiŋ, we mál aur taháif ko chhín lete, we us ke darmiyán us kí bewoŋ ko bahut karte haiŋ. 26 Us ke káhin merí sharíat ko radd karte haiŋ, aur mere maqdisoŋ ko palíd karte haiŋ; we pák aur nápák meŋ kuchh farq nahíŋ karte, we najis aur táhir ká imtiyáz nahíŋ jatáte haiŋ; we apní ánkheŋ mere sabtoŋ se chhipáte haiŋ, aur maiŋ un meŋ beizzat húá húŋ. 27 Us ke sardár us ke andar meŋ phárnewále bheriyoŋ ke mánind haiŋ, ki lahú baháte, jánoŋ ko halak karte haiŋ, táki nafa páweŋ. 28 Us ke nabí un ke liye khám chúná potte haiŋ, dhokhá dekhte aur áge se jhúṭh kahte, aur bolte haiŋ ki Khudawand Khudá yúŋ farmátá hai, jab Khudawand nahíŋ bolá hai. 29 Mulk ke awámm zulm karte, lúṭ lete, miskín aur muhtáj ko satáte aur pardesíoŋ par náhaqq sakhtí karte haiŋ. 30 Gherá banáne ko aur mulk ke liye mere áge darár meŋ khaṛá hone ko maiŋ ne ek shakhs ḍhúnḍhá, táki use wírán na karúŋ, par koí na milá. 31 Is sabab maiŋ apná qahr us par barsáúngá, aur mere gazab kí ág se unheŋ faná karúngá, aur Khudawand Khudá kahtá hai, ki maiŋ un kí ráh ká badlá un ke sir par ḍálúngá.

XXIII. BAB.

1 Aur Khudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 2 Ai ádamzád, do aurateŋ ek hí má kí beṭíáŋ thíŋ. 3 We Misr meŋ ziná karne lagíŋ, we apní jawání meŋ zinákár banín; waháŋ un kí chhátíáŋ malí gaíŋ, aur waháŋ un kí bikr ke pistán chhúe gae. 4 Un meŋ kí baṛí ká nám Ahlah aur us kí bahin Ahlibah. We merí joṛúíŋ húíŋ, aur beṭe beṭíáŋ janíŋ. Un ke ye nám. Ahlah Samrún hai, aur Ahlibah Yarúsalam.

5 Aur Ahlah ne mere píchhe zinákárí kí, aur apne yároŋ par yáne Asúríoŋ par jo us pás játe the, mar rahí, 6 Ki we sardár aur hákim, aur sab ke sab dilpizír jawán mard, fáris aur aspsawár, aur argawání pairáhan se mulabbas the. 7 Aur us ne apní zinákáríáŋ un par kharchíŋ yáne baní Asúr ke sab dilpasand jawán mardoŋ par aur sabhoŋ par, jin par wuh marne lagí, wuh un ke sáre butoŋ se nápák húí. 8 Lekin wuh Misr kí apní ziná se báz na áí; kyúnki unhoŋ ne us kí jawání meŋ us se khalwat kí thí, unhoŋ ne us kí bikr ke pistán chhúe the, aur apní ziná us par undelí thí. 9 Is liye maiŋ ne use uske yároŋ ke háth meŋ kar diyá, Asúríoŋ ke háth meŋ, jin par wuh mar rahí. 10 Unhoŋ ne us kí nangáí ughárí, uske beṭe beṭíoŋ ko liyá, aur use talwár se már ḍálá. So wuh auratoŋ ke liye ibrat húí, ki unhoŋ ne us se intiqám liyá thá.

11 Aur us kí bahin Ahlibah ne yih sab kuchh dekhá, par wuh apní yárbází meŋ us se ziyáda saṛ gaí, aur apní zinakárí apní bahin kí zinákárí se baṛháí. 12 Wuh baní Asúr yáne un sardároŋ aur hákimoŋ par, jo us ke pás játe the, mar rahí, ki we kamál se mulabbas aspsawár aur sab ke sab dilpizír jawán mard the. 13 Aur maiŋ ne dekhá ki wuh palasht húí hai; un donoŋ kí ekhí ráh rasm thí. 14 Lekin wuh apne fisq o fajúr meŋ sabqat le gaí, ki jab us ne dekhá, ki díwár par mardoŋ ke an-

dám yáne Kasdíoṉ ke qálib shangarf se khínche húe haiṉ, 15 Jo kamar par paṭká bándhe húe, apne siroṉ par achchhí pagrí pahine húe aur apní janambhúm ke Kasdíoṉ kí Bábul ke beṭoṉ ke taur par sab ke sab sárathíoṉ ke mánind dekhne meṉ áte haiṉ: 16 Tab dekhte hí wuh un par marne lagí, aur qásidoṉ ko Kasdíoṉ ke mulk meṉ un pás bhejá: 17 So Bábul ke beṭe us pás ishqbází ke bichhaune par áe, aur apní zinákárí se use álúda kiyá aur jab wuh un se álúda húí, to us ká nafs un se haṭ gayá. 18 Aur jab us ne apní ziná ughárí, aur apní nangái ughárí: to jaisá merá dil us kí bahin se haṭ gayá thá, waisá merá dil us se bhí haṭá. 19 Tis par us ne apní zinákárí yahán tak baṛháí, ki apní jawání ke dinoṉ ko yád kiyá, jab wuh zamín i Misr meṉ ziná kartí thí. 20 So wuh phir apne un yároṉ par marne lagí jin ká azú gadhoṉ ká sá azú aur jin ká inzál ghoṛoṉ ká sá inzál thá. 21 Aur tú apní jawání ke fisq o fajúr par rujú hotí thí, ki us waqt Misrí terí jawání ke pistán ke liye terí chhátíáṉ malte the.

22 Is liye ai Ahlibah KHUDAWAND Khudá yúṉ kahtá hai, Dekh maiṉ un yároṉ ko jin se terá nafs haṭá hai, tere khiláf ubhárúngá, aur unheṉ chároṉ taraf se tere khiláf láúngá: 23 Bábul ke beṭoṉ ko aur sáre Kasdíoṉ, nauwáboṉ, baháduroṉ aur pahlawánoṉ, aur un ke sáth Asúr ke sáre beṭoṉ, sab dilpizír jawán mardoṉ, sardároṉ aur hákimoṉ, sab sárathíoṉ aur mansabdár aspsawároṉ ko tujh par chaṛhí láúngí. 24 So we hathyár aur rathoṉ aur charkhoṉ aur qaumoṉ kí jamíat ke sáth tujh par hamla karenge; aur ḍhál aur pharí aur khod ke sáth chároṉ taraf se tujhe gherenge. Maiṉ adálat ká kám unheṉ supurd karúngá, aur we apne áín ke mutábiq tujh par hukm karenge. 25 Aur maiṉ apní gairat tere barkhiláf karúngá, aur we gazab se tere kám meṉ mashgúl honge, aur we terí nák aur tere kán káṭenge aur terí aulád talwár se márí paṛegí. We tere beṭe beṭíoṉ ko lenge, aur terí aulád ág se bhasam hogí. 26 Aur we terí poshák tujh se utárenge, aur tere zewarát le lenge. 27 Aur maiṉ tere fisq o fajúr aur terí zinákárí ko jo tú ne zamín i Misr meṉ síkhí, mauqúf karúngá, yahán tak ki tú apní ánkheṉ un kí taraf phir na utháwegí, aur phir Misr ko yád na karegí. 28 Kyúnki KHUDAWAND Khudá yúṉ kahtá hai ki Dekh maiṉ tujhe un ke háth meṉ kar detá húṉ, jin se tú ghinátí hai, un ke háth meṉ jin se terá nafs haṭ gayá hai. 29 Aur we bugz se terí badsulukí karenge, aur terí sárí kamáí le jáenge, aur tujhe nangí aur ughárí chhoṛenge, ki terí fáhisha uryaní aur terá fisq o fajúr aur terí zinákárí ughárí jáe.

30 Maiṉ is liye yih tujh se karúngá ki tú ne zinákárí ke liye gair qaumoṉ ká píchhá kiyá, aur un ke butoṉ se palísht húí hai. 31 Tú apní bahin kí ráh par chalí hai, is liye maiṉ us ká piyála tere háth meṉ dúngá. 32 KHUDAWAND Khudá yúṉ farmátá hai ki Tú apní bahin ká gahrá aur baṛá piyála píegí; wuh tujhe hansí aur ṭhaṭṭhe meṉ uṛáwegá; kyúnki us meṉ bahut samátá hai. 33 Tú mastí aur iztiráb se bhar jáegí; behoshí aur sarásímagí ká piyála terí bahin Samrún ká piyála hai. 34 Tú use píegí aur nichoṛegí, aur us kí ṭhikríáṉ chiṭegí, aur apní chhátíáṉ pháṛegí; kyúnki maiṉ hí bolá, KHUDAWAND Khudá farmátá hai. 35 Pas KHUDAWAND Khudá yúṉ farmátá hai, Azbas ki tú ne mujhe bhúl gaí, aur mujhe apní píṭh ke píchhe phenk chalí, so tú bhí apne fisq o fajúr ká bár uṭhá lo.

36 Phir KHUDAWAND ne mujhe kahá, Ai ádamzád, kyá tú Ahlah aur Ahlibah ká insáf karegá? Háṉ un ke makrúh kám un par záhir kar: 37 Ki unhoṉ ne ziná kí aur khún un ke háthoṉ meṉ hai, aur unhoṉ ne apne butoṉ se ziná kí, aur

un beṭoṉ ko bhí, jinheṉ we mere liye janíṉ, un ke kháne ke liye guzaráná. 38 Phir unhoṉ ne mujh se yih bhí kiyá hai, ki usí din mere maqdis ko najis kiyá, aur mere sabtoṉ ko nápák kiyá. 39 Kyúnki jab we apní aulád ko butoṉ ke liye zabh kar chukíṉ, tab we usí din mere maqdis meṉ dákhil húíṉ, ki use nápák kareṉ; aur dekh unhoṉ ne mere maskan ke andar meṉ aisá kám kiyá hai. 40 Balki we un mardoṉ ko bulá bhejtí thíṉ jo dúr se áe, un ke pás elchí bheje gae, so dekh we áe: tú un ke liye naháyá, aur apní ánkhoṉ ko rangáyá, aur singár se apne ko singárá. 41 Aur tú nafis palang par baiṭhí jis ke áge chuní húí mez rakhí gaí, aur us par tú ne merá bakhúr aur merá raugan dhará. 42 Aur shádmán hujúm kí áwáz us meṉ bají, aur awámm ul nás ke logoṉ meṉ se bayábán se sharábí pahuncháe gae, jo un ke háthoṉ par kaṛe aur un ke siroṉ par khushnumá táj rakhte the.

43 Tab maiṉ ne us fisq o fajúr kí sálkhurda kí bábat kahá, Kyá log ab us se, háṉ aisí se ziná karenge? 44 Tad bhí we us pás gae jis tarah fáhisha aurat pás játe haiṉ: aisá hí we un kharáb auratoṉ Ahlah aur Ahlibah ke pás gae. 45 Lekin sadíq mard zinákarnewálíoṉ aur khún bahánewálíoṉ ke áín ke mutábiq un kí insáf karenge; ki zinákarnewálíáṉ we haiṉ, aur khún un ke háthoṉ meṉ lagtá. 46 Kyúnki KHUDAWAND Khudá yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ un par jamáat láúngá, unheṉ sakhtí aur gárat ke liye supurd kar dúngá. 47 Aur jamáat un par sangsár karenge, aur apní talwároṉ se unheṉ már ḍálenge, un ke beṭoṉ aur beṭíoṉ ko qatl karenge, aur un ke gharoṉ ko ág se jalá denge. 48 Is tarah se maiṉ fisq o fajúr ko zamín meṉ se miṭwá ḍálúngí, táki sárí aurateṉ ibratpizír howeṉ, aur tumháre fisq o fajúr ke mutábiq na kareṉ. 49 Aur we tum se tumháre fisq o fajúr ká intiqám lenge, aur tum apne butoṉ ke gunáhoṉ ko sahoge, táki tum jáno ki KHUDAWAND Khudá maiṉ hí húṉ.

XXIV. BAB.

1 Phir nauweṉ baras ke dasweṉ mahíne kí dasweṉ táríkh meṉ KHUDAWAND mujh se khitáb karke farmáyá, 2 Ki Ai ádamzád, din ká ain isí din ká nám likh. Sháh i Búbul ain isí din Yarúsalam par pahunchtá. 3 Aur bágí khándán ko tamsíl lá aur unheṉ kah, ki KHUDAWAND Khudá yúṉ farmátá hai, ki Ek hanḍí chaṛhá chaṛhá, aur us meṉ pání bhí ḍál. 4 Us ke ṭukre us meṉ chun, har tarah ke achchhe ṭukre kúle aur sháne, aur chuní húí haḍḍíoṉ se bhar. 5 Aur galla ká zubda le, aur us ke tale haḍḍíoṉ ke liye bhí índhan lagá, use ubalne de, aur us ke bích kí haḍḍíoṉ ko bhí pakne de.

6 Is liye KHUDAWAND Khudá yúṉ farmátá hai, Wáwailá us khúnrez shahr par, us deg par jis meṉ zangár hai, aur us ká zangár us se nikal nahíṉ játá, ṭukṛá ṭukṛá nikál, aur us par qura na paṛe. 7 Kyúnki us ká khún us ke darmiyán hai, us ne nangí chaṭán par use biṭáyá, zamín par use nahíṉ baháyá ki miṭṭí se ḍhámpá jáe. 8 Qahr bhaṛkáne aur intiqám lene ko maiṉ ne us ká khún nangí chaṭán par biṭwáyá, táki wuh ḍhámpá na jáe. 9 Is liye KHUDAWAND Khudá yúṉ farmátá hai, Wáwailá us khúnrez shahr par! Maiṉ bhí índhan ká baṛá ḍher lagáúngá. 10 Índhan dhar, ág bár, gosht paká, milauní milá ki haḍḍíáṉ bhí galeṉ. 11 Tab khálí use angároṉ par dhar ki us ká píṭal garm howe aur jale, aur us meṉ kí najásat gal jáe aur us ká zangár faná howe. 12 Sakht mihnat se thakátá, ki us ká baṛá zan-

gár us meṉ se nikal nahíṉ játá, ág meṉ us ká zangír rahtá hai. 13 Terí najásat meṉ badzátí hai; kyúnki maiṉ tujhe pák kiyá cháhtá húṉ, par tú pák nahíṉ hotá hai. Tú apní najásat se phir pák na hogí jab tak maiṉ apná qahr tujh par názil na kar chukúṉ. 14 Maiṉ Ḳhudáwand bolá; wuhí hogí, aur maiṉ wuhí karúngá; maiṉ na haṭúngá na chhoṛúngá na pachhtáúngí. Terí ráh aur tere kámoṉ ke mutábiq terá insáf kiyá jáegá, Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai.

15 Phir Ḳhudáwand ne mujh se ḳhitáb karke farmáyá, 16 Ai ádamzád, dekh, maiṉ terí manzúr i nazar ko marí se le lúngá, par tú mátam na kar na royá kar, aur tere ánsú na baheṉ. 17 Chupke ṭhanḍí sánseṉ bhar, maiyatzárí mat kar, sir par apní pagrí bándh, aur pánw meṉ jútá pahin, aur apní dáṛhí ko oṛh na le, aur awámm kí roṭí mat khá.

18 So maiṉ ne subh ko logoṉ se kalám kiyá, aur shám ko merí jorú mar gaí. Aur maiṉ ne subh ko aisá kiyá jaisá maiṉ ne hukm páyá thá. 19 Tab logoṉ ne mujhe kahá ki Tú hameṉ na batáwegá jo tú kartá hai so hamáre liye kyá? 20 So maiṉ ne unheṉ kahá ki Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 21 Isráel ke gharáne ko kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Dekho, maiṉ apne maqdis ko, tumháre zor ke ghamanḍ, tumhárí manzúr i nazar aur mahbúb i ḳhátir najis karúngá, aur tumháre beṭe aur tumhárí betíáṉ jinheṉ tum chhoṛ gae, talwár se máre paṛenge. 22 Aur tum aisá karoge jaisá maiṉ ne kiyá; tum dáṛhí ko oṛh na loge, aur awámm kí roṭí na kháoge. 23 Aur tumhárí pagríáṉ tumháre siroṉ par aur tumhárí jútíáṉ tumháre pánw meṉ hongí; aur tum nauha aur zárí na karoge, par apní sharárat se súkhoge, aur ek dúsre se ṭhanḍí sánseṉ bharoge. 24 Chunánchi Hizqiel tumháre liye nishán hogá: aur jab yih bar áwe, to tum sab kuchh aisá karoge jaisá us ne kiyá hai; aur tum jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand Ḳhudá húṉ.

25 Aur tú, ai ádamzád, dekh ki jis din maiṉ un se un kí izzat, un kí shándár masarrat, un kí manzúr i nazar aur un kí maqsúd i ḳhátir yáne un ke beṭe aur un kí beṭíáṉ un se le lúngí; 26 Us din ek jánbar tujh pás áwegá ki tere kánoṉ meṉ yih sunáwe. 27 Us din terá munh us jánbar par khol jáegá aur tú bolegá aur phir gúngá na rahegá. So tú un ke liye ek nishán hogá, aur we jánenge, ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

XXV. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, baní Ammún par apná rukh kar, aur un par nubúwat kah. 3 Aur baní Ammún se kah, Ḳhudáwand Ḳhudá ká kalám suno. Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmatá hai, Az bas ki tu ne ahá kahá mere maqdis par, ki nápák húá, aur zamín Israel i par ki ujáṛí gaí, aur ahl i Yahudah par ki asírí meṉ rawána húe: 4 Is liye dekh, ki tujhe púrab ke logoṉ ko míras kar dungá, we apní bastíáṉ tujh meṉ basáwenge, aur apne makán tere darmiyán meṉ karenge, aur terá phal kháenge, aur tere dúdh píenge. 5 Aur maiṉ Rabbah ko úntsálá aur baní Ammún kí zamín ko bheṛsálá banáúngá, aur tum jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ. 6 Kyúnki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, Az bas ki tú ne tálí márí, aur pánw piṭá, aur apne sáre ghamand meṉ jí ján se zamín i Isráel par bág bág húá: 7 Isliye, dekh maiṉ apná háth tujh par baṛháúngá, aur lúṭ ke liye gairoṉ ke háth sompúngá, aur qaumoṉ meṉ se tujhe káṭ ḍálúngá,

aur mamlukaton men se tujhe munqata karúngá; main tujhe nest o nábúd karúngá, aur tú jánegá ki main Khudáwand húṉ.

8 Khudáwand Khudá yúṉ farmátá hai, Azbas ki Moab aur Shaír kahte hain ki Jaise sab qaumen waise ahl i Yahúdáh hain: 9 Isliye dekh main Moab ke pahlú ko us ke shahron se us kí sarhadd ke shahron se us khushnumá zamín Bait ul Wasímát aur Baal Maún aur Qaryataimah tak kholúngá, 10 Púrab ke logon ke liye baní Ammún par, aur use mírás kar dúngá, táki qaumon ke darmiyán baní Ammún ká zikr na rahe: 11 Aur main Moab par insáf karúngá aur we jánenge ki main Khudáwand húṉ.

12 Khudáwand Khudá yúṉ farmátá hai, Azbas ki Adúm ne ahl i Yahúdáh se kínakashí karke asám uṭháyá aur un se intiqám liyá: 13 Isliye Khudáwand Khudá yúṉ farmátá hai, ki Main apná háth Adúm par baṛháúngá aur us men se insán aur haiwán ko nábúd karúngá, aur Taiman se leke use wírán karúngá, aur we Dadán tak talwár se máre paṛenge, 14 Aur main apní guroh Isráel ke háth se Adúm par apná qahr názil karúngá, aur we mere gazab aur khashm ke mutábiq Adúm se sulúk karenge; so we merá intiqám málúm karenge, Khudáwand Khudá farmátá hai.

15 Khudáwand Khudá farmátá hai, Azbas ki Filistí kínakashí kí, aur ghamandí hoke jí ján se halák karne ko adáwat i qadím ke máre apná intiqám liyá: 16 Isliye Khudáwand Khudá yúṉ farmátá hai, Dekh main Filistíon par apná háth baṛháúngá, aur Karetíon ko káṭ ḍálúngá, aur samundar ke kanáre kí bachtí ko munqata karúngá, 17 Aur main gazabálúda tádíb deke un se intiqám i ázím lúngá aur jab main un se intiqám le chuká, to we jánenge ki main Khudáwand húṉ.

XXVI. BÁB.

1 Aur gyárahwen baras ke pahle din yúṉ húá ki Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, azbas ki Súr ne Yarúsalam par lalkárá hai, ki Ahá qaumon ká wuh darwáza toṛá gayá hai; ab sab mujh par máil hotá, main bhar jáúngí ki wuh ujaṛ gaí hai: 3 Isliye Khudáwand Khudá farmátá hai, Dekh, ai Súr, main tujh par chaṛh áúngá, aur bahut sí qaumon ko tujh par chaṛhá láúngá jaisá samundar apní maujon ko chaṛhá látá hai. 4 Aur we Súr kí shahrpanáh ko toṛenge, aur un ke burjon ko ḍháwenge, aur main us kí miṭṭí us par se jháṛ phenkúngá, aur use nangí chaṭán karúngá. 5 Wuh samundar ke darmiyán jál bichháne ká maqám hogí kyúnki main hí bolá Khudáwand Khudá farmátá hai; aur wuh qaumon ke liye ek lúṭ hogí, 6 Aur us ke dihát khushkí par talwár se máre paṛenge aur we jánenge ki main Khudáwand húṉ.

7 Kyúnki Khudáwand Khudá yúṉ farmátá hai, Dekh, main sháh i Bábul shimál se shahansháh Nabúkhudnazr ko ghoṛon aur rathon aur sawáron aur hujúm aur bahut awámm samet látá húṉ. 8 Wuh khushkí par tere dihát ko talwár se qatl karegá, aur tujh par burj banáwegá, aur tujh par pushta bándhegá, aur tujh par sipar uṭháwegá. 9 Wuh apne manjaníq terí shahrpanáh par lagáwegá, aur apne harbon se tere burjon ko ḍháwegá. 10 Us ke ghoṛon kí kasrat kí dhúl tujhe ḍhámpegí, us ke sawáron aur pahiyon aur rathon ke hangáma se terí díwáren kámp jáengí, jab wuh tere pháṭakon men dakhl karegá, jis tarah shahr i shikasta men

dakhl karte hain. 11 Wuh apne ghoron ke ṭápon se tere sáre saṛakon ko latáregá, aur wuh talwár se tere logon ko qatl karegá, aur terí panáh ke sutún zamín par gir jáenge. 12 Aur we terá mál lúṭ lenge, aur terí saudágarí ko gárat karenge, aur we terí díwáren toṛ ḍálenge, aur tere khushnumá makánon ko ḍhá denge, aur tere patthar aur lakṛe aur terí miṭṭí samundar ke darmiyán ḍál denge. 13 Aur main tere gáne kí áwáz band karúngá, aur terí bín ká bol phir suná na jáegá. 14 Aur main tujhe nangí chaṭán karúngá, tú jál phailáne kí jagah hogí. Tú phir baní na jáegí; kyúnki main Khudawand bolá hún, Khudawand Khudá farmátá hai.

15 Khudawand Khudá Súr se yún kahtá hai, ki Tere gir paṛne ke shor se, tere zakhmíon ke karáhne se tere darmiyán ke muqátala se ṭápú tharthar áwenge. 16 Tab samundar ke sáre farmánrawá apne takhton par se utarenge, aur apní sháhána poshákeṇ dúr karenge, aur apne munaqqash pairáhan utárenge; aur larza se mulabbas hoke khák par baiṭh jáenge, we har lahza larzenge, aur tujh par sarisíma howenge. 17 Aur we tujh par yih nauha karenge, aur tujhe kahenge, Háe tú kaisí nábúd húí jo samundar se ábád thí, wuh bastí jo sitúda thí, jo samundar men zoráwar thí, wuh aur us ke báshinda, jo us ke sáre áspás ke logon ko apní haibat dikhlátí thí. 18 Ab ṭápú tere girne ke din kámpte hain, aur samundar ke jazáir tere anjám se muztarib hote hain.

19 Kyúnki Khudawand Khudá yún farmátá hai, Jab main tujhe wírán shahr banáúngá, un shahron ke mánind jo ábád nahín, jab main gahrápúí tujh par chaṛhá láúngá, aur baṛe baṛe pání tujhe ḍhámpenge: 20 Tab main tujhe un men jo gor men wárid ho gae, wárid karúngá, qaum i qadím men, main tujhe tah i zamín men basáúngá, qadím kí kharábaton men un ke pás jo gor men utar gae, táki tú phir ábád na howe; par main zindon ke mulk men khushnumái dúngá. 21 Main tujhe ibrat banáúngá, aur tú nábúd hogí; we tujhe ḍhúnḍhenge, par abad tak na páwenge, Khudawand Khudá farmátá hai.

XXVII. BÁB.

1 Phir Khudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, tú Súr par nauha kar. 3 Aur Súr se kah, Ai tú jo samundar ke madkhalon par bastí thí, aur bahut se ṭápúon ke logon kí saudágar hotí thí, Khudawand Khudá yún farmátá hai, ki Ai Súr, tú kahtí hai, ki Main husn kí jamíla hún. 4 Samundar ke bích men terí sarzamín hai; tere banánewále terí khushnumáí púrí karte the. 5 We Sanír ke sanaubaron se terí sárí takhtbandí karte the; we Lubnán se saroon ko lete the ki tujh par mastúl banáwen. 6 We Basan ke balúton se tere ḍánḍon ko banáte the, tere nishímanon ko háthídánt se, aur Kittíon ke ṭápú ke buqs se jaṛte the. 7 Tú apne pál ke liye Misr ke búṭedár katán phailátí thí, kabúdí aur argawání Ilísah ke ṭápúon se terí poshish hotí thí. 8 Saidá aur Arwád ke báshinde tere ḍánḍí the; aur ai Súr, tere hunarmand, jo tere darmiyán the, we tere mánjhí the. 9 Jabal ke buzurg aur us ke hakím tere andar the ki terá ṭúṭá phúṭá marammat karen. Samundar kí sárí jaházen aur un ke malláh tujh men házir the ki terá bázár garm karen.

10 Fársí aur Lúdí aur Fúṭí tere lashkar men terí jang ke mard the; we sipar aur khod tujh men laṭkáte aur we tujhe raunaq bakhshte the. 11 Arwád ke mard

aur terí hí fauj ke log cháron taraf terí shahrpanáh par khare the, aur bahádur tere burjon par házir the. We apní siparen cháron taraf terí shahrpanáh par nasb karte the, we terá jamál kamál ko pahunchráte the.

12 Tarsís sáre mál kí kasrat ke sabab tere sáth tijárat karte the, we rúpe aur lohe aur qaláí aur síse se tere bázár bharte the. 13 Yúnán, Túbál aur Masak tere saudágar the, we nafs i Ádam aur dhát ke zurúf se terá bázár garm karte the. 14 Ahl i Tujarmah ghoron aur sawáron aur khachcharon se tere bázár bharte the. 15 Baní Dadán tere saudágar the, bahut se ṭápú tijárat ke liye tere háth lage; we áj kí shákhon aur abnús ká badal dete the. 16 Arámí terí kárígarion kí kasrat ke sabab tere sáth tijárat karte the, we shabchirág aur argáwání aur chikandozí aur kattán aur múngá aur lál tere bázár men pahuncháte the. 17 Yahúdáh aur zamín i Isráel tere saudágar the; we Miníyatí gehún aur pakwán, aur shahd aur raugan aur balsán se terá bázár garm karte the. 18 Ahl i Dimishq terí masnúát kí kasrat ke sabab har tarah ke amwál o asbáb kí bahutáyat ke báis wain i Halbún aur pasham i safed tere sáth tijárat karte the. 19 Wadán aur Yawán Uzák se tere bázár men áte the, garhe lohe, tejpát aur gaurgáchh se terá bájár garm karte the. 20 Dadán tere sawár hone ke liye farash ke libáson ká terá saudágar thá. 21 Arab aur Qídár ke sab amír tijárat ke liye tere háth lagte; we barra aur mendhe aur bakrí leke tere sáth tijárat karte the. 22 Sabá aur Raamah ke saudágar tere sáth saudágarí karte the; we har raqm ke khushbúdár masálih aur har tarah ke qímatí patthar aur sone tere bázár men pahuncháte the. 23 Harrán aur Kannah aur Adan aur tujjár i Sabá aur Asúr aur Kilmad tere sáth saudágárí karte the. 24 We khalaaton aur argáwání aur munaqqash lubádon aur mubram se bhare aur rassíon se bándhe húe sandúqon ko terí tijáratgáh men saudágarí ke liye láte the. 25 Terí saudágarí ke liye Tarsís kí jaházen tere kárwán thín, chunánchi tú samundar ke bích men mámúr aur niháyat muazzaz húí.

26 Tere malláh tujhe bare pánion men pahuncháte hain, bád i sharqí tujh ko bích men torti hai. 27 Terí bazáat aur terá bázár aur terí tijárat tere jahází aur tere malláh, tere rakhna ke marammat karnewále aur tere kár o bár ke gumáshta aur tere andar ke jangí mard aur sárí jamáat jo tujh men hai, tere girne ke din samundar ke bích men girenge,

28 Tere jaházíon ke chilláne ke shor se maháll laraz jáenge, 29 Aur sáre dándí aur jahází aur samundar ke sáre malláh aur samudar ke sáre áyá jáyá karnewále apne jaházon se utar áenge; we khushkí par khare honge, 30 Aur apní áwáz buland karke tujhe par chilláwenge aur zár zár rowenge, aur apne siron par khák uráwenge aur áp rákh men lotenge. 31 We tere liye apne ko mundáwenge aur ṭáṭ kasenge, aur we tere liye ján kí talkhí se aur dilsoz nála se tujh par zár zár rowenge. 32 We apne ranj men tujh par nauha karenge aur yún kurhenge, Kaun Súr kí mánind hai jo samundar ke darmiyán men tabáh húí. 33 Jab terí saudá samundar par se nikaltí thí, tab tú babut qaumon ko bhar detí thí, tú apne amwál o asbáb se zamín ke bádsháhon ko tawangar kartí thí. 14 Lekin jis waqt tú pánion ke gahrápon men samundar par se ṭúṭ gaí, to terí tijárat aur tere andar kí terí sárí jamáat gir gaí hai. 35 Tápúon ke sáre báshinde tujh par ghabráte aur un ke bádsháh darte, aur un ká chihra zard ho játá. 36 Qaumon ke tujjár tujh par phuphkárte, tú tahaiyur kí báis aur abad tak nábúd hai.

XXVIII. BAB.

1 Aur Khudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, Súr ke peshwá se kah, ki Khudawand Khudá yún farmátá hai, Azbas ki terá dil phúltá aur tú kahtá hai, ki Main ek iláh hún, samundar ke bích men iláhon ke ásan par baithti hún, agarchi tú iláh nahín, balki insán hai, magar apná dil iláh ká sí dil banátá hai. 3 Dekh tú Dániel se dánitar hai, kuchh poshida tujh se chhipá nahín; 4 Tú ne apní hikmat aur khirad se mál hásil kiyá, soná aur rúpá apne khazánon men jama kar diyá. 5 Tú ne apní hikmat kí afzúní se, apní saudágarí se apní mál bahut kiyá, aur terá dil tere mál par phúltá hai: 6 Is liye Khudawand Khudá farmátá hai, Azbas ki tú ne apná dil iláh ká sí dil banáyá: 7 Is liye dekh, main tujh par agyár qaumon ke baháduir charhá látá hún: we apní talwáren terí hikmat ke husn par khínchenge, aur tere jamál ko nápák karenge. 8 We tujhe gár men wárid karenge ki tú samundar ke bích men aisí maregí jaise maqtúl mar játe hain. 9 Kyá tú apne qátil ke áge kahegí, ki Main iláh hún? Tú apne qátil ke háth men iláh nahín balki insán hogí. 10 Jaise námakhtún marte hain, waisí tú agyár ke háth se márí paregí, ki main bolá, Khudawand Khudá farmátá hai.

11 Aur Khudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 12 Ai ádamzád, Súr ke bádsháh par yih nauha kar aur us se kah, Khudawand Khudá yún farmátá hai, Tú khatm ul kamál thahará, pur aql aur husn men jamíl baná. 13 Tú Adan men bág Al'láh men rahá kartá thá, har tarah ke qímatí patthar terí poshák thí, lál aur zabarjad aur ilmás aur topáz aur sang i Sulaimání aur yashab aur yáqút i kabúdí, aur zammarrud aur gauhar i shabchirág aur tilá; daf o naqb ke masnúát tujh par lage, we tere janam din men taiyár kiye gae. 14 Tú par phailáyá aur sáya bakhshnewálá Karúb thá, aur main ne tujhe Khudá ke muqaddas pahár par rakhá thá; aur tú átashbár pattharon ke darmiyán khirámán thá. 15 Tú apní paidáish ke din se apní ráh rasm men kámil thá jab tak terí kharábí tujh men páí gaí. 16 Terí saudágarí kí bahutáyat se terá andar zulm se bhará, aur tú khatákár thahará; so main tujh ko Khudá ke pahár par se barbád karúngá, aur tujh sáya bakhshnewále Karúb ko átashbár pattharon ke darmiyán men se faná karúngá. 17 Terá dil tere husn par phúlá; tú ne apne jamál ke liye apní hikmat kho dí; main tujhe zamín par patakúngá, bádsháhon ke áge tujhe dharúngá ki tujhe dekh len. 18 Tú ne apní shariraton kí kasrat se aur apní saudágarí kí nárástí se apne maqdison ko nápák kiyá: is liye main tere andar men se ek ág nikálúngá jo tujhe bhasam karegí, aur main tere sáre dekhnewálon kí ánkhon ke áge tujhe zamín par rákh karúngá. 19 Sab jo qaumon ke darmiyán tere ján pahchán hain, tujh se hairán honge, tú tahaiyur ká báis hogí aur abad tak nábúd rahegá.

20 Aur Khudawand ká kalám mujhe áyá aur kahá, 21 Ai ádamzád, Saidá par apná rukh kar, aur us par nubúwat kah aur bol, 22 Khudawand Khudá yún farmátá hai, Dekh, main tujh par charh átá hún, ai Saidá, aur main tere darmiyán zú ul jalál hoúngá tá ki we málúm karen, ki main Khudawand hún jab main us par insáf karún, aur us men apní taqdís karwáún. 23 Main us men wabá bhejúngá aur khúnrezí us kí galíon men, aur maqtúl us ke darmiyán us talwár se jo cháron taraf se us par chalegí, girenge; aur we málúm karenge, ki main Khudawand hún.

24 Tab ahl i Isráel ke liye koí chubhnewálá kántá aur dukhánewálá khár un ke

chároṇ taraf ke logoṇ meṇ jo unheṇ haqír jánte haiṇ, na rahegá, aur we jánenge, ki maiṇ Khudáwand Khudá húṇ.

25 Khudáwand Khudá yúṇ farmátá hai, Jab maiṇ ahl i Isráel qaumoṇ meṇ se, jin meṇ we parágandá ho gae, jama karúngá, tab maiṇ qaumoṇ kí ánkhoṇ ke sámhne un se apní taqdís karáúngí, aur we us zamín meṇ basenge jise maiṇ ne apne bande Yaqúb ko dí. 26 Aur we us meṇ be khatar sukúnat karenge, aur makán banáwenge, aur angúristán lagáwenge, aur ba salámat búd o básh karenge, jab maiṇ un sabhoṇ par insáf karúngá, jo cháron taraf se un kí hiqárat karte haiṇ; aur we jánenge, ki maiṇ Khudáwand un ká Khudá húṇ.

XXIX. BAB.

1 Dasweṇ baras ke dasweṇ mahíne kí báraliwíṇ táríkh ko Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, tú Misr ke bádsháh Firaún par apná rukh kar, aur us par aur sáre Misr par nubúwat kah, 3 Báteṇ kar aur bol ki Khudáwand yúṇ farmátá hai ki Dekh, maiṇ tujh par átá húṇ, ai Firaún, sháh i Misr, tinnín i azam, jo apní nahroṇ ke andar leṭtá hai, aur kahtá hai ki Merí nahr merí hí hai aur maiṇ ne apne liye paidá kiyá. 4 Lekin maiṇ terí dáṛhoṇ meṇ kánṭe lagáúngá, aur terí nahroṇ kí machhlíoṇ ko tere chhilkoṇ par saṭáúngá, aur terí nahroṇ ke andar se tujhe nikál dúngá, aur terí nahroṇ kí machhlíáṇ tere chhilkoṇ par saṭengí. 5 Aur maiṇ tujhe, háṇ tujhe aur terí nahroṇ kí machhíoṇ ko bayábán meṇ chhoṛ dúngá; tú maidán kí sath par paṛá rahegá, tú na jama kiyá aur na baṭorá jáegá, maiṇ ne tujhe maidán ke darinde aur ásmán ke parinde ko khurák ke liye diyá. 6 Aur Misr ke sáre báshinde jánenge ki maiṇ Khudáwand húṇ, isliye ki we Isráel ke gharáne ke liye nai kí láṭhí the. 7 Jab unhoṇ ne tujhe háth se pakṛá, tú ṭúṭ gayá, aur un ke sáre sháne pháṛe; jab tujh par úthangan kiyá, tú pára pára ho gayá, aur un kí sárí kamaroṇ ko larzáyá.

8 Is liye Khudáwand Khudá yúṇ farmátá hai, ki Dekh ek talwár tujhe par bhejúngá, aur insán aur haiwán ko tujh meṇ se káṭ ḍálúngá. 9 Aur Misr kí zamín ujáṛ aur wírán ho jáegí, aur we jánenge ki maiṇ Khudáwand húṇ; isliye ki us ne kahá hai ki Nahr merí hí hai, aur maiṇ ne paidá kiyá hai. 10 Dekh, is liye maiṇ tujh par aur terí nahroṇ par áúngá, aur Misr kí zamín Sawíneh kí burj se Kúsh kí sarhadd tak wíráne ká wírána aur ujáṛ banáúngá. 11 Insán ká pánw us meṇ se nahíṇ guzaregá, aur haiwán ká pánw us meṇ se nahíṇ guzaregá, aur wuh chális baras tak ábád na howegí. 12 Aur wírán mulkoṇ ke darmiyán zamín i Misr ko wírán karúngá, aur ujáṛe húe shahroṇ ke darmiyán us ke shahr chális baras tak ujáṛ rahenge, aur maiṇ Misríoṇ ko qaumoṇ meṇ chhitráúngá, aur unheṇ mulkoṇ meṇ bitráúngá.

13 Taham Khudáwand yúṇ farmátá hai ki Chális baras bád Misríoṇ ko un qaumoṇ ke darmiyán se jaháṇ we chhitráe gae haiṇ, baṭorúngá; 14 Aur maiṇ Misr kí asírí ko pher láúngá, aur unheṇ Fatrús kí zamín un kí janambhúm lauṭáúngá aur we waháṇ mamlukat i ájiz honge. 15 Wuh sáre mulkoṇ se ájiztar hogí, aur phir qaumoṇ par apne taíṇ sarbuland na karegí; kyúnki maiṇ unheṇ qalíl karúngá ki phir qaumoṇ par saltanat na kareṇ. 16 Aur wuh phir Isráel ke gharáne ke liye

ásrá nahíṉ hogí, ki we jab un par nazar karenge, to un kí sharárat se yád karenge, lekin jánenge, ki maiṉ Ḳhudawand Ḳhudá húṉ.

17 Satáíswen baras ke pahle mahíne kí pahlí táríkh Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 18 Ki Ai ádamzád, sháh i Bábul Nabúḳhudnazr apne lashkar ko Súr kí muḳhálafat meṉ sakht ḳhidmat karwáí hai; har sir ganjá húá, aur har shána chhil gayá, par na us ne aur na us ke lashkar ne Súr ke liye us ḳhidmat ke liye jo us ne un kí muḳhálafat meṉ kí thí, kuchh ajr páyá. 19 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai ki Dekh, maiṉ Misr kí zamín ko sháh i Bábul Nabúḳhudnazr ke háth meṉ kar dúngá, wuh us kí guroh ko pakaṛ legá, aur us kí lúṭ ko lúṭ legí, aur us kí ganímat ko ganímat jánegá, aur wuh us ke lashkar kí ujrat hogí. 20 Maiṉ ne use Misr kí zamín de ḍálí, us ḳhidmat ke liye jise us ne us kí muḳhálafat meṉ ḳhidmat kiyá; kyúnki unhoṉ ne mere liye ḳhidmat kí thí, Ḳhudawand Ḳhudá kahtá hai. 21 Us din Isráel ke ḳhándán kí sháḳh ko shugufta karúngá, aur tujhe un ke darmiyán fath ul lisán baḳhshúngá, aur we jánenge, ki maiṉ Ḳhudawand Ḳhudá húṉ.

XXX. BAB.

1 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur kahá, 2 Ki Ai ádamzád, nubúwat kar aur kah, ki Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, Chilláo: din par afsos! 3 Kyúnki din qaríb hai, háṉ Ḳhudawand ká din, ghanghor ká din qaríb hai, wuh gair qaumoṉ ká dahr hogá. 4 Aur talwár Misr par áwegí, aur jab Misr meṉ maqtúl girenge, to Kúsh meṉ baṛí haibat hogí; we us kí guroh ko lejáenge, aur us kí bunyádeṉ munhadim howengí. 5 Kúsh aur Fút aur Lúd aur sárí muḳhtalif qaum aur Kúb, aur ahd bándhnewálí zamíṉ ke farzand un ke sáth talwár se girenge. 6 Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki Misr ke madadgár gir jáenge, aur us kí qúwat kí faḳhr utárá jáegá, Sawíneh kí burj se we us meṉ talwár se gir jáenge, Ḳhudawand Ḳhudá farmátá hai. 7 Aur we wírán mulkoṉ ke darmiyán wírán honge, aur ujáṛ shahroṉ ke darmiyán us ke shahr ujáṛ rahenge. 8 Aur jab maiṉ ne Misr meṉ ág bhaṛkáí, aur us ke sáre madadgár shikast honge, to we málúm karenge, ki maiṉ Ḳhudawand húṉ. 9 Us din beparwá Kúshíoṉ ke ḍaráne ko páyik mere huzúr se jaházoṉ par niklenge, jaisá Misr ke din meṉ waisí baṛí haibat un par áwegí, dekh wuh átí hai.

10 Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ Misr kí guroh ko sháh i Bábul Nabúḳhudnazr ke háth se miṭáúngá. 11 Wuh aur us ke sáthí log, qaumoṉ ke bahádur zamín ke ujáṛne ko pahuncháe jáenge, aur we Misr par apní talwár khínchenge, aur zamín ko maqtúloṉ se bhar ḍálenge. 12 Aur maiṉ nahroṉ ko ḳhushk karúngá, aur zamín ko shariroṉ ke háth bechúngá, aur maiṉ zamín aur us kí sárí mámúrí ko gairoṉ ke háth se wírán karúngá, maiṉ Ḳhudawand bolá.

13 Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ butoṉ ko bhí munhadim karúngá, aur Núf meṉ se múratoṉ ko miṭá ḍálúngá, aur áge ko zamín i Misr ká koí hákim na hogá, aur zamíṉ i Misr meṉ ek dahshat rakhúngá. 14 Aur Fatrús ko wírán karúngá, aur Zaan meṉ ág bhaṛkáúngá, aur No ká insáf karúngá. 15 Aur maiṉ Sín Misr kí qúwat par apná qahr unḍelúngá, aur No kí guroh ko káṭ ḍálúngá. 16 Aur Misr meṉ ek ág bhaṛkáúngá, Sín dard i shadíd meṉ mubtalá hogí, aur

No do pára kí jáegí, aur Núf rozmarra ranjída hogí. 17 Awn aur Fí Basat ke jawán talwár se máre jáenge, aur ye asírí men jáengí. 18 Aur Tihafnihís men bhí din andherá hogá, jab wahán Misr ke lagáe júe ko torúngá, aur us kí qúwat kí shaukat miṭ jáegí, use háṇ usí ko ek abr ḍhámp legá, aur us kí beṭíáṇ asírí meṇ jáengí. 19 Isí tarah se Misr ká insáf karúngá, aur we jánenge ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ.

20 Gyárahweṇ baras ke pahle mahíne kí sátweṇ tárík̤h ko yúṇ húá ki Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 21 Ki Ai ádamzád, maiṇ ne sháh i Misr Firaún ká bázú torá, aur dekh, wuh bándhá nahíṇ jáegá ki changá ho, ki us par jabíra lagíyá jáwe, ki talwár pakaṛne ke liye mazbút ho. 22 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ farmátá hai, Dekh, maiṇ sháh i Misr Firaún par átá húṇ, aur us ke bázúoṇ ko kyá mazbút kyá shikast toṛúngá, aur us ke háth se talwár giráúngá. 23 Aur Misríoṇ ko qaumoṇ ke darmiyán chhitráúngá, aur mulkoṇ meṇ bitráúngá. 24 Aur sháh i Bábul ke bázú ko qúwat bak̤hshúngá, aur apní talwár us ke háth meṇ dúngá, lekin Firaún ke bázúoṇ ko toṛúngá, aur wuh kárí zak̤hm kháe húe kí karáhaṭ se us ke áge karáhegá. 25 Háṇ sháh i Bábul ke bázúoṇ ko zor bak̤hshúngá aur Firaún ke bázú gir jáenge, aur jab apní talwár sháh i Bábul ke háth meṇ dúṇ, aur wuh un ko zamín i Misr par baṛháwe, to we jánenge ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ. 26 Aur maiṇ Misríoṇ ko qaumoṇ meṇ chhitráúngá, aur mulkoṇ meṇ bitráúngá, aur we jánenge ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ.

XXXI. BÁB.

1 Aur gyárahweṇ baras ke tísre mahíne kí pahlí tárík̤h ko yúṇ húá ki Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur kahá, 2 Ki Ai ádamzád, sháh i Misr Firaún aur us kí guroh se kah, ki Tú apní buzurgí meṇ kis kí mánind hai? 3 Dekh, Asúr Lubnán meṇ ek saro thá, shák̤hoṇ se k̤hushnumá, aur jhúm se sáyadár aur qámat se buland aur us kí phungí ghaní shák̤hoṇ ke darmiyán thí. 4 Pánioṇ ne use pilá, gahrío ne apní nahroṇ se jo us ke thále ke áspás jári ho rahíṇ thíṇ, use sarbuland kiyá, aur apne ábrezoṇ ko maidán ke sáre darak̤htoṇ par sailin kiyá. 5 Is liye jab wuh lahlaháyá, to pánioṇ kí kasrat se us kí qámat maidán ke sáre darak̤htoṇ se buland húí, aur us kí shák̤hen kasír, us kí ḍálíáṇ daráz húíṇ. 6 Hawá ke sáre parinde us kí shák̤hoṇ par apne ghonsle banáte the, aur us kí ḍálioṇ ke níche sáre haiwán bachche jante the, aur sárí buzurg qaumeṇ us ke sáya tale bastí thíṇ. 7 Aisáhí wuh apní buzurgí se ḍálíoṇ kí darází meṇ k̤hushnumá thá, ki us kí jaṛ baṛe pánioṇ ke kanáre thí. 8 Ḳhudá ke bág ke saro use chhipá na sake, sanaubar us kí shák̤hoṇ aur sháh i balút us kí ḍálíoṇ ke barábar na the, aur Ḳhudá ke bág ká koí darak̤ht k̤hushnumáí meṇ us ká masáwí na thá, 9 Maiṇ ne use ḍálioṇ kí afzúní se k̤hushnumáí bak̤hshí yaháṇ tak ki Adan bág i Ḳhudá ke sáre darak̤ht us par rashk le gaye.

10 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, Is sabab se ki apne taíṇ us ne sarbulad kiyá, aur apní phungí ko ghaní shák̤hoṇ ke darmiyán baṛháyí, aur us ká dil us kí bulandí par magrúr húá: 11 Is liye maiṇ ne use gair qaumoṇ ke bahádur ke háth meṇ hawále kiyá, yaqínan wuh us se sulúk karegá; maiṇ ne us kí sharárat ke sabab use nikál diyá. 12 Aur agyár gair qaumoṇ ke bahádúroṇ ne use káṭ ḍálá

aur chhoṛ diyá, paháṛoṉ aur sárí wádíoṉ par us kí shákheṉ gir paṛíṉ, aur zamín kí sárí nahroṉ ke ás pás us kí ḍáliáṉ toṛí gaíṉ, aur sáre ahl i zamín us ke zer i sáye se dúr gae, aur use chhoṛ diyá. 13 Us kí kharába par hawá ke sáre parinde baiṭhenge aur us kí shákhoṉ par sáre haiwán rahenge, 14 Tá ki pánioṉ ke ás pás ke darakhtoṉ se koí darakht apní bulandí se magrúr na ho, aur apní phungí ghaní shákhoṉ ke darmiyán na baṛháwe, aur na us ke darakht jo páni píte haiṉ, apní bulandí meṉ sarbuland hoṉ; kyúnki we sab ke sab maut ko, zamín ke asfal ko, baní Adam ke darmiyán, gár meṉ utre húoṉ ke sáth hawále húe. 15 Khudawand Khudá yúṉ kahtí hai, ki Jis din wuh gor meṉ utrá, maiṉ ne mátam karwiyá, maiṉ ne us ke liye gahráo ko ḍhámpá, aur us kí nahroṉ ko thám rakhá, aur baṛí sailábíáṉ masdúd húíṉ, aur maiṉ ne Lubnán ko us ke liye siyáhposh karwáyá, us ke liye maidán ke sáre darakht gash húe. 16 Aur us ke girne ke shor se jab maiṉ ne pátál meṉ utarnewáloṉ ke sáth use gor meṉ ḍálí, qaumoṉ ko larzáyí, aur Adan ke sáre darákht Lubnán ke fáiq o nafís, sabne jo páni píte the, zamín ke asfal meṉ tasallí páí. 17 We bhí talwár ke maqtúloṉ ke pás us ke sáth gor meṉ utar gae, aur we jo us ke bázú the, jo gair qaumoṉ ke darmiyán us ke sáye tale baste the. 18 Tú jalál aur buzurgí meṉ Adan ke darakhtoṉ meṉ se kis kí mánind hai? Lekin tú Adan ke darakhtoṉ ke sáth zamíṉ ke asfal meṉ utárá jáegí, aur tú talwár ke maqtúloṉ ke sáth námakhtúnoṉ ke darmiyán leṭegá, yihí Firaún aur us kí sárí guroh, Khudawand Khudá kahtí hai.

XXXII. BAB.

1 Bárahweṉ baras ke bárahweṉ mahíne kí pahlí táríkh ko yúṉ húá ki Khudawand ká kalam mujhe áyá, 2 Ki Ai ádamzád, sháh i Misr Firaún par nauha uṭhá, aur use kah, ki Tú qaumoṉ ke jawán sher kí mánind hai, aur tú daryáoṉ ke tinnín ká sí, tú apní nahroṉ meṉ se nágáh sir nikáltá hai, apne páoṉ se pánioṉ ko hilátá, aur un kí nahroṉ ko mukaddar kartá hai.

3 Khudawand Khudá yúṉ farmátá hai, Isliye maiṉ bahuterí qaumoṉ kí jamáat leke tujh par apná dám ḍálúngá, aur we tujhe mere jál meṉ báhar nikálenge. 4 Tab maiṉ tujhe zamín par chhoṛdúngá, aur maidán kí sath par phenkúngí, aur hawá ke sáre parindoṉ ko tujh par baiṭháúngí, aur tujh se sáre zamín ke darindoṉ ko ser karúngí. 5 Aur tere gosht paháṛoṉ par ḍálúngá, aur tere dil se wádíoṉ ko bharúngí. 6 Aur maiṉ terí tairáo kí zamin ko paháṛoṉ tak lahú se síṉchúngí, aur nahr tujh se labrez honge. 7 Aur jab maiṉ tujhe bujháúngí, to ásmán ko ḍhámpúngá, aur us ke sitároṉ ko be núr karúngá, áftáb ko bádal se ḍhámpúngá, aur máhtáb apní roshní nahíṉ degí. 8 Aur maiṉ ásmán ke sáre naiyiroṉ ko tujh par tárík karúngá, aur terí zamín par táríkí bhejúngí, Khudawand Khudá kahtá hai. 9 Aur jab maiṉ tere máre húoṉ ko, qaumoṉ ke darmiyán, un mulkoṉ meṉ, jin se tú náwáqif haiṉ, pahuncháúngá, to bahuterí qaumoṉ ká dil dukháúngí. 10 Balki bahuterí qaumoṉ ko tere hál se hairán karúngí, aur un ke bádsháh tere liye bahut ḍarenge, jab maiṉ un ke áge apní talwár chamkáúngá, aur un meṉ se har koí apní ján ke liye tere girne ke din har lahza larzenge.

11 Kyúnki Khudawand Khudá yúṉ farmátá hai, ki Sháh i Bábul kí talwár tujh par áwegí. 12 Zoráwaroṉ, qaumoṉ ke baháduroṉ, in sabhoṉ kí talwároṉ se

terí guroh ko giráúngí, aur we Misr kí shaukat ko bigárenge, aur us kí sárí guroh nest kí jáengí. 13 Aur maiṇ us ke sáre baháim ko baṛe pánioṇ ke ás pás se mádúm karúngá, aur áge ko na insán ke pánw unheṇ mukaddar karenge, na haiwán ke sum unheṇ mukaddar karenge. 14 Tab maiṇ un ke pánioṇ ko gahrá banáúngá, aur un kí nahroṇ ko raugan kí tarah baháúngá, KHUDAWAND Khudá kahtá hai. 15 Jab maiṇ Misr kí zamín ko wírán karúngí, aur mulk apní mámúrí se khálí hogí, jab maiṇ un ke sáre báshindoṇ ko már ḍálúngí, tab we jánenge ki maiṇ KHUDAWAND húṇ. 16 Yih wuh nauha hai jis se we us ke liye nauha karenge, qaumoṇ kí beṭiáṇ us ke liye nauha karengí, us ke liye háṇ Misr ke liye, aur us kí sárí guroh ke liye nauha karenge, KHUDAWAND Khudá kahtá hai.

17 Bárahweṇ baras ke mahíne kí pandrahwín ko yúṇ húá ki KHUDAWAND ká kalám mujhe áyá, 18 Ki Ai ádamzád, Misr kí guroh ke liye wáwailá kar, aur us ko aur mashhúr qaumoṇ kí beṭioṇ ko gár meṇ utarnewáloṇ ke sáth zamín ke asfal meṇ girá de. 19 Tú jamál meṇ kis se afzal hai? Utar aur námakhtún ke sáth leṭ já. 20 We talwár ke maqtúloṇ ke darmiyán girenge, wuh talwár ke hawále húí, use aur us kí sárí gurohoṇ ko báhar khínch. 21 Baháduroṇ ke zoráwar us ke madadgár ke sáth pátál ke darmiyán se us se mukhátib honge, we utre haiṇ, we námakhtún paṛe haiṇ, talwár ke maqtúl.

22 Asúr aur us kí sárí jamáat waháṇ hai, us ke chároṇ taraf un kí goreṇ haiṇ, sab ke sab maqtúl, talwár ke giráe húe. 23 Us kí gor gár ke andar lagí, aur us kí sárí jamáat us kí gor ke girdágird; sab ke sab maqtúl, talwár ke giráe húe, jo zindoṇ kí zamín meṇ mújib i haibat the.

24 Ailám aur us kí sárí guroh, jo us kí gor ke girdágird haiṇ, waháṇ haiṇ, sab ke sab maqtúl, talwár ke giráe húe, jo zamín ke asfal meṇ námakhtún utar gae, jo zindoṇ kí zamín meṇ mújib i haibat the, lekin we gár ke andar utarnewáloṇ ke sáth áp apní ruswáí le gae. 25 Unhoṇ ne us ke liye aur us kí sárí guroh ke liye maqtúloṇ ke darmiyán bistar lagáe, us kí goreṇ us ke girdágird haiṇ, sab ke sab námakhtún, talwár ke maqtúl, we zindoṇ kí zamín meṇ mújib i haibat the, lekin we gár meṇ utarnewáloṇ ke sáth áp apní ruswáí le gae; wuh maqtúloṇ ke darmiyán dhará gayá.

26 Masak aur Túbál aur us kí sárí guroh waháṇ hai, us kí goreṇ us ke girdágird haiṇ, sab ke sab námakhtún, talwár ke maqtúl, agarchi we zindoṇ kí zamín meṇ mújib i haibat the. 27 Aur we námakhtúnoṇ ke baháduroṇ ke murdoṇ ke sáth jo na jangí hathyár pátál ko utar gae, na leṭenge jo apní talwár apne sir tale dhare haiṇ, aur un ke gunáh un kí haḍḍioṇ par haiṇ ki we zindoṇ kí zamín meṇ mújib i haibat the? 28 Aur tú námakhtúnoṇ ke darmiyán toṛí jáegí, aur talwár ke maqtúloṇ ke sáth leṭegí.

29 Adúm, us ke bádsháh aur us ke sáre amír jo apní qudratoṇ ke sáth talwár ke maqtúloṇ ke pás dhare haiṇ, waháṇ haiṇ; we námakhtúnoṇ aur gár meṇ utarnewáloṇ ke sáth leṭenge.

30 Shimál ke amír sab ke sab, aur sáre Saidání jo maqtúloṇ ke sáth utar gae, waháṇ haiṇ; we apní dahshat ke máre apní qudrat se sharminda húe, we talwár ke maqtúloṇ ke sáth námakhtún paṛe haiṇ, aur gár meṇ utarnewáloṇ ke sáth áp apní ruswáí uṭháte haiṇ.

31 Firaún unheṇ dekhegá, aur apní sárí guroh ke liye tasallí páwegá, háṇ Firaún

aur us ke sáre lashkar jo talwár se maqtúl haiṉ, Ḳhudawand Ḳhudá kahtá hai. 32 Kyúnki maiṉ ne zindoṉ kí zamín meṉ us kí haibat dikhláí, par wuh talwár ke maqtúloṉ ke sáth námakhtúnoṉ ke darmiyáṉ dhará jáegá háṉ Firaún aur us kí sárí guroh, Ḳhudawand Ḳhudá farmátá hai.

XXXIII. BÁB.

1 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, tú apní qaum ke logoṉ se yih kahkar bol, ki jo maiṉ kisí zamín par talwár pahuncháúṉ, aur us zamín ke log apní sarhaddoṉ ke ek shakhs ko leṉ, aur use apná nigáhbán ṭhaharáweṉ, 3 Aur wuh dekhe ki talwár zamín par pahunchtí hai, aur turhí phúnke, aur logoṉ ko hoshiyár kare; 4 Pas jo koí turhí kí áwáz sune aur hoshiyár na howe, aur talwár áwe aur use már ḍále: to us ká ḳhún usí ke sir par hogá: 5 Us ne turhí kí áwáz suní, aur hoshiyár na húá: us ká ḳhún usí par hogá. Agar wuh hoshyár hotá, to apní ján bachátá. 6 Par agar nigáhbán talwár ko áte dekhe, aur turhí na phúnke, aur log hoshyár kiye na jáweṉ, aur talwár á pahunche, aur un ke darmiyán se kisí ko már ḍále: wuh to apne gunáh ke sabab márá játá hai, lekin maiṉ nigáhbán ke háth se us ke ḳhún ká mutálaba karúngá.

7 Aisáhi, ai ádamzád, maiṉ ne tujhe ahl i Isráel ká nigáhbán muqarrar kiyá, tú mere muṉh se kalám sun, aur merí taraf se unheṉ hoshyár kar. 8 Jab maiṉ sharír se kahúṉ ki Ai sharír, tú yaqínan maregá, aur tú kahkar sharír ko us kí ráh se hoshyár na kare: wuh sharír to apne gunáh ke sabab maregá, par maiṉ tere háth se us ke ḳhún ká mutálaba karúngá. 9 Lekin agar tú sharír ko us kí ráh se phiráne ke liye hoshyár kare, aur wuh apní ráh se na phire: to wuh apne gunáh ke sabab maregá, lekin tú apní ján bachátá hai.

10 Is liye, ai ádamzád, tú ahl i Isráel se kah, ki Tum yih kahte húe bolte ho, ki Agar hamárí ḳhatáeṉ aur hamáre gunáh ham par hoṉ, aur ham un se ghulte raheṉ, to kyúnkar jíenge. 11 Tú un se kah, ki Ḳhudawand Ḳhudá farmátá hai ki Merí hayát kí qasam hai ki maiṉ sharír kí maut nahíṉ cháhtá, balki yih ki sharír apní ráh se phire aur jíe. Phiro, tum apní burí ráhoṉ se phiro! Tum káhe ko maroge, ai ahl i Isráel? 12 Is liye, ai ádamzád, apní qaum ke logoṉ se yúṉ kah, ki Sádiq kí sadáqat us ke gunáh ke din use na bacháwegí, aur sharír sharárat se phirne ke din apní sharárat ke sabab nahíṉ giregá, aur sádiq apne gunáh ke din apní sadáqat ke sabab bach nahíṉ sakegá. 13 Jab maiṉ sádiq se kahúṉ, ki Tú yaqínan jíegá: agar wuh apní sadáqat par takya kare, aur murtakib i gunáh ho: to us kí sárí sadáqateṉ mazkúr na hongí; lekin us gunáh ke sabab se jo us ne kiyá hai, maregá. 14 Phir jab sharír se kahúṉ ki Tú yáqínan maregá: agar wuh apní sharárat se báz áwe, aur adálat o sadáqat kare, 15 Aisá ki sharír girau ko pher de, aur lúṭ ko wápas kare, aur huqúq i hayát meṉ raftár kare, aur murtakib i gunáh na ho: to wuh yaqínan jíegá, wuh nahíṉ maregá. 16 Us kí sárí badkáríáṉ jo us ne kíṉ, us ke liye mahsúb na hongí; us ne adálat o sadáqat kí hai, wuh yaqínan jíegá.

17 Par terí qaum ke log kahte haiṉ ki Ḳhudawand kí ráh rást nahíṉ. Lekin we jo haiṉ unhíṉ kí ráh nárást hai. 18 Agar sádiq apní sadáqat se phire, aur sharárat kare, to wuh yaqínan us se maregá. 19 Phir agar sharír apní sharárat se báz áwe, aur adálat o sadáqat kare, to un se jíegá. 20 Tis par bhí tum kahte ho,

ki Khudáwand kí ráh rást nahíŋ hai. Ai ahl i Isráel, maiŋ tumháre har kisí kí adálat us kí ráh ke mutábiq karúngá.

21 Hamárí asírí ke bárahweŋ baras ke dasweŋ mahíne kí pánchweŋ táríkh ko yúŋ húá ki ek shakhs Yarúsalam se bhágkar mujh pás áyá aur bolá, ki Shahr márá pará.

22 Aur shám ke waqt us jánbar ke pahunchne se peshtar Khudáwand ká háth mujh par názil húá, aur us ke pahunchne tak fajr ko merá munh khol diyá, aur merá munh khul gayá, aur maiŋ phir gungá na rahá. 23 Tab Khudáwand ká kalám mujh pás áyá aur bolá, 24 Ki ai ádamzád, Isráel kí zamín ke wíránoŋ ke báshinde yih kahte húe bolte haiŋ, ki Abirahám ekhí thá, aur wuh zamín ká wáris húá, par ham bahut haiŋ, zamín hameŋ mírás meŋ dí jáegí. 25 Is liye tú un se kah de, ki Khudáwand Khudá yúŋ kahtá hai, ki Tum lahú samet kháte ho, tum apne butoŋ par apní ánkheŋ utháte ho, aur khún baháte ho: kyá tum zamín ko mírás meŋ póoge? 26 Tum talwár háth meŋ liye mustaidd ho, tum makrúh kám kartíáŋ ho, aur tum meŋ se har koí apne hamsáya kí jorú ko nápák kartá hai: kyá tum zamín ko mírás meŋ páoge? 27 Tú unhoŋ se yúŋ kah, ki Khudáwand Khudá yúŋ farmátá hai, ki Merí hayát kí qasam, wíránoŋ ke báshinde talwár se girenge, aur maiŋ us ko jo maidán meŋ hai, darindoŋ ko kháne ko dúngá, aur we jo qaloŋ aur gároŋ meŋ haiŋ, marí se marenge. 28 Kyúnki maiŋ zamín ko wírána aur kharába banáúngá, aur us kí qúwat ká ghamand játá rahegá, aur Isráel ke pahár wírán honge yaháŋ tak ki koí guzaregá nahín. 29 Aur jab maiŋ un kí sárí makrúhát ke sabab jo unhoŋ ne kí haiŋ, zamín ko wírán karúngá, to we jánenge ki maiŋ Khudáwand húŋ. 30 Aur ai ádamzád, hanoz terí qaum ke log díwároŋ ke pás aur makánoŋ ke darwázoŋ ke pás guftgú karte haiŋ, aur ek dúsre se, har koí apne bháí se yih kahke boltá hai ki Á, aur us bát ko, jo Khudáwand se nikal átí hai, sun. 31 Aur we tujh pás áte haiŋ jaisá ki awámm áte haiŋ, aur mere logoŋ ke mánind tere áge baithte haiŋ, aur terí sunte haiŋ, par un par amal nahíŋ karenge; kyúnki we apní zabán se ziyáda mazhaka karte haiŋ, aur un kí dil un ke hirs kí pairawí kartá hai. 32 Aur dekh, tú un ke liye khusháwáz aur khushnawáz mutrib ká dilrabá nagma sá hai; ki we terí sunte haiŋ, par amal nahíŋ karte. 33 Aur jab yih wáqa ho (tú dekh, yih wáqa hogá) tab we jánenge ki un ke darmiyán ek nabí thá.

XXXIV. BÁB.

1 Aur Khudáwand ká kalám mujh pás áyá aur bolá, ki Ai ádamzád, Isráel ke charwáhoŋ par nubúwat kar, aur un se kah, ki Khudáwand Khudá charwáhoŋ ko yúŋ farmátá hai, ki Afsos Isráel ke charwáhoŋ par, jo áp charáí karte haiŋ. 2 Kyá charwáhoŋ ko galla charáná lázim nahíŋ?

3 Tum charbí kháte ho, aur pasham orhte ho, aur pále húe ko zabh karte; par galla nahíŋ charáte. 4 Tum ne kamzoroŋ kí taqwíyat na kí, aur bímároŋ ko changá na kiyá, aur túte ko na bándhá aur nikále gaye ko pher na láe, aur khoe húe ko nahíŋ dhúndhá, balki zulm o taaddí se un par hukmrání kí. 5 Is liye ki koí charwáhá na thá, we titar bitar ho gaye, aur jab titar bitar ho gaye, to maidán ke darindoŋ kí khurák bane. 6 Mere bher sáre paháŕoŋ par aur har únche tíle par

sargirdán húe; háṇ merá galla tamám rú i zamín par titar bitar ho gayá, aur kisí ne un kí talásh o justjú na kí. Is liye ai charwáho, tum KHUDAWAND ká kalám suno! 8 KHUDAWAND Khudá farmátá hai, ki merí hayát kí qasam: is liye ki merá galla shikár baná, aur merá galla maidán ke har ek darinde kí khurák húá, is liye ki koí charwáhá na thá, aur mere charwáhoṇ ne mere galle kí talásh na kí, balki charwáhoṇ ne áp charáí kí, aur mere galle ko na charáyá; 9 Is liye ai charwáho, KHUDAWAND ká kalám suno. 10 KHUDAWAND Khudá yúṇ farmátá hai, ki Dekho, maiṇ charwáhoṇ par átá húṇ, aur apná galla un ke háth se talab karúngá, aur unheṇ gallabání se mázúl karúngá, aur charwáhe bhí charáí na karenge; kyúnki maiṇ apná galla un ke munh se chhuṛá lúngá, ki we un kí khurák na hoṇ. 11 Kyúnki KHUDAWAND Khudá farmátá hai, Dekh maiṇ, main hí apne bheṛoṇ kí talásh o justjú karúngá. 12 Jaisá ki charwáhá jis din ki wuh apne titar bitar húe bheṛoṇ ke darmiyán hokar apne galle kí just o jú kartá hai, waisahí maiṇ apne bheṛoṇ kí just o jú karúngá, aur unheṇ har kahíṇ se jaháṇ we abr aur táríkí ke din titar bitar ho gaye haiṇ, bachá lúngá; 13 Aur maiṇ unheṇ sárí qaumoṇ se pher lúngí, aur sáre mulkoṇ meṇ se baṭorúngá, aur un kí zamín meṇ pahuncháúngá, aur Isráel ke paháṛoṇ par nahroṇ ke kanáre aur zamín kí sárí ábádíoṇ meṇ charáúngá. 14 Aur maiṇ un ko achchhí charágáh meṇ charáúngá, aur un ká bheṛsálá Isráel ke únche paháṛoṇ par hogá, waháṇ we achchhe bheṛsále meṇ leṭenge, aur chikní charágáh meṇ Isráel ke paháṛoṇ par charenge. 15 Maiṇ hí apne galle ko charáúngá, aur unheṇ liṭáúngá, KHUDAWAND Khudá farmátá hai. 16 Maiṇ khoe húe ko ḍhúnḍhúngá, aur nikále gae ko pher láúngá, aur shikasta ko bándhúngá, aur bímároṇ ko taqwíyat dúngá, par farbih aur qawí ko halák karúngá, maiṇ durustí se unheṇ charáúngá.

17 Aur ai mere galla, tumháre haqq meṇ KHUDAWAND Khudá yúṇ farmátá hai ki Dekh, maiṇ mawáshí aur mawáshí ke darmiyán mendhe aur bakroṇ ke darmiyán insáf kartá húṇ. 18 Kyá merí achchhí charágáh ká charná tumháre liye chhoṭí bát thí ki tum apní charágáhoṇ kí bachtí ko páoṇ se latáṛte ho, aur gahre páníoṇ ká pání ki tum bachtí ko páoṇ se mukaddar karte ho? 19 Aur merá galla jo hai, we tumháre páoṇ ká latáṛá húá kháte haiṇ, aur tumháre páoṇ ká mukaddar kiyá húá píte haiṇ.

20 Is liye KHUDAWAND Khudá yúṇ kahtá hai, ki Dekh maiṇ, háṇ maiṇ farbih aur lágir mawáshí ke darmiyán insáf karúngá. 21 Is sabab se ki tum pahlú aur shána se relte rahe, aur sáre marízoṇ ko jab tak we titar bitar húe, apne síngoṇ se márte rahe: 22 Is liye maiṇ apne galla ko bacháúngá, aur we áge ko gárat na honge, aur maiṇ mawáshí aur mawáshí ke darmiyán insáf karúngá. 23 Aur maiṇ un par ek hí charwáhá muqarrar karúngá, aur wuh un ko charáwegí, yáne merá banda Dáúd, wuh un ko charáwegá aur un ká charwáhá hogá. 24 Aur maiṇ KHUDAWAND un ká Khudá húngá, aur merá banda Dáúd un ke darmiyán sardár, maiṇ KHUDAWAND bolá. 25 Aur maiṇ un ke sáth salámatí ká ahd bándhúngá, aur sáre darindoṇ ko zamín meṇ se dafa karúngá, aur we bayábán meṇ aman o amán se rahá karenge, aur jangaloṇ meṇ sowenge. 26 Aur maiṇ unheṇ aur mere ṭíle ke ás pás kí jagahoṇ ko ek barakat banáúngá, aur maiṇ menh ko us ke waqt meṇ barsáúngí, barakat ke bárán barsá karenge. 27 Aur maidán ká darakht apná phal degá, aur zamín apná hásil degí, aur we salámatí ke sáth apní zamín meṇ rahenge

aur jánenge ki main Khudáwand húṉ jab main un ke júe ká bandhan toṛúngá, aur un ke háth se, jinhoṉ ne apne liye un se khidmat lí, naját dúngá. 28 Aur we áge ko gair qaumoṉ ke liye shikár na howenge, aur zamín ke darinde unheṉ nahíṉ kháenge; par we aman o amán se rahenge, aur koí unheṉ na ḍaráwegá. 29 Aur main un ke liye ek námwar nihál barpá karúngá, aur we phir kabhí apní zamín meṉ máre bhúkh ke halák na howenge, aur áge ko gair qaumoṉ ká tána na uṭháwenge. 30 Isí tarah we jánenge ki main Khudáwand Khudá un ke sáth húṉ, aur we, háṉ ahl i Isráel mere log haiṉ, Khudáwand Khudá farmátá hai. 31 Aur ai mere galla, merí charágáh ke galla, tum insán ho aur main tumhárá Khudá húṉ, Khudáwand Khudá farmátá hai.

XXXV. BÁB.

1 Aur Khudáwand ká kalám mujh pás áyá aur bolá ki 2 Ai ádamzád, tú koh i Shaír par apná rukh kar, aur us par nubúwat kar, 3 Aur us se kah ki Khudáwand Khudá yúṉ kahtá hai ki Dekh, ai koh i Shaír, main tujh par átá húṉ, aur tujh par apná háth baṛháúngá aur tujhe wírána aur kharába banáúngá. 4 Main tere shahroṉ ko ujáṛúngá, aur tú wírán hogá aur jánegá ki main Khudáwand húṉ.

5 Us sabab se ki tú ne adáwat i qadím rakhí hai, aur baní Isráel ko un kí musíbat ke din un kí sharárat kí intihá ke waqt talwár kí dhár se giráyá: 6 Is liye Khudáwand Khudá farmátá hai, ki Merí hayát kí qasam, ki main tujhe khún ke liye ámáda karúngá, aur khún tujhe ragedegá, is liye ki tú ne khún se nafrat na rakhá, so khún tujhe ragedegá. 7 Isí tarah main koh i Shaír wírána aur kharába banáúngá, aur us ke darmiyán se áne jánewále ko káṭ ḍálúngá. 8 Aur us ke paháṛoṉ ko us ke maqtúloṉ se bhar ḍálúngá, talwár ke maqtúl tere ṭíloṉ, terí wádíoṉ aur terí sárí nahroṉ meṉ girenge. 9 Main tujhe abadí wírána banáúngá, aur tere shahr na phir áwenge, aur tum jánoge, ki main Khudáwand húṉ.

10 Us sabab se ki tú ne kahá ki ye do qaum aur ye do mulk mere honge, aur ham unheṉ mírás meṉ láwenge, báwujúd ki Khudáwand waháṉ thá: 11 Is liye Khudáwand Khudá farmátá hai, ki Merí hayát kí qasam ki main tere gussa aur tere us hasad ke mutábiq jise tú ne un par adáwat ke rú se kiyá, main bhí tujh se karúngá, aur jab terí adálat kar chukúṉ, tab áp ko un ke darmiyán záhir karúngá. 12 Aur tú jánegá ki main Khudáwand húṉ, aur terá sárá kufr jise tú Isráel ke paháṛoṉ par yúṉ kahtá húá bolá, We wírán húe, we nigalne ko hamáre hawále húe, main ne suná 13 Aur isí tarah jo tum ne mere barkhiláf apní zubán se láfzaní kí, aur apní bátoṉ ko mere barkhiláf túl diyá, so main sun chuká húṉ.

4 Khudáwand Khudá yúṉ kahtá hai ki Jab sárí zamín khushí karegí, tab main tujhe wírán karúngá. 15 Jaisá tú ne Isráel ke gharáne kí mírás par khushí kí hai is liye ki wuh wírán thá, waisáhí main bhí tujh par karúngá; ai koh i Shaír, tú aur sárá Adúm bilkull wírán hogá, aur we jánenge, ki main Khudáwand húṉ.

XXXVI. BÁB.

1 Aur tú, ai ádamzád, Isráel ke paháṛoṉ se nubúwat kar, aur bol, ki Ai Isráel

ke paháṛo, tum Ḳhudáwand ká kalám suno. 2 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, Us sabab se ki dushman ne tere barḳhiláf kahá hai, ki Wáchhiṛe, qadímí únche makán bhí hamárí mírás meṇ áe: 3 Is liye nubúwat kar, aur bol ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ farmátá hai: Is sabab se ki unhoṇ ne tum ko wírán kiyá, aur tumheṇ chároṇ taraf niglá, táki tum qaumoṇ kí bachtí ke liye mírás ho, aur tum afwáh i awámm meṇ uṭhte ho, aur logoṇ ká tána bante ho: 4 Is liye ai Isráel ke paháṛo, tum Ḳhudáwand ká kalám suno! Ḳhudáwand Ḳhudá paháṛoṇ aur ṭíloṇ aur nasheboṇ aur wádíoṇ aur ujáṛ wíránoṇ se aur bechirág shahroṇ se jo ás pás kí qaumoṇ kí bachtí ke liye shikár aur ṭhaṭṭhá bane haiṇ, yúṇ farmátá hai, 5 Háṇ isí liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Yaqínan qaumoṇ kí bachtí par aur sáre Adúm par, jo apne dil kí ḳhushí se aur qalbí adáwat se merí zamín ko mírás meṇ láe, táki use gárat ke liye nikál deṇ, maiṇ ne apní gairat kí tezí meṇ kahá.

6 Is liye tú Isráel kí zamín kí bábat nubúwat kar, aur paháṛoṇ aur ṭíloṇ nasheboṇ aur wádíoṇ se kah ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, Is liye ki tum ne qaumoṇ ke táne sahe, maiṇ apní gairat aur qahr meṇ bolá. 7 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Maiṇ ne apná háth uṭháyá ki yaqínan tumháre ás pás kí qaumeṇ apná tána uṭháwengí. 8 Par tum, ai Isráel ke paháṛo, apní sháḳheṇ nikáloge, aur mere log Isráel ke liye apná phal doge, kyúnki we á pahunchte haiṇ. 9 Dekho, maiṇ tumháre sáth húṇ, aur tumhárí taraf phirúngá, aur tum jote aur boe jáoge. 10 Aur maiṇ insán ko, háṇ sáre ahl i Isráel ko tujh par ziyáda karúngá, aur shahr ábád honge, aur ḳharába támír kiye jáenge. 11 Aur maiṇ insán o haiwáṇ ko tum par ziyáda karúngá, aur we ziyáda honge, aur phalenge, aur maiṇ tumheṇ sábiq ba dastúr qáim karúngá, aur tum par ibtidá se ziyáda ihsán karúngá, aur tum jánoge ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ. 12 Háṇ maiṇ insán ko yáne mere Isráelí logoṇ ko tujh par pahuncháúngá, aur we tujhe apne qabze meṇ láwenge, aur tú un kí mírás hogí, aur áge ko unheṇ beaulád na karegí.

13 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, Us sabab se ki tujhe kahte haiṇ, ki Tú, ai zamín, insán ko nigaltí hai, aur tú ne apní qaumoṇ ko beaulád kiyá: 14 Is liye na tú áge ko insán ko niglegí na áge ko apní qaum ko beaulád karegí, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai. 15 Aur maiṇ áge ko tujh par gairqaumoṇ ká tána na sunáúngá aur áge ko tú qaumoṇ kí malámat na uṭháwegí, aur áge ko apne logoṇ ko na girávegí, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai.

16 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujh pás áyá aur bolá, 17 Ai ádamzád, jab ahl i Isráel apní zamín meṇ baste the, tab unhoṇ ne apní ráhoṇ aur apne kámoṇ se us ko nápák kiyá, un kí ráh mere áge háiz aurat kí nápákí sí thí. 18 Is liye maiṇ ne un par us ḳhún ke sabab jise unhoṇ ne zamín meṇ baháyá kiyá, aur un butoṇ ke sabab jin se unhoṇ ne use nápák kiyá, apná qahr unḍelá. 19 Aur maiṇ ne un ko qaumoṇ meṇ chhitráyá, aur we mulkoṇ meṇ titar bitar ho gae, aur un kí ráhoṇ aur un ke kámoṇ ke muwáfiq maiṇ ne un kí adálat kí. 20 Aur jab we gair qaumoṇ meṇ jaháṇ we rawáne húe the, dáḳhil húe, tab mere muqaddas nám ko nápák kiye jab un se kahte the, ki Ye Ḳhudáwand ke log haiṇ, aur usí kí zamín se nikal áe haiṇ. 21 Lekin maiṇ apne muqaddas nám ke liye jise ahl i Isráel ne gairqaumoṇ ke darmiyán jaháṇ we rawána húe, nápák kiyá thá, rahm kiyá.

22 Is liye tú ahl i Isráel se kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Ai ahl

i Isráel na tumhárí khátir se, balki apne muqaddas nám kí khátir, jise tum ne gair qaumon ke darmiyán, jahán tum rawána húe the, nápák kiyá, yih kartá hún. 23 Main apne buzurg nám kí, jo gair qaumon ke darmiyán nápák kiyá gayá thá, jise tum ne un ke darmiyán nápák kiyá thá, taqdís karúngá; aur jab un kí ánkhon ke áge tum se merí taqdís hogí, tab gair qaumen jánengí ki main KHUDAWAND hún, KHUDAWAND Khudá farmátá hai. 24 Kyúnki main tumhen gair qaumon se le lúngá, aur sáre mulkon men se batorúngá, aur tumhen tumhárí zamín men pahuncháulngá. 25 Tab tum par sáf pání chhirkúngá, aur tum pák sáf hoge, aur main tumhárí sárí nápákí aur tumháre sáre buton se tum ko pák karúngá. 26 Aur main tumhen nayá dil bakhshúngá, aur rúh i jadíd tumháre andar men ináyat karúngá, aur tumháre gosht men se sangín dil ko dúr karúngá, aur ek goshtín dil bakhshúngá. 27 Aur tumháre andar apní rúh ináyat karúngá, aur tumhen mere haqqon par chaláúngá, aur tum mere hukmon ko hifz karoge, aur unhen bajá láoge. 28 Aur tum is zamín men jise main ne tumháre bápdádon ko diyá hai, basoge, aur tum mere log hoge, aur main tumhárá Khudá húngá. 29 Aur main tumhen tumhárí sárí nápákíon se bhí bacháúngá, aur anáj ko buláúngá, aur use barháúngá aur tum par kál nahín dálúngá. 30 Aur main darakht ká phal aur khet ká hásil barháúngá yahán tak ki tum áge ko gair qaumon ke darmiyán kál kí malámat ko na utháoge.

31 Tab tum apní burí ráhon aur náshayasta kámon ko yád karoge, aur tum apní badkáríon aur makrúháton ke sabab apní nazaron men ghinaune thaharoge. 32 Tum jáno ki na main tumhárí khátir se yún kartá hún, KHUDAWAND Khudá farmátá hai. Tum apní ráhon ke sabab sharminda o pashemán ho, ai ahl i Isráel.

33 KHUDAWAND Khudá yún kahtá hai ki Jis din main tumhen tumhárí sárí bádkáríon se sáf karúngá, usí din tum ko tumháre shahr men basáúngá, aur kharába támír kí jáegí. 34 Aur wuh wírán zamín, jo sáre ráhguzaron kí nazaron men wírán parí thí, ábád kí jáegí. 35 Aur we kahenge ki Yih zamín, jo wírán parí thí, bág i Adan kí sí húí hai, aur ujár aur wírán aur kharáb shahr ghere gae, aur mámúr húe. 36 Tab gair qaumon men, jo tumháre ás pás bach rahí hain, jánengí ki main KHUDAWAND kharába ko támír kartá hún, aur wírána ko bág banátá hún; main KHUDAWAND bolá, aur main hí karúngá.

37 KHUDAWAND Khudá yún kahtá hai ki Phir main ahl i Isráel se is liye púchhá jáúngá, tá ki un ke liye púrá karún, aur un ke logon ko galle kí tarah faráwán karún. 38 Jaisá muqaddas galla jaisá Yarúsalam ká galla us kí muqaddas ídon men, waisá hí ujár shahr insání galle se mámúr honge, aur we jánenge ki Main KHUDAWAND hún.

XXXVII. BAB.

1 KHUDAWAND ká háth mujh par gálib húá, aur mujhe KHUDAWAND kí rúh men uthá liyá, aur us wádí men, jo haddíon se bharpúr thí, mujhe utár diyá. 2 Aur un kí cháron taraf mujhe phiráyá; aur dekh, we kusháda wádí men bahut thín, aur dekh, we nihávat khushk thín.

3 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, kyá ye haddíán jí saktí hain? Main ne jawáb men kahá, ki Ai KHUDAWAND Khudá, tú hí jántá hai. 4 Phir us ne mujhe kahá, ki Tú in haddíon par nubúwat kar, aur un se kah, ki Ai súkhí haddíán, tum

Ḳhudáwand ká kalám suno. 5 Ḳhudáwand Ḳhudá in haḍḍíoṉ se yúṉ farmátá hai, ki Dekho, maiṉ tumháre andar meṉ rúh dáḳhil karúṉgá, aur tum jíoge. 6 Aur tum par naseṉ bithláúṉgí, aur gosht chaṛháúṉgá, aur tumheṉ chamṛe se maṛhúṉgá, aur tumháre andar meṉ rúh dáḳhil karúṉgí, aur tum jíoge, aur jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

7 So maiṉ ne hukm ke ba mújib nubúwat kí. Aur jab maiṉ nubúwat kartá thá, to áwáz húí, aur dekh ek jumbish, aur haḍḍíáṉ mil gaíṉ, har ek haḍḍí apní haḍḍí se. 8 Jab maiṉ ne dekhá, to dekh naseṉ aur gosht un par chaṛh áe, aur úpar se chamṛá maṛh gayá, par un meṉ rúh na thí. 9 Tab us ne mujhe kahá, ki Nubúwat kar, tú rúh se nubúwat kar, ai Ádamzád, aur rúh se kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Ai rúh, tú chároṉ hawá meṉ se á, aur in maqtúloṉ par phúnk ki we jíeṉ. 10 So maiṉ ne hukm ke bamújib nubúwat kí, aur rúh un meṉ dáḳhil húí, aur we jí uṭhe, aur páoṉ par khaṛe húe, ek niháyat baṛá lashkar.

11 Tab us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, ye haḍḍíáṉ sáre ahl i Isráel haiṉ. Dekh, ye kahte haiṉ ki Hamárí haḍḍíáṉ ḳhushk ho gaíṉ, aur hamárí ummed miṭ gaí; aur ham apne se munqata húe. 12 Is liye tú nubúwat kar, aur un se kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtí hai, ki Dekh, ai mere log, maiṉ tumhárí goroṉ ko kholúṉgá, aur tumheṉ tumhárí goroṉ meṉ se nikál lúṉgá, aur Isráel kí zamín meṉ pahuncháúṉgá. 13 Aur ai mere log, jab maiṉ tumhárí goroṉ ko kholúṉgá, aur tum ko tumhárí goroṉ meṉ se nikál lúṉgá, tab jánoge, ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ. 14 Aur jab maiṉ apní rúh tum meṉ rakhúṉgá, aur tum jíoge, aur maiṉ tum ko tumhárí zamín meṉ dáḳhil karúṉgá, tab tum jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand bolá, aur púrá kiyá, Ḳhudáwand farmátá hai.

15 Phir Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 16 Ki Ai ádamzád, tú ek lakṛí le aur us par likh, Yahúdáh ke liye, aur us ke musáhiboṉ baní Isráel ke liye. Phir dúsrí lakṛí le aur us par yih likh, Yúsuf ke liye Ifráim kí lakṛí, aur us ke musáhiboṉ sáre ahl i Isráel ke liye. 17 Aur un donoṉ ko joṛkar ek lakṛí baná, aur we tere háth meṉ ek honge. 18 Aur jab terí qaum ke log tujhe yih kahte húe púchheṉ, ki Kyá hameṉ un kí mání nahíṉ batáwegá? 19 To tú unheṉ kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Dekh, maiṉ Yúsuf kí lakṛí ko, jo Ifráim ke háth meṉ hai, aur us ke musáhiboṉ Isráel ke gharánoṉ ko lúṉgá, aur us ke sáth, háṉ Yahúdáh kí lakṛí ke sáth joṛúṉgá, aur un ko ek lakṛí banáúṉgá, aur we mere háth meṉ ek honge. 20 Aur we lakṛíáṉ jin par tú likhtá hai, un kí ánkhoṉ ke áge tere háth meṉ hongí, 21 Aur tú unheṉ kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Dekh, maiṉ gair qaumoṉ meṉ se, jaháṉ we rawána húe the, ahl i Isráel ko lúṉgá, aur har taraf se unheṉ baṭorúṉgá, aur unheṉ un kí zamín meṉ pahuncháúṉgá. 22 Aur maiṉ unheṉ Isráel ke pahároṉ par, usí zamín par ek qaum banáúṉgá, aur ek bádsháh un sabhoṉ ká bádsháh hogá, aur we áge ko do qaum na honge, aur phir kabhí taqsím hokar do mulk na banenge. 23 Phir we apne butoṉ se aur apne makrúhátoṉ aur apne gunáhoṉ ke kisí gunáh se apne ko nápák na karenge; par maiṉ unheṉ un ke sáre makánoṉ se, jaháṉ unhoṉ ne gunáh kiyá hai, bacháúṉgá, aur pák karúṉgá; so we mere log honge, aur maiṉ un ká Ḳhudá húṉgá. 24 Aur merá banda Dáúd un ká bádsháh hogá, aur un ká ek charwáhá hogá, aur we mere hukmoṉ par chalenge, aur mere haqqoṉ ko hifz karenge, aur amal meṉ láwenge. 25 Aur we us zamín meṉ, jise maiṉ ne apne bande Yaqúb

ko diyá hai, jaháṉ tumháre bapdáde baste the, basenge, aur we, háṉ we aur un kí aulád aur un kí aulád kí aulád abad tak us meṉ sukúnat karenge; aur merá banda Dáúd tá abad un ká sardár hogá. 26 Aur maiṉ un ke sáth salámatí ká ahd bándhúngá; so wuh un ke sáth abadí ahd hogá. Aur maiṉ unheṉ basáúngá aur baṛháúngá, aur un ke darmiyán apne maqdis ko tá abad qáim rakhúngá. 27 Merá ḳhaima bhí un ke sáth hogá, háṉ maiṉ un ká Ḳhudá húngá, aur we mere log honge. 28 Aur jab merá maqdis abad tak un ke darmiyán rahegá, to gair qaumeṉ jánengí ki maiṉ Ḳhudawand Isráel ko muqaddas kartá húṉ.

XXXVIII. BÁB.

1 Aur Ḳhudawand ká kalám mujh pás áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, tú Yájúj, yáne Májúj kí sarzamín Rús aur Masak aur Túbál ke sardár par apná ruḳh kar aur us par nubúwat kar, 3 Aur kah, ki Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Dekh, ai Yájúj, Rús aur Masak aur Túbál ká sardár, maiṉ tujh par átá húṉ. 4 Aur maiṉ tujhe phirá dúngá, aur tere dáṛhoṉ meṉ kánṭe lagáúngá, aur tere sáre lashkar, ghoṛoṉ aur sawároṉ, jo sab ke sab har tarah ke zirah baktar pahine húe ek baṛí jamáat ma ḍhál aur pharí sab ke sab shamsher ba kaff haiṉ, unheṉ nikál lúngá; 5 Aur un ke sáth Fáras aur Kúsh aur Fút sab ke sab ma sipar o ḳhod; 6 Jumar aur us ke sáre lashkar aur uttar ke atráf ke ahl i Tujarma aur us ke sáre lashkar bahutere log tere sáth.

7 Tú taiyár ho, aur apne liye taiyár kar, tú áp aur terí sárí jamáat jo tujh pás jama hai, aur tú un kí peshwáí kar. 8 Aur bahut dinoṉ ke bád terá mutálaba hogá, aur tú pichhle barasoṉ meṉ us zamín meṉ jo talwár se bach rahí hai, aur bahuterí qaumoṉ meṉ se baṭorí gaí hai, Isráel ke paháṛoṉ par, jo qadím se wírán the, áwegá, par wuh sárí qaumoṉ meṉ se nikál lí gaí hai, aur we sab ke sab aman o amán se sukúnat karenge. 9 Tú chaṛhegá aur ándhí kí tarah se áwegá, tú zamín kí poshish ke liye bádal kí mánind hogá, tú aur tere sáre lashkar, aur bahutere log tere sáth.

10 Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Aisá bhí hogí ki un dinoṉ meṉ tere dil meṉ báteṉ áwengí, aur tú bure ḳhiyál ká mansúba karegá, 11 Aur tú kahegá ki Maiṉ bemuhásara dihátoṉ kí zamín par chaṛhúngá, maiṉ un ke pás jo árám se haiṉ jo aman se rahte haiṉ, jo be díwár be qufl be kiwáṛe rahte haiṉ, jáúngá, 12 Táki tú lúṭ ko lúṭe aur gárat ko gárat kare, aur ábád kiye húe wíránoṉ par aur un logoṉ par jo sárí qaumoṉ meṉ se baṭore gae jinhoṉ ne mawáshí aur mál hásil kiye, jo zamín ke bích baste haiṉ, un par apná háth baṛháwe. 13 Sibá aur Didán aur Tarsís ke tujjár aur un ke sáre jawán sher tujhe kahenge, Kyá tú lúṭ lúṭne áyá, kyá gárat ko gárat karne ke liye apní jamáat ko baṭorá, kyá chándí aur soná lene ke liye, kyá mawáshí aur mál lejáne ke liye, kyá baṛí lút lúṭ lene ke liye?

14 Is liye, ai ádamzád, nubúwat kar, aur Yájúj se kah, ki Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Jis din mere log Isráel aman se sukúnat karenge, kyá tú nahíṉ jánegá? 15 Aur tú apní jagah se, uttar ke atráf meṉ se áwegá, tú aur bahutere log tere sáth, sab ke sab aspsawár ek jamáat i kasír aur fauj i azím. 16 Tú zamín kí poshish ke liye bádal kí tarah mere log Isráel kí muḳhálafat meṉ chaṛh áwegá. Áḳhirí dinoṉ meṉ yúṉ hogá ki maiṉ tujhe merí zamín kí muḳhálafat ke liye láúngá,

tá ki jab maiṉ, ai Yájúj, un kí ánkhoṉ ke áge tujh se apní taqdís karwáúṉ, to gair qaumeṉ mujhe jáneṉ.

17 KHUDAWAND Khudá yúṉ kahtá hai, Tú wuhí hai ki jis kí bábat maiṉ agle zamáne meṉ apne bande Isráel ke nabíoṉ kí márifat, jo sábiq barasoṉ ke dinoṉ meṉ nubúwat karte the, bolá ki Main tujhe un par láúngá. 18 Aur unhíṉ dinoṉ meṉ yúṉ hogá ki jab Yájúj Isráel kí zamín kí mukhálafat meṉ áwegá, to merá qahr mere chihre par záhir hogá, KHUDAWAND Khudá kahtá hai. 19 Kyúnki maiṉ ne apní gairat aur qahr kí harárat meṉ kahá, Yaqínan, usí din Isráel kí zamíṉ meṉ ek baṛá larza hogá. 20 Yaháṉ tak ki samundar kí machhliáṉ aur ásmán ke parinde aur zamín ke haiwán, aur sáre kíṛe makoṛe jo zamín par rengte phirte haiṉ, aur sáre insán jo zamín kí sath par haiṉ, mere huzúr se larzenge, aur pahár ḍháye jáenge, aur burúj gir paṛenge, aur har ek díwár zamíṉ par gir paṛegí. 21 Aur maiṉ apne sáre paháṛoṉ meṉ se us par talwár buláúngá, KHUDAWAND Khudá farmátá hai, aur har ek kí talwár us ke bháí kí mukhálafat meṉ hogí. 22 Aur maiṉ wabá aur khún se us ká insáf karúngá, aur us par aur us ke lashkaroṉ par aur us ke sáth kí jamáat i kasír par bárán i shadíd, aur ole aur ág aur gandhak barsáúngá. 23 Isí tarah maiṉ apní buzurgí aur apní taqdís karwáúngá, aur bahuterí qaumoṉ kí nazaroṉ meṉ pahcháná jáúngá, aur we jánenge ki maiṉ KHUDAWAND húṉ.

XXXIX. BÁB.

1 Is liye tú, ai ádamzád, Yájúj par nubúwat kar aur bol, ki KHUDAWAND Khudá yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ tujh par átá húṉ, ai Yájúj, Rús aur Masak aur Túbál ká sardár. 2 Aur maiṉ tujhe phiráúngá aur sirf terá chhaṭṭhá hissa chhoṛúngá, aur tujhe uttar ke atráf se láúngá, aur Isráel ke paháṛoṉ par pahuncháúngá. 3 Aur tere báyeṉ háth meṉ se terí kamán chhuṛáúngá, aur tere dahne háth meṉ se tír ko girá dúngá. 4 Tú Isráel ke paháṛoṉ par giregá, tú aur terí sárí jamáat, aur we log jo tere sáth haiṉ; aur maiṉ tujhe har qism ke parindoṉ aur maidán ke darindoṉ ko khurák ke liye dúngá. 5 Tú maidán kí sath par giregá; kyúnki maiṉ ne kahá, KHUDAWAND Khudá farmátá hai.

6 Aur maiṉ Yájúj par aur un par jo jazíroṉ meṉ beparwá sukúnat karte haiṉ, ek ág bhejúngá, aur we jánenge ki maiṉ KHUDAWAND húṉ. 7 So isí tarah maiṉ apne muqaddas nám ko apní guroh Isráel ke bích záhir karúngá, aur áge ko apne muqaddas nám ko nápák karne na dúngá, aur gair qaumeṉ jánenge ki maiṉ Khudá húṉ, Isráel meṉ Quddús. 8 Dekh, wuh pahunchá aur púrá húá, KHUDAWAND Khudá kahtá hai. Yih wuhí din hai ki jis kí bábat maiṉ ne kahá.

9 Tab Isráel ke shahroṉ ke log niklenge, aur ág lagákar hathyároṉ ko jaláwenge, yáne siparoṉ aur ḍháloṉ ko, kamánon aur tíroṉ aur bhále barchhíoṉ ko, aur we sát baras tak jaláte rahenge, 10 Yaháṉ tak ki we na maidán se lakṛí láwenge aur na jangaloṉ se káṭenge; kyúnki we hathyároṉ ko ág se jaláwenge, aur we apne lúṭyároṉ ko lúṭenge, aur apne gáratgaroṉ ko gárat karenge, KHUDAWAND Khudá kahtá hai.

11 Aur usí din yúṉ hogá ki Maiṉ waháṉ Isráel meṉ Yájúj ko goristán dúngá, yáne rahguzaroṉ kí wádí jo samundar ke púrab hai, aur wuh rahguzaroṉ ko mana karegí, aur we waháṉ Yájúj ko aur us kí sárí jamáat ko dafn karenge, aur use

Hámún i Yájúj kí wádí kahá karenge. 12 Aur sát mahíne tak ahl i Isráel unheṉ dafn karte rahenge, tá ki zamín ko sáf kareṉ; 13 Háṉ zamín ke sáre log unheṉ dafnáwenge, aur yih un ke liye námwarí hogí jis din ki maiṉ buzurgí páúngá, Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai. 14 Aur we un ádmíoṉ ko intiḳháb karenge jo sadá mashgúl rahenge, aur zamín par guzarte húe rahguzaroṉ kí madad se unheṉ jo rú i zamín par paṛe haiṉ, dafn karenge, tá ki we use sáf kareṉ, aur we bád sát mahíne ke talásh karenge. 15 Aur jab rahguzaroṉ meṉ se, jo zamín par se guzarte haiṉ, koí kisí ádmí kí haḍḍí dekhe, to us ke pás ek nishán khaṛá karegá jab tak ki dafn karnewále Hámún i Yajúj kí wádí meṉ use na gáṛeṉ. 16 Aur shahr bhí Hámúna kahláegá. We isí tarah se zamín ko pák karenge.

17 Aur ai ádamzád, Ḳhudáwand kahtá hai ki Tú har ek parinda, aur maidán ke harek darinda se kah, ki Tum jama hokar áo, mere us zabíhe par, jise maiṉ zabh kartá húṉ, háṉ Isráel ke paháṛoṉ par ek baṛe zabíh par mujtama hoo, tá ki tum gosht kháo aur lahú pío. 18 Tum baháduroṉ ká gosht khároge, aur zamín ke sardároṉ ká ḳhún píoge, háṉ menḍhoṉ ká aur barroṉ aur bakroṉ aur bailoṉ ká, sab ke sab Basan ke pale húoṉ ká. 19 Aur tum mere zabíha ká jise maiṉ ne tumháre liye żabh kiyá, us kí charbí kháyá karoge jab tak ki tum ser na hoge, aur ḳhún piyá karoge jab tak ki mast na hoge. 20 Isí tarah tum merí mez par ghoṛoṉ aur rathoṉ se aur baháduroṉ aur sáre jangí mardoṉ se ser hoge, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai.

21 Aur maiṉ gair qaumoṉ ke darmiyán apní buzurgí záhir karúngá, aur sárí gair qaumeṉ mere us insáf ko jise maiṉ ne púrá kiyá, aur mere us háth ko jise baṛhákar un par rakhá, dekhengí. 22 So ahl i Isráel jánenge ki us din se áge maiṉ Ḳhudáwand un ká Ḳhudá húngá. 23 Aur gair qaumeṉ jánengí ki ahl i Isráel apne gunáhoṉ ke sabab asírí meṉ gae, chúnki we mujh se bágí húe, is liye maiṉ ne un se apná munh chhipáyá, aur un ko un ke dushmanoṉ ke háth meṉ hawále kiyá, so we talwár se gir gae. 24 Un kí nápákí aur un ke gunáhoṉ ke mutábiq maiṉ ne un se kiyá, aur un se apná munh chhipáyá.

25 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Ab maiṉ Yaqúb kí asírí phiráúngá, aur sáre ahl i Isráel par rahm karúngá, aur apne muqaddas nám ke liye gayúr húngá. 26 Bád us ke ki apní ruswáí uṭháe aur un sárí bagáwatoṉ ko bhí jin se we jis waqt ki apní zamín meṉ ba árám rahte the, aur kisí ne unheṉ na ḍaráyá, mujh se bágí húe, 27 Jab maiṉ un ko logoṉ meṉ se láúngá, aur un ke dushmanoṉ kí zamínoṉ meṉ se baṭorúngá, aur bahuterí qaumoṉ kí nazaroṉ meṉ un ke darmiyán taqdís páúngá. 28 Tab we jánenge ki maiṉ Ḳhudáwand un ká Ḳhudá húṉ jab maiṉ ne unheṉ gair qaumoṉ ke darmiyán asírí meṉ pahuncháyá, aur un ko un kí zamín meṉ phir baṭorúngá, aur waháṉ kisí ko nahíṉ chhoṛúngá. 29 Aur áge ko phir apná munh un se nahíṉ chhipáúngá; kyúnki maiṉ apní rúh ahl i Isráel par unḍelúngá, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai.

XL. BÁB.

1 Hamárí asírí ke pachíswen baras meṉ, us baras ke shurúa meṉ, us mahíne kí daswíṉ táríḳh meṉ, shahr ke inhidám ke bád ke chaudahweṉ baras meṉ, usí din Ḳhudáwand ká háth mujh par áyá, aur mujhe waháṉ pahuncháyá. 2 Ḳhudá kí

rúyatoṉ meṉ us ne mujhe Isráel ke mulk meṉ pahuncháyá, aur mujhe ek bahut únche pahár par baitháyá, us dakhin taraf shahr kí sí biná thí. 3 Jab wuh mujhe waháṉ pahunchá chuká, to kyá dekhtá húṉ, ki san kí ḍorí aur nápne ká nal háth meṉ liye húe ek shakhs jo pítal kí mánind dikhláí detí thá, phátak par khaṛá hai. 4 Aur us shakhs ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, apní áṅkhoṉ se dekh, aur kánoṉ se sun, aur jo maiṉ tujhe dikhláúṉ, us sab par apná mán lagá; kyúnki tujhe dikháne ko maiṉ tujhe yaháṉ líyá húṉ: sab jo tú dekhtá hai, Isráel ke gharáne ko batá.

5 Aur kyá dekhtá húṉ ki ek díwár báhar se maskan ko chároṉ taraf ghertí hai. Aur wuh shakhs ek háth chár angul ke hisáb se chha háth ká nápne ká ek nal liye húe thá. So us ne us banáwaṭ kí chauṛáí nápí, ek nal, aur úncháí ek nal. 6 Tab wuh púrab ke rukh ke phátak par áyá, aur us kí síṛhí par chaṛhá, aur us phátak ki dahlíz ek nal chauṛí nápí, yáne ekhí dahlíz ek nal chauṛí; 7 Har koṭhrí ek ek nal lambí aur ekek nal chauṛí; aur koṭhríoṉ ká mábain pánch pánch háth, aur dálán ke phátak ke pás ke phátak kí dahlíz bhítar se ek nal. 8 Aur us ne phátak ká dálán bhítar se ek nal nápá. 9 Tab us ne phátak ká dálán áṭh háth nápá, aur us ke sutún do háth: aur phátak ká dálán bhítar thá. 10 Aur púrab taraf ke phátak kí koṭhríáṉ tín idhar tín udhar thíṉ, un tínoṉ ká ek hí náp thá, aur idhar udhar sutúnoṉ ká ek hí náp thá. 11 Aur us ne phátak ke darwáza kí chauṛáí das háth aur lambáí terah háth nápí; 12 Aur koṭhríoṉ ke áge kí hadd háth bhar idhar aur háth bhar udhar, aur koṭhríáṉ chha háth idhar aur chha háth udhar thíṉ. 13 Tab us ne phátak koṭhrí kí chhat se dúsrí kí chhat tak pachís háth chauṛá nápá, darwáza ke sámhne darwáza. 14 Aur us ne sáṭh háth ke sutún banáe, aur sutúnoṉ par phátak ká sahn girdágird thá. 15 Aur madkhal ke phátak ke sire se bhítarwár phátak ke dálán ke sire tak pachás háth. 16 Aur koṭhríoṉ meṉ aur un ke sutúnoṉ meṉ phátak ke bhítar gird ba gird band húí khiṛkíáṉ thíṉ; waisáhí dálán ke bhítar gird ba gird bhí khiṛkíáṉ thíṉ, aur sutúnoṉ par nakhl the.

17 Phir us ne mujhe báhar ke sahn meṉ pahuncháyá, aur kyá dekhtá húṉ ki koṭhríáṉ aur chároṉ taraf sahn ká gach hai, aur us gach par tís koṭhríáṉ. 18 Aur wuh gach phátakoṉ ke pás un phátakoṉ ke barábar lagá yáne níche ká gach. 19 Tab us ne chauṛáí níche phátak ke sire se bhítar ke sahn ke sire tak púrab taraf aur uttar taraf báhar báhar sau háth nápí.

20 Phir us ne uttar taraf ke báharí sahn ke phátak kí lambáí aur chauṛáí nápí. 21 Aur us kí koṭhríáṉ tín is taraf tín us taraf thíṉ. Aur us ke sutún aur us ká dálán pahle phátak ke náp ke mutábiq the: us kí lambáí pachás háth aur chauṛáí pachís háth. 22 Aur us kí khiṛkíáṉ aur us ká dálán aur us ke nakhl us phátak ke andáza se the jis ká rukh mashriq kí samt thá; aur sát palla kí síṛhí par se us meṉ chaṛhte the, us ke dálán un ke áge the. 23 Aur bhítar ke sahn ká phátak púrab taraf aur uttar taraf ke sámhne thá. Aur us ne phátak se phátak tak sau háth nápe.

24 Aur usne mujhe dakhin kí taraf pahuncháyá, aur kyá dekhtá húṉ ki dakhin kí taraf ek phátak hai. Aur us ne us ke sutúnoṉ ko aur us ke dálán ko un nápoṉ ke mutábiq nápá. 25 Aur us meṉ aur us ke dálán meṉ chároṉ taraf un khiṛkíoṉ kí sí khiṛkíáṉ thíṉ, lambáí pachás háth aur chauṛáí pachís háth. 26 Aur us par chaṛhne ko sát palle kí síṛhí thí, aur us ke dálán un ke áge the, aur us ke sutúnoṉ par nakhl the, ek ek is taraf aur ek ek us taraf. 27 Aur dakhin kí taraf bhítar ke

sahn ká phátak thá; aur us ne dakhin kí taraf phátak se pháṭák tak sau háth nápe.

28 Aur wuh dakhin pháṭak se mujhe bhítar ke sahn meṉ láyá; aur un nápoṉ ke mutábiq us ne dakhin phátak ko nápá; 29 Aur us kí khoṭríoṉ aur us ke sutúnoṉ aur us ke dálán ko un nápoṉ ke mutábiq. Aur us meṉ aur us ke dálán meṉ cháron taraf khiṛkíáṉ thíṉ, lambáí pachás háth, chauṛáí pachís háth. 30 Aur dálán cháron taraf pachás háth lambá aur pánch háth chauṛá. 31 Us ke dálán báhar ke sahn kí taraf the, aur us ke sutúnoṉ par nakhl aur us par chaṛhne ko áṭh palla kí síṛhí.

32 Aur wuh mujhe púrab taraf bhítar ke sahn meṉ láyá, aur un nápoṉ ke mutábiq phátak nápá, 33 Aur us kí khoṭríoṉ aur us ke sutúnoṉ aur us ke dálán ko un nápoṉ ke mutábiq. Aur us meṉ aur us ke dálán meṉ cháron taraf khiṛkíáṉ thíṉ, lambáí pachás háth, aur chaṛáí pachís háth. 34 Aur us ke dálán báhar ke sahn kí taraf the, aur us ke sutúnoṉ par idhar udhar nakhl the, aur us par chaṛhne ko áṭh palla kí síṛhí.

35 Aur us ne mujhe uttar ke pháṭak kí taraf pahuncháyá, aur un nápoṉ ke mutábiq use nápá, 36 Us kí koṭhríoṉ aur us ke sutúnoṉ aur us ke dálán ko; aur us kí cháron taraf khiṛkíáṉ thíṉ, lambáí pachás háth, aur chauṛáí pachís háth. 37 Aur us ke sutúṉ báhar ke sahn kí taraf the, aur us ke sutúnoṉ par idhar udhar nakhl the, aur us par chaṛhne ko áṭh palla kí síṛhí.

38 Aur ek koṭhrí aur us ká darwáza un pháṭakoṉ ke sutúnoṉ meṉ thí. wahán we chaṛháwá dhoweṉ. 39 Aur pháṭak ke dálán meṉ do mezeṉ is taraf, aur do mezeṉ us taraf thíṉ, ki un par chaṛháwá aur khatiyat aur asám zabh kareṉ. 40 Aur uttar tarf ke pháṭak ke darwáza ke chaṛháo ke báharí díwár pás do mezeṉ thíṉ, aur pháṭak ke dálán kí dúsrí díwár pás do mezeṉ. 41 Pháṭak kí díwár pás chár mezeṉ is taraf, aur chár mezeṉ us taraf thíṉ, áṭh mezeṉ jin par we zabh kareṉ. 42 Chaṛháwe ke liye khode húe patthar ke ḍeṛh háth lambí aur deṛh háth chauṛí aur háth bhar únchí chár mezeṉ thíṉ, jin par we chaṛháwe aur zabíh ke zabh karne ke hathyár dhareṉ. 43 Aur ghar meṉ cháron taraf chár angul chauṛí ankríáṉ lagí thíṉ, aur qurbán ká gosht mezoṉ par.

44 Aur bhítarí pháṭak ke báhar, bhítarí sahn meṉ, jo uttar pháṭak kí jánib meṉ thí, gánewáloṉ kí koṭhríáṉ thíṉ, aur un ká rukh dakhin kí taraf, aur púrab pháṭak kí jánib meṉ ek jis ká rukh uttar kí taraf. 45 Aur us ne mujhe kahá, ki Yih koṭhrí jis ká rukh dakhin kí taraf hai, un káhinoṉ ke liye hai, jo maskan kí khidmat meṉ házir haiṉ. 46 Aur wuh koṭhrí jis ká rukh uttar kí taraf hai, un káhinoṉ ke liye, jo mazbah kí khidmat meṉ házir haiṉ. Ye baní Sadúq haiṉ, jo baní Láwí meṉ se Khudáwand ko pahunchte haiṉ ki us kí khidmat kareṉ.

47 Aur us ne sahn ko sau háth lambá aur sau háth chauṛá chaukor nápá. Aur mazbah maskan ke áge thá.

48 Phir wuh mujhe maskan ke dálán meṉ láyá, aur dálán ke sutúnoṉ ko nápá, pánch háth idhar aur pánch háth udhar. Aur pháṭak kí chauṛáí tín háth is taraf aur tín háth us taraf; 49 Dálán kí lambáí bís háth, aur chauṛáí gyárah háth, aur síṛhí jis par we chaṛhte haiṉ. Aur un sutúnoṉ meṉ amúd the, ek is taraf aur ek us taraf.

XLI. BAB.

1 Aur wuh mujhe haikal meṉ láyá, aur sutúnoṉ ko nápá, chauṛáí is taraf chha háth, aur chauṛáí us taraf chha háth, yih ḳhaima kí chauṛáí hai. 2 Aur darwáza kí chauṛáí das háth, aur darwáza pás kí díwároṉ kí pánch háth is taraf aur pánch háth us taraf. Aur us ne us kí lambáí ko chális háth nápá, aur us kí chauṛáí bís háth. 3 Tab wuh andar gayá aur darwázoṉ ke sutúnoṉ ko do háth nápá, aur darwáza chha háth aur darwáze kí chauṛáí sát háth.

4 Aur us ne haikal ke áge lambáí ko bís háth aur chauṛáí ko bís háth nápá, aur mujhe kahá ki Yihí Quds ul Aqdás hai. 5 Aur us ne maskan kí díwár chha háth nápí, aur jánib kí kothríoṉ kí chauṛáí maskan ke gird ba gird chár háth. 6 Aur jánib kí koṭhríáṉ tín thíṉ, koṭhrí par koṭhrí qatár meṉ tís, aur we díwár meṉ dáḳhil thíṉ, jo maskan ke ás pás kí jánib kí koṭhríoṉ ke liye thí, tá ki we mazbút howeṉ, par maskan kí díwár se we milí húí na thíṉ. 7 Aur wuh un kothríoṉ se úpar tak cháron taraf ziyáda chauṛá hotá játá thá; ki ghar ká chaugird ghar ke gird á gird únchá únchá chalá játá hai, is sabab ghar kí chauṛáí úpar ziyáda thí, aur níche se leke bích se úpar tak baṛh gaí. 8 Aur maiṉ ne ghar kí cháron taraf kí únchái bhí dekhí, jánib kí koṭhríoṉ kí neweṉ, chha baṛe baṛe háth ke púre nal kí thí; 9 Aur jánib kí kothríoṉ ke báhar kí díwár kí chauṛáí pánch háth; aur jo ḳhálí rahá ghar kí jánib kí koṭhríoṉ ke darmiyán 10 Aur hujroṉ ke darmiyán, so ghar ke cháron taraf gird ba gird bís háth kí chauṛáí thí. 11 Aur jánib kí koṭhríoṉ ke darwáze us ḳhálí jagah par khule, ek darwáza uttar taraf, aur ek darwáza dakhin taraf, aur ḳhálí jagah kí chauṛáí cháron taraf pánch háth kí thí.

12 Aur us imárat kí, jo furqat ke áge pachchhim taraf kí jánib meṉ thí, chauṛáí sattar háth thí, aur us imárat kí díwár cháron taraf pánch háth moṭí, aur us kí lambáí nauwe háth thí. 13 So us ne ghar ko sau háth lambá nápá, aur furqat aur biná aur us kí díwároṉ ko sau háth lambí; 14 Aur ghar aur furqat ke áge púrab taraf kí chauṛáí sau háth. 15 Aur furqat ke áge imárat kí lambáí jo pichhárí thí, aur us kí jánib ke hujra is taraf se aur us taraf se us ne sau háth nápe.

16 Aur bhítar kí haikal aur báhar ká dálán, ástána aur band húí khiṛkíáṉ, aur cháron taraf kí jánibí koṭhríáṉ, we tínoṉ ástáne ke barábar lakṛí se cháron taraf maṛhe húe the. Aur zamín se khiṛkíaṉ talak jo band thíṉ, 17 Darwáza ke úpar tak, aur ghar ke bhítar aur báhar tak cháron taraf kí sárí díwároṉ par báhar bhítar súrateṉ munaqqash thíṉ. 18 Aur Karúb aur naḳhl bane the, aisá ki ek naḳhl ek ek Karúb ke bích meṉ thá, aur har ek Karúb ke do do munh the: 19 Aisá ki ek samt naḳhl kí taraf insán ká munh thá, aur dúsrí samt naḳhl kí taraf sher ká munh: ghar kí cháron taraf aisá baná thá. 20 Zamín se darwáza ke úpar tak aur haikal kí díwár par Karúbín aur naḳhl bane the. 21 Aur haikal ke sutún chaukor the, aur Quds kí agíṛí aisí nazar áí jaisí nazar áí.

22 Lakṛí ká mazbah tín háth únchá, aur us kí lambáí do háth, aur us ke kone aur us kí kursí aur us kí díwáreṉ lakṛí kí thíṉ. Aur us ne mujhe kahá, ki Yih wuh mez hai jo Ḳhudáwand ke áge hai. 23 Aur haikal aur Quds ke do kiwáre the; 24 Aur kiwároṉ ke do kiwáre the, yáne do palle, do ek kiwáre ke liye, aur do palle dúsre ke liye. 25 Aur un par, haikal ke kiwároṉ par Karúbín aur naḳhl bane the, jaise díwároṉ par bane the. Aur báhar ke dálán ke rukh par moṭí moṭí silliáṉ thíṉ.

26 Aur dálán kí jánibí díwároṇ par aur ghar kí jánibí koṭhríoṇ par, aur moṭí moṭí sillíoṇ par is taraf aur us taraf band húí khiṛkíáṇ aur nakhl the.

XLII. BÁB.

1 Phir wuh mujhe báharí sahn meṇ uttar taraf kí ráh par láyá, aur un koṭhríoṇ meṇ jo furqat aur biná ke áge uttar kí taraf thíṇ, pahuncháyá, 2 Sau háth kí lambáí ke áge tak, jis ká darwáza uttar taraf thá, aur us kí chauṛáí pachás háth; 3 Bhítar ke sahn ke pás bís háth ke áge aur báhar ke sahn ke gach ke áge, jánibí koṭhoríoṇ ke áge jánibí koṭhríáṇ tihríáṇ. 4 Aur koṭhríoṇ ke sámhne bhitar bhitar das háth ká ek chauṛa madkhal ek sau háth ká ek rasta, aur un ke darwáze uttar taraf the. 5 Úparwálí koṭhríáṇ níchewálíoṇ aur bíchwálíoṇ se kam thíṇ, kyúnki jánibí koṭhríoṇ ke sabab un kí gunjáish kam thí. 6 Kyúnki we tihri thíṇ, par sahnoṇ ke sutúnoṇ ke mánind un ke sutún na the, is liye we níche zamín se aur bíchwálíoṇ se kam thíṇ. 7 Aur wuh díwár, jo báhar koṭhríoṇ ke barábar báhar ke sahn kí taraf koṭhríoṇ ke áge thí, so pachás háth lambí thí. 8 Kyúnki báharí sahn kí koṭhríoṇ kí lambáí pachás háth thí, aur dekho ki haikal ke sámhne sau háth, 9 Aur in koṭhríoṇ ke níche mashriq kí samt madkhal thá, jaháṇ we báharí sahn se dákhil hote the.

10 Dakhin taraf ke sahn kí chauṛí díwár meṇ, aur furqat ke áge aur us biná ke áge koṭhríáṇ thíṇ. 11 Aur un ke áge ek aisá rasta thá jaisá uttar taraf koṭhríoṇ ke áge thá. Un kí lambáí aur chauṛáí aur un ke sáre makhrajoṇ aur un ke intizámoṇ aur darwázoṇ ke mutábiq. 12 Dakhin taraf kí koṭhríáṇ bhí thíṇ, ek darwáza ráh ke sire meṇ yáne sídhí díwár kí ráh, púrab taraf, jaháṇ dákhil hote the.

13 Aur us ne mujhe kahá, ki Uttar kí koṭhríáṇ aur dakhin kí koṭhríáṇ jo furqat ke áge haiṇ, muqaddas koṭhríáṇ haiṇ, jaháṇ káhin jo Khudawand ke pás játe haiṇ, aqdas chízeṇ kháenge: we waháṇ aqdas chízeṇ yáne hadiya aur khatiya aur asám dharenge; kyúnki wuh maqám muqaddas hai. 14 Jab káhin dákhil howeṇ, to we maqdis se báhirí sahn meṇ na jáweṇ, balki apní khidmat ke pairáhan waháṇ rakheṇ; kyúnki we muqaddas haiṇ, aur we dúsre kapṛe pahinke ámm ke pás jáweṇ.

15 So jab wuh bhítar ke ghar ko náp chuká, to mujhe us pháṭak kí ráh láyá jis ká rukh púrab taraf hai, aur maskan ko chároṇ taraf nápá. 16 Us ne nápne ke nal se púrab taraf pánch sau nal chároṇ taraf nápe. 17 Us ne nápne ke nal se uttar taraf pánch sau nal chároṇ taraf nápe. 18 Us ne nápne ke nal se dakhin taraf bhí pánch sau nal nápe. 19 Us ne pachhim taraf lauṭke nápne ke nal se pánch sau nal nápe. 20 Us ne us ke chár taraf nápe; us kí chároṇ taraf ek díwár pánch sau nal lambí aur pánch sau chauṛí thí, táki pák ko nápák se judá kare.

XLIII. BÁB.

1 Bád us ke us ne mujhe pháṭak par, háṇ mashriqrúya pháṭak par láyá. 2 Aur dekh, ki Isráel ke Khudá ká kibriyá púrab taraf se áyá, aur us kí áwáz bahutere pánioṇ ke shor kí si thí, aur zamín us ke kibriyá se roshan ho gaí. 3 Aur wuh us rúyá kí numáish ke mutábiq, jise maiṇ ne dekhá, háṇ us rúyá ke mutábiq, jise maiṇ

ne dekhá jab maiṉ shahr kí halákat ko áyá thá; aur ye rúyateṉ us rúyá kí mánind thíṉ, jo maiṉ ne nahr i Ḳhíbúr ke kináre dekhá, aur munh ke bhal girá.

4 Aur Ḳhudáwand ká kibriyá mashriqrúya pháṭak kí ráh se ghar meṉ dáḳhil húá. 5 Aur rúh ne mujhe uṭhá liyá, aur andarwárí koṭhrí meṉ mujhe láyá, aur dekh, Ḳhudáwand ke kibriyá ne ghar ko bhar diyá. 6 Aur maiṉ ne us kí suní jo ghar meṉ se mere sáth báteṉ kartá thí, aur ek shaḳhs mere pás khaṛá húá. 7 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, dekh, merí taḳhtgáh aur mere páoṉ tale kí zamín jaháṉ baní Isráel ke darmiyán abad tak rahúngá. Aur ahl i Isráel, we aur un ke bádsháh áge ko mere muqaddas nám ko apní zinákárí se, aur apne bádsháhoṉ kí láshoṉ se apne únche makánoṉ meṉ nápák na karenge; 8 Ki we apná ástán mere ástánoṉ ke pás aur apná sutún mere sutúnoṉ ke pás lagáte the, aisá ki mere aur un ke darmiyán sirf ek díwár húí: isí tarah we apne un makrúhát se, jo unhoṉ ne kiye, mere muqaddas nám ko nápák karte the; is liye maiṉ ne apne qahr meṉ unheṉ halák kiyá. 9 Aur ab un kí zinákárí aur un ke bádsháhoṉ kí lásheṉ mujh se dúr rahengí, aur maiṉ un ke darmiyán abad tak rahúngá.

10 Tú, ai ádamzád, ahl i Isráel ko yih ghar dikhlá, táki we apne gunáhoṉ se pashemán hoṉ, aur we us ke namúne ko nápeṉ. 11 Aur agar we apne sáre kámoṉ se pashemán hoṉ, to us ghar ká naqsha, aur us kí tartíb aur us ke maḳhárij o madáḳhil aur us ke sáre naqshe aur us ke sáre qawánín aur us ke sáre naqshe, aur sáre áín ko unheṉ dikhlá, aur un kí nazar ke áge likh, táki we us ke sáre naqshe aur us ke sáre qawánín ko hifz kareṉ, aur amal meṉ láweṉ. 12 Yih ghar ká áín hai. Us kí tamám sarhadd chároṉ taraf paháṛ kí choṭí par quds ul aqdás hogí. Dekh, yih ghar ká áín hai.

13 Aur háth ke náp se mazbah ke ye náp haiṉ, aur háth ek háth chár angul hai, Bunyád ek háth únchí aur ek háth chauṛí, aur gird ba gird us ke dáman ká kanára ek balisht chauṛá, aur yih mazbah kí pusht hai. 14 Aur zamín se níche ke taḳhta tak do háth, aur us kí chauṛáí ek háth, aur chhoṭe taḳhta se baṛe taḳhta tak chár háth, aur chauṛáí ek háth. 15 Aur qurbángáh chár háth hogí, aur qurbángáh ke úpar chár síng honge. 16 Aur qurbángáh bárah háth lambí aur bárah chauṛí chaukor hogí. 17 Aur taḳhta chaudah háth lambí aur chaudah háth chauṛí chaukor, aur girdágird us ká kanára ádhá háth aur us kí angeṭhí girdágird ek háth, aur us kí síṛhí púrab taraf.

18 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki We jis din mazbah banáwenge, to ye us ke qawánín honge, ki us par chaṛháwá chaṛháweṉ, aur lahú chhiṛkeṉ. 19 Aur tú káhinoṉ baní Láwí ko, jo Sadúq kí nasl se haiṉ, jo merí ḳhidmat ke liye mere nazdík áte haiṉ, ḳhatiya ke liye unheṉ ek jawán bail de, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai. 20 Aur tú us ke ḳhún meṉ se le, aur mazbah ke chároṉ síngoṉ par us ke taḳhta ke chároṉ konoṉ par aur us ke chaugird legá: isí tarah use pák o sáf kar. 21 Aur ḳhatiya ke liye wuh bachhṛá le, aur wuh ghar kí muaiyan jagah meṉ maqdis ke báhar jaláyá jáegá. 22 Aur tú dúsre din bakrí ká ek beaib bachcha ḳhatiya ke liye chaṛhá, aur we mazbah ko pák karenge, jaisá use bachhṛe se pák karte the. 23 Aur jab tú use pák kar chuká, to ek beaib bachhṛá aur galle ká ek beaib menḍhá chaṛhá. 24 Aur tú unheṉ Ḳhudáwand ke áge chaṛhá, aur káhin un par namak chhiṛkeṉ, aur unheṉ chaṛháwe ke liye Ḳhudáwand ke áge chaṛháweṉ. 25 Aur tú sát din tak har roz ek

bakrá khatiya ke liye maujúd kar; we ek bachhṛá aur galle ká ek mendhá bhí jo beaib hoṇ, maujúd kareṇ. 26 Sát din tak we mazbah ko pák o sáf karte aur apní hathelíoṇ ko bharte rahenge. 27 Aur jab ye din púre honge, to yúṇ hogá ki áṭhweṇ din aur us ke bád bhí káhin log tumháre chaṛháwoṇ ko aur tumhárí salámíoṇ ko mazbah par guzránenge, aur maiṇ tumheṇ qabúl karúngá, Khudáwand Khudá kahtá hai.

XLIV. BÁB.

1 Tab wuh mujhe báhar maqdis ke mashriqrúya pháṭak kí ráh se phirá láyá, aur wuh band thá. 2 Khudáwand ne mujhe kahá, ki Yih pháṭak band rahegí, aur kholá nahíṇ jáegá, aur koí insán us se dákhil na hogá, chún ki Khudáwand, Isráel ká Khudá, us se dákhil húá hai, is liye wuh band rahegá. 3 Magar sardár is liye ki sardár hai, Khudáwand ke áge roṭí kháne ko us meṇ baiṭhegá. Wuh us pháṭak ke usáre kí ráh se andar áwegí, aur usí ráh se báhar jáwegá.

4 Phir wuh mujhe ghar ke uttar pháṭak kí ráh se ghar ke áge láyá; maiṇ ne dekhá, aur dekh, Khudáwand ke kibriyá ne Khudáwand ke ghar ko bhar diyá aur maiṇ munh ke bhal girá. 5 Aur Khudáwand ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, tú dil lagá, aur apní ánkhoṇ se dekh, aur jo kuchh ki Khudáwand ke ghar ke qawánín o áín kí bábat tujh se kahtá húṇ, apne kán se sun, aur maqdis ke har ek madkhal o makhraj ko liház kar. 6 Aur tú ahl i Isráel ke bágí logoṇ se kah ki Khudáwand Khudá yúṇ farmátá hai, ki Ai ahl i Isráel, tum apní makrúhát bas karo. 7 Us meṇ ki tum merí roṭí aur charbí aur lahú guzránte the, tab dil ke námakhtún aur jism ke námakhtún begánoṇ ko mere maqdis meṇ líe, tá ki we mere maqdis meṇ áweṇ, aur mere ghar ko nápák kareṇ, aur unhoṇ ne tumhárí sárí makrúhát ke sabab mere ahd ko toṛá. 8 Aur tum ne merí muqaddas chízoṇ kí hifázat na kí, balki merí khidmat ke nigahbánoṇ ko apne liye mere maqdis meṇ muqarrar kiyá.

9 Khudáwand Khudá yúṇ kahtá hai, ki Un begánoṇ meṇ se, jo baní Isráel ke darmiyán haiṇ, koí dil ká námakhtún yá jism ká námakhtún mere maqdis meṇ dákhil na hogá, 10 Balki baní Láwí bhí, jo mujh se dúr gaye the, jis waqt ki Isráel gumráh húá ki we apne butoṇ kí pairawí karke mujh se gumráh húe, so we hí apní sharárat sahenge. 11 Par we mere maqdis meṇ khádim honge, mere ghar kí nigáhbání karenge, aur mere ghar meṇ khidmat karte rahenge, we logoṇ ká chaṛháwá aur zabíha zabh karenge, aur logoṇ ke áge un kí khidmat ke liye khaṛe rahenge. 12 Chún ki unhoṇ ne un ke liye butoṇ ke áge khidmat kí thí, aur ahl i Isráel ke ke liye sang i musádim the: is liye maiṇ un par apná háth baṛhátá húṇ, aur we apní sharárat sahenge, Khudáwand Khudá farmátá hai. 13 Aur we mere áge á nahíṇ sakenge, ki mere áge kahánat kareṇ, yá quds ul aqdás meṇ merí muqaddas chízoṇ ke pás áweṇ, balki we apní ruswáí aur apní makrúhát jo unhoṇ ne kíṇ haiṇ, sahenge. 14 Par maiṇ unheṇ ghar kí hifázat ke liye aur us kí sárí khidmat ke liye aur us ke kámoṇ ke anjám ke liye nigahbán banáúngí.

15 Par káhin, baní Láwí, Sadúq ke beṭe, jo mere maqdis kí hifázat karte the, jis waqt ki baní Isráel mujh se gumráh húe, so we merí khidmat ke liye mere pás áwenge, aur mere huzúr khaṛe rahenge ki mere áge charbí aur lahú guzaráneṇ,

Khudáwand Khudá kahtá hai. 16 Aur we mere maqdis meŋ dákhil honge, aur khidmat ke liye merí mez ke qaríb áwenge, aur mere liye hifázat karenge. 17 Aur yúŋ hogá jis waqt ki we bhítar ke sahn ke phátakoŋ meŋ se dákhil honge, to we kattáni posháak se mulabbas honge, aur jab tak ki bhítar ke sahn ke phátakoŋ meŋ aur andar khidmat karte rahenge, ún un par na charhegá. 18 We apne siroŋ par kattání ṭopí aur kamaroŋ par kattání paejáma pahinenge, aur jo kuchh pasíne ká báis ho, use apní kamar par na bándhenge. 19 Aur jis waqt we báhar kí koṭhrí meŋ, yáne awámm ke báhar kí koṭhrí meŋ nikal jáweŋ, to apní khidmat kí posháak utár dálenge, aur muqaddas koṭhrí meŋ rakhenge, aur dúsrí posháak pahinenge, aur we un kapṛoŋ ko pahine húe awámm ko taqdís na karenge. 20 Aur we na apná sir muṇḍáwenge, aur na bál baṛháwenge, we sirf apne siroŋ ke bál katarwáenge. 21 Aur jab andar kí koṭhrí meŋ dákhil hoŋ, to koí káhin wain na píe. 22 Aur we bewa aur mutlaqa ko jorú na karenge, balki ahl i Isráel kí nasl kí kunwárí yá wuh bewa so káhin bewa chhoṛ gayá ho, apne liye lenge. 23 Aur we mere logoŋ ko pák aur nápák ká farq batáwenge, najis aur táhir ká imtiyáz sikháwenge. 24 Aur we muámala meŋ adálat ke liye khaṛe honge: we mere hukmoŋ ke ba mújib adálat karenge; aur we merí sárí Jamáatoŋ meŋ merí sharíatoŋ aur mere qawánín ko hifz karenge, aur mere sabtoŋ ko muqaddas karenge. 25 Aur we apne ko nápák karne ke liye kisí maiyat ke pás na áwenge, magar faqat báp yá má yá beṭá beṭí yá bháí yá kunwárí bahin ke liye we apne ko nápák kar sakte haiŋ. 26 Aur we us ke pák hone ke bád us ke aur sát din shumár karenge. 27 Aur jis din ki wuh maqdis kí khidmat ke liye maqdis ke andar kí koṭhrí meŋ jáwe, to wuh apná khatiya guzaránegá, Khudáwand Khudá kahtá hai.

28 Aur yih un kí mirás hogí: maiŋ un kí mírás húŋ, aur tum Isráel meŋ unheŋ hissa nahíŋ doge: maiŋ un ká hissa húŋ. 29 Aur we hadiya aur khatiya aur asám kháenge, aur harek haram kí chíz Isráel meŋ unhíŋ kí hogí. 30 Aur sáre phale phaloŋ ká phalá, aur tumhárí sárí qurbáníoŋ ká harek chíz kí harek qurbání káhin kí hogí. Aur tum apne gúnde húe áṭe ká phalá káhin ko díjiyo, táki barakat tere ghar meŋ qáim rahe. 31 Aur káhin murda yá pháṛá húá kyá parind kyá charind nahíŋ kháwegá.

XLV. BAB.

1 Aur jab tum apní mírás ke liye zamín ko qura se taqsím karoge, to Khudáwand ke áge qurbání yáne zamín ká ek muqaddas hissa guzaránoge, us kí lambáí pachís hazár háth kí, aur chauráí das hazár nal kí hogí, aur yih us ke chaugird kí sárí sarhaddoŋ meŋ muqaddas hogí. 2 Us meŋ se ek qita jis kí lambáí pánch sau aur chauṛáí pánch sau nal jo chároŋ taraf musáwí hai, Khudáwand ke maqdis ke liye hogí, aur us ke iháta ke liye chároŋ taraf pachás pachás háth zamín hogí. 3 Aur tú us paimáish kí pachís hazár nal kí lambáí aur das hazár nal kí chauṛáí nápegá, aur us meŋ maqdis aur quds ul aqdás hogá. 4 Zamín ká muqaddas hissa un káhinoŋ, maqdis ke khádimoŋ ká hogá jo Khudáwand ke huzúr khidmat karne ko áwenge, aur wuh un ke makánoŋ kí jagah aur maqdis kí muqaddas jagah hogí.

5 Aur ghar ke khádim baní Láwí lambáí ká pachís hazár aur chauṛáí ká das hazár apne liye rakhenge, táki bís koṭhríoŋ kí jagah ho.

6 Aur tum shahr ká hissa pánch hazár chauṛáí meṉ, aur lambáí meṉ pachís hazár maqdis ke hissa ke barábar muqarrar karo: so wuh sáre ahl i Isráel ke liye hogá.

7 Aur maqdis ke hissa ke aur shahr ke hissa kí ek taraf aur dúsrí taraf maqdis ke hissa ke muqábil aur shahr ke hissa ke muqábil, magrib se magrib, aur mashriq se mashriq ek hissa sardár ke liye hogí; aur lambáí us kí garbí sarhadd se sharqí sarhadd tak un hissoṉ meṉ se ek ke muqábil ho. 8 Isráel meṉ zamín meṉ se us ká yihí hissa hogá, aur mere sardár phir mere logoṉ ko na satáwenge, aur we báqí zamín ahl i Isráel ko un ke firqoṉ ke mutábiq taqsím karenge.

9 Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Ai Isráel ke sardáro, yih tumháre liye bas ho, zulm aur gárat dúr karo, adálat o sadáqat karte raho, aur mere logoṉ meṉ se asbáb i jilá ko uṭhá ḍálo, Ḳhudawand Ḳhudá farmátá hai. 10 Aur tum púrá tarázú aur púrá aifah aur púrá batt rakhá karo. 11 Aifah aur batt ekhí wazn ká ho ki batt meṉ gumr ká daswáṉ hissa ho, aur aifah bhí gumr ká daswáṉ hissa ho, aur us ká náp gumr ke mutábiq ho. 12 Aur misqál bís jírah, aur bís misqál, pachís misqál pandrah misqál tumhárá manna hogá.

13 Aur qurbání jo tum doge, so yih hai: gehún ke gumr ke aifah ká chhaṭhá hissa, aur jau ke gumr ke aifah ká chhaṭhá hissa guzaránoge. 14 Aur tel yáne tel ke batt kí bábat yih hukm hai ki tum karr meṉ se jo das batt ká gumr hai, ek batt ká daswáṉ hissa díjiyo; kyúnki gumr meṉ das batt haiṉ. 15 Aur galla meṉ se do sai ke darmiyán se Isráel kí chikní charágáh meṉ se ek barra hadiya ke liye aur chaṛháwe ke liye aur salámí ke liye, táki un ke liye kafára ho, Ḳhudawand Ḳhudá kahtá hai. 16 Zamín ke sáre log us sardár ke liye jo Isráel meṉ hai, yihí hissa denge. 17 Aur sardár chaṛháwe aur hadiya aur tapáwan ídoṉ aur nauchandíoṉ, sabtoṉ aur ahl i Isráel ke sáre muqaddas dinoṉ meṉ dewegá, wuh ḳhatiya aur hadiya aur chaṛháwá aur salámí ahl i Isráel ke kafára ke liye taiyár karegá.

18 Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Pahle mahíne kí pahlí táríḳh ko tú ek beaib jawán bail le, aur maqdis ko pák kar. 19 Aur káhin lahú meṉ se ḳhatiya ke liye lewegá, aur use ghar ke sutúnoṉ par aur mazbah ke takhta ke chároṉ konoṉ par, aur andarwárí koṭhrí ke darwáze ke sutúnoṉ par lagáwegá. 20 Aur tú mahíne kí sátwíṉ táríḳh ko harek ke liye jo gumráh o sádalauh hai, aisáhí karegá; isí tarah tum ghar ká kafára diyá karoge.

21 Tum pahle mahíne kí chaudahwíṉ táríḳh fasah ko jo sát din kí íd hai, mánoge, aur fatírí roṭí kháí jáegí. 22 Aur usí din sardár apne liye aur sáre ahl i zamín ke liye ḳhatiya ká ek bachhrá maujúd karegá. 23 Aur wuh íd ke sátoṉ din Ḳhudawand ke áge yáne wuh sát din tak har roz sát beaib bachhṛe aur sát menḍhe chaṛháwe ke liye, aur har roz bakroṉ meṉ se ḳhatiya ke liye ek bachcha maujúd karegá. 24 Aur wuh bachhṛe ke liye ek aifah hadiya, aur menḍhe ke liye ek aifah aur harek aifah ke liye ek hín tel maujúd karegá. 25 Sátweṉ mahíne kí pandrahwíṉ táríḳh ko bhí wuh sát din kí íd kí tarah karegá, ḳhatiya ke mutábiq, chaṛháwe ke mutábiq, aur hadiya ke mutábiq aur tel ke mutábiq.

XLVI. BÁB

1 Khudáwand Khudá yúṇ farmátá hai, ki Andarwáí koṭhrí ká mashriqrúya pháṭak chha din ke liye band rahegá, par sabt ke din kholá jáegá, aur nauchandí ke din bhí kholá jáegá. 2 Aur sardár báhar pháṭak ke usíre kí ráh se dákhil hogá, aur pháṭak ke sutún pás khaṛá rahegá, aur káhin us ká chaṛháwá aur us kí salamíáṇ guzránegá, aur wuh pháṭak ke ástán par sijda karegá. Tab niklegá, par pháṭak shám tak band na hogá. 3 Aur zamín ke log usí pháṭak ke darwáze par sabtoṇ aur nauchandíoṇ meṇ Khudáwand ke huzúr sijda kiyá karenge.

4 Aur chaṛháwá jo sardár sabt ke din Khudáwand ke áge guzaránegá, so yih hai: chha beaib barre, aur ek beaib mendhá; 5 Aur hadiya, ek mendhe ke liye ek aifah, aur hadiya barroṇ ke liye us ke maqdúr ke mutábiq, aur ek aifah ke liye ek hín tel. 6 Aur nauchandí ke roz yih hogá: ek beaib jawán bail aur chha barre, aur ek mendhá, sab ke sab beaib honge. 7 Aur wuh hadiya maujúd karegá, yáne bachhṛe ke liye ek aifah aur mendhe ke liye ek aifah aur barroṇ ke liye us ke maqdúr ke mutábiq, aur ek aifah ke liye ek hín tel.

8 Aur jab sardár dákhil ho, pháṭak ke usáre kí ráh se dákhil hogí, aur usí kí ráh se niklegá. 9 Par jab ahl i zamín muqaddas ídoṇ meṇ Khudáwand ke huzúr házir honge, to wuh jo uttar ke pháṭak kí ráh se sijda karne andar átá hai, so dakhin ke pháṭak kí ráh báhar jáegá; aur wuh jo dakhin ke pháṭak kí ráh se andar átá hai, so uttar ke pháṭak kí ráh se báhar jáegá: jis pháṭak kí ráh se wuh andar áyá, us se báhar na jáegá, par us ke sámhne ke pháṭak kí ráh se báhar jáegá. 10 Aur jab we andar jáenge, to sardár bhí un ke darmiyán jáwegá, aur jab we báhar áwenge, to wuh bhí áwegá.

11 Aur ídoṇ meṇ aur muqaddas dinoṇ meṇ hadiya bachhṛe ke liye ek aifah aur mendhe ke liye ek aifah hogá; aur barroṇ ke liye us ke maqdúr ke muwáfiq, aur ek aifah ke liye ek hín tel. 12 Aur jab sardár khushí ká chaṛháwá yá khushí kí salámíáṇ Khudáwand ke áge guzaráne, to mashriqrúya pháṭak us ke liye kholá jáegá, aur wuh jaisá sabt ke din kiyá thá, waisá hí apná chaṛháwá aur apní salámíáṇ guzaránegá. Tab wuh báhar áwegá, aur us ke nikalne ke bád pháṭak band kiyá jáegá.

13 Tú har roz Khudáwand ke áge pahle sál ká ek beaib barre ká chaṛháwá chaṛháwegá, tú use har subh chaṛháwegá. 14 Aur tú us ke liye har subh ko ek hadiya guzaránegá, yáne aifah ká chhaṭṭhá hissa, aur mihín maide ke sáth milíne ko tel ke hín kí ek tihái: yih hamesha ke hukm ke mutábiq hamesha ke liye Khudáwand ke áge hadiya hogá. 15 Isí tarah we barra aur hadiya aur tel har subh hamesha ke chaṛháwe ke liye chaṛháwenge.

16 Khudáwand Khudá yúṇ farmátá hai, ki Agar sardár apne beṭoṇ meṇ se kisí ko hiba kare, to usí mírás us ke beṭoṇ kí hogí, wuh wirásatan un kí mírás ho jáegí. 17 Par agar wuh apne gulámoṇ meṇ se kisí ko apní mírás meṇ se hiba kare, to wuh khalásí ke sál tak us ká hogí, bád az áṇ sardár ká hogí; magar us kí mírás us ke beṭoṇ ke liye hogí. 18 Aur sardár logoṇ kí mírás meṇ se zulman nahíṇ legá, ki unheṇ un kí mírás se be dakhl kare; par wuh apní mírás meṇ se apne beṭoṇ ko mírás degá, tá ki mere log har ek apní mírás se titar bitar na hoṇ.

19 Phir wuh mujhe us madkhal men se, jo pháṭak ke bagal meṇ thá, káhinoṇ kí

uttarrúya muqaddas koṭhríoṇ meṇ láyá, aur dekh, pachhim taraf ke donoṇ kanáre par ek jagah thí. 20 Tab us ne mujhe kahá, ki Dekh, wuh jagah hai, jis meṇ káhin log asám aur ḳhatiya ubálenge, aur hadiya tanúr meṇ pakáwenge, tá ki un-heṇ báhar ke sahn meṇ na le jáeṇ, ki logoṇ ko taqdís kareṇ. 21 Phir wuh mujhe báhar ke sahn meṇ láyá, aur sahn ke chároṇ konoṇ meṇ se phirá láyá, aur dekh, sahn ke har ek kone meṇ ek sahn thá. 22 Sahn ke chároṇ konoṇ meṇ chális chális háth lambe aur tís tís háth chauṛe sahn ek dúsre ke muttasil the, ye chároṇ kone ekhí náp ke the. 23 Aur un ke girdágird un chároṇ ke girdágird ek díwár thí, aur chároṇ taraf díwár ke níche ubálne kí jagah taiyár húí. 24 Tab us ne mujhe kahá ki Yih ubálnewáloṇ kí jagah hai jaháṇ ghar ke ḳhádim logoṇ ká zabíha ubálenge.

XLVII. BÁB.

1 Phir wuh mujhe ghar ke darwáze par láyá, aur dekh páni ghar ke ástán ke níche se púrab taraf ko nikle, ki ghar ká sámhná púrab ruḳh thá, aur páni níche se ghar kí dahní taraf se mazbah kí dakhin taraf hokar áe. 2 Tab wuh mujhe uttar ke phátak kí ráh se báhar láyá, aur mujhe us ráh meṇ se, jo púrab ko hai, báhar ke phátak par phirá láyá, aur dekh dahní taraf páni nikal áe.

3 Aur wuh mard, jis ke háth meṇ jaríb thá, púrab taraf niklá, aur hazár háth nápá, aur mujhe páníoṇ meṇ se láyá, aur páni taḳhnoṇ tak the. 4 Phir wuh hazár háth nápá aur mujhe páníoṇ meṇ se láyá, aur páni ghuṭnoṇ tak the. Phir aur ek hazár nápá, aur us meṇ se mujhe láyá, aur páni kamar tak the. 5 Bád us ke aur ek hazár háth nápá, aur daryá thá jis se maiṇ guzar nahíṇ saktá thá; kyúnki páni bahut ziyáda húe, tairáo ke páni, ek daryá jis se guzarná mumkin na thá.

6 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, kyá tú ne yih dekhá? Tab wuh mujhe láyá aur daryá ke kanáre par pahuncháyá. 7 Phir jab maiṇ phir áyá, to dekh, daryá ke kanáre ek taraf aur dúsrí taraf bahutere daraḳht the. 8 Tab us ne mujhe kahá, ki Ye páni púrab des ko nikalte haiṇ, aur maidán meṇ utarte húe samundar ko játe haiṇ, aur samundar meṇ milte hí us ke páni shifá páwenge. 9 Aur yúṇ hogá ki har ek shai jo jitá jo chaltá phirtá hai, jaháṇ kahíṇ ye daryá áwenge, jíegá, aur machhlí kí baṛí kasrat hogí; is liye ki ye páni waháṇ áwenge; kyúnki we shifá páwenge, aur har ek shai jaháṇ kahíṇ yih daryá átá hai, jíegá. 10 Aur yúṇ hogá ki Ain i Jadí se leke Ain i Ijlaim tak us par machhwe log khaṛe rahenge, we jál bichháne kí jagah honge, un kí machhlíáṇ apní apní jins ke mutábiq baṛe samundar kí machhlíoṇ kí sí niháyat kasír hongí. 11 Par us kí kíchaṛ kí jagaheṇ aur us kí taráíáṇ shifá nahíṇ páwengí, we shoristán hongí. 12 Aur daryá ke qaríb us ke kanáre par is taraf aur us taraf har ek qism ke daraḳht kháne ke liye ugen-ge, jin ká pattá kabhí nahíṇ murjháegá, aur jin ká phal kabhí nahíṇ mauqúf hogá; we apne mahíne ke muwáfiq nayá mewa láwenge, is liye ki un ke páni maqdis meṇ se nikal áe haiṇ. Aur un ká mewa kháne ke liye, aur un ká pattá dawá ke liye hogá.

13 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Yih wuh sarhadd hai, jis ke bamújib tum Isráel ke bárah firqoṇ ke mutábiq zamín ko apní mírás meṇ láoge. Yúsuf ke liye do hissa. 14 Aur tum ek dúsre ke sáth use mírás meṇ láoge, jis kí bábat

maiṉ ne tumháre bápdádoṉ ke dene ko apná háth uṭháyá, aur yih zamín tumhárí mírás meṉ paṛegí.

15 Aur uttar taraf zamín kí yihí sarhadd hogí: baṛe samundar se leke Khatlún kí ráh Sidád jáne kí ráh, 16 Hamát, Biarátah Sibraim jo Dimishq kí sarhadd aur Hamát kí sarhadd ke mábain hai, aur bíchwálá Hasír jo Haurán ke kanáre par hai. 17 Aur samundar se sarhadd yih hogí, yáne Hasar Ainán Dimishq kí sarhadd aur uttar uttar taraf ko, aur Hamát kí sarhadd, aur yih shimálí sarhadd hai. 18 Aur púrabí sarhadd Haurán meṉ aur Dimishq aur Jiliahd meṉ Isráel kí zamín meṉ Yardan hai; sarhadd se púrab ke samundar tak paimáish karoge, aur yih púrab kí sarhadd hai. 19 Aur dakhin kí sarhadd dakhin taraf yih hai, yáne Tamar se Maríbát ke páníoṉ tak jo Qádis meṉ hai, wádí, baṛe samundar tak. Yihí dakhin kí sarhadd dakhin taraf hai. 20 Aur usí sarhadd se Hamát ke muqábil baṛá samundar pachhim kí sarhadd hogá: yihí pachhim kí sarhadd hai.

21 Isí tarah tum Isráel ke firqoṉ ke mutábiq zamín ko ápas meṉ taqsím karoge. 22 Aur yúṉ hogá ki tum apne ko aur un begánoṉ ko, jo tumháre darmiyán baste haiṉ, aur tumháre darmiyán aulád paidá karenge, so unheṉ mírás ke liye qura se taqsím karoge; aur we tumheṉ baní Isráel ke darmiyán hamwatanoṉ ke se honge, aur tumháre sáth Isráel ke firqoṉ ke darmiyán mírás páwenge. 23 Aur yúṉ hogá ki jis firqa meṉ begána bastá hai, waháṉ use mírás doge, Khudawand Khudá kahtá hai.

XLVIII. BAB.

1 Aur ye firqoṉ ke nám haiṉ. Uttar kanáre se Khatlún kí ráh kí sarhadd tak Hamát jáne kí ráh Hasar i Ainán Dimishq kí sarhadd uttar kí taraf Hamát kí sarhadd tak, ki ye us kí púrabí aur pachhimí sarhaddeṉ haiṉ: Dán ke liye, ek hissa. 2 Aus Dán kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Yasar ke liye ek hissa. 3 Aur Yasar kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Naftálí ke liye ek hissa. 4 Aur Naftálí kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Munassí ke liye ek hissa. 5 Aur Munassí kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Ifráim ke liye ek hissa. 6 Aur Ifráim kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Rúbin ke liye ek hissa. 7 Aur Rúbin kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Yahúdáh ke liye ek hissa. 8 Aur Yahúdáh kí sarhadd ke muttasil púrábí sarhadd se pachhimí sarhadd tak wuh guzárish hogí jo tum guzaránoge, pachís hazár nal kí chauṛán, aur dúsroṉ ke hissa kí lambán, púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak, aur maqdis us ke darmiyán hogá. 9 Wuh guzárish jo tum log Khudawand ke áge guzaránoge, so pachís hazár nal lambán meṉ aur das hazár nal chauṛán hogí. 10 Aur yih maqaddas guzárish un ke liye, háṉ káhinoṉ ke liye hogí, uttar taraf pachís hazár nal lambán aur das hazár nal chauṛán pachhim taraf, aur das hazár chauṛán púrab taraf aur pachís hazár nal lambán dakhin taraf. Aur Khudawand ká maqdis us ke darmiyán hogá. 11 Yih un káhinoṉ ke liye hogá jo Sadúq ke beṭoṉ meṉ se taqdís kiye gaye haiṉ, jinhoṉ ne mere hukm ko hifz kiyá, jo gumráh na húe, jab Isráel gumráh húe, jaisá ki baní Líwí gumráh húe. 12 Aur zamín kí yih guzárish

jo guzaráni játí hai, baní Láwí kí sarhadd ke muttasil un ke liye muqaddas chíz hogí.

13 Aur káhinoṉ kí sarhadd ke muqábil baní Láwí ke liye pachís hazár nal lambán meṉ aur das hazár nal chauṛán meṉ honge; filjumla pachís hazár nal lambán meṉ aur das hazár nal chauṛán meṉ honge. 14 Aur we us meṉ se na to bechenge, aur na zamín ká pahlá hásil badleuge, na apne qabza se ḳhárij karenge; kyúnki wuh Ḳhudawand ká muqaddas hai. 15 Aur wuh pánch hazár nal jo chauṛán meṉ se bach rahá, us pachís hazár nal ke muqábil bastí aur nawáhí ke liye nápák jagah hogí, aur shahr us ke darmiyán hogá. 16 Aur us kí paimáisheṉ ye hongí: uttar taraf chár hazár pán sai nal, aur dakhin taraf chár hazár pán sai nal, aur púrab taraf chár hazár pán sai nal, aur pachhim taraf chár hazár pán sai nal. 17 Aur shahr kí nawáhí uttar taraf do sau pachás nal, aur dakhin taraf do sai pachás nal, aur púrab taraf do sai pachás nal, aur pachhim taraf do sai pachás nal. 18 Aur lambán kí bachtí jo muqaddas guzárish ke muqábil hai, púrab taraf das hazár, aur pachhim taraf das hazár nal hogí, aur wuh muqaddas guzárish ke muqábil hogí, aur us ká hásil shahr ke ḳhádimoṉ kí ḳhurák ke liye hogá. 19 Aur shahr ke ḳhádim Isráel ke sáre firqoṉ meṉ se us kí ḳhidmat karenge. 20 Sárí guzárish lambán meṉ pachís hazár aur chauṛán meṉ pachís hazár hogí; tum muqaddas guzárish ko chaukhúnṭhá karke shahr kí milkiyat ke sáth guzaránoge. 21 Aur bachtí jo muqaddas guzárish, aur shahr kí milkiyat kí donoṉ taraf jo guzárish ke pachís hazár nal ke muqábil púrab taraf, aur pachís hazár nal ke muqábil pachhim taraf sardár ke hissoṉ ke muqábil hai, so sardár ke liye hogí, aur wuh muqaddas guzárish aur ghar ká maqdis us ke darmiyán honge. 22 Aur baní Láwí kí milkiyat se aur shahr kí milkiyat se leke jo sardár kí milkiyat ke darmiyán hai, mábain Yahúdáh kí sarhadd aur Binyamín kí sarhadd ke, sardár ke liye hogí.

23 Aur báqí firqe ká aisáhí hogá: so púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Binyamín ke liye ek hissa. 24 Aur Binyamín kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Samaún ke liye ek hissa. 25 Aur Samaún kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Ishakár ke liye ek hissa. 26 Aur Ishakár kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Zabúlún ke liye ek hissa. 27 Aur Zabúlún kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Jadd ke liye ek hissa. 28 Aur Jadd kí sarhadd ke muttasil dakhin taraf dakhin kanáre kí sarhadd, jo Tamar se leke Maríbah ke pání tak jo Qádis meṉ hai, aur daryá tak baṛe samundar kí taraf hogí. 29 Yih wuh zamín hai jise tum mírás ke liye Isráel ke firqoṉ ko qura se taqsím karoge, aur ye un ke hisse haiṉ, Ḳhudawand Ḳhudá kahtá hai.

30 Aur ye uttar taraf ko shahr ke maḳhárij haiṉ, chár hazár pán sai nal. 31 Aur shahr ke pháṭak Isráel ke firqoṉ se námzad honge, tín pháṭak uttar taraf: ek pháṭak Rúbin ká, ek pháṭak Yahúdáh ká, ek pháṭak Láwí ká. 32 Aur púrab taraf chár hazár pán sai nal, aur tín pháṭak, ek pháṭak Yúsuf ká, ek pháṭak Binyamín ká, ek pháṭak Dán ká. 33 Aur dakhin taraf chár hazár pán sai nal, aur tín pháṭak: ek pháṭak Samaún ká, ek pháṭak Ishakár ká, ek pháṭak Zabúlún ká. 34 Aur pachhim taraf chár hazár pán sai nal, aur tín pháṭak ek pháṭak Jadd ká, ek pháṭak Yasar ká, ek pháṭak Naftálí ká. 35 Chaugird us ke aṭhárah hazár nal hai, aur shahr ká nám isí din se yih hogá ki Ḳhudawand waháṉ.

DANIEL KI' KITAB.

I. BAB.

1 Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím kí saltanat ke tísre sál meu Bábul ká bádsháh Nabúkhudnazr Yarúsálam meu ákar use muhásara kiyá. 2 Aur Khudáwand ne Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ko Bait ul muqaddas ke báze zurúf samet us ke háth meu hawále kiyá, jinheu us ne Sinaár kí zamín meu apne mábúd ke ghar meu le gayá, aur us ne zurúf ko apne mábúd ke ganjíne meu pahuncháyá. 3 Aur bádsháh ne apne khwájasará Aspinás ko farmáyá, ki baní Isráel meu se, aur bádsháh kí nasl meu se aur ámíroù meu se láwe 4 Un jawánoù ko, jo beaib aur khúbsúrat aur har tarah kí hikmat meu máhir aur dánishmand aur sáhib i ilm, ki bádsháh kí dargáh kí khidmat ke láiq, aur Kasdíoù ke ilm aur zubán síkhne ke qábil ho . 5 Aur bádsháh ne un ke liye bádsháhí khurák meu se aur apne píne ke wain meu se rozína muqarrar kiyá, aur tín sál tak unheu tarbíyat kiyá ki tín baras bád bádsháh kí khidmat meu házir hoù. 6 Un ke darmiyán baní Yahúdáh meu se Dániel aur Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh. 7 Aur khwájasará ne un ke aur nám rakhe yáne Dániel ko Belchásar aur Hananiyáh ko Sadrak aur Mísáil ko Mísak aur Azariyáh ko Abadnajú kahá.

8 Lekin Dániel ne apne dil meu tháuá ki maiu apne taíu bádsháhí khurák aur us ke píne ke rozína ke wain se nápák na karúngí, aur us ne khwájasará se darkhwást kí, ki maiu apne ko nápák na karúù. 9 Aur Khudá ne Dániel ko khwájasará kí nazar meu muazzaz o mahbúb karwáyá thá. 10 Aur khwájasará ne Dániel se kahá, ki Maiu apne khudáwand bádsháh se, jis ne tumhárá khaná píná muqarrar kiyá hai, dartá húù, ki káheko tumháre chihre us ke huzúr tumháre rafíqoù ke chihre se malúl nazar áweu, to tum mere sir ko isí tarah se khatra meu dáloge. 11 Tab Dániel ne Malsar ko, jise khwájasará ne Dániel aur Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh par mukhtár kiyá thá, kahá, 12 Ki Maiu terí minnat kartá húù, ki tú das roz tak apne bandoù kí ázmáish le, aur hameu kháne ko tarkárí aur píne ko pání de. 13 Bád us ke hamáre chihre aur un jawánoù ke jo bádsháhí khurák ke rozína se kháte haiu, dekhe jáeu, tab tú jaisá dekhe, waisá apne bandoù se kar. 14 Aur us ne un kí yih bát mání, aur das roz tak unheu ázmátá rahá. 15 Aur bád das roz ke un ke chihre un sab jawánoù ke chihre se jo bádsháhí khurák ke rozína se kháte the, khushnumá aur farbih nazar áe. 16 Tab Malsar ne un se us khurák aur wain ko, jo un ke liye muqarrar thá, mauqúf kiyá, aur unheu tarkáríáu díù. 17 Tab Khudá ne un chároù jawánoù ko márifat aur har tarah ki hikmat aur ilm meu mahárat bakhshí, aur Dániel ko har tarah ke rúyá aur khwáb meu kámil kiyá. 18 Aur bád un dinoù ke, jo bádsháh ne un ke házir karne ke liye muaiyan kiyá thá, khwájasará ne unheu Nabúkhudnazr ke huzúr pahuncháyá. 19 Aur bádsháh ne un se kalám kiyá, aur un meu se Dániel aur Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh kí mánind koí na thá, is liye we bádsháh ke muqarrib húe. 20 Aur har tarah kí hikmat o márifat meu ki bádsháh ne un se púchhá, un sáre álgíroù aur nujúmíoù se, jo us ke tamám mulk meu the, unheu dah chand dáná páyá. Aur Dániel Khoras bádsháh ke pahle sál tak zinda rahá.

II. BAB.

1 Aur Nabúkhudnazr kí saltanat ke dúsre sál meṉ Nabúkhudnazr ne aisá khwáb dekhá ki jis se us ká dil ghabrá gayá, aur us kí nínd játí rahí 2 Tab bádsháh ne farmáyá ki fálgíroṉ aur nujúmíoṉ aur jádúgaroṉ aur Kasdíoṉ ko buláweṉ ki bádsháh ko us ke khwáboṉ kí taabír deṉ, aur we ákar bádsháh ke huzúr khaṛe húe. 3 Aur bádsháh ne un se kahá, ki Maiṉ ne ek khwáb dekhá hai, aur us khwáb ke daryáft karne ke liye merá dil ghabrátá hai. 4 Aur Kasdíoṉ ne Arámí zubán meṉ bádsháh se arz kí, ki Bádsháh, tú abad tak jítá rah. Apne bandoṉ ko khwáb batlaiye, to ham us kí taabír bayán karenge. 5 Bádsháh ne jawáb meṉ Kasdíoṉ se kahá, Yih bát mujh se játí rahí hai: agar tum khwáb ko us kí taabír ke sáth bayán na karo, to tum ṭukre ṭukre kiye jáoge, aur tumháre ghar ghúre ban jáenge. 6 Aur agar khwáb aur us kí taabír bayán karo, to maiṉ tumheṉ hadiye aur inám aur baṛí izzat bakhshúngá: is liye khwáb aur us kí taabír mujh se bayán karo. 7 Unhoṉ ne phir jawáb meṉ kahá, Bádsháh apne bandoṉ ko khwáb batláwe, to ham us kí taabír kahenge. 8 Bádsháh ne jawáb meṉ kahá, ki Yaqínan maiṉ jántá húṉ, ki tum muhlat cháhte ho, is liye ki dekhte ho, ki yih wáqa mujh se játá rahá hai. 9 Lekin agar tum khwáb ko áshkár na karo, to tumháre ek hí hukm hai, ki tum ne jhúṭh aur híla kí báteṉ árásta kíṉ, táki mere áge kaho jab tak aiyám guzar jáweṉ: pas khwáb ko batláo, to maiṉ jánúṉ ki us kí taabír bhí bayán kar sakte ho. 10 Kasdíoṉ ne bádsháh se arz kí, ki Rú i zamín par aisá koí nahíṉ jo bádsháh ke matlab ko áshkár kar sake, is liye kisí bádsháh yá amír yá hákim ne ab tak aisá sawál kisí fálgír yá nujúmí yá Kasdí se nahíṉ kiyá hai. 11 Aur yih bát, jo bádsháh cháhtá hai, mushkil bát hai, aur siwá mábúdoṉ ke, jin kí sukúnat insán ke sáth nahíṉ koí nahíṉ hai, ki bádsháh ke áge use áshkár kar sake.

12 Is liye bádsháh gusse aur niháyat khashmnák húá, aur farmáyá, ki Bábul ke sáre hakímoṉ ko halák kareṉ. 13 Aur farmán niklá ki hukamá maqtúl hoṉ; tab Dániel aur us ke rafíqoṉ ko ḍhúnḍhne lage, ki unheṉ qatl kareṉ. 14 Tab Dániel ne bádsháh ke sipahsálár Aryúk ko, jo Bábul ke hukamá ke qatl karne ko niklá thá, shuúr aur aql ke rú se jawáb diyá. 15 Us ne bádsháh ke sipahsálár Aryúk ke jawáb meṉ kahá, ki Yih hukm bádsháh se aisá jald káheko niklá hai? Tab Aryúk ne Dániel se us kí haqíqat kahí. 16 Aur Dániel ne bhítar jáke bádsháh se arz kí, ki Mujhe muhlat mile, to maiṉ bádsháh ke huzúr taabír bayán karúngá. 17 Tab Dániel ne apne ghar jáke Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh apne rafíqoṉ ko khabar dí, 18 Tá ki we is ráz ke báb meṉ ásmán ke Khudá se rahmat cháheṉ, na ho ki Dániel aur us ke rafíq báqí hukamá i Bábul ke sáth maqtúl hoṉ.

19 Tab Dániel par rát ke khwáb meṉ wuh ráz khulá, aur Dániel ne ásmán ke Khudá ká shukr kiyá. 20 Dániel bolá aur kahá, ki Khudá ká nám tá abad mubárak ho, ki hikmat aur qudrat us hí kí hai. 21 Kyúnki wuh mausimoṉ aur waqtoṉ ko tabdíl kartá hai, wuh bádsháhoṉ ko takht se girá detá, aur bádsháhoṉ ko biṭhlátá hai, wuh hakímoṉ ko hikmat aur dánishmandoṉ ko dánish ináyat kartá hai. 22 Wuh gáib aur poshída chízoṉ ko záhir kartá hai, aur jo kuchh andhere meṉ hai, use jántá hai, aur núr usí ke sáth rahtá hai. 23 Ai mere ábá ke Khudá, jis ne mujhe hikmat aur qúwat bakhshí, aur ham ne tujh se ab jin bátoṉ kí dar-

khwást kí, unheṉ mujh par áshkar kiyá, maiṉ terá shukr o saná kartá húṉ, ki tú ne bádsháh ke matlab ko ham par záhir kiyá hai.

24 Bád us ke Dániel ne Aryúk ke huzúr, jo bádsháh kí taraf se hukamá i Bábul ke qatl ke liye muqarrar húá thá, áyá, aur us se yúṉ kahá, ki Bábul ke hukamá ko halák mat kar, mujhe bádsháh ke huzúr le chal, maiṉ bádsháh ke liye taabír bayán karúngá. 25 Tab Aryúk ne Dániel ko shitábí se bádsháh ke huzúr le gayá, aur arz kí, ki Maiṉ ne Yahúdáh ke asíroṉ meṉ se ek shakhs ko páyá hai, jo bádsháh ke liye taabír bayán karegá. 26 Bádsháh ne Dániel se, jis ká laqab Belchásar thá, jawáb meṉ kahá, Kyá tú us khwáb ko, jo maiṉ ne dekhá, aur us kí taabír mujh se bayán kar saktá hai? 27 Dániel ne bádsháh ke huzúr jawáb diyá, aur kahá, Yih ráz ki jis ká mutálaba bádsháh ne kiyá hai, hukamá aur nujúmí aur jádúgar aur fálgír bayán kar nahín sakte, 28 Lekin ásmán par ek Khudá hai, jo rázoṉ ko kholtá hai, aur wuh Nabúkhudnazr bádsháh ko jatátá hai, ki ákhirí aiyám meṉ kyá hogá. Áp ká khwáb aur áp ke palang par ke rúyát ye haiṉ. 29 Tú, ai bádsháh, apne palang par leṭá húá fikr meṉ áyá, ki ákhirí zamáne meṉ kyá hogá; aur wuh jo rázoṉ ká kholnewálá hai, tujh par záhir kartá hai, ki kyá wáqa hogá. 30 Lekin yih ráz mujh par khulá, na is liye ki mujh meṉ sab zindoṉ se ziyáda hikmat hai, balki is liye ki bádsháh se taabír bayán karúṉ, aur tá ki tú apne dil ke tasauwuroṉ ko pahcháne.

31 Tú ne, ai bádsháh, rúyat dekhí, ki ek azím shakl: wuh azím shakl jis kí raunaq be niháyat thí, tere sámhne kharí húí, aur us kí súrat haibatnák thí. 32 Us shakl ká sir khális sone se thá, us ká sína aur bázú chándí ká, us ká shikam aur ráneṉ támbe kí thíṉ; 33 Us kí sáqeṉ lohe kí, aur us ke pánw kuchh lohe aur kuchh miṭṭí ke the. 34 Aur áp ne dekhá, ki ek patthar be wasíle háthoṉ ke taráshá gayá, jo us shakl ke páoṉ par, ki kuchh lohe aur miṭṭí ke the, lagá, aur use ṭukre ṭukre kiyá. 35 Tab lohe aur miṭṭí aur támbe aur chándí aur sone ṭukre ṭukre kiye gaye, aur tábistání khaliyán kí bhúsí kí mánind húe, aur hawá unheṉ uṛá le gaí, yaháṉ tak ki us kí patá na milí, aur wuh patthar jis ne shakl ko márá, ek baṛá paháṛ ban gayá, aur tamám zamín ko bhar diyá. 36 Wuh khwáb yih hai, aur us kí taabír bádsháh ke huzúr bayán kartá húṉ.

37 Tú, ai bádsháh, bádsháhoṉ ká bádsháh hai, is liye ki ásmán ke Khudá ne tujhe hukúmat aur tawánáí aur qúwat aur shaukat bakhshí hai. 38 Aur jaháṉ kahíṉ baní Ádam sukúnat karte haiṉ, us ne maidán ke haiwán aur hawá ke parinde tere hawále kiye, aur tujhe un sabhoṉ ká hákim kiyá: tú hí wuh sone ká sir hai. 39 Aur tere bád dúsrí saltanat tujh se kamtar uṭhegí, aur us ke bád ek aur saltanat támbe kí, jo tamám zamín par hukúmat karegí; 40 Aur chauthí saltanat lohe kí mánind mazbút hogí, aur jis tarah ki lohá sab chízoṉ ko ṭukre ṭukre aur raqíq kartá hai, aur jaisá lohá un sabhoṉ ko toṛtá hai, usí tarah wuh toṛegí aur reza karegí. 41 Aur jo ki tú ne dekhá, ki us ke pánw aur ungliáṉ kuchh sifál aur kuchh lohe se thíṉ, so wuh saltanat mutafarraq hogí; magar is liye ki tú ne us meṉ lohe ko sifál se mile húe dekhá, so lohe kí qúwat us meṉ hogí. 42 Aur jaisí ki páoṉ kí ungliáṉ kuchh lohe kuchh sifál se thíṉ, so wuh saltanat kuchh qawí kuchh zaíf hogí. 43 Aur jo ki tú ne lohe ko miṭṭí se mile húe dekhá, we apne ko insán kí nasl se miláwenge, lekin jaisá lohá miṭṭí se nahíṉ miltá, taisá we ápus meṉ mile na rahenge. 44 Aur un bádsháhoṉ ke aiyám meṉ ásmán ká Khudá ek saltanat

barpá karegá jo tá abad nest na howegí, aur us kí saltanat dúsrí qaum ke qabze meŋ na paregí; wuh un sab mamlukatoŋ ko ṭukre ṭukre aur nest karegí, aur áp tá abad qáim rahegí: 45 Jaisá ki tú ne dekhá ki ek patthar, be wasíle háthoŋ ke, koh se taráshá gayá, aur us ne lohe aur támbe aur miṭṭí aur chándí aur sone ko ṭukre ṭukre kiyá. Khudá Taálá ne bádsháh ko áshkár kiyá ki bád us ke kyá wáqa hogá, aur yih khwáb yaqín hai, aur us kí taabír sahíh.

46 Tab sháh Nabúkhudnazr sar ba zamín húá, aur Dániel ko sijda kiyá, aur farmáyá ki us ke áge hadiya aur lubán guzaráweŋ. 47 Bádsháh ne Dániel se kahá, ki Haqíqat meŋ terá Khudá mábúdoŋ ká Khudá, aur málikoŋ ká Khudawand aur rázoŋ ká kashshíf hai, is liye ki tú is ráz ko khol saká. 48 Tab bádsháh ne Dániel ko sarfaráz kiyá, aur use bahutere achchhe achchhe inám diye, aur use Bábul ke sáre súbe par súbadár aur Bábul ke hukamá par sardároŋ ká sardár ṭhaharáyá. 49 Tab Dániel ne bádsháh se darkhwást kí, ki Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ko Bábul ke súba ki kárpardází meŋ muqarrar kiyá, lekin Dániel bádsháh kí dargáh meŋ házir rahá.

III. BAB.

1 Aur Nabúkhudnazr ne ek sone kí múrat banwáí jis kí lambáí sáṭh háth aur chauṛáí chha háth kí thí, aur use Daura ke maidán súba i Bábul meŋ khaṛá kiyá. 2 Tab Nabukhudnazr bádsháh ne bhejá ki amíroŋ aur hákimoŋ aur sardároŋ aur munsifoŋ aur khazánadároŋ aur mashwarakároŋ aur mujtahidoŋ aur sáre súboŋ ke mansabdároŋ ko jama kareŋ, táki us múrat kí, jise Nabúkhudnazr ne khaṛá kiyá, taqdís karne ko áweŋ. 3 Tab amír aur hákim aur sardár aur munsif aur khazánadár aur mashawarakár aur mujtahid aur súboŋ ke sáre mansabdár us múrat kí taqdís ke liye, jise Nabúkhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá thá, jama húe, aur us múrat ke áge, jise Nabúkhudnazr ne khaṛá kiyá thá, khaṛe húe. 4 Tab ek munádí ne buland áwáz se pukárá, ki Ai qaumo, ai guroho, aur ai zabáno, tumháre liye yih hukm hai, 5 Ki jis waqt karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur chagána aur har tarah ke báje kí áwáz suno, to us múrat ke áge, jise Nabúkhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá hai, sarnigún hoo, aur sijda karo. 6 Aur jo koí sarnigún na ho, aur sijda na kare, to usí ghaṛí jaltí bhaṭṭhí ke bích meŋ ḍálá jáegá. 7 Is liye jis dam ki sárí qaumoŋ ne karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur har tarah ke báje ki áwáz suní, usí dam sárí qaumeŋ aur gurobeŋ aur zubáneŋ us múrat ke áge, jise Nabúkhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá thá, sarnigún húíŋ, aur sijda kiyá.

8 Lekin us waqt kaí ek Kasdí házir húe, aur Yahúdíoŋ par tuhmat lagáí. 9 Unhoŋ ne Nabúkhudnazr bádsháh ke áge arz kí, Ai bádsháh, tá abad jítá rah. 10 Ai bádsháh, tú ne hukm kiyá hai, ki jo koí karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur chagána aur har tarah ke báje kí áwáz sune, so us sone kí múrat ke áge jhuke aur sijda kare; 11 Aur jo koí na jhuke aur sijda na kare, so ek jaltí bhaṭṭhí ke bích meŋ ḍálá jáegá. 12 Ab chand Yahúdí haiŋ, jinheŋ áp ne Bábul ke súbe kí kárpardází par muaiyan kiyá hai, yáne Sadrak aur Mísak aur Abadnajú, ye shakhs tujh par mutawajjih nahíŋ hote, aur áp ke mábúdoŋ kí ibádat nahíŋ karte haiŋ, aur us sone kí múrat ko, jise áp ne khaṛá kiyá, sijda nahíŋ karte.

13 Tab Nabúkhudnazr ne qahr aur gazab se farmáyá, ki Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ko házir kareṉ. So unhoṉ ne un tínoṉ shakhsoṉ ko bádsháh ke huzúr házir kiyá. 14 Nabúkhudnazr ne unheṉ mukhátab kiyá aur kahá, Ai Sadrak aur Mísak aur Abdnajú, kyá yih sach hai, ki tum log mere mábúdoṉ kí ibádat nahíṉ karte ho, aur us sone kí múrat ko jise maiṉ ne khaṛá kiyá, sijda nahíṉ karte? 15 Tis par bhí agar mustaidd raho, ki jis dam karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur chagána aur har tarah ke báje kí áwáz suno, to usí dam us múrat ke áge, jise maiṉ ne khaṛá kiyá, giro, aur sijda karo, to bihtar; par agar sijda na karoge, to usí ghaṛí ek ág kí jaltí bhaṭṭhí ke bích ḍále jáoge; aur wuh Khudá kaun hai, jo tumheṉ mere háth se chhuṛáwegá ?

16 Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ne jawáb meṉ bádsháh se kahá, ki Ai Nabúkhudnazr, is amr meṉ ham tere jawáb ká andesha nahíṉ karte. 17 Yaqínan hamárá Khudá, jis kí ibádat ham log karte haiṉ, hameṉ ág kí jaltí bhaṭṭhí se chhuṛáne kí qudrat rakhtá hai, aur wuh, ai bádsháh, tere háth se ham ko chhuṛáwegá. 18 Aur nahíṉ, to ai bádsháh, tujhe málúm ho, ki ham tere mábúdoṉ kí ibádat nahíṉ karenge, aur us sone kí múrat ko, jise tú ne khaṛá kiyá hai, sijda na karenge.

19 Tab Nabúkhudnazr gussa se bhar gayá, aur us ká chihra kí rang Sadrak aur Mísak aur Abdnajú par mutagaiyir húá, aur farmáyá ki bhaṭṭhí mámúl se haft chand ziyáda bhaṛkáweṉ. 20 Aur lashkar ke zoráwar pahlawánoṉ ko hukm kiyá ki Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ko bándheṉ, aur jaltí bhaṭṭhí meṉ ḍál deṉ. 21 Tab we ashkhás apní qabá aur zerjáma aur ṭopí aur poshák samet bándhe gae, aur jaltí bhaṭṭhí meṉ ḍále gae. 22 Is liye ki bádsháh ká hukm wájib ul adá thá, aur bhaṭṭhá bhí niháyat bhárká thá, ág kí lau ne un logoṉ ko, jinhoṉ ne Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ko uṭháyá thá, halák kiyá. 23 Aur ye tín shakhs yáne Sadrak aur Mísak aur Abdnajú bándhe húe jaltí bhaṭṭhí ke darmiyán gire.

24 Tab Nabúkhudnazr bádsháh ghabráyá, aur jald uṭhkar arkán i daulat se kahá, Kyá ham ne tín shakhsoṉ ko bandhwákar jaltí bhaṭṭhí meṉ nahíṉ ḍalwáyá? Unhoṉ ne jawáb meṉ kahá, Ai bádsháh, sach hai. 25 Us ne jawáb meṉ kahá, Dekho, maiṉ chár shakhsoṉ ko ázád dekhtá húṉ, ki ág ke bích ṭahalte haiṉ, aur un par zarar nahíṉ pahunchá, aur chauthe kí súrat Khudá ke farzand kí súrat kí sí hai. 26 Tab Nabúkhudnazr ne ág kí jaltí bhaṭṭhí ke darwáza par ákar pukárá, ki Ai Sadrak aur Mísak aur Abdnajú, Khudá Taálá ke bande, báhar niklo, aur házir hoo! Tab Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ág ke darmiyán se nikal áe.

27 Aur amír aur hákim aur sardár aur bádsháh ke sab arkán i daulat faráham hokar un shakhsoṉ par nazar kiyá, ki ág ne un ke badan par tásír na kí, aur na un ke sir ká ek bál jhulsáyá, aur na un kí poshák mutagaiyir húí, aur ág kí bú bhí un par na pahunchí. 28 Tab Nabúkhudnazr ne pukárke kahá, Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ká Khudá mubárak ho, jis ne apne firishta ko bhejá, aur bádsháh ká hukm tabdíl karke apne bandoṉ ko, jin ká tawakkul us par thá, aur jinhoṉ ne apne badan ko nisár kiyá, ki siwá apne Khudá ke dúsre mábúd kí ibádat aur bandagí na kareṉ, chhuṛáyá. 29 Is liye merá hukm hai, ki harek qaum aur qabíla aur zabán meṉ se, jo koí ki Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ke Khudá ke barkhiláf kuchh kahe, un ke ṭukre ṭukre kiye jáenge, aur un ke ghar ghúre ban jáenge; kyúnki koí dúsrá mábúd nahíṉ jo is tarah chhuṛá sake. 30 Tab bádsháh ne Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ko súba i Bábul meṉ sarfaráz kiyá.

IV. BAB.

1 Nabúḳhudnazr bádsháh sári qaumoṉ aur qabíloṉ aur zubánoṉ ko, jo tamám rú i zamín par sukúnat karte haiṉ: tumháre liye salámatí kí ziyádatí ho. 2 Mujhe munásib málúm húá, ki jo ajáib o garáib ki Ḳhudá Taálá ne mujh par názil kiyá, maiṉ use záhir karúṉ. 3 Us ke ajáib kaise karím, aur us ke garáib kaise azím haiṉ, us kí mamlukat abadí mamlukat hai, aur us kí saltanat pusht dar pusht.

4 Maiṉ Nabúḳhudnazr apne ghar meṉ ásúdahál aur apní bárgáh meṉ kámrán húá: 5 To maiṉ ne ek ḳhwáb dekhá, jis se maiṉ ḍará, aur mere palang par ke ḳhiyálát aur mere sir ke rúyát ne mujhe ghabrá diyá. 6 Is liye maiṉ ne farmáyá, ki Bábul ke sáre hukamá házir hoṉ, táki us ḳhwáb kí taabír bayán kareṉ. 7 Tab jádúgar aur nujúmí aur Kasdí aur fálgír házir húe, aur maiṉ ne un se apná ḳhwáb bayán kiyá, par unhoṉ ne mujh se us kí taabír na kí. 8 Áḳhir ko Dániel, jis ká laqab mere mábúd ke muwáfiq Belchásar hai, ki muqaddas mábúdoṉ kí rúh us meṉ hai, mere huzúr áyá, aur maiṉ ne us ke áge ḳhwáb ko bayán kiyá, 9 Ki Ai Belchásar, fálgíroṉ ke sardár, is liye ki maiṉ jántá húṉ ki quddús mábúdoṉ kí rúh tujh meṉ hai, aur koí ráz tujhe dabátá nahíṉ: us ḳháb kí rúyat, jo maiṉ ne dekhí, aur us kí taabír bayán kar. 10 Mere palang par mere sir ke rúyát ye haiṉ, Maiṉ ne dekhá, to kyá dekhtá húṉ, ki zamín ke darmiyán ek daraḳht, aur wuh únchái meṉ bahut buland; 11 So wuh daraḳht baṛhá aur ustuwár húá, aur us kí qámat ásmán tak pahunchí, aur wuh zamín kí intihá tak nazar áyá. 12 Us ke patte ḳhushnumá, aur us ke mewa baṛe, aur us meṉ sabhoṉ ke liye ḳhurák thí, maidán ke charinde us ke sáye tale ráhat páte the, aur hawá ke parinde us kí sháḳhoṉ par baseṛá karte the, aur sáre jándároṉ ne us se parwarish páí. 13 Maiṉ ne apne palang par apne sir ke rúyát meṉ nazar kí, to kyá dekhtá húṉ, ki ek nigáhbán, aur ek qudsí ásmán se utar áyá. 14 Us ne baṛí áwáz se lalkárke kahá, Daraḳht ko káṭo, us kí sháḳheṉ tarásho, aur us ke patte uṛáo, aur us ká phal jháṛo, charinde us ke sáye se bhágeṉ, aur parinde us kí sháḳhoṉ se. 15 Tis par us kí jaṛoṉ ká kunda zamín meṉ chhoṛo, háṉ lohe aur támbe ke halqe se maidán kí harí ghás meṉ, aur wuh ásmán ke shabnam se tar ho, aur us ká hissa haiwánoṉ ke sáth zamín kí ghás meṉ ho. 16 Us ká dil insání dil se mubaddal ho, aur use haiwání dil diyá jáwe, aur sát zamáne kí gardish us par guzar jáe. 17 Yih wáqa nigáhbánoṉ ke hukm se, aur yih amr qudsíoṉ ke farmán se hai, táki zinda log pahcháneṉ, ki Ḳhudá Taála insán kí mamlukat par tasallut rakhtá hai, aur jise cháhe, use detá hai, aur insánoṉ meṉ se adná insán ko us par qáim kartá hai. 18 Maiṉ Nabúḳhudnazr bádsháh ne yih ḳhwáb dekhá hai, par tú, ai Belchásar, us kí taabír bayán kar; kyúnki meri mamlukat ke sáre hukamá mujh se us kí taabír bayán kar nahíṉ sakte, magar tú saktá hai, is liye ki quddús mábúdoṉ kí rúh tujh meṉ hai.

19 Tab Dániel jis ká laqab Belchásar hai, ek sáit sarásíma rahá, aur us ke andeshoṉ ne use muztarib kiyá. Bádsháh ne jawáb meṉ kahá, ki Ai Belchásar, ḳhwáb aur us kí taabír tujhe na dabáwe. Belchásar ne jawáb meṉ kahá, Ai mere ḳhudáwand, yih ḳhwáb un par ho, jo tujh se adáwat rakhte haiṉ, aur us kí taabír tere dushmanoṉ ke liye ho. 20 Wuh daraḳht, jo áp ne dekhá ki baṛhá aur ustuwár húá, jis kí qámat ásmán tak pahunchí, aur jo zamín kí intihá tak nazar áyá, 21 Jis ke patte ḳhushnumá aur jis ke mewa baṛe, aur jis meṉ sabhoṉ ke liye

ḳhurák thí, jis ke sáye tale maidán ke haiwán sukúnat karte the, aur shákhoṉ par hawá ke parinde baserá lete the, 22 Ai bádsháh, so tú hí hai, ki tú baṛhá aur ustuwár húá; kyúnki terí buzurgí baṛí aur ásmán tak pahunchtí hai, aur terí saltanat zamín kí intihá tak. 23 Aur chún ki bádsháh ne dekhá, ki ek nigáhbán aur ek qudsí ásmán se utrá, aur farmáyá, ki Daraḳht ko káṭo, aur nest karo, tis par us kí jaṛoṉ ká kunda zamín par chhoṛo, háṉ lohe aur támbe ke halqe se maidán kí harí ghás meṉ, aur ásmán ke shabnam se tar ho, aur jab tak us par sát zamáne kí gardish guzare, us ká hissa zamín ke haiwán ke sáth ho; 24 Ai bádsháh, us kí taabír, aur Haqq Taálá ká wuh hukm, jo bádsháh, mere ḳhudáwand par názil húá hai, so yih hai: 25 Ki tujhe insánoṉ meṉ se hánkenge, aur maidán ke haiwánoṉ ke sáth terí sukúnat hogí, aur tujhe mawáshí kí tarah charáwenge, aur ásmán kí shabnam se tujhe tar karenge, aur tujh par sát zamáne kí gardish guzaregí, táki tú jáne, ki Ḳhudá Taálá insán kí mamlukat par tasallut rakhtá hai, aur jise cháhe, usí ko detá hai. 26 Aur jo farmáyá gayá, ki daraḳht kí jaṛoṉ ke kunde ko chhoṛ de: so bád us ke ki tú jánegá, ki samáwát tasallut rakhte haiṉ, to terí saltanat tere liye qáim rahegí. 27 Is liye, ai bádsháh, áp ke áge merí nasíhat qabúl ho, aur tú apní ḳhatáoṉ ko sadíqat se, aur apne gunáhoṉ ko gariboṉ par rahm karne se dafa kar; sháyad kí ráhat kí darází tere liye ho.

28 Yih sab kuchh bádsháh Nabúḳhudnazr par názil húá. 29 Jab ek baras guzar gayá, to wuh Bábul ke sháhí mahall par ṭahaltá thá. 30 Bádsháh bolá, aur kahá, Kyá yih wuh baṛí Bábul nahíṉ, jise maiṉ ne apne dár ul saltanat ke liye aur apne jalál kí hurmat kí ḳhátir apní qúwat ke zor se banáí? 31 Yih bát bádsháh kí zubán hí par thí, ki ásmán par se ek áwáz áí, ki Ai bádsháh Nabúḳhudnazr, yih hukm tujh hí par hai: saltanat tujh se játí rahí; 32 Aur tujhe insán se hanká-wenge, aur maidán ke haiwánoṉ ke sáth terí sukúnat hogí, aur tujhe bail kí tarah ghás khiláwenge, aur sát zamáne kí gardish tujh par guzaregí, tá ki tú jáne, ki Ḳhudá Taálá insán kí mamlukat par tasallut rakhtá hai, aur jise cháhe, use baḳhsh-tá hai. 33 Usí dam yih amr bádsháh Nabúḳhudnazr par wáqa húá, aur wuh insánoṉ ke huzúr se hánká gayá, aur bailoṉ kí tarah chartá rahá, aur us ká badan ásmán ke shabnam se tar húá yaháṉ tak ki us ke bál giddh ke paroṉ kí mánind, aur us ke náḳhun parindoṉ ke changul ke se baṛhe.

34 Aur un aiyám ke guzarne ke bád maiṉ Nabúḳhudnazr ne ásmán kí taraf apní ánkheṉ uṭháíṉ, aur merí aql mujh meṉ phir áí, aur maiṉ ne Haqq Taálá ká shukr kiyá, aur maiṉ ne Haiy ul Qaiyúm kí hamd o saná kí, jis kí saltanat abadí saltanat hai, aur us kí mamlukat pusht dar pusht. 35 Aur zamín ke sáre báshinde náchíz ke mánind mahsúb hote haiṉ, aur wuh ásmán ke lashkaroṉ aur zamín ke báshindoṉ ke sáth apní mashíyat ke muwáfiq kám kartá hai, aur koí nahín, jo us ke háth ko roke aur us se kahe, ki Tú kyá kartá hai? 36 Usí waqt merí aql mujh meṉ phir áí, aur merí mamlukat ke taazzum ke liye merá dabdaba, aur merí raunaq mujh meṉ phir áí, aur arkán i daulat aur umará mere ḳhwáhán húe, aur maiṉ apní mamlukat meṉ qáim húá, aur merí buzurgí ziyáda baṛh gaí. 37 Ab maiṉ Nabúḳhud-nazr ásmán ke bádsháh kí shukrguzárí aur hamd o saná kartá húṉ ki us ke sáre kám sadíqat haiṉ, aur us kí sárí ráheṉ adálat, aur wuh unheṉ, jo magrúrí se chalte haiṉ, past kar saktá hai.

V. BÁB.

1 Belshásar bádsháh ne apne ek hazár amíroṉ ke liye baṛí ziyáfat kí, aur un hazár ke rú ba rú wain piyá. 2 Belshásar ne sharáb ká maza pákar farmáyá, ki sone aur chándí ke zurúf, jinheṉ Nabúkhudnazr us ká báp Yarúsalam kí haikal se nikál láyá thá, házir kareṉ,'tá ki bádsháh aur us ke umará, aur mankúha o gair mankúha aurateṉ un meṉ wain píeṉ. 3 Tab sone ke zurúf ko, jo haikal se, yáne Yarúsalam ke bait ul muqaddas se, nikále gae the, láe, aur bádsháh aur umará aur mankúha o gair mankúha aurateṉ us meṉ píne lage. 4 We wain píte aur sone aur chándí aur pítal aur lohe aur lakṛí aur patthar ke mábúdoṉ kí hamd karte rahe.

5 Usí sáit insání háth kí unglíáṉ namúd húíṉ, aur shamadán ke muqábil bádsháhí mahall kí díwár ke gach par likhá, aur háth ká sirá, jo likhtá thá, bádsháh ko nazar áyá. 6 Tab bádsháh ká chihra mutagaiyir húá, aur fikroṉ ne use ghabrá diyá yaháṉ tak ki us kí kamar ke bandhan sust húe, aur us ke zanú ek dúsre se ṭakráne lage. 7 Bádsháh ne baṛí áwáz se chillákar farmáyá, ki nujúmí aur Kasdí aur fálgíroṉ ko házir kareṉ. Bádsháh ne Bábul ke hukamá ko yih kahkar farmáyá ki Jo koí is nawishta ko paṛhe, aur us ká mazmún mujh se bayán kare, so argawání libás se mulabbas hogá, aur apní gardan meṉ sone ká tauq pahinkar mamlukat meṉ tísre darje ká hákim hogá. 8 Tab bádsháh ke sáre hukamá házir húe, par us nawishta ko paṛh na sake, aur bádsháh ko us ká mazmún záhir na kar sake. 9 Tab Belshásar niháyat muztarib húá, aur us ká chihra mutagaiyir húá, aur us ke umará sarásíma húe. 10 Tab malika bádsháh aur us ke umará kí us bát ke sabab se mihmánkhána meṉ áí. Malika yúṉ kahkar bolí, Ai bádsháh, tá abad jítá rah! Áp ke khiyálát áp ko na ḍaráweṉ, aur áp ká chihra mutagaiyir na ho. 11 Terí mamlukat meṉ ek shakhs hai, jis meṉ quddús mábúdoṉ kí rúh hai, aur tere báp ke aiyám meṉ núr aur dánish aur hikmat mábúdoṉ kí hikmat kí mánind us meṉ páí játí thí, jise Nabúkhudnazr bádsháh tere báp ne, ai bádsháh, tere hí báp ne fálgíroṉ aur nujúmíoṉ aur Kasdíoṉ aur jádúgaroṉ par sardár kiyá thá, 12 Is liye ki us meṉ rúh i kámil aur aql aur khwáboṉ kí taabír kí aur rázoṉ ke kholne aur mushkiloṉ ke hall karne kí dánish us hí Dániel meṉ, jise bádsháh ne Belchásar nám rakhá, páí gaíṉ: pas Dániel ko buláweṉ, ki wuh us ká mazmún áshkár karegá.

13 Tab Dániel bádsháh ke huzúr házir kiyá gayá. Bádsháh Dániel se yúṉ kahkar bolá, Kyá tú wuhí Dániel hai, jo Yahúdáh ke ahl i jilá meṉ se hai, jinheṉ bádsháh merá báp Yahúdáh se liyá? 14 Maiṉ ne terá mazkúr suná hai, ki mábúdon kí rúh tujh meṉ hai, aur núr aur aql aur kámil hikmat tujh meṉ páí játí haiṉ. 15 Pas hukamá aur nujúmí mere huzúr buláe gae, tá ki us nawishta ko paṛheṉ, aur us ká mazmún mujh par záhir kareṉ; lekin we sab us ká mazmún mujh par záhir na kar sake. 16 Aur maiṉ ne terá mazkúr suná hai, ki tú taabír ke bayán aur mushkilát ke hall karne meṉ qádir hai: pas agar tú us nawishta ko paṛhe, aur us ká mazmún mujh se bayán kare, to argawání libás se mulabbas hogá, aur apní gardan meṉ sone ká tauq pahinkar mamlukat meṉ tísre darje ká hákim hogá.

17 Tab Dániel ne jawáb meṉ bádsháh ke huzúr kahá, Terá hadiya tere liye rahe, aur tere inám aur kisí ko de; par maiṉ bádsháh ke liye nawishta ko paṛhúngá, aur us se us ká mazmún záhir karúngá. 18 Ai bádsháh, Khudá Taálá ne Nabúkhudnazr tere báp ko hukúmat aur dabdaba aur shaukat aur izzat bakhshí; 19 Aur

us dabdaba ke sabab jo us ne use diyá, sárí qaumeṇ aur ummateṇ aur zubáneṇ us ke huzúr tarsán aur larzán húíṇ, jis ko cháhá use márá, jise cháhá use jítá chhoṛá, jis ko cháhá qáim kiyá, aur jise cháhá, zalíl kiyá. 20 Lekin jab us ká dil magrúr húá, aur us kí rúh takabburí se gustákh baní, to wuh masnad i sháhí se giráyá gayá, aur shaukat us se játí rahí. 21 Aur wuh baní A'dam se hánká gayá, aur us ká dil haiwání dil sá baná, aur gorkharoṇ ke sáth us kí sukúnat húí, aur use mawáshí kí mánind charáte rahe, aur us ká badan ásmán ke shabnam se tar húá, jab tak pahcháná, ki Haqq Taálá insán kí mamlukat par tasallut rakhtá hai, aur jise cháhe, us par qáim kartá hai. 22 Lekin tú, jo us ká beṭá Belshásar hai, bá wujúde ki tú us sab se wáqif thá, tis par bhí tú ne apne dil ko narm na kiyá; 23 Balki ásmán ke Khudawand ke barkhiláf apne ko sarbuland kiyá, aur we us ke ghar ke zurúf tere áge láe, aur tú ne apne umará aur mankúha o gair mankúha auratoṇ ke sáth us meṇ wain piyá, aur tú ne chándí aur sone aur pítal aur lohe aur lakṛí aur patthar ke mábúdoṇ kí, jo na dekhte aur na sunte aur na jánte haiṇ, unkí hamd kí, aur us Khudá kí, jis ke háth meṇ terá dam hai, aur jis se terí sárí ráheṇ haiṇ, us kí taazím na kí. 24 So wuh háth ká sirá bhejá gayá, aur yih nawishta likhá gayá. 25 Aur nawishta, jo likhá gayá, so yih hai, Maní, Maní, Siql o Phárṣín. 26 Aur lafz i Maní kí yih máni hai, ki Khudá ne terí mamlukat ko mann kiyá, aur use tamám kiyá. 27 Siql: tarázú meṇ terí saqálat kí gaí, aur, tú qalíl ṭhahará, 28 Phárṣín: terí mamlukat phárí jáegí aur Mádíoṇ aur Fársíoṇ ko dí jáegí. 29 Tab Belshásar ne farmáyá, so unhoṇ ne Dániel ko argawání libás se malbús kiyá, aur sone ká tauq us kí gardan meṇ ḍálá, aur us ke liye manádí karwáí, ki wuh mamlukat meṇ tísre darje ká hákim húá.

30 Usí rát ko Belshásar Kasdíoṇ ká bádsháh maqtúl húá. 31 Aur Dárá Mádí básaṭh baras ká hoke mamlukat ko tasarruf meṇ láyá.

VI. BA'B.

1 Dárá ko pasand áyá ki mamlukat par ek sau bís sardár muqarrar kare, jo sáre mulkoṇ par hukúmat kareṇ, 2 Aur un par tín peshwá, jin ká auwal Dániel thá, tá ki sardár unheṇ hisáb deṇ, ki bádsháh ko zarar na pahunche. 3 Aur is liye ki rúh i kámil Dániel meṇ thí, wuh un peshwá aur sardároṇ par sarfaráz kiyá gayá, aur bádsháh ne cháhá, ki tamám mulk par use mukhtár kare. 4 Tab un peshwá aur sardároṇ ne cháhá, ki mulkí kár o bár kí bábat Dániel par qusúr sábit kareṇ, lekin qusúr aur qábú na páe, kyúnki wuh amín thá, us meṇ qusúr o futúr páe na gae. 5 Tab un shakhsoṇ ne kahá, ki Agar is Dániel par us ke Khudá kí shariat kí bábat qusúr na páweṇ, to hargiz nahíṇ páwenge. 6 Pas peshwá aur sardár bádsháh ke huzúr hujúm húe, aur unhoṇ ne us se arz kí, ki Ai Dárá bádsháh, tá abad jítá rah. 7 Mamlukat ke sáre peshwá aur hákim aur umará aur mushír aur sardár báham muttafiq húe haiṇ, ki ek sháhí farmán muqarrar kareṇ, aur hukm i muhkam, ki jo koí tís din tak siwá áp kí taraf se, ai bádsháh, kisí mábúd aur insán se darkhwást kare, so sher babar kí mánd meṇ ḍálá jáe. 8 Ab ai bádsháh, is hukm ko mazbút kar, aur náma ko apne nám se sahíh kar, tá tabdíl na howe. Mádíoṇ aur Fársíoṇ ke qáida ke mutábiq jo tabdíl nahíṇ hotá. 9 So Dárá bádsháh ne náma aur hukm par apná nám sahíh kiyá.

10 Aur jab Dániel ne daryáft kiyá ki náma sahíh húá hai, to wuh apne ghar meṉ áyá, aur apní koṭhrí ká darícha jo Yarúsalam kí taraf thá, kholkar apne mámúl par tín bár rozána ghuṭne ṭekkar Ḳhudá ke áge namáz aur shukrguzárí kartá rahá. 11 Pas we faráham húe, aur Dániel ko apne Ḳhudá ke huzúr duá aur iltimás karte húe páyá. 12 Tab we bádsháh ke huzúr áe, aur us sháhí hukmnáma ká tazkira kiyá, ki Ai bádsháh, kyá áp ne hukmnáma ko sahíh nahíṉ kiyá, ki jo koí tís roz tak siwá áp ke kisí mábúd yá insán se darḳhwást kare, so sher babar kí mánd meṉ ḍálá jáegá? Bádsháh ne jawáb meṉ kahá, ki Háṉ, sach hai, Mádíoṉ aur Fársíoṉ ke qáida ke mutábiq jo tabdíl nahíṉ hotá. 13 Tab unhoṉ ne bádsháh ke huzúr jawáb meṉ kahá, ki Ai bádsháh, wuh Dániel, jo Yahúdáh ke ahl i jilá meṉ se hai, so áp kí aur áp ke hukmnáme kí itáat nahíṉ kartá, balki rozána tín bár namáz kartá hai. 14 Jab bádsháh ne ye báteṉ suníṉ, to apne kiye se niháyat dilázurda húá, aur Dániel ke chhuṛáne par dil lagáyá, aur súraj ḍúbne tak us ke chhuṛáne meṉ koshish kiyá. 15 Pas we ashḳhás bádsháh ke huzúr hujúm húe, aur bádsháh se kahne lage, ki bádsháh daryáft kare, ki Mádíoṉ aur Fársíoṉ ká áín yúṉ hai, ki jo hukm aur qánún, ki bádsháh muaiyan kare, so nahíṉ badaltá. 16 Tab bádsháh ne farmáyá, aur we Dániel ko láe, aur sher babar ki mánd meṉ ḍál diyá, aur bádsháh Dániel se muḳhátib hokar bolá, ki Terá Ḳhudá, jis kí ibádat tú kartá rahá hai, so tujhe chhuṛáwe! 17 Aur ek patthar láyá gayá, aur us mánd ke munh par rakhá gayá, aur bádsháh ne apne aur apne amíroṉ ke muhr se use band kiyá, táki wuh amr Dániel ke liye mubaddal na ho.

18 Tab bádsháh apní bárgáh meṉ gayá, aur sárí rát fáqa rahá, aur harameṉ us ke huzúr láí na gaíṉ, aur nínd us se játí rahí. 19 Aur pahlí subh ko bádsháh uṭhá, aur jaldí se sheroṉ kí mánd kí taraf chalá. 20 Aur jab mánd tak pahunchá, to gamnák áwáz se Dániel ko pukárá; bádsháh ne Dániel ko ḳhitáb karke kahá, Ai Dániel, zinda Ḳhudá ke bande, kyá terá Ḳhudá, jis kí tú ibádat kar rahá hai, tujhe sheroṉ se chhuṛáne par qádir ṭhahará? 21 Tab Dániel ne bádsháh se kahá, Ai bádsháh, tá abad zinda rah! 22 Mere Ḳhudá ne apne firishta ko bhejá hai, aur sheroṉ ke munh ko band kar rakhá hai, ki mujhe zarar na pahuncháweṉ, is liye ki us ke huzúr mujh meṉ safáí páí gaí, aur tere áge, ai bádsháh, maiṉ ne ḳhatá na kí. 23 Pas bádsháh us ke liye niháyat ḳhushhál húá, aur farmáyá, ki Dániel ko us mánd se nikáleṉ; so Dániel us mánd se nikálá gayá, aur is liye ki apne Ḳhudá par tawakkul kiyá, kuchh zarar us meṉ páyá na gayá. 24 Aur bádsháh ne farmáyá, aur we un shaḳhsoṉ ko, jinhoṉ ne Dániel par tuhmat lagáí thí, láe, aur unheṉ un ke laṛke báloṉ aur auratoṉ samet sheroṉ kí mánd meṉ ḍálá, aur sher un par gálib húe, aur us se peshtar ki mánd kí zamín tak pahuncheṉ, sheroṉ ne un kí sárí haḍḍíáṉ toṛ ḍáliṉ.

25 Tab Dárá bádsháh ne sárí qaumoṉ aur qabíloṉ aur zubánoṉ ko, jo rú i zamín par bastí thíṉ, náma likhá: Tum par salámat afzúd ho. 26 Maiṉ amr kartá húṉ, ki merí mamlukat ke harek súba meṉ insán Dániel ke Ḳhudá ke áge tarsáṉ o larzán ho; kyúnki wuhí zinda Ḳhudá hai, aur tá abad qaiyúm, aur us kí mamlukat lázawál aur us kí hukúmat niháyat tak; 27 Wuh chhuṛátá aur bachátá hai, aur ásmán aur zamín meṉ ajáib o garáib kartá hai; usí ne Dániel ko sheroṉ ke qabza se chhuṛáyá hai.

28 Pas yih Dániel Dárá kí saltanat, aur Ḳhoras Fársí kí saltanat meṉ ḳhushhál rahá.

VII. BAB

1 Sháh i Bábul Belshásar ke pahle sál meŋ Dániel ne ek ḳhwáb dekhá, aur apne sir kí rúyateŋ apne bistar par. Tab us ne us ḳhwáb ko likhá; aur us rúyá ká mazmún bayán kiyá. 2 Dániel bolá aur kahá, ki Maiŋ ne rát ko apne rúyá meŋ musháhada kiyá, aur kyá dekhtá húŋ, ki ásmán kí chár hawáeŋ baṛe samundar par chauwáí karne lagíŋ. 3 Aur samundar se chár baṛe haiwán uṭhe, jo ek dúsre se mutafarraq the. 4 Pahlá sher ke mánind thá, aur uqáb ke se par rakhtá thá; aur maiŋ dekhtá rahá, jab tak us ke par ukhaṛ gaye, aur wuh zamín se uṭháyá gayá, aur insán kí tarah páoŋ par khaṛá kiyá gayá, aur insán ká dil use diyá gayá. 5 Aur kyá dekhtá húŋ, ki ek dúsrá haiwán ríchh ke mánind thá, aur wuh ek taraf sídhá khaṛá húá, aur us ke munh meŋ tín pasliáŋ dántoŋ ke darmiyán thíŋ. Aur unhoŋ ne use kahá, ki Uṭh, aur bahut gosht khá. 6 Bád us ke maiŋ ne nazar kí, aur kyá dekhtá húŋ, ki ek aur haiwán chíte ke mánind uṭhá, jis kí píṭh par parinde ke se chár par the; aur us haiwán ke chár sir the, aur saltanat use dí gaí. 7 Is ke píchhe maiŋ ne rát kí rúyatoŋ meŋ nazar kí, aur kyá dekhtá húŋ, ki chauthá haiwán haibatnák o ḳhaufrasán aur niháyat qawí, aur us ke lohe ke se baṛe dánt the, wuh khátá aur phárṭá aur bachtí ko apne páoŋ se latiṛtá thá; aur yih un sab haiwánoŋ se, jo us ke áge the, mutafarraq thá, aur us ke das síng the. 8 Maiŋ ne un síngoŋ par gaur se nazar kí, aur kyá dekhtá húŋ, ki un ke bích meŋ aur ek chhoṭá sá síng niklá, jis ke áge pahle tín síng jaṛ se ukhaṛ gae; aur kyá dekhtá húŋ, ki us síng meŋ insán kí sí ánkheŋ thíŋ, aur ek munh, jo baṛí baṛí báteŋ bol rahá hai. 9 Maiŋ yaháŋ tak dekhtá rahá, ki kursíáŋ rakhí gaíŋ, aur Qadím ul Aiyám baiṭh gayá, us ká pairáhan barf sá safed thá, aur us ke sir ká bál chokhe ún kí mánind, us kí kursí ág ká shuala, aur us ke chakkar shualazan átash the. 10 Ág kí dhárá bahí, aur us se niklí; hazároŋ hazár us kí ḳhidmat meŋ házir húe, aur lákhoŋ lákh us ke áge khaṛe húe; díwán baiṭh gayá, aur daftar khole gaye. 11 Maiŋ ne dekhá: háŋ baṛí baṛí bátoŋ ke sabab, jo us síng ne kahíŋ, maiŋ ne yaháŋ tak dekhá, ki wuh haiwán márá gayá, aur us ká badan halák húá, aur shualazan ág meŋ ḍálá gayá. 12 Aur báqí haiwánoŋ kí saltanat bhí un se lí gaí; ki umr kí darází un ke liye muddat aur sáit tak muqarrar húí.

13 Maiŋ ne rát kí rúyatoŋ meŋ musháhada kiyá, aur kyá dekhtá húŋ, ki insán ká beṭá sá ásmán ke bádaloŋ meŋ áyá, aur Qadím ul Aiyám tak pahunchá: we use us ke áge láe. 14 Aur saltanat aur azamat aur mamlukat use dí gaí, ki sab qaumeŋ aur ummateŋ aur zubáneŋ us kí ibádat kareŋ; us kí saltanat abadí saltanat hai, jo játí na rahegí, aur us kí mumlukat ká zawál na hogí,

15 Maiŋ Dániel apne andar meŋ tang rúh húá, aur mere sir ke musháhadát ne mujhe hairán kiyá. 16 Maiŋ házirín meŋ se ek shaḳhs ke pás gayá, aur in sárí bátoŋ ká háqíqat hál púchhá. Us ne mujh se muḳhátib húá, aur bátoŋ ká mazmún mujh par záhir kiyá. 17 Ye chár baṛe haiwán chár bádsháh haiŋ, jo zamín se uṭhenge. 18 Lekin Zábit ul Kull ke muqaddas log mamlukat le lenge, aur abad tak, háŋ abad ul ábád tak us ke wáris rahenge. 19 Tab maiŋ ne chábá, ki chauthe haiwán kí haqíqat jánúŋ, jo un sabhoŋ se mutafarraq thá, ki niháyat ḳhaufrasán thá, jis ke dánt lohe ke aur nákhun pítal ke the, jo khátá aur phárṭá aur bachtí ko apne páoŋ se latáṛtá thá; 20 Aur das síngoŋ kí, jo us ke sir par the, aur us ek kí,

jo niklá, aur jis ke áge tín gir gae, háṇ us síng kí, jis kí ánkheṇ thíṇ, aur ek munh, jo baṛí baṛí báteṇ boltá thá, aur dekhne meṇ apne musáhiboṇ se baṛá thá. 21 Maiṇ ne dekhá ki wuhí síng muqaddasoṇ se jang kartá aur un par gálib hotá rahá, 22 Jab tak ki Qadím ul Aiyám áyá, aur Zábit ul Kull ke muqaddasoṇ ká haqq adá húá, aur waqt á pahunchá, ki muqaddas log mamlukat ke wáris howeṇ.

23 Wuh yúṇ bolá, ki Chauthá haiwán zamín par chauthí mamlukat hogí, jo sárí mamlukatoṇ se mutafarraq hogí, aur sárí zamín ko niglegí, aur use latáṛegí, aur use pháṛ ḍálegí. 24 We das síng jo haiṇ, so us mamlukat se das bádsháh uṭhenge, aur un ke bád ek aur uṭhegá, aur wuh pahloṇ se mutafarraq hogá, aur tín bádsháhoṇ ko dabáwegá. 25 Aur wuh Qádir i Mutlaq ke muqábala meṇ báteṇ karegá, aur Zábit ul Kull ke muqaddasoṇ ko dukháwegá, aur ídeṇ aur dád badalne ká mansúba bándhegá; aur we us ke háth meṇ zamán aur zamánain aur nisf i zamán tak sompe jáenge. 26 Lekin díwán baiṭh jáegá, aur we us kí saltanat us se le lenge, ki use hamesha ke liye nest o nábúd kareṇ. 27 Aur tamám ásmán tale ke sáre mulkoṇ kí mamlukat aur saltanat aur azamat Zábit ul Kull ke muqaddas logoṇ ko bakhshí jáegí; us kí mamlukat abadí mamlukat hai, aur sárí saltanateṇ us kí bandagí karengí, aur farmánbardár howengí. 28 Wuh bát yaháṇ tak tamám húí. Maiṇ Dániel apne tasauwuroṇ se ḍar gayá, aur merá chihra mubaddal húá; par maiṇ ne yih bát apne dil meṇ rakhí.

VIII. BAB.

1 Belshásar bádsháh kí saltanat ke tísre sál meṇ mujh Dániel ko ek rúyá nazar áyá, bád us ke jo shurúa meṇ mujhe nazar áyá thá. 2 Aur maiṇ ne rúyat meṇ musháhada kiyá; aur mere dekhne meṇ yúṇ húá ki maiṇ Sosan kí bárgáh meṇ thá jo súba i Ailám meṇ hai; phir maiṇ ne rúyát meṇ dekhá ki maiṇ nahr i Ulái ke kanáre par húṇ. 3 Tab maiṇ ne apní ánkheṇ uṭháke nazar kí, aur kyá dekhtá húṇ, ki nahr ke áge ek menḍhá khaṛá hai, jis kí do shákheṇ thíṇ, aur us kí donoṇ shákheṇ únchí thíṇ, lekin ek dúsrí se baṛí thí, aur baṛí píchhe se uṭhí. 4 Maiṇ ne menḍhe ko dekhá, ki pachhim uttar dakhin taraf reltá thá, yaháṇ tak ki koí jánwar us ke sámhne khaṛá na ho saká, na koí us ke háth se chhuṛá saká; par wuh apní marzí ke mutábiq chalá aur buzurg baná. 5 Aur maiṇ gaur kartá hí thá, ki dekh ek bakrá pachhim kí taraf se tamám rú i zamín par áyá, aur zamín ko na chhúá, aur bakre kí dono ánkhoṇ ke bích ek nádir shákh thí. 6 Aur wuh us do shákh-wále menḍhe ke pás, jise maiṇ ne nahr ke sámhne khaṛá dekhá, áyá, aur apní qúwat ke qahr se us par hamla kiyá. 7 Aur maiṇ ne dekhá, ki menḍhe ke qaríb pahunchá, aur us par khashmnák húá, aur menḍhe ko márá, aur us kí donoṇ shákheṇ toṛíṇ, aur menḍhe ko qúwat na thí, ki us ká sámhná kare; so us ne use zamín par girá diyá, aur use latáṛá, aur koí na thá, ki menḍhe ko us ke háth se chhuṛá sake. 8 Aur wuh bakrá niháyat buzurg húá, aur jab qawí baná, to us kí baṛí shákh toṛí gaí, aur us kí jagah nádir chár shákheṇ ásmán kí chároṇ hawáoṇ kí taraf uṭhíṇ. 9 Aur un meṇ kí ek se ek chhoṭí shákh uṭhí, jo dakhin aur púrab aur dilpasand zamín kí taraf be niháyat baṛh gaí. 10 Aur wuh ásmán ke lashkar tak baṛhí, aur us lashkar meṇ se aur sitároṇ meṇ se bázoṇ ko zamín par girá diyá, aur unheṇ latáṛá; 11 Balki us ne us lashkar ke sardár tak apne ko buland kiyá; aur

us se dáimí qurbání uṭháí gaí, aur maqdis ká makán giráyá gayá. 12 So wuh lashkar dáimí qurbání ke sabab ḳhatákárí meṉ supurd ho játá; aur wuh haqq ko zamín par girátá hai, wuh yih kartá, aur kámyáb hotá hai. 13 Aur maiṉ ne ek qudsí ko bolte suná, aur dúsre qudsí ne us bolnewále qudsí se púchhá, ki Dáimí qurbání aur ḳharábí kí us ḳhatákárí kí rúyat, ki maqdis aur lashkar dono latáṛe jáeṉ, kab tak hogí? 14 Us ne mujhe kahá, ki Do hazár tín sai shabána roz tak hai, ki maqdis pák kiyá jáegá.

15 Aur aisá húá ki maiṉ Dániel ne jab rúyat dekhí thí, aur us kí taabír talásh kí thí, to dekh, insán kí sí ek súrat mere áge khaṛí húí. 16 Aur maiṉ ne insán kí áwáz suní, ki U'láí ke darmiyán pukárke kahá, ki Ai Jabriel, is shaḳhs ko rúyat kí taabír samjhá. 17 Pas wuh mere nazdík áyá, aur jab pahunchá, maiṉ ḍar gayá, aur aundhe munh girá; par us ne mujhe kahá, Ai ádamzád, soch; kyúnki yih rúyat áḳhir meṉ hogí. 18 Aur jab wuh mujh se bol rahá thá, maiṉ aundhe munh bhárí nínd meṉ zamín par paṛá thá; tab us ne mujhe chhúá aur sídhá khaṛá kiyá. 19 Aur kahá, ki Dekh, maiṉ tujhe samjháúngá ki qahr ke áḳhir meṉ kyá hogá; kyúnki áḳhir ke muaiyan waqt meṉ yih hogá. 20 Wuh do sháḳhwálá menḍhá, jise tú ne dekhá, so Máda aur Fáras ke bádsháh haiṉ. 21 Aur wuh bálwálá bakrá Yúnán ká bádsháh, aur wuh baṛí sháḳh, jo us kí ánkhoṉ ke darmiyán hai, so us ká pahlá bádsháh hai. 22 Aur chún ki us ke ṭúṭne par us kí jagah meṉ chár khaṛe húe: so us qaum meṉ se chár saltanateṉ uṭhengí; lekin us kí qúwat ke barábar nahíṉ. 23 Aur un kí saltanat ke áḳhir meṉ, jab ki ḳhatákár log hadd tak pahunchenge, to ek bádsháh tund chihra aur hílasází meṉ máhir uṭhegá; 24 Aur us ká baṛá zor hogá, par apne hí zor se nahíṉ, aur wuh ajíb tarah se halák karegá, aur baḳhtáwar hogá, aur kám bajá láwegá, aur zoráwaroṉ ko aur muqaddas logoṉ ko halák karegá, 25 Aur apní chaturáí se; aur yih dagábází us ke háth se ban paṛegí; so wuh apne dil meṉ magrúr howegá, aur nágahán bahuteroṉ ko halák karegá; wuh sardároṉ ke sardár ke muqábala meṉ uṭh khaṛá hogá, par bagair wasíla háth ke shikast páwegá. 26 Aur shabána roz ká rúyá, jo mazkúr húá, so sach hai; par tú rúyat ko maḳhtúm kar; kyúnki wuh bahut dinoṉ par mauqúf hai. 27 Aur maiṉ Dániel behál húá, aur chand roz tak bímár rahá: bád us ke maiṉ uṭhá, aur bádsháh ke kám meṉ mashgúl húá, aur rúyat se ghabrá gayá, aur koí use na samjhá.

IX. BÁB.

1 Dárá ibni Shersháh ke pahle sál meṉ, jo Mádíoṉ kí nasl se thá, aur Kasdíoṉ kí mamlukat par bádsháh húá, 2 Usí ke pahle sál meṉ maiṉ Dániel ne un kitáboṉ meṉ un barasoṉ ke shumár ko dhiyán rakhá, jin kí bábat Ḳhudáwand ká kalám Yaramiyáh nabí ko pahunchá, ki wuh Yarúsalam ke wíráne meṉ sattar baras tamám kare. 3 Aur maiṉ ne Ḳhudáwand Ḳhudá kí taraf apná munh pherá, tá ki namáz aur duá se roza aur rákh aur ṭáṭ ke sáth us se darḳhwást karúṉ. 4 Aur maiṉ ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke huzúr duá mángí, aur iqrár kiyá aur kahá, ki Ai Ḳhudáwand jo azím aur muhíb Ḳhudá hai, aur un sabhoṉ ke liye, jo use piyár karte, aur un ke liye, jo us ke ahkám ko mánte haiṉ, paimán aur rahmat ko mahfúz rakhtá hai 5 Ham ne ḳhatá kí, ham ne gunáh kiyá, ham ne sharárat kí, ham ne bagáwat kí, ham tere hukmoṉ aur terí sunnatoṉ se phir gae haiṉ. 6 Aur ham

nabíoṉ tere bandoṉ ke shinawá na húe, jinhoṉ ne tere nám se hamáre bádsháhoṉ, hamáre amíroṉ aur hamáre bápdádoṉ aur hamáre mulk ke sáre logoṉ ko waaz kiyá. 7 Ai Khudawand, sadáqat tujh hí ko hai, aur zardrúí hamko, jaisá áj ke din hai, háṉ Yahúdáh ke logoṉ ko aur Yarúsalam ke báshindoṉ ko, aur sáre Isráelíoṉ ko kyá qaríb kyá baíd, un sab mulkoṉ meṉ jahán kahíṉ tú ne un ke gunáh ke sabab ki jis se we tere gunahgár húe, unheṉ hánká. 8 Ai Khudawand, zardrúí ham ko hai, hamáre bádsháhoṉ, hamáre amíroṉ, aur hamáre bápdádoṉ ko, ki ham tere gunahgár húe. 9 Khudawand hamáre Khudá ko rahmat aur ámurzish hai: ki ham us se phir gae, 10 Aur Khudawand hamáre Khudá kí áwáz ke shinawá na húe, ki us kí sharíatoṉ meṉ, jinheṉ us ne nabíoṉ apne bandoṉ kí márifat hamáre áge záhir kiyá, raftár karte. 11 Aur sáre baní Isráel terí sharíat se báhar gae, aur bargashta húe haiṉ ki terí áwáz ko na mánen: so wuh lánat ham par á parí, aur wuh qasam jo Khudá ke bande Músá kí tauret meṉ likhí hai, is liye ki ham us ke gunáhgár thahare. 12 Aur us ne apná wuh sukhan, jo ham par aur hamáre hákimoṉ par, jo ham par hukúmat karte the, so sábit kiyá, ki wuh ham par barí áfat láyá; kyúnki sáre ásmán tale aisá nahíṉ kiyá gayá jaisá ki Yarúsalam meṉ kiyá gayá hai. 13 Jis tarah ki Músá kí tauret meṉ likhá hai, ye sárí baláeṉ ham par názil húíṉ; taubhí ham ne Khudawand apne Khudá ke áge duá na mángí, ki ham apne gunáhoṉ se phireṉ, aur terí sachái meṉ khabardár howeṉ. 14 Is liye Khudawand balá par bedár húá, aur use ham par láyá; ki Khudawand hamárá Khudá apne sáre kámoṉ meṉ jo kartá hai, sádiq hai; par ham us kí áwáz ke shinawá na húe. 15 Aur ab, ai Khudawand, hamáre Khudá, jo ki báládastí se apne logoṉ ko zamín i Misr se báhar nikál láyá, aur apne nám ko azím kiyá jaisá áj ke din hai, ham ne gunáh kiyá, ham ne sharárat kí. 16 Ai Khudawand, maiṉ iltimás kartá húṉ, ki terí sárí sadáqat ke muwáfiq terá khashm, terá qahr, tere shahr Yarúsalam, tere pák pahár se phir jáe; kyúnki hamáre gunáhoṉ ke liye aur hamáre bápdádoṉ kí sharáratoṉ ke liye Yarúsalam aur terí guroh ás pás kí sárí qaumoṉ ke huzúr malámat ke báis húe haiṉ. 17 Ab ai hamáre Khudá, apne bande kí duá aur iltimás sun, aur apne chihre kí roshní ko Khudawand kí khátir apní maqdis par, jo wírána hai, chamká. 18 Ai mere Khudá, kán dharkar sun, apní ánkheṉ khol, aur hamáre wíránoṉ ko aur us shahr ko jo tere nám se námzad hai, dekh, ki ham apní manáját tere huzúr apní sadáqat se nahíṉ, balki terí beniháyat rahmatoṉ se guzaránte haiṉ. 19 Ai Khudawand, sun, ai Khudawand, muáf kar, ai Khudawand, sun aur kar; ai mere Khudá, apní hí khátir derí na kar; is liye ki terá shahr aur terí guroh tere hí nám se námzad hai.

20 Aur hanoz maiṉ boltá aur duá mángtá, aur apne aur apní qaum Isráel ke gunáhoṉ ká iqrár kartá, aur Khudawand apne Khudá ke huzúr apne Khudá ke pák pahár ke liye apní manáját guzarántá hí thá, 21 Háṉ maiṉ hanoz namáz meṉ boltá hí thá, ki wahí Jabriel jise maiṉ ne shurúa meṉ rúyat meṉ dekhá thá, barí jaldí se parwáz karke shám kí qurbání ke waqt mujh pás pahunchá, 22 Aur mazmún batláyá, aur mujh se khitáb kiyá aur kahá, Ai Dániel, maiṉ nikal áyá húṉ, ki tujh se mání bayán karúṉ. 23 Terí duá kí ibtidá meṉ fermán niklá, aur maiṉ tujh par záhir karne ko áyá húṉ, kyúnki tú bahut azíz hai; so is bát ko bújh, aur is rúyat ko samajh. 24 Haftád hafte terí qaum par aur tere muqaddas shahr par sharárat band karne ko, aur khatáoṉ par khatm karne ko, aur gunáh ká kafára karne

ko, aur sadáqat i abadí pahuncháne ko, aur rúyát aur anbiyá ká khatm karne ko, aur quddús ul quddúsín ká masah karne ko muaiyan kiye gaye haiṇ. 25 So tú bújh aur samajh, ki Yarúsalam ke phiráne aur banáne ká farmán nikalne se Almasíh al amír talak haft hafte haiṇ aur básaṭh hafte. Bázár aur chauk phiráyá aur banáyá jáegá, par tangí ke dinoṇ meṇ. 26 Aur básaṭh hafte ke bád Masíh munqata kiyá jáegá, aur us ká kuchh nahíṇ, aur log us amír ke, jo chaṛh áwegá, shahr aur maqdis ko gárat karenge, aur us kí ajal sailáb meṇ hogí, aur ajal tak laṛáí, kharábíoṇ ká hukm hai. 27 Aur ek hafta ahd bahuteroṇ se sábit karegá, aur us hafta ká ádhá zabíha aur hadiya mauqúf karegá, aur makrúhát ke sire par gáratgar chaṛh áwegá, balki yaháṇ tak ki wuh púrá inhidám, jis ká hukm kiyá gayá hai, ujáṛ par názil howe.

X. BÁB.

1 Fáras ke bádsháh Khoras ke tísre baras meṇ Dániel par, jis ká nám Belchásar rakhá gayá, ek bát záhir húí, wuh sach bát aur baṛí taklíf hai. Aur wuh us bát par dhiyán rakhtá aur us rúyá meṇ gaur kartá thá.

2 Maiṇ Dániel un dinoṇ meṇ tín hafte mutaassif ho rahá. 3 Maiṇ ne tín hafte ke guzarne tak marzí kí roṭí na kháí, aur mere munh meṇ gosht aur wain na áyá, aur maiṇ ne apne par tel na malá. 4 Aur pahle mahíne kí chaubíswíṇ táríkh meṇ maiṇ baṛí nahr Dijla kanáre ho áyá. 5 Aur maiṇ ne ánkh uṭháke nazar kí, aur kyá dekhtá húṇ, ki ek shakhs kattání pairáhan pahine húe, aur apní kamar Ufás ke khális sone ká paṭká bándhe húe khaṛá hai. 6 Us ká badan zabarjad ká misl, aur us ká munh bijlí ká sá thá, aur us kí ánkheṇ ág kí masháloṇ kí mánind, us ke bázú aur us ke páoṇ chamakte pítal ke se the, aur us kí bátoṇ kí áwáz ek hangáma kí áwáz kí mánind. 7 Maiṇ Dániel ne akelá yih rúyá dekhá, ki un shakhsoṇ ne jo mere sáth the, rúyá na dekhí; lekin un par aisí baṛí khauf paṛí, ki we chhipne ko bháge. 8 So maiṇ akelá rah gayá, aur yih baṛá rúyá dekhí, aur mujh meṇ táqat na rahí; kyúnki merá chihra bigaṛne tak mutagaiyir húá, so mujh meṇ táqat na rahí. 9 Aur maiṇ ne us kí báton kí awáz suní, aur jab maiṇ ne us kí bátoṇ kí áwáz suní, to maiṇ munh ke bhal bhárí nínd meṇ paṛí, aur merá munh zamín par húá. 10 Aur dekh, ek háth ne mujhe chhúá, aur mujhe ghuṭnoṇ aur hathelíoṇ par uṭháyá. 11 Aur us ne mujhe kahá, Ai Dániel, azíz mard, un bátoṇ ko, jo maiṇ tujhe kahtá húṇ, samajh le, aur sídhá khaṛá ho já; kyúnki maiṇ tere pás bhejá gayá húṇ. Aur jab us ne mujhe yih bát kahí, maiṇ kámptá húá khaṛá ho gayá.

12 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai Dániel, mat ḍar, ki jis pahle din se tú ne dhiyán rakhne aur apne Khudá ke áge ájizí karne par apná dil lagáyá, terí báteṇ suní gaíṇ, aur terí bátoṇ par maiṇ áyá húṇ. 13 Par Fáras kí mamlukat ká sardár ekís din tak mere muqábala meṇ kháṛá rahá, aur dekh, Míkael ek un pahle sardároṇ meṇ. se merí madad ke liye pahunchá: so maiṇ waháṇ Fáras ke bádsháhoṇ par gálib húá. 14 Ab jo kuchh tere logoṇ par pichhle dinoṇ meṇ guzaregí, maiṇ tujhe batláne ko áyá húṇ; kyúnki hanoz yih rúyá dinoṇ tak rahegá. 15 Aur jab us ne aisí báteṇ mujh se kahíṇ, maiṇ ne apná munh zamín kí taraf kiyá, aur gúngá ho gayá. 16 Aur kyá dekhtá húṇ, ki ádamzád kí sá ek shakhs mere laboṇ ko chhútá hai. tab maiṇ ne apná munh kholá, aur bolá, aur jo mere áge khaṛá thá, use kahá,

Ai mere khudáwand, us rúyá se mujhe dard lage, aur mujh meṉ kuchh qúwat na rahí. 17 Aur yih kyúnkar ho saktá hai, ki mere khudáwand ká yih banda mere is khudáwand se báteṉ kare? Aur ab se mujh meṉ kuchh zor na ṭhahará, aur mujh meṉ dam bhí na rahá. 18 Phir insán ke mánind ek shakhs ne mujhe chhúá aur zor bakhshá. 19 Aur wuh bolá, ki Ai azíz mard, mat ḍar, tujh par salám howe, mazbút ho, mazbút ho. Aur jab wuh mujh se báteṉ kartá thá, maiṉ mazbút baná, aur bolá, Ai mere khudáwand, ab farmáiye; kyúnki tú hí ne mujhe zor bakhshá hai. 20 Tab wuh bolá, Kyá tú jántá hai, ki maiṉ káhe ko tujh pás áyá húṉ? Aur ab maiṉ Fáras ke bádsháh se laṛne ko phir jáúngá, aur khurúj karúngá; aur dekh, Yúnán ká sardár átá hai. 21 Par jo sacháí kí kitáb meṉ likhá hai, so tujhe batlátá húṉ. Aur koí in bátoṉ meṉ mere sáth mazbútí na karegá, magar Míkael tumhárá sardár.

XI. BAB.

1 Aur Dárá Mádí ke pahle baras meṉ maiṉ use mazbút karne aur zor dene ko khaṛá húá. 2 Aur ab maiṉ tujh ko sachí báteṉ batlátá húṉ. Dekh Fáras meṉ tín bádsháh aur bhí uṭhenge, aur chauthá sabhoṉ se ziyáda daulatmand hogá, aur wuh apní daulat se zoráwar hoke Yúnán kí sárí mamlukat ko chheṛegá. 3 Lekin ek sháh i bahádur uṭhegá, aur baṛí saltanat ká sultán ho jáegá, aur apní marzí ke mutábiq amal karegá. 4 Aur jab wuh uṭhá, to us kí mamlukat ṭúṭegí, aur ásmán ke chároṉ atráf meṉ bánṭí jáegí, par us kí nasl ko nahíṉ, aur na wuh us saltanat kí sí hogí jis ká wuh sultán thá; kyúnki us kí mamlukat ukhaṛegí, aur us kí nasl ko chhoṛ gair nasl ko milegí. 5 Aur sháh i janúb zoráwar hogá, aur us ke sardároṉ meṉ se ek us se ziyáda zoráwar banegá, aur musallit ṭhaharegá, aur us kí saltanat baṛí saltanat howegí. 6 Aur barasoṉ ke bád we mel karenge, kyúnki sháh i janúb kí beṭí sháh i shimál ke pás ittifáq karne ko áwegí; par wuh bázú kí qúwat ko na rakhegí, aur wuh na ṭhaharegí, na us ká bázú; balki wuh pakṛí jáegí, wuh áp aur us ke lánewále, aur us ká wálid aur us ká rakhnewálá un waqtoṉ meṉ.

7 Lekin us kí asl ká ek nasl apne thále meṉ uṭhegá, aur hukúmat ko pahunchegá, aur sháh i shimál ke hisár meṉ dakhl karegá, aur un meṉ musallit hogá, aur zoráwar banegá. 8 Aur wuh un ke mábúdoṉ ko bhí un kí múratoṉ aur un ke qímatí bartan sone chándí samet ganímat jánke Misr meṉ le jáegá, aur chand sál sháh i shimál se dastbardár rahegá. 9 Wuh sháh i janúb kí mamlukat par chaṛh áwegá, par apní sarzamín meṉ phir jáegá.

10 Lekin us ke beṭe laṛenge, aur baṛe lashkaroṉ ká hujúm baṭorenge, aur ek chaṛhegá aur baṛhegá aur guzaregá, aur phiregá, aur we us ke hisár tak laṛenge. 11 Aur sháh i janúb bhaṛkegá, aur nikalkar us se jang karegá, sháh i shimál se, aur baṛá hujúm barpá karegá; par wuh baṛá hujúm us ke háth meṉ supurd hogá. 12 Aur wuh hujúm uṭhegá, aur us ká dil ubharegá, aur wuh das hazároṉ ko giráwegá, par wuh gálib na rahegá. 13 Ki sháh i shimál phiregá, aur pahle se baṛá ek hujúm barpá karegá, aur chand baras ke din guzre par wuh baṛá lashkar aur bahut mál sáth leke áwegá. 14 Aur un dinoṉ meṉ bahutere sháh i janúb par chaṛháí karenge, aur terí qaum ke zabardast log bhí rúyá sábit karne ko uṭhenge par we gir jáwenge. 15 Chunánchi sháh i shimál áwegá, aur pushta banáke mazbút

shahr le legá, aur janúb ke bázú na thaharenge, aur us ke muntakhab log bhí thahar na sakenge. 16 Aur us par charhnewálá apní marzí ke mutábiq karegá, aur koí us ke sámhne khará na rahegá; wuh us khushnumá zamín meŋ umda hogá, ki wuh bilkull us ke háth meŋ áwegá. 17 Aur wuh us kí sárí mamlukat kí qúwat meŋ dakhl karne par apná rukh lagáwegá, aur us se ittifáq karne par, wuh yúŋ karegá, aur us ke ujárne ko kunwárí use degá; par wuh na thaharegí na us ke liye howegí. 18 Aur wuh tápúoŋ par apná rukh rakhegá, aur bahutoŋ ko le legá; lekin ek sipahsálár us kí hiqárat mauqúf karegá, magar us kí hiqárat usí par phiráwegá. 19 Aur wuh apní sarzamín kí qúwat par apná rukh rakhegá, aur wuh phislegá aur giregí, aur phir na milegá.

20 Aur us kí jagah ek uthegá, jo ek zálim ko mamlukat kí khushnumáí meŋ guzáregá; lekin wuh chand roz ke arse meŋ shikast hogá, par na gazab se aur na muqátala se. 21 Phir us kí jagah meŋ ek haqír uthegá, jise we saltanat kí izzat na denge, aur wuh áhista áwegá, aur cháplúsí se mamlukat par qábiz hogá. 22 Aur dabánewalá lashkar us ke áge se dab jáegá, aur shikast hogá, aur amír i ahd bhí. 23 Aur jab us ke sáth ahd bándhá, hílabází karegá, aur charhegá, aur thore logoŋ kí madad se gálib hogá. 24 Wuh chupke sumún súba meŋ dakhl karegá, aur wuh aisá kuchh karegá, jo ná us ke bápoŋ ne na us ke bápoŋ ke bápoŋ ne kiyá; wuh ganímat aur lút aur mál unheŋ bántegá, aur ek muddat tak hisároŋ ke lene par apní aql ko dauráwegá. 25 Aur wuh apní qúwat aur apní bahádurí ko bare lashkar se sháh i janúb par chaláwegá, aur sháh i janúb bare aur niháyat zoráwar lashkar leke jang karne ko niklegá, par wuh na thaharegá; kyúnki we us kí mukhálafat meŋ mansúba bándhenge. 26 Háŋ we, jo us kí charbgizá kháte haiŋ, use már lenge, aur us kí fauj sailán karegí, aur bahut zakhmí hoke gir jáenge. 27 Aur un donoŋ bádsháhoŋ ke dil sharárat meŋ lage rahenge, aur we ekhí mez par jhúth bolenge; par wuh ban na paregá; kyúnki ákhir hanoz muaiyan waqt tak hai. 28 Tab wuh barí daulat ke sáth apní sarzamín meŋ murájaat karegá, aur apná dil ahd i muqaddas par lagáwegá, aur bajá láwegá, aur apní sarzamín meŋ phiregá.

29 Muaiyan waqt par wuh lautegá, aur janúb meŋ dakhl karegá; lekin jaisá shurúa, waisá ákhir na hogá. 30 Ki Kittí jaházeŋ us ká sámhná karengí, so wuh ázurda banegá, aur phiregá, aur ah i muqaddas par bharkegá, aur bajá láwegá, aur phir ahd i muqaddas ke tárikoŋ se mel karegá. 31 Aur ek fauj us se barpá hogí, wuh maqdis, wuh hisár, nápák karenge, aur dáimí qurbán ko mauqúf karenge, aur gáratgar kí makrúhát ko khará karenge. 32 Aur wuh unheŋ, jo be-díní se ahd bándhte haiŋ, dagábází se bargashta karegá; par apne Khudá ke mu-arrif log mazbút banenge, aur kám karenge. 33 Aur we jo qaum meŋ dáná haiŋ, bahutoŋ ko taalím denge, par we bahut dinoŋ tak talwár se aur luháb se aur asírí se aur shikár se girenge, 34 Aur jis waqt girenge, to thorí madad páwenge, aur bahutere dagábází se un meŋ shámil ho jáenge. 35 Aur baaze dánáoŋ meŋ se girenge, un meŋ mujarrab aur pák aur khális karne ke liye waqt i ákhir tak; kyún-ki hanoz muaiyan waqt tak derí hogí. 36 Aur bádsháh apní marzí ke mutábiq karegá, aur áp ko sáre mábúd se úncháwegá aur barháwegá, aur iláhoŋ ke Iláh kí zidd meŋ ajíb báteŋ bolegá, aur gazab ke tamám hone tak iqbálmad hogí; kyúnki jo thaharáyá gayá hai, so kiyá jáegá. 37 Wuh apne bápoŋ ke mábúd na

mánegá, aur auraton kí shauq aur sárá mábúd na mánegí, balki áp ko sab par baṛháwegí; 38 Magar hisáron ke mábúd ko us ke ásan par taazím karegá, aur us mábúd ko jise us ke báp dáde na jánte the, sone aur chándí aur qímatí pattharon aur nafís chízon se taazím karegá. 39 Aur hisáron ke qalaon aur un ke begána mábúdon se yún karegá: jo use qabúl kartá hai, wuh use baṛí izzat bakhshegí, aur unhen bahuteron par tasallut degí, aur mol ke liye zamín ko bánṭegí.

40 Aur ákhir ke waqt men janúb kí bádsháh us ke sáth ṭhelegá, aur sháh i shimál rathon aur sawiron aur bahut jaházon ke sáth girdbád kí mánind us par áwegá, aur sarzamínon men dakhl karegá, aur umaḍegá, aur guzaregá. 41 Aur khushnumáí kí zamín men dakhl karegá, aur bahut giráye jáenge; magar ye us ke háth se bachenge, Adúm aur Moab aur baní Ammún ke auwal. 42 Aur wuh apná háth mulkon par phailáwegá, aur mulk i Misr bhí riháí na páwegí. 43 Aur wuh soná chándí ke khazánon aur Misr kí sárí nafís chízon par qábiz hogá, aur Lúbí aur Kúshí us kí pairawí karenge. 44 Lekin mashriq aur shimál se afwáh use hairán karenge, aur wuh baṛe gazab se niklegá ki bahuton ko nest o nábúd kare. 45 Aur wuh apná sarápardá samundaron ke darmiyán quds kí khushnumáí ke koh kí samt pliláwegá, lekin wuh apní ajal ko pahunchegá, aur us ká koí madadgár na hogá.

XII. BAB.

1 Aur us waqt Míkael wuh baṛá sardár, jo terí qaum ke logon kí himáyat ke liye khaṛá hai, uṭhegá, aur aisí tangí ká waqt hogá, jaisí khalq ke hone se us waqt tak hargiz na húí, aur us waqt tere log naját páwenge, sab jo daftar men maktúb páe jáenge. 2 Aur un men se bahutere, jo zamín kí khák men sote hain, jág uṭhenge, baaze hayát i abadí ke liye, aur baaze ruswáí aur nafrat i abadí ke liye. 3 Par dáná falak kí chamak ke mánind chamkenge, aur we jo bahuteron kí sadáqat ke báis húe, sitáron ke mánind, abad ul ábád tak.

4 Lekin tú, ai Dániel, in báton ko band kar, aur kitáb par ákhir ke waqt tak muhr kar: bahutere us men sair karenge, aur ilm kí afzúní hogí. 5 Aur main Dániel ne nazar kí, aur kyá dekhtá hún, ki do aur khaṛe the, ek nahr ke kanáre kí is taraf, dúsrá nahr ke kanáre kí us taraf. 6 Aur ek ne us mard i kattánposh se, jo nahr ke páníon par thá, púchhá, ki Un ajáibon ká ákhir kab tak hai? 7 Aur main ne us mard i kattánposh kí, jo daryá ke pánion par thá, áwáz suní, ki apná dahná aur apná báyán háth ásmán kí taraf buland kiyá, aur Haiy ul Qaiyúm kí qasam khákar kahá, ki Zamán aur zamánain aur nisf i zamán tak hogí, aur jab muqaddas qaum kí qúwat kí pareshání tamám ho chukí, in sab báton ká anjám hogá. 8 Aur main ne to suná, par nahín samjhá. Tab main ne kahá, Ai mere khudáwand, in báton ká ákhir kyá hai? 9 Usne kahá, Ai Dániel, tú rihlat kar, ki ye báten ákhir ke waqt tak band o makhtúm rahengí. 10 Aut bahut log táhir aur pák aur khális banenge; lekin sharír sharárat karte rahenge, aur sab sharír na samjhenge, par dáná samjhenge. 11 Aur jis waqt se dáimí qurbání uṭháí jáegí, aur gáratgar kí makrúhát kí jáegí, ek hazár do sau nauwe din honge. 12 Mubárak jo muntazir hai, aur ek hazár tín sau paintís roz tak pahunchtá hai. 13 Lekin tú ákhir tak rihlat kar, ki tú ráhat páwegá, aur dinon ke ákhir men apní mírás men uṭh khaṛá hogá.

HU'SI'A KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Yahúdáh ke bádsháh Uzziyáh aur Yútám aur A'khaz aur Hizqiyáh kí hukúmat men aur Isráel ke bádsháh Yúás ke beṭe Yúrám ke waqt men KHUDAWAND ká kalám Biarí be beṭe Húsía pás pahunchá.

2 KHUDAWAND ke kalám ká shurúa jo Húsía ke wasíle se áyá, so yih hai. KHUDAWAND ne Húsía ko farmáyá, ki Já, aur ek zinákár aurat aur ziná ke laṛke apne liye le; kyúnki yih zamín KHUDAWAND se phirke baṛí ziná kartí hai. 3 Pas us ne jákar Diblaim kí beṭí Jumr ko liyá; wuh hámila húí aur beṭá janí. 4 Aur KHUDAWAND ne use kahá, ki Us ká nám Yazrael rakhná; is liye ki thoṛe waqt men Yahú ke gharáne se Yazrael ke ḳhún ká badlá lúngá, aur Isráel ke gharáne kí saltanat miṭáúngá. 5 Aur usí din aisá májará hogá, ki main Yazrael kí wádí men Isráel kí kamán toṛúngá.

6 Aur wuh phir hámila húí aur ek beṭí janí. Aur Ḳhudá ne use farmáyá, ki Uská nám Lárahúma rakhná; kyúnki Isráel ke gharáne par phir rahm na karúngá, ki main un ko bilkull muáf karún. 7 Lekin Yahúdáh ke gharáne par rahm karúngá, aur unhen un ke KHUDAWAND Ḳhudá ke wasíle se naját dúngá, aur kamán aur talwár aur laṛáí aur ghoṛon aur sawáron ke zor se unko naját nahín dúngá.

8 Aur Lárahúma ke dúdh ke chhuṛáne ke bád wuh phir hámila húí aur ek beṭá janí, 9 Aur Ḳhudá ne farmáyá, ki Us ká nám Láammí rakhná; kyúnki tum mere log nahín ho, aur main tumhárá Ḳhudá nahín húngá.

10 Taubhí baní Isráel shumár men daryá kí ret ke mánind honge jo nápe aur gine nahín játe; aur aisá hogá, ki jahán un ke liye kahá gayá hai, ki Tum mere log nahín ho, us ke iwaz men kahá jáegá, Tum zinda Ḳhudá ke farzand ho. 11 Aur baní Yahúdáh aur baní Isráel baṭore jáenge, aur apne liye ek sardár ṭhaharáwenge, aur zamín ke atráf se nikal áenge; ki Yazrael ká din baṛá hogá.

II. BA'B.

1 Apne bháíon ko kaho, Ammí, aur apní bahinon ko, Rahúma 2 Tum log bahs karo, apní má se bahs karo, kyúnki wuh merí jorú nahín hai, aur main us ká ḳhasam nahín hún. Wuh apní harámkárí ko apní nazar se dúr kare, aur apní zinákárí ko apní dono chhátíon ke darmiyán se: 3 Na ho ki main use nangí karún, aur us ke hál ko us kí paidáish ke din ke hál kí mánind banáún, aur us ko bayábán kí tarah banáún, aur súkhí zamín kí mánind karún, aur piyás se már ḍálún. 4 Aur us kí aulád par rahm na karúngá, is liye ki we harámkárí ke hain.

5 Kyúnki un kí má ne harámkárí kí hai, aur un kí wálida ne zinákárí kí hai; is liye ki us ne kahá hai, ki Main apne áshiqon kí, jo mujh ko roṭí aur pání aur ún aur san aur tel aur sharáb dete hain, pairawí karúngí. 6 Dekh is sabab us kí ráh ko kánṭon se band karúngá, aur díwár se gherkar rakhúngá ki wuh apní ráh ko na

páwe. 7 Aur apne áshiqoṉ ke píchhe píchhe jáegí, par un ke barábar nahíṉ pahunchegí; aur unko ḍhúnḍhegí, par nahíṉ páwegí; tab wuh kahegí, ki Maiṉ apne pahle ḳhasam pás phir jáúngí: kyúnki ab se tab merá achchhá thá.

8 Kyúnki wuh nahíṉ sochtí thí, ki maiṉ ne us ke taíṉ anáj aur sharáb aur tel diyá, aur us ke sone aur rúpe ko, jis se us ne Baal ko banáyá, ziyáda kiyá. 9 Is liye maiṉ phirkar áúngá, aur fasl ke waqt apne anáj ko, aur sharáb kí mausim meṉ apní sharáb ko zabt karúngá, aur ún aur san, jo maiṉ ne use diyá, ki us se barahnagí ko ḍhámpe, so pher lúngá. 10 Phir us kí hayá ko us ke áshiqoṉ kí nazar meṉ záhir karúngá, aur koí us ko mere háth se nahíṉ chhuṛáwegá. 11 Aur us kí sárí ḳhushíoṉ ko aur ídoṉ ko aur naye chánd ke dinoṉ aur sabt ke dinoṉ ko, aur us kí sárí muaiyan majlisoṉ ko mauqúf karúngá. 12 Aur maiṉ us ke un angúr aur anjír ke daraḳhtoṉ ko, jin kí bábat us ne kahá hai, Mere áshiqoṉ ne mujhe in ihsánoṉ ko baḳhshá hai, tabáh karúngá aur jangal banáúngá, aur janglí jánwar un ko kháenge. 13 Aur maiṉ us se Baaloṉ ke dinoṉ ká badlá lúngá, jin men un ke liye us ne lubán jaláyá, aur apne taíṉ kán kí bálíoṉ se aur zewaroṉ se sajákar apne áshiqoṉ ke píchhe gaí, aur mujhe bhúl gaí, Ḳhudáwand farmátá hai.

14 Dekh, báwujúd us ke maiṉ us ko phuslákar bayábán meṉ láúngá, aur us se tasallí kí báteṉ kahúngá. 15 Aur wahán se us ke ṭákistán use dúngá, aur Akúr kí wádí bhí, tá ki wuh ummed ká darwáza ho; aur wahán aiyám i jawání kí mánind gáyá karegí, aur us din kí mánind, jis meṉ wuh Misr kí zamín se nikal áí. 16 Aur us din aisá hogá, Ḳhudáwand farmátá hai, ki tú mujhe merá zauj kahegí, aur phir merá baal na kahegí. 17 Kyúnki us ke munh se Baaloṉ ke námoṉ ko dúr karúngá, aur we phir kabhí apne nám se pukáre na jáenge. 18 Aur maiṉ us din un ke liye maidán ke wahshíoṉ aur hawá ke parindoṉ aur zamín kí rengnewálí chízoṉ se ek ahd bándhúngí, aur kamán aur talwár aur laṛáí ko zamín se toṛ ḍálúngá, aur un ko amam o ámán ke sáth árám meṉ liṭáúngá. 19 Aur tujhe abad ul ábád tak apne sáth mansúb karúngá, háṉ tujhe sadáqat aur adálat, aur mihrbání aur rahmat se apne sáth mansúb karúngá; 20 Aur maiṉ tujhe wafádárí se apne sáth mansúb karúngá, aur tú Ḳhudáwand se áshnáí karegí. 21 Aur usí din aisá hogá, maiṉ sunúngá, Ḳhudáwand farmátá hai, maiṉ ásmán kí sunúngá, aur ásmán zamín kí sunegá. 22 Aur zamín anáj aur sharáb aur tel kí sunegí, aur we Yazrael kí sunenge. 23 Aur maiṉ us ko apne liye zamín meṉ mazrúa karúngá, aur Lárahúma par rahm karúngá, aur Láammí ko kahúngá, ki Tú merí qaum hai, aur wuh kahegá, Ai mere Ḳhudá.

III. BA'B.

1 Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá, ki Phir já aur ek aurat se, jo zauj kí piyárí zauja hai, aur ziná kartí hai, mahabbat kar, jaisá ki Ḳhudáwand baní Isráel se, jo gair mábúdoṉ kí taraf nazar karte haiṉ, aur kishmish kí chapátíáṉ cháhte haiṉ, mahabbat rakhtá hai. 2 So maiṉ ne us ko pandrah rúpiye aur ḍeṛh humr jau se apne liye zarḳharíd kiyá. 3 Aur us ko kahá, Maiṉ tujhe bahut din tak baiṭhne dúngá, tú yárbází na karegí, na ḳhasamwálí hogí, aur maiṉ bhí tere liye yúṉhí rahúngá. 4 Kyúnki baní Isráel bahut din tak be bádsháh, aur bagair hákim, aur be qurbání aur bagair but aur be afúd aur be tiráfím rahenge. 5 Bád us ke baní

Isráel lauṭenge, aur KHUDAWAND apne Khudá ko, aur Dáúd apne bádsáh ko dhúndhenge, aur ákhirí zamáne meṉ KHUDAWAND Khudá ká aur us kí kí barakat ká adab karenge

---

IV. BAB.

1 Ai baní Isráel, KHUDAWAND ká kalám suno: kyúnki zamín ke rahnewáloṉ se KHUDAWAND ek bahs rakhtá hai; so us ká sabab yih hai, ki zamín par se sacháí aur rahm aur khudáshinásí uṭh gaí hai. 2 Phir lánat karne se aur jhúṭh bolne se aur khún aur chorí aur harámkárí se sailáb hotá hai, aur khún ke píchhe khún hai. 3 Is liye zamín mátam karegí, aur jo koí ki us meṉ rahtá hai; maidán ke wahshíoṉ aur hawá ke parindoṉ samet nátawán ho jáenge, balki daryá kí machhlíáṉ bhí nest ho jáengí.

4 Tis par bhí koí bahs nahíṉ kartá, aur koí ilzám nahíṉ detá hai; tere log un ke mánind haiṉ, jo káhinoṉ se bahs karte haiṉ. 5 Is liye tú din, do pahar meṉ gir paṛegí, aur tere sáth nabí bhí rát meṉ giregá, aur maiṉ terí má ko tabáh karúngá. 6 Mere log adam i dánáí se halák húe haiṉ. Is liye ki tú ne dánáí se nafrat kiyá hai, maiṉ bhí tujh se nafrat karúngá, ki tú mere áge káhin nahíṉ hogí; aur is liye ki tú ne apne KHUDAWAND ke shara ko bhúlí hai, maiṉ bhí terí aulád ko bhúl jáúngá. 7 We kasrat se jitná phaile, itná mere gunáhgár húe; is liye un kí izzat ko ruswáí se badal ḍálúngá. 8 We mere logoṉ kí gumráhí ká phal kháte haiṉ, aur un ke gunáh par apná dil lagáte haiṉ. 9 Aur jaisá logoṉ ká hál waisá káhinoṉ ká hál hoegá: maiṉ un ke chalan kí sazá dúngá, aur un ke afaál ká badlá lúngá. 10 We kháwenge, par ásúda nahíṉ honge; we ziná karenge, par aulád na baṛhegí; ki KHUDAWAND kí itáat ko chhoṛ diye.

11 Harámkárí aur wain aur sharáb dil ko chhín letí hai. 12 Mere log apní lakṛí kí múrat se sawál karte haiṉ, un kí láṭhí un ko batá detí hai; kyúnki harámkárí kí rúh ne unheṉ gumráh kiyá hai, aur apne Khudá ke zer sáye se tajáwuz karke harámkárí karte haiṉ. 13 Paháṛoṉ kí choṭíoṉ par qurbáníáṉ guzaránte haiṉ, aur ṭíloṉ par lubán jaláte haiṉ, aur balút aur chinár aur sháh balút ke peṛ tale bhí; kyúnki un ká sáya achchhá hai: is sabab tumhárí beṭíáṉ badkáríáṉ karengí, aur tumhárí joṛúáṉ harámkárí kí murtakib hongí. 14 Jab tumhárí beṭíáṉ badkáríáṉ karengí, aur tumhárí joṛúáṉ harámkárí kí murtakib hongí, to maiṉ un ko sazá nahíṉ dúngá; kyúnki we áp bhí chhináloṉ ke sáth goshe meṉ játe haiṉ, aur kasbíoṉ ke sáth qurbáníáṉ guzaránte haiṉ: is liye ye log, jo nádán haiṉ, sazá páwenge.

15 Ai Isráel, agar tú randíbází kare, to aisá na ho ki Yahúdáh bhí gunáhgár ho! Tum Jiljál na áná, aur Bait i Awn meṉ na jáná, aur Khudá i Haí kí qasam na kháná. 16 Kyúnki Isráel aṛnewálí bachhiyá kí mánind aṛtí hai: ab KHUDAWAND unko kusháda jagah meṉ barre kí tarah charáwegá. 17 Ifráím butoṉ se mil gayá hai: use rahne de. 18 Jab un kí sharáb uṭhái gaí hai, to we bár bár ziná karte haiṉ; un ke sardár cháhte haiṉ, ki shahwat ká sámán do. 19 Hawá apne paroṉ se un ko uṛáwegí, aur we apní qurbáníoṉ se sharminda honge.

V. BAB.

1 Ai káhino, is bát ke taíṉ suno, aur ai Isráel ke kháṉdáṉ, káṉ dharo, aur ai bádsháh ke gharáne suno! kyúnki tum par insáf rujúa hotá hai: ki tum Misfá par dám húe, aur Tabúr par bichháyá húá jál. 2 We gumráhí ke zabíhoṉ ká ḍher lagáte haiṉ; par maiṉ un sabhoṉ ko díṉtúngá. 3 Maiṉ Ifráim ko jántá húṉ, aur Isráel bhí mujh se chhipá nahíṉ; kyúnki ai Ifráim, tú ziná kartá hai, aur Isráel álúda hai. 4 Un ke kám unheṉ un ke Khudá ke pás phir áne nahíṉ dete haiṉ, kyúnki zinákárí kí rúh un ke andar meṉ hai, aur we Khudáwand kí áshnáí se náwáqif haiṉ. 5 So Isráel ká fakhr us ke dekhne meṉ ghaṭṭá játá hai; aur Isráel aur Ifráim apní apní sharárat meṉ girenge; aur Yahúdáh bhí un ke sáth giregá.

6 We galloṉ aur bheṛoṉ ko leke Khudáwand ko ḍhúṉḍhne jáenge, lekin nahíṉ páwenge; wuh un se kanára gayá hai. 7 Unhoṉ ne Khudáwand ke sáth bewafáí kí, kyúnki harámbachche un se paidá húe: ab mahína unheṉ un ke mál samet kháwegá.

8 Jibiah meṉ síngá bajáo, aur Rámah meṉ turhí, Bait i Awn meṉ pukáro, ki Ai Binyamín, tere mutaáqib haiṉ! 9 Tanbíh ke din Ifráim wírán hogá; Isráel ke firqoṉ ke darmiyán, jo kuchh ki yaqínaṉ howegá, záhir kartá húṉ. 10 Yahúdáh ke sardár un ke mánind húe, jo sarhadd ko sarkáte haiṉ; maiṉ un par apná qahr pání kí tarah biṭáúngá. 11 Ifráim mazlúm hotá hai, balá se pisí játá hai; ki wuh khushí se ádmí ke hukm kí pairawí kartá hai. 12 Is liye maiṉ Ifráim ke liye dímak aur Yahúdáh ke gharáne ke liye kíṛe kí mánind húngá.

13 Aur Ifráim apná marz dekhtá hai, aur Yahúdáh apná zakhm; so Ifráim Asúr ko játá hai, aur jabbár sháh ko bulá bhejtá hai; lekin wuh tum ko sihat de nahíṉ saktá, aur tumhárá zakhm changá na karegá. 14 Maiṉ Ifráim ke liye sher babar kí mánind, aur Yahúdáh ke gharáne ke liye jawán sher kí mánind húngá; maiṉ áp hí pháṛkar jáúngá, uṭhá lúngá, aur koí na chhuṛáwegá.

15 Maiṉ apne maqám ko uṭh jáúngá, jab tak ki we apne ko asámí na jáneṉ, aur mere munh na ḍhúṉḍhen; we apní tangí meṉ sawere mere tálib honge.

VI. BAB.

1 Áo, ham Khudáwand kí taraf phireṉ; kyúnki us ne pháṛá hai, aur wuhí hameṉ changá karegá, us ne márá hai, aur wuhí hamáre zakhm ko bándhegá. 2 Wuh do din meṉ hameṉ hayát i táza bakhshegá, aur tísre din meṉ ham ko uṭháwegá, aur ham us ke huzúr meṉ zinda rahenge. 3 Pas áo, ham muarrif honge, khudáshinásí kí pairawí karenge! Us ká nikalná sahar kí mánind muqarrar hai, aur wuh barsát kí mánind hamáre liye áwegá, pichhle menh kí mánind jo zamín ko síchtá hai.

4 Ai Ifráim, maiṉ tujh se kyá karúṉ, ai Yahúdáh, maiṉ tujh se kyá karúṉ? Ki tumhárí nekí subh ke bádal kí mánind hai, aur subh ke shabnam ke mánind játí rahtí hai. 5 Is liye maiṉ nabíoṉ ke wasíle se chírtá húṉ, apne munh ke kalám se mártá húṉ, terí baláeṉ roshní kí mánind numáyán hongí.

6 Kyúnki maiṉ nekí cháhtá húṉ, na qurbání; aur khudáshinásí chaṛháwoṉ se ziyáda. 7 Lekin we ádmí kí tarah ahdshikaní karte haiṉ; waháṉ mujh se bewafá ho játe haiṉ. 8 Jiliád badkároṉ kí bastí hai, khúnrezí se álúda. 9 Aur jaisá

ḍakaitoṉ ká gol logoṉ ke ghát meṉ lagte haiṉ, waisá káhinoṉ kí guroh Sikm kí ráh meṉ qatl kartí hai; háṉ we fisq o fajúr ke murtakib haiṉ. 10 Ahl i Isráel meṉ maiṉ ne khaufrasán kám dekhá: waháṉ Ifráim kí zinákárí hai, aur Isráel palisht! 11 Ai Yahúdáh, tere liye bhí dirau muqarrar húá, jab maiṉ apne logoṉ kí asírí ko phir láúngá.

VII. BAB.

1 Jab maiṉ Isráel ko changá karne par thá: to Ifráim kí badí aur Samrún kí zabúní záhir húí. Kyúnki we dagá karte haiṉ, chor andar átá hai, aur ḍakaitoṉ ká gol báhar lúṭtá hai. 2 We apne dil meṉ nahíṉ sochte, ki maiṉ un kí sárí buráíoṉ ko yád rakhtá húṉ; ab un ke kám un ke gird haiṉ, we merí ánkhoṉ ke áge khule haiṉ.

3 We bádsháh ko apní badkárí se, aur amíroṉ ko daroggoí se khush karte haiṉ. 4 We sab ke sab zinákár us tanúr ke mánind haiṉ jo nánbái se sulgáyá gayá: wuh sújí ke sánne se us ke khamír hone tak ág bárne se darguzartá. 5 Hamáre bádsháh ke din meṉ sardár sharáb ke nashe se bímár hote haiṉ; wuh ṭhaṭṭhebázoṉ ke sáth apná háth baṛhátá hai. 6 Ki we apne dil, jo tanúr ke mánind haiṉ, ghát meṉ láte haiṉ: un ká nánbái sárí rát nínd meṉ hai, wuh subh ke waqt shualadár ág ke mánind jaltá hai. 7 We sab ke sab tanúr ke mánind dahakte haiṉ, aur apne qázíoṉ ko khá játe haiṉ; un ke sáre bádsháh máre paṛte haiṉ, un ke darmiyán koí nahíṉ jo mujhe pukáre.

8 Ifráim, wuh gairqaumoṉ meṉ shámil ho gayá hai, Ifráim ek chapátí hai, jo pherí na gaí. 9 Gairoṉ ne us kí qúwat ko le liyá, aur us ko khabar nahíṉ, aur jaháṉ taháṉ us par safed bál haiṉ, par us ko khabar nahíṉ. 10 Chunánchi Isráel ká fakhr us ke dekhne meṉ ghaṭtá játá hai, tis par bhí we KHUDAWAND apne Khudá kí taraf nahíṉ phirte haiṉ, aur is sáre hál meṉ us ko nahíṉ ḍhúnḍhte. 11 Ifráim ahmaq beaql fákhta ke mánind hai, we Misr ko pukárte haiṉ, Asúr ko játe haiṉ. 12 We jaháṉ jáenge, maiṉ waháṉ un par apne jál ko ḍálúngá, un ko hawá ke parindoṉ ke mánind níche utárúngá, aur un ko tanbíh karúngá, jaisá ki un kí jamáatoṉ meṉ suná játá hai.

13 Afsos un par, ki mujh se bhág gae; halákat un par, ki we mujh se bágí húe. Maiṉ un ke bacháne par taiyár húṉ, par we mere haqq meṉ jhúṭh bolte haiṉ. 14 We jab apne apne bichhaune par chilláte haiṉ, mujh ko dil se nahíṉ pukárte; we anáj aur sharáb ke liye to jama hote, par mujh se bágí rahte haiṉ. 15 Báwujúd ki maiṉ ne un ko tanbíh kiyá, aur un ke bázúoṉ ko zor bakhshá, tau bhí we mere haqq meṉ badandeshí karte haiṉ. 16 We phirte haiṉ, par Haqq Taálá kí taraf nahíṉ, we khatákár kamán ke mánind haiṉ; un ke amír un kí zubán kí gustákhí ke sabab talwár se giráe jáenge: yih un ká istihzá zamín i Misr meṉ se hogá.

VIII. BAB.

1 Turhí tere munh par! Wuh uqáb kí tarah ahl i KHUDAWAND par túṭtá hai, is liye ki we mere ahd se báhar gae, aur merí sharíat se bágí húe. 2 Baní Isráel, we mujhe pukárenge, Ai mere Khudá, ham baní Isráel tujhe pahchánte haiṉ!

3 Isráel ne ḳhúbí ko radd kiyá: dushman us ke píchhe píchhe dauṛenge. 4 We bádsháhoṉ ko muqarrar karte the, par mujh se nahíṉ, we sardároṉ ko ṭhaharáte the, jinheṉ maiṉ nahíṉ jántá. We apne rúpe se aur apne sone se mábúdoṉ ko banáte haiṉ: so we nest kiye jáenge. 5 Ai Samrún, wuh tere bachhṛe ko radd kartá hai! Merá gussa un par bhaṛká hai: we kab tak pákí se nafrat rakhenge? 6 Kyúnki wuh Isráel ká íjád hai, kárígar ne us ko banáyá hai, is liye wuh Ḳhudá nahíṉ. Filhaqíqat Samrún ká bachhṛá ṭukṛá ṭukṛá toṛá jáegá.

7 We hawá bote haiṉ, aur girdbád lauṭe haiṉ; un kí sabzí nahíṉ, bál nahíṉ kartá bál, aur agar kare, to begáne log kháenge. 8 Isráel niglá gayá: ab we qaumoṉ ke darmiyán us bartan kí mánind honge, jis meṉ ragbat nahíṉ hotí. 9 Ki we Asúr ko uṭh játe haiṉ: gorḳhar tanhá ḳhud muḳhtár rahtá hai, par ahl i Ifráim áshiqoṉ ko ḳharchí dete haiṉ. 10 So maiṉ bhí, ki we qaumoṉ ke darmiyán ḳharchí dete haiṉ, ab unheṉ jama karúngá, aur we sardároṉ ke bádsháh ke bojh se ghaṭenge. 11 Kyúnki Ifráim ne badkárí ke liye bahut se mazbah banáe; we mazbah us kí badkárí ke báis húe. 12 Maiṉ ne apní sharíat kí baṛí baṛí báteṉ us ke liye likhíṉ; kaisí ajnabí giní játí haiṉ! We merí dád dihish kí qurbáníoṉ meṉ gosht guzaránte haiṉ, aur kháte haiṉ; Ḳhudáwand un se rází nahíṉ hotá. 13 Ab wuh un kí burái yád rakhegá, aur un ke gunáhoṉ ká badlá lewegá: we Misr ko phir jáenge. 14 Aur Isráel apne ḳháliq ko bhúl gayá hai, aur butḳhána banátá hai, aur Yahúdáh ghere húe shahroṉ ko bahut kartá hai; lekin maiṉ un shahroṉ par ág bhejúngá, aur wuh un ke mahalloṉ ko kháwegí.

IX. BAB.

1 Ai Isráel, qaumoṉ kí mánind máre ḳhushí ke shádiyána mat bajá; kyúnki tú apne Ḳhudá se bewafá chalke ziná kartá hai, aur sab khaliyánoṉ meṉ ḳharchí cháhtá hai. 2 Khaliyán aur kolhú un ko nahíṉ pálenge, aur nayí sharáb un ko dhokhá degí. 3 We Ḳhudáwand kí zamín meṉ nahíṉ rahenge; Ifráim Misr ko lauṭenge, aur Asúr meṉ nápák chízeṉ kháenge. 4 We Ḳhudáwand ke liye wain na tapáwenge, aur us ke zabíh use pasand nahíṉ áte, we mátam kí roṭí ke mánind us ke liye haiṉ, jitne use kháenge, álúda honge; kyúnki un kí roṭíáṉ un kí ján ke iwaz Ḳhudáwand ke ghar meṉ dáḳhil nahíṉ hongí. 5 Tum jamíat ke din aur Ḳhudáwand kí íd ke din kyá karoge? 6 Dekh, we wírána se chale játe haiṉ; Misr un ko kafnáegá, Manf un ko gáṛegá. Gazna un kí chándí ke zewaroṉ ká wáris hogá, ḳhár un ke ḍeroṉ meṉ ugegá.

7 Intiqám ke din áte haiṉ, mukáfát ke din áte haiṉ; Isráel málúm karegá, nabí págal, sáhib i rúh díwána ho jáegá, terí baṛí badí aur nihayat zabúní ke sabab se. 8 Ifráim mere Ḳhudá ke siwá ráh táktá hai; nabí apní sárí ráhoṉ meṉ shikárí ká jál hai, wuh apne Ḳhudá ke ghar meṉ zabún hai. 9 We Jibiah ke aiyám ke logoṉ ke mánind niháyat fásid haiṉ. Wuh un kí sharárat yád karegá, wuh un ke gunáhoṉ ká badlá legá.

10 Maiṉ ne Isráel ko angúroṉ kí mánind bayábán meṉ páyá, jaisá ki anjír ká pahlá paká húá phal pahlí mausim meṉ, waisá tumháre bápoṉ ko dekhá; lekin we Baal Fagúr pás gae, aur us behayá ke nazír bane, aur un kí máshúqa ke mánind makrúh húe. 11 Ahl i Ifráim, un ká faḳhr chiṛiyá kí mánind uṛ jáegá yaháṉ tak

ki janam aur rahim aur hamal na hogá. 12 Agarchi we apní auláid ko páleṇ, tau bhí maiṇ un ko beauláid karúngá, ki koí mard báqí nahíṇ rahegá. Filhaqíqat afsos un par jab un se dúr húngí. 13 Jitne dúr maiṇ Súr kí samt dekhtá húṇ, Ifráim nafís taráí meṇ basáyá húá hai; lekin Ifráim ká yih hál hogá ki us ke beṭe qátiloṇ ke pás nikále jáenge. 14 Ai Khudawand un ko de—kyá degí?—unheṇ giránewálí peṭ aur súkhí chhátíáṇ de.

15 We Jiljál meṇ apní sárí badkáríáṇ kiyá karte haiṇ: háṇ waháṇ maiṇ un se kína rakhtá húṇ, un ke aamál kí sharárat ke sabab se; maiṇ un ko apne ghar se nikál dúngá, phir un se mahabbat na karúngá: un ke sáre sardár gardankash haiṇ. 16 Ifráim márá húá hai; un kí jaṛ súkh gaí, we nahíṇ phalenge; aur agar we janeṇ, to maiṇ un ke peṭ ke máshúq márḍálúngí. 17 Merá Khudá un ko mardúd karegá, is liye ki we us ke shinawá nahíṇ húe, aur we qaumoṇ meṇ áwára phirenge.

X. BAB.

1 Isráel ek ghaná ták hai, jis meṇ phal lagá: wuh apne phal kí ziyádatí ke muwáfiq mazbahoṇ ko ziyáda kartá hai; we apní zamín kí baromandagí ke andáze par khúbsúrat butoṇ ko banáte haiṇ. 2 Un ká dil baṭ gayá, ab we asámí ṭhaharenge; wuh un ke mazbahoṇ ko ḍháegá, aur un ke butoṇ ko toṛegá. 3 Kyúnki ab we kahenge, ki Hamárá koí bádsháh nahíṇ; is sabab se ki ham Khudawand se nahíṇ ḍare, to bádsháh hamáre liye kyá karegí? 4 We khálí báteṇ bolte haiṇ, ahd bándhte, jhúṭhí qasam khúte haiṇ: is liye jaisá shugrán khet kí reghárí meṇ waisí balá ugtí hai.

5 Bait i Awn kí bachhiyá ke liye Samrún ke rahnewále ḍarenge, ki us ke bande us ke liye háe karenge, aur us ke panḍe us ke liye chhátí píṭenge, ki us ká jalál ham logoṇ se uṭh játá rahtá hai! 6 Wuh bhí Asúr meṇ us jabbár sháh ke hadiya ke liye pahuncháyá jáegí; pashemání Ifráim par gálib hogí, aur Isráel apní sázish se sharminda hogí. 7 Samrún játá rahá, us ká bádsháh hubáb kí mánind daryá kí dhár par. 8 Aur Awn ká únchá makán, jo Isráel ká gunáh hai, ḍháyá jáegá, aur un ke mazbahoṇ par kánṭe aur úntkaṭáre ugenge, aur we paháṛoṇ ko kahenge, ki Hameṇ ḍhámpō, aur ṭíloṇ ko ki Ham par giro!

9 Ai ahl i Isráel, tum Jibiah ke dinoṇ se bhí ziyáda gunáhgír húe! Waháṇ we báqí rahe, ki Jibiah meṇ wuh laṛáí, jo un shaitánbachchoṇ se húí, un par na á paṛí. 10 Maiṇ jí ján se unheṇ sazá dúngá; aur qaumeṇ un par faráham hongí, jab maiṇ unheṇ un ke do gunáh ke liye sazá dúngí. 11 So Ifráim bachhiyá hai, jo sadháyá játá aur galla malne ko pasand kartá, aur maiṇ us kí achchhí gardan par áúngá: maiṇ Ifráim sawárí banáúngí, Yahúdáh hal jotegí, aur Yáqúb us ká hengá pheregá.

12 Apne hí liye rástí boo, nekí lauo, banjar ko joto! Aur Khudawand ke ḍhúnḍhne ká waqt hai, jab ki wuh áwe, aur rástí ko tum par barsáwe 13 Tum ne fasád boyá, sharárat diraw kiyá, aur dhokhe ká phal kháyá; kyúnki tú ne apní ráh par, apne baháduroṇ ke gol gol par takiya kiyá. 14 Is sabab se tere logoṇ meṇ hangáma uṭhegá, aur tere sáre qala ḍháe jáenge, jaisá ki Salman ne laṛáí ke din Bait i Arbiel ko ḍhá diyá; má apne laṛkoṇ par paṭkí gaí, ṭukṛe ṭukṛe húí. 15 Tumhárá Bait i El aise hál ká báis hogá, ki tumhárí sharárat niháyat hai. Pau phaṭke sháh i Isráel faná hotá hai.

XI. BA'B.

1 Jab Isráel tifl thá, maiṉ us ko piyár kartá thá, aur apne beṭe ko Misr se buláyá. 2 Jitná unhoṉ ne un ko buláyá, we un se itná dúr gae; unhoṉ ne Baaloṉ ko qurbáníáṉ guzaráníṉ, aur taráshí húí múratoṉ ke liye lubán jaláyá. 3 Maiṉ ne Ifráim ke háth pakaṛke unheṉ chalne sikhláyá, lekin we nahíṉ jánte, ki maiṉ unheṉ sihat bakhshtá húṉ. 4 Maiṉ insániyat ke band se, ishq ke rishte se, unheṉ khínchá, maiṉ un ká aisá húá, ki un kí gardan par se júá utárá, aur unheṉ mihr se khiláyá.

5 Kyá wuh zamín i Misr meṉ nahíṉ lauṭegí? aur Asúr, wuh us ká bádsháh hogá, is liye ki we phirne se inkár karte haiṉ. 6 Un ke shahroṉ meṉ talwár chaltí rahegí, aur un ke qufloṉ ko káṭegí, aur un ko un kí mashwaratoṉ ke sabab niglegí. 7 Aur mere log mujh se phirne par máil haiṉ; we unheṉ Al'láh Taálá kí taraf phirne ko buláte haiṉ, par koí us kí tamjíd nahíṉ kartá.

8 Ai Ifráim, maiṉ tujh se kiyá karúṉ? ai Isráel, maiṉ tujhe kyá banáúṉ? Kyá maiṉ tujhe Adamah kí mánind karúṉ, tujhe Zibíán kí mánind banáúṉ? Dil merá mujh meṉ pech khátá hai, merí rahmateṉ harakat meṉ áíṉ. 9 Maiṉ apne gussa kí tezí ko amal nahíṉ karúngá, Ifráim kí halákat ko nahíṉ phirúngá; kyúnki maiṉ Khudá húṉ, insán nahíṉ, tere darmiyán quddús; maiṉ qahr ke sáth nahíṉ átá.

10 We Khudawand kí pairawí karenge, ki wuh sher babar kí tarah garajegá; jab wuh garajegá, tab aulád pachhim se jald áwegí; 11 Misr se chiṛiyá kí tarah aur Asúr kí zamín se fákhte kí mánind jald áwegí, aur maiṉ un ko un ke gharoṉ meṉ basáúngá, Khudawand farmátá hai.

XII. BA'B.

1 Ifráim jhúṭh se aur Isráel ke gharáne mujh ko dagí se gher lete haiṉ, aur Yahúdáh ab tak Khudá ke sáth chaltá hai, Quddús ke pás wafádár hai. Ifráim hawá par chartá hai, aur lúh kí pairawí kartá hai, har roz jhúṭh aur gárat baṛhátá hai; we Asúríoṉ se ahd bándhte haiṉ, aur tel Misr meṉ pahuncháyá játá hai. 2 Khudawand Yahúdáh se ek bahs rakhtá hai, aur Yáqúb ko us ke chalanoṉ ke mutábiq sazá degá, us ke aamál ke muwáfiq us ko ajr degá.

3 Rahim meṉ wuh apne bhái ke aqab se lagá húá thá, aur wuh apne zor se Khudá ke sáth kushtí laṛá; 4 Wuh Firishte ke sáth kushtí laṛá, aur gálib áyá; wuh royá aur us se barakatkhwáh húá; wuh Bait i El meṉ use milá, aur waháṉ wuh hamáre sáth hamkalám húá, 5 Yáne Khudawand Rabb ul afwáj, us ká zikr Khudawand hai. 6 Pas tú apne Khudá kí taraf phir, nekí aur rástí ko hifázat kar, aur hamesha apne Khudá ká ummedwár rah.

7 Ek Kanaání hai, us ke háth meṉ dagá kí tarázú hai, dagá ko dost rakhtá hai. 8 Ifráim boltá hai, ki Háṉ, maiṉ tawangar húṉ, aur mál mujhe muyassar húá. Merí sárí kamáí meṉ náhaqq nahíṉ páwenge jo khatá howe. 9 Tis par bhí maiṉ zamíṉ i Misr se Khudawand terá Khudá húṉ; hanoz maiṉ ídí aiyám kí tarah tujh ko khaimoṉ meṉ basátá húṉ. 10 Maiṉ ab tak nabíoṉ se báteṉ kartá húṉ, aur rúyá ko baṛhátá húṉ, aur nabíoṉ ke wasíle se tamsíl guzarántá húṉ. 11 Yaqínan Jiliád

Awn hai, we khálí zúr haiṉ, háṉ we Jiljál meṉ bailoṉ ke zabíh guzaránte haiṉ; un ke mazbah bhí khet kí regháríoṉ ke túdoṉ ke mánind bahut haiṉ.

12 Lekin Yáqúb, wuh Arám meṉ chalá gayá, háṉ Isráel jorú ke liye naukar baná, wuh zauja ke liye garaṛiyá húá. 13 Aur paigambar se Khudawand Isráel ko Misr meṉ se nikál láyá, aur wuh paigambar se mahfúz rahá. 14 Lekin Ifráim, wuh ab Khudawand ko talkh gairat meṉ ḍáltá hai: is liye wuh us ká khún us ke sir par chhoṛegá, aur us kí malámat ko us ká Khudawand us kí taraf phiráwegá.

XIII. BAB.

1 Jab Ifráim makrúhát sikhlátá thá, wuh Isráel meṉ sarkash húá: aur wuh Baal se asámí baná aur mará. 2 Aur ab gunáh par gunáh karte játe haiṉ; we apne liye múratoṉ yáne apní chándí se apní aql ke mutábiq butoṉ ko banáte haiṉ, jo sab ke sab kárígaroṉ ke kám hain. We un ke haqq meṉ kahte haiṉ, ki Jo koí qurbání guzaráne, so bachhṛoṉ ko chúme! 3 Is liye we subh ke abr ke mánind honge, aur os kí mánind, jo jald játí rahtí hai, aur bhúsí kí tarah, jo bád i gird se khaliyán meṉ se uṛáí játí hai, aur chúlhe kí dhúeṉ kí mánind honge.

4 Lekin maiṉ Misr kí zamín meṉ se Khudawand terá Khudá húṉ; tú mere siwá aur mábúd ko nahíṉ pahchánegá, is liye ki mere siwá koí aur naját denewálá nahíṉ hai. 5 Maiṉ bayábán meṉ, baṛí khushkí kí zamín meṉ tujh se áshnáí kartá thá. 6 We charke ásúda húe, aur ásúda hoke shokh bane: is sabab mujhe bhúl gae.

7 Is liye maiṉ un ke liye sher babar kí mánind húngá, chíte kí tarah ghát meṉ lagá rahúngá. 8 Maiṉ bachche khoe húe bhál kí tarah un se muláqát karúṉgí, aur un ke dil ke parde ko pháṛúngá, aur waháṉ bághní kí tarah un ko kháúngá; janglí wahshí un ko pháṛenge.

9 Yih terí halákat ká báis hai, ai Isráel, ki tú mere barkhiláf hai jo terá naját-denewálá húṉ. 10 Ab terá bádsháh kaháṉ?—wuh tere sáre shahroṉ meṉ tujhe bacháwe!—aur tere qází kaháṉ? ki tú to kahtá thá, ki Bádsháh ko aur sardároṉ ko mujhe de. 11 Maiṉ apne gussa meṉ tujhe bádsháh detá thá, aur apne qahr meṉ us ko uṭhá lúngá.

12 Ifráim ká gunáh band hai, us kí khatá mahfúz dharí hai. 13 Jannewálí aurat kí píṛeṉ us par áwengí; wuh nádán laṛká hai, ki wuh ain waqt bachchadán kí ráh meṉ nahíṉ uṭhtá hai.

14 Maiṉ pátál ke qabze se unheṉ bacháúngá, maut se unheṉ chhuṛáúngá. Ai maut, terí wabá kaháṉ? Ai pátál, terí marí kaháṉ? Pachhtáná merí ánkhoṉ se chhipegá. 15 Ifráim apne bháíoṉ ke darmiyán farkhunda to hai, par samúm áwegí, Khudawand kí lúh sahrá meṉ se nikal áwegí, aur us ká sotá súkh jáegá, aur us ká chashma khushk ho jáegá. Wuh sáre margúb bartanoṉ ká khazána lúṭ legí. 16 Samrún wírán hogá; kyúnki wuh apne Khudá se bágí húá: we talwár se gir jáenge, un ke laṛke paṭke jáenge, aur un kí peṭwálí aurateṉ chírí jáenge.

XIV. BÁB.

1 Ai Isráel, tú Khudáwand apne Khudá ke pás phir, kyúnki tú apní badkárí ke sabab gir pará hai. 2 Tum báton ko sáth leke Khudáwand ke pás phiro, aur use kaho, ki Sárí badkárí ko uṭhá ḍál, aur fazl se niamat bakhsh, aur ham apne labon ke bachhron ko guzaránenge. 3 Asúr ham ko naját nahín degá, ham ghoron par sawár nahín honge, apne háthon ke kámon ko nahín kahenge, ki Hamáre mábúd ho, is liye ki yatím tujhí se shafqat pátá hai

"4 Main un ke arne ko sadháúngá, main kushídadilí se un ko piyár karúngá; kyúnki merá gussa us se dúr húá hai. 5 Main Isráel ke liye shabnam kí mánind húngá, wuh sosan kí tarah bigsegí, aur Lubnán kí tarah jaṛ gáṛegá. 6 Us kí ḍálián phailengí, us ká jamál zaitún kí mánind, aur us kí khushbú Lubnán kí sí hogí. 7 Jo log ki us ke zer sáye men rahte hain, we lauṭenge, aur ziráat kí tarah sarsabz honge, ták kí tarah phúṭ phúṭ niklenge, us ká zikr Lubnán kí wain ká sá zikr hogá. 8 Ifráim kahegá, ki Mujhe buton se phir kyá kám hai? Main us kí sunúngá, aur us par iltifát karúngá; main hará saro sá húngá, mujh se terá phal muyassar hogá."

9 Dáná kaun hai, jo inhen samjhegí, aur ahl i dil kaun hai, jo inko jánegá. Kyúnki Khudáwand kí ráhen sídhí hain, aur nek log un men chalenge, par gunáhgár un men gir parenge.

YU'EL

I. BÁB.

1 Khudáwand ká kalám jo Yúel bin Fatúel ko pahunchá, so yih hai. 2 Ai búṛho, yih suno, aur zamín ke sáre rahnewálo, kán dharo! kyá tumháre aiyám men yá tumháre bápdádon ke aiyám men aisí kabhí húí? 3 Us ká bayán apní aulád se karná, aur tumhárí aulád apní aulád se, aur un kí aulád apní nasl se. 4 Ki jo kuchh kamalá ne chhoṛá, use ṭiḍḍí ne kháyá hai, aur jo kuchh ṭiḍḍí ne chhoṛá, use ghun ne kháyá, aur jo kuchh ki ghun ne chhoṛá, use kíṛe ne kháyá.

5 Ai matwálo, jágo aur mátam karo, ai sáre sharábío, aur nayí sharáb ke liye chilláo, kyúnki wuh tumháre munh se alag kí gaí hai. 6 Is liye ki ek qaum merí zamín par chaṛh áí, we zoráwar aur beshumár hain, jin ke dánt sher babar ke dánt hain, aur baṛe sher babar kí dáṛhí ke dánt hain. 7 Us ne mere ták ko wírán kiyá hai, mere anjír ke daraḳht kí chhál ko utárá, aur bilkull sáf kiyá hai, aur phenk diyá hai, us kí ḍálián safed ho gaín.

8 Tum mátam karo, jis tarah saiyiba apní jawání ke khasam ke liye ṭáṭ pahine mátam karti hai. 9 Hadiya aur tapáwan Khudáwand ke ghar se uṭháe gae hain; káhin log, Khudáwand ke khádim, rote hain. 10 Khetí wírán húí hai, zamín rotí hai, ki galla wírán húá, wain sharminda húá, raugan murjhá gayá. 11 Kisán sharminda hain, bágbán gehún par aur jau par chilláte hain, kyúnki zamín kí fasl gárat ho

gaí. 12 Ták sharminda húá, anjír murjhá gayá, anár aur khurmá aur seb ke darakht, háṉ maidán ke sáre darakht jhurá gae, háṉ baní Ádam ke darmiyán se khushí murjhá gaí.

13 Ai káhino, ṭáṭ ká paṭká bándhkar mátam karo, ai mazbah ke khádimo, tum wáwailá karo, ai mere Khudá ke khádimo, tum sárí rát ṭáṭ pahine húe paṛe raho, kyúnki hadiya aur tapáwan tumháre Khudá ke ghar se roká játá hai. 14 Tum log roze ke liye ek din ko muqaddas karo, taatíl ke din kí manádí karo, buzurgoṉ ko aur zamín ke sáre rahnewáloṉ ko Khudáwand apne Khudá ke ghar meṉ jama karo, aur Khudáwand ke áge faryád karo.

15 Afsos yih kyá din hai! kyúnki Khudáwand ká din qaríb hai, aur áwegá jaisá halákat Khudá Taálá kí taraf se. 16 Kyá hamárí nazaroṉ se khurák kaṭ nahíṉ gaí, háṉ khushnúdí aur khursandí hamáre Khudá ke ghar se? 17 Anáj ke bíj ḍheloṉ ke níche saṛ gae, makhzan wírán paṛe haiṉ, anáj ke gole ḍháe gae, ki galla murjhá gayá. 18 Haiwán kaise áh márte haiṉ, aur mawáshí ke galle ghabráe játe haiṉ; kyúnki un ke liye charáí kí jagah nahíṉ hai, háṉ bheroṉ ke galle bhí máre phirte haiṉ. 19 Ai Khudáwand, maiṉ tere áge faryád kartá húṉ; kyúnki ág maidán kí charágáh ko khá játí hai, aur shuala khet ke sáre darakhtoṉ ko roshan kartá hai. 20 Sahrá ke jánwar bhí terí taraf munh bíte haiṉ; kyúnki pání kí nadíáṉ súkh gaíṉ, aur ág maidán kí charágáh ko khá gaí.

II. BÁB.

1 Saihún meṉ turhí phúnko, aur mere muqaddas pahár par naqára bajáo, sarzamín ke sáre rahnewále kámpeṉ; kyúnki Khudáwand ká din pahunchtá hai, háṉ qaríb hai: 2 Andherí aur táríkí ká din, tíra abr aur ghanghor ká din, jaisí sahar pahároṉ par bichhí húí: ek qaum baṛí aur zoráwar, ki waisá qadím se kabhí nahíṉ húí hai, aur barasoṉ tak pusht dar pusht hargiz nahíṉ hogí. 3 Unke áge áge ág khá letí hai, aur us ke píchhe píchhe shuala jalátá hai, un ke áge zamín bág i Adan kí mánind hai, aur un ke píchhe maidán i wírán hai, háṉ un se kuchh nahíṉ bachtá. 4 Ghoroṉ kí mánind nazar áte haiṉ, aur sawároṉ ke barábar dauṛte haiṉ. 5 Pahároṉ kí choṭíoṉ par rathoṉ ke haṛhaṛáne ke mánind we phándte haiṉ, ág ke luháb ke jhaljhaláne ke mánind, jo báḍh ko khá letí hai, ek zoráwar qaum kí tarah, jo laṛáí ke liye saff bándhe, mustaidd haiṉ. 6 Un ke áge log tharthaeráwenge, háṉ sab ká chihra siyáh ho jáegá. 7 We pahlawánoṉ kí mánind dauṛenge, jangí jawánoṉ kí tarah díwár par chaṛh jáenge, aur harek apní ráh meṉ áge baṛhegá, aur we apne rastoṉ se nahíṉ muṛenge. 8 We ek dúsre ko nahíṉ ṭelenge, har koí apní apní ráh meṉ áge baṛhegá, aur agar talwár par girenge, taubhí zakhmí na howenge. 9 We shahr ke darmiyán idhar udhar dauṛenge, díwár par phándenge, gharoṉ par chaṛh jáenge, choroṉ kí tarah khiṛkíoṉ se ghusenge. 10 Un ke áge zamín laraztí rahegí, ásmán kámpegá, áftáb aur máhtáb siyáh ho jáenge, sáre sitáre apní chamak khínch lenge. 11 Aur Khudáwand apne lashkar ke áge apní áwáz se pukáregá, ki us kí lashkargáh bahut baṛí hai, ki wuh zoráwar hai jo us ke hukm ko anjám kartá hai; kyúnki Khudáwand ká din bahut baṛá aur niháyat khaufnák hai: kaun use bardásht kar saktá hai?

12 Aur ab bhí, Khudáwand farmátá hai, tum apne tamám dil se roza aur má-

tam aur zárí ke sáth merí taraf phiro. 13 Aur apne diloṇ ko pháṛo na ki apne kapṛoṇ ko, aur KHUDAWAND apne Ḳhudá kí taraf phiro; kyúnki wuh hannán aur rahmán hai, wuh zú ul túl aur rabb ul fazl hai, wuh sazá pahuncháne meṇ ṭhahar játá hai. 14 Kyá jáne, wuh phire aur pachhtáwe, aur apne píchhe se barakat ko chhoṛe, hadiya aur tapáwan KHUDAWAND tumháre Ḳhudá ke liye. 15 Saihún meṇ turhí phúnko, aur ek din ko roze ke liye muqaddas ṭhaharáo, aur muqaddas jamáat kí manádí karo. 16 Tum logoṇ ko jama karo, jamáat ko muqaddas karo, búṛhoṇ baṭoro, laṛkoṇ ko aur shírḳhwároṇ ko jama karo, dulhá apní koṭhrí se, aur dulhin apne ḳhalwatḳháne se nikal jáe. 17 Káhin log, KHUDAWAND ke ḳhidim, dálín aur qurbángáh ke darmiyán royá kareṇ, aur kaheṇ, ki KHUDAWAND, apne logoṇ ko bachá le, aur apní míràs ko malámat meṇ na ḍál, aisí na ho ki gair qaumeṇ un par hukúmat kareṇ. We qaumoṇ ke darmiyán kyúṇ kaheṇ, ki Uuká Ḳhudá kaháṇ hai?

18 Tab KHUDAWAND apní zamín ke liye gairatmand hogá, aur apne logoṇ par shafqat karegá. 19 Balki KHUDAWAND apne logoṇ ko jawáb meṇ kahegá, ki Dekho, maiṇ tumháre liye anáj aur wain aur tel bhejúngá, ki tum log us se ser hoge, aur maiṇ phir tum ko gair qaumoṇ meṇ zarb ul masal na banáúngá. 20 Lekin uttar ke lashkar ko tum se dúr karúngi, aur use súkhí wírán zamín meṇ hánk dúngá, uskí agáṛí púrab ke samundar meṇ, aur us kí pichháṛí pachhim ke samundar meṇ, aur us kí badbú uṭhegí, aur us kí gandagí chaṛhegí, ki we apní baṛáí karte the.

21 Ai zamín, mat ḍar, ḳhush o ḳhurram rah, kyúnki KHUDAWAND ajáib dikhláwegí. 22 Ai sahrá ke haiwáno, mat ḍaro, kyúnki maidáṇ kí charágáh ugtí hai, aur daraḳht apná phal detá hai, anjír aur ták apne hásil nikálte haiṇ. 23 Aur ai Saihún kí aulád, tum log ḳhush hoo, aur KHUDAWAND apne Ḳhudá meṇ ḳhurramí karo, kyúnki wuh tumheṇ sadáqat ká ustád degá, aur pahle tumheṇ auwal o áḳhirí barsát ko barsáwegá. 24 Aur khaliyán gehún se bhar jáenge, aur sáre kolhú wain aur tel se labrez honge. 25 Aur un barasoṇ ke hásilát ko, jinheṇ ṭiḍḍí aur ghun aur kíṛe aur kamalá ne yaane us baṛí fauj ne, jis ko maiṇ ne tumháre darmiyán bhejá thá, kháyá hai, so tumheṇ pher dúngá. 26 Aur tum kháte ser hoge, aur KHUDAWAND apne Ḳhudá ke nám kí, jo tumko ajíb o garíb dikhláyá hai, taarif karoge, aur mere log hargiz sharminda nahíṇ honge. 27 Aur tum jánoge, ki maiṇ Isráel ke darmiyán húṇ, aur maiṇ KHUDAWAND tumhárá Ḳhudá húṇ, aur dúsrá koí nahíṇ; aur mere log kabhí sharminda nahíṇ honge.

28 Aur is ke baad aisá hogá, ki maiṇ apní Rúh ko sáre bashar par barsáúngí, aur tumháre beṭe betíáṇ nubúwat karenge, aur tumháre búṛhe ḳhwáb dekhenge, aur tumháre jawán rúyá ko musháhada karenge. 29 Balki maiṇ unhíṇ dinoṇ meṇ apní Rúh ko gulámoṇ aur launḍ oṇ par barsáúngí. 30 Aur maiṇ ásmán aur zamín par ajáib dikhláúngá, yaane lahú aur ág aur dhúwáṇ ká gubár. 31 Áftáb táríkhí se aur máhtáb lahú se mubaddal ho jáegá, us se áge, ki KHUDAWAND ká baṛá aur ḳhaufnák din á pahunche. 32 Aur aisá hogá, ki jo koí KHUDAWAND ká nám legá, so naját páwegá; ki Saihún ke paháṛ par, aur Yarúsalam meṇ naját hogí, jaisá KHUDAWAND ne farmáyá hai, aur un báqí logoṇ meṇ, jinheṇ KHUDAWAND buláwegá.

III. BÁB.

1 Aur dekh, unhíṇ dinoṇ meṇ, aur usí waqt meṇ, ki jab Yahúdáh aur Yarúsalam kí asírí ko phiráúngá, 2 Tab sárí qaumoṇ ko ikaṭṭhá karúngá, aur unheṇ Yahúsafat kí wádí meṇ le jáúngá, aur waháṇ merí guroh aur merí mírás Isráel ke liye, jis ko we qaumoṇ ke darmiyán parágandа karte, aur merí zamín ko ápas meṇ bánṭ lete the, un se bahs karúngá. 3 Háṇ unhoṇ ne mere logoṇ ke liye qura ḍálá, aur kasbí ke badle laṛká diyá, aur sharáb ke liye laṛkí bechí, aur piyá.

4 Phir tum ko mujh se kyá kám hai, ai Súr o Saidá, aur Filistíoṇ kí sírí sarhadd? Kyá tum mujh ko badlá doge? aur agar doge, to maiṇ jhatpaṭ tumhárá badlá tumháre sir par phiráúngá. 5 Kyúnki tum ne merá soná aur chándí le liyá hai, aur merí achchhí margúb chízoṇ ko apní haikaloṇ meṇ le gae ho; 6 Aur tum ne Yahúdáh aur Yarúsalam kí aulád ko Yúnáníoṇ ke háth bechá hai, táki unheṇ un kí sarhadd se dúr karo. 7 Dekho, tum ne un ko jaháṇ bechá hai, maiṇ unheṇ waháṇ se uṭhá láúngá, aur tumhárá badlá tumháre sir par bhejúngá; 8 Aur tumháre beṭe beṭíoṇ ko bhí baní Yahúdáh ke háth bechúngá, aur we un ko Sabáíoṇ ke háth, jo dúr ke log haiṇ, bechenge, kyúnki Ḳhudawand ne farmáyá hai.

9 Is bát ko gairqaumoṇ meṇ ishtihár karo, laṛáí kí taiyárí karo, pahlawánoṇ ko hoshiyár karo, sáre jangí jawán házir hoṇ, aur chaṛh áweṇ. 10 Apne haloṇ se talwár banáo, aur hansúoṇ se bhále. Zaíf kahe, ki Maiṇ zoráwar húṇ! 11 Ai gairqaumo, tum apne ko jama karo, aur chale áo, chároṇ taraf se apne taíṇ ikaṭṭhá karo. Ai Ḳhudawand, tú apne pahlawánoṇ ko waháṇ utár. 12 Gair qaumeṇ bedár hoke Yahúsafat kí wádí meṇ chaleṇ, kyúnki chároṇ taraf kí gair qaumoṇ ke insáf karne ko maiṇ waháṇ baiṭhúngá. 13 Hansúá lagáo, kyúnki fasl pak gaí hai. Áo, raundo! ki kolhú labálab húá hai, aur sáre hauz labrez haiṇ; kyúnki un kí sharárat bahut ziyáda hai.

14 Guroh guroh infisál kí wádí meṇ! kyúnki Ḳhudawand ká din infisál kí wádí meṇ qaríb hai. 15 Áftáb aur máhtáb tárík ho jáenge, aur sitáre apní chamak khínch lenge. 16 Aur Ḳhudawand Saihún se shor karegá, aur Yarúsalam se apní áwáz buland karegá, aur ásmán zamín kámpenge. Lekin Ḳhudawand apne logoṇ kí ummedgáh, aur baní Isráel kí panáh hogí. 17 Aur tum jánoge, ki maiṇ Ḳhudawand tumhárá Ḳhudá húṇ, jo apne Saihún ke muqaddas paháṛ par rahtá húṇ, phir Yarúsalam muqaddas hogí, aur begáne log kabhí us ke darmiyán nahíṇ guzrenge.

18 Aur usí din aisá hogá, ki paháṛ wain ko ṭapkáwenge, aur ṭíle dúdh baháwenge, aur Yahúdáh kí nadíáṇ jári páni se bhar jáengí; aur Ḳhudawand ke ghar se ek chashma nikal áwegá, aur Santín kí wádí ko seráb karegá. 19 Misr ek wírána hogá, aur Adúm ek wírán bayábán ban jáegá, us zulm ke sabab, jo baní Yahúdáh se kiyá, ki begunáh ká ḳhún un kí zamín meṇ biṭiyá. 20 Lekin Yahúdáh hamesha aur Yarúsalam pusht dar pusht ábád rahegí. 21 Kyúnki maiṇ un ká ḳhún jis se pák na kiyá thá, so us se pák karúngí; ki Ḳhudawand Saihún par rahtá hai.

AMUS.

I. BÁB.

1 Tuqúa ke ahíroṇ meṇ se Amús ká kalám, jo us ne Yahúdáh ke bádsháh Uzziyáh ke dinoṇ meṇ, aur Isráel ke bádsháh Yurubiám bin Yúás ke dinoṇ meṇ, Isráel kí bábat zamín larze se do baras áge dekhá,

2 Aur kahá, ki Khudáwand Saihún se shor karegá, aur Yarúsalam se apní áwáz buland karegá; aur garariyoṇ ke manázil roenge, aur Karmil kí choṭí súkh jáegí.

3 Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Dimishq ke tín gunáh ke liye, háṇ chár ke sabab us kí sazá ko nahíṇ phiráúngá, kyúnki unhoṇ ne Jiliád ko lohe ke hathyároṇ se pít ḍálá hai. 4 Pas maiṇ Hazáel ke ghar par ek ág bhejúngá, ki wuh Binhadad ke mahalloṇ ko niglegí. 5 Aur maiṇ Dimishq ke pháṭak ko ṭorúngá, aur rahnewáloṇ ko Buqaat i Awn se, aur us ko, jo asá rakhtá hai, Bait i Adan ke ghar se káṭ ḍálúngá: aur Arám ke log Qír ko asírí meṇ jáenge, Khudáwand farmátá hai.

6 Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Azzah ke tín gunáh ke liye, háṇ chár ke sabab us kí sazá ko nahíṇ phiráúngá, kyúnki we sáre asíroṇ ko asírí meṇ le gae haiṇ, ki unheṇ Adúm ko sompeṇ. 7 Pas maiṇ Azzah kí shahrpanáh par ek ág bhejúngá, jo us ke mahalloṇ ko niglegí. 8 Aur Ashdúd se rahnewále ko, aur us ko, jo asá rakhtá hai, Asqalún se káṭ ḍálúngá, aur apne háth ko Aqrún par karúngá, aur Filistíoṇ ke báqí log nest ho jáenge, Khudáwand Khudá farmátá hai. 9 Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Súr ke tín gunáh ke liye, háṇ chár ke sabab us kí sazá ko nahíṇ phiráúngá, kyúnki unhoṇ ne sáre asíroṇ ke taíṇ Adúm ko sompá, aur birádarí ke ahd ko yád nahíṇ kiyá. 10 Pas maiṇ Súr kí shahrpanáh par ek ág bhejúngá, jo us ke mahalloṇ ko niglegí.

11 Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Adúm ke tín gunáh ke liye, háṇ chár ke sabab us kí sazá ko nahíṇ phiráúngá; kyúnki us ne talwár se apne bháí ká píchhá kiyá, aur rahm ko chhoṛ diyá; aur us ká gussa hamesha pháṛtá rahá, aur wuh sadá apne gusse par rahá. 12 Pas maiṇ Taiman par ek ág bhejúngá, ki wuh Busrah ke mahalloṇ ko niglegí.

13 Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Baní Ammún ke tín gunáh ke liye, háṇ chár ke sabab us kí sazá ko nahíṇ phiráúngá, kyúnki we Jiliád kí hámila auratoṇ ká peṭ pháṛte the, tá ki apní sarhadd ko baṛháweṇ. 14 Pas maiṇ Rabbah kí shahrpanáh par ek ág bhaṛkáúngí, jo hangáma ke sáth laṛáí ke din, aur túfán ke sáth girdbád ke din us ke mahalloṇ ko niglegí. 15 Aur us ke bádsháh apne amíroṇ ke sáth ekbárgí asírí meṇ jáwenge, Khudáwand farmátá hai.

II. BÁB.

1 Khudáwand yúṇ farmátá hai, ki Moab ke tín gunáh ke liye, háṇ chár ke sabab us kí sazá ko nahíṇ phiráúngá, kyúnki us ne Adúm ke bádsháh kí haḍḍíoṇ ko jalákar chúná banáyá hai. 2 Pas maiṇ Moab par ek ág bhejúngá, aur wuh Qaryát ke mahalloṇ ko niglegí, aur Moab hangáma aur gaugá aur turhí kí áwáz ke sáth

maregá. 3 Aur maiṉ qází ko us ke darmiyán se káṭ ḍálúngá, aur us ke sáre amíroṉ ko us ke sáth qatl karúngá, Khudáwand farmátá hai.

4 Khudáwand yúṉ farmátá hai, ki Yahúdáh ke tín gunáh ke liye, háṉ chár ke sabab us kí sazá ko nahíṉ phiráúngá, is liye ki unhoṉ ne Khudáwand kí sharíat ko haqír jáná, aur qawánín kí hifázat na kí, aur un ke zúroṉ ne, jin kí pairawí un ke ábá ne kí, un ko gumráh kiyá hai. 5 So maiṉ Yahúdáh par ek ág bhejúngá, aur wuh Yarúsalam ke mahalloṉ ko niglegí.

6 Khudáwand farmátá hai, ki Maiṉ Isráel ke tín gunáh ke liye, háṉ chár ke sabab us kí sazá ko nahíṉ phiráúngá, is liye ki we sádiq ko chándí se, aur muhtáj ko ek joṛá júte ke iwaz meṉ bech ḍálte haiṉ. 7 We miskín ke sir par zamín kí khák karne kí arzú rakhte haiṉ, aur garíboṉ kí ráhoṉ ko bigáṛte haiṉ; aur mard aur us ká báp dono ek hí aurat se hambistar hote hain, ki mere muqaddas nám ko nápák karen. 8 We har mazbah ke pás rihn ke kapṛoṉ par leṭte haiṉ; aur apne butoṉ ke gharoṉ meṉ jarímána kí sharáb ko píte haiṉ.

9 Maiṉ ne to un ke áge se Amúríoṉ ko nest kiyá hai, jin ká qadd saro ke qadd ke barábar, aur jin ká zor balút kí mánind thá; aur maiṉ ne un kí nasl ko úpar se, aur un kí asl ko níche se kharáb kiyá hai. 10 Aur maiṉ tum ko Misr kí zamín se nikál láyá, aur chálís baras tak bayábán meṉ le phirá, tá ki Amúríoṉ kí zamín ko apní mirás meṉ leo. 11 Aur maiṉ ne tumháre beṭoṉ ke darmiyán se nabíoṉ ko, aur tumháre jawánoṉ ke darmiyán se nazíroṉ ko khaṛá kiyá. Kyá yih sach nahíṉ, ai baní Isráel? Khudáwand farmátá hai. 12 Lekin tum ne nazíroṉ ko wain piláyá, aur nabíoṉ ko taakíd se kahá, ki Nubúwat na karo.

13 Dekho, maiṉ tum ko tumhárí jagah meṉ aisá dabáúngá, jaisá púle se ladí húí gáṛí dabtí hai. 14 Tab tez qadamoṉ se bhágná játá rahegá, aur pahlawán apne zor meṉ zoráwarí nahíṉ karegá, aur bahádur apní ján ko nahíṉ bacháwegá. 15 Aur na kamán khínchnewálá khaṛá rahegá, aur na tez qadam apne ko bacháwegá, aur na ghoṛá sawár apne ko bacháwegá. 16 Aur usí din aisá hogá, ki pahlawánoṉ meṉ se, jo koí diláwar hai, nangá nikal bhágegá, Khudáwand farmátá hai.

III. BÁB.

1 Ai baní Isráel, is bát ko suno jo Khudáwand tumhárí bábat farmátá hai, aur us sárí qaum kí bábat, jise Misr kí zamíṉ se nikál láyá húṉ. 2 Zamín ke sáre gharánoṉ meṉ se maiṉ ne sirf tumheṉ pahcháná hai: phir is liye tum se tumháre sáre gunáhoṉ ká badlá lúngá.

3 Agar do shakhs muttafiq na hoṉ, to kyá ikaṭṭhe chal sakenge? 4 Kyá sher babar jangal meṉ garjegá jab us ko shikár nahíṉ hai? Aur agar jawán sher ne kuchh nahíṉ pakṛá hai, to kyá wuh gár meṉ se apní áwáz ko buland karegá? 5 Kyá koí chiṛiyá zamín par ke dám meṉ bajhegí jab us ke liye dám nahíṉ lagá hai? Kyá koí zamín par se dám uṭháwegá, aur us meṉ kuchh nahíṉ bajhá ho? 6 Kyá shahr meṉ turhí phúnkí jáe, aur log na ḍareṉ? Kyá koí balá shahr par howe, aur wuh Khudáwand kí bhegí húí nahíṉ hai? 7 Yaqínan Khudáwand Khudá kuchh kám nahíṉ karegá, jo wuh apne ráz ko nabioṉ apne bandoṉ ko záhir nahíṉ kartá hai. 8 Sher babar garjá hai: kaun nahíṉ ḍaregá? Khudáwand Khudá ne farmáyá hai: kaun hai jo nubúwat nahíṉ karegá?

9 Tum Ashdúd ke mahallou meo, aur zamín i Misr ke mahallou meo manádí karo, aur kaho, ki Samrún ke paháṛou par apne ko jama karo, aur us ke darmiyán baṛe hangáme ko, aur us ke andar mazlúmou ko dekho. 10 Kyúnki jo zulm aur lúṭ ko apne mahallou meo jama kar rakhte haio, we rástkárí se wáqif nahío haio, Ḳhudáwand farmátá hai. 11 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúo farmátá hai, ki Ek dushman us sarzamín ko gher legá, aur tujh se terí qúwat ko le legá, aur tere mahall lúṭe jáenge.

12 Ḳhudáwand yúo farmátá hai, ki Jaisá gaṛariyá do ṭáng yá kán ke ṭukre ko sher ke munh se chhuṛá letá hai: waisá hí baní Isráel, jo Samrún meo palang ke goshe meo, aur dimqas ke bistar par rahte haio, nikál liye jáenge.

13 Tum log suno, aur Yaaqúb ke gharáne ke áge gawáhí do! Ḳhudáwand Ḳhudá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 14 Ki maio jis din meo Isráel ke gunáhou ká badlá us se lúngá, usí din meo Baitiel ke mazbahou ká badlá bhí lúngá, aur mazbah ke síng káṭe jáenge, aur zamín par girenge. 15 Aur maio zamistán ke ghar ko tábistán ke ghar ke sáth ḳharáb karúngá, aur ájí mahall ḍháe jáenge, aur baṛe baṛe makán áḳhir honge, Ḳhudáwand farmátá hai.

IV. BÁB.

1 Ai Basan kí gáeo, jo Samrún ke kohistán meo rahtí ho, aur garíbou ko satátí ho, aur miskínou ko kuchaltí ho, aur apne málikou ko kahtí ho, ki Láo, ham píweo, so tum is bát ko suno. 2 Ḳhudáwand Ḳhudá ne apní pákí kí qasam kháí hai, ki Dekho, we din tum par áwenge, jin meo we tumko anksí se, aur tumhárí nasl ko bansíou se khínch le jáenge. 3 Aur tum meo se har koí apne apne áge ke darárou se nikal bhágegá, aur tum harmúna meo nikále jáoge, Ḳhudáwand farmátá hai.

4 Baitiel meo jákar bagáwat karo aur Jiljál meo bagáwat ko ziyáda karo, aur har subh sawere apní qurbáníáo, aur tín tín din ke baad apná daswán hissa házir karo. 5 Aur shukrguzárí kí qurbání ḳhamírí ke sáth jaláo, aur iḳhtiyárí qurbáníou ke liye pukáro, aur manádí karo, is liye ki ye sab kám tumheo pasand haio, ai baní Isráel, Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai.

6 Lekin maio ne bhí tumheo tumháre har shahr meo dánt kí safií, aur tumháre har makán meo roṭí kí kamí ko diyá hai; tis par bhí tum merí taraf nahío phire, Ḳhudáwand farmátá hai. 7 Aur main ne bhí káṭne ke tín mahíne áge tum par se menh ko rok liyá hai, aur ek shahr par barsáyá, aur dúsre par nahío barsáyá, ek qita zamín par menh áyá, aur dúsrí par jaháo menh na áyá, so súkh gaí. 8 Aur do tín shahr ek shahr meo gae, ki pání píeo, par ser na húe; tis par bhí tum merí taraf nahío phire, Ḳhudáwand farmátá hai. 9 Aur maio ne bád i samúm aur lenḍhe se tum ko márá; jab ki tumháre bág aur tákistán aur anjírou ke daraḳht aur zaitúní peṛ baṛhte the, tab kamalá ne unheo khá liyá; tis par bhí tum merí taraf nahío phire, Ḳhudáwand farmátá hai. 10 Maio ne Misr ke taur par wabá ko tumháre darmiyán bhejá, tumháre jawánou ko talwár se már ḍálá, aur tumháre ghoṛou ko le liyá, aur tumhárí lashkargáh kí badbú ko tumhárí nák meo pahuncháyá; tis par bhí tum merí taraf nahío phire, Ḳhudáwand farmátá hai. 11 Maio ne tum meo se baaz ko tabáh kiyá, jis tarah Ḳhudá ne Sadúm aua Amúrah ko tabáh kiyá, aur

tum ág se nikálí húí lakhṛí ke mánind húe; tis par bhí tum merí taraf nahíṉ phire, Ḳhudáwand farmátá hai.

12 Is liye, ai Isráel, maiṉ tujh se yúnhí karúngá! Pas is liye ki maiṉ tujh se yúṉ karúngá, ai Isráel, tú apne Ḳhudá kí muláqát kí taiyárí kar. 13 Kyúnki dekh, wuh paháṛoṉ ko banátá hai, aur rúh ko paidá kartá hai, aur insán ko us ke ráz i dil se ḳhabar detá hai, aur subh ko táríkí banátá hai, aur zamín ke únche maqámoṉ par chaltá hai: us ká nám Ḳhudawand, lashkaroṉ ká Ḳhudá hai.

V. BAB.

1 Ai Isráel ke ḳhándán, is bát ko, jo maiṉ tumhárí bábat nauha bayán kartá húṉ, suno. 2 Isráel kí kunwárí girí hai, wuh phir na uṭhegí, wuh apní zamín par paṛí húí hai, us ká koí uṭhánewálá nahíṉ. 3 Kyúnki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Wuh shahr, jo hazár ke sáth nikaltá thá, so Isráel ke liye sau chhoṛegá, aur jo shahr ki sau ke sáth nikaltá thá, wuh das chhoṛegá.

4 Kyúnki Ḳhudáwand Isráel ke gharáne ko yúṉ farmátá hai, ki Tum log mere tálib ho, to zinda rahoge. 5 Lekin Baitiel ke tálib na honá, aur Jiljál meṉ dáḳhil mat honá, aur Biar i Saba ko mat jáná; kyúnki Jiljál to jiláwatan hogá, aur Bait i El to Bait i awn ho jáegá. 6 Tum log Ḳhudáwand ke tálib ho, to zinda rahoge, aisá na ho, ki wuh Yúsuf ke gharáne meṉ ág kí tarah se bhaṛke, aur use nigal jáwe, aur Baitiel meṉ us ká bujhánewálá koí na howe, 7 Ki tum adálat ko nagdaune se badalte ho, aur zamín meṉ rástí ko tark karte ho.

8 Wuh jo sitára i Suraiyá aur Jabbár ko banátá hai, aur zill i maut ko subh se badal dáltá hai, aur din ko andherí rát banátá hai, aur samundar ke páníoṉ ko bulátá hai, aur zamín par uṇḍeltá hai: us ká nám Ḳhudáwand hai; 9 Wuh zálimoṉ par ḳharába ṭúṭne detá hai, aur qalaoṉ par ujáṛ látá hai.

10 Jo koí ki darwáze par tanbíh detá hai, we us se kína rakhte haiṉ, aur jo koí ki haqq kahtá hai, us se nafrat kháte haiṉ. 11 Pas is liye ki tum miskínoṉ ko páemál karte ho, aur un se gehún ke bojhoṉ ko chhín lete ho: tum ne makánoṉ ko taráshe húe pattharoṉ se banáyá hai, par us meṉ nahíṉ basoge, aur tum ne dil-pasand tákistán lagáe haiṉ, par us meṉ kí áb i angúr nahíṉ píoge. 12 Kyúnki maiṉ tumhárí bahuterí buráíoṉ aur baṛe gunáhoṉ se wáqif húṉ, ki tum sádiqoṉ ko satáte ho, rishwat lete ho, aur dár ul qazá meṉ miskínoṉ kí beinsáfí karte ho. 13 Is liye un dinoṉ meṉ dáná chupká rahegá, kyúnki wuh waqt burá hai.

14 Tum nekí ke tálib ho, badí ke nahíṉ, tá ki zinda raho; aur yúṉ hí Ḳhudáwand, lashkaroṉ ká Ḳhudá, tumháre sáth rahegá, jaisá ki tum kahte ho. 15 Badí se ghináo, aur nekí ko cháho, aur adálat ko dár ul qazá meṉ qáim karo: sháyad ki Ḳhudáwand, lashkaroṉ ká Ḳhudá, Yúsuf ke báqí logoṉ par rahm kare.

16 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá, Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Sab galíoṉ meṉ nauha howegá, aur we sab rastoṉ meṉ wáwailá wáwailá kahenge, aur kisánoṉ ko mátam ke liye, aur un ko, jo marsiya meṉ máhir haiṉ, nauha ke liye buláwenge. 17 Aur har tákistán meṉ zárí hogí, is liye ki maiṉ tere darmiyán se guzar karúngá, Ḳhudáwand farmátá hai.

18 Tum par afsos, jo Ḳhudáwand ke din ko cháhte ho! Us se tumháre liye kyá fáida? Ḳhudáwand ká din táríkí hai, roshní nahíṉ. 19 Jaisá koí sher se bháge,

aur bhál use mile, yá ghar meṉ jákar apná háth díwár par rakhe, aur us ko sámp káṭe. 20 Kyá Ḳhudawand ká din táríkí nahíṉ hogá, na roshnáí, balki niháyat andherá, jis meṉ kuchh chamak nahíṉ.

21 Maiṉ tumhárí ídoṉ ko makrúh aur haqír jántá húṉ, aur maiṉ tumhárí muqaddas jamáatoṉ kí bú ko nahíṉ súnghúngá. 22 Aur tum har chand charháwoṉ aur hadiyoṉ ko mere áge guzránoge, taubhí maiṉ unheṉ qabúl nahíṉ karúngá; aur tumháre moṭe bailoṉ kí salámí par mutawajjih nahíṉ húngá. 23 Tum log apne rágoṉ kí áwáz ko mere áge se dúr karo, kyúnki maiṉ tumháre rabáb kí áwáz ko nahíṉ sunúngá. 24 Lekin adálat pánioṉ kí tarah bahtí rahe, aur rástí baṛí nahr ke mánind

25 Ai ahl i Isráel, kyá tum log chálís baras tak bayábán meṉ mere áge zabáih aur hadiya guzaránte rahe? 26 Tum to apne Málik ke maskan ko, aur apne butoṉ ke makán ko, apne maabúd ke táre ko jo tum ne apne liye banáyá, uṭháe phire. 27 Is liye maiṉ tumheṉ asírí meṉ Dimishq ke pár rawána karúngá, Ḳhudawand, jis ká nám Rabb ul afwáj hai, farmátá hai.

VI. BAB.

1 Un par afsos, jo Saihún meṉ chain se rahte haiṉ, aur Samrún ke pahár par bharosá rakhte haiṉ, jo qaumoṉ meṉ pahlí qaum ke mashhúr haiṉ, jin kane Isráel ke gharáne áe haiṉ.

2 Tum Kalnah ko pár utarke nazar karo, aur waháṉ se baṛí Hamát meṉ rawána ho, tab Filistíoṉ kí Jannat ko utar jáo: kyá we in mulkoṉ se bhale haiṉ, aur un kí sarhadd tumhárí hadd se ziyáda hai? 3 Ai logo, jo tum apne se roz i musíbat ko dúr jánte ho, aur zulm kí masnad ko apne pás khínch lete ho, 4 We jo fíldandání palang par sote haiṉ, aur apní chárpáíoṉ par pánw phailáte haiṉ, aur galle meṉ ke barroṉ ko, aur thán meṉ se bachhroṉ ko kháte haiṉ; 5 Aur rabáb kí áwáz ke sáth gáte haiṉ, aur Dáúd kí tarah músíqí ke sázoṉ ko apne liye íjád karte haiṉ, 6 Aur piyáloṉ meṉ se wain píte haiṉ, aur apne badan par ḳháss itr malte haiṉ, lekin Yúsuf ke ḳhalal ke liye gam nahíṉ kháte: 7 Is liye we un ke sáth, jo pahle asírí meṉ játe, asírí meṉ jáenge, aur jo árám se leṭe, un kí majlis mauqúf hogí.

8 Ḳhudawand Ḳhudá ne apní zát kí qasam khái hai, Ḳhudawand lashkaroṉ ká Ḳhudá farmátá hai, ki Maiṉ Yaaqúb ke faḳhr se bugz rakhtá húṉ, aur us ke mahalloṉ se kína, is liye maiṉ shahr ko, jo kuchh ki us meṉ hai, sab samet hawála karúngá. 9 Aur yúṉ hogí, ki agar ek ghar meṉ das ádmí báqí rahenge, to we marenge. 10 Ádmí ká rishtadár aur us ká jalánewálá haḍḍíon ko ghar se nikálne ko use uṭháwegá, aur us se, jo ghar ke andar hai, kahegá, ki Ab tak tere sáth aur koí hai? Wuh kahegá, Nahíṉ. Tab wuh bolegá, ki Chup rah, ki Ḳhudawand ká nám zikr mat karná. 11 Kyúnki dekh, Ḳhudawand hukm kartá hai, aur wuh márkar baṛe gharoṉ ko darár, aur chhoṭe gharoṉ ko súráḳh kartá hai.

12 Kyá chaṭánoṉ par ghore dauṛenge, yá kyá koí waháṉ bailoṉ se jotegá, ki tum adálat ko shugrán se, aur nekokárí ke phaloṉ ko nagdaune se badal ḍálte ho? 13 Tum log, jo púch par faḳhr karte ho, aur kahte ho, Kyá ham ne apne liye apní táqat se síng nahíṉ banáe? 14 Lekin ai Isráel ke ḳhándán, Ḳhudawand, lashkaroṉ ká

XLVI. BÁB

1 KHUDÁWAND Khudá yúṉ farmátá hai, ki Andarwáí koṭhrí ká mashriqrúya pháṭak chha din ke liye band rahegá, par sabt ke din kholá jáegá, aur nauchandí ke din bhí kholá jáegá. 2 Aur sardár báhar pháṭak ke usáre kí ráh se dákhil hogá, aur pháṭak ke sutún pás khaṛá rahegá, aur káhin us ká chaṛháwá aur us kí salamíáṉ guzránegá, aur wuh pháṭak ke ástán par sijda karegá. Tab niklegá, par pháṭak shám tak band na hogá. 3 Aur zamín ke log usí pháṭak ke darwáze par sabtoṉ aur nauchandíoṉ meṉ KHUDÁWAND ke huzúr sijda kiyá karenge.

4 Aur chaṛháwá jo sardár sabt ke din KHUDÁWAND ke áge guzaránegá, so yih hai: chha beaib barre, aur ek beaib mendhá; 5 Aur hadiya, ek mendhe ke liye ek aifah, aur hadiya barroṉ ke liye us ke maqdúr ke mutábiq, aur ek aifah ke liye ek hín tel. 6 Aur nauchandí ke roz yih hogá: ek beaib jawán bail aur chha barre, aur ek mendhá, sab ke sab beaib honge. 7 Aur wuh hadiya maujúd karegá, yáne bachhṛe ke liye ek aifah aur mendhe ke liye ek aifah aur barroṉ ke liye us ke maqdúr ke mutábiq, aur ek aifah ke liye ek hín tel.

8 Aur jab sardár dákhil ho, pháṭak ke usáre kí ráh se dákhil hogí, aur usí kí ráh se niklegá. 9 Par jab ahl i zamín muqaddas ídoṉ meṉ KHUDÁWAND ke huzúr házir honge, to wuh jo uttar ke pháṭak kí ráh se sijda karne andar átá hai, so dakhin ke pháṭak kí ráh báhar jáegá; aur wuh jo dakhin ke pháṭak kí ráh se andar átá hai, so uttar ke pháṭak kí ráh se báhar jáegá: jis pháṭak kí ráh se wuh andar áyá, us se báhar na jáegá, par us ke sámhne ke pháṭak kí ráh se báhar jáegá. 10 Aur jab we andar jáenge, to sardár bhí un ke darmiyán jáwegá, aur jab we báhar áwenge, to wuh bhí áwegá.

11 Aur ídoṉ meṉ aur muqaddas dinoṉ meṉ hadiya bachhṛe ke liye ek aifah aur mendhe ke liye ek aifah hogá; aur barroṉ ke liye us ke maqdúr ke muwáfiq, aur ek aifah ke liye ek hín tel. 12 Aur jab sardár khushí ká chaṛháwá yá khushí kí salámíáṉ KHUDÁWAND ke áge guzaráne, to mashriqrúya pháṭak us ke liye kholá jáegá, aur wuh jaisá sabt ke din kiyá thá, waisá hí apná chaṛháwá aur apní salámíáṉ guzaránegá. Tab wuh báhar áwegá, aur us ke nikalne ke bád pháṭak band kiyá jáegá.

13 Tú har roz KHUDÁWAND ke áge pahle sál ká ek beaib barre ká chaṛháwá charháwegá, tú use har subh chaṛháwegá. 14 Aur tú us ke liye har subh ko ek hadiya guzaránegá, yáne aifah ká chhaṭṭhá hissa, aur mihín maide ke sáth miláne ko tel ke hín kí ek tiháí: yih hamesha ke hukm ke mutábiq hamesha ke liye KHUDÁWAND ke áge hadiya hogí. 15 Isí tarah we barra aur hadiya aur tel har subh hamesha ke chaṛháwe ke liye chaṛháwenge.

16 KHUDÁWAND Khudá yúṉ farmátá hai, ki Agar sardár apne beṭoṉ meṉ se kisí ko hiba kare, to usí mírás us ke beṭoṉ kí hogí, wuh wirásatan un kí mírás ho jáegí. 17 Par agar wuh apne gulámoṉ meṉ se kisí ko apní mírás meṉ se hiba kare, to wuh khalásí ke sál tak us ká hogá, bád az án sardár ká hogá; magar us kí mírás us ke beṭoṉ ke liye hogí. 18 Aur sardár logoṉ kí mírás meṉ se zulman nahíṉ legá, ki unheṉ un kí mírás se be dakhl kare; par wuh apní mírás meṉ se apne beṭoṉ ko mírás degá, tá ki mere log har ek apní mírás se titar bitar na hoṉ.

19 Phir wuh mujhe us madkhal men se, jo pháṭak ke bagal meṉ thá, káhinoṉ kí

uttarrúya muqaddas kothríon men láyá, aur dekh, pachhim taraf ke donon kanáre par ek jagah thí. 20 Tab us ne mujhe kahá, ki Dekh, wuh jagah hai, jis men káhin log asám aur khatiya ubálenge, aur hadiya tanúr men pakáwenge, tá ki unhen báhar ke sahn men na le jáen, ki logon ko taqdís karen. 21 Phir wuh mujhe báhar ke sahn men láyá, aur sahn ke cháron konon men se phirá láyá, aur dekh, sahn ke har ek kone men ek sahn thá. 22 Sahn ke cháron konon men chálís chálís háth lambe aur tís tís háth chauṛe sahn ek dúsre ke muttasil the, ye cháron kone ekhí náp ke the. 23 Aur un ke girdágird un cháron ke girdágird ek díwár thí, aur cháron taraf díwár ke níche ubálne kí jagah taiyár húí. 24 Tab us ne mujhe kahá ki Yih ubálnewálon kí jagah hai jahán ghar ke khádim logon ká zabíha ubálenge.

XLVII. BÁB.

1 Phir wuh mujhe ghar ke darwáze par láyá, aur dekh pání ghar ke ástán ke níche se púrab taraf ko nikle, ki ghar ká sámhná púrab rukh thá, aur pání níche se ghar kí dahní taraf se mazbah kí dakhin taraf hokar áe. 2 Tab wuh mujhe uttar ke phátak kí ráh se báhar láyá, aur mujhe us ráh men se, jo púrab ko hai, báhar ke phátak par phirá láyá, aur dekh dahní taraf pání nikal áe.

3 Aur wuh mard, jis ke háth men jaríb thí, púrab taraf niklá, aur hazár háth nápá, aur mujhe pánínon men se láyá, aur pání takhnon tak the. 4 Phir wuh hazár háth nápá aur mujhe pánínon men se láyá, aur pání ghuṭnon tak the. Phir aur ek hazár nápá, aur us men se mujhe láyá, aur pání kamar tak the. 5 Bád us ke aur ek hazár háth nápá, aur daryá thá jis se main guzar nahín saktá thá; kyúnki pání bahut ziyáda húe, tairáo ke pání, ek daryá jis se guzarná mumkin na thá.

6 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, kyá tú ne yih dekhá? Tab wuh mujhe láyá aur daryá ke kanáre par pahuncháyá. 7 Phir jab main phir áyá, to dekh, daryá ke kanáre ek taraf aur dúsrí taraf bahutere darakht the. 8 Tab us ne mujhe kahá, ki Ye pání púrab des ko nikalte hain, aur maidán men utarte húe samundar ko játe hain, aur samundar men milte hí us ke pání shifá páwenge. 9 Aur yún hogá ki har ek shai jo jitá jo chaltá phirtá hai, jahán kahín ye daryá áwenge, jíegá, aur machhlí kí baṛí kasrat hogí; is liye ki ye pání wahán áwenge; kyúnki we shifá páwenge, aur har ek shai jahán kahín yih daryá átá hai, jíegá. 10 Aur yún hogá ki Ain i Jadí se leke Ain i Ijlaim tak us par machhwe log khaṛe rahenge, we jál bichháne kí jagah honge, un kí machhlíán apní apní jins ke mutábiq baṛe samundar kí machhlíon kí sí niháyat kasír hongí. 11 Par us kí kíchar kí jagahen aur us kí taráíán shifá nahín páwengí, we shoristán hongí. 12 Aur daryá ke qaríb us ke kanáre par is taraf aur us taraf har ek qism ke darakht kháne ke liye ugenge, jin ká pattá kabhí nahín murjháegá, aur jin ká phal kabhí nahín mauqúf hogá; we apne mahíne ke muwáfiq nayá mewa láwenge, is liye ki un ke pání maqdis men se nikal áe hain. Aur un ká mewa kháne ke liye, aur un ká pattá dawá ke liye hogá.

13 Khudáwand Khudá yún kahtá hai, ki Yih wuh sarhadd hai, jis ke bamújib tum Isráel ke bárah firqon ke mutábiq zamín ko apní mírás men láoge. Yúsuf ke liye do hissa. 14 Aur tum ek dúsre ke sáth use mírás men láoge, jis kí bábat

main ne tumháre bápdádon ke dene ko apná háth utháyá, aur yih zamín tumhárí mírás men paṛegí.

15 Aur uttar taraf zamín kí yihí sarhadd hogí: baṛe samundar se leke Khatlún kí ráh Sidád jáne kí ráh, 16 Hamát, Biarátah Sibraim jo Dimishq kí sarhadd aur Hamát kí sarhadd ke mábain hai, aur bíchwálá Hasír jo Haurán ke kanáre par hai. 17 Aur samundar se sarhadd yih hogí, yáne Hasar Ainán Dimishq kí sarhadd aur uttar uttar taraf ko, aur Hamát kí sarhadd, aur yih shimálí sarhadd hai. 18 Aur púrabí sarhadd Haurán men aur Dimishq aur Jiliahd men Isráel kí zamín men Yardan hai; sarhadd se púrab ke samundar tak paimáish karoge, aur yih púrab kí sarhadd hai. 19 Aur dakhin kí sarhadd dakhin taraf yih hai, yáne Tamar se Maríbát ke pánion tak jo Qádis men hai, wádí, baṛe samundar tak. Yihí dakhin kí sarhadd dakhin taraf hai. 20 Aur usí sarhadd se Hamát ke muqábil baṛá samundar pachhim kí sarhadd hogá: yihí pachhim kí sarhadd hai.

21 Isí tarah tum Isráel ke firqon ke mutábiq zamín ko ápas men taqsím karoge. 22 Aur yún hogá ki tum apne ko aur un begánon ko, jo tumháre darmiyán baste hain, aur tumháre darmiyán aulád paidá karenge, so unhen mírás ke liye qura se taqsím karoge; aur we tumhen baní Isráel ke darmiyán hamwatanon ke se honge, aur tumháre sáth Isráel ke firqon ke darmiyán mírás páwenge. 23 Aur yún hogá ki jis firqa men begána bastá hai, wahán use mírás doge, KHUDAWAND Khudá kahtá hai.

XLVIII. BA'B.

1 Aur ye firqon ke nám hain. Uttar kanáre se Khatlún kí ráh kí sarhadd tak Hamát jáne kí ráh Hasar i Ainán Dimishq kí sarhadd uttar kí taraf Hamát kí sarhadd tak, ki ye us kí púrabí aur pachhimí sarhadden hain: Dán ke liye, ek hissa. 2 Aus Dán kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Yasar ke liye ek hissa. 3 Aur Yasar kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Naftálí ke liye ek hissa. 4 Aur Naftálí kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Munassí ke liye ek hissa. 5 Aur Munassí kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Ifráim ke liye ek hissa. 6 Aur Ifráim kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Rúbin ke liye ek hissa. 7 Aur Rúbin kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Yahúdáh ke liye ek hissa. 8 Aur Yahúdáh kí sarhadd ke muttasil púrábí sarhadd se pachhimí sarhadd tak wuh guzárish hogí jo tum guzaránoge, pachís hazár nal kí chauṛán, aur dúsron ke hissa kí lambán, púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak, aur maqdis us ke darmiyán hogá. 9 Wuh guzárish jo tum log KHUDAWAND ke áge guzaránoge, so pachís hazár nal lambán men aur das hazár nal chauṛán hogí. 10 Aur yih maqaddas guzárish un ke liye, hán káhinon ke liye hogí, uttar taraf pachís hazár nal lambán aur das hazár nal chauṛán pachhim taraf, aur das hazár chauṛán púrab taraf aur pachís hazár nal lambán dakhin taraf. Aur KHUDAWAND ká maqdis us ke darmiyán hogá. 11 Yih un káhinon ke liye hogá jo Sadúq ke beṭon men se taqdís kiye gaye hain, jinhon ne mere hukm ko hifz kiyá, jo gumráh na húe, jab Isráel gumráh húe, jaisá ki baní Láwí gumráh húe. 12 Aur zamín kí yih guzárish

jo guzarání jâtí hai, baní Láwí kí sarhadd ke muttasil un ke liye muqaddas chíz hogí.

13 Aur káhinon kí sarhadd ke muqábil baní Láwí ke liye pachís hazár nal lambán men aur das hazár nal chaurán men honge; filjumla pachís hazár nal lambán men aur das hazár nal chaurán men honge. 14 Aur we us men se na to bechenge, aur na zamín ká pahlá hásil badlenge, na apne qabza se khárij karenge; kyúnki wuh Khudawand ká muqaddas hai. 15 Aur wuh pánch hazár nal jo chaurán men se bach rahá, us pachís hazár nal ke muqábil bastí aur nawáhí ke liye nápák jagah hogí, aur shahr us ke darmiyán hogá. 16 Aur us kí paimáishen ye hongí: uttar taraf chár hazár pán sai nal, aur dakhin taraf chár hazár pán sai nal, aur púrab taraf chár hazár pán sai nal, aur pachhim taraf chár hazár pán sai nal. 17 Aur shahr kí nawáhí uttar taraf do sau pachás nal, aur dakhin taraf do sai pachás nal, aur púrab taraf do sai pachás nal, aur pachhim taraf do sai pachás nal. 18 Aur lambán kí bachtí jo muqaddas guzárish ke muqábil hai, púrab taraf das hazár, aur pachhim taraf das hazár nal hogí, aur wuh muqaddas guzárish ke muqábil hogí, aur us ká hásil shahr ke khádimon kí khurák ke liye hogá. 19 Aur shahr ke khádim Isráel ke sáre firqon men se us kí khidmat karenge. 20 Sárí guzárish lambán men pachís hazár aur chaurán men pachís hazár hogí; tum muqaddas guzárish ko chaukhúnthá karke shahr kí milkiyat ke sáth guzaránoge. 21 Aur bachtí jo muqaddas guzárish, aur shahr kí milkiyat kí donon taraf jo guzárish ke pachís hazár nal ke muqábil púrab taraf, aur pachís hazár nal ke muqábil pachhim taraf sardár ke hisson ke muqábil hai, so sardár ke liye hogí, aur wuh muqaddas guzárish aur ghar ká maqdis us ke darmiyán honge. 22 Aur baní Láwí kí milkiyat se aur shahr kí milkiyat se leke jo sardár kí milkiyat ke darmiyán hai, mábain Yahúdáh kí sarhadd aur Binyamín kí sarhadd ke, sardár ke liye hogí.

23 Aur báqí firqe ká aisáhí hogá: so púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Binyamín ke liye ek hissa. 24 Aur Binyamín kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Samaún ke liye ek hissa. 25 Aur Samaún kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Ishakár ke liye ek hissa. 26 Aur Ishakár kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Zabúlún ke liye ek hissa. 27 Aur Zabúlún kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Jadd ke liye ek hissa. 28 Aur Jadd kí sarhadd ke muttasil dakhin taraf dakhin kanáre kí sarhadd, jo Tamar se leke Maribah ke pání tak jo Qádis men hai, aur daryá tak bare samundar kí taraf hogí. 29 Yih wuh zamín hai jise tum mírás ke liye Isráel ke firqon ko qura se taqsím karoge, aur ye un ke hisse hain, Khudawand Khudá kahtá hai.

30 Aur ye uttar taraf ko shahr ke makhárij hain, chár hazár pán sai nal. 31 Aur shahr ke phátak Isráel ke firqon se námzad honge, tín phátak uttar taraf: ek phátak Rúbin ká, ek phátak Yahúdáh ká, ek phátak Láwí ká. 32 Aur púrab taraf chár hazár pán sai nal, aur tín phátak, ek phátak Yúsuf ká, ek phátak Binyamín ká, ek phátak Dán ká. 33 Aur dakhin taraf chár hazár pán sai nal, aur tín phátak: ek phátak Samaún ká, ek phátak Ishakár ká, ek phátak Zabúlún ká. 34 Aur pachhim taraf chár hazár pán sai nal, aur tín phátak ek phátak Jadd ká, ek phátak Yasar ká, ek phátak Naftálí ká. 35 Chaugird us ke athárah hazár nal hai, aur shahr ká nám isí din se yih hogá ki Khudawand wahán.

DA'NIEL KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím kí saltanat ke tisre sál meṉ Bábul ká bádsháh Nabúḳhudnazr Yarúsálam meṉ ákar use muhásara kiyá. 2 Aur Ḳhudáwand ne Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ko Bait ul muqaddas ke báze zurúf samet us ke háth meṉ hawále kiyá, jinheṉ us ne Sinaár kí zamín meṉ apne mábúd ke ghar meṉ le gayá, aur us ne zurúf ko apne mábúd ke ganjíne meṉ pahuncháyá. 3 Aur bádsháh ne apne ḳhwájasará Aspinás ko farmáyá, ki baní Isráel meṉ se, aur bádsháh kí nasl meṉ se aur ámíroṉ meṉ se láwe 4 Un jawánoṉ ko, jo beaib aur ḳhúbsúrat aur har tarah kí hikmat meṉ máhir aur dánishmand aur sáhib i ilm, ki bádsháh kí dargáh kí ḳhidmat ke láiq, aur Kasdíoṉ ke ilm aur zubán síkhne ke qábil hoṉ. 5 Aur bádsháh ne un ke liye bádsháhí ḳhurák meṉ se aur apne píne ke wain meṉ se rozína muqarrar kiyá, aur tín sál tak unheṉ tarbíyat kiyá ki tín baras bád bádsháh kí ḳhidmat meṉ házir hoṉ. 6 Un ke darmiyán baní Yahúdáh meṉ se Dániel aur Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh. 7 Aur ḳhwájasará ne un ke aur nám rakhe yáne Dániel ko Belchásar aur Hananiyáh ko Sadrak aur Mísáil ko Mísak aur Azariyáh ko Abadnajú kahá.

8 Lekin Dániel ne apne dil meṉ ṭháná ki maiṉ apne taíṉ bádsháhí ḳhurák aur us ke píne ke rozína ke wain se nápák na karúngí, aur us ne ḳhwájasará se darḳhwást kí, ki maiṉ apne ko nápák na karúṉ. 9 Aur Ḳhudá ne Dániel ko ḳhwájasará kí nazar meṉ muazzaz o mahbúb karwáyá thá. 10 Aur ḳhwájasará ne Dániel se kahá, ki Maiṉ apne ḳhudáwand bádsháh se, jis ne tumhárá khání píná muqarrar kiyá hai, ḍartá húṉ, ki kaheko tumháre chihre us ke huzúr tumháre rafíqoṉ ke chihre se malúl nazar áweṉ, to tum mere sir ko isí tarah se ḳhatra meṉ ḍáloge. 11 Tab Dániel ne Malsar ko, jise ḳhwájasará ne Dániel aur Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh par muḳhtár kiyá thá, kahá, 12 Ki Maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki tú das roz tak apne bandoṉ kí ázmáish le, aur hameṉ kháne ko tarkárí aur píne ko pání de. 13 Bád us ke hamáre chihre aur un jawánoṉ ke jo bádsháhí ḳhurák ke rozína se kháte haiṉ, dekhe jáeṉ, tab tú jaisá dekhe, waisá apne bandoṉ se kar. 14 Aur us ne un kí yih bát mání, aur das roz tak unheṉ ázmátá rahá. 15 Aur bád das roz ke un ke chihre un sab jawánoṉ ke chihre se jo bádsháhí ḳhurák ke rozína se kháte the, ḳhushnumá aur farbih nazar áe. 16 Tab Malsar ne un se us ḳhurák aur wain ko, jo un ke liye muqarrar thá, mauqúf kiyá, aur unheṉ tarkáríáṉ díṉ. 17 Tab Ḳhudá ne un chároṉ jawánoṉ ko márifat aur har tarah kí hikmat aur ilm meṉ mahárat baḳhshí, aur Dániel ko har tarah ke rúyá aur ḳhwáb meṉ kámil kiyá. 18 Aur bád un dinoṉ ke, jo bádsháh ne un ke házir karne ke liye muaiyan kiyá thá, ḳhwájasará ne unheṉ Nabúḳhudnazr ke huzúr pahuncháyá. 19 Aur bádsháh ne un se kalám kiyá, aur un meṉ se Dániel aur Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh kí mánind koí na thá, is liye we bádsháh ke muqarrib húe. 20 Aur har tarah kí hikmat o márifat meṉ ki bádsháh ne un se púchhá, un sáre álgíroṉ aur nujúmíoṉ se, jo us ke tamám mulk meṉ the, unheṉ dah chand dáná páyá. Aur Dániel Ḳhoras bádsháh ke pahle sál tak zinda rahá.

II. BA'B.

1 Aur Nabúkhudnazr kí saltanat ke dúsre sál meṉ Nabúkhudnazr ne aisá khwáb dekhá ki jis se us ká dil ghabrá gayá, aur us kí nínd játí rahí. 2 Tab bádsháh ne farmáyá ki fálgíroṉ aur nujúmíoṉ aur jádúgaroṉ aur Kasdíoṉ ko buláweṉ ki bádsháh ko us ke khwáboṉ kí taabír deṉ, aur we ákar bádsháh ke huzúr khaṛe húe. 3 Aur bádsháh ne un se kahá, ki Maiṉ ne ek khwáb dekhá hai, aur us khwáb ke daryáft karne ke liye merá dil ghabrátá hai. 4 Aur Kasdíoṉ ne Arámí zubán meṉ bádsháh se arz kí, ki Bádsháh, tú abad tak jítá rah. Apne bandoṉ ko khwáb batláiye, to ham us kí taabír bayán karenge. 5 Bádsháh ne jawáb meṉ Kasdíoṉ se kahá, Yih bát mujh se játí rahí hai: agar tum khwáb ko us kí taabír ke sáth bayán na karo, to tum ṭukre ṭukre kiye jáoge, aur tumháre ghar ghúre ban jáenge. 6 Aur agar khwáb aur us kí taabír bayán karo, to maiṉ tumheṉ hadiye aur inám aur baṛí izzat bakhshúngá: is liye khwáb aur us kí taabír mujh se bayán karo. 7 Unhoṉ ne phir jawáb meṉ kahá, Bádsháh apne bandoṉ ko khwáb batláwe, to ham us kí taabír kahenge. 8 Bádsháh ne jawáb meṉ kahá, ki Yaqínan maiṉ jántá húṉ, ki tum muhlat cháhte ho, is liye ki dekhte ho, ki yih wáqa mujh se játá rahá hai. 9 Lekin agar tum khwáb ko áshkár na karo, to tumháre ek hí hukm hai, ki tum ne jhúṭh aur híla kí báteṉ árásta kíṉ, táki mere áge kaho jab tak aiyám guzar jáweṉ: pas khwáb ko batláo, to maiṉ jánúṉ ki us kí taabír bhí bayán kar sakte ho. 10 Kasdíoṉ ne bádsháh se arz kí, ki Rú i zamín par aisá koí nahíṉ jo bádsháh ke matlab ko áshkár kar sake, is liye kisí bádsháh yá amír yá hákim ne ab tak aisá sawál kisí fálgír yá nujúmí yá Kasdí se nahíṉ kiyá hai. 11 Aur yih bát, jo bádsháh cháhtá hai, mushkil bát hai, aur siwá mábúdoṉ ke, jin kí sukúnat insán ke sáth nahíṉ koí nahíṉ hai, ki bádsháh ke áge use áshkár kar sake.

12 Is liye bádsháh gusse aur niháyat khashmnák húá, aur farmáyá, ki Bábul ke sáre hakímoṉ ko halák kareṉ. 13 Aur farmán niklá ki hukamá maqtúl hoṉ; tab Dániel aur us ke rafíqoṉ ko ḍhúṉḍhne lage, ki unheṉ qatl kareṉ. 14 Tab Dániel ne bádsháh ke sipahsálár Aryúk ko, jo Bábul ke hukamá ke qatl karne ko niklá thá, shuúr aur aql ke rú se jawáb diyá. 15 Us ne bádsháh ke sipahsálár Aryúk ke jawáb meṉ kahá, ki Yih hukm bádsháh se aisá jald káheko niklá hai? Tab Aryúk ne Dániel se us kí haqíqat kahí. 16 Aur Dániel ne bhítar jáke bádsháh se arz kí, ki Mujhe muhlat mile, to maiṉ bádsháh ke huzúr taabír bayán karúngá. 17 Tab Dániel ne apne ghar jáke Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh apne rafíqoṉ ko khabar dí, 18 Tá ki we is ráz ke báb meṉ ásmán ke Khudá se rahmat cháheṉ, na ho ki Dániel aur us ke rafíq báqí hukamá i Bábul ke sáth maqtúl hoṉ.

19 Tab Dániel par rát ke khwáb meṉ wuh ráz khulá, aur Dániel ne ásmán ke Khudá ká shukr kiyá. 20 Dániel bolá aur kahá, ki Khudá ká nám tá abad mubárak ho, ki hikmat aur qudrat us hí kí hai. 21 Kyúnki wuh mausimoṉ aur waqtoṉ ko tabdíl kartá hai, wuh bádsháhoṉ ko takht se girá detá, aur bádsháhoṉ ko biṭhlátá hai, wuh hakímoṉ ko hikmat aur dánishmandoṉ ko dánish ináyat kartá hai. 22 Wuh gáib aur poshída chízoṉ ko záhir kartá hai, aur jo kuchh andhere meṉ hai, use jántá hai, aur núr usí ke sáth rahtá hai. 23 Ai mere ábá ke Khudá, jis ne mujhe hikmat aur qúwat bakhshí, aur ham ne tujh se ab jin bátoṉ kí dar-

khwást kí, unheṇ mujh par áshkar kiyá, maiṇ terá shukr o saná kartá húṇ, ki tú ne bádsháh ke matlab ko ham par záhir kiyá hai.

24 Bád us ke Dániel ne Aryúk ke huzúr, jo bádsháh kí taraf se hukamá i Bábul ke qatl ke liye muqarrar húá thá, áyá, aur us se yúṇ kahá, ki Bábul ke hukamá ko halák mat kar, mujhe bádsháh ke huzúr le chal, maiṇ bádsháh ke liye taabír bayán karúngá. 25 Tab Aryúk ne Dániel ko shitábí se bádsháh ke huzúr le gayá, aur arz kí, ki Maiṇ ne Yahúdáh ke asíroṇ meṇ se ek shakhs ko páyá hai, jo bádsháh ke liye taabír bayán karegá. 26 Bádsháh ne Dániel se, jis ká laqab Belchásar thá, jawáb meṇ kahá, Kyá tú us khwáb ko, jo maiṇ ne dekhá, aur us kí taabír mujh se bayán kar saktá hai? 27 Dániel ne bádsháh ke huzúr jawáb diyá, aur kahá, Yih ráz ki jis ká mutálaba bádsháh ne kiyá hai, hukamá aur nujúmí aur jádúgar aur fálgír bayán kar nahín sakte, 28 Lekin ásmán par ek Khudá hai, jo rázoṇ ko kholtá hai, aur wuh Nabúkhudnazr bádsháh ko jatátá hai, ki ákhirí aiyám meṇ kyá hogá. Áp ká khwáb aur áp ke palang par ke rúyát ye haiṇ. 29 Tú, ai bádsháh, apne palang par letá húá fikr meṇ áyá, ki ákhirí zamáne meṇ kyá hogá; aur wuh jo rázoṇ ká kholnewálá hai, tujh par záhir kartá hai, ki kyá wáqa hogá. 30 Lekin yih ráz mujh par khulá, na is liye ki mujh meṇ sab zindoṇ se ziyáda hikmat hai, balki is liye ki bádsháh se taabír bayán karúṇ, aur tá ki tú apne dil ke tasauwuroṇ ko pahcháne.

31 Tú ne, ai bádsháh, rúyat dekhí, ki ek azím shakl: wuh azím shakl jis kí raunaq be niháyat thí, tere sámhne kharí húí, aur us kí súrat haibatnák thí. 32 Us shakl ká sir khális sone se thá, us ká sína aur bázú chándí ká, us ká shikam aur ráneṇ támbe kí thíṇ; 33 Us kí sáqeṇ lohe kí, aur us ke pánw kuchh lohe aur kuchh miṭṭí ke the. 34 Aur áp ne dekhá, ki ek patthar be wasíle háthoṇ ke taráshá gayá, jo us shakl ke páoṇ par, ki kuchh lohe aur miṭṭí ke the, lagá, aur use ṭukre ṭukre kiyá. 35 Tab lohe aur miṭṭí aur támbe aur chándí aur sone ṭukre ṭukre kiye gaye, aur tábistání khaliyán kí bhúsí kí mánind húe, aur hawá unheṇ uṛá le gaí, yaháṇ tak ki us kí patá na milí, aur wuh patthar jis ne shakl ko márá, ek baṛá paháṛ ban gayá, aur tamám zamín ko bhar diyá. 36 Wuh khwáb yih hai, aur us kí taabír bádsháh ke huzúr bayán kartá húṇ.

37 Tú, ai bádsháh, bádsháhoṇ ká bádsháh hai, is liye ki ásmán ke Khudá ne tujhe hukúmat aur tawánáí aur qúwat aur shaukat bakhshí hai. 38 Aur jaháṇ kahíṇ baní Ádam sukúnat karte haiṇ, us ne maidán ke haiwán aur hawá ke parinde tere hawále kiye, aur tujhe un sabhoṇ ká hákim kiyá: tú hí wuh sone ká sir hai. 39 Aur tere bád dúsrí saltanat tujh se kamtar uṭhegí, aur us ke bád ek aur saltanat támbe kí, jo tamám zamín par hukúmat kareg ; 40 Aur chauthí saltanat lohe kí mánind mazbút hogí, aur jis tarah ki lohá sab chízoṇ ko ṭukre ṭukre aur raqíq kartá hai, aur jaisá lohá un sabhoṇ ko toṛtá hai, usí tarah wuh toṛegí aur reza karegí. 41 Aur jo ki tú ne dekhá, ki us ke pánw aur ungliáṇ kuchh sifál aur kuchh lohe se thíṇ, so wuh saltanat mutafarraq hogí; magar is liye ki tú ne us meṇ lohe ko sifál se mile húe dekhá, so lohe kí qúwat us meṇ hogí. 42 Aur jaisí ki páoṇ kí ungliáṇ kuchh lohe kuchh sifál se thíṇ, so wuh saltanat kuchh qawí kuchh zaíf hogí. 43 Aur jo ki tú ne lohe ko miṭṭí se mile húe dekhá, we apne ko insán kí nasl se miláwenge, lekin jaisá lohá miṭṭí se nahíṇ miltá, taisá we ápus meṇ mile na rahenge. 44 Aur un bádsháhoṇ ke aiyám meṇ ásmán ká Khudá ek saltanat

barpá karegá jo tá abad nest na howegí, aur us kí saltanat dúsrí qaum ke qabze meṉ na paṛegí; wuh un sab mamlukatoṉ ko ṭukre ṭukre aur nest karegí, aur áp tá abad qáim rahegí: 45 Jaisá ki tú ne dekhá ki ek patthar, be wasíle háthoṉ ke, koh se taráshá gayá, aur us ne lohe aur támbe aur miṭṭí aur chándí aur sone ko ṭukre ṭukre kiyá. Ḳhudá Taálá ne bádsháh ko áshkár kiyá ki bád us ke kyá wáqa hogí, aur yih ḳhwáb yaqín hai, aur us kí taabír sahíh.

46 Tab sháh Nabúḳhudnazr sar ba zamín húá, aur Dániel ko sijda kiyá, aur farmáyá ki us ke áge hadiya aur lubán guzaráweṉ. 47 Bádsháh ne Dániel se kahá, ki Haqíqat meṉ terá Khudá mábúdoṉ ká Ḳhudá, aur málikoṉ ká Ḳhudáwand aur rázoṉ ká kashshf hai, is liye ki tú is ráz ko khol saká. 48 Tab bádsháh ne Dániel ko sarfaráz kiyá, aur use bahutere achchhe achchhe inám diye, aur use Bábul ke sáre súbe par súbadár aur Bábul ke hukamá par sardároṉ ká sardár ṭhaharáyá. 49 Tab Dániel ne bádsháh se darḳhwást kí, ki Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ko Bábul ke súba kí kárpardází meṉ muqarrar kiyá, lekin Dániel bádsháh kí dargáh meṉ házir rahá.

III. BAB.

1 Aur Nabúḳhudnazr ne ek sone kí múrat banwáí jis kí lambáí sáṭh háth aur chauṛáí chha háth kí thí, aur use Daura ke maidán súba i Bábul meṉ khaṛá kiyá. 2 Tab Nabuḳhudnazr bádsháh ne bhejá ki amíroṉ aur hákimoṉ aur sardároṉ aur munsifoṉ aur ḳhazánadároṉ aur mashwarakároṉ aur mujtahidoṉ aur sáre súboṉ ke mansabdároṉ ko jama kareṉ, táki us múrat kí, jise Nabúḳhudnazr ne khaṛá kiyá, taqdís karne ko áweṉ. 3 Tab amír aur hákim aur sardár aur munsif aur ḳhazánadár aur mashawarakár aur mujtahid aur súboṉ ke sáre mansabdár us múrat kí taqdís ke liye, jise Nabúḳhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá thá, jama húe, aur us múrat ke áge, jise Nabúḳhudnazr ne khaṛá kiyá thá, khaṛe húe. 4 Tab ek munádí ne buland áwáz se pukárá, ki Ai qaumo, ai guroho, aur ai zabáno, tumháre liye yih hukm hai, 5 Ki jis waqt karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur chagána aur har tarah ke báje kí áwáz suno, to us múrat ke áge, jise Nabúḳhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá hai, sarnigún hoo, aur sijda karo. 6 Aur jo koí sarnigún na ho, aur sijda na kare, to usí ghaṛí jaltí bhaṭṭhí ke bích meṉ ḍálá jáegá. 7 Is liye jis dam ki sárí qaumoṉ ne karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur har tarah ke báje ki áwáz suní, usí dam sárí qaumeṉ aur guroheṉ aur zubáneṉ us múrat ke áge, jise Nabúḳhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá thá, sarnigún húíṉ, aur sijda kiyá.

8 Lekin us waqt kaí ek Kasdí házir húe, aur Yahúdíoṉ par tuhmat lagáí. 9 Unhoṉ ne Nabúḳhudnazr bádsháh ke áge arz kí, Ai bádsháh, tá abad jítá rah. 10 Ai bádsháh, tú ne hukm kiyá hai, ki jo koí karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur chagána aur har tarah ke báje kí áwáz sune, so us sone kí múrat ke áge jhuke aur sijda kare; 11 Aur jo koí na jhuke aur sijda na kare, so ek jaltí bhaṭṭhí ke bích meṉ ḍálá jáegá. 12 Ab chand Yahúdí haiṉ, jinheṉ áp ne Bábul ke súbe kí kárpardází par muaiyan kiyá hai, yáne Sadrak aur Mísak aur Abadnajú, ye shaḳhs tujh par mutawajjih nahíṉ hote, aur áp ke mábúdoṉ kí ibádat nahíṉ karte haiṉ, aur us sone kí múrat ko, jise áp ne khaṛá kiyá, sijda nahíṉ karte.

pukárenge, par wuh un kí nahín sunegá, aur wuh us wáqt un se apná munh poshída karegá, kyúnki unhon ne apne aamál men burái kí hai.

5 Un nabíon liye, ki jo mere logon ko gumráh karte hain, aur jab tak apne dánton se kuchh kátne páte hain, áfíyat kí ḳhabar dete hain, aur jo koí unke munh men kuchh nahín detá hai, us se jang i muqaddas karte hain, Ḳhudáwand yún farmatá hai: 6 Is sabab tumháre liye rát hogí, ki tum rúyá nahín dekhoge, aur tumháre liye táríkí hogí, jo áyande kí ḳhabar nahín doge, aur nabíon par áftáb gurúb hogá, aur unke liye din andherá ban jáegá. 7 Aur gaibdán pashemán howenge, aur áyande kí ḳhabardenewále sharm páwenge, hán sáre log lab chhipáwenge, kyúnki Ḳhudá se kuchh jawáb nahín hai. 8 Lekin main qudrat se, Ḳhudáwand kí rúh se, aur rástí aur qúwat se bhar púr húá hún, táki Yaaqúb ko us ká gunáh aur Isráel ko uskí ḳhatá jatáún.

9 Main iltimás kartá hún, ki Ai Yaaqúb ke gharáne ke sardáro, aur ai Isráel ke gharáne ke qázío, tum log jo adálat se adáwat rakhte ho, aur sárí rástí ko ultá karte ho, is bát ko suno. 10 We Saihún ko ḳhúnrezí se, aur Yarúsalam ko be insáfí se banáte hain. 11 Us ke sardár rishwat leke hukm karte hain, aur us ke káhin ajrat leke taalím dete hain, aur us ke gaibdán zar ke liye áyande kí ḳhabar dete hain; we tis par bhí Ḳhudáwand par bharosá rakhte hain, aur kahte hain, Kyá Ḳhudáwand hamáre darmiyán nahín? koi balá ham par nahín áwegí. 12 Is liye Saihún tumháre sabab khet kí tarah jotá jáegá, aur Yarúsalam toda toda ban jáegá, aur haikal ká pahár jangal ke únche makánon kí tarah ho jáegá.

IV. BÁB.

1 Lekin áḳhirí dinon men aisá hogá, ki Ḳhudáwand ke ghar ká pahár paháron kí choṭí par qáim hogá, aur sáre ṭílon se únchá kiyá jáegá, aur ummaten us kí taraf sailán karengí. 2 Aur bahuterí qaumen áwengí, aur kahengí, ki Chalo, ki ham log Ḳudáwand ke pahár aur Yaaqúb ke Ḳhudá ke ghar ko chaṛh jáen, aur wuh hamen apní ráhen sikhláwegá, aur ham log us ke raston men raftár karenge. Kyúnki sharíat Saihún se, aur Ḳhudáwand ká kalám Yarúsalam se niklegá. 3 Aur wuh bahuterí qaumon ke darmiyán hukúmat karegá, aur dúr ke zabardast qaumon ko ḍánṭegá: we apní talwár ko toṛkar hal banáwenge, aur apne barchhon se hansúe; ek qaum dúsrí qaum par talwár nahín uṭháwegí, tis píchhe we laṛáí nahín síkhenge. 4 Tab we har koí apní apní ták ke níche aur anjír ke peṛ tale baiṭhenge, aur unhen koí nahín ḍaráwegá: kyúnki Rabb ul afwáj kí zubán ne is bát ko farmáyá hai. 5 Kyúnki sárí qaumen har koí apne apne maabúd ke nám par chalenge, aur ham log Ḳhudawand apne Ḳhudá ke nám par hamesha ke liye aur abad tak raftár karenge.

6 Ḳhudáwand farmátá hai, ki Main usí din men langron ko faráham karúngí, aur parágandon ko, aur unko, jin se main ne badsulúkí kí, baṭorúngí. 7 Aur main langron ko bache húe log karúngá, aur parágandon ko zoráwar qaum banáúngá; aur Ḳhudáwand ab se abad ul ábád tak Saihún ke pahár men un par saltanat karegá. 8 Aur tú ai mijdal i adr, ufal i bint i Saihún, tujhe aglí saltanat milegí, aur Bint i Yarúsalam kí bádsháhat howegí.

9 Ab tú kyún chillátí hai? Kyá tujh men koí bádsháh nahín hai? kyá terá

saláhkár nest húá hai? kyúnki tujhe jannewálí aurat kí píṛeṉ lagíṉ hain. 10 Ai Saihún kí beṭí, tú jannewálí aurat kí tarah dukh uṭhá, aur tujhe píṛeṉ lageṉ, kyúnki tú ab shahr se báhar niklegí, aur maidán meṉ rahegí, aur Bábul tak jáegí, waháṉ naját páegí, waháṉ Ḳhudáwand tujh ko dushmanoṉ ke qabze se chhuṛáwegá.

11 Aur ab bahuterí qaumeṉ terí mukhálafat meṉ jama hotí haiṉ, aur kahtí haiṉ, Wuh palisht howe, aur hamárí nazar Saihún par lage. 12 Par we log Ḳhudáwand kí fikroṉ se wáqif nahíṉ haiṉ, aur us kí maslahat ko nahíṉ jánte, kyúnki wuh unheṉ gaṭṭhoṉ kí tarah khaliyán meṉ jama karegá. 13 Ai Saihún kí beṭí, uṭh aur malá kar, kyúnki maiṉ tere síngoṉ ko faulád, aur tere khuroṉ ko pítal banáúngá, aur tú bahuterí qaumoṉ ko ṭukṛe ṭukṛe karegí; aur maiṉ un ke hásil ko Ḳhudáwand ke liye, aur un kí daulat ko sárí zamín ke málik ke liye haram karúngá.

V. BÁB.

1 Ai bint i jihád, ab tú jadd o jihd kar: we ham par muhásara lagáte haiṉ, we Isráel ke hákim ke gál par chhaṛí se márte haiṉ. 2 Par ai Baitlahm Ifrátah, báwujúde ki tú Yahúdáh ke hazároṉ meṉ chhoṭá hai, taubhí tujh meṉ se mere liye wuh shaḳhs niklegá, jo Isráel meṉ hukúmat karegá, aur us ká nikalná qadím se, aiyám ul azal se hai. 3 Is liye wuh unheṉ us waqt tak somp degá ki jannewálí jane: tab us ke báqí bháí baní Isráel ke pás phir áwenge. 4 Aur wuh Ḳhudáwand kí qudrat se, háṉ Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke nám kí buzurgí se khaṛá hogá, aur charáwegá, aur we log basenge, kyúnki ab wuh zamín kí hadd tak buzurg hogá. 5 Aur yih miláp ká báis ṭhaharegí. Aur jab Asúr hamárí zamín meṉ áwegá, aur hamáre mahalloṉ meṉ pánw rakhegá, tab ham us kí mukhálafat meṉ sát charwáhe aur áṭh sarguroh uṭháwenge. 6 Aur we talwár se Asúr kí zamín ko aur Namrúd kí sarzamín ko us ke darwázoṉ meṉ wírán karenge, aur jab Asúr hamárí zamín meṉ áwegá, aur hamárí sarhaddoṉ meṉ qadam rakhegá, tab wuh ham ko us se bacháwegá. 7 Aur Yaaqúb ke báqí log aksar qaumoṉ ke darmiyán aise honge jaisá os Ḳhudáwand se, aur jaisá menh ghás par, jo na muntazir insán ká, aur na umedwár baní Ádam ká hai. 8 Aur Yaaqúb ke báqí log qaumoṉ ke darmiyán bahuterí ummatoṉ ke darmiyán aise honge, jaisá sher babar maidán ke wahshíoṉ ke bích, aur jaisá jawán sher bheṛoṉ ke galle meṉ hotá hai, ki jab wuh un ke darmiyán guzar kartá hai, tad páemál kartá hai, aur pháṛtá hai, aur koí chhuṛánewálá nahíṉ. 9 Háth terá tere dushmanoṉ par uṭhegá, aur tere sáre mukhálif nest ho jáenge.

10 Aur usí din meṉ yúṉ hogá, Ḳhudáwand farmátá hai, ki maiṉ tere darmiyán se tere ghoṛoṉ ko káṭ ḍálúngá, aur terí gáṛíoṉ ko nest karúngá; 11 Aur terí sarzamín ke shahroṉ ko miṭá ḍálúngá, aur tere sáre qalaoṉ ko ḍhá dúngá, 12 Aur maiṉ jádúgaríáṉ tere háth meṉ se munqata karúngá, aur tere jádúgar phir na honge; 13 Aur terí taráshí húí múratoṉ ko aur tere butoṉ ko tere darmiyán se káṭ ḍálúngá, aur tú áge apne háth ke kámoṉ ko nahíṉ pújegá: 14 Aur maiṉ terí Yasíratoṉ ko tere darmiyán se ukháṛ ḍálúngá, aur tere shahroṉ ko tabáh karúngá; 15 Aur maiṉ gusse aur qahr ke sáth gairqaumoṉ se, jo shinawá na húe, intiqám lúngá.

VI. BÁB.

1 Ab tum log Khudáwand ká kalám suno, ki Uṭh, pahároṉ se mubáhasa kar, aur sáre ṭíle terí áwáz ko suneṉ. 2 Ai sáre pahár, aur zamín kí mazbút neweṉ, Khudáwand kí bahs ko suno; kyúnki Khudáwand apne logoṉ se bahs rakhtá hai, aur wuh Isráel se mubáhasa karegá.

3 Ai mere log, maiṉ ne tum se kyá kiyá hai? aur tumheṉ kis bát meṉ taklíf diyá hai? So tum mujh par gawáhí do. 4 Kyúnki maiṉ tum ko Misr kí zamín se nikál láyá, aur gulámoṉ ke ghar se mol kar chhuṛá diyá, aur tere áge Músá aur Hárún aur Miryam ko bhí bhejá hai. 5 Ai mere log, yád karo, ki Moab ke bádsháh Balaq ne kyá mashwarat kiyá, aur Baúr ke beṭe Balaám ne Santín se Jiljál tak use kyá jawáb diyá hai, táki tum Khudáwand kí rásti se wáqif ho.

6 Maiṉ kyá leke Khudáwand ke huzúr meṉ áúṉ, aur Haqq Taálá ke áge kyúnkar sijda karúṉ? Kyá charháwoṉ aur ek sál ke bachhṛoṉ ko lekar us ke áge áúngá? 7 Kyá Khudáwand hazár menḍhe se yá tel kí das hazár nahr se khush hogá? Kyá maiṉ apne pahlauṭe ko apne gunáh ke iwaz, apne peṭ ke phal ko apní ján kí khatíyat ke liye de dálúngá? 8 Ai insán, us ne tujhe, jo nek hai, so sikhláyá hai; aur Khudáwand tujh se aur kyá cháhtá hai, ki tú rásti kare, aur nekí ko piyár kare, aur apne Khudá ke sáth farotani se raftár kare?

9 Khudáwand kí áwáz shahr ko pukártí hai, aur jo aqlmand hai, tere nám ko dekhegá; chhaṛí kí, aur us kí, jis ne use ṭhaharáyá hai, suno. 10 Kyá ab tak sharír ke ghar meṉ sharárat ke khazáne haiṉ, aur halkí laanatí Aifah hai? 11 Kyá maiṉ un ke pás, jo dagá kí tarázú aur jhúṭh wazn ke thaile rakhte haiṉ, Quddús hoúngá? 12 Is liye ki us ke daulatmand log zulm se bhare haiṉ, aur us ke báshinde jhúṭh bolte haiṉ, aur un ke munh meṉ un kí zubán makr se pur hai: 13 Is liye maiṉ tujhe márte húe aur tere gunáhoṉ ke sabab tujh ko wírán karte húe alíl karúngí. 14 Tú kháwegá, par ásúda nahíṉ hogá, aur tere darmiyán udásí howegí; tú pakṛegá, par nahíṉ chhuṛá legí, aur jo kuchh ki tú chhuṛá legá, maiṉ use talwár ke hawále karúngá. 15 Tú boegá, par káṭegá nahíṉ, zaitún ko kolhú meṉ peṛegá, par apne par tel nahíṉ malegá, aur tú nayí sharáb ko taiyár karegá, par nahíṉ píegá. 16 Kyúnki Umrí ke qawánín aur Akhiab ke gharáne ke aamál jári haiṉ, aur tum log un ke qáida par raftár karte ho: táki maiṉ tum ko ek wírána banáúṉ, aur us ke rahnewáloṉ ko hiqárat o hairat ká sabab ṭhaharáúṉ; is liye tum log mere logoṉ kí ruswáí uṭháoge.

VII. BÁB.

1 Afsos mujh par, kyúnki merá aisá hál hai, jaisá tábistání mewe baṭorne ke baad aur angúr kí fasl laune ke baad hotá hai: kháne ká koí angúr nahíṉ, koí pahlá phal nahíṉ, jis ká merá jí mushtáq ho. 2 Muqaddas log zamín se játe rahte haiṉ, rástkár baní Ádam meṉ nahíṉ milte; sab ke sab khúnrezí ke liye ghát meṉ haiṉ; har koí jál bichhákar apne bháí ko shikár kartá hai. 3 Badkárí khúb bajá láne ko dastchálák haiṉ; sardár rishwat cháhtá hai, hákim ajrat ke liye hukm kartá hai, aur baṛe ádmí apne nafs kí hirs kí báteṉ karte haiṉ, aur isí tarah burí bandish karte haiṉ. 4 Un meṉ se, jo afzal haiṉ, so jharberí kí mánind haiṉ, aur jo baṛe rástkár

haiṉ, so káṉṭoṉ kí ṭaṭṭí se tez haiṉ. Tere nigáhbánoṉ ká din, háṉ tere intiqám ká din átá hai: un kí ghabráhaṭ abhí howegí. 5 Tum log dost par iatimád na karo, maalúf par bharosá na rakho, háṉ apní hamkanár jorú se apne munh ke darwáze band rakh. 6 Kyúnki beṭá apne báp ko beizzat kartá hai, aur beṭí apní má se, aur bahú sás se dushmaní kartí hai, aur ádmí ke dushman us ke ghar ke log haiṉ.

7 Lekin maiṉ Ḳhudáwand kí taraf dekhúngí, aur apne najátdenewále Ḳhudá ká muntazir rahúngá; merá Khudá merí sunegá. 8 Ai mere dushmano, tum mujh par faḳhr na karo, ki jab maiṉ girúngí, to uṭhúngí, jab andhere meṉ baiṭhúngá, to Ḳhudáwand mere liye núr hogá. 9 Is liye ki maiṉ Ḳhudáwand ká gunáhgár húá húṉ, us ká qahr bardásht karúngá, jab tak ki wuh mere dáwá kí bahs kare, aur mere liye infisál kare, mujhe roshní meṉ nikále, aur maiṉ us kí nekí ko dekhúṉ. 10 Tab merá dushman us hálat ko dekhegá, aur jo mujhe kahtá thá, ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá kaháṉ hai, use sharmindagí gher legí; merí áṉkheṉ use dekhengí, wuh galíoṉ ke chihle kí mánind latáṛá jáegá.

11 Din terí díwároṉ ke banáne ko átá hai, usí din terá haqq dúr tak pahunchegá. 12 Usí din meṉ log Asúr se, aur Misr ke shahroṉ se, aur Misr se nahr tak, aur samundar se samundar tak aur kohistán se kohistán tak tujh pás áwenge. 13 Lekin peshtar us se zamín apne báshindoṉ par un ke kámoṉ ke phaloṉ ke sabab wírán hogí.

14 Tú apná asá leke apní qaum ko, yaane apní ḳháss maurúsí jhunḍ ko, jo ban meṉ Karmil ke andar akele nirále rahte haiṉ, charáiyo. Unheṉ Basan aur Jiliád meṉ agle dinoṉ ke taur par charne díjiyo. 15 Misr kí zamín se nikalne ke dinoṉ kí mánind maiṉ us ko ajáib dikháúngá. 16 Gairqaumeṉ dekhengí, aur apní sárí zabardastí se pashemán howengí, we apne munh par háth rakhenge, aur un ke kán bahre honge. 17 We sámp kí tarah ḳhák cháṭenge, aur zamín ke kíṛe makoṛoṉ kí tarah apne súráḳhoṉ se nikal áwenge; we Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ke pás ḍarte áwenge, háṉ we tere tarsán howenge.

18 Tujh sá Ḳhudá kaun hai, jo gunáh baḳhshe, aur apní mírás kí bachtí ke gunáh se darguzre? Wuh apná gussa hamesha nahíṉ rakhtá hai; kyúnki wuh rahm karne se bahut ḳhush hai. 19 Wuh phiregá, wuh ham par shafqat karegá, wuhí hamáre gunáhoṉ ko maglúb karegá; háṉ tú un kí sárí ḳhatáoṉ ko samundar ke amíq meṉ ḍálegá. 20 Tú Yaaqúb se wafádárí, aur Abirahám se mihrbání karegá, jin kí bábat tú qadím dinoṉ se hamáre bápdádoṉ se qasam khátá thá.

NAHU'M.

I. BA'B.

1 Ḳalám Nínawah kí bábat. Ilqúshí Nahúm ke rúyá kí kitáb.

2 Ḳhudáwand gayúr Ḳhudá hai, aur intiqám letá hai, háṉ Ḳhudáwand intiqám letá hai, aur qáhir hai, Ḳhudáwand apne dushmanoṉ se intiqám letá hai, aur apne dushmanoṉ ke liye qahr ko rakh chhoṛtá hai. 3 Ḳhudáwand gusse meṉ dhímá, aur

qúwat meṉ buzurg hai, aur gunáhgároṉ ko be gunáh nahíṉ ṭhaharáwegá; KHUDAWAND kí ráh ándhí aur túfán meṉ hai, sáre abr us ke páoṉ ke dhúl haiṉ. 4 Wuhí daryá ko ḍánṭtá hai, aur sukhlátá hai, aur sárí nahroṉ ko ḳhushk kartá hai, Basan aur Karmil kumláte haiṉ, aur Lubnán ke phúl murjháte haiṉ. 5 Us se pahár kámpte haiṉ, aur ṭíle pighalte haiṉ, aur zamín us ke zuhúr se uṭhtí hai, háṉ sarzamín apní sárí maamúrí ṣamet. 6 Us ke qahr ke áge kaun khaṛá ho saktá hai? aur us ke gusse kí garmí meṉ kaun ṭhahartá hai? Qahr us ká ág kí tarah bíṭá játá hai, aur chaṭán us se ḍháe játe haiṉ. 7 KHUDAWAND nek hai, aur tangí ke din ek panáh hai; wuh apne mutawakkiloṉ ko pahchántá hai. 8 Lekin ab wuh us ke maqám ko baṛí sailábí se nest nábúd karegá, aur táríkí us ke dushmanoṉ ko ragedegí.

9 Tum log KHUDAWAND ke muqábale meṉ kyá sochte ho? Wuh nest nábúd karegá; tangí do bár nahíṉ uṭhegí. 10 Kyúnki we lipṭe húe kánṭoṉ kí mánind aur apne nashe se matwále haiṉ: so we súkhe púál kí tarah bilkull jaláe jáenge. 11 Ek sharír saláhkár tujh se niklá hai, jo KHUDAWAND ke muqábale meṉ bad mansúba bándhtá hai.

12 KHUDAWAND yúṉ farmátá hai, Báwujúde ki we árám se haiṉ, aur beshumár, tis par bhí we káṭe jáenge, aur faná honge; báwujúde ki maiṉ ne tujh ko dukh diyá, phir kabhí tujhe dukh na dúngá. 13 Aur ab maiṉ us ká júá terí gardan par se utár ḍálúngá, aur tere bandhanoṉ ko toṛ ḍálúngá. 14 Lekin KHUDAWAND tere haqq meṉ farmátá hai, ki tere nám se aur koí boyá na jáegá, maiṉ tere maabúdoṉ ke ghar se taráshí húí aur ḍhálí húí múratoṉ ko nest karúngá, maiṉ terí qabr banáúngá, kyúnki tú zabún hai. 15 Us ke pánw paháṛoṉ par dekh, jo ḳhushḳhabarí látá hai, aur miláp kí manádí kartá hai. Ai Yahúdáh, tú apní muqaddas ídoṉ ko kiyá kar, apní nazroṉ ko adá kar; kyúnki is ke baad sharír tere darmiyán se nahíṉ guzregá; wuh bilkull nest nábúd húá hai.

II. BÁB.

1 Parágandа karnewálá tere rúbarú chaṛh áyá hai! tú qala kí nigábání kar, ráh ko dekh rakh, kamar apní mazbút kar, tawánáí ko qúwát se ziyáda kar. 2 Kyúnki KHUDAWAND Yaaqúb kí buzurgí ko jaise Isráel kí buzurgí ke láiq hai, phir bahál karegá, kyúnki gáratgaroṉ ne unheṉ wírán kiyá hai, us kí angúrí ḍálíoṉ ko bigáṛ ḍálá hai. 3 Us ke pahlawánoṉ kí sipar surḳh húí hai, jangí mard qirmizí se mulabbas húe haiṉ, us kí taiyárí ke din meṉ gáṛíáṉ kaṭár kí ág kí mánind chamaktíáṉ haiṉ, aur bhále hiláe játe haiṉ. 4 Gáṛíán rastoṉ meṉ shiddat se hangáma uṭháwengí, we baṛe rastoṉ ke darmiyán ek dúsre ko sadma pahuncháwengí, mashaaloṉ kí sí nazar áwengí, bijlí kí sí dauṛengí.

5 Wuh apne pahlawánoṉ ko farmáwegá, we chalne meṉ ṭakkar kháwenge, we us kí díwár kí taraf tezí se dauṛenge, aur áṛ taiyár kí jáegí. 6 Nahroṉ ke darwáze khul jáenge, aur sáre mahall ghul jáenge. 7 Aur muqarrar hai, ki wuh nangí asírí meṉ jáwegí, aur us kí aurateṉ fáḳhte kí áwáz se kuṛhengí, aur chhátí píṭengí. 8 Nínawah to qadím ul aiyám se táláb ke mánind maamúr hai, par we bhágte haiṉ. We chilláwenge, ki Ṭhaharo, ṭhaharo! par koí munh nahíṉ pheregá. 9 Chándí ko lúṭo, aur sone ko lúṭo; kyúnki us ke sáre margúb bartanoṉ kí kasrat aur zínat kí kuchh intihá nahíṉ hai. 10 Wuh ḳhálí aur súná aur wírán húá hai, aur dil pi-

ghaltá hai, aur ghuṭne larazte haiṉ, aur harek kí kamar meṉ shiddat se dard hai, aur in sabhoṉ ká chihra siyáh hotá hai.

11 Sher babaroṉ kí jagah, aur sher babaroṉ ke bachchoṉ kí ḳhurák kí jagah kaháṉ hai, ki jis meṉ sher babar aur bághní, aur sher babar ke bachche phirte the, aur un ko kisí ne ḍaráyá nahíṉ? 12 Sher babar apne bachchoṉ kí ḳhurák ke muwáfiq pháṛtá thá, aur apní bághníoṉ ke liye galá ghonṭtá thá, aur apní mándoṉ ko shikár se, aur gároṉ ko pháṛe gayoṉ se bhartá thá. 13 Rabb ul afwáj farmátá hai, ki dekh, maiṉ terá dushman húṉ, aur maiṉ us kí giṛíoṉ ko ág se jaláúngá, aur talwár tere jawán sher babaroṉ ko kháwegí, aur maiṉ terá pháṛná zamín par se miṭá ḍálúngá, aur tere elchíoṉ kí áwáz phir nahíṉ suní jáegí.

III. BAB.

1 Ḳhúnrez shahr par afsos, wuh jhúṭh aur lúṭ se bhará hai, wuh lúṭne se báz nahíṉ átá. 2 Koṛoṉ kí áwáz, aur chakkoṉ kí khaṛkhaṛáhat kí sadá, aur kúdnewále ghoṛoṉ kí ṭáp ká shor, aur dauṛnewálí gáṛíon kí áwáz hai. 3 Sawár kí táḳht, aur talwár kí chamak, aur bhále kí jhalak, aur maqtúloṉ kí kasrat, aur láshoṉ kí intihá nahíṉ, we láshoṉ par chalne meṉ phanste haiṉ.

4 Us ḳhúbsúrat jádúangez záníya kí zinákárí kí kasrat se yih hotá hai, ki wuh qaumoṉ ko apní ziná se aur gharánoṉ ko apní jádúangezí se bechtí thí. 5 Rabb ul afwáj farmátá hai, ki Dekh, maiṉ terá dushman húṉ, aur tere dámanoṉ ko tere munh par kholúngá, aur qaumoṉ ko terí barahnagí, aur mamlukaton ko terí ruswáí dikhláúngá. 6 Aur tujh par makrúh nápákí ḍálúngá, aur tujhe zalíl banáúngá, aur angushtnumá karúngá. 7 Aur aisá hogá, ki jo koí tujhe dekhegá, tujh se bhágegá, aur kahegá, ki Nínawah wírán húí hai, us ke liye kaun kuṛhegá? Maiṉ tere liye tasallí denewálá kaháṉ se ḍhúnḍh láúṉ?

8 Kyá tú No-Amún se bhalá hai, jo nadíoṉ ke darmiyán basá thá, aur pání us kí chároṉ taraf the, jiskí shahrpanáh samundar thá, aur jis kí díwár daryá se baní? 9 Kúsh jo kasír, aur Misr jo beshumár, Fút aur Lúbím terí madad meṉ the. 10 Tis par bhí wuh giriftár húí, aur asírí meṉ gaí, bachche us ke sab galíoṉ ke sire par paṭke gae, aur unhoṉ ne us ke amíroṉ ke liye qura ḍálá, aur uske sáre buzurg zanjíroṉ se jakṛe gae. 11 Tú bhí mast hogí, tú chhip jáegí, tú bhí dushman ke áge se panáh ḍhúnḍhegí.

12 Tere sáre qala aise honge, jaisá anjír ká daraḳht apne pahle pake húe phaloṉ ke sáth hai, ki agar hiláyá jáe, to khánewále ke munh meṉ gir paṛe. 13 Dekh, tere log, jo tere darmiyán haiṉ, so aurateṉ haiṉ, terí zamín ke darwáze tere dushmanoṉ ke liye bilkull khole jáenge, ág tere qufloṉ ko kháwegí. 14 Tú muhásara ke liye pání khínch, apne qalaoṉ ko mazbút kar, chihle meṉ utar, aur gáre ko sán, aur pajáwe ko durust kar. 15 Waháṉ ág tujhe kháwegí, talwár tujhe káṭ ḍálegí, ṭiḍḍí kí tarah tujhe kháwegí, agarchi tú apne ko kamalá kí mánind baṛháwe, aur ṭiḍḍí kí tarah apne ko bahut kare. 16 Tú ne apne saudágaroṉ ko ásmán ke sitároṉ se ziyáda kiyá hai; ṭiḍḍí gárat kartí hai, aur uṛtí hai. 17 Tere tájdár ṭiḍḍí ke se haiṉ, aur tere sardár baṛe phaniyoṉ ke se, jo sardí ke waqt báṛoṉ ke andar rahte haiṉ, aur jab áftáb nikaltá hai, to bhágte, aur unke rahne kí jagah maalúm nahíṉ hai. 18 Ai Asúr ke bádsháh, tere gaṛaṛiye sote haiṉ, tere jawán mard árám karte haiṉ;

tere log paháṛon par parágand haip, aur koí nahín hai, jo unko baṭore. 19 Zaḳhm terá láiláj hai, terá gháo saḳht dardangez hai. Sab jo terá hál sunenge, tujh par táli bajáwenge, kyúnḳi terí sharárat kis par aksar na guzrí hogí.

HABAQQU'Q.

I. BA'B.

1 Yih wuh rúyá hai jise Habaqqúq Nabí ne musháhada kiyá.
2 Ai Ḳhudáwand, kab tak pukárún main, aur tú na sune? Tere áge zulm se faryád karún, aur tú na bacháwe?

3 Tú kyún mujhe badkáríán dikhátá, aur zor zulm ko mere áge numáyán kartá hai? Kyúnki gáratgarí aur zulm mere áge hain: aur jo fasád aur qaziya barpá karte hain, so maujúd hain. 4 Is liye sharíat sust húí hai, aur adálat kabhí záhir nahín hotí; kyúnki sharír rástkáron ko gher lete hain, is sabab beinsáfí záhir hotí hai. 5 Gair qaumon ke darmiyán dekho; aur gaur karo, aur ḳhúb taajjub karo: is liye ki main tumháre aiyám men ek kám kartá hún ki agarchi wuh tumhen batáyá jáe, taubhí na mánoge. 6 Kyúnki dekho, main Kasdíon ko uṭháúngá; we talḳhrú aur tezmizáj qaum hain, jo gairon ke maskanon ko daḳhl karne ke liye zamín kí chauṛái se guzar jáenge. 7 We ḳhaufrasán aur haibatnák hain, unká qánún aur fatwá unhín se niklegá. 8 Un ke ghoṛe chíton se bhí tezqadam hain, aur shám ke bheṛiyon se bhí ziyáda ḳhúnrez; aur un ke sawár phailenge, balki sawár un ke dúr se áwenge; we ḳhurák par dauṛnewále giddh kí tarah jhapaṭenge. 9 We sab lúṭne ko áwenge, munh un ká púrab kí hawá ke mánind chaṭegí, aur we asíron ko ret kí tarah jama karenge. 10 We bádsháhon ko haqír jánenge, aur shahzáde un ke liye ṭhaṭṭhe honge; aur we har ek qala par ṭhaṭṭhá karenge; we dhúl se morcha bándhkar use le lenge. 11 Tab us ká dil badlegá; aur wuh guzar jáegá, aur gunáhgár hogá, ki wuh apní qúwat ko apne but se samjhegá. 12 Ai mere Ḳhudáwand Ḳhudá, ai mere Quddús, kyá tú azal se nahín hai? Ham nahín marenge. Ai Ḳhudáwand, tú ne unhen adálat ke liye ṭhaharáyá hai: aur ai Ḳhudá i qádir, tú ne un ko sarzanish ke liye muqarrar kiyá hai.

13 Ankhen terí pák hain, ki tú badí ko dekh nahín saktá, aur tú sharárat par nazar kar nahín saktá hai: phir káhe ko dagábázon par nazar ḍáltá hai, aur jab sharír rástkár ko nigaltá hai, tab tú kis liye chupká rahtá hai?

14 Aur baní A'dam ko samundar kí machhlíon ke mánind, zamín ke kíṛe makoṛon kí tarah, jin ká peshwá nahín hai, kyún banátá hai? 15 We un sabhon ko bansí se uṭhá lete hain, aur apne dám se shikár karte hain, aur jál men jama karte hain: is liye we ḳhushí aur ḳhurramí karte hain.

16 Is liye we apne dám ke áge qurbáníán guzránte hain, aur jál ke áge lubán jaláte hain; kyúnki un ke wasíle se un ká hissa lazíz hai, aur ḳhurák un ke liye ziyáda. 17 Kyá is liye we apne dám ko ḳhálí karenge, aur hamesha qaumon ke qatl karne se báz na rahenge?

II. BAB.

1 Maiṉ apní dídgáh par khaṛá húṉgá, shahrpanáh par baiṭhúṉgá, aur muntazir rahúṉgá, ki dekhúṉ wuh mujhe kyá kahegí, aur maiṉ apne mubáhasa ká jawáb kyá dúṉgí. 2 Tab Ḳhudáwand ne mujhe jawáb diyá, aur kahá, ki rúyá ko likh, aur lauhe par sáf kar, ki wuh jo dauṛe, so use paṛhe.

3 Kyúnki yih rúyá ek muaiyan waqt ke liye muqarrar hai, magar áḳhir ko roshan hogá, aur jhúṭh na bolegá: agarchi wuh derí kare, taubhí us ká muntazir rah, ki wuh yaqínan pahunchegá, aur tawaqquf na karegá. 4 Dekh, us ká dil magrúr húá hai, wuh rástdil nahíṉ; par sádiq apne ímán se jíegá. 5 Aur siwáe is ke wuh mastí se gunahgár hokar mutakabbir hai, wuh apne ghar meṉ nahíṉ rahtá, wuh pátál aur maut kí mánind apná hausila baṛhátí hai, balki sárí qaumoṉ ko apne pás jama kartá hai, aur sárí ḳhilqat ko apne nazdík baṭortá hai. 6 Kyá sab ke sab us kí bábat zarb ul masal aur ṭhaṭṭhá zubán par na láwenge, aur na kahenge, ki Haif us par, ki jo gair kí chízoṉ ko baṭortá hai, kab tak? aur us par jo apne úpar bhárí maṭṭí ládtá hai! 7 Kyá tere káṭnewále achának na uṭhenge, aur tere satánewále bedár na honge, aur tú un ke liye lúṭ hogá? 8 Ki tú ne bahut sí qaumoṉ ko lúṭ liyá hai, logoṉ ke sáre bache húe tujhe lúṭ lenge: insán kí ḳhúnrezí, aur sarzamín, aur shahr aur us ke sáre báshindoṉ ke zulm ke iwaz. 9 Us par afsos, jo apne ghar ke liye bure hásil ko hásil kartá hai, táki apne áshiyáne ko bulandí par banáwe, aur musíbat ke qabze se rihái páwe. 10 Tú ne bahutere logoṉ ko márkar apne gharáne ke liye sharm hásil kiyá, aur apní ján ká asámí húá hai: 11 Kyúnki patthar diwár se faryád karegí, aur shahtír us ko jawáb degá. 12 Us par afsos jo ḳhúnrezí se gánw ko biná kartá hai, aur sharárat se sháhr ko taamír kartá hai. 13 Dekho, kyá yih hál Rabb ul afwáj Ḳhudáwand kí taraf se nahíṉ hai, ki log ág ke darmiyán mihnat mashaqqat kareṉ, aur qaumeṉ lá hásil apne taíṉ thakáweṉ? 14 Kyúnki jis tarah pání se samundar bhará húá hai, usí tarah zamín Ḳhudáwand ke jalál kí shinásái se maamúr hogí. 15 Us par afsos ki jo apne hamsáye ko sharáb pilátá hai, aur us ke muṉh meṉ míná lagákar use matwálá banátá hai, táki tú us kí barahnagí par nazar kare! 16 Tú izzat ke iwaz ruswáí se bhar gayá hai; tú bhí pí aur terí khulṛí beparda ho jáe: Ḳhudáwand ke dahne háth ke piyále ká daur tujhe pahunchegá, aur terí izzat par besharmí kí qai hogí. 17 Kyúnki Lubnán ke zor zulm tujhe gher lenge, aur daríndoṉ kí gáratgarí tujhe ḍaráwegí ádmíoṉ kí ḳhúnrezí, aur sarzamín, aur shahr, aur us ke sáre báshindoṉ ke zulm ke iwaz.

18 Taráshí húí múrat se kyá hásil, ki us ke kárígar ne use banáyá hai: ḍhálí húí múrat, aur daroggoí ke ustád se kyá fáida, jo us ká banánewálá us par bharosá rakhtá hai; ki gúnge butoṉ ko banátá hai? 19 Us par afsos, ki jo lakṛí se kahe, ki Jág; aur bezubán patthar se, ki Uṭh, hidáyat kar: dekho, wuh sone rúpe se mulamma húá hai, aur us ko mutlaqan dam nahíṉ! 20 Magar Ḳhudáwand apne muqaddas haikal meṉ hai, sárí zamín us ke áge ḳhámosh ho rahe!

III. BAB.

1 Habaqqúq nabí kí duá nauha ke sur par. 2 Ai KHUDAWAND, main ne terá kalám suná, aur dar gayá: ai KHUDAWAND, tú barason ke darmiyán apne kám ko zinda kar! barason ke andar záhir kar; gazab ke darmiyán rahm ko yád kar.

3 Khudá taiman se, aur Quddús koh i Fárán se á pahunchá. (Silá.) Us kí buzurgí ne ásmán ko gher liyá, aur zamín uskí hamd se bhar gaí 4 Us kí chamak núr kí sí thí, us ke háth se kirnen niklín, aur in se us kí qudrat kí poshish thí. 5 Us ke áge áge wabá chalí, us ke qadam qadam par átashín marz rawána húe.

6 Wuh khará húá, aur zamín ko náp dálá; wuh nigíh kiyá, aur qaumon ko parágand kiyá, aur qadím pahár parágand húe, aur koh i dáimí us ke ágejhuk gaye: us kí ráhen lázawál hain. 7 Main ne Kúshán ke khímon ko musíbat men dekhá, aur zamín i Midiyán ke parde kámp gaye. 8 Kyá KHUDAWAND nadíon par gazabnák húá? kyá terá gazab nadíon par thá, kyá terá qahr samundar par, ki tú apne ghoron par, aur naját kí gáríon par sawár huá? 9 Kamán terí bilkull uryán húí, jaisá ki tú ne farmáyá, hán qaumon ke sáth qasam kiyá. (Silá.) Tú ne zamín ko nadíon se shigáf kiyá. 10 Paháron ne tujhe dekhá, we thartharáe; pánion kí sailábí bahtí húí guzar gaí; amíq ne apní áwáz buland kí, aur apne háthon ko uthá liyá. 11 Áftáb aur máhtáb apne maqámon men thahar gae; tere tíron kí roshní, aur bhálon kí chamkáhat ke sáth we rawána húe. 12 Tú ne qahr ke sáth zamín par guzar kiyá, tú ne niháyat gazab men qabáil ko kát dálá. 13 Tú apne logon kí naját ke liye, hán naját ke liye apne masíh ke sáth nikal chalá; tú bunyád ko záhir karke sir ko gardan tak sharíron ke ghar men se gháyal kiyá. (Silá) 14 Tú us ke gánwon ke sardár ko usí kí láthíon se már dálá; we mujhe parágand karne ko girdbád kí tarah nikal áe: unká fakhr yih thá, ki muhtájon ko chupke nigal jáwen. 15 Tú apne ghoron ke sáth samundar se, hán bare pánion ke túde ke darmiyán guzar gayá.

16 Us ke sunte hí merá pet dharak uthá, áwáz se mere lab hilne lage . saráhat merí haddíon men paith gaí, main apne men kámpne lagá, tákí main musíbat ke din árám páún, jab wuh logon kí mukhálafat men áwegá, wuh apní faujon ke sáth un par charh áwegá. 17 Agarchi anjír ká darakht na phúle, aur ták men phal na lage, aur zaitún kí kishtkárí láhásil ho, aur khet anáj na den, aur galla jhund men se kat jáe, aur gáí bail thán men na hon: 18 Tispar bhí main KHUDAWAND men khushí karúngá, main apní naját ke Khudá men khushwaqt hoúngá.

19 KHUDAWAND Khudá merí qúwat hai, aur wuh mujhe Hiraní ká sá pánw dewegá, aur mujhe mere únche makánon par sair karwáwegá. Sardár muganní ke liye merí bínon ke sáth.

SAFANIYÁH.

I. BÁB.

1 Yahúdáh ke bádsháh Yúsiyáh bin Amún ke aiyám meṇ Ḳhudáwand ká kalám, jo Safaniyáh bin Kúshí bin Jadaliyáh bin Amariyáh bin Hizqiyáh ko pahunchá, so yih hai.

2 Maiṇ zamín kí sath par se sab ke sab ko bilkull nest karúngí, Ḳhudáwand farmátá hai: 3 Maiṇ insán ko aur haiwán ko nest karúngá, hawá ke parindoṇ ko aur samundar kí machhlíoṇ ko aur sharíroṇ ke sáth ṭhokar khilánewále butoṇ ko nest karúngá, aur insán ko zamín par se káṭ ḍálúngá, Ḳhudáwand farmátá hai. 4 Maiṇ Yahúdáh par, aur Yarúsalam ke sáre báshindoṇ par, apná háth baṛháúngá, aur is maqám meṇ se Baal ke báqí logoṇ ko aur panḍoṇ ke nám ko káhinoṇ ke sáth nest karúngá, 5 Aur un ko bhí, jo koṭhe par ásmán ke lashkar ko pújte haiṇ, aur un ko, jo sijda karke Ḳhudáwand ke aur Malkum ke nám se qasam kháte haiṇ, 6 Aur un ko bhí, jo Ḳhudáwand se phir gae haiṇ, aur unheṇ, jo Ḳhudáwand ko nahíṇ ḍhúnḍhte aur us ke tálib nahíṇ hote.

7 Tum Ḳhudáwand Khudá ke huzúr chupke raho, kyúnki Ḳhudáwand ká din nazdík hai, is liye ki Ḳhudáwand ne zabíha ṭhaharáyá hai, aur apne mihmánoṇ ko buláyá hai. 8 Aur Ḳhudáwand ke zabíha ke din aisá hogá, ki maiṇ amíroṇ ko, aur bádsháhzádoṇ ko, aur un sabhoṇ ko, jitne ki ajnabí posháḳ pahinte haiṇ, sazá dúngá. 9 Maiṇ usí din meṇ un sabhoṇ ko, ki jitne dahlíz ke úpar se kúd játe haiṇ, aur apne áqá ke gharoṇ ko lúṭ aur jhúṭh se bharte haiṇ, sazá dúngá. 10 Aur usí din meṇ aisá hogá, Ḳhudáwand farmátá hai, ki Machhiyá pháṭak se chilláne kí áwáz, aur dúsre pháṭak se mátam kí sadá, aur ṭíloṇ se baṛí khuṛkhuṛáhaṭ bajegí. 11 Ai Maktís ke rahnewálo, tum mátam karo, kyúnki sáre baipárí kaṭ gae, we jo chándí rakhte haiṇ, so miṭ gae. 12 Aur us waqt yúṇ hogá, ki maiṇ chirág se Yarúsalam kí talásh lúngí, aur jitne apne talchhaṭ par beparwá jam gae haiṇ, aur apne dil meṇ kahte haiṇ, ki Ḳhudáwand na bhalá na burá karegá, un ko sazá dúngí. 13 Tab un ke mál o matáa lúṭ banenge, aur un ke ghar ek wíráni honge, we gharoṇ ko banáwenge, par un meṇ búdbásh nahíṇ karenge, aur tákistán lagáwenge, aur un ká wain nahíṇ píenge.

14 Ḳhudáwand ká buzurg din qaríb hai, háṇ nazdík hai, aur jald pahunchegá, háṇ Ḳhudáwand ke din kí shuhrat hotí hai: waháṇ pahlawán zár zár rowegá. 15 Wuh din qahr ká din hai, tangí aur taklíf ká din, wíráni aur ḳharábí ká din, táríkí aur udásí ká din, abr aur baṛí táríkí ká din, 16 Ghere húe shahroṇ par, aur únche burjoṇ par turhí aur naqíre ká din. 17 Maiṇ insán par taklíf láúngá, ki we andhoṇ ke mánind chalenge, is liye ki we Ḳhudáwand ke gunáhgír húe; un ká ḳhún dhúl kí tarah aur un ká gosht najas kí tarah unḍelá jáegá. 18 Ḳhudáwand ke qahr ke din meṇ na un kí chándí na un ká soná un ko bachá sakegí; par sárí zamín gairat kí ág se niglí jáegí; kyúnki wuh jhaṭpaṭ zamín ke sáre báshindoṇ ko miṭá ḍálegá.

II. BAB.

1 Tum apne ko jama karo aur jama hoo, ai behayá logo, 2 Us se áge ki taqdír usí din ko, jo bhus kí mánind játá rahegá, wujúd meŋ láwe, us se áge ki Ḳhudawand ká saḳht qahr tum par názil howe, us se áge ki Ḳhudawand ke gazab ká din tum par pahunche. 3 Ai zamín ke sáre halím logo, jo us ke hukm ke mutábiq chalte ho, tum Ḳhudawand ko ḍhúndho! Nekí ko ḍhúndho, hilm ko ḍhúndho, sháyad ki tum Ḳhudawand ke gazab ke din chhipáe jáo.

4 Kyúnki Azzah wírán aur Asqalún ek wírání hogí, we din dopahar Ashdúd ko báhar nikálenge, aur Aqrún jaṛ se ukháṛí jáegí. 5 Samundar kanáre ke basnewále Karetíoŋ kí qaum par afsos! Ḳhudawand ká kalám tumháre barḳhiláf hai, ai Kanaán, Filistíoŋ kí sarzamín, maiŋ tujhe nest nábúd karúngá, ki koí basnewálá na rahe. 6 Aur samundar ke kanáre gaṛaṛiyoŋ ke makán aur jhompṛe aur galle ke baiṭhán ke liye honge. 7 Aur wuhí kanára Yahúdáh ke gharáne ke báqí logoŋ ke liye hogá, we us meŋ charáyá karenge, we shám ke waqt Asqalún ke makánoŋ meŋ leṭ rahenge, kyúnki Ḳhudawand un ká Ḳhudá un par názil hogá, aur un kí asírí ko phiráwegá.

8 Maiŋ ne Moab kí malámat aur baní Ammún kí gálíáŋ sunín, ki we merí qaum ko malámat karte, aur un kí sarhadd ke ḳhiláf apne ko baṛháte the. 9 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ke Ḳhudá ne apní hayát kí qasam kar kar farmíyá hai, Yaqínan Moab Sadúm kí mánind, aur baní Ammún Amúrah ká sá balki bichhúte ká jangal aur namaksár aur ek lázawál wírání banegá, mere logoŋ ke bache húe unheŋ lúṭenge, aur merí qaum ke báqí log un ko daḳhl karenge. 10 Yih un kí magrúrí ká badlá hogá, kyúnki unhoŋ ne Rabb ul afwáj ke logoŋ kí malámat kí hai, aur un ke barḳhiláf apne ko baṛháyá hai. 11 Ḳhudawand un ke liye haibatnák hogá, aur zamín ke sáre maabúdoŋ ko bhúkh se lágir karegá, aur har koí apní apní jagah se, háŋ qaumoŋ ke sáre jazíre us kí parastish karenge.

12 Tum bhí, ai Kúsh ke rahnewálo, merí talwár se máre jáoge. 13 Aur wuh uttar ke barḳhiláf apná háth baṛháwegá, aur Asúr ko ḳharáb karegá, aur Nínawah ko ek wírání banáwegá, jangal kí mánind ḳhushk. 14 Aur us ke bíchoŋ bích galla, háŋ har jins ke haiwán árám karenge, hawásil aur baglá us ke sutúnoŋ par maqám karenge, we chahchahe márenge, un kí dahlízoŋ meŋ wírání hogí, kyúnki sanaubar ká kám ujaṛ gayá hai. 15 Ḳhushí karnewálá shahr yihí hai, jo beparwá baiṭhá thá, jis ne apne dil meŋ kahá, ki Maiŋ húŋ, mere siwá koí dúsrá nahíŋ, so wuh kaisí wírání húá, haiwánát ke árám kí jagah, jo koí us se guzregá, so phupkáregá, aur tálí bajáwegá.

III. BAB.

1 Afsos us sarkash aur palisht, us zálim shahr par! 2 Us ne kalám ko nahíŋ suná, nasíhat ko na máná, Ḳhudawand par bharosá na rakhá, aur wuh apne Ḳhudá ke nazdík na áyá. 3 Us ke darmiyán us ke sardár garajnewále babar haiŋ, us ke qází shám ke bheṛiye, jo subh tak haḍḍíoŋ ko bhí nahíŋ chhoṛte. 4 Us ke nabí láfzan aur beímán haiŋ, us ke káhinoŋ ne muqaddas ko nápák kiyá hai, we sharíat se báhar gae haiŋ.

5 KHUDAWAND i ádil us ke darmiyán hai, wuh kuchh beinsáfí nahín karegá; wuh har subh ko apní adálat roshan kartá hai, adúl nahín kartá, magar sharír sharm ko nahín jántá hai. 6 Main ne qaumon ko kát ḍálá, un ke burj wírán húe; main ne un kí sháhráhon ko bigár ḍálá, ki un men koí nahín chaltá, un ke shahr ujár húe, aisí ki koí insán nahín, koí basnewálá nahín. 7 Main ne kahá, ki Faqat mujh se ḍartá rah, tú nasíhat qabúl kar, to terá maqám nahín miṭ jáegá, jaisá ki main ne tere haqq men farmáyá; par unhon ne sawere uṭhkar apne taríqon ko bigárá. 8 Is liye tum mere muntazir raho, KHUDAWAND farmátá hai, us din tak ki main lúṭ ko uṭhán; kyúnki merá qasd hai, ki qaumon ko baṭorún, aur mamlukaton ko jama karún, táki main apne gazab ko, hán sáre tez qahr ko un par barsáún; kyúnki sárí zamín merí gairat kí ág se niglí jáegí.

9 Kyúnki main phir us waqt logon ko ek pák zubán dúngá, táki we sab ke sab KHUDAWAND ká nám lewen, aur ek dil hokar us kí bandagí karen. 10 We Kúsh kí nahron ke pár se mere parastishkarnewálon ko, mere parágauda logon ko láwenge, ki mere hadiye hon. 11 Usí din tú apne sáre kámon se, jin se tú merá gunáhgár húá hai, sharminda nahín hogá, kyúnki main us waqt tere magrúr fakhrbáz tere darmiyán se uṭhá ḍálúngá, aur tú mere muqaddas pahár par phir magrúr na howegá. 12 Aur main ek garíb muhtáj qaum ko tere darmiyán chhoṛ dúngá, aur we KHUDAWAND ke nám par bharosá rakhenge. 13 Isráelíon ke báqí log badkáríán nahín karenge, aur jhúṭh nahín bolenge, aur un ke munh men fareb kí zabán nahín páí jáegí, balki we charáí aur árám karenge, aur koí unhen nahín ḍaráwegá.

14 Ai bint i Saihún, tú gá, ai Isráel, tú lalkár, ai bint i Yarúsalam, tú apne tamám dil se khushí khurramí kar. 15 KHUDAWAND ne terí sazá ko mauqúf kiyá hai, us ne tere dushmanon ko nikál diyá hai, KHUDAWAND Isráel ká bádsháh tere darmiyán hai, tú phir musíbat ko nahín dekhegá. 16 Usí din men Yarúsalam ko kahá jáegá, ki Tú mat ḍar, aur Saihún ko, ki Tere háth sust na hon. 17 KHUDAWAND terá Khudá, jo tere darmiyán hai, so qádir hai, wuhí naját dewegá, wuh tujh par khushí se shádmán hogá, apní mahabbat men khámosh rahegá, wuh tere liye gáte gáte tujh par shádmání karegá. 18 Main un ko, jo muqaddas Jamáat ke liye gamgín hain, jo tumháre hain, jin par harf ladá hai, baṭorúngá. 19 Dekh, main usí waqt un sabhon ko, jo tujhe satáte hain, márúngá, aur langron ko naját dúngá, aur parágandon ko baṭorúngá, aur jahán kahín un kí sharmindagí húí hai, tahán un ke liye taaríf aur námwarí bakhshúngá. 20 Jis waqt ki main tumhen baṭorúngá, usí waqt tum ko pher láúngá, kyúnki jis waqt tumhárí ánkhon ke áge tumhárí asírí ko pher láúngá, tum ko zamín kí sárí qaumon ke darmiyán ek nám aur taaríf banáúngá, KHUDAWAND farmátá hai.

HAJJI.

I. BAB.

1 Dárá bádsháh kí hukúmat ke dúsre baras chhatthe mahíne kí pahlí táríkh Khudawand ká kalám Sialtíel ke beṭe Zarúbábul ko, jo Yahúdáh ká hákim thá, aur Yahúsadaq ke beṭe Yahúsúa ko, jo sardár káhin thá, Hajjí nabí kí maarifat is mazmún par pahunchá.

2 Ki Rabb ul afwáj yún farmátá hai, ki Yih qaum kahtí hai, ki Waqt yaane Khudawand ke ghar banáne ká waqt nahín áyá. 3 Tab Khudawand ká kalám Hajjí nabí ko is mazmún par áyá, ki 4 Kyá tumháre liye waqt hai jo áp chhat ke gharon men raho, aur yih ghar wírán rahe? 5 Aur ab Rabb ul afwáj yún farmátá hai, ki Tum apne taríqe par andesha karo. 6 Tum ne bahut boyá, par thoṛá hásil karte ho; kháte ho, par ásúda nahín hote; píte ho, par ser nahín hote; kapṛe pahinte ho, par koí garm nahín hotá, aur mazdúr apní apní mazdúrí ko phaṭí thailí ke liye kamátá hai.

7 Rabb ul afwáj yún farmátá hai, ki Tum sab apne taríqe par andesha karo. 8 Paháṛ par chaṛhkar lakṛí láo, aur ghar ko banáo, main us se rází húngá; aur buzurgí páúngá, Khudawand farmátá hai. 9 Tum muntazir bahut ke rahe, aur dekho, thoṛá húá, aur jab ghar men láe, to main ne us par phúnk márí; Rabb ul afwáj farmátá hai: Sabab kyá hai? Sabab yih hai, ki merá ghar wírán hai, aur tum men se har koí apne ghar ko dauṛtá hai. 10 Is liye ásmán os giráne se rah gayá hai, aur zamín apne hásil dene se rah gaí. 11 Aur main ne zamín par, aur paháṛ par, aur anáj par, aur wain par, aur tel par, aur sab par, jo zamín se hásil hotá hai, aur insán par aur baháim par, aur háth kí sárí mihnat par kál buláyá.

12 Tab Zarúbábul bin Sialtiel aur Yahúsúa bin Yahúsadaq sardár káhin, aur qaum ke sáre báqí log Khudawand apne Khudá ke qaul ke aur Hajjí nabí kí báton ke, jin ke liye Khudawand un ke Khudá ne use bhejá thá, shinawá húe; aur qaum Khudawand ke huzúr ḍarí. 13 Tab Khudawand ke paigambar Hajjí ne Khudawand ká paigám páke us qaum ko kahá, ki Khudawand farmatá hai, Main tumháre sáth hún. 14 Phir Khudawand ne Zarúbábul bin Sialtiel Yahúdáh ke hákim kí rúh ko, aur Yahúsúa bin Yahúsadaq sardár káhin kí rúh ko, aur qaum ke báqí logon kí rúh ko harakat diláí: so we áe, aur Rabb ul afwáj apne Khudá ke ghar ke banáne men mashgúl húe. 15 Aur yih Dárá bádsháh kí hukúmat ke dúsre baras chhatthe mahíne kí chaubíswín táríkh men ho gayá.

II. BAB.

1 Sátwen mahíne kí ikkíswín táríkh Khudawand ká kalám Hajjí nabí kí márifat is mazmún par pahunchá, 2 Ki Ab Zarúbábul bin Sialtiel Yahúdáh ke hákim ko, aur Yahúsúa bin Yahúsadaq sardár káhin ko, aur qaum ke baqí logon ko kah, 3 Ki Tum men kaun báqí hai, ki is haikal ko us kí pahlí azamat men dekhá hai? Aur ab kis hálat men dekhte ho? Kyá uski nisbat tumhárí nazaron men

níchíz nahíṉ dikhláí detá hai? 4 Lekin ai Zarúbábul, ḳhátirjama rah, Ḳhudáwand farmátá hai, aur ai Yahúsha bin Yahúsadaq sardár káhin, ḳhátirjama rah, aur ai sáre ahl i raaiyat, ḳhátirjama raho, Ḳhudáwand farmátá hai, aur kám karo; kyúnki maiṉ tumháre sáth húṉ, Rabb ul afwáj farmátá hai. 5 Us ahd ká kalám, jo Misr se nikalte waqt maiṉ ne tum se bándhá, so qáim hai, aur merí wuh Rúh tumháre darmiyán rahtí hai: mat ḍaro. 6 Kyúnki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Ab se ek thoṛí der baad maiṉ ásmán aur zamín aur tarí aur ḳhushkí ko hiláúngá. 7 Aur sárí qaumoṉ ko hiláúngá, aur árzú sárí qaumoṉ kí á pahunchegí, aur is ghar ko jalál se bhar dúngá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 8 Chándí merí hai, aur soná merá hai, Rabb ul afwáj farmátá hai. 9 Is pichhle ghar kí buzurgí pahle ghar kí buzurgí se ziyáda hogí, Rabb ul afwáj farmátá hai, aur is maqám meṉ salámatí baḳhshúngá, Rabb ul afwáj farmátá hai.

10 Aur Dárá bádsháh kí hukúmat ke dúsre sál nauweṉ mahíne kí chaubíswíṉ táríḳh Ḳhudáwand ká kalám Hajjí nabí kí maarifat is mazmún par pahunchá, 11 Ki Rabb ul afwáj yúṉ farmáṭá hai, Sharíat kí bábat káhinoṉ se daryáft kar, 12 Ki Agar koi ádmí pák gosht ko apne kapṛe ke anchal meṉ lewe, aur us anchal ko roṭí yá lapsí yá sharáb yá tel yá har tarah kí ḳhurák meṉ chhuláwe: to kyá wuh chíz pák hogí? Káhinoṉ ne jawáb meṉ kahá ki Nahíṉ. 13 Phir Hajjí ne kahá, ki Agar koí murde ke chhúne ke sabab se nápák húá ho, aur kisí ek ko un meṉ se chhúwe: to kyá nápák hogá? Káhinoṉ ne jawáb meṉ kahá, háṉ nápák hogá. 14 Phir Hajjí ne jawáb diyá, aur kahá, ki Hál is qaum ká aur is guroh ká merí nazar meṉ aisá hí hai, Ḳhudáwand farmátá hai, aur un ke háthoṉ kí har tarah ká kám aisáhí hai, aur jo kuchh ki us jagah par guzaránte haiṉ, nápák hai. 15 Aur ab tum andesha karo áj se aur us ke áge, us din se ki Ḳhudáwand kí haikal meṉ patthar par patthar na rakhá gayá thá, 16 Us aiyám se ki jab koí bís ke ṭáde meṉ gayá, to faqat das páyá, aur jab kolhú meṉ gayá ki pachás bartan bhar lewe, to faqat bís páyá. 17 Aur maiṉ ne tumko bád i samúm aur yarqán aur ole se tumháre háthoṉ ke sáre kám meṉ márá, par tum merí taraf na phire, Ḳhudáwand farmátá hai. 18 Áj se aur us ke áge se andesha karo, nauweṉ mahíne kí chaubíswíṉ táríḳh se, yaane jis din se ki Ḳhudáwand kí haikal kí neo ḍálí gaí, andesha karo. 19 Kyá bíj ab tak bakhárí hai? háṉ ták aur anjír ká daraḳht aur anár aur zaitún phal nahíṉ láyá hai. Lekin áj se tum par barakat utárúngá.

20 Phir usí mahíne kí chaubíswíṉ táríḳh Ḳhudáwand ká kalám Hajjí nabí ko is mazmún par áyá, 21 Ki Yahúdáh ke sardár Zarúbábul se kah de, ki Maiṉ ásmán aur zamín ko hiláúngá, 22 Aur bádsháhoṉ kí kursíoṉ ko aundháúngá, aur gairqaumoṉ kí saltanatoṉ ke zor ko ḳharáb karúngí, aur rathoṉ ko un ke sárathíoṉ samet ulaṭ dúngá, aur ghoṛe sawároṉ samet gir jáenge, harek ádmí apne bháí kí talwár se. 23 Rabb ul afwáj farmátá hai, ki Ai mere banda Zarúbábul bin Sialtiel, usí din maiṉ tujhe lúngá, Ḳhudáwand farmátá hai, aur nigín kí tarah tujhe rakhúngá, is liye ki tujhe qabúl kiyá, maiṉ Rabb ul afwáj farmátá húṉ.

ZAKARIYÁH.

I. BÁB.

1 Dárá bádsháh ke dúsre baras áṭhweṉ mahíne meṉ KHUDÁWAND ká kalám Zakariyáh bin Barakiyáh bin I'dú nabí ko pahunchá, aur bolá, 2 KHUDÁWAND tumháre ábá se baṛá náráz húá, 3 Lekin tú unheṉ kah de, ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Tum merí taraf phiro, Rabb ul afwáj farmátá hai: to maiṉ tumhárí taraf phirúngá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 4 Tum apne ábá kí mánind na honá, jinheṉ agle nabí waaz karte aur kahte the, ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Tum apne bure taríqoṉ se, aur bure fialoṉ se phiro, par unhoṉ ne na suná, aur mujhe na máná, KHUDÁWAND farmátá hai. 5 Tumháre ábá kaháṉ? aur anbiyá, kyá we sadá jíte haiṉ. 6 Par jo jo kalám aur jo jo ahkám ki maiṉ ne nabíoṉ apne bandoṉ ko farmáyá thá, kyá we tumháre ábá tak nahíṉ pahunche haiṉ? Háṉ we phirkar kahne lage, ki Rabb ul afwáj jaisá ki hamáre taríqoṉ aur fialoṉ ke mutábiq ham se kyá cháhtá thá, taisá ham se kiyá hai.

7 Giyárahweṉ mahíne kí chaubíswíṉ táríkh jo Sabát ká mahína hai, Dárá ke dúsre baras KHUDÁWAND ká kalám Zakariyáh bin Barakiyáh bin I'dú nabí ko pahunchá.

8 Rát ko maiṉ ne rúyá dekhá, to kyá dekhtá húṉ? ki ek shakhs ek surkh ghoṛe par sawár hokar mihandí ke darakhtoṉ ke darmiyán, jo nasheb i zamín meṉ the, khaṛá hai, aur us ke píchhe surkh aur kumait aur safed ghoṛe haiṉ. 9 Tab maiṉ ne kahá, ki Ai mere KHUDÁWAND, ye kaun haiṉ? Phir Firishte ne, jo mujh se guftgú kartá thá, kahá, ki Maiṉ tujhe dikháúngá ki ye kaun haiṉ. 10 Aur jo shakhs ki mihandí ke darakhtoṉ ke darmiyán khaṛá thá, us ne jawáb meṉ kahá, ki Ye we haiṉ, jinheṉ KHUDÁWAND ne zamín ká sair karne ko bhejá hai. 11 Aur unhoṉ ne KHUDÁWAND ke us firishte ko jo mihandí ke darakhtoṉ ke darmiyán khaṛá thá, jawáb meṉ kahá, ki Ham zamín ká sair kar chuke haiṉ, aur kyá dekhte haiṉ, ki sárí zamín baiṭhtí hai, aur árám se hai. 12 Phir KHUDÁWAND ke firishte ne jawáb dekar kahá, ki Ai Rabb ul afwáj, tú Yarúsalam par aur Yahúdáh ke shahroṉ par, jo in sattar barasoṉ se khashmnák hai, kab tak rahm na karegá? 13 Aur KHUDÁWAND ne us firishte ke jawáb meṉ, jo mujh se guftgú kartá thá, achchhí achchhí tasallí denewálí báteṉ farmáíṉ.

14 Tab us firishte ne, jo mujh se guftgú kartá thá, mujhe kahá, ki Tú manádí kar, ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ Yarúsalam aur Saihún ke liye baṛí gairat se gayúr húṉ. 15 Aur maiṉ un gairqaumoṉ se, jo ab árám meṉ haiṉ, niháyat khashmnák húṉ, ki maiṉ thoṛá khashmnák thá, aur unhoṉ ne musíbat ko baṛháyá hai. 16 Is liye KHUDÁWAND yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ rahmatoṉ ke sáth Yarúsalam kí taraf mutawajjih húá húṉ, us meṉ merá ghar banegá, Rabb ul afwáj farmátá hai, aur ek rassí Yarúsalam par khínchí jáegí. 17 Phir manádí kar ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Phir mere shahr bakhtiyárí ke sabab phailáe jáenge, aur KHUDÁWAND phir Saihún ko tasallí bakhshegá, aur phir Yarúsalam ko maqbúl karegá.

18 Phir maiņ ne apní ánkheņ uṭháíņ, aur röyá dekhá, to kyá dekhtá húņ, ki chár síng. 19 Aur maiņ ne us firishte se, jo mujh se guftgú kartá thá, púchhá, ki Ye kyá haiņ? Us ne mujhe jawáb diyá, ki Ye we síng haiņ, jinhoņ ne Yahúdáh aur Isráel aur Yarúsalam ko parágauda kyá hai. 20 Aur Ḳhudawand ne mujhe chár lohár dikhláe. 21 Tab maiņ ne kahá, ki Ye log kis kám ke liye áe haiņ? Us ne jawáb diyá, ki Ye we síng haiņ, ki jinhoņ ne Yahúdáh ko aisá parágauda kiyá hai, ki kisí ne apná sir na uṭháyá, lekin ye log un kí shikast karne ke liye, aur gair qaumoņ ke síngoņ ko, jinhoņ ne Yahúdáh kí zamín par us ke parágauda karne ko apná síng uṭháyá hai, us ke nikálne ke liye áe haiņ.

II. BAB.

1 Phir maiņ ne jo ánkheņ uṭháíņ aur dekhá, to kyá dekhtá húņ, ki ek shakhs jaríb kí rassí háth meņ liye húe hai. 2 Aur maiņ ne kahá, ki Tú kaháņ játá hai? Us ne mujhe kahá, ki Yarúsalam ke nápne ko, us kí chauṛáí lambáí daryáft karne ko. 3 Aur kyá dekhtá húņ, ki jo firishta mujh se guftgú kartá thá, so nikal chalá, aur dúsrá firishta us ke istiqbál ko gayá, 4 Aur use kahá, ki Dauṛ, aur is jawán se kah, ki Yarúsalam un shahroņ kí mánind, jo insán aur haiwán kí kasrat ke sabab námahsúr hai, ábád hogá. 5 Kyúnki Ḳhudawand farmátá hai, ki Maiņ us ke liye cháron taraf se átashín shahrpanáh, aur us ke darmiyán jalál húngá.

6 Are are tum uttar kí zamín se bhágo, Ḳhudawand farmátá hai; kyúnki maiņ ne ásmán ke cháron atráf meņ tum ko parágauda kiyá, Ḳhudawand farmátá hai. 7 Ai Saihún, tú jo Bábul kí beṭí ke sáth rahtí hai, apne ko chhuṛá. 8 Kyúnki Rabb ul awáj yúņ farmátá hai, ki Jalál záhir hone ke baad us ne mujhe un qaumoņ ke pás bhejá, ki jinhoņ ne tum ko lúṭ liyá; kyúnki jo koí tumheņ chhútá hai, so apní ánkhoņ kí putlí ko chhútá hai. 9 Kyúnki dekh, maiņ un par apná háth hiláúngá, aur we apne gulámoņ ke liye lúṭ honge: tab tum jánoge ki Rabb ul afwáj ne mujhe bhej diyá. 10 Ai Saihún kí beṭí, tú gá aur khushhálí kar, kyúnki dekh, maiņ áúngá, aur tere darmiyán sukúnat karúngá, Ḳhudawand farmátá hai. 11 Aur usí din bahuterí qaumeņ Ḳhudawand se milengí, aur we mere log honge, aur maiņ tere darmiyán sukúnat karúngá, aur tú jánegá ki Rabb ul afwáj ne mujhe tujh pás bhejá hai. 12 Aur Ḳhudawand Yahúdáh ko zamín i muqaddas meņ apne kháss hisse kí mánind apní mírás meņ láwegá, aur phir Yarúsalam ko pasand karegá. 13 Ai sárí khilqat Ḳhudawand ke áge chupkí ho rah; kyúnki wuh apne muqaddas makán ke darmiyán se uṭhá hai.

III. BAB.

1 Aur us ne sardár káhin Yahúsúa ko Ḳhudawand ke firishte ke áge khaṛe hote aur Shaitán ko us ke satáne ko us ke dahne háth kí taraf khaṛe hote mujhe dikhláyá. 2 Aur Ḳhudawand ne Shaitán ko kahá, ki Ai Shaitán, Ḳhudawand tujhe malámat kare, háņ wuh Ḳhudawand, jisne Yarúsalam ko pasand kiyá hai, so tujhe malámat kare. Kyá yih ág se nikálí húí lúkṭí nahíņ hai? 3 Aur Yahúsúa maile kapṛe pahine firishte ke áge khaṛá thá. 4 Wuh bolá, aur apne áge ke khaṛe logoņ se kahá, ki Us par se maili poshák utáro. Tab us ne use kahá, ki

Dekh, maiṉ ne tere gunáhoṉ ko tujh se dúr kiyá, aur tujhe khilaat pahnáúngá. 5 Aur maiṉ ne kahá, ki us ke sir par ek sáf amáma rakheṉ. Tab unhoṉ ne us ke sir par sáf amáma rakhá, aur use poshák pahnáí, aur KHUDÁWAND ká firishta us ke pás khaṛá rahá.

6 Aur KHUDÁWAND ne yih kahte húe Yahúsúa se ahd o paimán kiyá, ki 7 Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Agar tú merí ráhoṉ meṉ chalegá, aur merí sharíat ko mánegí: to tú mere ghar ká bandobast karegá, aur mere sahnoṉ kí nigáhbání karegá, aur maiṉ tujhe musáhibon ko in házirbáshoṉ meṉ se dúngá. 8 Ab ai Yahúsúa sardár káhin sun, tú aur tere hammansab, jo tere áge baiṭhe haiṉ; kyúnki ye namúne ke ashkhás haiṉ; ki dekh, maiṉ apne bande Zamakh ko záhir karúngá. 9 Kyúnki us patthar ko, jo maiṉ ne Yahúsúa ke áge rakhá hai, dekh: us ekhí patthar par sát ánkheṉ dekhtí rahengí, dekh maiṉ uská naqsh kanda karúngá, Rabb ul afwáj farmátá hai, aur maiṉ is zamín ke gunáhoṉ ko ekhí din meṉ dúr karúngí. 10 Usí din Rabb ul afwáj farmátá hai, tum ek dúsre ko ták aur anjír ke peṛ tale buláoge.

IV. BÁB.

1 Aur wuh firishta, jo mujh se báteṉ kartá thá, phirkar áyá, aur jaisá koí nínd se jagíyá játá hai, waisá us ne mujhe jagáyá. 2 Aur mujh ko kahá, tú kyá dekhtá hai? Maiṉ ne kahá, dekhá, to kyá dekhtá húṉ, ki ek sone ká chirágdán ma kotorí aur us ke sir par sát chirág, aur un sátoṉ chirágoṉ ke liye, jo us par haiṉ, sát nalíáṉ. 3 Aur us ke nazdík do peṛ zaitún ke ek koṭorí kí dahní taraf aur dúsrí us kí báyíṉ taraf. 4 Aur maiṉ ne us firishte ko, jo mujh se kalám kartá thá, jawáb dekar kahá, ki Ai mere sáhib, ye kyá haiṉ? 5 Tab us firishte ne, jo mujh se kalám kartá thá, jawáb dekar kahá, Tú nahíṉ jántá, ki ye kyá haiṉ? Maiṉ ne kahá, Nahíṉ, mere sáhib. 6 Tab us ne mujhe jawáb dekar kahá, ki Yih Zarúbábul ke liye KHUDÁWAND ká kalám hai, ki Na jabr se aur na zor se, balki merí rúh se; Rabb ul afwáj farmátá hai. 7 Ai baṛe paháṛ, tú kyá hai? Tú Zarúbábul ke áge maidán banegá. Aur wuhí us ke sir par ke patthar ko fazl fazl us ke liye pukárte húe nikálegá.

8 Phir KHUDÁWAND ká kalám yih kahtí húá mujh pás áyá, 9 Ki Zarúbábul ke háth ne is ghar kí new ḍálí, aur usí ke háth use púrá karenge; tab tú jánegá ki Rabb ul afwáj ne mujhe tujh pás bhejá hai. 10 Kyúnki chhoṭí bát ke din ko kaun haqír jánegá? KHUDÁWAND kí we sát ánkheṉ, jo sárí zamíṉ ká sair kartí haiṉ, khushí se Zarúbábul ke háth meṉ sáhul ko dekhtí haiṉ.

11 Tab maiṉ ne use jawáb meṉ kahá ki Ye dono zaitún ke peṛ, jo chirágdán ke dahne báyeṉ haiṉ, kyá haiṉ? 12 Aur maiṉ ne dúsrí bár khitáb karke use kahá, ki Zaitún kí ye do shákheṉ, jo do sonahlí nalíoṉ meṉ se soná sá tel apne se járí kartíáṉ haiṉ, so kyá haiṉ? 13 Us ne mujhe jawáb dekar kahá, Kyá tú nahíṉ jántá hai, ye kyá haiṉ? Maiṉ ne kahá, Nahíṉ, ai mere sáhib. 14 Us ne mujhe kahá, ki Ye we do mamsúh haiṉ, jo sárí zamín ke málik ke huzúr khaṛe rahte haiṉ.

V. BAB.

1 Phir maiṇ ne munh morá, aur apní ánkheṇ uṭháíṇ, aur dekhá, to kyá dekhtá húṇ, ki ek urtá húá túmár.

2 Us ne mujhe kahá, ki Kyá dekhtá hai? Maiṇ ne jawáb diyá, ki Ek uṛtá húá túmár dekhtá húṇ, jiskí lambáí bís háth, aur chauṛáí das háth. 3 Phir usne mujhe kahá, Yih wuh laanat hai, jo sárí zamín par phailtí hai, aur bamújib us ke jo koí chorí kartá hai, us kí ek taraf se miṭáyá jáegá, aur bamújib us ke, jo qasam khátá hai, usí kí dúsrí taraf se miṭáyá jáegá. 4 Maiṇ use nikálúngá, Rabb ul afwáj farmátá hai, aur wuh chor ke ghar meṇ, aur mere nám se jhúṭh qasam khánewále ke ghar meṇ ghusegá, aur us ke ghar ke darmiyán ṭhaharegá, aur use us kí lakṛí aur us ke patthar samet barbád karegá.

5 Aur wuh firishta, jo mujh se kalám kartá thá, niklá, aur mujhe kahá, ki Ab tú apní ánkhen uṭhá, aur dekh, ki yih, jo nikal játá hai, kyá hai. 6 Maiṇ ne kahá, ki Yih kyá hai? Wuh bolá, ki Yih jo nikaltá hai, ek aifah hai Aur us ne kahá, ki Sárí zamín meṇ un kí ánkh hai. 7 Aur kyá dekhtá húṇ, ki ek síse ká qintár uṭháyá játá hai, aur ki ek aurat aifah ke bíchoṇ bích uṭh baiṭhí hai. 8 Aur us ne kahá, ki Yih sharárat hai. Aur usne use Aifah ke bích meṇ utár dálá, aur síse ke bhár ko us ke munh par dhar diyá. 9 Phir maiṇ ne ánkheṇ uṭháke nigáh kí, to kyá dekhtá húṇ, ki do aurateṇ nikal áíṇ, aur un ke paroṇ meṇ hawá thí, kyúnki par un ke laklak ke se the, aur we aifah ko ásmán zamín ke adhar meṇ uṭhá le gaíṇ. 10 Tab main ne us firishte ko, jo mujh se kalám kartá thá, kahá, ki Ye aifah ko kidhar le játí haiṇ? 11 Us ne mujhe kahá, ki Us ke liye Sinaár kí zamíṇ meṇ ghar banáne ko; aur jab taiyár hai, to wuh apne ásan par baiṭháí jáegí.

VI. BAB.

1 Phir maiṇ ne munh morá, aur apní ánkheṇ uṭháíṇ, aur dekhá, to kyá dekhtá húṇ, ki un do pahároṇ ke bích meṇ se chár gáṛiáṇ nikal áíṇ, aur we pahár pítal ke pahár the. 2 Pahlí gáṛí meṇ lál ghoṛe aur dúsrí gáṛí meṇ kále ghoṛe the; 3 Aur tísrí gáṛí meṇ safed ghoṛe, aur chauthí gáṛí meṇ kabre aur qawí ghoṛe the. 4 Tab maiṇ ne us firishte ko, jo mujh se kalám kartá thá, púchhá, ki Ai mere sáhib, ye kyá haiṇ? 5 Aur firishte ne mujhe jawáb dekar kahá, ki Ye ásmán kí chár rúheṇ haiṇ, jo sárí zamín ke KHUDAWAND ke huzúr se nikalkar játí haiṇ. 6 Aur kále ghoṛe, jo us meṇ haiṇ, so uttar mulk meṇ játe haiṇ, aur safed un ke píchhe píchhe játe haiṇ, aur kabre dakhin ke mulk ko játe haiṇ. 7 Aur qawí nikalkar cháhte the, ki sárí zamín par guzar kareṇ. Aur us ne kahá, ki Chalo, aur zamín par guzar karo; aur we zamín par guzre. 8 Phir wuh mujh par chilláyá, aur kahá, ki Un ko dekh, jo uttar mulk ko játe haiṇ, we mere jí ko uttar ke mulk meṇ ṭhanḍá karte haiṇ.

9 Phir KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá mujh pás pahunchá, aur bolá, 10 Ki Tú asíroṇ se, yaane Khuldí aur Túbiyáh aur Yadaiyáh se le, aur tú usí din já, Yúsiyáh bin Safaniyáh ke ghar meṇ, jaháṇ we Bábul se áe haiṇ, já, 11 Un se chándí aur soná le, aur táj baná, aur Yahúsúa bin Yahúsadaq sardár káhin ke sir par rakh; 12 Aur us se yúṇ kah, ki Rabb ul afwáj yúṇ farmátá hai,

ki Dekh, wuh shakhs jis ká nám Zamakh hai, apne asl se baṛhegá, aur Khudawand kí haikal ko banáwegá. 13 Háu wuhí Khudawand kí haikal ko banáwegá, aur wuh jalál ká maurid hogá, aur apní kursí par baiṭhke hukúmat karegá, aur wuh apní kursí par káhin hogá, aur salámat kí saláh donou kí darmiyán hogí. 14 Aur wuh táj Hilm aur Túbiyáh aur Yadaiyáh aur Hann bin Safaniyáh ko Khudawand kí haikal meu yádgárí ke liye ho. 15 Aur we, jo dúr haiu, so áwenge, aur Khudawand kí haikal ke banáne meu mashgúl honge, aur tum jánoge, ki Rabb ul afwáj ne mujhe tum pás bhejá hai, aur agar tum Khudawand apne Khudá ke qaul ko sunoge, to yúu hogá.

VII. BAB.

1 Dárá bádsháh ke chauthe baras yúu húá, ki Khudawand ká kalám nauweu mahíne kí chauthí tárikh yaane Kislau mahíne meu Zakariyáh ko pahunchá; 2 Baad us ke ki Sarázur aur Rajm i Malik aur un ke sáthí Khudá ke ghar meu gae bheje the, ki Khudawand ke áge duá kareu, 3 Aur ki Rabb ul afwáj ke ghar ke káhinou se aur nabíou se kaheu, Kyá maiu parhez kartá húa jaisá ki itne barasou meu kar rahá húu, ab pánchweu mahíne meu mátam karúu? 4 Tab Rabb ul afwáj ká kalám yih kahtá húá mujh pás pahunchá, 5 Ki Zamín ke sáre logou se aur káhinou se kah, ki Jab tum logou ne in sattar barasou tak pánchweu aur sátweu mahíne meu roza rakhá, aus mátam kiyá, to kyá mere liye, háu mere liye roza rakhá thá? 6 Aur jab tum ne kháyá aur piyá, to kyá tum ne apne liye na kháyá aur piyá? 7 Kyá ye we báteu nahíu haiu, jo Khudawand ne agle nabíou kí maarifat se sunáíu, jis waqt ki Yarúsalam apne atráf ke shahrou samet maamúr aur ásúda hál thá, jis waqt log dakhin kí zamín aur nasheb meu sukúnat karte the?

8 Phir Khudawand ká kalám yih kahtá húá Zakariyáh pás pahunchá, aur wuh bolá, 9 Ki Rabb ul afwáj yúu farmátá hai, ki Tum sachí adálat karo, aur har koí apne apne bháí se rahm aur shafqat kiyá kare. 10 Aur bewa aur yatím aur musáfir aur muhtáj ko na satáo, aur koí tum meu se apne bháí ke haqq meu buráí na ṭhaharáwe. 11 Lekin unhou ne na máná, aur aṛte húe apne shánou ko haṭáyá, aur kán ko bhárí kiyá, táki na suneu, 12 Balki apne dil ko almás kiyá, táki sharíat ko, aur un bátou ko, jinheu Rabb ul afwáj ne agle nabíou kí maarifat apní rúh se bhejá thá, na suneu, is liye Rabb ul afwáj kí taraf se baṛá qahr názil húá. 13 Is liye yúu húá, ki jaisá us ne pukárá, aur we shinawá na húe, taisá unhou ne faryád kiyá, aur maiu ne nahíu suná, Rabb ul afwáj farmátá hai; 14 Balki maiu ne girdbád se unheu sárí qaumou meu, jin se we náwáqif the, parágandá kiyá, aur un ke píchhe sarzamín wírán húí, aisá ki kisí ne us meu ámad raft na kiyá, aur unhou ne dilkash zamín ko wírán kiyá hai.

VIII. BAB.

1 Phir Khudawand ká kalám yih kahtá húá mujh pás pahunchá, ki 2 Rabb ul afwáj yúu farmátá hai, ki Maiu Saihún ke liye baṛí gairat se gayúr húu, balki baṛe qahr ke sáth us ke liye gayúr húu. 3 Khudawand yúu

farmátá hai, ki Maiŋ Saihún ko phir lautá, aur Yarúsalam ke darmiyán sukúnat karúngí; aur Yarúsalam sachí bastí, aur Rabb ul afwáj ká pahár muqaddas pahár kahláegá. 4 Rabb ul afwáj yúŋ farmátá hai, ki Phir búṛhe aur búṛhiáŋ Yarúsalam ke mahalloŋ meŋ sukúnat karenge, aur sab koí buṛhápe ke sabab apne háth meŋ láṭhí pakṛenge. 5 Aur shahr ke sáre kúche laṛke laṛkíoŋ se bhar jáenge, jo us ke rastoŋ meŋ khelenge. 6 Aur Rabb ul afwáj yúŋ farmátá hai, ki Agar yih is qaum kí bachtí kí nazar meŋ, in dinoŋ meŋ, achambhá hai, to kyá merí nazar meŋ bhí achambhá hogá, Rabb ul afwáj farmátá hai? 7 Rabb ul afwáj yúŋ farmátá hai, ki Dekh, maiŋ apne logoŋ ko mashriq aur magrib ke mulk se naját dúngá. 8 Aur maiŋ unheŋ láúngá, aurwe Yarúsalam ke darmiyán sukúnat karenge, aur we mere log honge, aur maiŋ sadáqat o adálat meŋ un ká Ḳhudá húngá. 9 Rabb ul afwáj yúŋ farmátá hai, ki Ai logo, tum jo in dinoŋ meŋ ye báteŋ un nabíoŋ kí zubán se sunte the, jo us din jab Rabb ul afwáj ke maskan, yaane haikal kí neo ḍálí játí thí, táki wuh ban jáwe, kalám karte the, apne háth mazbút karo. 10 Kyúnki un dinoŋ se áge na insán ke liye mazdúrí thí, aur na haiwán ke liye karáya thá, aur tangí se jánewále aur ánewále ko salámatí na thí, kyúnki maiŋ ne sab logoŋ ko ek dúsre ká dushman banáyá. 11 Lekin ab maiŋ agle dinoŋ kí tarah is qaum kí bachtí ke liye nahíŋ húŋ, Rabb ul afwáj farmátá hai, 12 Balki salámat kí ziráat hogí; ki ták apná phal nikálegí, aur zamín apná hásil degí, aur ásmán apná os giráwegá, aur maiŋ is qaum ke báqí logoŋ ko in sab barakatoŋ ká wáris banáúngá. 13 Aur yúŋ hogá, ai ahl i Yahúdáh, aur ai ahl i Isráel, ki jaisá tum log gairqaumoŋ meŋ ek laanat the, taisá tum ko naját dúngá, aur tum ek barakat hoge: mat ḍaro, balki tumháre háth mazbút hoŋ. 14 Kyúnki Rabb ul afwáj yúŋ farmátá hai, ki Jab tumháre ábá ne mujhe gazabnák kiyá, to jaisá maiŋ ne tum par burái ká mansúba kiyá, Rabb ul afwáj farmátá hai, aur na phirá: 15 Waisá maiŋ ne phir in dinoŋ meŋ mansúba kiyá hai, ki Yarúsalam aur Yahúdáh ke gharáne par bhaláí karúŋ; pas tum mat ḍaro. 16 Par in bátoŋ ko tumheŋ karná hai, ki harek ádmí apne paṛosí se sach kahe, aur tum apne pháṭakoŋ meŋ rástí ká aur miláne ká bichár karo. 17 Aur tum meŋ se har koí apne hamsáye ke haqq meŋ apne dil meŋ badí na ṭhaharáwe, aur jhúṭhí qasam ko na cháhe; kyúnki maiŋ in sárí bátoŋ se kína rakhtá húŋ, Rabb ul afwáj farmátá hai.

18 Phir Ḳhudawand ká kalám yih kahtá húá mere pás pahunchá, 19 Ki Rabb ul afwáj yúŋ farmátá hai, ki chauthe mahíne ke roze aur pánchweŋ ke roze aur sátweŋ ke roze aur dasweŋ ke roze ahl i Yahúdáh ke liye ḳhushí aur ḳhurmí aur tarabangez ídeŋ honge; is liye tum sacháí aur salámatí ko cháho. 20 Rabb ul afwáj yúŋ farmátá hai, Hanoz aisá hogá ki bahuterí qaumeŋ aur bahutere shahroŋ ke rahnewále áwenge, 21 Aur ek shahr ke báshinde dúsre shahr ko jákar kahenge, Chalo, ham Ḳhudawand ke áge duá kareŋ, aur Rabb ul afwáj ko ḍhúnḍheŋ. Maiŋ bhí jáúngá. 22 Aur bahuterí ummateŋ aur zoráwar qaumeŋ Rabb ul afwáj ke ḍhúnḍhne ko aur Ḳhudawadd ke áge duá karne ko Yarúsalam meŋ áwengí. 23 Rabb ul afwáj yúŋ farmátá hai, ki Un dinoŋ meŋ aisá hogá, ki qaumoŋ kí sárí zabánoŋ meŋ se das shaḳhs pakṛenge, háŋ ek Yahúdí shaḳhs ke dáman ko pakṛenge, aur kahenge, ki Ham tere sáth jáenge, kyúnki ham ne suná hai, ki Ḳhudá tumháre sáth hai.

IX. BÁB.

1 Ḵhudáwand ke kalám ká manshá Hadd-Rakk par hai, aur Dimishq us ká manzil hai, kyúnki Ḵhudáwand kí ánkh baní Ádam par, aur Isráel ke sáre sibtoṉ par lagí hai. 2 Aur Hamát par bhí jo us ke muttasil hai, Súr o Saidá par bhíki wuh baṛí aqlmand hai. 3 Súr ne apne liye ek mahsúr banáyí, aur chándí ko dhúl kí tarah, aur kundan ko galíoṉ ke kúṛe kí mánind baṭorá. 4 Dekh, Ḵhudáwand use bas meṉ kar degí, aur samundar meṉ us kí shahrpanáh toṛegá, wuh ág se niglí jáegí. 5 Asqalún dekhkar ḍaregí, aur Azzah dekhkar bahut kámpegí, Aqrún bhí, ki us kí ás ṭúṭí, aur Azzah se bádsháh játá rahegá, aur Asqalún beaurang hogí. 6 Aur walad ul ziná Ashdúd meṉ rahegá, aur maiṉ Filistíoṉ ká faḵhr miṭáúngá. 7 Aur maiṉ ḵhún ko us ke muṉh meṉ se, aur nafratoṉ ko us ke dántoṉ ke darmiyán se dúr karúngí, aur wuh bhí hamáre Ḵhudá ke liye bach rahegá, aur wuh alúf kí mánind Yahúdáh meṉ aur Aqrún Yabúsí kí mánind hogá. 8 Aur maiṉ guzarnewále aur lauṭnewále dushman ke sabab apne maskan kí chároṉ taraf lashkargáh banáúngá, tis píchhe koí zálim un ke darmiyán nahíṉ guzregá; kyúnki ab maiṉ apní ánkhoṉ se dekhtá húṉ. 9 Ai bint i Saihún, tú shádiyána bajá, ai bint i Yarúsalam, tú mangal gá, ki dekh, terá bádsháh tere liye átá hai, wuh ádil aur najátwálá hai, wuh miskín hai, aur himár par, balkí jawán gadhe par, gadhí ke bachche par sawár hai. 10 Aur maiṉ Ifráim se gáṛíoṉ ko, aur Yarúsalam se ghoṛe ko káṭ ḍálúngá, aur jangí kamán nest nibúd ho jáegí, aur wuh qaumoṉ ko sulh farmáwegá, aur us kí saltanat samundar se samundar tak, aur daryá se zamín kí intihá tak hogí. 11 Aur tú jo hai, jis ká ahd lahú se hai, maiṉ tere asíroṉ ko bhí bin pání ke gár se nikál láúngá. 12 Qala ko phiro, ai ummed ke asíro, maiṉ áj ke din kahtá húṉ, ki Maiṉ tujhe doguná dúngá. 13 Kyúnki maiṉ Yahúdáh ko apne liye zih karúngá, aur Ifráim ko kamán par lagáúngá, aur maiṉ terí auládko, ai Saihún, terí auládke ḵhiláf, ai Yúnán, ubhárúngá, aur tujhe pahlawán kí talwár kí mánind banáungí. 14 Aur Ḵhudáwand un ke úpar záhir howegá, aur us ká tír bijlí kí tarah niklegí, aur Ḵhudáwand Ḵhudá turhí phúnkegá, aur wuh dakhin kí girdbád meṉ guzartá chalegá. 15 Aur Rabb ul afwáj un kí dastgírí karegí, aur we dushmanoṉ ko niglenge, aur unheṉ faláḵhun ke pattharoṉ ke mánind páemál karenge, aur un ká lahú píenge, aur matwáloṉ ke mánind lalkárenge, aur tapáne ke piyáloṉ ke mánind, aur mazbah ke konoṉ ke mánind bhar púr honge. 16 Aur Ḵhudáwand un ká Ḵhudá usí din apní qaum ko naját degá, jis tarah galle ko naját dete haiṉ, kyúnki we táj ke pattharoṉ ke mánind honge, jo us kí zamín par uṭhenge. 17 Kyúnki us ká kaisá ihsán hai, aur us ká kaisá jamál hai! galla báligoṉ ko, aur áb i angúr batúloṉ ko bálida karegá.

X. BÁB.

1 So pichhlí barsát kí mausim meṉ barsát ko Ḵhudáwand se mángo, to Ḵhudáwand bijlíoṉ ko maujúd karegá, aur un ko barsát kí jhaṛíáṉ baḵhshegá, khet meṉ har nabát par. 2 Kyúnki Tiráfím jhúṭh kahte haiṉ, aur gaibbín dhokhá dekhte haiṉ, aur ḵhwáb daroggoí karte haiṉ, we hawáí tasallí dete haiṉ: is liye we galle kí mánind bhaṭakte haiṉ, we tanghál hote haiṉ, kyúnki un ká koí charwáhá

nahíṉ hai. 3 Merá gazab charwáhoṉ par bhaṛká hai, aur maiṉ bakroṉ se badlá lúngá; kyúnki Rabb ul afwáj apne galle yaane ahl i Yahúdáh par iltifát karegá, aur unheṉ apní shaukat ká ghoṛí sá laṛáí meṉ láwegá. 4 Usí se sirá, usí se mekh, usí se jangí kamán, usí se hákim ekáek nikal áwenge. 5 Aur we pahlawánoṉ ke mánind honge, aur laṛáí meṉ dushmanoṉ ko galioṉ ke kíchaṛ kí tarah latáṛenge, aur laṛenge, kyúnki Ḳhudáwand un ke sáth hai; aur ghoṛoṉ ke sawár pareshán honge. 6 Aur maiṉ Yahúdáh ke gharáne ko qúwat dúngá, aur Yúsaf ke gharáne ko naját bakhshúngá, aur maiṉ unheṉ basáúngá; kyúnki maiṉ un par rahm kartá húṉ, aur we aise honge, jaisá ki maiṉ ne unheṉ dúr nahíṉ kiyá thá, kyúnki maiṉ Ḳhudáwand un ká Ḳhudá húṉ, aur un kí sunúngá. 7 Aur Ifráim pahlawán ke se honge, aur un ká dil jaisá wain se waisá masrúr hogí, balki un kí aulád dekhkar ḳhush hogí, un ká dil Ḳhudáwand meṉ shádmán hogá. 8 Maiṉ un ke liye síṭhí bajáúngá, aur unheṉ baṭorúngá, kyúnki maiṉ ne un ke liye fidiya diyá hai, aur we bahut honge jaise áge bahut the. 9 Aur maiṉ un ko qaumoṉ ke darmiyán boúngá, we dúr mulk meṉ mujhe yád karenge, aur apní aulád ke sáth hayát i táza páwenge, aur phir áwenge. 10 Maiṉ un ko Misr kí zamín se phir láúngá, aur unheṉ Asúr se baṭorúngá, aur Jiliád aur Lubnán kí zamín meṉ pahuncháúngá yaháṉ tak ki un ke liye gunjáish na ho. 11 Aur wuh samundar meṉ se, tangí meṉ se, guzar jáegí, aur daryá kí laharoṉ ko máregí, aur daryá ke sáre amíq súkh jáenge; aur Asúr kí takabburí past hogí, aur Misr ká asá játá rahegá. 12 Aur maiṉ unko Ḳhudáwand meṉ qúwat dúngá, aur we us ke nám meṉ chalenge, Ḳhudáwand farmátá hai.

XI. BÁB.

1 Ai Lubnán, tú apne darwázoṉ ko khol de, táki ág tere saroṉ ko khá jáe. 2 Ai sanaubar, tú nauha kar, kyúnki saro gir paṛá hai, ki shándár gárat húe haiṉ, ai Basan ke balút, mátam karo, kyúnki únchá ban girá hai. 3 Charwáhoṉ ke wáwailá kí áwáz hai; kyúnki un kí ḳhúbí gárat húí, sher babaroṉ ke garajne kí áwáz hai, kyúnki Yardan kí ḳhushnumáí barbád húí hai.

4 Ḳhudáwand merá Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Zabh kí jhunḍ ko chará, 5 Jin ke ḳharídnewále unheṉ zabh karte haiṉ, aur asámí nahíṉ hote haiṉ, aur jin ke bechnewále kahte haiṉ, ki Ḳhudáwand mubárak ho, maiṉ tawangar hotá húṉ, aur un ke charwáhe un par rahm nahíṉ karte haiṉ. 6 Dekh maiṉ mulk ke rahnewáloṉ par aur rahm nahíṉ karúngá, Ḳhudáwand farmátá hai; aur dekh, maiṉ baní Ádam meṉ harek ko dúsre ke háth, aur us ke bádsháh ke háth hawála karúngá, we zamín ko tabáh karenge, aur maiṉ un ke háth se nahíṉ chhuṛáúngá. 7 Pas maiṉ ne zabh kí jhunḍ ko charáyá jhunḍ ke miskínoṉ kí ḳhátir se, aur maiṉ ne do láṭhiáṉ líṉ, ek ko maiṉ ne Nuam kahá, aur dúsrí ko Habl; aur galle ko charáyá. 8 Aur maiṉ ne un tín charwáhoṉ ko ek mahíne meṉ dúr diyá, aur merí ján un se tang húá, aur un ká jí bhí mujh se bezár húá. 9 Tab maiṉ ne kahá, ki Maiṉ tumheṉ phir nahíṉ charáúngá, jo marne ká hai, so maregá, aur jo halák hone ká hai, so halák howegá, aur jo báqí rahenge, so ek dúsre ká gosht kháenge. 10 Aur maiṉ ne apní láṭhí Naum ko liyá, aur use toṛ ḍálí, ki apne ahd ko, jo maiṉ ne sárí qaumoṉ se

bándhá thá, miṭáúṉ. 11 So wuh usí din meṉ miṭ gayá, aur jhunḍ ke miskín, jo mujh par mutawajjih húe, so is se ján gae, ki yih Khudáwand kí bát hai. 12 Aur maiṉ ne unheṉ kahá, ki Agar tumhárí nazar meṉ bhalá lage, to merí mashkúrí do; nahíṉ to darguzaro, aur unhoṉ ne merí mashkúrí ke liye tís rúpiye taul diye. 13 Aur Khudáwand ne mujhe farmáyá, ki Unheṉ kumhár pás phenk de, us bhárí qímat ko, jo maiṉ un se ánká gayá húṉ, aur maiṉ ne un tís rúpiyoṉ ko liyá, aur Khudáwand ke ghar meṉ phenk diyá, us kumhár ke liye. 14 Phir maiṉ ne apní dúsrí láṭhí Habl ko toṛ ḍálá, táki birádarí ko Yahúdáh aur Isráel ke darmiyán se miṭáúṉ. 15 Aur Khudáwand ne mujhe farmáyá, ki Tú phir apne liye nádán charwáhe ká hathiyár le. 16 Kyúnki dekh, maiṉ is zamín ke darmiyán charwáhá uṭháúngá, jo halák honewále kí khabar nahíṉ legá, aur gumráh ko nahíṉ ḍhúṉḍhegá, aur zakhmí ko changá nahíṉ karegá, aur khaṛe mánde ko na sambhálegá, par farbih ke gosht ko kháwegá, aur un ke khuroṉ ko pára pára karegá. 17 Wáwailá pájí charwáhe par jo galle ko chhoṛtá hai; talwár us ke bázú par aur dahní ánkh par! us ká bázú bilkull súkh jáegá, aur us kí dahní ánkh bilkull andhí hogí.

XII. BÁB.

1 Manshá kalám i Rabbání ká Isráel par. Khudáwand farmátá hai, jo ásmán ko phailátá hai, aur zamín kí neo ḍáltá hai, aur insán meṉ us kí rúh ko paidá kartá hai, 2 Dekho, maiṉ Yarúsalam ko ás pás kí sárí qaumoṉ ke liye thartharáhaṭ ká piyála banáúngá, aur Yahúdáh par bhí Yarúsalam ke muhásara meṉ tangí hogí. 3 Aur usí din meṉ aisá hogá, ki maiṉ Yarúsalam ko sárí qaumoṉ ke liye ek bhárí patthar banáúngá: aur sab jo use uṭháwenge, kaṭ jáenge, aur zamín kí sárí qaumeṉ un ke khiláf jama hongí. 4 Usí din, Khudáwand farmátá hai, ki maiṉ harek ghoṛe ko ghabráhaṭ se, aur uske sawároṉ ko díwánagí se márúngá, aur apní ánkh Yahúdáh ke gharáne par kholúngá aur qaumoṉ ke sab ghoṛe ko andhápan se márúngá. 5 Tab Yahúdáh ke alúf apne dil meṉ kahenge, ki Yarúsalam ke báshinde Rabb ul afwáj un ke Khudá meṉ mere liye zoráwar haiṉ. 6 Maiṉ usí din Yahúdáh ke alúfoṉ ko lakṛíoṉ meṉ átashdán kí mánind, aur púle meṉ jaltí mashaal kí mánind banáúngá, aur we dahne báyeṉ par ás pás kí sárí qaumoṉ ko niglenge, aur Yarúsalam phir apne maqám Yarúsalam meṉ takhtnishín hogí. 7 Aur Khudáwand Yahúdáh ke khímoṉ ko pahle naját degá, táki Dáúd ke gharáne ká fakhr, aur ahl i Yarúsalam ká fakhr Yahúdáh par na baṛh jáwe. 8 Usí din Khudáwand Yarúsalam ke báshindoṉ kí himáyat karegá, aur jo us din un meṉ kamzor hai, so Dáúd kí mánind hogá, aur Dáúd ká gharáná Iláh kí mánind, balki un ke áge ke Khudáwand ke firishte kí mánind hogá. 9 Aur usí din yúṉ hogá, ki maiṉ sárí qaumoṉ ko, jo Yarúsalam ke muqábale ko átí haiṉ, halák karne ká qasd karúngá. 10 Aur maiṉ Dáúd ke gharáne par, aur Yarúsalam ke báshindoṉ par fazl aur duáoṉ kí rúh barsáúngá, aur we mujh par, jise unhoṉ ne chhedá hai, nazar karenge, aur we us ke liye mátam karenge, jaisá koí apne wahid ke liye mátam kartá hai, aur us ke liye niháyat gam karenge, jaisá koí apne pahlauṭe ke liye gam kartá hai. 11 Aur usí din Yarúsalam ke darmiyán baṛá mátam hogá, Hadadi Rummán ke mátam kí mánind Majiddoṉ kí wádí meṉ. 12 Aur zamín mátam karegí, har gharáná aláhida, Dáúd ká gharáná aláhida aur un kí joráṉ aláhida, Nátan ká

gharáná aláhida aur un kí jorúáṉ aláhida; 13 Láwí ká gharáná aláhida aur un kí jorúáṉ aláhida, Samai ká gharáná aláhida aur un kí jorúán aláhida; 14 Sáre báqí gharáne, gharáne aur gharáne aláhida aur un kí jorúáṉ aláhida.

XIII. BAB.

1 Usí din Dáúd ke gharáne ke liye aur Yarúsalam ke báshindoṉ ke liye gunáh aur nápákí kí safáí ke wáste ek chashma kholá jáegá. 2 Aur usí din yúṉ hogá, Rabb ul afwáj farmátá hai, ki maiṉ butoṉ ke námoṉ ko zamín meṉ se miṭá ḍálúngá, aur we phir mazkúr nahíṉ honge, aur maiṉ nabíoṉ ko aur najásat kí rúh ko zamín meṉ se nikál dúngá. 3 Aur yún hogá, ki agar koí phir nubúwat kare, to us ke má báp, us ke wálidain, use kahenge, ki tú na jíne ká, kyúnki tú Khudawand ke nám se jhúṭh kahtá hai, aur jab nubúwat kare, to us ke báp aur má, us ke wálidain, use chhed ḍálenge. 4 Aur usí din yúṉ hogá, ki nabí nubúwat kahte hí sharminda hoke apne apne rúyá se darguzrenge, aur we jhúṭh ke liye pashmína kapṛá nahíṉ pahinenge; 5 Par wuh kahegá; ki Maiṉ nabí nahíṉ, maiṉ kishtkárí ká gulám húṉ; kyúnki ek shakhs ne mujhe merí jawání se apná zarkharíd kiyá thá. 6 Aur agar koí us se púchhegá, ki Tere donoṉ háthoṉ meṉ ye kyá zakhm haiṉ? to jawáb degá, we zakhm haiṉ, jo maiṉ apne maashúqoṉ ke ghar meṉ márá gayá húṉ.

7 Ai talwár, tú mere charwáhe par, us insán par, jo merá hamtá hai, bedár ho, Rabb ul afwáj farmátá hai, us charwáhe ko már, aur galla parágauda ho jáe, par maiṉ apná háth chhoṭoṉ par pherúngá. 8 Aur yúṉ hogá, Khundawad farmátá hai, ki sárí zamín meṉ se do hisse káṭe jáenge, aur marenge, lekin tísrá hissa us meṉ báqí rahegá 9 Aur maiṉ tísre hisse ko ág ke darmiyán meṉ se láúngá, aur unheṉ musaffá karúngá, jis tarah rúpá nirmal hotá hai, maiṉ unheṉ khális karúngá jaisá soná khális kiyá játá hai: we merá nám pukárenge, aur maiṉ un kí sunúngá; maiṉ kahúngá, ki we mere log haiṉ, aur we bolenge, ki Khudawand merá Khudá.

XIV. BAB.

1 Dekh, ek din Khudawand ke liye átá hai, aur terí ganímat tere darmiyán taqsím hogí. 2 Aur maiṉ sárí qaumoṉ ko Yarúsalam par laṛáí ke liye batorúngá, aur shahr chhíná jáegá, aur ghar lúṭe jáenge, aur auratеṉ jabran behurmat kí jáengí, aur ádhá shahr asírí meṉ nikal jáegá, aur báqí log shahr meṉ se káṭe na jáenge.

3 Tab Khudawand niklegá, aur un qaumoṉ ke sáth jang karegá, jaisá apne us laṛne ke din, qitál ke din meṉ kartá thá. 4 Aur us ke pánw usí din Zaitún ke paháṛ par, jo Yarúsalam ke sámhne púrab ko hai, khaṛe honge, aur Zaitún ká paháṛ bíchoṉ bích se pachhim aur púrab ko phaṭ jáegá, aur niháyat baṛí wádí záhir hogí, aur ádhá paháṛ uttar kí taraf aur ádhá us ká dakhin ko játá rahegá. 5 Aur tum paháṛ kí wádí ko bhágoge, kyúnki paháṛ kí wádí Asl tak já milegí, hiṉ jaisá ki tum sháh i Yahúdáh Uzziyáh ke dinoṉ meṉ zalzala ke áge bháge the, waisáhí bhagoge; aur Khudawand merá Khudá átá hai, aur qudsí tere sáth haiṉ. 6 Aur usí din

aisá hogá, ki naiyir na hogá, waqrát jam jáenge. 7 Aur wuh ek din KHUDAWAND ko maalúm hogá, na din na rát, balki yúṇ hogá, ki shám ke waqt roshan hogá. 8 Aur usí din yúṇ hogí, ki zinda pání Yarúsalam meṇ se jári honge, un ká ádhá púrabí samundar kí taraf, aur un ká ádhá pachchhimí samundar kí taraf, garmí aur jáṛe meṇ yúnhíṇ hogá. 9 Aur KHUDAWAND sárí zamín par bádsháh ho jáegá, usí din KHUDAWAND ek, aur us ká nám ek hogá. 10 Aur sáre zamín Jiba se leke Yarúsalam kí dakhin taraf ke Rummán tak maidán mubaddal ho jáegí, aur wuh buland hogí, aur Binyamín ke phátak se pahle phátak ke maqám tak, aur kone ke phátak tak, aur Hananiel ke burj se bádsháh ke kolhúnoṇ tak apne takht par baiṭh jáegí. 11 Aur log us meṇ sukúnat karenge, aur phir koí haram na hogá, balki Yarúsalam aman o ámán se maamúr rahegí.

12 Aur wuh marí, jis se KHUDAWAND sárí qaumoṇ ko, jo laṛne ko Yarúsalam par chaṛh áíṇ, máregí, so yih hai: Wuh un ká gosht saṛáegá, jab we apne páoṇ par khaṛe haiṇ, aur un kí ánkheṇ un ke chashmkhánoṇ meṇ saṛ jáengí, aur un kí zabán un ke munh meṇ saṛ jáegí. 13 Aur usí din yúṇ hogá, ki KHUDAWAND kí taraf se un ke darmiyán baṛí gaṛbaṛáhaṭ á paṛegí, aur we ek dúsre ká háth pakṛenge, aur ek ká háth dúsre ke háth par uṭhegá. 14 Aur Yahúdáh bhí Yarúsalam meṇ jihád karegá, aur sárí gairqaumoṇ ká mál soná rúpá aur libás baṛí kasrat ke sáth chároṇ taraf se baṭorá jáegá. 15 Aur jaisí yih marí hai, waisí hí ghoṛe aur khachchar aur úṇṭ aur gadhe kí aur harek cháupáye kí, jo in chháoníoṇ meṇ milegá, marí hogí.

16 Aur yún hogá, ki sárí bachtí un sab qaumoṇ meṇ se, jo Yarúsalam par áíṇ, sál ba sál Bádsháh Rabb ul afwáj ko sijda karne aur íd i khíma mánne ko uṭh jáenge. 17 Aur yúṇ hogá, ki zamín ke sáre gharánoṇ meṇ se, jo Bádsháh Rabb ul afwáj ke áge sijda karne ko Yarúsalam meṇ na áwe, un par bárán nahíṇ barsegá. 18 Aur agar Misr ká gharáná na uṭh jáwe, aur na áwe: to un par na barsegá, balki un par wuh marí hogí, jis se KHUDAWAND un gairqaumoṇ ko máregá, jo nahíṇ chaṛh játí haiṇ, ki khímoṇ kí íd mánen. 19 Yih Misr kí khatá hogí, aur sárí qaumoṇ kí khatá, jo nahíṇ chaṛh játí haiṇ, ki khímoṇ kí íd mánen. 20 Usí din ghoṛoṇ ke ghanṭoṇ par munaqqash hogá, Quds KHUDAWAND ko, aur KHUDAWAND ke ghar ke deg mazbah ke áge ke piyáloṇ ke barábar muqaddas honge. 21 Balki Yarúsalam aur Yahúdáh meṇ sab deg Rabb ul afwáj ko quds honge, aur sáre zabh karnewále áwenge, aur un meṇ se lenge, aur un meṇ pakáwenge, aur unhíṇ dinoṇ meṇ phir koí Kanaání Rabb ul afwáj ke ghar meṇ na hogá.

MALAAKI.

I. BAB.

1 Malaakí kí maarifat baní Isráel ko KHUDAWAND ká payám.

2 KHUDAWAND farmátá hai, ki Maiṇ ne tumheṇ piyár kiyá. Tis par tum kahte ho, ki Tú ne hameṇ kis tarah pyár kiyá? Kyá Isau Yaaqúb ká bhái na thá? KHUDAWAND farmátá hai; lekin maiṇ ne Yaaqúb ko piyár kiyá, 3 Aur maiṇ ne Isau se.

dushmaní rakhí, aur us ke pahár aur us kí mírás ko jangalí tiunínon ke liye wírán kiyá. 4 Chúnki Adúm kahtá hai, ki Ham ujáṛ kiye gaye, magar ham lauṭenge, aur wírán makánon ko taamír karenge: Rabb ul afwáj farmátá hai, ki We taamír to karenge, par main ḍháúngá; aur we sarhadd i sharárat, aur wuh qaum jis par Ḳhudáwand tá abad gazabnák hai, kahláenge. 5 Aur tumhárí ánkhen dekhengí, aur tum kahoge, ki Ḳhudáwand Isráel kí sarhadd ke pár buzurgí páwegí.

6 Beṭá apní báp kí, aur naukar apne áqá kí izzat kartá hai: pas, agar main báp húṇ, to merí izzat kahán? aur agar áqá húṇ, to merí taazím kahán. Ai káhino, jo mere nám ko haqír jánte ho, tumhen Rabb ul afwáj farmátá hai. Aur tum kahte ho, ki Ham kis bát men tere nám ko haqír jánte? 7 Tum mere mazbah par nápák roṭíán guzránte ho. Aur kahte ho, ki Ham kis bát men tujhe nápák karte hain? Is men ki kahte ho, Ḳhudáwand ká dastárḳhwán zalíl hai. 8 Ki jab tum andhe ko zabh ke liye guzránte ho, to kyá burá nahín hai; aur agar langṛe ko aur bímár ko guzráno, to kyá burá nahín? Use apne hákim ko guzrániyo, to kyá wuh tujh se rází hogá, aur tujhe qabúl karegá? Rabb ul afwáj farmátá hai. 9 Ab tum Ḳhudá se duá mángo, táki ham par rahm farmáwe. Yih tumháre háth se hotá hai: kyá wuh tumhen qabúl karegá? Rabb ul afwáj farmátá hai.

10 Kásh ki tum men se koí darwáza band kartá, ki tum abas mere mazbah par ág nahín jaláte. Main tum se rází nahín húṇ, Rabb ul afwáj farmátá hai, aur tumháre háth se hadiya qabúl na karúngá. 11 Kyúnki áftáb ke tulúa se us ke gurúb tak merá nám qaumon ke darmiyán buzurg hogá; aur har kahín mere nám se lubán aur pák hadiya guzráná jáegá; ki merá nám qaumon ke darmiyán buzurg hogá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 12 Lekin tum ne use nápák kiyá, chúnki kahte ho, ki Ḳhudáwand ká dastárḳhwán nápák hai, aur us ká hásil, us kí ḳhurák zalíl hai. 13 Aur tum ne kahá, ki Dekho kyá baṛí taklíf hai! aur use tahqír kiyá, Rabb ul afwáj farmátá hai; phir tum pháṛe húe, aur langṛe, aur bímár ko láye, aur is hí tarah ká hadiya guzráná: kyá main us ko tumháre háth se qabúl karún? Rabb ul afwáj farmátá hai. 14 Lekin us dagábáz par laanat, jis ke galle men nar hai, par maayúb chíz ko ṭhaharátá aur Ḳhudáwand ke liye guzarántá hai; kyúnki main baṛá bádsháh húṇ, Rabb ul afwáj farmátá hai, aur merá nám qaumon ke darmiyán haulnák hai.

II. BAB.

1 Ab ai káhino! yih hukm tumháre liye hai. 2 Agar tum na suno, aur dil men na rakho, ki mere nám ko buzurgí do, Rabb ul afwáj farmátá hai; to main laanat ko tum par bhejúngá, main tumhárí barakaton ko malaún karúngá; hán use malaún kartá húṇ, is liye ki tum dil na lagáte ho. 3 Dekho, main tumháre tuḳhm ko ḳharáb karúngá, sirgín, hán tumhárí muqaddas ídon ke sirgín ko tumháre munh par bichháúngá, aur koí tum ko us ke sáth le jáegá. 4 Aur tum jánoge, ki yih hukm main ne tum ko bhejá hai, táki Láwí se merá ahd ṭhahare, Rabb ul afwáj farmátá hai.

5 Merá ahd us ke sáth zindagí aur salámatí ká thá, aur main ne unhen use diyá, ki us ká tars ho, aur wuh mujh se tarsán rahe, aur mere nám ke áge dabe.

6 Sachái kí sharíat us ke munh meṇ thí, aur us ke laboṇ meṇ sharárat páí na gaí; wuh salámatí aur rástí se mere sáth raftár kartá, aur bahutoṇ ko sharárat se phirátá thá. 7 Kyúnki cháhiye ki káhin ke lab maarifat kí nigahbání kareṇ, aur log us kí zubán se sharíat ko ḍhúnḍheṇ, is liye ki wuh Rabb ul afwáj ká rasúl hai.

8 Par tum ráh se muṛe ho, tum ne bahuteroṇ ko sharíat meṇ ṭhokar khiláyá; tum ne Láwí ke ahd ko toṛá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 9 Aur is liye ki tum merí rahoṇ meṇ na chalte, aur sharíat meṇ rúdárí karte ho, maiṇ bhí tumheṇ sár qaumoṇ ke áge zalíl aur haqír karúngá.

10 Kyá ham sabhoṇ ká ekhí báp nahíṇ, kyá ekhí Ḳhudá ne ham sabhoṇ ko paidá na kiyá? Phir kis liye ham apne ábá ke ahd ko toṛkar harek apne bháí se bewafáí karte? 11 Yahúdáh ne bewafáí kí hai, Isráel aur Yarúsalam meṇ ek makrúh kám hotá hai; ki Yahúdáh ne Ḳhudáwand ke maqdis ko, jise usne azíz jáná, use nápák kiyá, aur ġair maabúdoṇ kí beṭí ko byáh kiyá. 12 Ḳhudáwand us shaḳhs ko, jo aisá kartá hai, kyá ustád kyá shágird, aur use, jo Rabb ul afwáj ke áge hadiye guzrántá hai, Yaaqúb ke ḳhímoṇ meṇ se káṭ ḍálegá.

13 Phir yih bhí tum ne kiyá, ki Ḳhudáwand ke mazbah ko ánsúoṇ, aur náloṇ, aur faryádoṇ se ḍhámpá hai, yaháṇ tak ki wuh phir hadiya par iltifát nahíṇ kartá, aur ḳhushnúdí ke sáth tumháre háth se qabúl nahíṇ kartá hai. 14 Aur tum kahte ho, ki Sabab kyá hai? Sabab yih hai, ki Ḳhudáwand tere aur terí jawání kí jorú ke darmiyán gawáh húá, jis se tú ne be wafáí kí hai; tispar bhí wuh terí jorú, aur tere ahd o paimán kí zauja hai. 15 Aur kyá us ne ekhí na banáyá, aur Rúh ká baqiya us ko thá? Aur káhe ko ek? Táki Ḳhudá kí nasl páwe. Is liye tum apní rúh kí nigahbání karo, aur koí apní jawání kí jorú se be wafáí na kare. 16 Kyúnki Ḳhudáwand, Isráel ká Ḳhudá farmátá hai, ki Maiṇ taláq se nafrat rakhtá húṇ, aur us se bhí, jo zulm se apní libás ko ḍhámptá hai, Rabb ul afwáj farmátá hai: is liye tum apní rúh kí nigahbání karo, táki be wafáí na karo.

17 Tum ne apní bátoṇ se Ḳhudáwand ko bezár kiyá hai. Aur tum kahte ho, ki Kis bát meṇ ham ne use bezár kiyá? Is meṇ jo kahte ho, ki Har koí, jo buráí kartá hai, so Ḳhudáwand kí nazar meṇ nek hai, aur wuh aisoṇ se ḳhush hai; aur yih, ki Ḳhudá i ádil kaháṇ hai?

III. BÁB.

1 Dekho, maiṇ apne rasúl ko bhejúngá, aur wuh mere áge rasta banáwegá, aur wuh Ḳhudáwand, jis ke tum muntazir ho, háṇ ahd ká Rasúl, jis ke tum mushtáq ho, wuh apní haikal ko áwegá, dekho, wuh yaqínan áwegá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 2 Par us ke áne ke din meṇ kaun ṭhaharegá, aur us ke zuhúr ke waqt kaun khaṛá rahegá? Kyúnki wuh sonár kí ág aur dhobí ke sában kí mánind hai. 3 Aur wuh rúpe ká mail káṭne ko, aur use ḳhális karne ko baiṭh jáegá, aur wuh baní Láwí ko pák karegá, wuh unheṇ rúpe aur sone kí mánind musaffá karegá, táki we sadáqat se Ḳhudáwand ke áge hadiye guzráneṇ. 4 Tab Yahúdáh aur Yarúsalam ká hadiya sábiq dinoṇ aur agle barasoṇ kí mánind Ḳhudáwand ko pasand áwegá. 5 Aur maiṇ insáf ke liye tum pás áúngá, aur jádúgaroṇ par, aur zinákároṇ par, aur jhúṭhí qasam kháneváloṇ par, aur un par, jo mazdúr kí mazdúrí ko báz rakte haiṇ,

aur bewa aur yatím ko satáte haiṇ, aur musáfir ko haqq se phiráte haiṇ, aur mujh se nahíṇ ḍarte, muhkam gawáh húngí, Rabb ul afwáj farmátá hai. 6 Kyúnki maiṇ KHUDÁWAND húṇ, mujh meṇ tagaiyur nahíṇ, ai baní Yaaqúb, isí liye tum nest na húe. 7 Tum apne ábá ke aiyám se mere rasmoṇ se muṛe, aur un par na chale. Tum merí taraf phiro, to maiṇ tumhárí taraf phirúngá, Rabb ul afwáj farmátá hai. Lekin tum kahte ho, ki Ham kis bát meṇ phireṇ? 8 Kyá insán Khudá ko lúṭegá, ki tum mujh ko lúṭte ho. Aur kahte ho, ki Ham ne kis bát meṇ tujhe lúṭá? Dahyakí aur qurbán meṇ. 9 So tum laanat se malaún húe, kyúnki tum ne, háṇ is tamám qaum ne mujhe lúṭá. 10 Tum sárí dahyakí ko ganjíne meṇ láo, táki mere ghar meṇ khurák ho, aur is hí se merá imtihán karo, Rabb ul afwáj farmátá hai, ki maiṇ tumháre liye ásmán ke daríchoṇ ko na kholúṇ, aur tum par barakat na barsáúṇ, jis kí gunjáish na hogí? 11 Aur maiṇ tumháre liye gárat-karnewále ko ḍánṭúngá, aur wuh tumhárí zamín ke hásil ko kharáb na karegá, aur tumhárá tákistán apne mewe ko bewaqt na giráwegá; Rabb ul afwáj farmátá hai. 12 Aur sab qaumeṇ tumheṇ mubárak kahengí, ki tum ek dilkashá zamín hoge, Rabb ul afwáj farmátá hai.

13 Tumhárí báteṇ mere haqq meṇ sakht húíṇ, KHUDÁWAND farmátá hai. Aur tum kahte ho, ki Ham ne terí mukhálafat meṇ kyá kahá? 14 Tum ne kahá, ki Khudá kí ibádat abas hai; aur kyá fáida, ki Ham us ke hukmoṇ ko máneṇ, aur Rabb ul afwáj ke áge mátam se raftár kareṇ? 15 Aur ab ham sarkashoṇ ko mubárak kahte haiṇ, ki we, jo shararat karte haiṇ, so ban gaye, we jo Khudá ko ázmáte haiṇ, so bach nikle.

16 Tab khudátars ápas meṇ báteṇ karte the, aur KHUDÁWAND ne kán dharke suná, aur unke liye, jo KHUDÁWAND se ḍarte, aur us ke nám ko mánte the, us ke áge yáddásht kí kitáb likhí gaí. 17 Aur we mere honge, Rabb ul afwáj farmátá hai, jis din ki maiṇ apní khláss guroh ko jama karúngá; aur jis tarah koí apne farmánbardár beṭe par shafqat kartá hai, maiṇ un par shafqat karúngá. 18 Tab tum phiroge aur sádiq aur sharír ke darmiyán, uske darmiyán jo KHUDÁWAND kí bandagí kartá, aur jo us kí bandagí nahíṇ kartá, farq dekhoge.

IV. BAB.

1 Ki dekho, wuh din átá hai, jo bhaṭṭhí ke mánind jalánewálá hai: tab sáre magrúr, aur badkirdár bhús ke mánind honge, aur wuh din, jo átá hai, un ko jaláwegá, Rabb ul afwáj farmátá hai, yaháṇ tak ki unkí na jaṛ na ḍálí chhoṛegá. 2 Lekin tumháre liye, jo mere nám se ḍarte ho, Áftáb i sadáqat tulúa hogá, aur us ke paroṇ tale sihat; aur tum nikloge, aur thán ke bachhṛoṇ kí tarah baṛhoge.

3 Aur tum sharíroṇ ko páemál karoge, kyúnki jis din ki maiṇ yih karúngá, we tumháre pánw tale kí rákh honge, Rabb ul afwáj farmátá hai. 4 Tum mere bande Músá kí sharíat ko, jise maiṇ ne sáre baní Isráel ke liye Hurib meṇ farmáyá, aur qawánín aur ahkám ko yád rakho.

5 Dekho, KHUDÁWAND ke buzurg aur haulnák din ke áne se peshtar, maiṇ Iliyáh nabí ko tumháre pás bhejúngá. 6 Aur wuh bápoṇ ke dil ko beṭoṇ kí taraf, aur beṭoṇ ke dil ko unke bápoṇ kí taraf máil karegá, tá aisá na ho, ki maiṇ áúṇ, aur zamín ko laanat se halák karúṇ.

HAMÁRE

ḲHUDÁWAND YUSÚA MASÍH

KÍ

INJÍL YAANE ḲHUSHḲHABARÍ.

THE

NEW TESTAMENT

OF OUR

LORD AND SAVIOUR

JESUS CHRIST,

IN THE

HINDÚSTANÍ LANGUAGE.

—o—

CALCUTTA:—

PRINTED AT THE ASIATIC PRESS, FOR THE AUXILIARY BIBLE SOCIETY.

1843.

NAYE A̤HDNÁME KÍ PÁK KITÁBON KÍ FIHRIST.

	BÁB.
Matí kí likhí húí ḳhushḳhabarí	28
Márk kí likhí húí ḳhushḳhabarí	16
Lúká kí likhí húí ḳhushḳhabarí	24
Yúhanná kí likhí húī ḳhushḳhabarí	21
Rasúloṉ ke A̤amál kí kitáb	28
Pául ká Rúmíoṉ ko ḳhatt	16
Pául ká Karintíoṉ ko pahlá ḳhatt	16
Pául ká Karintíoṉ ko dúsrá ḳhatt	13
Pául ká Galátíoṉ ko ḳhatt	6
Pául ká Afsíoṉ ko ḳhatt	6
Pául ká Filipíoṉ ko ḳhatt	4
Pául ká Kalasíoṉ ko ḳhatt	4
Pául ká Thisaluníkíoṉ ko pahlá ḳhatt	5
Pául ká Thisaluníkíoṉ ko dúsrá ḳhatt	3
Pául ká Timodeus ko pahlá ḳhatt	6
Pául ká Timodeus ko dúsrá ḳhatt	4
Pául ká Títus ko ḳhatt	3
Pául ká Filemán ko ḳhatt	1
Pául ká Ibráníoṉ ko ḳhatt	13
Yaa̤qúb ká ḳhatt	5
Patthras ká pahlá ḳhatt	5
Patthras ká dúsrá ḳhatt	3
Yúhanná ká pahlá ḳhatt	5
Yúhanná ká dúsrá ḳhatt	1
Yúhanná ká tísrá ḳhatt	1
Yahúdáh ká ḳhatt	1
Yúhanná ke musháhada kí kitáb	22

MATI' KI'

LIKHI' HU'I' KHUSHKHABARI'.

I. BÁB.

1 Yusúa Masíh Dáúd ke bete, Abirahám ke bete ká nasabnáma. 2 Abirahám se Izhák paidá húá, aur Izhák se Yaaqúb paidá húá, aur Yaaqúb se Yahúdáh aur uske bháí paidá húe. 3 Aur Yahúdáh ko Tamar se Pháras aur Sháriq paidá húe, aur Pháras se Hasrún paidá húá, aur Hasrún se Rám paidá húá, 4 Aur Rám se Amminadab paidá húá, aur Amminadab se Nahsún paidá húá, aur Nahsún se Salmún paidá húá, 5 Aur Salmún ko Ráhab se Buaz paidá húá, aur Buaz ko Rút se Abid paidá húá, aur Abid se Yassí paidá húá, aur Yassí se Dáúd bádsháh paidá húá.

6 Aur Dáúd bádsháh ko us se jo Uriyáh kí jorú thí, Sulaimán paidá húá, 7 Aur Sulaimán se Rahabiámm paidá húá, aur Rahabiámm se Abiyáh paidá húá, aur Abiyáh se Asá paidá húá, 8 Aur Asá se Yahúsafat paidá húá, aur Yahúsafat se Yahúrám paidá húá, aur Yahúrám se Uzziyáh paidá húá, 9 Aur Uzziyáh se Yútám paidá húá, aur Yútám se Akhaz paidá húá, aur Akhaz se Hizqiyáh paidá húá, 10 Aur Hizqiyáh se Munassí paidá húá, aur Munassí se Amún paidá húá, aur Amún se Yassiyáh paidá húá, 11 Aur Yassiyáh se Yakuniyáh aur us ke bháí jin dinon men Bábul ko uth chale, paidá húe.

12 Aur baad us ke ki Bábul men pardes húe, Yakuniyáh se Saaltiel paidá húá, aur Saaltiel se Zarúbábul paidá húá, 13 Aur Zarúbábul se Abihúd paidá húá, aur Abihúd se Ilyaqím páida húá, aur Ilyaqím se Azúr paidá húá, 14 Aur Azúr se Sadúq paidá húá, aur Sadúq se Akím paidá húá, aur Akím se Ilihúd paidá húá, 15 Aur Ilihúd se Iliazr paidá húá, aur Iliazr se Mattán paidá húá, aur Mattán se Yaaqúb paidá húá, 16 Aur Yaaqúb se Yúsuf paidá húá, jo Mariyam ká khasam thá, jis se Yusúa, jo Masíh kahlátá hai, paidá húá.

17 Pas sab pushten Abirahám se Dáúd tak chaudah pusht hain; aur Dáúd se Bábul men pardes hone ke waqt tak, chaudah pusht; aur Bábul men pardes hone ke waqt se Masíh tak, chaudah pusht.

18 Aur Yusúa Masíh kí paidáish yún húí. Jab us kí má Mariyam Yúsuf kí mángí húí thí, us se pahile, ki we báham howen, wuh Rúh i Quds se hámila páí gaí. 19 Tab us ke khasam Yúsuf ne, jo nekmard thá, us kí tashhír na cháhkar irada kiyá, ki use chupke se chhor de. 20 Jab wuh is fikr men thá, dekho KHUDAWAND ke firiste ne khwáb men us ko nazar áke kahá, ki Ai Yúsuf, Dáúd ke bete, tú apní jorú Mariyam ko apne yahán láne se mat dar; kyúnki jo us men paidá kiyá gayá, so Rúh i Quds se hai; 21 Aur wuh betá janegí, aur tú us ká nám Yusúa rakhegá; kyúnki wuh apne logon ko unke gunáhon se bacháwegá. 22 Yih sab is liye húá, ki wuh bát, jo KHUDAWAND se nabí kí maarifat kahí gaí thí, púrí howe, 23 Ki Dekh wuh kunwárí pet se hogí, aur betá janegí, aur we us ká nám Immánúel rakhenge, jis kí maaní Khudá hamáre sáth hai. 24 So Yúsuf ne sote se uthkar, jaisá KHUDAWAND ke firiste ne farmáyá, waisáhí kiyá, aur apni jorú apne yahán láyá; 25 Par

use na jáná jab tak wuh apná pahlauṭá beṭá na janí; aur us ne us ká nám Yusúạ rakhí.

II. BAB.

1 Aur jab Yusúạ Herod bádsháh ke waqt Yahúdáh ke Baitlahm meṇ paidá húá, to dekho majúsoṇ ne púrab se Yarúsalam meṇ áke púchhá, 2 Ki Yahúdíoṇ ki bádsháh, jo paidá húá, kaháṇ hai? kyúnki ham ne púrab meṇ us ká sitára dekhá, aur use sijda karne ko áe. 3 Herod bádsháh sunkar ghabráyá, aur us ke sáth sárí Yarúsalam. 4 Tab us ne sab sardár káhinoṇ, aur guroh ke sáfiroṇ ko jamạ karke un se púchhá, ki Masíh kaháṇ paidá hogá? 5 Unhoṇ ne us se kahá, ki Yahúdáh ke Baitlahm meṇ; kyúnki nabí se yúṇ likhá gayá hai, 6 Ki Ai zamín i Yahúdáh ke Baitlahm, tú Yahúdah ke baṛe shahroṇ meṇ hargiz chhoṭá nahíṇ; kyúnki tujh se ek sardár niklegá, jo merí guroh Isráel ko charáwegá.

7 Tab Herod ne majúsoṇ ko chhupke buláyá, aur tahqíq kiyá, ki wuh sitára kis waqt dikhláí diyá. 8 Aur us ne un ko Baitlahm meṇ bhejá, aur kahá, ki Jáke us laṛke ká ahwál ḳhúb daryáft karo, aur jab tum us ko páo, mujh ko ḳhabar do, táki maiṇ bhí áke sijda karúṇ. 9 We bádsháh kí bát sunke rawána húe. Aur dekho, wuh sitára jo púrab meṇ unhoṇ ne dekhá thá, unke áge áge chalá, yaháṇ tak ki us jagah ke úpar, jaháṇ wuh laṛká thá, ṭhahará. 10 We us sitáre ko dekhke niháyat ḳhush húe; 11 Aur ghar meṇ pahunchke laṛke ko us kí má Mariyam ke sáth dekhá, aur girke use sijda kiyá; aur apná asbáb kholkar soná, aur lubán aur murr use hadiya guzráná. 12 Aur we ḳhwáb meṇ ittiláạ páke, ki Herod ke pás phir na jaweṇ, dúsrí ráh se apne mulk ko rawána húe.

13 Aur unki rawánagí ke baạd, dekho Ḳhudawand ke firishte ne ḳhwáb meṇ Yúsuf ko dikláí deke kahá, ki Uṭh, laṛke aur us kí má ko leke Misr meṇ bhág já, aur waháṇ rah, jab tak maiṇ tujh ko ḳhabar na dúṇ; kyúnki Herod laṛke kí talásh karegá, ki use halák kare. 14 Wuh uṭhke laṛke aur us kí má ko leke rátoṇ rát Misr ko rawána húá; 15 Aur Herod ke marne tak waháṇ rahá, táki wuh bát, jo Ḳhudawand ne nabí kí maạrifat kahí thí, púrí howe, ki Maiṇ ne apne Beṭe ko Misr se buláyá.

16 Jab Herod ne dekhá, ki majúsoṇ ne us se tamasḳhur kiyá, to bahut gusse húá, aur bhejkar Baitlahm aur us ke áspás ke sab laṛkoṇ ko, jo do baras ke, aur us se chhoṭe the, muwáfiq us waqt ke, jo us ne majúsoṇ se daryáft kiyá thá, qatl karwáyá. 17 Tab wuh bát, jo Yaramiyáh nabí kí maạrifat kahí gaí thí, púrí húí, 18 Ki Rámah meṇ nála, aur mátam, aur baṛe rone kí áwáz suní gaí, ki Rakhil apne laṛkoṇ ko rotí, aur tasallí nahíṇ cháhtí, ki we nahíṇ haiṇ.

19 Jab Herod tamám húá, dekho Ḳhudawand ke firishte ne Misr meṇ Yúsuf ko ḳhwáb meṇ dikhlaí deke kahá, 20 Ki Uṭh, laṛke aur us kí má ko lekar Isráel ke mulk meṇ já; kyúnki jo laṛke kí ján ke ḳhwáhán the, so mar gae haiṇ. 21 Tab wuh uṭhá, aur laṛke aur us kí má ko lekar Isráel ke mulk meṇ áyá. 22 Par jab suná, ki Arkiláus apne báp Herod kí jagah Yahúdáh meṇ bádsháhat kartá hai, to waháṇ jáne se ḍará: par ḳhwáb meṇ ḳhabar páke Jalíl ke zilạ ko rawána húá; 23 Aur ek shahr meṇ, jo Nazirat kahlátá hai, já rahá, táki wuh bát, jo nabíoṇ se kahí gaí thí, púrí howe, ki Wuh Naẓirí kahláegá.

III. BAB.

1 Unhíṉ dinoṉ meṉ Yúhanná baptismánewále ne Yahúdáh ke bayábán meṉ záhir hoke manádí karke kahá, 2 Ki Tauba karo, ki ásmán kí bádsháhat nazdík hai! 3 Kyúnki yih wuh hai, jiská zikr Yasaiyáh nabí ne kiyá, ki Ek manádí karnewále kí áwáz, Bayábán meṉ Khudawand kí ráh taiyár karo, aur us ke rastoṉ ko sídhá karo. 4 Aur yih Yúhanná úṉt ke báloṉ kí poshák pahintá, aur chamṛe ká kamarband apní kamar meṉ bándhtá thá; aur ṭiḍḍí aur janglí shahd us kí khurák thí. 5 Tab Yarúsalam aur sárí Yahúdáh, aur Yardan ke ás pás ke sab báshinde us pás nikal áe, 6 Aur apne gunáhoṉ ká iqrár karke us se Yardan meṉ baptismáe gae.

7 Aur jab us ne dekhá, ki Farísoṉ aur Sadúqoṉ meṉ se bahutere us ke pás baptismá páne ko áe, to unheṉ kahá, ki Ai sámpoṉ ke bachcho, kisne tumko ánewále gazab se bhágne ko batáyá? 8 Pas tum tauba ke láiq phal lo, 9 Aur apne dil meṉ mat samjho, ki hamárá báp Abirahám hai; kyúnki maiṉ tumko kahtá húṉ, ki Khudá ko maqdúr hai, ki in pattharoṉ se Abirahám ke liye laṛke paidá kare. 10 Par darakhtoṉ kí jaṛ par ab kulháṛí lagí hai; pas har darakht, jo achchhá phal nahíṉ látá, so káṭá aur ág meṉ ḍálá játá hai. 11 Maiṉ to tumheṉ tauba karne ko pání meṉ baptismátá húṉ, par wuh jo mere baaḍ ánewálá hai, mujh se bahut baṛá hai, jis kí jútí uṭháne ke láiq maiṉ nahíṉ húṉ, wuh tumko Rúh i Quds aur ág meṉ baptismáwegá. 12 Wuh apne háth meṉ apná súp rakhtá hai, aur wuh apne khaliyán ko sáf karegá, aur apne gehún ko gole meṉ jamạ karegá, par bhúse ko us ág se, jo hargiz nahíṉ bujhtí, jaláwegá.

13 Tab Yusúạ Jalíl se Yardan par Yúhanná ke pás áyá, ki us se baptismáyá jáwe. 14 Par Yúhanná ne use manạ kiyá, aur kahá, ki Maiṉ muhtáj húṉ, ki tujh se baptismáyá jáúṉ, aur tú mere pás áyá hai? 15 Yusúạ ne jawáb meṉ use kahá, ki Ab jáne de, kyúnki hameṉ yúṉ munásib hai, ki sab ko, jo durust hai, púrá kareṉ. Tab us ne use jáne diyá. 16 Aur Yusúạ, jab baptismáyá húá, fauran pání se nikal áyá, aur dekh, ásmán us par khul gayá; aur us ne Khudá kí Rúh ko kabútar kí tarah utarte aur us par áte dekhá. 17 Aur dekho ásmán se ek áwáz áí, ki Yih merá piyárá beṭá hai, jis se maiṉ rází húṉ.

IV. BAB.

1 Tab Yusúạ Rúh se bayábán meṉ pahuncháyá gayá, ki Shaitán se ázmáyá jáwe. 2 Aur jab wuh chális din rát roza rakh chuká, ákhir ko bhúkhá húá. 3 Tab ázmánewále ne us ke pás áke kahá, ki Agar tú Khudá ká Beṭá hai, to farmá, ki ye patthar roṭí ban jáweṉ. 4 Par us ne jawáb meṉ kahá, ki Likhá hai, ki Ádmí faqat roṭí se nahíṉ, balki har bát se, jo Khudá ke munh se nikaltí hai, jítá hai. 5 Tab Shaitán us ko muqaddas shahr meṉ le gayá, aur haikal ke kangure par khaṛá karke, 6 Use kahá, ki Agar tú Khudá ká Beṭá hai, to apne ko girá de, kyúnki likhá hai, ki Wuh apne firishtoṉ ko tere liye hukm degá, aur we tujhe háthoṉ par uṭhá lenge, na ho ki tú apne pánw ko patthar par máre. 7 Yusúạ ne use kahá, ki Yih bhí likhá hai, ki Tú Khudawand, apne Khudá ko, mat ázmá.

8 Phir Shaitán use bare únche pahár par le gayá, aur dunyá kí sab bádsháhaten aur un kí shaukat use dikhláíu; 9 Aur use kahá, ki Agar tú jhukke mujhe sijda kare, to main yih sab tujh ko dúngá. 10 Tab Yusúa ne use kahá, ki Dúr ho, ai Shaitán; kyúnki likhá hai, ki Tú Khudawand, apne Khudá ká sijda aur faqat usí kí bandagí kar. 11 Tab Shaitán ne us ko chhorá, aur dekho firishton ne áke us kí khidmat kí.

12 Jab Yusúa ne suná, ki Yúhanná giriftár húá, to Jalíl ko rawána húá, 13 Aur Nazirat ko chhorkar Kafrnahúm men, jo us daryá ke kanáre Zabúlún aur Naftálí kí sarhaddon men hai, já rahá, 14 Táki wuh bát, jo Yasaiyáh nabí kí maarifat kahí gaí thí, púrí howe, 15 Ki Zabúlún kí sarzamín, aur Naftálí kí sarzamín, us daryá kí girdnawáh Yardan ke kanáre par qaumon kí Jalíl! 16 We log, jo táríkí men baithte hain, barí roshní dekhte, aur un par, jo maut ke mulk aur sáya men rahte hain, roshní chamaktí. 17 Us waqt se Yusúa manádí karne aur kahne lagá, ki Tauba karo; kyúnki ásmán kí bádsháhat nazdík hai.

18 Aur Yusúa ne, jab daryá i Jalíl ke kanáre par chaltá thá, do bháí yaane Samaún, jo Patthras kahlátá hai, aur us ke bhaí Andriyás ko daryá men jál dálte dekhá, ki we machhwe the. 19 Aur us ne unhen kahá, ki Mere píchhe chale áo, ki main tum ko ádmíon ke machhwe banáúngá. 20 Tab we jaldí apne jálon ko chhorke us ke píchhe chale. 21 Aur wahán se barhke us ne aur do bháí, yaane Zabdí ke bete Yaaqúb aur us ke bháí Yúhanná ko, apne báp Zabdí ke sáth kishtí par baithe húe apne jál marammat karte dekhá, aur un ko buláyá. 22 Tab unhon ne fauran kishtí aur apne báp ko chhorke us kí pairawí kí.

23 Aur Yusúa tamám Jalíl men guzar karke unkí mahfilon men taalím detá, aur bádsháhat kí khushkhabarí kí manádí kartá, aur un logon ke sáre dukh dardon ko dafa kartá thá, 24 Aur us kí shuhrat tamám Súriya men phail gaí, aur we un sab bímáron ko, jo gúnágún bímáríon aur áfaton men giriftár the, aur díwánon aur mirgíhon aur ardhángíon ko us ke pás láe, aur us ne unko changá kiyá. 25 Aur bahut log Jalíl aur Dasshahr aur Yarúsalam aur Yahúdáh aur Yardan ke us pár se us ke píchhe chale.

V. BAB.

1 Aur logon ko dekhkar wuh ek pahár par charhá, aur jab baithá, us ke shágird us pás áe. 2 Tab wuh apná munh kholke unhen sikhláne lagá.

3 Mubárak we, jo rúh se garíb hain; kyúnki ásmán kí bádsháhat un kí hai. 4 Mubárak we, jo afsos karte hain; kyúnki we tasallí páwenge. 5 Mubárak we, jo halím hain; kyúnki we zamín ke wáris honge. 6 Mubárak we, jo sadáqat ke bhúkhe aur piyáse hain; kyúnki we ásúda honge. 7 Mubárak we, jo mihrbán hain; kyúnki un par mihrbání kí jáegí. 8 Mubarak we, jo dil se páksáf hain; kyúnki we Khudá ko dekhenge. 9 Mubárak we, jo sulhkár hain; kyúnki we Khudá ke farzand kahláenge. 10 Mubárak we, jo sadáqat ke sabab satáe játe hain; kyúnki ásmán kí bádsháhat un kí hai. 11 Mubárak tum, jab ki log tumko dhamkáwen aur satáwen, aur mere wáste har tarah kí burí bát tumháre khiláf jhúth kahen! 12 Khush o khurram ho; ki tum ásmán men bahut phal páoge; kyúnki unhon ne nabíon ko, jo tum se áge the, isí tarah satáyá hai.

13 Tum zamín ke namak ho; par agar namak phíká ho jáwe, to kis se namkín kiyá jáegá? Wuh phir kisú kám ká nahíṉ, magar wuh bahar phenká aur ádmíoṉ se latáṛá jáwe. 14 Tum dunyá ke núr ho. Jo shahr paháṛ par baná hai, poshída nahíṉ ho saktá. 15 Aur log chirág roshan karke paimáne ke nichhe nahíṉ, balki chirágdán par rakhte haiṉ, tab wuh sabko, jo us ghar meṉ haiṉ, roshní detá hai: 16 Tumhári roshní ádmíoṉ ke sámhne waisíhí chamke, tá ki we tumháre achchhe kámoṉ ko dekheṉ, aur tumháre báp kí, jo ásmán meṉ hai, sitáish kareṉ.

17 Mat samjho, ki maiṉ tauret yá nabíoṉ ko mansúḳh karne ko áyá húṉ; maiṉ mansúḳh karne ko nahíṉ, balki púrá karne ko áyá húṉ. 18 Ki maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki jab tak ásmán aur zamín ṭal na jáe, na harf, na harakat tauret se ṭal jáegá, jab tak sab púrá na howe. 19 Pas jo koí in hukmoṉ meṉ se sab se chhoṭe ko ṭál dewe, aur ádmíoṉ ko yúṉ sikhláwe, wuh ásmán kí bádsháhat meṉ sab se chhoṭá kahláegá; par jo koí máne, aur sikhláwe, wuhí ásmán kí bádsháhat meṉ baṛá kahláegá. 20 So maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Agar tumhárí sadáqat Sáfiroṉ aur Farísoṉ kí sadáqat se ziyáda na ho, to tum ásmán kí bádsháhat meṉ dáḳhil na hoge.

21 Tum ne suná hai, ki qadímoṉ se kahá gayá hai, ki Tú ḳhún mat kar; par jo koí ḳhún kare, ạdálat ká sazáwár hogá. 22 Par maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Jo koí apne bháí par besabab gusse howe, ạdálat se mulzam hogá; aur jo koí apne bháí ko raqqa kahe, Majlis meṉ mulzam hogá; aur jo koí kahe, ki Tú ahmaq hai, jahannam kí ág ká sazáwár hogá. 23 Pas agar tú apná hadiya qurbángáh par pahuncháwe, aur waháṉ yád kare, ki terá bháí tujh se kuchh daạwá rakhtá hai: 24 To waháṉ qurbángáh ke sámhne apná hadiya chhoṛ, aur chalá já, pahle apne bháí se miláp kar, aur tab ákar apná hadiya guzrán 25 Apne muddaị ko jald rází kar, jab tak tú us ke sáth ráh meṉ hai, na ho ki muddaị tujhko qází ke hawále kare, aur qází tujhko piyáde ke supurd kare, aur tú qaid meṉ ḍalá jáwe. 26 Maiṉ tujh se sach kahtá húṉ, ki tú waháṉ se na chhúṭegá, jab tak tú pichhlí kauṛí adá na kare.

27 Tum ne suní, ki qadímoṉ se kahá gayá hai, ki Tú ziná mat kar. 28 Par maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Jo koí shahwat ke sáth kisí aurat ko táke, wuh apne dil meṉ us se harámkárí kar chuká. 29 Par agar terí dahní ánkh tujhko ṭhokar khiláwe, to use nikál, aur apne pás se phenk; kyúnki terá fáida hai ki tere ạzúoṉ, meṉ se ek halák howe, aur terá tamám badan jahannam meṉ ḍalá na jáwe. 30 Aur agar terá dahná háth tujh ko ṭhokar khiláwe, to use káṭ, aur apne pás se phenk, kyúnki terá fáida hai, ki tere ạzúoṉ meṉ se ek halák howe, aur terá sárá badan jahannam meṉ ḍálá na jáwe.

31 Aur kahá gayá hai, ki Jo koí apní jorú ko taláq dewe, use taláqnáma de. 32 Par maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Jo koí apní jorú ko, siwá harámkárí ke, chhoṛ dewe, us se ziná karwátá hai; aur jo koí mutlaqa se biyáh kare, so ziná kartá hai.

33 Phir tum ne suná, ki qadímoṉ se kahá gayá hai, ki Tú jhúṭhí qasam mat khá, balki Ḳhudáwand ko apní qasmeṉ adá kar. 34 Par maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Hargiz qasam mat kháná, na ásmán kí, kyúnki wuh Ḳhudá ká taḳht hai; aur na zamín ki, kyúnki wuh us ke páoṉ kí chaukí hai: 35 Aur na Yarúsalam kí, kyúnki wuh baṛe bádsháh ká shahr hai; 36 Aur tú apne sir kí qasam mat khá, kyúnki tú ek bál safed yá kálá nahíṉ kar saktá. 37 Par guftgú meṉ tumhárá háṉ, háṉ; aur tumhárá nahíṉ, nahíṉ ho; ki jo us se ziyáda ho, so badí se hai.

38 Tum ne suná, ki kahá gayá hai, ki Ánkh ke badle ánkh, aur dánt ke badle dánt. 39 Par maiņ tum se kahtá húņ, ki Sharr se muqábala na karná; balki jo koí tere dahne gál par tamáncha máre, to dúsrá bhí us kí taraf pher: 40 Jo cháhe ki tujh par nálish kare, aur terí qabá lewe, use apná kurta bhí de ḍál; 41 Aur jo tujhe ek kos begár le jáwe, us ke sáth do kos já; 42 Jo tujh se mánge, use de; aur jo tujh se qarz cháhe, us se munh mat pher.

43 Tum ne suná, ki kahá gayá hai, ki Tú apne qaríb se mahabbat rakh, aur apne dushman se ạdáwat. 44 Par maiņ tum se kahtá húņ, ki Apne dushmanoņ se mahabbat rakho, aur jo tum par laạnat kareņ, unke liye barakat cháho; jo tum se ạdáwat kareņ, un se nekí karo; aur jo tumko dukháweņ aur satáweņ, un ke liye duá karo: 45 Táki tum apne báp ke, jo ásmán meņ hai, farzand ho, ki wuh apne súraj ko badoņ aur nekoņ par uṭhne detá, aur ádilon aur zálimoņ par menh barsátá hai. 46 Kyúnki agar tum unko, jo tum ko cháhte haiņ, cháho, to tum ko kyá sawáb hai? Kyá bájdár yih nahíņ karte? 47 Aur agar tum faqat apne bháíoņ ko salám karo, to tumko kyá fazílat hai? Kyá bájdár yúņ nahíņ karte haiņ? 48 Pas tum kámil bano, jaisá tumhárá báp, jo ásmán meņ hai, kámil hai.

VI. BÁB.

1 Ḳhabardár, ki tum logoņ ke sámhne unheņ nazar áneko apní ḳhairát na karo, nahíņ to tum apne Ásmání Báp se kuchh phal na páoge. 2 Pas jab tú ḳhairát kare, to apne sámhne turhí mat bajá, jaise ki makkár mahfiloņ aur rastoņ meņ karte haiņ; táki ádmíoņ se baṛáí páweņ. Maiņ tum se sach kahtá húņ, ki we apná phal pá chuke. 3 Par jab tú ḳhairát kare, to terá báyáņ háth na jáne, jo terá dahná háth kartá hai, 4 Táki terí ḳhairát parde meņ ho, aur terá báp, jo parde meņ dekhtá hai, wuhí záhir meņ tujh ko phal degá. 5 Aur jab tú duá kare, to makkároņ kí mánind mat ho, ki we cháhte haiņ, ki mahfiloņ aur rastoņ ke konoņ meņ khaṛe hokar duá kareņ; táki ádmíoņ ko dikhláí deweņ. Maiņ tum se sach kahtá húņ, ki we apná phal pá chuke. 6 Par tú, jab duá mánge, apní koṭhrí meņ já, aur darwáza band karke apne Báp se, jo parde meņ hai, duá máng, aur terá Báp, jo parde meņ dekhtá hai, tujhko záhir meņ phal degá. 7 Par tum duá mángte qaumoņ kí mánind mat baṛbaṛáo; kyúnki we samajhte haiņ, ki bahut bakne se un kí duá suní jáegí. 8 Pas tum unkí mánind mat ho; kyúnki tumhárá Báp us se pahle, ki tum us se mángo, jántá hai, ki tumko kyá darkár hai. 9 Pas tum yúņ duá mángo, ki Ai hamáre Báp, jo ásmán meņ hai! Tere nám kí taqdís howe! 10 Terí bádsháhat áwe! Terí marzí, jaisí ásmán meņ, zamín par bhí howe! 11 Hamárí rozí kí roṭí áj hamko bakhsh! 12 Aur hamáre asám ko muáf kar, ki ham bhí apne asámíoņ ko muáf karte haiņ! 13 Aur hamko imtihán meņ mat ḍál, balki badí se hamko bachá! [Kyúnki bádsháhat aur qudrat aur jalál abad tak terá hí hai. Ámín.] 14 So agar tum ádmíoņ ko unke qusúr muáf karo, tumhárá ásmání Báp tumko bhí muáf karegá; 15 Par agar tum ádmíoņ ko unke qusúr muáf na karo, to tumhárá Báp bhí tumháre qusúr muáf na karegá.

16 Jab tum roza rakho, makkároņ kí mánind turshrú mat ho; kyúnki we apne munh bigáṛte haiņ, ki ádmíoņ ko rozadár nazar áweņ. Maiņ tum se sach kahtá húņ, ki we apná phal pá chuke. 17 Par tú, jab roza rakhtá hai, apne sir ko chikná

kar, aur apne muṇh ko dho; 18 Táki tú ádmíoṇ ko rozadár nazar na áwe, balki apne Báp ko jo parde meṇ hai; aur terá Báp, jo parde meṇ dekhtá hai, záhir meṇ tujhe phal degá.

19 Mál apne wáste zamín par jamạ mat karo, jaháṇ kíṛá aur morcha ḳharáb kartá hai, aur jaháṇ chor sendh dete aur chorí karte haiṇ; 20 Balki mál apne wáste ásmán meṇ jamạ karo, jaháṇ na kíṛá na morcha ḳharáb kartá, aur jaháṇ chor na sendh detá, na chorí kartá hai. 21 Kyúnkí jaháṇ tumhará mál hai, waháṇ tumhárá dil bhí hogá.

22 Badan ká chirág áṇkh hai. Pas agar terí áṇkh sáf ho, to terá tamám badan roshan hogá; 23 Par agar terí áṇkh burí ho, to terá tamám badan andherá hogá. Pas agar wuh roshní, jo tujh meṇ hai, tárík ho: kyá baṛí táríkí hogí! 24 Koí do ḳháwind ká banda nahíṇ ho saktá; kyúnki wuh ek se ạdáwat rakhegá, aur dúsre se mahabbat, yá ek se lagí rahegá, aur dúsre ko haqír jánegá: tum Ḳhudá aur daulat donoṇ ke bande nahíṇ ho sakte.

25 Is wáste maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Tum apní zindagí ke liye andesha mat karo, ki ham kyá kháenge, aur kyá píenge; aur na apne badan ke wáste, ki ham kyá pahinenge? Kyá zindagí ḳhurák se bihtar nahíṇ, aur badan poshák se? 26 Ásmán ke parindoṇ par nigáh karo, ki we na bote aur na laute, aur na koṭhí meṇ jamạ karte haiṇ; tadbhí tumhárá Ásmání Báp unkí parwarish kartá hai: kyá tum un se bahut mumtáz nahíṇ ho? 27 Phir tum meṇ se káun apne andeshoṇ se apní zindagí ko ek dam baṛhá saktá hai? 28 Aur kyúṇ poshák ke wáste fikr karte ho? Khet kí sosan par gaur karo, ki kis tarah baṛhte haiṇ, we na mihnat karte, na sút kátte haiṇ; 29 Par maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Sulaimán apní sárí shaukat meṇ un meṇ se ek kí mánind árásta na thá. 30 Pas jab ki Ḳhudá khet kí ghás ko, jo áj maujúd hai, aur kal tanúr meṇ jhonkí jáegí, yúṇ pahinátí hai: Ai kam-ịtiqádo, kitná ziyáda tum ko pahináegá! 31 Is wáste andeshe se mat kaho, ki Ham kyá kháweṇ, yá kyá píweṇ, yá kyá pahineṇ? kyúnki gair qaumeṇ in bátoṇ kí fikr meṇ haiṇ. 32 Tumhárá Ásmání Báp to jántá hai, ki tum in sabhoṇ ke muhtáj ho. 33 Lekin pahle Ḳhudá kí bádsháhat aur us kí sadáqat kí talásh karo, aur yih sab tumko ạláwa diyá jáegá. 34 Pas tum kal ke wáste andesha mat karo, kyúnki kal áp apná andesha karegá; din kí taklíf din ke liye bas hai.

VII. BAB.

1 Aibgírí mat karo, táki tumhárí ạibgírí na kí jáwe. 2 Kyúnki jis tarah tum ạibgírí karte ho, tumhárí ạibgírí kí jáegí; aur jis paimáne se tum nápte ho, tumháre liye nápá jáegá. 3 Tú kyúṇ us tinke ko, jo tere bháí kí áṇkh meṇ hai, dekhtá hai, par us shahtír se, jo terí áṇkh meṇ hai, tú wáqif nahíṇ? 4 Yá tú kyúnkar apne bháí se kahtá hai, ki Thahar, maiṇ terí áṇkh se tinke ko nikálúṇ; aur dekh, terí hí áṇkh meṇ wuh shahtír hai? 5 Ai makkár, tú pahle apní hí áṇkh se wuh shahtír nikál, aur tab tú baḳhúbí dekh sakegá, ki apne bháí kí áṇkh se us tinke ko nikále.

6 Jo pák hai, kuttoṇ ko mat do, aur apne motíoṇ ko súaroṇ ke sámhne mat phenko, tá na howe, ki we apne páoṇ se unheṇ latáṛeṇ, aur phirke tumko pháṛ ḍáleṇ.

7 Mángo, to tum ko diyá jáegá; ḍhúnḍho, to tum páoge; khaṭkhaṭáo, to tumháre liye kholá jáegá. 8 Kyúnki jo mángtá hai, pátá hai, aur jo ḍhúnḍhtá hai, use miltá hai; aur jo khaṭkhaṭátá hai, us ke liye kholá játá hai. 9 Tum meṉ se kaun hai, ki agar us ká beṭá roṭí mánge, use patthar dewe? 10 Agar machhlí mánge, us ko sámp dewe? 11 Pas agar tum, jo bure ho, apne laṛkoṉ ko achchhe inám dene jánte ho, to tumhárá Báp jo ásmán par hai, kitná ziyáda unko, jo us se mángte haiṉ, achchhí chízeṉ degá.

12 Pas sab kuchh, jo tum cháhte ho, ki log tum se kareṉ, tum bhí waisáhí un se karo; kyúnki yih tauret aur nabíoṉ ká ḳhulása hai.

13 Tum tang darwáze se dáḳhil ho; kyúnki chauṛá hai wuh darwáza, aur kusháda hai wuh ráh, jo halákat meṉ pahunchátí hai, aur bahut haiṉ, jo us se dáḳhil hote haiṉ. 14 Kyá hí tang hai wuh darwáza, aur sakrí hai wuh ráh, jo hayát meṉ pahunchátí hai, aur thoṛe haiṉ, jo use páte haiṉ! 15 Jhúṭhe nabíoṉ se ḳhabardár, jo bheṛoṉ ke bhes meṉ tumháre pás áte haiṉ, par andar pháṛnewále bheṛiye haiṉ. 16 Tum unheṉ unke phaloṉ se pahchánoge. Kyá log káṉṭoṉ se angúr, yá bhaṭkaṭaiyoṉ se anjír jama karte haiṉ? 17 Waisáhí har achchhá daraḳht achchhá phal látá, aur burá daraḳht burá phal látá hai. 18 Achchhá daraḳht burá phal lá nahíṉ saktá, aur na burá daraḳht achchhá phal. 19 Har daraḳht, jo achchhá phal nahíṉ látá, káṭá aur ág meṉ ḍálá játá hai. 20 So tum unheṉ unke phaloṉ se pahchánoge.

21 Na harek, jo mujh ko Ḳhudáwand, Ḳhudáwand kahtá hai, ásmán kí bádsháhat meṉ dáḳhil hogá; magar wuh, jo mere Ásmání Báp kí marzí par ạmal kartá hai. 22 Bahut mujh se us din kaheṉge, ki Ai Ḳhudáwand, Ai Ḳhudáwand, kyá ham ne tere nám se nubúwat na kí, aur tere nám se dewoṉ ko na nikálá, aur tere nám se bahut karámateṉ záhir nahíṉ kíṉ? 23 Tab maiṉ un se kahúngá, ki Maiṉ tumko kabhí na jántá, ai badkáro, mujh se dúr ho.

24 Pas jo koí merí ye báteṉ suntá, aur un par ạmal kartá hai, maiṉ use dúrandesh mard se tashbíh detá húṉ, jisne patthar par apná ghar banáyá. 25 Aur barsát áí, aur báṛh húí, aur ándhíáṉ chalíṉ, aur us ghar par zor márá, par wuh na girá; kyúnki us kí buniyád patthar par thí. 26 Aur jo koí merí ye báteṉ suntá, aur un par ạmal nahíṉ kartá hai, usko bewuqúf ádmí se tashbíh detá húṉ, jisne retí par apná ghar banáyá. 27 Aur barsát áí, aur báṛh húí, aur ándhíáṉ chalíṉ, aur us ghar par zor márá, aur wuh girá, aur us ká baṛá girná thá!

28 Aur aisá húá ki jab Yusúạ yih kalám kar chuká, to log us kí taạlím se baṛá taạjjub karte the; kyúnki wuh iqtidár rakhnewále kí mánind unheṉ taạlím detá thá, sáfiroṉ kí mánind nahíṉ.

VIII. BAB.

1 Jab wuh us pahár se utrá, bahut log us ke píchhe chale. 2 Aur dekh, ek koṛhí áyá, aur usko sijda karke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, agar tú cháhe, to mujh ko pák kar saktá hai. 3 Yusúạ ne apná háth baṛháke us ko chhúá, aur kahá, ki Maiṉ cháhtá húṉ, tú pák ho! Aur fauran us ká koṛh játá rahá. 4 Phir Yusúạ ne use kahá, ki Ḳhabardár, kisí se mat kah, balki jákar apne taín káhin ko dikhlá, aur jo qurbán Músá ne muqarrar kiyá, so un kí gawáhí ke liye guzrán.

5 Aur jab wuh Kafrnahúm meṇ áyá, to ek súbadár us ke pás áyá, aur us se minnat karke kahá, 6 Ki Ai Khudáwand, meráchhokrá ghar meṇ ardhángí hoke baṛe dukh meṇ hai. 7 Yusúạ ne use kahá, ki Maiṇ ákе usko changá karúngá. 8 Tab súbadár ne use jawáb meṇ kahá, ki Ai Khudáwand, maiṇ is láiq nahíṇ, ki tú merí chhat tale áwe; balki sirf ek bát kah, to merá chhokrá changá ho jáegá. 9 Kyúṇki maiṇ áp bhí, jo dúsre ke hukm meṇ húṇ, sipáhíoṇ ko apne ikhtiyár meṇ rakhkar ek se kahtá húṇ, ki Já, to wuh játá hai, aur dúsre se, ki Á, to wuh átá hai, aur apne naukar se, ki Yih kar, to wuh kartá hai. 10 Yusúạ ne yih sunkar taạjjub kiyá, aur un se, jo us ke píchhe chalte the, kahá, ki Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Maiṇ ne Isráel meṇ bhí aisá ímán na piyá. 11 Aur maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Bahutere púrab aur pachchhim se áwenge, aur Abirahám aur Izhák aur Yaạqúb ke sáth ásmán kí bádsháhat meṇ baiṭhenge; 12 Par bádsháhat ke log báhar ke andhere meṇ ḍále jáenge, jaháṇ roná aur dánt písná hogá. 13 Aur Yusúạ ne us súbadar se kahá, ki Já, tere ímán ke muwáfiq tere liye howe. Aur us ká chhokrá usí ghaṛí changá húá.

14 Aur Yusúạ ne Patthras ke ghar meṇ ákar us kí sás ko tap meṇ paṛí dekhá, aur us ká háth chhúá, aur tap us se játí rahí. 15 Tab wuh uṭhkar unkí khidmat karne lagí.

16 Jab shám húí, we buhut díwánoṇ ko us ke pás láe; aur us ne ek bát se rúhoṇ ko nikálá, aur sab bímároṇ ko changá kiyá: 17 Tá ki wuh bát, jo Yasạiyáh nabí se kahí gaí thí, púrí howe, ki Us ne hamáre ázár uṭháe, aur hamáre alamoṇ ká hámil húá.

18 Aur Yusúạ ne bahut logoṇ ko apne áspás dekhkar hukm diyá, ki us pár jáweṇ. 19 Aur ek sáfir ne us ke pás áke kahá, ki Ai ustád, jaháṇ tú jáegá, maiṇ tere píchhe chalúngá. 20 Yusúạ ne use kahá, ki Lomṛíoṇ ke liye mándeṇ haiṇ, aur ásmán kí chiṛiyoṇ ke liye ghonsle haiṇ; par Insán ke Beṭe ko sir rakhne kí jagah nahíṇ. 21 Aur us ke shágirdoṇ meṇ se ek ne use kahá, ki Ai Khudáwand, mujhko rukhsat de, ki main pahle jákar apne báp ko gáṛúṇ. 22 Par Yusúạ ne use kahá, ki Mere píchhe chal, aur jáne de, ki murde apne murdoṇ ko gáṛeṇ.

23 Aur wuh kishtí par chaṛhá, aur us ke shágird us ke píchhe gae. 24 Aur dekho aisá baṛá túfán daryá meṇ uṭhá, ki kishtí laharoṇ se chhip gaí; par wuh áp sotá thá. 25 Tab us ke shágirdoṇ ne jákar us ko jagáyá, aur kahá, ki Ai Khudáwand, hamko bachá, ki ham halák hote haiṇ! 26 Us ne un se kahá, ki Ai kamiạtiqádo, kyúṇ ḍarte ho? Tab uṭhkar us ne ándhí aur daryá ko dhamkáyá, to baṛá chain húá. 27 Aur log mutaạjjib hoke kahne lage, ki Yih kaisá shakhs hai, ki ándhí aur daryá us ke farmánbardár haiṇ?

28 Aur jab wuh pár Jirjásíoṇ ke mulk meṇ áyá, do díwáne qabroṇ se nikalkar use mile; we aise tund the, ki koí us ráh se já nahíṇ saktá thá. 29 Aur dekho, we pukárke kahne lage, ki Ai Yusúạ Khudá ke beṭe, hameṇ tujh se kyá kám hai? kyá tú yaháṇ áyá, ki waqt ke áge hamko dukháwe? 30 Aur un se thoṛá dúr súaroṇ ká baṛá galla chartá thá. 31 So dewoṇ ne us kí minnat karke kahá, ki Agar tú hameṇ nikále, to hamko súaroṇ ke galle meṇ bhej. 32 Usne unheṇ kahá, ki Jáo. Tab we nikalke súaroṇ meṇ gae. Aur dekh súaroṇ ká tamám galla kaṛáṛe se daryá

meṉ kúdá, aur pání meṉ ḍúb mará 33 Tab charánewále bháge, aur shahr meṉ jáke sab májará, aur un díwánoṉ ká ahwál bayán kiyá. 34 Aur dekh, ki tamám shahr Yusúa̤ kí muláqát karne ko niklá, aur use dekhkar minnat kí, ki unkí sarhadd se báhar jáwe.

IX. BAB.

1 Aur wuh kishtí par chaṛhkar us pár gayá, aur apne shahr meṉ áyá. 2 Aur dekho ki we ek ardhángí ko palang par liṭáke us ke pás láe. Yusúa̤ ne un ke ímán ko dekhke us ardhángí se kahá, ki Ai beṭe, ḳhátirjama̤ ho; tere gunáh muáf kiye gae haiṉ. 3 Aur dekh sáfiroṉ meṉ se kaí ek áp meṉ kahne lage, ki Yih kufr baktá hai. 4 Yusúa̤ ne un ke gumánoṉ se wáqif hoke kahá, ki Tum kis wáste apne diloṉ meṉ badgumání karte ho? 5 Kyá ziyáda ásán hai yih kahná, ki Tere gunáh muáf kiye gae haiṉ yá yih, ki Uṭh aur chal? 6 Lekin táki tum jáno, ki Insán ká Beṭá zamín par gunáh muáf karne kí qudrat rakhtá hai, us ne us ardhángí ko kahá, ki Uṭh, apná palang leke ghar chalá já. 7 So wuh uṭhkar apne ghar chalá gayá. 8 Aur logoṉ ne yih dekhkar ta̤ajjub kiyá, aur Ḳhudá kí ta̤ríf kí, ki ádmíoṉ ko aisí qudrat baḳhshí.

9 Yusúa̤ ne waháṉ se áge baṛhke ek shaḳhs Matí nám bájgáh par baiṭhá húá dekhá, aur use kahá, ki Mere píchhe chal. Wuh uṭhkar us ke píchhe chalá. 10 Aur yún húá ki jab wuh ghar meṉ kháne baiṭhá, dekho bahut bájdár aur gunáhgár Yusúa̤ aur us ke shágirdoṉ ke sáth kháne par baiṭh gae. 11 Farísoṉ ne dekhke us ke shágirdoṉ se kahá, ki Tumhárá ustád bájdároṉ aur gunáhgároṉ ke sáth kyúṉ khátá hai? 12 Yusúa̤ ne sunkar un se kahá, ki Tandurustoṉ ko tabíb darkár nahíṉ, balki bímároṉ ko. 13 Par tum jáke us kí ma̤ní daryáft karo, ki Maiṉ mihrbání cháhtá húṉ, aur na qurbání. Ki maiṉ sádiqoṉ ko nahíṉ, balki gunáhgároṉ ko tauba ke liye buláne áyá húṉ.

14 Tab Yúhanná ke shágirdoṉ ne us ke pás áke kahá, ki Ham aur Farís kyúṉ bahut roza rakhte haiṉ, par tere shágird roza nahíṉ rakhte? 15 Yusúa̤ ne un se kahá, Kyá barátí jab tak dulhá un ke sáth hai, udás ho sakte? Par din áwenge, jab dulhá un se judá kiyá jáegá, tab we roza rakhenge. 16 Koí kore kapṛe ká paiwand purání poshák par nahíṉ lagátá; kyúnki wuh paiwand us poshák se kuchh pháṛ letá hai, aur uská phaṭná ziyáda ḳharáb hotá hai. 17 Aur nayí wain ko purání mashkoṉ meṉ nahíṉ bharte, nahíṉ to mashkeṉ phaṭ játíṉ, aur wain bah játí, aur mashkeṉ ḳharáb hotí haiṉ; balki nayí wain nayí mashkoṉ meṉ bharte haiṉ, to donoṉ mahfúz rahtí haiṉ. 18 Jab wuh ye báteṉ un se kahtá rahá, dekh ek sardár áyá, aur use sijda karke kahá, ki Merí beṭí abhí mar gaí; par tú ákar apná háth us par rakh, to wuh jíegí. 19 Tab Yusúa̤ uṭhkar apne shágirdoṉ samet us ke píchhe chalá. 20 Aur dekho ek a̤urat ne jis ká bárah baras se lahú jári thá, píchhe se ákar us ke kurte ká dáman chhúá; 21 Kyúnki wuh apní jí meṉ kahtí thí, ki Agar maiṉ faqat us ke kurte ko chhúúṉ, to bach jáúngí. 22 Yusúa̤ ne phirke use dekhkar kahá, ki Ai beṭí, ḳhátirjama̤ ho; tere ímán ne tujhe bacháyá. Aur wuh a̤urat us ghaṛí se bach gaí.

23 Aur Yusúa̤ us sardár ke ghar meṉ pahunchá, aur bánslí bajánewáloṉ aur dhúm macháte logoṉ ko dekhke un se kahá, 24 Ki Kanáre ho, kyúnki laṛkí nahíṉ

marí, balki sotí hai. We us se hansne lage. 25 Par jab we log báhar nikále gae, to us ne andar jáke us ká háth pakṛá: tab laṛkí uṭhí. 26 Aur is májará kí shuhrat us tamám mulk meṇ phail gaí.

27 Jab Yusúa wahán se rawána húá, to do andhe us ke píchhe chale, aur pukárke kahá, ki Ai Dáúd ke beṭe, ham par rahm kar! 28 Aur jab wuh ghar meṇ pahunchá, to we andhe us ke pás áe. Yusúa ne un se kahá, ki Kyá tum yaqín karte ho, ki maiṇ yih kar saktá húṇ? We bole, Háṇ, ai Khudáwand. 29 Tab us ne unkí áṇkhoṇ ko chhúá, aur kahá, ki Tumháre ímán ke muwáfiq tumháre liye howe. 30 Aur unkí áṇkheṇ khul gaíṇ. Aur Yusúa ne taakíd karke un se kahá, ki Khabardár, koí na jáne. 31 Par unhoṇ ne báhar jáke us ko us tamám mulk meṇ mashhúr kiyá.

32 Aur jab we nikal gae, dekho log ek gúnge díwána ádmí ko us ke pás láe. 33 Aur jab deo nikálá gayá, to wuh gúngá bolá. Tab log taajjub karke kahne lage, ki Isráel meṇ aisá kabbhí na húá. 34 Par Farísoṇ ne kahá, ki Wuh dewoṇ ke sardár kí madad se dewoṇ ko nikáltá hai. 35 Aur Yusúa un sab shahroṇ aur bastíoṇ meṇ un kí mahfiloṇ meṇ taalím detá, aur bádsháhat kí khushkhabarí kí manádí kartá, aur logoṇ kí har bímárí aur har ázár ko dúr kartá phirá. 36 Aur jab us ne logoṇ ko dekhá, use un par rahm áyá; kyúnki we ranjída aur pareshán the, un bheṛoṇ kí mánind jin ká charwáhá nahíṇ. 37 Tab us ne apne shágirdoṇ se kahá, ki Fasl to bahut hai, par mazdúr thoṛe. 38 Pas fasl ke málik se arz karo, ki wuh apní fasl ke liye mazdúroṇ ko bhej de.

X. BÁB.

1 Aur us ne apne bárah shágirdoṇ ko pás buláke unheṇ maqdúr diyá, ki palíd rúhoṇ ko nikáleṇ, aur har tarah kí bímárí aur mándagí ko dúr kareṇ. 2 Aur bárah rasúloṇ ke nám ye haiṇ: pahlá Samaún jo Patthras kahlátá hai, aur us ká bháí Andriyás; aur Zabdí ká beṭá Yaaqúb, aur us ká bháí Yúhanná; 3 Aur Filip aur Bar Talmí, Tauam, aur Matí bájdár; aur Khalfí ká beṭá Yaaqúb, aur Lubbí jo Saddí kahlátá; 4 Samaún Qání, aur Yahúdáh Iusqaryat, jo us ká pakaṛwánewálá bhí ṭhahará.

5 Yusúa ne in bárahoṇ ko hukm deke bhejá, aur kahá, ki Tum qaumoṇ kí taraf mat jáo, aur Samrúníoṇ ke shahr meṇ dákhil mat hoo; 6 Balki Isráel ke ghar ke gumráh bheṛoṇ ke pás jáo. 7 Aur tum safar karte manádí karo, ki Ásmán kí bádsháhat nazdík hai. 8 Bímároṇ ko changá karo, murdoṇ ko uṭháo, koṛhíoṇ ko pák karo, dewoṇ ko nikálo; tum ne muft páyá, muft do. 9 Na soná, na rúpá, na támbá apne kamarband meṇ rakho; 10 Aur safar ke wáste na jholá, na do kurte, na jútí, na láṭhí le jáo, kyúnki mazdúr apní khurák ke láiq hai. 11 Jis jis shahr yá bastí meṇ tum dákhil ho, waháṇ tahqíq karo, ki us meṇ kaun láiq hai; aur waháṇ raho, jab tak rawána ho. 12 Jab tum kisí ghar meṇ dákhil ho, to use salám kaho. 13 Aur agar wuh ghar láiq hai, tumhárá salám us par ṭhahare, par agar náláiq hai, tumhárá salám tum par phire. 14 Aur agar koí tum ko qabúl na kare, na tumhárá kalám sune, us ghar yá us shahr se nikalke apne páoṇ kí gard jháṛo. 15 Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Adálat ke din Sadúm aur Amúrah kí zamín par us shahr se ziyáda ásání hogí. 16 Dekho, maiṇ tumheṇ bheṛoṇ kí mánind bheṛiyoṇ ke bích

meṉ bhejtá húṉ; pas sáṉpoṉ kí mánind hoshyár, aur kabútaroṉ kí mánind bebad ho. 17 Magar logoṉ se hoshyár raho; kyúnki we tumko majlisoṉ ke hawála karenge, aur mahfiloṉ meṉ koṛe márenge; 18 Aur tum hákimoṉ aur bádsháhoṉ ke sámhne mere wáste házir kiye jáoge, ki unko aur qaumoṉ ko gawáhí dí jáwe. 19 Par jab we tumko giriftár kareṉ, to andesha mat karo, ki ham kyúnkar aur kyá kaheṉ; 20 Kyúnki usí ghaṛí tumko, jo bolná cháhiye, diyá jáegá; kyúnki tum nahíṉ ho, jo bolte ho, balki tumháre Báp kí Rúh wuhí tum meṉ boltí hai. 21 Aur bháí bháí ko, aur báp beṭe ko qatl ke liye pakaṛwáegá; aur laṛke má báp ke muqábale meṉ uṭhenge, aur unko marwá ḍálenge. 22 Aur sab log mere nám ke wáste tum se dushmaní karenge; par jo ákhir tak píedár rahe, wuhí bacháyá jáegá. 23 Jab we ek shahr meṉ tumko satáweṉ, to dúsre meṉ bhágo, kyúnki main tum se sach kahtá húṉ, ki Jab tak Insán ká Beṭá na áwe, tum Isráel ke sab shahroṉ ká safar tamám na karoge.

24 Shágird ustád se baṛá nahíṉ hai, aur na naukar khávind se; 25 Bas hai, ki shágird apne ustád kí, aur naukar apne kháwind kí barábarí páwe. Agar unhoṉ ne ghar ke málik ko Baalzabúl kahá, to kitná ziyáda us ke ghar ke logoṉ ko kahenge. 26 Pas un se mat ḍaro; kyúnki kuchh ḍhámpá nahíṉ hai, jo kholá na jáegá, aur poshída nahíṉ, jo maalúm na hogá. 27 Jo kuchh maiṉ tumko andhere meṉ kahtá húṉ, tum use ujále meṉ sunáo; aur jo kuchh tumháre kán meṉ kahá jáwe, us kí manádí koṭhe par se karo. 28 Aur un se mat ḍaro, jo badan ko már ḍálte haiṉ, par ján ko nahíṉ már ḍál sakte; balki us se ḍaro, jo ján aur badan ko jahannam meṉ halák kar saktá hai. 29 Kyá ek páí ko do gaure nahíṉ bikte? Tadbhí un meṉ se ek, bemarzí tumháre báp kí, zamín par nahíṉ girtá hai. 30 Lekin tumháre sir ke sab bál bhí gine gae haiṉ. 31 So mat ḍaro, tum bahut gauroṉ se afzal ho. 32 Pas jo koí ádmíoṉ ke áge merá iqrár karegá, maiṉ bhí apne Báp ke áge, jo ásmán meṉ hai, us ká iqrár karúngá. 33 Par jo koí ádmíoṉ ke áge merá inkár karegá, maiṉ bhí apne Báp ke áge, jo ásmán meṉ hai, us ká inkár karúngá.

34 Mat samjho, ki maiṉ zamín par miláp karwáne ko áyá húṉ; maiṉ miláp karwáne nahíṉ, balki talwár chaláne áyá húṉ. 35 Kyúnki maiṉ áyá húṉ, ki ádmí us ke báp se, aur beṭí us kí má se, aur bahú us kí sás se judá karúṉ, 36 Aisá ki ádmí ke dushman us ke ghar ke log honge. 37 Jo koí apne má báp ko mujh se ziyáda piyár kartá hai, mere láiq nahíṉ; aur jo apne beṭá beṭí ko mujh se ziyáda piyár kartá hai, mere láiq nahíṉ. 38 Aur jo koí apní salíb na uṭháwe, aur merí pairawí na kare, so mere láiq nahíṉ hai. 39 Jo apní ján ko bachátá hai, use ganwáegá; aur jo mere wáste apní ján ko ganwátá hai, use bacháwegá. 40 Jo tumko qabúl kartá hai, mujh ko qabúl kartá hai; aur jo mujh ko qabúl kartá, mere bhejnewále ko qabúl kartá hai. 41 Jo nabí ko nabí ke nám par qabúl kartá, nabí ká sawáb páwegá; aur jo sádiq ko sádiq ke nám par qabúl kartá, sádiq ká sawáb páwegá. 42 Aur jo koí in chhoṭoṉ meṉ se ek ko shágird ke nám par ek piyála ṭhanḍá pání piláwe: maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki wuh apne sawáb se mahrúm na rahegá.

XI. BAB.

1 Aur aisá húá ki jab Yusúạ apne bárah shágirdoṇ ko hukm kar chuká, wahán se chalá, ki shahroṇ meṇ taạlím dewe, aur manádí kare. 2 Aur Yúhanná ne qaid-kháne meṇ Masíh ke kámoṇ ká charchá sunkár apne shágirdoṇ meṇ se do ko bhejá, 3 Aur us se puchhwáyá, Kyá tú wuh ánewálá hai, yá ham dúsre kí ráh dekheṇ? 4 Yusúạ ne jawáb meṇ un se kahá, ki Tum jáke, jo kuchh dekhte aur sunte ho, Yúhanná ko sunáo: 5 Ki andhe dekhte, aur langṛe chalte haiṇ; koṛhí pák hote, aur bahre sunte haiṇ; murde uṭhte, aur garíb bhí khushkhabarí páte haiṇ; 6 Aur mubárak wuh, jo mujh se ṭhokar na kháwe!

7 Jab we rawána húe, Yusúạ Yúhanná ke haqq meṇ logoṇ se kahne lagá, ki Tum kyá dekhne ko bayábán meṇ nikle ho? Kyá qalam ko jo hawá se hiltá hai? 8 Phir tum kyá dekhne ko nikle? Kyá ek ádmí ko, jo mihín poshák se árásta húá? Dekho jo mihín poshák se mulabbas hote haiṇ, bádsháhoṇ ke mahalloṇ meṇ rahte haiṇ. 9 Phir kyá dekhne ko nikle ho? kyá nabí ko? Háṇ, maiṇ tum se kahtá húṇ, wuh nabí se bhí baṛá hai. 10 Kyúnki yih wuh hai, jiske haqq meṇ likhá hai, ki Dekho maiṇ apná rasúl tere áge bhejtá húṇ, jo terí ráh tere áge taiyár karegá. 11 Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Un meṇ se, jo ạuratoṇ se paidá húe haiṇ, Yúhanná baptismánewále se koí baṛá na uṭhá; par jo ásmán kí bádsháhat meṇ chhoṭá hai, us se baṛá hai. 12 Log Yúhanná baptismánewále ke dinoṇ se ab tak ásmán kí bádsháhat par zor se qábiz hote haiṇ, aur zor márnewále use qabze meṇ láte hain. 13 Kyúnki sab nabí aur tauret Yúhanná tak nubúwat karte the; 14 Aur agar tum qabúl kiyá cháhte ho, to Iliyáh, jo ánewálá thá, yihí hai. 15 Jisko sunne ke kán hoṇ, sune. 16 Par maiṇ is zamáne ke logoṇ ko kis se tashbíh dúṇ? We un laṛkoṇ kí mánind haiṇ, jo bázár meṇ baiṭhte, aur apne sáthíoṇ ko pukárte, aur kahte haiṇ, 17 Ki Ham ne tumháre wáste bánslí bajáí; par tum na náche; ham ne tumháre liye nála kiyá, par tum ne chhátí na píṭí. 18 Kyúnki Yúhanná na khátá na pítá áyá, aur we kahte haiṇ, ki Us ke sáth ek deo hai. 19 Insán ká Beṭá khátá pítá áyá, aur we kahte haiṇ, ki Dekho, ek ádmí baṛá kháú aur sharábí, bájdároṇ aur gunáhgároṇ ká dostdár. Tis par bhí hikmat kí tasdíq uske farzandoṇ se hotí hai.

20 Tab wuh un shahroṇ ko, jin meṇ uskí ziyáda karámateṇ záhir húíṇ, malámat karne lagá, ki unhoṇ ne tauba na kiyá thá. 21 Ai Kurázín, tujh par afsos! Ai Bait Saidá, tujh par afsos! Kyúnki agar Súr aur Saidá meṇ ye karámateṇ, jo tum meṇ dikhláí gaíṇ, dikháí játíṇ, to we ṭáṭ pahinkar aur rákh malkar kab kí tauba kaṛ chukte. 22 Par maiṇ tumko kahtá húṇ, ki Ạdálat ke din Súr aur Saidá par tum se ziyáda ásáuí hogí. 23 Aur ai Kafrnahúm, jo ásmán tak únchí húí, tú pátál tak giráí jáegí; kyúnki agar Sadúm meṇ ye karámateṇ, jo tujh meṇ dikhláí gaín, dikháí játíṇ, to wuh áj tak qáim rahtí. 24 Par maiṇ tum ko kahtá húṇ, ki Ạdálat ke din zamín i Sadúm par tujh se ziyáda ásání hogí.

25 Usí waqt Yusúạ kahne lagá, ki Ai Báp, ásmán aur zamín ke málik, maiṇ terá shukr kartá húṇ, ki tú ne in bátoṇ ko álimoṇ aur fáziloṇ se chhipáyá, aur laṛkoṇ par kholá. 26 Háṇ, Báp, aisá hone meṇ terí razámandí thí. 27 Sab kuchh mujhe mere Báp se sompá gayá; aur koí Beṭe ko nahíṇ pahchántá, magar Báp; aur koí Báp ko nahíṇ pahchántá, magar Beṭá, aur wuh, jis par Beṭá záhir kiyá cháhtá. 28 Ai sab mihnatí aur zerbár logo, mere pás áo, ki maiṇ tumko árám dúngá. 29 Merá

júá apne úpar le lo, aur mujh se síkho; kyúnki main halím aur dil se garíb hún, to tum apní jánon ká árám páoge. 30 Kyúnki merá júá ásán, aur merá bojh halká hai.

XII. BAB.

1 Us waqt Yusúạ sabt ke din kheton men se guzrá; aur us ke shágird bhúkhe hoke bálon ko torne aur kháne lage. 2 Tab Farísoṇ ne dekhke use kahá, ki Dekh tere shágird, jo sabt ke din karná rawá nahíṇ, karte haiṇ. 3 Par us ne unheṇ kahá, ki Kyá tum ne nahíṇ parhá, ki Dáúd ne jab apne sáthíoṇ samet bhúkhá thá, kyá kiyá? 4 Ki kyúnkar Ḳhudá ke ghar meṇ dáḳhil hoke nazar kí roṭíáṇ, jinheṇ káhinoṇ ke siwá na us ko na us ke sáthíoṇ ko khána rawá thá, khá gayá? 5 Aur kyá tum ne tauret meṇ nahíṇ parhá, ki káhin sabt ke din haikal meṇ sabt ko nahíṇ mánte, aur bequsúr haiṇ? 6 Par maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Yaháṇ ek, jo haikal se baṛá hai, maujúd hai. 7 Par agar tum un bátoṇ ke maạne jánte, ki Maiṇ mihrbání cháhtá húṇ, aur na qurbání, to tum begunáhoṇ ko gunahgár na ṭhaharáte: 8 Kyúṇki Insán ká Beṭá sabt ká bhí ḳhudáwand hai.

9 Phir waháṇ se rawána hokar unkí Mahfil meṇ gayá, aur dekho waháṇ ek shaḳhs thá, jiská háth súkh gayá. 10 Unhoṇ ne is iráde se ki us par nálish kareṇ, sawál kiyá, Kyá sabt ke din changá karná rawá hai? 11 Us ne unheṇ jawáb diyá, ki Tum meṇ kaun sá ádmí hai, jo ek bheṛ ká málik ho, aur agar wuh sabt ke din gaṛhe meṇ gire, use pakaṛke báhar na nikále? 12 Phir ádmí bheṛ se kitná afzal hai! So sabt ke din nekí karná rawá hai. 13 Tab us ne us ádmí se kahá, ki Apná háth baṛhá; us ne baṛháyá; aur us ká háth jaisá dúsrá thá, changá húá. 14 Tab Farísoṇ ne báhar jáke maslahat kí, ki kis tarah use halák kareṇ.

15 Par Yusúạ yih maạlúm karke waháṇ se rawána húá, aur bahut log us ke píchhe chale, aur us ne sab ko changá kiyá. 16 Aur unko taakíd se kahá, ki Mujh ko mashhúr mat karná; 17 Táki wuh bát, jo Yasạiyáh nabí kí maạrifat kahí gaí, púrí howe, 18 Ki Dekh merá banda jise maiṇ ne pasand kiyá, aur merá piyárá, jis se merá dil rází hai. Maiṇ apní Rúh us par rakhúngá, aur wuh qaumoṇ ko sadáqat kí ḳhabar degá. 19 Wuh jhagṛá nahíṇ karegá, na pukáregá, aur rastoṇ meṇ koí us kí áwáz na sunegá. 20 Wuh shikasta qalam ko na toṛegá, aur kamroshan battí ko na bujháwegá, jab tak sadáqat ko fathmand na kare; 21 Aur us ká nám qaumoṇ kí ummedgáh hogá.

22 Tab log ek andhe gúnge díwáne ko us ke pás láe; aur us ne use changá kiyá, aisá ki wuh andhá gúngá bolá aur dekhá. 23 Tab sab logoṇ ne taạjjub karke kahá, ki Kyá yih Dáúd ká beṭá nahíṇ hai? 24 Par Farísoṇ ne sunke kahá, ki Yih dewoṇ ko nahíṇ nikáltá hai, magar dewoṇ ke sardár Baạlzabúl kí madad se. 25 Yusúạ ne un ke gumán ko maạlúm karke un se kahá, ki Jis bádsháhat meṇ judáí hai, wírán hotí hai; aur jis shahr yá ghar meṇ judáí hai, ábád na rahegá. 26 Agar shaitán shaitán ko nikále, to wuh apná muḳhálif húá: phir kis tarah us kí bádsháhat qáim rahegí? 27 Aur agar maiṇ Baạlzabúl kí madad se dewoṇ ko nikáltá húṇ, tumháre log kis kí madad se nikálte haiṇ? Is wáste we tumháre munsif honge. 28 Par agar maiṇ Ḳhudá kí rúh kí madad se dewoṇ ko nikáltá húṇ, to albatta Ḳhudá kí bádsháhat tumháre pás pahunchí hai. 29 Phir kis tarah ho

33 Us ne unheṇ ek aur tamsíl kahí, ki Ásmán kí bádsháhat ḳhamír kí mánind hai, jise ek ąurat ne leke tín ser áṭe meṇ chhipíyá, yahán tak ki wuh sab ḳhamír ho gayá.

34 Ye sab báteṇ Yusúą ne un jamáątoṇ ko tamsíloṇ meṇ kahíṇ, aur be tamsíl un se kalám na kiyá. táki wuh bát, jo nabí kí maąrifat se kahí gaí thí, púrí howe, 35 Ki maiṇ apná munh tamsíloṇ meṇ kholúngí, aur un bátoṇ ká, jo dunyá ke shurúą se poshída thíṇ, bayán karúngá.

36 Tab Yusúą un logoṇ ko ruḳhsat karke ghar ko gayá. Aur us ke shágirdoṇ ne us ke pás áke kahá, ki Khet ke zuwán kí tamsíl ká bayán ham se kar. 37 Us ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Wuh, jo achchhá bíj botá hai, Insán ká Betá hai. 38 Wuh khet dunyá hai; aur achchhá bíj bádsháhat ke farzand haiṇ; aur zuwán sharír ke farzand. 39 Aur dushman, jo unko botá hai, Shaitán hai; aur dirau ká waqt is jahán kí intihá hai; aur dirau karnewále firishte haiṇ. 40 Pas jaisá zuwán jamą kiyá játá, aur jaláyá játá hai, waisáhí is jahán kí intihá meṇ hogá. 41 Insán ká Beṭá apne firishtoṇ ko bhejegá, aur we us kí bádsháhat meṇ se sab ṭhokar khilánewáloṇ aur badkároṇ ko jamą karenge, 42 Aur unheṇ jalte tanúr meṇ ḍálenge, waháṇ roná aur dánt písná hogá. 43 Tab sádiq apne báp kí bádsháhat meṇ súraj kí tarah chamkenge. Jis ko sunne ke kán hoṇ, sune!

44 Phir ásmán kí bádsháhat us ganj kí mánind hai, jo khet meṇ poshída hai, jise ek ádmí ne páke chhipátá, aur us kí ḳhushí ke máre jáke apná sab kuchh bechtá, aur us khet ko mol letá hai.

45 Phir ásmán kí bádsháhat ek saudágar kí mánind hai, jo achchhe motíoṇ kí talásh meṇ hai. 46 Jab us ne ek bahut qímatí motí páyá, to jáke apná sab kuchh bech ḍálá, aur use mol liyá.

47 Phir ásmán kí bádsháhat ek jál kí mánind hai, jo daryá meṇ ḍálá gayá, aur har tarah kí machhlí samet láyá. 48 Jab bhar gayá, use kanáre par khínchte, aur baiṭhkar unheṇ jo achchhí haiṇ, bartanoṇ meṇ jamą karte, aur jo ḳharáb haiṇ, phenk dete haiṇ. 49 Isí tarah dunyá ke áḳhir meṇ hogí. 50 Firishte niklenge, aur sharíroṇ ko sádiqoṇ meṇ se judá karenge, aur unheṇ jalte tanúr meṇ ḍálenge, waháṇ roná aur dánt písná hogá.

51 Tab Yusúą ne un se kahá, ki Kyá tum yih sab samjhe? We bole, ki Háṇ, ai Ḳhudáwand 52 Tab us ne unheṇ kahá, Pas harek sáfir, jo ásmán kí bádsháhat ke haqq meṇ sikhlíyá gayá, ek sáhib i ḳháne kí mánind hai, jo apne ḳhazáne se nayá aur puráná nikáltá hai. 53 Aur aisá húá ki jab Yusúą ye tamsíleṇ kah chuká, to waháṇ se rawána húá. 54 Aur wuh apne watan meṇ áyá, aur unkí Maḥfiloṇ meṇ aisí taąlím detá rahá, ki we taąjjub karke kahne lage, ki Kaháṇ se us ko aisí hikmat aur qudrat hai? 55 Kyá yih baṛhaí ká beṭá nahíṇ? kyá us kí má Mariyam nahíṇ kahlátí hai? aur us ke bhái Yaąqúb, aur Yúsí, Samąún, aur Yahúdáh nahíṇ haiṇ? 56 Aur kyá us kí sab bahineṇ hamáre sáth nahíṇ haiṇ? Pas kaháṇ se yih sab us ko milá? 57 Aur unhoṇ ne us se ṭhokar kháyá. 58 Yusúą ne unheṇ kahá, ki Nabí beizzat nahíṇ, magar apne watan aur apne ghar meṇ. Aur us ne un kí beímání ke sabab waháṇ bahut karámateṇ nahíṇ dikhláíṇ.

XIV BAB.

1 Us waqt mulk kí chauṭhái ke hákim Herod ne Yusúa̧ kí khabar sunkar apne naukaroŋ se kahá, 2 Ki Yih Yúhanná baptismánewálá hai: wuh murdoŋ meŋ se phir uṭhí hai, aur is liye us se ye karámateŋ záhir hotí haiŋ.

3 Kyúnki Herod ne Yúhanná ko apne bháí Filip kí joṛú Herodiya ke wáste pakaṛke aur bándhkar qaidkháne meŋ ḍálá thá; 4 Kyúnki Yúhanná ne use kahá thá, ki Tujhe rawá nahíŋ, ki us ko rakhe. 5 Aur us ne use már ḍálne cháhí, par logoŋ se ḍará, kyúnki we use nabí jánte the. 6 Par jab Herod kí sálgirah kí khushí hone lagí, Herodiya kí beṭí un ke darmiyán náchkar Herod ko aisá khush kiyá, 7 Ki us ne qasam kháke qaul diyá, ki Jo kuchh tú mángegí, maiŋ tujhe dúngá. 8 Wuh apní má se sikhláí húí bolí, ki Mujhko ek tabáq meŋ Yúhanná baptismánewále ká sir de. 9 Tab bádsháh dilgír húá, par qasam aur hamnishínoŋ kí khátir dene ká hukm kiyá. 10 Aur bhejkar Yúhanná ká sir qaid meŋ kaṭwáyá. 11 Aur us ká sir tabáq meŋ láke us laṛkí ko diyá; aur wuh us ko apní má ke pás le gaí. 12 Tab us ke shágirdoŋ ne jáke us kí lásh ko uṭháke gáṛá, aur áke Yusúa̧ ko khabar dí.

13 Yusúa̧ yih sunkar waháŋ se kishtí par chaṛhkar tanháí meŋ ek janglí jagah ko gayá: aur log sunkar shahroŋ se nikalkar khushkí se us ke píchhe paidal chale. 14 Aur Yusúa̧ ne nikalkar ek baṛí jamáa̧t ko dekhkar un par rahm kiyá, aur un ke bímároŋ ko changá kiyá. 15 Aur jab shám húí, us ke shágirdoŋ ne us ke pás ákar kahá, ki Jagah wírán hai, aur din guzrá; logoŋ ko rukhsat kar, ki we bastíoŋ meŋ jáke apne wáste kháná mol leweŋ. 16 Par Yusúa̧ ne unheŋ kahá, ki Unká jáná zurúr nahíŋ; tum unheŋ kháne ko do. 17 Unhoŋ ne use kahá, ki Hamáre pás to kuchh nahíŋ, magar pánch roṭíáŋ aur do machhliáŋ. 18 Wuh bolá, ki Unheŋ mere pás láo. 19. Aur us ne hukm diyá, ki Log ghás par baiṭheŋ; aur un pánch roṭíoŋ aur do machhlíoŋ ko leke aur ásmán kí taraf dekhkar shukr kiyá, aur roṭí toṛkar shágirdoŋ ko, aur shágirdoŋ ne logoŋ ko diyá. 20 Aur we sab khákar ásúda húe; aur unhoŋ ne ṭukṛoŋ se, jo bach rahe, barah ṭokriáŋ bharkar uṭháíŋ. 21 Aur khánewále, a̧uratoŋ aur laṛkoŋ ke siwá, pánch hazár ke qaríb the.

22 Aur fauran Yusúa̧ ne apne shágirdoŋ ko farmáyá, ki Jab tak maiŋ logoŋ ko rukhsat karúŋ, tum kishtí par chaṛhke mere áge pár jáo. 23 Aur logoŋ ko rukhsat karke wuh ek pahár par duá karneko tanháí meŋ gayá; aur jab shám húí, wuh waháŋ akelá thá. 24 Aur us waqt kishtí daryá ke bích lahroŋ se uchhaltí thí; kyúnki hawá mukhálif thí. 25 Aur rát ko pichhle pahar Yusúa̧ daryá par chaltá húá un pás áyá. 26 Shágird us ko daryá par chalte dekhke ghabráe, aur bole, ki Yih kuchh dhokhá hai! aur ḍarke chilláe. 27 Yusúa̧ ne fauran un se kahá, ki Khátirjama̧ raho, maiŋ húŋ, mat ḍaro. 28 Tab Patthras ne jawáb meŋ use kahá, ki Ai Khudáwand, agar tú hai, to hukm de, ki maiŋ pání par tere pás áúŋ. 29 Usne farmáyá, ki A. Tab Patthras kishtí par se utarkar pání par chalne lagá, ki Yusúa̧ ke pás jáe. 30 Par wuh baṛí ándhí dekhkar ḍar gayá; aur jab ḍúbne lagá chillákar kahá, ki Ai Khudáwand, mujhko bachá! 31 Tab filfaur Yusúa̧ ne apná háth baṛháke use pakṛá, aur kahá, ki Ai kam-ia̧tiqád, kyúŋ shubha meŋ paṛá? 32 Aur jab we kishtí par chaṛhe, ándhí tham gaí. 33 Tab we jo kishtí par the, áe, aur use sijda karke bole, ki Beshakk tú Khudá ká Beṭá hai! 34 Aur we pár

saktá hai, ki koí ek zabardast ke ghar meṇ jáwe, aur us ká asbáb lúṭ lewe, siwá is ke ki wuh pahle us zabardast ko bándhe, tab us ká ghar lúṭ lewe? 30 Jo merá sáthí nahíṇ, merá mukhálif hai; aur jo mere sáth jamạ nahíṇ kartá, pareshán kartá hai. 31 Iswáste maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Har gunáh aur kufr ádmíoṇ ko bakhshá jáegá; magar Rúh ká kufr ádmíoṇ ko bakhshá na jáegá. 32 Aur jo koí Insán ke Beṭe kí badgoí kare, us ko bakhshá jáegá; par jo koí Rúh kí badgoí kare, us ko na is jahán meṇ, aur na ánewále meṇ, bakhshá jáegá. 33 Par darakht ko achchhá karo, to us ke phal ko achchhá; yá darakht ko burá karo, to us ke phal ko burá; kyúnki darakht phal se pahcháná játá hai. 34 Ai sámpoṇ ke bachcho! yih kyúnkar ho sake, ki tum bure hoke achchhí báteṇ karo? kyúnki munh dil kí bharpúrí se boltá hai. 35 Nek ádmí apne dil ke nek zakhíra se nekí nikáltá hai; aur bad ádmí bad zakhíra se badí nikáltá hai. 36 Par maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Log har ek behúda bát jo kahte haiṇ, ạdálat ke din us ká hisáb denge. 37 Kyúnki terí bátoṇ se terí tasdíq hogí, aur terí bátoṇ se terá gunáh sábit hogá.

38 Tab baạze Sáfiroṇ aur Farísoṇ ne jawáb meṇ kahá, ki Ai ustád, ham tujh se ek nishán dekhá cháhte haiṇ. 39 Us ne jawáb meṇ un se kahá, ki Is zamáne ke kharáb aur zinákár log nishán mángte haiṇ, par un ko nishán na diyá jáegá, magar Yúnah nabí ká nishán. 40 Kyúnki jaisá Yúnah tín rát din machhlí ke peṭ meṇ thá, waisáhí Insán ká Beṭá tín rát din zamín ke andar hogá. 41 Nínawah ke log ạdálat ke din is zamáne ke logoṇ ke sáth uṭhenge, aur unheṇ gunáhgár ṭhaharáwenge; kyúnki unhoṇ ne Yúnah kí manádí sunkar tauba kiyá; aur dekho, yahán ek hai jo Yúnah se buzurg hai. 42 Janúb kí malika ạdálat ke din is zamáne ke logoṇ ke sáth uṭhegí, aur unheṇ gunáhgár ṭhaharáwegí; kyúnki wuh zamín kí sarhadd se Sulaimán kí hikmat sunne ko áí; aur dekho, yaháṇ ek Sulaimán se buzurg hai.

43 Jab palíd rúh ádmí se niklí, to súkhí jagahoṇ meṇ phirtí, aur árámgáh ḍhúnḍhtí hai; aur nahíṇ pátí. 44 Tab kahtí hai, ki Maiṇ phir apne ghar meṇ, jaháṇ se niklí húṇ, jáúngí; aur áke use khálí aur jhárá buhárá sáf suthrá pátí hai. 45 Tab jákar aur sát rúheṇ apne se ziyáda kharáb sáth látí, aur waháṇ já rahtí hai; so us ádmí ká pichhlá hál agle se badtar hotá hai: is zamáne ke bure logoṇ ká hál bhí aisá hí hogá.

46 Jab wuh logoṇ se kahtá rahá, dekho us kí má aur us ke bhái báhar khaṛe cháhte the, ki us se bát kareṇ. 47 Tab kisí ne use khabar dí, ki Dekh terí má aur tere bhái báhar khaṛe cháhte haiṇ, ki tujh se bát kareṇ. 48 Par us ne jawáb meṇ khabardenewále se kahá, ki Kaun hai merí má, aur kaun haiṇ mere bhái? 49 Aur apná háth apne shágirdoṇ kí taraf baṛháke kahá, ki Dekh, merí má, aur mere bhái! 50 Kyúnki jo koí mere Ásmání Báp kí marzí par chaltá hai, wuhí merá bhái, aur merí bahin, aur má hai.

XIII. BÁB.

1 Us din Yusúạ ghar se nikalkar daryá ke kanáre já baiṭhá. 2 Aur aise bahut log us ke pás ikaṭṭhe áe, ki wuh kishtí par chaṛh baiṭhá, aur sab log kanáre par khaṛe rahe. 3 Aur wuh unheṇ bahut báteṇ tamsíloṇ meṇ kahne lagá, ki Dekho, ek bonewálá bone ko niklá. 4 Aur bote waqt kuchh ráh ke kanáre girá, aur parinde

áke use chug gae. 5 Aur kuchh sangí zamín par girá, jahán usko bahut miṭṭí na milí; aur gahrí miṭṭí na páne ke sabab jald niklá; 6 Par jab súraj uṭhá, jal gayá, aur jaṛ na rakhne ke sabab súkh gayá. 7 Aur kuchh káṇṭoṇ meṇ girá; aur káṇṭoṇ ne baṛhke use dabáyá. 8 Aur kuchh achchhí zamín par girá, aur phal láyá, kuchh sau guná, kuchh sáṭh guná, kuchh tís guná. 9 Jis ko sunne ke kán hoṇ, sune!

10 Aur shágirdoṇ ne us ke pás ákar use kahá, ki Tú un se kyúṇ tamsíloṇ meṇ kalám kartá hai? 11 Us ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Tum ko ásmán kí bádshá-hat ke bhed kí samajh dí gaí, par unko nahíṇ dí gaí. 12 Kyúnki jis ke pás kuchh hai, us ko diyá jáegá, aur us ko ziyáda hogá; par jis ke pás nahíṇ hai, us se bhí jo kuchh hai, liyá jáegá. 13 Iswáste maiṇ un se tamsíloṇ meṇ kalám kartá húṇ, ki we dekhte húe na dekhte, aur sunte húe na sunte haiṇ, aur na samajhte haiṇ. 14 Aur Yasaiyáh kí nubúwat un ke haqq meṇ púrí hotí hai, ki Tum kánoṇ se sunoge, par na samjhoge, aur ánkhoṇ se dekhoge, par daryáft na karoge. 15 Kyúnki in logoṇ kí dil moṭá húá, aur we apne kánoṇ se únchá sunte haiṇ, aur unhoṇ ne apní ánkhoṇ ko band kiyá hai, tá aisá na ho ki we ánkhoṇ se dekheṇ, aur kánoṇ se suneṇ, aur dil se samjheṇ, aur rujúa howeṇ, ki maiṇ unheṇ changá karúṇ. 16 Par mubárak tumhárí ánkheṇ haiṇ, ki dekhtín, aur tumháre kán, ki sunte haiṇ. 17 Kyúnki maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Bahut nabí aur sádiq árzú rakhte the, ki jo kuchh tum dekhte ho, dekheṇ, aur na dekhá; aur jo kuchh tum sunte ho, suneṇ, aur na suná.

18 Ab tum bonewále kí tamsíl suno. 19 Jab koí bádsháhat ká kalám suntá, aur na mántá hai, to sharír átá, aur jo us ke dil meṇ boyá gayá, chhín letá hai; yih wuh hai, jo ráh ke kanáre par boyá gayá. 20 Aur jo sangí zamín par boyá gayá wuh hai, jo kalám ko suntá, aur fauran us ko khushí se qabúl kartá hai. 21 Par áp meṇ jaṛ nahíṇ rakhtá hai, balki chand roza hai; aur jab kalám ke wáste taklíf aur zulm hotá hai, to jaldí ṭhokar khátá hai. 22 Aur jo káṇṭoṇ meṇ boyá gayá wuh hai, jo kalám ko suntá hai; par dunyá ká andesha, aur daulat ká fareb kalám ko dabátá hai, aur wuh be phal hotá hai. 23 Par jo achchhí zamín par boyá gayá, wuh hai jo kalám ko suntá, aur mántá, aur us meṇ phal lagte haiṇ, aur taiyár hote, baaze meṇ sau gune, baaze meṇ sáṭh, baaze meṇ tís.

24 Us ne unko ek aur tamsíl guzránkar kahá, ki Ásmán kí bádsháhat ek ádmí kí mánind hai jis ne apne khet meṇ achchhá bíj boyá. 25 Par jab log soe, uská dushman áyá, aur gehún meṇ zuwán bo gayá. 26 Aur jab baṛhá, aur bál niklí, to zuwán bhí záhir húá. 27 Tab gharwále ke naukaroṇ ne áke kahá, ki Sáhib, kyá tu ne apne khet meṇ achchhá bíj na boyá? Phir zuwán kaháṇ se áyá? 28 Us ne un se kahá, ki Ek dushman ne yih kiyá hai. Naukaroṇ ne use kahá, ki Marzí ho, to ham jáke use jama kareṇ. 29 Us ne kahá, Nahíṇ, na ho ki jab tum zuwán ko jama karo, us ke sáth gehún bhí ukháṛo. 30 Dirau tak donoṇ ko baṛhne do; aur dirau ke waqt dirau karnewáloṇ ko kahúngá, ki Tum pahle zuwán ko jama karo, aur jaláne ke wáste unke gaṭṭhe bándho; par gehún mere gole meṇ jama karo.

31 Us ne unheṇ aur tamsíl like kahá, ki Ásmán kí bádsháhat ráí ke dáne kí mánind hai, jise ek ádmí ne leke apne khet meṇ boyá. 32 Wuh sab bíjoṇ se chhoṭá hai; par jab baṛhá, to sab tarkáríoṇ se baṛá hotá hai, aur aisá darakht hotá, ki ásmán ke parinde áke us kí ḍálíoṇ par baserá karte haiṇ.

ki Tú Patthras hai, aur is patthar par maiṇ apní Jamáạt banáúngí, aur pátál ke pháṭak us par gálib na honge. 19 Aur maiṇ tujhko ásmán kí Bádsháhat kí kunjiáṇ dúngá; aur jo tú zamín par bándhegá, ásmán par bándhá jáegá; aur jo tú zamín par kholegá, ásmán par kholí jáegí. 20 Tab us ne apne shágirdoṇ se farmáyá, ki Kisí se mat kaho, ki maiṇ Masíh húṇ.

21 Us waqt se Yusúạ apne shágirdoṇ ko batáne lagá, ki Zurúr hai ki maiṇ Yarúsalam ko jáúṇ, aur Buzurgoṇ, aur sardár káhinoṇ aur sáfiroṇ se baṛá dukh uṭháúṇ, aur márá jáúṇ, aur tísre din phir jíúṇ. 22 Tab Patthras use pakaṛke aur manạ karke kahne lagá, ki Ai Ḳhudáwand, terí salámatí howe; yih tujh par kabhí na paṛegá? 23 Par us ne phirke Patthras se kahá, ki Ai shaitán, mere sámhne se dúr ho: tú mere ráh meṇ ṭhokar hai; kyúnki tú Ḳhudá kí bátoṇ ko nahíṇ, balki ádmíoṇ kí bátoṇ ko mántá hai.

24 Tab Yusúạ ne apne shágirdoṇ se kahá, ki Agar koí mere píchhe áyá cháhtá hai, to apná inkár kare, aur apní salíb uṭháwe, aur merí pairawí kare. 25 Kyúnki jo koí apni ján bacháyá cháhtá hai, us ko halák karegá; par jo koí apní ján ko mere wáste halák kare, use páwegí. 26 Kyúnki ádmí ká kyá faida hai, agar tamám jahán tasarruf meṇ liwe, aur apní ján kí halikat uṭháwe? Phir ádmí apní ján ke badle meṇ kyá degá? 27 Kyúnki Insán ká Beṭá apne Báp ke jalál meṇ apne sab firishtoṇ ke sáth áwegá; tab wuh harek ko us ke kám ke muwáfiq degá. 28 Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Un meṇ se, jo yaháṇ khaṛe haiṇ, baạze maut ká maza na chakhenge, jab tak ki we Insán ke Bete ko uskí bádsháhat meṇ áte na dekheṇ.

XVII. BAB.

1 Aur chha din ke baạd Yusúạ Patthras aur Yaạqúb aur us ke bháí Yúhanná ko leke ek baṛe pahár par ḳhalwat meṇ gayá. 2 Aur us kí súrat un ke sámhne mubaddal húí, aur us ká chihra áftáb kí mánind chamká, aur us ká libás núr kí mánind safed húá. 3 Aur dekho, ki Músá aur Iliyáh unko nazar áe, aur us se hamkalám húe. 4 Tab Patthras Yusúạ se kahne lagá, ki Ai Ḳhudáwand, hamárá yaháṇ rahná achchhá hai: agar marzí ho, to ham yaháṇ tín makán banáweṇ, ek tere liye, aur ek Músá ke liye, aur ek Iliyáh ke liye. 5 Wuh hanoz yih kahtá hí thá, Dekho, ek núrání bádal ne un par sáya kiyá, aur dekho, us bádal se ek áwáz áí, ki Yih merá piyárá Beṭá hai, jis se maiṇ rází húṇ; tum us kí suno! 6 Shágird sunkar muṇh ke bhal gire, aur bahut ḍar gae. 7 Yusúạ ne nazdík ákar unko chhúá, aur kahá, ki Uṭho, mat ḍaro 8 Par unhoṇ ne apní ánkh kholkar Yusúạ ke siwá kisí ko na dekhá.

9 Jab we us pahár se utarte the, Yusúạ ne unheṇ farmáyá, ki Jab tak Insán ká Beṭá murdoṇ meṇ se na uṭhe, yih rúyá kisí se na kaho. 10 Tab shágirdoṇ ne us se sawál kiyá, ki Sáfir kyúṇ kahte haiṇ, ki Iliyáh ká áná pahle zurúr hai? 11 Yusúạ ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Iliyáh albatta pahle áwegá, aur sab kuchh bahál karegá. 12 Par maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Iliyáh á chuká hai, aur unhoṇ ne us ko nahíṇ pahchháná; balki jo cháhá, so use kiyá. Isí tarah Insán ká Beṭá bhí un se dukh páwegá. 13 Tab shágirdoṇ ne daryáft kiyá, ki us ne un se Yúhanná baptismánewále ká zikr kiyá.

14 Jab we logoṇ ke pás áe, ek shakhs ne ákar ghuṭná ṭeká, aur us se kahá, 15 Ki Ai Khudáwand, mere beṭe par rahm kar, ki wuh mirgíhá hai, aur baṛe ranj meṇ hai, kyúnki wuh kabhí ág meṇ aur kabhí pání meṇ girtá hai. 16 Aur maiṇ us ko tere shágirdoṇ ke pás láyá, par we us ko changá na kar sake. 17 Yusúạ ne jawáb meṇ kahá, ki Ai beímán aur nárást log, maiṇ kabtak tumháre sáth rahúṇ? aur kabtak tumhárí bardásht karúṇ? Us ko mere pás láo. 18 Aur Yusúạ us par jhunjláyá, aur deo us se niklá, aur chhokrá usí gharí changá húá.

19 Tab shágirdoṇ ne khalwat meṇ Yusúạ ke pás ákar kahá, ki Ham kyúṇ us ko nikál na sake? 20 Yusúạ ne un se kahá, ki Tumhárí beímání ke sabab; kyúnki maiṇ tumko sach kahtá húṇ, ki Agar tumko rái ká dána sá ímáṇ hotá, to tum is paháṛ ko farmáte, ki Yaháṇ se waháṇ já, aur wuh játá; aur koí kám tumháre maqdúr se báhar na hotá. 21 Par yih jins bagair namáz aur roza ke dúr nahíṇ hotí.

22 Jab we Jalíl meṇ phirte the, Yusúạ ne unheṇ kahá, ki Insán ká Beṭá ádmíoṇ ke háthoṇ meṇ sompá jáegá. 23 Aur we use qatl karenge, aur wuh tísre din ji uṭhegí. Tab we bahut gamgín húe.

24 Jab we Kafrnahúm meṇ pahunche, haikal ká ádhrúpiya lenewáloṇ ne Patthras ke pás ákar púchhá, Kyá tumhárá ustád haikal ká ádhrúpiya nahíṇ detá hai? Wuh bolá, ki Háṇ. 25 Jab ghar meṇ dákhil húá, Yusúạ ne us se baṛhkar kahá, ki Ai Samạún, tú kyá samajhtá hai, ki zamíṇ ke bádsháh kin se mahsúl aur khiráj lete haiṇ? apne beṭoṇ se yá gairoṇ se? 26 Patthras ne use kahá, ki Gairoṇ se. Yusúạ ne use kahá, To albatta beṭe ázád haiṇ. 27 Lekin táki ham unheṇ ṭhokar na khiláweṇ, tú daryá par jákar bansí ḍál, aur jo machhlí pahle nikle, us ko le, aur us ká munh chír, to tú ek rúpiya páwegá; use lekar mere aur apne wáste un ko de.

XVIII. BÁB.

1 Us waqt shágirdoṇ ne Yusúạ ke pás ákar púchhá, ki Ásmán kí bádsháhat meṇ kaun sab se baṛá hai? 2 Yusúạ ne ek chhoṭe laṛke ko apne pás buláyá, aur use unke bích meṇ khaṛá karke kahá, 3 Ki Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Agar tum na phiro, aur laṛkoṇ kí mánind na bano, to tum ásmán kí bádsháhat meṇ dákhil na hoge. 4 Pas jo koí apne ko is laṛke kí mánind chhoṭá jáne, wuhí ásmán kí bádsháhat meṇ sab se baṛá hai. 5 Aur jo koí aise laṛke ko mere nám par qabúl kare, mujhko qabúl kartá hai. 6 Par jo koí in chhoṭoṇ meṇ se, jo mujh par ímán láe, ek ko ṭhokar khiláwe, us ko bihtar thá, ki chakkí ká páṭ us kí gardan par laṭkáyá játá, aur wuh samundar ke umuq meṇ ḍubáyá játá. 7 Ṭhokaroṇ se dunyá par afsos hai; kyúnki ṭhokaroṇ ká áná to zurúr hai: par us ádmí par afsos jis se ṭhokar átí hai? 8 Pas agar terá háth yá terá pánw tujh ko ṭhokar khiláwe, us ko káṭ, aur apne pás se phenk: ki langṛá yá ṭunḍá hokar hayát meṇ dákhil honá tere liye us se bihtar hai, ki tere do háth yá do pánw howeṇ, aur tú abadí ág meṇ ḍálá jáwe. 9 Aur agar terí ánkh tujh ko ṭhokar khiláwe, us ko nikál, aur apne pás se phenk: ki káná hokar hayát meṇ dákhil honá tere liye us se bihtar hai, ki terí do ánkheṇ hoṇ, aur tú jahannam kí ág meṇ ḍálá jáwe. 10 Khabardár, ki tum in chhoṭoṇ meṇ se ek ko haqír na jáno; kyúnki maiṇ tum se kahtá húṇ, ki ásmán meṇ un ke firishte sadá mere Ásmání Báp ke chihre ko dekhte haiṇ. 11 Kyúnki Insán ká Beṭá áyá, ki us ko, jo halák húá, bacháwe. 12 Tum kyá samajhte ho, ki agar kisí ádmí ke pás sau bheṛ

utarke Kinnárat kí sarhadd meṇ áe. 35 Aur waháṇ ke logoṇ ne use pahchánke ás pás kí jagahoṇ meṇ ḳhabar pahuncháí; aur we sab bímároṇ ko us ke pás láe. 36 Unhoṇ ne us se itní ạrz kí ki faqat us kí posháḳ ká dáman chhúeṇ, aur jinhoṇ ne chhúá, bilkull change húe.

XV. BÁB.

1 Ṭab Sáfiroṇ aur Farísoṇ ne Yarúsalam se Yusúạ ke pás áke kahá, 2 Ki Tere shágird kiswáste Buzurgoṇ kí hadís se báhar játe haiṇ? kyúnki we, jab roṭí kháte, apne háth nahíṇ dhote. 3 Us ne jawáb meṇ un se kahá, ki Tum kyúṇ apní hadís ke liye Ḳhudá ke hukm se báhar játe ho? 4 Kyúnki Ḳhudá ne hukm diyá, ki Apne má báp kí izzat kar; aur jo apne má báp ko burí bát kahe, qatl kiyá jáegá. 5 Lekin tum kahte ho, ki Jo koí má báp se kahe, ki Jo mujhe tujh ko dená wájib thá, qurbán hai, us ko zurúr nahíṇ, ki apne má báp kí izzat kare. 6 Pas tum ne apní hadís ke liye Ḳhudá ke hukm ko bátil kiyá. 7 Ai makkáro, Yasạiyáh ne tumháre haqq meṇ kyá achchhí nubúwat kí, 8 Ki Ye log apní zubán se merí nazdíkí ḍhúṇḍhte haiṇ, aur laboṇ se merí takrím karte haiṇ, par un ká dil mujh se bahut dúr hai. 9 We merí bandagí ạbas karte haiṇ, ki we taạlím deke ádmíoṇ ke hukm sunáte haiṇ.

10 Phir us ne logoṇ ko apne pás buláke un se kahá, ki Suno, aur samjho. 11 Jo kuchh muṇh meṇ játá hai, ádmí ko nápák nahíṇ kartá, balki jo muṇh se nikaltá hai, admí ko nápák kartá hai. 12 Tab us ke shágirdoṇ ne áke use kahá, Kyá tú jánta hai, ki Farísoṇ ne yih kalám sunke ṭhokar kháyá? 13 Us ne jawáb meṇ kahá, ki Jo paudhá mere Ásmání Báp ne na lagáyá, ukhaṛá jáegá. 14 Unheṇ jáne do! We andhoṇ ke andhe rahbar haiṇ; aur agar andhá andhe ká rahbar ho, to donoṇ gaṛhe meṇ gir paṛenge. 15 Tab Patthras ne jawáb meṇ us se kahá, ki Ham se us tamsíl ká bayáṇ kar. 16 Yusúạ ne kahá, Kyá Tum bhí abtak be ạql ho? 17 Kyá ab tak nahíṇ samajhte ho, ki sab, jo muṇh meṇ játá, pet meṇ paṛtá, aur páeḳháne meṇ phenká játá hai? 18 Lekin jo muṇh se nikaltá hai, dil se átá hai, aur wuhí ádmí ko nápák kartá hai. 19 Kyúnki dil se bure ḳhiyál, ḳhún, zinákárí, harámkárí, chorí, jhúṭhí gawáhí, kufr nikalte haiṇ. 20 Ye ádmí ko nápák karte haiṇ; par bin dhoe háthoṇ se kháná ádmí ko nápák nahíṇ kartá hai.

21 Aur Yusúạ waháṇ se rawána hokar Súr aur Saidá kí sarhadd meṇ gayá. 22 Aur dekh ek Kanạiní ạurat us nawáhí se ákar chilláí, aur bolí, ki Ai Ḳhudáwand, Dáúd ke beṭe, mujh par rahm kar! merí beṭí sakht díwání hai. 23 Par us ne jawáb meṇ ek bát na kahí. Tab us ke shágirdoṇ ne áke us se ạrz karke kahá, ki Use rukhsat kar, kyúnki wuh hamáre píchhe chillátí hai. 24 Us ne jawáb meṇ kahá, ki Maiṇ faqat Isráel ke ghar ke gumráh bheṛoṇ ke pás bhejá gayá húṇ. 25 Tab wuh áí aur use sijda kiyá, aur kahá, Ai Ḳhudáwand, merí madad kar. 26 Us ne jawáb meṇ kahá, ki Laṛkoṇ kí roṭí ko lená aur kuttoṇ ko dená achchhá nahíṇ. 27 Par wuh bolí, Sach hai, Ḳhudáwand, par kutte bhí un ṭukṛoṇ ko, jo un ke málik kí mez se girte, kháte haiṇ. 28 Tab Yusúạ ne jawáb meṇ use kahá, ki Ai ạurat, terá baṛá ímán hai! Jo cháhtí hai, tere liye howe. Aur us kí beṭí usí ghaṛí changí húí.

29 Phir Yusúạ waháṇ se rawána hokar daryá i Jalíl ke nazdík áyá, aur pahár par já baiṭhá. 30 Aur bahut log apne sáth langṛoṇ aur andhoṇ aur gungoṇ aur

ṭundoṉ, aur bahut auroṉ ko láe; aur unheṉ Yusúạ ke píoṉ par ḍálá, aur us ne unheṉ changí kiyá, 31 Aisá ki jab logoṉ ne dekhá, ki gunge bolte, ṭunḍe change hote, langre chalte, aur andhe dekhte haiṉ, mutaạjjib húe, aur Isráel ke Ḳhudá kí sitáish kí.

32 Tab Yusúạ ne apne shágirdoṉ ko buláke kahá, ki Mujh ko logoṉ par rahm átá hai, ki we tín din se mere sáth haiṉ, aur un ke pás kuchh kháne ko nahíṉ; aur maiṉ nahíṉ cháhtá húṉ, ki unheṉ fáqa se rukhsat karúṉ, na ho ki we ráh meṉ mánde howeṉ. 33 Us ke shágirdoṉ ne use kahí, ki Ham jangal meṉ kahán se itní roṭíáṉ píweṉ, ki aise amboh ko ásúda kareṉ? 34 Yusúạ ne un se púchhá, ki Tumháre sáth kitní roṭíáṉ haiṉ? We bole, ki Sát, aur kaí ek chhoṭí machhlíáṉ. 35 Tab us ne logoṉ ko hukm kiyá, ki zamín par baiṭh jáweṉ. 36 Aur un sát roṭíoṉ aur un machhlíoṉ ko leke shukr kiyá, aur toṛkar apne shágirdoṉ ko diyá, aur shágirdoṉ ne logoṉ ko. 37 Aur we sab kháke ásúda húe; aur unhoṉ ne bache húe ṭukṛoṉ se sát ṭokríáṉ bharkar uṭháíṉ. 38 Aur khánewále, siwá ạuratoṉ aur laṛkoṉ ke, chár hazár mard the. 39 Tab wah logoṉ ko rukhsat karke kistí par chaṛhá, aur Mijdál kí sarhadd meṉ áyá.

XVI. BAB.

1 Aur Farísoṉ aur Sadúqoṉ ne áke us ká imtihán karke ạrz kí, ki ásmán par se unko ek nishán dikhláwe. 2 Par us ne jawáb meṉ un se kahá, ki Shám ke waqt tum kahte ho, ki Achchhá din hogá, kyúnki ásmán surkh hai. 3 Aur subh ke waqt, ki Áj ándhí chalegí, kyúnki ásmán surkh aur siyáh hai. Ai riyákáro, tum ásmán ke rukh ká imtiyáz kar jánte ho, par waqton ke nishán daryáft kar nahíṉ sakte? 4 Is zamáne ke ḳharáb aur fásiq log nishán mángte haiṉ, par koí nishán unheṉ diyá na jáegá magar Yúnah nabí ká nishán. Aur unheṉ chhoṛkar rawána húá.

5 Aur us ke shágird pár pahunche, aur roṭí apne sáth lene bhúl gae the. 6 Yusúạ ne un se kahá, ki Faríson aur Sadúqoṉ ke ḳhamír se ḳhabardár aur chaukas raho! 7 Tab we sochkar ápus meṉ kahne lage, ki Yih sab hai ki ham roṭí na láe. 8 Lekin Yusúạ ne yih daryáft karke un se kahá, Ai kam-iạtiqádo, kyúṉ apne dil meṉ soch karte ho, ki yih sab hai ki ham roṭí na láe? 9 Tum ab tak nahíṉ samajhte, aur un pánch hazár kí pánch roṭíáṉ yád nahíṉ rakhte, aur ki tum kitní ṭokríáṉ bharkar uṭháíṉ? 10 Aur na un chár hazár kí sát roṭíáṉ aur kitní ṭokríáṉ bharkar uṭháíṉ? 11 Tum kyúṉ nahíṉ samajhte ho, ki maiṉ ne tum se roṭí kí bábat meṉ nahíṉ kahá, ki Farísoṉ aur Sadúqoṉ ke ḳhamír se ḳhabardár raho? 12 Tab we samjhe ki us ne unheṉ roṭí ke ḳhamír se nahíṉ, balki Farísoṉ aur Sadúqoṉ kí taạlím se ḳhabardár rahne ko kahá.

13 Aur Yusúạ ne Qaisariya Filipí kí sarhadd meṉ ákar apne shágirdoṉ se púchhá, ki Log kyá kahte haiṉ, ki maiṉ jo Insán ká Betá húṉ, kaun húṉ? 14 We bole, ki Baạze kahte hain, ki Yúhanná baptismánewálá; baạze Iliyáh, aur baạze Yaramiyáh, yá nabíoṉ meṉ se ek. 15 Phir un se púchhá, Par tum kyá kahte ho, ki maiṉ kaun húṉ? 16 Samạún Patthras ne jawáb meṉ kahá, ki Tú wuh Masíh, zinda Ḳhudá ká Betá hai. 17 Yusúạ ne jawáb meṉ use kahá, ki Ai Samạún, Bar Yúnah, tú mubárak hai! ki gosht aur ḳhún ne nahíṉ, balki mere Ásmání Báp ne yih tujh par záhir kiyá hai. 18 Aur maiṉ tujhko kahtá húṉ,

hon, aur un meṇ se ek kho jáwe, kyá wuh ninánawe ko paháṛoṇ par chhoṛke us khoí húí ki talásh meṇ nahíṇ játá? 13 Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Agar wuh us ko páwe, to us ke wáste un ninánawe se, jo khoí na húí thíṇ, ziyáda ḳhush hogá. 14 Isí tarah tumháre Ásmání Báp kí marzí nahíṇ, ki in chhoṭoṇ meṇ se koí halák howe.

15 Aur agar terá bháí tujh se burái kare, to já, aur faqat apne aur us ke darmiyán use ilzám de Agar wuh terí sune, to tú ne apne bháí ko hásil kiyá. 16 Par agar na sune, to apne sáth do yá tín le, táki do yá tín gawáhoṇ ke munh se har bát sábit howe. 17 Aur agar wuh un kí bát se munh phere, to Jamáạt ko ḳhabar de; phir agar wuh Jamáạt kí bát na máne, to jáne de; wuh terí nazar meṇ jaisá ajnabí aur bájdár húá. 18 Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Jo kuchh tum zamín par bándhoge, ásmán par bándhá jáegá: aur jo kuchh tum zamín par khologe, ásmán par kholá jáegí. 19 Phir maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Agar tum meṇ se do zamín par kisí bát ke liye mel karke duá mángeṇ, wuh mere Ásmání Báp se un ke liye hogí. 20 Kyúnki jaháṇ do yá tín mere nám par ikaṭṭhe haiṇ, waháṇ maiṇ un ke bích meṇ húṇ.

21 Tab Patthras ne us ke pás áke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, kitne martaba merá bháí merá gunáh kare, aur maiṇ us ko muáf karúṇ? kyá sát martaba tak? 22 Yusúạ ne use kahá, ki Maiṇ tujh se sát martaba tak nahíṇ kahtá húṇ; balki sát martaba sattar tak. 23 Kyúnki ásmán kí bádsháhat ek bádsháh kí mánind hai, jo apne naukaroṇ se hisáb liyá cháhtá thá. 24 Jab hisáb lene lagá, to das hazár toṛoṇ ká qarzdár us ke huzúr meṇ pahunchiyá gayá. 25 Par jab us ke pás kuchh dene ko na thá, to sáhib ne farmáyá, ki wuh aur us kí jorú aur us ke bál bachche, aur jo kuchh ki us ká ho, bechá jáwe, aur qarz adá howe. 26 Par naukar girke us ko sijda karke kahne lagá, ki Ai Ḳhudáwand, mujhe fursat de, to maiṇ terá sab qarz adá karúngá. 27 Tab us naukar ke sáhib ko rahm áyá, aur us ne use chhoṛ diyá, aur qarz us ko baḳhsh diyá. 28 Pas us naukar ne báhar jákar apne hamḳhidmatoṇ meṇ se ek ko páyá, jo sau dínár ká qarzdár thá; aur us ne use pakaṛke us ká galá ghonṭá, aur kahá, Jo merá nikaltá hai, mujhko de. 29 Aur us ká hamḳhidmat us ke páoṇ par girá, aur us kí minnat karke kahá, ki Mujhe fursat de, to maiṇ terá sab adá karúngá. 30 Par us ne na máná, balki use le jáke qaidḳháne meṇ ḍálá, ki waháṇ rahe jab tak qarz adá na kare. 31 Us ke hamḳhidmat yih májará dekhkar bahut gamgín húe, aur jákar apne ḳháwind se sab májará bayán kiyá. 32 Phir us ke sáhib ne use bulákar kahá, ki Ai bure naukar! kyá maiṇ ne terá sab qarz, jab tú ne merí minnat kí, muáf na kiyá? 33 Kyá na cháhtá thá, ki jab maiṇ ne tujh par rahm kiyá, tú bhí apne hamḳhidmat par rahm kartá? 34 Aur uske sáhib ne gusse hokar use jalládoṇ ke hawála kiyá, ki qaid rahe jab tak us ká sab qarz adá kare. 35 Isí tarah merá Ásmání Báp tum se karegá, agar tum meṇ se harek apne bháí ko us ká qarz dil se muáf na kare.

XIX. BÁB.

1 Aur yúṇ húá ki jab Yusúạ ye báteṇ kah chuká, to Jalíl se rawána hoke Yardan ke pár Yahudáh kí sarhadd meṇ áyá. 2 Aur bahut log us ke píchhe chale, aur us ne unheṇ waháṇ changá kiyá.

3 Tab Farísoṉ ne us pás ákar us ke imtihán ke liye yih sawál kiyá, Kyá ádmí ko rawá hai, ki har sabab se apní jorú ko taláq dewe ? 4 Us ne jawáb meṉ unheṉ kahá, Kyá tum ne nahíṉ parhá, ki jis ne ibtidá meṉ unko paidá kiyá, ek hí nar aur ek hí nárí ko banáyá aur kahá, 5 Ki Iswáste mard apne má báp ko chhoregá, aur apní jorú se milá rahegá, aur we donoṉ ek tan honge ? 6 So we áge do nahíṉ, balki ek tan haiṉ : pas jo Khudá ne jorá, ádmí use judá na kare. 7 Unhoṉ ne use kahá, Phir Músá ne taláqnáma dene aur chhorne ká kyúṉ hukm kiyá ? 8 Us ne jawáb diyá, ki Músá ne tumhárí sakhtdilí ke sabab tumko ijázat dí, ki apní jorú ko chhor do ; par ibtidá se aisá nahíṉ thá. 9 Aur maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Jo koí apní jorú ko, siwá harámkárí ke, kisú sabab se taláq de, aur dúsrí se byáh kare, ziná kartá hai ; aur jo koí mutlaqa se byáh kare, wuh bhí ziná kartá hai. 10 Us ke shágirdoṉ ne use kahá, ki Agar ádmí ká hál jorú se aisá hai, to byáh karná achchhá nahíṉ hai. 11 Us ne un se kahá, ki Sab is kalám ko qabúl nahíṉ karte, magar we jinko diyá gayá hai. 12 Kyúnki baaze khoje haiṉ, jo má ke pet se aise hí paidá húe ; aur baaze khoje haiṉ, jo ádmíoṉ se khoje banáe gae haiṉ ; aur baaze khoje haiṉ, jinhoṉ ne apne ko Khudá kí bádsháhat ke wáste khoja banáyá hai. Jo qabúl kar saktá, qabúl kare.

13 Tab we larkoṉ ko us ke pás láe, ki wuh un par háth rakhe, aur duá dewe ; par shágirdoṉ ne un ko mana kiyá. 14 Yusúa ne kahá, ki Larkoṉ ko chhor do, aur un ko mere pás áne se mana mat karo ; kyúnki ásmán kí bádsháhat aisoṉ kí hai. 15 Aur wuh un par háth rakhkar waháṉ se rawána húá.

16 Aur dekho ek ne us ke pás ákar sawál kiyá, ki Ai nek ustád, maiṉ kyá nekí karúṉ, ki hayát i abadí páúṉ ? 17 Us ne jawáb diyá, ki Tú mujhe kyúṉ nek kahtá hai ? Nek to koí nahíṉ, magar ek, jo Khudá hai. Par agar tú hayát meṉ dákhil húá cháhe, to hukmoṉ ko mán. 18 Phir us ne kahá, ki Kaunse hukm ? Yusúa ne use jawáb diyá, ki Tú khún mat kar ; ziná mat kar ; chorí mat kar ; jhúthí gawáhí mat de ; 19 Apne má báp kí izzat kar ; aur apne qaríb ko apne barábar piyár kar. 20 Us jawán ne use kahá, ki Maiṉ ne in sab ko larakpan se máná hai : ab kyá báqí hai ? 21 Yusúa ne us se kahá, ki Agar tú kámil húá cháhe, to jáke apná sab kuchh bech, aur muhtájoṉ ko de : to terá khazána ásmán meṉ hogá ; aur áke merí pairawí kar. 22 Jawán yih bát sunte hí bahut udás chalá gayá, kyúnki wuh bará máldár thá. 23 Tab Yusúa ne apne shágirdoṉ ko kahá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki daulatmand mushkil se ásmán kí bádsháhat meṉ dákhil hogá. 24 Aur phir maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Súí ke náke se únt ká guzarná us se ásántar hai, ki daulatmand ásmán kí bádsháhat meṉ dákhil howe. 25 Us ke shágird sunkar niháyat hairán húe, aur bole, To kaun bach saktá hai ? 26 Yusúa ne un par nazar karke kahá, ki Ádmíoṉ ke pás námumkin hai, par Khudá ke pás sab mumkin haiṉ.

27 Tab Patthras ne jawáb meṉ use kahá, ki Dekh ham sab kuchh chhorkar tere pairau húe : pas hamko kyá milegá ? 28 Yusúa ne un se kahá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki nayí paidáish meṉ, jab Insán ká betá apne jalál ke takht par baithegá, tum bhí, jo merí pairawí karte áe, bárah takhtoṉ par baithoge, aur Isráel ke bárah gharáne kí adálat karoge. 29 Aur har ek, jis ne gharoṉ, yá bháíoṉ, yá báp, yá má, yá jorú, yá bál bachchoṉ, yá khetoṉ ko mere nám ke wáste chhorá, sau guná páwegá, aur hayát i abadí ká wáris hogá. 30 Par bahutere jo agle haiṉ, pichhle honge, aur pichhle áge.

XX. BAB.

1 Kyúnki ásmán kí bádsháhat ek sáhib i ḳhána kí mánind hai, jo subh ko niklá, ki apne tákistán men mazdúr lagáwe. 2 Aur jab us ne har mazdúr ká ek dínár rozína chukáyá, to unko apne tákistán men bhejá. 3 Aur tísrí sáit men phir gayá, aur auron ko bázár men bekár khaṛe dekhá. 4 Aur un se kahá, ki Tum bhí tákistán men jáo, aur jo tumhárá haqq hai, main tumko dúngá: so we gae. 5 Phir chhaṭṭhí aur nauwín sáit wuh báhar gayá, aur waisáhí kiyá. 6 Giyárahwín sáit ke qaríb phir báhar gayá, aur auron ko bekár khaṛe dekhá, aur un se kahá, ki Tum kyún yahán tamám din bekár khaṛe ho? 7 Unhon ne use kahá, ki Kisí ne hamko kám par nahín lagáyá. Us ne unhen kahá, ki Tum bhí tákistán men jáo, aur jo tumhárá haqq hai, páoge. 8 Jab shám húí, tákistán ke málik ne muḳhtár se kahá, ki Mazdúron ko bulá, aur pichhlon se shurúạ karke pahlon tak un kí mazdúrí de. 9 Jab we, jo giyárahwín sáit men lagáe gae the, áe, to har ek ne ek dínár páyá. 10 Aur pahlon ne pahunchke ḳhiyál kiyá, ki Hamko ziyáda milegá; par unhon ne bhí ek dínár páyá, 11 Aur use lekar sáhib i ḳháne se kuṛkuṛáe, 12 Aur kahá, ki In pichhlon ne faqat ekhí sáit kám kiyá, aur tú ne unhen hamáre barábar kiyá jinhon ne din ká bhár aur dhúp sahá? 13 Us ne un men se ek ko jawáb men kahá, ki Ai miyán, main tujh par kuchh zulm nahín kartá hún; kyá tú ek dínár par mujh se hamíwáz na húá. 14 Apní uṭhá aur chalá já; par merí marzí hai, ki is pichhle ko itná dún jitná main ne tujhko diyá. 15 Kyá rawá nahín, ki main apne mál se jo cháhún so karún? Kyá tú is liye badnazar hai, ki main nek hún? 16 Isí tarah jo pichhle hain áge, aur jo agle hain píchhe honge; kyúnki bahut se buláe gae hain, par barguzíde thoṛe hain.

17 Aur Yusúạ Yarúsalam ko játe húe bárah shágirdon ko ráh men kanáre le gayá, aur unhen kahá, 18 Dekho, ham Yarúsalam ko játe hain, aur Insán ká Beṭá sardár káhinon aur sáfiron ko sompá jáegá; aur we us par qatl ká hukm denge, 19 Aur us ko qaumon ko sompenge, ki use ṭhaṭṭhá karen, aur koṛe máren, aur salíb dewen; aur wuh tísre din phir jí uṭhegá.

20 Tab Zabdí ke beṭon kí má ne apne beṭon samet us ke pás ákar sijda kiyá, aur cháhá, ki us se kuchh ạrz kare. 21 Us ne us se kahá, ki Tú kyá cháhtí hai? Wuh bolí, Farmá, ki mere ye do beṭe terí bádsháhat men ek tere dahne aur ek tere báyen háth baiṭhen. 22 Yusúạ ne jawáb men kahá, ki Tum nahín jánte ho, ki kyá mángte ho: kyá tum wuh piyála pí sakte ho, jo mujh ko píná hogá? aur us baptismá se, jis se main baptismáyá játá hún, baptismáe já sakte ho? We bole, Ham sakte. 23 Us ne unhen kaká, ki Tum merá piyála albatta píoge, aur us baptismá se, jis se main baptismáyá játá hún, baptismáe jáoge; lekin merí dahní aur aur merí báyín taraf baiṭhne dená siwá un ke, jin ke liye mere Báp ne use taiyár kiyá hai, merá kám nahín hai. 24 Jab un das ne suná, we un donon bháíon par náráz húe. 25 Par Yusúạ ne un ko apne pás bulákar kahá, Tum jánte ho ki qaumon ke sardár un par ḳhudáwandí karte hain, aur un ke umará un par iḳhtiyár rakhte hain. 26 Par tum men yún na hogá, balki jo koí cháhe, ki tum men baṛá ho, wuh tumhárá ḳhádim ho, 27 Aur jo cháhe, ki tum men pahlá ho, wuh tumhárá naukar ho: 28 Chunánchi Insán ká Beṭá ḳhidmat karáne nahín, balki ḳhidmat karne ko, aur apní ján ko bahuton ke liye fidya men dene ko áyá hai.

29 Aur jab we Yarího se rawána hone lage, bahut log us ke píchhe chale. 30 Aur dekh do andhe, jo ráh ke kanáre par baiṭhte the, Yusúạ ká guzarná sunkar pukárne lage, ki Ai Ḳhudáwand, Dáúd ke beṭe, ham par rahm kar! 31 Aur un logoṇ ne unheṇ ḍántá ki chup raheṇ. Par we ziyáda chilláe, ki Ai Ḳhudáwand, Dáúd ke beṭe, ham par rahm kar! 32 Tab Yusúạ ne ṭhaharke un ko buláyá aur púchhá, ki Tum kyá cháhte ho, ki maiṇ tum se karún? 33 Unhoṇ ne us se kahá, ki Ai Ḳhudáwand, ham cháhte haiṇ, ki hamárí ánkheṇ khul jáweṇ. 34 Yusúạ ko rahm áyá, aur us ne un kí ánkhoṇ ko chhúá, to unkí ánkheṇ fauran khul gaiṇ, aur we us ke píchhe ho liye.

XXI. BAB.

1 Aur jab we Yarúsalam ke nazdík pahunche, aur Baitfagá meṇ, jo Zaitún ke pahár ke pás hai, áe, to Yusúạ ne do shágirdoṇ ko bhejá, aur un se kahá, 2 Ki Us bastí meṇ, jo tumháre sámhne hai, jáo, aur tum waháṇ ek bándhí húí gadhí aur us ke sáth ek bachcha páoge: kholkar mere pás láo. 3 Aur agar koí tum ko kuchh kahe, to tum kaho, ki Ḳhudáwand ko darkár haiṇ: to wuh jaldí unheṇ bhejwá degá. 4 Aur yih sab is wáste húá, ki wuh bát, jo nabí kí maạrifat kahí gaí thí, púrí howe: 5 Ki Bint i Saihún se kaho, ki Dekh, terá bádsháh garíb hoke aur himár par balki jawán gadhe, bárbardár ke bachche par sawár hokar tere liye átá hai. 6 Shágird gae, aur Yusúạ ke hukm ke muwáfiq karke, 7 Us gadhe ko bachche samet láe, aur apne kapṛe un par rakhe, aur use un par baiṭhláyá. 8 Aur logoṇ meṇ se bahutoṇ ne apná kapṛá ráh meṇ bichháyá, auroṇ ne daraḳhtoṇ se ḍáliáṇ káṭkar ráh meṇ chhitráíṇ. 9 Aur logoṇ ne, jo áge píchhe chalte the, pukárke kahí, ki Dáúd ke beṭe ko salámat! Mubárak wuh jo Ḳhudáwand ke nám par átá! Bulandí meṇ salámat! 10 Aur jab wuh Yarúsalam meṇ dáḳhil húá, to tamám shahr meṇ dhúm machí, aur log púchhne lage, ki Yih kaun hai? 11 Amboh ne jawáb diyá, ki Yih Jalíl kí Nazirat ká nabí Yusúạ hai.

12 Aur Yusúạ Ḳhudá kí haikal meṇ gayá, aur sab ko, jo haikal meṇ ḳharíd o faroḳht karte the, nikál diyá, aur sarráfoṇ ke taḳhtoṇ, aur kabútar faroshoṇ kí chaukíoṇ ko ulaṭ diyá, 13 Aur un se kahá, ki Likhá hai, ki Merá ghar ibádat ká ghar kahláwegá, par tum ne use ḍákúoṇ ká gár banáyá.

14 Aur andhe aur langre haikal meṇ us ke pás áe, aur us ne un ko changá kiyá. 15 Aur jab sardár káhinoṇ aur sifiroṇ ne un muạjizoṇ ko jo us ne dikhláe, aur laṛkoṇ ko haikal meṇ pukárte aur Dáúd ke beṭe ko salámat kahte húe dekhá, to bahut ranjída hokar us se kahá, 16 Ki Kyá tú suntá hai, ki ye kyá kahte haiṇ? Yusúạ ne un se kahá, ki Háṇ, kyá tum ne yih nahíṇ paṛhá, ki Bachchoṇ aur shírḳhwároṇ ke munh se tú ne apní sitáish karwáí? 17 Aur unko chhoṛke shahr se nikalkar Baitạniya meṇ gayá aur waháṇ rát bitáí.

18 Aur subh ko, jab shahr meṇ phir játá thá, us ko bhúkh lagí. 19 Tab wuh ráh ke kanáre par ek anjír ká daraḳht dekhkar us ke pás gayá, lekin pattoṇ ke siwá us par kuchh na páyá, aur us se kahá, ki Abad tak tujh meṇ phal na lage! Aur anjír ká daraḳht wuhíṇ súkh gayá. 20 Shágirdoṇ ne dekhkar taạjjub karke kahá, ki Anjír ká daraḳht kyá hí jaldí súkh gayá! 21 Yusúạ ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki agar tum ímán láo, aur shakk na karo, to na

faqat yih, jo anjír ke darakht par húá, karoge; balki agar tum is paháṛ ko kahoge, ki Uṭh aur samundar men gir, to ho jáegá. 22 Aur sab kuchh, jo tum ímán se dúá men mángo, páoge.

23 Aur jab wuh haikal men áyá, to sardár káhin aur logon ke Buzurg jis waqt wuh waaz kahtá thá, us pás áe, aur kahne lage, ki Tú kis ikhtiyár se yih kartá hai, aur kis ne tujh ko yih ikhtiyár diyá hai? 24 Yusúą ne jawáb men un se kahá, ki Main bhí tum se ek sawál karúngá; agar us ká tum mujhe jawáb doge, to main bhí tum se kahúngá, ki kis ke ikhtiyár se main yih kartá húṇ. 25 Yúhanná ká baptismá kahán se thá? ásmán se yá ádmíon se? 26 We apne dil men sochne lage, ki Agar ham kahen, ki Ásmán se, to wuh ham se kahegá, Phir kyún us par ímán ne lie? Aur agar ham kahen, ki Ádmíon se, to ham logon se ḍarte hain; kyúnki sab Yúhanná ko nabí jánte hain. 27 So unhon ne Yusúą se jawáb men kahá, ki Ham nahín jánte hain. Us ne un se kahá, ki Main bhí tum se nahín kahtá húṇ, ki kis ikhtiyár se yih kartá húṇ.

28 Par tum ko kyá maalúm hotá hai, Ek ádmí ke do beṭe the; wuh baṛe ke pás gayá aur us se kahá, ki Beṭe, já aur áj mere tákistán men kám kar. 29 Us ne jawáb deke kahá, ki Merá jí nahín cháhtá hai; par píchhe tauba karke chalá gayá. 30 Aur wuh chhoṭe ke pás gayá aur wuhí kahá. Us ne jawáb deke kahá, ki Ai sáhib, main játá húṇ; par na gayá. 31 Pas un donon men se kaun Báp kí marzí bajá láyá. Unhon ne jawáb diyá, ki Baṛá. Yusúą ne unhen kahá, ki Main tum se sach kahtá húṇ, ki bájdár aur kasbíán tum se áge Khudá kí bádsháhat men dákhil hotí hain. 32 Kyúnki Yúhanná sadáqat kí ráh se tumhára pás áyá, aur tum ne use na máná; balki bájdáron aur kasbíon ne us ko máná; aur dekhkar tum ne píchhe tauba na kiyá, ki use mánte.

33 Dúsrí tamsíl suno, Ek sáhib i khána thá, jisne tákistán lagáyá, aur girdágird díwár uṭháí, aur us men kolhú gáṛá, aur burj banáyá, aur bágbánon ko sompá, aur safar ko gayá. 34 Jab mewon ká mausim nazdík húá, us ne apne naukaron ko bágbánon ke pás bhejá, ki us ká mewa láwen. 35 Par un bágbánon ne us ke naukaron ko pakaṛke ek ko márá, aur ek ko qatl kiyá, aur ek ko sangsár kiyá. 36 Phir us ne aur naukaron ko, jo pahlon se ziyáda the, bhejá, aur unhon ne un se bhí waisáhí sulúk kiyá. 37 Ákhir ko us ne apne beṭe ko un ke pás, yih samajhkar, bhejá, ki we mere beṭe se dab jáenge. 38 Par bágbánon ne beṭe ko dekhkar ápas men kahá, ki Wáris yihí hai; áo, use már ḍálen, aur us kí mírás par qabza karen. 39 So use pakaṛke tákistán se báhar nikálá, aur már ḍálá. 40 Pas jab tákistán ká málik áwe, to un bágbánon se kyá karegá? 41 We bole, ki Wuh buron ko burí tarah se halák karegá, aur apná tákistán aur bágbánon ko sompegá jo mausim par us ko mewa pahunchá wenge. 42 Yusúą ne un se kahá, Kyá tum ne kabhí kitábon men nahín paṛhá, ki Wuh patthar, jise miamáron ne radd kiyá, kone ká sirá hogayá; yih Khudáwand ká kám, aur hamárí nazaron men ajúba hai? 43 Iswáste main tum se kahtá húṇ, ki Khudá kí badsháhat tum se uṭhái jáegí, aur ek qaum ko dí jáegí, jo us ke mewon ko láwegí. 44 Aur jo us patthar par paṛe, kuchal jáegá, par jis par wuh paṛe, use pís ḍálegá.

45 Sardár káhinon aur Faríson ne us kí tamsíl sunkar daryáft kiyá, ki wuh un ke haqq men kahtá hai; 46 Aur unhon ne chahá, ki us ko pakṛen, par logon se ḍare, kyúnki we us ko nabí jánte the.

XXII. BAB.

1 Phir Yusúạ un se tamsílon men kahne lagá, 2 Ki Ásmán kí bádsháhat ek bádsháh kí mánind hai, jis ne apne beṭe ká byáh kiyá; 3 Aur apne naukaron ko bhejá ki unko, jin kí daạwat kí gaí, byáh men buláwen; par we áyá na cháhte the. 4 Phir us ne aur naukaron ko bhejá, aur kahá, ki Logon ko, jo buláe gae hain, ḳhabar do, ki merá kháná taiyár hai, aur mere bail aur moṭe jánwar zabh kiye gae hain, aur sab kuchh taiyár hai: shádí men áo. 5 Par we gaflat karke chale gae, ek apne khet ko aur dúsrá apní saudágarí ko. 6 Aur báqíon ne us ke naukaron ko pakaṛke badsulúkí kí, aur qatl kiyá. 7 Bádsháh sunkar gusse húá, aur apne lashkaron ko bhejkar un ḳhúníon ko halák kiyá, aur un ká shahr phúnk diyá. 8 Phir us ne apne naukaron se kahá, ki Shádí to taiyár húí, par we, jo buláe gae, náláiq the: 9 Pas tum sháhráhon par jáo, aur jitnon ko páo, shádí men buláo. 10 Naukaron ne ráhon men jáke, jo unhen mile, kyá bure kyá bhale, sabko jamạ kiyá: aur shádí baiṭhnewálon se bhar gaí. 11 Jab bádsháh baiṭhnewálon ke dekhne ko andar áyá, to wahán ek ádmí ko, jo shádí kí poshák se mulabbas na thá, dekhá. 12 Aur us se kahá, ki Ai miyán, tú shádí kí poshák se mulabbas na hokar kyún yahán andar áyá? Us kí zabán band rahí. 13 Tab bádsháh ne ḳhádimon se kahá, ki Us ke háth pair bándhkar le jáo, aur báhar andhere men dál do; wahán roná aur dánt písná hogá. 14 Kyúnki bahut se buláe gae hain, par barguzíde thoṛe hain.

15 Tab Faríson ne jákar maslahat kí, ki kis tarah use kalám men phansáwen. 16 Aur unhon ne apne shágirdon ko Herodíon ke sáth us ke pás bhejá, ki us se kahen, ki Ai ustád, ham jánte hain, ki tú sachchá hai, aur Ḳhudá kí ráh sacháí se batlátá hai, aur tujh ko kisí kí parwá nahín; kyúnki tú ádmíon kí súrat par nazar nahín kartá hai. 17 Pas ham ko kah, ki tú kyá samajhtá hai, ki Qaisar ko mahsúl dená rawá hai ki nahín? 18 Yusúạ ne un un kí sharárat daryáft karke kahá, ki Ai makkáro, tum merá imtihán kyún karte ho? 19 Mahsúl ká sikka mujh ko dikhláo. So we ek dínár us pás láe. 20 Us ne un se púchhá, ki Yih súrat kis kí? aur yih sikka kis ká hai? We bole, ki Qaisar ká. 21 Tab us ne un se kahá, Pas Qaisar ká Qaisar ko, aur Ḳhudá ká Ḳhudá ko do. 22 Aur unhon ne yih sunkar taạjjub kiyá, aur use chhoṛkar chale gae.

23 Usí roz Sadúq, jo qiyámat ke qáil nahín, us ke pás áe, aur us se yih sawál kiyá, 24 Ki Ai ustád, Músá ne kahá hai, ki jab koí beaulád mare, to us ká bhaí us kí jorú ko byáh le, aur apne bháí ke liye nasl paidá kare. 25 Pas hamáre darmiyán sát bháí the: pahlá byáh karke mará, aur be farzand hoke apní jorú ko apne bháí ke liye chhoṛ gayá. 26 Isí tarah dúsrá, aur tísrá bhí, sátwen tak. 27 Sab ke píchhe ạurat bhí marí. 28 Garaz qiyámat men, un sáton men se, wuh kis kí jorú hogí, kyúnki sabhon ne use rakhá thá? 29 Yusúạ ne jawáb men unhen kahá, ki Tum kitábon aur Ḳhudá kí qudrat se náwáqif hokar bhúlte ho. 30 Kyúnki qiyámat men log na byáh karte hain, aur na byáhe játe hain, balki we ásmán ke firishton kí mánind hain. 31 Par kyá tum ne wuh bát, jo Ḳhudá ne murdon kí qiyámat ke haqq men kahí, nahín paṛhí, 32 Ki Main Abirahám ká Ḳhudá, aur Izhák ká Ḳhudá, aur Yaạqúb ká Ḳhudá hún? Ḳhudá murdon ká Ḳhudá nahín hai, balki zindon ká. 33 Log yih sunkar us kí taạlím se hairán húe.

34 Jab Faríson ne suná ki us ne Sadúqon ká munh band kiyá, we ikaṭṭhe áe.

35 Aur un meṇ se ek ne, jo Tauretí thá, us ke imtihán ke liye yih sawál kiyá, 36 Ki Ai ustád, Tauret meṇ kyá hukm baṛá hai? 37 Yusúạ ne use kahá, ki Tú KHUDAWAND, apne Ḳhudá ko, apne sáre dil se, aur apní sárí ján se, aur apní sárí ạql se, piyár kar. 38 Yihí pahlá aur baṛá hukm hai. 39 Aur dúsrá, jo us kí mánind hai, yih hai, ki Tú apne qaríb ko aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai. 40 In donoṇ hukmoṇ meṇ tamám tauret aur sab nabíoṇ ká ḳhulása hai.

41 Jab Farís ikaṭṭhe húe, Yusúạ ne un se sawál kiyá, 42 Ki Masíh ke haqq meṇ tumko kyá maạlúm hai? wuh kis ká beṭá hai? We bole, ki Dáúd ká. 43 Us ne unheṇ kahá, Pas Dáúd rúh meṇ kyúnkar use KHUDAWAND kahtá, ki wuh boltá hai, 44 Ki KHUDAWAND ne mere KHUDAWAND ko kahá, ki Tú mere dahne baiṭh, jab tak maiṇ tere dushmanoṇ ko tere pioṇ kí chaukí karúṇ. 45 Pas agar Dáúd us ko KHUDAWAND kahtá hai, to wuh uská beṭá kyúnkar hai? 46 Aur koí us ko jawáb meṇ ek bát na kah saká; aur us din se kisí ko juraat na rahí, ki us se kabhí sawál kare.

XXIII. BAB.

1 Tab Yusúạ ne logoṇ aur apne shágirdoṇ se ḳhitáb karke kahá, 2 Ki Sáfir aur Farís Músá kí kursí par baiṭhte haiṇ. 3 Pas sab kuchh, jo we tumheṇ mánne kaheṇ, so máno, aur karo; par un ke se kám mat karo, kyúnki we kahte haiṇ, aur nahíṇ karte. 4 Kyúnki we bhári bojhe jin ká uṭháná mushkil hai, bándhte haiṇ, aur logoṇ ke kándhoṇ par rakhte haiṇ, lekin we áp nahíṇ cháhte ki apní ek unglí lagáweṇ. 5 We apná sab kám karte haiṇ, ki logoṇ ko dikhláí deweṇ. We apne taạwízoṇ ko chauṛá karte haiṇ, aur apne kurtoṇ ke dámanoṇ ko lambí karte haiṇ. 6 We ziyáfatoṇ meṇ sadrnishíní aur mahfiloṇ meṇ pahlí kursí, 7 Aur bázároṇ meṇ salám cháhte haiṇ, aur ki log unheṇ Rabbi, Rabbi kaheṇ. 8 Par tum Rabbí mat kahláo, kyúnki tumhárá ekhí hádí hai, jo Masíh hai; aur tum sab bháí ho. 9 Aur zamín par kisí ko báp mat kaho; kyúnki tumhárá ekhí báp hai, jo ásmán meṇ hai. 10 Aur na tum hádi kahláo; kyúnki tumhárá ekhí hádí hai, jo Masíh hai. 11 Jo tum meṇ sab se baṛá ho, wuh tumhárá ḳhádim hogá. 12 Jo apne ko baṛá jánegá, chhoṭá kiyá jáegá; aur jo apne ko chhoṭá jánegá, baṛá kiyá jaegá. 13 Ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum ásmán kí bádsháhat logoṇ ke áge band karte ho! kyúnki tum áp andar nahíṇ játe aur na unko, jo andar jáyá cháhte haiṇ, jáne dete ho. 14 Par ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum bewoṇ ke gharoṇ ko nigal játe ho, aur baháne se namáz daráz karte ho: is se tumhárí sazá baṛhegí.

15 Ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum tarí aur ḳhushkí ká safar karte ho, ki ek ko apne mazhab meṇ láo; aur jab wuh á chuká, to tum usko apne se dúná jahannam ká bachcha banáte ho! 16 Ai andhe rahbaro, tum par afsos! jo kahte ho, ki Agar koí haikal kí qasam kháwe, to kuchh nahíṇ hai; par agar koí haikal ke sone kí qasam kháwe, to use adá karne hogá. 17 Ai nádáno aur andho! kyá baṛá hai, soná yá haikal jo sone ko taqaddus baḳhshtí hai? 18 Phir kahte ho, ki Jo koí qurbángáh kí qasam kháwe, to kuchh nahíṇ hai, par jo koí us qurbáṇ kí, jo us par hai, qasam kháwe, to use adá karne hogá. 19 Ai nádáno aur

andho? kyá bará hai qurbán yá qurbángáh jo qurbán ko taqaddus bakhshtí hai? 20 Pas, jo qurbángáh kí qasam khátí hai, so uskí, aur sab kí, jo us par hai, qasam khátá hai. 21 Aur jo haikal kí qasam khátá hai, so uskí, aur us men rahnewále kí qasam khátá hai. 22 Aur jo ásmán kí qasam khátá hai, so Khudá ke takht kí aur us par baiṭhnewále kí qasam khátá hai.

23 Ai makkár Sáfiro aur Farsío, tum par afsos! ki tum podína aur soá aur zírá kí dahyakí dete ho, aur tauret kí bhárí báton, yaane insáf aur rahm aur ímán ko chhoṛ dete ho! Wájib thá, ki tum inhen karte, aur unhen na chhoṛte. 24 Ai andhe rahbaro, jo machchhar ko chhánṭte aur únṭ ko nigalte ho! 25 Ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum piyála aur rakábí ko báhar sáf karte ho; par we andar men zulm aur sharr se bhare húe hain. 26 O andhe Farís! pahle piyále aur rakábí ká bhítar sáf kar, táki un ká báhar bhí sáf howe.

27 Ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum safed kí húí qabron kí mánind ho, jo báhar se khúbsúrat nazar átí hain, par bhítar men murdon kí haḍḍíon aur har tarah kí nápákí se bharí húí hain! 28 Isí tarah tum bhí záhir men logon ko sádiq nazar áte ho, lekin bátin men makr aur bedíní se bharpúr ho.

29 Ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum nabíon kí qabron ko banáte ho, aur sádiqon ke rauzon ko sanwárte, 30 Aur kahte ho, ki Agar ham apne báp dádon ke dinon men jíte, to ham nabíon ke khún men sharík na hote! 31 So tum apne par gawáhí dete ho, ki Ham nabíon ke khúníon ke beṭe hain. 32 Achchhá, tum apne báp dádon ke paimáneko bharo! 33 Ai sámpo, sampolíon ke bachcho! tum jahannam ke azáb se kyúnkar bhágoge? 34 Kyúnki, dekho, main nabíon, aur álimon, aur sáfiron ko tumháre pás bhejtá húṇ; aur tum un men se kitnon ko qatl karoge, aur salíb doge; aur kitnon ko apní mahfilon men koṛe mároge, aur unhen shahr ba shahr satáoge. 35 Táki sab pák lahú, jo zamín par baháyá gayá, Hábil i sádiq ke lahú se Barkiyáh ke bete Zikriyáh ke lahú tak, jise tum ne haikal aur qurbángáh ke bích men qatl kiyá, tum par áwe. 36 Main tum se sach kahtá hún, ki Yih sab is zamáne ke logon par áwegi.

37 Ai Yarúsalam, Yarúsalam, jo nabíon ko qatl kartí, aur unko, jo tere pás bheje gae hain, patthar mártí! kitne bár main ne cháhá, ki tere laṛkon ko, jis tarah murgí apne bachchon ko paron ke níche jama kartí hai, jama karún, aur tum ne na cháhá. 38 Dekho, tumhárá ghar tumko wírán chhoṛá játá hai: 39 Kyúnki main tumko khabar detá hún, ki ab se tum mujhko phir na dekhoge, jab tak na kahoge, ki Mubárak wuh, jo Khudawand ke nám par átá hai.

XXIV. BAB.

1 Aur Yusúa nikalkar haikal se rawána húá, aur us ke shágird us ke pás áe, ki us ko haikal kí imáraten dikhláwen. 2 Par Yusúa ne un se kahá, ki Kyá tum yih sab nahín dekhte ho? Main tum se sach kahtá hún, ki Yahán patthar patthar par na chhúṭegá, jo giráyá na jáegá.

3 Aur jab wuh Zaitún ke paháṛ par baiṭhá, us ke shágirdon ne us ke pás khalwat men áke kahá, ki Ham ko batlá ki yih kab hogá, aur tere áne aur zamáne ke tamám hone ká kyá nishán hai? 4 Yusúa ne jawáb men un se kahá, ki Khabardár, koí tumko na bhuláwe! 5 Kyúnki bahutere mere nám par áwenge, aur

kahenge, ki Maiṉ Masíh húṉ, aur bahutoṉ ko bhuláenge. 6 Aur tum laráíṉ aur laráíoṉ kí ḳhabareṉ sunoge: ḳhabardár, mat ghabráo; kyúnki in sabhoṉ ká honá zurúr hai, lekin áḳhir hanoz nahíṉ hai. 7 Kyúnki qaum qaum par, aur bádsháhat bádsháhat par charhegí; aur jagah ba jagah kál aur marí aur zalzala honge: 8 Par yih sab áfatoṉ ká shurúa̤ hai. 9 Tab we tumheṉ ranj meṉ ḍálenge, aur ján se márenge; aur sab qaumeṉ tum par mere nám ke wáste dushmaní rakhengíṉ. 10 Aur us waqt bahutere ṭhokar kháenge, aur ek dúsre ko pakaṛwáegá, aur ek dúsre par dushmaní karegá. 11 Aur bahut jhúṭhe nabí uṭhenge, aur bahutoṉ ko bhuláwenge; 12 Aur bedíní ke baṛhne se bahutoṉ kí mahabbat ṭhanḍí ho jáegí. 13 Par jo áḳhir tak sabr karegá, wuhí naját páwegá. 14 Aur bádsháhat kí ḳhushḳhabari kí manádí tamán jahán meṉ kí jáegí, ki sab qaumoṉ par gawáhí howe, tab áḳhir áwegá.

15 Pas jab tum gíratgar kí makrúhát, jis kí ḳhabar Dániel nabí kí maa̤rifat se dí gaí hai, muqaddas makán meṉ khaṛí dekhoge (paṛhnewálá gaur kare:) 16 Tab we, jo Yahúdáh meṉ haiṉ, kohistán ko bhágeṉ; 17 Jo koṭhe par hai, na utre, ki apne ghar se kuchh lewe; 18 Aur jo khet par hai, na phire ki apní poshák le. 19 Aur un dinoṉ kí petwálíoṉ aur dúdh pilánewálíoṉ par afsos! 20 Par duá máṉgo, ki tumhárá bhágná jáṛe yá sabt ke din na ho. 21 Kyúnki us waqt aisí baṛí musíbat hogí, jaisí dunyá ke shurúa̤ se áj tak kabhí na húí, aur na kabhí hogí. 22 Aur agar we din ghaṭáe na játe, to koí insán na bachtá; par barguzídoṉ kí ḳhátir we din ghaṭáe jáenge.

23 Agar us waqt koí tum se kahe, ki Dekh, Masíh yaháṉ yá waháṉ hai, tum yaqín mat karo. 24 Kyúnki jhúṭhe Masíh, aur jhúṭhe nabí uṭhenge, aur baṛe nishán aur karámát dikhláenge, aisá ki agar ho saktá, to barguzídoṉ ko bhí bhuláte. 25 Yád karo, ki maiṉ ne tumko áge se ḳhabar dí hai. 26 Pas, agar we tum se kaheṉ, ki Dekho, wuh bayábán meṉ hai, to báhar mat jáo; dekho, wuh koṭhríoṉ meṉ hai, to yaqín mat karo. 27 Kyúnki jaisá bijlí púrab se nikaltí, aur pachchhim tak chamaktí hai, waisáhí Insán ke Beṭe ká áná bhí hogá. 28 Kyúnki jaháṉ murdár hai, waháṉ giddh jama̤ hote haiṉ.

29 Par un dinoṉ kí musíbatoṉ ke baa̤d fauran súraj andherá ho jáegá, aur chánd apní roshní na degá, aur sitáre ásmán se girenge, aur ásmán kí qúwateṉ hilengí. 30 Aur tab Insán ke Beṭe ká nishán ásmán meṉ záhir hogá; aur tab zamín ke sáre gharáne chhátí píṭenge, aur Insán ke Beṭe ko ásmán ke bádaloṉ par qudrat aur baṛe jalál se áte dekhenge. 31 Aur wuh apne firishtoṉ ko turhí kí baṛí áwáz ke sáth bhejegá, aur we us ke barguzídoṉ ko cháron hawáoṉ se, ásmán kí ek hadd se dúsri hadd tak, jama̤ karenge.

32 Tum anjír ke daraḳht se tamsíl síkho, jab us kí ḍálí naram ho chukí, aur pattí niklí, tum jánte ho, ki garmí nazdík hai. 33 Isí tarah jab tum yih dekho, to jáno, ki wuh nazdík hai, balki darwáze par hai. 34 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Is waqt ke log na guzrenge jab tak yih sab na howe. 35 Ásmán aur zamín ṭal jáenge, par merí báteṉ hargiz na ṭalengí. 36 Par us din aur us ghaṛí kí ḳhabar kisí ko nahíṉ, balki ásmán ke firishtoṉ ko bhí nahíṉ, magar faqat mere Báp ko hai.

37 Aur jaisá Núha ke din the, waisáhí Insán ke Beṭe ká áná bhí hogá. 38 Kyúnki jaisá un dinoṉ meṉ túfán ke áge log us din tak ki Núha kishtí par chaṛhá, kháte, píte, byáh karte, aur byáhe játe the; 39 Aur jab tak ki túfán áyá, aur

sab ko bahá le gayá, kuchh na jánte the, waisáhí Insán ke Beṭe ká áni bhí hogá. 40 Tab do khet par honge: ek pakṛá jáegá, dúsrá chhoṛá jáegá. 41 Do chakkí pisengí: ek pakṛí jáegí, aur dúsrí chhoṛí jáegí. 42 Pas jágte raho, kyúnki tum nahíṉ jánte ho, ki tumhárá Ḳhudáwand kis ghaṛí áwegá. 43 Par yih jáno, ki agar gharwálá jántá, ki chor kis pahar áwegá, to jágtá rahtá, aur apne ghar meṉ sendh dene na detá. 44 Iswáste hamesha taiyár ho, kyúnki jis ghaṛí tum gumán nahíṉ karte, Insán ká Beṭá áwegá.

45 Par kaun diyánatdár aur hoshyár naukar hai, jis ko sáhib ne apne gharáne par muḳhtár kiyá, ki unko muqarrar waqt par khána de? 46 Mubárak wuh naukar, jis ko us ká sáhib ákar yúṉ karte páwegá! 47 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Wuh use apne sab mál par muḳhtár karegá. 48 Par agar wuh naukar bad hoke apne dil meṉ kahe, ki Merá sáhib áne meṉ derí kartá hai; 49 Aur apne hamḳhidmatoṉ ko márná aur matwáloṉ ke sáth khána shurúạ kare, 50 To naukar ká ḳháwind, aise roz meṉ jab usko ḳhabar nahíṉ, aur aisí ghaṛí meṉ, jab gumán nahíṉ kartá, áwegá, 51 Aur use do ṭukṛe karegá, aur us ká hissa makkároṉ ke sáth muqarrar karegá; waháṉ roná aur dánt písná hogá.

XXV. BAB.

1 Tab ásmán kí bádsháhat das kunwáríoṉ kí mánind hogí, jo apní mashaạloṉ ko lekar dulhá ke milne ko niklíṉ; 2 Un meṉ pánch hoshiyár aur pánch nádán thíṉ. 3 Jo nádán thíṉ, unhoṉ ne apní mashaạloṉ ko uṭhákar tel apne sáth na liyá; 4 Par hoshiyároṉ ne apní mashaạloṉ ke sáth apne bartanoṉ meṉ tel liyá. 5 Jab dulhá derí kartá thá, we sab úṉghíṉ, aur so gaíṉ. 6 Par ádhí rát ko dhúm machí, ki Dekho, dulhá átá hai, us ke milne ko báhar jáo! 7 Tab un sab kunwáríoṉ ne uṭhkar apní mashaạloṉ ko taiyár kiyá. 8 Aur nádánoṉ ne hoshiyároṉ se kahá, ki Apne tel meṉ se hamko kuchh do, kyúnki hamárí mashaạleṉ bújhí játí haiṉ. 9 Par hoshiyároṉ ne jawáb meṉ kahá, ki Sháyad wuh hamáre aur tumháre wáste kifáyat na kare, bihtar hai ki bechnewáloṉ ke pás jákar apne wáste mol lo. 10 Par jab we mol lene gaíṉ, dulhá pahunchá, aur jo taiyár thíṉ, us ke sáth shádí meṉ gaíṉ; aur darwáza band húá. 11 Pichhe we aur kunwáríáṉ ákar kahne lagíṉ, ki Ai Ḳhudáwand, Ai Ḳhudáwand, hamáre liye khol. 12 Par us ne jawáb deke kahá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki maiṉ tum ko nahíṉ jántá húṉ. 13 Pas jágte raho, kyúnki tum us din aur us ghaṛí ko nahíṉ jánte ho, jis meṉ Insán ká Beṭá áwegá.

14 Kyúnki yih us ádmí kí mánind hai, jis ne safar karte waqt apne naukaroṉ ko buláyá, aur unko apná mál supurd kiyá, 15 Ek ko pánch toṛe, dúsre ko do, aur tísre ko ek: har ek ko uskí liyáqat ke muwáfiq diyá, aur fauran safar kiyá. 16 Tab jis ne pánch toṛe páe the, gayá, aur un se saudágarí kí, aur pánch toṛe aur kamáe. 17 Isí tarah us ne bhí, jis ko do mile, do aur kamáe. 18 Par jisne ek páyá, chalá gayá, aur zamín khodkar apne sáhib ká zar gáṛá. 19 Aur bahut roz ke baạd un naukaroṉ ká ḳháwind pahunchkar un se hisáb lene lagá. 20 Aur jisne pánch toṛe páe the, aur pánch toṛe láke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, tú ne mujhko pánch toṛe sompe the, dekh, maiṉ ne un ke siwá pánch toṛe aur bhí kamáe. 21 Sáhib

ne use kahá, ki Ai achchhe diyánatdár naukar, shábásh! tú thoṛe meṉ diyánatdár niklá, maiṉ tujhe bahut par mukhtár karúngá: tú apne Khudáwand kí khushí meṉ dákhil ho! 22 Aur jis ne do toṛe páe the, wuh bhí áyá aur bolá, ki Ai Khudáwand, tú ne mujhe do toṛe sompe, dekh, ki maiṉ ne un ke siwá do toṛe aur bhí kamáe. 23 Us ke sáhib ne use kahá, ki Ai achchhe diyánatdár naukar, shábásh! tú thoṛe meṉ diyánatdár niklá, maiṉ tujhe bahut par mukhtár karúngá: tú apne khiwind kí khushí meṉ dákhil ho. 24 Tab wuh bhí, jis ne ek toṛá páyá thá, áyá, aur bolá, ki Ai Khudáwand, maiṉ tujh ko jántá thá, ki tú sakhtmizáj hai, aur jaháṉ tú ne nahíṉ boyá, dirau kartá hai, aur jaháṉ tú ne nahíṉ chhíṭá, jamạ kartá hai: 25 So maiṉ ḍará, aur jákar terá toṛá zamín meṉ gíṛá: so apná dekh le. 26 Us ke kháwind ne jawáb deke use kahá, ki Ai bure aur sust naukar, tú jántá thá, ki maiṉ dirau kartá húṉ jaháṉ nahíṉ boyá; aur jamạ kartá húṉ jaháṉ nahíṉ chhíṭá: 27 Pas, tujhko lázim thá, ki mere rúpiye sarráfoṉ ko detá, ki maiṉ ákar apná mál súd samet pátá. 28 So us se wuh toṛá chhín lo, aur jis ke pás das haiṉ, use do; 29 Kyúnki jis ke pás hai, use diyá jáegá, aur us ko ziyádatí hogí; par jis ke pás nahíṉ hai, us se wuh bhí, jo us ke pás ho, liyá jáegá. 30 Aur tum us nikamme naukar ko báhar andhere meṉ ḍálo: waháṉ roná aur dánt pisná hogá.

31 Jab Insán ká Beṭá apne jalál meṉ áwegá, aur sab pák firishte us ke sáth, tab wuh apne jalál ke takht par baiṭhegá. 32 Aur sab qaumeṉ us ke áge jamạ kí jáengí, aur wuh unko ek dúsre se judá karegá, jaisá charwáhá bheroṉ ko bakroṉ se judá kartá hai. 33 Aur wuh bheṛoṉ ko apne dahne, aur bakroṉ ko apne báyen khaṛá karegá. 34 Tab bádsháh unko, jo us ke dahne haiṉ, farmáwegá, ki Ao, ai mere Báp ke mubárako, aur us bádsháhat ke wáris ho, jo dunyá kí paidáish se tumháre wáste taiyár kí gaí hai. 35 Kyúnki maiṉ bhúkhá thá, aur tum ne mujh ko khiláyá; maiṉ piyásá thá, aur tum ne mujh ko piláyá; maiṉ pardesí thá, aur tum ne merí mihmání kí; 36 Nangá thá, aur tum ne mujhe pahináyá; bímár thá, aur tum ne merí bímárdárí kí; maiṉ qaid meṉ thá, aur tum mere pás áe. 37 Tab sádiq us ko yih jawáb denge, ki Ai Khudáwand, kab ham ne tujh ko bhúkhá dekhá, aur khiláyá? yá piyásá, aur piláyá? 38 Kab ham ne tujhko pardesí dekhá, aur terí mihmání kí? yá nangá, aur pahináyá? 39 Aur kab ham ne tujhko bímár yá qaid meṉ dekhá, aur tere pás áe? 40 Aur bádsháh jawáb meṉ un se kahegá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki jo kuchh tum ne mere in chhoṭe bháíoṉ meṉ se ek ke sáth kiyá, sab tum ne mere sáth kiyá.

41 Tab wuh un se bhí, jo báyeṉ haiṉ, farmáwegá, ki Dúr ho, ai malạúno, us abadí ág meṉ jáo, jo Shaitán aur us ke firishtoṉ ke wáste taiyár kí gaí hai; 42 Kyúnki maiṉ bhúkhá thá, aur tum ne mujhko na khiláyá; piyásá thá, aur tum ne mujhko na piláyá; 43 Pardesí thá, aur tum ne merí mihmání na kí; nangá thá, aur tum ne mujhko na pahináyá; bímár aur qaid meṉ thá, aur tum ne merí madad na kí. 44 Tab we bhí jawáb denge, aur use kahenge, ki Ai Khudáwand, kab ham ne tujhko bhúkhá dekhá, yá piyásá, yá pardesí, yá nangá, yá bímár, yá qaidí, aur terí khidmat na kí? 45 Tab wuh unheṉ jawáb meṉ kahegá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki jo kuchh tum ne in chhoṭe bháíoṉ meṉ se ek ke sáth na kiyá, sab tum ne mere sáth na kiyá. 46 Aur ye ạzáb i abadí meṉ jáenge, par sádiq hayát i abadí meṉ.

XXVI. BAB.

1 Aur yún húá ki jab Yusúạ ye sab báten kah chuká, to apne shágirdon se kahne lagá, 2 Ki Tum jánte ho, ki do roz ke baạd fasah hai; aur Insán ká Beṭá maslúb hone ko pakaṛwíyá játá hai. 3 Us waqt sardár káhin, aur sáfir, aur logon ke Buzurg Kayafá nám sardár káhin ke díwánkháne men jamạ húe, 4 Aur mashwarat kí, ki Yusúạ ko híla se giriftár karke qatl karen. 5 Par unhon ne kahá, ki Id ke din nahín, na ho, ki logon men fasád howe.

6 Jab Yusúạ Baitạniya men, Samạún koṛhí ke ghar men thá, 7 Ek ạurat al-basrí itrdán men qímatí itr us pás láí, aur jab kháne baiṭhá, us ke sir par ḍhálá. 8 Us ke shágird dekhkar náráz húe, aur bole, ki Káheko yih barbádí? 9 Kyúnkí yih bahut mol par biktá aur muhtájon ko diyá játá. 10 Par Yusúạ ne yih maạlúm karke un se kahá, ki Aurat ko kyún dukh dete ho? Kyúnki us ne mujh se achchhá kám kiyá hai. 11 Muhtáj to hamesha tumháre sáth hain, par main hamesha na húngá. 12 Aurat ne yih itr is wáste mere badan par ḍhálá, ki mujhe dafn ke liye taiyár kare. 13 Main tum se sach kahtá hún, ki Tamám dunyá men jahán is khushkhabarí kí manádí kí jáegi, wahán yih bhí, jo is ạurat ne kiyá hai, us ki yádgárí ke liye kahá jáegá.

14 Tab un bárah men se ek ne, jis ká nám Yahúdáh Insqaryat thá, sardár káhinon ke pás jákar kahá, 15 Ki Agar main use tumháre hawála karún, to mujhko kyá doge? Unhon ne tís rúpiye dene ká iqrár kiyá. 16 Aur us waqt se wuh qábú ḍhúndhtá thá, ki use pakaṛwá de.

17 So fatír ke pahle din shágirdon ne Yusúạ ke pás ákar use kahá, ki Tú kahán cháhtá hai, ki tere liye fasah ká khána taiyár karen? 18 Us ne kahá, ki Shahr men faláne shakhs ke pás jáke use kaho, ki Ustád farmátá hai, ki Merá waqt nazdík hai; main apne shágirdon ke sáth tere yahán fasah mánúngá. 19 Aur shágirdon ne jaisá Yusúạ ne unhen farmáyá thá, waisáhí kiyá, aur fasah taiyár kiyá.

20 Jab shám húí, wuh bárahon ke sáth kháne baiṭhá. 21 Aur jab we kháte the, wuh kahne lagá, ki Main tum se sach kahtá hún, ki tum men se ek mujhko pakaṛwá degá. 22 We niháyat gamgín hokar har ek un men se púchhne lagá, ki Ai Khudáwand, kyá wuh main hún? 23 Us ne jawáb deke kahá, ki Jo mere sáth tabáq men háth ḍáltá hai, wuhí mujhko pakaṛwá degá. 24 Insán ká Beṭá to rawána hotá hai, jaisá us ke haqq men likhá hai, par afsos us ádmí par, jis ke háth se Insán ká Beṭá pakaṛwáyá játá hai! agar wuh ádmí paidá na hotá, to us ke liye bihtar thá. 25 Tab Yahúdáh, us ká pakaṛwánewálá, bolá, aur kahá, ki Ai Rabbí, kyá wuh main hún; Usne jawáb diyá, ki tú ne áphí kahá.

26 Aur un ke kháte waqt Yusúạ ne roṭí lí, aur barakat mángkar toṛí, aur shágirdon ko deke kahá, ki Lo, kháo; yih merá badan hai. 27 Aur piyála liyá, aur shukr karke unko diyá, aur kahá, ki Tum sab us men se pio; 28 Kyúnki yih naye ạhd ká merá lahú hai, jo bahuton ke waste, gunáhon ke muáf hone ko, baháyá játá hai. 29 Main tum se kahtá hún, ki main áb i angúr is waqt se us roz tak ki main tumháre sáth apne Báp kí bádsháhat men use nayá píún, na píúngá.

30 Aur zabúr gáne ke baạd we Zaitún ke paháṛ par nikal gae. 31 Tab Yusúạ ne un se kahá, ki Tum sab isí rát men mujh se ṭhokar kháoge; kyúnki likhá hai,

ki Maiṉ chawáhe ko márúngá, aur galla kí bheṛeṉ chhitar jáengí. 32 Par mere jí uṭhne ke baạd maiṉ tum se áge Jalíl ko jáúngá. 33 Patthras ne jawáb meṉ use kahá, Agarchi sab tujh se ṭhokar kháwen, tadbhí maiṉ kabhí ṭhokar na kháúngá. 34 Yusúạ ne use kahá, ki Maiṉ tujh se sach kahtá húṉ, ki Tú isí rát meṉ murg kí báng dene se pahle, tín bár merá inkár karegá. 35 Patthras ne use kahá, Agarchi merá marná tere sáth zurúr ho, tau bhí maiṉ terá inkár na karúngá. Aur sab shágirdoṉ ne waisáhí kahá.

36 Tab Yusúạ un ke sáth ek jagah meṉ, jo Gatsamane kahlátí hai, áyá, aur shágirdoṉ se kahá, ki Tum yaháṉ baiṭho, jab tak ki maiṉ waháṉ jákar duá karúṉ. 37 Aur Patthras aur Zabdí ke do beṭe apne sáth lekar wuh gamgín aur dilgír hone lagá. 38 Tab us ne unheṉ kahá, ki Merí ján maut tak niháyat gamgín hai: yaháṉ ṭhaharo, aur mere sáth jágte raho. 39 Aur wuh thoṛá áge baṛhke munh ke bhal girá, aur duạ karke kahá, ki Ai mere Báp, agar ho saktá, to yih piyála mujh se guzar jáwe; tis par bhí na jaisá maiṉ, balki jaisá tú cháhtá hai. 40 Aur wuh apne shágirdoṉ ke pás áyá, aur unheṉ sote páyá, aur Patthras se kahá, ki Yúṉ hai, ki tum ek ghaṛí mere sáth na jág sake? 41 Jágo aur duá karo, na ho ki tum imtihán meṉ paṛo: Rúh to mustạidd hai, par jism sust. 42 Phir wuh dúsre dafạ gayá, aur duạ karke kahá, ki Ai mere Báp, agar yih piyála mujh se nahíṉ guzar saktá siwá us ke ki maiṉ use píúṉ, to terí marzí howe. 43 Aur wuh áyá, aur unheṉ phir sote páyá, kyúnki unkí ánkheṉ nínd se bhárí thíṉ. 44 Aur unko chhoṛkar phir gayá, aur tísre dafạ duá kí, aur we hí báteṉ kahíṉ. 45 Phir apne shágirdoṉ ke pás áyá, aur un se kahá, ki Ab sote raho, aur áráin karo! dekho, wuh ghaṛí nazdík áí, aur Insán ká Beṭá gunahgároṉ ke háth meṉ pakaṛwáyá játá hai. 46 Uṭho, ham rawána howeṉ: dekho, jo mujhko pakaṛwátá hai, nazdík áyá hai.

47 Aur hanoz wuh yih kahtá hí thá, dekho Yahúdáh, jo un bárah meṉ se ek thá, pahunchá, aur sardar kákinoṉ aur logoṉ ke Buzurgoṉ kí taraf se ek baṛá amboh talwár aur láṭhí liye húe us ke sáth áyá. 48 Aur us ke pakaṛwánewále ne un ko yih kahke patá diyá thá, ki jis ko maiṉ chúmúṉ, wuhí hai, use pakṛo. 49 Aur fauran wuh Yusúạ ke pás áyá, aur kahá, ki Rabbí, salám! aur us ko chúmá. 50 Yusúạ ne use kahá, ki Ai miyáṉ, kyúṉ áyá? Tab unhoṉ ne ákar us par háth ḍále, aur us ko pakaṛ liyá. 51 Aur dekho, un meṉ se, jo Yusúạ ke sáth the, ek ne apná háth baṛháke apní talwár khínchí, aur sardár káhin ke naukar par lagákar us ká kán uṛá diyá. 52 Yusúạ ne use kahá, ki Tú apní talwár miyán meṉ kar; kyúnki sab, jo talwár khínchte haiṉ, talwár se halák kiye jáenge. 53 Kyá tú nahíṉ jántá hai, ki maiṉ is dam apne Báp se máng saktá húṉ, aur wuh firishtoṉ ke bárah faujoṉ se ziyáda mere pás házir karegá? 54 Par kitábeṉ kyúnkar púrí hongí? 55 Kyúnki yúṉ honá zurur hai. Yusúạ usí ghaṛí meṉ logoṉ se kahne lagá, ki Tum talwár aur láṭhíáṉ leke mere pakaṛneko, jaise chor ke liye, nikle ho. Maiṉ to har roz tumháre sáth haikal meṉ taạlím detá baiṭhá, aur tum ne mujhe giriftár na kiyá. 56 Par yih sab húá, ki nabíoṉ kí kitábeṉ púrí howeṉ. Tab shágird us ko chhoṛkar bhage.

57 Aur we, jinhoṉ ne Yusúạ ko giriftár kiyá, use sardár káhin Kayafá ke pás, jaháṉ Sifrí aur Buzurg jamạ the, le gae. 58 Aur Patthras dúr se us ke píchhe sardár kahin ke díwánkhána tak chalá gayá, aur andar jáke piyádoṉ ke sáth baiṭhá, ki anjám dekhe.

59 Us waqt sardár káhin aur Buzurg, aur tamám Majlis ne Yusúạ par jhúṭhí gawáhí talab kí, ki use qatl kareṇ, 60 Aur na páí; aur agarchi bahut jhúṭhe gawáh áe, par unhoṇ ne na páí. 61 Akhirko do jhúṭhe gawáhoṇ ne ákar kahá, ki Is shakhs ne kahá, ki Mujhko maqdúr hai, ki Khudá kí haikal ko ḍháúṇ, aur tín din meṇ phir banáúṇ, 62 Tab sardár káhin ne uṭhkar us se kahá, Kyá tú jawáb na detá? Ye tujh par kyá gawáhí dete haiṇ? 63 Par Yusúạ chup rahá. Phir sardár káhin ne us se kahá, ki Maiṇ tujhe zinda Khudá kí qasam detá húṇ, ki ki agar tú Masíh Khudá ká Beṭá hai, to ham se sach kah. 64 Yusúạ ne use kahá, ki Tú hí ne kahá. Lekin maiṇ tum se kahtá húṇ, ki baạd is ke tum Insán ká Beṭá Alqádir ke dahne báiṭha húá aur ásmán ke bádaloṇ par átá húá dekhoge. 65 Tab sardár káhin ne apne kapṛe phárke kahá, ki Yih kufr kah chuká; phir hamko aur gawáh kyá zurúr? Dekho, tum ne abhí áp us ká kufr suná: tum kyá samajhte ho? 66 Unhoṇ ne jawáb diyá, ki Wuh wájib ul qatl hai. 67 Tab unhoṇ ne us ke munh par thúká, aur baạzoṇ ne us ko tamánche aur baạzoṇ ne ghúse márkar kahá, 68 Ki Ai Masíh, nubúwat kar, ki kis ne tujh ko márá!

69 Aur Patthras báhar díwánkháne meṇ baiṭhá thá, aur ek sahelí us pás áí, aur bolí, ki Tú bhí Yusúạ Jalílí ke sáth thá. 70 Par us ne un sab ke sámhne inkár kiyá, aur kahá, ki Maiṇ nahíṇ jántá húṇ, ki tú kyá kahtí hai. 71 Aur jab wuh barámada meṇ báhar gayá, ek dúsrí ne use dekhá, aur un se, jo waháṇ the, kahá, ki Yih bhí Yusúạ Naziri ke sáth thí. 72 Par us ne qasam kháke phir inkár kiyá, ki maiṇ us ádmí ko nahíṇ jántá húṇ! 73 Thoṛí der ke baạd unhoṇ ne, jo waháṇ khaṛe the, Patthras ke pás áke kahá, ki Beshakk tú bhí un meṇ se ek hai; kyúnki terí bolí tujhe záhir kartí hai. 74 Tab wuh apne úpar laạnat karne aur qasam kháne lagí, ki Maiṇ us ádmí ko nahíṇ jántá húṇ! Aur fauran murg ne báng dí. 75 Tab Patthras ko wuh bát, jo Yusúạ ne us se kahí, ki murg ke báng dene ke áge tú tín bár merá inkár karegá, yád áí. Aur wuh báhar jákar zár zár royá.

XXVII. BAB.

1 Jab subh húí, sab sardár káhinoṇ aur logoṇ ke Buzurgoṇ ne Yusúạ kí bábat meṇ maslahat kí, ki kistarah use qatl kareṇ; 2 Aur use bándhke le gae, aur Pantú Pilát hákim ke hawála kiyá.

3 Tab Yahúdáh, jisne use pakaṛwáyá thá, dekhkar ki us par qatl ká fatwá diyá gayá thá, pashemán húá; aur tís rúpiye sardár káhinoṇ aur Buzurgoṇ ke pás láke kahá, 4 Ki Maiṇ ne gunáh kiyá, ki begunáh ko pakaṛwáyá. We bole, Phir hameṇ kyá? tú ján. 5 Aur wuh rúpiyoṇ ko haikal meṇ phenkkar rawána húá, aur jákar áp ko phánsí dí. 6 Par sardár káhinoṇ ne rúpiye lekar kahá, ki Rawá nahíṇ, ki unko haikál ke khazáne meṇ rakheṇ; kyúnki yih lahú ká dám hai. 7 Phir maslahat karke unhoṇ ne un se kumhár ká khet begánoṇ ke dafn ke liye mol liyá; 8 Is wáste wuh khet áj tak khún ká khet kahlátá hai. 9 Tab wuh bát, jo Yaramiyáh nabí kí maạrifat se kahí gaí thí, púrí húí, ki Maiṇ ne tís rúpiye liye, dám us ká, jis kí qímat baní Isráel ne ṭhaharáí, 10 Aur unhoṇ ne unko kumhár ke khet ke wáste diyá, jaisá ki KHUDAWAND ne mujhe farmáyá.

11 Aur Yusúạ hákim ke sámhne khaṛá thá, aur hákim ne us se púchhá, ki Kyá tú Yahúdíoṇ ká Bádsháh hai? Yusúạ ne jawáb diyá, ki Tú ne áp hí kahá. 12 Aur

jab sardár káhinoṉ aur Buzurgoṉ ne us par nálish kí, us ne kuchh jawáb na diyá. 13 Tab Pilát ne us se kahá, ki Kyá tú nahíṉ suntá hai, ki we kaisí gawáhí tujh par dete haiṉ? 14 Par us ne jawáb meṉ ek bát bhí na kahí, aisá ki hákim ne bahut taạjjub kiyá.

15 Aur hákim ká yih dastúr thá, ki har I'd meṉ, logoṉ ke wáste, ek qaidí, jise we cháhte the, chhoṛ detá thá. 16 Aur us waqt un ká ek mashhúr bandhúá thá, jo Bar Abá kahlátá thá. 17 Pas jab we ikaṭṭhe the, Pilát ne un se púchhá, ki Tum kisko cháhte ho, ki maiṉ tumháre liye chhoṛúṉ, kyá Bar Abá ko, yá Yusúạ ko, jo Masíh kahlátá hai? 18 Kyúnki wuh jántá thá, ki unhoṉ ne hasad se use pakaṛwáyá thá. 19 Aur jab wuh masnad par baiṭhá, us kí jorú ne kahlá bhejá, ki Tujhko is sádiq se kuchh kám na ho; kyúnki maiṉ ne áj ḳhwáb meṉ uske wáste bahut tasdíạ páí hai. 20 Par sardár káhinoṉ aur Buzurgoṉ ne logoṉ ko ubhára, ki Bar Abá ko mángeṉ, par Yusúạ ko halák kareṉ. 21 Hákim ne phir un se kahá, ki Un donoṉ meṉ se tum kis ko cháhte ho, ki maiṉ tumháre liye chhoṛúṉ? We bole, ki Bar Abá ko. 22 Pilát ne un se kahá, ki Phir Yusúạ ko, jo Masíh kahlátá hai, kyá karúṉ? We sab bole, ki Us ko salíb de. 23 Hákim ne kahá, ki Us ne kyá badí kí hai? Par we aur ziyáda chilláe, ki Use salíb de? 24 Pilát ne dekhkar ki kuchh ban nahíṉ paṛtá, balki fasád baṛhtá hai, pání liyá, aur apne háth logoṉ ke sámhne dhokar kahá, ki Maiṉ is sádiq ke ḳhún se pák húṉ; tum jáno. 25 Sab logoṉ ne jawáb meṉ kahá, ki Us ká ḳhún ham par aur hamárí aulád par howe. 26 Tab us ne Bar Abá ko un ke wáste chhoṛ diyá; par Yusúạ ko koṛe márke hawála kiyá ki maslúb howe.

27 Tab hákim ke sipáhíoṉ ne Yusúạ ko díwán i ámm meṉ le jáke tamám risále ko jamạ kiyá; 28 Aur us ke kapṛe utárke qirmizí libás us ko pahináyá, 29 Aur kánṭoṉ ká táj sajke us ke sir par rakhá, aur ek senṭhá uske dahne háth meṉ diyá, aur us ke sámhne ghuṭne ṭekkar ṭhaṭṭhá márá, aur kahí, ki Ai Yahúdíoṉ ke bádsháh, salám! 30 Phir unhoṉ ne us par thúká, aur us senṭhe ko lekar us ke sir par márá. 31 Aur jab us se ṭhaṭṭhá már chuke, to us libás ko utárá, aur usí ká kapṛá pahináyá, aur use salíb par khínchne ko le chale.

32 Aur jab we báhar áe, to unhoṉ ne Samạún nám ek Qúrání ádmí ko páyá, aur us ko begár pakṛá ki us kí salíb ko le chale; 33 Aur ek jagah meṉ, jo Gulgatá, yaạne khoprí kí jagah kahlátí hai, pahunchkar, 34 Us ko sirka pitpápṛá se milá húá piláyá, aur jab us ne chakhá, to píne ká iráda na kiyá. 35 Aur unhoṉ ne usko salíb par khínchkar us ke kapṛe par qurạ ḍálke bánṭ liye, tá ki jo nabí ne kahá thá, púrá howe, ki Unhoṉ ne mere kapṛe ápus meṉ bánṭe, aur mere libás ke liye qurạ ḍálá. 36 Aur we waháṉ baiṭhke us kí nigáhbání karne lage. 37 Aur us ká taqsírnáma likhkar us ke sir ke úpar rakhá, ki YIH YAHU'ḌI'OṈ KA' BA'D-SHA'H YUSU'Ạ HAI. 38 Tab us ke sáth do ḍákú salíb par khínche gae, ek dahne aur dúsre báyeṉ.

39 Aur we jo guzarte the, apne sir dhunke us kí takfír karke kahte the, 40 Ki Wáh tú, jo haikal ko ḍhá deti, aur tín din phir banátá, áp ko bachá. Agar tú Ḳhudá ká Beṭá hai, to salíb par se utar. 41 Isí tarah sardár káhinoṉ aur sáfiroṉ ne Buzurgoṉ ke sáth us se ṭhaṭṭhá karke kahá, 42 Ki Us ne auroṉ ko bacháyá, áp ko bachá nahíṉ saktá; agar wuh Isráel ká bádsháh hai, to ab salíb par se utar áwe, to ham us par ímán láwenge. 43 Usne Ḳhudá par bharosa rakhá hai;

agar wuh us ká piyárá ho, tó wuh ab usko chhuṛáwe; kyúnki us ne kahá, ki main Ḳhudá ká Beṭá húṇ. 44 We ḍákú bhí, jo us ke sáth salib par khinche gae, isí tarah se us ko malámat karte the.

45 Aur dúsre pahar se tísre pahar tak tamám mulk par tírikí chhá gaí. 46 Tísre pahar ke nazdík Yusúa̤ ne baṛí áwáz se chilláke kahá, ki Ili Ilí! li ma sabaqtáni? Yaa̤ne Ai mere Ḳhudá, Ai mere Ḳhudá, kyúṇ tú ne mujhko chhoṛ diyá? 47 Aur baa̤zoṇ ne, jo waháṇ khaṛe the, yih sunkar kahá, ki Yih Iliyáh bulátá hai. 48 Aur fauran un meṇ se ek dauṛá, aur isfanj ko liyá, aur sirke se bharke narkaṭ par rakhá, aur us ko piláyá. 49 Par auroṇ ne kahá, ki Thahar, ham dekheṇ, ki Iliyáh us ke chhuṛáne ko áwegá 50 Aur Yusúa̤ ne phir baṛí áwáz se chilláke ján dí. 51 Aur dekho, haikal ká parda úpar se níche tak phaṭ gayá, aur zamín larzí, aur patthar taṛak gae, 52 Aur qabreṇ khul gaíṇ, aur sote muqaddasoṇ kí bahut lásheṇ uṭhín, 53 Aur us ke uṭhne ke baa̤d qabroṇ se báhar áke shahr i muqaddas meṇ gaíṇ, aur bahutoṇ ko nazar áíṇ. 54 Aur súbadár aur us ke sáthí, jo Yusúa̤ kí nigáhbání karte the, zalzala aur májará dekhkar bahut ḍar gae, aur bole, ki Beshakk, yih Ḳhudá ká Beṭá hai.

55 Aur waháṇ bahut a̤urateṇ jo Jalíl se Yusúa̤ kí pairau hoke us kí ḳhidmat karti áíṇ thíṇ, dúr se dekhtí thíṇ. 56 Mariyam Mijdálí aur Yaa̤qúb aur Yúsí kí má Mariyam, and Zabdí ke beṭoṇ kí má un meṇ thíṇ.

57 Jab shám húí, Rámat ká ek mildár shaḳhs Yúsuf nám, jo áp bhí Yusúa̤ ká shágird thá, áyá, 58 Aur Pilát ke pás jákar Yusúa̤ kí lásh mángí. Tab Pilát ne lásh dene ká hukm kiyá. 59 Aur Yúsuf ne lásh ko leke use súti sáf chádar se kafnáyá. 60 Aur us ko apní nayí qabr meṇ, jo us ne patthar meṇ khodwáí thí, rakhá, aur ek baṛá patthar qabr ke darwáza par ḍhalkáke chalá gayá. 61 Aur Mariyam Mijdálí aur dúsri Mariyam waháṇ qabr ke sámhne baiṭhí thíṇ.

62 Aur dúsre din, taiyárí ke din ke baa̤d sardár káhin aur Farís jama̤ húe, aur Pilát ke pás gae, aur bole, 63 Ki Ai Ḳhudiwand, hamko yád hai, ki wuh bhuláne wálá apne jíte jí kahtá thá, ki Tín roz ke baa̤d main phir jí uṭhúngá. 64 Pas hukm de, ki tísre din tak qabr kí ḳhabardárí kí jáwe, na ho, ki us ke shágird rát ko áke use churá le jáweṇ, aur logoṇ se kaheṇ, ki wuh murdoṇ meṇ se jí uṭhá hai: to pichhlí bhúl pahle se burí hogí 65 Pilát ne un se kahá, ki Pahrá tumháre pás hai; jáo, aur jaisá cháho, nigáhbání karo. So we gae, aur pahrá baiṭhláke aur patthar par muhr karke qabr kí hifázat kí.

XXVIII. BAB.

1 Par sabt ke baa̤d, jab hafte ká pahlá din phaṭne lagá, Mariyam Mijdálí aur dúsrí Mariyam qabr dekhne ko gaíṇ. 2 Aur dekh, baṛá zalzala húá; kyúnki Ḳhudawand ká firishta ásmán se utrá, aur patthar ko qabr ke darwáze se ḍhalkákar us par baiṭhá. 3 Us ká chihra bijlí kí mánind, aur us ká libás barf kí mánind safed thá. 4 Aur us kí haibat se rakhwále kámp gae, aur aise húe jaise mar gae. 5 Par firishta a̤uratoṇ se kahne lagá, ki Tum mat ḍaro; kyúnki main jántá húṇ, ki tum Yusúa̤ maslúb ko ḍhúnḍhtíáṇ ho. 6 Wuh yaháṇ nahíṇ hai, balki apne kahe ke mutábiq jí uṭhá hai; áo, us jagah ko, jaháṇ Ḳhudawand leṭá thá, dekho. 7 Aur tum jald jákar us ke shágirdoṇ se kaho, ki Wuh murdoṇ meṇ se jí uṭhá hai;

aur dekho, wuh tum se áge Jalíl ko játá hai, wahán tum use dekhoge: dekho maiņ ne tum ko jatáyá. 8 We jaldí qabr se dahshat aur baṛí ḳhushí ke sáth nikal-kar us ke shágirdoņ ko ḳhabar dene ko dauṛíņ. 9 Jab we us ke shágirdoņ ko ḳhabar dene játí thíņ, dekh, Yusúạ unko á milá, aur bolá, ki Tum par salám ho! Aur unhoņ ne nazdík jákar us ke qadam pakṛe, aur us ko sijda kiyá. 10 Tab Yusúạ ne unheņ kahá, ki Mat ḍaro, jáke mere bháíoņ ko ḳhabar do, ki we Jalíl ko jáweņ, aur we mujhe waháņ dekhenge.

11 Jab we chalí játí thíņ, dekho, ki pahre ke logoņ meņ se baạzoņ ne shahr meņ ákar sardár káhinoņ se sab májará bayán kiyá. 12 Tab unhoņ ne Buzurgoņ ke sáth jamạ hokar maslahat kí, aur sipáhíoņ ko bahut rúpiye dekar kahá, 13 Ki Tum kaho, ki us ke shágird rát ko, jab ham so gae the, ákar use churá le gae. 14 Aur agar yih hákim ke kán tak pahuņche, to ham us ko rází aur tum ko beḳhatra kareņge 15 So unhoņ ne rúpiye lekar jaisá sikhláe gae the, waisá kiyá: aur yih bát áj tak Yahúdíoņ meņ mashhúr hai.

16 Tab gyárah shágird Jalíl ko us pahár par, jo Yusúạ ne unheņ farmáyá thá, rawána húe. 17 Jab unhoņ ne us ko dekhá, us ko sijda kiyá: lekin baạze shakk láe. 18 Yusúạ un ke pás áyá, aur un se kahá, ki Ásmán meņ aur zamín par sárá iḳhtiyár mujhko diyá gayá hai. 19 Tum jákar sab qaumoņ ko shágird karo, aur unheņ Báp aur Beṭe aur Rúh i Quds ke nám par baptismáo; 20 Aur unko sikhláo, ki sab kuchh, jo maiņ ne tumko farmáyá hai, hifz kareņ, aur dekho, ki maiņ zamáne ke áḳhir tak har roz tumháre sáth húņ. Ámín.

MARK KÍ
LIKHÍ HUÍ ḲHUSHḲHABARÍ.

I. BÁB.

1 ḲHUDÁ ke Beṭe Yusúạ Masíh kí ḳhushḳhabarí ká shurúạ. 2 Jaisá anbiyá meņ likhá hai, ki Dekh, maiņ apná rasúl tere áge bhejtá húņ, jo terí ráh tere sámhne taiyár karegá; 3 Áwáz pukártí hai, ki Bayábán meņ ḲHUDÁWAND kí ráh banáo, uske rastoņ ko sudháro: 4 Waisáhí Yúhanná bayábán meņ baptismátá, aur gunáhoņ kí muáfí ke liye tauba ke baptismá kí manádí kartá thá. 5 Tab Yahúdáh ke sab báshinde aur Yarúsalam ke rahnewále us ke pás nikle, aur apne gunáhoņ ká iqrár karke Yardan kí nahr meņ us se baptismáe gae. 6 Aur Yúhanná úņṭ ke báloņ ká libás pahintá, aur apní kamar par chamṛe ká kamarband bándhtá, aur ṭiḍḍí aur janglí shahd khátá thá. 7 Aur us ne manádí karke kahá, ki Wuh, jo mujh se baṛá hai, mere píchhe átá hai, jis ke láiq maiņ nahíņ húņ, ki jhukkar us kí jútíoņ ká tasma kholúņ. 8 Maiņ ne tumko pání meņ baptismáyá, par wuh tumko Rúh i Quds meņ baptismáwegá.

9 Un dinoņ meņ aisá húá, ki Yusúạ Jalíl kí Nazirat se áyá, aur Yúhanná se Yardan meņ baptismáyá gayá. 10 Aur jonhí wuh pání se úpar áyá, us ne dekhá, ki ásmán khul gayá, aur Rúh kabútar kí tarah us par utrí. 11 Aur ásmán se áwáz áí, ki Tú merá piyárá Beṭá hai, jis se maiņ rází húņ.

12 Aur Rúh use filfaur bayábán meṇ le gaí. 13 Aur wuh waháṇ bayábán meṇ chálís din tak Shaitán se ázmáyá játá thí, aur haiwánoṇ ke sáth rahtá thá; par firishte us kí khidmat karte the.

14 Aur Yúhanná kí giriftári ke baạd Yusúạ Jalíl ko gayá, aur Khudá kí bádsháhat kí khushkhabarí kí manádí karne aur kahne lagá, 15 Ki Waqt púrá húá, aur Khudá kí bádsháhat nazdík áí: tauba karo, aur khushkhabarí par ímán láo.

16 Aur daryá i Jalíl ke kanáre par phirte húe us ne Samạún aur us ke bháí Andriyás ko daryá meṇ jál dálte dekhá, ki we machhwe the. 17 Aur Yusúạ ne un se kahá, ki Mere píchhe áo, maiṇ tum ko ádmíoṇ ke machhwe banáúngá. 18 We fauran apne jáloṇ ko chhorkar us ke píchhe chale. 19 Aur waháṇ se thorá áge barhke us ne Zabdí ke beṭe Yaạqúb aur us ke bháí Yúhanná ko kishtí par apne jáloṇ kí marammat karte dekhá. 20 Aur filfaur us ne unheṇ buláyá; aur we apne báp Zabdí ko kishtí par mazdúroṇ ke sáth chhorke us ke pairau húe. 21 Aur we Kafrnahúm meṇ dákhil húe, aur wuh fauran sabt ke din mahfil meṇ jáke taạlím dene lagá. 22 Aur log us kí taạlím se mutaạjjib húe, kyúnki wuh iqtidárwále kí tarah unheṇ taạlím detá thá, sáfiroṇ kí tarah nahíṇ. 23 Aur unkí mahfil ke ek ádmí meṇ nápák rúh thí, jo chilláke kahne lagí, 24 Ki Áh! Ai Yusúạ i Nazirí, hamko tujh se kyá kám? Tú hamko halák karne ko áyá hai? maiṇ jántá húṇ, ki tú kaun hai, Khudá ká Quddús. 25 Yusúạ ne us ko dhamkáke kahá, ki Chup ho, aur us se nikal já. 26 Tab nápák rúh use marorkar aur barí áwáz se chillákar us se niklí. 27 Aur sab log niháyat hairán hoke ápus meṇ púchhne lage, ki Yih kyá? yih kaunsí nayí ustádí hai, ki wuh ba qudrat nápák rúhoṇ ko bhí farmátá, aur we usko mántí haiṇ. 28 Tab se us kí shuhrat Jalíl kí chároṇ taraf phail gaí.

29 Aur we fauran mahfil se nikalkar Yaạqúb aur Yúhanná ke sáth Samạún aur Andriyás ke ghar meṇ gae. 30 Par Samạún kí sás tap se parí thí, aur unhoṇ ne us ko filfaur khabar dí. 31 Tab us ne jáke aur uská háth pakarke use uṭháyá; aur filfaur us kí tap játí rahí, aur wuh unkí khidmat karne lagí. 32 Aur shám ko, jab súraj dúbá, log sab bímároṇ aur díwánoṇ ko us pás lae; 33 Aur tamám shahr darwáze par jamạ húá. 34 Aur us ne bahutoṇ ko, jo tarah tarah kí bímárioṇ meṇ mubtalá the, changá kiyá, aur bahut dewoṇ ko nikálá, aur dewoṇ ko bolne na diyá, kyúnkí we us ko jánte the.

35 Aur bare tarke kuchh rát rahte wuh uṭhá, aur báhar jáke janglí jagah meṇ gayá, aur waháṇ duá mángí. 36 Aur Samạún aur us ke sáthí us ke píchhe chale 37 Aur we us se milkar kahne lage, ki Sab terí talásh karte haiṇ. 38 Us ne unheṇ kahá, ki Áo, ham nazdík kí bastíoṇ meṇ jáweṇ, ki maiṇ waháṇ bhí manádí karúṇ; kyúnki maiṇ iswáste niklá húṇ. 39 Aur wuh tamám Jalíl kí mahfiloṇ meṇ manádí kartá aur dewoṇ ko nikáltá thá.

40 Tab ek korhí ne áke uskí minnat kí, aur ghuṭne ṭekkar use kahá, ki Agar tú cháhe, to mujhko pák kar saktá hai. 41 Yusúạ ne rahm karke háth barháyá, aur use chhúá, aur kahá, ki Maiṇ cháhtá húṇ, tú pák ho já. 42 Yih kahte hí us ádmí ká korh játá rahá, aur wuh pák húá. 43 Aur usne taakíd se use hukm karke us ko rukhsat kiyá, 44 Aur us se kahá, ki Dekh kisí se kuchh mat kah, balki jáke apne taíṇ káhin ko dikhlá, aur jo Músá ne muqarrar kiyá, so apní pákí ke wáste un kí gawáhí ke liye guzrán.

45 Aur wuh báhar jáke barí manádí karne aur kalám sunáne lagá, aisá ki wuh

phir kisí shahr meu záhiran dákhil na ho saká; balki wuh báhar janglí jagahou meu rahá, aur log cháron taraf se us ke pás áe.

II. BAB.

1 Chand roz ke baạd wuh Kafrnahúm meu phir áyá, aur yih mashhúr húá, ki wuh ghar meu hai; 2 Aur fauran itne bahut log jamạ húe ki darwáze kí dahlíz tak un kí samáí na húí; aur us ne unko kalám sunáyá. 3 Aur log ek ardhángí ko chár ádmíou se uṭhwáke us pás láe. 4 Aur jab we bhíṛ ke sabab us pás na á sake, to jaháu wuh thá, waháu unhou ne chhat ko dúr kiyá, aur kholkar us chárpáí ko, jis par wuh ardhángí letá thá, laṭkáyá. 5 Yusúạ ne un kí ímán dekhkar us ardhángí ko kahá, ki Ai beṭe, tere gunáh muáf kiye gae. 6 Waháu baạze sáfir baiṭhkar apne dil meu sochte the, 7 Ki Yih kyúu aisá kufr baktá hai? kaun gunáh muáf kar saktá hai, magar akelá Khudá? 8 Aur filfaur Yusúạ ne apní rúh se maạlúm karke, ki we apne dil meu yúu sochte haiu, un se kahá, ki Tum kyúu apne dil meu aisá soch karte ho? 9 Kyá ziyáda ásán hai, ardhángí ko kahná, ki Tere gunáh muáf kiye gae haiu, yá yih, ki Uṭh, aur apní chárpáí leke chalá já? 10 Lekin táki tum jáno, ki Insán ke Beṭe ko zamín par gunáh muáf karne kí qudrat hai: us ne us ardhángí ko kahá, 11 Ki Maiu tujh se kahtá húu, ki Uṭh, apní chárpáí leke apne ghar ko chalá já. 12 Aur wuh fauran uṭhá, aur chárpáí leke un sabhou ke áge chalá gayá, yaháu tak ki sab mutaạjjib húe, aur Khudá kí taạríf karke kahne lage, ki Ham ne kabhí aisá na dekhá.

13 Phir wuh daryá ke kanáre gayá, aur sab log us ke pás áe, aur us ne unheu sikhláyá. 14 Aur játe húe us ne Khalfí ke beṭe Láwí ko mahsúl kí chaukí par baiṭhá dekhá, aur us se kahá, ki Mere píchhe chal. Wuh uṭhkar us ke píchhe chalá. 15 Jab wuh us ke ghar meu kháne baiṭhá, yún húí ki bahut bájdár aur gunahgár Yusúạ aur us ke shágirdou ke sáth baiṭhe, kyúnki we bahut the, aur us ke pairau húe the. 16 Sáfirou aur Farísou ne use bájdárou aur gunahgárou ke sáth kháte dekhkar us ke shágirdou se kahá, ki Wuh kyúu bájdárou aur gunahgárou ke sáth khátá pítá hai? 17 Yusúạ ne yih bát sunke un se kahá, ki Tandurustou ko tabíb darkár nahíu, balki bímárou ko; maiu sídiqou ko nahíu, balki gunahgárou ko tauba ke liye buláne áyá húu 18 Aur Yúhanná ke shágird aur Farís roza rakhá karte the; so we áke us se kahne lage, ki Yúhanná ke aur Farísou ke shágird kyúu roza rakhte haiu, par tere shágird roza nahíu rakhte? 19 Yusúạ ne un se kahá, ki Kyá baratí jab tak dulhá un ke sáth hai, roza rakh sakte haiu? Jab tak dulhá un ke sáth hai, we roza rakh nahíu sakte. 20 Par din áwenge, jab dulhá un se liyá jáegá, aur we un dinou meu roza rakhenge. 21 Koí koṛe thán ká paiwand puráne kapṛe par nahíu lagátá, nahíu to wuh nayá ṭukṛá puráne se khínchtá hai, aur wuh phaṭá baṛh játá hai. 22 Aur koí nayí wain ko puráuí mashkou meu nahíu bhartá hai, nahíu to nayí wain se mashkeu phaṭ játí haiu, aur wain bah játí hai, aur mashkeu nikammí hotí haiu; balki zurúr hai, ki nayí wain nayí mashkou meu rakhí jáwe.

23 Aur yúu húá ki wuh sabt ke din khetou se guzrá, aur us ke shágird chalte húe báleu toṛne lage. 24 Tab Farísou ne us se kahá, Dekh, ye sabt ke din kyúu námunásib kám karte haiu? 25 Us ne unheu kahá, Kyá tum ne kabhí nahíu paṛhá, jo

Dáúd ne jab wuh, aur us ke sáthí muhtáj aur bhúkhe the, kyá kiyá? 26 Wuh kyúnkar Abiwatr sardár káhin ke waqt Khudá ke ghar meṉ gayá, aur nazar kí roṭíáṉ kháíṉ, aur apne sáthíoṉ ko bhí díṉ, jinheṉ khāná kisí ko rawá na thá, magar faqat káhinoṉ ko? 27 Aur us ne unheṉ kahá, ki Sabt ádmí ke wáste baná, na ádmí sabt ke wáste. 28 Pas Insán ká Beṭá sabt ká bhí khudáwand hai.

III. BAB.

1 Wuh phir mahfil meṉ gayá, waháṉ ek shakhs thá, jis ká ek háth sun ho gayá thá; 2 Aur we us kí ghát meṉ lage, ki agar wuh us ko sabt ke din changá kare, to us par nálish kareṉ. 3 Aur us ne us ádmí ko, jiská háth sun thá, kahá, ki Bích meṉ khaṛá ho. 4 Aur us ne unheṉ kahá, Kyá sabt ke din nekí karná rawá hai yá badí? ján bachàná yá ján márná? We lájawáb húe. 5 Wuh un kí sakht-dilí se bahut bezár hoke aur un par ghurkí se nazar karke us ádmí ko kahá, ki Apná háth baṛhá; aur baṛháte hí us ká háth, jaisá dúsrá thá, phir durust húá. 6 Aur Farísoṉ ne fauran nikalkar Herodíoṉ se us kí zidd meṉ maslahat kí, ki kis tarah us ko qatl kareṉ.

7 Yusúa apne shágirdoṉ ke sáth daryá ke kanáre alag gayá, aur Jalíl aur Yahúdáh 8 Aur Yarúsalam, aur Adúm, aur Yardan ke pár se bahut log us ke píchhe chale, aur Súr aur Saidá kí sarhaddoṉ ke báshinde us ke kámoṉ kí khabar páke us ke pás áe. 9 Tab us ne apne shágirdoṉ se kahá, ki logoṉ ke sabab chhoṭí kishtí us ke liye taiyár kareṉ, na ho ki use dabá ḍáleṉ. 10 Kyúnki us ne bahutoṉ ko changá kiyá thá, iswáste we jo dukh meṉ the, sab us par gire paṛte the, ki we us ko chhúweṉ. 11 Aur nápák rúheṉ, jab use dekhtíṉ, us ke áge giríṉ, aur chillàke bolíṉ, ki Tú Khudá ká Beṭá hai. 12 Aur us ne unko dhamkáyá, ki use mashhúr na kareṉ. 13 Aur wuh ek pahár par chaṛh gayá, aur jinheṉ cháhá, buláyá, aur we uske pás áe. 14 Aur us ne bárah ko muqarrar kiyá, ki us ke sáth raheṉ, aur ki unheṉ manádí karne ko bheje, 15 Aur ki we bímáríoṉ ko dúr karne aur dewoṉ ko nikálne ká ikhtiyár rakheṉ: 16 Pahle Samaún ko, jis ká nám Patthras rakhá; 17 Aur Zabdí ke Beṭe Yaaqúb ko, aur Yaaqúb ke bhái Yúhanná ko, jinká Baní Ragsh nám rakhá yaane Garaj ke Beṭe. 18 Aur Andriyás, aur Filip, aur Bar Talmí, aur Matí, aur Tauam, aur Khalfí ke beṭe Yaaqúb, aur Saddí, aur Samaún Qání, 19 Aur Yahúdáh Insqaryat ko, jo uská pakaṛwáne-wálá bhí ṭhahrá.

20 Aur we ghar meṉ áe, aur itne log phir jama húe, ki we roṭí bhí na khá sake. 21 Jab us ke rishtadároṉ ne yih suná, to use pakaṛne ko nikle; kyúnki unhoṉ ne kahá, ki Wuh bekhud ho gayá hai. 22 Aur Sáfiroṉ ne, jo Yarúsalam se áe the, kahá, ki Baalzabúl us ke sáth hai, aur wuh dewoṉ ke sardár kí madad se dewoṉ ko nikàltá hai. 23 Wuh unko apne pás buláke tamsíloṉ meṉ un se kahne lagá, ki Shaitán Shaitán ko kis tarah nikál saktá? 24 Agar kisí bádsháhat meṉ judáí paṛe, to wuh bádsháhat ṭhahar na saktí; 25 Aur agar koí gharána apní mukhálif hoke do faríq ho jáe, to wuh gharána ṭhahar na saktá. 26 Agar Shaitán apná hí dushman hoke áp se judá ho jáe, to wuh qáim na rah saktá, balki us ká ákhir hai. 27 Koí zabardast ke ghar meṉ paiṭhkar us ká asbáb lúṭ na saktá, agar wuh pahle us zabardast ko na bándh le, aur tab wuh us ke ghar ko lúṭegá. 28 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Sáre gunah baní Ádam ko bakhshe jáenge,

aur kufr bhí jo we bakte haiṉ. 29 Par jo koí Rúh i Quds ke haqq meṉ kufr bake, us kí magfirat abad tak na hogí; balki wuh ązáb i abadí ká sazáwár hai. 30 Ki we kahte the, ki us ke sáth ek nápák rúh hai.

31 Tab us kí má, aur us ke bhái áe, aur báhar khaṛe hoke us ko bulwá bhejá. 32 Aur jab log us kí cháron taraf baiṭhe the, unhoṉ ne us se kahá, ki Dekh, terí má, aur tere bhái báhar khaṛe hoke tujhe buláte haiṉ. 33 Us ne jawáb meṉ un se kahá, ki Kaun hai merí má, yá mere bhái? 34 Aur apne ás pás ke baiṭhnewáloṉ par nazar karke kahá, ki Dekh, merí má aur mere bhái! 35 Kyúnki jo koí Khudá kí marzí par ąmal kartá hai, wuhí merá bhái, aur merí bahin aur má hai.

IV. BÁB.

1 Wuh phir daryá ke kanáre par taąlím dene lagá, aur itne log us ke pás jamą húe, ki wuh daryá meṉ kishtí par chaṛh baiṭhá, aur sab log daryá ke kanáre khushkí par rahe. 2 Tab us ne tamsíloṉ meṉ unko bahut sikhláyá, aur apní taąlím meṉ un se kahá: 3 Suno, dekho, ek bonewálá bone ko niklá. 4 Aur uske bote waqt yúṉ húá ki kuchh ráh ke kanáre girá, aur hawá ke parinde áke use chug gae. 5 Aur kuchh sangí zamín par girá, jaháṉ usko bahut miṭṭí na milí, aur is wáste ki miṭṭí gahrí na thí, jald ugá; 6 Par jab súraj niklá, wuh jal gayá, aur jaṛ na rakhne ke sabab se súkh gayá. 7 Aur kuchh kánṭoṉ meṉ girá, aur kánṭoṉ ne baṛhke us ko dabá ḍálá, aur us meṉ dána na lagá. 8 Aur kuchh achchhí zamín meṉ girá, aur ugtá baṛhtá phal láyá, ek tís guná, ek sáṭh guná, aur ek sau guná. 9 Aur us ne unheṉ kahá, ki Jis ko sunne ke kán hoṉ, sune.

10 Jab use farágat húí, us ke sáthíoṉ ne un bárah ke sáth us tamsíl ká istifsár kiyá. 11 Us ne un se kahá, ki Khudá kí bádsháhat ká ráz jánná tumheṉ bakhshá gayá hai; par unko, jo báhar haiṉ, sab kuchh tamsíloṉ meṉ hotá hai, 12 Ki we dekhte húe dekhte haiṉ, par daryáft na karte haiṉ, aur sunte húe sunte haiṉ, par na samajhte haiṉ, ki we phireṉ, aur un ke gunáh muąáf howeṉ. 13 Phir us ne unheṉ kahá, ki Kyá tum yih tamsíl nahíṉ samjhe ho, to aur tamsíloṉ ko kyúnkar samjhoge?

14 Bonewálá kalám ko botá hai. 15 Jo ráh ke kanáre haiṉ, jaháṉ kalám boyá játá hai, we haiṉ, ki jab sunte, to Shaitán fauran átá, aur kalám ko, jo dil meṉ boyá gayá thá, chhín letá hai. 16 Isí tarah jo sangí zamín meṉ boe gae, we haiṉ, ki jab kalám ko sunte, to jaldí use khushí se qabúl karte; 17 Par we áp meṉ jaṛ nahíṉ rakhte haiṉ, balki chand roza haiṉ; aur jonhí kalám ke wáste taklíf aur zulm hotá hai, wonhí ṭhokar kháte haiṉ. 18 Jo kánṭoṉ meṉ boe gae, we haiṉ, jo kalám sunte haiṉ; 19 Par dunyá kí fikr, aur daulat ká fareb, aur aur chízoṉ kí lálach dákhil hoke kalám ko dabáti haiṉ, aur wuh bephal hotá hai. 20 Aur jo achchhí zamín meṉ boe gae, we haiṉ, jo kalám ko sunte, aur qabúl karte, aur phal láte haiṉ, ek tís guná, ek sáṭh guná, ek sau guná.

21 Phir us ne un se kahá, Kyá chirág is liye átá hai ki paimáne aur palang ke níche rakhá jáwe? kyá is liye nahíṉ ki chirágdán par rakhá jáwe? 22 Kyúnki kuchh poshída nahíṉ, jo záhir na ho, aur kuchh chhipá nahíṉ, magar is liye ki khul jáwe. 23 Jis ko sunne ke kán hoṉ, sune. 24 Phir us ne un se kahá, Socho,

ki kyá sunte ho. Jis náp se tum nápte ho, tumháre liye nápá jáegá; aur tumhen, jo sunte ho, ziyáda diyá jáegá. 25 Kyúnki jis ke pás kuchh hai, us ko diyá jáegá; aur jis ke pás kuchh nahín hai, wuh bhí jo us ke pás ho, liyá jáegá.

26 Phir us ne kahá, ki Khudá kí bádsháhat us bíj kí mánind hai, jise ek ádmí apne khet men botá hai; 27 Aur wuh rát ko sotá, aur din ko jágtá hai, aur jab us ko maalúm nahín, bíj jamtá, aur barhtá hai. 28 Kyúnki zamín áp se áp phal látí hai, pahle sabzí, tab bál, baad us ke pakká dána. 29 Aur jab dána taiyár húá, to wuh filfaur hansuá lagátá hai, kyúnki dirau ká waqt pahunchá hai.

30 Phir us ne kahá, ki Ham Khudá kí bádsháhat kis kí mánind kahen, aur us ke liye kaunsí tamsíl láwen? 31 Wuh ráí ke dáne kí mánind hai, ki jab zamín men boyá játá, zamín ke sab bíjon se chhotá hai. 32 Par jab boyá gayá, to ugtá hai, aur sab tarkáríon se bará hotá hai, aur itní barí dálíán nikáltá hai, ki ásmán ke parinde us ke sáya ke níche baserá kar sakte hain.

33 Aur wuh unhen aisí bahut sí tamsílon men sukhan kahtá thá, ki we sun sakte. 34 Par bagair tamsíl ke us ne un se kalám na kiyá, par khalwat men apne shágirdon se sab ká bayán kiyá.

35 Usí din, jab shám húí, usne unhen kahá, ki Ao, ham us pár jáen. 36 Tab we logon ko rukhsat karke us ko jis tarah se ki kishtí par thá, le gae; aur chhotí aur kishtíán us ke sáth thín. 37 Aur barí ándhí chalí, aur aisí laharen kishtí par lagín, ki wuh bhar játí thí. 38 Aur wuh patwár kí taraf sir tale takiya rakhke sotá thá. Unhon ne use jagáke kahá, ki Ai ustád, kyá tú kuchh khabar nahín letá, ki ham halák hote hain? 39 Us ne uthkar hawá ko dhamkáyá, aur daryá se kahá, ki Tham já, chup rah! Tab hawá tham gaí, aur bará chain húá. 40 Aur us ne unhen kahá, ki Tum kis wáste aise darnewále ho, tum kyún be iatiqád hote ho? 41 Aur log bahut dar gae, aur ápus men kahne lage, ki Yih kaun hai, ki hawá aur daryá bhí us ke farmánbardár hain?

V. BAB.

1 Aur we daryá ke pár Gadaríon ke zila men áe. 2 Aur jon wuh kishtí se utrá, wonhí ek ádmí, jis men nápák rúh thí, qabron se nikalkar us ko milá. 3 Wuh qabron men rahtá thá; aur koí us ko zanjíron se bándh na saktá thá. 4 Kyúnki wuh bár bár beríon aur zanjíron se bándhá gayá thá, aur us ne zanjíren tor dálín, aur beríon ke tukre tukre kiye, aur koí use hargiz rám kar na saká. 5 Wuh hamesha rát din pahá̤ron aur qabron men chillátá, aur apne ko pattharon se kúttá thá. 6 Wuh Yusúa ko dúr se dekhkar daurá, aur sijda kiyá, 7 Aur barí áwáz se chilláke kahá, ki Ai Khudá Taálá ke Bete Yusúa, mujh se tujhe kyá kám? Main tujhe Khudá kí qasam detá hún, ki mujhe na dukhá. 8 Kyúnki us ne us se kahá thá, ki Ai nápák rúh, is ádmí men se nikal. 9 Aur us ne us se púchhá, ki Terá kyá nám hai? Usne jawáb diyá, ki Merá nám lashkar hai, kyúnki ham bahut hain. 10 Aur us ne us kí bahut minnat kí, ki Hamko is zila se mat nikál. 11 Aur wahán us pahár ke pás ek bará galla súaron ká chartá thá. 12 Dewon ne us se arz karke kahá, ki Hamko un súaron men bhej, ki ham un men jáwen. 13 Yusúa ne fauran unko jáne diyá. Tab we nápák rúhen nikalkar súaron men gaín, aur wuh galla karáre par se daryá men kúdá; aur we qaríb do hazár ke the, ki daryá men dúbke mar gae 14 Aur charwáhe bháge, aur

shahr aur dihát meṉ ḳhabar pahunchái; aur log us májará dekhne ko nikle. 15 Aur we Yusúạ ke pás áe, aur us díwáne ko, jis meṉ lashkar thá, baiṭhe aur kapṛe pahine húe hoshiyár dekhke bahut ḍar gae. 16 Aur dekhnewáloṉ ne dewoṉ ká ahwál aur súaroṉ ká májará un se bayán kiyá. 17 Tab we us se ạrz karne lage, ki Wuh un kí sarhaddoṉ se nikal jáwe. 18 Jab wuh kishtí par chaṛh gayá, to us ne, jo díwána thá, us kí minnat kí, ki us ke sáth rahe. 19 Par Yusúạ ne use áne na diyá, balki us se kahá, ki Apne qarábatíoṉ ke pás ghar meṉ já, aur unko ḳhabar de, ki Ḳhudáwand ne rahm karke mere liye baṛí kám kiyá hai. 20 Tab wuh chalá gayá, aur jo Yusúạ ne us se kiyá thá, us kí manádí Dasshahr meṉ karne lagá; aur sab mutaạjjib húe.

21 Jab Yusúạ kishtí par phir pár áyá, bahut log us ke pás jamạ húe, aur wuh daryá ke nazdík thá. 22 Aur dekho, mahfil ke sardároṉ meṉ se ek shaḳhs Yair nám áyá, aur use dekhkar us ke qadam par girá, 23 Aur us kí baṛí minnat karke kahá, ki Merí chhoṭí beṭí marne par hai; is wáste tú ákar us par háth rakh, ki wuh bache, aur jíwe. 24 Wuh us ke sáth gayá, aur bahut log, jo us par gire paṛte the, us ke píchhe chale.

25 Aur ek ạurat, jis ká bárah baras se lahú jári thá, 26 Jis ne bahutse tabíboṉ kí dawáeṉ kháíṉ thíṉ, aur apná sab máya ḳharch karke kuchh fáida na páyá, balki beshtar badtar húí thí, 27 Yusúạ kí ḳhabar sunkar us hujúm men us ke píchhe se áí, aur us ke kapṛe ko chhúá. 28 Kyúnki us ne kahá, ki Agar maiṉ sirf us ke kapṛe ko chhúúṉ, to changí ho jáúngí. 29 Aur filfaur us ke lahú ká sotá súkh gayá, aur usne apne badan meṉ maạlúm kiyá, ki maiṉ us áfat se changí húí húṉ. 30 Aur Yusúạ filfaur az ḳhud jánke, ki mujh meṉ se iláj kí qúwat nikli hai, us amboh kí taraf mutawajjih húá, aur kahá, ki Mere libás ko kisne chhúá? 31 Us ke shágirdoṉ ne use kahá, ki Tú dekhtá hai, ki log tujh par gire paṛte haiṉ, to kyúṉ kahtá hai, ki kisne mujhko chhúá? 32 Aur wuh use jisne yih kám kiyá thá, dekhne ko áspás tákne lagá. 33 Aur wuh ạurat ḍartí kámptí áí; kyúnki wuh jántí thí, ki mujh par kyá ho gayá hai, aur wuh us ke áge gir paṛí, aur sab sach sach us se kahá. 34 Tab us ne use kahá, ki Ai beṭí, tere ímán ne tujh ko bacháyá hai, salámat já, aur apní áfat se bachí rah.

35 Jab wuh hanoz yih kahtá hí thá, mahfil ke sardár ke logoṉ ne ákar kahá, ki Terí beṭí mar gaí; phir ustád ko kyúṉ tasdíạ detá hai? 36 Par Yusúạ ne us bát ko, jo we kah rahe the, sunte hí mahfil ke sardár ko kahá, ki Mat ḍar, faqat iạtiqád rakh. 37 Aur us ne Patthras aur Yaạqúb aur Yaạqúb ke bháí Yúhanná ke siwá kisí ko apne sáth áne na diyá. 38 Aur us sardár ke ghar meṉ áke logoṉ ko dhúm macháte aur rote kalapte dekhá, 39 Aur bhítar jáke unheṉ kahá, ki Tum kis wáste dhúm macháte, aur nála karte ho? laṛkí mar nahíṉ gaí, balki sotí hai. 40 We us par hanse. Lekin wuh sab ko báhar karke laṛkí ke má báp ko aur apne sáthíoṉ ko leke jaháṉ wuh laṛkí paṛí thí, andar áyá, 41 Aur us laṛki ká háth pakaṛke us se kahá, ki Talita qúmí, jis ke ye maạne haiṉ, ki Ai laṛkí, maiṉ tujhe kahtá húṉ, ki Uṭh! 42 Wohí wuh laṛki uṭhí, aur chalne lagí, kyúnki wuh bárah baras kí thí; tab we hairat i shadíd se mabhút ho gae. 43 Aur us ne unheṉ taakíd se farmáyá, ki Use koí na jáne, aur kahá, ki use kuchh kháne ko deweṉ.

VI. BAB.

1 Phir wahán se rawána húá, aur apne watan men áyá, aur us ke shágird us ke píchhe chale. 2 Aur sabt ke din wuh mahfil men taạlím dene lagá, aur bahut jo sunte the, mutaạjjib húe, aur bole, ki Kahán se us ko yih milá? aur yih kaisí hikmat hai, jo use di gaí, ki aisí karámaten us ke háthon se hotí hain? 3 Kyá yih Mariyam ká beṭá baṛhaí nahín? aur Yaạqúb, aur Yúsí, aur Yahúdáh, aur Samaún ká bháí nahín? aur kyá us kí bahinen hamáre yahán nahín? Aur unhon ne us se ṭhokar kháí. 4 Yusúạ ne unhen kahá, ki Nabí beizzat nahín, magar faqat apne watan aur apne qarábatíon aur apne ghar men. 5 Aur wuh koí muạjiza wahán dikhlá na saká, sirf thoṛe bímáron par háth rakhkar unhen changá kiyá. 6 Aur wuh unkí beímání se hairán húá, aur áspás kí bastíon men taạlím detá phirá.

7 Aur wuh un bárah ko bulákc unhen do do karke bhejne lagá; aur unko nápák rúhon par ikhtiyár diyá, 8 Aur farmáyá, ki Ek láṭhí ke siwá apne safar ke liye kuchh mat leo, na jholí, na roṭí, na paisá apne kamarband men. 9 Magar jútíán pahino, par do kurte nahín. 10 Aur usne yih bhí kahá, ki Jahán kahín tum kisí ghar men jáo, to jab tak wahán se rawána ho, us men ṭhaharo. 11 Aur agar we tum ko qabúl na karen, na tumhárí sunen, to chalte waqt apne páon kí dhúl un par gawáhí ke liye jháṛo 12 Main tum se sach kahtá hún, ki Adálat ke din Sadúm aur Amúrah par tujh se ziyáda ásání hogí. We rawána hokar manádí karne lage, ki Tauba karo. 13 Aur unhon ne bahut dewon ko nikálá, aur bahut bímáron par tel malkar unko changá kiyá.

14 Aur Herod bádsháh ne suní, kyúnki us ká nám mashhúr ho gayá thá, aur kahá, ki Yúhanná baptismánewálá murdon men se jí uṭhá hai, aur is wáste ye karámaten us se záhir hotí hain. 15 Auron ne kahá, ki Wuh Iliyáh hai, phir auron ne kahá, ki Nabí hai, nabíon ká sá ek. 16 Lekin Herod ne sunkar kahá, ki Yúhanná jis ká sir main ne katwáyá, wuhí murdon men se jí uṭhá hai. 17 Kyúnkí Herod ne apne bháí Filip kí jorú Herodiya kí kháṭir, jise us ne byáh kiyá thá, logon ko bhejkar Yúhanná ko pakaṛwáke qaidkháne men band kiyá; 18 Is liye ki Yúhanná ne Herod ko kahá thá, ki Apne bháí kí jorú ko rakhná tujh ko rawá nahín. 19 Iswáste Herodiya us se kína rakhtí thí, aur use qatl karne ká qábú ḍhúnḍhtí, par na pátí thí; 20 Kyúnki Herod Yúhanná ko mard i sádiq aur muqaddas jánkar, use ḍartá aur mántá, aur us kí bahut báton par ạmal kartá, aur khushí se us kí suntá thá. 21 Jab Herod ne apní sálgirih men apne amíron aur faujdáron aur Jalíl ke sardáron kí ziyáfat kí, to qábú ká din áyá; 22 Kyúnki Herodiya kí beṭí andar áí, aur náchí, aur Herod aur us ke mihmánon ko khush kiyá. Tab bádsháh ne us laṛkí ko kahá, ki Jo cháhe so máng, main tujhe dúngá. 23 Aur qasam kháke us se kahá, ki Jo kuchh tú mujh se mángegí, main apní ádhí bádsháhát tak tujhe dúngá. 24 Wuh chalí gaí, aur apní má se púchhá, ki Main kyá mángún? Wuh bolí, ki Yúhanná baptismánewále ká sir. 25 Tab wuh fauran bádsháh ke pás chálákí se phir áí, aur ạrz karke kahá, ki Main cháhtí hún, ki tú ek thál men Yúhanná baptismánewále ká sir mujhe abhí mangwá de. 26 Tab bádsháh bahut dilgír húá, tis par bhí apní qasam, aur apne mihmánon kí kháṭir use ṭálne na cháhá. 27 So bádsháh ne fauran ek jallád ko bhejkar us ke

sir láne ká hukm diyá. 28 Us ne jákar qaidkháne meṇ us ká sir káṭá, aur thál meṇ láyá, aur us laṛkí ko diyá, aur us laṛkí ne apní má ko diyá. 29 Tab us ke shágird yih sunkar áe, aur us kí lásh ko uṭháke qabr meṇ rakhá.

30 Aur rasúl Yusúa ke pás phir jama húe, aur jo kuchh unhoṇ ne kiyá, aur sikhláyá thá, sab us se bayán kiyá. 31 Us ne unheṇ kahá, ki Alag janglí jagah meṇ chalo, aur zarra sustáo; kyúnki itne log áte játe the, ki unko kháne kí bhí fursat na thí. 32 So we kishtí par janglí jagah kí khalwat meṇ gae. 33 Par logoṇ ne unheṇ játe dekhá, aur kitnoṇ ne use pahcháná, aur sáre shahroṇ se khushkí khushkí udhar dauṛe, aur un se áge já pahunche, aur faráham hokar us pás áe. 34 Aur jab Yusúa ne nikalkar jamm i gafír ko dekhá, use un par rahm áyá; kyúnki we un bheṛoṇ kí mánind the, jin ká charwáhá nahíṇ; aur wuh unheṇ bahutsí báteṇ sikhláne lagá.

35 Jab din bahut ḍhalá, us ke shágirdoṇ ne us pás áke kahá, ki Yih jagah wírán hai, aur bahut der húí hai: 36 Unheṇ rukhsat kar, ki we chároṇ taraf ke gáoṇ aur bastíoṇ meṇ jáweṇ, aur apne wáste roṭí mol leweṇ, kyúnki un ke pás kuchh kháne ko nahíṇ hai. 37 Us ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Tum unheṇ kháne ko do. We bole, ki Kyá ham jáke do sau dínár kí roṭíáṇ mol leweṇ, aur unheṇ khiláweṇ? 38 Us ne un se púchhá, ki Tumháre pás kitní roṭíáṇ haiṇ? jáke dekho. Unhoṇ ne daryáft karke kahá, ki Pánch roṭíáṇ, aur do machhlíáṇ. 39 Us ne unheṇ farmáyá, ki un sab ko harí ghás par saff saff biṭhláweṇ. 40 Aur we sau sau aur pachás pachás saff saff baiṭhe. 41 Tab us ne un pánch roṭíoṇ aur do machhlíoṇ ko leke ásmán kí taraf dekhá, aur barakat mángkar roṭíáṇ toṛíṇ, aur logoṇ ke áge rakhne ko apne shágirdoṇ ko díṇ, aur do machhlíáṇ us ne un sabhoṇ meṇ bánṭíṇ. 42 Aur we sab kháke ásúda húe. 43 Aur unhoṇ ne ṭukṛoṇ se bárah ṭokríáṇ bharkar uṭháíṇ, aur kuchh machhlíoṇ se bhí páyá. 44 Aur we jinhoṇ ne roṭíáṇ kháíṇ, pánch hazár mard ke qaríb the.

45 Aur fauran us ne apne shágirdoṇ ko taakíd se hukm kiyá, ki Kishtí par chaṛho; jis arsa meṇ ki maiṇ logoṇ ko rukhsat karúṇ, tum pár Bait Saidá meṇ áge já raho. 46 Aur unheṇ rukhsat karke áp ek paháṛ par duá mángne ko gayá. 47 Jab shám húí, to kishtí bích daryá meṇ thí, aur wuh akelá khushkí par thá. 48 Aur us ne dekhá, ki we kheone meṇ sakht mihnat karte haiṇ; kyúnki hawá unke mukhálif thí. Aur rát ke chauthe pahar ke nazdík wuh daryá par chaltá húá un ke pás áyá, aur un se áge baṛhne cháhá. 49 Unhoṇ ne use daryá par chalte dekhke khiyál kiyá, ki kuchh dhokhá sá hai, aur chillá uṭhe. 50 Ki sabhoṇ ne use dekhá, aur ghabráe. Wuh fauran un se bolá, aur unheṇ kahá, ki Khátirjama rakho; maiṇ húṇ; mat ḍaro. 51 Aur us ke kishtí par áte hí hawá tham gaí; aur we áp meṇ niháyat hairán aur mutaajjib húe. 52 Kyúnki we roṭíoṇ ke muajiza ko na samjhe the, ki un ká dil sakht thá. 53 Aur we pár jáke Kinnárat ke mulk meṇ áe, aur ghát par gae. 54 Jab we kishtí par se utre, filfaur log use pahchánke us mulk kí chároṇ taraf se dauṛe, aur bímároṇ ko chárpáíoṇ par ḍálke jaháṇ unhoṇ ne suná thá, ki wuh hai, le jáne lage. 55 Aur jis jis bastí, yá shahr, yá gánw meṇ wuh játá thá, waháṇ unhoṇ ne bímároṇ ko bázároṇ meṇ rakhá, aur us kí minnat kí, ki sirf us ke kapṛe ke dáman ko chhúeṇ; aur jitnoṇ ne use chhúá, change ho gae.

VII. BAB.

1 Aur Farís aur baạze sáfir, jo Yarúsalam se áe the, us ke pás jamạ húe. 2 Jab unhoŋ ne us ke baạze shágirdoŋ ko nápák, yaạne bin dhoe háthoŋ se roṭí kháte dekhá, to unheŋ malámat kí. 3 Kyúnki Farís aur sab Yahúdí, jo Buzurgoŋ kí hadís mánte haiŋ, jab tak apne háthoŋ ko mal malke na dhoweŋ, nahíŋ kháte haiŋ: 4 Aur bázár se áke jab tak na baptismáweŋ, nahíŋ kháte, aur bahut aur báteŋ haiŋ, jinko we ạmal meŋ láke mánte haiŋ, jaisá ki piyáloŋ, aur tháliyoŋ, aur támbe ke bartanoŋ, aur palangoŋ ke baptism. 5 So Farísoŋ aur sáfiroŋ ne us se púchhá, ki Tere shágird Buzurgoŋ kí hadís ke muwáfiq kyúŋ nahíŋ chalte, balki nápák háthoŋ se roṭí kháte haiŋ? 6 Us ne jawáb meŋ unheŋ kahá, ki Kaisí achchhí nubúwat Yasạiyáh nabí ne tum makkároŋ ke haqq meŋ kí, jaisá likhá hai, ki Ye log laboŋ se merí takrím karte haiŋ, par un ke dil mujh se dúr haiŋ. 7 We ádmíoŋ ke hukmoŋ kí taạlím dekar merí bandagí ạbas karte haiŋ. 8 Kyúnki tum Ḳhudá ke hukm ko chhoṛkar, ádmíoŋ kí hadís, thál oŋ aur piyáloŋ ke baptism ko mánte, aur bahut aur aisí bátoŋ par chalte ho. 9 Phir us ne unheŋ kahá, ki Tum achchhí tarah se Ḳhudá ke hukm ko ṭálte ho, ki apní hadís ko máno. 10 Kyúnki Músá ne kahá hai, ki Apne má báp kí izzat kar; aur jo apne má báp ko burá kahe, qatl kiyá jáwe. 11 Lekin tum kahte ho, ki Agar koí ádmí apne má báp se kahe ki Jo mujhe tujh ko dená wájib thá, qurbán yaạne hadya hai: 12 To tum use us ke báp yá má kí kuchh madad karne nahíŋ dete. 13 So tum Ḳhudá ke kalám ko apní hadís se, jo tum ne járí kí, báṭil karte, aur aisí bahut kuchh karte ho. 14 Aur us ne sab logoŋ ko apne pás bulíyá, aur unheŋ kahá, ki Tum sab merí suno, aur samjho! 15 Aisí koí chíz ádmí ke báhar nahíŋ, jo us meŋ dáḳhil hoke use palíd kar sake: par we chízeŋ, jo us meŋ se nikaltí haiŋ, we hí insán ko palíd kartí haiŋ. 16 Jis ko sunne ke kán hoŋ, sune.

17 Jab wuh logoŋ ke pás se ghar meŋ áyá, to shágirdoŋ ne us se us tamsíl ká istifsár kiyá. 18 Us ne unheŋ kahá, Kyá tum bhí aise nádán ho? Kyá tum nahíŋ jánte, ki Jo chíz báhar se ádmí meŋ játí hai, use nápák nahíŋ kar saktí hai? 19 Kyúnki wuh us ke dil meŋ nahíŋ, balki peṭ meŋ játí hai, jaháŋ se kháne kí nápákí páiḳháne meŋ girtí hai. 20 Phir us ne kahá, ki Jo ádmí se nikaltá, wuhí ádmí ko nápák kartá hai. 21 Kyúnki andar se, ádmí ke dil se burá ḳhiyál, ziná kárí, harámkárí, ḳhún, 22 Chorí, lálach, badí, dagá, ḳharábí, badnazarí, kufr, sheḳhí, bewuqúfí nikaltí haiŋ. 23 Ye sab burí chízeŋ andar se nikaltí haiŋ, aur ádmí ko nápák kartí haiŋ.

24 Wuh waháŋ se uṭhke Súr aur Saidá kí sarhadd ko gayá, aur ek ghar meŋ áke cháhá, ki koí na jáne; lekin wuh chhipá na rah saká. 25 Kyúnki ek ạurat, jiskí laṛkí meŋ nápák rúh thí, 26 Aur jo Súr aur Saidá kí watan kí Yúnání thí, us kí ḳhabar sunke áí, aur us ke qadam par girke us kí minnat kí, ki deo ko us kí beṭí se nikále. 27 Par Yasúạ ne use kahá, ki Pahle laṛkoŋ ko ser hone de, kyúnki laṛkoŋ kí roṭí ko lená aur kuttoŋ ke áge phenkná achchhá nahíŋ. 28 Us ne jawáb meŋ use kahá, ki Sach, Ai Ḳhudáwand, lekin mez ke tale kutte laṛkoŋ kí roṭí ke ṭukṛoŋ meŋ se kháte haiŋ. 29 Tab us ne us se kahá, ki Is bát ke sabab se tú chalí já: wuh deo terí beṭí se nikal gayá hai. 30 Jab wuh ghar meŋ pahunchí, dekhá ki deo nikal gayá, aur beṭí bichhaune par paṛí hai.

31 Wuh Súr aur Saidá kí sarhadd se phir rawána hokar daryá i Jalíl kí taraf Das-

shahr kí sarhadd meṉ áyá. 32 Aur log ek bahre gúnge ko us pás láe, aur us kí minnat kí, ki us par háth rakhe. 33 Wuh us ko logoṉ se alag le gayá, aur apní unglíoṉ ko us ke kánoṉ meṉ ḍálí, aur thúkke us kí jíbh ko chhúá; 34 Aur ásmán par nazar karke áh kí, aur use kahá, ki Iffatah, yaạne khul já. 35 Wonhí us ke kán khul gae, aur us kí jíbh kí band ṭúṭ gaí, aur wuh sáf bolne lagá. 36 Aur us ne unko farmáyá, ki Kisí se na kahná; lekin jitná us ne unheṉ manạ kiyá thá, we utní ziyáda mashhúr karte the. 37 Aur unhoṉ ne niháyat hairán hoke kahá, ki Us ne sab achchhá kiyá; ki wuh bahroṉ ko sunne aur gúngoṉ ko bolne kí táqat detá hai.

VIII. BÁB.

1 Un dinoṉ meṉ jab bahut log faráham the, aur unke pás kuchh kháná na thá, Yusúạ ne apne shágirdoṉ ko bulákar unheṉ kahá, 2 Ki Mujh ko logoṉ par rahm átá hai, kyúnki we tín roz se mere sáth haiṉ, aur un ke pás kuchh kháneko nahíṉ. 3 Aur agar maiṉ unko bhúkhá ghar jáne ko rukhsat karúṉ, to we ráh meṉ mánda ho jáenge; kyúnki un meṉ bahutere dúr se áe haiṉ. 4 Us ke shágirdoṉ ne use jawáb diyá, ki Kyá yaháṉ jangal meṉ koí in logoṉ ko roṭí se ser kar saktá hai? 5 Us ne un se púchhá, ki Tumháre pás kitní roṭíáṉ haiṉ? We bole, Sát. 6 Tab us ne logoṉ ko hukm kiyá, ki zamín par baiṭh jáeṉ, aur us ne we sát roṭíáṉ líṉ, aur shukr karke toṛíṉ, aur apne shágirdoṉ ko díṉ, ki un ke áge rakheṉ, aur unhoṉ ne logoṉ ke áge rakh díṉ. 7 Aur un pás kaí ek chhoṭí machhlíáṉ thíṉ. So us ne barakat mángkar hukm kiyá, ki unheṉ bhí un ke áge rakheṉ. 8 Aur log kháke ásúda húe, aur bache húe ṭukṛoṉ se sát ṭokríáṉ uṭháíṉ. 9 Aur kháṉewále chár hazár ke qaríb the. Aur us ne unheṉ rukhsat kiyá.

10 Aur wuh fauran apne shágirdoṉ ke sáth kishtí par chaṛhke Dalmanúta kí sarhadd meṉ áyá. 11 Aur Farís nikle, aur us ke imtihán karne ke wáste ásmán se ek nishán mángkar hujjat karne lage. 12 Us ne apní rúh meṉ áh márke kahá, ki Is zamáne ke log kyúṉ nishán mángte haiṉ? Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Is zamáne ke logoṉ ko nishán diyá na jáegá.

13 Aur unheṉ chhoṛke kishtí par chaṛhá, aur us pár gayá. 14 Aur we roṭí lene bhúl gae the, aur kishtí meṉ un ke pás ek roṭí ke siwá kuchh na thá. 15 Aur us ne unheṉ yúṉ farmáyá, ki Khabardár, Farísoṉ ke khamír aur Herod ke khamír se parhez karo. 16 Tab we ápus meṉ guftgú karke kahne lage, ki Yih is liye hai, ki hamáre pás roṭí nahíṉ. 17 Yusúạ ne yih maạlúm karke un se kahá, ki Tum kyúṉ sochte ho, ki Hamáre pás roṭí nahíṉ? Kyá tum abtak na bújhte aur na samajhte ho? Kyá ab tak tumhárá dil sakht hai? 18 Tum ánkh rakhte húe nahíṉ dekhte, aur kán rakhte húe nahíṉ sunte, aur yád nahíṉ karte ho? 19 Jab maiṉ ne pánch hazár ke wáste pánch roṭíáṉ toṛíṉ, tum ne ṭukṛoṉ se kitní ṭokríáṉ bharkar uṭháíṉ? We bole, Bárah. 20 Aur jab chár hazár ke liye sát roṭíáṉ, tum ne ṭukṛoṉ se kitní ṭokríáṉ bharkar uṭháíṉ? We bole, Sát. 21 Tab us ne unheṉ kahá, Phir tum kyúṉ nahíṉ samajhte?

22 Aur wuh Bait Saidá meṉ áyá, aur we ek andhe ko us ke pás láe, aur us kí minnat kí, ki wuh use chhúwe. 23 Wuh us andhe ká háth pakaṛke bastí se báhar le gayá, aur us kí ánkhoṉ meṉ thúká, aur apne háth us par rakhkar us se púchhá, ki

Tú kuchh dekhtá hai? 24 Us ne úpar dekhá, aur kahá, ki Maiṉ darakhtoṉ kí mánind ádmíoṉ ko chalte dekhtá húṉ. 25 Tab us ne phir us kí ánkhoṉ par háth rakhe, aur us ko úpar dikháyá: aur wuh aisá changá ho gayá, ki sab ko sáf dekhne lagá. 26 Aur us ne use yih kahke ghar bhejá, ki Bastí meṉ mat já, aur bastí meṉ kisí se mat kah. 27 Yusúạ aur us ke shágird Qaisariya Filipí kí bastíoṉ meṉ gae, aur ráh meṉ us ne apne shágirdoṉ se púchhá, ki Maiṉ kaun húṉ, mujhe log kyá kahte haiṉ? 28 Unhoṉ ne jawáb diyá, ki Baạze kahte haiṉ, ki Yúhanná baptismánewálá, aur baạze Iliyáh, aur baạze nabíoṉ meṉ se ek. 29 Us ne unheṉ kahá, Par tum kyá kahte ho, maiṉ kaun húṉ? Patthras bolá, Tú Masíh hai. 30 Us ne unheṉ farmáyá, ki Mere haqq meṉ kisí se mat kaho. 31 Tab wuh unheṉ ḳhabar dene lagá, ki Zurúr hai, ki Insán ká Beṭá bahut dukh uṭháwe, aur Buzurgoṉ, aur sardár káhinoṉ, aur sáfiroṉ se radd kiyá jáwe, aur márá jáwe, aur tín roz ke baạd jí uṭhe. 32 Aur us ne yih kalám sáf kahá. Tab Patthras use pakaṛke us par jhunjhláne lagá. 33 Par wuh phirá, aur apne shágirdoṉ par nazar karke Patthras par jhunjhláyá, aur kahá, ki Ai shaitán, mere áge se dúr ho! kyúnki tú Ḳhudá kí bátoṉ ko nahíṉ, balki ádmíoṉ kí bátoṉ ko mántá hai. 34 Aur usne apne shágirdoṉ ke sáth logoṉ ko buláyá, aur un se kahá, ki Jo koí mere píchhe áyá cháhe, wuh apná inkár kare, aur apní salíb uṭháwe, aur merí pairawí kare. 35 Kyúnki jo koí apní ján bacháyá cháhe, us ko khowegá; aur jo koí mere aur ḳhush-ḳhabarí ke wáste apní ján khowe, use bacháwegá. 36 Kyúnki agar ádmí tamám jahán tasarruf meṉ láwe, aur apní ján kí halákat uṭháwe, to us ko kyá fáida hogá? 37 Phir ádmí apní ján ke badle meṉ kyá degá? 38 Kyúnki jo koí is zamáne ke zinikár aur gunahgár logoṉ meṉ mujh se aur merí bátoṉ se sharmáwe, Insán ká Beṭá bhí, jab wuh apne báp ke jalál meṉ muqaddas firishtoṉ ke sáth áwegá, us se sharmáwegá.

IX. BAB.

1 Aur us ne unheṉ kahá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki un meṉ se, jo yaháṉ házir haiṉ, baạze haiṉ, jo maut ká maza na chakhenge jab tak ki Ḳhudá kí bádsháhat ko qudrat se áte na dekh leṉ.

2 Aur chha din ke baạd Yusúạ ne Patthras aur Yaạqúb aur Yúhanná ko sáth liyá, aur unheṉ ek únche pahár par alag le gayá? 3 Aur unke áge us kí súrat mubaddal húí, aur us ká libás chamakne lagá, aur niháyat safed barf kí mánind ho gayá, aisá ki koí dhobí zamín par itná safed nahíṉ kar saktá. 4 Aur Iliyáh Músá ke sáth unheṉ dikhláí diyá, aur we Yusúạ se báteṉ karte the. 5 Tab Patthras bolá, aur kahá, ki Ai rabbí, hamárá yaháṉ rahná achchhá hai: so ham tín makán banáweṉ, ek tere liye, aur ek Músá ke liye, aur ek Iliyáh ke liye. 6 Kyúnki wuh nahíṉ jántá thá, ki kyá kahtá hai, is liye ki we bahut ḍar gae the. 7 Aur ek bádal ne un par sáya kiyá, aur ek áwáz us bádal se yih kahtí húí áí, ki Yih merá piyárá Beṭá hai, us kí suno! 8 Phir unhoṉ ne ekáek nazar karke Yusúạ ke siwá aur kisí ko apne sáth na dekhá.

9 Jab we pahár par se utarte the, us ne unheṉ hukm kiyá, ki Jo tum ne dekhá hai, jab tak Insán ká Beṭá murdoṉ meṉ se na jí uṭhe, kisí se mat kahná. 10 We us kalám ko yád rakhkar ápus meṉ tazkira karte the, ki murdoṉ meṉ se jí uṭhne kí

maaní kyá hai? 11 Tab unhoṉ ne us se sawál kiyá, ki Sáfir kyúṉ kahte haiṉ, ki pahle Iliyáh ká áná zurúr hai? 12 Us ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Iliyáh albatta pahle átá, aur sab kuchh bahál kartá hai. Aur Insán ke Beṭe ke haqq meṉ kyúnkar likhá hai, ki wuh bahut dukh uṭháwegá, aur haqír jáná jáegá? 13 Lekin maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Iliyáh á chuká, aur unhoṉ ne jo kuchh cháhá, us ke sáth kiyá, jaisá us ke haqq meṉ likhá hai.

14 Jab wuh apne shágirdoṉ ke pás áyá, us ne un ke chaugird bahut logoṉ ko aur sáfiroṉ ko un ke sáth hujjat karte dekhá. 15 Aur fauran sab log use dekhkar hairán húe, aur us ke pás dauṛe áe, aur use salám kiyá. 16 Tab us ne sáfiroṉ se púchhá, ki Tum un se kyá bahs karte ho? 17 Logoṉ meṉ se ek ne jawáb meṉ kahá, ki Ai ustád, maiṉ apne beṭe ko, jis meṉ gúngí rúh hai, tere pás láyá húṉ. 18 Aur jaháṉ kahíṉ wuh us ko pakaṛtá hai, use paṭaktá hai, aur wuh kaf bhar látá aur dánt pístá, aur kamzor ho játá hai. Aur maiṉ ne tere shágirdoṉ se kahá, ki us ko nikáleṉ, par we na kar sake. 19 Tab wuh un se kahne lagá, ki Ai beímán log, maiṉ kab tak tumháre sáth rahúṉ, maiṉ kab tak tumhári bardásht karúṉ: use mere pás láo. 20 Aur we use us ke pás láe, aur joṉ us ne us ko dekhá, wonhí rúh ne us ko ainṭháyá, aur wuh zamín par girá, aur kaf láke loṭ gayá. 21 Us ne us ke báp se púchhá, Kitní muddat se yih us par hai? Wuh bolá, ki Laṛkáí se. 22 Aur us ne us ko bár bár ág meṉ aur pání meṉ ḍálá, ki use halák kare; lekin agar tú kuchh kar sake, to ham par rahm karke hamári madad kar. 23 Yusúạ ne us se kahá, Agar tú ímán lá sake: jo ímán látá hai, us ke wáste sab kuchh ho saktá hai. 24 Wonhí us laṛke ká báp chilláke ánsúoṉ ke sáth bolá, ki Ai Ḳhudawánd, maiṉ ímán látá húṉ: merí beímáni ká chára kar! 25 Jab Yusúạ ne dekhá, ki log dauṛe áte haiṉ, us ne us nápák rúh ko dhamkáke kahá, ki Ai gúngí bahrí rúh, maiṉ tujh ko hukm detá húṉ, ki us se nikal, aur us meṉ phir kabhí mat já. 26 Tab wuh chillákar aur use niháyat ainṭhákar us se nikli; aur wuh murda sá ho gayá, yaháṉ tak ki bahutoṉ ne kahá, ki wuh mar gayá. 27 Yusúạ ne us ká háth pakaṛke use uṭháyá, aur wuh khaṛá húá. 28 Jab wuh ghar meṉ áyá, us ke shágirdoṉ ne ḳhalwat meṉ us se púchhá, ki Ham kyúṉ us ko nikál na sake? 29 Us ne un se kahá, ki Yih jins kisí tarah se dúr nahíṉ ho sakti, magar sirf duá aur roza se.

30 We waháṉ se rawána húe, aur Jalíl se guzre, aur us ne cháhá, ki koí na jáne. 31 Kyúnki us ne apne shágirdoṉ ko batláyá, aur un se kahá, ki Insán ká Beṭá ádmíoṉ ke háth meṉ sompá játá hai, aur we us ko qatl karenge, aur wuh marke tísre din phir jí uṭhegá. 32 Lekin we yih bát na samjhe, aur us ko púchhne se ḍare.

33 Aur wuh Kafrnahúm meṉ áyá, aur ghar meṉ pahunchkar un se púchhne lagá, ki Tum ráh meṉ ápus meṉ kyá tazkira karte the? 34 Par we chup rahe; kyúnki we ráh par ápus meṉ hujjat karte the, ki kaun sab se baṛá hai. 35 Aur us ne baiṭhkar un bárah ko buláyá, aur unheṉ kahá, ki Agar koí cháhe, ki sab se baṛá ho, wuh sab se chhoṭá, aur sab ká ḳhádim hogá. 36 Aur us ne ek chhoṭe laṛke ko leke un ke bích meṉ khaṛá kiyá, aur use godí meṉ leke un se kahá, 37 Ki Jo koí aise laṛkoṉ meṉ se ek ko mere nám par qabúl kare, so mujhko qabúl kartá hai; aur jo koí mujhko qabúl kare, so mujhko nahíṉ, balki mere bhejnewále ko qabúl kartá hai.

38 Tab Yúhanná use kahne lagá, ki Ai ustád, ham ne ek ko tere nám par dewoṉ ko nikálte dekhá, jo hamárá pairau nahíṉ, aur ham ne us ko manạ kiyá, kyúnki wuh

hamárí pairawí nahíŋ kartá hai. 39 Yusúą ne kahá, ki Us ko maną mat karo; kyúnki koí nahíŋ, jo mere nám par qudrat dikhláwe, aur jaldí mujh ko burá kah sake. 40 Kyúnki jo tumhárá mukhálif nahíŋ, tumhárí taraf hai; 41 Kyúnki jo koí tumko ek piyála pání mere nám par piláwe, ki tum Masíh ke ho; maiŋ tum se sach kahtá húŋ, ki wuh apná phal na khowegá; 42 Par jo koí un chhoṭoŋ meŋ se, jo mujh par ímán láte haiŋ, ek ko ṭhokar khiláwe, us ke liye yih bhitar thá, ki chakkí ká páṭ us ke gale meŋ bándhá jáwe, aur wuh samundar meŋ ḍubiyá jáwe. 43 Agar terí háth tujhko ṭhokar khiláwe, to use káṭ ḍál; kyúnki ṭunḍá zindagí meŋ dákhil honá tere liye us se bihtar hai, ki do háth rakhte húe tú jahannam kí us ág meŋ ḍálá jáwe, jo kabhí na bujhegí, 44 Jaháŋ unká kíṛá nahíŋ martí, aur ág nahíŋ bújhtí. 45 Aur agar terá pánw tujhko ṭhokar khiláwe, to use káṭ ḍál; kyúnki langrá zindagí meŋ dákhil honá tere liye us se bihtar hai ki do pánw rakhte húe tú jahannam kí us ág meŋ ḍálá jáwe, jo kabhí na bujhegí, 46 Jaháŋ un ká kíṛá nahíŋ martá, aur ág nahíŋ bujhtí. 47 Aur agar terí ánkh tujhko ṭhokar khiláwe, to use nikál; kyúnki káná Khudá kí bádsháhat meŋ dákhil honá tere liye us se bihtar hai, ki do ánkh rakhte húe tú us ág ke jahannam meŋ ḍálá jáwe, 48 Jaháŋ un ká kíṛá nahíŋ martá, aur ág nahíŋ bujhtí. 49 Kyúnki sab koí ág se namkín kiyá jáegá, aur har qurbání namak se namkín kí jáegí. 50 Namak achchhá hai; par agar namak ká mazá bigaṛ jáwe, to us ko kis chíz se mazadár karoge? Tum áp meŋ namak aur ápus meŋ miláp rakho.

X. BAB.

1 Wuh waháŋ se uṭhkar Yardan ke pár Yahúdáh ke mulk meŋ áyá, aur log phir us pás jamą húe, aur wuh apne dastúr ke muwáfiq unheŋ phir taąlím dene lagá. 2 Aur Farís us ke pís áe, aur us ká imtihán karke us se púchhá, Kyá mard ko rawá hai, ki apní jorú ko taláq dewe? 3 Us ne jawáb meŋ unheŋ kahá, ki Músá ne tumko kyá hukm diyá? 4 We bole, ki Músá ne taláqnáma likhne aur chhoṛ dene kí ijázat dí hai 5 Yusúą ne jawáb deke unheŋ kahá, ki Us ne tumhárí sakht-dilí ke sabab se tumháre liye yih hukm likhá; 6 Lekin khilqat kí ibtidá se Khudá ne unheŋ ekhí nar aur ekhí nárí banáyá. 7 Is sabab se ádmí apne má báp ko chhoṛegá, aur apní jorú se milá rahegá, 8 Aur we donoŋ ek tan honge: so we phir do nahíŋ, balki ek tan haiŋ. 9 Pas jise Khudá ne joṛá hai, ádmí judá na kare. 10 Aur ghar meŋ us ke shágirdoŋ ne us bát kí bábat us se phir púchhá. 11 Tab us ne unheŋ kahá, ki Jo koí apní jorú ko chhoṛ dewe, aur dúsrí se byáh kare, wuh us ke barkhiláf ziná kartá hai; 12 Aur agar ąurat apne khasam ko chhoṛ dewe, aur dúsre se byáh kare, to wuh ziná kartí hai.

13 Aur log laṛkoŋ ko us ke pás láe, ki wuh unko chhúwe; par shágirdoŋ ne un ke lánewáloŋ ko maną kiyá. 14 Yusúą yih dekhkar náráz húá, aur unheŋ kahá, ki Laṛkoŋ ko mere pás áne do, aur unheŋ maną mat karo; kyúnki Khudá kí bádsháhat aisoŋ kí hai. 15 Maiŋ tum se sach kahtá húŋ, ki Jo koí Khudá kí bádsháhat ko laṛke kí tarah qabúl na kare, wuh us meŋ dákhil na hogá. 16 Aur us ne un ko godí meŋ liyá, aur un par háth rakhke unheŋ barakat dí.

17 Jab wuh ráh lene lagá, to ek shakhs dauṛtá us pás áyá, aur us ke áge ghuṭne ṭekke us se púchhá, ki Ai achchhe ustád, maiŋ kyá karúŋ, ki hayát i abadí ká wáris hoúŋ? 18 Yusúą ne use kahá, Tú mujhe achchhá kyúŋ kahtá hai?

Ki uchchhá koí nahín magar ek, yaạne Ḳhudá. 19 Tú hukmon ko jántá hai, ki Ziná mat kar, ḳhún mat kar, chorí mat kar, jhúṭhí gawáhí mat de, fareb mat de, apne má báp ki izzat kar. 20 Us ne jawáb men kahá, ki Ai ustád, main ne apní jawání se in sab ko máná hai. 21 Yusúạ ne piyár se us par nazar karke use kahá, ki Ek tujhko báqí hai: jáke apná sabkuchh bech, aur muhtájon ko de, to terá ḳhazána ásmán men hogá; tab áke salib uṭhá, aur merí pairawi kar. 22 Wuh is bát se udás húá, aur gamgín chalá gayá, kyúnki wuh baṛá máldár thá. 23 Yusúạ ne cháron taraf nazar karke apne shágirdon se kahá, ki Ḳhudá kí bádsháhat men daulatmand ká dáḳhil honá kyá hi mushkil hai! Shágird us kí báton se hairán húe. 24 Yusúạ phir un se kahne lagá, ki Laṛko, jo daulat par bharosá rakhte hain, unko Ḳhudá kí bádsháhat men dáḳhil honá kyá hi mushkil hai! 25 Súí ke náke se únṭ ká guzarná daulatmand ke Ḳhudá kí bádsháhat men dáḳhil hone se ziyáda ásán hai. 26 Tab we niháyat hairán hokar ápus men kahne lage, Phir kaun naját pá saktá hai? 27 Yusúạ ne un par nazar karke kahá, ki Ádmíon ke nazdík mumkin nahín, par Ḳhudá ke nazdík mumkin hai; kyúnki Ḳhudá ke nazdík sab mumkin hain.

28 Tab Patthras use kahne lagá, Dekh, ham sab kuchh chhoṛkar tere pairau húe hain. 29 Yusúạ ne jawáb men kahá, ki Main tum se sach kahtá hún, ki Koí nahín hai, jis ne ghar yá bháíon yá bahinon, yá báp, yá má yá jorú yá laṛkon, yá kheton ko mere aur ḳhushkhabari ke wáste chhoṛ diyá hai, ki sauguná na páwe, 30 Ab is zamáne men, gharon aur bháíon, aur bahinon aur máon, aur laṛkon aur kheton ko dukh ke sáth, aur ánewále zamáne men hayát i abadí ko páwegá, 31 Lekin bahut agle píchhe honge, aur pichhle áge. 32 Aur we ráh men hoke Yarúsalam ko játe the, aur Yusúạ un ke áge baṛhá, aur we hairán húe, aur ḍarte ḍarte us ke píchhe chale. 33 Aur wuh phir un bárah ko alag le gayá, aur jo us par honewálí thá, un se kahne lagá, ki Dekho, ham Yarúsalam ko játe hain, aur Insán ká Beṭá sardár káhinon aur sáfiron ke hawála kiyá jáegá, aur we us par qatl ká hukm denge, aur use qaumon ko supurd karenge, 34 Aur we us se ṭhaṭṭhá karenge, aur use koṛe márenge, aur us par thúkenge, aur use már ḍálenge; aur tísre din wuh phir jí uṭhegá.

35 Aur Zabdí ke beṭe Yaạqúb aur Yúhanná ne us ke pás jáke kahá, ki Ai ustád, ham cháhte hain, ki jo kuchh ham mángen, tú hamáre liye kare. 36 Us ne un se púchhá, ki Tum kyá cháhte ho, ki main tumháre liye karún? 37 Unhon ne use jawáb diyá, ki Tú ham men se ek ko apne dahne, aur dúsre ko apne báyen apne jalál men baiṭhne de. 38 Yusúạ ne un se kahá, ki Jo tum mángte, nahín jánte ho. Kyá tum us piyále ko pí sakte ho, jise main pítá hún? aur us baptismá se, jis se main baptismá pátá hún, baptismáe já sakte ho? 39 We bole, ki Ham sakte hain. Yusúạ ne unhen kahá, ki Albatta tum us piyále ko, jise main pítá hún, píoge, aur us baptismá se, jis se main baptismáyá játá hún, baptismáe jáoge; 40 Par mere dahne aur báyen baiṭhná mere dene men nahín magar unko, jin ke liye taiyár kiyá gayá hai. 41 We das sunkar Yaạqúb aur Yúhanná se bezár húe. 42 Par Yusúạ ne unko buláke unhen kahá, Tum jánte ho, ki we, jo qaumon ke sardár maạlúm hote hain, un par ḳhudáwandí karte hain, aur un ke amír un par sardárí karte hain, 43 Par tum men yún na hogá; balki jo koí tum men baṛá húá cháhe, wuh tumhárá ḳhádim hogá; 44 Aur jo koí tumhárá sardár húá cháhe,

wuh sab ká naukar hogá; 45 Kyúnki Insán ká Betá bhí khidmat lene nahíṇ, balki khidmat karne aur apní ján bahutoṇ ke badle meṇ dene ko áyá hai.

46 Aur we Yarího meṇ áe: aur jab wuh apne shágirdoṇ aur baṛí bhíṛ ke sáth Yarího se rawána húá, to andhá Bar Tímáí, yaane Tímáí ká betá, ráh ke kanáre baiṭhá bhíkh mángtá thí. 47 Aur jab us ne suná, ki wuh Yusúa Nazirí hai, to chilláke kahne lagá, ki Ai Dáúd ke beṭe Yusúa, mujh par rahm kar! 48 Aur bahutoṇ ne use ḍánṭá, ki Chup rah! Par wuh aur bhí ziyáda chilláyá, ki Ai Dáúd ke beṭe, mujh par rahm kar. 49 Tab Yusúa ne khaṛá hokar kahá, ki Use buláo. Unhoṇ ne us andhe ko yih kahke buláyá, ki Khátirjama rakh, uṭh, wuh tujhko bulátá hai. 50 Wuh apne kapṛe phenkke uṭhá, aur Yusúa ke pás áyá. 51 Yusúa ne use kahá, ki Tú kyá cháhtá hai, ki maiṇ tere liye karúṇ? Us andhe ne jawáb diyá, ki Ai Rabbúní, maiṇ apní ánkheṇ páúṇ. 52 Yusúa ne use kahá, ki Chalá já, tere ímán ne tujhko bacháyá hai. Wonhí us ne apní ánkheṇ páíṇ, aur ráh meṇ Yusúa ke píchhe chalá.

XI. BAB

1 Jab we Yarúsalam ke nazdík Zaitúṇ ke paháṛ aur Baitfagí aur Baitaniya ke pás áe, to us ne apne shágirdoṇ meṇ se do ko yih kahke bhejá, 2 Ki Sámhne kí bastí meṇ jáo, aur us meṇ pahunchte hí tum ek gadhí ke bándhe húe bachheṛe ko páoge, jis par koí sawár na húá, use kholkar láo. 3 Aur agar koí kahe, ki Tum kyá karte ho? to bolo, ki Yih KHUDAWAND ko darkár hai; aur wonhí wuh us ko bhej degá. 4 Tab we gae, aur bachheṛá darwáze pís dorábá par bándhá húá páyá, aur use kholá. 5 Aur un meṇ se baazoṇ ne, jo wahán khaṛe the, unheṇ kahá, ki Tum kyúṇ gadhí ká bachcha kholte ho? 6 Unhoṇ ne Yusúa ke hukm ke muwáfiq awáb diyá: tab unhoṇ ne unko jáne diyá. 7 Aur we us bachheṛe ko Yusúa ke pás láe, aur apne kapṛe us par rakhe, aur wuh us par sawár húá. 8 Aur bahutoṇ ne apne kapṛe ráh meṇ bichháe, aur baazoṇ ne darakhtoṇ kí ḍálíáṇ káṭkar ráh meṇ bithráíṇ. 9 Aur áge píchhe chalnewáloṇ ne pukárke kahá, ki Salámat! Mubárak wuh jo KHUDAWAND ke nám par átá hai! 10 Hamáre báp Dáúd kí saltanat par, jo KHUDAWAND ke nám se átí hai, salám! Álam i bálá meṇ salámat!

11 Aur Yusúa Yarúsalam meṇ áyá, aur haikal meṇ dákhil húá, aur chároṇ taraf sab chízoṇ par nazar karke shám ke waqt un bárah ke sáth Baitaniya meṇ gayá.

12 Aur dúsre din, jab we Baitaniya se báhar áe, use bhúkh lagí. 13 Aur ek anjír ká darakht pattoṇ se bhará húá dúr se dekhkar, wuh us meṇ phal ḍhúṇḍhne ko gayá; par us ke pás áke pattoṇ ke siwá kuchh na páyá, kyúnki anjír ká mausim na thá. 14 Tab Yusúa use kahne lagá, ki Abad tak koí tujh se phir phal na kháwe! aur us ke shágirdoṇ ne suná.

15 Aur we Yarúsalam meṇ áe; aur Yusúa haikal meṇ jáke unko jo haikal meṇ bechte aur mol lete the, nikálne lagá, 16 Aur sarráfoṇ ke takhte aur kabútar bechnewáloṇ kí chaukíáṇ us ne ulaṭ díṇ, 17 Aur kisí ko haikal meṇ se bartan lejáne na diyá; aur taalím deke un se kahá, Kyá yih nahíṇ likhá hai, ki Merá ghar sab qaumoṇ kí ibádatgáh kahláwegá, lekin tum ne use ḍikúoṇ ká gár banáyá. 18 Aur sifir aur sardár káhin sunkar fikr meṇ the, ki use kisí tarah se halák kareṇ, kyúnki we us se ḍarte the, is liye ki sab log us kí taalím se dang ho gae the.

19 Aur shám ko wuh shahr se báhar gayá; 20 Aur subh ko jab we phir játe the

to unhoṉ ne us anjír ke daraḳht ko jaṛ se súkhá dekhá. 21 Tab Patthras ne yád karke use kahá, ki Ai Rabbí, dekh, yih anjír ká daraḳht, jis par tú ne laạnat kí, súkh gayá hai. 22 Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Ḳhudá par iạtiqád rakho! 23 Kyúnki maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Jo koí is pahář ko kahe, ki Uṭh, aur samundar meṉ gir já, aur apne dil meṉ shakk na láwe, balki ímán rakhe, ki jo maiṉ kahtá húṉ, so ho jáegá, to jo kuchh wuh kahe, so us ke liye hogá. 24 Iswáste maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Duá meṉ jo kuchh tum mángte ho, yaqín karo, ki sab tumheṉ milegí, to tum páoge. 25 Aur jab tum duá karneko khaṛe ho, agar kisí se daạwá rakhte ho, to use muáf karo, táki tumhárá Báp bhí, jo ásmán par hai, tumháre qusúroṉ ko muáf kare; 26 Par agar tum muáf na karoge, to tumhárá Báp bhí, jo ásmán par hai, tumháre qusúroṉ ko muáf na karegá.

27 Aur we phir Yarúsalam meṉ áe; aur jab wuh haikal meṉ phirtá thá, sardár káhin, aur sáfir, aur buzurg us ke pás áe, 28 Aur us se púchhá, ki Tú kis iḳhtiyár se yih kartá hai? aur kis ne tujhko aise kám karne ká iḳhtiyár diyá hai? 29 Yusúạ ne jawáb meṉ un se kahá, ki Maiṉ bhí tum se ek bát púchhtá húṉ, tum mujhko jawáb do, to maiṉ tumko bhí batáúngá, ki maiṉ kis iḳhtiyár se ye kám kartá húṉ. 30 Yúhanná ká baptismá kyá wuh ásmán se yá ádmíoṉ se thá? Is ká mujhe jawáb do. 31 Tab we ápas meṉ sochne lage, ki Agar ham kaheṉ, ki Ásmán se, to wuh kahegá, Phir tum us par ímán kyún nahíṉ láe? 32 Aur agar ham kaheṉ, ki Ádmíoṉ se, to ham logoṉ se ḍarte haiṉ, kyúnki sab Yúhanná ko nabí barhaqq jánte the. 33 So unhoṉ ne jawáb deke Yusúạ se kahá, ki Ham nahíṉ jánte. Tab Yusúạ jawáb meṉ un se kahá, ki Maiṉ bhí tum ko nahíṉ batláúngí, ki kiske iḳhtiyár se maiṉ yih kartá húṉ.

XII. BÁB.

1 Aur wuh un se tamsíloṉ meṉ kahne lagá, ki Ek shaḳhs ne tákistán lagáyá, aur us ke ás pás gherá, aur kolhú ke liye ek jagah khodí, aur ek burj banáyá, aur use bágbánoṉ ko supurd karke pardes gayá. 2 Aur us ne mausim par ek naukar ko un bágbánoṉ ke pás bhejá, táki wuh tákistán ká phal bágbánoṉ se lewe. 3 Par unhoṉ ne use pakaṛke márá, aur ḳhálí háth phir bhejá. 4 Phir us ne dúsre naukar ko un ke pás bhejá, aur unhoṉ ne use sangsár karke us ká sir phoṛá, aur use behurmat karke phir bhejá. 5 Phir us ne ek aur ko bhejá, aur unhoṉ ne use bhí qatl kiyá, aur bahuteroṉ ko; baạzoṉ ko márá, aur baạzoṉ ko már ḍálá. 6 Ab us ká ekhí piyárá beṭá rah gayá thá; áḳhirko us ne use bhí yih kahke un ke pás bhejá, ki We mere beṭe se dabenge. 7 Lekin un bágbánoṉ ne apne diloṉ meṉ kahá, ki Yih wáris hai, áo use qatl kareṉ, to mírás hamárí ho jáegí. 8 Tab unhoṉ ne use pakṛá, aur qatl karke tákistán ke báhar phenk diyá. 9 So tákistán ká málik kyá karegá? Wuh áwegá, aur un bágbánoṉ ko már ḍálegá, aur tákistán auroṉ ko sompegá. 10 Kyá tum ne yih likhá nahíṉ paṛhá, ki Wuh patthar, jise miạmároṉ ne nápasand kiyá, wuh kone ká sirá ho gayá, 11 Ḳhudáwand se yih húá, aur hamárí nazar meṉ ạjíb hai? 12 Tab unhoṉ ne cháhá, ki use pakaṛ leṉ, par logoṉ se ḍare; kyúnki we jánte the, ki us ne yih tamsíl un ke haqq meṉ kahí; aur we use chhoṛke chale gae.

13 Aur unhoṉ ne baạze Farísoṉ aur Herodíoṉ ko us ke pás bhejá, ki use us kí

bátoŋ meŋ phansáweŋ. 14 We áke us se kahne lage, ki Ai ustád, ham jánte haiŋ ki tú sachchá hai, aur tujhko kisí kí parwá nahíŋ; kyúnki tú ádmioŋ kí súrat par nazar nahíŋ kartá, balki Ḳhudá kí ráh rástí se batlátá hai: Qaisar ko mahsúl dená rawá hai, yá nahíŋ? kyá ham deweŋ yá na deweŋ? 15 Us ne unká makr maạlúm karke unheŋ kahá, ki Tum kyúŋ merá imtihán karte ho? 16 Ek dínár mere pás láo, ki maiŋ use dekhúŋ. Jab we láe, us ne unheŋ púchhá, ki Yih kis kí súrat aur kis ká sikka hai? Unhoŋ ne kahá, ki Qaisar ká. 17 Yusúạ ne jawáb meŋ unheŋ kahá, ki Jo Qaisar ká hai, Qaisar ko, aur jo Ḳhudá ká hai, Ḳhudá ko do. Aur we us se hairán húe. 18 Aur Sadúq, jo kahte haiŋ, ki qiyámat nahíŋ, us ke pas áe, aur us se sawál kiyá, 19 Ki Ai ustád, Músá ne hamáre liye likhá hai, ki Agar kisí ká bhái mar jáwe, aur us kí jorú rahe, aur farzand na ho, to us ká bhái us kí jorú ko lewe, aur apne bhái ke liye nasl paidá kare. 20 Pas sát bhái the, aur pahle ne jorú kí, aur beaulád mar gayá. 21 Tab dúsre ne use liyá, aur wuh bhí mar gayá, aur us ká bhí koí farzand na húá, aur waisáhí tísre ne kiyá. 22 Aur un sátoŋ ne use liyá, aur be aulád mar gae. Sab ke píchhe wuh aurat bhí mar gaí. 23 Pas qiyámat meŋ jab we uṭhenge, wuh un meŋ se kis kí jorú hogí? kyúnki wuh sátoŋ kí jorú thí. 24 Yusúạ ne jawáb meŋ unheŋ kahá, Kyá tum is sabab se nahíŋ bhúlte ho, ki kitáboŋ aur Ḳhudá kí qudrat ko nahíŋ jánte ho? 25 Kyúnki jab we murdoŋ meŋ se uṭhenge, to we na byáh karenge, aur na byáhe jáenge, balki ásmání firishtoŋ ke mánind honge. 26 Par kyá tum ne murdoŋ ke uṭhne kí bábat Músá kí kitáb meŋ nahíŋ paṛhá, ki Ḳhudá ne jhárí meŋ se us se kyúnkar kahá, ki Maiŋ Abirahám ká Ḳhudá, aur Izhák ká Ḳhudá, aur Yaạqúb ká Ḳhudá húŋ. 27 Ḳhudá murdoŋ ká nahíŋ, balki zindoŋ ká hai. So tum baṛí bhúl meŋ ho.

28 Aur sáfiroŋ meŋ se ek ne un kí bahs suní, aur dekhkar, ki us ne unheŋ wájibí jawáb diyá, pás áke us se púchhá, ki Sab se baṛá hukm kaun hai? 29 Yusúạ ne use jawáb diyá, ki Sab hukmoŋ se baṛá yih hai, ki Sun, Ai Isráel, ki Ḳhudáwand, hamárá Ḳhudá, ekhí Ḳhudáwand hai; 30 Aur tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko apne sáre dil se, aur apní sárí ján se, aur apní sárí ạql se, aur apne sáre zor se piyár kar: pahlá hukm yih hai. 31 Aur dusrá, jo us kí mánind hai, yih hai, ki Tú apne qaríb ko apne barábar piyár kar. In se baṛá aur koí hukm nahíŋ. 32 Us sáfir ne kahá, Kyá ḳhúb, ai ustád, tú ne sach kahá, ki Ḳhudá Ek hí hai, aur us ke siwá aur koí nahíŋ hai; 33 Aur use sáre dil se, aur sárí ạql se, aur sárí ján se, aur sáre zor se piyár karná, aur qaríb ko apne barábar piyár karná, sab hom aur qurbán se bihtar hai. 34 Jab Yusúạ ne dekhá, ki wuh ạqlmandí se jawáb detá hai, to us se kahá, ki Tú Ḳhudá kí bádsháhat se dúr nahíŋ. Baạd us ke kisí ko us se púchhne kí himmat na rahí.

35 Yusúạ haikal meŋ taạlím deke unheŋ púchhne lagá, ki Sáfir kyúnkar kahte haiŋ, ki Masíh Dáúd ká beṭá hai. 36 Kyúnki Dáúd ne áphí Rúh i Quds se kahá, ki Ḳhudáwand ne mere Ḳhudáwand ko kahá, ki Tú mere dahne baiṭh, jab tak maiŋ tere dushmanoŋ ko tere páoŋ rakhne kí kursí karúŋ. 37 So Dáúd áp use Ḳhudáwand kahtá hai: phir wuh us ká beṭá kyúnkar hai? Aur sab log ḳhush hoke sunte the.

38 Aur us ne apní taạlím meŋ un ko kahá, ki Sáfiroŋ se ḳhabardár, jo lambe libás meŋ chalná phirná, aur bázároŋ meŋ salámoŋ ko, 39 Aur mahfiloŋ meŋ pahlí kur-

síon aur ziyáfaton men pahlí jagahon ko cháhte hain, 40 Aur bewon ke gharon ko nigalte hain, aur makr se namáz ko daráz karte hain: we ziyáda sazá páwenge.

41 Aur Yusúa bait ul mál ke sámhne baiṭhkar dekh rahá ki log bait ul mál men kyá naqdí ḍálte hain; aur bahut daulatmand bahut ḍálte the. 42 Aur ek muhtáj bewa ne ákar do chhadám, jo milke ek adhelá hotá hai, us men ḍále. 43 Tab us ne apne shágirdon ko buláke kahá, ki Main tum se sach kahtá hún, ki is muhtáj bewa ne un sabhon se, jo bait ul mál men ḍálte hain, ziyáda ḍálá hai; 44 Kyúnki sabhon ne apní ziyádatí se ḍilá, par is ne apní kamtí se sab kuchh, jo us ke pás thá, apní sárí púnjí ḍálí hai.

XIII. BÁB.

1 Jab wuh haikal se báhar játá thá, us ke shágirdon men se ek ne kahá, ki Ai ustád, dekh, kaise patthar aur kaisí imáraten! Yusúa ne jawáb men us se kahá, ki Tú ye baṛí imáraten dekhtá hai? patthar par patthar na chhúṭegí jo ḍháyá na jáegá.

2 Aur jab wuh Zaitún ke pahár par haikal ke sámhne baiṭhá thá, Patthras, aur Yaaqúb, aur Yúhanná aur Andriyás ne nirále men us se arz kí, 3 Ki Hamko batlá, ki yih sab kab hogá; 4 Aur us waqt ká, jab yih sab tamám hogá, kyá nishán hai? 5 Yusúa jawáb men unhen kahne lagá, ki Khabardár, ki koí tumko na bhuláwe. 6 Kyúnki bahutere mere nám par yih kahte áwenge, ki Main hún, aur bahuteron ko bhuláwenge. 7 Aur jab tum laṛáíán aur laṛáíon kí khabar suno, to mat ghabráo; kyúnki in ká honá zurúr hai, par ákhir abhí nahín. 8 Kyúnki qaum par qaum, aur bádsháhat par bádsháhat chaṛhegí, aur jagah ba jagah zalzala honge, aur kál paṛenge, aur fasád honge. Ye áfaton ke shurúa hain. 9 Tum khabardár raho! kyúnki we tumko majlison aur mahfilon ke hawála karenge, aur tum par már paṛegí, aur tum mere wáste hákimon aur bádsháhon ke áge pahuncháe jáoge, táki un par gawáhí howe. 10 Aur zurúr hai, ki pahle sab qaumon men khushkhabarí kí manádí kí jáwe. 11 Par jab we tumko pakaṛke le jáwen, to jawáb dene kí fikr áge se mat karo, aur na áge se socho, balki jo kuchh tum par us ghaṛí ishára kiyá jáwe, soí kaho; kyúnki kahnewále tum nahín ho, balki Rúh i Quds. 12 Tab bháí bháí ko, aur báp laṛke ko qatl ke wáste pakaṛwáegá, aur laṛke má báp ká sámhná karenge, aur unhen qatl karwáenge. 13 Aur mere nám ke wáste sab tumháre dushman honge. Par jo ákhir tak sabr karegá, wuhí naját páwegá. 14 Aur jab tum gáratgar kí makrúhát, jahán nahín cháhiye, khaṛí dekho (paṛhnewálá gaur kare!) tab jo Yahúdáh men howen, paháṛon par bhágen; 15 Aur jo koṭhe par howe, so na utre, ki ghar se kuchh le jáwe; 16 Jo khet par howe, so apní poshák uṭhá lene ko na phire. 17 Par afsos un par, jo un dinon men peṭwáliáu aur dúdh pilánewálíán hain. 18 So duá mángo, ki tumhárá bhágná jáṛe men na howe. 19 Kyúnki un dinon men aisá dukh hogá, jaisá khilqat kí ibtidá se, jo Khudá ne khalq kí, abtak na húá, aur phir kabhí na hogí. 20 Aur agar Khudawand un dinon ko na ghaṭátá, to koí insán na bachtá; lekin maqbúlon ke wáste, jinhen us ne barguzída kiyá hai, un dinon ko ghaṭáyá hai. 21 Agar us waqt koí tum se kahe, ki Dekho, Masíh yahán, yá dekho wahán hai, to sach mat jáno; 22 Kyúnki jhúṭhe Masíh aur jhúṭhe nabí uṭhenge, aur nishán aur karámát dikhláenge, ki agar ho saktá, to barguzídon ko bhí bhuláte. 23 Par tum khabardár! dekh main ne tumko sab kí peshkhabarí dí hai.

24 Lekin un dinon men us dukh ke baạd súraj andherá hojáegá, aur chánd apná ujálá na degá, 25 Aur ásmán ke sitáre girenge, aur ásmán kí qúwaten hilengí, 26 Aur us waqt log Insán ke Beṭe ko bádalon men baṛí qudrat aur jalál ke sáth áte dekhenge; 27 Aur us waqt wuh apne firishton ko bhejegá, aur apne barguzídon ko cháron hawáon se, zamín ke sire se ásmán ke sire tak jamạ karegá.

28 Par anjír ke daraḳht se tamsíl síkho. Jab us kí ḍálíán naram hotín, aur patte nikalte hain, tum jánte ho, ki garmí nazdík hai. 29 Waisáhí tum bhí, jab dekho, ki ye chízen wuqúạ men áne lagín, to jáno, ki wuh nazdík, hán darwáze par hai. 30 Main tum se sach kahtá hún, ki Is zamáne ke log na guzrenge, jab tak yih sab na howe. 31 Ásmán aur zamín ṭal jáenge, par merí báten na ṭalengí. 32 Par us din aur us ghaṛí kí ḳhabar kisí ko nahín hai, na ásmání firishton ko, na Beṭe ko, magar faqat Báp ko. 33 Ḳhabardár, jágte raho, aur duá karo; kyúnki tum nahín jánte, ki waqt kab hai. 34 Jaisá ek ádmí ne dúr ká safar karne ko apná ghar chhoṛá, aur apne naukaron ko muḳhtár karke har ek ko us ká kám diyá, aur darbán ko jágne ká hukm kiyá: 35 So tum bhí jágte raho, kyúnki tum nahín jánte, ki ghar ká málik kab áwegá, shám ko yá ádhí rát, yá murg ke báng dete waqt, yá subh ko: 36 Na ho ki wuh achának ákar tumko sote páwe. 37 Jo kuchh main tum se kahtá hún, so sabhon se kahtá hún, ki Jágte raho!

XIV. BÁB.

1 Aur do din ke baạd fasah aur íd i fatír pahunchí: aur sardár káhin aur sáfir tadbír kar rahe the, ki use kisí tarah híla se pakaṛke qatl karen. 2 Áḳhir ko unhon ne kahá, ki Íd men nahín, aisá na ho ki logon men hangáma howe.

3 Aur jab wuh Baitạniya men Samạún koṛhí ke ghar men kháne baiṭhá, ek ạurat jaṭámásí ká beshqímat achchhá itr albasrí itrdán men láí, aur us albasrí itrdán ko kholkar us ke sir par ḍhálá. 4 Tab baạze apne dil men ázurda hokar kahne lage, ki Itr kí yih barbádí kis wáste hai? 5 Kyúnki yih itr tín sau dínár ko bik saktá, aur garíbon ko diyá já saktá; aur we us ạurat ko malámat karne lage. 6 Par Yusúạ ne kahá, ki Use jáne do: kyún use dukh dete ho? us ne mujh se achchhá sulúk kiyá hai. 7 Kyúnki muhtáj hamesha tumháre sáth hain, aur jab cháho, unhen ḳhairát de sakte ho; par main hamesha tumháre sáth nahín hún. 8 Jo kuchh wuh kar sakí, so kar chukí; us ne sabqat karke mere badan ko dafn ke liye muạttar kiyá hai. 9 Main tum se sach kahtá hún, ki Tamám jahán men, jahán kahín is ḳhushḳhabarí kí manádí kí jáegí, wahán yih bhi, jo us ne kiyá hai, us kí yádgárí ke liye kahá jáegá.

10 Aur un bárah men se ek Yahúdáh Insqaryat sardár káhinon ke pás gayá, ki use un ke háth men pakaṛwá dewe. 11 We yih sunke ḳhush húe, aur use rúpiya dene ká qaul kiyá. Us waqt se wuh sochne lagá, ki kis tarah qábú páke use pakaṛwáe.

12 Aur Íd i fatír ke pahle din, jab log fasah zabh karte the, us ke shágirdon ne us se púchhá, ki Tú kahán cháhtá hai, ki ham jáke fasah ká khána tere liye taiyár karen? 13 Tab us ne apne shágirdon men se do ko, yih kahke, bhejá, ki Shahr men jáo, aur wahán ek shaḳhs pání ká ghaṛá liyá húá tumko milegá, us ke píchhe chale jáo. 14 Aur jis makán men wuh jáwe, tum us ghar ke málik se

kaho, ki Ustád kahtá hai, ki Wuh makán kaháṉ hai, jaháṉ maiṉ apne shágirdoṉ ke sáth fasah kháúṉ? 15 Wuh ek baṛá bálákhána árásta aur taiyár tumheṉ dikháwegá, waháṉ hamáre liye taiyárí karo. 16 Tab us ke shágird chale gae, aur shahr meṉ pahunchkar us ke kahne ke muwáfiq páyá, aur fasah ko taiyár kiyá.

17 Jab shám húí, wuh bárah ke sáth áyá; 18 Aur jab we kháne ko baiṭhe, Yusúạ ne kahá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki tum meṉ se ek, jo mere sáth khátá hai, mujh ko pakaṛwáegá. 19 Tab we bahut dilgír húe, aur ek ek karke us se púchhne lage, ki Kyá maiṉ húṉ? aur dúsrá bolá, Kyá maiṉ húṉ? 20 Us ne jawáb deke unheṉ kahá, ki Wuh bárah meṉ se ek hai, jo mere sáth tabáq meṉ apná háth ḍáltá hai. 21 Insán kí Betá to rawána hotá hai jis tarah us ke haqq meṉ likhá hai; par afsos us ádmí par, jis ke háth se Insán ká Beṭá pakaṛwáyá játá hai; agar wuh ádmí paidá na hotá, to us ke liye achchhá thá!

22 Aur jab we khá rahe the, Yusúạ ne roṭí lí, aur barakat mángkar toṛí, aur apne shágirdoṉ ko deke kahá, ki Leo, kháo! yih merá badan hai. 23 Aur us ne piyála liyá, aur shukr karke unheṉ diyá, aur un sabhoṉ ne us se piyá. 24 Aur us ne unheṉ kahá, ki Yih naye ạhd ká merá lahú hai, jo bahutoṉ ke liye baháyá játá hai. 25 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Maiṉ áb i angúr, jis din tak ki Ḳhudá kí bádsháhat meṉ use nayá na píúṉ, phir na píúngá.

26 Aur we zabúr gáke Zaitún ke paháṛ par gae. 27 Tab Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Tum sab áj kí rát mujh se ṭhokar kháoge: kyúnki likhá hai, ki Maiṉ charwáhe ko márúngá, aur bheṛeṉ chhitrí jáengí; 28 Lekin apne jí uṭhne ke baạd maiṉ tum se áge Jalíl ko jáúngá. 29 Tab Patthras ne use kahá, Agarchi sab ṭhokar kháweṉ, tau bhí maiṉ nahíṉ. 30 Yusúạ ne us se kahá, ki Maiṉ tujh se sach kahtá húṉ, kí Áj kí rát us se pahle ki murg do bár báng dewe, tú tín bár merá inkár karegá. 31 Us ne ziyáda bajidd hokar kahá, ki Agar tere sáth merá marná zurúr ho, maiṉ terá inkár nahíṉ karúngá. Waisáhí sabhoṉ ne bhí kahá.

32 Aur we ek jagah meṉ, jo Gatsamane kahlátí hai, áe; aur us ne apne shágirdoṉ ko kahá, ki Jab tak maiṉ duá mángúṉ, tum yahíṉ baiṭho. 33 Aur wuh Patthras, aur Yaạqúb, aur Yúhanná ko apne sáth leke hairán aur gamgín hone lagá. 34 Aur un se kahá, ki Merí ján marne tak gamgín hai: tum yahíṉ ṭhaharo, aur jágte raho! 35 Aur wuh ṭhorá áge baṛhke zamín par girá, aur duá mángí, ki Agar ho sake, to yih ghaṛí mujh se ṭal jáe. 36 Aur us ne kahá, ki Abá, ai Báp, sab kuchh tujh se ho saktá hai! yih piyála mujh se ṭál de; tis par bhí na jaisá maiṉ, balki jaisá tú cháhtá hai. 37 Phir wuh áyá, aur unheṉ sote páyá, aur Patthras ko kahá, ki Ai Samạún, tú sotá hai? kyá tú ek ghaṛí ján na saká? 38 Jágo, aur duá karo, naho ki tum imtihán meṉ paṛo! rúh to mustạidd hai, par jism sust. 39 Aur wuh phir gayá, aur duá mángí, aur wehí báteṉ kahíṉ. 40 Aur wuh phirá, aur unheṉ sote páyá, kyúnki un kí ánkheṉ níud se bhárí thíṉ, aur we na jánte the, ki use kyá jawáb deweṉ. 41 Aur wuh tísre bár áyá, aur unheṉ kahá, ki Ab sote raho, aur árám karo! bas hai! waqt á pahunchá: dekho, Insán ká Beṭá gunahgároṉ ke háth meṉ pakaṛwáyá játá hai; 42 Uṭho, ham chaleṉ! Dekho, pakaṛwánewálá pahunchtá hai!

43 Aur wuh kahtá hí thá ki filfaur un bárah meṉ se ek, Yahúdáh, aur us ke sáth sardár káhinoṉ aur sáfiroṉ, aur Buzurgoṉ kí taraf se ek baṛá amboh talwáreṉ aur láṭhiáṉ leke áe, jin ko pakaṛwánewále ne yih patá diyá thá, 44 Ki Jis ko maiṉ

chúmúu, wuhí hai, tum use pakar lo, aur ḳhabardárí se le jáo. 45 Wuh átehí us ke pás gayá, aur kahá, ki Rabbí, rabbí; aur use chúmá. 46 Tab háth lagáke unhou ne use pakar liyá. 47 Aur un meu se jo waháu khare the, ek ne talwár khínchkar sardár káhin ke naukar ko lagái, aur us ká kán urá diyá.

48 Tab Yusúạ unheu kahne lagá, ki Tum mere pakarne ko, jaisá chor ke liye, talwáreu aur láṭhíáu leke nikle ho. 49 Maiu to roz roz tumháre pás haikal meu taạlím detá thá, tum ne mujh ko na pakrá; lekin kitábou ká púrá honá zurúr hai. 50 Tab we sab use chhorkar bhág gae. 51 Aur faláná jawán us ke píchhe chalá, jo apne nange badan par súti chádar pahiná thá; aur jawánou ne use pakrá, 52 Par wuh súti chádar unke háth meu chhorkar nangá bhágá. 53 Aur we Yusúạ ko sardár káhin ke pás, jaháu sab bare káhin aur Buzurg aur sáfir jamạ húe the, le gae. 54 Aur Patthras dúr se us ke píchhe sardár káhin ke dálán meu chalá áyá, aur naukarou ke sáth baiṭhkar ág tápne lagá.

55 Aur sardár káhin aur tamám Majlis qatl karne ko Yusúạ par gawáhí ḍhúnḍhte the, par na pái. 56 Agarchi bahutou ne us par jhúṭhí gawáhi dí, par un kí gawáhíáu na miltí thíu. 57 Tab baạzou ne uṭhkar us par yih jhúṭhí gawáhí dí, 58 Ki Ham ne use kahte suná, ki Maiu is haikal ko, jo háth kí banái húí hai, ḍháúngí, aur tín din meu ek dúsrí ko, jo háth kí banái húí nahíu, banáúngí. 59 Tis par bhí un kí gawáhí na milí. 60 Tab sardár káhin uṭhá, aur un ke bích meu khará hokar Yusúạ se púchhá, ki Kyá tú kuchh jawáb nahíu detá hai? ye tujh par kyá gawáhí dete haiu? 61 Par wuh chup rahá, aur kuchh jawáb na diyá. Phir sardár káhin ne us se sawál kiyá, aur kahá, ki Kyá tú Masíh us Mubárak ká Beṭá hai? 62 Yusúạ ne kahá, ki Maiu wuh húu; aur tum Insán ke Beṭe ko Alqádir ke dahne baiṭhte aur ásmán ke bádalou ke sáth áte dekhoge. 63 Tab sardár káhin ne apne kapre pháre, aur bolá, Phir hamko aur gawáh kyá darkár hai? 64 Tum kufr sun chuke! tum ko kyá samajh partá hai? Un sabhou ne fatwá diyá, ki Wuh wájib ul qatl hai. 65 Tab kitne us par thúkne aur us ká munh ḍhámpne aur use ghúnse márne, aur kahne lage, ki Nubúwat kar! Aur piyádou ne háth se use thapere máre.

66 Jab Patthras níche dálán meu thá, sardár káhin kí ek launḍí waháu áí, 67 Aur Patthras ko tápte dekhkar us par ánkh lagái, aur kahá, ki Tú bhí Yusúạ Nazirí ke sáth thá? 68 Par us ne inkár kiyá, aur kahá, ki Maiu nahíu jántá, aur nahíu samajhtá húu, ki tú kyá kahtí hai. Aur wuh báhar sahn meu gayá, aur murg ne báng dí. 69 Aur wuh launḍí us ko phir dekhkar un se, jo házir the, kahne lagí, ki Yih un meu se ek hai. 70 Us ne phir inkár kiyá. Aur thorí der ke baạd phir unhou ne, jo wahán khare the, Patthras ko kahá, ki Tú beshakk un meu se ek hai; kyúnki tú Jalílí hai, aur terí bolí miltí hai. 71 Par wuh laạnat karne aur qasam kháne lagí, ki Maiu us ádmí ko, jis ká zikr tum karte ho, nahíu jántá húu. 72 Aur dúsrí bár murg ne báng dí. Tab Patthras ko Yusúạ kí kahí húí bát yád áí, ki Us se pahle, ki murg do bár báng dewe, tú tín bár merá inkár karegá. Tab wuh zár zár rone lagá.

XV. BAB.

1 Aur jou subh húí, sardár káhinou ne Buzurgou aur sáfirou, aur tamám Majlis ke sáth maslahat kí, aur Yusúạ ko bándhke le gae, aur Pilát ke hawála kiyá. 2 Pilát ne us se púchhá, ki Kyá tú Yahúdíou ká Bádsháh hai? Us ne jawáb meu

use kahá, ki Tú to kahtí hai. 3 Aur sardár káhin us par bahut nálish karne lage. 4 Pilát ne us se phir púchhá, Kyá tú kuchh jawáb nahíṇ detí? Dekh, we tujh par kyá kyá gawáhíáṇ dete haiṇ? 5 Lekin Yusúạ ne kuchh jawáb nahíṇ diyá, yaháṇ tak ki Pilát ne bahut taạjjub kiyá.

6 Aur wuh us íd meṇ un kí ḳhátir ek qaidí ko, jise we cháhte the, chhoṛ detá thá. 7 So waháṇ hangáma karnewáloṇ ke sáth, jinhoṇ ne us hangáme meṇ ḳhún kiyá thá, Bar Abá nám ek qaidí thá. 8 Aur log chilláke us se ạrz karne lage, ki wuh dastúr ke mutábiq un ke liye kare. 9 Tab Pilát ne jawáb deke un se kahá, Kyá tum cháhte ho, ki maiṇ tumháre liye Yahúdíoṇ ke Bádsháh ko chhoṛ dúṇ? 10 Kyúnki us ne maạlúm kiyá, ki sardár káhinoṇ ne hasad se us ko hawála kiyá thá. 11 Par sardár káhinoṇ ne logoṇ ko ubhárá, ki wuh un ke liye Bar Abá ko chhoṛ dewe. 12 Tab Pilát ne phir un se púchhá, Ab tum kyá cháhte ho, ki maiṇ use jise tum Yahúdíoṇ ká Bádsháh kahte ho, kyá karúṇ? 13 We phir chilláe, ki Use salib de! 14 Pilát ne unheṇ kahá, ki Kyúṇ? us ne kyá badí kí hai? Par we ziyáda chilláe, ki Use salíb de! 15 Tab Pilát ne is iráde se, ki logoṇ ko rází kare, un ke liye Bar Abá ko chhoṛ diyá, aur Yusúạ ko koṛe márke hawála kiyá, ki maslúb kiyá jáwe.

16 Aur sipáhí us ko dálán meṇ yaạne darbár meṇ le gae, aur tamám risále ko jamạ kiyá. 17 Tab unhoṇ ne use argawání libás pahináyá, aur kánṭoṇ ká táj sajke us ke sir par rakhá; 18 Aur use salám karne lage, ki Salám, ai Yahúdíoṇ ke Bádsháh! 19 Aur unhoṇ ne narkaṭ se us ke sir par márá, aur us par thúká, aur ghuṭne ṭekke use sijda kiyá. 20 Aur jab we us se ṭhaṭṭhá kar chuke, to us par se argawání libás utárá, aur usí ke kapṛe use pahináe, aur use salib dene ko le chale.

21 Aur unhoṇ ne Sikandar aur Rúfus ke báp Samạún Qúrání ko, jo dihát se áke udhar se guzartá thá, begár pakṛá, ki us kí salíb uṭhá le chale. 22 Aur we use Golgatá yaạne khoprí kí jagah meṇ láe; 23 Aur wain meṇ murr miláke use píne ko diyá, par us ne na piyá. 24 Aur unhoṇ ne use salib par khínchke us ke kapṛe bánṭe, aur qurạ ḍálá, ki kyá kis ko milegí. 25 Aur tísrí sáit thí, jab unhoṇ ne use salíb dí. 26 Aur us ká taqsírnáma us ke úpar likhá gayá, ki YIH YAHU'DI'ONKA' BA'DSHA'H HAI.

27 Aur unhoṇ ne us ke sáth do ḍákúoṇ ko, ek ko us ke dahne aur dúsre ko us ke báyeṇ, salib par khínchá. 28 Tab jo likhá thá, púrá húá, ki Wuh badkároṇ meṇ giná gayá. 29 Aur guzarnewáloṇ ne us kí malámat kí, aur sir hiláke kahá, ki Wáh, tú haikal ko ḍhátá, aur tín din meṇ banátá: 30 Áp ko bachí, aur salib par se utar á! 31 Waisáhí sardár káhinoṇ ne bhí sáfiroṇ ke sáth ápas meṇ ṭhaṭṭhá márte húe kahá, ki Us ne auroṇ ko bacháyá, ápko bachá nahíṇ saktá! 32 Baní Isráel ká Bádsháh Masíh ab salíb par se utar áwe, táki ham dekhke ímán láweṇ? Aur we bhí, jo us ke sáth salíb par khínche gae the, use malámat karte the.

33 Aur jab chhaṭṭhí sáit húí, us tamám mulk par andherá chhá gayá, aur nauwíṇ sáit tak rahá 34 Aur nauwíṇ sáit Yusúạ baṛí áwáz se chilláyá, aur bolá, ki Ilí, Ilí, li má sabaqtání? jis ká tarjuma yih hai, ki Ai mere Ḳhudá, ai mere Ḳhudá, tú ne mujhko kyúṇ chhoṛá? 35 Aur un meṇ se baạze, jo waháṇ khaṛe the, yih sunkar bole, ki Dekho, wuh Iliyáh ko bulátá hai. 36 Aur ek dauṛá, aur isfanj ko sirke se bharke narkaṭ par rakhá, aur yih kahke use chúsne ko diyá, k

Ṭhaharo, ham dekheṉ, kyá Iliyáh us ke chhuṛáne ko áwegí. 37 Phir Yusúą ne baṛí áwáz se chilláke ján dí. 38 Aur haikal ká parda úpar se níche tak phaṭ gayá. 39 Aur súbadár ne, jo us ke sámhne khaṛá thá, use yúṉ chilláte aur ján dete dekhke kahí, ki Beshakk yih shakhs Khudá ká Beṭá thá. 40 Aur ąurateṉ dúr se dekhtí thíṉ, jin meṉ Mariyam Mijdálí, aur chhoṭe Yaąqúb aur Yúsí kí má Mariyam, aur Salúmí thíṉ; 41 Unhoṉ ne bhí Jalíl meṉ us kí pairawí aur khidmat kí thí, aur bahut aur ąurateṉ, jo us ke sáth Yarúsalam ko gaíṉ thíṉ. 42 Jab shám húí, to is wáste ki taiyárí ká din thá, yaąne wuh jo sabt ke áge hai, 43 Rámat ká Yúsuf, jo námwar saláhkár aur Khudá kí bádsháhat ká muntazir thá, áyá, aur himmat se Pilát ke pás jáke Yusúą kí lásh mángí. 44 Pilát ne taąjjub kiyá, ki wuh aisí jaldí se mar gayá, aur súbadár ko buláke púchhá, ki Kyá wuh der se mar gayá? 45 Aur súbadár se maąlúm karke us ne lásh Yúsuf ko dí. 46 Aur us ne sútí kapṛá mol liyá, aur use utárke us meṉ lapeṭá, aur ek qabr meṉ, jo patthar meṉ khodí gaí thí, use rakhá, aur qabr ke munh par ek patthar ḍhalkáyá. 47 Aur Mariyam Mijdálí aur Yúsí kí má Mariyam ne dekhá, ki wuh kaháṉ rakhá gayá hai.

XVI. BAB.

1 Aur jab sabt ká din guzar gayá, to Mariyam Mijdálí, aur Yaąqúb kí má Mariyam, aur Salúmí ne masálih mol liyá, ki áke us par maleṉ. 2 Aur hafte ke pahle din subh sawere, súraj nikalte hí we qabr par áíṉ. 3 Aur ápus meṉ kahne lagíṉ, ki Kaun hamáre wáste us patthar ko qabr ke darwáze se ḍhalkáwegá? 4 Aur jab unhoṉ ne nazar kí, to us patthar ko qabr par se ṭalá húá dekhá, ki bahut baṛá thá. 5 Aur we qabr meṉ gaíṉ, aur ek jawán ko safed libás pahine dahne baiṭhe dekhá; aur we hairán húíṉ. 6 Par us ne un se kahá, ki Tum hairán mat ho! tum Yusúą Nazirí ko, jo maslúb húá, ḍhúnḍhtí ho: wuh jí uṭhá, aur yaháṉ nahíṉ; dekh, yih jagah, jaháṉ unhoṉ ne us ko rakhá thá. 7 Lekin jáo, aur us ke shágirdoṉ aur Patthras ko kaho, ki Wuh tum se áge Jalíl ko játá hai; aur us ke kahne ke muwáfiq tum use waháṉ dekhoge. 8 Aur we nikalkar qabr se bhágíṉ, par hairání aur ghabráhaṭ ne un ko gher liyá; aur unhoṉ ne kisí se kuchh na kahá, kyúnki we ḍartí thíṉ.

9 Aur hafte ke pahle roz wuh sawere uṭhkar pahle Mariyam Mijdálí ko, jis meṉ se us ne sát deo nikále the, nazar áyá. 10 Us ąurat ne jáke us ke sáthioṉ ko, jo kuṛhte aur rote the, khabar dí. 11 Unhoṉ ne sunkar, ki wuh jítá hai, aur us ko dikhláí diyá, báwar na kiyá.

12 Baąd us ke wuh un meṉ se do ko, jo dihát ko chale játe the, dúsrí súrat meṉ nazar áyá: 13 Aur unhoṉ ne jáke báqíoṉ ko khabar dí, par unhoṉ ne un kí báteṉ bhí sach na jáníṉ.

14 Ákhir ko wuh un gyárahoṉ ko, jab we kháne par baiṭhte the, dikhláí diyá, aur un kí beímání, aur dil kí sakhtí par malámat kí, ki we un kí bátoṉ ko, jinhoṉ ne us ke jí uṭhne ke baąd use dekhá thá, yaqín na líe the. 15 Aur us ne unheṉ kahá, ki Tamám dunyá meṉ jáo, aur sab logoṉ ko khushkhabarí sunáo: 16 Jo koí ímán láwe, aur baptismáyá jáwe, naját páwegá; par jo ímán na láwe, us par sazá ká hukm hogá. 17 Aur ímándároṉ ko ye nishán milenge: we mere nám se dewoṉ ko nikálenge, 18 Aur nayí zubánoṉ se bolenge, sámpoṉ ko uṭhá lenge, aur

agar koí qátil chíz píweṇ, to wuh unko zarar na karegí; we bímároṇ par háth rakhenge, to we bhale change ho jáenge.

19 Pas Khudáwand, jab un se kalám kar chuká, ásmán par játá rahá, aur Khudá ke dahne baiṭhá. 20 Par we báhar gae, aur manádí karne lage, aur Khudáwand un kí madad karke pasrau nishánoṇ se kalám ko sábit kartá thá. Ámín.

LU'KA' KI'

LIKHI' HUI' KHUSHKHABARI'.

I. BA'B.

1 Ai Deofile Fázil, Azbas ki bahutoṇ ne kamar bándhí, ki hamárí yaqíniyát ko tartíb se tahrír kareṇ, 2 Jaisá ki unhoṇ ne jo ibtidá se sukhan ke dekhnewále aur khidmatguzár the, ham se bayán kiyá; 3 Munásib jáná gayá, ki maiṇ bhí sire se un sab kí taqlíd i kullí karke kamál durustí se tere liye qalambaud karúṇ, 4 Tá ki tú un bátoṇ kí ján ko, jo tujhe taalím dí gaíṇ haiṇ, ján jáe.

5 Yahúdáh ke bádsháh Herod ke dinoṇ meṇ Abiyáh kí bárídárí meṇ Zikriyáh nám ek káhin thá, jis kí jorú Ilisabaṭ nám Hárún kí beṭioṇ meṇ se thí. 6 We donoṇ Khudá ke huzúr sádiq, aur Khudáwand ke sáre hukmoṇ aur qánúnoṇ par beaib chalnewále the. 7 Aur un ko laṛká na thá, kyúnki Ilisabaṭ bánjh thí, aur donoṇ bahut din ke the.

8 Aur aisá húá ki jab wuh Khudá ke huzúr apne pahre kí bárí par káhin ká kám kartá thá, 9 Kahánat ke dastúr ke muwáfiq us ko khushbúí jaláná paṛá. 10 So wuh Khudáwand kí haikal meṇ gayá, aur logoṇ kí sárí jamáat khushbúí jaláte waqt báhar duá kar rahí. 11 Tab use Khudáwand ká firishta khushbúí jaláne ke maqám ke dahne khaṛá húá nazar áyá. 12 Zikriyáh us ko dekhkar ghabráyá, aur ḍar gayá. 13 Par firishte ne use kahá, ki Ai Zikriyáh, mat ḍar! kyúnki terí duá suní gaí, aur terí jorú Ilisabaṭ tujh se beṭá janegí, aur tú us ká nám Yúhanná rakhná. 14 Aur tujhe khushnúdí aur khursandí hogí, aur bahutere us kí paidáish se shádmán honge; 15 Kyúnki wuh Khudáwand kí nazar meṇ buzurg hogá, aur na waiṇ na koí nasha píegá, balki apní má ke peṭ hí se Rúh i Quds se bhar jáegá. 16 Aur wuh baní Isráel meṇ se bahutoṇ ko Khudáwand un ke Khudá kí taraf pheregá. 17 Aur wuh us ke huzúr meṇ Iliyáh kí rúh aur qudrat ke sáth áge jáegá, ki báp dádoṇ ke dil ko auládpar phere, aur náfarmánbardároṇ ko sádiqoṇ kí dánáí meṇ phir láwe, ki Khudáwand ke liye ek durust guroh taiyár kare. 18 Tab Zikriyáh ne firishte ko kahá, ki Maiṇ kis bát se yih jánúṇ? kyúnki maiṇ búṛhá húṇ, aur merí jorú bahut din kí hai. 19 Firishte ne jawáb meṇ use kahá, ki Maiṇ Jabriel húṇ, jo Khudá ke huzúr meṇ khaṛá húṇ, maiṇ bhejá gayá, ki tujh se kalám karúṇ, aur yih khushkhabarí tere pás pahuncháúṇ: 20 Aur dekh, tú gúngí hojáegí, aur jis din tak yih bát na howe, bol na sakegá, is liye ki tú ne merí bátoṇ ko, jo apne waqt par púrí hongí, sach na jáná. 21 Aur log Zikriyáh kí ráh dekhte, aur haikal meṇ us ke der karne se taajjub karte the. 22 Jab wuh báhar áyá, aur un

se bol na sakí; tab we ján gae, ki us ne haikal meu rúyá dekhá; aur wuh un se ishára kartá thá, aur gúngá rah gayá.

23 Aur aisá húá ki jab us kí ḳhidmat ke din púre húe, wuh apne ghar gayá. 24 Aur un dinou ke baạd us kí jorú Ilisabạ hámila húí. 25 Aur us ne pánch mahíne tak apne taíu yih kahke chhipáyá, ki Jin dinou meu Ḳhudáwand ne mujh par nazar kí, mere sáth aisá kiyá, tá ki logou meu se merí sharmindagí dúr kare.

26 Aur chhaṭhweu mahíne Jabriel firishta Ḳhudá kí taraf se Jalíl kí Nazirat nám ek shahr meu bhejá gayá, 27 Ek kunwárí ke pás, jo Yúsuf nám Dáúd ke ḳhándán ke ek mard kí mangetar thí; aur us kunwárí ká nám Mariyam thá. 28 Us firishte ne us pás áke kahá, ki Ai pasandída, salám! Ḳhudáwand tere sáth, tú ạuratou meu mubárak hai. 29 Par wuh use dekhkar us kí bát se ghabráí, aur sochne lagí, ki Yih kaisí salám hai? 30 Tab firishte ne use kahá, ki Ai Mariyam, mat ḍar; ki tú Ḳhudá ke pás azíz húí. 31 Aur dekh, tú hámila hogí, aur beṭá janegí, aur us ká nám Yusúạ rakhná. 32 Wuh buzurg hogá, aur Al'láh Tạálá ká Beṭá kahláegá: aur Ḳhudáwand Ḳhudá us ke Báp Dáúd ká taḳht use degá. 33 Aur wuh hamesha tak Yaạqúb ke gharáne par bádsháhat karegá; aur us kí bádsháhat ká áḳhir na hogá. 34 Tab Mariyam ne firishte se kahá, ki Yih kyúnkar hogá, jis hál meu maiu mard ko nahíu jántí? 35 Firishte ne jawáb meu use kahá, ki Rúh i Quds tujh par utregí, aur Al'láh Tạálá kí qudrat ká tujh par sáya hogá: is sabab se jo Quddús tujh se paidá hogá, Ḳhudá ká Beṭá kahláwegá. 36 Aur dekh, terí rishtadár Ilisabạ ko bhí buṛhápe meu beṭá honewálá hai, aur yih us ká, jo bánjh kahlátí thí, chhaṭhwáu mahína hai. 37 Kyúnki Ḳhudá ke áge kuchh námumkin nahíu hai. 38 Mariyam ne kahá, Dekh, Ḳhudáwand kí bandí; mujh par tere kahne ke muwáfiq howe. Tab firishta us ke pás se chalá gayá.

39 Aur Mariyam un dinou meu uṭhkar jaldí se kohistán meu Yahúdáh ke ek shahr ko gaí. 40 Aur Zikriyáh ke ghar meu dáḳhil hoke Ilisabạ ko salám kiyá. 41 Aur aisá húá ki jab Ilisabạ ne Mariyam ká salám suná, laṛká us ke peṭ meu uchhal paṛá. 42 Aur Ilisabạ Rúh i Quds se bharjáke buland áwáz se chilláke bolí, ki Auratou meu tú mubárak hai; aur mubárak hai tere peṭ ká phal! 43 Mere liye yih kyúnkar húá, ki mere Ḳhudáwand kí má mujh pás áí? 44 Kyúnki dekh, tere salám kí áwáz jonhí mere kán tak pahunchí, laṛká mere peṭ meu ḳhushí se uchhal paṛá. 45 Aur mubárak wuh, jo ímán láí; kyúnki jo Ḳhudáwand kí taraf se use kahá gayá, púrá hogá.

46 Mariyam bolí, Merí ján Ḳhudá kí taạzím kartí, 47 Aur merí rúh apne bachánewále Ḳhudá par faḳhr kartí hai; 48 Ki us ne apní bandí kí ájizí par nazar kí; kyúnki dekh, is waqt se har zamáne ke log mujh ko mubárak kahenge. 49 Kyúnki Alqádir ne mujh par baṛá ihsán kiyá; quddús hai us ká nám; 50 Aur us kí mihrbání un par, jo us se ḍarte haiu, pusht dar pusht hai. 51 Wuh apne háth ká zor dikhátá, aur magrúrou ko un ke dil ke ḳhiyál se pareshán kartá hai. 52 Wuh bahádurou ko taḳhtou se utártá, aur chhoṭou ko buland kartá hai. 53 Wuh bhúkhou ko achchhí chízou se ásúda kartá, aur daulatmandou ko ḳhálí háth bhejtá hai. 54 Wuh apne fazl ko, jo Abirahám aur us kí aulád par hamesha tak hai, yád karke, apne bande Isráel ko sambháltá hai, 55 Jaisá us ne hamáre báp dádou se kahá. 56 Aur Mariyam tín mahíne ke qaríb us ke sáth rahke phir apne ghar gaí.

57 Ab Ilisabạ ke janne ká waqt pahunchá, aur wuh ek beṭá janí. 58 Aur us ke parosíoṇ aur rishtadároṇ ne suná, ki Ḳhudáwand ne us par baṛí mihrbání kí, aur unhoṇ ne us ke sáth ḳhushí kí. 59 Aur yúṇ húá ki jab we áṭhweṇ din laṛke ká ḳhatna karne áe, us ká nám Zikriyáh, jo us ke báp ká thá, rakhne lage. 60 Par us kí má ne jawáb meṇ kahá, ki Nahíṇ, balki wuh Yúhanná kahláwegá. 61 Unhoṇ ne use kahá, ki Tere gharáne meṇ kisí ká yih nám nahíṇ. 62 Tab unhoṇ ne us ke báp kí taraf ishára kiyá, ki wuh us ká kyá nám rakhá cháhtá hai. 63 Us ne taḳhtí mangáke likhá, ki Yúhanná us ká nám hai. Aur sabhoṇ ne taạjjub kiyá. 64 Aur usí dam us ká munh aur zubán khul gaí, aur wuh bolkar Ḳhudá kí sitáish karne lagá. 65 Tab sáre ás pás ke rahnewáloṇ ko dahshat lagí, aur Yahúdáh ke tamám kohistán meṇ in sab bátoṇ kí shuhrat húí. 66 Aur sabhoṇ ne, jo sunte the, apne dil meṇ sochkar kahá, ki Yih kaisá laṛká hogá? Aur Ḳhudáwand ká háth us par thá.

67 Aur us ká báp Zikriyáh Rúh i Quds se bhar jáke nubúwat karne lagá, 68 Ki Hamd Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ko, ki wuh apne logoṇ par rahm kí nazar karke unheṇ chhuṛáyá, 69 Aur hamáre liye naját ká síng apne bande Dáúd ke gharáne se barpá kiyá, 70 Jaisá us ne apne pák nabíoṇ kí maạrifat se jo ibtidá i álam se hote áe, kahá: 71 Ki hamko sab dushmanoṇ aur muḳhálifoṇ ke háth se bacháwe, 72 Táki hamáre báp dádoṇ par mihrbání kare, aur apne muqaddas ạhd ko yád rakhe, 73 Yạane us qasam ko, jo us ne hamáre báp Abi-rahám se kí, 74 Ki wuh hamko yih degá, ki apne dushmanoṇ ke háth se chhuṭke, 75 Umr bhar us ke áge pákí aur sachái se beḳhauf us kí bandagí kareṇ. 76 Aur, ai laṛke, tú Al'lih Taạlá ká nabí kahláwegá, kyúnki tú Ḳhudáwand ke áge jáegá, ki us kí ráh ko taiyár kare, 77 Ki us ke logoṇ ko naját kí ráh batáwe jis meṇ un ke gunáhoṇ kí muáfí howe, 78 Jo hamáre Ḳhudá kí dardmandí aur rahmat se hai, jin ke sabab subh kí roshní bulandí se ham par chamkí, 79 Ki wuh un ko, jo táríkí aur zill i maut meṇ baiṭhe haiṇ, roshan kare, tá ki ham salámatí kí ráh par qadam máreṇ, 80 Aur wuh laṛká baṛhtí, aur rúh meṇ qúwat pátá gayá, aur apne taín baní Isráel par záhir karne ke din tak bayábánoṇ meṇ rahá kiyá.

II. BÁB.

1 Aur un dinoṇ meṇ yúṇ húá ki Qaisar Augustus ká farmán niklá, ki har bastí ke logoṇ ke nám likhe jáweṇ. 2 Yih pahlí ismnawísí us waqt húí, jab Qurinius Súriya ká hákim thá. 3 Aur harek apne apne shahr ko nám likháne chalá. 4 Yúsuf bhí is liye ki wuh Dáúd ke gharáne aur aulád se thá, Jalíl ke shahr Nazirat se Yahúdáh meṇ Dáúd ke shahr ko, jo Baitlahm kahlátá hai, gayá, 5 Táki apní mangetar Mariyam ke sáth, jo hámila thí, nám likháwe, 6 Aur aisá húá ki jab we waháṇ the, us ke janne ke din púre húe, 7 Aur wuh apná pahlauṭá beṭá janí, aur us ko kapṛe meṇ lapeṭkar charní meṇ rakhá, kyúnki un ko sará meṇ jagah na milí.

8 Aur us mulk meṇ charwáhe the, jo maidán meṇ rahte the, aur rát ko apne galle kí nigáhbání karte the. 9 Aur dekho, ki Ḳhudáwand ká firishta un ko dikhláí diyá, aur Ḳhudáwand ká jalál un ke chaugird chamká, aur we niháyat ḍar gae. 10 Tab firishte ne unheṇ kahá, ki Mat ḍaro, kyúnki dekho, meiṇ baṛí ḳhushí kí, jo sab logoṇ ke liye hai, tumko ḳhabar detá húṇ. 11 Kyúnki Dáúd ke shahr meṇ

áj tumháre liye ek bachánewálá paidá húá, wuh Masíh Ḳhudáwand hai. 12 Aur tumháre liye yih patá hai, ki tum us laṛke ko kapre meṇ lapeṭá charní men rakhá húá páoge. 13 Aur ekbárgí us firishte ke sáth ásmání lashkar kí ek guroh Ḳhudá kí sitáish kartí, aur yih kahtí, záhir húí, 14 Ḳhudá ko ásmán par taaríf, aur zamín par salámatí, aur ádmíoṇ se razámandí howe.

15 Aur aisá húá ki jab firishte un ke pás se ásmán par gae, charwáhe ápus meṇ kahne lage, ki Ao, ham ab Baitlahm ko jáweṇ, aur us bát ko, jo húí hai, jis kí ḳhabar Ḳhudáwand ne hamko dí, dekheṇ. 16 Tab unhoṇ ne jaldí jáke Mariyam aur Yúsufko aur us laṛke ko charní meṇ rakhá páyá; 17 Aur dekhke us bát ko, jo laṛke ke haqq meṇ un se kahí gaí thí, phailáyá. 18 Aur sab sunnewáloṇ ne un bátoṇ se, jo charwáhoṇ ne unheṇ kahíṇ, taạjjub kiyá. 19 Aur Mariyam in sab bátoṇ ko yád rakhkar apne dil meṇ sochtí rahí. 20 Aur charwáhe un sab bátoṇ ke wáste, jo unhoṇ ne suníṇ aur dekhíṇ, Ḳhudá kí hamd aur sitáish karte húe chale gae.

21 Aur áṭhweṇ din, jab laṛke ká ḳhatna húí, us ká nám Yusúạ rakhá gayá, jo us se pahle ki wuh peṭ meṇ paṛá, firishte ne rakhá thá.

22 Aur jab Músá kí tauret ke muwáfiq us ke pák hone ke din púre húe, we us laṛke ko Yarúsalam meṇ láe, tá ki Ḳhudáwand ke áge házir kareṇ: 23 Jaisá ki Ḳhudáwand kí tauret meṇ likhá hai, ki Harek pahlautá beṭá Ḳhudáwand ko nazar kiyá jáegá, 24 Aur Ḳhudáwand kí tauret ke hukm ke muwáfiq qumrí ká ek joṛá, yá kabútar ke do bachche qurbán kareṇ.

25 Aur dekho, ki Yarúsalam meṇ Samạún nám ek shaḳhs thá, jo sádiq aur díndár aur Isráel kí tasallí ká muntazir thá, aur Rúh i Quds us par thí. 26 Aur us ko Rúh i Quds se ḳhabar húí, ki wuh jab tak Ḳhudáwand ke Masíh ko na dekh le, maut ko na dekhegá. 27 Wuh Rúh kí hidáyat se haikal meṇ áyá, aur jis waqt má báp us laṛke Yusúạ ko andar láte the, tá ki us ke liye tauret ke hukm ke muwáfiq kareṇ, 28 Us ne use apne háthoṇ par uṭhá liyá, aur Ḳhudá kí sitáish karke kahá, 29 Ki Ai Ḳhudáwand, ab tú apne bande ko apne qaul ke muwáfiq salámatí se ruḳhsat detá hai; 30 Kyúnki merí ánkhoṇ ne terí naját dekhí, 31 Jo tú ne sab logoṇ kí nazar meṇ taiyár kí hai, 32 Qaumoṇ kí roshní ke liye ek núr, aur apní guroh Isráel ke liye jalál. 33 Tab Yúsuf aur Yusúạ kí má ne un bátoṇ se, jo us ke haqq meṇ kahí gaíṇ, taạjjub kiyá. 34 Aur Samạún ne unheṇ mubárakbádí dí, aur us kí má Mariyam ko kahá, ki Dekh, yih Isráel meṇ bahutoṇ ke girne aur uṭhne ke liye, aur muḳhálafat ke nishán ke wáste rakhá húá hai, tá ki bahut diloṇ ke ḳhiyál khul jáweṇ; 35 Aur terí ján se bhí talwár guzregí.

36 Aur Yasar ke gharáne se Hannah nám Fanúel kí beṭí ek nabiya thí: wuh bahut din kí thí, aur apne kunwárípane se sát baras tak ek ḳhasam ke sáth nikáh kiyá thá; 37 Aur baras chaurásí ek se bewa thí; wuh haikal se judá na hoke rát din roza aur namáz se bandagí kartí thí. 38 Us ne usí ghaṛí ákar Ḳhudáwand ká shukr kiyá, aur un sab ko, jo Yarúsalam meṇ naját kí ráh dekhte the, us ke haqq meṇ kahá.

39 Aur jab we Ḳhudáwand kí sharíạt ke muwáfiq sab kám kar chuke, to Jalíl meṇ apne shahr Názirat ko phire. 40 Aur laṛká baṛhá, aur rúh meṇ zoráwar húá, aur hikmat se bhar gayá, aur Ḳhudá ká fazl us par thá.

41 Aur us ke má báp har baras íd i fasah meŋ Yarúsalam ko játe the. 42 Aur jab wuh bárah baras ká húá, we íd ke dastúr ke muwáfiq Yarúsalam ko gae. 43 Aur jab we un dinoŋ ko púrá karke phirne lage, larká Yusúa̤ Yarúsalam meŋ rah gayá; aur Yúsuf aur us kí má ne na jáná, 44 Balki samjhe, ki wuh qáfile meŋ hai, aur ek manzil jáke use qarábtíoŋ aur ján pahchánoŋ meŋ ḍhúnḍhne lage, 45 Aur na pákar us kí talásh meŋ Yarúsalam ko phire. 46 Aur aisá húá ki unhoŋ ne tín roz ke baa̤d use haikal meŋ ustádoŋ ke bích baiṭhe húe un kí sunte, aur un se sawál karte páyá. 47 Aur sab, jo us kí sunte the, us kí a̤ql aur us ke jawáboŋ se mutaa̤jjib húe. 48 Aur we use dekhkar hairán húe, aur us kí má ne use kahá, ki Ai larke, kis wáste tú ne ham se aisá kiyá? dekh terá báp aur maiŋ kuṛhte húe tujhe ḍhúnḍhte the. 49 Us ne unheŋ kahá, Kyúŋ tum mujhe ḍhúnḍhte the? kyá tum nahíŋ jánte, ki mujhe zurúr hai, ki us meŋ, jo mere báp ká hai, rahúŋ? 50 Par we us bát ko, jo us ne unheŋ kahí, na samjhe. 51 Aur wuh un ke sáth rawána hokar Nazirat meŋ áyá, aur un ká farmánbardár húá. Aur us kí má ne sab báteŋ apne dil meŋ rakhíŋ. 52 Aur Yusúa̤ hikmat, aur qadd, aur Ḳhudá aur ḳhalq ke pás fazl meŋ baṛh gayá.

III. BAB.

1 Tiberius Qaisar kí saltanat ke pandrahweŋ baras, jab Pantú Pilát Yahúdáh ká hákim, aur Herod Jalíl kí chauthái ká sardár, aur us ká bhái Filip Itúriya kí chauthái aur Trakhonis ke mulk ká sardár, aur Lusániyá Abilene kí chauthái ká sardár thá; 2 Aur Hanná aur Kayafá sardár káhin the, Ḳhudá ká kalám bayábán meŋ Zikriyáh ke beṭe Yúhanná par utrá. 3 Aur wuh Yardan ke sáre ás pás ke mulk meŋ áke gunáhoŋ kí muáfí ke liye tauba ke baptismá kí manádí karne lagá; 4 Jaisá Yasa̤iyáh nabí kí kitáb meŋ likhá hai, ki Munádí kí áwáz hai: Bayábán meŋ Ḳhudawand kí ráh ko banáo, aur us kí sídhí saṛak karo. 5 Har ek gaṛhá bhará jáegá, aur har paháṛ aur ṭílá past kiyá jáegá, aur jo teṛhá hai, sídhá, aur jo behaṛ hai achchhí ráh banegí. 6 Tab har insán Ḳhudá kí naját dekhegá.

7 Aur us ne logoŋ ko, jo nikle the, ki us se baptismáe jáweŋ, kahá, ki Ai sámpoŋ ke bachcho! tumheŋ kisne ánewále gazab se bhágná batáyá? 8 Pas tauba ke láiq phal láo; aur apne dil meŋ mat kaho, ki Abirahám hamárá báp hai. 9 Kyúnki maiŋ tumheŋ kahtá húŋ, ki Ḳhudá Abirahám ke liye in patthroŋ se aulád uṭhá saktá hai. 10 Par abhí daraḳhtoŋ kí jaṛ par kulháṛí lagí hai; pas jo daraḳht achchhe phal nahíŋ látá, káṭá aur ág meŋ ḍálá játá hai. Tab logoŋ ne us se púchhá, ki Ham kyá kareŋ? 11 Us ne jawáb meŋ un se kahá, ki Jis ke do kurte hoŋ, us ko, jis ke pás nahíŋ hai, bánṭ de; aur jis pás kháne ko ho, wuh bhí aisáhí kare. 12 Tab bájdár bhí áe, ki baptismáe jáweŋ, aur us se kahá, ki Ai ustád, ham kyá kareŋ? 13 Us ne un se kahá, ki Tumháre liye, jo muqarrar hai, us se ziyáda na lo. 14 Sipáhíoŋ ne bhí us se púchhá, ki Ham kyá kareŋ? Us ne unheŋ kahá, ki Na kisi par zulm karo, na tuhmat lagáo, aur apne rozíne par rází ho.

15 Aur jab log intizárí meŋ the, aur sab apne dil meŋ Yúhanná kí bábat ḳhiyál karte the, ki Sháyad wuh Masíh hai; 16 To Yúhanná un sab se kahne lagá, ki Maiŋ tumko sirf pání meŋ baptismátá húŋ, par mujh se ek qawítar átá hai, jis kí jútí ká tasma kholne ke láiq nahíŋ húŋ: wuh tumheŋ Rúh i Quds aur ág meŋ baptismá-

wegá. 17 Uske háth meṉ súp hai, wuh apne khaliyán ko ḳhúb sáf karegá, aur gehún ko apne gole meṉ jamạ karegá, par bhúse ko us ág meṉ, jo hargiz nahíṉ bujhtí, jaláwegá. 18 Aur wuh bahut aur nasíhat deke logoṉ ko ḳhush-ḳhabarí sunátá rahá. 19 Par chauthái ke sardár Herod ne apne bhái Filip kí jorú Herodiya ke sabab, aur apní sab aur badkáríoṉ ke sabab Yúhanná se ilzám pake 20 Un sabhoṉ par yih ziyáda kiyá, ki us ko qaid rakhá.

21 Aur jab sab log baptismáe játe the, aur Yusúạ bhí baptismáyá játá thá, aur duá kartá thá, to aisá húá ki ásmán khul gayá, 22 Aur Rúh i Quds jismání súrat meṉ kabútar kí tarah us par utrí, aur ásmán se áwáz yih kahtí áí, ki Tú merá piyára Beṭá hai, tujh se maiṉ rází húṉ.

23 Aur Yusúạ baras tís ek ká hone lagá, (aur jaisá ki samjhá játá thá) wuh beṭá thá Yúsuf ká, A'lí ká, 24 Mattát ká, Láwí ká, Malkí ká, Yanná ká, Yúsuf ká, 25 Mattatiyáh ká, Amús ká, Nahúm ká, Hislí ká, Najjí ká, 26 Máat ká, Mattatiyáh ká, Samạí ká, Yúsuf ká, Yahúdáh ká, 27 Yúhanná ká, Rasá ká, Zarúbábul ká, Sialtiel ká, Naiyirí ká, 28 Malkí ká, Adí ká, Qosám ká, Almodám ká, I'r ká, 29 Yúsí ká, Iliạzr ká, Yúrám ká, Mattát ká, Láwí ká, 30 Samạún ká, Yahúdíh ká, Yúsuf ká, Yúnán ká, Ilyaqím ká, 31 Malyá ká, Mainán ká, Mattá ká, Nátan ká, Dáúd ká, 32 Yassí ká, A'bid ká, Buạz ká, Salmún ká, Nahsún ká, 33 Amminadab ká, Aram ká, Hasrún ká, Pháṛas ká, Yahúdáh ká, 34 Yaạqúb ká, Izhák ká, Abirahám ká, Tárah ká, Nahúr ká, 35 Sarúj ká, Raú ká, Falaj ká, Ibr ká, Silah ká, 36 Qínán ká, Arfaksad ká, Sim ká, Lamak ká, 37 Hanúk ká, Yárid ká, Mahalaliel ká, Qínán ká, 38 Anús ká, Set ká, A'dam ká, Ḳhudá ká.

IV. BA'B.

1 Aur Yusúạ Rúh i Quds se bhar púr hoke Yardan se phirá, aur Rúh kí rahnumáí se bayábán meṉ gayá. 2 Aur chálís din tak Shaitán se ázmáyá gayá, aur un dinoṉ meṉ us ne kuchh na kháyá; aur jab we din tamám húe, áḳhirko bhúkhá húá. 3 Tab Shaitán ne use kahá, ki Agar tú Ḳhudá ká Beṭá hai, to is patthar ko kah, ki roṭí ban jáwe. 4 Yusúạ ne jawáb meṉ usko kahá, Likhá hai, ki A'dmí sirf roṭí se nahíṉ, balki Ḳhudá kí har ek bát se jítá hai. 5 Aur Shaitán ne use ek únche pahár par le jáke jahán kí sárí bádsháhaten ek dam meṉ use dikháíṉ. 6 Aur Shaitán ne use kahá, ki Maiṉ yih sárá iḳhtiyár aur un kí shán shaukat tujhe dúngá; kyúnki yih mujh ko sompá gayá hai, aur jisko cháhtá, use detá húṉ. 7 Pas agar tú mujhe sijda kare, to sab terá hogá. 8 Yusúạ ne jawáb meṉ use kahá, Dúr ho, ai Shaitán! Likhá hai, ki Ḳhudawand apne Ḳhudá ko sijda aur faqat usí kí bandagí kar. 9 Wuh use Yarúsalam meṉ láyá, aur haikal ke kangure par khaṛá karke use kahá, Agar tú Ḳhudá ká Beṭá hai, to apne taíṉ yaháṉ se girá de. 10 Kyúnki likhá hai, ki Wuh tere liye apne firishtoṉ ko farmáwegá, ki terí ḳhabardárí kareṉ. 11 Aur tujhe háthoṉ par uṭhá leṉ, na ho, ki tere páṉw ko patthar se ṭhes lage. 12 Yusúạ ne jawáb meṉ use kahá, Yúṉ farmáyá gayá hai, Tú Ḳhudawand apne Ḳhudá ká imtihán mat kar. 13 Aur jab Shaitán sárá imtihán kar chuká, to ek muddat tak us se dúr rahá.

14 Aur Yusúạ Rúh kí qúwat se Jalíl ko phirá, aur sáre ás pás ke mulk meṉ us

kí shuhrat húí. 15 Aur wuh un kí mahfil meṉ taạlím detá thá, aur sab us kí taạríf karte the.

16 Phir wuh Nazirat ko jaháṉ parwarish pái thí, áyá, aur apne dastúr par sabt ke din mahfil meṉ gayá, aur paṛhne ko khaṛá húá. 17 Aur Yasaiyáh nabí kí kitáb us ko dí gaí, aur kitáb kholkar wuh maqám páyá, jaháṉ likhá hai, 18 Ki Ḳhudáwand kí Rúh mujh par hai, kyúnki us ne mujhko Masíh kiyá, ki garíboṉ ko ḳhushḳhabarí dúṉ; mujhko bhejá, ki dilshikastoṉ ko dilásá dúṉ, aur qaidioṉ ko chhúṭne, aur andhoṉ ko dekhne kí manádí karúṉ, asíroṉ ko ázádagí meṉ láúṉ, 19 Ḳhudáwand ke maqbúl sál kí manádí karúṉ. 20 Aur kitáb band karke, aur ḳhádim ko deke baiṭh gayá; aur mahfil meṉ sabhoṉ kí ánkheṉ us par lagíṉ thíṉ. 21 Tab wuh unheṉ kahne lagá, ki Áj yih likhá tumháre kánoṉ meṉ púrá húá. 22 Aur sab ne us par gawáhí dí, aur un lutf kí bátoṉ se, jo us ke munh se niklíṉ, taạjjub karke kahá, Kyá yih Yúsuf ká beṭá nahíṉ? 23 Us ne unheṉ kahá, ki Tum beshakk mujh par yih masal kahoge, ki Ai tabíb, apne taíṉ changá kar! Jo kuchh ham ne suná ki tujh se Kafrnahúm meṉ húá, yaháṉ apne watan meṉ bhí kar. 24 Par us ne kahá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Koí nabí apne watan meṉ maqbúl nahíṉ hai. 25 Lekin maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Iliyáh ke dinoṉ meṉ jab sáṛhe tín baras ásmán band rahá, aur tamám mulk meṉ baṛá kál paṛá, bahutsí bawáeṉ Isráel meṉ thíṉ; 26 Par Iliyáh un meṉ se kisí ke pás bhejá na gayá, magar Saidá kí Zurfat meṉ ek bewa ke pás. 27 Aur Ilisáạ nabí ke waqt Isráel meṉ bahut se koṛhí the, par un meṉ se koí changá na húá, magar Naạmán Arámí. 28 Tab sab, jo mahfil meṉ the, un bátoṉ ke sunte hí gusse se bhar jáke uṭhe, 29 Aur use shahr se báhar karke us paháṛ ke kanáre par, jis par un ká shahr baná thá, le chale, ki use girá deṉ. 30 Lekin wuh un ke bích se nikalkar rawána húá.

31 Aur wuh Jalíl ke shahr Kafrnahúm meṉ áyá, aur sabt ke din unheṉ sikháyá. 32 Aur we us kí taạlím se mutaạjjib húe, kyúnki wuh iqtidár se kalám kartá thá. 33 Aur mahfil meṉ ek shaḳhs thá, jis ko nápák deo kí rúh lagí; wuh baṛí áwáz se yih kahke chilláí, 34 Ai Yusúạ i Naziri, chhoṛ, hameṉ tujh se kyá kám? tú hameṉ halák karne áyá hai: maiṉ jántí húṉ ki tú kaun hai, Ḳhudá ká quddús. 35 Yusúạ ne use dhamkáke kahá, ki Chup rah, aur us meṉ se nikal já. Aur deo us ko bích meṉ paṭakke, bagair zarar pahuncháne ke, us se nikal gayá. 36 Aur sab mutaạjjib húe, aur ápas meṉ kahne lage, ki Yih kaisá kalám hai, ki wuh iḳhtiyár aur qudrat se nápák rúhoṉ par hukm kartá hai, aur we nikal játí haiṉ? 37 Aur us zilạ kí har jagah meṉ us kí shuhrat phailí.

38 Phir wuh mahfil se uṭhkar Samạún ke ghar gayá. Aur Samạún kí sás baṛí tap se paṛí thí: aur unhoṉ ne us ke liye us se ạrz kí. 39 Wuh us ke sirháne khaṛá hokar tap par jhunhláyá, aur wuh us se játí rahí. Aur wuh fauran uṭhkar unkí ḳhidmat karne lagí. 40 Aur jab súraj ḍúbtá thá, we sab, jinke pás tarah tarah ke bímár the, un ko pás láe, aur us ne un meṉ se harek par háth rakhkar unheṉ changá kiyá. 41 Aur bahutoṉ meṉ se deo nikle, aur chilláke bole, ki Tú Ḳhudá kí Beṭá Masíh hai. Par us ne manạ karke un ko ijázat na dí, ki báteṉ kareṉ ki we jánte the, wuh Masíh hai.

42 Aur jab din húá, wuh nikalkar janglí jagah meṉ gayá; aur log us se ḍhúṉḍhte húe us pás áe, aur us kí minnat kí, ki un ke pás se na jáwe. 43 Par us ne unheṉ kahá, Mujhe zurúr hai ki aur shahroṉ meṉ bhí Ḳhudá kí bádsháhat kí ḳhushḳhabarí

dúṉ, kyúnki maiṉ is wáste bhejá gayá húṉ. 44 Aur wuh Jalíl kí mahfiloṉ meṉ manádí kartá rahá.

V. BAB.

1 Aur aisá húá ki log Ḳhudá ká kalám sunne ko us par gire paṛte the, aur wuh Kinnárat kí jhíl ke kanáre khaṛá thá, 2 Aur usne jhíl ke kanáre do kishtíáṉ lagíṉ dekhíṉ, jin par se machhwe utarke apne jáloṉ ko dho rahe the. 3 Us ne un kishtíoṉ meṉ se ek par, jo Samaụún kí thí, chaṛhke us se ạrz kí, ki kanáre se zarra dúr le jáwe. Aur wuh baiṭhkar logoṉ ko kishtí par se taạlím dene lagá.

4 Jab kalám kar chuká, to Samaụún se kahá, ki Gahre meṉ le chal, aur tum shikár ke liye apne jál ḍálo. 5 Samaụún ne jawáb meṉ use kahá, ki Ai sáhib, ham ne sárí rát mihnat karke kuchh na pakṛá; par tere kahne par jál ḍáltá húṉ. 6 Aur jab unhoṉ ne yih kiyá, to itní machhlíoṉ ko gherá ki un ká jál phaṭne lagá. 7 Tab unhoṉ ne apne sáthíoṉ ko, jo dúsrí kishtí par the, ishára kiyá, ki áke un kí madad kareṉ; aur we áe, aur donoṉ kishtíáṉ aisí bhar díṉ, ki ḍúbne lagíṉ. 8 Samaụún Patthras ne yih dekhkar Yusúạ ke qadam par girke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, mere pás se já, ki maiṉ gunáhgár húṉ. 9 Kyúnki un machhlíoṉ ke háth lagne se wuh, aur us ke sab sáthí hairán the, 10 Aur us ke sharík Zabdí ke beṭe Yaạqúb aur Yúhanná bhí. Tab Yusúạ ne Samaụún ko kahá, Mat ḍar, tú is waqt se ádmíoṉ ká shikár karegá. 11 Aur we kishtíoṉ ko kanáre par khínch láe, aur sab kuchh chhoṛke us kí pairawí kí.

12 Aur aisá húá ki wuh waháṉ ke ek shahr meṉ thá, aur dekho ek mard ne jo koṛh se bhará húá thá, Yusúạ ko dekhá, aur munh ke bhal girke us kí minnat karke kahá, ki Ḳhudáwand, agar tú cháhe, mujhe pák kar saktá hai. 13 Us ne háth baṛháke use chhúá, aur kahá, ki Maiṉ cháhtá húṉ, tú pák ho! aur wonhí us ká koṛh játá rahá. 14 Aur us ne us ko hukm diyá, ki Kisí se mat kah, balki jákar apne taíṉ káhin ko dikhlá, aur jo Músá ne muqarrar kiyá hai, apní pákí ke wáste un kí gawáhí ke liye guzrán. 15 Lekin us kí shuhrat ziyáda phail gaí, aur bahut se log jamạ húe, ki us kí suneṉ, aur us ke háth se apní bímáríoṉ se change hoṉ. 16 Par wuh wíránoṉ meṉ gayá, aur duá máng rahá.

17 Aur ek din aisá húá, ki jab wuh taạlím detá thá, baạze Farís aur Tauretí Jalíl kí har bastí, aur Yahúdáh, aur Yarúsalam se áke baiṭhe the, aur Ḳhudáwand kí qúwat changá karne ko maujúd thí. 18 Aur dekh, log ek ardhángí ádmí ko palang par láke cháhte the ki use andar láke us ke áge rakheṉ; 19 Par bhíṛ ke sabab use andar le jáne kí ráh na páke koṭhe par chaṛh gae, aur us ko palang samet chhat se bích meṉ Yusúạ ke símhne laṭká diyá. 20 Us ne un ká ímán dekhkar use kahá, Ai mard, tere gunáh muáf kiye gae haiṉ! 21 Tab Sáfir aur Farís sochne lage, ki Yih kaun hai jo kufr kahtá hai? kaun Ḳhudá ke siwá gunáh muạf kar saktá hai? 22 Yusúạ un ká gumán daryáft karke unheṉ kahne lagá, ki Tum apne diloṉ meṉ kyá ḳhiyál karte ho? 23 Kyá yih kahná bahut ásán hai, ki Tere gunáh muáf kiye gae haiṉ, yá yih, ki Uṭh aur chal? 24 Par tá ki tum jáno, ki Insán ke Beṭe ko zamín par gunáh muáf karne kí qudrat hai, us ne us ardhángí ko kahá, Maiṉ tujhe kahtá húṉ, Uṭh, aur apná palang uṭháke apne ghar já. 25 Usí dam wuh un ke áge uṭhá aur us ko, jis par leṭá thá, uṭháke Ḳhudá kí saná kartá húá ghar chalá gayá. 26

26 Tab sab ke sab hairán húe, aur Khudá kí sitáish karne lage, aur bahut ḍarke bole, ki Áj ham ne baṛá achambhá dekhá!

27 Baad us ke wuh báhar gayá, aur Láwí nám ek bájdár ko mahsúl kí chaukí par baiṭhá dekhá, aur use kahá, ki Mere píchhe á. 28 Wuh sab kuchh chhoṛkar uṭhá, aur us ke píchhe chalá. 29 Aur Láwí ne apne ghar meṇ us kí baṛí ziyáfat kí; aur wahán bájdároṇ aur auroṇ ká, jo us ke sáth kháne baiṭhte the, baṛá majmạ thá. 30 Tab un ke Sifiroṇ aur Farísoṇ ne us ke shágirdoṇ se takrár karke kahá, ki Tum kyúṇ bájdároṇ aur gunahgároṇ ke sáth kháte píte ho? 31 Yusúạ ne jawáb meṇ unheṇ kahá, Tandurustoṇ ko tabíb darkár nahíṇ, balki bímároṇ ko: 32 Maiṇ sádiqoṇ ko tauba ke liye buláne nahíṇ áyá, balki gunahgároṇ ko.

33 Unhoṇ ne use kahá, ki Yúhanná ke shágird kyúṇ aksar roza rakhte haiṇ, aur namáz karte haiṇ, aur isí tarah Farísoṇ ke bhí; par tere kháte píte haiṇ? 34 Us ne un se kahá, Kyá tum barátíoṇ ko, jab tak dulhá un ke sáth hai, roza rakhwá sakte ho? 35 Par din áwenge jab dulhá un se judá kiyá jáegá; tab we un dinoṇ meṇ roza rakhenge. 36 Aur wuh yih tamsíl láyá, Koí puráne kapṛe ká paiwand nahíṇ lagátí; nahíṇ to korá us ko bhí pháṛtá hai, aur kore kapṛe ká paiwand puráne se mel bhí nahíṇ khátá. 37 Aur koí nayí wain purání mashkoṇ meṇ nahíṇ bhartá; nahíṇ to nayí wain mashkoṇ ko phāṛke bah jáegí, aur mashkeṇ bhí barbád hongí. 38 Balki nayí wain nayí mashkoṇ meṇ rakhá cháhiye, to donoṇ mahfúz rahengí. 39 Aur koí purání píke filfaur nayí nahíṇ cháhtá, balki kahtá hai, ki Purání bihtar hai.

VI. BAB.

1 Aur dúsre baṛe sabt ko yúṇ húá, ki wuh khetoṇ ke bích se játá thá, aur us ke shágird báleṇ toṛkar háthoṇ se malkar kháne lage. 2 Tab baạze Farísoṇ ne unheṇ kahá, ki Tum, jo sabt ko karná rawá nahíṇ, kyúṇ karte ho? 3 Yusúạ ne unheṇ jawáb meṇ kahá, Kyá tum ne yih nahíṇ paṛhá, jo Dáúd ne kiyá, jab wuh aur us ke sáthí bhúkhe the? 4 Wuh kyúnkar Khudá ke ghar meṇ gayá, aur nazar kí roṭíáṇ, jinheṇ káhinoṇ ke siwá kisí ko khána rawá na thá, kháíṇ, aur apne sáthíoṇ ko bhí díṇ? 5 Phir us ne unheṇ kahá, ki Insán ká Beṭá sabt ká bhí khudáwand hai.

6 Aur dúsre sabt ko bhí yúṇ húá, ki wuh mahfil meṇ jáke taạlím dene lagá, aur waháṇ ek ádmí thá, jis ká dahná háth súkh gayá thá. 7 Tab Sáfir aur Farísí us kí ták meṇ lage, ki agar wuh sabt ke din changá kare, to us par nálish kareṇ. 8 Par us ne un ke gumán ko jánke us ádmí se, jis ká háth súkhá thá, kahá, ki Uṭh, aur bích meṇ khaṛá ho. Wuh uṭhkar khaṛá húá. 9 Tab Yusúạ ne unheṇ kahá, Maiṇ tum se ek bát púchhtá húṇ: Sabt ke din kyá karná rawá hai? bhalá karná yá burá? ján bachána yá ján márná? 10 Aur un sab kí taraf dekhke us ádmí se kahá, ki Apná háth baṛhá. Us ne aisá kiyá; aur us ká háth dúsre kí mánind changá húá. 11 Tab we sab gazab se bhar gae, aur ápus meṇ saláh karne lage, ki Ham Yusúạ ke sáth kyá kareṇ?

12 Aur un dinoṇ meṇ aisá húá, ki wuh paháṛ par duá karne gayá, aur Khudá kí bandagí meṇ rát bitáí. 13 Aur jab din húá, us ne apne shágirdoṇ ko buláke un meṇ se bárah ko chuná, aur un ká nám rasúl rakhá: 14 Yaạne Samạún, jis ká nám Patthras bhí rakhá, aur us ká bhái Andriyás, aur Yaạqúb, aur Yúhanná, aur

Filip, aur Bar Talmí, 15 Aur Matí, aur Tauam, aur Khalfí ká betá Yaaqúb, aur Samaún jo Qání kahlátá thá, 16 Aur Yaaqúb ká bháí Yahúdáh, aur Yahúdáh Insqaryat, jo us ká pakarwánewálá bhí húá.

17 Wuh un ke sáth utarke maidán men khará húá, wahán us ke shágirdon kí jamáat thí, aur logon kí barí bhír, jo sáre Yahúdáh aur Yarúsalam aur Súr aur Saidá ke samundar ke kanáre se us pás áe the, ki us kí sunen, aur apní bímárion se change hon. 18 Aur we bhí jo nápák rúhon se dukh páte the, áe, aur change ho gae. 19 Aur sab log cháhte the, ki use chhúwen; kyúnki qúwat us se nikaltí, aur sab ko changá kartí thí.

20 Aur us ne apne shágirdon par nazar karke kahá, Mubárak tum jo garíb ho; kyúnki Khudá kí bádsháhat tumhárí hai. 21 Mubárak tum jo ab bhúkhe ho; kyúnki ásúda hoge. Mubárak tum jo ab rote ho; kyúnki hansoge. 22 Mubárak tum, jab log Insán ke Bete ke wáste tum se dushmaní rakhen, aur tumhen nikál dewen, aur ruswá karen, aur tum par badnámí lagáwen. 23 Us din khush aur khurram ho, is liye dekho ásmán par tumhárá bará ajr hai; kyúnki un ke báp dídon ne nabíon se aisáhí sulúk kiyá. 24 Lekin afsos tum par jo daulatmand ho; kyúnki tum apní tasallí pá chuke. 25 Afsos tum par jo ásúda ho; kyúnki bhúkhe hoge. Afsos tum par jo ab hanste ho; kyúnki tum mátam karoge, aur rooge. 26 Afsos tum par jab sab log tumhen bhalá kahen; kyúnki un ke báp dáde jhúthe nabíon se aisáhí karte the.

27 Par main tumhen, jo sunte ho, kahtá hún, ki Apne dushmanon ko piyár karo; jo tum se kína rakhen, un ká bhalá karo; 28 Jo tumhen laanat karen, un ke liye barakat cháho, aur jo tumhen satáwen, un ke liye duá mángo. 29 Jo tere ek gál par máre, dúsrá bhí pher de; aur jo koí terí qabá lewe, kurta lene se bhí mana na kar. 30 Jo koí tujh se mánge, use de; aur jo terá mál le lewe, use taqázá mat kar. 31 Aur jaisá tum cháhte ho, ki log tum se karen, tum bhí un se waisáhí karo. 32 Aur agar tum unhen, jo tumhen piyár karte hain, piyár karo, to tumhárí kyá fazílat hai? kyúnki gunáhgár bhí apne piyár karnewálon ko piyár karte hain. 33 Aur agar tum un se, jo tum se nekí karte hain, nekí karo, to tumhárí kyá fazílat hai? ki gunáhgár bhí yih karte hain. 34 Aur agar tum unhen udhár do, jin se phir udhár lene kí umed hai, to tumhárí kyá fazílat hai? kyúnki gunáhgár bhí gunáhgáron ko udhár dete hain, táki un se phir udhár lewen. 35 Lekin apne dushmanon ko piyár karo, aur nekí karo, aur náumed hoke udhár do: to tumhárá bahut ajr hogá, aur tum Khudá Taálá ke farzand hoge; kyúnki wuh náshukrguzáron aur sharíron par bhí mihrbán hai. 36 Pas jaisa tumhárá báp rahím hai, tum bhí rahím ho. 37 Aibgírí mat karo, to tumhárí aibgírí na kí jáegí; auron ko gunáhgár mat thaharáo, to tum bhí gunáhgár na thaharáe jáoge; muáf karo, to tum bhí muáf kiye jáoge. 38 Do, to tumhen bhí diyá jáegá; púrá dabáyá hiláyá aur girtá húá náp tumháre dáman men bhar denge; kyúnki jis náp se tum nápte ho, usí se tumháre liye bhí nápá jáegá.

39 Phir us ne unko yih masal kahí, ki Kyá andhá andhe ko ráh dikhá saktá hai? kyá we donon garhe men na girenge? 40 Shágird apne ustád se bará nahín, balki jab taiyár húá, apne ustád sá hogá. 41 Aur tú apne bháí kí ánkh men tinke ko kyún dekhtá hai, par us shahtír se, jo terí hí ánkh men hai, náwáqif rahtá? 42 Yá tú jab tak áp apní ánkh men shahtír ko nahín dekhtá hai, kyúnkar apne

bhái ko kah saktá hai, ki Bhái, thahar! main terí ánkh se tinke ko nikálún? Ai makkár, pahle apní ánkh se shahtír nikál, tab tú sáf dekhke apne bhái kí ánkh se tinke ko nikál sakegá. 43 Kyúnki achchhá darakht burá phal nahín phaltá; aur na burá darakht achchhá phal. 44 Kyúnki har ek darakht apne phal se pahcháná játá hai; ki log kánṭon se anjír nahín toṛte, aur na bhaṭkaṭaiyá se angúr. 45 Nek ádmí apne dil ke nek zakhíra se nekí nikáltá hai; aur bad ádmí apne dil ke bad zakhíra se badí nikáltí hai; kyúnki us ká munh dil kí bharpúrí se boltá hai. 46 Aur tum kyún mujhe Khudáwand Khudáwand kahte ho, aur jo main kahtá hún, nahín karte? 47 Jo koí mere pás átá, aur merí báten suntá, aur un par ạmal kartá hai: main tumhen batátá hún ki wuh kis kí mánind hai. 48 Wuh us shakhs kí mánind hai, jis ne gahrá khodkar aur patthar par neo dálkar ghar banáyá. Jab barsát húí, to báṛh us ghar par zor se girí, par use hilá na sakí, kyúnki us kí neo patthar par thí. 49 Par jo suntá aur nahín kartá hai, wuh us ádmí kí mánind hai, jis ne zamín par be neo ghar uṭháyá; báṛh us par áí, aur wuh fauran gir paṛá, aur us ghar kí baṛí kharábí húí.

VII. BÁB.

1 Aur jab wuh logon ko apní sárí báten suná chuká, to Kafrnahúm men gayá. 2 Aur ek súbadár ká naukar, jise wuh bahut cháhtá thá, bímárí se martá thá. 3 Us ne Yusúạ kí khabar sunke Yahúdíon ke baạze Buzurgon ko us pás bhejkar us kí minnat kí, ki ákar us ke naukar ko bacháwe. 4 Unhon ne Yusúạ ke pás áke us kí baṛí minnat kí, aur kahá, ki Wuh láiq hai, ki tú us ke wáste yih kare; 5 Kyúnki wuh hamárí qaum ko piyár kartá aur hamáre liye ek Mahfil ko banáyá hai. 6 Tab Yusúạ un ke sáth gayá, aur jab wuh us ke ghar ke nazdík pahunchá, súbadár ne doston se us pás kahlá bhejá, ki Ai Khudáwand, taklíf na kar; kyúnki main is láiq nahín, ki tú merí chhat tale áwe. 7 Isí sabab main ne apne taín bhí is láiq na jáná, ki tere pás áún; lekin faqat ek bát kah, to merá chhokrá changá ho jáegá. 8 Kyúnki main áp bhí jo dúsre ke hukm men hún, sipáhíon ko apne ikhtiyár men rakhkar ek se kahtá hún, Já, to wuh játá hai, aur dúsre se, Á, to wuh átá hai, aur apne naukar ko, ki Yih kar, to wuh kartá hai. 9 Yusúạ ne taạjjub kiyá, aur phirke un logon se, jo us ke pairau the, kahá, ki Main tum se kahtá hún, ki main ne Isráel men bhí aisá ímán na páyá. 10 Aur jab we, jo bheje gae the, ghar men phir áe, us bímár naukar ko changá páyá.

11 Aur dúsre din aisá húá ki wuh Náin nám shahr ko rawána húá, aur us ke bahutse shágird, aur baṛí bhíṛ us ke sáth gae. 12 Jab wuh us shahr ke pháṭak ke pás pahunchá, dekho log ek murde ko báhar le játe the, jo apní má ká, jo bewa thí, iklautá thá; aur shahr ke bahut se log us ke sáth the. 13 Khudáwand ne use dekhkar us par rahm kiyá, aur use kahá, Mat ro! 14 Aur nazdík jáke tábút ko chhúá, aur uṭhánewále ṭhahar gae. Tab us ne kahá, Ai jawán, main tujh se kahtá hún, ki Uṭh! 15 Tab wuh murda uṭh baiṭhá, aur bolne lagá; aur us ne use uskí má ko sompá. 16 Tab sab ḍar gae, aur Khudá kí sitáish karke bole, ki Baṛá nabí hamáre bích men uṭhá, aur Khudá ne apne logon par nazar kí hai. 17 Aur us ke haqq men yih bát tamám Yahúdáh aur chiron taraf ke mulk men phailí.

18 Aur Yúhanná ke shágirdoṉ ne use in sab bátoṉ kí ḳhabar dí. 19 Tab Yúhanná ne apne shágirdoṉ meṉ se do ko bulákar Yusúạ ke pás kahlá bhejá, ki Kyá tú wuh Ánewálá hai, yá ham dúsre kí ráh dekheṉ? 20 We mard us ke pás áke kahne lage, ki Yúhanná baptismánewále ne hamko tere pás bhejá hai, ki púchheṉ, Kyá tú wuh Ánewálá hai, yá ham dúsre kí ráh dekheṉ? 21 Par usí gharí wuh bahutoṉ ko bímárioṉ, aur áfatoṉ aur bad rúhoṉ se chhuṛátá, aur bahut andhoṉ ko ánkh detá thá. 22 So Yusúạ ne jawáb meṉ un se kahá, ki Tum jáo, aur jo kuchh tum ne dekhá aur suná hai, Yúhanná se kaho, ki Andhe dekhte haiṉ, langre chalte haiṉ, koṛhí sáf hote haiṉ, bahre sunte haiṉ, murde jiláe júte haiṉ, garíb ḳhushḳhabarí páte haiṉ; 23 Aur mubárak wuh, jo mujh se ṭhokar na kháwe!

24 Jab Yúhanná ke qásid chale gae, wuh Yúhanná kí bábat logoṉ se kahne lagá, ki Tum bayábán meṉ kyá dekhne ko gae? kyá hawá se hilte húe narkat ko? 25 Phir tum kyá dekhne gae? kyá ek mard ko mihín poshák meṉ árásta? Dekho, jo chamakte kapṛe páhinte, aur ạish o ishrat meṉ rahte, bádsháhí mahalloṉ meṉ haiṉ. 26 Phir tum kyá dekhne nikal gae? kyá nabí ko? Háṉ, maiṉ tum se kahtá húṉ, ki nabí se bhí baṛá hai. 27 Kyúnki yih wuh hai jis ke haqq meṉ likhá gayá, ki Dekh, maiṉ apne rasúl ko tere áge bhejtá húṉ, jo terí ráh ko tere áge taiyár karegá. 28 Kyúnki maiṉ tum se kahtá húṉ, ki un meṉ se, jo ạuratoṉ se paidá húe, Yúhanná baptismánewále se koí nabí baṛá nahíṉ; lekin jo Ḳhudá kí bádsháhat meṉ chhoṭá hai, us se baṛá hai.

29 Aur sab log aur bájdár, jo Yúhanná se baptimáe gae the, sunkar Ḳhudá kí tasdíq karte the; 30 Par Farís aur Tauretí, jo us se baptismáe na gae the, apne liye Ḳhudá ke iráde ko ṭál dete the.

31 Pas maiṉ is zamáne ke logoṉ ko kis se tashbíh dúṉ? aur we kis kí mánind haiṉ? 32 We un laṛkoṉ kí mánind haiṉ, jo bázár meṉ baiṭhte, aur apne sáthíoṉ ko pukárte, aur kahte haiṉ, ki Ham ne tumháre liye bánslí bajáí, par tum na náche; ham ne tumháre liye mátam kiyá, par tum na roe. 33 Kyúnki Yúhanná baptismánewálá na roṭí khátá aur na wain pítá áyá, aur tum kahte ho, ki Us ke sáth deo hai. 34 Insán ká Beṭá khátá pítá áyá, aur tum kahte ho, Dekho, ek kháú aur matwálá, bájdároṉ aur gunáhgároṉ ká dost. 35 Aur hikmat kí tasdíq us ke sab laṛkoṉ se húí hai.

36 Aur ek Farís ne us kí minnat kí, ki Mere sáth khá; aur wuh Farís ke ghar jáke kháne baiṭhá. 37 Aur dekho, us shahr meṉ ek ạurat ne, jo gunáhgár thí, jab ján gaí, ki wuh Farís ke ghar meṉ kháne baiṭhá hai, albasrí itrdán meṉ itr láí. 38 Aur us ke qadam pás píchhe khaṛí hoke ro roke ánsúoṉ se us ke páoṉ dhone lagí, aur apne sir ke báloṉ se ponchhke us ke páoṉ ko chúmá, aur itr malá. 39 Jab us Farís ne, jis ne us kí ziyáfat kí thí, yih dekhá, to apne dil meṉ kahá, ki Agar yih nabí hotá, to jántá ki yih ạurat, jo use chhútí hai, kaun hai, aur kaisí hai, ki wuh gunáhgár hai. 40 Yusúạ ne jawáb meṉ use kahá, ki Ai Samạún, maiṉ tujhse kuchh kahá cháhtá húṉ. Wuh bolá, Ai ustád, farmá. 41 Kisí shaḳhs ke do qarzdár the, ek pánch sau dínár ká, dúsrá pachás ká. 42 Par jab unko adá karne ká maqdúr na thá, donoṉ ko baḳhsh diyá: so batlá, ki kaun un meṉ se us ko ziyáda piyár karegá? 43 Samạún ne jawáb meṉ kahá, Merí dánist meṉ wuh, jis ko us ne ziyáda baḳhshá. Tab us ne us se kahá, Tú ne ṭhík bichár kiyá. 44 Aur us ạurat kí taraf

mutawajjih hoke us ne Samaún ko kahá, Tú is aurat ko dekhtá hai? Main tere ghar áyá; tú ne mujhe páon par páni na diyá; par us ne mere páon ánsúon se dhoe, aur apne sir ke bálon se ponchhe. 45 Tú ne mujh ko bosa na diyá; par is ne, jab se áí, mere páon chúmná na chhorá. 46 Tú ne mere sir par tel na malá, par us ne mere páon par itr malá. 47 Iswáste main tujh se kahtá hún, ki Us ke bahut gunáh muáf kiye gae hain, ki us ne bahut piyár kiyá; par jis ká thorá muáf húá, wuh thorá piyár kartá hai. 48 Tab us ne us aurat se kahá, ki Tere gunáh muáf kiye gae hain. 49 Aur hamnishín apne dil men kahne lage, ki Yih kaun hai, jo gunáhon ko bhí muáf kartá hai? 50 Par us ne us aurat ko kahá, ki Tere ímán ne tujh ko bacháyá: salámat chalí já.

VIII. BAB.

1 Aur us ke baad yún húá ki wuh shahr shahr aur gánw gánw jáke manádí kartá, aur Khudá kí bádsháhat kí khushkhabarí detá thá; aur we bárah us ke sáth the, 2 Aur baazí auraten, jo bad rúhon aur bímáríon se changí kí gaí thín: Mariyam, jo Mijdálí kahlátí hai, jis se sát deo nikal gae the, 3 Aur Herod ke mukhtár Kúzá kí jorú Yúhannah, aur Sosannah, aur bahut auraten apne mál se us kí khidmat kartí thín.

4 Aur jab bahut log har shahr se us ke pás áke jama húe, us ne tamsíl láke kahá, 5 Ki Ek bonewálá bíj boneko niklá; aur bote waqt kuchh ráh ke kanáre girá, aur latárá gayá, aur ásmán ke parinde áke us ko chug gae. 6 Aur kuchh patthar par girá, aur jamke tarí na páne ke sabab súkh gayá. 7 Aur kuchh kánton men girá, aur kánton ne sáth barhke use dabá liyá. 8 Aur kuchh achchhí zamín men girá, aur barhke sau guná phal láyá. Us ne ye báten kahke pukárá, ki Jis ke sunne ke kán hon, sune!

9 Aur us ke shágirdon ne us se púchhá, ki Yih tamsíl kyá hai? 10 Us ne kahá, ki Khudá kí bádsháhat ká ráz jánná tumhen bakhshá gayá hai, par auron ko tamsílon men; ki we dekhte húe na dekhte hain, aur sunte húe na samajhte hain. 11 Par tamsíl yih hai: ki bíj Khudá ká kalám hai. 12 Jo ráh ke kanáre girá, we hain, jo sunte hain, baad us ke Shaitán áke kalám ko un ke dilon se chhín letá hai, na howe ki we ímán láke naját páwen. 13 Jo patthar par girá, we hain, jo sunte hí kalám ko khushí se qabúl karte hai, par jar nahín rakhte, balki thorí muddat ímán láte, aur imtihán ke waqt phir játe hain. 14 Aur jo kánton men girá, we hain, jo sunte hain, aur jáke andeshon, aur daulat, aur zindagí kí khushíon se dab játe hain, aur púrá mewa nahín láte hain. 15 Par jo achchhí zamín men girá, we hain, jo kalám sunke achchhe aur nek dil men rakhte hain, aur sabr karke phal láte hain.

16 Koí chirág jalake bartan se nahín chhipátá, aur palang ke níchhe nahín rakhtá, balki chirágdán par rakhtá hai, ki andaránewále us kí roshní dekhen. 17 Kyúnki kuchh poshída nahín jo záhir kiyá na jáegá, aur na kuchh chhipá, jo jáná na jáegá, aur záhir men na áwegá. 18 Pas khabardár, ki kistarah sunte ho! kyúnki jis ke pás hai, us ko diyá jáegá; aur jis ke pás nahín hai, us se wuh bhí, jo apná samajhtá hai, liyá jáegá.

19 Aur us kí má aur us ke bháí us ke pás áe, par bhír ke sabab us se muláqát na kar sake. 20 Tab us ko khabar dí gaí, ki Terí má aur tere bháí báhar khare

hoke terí didár cháhte haiŋ. 21 Us ne jawáb meŋ un se kahá, ki Merí má aur mere bháí we haiŋ, jo Ḳhudá ká kalám sunte, aur us par ạmal karte haiŋ.

22 Aur ek roz aisá húá ki wuh apne shágirdoŋ ke sáth kishtí par chaṛhá, aur un se kahá, ki Ao, ham jhíl ke us pár chaleŋ; aur unhoŋ ne khol dí. 23 Jab kishtí játí thí, wuh so gayá. Aur jhíl meŋ baṛá túfán áyá, aur un kí kishtí bhar gaí, aur we ḳhatre meŋ the. 24 Tab we us ke pás áe, aur use jagáke kahá, ki Ai sáhib, ai sáhib, ham halák hote haiŋ. Us ne uṭhke túfán aur pání kí laharoŋ ko dhamkáyá: so we tham gaeŋ, aur baṛá chain húá. 25 Par us ne un se kahá, ki Tumhárá ímán kaháŋ hai. We ḍarke aur mutaạjjib hoke ápus meŋ kahne lage, ki Yih kaun hai, ki hawá aur pání ko hukm detá, aur we us ke farmánbardár haiŋ?

26 Aur we Gadará ke zilạ meŋ, jo Jalíl ke muqábil us pár hai, pahunche. 27 Jab wuh kanáre par gayá, us shahr ká ek mard, jis meŋ bahut din se deo the, aur kapṛá na pahintá, aur ghar meŋ nahíŋ, balki qabroŋ meŋ rahtá thá, use milá. 28 Wuh Yusúạ ko dekhkar chilláyá, aur us ke áge girá, aur baṛí áwáz se kahá, ki Ai Yusúạ, Ḳhudá Tạálá ke Beṭe, mujhe tujh se kyá kám? Maiŋ terí minnat kartá húŋ, ki mujhe na dukhá. 29 Kyúnki us ne us nápák rúh ko us ádmí se nikalne ká hukm diyá thá. Kyúnki wuh aksar use pakaṛtí thí, aur harchand use zanjíroŋ aur beṛioŋ se jakaṛke hifázat se qaid karte the; par wuh bandhanoŋ ko toṛ ḍáltá thá, aur deo us ko jangaloŋ meŋ dauṛátá thá. 30 Yusúạ ne us se púchhá, ki Terá kyá nám hai? Wuh bolá, Lashkar, ki bahut deo us meŋ dá-ḳhil húe the. 31 Aur us ne us kí minnat kí, ki unko pátál meŋ jáne ká hukm na dewe. 32 Aur waháŋ súaroŋ ká baṛá galla paháṛ par chartá thá. Aur unhoŋ ne us kí minnat kí, ki Ham ko un meŋ jáne kí ijázat de. Aur us ne un ko ijázat dí. 33 Tab deo us ádmí se nikalkar súaroŋ meŋ gae; aur galla karáṛe se jhíl meŋ kúdke ḍúb gayá. 34 Aur charwáhe us májará ko dekhkar bháge, aur shahr aur dihát meŋ ḳhabar dí. 35 Tab we májará dekhne ko nikle, aur Yusúạ ke pás áke us ádmí ko, jis se deo nikal gae the, kapṛe pahine húe aur hoshyár Yusúạ ke qada-moŋ pás baiṭhe páyá, aur ḍar gae. 36 Aur dekhnewáloŋ ne bhí un se bayán kiyá, ki jis tarah wuh díwána changá húá. 37 Aur Gadará ke zilạ ke logoŋ ne use ạrz kí, ki un ke pás se chalá jáwe; kyúnki unheŋ baṛá ḍar paiṭh gayá thá. Aur wuh kishtí par chaṛhke phirá. 38 Tab us mard ne, jis se deo nikal gae the, us kí minnat kí, ki us ke sáth rahe. 39 Par Yusúạ ne us ko ruḳhsat karke kahá, ki Phir apne ghar ko já, aur jo kuchh Ḳhudá ne tujh se kiyá, bayán kar. Wuh chalá gayá, aur tamám shahr meŋ jo kuchh Yusúạ ne use kiyá thá, manádí karne lagá.

40 Aur aisá húá ki jab Yusúạ phir áyá, logoŋ ne us ká istiqbál kiyá, kyún-ki sab us kí ráh dekhte the. 41 Aur dekho Yáir nám, ek mard, jo Mahfil ká sardár thá, áyá, aur Yusúạ ke qadam par girke us kí minnat kí, ki us ke ghar meŋ áwe. 42 Kyúnki us kí iklautí beṭí, jo bárah baras ke qaríb thí, marne par thí.

43 Aur jab wuh chalá játá thá, log us par gire paṛte the. Aur ek ạurat ne, jis ká bárah baras se lahú járí thá, aur apní tamám púnjí tabíboŋ par ḳharch kar chukí, par kisí se changí na ho sakí, 44 Píchhe se áke us ke kapṛe ká dáman chhúá, aur usí dam us ká járí lahú tham gayá. 45 Aur Yusúạ ne púchhá, ki Kisne mujhko chhúá? Jab sabhoŋ ne inkár kiyá, Patthras aur us ke sáthioŋ ne kahá, ki Ai sáhib, log tujh par hujúm karte aur dabáte haiŋ, aur tú kahtá hai, ki Kisne mujhko chhúá? 46 Par Yusúạ ne kahá, ki Kisí ne mujhko chhúá hai; kyún-

ki maiṇ jántá húṇ, ki qúwat mujh se niklí hai. 47 Jab ạurat ne dekhá, ki wuh chhip na sakí, to kámptí húí áí, aur us ke áge girke sab logoṇ ke sámhne us se bayán kiyá, ki kis sabab use chhúá, aur kis tarah filfaur changí ho gaí. 48 Us ne us se kahá, ki Ai beṭí, ḳhátirjamạ ho! tere ímán ne tujhko bacháyá hai; salámat chalí já. 49 Jab wuh kah rahá thá, Mahfil ke sardár ke ghar se ek ne áke use kahá, ki Terí beṭí mar gaí, ustád ko taklíf na de. 50 Yusúạ ne yih sunke jawáb meṇ use kahá, ki Mat ḍar, faqat ímán rakh, to wuh bachegí. 51 Jab ghar par pahunchá, us ne Patthras aur Yúhanná aur Yaạqúb aur us laṛkí ke má báp ke siwá kisí ko andar jáne na diyá. 52 Aur sab us par rote pítte the; par us ne kahá, ki Mat roo! wuh mar nahíṇ gaí, balki sotí hai. 53 We yih jánke ki wuh mar gaí hai, us par hanse 54 Tab us ne sab ko báhar nikál diyá; aur us ká háth pakaṛke aur pukárke kahá, ki Ai laṛkí, uṭh! 55 Tab us kí rúh phir áí, aur wuh jald uṭhí. Aur us ne farmáyá, ki use kuchh kháne ko diyá jáwe. 56 Aur us ke má báp mutaạjjib húe; par us ne unheṇ farmáyá, ki yih májará kisi se na kaheṇ.

IX. BÁB.

1 Aur us ne apne bárah shágirdoṇ ko apne pás buláke unko sab dewoṇ aur bímáríoṇ ke dafạ karne par qudrat aur iḳhtiyár diyá; 2 Aur un ko Ḳhudá kí bádsháhat kí manádí karne aur bímároṇ ko changá karne bhejá; 3 Aur un se kahá, ki Safar ke liye kuchh mat lo, na láṭhí, na jholí, na roṭí, na rúpiye; aur na do kurte rakho. 4 Aur jis ghar meṇ tum jáo, waháṇ raho, aur waháṇ se rawána ho. 5 Aur jo tumh ko qabúl na kareṇ, us shahr se nikalkar un par gawáhí ke wáste apne páoṇ kí gard jháṛo. 6 So we rawána hokar bastí bastí phirte, aur har jagah ḳhushḳhabarí sunáte, aur changi karte the.

7 Par chauthái ke sardár Herod ne sab kuchh, jo us ne kiyá thá, suná, aur shakk meṇ paṛá: kyúnkí baạze kahte the, ki Yúhanná murdoṇ meṇ se uṭhá hai. 8 Aur baạze, ki Illiyáh záhir húá, aur baạze ki Qadímoṇ meṇ se ek nabí uṭhá hai. 9 Aur Herod ne kahá, ki Yúhanná ká sir maiṇ ne kaṭwáyá, par yih kaun hai, jis ke haqq meṇ maiṇ aisí báteṇ suntá húṇ? Aur wuh us ko dekhá cháhtá thá.

10 Aur rasúloṇ ne phir ákar sab kuchh, jo unhoṇ ne kiyá thá, us se bayán kiyá. Aur wuh un ko Bait Saidá nám ek shahr kí janglí jagah meṇ alag le gayá. 11 Aur log is se wáqif hoke us ke píchhe chale. Aur us ne un ko qabúl kiyá, aur Ḳhudá kí bádsháhat ká kalám sunáyá, aur un ko, jo changá hone ke muhtáj the, changá kiyá. 12 Aur joṇ din ḍhalne lagá, un bárahoṇ ne us ke pás áke kahá, ki Logoṇ ko ruḳhsat kar, ki ás pás kí bastioṇ aur gáoṇ meṇ jáke rát bitáweṇ, aur kháne ko páweṇ, is liye ki ham yahíṇ janglí jagah meṇ haiṇ. 13 Us ne unheṇ kahá, ki Tum unheṇ kháne do. We bole, ki Hamáre pás pánch roṭíoṇ aur do machhlíoṇ se ziyáda nahíṇ hai; kyá ham jáke in sab logoṇ ke wáste khána mol leweṇ? 14 Kyúnki we pánch hazár mard ke qaríb the. Us ne apne shágirdoṇ se kahá, ki Unko pachás pachás karke saff saff baiṭháo. 15 Unhoṇ ne aisáhí karke sabhoṇ ko baiṭháyá. 16 Tab us ne un pánch roṭíoṇ aur do machhlíoṇ ko leke, aur ásmán kí taraf nazar karke un par barakat mángí, aur toṛke apne shágirdoṇ ko diyá, ki logoṇ ke áge rakheṇ. 17 Aur we kháke sab ásúde húe, aur bache ṭukṛoṇ se bárah ṭokríáṇ uṭháíṇ.

18 Jab wuh khalwat meu duá kartá thá, yúu húá ki us ke shágird us ke sáth the: tab us ne un se púchhá, ki Log kyá kahte haiu, maiu kaun húu? 19 Unhou ne jawáb meu kahá, ki Yúhanná baptismánewálá, aur baaze Iliyáh kahte haiu, aur baaze ki qadímou meu se ek nabí uthá hai. 20 Us ne unheu kahá, ki Tum áp kyá kahte ho, maiu kaun húu? Patthras jawáb meu bolá, ki Khudá ká Masíh. 21 Us ne unheu taakíd karke farmáyá, ki Yih bát kisí se mat kaho; 22 Aur bolá, Zurúr hai ki Insán ká Betá bahut dukh uthíwe, aur Buzurgou aur sardár káhinou aur sáfirou se radd kiyá jáwe, aur márá jáwe, aur tisre din phir jí uthe.

23 Phir us ne sab se kahá, ki Agar koí mere píchhe chalá cháhe, to apná inkár kare, aur roz roz apní salíb utháwe, aur merí pairawí kare. 24 Kyúnki jo koí apní ján bacháyá cháhe, use ganwáegá, aur jo mere wáste apní ján ganwáe, use bacháegá. 25 Kyúnki jo ádmí tamám jahán ká málik ho jáwe, par apne ko halák aur tabáh kare, to us ká kyá fáida? 26 Kyúnki jo koí mujh se aur merí bátou se sharminda howe, us se Insán ká Betá bhí, jab apne aur apne Báp aur muqaddas firishtou ke jalál ke sáth áwegá, sharminda hogá. 27 Maiu tum se sach kahtá húu, ki Yaháu baaze khare haiu, jo maut ká maza na chakhenge jab tak Khudá kí bádsháhat na dekheu.

28 Aur un bátou ke din áth ek ke baad aisí húá ki wuh Patthras aur Yúhanná aur Yaaqúb ko leke duá karne pahár par charh gayá. 29 Aur duá karte waqt aisá húá ki us ke chihre kí súrat mubaddal húí, aur us ká libás safedí se chamakne lagá. 30 Aur dekh, do mard us se hamkalám húe, jo Músá aur Iliyáh the. 31 We jalál se dikhláí deke jis intiqál ko wuh Yarúsalam meu karne par thá, kalám karte the. 32 Patthras aur us ke sáthí nínd se bhárí the, par unhon ne jág uthkar us ke jalál ko, aur un do mardou ko, jo us ke pás házir the, dekhá. 33 Aur aisá húá ki jab we us se judá hone lage, Patthras ne Yusúa se kahá, ki Ai ustád, hamárá yaháu rahná achchhá hai: so ham tín makán banáweu, ek tere, aur ek Músá, aur ek Iliyáh ke liye; wuh nahíu jántá thá, ki kyá kahtá hai. 34 Wuh yih kahtá hí thá ki bádal áyá, aur un par sáya kiyá; aur jab we bádal meu játe the, unko dahshat lagí. 35 Aur us bádal se áwáz kahtí áí, ki Yih merá piyárá Betá hai: tum us kí suno. 36 Aur us áwáz ke baad Yusúa akelá páyá gayá. Aur we chup rahe, aur dekhí húí bátou kí khabar un dinou meu kisí ko na dí.

37 Aur yúu húá ki dúsre din, jab we pahár par se utarte the, bahut log use á mile. 38 Aur dekho ki us jamáat meu se ek mard ne chilláke kahá, ki Ai ustád, maiu terí minnat kartá húu, ki mere bete par nazar kar, kyúnki wuh merá iklautá hai. 39 Aur dekh, ek rúh usko pakartí hai, aur wuh ekáek chillátá, aur phainátá húá aitháyá játá hai; wuh usko kuchalke mushkil se chhor játí hai. 40 Aur maiu ne tere shágirdou se arz kí, ki use nikáleu, par we na kar sake. 41 Tab Yusúa jawáb meu bolá, Ai beímán aur nárást log! maiu kab tak tumháre pás rahúu, aur tumhárí bardásht karúu? apná betá mere pás lá. 42 Jab wuh átá thá, to deo ne use patká, aur phárá. Tab Yusúa ne us nápák rúh ko dántá, aur larke ko changá kiyá, aur us ko us ke má báp ko sompá. 43 Tab sab log Khudá kí buzurgí se hairán húe.

44 Par jab sab log sab ke wáste, jo Yusúa ne kiyá, taajjub karte the, wuh apne shágirdou se kahne lagá, ki In bátou ko kánou se sun rakho: ki Insán ká Betá

ádmíoṉ ke háth meṉ sompá jáegá. 45 Par we is bát ko na samjhe, aur wuh un se poshída rahí, ki we use maạlúm na kar sake, aur is bát ke púchhne meṉ us se ḍare.

46 Aur un meṉ yih hujjat daráí, ki ham meṉ sab se baṛá kaun hai. 47 Yusúạ ne un ke dil ká ḳhiyál maạlúm karke ek laṛke ko liyá, aur apne pás khaṛá kiyá. 48 Aur unheṉ kahá, ki Jo koí is laṛke ko mere nám par qabúl kare, wuh mujhko qabúl kartá hai; aur jo koí mujhko qabúl kare, wuh mere bhejnewále ko qabúl kartá hai. Kyúnki jo tum sabhoṉ meṉ chhoṭá hai, wuhí baṛá hogá.

49 Yúhanná ne jawáb meṉ kahá, ki Ai ustád, ham ne ek shaḳhs ko tere nám se dewoṉ ko nikálte dekhá, aur use manạ kiyá, ki wuh hamáre sáth terí pairawí nahíṉ kartá hai. 50 Yusúạ ne use kahá, ki Manạ mat karo; kyúnki jo hamárá muḳhálif nahíṉ, so hamárí taraf hai.

51 Aur aisá húá ki jab us ke ạrúj ke din nazdík áe, wuh sábit qadam karke Yarúsalam ko jáne par mutawajjih húá. 52 Aur us ne apne áge qásidoṉ ko bhejá, aur we jáke Samrún kí ek bastí meṉ dáḳhil húe, ki us ke wáste taiyárí kareṉ. 53 Par unhoṉ ne us ko qabúl na kiyá, iswáste ki us ká ruḳh Yarúsalam ko jáne par thá. 54 Us ke shágird Yaạqúb aur Yúhanná ne yih dekhke kahá, Ai Ḳhudáwand, kyá tú cháhtá hai, ki jaisá Iliyáh ne kiyá, ham hukm kareṉ ki ásmán se ág barse, aur unheṉ bhasam kare? 55 Par us ne phirke un ko ḍánṭá, aur kahá, Tum nahíṉ jánte ki kis rúh ke ho? 56 Kyúnki Insán ká Beṭá ḳhalq kí ján márne nahíṉ, balki bacháne áyá hai. So we dúsrí bastí meṉ gae.

57 Aur aisá húá ki jab we ráh meṉ chale játe the, kisí ne us se kahá, ki Ai Ḳhudáwand, jaháṉ kahíṉ tú jáwe, maiṉ tere píchhe chalúngá. 58 Yusúạ ne use kahá, ki Lomṛíoṉ ke liye mándeṉ, aur ásmán ke parindoṉ ke liye basere haiṉ; par Insán ke Beṭe ke liye sir rakhne kí jagah nahíṉ.

59 Us ne dúsre se kahá, ki Merí pairawí kar. Wuh bolá, ki Ai Ḳhudáwand, mujhko ruḳhsat de, ki pahle jáúṉ, aur apne báp ko gáṛúṉ. 60 Par Yusúạ ne use kahá, ki Jáne de, ki murde apne murdoṉ ko gáṛeṉ; lekin tú jáke Ḳhudá kí bádsháhat kí ḳhabar de.

61 Phir dúsre ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand, maiṉ terí pairawí karúngá; par pahle mujhe jáne de, ki apne ghar ke logoṉ se ruḳhsat lúṉ. 62 Yusúạ ne use kahá, ki Jo koí apná háth hal par rakhke píchhe dekhtá hai, Ḳhudá kí bádsháhat ke liye mustạidd nahíṉ.

X. BAB.

1 Baạd us ke Ḳhudáwand ne sattar auroṉ ko muqarrar kiyá, aur unheṉ do do karke apne áge har shahr aur jagah meṉ, jaháṉ wuh áp jáyá cháhtá thá, bhejá, 2 Aur unheṉ kahá, ki Fasl bahut hai, par mazdúr thoṛe haiṉ: is wáste tum fasl ke málik se ạrz karo, ki wuh apní fasl meṉ mazdúr bheje. 3 Jáo, dekho, maiṉ tum ko bheṛoṉ kí mánind bheṛiyoṉ ke bích meṉ bhejtá húṉ. 4 Na thailí, na jholí, na jútí apne sáth lo, aur ráh par kisí ko salám na karo. 5 Jis ghar meṉ tum dáḳhil ho, pahle us ghar par salám kaho. 6 Agar waháṉ koí salámatí ká beṭá ho, to tumhárá salám us par ṭhaharegá; nahíṉ to tum par phir áwegá. 7 Aur usí ghar meṉ raho; aur jo kuchh we tumháre áge rakheṉ, kháo aur pío; kyúnki mazdúr apní mazdúrí ke láiq hai. Ghar ghar mat phiro. 8 Aur jis shahr meṉ tum dáḳhil ho, aur log

tumko qabúl kareṇ, jo kuchh tumháre áge rakhá jáwe, kháo. 9 Aur us meṇ bímároṇ ko changá karo, aur unheṇ kaho, ki Ḳhudá kí bádsháhat tumháre nazdík áí hai. 10 Aur jis shahr meṇ tum dáḳhil ho, aur log tumko qabúl na kareṇ, tum un kí saṛakoṇ par báhar jáke kaho, 11 Ki Tumháre shahr kí dhúl tak, jo ham par paṛí hai, ham tum par jháṛ dete; magar yih jáno, ki Ḳhudá kí bádsháhat tumháre nazdík áí hai. 12 Maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Us din Sadúm par us shahr se ziyáda ásání hogí.

13 Háe Kurázín, tujh par afsos! Háe Bait Saidá, tujh par afsos! kyúnki agar Súr aur Saidá meṇ we karámateṇ, jo tum meṇ dikhláí gaíṇ, dikhláí játíṇ: to we bahut din se ṭáṭ aur rákh meṇ baiṭhkar kab kí tauba karte. 14 Lekin ạdálat ke din Súr aur Saidá par tum se ziyáda ásání hogí. 15 Aur ai Kafrnahúm, jo ásmán tak buland kí gaí, tú pátál meṇ giráí jáegí. 16 Jo tumhárí suntá hai, merí suntá hai, aur jo tumko ṭál detá hai, mujhko ṭál detá hai; par jo mujhko ṭál detá hai, mere bhejnewále ko ṭál detá hai.

17 We sattar ḳhushí se phir áe, aur kahne lage, ki Ai Ḳhudáwand, tere nám se deo bhí hamáre farmánbardár haiṇ. 18 Us ne un se kahá, ki Maiṇ ne Shaitán ko bijlí kí mánind ásmán se girte dekhá. 19 Dekho, maiṇ tumko sámpoṇ aur bichchhúoṇ ke raundne par aur dushman kí sárí qudrat par iḳhtiyár detá húṇ, aur koí chíz hargiz tumheṇ zarar na pahunch//wegí. 20 Tis par bhí us se ḳhush mat ho, ki rúheṇ tumhárí farmánbardár haiṇ; balki ḳhush ho, ki tumháre nám ásmán meṇ likhe gae haiṇ.

21 Usí ghaṛí Yusúạ ne rúh meṇ bahut ḳhush hoke kahá, ki Ai Báp, ásmán aur zamín ke málik, maiṇ terá shukr kartá húṇ, ki tú ne in bátoṇ ko álimoṇ aur fáziloṇ se chhipáyá, aur unheṇ laṛkoṇ par záhir kiyá; háṇ, Báp, aisá hone meṇ terí razámandí thí. 22 Sab kuchh mere Báp se mujhko sompá gayá hai; aur koí nahíṇ jántá, ki Beṭá kaun hai, magar Báp; aur Báp kaun hai, magar Beṭá, aur wuh jis par Beṭá záhir kiyá cháhe. 23 Aur shágirdoṇ kí taraf mutawajjih hoke nirále meṇ un se kahá, ki Mubárak we ánkheṇ, jo ye chízeṇ dekhtíṇ ki tum dekhte ho. 24 Kyúnki maiṇ tum se kahtá húṇ, ki bahut nabíoṇ aur bádsháhoṇ ne cháhá, ki jo tum dekhte ho, dekheṇ, par na dekhá, aur jo tum sunte ho, suneṇ, par na suná.

25 Aur dekho ek tauretí ne uṭhkar us ká imtihán karne ko púchhá, ki Ai ustád, maiṇ kyá karúṇ ki hayát i abadí ká wáris hoúṇ? 26 Us ne use kahá, ki Tauret meṇ kyá likhá hai? tú kyá paṛhtá hai? 27 Us ne jawáb meṇ kahá, ki Tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko apne sáre dil se, aur apní sárí ján se, aur apne sáre zor se, aur apní sárí ạql se piyár kar, aur apne qaríb ko apne barábar. 28 Us ne use kahá, ki Tú ne achchhá jawáb diyá: yihí kar, to tú jíegá. 29 Par us ne apne ko sádiq ṭhaharáne ká iráda karke Yusúạ se sawál kiyá, ki Kaun hai merá qaríb? 30 Yusúạ ne jawáb meṇ kahá, ki Ek shaḳhs Yarúsalam se Yarího ko játá thá, aur ḍákúoṇ ke háth meṇ paṛá: we us ko nangá aur zaḳhmí karke adhmúá chhoṛ gae. 31 Ittifáqan ek káhin us ráh se já niklá, aur use dekhke kanáre se chalá gayá. 32 Isí tarah ek Láwí bhí us jagah áke aur dekhkar kanáre se chalá gayá. 33 Lekin ek musáfir Samrúní us jagah meṇ áyá, aur use dekhkar rahm kiyá; 34 Aur us pás jáke tel aur sharáb lagákar us ke zaḳhmoṇ ko bándhá, aur apní sawárí par baiṭháke use saráe meṇ láyá, aur uskí bímárdárí karne lagá. 35 Aur subh ko rawána hote húe us ne do dínár nikálke sarábán ko diyá, aur kahá, ki Tú us

kí bímárdárí kar, aur jo kuchh terá ziyáda kharch ho, maiṇ phir áke tujh ko bhar dúngí. 36 Ab tú kyá samajhtá hai, jo ḍákúoṇ ke háth meṇ paṛá thá, un tínoṇ meṇ se kaun us ká qaríb thá? 37 Wuh bolá, Jis ne us par rahm kiyá. Yusúạ ne use kahá, ki Já, tú bhí aisáhí kar!

38 Aur aisá húá ki jab játe the, wuh ek bastí meṇ áyá; aur Martah nám ek ạurat ne us ko apne ghar meṇ utárá. 39 Aur Mariyam nám us kí ek bahin thí; wuh Yusúạ ke qadam pás baiṭhke us ká kalám suntí thí. 40 Par Martah bahut ḳhidmat se ghabráí, aur us ke pás jáke kahne lagí, ki Ai Ḳhudáwand, tú ḳhabar nahíṇ letá, ki merí bahin mujh ko ḳhidmat meṇ akelí chhoṛ baiṭhí hai? Use farmá, ki merí madad kare. 41 Yusúạ ne jawáb deke use kahá, ki Martah, ai Martah! tú bahut chízoṇ kí fikr aur ghabráhat meṇ hai; par ek chíz zurúr hai. 42 Mariyam ne achchhá hissa chuná hai, jo us se liyá na jáegá.

XI. BAB.

1 Aur aisá húá ki wuh ek jagah meṇ duá kartá thá, aur jab us ko farágat húí, us ke shágirdoṇ meṇ se ek ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, hamko duá karná sikhlá, jaisá Yúhanná ne apne shágirdoṇ ko sikháyá. 2 Us ne un ko kahá, ki Jab duá karo, kaho, Ai hamáre Báp jo ásmán par hai, tere nám kí taqdís howe! Terí bádsháhat áwe! Terí marzí jaisí ásmán par, zamín par bhí howe. 3 Hamárí rozí kí roṭí áj hamko bakhsh! 4 Aur hamáre gunáhoṇ ko muáf kar ki ham bhí apne harek asámí ko muáf karte haiṇ! Aur hamko imtihán meṇ na ḍál, balki badí se ham ko bachá.

5 Aur us ne un se kahá, Tum meṇ se kaun hai jis ká ek dost ho, aur ádhí rát ko us ke pás áwe, aur usko kahe, Ai dost, mujh ko tín roṭí udhár de; 6 Ki merá dost safar se mere yaháṇ utrá, aur mujh pás kuchh nahíṇ ki us ke áge rakhúṇ; 7 Aur wuh andar se jawáb deke kahe, ki Mujh ko diqq mat kar, darwáza ab band hai, aur mere laṛke mere sáth bichhaune par haiṇ: maiṇ uṭhkar tujhe de nahíṇ saktá. 8 Maiṇ tum se kahtá húṇ, Agarchi wuh us ke dost hone ke sabab se use dene ko na uṭhe, us ke bár bár mángne ke sabab se wuh uṭhkar us ko jitná darkár hai, degá. 9 Aur maiṇ tumko kahtá húṇ, Mángo, to tum ko diyá jáegá; ḍhúnḍho, to tum páoge; khaṭkhaṭáo, to tumháre liye kholá jaegá. 10 Kyúnki jo koí mángtá hai, letá hai, aur jo koí ḍhúnḍhtá hai, pátá hai, aur khaṭkhaṭánewále ke wáste kholá jáegá. 11 Tum meṇ se kaun aisá báp hai, ki jab uská beṭá roṭí mánge, use patthar de? yá machhlí, ki machhlí kí jagah use sámp de? 12 Yá agar anḍá mánge, us ko bichchhú de? 13 Pas agar tum, jo bure ho, apne laṛkoṇ ko achchhá inám dene jánte ho, to kitná ziyáda wuh Báp, jo ásmán par hai, Rúh i Quds un ko, jo us se mángte haiṇ, degá.

14 Aur wuh ek deo ko jo gúngá thá, nikáltá thá. Aur aisá húá ki jab deo nikal gayá, wuh gúngá bolá; aur logoṇ ne taạjjub kiyá. 15 Lekin un meṇ se baạzoṇ ne kahá, ki Wuh dewoṇ ke sardár Baạlzabúl kí madad se dewoṇ ko nikáltá hai. 16 Auroṇ ne us ke imtihán ke wáste us se ek ásmání nishán mángá. 17 Par us ne un ke ḳhiyáloṇ ko maạlúm karke un se kahá, ki Jo bádsháhat apní muḳhálafat meṇ áp se judá ho, wírán ho játí hai; aur ghar ghar ke ḳhiláf hoke gir játá hai. 18 Pas Shaitán bhí agar apní muḳhálafat meṇ áp se judá howe, to us kí bádsháhat kyún-

kar qáim rahegí ? ki tum kahte ho, ki wuh Baalzabúl kí madad se dewon ko nikáltá hai. 19 Par agar main Baalzabúl kí madad se dewon ko nikáltá húṇ, to tumháre beṭe kis kí madad se nikálte hain ? Iswáste we tumháre munsif honge. 20 Par agar main Khudá kí unglí se dewon ko nikáltá húṇ, to albatta Khudá kí bádsháhat tum par pahunchí hai. 21 Jab zabardast hathyár bándhe húe apne ghar kí rakhwálí kartá hai, to us ká asbáb salámat rahtá hai. 22 Par agar ek jo us se bhí ziyáda zabardast hai, us par chaṛh áwe, aur use jít lewe, to us ke sab hathyár, jis par us ká bharosá thá, chhín letá, aur us ká mál bánṭ detá hai. 23 Jo merá sáthí nahín, merá mukhálif hai ; aur jo mere sáth jama nahín kartá, bithrátá hai.

24 Jab nápák rúh ádmí se nikal gaí, to súkhí jagahon men árám ḍhúnḍhtí phirtí hai, aur jab nahín pátí, to kahtí hai, ki Main apne ghar ko, jahán se niklí húṇ, phir jáúngí. 25 Aur wuh áke use jháṛá buhárá pátí hai. 26 Tab jáke sát aur rúhen, jo us se badtar hain, sáth látí hai ; aur we paiṭhke wahán rahtí hain. Tab us ádmí ká pichhlá hál pahle se badtar hotá hai.

27 Aur aisá húá ki jab wuh ye báten kahtá thá, un logon men se ek aurat ne áwáz uṭháke use kahá, ki Mubárak wuh peṭ, jo terá hámil húá ; aur we chhátíán, jinhen tú ne piyá ! 28 Us ne kahá, Hán, mubáraktar we, jo Khudá ká kalám sunte aur us par amal karte hain.

29 Aur jab bahut log jama húe, wuh kahne lagá, ki Is zamáne ke log kharáb hain ; we nishán mángte hain, par Yúnah nabí ke nishán ke siwá unko koí nishán diyá na jáegá. 30 Kyúnki jaisá Yúnah Nínawah ke logon ke wáste nishán húá, waisáhí Insán ká Beṭá is zamáne ke logon ke wáste nishán hogá. 31 Janúb kí malika adálat ke din is zamáne ke mardon ke sáth uṭhegí, aur unhen gunahgár ṭhahráwegí ; kyúnki wuh zamín kí hadd se Sulaimán kí hikmat sunne ko áí, aur dekh, ki ek yahán Sulaimán se baṛá hai. 32 Ahl i Nínawah adálat ke din is zamáne ke logon ke sáth uṭhenge, aur unhen gunahgár ṭhaharáwenge ; kyúnki unhon ne Yúnah kí manádí par tauba kiyá, aur dekho, ki ek yahán Yúnah se baṛá hai.

33 Koí chirág jaláke nahín chhipátá, na paimáne ke níche rakhtá hai, balki chirágdán par, ki andar ánewale us kí roshní dekhen. 34 Badan ká chirág ánkh hai ; is liye jab terí ánkh sáf hai, to terá tamám badan roshan hai, aur jab sáf nahín hai, to terá badan tárík hai. 35 Pas khabardár, naho ki wuh núr, jo tujh men hai, tárík ho jáwe ! 36 Par agar terá badan tamám roshan ho, aur koí azú tárík nahín, to wuh tamám roshan hogá, aisá ki jaisá chirág apní chamak se tujh ko roshan kare.

37 Jab wuh yih kah rahá thá, ek Farís ne us se arz karke kahá, ki Mere sáth kháná khá ; so wuh andar jáke kháne baiṭhá. 38 Par jab us Farís ne dekhá, ki wuh kháne se pahle apne ko nahín baptismátá hai, taajjub kiyá. 39 Tab Khudáwand ne us ko kahá, ki Ai Faríso, tum piyále aur tabáq ká báhar to sáf karte ho, par tum andar zulm aur sharr se bhare ho. 40 Ai nádáno, jisne báhar banáyá, kyá us ne andar bhí nahín banáyá ? 41 Magar jo andar hai, khairát karo, aur dekho, ki sab tumháre wáste pák hai. 42 Lekin, Ai Faríso, tum par afsos ! ki tum podíne aur sadáb aur sab raqam kí tarkáríon kí dahyakí dete ho, aur rástí aur Khudá ke piyár se gáfil rahte ho ; lázim thá, ki inhen karte, aur unhen bhí na chhoṛte. 43 Ai Faríso, tum par afsos ! ki tum Mahfilon men sadrnishíní, aur

bázároṇ meṇ salám cháhte ho. 44 Ai riyákár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum chhipí húí qabroṇ kí mánind ho, jinheṇ log, jo úpar chalte, nahíṇ jánte.

45 Tab tauretíoṇ meṇ se ek ne us ke jawáb meṇ kahá, ki Ai ustád, tú yih kahke hamko bhí malámat kartá hai. 46 Us ne kahá, ki Tum tauretíoṇ par bhí afsos! ki tum ádmíoṇ par bhárí bojh ládte ho, aur tum áp un bojhoṇ ko apní ek unglí se nahíṇ chhúte. 47 Tum par afsos! ki tum nabíoṇ kí qabreṇ banáte ho, aur tumháre bápdádoṇ ne unheṇ qatl kiyá. 48 So tum apne bápdádoṇ ke kámoṇ par gawáhí dete, aur un se rází rahte; kyúnki unhoṇ ne un ko qatl kiyá, aur tum un kí qabreṇ banáte ho. 49 Iswáste Ḳhudá kí Hikmat ne bhí kahá, ki Maiṇ nabíoṇ aur rasúloṇ ko un ke pás bhejúngá, aur we un meṇ se kitnoṇ ko már ḍálenge, aur kitnoṇ ko satáwenge, 50 Tá ki sab nabíoṇ ká lahú, jo dunyá kí paidáish se baháyá gayá hai, is zamáne ke logoṇ se mángá jáwe, 51 Hábil ke lohú se Zikriyáh ke lohú tak, jo qurbángáh aur haikal ke darmiyán márá gayá: háṇ maiṇ tum se kahtá húṇ, ki wuh is zamáne ke logoṇ se mángá jáegá. 52 Ai tauretío, tum par afsos! ki tum pahchán kí kunjí le gae: tum áp dáḳhil na húe, aur unko, jo dáḳhil húá cháhte haiṇ, rokte ho.

53 Aur jab wuh unheṇ ye báteṇ kahtá thá, Sáfir aur Farís us ko niháyat diqq dene, aur bahut bátoṇ ke haqq meṇ us se sawál karne lage, 54 Aur is iráde se uskí ták meṇ lage, ki us ke munh se kuchh aisá páweṇ ki us par nálish kareṇ.

XII. BAB.

1 Itne meṇ jab hazároṇ log jamạ húe, yaháṇ tak ki ek dúsre par girá paṛtá thá, wuh apne shágirdoṇ se kahne lagá, ki Ḳhusúsan Farísoṇ ke ḳhamír se, jo makr hai, parhez karo. 2 Kyúnki kuchh poshída nahíṇ, jo záhir na hogá, aur kuchh chhipá nahíṇ, jo jáná na jáegá. 3 Iswáste jo kuchh tum ne andhere meṇ kahá hai, ujále meṇ sunáyá jáegá; aur jo kuchh tum ne koṭhríoṇ ke bhítar kán meṇ kahá hai, koṭhoṇ par se us kí manádí kí jáegí. 4 Par ai mere dosto, maiṇ tum se kahtá húṇ, ki un se mat ḍaro, jo badan ko már ḍálte haiṇ, aur us ke baạd kuchh aur kar nahíṇ sakte; 5 Par maiṇ tumko batláúngá, ki tum kis se ḍaro: us se ḍaro, jis ko maqdúr hai, ki már ḍálne ke baạd jahannam meṇ ḍále; háṇ maiṇ tum ko kahtá húṇ, ki us se ḍaro. 6 Kyá do paise par pánch gaure nahíṇ bikte? tad bhí un meṇ se Ḳhudá ke áge ek bhúlá nahíṇ. 7 Balki tumháre sir ke sab bál bhí gine húe haiṇ. Pas mat ḍaro! tum bahut gauroṇ se afzal ho. 8 Par maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Jo koí ádmíoṇ ke áge merá iqrár karegá, Insán ká Beṭá bhí Ḳhudá ke firishtoṇ ke áge us ká iqrár karegá; 9 Par jo koí ádmíoṇ ke áge merá inkár karegá, Ḳhudá ke firishtoṇ ke áge us ká inkár kiyá jáegá. 10 Aur jo koí Insán ke Beṭe kí badgoí kartá hai, us ko muáf kiyá jáegá, par jo Rúh i Quds kí takfír kartá hai, us ko muáf na kiyá jáegá. 11 Jab we tum ko mahfiloṇ, aur hákimoṇ, aur sardároṇ ke áge le jáweṇ, to andesha mat karo, ki ham kaisá aur kyá jawáb deweṇ, yá kyá kaheṇ; 12 Kyúnkí jo tumheṇ kahná hai, Rúh i Quds usí ghaṛí tum ko sikhláwegí.

13 Aur logoṇ meṇ se ek ne use kahá, ki Ai ustád, mere bhái ko kah, ki mujhe mírás ká hissa dewe. 14 Par us ne us ko kahá, Ai mard, kisne mujh ko tum par

munsif aur bántnewálá muqarrar kiyá ? 15 Aur us ne unheṉ kahá, ki Ḳhabardár ho, aur lálach se dúr raho; kyúnki kisí kí zindagí us ke mál kí ziyádatí se nahíṉ hai. 16 Aur us ne unheṉ yih tamsíl kahí, ki Ek daulatmand shaḳhs ke khet meṉ bahut kuchh paidá húá. 17 Tab wuh apne dil meṉ yih kahke ḳhiyál karne lagá, ki maiṉ kyá karúṉ? kyúnki mere pás galla rakhne kí jagah nahíṉ hai. 18 So us ne kahá, ki Maiṉ yih karúngá, maiṉ apne golá ḍháúngá, aur baṛá banáúngá, aur waháṉ apná sab hásil aur mál jamạ karúngá. 19 Aur maiṉ apní ján se kahúngá, ki Ai ján, tere pás bahut mál bahut barasoṉ ke wáste rakhá gayá hai: árám kar, khá, pí, ḳhush ho! 20 Lekin Ḳhudá ne use kahá, ki Ai nádán, áj kí rát terí ján tujh se lí jáegí: pas jo chízeṉ tú ne taiyár kíṉ, kis kí hongí? 21 Us kí yih hálat hai, jo apne wáste mál jamạ kartá hai, par Ḳhudá ke nazdík máldár nahíṉ.

22 Aur us ne apne shágirdoṉ se farmáyá, Is wáste maiṉ tum se kahtá húṉ, ki apní ján ke liye andesha mat karo, ki Ham kyá kháweṉ? aur na badan ke liye, ki ham kyá pahinen? 23 Ján ḳhurák se, aur badan poshák se afzal hai. 24 Kauwoṉ ko dekho, ki we na bote, aur na laute haiṉ, unke na khaliyán na gole haiṉ; aur Ḳhudá unko khilátá hai. Tum parindoṉ se kitne ziyáda afzal ho. 25 Aur kaun tum meṉ andesha karne se apní zindagí ek dam baṛhá saktá hai? 26 Pas agar tum aisá chhoṭá kám nahíṉ kar sakte, to kis wáste auroṉ ke liye andesha karte ho? 27 Sosanoṉ ko dekho, we kaisí baṛhtí hain; we na mihnat kartí aur na sút káttí haiṉ; par maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Sulaimán bhí apne sáre jalál meṉ un meṉ se ek kí mánind mulabbas na thá. 28 Pas agar Ḳhudá ghás ko, jo áj khet meṉ hai, aur kal tanúr meṉ jhonkí jáegí yúṉ pahinátá hai, to ai kam-iạtiqádo, kitná ziyáda tumko pahináwegá? 29 Aur tum fikr mat karo, ki ham kyá kháweṉ, aur kyá píweṉ, aur na taraddud meṉ ho. 30 Kyúnkí dunyá kí qaumeṉ in bátoṉ kí talásh kartí haiṉ; par tumhárá Báp jántá hai, ki yih tumko darkár hai. 31 Lekin Ḳhudá kí bádsháhat kí talásh karo, to yih sab tumko aláwa diyá jáegá.

32 Ai chhoṭe gol, mat ḍar, kyúnki tumháre Báp kí ḳhushí hai, ki tum ko bádsháhat dewe. 33 Jo kuchh tumhárá ho, becho, aur ḳhairát karo. Thailíáṉ, jo puráni nahíṉ hotíṉ, aur ḳhazána, jo nahíṉ ghaṭtá, ásmán meṉ apne wáste taiyár karo, jaháṉ na chor pahunchtá aur na kíṛá khátá hai. 34 Kyúnki jaháṉ tumhárá ḳhazána hai, waháṉ tumhárá dil bhí rahegá. 35 Tumhárí kamareṉ bandhí raheṉ, aur tumháre chirág jalte raheṉ. 36 Aur tum un ádmíoṉ kí mánind ho, jo apne ḳháwind kí ráh dekhte haiṉ, ki wuh shádí se kab phir áwegá; táki jab wuh áwe, aur khaṭkhaṭáwe, we us ke liye jald kholeṉ. 37 Mubárak we naukar, jinko Ḳhudáwand ákar jágte páwe! Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki wuh kamar bándhegá, aur unheṉ kháne ko baiṭhláwegá, aur khaṛá hoke un kí ḳhidmat karegá. 38 Aur agar wuh rát ke dúsre pahar ko, yá rát ke tísre pahar ko áwe, aur aisá páwe, to mubárak haiṉ we naukar. 39 Aur tum ko yih maạlúm hai, ki agar ghar ká málik jántá, ki kis ghaṛí chor áwegá, to wuh jágtá rahtá, aur apne ghar meṉ sendh dene na detá. 40 Pas tum bhí taiyár ho; kyúnki jis ghaṛí tum muntazir na ho, Insán ká Beṭá áwegá.

41 Tab Patthras ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, kyá tú yih tamsíl hameṉ yá sab ko kahtá hai? 42 Ḳhudáwand ne kahá, ki Wuh diyánatdár aur hoshyár ḳhánsámán kaun hai, jis ko ḳhudáwand apne naukaroṉ par muqarrar kare, ki unheṉ waqt par kháná diyá kare. 43 Mubárak wuh naukar, jise us ká ḳhudáwand áke aisáhí

karte páwe. 44 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Wuh use apne sáre mál par mukhtár karegá. 45 Par agar wuh naukar apne dil meṉ kahe, ki Merá ḳhudáwand áne meṉ derí kartá hai, aur gulámoṉ aur laundíoṉ ko márná, aur kháná píná, aur matwálá honá shurúa̤ kare, 46 To us naukar ká ḳháwind jis roz wuh ráh nahíṉ dekhtá, aur jis gharí wuh nahíṉ jántá hai, áwegá, aur us ko do ṭukre karegá, aur us ká hissa beímánoṉ ke sáth ṭhaharáwegá. 47 Pas jo naukar apne ḳhudáwand kí marzí jánke taiyár na húá, na us kí marzí ke mutábiq chalá, so bahut már kháegá. 48 Par jis ne na jáná, aur márkháne ká kám kiyá, so ṭhorásá már kháegá. Jis ko bahut diyá gayá hai, us se bahut mángá jáegá; aur jise bahut sompte haiṉ, us se ziyáda mángenge.

49 Maiṉ zamín par ág lagáne áyá húṉ, aur maiṉ kyá cháhtá húṉ, ki lag chukí hotí. 50 Mujh ko ek baptismá se baptismáyá jáná hai, aur jab tak wuh tamám na howe, maiṉ kaisí tangí meṉ húṉ? 51 Kyá tum samajhte ho, ki maiṉ zamín par miláp karáne áyá? Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki nahíṉ, balki judá karne ko. 52 Kyúnki ab se pánch ek ghar meṉ judá honge, tín do se, aur do tín se, 53 Báp beṭe se judá hogá aur beṭá báp se, má beṭí se aur beṭí má se, sás bahú se aur bahú sás se.

54 Aur us ne yih bhí logoṉ ko kahá, ki Jab tum bádal pachchhim se uṭhte dekhte ho, wonhí kahte ho, ki Pání átá hai, aur aisáhí hotá hai. 55 Aur jab dakhin kí hawá chaltí hai, to tum kahte ho, ki Garmí hogí; aur hotí hai. 56 Ai makkáro, tum zamín aur ásmán ke rukh ká imtiyáz kar jánte ho, par is zamáne ká imtiyáz kyúṉ nahíṉ karte?

57 Aur áphí kyúṉ bichár nahíṉ karte, ki haqq kyá hai? 58 Jab ki tú apne muddaí ke sáth hákim ke pás chalá játá hai, to ráh par use rází karne kí koshish kar, naho ki wuh tujhe munsif ke pás khinchwáe, aur munsif tujhe barqandáz ke hawále kare, aur barqandáz tujh ko qaid meṉ ḍále. 59 Maiṉ tujh se kahtá húṉ, ki jab tak tú pichhlí kauṛí adá na kare, tú waháṉ se na niklegá.

XIII. BÁB.

1 Us waqt kitne waháṉ the, jo un Jalílíoṉ kí ḳhabar dete the, jinká lahú Pilát ne un kí qurbáníoṉ meṉ miláyá. 2 Yusúa̤ ne jawáb meṉ un se kahá, Kyá tum samajhte ho, ki ye Jalílí sab Jalílíoṉ se ziyáda gunahgár the, ki aisá dukh páyá? 3 Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Nahíṉ, balki agar tum tauba na karo, to tum sab isí tarah se halák hoge. 4 Yá we aṭhárah jin par Siláh ká burj girá, aur unheṉ halák kiyá, kyá tum samajhte ho, ki we Yarúsalam ke sab báshindoṉ se ziyáda taqsírwár the? 5 Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Nahíṉ, balki agar tum tauba na karo, to tum sab is tarah se halák hoge.

6 Us ne yih tamsíl bhí kahí, ki Ek shaḳhs ke bág meṉ anjír ká ek daraḳht lagá thá, aur us ne jáke us par phal ḍhúnḍhá, par na páyá. 7 Tab us ne bágbán se kahá, ki Dekh, tín baras se maiṉ áke is anjír ke daraḳht par phal ḍhúnḍhtá húṉ, aur nahíṉ pátá, us ko káṭ ḍál: káheko us ne zamín ko rok rakhá hai? 8 Us ne jawáb meṉ use kahá, ki Ai ḳhudáwand, is baras bhí use rahne de, jab tak maiṉ us ká thálá khodúṉ aur khád ḍálúṉ; 9 Sháyad ki phale, nahíṉ to uske baa̤d use káṭ ḍál.

10 Aur wuh sabt ke din ek mahfil meṉ taa̤lím detá thá. 11 Aur dekho, waháṉ

ek aurat thí, jis ko athárah baras se kamzorí kí rúh lagí thí, aur wuh kubrí hogaí, aur kisí tarah se sídhí na ho saktí thí. 12 Yusúa ne dekhkar use buláyá, aur kahá, Ai aurat, tú apní kamzorí se chhútí hai! 13 Aur us ne us par háth rakhá, aur wonhí wuh sídhí ho gaí, aur Khudá kí sitáish karne lagí. 14 Tab mahfil ká sardár is sabab se ki Yusúa ne sabt ke din changá kiyá, gusse hokar logon ko kahne lagá, ki Chha din hain, jin men kám karná rawá hai: so tum un men áke change ho, aur sabt ke din nahín. 15 Tab Khudáwand ne jawáb men use kahá, ki Ai makkár, kyá harek tum men se sabt ke din apne bail yá gadhe ko thán se nahín kholtá, aur pání piláne nahín le játá? 16 Phir rawá na thá, ki Abirahám kí yih betí, jisko Shaitán ne, dekho, athárah baras se bándhá rakhá hai, sabt ke din us bandhan se chhuráí jáwe? 17 Aur jab wuh yih kahtá thá, us ke sab mukhálif sharminda húe, aur sab log un sab ajíb kámon se, jo usne kiye the, khush húe.

18 Aur us ne kahá, ki Khudá kí bádsháhat kis kí mánind hai, aur use kis se tashbíh dún? 19 Wuh ráí ke dáne kí mánind hai, jise ek ádmí ne leke apne bág men boyá. Aur wuh barhá, aur bará darakht húá, aur ásmán ke parinde áke us kí dálíon par baserá karne lage.

20 Aur wuh phir bolá, Main Khudá kí bádsháhat ko kis se tashbíh dún? 21 Wuh khamír kí mánind hai, jise ek aurat ne leke tín ser áte men rakhá, jab tak sab khamírí húá.

22 Aur wuh Yarúsalam ko játe húe shahr shahr, aur gánw gánw phirke taalím detá thá. 23 Tab ek ne use kahá, ki Ai Khudáwand, kyá we, jo naját páwenge, thore hain? 24 Us ne unhen kahá, Jánfisháni karo, ki tang darwáze se dákhil ho! Main tum se kahtá hún, ki bahut us men dákhil húá cháhenge, aur na ho sakenge. 25 Jab ghar ká málik uthá, aur darwáze ko band kiyá, tab tum báhar khare hoke darwáze ko khatkhatáoge, aur kahná shurúa karoge, ki Ai Khudáwand, ai Khudáwand, hamáre liye khol. Par wuh andar se jawáb men tumhen kahegá, ki Main tumko nahín jántá, ki kahán ke ho. 26 Tab tum kahná shurúa karoge, ki Ham ne tere huzúr men kháyá aur piyá, aur tu ne hamáre chaukon men taalím dí. 27 Wuh farmáwegá, ki Main tumhen kahtá hún, ki Main tum ko nahín jántá, ki kahán ke ho; ai badkáro, tum sab mujh se dúr ho! 28 Wahán roná aur dánt písná hogá, jab tum Abirahám aur Izhák aur Yaaqúb aur sab nabíon ko Khudá kí bádsháhat men, aur áp ko báhar nikále dekhoge. 29 Aur púrab aur pachchhim aur uttar aur dakkhin se log áwenge, aur Khudá kí bádsháhat men baithenge. 30 Aur dekho, jo pichhle hain, so pahle honge; aur jo pahle hain, so pichhle honge.

31 Usí roz baaze Faríson ne áke use kahá, ki Rawána ho, aur yahán se chalá já; ki Herod tujhe qatl kiyá cháhtá hai. 32 Us ne unhen kahá, ki Tum jáke us lomrí se kaho, ki Dekh, main dewon ko nikáltá, aur áj aur kal changá kartá hún, aur tísre din kámil húngá; 33 Lekin cháhiye ki áj aur kal aur parson safar karún: kyúnki munásib nahín ki ek nabí Yarúsalam ke báhar halák howe. 34 Ai Yarúsalam, Yarúsalam, jo nabíon ko qatl kartí hai, aur unhen, jo tujh pás bheje gae hain, patthar mártí hai! Kitne bár main ne cháhá, ki tere larkon ko jama karún, jis tarah murgí apne bachchon ko apne paron ke níche jama kartí hai, aur tum ne na cháhá. 35 Dekho, tumháre liye tumhárá ghar ujár chhorá játá hai; aur main

tum ko kahtá húg, ki Mujh ko na dekhoge us waqt tak, ki tum kahoge, Mubárak hai wuh, jo Khudawand ke nám par átá hai.

XIV. BA'B.

1 Aur aisá húá ki wuh sabt ke din raís Farísoŋ meŋ se ek ke ghar meŋ kháne ko gayá, aur we us kí ták meŋ baiṭhe. 2 Aur dekho ki ek shakhs us ke áge thá jise jalandhar thí. 3 Tab Yusúa Tauretíoŋ aur Farísoŋ se kahne lagá, Kyá sabt ke din changá karná rawá hai? 4 We chup rahe. Tab us ne us ko liyá, aur changá karke jáne diyá. 5 Phir wuh un se kahne lagá, ki Tum meŋ kaun hai, jis ká gadhá yá bail gaṛhe meŋ gire, ki wuh jald sabt ke din use na nikále? 6 We use in bátoŋ ká jawáb nahíŋ de sake.

7 Aur us ne mihmánoŋ ko, jab dekhá, ki we kyúŋkar sadrnishíní pasand karte haiŋ, yih tamsíl láke kahá, 8 Jab koí tujhe shádí meŋ buláwe, to pahlí kursí par mat baiṭh, tá na howe, ki koí, jo tujh se buzurgtar hai, buláyá gayá ho. 9 Aur wuh, jisne tujhe aur use buláyá, áke tujh se kahe, ki Yih jagah is ko de, aur tab tú sharminda hoke sab se níchí jagah lene lage. 10 Lekin jab tú buláyá jáwe, to jáke sab se níchí jagah meŋ baiṭh, ki jab wuh, jis ne tujhe buláyá, áke kahe, ki Ai dost, aur bhí únche par já, tab tere hamnishínoŋ ke áge terí izzat hogí. 11 Kyúnki jo áp ko baṛá jántá hai, chhoṭá kiyá jáegá, aur jo áp ko chhoṭá jántá hai, baṛá kiyá jáegá.

12 Aur us ne apne daawatkarnewále se kahá, ki Jab tú din yá rát ká khána taiyár kare, to apne dostoŋ aur apne bháíoŋ, aur apne qarábatíoŋ, aur máldár paṛosíoŋ ko mat bulá, na ho ki we tujh ko phir buláweŋ, aur terá badlá ho jáwe. 13 Balki jab tú ziyáfat kare, to muhtájoŋ, lunjoŋ, langroŋ, andhoŋ ko bulá: 14 Aur tú mubárak hogá, ki we terá badlá na kar sakte, kyúnkí sádiqoŋ kí qiyámat meŋ tujhko badlá diyá jáegá.

15 Aur hamnishínoŋ meŋ se ek ne ye báteŋ sunkar use kahá, ki Mubárak wuh, jo Khudá kí bádsháhat meŋ roṭí kháwegá. 16 Us ne use kahá, ki Ek shakhs ne baṛí khána taiyár kiyá, aur bahutoŋ ko buláyá. 17 Aur kháne ke waqt apne naukar ko bhejá, ki buláe húoŋ se kahe, ki A'o, sab kuchh taiyár hai. 18 We sab milkar uzr karne lage. Pahle ne use kahá, ki Maiŋ ne khet mol liyá, aur zurúr hai, ki jáke use dekhúŋ: maiŋ tujh se arz kartá húŋ, ki merí taraf se uzr kar. 19 Aur dúsre ne kahá, Maiŋ ne pánch joṛe bail kharíde haiŋ, aur maiŋ unheŋ ázmáne játá húŋ: maiŋ tujh se arz kartá húŋ, ki mere liye uzr kar. 20 Aur tísre ne kahá, Maiŋ ne jorú kí hai, is wáste maiŋ nahíŋ á saktá. 21 Aur us naukar ne phir áke apne kháwind ko yih khabar dí. Tab sáhib i khána ne gusse hokar apne naukar se kahá, ki Jald shahr ke bázíroŋ aur rastoŋ meŋ já, aur muhtájoŋ, aur lunjoŋ, aur langroŋ, aur andhoŋ ko yaháŋ lá. 22 Us naukar ne kahá, ki Ai Khudáwand, tere hukm ke muwáfiq húá, aur abhí jagah hai. 23 Tab kháwind ne naukar ko kahá, Ráhoŋ, aur bázároŋ kí taraf já, aur taakíd kar ki áweŋ, tá ki merá ghar bhar jáwe. 24 Kyúnki maiŋ tumko kahtá húŋ, ki koí un logoŋ meŋ se, jin kí daawat kí gaí thí, merá kháná chakhne na páwegá.

25 Aur bahut log us ke sáth játe the; aur us ne phirke unheŋ kahá, 26 Ki Agar

koí mere pás áwe, aur apne báp, aur má, aur jorú, aur laṛkoṇ, aur bháíoṇ, aur bahinoṇ, balki apní ján ká bhí mukhálif na howe, wuh merá shágird nahíṇ ho saktá hai. 27 Aur jo koí apní salíb na uṭháwe, aur merí pairawí na kare, wuh merá shágird nahíṇ ho saktá hai. 28 Kyúnki tum meṇ kaun hai, jo burj banáne ká iráda karke pahle baiṭhkar kharch ká hisáb na kare, ki wuh use taiyár kar sake? 29 Aisá na ho, ki wuh neo ḍálke use tamám na kar sake, aur sab dekhnewále yih kahke us par hansne lageṇ, 30 Ki Is shakhs ne banáná shurúa kiyá, par tamám na kar saká. 31 Yá kaunsá bádsháh hai, jo dúsre bádsháh se laṛne chale, aur pahle baiṭhkar maslahat na kare, ki wuh das hazár leke us ká, jo us par bís hazár se chaṛh átá hai, sámhná kar saktá hai? 32 Nahíṇ to wuh jab tak dúsrá dúr hai, elchí bhejkar miláp cháhtá hai? 33 Pas isí tarah jo koí tum meṇ se apná sab kuchh na chhoṛe, merá shágird nahíṇ ho saktá. 34 Namak achchhá hai, par agar namak phíká ho jáwe, to kis se mazadár kiyá jáegá? 35 Wuh na khet na khád ke kám ká hai; log use phenk dete haiṇ. Jis ko sunne ke kán hoṇ, sune.

XV. BA'B

1 Aur sab bájdár aur gunahgár us ke pás áe, ki us kí suneṇ. 2 Tab Farísoṇ aur sáfiroṇ ne kuṛkuṛáke kahá, ki Yih gunahgároṇ ko qabúl kartá, aur un ke sáth khátá hai. 3 Tab us ne unheṇ yih tamsíl kahí, 4 Ki Tum meṇ se kaun hai, jo sau bheṛ ká málik ho, aur wuh un meṇ se ek ko khowe, kyá wuh ninánawe ko maidán meṇ nahíṇ chhoṛtá, aur jab tak us khoí húí ko nahíṇ pátá, us kí talásh meṇ rahtá hai? 5 Aur páke khushí se apne kándhe par uṭhá letá hai; 6 Aur ghar meṇ ákar dostoṇ aur paṛosíoṇ ko ikaṭṭhe bulátá, aur unheṇ kahtá hai, ki Mere sáth khushí karo, ki maiṇ ne apní khoí húí bheṛ páí hai. 7 Maiṇ tumheṇ kahtá húṇ, ki Isí tarah se ásmán meṇ ek gunahgár ke wáste, jo tauba kartá hai, ninánawe sádiqoṇ se, jo tauba ke muhtáj nahíṇ, ziyáda khushí hogí.

8 Aur kaun aurat hai, jis pás das dirham hoṇ, agar wuh ek khowe, kyá wuh chirág ko nahíṇ jalátí aur ghar ko jháṛtí, aur jab tak nahíṇ pátí, ḍhúnḍhtí phirtí hai? 9 Aur páke dostoṇ aur paṛosíoṇ ko ikaṭṭhe bulátí, aur kahtí hai, ki Mere sáth khushí karo, ki maiṇ ne apná khoyá dirham páyá. 10 Maiṇ tumheṇ kahtá húṇ, ki Isí tarah se Khudá ke firishtoṇ ke huzúr meṇ ek gunahgár ke liye, jo tauba kartá hai, khushí hotí hai.

11 Phir us ne kahá, ki Ek shakhs ke do beṭe the. 12 Un meṇ se chhoṭe ne báp se kahá, ki Ai báp, mál se, jo merá hissa ho, mujh ko de. Tab us ne mál unheṇ bánṭ diyá. 13 Chand roz ke baad chhoṭá beṭá sab kuchh jama karke dúr mulk ko chal niklá, aur waháṇ apná sab mál badchálí meṇ uṛáyá. 14 Aur jab wuh sab kuchh kharch kar chuká, us mulk meṇ baṛá kál paṛá, aur wuh muhtáj hone lagá. 15 Tab wuh jáke us mulk ke ek shakhs ká naukar baná, jis ne use apne khetoṇ par bhejá, ki súaroṇ ko charáwe. 16 Aur use árzú thí, ki un chhilkoṇ se, jo súar kháte the, apná peṭ bhare; par koí use na detá thá. 17 Tab wuh apne hosh meṇ áke kahne lagá, ki Mere báp ke kitne mazdúr haiṇ, jin kí roṭí bach rahtí hai, aur maiṇ yahán bhúkhá martá húṇ. 18 Maiṇ uṭhkar apne báp ke pás jáúngá, aur use kahúngá, ki Ai báp, maiṇ ásmán ke nazdík aur tere áge gunah-

gár húṇ, aur ab is láiq nahíṇ, ki phir terá beṭá kahláúṇ : 19 Mujhe apne mazdúroṇ meṇ se ek kí mánind banáiye. 20 Aur wuh uṭhkar apne báp ke pás gayá. Jab wuh hanoz dúr thá, us ke báp ne use dekhá, aur rahm kiyá, aur dauṛke us ko gale lagá liyá, aur us ko chúmá. 21 Beṭe ne use kahá, ki Ai báp, maiṇ ásmán ke nazdík aur tere áge gunahgár húṇ, aur ab is láiq nahíṇ, ki phir terá beṭá kahláúṇ. 22 Báp ne apne naukaroṇ ko kahá, ki Auwal libás láo, aur use pahináo, aur us ke háth meṇ angúṭhí, aur páoṇ meṇ jútí do. 23 Aur palá bachhṛá láo, aur taiyár karo, ki ham kháweṇ, aur khushí kareṇ. 24 Ki merá yih beṭá mar gayá thá, aur phir jiyá ; wuh khoyá gayá thá, aur phir milá. Tab we khushí karne lage.

25 Aur us ká baṛá beṭá khet meṇ thá ; aur jab áke ghar ke nazdík pahunchá, to rág nách kí áwáz suní. 26 Tab us ne naukaroṇ meṇ se ek ko buláke púchhá, ki Áj kyá hai ? 27 Us ne jawáb diyá, ki Terá bhái áyá hai, aur tere báp ne palá bachhṛá márá, is wáste ki us ne use sahíh salámat páyá. 28 Tab wuh gusse húá, aur na cháhá, ki andar jáwe. 29 So us ke báp ne nikalke use manáyá ; par us ne jawáb meṇ báp se kahá, ki Dekh, maiṇ itne barasoṇ se terí khidmat kartá húṇ, aur kabhí tere hukm se báhar na gayá, aur tú ne mujhe halwáṇ bhí kabhí na diyá, ki maiṇ apne dostoṇ ke sáth khushí kartá. 30 Par jab terá yih beṭá, jo terí daulat kasbíoṇ ke sáth khá gayá, áyá, tú ne us ke liye palá bachhṛá zabh kiyá. 31 Par us ne use kahá, ki Ai laṛke, tú hamesha mere sáth hai, aur jo kuchh merá, so terá hai ; 32 Par khushnúd aur khursand honá wájib thá, ki terá yih bhái, jo mar gayá thá, phir jiyá hai, khoyá gayá thá, phir milá hai.

XVI. BÁB.

1 Aur us ne apne shágirdoṇ se yih bhí kahá, ki Ek tawangar shakhs thá, jo ek khánsámán rakhtá thá, jis par us ke áge yih nálish húí, ki wuh terá mál barbád kartá hai. 2 Us ne use bulákar kahá, Kyúṇ maiṇ tere haqq meṇ yih suntá húṇ ? apní khánsámání ká hisáb de ; kyúnki tú áge ko khánsámán na ho sakegá. 3 Wuh khánsámán apne dil meṇ kahne lagá, ki Maiṇ kyá karúṇ, ki merá khudáwand khánsámání mujh se letá hai ? Maiṇ khod nahíṇ saktá, bhíkh mángne meṇ mujh ko sharm átí hai. 4 Maiṇ jántá húṇ, ki kiyá karúṇ, ki jab maiṇ khánsámání se chhuṛáyá jáúṇ, we mujhe apne gharoṇ meṇ rahne deweṇ. 5 So us ne apne sáhib ke sab qarzdároṇ ko buláke pahle se púchhá, ki Tú mere kháwind ká kitná dharátá hai ? 6 Us ne jawáb diyá, ki Sau mann tel. Wuh bolá, ki Apní dastáwez le, aur baiṭhkar jald pachás likh. 7 Baad us ke us ne dúsre se púchhá, ki Tú kitná dharátá hai ? Us ne jawáb diyá, ki Sau mann gehún. 8 Us ne use kahá, ki Apní dastáwez le, aur assí likh. Aur khudáwand ne us náhaqq khánsámán kí taaríf kí, ki hoshyárí kí ; kyúnki is zamáne ke log apní jins meṇ roshní ke logoṇ se ziyáda hoshyár haiṇ. 9 Aur maiṇ tumheṇ kahtá húṇ, ki náhaqq kí daulat se apne wáste dost paidá karo, táki jab tum maazúl ho, we tumheṇ hamesha ke makánoṇ meṇ rahne deweṇ. 10 Jo thoṛe meṇ ímándár hai, so bahut meṇ bhí ímándár hai ; aur jo thoṛe meṇ beímán hai, so bahut meṇ bhí beímán hai. 11 Aur agar tum náhaqq daulat meṇ ímándár na ho, to haqíqí ko tumheṇ kaun sompegá ? 12 Aur agar tum us meṇ jo dúsre ká hai, beímán ho, to kaun tumheṇ kuchh degá, ki tumhárá ho. 13 Koí chákar do kháwind kí naukarí nahíṇ kar saktá ; kyúṇ-

ki wuh ek se dushmaní aur dúsre se dostí rakhegá, yá ek ko mánegá, aur dúsre ko haqír jánegá. Tum Khudá aur daulat donon ke bande nahín ho sakte.

14 Aur Farís, jo zardost the, ye sab báten sunkar us par hansne lage. 15 Us ne unhen kahá, ki Tum logon ke áge apní tasdíq karte ho, par Khudá tumháre dil ko jántá hai: ki jo khalq men umda hai, Khudá ke nazdík makrúh hai.

16 Tauret aur anbiyá Yúhanná tak; tab se Khudá kí bádsháhat kí khushkhabarí dí játí hai, aur sab koí zor márke us men dákhil hotá hai. 17 A'smán aur zamín ká tal jáná us se ásántar hai, ki tauret se ek nuqta ghat jáwe. 18 Jo koí apní jorú ko taláq de, aur dúsrí se byáh kare, ziná kartá hai; aur jo koí khasam se mutlaqa ko byáh kare, ziná kartá hai.

19 Ek daulatmand thá, jo argawání aur mihín poshák pahintá, aur har roz shán o shaukat se aish o ishrat kartá thá. 20 Aur Láazr nám ek muhtáj thá, jo názúr se bhará húá us ke darwáze par pará thá, 21 Aur cháhá, ki un tukron se, jo daulatmand kí mez se girte the, apná pet bhare; balki kutte ákar uske zakhmon ko chátte the. 22 Aur aisá húá ki wuh muhtáj mará, aur firishton se Abirahám kí god men pahuncháyá gayá. Wuh daulatmand bhí mará, aur gárá gayá. 23 Aur pátál men apní ánkhen kholkar apne ko azáb men páyá, aur dúr se Abirahám ko, aur us kí god men Láazr ko dekhá. 24 Tab us ne pukárke kahá, ki Ai báp Abirahám, mujh par rahm kar, aur Láazr ko bhej, ki apní unglí ká sirá pání men bhigáke merí jíbh ko thandá kare, ki main is shuala men kalaptá hún. 25 Par Abirahám ne kahá, ki Ai bete, yád kar, ki tú ne apní zindagí men apní sukh páyá, aur Láazr ne dukh; so wuh ab bahaltá hai, aur tú kalaptá hai. 26 Aur in sab ke siwá hamáre aur tumháre bích men ek bará garhá hai, ki we jo yahán se tumháre pás jáyá cháhen, já nahín sakte, na we, jo wahán hain, is pár hamáre pás á sakte hain. 27 Tab us ne kahá, Pas ai báp, main terí minnat kartá hún, ki us ko mere báp ke ghar men bhej, 28 Ki mere pánch bháí hain, tá ki wuh un ko gawáhí dewe, na ho ki we bhí is azáb kí jagah men áwen. 29 Abirahám ne use kahá, ki Un ke pás Músá aur anbiyá hain: we un kí sunen. 30 Wuh bolá, Nahín, ai báp Abirahám! balki agar murdon men se koí un ke pás jáwe, to we tauba karenge. 31 Par us ne use kahá, Agar we Músá aur nabíon kí na sunen, to agarchi koí murdon men se uthe, we kabhí na mánenge.

XVII. BA'B.

1 Aur us ne apne shágirdon se kahá, ki Thokaron ká na áná muhál hai, par afsos us par, jis ke wasíle we áwen. 2 Agar chakkí ká pát us kí gardan men latkáyá játá, aur wuh samundar men phenká játá, to yih us ke liye us se bihtar hotá, ki in chhoton men se ek ko thokar khiláwe. Apní khabardárí karo.

3 Par agar terá bháí terá gunáh kare, to use malámat kar; aur agar wuh tauba kare, use muáf kar. 4 Aur agar wuh ek din men sát bár terá gunáh kare, aur ek din men sát bár tere pás phir áwe, aur kahe, ki Main tauba kartá hún: to use muáf kar.

5 Aur rasúlon ne Khudáwand ko kahá, ki Hamáre ímán ko barhá? 6 Khudáwand ne kahá, ki Agar tum men ráí ke dáne ke barábar ímán hotá, to tum is

gúlar de darakht ko kahte, ki Jaṛ se ukhaṛ, aur samundar meṇ lag já, to wuh tumhárí bát mántá.

7 Aur tum meṇ kaun hai, jis ká naukar hal jote, yá charwáhí kare, jab wuh khet se áwe, kyá wuh use kahegá, ki Já aur kháne par baiṭh? 8 Balki kyá wuh use na kahegá, ki Mere wáste khána baná, aur apní kamar bándh, aur merí khidmat kar jab tak maiṇ khá pí chukúṇ, aur baad uske tú khá aur pí? 9 Kyá wuh us naukar kí shukrguzárí kartá, ki usne we kám, jo use farmáe gae the, kiye? Maiṇ samajhtá, nahíṇ. 10 Isí tarah jab tum jo kám tumheṇ farmáe gae haiṇ, kar chukoge, to kaho, ki ham nikamme naukar haiṇ; kyúnki jo hameṇ karná zurúr thá, so ham ne kiyá.

11 Aur aisí húá ki jab wuh Yarúsalam ko játá thá, Samrún aur Jalíl ke bích se guzrá. 12 Aur ek bastí meṇ dákhil hote use das koṛhí mile, jo dúr se khaṛe rahe; 13 Aur baṛí áwáz se chilláe, ki Ai KHUDÁWAND Yusúa, ham par rahm kar! 14 Us ne dekhke unheṇ kahá, ki Jáke apne taiṇ káhinoṇ ko dikhláo. Aur aisá húá ki we játe húe pák ho gae. 15 Aur un meṇ se ek ne, jab dekhá ki changá ho gayá, baṛí áwáz se Khudá kí sitáish kartá húá ulṭá phirá, 16 Aur us ke qadamoṇ pás us kí shukrguzárí kartá húá aundhá girá: aur yih Samrúní thá. 17 Tab Yusúa ne jawáb meṇ kahá, Kyá das change na húe, phir we nau kaháṇ haiṇ? 18 Kyá is pardesí ke siwá koí na milá jo Khudá kí sitáish ke liye phire? 19 Aur us ne use kahá, ki Uṭhke rawána ho: tere ímán ne tujh ko bacháyá hai.

20 Aur jab Farísoṇ ne us se púchhá, ki Khudá kí bádsháhat kab áwegí? to us ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Khudá kí bádsháhat namúd ke sáth nahíṇ átí; 21 Aur we na kahenge, ki Dekho, yaháṇ hai, yá dekho waháṇ hai! kyúnki dekho, Khudá kí bádsháhat tum meṇ hai.

22 Aur us ne apne shágirdoṇ se kahá, ki We din áwenge ki tum cháhoge, ki Insán ke Beṭe ke dinoṇ meṇ se ek ko dekho, par na dekhoge. 23 Aur we tumheṇ kahenge, ki dekho, wuh yaháṇ hai; yá dekho, wuh waháṇ hai! tum mat chalo na unke píchhe jáo. 24 Kyúnki jaisá bijlí ásmáṇ ke tale ek taraf se chamakkar ásmán kí dúsrí taraf tak roshan kartí hai, waisáhí Insán ká Betá apne din meṇ hogá. 25 Lekin pahle zurúr hai ki wuh bahut dukh uṭháwe, aur is zamáne ke logoṇ se námaqbúl ṭhaharáyá jáwe. 26 Aur jaisá Núha ke dinoṇ meṇ thá, waisáhí Insán ke Beṭe ke dinoṇ meṇ hogá. 27 We kháte the, píte the, byáh karte the, aur byáhe játe the, jis din tak ki Núha jaház par chaṛhá, aur túfán ne áke sabhoṇ ko halák kiyá. 28 Aur jis tarah Lút ke dinoṇ meṇ thá, we kháte the, píte the, kharídte the, bechte the, bote the, banáte the; 29 Par jis din Lút Sadúm se nikal gayá, ásmán se ág aur gandhak barsá, aur sabhoṇ ko bhasam kiyá: 30 Usí tarah us din meṇ bhí hogá jab Insán ká Beṭá záhir hogá. 31 Jo us din koṭhe par howe, aur uská asbáb ghar meṇ, wuh us ke lene ko na utre; aur jo khet meṇ howe, wuh bhí na phire. 32 Lút kí jorú ko yád karo! 33 Jo koí cháhe ki apní ján bacháwe, use ganwáegá; aur jo koí apní ján ko ganwáegá, use bacháwegá. 34 Maiṇ tumheṇ kahtá húṇ, ki Us rát meṇ do ek bichhaune par honge: ek pakṛá jáegá, dúsrá chhuṭ jáegá. 35 Do ek sáth chakkí pistí hongí: ek pakṛí jáegí, aur dúsrí chhuṭ jáegí. 36 Do khet meṇ honge, ek pakṛá jáegá, aur dúsrá chhuṭ jáegá. Unhoṇ ne jáwab meṇ use kahá, ki Kaháṇ, ai Khudáwand? 37 Wuh un se bolá, Jaháṇ murdár hai, waháṇ giddh jama honge.

XVIII. BAB.

1 Aur us ne is iráde par, ki logoṉ ko munásib hai, ki hamesha duá kareṉ, aur sust na howeṉ, unheṉ yih tamsíl kahí, 2 ki Faláne shahr meṉ ek qází thá, jo na Ḳhudá se ḍartá, na ádmí ko mántá thá. 3 Aur usí shahr meṉ ek bewa thí, jo us ke pás áí, aur bolí, ki Mere muḳhálif se merá badlá le. 4 Aur us ne kuchh der tak na cháhá, par baạd us ke apne dil meṉ kahá, Agarchi maiṉ na Ḳhudá se ḍartá na ádmí ko mántá húṉ, 5 Lekin maiṉ is wáste ki yih bewa mujhko tasdíạ detí hai, us ká insáf karúngá, na howe ki wuh har waqt áwe, aur mujh ko diqq kare. 6 Ḳhudawand ne kahá, ki Suno, wuh beinsáf qází kyá kahtá hai? 7 Par kyá Ḳhudá apne barguzídoṉ ká, jo rát din us pás faryád karte haiṉ, agarchi wuh un kí der tak bardásht kartá thá, insáf na karegá? 8 Maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, Wuh jald un ká insáf karegá. Magar jab Insán ká Beṭá áwegá, kyá zamín par ímán páwegá?

9 Aur us ne baạzoṉ ko, jo apne par bharosá rakhte the, ki sádiq the, aur auroṉ kí tahqír karte the, yih tamsíl kahí, 10 Ki Do shaḳhs namáz karne ko haikal meṉ gae, ek Farís aur dúsrá bájdár. 11 Farís ne alag khaṛá hokar yúṉ duá karke kahá, ki Ḳhudá, maiṉ terá shukr kartá húṉ, ki jaise aur log zálim aur beinsáf aur ziná-kár yá jaisá yih bájdár hai, maiṉ aisá nahíṉ húṉ. 12 Maiṉ hafte meṉ do bár roza rakhtá huṉ, aur merá jo kuchh hai, us kí dahyakí detá húṉ. 13 Aur bájdár ne dúr se khaṛá hokar itná bhí na cháhá, ki apní ánkheṉ ásmán kí taraf uṭháwe, balki yih kahke apní chhátí píṭtá thá, ki Ai Ḳhudá, mujh gunahgár ko muạf kar! 14 Maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki yih ádmí dúsre se sádiq ṭhaharke apne ghar gayá: kyúnki jo apne ko baṛá jántá hai, chhoṭá kiyá jáegá; aur jo apne ko chhoṭá jántá hai, baṛá kiyá jáegá.

15 Aur we chhoṭe laṛkoṉ ko bhí us ke pás láe ki wuh unheṉ chhúwe; par shá-girdoṉ ne dekhkar unheṉ ḍánṭá. 16 Tab Yusúạ ne unheṉ buláke kahá, ki Laṛkoṉ ko mere pás áne do, aur unheṉ manạ mat karo; kyúnki Ḳhudá kí bádsháhat aisoṉ kí hai. 17 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Jo koí laṛkoṉ kí mánind Khudá kí bádsháhat ko qabúl na kare, wuh us meṉ dáḳhil na hogá.

18 Aur ek sardár ne us se sawál karke kahá, ki Ai achchhe ustád, maiṉ kyá karúṉ, ki hayát i abadí ká wáris hoúṉ? Yusúạ ne use kahá, ki Tú mujhe kyúṉ achchhá kahtá hai? 19 Achchhá koí nahíṉ, magar ek, yaạne Ḳhudá. 20 Tú hukmoṉ ko jántá hai, ki Ziná mat kar, ḳhún mat kar, chorí mat kar, jhúṭhí gawáhí mat de, apne má báp kí izzat kar. 21 Us ne kahá, ki Maiṉ ne apní jawání se un sabhoṉ ko hifz kiyá hai. 22 Yusúạ ne yih sunke use kahá, ki Ab tak tujhe ek chíz báqí hai: jo kuchh terá hai, sab bech ḍál, aur muhtájoṉ ko bánṭ de, to tú ásmán meṉ ḳhazána páwegá; tab ákar merí pairawí kar. 23 Wuh yih sunkar bahut udás húá; kyúnki wuh baṛá máldár thá. 24 Yusúạ ne us ko bahut udás dekhke kahá, ki Daulatmand kaisí mushkil se Ḳhudá kí bádsháhat meṉ dáḳhil honge! 25 Kyúnki súí ke náke se únṭ ká guzarná daulatmand ke Ḳhudá kí bád-sháhat meṉ dáḳhil hone se ziyáda ásán hai. 26 Sunnewáloṉ ne kahá, To kaun bach saktá hai? 27 Us ne kahá, ki Jo ádmíoṉ ke nazdík námumkin hai, Ḳhudá ke nazdík mumkin hai.

28 Tab Patthras bolá, Dekh ham ne sab kuchh chhoṛke terí pairawí kí. 29 Us

ne unheŋ kahá, Maiŋ tum se sach kahtá húŋ, ki Aisá koí nahíŋ hai, jis ne ghar, yá má báp, yá bháíoŋ, yá jorú, yá laṛkoŋ ko Ḳhudá kí bádsháhat ke wáste chhoṛá ho, 30 Jo is jahán meŋ bahut ziyáda aur ánewále jahán meŋ hayát i abadí na páwegá.

31 Aur us ne bárah ko alag lekar unheŋ kahá, ki Dekho, ham Yarúsalam ko játe haiŋ, aur sab kuchh, jo nabíoŋ ne Insán ke Beṭe ke haqq meŋ likhá hai, púrá hogá. 32 Kyúnki wuh qaumoŋ ko sompá jáegá, we use ṭhaṭṭhe meŋ uṛáwenge, aur us par zabardastí karenge, aur us ke munh par thúkenge, 33 Aur use koṛe márke qatl karenge, par tísre din wuh phir jí uṭhegá. 34 Aur we un bátoŋ meŋ se kuchh na samjhe, aur yih bát un se chhipí thí, aur jo kahá gayá, unhoŋ ne na jáná.

35 Aur aisá húá kí jab wuh Yarího ke nazdík áyá, ek andhá ráh ke kanáre bhíkh mángne baiṭhtá thá. 36 Aur logoŋ ko guzarte húe sunkar us ne púchhá, ki Yih kyá hai? 37 Unhoŋ ne us ko ḳhabar dí, ki Yusúạ i Nazirí játá hai. 38 Tab wuh chilláyá, ki Ai Dáúd ke Beṭe Yusúạ, mujh par rahm kar. 39 Unhoŋ ne, jo áge chalte the, us ko ḍánṭá, ki chup rahe; par wuh aur bhí ziyáda chilláyá, ki Ai Dáúd ke Beṭe, mujh par rahm kar. 40 Tab Yusúạ ne ṭhaharke hukm kiyá, ki Us ko mere pás láo. 41 Jab wuh nazdík áyá, us ne use púchhá, ki Tú kyá cháhtá hai, ki maiŋ tere liye karúŋ? Us ne kahá, Ai Ḳhudawand, yih ki apní bínáí phir páúŋ. 42 Yusúạ ne us ko kahá, ki Apní bínáí pá! tere ímán ne tujhe bacháyá. 43 Aur usí dam us ne apní bínáí páí, aur Ḳhudá kí sitáish kartá húá us ke sáth ho liyá; aur sab logoŋ ne dekhkar Ḳhudá kí saná kí.

XIX BAB.

1 Aur Yarího meŋ dáḳhil hokar nikal chalá? 2 Aur dekho Zakí nám ek mard ne, jo sardár bájdár aur máldár thá, 3 Cháhá, ki Yusúạ ko dekhe ki kaun hai, par wuh logoŋ ke sabab se us ko dekh na saká, ki wuh náṭá thá. 4 Tab wuh áge dauṛke use dekhne ko ek gúlar ke daraḳht par chaṛhá; kyúnki us ko usí ráh se guzarná thá. 5 Aur jab Yusúạ us jagah meŋ áyá, to úpar nazar karke use dekhá, aur kahá, ki Ai Zakí, jald utar á; kyúnki mujhko áj tere ghar meŋ rahná zurúr hai. 6 Tab wuh jald utrá, aur us ko ḳhushí se apne sáth liyá. 7 Jab sabhoŋ ne yih dekhá, to kuṛkuṛáke kahá, ki Wuh ek gunahgár mard ke ghar já utrá hai. 8 Aur Zakí ne khaṛá hoke Ḳhudawand se kahá, Dekh ai Ḳhudawand, maiŋ apná ádhá mál muhtájoŋ ko dúngá; aur agar maiŋ ne kisí se kuchh gair wájibí liyá, us ká chauguná badlá dúngá. 9 Yusúạ ne use kahá, ki Áj is ghar meŋ naját áí, ki wuh bhí Abirahám ká beṭá hai. 10 Kyúnki Insán ká Beṭá áyá hai, ki khoe húoŋ ko ḍhúnḍhe aur bacháwe.

11 Aur jab we ye báteŋ sunte the, us ne yih tamsíl bhí kahí, is wáste ki wuh Yarúsalam ke nazdík thá, aur we samajhte the, ki Ḳhudá kí bádsháhat abhí záhir hogí. 12 So un se kahá, ki Ek mard i sharíf dúr mulk meŋ gayá, ki apne wáste bádsháhat lewe, aur phir áwe. 13 Tab us ne apne das naukaroŋ ko buláyá, aur das ashrafíáŋ unheŋ sompíŋ, aur un se kahá, ki Jab tak maiŋ phir na áúŋ, len den karo. 14 Par us ke shahrí us se dushmaní rakhte the, aur yih kahke us ke píchhe

paigám bhejá, ki Ham nahíɒ cháhte, ki yih ham par hukúmat kare. 15 Aur yúɒ húá ki jab wuh bádsháhat leke phir áyá, us ne hukm karke un naukaroɒ ko, jinheɒ us ne naqdí sompí, buláyá, ki daryáft kare, ki kis ne kyá kamáyá. 16 Tab pahle ne házir hoke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, terí ashrafí se das ashrafíáɒ paidá húíɒ. 17 Us ne use kahá, Shábásh, ai achchhe naukar! tú thoṛe meɒ ímándár niklá, tú das shahroɒ par muḳhtárí kar. 18 Aur dúsre ne áke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, terí ashrafí se pánch ashrafíáɒ paidá húíɒ. 19 Aur us ne use bhi kahá, ki Tú bhí pánch shahroɒ par sardárí kar. 20 Tísre ne áke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, dekh terí ashrafí hai, jise maiɒ ne rúmál meɒ bándh rakhá hai; 21 Kyúnki maiɒ tujh se ḍará, ki tú saḳht ádmí hai: jo tú ne nahíɒ rakhá, letá hai, aur jo tú ne nahíɒ boyá, lautá hai. 22 Us ne use kahá, ki Ai bure naukar, maiɒ tere hí munh se terá insáf karúngá: tú ne mujhe jáná ki saḳht ádmí húɒ, jo maiɒ ne nahíɒ rakhá, letá húɒ, aur jo maiɒ ne nahíɒ boyá, lautá húɒ: 23 Pas tú ne mere rúpiye mahájan kí koṭhí meɒ kyúɒ na rakhe, ki maiɒ áke un ko súd samet pátá? 24 Aur us ne unheɒ, jo házir the, kahá, ki Us se wuh ashrafí chhín lo, aur use do, jis ke pás das ashrafíáɒ haiɒ. 25 Unhoɒ ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, us ke pás to das ashrafíáɒ haiɒ. 26 Is wáste maiɒ tumko kahtá húɒ, Jis ke pás hai, use diyá jáegá; aur jis ke pás kuchh nahíɒ, wuh bhí, jo ho, us se liyá jáegá. 27 Lekin mere un dushmanoɒ ko, jo nahíɒ cháhte the, ki maiɒ un par saltanat karúɒ, láo, aur mere sámhne qatl karo. 28 Aur jab wuh ye báteɒ kah chuká, Yarúsalam kí samt ko áge baṛhá.

29 Aur aisá húá ki jab wuh Baitfagá aur Baitạniya ke nazdík us paháṛ tak, jo Zaitún kahlátá hai, pahunchá, us ne apne shágirdoɒ meɒ se do ko yih kahke bhejá, 30 Ki Us bastí meɒ, jo sámhne hai, jáo; tum us meɒ pahunchte hí ek gadhí ká bachheṛá, jis par abtak koí ádmí sawár nahíɒ húá, bándhá húá páoge: use kholke láo. 31 Aur agar koí tum se púchhe, ki Tum kyúɒ kholte ho? to use kaho, ki Ḳhudáwand ko darkár hai. 32 Unhoɒ ne, jo bheje gae the, rawána hoke jaisá us ne unheɒ kahá thá, waisáhí páyá. 33 Aur jab we us bachheṛe ko kholne lage, us ke málikoɒ ne unheɒ kahá, ki Tum is bachheṛe ko kyúɒ kholte ho? 34 We bole, ki wuh Ḳhudáwand ko darkár hai. 35 Aur we use Yusúạ ke pás láe, aur apne kapṛe us bachheṛe par ḍálke Yusúạ ko us par baiṭháyá. 36 Jab wuh játá thá, unhoɒ ne apne kapṛe ráh meɒ bichháe. 37 Aur jab wuh Zaitún ke paháṛ ke utár tak pahunchá, us ke shágirdoɒ kí sárí jamáạt sab karámatoɒ ke sabab, jo unhoɒ ne dekhí thíɒ, shádmán hoke buland áwáz se Ḳhudá kí sitáish karne lage, 38 Mubárak yih bádsháh, jo Ḳhudáwand ke nám se átá hai! Ásmán par salám, aur álam i bálá par majd i tamám. 39 Aur logoɒ meɒ se baạze Farísoɒ ne us ko kahá, ki Ai ustád, apne shágirdoɒ ko manạ kar. 40 Us ne jawáb meɒ unheɒ kahá, ki Maiɒ tumheɒ kahtá húɒ, ki Agar ye chup hote, to patthar pukárte.

41 Aur jab wuh nazdík áyá, aur shahr ko dekhá, 42 Us par royá, aur kahá, Kásh ki tú apne is din meɒ un bátoɒ ko, jo terí salámatí kí haiɒ, jántí! par ab we terí ánkhoɒ se chhipí haiɒ. 43 Kyúnki tujh par din áwenge, ki tere dushman tere gird khodenge, aur tujhe gherenge, aur chároɒ taraf tujh ko rokenge, 44 Aur tujh ko aur tere laṛkoɒ ko, jo tujh meɒ haiɒ, ḳhák meɒ miláwenge, aur tujh meɒ patthar par patthar na chhoṛenge; is wáste ki tú ne apní nigahbání ká waqt na pahcháná.

45 Aur haikal meṉ jáke, wuh unheṉ, jo us meṉ kharíd o farokht karte the, yih kahke nikálne lagá, 46 Ki Likhá hai, ki Merá ghar bandagí ká ghar hai; par tum ne us ko ḍákúoṉ ká gár banáyá.

47 Aur wuh haikal meṉ roz ba roz taạlím detá thá; aur sardár káhin, aur sáfir, aur logoṉ ke buzurg cháhte the, ki use qatl kareṉ, 48 Par yih karne kí furẹat na páí; kyúṉki sab log us kí bátoṉ ke sunne par dhiyán rakhte the.

XX. BAB.

1 Aur un dinoṉ meṉ ek roz, jab wuh haikal meṉ logoṉ ko taạlím detá aur khush-khabarí sunátá thá, yúṉ húá ki sardár káhin aur sáfir Buzurgoṉ ke sáth ákar use kahá, 2 Ki Ham se kah, tú kis ikhtiyár se yih kartá hai? aur kaun hai, jis ne tujhko yih ikhtiyár diyá? 3 Yusúạ jawáb meṉ unheṉ kahá, Maiṉ bhí tum se ek bát púchhtá húṉ, mujhe jawáb do: 4 Yúhanná ká baptismá ásmán se thá, yá ádmíoṉ se? 5 We apne dil meṉ sochne lage, ki Agar ham kaheṉ, ki Ásmán se: to wuh kahegá, Pas tum us par kyúṉ ímán na láe? 6 Par agar kaheṉ, ki Ádmíoṉ se: to sab log hamko patthar márenge; kyúṉki we yaqín rakhte haiṉ, ki Yúhanná nabí hai. 7 So unhoṉ ne jawáb diyá, ki Ham nahíṉ jánte ki kaháṉ se thá. 8 Yusúạ ne unheṉ kahá, Maiṉ bhí tumheṉ nahíṉ kahtá, ki maiṉ kis ikhtiyár se yih kartá húṉ.

9 Phir wuh logoṉ se yih tamsíl kahne lagá, ki Ek shakhs ne tákistán lagáyá, aur use bágbánoṉ ko somp diyá, aur muddat tak pardes meṉ rahá. 10 Aur mausim par us ne ek naukar ko bágbánoṉ ke pás bhejá, ki tákistán ká phal use deweṉ; par bágbánoṉ ne use márke khálí háth bhejá. 11 Phir us ne dúsre naukar ko bhejá; par unhoṉ ne use bhí márke aur ruswá karke khálí háth pherá. 12 Us ne phir tísre ko bhejá, par unhoṉ ne us ko bhí zakhmí karke nikál ḍálá. 13 Tab us bág ke málik ne kahá, ki Maiṉ kyá karúṉ? maiṉ apne piyáre beṭe ko bhejúngá: sháyad ki we use dekhkar dab jáeṉ. 14 Par jab bágbánoṉ ne use dekhá, ápus meṉ saláh karke kahá, ki Yih wáris hai, áo use már ḍáleṉ, ki mírás hamárí ho jáe. 15 So unhoṉ ne use bág se nikálke már ḍálá. Pas bág ká málik un se kyá karegá? 16 Wuh ákar un bágbánoṉ ko ján se máregá, aur bág auroṉ ko sompegá. Unhoṉ ne yih sunke kahá, Aisí na howe. 17 Tab us ne un par ánkh lagáke kahá, Pas yih kyá hai, jo likhá gayá hai, ki Wuh patthar, jise miạmároṉ ne nápasand kiyá, wuhí kone ká sirá húá? 18 Jo koí us patthar par gire, chaknáchúr ho jáegá; aur jis par wuh gire, use pís ḍálegá. 19 Tab sardár káhinoṉ aur sáfiroṉ ne cháhá, ki usí waqt us par háth ḍáleṉ, par logoṉ se ḍare; ki unhoṉ ne daryáft kiyá thá, ki us ne yih tamsíl un ke haqq meṉ kahí thí.

20 Aur we us kí ták meṉ lage, aur jisúsoṉ ko bhejá, ki makr se apne ko sádiq banáke us ke kalám ko pakṛeṉ, tá ki we use hákim ke háth aur ikhtiyár meṉ kar deṉ. 21 So unhoṉ ne us se yih kahke sawál kiyá, ki Ai ustád, ham jánte haiṉ, ki tú sach kahtá aur sikhlátá hai, aur tarafdárí nahíṉ kartá, balki sachái se Khudá kí ráh batátá hai: 22 Qaisar ko mahsúl dená kyá hamko rawá hai yá nahíṉ? 23 Par us ne un kí dagábází daryáft karke un se kahá, ki Tum mujh ko kyúṉ ázmáte ho? 24 Mujh ko ek dínár dikhláo; us par kis kí súrat aur kis ká sikka hai? We jawáb meṉ bole, Qaisar ká. 25 Tab us ne unheṉ kahá, Pas jo Qaisar ká

hai Qaisar ko, aur jo Khudá ká hai Khudá ko do. 26 Aur we logoṇ ke áge us kí bát ko pakaṛ na sake, aur us ke jawáb se hairán hoke chup rah gae.

27 Phir Sadúqoṇ meṇ se, jo qiyámat ke munkir haiṇ, baazoṇ ne pás áke us se púchhá, 28 Ki Ai ustád, Músá ne hamáre liye likhá hai, ki Agar kisí shakhs ká bhái jorú chhoṛke láwalad mar jáe, to us ká bhái us kí jorú ko lewe, aur apne bhái ke liye aulád paidá kare. 29 Pas sát bhái the, aur pahle jorú karke beaulád mar gayá. 30 Aur dúsre ne us ko liyá, aur beaulád mar gayá. 31 Aur tísre ne use liyá, aur usí tarah se sátoṇ ne, aur sab beaulád mar gae. 32 Sab ke baad wuh aurat bhí mar gaí. 33 Pas qiyámat meṇ wuh un meṇ se kis kí jorú hogí? kyúnki wuh sátoṇ kí jorú thí. 34 Yusúa ne jawáb meṇ unheṇ kahá, Is jahán ke log byáh karte haiṇ, aur byáhe játe haiṇ; 35 Lekin we, jo us ke láiq jáne gae haiṇ, ki us jahán meṇ aur murdoṇ kí qiyámat meṇ sharík howeṇ, na byáh karte haiṇ, na byáhe játe haiṇ; 36 Kyúnki we phir mar nahíṇ sakte; ki we firishtoṇ ke barábar haiṇ, aur qiyámat ke laṛke hokar Khudá ke farzand haiṇ. 37 Par ki murde phir uṭhenge, Músá ne bhí jháṛí ke maqám meṇ ishára kiyá hai, ki wuh KHUDAWAND ko Abirahám ká Khudá, aur Izhák ká Khudá, aur Yaaqúb ká Khudá kahtá hai. 38 Par Khudá murdoṇ ká nahíṇ, balki zindoṇ ká hai; kyúnki sab us ke nazdík jíte haiṇ. 39 Tab sáfiroṇ meṇ se baazoṇ ne jawáb meṇ use kahá, ki Ai ustád, tú ne khúb farmáyá. 40 Aur baad us ke unhoṇ ne juraat na kí, ki us se kuchh púchheṇ.

41 Aur us ne unheṇ kahá, We kyúnkar kahte haiṇ, ki Masíh Dáúd ká beṭá hai? 42 Aur Dáúd áp zabúroṇ kí kitáb meṇ kahtá hai, ki KHUDAWAND ne mere KHUDAWAND ko kahá, ki Tú mere dahne baiṭh 43 Jab tak maiṇ tere dushmanoṇ ko tere páoṇ kí chaukí karúṇ. 44 So Dáúd use KHUDAWAND kahtá hai: phir wuh us ká beṭá kyúnkar hai?

45 Aur jab sab log sunte the, us ne apne shágirdoṇ se kahá, 46 Ki Sáfiroṇ se khabardár raho, jo lambí poshák meṇ chalná phirná, aur bázároṇ meṇ salám, aur mahfiloṇ meṇ sadrchaukí aur ziyáfatoṇ meṇ sadrnishíní cháhte haiṇ; 47 We bewoṇ ke gharoṇ ko nigal játe, aur dikháne ke liye namáz daráz karte haiṇ: we ziyáda sazá páwenge.

XXI. BAB.

1 Aur us ne ánkh uṭháke dekhá, ki daulatmand log bait ul mál meṇ apní zakát ḍálte haiṇ. 2 Aur ek kangál bewa ko us meṇ do páí ḍálte dekhá, 3 Aur kahá, ki Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, Is kangál bewa ne un sab se ziyáda ḍálá. 4 Kyúnki un sabhoṇ ne apní ziyádatí se Khudá kí niyáz ke liye ḍálá, par is ne apní kamtí se apní sárí púnjí ḍálí.

5 Jab baaze haikal ke haqq meṇ kahte the, ki wuh umda patthároṇ aur nazroṇ se árásta hai, us ne kahá, 6 We Din áwenge, ki in meṇ se, jo tum dekhte ho, patthar par patthar na rahegá, jo giráyá na jáegá. 7 Unhoṇ ne yih kahke us se sawál kiyá, ki Ai ustád, yih sab kab hogá? aur us waqt ká, jab yih ho jáegá, kyá nishán hai? 8 Us ne kahá, ki Khabardár, na ho ki tum bhuláe jáo; ki mere nám se bahutere áke kahenge, ki Maiṇ wuhí húṇ, aur wuh waqt nazdík hai: so tum un kí pairawí mat karo. 9 Par jab tum laṛáíoṇ aur fasádoṇ kí khabreṇ suno, to mat ghabráo; kyúnki un sab ká pahle honá zurúr hai, par intihá hanoz nahíṇ.

10 Phir us ne unheṉ kahá, ki Qaum par qaum, aur bádsháhat par bádsháhat charhegí, 11 Aur jagah ba jagah zalzala, aur kál, aur marí honge, aur daraune aur bare nishán ásmán se záhir honge. 12 Par un sabhoṉ se peshtar we mere nám ke wáste tum par háth ḍálenge, aur tumheṉ satáwenge, mahfiloṉ aur qaidkhánoṉ meṉ hawále karke bádsháhoṉ aur hákimoṉ ke huzúr le jáenge. 13 Aur yih tumháre liye gawáhí ṭhaharegí. 14 So tum apne diloṉ meṉ ṭháno, ki ham jawáb dene ke wáste áge se andesha na karenge: 15 Kyúnki maiṉ tumko aisí zabán aur aql dúngá, ki tumháre sab mukhálif na jawáb de sakeṉ, na sámhná kar sakeṉ. 16 Aur tum mái báp, aur bháíoṉ, aur rishtadároṉ, aúr dostoṉ se pakarwáe jáoge, aur we tum meṉ se baazoṉ ko már ḍálenge. 17 Aur mere nám ke sabab sab log tum se dushmaní karenge. 18 Par tumháre sir ke ek bál ko zarar na pahunchegá. 19 Sabr se apní jánoṉ ko bacháo.

20 Par jab tum Yarúsalam ko lashkaroṉ se gherí húí dekho, to jáno, ki us kí wíráni nazdík hai. 21 Tab we, jo Yahúdáh meṉ howeṉ, paháṛoṉ ko bhágeṉ; aur we, jo us ke bích meṉ howeṉ, báhar nikal jáweṉ, aur jo berúnját meṉ howeṉ, us meṉ na jáweṉ; 22 Kyúnki ye intiqám ke din haiṉ, ki sab kuchh, jo likhá hai, púrá howe. 23 Par afsos un par, jo un dinoṉ meṉ peṭwáliáṉ aur dúdh pilánewáliáṉ hoṉ; kyúnki mulk par bahut ranj, aur is qaum par gazab hogá. 24 We talwár kí dhár se máre parenge, aur sab qaumoṉ meṉ bandhúe ho jáenge; aur Yarúsalam qaumoṉ se latáṛí jáegí, jab tak ki qaumoṉ ke aiyám púre na howeṉ.

25 Aur súraj, aur chánd, aur sitároṉ meṉ nishán dikhláí denge, aur zamín par qaumoṉ kí musíbat ghabráhaṭ ke sáth hogí, ki samundar aur us kí laharoṉ ká shor hogá. 26 Aur log us hálat kí, jo jahán par ánewálí hai, dahshat aur intizárí se beján honge; kyúnki ásmán kí qúwaten hil jáengí. 27 Aur tab log Insán ke Beṭe ko bádal par qudrat aur baṛe jalál ke sáth áte dekhenge. 28 Par jab in sabhoṉ ká honá shurúa howe, sídhe baiṭho, aur apne sir úpar ko uṭháo, ki tumhárí ázádagí pahunchí hai.

29 Us ne unheṉ ek tamsíl kahí, Anjír aur sab darakhtoṉ ko dekho: 30 Jab we pattí nikálte haiṉ, tum dekhkar áp se jánte ho, ki ab garmí nazdík hai. 31 Isí tarah tum bhí, jab dekhte ho, ki yih wáqa hotá hai, to jáno, ki Khudá kí bádsháhat nazdík hai. 32 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Is zamáne ke log na guzrenge, jab tak yih sab na howe. 33 Ásmán aur zamín ṭal jáenge, par merí báteṉ na ṭalengí. 34 Khabardár, aisá na ho, ki tumháre dil khumár, aur mastí, and dunyáwí andeshoṉ se bhárí howeṉ, aur wuh din tum par achának á jáwe; 35 Is liye ki wuh jál kí tarah sárí zamíṉ ke báshindoṉ par áwegá. 36 Iswáste tum bedár rahke hamesha duá karte raho, ki tum uske láiq gine jáo, ki sab se, jo honewálá hai, bacho, aur Insán ke Beṭá ke huzúr khaṛe ho.

37 Aur wuh din ko haikal meṉ taalím kartá thá, aur rát ko báhar jáke us pahár par, jo Zaitún kahlátá hai, shabbásh hotá thá. 38 Aur subh sab log us kí báteṉ sunne ko haikal meṉ áe.

XXII. BAB.

1 Aur íd i fatír, jo fasah kahlátí hai, nazdík áí. 2 Aur sardár káhin aur sáfir fikr meṉ the, ki use kyúnkar qatl kareṉ, ki we logoṉ se ḍarte the.

3 Tab Shaitán Yahúdáh meṉ, jo Insqaryat kahlátá hai, aur un bárah kí gintí meṉ thá, dar áyá. 4 Wuh jáke sardár káhinoṉ aur amíroṉ se guftgú karne lagá, ki use kyúnkar un ke hawála kare. 5 Tab we ḳhúsh húe, aur us ko rúpiye dene ká iqrár kiyá. 6 Aur wuh rází húá, aur qábú ḍhúṉḍhá, ki jab log házir na hoṉ, use un ke hawála kare.

7 Aur íd i fatír ká din, jis meṉ fasah zabh karná thá, á pahunchá. 8 Aur us ne Patthras aur Yúhanná ko yih kahke bhejá, ki Áge jáke hamáre wáste fasah taiyár karo, ki ham kháweṉ. 9 Unhoṉ ne use kahá, Tú kaháṉ cháhtá hai, ki ham taiyár kareṉ? 10 Us ne unheṉ kahá, ki Dekho, jab tum shahr meṉ dáḳhil ho, ek ádmí pání ká ghaṛá uṭháe tumko milegá: jis ghar meṉ wuh jáwe, tum us ke píchhe chale jáo. 11 Aur us ghar ke málik se kaho, ki Ustád tujh se kahtá hai, ki mihmánsará kaháṉ hai, jaháṉ maiṉ apne shágirdoṉ ke sáth fasah kháúṉ? 12 Aur wuh tum ko ek baṛá báláḳhána árásta batáwegá: waháṉ taiyár karo. 13 So unhoṉ ne jáke jaisá us ne unheṉ kahá thá, páyá, aur fasah ko taiyár kiyá.

14 Aur jab waqt pahunchá, wuh apne bárah rasúloṉ ko sáth leke já baiṭhá. 15 Aur unheṉ kahá, ki Maiṉ ne bahut cháhá hai, ki apne dukh ke áge tumháre sáth yih fasah kháúṉ. 16 Kyúnki maiṉ tum se kahtá húṉ, ki maiṉ us se phir na kháúngá jab tak Ḳhudá kí bádsháhat meṉ mukammal howe. 17 Aur us ne piyála liyá aur shukr karke kahá, ki Ise leo, aur ápus meṉ báṉṭo. 18 Kyúnki maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Maiṉ áb i angúr se phir na píúngá, jab tak ki Ḳhudá kí bádsháhat áwe. 19 Aur us ne roṭí lí, aur shukr karke toṛí, aur yih kahke un ko dí, ki Yih merá badan hai, jo tumháre wáste diyá játá hai: yih merí yádgárí ke liye kiyá karo. 20 Isí tarah se piyála bhí kháne ke baạd deke kahá, ki Yih piyála nayá ạhd hai, mere lahú se, jo tumháre wáste baháyá játá hai. 21 Lekin dekho, ki mere pakaṛwánewále ká háth mere sáth mez par hai. 22 Insán ká Betá to rawána hotá hai, jaisá muqarrar húá, par afsos us ádmí par, jis ke wasíle se wuh pakaṛwáyá játá hai. 23 Aur we ápus meṉ púchhne lage, ki Ham meṉ se kaun yih karegá?

24 Aur un meṉ yih munázara bhí húá, ki un meṉ kaun sab se baṛá hogá. 25 Us ne unheṉ kahá, ki Qaumoṉ ke bádsháh un par ḳhudáwandí karte haiṉ, aur jo un par iḳhtiyár rakhte haiṉ, nekokár kahláte haiṉ. 26 Par tum meṉ aisá na ho; balki jo tum meṉ baṛá hai, chhoṭe kí mánind, aur jo maḳhdúm hai, ḳhidim kí mánind howe. 27 Kyúnki kaun baṛá hai, wuh jo kháne par baiṭhá hai, yá wuh jo ḳhidmat kartá hai? kyá wuh nahíṉ, jo baiṭhá hai? par maiṉ tumháre bích meṉ ḳhidim kí mánind húṉ.

28 Tum ho we, jo mere imtiháno meṉ hamesha mere sáth rahe. 29 Jis tarah mere Báp ne mere wáste bádsháhat muqurrar kí hai, maiṉ tumháre wáste muqarrar kartá húṉ, 30 Ki tum merí bádsháhat meṉ merí mez par kháo aur pío, aur taḳhtoṉ par baiṭhke Isráel ke bárah sibtoṉ kí ạdálat karo.

31 Aur Ḳhudáwand ne kahá, Samaún, ai Samaún, dekh, Shaitán ne cháhá hai, ki tumheṉ gehún kí tarah phaṭke; 32 Lekin maiṉ ne tere wáste duá mángí, ki terá ímán náqis na ho; aur jab tú táib húá, apne bháíoṉ ko mazbút kar. 33 Us ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, maiṉ tere sáth qaid aur maut meṉ jáne ko taiyár húṉ. 34 Wuh bolá, Ai Patthras, maiṉ tujh ko kahtá húṉ, ki Áj murg báng na degá, jab tak tú tín bár inkár na kare, ki Maiṉ us ko nahíṉ jántá húṉ.

35 Aur us ne unheṉ kahá, Jab maiṉ ne tum ko bagair thailí, aur jholá, aur jútí

bhejá, kyá tum ko kisí chíz kí kamí húí? Unhoṇ ne kahá, Kisí chíz kí nahíṇ. 36 Tab us ne unheṇ kahá, Lekin ab jis ke pás thailí ho, uṭhá le, aur yúṇ hí jholá bhí; aur jis ke pás nahíṇ ho, wuh apní poshák beche, aur talwár mol lewe. 37 Kyúnki maiṇ tum se kahtá húṇ, Zurúr hai ki yih, jo likhá hai, ki Wuh gunahgároṇ ke darmiyán shumár kiyá gayá, mere haqq meṇ púrá howe. Kyúnki jo kuchh mere liye hai, tamám hotá hai. 38 We bole, Ai Ḳhudáwand, dekh yaháṇ do talwáreṇ haiṇ. Us ne unheṇ kahá, Bas hai.

39 Aur wuh báhar nikalke apne dastúr ke muwáfiq koh i Zaitún ko gayá, aur us ke shágird us ke sáth ho liye. 40 Aur us jagah meṇ pahunchkar us ne unheṇ kahá, Duá karo, ki imtihán meṇ na paṛo. 41 Aur wuh un se ek tír ke ṭappe par dúr gayá, aur ghuṭne ṭeke, aur duá karke kahá, 42 Ai báp, agar tú cháhe, to yih piyála mujh se ṭal jáwe: tis par bhí merí marzí nahíṇ, balki terí marzí howe. 43 Tab ásmán se ek firishte ne záhir hokar us ko zor diyá. 44 Aur jánkaní meṇ ákar us ne baṛe zor se duá kí, aur us ká pasíná lahú ke baṛe búndoṇ kí mánind ho gayá, jo zamín par girte haiṇ. 45 Aur wuh duá se uṭhkar apne shágirdoṇ ke pás áyá, aur unheṇ gam se sote páyá; 46 Aur un se kahá, ki Tum kyúṇ sote ho? Uṭho, aur duá karo, na ho, ki tum imtihán meṇ paṛo.

47 Aur jab wuh yih kah rahá thá dekh ki ek amboh nazar áyá, aur wuh jo Yahúdáh kahlátá, aur un bárah meṇ se ek thá, un ke áge áge chaltá thá, aur Yusúạ ke nazdík gayá, ki us ko chúme. 48 Yusúạ ne use kahá, ki Ai Yahúdáh, kyá tú Insán ke Beṭe ko bosa se pakaṛwátá hai? 49 Jab us ke sáthíoṇ ne dekhá, ki kyá honewálá hai, use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, ham talwár chaláweṇ? 50 Aur un meṇ se ek ne sardár káhin ke naukar ko márá, aur us ká dahná kán uṛá diyá. 51 Par Yusúạ bolá, aur kahá, ki Itne hí par rahne do: aur us ke kán ko chhúke use changá kiyá.

52 Aur Yusúạ ne sardár káhinoṇ, aur haikal ke amíroṇ aur buzurgoṇ se, jo us ke pás áe the, kahá, Tum talwáreṇ aur láṭhíáṇ lekar jaise chor pakaṛne ko nikle ho. 53 Jab maiṇ roz ba roz haikal meṇ tumháre sáth thá, tum ne mujh par háth na baṛháyá; lekin yih tumhárí ghaṛí aur tárík ká iḳhtiyár hai.

54 Aur we use pakaṛ le chale, aur sardár káhin ke ghar meṇ láe; aur Patthras dúr se us ke píchhe chalá. 55 Aur jab unhoṇ ne sahn ke bích meṇ ág sulgáí, aur ikaṭṭhe baiṭhe, Patthras bhí un meṇ baiṭh gayá. 56 Tab ek launḍí ne use ág ke pás baiṭhe dekhá, aur gaur se us par nigáh karke kahá, ki Yih bhí us ke sáth thá. 57 Par us ne yih kahke us ká inkár kiyá, ki Ai ạurat, maiṇ us ko nahíṇ jántá. 58 Thoṛí der ke baạd dúsre ne use dekhkar kahá, ki Tú bhí un meṇ se hai. Patthras ne kahá, Ai shaḳhs, maiṇ nahíṇ húṇ. 59 Aur qaríb ek ghaṛí ke baạd ek aur ne taakíd se kahá, ki Beshakk yih bhí us ke sáth thá; kyúnki Jalíli hai. 60 Patthras bolá, Ai shaḳhs maiṇ nahíṇ jántá, tú kyá kahtá hai. Aur usí dam jab wuh kah rahá thá, murg ne báng dí. 61 Tab Ḳhudáwand ne mutawajjih hokar Patthras par nigáh kí; aur Patthras ko Ḳhudáwand kí bát yád áí, jo us ne kahí thí, ki Murg ke báng dene se peshtar tú tín bár merá inkár karegá. 62 Aur Patthras báhar jáke zár zár royá.

63 Aur we mard, jo Yusúạ kí rakhwálí karte the, use koṛe márke ṭhaṭṭhá karne lage; 64 Aur us kí áṅkheṇ band karke us ke munh par márá, aur yih kahke use púchhá, ki Nubúwat kar, ki kis ne tujh ko márá? 65 Aur ḳufr kí bahut sí aur báteṇ us kí bábat meṇ kahíṇ.

66 Aur jab din húá, logon ke buzurg aur sardár káhin, aur sáfir jamạ húe; aur use apní majlis men lejáke kahá, 67 Agar tú Masíh hai, ham se kah. Us ne unhen kahá, Agar main tum se kahún, tum mujhe báwar na karoge; 68 Aur agar main tum se púchhún, tum mujh ko jawáb na doge, aur na chhoṛoge. 69 Baạd is ke Insán ká Beṭá Ḳhudá kí qudrat ke dahne baiṭhá rahegá. 70 Tab sabhon ne kahá, Pas kyá tú Ḳhudá ká Beṭá hai? Us ne unhen kahá, Tum hí kahte ho ki main hún. 71 Tab unhon ne kahá, Ab hamen gawáhí kyá darkár hai? kyúnki ham sabhon ne áphí usí ke munh se suná hai.

XXIII. BA'B.

1 Aur sárí majlis uṭhke use Pilát ke pás le gae; 2 Aur us par yih tuhmat lagáná shurúạ kiyá, ki Ham ne is ko logon ko bahkáte, aur Qaisar ko mahsúl dene se manạ karte, aur ápko Masíh bádsháh ṭhaharáte páyá. 3 Pilát ne us se púchhá, Kyá tú Yahúdíon ká bádsháh hai? Us ne jawáb men use kahá, Tú hí to kahtá hai. 4 Pilát ne sardár káhinon aur logon ko kahá, ki Main is shaḳhs men kuchh qusúr nahín páṭá. 5 Par unhon ne ziyáda taqázá karke kahá, ki Wuh Jalíl se leke yahán tak sárí Yahúdáh men taạlím deke logon men fasád karwátá hai. 6 Pilát ne Jalíl ká zikr sunkar púchhá, Kyá yih ádmí Jalílí hai? 7 Aur daryáft karke ki wuh Herod ke ạmal ká hai, us ne use Herod ke pás jo un dinon men Yarúsalam men thá, bhejá.

8 Herod ne Yusúạ ko dekhke bahut ḳhush húá; kyúnki wuh bahut din se us ko dekhá cháhtá thá; isliye ki us ne us kí bábat men bahut suná thá, aur ummedwár thá, ki us ká koí muạjiza dekhe. 9 Aur us ne us se bahut sawál kiyá, par us ne usko kuchh jawáb na diyá. 10 Aur sardár káhin aur sáfir khaṛe hoke us par bahut nálish kar rahe. 11 Aur Herod ne apne sipáhíon ke sáth us ko haqír karke ṭhaṭṭhe men uṛáyá, aur bhaṛkílá libás pahináke use Pilát ke pás phir bhejá. 12 Aur usí din Pilát aur Herod báham dost húe; kyúnki us ke áge un donon men dushmaní thí.

13 Aur Pilát ne sardár káhinon, aur sardáron, aur logon ko ikaṭṭhe buláke unhen kahá, 14 Ki Tum is ádmí ko yih kahte mere pás láe ho, ki wuh logon ko bahkátá hai; aur dekho, main ne use tumháre sámhne ázmáyá, aur is ádmí men un qusúron men se, jo tum us par lagáte ho, kuchh na páyá; 15 Aur na Herod ne, ki main ne tumhen us ke pás bhejá; dekho us ne kuchh na kiyá, jo qatl ke láiq ho: 16 So us ko tanbíh karke chhoṛ detá hún.

17 Par zurúr thá, ki wuh har íd men un ke wáste ek qaidí ko chhoṛ dewe. 18 Tab we sab milkar yih kahke chilláe, ki Isko uṭhá ḍál, aur Bar Abá ko hamáre liye chhoṛ de. 19 Wuh shaḳhs us fasád aur ḳhún ke sabab se, jo shahr men húá thá, qaid men paṛá thá. 20 So Pilát Yusúạ ke chhoṛne ká iráda karke un se phir bolá. 21 Par we chilláe, ki Use salíb de, salíb de. 22 Aur tísre bár us ne unhen kahá, ki Us ne kyá badí kí hai? main ne us men qatl ká koí sabab nahín páyá: pas main us ko tanbíh karke chhoṛ detá hún. 23 Par we baṛí áwáz se chilláke máng rahe, ki Use salíb de. Tab un kí aur sardár káhinon kí áwázen gálib húín. 24 Aur Pilát ne hukm kiyá, ki un kí ạrz ke muwáfiq howe. 25

Aur us ne un kí khátir us ko, jo fasád aur khún ke sabab se qaid thá, jise we mángte the, chhuṛáyá, par Yusúa̤ ko un ke ikhtiyár meṇ kar diyá.

26 Aur jab we us ko le játe the, unhoṇ ne Samaún Qúrání ko, jo dihát se átá thá, begár pakṛá, aur salib ko us par rakhá, ki use Yusúa̤ ke píchhe píchhe le chale. 27 Aur logoṇ kí baṛí bhíṛ, aur we aurateṇ, jo us ke wáste chhátí pīṭtí aur rotí thíṇ, us ke píchhe píchhe chaliṇ. 28 Yusúa̤ ne un kí taraf phirke kahá, ki Ai Yarúsalam kí beṭío, mujh par nahíṇ, balki áp par aur apne laṛkoṇ par roo. 29 Kyúnki dekho, we din áte haiṇ, jin meṇ kahenge, Mubárak we jo bánjh haiṇ, aur we rihm, jo hámil na the, aur we chhátíáṇ, jo chúsí na gaíṇ. 30 Tab we paháṛoṇ ko kahná shurúa̤ karenge, ki Ham par giro; aur ṭīloṇ ko, ki Hameṇ chhipáo. 31 Kyúnki agar hare daraḳht se yih karte haiṇ, to súkhe se kyá na hogá? 32 Aur we do auroṇ ko bhí, jo badkár the, us ke sáth qatl ke liye le gae.

33 Aur jab we us jagah meṇ, jo Khopṛí kahlátí hai, pahunche, waháṇ unhoṇ ne us ko, aur un badkároṇ ko, ek ko us ke dahne, aur dúsre ko báyeṇ, salíb dí. 34 Yusúa̤ ne kahá, Ai báp, un ko muáf kar, kyúnki we nahíṇ jánte, ki kyá karte haiṇ. Aur unhoṇ ne qura̤ ḍálke us ke kapṛoṇ ko bánṭ liyá.

35 Aur log khaṛe dekh rahe the, aur sardár bhí un ke sáth tamasḳhur se kahte the, ki Us ne auroṇ ko bacháyá hai: agar wuh Masíh Ḳhudá ká pasandída ho, to ápko bacháwe. 36 Aur sipáhí bhí ṭhaṭṭhe márte húe pás áe, aur use sirka diyá, 37 Aur kahá, Ki Agar tú Yahúdíoṇ ká bádsháh hai, to áp ko chhuṛá. 38 Aur ek kitába bhí Yúnání, aur Rúmí, aur Ibrání harfoṇ se us ke úpar likhá gayá thá, ki YIH YAHU'DIOṈ KA' BA'DSHA'H HAI. 39 Aur un badkároṇ meṇ se, jo us ke sáth maslúb hote the, ek ne us kí takfír karke kahá, ki Agar tú Masíh hai, to áp ko aur hameṇ bachá. 40 Par dúsre ne jawáb meṇ use malámat karke kahá, ki Tú Ḳhudá se nahíṇ ḍartá, jo isí a̤záb meṇ giriftár hai? 41 Aur ham to insáf kí ráh se; kyúnki ham apne kámoṇ ká phal páte haiṇ, par is ne kuchh bejá kám na kiyá. 42 Aur us ne Yusúa̤ ko kahá, Ai Ḳhudáwand, jab tú apní bádsháhat meṇ áwe, mujhe yád kar. 43 Yusúa̤ ne use kahá, Maiṇ tujh se sach kahtá húṇ, ki A'j tú mere sáth firdaus meṇ hogá.

44 Aur chhaṭṭhí sáit ke qaríb sárí zamín par andherá húá, aur nauwíṇ sáit tak rahá. 45 Súraj andherá húá, aur haikal ká parda bích se phaṭ gayá. 46 Aur Yusúa̤ ne baṛí áwáz se chillákar kahá, Ai báp, maiṇ apní rúh tere hath meṇ sompṭá húṇ, aur yih kahke ján dí. 47 Aur súbadár ne yih májará dekhke Ḳhudá kí sitáish kí, aur kahá, ki Beshakk yih ádmí sádiq thá. 48 Aur sab log, jo us tamáshá meṇ házir the, yih májará dekhkar chhátí pīṭte húe phire. 49 Aur us ke sab jánpahcháṇ, aur we a̤urateṇ, jo us ke píchhe Jalíl se áí thíṇ, dúr khaṛí hoke yih sab dekh rahí thíṇ.

50 Aur dekho Yahúdáh kí Rámat shahr ká Yúsuf nám ek shaḳhs, jo mushír, aur mard i sálih aur sádiq thá, 51 Aur un ke qaul o fia̤l meṇ sharík na thá, aur Ḳhudá kí bádsháhat ká muntazir thá, 52 Pilát ke pás gayá, aur Yusúa̤ kí lásh mángí. 53 Aur us ne use utárke kattán se kafnáyá, aur khodí húí qabr meṇ rakhá, jaháṇ koí kabhí na dhará gayá thá. 54 Aur taiyárí ká din thá, aur sabt hone lagá. 55 Aur we a̤urateṇ, jo us ke sáth Jalíl se áí thíṇ, píchhe píchhe chálíṇ, aur qabr aur us kí lásh ko dekhtí thíṇ, ki kis tarah se rakhí gaí. 56 Aur phirke masálih aur ḳhushbúíáṇ taiyár kíṇ; par sabt ke din hukm ke muwáfiq árám kiyá.

XXIV. BAB.

1 Aur hafte ke pahle din sawere subh ko we un khushbúíoṇ ke masálih, jo unhoṇ ne taiyár kiye the, leke qabr par áíṇ, aur sáth un ke aur bhí áíṇ. 2 Aur unhoṇ ne patthar qabr se ḍhalká páyá, 3 Aur ander jáke Khudawand Yusúa kí lásh na páí. 4 Aur aisá húá ki jab we us sabab se bahut ghabráíṇ, dekho, do shakhs chamaktí poshák meṇ un ke pás khaṛe the. 5 Aur aisá húá ki jab ḍartíṇ aur apne sir zamín par jhukátí thíṇ, unhoṇ ne un ko kahá, ki Tum zinde ko murdoṇ meṇ kyúṇ ḍhúṇḍtíáṇ ho? 6 Wuh yaháṇ nahíṇ, balki ji uṭhá hai. Yád karo, ki us ne jab Jalil meṇ thá, tum se kyá kahá, 7 Ki Zurúr hai, ki Insán ká Beṭá gunahgár logoṇ ke háth meṇ supurd kiyá jáwe, aur salíb par khínchá jáe, aur tísre din phir jí uṭhe. 8 Tab us kí báteṇ unheṇ yád áíṇ. 9 Aur we qabr se phiríṇ, aur in sab bátoṇ kí khabar un gyárahoṇ aur sab báqíoṇ ko dí. 10 Mariyam Mijdálí aur Yúhannah, aur Yaaqúb kí má Mariyam, aur báqí auirateṇ un ke sáth thíṇ, jinhoṇ ne ye báteṇ rasúloṇ se kahíṇ. 11 Par un kí báteṇ kahání sí unheṇ maalúm húíṇ, aur we un par yaqín na láe. 12 Par Patthras uṭhkar qabar kí taraf dauṛá, aur jhukke sirf kafan ek taraf paṛá húá dekhá, aur apne jí meṇ us májará se mutaajjib hokar chalá gayá.

13 Aur dekho, ki usí din un meṇ se do mard Imá nám ek bastí ko, jo Yarúsalam se sáṭh tír partáb hai, játe the. 14 Aur ápus meṇ un sab bátoṇ kí, jo guzar gaí thíṇ, guftgú karte the. 15 Aur aisá húá ki jab we ápus meṇ guftgú aur sawál jawáb karte the, Yusúa áp pás ákar un ke sáth ho liyá. 16 Par un kí áṇkheṇ band ho gaí thíṇ, ki unhoṇ ne us ko na pahcháná. 17 Us ne un se púchhá, ki Ye kyá báteṇ haiṇ, jo tum ráh meṇ ápus meṇ karte játe ho, aur tumhárá chihra udás hai? 18 Tab ek ne un meṇ se, jis ká nám Kleopas thá, jawáb meṇ use kahá, ki Kyá akelá tú Yarúsalam meṇ aisá pardesí hai, ki un bátoṇ ko, jo in dinoṇ meṇ waháṇ guzar gaíṇ haiṇ, nahíṇ jántá? 19 Us ne un se púchhá, ki Kaun sí báteṇ? Unhoṇ ne use kahá, ki Yusúa i Nazirí kí, jo nabí, aur Khudá, aur sab logoṇ ke áge qaul o fiạl meṇ qádir thá: 20 Aur kyúnkar sardár káhinoṇ, aur hamáre sardároṇ ne use hawála kiyá, ki us par qatl ká fatwá diyá jáwe; aur unhoṇ ne use salib dí. 21 Par ham ummedwár the, ki wuh baní Isráel ko ázád karegá, par un sab ke siwá ab tísrá roz hai, jab se yih húá. 22 Lekin ham logoṇ meṇ se baazí auratoṇ ne bhí hameṇ hairán kiyá: we sawere qabr par gaíṇ; 23 Aur us kí lásh na páke yih kahtí áíṇ, ki Ham ne firishtoṇ kí royat dekhí, jinhoṇ ne kahá, ki Wuh jítá hai. 24 Aur hamáre sáthíoṇ meṇ se baaze qabr par gae, aur jaisá auratoṇ ne kahá thá, waisá hí páyá; par us ko na dekhá. 25 Tab us ne unheṇ kahá, ki Ai nádáno, aur un bátoṇ par jo nabíon ne farmáíṇ, ímán láne meṇ sustdilo. 26 Kyá zurúr na thá, ki Masíh dukh uṭháwe, aur apne jalál meṇ dákhil howe? 27 Aur Músá aur sab nabíoṇ se sharúa karke us ne sab bátoṇ ká, jo sab kitáboṇ meṇ us ke haqq meṇ likhí gaí haiṇ, bayán kiyá.

28 Aur we us bastí ke, jidhar játe the, pás pahunche; aur aisá záhir hotá thá, ki wuh áge jáyá cháhtá hai. 29 Par unhoṇ ne use rokke kahá, ki Hamáre sáth rah; kyúnki shám nazdík hai, aur din ákhir ho chalá. Tab wuh bhítar gayá, ki un ke sáth rahe. 30 Aur aisá húá ki jab wuh un ke sáth kháne baiṭhá, us ne roṭí lekar shukr kiyá, aur toṛke un ko dí. 31 Tab un kí áṇkheṇ khul gaíṇ; aur

unhoṉ ne us ko pahcháná, aur wuh un se gáib húá. 32 Tab unhoṉ ne ápus meṉ kahá, Jab wuh hamáre sáth ráh meṉ báteṉ kartá thá, aur hamáre liye kitáboṉ ko kholtá thá, kyá hamáre dil ham meṉ na jalte the? 33 Aur we usí gharí uṭhkar Yarúsalam ko phire, aur un gyárahoṉ aur un ke sáthíoṉ ko báham páyá, 34 Jo kahte the, ki Ḳhudáwand beshakk uṭhá, aur Samaún ko dikhláí diyá hai. 35 Aur unhoṉ ne bhí bayán kiyá, ki ráh par kyá húá, aur kyúnkar wuh roṭí torne se pahcháná gayá. 36 Jab we yih kah rahe the, Yusúa un ke bích meṉ khaṛá húá, aur un se kahá, Tum par salám. 37 Unhoṉ ne tarsán hirásán hoke ḳhiyál kiyá, ki Hameṉ rúh nazar átí hai. 38 Us ne unheṉ kahá, Kyúṉ ghabráte ho, aur kis wáste tumháre diloṉ meṉ aise ḳhiyál paidá hote haiṉ? 39 Mere háthoṉ aur mere páoṉ ko dekho, ki maiṉ áphí húṉ: mujhko chhúo aur dekho, ki rúh ko gosht aur haḍḍí nahíṉ, jaisá ki tum mujh meṉ dekhte ho. 40 Aur yih kahke háthoṉ aur páoṉ ko unheṉ dikhláyá. 41 Aur jab we hanoz ḳhushí se yaqín na láte, aur taajjub karte the, us ne unheṉ kahá, Kyá tumháre pás yaháṉ kuchh kháná hai? 42 Unhoṉ ne use bhúní machhlí ká ṭukṛá, aur shahd ká chaṭṭhá diyá. 43 Aur us ne lekar un ke sámhne kháyá.

44 Aur us ne unheṉ kahá, ki Ye we báteṉ haiṉ, jo maiṉ ne tum se kahíṉ, jab tumháre sáth thá, ki Zurúr hai, ki sab kuchh, jo Músá kí tauret, aur nabíoṉ aur zabúroṉ meṉ merí bábat likhá hai, púrí howe. 45 Tab us ne un ká zihn kholá, ki kitáboṉ ko samjheṉ; 46 Aur unheṉ kahá, ki Yúṉ likhá hai, aur yúṉ zurúr thá, ki Masíh dukh uṭháwe, aur tísre din murdoṉ meṉ se jí uṭhe. 47 Aur Yarúsalam se shurúa karke sab qaumoṉ ko tauba aur gunáhoṉ kí muáfí kí manádí us ke nám se kí jáwe. 48 Tum in bátoṉ ke gawáh ho. 49 Aur dekho, maiṉ tum par apne Báp ká waada bhejtá húṉ; par jab tak tum úpar se qúwat na páo, shahr i Yarúsalam meṉ raho.

50 Aur wuh un ko Baitaniya ko báhar legayá, aur apne háth uṭháke un ko barakat dí. 51 Aur aisá húá ki jab wuh un ko barakat de rahá, wuh un se judá húá, aur ásmán meṉ phir uṭháyá gayá. 52 Aur we us kí parastish karke baṛí ḳhushí se Yarúsalam ko phire; 53 Aur hamesha haikal meṉ Ḳhudá kí sitáish aur saná karte rahe. Ámín

---

YU'HANNÁ KI'

LIKHI' HU'I' ḲHU'SHḲHABARI'.

I. BÁB.

1 Ibtidá meṉ Kalám thá, aur Kalám Ḳhudá ke sáth thá, aur Kalám Ḳhudá thá. 2 Yih ibtidá meṉ Ḳhudá ke sáth thá. 3 Sab kuchh us se paidá húá, aur bagair us ke ek chíz paidá na húí, jo paidá húí. 4 Us meṉ zindagí thí, aur wuh zindagí ádmíoṉ ká núr thí. 5 Aur wuh núr táríkí meṉ chamaktá hai, par táríkí ne use daryáft na kiyá.

6 Yúhanná nám ek insán Khudá kí taraf se bhejá gayá. 7 Wuh gawáhí ke liye áyá, ki núr par gawáhí de, táki sab us ke wasíle se ímán láwen. 8 Wuh áp núr na thá, balki núr par gawáhí dene ko áyá. 9 Núr i haqq wuhí hai, jo dunyá men áke har ádmí ko roshan kartá hai. 10 Wuh dunyá men thá, aur dunyá us se paidá húí, par dunyá ne use na pahchána. 11 Wuh apnon ke pás áyá, par apnon ne use qabúl na kiyá; 12 Lekin jitne use qabúl karke us ke nám par ímán láe, us ne unhen Khudá ke farzand hone ká iqtidár bakhshá. 13 We lahú se nahín, na jism kí khwáhish se, na mard kí khwáhish se, balki Khudá se paidá húe hain.

14 Aur Kalám mujassam húá, aur fazl aur rástí se bharpúr hoke hamáre darmiyán sukúnat kar rahí; aur ham ne us ká aisá jalál dekhá, jaisá Báp ke Iklaute ká jalál.

15 Yúhanná ne us ke liye gawáhí dí, aur pukárke kahá, ki Yih wuhí hai, jis ká zikr main kartá thá, ki Jo mere píchhe ánewálá thá, mujh se muqaddam húá hai, kyúnki wuh mujh se pahlá thá. 16 Aur us kí bharpúrí se ham sab ne páyá, aur fazl par fazl páyá. 17 Kyúnki tauret Músá kí maarifat se dí gaí; fazl aur rástí Yusúa Masíh se pahunchí. 18 Khudá ko kisí ne kabhí na dekhá; iklaute Bete ne, jo Báp kí god men hai, usí ne us ko záhir kiyá.

19 Aur jab Yahúdíon ne Yarúsalam se káhinon aur Láwíon ko Yúhanná se púchhne ko bhejá, ki Tú kaun hai? us kí gawáhí yih hai: 20 Us ne iqrár kiyá, aur inkár na kiyá; balki iqrár kiyá, ki Main Masíh nahín hún. 21 Phir unhon ne us se púchhá: Pas tú kaun hai? kyá Iliyáh? Us ne kahá, Main nahín hún. Kyá tú wuh nabí hai? Us ne jawáb diyá, Nahín. 22 Tab unhon ne use kahá, Tú kaun hai, táki ham apne bhejnewálon ko jawáb pahuncháwen; tú apne haqq men kyá kahtá hai? 23 Us ne kahá, ki Main ek pukárnewále kí áwáz hún, ki Bayábán men Khudáwand kí ráh ko durust karo, jaisá Yasaiyáh nabí ne kahá hai. 24 Aur we, jo bheje gae, Faríson men se the. 25 Aur unhon ne us se sawál kiyá, aur kahá, ki Agar tú Masíh nahín, aur na Iliyáh, aur na wuh nabí, phir kyún baptismátá hai? 26 Yúhanná ne jawáb men unhen kahá, ki Main pání men baptismátá hún, par tumháre bích men ek khará hai, jise tum nahín jánte ho; 27 Yih wuhí hai, jo mere píchhe átá hai, jo mujh se muqaddam húá hai, jis kí jútí ká tasma kholne ke láiq main nahín hún. 28 Baitabra, Yardan ke pár, jahán Yúhanná baptismátá thá, ye báten wáqa húín.

29 Dúsre din Yúhanná ne Yusúa ko apne pás áte dekhkar kahá, ki Dekh, Khudá ká barra, jo dunyá ke gunáh ko uthá le játá hai. 30 Yih wuhí hai, jis ke haqq men main ne kahá, ki Ek mard mere píchhe átá hai, jo mujh se muqaddam húá, kyúnki wuh mujh se pahlá thá. 31 Aur main us ko nahín pahchántá thá; lekin main is wáste pání men baptismátá áyá, ki wuh baní Isráel par záhir howe. 32 Aur Yúhanná ne yih kahke gawáhí dí, ki Main ne Rúh ko kabútar kí tarah ásmán se utarte dekhá, aur wuh us par thaharí. 33 Aur main use na jánta thá; lekin jis ne mujh ko pání men baptismáne ko bhejá, usí ne mujh se kahá, ki Jis par tú Rúh ko utarte aur thaharte dekhegí, wuhí hai, jo Rúh i Quds men baptismátá hai. 34 So main ne dekhá, aur gawáhí dí, ki yih Khudá ká Betá hai.

35 Phir dúsre din Yúhanná, aur us ke shágirdon men se do khare the. 36 Tab us ne Yusúa ko chalte dekhkar kahá, ki Dekh, Khudá ká barra. 37 We do shágird us kí bát sunkar Yusúa ke píchhe ho liye. 38 Tab Yusúa ne phirke aur un ko

píchhe chalte dekhkar unheṇ kahá, ki Tum kyá ḍhúnḍhte ho? Unhoṇ ne use kahá, Ai Rabbí, yaạne ai ustád, tú kaháṇ rahtá hai? 39 Wuh bolá, Áo, dekho. We áe, aur jaháṇ wuh rahtá thá, dekhá, aur us din us ke sáth rahe; aur yih daswíṇ sáit ke qaríb thá. 40 Ek un donoṇ meṇ se, jo Yúhanná kí bát sunkar us ke pairau húe, Samạún Patthras ká bháí Andriyás thá. 41 Us ne pahle apne bháí Samạún ko páyá, aur use kahá, ki Ham ne Masíh ko, jis ká tarjuma Khristus hai, páyá: aur wuh us ko Yusúạ ke pás láyá. 42 Yusúạ ne us par nazar karke kahá, Tú Samạún bin Yúnah hai: tú Kefá kahláwegá, jis ká tarjuma Patthras hai.

43 Aur dúsre din us ne Jalíl meṇ jáne ká iráda kiyá, aur Filip ko páyá, aur use kahá, ki Merí pairawí kar. 44 Aur Filip Bait Saidá ká thá, jo Andriyás aur Patthras ká shahr hai. 45 Filip ne Nataniel ko páyá, aur use kahá, ki Jis ká zikr Músá ne tauret meṇ, aur nabíoṇ ne kiyá hai, ham ne use páyá, wuh Yúsuf ká beṭá Yusúạ i Naziri hai. 46 Nataniel ne use kahá, ki Nazira se kyá ḳhúbí nikal saktí hai? 47 Filip ne use kahá, Á, aur dekh. Yusúạ ne Nataniel ko apne pás áte dekhkar us ke haqq meṇ kahá, ki Dekh, sachá Isráelí, jis meṇ makr nahíṇ. 48 Nataníel ne us ko kahá, ki Tú mujh ko kaháṇ se jántá hai? Yusúạ ne jawáb meṇ use kahá, ki Us se pahle, ki Filip ne tujh ko buláyá, jab tú anjír ke daraḳht ke níche thá, maiṇ ne tujh ko dekhá. 49 Nataniel ne jawáb meṇ use kahá, Ai Rabbí, tú Ḳhudá ká Beṭá, tú Isráel ká bádsháh hai. 50 Yusúạ ne jawáb meṇ use kahá, Kyá tú is wáste ímán látá hai, ki maiṇ ne tujh se kahá, ki maiṇ ne anjír ke daraḳht ke níche tujhe dekhá? tú in se baṛe kám dekhegá. 51 Aur us ne us ko kahá, ki Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, ki Tum ab se ásmán ko khulá, aur Ḳhudá ke firishtoṇ ko chaṛhte aur Insán ke Beṭe par utarte dekhoge.

II. BÁB.

1 Aur tísre roz Jalíl kí Qanah meṇ kisí ká biyáh thá, aur Yusúạ kí má waháṇ thí. 2 Yusúạ aur us ke shágird bhí us shádí meṇ buláe gae the. 3 Aur jab wain ghaṭ gaí, Yusúạ kí má ne use kahá, ki Un ke pás wain na rahí. 4 Yusúạ ne use kahá, Ai ạurat, mujhe tujh se kyá kám? merá waqt hanoz nahiṇ áyá. 5 Us kí má ne ḳhádimoṇ se kahá, ki Jo kuchh wuh tumheṇ kahe, so karo. 6 Aur waháṇ patthar ke chha maṭke Yahúdíoṇ kí tahárat ke mutábiq dhare the, aur har ek meṇ do yá tín mann kí samáí thí. 7 Yusúạ ne unheṇ kahá, ki Maṭkoṇ meṇ pání bharo. So unhoṇ ne unheṇ labálab bhará. 8 Phir us ne unheṇ kahá, ki Ab nikálo, aur mír i majlis ke pás lejáo. Aur we le gae. 9 Jab mír i majlis ne wuh pání, jo wain ban gayá thá, chakhá, aur maạlúm na kiyá, ki yih kaháṇ se hai, magar we ḳhádim, jinhoṇ ne pání nikálá thá, jánte the; tab mír i majlis ne dulhe ko buláyá, aur use kahá, 10 Ki Har shaḳhs pahle achchhí wain ko ḳharch kartá hai, aur náqis us waqt jab pí chukte haiṇ; par tú ne achchhí wain ab tak rakh chhoṛí hai. 11 Yusúạ ne Jalíl kí Qanah meṇ nisháṇoṇ ká yih shurúạ kiyá, aur apná jalál dikhláyá; aur us ke shágird us par ímán láe. 12 Baạd us ke wuh, aur us kí má, aur us ke bháí, aur us ke shágird Kafrnahúm meṇ gae, par waháṇ bahut din tak na rahe.

13 Aur Yahúdíoṇ kí fasah nazdík thí, aur Yusúạ Yarúsalam ko gayá. 14 Aur

us ne haikal meu bail aur bher, aur kabútar bechnewáloŋ, aur sarráfoŋ ko baiṭhe húe páyá. 15 Tab us ne rassí ká chábuk banáke un sabhoŋ ko bheroŋ aur bailoŋ samet haikal se nikál diyá ; aur sarráfoŋ kí naqdí ko bithráyá, aur takhtoŋ ko ulaṭ diyá ; 16 Aur kabútarfaroshoŋ ko kahá, ki In chízoŋ ko yaháŋ se le jáo ; mere Báp ke ghar ko tijáratkhána mat banáo. 17 Aur us ke shágirdoŋ ko yád áyá, ki likhá hai, Tere ghar kí gairat ne mujh ko khá liyá. 18 Tab Yahúdíoŋ ne jawáb meŋ use kahá, ki Tú ham ko kyá nishán dikhlátá hai, jo yih kartá hai ? 19 Yusúạ ne jawáb dekar unheŋ kahá, ki Is haikal ko ḍhá do, ki maiŋ use tín din meŋ phir uṭháúngá. 20 Yahúdíoŋ ne kahá, ki Chhiyálís baras se yih haikal ban rahí hai : tú tín din meŋ us ko uṭháwegá ? 21 Par us ne apne badan kí haikal kí bát kahí. 22 Isliye jab wuh murdoŋ meŋ se jí uṭhá, to us ke shágirdoŋ ko yád áyá, ki us ne yih farmáyá thá ; aur we kitáb par aur Yusúạ kí kahí húí bát par ímán láe.

23 Jab wuh íd i fasah ke waqt Yarúsalam meŋ thá, bahut log un muạjizoŋ ko, jo us ne dikhláe, dekhkar us ke nám par ímán láe. 24 Lekin Yusúạ ne un par iạtimád na rakhá, kyúnki wuh sabhoŋ ko jántá thá, 25 Aur muhtáj na thá, ki koí insán ke haqq meŋ gawáhí de, kyúnki wuh jántá thá, ki insán meŋ kyá hai.

III. BAB.

1 Aur Farísoŋ meŋ se Nikudím nám ek mard Yahúdíoŋ ká ek sardár thá. 2 Wuh rát ko us ke pás áyá, aur use kahá, ki Ai rabbí, ham jánte haiŋ, ki tú Khudá kí taraf se ustád hoke áyá hai ; kyúnki agar Khudá us ke sáth na ho, to koí ye nishán, jo tú dikhátá hai, dikhá nahíŋ saktá. 3 Yusúạ ne jawáb meŋ use kahá, Maiŋ tujh se sach sach kahtá húŋ, ki Agar koí phir paidá na howe, to wuh Khudá kí bádsháhat ko dekh nahíŋ saktá. 4 Nikudím ne use kahá, Ádmí búṛhá hoke kyúnkar paidá ho saktá hai ? Kyá wuh apní má ke peṭ meŋ phir jáke paidá ho saktá hai ? 5 Yusúạ ne jawáb diyá, Maiŋ sach sach tujhe kahtá húŋ, Jo koí pání aur rúh se paidá na howe, Khudá kí bádsháhat meŋ já nahíŋ saktá. 6 Jo jism se paidá húá hai, jism hai ; par jo Rúh se paidá húá hai, rúh hai. 7 Taạjjub mat kar, ki maiŋ ne tujhe kahá, ki Tumheŋ phir paidá honá zurúr hai. 8 Hawá jidhar cháhtí hai, chaltí hai, aur tú us kí áwáz suntá hai, par nahíŋ jántá, ki kaháŋ se átí, aur kidhar ko játí hai : har ek, jo Rúh se paidá húá, aisá hí hai. 9 Nikudím ne jawáb meŋ use kahá, ki Yih kyúnkar ho saktá hai ? 10 Yusúạ ne jawáb meŋ use kahá, Tú baní Isráel ká ustád hai, aur yih nahíŋ jántá ? 11 Maiŋ tujhe sach sach kahtá húŋ, ki jo ham jánte haiŋ, so kahte haiŋ ; aur jo ham ne dekhá hai, us par gawáhí dete haiŋ ; par tum hamárí gawáhí qabúl nahíŋ karte. 12 Jab maiŋ tumheŋ zamín kí báteŋ kahtá, aur tum ímán na láte : phir agar maiŋ tumheŋ ásmán kí kahúŋ, kyúnkar ímán láoge ? 13 Aur koi ásmán par nahíŋ gayá, magar wuh jo ásmán par se utrá hai, Insán ká Beṭá, jo ásmán par hai. 14 Aur jis tarah Músá ne bayábán meŋ sámp ko uncháyá, usí tarah zurúr hai, ki Insán ká Beṭá uncháyá jáwe, 15 Tá ki jo koí us par ímán láwe, halák na howe, balki hayát i abadí páwe. 16 Ki Khudá ne dunyá ko aisá piyár kiyá, ki apná iklautá Beṭá diyá, ki jo koí us par ímán láwe, halák na howe, balki hayát i abadí páwe. 17 Kyúnki Khudá ne apne Beṭe ko is wáste dunyá meŋ nahíŋ

bhejá, ki dunyá par sazá ká hukm kare, balki is liye ki dunyá us se naját pawe. 18 Jo us par ímán látá hai, us par sazá ká hukm nahíṉ, par jo ímán nahíṉ látá hai, us par sazá ká hukm ho chuká, ki wuh Ḳhudá ke iklaute Beṭe ke nám par ímáṉ nahíṉ láyá. 19 Aur sazá ke hukm ká sabab yih hai, ki núr jaháṉ meṉ áyá, aur ádmíoṉ ne andhere ko núr se ziyáda piyár kiyá, ki un ke kám bure the. 20 Kyúnki jo koí burá kartá hai, núr se dushmaní kartá hai, aur núr ke nazdík nahíṉ átá, na howe ki us ke kám záhir howeṉ; 21 Par jo koí haqq kartá hai, núr ke pás átá hai, ki us ke kám záhir howeṉ, ki we Ḳhudá meṉ kiye gae haiṉ.

22 Baạd us ke Yusúạ, aur us ke shágird Yahúdáh kí sarzamín meṉ áe, aur waháṉ wuh un ke sáth rahá, aur baptismáyá. 23 Aur Yúhanná bhí Sálim ke nazdík, Ạinán meṉ baptismátá thá, kyúnki waháṉ bahut páni thá; aur log áe, aur baptismáe gae. 24 Kyúnki Yúhanná hanoz qaid meṉ ḍálá na gayá thá. 25 Tab Yúhanná ke shágirdoṉ aur Yahúdíoṉ ke darmiyán tahárat par munázara húá. 26 We Yúhanná ke pás gae, aur kahá, Ai rabbí, jo Yardan ke pár tere sáth thá, jis par tú ne gawáhí dí, dekh, wuh áp baptismátá hai, aur sab log us ke pás játe haiṉ. 27 Yúhanná ne jawáb deke kahá, ki Ádmí kuchh le nahíṉ saktá, agar us ko ásmán se diyá na jáwe. 28 Tum áp mere gawáh ho, ki maiṉ ne kahá, ki Maiṉ Masíh nahíṉ, balki us ke áge bhejá gayá húṉ. 29 Jis kí dulhin hai, so dulhá hai: par dulhe ká dost, jo khaṛá hoke us kí áwáz suntá hai, dulhe kí áwáz se bahut ḳhush hotá hai: merí yih ḳhushí púrí húí. 30 Zurúr hai, ki wuh baṛhe, aur maiṉ ghaṭúṉ. 31 Jo úpar se átá hai, sabhoṉ ke úpar hai; jo zamín se hai, zamíní hai, aur zamín kí kahtá hai; jo ásmán se átá, sabhoṉ ke úpar hai. 32 Aur jo kuchh us ne dekhá, aur suná hai, wuh us par gawáhí detá hai, aur koí us kí gawáhí qabúl nahíṉ kartá hai. 33 Jo us kí gawáhí ko qabúl kartá, us ne muhr kí, ki Ḳhudá sachá hai. 34 Kyúnki jis ko Ḳhudá ne bhejá hai, Ḳhudá kí báteṉ kahtá hai, kyúnki Ḳhudá nápke us ko Rúh nahíṉ detá hai. 35 Báp Beṭá ko piyár kartá hai, aur sab kuchh us ke háth meṉ diyá hai. 36 Jo Beṭe par ímán látá hai, hayát i abadí uskí hai; par jo Beṭe par ímán nahíṉ látá, hayát ko na dekhegá, balki Ḳhudá ká gazab us par rahtá hai.

IV. BÁB.

1 Aur jab Ḳhudáwánd ne jáná, ki Farísoṉ ne suná hai, ki Yusúạ Yúhanná se ziyáda shágird kartá, aur baptismátá hai: 2 Agarchi Yusúạ nahíṉ, balki us ke shágird baptismáte the: 3 Tab wuh Yahúdáh ko chhoṛkar Jalíl ko phir gayá. 4 Aur zurúr thá, ki wuh Samrún se guzar jáwe. 5 So wuh Shuqar nám Samrún kí basti meṉ, us khet ke nazdík, jo Yaạqúb ne apne beṭe Yúsuf ko diyá thá, áyá. 6 Waháṉ Yaạqúb ká kúá bhí thá. Chunánchi Yusúạ safar se thak jáke us kúe par já baiṭhá, kyúnki do pahar kí waqt thá. 7 Tab Samrún kí ek ạurat páni bharne áí. Yusúạ ne use kahá, ki Mujhe píne ko de. 8 Kyúnki us ke shágird shahr meṉ gae the, ki kháne ko mol leweṉ. 9 Us Samrúní ạurat ne use kahá, ki Tú Yahúdí hoke kyúnkar mujh Samrúní ạurat se píne ko mángtá hai? kyúnki Yahúdí Samrúníoṉ se mel nahíṉ rakhte haiṉ. 10 Yusúạ ne jawáb meṉ use kahá, ki Agar tú Ḳhudá kí baḳhshish ko, aur us ko jo tujh se kahtá hai, ki

Mujh ko píne de, jántí, ki wuh kaun hai, to tú us se mángtí, aur wuh tujhe jítá pání detá. 11 Aurat ne use kahá, Ai Khudáwand, tujh pás pání nikálne ko koí chíz nahíṉ, aur kúá gahrá hai: phir tú wuh jítá pání kaháṉ se páegá? 12 Kyá tú hamáre báp Yaaqúb se, jis ne ham ko yih kúá diyá, aur us ne áp aur us ke larkoṉ ne, aur us ke jánwaroṉ ne us se piyá, bará hai? 13 Yusúa ne jawáb meṉ use kahá, ki Jo koí yih pání pítá hai, phir piyásá hogá; 14 Par jo koí wuh pání, jo maiṉ use dúngí, pítá hai, abad tak phir piyásá na hogá; balki jo pání maiṉ use dúngá, wuh us meṉ jíte pání ká sotá ho jáegá, jo hayát i abadí tak jári rahegá. 15 Aurat ne use kahá, Ai Khudáwand, yih pání mujh ko de, ki maiṉ piyásí na hoúṉ, aur na bharne ko yaháṉ áúṉ. 16 Yusúa ne use kahá, ki Jáke apne shauhar ko bulá, aur yaháṉ á. 17 Aurat ne jawáb meṉ kahá, ki Merá shauhar nahíṉ hai. Yusúa ne use kahá, ki Tú ne thík kahá, ki Merá shauhar nahíṉ hai; 18 Kyúṉki tú pánch khasam kar chukí hai, aur wuh jo ab tú rakhtí hai, terá khasam nahíṉ hai: tú ne is meṉ sach kahá. 19 Aurat ne use kahá, Ai Khudáwand, maiṉ dekhtí húṉ, ki tú nabí hai. 20 Hamáre bápdádoṉ ne is pahár par parastish kí, par tum kahte ho, ki Yarúsalam meṉ wuh jagah hai, jaháṉ cháhiye ki log parastish kareṉ. 21 Yusúa ne use kahá, ki Ai aurat, merí bát ko sach ján, ki waqt átá hai, jab tum na is pahár par, aur na Yarúsalam meṉ Báp kí parastish karoge. 22 Tum log us kí parastish karte ho, jise nahíṉ jánte; par ham log us kí parastish karte haiṉ, jise jánte haiṉ; kyúnki naját Yahúdíoṉ meṉ se hai. 23 Lekin waqt átá hai, aur ab hai, ki sache parastishkarnewále rúh se aur rástí se Báp kí parastish karenge; kyúnki Báp aise parastishkarnewáloṉ ko cháhtá hai. 24 Khudá rúh hai, aur us ke parastishkarnewáloṉ ko cháhiye, ki rúh se aur rástí se us kí parastish kareṉ. 25 Aurat ne use kahá, Maiṉ jántí húṉ, ki Masíh, jis ká tarjuma Khristus hai, átá hai: jab wuh áwegá, ham ko sab bátoṉ kí khabar degá. 26 Yusúa ne use kahá, ki Maiṉ jo tere sáth boltá húṉ, wuhí húṉ.

27 Itne meṉ us ke shágird áe, aur mutaajjib húe, ki wuh aurat ke sáth guftgú kartá hai; lekin kisí ne na kahá, ki Tú kyá talab kartá hai, yá us se kis liye báteṉ kartá hai? 28 So aurat ne apná ghará chhorá, aur shahr meṉ jáke logoṉ se kahá, 29 Ki Ao, ek mard ko, jis ne sab kuchh, jo maiṉ ne kiyá, mujh se kahá, dekho: kyá yih Masíh nahíṉ? 30 Tab we shahr se nikle, aur us pás áe.

31 Itne meṉ us ke shágirdoṉ ne use arz karke kahá, Ai rabbí, kuchh kháiye. 32 Par us ne un se kahá, Mere pís kháne kí wuh khurák hai, jo tum nahíṉ jánte. 33 So shágirdoṉ ne ápus meṉ kahá, Kyá koí us ke liye kháná láyá hai? 34 Yusúa ne unheṉ kahá, Merá kháná yih hai, ki apne bhejnewále kí marzí bajá láúṉ, aur us ká kám púrá karúṉ. 35 Kyá tum nahíṉ kahte ho, ki Chár mahíne ke baad dirau ká waqt áwegá? Dekho maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki Apní ánkheṉ utháo, aur khetoṉ ko dekho, ki we dirau ke liye safed ho chuke. 36 Aur launewálá mazdúrí pátá hai, aur hayát i abadí ke liye phal jama kartá hai, tá ki jo botá hai, aur jo lautá hai, donoṉ khush howeṉ. 37 Aur us par yih masal sach hotí hai, ki Ek botá hai, aur dúsrá lautá hai. 38 Maiṉ ne tumheṉ us ke laune ko bhejá jis meṉ tum ne kám na kiyá; auroṉ ne kám kiyá hai, aur tum un ke kám meṉ dákhil húe.

39 Aur us shahr ke bahut se Samrúní us aurat ke kahe se, jis ne gawáhí dí, ki us ne sab kuchh, jo maiṉ ne kiyá hai, mujhe kahá, us par ímán láe. 40 Aur un Samrúníoṉ ne us ke pás áke us kí minnat kí, ki Hamáre sáth rah: so wuh do roz

waháṉ rahá. 41 Aur un ke siwá aur bahutere us ke kalám ke sabab ímán láe. 42 Aur us 'aurat se kahá, ki Ab ham faqat tere kahne ke sabab se ímán nahíṉ láte, kyúnki ham ne áp suná, aur jánte haiṉ, ki yih beshakk dunyá ká bacháneewálá Masíh hai.

43 Aur do roz ke baạd wuh waháṉ se rawána hokar Jalíl ko gayá. 44 Kyúnki Yusúạ ne áp gawáhí dí, ki nabí apne watan meṉ izzat nahíṉ pátá. 45 Aur jab wuh Jalíl men áyá, to Jalílíoṉ ne us kí ḳhátirdárí kí; ki unhoṉ ne sab kámoṉ ko, jo us ne Yarúsalam ke bích íd meṉ kiye the, dekhá thá; kyúnki we bhí íd meṉ gae the. 46 So Yusúạ phir Jalíl kí Qanah meṉ, jaháṉ us ne pání ko wain banáyá thá, áyá.

47 Aur ek wazír ká laṛká Kafrnahúm meṉ bímár thá. Wuh sunkar ki Yusúạ Yahúdáh se Jalíl meṉ áyá, us ke pás gayá, aur us kí minnat kí, ki áwe, aur us ke beṭe ko changá kare, kyúnki wuh marne par thá. 48 Tab Yusúạ ne use kahá, Agar tum nishán aur karámát na dekhoge, ímán na láoge. 49 Us wazír ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, peshtar us se, ki merá beṭá mar jáwe, utar á. 50 Yusúạ ne use kahá ki Já, terá beṭá jítá hai. Aur wuh shaḳhs us bát par, jo Yusúạ ne use kahí, ímán láyá, aur rawána húá. 51 Jab wuh játá thá, us ke naukar use mile, aur ḳhabar deke bole, ki Terá laṛká jítá hai. 52 Tab us ne un se púchhá, ki Wuh kis sáit se achchhá hone lagá? Unhoṉ ne kahá, ki Kal sátwíṉ sáit us kí tap játí rahí. 53 Tab báp ján gayá, ki usí sáit meṉ Yusúạ ne use kahá thá, ki Terá beṭá jítá hai. Aur wuh áp aur us ká sárá gharáná ímán láyá. 54 Yih dúsrá nishán hai, jo Yusúạ ne Yahúdáh se Jalíl meṉ áke dikhláyá.

V. BAB.

1 Baạd us ke Yahúdíoṉ kí íd thí, aur Yusúạ Yarúsalam ko gayá. 2 Aur Yarúsalam meṉ Bheṛ pháṭak ke pás ek hauz thá, jo Ibrání meṉ Bait Hasd kahlátá hai, jis ke pánch usáre haiṉ. 3 Un meṉ bímároṉ aur andhoṉ, aur langṛoṉ, aur pazhmurdoṉ kí baṛí jamạ'at paṛí thí, jo páni ke hilne kí muntazir thí. 4 Kyúnki baạze waqt firishta hauz meṉ utarke páni ko hilátá thá; aur páni kí jumbish ke baạd jo koí ki pahle us meṉ utrá, us bímárí se, jis meṉ mubtalá thá, changá ho gayá.

5 Aur waháṉ ek ádmí thá, jo aṭhtís baras se bímár thá. 6 Yusúạ ne jo use paṛe húe dekhá, aur jáná, ki wuh baṛí muddat se us hálat meṉ hai, to use kahá, Kyá tú changá hone cháhtá hai? 7 Bímár ne use jawáb diyá, Ai Ḳhudáwand, mujh pás ádmí nahíṉ, ki jab páni hile, mujh ko hauz meṉ utáre; aur jab tak maiṉ áp se áúṉ, dúsrá mujh se pahle utartá hai. 8 Yusúạ ne use kahá, ki Uṭh, apní chárpáí uṭháke chalá já. 9 Wuh ádmí usí waqt changá ho gayá, aur apní chárpáí uṭháke chal niklá. Aur wuh sabt ká din thá. 10 Isliye Yahúdíoṉ ne us se, jo changá húá thá, kahá, ki Yih sabt ká din hai, tujh ko rawá nahíṉ, ki apní chárpáí uṭhá le jáwe. 11 Us ne unheṉ jawáb diyá, ki Jis ne mujh ko changá kiyá, usí ne mujhe farmáyá, ki Apní chárpáí uṭháke chalá já. 12 Tab unhoṉ ne us se púchhá, ki Wuh kaun shaḳhs hai jis ne tujh se kahá, ki apní chárpáí uṭháke chalá já? 13 Par us ne, jo changá kiyá gayá thá, na jáná, ki wuh kaun hai; kyúnki Yusúạ waháṉ se chalá gayá thá, ki us jagah meṉ ek dangal thá.

14 Baạd us ke Yusúạ ne use haikal meṉ páyá, aur use kahá, ki Dekh, tú changá húá hai, phir gunáh na karná, na howe, ki tú us se badtar balá meṉ pare. 15 Us ádmí ne jáke Yahúdíoṉ ko ittiláạ dí, ki jis ne mujh ko changá kiyá, Yusúạ hai. 16 Iswáste Yahúdí Yusúạ ko satáke us ke qatl ke darpai húe, ki Yusúạ ne sabt ke din yih kám kiyá thá. 17 Par Yusúạ ne unheṉ jawáb diyá, ki Merá Báp ab tak kám kartá hai, aur maiṉ bhí kám kartá húṉ. 18 Us sabab se Yahúdíoṉ ne use qatl karne ká ziyáda qasd kiyá ; kyúnki us ne sirf sabt ko na máná, balki Khudá ko apná Báp kahke áp ko Khudá ke barábar kiyá.

19 Tab Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Betá áp se kuchh nahíṉ kar saktá, magar jo kuchh wuh Báp ko karte dekhtá hai; kyúnki jo kám wuh kartá hai, Betá bhí usí tarah wuhí kartá hai. 20 Ki Báp Bete ko piyár kartá hai, aur sab kuchh, jo wuh áp kartá hai, us ko batlátá hai ; aur wuh un se bhí bare kám use dikhláwegí, ki tum taạjjub karoge. 21 Kyúnki jaisá Báp murdoṉ ko uthátá hai aur jilátá hai, waisáhí Betá bhí, jin ko cháhtá hai, jilátá hai. 22 Kyúnki Báp kisí kí ạdálat nahíṉ kartá, balki sárí ạdálat Bete ko somp dí, 23 Tá ki sab Bete kí taạzím kareṉ, jis tarah Báp kí taạzím karte haiṉ. Jo Bete kí taạzím nahíṉ kartá, Báp kí, jis ne use bhejá hai, taạzím nahíṉ kartá. 24 Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, Jo merá kalám suntá hai, aur mere bhejnewále par ímán látá hai, hayát i abadí us kí hai, aur ạdálat meṉ nahíṉ játá, balki maut se guzarke hayát ko pahunchá hai. 25 Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Waqt átá hai, aur ab hai, ki murde Khudá ke Bete kí áwáz sunenge, aur sunke jíenge. 26 Kyúnki jaisá Báp áp meṉ zindagí rakhtá hai, waisá us ne Bete ko diyá hai, ki áp meṉ zindagí rakhe ; 27 Aur use ạdálat karne ká ikhtiyár diyá, is wáste ki wuh Insán ká Betá hai. 28 Is se taạjjub na karo ; kyúnki waqt átá hai, ki sab, jo qabroṉ meṉ haiṉ, us kí áwáz sunenge ; 29 Aur we nikal áwenge, jo nekokár the, hayát kí qiyámat meṉ, aur jo badkár the, ạdálat kí qiyámat meṉ. 30 Maiṉ áp se kuchh kar nahíṉ saktá húṉ : jaisá maiṉ suntá húṉ, waisá ạdálat kartá húṉ, aur merí ạdálat durust hai ; kyúnki maiṉ apní marzí ko nahíṉ, balki Báp kí marzí ko, jisne mujh ko bhejá hai, cháhtá húṉ.

31 Agar maiṉ apne liye gawáhí dúṉ, to merí gawáhí sach nahíṉ ; 32 Dúsrá hai, jo mere liye gawáhí detá hai, aur maiṉ jántá húṉ, ki jo gawáhí wuh mere liye detá hai, sach hai. 33 Tum ne Yúhanná ke pás bhejá, aur us ne sachí gawáhí dí. 34 Par maiṉ insán se gawáhí nahíṉ letá húṉ, balki ye báteṉ boltá húṉ, ki tum naját páo. 35 Wuh chirág i farozán aur darakhsh án thá, aur tum thorí der cháhte the, ki us ke núr meṉ khush ho. 36 Lekin mere pás Yúhanná kí gawáhí se ek barí gawáhí hai : kyúnki we kám, jo Báp ne mujh ko diye, ki unheṉ tamám karúṉ, we kám, jo maiṉ kartá húṉ, mere liye gawáhí dete haiṉ, ki Báp ne mujh ko bhejá hai. 37 Aur Báp ne, jis ne mujh ko bhejá hai, áp mujh par gawáhí dí hai ; tum ne kabhí us kí áwáz nahíṉ suní, aur na us kí súrat dekhí. 38 Aur us ká kalám tum meṉ qáim nahíṉ hai ; kyúnki tum us par, jise us ne bhejá hai, ímán nahíṉ láte. 39 Kitáboṉ meṉ ḍhúṉḍho, kyúnki tum samajhte ho, ki un meṉ tumháre liye hayát i abadí hai : aur we hí mere liye gawáhídenewálíáṉ haiṉ. 40 Par tum mere pás áne nahíṉ cháhte ho, ki zindagí páo. 41 Maiṉ khalq se taạzím qabúl nahíṉ kartá ; 42 Lekin maiṉ tumheṉ jántá húṉ, ki Khudá ká piyár tum meṉ nahíṉ. 43 Maiṉ apne Báp ke nám se áyá húṉ, par tum mujhe qabúl nahíṉ karte ;

agar dúsrá apne hí nám se áwe, tum use qabúl karoge. 44 Tum jo ápus meṉ ek ek se taạzím lete, aur sirf Khudá se taạzím nahíṉ ḍhúṉḍhte, kyúnkar ímán lá sakte ho? 45 Mat samjho, ki maiṉ Báp ke pás tum par nálish karúngá: tumhárá nálishkarnewálá Músá hai, jis par tumhárá iạtimád hai. 46 Kyúnki agar tum Músá par ímán láte, to mujh par bhí ímán láte; kyúnki us ne mere haqq meṉ likhá hai. 47 Lekin jab tum us ke nawishtoṉ ke muạtaqid nahíṉ, to tum merí bátoṉ ko kyúnkar báwar karoge?

VI. BAB.

1 Baạd us ke Yusúạ daryá i Jalíl ke pár, jo daryá i Tiberiyá hai, gayá. 2 Aur bahut log us ke píchhe chale; kyúnki unhoṉ ne us ke muạjizoṉ ko, jo us ne bímároṉ meṉ dikhláe, dekhá thá. 3 Aur Yusúạ pahár par jáke wahán apne shágirdoṉ ke sáth baiṭhá. 4 Aur Yahúdíoṉ kí íd i fasah nazdík thí. 5 Jab Yusúạ ne apní ánkheṉ uṭháke dekhá, ki bahut log us ke pás áte haiṉ, to Filip se kahá, ki Ham kahán se roṭí mol leweṉ, ki ye kháweṉ? 6 Par us ne imtihán kí ráh se yih kahá thá; kyúnki wuh áp jántá thá, jo kiyá cháhtá thá. 7 Filip ne use jawáb diyá, ki Agar un meṉ se harek ko ek ṭukṛá diyá jáe, to do sau dínár kí roṭíáṉ un ke liye bas na hongí. 8 Us ke shágirdoṉ meṉ se ek ne, jo Samaún Patthras ká bhái Andriyás thá, use kahá, 9 Yahán ek chhokre ke pás jau kí pánch roṭíáṉ, aur do chhoṭí machhlíáṉ haiṉ; par we itne logoṉ meṉ kyá haiṉ? 10 Yusúạ ne kahá, ki Logoṉ ko baiṭháo. Aur us jagah meṉ bahut ghás thí. Chunánchi we log shumár meṉ qaríb pánch hazár ke baiṭh gae. 11 Aur Yusúạ ne roṭíáṉ líṉ, aur shukr karke shágirdoṉ ko díṉ, aur shágirdoṉ ne baiṭhnewáloṉ ko; aur isí tarah machhlíoṉ meṉ se jitná we cháhte the. 12 Jab ser húe, us ne shágirdoṉ ko farmáyá, ki Bache ṭukṛoṉ ko jamạ karo, tá ki kuchh kharáb na ho. 13 Chunánchi unhoṉ ne jamạ karke jau kí un pánch roṭíoṉ ke ṭukṛoṉ se, jo kháne ke baạd bach rahe the, bárah ṭokríáṉ bharíṉ. 14 Tab un logoṉ ne yih muạjiza, jo Yusúạ ne dikháyá, dekhkar kahá, Filhaqíqat wuh nabí, jo dunyá meṉ ánewálá thá, yihí hai. 15 Pas Yusúạ maạlúm karke ki we cháhte haiṉ, ki áweṉ, aur use ba zor pakaṛke bádsháh kareṉ, áp akelá pahár ko phir gayá.

16 Aur jab shám húí, uske shágird daryá par gae, aur kishtí par chaṛhke daryá pár Kafrnahúm ko chale. 17 Us waqt andherá ho gayá thá, aur Yusúạ un ke pás na áyá thá. 18 Aur baṛí ándhí ke máre pání bahut uchhalne lagá. 19 Aur jab we qaríb pachís yá tís tír partáb ke nikal gae, unhoṉ ne Yusúạ ko daryá par chalte aur kishtí ke nazdík áte dekhá, aur ḍar gae. 20 Tab us ne unheṉ kahá, ki Maiṉ húṉ, mat ḍaro. 21 Tab we use kishtí par liyá cháhte the, aur kishtí filfaur us zamín par, jahán we játe the, já pahunchí. 22 Dúsre din jab logoṉ ne, jo us pár khaṛe the, dekhá, ki siwá us ek ke koí dúsrí kishtí na thí, aur ki Yusúạ apne shágirdoṉ ke sáth us kishtí par na gayá thá, balki us ke shágird akele gae the, 23 Par aur kishtíáṉ Tiberiyá se us jagah, jahán unhoṉ ne Khudáwand ke shukr ke baạd roṭí khái thí, áíṉ, 24 Log yih dekhke ki na Yusúạ na us ke shágird wahán haiṉ, un kishtíoṉ par chaṛhe, aur Yusúạ kí talásh meṉ Kafrnahúm ko áe.

25 Unhoṉ ne use daryá ke pár páke kahá, ki Rabbí, tú yahán kab áyá? 26 Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki nishá-

noṉ ke dekhne ke sabab se tum log mujhe nahíṉ ḍhúṉḍhte ho, balki is liye ki tum roṭí kháke ser húe. 27 Tum fání ḳhurák ke liye nahíṉ, balki hayát i abadí tak ṭhaharnewálí ḳhurák ke liye mihnat karo, jo Insán ká Beṭá tum ko degá; kyúnki Báp ne, jo Ḳhudá hai, us par muhr kar dí hai. 28 Tab unhoṉ ne use kahá, ki Ham kyá kareṉ, ki Ḳhudá ke kám bajá láweṉ? 29 Yusúạ ne jawáb meṉ unhoṉ kahá, ki Ḳhudá ká kám yih hai, ki tum us par, jise us ne bhejá, ímán láo. 30 Tab unhoṉ ne use kahá, Tú kyá nishán dikhlátá hai, ki ham dekhke tujh par ímán láweṉ? tú kyá kartá hai? 31 Hamáre bápdádoṉ ne bayábán meṉ mann kháyá, jaisá likhá hai, ki Us ne unheṉ ásmán se roṭí kháne dí. 32 Tab Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Maiṉ tumheṉ sach sach kahtá húṉ, ki Músá ne tumheṉ ásmán se roṭí na dí, balki merá Báp tum ko ásmán se wuh sachí roṭí deṭá hai. 33 Kyúnki Ḳhudá kí roṭí wuh hai, jo ásmán se utrí, aur dunyá ko zindagí baḳhshtí hai. 34 Tab unhoṉ ne use kahá, Ai Ḳhudáwand, hameṉ hamesha yih roṭí diyá kar. 35 Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Zindagí kí roṭí maiṉ húṉ: jo mujh pás átá hai, kabhí bhúkhá na hogá; aur jo mujh par ímán látá hai, kabhí piyásá na hogá. 36 Lekin maiṉ tumheṉ kah chuká, ki tum ne to mujhe dekhá, par ímán nahíṉ láte ho. 37 Har ek, jo Báp ne mujhe diyá hai, mere pás áwegá; aur jo mere pás átá hai, maiṉ use hargiz nikál na dúngá. 38 Kyúnki maiṉ ásmán par se nahíṉ utrá húṉ, ki apní marzí par, balki apne bhejnewále kí marzí par ạmal karúṉ. 39 Aur Báp, jis ne mujhe bhejá hai, yih cháhtá hai, ki jinheṉ us ne mujhe diyá hai, un meṉ se maiṉ kisí ko na khoúṉ, balki roz i áḳhir meṉ use phir jiláúṉ. 40 Aur mere bhejnewále kí marzí yih hai, ki har ek, jo Beṭe ko dekhe, aur us par ímán láwe, hayát i abadí páwe, aur maiṉ use roz i áḳhir meṉ phir jiláúngá.

41 Tab Yahúdí us par kuṛkuṛáe, ki us ne kahá, ki Wuh roṭí, jo ásmán se utrí, maiṉ húṉ; 42 Aur we bole, Kyá yih Yúsuf ká beṭá Yusúạ nahíṉ, jis ke má báp ko ham jánte haiṉ? phir wuh kyúnkar kahtá hai, ki Maiṉ ásmán se utrá húṉ? 43 Tab Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Ápus meṉ mat kuṛkuṛáo. 44 Koí mere pás á nahíṉ saktá, jab tak ki Báp, jis ne mujhe bhejá hai, use khínch na láwe; aur maiṉ use roz i áḳhir meṉ phir uṭháúngá. 45 Nabíoṉ meṉ likhá hai, ki We sab Ḳhudá ke sikhláe honge. Pas harek, jo Báp se suntá aur síkhtá hai, mere pás átá hai. 46 Yih nahíṉ ki kisí ne Báp ko dekhá, siwá us ke jo Ḳhudá kí taraf se hai, usí ne Báp ko dekhá hai. 47 Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, Jo mujh par ímán látá, hayát i abadí usí kí hai. 48 Maiṉ hayát kí roṭí húṉ. 49 Tumháre bápdádoṉ ne bayábán meṉ mann kháyá, aur mar gae; 50 Jo roṭí ásmán se utrí wuh hai, ki jo koí use kháwe, na mare. 51 Wuh zindagí kí roṭí, jo ásmán se utrí, maiṉ húṉ: jo koí us roṭí se kháwe, abad tak jítá rahegá; aur roṭí, jo maiṉ dúngá, merá gosht hai, jo maiṉ dunyá kí zindagí ke liye dúngá.

52 Tab Yahúdí ápus meṉ bahs karne lage, ki Yih apná gosht kháne ko hameṉ kyúnkar de saktá hai? 53 Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Maiṉ tumheṉ sach sach kahtá húṉ, Agar tum Insán ke Beṭe ká gosht na kháo, aur us ká lahú na pío, to tum meṉ zindagí na hogí. 54 Jo merá gosht khátá, aur merá lahú pítá hai, hamesha kí zindagí páwegá, aur maiṉ use roz i áḳhir meṉ uṭháúngá. 55 Kyúnki merá gosht filhaqíqat ḳhurdaní hai, aur merá lahú filhaqíqat noshídaní hai. 56 Jo merá gosht khátá hai, aur merá lahú pítá hai, mujh meṉ rahtá hai, aur maiṉ us meṉ. 57 Jis tarah jíte Báp ne mujhe bhejá hai, aur maiṉ Báp se jítá húṉ, usí tarah jo mujhe

khátá hai, mujh se jíegá. 58 Yih wuh roṭí hai, jo ásmán se utrí; us mann kí mánind nahíṉ, jo tumháre bápdáde khákc mar gae. Jo yih roṭí khátá hai, so abad tak jítá rahegá. 59 Us ne Kafrnahúm meṉ taạlím dete húe Mahfil meṉ ye báteṉ kahíṉ.

60 Tab us ke shágirdoṉ meṉ se bahutere sunkar kahne lage, ki Yih saḳht kalám hai: use kaun sun saktá hai? 61 Par Yusúạ ne áp se jánkar, ki us ke shágird us par kurkuṛáte haiṉ, unheṉ kahá, Kyá yih tumheṉ ṭhokar khilátá hai? 62 Pas agar tum Insán ke Beṭe ko jaháṉ wuh áge thá, chaṛhte dekhoge, to kyá kahoge? 63 Wuh rúh hai, jo zinda kartí hai: gosht kuchh fáida nahíṉ. Ye báteṉ, jo maiṉ tumheṉ kahtí húṉ, rúh haiṉ, aur zindagí haiṉ. 64 Par tum meṉ baạze haiṉ, jo ímán nahíṉ láte; kyúnki Yusúạ ko shurúạ se maạlúm thá, ki we kaun haiṉ, jo ímán nahíṉ láte haiṉ, aur wuh kaun hai, jo use pakaṛwáegá. 65 Phir us ne kahá, Is liye maiṉ ne tumheṉ kahá, ki Koí mere pás á nahíṉ saktá, jab tak ki mere Báp se yih us ko diyá na jáwe.

66 Us waqt us ke shágirdoṉ meṉ se bahut ulṭe phir gae, aur baạd us ke us ke sáth na chale. 67 Tab Yusúạ ne un bárahoṉ ko kahá, Kyá tum bhí cháhte ho, ki chale jáo? 68 Samạún Patthras ne use jawáb diyá, Ai Ḳhudáwand, ham kis pás jáeṉ. 69 Hayát i abadí kí báteṉ tere pás haiṉ: aur ham ímán láe haiṉ, aur yaqín jánte haiṉ, ki tú zinda Ḳhudá ká Beṭá Masíh hai. 70 Yusúạ ne unheṉ jawáb diyá, Kyá maiṉ ne tum bárahoṉ ko intiḳháb nahíṉ kiyá, aur ek tum meṉ se shaitán hai? 71 Us kí murád Samạún ke beṭe Yahúdáh Insqaryat se thí; kyúnki un bárah meṉ se wuh ek thá, aur use pakaṛwáyá cháhtá thá.

VII. BA'B

1 Baạd us ke Yusúạ Jalíl meṉ já bá já phirá kiyá, kyúnkí us ne na cháhí, ki Yahúdáh meṉ phire, is liye ki Yahúdí us ke qatl kí fikr meṉ the. 2 Aur Yahúdíoṉ kí íd i ḳhaima nazdík húí. 3 Tab us ke bháíoṉ ne use kahá, ki Yaháṉ se rawána ho, aur Yahúdáh meṉ já, ki jo kám tú kartá hai, tere shágird bhí dekheṉ. 4 Kyúnki jo koí apne taíṉ záhir karne cháhtí hai, wuh chhipke kuchh nahíṉ kartá: agar tú ye kám kartá hai, to apne taíṉ dunyá par záhir kar. 5 Kyúnki us ke bháí bhí us par ímán na láe. 6 Tab Yusúạ ne unheṉ farmáyá, ki Merá waqt hanoz nahíṉ áyá, par tumhárá waqt hamesha hai. 7 Dunyá tum se dushmaní nahíṉ kartí; par mujh se dushmaní kartí hai; kyúnki maiṉ us par gawáhí detá húṉ, ki us ke kám bure haiṉ. 8 Tum is íd meṉ jáo; maiṉ abhí is íd meṉ nahíṉ játá húṉ; kyúnki merá waqt abhí púrá nahíṉ húá. 9 Wuh ye báteṉ unheṉ kahke Jalíl meṉ rahá.

10 Lekin wuh apne bháíoṉ kí rawánagí ke baạd áp bhí íd meṉ, záhiran nahíṉ, balki chhipke gayá. 11 Tab Yahúdí íd meṉ use ḍhúṉḍhne aur kahne lage, ki Wuh kaháṉ hai? 12 Aur logoṉ meṉ us kí bábat baṛá gaugá thá: baạze kahte the, ki Wuh nek hai; par baạze kahte the, ki Nahíṉ; balki wuh logoṉ ko gumráh kartá hai. 13 Par Yahúdíoṉ se ḍarke koí beparwáí se us kí bát na kahtá thá.

14 I'd ke bích meṉ Yusúạ haikal meṉ jáke taạlím dene lagá. 15 Tab Yahúdí mutaạjjib hoke bole, ki Yih betaạlím kyúnkar ilm jántá hai? 16 Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Merí taạlím merí nahíṉ; balki mere bhejnewále

kí hai. 17 Agar koí us kí marzí par chalá cháhe, wuh is taạlím kí bábat jánegá, ki wuh Ḳhudá se hai, yá ki maiṉ áp se boltá húṉ. 18 Jo áp se boltá hai, apní buzurgí cháhtá hai; lekin jo apne bhejnewále kí buzurgí cháhtá hai, sachá hai, aur us meṉ badí nahíṉ. 19 Kyá Músá ne tumheṉ tauret na dí, aur tum meṉ se koí tauret par ạmal nahíṉ kartá? Tum kyúṉ mere qatl kí fikr meṉ ho? 20 Logoṉ ne jawáb deke kahá, ki Tere pás ek deo hai: kaun tere qatl ke dar pai hai? 21 Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Maiṉ ne ek kám kiyá, aur tum us par taạjjub karte ho. 22 Músá ne tumheṉ ḳhatna diyá hai—yih nahín, ki wuh Músá se hai, balki bápdádoṉ se—aur tum sabt ke din ádmí ká ḳhatna karte ho. 23 Pas agar sabt ke din meṉ ádmí ká ḳhatna kiyá játá hai, ki Músá kí tauret na ṭúṭe: to kyá tum is liye mujh par gusse ho, ki maiṉ ne sabt ke din ek ádmí sarápá tandurust kiyá? 24 Záhir ke mutábiq ạdálat na karo, balki wájibí ạdálat karo.

25 Tab baạze Yarúsalamíoṉ ne kahá, Kyá yih wuh nahíṉ, jis ke we qatl ke darpai haiṉ? 26 Aur dekho, wuh to beparwá boltá hai, aur we use kuchh nahíṉ kahte: kyá sardároṉ ne sach jáná, ki yihí Masíh hai? 27 Par ham jánte haiṉ, ki yih kaháṉ se hai; par jab Masíh áwegá, koí na jánegá, ki wuh kaháṉ se hai.

28 Tab Yusúạ haikal meṉ taạlím dete húe yúṉ pukárá, Kyá tum mujhe pahchánte, aur jánte ho, ki maiṉ kahíṉ se húṉ? Maiṉ áp se nahíṉ áyá húṉ, balki merá bhejnewálá sachá hai, jise tum nahíṉ jánte. 29 Par maiṉ use jántá húṉ, is liye ki maiṉ us kí taraf se húṉ, aur us ne mujhe bhejá hai. 30 Tab unhoṉ ne cháhá, ki use pakaṛ leṉ; par is liye ki us ká waqt hanoz na pahunchá thá, kisí ne us par háth na ḍálá. 31 Aur bahutere un logoṉ meṉ se us par ímán láke bole, ki Jab Masíh áwegá, kyá wuh un se, jo is ne dikhláe haiṉ, ziyáda nisháṉ dikhláwegá?

32 Farísoṉ ne us kí bábat logoṉ ká yih gaugá suná, aur unhoṉ ne aur sardár káhinoṉ ne piyáde bheje, ki use pakaṛ leṉ. 33 Tab Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Ab thoṛí der maiṉ tumháre sáth húṉ, aur apne bhejnewále ke pás játá húṉ. 34 Tum mujhe ḍhúṉḍhoge, par na páoge; aur jaháṉ maiṉ húṉ, tum á na sakoge. 35 Tab Yahúdíoṉ ne ápus meṉ kahá, ki Yih kaháṉ jáegá, ki ham use na páwenge? kyá wuh un logoṉ ke pás, jo Yúnáníoṉ meṉ paráganda húe, jáegá, aur Yúnáníoṉ ko taạlím degá? 36 Yih kyá bát hai, jo us ne kahí, ki Tum mujhe ḍhúṉḍhoge, par na páoge; aur jaháṉ meṉ húṉ, tum á na sakoge?

37 Par íd ke pichhle baṛe din meṉ Yusúạ ne khaṛá hoke aur pukárke kahá, ki Agar koí piyásá ho, mere pás áwe, aur píwe. 38 Jo mujh par ímán látá hai, us ke andar se, jaisá kitáb kahtí hai, jíte pání kí nadíáṉ járí hongí. 39 Us ne yih Rúh kí bábat kahá, jise us ke ịạtiqád karnewále páne par the; kyúnki ilhám i muqaddas hanoz na húá thá; kyúnki Yusúạ hanoz apne jalál ko nahíṉ pahunchá thá. 40 Tab un logoṉ meṉ se bahuteroṉ ne yih sunkar kahá, ki Filhaqíqat yih wuh nabí hai. 41 Auroṉ ne kahá, ki Yih Masíh hai; par baạzoṉ ne kahá, Kyá Masíh Jalíl se áwegá? 42 Kyá kitáb nahíṉ kahtí hai, ki Masíh Dáúd kí nasl se aur Baitlahm kí bastí se, jaháṉ Dáúd thá, átá hai? 43 So us kí bábat logoṉ meṉ ikhtiláf húá. 44 Aur baạzoṉ ne cháhá, ki use pakaṛ leṉ; par kisí ne us par háth na ḍálá. 45 Tab piyáde sardár káhinoṉ aur Farísoṉ ke pás phir áe; aur unhoṉ ne unheṉ kahá, ki Use kyúṉ na láe? 46 Piyádoṉ ne jawáb diyá, ki Kisí shaḳhs ne aisá kalám hargiz na kahá, jaisá yih shaḳhs kahtá hai. 47 Tab

Farísoŋ ne unheŋ jawáb diyá, Kyá tum bhí gumráh húe? 48 Kyá sardároŋ yá Farísoŋ meŋ se koí us par ímán láyá hai? 49 Par ye log, jo tauret nahíŋ jánte, malạún haiŋ. 50 Nikudím ne jo rát ko Yusúạ ke pás áyá thá, aur un meŋ ek thá, unheŋ kahá, 51 Kyá hamárí sharíạt kisí par peshtar us se, ki us kí suneŋ, aur jáneŋ, ki wuh kyá kartá hai, gunahgár ṭhahirátí hai? 52 Unhoŋ ne jawáb meŋ use kahá, Kyá tú bhí Jalílí hai? Dhúṇḍh, aur dekh, ki Jalíl se koí nabí nahíŋ uṭhá hai. 53 Aur harek apne ghar ko gayá.

VIII. BAB.

1 Lekin Yusúạ koh i Zaitún ko gayá. 2 Aur subh sawere phir haikal meŋ áyá, aur sab log us pás áe, aur us ne baiṭhkar unheŋ taạlím dí. 3 Tab Sáfir aur Farís ek ạurat ko, jo ziná meŋ pakṛí gaí thí, us pás láe, aur bích meŋ khaṛí karke use kahá, 4 Ki Ai ustád, yih ạurat ziná meŋ ạin fiạl ke waqt pakṛí gaí. 5 Músá ne to Tauret meŋ hamko hukm kiyá, ki aisíáŋ sangsár kí jáweŋ, par tú kyá kahtá hai? 6 Unhoŋ ne ázmáish ke liye yih kahá, tákí we us par tuhmat kí jagah páeŋ. Par Yusúạ níche jhukke unglí se zamín par likhne lagá. 7 Jab we us se sawál karte rahe, us ne sídhe hokar unheŋ kahá, ki Tum meŋ, jo begunáh hai, wuhí pahle use patthar máre. 8 Aur phir jhukke zamín par likhne lagá. 9 We sunkar aur dil meŋ áp ko gunahgár jánkar buzurgoŋ se leke kamtaríņoŋ tak ek ek karke chale gae, aur Yusúạ akelá rah gayá, aur wuh ạurat bích meŋ khaṛí rahí. 10 Tab Yusúạ ne sídhe hokar us ạurat ke siwá kisí ko na dekhke use kahá, Ai ạurat, we tere nálish karnewále kaháŋ haiŋ? Kyá kisí ne terí ạdálat na kí? 11 Wuh bolí, Ai Khudáwand, kisí ne nahíŋ. Yusúạ ne use kahá, Maiŋ bhí terí ạdálat nahíŋ kartá: já aur phir gunáh na kar.

12 Yusúạ phir logoŋ se kahne lagá, ki Dunyá ká núr maiŋ húŋ: jo merí pairawí kartá hai, tiríkí meŋ na chalegá, balki zindagí ká núr páwegá. 13 Is liye Farísoŋ ne use kahá, ki Tú apne haqq meŋ gawáhí detá hai: terí gawáhí sach nahíŋ. 14 Yusúạ ne jawáb meŋ unheŋ kahá, ki Agarchi maiŋ apne haqq meŋ gawáhí detá húŋ, merí gawáhí sach hai; kyúnkí maiŋ jántá húŋ, ki maiŋ kaháŋ se áyá húŋ, aur maiŋ kaháŋ játá húŋ; par tum nahíŋ jánte, ki maiŋ kaháŋ se áyá húŋ, aur kaháŋ játá húŋ. 15 Tum jism ke mutábiq ạdálat karte ho; maiŋ kisí kí ạdálat nahíŋ kartá. 16 Par agar maiŋ ạdálat karúŋ, to merí ạdálat sach hai; kyúnkí maiŋ akelá nahíŋ, balki maiŋ aur Báp jis ne mujhe bhejá. 17 Tumhárí tauret meŋ bhí likhá hai, ki Do shakhs kí gawáhí sach hai. 18 Ek maiŋ húŋ, jo apne haqq meŋ gawáhí detá húŋ, aur ek Báp, jis ne mujhe bhejá hai, mere liye gawáhí detá hai. 19 Tab unhoŋ ne us se púchhá, ki Terá Báp kaháŋ hai? Yusúạ ne jawáb diyá, ki Tum na mujhe jánte ho, na mere Báp ko; agar tum mujhe jánte, to mere Báp ko bhí jánte. 20 Yusúạ ne ye báteŋ haikal ke bích bait ul mál meŋ taạlím dete húe kahíŋ, aur kisí ne us par háth na ḍálá; kyúnki us ká waqt hanoz na pahunchá thá.

21 Phir Yusúạ ne unheŋ kahá, Maiŋ játá húŋ, aur tum mujhe ḍhúṇḍhoge, par apne gunáhoŋ meŋ maroge; jaháŋ maiŋ játá húŋ, waháŋ tum á nahíŋ sakte. 22 Tab Yahúdíoŋ ne kahá, ki Kyá wuh apne taíŋ már ḍálegá, jo kahtá hai, ki Jaháŋ maiŋ játá húŋ, tum á nahíŋ sakte? 23 Us ne unheŋ kahá, Tum níche se

ho, maiṉ úpar se húṉ; tum is dunyá ke ho, maiṉ is dunyá ká nahíṉ húṉ. 24 Is liye maiṉ ne tumheṉ kahá, ki Tum apne gunáhoṉ meṉ maroge; kyúnki agar tum ímán na láoge, ki maiṉ wuhí húṉ, to tum apne gunáhoṉ meṉ maroge. 25 Tab unhoṉ ne us se púchhá, ki Tú kaun hai? Yusúa̤ ne unheṉ kahá, Wuhí, jo maiṉ ne tumheṉ ibtidá se kahá. 26 Mujh pás bahut báteṉ haiṉ, ki tumháre haqq meṉ kahúṉ, aur hukm karúṉ; par jis ne mujhe bhejá hai, sachá hai: so maiṉ jahán ko we báteṉ, jo maiṉ ne us se suníṉ haiṉ, kahtá húṉ. 27 We na samjhe, ki wuh un se Báp kí kahtá thá. 28 Pas Yusúa̤ ne unheṉ kahá, ki Jab tum Insán ke Beṭe ko únche par uṭháoge, tab tum jánoge, ki maiṉ húṉ, aur maiṉ áp se kuchh nahíṉ kartá; balki jaisá ki mere Báp ne mujhe sikhláyá, we hí báteṉ maiṉ kahtá húṉ. 29 Aur mere bhejnewálá mere sáth hai; Báp ne mujhe akelá na chhoṛá; kyúnki maiṉ hamesha aise kám kartá húṉ, jo use pasand áte haiṉ.

30 Jab wuh ye báteṉ kahtá thá, bahutere us par ímán láe. 31 Tab Yusúa̤ ne un Yahúdíoṉ ko, jo us par ímán láe the, kahá, ki Agar tum mere kalám par qáim rahoge, to tum mere sache shágird hoge, 32 Aur sachái ko jánoge, aur sachái tum ko ázád karegí. 33 Unhoṉ ne use jawáb diyá, Ham Abirahám kí nasl haiṉ, aur kabhí kisí ke gulám na the: tú kyúnkar kahtá hai, ki Tum ázád kiye jáoge? 34 Yusúa̤ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Jo koí gunáh kartá hai, gunáh ká gulám hai. 35 Par gulám hamesha ghar meṉ nahíṉ rahtá hai, Beṭá hamesha rahtá hai. 36 Pas agar Beṭá tum ko ázád karegá, tum albatta ázád hoge. 37 Main jántá húṉ, ki tum Abirahám kí nasl ho, lekin tum mere qatl ká qasd karte ho, kyúnki tum meṉ mere kalám kí jagah nahíṉ. 38 Jo maiṉ ne apne Báp ke sáth dekhá hai, wuhí kahtá húṉ; aur jo tum ne apne báp ke sáth dekhá hai, wuhí karte ho. 39 Unhoṉ ne jawáb meṉ use kahá, Hamárá báp Abirahám hai. Yusúa̤ ne unheṉ kahá, Agar tum Abirahám ke laṛke hote, to tum Abirahám ke kám karte; 40 Par tum mujhe qatl kiyá cháhte ho, jo aisá ádmí húṉ, ki sachái, jo maiṉ ne Ḳhudá se suní, tum ko kahí hai: yih Abirahám ne nahíṉ kiyá. 41 Tum apne báp ke kám karte ho. Tab unhoṉ ne use kahá, ki Ham to walad ul ziná nahíṉ: hamárá ek Báp hai yaa̤ne Ḳhudá. 42 Yusúa̤ ne unheṉ kahá, Agar Ḳhudá tumhárá Báp hotá, to tum mujhe a̤zíz jánte, is liye ki maiṉ Ḳhudá se niklá, aur áyá húṉ; kyúnki maiṉ áp se nahíṉ áyá, balki us ne mujhe bhejá. 43 Tum merí bolí kyúṉ nahíṉ samajhte? yih is wáste hai, ki tum merá kalám sun nahíṉ sakte ho. 44 Tum apne báp Shaitán se ho, aur cháhte ho, ki apne báp kí ḳhwáhish ke muwáfiq karo. Wuh to shurúa̤ se qátil thá, aur haqq meṉ qáim na rahá; kyúnki us meṉ haqq nahíṉ hai. Jab wuh jhúṭh boltá hai, wuh apní hí zát ke mutábiq boltá hai, kyúnki wuh jhúṭhá hai, aur jhúṭh ká báp. 45 Par is liye ki maiṉ sach boltá húṉ, tum mujh par ímán nahíṉ láte ho. 46 Kaun tum meṉ se mujh par gunáh sábit kartá hai? Aur agar maiṉ sach boltá húṉ, to mujh par ímán kyúṉ nahíṉ láte? 47 Jo Ḳhudá ká hai, Ḳhudá kí báteṉ suntá hai: tum is wáste nahíṉ sunte ho, ki tum Ḳhudá ke nahíṉ ho.

48 Tab Yahúdíoṉ ne jawáb meṉ us kahá, Kyá ham achchhá nahíṉ kahte, ki Tú Samrúní hai, aur tere sáth deo hai? 49 Yusúa̤ ne jawáb diyá, ki Deo mere sáth nahíṉ, balki maiṉ apne Báp kí izzat kartá húṉ, aur tum merí beizzatí karte ho. 50 Aur maiṉ apní buzurgí nahíṉ ḍhúṉḍhtá; ek hai jo ḍhúṉḍhtá hai, aur insáf kartá hai. 51 Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Agar koí mere kalám ko hifz kare, wuh

maut ko hargiz na dekhegá. 52 Yahúdíon ne use kahá, ki Ab ham jánte hain, ki tere sáth deo hai. Abirahím aur anbiyá mar gae; aur tú kahtá hai, ki Agar koí mere kalám ko hifz kare, wuh maut ká maza kabhí na chakhegá. 53 Kyá tú hamáre báp Abirahám se, jo mar gayá, buzurgtar hai? aur sab nabí bhí mar gae: tú apne taín kyá thaharátá hai? 54 Yusúạ ne jawáb diyá, Agar main apní buzurgí karún, to merí buzurgí kuchh nahín; merá Báp hai, jise tum kahte ho, ki hamárá Khudá hai, wuh merí buzurgí kartá hai. 55 Tum use nahín jánte ho, par main use jántá hún; aur agar main kahún, ki Main use nahín jántá, main tumhárí tarah jhúṭhá hoúngá: par main use jántá hún, aur us ke kalám ko hifz kartá hún. 56 Tumhárá báp Abirahám bahut mushtáq thá, ki mere din dekhe, aur us ne dekhá, aur khush húá. 57 Tab Yahúdíon ne use kahá, ki Terí umr to pachás baras kí bhí nahín hai, aur tú ne Abirahám ko dekhá? 58 Yusúạ ne unhen kahá, ki Main tumhen sach sach kahtá hún, ki Abirahám ke hone se peshtar main hún. 59 Tab unhon ne patthar uṭháe, ki use sangsár karen; par Yusúạ áp ko chhipáke aur un ke bích men se hoke haikal se niklá, aur yún chalá gayá.

IX. BÁB.

1 Aur játe húe us ne ek shakhs ko, jo janam ká andhá thá, dekhá. 2 Aur us ke shágirdon ne yih kahke us se púchhá, ki Ai rabbí, kis ne gunáh kiyá, is shakhs ne yá us ke má báp ne, ki yih andhá paidá húá? 3 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Na to is shákhs ne gunáh kiyá, aur na us ke má báp ne, balki yih is liye húá, ki Khudá ke kám us men záhir howen. 4 Zurúr hai, ki main apne bhejnewále ke kámon ko, jab tak ki din hai, karún; rát átí hai, jab koí kám kar nahín saktá. 5 Jab tak main jahán men hún, main jahán ká núr hún. 6 Itná kahke us ne zamín par thúká, aur thúk se miṭṭí ghúndhí, aur wuh miṭṭí us andhe kí ánkon par malí, 7 Aur use kahá, ki Já, aur Siláh ke hauz men, jis ká tarjuma Firistáda hai, nahá. So wuh gayá, aur naháyá, aur dekhtá áyá. 8 Tab parosíon ne, aur jinhon ne áge use andhá dekhá thá, kahá, Kyá yih wuh nahín hai, jo baiṭhá bhíkh mángtá thá. 9 Baạzon ne kahá, Yih wuh hai; par auron ne kahá, Yih us kí mánind hai; par us ne áp kahá, ki Main wuhí hún. 10 Phir unhon ne us se púchhá, Terí ánkhen kyúnkar khul gaín? 11 Us ne jawáb men kahá, ki Yusúạ nám ek shakhs ne miṭṭí gúndhke merí ánkhon par lagáí, aur mujhe kahá, ki Já, Siláh ke hauz men nahá. Main jáke naháyá, aur bíná húá. 12 Tab unhon ne us se púchhá, ki Wuh kahán hai? Us ne jawáb diyá, Main nahín jántá hún. 13 Tab we us ko, jo áge andhá thá, Farísou ke pás le gae. 14 Aur jab Yusúạ ne miṭṭí gúndhke us kí ánkhen kholín thín, sabt ká din thá. 15 Farísou ne bhí us se phir púchhá, ki Tú ne apní bíná'í kyúnkar páí? Us ne unhen kahá, ki Us ne merí ánkhon par gílí miṭṭí lagáí, aur main naháyá, aur dekhtá hún. 16 Tab Farísou men se baạzon ne kahá, Yih insán Khudá kí taraf se nahín; kyúnki wuh sabt ko nahín mántá. Auron ne kahá, ki Gunahgár insán aise muạjize kyúnkar dikhlá saktá hai? So un men ikhtiláf thá. 17 Unhon ne us andhe se phir kahá, ki Jis ne terí ánkhen kholín, tú us ke haqq men kyá kahtá hai? Wuh bolá, Wuh nabí hai. 18 Par Yahúdíon ne us ke haqq men sach na jáná, ki wuh andhá thá, aur bíná húá, jab tak ki unhon ne us ke má báp

ko, jo bíná húá thá, buláyá; 19 Aur yih kahke un se púchhá, Kyá yih tumhárá beṭá hai, jis ke haqq men tum kahte ho, ki wuh andhá paidá húá thá? phir wuh ab kyúnkar dekhtá hai? 20 Us ke má báp ne jawáb men unhen kahá, ki Ham jánte hain, ki Yih hamárá beṭá hai, aur yih ki wuh andhá paidá húá thá; 21 Par ham nahín jánte, ki wuh ab kyúnkar dekhtá hai, aur us kí ánkhon ko kis ne kholá, ham nahín jánte; wuh bálig hai: us se púchho, wuh apní áp kahegá. 22 Us ke má báp ne Yahúdíon se ḍarke yih kahá; kyúnki Yahúdíon ne eká kiyá thá, ki agar koí iqrár kare, ki wuh Masíh hai, wuh Mahfil se nikálá jáwe. 23 Is wáste us ke má báp ne kahá, ki Wuh bálig hai: us se púchho.

24 Tab unhon ne us ádmí ko, jo andhá thá, phir buláyá, aur use kahá, ki Ḳhudá ká shukr kar; ki ham jánte hain, ki yih mard gunahgár hai. 25 Us ne jawáb diyá, ki gunahgár ho yá na ho, main nahín jántá; main ek bát jántá hún, ki main andhá thá, aur ab dekhtá hún. 26 Tab unhon ne us se phir púchhá, ki Us ne tujhe kyá kiyá? kyúnkar us ne terí ánkhen kholín? 27 Us ne jawáb diyá, ki Main ne to tumhen abhí kahá, par tum ne na suná: kyá tum phir suná cháhte ho? kyá tum bhí cháhte ho, ki us ke shágird ho. 28 Tab unhon ne use gálíán dín, aur kahá, Tú us ká shágird hai, par ham Músá ke shágird hain. 29 Ham jánte hain, ki Ḳhudá ne Músá se báten kín; par ham nahín jánte, ki yih shaḳhs kahán ká hai. 30 Us ádmí ne jawáb men unhen kahá, ki Yih taajjub hai, ki tum log nahín jánte, ki wuh kahán ká hai, aur us ne merí ánkhen kholí hain? 31 Ham to jánte hain, ki Ḳhudá gunahgáron kí nahín suntá, balki agar ádmí ḳhudáparast aur us kí marzí par chaltá ho, us kí wuh suntá hai. 32 Yih dunyá ke shurúạ se sunne men nahín áyá, ki kisí ne janam ke andhe kí ánkhen kholí hon: 33 Pas agar yih Ḳhudá kí taraf se na hotá, to kuchh na kar saktá. 34 Unhon ne jawáb men use kahá, Tú to bilkull gunáhon men paidá húá, aur tú hamen sikhlátá hai? Tab unhon ne use báhar nikál diyá. 35 Yusúạ ne suná, ki unhon ne use báhar nikál diyá, aur use páke us ko kahá, Kyá tú Ḳhudá ke Beṭe par ímán látá hai? 36 Us ne jawáb men kahá, Ai Ḳhudáwand, wuh kaun hai, ki main us par ímán láún. 37 Yusúạ ne use kahá, Tú ne use dekhá hai; aur jo tere sáth boltá hai, wuhí hai. 38 Us ne kahá, Ai Ḳhudáwand, main ímán látá hún; aur us ne use sijda kiyá.

39 Aur Yusúạ ne kahá, ki Main ạdálat ke liye is dunyá men áyá hún, tá ki jo nahín dekhte hain, dekhen; aur dekhnewále andhe ho jáwen. 40 Baạze Faríson ne, jo us ke sáth the, ye báten sunkar use kahá, Kyá ham bhí andhe hain? 41 Yusúạ ne unhen kahá, Agar tum andhe hote, to gunahgár na hote; par ab tum kahte ho, ki ham dekhte hain, is liye tumhárá gunáh rahtá hai.

X. BAB.

1 Main tum se sach sach kahtá hún, Jo koí darwáze se bheṛḳháne men dáḳhil nahín hotá, balki aur taraf se úpar chaṛh játá hai, chor aur ḍakait hai. 2 Lekin wuh jo darwáze se dáḳhil hotá hai, bheṛon ká charwáhá hai. 3 Darbán us ke liye kholtá hai, aur bheṛen us kí áwáz suntí hain, aur wuh apne bheṛon ko nám leke bulátá hai, aur unhen báhar le játá hai. 4 Aur jab wuh apne bheṛon ko báhar nikáltá hai, to un ke áge áge chaltá hai, aur bheṛen us ke píchhe ho letí hain; kyúnki we

us kí áwáz pahchántí haiņ. 5 Par we begáne ke píchhe nahíņ játí haiņ, balki us se bhágtí haiņ; kyúnki we begánoņ kí áwáz nahíņ pahchántí haiņ.

6 Yusúa ne yih tamsíl unheņ kahí, par we na samjhe, ki ye kyá báteņ haiņ, jo wuh un se kahtá thá. 7 Tab Yusúa ne unheņ phir kahá, Maiņ tum se sach sach kahtá húņ, ki bheroņ ká darwáza maiņ húņ. 8 Sab jitne mujh se áge áe, chor aur ḍakait haiņ; par bheroņ ne un kí na suní. 9 Wuh darwáza maiņ húņ. Agar koí mujh se dákhil ho, naját páwegá, aur bhítar báhar áyá jáyá karegá, aur charáí páwegá. 10 Chor nahíņ átá, magar churáne aur qatl karne aur halák karne ko; maiņ áyá húņ, ki we zindagí páeņ, aur ziyádatí páeņ.

11 Achchhá charwáhá maiņ húņ; achchhá charwáhá bheroņ ke liye apní ján detá hai. 12 Par mazdúr, jo charwáhá nahíņ, aur bheroņ ká málik nahíņ, bheṛiyá áte dekhkar bheroņ ko chhoṛ detá hai, aur bhág nikaltá hai, aur bheṛiyá unhen pakaṛtá hai, aur bheroņ ko parágauda kartá hai. 13 Mazdúr bhágtá hai, is liye ki wuh mazdúr hai, aur bheroņ ke liye andesha nahíņ kartá. 14 Achchhá charwáhá maiņ húņ, aur apníoņ jántá húņ, aur apníoņ se jáná játá húņ, jis tarah Báp mujhe jántá hai, aur maiņ Báp ko jántá húņ. 15 Aur maiņ bheroņ ke liye apní ján detá húņ. 16 Merí aur bhí bheroņ haiņ, jo is bheṛkháne kí nahíņ: zurúr hai, ki maiņ unheņ bhí láúņ, aur we merí áwáz sunengí, aur galla ek aur charwáhá ek hogá. 17 Báp mujhe is liye piyár kartá hai, ki maiņ apní ján detá húņ, tá ki maiņ use phir lúņ. 18 Koí use mujh se nahíņ letá, balki maiņ use áp se detá húņ; us ká dená mere ikhtiyár meņ hai, aur us ká phir lená mere ikhtiyár meņ hai: yih hukm maiņ ne apne Báp se páyá.

19 Tab in bátoņ ke sabab se Yahúdíoņ meņ phir ikhtiláf húá. 20 Aur un meņ se bahutoņ ne kahá, ki Ek deo us ke sáth hai, aur wuh díwána hai: tum us kí kyúņ sunte ho? 21 Auroņ ne kahá, ki Ye báteņ díwáne kí nahíņ; kyá deo andhoņ kí ánkheņ khol saktá hai?

22 Aur Yarúsalam meņ haikal kí taqdís kí íd húí, aur jáṛe ká mausim thá. 23 Aur Yusúa haikal ke bích rawáq i Sulaimán meņ phirtá thá. 24 Tab Yahúdíoņ ne use gherke us ko kahá, ki Tú kab tak hamáre dil ko adhar men rakhegá? Agar tú Masíh hai, to ham ko sáf kah de. 25 Yusúa ne unheņ jawáb diyá, ki Maiņ to tum se kah chuká, par tum ímán na láe. Jo kám maiņ apne Báp ke nám se kartá húņ, we mere gawáh haiņ. 26 Lekin tum ímán nahíņ láte; kyúnki tum merí bheroņ meņ se nahíņ ho, jaisá ki maiņ ne tumheņ kahá. 27 Merí bheṛeņ merí áwáz suntí haiņ, aur maiņ unheņ jántá húņ, aur we mere píchhe chaltí haiņ. 28 Aur maiņ unheņ hayát i abadí bakhshtá húņ, aur we hargiz halák na hongí, aur koí unheņ mere háth se chhín na legá. 29 Merá Báp, jis ne unheņ mujhe diyá hai, sab se baṛá hai, aur koí mere Báp ke háth se unhen chhín nahíņ saktá. 30 Maiņ aur Báp ek haiņ.

31 Tab Yahúdíoņ ne phir patthar uṭháe, ki us par pathráo kareņ. 32 Yusúa ne unheņ jawáb diyá, Maiņ ne apne Báp ke bahut se achchhe kám tumheņ dikhláe haiņ: un meņ se kis kám ke wáste tum mujh ko patthar márte ho? 33 Yahúdíoņ ne jawáb meņ use kahá, ki Ham tujhe nekokárí ke wáste nahíņ, balki kufr ke wáste patthar márte haiņ, aur ki tú insán hoke apne ko Khudá banátá hai. 34 Yusúa ne unheņ jawáb diyá, Kyá tumhárí tauret meņ nahíņ likhá hai, ki Maiņ ne kahá, ki Tum Iláh ho? 35 Agar us ne unheņ, jin ke pás Khudá ká kalám áyá, Iláh kahá, aur

mumkin nahín ki kitáb shikastpizír ho: 36 Phir tum use, jise Khudá ne muqaddas kiyá, aur dunyá men bhejá, kyúnkar kahte ho, ki Tú kufr baktá hai, is liye ki main ne kahá, ki Main Khudá ká Betá hún? 37 Agar main apne Báp ke kám nahín kartá, to mujh par ímán na láo; 38 Par agar main kartá hún, to agarchi tum mujh par ímán na láo, tau bhí kámon par ímán lío, tá ki tum jáno, aur yaqín karo, ki Báp mujh men aur main us men hún. 39 Tab unhon ne phir cháhá, ki use pakar len, par wuh un ke háthon se nikal gayá.

40 Aur wuh Yardan pár usí jagah jahán Yúhanná pahle baptismátá thá, phir gayá, aur wahán rahá. 41 Tab bahut log us pás áe, aur bole, ki Yúhanná ne koí muạjiza nahín dikhlíyá; par jo kuchh Yúhanná ne us ke haqq men kahá, so sach thá. 42 Aur wahán bahutere us par ímán láe.

XI. BAB.

1 Aur Mariyam aur us kí bahin Martah kí bastí Baitạniyá ká Iliạzr nám ek shakhs bímár thá. 2 Wuhí Mariyam, jis ne Khudáwand ko itr malá, aur apne bálon se us ke páon ko ponchhá thí, usí ká bhái Iliạzr bímár thá. 3 Tab us kí bahinon ne us ko kahlá bhejá, Ai Khudáwand, dekh, jise tú piyár kartá hai, bímár hai. 4 Yusúạ ne sunke kahá, ki Yih maut kí bímárí nahín, balki Khudá kí buzurgí ke liye hai, tá ki us sabab se Khudá ke Bete kí buzurgí kí jáwe. 5 Aur Yusúạ Martah ko, aur us kí bahin aur Iliạzr ko piyár kartá thá. 6 Pas jab us ne suná, ki wuh bímár hai, us jagah, jahán wuh thá, do roz rahá. 7 Phir baạd us ke us ne apne shágirdon se kahá, ki Áo, ham phir Yahúdáh men jáwen. 8 Shágirdon ne use kahá, ki Ai rabbí, abhí Yahúdíon ne cháhá thá, ki tujhe sangsár karen; aur tú wahán phir játá hai? 9 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Kyá din kí bárah sáiten nahín? Agar ádmí din ko chale, to wuh thokar nahín khátá; kyúnki wuh is jahán kí roshní dekhtá hai; 10 Par agar koí rát ko chale, to thokar khátá hai, kyúnki us men núr nahín. 11 Us ne ye báten kahke phir un se kahá, ki Hamárá dost Iliạzr so gayá hai; par main játá hún, ki use jagáún. 12 Tab us ke shágirdon ne kahá, Ai Khudáwand, agar wuh sotá hai, to changá hogá. 13 Yusúạ ne us kí maut kí kahí; par unhon ne khiyál kiyá, ki us ne nínd ke chain kí farmáí. 14 Tab Yusúạ ne unhen sáf kahá, ki Iliạzr mar gayá; 15 Aur main tumháre liye khush hún, ki main wahán na thá, tá ki tum ímán láo; áo, us ke pás jáen. 16 Tab Tauam ne, jis ká tarjuma Dodamus hai, apne hamshágirdon se kahá, Áo, ham bhí chalen, ki us ke sáth maren.

17 Aur Yusúạ ne áke daryáft kiyá, ki chár din húe, ki use qabr men gár chuke. 18 Aur Baitạniyá Yarúsalam se nazdík qaríb pandrah tír partáb ke thá. 19 Aur bahut se Yahúdí Martah aur Mariyam ke pás áe the, ki un ke bhái ke liye unhen tasallí dewen. 20 So Martah ne jon suná, ki Yusúạ átá hai, us ká istiqbál kiyá; par Mariyam ghar men baithí rahí. 21 Tab Martah ne Yusúạ ko kahá, Ai Khudáwand, agar tú yahán hotá, to merá bhái na martá; 22 Par main jántí hún, ki ab bhí, jo kuchh tú Khudá se mánge, Khudá tujh ko degá. 23 Yusúạ ne use kahá, ki Terá bhái phir uthegá. 24 Martah ne use kahá, Main jántí hún, ki wuh pichhle din qiyámat men phir uthegá. 25 Yusúạ ne use kahá, ki Qiyámat aur

hayát maiṉ húṉ : jo mujh par ímán látá hai, agarchi wuh mar jáe, jíegá. 26 Aur jo koí jítá hai, aur mujh par ímán látá hai, abad tak na maregá ; kyá tú yih yaqín rakhtí hai ? 27 Us ne use kahá, Háṉ, ai Ḳhudáwand, mujhe yaqín hai, ki Ḳhudá ká Beṭá Masíh, jo dunyá meṉ ánewálá thá, tú hí hai.

28 Wuh yih kahke chalí gaí, aur chupke apní bahin Mariyam ko buláke kahá, ki Ustád áyá hai, aur tujhe bulátá hai. 29 Wuh yih bát sunte hí uṭhí, aur us pás áí. 30 Ab Yusúa̧ hanoz bastí meṉ na pahunchá thá, balki usí jagah meṉ thá, jaháṉ Martah use milí thí. 31 Tab Yahúdí, jo us ke sáth ghar meṉ the, aur use tasallí dete the, yih dekhke, ki Mariyam jald uṭhí, aur báhar gaí, yúṉ kahte húe us ke píchhe ho liye, ki Wuh qabr par játí hai, ki waháṉ rowe. 32 Aur jab Mariyam waháṉ, jaháṉ Yusúa̧ thá, áí, aur use dekhá, to us ke qadmoṉ par girke kahá, Ai Ḳhudáwand, agar tú yaháṉ hotá, to merá bháí na martá. 33 Jab Yusúa̧ ne use dekhá, ki rotí hai, aur Yahúdíoṉ ko bhí, jo us ke sáth áe the, ki rote haiṉ, to dil se áh márá, aur afsos kiyá, 34 Aur kahá, Tum ne use kaháṉ rakhá ? Unhoṉ ne use kahá, Ai Ḳhudáwand, á aur dekh. 35 Yusúa̧ royá. 36 Tab Yahúdí bole, ki Dekho, wuh use kaisá piyár kartá thá. 37 Par un meṉ se baa̧zoṉ ne kahá, Kyá yih mard, jis ne andhe kí ánkheṉ kholíṉ, kar na saká, ki yih shaḳhs bhí na martá ?

38 Tab Yusúa̧ apne dil se phir áh kartá húá gor par áyá ; wuh ek gár thá, aur ek patthar us par dhará thá. 39 Yusúa̧ ne kahá, ki patthar ko uṭháo. Us murde kí bahin Martah ne use kahá, Ai Ḳhudáwand, wuh to ab badbú hai ; kyúnki use chár din húe. 40 Yusúa̧ ne use kahá, Kyá maiṉ ne tujhe nahíṉ kahá, ki Agar tú ímán láwe, to Ḳhudá kí buzurgí dekhegí ? 41 Tab unhoṉ ne sang waháṉ se jaháṉ wuh murda gaṛá thá, uṭháyá ; aur Yusúa̧ ne ánkheṉ úpar karke kahá, Ai Báp, maiṉ terá shukr kartá húṉ, ki tú ne merí suní hai. 42 Aur maiṉ jántá húṉ, ki tú hamesha merí suntá hai ; par un logoṉ ke liye, jo ás pás khaṛe haiṉ, maiṉ yih kahtá húṉ, tá ki we ímán láwen, ki tú ne mujh ko bhejá hai. 43 Aur yih kahke us ne baṛí áwáz se pukárá, Ai Ilia̧zr, nikal á ! 44 Tab wuh, jo mar gayá thá, kafan se dast o pá bandhe húe báhar nikal áyá, aur us ká chihra girdágird rúmál se kasá húá thá. Yusúa̧ ne unheṉ kahá, Use khol do, aur jáne do.

45 Tab Yahúdíoṉ meṉ se bahutere, jo Mariyam ke pás áe the, Yusúa̧ ká yih kám dekhke us par ímán láe. 46 Par un meṉ se baa̧zoṉ ne Faríso̧n ke pás jáke, jo kám Yusúa̧ ne kiyá thá, un se bayán kiyá. 47 Tab sardár káhinoṉ aur Farísoṉ ne Majlis karke kahá, ki Ham kyá karte haiṉ ? Kyúnki yih mard bahut mua̧jize dikhátá hai. 48 Agar ham use yúnhíṉ chhoṛeṉ, to sab us par ímán láwenge, aur Rúmí áwenge, aur hamárí wiláyat aur qaum ko le lenge. 49 Aur un meṉ se Kayafá nám ek ne, jo us baras sardár káhin thá, unheṉ kahá, ki Tum kuchh nahíṉ jánte, 50 Aur na sochte ho, ki hamáre liye yih bihtar hai, ki ek mard ummat ke badle mare, na ki sárí ummat halák howe. 51 Us ne yih az ḳhud na kahá ; balki us sabab se ki us baras sardár káhin thá, ḳhabar dí, ki Yusúa̧ us ummat ke wáste maregá ; 52 Aur sirf ummat ke liye nahíṉ, balki is liye bhí, ki Ḳhudá ke farzandoṉ ko, jo parágandа húe, báham jama̧ kare. 53 So unhoṉ ne usí roz se báham mashwarat kí, ki use ján se máreṉ. 54 Isliye Yusúa̧ phir Yahúdíoṉ meṉ záhiran na chalá, balki waháṉ se ek jagah meṉ bayábán ke nazdík Ifráim nám ek shahr meṉ gayá, aur apne shágirdoṉ ke sáth waháṉ guzrán karne lagá.

55 Phir Yahúdíoṉ kí fasah nazdík thí, aur bahut log fasah ke áge mufassal se

Yarúsalam ko gae, tá ki apne taín pák kareŋ. 56 Aur Yusúa kí talásh kí, aur haikal meŋ khaṛe hoke ápus meŋ kahá, ki Tum kyá samajhte ho? kyá wuh fasah meŋ na áwegá? 57 Par sardár káhinoŋ aur Farísoŋ ne hukm kiyá thá, ki agar koí jántá ho, ki wuh kaháŋ hai, ittiláạ dewe, ki use pakaṛ leŋ.

XII. BAB.

1 Aur Yusúạ fasah ke chha din áge Baitạniyá meŋ áyá, jaháŋ Iliạzr thá, jise us ne murdoŋ meŋ se uṭháyá thá. 2 Waháŋ unhoŋ ne us ke liye kháná taiyár kiyá, aur Martah khidmat kartí thí, aur Iliạzr un meŋ se ek thá, jo us ke sáth kháne baiṭhe the. 3 Tab Mariyam ne jaṭámási ká ádh ser ḳhális aur beshqímat itr leke Yusúạ ke páoŋ par malá, aur apne báloŋ se us ke pánw ponchhe, aur ghar itr kí ḳhushbúí se bhar gayá. 4 Tab Yahúdáh i Insqaryat ne, jo Samạún ká beṭá aur ek us ke shágirdoŋ meŋ se thá, aur use pakaṛwáyá cháhtá thá, kahá, 5 Yih itr tín sau dínár ko kyúŋ bechá na gayá, aur muhtájoŋ ko diyá na gayá? 6 Us ne is liye yih nahíŋ kahá, ki wuh muhtájoŋ kí parwá kartá thá; balki is liye ki wuh chor thá, aur thailí rakhtá thá, aur jo kuchh us meŋ paṛtá thá, uṭhá letá thá. 7 Tab Yusúạ ne kahá, ki Use chhoṛ de, is liye ki us ne mere roz i dafn ke wáste yih rakhá thá. 8 Kyúnki muhtáj hamesha tumháre sáth haiŋ, par maiŋ hamesha tumháre sáth nahíŋ húŋ.

9 Aur Yahúdíoŋ meŋ se bahut log wáqif húe, ki wuh waháŋ hai, aur we áe, na sirf Yusúạ ke sabab, balki is liye bhí, ki Iliạzr ko, jise us ne jiláyá thá, dekheŋ. 10 Tab sardár káhinoŋ ne mashwarat kí, ki Iliạzr ko bhí ján se máreŋ; 11 Kyúnki us ke sabab se bahut Yahúdí phir gae, aur Yusúạ par ímán láe. 12 Dúsre din bahut se log, jo fasah meŋ áe the, yih sunke ki Yusúạ Yarúsalam meŋ átá hai, 13 Khajúr kí ḍálíáŋ leke us kí muláqát ko nikle, aur pukárne lage, ki Salámat! Mubárak Isráel ká bádsháh, jo Ḳhudáwand ke nám se átá hai! 14 Aur Yusúạ ek kurra i ḳhar pákar us par sawár húá, jaisá likhá hai, 15 Ai bint i Saihún, mat ḍar! Dekh, terá bádsháh kurra i ḳhar par sawár hoke átá hai. 16 Us ke shágird pahle ye báteŋ na samjhe; lekin jab Yusúạ apne jalál ko pahunchá, tab unhoŋ ne yád kiyá, ki us ke haqq meŋ aisá likhá thá, aur ki unhoŋ ne us se aisá kiyá. 17 Tab un logoŋ ne jo us ke sáth the, gawáhí dí, ki us ne Iliạzr ko qabr meŋ se buláyá, aur murdoŋ meŋ se uṭháyá. 18 Is liye bahut log us kí muláqát ko nikle, ki unhoŋ ne suná, ki us ne yih muạjiza dikhláyá. 19 Tab Farísoŋ ne ápus meŋ kahá, Tum dekhte ho, ki tum se kuchh ban nahíŋ paṛtá? dekho, ki jahán us ká pairau ho chalá.

20 Aur un ke darmiyán, jo íd meŋ parastish karne áe the, baạze Yúnání the. 21 We Filip ke pás, jo Jalíl ke Bait Saidá ká thá, gae, aur us se ạrz karke bole, Ai Ḳhudáwand, ham Yusúạ ke dekhne ká shauq rakhte haiŋ. 22 Filip ne jáke Andriyás se kahá, aur phir Andriyás aur Filip ne Yusúạ ko ḳhabar dí. 23 Tab Yusúạ ne unheŋ jawáb meŋ kahá, ki Waqt áyá hai, ki Insán ká Beṭá jalál páwe. 24 Maiŋ tum se sach sach kahtá húŋ, ki gehún ká dána agar zamín meŋ na gire, aur mar na jáe, to akelá rahtá hai; par agar wuh mare, to bahut sá phal látá hai. 25 Jo apní ján ko ạzíz rakhtá hai, use khowegá; par jo is dunyá meŋ apní ján ká muḳhálif hai, use hayát i abadí tak mahfúz rakhegá. 26 Agar koí merí ḳhidmat kare, to merí

pairawí kare, aur jahán maiṉ húṉ, waháṉ merá ḳhádim bhí hogá. Agar koí merí ḳhidmat kartá hai, Báp us kí takrím karegá.

27 Ab merí ján muztarib hai, aur maiṉ kyá kahúṉ? Ai Báp, mujhe is sáit se bachá? lekin maiṉ to isí sáit ke liye áyá húṉ. 28 Ai Báp, apne nám kí buzurgí kar. Tab ásmán se ek áwáz áí, ki Maiṉ ne buzurgí kí, aur phir buzurgí karúngá. 29 Tab logoṉ ne, jo házir the, sunkar kahá, ki Bádal garjá; par auroṉ ne kahá, ki Firishta us se bolá. 30 Yusúạ ne jawáb meṉ kahá, ki Yih áwáz mere liye nahíṉ, balki tumháre liye áí. 31 Ab is dunyá kí ạdálat kí játí hai; ab is dunyá ká sardár nikál diyá jáegá. 32 Aur agar maiṉ zamín se úpar uṭháyá jáúṉ, sab ko áp tak khínchúngá. 33 Us ne yih kahke patá diyá, ki wuh kis maut se marne par thá. 34 Logoṉ ne jawáb meṉ kahá, ki Ham ne tauret se suná, ki Masíh abad tak rahtá hai: phir tú kyúnkar kahtá hai, ki Insán ke Beṭá ká uṭháyá jáná zurúr hai? Yih Insán ká Beṭá kaun hai? 35 Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Núr abhí thoṛí der tumháre sáth hai; jab tak núr tumháre sáth hai, chalo, na ho ki tárîkí tumheṉ já pakṛe; aur jo tárîkí meṉ chaltá hai, nahíṉ jántá, ki kidhar játá hai. 36 Jab tak núr tumháre sáth hai, núr par ímán láo, tá ki tum núr ke farzand ho. Yusúạ ne ye báteṉ kahíṉ, aur jáke apne taín un se chhipáyá.

37 Aur agarchi us ne un ke rú ba rú itne muạjize dikhláe, par we us ke muạtaqid na húe, 38 Tá ki Yasạiyáh nabí ká kalám púrá howe, jo us ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand, hamárí ḳhabar par kaun ímán láyá, aur Ḳhudáwand ká háth kis par záhir húá hai? 39 Is wáste we ímán na lá sake. Kyúnki Yasạiyáh ne phir kahá, 40 Ki Us ne un kí ánkheṉ andhí kíṉ, aur un ke dil saḳht kiye haiṉ, tá naho ki we apní ánkhoṉ se dekheṉ, aur dil se samjheṉ, aur phireṉ, aur maiṉ unheṉ changá karúṉ. 41 Ye báteṉ Yasạiyáh ne kahíṉ, jab us ká jalál dekhá, aur us ke haqq meṉ kalám kiyá. 42 Bawujúd us ke sardároṉ meṉ se bhí bahutere us ke muạtaqid húe, par Farísoṉ ke sabab unhoṉ ne iqrár na kiyá, mabádá mahfil se nikále jáeṉ. 43 Kyúnki we ádmíoṉ kí taạríf ko Ḳhudá kí taạríf se ạzíztar jánte the. 44 Par Yusúạ ne pukárke kahá, ki Jo mujh par ímán látá hai, mujh par nahíṉ, balki mere bhejnewále par ímán látá hai. 45 Aur jo mujh ko dekhtá hai, mere bhejnewále ko dekhtá hai. 46 Maiṉ dunyá meṉ núr áyá húṉ, tá ki jo koí mujh par ímán láwe, tárîkí meṉ na rahe.

47 Aur agar koí merí báteṉ sune, aur ímán na láwe, to maiṉ us kí ạdálat nahíṉ kartá húṉ; kyúnki maiṉ dunyá kí ạdálat karne nahíṉ, balki dunyá ke bacháne ko áyá húṉ. 48 Jo mujhe náchíz jántá, aur merí bátoṉ ko qabúl nahíṉ kartá hai, us ká ạdálat karnewálá házir hai: wuh kalám, jo maiṉ ne kahá, wuhí pichhle din us kí ạdálat karegá. 49 Kyúnki maiṉ ne áp se nahíṉ kahá, balki Báp ne, jis ne mujhe bhejá, hukm kiyá, ki maiṉ kyá bolúṉ, aur maiṉ kyá kahúṉ. 50 Aur maiṉ jántá húṉ, ki us ká farmán hayát i abadí hai. 51 Pas jo kuchh maiṉ kahtá húṉ, jaisá Báp ne mujh ko farmáyí, waisá hí kahtá húṉ.

XIII. BÁB.

1 Ịd i fasah se pahle Yusúạ ne jáná, ki merá waqt á pahunchá hai, ki is jahán se Báp pás jáúṉ: so jaisá wuh áge apne ḳhássoṉ ko, jo dunyá meṉ the, piyár kartá thá, waisá hí áḳhir tak unheṉ piyár kartá rahá. 2 Aur jab rát ká khána khá

chuke, Iblís ne Samạún ke beṭe Yahúdáh i Insqaryat ke dil meṇ ḍálá, ki use pakaṛwáe. 3 Yusúạ yih jánkar, ki Báp ne sab kuchh mere háth meṇ kar diyá, aur maiṇ Ḳhudá ke pás se áyá, aur Ḳhudá ke pás phir játá húṇ: 4 Kháne se uṭhá, aur apne kapṛe utár rakhe, aur rúmál leke apní kamar meṇ bándhá. 5 Baạd us ke us ne ek básan meṇ pání ḍálá, aur shágirdoṇ ke pánw dhone, aur us rúmál se jo kamar meṇ bandhá thá, ponchhne lagá. 6 Jab wuh Samạún Patthras ke pás áyá, us ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, kyá tú mere pánw dhotá hai? 7 Yusúạ ne jawáb meṇ use kahá, ki Jo maiṇ kartá húṇ, tú ab nahíṇ jántá, par baạd us ke jánegá. 8 Patthras ne use kahá, ki Tú mere pánw kabhí na dhoná. Yusúạ ne use jawáb diyá, ki Agar maiṇ tujhe na dhoúṇ, to mere sáth terá hissa na hogá. 9 Samạún Patthras ne use kahá, Ai Ḳhudáwand, sirf mere pánw nahíṇ, balki mere háth aur sir bhí. 10 Yusúạ ne use kahá, ki Jo dhoyá gayá hai, siwá pánw ke dhone ke muhtáj nahíṇ, balki wuh sarásar pák hai; aur tum pák ho, par sab nahíṇ. 11 Kyúnki wuh apne pakaṛwánewále ko jántá thá, is liye us ne kahá, ki Tum sab pák nahíṇ ho.

12 Jab wuh un ke pánw dho chuká, apne kapṛe pahin liye, phir baiṭhke unheṇ kahá, Kyá tum jánte ho, maiṇ ne tum se kyá kiyá? 13 Tum mujhe ustád aur Ḳhudáwand kahte ho, aur ḳhúb kahte ho, kyúnki maiṇ húṇ. 14 Pas jab maiṇ ne, jo tumhárá Ḳhudáwand aur ustád húṇ, tumhåre pánw dhoe, to tumheṇ bhí lázim hai, ki ek dúsre ke pánw dhoo. 15 Kyúnki maiṇ ne tumheṇ ek namúna diyá, ki jaisá maiṇ ne tum se kiyá, waisá tum bhí karo. 16 Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, ki Naukar apne ḳháwind se buzurgtar nahíṇ, aur na bhejá húá apne bhejnewále se buzurgtar hai. 17 Agar tum ye báteṇ jánke un par ạmal karte ho, to mubárak ho. 18 Maiṇ tum sabhoṇ ke haqq meṇ nahíṇ kahtá: maiṇ jántá húṇ, jinheṇ meṇ ne chuná hai; lekin yih húá, tá ki wuh nawishta, ki Jo mere sáth roṭí khátá hai, us ne mujh par lát uṭhái hai, púrá howe. 19 Ab us ke hone se peshtar maiṇ tumheṇ kahtá húṇ, ki jab ho jáwe, tum ímán láo, ki maiṇ wuhí húṇ. 20 Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, ki Jo mere bheje húe ko qabúl kartá hai, mujhe qabúl kartá hai; aur jo mujhe qabúl kartá hai, mere bhejnewále ko qabúl kartá hai. 21 Ye báteṇ kahke Yusúạ rúh meṇ muztarib húá, aur gawáhí deke bolá, Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, ki Tum meṇ se ek mujhe pakaṛwáegá. 22 Tab shágird shubha meṇ hoke ki wuh kis ke haqq meṇ boltá hai, ek dúsre ko dekhne lage. 23 Aur us ke shágirdoṇ meṇ se ek, jise Yusúạ piyár kartá thá, Yusúạ kí chhátí par takiya kar baiṭhá. 24 So Samạún Patthras ne use ishára kiyá, ki púchhe, ki wuh jis ke haqq meṇ kahtá hai, kaun hai. 25 Tab us ne, jo Yusúạ kí chhátí par lagá, use kahá, Ai Ḳhudáwand, wuh kaun hai? 26 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Jise main nawála tar karke dúngá, wuhí hai. 27 Aur us ne nawála tar karke Samạún ke beṭe Yahúdáh i Insqaryat ko diyá. Aur baạd us nawále ke Shaitán ne us meṇ hulúl kiyá. Tab Yusúạ ne use kahá, ki Jo tú kartá hai, jald kar. 28 Par baiṭhnewáloṇ meṇ se kisí ne na jáná, ki wuh kis iráda se us ko kahtá hai. 29 Kyúnki baạzoṇ ne gumán kiyá, ki Yahúdáh ke pás thailí hai, is liye Yusúạ use kahtá hai, ki Jo kuchh ham ko ạíd ke liye darkár hai, mol le; yá ki muhtájoṇ ko kuchh de.

30 Tab wuh nawála pákar filfaur niklá, aur rát thí. 31 Jab wuh chalá gayá, Yusúạ ne kahá, ki Ab Insán ke Beṭe ne jalál páyá, aur Ḳhudá ne us ke báis

jalál páyá. 32 Agar Khudá us se jalál pátá hai, to Khudá use bhí áp se jalál degá, aur use filfaur jalál degá. 33 Ai bacho, ab thorí der maiṇ tumháre sáth húṇ; tum mujhe ḍhúṇḍhoge, aur jaisá ki maiṇ ne Yahúdíoṇ se kahá, ki Jaháṇ maiṇ játá húṇ, tum nahíṇ á sakte, waisá ab maiṇ tum se bhí kahtá húṇ. 34 Maiṇ tumheṇ nayá hukm detá húṇ, ki Ek dúsre ko piyár karo; jaisá ki maiṇ ne tumheṇ piyár kiyá, waisá tum bhí ek dúsre ko piyár karo. 35 Agar tum ek dúsre ko piyár karo, to sab log is se jánenge, ki tum mere shágird ho. 36 Samaún Patthras ne use kahá, Ai Khudáwand, tú kaháṇ játá hai? Yusúạ ne use jawáb diyá, ki Jaháṇ maiṇ játá húṇ, tú ab mere píchhe á nahíṇ saktá; par ákhir ko tú mere píchhe áwegí. 37 Patthras ne use kahá, Ai Khudáwand, maiṇ tere píchhe ab kyúṇ nahíṇ á saktá húṇ? Maiṇ tere liye apní ján dúngá. 38 Yusúạ ne use jawáb diyá, Tú mere liye apní ján degá? Maiṇ tujh se sach sach kahtá húṇ, ki Murg báng na degá jab tak tú tín bár merá inkár na kare.

XIV. BAB.

1 Tumhárá dil na ghabráe; Khudá par tawakkul karo, aur mujh par tawakkul karo. 2 Mere Báp ke ghar meṇ bahut makán haiṇ; nahíṇ to maiṇ tumheṇ kahtá. Maiṇ tumháre liye jagah taiyár karne ko játá húṇ. 3 Aur maiṇ jáke aur jagah taiyár karke phir áúngá, aur tumhen apne sáth lúngá, tá ki jaháṇ maiṇ húṇ, tum bhí hoo. 4 Aur jaháṇ maiṇ játá húṇ, tum jánte ho, aur ráh jánte ho. 5 Tauam ne use kahá, Ai Khudáwand, ham to nahíṇ jánte, ki tú kaháṇ játá hai: phir kyúnkar ráh ján saken? 6 Yusúạ ne use kahá, ki Ráh aur rástí aur zindagí maiṇ húṇ; koí bagair mere wasíle ke Báp pás nahíṇ á saktá. 7 Agar tum mujhe jánte, to mere Báp ko bhí jánte, aur ab tum use jánte ho, aur use dekhá hai. 8 Filip ne use kahá, Ai Khudáwand, Báp ko hameṇ dikhlá, to hameṇ bas hai. 9 Yusúạ ne use kahá, Ai Filip, maiṇ itní muddat se tumháre sáth húṇ, aur ab tak tú mujhe nahíṇ jántá? Jis ne mujhe dekhá hai, us ne Báp ko dekhá hai; aur tú kyúnkar kahtá hai, ki Báp ko hameṇ dikhlá? 10 Kyá tú ímán nahíṇ látá, ki maiṇ Báp meṇ húṇ, aur Báp mujh meṇ hai? Jo báteṇ maiṇ tumheṇ kahtá húṇ, maiṇ áp se nahíṇ kahtá; balki Báp, jo mujh meṇ rahtá hai, wuh ye kám kartá hai. 11 Merí bát ko báwar karo, ki maiṇ Báp meṇ húṇ aur Báp mujh meṇ hai, aur nahíṇ to kámoṇ ke liye mujhe sach jáno. 12 Main tum se sach sach kahtá húṇ, Jo mujh par ímán látá hai, ye kám jo maiṇ kartá húṇ, wuh bhí karegá, aur un se baṛe kám karegá; kyúnki maiṇ apne Báp ke pás játá húṇ. 13 Aur jo kuchh tum log mere nám se mángoge, maiṇ wuhí karúngá, tá ki Báp Beṭe se jalál páwe. 14 Agar tum mere nám se kuchh mángoge, maiṇ wuhí karúngá. 15 Agar tum mujhe piyár karte ho, to mere hukmoṇ par ạmal karo. 16 Aur maiṇ Báp se mángúngá, aur wuh tumheṇ dúsrá Tasallídenewálá bakhshegá, ki abad tak tumháre sáth rahe; yaạne Rúh i Haqq, 17 Jise dunyá qabúl nahíṇ kar saktí, kyúnki wuh use nahíṇ dekhtí, aur na use jántí hai; lekin tum use jánte ho, kyúnki wuh tumháre sáth rahtí hai, aur tum meṇ howegí. 18 Maiṇ tum ko yatím na chhoṛúngá; maiṇ tumháre pás phir áúngá. 19 Ab thorí der hai ki dunyá mujhe phir na dekhegí; par tum mujhe dekhoge: kyúnki maiṇ jítá húṇ, aur tum bhí jíoge. 20 Us roz tum jánoge, ki maiṇ Báp meṇ, aur tum mujh meṇ, aur maiṇ tum meṇ húṇ. 21 Jo mere hukmoṇ ko

rakhtá hai, aur unheṉ hifz kartá hai, wuhí mujhe piyár kartá hai. Par jo mujhe piyár kartá hai, mere Báp ká piyárá hogá; aur maiṉ use piyár karúngá, aur apne taíṉ us par záhir karúngá. 22 Yahúdáh ne, na wuh jo Insqaryat thá, use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, tú kyúnkar apne taíṉ ham par záhir karegá, par dunyá par nahíṉ? 23 Yusúa ne jawáb meṉ use kahá, ki Agar koí mujhe piyár kartá hai, wuh mere kalám ko hifz karegá, aur merá Báp use piyár karegá, aur ham us ke pás áwenge, aur us ke sáth búdbásh karenge. 24 Jo mujhe piyár nahíṉ kartá, merí báteṉ ko hifz nahíṉ kartá hai. Aur wuh kalám, jo tum sunte ho, merá nahíṉ, balki mere Báp ká hai, jis ne mujhe bhejá. 25 Maiṉ ne ye báteṉ tumháre sáth hote húe tum se kahíṉ. 26 Par wuh Tasallídenewálí Rúh i Quds, jise Báp mere nám se bhejegá, wuhí tumheṉ sab kuchh sikhláwegí, aur sab kuchh, jo maiṉ ne tum se kahá hai, tumheṉ yád diláwegí. 27 Salám maiṉ tum ko de játá húṉ, apná salám maiṉ tumheṉ detá húṉ; na jis tarah se dunyá detí hai, maiṉ tumheṉ detá húṉ. 28 Tumhárá dil na ghabráe, aur na ḍare. Tum sun chuke ho, ki maiṉ ne tumheṉ kahá, ki Maiṉ játá húṉ, aur tum pás phir átá húṉ. Agar tum mujhe piyár karte, to merí us bát se ḳhush hote, ki maiṉ Báp ke pás játá húṉ, kyúnki merá Báp mujh se baṛá hai. 29 Aur ab us ke hone se peshtar maiṉ ne tum ko kahá hai, tá ki jab ho jáe, tum ímán láo. 30 Baad is ke maiṉ tum se bahut báteṉ na karúngí; kyúnki is dunyá ká sardár átá hai, par us ká mujh meṉ kuchh nahíṉ. 31 Par tá ki dunyá jáne, kí maiṉ Báp ko piyár kartá húṉ, aur jaisá Báp ne mujhe farmáyá, waisá hí kartá húṉ. Uṭho yaháṉ se chaleṉ.

XV. BÁB.

1 Maiṉ sache angúr ká daraḳht hún, aur merá Báp bágbán hai. 2 Jo sháḳh mujh meṉ phal nahíṉ látí, wuh use toṛ ḍáltá hai; aur jo phal látí, wuh use sáf kartá hai, ki ziyáda phal láwe. 3 Ab tum suḳhan ke sabab, jo maiṉ ne tum se kahá, pák ho. 4 Mujh meṉ raho, aur maiṉ tum meṉ. Jis tarah sháḳh, agar wuh angúr ke daráḳht meṉ na rahe, áp se phal lá nahíṉ saktí: isí tarah tum bhí, agar mujh meṉ na raho, phal lá nahíṉ sakte ho.

5 Maiṉ angúr ká daraḳht húṉ, tum sháḳheṉ ho. Jo mujh meṉ rahtá, aur maiṉ us meṉ, wuhí bahut phal látá hai; kyúnki mujh se judá tum kuchh kar nahíṉ sakte. 6 Jo koí mujh meṉ na rahe, wuh sháḳh kí tarah phenká játá, aur súkh játá hai; aur log unheṉ baṭorte aur ág meṉ jhonkte haiṉ, aur we jalte haiṉ. 7 Agar tum mujh meṉ raho, aur merí báteṉ tum meṉ raheṉ, jo cháhoge, mángoge, aur tumháre liye wuh hogá. 8 Mere Báp ká jalál us se hai, ki tum bahut phal láo, aur tum mere shágird hoge. 9 Jaisá Báp ne mujhe piyár kiyá, waisá maiṉ ne tumheṉ bhí piyár kiyá: mere piyár meṉ sábit raho. 10 Agar tum mere hukmoṉ ko hifz karo, tum mere piyár meṉ rahoge, jaisá maiṉ ne apne Báp ke hukmoṉ ko hifz kiyá, aur us ke piyár meṉ rahtá húṉ. 11 Maiṉ ne yih tum se kahá, ki merí ḳhushí tum meṉ rahe, aur tumhárí ḳhushí púrí ho. 12 Merá hukm yih hai, ki Jaisá maiṉ ne tumheṉ piyár kiyá, waisá tum ek dúsre ko piyár karo. 13 Is se ziyáda piyár koí nahíṉ kartá, ki apne dostoṉ ke wáste apní ján de. 14 Jo kuchh ki maiṉ ne tumheṉ farmáyá, agar tum karo, tum mere dost ho. 15 Baad is ke maiṉ tumheṉ naukar na kahúngá; kyúnki naukar nahíṉ jántá, ki us ká ḳhíwind kyá kartá hai; balki maiṉ

ne tumheŋ dost kahá, ki sab kuchh, jo maiŋ ne apne Báp se suná, maiŋ ne tumheŋ batláyá. 16 Tum ne mujhe ikhtiyár nahíŋ kiyá, balki maiŋ ne tumheŋ ikhtiyár kiyá, aur muqarrar kiyá, ki tum jáke phal lío, aur tumháre phal báqí rahe : tá ki mere nám se jo kuchh tum Báp se mángo, wuh tumheŋ dewe. 17 Maiŋ tumheŋ yih hukm detá húŋ, ki Ek dúsre ko piyár karo. 18 Agar dunyá tum se dushmaní kare, to tum jáno, ki us ne tum se áge mujh se dushmaní kí. 19 Agar tum dunyá ke hote, to dunyá apnoŋ ko piyár kartí ; par is liye, ki tum dunyá ke nahíŋ, balki main ne tumheŋ dunyá se intikháb kiyá, is wáste dunyá tum se dushmaní kartí hai. 20 Us kalám ko, jo maiŋ ne tumheŋ kahá, yád karo, ki Naukar apne kháwind se bará nahíŋ. Agar unhoŋ ne mujhe satáyá, we tumheŋ bhí satáwenge ; agar unhoŋ ne merá kalám hifz kiyá, we tumhárá bhí hifz karenge. 21 Lekin mere nám ke liye we tum se yih sab karenge, kyúnki we mere bhejnewále ko nahíŋ jánte. 22 Agar maiŋ na áyá hotá, aur unheŋ na kahtá, un ká gunáh na hotá ; lekin ab un pás un ke gunáh ká uzr nahíŋ. 23 Jo mujh se dushmaní kartá hai, mere Báp se bhí dushmaní kartá hai. 24 Agar maiŋ ne un ke bích meŋ ye kám, jo kisí dúsre ne nahíŋ kiye, na kiye hote, un ká kuchh gunáh na hotá ; par ab to unhoŋ ne mujhe aur mere Báp ko dekhá, aur adáwat kí. 25 Lekin yih húá, tá ki wuh sukhan, jo un kí shariat meŋ likhá hai, ki Unhoŋ ne mujh se be sabab dushmaní kí, púrá howe. 26 Par jab wuh Tasallídenewálá áwe, jise maiŋ Báp kí taraf se tumháre pás bhejúngá, yaane Rúh i Haqq, jo Báp se nikaltí hai, wuhí mere liye gawáhí degí. 27 Aur tum bhí gawáhí doge, kyúnki tum shurúa se mere sáth ho.

XVI. BÁB.

1 Maiŋ ne ye báteŋ tumheŋ kahíŋ, ki Tum thokar na kháo. 2 We tum ko Mahfil se nikálenge, balki wuh sáit átí hai, ki jo koí tum ko qatl kartá hai, gumán karegá, ki Khudá kí bandagí bajá látá hai. 3 Aur we tum se is liye aise sulúk karenge, ki unhoŋ ne na Báp ko aur na mujhe jáná hai. 4 Lekin maiŋ ne tum se yih kahá hai, ki Jab wuh waqt áwe, tum yád karo, ki maiŋ ne tumheŋ yih kahá hai. Par maiŋ ne shurúa meŋ ye báteŋ tumheŋ na kahíŋ, kyúnki maiŋ tumháre sáth thá. 5 Par ab maiŋ apne bhejnewále ke pás játá húŋ, aur tum meŋ se koí mujh se nahíŋ púchhtá, ki Tú kaháŋ játá hai ? 6 Aur in bátoŋ ke kahne ke sabab se tumhárá dil gam se bhar gayá hai. 7 Lekin maiŋ tumheŋ haqq kahtá húŋ, ki tumháre liye merá jáná súdmand hai ; kyúnki agar maiŋ na jáúŋ, to wuh Tasallídenewálá tumháre pás na áwegá ; par agar maiŋ jáúŋ, to use tumháre pás bhejúngá. 8 Aur wuh áke dunyá ko gunáh se aur sadáqat se aur adálat se maalúm karwáegí. 9 Gunáh se is liye, ki we mujh par ímán na láe ; 10 Sadáqat se is liye, ki maiŋ apne Báp ke pás jáke tum mujhe phir na dekhoge ; 11 Aur adálat se is liye, ki is dunyá ke sardár kí adálat kí gai hai.

12 Hanoz bahut sí báteŋ haiŋ, ki maiŋ tum se kahúŋ ; par ab tum un kí bardásht kar nahíŋ sakte. 13 Par jab wuh, yaane Rúh i Haqq áwe, wuh tamám sacháí meŋ tumhárí hidáyat karegí. Kyúnki wuh apní na kahegí, balki jo kuchh sunegí, so kahegí, aur wuh tumheŋ ánewálí bátoŋ kí khabar degí. 14 Wuh merí buzurgí karegí, is liye ki wuh merí bátoŋ se legí, aur tumheŋ batáwegí. 15 Sab kuchh jo Báp ká hai, merá hai : is wáste maiŋ ne kahá, ki Wuh merí bátoŋ se

legí, aur tumheṉ batáwegí. 16 Thoṛí der, to phir mujhe na dekhoge, aur phir thoṛí der, to mujhe dekhoge; kyúnki maiṉ Báp pás játá húṉ.

17 Tab us ke baẓe shágirdoṉ ne ápus meṉ kahí, ki Yih kyá hai, jo ham se kahtá hai, ki Thoṛí der, to mujhe na dekhoge; aur phir thoṛí der, to mujhe dekhoge, aur yih ki Main Báp ke pás játá húṉ? 18 Phir unhoṉ ne kahá, ki Yih thoṛí der, jo wuh kahtá hai, kyá hai? ham nahíṉ jánte, kyá wuh kahtá hai. 19 Ab Yusúạ ne jáná, ki we cháhte haiṉ, ki us se sawál kareṉ, aur unheṉ kahá, Kyá tum ápus meṉ us kí taftísh karte ho, jo maiṉ ne kahá, ki Thoṛí der, to mujhe na dekhoge; aur phir thoṛí der, to mujhe dekhoge? 20 Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Tum rooge aur mátam karoge, par dunyá ḳhush hogí; tum gamgín hooge, lekin tumhárí gamgíní ḳhushí ho jáegí, 21 Aurat jab janne lagtí hai, gamgín hotí hai, ki us ká waqt pahunchá; par jab wuh laṛká janí, to us ḳhushí se, ki ek ádmí dunyá meṉ paidá húá, us dard ko yád nahíṉ kartí. 22 Aur tum ab gamgín ho; par maiṉ tumheṉ phir dekhúngá, aur tumhárá dil shád hogá, aur tumhárí ḳhushí koí tum se chhín na legí. 23 Aur us din tum mujh se kuchh sawál na karoge. Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Jo kuchh mere nám se tum Báp se mángoge, wuh tumheṉ degá. 24 Ab tak tum ne mere nám se kuchh nahíṉ mángá: mángo, to tum páoge, táki tumhárí ḳhushí púrí howe. 25 Maiṉ ne ye báteṉ tamsíloṉ meṉ tumheṉ kahíṉ, lekin wuh waqt átá hai, jab ki maiṉ tumheṉ tamsíloṉ meṉ phir na kahúngá, balki sáf Báp kí ḳhabar tumheṉ dúngá. 26 Us din tum mere nám se mángoge, aur maiṉ tumheṉ nahíṉ kahtá, ki maiṉ Báp se tumháre liye darḳhwást karúngá; 27 Kyúnki Báp áp tumheṉ piyár kartá hai, is liye ki tum mujhe piyár karte ho, aur ímán láe ho, ki maiṉ Ḳhudá se niklá húṉ. 28 Maiṉ Báp se niklá húṉ, aur dunyá meṉ áyá húṉ: phir maiṉ dunyá se widáạ hotá húṉ, aur Báp pás játá húṉ.

29 Us ke shágirdoṉ ne use kahá, Dekh ab tú sáf kahtá hai, aur tamsíl meṉ nahíṉ kahtá. 30 Ab ham jánte haiṉ, ki tú sab kuchh jántá hai, aur muhtáj nahíṉ, ki koí tujh se sawál kare: is se hamko yaqín húá, ki tú Ḳhudá se niklá hai. 31 Yusúạ ne un ko jawáb diyá, Kyá tum ko ab yaqín húá? 32 Dekho, sáit átí hai, aur ab áí hai, ki tum meṉ harek paráganda hoke apní ráh legá, aur mujh ko tanhá chhoṛ doge; aur taubhí maiṉ tanhá nahíṉ húṉ, kyúnki Báp mere sáth hai. 33 Maiṉ ne tumheṉ ye báteṉ kahíṉ, ki tum mujh meṉ sukh páo: tum dunyá meṉ dukh páoge; lekin ḳhátirjamạ ho, ki maiṉ ne dunyá ko maglúb kiyá hai.

XVII. BAB.

1 Ye báteṉ Yusúạ ne kahíṉ, aur apní ánkheṉ ásmán kí taraf uṭháke kahá, ki Ai Báp, waqt pahunchá hai: apne Beṭe kí buzurgí kar, táki terá Beṭá bhí terí buzurgí kare: 2 Chunánchi tú ne use sab bashar par iḳhtiyár diyá hai, táki wuh un sab ko, jinheṉ tú ne use baḳhshá, hayát i abadí baḳhshe. 3 Par hayát i abadí yih hai, ki we tujh ko Ḳhudá ek barhaqq, aur Yusúạ Masíh ko, jise tú ne bhejá hai, jáneṉ. 4 Maiṉ ne zamín par terá jalál záhir kiyá: jo kám tú ne mujhe karne ko diyá, us ko maiṉ tamám kar chuká. 5 Aur ai Báp, ab tú mujhe apne pás us jalál se, jo dunyá kí paidáish se peshtar maiṉ tere sáth rakhtá thá, muzaiyan kar. 6 Maiṉ ne tere nám ko un logoṉ par, jinheṉ tú ne dunyá meṉ se mujhe diyá, záhir kiyá hai: we tere the, aur tú ne unheṉ mujh ko diyá hai, aur unhoṉ ne terá kalám ko hifz

kiyá hai. 7 Ab we jánte haiṉ, ki sab kuchh, jo tú ne mujh ko diyá, terí taraf se hai. 8 Kyúnki jo báteṉ tú ne mujhe díṉ, maiṉ ne unheṉ dí haiṉ; aur unhoṉ ne unheṉ qabúl kiyá, aur yaqín jáná, ki maiṉ tujh se niklá húṉ, aur we ímán láe, ki tú ne mujh ko bhejá. 9 Maiṉ un ke liye sawál kartá húṉ, maiṉ dunyá ke liye nahíṉ, magar un ke liye, jinheṉ tú ne mujh ko diyá hai, sawál kartá húṉ: ki we tere haiṉ. 10 Aur sab mere tere haiṉ, aur tere mere; aur maiṉ un meṉ buzurgí pátá húṉ. 11 Maiṉ dunyá meṉ aur nahíṉ húngá, par ye dunyá meṉ haiṉ, aur maiṉ tere pás átá húṉ. Ai quddús Báp, apne hí nám se unheṉ, jinheṉ tú ne mujhe bakhshá, mahfúz rakh, táki we hamárí tarah ek ho jáeṉ. 12 Jab tak maiṉ un ke sáth dunyá meṉ thá, maiṉ tere nám se un kí nigahbání kartá thá,: jinheṉ tú ne mujh ko bakhshá, maiṉ ne mahfúz rakhá, aur Ibn ul Halák ke siwá koí un meṉ se halák nahíṉ húá, táki kitáb púrí howe. 13 Par ab maiṉ tere pás átá húṉ, aur maiṉ ye báteṉ dunyá meṉ kahtá húṉ, ki merí khushí un meṉ púrí howe. 14 Maiṉ ne terá kalám unheṉ diyá hai, aur dunyá un se dushmaní kartí hai; kyúnki jaisá maiṉ dunyá ká nahíṉ húṉ, we bhí dunyá ke nahíṉ haiṉ. 15 Maiṉ yih sawál nahíṉ kartá, ki tú unheṉ dunyá meṉ se uṭhá lewe, balki yih, ki tú unheṉ badí se bachá rakhe. 16 Jaisá ki maiṉ dunyá kí nahíṉ húṉ, we bhí dunyá ke nahíṉ haiṉ. 17 Unheṉ apní sachái se pák kar: terá kalám sachái hai. 18 Jis tarah tú ne mujh ko dunyá meṉ bhejá hai, maiṉ ne bhí unheṉ dunyá meṉ bhejá. 19 Aur un ke liye maiṉ áp ko muqaddas kartá húṉ, táki we bhí sachái se muqaddas kiye jáweṉ. 20 Maiṉ sirf un ke liye nahíṉ, balki un ke liye bhí, jo un ke kalám se mujh par ímán láwenge, sawál kartá húṉ, 21 Táki we sab ek howeṉ, jaisá tú, ai Báp, mujh meṉ aur maiṉ tujh meṉ, ki we bhí ham meṉ ek howeṉ, ki dunyá ímán láwe, ki tú ne mujh ko bhejá hai. 22 Aur wuh jalál jo tú ne mujhe diyá hai, maiṉ ne unheṉ diyá hai, tá ki we jis tarah se ki ham ek haiṉ, ek hoṉ. 23 Maiṉ un meṉ, aur tú mujh meṉ, tá ki we bhí ek hoke kámil howeṉ, aur táki dunyá jáne, ki tú ne mujh ko bhejá hai, aur jis tarah ki mujhe piyár kiyá, unheṉ bhí piyár kiyá hai. 24 Ai Báp, maiṉ cháhtá húṉ, ki we bhí, jinheṉ tú ne mujh ko diyá, jaháṉ maiṉ húṉ, mere sáth howeṉ, táki we mere jalál ko, jo tú ne mujh ko diyá hai, dekheṉ; kyúnki tú ne dunyá kí paidáish se peshtar mujh ko piyár kiyá. 25 Ai sádiq Báp, dunyá tujh ko nahíṉ jántí hai; lekin maiṉ tujh ko jántá húṉ, aur ye bhí jánte haiṉ, ki tú ne mujh ko bhejá hai. 26 Aur maiṉ ne terá nám un par záhir kiyá hai, aur záhir karúngá, táki jis piyár se tú ne mujhe piyár kiyá hai, wuh piyár un meṉ ho, aur maiṉ un meṉ húṉ.

XVIII. BÁB.

1 Yusúạ ye báteṉ kahke apne shágirdoṉ ke sáth Kaidrún ke nále ke pár gayá, waháṉ ek bág thá, us meṉ wuh aur us ke shágird dákhil húe. 2 Aur Yahúdáh bhí, jis ne use pakaṛwáyá, wuh jagah jántá thá; kyúnki Yusúạ apne shágirdoṉ ke sáth waháṉ aksar jáyá kartá thá. 3 Tab Yahúdáh sipáhíoṉ ká ek gol, aur sardár káhinoṉ aur Farísoṉ ke piyáde leke mashaạloṉ, aur chirágoṉ, aur hathyároṉ ke sáth waháṉ áyá. 4 Aur Yusúạ sab se, jo us par honewálá thá, wáqif hoke áge baṛhá, aur un se púchhá, ki Tum kis ko ḍhúnḍhte ho? 5 We us ke jawáb meṉ bole, Yusúạ i Nazirí ko. Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Maiṉ húṉ. Aur Yahúdáh us ká pakaṛwánewálá bhí un ke sáth khaṛá thá. 6 Jonhí us ne unheṉ kahá, ki Maiṉ húṉ,

we píchhe haṭke zamín par gire. 7 Tab us ne us se phir púchhá, ki Tum kis ko ḍhúnḍhte ho? We bole, ki Yusúạ i Nazirí ko. 8 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Maiṉ ne tumheṉ kahá, ki Maiṉ húṉ: pas agar tum mujhe ḍhúnḍhte ho, inheṉ jáne do. 9 Yih is liye húá, táki wuh kalám, jo us ne kahá thá, ki Jinheṉ tú ne mujh ko diyá hai, un meṉ se maiṉ ne ek ko bhí na khoyá, púrá howe.

10 Tab Samạún Patthras ne talwár, jo us pás thí, khínchí, aur sardár káhin ke naukar par chaláí, aur us ká dahná kán uṛá diyá, aur us naukar ká nám Malkí thá. 11 Tab Yusúạ ne Patthras se kahá, ki Apní talwár miyán meṉ kar. Kyá wuh piyála, jo mere Báp ne mujh ko diyá, maiṉ na píúṉ?

12 Tab sipáhíoṉ ke gol, aur un ke sardár, aur Yahúdíoṉ ke piyádoṉ ne milke Yusúạ ko pakṛá, aur bándhá. 13 Aur we pahle use Hanná ke pás le gae; kyúṉki wuh Kayafá ká sasur thá, jo us baras sardár káhin thá. 14 Yih wuhí Kayafá hai, jis ne Yahúdíoṉ ko saláh dí, ki Ummat ke liye ek shaḳhs ká marná bihtar hai.

15 Aur Samạún Patthras dúsre shágird ke sáth hoke Yusúạ ke píchhe ho liyá. Wuh shágird sardár káhin ká ján pahchán thá, aur Yusúạ ke sáth sardár káhin ke ghar meṉ gayá; 16 Par Patthras darwáze par báhar khaṛá rahá. So wuh dúsrá shágird, jo sardár káhin ká ján pahchán thá, báhar niklá, aur darbán se kahke Patthras ko andar láyá. 17 Tab us chhokrí ne, jo darbán thí, Patthras ko kahá, Kyá tú bhí is shaḳhs ke shágirdoṉ meṉ se hai? Wuh bolá, ki Maiṉ nahíṉ húṉ. 18 Aur naukar aur piyáde koeloṉ kí ág sulgákar jáṛe ke sabab se khaṛe húe tápte the; aur Patthras bhí un ke sáth khaṛá táp rahá thá.

19 Us waqt sardár káhin ne Yusúạ se us ke shágirdoṉ aur us kí taạlím kí bábat sawál kiyá. 20 Yusúạ ne use jawáb diyá, ki Maiṉ ne álam se sáf kahá; maiṉ ne hamesha Mahfil meṉ aur haikal meṉ, jaháṉ sab Yahúdí ikaṭṭhe áte haiṉ, sikhláyá, aur maiṉ ne chhipáke kuchh na kahá: 21 Tú mujh se kyúṉ púchhtá hai? sunnewáloṉ se púchh, ki maiṉ ne un se kyá kahá; dekh jo maiṉ ne kahá, we jánte haiṉ. 22 Jab us ne yúṉ kahá, piyádoṉ meṉ se ek ne, jo házir thá, Yusúạ ko tamáncha márke kahá, ki Tú sardár káhin ko yúṉ jawáb detá hai? 23 Yusúạ ne use jawáb diyá, ki Agar maiṉ ne bad kahá, to badí kí gawáhí de; par agar achchhá kahá, to mujhe kyúṉ mártá hai? 24 Aur Hanná ne use bándhke Kayafá sardár káhin ke pás bhejá.

25 Aur Samạún Patthras khaṛá húá táptá thá. So unhoṉ ne use púchhá, Kyá tú bhí us ke shágirdoṉ meṉ se hai? Us ne inkár karke kahá, ki Maiṉ nahíṉ húṉ. 26 Phir sardár káhin ke naukaroṉ meṉ se ek ne, jo us ká, jis ká kán Patthras ne uṛá diyá, rishtadár thá, kahá, Kyá maiṉ ne tujhe us ke sáth bág meṉ na dekhá? 27 Tab Patthras ne phir inkár kiyá, aur wuhíṉ murg ne báng dí.

28 Tab Yusúạ ko Kayafá pás se bárgáh meṉ láe; aur yih subh ká waqt thá. Par we ḳhud bárgáh meṉ na gae, ki nápák na howeṉ, balki fasah kháweṉ. 29 Tab Pilát un pás nikal áyá, aur kahá, ki Tum is shaḳhs par kyá daạwá rakhte ho? 30 Unhoṉ ne jáwáb meṉ use kahá, ki Agar yih badkár na hotá, to ham use tere hawála na karte. 31 Pilát ne unheṉ kahá, ki Tum use lejáo, aur apní sharíạt ke mutábiq us kí ạdálat karo. Yahúdíoṉ ne use kahá, ki Ham ko iḳhtiyár nahíṉ, ki kisí ko qatl kareṉ. 32 Yih is liye húá, táki Yusúạ kí wuh bát, jo us ne apní maut kí tarah batáne ko kahí thí, púrí howe.

33 Tab Pilát phir bárgáh meṉ dáḳhil húá, aur Yusúạ ko buláke kahá, Kyá tú

Yahúdíoṉ ká bádsháh hai? 34 Yusúạ ne use jawáb diyá, Kyá tú yih áp se kahtá hai, yá ki auroṉ ne mere haqq meṉ tujh se kahá hai? 35 Pilát ne jawáb diyá, Kyá maiṉ Yahúdí húṉ? terí hí qaum ne aur sardár káhinoṉ ne tujhe mere hawála kiyá: tú ne kyá kiyá hai? 36 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Merí bádsháhat is jahán kí nahíṉ hai. Agar merí bádsháhat is jahán kí hotí, to mere mulázim jang karte, ki maiṉ Yahúdíoṉ ke hawále na kiyá játá; par ab merí bádsháhat yaháṉ kí nahíṉ. 37 Tab Pilát ne use kahá, so kiyá tú bádsháh hai? Yusúạ ne jawáb diyá, ki Tú sach kahtá hai, maiṉ bádsháh húṉ. Maiṉ is liye paidá húá, aur maiṉ is wáste dunyá meṉ áyá, ki haqq per gawáhí dúṉ. Jo koí ki haqq se hai, merí áwáz suntá hai. 38 Pilát ne use kahá, ki Haqq kyá hai? Aur yih kahke phir Yahúdíoṉ ke pás gayá, aur unheṉ kahá, Maiṉ us ká kuchh qusúr nahíṉ pátá. 39 Par tumhárá dastúr hai, ki maiṉ tumháre liye fasah meṉ ek ko ázád karúṉ: Kyá tum cháhte ho ki maiṉ tumháre liye Yahúdíoṉ ke bádsháh ko chhoṛ dúṉ? 40 Tab un sabhoṉ ne phir chilláke kahá, ki Is ko nahíṉ, balki Bar Abá ko. Aur Bar Abá ḍákú thá.

XIX. BAB.

1 Tab Pilát ne Yusúạ ko pakaṛke koṛe máre. 2 Aur sipáhíoṉ ne kánṭoṉ ká táj sajke us ke sir par rakhá, aur use qirmizí libás pahináke kahá, 3 Ki Yahúdíoṉ ke bádsháh salám le; aur unhoṉ ne use tamáncha máre. 4 Tab Pilát ne do bára báhar jáke unheṉ kahá, ki Dekho, maiṉ use tumháre pás báhar látá húṉ, ki tum jáno, ki maiṉ us ká kuchh qusúr nahíṉ pátá húṉ. 5 Tab Yusúạ kánṭoṉ ká táj aur qirmizí libás pahiná húá báhar áyá. Aur Pilát ne unheṉ kahá, ki Dekh is insán ko! 6 Pas jab sardár káhinoṉ aur piyádoṉ ne use dekhá, to chilláke kahá, ki Us ko salíb de, salíb de! Pilát ne unheṉ kahá, ki Tum use lo, aur salíb do; kyúnki maiṉ us ká kuchh qusúr nahíṉ pátá. 7 Yahúdíoṉ ne use jawáb diyá, ki Ham shariạtwále haiṉ, aur hamárí shariạt ke mutábiq wuh wájib ul qatl hai; kyúnki us ne apne taíṉ Khudá ká Beṭá ṭhaharáyá. 8 Jab Pilát ne yih kalám suná, aur ziyáda ḍará. 9 Aur bárgáh meṉ phir andar áyá, aur Yusúạ se kahá, ki Tú kaháṉ ká hai? Par Yusúạ ne us ko kuchh jawáb na diyá. 10 Tab Pilát ne use kahá, Tú mujh se nahíṉ boltá? kyá tú nahíṉ jántá, ki mujhe ikhtiyár hai, cháhúṉ to tujhe salíb dúṉ, aur cháhúṉ to tujhe chhoṛ dúṉ? 11 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Agar yih tujh ko úpar se diyá na játá, to mujh par terá kuchh ikhtiyár na hotá: so jis ne mujhe tere hawále kiyá, us ká ziyáda gunáh hai. 12 Us waqt se Pilát ne iráda kiyá, ki use chhoṛ de. Par Yahúdíoṉ ne chilláke kahá, ki Agar tú is ko chhoṛ detá hai, to tú Qaisar ká dost nahíṉ: jo koí áp ko bádsháh muqarrar kartá hai, Qaisar ká mukhálif hai.

13 Pilát yih bát sunkar Yusúạ ko báhar láyá, aur us sangfarsh maqám meṉ, jo Ibrání meṉ Jabbata kahlátá hai, ạdálat kí masnad par baiṭhá. 14 Aur yih fasah kí taiyárí ká waqt thá, aur chhaṭṭhí sáit qaríb thí. 15 Phir us ne Yahúdíoṉ ko kahá, ki Dekho apná bádsháh! Par we chillá uṭhe, ki Lejá, lejá, use salíb de! Pilát ne unheṉ kahá, Kyá maiṉ tumháre bádsháh ko salíb dúṉ? Sardár káhinoṉ ne jawáb diyá, ki Hamárá bádsháh Qaisar ke siwá koí nahíṉ hai. 16 Tab us ne us ko un ke hawále kiyá, ki use salíb dí jáe; aur we Yusúạ ko pakaṛke le gae.

17 So wuh apní salíb uṭháe húe us jagah ko, jo Khoprí kahlátí hai, jis ká tarjuma Ibrání meṉ Gulgatá hai, gayá. 18 Waháṉ unhoṉ ne use, aur us ke sáth aur do ko salíb par khínchá, har taraf ek, aur Yusúạ bích meṉ. 19 Aur Pilát ne ek kitába likhá, aur salíb par lagáyá. Wuh nawishta yih thá, YUSU'Ạ NAZIRI' YAHU'DI'ON KA' BA'DSHA'H, 20 Us kitába ko bahut se Yahúdíoṉ ne paṛhá; is liye ki wuh maqám jaháṉ Yusúạ salíb par khínchá gayá thí, shahr ke muttasil thá, aur wuh Ibrání aur Yúnání aur Rúmí meṉ likhá thá. 21 Tab Yahúdíoṉ ke sardár káhinoṉ ne Pilát ko kahá, ki Yahúdíoṉ ká bádsháh na likh, balki yih ki us ne kahá, ki Maiṉ Yahúdíoṉ ká bádsháh húṉ. 22 Pilát ne jawáb diyá, ki maiṉ ne jo likhá, so likhá.

23 Phir sipáhíoṉ ne jab Yusúạ ko salíb par khínch chuke, us ke kapṛoṉ ko leke chár hisse kiye, har sipáhí ke liye ek, aur us ke kurte ko bhí liyá, aur kurta bedokht sar tá sar biná húá thá. 24 Is liye unhoṉ ne ápus meṉ kahá, ki Ham use na pháṛeṉ, balki áo us par qurạ ḍáleṉ, ki wuh kis ká hogá. Yih is liye húá, ki kitáb, jo kahtí hai, ki We mere kapṛe ápus meṉ bánṭte haiṉ, aur mere libás par qurạ ḍálte haiṉ, púrí howe. So sipáhíoṉ ne aisá hí kiyá.

25 Tab Yusúạ kí salíb pás us kí má, aur us kí má kí bahin Mariyam, Kleopas kí jorú, aur Mariyam Mijdálí khaṛí thíṉ. 26 Yusúạ ne apní má ko aur us shágird ko, jise wuh piyár kaṛtá thá, pás khaṛe dekhkar apní má ko kahá, ki Ai ạurat, apne beṭe ko dekh. 27 Phir us ne us shágird ko kahá, ki Apní má ko dekh. Aur us ghaṛí se wuh shágird use apne ghar le gayá.

28 Bạad us ke Yusúạ ne jánkar ki ab sab kuchh púrá ho chuká, tá ki kitáb púrí howe kahá, ki Maiṉ piyásá húṉ. 29 Ab waháṉ ek bartan sirke se bhará húá dhará thá. So unhoṉ ne isfanj ko sirke meṉ tar karke zúfá par rakhke us ke munh meṉ diyá. 30 Phir Yusúạ ne jab sirka chakhá, to kahá, Púrá húá! aur sir níche karke ján dí.

31 Phir is liye ki taiyárí ká waqt thá, Yahúdíoṉ ne Pilát se ạrz kí, ki un kí ṭángeṉ ṭoreṉ, aur lásheṉ utár le jáeṉ, tá ki sabt ke din salíb par na rah jáeṉ; kyúnki wuh baṛá yaum i sabt thá. 32 Tab sipáhíoṉ ne áke pahle aur dúsre kí ṭángeṉ, jo us ke sáth salíb par khínche gae the, toṛíṉ 33 Lekin jab unhoṉ ne Yusúạ ke pás áke dekhá, ki wuh mar chuká hai, to us kí ṭángeṉ na toṛíṉ; 34 Par sipáhíoṉ meṉ se ek ne neza se us kí paslí chhedí, aur filfaur us se lahú aur pání niklá. 35 Aur jis ne yih dekhá, gawáhí dí, aur us kí gawáhí sach hai; aur wuh jántá hai, ki sach kahtá hai, tá ki tum ímán láo. 36 Is liye ye báteṉ húíṉ, ki nawishta púrá howe, ki Us kí koí haḍḍí toṛí na jáe. 37 Aur phir dúsrí kitáb kahtí hai, ki We us par, jise unhoṉ ne chhedá, nazar kareṉge.

38 Bạad us ke Yúsuf Ramátí ne, jo Yahúdíoṉ ke ḍar se chhipke Yusúạ ká shágird thá, Pilát se ijázat cháhí, ki Yusúạ kí lásh ko utár le jáe; aur Pilát ne us ko ijázat dí. So wuh áyá, aur Yusúạ kí lásh utár lí. 39 Aur Nikudím bhí, jo pahle Yusúạ pás rát ko gayá thá, áyá, aur pachás ser ke qaríb murr aur úd milake láyá. 40 Aur unhoṉ ne Yusúạ kí lásh leke sútí kapṛe se khushbúíoṉ ke sáth Yahúdíoṉ ke dafnáne ke dastúr ke mutábiq kafnáyá. 41 Aur jis jagah use salíb dí gaí thí, ek bág thá, aur us bág meṉ ek nayí qabr thí, jis meṉ koí kabhú dhará na gayá thá. 42 So unhoṉ ne Yusúạ ko Yahúdíoṉ kí taiyárí ke sabab se wahíṉ rakhá; kyúnki yih qabr nazdík thí.

XX. BÁB.

1 Par hafte ke pahle din Mariyam Mijdálí tarke aisá ki hanoz andherá thá, qabr par áí, aur patthar ko qabr se ḍhalká dekhá. 2 Tab wuh Samaún Patthras aur us dúsre shágird pás, jise Yusúa piyár kartá thá, dauṛí áí, aur unheṉ kahá, ki Khudáwand ko qabr meṉ se le gae, aur ham nahíṉ jánte, ki use kaháṉ rakhá. 3 Tab Patthras aur wuh dúsrá shágird nikle, aur qabr par gae. 4 Aur we donoṉ ek sáth dauṛe, par dúsrá shágird Patthras se baṛh gayá, aur qabr par pahle pahunchá. 5 Us ne jhukke súti kapṛe paṛe dekhe, par wuh andar na gayá. 6 Phir Samaún Patthras us ke baad pahunchá, aur qabr ke andar gayá, aur súti kapṛe paṛe húe dekhe. 7 Aur wuh rúmál, jis se us ká sir bandhá thá, na un súti kapṛoṉ ke sáth, balki judá lapeṭá húá ek jagah paṛá dekhá. 8 Tab dúsrá shágird bhí, jo qabr par pahle áyá thá, andar gayá, aur dekhkar ímán láyá. 9 Kyúnki we hanoz kitáb ko na samajhte the, ki us ká murdoṉ meṉ se phir uṭhná zurúr hai. 10 Tab we shágird phir apnoṉ ke pás gae.

11 Par Mariyam báhar qabr ke pás rotí húí khaṛí rahí, aur rotí húí jo qabr meṉ jhukke nazar kí, 12 Do firishte safed libás meṉ ek sirháne aur dúsrá paitáne, jaháṉ Yusúa kí lásh rakhí thí, baiṭhe húe dekhe. 13 Unhoṉ ne use kahá, ki Ai aurat, tú kyúṉ rotí hai? Us ne kahá, Is liye ki we mere Khudáwand ko le gae, aur maiṉ jántí nahíṉ, ki unhoṉ ne use kaháṉ rakhá. 14 Jab wuh yúṉ kah chukí, to píchhe phirí, aur Yusúa ko khaṛe dekhá, par na pahcháná, ki wuh Yusúa hai. 15 Yusúa ne use kahá, Ai aurat, tú kyúṉ rotí hai? kise ḍhúnḍhtí hai? Us ne use bágbán jánke kahá, ki Sáhib, agar tú use yaháṉ se le gayá hai, to mujh se kah, ki use kaháṉ rakhá hai, ki maiṉ use le jáúngí. 16 Yusúa ne use kahá, Ai Mariyam! Wuh mutawajjih húí, aur use kahá, Rabbúní! yaane Ai ustád. 17 Yusúa ne use kahá, Mujh ko mat chhú, kyúnki maiṉ hanoz apne Báp ke pás úpar nahíṉ gayá; par mere bháíoṉ pás já, aur unheṉ kah, ki Maiṉ úpar apne Báp aur tumháre Báp pás, aur apne Khudá aur tumháre Khudá pás játá húṉ. 18 Mariyam Mijdálí áí, aur shágirdoṉ se kahá, ki Maiṉ ne Khudáwand ko dekhá, aur us ne mujhe ye báteṉ kahíṉ.

19 Phir hafte ke us pahle din kí shám ke waqt, jab us jagah ke darwáze, jaháṉ sab shágird jama húe the, Yahúdíoṉ ke ḍar se band the, Yusúa áyá, aur bích meṉ khaṛá húá, aur unheṉ kahá, Tum par salám. 20 Aur yúṉ kahke apne háthoṉ aur pahlú ko unheṉ dikhláyá. Tab shágird Khudáwand ko dekhke khush húe. 21 Aur Yusúa ne phir unheṉ kahá, Tum par salám. Jis tarah Báp ne mujhe bhejá hai, maiṉ bhí usí tarah tumheṉ bhejtá húṉ. 22 Us ne yih kahke un par phúnká, aur kahá, ki Tum Rúh i Quds lo. 23 Jin ke gunáhoṉ ko tum bakhsho, un ke bakhshe jáenge; jin ke tum muaf na karo, un ke muaf kiye na jáenge.

24 Aur Taum un bárah meṉ se, jis ká laqab Dodamus thá, Yusúa ke áte waqt un ke sáth na thá. 25 Tab aur shágirdoṉ ne use kahá, ki Ham ne Khudáwand ko dekhá hai. Par us ne unheṉ kahá, Bagair us ke ki maiṉ us ke háthoṉ meṉ mekhoṉ ke nishán dekhúṉ, aur mekhoṉ ke nisháṉoṉ meṉ apní unglí ḍálúṉ, aur apne háth ko us kí paslí par rakhúṉ, maiṉ kabhú ímán na láúngá. 26 Áṭh roz ke baad jab us ke shágird andar the, aur Tauam un ke sáth thá, darwáze band hote húe

Yusúa áyá, aur bích meṇ khaṛá hoke bolá, Tum par salám. 27 Phir us ne Tauam ko kahá, ki Apní unglí pás lá, aur mere háthoṇ ko dekh, aur apná háth pás lá, aur use mere pahlú meṇ rakh, aur beiạtiqád mat ho, balki múmin ho. 28 Tauam ne jawáb meṇ us ko kahá, Ai mere Ḳhudáwand, aur Ai mere Ḳhudá. 29 Yusúạ ne use kahá, Ai Tauam, is liye ki tú ne mujh ko dekhá hai, tú ímán láyá : mubárak we, jo nahín dekhte, aur ímán láte haiṇ.

30 Aur Yusúạ bahut se aur muạjize, jo is kitáb meṇ likhe nahíṇ gae, apne shágirdoṇ ke sámhne dikháe ; 31 Lekin ye likhe gae, tá ki tum ímán láo, ki Yusúạ hai Masíh, Beṭá Ḳhudá ká, aur tá ki tum ímán láke us ke nám se hayát páo.

XXI. BAB.

1 Baạd us ke Yusúạ ne phir apne taíṇ daryá i Tiberiyá par shágirdoṇ ko dikhláyá, aur is tarah záhir húá, 2 Ki Samạún Patthras, aur Tauam, jo Dodamus kahlátá hai, aur Qanah i Jalíl ká Nataniel, aur Zabdí ke beṭe, aur us ke shágirdoṇ meṇ se aur do ikaṭṭhe the. 3 Samạún Patthras ne unheṇ kahá, ki Maiṇ machhlí ke shikár ko játá húṇ. Unhoṇ ne kahá, Ham bhí tere sáth chalenge. We nikalke fauran kishtí par chaṛhe, par us rát kuchh na pakṛá. 4 Aur joṇ subh húí, Yusúạ kanáre par khaṛá thá, lekin shágirdoṇ ne na jáná, ki wuh Yusúạ hai. 5 Tab Yusúạ ne unheṇ kahá, Ai farzando, kyá tumháre pás kuchh kháne ko hai ? Unhoṇ ne jawáb diyá, Nahíṇ. 6 Us ne kahá, Kishtí kí dahní taraf jál ḍálo, ki tum páoge. So unhoṇ ne ḍálá, aur machhlíoṇ kí kasrat se use khínch na sake. 7 Is liye us shágird ne, jise Yusúạ piyár kartá thá, Patthras se kahá, Yih Ḳhudáwand hai. Ab Samạún Patthras ne sunke, ki wuh Khudáwand hai, kurta kamar se bándhá, kyúnki wuh nangá thá, aur apne taíṇ daryá meṇ ḍál diyá. 8 Aur báqí shágird machhlíoṇ ká jál khínchte húe kishtí par áe, kyúnki we kanáre se dúr na the, magar qaríb do sau háth ke. 9 Joṇ kanáre par áe, unhoṇ ne koeloṇ kí ág, aur us par machhlí rakhí húí, aur roṭí dekhí. 10 Yusúạ ne unheṇ kahá, Un machhlíoṇ meṇ se, jo tum ne abhí pakṛíṇ, láo. 11 Samạún Patthras ne jáke jál ek sau tirpan baṛí baṛí machhlíoṇ se bhará húá khínchá : báwujúd ki machhlíáṇ us wufúr se thíṇ, jál na phaṭá. 12 Yusúạ ne unheṇ kahá, ki Ao chásht kháo. Aur shágirdoṇ meṇ se kisí ko juraat na húí, ki us se púchhe, Tú kaun hai ? kyúnki we jánte the, ki wuh Ḳhudáwand hai. 13 So Yusúạ ne áke roṭí lí, aur unheṇ dí, aur usí tarah se machhlí bhí. 14 Yih tísrá martaba thá, ki Yusúạ ne murdoṇ meṇ se jí uṭhkar apne taíṇ shágirdoṇ ko dikhláyá.

15 Aur jab we kháná khá chuke, Yusúạ ne Samạún Patthras ko kahá, Ai Samạún bin Yúnah, kyá tú mujhe in se ziyáda piyár kartá hai ? Us ne use kahá, Háṇ, Ai Ḳhudáwand, tú ḳhud jántá hai, ki maiṇ tujhe piyár kartá húṇ ! 16 Yusúạ ne use kahá, ki Mere barre chará. Us ne do bára use phir kahá, ki Ai Samạún bin Yúnah, Kyá tú mujhe piyár kartá hai ? Wuh bolá, Háṇ, ai Ḳhudáwand, tú to jántá hai, ki maiṇ tujh ko piyár kartá húṇ. 17 Us ne use kahá, ki Merí bheṛeṇ chará. Us ne use tísre martaba kahá, ki Ai Samạún bin Yúnah, Kyá tú mujhe piyár kartá hai ? Tab Patthras is liye, ki us ne tísrí bár use kahá, Kyá tú mujhe piyár kartá hai,

dilgír húá, aur use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, tú to sab kuchh jántá hai ; tú ágáh hai, ki maiṉ tujhe piyár kartá húṉ. Yusúạ ne use kahá, Tú merí bheṛeṉ chará. 18 Maiṉ tujh se sach sach kahtá húṉ, ki jab tak tú jawán thá, tú apní kamar bándhtá thá, aur jaháṉ kahíṉ cháhtí thá, játá thá ; par jab tú búṛhá hogá, to apne háthoṉ ko phailáwegá, aur dúsrá terí kamar bándhegá, aur waháṉ jaháṉ tú na cháhe, tujhe lejáegá. 19 Us ne yih ḳhabar dí, ki wuh kaunsí maut se Ḳhudá ká jalál záhir karegá. Aur yúṉ kahke use kahá, ki Mere píchhe ho le.

20 Tab Patthras ne mutawajjih hoke us shágird ko, jise Yusúạ piyár kartá thá, jis ne rát ko us ke sína par girke púchhá thá, ki Ai Ḳhundáwand, wuh jo tujhe pakaṛwátá hai, kaun hai ? píchhe áte dekhá. 21 Patthras ne use dekhke Yusúạ ko kahá, ki Ai Ḳhudáwand, is ká kyá hogá ? 22 Yusúạ ne use kahá, ki Agar maiṉ cháhúṉ, ki wuh mere áne tak yahíṉ ṭhahare, to tujhe kyá ? tú mere píchhe chalá á. 23 So bháíoṉ meṉ yih bát mashhúr húí, ki Wuh shágird na maregá. Lekin Yusúạ ne use nahíṉ kahá, ki Wuh na maregá, magar yih kahá, ki Agar maiṉ cháhúṉ, ki wuh mere áne tak ṭhahare, to tujhe kyá ?

24 Yih wuh shágird hai, jo in bátoṉ ká gawáh hai, aur un ká likhnewálá ; aur ham jánte haiṉ, ki us kí gawáhí sach hai. 25 Aur bhí bahut se kám haiṉ, jo Yusúạ ne kiye ; agar we judá judá likhe jáṭe, maiṉ samajhtá húṉ, ki dunyá likhí húí kibátoṉ ko jagah na detí. Ámín.

RASU'LOṈ KE AẠMÁL.

I. BÁB.

1 Ai Deofile, jo kuchh ki Yusúạ kartá aur sikhlátá rahá, 2 Us din tak, ki wuh Rúh ul Quds se un rasúloṉ ko, jo us ke barguzída the, farmán deke úpar uṭháyá gayá, maiṉ wuh sab pahlí kitáb meṉ bayán kar chuká. 3 Un par us ne baạd apne marne ke áp ko bahutsí qawí daliloṉ se zinda sábit kiyá ; ki wuh chálís din tak unheṉ nazar áyá kiyá, aur Ḳhudá kí bádsháhat kí báteṉ kahtá rahá. 4 Aur un kí jamáạt meṉ dáḳhil hoke unheṉ hukm kiyá, ki Yarúsalam se báhar na jáo, balki jo waạda ki Báp ne kiyá, jis ká zikr tum mujh se sun chuke ho, us ká intizár karo. 5 Ki Yúhanná to pání meṉ baptisma diyá, par tum thoṛe dinoṉ ke baạd Rúh i Quds se baptismáe jáoge. 6 Aur unhoṉ ne ikaṭṭhe hoke us se sawál kiyá, ki Ai Ḳhudáwand, kyá tú isí waqt baní Isráel kí bádsháhat bahál kartá hai ? 7 Us ne unheṉ kahá, ki Tumhárá kám nahíṉ, ki un waqtoṉ aur mausimoṉ ko, jinheṉ Báp ne apne iḳhtiyár meṉ rakhá hai, jáno ; 8 Lekin tum Rúh i Quds kí, jo tum par utregí, qudrat páoge, aur tum Yarúsalam aur sárí Yahúdáh aur Samrún meṉ intihá i zamín tak mere gawáh hoge.

9 Aur wuh ye báteṉ kahke un ke dekhte húe úpar uṭháyá gayá, aur badlí ne use un kí nazar se áp meṉ chhipá liyá. 10 Aur wuh jab chalá játá thá, aur we ásmán kí samt tak rahe the, dekho, ki do mard safed poshák meṉ un pás záhir húe, aur kahne lage, 11 Ki Ai Jalílío, tum kyúṉ khaṛe ásmán kí taraf takte ho? Yihí

Yusúą, jo tumháre pás se ásmán par uṭháyá gayá hai, jis tarah tum ne use ásmán par játe dekhá, usí tarah phir áwegá. 12 Tab we us pahár se, jo Zaitún kahlátá, aur Yarúsalam se sabt kí manzil par hai, Yarúsalam ko phire. 13 Aur jab dákhil húe, to ek bálákháne par gae, wahán Patthras, aur Yaąqúb, aur Yúhanná, aur Andriyás, aur Filip, aur Tauam, aur Bar Talmí, aur Matí, aur Khalfí ká beṭá Yaąqúb, aur Samąún Qání, aur Yaąqúb ká bhái Yahúdáh rahte the. 14 Ye sab ąuraton aur Yusúą kí má Mariyam, aur us ke bháíon ke sáth dil lagáke namáz aur duá kar rahe the.

15 Aur un dinon men Patthras shágirdon ke bích men, jo sab ke sab ek sau bís ke qaríb the, khaṛá hoke bolá, 16 Ki Ai mard bháío, zurúr thá, ki wuh bát, jo Rúh i Quds ne Dáúd ke munh se Yahúdáh ke haqq men, jo Yusúą ke pakaṛnewálon ká rahnumá húá, peshtar kahí thí, púrí howe; 17 Kyúnki wuh ham men giná gayá, aur is khidmat ká hissa páyá thá. 18 Pas us shakhs ne badkárí kí mazdúrí se ek khet mol liyá, aur aundhe munh girá, aur us ká peṭ phaṭ gayá, aur us kí sárí antríán nikal paṛín. 19 Aur yih Yarúsalam ke sab báshindon ko maąlúm húá, yahán tak, ki us khet ká nám un kí zubán men Haqil damá húá, jis ká tarjuma Khún ká khet hai. 20 Kyúnki Zabúron kí kitáb men likhá hai, ki Us ká makán wírán howe, aur koí rahnewálá us men na ho; aur dúsrá us kí nigáhbání lewe. 21 Pas zurúr hai, ki un mardon men se, jo har waqt hamáre sáth the, jab ki Khudáwand Yusúą hamáre darmiyán áyá jáyá kartá thá, 22 Yúhanná ke baptismá se lekar us roz tak, ki wuh hamáre pás se úpar uṭháyá gayá, ek hamáre sáth us kí qiyámat ká gawáh howe. 23 So unhon ne do ko khaṛá kiyá, ek Yúsuf jis ká urf Bar Sabá, aur laqab Justus thá, aur dúsrá Matiyáh. 24 Aur duá men kahá, Ai KHUDAWAND, jo sab ádmíon ke dilon se ágáh hai, dikhá ki in donon men se tú ne kis ko ikhtiyár kiyá, 25 Ki wuh is khidmat, aur risálat ká hissa le, jis se Yahúdáh khárij húá, ki apní jagah ko jáwe. 26 Aur unhon ne qurą dálá, aur qurą Matiyáh ke nám par niklá: tab wuh un giyárah rasúlon men shámil húá.

II. BAB

1 Aur jab Haftoṇ kí Íd ká din áyá, we sab ek dil hokar ikaṭṭhe the. 2 Tab nágáh ásmán se ek áwáz áí jaise baṛe túfán kí hotí hai, aur us se sárá ghar jahán we baiṭhe the, gúnj gayá. 3 Aur unhen átash ke se zabáne mutafarraq nazar áe, aur un men se har ek par ṭhahar gae. 4 Tab we sab Rúh i Quds se bhar jáke aur zabánon se, jaisá Rúh ne unhen talaffuz bakhshá, bolne lage.

5 Aur har ek qaum men se, jo ásmán ke níche hai, khudáparast Yahúdí log us waqt Yarúsalam men á rahe the. 6 Jab yih áwáz áí, log jamą húe, aur ghabráe, kyúnki har ek ne unhen apní bolí bolte suná. 7 Aur we sab hairán aur mutaąjjib hokar ápus men kahne lage, Kyá ye sab, jo bolte hain, Jalílí nahín? 8 Phir kyúnkar ham men se har ek apne watan kí bolí suntá hai; 9 Ham Pársí, aur Mádí, aur Ailámí, aur Arám Naharain, aur Yahúdáh, aur Kappadokiyá, aur Pantus, aur Ashiyá, 10 Aur Frigiyá, aur Pamfíliyá, aur Misr, aur Libiyá ke us nawáhí ke báshinde, jo Qúrána ke qaríb hai, aur Rúmí musáfir kyá aslí kyá dákhalí Yahúdí, 11 Qaretí aur Arab, ham kyúnkar sunte hain, ki we hamárí zabánon se Khudá kí umda

báteŋ bayán karte haiŋ? 12 Aur we sab hairán húe, aur shubhe meŋ hokar ápus meŋ kahne lage, ki Yih kyá hogá? 13 Par baaze hansí se bole, ki Ye sharáb ke nashe meŋ haiŋ.

14 Tab Patthras un gyárah ke sáth khaṛá hoke unheŋ buland áwáz se kahá, ki Ai Yahúdí mardo, aur Yarúsalam ke sáre rahnewálo, yih tumheŋ maalúm howe, aur kán lagáke merí báteŋ suno. 15 Ye log jaisá tum gumán karte ho, matwále nahíŋ; kyúnki yih din kí tísrí sáit hai. 16 Balki yih wuh hai, jo Yúel nabí kí maarifat se farmáyá gayá, 17 Ki Ḳhudá kahtá hai, Pichhle dinoŋ meŋ yúŋ hogá, ki maiŋ apní Rúh ko sáre bashar par barsáúngá, aur tumháre beṭe aur tumhárí beṭíáŋ nubúwat karenge, aur tumháre jawán rúyá ko musháhada karenge, aur tumháre búṛhe ḳhwáb dekhenge. 18 Balki maiŋ unhíŋ dinoŋ meŋ apne gulámoŋ aur apní laundioŋ par apní Rúh se barsáúngá, aur we nubúwat karenge. 19 Aur main ásmáŋ meŋ úpar ajáib, aur tale zamín par garáib dikhláúngá, yaane lahú aur ág aur dhúwán ká gubár. 20 Áftáb táríkí se, aur máhtáb lahú se mubaddal ho jáegá, us se áge, ki Ḳhudáwand ká baṛá aur ḳhaufnák din á pahunche. 21 Aur aisá hogá, ki jo koí Ḳhudáwand ká nám legá, so naját páwegá.

22 Ai baní Isráel, ye báteŋ suno: Yusúa i Nazirí ek mard thá, jis ká Ḳhudá kí taraf se honá tum par sábit kiyá gayá hai un muajizoŋ aur karámatoŋ aur nishánoŋ se, jo Ḳhudá ne us ke wasíle se tumháre bích meŋ dikhláe, jaisá ki tum áp bhí jánte ho. 23 Use jab wuh Ḳhudá kí qazá i mubram aur ilm i qadím se hawála kiyá gayá, tum ne pakṛá, aur bure háthoŋ se salíb par gáṛke qatl kiyá: 24 Use Ḳhudá ne maut kí bandishoŋ ko kholke phir uṭháyá; kyúnki mumkin na thá, ki wuh maut meŋ giriftár rahe. 25 Isliye ki Dáúd us ke haqq meŋ kahtá hai, Merí nigáh hamesha Ḳhudáwand par hai, kyúnki wuh mere dahne háth hai, mujh ko kabhí lagzish na hogí. 26 So merá dil ḳhush hai, aur merí zubán shád hai; merá jism bhí tawakkul meŋ chain karegá. 27 Ki tú merí ján ko pátál meŋ rahne na degá, aur tú apne muqaddas ko saṛne na degá. 28 Tú mujh ko zindagání kí ráh dikhláwegá, tú apne huzúr meŋ mujhe ḳhushí se ser karegá. 29 Ai mard bháío, rawá hai, ki maiŋ qaum ke raís Dáúd ká zikr tum se beparwá karúŋ, ki wuh mará, aur gáṛá bhí gayá, aur áj tak us kí gor ham meŋ hai. 30 Pas wuh nabí hoke jántá thá, ki Ḳhudá ne us se qasam karke kahá ki Maiŋ Masíh ko jism kí nisbat se tere sulb ke samra se tulúa karúngá ki tere taḳht par baiṭhe: 31 Wuh yih pahle jánke Yusúa ke jí uṭhne kí bát kahtá thá, ki us kí ján pátál meŋ chhoṛí na jáegí, aur us ká jism saṛ na jáegí. 32 Us Yusúa ko Ḳhudá ne uṭháyá: us ke ham sab gawáh haiŋ. 33 Pas Ḳhudá ke dahne háth buland hoke, aur Báp se Rúh ul Quds ká waada páke us ne yih, jo tum ab dekhte aur sunte ho, baháyá. 34 Ki Dáúd aflák par nahíŋ gayá; lekin us ne kahá, ki Ḳhudáwand ne mere Ḳhudáwand ko kahá, 35 Ki jab tak main tere dushmanoŋ ko tere páoŋ kí chaukí karúŋ, tú mere dahne háth baiṭh. 36 Pas Isráel ká sárá gharáná yaqín jáne, ki Ḳhudá ne usí Yusúa ko, jise tum ne súlí par khínchá, Ḳhudáwand aur Masíh kiyá.

37 Jab unhoŋ ne yih suná, to un ke dil chhid gae, aur Patthras aur báqí rasúloŋ se kahá, ki Ai mard bháío, ham kyá kareŋ? 38 Tab Patthras ne unheŋ kahá, Tauba karo, aur har ek tum meŋ se Yusúa Masíh ke nám par gunáhoŋ kí magfirat ke liye baptismáyá jáwe, to tum Rúh i Quds inám páoge. 39 Kyúnki yih waada tum se aur tumháre farzandoŋ se hai, aur un sabhoŋ se, jo dúr haiŋ, jitnoŋ ko

Khudáwand, hamárá Khudá, apne pás buláwegá. 40 Aur wuh bahuterí aur báton se dalíleṉ láyá, aur targíb karke kahá, ki Tum is kajrau qaum se naját ikhtiyár karo. 41 Tab we khushí se us ke kalám ko qabúl karke baptismáe gae. Aur usí din tín hazár ádmí ke qaríb un meṉ shámil húe.

42 Aur we rasúloṉ kí taalím, aur sharákat, aur roṭí toṛne, aur duá karne meṉ mashgúl rahe. 43 Aur har nafs ko khauf áyá, aur bahut ajáib o garáib rasúloṉ se záhir húe. 44 Aur sab ímándar ek sáth the, aur sab chízoṉ meṉ sharík the; 45 Aur apní milkíyat aur asbáb bechte, aur har ek ko us kí hájat ke muwáfiq bánṭte the. 46 Aur we roz ba roz ek dil hokar haikal meṉ rahte the, aur ghar ghar roṭí toṛkar khushí aur sáfdilí se báham kháte the; aur Khudá kí saná karte the, aur sab logoṉ ke nazdík azíz the. 47 Aur Khudáwand har roz naját pánewáloṉ ko Jamáat meṉ milátá thá.

III. BAB.

1. Ek din Patthras aur Yúhanná namáz ke waqt nauwíṉ sáit ko haikal meṉ jáne lage. 2 Aur log ek mádarzád langṛe ko le játe the, jis ko we har roz haikal ke us darwáze par, jis ká nám Khushnumá hai, baitháte the, ki wuh un se, jo haikal meṉ áte the, khairát mánge. 3 Us ne jo Patthras aur Yúhanná ko haikal men áte dekhá, to un se bhíkh mángí. 4 Tab Patthras ne Yúhanná ke sáth us ko gaur se dekhke kahá, ki Ham par nazar kar. 5 Wuh is ummed se ki un se kuchh páwe, un ko tak rahá. 6 Tab Patthras ne kahá, ki Rúpá aur soná mere pás nahíṉ, par jo mere pás hai, maiṉ tujhe detá húṉ: Yusúa Masíh i Nazirí ke nám se uṭh, aur chal! 7 Aur us ká dahná háth pakaṛke use uṭháyá: tab us ke páoṉ aur ṭakhne filfaur ustuwár ho gae. 8 Aur wuh kúdke uṭh khaṛá húá, aur chalá, aur chaltá phirtá, aur uchhaltá kúdtá, aur Khudá ká shukr kartá húá, un ke sáth haikal meṉ dákhil húá. 9 Aur sab logoṉ ne use chalte aur Khudá ká shukr karte dekhá, 10 Aur us ko pahcháná, ki yih wuhí hai, jo haikal ke Khushnumá darwáze par bhíkh mángne baiṭhtá thá, aur we us se, jo us par húá thá, mutahaiyir aur dang ho gae.

11 Aur jis waqt wuh langṛá, jo changá húá, Patthras aur Yúhanná ko lipṭá játá thá, sab log us rawáq meṉ, jo Sulaimání kahlátá hai, niháyat mutaajjib hoke un pás dauṛe áe. 12 Patthras ne yih dekhkar guroh se khitáb kiyá, ki Ai baní Isráel, kyúṉ tum is par taajjub karte ho, aur hameṉ dekh rahe ho, goyá ki ham ne apní hí qudrat aur díndárí se us ko khirámán kiyá? 13 Abirahám aur Izhák aur Yaaqúb ke Khudá, hamáre bápdádoṉ ke Khudá ne apne Farzand Yusúa ko jalál bakhshá, jis ko tum ne pakaṛwáyá, aur Pilát ke huzúr us ká inkár kiyá, jab ki us ne munásib jáná, ki use chhoṛ dewe. 14 Par tum ne us quddús aur sádiq ká inkár kiyá, aur mángá, ki ek khúní tumháre wáste bakhshá jáwe; 15 Aur zindagí ke málik ko qatl kiyá; par Khudá ne use murdoṉ meṉ se uṭháyá: us ke ham gawáh haiṉ. 16 Aur jab us ke nám par ímán láyá gayá, us ke nám ne is shakhs ko jise tum dekhte ho aur jánte ho, ustuwár kiyá; aur us iatiqád ne, jo us se hai, tum sab ke sámhne use yih púrí tandurustí bakhshí.

17 Aur ab, ai bháío, maiṉ jántá húṉ, ki tum ne, aur tumháre sardároṉ ne nádání se yih kiyá hai; 18 Par Khudá ne, jo kuchh us ne apne nabíoṉ ke munh

se áge farmáyá, ki Masíh ko dukh uṭháná hogá, isí tarah se púrá kiyá. 19 Pas tauba karo, aur phiro, ki tumháre gunáh miṭáe jáeṉ, táki Ḳhudáwand ke huzúr se tar o tázagí ke aiyám áweṉ, 20 Aur wuh Yusúạ Masíh ko, jo qadím se tumháre liye muqarrar húá, bheje, 21 Jis ká ásmán par rahná zurúr hai, jab tak ki sab bátoṉ ke bahál karne ke aiyám, jin ke haqq meṉ Ḳhudá ne shurúạ se apne sab muqaddas nabíoṉ ke munh se kahá hai, guzar na jáweṉ. 22 Kyúnki Músá ne bápdádoṉ se kahá, ki Ḳhudáwand, tumhárá Ḳhudá, tumháre bháíoṉ meṉ se mere mánind ek nabí tumháre wáste uṭháwegá; tum sab bátoṉ ke, jo wuh tum se kahe, shinawá ho. 23 Aur aisá hogá, jo nafs ki us nabí kí na sunegá, ummat meṉ se miṭáyá jáegá. 24 Aur sab nabíoṉ ne bhí Samúel se leke pichhloṉ tak, jitnoṉ ne kalám kiyá, in dinoṉ kí ḳhabar bhí dí hai. 25 Tum nabíoṉ kí auládaur us ạhd ke wáris ho, jo Ḳhudá ne hamáre bápdádoṉ se kiyá, jab Abirahám se kahá, ki Terí nasl se zamín ke sáre gharáne barakat páwenge. 26 So Ḳhudá ne apne Farzand Yusúạ ko uṭháke pahle tumháre pás bhejá, ki wuh tum meṉ se har ek ko us kí badíoṉ se pherke barakat baḳhshe.

IV. BAB.

1 Aur jab we logoṉ se kah rahe the, káhin aur haikal ke amír aur Sadúq un pás áke khaṛe the, 2 Aur is wáste ranjída húe, ki we logoṉ ko sikhláte, aur Yusúạ ke haqq meṉ murdoṉ meṉ se jí uṭhne kí ḳhabar dete the. 3 Aur unhoṉ ne un par háth ḍále, aur dúsre din tak qaid meṉ rakhá, kyúnki shám ká waqt thá. 4 Par kalám ke sunnewáloṉ meṉ se bahutere ímán láe, aur we shumár meṉ pánch hazár mard ke qaríb húe.

5 Aur dúsre din yúṉ húá, ki un ke sardár, aur Buzurg, aur sáfir, 6 Aur sardár káhin Hanná, aur Kayafá, aur Yúhanná, aur Sikandar, aur sardár káhin ke sab qarábatí Yarúsalam meṉ jamạ húe; 7 Aur unheṉ bích meṉ khaṛá karke púchhá, ki Tum ne kis iḳhtiyár aur kis nám se yih kiyá hai? 8 Tab Patthras ne Rúh i Quds se bhar púr hoke unheṉ kahá, ki Ai guroh ke sardáro, aur baní Isráel ke Buzurgo, 9 Agar is nek kám ke sabab, jo is langṛe ádmí par kiyá gayá, ham se áj pursish kí játí hai, ki wuh kyúnkar changá húá: 10 To tum sab ko, aur sárí guroh Isráel ko yih maạlúm ho, ki Yusúạ Masíh i Nazirí ke nám se, jise tum ne salíb par khínchá, aur jise Ḳhudá ne murdoṉ meṉ se phir uṭháyá, usí se yih mard tumháre sámhne changá khaṛá hai. 11 Yih wuh patthar hai, jise tum miạmároṉ ne náchíz kiyá thá, wuh kone ká sirá húá. 12 Aur kisí dúsre se naját nahíṉ; kyúnki ásmán ke tale ádmíoṉ ko dúsrá nám nahíṉ baḳhshá gayá, jis se ham naját pá sakeṉ.

13 Jab unhoṉ ne Patthras aur Yúhanná kí himmat dekhí, aur daryáft kiyí, ki we beilm aur ámí log haiṉ, mutaạjjib húe, aur maạlúm kiyá, ki we Yusúạ ke sáthí the. 14 Aur us shaḳhs ko, jo changá kiyá gayá thá, un ke sáth khaṛá dekhkar lájawáb húe. 15 Tab unheṉ hukm karke ki we Majlis se báhar jáweṉ, ápus meṉ saláh karne lage, 16 Ki Ham in ádmíoṉ se kyá kareṉ? kyúnki unhoṉ ne muạtabar muạjiza dikhláyá hai, jo Yarúsalam ke sab rahnewáloṉ par záhir hai, aur ham us ká inkár nahíṉ kar sakte; 17 Lekin táki yih ḳhalq meṉ ziyáda

mashhúr na ho, áo ham unheṉ ḳhúb dhamkáweṉ, ki phir us nám ká kisí se zikr na kareṉ. 18 Tab unhoṉ ne unko buláke hukm diyá, ki Yusúạ ke nám par aur kabhí bát na kahná aur taạlím na dená.

19 Tab Patthras aur Yúhanná ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Kyá Ḳhudá ke nazdík yih durust hai, ki ham Ḳhudá kí bát se tumhárí bát beshtar sunen, tum hí insáf karo. 20 Kyúnki mumkín nahíṉ, ki jo ham ne dekhá aur suná hai, na kaheṉ. 21 Tab unhoṉ ne un ko ziyáda dhamkáke chhoṛ diyá, is liye ki unhoṉ ne logoṉ ke sabab se sazá dene kí ráh na páí; kyúnki sab log us májará ke wáste Ḳhudá kí saná karte the, 22 Ki us shaḳhs kí umr, jis kí shifá se muạjiza dikhláyá gayá, chálís baras se úpar thí.

23 Aur we ruḳhsat hoke apne rafíqoṉ ke pás gae, aur sab kuchh, jo sardár káhinoṉ aur Buzurgoṉ ne unheṉ kahá thá, bayán kiyá. 24 Unhoṉ ne sunkar ek dil se Ḳhudá kí taraf apní áwáz uṭháke kahá, ki Ai Málik, tú wuh Ḳhudá hai, jis ne ásmán, aur zamín aur samundar, aur sab kuchh, jo un meṉ hai, ḳhalq kiyá. 25 Tú ne apne banda Dáúd kí zabán se kahá, ki Qaumeṉ kis liye josh meṉ haiṉ, aur log bátil ḳhiyál karte haiṉ. 26 Zamín ke bádsháh sámhne karte haiṉ, aur sardár Ḳhudáwand ke aur us ke Masíh ke muqábil ek sáth faráham húe haiṉ. 27 Ki filhaqíqat Herod aur Pantú Pilát qaumoṉ aur Isráelí logoṉ ke sáth tere pák Farzand Yusúạ ke muqábil faráham húe haiṉ, 28 Tá ki wuh jo tere dast o qazá ne pahle musammam kiyá, ki wuqúạ meṉ áwe, use kareṉ. 29 Aur, ai Ḳhudáwand, ab un kí dhamkíoṉ ko dekh, aur apne bandoṉ ko yih baḳhsh, ki we kamál dilerí se terá kalám sunáweṉ. 30 Pas is liye apná háth shifá dene ko lambá kar, aur aisá kar, ki tere pák Farzand Yusúạ ke nám se ạjáib o garáib wáqạ howeṉ. 31 Aur jab we duá kar chuke, wuh makán, jaháṉ we ikaṭṭhe the, larzá; aur we sab Rúh i Quds se bhar gae, aur Ḳhudá ká kalám himmat se bole.

32 Aur ímándároṉ kí guroh ek dil aur ek ján thí, aur kisí ne apne asbáb meṉ se kuchh apná na kahá, balki sab sharákat meṉ thá. 33 Aur rasúl baṛí qúwat se Ḳhudáwand Yusúạ ke jí uṭhne par gawáhí dete the, aur un sab par baṛá fazl thá: 34 Is liye ki un ke darmiyán koí muhtáj na thá; kyúnki jitne khetoṉ yá gharoṉ ke málik the, unheṉ bechte the, 35 Aur bechke un kí qímateṉ láke rasúloṉ ke qadmoṉ pás rakhte the, aur har ek ko us kí hájat ke muwáfiq báṇṭte the. 36 Aur Yúsí, jis ká Rasúloṉ ne Barnabá nám rakhá, jis ká tarjuma Ibn i waạz hai, jo Láwí aur Kibris ká mutawattin thá, 37 Apní zamín ko, jo us ke tasarruf meṉ thí, bechkar qímat ko láyá, aur Rasúloṉ ke qadmoṉ pás rakhá.

V. BAB.

1 Par Hananiyáh nám ek mard ne apní jorú Safírah ke sáth báham hoke apná kuchh mál bechá, 2 Aur qímat meṉ se kúchh rakh chhoṛá, so us kí jorú bhí jántí thí, aur kuchh láke rasúloṉ ke qadmoṉ pás rakhá. 3 Tab Patthras ne kahá, Ai Hananiyáh, kyúṉ tere dil meṉ Shaitán samá gayá, ki Rúh i Quds se jhúṭh bole, aur zamín kí qímat meṉ se kuchh rakh chhoṛe? 4 Yih jab tak tere tasarruf meṉ thí, kyá terí na thí? aur jab bik gaí, to kyá tere iḳhtiyár meṉ na thí? Tú ne apne dil meṉ is bát ko kyúṉ áne diyá? Tú ádmí ke áge nahíṉ, balki Ḳhudá ke áge jhúṭhá húá. 5 Hananiyáh ye báteṉ sunte hí gir paṛá, aur mar gayá. Tab un

sabhon ko, jinhon ne ye báten suníṉ, bahut ḳhauf áyá. 6 Aur jawánon ne uṭhke us ko kafnáyá, aur báhar le jáke dafn kiyá.

7 Aur qaríb tín sáiton ke guzríṉ, ki us kí jorú us májará se beḳhabar áí. 8 Patthras ne use kahá, Mujhe batlá, tú ne zamín itne ko bechí? Wuh boli, Háṉ, itne ko. 9 Phir Patthras ne use kahá, ki Tum ne kyún eká kiyá, ki Ḳhudáwand kí Rúh ko ázmáo? Dekh, jinhon ne tere shankar ko gáṛá, un ke páon ástáne par haiṉ, aur we tujhe bhí báhar lejáenge. 10 Wuhíṉ wuh us ke qadmon pás gir paṛí, aur mar gaí. Aur jawánon ne áke use murda páyá, aur báhar lejáke us ke ḳhasam ke pás gáṛá. 11 Aur sárí Jamáạt ko, aur un sab ko, jinhon ne ye báten suníṉ, baṛá ḳhauf áyá.

12 Aur guroh ke darmiyán Rasúlon ke háthon se bahut se ạjáib o garáib wáqạ húe, aur we bilittifáq rawáq i Sulaimán men rahte the. 13 Aur báqí logon se kisí ne juraat na kí, ki un men shámil ho baiṭhe; lekin guroh ne un kí takrím kí. 14 Aur mard o zan guroh guroh Ḳhudáwand par ímán láke ziyáda hote the, 15 Yahán tak ki log ranjúron ko bázáron men láke bistaron aur taḳhton par rakhte the, táki guzarte húe Patthras kí parchháíṉ bhí un men se kisí par paṛe. 16 Aur bahutere log cháron taraf ke shahron se Yarúsalam men jamạ hone lage, aur bímáron ko, aur un ko, jo nápák rúhon se dukh páte the, láe, aur we sab changá kiye gae.

17 Tab sardár káhin aur us ke sáre rafíq, jo Sadúqon ke firqe ke the, hasad se bhar jáke uṭhe, 18 Aur Rasúlon par apne háth ḍále, aur unhen zindán i ạwámm men qaid kiyá. 19 Par Ḳhudáwand ke firishte ne rát ko zindán ke darwázon ko kholá, aur unhen báhar le jáke kahá, 20 Jáo, haikal men khaṛe hoke is hayát kí sárí báten ḳhalq se kaho. 21 We yih sunkar subh sawere haikal men dáḳhil hoke taạlím dene lage. Tab sardár káhin aur us ke rafíqon ne házir hoke Majlis ko aur baní Isráel ke sab Buzurgon ko ikaṭṭhe buláyá, aur hukm karke zindán men bhejá, ki unhen le áen. 22 Par piyádon ne wahán pahunchke unhen zindán men na páyá, tab ulṭe phirke ḳhabar dí, 23 Ki Ham ne to zindán ko baṛí ḳhabardárí se band, aur zindánbánon ko darwázon pás khaṛe húe dekhá; par ham ne jab kholá, to kisí ko andar na páyá.

24 Jab baṛe káhin, aur haikal ke amír, aur sardár káhinon ne ye báten suníṉ, to ghabráe, ki yih kyá hogá. 25 Tab ek ne áke un se kahá, Dekho, we mard jinhen tum ne qaid men ḍálá thá, haikal men khaṛe haiṉ, aur logon ko taạlím dete haiṉ. 26 Tab amír piyádon ko leke gayá, aur unhen láyá, zabardastí se nahíṉ, kyúnki we logon se ḍarte the, ki unhen sangsár na kareṉ. 27 Aur unhen láke Majlis ke bích men khaṛá kiyá. 28 Tab sardár káhin ne un se sawál kiyá, Kyá ham ne tum ko hukm i náfiz na kiyá, ki tum is nám se taạlím na dená? aur dekho, tum ne Yarúsalam ko apní taạlím se bhar diyá hai, aur cháhte ho, ki us mard ká ḳhún ham par rakho. 29 Tab Patthras aur rasúlon ne jawáb men kahá, Ham par wájib hai ki Ḳhudá kí bát ko ḳhalq kí bát se beshtar máneṉ. 30 Hamáre bápdádon ke Ḳhudá ne Yusúạ ko, jise tum ne súlí par laṭkáke qatl kiyá thá, phir uṭháyá. 31 Use Ḳhudá ne peshwá aur najátdenewálá ṭhaharáke apne dahne par buland kiyá, tá ki Isráel ko tauba aur gunáhon kí magfirat baḳhshe. 32 Aur Ham un báton par us ke gawáh haiṉ, aur Rúh i Quds bhí, jise Ḳhudá ne unhen, jo us kí itáạt karte haiṉ, baḳhshá hai.

33 We yih sunke dil meṉ kaṭ gae, aur un ke qatl kí mashwarat karne lage. 34 Tab Jamáliel nám ek Farís ne, jo sharạ ká muạllim aur sárí qaum meṉ mukarram thá, Majlis meṉ uṭhke farmáyá, ki rasúloṉ ko thoṛí der báhar kareṉ, 35 Aur unheṉ kahá, ki Ai baní Isráel, tum ḳhabardárí karo, ki in mardoṉ ke haqq meṉ kyá kiyá cháhte ho. 36 Kyúnki in dinoṉ se peshtar Deodás ne uṭhke kahá, ki Maiṉ koí húṉ, aur chár sau mard ke qaríb us se mil gae. Wuh márá paṛá, aur us ke sab farmánbardár parágauda ho gae, aur náchíz húe. 37 Baạd us ke Yahúdáh i Jalílí ismnawísí ke dinon meṉ uṭhá, aur apne píchhe bahut se logoṉ ko khínchá. Wuh bhí halák húá, aur us ke sab farmánbardár mutafarraq ho gae. 38 So ab maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki In ádmíoṉ se báz raho, aur unheṉ chhoṛ do. Isliye ki yih mashwara aur yih kám agar ḳhalq se hai, to barbád ho jáegá ; 39 Par agar yih Ḳhudá se hai, to tum use barbád kar nahíṉ sakte, tá aisá na ho, ki tum Ḳhudá se laṛnewále ṭhaharo. 40 Tab unhoṉ ne us kí bát máni, aur rasúloṉ ko buláyá, aur unheṉ koṛe márke, aur hukm deke ki Yusúạ ke nám se bát na kareṉ, unheṉ chhoṛ diyá. 41 So we Majlis se ḳhushwaqt chale gae, ki ham is láiq húe, ki us ke nám ke liye behurmat howeṉ. 42 Aur we roz ba roz haikal meṉ aur ghar ghar meṉ taạlím dene se aur Yusúạ Masíh kí ḳhushḳhabarí sunáne se báz na rahe.

VI. BAB.

1 Aur un dinoṉ meṉ, jab shágird bahut hote the, Yúnání log Ibráníoṉ se kuṛkuṛáne lage, ki roz roz kí ḳhidmat meṉ un kí bewoṉ kí ḳhabar nahíṉ lete haiṉ. 2 Tab un bárah ne shágirdoṉ kí guroh ko báham buláke kahá, ki Munásib nahín, ki ham Ḳhudá ke kalám ko chhoṛke mezoṉ kí ḳhidmat kareṉ. 3 Pas ai bháío, tum áp meṉ se sát muạtabar mard, jo Rúh i Quds aur dánáí se bhare howeṉ, intiḳháb karo, ki ham unheṉ is kám par muqarrar kareṉ ; 4 Aur ham áp namáz meṉ aur kalám kí ḳhidmat meṉ mashgúl rahenge. 5 Yih bát sárí jamáạt ko pasand áí : aur unhoṉ ne Istifán nám ek mard ko, jo ímán aur Rúh i Quds se bhará thá, Aur Filip aur Praḳhoras, aur Nikánúr, aur Taimún, aur Parminas, aur Nikulaus Antákí Nauyahúdí ko intiḳháb kiyá, 6 Aur unheṉ rasúloṉ ke áge khaṛá kiyá, aur unhoṉ ne namáz karke un par háth rakhe. 7 Aur Ḳhudá ká kalám phail gayá, aur Yarúsalam meṉ shágirdoṉ ká shumár baṛhtá gayá, aur káhinoṉ ká baṛá amboh ímán ká tábạ húá.

8 Aur Istifán, jo ímán aur qúwat se bhará húá thá, baṛe muạjize aur ạjáib ḳhalq ko dikháyá kiyá. 9 Tab Libartínoṉ, aur Qúráníoṉ, aur Sikandríoṉ, aur Kilíkiyá aur Ashiyá ke logoṉ kí Mahfil meṉ se baạze uṭhke Istifán se bahs karne lage ; 10 Par wuh aisí ạql aur rúh se kalám kartá thá, ki we us ká sámhná na kar sake. 11 Tab unhoṉ ne logoṉ ko bhaṛkáyá ; aur we bole, ki Ham ne use Músá aur Ḳhudá ke haqq meṉ kufr kahte suná hai. 12 Aur unhoṉ ne logoṉ, aur Buzurgoṉ, aur sáfiroṉ ko uskáyá, aur lapakke use pakṛá, aur Majlis meṉ láe, 13 Aur jhúṭhe gawáh khaṛe kiye, jinhoṉ ne kahá, ki Yih mard is maqám i muqaddas aur sharíạt ke haqq meṉ kufr kahne se báz nahíṉ átá ; 14 Kyúnki ham ne use kahte suná hai, ki Yusúạ i Nazirí is maqám ko ḍháegá, aur un rasmoṉ ko, jo Músá ne ham ko sompe, badal ḍálegá. 15 Tab sabhoṉ ne, jo Majlis meṉ baiṭhe the, us par nazar kí, aur us ká chihra firishte ká sá chihra dekhá.

VII. BAB.

1 Tab sardár káhin ne púchhá, Kyá ye báten yún hain? 2 Wuh bolá, Ai mard bháío, aur bápo, suno; Khudá zú ul jalál hamáre báp Abirahám ko, jab wuh Arám Naharain men thá, us se pahle ki wuh Harrán men já basá, nazar áyá, 3 Aur use kahá, ki Apne mulk aur apne khándán se já, aur us mulk men á, jo main tujhe batláúngá. 4 Tab wuh Kasdíon ke mulk se jáke Harrán men basá; aur jab us ká báp mar gayá, to Khudá ne use wahán se is mulk men, jis men tum ab baste ho láyá; 5 Par use us men kuchh mírás, balki qadam bhar na dí thí, par waada kiyá ki Main yih zamín tujhe aur tere baad terí nasl ko dúngá, agarchi us waqt us ká koí farzand na thá. 6 Par Khudá ne yún farmáyá, ki Terí nasl ajnabí mulk men pardesí hogí, aur we un ko gulámí men láwenge, aur chár sau baras tak un se badsulúkí karenge. 7 Aur Khudá ne farmáyá, ki Main us qaum ko, jis ke we gulám howenge, sazá dúngá; aur baad us ke we báhar áwenge, aur is jagah men merí bandagí karenge. 8 Aur us ne us se khatne ká ahd kiyá; so us se Izhák paidá húá, aur us ne áthwen din us ká khatna kiyá, aur Izhák se Yaaqúb aur Yaaqúb se bárah bápdáde paidá húe. 9 Aur bápdádon ne rashk se Yúsuf ko Misr men bechá, par Khudá us ke sáth thá; 10 Aur use sáre dukh se chhuráyá, aur Misr ke bádsháh Firaún ke áge use niamat o hikmat bakhshí; aur us ne use Misr aur apne sáre ghar ká wálí kiyá.

11 Aur sáre mulk i Misr aur Kanaán men kál pará, aur bará dukh húá, aur hamáre bápdádon ko khání na miltá thá. 12 Jab Yaaqúb ne suná, ki Misr men anáj hai, us ne pahle hamáre bápdádon ko bhejá. 13 Aur dúsrí bár Yúsuf ne áp ko apne bháíon par záhir kiyá; aur Yúsuf ká nasab Firaún ko daryáft húá. 14 Tab Yúsuf ne apne báp Yaaqúb aur us ke sáre gharáne ko, jo pachhattar shakhs the, bulwá bhejá. 15 So Yaaqúb Misr men áyá, wahán wuh aur hamáre bápdáde mar gae, 16 Aur we Sikm men liwáe gae, aur us maqbara men, jo Abirahám ne kuchh naqdí deke baní Hamúr abú Sikm se kharídá thá, rakhe gae. 17 Jab us waada ká waqt, jis par Khudá ne Abirahám se qasam kí thí, nazdík áyá, to log barhne, aur Misr men bahut hone lage, 18 Us waqt tak ki dúsrá bádsháh, jo Yúsuf ko na jántá thá, uthá. 19 Us ne hamárí qaum se chhal bal karke hamáre bápdádon ko aisá satáyá, ki un ke bachchon ko báhar phenkwáyá, ki we jíte na rahen.

20 Us waqt Músá, jo Khudá ke nazdík manzúr thá, paidá húá, aur tín mahíne tak apne báp ke ghar men palá. 21 Aur jab wuh nikálá gayá, Firaún kí dukhtar ne use uthá liyá, aur apná betá karke le pálá. 22 Aur Músá ne Misríon kí sárí hikmat men tarbiyat páí, aur qaul o fial men bará rasá thá. 23 Aur jab wuh púre chálís baras ká húá, us ke dil men áyá, ki jáke apne bháíon baní Isráel se muláqát kare. 24 Tab un men se ek ko zulm utháte dekhke us ne himáyat kí, aur us Misrí ko ján se márke mazlúm ká intiqám liyá. 25 Pas us ne khiyál kiyá, ki us ke bháí samjhe, ki Khudá unhen us ke wasíla se chhuráwegá; par we na samjhe. 26 Phir dúsre din, jab we larte the, wuh un pás áyá, aur cháhá, ki unhen milá de, aur bolá, ki Ai mardo, tum to bháí ho, tum ek dúsre par kyún zulm karte ho? 27 Par us ne, jo apne qaríb par zulm kar rahá thá, use hatáke kahá, ki Kis ne tujh ko ham par hákim aur qází muqarrar kiyá hai? 28 Kyá jis tarah tú ne kal Misrí ko qatl kiyá, mujh ko qatl kiyá cháhtá hai? 29 Tab Músá us kahne par bhágá, aur Midiyán ke mulk men já rahá, wahán us se do bete paidá húe.

30 Aur jab chálís baras guzar gae, to Khudáwand ká firishta koh i Síná ke bayábán men ek jhárí kí ág ke shuale men se use dikhláí diyá. 31 Músá dekhkar us rúyat se hairán húá, aur jab nazdík gayá, ki use bakhúbí dekhe, to Khudáwand kí áwáz us pás áí, 32 Ki Main tere bápdádon ká Khudá, Abirahám ká Khudá, aur Izhák ká Khudá, aur Yaqúb ká Khudá hún. Tab Músá kámp gayá, aur juraat na kí, ki dekhe. 33 Aur Khudáwand ne use farmáyá, ki Jútí apne páon se utár; kyúnki yih jagah, jahán tú khará hai, muqaddas zamín hai. 34 Main apne logon ká dukh, jo Misr men hain, dekh rahá hún, aur un ká áh o nála sunkar unhen chhuráne utrá hún; aur ab á, main tujhe Misr men bhejúngá.

35 Yih Músá, jis ká unhon ne inkár karke kahá, ki Kis ne tujhe ham par hákim aur qází kiyá, usí ko Khudá ne us firishte ke háth se, jo jhárí men use nazar áyá, bhejá, ki hákim aur ázád karnewálá ho. 36 Yih shakhs zamín i Misr men aur daryá i qulzum aur bayábán men chálís baras ajáib o garáib dikhláke unhen báhar nikál láyá. 37 Yih wuh Músá hai, jis ne baní Isráel ko kahá, ki Khudáwand, tumhárá Khudá, tumháre bháíon men se mujh sá ek nabí ko tumháre liye utháwegá: tum us kí suno. 38 Yih wuhí hai jo bayábán men Jamáat ke sáth aur us firishta ke sáth jo koh i Síná men us se bát kartá thá, aur hamáre bápdádon ke sáth thá, aur zindagí ká kalám ham ko sompne ke liye páyá. 39 Par hamáre bápdádon ne na cháhá, ki us kí farmánbardárí karen, balki use hatáke apne dil men Misr ko phire, 40 Aur Hárún se kahá, Hamáre liye aise maabúd baná, jo hamáre áge áge chalen; is liye ki yih Músá, jo hamen zamín i Misr se báhar nikál láyá, ham nahín jánte, use kyá húá. 41 So un dinon men unhon ne ek bachhrá banáyá, aur but ko qurbán guzráná, aur apne hí háth ke kámon se khush hone lage. 42 Tab Khudá ne un se munh pherá, aur unhen chhor diyá, ki ásmání lashkar kí parastish karen: jaisá nabíon kí kitáb men likhá hai, Ai ahl i Isráel, kyá tum log chálís baras tak bayábán men mere áge zabáih aur hadya guzaránte rahe? 43 Tum to Málik ke maskan ko, aur apne maabúd ke sitárawár kaiwán ko yaane un múraton ko, jo tum ne parastish karne ko banáín, utháe phire: so main tumhen Bábul ke pár uthá le jáúngá.

44 Gawáhí ká khaima, jaisá us ne, jo Músá se hamkalám thá, farmáyá, ki us namúne ke mutábiq, jo tú ne dekhá thá, ek baná, bayábán men hamáre bápdádon ke darmiyán thá. 45 Use hamáre bápdáde aglon se páke Yushúa ke sáth un qaumon ke mulk men, jinko Khudá ne hamáre bápdádon ke sámhne se khárij kiyá, láe, aur Dáúd ke dinon tak rahá. 46 Us ne Khudá se fazl páke murád mángí, ki Yaqúb ke Khudá ke liye ek maskan banáe. 47 Par Sulaimán ne us ke liye ghar banáyá. 48 Lekin Bárí Taálá háth kí banáí húí imáraton men nahín rahtá, chunánchi nabí kahtá hai, ki Ásmán merá takht, aur zamín mere páon kí chaukí hai; 49 Khudáwand farmátá hai, ki Tum kaunsá ghar mere liye banáoge? yá mere árám ká kaun sá makán hai? 50 Kyá mere háth ne ye sab chízen nahín banáín?

51 Ai sakht-gardano, aur dilon aur kánon ke námakhtúno, tum hamesha Rúh i Quds kí mukhálafat karte ho, jis tarah tumháre bápdádon ne kí, aisá hí tum bhí karte ho. 52 Kaun nabíon men hai, jise tumháre bápdádon ne na satáyá? aur unhon ne un ko qatl kiyá, jo us Sádiq ke áne kí khabar dete the, jis ke pakarwánewále aur kushinde tum ab húe ho. 53 Tum ne sharíat ko firishton kí wasátat se páyá, aur hifz na kiyá.

54 We ye báteṉ sunte hí apne diloṉ meṉ kaṭ gae, aur us par dánt písne lage. 55 Par us ne Rúh i Quds se maamúr hoke ásmán par gaur se nazar kí, aur Ḳhudá ká jalál, aur Yusúa Ḳhudá ke dahne háth khaṛá húá dekhá, 56 Aur kahá, Dekh, maiṉ ásmán ko khulá, aur Insán ke Beṭe ko Ḳhudá ke dahne háth khaṛe dekhtá húṉ. 57 Tab unhoṉ ne baṛe shor se chilláke apne kánoṉ ko band kiyá, aur muttafiq hoke us par lapke, 58 Aur shahr se báhar nikálke sangsár kiyá; aur gawáhoṉ ne apne kapṛoṉ ko Sáúl nám ek jawán ke páoṉ pás rakh diyá. 59 Aur unhoṉ ne Istífán ko sangsár kiyá; wuh us waqt duá kartá aur kahtá thá, Ki Ai Ḳhudáwand Yusúa, merí rúh ko qabúl kar! 60 Tab ghuṭne ṭekke buland áwáz se pukárá, ki Ai Ḳhudáwand, yih gunáh un par sábit na kar: aur yih kahke so gayá. Aur Sáúl bhí us ke qatl par rází thá.

VIII. BAB.

1 Aur us roz Yarúsalam kí Jamáat par baṛá zulm húá, aur rasúloṉ ke siwá we sab Yahúdáh aur Samrún kí sarzamínoṉ meṉ mutafarraq ho gae. 2 Aur ḳhudáparast mardoṉ ne Istífán ko dafn kiyá, aur us par bahutsá roe píṭe. 3 Aur Sáúl ghar ghar ghuske Jamáat ko wírán kartá thá, aur mardoṉ aur auratoṉ ko khínchke qaid meṉ ḍáltá thá.

4 Pas we parágandá hoke har jagah bát kí bashárat dete gae. 5 Aur Filip Samrún kí bastí meṉ jáke wahāṉ Masíh kí manádí karne lagá. 6 Aur logoṉ ne un muajizoṉ ko, jo Filip dikhátá thá, sunke aur dekhke us kí báteṉ bilittifáq dil se sunín. 7 Isliye ki palíd rúheṉ bahut se logoṉ par se, jo ásebzada the, buland áwáz se chilláke utríṉ, aur bahutere ardhángí aur langṛe change húe; 8 Aur us bastí meṉ baṛí ḳhushwaqtí húí.

9 Aur us se peshtar Samaún námída ek shaḳhs us bastí meṉ záhir húá thá, jis ne jádú karke ahl i Samrún ko behawáss kar diyá thá, aur kahtá thá, ki Maiṉ bhí koí baṛá húṉ. 10 Aur chhoṭe baṛe sab us ke muataqid hoke kahte the, ki Yih shaḳhs Ḳhudá kí baṛí qúwat hai. 11 Aur we sab us sabab se ki us ne ek muddat se jádú karke unheṉ behawáss kar diyá thá, us ke muríd ho rahe the. 12 Par jab unhoṉ ne Khudá kí mamlukat aur Yusúa Masíh ke nám kí bashárat ko, jo Filip detá thá, báwar kiyá, to kyá mard aur kyá zan sab baptismá páne lage. 13 Tab Samaún áp bhí ímán láke baptismáyá gayá, aur Filip ke sáth rahá, aur muajize aur baṛe nishán, jo záhir húe the, dekhkar dang húá.

14 Ab rasúloṉ ne, jo Yarúsalam meṉ the, sunkar ki Samrún ne Ḳhudá ke kalám ko qabúl kiyá, Patthras aur Yúhanná ko un ke pás bhejá. 15 Unhoṉ ne jáke un ke liye duá mángí, ki we Rúh i Quds páweṉ: 16 Kyúnki wuh us waqt tak un meṉ se kisí par názil na húí thí; par we sirf Ḳhudáwand Yusúa ke nám par baptismáe gae the. 17 Tab unhoṉ ne un par háth rakhe, aur unhoṉ ne Rúh i Quds páí. 18 Jab Samaún ne dekhá, ki rasúloṉ ke háth rakhne se Rúh i Quds baḳhshí játí hai, to unheṉ rúpiye guzráne, aur kahá, 19 Ki Mujh ko bhí yih iḳhtiyár do, ki jis par maiṉ háth rakhúṉ, wuh Rúh i Quds páwe. 20 Patthras ne use kahá, ki Terá mál tere sáth barbád ho, is liye ki tú ne gumán kiyá, ki Ḳhudá kí baḳhshish naqdí se ḳharídí játí hai. 21 Is bát meṉ terá na hissa na baḳhrá hai, kyúnki Ḳhudá ke

áge terá dil sídhá nahín. 22 Pas apní is sharárat se tauba kar, aur Ḳhudá se máng, ki sháyad tere dil ká gumán muáf kiyá jáwe. 23 Kyúnki main dekhtá hún, ki tú karwe pit se bhará, aur sharárat ká banda hai. 24 Tab Samạún ne jawáb men kahá, ki Tum mere liye Ḳhudáwand se duá mángo, ki un báton se, jo tum ne kahín, kuchh mujh par na áwe. 25 So we gawáhí deke aur Ḳhudáwand ká kalám kahke Yarúsalam ko phirne lage, aur Samrúníon kí bahut bastíon men ḳhushḳhabarí dete gae.

26 Aur Ḳhudáwand ke firishte ne Filip se ḳhitáb karke kahá, ki Uṭh, aur janúb kí samt us ráh par já, jo Yarúsalam se Azzah ko játí hai, aur beábád hai. 27 Wuh uṭhke rawána húá, aur dekho, ki ek mard i Habshí ḳhwájasará, jo Habash kí malika Kandákí ká wazír aur us ke sáre ḳhazáne ká muḳhtár thá, Yarúsalam men ibádat ke liye áyá thá, 28 Aur phirá chalá játá thá, aur apní rath par baiṭhá húá Yasạiyáh nabí ko paṛhtá thá. 29 Tab Rúh ne Filip ko kahá, ki Nazdík já, aur us rath ke sáth ho le. 30 Tab Filip ne nazdík jáke use Yasạiyáh nabí ko paṛhte suná, aur kahá, Kyá tú, jo kuchh paṛhtá hai, samajhtá hai? 31 Wuh bolá, Jab tak na koí mujhe hidáyat kare, yih mujh se kyúnkar ho sake? Aur us ne Filip se darḳhwást kí, ki Sawár hone ko mere sáth baiṭhiye. 32 Aur kitáb kí ibárat, jo wuh paṛhtá thá, yih hai, Wuh barre kí mánind zabh hone ko láyá gayá; aur jaisá bheṛ apne bálkatarnewále ke áge chup cháp hai, waisá us ne apná munh na kholá. 33 Us kí mazlúmí men us ká insáf na húá, par us ke dúdmán ká tazkira kaun karegá? ki us kí zindagí zamín se uṭh gaí. 34 Aur wuh ḳhwájasará Filip ko kahne lagá, Main tujh se iltimás kartá hún, ki nabí kis ke haqq men yih kahtá hai? apne yá dúsre shaḳhs ke? 35 Tab Filip apná munh kholke us nawishta se shurúạ karke Yusúạ kí ḳhushḳhabarí use sunáne lagá.

36 Aur we safar karte húe ek jhíl ke nazdík pahunche. Tab ḳhwájasará ne kahá, ki Dekh, pání: ab mujhe baptismá páne se kaunsí chíz roktí hai? 37 Filip bolá, ki Agar tú bilkull apne sáre dil se ímán láyá hai, to rawá hai. Us ne jawáb men kahá, ki Main ímán látá hún, ki Yusúạ Masíh Ḳhudá ká Beṭá hai. 38 Tab us ne hukm kiyá, ki gáṛí khaṛí karen. Aur donon Filip aur ḳhwájasará pání men utre, aur us ne use baptismáyá. 39 Aur jab we paní se nikle, Ḳhudáwand kí rúh Filip ko le gaí, aur ḳhwájasará ne use phir na dekhá, ki wuh ḳhushí se apní ráh chalá gayá. 40 Aur Filip Ashdúd men namúd húá, aur us ne guzarte húe, jab tak Qaisariyá men áyá, sab shahron men ḳhushḳhabarí dí.

IX. BAB.

1 Aur Sáúl hanoz Ḳhudáwand ke shágirdon par dhamak aur qatl men dam mártá húá sardár káhin ke pás gayá, 2 Aur us se Dimishq kí Mahfilon ke liye is mazmún ke ḳhatt mánge, ki agar main kisí ko us taríq par páún, ḳhwáh ạurat ḳhwáh mard, to unhen bándhke Yarúsalam men láún. 3 Aur játe waqt jab wuh Dimishq ke muttasil áyá, aisá húá ki nágáh ek núr ásmán se us ke gird chamká. 4 Tab wuh zamín par gir paṛá, aur ek áwáz suní, ki use kahá, Sáúl, ai Sáúl, tú mujhe kyún satátá hai? 5 Us ne púchhá, ki Ai Ḳhudáwand, tú kaun hai? Ḳhudáwand ne kahá, ki Main Yusúạ hún, jise tú satátá hai: tujh par dushwár hai, ki aníon par

lát máre. 6 Us ne larzán o hairán hoke kahá, Ai Ḳhudáwand, tú kyá cháhtá hai, maiṉ kyá karúṉ? Ḳhudáwand ne use kahá, Uṭh, aur shahr meṉ dáḳhil ho, aur wuh jo tujh par wájib hai, ki kare, tujhe kahá jáegá. 7 Aur us ke sáthwále mard khaṛe rahe; ki we áwáz to sunte, par kisí ko na dekhte the. 8 Aur Sáúl zamín par se uṭhá; par apní ánkheṉ kholkar kuchh na dekhá; aur we us ká háth pakaṛke use Dimishq meṉ láe. 9 Aur wuh tín din tak andhá rahá, aur na khátá na pítá thá.

10 Aur Dimishq meṉ Hananiyáh nám ek shágird thá, jise Ḳhudá ne rúyá meṉ kahá, Ai Hananiyáh! Wuh bolá, Ai Ḳhudáwand, maiṉ házir húṉ. 11 Ḳhudáwand ne use farmáyá, Tú uṭhkar us galí meṉ, jo Sídhí kahlátí hai, já, Yahúdáh ke ghar meṉ Sáúl nám ek Tarsí ko ḍhúṇḍh: ki dekh, wuh duá kartá hai. 12 Aur us ne rúyá meṉ Hananiyáh námída ek shaḳhs ko dekhá hai, ki dáḳhil hoke us par háth rakhá, tá ki wuh apní bínáí páwe. 13 Hananiyáh ne jawáb diyá, ki Ai Ḳhudáwand, maiṉ ne bahutoṉ se us shaḳhs ke haqq meṉ suná hai, ki us ne Yarúsalam meṉ tere muqaddasoṉ ke sáth bahut badíáṉ kiyáṉ haiṉ. 14 Aur yaháṉ wuh sardár káhinoṉ kí taraf se muḳhtár hai, ki un sab ko, jo tere nám lete hain, bándhe. 15 Par Ḳhudáwand ne use kahá, ki Rawána ho, ki wuh merá zarf i barguzída hai, tá ki aẉámm aur bádsháhoṉ aur baní Isráel ke áge merá nám kare. 16 Ki maiṉ use dikháúngá, ki use mere nám ke liye kaisá baṛá dukh uṭháná zurúr hai. 17 Tab Hananiyáh gayá, aur us ghar meṉ dáḳhil húá, aur apne háth us par rakhke kahá, Ai bháí Sáúl, Ḳhudáwand ne, yaaṇe Yusúa̤ ne, jo tujh par us ráh meṉ, jis se tú áyá, záhir húá, mujh ko bhejá hai, tá ki tú apní bínáí páwe, aur Rúh i Quds se bhar jáwe. 18 Aur wonhí us kí ánkhoṉ se kuchh chhilká sá girá, aur wuh filfaur dekhne lagá; 19 Aur uṭhke baptismáyá gayá; aur khána kháke zor páyá.

20 Aur Sáúl chand roz Dimishq meṉ shágirdoṉ ke sáth rahá, aur fauran Mahfiloṉ meṉ Yusúa̤ kí manádí karne lagá, ki wuh Ḳhudá ká Beṭá hai. 21 Aur sab, jo sunte the, dang ho gae, aur bole, Kyá yih wuh nahíṉ hai, jis ne Yarúsalam meṉ unheṉ, jo us nám ko lete the, ḳhwár kiyá; aur yaháṉ bhí is iráda se áyá, ki unheṉ bándhke sardár káhinoṉ ke pás le jáe? 22 Lekin Sáúl ne aur bhí dilerí karke dalíloṉ se sábit kiyá, ki yih Masíh hai, aur Yahúdíoṉ ko, jo Dimishq ke báshinde the, lájawáb kiyá.

23 Aur jab bahut din guzre, Yahúdíoṉ ne iráda kiyá, ki use qatl kareṉ: par un ká iráda Sáúl ko maa̤lúm húá. 24 Aur we rát din darwázoṉ par chaukí dete the, ki use qatl kareṉ. 25 Tab shágirdoṉ ne rát ko use liyá, aur ṭokrí meṉ biṭháke díwár par se tale laṭká diyá. 26 Aur Sáúl ne Yarúsalam meṉ áke qasd kiyá, ki shágirdoṉ meṉ shámil ho jáe, par we sab us se ḍarte the, aur báwar na karte the, ki wuh shágird hai. 27 Tab Barnabá use apne sáth rasúloṉ ke pás le gayá, aur un se bayán kiyá, ki us ne Ḳhudáwand ko ráh meṉ yúṉ dekhá, aur wuh us se kyá bolá, aur us ne yúṉ dilerí se Dimishq meṉ Yusúa̤ ke nám kí basharát dí. 28 Tab wuh Yarúsalam meṉ un ke sáth áyá jáyá kartá thá, aur Ḳhudáwand Yusúa̤ ke nám se dilerána kahtá thá. 29 Aur wuh Yúnáníoṉ se bhí guftgú aur mubáhasa kartá thá, par we us ke qatl ke dar pai húe. 30 Aur bháí yih jánke use Qaisariyá meṉ le gae, aur Tarsus kí taraf rawána kiyá.

31 Tab tamám Yahúdáh, aur Jalíl, aur Samrún kí Jamáa̤teṉ árám páke ban gaíṉ, aur Ḳhudáwand ke tars se chalíṉ; aur Rúh i Quds kí tasallí se bhar gaíṉ.

32 Aur yún húá, ki Patthras sab kahín phirke un muqaddason pás bhí, jo Lúd men baste the, áyá. 33 Wahán Aineas námída ek shakhs ko páyá, jo áth baras se bistar par pará thá, aur ardhángí thá. 34 Patthras ne use kahá, ki Aineas, Yusúa Masíh tujh ko changá kartá hai : uth áp apná bichhauná durust kar. Wuh fauran uthá. 35 Tab Lúd aur Sarún ke sab báshinde use dekhkar Khudáwand kí taraf phire.

36 Aur Yáfá men ek shágird thí, Zabí nám, jis ká tarjuma Gazála hai: yih achchhe amalon, aur khairát ke kámon se, jo us ne kiye the, bharí thí. 37 Aisá húá, ki wuh un dinon men bímár parí, aur mar gaí; use nahláke bálákháne par rakhá. 38 Aur is liye ki Lúd Yáfá se nazdík thá, aur shágirdon ne suná thá, ki Patthras wahán hai, unhon ne do shakhs bhejkar us se iltimás kiyá, ki un pás áne men derí na kare. 39 Tab Patthras uthke un ke sáth gayá. Jab wuh pahunchá, we use bálákháne men láe; aur sab bewáen us ke pás kharí hoke rotí thín, aur kurte aur jáme, jo Gazála ne jab wuh un ke sáth thí, banáe the, dikhátí thín. 40 Patthras ne sab ko báhar kiyá, aur ghutne tekke duá kí, aur lásh kí taraf mutawajjih hoke kahá, ki Zabí uth! Tab us ne apní ánkhen kholín, aur Patthras ko dekhke uth baithí. 41 Aur us ne háth dekar use utháyá; aur muqaddason aur bewon ko buláke use zinda un ke áge khará kiyá. 42 Aur yih tamám Yáfá men mashhúr húá, aur bahutere Khudáwand par ímán láe. 43 Aur yún húá ki wuh bahut dinon tak Yáfá men Samaún nám ek shakhs ke yahán, jo dabbág thá, rahá.

X. BAB.

1 Aur Qaisariyá men Kurnelius nám ek mard thá, jo us gol ká, jo Itáliyání kahlátí hai, ek súbadár thá; 2 Wuh apne sáre gharáne ke sáth díndár aur khudátars thá, aur khalq ko bahut khairát detá thá, aur Khudá se nit duá men thá. 3 Us ne rúyá men áshkárá din kí nauwín sáit ke qaríb Khudá ká ek firishta dekhá, ki us pás áyá, aur use kahá, ki Ai Kurnelius. 4 Us ne us par gaur se nazar kí, aur hirásán hoke bolá, ki Ai Khudáwand, kyá hai? Us ne use kahá, Terí namázen, aur terí khairát arzdásht ke liye Khudá ke huzúr pahunchín. 5 Aur ab Yáfá men logon ko bhej, aur Samaún ko, jis ká laqab Patthras hai, bulá. 6 Wuh ek shakhs ke sáth, jo Samaún dabbág hai, rahtá hai, us ká ghar lab i daryá hai: jo kuchh karná tujh par wájib hai, wuh tujh se bayán karegá. 7 Aur jab wuh firishta, jo Kurnelius se hamkalám húá, játá rahá, to us ne apne naukaron se do ko, aur un se, jo us ke pás hamesha házir rahte the, ek khudáparast sipáhí ko buláyá, 8 Aur sab báten un se bayán karke unhen Yáfá men bhejá.

9 Aur dúsre din, jab we ráh chale játe the, aur shahr ke nazdík pahunche the, Patthras chatthí sáit ke qaríb kothe par namáz karne charhá. 10 Use bhúkh lagí, aur cháhá ki kuchh chakhe, aur jis waqt we taiyár kar rahe the, bekhudí us par gálib húí. 11 Aur us ne dekhá, ki ásmán khul gayá, aur ek chíz, barí chaddar kí mánind, cháron kone se bandhí húí zamín par latakti us pás áí. 12 Us men zamín ke sab qism ke chárpáye, aur darinde, aur kíre makore, aur ásmán ke parinde the. 13 Aur use áwáz áí, ki Uth, ai Patthras, zabh kar aur khá. 14 Patthras bolá, Ai Khudáwand, hargiz nahín; kyúnki main ne kabhí koí harám yá nápák chíz

nahíṇ khái. 15 Phir dúsrí bár use áwáz áí, ki Jo kuchh Ḳhudá ne pák kiyá, tú harám mat kah. 16 Yih tín bár húá, aur wuh chíz phir ásmán par khínchí gaí.

17 Jis waqt Patthras dil meṇ hairán thá, ki yih rúyá, jo maiṇ ne dekhá hai, kyá hogá, to dekho, we mard, jinheṇ Kurnelius ne bhejá thá, Samạún ká ghar púchhke darwáza par khaṛe the. 18 Unhoṇ ne pukárke púchhá, ki Kyá Samạún, jis ká laqab Patthras hai, yaháṇ rahtá hai? 19 Jab Patthras us rúyá ko soch rahá thá, Rúh ne use kahá, ki Dekh, tín shaḳhs tujh ko ḍhúṇḍhte haiṇ: 20 So uṭhke utar, aur bewaswás un ke sáth já, ki maiṇ ne unheṇ bhejá hai. 21 Tab Patthras ne un logoṇ pás, jo Kurnelius ke bheje húe the, utar jáke kahá, ki Dekho, wuh jise tum talab karte ho, maiṇ húṇ: kyá báis, tum kis liye áe ho? 22 We bole, ki Kurnelius súbadár, jo mard i sádiq aur ḳhudátars, aur Yahúdíoṇ kí sárí qaum meṇ neknám hai, use Ḳhudá kí taraf se ek muqaddas firishta kí bashárat húí, ki tujhe apne ghar meṇ bulwáe, aur tujh se báteṇ sune. Tab us ne unheṇ andar buláyá, aur un kí mihmání kí.

23 Aur dúsre roz Patthras uṭhke un ke sáth gayá; aur baạze un bháíoṇ meṇ se, jo Yáfá ke the, us ke hamráh húe. 24 Aur us ke dúsre din we Qaisariyá meṇ dáḳhil húe. Aur Kurnelius apne rishtadároṇ aur jání dosteṇ ko jamạ kiye húe un kí ráh taktá thá. 25 Aur aisá húá, ki jab Patthras dáḳhil hone lagá, Kurnelius ne us ká istiqbál kiyá, aur us ke qadamoṇ par girke sijda kiyá. 26 Patthras ne use uṭháke kahá, ki khaṛá ho, maiṇ ḳhud bhí insán húṇ. 27 Aur us se báteṇ kartá húá andar gayá, aur bahut se logoṇ ko ikaṭṭhe páyá, 28 Aur unheṇ kahá, ki Tum jánte ho, ki Yahúdí ko rawá nahín, ki kisí se, jo dúsrí qaum ká ho, iḳhtilát kare, yá us ke yaháṇ áwe; par Ḳhudá ne mujh ko dikhláyá hai, ki maiṇ kisí insán ko harám yá nápák na kahúṇ. 29 Is liye maiṇ, jab buláyá gayá, bilá uzr áyá; so maiṇ púchhtá húṇ, ki tum ne mujhe kis kám ke liye talab kiyá? 30 Kurnelius ne kahá, ki Maiṇ chauthe roz se is ghaṛí tak rozadár thá, aur nauwíṇ sáit apne ghar meṇ duá kartá thá, to kyá dekhtá húṇ, ki ek mard núrání libás meṇ mere sámhne khaṛá húá, 31 Aur bolá, Ai Kurnelius, terí duá qabúl húí, aur terí ḳhairát Ḳhudá ke huzúr yád meṇ áí: 32 Ab Yáfá meṇ bhej, aur Samạún ko, jis ká laqab Patthras hai, yaháṇ bulá; wuh lab i daryá Samạún dabbág ke ghar meṇ rahtá hai; wuh jab áegá, tujh se báteṇ karegá. 33 So maiṇ ne filfaur tere pás bhejá, aur tú ne achchhá kiyá, ki áyá. Pas ab ham sab yaháṇ Ḳhudá ke huzúr meṇ házir haiṇ, ki sab kuchh, jo Ḳhudá ne tujh ko farmáyá hai, suneṇ.

34 Tab Patthras ne munh kholke kahá, Filhaqíqat mujhe maạlúm hotá hai, ki Ḳhudá tarafdár nahíṇ; 35 Balki har qaum meṇ, jo us se ḍartá, aur sadáqat par ạmal kartá hai, us ká maqbúl hai. 36 Tum us kalám ko, jo us ne baní Isráel ko bhejá, jab ki Yusúạ Masíh ke wasíle se, jo kull ká Ḳhudáwand hai, sulh kí ḳhushḳhabarí detá thá, jánte ho, 37 Aur us bát ko, jo baạd us baptismá ke, jis kí manádí Yúhanná kartá thá, Jalíl se shurúạ hoke tamám Yahúdáh meṇ phail gaí, 38 Aur Yusúạ i Nazirí ko, ki Ḳhudá ne use Rúh i Quds aur qúwat se Masíh kiyá; wuh nekí kartá, aur sab ko, jo Shaitán se dabe húe the, changá kartá phirá, ki Ḳhudá us ke sáth thá. 39 Aur ham sab kámoṇ par, jo us ne Yahúdíoṇ kí sarzamín aur Yarúsalam meṇ kiye, gawáh haiṇ: us ko unhoṇ ne súlí par khínchke qatl kiyá. 40 Us ko Ḳhudá ne tísre din phir uṭháyá, aur use záhir karke dikhláyá, 41 Sárí guroh ko nahíṇ, balki

un gawáhon ko, jo us se peshtar Khudá ke barguzíde húe the, yaane ham ko, jo us ke murdon men se jí uṭhne ke baad us ke sáth kháte píte the. 42 Aur us ne ham ko hukm kiyá, ki Khalq men manádí karo, aur gawáhí do, ki wuh Khudá kí taraf se zindon aur murdon ká insáf karnewálá muqarrar kiyá gayá hai. 43 Us ke haqq men sab nabí gawáhí dete hain, ki Jo koí us par ímán láwegá, us ke nám se us ke gunáhon kí magfirat hogí.

44 Hanoz Patthras ye báten kahtá hí thí, ki Rúh ul Quds sabhon par, jo us kalám ko sunte the, názil húí. 45 Aur makhtún ímándár, jo Patthras ke sáth áe the, hairán húe, ki qaumon par bhí Rúh i Quds kí bakhshish járí húí. 46 Kyúnki unhon ne unhen zubánon se bolte aur Khudá kí tamjíd karte suná. 47 Tab Patthras kahne lagá, Kyá koí pání ko rok saktá hai, ki we, jinhon ne hamárí tarah Rúh i Quds ko páyá hai, baptismáe na jáwen? 48 Aur us ne farmáyá, ki we Khudáwand ke nám par baptismáe jáwen. Tab unhon ne us se arz kí, ki chand roz rahe.

XI. BAB.

1 Aur rasúlon aur bháíon ne, jo Yahúdáh men the, suná ki qaumon ne bhí Khudá ká kalám qabúl kiyá. 2 Aur jab Patthras Yarúsalam men áyá, to makhtúnon ne us se ikhtiláf rakhkar use kahá, 3 Ki Tú námakhtúnon men gayá, aur un ke sáth khátá rahá. 4 Tab Patthras ne az sar i shurúa karke tartíb se un ke áge bayán kiyá, 5 Ki Main shahr i Yáfá men duá kartá thá, aur bekhudí men rúyá dekhá, ki ásmán se ek chíz, barí chaddar kí mánind, cháron kone se lataktí utrí, aur mujh tak áí. 6 Us par main ne gaur se nazar karke zamín ke chárpáye, aur darinde, aur kíre makore, aur ásmán ke parinde dekhe. 7 Aur ek áwáz suní ki mujhe kahtí hai, ki Uṭh, ai Patthras, zabh kar aur kah. 8 Main bolá, Ai Khudáwand, hargiz nahín; kyúnki koí harám yá nápák chíz mere munh men kabhí dákhil nahín húí. 9 Aur jawáb men dúsrí bár mujhe áwáz ásmán se áí, ki Jo kuchh Khudá ne pák kiyá hai, tú use harám mat kah. 10 Yih tín bár húá; tab sab ásmán men phir khínchá gayá. 11 Aur dekho, ki fauran us ghar men, jahán main thá, tin mard, jo Qaisariyá se mere pás bheje gae the, pahunche. 12 Aur Rúh ne mujhe farmáyá, ki Bewaswás un ke sáth já; aur ye chha bháí bhí mere sáth ho liye, aur ham us mard ke ghar men dákhil húe. 13 Aur us ne ham se bayán kiyá, ki Main ne yún apne ghar men ek firishta dekhá, jis ne khare hoke mujhe kahá, ki Yáfá men log bhej, Samaún ko, jis ká laqab Patthras hai, bulá: 14 Wuh tujhe aisí báten, jin se tú aur terá sárá ghar naját páwegá, batá degá. 15 Aur jon main ne kahná shurúa kiyá, Rúh i Quds jis tarah se wuh ibtidá men ham par názil húí thí, usí tarah un par bhí názil húí. 16 Tab Khudáwand kí bát mujhe yád áí, ki us ne kahá, ki Yúhanná ne to pání men baptismáyá, par tum Rúh i Quds men baptismáe jáoge. 17 Pas jab Khudá ne un ko wuhí niamat bakhshí jo ham ko, jab ham Khudáwand Yusúa Masíh par ímán láe: main kaun thá, jo Khudá ko báz rakh saktá? 18 We ye báten sunke chup húe, aur Khudá ká shukr karke kahá, ki Pas beshakk Khudá ne gair qaumon ko bhí zindagí páne ke liye tauba bakhshá.

19 Ab unhon ne, jo us musíbat ke sabab, jo Itífán ke asr men parí thí, parágauda ho gae the, Fainíkí aur Kibris aur Antákiyá tak guzar kiyá, par Yahúdíon ke siwá

kisí ko bát na batáí thí. 20 Aur kitne un meṉ se Kibrisí aur Qúríní the jinhoṉ ne Antákiyá meṉ dákhil hokar Yúnánioṉ se kalám kiyá, aur Ḳhudáwand Yusúạ kí ḳhushḳhabarí dí. 21 Aur Ḳhudáwand ká háth un ke sáth thá; aur bahut log ímán láke Ḳhudáwand kí taraf phire. 22 Aur un bátoṉ kí ḳhabar Yarúsalam meṉ Jamáạt ke kánoṉ tak pahunchí, aur unhoṉ ne Barnabá ko bhejá, ki Antákiyá ko jáe. 23 Wuh áke aur Ḳhudáwand kí niạmat ko dekhke shádmán húá, aur un sab ko targíb kiyá, ki dil meṉ ṭhánke Ḳhudáwand se mile raheṉ; 24 Ki wuh nek mard aur Rúh i Quds aur ímán se bhará húá thá; aur bahut log Ḳhudáwand se mil gae.

25 Tab Barnabá Sáúl kí talásh meṉ Tarsus ko rawána húá, 26 Aur use páke Antákiyá meṉ láyá; aur yúṉ húá, ki we sál bhar Jamáạt meṉ ikaṭṭhe rahe, aur bahut logoṉ ko sikhláyá; aur shágird pahle Antákiyá meṉ Masíhí kahláe.

27 Aur un dinoṉ meṉ kaí ek nabí Yarúsalam se Antákiyá meṉ áe. 28 Ek ne un meṉ se, jis ká nám Agabus thá, uṭhke Rúh ke báis se batláyá, ki tamám mulk meṉ baṛá kál paṛegá, wuh Klaudius Qaisar ke waqt meṉ paṛá. 29 Tab shágirdoṉ ne iráda kiyá, ki we har ek apne maqdúr ke muwáfiq, un bháíoṉ kí ḳhidmat meṉ, jo Yahúdáh meṉ rahte the, kuchh bhejeṉ. 30 So unhoṉ ne yih kiyá, aur Barnabá aur Sáúl ke háth se Buzurgoṉ ke pás bhejá.

XII. BAB.

1 Aur usí ạhd meṉ Herod bádsháh ne háth ḍále, ki Jamáạt meṉ se baạzoṉ ko dukh de; 2 Aur Yúhanná ke bháí Yaạqúb ko talwár se már ḍálá. 3 Aur jab dekhá, ki yih Yahúdíoṉ ko pasand áyá, to us par taraqqí karke fatírí roṭí ke dinoṉ meṉ Patthras ko bhí pakaṛ liyá; 4 Aur use pakaṛke qaid meṉ ḍálá, aur is iráde se, ki fasah ke baạd use logoṉ ke sámhne le jáe, chár chár sipáhí ke chár pahre ko supurd kiyá, ki us kí ḳhabardárí kareṉ. 5 So qaid meṉ Patthras kí nigahbání hotí thí; par Jamáạt meṉ Ḳhudá se us ke liye ba dil o ján duá karte the.

6 Aur jab Herod ne cháhá, ki use báhar nikále, us rát Patthras do zanjíroṉ se jakṛá húá do sipáhíoṉ ke bích sotá thá, aur nigahbán qaidḳháne ke darwázoṉ par nigahbání karte the. 7 Aur dekh, Ḳhudá ká firishta us par názil húá, aur us makán meṉ ek núr chamká. Aur us ne Patthras kí paslí par háth márá, aur use yih kahke uṭháyá, ki Jald uṭh! Tab zanjíreṉ us ke háthoṉ se gir paṛíṉ. 8 Phir firishte ne use kahá, ki Kamar bándh, aur apní jútí pahin. Us ne yih kiyá. Tab us ne kahá, ki Apní qabá pahin le, aur mere píchhe ho le. 9 Aur wuh nikalke us ke píchhe ho liyá, aur na jáná, ki yih, jo firishte se húá, sach hai, par samjhá, ki róyá dekhtá hai. 10 Jab we pahle aur dúsre pahre meṉ se nikal gae, to lohe ke darwáze par, jo shahr kí taraf thá, pahunche: wuh ḳhud ba ḳhud un ke liye khul gayá, aur we nikalke ek raste meṉ chale gae: us dam firishta us pás se gáib húá. 11 Tab Patthras ne áp meṉ áke kahá, Ab maiṉ ṭhík jántá húṉ, ki Ḳhudáwand ne apná firishta bhejkar mujh ko Herod ke háth se aur Yahúdí logoṉ kí sárí intizárí se bachá liyá. 12 Wuh is se wáqif hoke Mariyam ke ghar meṉ, jo Yúhanná kí máṉ thí, jis ká laqab Márk thá, áyá; waháṉ bahut se jamạ hoke duá kar rahe the. 13 Aur joṉ Patthras ne ghar ká darwáza khaṭkhaṭáyá, ek chhokrí, jis ká nám Rodí thá, gaí, tá ki sune. 14 Aur Patthras kí áwáz pahchánkar us ne ḳhushí se darwáza

na kholá, par daurke kahá, ki Patthras darwáze par khaṛá hai. 15 We bole, ki Tú díwání hai. Par wuh bajidd rahí, ki albatta yúnhíṉ hai. Tab we bole, ki Us ká firishta hogá. 16 Aur Patthras khaṭkhatátá rahá, aur we kholke use dekhkar hairán ho gae. 17 Aur us ne unheṉ háth se ishára karke ki chup raheṉ, bayán kiyá, ki Ḳhudá ne us ko qaid se yúṉ chhuṛáyá ; phir kahá, ki Yih ḳhabar Yaạqúb aur bháíoṉ ko pahuncháo ; phir wuh rawána hoke kisí aur maqám ko gayá.

18 Jab subh húí, sipáhíoṉ ko baṛá iztiráb húá, ki Patthras kyá húá. 19 Aur Herod ne us ko ḍhúnḍhá, aur jab na páyá, to sipáhíoṉ kí tajwíz karke sazá ká hukm diyá, aur Yahúdáh se Qaisariyá meṉ já rahá. 20 Aur Herod Súríoṉ aur Saidáníoṉ se nipaṭ náḳhush thá, par we muttafiq hoke us pás áe, aur Blastus se, jo Bádsháh ke shabistán ká názir thá, mel karke sulh cháhí, isliye ki un kí mamlukat ká qút bádsháh ke qalamrau se miltá thá. 21 Aur Herod ne ek roz, jo muqarrar húá thá, libás i sháhána pahinkar taḳht par baiṭhke un se ḳhitáb kiyá. 22 Tab dangal ne pukárá, Yih to Ḳhudá kí áwáz hai, insán kí nahíṉ! 23 Wohíṉ Ḳhudá ke firishte ne use márá, is liye ki us ne us sitáish ká marjạ Ḳhudá ko na jáná, aur wuh kirmḳhurda hoke mar gayá. 24 Lekin Khudá ká kalám baṛhá aur phailá. 25 Aur Barnabá aur Sáúl ḳhidmat karke Yarúsalam se phire, aur Yúhanná ko, jis ká laqab Márk thá, apne sáth láe.

XIII. BAB,

1 Aur Antákiyá kí Jamáạt meṉ baạze nabí aur ustád the: Barnabá, aur Samaạún jo Nígar kahlátá, aur Lúkius Qúrání, aur Manain, jo chautháí ke hákim Herod ká dúdh bháí thá, aur Sáúl. 2 Aur jis waqt we Ḳhudáwand kí bandagí karte aur roza rakhte the, Rúh i Quds ne kahá, ki Mere liye Barnabá aur Sáúl ko ạláhida karo, tá ki wuh kám, jis ke liye maiṉ ne unheṉ talab kiyá, kareṉ. 3 Tab unhoṉ ne roza rakhke, aur duáeṉ karke, aur háth un par rakhke unheṉ widáạ kiyá.

4 So we Rúh i Quds ke bheje húe Silaikiyá ko gae, aur waháṉ se jaház par Kibris ko chale. 5 Aur Salamis meṉ pahunchke Yahúdíoṉ kí Mahfiloṉ meṉ Ḳhudá ká kalám sunáyá ; aur Yúhanná un ká madadgár thá. 6 Aur us jazíra meṉ bilkull sair karke Pafus tak pahunchkar unhoṉ ne ek Yahúdí jádúgar aur jhúṭhe nabí ko, jis ká nám Baryusúạ thá, páyá, 7 Jo us mulk ke hákim Sargú Páúl ke sáth thá, yih sáhib i tamíz thá ; us ne Barnabá aur Páúl ko buláke cháhá, ki Ḳhudá ká kalám sune. 8 Par us ạlím ne, jis ká tarjuma jádúgar hai, us iráda se, ki hákim ko ímán kí ráh se pher de, un se muqábala kiyá. 9 Tab Sáúl yaạne Páúl ne Rúh i Quds se maạmúr hoke us par nigáh kí, 10 Aur bolá, ki Are o tú jo nire makr o fareb se baná húá hai, Shaitán ke bachche, aur har qism kí rástí ke dushman : kyá tú Ḳhudáwand kí sídhí ráhoṉ ke kaj karne meṉ sustí na karegá ? 11 Aur ab dekh, Ḳhudáwand ká háth tujh par hai, aur tú andhá ho jáegá, muddat tak áftáb na dekhegá. Aur wonhíṉ us par andhkár aur andherá chhá gayá, aur wuh ḍhúṉḍhtá phirá ki koí us ká háth pakṛe. 12 Tab hákim yih májará dekhkar Ḳhudáwand kí taạlím se hairán húá, aur ímán láyá.

13 Aur Páúl aur us ke hamráhí Pafus se kishtí kholke Pamfíliyá ke Parge meṉ áe, par Yúhanná un se judá hokar Yarúsalam ko phirá. 14 Aur wuh Parge se

guzarke Pisídiyá kí Antákiyá meṉ áe, aur sabt ke din Mahfil meṉ já baiṭhe. 15 Aur tauret aur anbiyá kí taláwat ke baạd Mahfil ke raísoṉ ne unheṉ kahlá bhejá, Ai mard bháío, Agar waạz ká koí kalima ḳhalq ke wáste tum pás hai, to kaho. 16 Tab Páúl khaṛá húá, aur háth se batáke bolá, Ai baní Isráel, aur ai logo, jo Ḳhudá se ḍarte ho, mutawajjih hoke suno.

17 Isráelí qaum ke Ḳhudá ne hamáre bápdádoṉ ko barguzída kiyá, aur ummat ko, jab wuh Misr kí sarzamín meṉ baíd ul watan thí, sarbuland kiyá, aur dast i bálá se unheṉ waháṉ se nikálá. 18 Aur chálís baras tak wuh bayábán meṉ un ká mutahammil rahá. 19 Aur us ne zamín i Kanạán meṉ sát qaumoṉ ko halák karke un kí zamín ko unheṉ bánṭ diyá. 20 Aur baạd us ke us ne chár sau pachás baras ke qarib Samúel nabí tak qázíoṉ ko bhej diyá. 21 Aur ákhir i kár unhoṉ ne bádsháh mángá; tab Ḳhudá ne chálís baras tak Qís ke beṭe Sáúl ko, jo Binyamín ke sibt ká ek mard thá, un par musallit kiyá, 22 Aur use maạzúl karke Dáúd ko barpá kiyá, ki wuh un ká bádsháh howe; aur us ke liye yih gawáhí dí, ki Maiṉ ne Dáúd bin Yassí ko apná dilpasand páyá; wuh merí sárí marzí par ạmal karegá. 23 Us shaḳhs ke tuḳhm se Ḳhudá ne apne waạda par Isráel ke liye ek najátdenewálá yaạne Yusúạ barpá kiyá. 24 Aur Yúhanná ne us ke áne se peshtar sárí Isráelí qaum ko tauba ke baptismá kí manádí kí. 25 Aur Yúhanná jab apne daur ko púrá karne par thá, bolá, Tum kyá gumán karte ho, maiṉ kaun húṉ? Maiṉ koí shaḳhs nahíṉ; lekin dekho, ki mere baạd ek shaḳhs átá hai, jis kí páposh ká tasma kholne ke láiq maiṉ nahíṉ húṉ. 26 Ai mard bháío, ai Abirahám ke farzando, aur ai logo, jo ḳhudátars ho, tumháre liye is naját ki ḳhabar bhejí gaí hai. 27 Kyúnki Yarúsalam ke báshindoṉ ne aur un ke sardároṉ ne use aur nabíoṉ kí bátoṉ ko, jo har sabt ko paṛhí játí haiṉ, na jánke, us ke qatl ká hukm karne se unheṉ púrá kiyá. 28 Aur agarchi unhoṉ ne qatl ká koí sabab na páyá, par Pilát se us ke qatl kí darḳhwást kí. 29 Aur jab we sab kuchh, jo us ke haqq meṉ likhá thá, púrá kar chuke, to use chob par se utárke qabr meṉ rakhá. 30 Par Ḳhudá ne us ko murdoṉ meṉ se uṭháyá; 31 Aur wuh bahut dinoṉ tak unheṉ, jo us ke sáth Jalíl se Yarúsalam meṉ áe the, dikhláí diyá; we logoṉ ke áge us ke gawáh haiṉ. 32 Aur ham tum ko ḳhushḳhabarí dete haiṉ, ki wuh waạda, jo bápdádoṉ se kyá gayá thá, 33 Ḳhudá ne us ko un ke laṛkoṉ ke wáste, jo ham haiṉ, púrá kiyá hai, ki us ne Yusúạ ko phir jiláyá; chunánchi dúsre zabúr meṉ likhá hai, ki Tú merá Beṭá hai, maiṉ ne áj ke din tujhe janá. 34 Par yih ki us ne use murdoṉ meṉ se aisá uṭháyá, ki wuh kabhí phir saṛne ko na phire, us ne yúṉ farmáyá, ki Maiṉ Dáúdí yaqíní rahmateṉ tumheṉ dúngá. 35 Is liye wuh dúsre maqám meṉ bhí yúṉ kahtá hai, ki Tú apne quddús ko saṛne na degá. 36 Dáúd to apne ạsr ke lawázim adá karke Ḳhudá kí razá par so gayá, aur apne bápdádoṉ ke pás rakhá gayá, aur saṛ gayá hai; 37 Par wuh, jise Ḳhudá ne uṭháyá, saṛ nahíṉ gayá hai. 38 Pas, ai mard bháío, tum ko maạlúm ho, ki us shaḳhs ke wasíle se gunáhoṉ kí magfirat kí ḳhabar tumheṉ dí játí hai. 39 Aur un sab bátoṉ se, jin se tum Músá kí sharíạt meṉ sádiq ho na sakte the, har ek jo ímán látá hai, us ke wasíle se sádiq hotá hai. 40 Pas ḳhabardár, aisá na ho ki jo nabíoṉ meṉ kahá gayá hai, tum par á paṛe, 41 Ki Dekho, ai beímáno, aur taạjjub karo, aur náchíz ho jáo, ki maiṉ tumháre dinoṉ meṉ aisá ek kám kartá húṉ, ki agarchi koí tum se bayán kare, tum use aslan báwar na karoge.

42 Aur jab Yahúdí Mahfil se nikal gae, gairqaumoṉ ne darkhwást kiyá, ki ye báteṉ dúsre sabt ko un se kahí jáeṉ. 43 Aur jab Mahfil uṭh gaí, bahut se Yahúdí aur khudáparast Nauyahúdí Páúl aur Barnabá ke sáth ho liye; aur unhoṉ ne un se hamkalám hoke unheṉ targíb kiyá, ki tum Khudá ke fazl meṉ qáim raho. 44 Aur dúsre sabt ko qaríb tamám shahr ke báham áe, ki Khudá ká kalám suneṉ. 45 Lekin Yahúdí dangaloṉ ko dekhkar rashk se bhar gae, aur jo báteṉ Páúl ne kahíṉ thíṉ, un ke barkhiláf bole, aur mukhálafat karne aur kufr bakne lage. 46 Tab Páúl aur Barnabá ne juraat se kahá, ki Ham par wájib thá, ki Khudá ká kalám pahle tumko sunáweṉ; par is liye ki tum use radd karte aur apne ko hayát i abadí ke láiq nahíṉ samajhte ho, dekho ham qaumoṉ kí samt mutawajjih hote haiṉ. 47 Kyúnki Khudáwand ne ham ko yúṉ farmáyá, ki Tujh ko gair qaumoṉ ke liye núr bakhshúngá, ki aqsá i zamín tak naját ká báis ho. 48 Tab gair qaumeṉ in bátoṉ ko sunke khush húíṉ, aur Khudá ke kalám kí taaríf karne lagíṉ; aur jitne hamesha kí zindagí ke liye taiyár the, ímán láe. 49 Aur Khudáwand ká kalám us tamám mulk meṉ phail gayá. 50 Par Yahúdíoṉ ne khudáparast aur izzatdár auratoṉ aur shahr ke baṛe logoṉ ko uskáyá, aur Páúl aur Barnabá par zulm chaláyá, aur unheṉ apní haddoṉ se nikál diyá. 51 Tab we apne páoṉ kí gard un par jháṛke Ikonium ko gae. 52 Aur shágird khushí aur Rúh i Quds se bhar gae the.

XIV. BAB.

1 Aur Ikonium meṉ yúṉ húá, ki we ek sáth Yahúdíoṉ kí Mahfil meṉ gae, aur is taur par kalám kiyá, ki bahut Yahúdí aur Yúnání log ímán láe. 2 Par beímán Yahúdíoṉ ne qaumoṉ ko bhaṛkáyá, aur un ke diloṉ ko bháíoṉ se badgumán kiyá. 3 So ek muddat tak we Khudáwand kí kumak se dilerána kahte rahe, aur wuh apne harf i niamat kí gawáhí detá rahá, aur yih ináyat kí, ki ajáib o garáib kám un ke háthoṉ se hote rahe. 4 Aur shahr ke logoṉ meṉ ikhtiláf paṛá, ki baaze Yahúdíoṉ kí aur baaze rasúloṉ kí taraf the. 5 Aur jab qaumon aur Yahúdíoṉ ne apne hákimoṉ samet hangáma barpá kiyá, ki unheṉ behurmat kar ḍáleṉ, aur sangsár kareṉ: 6 We us se wáqif hoke Likauniyá ke shahroṉ Listra aur Darbe meṉ, aur un ke girdnawáh meṉ bhág gae; 7 Aur wahán khushkhabarí dete rahe.

8 Aur Listra meṉ ek mard páoṉ ká bímár baiṭhá thá, wuh mádarzád langṛá hoke kabhí na chalá thá. 9 Us ne Páúl ko báteṉ karte suná; is ne use gaur se dekhkar, aur daryáft karke ki use changá hone ká ímán hai, 10 Buland áwáz se kahá, ki Apne páoṉ par sídhá khaṛá ho. Wuh filfaur uchhlá, aur chalne lagá. 11 Log yih dekhke jo Páúl ne kiyá thá, Likauniyá kí lugat meṉ chilláke kahne lage, ki Khudáoṉ ne insán i súrat hoke ham par nuzúl kiyá. 12 Aur unhoṉ ne Barnabá ká Mushtarí aur Páúl ká Utárid nám rakhá; kyúnki wuh kalám meṉ peshwá thá. 13 Aur we Mushtarí ko apne shahr ká hámí jánte the: so us ke káhin ne dangaloṉ samet bail aur phúloṉ ke hár darwázoṉ par láke iráda kiyá, ki qurbání kare. 14 Tab Barnabá aur Páúl donoṉ rasúloṉ ne sunke apne kapṛe pháṛe, aur dangal meṉ jast karke buland áwáz se kahá, ki Ai mardo, tum ye kám kyúṉ karte ho? 15 Ham tumháre hamjins log haiṉ, aur tum ko bashárat dete haiṉ, ki tum in bátil chízoṉ se zinda Khudá kí taraf phiro, ki usí ne ásmán, aur zamín, aur samundar,

aur sab kuchh, jo un meṉ hai, ḳhalq kiyá. 16 Aur us ne pusht dar pusht sárí qaumoṉ ko chhoṛ diyá, ki apní apní ráh chaleṉ. 17 Báwujúd us ke us ne apne taíṉ be gawáh na rakhá; is liye ki us ne ináyat se ásmání bárán aur mewalánewále mausim ham ko deke hamáre diloṉ ko tar o tázagí aur ḳhushí se bhará. 18 Aur ye báteṉ kahke logoṉ ko baṛí mushkil se báz rakhá, ki un ke liye qurbání na kareṉ. 19 Par baaze Yahúdíoṉ ne Antákiyá aur Ikonium se ákar dangaloṉ ko máil karke Páúl ko sangsár kiyá, aur yih jánke ki wuh mar gayá, shahr se báhar khínchwáyá. 20 Lekin joṉ shágird us ke gird pesh jamạ húe, wuh uṭhke shahr meṉ áyá, aur dúsre din Barnabá ke sáth Darbe ko rawána húá. 21 Aur unhoṉ ne us shahr ko ḳhushḳhabarí deke aur bahut log shágird karke Listra aur Ikonium aur Antákiyá ko phirte húe 22 Shágirdoṉ ke diloṉ ko taqwíyat dí, aur taakíd kí, ki ímán par sábit raheṉ, aur kahá, ham par wájib hai, ki baṛí mashaqqatoṉ se Ḳhudá kí bádsháhat meṉ dáḳhil howeṉ. 23 Aur unhoṉ ne harek Jamáạt meṉ un ke liye Buzurg muqarrar kiye, aur roza ke sáth duá karke unheṉ us Ḳhudáwand ko, jis par we ímán láe the, supurd kiyá, 24 Aur we Pisídiyá se guzarke Pamfíliyá meṉ áe. 25 Aur Parge meṉ suḳhan ko bayán karke Attáliyá meṉ utar áe. 26 Aur waháṉ se tarí kí ráh Antákiyá meṉ utar áe, jaháṉ se we us kám ke wáste jo ab unhoṉ ne kámil kiyá, Ḳhudá ke fazl ke supurd kiye gae the. 27 Aur áke unhoṉ ne Jamáạt ko faráham kiyá, aur sab kuchh, jo Ḳhudá ne un ke sáth kiyá, aur yih ki gair qaumoṉ ke liye ímán ká darwáza kholá, bayán kiyá. 28 Aur we ek muddat tak shágirdoṉ ke sáth waháṉ rahe.

XV. BÁB.

1 Aur baaze logoṉ ne Yahúdáh se áke bháíoṉ ko sikhláyá, Bagair us ke ki tum Músá kí sharíạt ke muwáfiq ḳhatna karwáo, tum naját pá nahíṉ sakte. 2 Jab tashwísh húí, aur Páúl aur Barnabá ne un se bahut mubáhasa kiyá, to unhoṉ ne iráda kiyá, ki Páúl aur Barnabá, aur un meṉ se aur baaze is sawál ke liye rasúloṉ aur Buzurgoṉ ke pás Yarúsalam meṉ jáweṉ. 3 So we ahl i Jamáạt se áge baṛhke Fainíkí aur Samrún se guzarke qaumoṉ ke rujúạ hone kí ḳhabar dete gae, aur bháíoṉ kí baṛí ḳhushwaqti ke báis húe. 4 Aur jab we Yarúsalam meṉ pahunche, Jamáạt aur Rasúloṉ aur Buzurgoṉ ne un kí ḳhátirdárí kí, aur unhoṉ ne sab kuchh, jo Ḳhudá ne un se kiyá thá, bayán kiyá. 5 Tab kaí ek un meṉ se, jo ímán láne se áge Farísoṉ ke firqa meṉ the, bol uṭhe, ki Un ká ḳhatna karná aur unheṉ hukm karná, ki sharíạt i Músá par chaleṉ, wájib hai. 6 Tab Rasúl aur Buzurg báham jamạ húe, ki is kalám meṉ taammul kareṉ. 7 Aur jab bahut bahs húí, Patthras khaṛá hoke bolá, Ai mard bháío, tum jánte ho, ki Ḳhudá ne aiyám i qadím se ham meṉ iḳhtiyár kiyá, ki ạwámm merí zubán se ḳhushḳhabarí ká kalám suneṉ, aur ímán láweṉ. 8 Aur Ḳhudá ne, jo árif ul qulúb hai, un ke liye gawáhí dí, ki jaisí ham ko waisí un ko bhí Rúh i Quds baḳhshí; 9 Aur un ke diloṉ ko ímán se pák karke ham meṉ aur un meṉ kuchh farq na rakhá. 10 Pas ab tum kyúṉ Ḳhudá ko ázmáte ho, aur shágirdoṉ kí gardan par júá rakhte ho, jis ke uṭháne par na hamáre ábá qádir the, na ham haiṉ. 11 Lekin ham ímán láte haiṉ, ki ham Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke fazl se naját páwenge, aur aisá hí we bhí karte haiṉ. 12 Tab sárí Jamáạt chup húí, aur Barnabá aur Páúl se un muạjizoṉ aur

karámatoṉ ká bayán, jo Ḳhudá ne un ke wasíle se qaumoṉ ke bích meṉ dikhláe, sune lage.

13 Aur jab we chup rahe, Yaạqúb bolá, aur kahá, ki Ai mard bháío, merí suno. 14 Samạún ne ḳhabar dí hai, ki Ḳhudá ne jo iráda kiyá, ki ạwámm meṉ se apne nám ká ek guroh chun le, us kí ibtidá kyúnkar húí. 15 Aur anbiyá kí báteṉ us se miltí haiṉ: chunánchi likhá hai, 16 Baạd us ke maiṉ rajaạt karúngá, aur Dáúd ke maskan ko, jo gir gayá hai, phirke biná karúngá, aur us kí shikast rekht ko phir banáúngá, aur sídhá karúngá, 17 Táki báqí ke log aur sáre ạwámm, jo mere nám ke haiṉ, Ḳhudáwand ko talab kareṉ, yih Ḳhudáwand ká farmán hai, aur wuh un sab bátoṉ ko púrá karegá. 18 Ḳhudá ko us ke sab kám ágiz i áfrínish se maạlúm haiṉ. 19 So merí saláh yih hai, ki un ko, jo ạwámm meṉ se Ḳhudá kí taraf phire haiṉ, taklíf na dí jáe; 20 Par unheṉ likhiye, ki butoṉ kí najásatoṉ se, aur harámkárí aur galá ghonṭe murdár se, aur lahú kháne se parhez kareṉ. 21 Kyúnki qadím ul aiyám se har ek shahr meṉ aise log haiṉ, jo Músá kí tauret waạz karte haiṉ, aur har sabt Mahfiloṉ meṉ paṛhte haiṉ.

22 Tab Rasúl aur Buzurg sárí Jamáạt samet bihtar samjhe, ki apnoṉ meṉ se kaí ek mard chunke Páúl aur Barnabá ke sáth Antákiyá ko bhejeṉ. Chunánchi unhoṉ ne Yahúdáh ko, jis ká laqab Barsabá thá, aur Sílas ko, jo birádarí meṉ muqaddam the, chunke, 23 Un kí maạrifat se likh bhejá, ki Bháíoṉ ko, jo Antákiyá aur Súriyá aur Kilíkiyá meṉ haiṉ, aur áge ạwámm meṉ the, Rasúloṉ aur Buzurgoṉ aur Bháíoṉ ká salám. 24 Azbas ki ham ne suná, ki baạzoṉ ne ham meṉ se nikalke tumheṉ báteṉ kahke pareshán kiyá, aur tumháre diloṉ ko yih kahke tah o bálá kiyá, ki Ḳhatna karwáo, sharíạt par chalo, báwujúd ki ham ne unheṉ yih hukm na diyá thá: 25 So ham ne báham hoke munásib jáná, ki barguzída mardoṉ ko apne ạzízoṉ Barnabá aur Páúl ke sáth, 26 Jo aise mard haiṉ, ki unhoṉ ne apní jánoṉ ko hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke nám ke liye bazl kiyá, tumháre pás bhejeṉ. 27 So ham ne Yahúdáh aur Sílas ko bhejá hai, aur we bhí kalám karke ye hí báteṉ sunáwenge. 28 Kyúnki Rúh i Quds ko aur ham ko bhí achchhá lagá, ki siwá un kámoṉ ke, jo zurúrí haiṉ, tum par ziyáda bojh na ḍáleṉ, 29 Ki tum butoṉ par kí qurbáníoṉ se, aur lahú se, aur galághonṭ kí márí chízoṉ se, aur harámkárí se parhez karo: un se agar tum apne taíṉ dúr rakhoge, to bhalá karoge. Tum par salám.

30 So we rukhsat hoke Antákiyá meṉ áe, aur Jamáạt ko ikaṭṭhe karke paigám pahuncháyá. 31 Aur we ḳhatt paṛhke us kí nasíhat se bahut ḳhush húe. 32 Aur Yahúdáh aur Sílas ne, jo áp bhí nabí the, bahut kalám se nasíhat deke bháíoṉ ko mazbút kiyá. 33 Aur chand roz waháṉ rahke we ba salámat bháíoṉ se ruḳhsat hoke apne bhejnewáloṉ ke pás rawána húe; 34 Par Sílas ko waháṉ ká rahná pasand áyá. 35 Aur Páúl aur Barnabá Antákiyá meṉ rahke bahut auroṉ ke sáth Ḳhudáwand ke kalám kí taạlím aur bashárat dete the.

36 Chand roz ke baạd Páúl ne Barnabá se kahá, ki Ao ham apne bháíoṉ se har ek shahr meṉ, jaháṉ ham ne Ḳhudáwand ke kalám kí bashárat dí, phirke muláqát kareṉ, aur dekheṉ, ki un ká kyá hál hai. 37 Aur Barnabá ne qasd kiyá, ki Yúhanná ko, jis ká laqab Márk thá, sáth lewe; 38 Par Páúl samjhá, ki ek shaḳhs ko, jo Pamfíliyá meṉ un se judá ho gayá, aur kám ke wáste un ke hamráh na áyá, sáth lená ḳhúb nahíṉ. 39 Aur un meṉ aisí ázurdagí húí, ki we ek dúsre

se judá ho gae, aur Barnabá Márk ko leke tarí se Kibris ko rawána húá. 40 Aur Páúl Silas ko chun leke aur bháíon se Khudá ke fazl ke supurd hoke chalá gayá, 41 Aur Súriya aur Kilíkiyá kí Jamáaton ko mazbút kartá húá guzrá.

XVI. BÁB.

1 Phir wuh Darbe aur Listra men pahunchá; aur dekh wahán Timodeus námída ek shágird thá, jis kí má Yahúdiya thí jo ímán laí, aur us ká báp Yúnání thá: 2 Listra aur Ikonium ke bháí us kí khúbíon ke muqirr the. 3 Us ko Páúl ne cháhá, ki apne sáth le chale; chunánchi use liyá, aur un Yahúdíon ke liye, jo us atráf men the, us ká khatna kiyá; kyúnki we sab jánte the, ki us ká báp Yúnání thá. 4 Aur unhon ne shahron men guzarte húe un qánúnon ko, jo Rasúlon aur Buzurgon ne, jo Yarúsalam men the, muqarrar kiye, hifz karne ke liye pahuncháyá. 5 So Jamáaten iatiqád men ustuwár húín, aur un ká adad har roz beshtar húá. 6 Aur jab Frigiyá aur sarzamín i Galátiyá se guzre, Rúh i Quds ne unhen mana kiyá, ki Ashiyá men kalám kí bashárat na den. 7 Tab Misiyá men áke unhon ne qasd kiyá, ki Bitíniyá ko jáwen, par Rúh ne unhen rukhsat na dí. 8 So we Misiyá se guzarkar Troas men utar áe. 9 Aur rát ko Páúl ne rúyá men dekhá, ki Makidúniyá ká ek mard khará húá us kí minnat karke kahtá hai, Pár utar, Makidúniyá men á, aur hamárí madad kar. 10 Aur jab us ne rúyá men yih dekhá, wonhí ham ne Makidúniyá ká iráda kiyá, is liye ki ham ne yún maalúm kiyá, ki Khudá ne hamen buláyá hai, tá ki unhen khushkhabarí dewen.

11 Pas ham Troas se kishti par sídhe Samuthráke ko áe, aur dúsre din Nayápolis ko; 12 Aur wahán se Filipí ko, jo Madidúniyá ke us zila men bará shahr hai, aur Rúmíon kí bastí hai; aur ham us shahr men chand roz rahe. 13 Aur sabt ke din ham shahr se nikalke lab i nahr wahán jahán namáz hone ká dastúr thá, gae: aur baithkar un auraton se, jo faráham húín, báten karne lage. 14 Aur shahr i Thiyatíra kí Lidiyá nám ek khudáparast aurat, jo qirmizfarosh thí, suntí thí; us ke dil ko Khudáwand ne kholá, ki un báton ko, jo Páúl kahtá thá, dil lagáke sunne lagí. 15 Aur jon apne gharáne samet baptismá pá chukí, to minnat karke kahne lagí, ki Agar tum mujh ko Khudáwand kí múmina jánte ho, mere ghar men áke raho. Aur wuh hamko ba zor le gaí.

16 Aur ek roz jab ham namáz ko chale, aisá húá ki ek chhokrí hamko milí, jo ásebzadagí se gaib kí khabar detí thí, aur apne wárison ko peshíngoí se bahut kuchh kamwá detí thí. 17 Wuh Páúl ke aur hamáre píchhe hoke chilláí, ki Ye mard Khudá Taálá ke bande hain, aur hamko naját kí ráh dikhláte hain. 18 Aur wuh bahut dinon tak yih kiyá kí. Ákhir Páúl diqq hokar mutawajjih húá, aur áseb ko kahá, Main Yusúa Masíh ke nám se tujh ko hukm kartá hún, Us par se utar. Wuh usí waqt us par se utar gayá. 19 Aur us ke wárison ne jo dekhá, ki kamáí kí umed játí rahí, to Páúl aur Silas ko pakrá, aur bázár men khínche húe raíson ke pás le chale. 20 Aur unhen hákimon pás láe, aur kahá, ki Ye mard hamárí basti ko nipat satáte hain, kyúnki Yahúdí hain, 21 Aur hamko we rusúm sikhláte hain, jinko qabúl karná aur amal men láná hamáre liye rawá nahín, ki ham Rúmí hain. 22 Tab dangal ne báham un par hamla kiyá, aur hákimon ne un ke kapre pháre, aur hukm kiyá, ki chharí se máren. 23 Aur khúbsá márke un ko qaid

meu dálá, aur zindánbán ko hukm kiyá, ki unheu bahut ḳhabardárí se rakhe. 24 Us ne yih hukm páke un ko andarúní qaidḳháne meu ḍhakelá, aur un ke pánw káṭh meu ḍále.

25 Ádhí rát ko Páúl aur Sílas namáz meu Ḳhudá kí manáját gáne lage, aur bandhúe sunte the, 26 Ki nágáh baṛá zalzala áyá aisá ki qaidḳháne ke dar o díwár sarásar hil gae, aur filfaur sab darwáze wá húe, aur har ek kí zanjíreu khul gaiu. 27 Tab zindánbán ne nínd se uṭhkar aur qaidḳháne ke darwáze khule dekhkar gumán kiyá, ki bandhúe bháge, aur talwár khínchkar cháhá, ki áp ko ján se máre. 28 Tab Páúl ne naạra márke kahá, ki Apne taíu dukh na de; is liye ki ham sab yahíu haiu. 29 Tab wuh chirág mangwáke lapakkar andar gayá, aur thartharátá Páúl aur Sílas ke áge ḳhák par gir paṛá, 30 Aur unheu báhar láke kahá, Ai sáhibo, maiu kyá karúu, jo bach jáún? 31 We bole, ki Ḳhudáwand Yusúạ Masíh par ímán lá, ki tú aur terá ghar bach jáegá. 32 Tab unhou ne us ko, aur un sab ko, jo us ke ghar meu the, Ḳhudáwand ká suḳhan kahá. 33 Us ne unheu usí dam rát ko leke un ke zaḳhmou ko dhoyá, aur filfaur wuh ḳhud aur sab jo us ke the, baptismáe gae. 34 Aur us ne un ko apne ghar meu láke dastárḳhwán bichháyá, aur apne sáre ghar samet Ḳhudá par iạtiqád karke ḳhushwaqt húá.

35 Aur jab subh húí, hákimou ne piyádou kí maạrifat kahlá bhejá, ki un mardou ko chhoṛ do. 36 Zindánbán ne ye báteu Páúl ko kah sunáíu, ki hákimou ne kahlá bhejá hai, ki tum ko chhoṛ dúu: so ab nikalke salámat jáiye. 37 Lekin Páúl ne un se kahá, ki Unhou ne hamko gunáh sábit karne se peshtar, bá wujúd ki ham Rúmí haiu, záhiran márá, aur qaidḳháne meu ḍálá; aur ab we ham ko chupke nikál dete haiu? kabhí na hogá; we áp áke hamko nikáleu. 38 Piyádou ne yih báteu hákimou ko já kahíu; we sunke ki we Rúmí haiu, ḍare. 39 Aur áke un kí minnat kí, aur báhar láke sáil húe, ki shahr se báhar jáweu. 40 We qaid se nikalke Lidiyá pás gae, aur bháíou ko dekhke dilásá diyá, aur waháu se rawána húe.

XVII. BAB.

1 Ab we Amfipolis aur Apuloniyá se guzára karke Thissaluníka meu, jaháu Yahúdíou kí ek Mahfil thí, áe. 2 Páúl apne maạmúl par un ke darmiyán gayá, aur tín haftou tak kitábeu paṛhke unheu sunátá rahá, 3 Aur kholke aur dalíl láke kahtá thá, Zurúr thá, ki Masíh dukh uṭháwe, aur murdou meu se jí uṭhe, aur yih Yusúạ jis kí maiu tumheu bashárat detá húu, Masíh hai. 4 Tab un meu se baạze ímán láe, aur Páúl aur Sílas ke sharík húe, aur aisá hí ḳhudáparast Yúnáníou meu se ek baṛí guroh, aur aisá hí ḳháss ạuratou meu se bahuterí. 5 Aur Yahúdíou ne, jo beímán the, hasad se bharke bázáríou meu se kitne sharírou ko apne hamráh liyá, aur jamạíyat paidá karke sáre shahr meu hangáma kiyá, aur Yasún ke ghar ko gherke talab kiyá, ki unheu guroh pás házir kare. 6 Aur we un ko na pákar Yasún ko baạze bháíou ke sáth shahr ke raísou kane khínch le gae, aur chilláte játe the, ki jinhou ne jahán ko ulaṭ diyá, yaháu bhí áe haiu; 7 Un se Yasún mil gayá, aur ye sab Qaisar ke hukmou ke baraks karke kahte haiu, ki Yusúạ nám aur ek shaḳhs bádsháh hai. 8 So unhou ne dangal aur shahr ke raísou ko ye sunákar ghabrá diyá. 9 Tab unhou ne Yasún ko aur dúsrou ko zámin leke unheu chhoṛ diyá.

10 Aur bháíoṉ ne filfaur Páúl aur Silas ko rátoṉ rát shahr i Biráyá ko rawána kiyá; we waháṉ áke Yahúdíoṉ kí Mahfil meṉ gae. 11 Yaháṉ ke Thissaluníka ke logoṉ se sharíftar the, ki unhoṉ ne sukhan ko baṛí dilkhushí se mán liyá, aur har roz kitáboṉ meṉ ḍhúnḍhte rahe, ki áyá ye chízeṉ yúṉ hīṉ haiṉ. 12 Aur bahut un meṉ se, aur Yúnání ashráf randíoṉ meṉ se bhí, aur mardoṉ meṉ se bahutere ímán láe. 13 Aur jab Thissaluníka ke Yahúdíoṉ ne jáná, ki Páúl Biráyá meṉ bhí Khudá ke sukhan kí bashárat detá hai, unhoṉ ne waháṉ áke dangaloṉ meṉ bakheṛá kiyá. 14 Aur bháíoṉ ne filfaur usí waqt Páúl ko rawána kiyá, ki yúṉ jáwe, jaise daryá ko játe haiṉ; lekin Silas aur Timodeus wuhíṉ rahe. 15 Aur we jo Páúl ke rahbar the, use Athene meṉ láe, aur Silas aur Timodeus par hukm leke ki tá maqdúr jald us pás áweṉ, chal nikle.

16 Ab Páúl jo Athene meṉ un kí ráh taktá thá, jab us ne sáre shahr ko butparast dekhá, to us ká dil sína meṉ mushtaịl húá. 17 Is sabab Mahfil meṉ Yahúdíoṉ aur khudáparastoṉ se, aur bázár meṉ un se, jo use milte the, har roz bahs kartá thá. 18 Tab Ipikúrí aur Stoíkí failsúfoṉ meṉ se kaí ek us ke sámhne húe, aur baạzoṉ ne kahá, ki Yih yáwago kyá kahá cháhtá hai? Aur baạze bole, ki Yih to ajnabí Khudáoṉ ká záhir karnewálá maạlúm hotá hai; kyúnki wuh unheṉ Yusúạ aur qiyámat kí khabar detá thá. 19 So unhoṉ ne use pakṛá, aur Koh i Mirríkh meṉ láke kahá, ki Áyá ham ko maạlúm ho saktá hai, yih nayí bát, jo tú sikhátá hai, kyá hai? 20 Kyúnki tú ajnabí báteṉ hamáre kánoṉ tak pahunchátá hai: so ham un chízoṉ ke maạne daryáft kiyá cháhte haiṉ. 21 Yih is liye thá, ki sáre ahl i Athene aur musáfir, jo waháṉ já rahe the, siwá nayí bát kahne yá sunne ke, apní fursat ká waqt kisí aur kám meṉ na khote the.

22 Tab Páúl Koh i Mirríkh ke wasat par khaṛá hoke bolá, ki Ai Athene ke mardo, maiṉ tum ko filjumla díndár sá jántá húṉ. 23 Kyúnki maiṉ ne guzarte húe aur tumháre maạbúdoṉ par nazar karte húe ek mazbah páyá, jis ká kináya yih hai, ANJÁN KHUDÁ KE LIYE. So jise bin jáne tum pújte ho, maiṉ to tum ko usí kí khabar detá húṉ. 24 Khudá, jis ne álam aur sab kuchh jo us meṉ hai, paidá kiyá, azbas ki asmán aur zamín ká Khudáwand hai, haikaloṉ meṉ, jo háthoṉ se banáí gaiṉ haiṉ, sukúnat nahíṉ kartá; 25 Aur na wuh is liye ki kisí chíz ká muhtáj hai, ádmí ke háthoṉ se khidmat karwátá hai, ki usí ne sab ko hayát aur tanaffus aur sab kuchh bakhshá; 26 Aur ek lahú se insan kí sab sinfeṉ khalq kiyáṉ, táki tamám rú i zamín par sukúnat kareṉ, aur murattab waqtoṉ ko aur un kí sukúnat kí haddoṉ ko muạiyan kiyá: 27 Táki Khudáwand ko ḍhúnḍheṉ, sháyad ki us ko ṭaṭolkar páweṉ, báwujúd ki wuh to hamáre bich meṉ kisí se dúr nahíṉ; 28 Kyúnki ham usí se jíte aur chalte phirte aur maujúd haiṉ; chunánchi tumháre hí baạze sháiroṉ ne kahá hai, ki Ham to usí kí jins haiṉ. 29 Pas hargáh ki ham Khuda kí jins haiṉ, ham ko lázim nahíṉ, ki yih gumán kareṉ, ki Allah sone yá rúpe yá patthar kí kisí chíz kí mánind hai jo ádmí kí hunarmandí aur tadbír se tarashí gaí hai. 30 So Khudá jahálat ke waqtoṉ se igmáz karke ab farmátá hai, ki har ek ádmí, jo jaháṉ hai, tauba kare 31 Kyunki us ne ek din muqarrar kiyá hai, ki ek mard kí wasátat se, jise us ne muạiyan kiyá hai, álam kí sachí ạdalat karegá; aur us ne sab ko us mard ke phir jiláne se is bát ká iạtiqád bakhshá.

32 Aur jab unhoṉ murdoṉ ke jíne kí suní, baạzoṉ ne tamaskhur kiyá, par auroṉ ne kahá, Ham tujh se us kí phir sunenge. 33 Baạd us ke Páúl un ke darmiyán

se rawána húá. 34 Lekin baạze log us ke sáth mulhaq hoke ímán láe : un meṇ Koh i Mirríḳh ke hákimoṇ se ek shaḳhs Deonís thá, aur ek ạurat Damaris námída, aur un ke sáth aur kitne the.

XVIII. BAB.

1 Baạd us ke Páúl Athene se rawána hokar Karint meṇ áyá ; 2 Aur Aqilá nám ek Yahúdí ko páyá jo Pantus ká watani thá, aur unhíṇ dinoṇ meṇ apní jorú Priskillá ke sáth Itáliyá se áyá thá, is liye ki Klaudius ne hukm kiyá thá, ki sáre Yahúdí Rúm se nikal jáweṇ : so wuh un pás áyá. 3 Aur is liye ki wuh unhíṇ ká hampesha thá, un ke sáth rahá, aur kám karne lagá, ki un ká pesha ḳhímadozí thá. 4 Aur us ne har sabt Mahfil meṇ irshád kiyá, aur Yahúdíoṇ aur Yúnáníoṇ ko qáil kiyá. 5 Aur jab Silas aur Timodeus Makidúniyá se áe, Páúl ján se tang áke Yahúdíoṇ pás gawáhí detá thá, ki Yusúạ Masíh hai. 6 Aur jab unhoṇ ne radd o badal kiyá, aur kufr baká, us ne dáman jháṛke unheṇ kahá, Tumhárá ḳhún tumhárí gardan par; maiṇ pák húṇ : so ab maiṇ ạwámm kí taraf játá húṇ. 7 Phir wuh waháṇ se rawána hoke ek ḳhudáparast shaḳhs ke ghar meṇ dáḳhil húá, us ká nám Justus thá, aur us ká ghar Mahfil se paiwasta thá. 8 Tab Krispus Mahfil ká raís apne sáre ghar samet Ḳhudáwand par ímán láyá, aur bahut se Karintí sunke muạtaqid húe, aur baptismáe gae. 9 Tab Ḳhudáwand ne rát ko rúyá meṇ Páúl ko kahá, ki Mat ḍar, kahtá já, aur chupká mat rah : 10 Ki maiṇ tere sáth húṇ, aur kisí ká háth na paṛegá, ki tujhe satáe ; ki is shahr meṇ mere log bahut haiṇ. 11 Aur wuh ek baras chha mahíne waháṇ iqámat karke Ḳhudá ká kalám un ke bích taạlím kartá rahá.

12 Aur jab Gallio Akhaiyá ká wálí húá, Yahúdíoṇ ne eká karke Páúl ko á gherá, aur use ạdálatgáh meṇ láke kahá, 13 Ki Yih logoṇ ko targíb kartá hai, ki bar ḳhiláf i sharíạt Ḳhudá ko pújeṇ. 14 Joṇ Páúl ne cháhá ki munh khole, Gallio ne Yahúdíoṇ ko kahá, ki Ai Yahúdío, Agar kuchh zulm yá bad kám hotá, wájib thá, ki maiṇ tumhárí himáyat karúṇ ; 15 Lekin agar yih kalám ká aur námoṇ ká aur tumhárí sharíạt ká mubáhasa hai, tum jáno, maiṇ nahíṇ cháhtá ki us ká munsif hoúṇ. 16 Aur us ne ạdálatgáh se unheṇ hánk diyá. 17 Tab sab Yahúdíoṇ ne Sustanís ko, jo Mahfil ká baṛá raís thá, pakṛá, aur use masnad ke áge márá, aur Gallio ne un chízoṇ kí kuchh parwá na kí.

18 Aur Páúl aur bhí ek muddat tak waháṇ rahá ; phir bháíoṇ se ruḳhsat hoke Kanḳhriyá meṇ apná sir munḍákar ki usne nazr rakhí thí, Priskillá aur Aqilá ke sáth tarí kí ráh Súriyá ko rawána húá. 19 Aur wuh Afsus tak áyá, aur waháṇ unheṇ chhoṛá, aur áp Mahfil meṇ dáḳhil húá, aur Yahúdíoṇ se báteṇ karne lagá. 20 Jab unhoṇ ne ḳhwáhish karke kahá, ki ek muddat hamáre sáth rah, so us ne na máná ; 21 Aur un se yih kahke widáạ húá, ki Ba har súrat mujh par wájib hai, ki íd i áyanda ko Yarúsalam meṇ hoúṇ, aur wuhíṇ íd karúṇ ; lekin in shá Al'láh maiṇ tum pás phir áúngá. 22 Aur us ne Afsus se bádbán khínchá, aur Qaisariyá meṇ utar áyá, aur úpar gayá, aur Jamáạt ko salám kahke Antákiyá ko utar paṛá. 23 Waháṇ chand roz rahkar rawána húá, aur sab shágirdoṇ ko zor baḳhshtá húá tartíb se mulk i Galátiyá aur Frigiyá meṇ phirá.

24 Aur Apallus nám ek Yahúdí Iskandriyá ká watani, ek fasíh insán, aur kitáb-

dání meṉ baṛá zoráwar Afsus meṉ áyá. 25 Us mard ne Ḳhudáwand kí ráh kí tarbíyat páí thí, aur dilgarmí se Ḳhudáwand kí báteṉ durust boltá aur sikhlátá thá; par faqat Yúhanná ke baptismá tak jántá thá. 26 Us ne Mahfil meṉ juraat se kahná shurúạ kiyá. Aur Aqila aur Priskillá ne us ká kalám sunke use liyá, aur Ḳhudá kí ráh ziyáda durustí se use batlá dí. 27 Aur jab us ne iráda kiyá, ki Aḳhaiyá ko pár utar jáe, to bháioṉ ne us kí ḳhátirdárí ke liye náma likhkar shágirdoṉ ke pás bhejá, aur us ne waháṉ pahunchke un kí, jo fazl ke sabab muạtaqid the, bahut kumak kí. 28 Kyúnki us ne kitáboṉ se dalíl láke ki Yusúạ Masíh hai, zor se Yahúdíoṉ ko záhiran ilzám diyá.

XIX. BAB.

1 Aur yúṉ húá ki jab Apallus Karint meṉ thá, Páúl úpar kí nawáhí meṉ phirkar Afsus meṉ áyá, aur baạze shágirdoṉ ko pákar, 2 Unhen kahá, ki Ayá jab se tum ímán láe, tum ne Rúh i Quds ko páyá? Unhoṉ ne use kahá, Ham ne to yih bhí nahíṉ suná, ki Rúh i Quds hai. 3 Us ne unheṉ kahá, Pas tum ne kaisá baptismá páyá? We bole, ki Ham ne Yúhanná ká baptismá páyá. 4 Tab Páúl ne kahá, ki Yúhanná ne tauba ká baptismá dete húe ummat ko yúṉ kahá, ki Tum us par, jo mere baạd áwegá, yaạne Yusúạ par ímán láo. 5 We yih sunke Ḳhudáwand Yusúạ ke nám par baptismáe gae. 6 Aur jab Páúl ne un par háth rakhe, Rúh i Quds un par áí, aur we zubánoṉ se bolne aur nubúwat karne lage. 7 We sab mard bárah ek the.

8 Aur wuh mahfil meṉ dáḳhil hoke tín mahíne tak Ḳhudá kí mamlukat kí bátoṉ ká munázara kartá rahá, aur targíb kiyá kiyá. 9 Aur jab baạze, jo saḳhtdil aur beímán the, guroh ke áge us ráh ko burá kahne lage, wuh un se judá hokar shágirdoṉ ko alag leke Tirannus ke madrasa meṉ rozmarra kalám kartá rahá. 10 Aur do baras kí muddat tak yihí húá kiyá, yaháṉ tak ki Ashiyá ke báshindoṉ ne kyá Yahúdí aur kyá Yúnání, sab ne Ḳhudáwand Yusúạ ká suḳhan suná. 11 Aur Ḳhudá Páúl ke háthoṉ se ḳháss muạjize dikhlátá thá, 12 Yaháṉ tak ki rúmál aur lungí ko us ke badan ko chhúáke ranjúroṉ par ḍálte the, aur un kí bímáríáṉ játí rahtí thíṉ, aur bure áseb un par se utar játe the.

13 Tab dar ba dar phirnewále mantar paṛhnewále jádúgar Yahúdíoṉ meṉ se baạzoṉ ne yih pesha iḳhtiyár kiyá, ki un par, jinheṉ burí rúhoṉ ká sáya thá, Ḳhudáwand Yusúạ ká nám leke kahne lage, ki Ham tum ko Yusúạ kí, jis kí Páúl bashárat detá hai, qasam dete haiṉ. 14 Aur Iskíwá Yahúdí sardár káhin ke sát beṭe the, jo yihí karte the. 15 Tab bure áseb ne jawáb diyá, aur kahá, Yusúạ ko maiṉ jántá húṉ, aur Páúl se bhí wáqif húṉ, par tum kaun ho? 16 Aur wuh shaḳhs, jis ko burí rúh ká sáya thá, hamla karke un par á girá, aur un par gálib hoke aise nuhaṭṭe máre, ki we ghar se nange aur zaḳhmí nikal bháge. 17 Aur yih sab Yahúdíoṉ aur Yúnáníoṉ ko, jo Afsus ke báshinde the, maạlúm húá, aur un sabhoṉ ko ḍar lagá, aur Ḳhudáwand Yusúạ ká nám buzurg húá. 18 Aur bahutse, jo ímán láe the, áke iqrár karne aur apne peshoṉ ko bayán karne lage. 19 Aur bahutere un meṉ se bhí, jo jádú karte the, apní kitábeṉ ikaṭṭhe láe, aur sab ke sámhne jaláiyáṉ, aur unhoṉ ne un kí qímat ká jo hisáb kiyá, to pachás hazár rúpiye húe. 20 Is qadr Ḳhudáwand ká kalám qúwat se baṛhá, aur gálib húá.

21 Jab we chízeṇ ho chukíṇ, Páúl ne jí meṇ iráda kiyá, ki Makidúniyá aur Akhaiyá se guzarkar Yarúsalam ko jáwe, aur kahá, Jab maiṇ waháṇ ho lúṇ, to zurúr hai, ki Rúm ko bhí dekhúṇ. 22 So us ne do un meṇ se, jo us kí khidmat karte the, Makidúniyá meṇ bheje, ek Timodeus aur dúsrá Irástus, par wuh áp Ashiyá meṇ chande rahá. 23 Aur us waqt waháṇ us taríq kí bábat bará fasád uthá. 24 Ki Dimetrius nám ek sunár thá, jo Artamis kí símí haikaleṇ baná banákar un ke liye, jo wuh pesha rakhte the, bahut mazdúrí paidá kartá thá. 25 Us ne un ko aise kámwáloṇ ke sáth ikatthe jama karke kahá, Yáro, jánte ho, ki hamárí daulat isí kasb se hai. 26 Aur tum dekhte ho, aur sunte ho, ki sirf Afsus meṇ nahíṇ, balki Ashiyá ke aksar bilád meṇ us Páúl ne bahutsí khilqat ko charbzabání se beráh kiyá hai, ki kahá kartá hai, jo háthoṇ se bane haiṇ, so Khudá nahíṇ hote. 27 So khálí yihí to khauf nahíṇ, ki hamárá hirfa beqadr ho jáe, balki barí Khudání Artamis ká maabid bhí náchíz ho jáegá, aur us kí, jise tamám Ashiyá aur jahán pújtá hai, buzurgí dhái jáegí. 28 We ye sunke gussa se bhar gae, aur chilláke yúṇ bole, ki Afsíoṇ kí Artamis buzurg hai. 29 Tab sáre shahr meṇ bará fasád húá, aur Gayus aur Aristarkhus ko, jo Makidúniyá ke rahnewále, aur Páúl ke hamsafar the, pakarke ek dil hoke tamáshagáh ko daur gae. 30 Aur jab Páúl ne cháhá, ki jamáat meṇ dákhil howe, shágirdoṇ ne use na chhorá. 31 Aur Ashiyá ke sardároṇ meṇ se bhí baazoṇ ne, jo us ke dost the, use ba minnat kahlá bhejá, ki Tú tamáshagáh meṇ jáne se báz rah. 32 Tab baaze yúṇ aur baaze wúṇ chilláe, ki jamáat ghabráí thí, aur bahutere na jánte the, ki ham kis liye jama húe haiṇ. 33 Aur unhoṇ ne Iskandar ko dangaloṇ meṇ se barháyá, aur Yahúdí use dhakiyáte the. Aur Iskandar ne háth se ishåre karke chahá, ki khalq ke áge uzr kare. 34 Par jab unhoṇ ne jáná, ki wuh Yahúdí hai, to sab ke sab gale miláke do sáit tak chillae, ki Afsíoṇ kí Artamis buzurg hai.

35 Aur jab kátib ne jamáat ko thandá kiyá, to kahá, ki Ai Afsí mardo, kaunsá insán hai, jo nahíṇ jántá, ki Afsus ká shahr barí Khudání Artamis ká aur us but ká, jo Mushtarí se girá hai, fidwí hai? 36 Pas azbas ki ye chízeṇ inkár ke laiq nahíṇ, tum ko lázim hai, ki chain se raho, aur be taammul kuchh na karo. 37 Is liye ki tum in mardoṇ ko yaháṇ láe ho, jo na to maabid ke chor haiṇ, aur na tumhárí Khudání kí takfír karnewále. 38 Lihází agar Dimetrius aur ahl i hirfa, jo us ke sáth haiṇ, kisí par daawí rakhte haiṇ, áj adálat baithí hai, aur hákim haiṇ: ek dúsre se istidaá kare. 39 Lekin agar tumhárí pursish aur tarah se hai, to wuh sharai mahfil meṇ kholí jáegí. 40 Kyúnki ham áj ke kám ke sabab se khatra meṇ haiṇ, ki ham par bagáwat kí tuhmat na kí jáe, is liye ki koí sabab aisá nahíṇ, jo ham pás is jhagre kí hujjat ho sake. 41 Aur us ne yúṇ kahke us jamáat ko barham márá.

XX. BAB.

1 Jab gaugá faro húá, Páúl ne shágirdoṇ ko buláyá, aur rukhsat hoke niklá, ki Makidúniyá ko jáwe. 2 Aur us ne us nawáhí se guzarkar un ko bahutsá kuchh kahke dilásá diyá, aur Yúnán meṇ áyá. 3 Tín mahíne ke baad jab wuh Súriyá meṇ jáne par thá, Yahúdí us kí ghát lage. Tab us ne maslahat jání, ki Makidúniyá kí ráh se jáwe. 4 Aur Sosipitar Biráí, aur Aristarkhus aur Sikundus jo

Thissalunīkí the, aur Gáyus Darbí, aur Timodeus, aur do shakhs i Ashiyání Tikhikus aur Trofimus, Ashiyá tak us ke hamsafar the. 5 Ye áge jáke Troas meu hamárí ráh dekhne lage. 6 Aur aiyám i fitír ke baad ham Filipí se kishtí par rawána húe, aur pánch roz ke baad Troas meu un pás pahunche, aur sát din waháu káte.

7 Aur hafte ke pahle din jab shágird ikatthe hoke rotí torne áe, Páúl taiyár hoke ki subh ko chalá jáe, un se báteu karne lagá, aur yaháu tak sukhan ko túl diyá, ki ádhí rát ho gaí. 8 Aur úpar ke makán meu, jaháu we báham jama the, bahut se chirág the. 9 Waháu ek jawán Yútikhus nám khirkí meu baithá thá, jo so chalá; aur azbas ki Páúl ne báteu barháíu, wuh nínd meu garq hoke tísre darje se gir pará; jab use uthái, to mará húá thá. 10 Tab Páúl utarke use lipat gayá, aur gale lagáke kahá, Tum mat ghabráo, is liye ki us kí ján us meu hai. 11 Phir wuh úpar áke aur rotí torke aur kháke der tak báteu kartá rahá, yaháu tak ki sahar húí: tab wuh rawána húá 12 Aur we us chhokre ko jítá láe, aur bahut mutamaiyan húe.

13 Aur ham áge kishtí par já baithe, aur Assus ko chale, is iráda se, ki Páúl ko waháu charhá leweu, ki wuh khushkí se jáne ká iráda karke yúu farmá gayá thá. 14 Jab wuh Assus meu ham ko milá, ham use lekar Mitilene meu áe. 15 Aur waháu se kishtí kholke dúsre din Khius ke barábar áe, aur us ke dúsre din Sámus meu pahunche, aur Trogullium meu rahke dúsre din Miletus meu áe. 16 Kyúnki Páúl ne qasd kiyá thá, ki Afsus se báhar jáe, tá na howe, ki Ashiyá meu us ká rahná bahut howe, is liye ki wuh jaldí kartá thá, táki Haftou ki Íd agar ho sake, to Yarúsalam meu howe.

17 Aur us ne Miletus se Afsus meu paigám bhejkar Jamáat ke Buzurgou ko buláyá. 18 Jab we us pás áe, to unheu kahá, Tum jánte ho, maiu roz i auwal se, jab Ashiyá meu áyá, hamesha kis taur par tumháre sáth thá, 19 Ki kamál farotaní se bahut ánsú baháke un imtihánou meu, jin meu maiu Yahúdíou ke kamín karne se pará, Khudáwand ki khidmat kartá thá, 20 Ki maiu koí fáida kí bát nahíu chhipátá thá, lekin záhiran aur ghar ghar meu waaz aur nasihat kartá thá, 21 Yahúdíou aur Yúnáníou ke áge gawahí detá thá, ki Khudá kí taraf dil se phiro, aur hamáre Khudáwand Yusúa Masíh par ímán láo. 22 Aur ab dekho, maiu rúh se bandhá hua Yarúsalam ko játá húu, aur nahíu jántá, ki waháu mujh par kyá hogá. 23 Magar itná ki Rúh i Quds har ek bastí meu gawáhí detí hai, ki zanjíreu aur dukh dard mere liye taiyár haiu. 24 Par maiu yih kuchh nahíu búјhtá, aur na maiu áp apní ján ko azíz jántá húu, tá ki maiu apne daur ko khushí se púrá karúu, aur us khidmat ko, jo mujhe Khudáwand Yusúa se milí, ki Khudá ke fazl kí khushkhabarí dúu. 25 Aur ab dekho, mujhe maalúm hai, ki tum sab, jin ke darmiyán maiu Khudá kí bádsháhat kí khushkhabarí detá phirá húu, merá munh phir na dekhoge. 26 Lihází maiu áj ke din tumheu gawáh rakhtá húu, ki maiu sab ke khún se pák húu. 27 Kyúnki maiu tumháre áge Khudá kí sárí marzí kí khabar dene se báz na rahá. 28 Pas apne liye aur us sáre galla ke liye, jis par Rúh i Quds ne tumheu nigahbán kiyá, khabardárí karo, ki Khudá kí Jamáat ko, jise us ne apná kháss lahú deke mol liyá, charao. 29 Kyúnki maiu yih jántá húu, ki merí rawánagí ke baad bare bheriye tum meu dákhil honge, jo galla par rahm na karenge. 30 Aur tumháre hí bích meu se kitne mard uthenge, jo terhí báteu kahenge, táki shágirdou ko apní taraf khínch le jáweu. 31 Is liye jágte

raho, aur yád rakho, ki maiṉ tín baras tak rát aur din ro roke har ek ko nit ágáh kartá rahá. 32 Aur ab ai bháío, maiṉ tumheṉ Ḳhudá ko aur us kí niạmat ke kalima ko somptá húṉ, ki wuh qádir hai, ki tumheṉ kámil banáwe, aur tumheṉ sáre muqaddasoṉ meṉ mírás baḳhshe. 33 Maiṉ ne kisí ke rúpe yá sone yá kapṛe ká lálach na kiyá; 34 Tum áp jánte ho, ki jo kuchh mujhe aur mere sáthíoṉ ko darkár thá, so in háthoṉ ne kamáyá. 35 Maiṉ ne tumheṉ sab batláyá, ki yúṉ kám karke kamzoroṉ ko sambhálná aur Ḳhudáwand Yusúạ kí báteṉ yád karná zurúr hai, ki us ne kahá, ki Dená lene se ziyáda mubárak hai. 36 Aur us ne yúṉ kahke ghuṭne ṭeke, aur un sab ke sáth duá kí. 37 Aur we sab nipaṭ roe, aur Páúl kí gardan par gir girke use chúmá; 38 Aur ḳhusúsan us kí us bát par, jo us ne kahí, ki Tum merá munh phir na dekhoge, bahut gamgín húe, aur kishtí tak us ke hamráh gae.

XXI. BAB.

1 Aur aisá húá, ki jab ham un se ruḳhsat hoke aur kishtí kholkar rawána húe, to sídhí ráh Kos meṉ áe, aur dúsre din Rodus ko, aur waháṉ se Patara ko gae; 2 Aur ek kishtí pár Fainíkí ko játí húí pákar ham us par chaṛhe, aur chal baiṭhe. 3 Aur jab Kibris nazar áyá, ham use báyeṉ háth chhoṛke Súriyá ko chale, aur Súr meṉ lagáyá; kyúnki waháṉ kishtí ká bár utárná thá. 4 Aur shágirdoṉ ko páke ham sát din waháṉ un ke sáth rahe; aur unhoṉ ne Rúh ke ilhám se Páúl ko kahá, ki Yarúsalam ko mat jáná. 5 Aur un dinoṉ ko púrá karke ham nikle, aur rawána húe; aur we sab joṛúoṉ aur laṛkoṉ samet shahr ke báhar tak hamáre sáth áe: waháṉ ham ne samundar ke kanáre par ghuṭne ṭekke duá kí. 6 Aur ham ápus se widáạ hokar kishtí par chaṛhe, aur we apne gharoṉ ko phire.

7 Aur ham tamám tarí kí sair karke Súr se Akka meṉ áe, aur bháíoṉ ko salám karke un ke sáth ek din rahe. 8 Aur dúsre din ham, jo Páúl ke sáthí the, rawána hoke Qaisariyá meṉ áe, aur Filip ḳhushḳhabarí sunánewále ke ghar meṉ, jo ek un sátoṉ meṉ se thá, dáḳhil húe, aur us ke sáth rahe. 9 Us kí chár kunwárí beṭíáṉ thíṉ, jo nubúwat karnewálíáṉ thíṉ. 10 Jab ham waháṉ chand roz rahe, Agabus nám ek nabí Yahúdah se áyá. 11 Us ne hamáre pás ákar Páúl ká kamarband uṭhá liyá, aur apne háth pánw bándhke kahá, ki Rúh i Quds yih ḳhabar detí hai, ki Yahúdí Yarúsalam meṉ us mard ko, jis ká yih kamarband hai, yúṉ bándhenge, aur qaumoṉ ke háth meṉ sompenge. 12 Ye báteṉ sunkar ham ne aur waháṉ ke logoṉ ne us kí minnat kí, ki Yarúsalam ko na jáwe. 13 Par Páúl ne jawáb diyá, ki Tum kiyá karte ho, ki rote aur merá dil toṛte ho? kyúnki maiṉ na sirf bándhe jáne ko, balki Yarúsalam meṉ Ḳhudáwand Yusúạ ke nám ke liye marne ko bhí taiyár húṉ. 14 Jab us ne na máná, ham yúṉ kahke chup húe, ki jo Ḳhudáwand kí marzí howe! 15 Aur chand roz ke baạd ham apná asbáb leke Yarúsalam ko chale. 16 Aur Qaisariyá ke shágirdoṉ meṉ se baạze hamáre sáth gae, tá ki ham ko ek shaḳhs Minásun Kibrisí qadím shágird ke yaháṉ lejáweṉ, ki ham us ke ghar meṉ raheṉ.

17 Jab ham Yarúsalam meṉ pahunche, bháíoṉ ne ḳhushí se hamárí ḳhátirdárí kí. 18 Aur dúsre din Páúl hamáre sáth Yaạqúb ke yaháṉ gayá, aur sab Buzurg waháṉ ikaṭṭhe áe. 19 Aur us ne unheṉ salám kahke sab kuchh, jo Ḳhudá ne us

kí khidmat se qaumoṇ meṇ kiyá thá, judá judá bayán kiyá. 20 Unhoṇ ne sunke Khudáwand kí sitáish kí, aur use kahá, ki Ai bháí, tú dekhtá hai, ki kitne hazár Yahúdí haiṇ, jo ímán láe ; par sab ke sab tauret ke gairatmand haiṇ. 21 Unhoṇ ne tere haqq meṇ khabar páí, ki tú sab Yahúdíoṇ ko, jo qaumoṇ ke bích meṇ rahte haiṇ, nasíhat detá hai, ki Músá se phireṇ ; aur ki tú un ko kahtá hai, Apní aulád ká khatna mat karo, aur dastúroṇ par mat chalo. 22 Pas ab kyá kareṇ ? log be shakk jama honge, kyúnki we sunenge, ki tú áyá hai. 23 So tú yih kar, jo ham tujhe kahte haiṇ : hamáre pás chár mard haiṇ, jinheṇ nazr adá karná hai ; 24 unheṇ leke áp ko un ke sáth pák kar, aur un ke liye kuchh kharch kar, ki we apne sir mundáweṇ : tab sab jánenge, ki jo tere haqq meṇ suná, kuchh nahíṇ ; balki tú áp bhí durust chaltá, aur shariat ko mántá hai. 25 Par gair qaumoṇ meṇ se jo ímán láe, ham ne yúṇ ṭhaharáke unheṇ likh bhejá, ki we aisí koí bát na máneṇ, magar sirf itná, ki butoṇ kí qurbáníoṇ se, aur lahú, aur makhnúq haiwán kháne se, aur ziná karne se parhez kareṇ. 26 Tab Páúl ne un mardoṇ ko liyá, aur dúsre din un ke sáth tahárat karke haikal meṇ dákhil húá, aur yih khabar dí, ki pák hone ke muqarrarí din tamám hone ke baad har ek ke liye qurbání guzarání jáegí.

27 Par jab we sát din tamám hone par the, Ashiyá ke Yahúdíoṇ ne use haikal meṇ dekhkar sab logoṇ ko uskáyá, aur us par háth ḍálke chilláe, ki Ai Isráelí mardo, yárí karo! 28 Yih wuh shakhs hai, jo har jagah is qaum ke, aur tauret ke, aur is maqám ke barkhiláf sab ko sikhlátá hai ; aur aláwa Yúnáníoṇ ko bhí haikal meṇ láyá, aur is muqaddas maqám ko nápák kiyá hai. 29 Ki áge unhoṇ ne Trofimus Afsí ko shahr meṇ us ke sáth dekhkar gumán kiyá, ki Páúl use haikal meṇ láyá thá. 30 Tab tamám shahr ghabráyá, aur sab log dauṛke jama húe, aur Páúl ko pakaṛke haikal meṇ se báhar ghasíṭá, aur jald darwáze band kiye gae. 31 Aur jab we us ke qatl par mustaidd húe, fauj ke sardár ko khabar pahunchí, ki sáre Yarúsalam meṇ hangáma hai. 32 Wuh jald sipáhíoṇ aur jamadároṇ ko lekar un par dauṛá ; aur we sardár aur sipáhíoṇ ko dekhkar Páúl ke márne se báz rahe.

33 Tab us sardár ne nazdík jáke use pakṛá, aur use do zanjíroṇ se bándhne ká hukm diyá, aur púchhá, ki Yih kaun hai ? aur us ne kyá kiyá hai ? 34 Tab bhíṛ meṇ se baaze yúṇ aur baaze wúṇ chilláe; aur jab wuh zor shor ke sabab se haqíqat maalúm na kar saká, to hukm diyá, ki use qala meṇ le jáweṇ. 35 Aur jab wuh síṛhí tak pahunchá, logoṇ kí aisí zabardastí húí, ki sipáhíoṇ ne use uṭhá liyá. 36 Kyúnki píchhe hujúm thá, jo chilláte the, ki Use uṭhá ḍál ! 37 Aur jab we Páúl ko qala meṇ le jáne lage, us ne sardár ko púchhá, Kyá mujh ko ijázat hai, ki tujh se kuchh kahúṇ. 38 Wuh bolá, Kyá tú Yúnání jántá hai ? Phir tú wuh Misrí nahíṇ, jo in dinoṇ ke áge dangá macháke chár hazár khúní mardoṇ ko jangal meṇ le gayá ? 39 Páúl ne kahá, Maiṇ ek mard i Yahúdí húṇ, Kilikiyá ke mashhúr shahr Tarsus ká shahrí : so maiṇ tujh se arz kartá húṇ, ki mujhe logoṇ se bolne kí parwánagí de. 40 Jab us ne use ijázat dí, Páúl ne síṛhí par khaṛá rahke logoṇ ko háth se ishára kiyá. Jab we chup cháp húe, to wuh Ibrí zubán meṇ bolá, aur kahá.

XXII. BAB.

1 Ai mard bháío aur bápo, merá uzr, jo maiṇ ab tum se kartá húṇ, suno. 2 We

sunkar, ki wuh Ibrání bolí meo un se kalám kartá hai, to aur bhí chup cháp húe. 3 Tab wuh bolá, Maio mard i Yahúdí húo, jo Kilikiyá ke Tarsus meo paidá húá, par is shahr meo pálá gayá, aur Jamáliel ke qadmoo pás bápdádoo kí tauret ke daqáiq meo paṛháyá gayá, aur Khuda ke liye aisá gairatmand thá, jaise tum sab áj ke din ho. 4 Maio mardoo aur auratoo ko bándhkar aur qaidkháne meo ḍálkar is ráh ko maut tak satátá thá, 5 Chunánchi sardár káhin aur sab Buzurg mere liye gawáhí dete haio, ki maio un se bháíon ke liye khatt pákar Dimishq ko rawána húá, ki unheo bhí jo waháo howeo, bándhke Yarúsalam meo láúo, ki sazá páweo. 6 Jab maio ne safar kiyá, aur Dimishq ke nazdík pahunchí, do pahar ke qaríb yúo húá, ki mere girdágird nagáh ásmán se núr i azím kí tajallí húí. 7 Maio zamín par gir paṛá, aur ek awáz suní, ki mujhe kahá, Sáúl, Sáúl, tú mujhe kyúo satátá hai? 8 Maio ne jawáb meo kahá, Khudáwand, tú kaun hai? Us ne mujhe kahá, ki Maio Yusúa i Nazirí húo, jise tú satátá hai. 9 Chunánchi unhoo ne, jo mere sáth the, núr ko dekhá, aur hirásan húe; lekin us kí áwáz, jo mujh se bolá, na suní. 10 Tab maio ne kahá, ki Ai Khudáwand, maio kyá karúo? Khúdáwand ne mujhe farmáyá, ki Uṭhkar Dimishq meo já, aur jo kuchh muqarrarí kám tujhe karná hogá, waháo sab tujh se kahá jáegá. 11 Aur jab maio us roshní ke jalál ke sabab dekh na saká, to maio apne sáthíoo kí dastgírí se Dimishq meo áyá.

12 Aur ek shakhs Hananiyah námída, záhid i mutasharra, jis kí khúbí ke sáre Yahúdí báshinde qáil the, 13 Mujh pás áyá, aur khaṛá hoke mujhe kahá, Ai bháí Sáúl, bíná ho. Usí dam maio ne us par nigáh kí. 14 Phir us ne kahá, ki Hamáre bápdádoo ke Khudá ne tujh ko barguzída kiyá hai, ki tú us kí marzí ko jáne, aur us Sádiq ko dekhe, aur us ke munh kí awáz sune; 15 Kyúnki tú sab logoo ke áge un sab bátoo par, jo tú ne dekhío aur suní haio, us ká gawáh hogá. 16 Aur ab tú kyúo derí kartá hai? uṭh, baptismáyá já, aur Khudáwand ká nám leke apne gunáhoo ko dho ḍál.

17 Aur jab maio Yarúsalam meo phir áyá thá, aur haikal meo namáz karne lagá, yúo húá, ki maio bekhud ho gayá, 18 Aur us ko dekhá, jo mujhe kahtá thá, ki Jaldí kar, aur Yarúsalam se shitáb nikal já; kyúnki we mere haqq meo terí gawáhí qabúl na karenge. 19 Maio ne kahá, ki Ai Khudáwand, we áp to jánte haio, ki maio unheo, jo tujh par ímán láe, qaid kartá, aur har Mahfil meo koṛe mártá thá. 20 Aur jab tere shahíd Istifán ká lahú baháyá játá thá, maio bhí házir hoke us ke qatl par rází thá, aur us ke kushindoo ke kapṛoo kí khabardárí kartá thá. 21 Par us ne mujhe farmáyá, ki Rawána ho, ki maio tujhe qaumoo ke pás dúr bhejúngá.

22 We is bát tak us kí sun rahe, tab apní áwázeo buland karke chilláe, Aise ko zamín par se uṭhá ḍál; kyúnki us ká jíná munásib nahío. 23 Aur jab we chilláe, aur apne kapṛe phenkke khak uṛáne lage, 24 Sardár ne hukm kiyá, ki use qala meo le jáeo, aur farmáyá, ki use koṛe márke ázmáweo, táki daryáft kare, ki we kyúo us kí zidd se yúo chilláe. 25 Aur jab we use tasmoo se bándhte the, Páúl ne subadár ko, jo nazdík khaṛá thá, kahá, Kyá tumháre liye rawá hai, ki ek Rúmí mard ko, jis ká kuchh qusúr sabit na húá, koṛe máro? 26 Súbadár yih sunke gayá, aur sardár ko kahá, Hazar kar, tú kyá kiyá cháhtá hai? ki yih mard to Rúmí hai. 27 Sardár ne pás áke use kahá, ki Mujh se kah, kyá tú Rúmí hai? Wuh bolá, ki Háo. 28 Sardár ne jawáb meo kahá, ki Maio ne mablag i khatír deke yih watan hásil kiyá. Páúl bolá, Lekin maio aisá hí paidá húá. 29 Tab we, jo use ázmáyá cháhte

the, us se dastbardár húe, aur sardár bhí yih jánke, ki wuh Rúmí hai, aur maiṉ ne use bándhá, ḍar gayá. 30 Phir subh ko is iráde se, ki haqíqat ko maalúm kare, ki Yahúdí us par kyá nálish karte haiṉ, us ne us ká bandhan kholá, aur hukm kiyá, ki sardár káhin aur tamám Majlis jamạ howeṉ; aur Páúl ko le jáke un ke bích meṉ khaṛá kiyá.

XXIII. BAB.

1 Tab Páúl ne Majlis ko gaur se dekhke kahá, Ai mard bháío, maiṉ ne kamál nekdiyánatí se áj tak Ḳhudá ke áge umr basar kí. 2 Tab Hananiyáh sardár káhin ne un ko, jo us pás házir the, hukm kiyá, ki us ke munh par máreṉ. 3 Páúl ne use kahá, ki Ai rangín díwár, Ḳhudá tujh ko máregá? Tú baiṭhá hai, ki sharíạt ke muwáfiq merá insáf kare, aur sharíạt ke barḳhiláf hukm kartá hai, ki mujhe máreṉ? 4 We, jo házir the, bole, Kyá tú Ḳhudá ke sardár káhin ko malámat kartá hai? 5 Páúl ne kahá, ki Bháío, maiṉ nahíṉ jántá thá, ki yih sardár káhin hai; kyúnki likhá hai, ki Tú apne logoṉ ke sardár ko burá mat kah.

6 Aur Páúl ne jánke ki ek taraf Sadúq, aur dúsrí taraf Farís haiṉ, Majlis meṉ pukárá, Ai mard bháío, maiṉ Farís, beṭá Farís ká húṉ: hashar i mautá ke intizár kí bábat mujh par siyásat karte haiṉ. 7 Jab us ne yúṉ kahá, Farísoṉ aur Sadúqoṉ meṉ nizáạ húá, aur guroh ke do faríq ho gae. 8 Kyúnki Sadúq hashar, aur firishta, aur rúh ke wujúd ke munkir haiṉ, par Farís sab ká iqrár karte haiṉ. 9 Tab waháṉ baṛí gul húí, aur Farísoṉ ke firqa ke sáfir uṭhe, aur muḳhásamat karke kahne lage, ki Ham is mard meṉ badí nahíṉ páte; par agar kisí rúh yá firishta ne us se kalám kiyá ho, áo ham Ḳhudá se jang na kareṉ. 10 Aur jab baṛá nizáạ húá, to lashkar ke sardár ne is ḳhauf se, ki mabádá we Páúl ke párche kareṉ, sipáhíoṉ ko hukm kiyá, ki nikleṉ, aur use un ke darmiyán se ba zor nikálke qalạ meṉ láweṉ. 11 Us rát ko Ḳhudáwand ne us ke pás áke kahá, Ai Páúl, ḳhátirjamạ rakh, ki jis tarah tú ne merí bátoṉ par Yarúsalam meṉ gawáhí dí hai, tujh par wájib hai, ki Rúm meṉ bhí gawáhí de.

12 Aur jab din húá, Yahúdíoṉ meṉ se baạzoṉ ne eká kiyá, aur kahá, ki Ham par laạnat hai, ham jab tak Páúl ko qatl na kareṉ, na kháenge, na píenge. 13 Aur we, jo hamqasam húe, chálís se úpar the. 14 So unhoṉ ne sardár káhinoṉ aur Buzurgoṉ ke pás jáke kahá, ki Ham ne áp par laạnat kí hai, ki ham jab tak Páúl ko qatl na kareṉ, kuchh na chakheṉ. 15 Pas tum ab Majlis ke sáth sipahsálár se ímá karo, ki kal us ko tum pás nikál láe, goyá tum cháhte ho, ki us kí haqíqat ko ziyáda daryáft karo, aur ham us ke pahunchne ke áge us ke qatl karne par taiyár ho rahenge. 16 Par Páúl ká bhánjá yih sunke, ki we ghát meṉ lage haiṉ, gayá, aur qalạ meṉ dákhil hoke Páúl ko ḳhabar dí. 17 Tab Páúl ne súbadároṉ meṉ se ek ko bulákar kahá, ki Is jawán ko sipahsálár ke pás le já, wuh use kuchh kahá cháhtá hai. 18 Chunánchi wuh use le gayá, aur sipahsálár ke pás láke kahá, ki Páúl qaidí ne mujhe buláke darḳhwást kí, ki is jawán ko tere pás láúṉ, ki wuh tujh se kuchh kahá cháhtá hai. 19 Tab sipahsálár ne us ká háth pakaṛke aur use ḳhalwat meṉ lejáke púchhá, ki Tú mujh ko kyá kahá cháhtá hai? 20 Us ne kahá, ki Yahúdíoṉ ne eká kiyá, ki tujh se darḳhwást kareṉ, ki tú Páúl ko kal

Majlis meṉ nikál láwe, goyá ki we us ke ahwál kí bakhúbí tahqíqát kiyá cháhte haiṉ; 21 Par tú un ká iạtimád na kar, ki chálís mard se ziyáda us kí ghát meṉ lage haiṉ, jinhoṉ ne áp par laạnat kí hai, ki Ham jab tak use qatl na kareṉ, na kháenge na píenge; aur ab we mustạidd aur tere hukm ke muntazir haiṉ.

22 Tab sipahsálár ne us jawán ko rukhsat karke farmáyá, ki Khabardár, koí na jáne, ki tú ne ye báteṉ mujh se kahíṉ. 23 Aur do súbadároṉ ko buláke kahá, ki do sau sipáhí, aur sattar sawár, aur do sau bhálebardár rát kí tísrí sáit se taiyár rakho, ki Qaisariyá ko jáweṉ, 24 Aur dawább, házir karo, táki Páúl ko sawár karke Feliks hákim ke pás salámat pahuncháweṉ. 25 Aur us ne is mazmúṉ ká khatt likhá.

26 Klaudius Lisias ká Feliks Hákim i Fázil ko salám.

27 Is mard ko Yahúdíoṉ ne pakaṛke us ke qatl karne par taiyár the, par maiṉ ne maạlúm karke ki wuh Rúmí hai, mạ fauj jáke use chhuṛáyá 28 Aur jab maiṉ ne cháhá, ki daryáft karúṉ, ki we kis sabab se us par nálish karte haiṉ, use un kí Majlis meṉ legayá, 29 Aur páyá, ki us par un kí sharíạt ke sawáloṉ ke haqq meṉ nálish hotí hai, par ki us ká kuchh qusúr nahíṉ, jo qatl yá zanjíroṉ ke láiq ho. 30 Aur jab mujh ko ittiláạ húí, ki Yahúdí is mard kí ghát meṉ lage haiṉ, maiṉ ne use jald tere pás bhejá, aur us ke muddạíoṉ ko bhí hukm kiyá, ki nálish ká sabab tere áge bayáṉ kareṉ. Tú salámat rah.

31 Tab sipáhí hasb ul hukm Páúl ko leke rátoṉ rát Antipatris meṉ áe. 32 Aur subh we sawároṉ ko us ke sáth rawána karke áp qalạ meṉ phire. 33 So unhoṉ ne Qaisariyá meṉ dákhil hoke khatt hákim ko diyá, aur Páúl ko bhí us ke áge házir kiyá. 34 Us ne khatt paṛhkar púchhá, ki Wuh kis mulk ká hai; aur daryáft karke ki wuh Kilíkiyá ká hai, kahá, ki Jab tere muddạí bhí áwenge, maiṉ terí sunúngá. 35 Aur us ne hukm kiyá, ki use Herod ke dár ul imára meṉ qaid rakheṉ.

XXIV. BAB.

1 Pánch roz ke baạd sardár káhin Hananiyáh, Buzurgoṉ aur Tartullus námída ek sukhandán ke sáth utar áyá, aur hákim ke áge Páúl ká muqaddama bayán kiyá. 2 Aur jab wuh buláyá gayá, Tartullus ne yúṉ kahke us par faryád karná shurúạ kiyá, ki Ai Feliks i Fázil, Ham har waqt aur har jagah har tarah ká shukr adá karte haiṉ, 3 Ki ham tere wasíle se baṛe chain meṉ haiṉ, aur terí hí peshbíní se is qaum ko bahut se fáide haiṉ. 4 Lekin táki maiṉ tujh ko ziyáda taklíf na dúṉ, maiṉ itná ạrz kartá húṉ, ki tú apne karam se hamárí do báteṉ sun. 5 Ki ham ne is mard ko sab Yahúdíoṉ ke darmiyán, jo dunyá meṉ haiṉ, mufsid aur fitnaangez aur Naziríoṉ ke mazhab ká peshwá páyá. 6 Us ne yih iráda bhí kiyá thí, ki haikal ko nápák kare, par ham ne use pakṛá, aur cháhá, ki apní sharíạt ke mutábiq us par hukm kareṉ. 7 Lekin Lisias sardár ne ákar baṛí zabardastí se use hamáre háthoṉ se chhín liyá, aur us ke muddạíoṉ ko farmáyá, ki tere pás jáweṉ. 8 Tú áp us kí tajwíz karke un sab bátoṉ ko, jin ke sabab ham us par nálish karte haiṉ, daryáft kar saktá hai. 9 Aur Yahúdíoṉ ne bhí muwáfiq hoke kahá, ki ye báteṉ yúṉhíṉ haiṉ

10 Tab Páúl ne Hákim se ishára páke jawáb meṉ kahá, Azbas ki maiṉ jántá

húu, ki tú bahut barasou se is qaum ká qází hai, so ziyádatar diljamaí se apná jawáb detá húu : 11 Ki tú daryáft kar saktá hai, ki bárah din se ziyáda nahíu húe, jab se maiu ibádat ke liye Yarúsalam meu gayá thá. 12 Aur unhou ne mujhe kisí ke sáth haikal meu bahs karte yá logou ko bhaṛkáte na páyá, na to Mahfil meu na shahr meu ; 13 Aur na un bátou ko, jin kí we ab mujh par tuhmat lagáte haiu, sábit kar sakte haiu. 14 Par maiu tere áge yih iqrár kartá húu, ki maiu us taríq meu, jise we gumráhí jánte haiu, apne bápdádou ke Ḳhudá kí parastish kartá húu, aur sab bátou ko, jo tauret aur anbiyá meu likhí haiu, yaqín jántá húu : 15 Aur Ḳhudá se yih ummed rakhtá húu, jis ke we bhí muntazir haiu, ki murdou kí qiyámat hogí, kyá nekou kí kyá badou kí. 16 Aur maiu is riyázat meu rahtá húu, ki Ḳhudá aur ḳhalq ke áge kabhú merá nafs mujhe malámat na kare. 17 Ab bahut barasou ke baạd maiu áyá, ki apní guroh ke liye sadqát o ḳhairát láúu. 18 Tab Ashiyá ke baạze Yahúdíou ne mujh ko tahárat kiye húe haikal meu páyá, maiu kuchh fitna o fasád meu sharík na thá. 19 Un par wájib thá, ki tere áge házir howeu, aur agar un ká mujh par kuchh daạwá howe, bayán kareu. 20 Yá ye, jo házir haiu, kaheu, ki unhou ne us waqt, jab maiu Majlis ke áge khaṛá thá, mujh meu kyá badí paí, 21 Magar yih ek áwáz ke liye hai, ki maiu un meu khaṛe húe chilláyá, ki Hashar i mautá kí bábat tum áj mujh par siyásat karte ho.

22 Feliks ne, jo us taríq se ḳhúb muttalạ thá, ye chízeu sunke unheu dafạ kiyá, aur kahá, ki jab Lisias sipahsálár áwegá, maiu tumhárá hál bilkull daryáft karúngá. 23 Phir us ne ek súbadár ko hukm kiyá, ki Páúl ko nigáh meu rakh, aur use chain karne de, aur us ke jánpahchánou ko us kí ḳhidmat karne se aur us pás áne se manạ mat kar.

24 Chand roz ke baạd Feliks apní jorú Drusillá ke sáth, jo Yahúdiya thí, áyá, aur Páúl ko bulwá bhejá, aur us se Masíh ke dín ká bayán suná. 25 Jab wuh rástí aur parhezgárí aur ạdálat i áyanda ko bayán kar rahá thá, Feliks kámp gayá, aur jawáb diyá, ki Bilfiạl tú chalá já, maiu achchhá waqt páke phir tujhe bulá bhejúngá. 26 Use yih ummed bhí thí, ki Páúl se kuchh naqdí páwe, táki use chhoṛ de : chunánchi wuh use aksar buláyá kiyá, aur guftgú kartá rahá. 27 Aur do sál ke baạd Parkius Festus Feliks ká qáim maqám hoke áyá, aur Feliks ne yih cháhkar ki Yahúdíon ko apne mamnún kare, Páúl ko muqaiyad chhoṛ gayá.

XXV. BÁB.

1 Festus us súba meu dáḳhil hoke tín roz ke baạd Qaisariyá se Yarúsalam ko gayá. 2 Tab sardár káhin aur Yahúdíou ke raísou ne us ke áge Páúl par faryád kí, 3 Aur ạrz karke us ke muqaddama meu yih mihrbání cháhí, ki wuh use Yarúsalam meu bulwá bheje, ki we ghát meu the, ki use ráh meu már leu. 4 Tab Festus ne jawáb meu kahá, ki Páúl Qaisariyá meu rakhá jáwe, ki maiu áp jald wahái jáúngá ; 5 Aur jo tum meu se mere sáth safar kar sakeu, chaleu, aur agar us meu kuchh badí hai, to us par nálish kareu. 6 So un ke darmiyán das din se úpar rahke Qaisariyá ko gayá, aur pahunchke dúsre din masnad par baiṭhkar hukm kiyá, ki Páúl ko házir kareu. 7 Jab wuh házir húá, Yahúdí, jo Yarúsalam se áe the, us ke pás khaṛe hoke Páúl par bahut aur saḳht nálisheu karne lage ; par

we unhen sábit na kar sake, 8 Ki us ne jawáb men kahá, ki Main ne na Yahúdíon kí sharíạt ká, aur na haikal ká, aur na Qaisar ká gunáh kiyá hai. 9 Par Festus ne is iráde se, ki Yahúdíon ko rází kare, Páúl se kahá, Kyá tú cháhtá hai, ki Yarúsalam ko jáke wahán mere áge in báton ke haqq men ázmáyá jáwe? 10 Páúl ne kahá, ki Main Qaisar kí masnad ke áge házir hún, cháhiye ki merá insáf yahán kiyá jáwe; Yahúdíon ká main ne kuchh gunáh nahín kiyá, chunánchi tú ḳhúb jántá hai. 11 Pas agar main mujrim hún, yá main ne aisá koí kám, jis se merá qatl wájib ho, kiyá hai, main qatl ká mánạ nahín hotá; lekin agar un tuhmaton men, jo we mujh par karte hain, kuchh sábit nahín hai, to koí mujh ko un ke iḳhtiyár men de nahín saktá. Main Qaisar kí duhái detá hún. 12 Tab Festus ne saláhkáron se saláh lekar jawáb men use kahá, Tú ne Qaisar kí duhái dí? tú Qaisar ke pás jáegá.

13 Chand roz ke baạd Agrippá bádsháh aur Barníkí Qaisariyá men áe, ki Festus ko salám karen. 14 Aur jab we wahán ek muddat rahe, Festus ne Páúl ká ahwál bádsháh se bayán kiyá, ki Yahán ek shaḳhs hai, jise Feliks qaid men chhoṛ gayá. 15 Jab main Yarúsalam men thá, sardár káhinon aur Yahúdíon ke Buzurgon ne us kí bábat ḳhabar deke cháhá, ki us kí taạzír howe. 16 Par main ne unhen jawáb diyá, ki Rúmíon ká dastúr nahín, ki kisí ádmí ko jallád ko dewen, jab tak asámí apne faryádíon ke rúbarú na howe, aur daạwá ke haqq men apne uzr karne kí jagah na páwe. 17 So jab we yahán báham húe, main ne derí na kí, balki subh ko masnad par baiṭhkar hukm kiyá, ki us mard ko házir karen. 18 Par us ke muddaạíon ne khaṛe hoke us par aisá kuchh qusúr nahín lagáyá, jaisá main ne gumán kiyá thá, 19 Balki we apne mazhab kí aur kisí Yusúạ kí bábat, jo mar gayá, jise Páúl kahtá hai, ki jítá hai, kuchh iḳhtiláf us se rakhte the. 20 Aur jab main is taur ke sawálon se shakk men paṛá, main ne púchhá, Kyá tú Yarúsalam men jáne par rází hai, ki wahán in báton men terá insáf kiyá jáwe? 21 Par jab Páúl ne duhái dí, ki Merá insáf Janáb i Alí kí ạdálat par mauqúf rakhá jáe, main ne hukm kiyá, ki use rakhen jab tak main use Qaisar ke pás bhejún. 22 Tab Agrippá ne Festus se kahá, ki Main bhí cháhtá hún, ki us shaḳhs kí sunún. Wuh bolá, Tú kal us kí sunegá.

23 Aur dúsre din Agrippá, aur Barníkí baṛí shán o shaukat se áe, aur faujdáron aur shahr ke amíron ke sáth darbár men dáḳhil húe, aur Festus ke hukm se Páúl házir kiyá gayá. 24 Tab Festus ne kahá, ki Ai bádsháh Agrippá, aur sab mardo, jo házir ho, Tum us shaḳhs ko dekhte ho, jis ke sabab sáre Yahúdí log Yarúsalam se leke yahán tak mere píchhe paṛe hain, aur yahán bhí chilláte hain, ki use jítá chhoṛná rawá nahín. 25 Lekin jab main ne daryáft kiyá, ki us ne aisá koí kám, jis se wuh wájib ul qatl howe, nahín kiyá, aur wuh áp Janáb i Alí kí duhái detá hai, main ne ạzm kiyá, ki use bhej dún. 26 Par mujh ko us ke haqq men kisí bát ká yaqín nahín, jo apne Ḳhudáwand ko likhún; liházá main ne use tumháre áge, aur ḳhusúsan, Ai bádsháh Agrippá, tere áge házir kiyá hai, tá ki main tahqíq ke baạd kuchh likh sakún. 27 Kyúnki ek qaidí ko bhejná, aur us par kí nálishen bayán na karná, mujhe bewazạ maạlúm hotá hai.

XXVI. BÁB.

1 Agrippá ne Páúl ko kahá, ki Tujh ko parwánagí hai, apná uzr bayán kar. 2 Tab Páúl ne háth se batáke apní uzriya jawáb diyá, ki Ai bádsháh Agrippá, maiņ jo áj ke din tere áge un sab tuhmatoņ meņ, jo Yahúdí mujh par karte haiņ, apná uzr bayán karúņ, yih merí dánist meņ merí sạádat hai: 3 Ḳháss is liye ki tú Yahúdíoņ ke sáre dastúroņ aur sawáloņ se ḳhúb wáqif hai: lihází maiņ terí minnat karke cháhtá húņ, ki tú taammul se merí sune. 4 Sab Yahúdí merí jawání se merí chál ko, jo maiņ shurúạ se apní qaum ke darmiyán Yarúsalam meņ nibáhtá thá, jánte haiņ; 5 We, jo pahle mujh ko jánte, agar cháheņ, mere gawáh ho sakte, ki maiņ Farís hoke ham logoņ ke dín ke bahut parhezgár firqe ke muwáfiq zindagí guzrán kartá thá. 6 Aur ab maiņ us waạda kí ummed ke sabab, jo Ḳhudá ne hamáre bápdidoņ se kiyá, dár ul ạdálat meņ házir kiyá gayá húņ. 7 Aur hamáre bárah gharáne rát din baṛe shauq se ibádatguzárí meņ ummedwár haiņ, ki us waạda ko pahuncheņ. Ai bádsháh Agrippá, isí ummed ke sabab se Yahúdíoņ ne mujh par tuhmat kí hai. 8 Yih kyá tum pás iạtimád ke qábil nahíņ, ki Ḳhudá murdoņ ko jiláwe? 9 Ba har hál maiņ ḳhiyál kartá thá, ki mujh par wájib hai, ki Yusúạ i Nazirí ke nám ke barḳhiláf bahutse kám karúņ. 10 So yihí maiņ ne Yarúsalam meņ kiyá, aur sardár káhinoņ se iqtidár pákar bahut se muqaddasoņ ko qaidḳháne meņ band kiyá, aur jab we qatl kiye játe the, maiņ hámí bhartá thá. 11 Aur maiņ ne aksar har ek Mahfil meņ unheņ ízá deke zabardastí se kufr kahwáyá, balki maiņ ne azbaski un kí ạdáwat meņ niháyat josh o ḳharosh par thá, gair shahroņ tak bhí satátá thá.

12 Is hál meņ jab sardár káhinoņ se iqtidár aur ijázat pákar Dimishq ko chalá játá thá, 13 Din ko do pahar ke waqt, ai bádsháh, maiņ ne ráh meņ ek núr ásmání áftáb se roshantar dekhá, ki mere aur mere hamsafaroņ ke gird chamká. 14 Aur jab ham sab zamín par gir paṛe, maiņ ne kisí kí áwáz suní, ki Ibrání lugat meņ mujhe yúņ kahá, ki Ai Sáúl, Sáúl, tú mujhe kyúņ satátá hai? Tujh se dushwár hai, ki aníoņ par lát mare. 15 Tab maiņ ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand, tú kaun hai? Wuh bolá, Maiņ Yusúạ húņ, jise tú satátá hai. 16 Ab uṭh, aur apne páoņ par khaṛá ho, ki maiņ ne apne taíņ is liye tujhe dikháyá hai, ki tujhe un chízoņ ká, jo tú ne dekhí haiņ, aur un chízoņ ká, jo maiņ tujhe dikháúngá, ḳhádim aur sháhid banáúņ; 17 Tujhe is ummat se aur ạwámm se rihái dúņ, aur un pás ab maiņ tujhe bhej detá húņ, 18 Tá ki un kí ánkhoņ ko kholúņ, aur andhere se ujále kí taraf aur Shaitán ke tasallut se Ḳhudá kí samt pherúņ, ki we mujh par ímán láne se gunáhoņ kí muáfí aur muqaddasoņ ke darmiyán mírás páweņ.

19 So, Ai bádsháh Agrippá, maiņ us ásmání royat ká náfarmánbardár na húá; 20 Balki pahle un ko, jo Dimishq aur Yarúsalam aur sárí zamín i Yahúdáh meņ haiņ, aur baạd un ke qaumoņ ko kahá, ki Tauba karo, aur Ḳhudá kí taraf phiro, aur we kám, jo tauba ke láiq haiņ, karo. 21 Un bátoņ ke sabab se Yahúdí mujh ko haikal meņ pakaṛke sáạí húe, ki qatl kareņ. 22 So Ḳhudá se himáyat páke maiņ áj ke din tak khaṛá húņ, aur chhoṭe aur baṛe ke áge gawáhí detá húņ, aur un bátoņ ke siwá, jin ke hone kí ḳhabar nabíoņ aur Músá ne dí, kuchh nahíņ kahtá húņ, 23 Ki Masíh dukh uṭhánewálá hogá, aur murdoņ meņ se wuh pahlá jí uṭhegá, aur ummat aur gair qaumoņ ke áge núr ko jalwagar karegá.

24 Aur jab us ne yún apná uzr bayán kiyá, Festus ne buland áwáz se kahá, ki Ai Páúl, tú áp men nahín hai, ilm kí kasrat ne tujhe ákhir ko báolá kar diyá. 25 Tab us ne kahá, Ai amír i ạzím Festus, main báolá nahín, balki sachái aur hoshiyárí kí báten kahtá hún. 26 Ki un báton ko bádsháh jántá hai, aur main us ke huzúr sáf beparwá kahtá hún, kyúnki mujh par yaqín hai, ki un báton se koí chíz us par makhfí nahín, is wáste ki yih májará to gosha men wáqạ nahín húá. 27 Ai bádsháh Agrippá, áyá tú nabíon ká muạtaqid hai? Main jántá hún, ki tú muạtaqid hai. 28 Tab Agrippá ne Páúl ko kahá, Nazdík hai, ki terí targíb se Masíhí ho jáún. 29 Páúl bolá, Khudá kare, ki tú hí faqat nahín, balki sab ke sab, jo áj ke din merí sunte hain, nazdík nahín, balki bilkull, jaisá main hún, aise hí howen, siwá in zanjíron ke.

30 Aur jab us ne yún kahá, bádsháh, aur hákim, aur Barníkí, aur un ke hamnishín uṭhe, 31 Aur alag jáke ápus men kahne lage, ki Yih mard to aisá kuchh nahín kartá, jo qatl yá zanjíron ke láiq ho. 32 Aur Agrippá ne Festus se kahá, ki Agar yih shakhs Qaisar se dádkhwáh na hotá, to mumkin thá, ki qaid se chhúṭ jáe.

XXVII. BÁB.

1 Aur jab yih ạzm kiyá gayá, ki ham tarí se Itáliyá ko jáwen, unhon ne Páúl ko baạze aur qaidíon ke sáth Yúlius nám súbadár ko, jo Janáb i Ạli kí fauj men thá, hawála kiyá. 2 Aur ham Adramitení kishtí par baiṭhke is iráda se, ki hudúd i Ashiyá se hokar jáen, rawána húe, aur Aristarkhus Makidúní Thissaluníkí hamáre sáth thá. 3 Dúsre din ham Saidá men pahunche, aur Yúlius ne Páúl se khushsulúkí karke use ijázat dí, ki apne doston men jáke chain kare. 4 Ham wahán se rawána hoke Kibris ke níche guzar gae, ki hawá mukhálif thí. 5 Aur jab ham daryá i Kilíkiyá aur Pamfiliyá ke pár gae, to Likiyá ke Mirá men áe. 6 Wahán us subadár ne ek Iskandarí jaház Itáliyá ko játe húe páke ham ko us par charháyá. 7 Aur jab ham bahut dinon tak áhista chale gae, aur mushkil se Knidus ke sámhne áe, to isliye ki hawá hamen áge baṛhne na detí thí, Krete kí taraf jáke Salmone ke sámhne áe. 8 Aur ba dushwárí us se guzar karke ek maqám men, jis ká nám Hasan Bandar hai, áe; shahr i Lasáyá wahán se nazdík hai.

9 Aur jab mausim bahut guzrá, aur ab jaház ke chalne men khatra thá, ki roze ke aiyám guzre the, Páúl ne unhen ágáh kiyá, 10 Aur kahá, Yáro, main dekhtá hún, ki is safar men azíyat hogí, aur bahut nuqsán, na sirf asbáb ká aur jaház ká, balki hamárí jánon ká bhí. 11 Par súbadár ne mánjhí aur jaház ke málik kí báton ko Páúl kí báton se ziyáda máná. 12 Aur is liye ki wuh bandar achchhá na thá, ki wahán jáṛá káṭen, bahuton ne saláh dí, ki wahán se bhí khol niklen, tá ki kisí tarah se Fainíkí tak pahunchke jáṛá káṭen; wuh Krete ká bandar thá, jo nairit aur báyab ke rukh thá. 13 Aur jab dakhin kí hawá chalí, we is ummed se, ki murád ko pahunchen, kholke Krete ke nazdík rawána húe.

14 Lekin thoṛí der ke baạd túfání hawá, jis ká nám Púrablahr hai, chalí. 15 Aur jab jaház pakṛá gayá, aur hawá ke sámhne ṭhahar na saká, ham ne use chhoṛ diyá, ki chalá jáwe; 16 Aur ek chhoṭe ṭápú ke tale, jo Klaude kahlátá hai, bah jáke ham baṛí mushkil se chhoṭí náo ko qábú men láe; 17 So jab unhon ne thámá,

tab tadbíreṉ karke jaház ko níche se bándhá, aur us ḍar se, ki mabádá ham rete meṉ phas jáeṉ, bádbánoṉ ko girá diyá, aur is tarah chale játe the. 18 Aur jab ham ándhí se bahut satáe játe the, dúsre din ham ne jaház ko halká kiyá; 19 Aur tísre din apne háthon se jaház ká asbáb phenk diyá. 20 Aur jab bahut dinoṉ tak na súraj dikhláí diyá, aur na sitáre, aur ándhí bhí na thamí, ákhirko riháí kí ummed ham se bilkull játí rahí.

21 Aur bahutse fáqoṉ ke baạd Páúl un ke darmiyáṉ khaṛá hoke bolá, ki Mardo, tum ko lázim thá, ki merí sunte, aur Krete se na chalte, ki yih azíyat aur nuqsán na uṭháte. 22 Aur ab maiṉ tumhárí minnat kartá húṉ, ki ḳhátirjamạ rakho; kyúnki tumhárc darmiyán kisí kí ján ká nuqsán na hogá, magar jaház ká. 23 Kyúnki jis Ḳhudá ká main húṉ, aur jis kí bandagí kartá húṉ, us ke firishte ne rát ko mujh pás áke, 24 Yúṉ kahá, ki Ai Páúl, mat ḍar, wájib hai, ki tú Qaisar ke áge házir howe, aur dekh, ki Ḳhudá ne ye sab, jo tere hamsafína haiṉ, tujh ko baḳhshe. 25 Liházá, mardo, ḳhátirjamạ rakho; kyúnki maiṉ Ḳhudá par iạtiqád rakhtá húṉ, ki jaisá mujh ko kahá gayá, aisáhí hogá. 26 Lekin ḳhwáh na ḳhwáh ham kisí jazíra meṉ já paṛenge.

27 So jab chaudahwíṉ shab áí, aur ham daryá i Adriyá ke talátum meṉ máre phire, ádhí rát ke qaríb malláhoṉ ne aṭkal se jáná, ki kisí mulk ke nazdík pahunche. 28 Tab pání kí tháh lí, aur bís pursá páyá; aur thoṛá áge baṛhke phir tháh lí, aur pandrah pursá páyá. 29 Tab is ḍar se, ki mabádá pattharoṉ par já paṛeṉ, ham ne jaház kí pichhárí se chár langar ḍále, aur subh ke muntazir rahe. 30 Aur jab malláhoṉ ne cháhá, ki jaház par se bhág jáeṉ, aur chhoṭí náo is baháne se utárá, ki galahí se langar ḍáleṉ, 31 Páúl ne súbadár aur sipáhíoṉ ko kahá, ki Agar ye jaház par na raheṉ, to tum bach nahíṉ sakte. 32 Tab sipáhíoṉ ne chhoṭí náo ke rasse káṭe, aur use bahá diyá. 33 Aur jab din chaṛhne lagá, Páúl ne sab se iltimás kiyá, ki kháná kháweṉ, aur kahá, ki Tum chaudah din se takte ho, aur fáqa karte ho, aur kuchh nahíṉ kháyá. 34 Ab maiṉ tumhárí minnat kartá húṉ, kuchh kháo, kyúnki is meṉ tumhárí salámatí hai; ki tum meṉ se kisí ke sir ká ek bál na bikegá. 35 Us ne yúṉ kahke roṭí lí, aur un sab ke áge Ḳhudá kí shukr kiyá, aur toṛke kháne lagá. 36 Tab sab kí ḳhátir jamạ húí, aur we áp bhi kháne lage. 37 Aur ham sab ke sab, jitne us jaház par the, do sau chhihattar the.

38 Aur jab we ruchke khá chuke, to unhoṉ ne anáj ko samundar meṉ ḍálkar jaház ko halká kiyá. 39 Jab subh húí, unhoṉ ne us mulk ko na pahcháná, par ek kol dekhá, jis ká ghát thá, aur we cháhte the, ki agar ho sake, to jaház ko us meṉ pahunchároṉ. 40 Tab unhoṉ ne langar káṭke daryá meṉ chhoṛe, aur wonhí patwár ke rasse khole, aur hawá ke rukh par bál chaṛháke kanára kí taraf gae. 41 Aur ek jagah jaháṉ do daryá mile the, pahunchke jaház ko zamín par dauṛá diyá; tab galahí dhakká kháke phas gaí, aur maujoṉ ke zor se patwár kí dhajjíáṉ uṛ gaíṉ 42 Tab sipáhioṉ ká mashwara yúṉ thá, ki bandhúoṉ ko már ḍáleṉ, ta na howe, ki un meṉ se koí pairke bhág jáwe. 43 Par súbadár ne us iráda se, ki Páúl ko bacháwe, unheṉ matlab se báz rakhá, aur hukm kiyá, ki we jo pair sakte haiṉ, pahle kúdke kanáre par jáweṉ, aur báqí jaház ke taḳhtoṉ aur ṭukroṉ par. 44 Aur yúṉ hí húá, ki we sab ke sab zamín par salámat pahunche.

XXVIII. BAB.

1 Aur makhlasí ke baạd unhoṉ ne daryáft kiyá, ki us jazíra ká nám Maltá hai. 2 Aur waháṉ ke janglí logoṉ ne ham par niháyat mihrbání kí; kyúnki unhoṉ ne is sabab se, ki menh kí jhaṛí aur jáṛá thá, ág sulgáke ham meṉ se harek kí khátirdárí kí. 3 Aur jab Páúl ne lakṛíáṉ jamạ karke ág par rakhíṉ, ek sámp garmí páke niklá, aur us ke háth par lipṭá. 4 Tab un janglí logoṉ ne us haiwán ko us ke háth par laṭakte dekhkar ápus meṉ kahá, ki Beshakk yih mard khúní hai, jise bá wujúd ki daryá se bachá hai, qazá jíne nahíṉ detí. 5 Itne meṉ us ne us kíṛe ko ág meṉ jhaṭak diyá, aur kuchh zarar na páyá. 6 Par we dekhte rahe, ki wuh súj jáegá, yá nágáh girke mar jáegá; lekin jab der tak intizár karke dekhá, ki use kuchh zarar na húá, tab kuchh aur khiyál kiyá, aur bole, ki Yih ek Khudá hai.

7 Aur us jagah ke áspás us jazíra ke Sardár kí zamín thí, us ká nám Publius thá; us ne hameṉ ghar le jáke lutf se tín din tak hamárí mihmání kí. 8 Aur yúṉ húá, ki Publius ká báp tap aur atisár se ranjúr paṛá thá. Páúl ne us pás jáke duá kí, aur apne háth us par rakhkar use changá kiyá. 9 Chunánchi jab yih húá, to aur bhí jo us jazíre meṉ ranjúr the, áe aur change húe. 10 Unhoṉ ne bhí ham ko bahut hurmat bakhshí, aur jab rawána hone lage, jo kuchh ham ko darkár thá, lád diyá.

11 Tín mahíne ke baạd ham ek jaház i Iskandrí par, jo jáṛe bhar ṭápú meṉ thá, aur jis ke nishán Deokore the, rawána húe; 12 Aur Sirakúse meṉ lagáke tín din rahe. 13 Phir waháṉ se chakkar kháke Regium meṉ áe, aur jab ek roz ke baạd dakhiní hawá chalí, ham dúsre din Puteolí meṉ pahunche. 14 Waháṉ ham ne bháíoṉ ko páke un ke iltimás se sát din un ke pás rahe, aur yúnhí ham Rúm ko chale. 15 Waháṉ ke bháí hamárá ahwál sunkar Appiforum aur Tritabarne tak hamáre istiqbál ko áe. Páúl ne unheṉ dekhkar Khudá ká shukr kiyá, aur khátirjamạ húá.

16 Jab ham Rúm meṉ áe, súbadár ne bandhúoṉ ko kháss risále ke sardár ko hawála kiyá, lekin Páúl ko parwánagí thí, ki akelá us sipáhí ke sáth, jo us ká nigahbán thá, rahe. 17 Aur yúṉ húá, ki tín din ke baạd Páúl ne Yahúdíoṉ ke raísoṉ ko báham buláyá. Jab we jamạ húe, us ne unheṉ kahá, Ai mard bháío, Maiṉ ne apní qaum ke aur bápdádoṉ ke dastúroṉ ke khiláf koí kám na kiyá, tis par bhí maiṉ Yarúsalam se qaid hoke Rúmíoṉ ke háth meṉ sompá gayá húṉ. 18 Unhoṉ ne merá hál daryáft karke cháhá, ki chhoṛ deṉ, kyúnki koí bát na thí, jis se maiṉ wájib ul qatl hoúṉ. 19 Par jab Yahúdíoṉ ne mukhálafat kí, maiṉ ne láchárí se Qaisar kí duháí dí; lekin apní qaum par merí kuchh nálish nahíṉ hai. 20 So is sabab se maiṉ ne tumheṉ buláyá, ki tumháre sáth muláqát aur guftgú karúṉ: kyúnki maiṉ Isráel kí ummed ke sabab se is zanjír se bandhá húṉ. 21 Unhoṉ ne use kahá, ki Ham ne tere haqq meṉ Yahúdáh se na khatt páe, na kisí ne bháíoṉ meṉ se áke kuchh khabar dí, yá terí kuchh badí kahí. 22 Lekin ham mamnún honge, agar tú hameṉ kah sunáwe, ki terá mazanna kyá hai; kyúnki ham ko maạlúm hai, ki har ek jagah is firqe kí badgoí kí játí hai.

23 Aur we us ke sáth ek din muqarrar karke us ke makán meṉ kasrat se áe, aur wuh un ke áge subh se shám tak Músá kí tauret se aur nabíoṉ kí kitáboṉ se bayán karke Khudá kí bádsháhat par gawáhí diyá kiyá, aur dalíleṉ láke Yusúạ kí taraf unheṉ máil kartá rahá. 24 Tab baạze us kí bátoṉ ke shinawá húe, par baạze beímán

rahe. 25 Jab we báham muttafiq na húe, peshtar us se, ki we chale jáeṉ, Páúl ne unheṉ yih suḳhan kahá, ki Rúh i Quds ne hamáre bápdádoṉ ko Yasạiyáh nabí kí maạrifat se ḳhúb kahá, 26 Ki is guroh ke pás já, aur kah, Tum kánoṉ se sunoge, aur na samjhoge; ánkhoṉ se dekhoge, aur daryáft na karoge. 27 Kyúnki is guroh ká dil saḳht húá, aur un ke kán sunne meṉ bhárí haiṉ, aur unhoṉ ne apní ánkheṉ múch lí haiṉ, tá na howe, ki we ánkhoṉ se dekheṉ, aur kánoṉ se suneṉ, aur dil se samjheṉ, aur rujúạ howeṉ, aur maiṉ unheṉ shifá baḳhshúṉ. 28 Pas yih tumko maạlúm rahe, ki Ḳhudá kí magfirat ạwámm ko bhejí gaí, aur we use sun lenge. 29 Jab wuh ye báteṉ kah chuká, Yahúdí ápus meṉ baṛá mubáhasa karte húe chale gae. 30 Aur Páúl kámil do baras karáya ke ghar meṉ rahá, aur un sab ko, jo us pás áe, qabúl karke, 31 Kamál beparwáí se Ḳhudá kí mamlukat kí manádí kartá rahá, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí ráh ki taạlím diyá kiyá, aur koí us ká mánạ na húá.

PA'U'L RASU'L

KA' RU'MI'OṈ KO ḲHATT.

I. BA'B.

1 Yusúạ Masíh ká banda Páúl, jo barguzída Rasúl, aur alag kiyá gayá hai, 2 Ki Ḳhudá kí ḳhushḳhabarí sunáwe, jiská waạda usne apne nabíoṉ kí maạrifat pak kitáboṉ meṉ, 3 Apne Beṭe hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí bábat kiyá, jo jism ke haqq meṉ Dáúd kí nasl se húá, 4 Par rúh i pák ke haqq meṉ murdoṉ kí qiyámat se Ḳhudá ká Beṭá ba qudrat sábit húá, 5 Jis se ham ne niạmat aur risálat páí, tá ki sárí gurohoṉ us ke nám par ímán láke itáạt kareṉ, 6 Jin meṉ se tum bhí Yusúạ Masíh ke maqbúl ho, 7 Un sabhoṉ ko, jo Rúm meṉ Ḳhudá ke mahbúb aur barguzída muqaddas haiṉ, salám kahtá hai. Hamáre Báp Ḳhudá aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se niạmat aur árám tumháre liye ho.

8 Pahle maiṉ Yusúạ Masíh ke wasíle se tum sabhoṉ ke liye apne Ḳhudá ká shukr kartá húṉ, ki tumhárá ímán tamám dunyá meṉ mashhúr hai; 9 Ki Ḳhudá, jis kí bandagí maiṉ apní rúh se us ke Beṭe kí ḳhushḳhabarí meṉ kartá húṉ, merá gawáh hai, ki maiṉ har waqt tumhárá zikr kyúnkar kartá húṉ, 10 Aur hamesha apní duáoṉ meṉ yih mángtá húṉ, ki Ḳhudá kí marzí se tumháre pás kabhí áne kí fursat páúṉ. 11 Kyúnki maiṉ tumhárí muláqát ká nipaṭ mushtáq húṉ, tá ki tumheṉ koí rúhání niạmat pahuncháúṉ, ki tum mazbút ho jáo; 12 Yaạne, ki maiṉ bhí tumháre sáth tarfain ke ímán se, jo tum meṉ aur mujh meṉ hai, dilásá páúṉ. 13 Ai bháío, maiṉ cháhtá húṉ, ki tum us se náwáqif na raho, ki maiṉ ne bár bár tumháre pás áne ká qasd kiyá, tá ki tumháre bích meṉ bhí, jaisá aur qaumoṉ meṉ, merá kuchh phal ho, par áj tak ruká rahá. 14 Maiṉ Yúnáníoṉ aur barbaroṉ, hakímoṉ aur jáhiloṉ ká qarzdár húṉ: 15 So maiṉ tum ko bhí,

jo Rúm meṉ ho, bhar maqdúr ḳhushḳhabarí sunáne par taiyár húṉ; 16 Ki maiṉ Masíh kí ḳhúshḳhabarí kí bábat sharmátá nahíṉ, kyúnki wuh har ek ko, jo ímán látá hai, pahle Yahúdí ko, phir Yúnání ko, Ḳhudá kí naját baḳhshnewálí qudrat hai, 17 Ki us meṉ Ḳhudá kí sadáqat ímán se ímán par záhir hotí hai, chunánchi likhá hai, ki Sádiq ímán se jíegá.

18 Ki Ḳhudá ká gazab ásmán se ádmíoṉ kí sárí bedíní aur badkárí par záhir hotá hai, ki we sacháí ko badkárí meṉ band karte haiṉ: 19 Kyúnki Ḳhudá ká hál, jo kuchh ki maạlúm ho saktá hai, un par záhir hai, ki Ḳhudá ne un par use záhir kiyá; 20 Kyúnki us kí jo sifateṉ nádidaní haiṉ, yaạne us kí azalí qudrat aur Ḳhudáí, áfrínish i álam se us ke kámoṉ meṉ aisí dikhláí játí haiṉ, ki we be uzr haiṉ; 21 Ki unhoṉ ne báwujúd ki Ḳhudá ko pahcháná, us kí taqdís uskí Ḳhudáí ke láiq na kí, aur na shukrguzárí kí; balki we apne ḳhiyáloṉ meṉ behúda ho gae, aur un ke besamajh dil andhere húe. 22 We apne ko dáná kahke nádán ho gae, 23 Aur gairfání Ḳhudá ke jalál ko fání insán, aur parindoṉ, aur charindoṉ, aur kíṛe makoṛoṉ kí súrat o múrat se badal ḍáli. 24 Isí sabab se Ḳhudá ne bhí unheṉ unke diloṉ kí shahwatoṉ meṉ nápákí par chhoṛ diyá, yaháṉ tak ki ápus meṉ apne badanoṉ ko behurmat kareṉ; 25 Ki unhoṉ ne Ḳhudá kí sacháí ko jhúṭh se badal ḍálá, aur ḳháliq se ziyáda maḳhlúq kí parastish aur bandagí kí, jo abad tak mubárak hai. Ámín. 26 Usí sabab se Ḳhudá ne unheṉ ruswáí kí shahwatoṉ par chhoṛ diyá, yaháṉ tak ki un kí ạuratoṉ ne tabạí kám ko us se, jo asl ká ulṭá hai, badal ḍálá; 27 Aur aisáhí mard ạuratoṉ se tabạí kám ko chhoṛkar báham apní shahwatoṉ meṉ soḳht ho gae, mard ne mard ke sáth rúsiyáhí kí, aur wuh sazá, jo unkí gumráhí ká haqq thí, apne meṉ páí. 28 Aur jaisá unhoṉ ne Ḳhudá ká gyán rakhná qabúl na kiyá, Ḳhudá ne unko bhí náqábil ạql meṉ chhoṛá, ki náláiq kám kareṉ: 29 So we har tarah kí badí, harámkárí, sharárat, lálach, ḳharábí se bhar gae; aur hasad, qatl, jhagṛe, dagábází, aur badzátí se maạmúr húe, 30 Aur phusphusánewále, chugalḳhor, Ḳhudá ke dushman, zálim, magrúr, sheḳhíbáz, ḳharábíoṉ ke bání, má báp ke náfarmánbardár, 31 Beạql, beímán, beulfat, berahm, bedard bane; 32 Aur Ḳhudá ká hukm jánke, ki aise kám karnewále wájib ul qatl haiṉ, faqat áp nahíṉ karte, balki karnewáloṉ se bhí razámand haiṉ.

II. BAB.

1 Pas ai shaḳhs tú jo dúsre kí ạdálat kartá hai, jawáb nahíṉ rakhtá, is liye ki jis bát meṉ tú dúsre kí ạdálat kartá hai, áp par sazá ká fatwá detá hai, is wáste ki tú, jo ạdálat kartá, ḳhud wuhí kám kiyá kartá hai. 2 Aur ham yaqín jánte haiṉ, ki Ḳhudá kí taraf se albatta aise kám karnewáloṉ par sazá ká hukm hogá. 3 Pas ai insán, tú jo aise kám karnewáloṉ ko wájib ul qatl jántá hai, aur ḳhud un hí ke fiạloṉ ká karnewálá hai, kyá tú gumán kartá hai, ki tú Ḳhudá ke ạdl se bhágkar bach rahegá? 4 Tú us kí kamil mihr aur muhlat aur sabr ko haqír jántá hai, aur nahíṉ jántá, ki Ḳhudá kí mihr to sirf itne liye hai, ki tú tauba kar baiṭhe? 5 Aur tú gardankashí karke aur dil par qasáwat rakhke apne liye qahroṉ ko, jo qahr ke din aur Ḳhudá ke zuhúr i ạdálat ke din namúd honge, apne liye jamạ kartá hai? 6 Wuh har ek ko us ke kámoṉ ke muwáfiq mukáfát dewegá: 7 Unheṉ, jo nekí kí ráh meṉ páedár hoke majd aur izzat aur baqá ke tálib haiṉ, hayát i abadí degá;

8 Par un ke liye, jo fasádí, aur rásti ke mukhálif, aur nárásti ke tábạ haiṇ, gussa aur gazab hogá. 9 Ki har nafs i bashar ko, jo burá kartá hai, siyásat aur ạzáb hogá, pahle Yahúdí ko, phir Yúnání ko; 10 Aur har shakhs ko, jo bhalá kartá hai, buzurgí aur izzat aur árám milegí, pahle Yahúdí ko, phir Yúnání ko: 11 Is liye ki Khudá kuchh záhirbín nahíṇ hai. 12 Ki jinhoṇ ne gunáh kiye haiṇ, aur ahl i sharạ nahíṇ haiṇ, we bagair sharạ halák honge; aur jinhoṇ ne gunáh kiye, aur ahl i sharạ haiṇ, un ká insáf sharạ hí ke muwáfiq kiyá jáegá; 13 Ki na sharạ ke sunnewále Khudá ke pás sádiq haiṇ, balki sharạ par ạmal karnewále sádiq ṭhaharáe jáenge. 14 Kyúnki jab we qaumeṇ, jin ko sharạt nahíṇ milí, apní sirisht se sharạí aạmál karte haiṇ, to we sharíạt na rakhke áp hí apní sharíạt haiṇ. 15 We sharạ ká kám apne diloṇ meṇ likhá húá dikháte haiṇ; ki un kí sirisht gawáhí detí hai, aur un ke khiyálát báham daạwá karte haiṇ, yá uzr karte haiṇ. 16 Chunánchi jis din Khudá mere waạz ke muwáfiq Yusúạ Masíh kí maạrifat se ádmíoṇ ke nihání ạmaloṇ ká insáf karegá, záhir hogá.

17 Dekh, tú Yahúdí kahátá hai, aur sharạ par takiya kartá hai, aur Khudá par fakhr kartá hai, 18 Aur us kí marzí jánta hai, aur sharạ kí taạlím pákar mukhtalif chízoṇ meṇ imtiyáz kar jánti hai, 19 Aur apne taíṇ yaqínan jántá hai, ki maiṇ andhoṇ ká rahnumá, aur un kí, jo tárikí meṇ haiṇ, roshní húṇ, 20 Aur jáhiloṇ ká sikhlánewálá, aur larkoṇ ká muạllim húṇ, aur dánáí aur sacháí ká namúna mere liye sharạ meṇ hai: 21 Pas tú, jo dúsre ko sikhlátá hai, apne taíṇ nahíṇ sikhlátá? Tú jo waạz kahtá hai, ki Chorí na karná, áp hí chorí kartá hai? 22 Tú jo kahtá hai, ki Ziná na karná, áp hí ziná kartá hai? Tú jo butoṇ se bezár hai, áp hí ibádatkhána ko gárat kartá hai? 23 Tú jo sharạ par fakhr kartá hai, phir tú hí sharạ se udúl karke Khudá ke nám ko behurmat kartá hai? 24 Chunánchi likhá hai, ki Qaumoṇ ke bích tumháre sabab Khudá ke nám kí takfír hoti hai. 25 Khatna faidamand hai, agar tú sharạ par ạmal kiyá kare; par agar tú sharạ se udúl kare, to terá khatna námakhtúní hai. 26 Pas agar námakhtún log sharạ ke qánúnoṇ par chalte haiṇ, to kyá un kí námakhtúní khatna na giní jáegí? 27 Aur jo námakhtún hoe, aur sharạ kí pairawí meṇ sirisht se kámil ho gayá, wuh tujhe, agar tú, báwujúd alfáz i sharạ ke aur khatna ke, sharạ se udúl kare, ilzám na degá? 28 Jo záhir meṇ Yahúdí hai, Yahúdí nahíṇ, záhirí khatna, jo jismání hai, khatna nahíṇ; 29 Balki jo bátin meṇ Yahúdí hai, Yahúdí hai, aur khatna wuh hai, jo dilí aur maạnawí, na ki lafzí; ki us kí sitáish na ádmíoṇ se, balki Khudá se mutaạlliq hai.

III. BAB.

1 Pas kyá Yahúdí ko kuchh fazílat, aur khatna ká kuchh faida nahíṇ? 2 Ba har hál bahut hai, khusúsan yih ki we kalám i Iláhí ke amánatdár haiṇ. 3 Agar kaí ek amánatdár na nikle, to kyá húá? kyá un kí bediyánatí Khudá ke iạtibár ko bátil kar saktí hai? 4 Aisá na howe, balki Khudá sachá, aur harek ádmí jhúṭhá rahe; chunánchi likhá hai, Táki tú apní bátoṇ meṇ sádiq howe, aur jab ki terí ạdálat kí jáe, tú gálib nikle. 5 Aur agar hamárí nárásti Khudá kí rasti ko namúd kartí hai, to ham kyá kaheṇ? ki Khudá nárást hai jo qahr názil kartá hai? Maiṇ to ádmíoṇ kí tarah boltá húṇ. 6 Aisá nahíṇ, to Khudá kyúnkar jahán kí ạdálat

karegá. 7 Kyúnki agar mere jhúṭh ke sabab Ḳhudá kí rástí záhir húí, aur us se us ká jalál ziyáda húá: phir kis liye maiṉ gunahgár kí tarah mahkama meṉ pakṛá játá húṉ? 8 Aur ham kyúṉ buráí nahíṉ karte, táki bhale nikleṉ? Chunánchi yih tuhmat to ham par kí játí hai, aur baạze bolte haiṉ, ki ham yúṉ kahte haiṉ. So un ká fatwá haqq hai.

9 Pas kyá ham afzal haiṉ? Hargiz nahíṉ. Ham to pahle bayán kar chuke, ki Yahúdí aur Yúnání bhí sab ke sab gunáhoṉ ke níche dabe húe haiṉ: 10 Chunánchi likhá hai, ki Mutlaqan ek bhí sádiq nahíṉ; 11 Koí samajhnewálá nahíṉ, koí Ḳhudá ká ḍhúṇḍhnewálá nahíṉ; 12 Sab gumráh haiṉ; sab ke sab nikamme haiṉ, koí nekokár nahíṉ, ek bhí nahíṉ. 13 Un ke gale khulí húí goreṉ haiṉ, unhoṉ ne zubánoṉ se chhal bal kiyá hai, un ke laboṉ ke andar sampoliyoṉ ká zahr hai; 14 Un ke dahan laạnat aur karwáhaṭ se labrez haiṉ; 15 Un ke pánw ḳhúnrezí ke liye parwáz meṉ haiṉ; 16 Dalná masalná un kí ráhoṉ meṉ hai, 17 Aur unhoṉ ne árám kí ráh nahíṉ pahchání. 18 Un kí áṇkhoṉ ke sámhne Ḳhudá ká ḳhauf nahíṉ. 19 Ab ham jánte haiṉ ki sharíạt, jo kuchh kahtí hai, ahl i sharạ hí se kahtí hai, táki harek ká munh band howe, aur sárí dunyá Ḳhudá ke sámhne gunahgár ṭhahare. 20 Pas koí bashar sharạ par ạmal karne se us ke huzúr sádiq na ṭhaharegá; kyúnki sharạ hí se gunáh záhir húá.

21 Par ab Iláhí sadáqat, jo ráh i sharíạt se báhar hai, záhir húí hai, jis par sharạ aur nabíoṉ ne gawáhí dí hai. 22 Yih Iláhí sadáqat wuh hai, jo Yusúạ Masíh par ímán láne se miltí hai, aur un sab ke liye, aur un sab meṉ hai, jo ímán láte haiṉ, ki un meṉ kuchh tafáwut nahín; 23 Iswáste ki sabhoṉ ne gunáh kiyá hai, aur itne na húe, ki Ḳhudá ke sitúda hoṉ. 24 So we us ke fazl ke sabab se Masíh Yusúạ ke fidá hone ke wasíle se muft meṉ sádiq gine játe haiṉ. 25 Ki Al'láh ne us ke taíṉ aisá záhir kiyá, ki wuh un ke liye, jo us ke lahú par ímán láweṉ, sulh ká sabab ho, tá ki wuh apní sadáqat zuhúr meṉ láwe; is wáste ki Ḳhudá pahle gunáhoṉ se muhlat ke dinoṉ meṉ guzar gayá, so us ne yih kuchh kiyá, ki wuh is zamáne meṉ apní sadáqat ko zuhúr meṉ láwe, 26 Ki wuh áp hí sádiq ṭhahare, aur us ko, jo Yusúạ Masíh par ímán látá hai, sádiq ṭhaharáwe.

27 Pas tafáḳhur kaháṉ rahá? Wuh to uṛ gayá. Kis ráh se? ạmaloṉ se? Nahíṉ, balki ímán kí ráh se? 28 Pas ham yih natíja nikálte hain, ki ádmí ímán se, bagair aạmál i sharạ ke sádiq giná játá hai. 29 Kiyá wuh sirf Yahúdíoṉ ká Ḳhudá hai? aur gairoṉ ká nahíṉ? Gairoṉ ká bhí hai. 30 Kyúnki ek hí Ḳhudá hai, jo maḳhtún ko ímán ke báis se, aur námaḳhtún ko bhí ímán hí kí ráh se sádiq giná jáegá. 31 Aur kyá sharạ ko ham ímán se bátil karte haiṉ? Aisá na howe: ham to sharạ ko qáim karte haiṉ.

IV. BAB.

1 Pas Abirahám, jo jism kí jihat se hamárá báp hai, to kyá ham kaheṉ, ki us ne kuchh páyá? 2 Kyúnki agar Abirahám ạmaloṉ ke sabab se sádiq giná játá, to us ke faḳhr kí jagah thí; lekin na Ḳhudá ke áge. 3 Isliye ki kitáb kahtí hai, ki Abirahám Ḳhudá par ímán láyá, aur yih us ke liye sadáqat mahsúb húí. 4 Ab mazdúr ko mazdúrí dená baḳhshish nahíṉ, balki adá i dain hai. 5 Par wuh, jo káṃ

nahíɒ kartá, balki us par, jo gunahgár ko sádiq ṭhahärátá hai, ímán látá hai, usí ká ímán sadáqat giná játá hai. 6 Chunánchi Dáúd bhí us insán kí mubárakí ká zikr kartá hai, jis kí taraf Ḳhudá bagair us ke, ki wuh ạmal kare, sadáqat kí nisbat kartá hai. 7 Ki mubárak we, jinkí ḳhatáeɒ baḳhshí gaíɒ, aur gunáh ḍhámpe gae. 8 Mubárak hai wuh mard, jis ke liye Ḳhudáwand gunáh mahsúb nahíɒ kartá. 9 Pas kyá yih mubárakí faqat maḳhtúnoɒ kí hai, yá námaḳhtúnoɒ kí bhí hai? Ham kahte haiɒ, ki Abirahám ká ímán sadáqat giná gayá. 10 Pas wuh kab giná gayá? us kí maḳhtúní kí, yá námaḳhtúní kí hálat meɒ? Maḳhtúní meɒ nahíɒ, balki námaḳhtúní meɒ. 11 Aur us ne ḳhatna bamanzil nishán ke páyá, ki wuh us kí ímání sadáqat par, jo námaḳhtúní meɒ milí thí, muhr howe, tá ki wuh un sab ká, jo námaḳhtúní meɒ ímán láte haiɒ, báp ho, tá ki wuh un ke liye bhí sadáqat giná jáwe: 12 Aur maḳhtúnoɒ ká bhí ho, na un ká, jo nire maḳhtún haiɒ, balki un ká, jo hamáre báp Abirahám ke ímán kí, jo námaḳhtúní meɒ thá, pairawí karte haiɒ. 13 Kyúnki yih waạda, jo Abirahám se aur us kí nasl se húá, ki tú dunyá ká wáris hogá, sharạ ke sabab nahíɒ, balki ímání sadáqat ke báis se kiyá gayá. 14 Kyúnki agar ahl i sharạ hí wáris howeɒ, to ímán ạbas, aur waạda ḳhiláf hogá. 15 Ki shariạt gussa ká sabab paṛtí hai, is liye ki jaháɒ kahíɒ sharạ nahíɒ, udúl bhí nahíɒ. 16 So is liye ímán ke sabab se kiyá gayá, tá ki wuh karam ṭhahare; aur sárí nasl ke liye, na sirf ahl i sharạ ke wáste, balki un ke wáste bhí, jo ímán i Abirahámí ke pairau haiɒ, báqí rahe. 17 Aur wuh us kí mashíyat se, jis par wuh ímán liyá, yaạne wuh Ḳhudá, jo murdoɒ ká jilánewála hai, aur un chízoɒ ká, jo hanoz maạdúm haiɒ, us tarah zikr kartá hai, goyá manjúd haiɒ, ham sab ká báp hai; chunánchi likhá hai, Maiɒ ne tujhe bahut qaumoɒ ká báp ṭhaharáyá. 18 Wuh náumedí ke maqám meɒ umed se ímán láyá, tá ki wuh us nawishta ke mutábiq, ki Terí nasl aisí kasír hogí, bahutsí gurohoɒ ká báp howe. 19 Aur us ne azbaski zaíf ul ímán na thá, apne fartút badan ká, bá wujúd ki us kí umr sau baras ke qaríb thí, aur Sarah ke rihm kí afzurdagí ká bhí ḳhiyál na kiyá: 20 Aur beiạtiqád na thá, ki Ḳhudá ke waạda meɒ shakk látá, balki ímán kí ustuwárí se Ḳhudá kí tamjíd kartá thá. 21 Aur us ne yaqín i qatại kiyá, ki jo kuchh us ne waạda kiyá hai, us ke ífá par qádir hai: 22 Iswáste yih us ke liye sadáqat mahsúb húí. 23 Aur yih ki us ke liye mahsúb húí, faqat us ke wáste nahíɒ, 24 Balki hamáre wáste bhí likhá gayá hai, jin ke liye mahsúb kí jáegí, agar ham ímán láweɒ. ki us ne hamáre Ḳhudáwand Yusúạ ko murdoɒ meɒ se jiláyá; 25 Wuh hamárí ḳhatáoɒ ke sabab se pakṛá gayá, aur hamárí tasdíq ke liye phirke jiláyá gayá.

V. BÁB.

1 Pas jab ki ham ímán láke sádiq jáne gae, to ham meɒ aur Ḳhudá meɒ hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí wasátat se miláp hai. 2 Aur usí ke wasíle se ham us niạmat par ímán láke rasáí rakhte haiɒ, aur us niạmat meɒ qáim rahte haiɒ, aur majd i Iláhí kí ummedwárí meɒ faḳhr karte haiɒ. 3 Aur sirf itná nahíɒ, balkí musíbatoɒ meɒ bhí faḳhr karte haiɒ, ki jánte haiɒ, musíbat se sabr, 4 Aur sabr se tajriba, aur tajriba se ummed paidá hotí hai: 5 Aur ummed sharmsár nahíɒ kartí, kyúnki hamáre diloɒ meɒ is liye ki Rúh i Quds hameɒ baḳhshí gaí, Ḳhudá

kí mahabbat baháí gaí hai. 6 Ki jab ham kamqúwat the, tab Masíh ạin waqt par bedínoṉ kí ḳhátir múá. 7 Ki aisá kam hai, ki koí kisi ádil ke wáste ján de, aur sháyad kisí meṉ yih juraat ho, ki kisí ḳhushḳhulq ke liye ján se guzare. 8 Par Ḳhudá ne apní mahabbat ko hamáre sáth us taur se áshkárá kiyá, ki jab ham gunáh karte chale játe the, Masíh hamáre wáste múá. 9 Pas azbaski ham us ke lahú ke bahne se sádiq ṭhahare, to ab kitná ziyáda us ke sabab se qahr se bach rahenge. 10 Kyúnki jab Ḳhudá ne ham se jis waqt ki ham dushman the, apne Beṭe kí maut ke sabab mel kiyá : pas ham ab milkar us kí zindagí ke sabab kitná ziyáda bach jáenge. 11 Sirf yih nahíṉ, balki ham apne Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke wáste se, jis ke sabab se ham ab milá liye gae, Ḳhudá par faḳhr karte húe bach jáenge.

12 Pas jis tarah ki ek insán ke sabab se gunáh ne, aur gunáh ke sabab se marg ne dunyá meṉ daḳhl páyá, to usí tarah maut ne sáre ádmíoṉ par is sabab se, ki sab ne gunáh kiyá, tasallut páyá. 13 Kyúnki gunáh to ibtidá se sharạ ke maujúd hone tak dunyá meṉ thí ; par jab sharạ nahíṉ hai, to gunáh kisí kí taraf mansúb nahíṉ hotá. 14 Lekin maut ne A'dam se Músá tak tasallut páyá un par bhí, jinhoṉ ne A'dam kí náfarmání kí mánind gunáh na kiyá, wuh us ká, jo ánewálá thá, namúna hai. 15 Par yih nahíṉ, ki jis qadr ḳhatá thí, usí qadr ạtá hai. Ki agar us ek insán ke gunáh se we bahutere mar gae, to Ḳhudá ká fazl aur karam us ek insán Yusúạ Masíh ke fazl se un bahuteroṉ par kitná ziyáda kasír hai. 16 Aur jo kuchh us ek gunahgár se sádir húá, so baḳhshish ke barábar nahíṉ ; kyúnki ek hí ḳhatá ke sabab sazá ká hukm húá, par misdáq ke liye bahut ḳhatáoṉ kí baḳhshish hai. 17 Pas agar ek kí ḳhatá ke sabab maut ne ek hí ke wasíle se tasallut páyá, to we, jo kamál fazl aur sadáqat kí baḳhshish páte haiṉ, ek Yusúạ Masíh ke wasíle se hayát meṉ kyá hí saltanat karenge. 18 Garaz jaisá ek ḳhátá se sab ádmíoṉ par halákat ká hukm húá, waisá ek ke tasadduq se sab ádmíoṉ par hayát kí tasdiq áí. 19 Ki jis tarah ek insán kí náfarmánbardárí se we bahutere gunahgár húe, usí tarah ek kí farmánbardárí se we bahutere sádiq honge. 20 Aur sharíạt darmiyán áí, ki ḳhatá bahut záhir ho, lekin jaháṉ gunáh bahut húá, fazl us se bahut ziyáda húá, 21 Tá ki jaisá gunáh maut meṉ pahuncháne ko musallit húí, waisá fazl Sadáqat ke wasíle se, hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke wasíle se, hayát i abadí meṉ pahuncháne ko musallit howe.

VI. BA'B.

1 Pas ab kyá kaheṉ ? Kyá ham gunáh kyá kareṉ, tá ki karam ziyáda húá kare ? 2 Aisá na ho. Ki ham to gunáh kí nisbat múe haiṉ, phir kis tarah áge ko us meṉ jíenge. 3 Kyá tum us se náwáqif ho, ki ham, jo Yusúạ Masíh meṉ baptismáe gae, us kí maut meṉ baptismáe gae haiṉ ? 4 Pas ham us ke sáth baptismá se maut meṉ gáṛe gae, tá ki jaisá Masíh Báp ke jalál se murdoṉ meṉ se uṭháyá gayá, waisá hí ham bhí hayát kí tázagí meṉ qadam máreṉ. 5 Kyúnki jab ham us kí maut se mushábahat paidá karke us ke sáth boe gae, to ham us kí qiyámat meṉ bhí us ke mánind honge. 6 Ki ham yih jánte haiṉ, ki hamárí aglí insániyat us ke sáth salíb par khínchí gaí, tá ki gunáh ká jism faná howe,

tá ki ham áge ko gunáh ke bande na raheṉ. 7 Ki jo mará, so gunáh se chhútá. 8 Pas ham agar Masíh ke sáth mare haiṉ, to yaqín jánte haiṉ, ki us ke sáth jíenge: 9 Ham jánte haiṉ, ki Masíh jab marke jiyá, phir na maregá, aur maut phir us par musallit na hogí. 10 Kyúnki wuh jo múá, so gunáh kí nisbat dafaạtan múá; wuh jo jítá hai, so Ḳhudá kí nisbat se jítá hai. 11 Isí tarah tum áp ko gunáh kí nisbat murda jáno, par Ḳhudá kí nisbat hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh se zinda samjho. 12 Pas gunáh tumháre murde jism meṉ tasallut na páwe, ki tum jismí ḳhwáhishoṉ meṉ us ke farmánbardár ho raho. 13 Aur apne ạzúoṉ ko gunáh ke supurd na karo, tá ki sharárat kí álát baneṉ, balki apne taíṉ us tarah se, ki jaise sach marke jí uṭhe ho, Ḳhudá ko sompo, aur apne ạzúoṉ ko Ḳhudá ke supurd karo, ki rástí ke hathyár ho jáeṉ. 14 Kyúnki gunáh tum par gálib na hogá, is wáste ki tum sharạ ke taht nahíṉ ho, balki niạmat meṉ ho.

15 Pas kyá isliye ki sharạ ke taht nahíṉ, balki niạmat meṉ haiṉ, ham gunáh kareṉ? Aisá na hogá. 16 Kyá tumheṉ yih maạlúm nahíṉ, ki tum ne áp ko jis kisí ke supurd kiyá, tá ki gulám ke mánind farmánbardárí karo, tum us ke farmán ke bande ho, ḳhwáh gunáh ke, jis ká anjám marg hai, yá farmánbardárí ke, jis ká anjám rástí hai. 17 Par shukr Ḳhudá ká, tum jo áge gunáh ke bande the, taạlím ke namúna ke supurd hoke dil se farmánbardár húe; 18 Aur gunáh se ázádí pákar rástí ke gulám húe. 19 Maiṉ tumháre jism kí nátawání kí raạyat karke ádmí kí tarah bayán kartá húṉ: so jaisá tum ne apne ạzúoṉ ko nipákí ke, aur darját i sharárat ke supurd kiyá thá, ki un ke bande howeṉ, waisá hí ab apne ạzúoṉ ko rástí ke supurd karo, ki us ke bande hokar pák hoṉ. 20 Kyúnki jab tum gunáh ke bande the, tab rástí se begána the. 21 Pas us waqt tumháre kyá phal the? Un se tum is waqt pashemán ho, ki un ká anjám maut hai. 22 Par ab tum gunáh se ázád hokar Ḳhudá ke bande banke taqaddus ke liye phal láte ho, aur anjám hayát i abadí hai. 23 Kyúnki gunáh ká iwaz maut hai, par Ḳhudá kí baḳhshish hayát i abadí hai, jo hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke sabab se hai.

VII. BAB.

1 Ai bháío, kyá tum us se náwáqif ho, jo maiṉ sharạ ke álimoṉ se kahtá húṉ, ki ádmí jab tak jítá hai, sharạ kí band meṉ hai. 2 Kyúnki mankúha zan apne shauhar kí zindagí tak sharạ se bandhí húí hai, par jab us ká shauhar mare, apne shauhar kí sharíạt se chhúṭ játí hai. 3 Pas wuh agar apne ḳhasam ke jíte jí dúsre mard kí ho jáwe, to zániya kahláegí; par agar shauhar mare, to wuh us kí sharíạt se báhar húí; chunánchi agar wuh dúsre mard kí howe, to zániya nahíṉ. 4 So ai mere bháío, tum bhí Masíh se ektan hoke sharạ ke rú se mar gae, aur ek dúsre ke, yaạne us ke, jo marke jí uṭhá, húe, tá ki ham Ḳhudá ke liye phal láweṉ. 5 Kyúnki jab ham jismání the, tab gunáhoṉ kí ḳhwáhisheṉ, jo sharạ ke sabab se thíṉ, hamáre band band meṉ aisí taasír kartí thíṉ, ki maut ká phal láíṉ. 6 Par ham ab sharạ se ázád haiṉ, aur jis sharíạt kí band meṉ the, us ke haqq meṉ mar gae, aisá ki ham rúh i mujaddad se bandagí karte haiṉ, na ki puráne harfoṉ se.

7 Pas ham kyá kaheṉ? ki sharạ gunáh hai? Aisá na howe. Par maiṉ sharạ ke bagair gunáh se wáqif nahíṉ, ki maiṉ lálach ke maạne ko daryáft na kartá, agar sharíạt na kahtí, ki Tú lálach na kar. 8 Par gunáh ne qábú páke sharạ ke sabab

se mujh meṇ sab tarah ká lálach paidá kiyá, kyúnki sharạ ke bagair gunáh nápaidá hai. 9 Ki maiṇ áge besharạ hoke zinda thá, par jad hukm áyá, tad gunáh jí uṭhá, aur maiṇ murda húá. 10 Aur wuh hukm, jo zindagí ke liye diyá gayá, so hí mere liye maut ká sabab húá. 11 Ki gunáh ne hukm ke wasíle se qábú páke mujhe ṭhagá, aur usí ke wasíle se qatl kiyá. 12 Pas sharạ pákíza hai, aur hukm bhí pákíza aur barhaqq aur ḳhúb hai.

13 Pas jo chíz ḳhúb hai, kyá wuhí mere haqq meṇ maut ṭhahari? Aisá na howe. Balki gunáh ne, táki us ká gunáh honá záhir ho, achchhí chíz ke wásile se maut ko mujh meṇ paidá kiyá, táki hukm ke wasíle se gunáh ká qubh be niháyat ho. 14 Kyúnki ham jánte haiṇ, ki sharạ rúhání hai, aur maiṇ jismání, aur gunáh ke háth meṇ bik gayá húṇ. 15 Ki jo kám maiṇ kartá húṇ, use pasand nahíṇ kartá; kyúnki maiṇ jis par rágib húṇ, so nahíṇ, balki jis se nafrat rakhtá húṇ, wuhí kartá húṇ. 16 Pas jab maiṇ wuh, jo nahíṇ kiyá cháhtá húṇ, karúṇ, to maiṇ sharạ kí ḳhúbí ká muqirr húṇ. 17 Pas ab maiṇ us ká fáil nahíṇ, balki gunáh, jo mujh meṇ hai, fáil hai. 18 Ki maiṇ jántá húṇ, ki mujh meṇ, yaạne mere jism meṇ ḳhúbí nahíṇ bastí, ki ḳhwáhish mujh meṇ maujúd hai, par nekí karne nahíṇ pátá húṇ. 19 Kyúnki maiṇ na us ḳhúb ko, jise kiyá cháhtá húṇ, kartá húṇ, balki us bad ko, jise cháhtá húṇ, na karúṇ, kartá húṇ. 20 Pas agar maiṇ, jise nahíṇ cháhtá húṇ, karúṇ, to maiṇ nahíṇ húṇ, jo kartá húṇ, balki gunáh, jo mujh meṇ bastá hai, wuhí kartá hai. 21 Garaz maiṇ ek qánún pátá húṇ, ki jab maiṇ achchhá kiyá cháhtá húṇ, tab mujh pás bad maujúd hotá hai. 22 Ki maiṇ apní insániyat i maạnawí meṇ Ḳhudá kí sharíạt se rází húṇ; 23 Par dúsrí sharíạt ko apne band band meṇ dekhtá húṇ, jis ko merí ḳhirad kí sharíạt se jang hai, aur maiṇ gunáh kí sharíạt ká, jo mere band band meṇ hai, asír húṇ. 24 A'h, zerbár ádmí jo maiṇ húṇ! kaun mujhe is badaní maut se chhuṛáwegá? 25 Maiṇ Ḳhudá ká shukr kartá húṇ, hamáre Ḳhudíwand Yusúạ Masíh ke wasíle se yúṇ hogá. Garaz maiṇ apní ạql se sharạ i Iláhí ká parastár húṇ, par jism kí ráh se gunáh kí sharíạt ká banda húṇ.

VIII. BA'B.

1 Pas jo log Yusúạ Masíh meṇ haiṇ, aur un ká raftár jism ke taur par nahíṇ, balki rúhí wazạ par hai, un par koí ilzám nahíṇ. 2 Kyúnki Rúh i hayát kí sharíạt ne, jo Yusúạ Masíh meṇ hai, mujhe gunáh o maut kí sharíạt se rihái bakhshí. 3 Ki sharạ se jis kám ká honá mahál thá, is liye ki jism ke sabab us kí taasír kam thí, use Ḳhudá ne kar liyá, ki us ne apne Beṭe ko jism i ḳháṭí kí súrat meṇ gunáh kí illat se bhejkar gunáh ko, jo jism meṇ hai, halák kiyá, 4 Tá ki sharạ ke wájibát ham se, jo ki jism ke muwáfiq nahíṇ, balki rúh ke mutábiq chalte haiṇ, púre howeṇ. 5 Kyúnki jo jism kí taraf mansúb haiṇ, un ká mizáj bhí jismání hai, aur jo rúh kí taraf mansúb haiṇ, un kí sirisht bhí rúhání hai. 6 Ki tabíạt i jismání maut hai, aur mizáj i rúhání zindagí aur árám hai. 7 Kyúnki tabạ i jismání Ḳhudá kí muqábil ạdáwat hai, ki wuh sharạ i Iláhí kí mahkúm nahíṇ, aur na ho saktí hai. 8 Aur jo jism kí taraf mansúb haiṇ, so Ḳhudá ko rází nahíṇ kar sakte. 9 Par tum jismání nahíṇ, balki rúhání ho, basharte ki Rúh i Iláhí tum meṇ base; par jis meṇ Masíh kí Rúh nahíṇ hai, wuh us ká nahíṇ hai. 10 Aur agar Masíh tum meṇ hai, to badan gunáh ke sabab murda hai, par rúh sadáqat ke sabab se hayát

hai. 11 Aur agar us kí rúh, jis ne Yusúạ ko murdoṇ meṇ se jiláyá, tum meṇ base, to Masíh ká jilánewálá tumháre fání jismoṇ ko apní us rúh ke wasíle se, jo tum meṇ bastí hai, jiláwegá. 12 Pas ai bháío, jism ká ham par kuchh aisá dabáo nahíṇ hai, ki ham jism hí ke taur par zindagí basar kareṇ. 13 Ki agar tum jismání wazạ par zindagí karo, to maroge; aur agar tum rúh kí kumak se badan kí ádatoṇ ko máro, to hayát páoge. 14 Kyúnki jo Ḳhudá kí rúh se hidáyat páte haiṇ, we Ḳhudá ke beṭe haiṇ. 15 Ki tumheṇ do bára gulámoṇ kí sí tabíạt nahíṇ milí, jo tum tarsán ho, balki tum ne lepálak kí sí rúh páí hai, jis se ham Abá! yaạne Ai Báp pukár pukár kahte haiṇ. 16 Wuh Rúh hamárí rúh ke sáth hoke gawáhí deti hai, ki ham Ḳhudá ke farzand haiṇ. 17 Aur jab farzand húe, to wáris ṭhahare, yaạne Ḳhudá ke wáris, aur mírás meṇ Masíh ke sharík haiṇ, aur yih jab ho, ki ham us ke sáth dukh uṭháweṇ, tá ham us ke sáth jalál ká darja páweṇ. 18 Ki mere aṭkal meṇ zamán i hál ke dukh dardoṇ ko yih liyáqat hai nahíṇ, ki us jalál se, jo ham par jalwagar hogá, munásabat rakheṇ. 19 Ki áfrínish ká intizár Ḳhudá ke farzandoṇ ke zuhúr kí tawaqqu se hai. 20 Kyúnki áfrínish batálat kí mahkúm hai, na ragbat se, balki us ke jabr se, jis ne use mahkúm kar diyá, 21 Aur ḳhilqat ummed se hai, ki zindán i fasád se nikalke abná i Iláhí ke jalál kí ázádagí meṇ dáḳhil howe. 22 Kyúnki ham jánte haiṇ, ki sárí ḳhilqat milke ab talak chíkheṇ mártí hai, aur use dard lage haiṇ. 23 Aur faqat wuhí nahíṇ, balki ham bhí, ki ham ne Rúh ká pahlá hásil páyá, áp se karáhte haiṇ, aur apní farzandí, apne badan kí ázádagí kí ráh takte haiṇ. 24 Ki ham ummed ke báis bach gae haiṇ, par jab ummed bar áí, to ummed na rahí: is wáste ki jise koí dekhtá hai, kyúnkar us ká ummedwár hai? 25 Par jise ham nahíṇ dekhte, agar ham us ke ummedwár haiṇ, to ham sabr se us kí ráh dekhte haiṇ. 26 Usí tarah wuh Rúh bhí hamárí sustíoṇ meṇ muáwin hai; kyúnki jaisá cháhiye ham nahíṇ jánte, ki kyá duá mángeṇ; par wuh Rúh aisí áheṇ karke, jin ká bayán nahíṇ ho saktá, hamárí wakálat kartí hai. 27 Aur wuh, jo árif ul qulúb hai, jántá hai, ki Rúh ká kyá matlab hai, ki wuh Ḳhudá kí mashíyat ke mutábiq muqaddasoṇ kí wakálat kartí hai. 28 Aur ham jánte haiṇ, ki sárí chízeṇ un kí bhaláí ke liye, jo Ḳhudá ke muhibb haiṇ, milke kám meṇ mashgúl haiṇ; ye we haiṇ, jo us kí qazá i azalí meṇ barguzída húe. 29 Ki jinheṇ us ne ibtidá meṇ jáná, un ke liye yih taqdír kiyá, ki us ke Beṭe ke hamsúrat hoṇ, táki wuh bháíoṇ ke majmạ meṇ bará howe. 30 Aur jin ke liye us ne taqdír kí, us ne un ko talab kiyá: aur jinheṇ talab kiyá, un ko sádiq jáná: aur jin ko sádiq jáná, un ko jalál baḳhshá. 31 Pas ham in bátoṇ ko kyá kaheṇ? Agar Ḳhudá hamárí taraf hai, to kaun hamárá muḳhálif hogá. 32 Jis ne apne Beṭe hí ko dareg na kiyá, aur ham sab ke badle diyá, to wuh us ke sáth sab chízeṇ hameṇ kyúnkar na degá? 33 Ḳhudá ke barguzídoṇ par kaun daạwí karegá? Ḳhudá unheṇ sádiq jántá hai. 34 Kaun sazá ká fatwá degá? Masíh mar gayá, balki jiyá, aur Ḳhudá kí dahní taraf baiṭhá hai, aur hamárí wakálat kartá hai. 35 Kaun ham ko Masíh kí mahabbat se judá karegá, musíbat, yá shikanja, yá tasdíạ, yá qaht, yá úryání, yá waswás, yá talwár? 36 Chunánchi likhá hai, ki Ham terí ḳhátir din bhar halák hote haiṇ, aur aise shumár kiye gae haiṇ, jaisí bheṛeṇ jo zabh ke liye haiṇ. 37 Balki ham in sab chízoṇ meṇ us ke wasíle se, jis ne ham se mahabbat kí, har gálib par gálib haiṇ. 38 Kyúnki mujh ko yaqín i kullí hai, ki na maut, na zindagí, na firishte, na ahl i hukúmat, aur na arbáb i

qúwat, aur na maujúdát i hálí na istiqbálí, 39 Na bulandí, na pastí, aur na koí aur makhlúq ham ko Khudá kí us mahabbat se, jo hamáre Khudáwand Masíh Yusúa ke sabab hai, judá kar sakegá.

IX. BAB.

1 Main Masíh ke huzúr sach boltá hún, jhúṭh nahín kahtá, aur merá dil bhí Rúh ul Quds kí maarifat se merá gawáh hai, 2 Ki mujhe bará gam hai, aur ranj merá dil ká hamdam hai. 3 Kásh ki main apne bháíon ke badle, jo jism ke rú se mere qarábatí hain, Masíh se mahrúm hotá! 4 We baní Isráel hain, aur farzandí, aur buzurgí, aur ahdnáme, aur sharíat, aur ibádat, aur waade un ke hain, 5 Aur báp-dáde un ke hain, aur jism kí nisbat se Masíh bhí un men se niklá hai, wuhí sab ká Al'láh Taálá hai, jo mahmúd i abadí hai. Amín.

6 Lekin gumán na kiyá jáwe, ki Khudá ká ahd bátil hai; is liye ki sáre baní Isráel Isráelí nahín; 7 Aur na is sabab se, ki we Abirahám kí nasl se hain, sab farzand hain; kyúnki farmáyá hai, ki Terí nasl Izhák se kahláegí; 8 Yaane na we, jo faqat jism ke beṭe hain, Khudá ke farzand hain, balki wuhí nasl, jo waada kí misdáq hai, nasl kahlátí hai. 9 Kyúnki waada kí bát yih hai, ki Main muaiyan waqt par tere pás phir áúngá, aur terí jorú Sarah ko beṭá hogá. 10 Aur sirf itná hí nahín, balki Ribqah bhí, jad ek se, yaane hamáre Báp Izhák se hámila húí; 11 Hanoz larke paidá na húe the, aur na nek o bad ke fáil the, us se kahá gayá, ki Bará chhoṭe kí itáat karegá: 12 Tá ki záhir howe, ki Khudá ká iráda, jo us ke man ke muwáfiq hai, kámon par mauqúf nahín, balki us kí zát par, jo talab karne-wálá hai, mauqúf hai; 13 Jaisá likhá hai, Main ne Yaaqúb ko piyár kiyá, aur main ne Isau se adáwat rakhí.

14 Pas ham kyá kahen? Khudá ke pás beinsáfí hai? Aisá na howe. 15 Ki wuh Músá se kahtá hai, Main us par jis par mihrbán hún, mihrbán hoúngá, aur main jis par rahím hún, us par rahm karúngá. 16 Pas yih na muríd ke iráda par, na dawinda kí dau par, balki Khudá i rahím ke rahm par mauqúf hai. 17 Aur Kitáb Firaún se kahtí hai, ki Main ne tujhe filhaqíqat is liye barpá kiyá hai, ki apní qúwat tujh par dikháún; aur apná nám sáre jahán men mazkúr karún. 18 Pas wuh jis par cháhtá hai, rahm kartá hai, aur jise cháhtá hai, sakht kartá hai. 19 Pas tú yih mujh se kahegá, Phir wuh kyúnkar malámat kartá hai? Kaun us ke iráda se muqábil ho saktá hai? 20 Ai insán, tú kaun hai, jo Khudá se takrár kartá hai? Kyá masnúa sána ko kahtá hai, ki Tú ne mujhe kyún aisá banáyá? 21 Aur kyá kumhár gil par mukhtár nahín, ki ekhí londe men se ek zarf hurmatwálá, aur dúsrá behurmat banáwe? 22 Aur agar Khudá ne apne gusse ko záhir karne aur qudrat ke dikháne ke iráda se gazab ke zarfon ko, jo torne ke láiq the, bahut bardásht se rakh chhorá, 23 Aur rahm ke zarfon par, jo us ne hashmat ke liye áge banáe, 24 Yaane ham par, jinhen na faqat Yahúdíon men se, balki gairon men se bhí buláyá, apní hashmat kí ziyádatí ko záhir karne cháhá, to kyá húá? 25 Chunánchi Húsia kí kitáb men yún kahtá hai, ki Main Láammí ko kahúngá, ki tú merí qaum hai, aur Lárahúma par rahm karúngá; 26 Aur aisá hogá, ki jis jagah yih un se kahá gayá, Tum mere log nahín ho, us ke iwaz men kahá jáegá, Tum zinda Khudá ke farzand ho. 27 Aur Yasaiyáh Isráel kí bábat pukártá hai, ki Agarchi baní Isráel shumár men

daryá kí ret ke mánind bahut hote, lekin un meṇ se sirf ek bachtí naját páwegí; 28 Ki wuh sazá kí takmíl, jis ká hukm kiyá gayá hai, sadáqat se labrez hogí; ki Khudáwand wuh sazá kí tamíl, jis ká hukm kiyá gayá hai, zamín ke bích meṇ karegá. 29 Aur chunánchi Yasaiyáh ne áge kahá, ki Agar Rabb ul afwáj hamáre liye thoṛí bachtí báqí na chhoṛtá, to ham Sadúm ke misl, aur Amúrah ke mánind ho játe. 30 Pas ab kyá kaheṇ siwá is ke, ki gair qaumoṇ ne, jo sadáqat kí talásh meṇ na thíṇ, sadáqat hásil kí, wuh sadáqat i ímání hai; 31 Par baní Isráel sharíạt kí ráh meṇ sadáqat kí pairawí karke sadáqat i sharạí tak nahíṇ pahunche haiṇ. 32 Kyún? Ki we na ímán kí ráh meṇ, balki goyá aạmál i sharạí kí ráh meṇ, us ke pairau húe haiṇ; ki unhoṇ ne us ṭhokar khilánewále patthar se ṭhokar kháí; 33 Chunánchi likhá hai, ki Dekho, maiṇ Saihún meṇ ṭhokar ká patthar aur ṭhes kí chaṭán rakhtá húṇ, aur jo koí us par ímán láyá, pareshán na hogá.

X. BAB.

1 Ai bháío, mere dil kí árzú, aur Khudá se merí duá baní Isráel kí bábat yih hai, ki we naját páweṇ. 2 Main un ká gawáh húṇ, ki we Khudá kí ráh meṇ gairatmand to haiṇ, par ạql ke sáth nahíṇ. 3 Is liye ki we Khudá kí sadáqat se náwáqif haiṇ, anr yih cháhke ki apní sadáqat ko barpá kareṇ, Khudá kí sadáqat ke tábạ nahíṇ. 4 Ki har ek ímán lánewále kí sadáqat ke liye Masíh sharíạt ká sar anjám hai. 5 Ki wuh sadáqat, jo sharạ kí hai, Músá us ká zikr yúṇ kartá hai, ki Jo koí un par ạmal kare, wuh un se hayát páwegá. 6 Par wuh sadáqat, jo ímání hai, yúṇ kahtí hai, ki Tú apne dil meṇ mat kah, ki ásmán par kaun chaṛhegá? yaạne ek Masíh ko utár láne ko, 7 Yá pátál meṇ kaun utregá? yaạne ek Masíh ko murdoṇ meṇ se uṭhá láne ko. 8 Phir wuh kyá kahtí hai? Yih ki kalám tere nazdík, tere munh aur tere dil meṇ hai, yih wuhí kalám i ímání hai, jis kí ham manádí karte haiṇ. 9 Ki agar tú apní zubán se Khudáwand Yusúạ ká iqrár kare, aur apne dil se ímán láwe, ki Khudá ne use phirke jiláyá, to tú bacháyá jáegá. 10 Kyúnki sadáqat ke liye dil se ímán láyá cháhiye, aur naját kí khátir munh se iqrár kiyá cháhiye. 11 Chunánchi kitáb yih boltí hai, ki Jo koí us par ímán látá hai, so pashemán na hogá. 12 Par Yahúdíoṇ aur Yúnáníoṇ meṇ kuchh tafáwut na rahá, ki wuh jo sab ká Khudáwand hai, aisá ganí hai, ki sab ko, jo us ke nám lenewále haiṇ, ạtá kartá hai. 13 Ki har ek, jo Khudáwand ká nám legí, so bacháyá jáegá.

14 Pas jis par we ímán nahíṇ láe, us ká nám kyúnkar leweṇ? aur jis ká zikr unhoṇ ne nahíṇ suná, us par kyúnkar ịtiqád kareṇ? aur we bagair us ke ki koí manádí kare, kyúnkar ho saktá hai, ki suneṇ? 15 Aur agar bheje na jáweṇ, to kyúnkar manádí karenge? chunánchi yih likhá hai, ki Kyá hí khushnumá haiṇ un ke qadam, jo salámatí kí manádí karte haiṇ, aur achchhí chízoṇ kí bashárat dete haiṇ. 16 Lekin na sab us khushkhabarí ke shinawá húe haiṇ; ki Yasaiyáh kahtá hai, Ai Khudáwand, hamárí khabar par kaun ímán láyá? 17 Pas ímán sun lene se, aur sun lená Khudá kí bát kahne se átá hai. 18 Par maiṇ kahtá húṇ, Kyá unhoṇ ne nahíṇ suná? Un kí to áwáz tamám rú i zamín meṇ phailí, aur un kí báteṇ intihá i dunyá tak pahunchíṇ. 19 So maiṇ kahtá húṇ, Kyá Isráel ágáh na húá? Músá ne to pahle kahá, ki Maiṇ tumheṇ us se, jo guroh nahíṇ, gairat meṇ dálúngá, aur ek

beaql qaum se tumheu khafá karúngá. 20 Par Yasaiyáh bará beparwá hai, aur kahtá hai, Jinhou ne merí justjú nahín kí, mujh ko pá gae; jinhou ne merí talab na kí, maiu un par ayán húá. 21 Lekin wuh Isráel ko yúu kahtá hai, ki Maiu tamám din ek náfarmánbardár aur hujjatí qaum ke liye apne háth barháe húe húu,

---

XI. BA'B.

1 Pas maiu kyá kahtá húu, kyá Khudá ne apní qaum ko khárij kar diyá? Aisá na howe. Kyúnki maiu bhí Isráelí, Abiraháin kí auládmeu, aur Binyamín ke firqe se húu. 2 Khudá ne apní qaum ko, jise us ne azal meu jáná, khárij nahín kiyá. Kyá tum nahín jánte ho, ki Iliyáh ke haqq meu kitáb kyá kahtí hai? ki wuh kyúnkar Khudá se Isráel par faryád karke kahtá hai, 3 Ki Ai Khudáwand, unhou ne tere nabíou ko qatl kiyá, aur tere mazbahou ko dháyá; ab maiu akelá báqí húu, aur we merí ján ke bhí khwáhán haiu. 4 Par jawáb i Iláhí us ko kyá kahtá hai? Ki Maiu ne apne liye sát hazár ádmí alahida kiye haiu, jo Baal ke áge kham nahín húe. 5 Pas usí tarah karam se is waqt bhí ek gol barguzída hoke báqí rahá hai. 6 Par agar fazl se hai, to amalou se nahín: nahín to fazl fazl na rahegá; aur agar amalou se hai, to karam phir kuchh nahín: wa illá amal amal na rahegá. 7 Pas yih kyá hai? Ki Isráel jis chíz kí talásh kartá hai, wuh us ko na milí, par barguzídou ko milí, aur báqí sab áj tak giránkhátir rahe. 8 Chunánchi likhá hai, ki Khudá ne unheu únghnewálí rúh, aur andhí ánkheu, aur bahre kán diye haiu. 9 Aur phir Dáúd kahtá hai, ki Un ká dastárkhwán jál aur phandá aur thokar khilánewálá patthar, aur un ká sazádenewálá howe; 10 Un kí ánkheu tárík ho jáweu, ki we na dekh sakeu, aur tú un kí pusht ko hamesha kham rakh.

11 Pas maiu kahtá húu, ki unhou ne thokar khái, táki gireu? Aisá na howe. Balki un kí khatáou ke báis naját gair qaumou ko milí, táki unheu chálák kare. 12 Par agar un kí khatá dunyá ke liye daulat húí, aur un ká naqs gair qaumou ke liye faráwání ho, to un ká kamál kyá ba taríq i aula daulat na hogá? 13 Maiu begána guroh ká rasúl hokar tum se, jo guroh i begána ho, boltá húu, aur apní khidmat par fakhr kartá húu, 14 Táki maiu kisí tarah se apne rishtadárou ko chálák karúu, aur un meu se baazou ko bacháúu. 15 Ki agar un ká khárij honá jahán kí maqbúliyat ká báis hai, to un ká á milná kaisá kuchh hogá? Háu aisá murdou ká uthná. 16 Kyúnki agar pahlí dirau mutabarrak howe, to tamám dirau aisí hí hogí; aur agar jar mukarram ho, to dálíáu bhí aisí hí hongí. 17 So agar dálíou meu se kaí ek torí gaíu, aur tú, jo janglí zaitún thá, un ká paiwand húá, aur zaitún kí jar aur duhniyat meu sharík húá: 18 To tú un dálíou par mat fakhr kar; aur agar fakhr kare, to yád rakh, ki tú to jar ká hámil nahíu, balki jar terí hámil hai. 19 Tab tú kahegá, ki Dálíáu is wáste torí gaíu, táki maiu paiwand húu. 20 Achchhá, we beímání ke sabab torí gaíu, aur tú ímán ke sabab qáim hai: pas gurúr mat kar, balki dar. 21 Kyúnki agar Khudá ne aslí shákhou par rahm na kiyá, khabardár, na ho ki tujh par bhí rahm na kare. 22 Pas Khudá kí narmí aur durushtí ko dekh: durushtí un se, jo sáqit húe haiu, aur narmí tujh se, agar tú khúbí par qáim rahe: aur nahíu, to tú bhí kátá jáegá. 23 Aur agar we bhí beímán na raheu, to paiwand kiye jáwenge, ki Khudá qádir hai, ki unheu do bára paiwasta kare. 24 Is liye ki tú, jab us zaitún ke darakht se, jo asl janglí hai, kátá gayá,

aur barkhiláf i asl bustání zaitún ká paiwand húá: to we, jo aslí ḍáliáṉ haiṉ, kyá ba taríq i aula apne ḳháss zaitún meṉ paiwasta na kí jáengí.

25 Ai bháío, na howe, ki tum apne taíṉ afzal samjho, maiṉ cháhtí húṉ, tum is sirr i gaibí se náwáqif na raho, ki korí baní Isráel ke aksaroṉ par á parí, aur rahegí, jab tak ki agyár ạdad meṉ púre hoke áweṉ. 26 So sárá Isráel bacháyá jáegá; chunánchi likhá hai, ki Chhuṛánewálá Saihúṉ se niklegá, aur bedíní ko Yaạqúb se dafạ karegá: 27 Merá yih ạhd un ke sáth hogá, jab maiṉ un ke gunáhoṉ ko bakhshúngá. 28 We to ḳhushḳhabarí kí bábat tumháre sabab se mabgúz haiṉ, lekin apne ábá ke sabab barguzídagí kí ráh se mahbúb haiṉ. 29 Iswáste ki Ḳhudá apne inạ́moṉ se, aur talab se phir nahíṉ játá. 30 Kyúnki jis tarah tum áge Ḳhudá par ímán na láe, balki ab un kí beímání ke sabab se maurid i rahm húe: 31 Waisáhí we bhí abhí tumháre marhúm hone ke sabab ímán na láe, tá ki un par bhí rahm kiyá jáwe. 32 Isliye ki Ḳhudá ne sab ko beímání meṉ band kar liyá, tá ki sab par rahm kare.

33 Wáh Ḳhudá kí daulat aur hikmat aur ḳhirad ke umuq! us kí qazáeṉ kyá hí taftísh se báhar haiṉ, aur us kí ráheṉ surág i naqsh i qadam se mubarrá haiṉ! 34 Kis ne Ḳhudáwand kí níyat ko jáná hai? yá kaun us ká saláhkár thá? 35 Kis ne sabqat karke use kuchh diyá hai, ki use phir diyá jáegá? 36 Kyúnki usí se, aur usí ke sabab, aur usí ke liye sárí chízeṉ húí haiṉ. Hamd abad tak usí ke liye hai.

XII. BA'B.

1 Pas ai bháío, maiṉ Ḳhudá kí rahmatoṉ ká wásta deke tum se iltimás kartá húṉ, ki tum apne badanoṉ ko Ḳhudá par taqdís karo, tá ki qurbán i zinda o muqaddas o pasandída ho, ki yih tumhárí jání ḳhidmat hai. 2 Aur is jahán ke hamshakl mat ho, balki bátin tajaddud se apní shakl badal ḍálo, tá ki tum Ḳhudá ke matlab ko yaqín se jáno, ki wuh jaiyid, aur latíf, aur kámil hai. 3 Maiṉ us niạmat se, jo mujhe ináyat húí hai, tum meṉ se har ek ko kahtá húṉ, ki apne martaba se ziyáda álímizáj na bano, balki iạtidál se báhar na jáke aisá mizáj rakho, jaisá Ḳhudá ne har ek shaḳhs ko andáza se ímán diyá. 4 Kyúnki jaisá hamáre ek badan meṉ bahut se aạzá haiṉ, aur har ạzú ká ek shugl judá hai: 5 Aisá hí ham, jo bahutse haiṉ, milke Masíh ká ek badan húe haiṉ, aur bahamdígar ạzú haiṉ. 6 Pas ham ne us niạmat ke muwáfiq, jo hameṉ ináyát húí, judá judá inạ́m páyá: so agar wuh nubúwat hai, to ham nubúwat ímán ke andáze ke sáth kareṉ; 7 Agar ḳhidmat hai, to ḳhidmat meṉ raheṉ; agar koí muạllim howe, to taạlím par, aur násih apní nasíhat par qáim rahe. 8 Aur qásim i ḳhairát ḳhulús se, aur peshwá jidd o jihd se, aur bímárdár ḳhushdilí se apne kám par rahe. 9 Mahabbat be riyá howe. Tum bad ke ạdú, aur nek se paiwasta raho. 10 Mihr i birádarí se ek dúsre par sabqat karo; taạzím kí ráh se ek ek ko hurmat do. 11 Kám meṉ sustí na karo: rúh se chálák ho, Ḳhudáwand kí bandagí meṉ raho. 12 Ummed meṉ shádmán, balá meṉ sábir, duá meṉ páedár ho. 13 Muqaddasoṉ ke ihtiyáj ko báṉṭ lo, musáfirparwarí ke joyán raho. 14 Un ke liye, jo tumheṉ ízá dete haiṉ, barakat cháho: ḳhair manáo, laạnat na karo. 15 Tum ahl i surúr ke sáth masrúr rahná, aur ronewáloṉ ke sáth roná:

ek sá mizáj rakho. 16 A'lítab'at mat ho, pastoṇ ke sáth hamnishíní karo, apne taíṇ ḳhiradmand mat samjho. 17 Badí ke iwaz meṇ kisí se badí na karo. Un kámoṇ par, jo sári ḳhalq ke áge bhale haiṇ, áge se dhiyán rakho. 18 Agar tum se ho sake, to tá maqdúr har insán se mile raho. 19 Azízo, apná intiqám mat lo, balki gussa kí ráh chhoṛ do; kyúnki yih likhá hai, ki Ḳhudáwand kahtá hai, ki Intiqám lená merá kám hai; maiṇ hí mukáfát karúngá. 20 Pas agar terá dushman bhúkhá ho, us ko luqma de; agar piyásá ho, use pání de: kyúnki tú yúṇ karke us ke sir par ág ke angároṇ ká túda karegá. 21 Badí ká maglúb na ho, balki badí par nekí se gálib ho.

XIII. BA'B.

1 Har ek shaḳhs qudrat ká, jo us se bálátar hai, mahkúm rahe. 2 Kyúnki aisí koí qudrat nahíṇ, jo Ḳhudá kí taraf se ho; aur jitní qudrateṇ maujúd haiṇ, so Ḳhudá ne muạiyan kí haiṇ. 3 Pas jo koí qudrat ká sámhná kartá hai, so Ḳhudá ká tạaiyun ká muḳhálif hai, aur we jo muḳhálif haiṇ, so apní sazá ke tálib haiṇ. 4 Ki hukkám na is liye dar áte hain, ki nekokárí na kareṇ, balki is liye ki badkárí na kareṇ. Pas agar tú cháhe, ki qudrat se na ḍar rahe, to nek kar, ki wuh terí madh karegá. 5 Kyúnki wuh ḳhádim i Iláhí terí bihtarí ke liye hai; par agar tú bad kare, to ḍar, ki wuh talwár ạbas nahíṇ pakaṛtá, ki wuh Ḳhudá ká ḳhádim is liye hai, ki badkároṇ ko sazá dewe. 6 So tum sirf na un ke gussa se ḍarke, balki taiyib ḳhátir se mahkúm ho. 7 Isliye tum mahsúl bhí do, ki we usí kám ke shugl ke liye Ḳhudá ke ḳhádim haiṇ. Pas sab ká haqq adá karo: jis ko mahsúl cháhiye, mahsúl, aur jis ko ḳhiráj cháhiye, ḳhiráj do, aur jis se ḍará cháhiye, ḍaro, aur jis kí hurmat kiyá cháhiye, hurmat karo.

8 Aur siwáe dain i mahabbat ke hamdígar kisí ke madyún na raho: kyúnki jo auroṇ se mahabbat kartá hai, sharạ meṇ púrá hai. 9 Iswáste ki ye hukm jo haiṇ, ki Tú ziná na kar, qatl na kar, chorí na kar, jhúṭhí gawáhí na de, tamạ na rakh, aur aur ahkám jo un ke siwá haiṇ, sab us ke taht meṇ mundarij haiṇ, ki Tú apne qaríb ko aisá piyár kar jaisá áp ko kartá hai. 10 Ki mahabbat wuh hai, jo apní qaríb se badí nahíṇ kartí: is wáste sharạ kí takmíl jo hai, wuh hí mahabbat hai.

11 Aur waqt pahchánke us sab par ạmal karo; kyúnki waqt á pahunchá, ki ham nínd se jágeṇ: is liye ki jis waqt ham ímán láe, us waqt kí nisbat se ab hamárí naját nazdíktar hai. 12 Rát bahut guzar gaí, aur subh nazdík húí: pas áo, ham andhere ke shugloṇ ko tark kareṇ, aur roshní kí siláh pahineṇ. 13 Aur jaisá din ko dastúr hai, árásta hoke ḳhirám kareṇ, na ki gaugá, aur mastíáṇ, aur harámkáríáṇ, aur badparhezíáṇ, aur jhagṛá, aur tundmizájí kareṇ, 14 Balki Ḳhudáwand Yusúạ Masíh se mulabbas ho, aur jismání andeshe yaháṇ tak na karo, ki tum támạ ban jáo.

XIV. BA'B.

1 Jo sust-ịatiqád hai, us ko áp meṇ shámil kar lo, par na is liye, ki bárík mazmúnoṇ ká mubáhasa karo. 2 Ek ịatiqád kartá hai, ki har ek chíz khá saktí hai, par jo sust-ịatiqád hai, so sirf ghás pát khátá hai. 3 Pas wuh jo khátí hai,

us ko jo nahíṇ khátá, haqír na jáne, aur wuh jo nahíṇ khátí, us ko jo khátí hai, ạib na kare; kyúnki Ḳhudá ne us ko qabúl kiyá hai. 4 Pas tú kaun hai, jo dúsre ke naukar par tahakkum kartá hai? Wuh to apne áqá ke áge khaṛá hai, yá paṛá hai. Aur wuh khaṛá ho jáegá, is wáste ki Ḳhudá us ke khaṛá karne par qádir hai. 5 Koí ek din ko dúsre din se afzal jántá hai, aur koí sab dinoṇ ko barábar jántá hai: jáne; har ek apne jí meṇ iạtiqád i kámil rakhe. 6 Aur wuh jo dinoṇ ká ḳhiyál kartá hai, so Ḳhudáwand ke wáste ḳhiyál kartá hai; aur jo dinoṇ ká ḳhiyál nahíṇ kartá, so Ḳhudáwand ke wáste nahíṇ kartá. Jo khátá hai, so Ḳhudáwand ke wáste khátá hai, kyúnki wuh Ḳhudá ká shukr kartá hai; aur jo nahíṇ khátá, so Ḳhudáwand ke wáste nahíṇ khátá, aur Ḳhudá ká shukr kartá hai. 7 Ki koí ham meṇ se apne wáste nahíṇ jítá, aur koí apne wáste nahíṇ martá. 8 Agar ham jíte haiṇ, to Ḳhudáwand ke wáste jíte haiṇ; aur agar marte haiṇ, to Ḳhudáwand ke wáste marte haiṇ: is liye ham jíte marte Ḳhudáwand hí ke haiṇ. 9 Aur Masíh is liye múá, aur uṭhá, aur jiyá, ki murdoṇ aur zindoṇ ká Ḳhudáwand ho. 10 Tú kis liye apne bháí par tahakkum kartá hai? aur tú kis liye apne bháí ko náchíz jántá hai? ki ham sab Masíh ke taḳht ke áge házir kiye jáenge. 11 Chunánchi yih likhá hai, ki Ḳhudáwand kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam hai, har ek ghuṭná mere áge jhukegá, aur har ek zubán Ḳhudá ke sámhne iqrár karegí. 12 Pas har ek ham meṇ se Ḳhudá ko apná apná hisáb degá. 13 Pas cháhiye ki ham ab ek dúsre par tahakkum na kareṇ, balki yih muqarrar kareṇ, ki wuh chíz, jo ṭhokar ká yá girne ká báis howe, apne bháí ke muqábil na rakheṇ. 14 Maiṇ Ḳhudáwand Yusúạ ke irshád se wáqif húṇ, aur yaqín jántá húṇ, ki koí chíz bilzát nápák nahíṇ hai; lekin jo us ko nápák jántá hai, us ke liye nápák hai. 15 Par agar terá bháí tere kháne se diqq hotá hai, to tú mahabbat ke taur par nahíṇ chaltá. Tú apní ḳhurish se us ko, jis ke wáste Masíh múá, mat kho de. 16 Cháhiye ki terí ḳhúbí kí mazammat na kí jáe. 17 Kyúnki Ḳhudá kí bádsháhat kháná yá píná nahíṇ, balki wuh rástí aur árám aur ḳhushwaqtí hai, jo Rúh i Quds ke sabab jáne se ho. 18 Aur jo koí un hí bátoṇ meṇ Masíh kí itáạt kartá hai, Ḳhudá ká barguzída aur ádmí ká pasandida hai. 19 Pas aiṣe kámoṇ kí pairawí karo, jo sulh ke mújib hoṇ, aur jin se ek dúsre ko baṛhá sake. 20 Ḳhurish ke liye Ḳhudá ke kám ko mat bigáṛo. Sárí chízeṇ to pák haiṇ; par wuh us insán ke liye, jo kháke ṭhokar khilátá hai, burá hai. 21 Bhalá yih hai, ki gosht na kháe, sharáb na piwe, aur aisá kám na kare jis se terá bháí dhakká yá ṭhokar kháe, yá sust ho jáe. 22 Terí ímándárí musallam hai: tú use Ḳhudá ke huzúr apne liye rakh. Mubárak wuh, jo apne taíṇ us kám ke sabab, jise wuh pasand karke kartá hai, malámat na kare. 23 Par jo kisí chíz meṇ shubha rakhtá hai, agar use kháwe, to gunahgár ṭhahará, is wáste ki us ká kám us ke ímán se báhar hai; aur jo kuchh ímán se báhar hai, so gunáh hai.

XV. BAB.

1 Ham ko, jo tawáná haiṇ, cháhiye ki nátawánoṇ kí sustíoṇ ke mutahammil hoṇ, aur ḳhudpasandí na kareṇ. 2 Balki har koí ham meṇ se bhaláí kí níyat se apne qaríb kí diljoí kare, táki wuh árásta ho. 3 Kyúnki Masíh bhí apní ḳhushí ká joyán na thá, balki jaisá likhá hai, ki tere malámat karnewáloṇ kí malámateṇ mujh

par á parín, aisá hí wáqa húá. 4 Jo kuchh ki áge likhá gayá, so hamárí taalím ke liye likhá gayá, táki ham sabr karke us itmínán ke sabab, jo kitábon se hásil hotá hai, ummed rakhen. 5 Aur ab Khudá, jo sabr aur tasallí ká mújid hai, tum ko yih bakhshe, ki tum Masíh Yusúa ke mutábiq ápus men ek dil raho: 6 Ki tum ek dil o ek zubán hoke Khudá kí, jo hamáre Yusúa Masíh ká Báp hai, sitáish karo. 7 Is wáste har ek tum men se dúsre ko shámil kare, chunánchi ki Masíh ne bhí ham ko Khudá kí hashmat men shámil kar liyá. 8 Ki main kahtá hún, ki Yusúa Masíh makhtúnon ká khádim Khudá kí rástí ke liye húá, ki un waadon ko, jo bápdádon se kiye gae, ífá kare. 9 Aur sárí ummaten bhí us rahm ke sabab, jo un par húá, Khudá kí taqdís karen; chunánchi likhá gayá hai, ki Us wáste main qaumon ke darmiyán terí saná karúngá, aur terá nám leke madh gáúngá. 10 Aur wuh phir kahtá hai, ki Ai ummato, us kí guroh ke sáth shádmání karo. 11 Aur phir yih kahtá hai, ki Ai sárí qaumo, Khudáwand kí sitáish karo; ai logo, tum sab us ká shukr karo. 12 Aur Yasaiyáh yih kahtá hai, ki Yassí ká asl niklegá, aur ek shakhs ummaton par hukmrání ke liye mabaús hokar sárí ummaton ká ummedgáh hogá. 13 Ab Khudá, jo ummedgáh hai, tumhen ímán láne ke báis farhat i kámil aur sulh se labálab kare, táki Rúh i Quds kí taasír se tumhárí ummed qawítar hotí jáe.

14 Aur ai mere bháío, merá to tumháre haqq men yih iatiqád hai, ki tum khúbíon se maamúr, aur anwáa dánish se bhare ho, aur báham nasíhat kar sakte ho. 15 Par ai bháío, main ne filjumla juraat karke yáddihí ke taur par kuchh thorásá tumhen likh bhejá; kyúnki Khudá ne mujh ko is liye niamat bakhshí, 16 Ki main Yusúa Masíh kí jánib se ummaton ká peshwá hokar bashárat i Iláhí kí khidmat karún, tá ki ummaton kí qurbání Rúh i Quds se tazkiya pákar maqbúl ho jáe. 17 Pas main un kámon men, jo Khudá ke hain, Yusúa kí bábat fakhr kar saktá hún. 18 Kyúnki karámaton aur muajizon kí qúwat se, aur Rúh i Iláhí kí qudrat se jo kám, ki Masíh ne mujh se qaulan aur fialan karwáe, tá ki ummaten farmánbardár hon, yahán tak ki main ne Yarúsalam se daura karke Illirikum tak Masíh ke muzhda kí púrí manádí kí, 19 Main un ke siwá kisí kám ke zikr karne kí juraat nahín rakhtá hún. 20 So main us hurmat ká mushtáq thá, ki jahán jahán Masíh ká nám nahín liyá gayá, wahán bashárat dún, tá na howe, ki main dúsrí kí neo par raddá rakhún, 21 Tá ki jaisá likhá hai, ki We jinhon ko us kí khabar nahín pahunchí, dekhenge, aur jinhon ne nahín suná, samjhenge, waisáhí howe. 22 Isí sabab se main tumháre pás áne se aksar majbúr hún. 23 Par ab is liye ki in iqlímon men jagah báqí na rahí, aur tumhárí muláqát ká bhí, sálhá i faráwán húe, ki mushtáq hún, jab Ispániyá ko rawána húngá, tum pás bhí á jáúngá. 24 Main asná i safar men pahle tumhárí díd karúngá, aur tumhárí muláqát se filjumla ser hoke ummedwár rahúngá, ki tum mujhe áge us kí samt ko rawána kar do. 25 Par bilfial main Yarúsalam ko játá hún, tá ki muqaddas logon kí kuchh khidmat karún. 26 Kyúnki ahl i Makidúniyá o Akhaiyá kí marzí yún hai, ki Yarúsalam ke muflis muqaddason ke liye kuchh bhejen. 27 Yih un kí marzí húí; aur ye un ke madyún bhí hain. Kyúnki jab agyár rúháníyát men un ke sharík húe hain, to lázim hai, ki ye jismáníyát men un kí khidmat karen. 28 Pas main us kám ko karke aur ye mewe un ke qabza men deke tum pás se hokar Ispániyá ko jáúngá. 29 Aur main jántá hún, ki merá áná tumháre pás bashárat

i Masíh kí barakat kí maamúrí se hogá. 30 Aur, ai bháío, maiŋ tum se apne Khudáwand Yusúą Masíh ká, aur Rúh kí mahabbat ká wásta deke iltimás kartá húŋ, ki tum mere wáste mere sáth Khudá se duáeŋ mángne meŋ mihnat i balíg karo, 31 Tá ki maiŋ Yahúdáh ke beímánoŋ se khalásí páúŋ, aur merí wuh khidmat, jo Yarúsalam ke liye hai, so muqaddas logoŋ ko pasand pare, 32 Tá maiŋ tumháre pás in shá Al'láh khushí se áúŋ, aur tumháre sáth ásúdagí páúŋ. 33 Ab sulhkhwáh Khudá tum sabhoŋ ká yár rahe. Amín.

XVI. BAB.

1 Maiŋ tum se Faibí kí sifárish kartá húŋ; wuh hamárí bahin hai, aur shahr i Kankhriyá meŋ Jamáąt kí khádima hai. 2 Tum us ko Khudáwand ke wáste yúŋ qabúl karo, jaisá muqaddasoŋ ke láiq hai; aur jis jis kám meŋ wuh tumhárí muhtáj ho, tum us ke madadgár ho: kyúnki wuh bahutoŋ kí, balki merí bhí hámiya thí. 3 Praskillá aur Aqilá merá salám kaho: ki unhoŋ ne mere sáth hoke Yusúą Masíh kí khidmat kí; 4 Aur merí ján ke badle apná sir dhar diyá, aur na sirf maiŋ, balki ummatoŋ kí sárí Jamáąteŋ un kí mamnún haiŋ. 5 Aur us Jamáąt ko, jo un ke ghar meŋ hai, salám kaho. Mere mahbúb Ipainetus ko, jo Akhaiyá ká Masíhí pahlá phal hai, salám kaho. 6 Aur Mariyam ko, jis ne hamáre wáste bahut mihnat kí, salám kaho. 7 Andronikus aur Yúniyá ko salám kaho, ki we mere rishtadár haiŋ, aur zindán meŋ mere sharík the, aur rasúloŋ meŋ námdár haiŋ, aur mujh se pahle Masíh ke páratan húe. 8 Amplias ko, jo Khudáwand meŋ hoke merá habíb hai, salám kaho. 9 Urbánus ko, so Masíh ke kámoŋ meŋ merá hamkhidmat hai, salám kaho, aur merá ązíz Istákhis ko salám kaho. 10 Apallís ko, jo muątabar Masíhí hai, salám kaho, aur Aristobulus ke logoŋ ko salám kaho. 11 Aur mere rishtadár Herodiyún ko salám kaho, aur Nargis ke logoŋ ko jo Khudáwand meŋ haiŋ, salám kaho. 12 Trufaina aur Trufosa ko, jo Khudáwand ke wáste mihnat kartíáŋ haiŋ, salám kaho. Piyárí Parsis ko, jo Khudáwand ke liye bahut mihnat kartí hai, salám kaho. 13 Aur Rúfus ko, jo Khudáwand ká barguzída hai, aur us kí má ko, jo merí hí má hai, salám kaho. 14 Asinkritus aur Flagún aur Harmas aur Patrobas aur Harmís aur bháíoŋ ko, jo un ke sáth haiŋ, salám kaho. 15 Filologus aur Yúliyá, Nereus aur us kí bahin, aur Ulimpás aur sab muqaddasoŋ ko, jo un ke sáth haiŋ, salám kaho. 16 Tum maqaddasána bosa leke báham ek dúsre ko salám karo. Masíh kí Jamáąteŋ tumheŋ salám kahtí haiŋ.

17 Ai bháío, maiŋ tum se yih iltimás kartá húŋ, ki tum un logoŋ ko, jo us taąlím ke barkhiláf, jo tum ne páí, fasád ke aur ṭhokar ke khiláne ke bání haiŋ, pahchán rakho, aur ún se kanárakash ho. 18 Kyúnki jo aise haiŋ, so hamáre Khudáwand Yusúą Masíh kí nahíŋ, balki apne shikam kí bandagí karte haiŋ, aur khushnumá bátoŋ aur duá i khair se sádadiloŋ ko fareb dete haiŋ. 19 Tumhárí itáąt sab meŋ mashhúr húí hai. Iswáste maiŋ tum se khush húŋ: lekin maiŋ yih cháhtá húŋ, ki tum nekí meŋ pukhtakár, aur badí se mubarrá raho. 20 Aur Khudá jo sulhkhwáh hai, Shaitán ko tumháre páoŋ tale jald kuchláwegá. Hamáre Khudáwand Yusúą Masíh ká fazl tumháre sáth hamesha howe. Amín.

21 Aur merá hamkhidmat Timodeus, aur merá rishtadár Lúkius, aur Yasún, aur Sosipitar tumhen salám kahte hain. 22 Aur main Tartius, jo is náma ká nawísanda hún, tum ko Khudáwand men salám kahtá hún. 23 Aur Gáyus, jo merá aur sárí Jamáat ká mihmándár hai, tumhen salám kahtá hai. Irástus, shahr ká názim, aur bháí Quartus tum ko salám kahte hain. 24 Ab hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ká fazl tum sab par rahe. Amín.

25 Wuh jo merí khushkhabarí aur Yusúa Masíh kí manádí ke mutábiq, us ráz ke ishtihár ke mutábiq, jo qadím waqton se nihán thá, 26 Par ab ayán húá, aur nabwí kitábon se Khudá i qadím ke hukm ke mutábiq sárí ummaton par is liye ki we ímán láke farmánbardár hon, áshkárá kiyá gayá hai, tumhen sábit karne par qádir hai: 27 Us Khudá ko, jo wáhid dáná hai, Yusúa Masíh kí wasátat se áp ko hamd abad ul ábád pahunchá kare. Ámín.

PÁU'L KÁ KARINTI'ON KO PAHLÁ KHATT.

I. BÁB.

1 Páúl, jo Khudá kí marzí se Yusúa Masíh ká barguzída rasúl hai, aur bháí Sustanís, 2 Khudá kí us Jamáat ko, jo Karint men hai, yaane unko, jo Masíh Yusúa men hoke pák húe, aur barguzída muqaddas hain, un sab samet, jo har jagah Yusúa Masíh ká nám, jo hamárá aur un ká Khudáwand hai, liyá karte hain, salám kahte hain. 3 Hamáre Báp Khudá aur Khudáwand Yusúa Masíh kí taraf se niamat o árám tumháre liye howe.

4 Main hamesha tumháre liye Khudá ke fazl ke wáste, jo tum ko Masíh Yusúa men bakhshá gayá hai, apne Khudá ká shukr kartá hún, 5 Ki tum har chíz men yaane sab kalám, aur sárí dánáí men us ke sabab se daulatmand húe, 6 Ki Masíh kí gawáhí tum men sábit húí: 7 Aisá ki tum kisí niamat men kamtar nahín, aur hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ke záhir hone kí ráh takte ho. 8 Wuhí tumhen ákhir tak sábit qadam rakhegá, táki tum hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ke din men bejurm thaharo. 9 Khudá, jisne tumhen buláyá, ki us ke Bete hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ke sharík ho, wafádár hai.

10 Ai bháío, main tum se Yusúa Masíh ke nám ke wáste, jo hamárá Khudáwand hai, iltimás kartá hún, ki ab tum sab ekhí bát bolo, aur doí tum men na ho, balki ekhí dil men aur ekhí samajh men mile raho. 11 Ai mere bháío, mujhe Khloe ke logon se tumháre haqq men yún maalúm húá, ki tum men jhagre hain. 12 Merá matlab yih hai, ki tum men se har ek kahtá hai, ki main Páúl ká, main Apallus ká, main Kefá ká, main Masíh ká hún. 13 To kyá Masíh munqasim ho gayá? yá Páúl tumháre wáste salíb par khínchá gayá? yá tum Páúl ke nám par baptismáe gae? 14 Main Khudá ká shukr kartá hún, ki main ne tum men se kisí ko, Krispus aur Gáyus ke siwá, nahín baptismáyá, 15 Na howe, ki koí kahe, ki us ne apne nám se baptismáyá. 16 Aur main ne Itifán ke khándán ko bhí

baptismáyá, aur siwá un ke maiŋ nahíŋ jántá, ki maiŋ ne kisí aur ko baptismáyá. 17 Kyúnki Masíh ne mujhe baptismáne ko nahíŋ bhejá, is liye bhejá, ki khushkhabarí dúŋ, par kalám kí hikmat se nahíŋ, naho ki Masíh kí salíb bátil thahare. 18 Ki salíb ká kalám un ke liye, jo halák hote haiŋ, himáqat hai, par hamáre liye, jo naját páte haiŋ, Khudá kí qudrat hai. 19 Kyúnki likhá hai, ki Maiŋ dánáoŋ kí dánáí ko nápaidá, aur aqlmandoŋ kí aql ko nest karúngá. 20 Kahán dáná? kahán sáfir? kahán is jahán ká bahskarnewálá? kyá Khudá ne is dunyá kí hikmat ko himáqat nahíŋ kiyá? 21 Is liye ki jab hikmat i Iláhí se yúŋ húá, ki dunyá ne apní hikmat se Khudá ko na pahchháná, to Khudá kí yih marzí húí, ki manádí kí himáqat se ímánlánewáloŋ ko bacháwe. 22 Chunánchi Yahúdí nishán talab karte haiŋ, aur Yúnání hikmat kí talásh karte haiŋ, 23 Par ham Masíh kí, jo maslúb húá, manádí karte haiŋ, ki wuh Yahúdíoŋ ke liye sang i musádim, aur Yúnáníoŋ ke liye himáqat hai. 24 Par Masíh unke liye, jo buláe gae haiŋ, kyá Yahúdí, kyá Yúnání, Khudá kí qudrat, aur Khudá kí hikmat hai. 25 Kyúnki Khudá ká ahmaqána kám ádmíoŋ se dánátar hai, aur Khudá ká zaifána fial ádmíoŋ se qawítar hai. 26 Ai bháío, tum un par, jo buláe gae haiŋ, nigáh karo, ki un meŋ bahut se dunyawí dáná, aur bahut amír, un bahut sharíf nahíŋ haiŋ; 27 Balki Khudá ne dunyá ke nádánoŋ ko burguzída kiyá, táki dánáoŋ ko sharminda kare, aur Khudá ne dunyá ke kamzoroŋ ko barguzída kiyá, táki zoráwaroŋ ko sharminda kare; 28 Aur dunyá ke kamzátoŋ aur haqíroŋ, aur un chízoŋ ko jo maujúd nahíŋ haiŋ, Khudá ne barguzída kiyá, táki un chízoŋ ko, jo maujúd haiŋ, maadúm kare: 29 Táki koí bashar us ke áge fakhr na kar sake. 30 Lekin tum Yusúa Masíh meŋ hoke uske ho, jo hamáre liye Khudá se hikmat, aur sadáqat, aur pákízagí aur ázádagí hai: 31 Táki jaisá likhá hai, ki Jo fakhr kare, so Khudáwand par kare, aisá hí wáqa howe.

II. BAB.

1 Aur, ai bháío, jab maiŋ Khudá ki gawáhí kí khabar dene tumháre pás áyá, tab kalám aur hikmat kí fazílat ke sáth nahíŋ áyá. 2 Kyúnki maiŋ ne muqarrar kiyá, ki Yusúa Masíh ke aur us ke maslúb hone ke siwá aur kisí bát ko tumháre darmiyán na jánúŋ. 3 Aur maiŋ kamzorí meŋ, aur dar meŋ, aur bahut larze meŋ tumháre pás thá. 4 Aur merá kalám, aur merí manádí insání hikmat kí dilfareb bátoŋ ke sáth nahíŋ, balki Rúh aur qudrat kí dalíl ke sáth thí: 5 Tá ki tumhárá ímán ádmíon kí hikmat meŋ nahíŋ, balki Khudá kí qudrat meŋ howe.

6 Lekin ham kámiloŋ ke darmiyán hikmat kí bát bolte haiŋ; magar is jahán ki, aur is jahán ke fání sardáron kí hikmat nahíŋ kahte; 7 Balki ham wuh hikmat i Iláhí kahte haiŋ, jo ráz hai, yaane wuh poshída hikmat, jise Khudá ne áfrínish i álam se peshtar hamárí hashmat ke liye muqarrar kiyá. 8 Par kisí ne dunyawí sardároŋ se us ko na jáná, ki agar we jánte hote, to Khudáwand i hashmat ko maslúb na karte. 9 Lekin jaisá likhá hai, ki Khudá ne apne áshiqoŋ ke liye we chízeŋ taiyár kiyáŋ, jo na ánkhoŋ ne dekhíŋ, na kánoŋ ne suníŋ, aur ádmí ke dil meŋ bhí nahíŋ áíŋ. 10 Aur Khudá ne un ko apní Rúh ke wasíle se ham par áshkár kiyá, ki Rúh sárí chízoŋ ko, balki bahr i Ulúhíyat ke umuq ko bhí daryáft

kartí hai. 11 Ki ádmí kí rúh ke siwá, jo us men hai, kaun us ke ahwál ko jántá hai? isí tarah koí Khudá kí rúh ke siwá Khudá ká hál nahín jántá. 12 Ab ham ne na dunyá kí rúh, balki wuh Rúh, jo Khudá kí jánib se hai, páí, tá ki un chízon ko, jo Khudá ne hamen bakhshín, jánen. 13 Aur ham we chízon ko insán kí sikhláí húí báton se nahín, balki Rúh i Quds kí sikhláí húí báton se, garaz rúhání chízon ko rúhání báton se miláke, bayán karte hain. 14 Magar nafsání ádmí Khudá kí rúh kí báton ko qabúl nahín kartá, ki we us ke áge himáqaten hain, aur na wuh un ko ján saktá hai, kyúnki we rúhání taur par daryáft kí játí hain. 15 Par wuh, jo rúhání hai, sab kuchh daryáft kartá hai, par áp kisí se daryáft nahín hotá hai. 16 Isliye ki Khudáwand kí samajh ko kisne samjhá, ki us ká mushír ho? par Masíh kí samajh ham men hai.

III. BAB.

1 Aur ai bháío, main tum se yún na bol saká, jaise rúhánion se, balki jaise jismánion se, jaise un se, jo Masíh men larke hain. 2 Main ne tumhen gosht na khiláyá, balki dúdh piláyá; kyúnki tum qádir na the, balki ab bhí qádir nahín ho, ki hanoz jismání ho. 3 Kyúnki hargáh tundí aur jhagre aur judáí tum men hai, to kyá yih nahín ki tum jismání ho, aur ádmí ke taur par chalte ho? 4 Is liye ki jab ek kahtá hai, ki Main Páúl ká hún, aur dúsrá, ki Main Apallus ká hún, to kyá tum jismání nahín ho? 5 Páúl kaun, aur Apallus kaun hai? khidmat karnewále, jinke wasíle se tum ímán láe, so bhí itná, jitná Khudáwand ne harek ko bakhshá? 6 Main ne darakht lagáyá, aur Apallus ne pání diyá, par Khudá ne barháyá. 7 Pas lagánewálá kuchh chíz nahín, aur na pání denewálá, magar Khudá, jo barhánewálá hai. 8 Lagánewálá aur pání denewálá donon ek hain, aur harek apní mihnat ke muwáfiq apná ajr páwegá. 9 Ki ham Khudá ke mazdúr hain, aur tum Khudá kí ziráat aur Khudá kí imárat ho.

10 Main ne Khudá ke fazl ke muwáfiq, jo mujhe diyá gayá, kámil miamár kí mánind neo dálí, aur dúsrá us par raddá dhartá hai. So harek gaur kare, ki wuh kis taur se dhartá hai. 11 Kyúnki siwá us neo ke, jo dálí gaí, koí dúsrí neo dál nahín saktá, wuh Yusúa Masíh hai. 12 Par agar koí us neo par sone, rúpe, beshqímat patthar, lakrí, ghás, bichálí ká raddá rakhe: 13 To harek ká kám záhir hogá, ki wuh din usko záhir kar degá, ki aise kám ág se záhir kiye jáenge, aur jiská kám jaisá hai, ág ázmáwegí. 14 Jis ká banáyá húá kám qáim rahegá, wuh ajr páwegá, 15 Aur jiská kám jal jáegí, wuh khisára utháwegá; wuh áp to bach jáegá, par aisá jaisá koí átashzadagí se.

16 Kyá tum nahín jánte, ki tum Khudá kí haikal ho, aur Khudá kí Rúh tum men bastí hai? 17 Agar koí Khudá kí haikal ko ujáre, to Khudá us ko ujáregá; kyúnki Khudá kí haikal pák hai, aur wuh tum ho. 18 Koí apne ko fareb na dewe. Jo koí tumháre darmiyán áp ko is zamáne men aqlmand jáne, to wuh nádán bane, táki aqlmand howe. 19 Kyúnki dunyá kí hikmat Khudá ke áge himáqat hai, ki yih likhá hai, ki wuh hakímon ko unki aiyárí men phansátá hai. 20 Aur yih ki Khudáwand ahl i hikmat ke khiyálon ko jántá hai, ki bátil hain. 21 Pas koí insán insán par fakhr na kare, ki sárí chízen tumhárí hain; 22 Kyá Páúl, kyá

Apallus, kyá Kefá, kyá dunyá, kyá zindagí kyá maut, kyá hál kyá istiqbál: sab kuchh tumhárá hai. 23 Aur tum Masíh ke ho, aur Masíh Ḳhudá ká hai.

IV. BÁB.

1 Ádmí ham ko aisáhí jáne, jaise Masíh ke ḳhidmatguzár, aur Ḳhudá ke rázoṉ ke mukhtár. 2 Aur mukhtár meṉ is bát kí talásh kí játí hai, ki wuh diyánatdár howe. 3 Lekin mujh ko kuchh us kí parwá nahíṉ, ki mujhe tumhárí yá kisí insán kí ạdálat parakhe: balki maiṉ áp bhí áp ko nahíṉ parakhtá. 4 Kyúnki merá nafs kisí bát meṉ mujhe malámat nahíṉ kartá; par maiṉ kuchh us se sádiq nahíṉ ṭhahartá; merá parakhnewálá Ḳhudáwand hai. 5 Is wáste jab tak wuh Ḳhudáwand na áwe, tum waqt se áge hukm na karo: wuh un rázoṉ ko, jo tárikí meṉ haiṉ, roshan karegá, aur diloṉ ke munsúba záhir karegá: us waqt harek Ḳhudá se taạríf páwegá.

6 Aur, ai bháío, maiṉ ne un bátoṉ meṉ tumháre liye apná aur Apallus ká zikr misál ke taur par kiyá, táki tum ham se sikhláe jáke aise ḳhiyál na karo, jo likhí húí bát se báhar howeṉ, na ho ki phúl karke ek ek ke tarafdár aur dúsre ke muḳhálif ho jáo. 7 Kaun tujhe dúsre se farq kartá hai? aur tere pás kyá hai, jo tú ne dúsre se nahíṉ páyá? aur jab tú ne dúsre se páyá, to kyúṉ yúṉ faḳhr kartá hai, ki goyá dúsre se nahíṉ páyá?

8 Tum ab to ásúda aur daulatmand húe, aur hamáre bagair birájte ho, aur kásh ki tum saltanat karte, ki ham bhí tumháre sáth musallit hote! 9 Kyúnki merí dánist meṉ Ḳhudá ne ham rasúloṉ ko, jo pichhle haiṉ, un kí tarah jo qatl hone par haiṉ, namúd kiyá, ki ham dunyá, aur firishtoṉ, aur ádmíoṉ ke liye tamáshá ṭhahare haiṉ. 10 Ham Masíh ke sabab ahmaq haiṉ, par tum Masíh meṉ hoke ạqlmand ho; ham kamzor haiṉ, tum zoráwar ho; tum izzatwále ho, ham beizzat haiṉ. 11 Aur is dam tak bhúkhe, piyáse, nange, márkhánewále, aur áwáre haiṉ; 12 Aur apne háthoṉ se mihnateṉ karte haiṉ; we malámat karte haiṉ, ham bhalá cháhte haiṉ; we satáte haiṉ, ham sahte haiṉ; 13 We badgoí karte haiṉ, ham minnat karte hain; aur jaisá dunyá ke buháran aur sab chízoṉ ke jháran kí mánind áj tak haiṉ. 14 Maiṉ tumheṉ is taur se yih báteṉ nahíṉ likhtá húṉ, ki tum ko sharminda karúṉ; balki is taur se, ki goyá apne ạzíz farzandoṉ ko nasíhat kartá húṉ. 15 Kyúnki agarchi tum ne Masíh meṉ hoke hazároṉ ustád rakhe, par tumháre báp bahutse na húe, is liye ki maiṉ hí ḳhushḳhabarí ke wasíle se Masíh Yusúạ meṉ tumhárá báp húá. 16 Pas maiṉ tum se yih iltimás kartá húṉ, ki tum merí pairawí karo. 17 Is wáste maiṉ ne Timodeus ko, jo merá farzand i ạzíz, aur Ḳhudáwand meṉ diyánatdár hai, tumháre pás bhejá, ki wuh mere taríqe, jo Masíh meṉ haiṉ, jis tarah maiṉ har kahíṉ har Jamáạt meṉ batlátá húṉ, tumheṉ yád diláwe.

18 Baạze yih samajhke phúlte haiṉ, ki maiṉ tumháre pás nahíṉ áne ká. 19 Par agar Ḳhudáwand cháhe, to maiṉ tumháre pás jald áúngá, na shekhí karnewáloṉ kí bátoṉ ko, balki un kí qudrat ko daryáft karúngá. 20 Kyúnki Ḳhudá kí bádsháhat bát se nahíṉ, wuh to qudrat se hai. 21 Tum kyá cháhte ho, maiṉ tumháre pas láṭhí lekar áúṉ, yá mahabbat aur muláyamat ke mizáj se?

V. BÁB.

1 Us ká tamám shuhra hai, ki tumháre bích harámkárí hotí hai, aur aisí harámkárí, jis ká gair qaumon men bhí koí makhsús nám nahín, ki ádmí apne báp kí jorú ko rakhtá hai. 2 Aur tum phúlte ho, gam nahín kháte jo wájib thá, tá ki jis ne yih kám kiyá, wuh tumháre bích se nikálá jáwe. 3 Ki main ne gaibat i jismání men huzúr i rúhí se us tarah ki goyá sach mach házir thá, us par jis ne aisá kiyá, yih fatwá diyá, 4 Ki tum aur rúh jo merí hai, hamáre Khudáwand Yusúa Masíh kí qúwat ke sáth báham hokar aise shakhs ko hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ká nám leke, 5 Shaitán ko sompo, tá ki jismí dukh khínche, ki us kí rúh Khudáwand Yusúa ke din bachái jáwe. 6 Tumhárá fakhr karná khúb nahín. Kyá tum nahín jánte, ki thorásá khamír sáre pinde ko khamír kar dáltá hai? 7 Pas tum puráne khamír ko nikál phenko, tá ki tum qurs i táza bano; chunánchi tum bhí fatírí ho: is liye ki hamárá bhí fasah, yaane Masíh hamáre liye qurbán kiyá gayá hai. 8 Is liye áo, ham na puráne khamír se, aur na badí aur sharárat ke khamír se, balki khulús aur rástí ke fatír se íd karen.

9 Main ne náma men tum ko yih likhá, ki tum harámkáron men mat mile raho; 10 Lekin na yih ki bilkull dunyá ke harámkáron yá lálchíon yá zálimon yá butparaston se na milo, nahín to tumhen dunyá se nikalná zurúr hotá. 11 Par main ne ab tumhen yih likhá hai, ki agar koí jo banám bháí hoke harámkárí, yá lálach yá butparastí kare, yá fahháshí yá maiparastí yá gáratgarí kare, to tum us se mel na rakhná, balki aise ke sáth kháne tak na kháná. 12 Kyúnki mujhe kyá kám hai, jo báharwálon ká insáf karún? Andarwálon ká kyá tum insáf na karoge? 13 Aur Khudá báharwálon ká insáf karegá. Garaz tum us bure ádmí ko apne darmiyán se khárij karo.

VI. BÁB.

1 Kyá tum men se kisí kí yih juraat hai, ki dúsre se munáqasha karke faisala ke liye bedínon pás jáwe, na ki muqaddason pás? 2 Kyá tum nahín jánte, ki ahl i taqaddus dunyá ká faisala karenge? Pas agar dunyá ká faisala tum se kiyá jáegá, to kyá tum sahl qaziyon ke infisál karne ke láiq nahín ho? 3 Kyá tum nahín jánte, ki ham firishton ká faisala karenge? Pas kyá umúr i dunyáwí ká infisál na karenge? 4 Iswáste agar tum men dunyáwí qaziye hon, to jo log Jamáat se haqír gine gae hain, kyá unhen baitháte ho? 5 Main yih kahtá hún, ki tum sharminda ho. Kyá aisá hai, ki tumháre darmiyán ek khiradmand bhí nahín jo apne bháíon ká muqaddama faisala kar sake? 6 Lekin bháí bháí par nálish kartá hai, aur yih bedínon ke áge. 7 Par yih tumhárá qusúr i kullí hai, ki tum ápus men qaziya karte ho. Mazlúm honá kyún nahín ikhhtiyár karte, aur apná nuqsán kyún nahín qabúl karte? 8 Lekin tum áp zulm o zabardastí karte ho, aur yih bháíon par. 9 Pas kyá tum be ittiláa ho, ki nárást log Khudá kí bádsháhat ke wáris na honge? Fareb na kháo, ki harámkár, aur butparast, aur zání, aur maabún, aur lútí, 10 Aur chor, aur lálchí, aur maiparast, aur fahhásh, aur gáratgar Khudá kí bádsháhat ke wáris na honge. 11 Aur baaze tumháre darmiyán aise the, par tum

Khudáwand Yusúa ke nám se, aur hamáre Khudá kí Rúh se naháe, aur pák húe, aur sádiq thahare.

12 Sárí chízen mere liye rawá hain, par na sab munásib hain; agarchi sab mere bas men hain, par main kisí ke bas men na húngá. 13 Khurishen peṭ ke liye hain, aur peṭ khurishon ke liye; par Khudá us ko aur un ko nábúd karegá; magar badan harámkárí ke liye nahín, balki Khudáwand ke liye, aur Khudáwand badan ke liye. 14 Aur Khudá ne Khudáwand ko uṭháyá hai, aur tum ko bhí apní qudrat se uṭháegá. 15 Kyá tum ágáh nahín, ki tumháre abdán Masíh ke aazá hain? Pas kyá main Masíh ke azúon ko lekar fáhisha ke aazá banáún? 16 Aisá na howe. Kyá tum ko khabar nahín, ki jo koí qahba se mujámaat kartá hai, so us se ektan húá; kyúnki wuh hí kahtá hai, ki aise donon ek tan honge. 17 Par jo Khudáwand se milá húá hai, so us ke sáth ek ján húá hai. 18 Harámkárí se bhágo! Jo gunáh ádmí kartá hai, badan ke báhar hai; par zinákarnewálá apne badan ká gunahgár hai. 19 Kyá tum us se jáhil ho, ki tum Rúh i Quds ke, jo tum men bastí hai, jis ko tum ne Khudá se páyá hai, mahall ho, aur tum apne nahín ho? 20 Kyúnki tum qímat se mol liye gaye ho: pas tum apne tan se aur apne man se, jo Khudá ke hain, Khudá kí taqdís karo.

VII. BA'B.

1 Báqí jis muqaddama men tum ne mujhe likhá hai, so bihtar to yih hai, ki mard randí ko mass na kare. 2 Lekin harám se bach rahne ko harek mard ek jorú, aur harek randí ek khasam kare. 3 Khasam jorú par aisí mihrbáníán kare, jo láiq hain, aur aisáhí jorú khasam par. 4 Jorú apne badan kí mukhtár nahín, balki khasam mukhtár hai; isí tarah khasam bhí apne badan ká mukhtár nahín, balki jorú mukhtár hai. 5 Tum ek dúsre se judá na raho, magar thoṛí muddat tarfain kí razámandí se, tá ki roza aur duá karne ke wáste farágat hásil karo, aur phir báham ekjá hoo, tá ki Shaitán tum ko tumhárí beinzibátí ke sabab se wargaláne na páe. 6 Aur main jawázan kahtá hún, hukm nahín kartá. 7 Ki main yih cháhtá hún, ki jaisá main hún, aisáhí sab howen; par sab ne apná apná hissa Khudá ke yahán se páyá, ek ne yún, aur dúsre ne wún. 8 So main nákadkhudá mardon aur bewon se yih kahtá hún, ki aula yún hai, ki we aise rahen, jaisá main hún. 9 Lekin agar zabt na kar saken, to biyáh karen: is wáste ki biyáh karná jal jáne se bihtar hai. 10 Par main un ko, jin ká biyáh húá hai, hukm kartá hún, main nahín, Khudáwand hukm kartá hai, ki jorú apne khasam ko na chhoṛe: 11 Aur agar chhoṛe, to benikáh rahe, yá apne khasam se phir sulh kare; aur khasam apní jorú ko tark na kare. 12 Aur báqí jo kuchh hai, Khudáwand nahín kahtá, main kahtá hún, ki agar kisí bháí kí jorú beímán ho, aur us ke sáth rahne kí razámand ho, to wuh us ko na chhoṛe. 13 Yá kisí randí ká khasam beímán hoe, aur wuh us ko sáth rakhne par razámand ho, to wuh bhí us ko na chhoṛe. 14 Kyúnki beímán khasam apní jorú ke sabab se pák húá, aur beímán jorú khasam ke báis se pák húí hai, nahín to tumháre farzand nápák hote, par ab pák hain. 15 Par agar beímán áp ko judá kare, to kare; lekin hamáre bháí aur bahinen aisí báton kí qaid o band men nahín; aur Khudá ne hamko miláp men buláyá hai. 16 Ai randí, kyá jáne, tú apne khasam ko bacháwe?

Aur ai mard, kyá jáne, tu apní jorú ko bacháwe? 17 Ḳhair, jaisá Ḳhudá ne har ek ko hissa milá, aur jis tarah se Ḳhudá ne har ek ko buláyá, wuh waisá hí rahe. Aur maiṉ sárí Jamáạtoṉ meṉ aisá hí muqarrar kartá húṉ. 18 Agar koí maḳhtún hokar buláyá gayá, to námaḳhtún na howe; aur agar koí námaḳhtúní meṉ buláyá gayá, to maḳhtún na ho. 19 Ḳhatna kuchh nahíṉ, aur námaḳhtúní bhí kuchh nahíṉ, balki Ḳhudá ke hukmoṉ par chalná asl hai. 20 Jo jis hálat meṉ buláyá gayá, wuh usí meṉ rahe. 21 Kyá tú gulámí kí hálat meṉ buláyá gayá, to andesha na kar; aur agar tujhe ázád hone kí qudrat hai, to use iḳhtiyár kar. 22 Kyúnki jis gulám ko Ḳhudáwand ne buláyá, wuh Ḳhudáwand ká ázád kiyá húá ádmí hai, aur usí tarah jis ázád ko talab kiyá, wuh Masíh ká gulám hai. 23 Tum mol liye gaye ho: pas tum ádmí ke bande mat bano. 24 Garaz, ai bháío, jo jis hálat meṉ buláyá gayá, so usí hálat meṉ Ḳhudá ke huzúr rahe.

25 Par kunwáríoṉ ke haqq meṉ Ḳhudá ká koí hukm mujh pás nahíṉ; lekin jaisá maiṉ Ḳhudáwand ká maurid i rahm hoke diyánatdár baná húṉ, aisáhí maslahat detá húṉ. 26 So merá yih gumán hai, ki is zamáne kí taklífoṉ par nazar karke yih bihtar hai, kyá bihtar hai? yih ki ádmí is taur ke howeṉ: 27 Ki agar tú jorú kí band meṉ hai, to us se chhuṭkárá mat cháh, aur agar tú ne chhuṭkárá páyá hai, to phir jorú mat ḍhúnḍh. 28 Lekin agar tú nikáh kare, to gunáh nahíṉ kartá: aur agar kunwárí biyáhí jáwe, to wuh gunáh nahíṉ kartí; par aise log jismání tasdíạ páwenge, aur maiṉ tum par afsos kartá húṉ. 29 Aur ai bháío, maiṉ tum se yih kahtá húṉ, ki waqt tang hai: is wáste cháhiye, ki jorúwále aise howeṉ, jaise un kí joruáṉ nahíṉ; 30 Aur ronewále aise jaise we nahíṉ rote; aur ḳhushí karnewále aise jaise we ḳhushí nahíṉ karte; aur ḳharídnewále aise jaise we málik nahíṉ; 31 Aur dunyá ke kár bár karnewále aise howeṉ, ki un ká kám ifrát ko na pahunche; kyúnki dunyá ká tamáshá guzartá chalá játá hai. 32 So maiṉ yih cháhtá húṉ, ki tum be andesha raho. Wuh jo mujarrad hai, so Ḳhudáwand ke liye andeshamand rahtá hai, ki wuh kyúnkar Ḳhudáwand ko rází kare; 33 Par wuh jo kadḳhudá hai, so dunyá ke wáste soch bichár kartá hai, ki kyúnkar wuh apní jorú ko rází kare. 34 Biyáhí aur bin biyáhí meṉ yih farq hai, ki bin biyáhí Ḳhudáwand ke liye andeshamand rahtí hai, ki wuh badan aur rúh meṉ muqaddas bane; par biyáhí húí dunyá ke liye mutaraddid rahtí hai, ki kyúnkar apne ḳhasam ko ḳhush áwe. 35 Par mujhe is kahne se tumhárá fáida manzúr hai, yih nahíṉ, ki maiṉ tum par jál márúṉ; balki is liye kahtá húṉ, ki tum árásta ho, aur Ḳhudáwand kí ḳhidmat par ḳhátirjamạí se qáim raho. 36 Aur agar koí apní kunwárí laṛkí ke haqq meṉ námunásib jáne, ki wuh balúgiyat se guzar jáe, aur aisá hí zurúr jáne, to jo cháhtá hai, kar le, ki wuh gunáh nahíṉ kartá, nikáh kareṉ. 37 Par jo koí názurúrí samajhke apne dil meṉ mustaqím rahe, aur apne iráda ke itmán par qádir ho, aur apne dil meṉ yih ṭháne, ki maiṉ apní laṛkí ko bin biyáhí rahne dúṉgá, to wuh bihtar kartá hai. 38 Garaz wuh, jo biyáh detá hai, achchhá kartá hai, aur jo biyáh nahíṉ detá, so bihtar kartá hai. 39 Randí sharạ se bandhí hai, jab tak ki us ká ḳhasam jítá hai, par agar us ká ḳhasam ḳhwáb i ạdam kare, tab wuh jis se cháhe, nikáh kare, muḳhtár hai, sirf itná cháhiye, ki wuh Ḳhudáwand meṉ nikáh kare. 40 Par agar wuh beshauhar rahe, to wuh merí dánist meṉ sạádatmandtar hai; aur maiṉ jántá húṉ, ki Ḳhudá kí rúh mujh meṉ hai.

VIII. BÁB.

1 Rahíṉ we chízeṉ, jo butoṉ par qurbání kí játí haiṉ: so ham yih jánte haiṉ, ki ham sab ahl i fahmíd hai. Fahmíd phulátí hai, par ulfat taạmír kartí hai. 2 Aur agar koí jáne, ki kuchh jántá hai, to wuh hanoz jaisá cháhiye ki jáne, nahíṉ jántá. 3 Aur jo koí Ḳhudá kí mahabbat paidá kare, wuh use pahchántá hai. 4 So un chízoṉ ke halál hone kí bábat, jo butoṉ par qurbání kí játí haiṉ, ham jánte haiṉ, ki but mutlaqan kuchh chíz nahíṉ, aur koí Ḳhudá nahíṉ, magar ek. 5 Kyúnki har chand ásmán o zamín meṉ bahutse Ḳhudá gumán kiye játe hain, chunánchi bahutere Ḳhudá, aur bahutere Ḳhudáwand haiṉ: 6 Lekin hamárá ek Ḳhudá hai, jo Báp hai, jis se sárí chízeṉ húíṉ, aur hamárí bázgasht us tak hai, aur ek Ḳhudáwand hai, jo Yusúạ Masíh hai, jis ke sabab se sárí chízeṉ húíṉ, aur ham us ke wasíle se játe haiṉ. 7 Lekin sab ko yih shináḳht nahíṉ, balki kitne but par iạtiqád karke butoṉ par kí qurbání is níyat se, ki but kí hai, áj tak kháte haiṉ, aur un ke diloṉ meṉ, jo zạíf haiṉ, álúdagí paidá hotí hai. 8 Kháná nahíṉ, jo hameṉ Ḳhudá se milátá hai; kyúnki agar kháweṉ, to hameṉ fazílat nahíṉ, aur jo na kháweṉ, to nuqsán nahíṉ. 9 Lekin ḳhabardár, na howe, ki jawázan jo tumháre liye hai, kahíṉ kamzoroṉ ke liye sang i musádim ho. 10 Kyúnki agar koí tujhe, jo ḳhiradmand hai, butkada meṉ kháte dekhe, to kyá us ká dil kamḳhiradí ke sabab se, butoṉ kí qurbání kháne par diler na hogá; 11 Aur terá wuh kamzor bháí, jis ke liye Masíh múá, terí ḳhirad se halák na hogá? 12 Pas tum bháíoṉ ke yúṉ gunahgár hoke aur un kí ạql i náqis ko majrúh karke Masíh ke gunahgár ṭhaharte ho. 13 So agar koí ḳhurish mere bháí ke ṭhokar khá jáne ká báis howe, maiṉ to abad tak kabhí gosht na kháúṉ, tá na howe, ki maiṉ apne bháí kí ṭhokar ká sabab hoúṉ.

IX. BÁB.

1 Kyá maiṉ rasúl nahíṉ húṉ? aur ázád nahíṉ húṉ? aur kyá maiṉ ne Yusúạ Masíh ko, jo ham sab ká Ḳhudáwand hai, nahíṉ dekhá hai? aur tum Ḳhudáwand ke kárḳhána meṉ mere banáe húe nahíṉ ho? 2 Aur agar maiṉ dúsroṉ ká rasúl nahíṉ, tumhárá to beshakk húṉ, ki tumhárá Ḳhudáwand meṉ honá merí risálat par muhr hai. 3 Aur jo mujhe tárte haiṉ, un ke liye merá wuh jawáb hai. 4 Ki kyá hameṉ kháne píne ká iḳhtiyár nahíṉ? 5 Aur kyá ham ko yih qudrat nahíṉ, ki kisí ḳhwáhir i Masíhí ko ạqd meṉ láke apne sáth liye phireṉ, jaisá aur rasúl aur Ḳhudáwand ke bháí, aur Kefá karte haiṉ? 6 Yá sirf mujhe aur Barnabá ko mihnat na karne ká iḳhtiyár nahíṉ? 7 Kaun apná ḳharch karke sipáhgarí kartá hai? aur kaun tákistán lagátá hai, ki us ká phal nahíṉ khátá? yá kaun galla kí pásbání kartá hai, jo us galla ká kuchh dúdh nahíṉ pítá? 8 Kyá maiṉ ádat i insání par aisí báteṉ boltá húṉ? kyá sharíạt yúṉ nahíṉ kahtí? 9 Músá kí sharíạt meṉ to yih likhá hai, ki Tú khaliyán karte húe bail ká munh mat bándhiyo. Kyá Ḳhudá ko bail kí kuchh parwá hai? 10 Yá ki wuh hamáre wáste yúṉ kahtá hai? Háṉ yih hamáre wáste beshakk likhá hai, ki cháhiye jotnewálá ummed se jote, aur jis ummed se khaliyán kartá hai, us ummed ko páwe. 11 So agar ham ne tumháre liye rúhání chízeṉ boíṉ haiṉ, to kyá yih baṛí bát hai, ki ham tumhárí jismání chízeṉ dirau kareṉ?

12 Aur agar dúsre logoṉ ká tum par yih iḳhtiyár hai, to kyá ba taríq i aula hamárá iḳhtiyár nahíṉ ? Lekin ham ne apná iḳhtiyár záhir na kiyá, balki sárí báteṉ sahte haiṉ, na howe, ki ham Masíh kí ḳhushḳhabarí ke muzáhim howeṉ. 13 Kyá tum nahíṉ jánte, ki jo haikal kí ḳhidmat karte haiṉ, so haikal meṉ se kháte haiṉ, aur jo qurbángáh meṉ házir húá karte haiṉ, so qurbángáh meṉ se hissa lete haiṉ ? 14 Aur aisáhí Ḳhudáwand ne bhí irshád kiyá hai, ki jo ḳhushḳhabarí kí manádí kareṉ, ḳhushḳhabarí se asbáb i zindagí páweṉ. 15 Par maiṉ ne un iḳhtiyároṉ meṉ se kisí par ạmal na kiyá, aur maiṉ ne is níyat se nahíṉ likhá, ki mere haqq meṉ yúṉ kiyá jáwe; kyúnki mujhe marná qabúl hai, na yih ki koí mere faḳhr ko khowe. 16 Is liye ki agar maiṉ faqat ḳhushḳhabarí dúṉ, to kuchh merá faḳhr nahíṉ; kyúnki mujhe zurúrat paṛí hai ; aur mujh par wáwailá hai, agar maiṉ ḳhushḳhabarí ná dúṉ. 17 Ki agar maiṉ yih razámandí se karúṉ, to ajr páúngá; par agar karáhat se karúṉ, taubhí maiṉ us ḳhánsámání se, jo mujhe amánat dí gaí hai, nikal nahíṉ gayá. 18 Pas kis ráh se mujhe ajr milegá ? Is ráh se, ki maiṉ ḳhushḳhabarí deke Masíh kí ḳhushḳhabarí ko bemuzd ṭhaharáúṉ, tá ki maiṉ apne us iḳhtiyár ko, jo ḳhushḳhabarí kí bábat hai, ba hadd i atamm záhir na karúṉ. 19 Ki maiṉ ne sab se ázád hokar áp ko sab ká banda kiyá, táki maiṉ bahutse bháí paidá karúṉ. 20 Aur maiṉ Yahúdíoṉ ke darmiyán Yahúdí sá húá, táki maiṉ Yahúdí nafạ meṉ páúṉ; aur mutasharrạoṉ meṉ maiṉ waisá hí mutasharrạ baná, táki maiṉ mutasharrạ log nafạ meṉ páúṉ. 21 Aur besharạoṉ meṉ maiṉ besharạ sá húá, yaạne maiṉ Ḳhudá ke nazdík be sharạ nahíṉ húá, balki Masíhí mutasharrạ thá, táki maiṉ besharạoṉ ko nafạ meṉ lúṉ. 22 Aur maiṉ kamzoroṉ meṉ kamzor sá húá, táki maiṉ kamzoroṉ ko nafạ meṉ lúṉ : maiṉ sab ádmíoṉ ke wáste sab kuchh baná, táki maiṉ harek tarah se kitnoṉ ko bacháúṉ. 23 Aur maiṉ yih ḳhushḳhabarí ke wáste kartá húṉ, táki maiṉ auroṉ ke zail meṉ hoke us meṉ sharík ho jáúṉ. 24 Kyá tum nahíṉ jánte ho, ki mizmár meṉ, jab dauṛte haiṉ, to sab dauṛte haiṉ ; par bází ek hí jítá hai ? Pas tum aisá hí dauṛo, ki tum hí jíto. 25 Aur harek haríf sab bátoṉ meṉ mutazabbit hotá hai. So we us hár ke liye, jo fání hai, aur ham wuh hár páne ko, jo gairfání hai, yih karte haiṉ. 26 So maiṉ dauṛtá húṉ; aur maiṉ aisá nahíṉ dauṛtá jaisá maqsúd i besabát kí taraf dauṛte haiṉ ; maiṉ ghúse laṛtá húṉ, aur hawá ko nahíṉ mártá ; 27 Balki maiṉ apne badan ko píse ḍáltá húṉ, aur bándhke ghasíṭe liye phirtá húṉ, na howe, ki maiṉ dúsroṉ ko nasíhat karke áp fazíhat meṉ paṛúṉ.

X. BAB.

1 Par ai bháí, maiṉ nahíṉ cháhtá, ki tum us se náwáqif raho, ki hamáre bápdáde sab abr ke níche the, aur we sab daryá meṉ se hokar nikal gae. 2 Aur sabhoṉ ne us abr aur daryá se Músáí baptismá payá. 3 Aur sabhoṉ ne ek hí qism ká rúhí kháná kháyá. 4 Aur sabhoṉ ne ek hí nau ká rúhí pání piyá ; kyúnki unhoṉ ne us rúhání pahárí se, jo uṉ ke sáth chalí, páni piyá, aur wuh pahárí Masíh thá. 5 Par Ḳhudá bahutoṉ se un meṉ nárází thá, so we maidán meṉ bichh gae. 6 Aur we hádise áp hamáre wáste namúne húe, tá ki ham buráíoṉ ke tálib na howeṉ, jaisá we húe. 7 Aur tum butparastí na karo, chunánchi un meṉ baạzoṉ

ne kí; jaisá likhá hai, ki Yih qaum kháne píne baiṭhí, phir náchne uṭhí. 8 Aur ham harámkárí na kareṇ, chunánchi un meṇ se kaí ek ne kí, aur din bhar meṇ tís hazár mar gae. 9 Aur ham Masíh ko gussa na diláwen, chunánchi un meṇ se baazoṇ ne diláyá, aur sámpoṇ ne unheṇ halák kiyá. 10 Aur tum na kuṛkuṛáo, chunánchi un meṇ se kaí ek kuṛkuṛáe, aur qábiz ul arwáh ne unheṇ halák kiyá. 11 Aur ye sab hádise, jo un par paṛe, báis i ibrat húe, aur ham jo zamán i ákhir meṇ haiṇ, hamárí nasíhat ke wáste likhe gae haiṇ. 12 Pas jo koí apne taíṇ qáim bújhtá hai, so khabardár rahe, aisá na ho, ki gir paṛe. 13 Aur tum kisí nau ke imtihán meṇ, siwá us ke jo insán se kiyá játá hai, nahíṇ paṛe, aur Khudá wafá karnewálá hai, ki wuh tum ko tumhárí wusạ i táqat se ziyáda imtihán meṇ paṛne na degá, balki wuh imtihán ke sáth nikalne kí sabíl bhí ṭhaharáwegá, tá ki tum mutahammil ho sako. 14 Iswáste, ai mere piyáro, tum butparastí se gurez karo. 15 Maiṇ tum jaise imtiyázwáloṇ se boltá húṇ, tum mere matlab ko jáncho. 16 Kyá yih barakat ká jám, jis par ham barakat mángte haiṇ, Masíh ke lahú kí shirákat nahíṇ? aur kyá hamárá us roṭí ko toṛná Masíh ke badan meṇ sharík honá nahíṇ? 17 Kyúnki har chand ham bahut se haiṇ, par milke ek qurs aur ek tan haiṇ, ham sab ek girda meṇ sharík haiṇ. 18 Tum un par, jo jism kí ráh se Isráel meṇ haiṇ, nazar karo, ki jo qurbání kháne wále haiṇ, kyá we qurbángáh ke sharík nahíṇ? 19 Pas merá matlab kyá? yih hai, ki but, yá butoṇ par qurbání kuchh chíz hai? Nahíṇ. 20 Lekin aqwám i gair, jo qurbání karte haiṇ, dewoṇ ke liye karte haiṇ, na Khudá ke liye; aur maiṇ nahíṇ cháhtá, ki tum dewoṇ ke sharík ho. 21 Tum Khudáwand ká aur dewoṇ ká piyála nahín pí sakte, aur tum Khudáwand kí aur dewoṇ kí mez meṇ sharík nahíṇ ho sakte. 22 Kyá ham Khudáwand ko rashk khiláyá cháhte haiṇ? kyá ham us se qawítar haiṇ? 23 Sab kuchh mere liye halál hai; par na sab kuchh munásib hai; aur sab kuchh mujhe rawá hai; par sirí chízeṇ taạmír kuninda nahíṇ. 24 Koí apní bihtarí na ḍhúnḍhe, balki har ek dúsre kí bihtarí cháhe. 25 Pas jo kuchh qassáboṇ kí dukánoṇ meṇ biktá hai, so kháo, aur díndárí ke liye pursish na karo. 26 Kyúnki zamín aur us kí ábádí Khudáwand kí hai 27 Aur agar beímánoṇ meṇ se koí tumhárí daạwat kare, aur tum qabúl karo, to jo jo kuchh tumhárе sámhne rakhá jáe, so sab kháo, aur díndárí ke liye pursish na karo. 28 Par agar koí tumheṇ jatá de, ki Yih butoṇ kí qurbání hai, to us kí khátir jis ne jatáyá, aur díndárí kí khátir na kháo, ki zamín aur us kí ábádí Khudáwand kí hai. 29 Aur is se merá iráda na terí díndárí, balki dúsre kí hai: ki merí ázádagí ko kis wáste dúsre kí díndárí badtar ṭhaharáe? 30 Aur agar maiṇ shukr karke shirkat kartá húṇ, to jis chíz par shukr kartá húṇ, us ke sabab káhe ko apne taíṇ malạún kahláúṇ? 31 Pas tum kháte píte sab kuchh karte húe sab kuchh Khudá ke jalál ke liye karo. 32 Tum Yahúdíoṇ ko ázurda na karo, na Yúnáníoṇ ko, na Khudá kí Jamáạt ko. 33 Chunánchi maiṇ sab bátoṇ meṇ sab ko rází rakhtá húṇ, ki na apná fáida, balki aksaroṇ ká ḍhúnḍhtá húṇ, táki we naját páweṇ.

XI. BAB.

1 Tum merí pairawí karo, chunánchi maiṇ bhí Masíh kí kartá húṇ. 2 Aur ai bháío, maiṇ tumhárí sitáish kartá húṇ, ki tum har bát meṇ mujhe yád rakhte ho, aur tum un bátoṇ ko, jo sompí gaí haiṇ, aisá hifz karte ho, jaisá maiṇ ne tumháre

supurd kiyá hai. 3 Maiṉ cháhtá húṉ, tum jáno, ki har ek mard ká sir Masíh hai' aur randí ká sir mard hai, aur Masíh ká sir Ḳhudá hai. 4 Wuh mard jo duá yá nasíhat karte waqt apne sir ko ḍhámptá hai, apne sir ko behurmat kartá hai. 5 Aur wuh randí jo nange sir duá yá nasíhat kartí hai, apne sir ko behurmat kartí hai: wuh aisí hai jaise us ká sir muṉḍáyá gayá. 6 Kyúnki agar randí oṛhní na oṛhe, goyá us kí choṭí kaṭ gaí; aur agar randí choṭí kaṭne se yá sir muṉḍne se behurmat hotí hai, to oṛhní oṛhe. 7 Mard ko sir ḍhámpná zurúr nahíṉ, ki wuh Ḳhudá kí shabíh, aur us ká núr hai; par randí mard ká núr hai. 8 Is liye ki mard randí se nahíṉ hai, balki randí mard se hai. 9 Aur mard randí ke liye nahíṉ, balki randí mard ke liye paidá kí gaí hai. 10 Pas cháhiye, ki randí apne sir ko ḍhámpá rakhe; kyúnki firishta maujúd haiṉ. 11 Magar Ḳhudáwand meṉ na mard randí se judá, na randí mard se judá hai. 12 Kyúnki jaisá randí mard se hai, waisá hí mard randí se hai, aur sárí chízeṉ Ḳhudá se haiṉ. 13 Tum áp hí tajwíz karo, kyá munásib hai, ki randí beparda hokar Ḳhudá se duá mánge? 14 Kyá tabíạt se tum ko maạlúm nahíṉ hotá, ki agar mard choṭí rakhe, to us kí behurmatí hai? 15 Par agar randí ke lambe bál honge, to us kí shaukat hai: kyúnki yih use sitr ke wáste diyá gayá hai. 16 Lekin agar koí jangjo howe, to maạlúm rahe, ki na hamárá na Ḳhudá kí Jamáạtoṉ ká yih dastúr hai.

17 Aur ab jo maiṉ kahtá húṉ, is meṉ tumhárí taạríf nahíṉ kartá, ki tumháre jamạ hone se tumhárí bihtarí, nahíṉ, balki badtarí hotí hai. 18 Kyúnki maiṉ pahle suntá húṉ, ki jab tum Jamáạt meṉ faráham hote ho, to tumháre bích iḳhtiláf hotá hai, aur maiṉ us ko thoṛásá báwar kartá húṉ. 19 Kyúnki zurúr hai, ki tumháre bích judáíáṉ hoṉ, táki we, jo maqbúl haiṉ, tum meṉ áshkárá ho jáeṉ. 20 Aur phir jo tum ek hí maqám meṉ jamạ hote ho, yih to Rabbání ạshá kháne ke liye nahíṉ hai. 21 Kyúnki har ek dúsre se sabqat karke apná hí ạshá khá letá hai, aur baạze bhúkhe aur baạze mast hote haiṉ. 22 Kyá tum kháne píne ke liye ghar nahíṉ rakhte ho? yá Ḳhudá kí Jamáạt ko haqír jánte ho, aur miskínoṉ ko sharminda karte ho? Ab maiṉ tum se kyá kahúṉ? kyá maiṉ tumhárí taạríf karúṉ? Maiṉ is amr meṉ tumhárí taạríf nahíṉ karneká.

23 Ki maiṉ ne yih bát Ḳhudáwand se páí, aur tumheṉ bhí sompí, ki Ḳhudáwand Yusúạ ne jis rát pakaṛwáyá gayá, roṭí lí, 24 Aur shukr karke toṛí, aur kahá, ki Lo, kháo, yih merá badan hai, jo tumháre liye toṛá játá hai: tum merí yádgárí ke liye yih kiyá karo. 25 Aur usí tarah us ne ạshá ke baạd piyála bhí liyá, aur kahá, ki Yih piyála wuh nayá ạhd hai jo mere lahú se hai: jab jab tum pío, merí yádgárí ke liye yúṉ karo. 26 Kyúnki jab jab tum yih roṭí kháte aur yih piyála píte ho, to tum Ḳhudáwand kí maut ko jab tak ki wuh á jáe, dikháte rahte ho. 27 Is wáste jo koí námunásib wazạ se yih roṭí kháwe, yá Ḳhudáwand ká piyála píwe, wuh Ḳhudáwand ke badan aur lahú ká gunahgár hogá. 28 Pas ádmí áp ko ázmáwe, aur yúṉ us roṭí se kháwe, aur us piyála se píwe. 29 Ki jo koí námunásib wazạ se khátá aur pítá hai, wuh Ḳhudáwand ke badan ká liház na karke apní sazá khátá aur pítá hai. 30 Isí sabab se tum meṉ bahutere kamzor aur beárám haiṉ, aur kitne so so játe haiṉ. 31 Agar ham apne taíṉ jánchte, to ham sazá ke maurid na hote. 32 Aur Ḳhudáwand hameṉ sazá deke tarbiyat kartá hai, na howe, ki ham dunyá ke sáth halákat ke hukm meṉ sharík ho jáweṉ. 33 Pas ai mere bháío, jab tum kháne ke liye jamạ ho, to ek dúsre ká intizár karo.

34 Aur agar koí bhúkhá ho, to apne ghar meṉ kháwe, tá na ho, ki tum sazá páne ko báham áo. Aur báqí báteṉ maiṉ áke murattab karúngá.

XII. BÁB.

1 Ai bháío, maiṉ nahíṉ cháhtá, ki tum rúhání niạmatoṉ se náwáqif raho. 2 Tum jánte ho, ki tum agyár the, aur gúnge butoṉ ke píchhe, jis tarah chaláe gae, chalte the. 3 Pas maiṉ yih ittiláạ detá húṉ, ki wuh jo Yusúạ ko malạún kahtá hai, Rúh i Iláhí ke ilhám se nahíṉ boltá; aur koí Rúh ul Quds ke ilhám ke begair Yusúạ ko Ḳhudáwand kah nahíṉ saktá hai. 4 Aur baḳhshisheṉ ke aqsám haiṉ, par Rúh ek hí hai. 5 Aur ḳhidmatoṉ ke bhí anwáạ haiṉ, par Maḳhdúm ek hí hai. 6 Aur aạmál kaí tarah ke haiṉ, par Ḳhudá ek hí hai, jo sab meṉ sab kuchh kartá hai. 7 Aur Rúh, jo har ek meṉ zuhúr kartí hai, fáida i ámm ke liye hai 8 Ek ko Rúh se dánish kí bát miltí hai, aur dúsre ko usí Rúh se ilm kí bát. 9 Aur baạze ko usí Rúh se ímán, aur baạze ko usí Rúh se shifá baḳhshne kí qudrat; 10 Aur baạzoṉ ko we aạmál, jo muạjiz haiṉ, aur baạze ko nubúwat, aur baạze ko rúhoṉ kí shináḳht, aur baạze ko anwáạ zabáneṉ, aur baạze ko zabánoṉ ká bayán karná. 11 Lekin wuhí ek Rúh un sab ạmaloṉ ká báis hai, aur wuhí jaisá cháhtá hai, har ek ko bánṭá kartá hai. 12 Kyúnki jis tarah badan ek hai, aur aạzá bahut, aur ek badan meṉ ye aạzá i kasír milke ek badan haiṉ, Masíh bhí aisá hí hai. 13 Ki ham sab ne kyá Yahúdí kyá Yúnání, kyá banda kyá ázád, ek hí Rúh meṉ ek badan banne ke liye baptismáe gae, aur ham sab ittihád i rúhí ke liye piláe gae haiṉ. 14 Aur badan meṉ ek ạzú nahíṉ, balki bahut se haiṉ. 15 Agar pánw kahe, ki Maiṉ háth nahíṉ, is liye maiṉ badan ká nahíṉ húṉ: to kyá wuh us sabab se badan ká nahíṉ? 16 Aur agar kán kahe, ki Maiṉ ánkh nahíṉ, maiṉ badan ká nahíṉ: to kya wuh us sabab se badan ká nahíṉ? 17 Agar sárá badan ánkh hotá, to sunná kaháṉ hotá? Aur agar sab sunná hotá, to súnghná kaháṉ hotá. 18 Par ab Ḳhudá ne harek ạzú ko badan meṉ apní marzí ke muwáfiq rakhá. 19 Par agar we sab ek hí ạzú hote, to badan kaháṉ hotá? 20 Par ab bahut se ạzú haiṉ, lekin badan ek hai. 21 Ánkh háth se nahíṉ kah saktí, ki Maiṉ terí muhtáj nahíṉ; aur sir bhí páoṉ se nahíṉ kah saktá, ki Maiṉ tumhárá muhtáj nahíṉ. 22 Balki badan men we ạzú, jo zạíf maạlúm hote haiṉ, sab se ziyáda zurúr haiṉ. 23 Aur ham jin ạzúoṉ ko auroṉ kí nisbat beizzat jánte haiṉ, un hí ko ziyáda izzat dete haiṉ, aur hamáre bedaul ạzú bahut ḳhushdaul ho játe haiṉ. 24 Magar hamáre ḳhushdaul aạzá us ke muhtáj nahíṉ, par Ḳhudá ne kamtarín ạzúoṉ ko ziyádatar hurmat deke badan ko murakkab kiyá, 25 Táki kisí tarah kí judáí badan meṉ na howe, balki sáre aạzá báham ek dúsre ke hamdard raheṉ. 26 Aur agar ek ạzú kuchh ranj pátá hai, to sáre aạzá us ke sáth ranj páte haiṉ, aur agar ek ạzú izzat páwe, to sáre aạzá us ke sáth ḳhush hote haiṉ. 27 Tum milke Masíh ká badan ho, aur judá judá ạzú ho. 28 Aur Jamáạt meṉ Ḳhudá ne kitnoṉ ko muqarrar kiyá, pahle rasúloṉ ko, aur dúsre nabíoṉ ko, aur tísre muạllimoṉ ko, baạd us ke muạjize, aur shifá baḳhshne kí qudrateṉ, aur madadgáríáṉ, aur peshwáíáṉ, aur anwáạ zabáneṉ. 29 Kyá sáre rasúl haiṉ? aur sáre nabí haiṉ? aur sáre muạllim haiṉ? sáre muạjize haiṉ? 30 Aur kyá sab ko shifá baḳhshne kí qudrat hai? aur kyá sab zabáneṉ bolte haiṉ? kyá sab ke sab bayán karte haiṉ?

31 Tum achchhí achchhí niạmaton ke mushtáq raho: aur main ek ráh, jo un se kahín afzal hai, tumhen batlátá hún.

XIII. BÁB.

1 Agar main ádmí yá firishton kí zabánen bolún, aur mahabbat na rakhún: to main jhanjhanátá pítal yá ṭhanṭhanátá jhánjh hún. 2 Aur agar main nubúwat kí sharáfat rakhún, aur gaib kí sárí báton aur sáre ilmon ko jánún, aur merá ímán kámil ho, yahán tak ki main paháṛon ko chaláún, par mahabbat na rakhún, to main kuchh chíz nahín hún. 3 Aur agar main apná sárá mál de ḍálún, yá agar main apná badan dún, ki jaláyá jáwe, par mahabbat na rakhún, to mujhe kuchh fáida nahín. 4 Mahabbat sábir hai, muláim hai, mahabbat hasad nahín kartí, mahabbat láfzan nahín, magrúr nahín, 5 Názebá nahín kartí, apná nafạ nahín talab kartí, tundwazạ nahín, badgumání nahín kartí, 6 Badkárí se ḳhush nahín, balki rástí se ḳhush hai; 7 Sab báton ko chhipátí hai, sab kuchh báwar kartí hai, sab chíz kí ummed rakhtí hai, sab ká tahammul kartí hai. 8 Mahabbat kabhú judá nahín hotí: agar nubúwaten hain, to maạdúm hongí; agar zabánen hain, to band ho jáengí; agar ilm hai, to láhásil ho jáegá. 9 Kyúnkí hamárá ilm náqis hai, aur hamárí nubúwat nátamám. 10 Par jab kamál hogá, to náqis nest ho jáegá. 11 Jab main laṛká thá, tab merí bolí laṛke kí sí thí, aur mizáj laṛke ká sá, aur fahmíd laṛke kí sí thí; par jab jawán húá, tab main ne laṛkáí se háth uṭháyá. 12 Ki ab ham áína men inikás ke taur par dekhte hain, par us waqt rú ba rú dekhenge; is waqt merá ilm náqis hai, par us waqt main us tarah jánúngá, jis tarah wuh mujhe jántá hai. 13 Ab to ímán, aur ummed, aur mahabbat ye tínon maujúd hain; par un men jo aạla hai, so hai mahabbat.

XIV. BÁB.

1 Mahabbat ká píchhá karo, aur rúhání niạmaton kí tamanná karo, ḳhusúsan us niạmat kí, ki tum nubúwat karo. 2 Kyúnki jo zubán boltá hai, wuh ádmíon se nahín, Ḳhudá se boltá hai, is liye go ki koí nahín samajhtá, lekin wuh ilhám se asrár boltá hai. 3 Aur jo koí nubúwat kartá hai, so báton se ádmíon ko árástagí aur tashaffí aur tasallí baḳhshtá hai. 4 Aur jo koí kisí zabán men takallum kartá hai, so apní taạmír kartá hai; par jo koí nubúwat kartá hai, Jamáạt kí taạmír kartá hai. 5 Main cháhtá hún, ki tum sab ke sab zabánen bolo, par ḳháss kar cháhtá hún, ki nubúwat karo: ki nubúwat karnewálá us se, jo zabánen boltá hai, baṛá hai, agar wuh bayán us níyat se na kare, ki Jamáạt tartíb páwe. 6 Ab, ai bháío, agar main zabánen boltá húá tum pás átá, aur tum se kholke samjháke nubúwat yá taạlím se na boltá, to mujh se tum ko kyá fáida hotá? 7 Chunánchi be ján chízen, jin se áwázen nikaltí hain, jaise turhí yá bín, agar un ke bol imtiyáz ke sáth na hon: to jo phúnká yá bajáyá játá hai, kyúnkar bújhá jáegá. 8 Aur agar narsingá mashkúk áwáz dewe, to kaun áp ko jang par ámáda karegá? 9 Waisá hí tum bhí, agar sahíh bát apní zabánon se na bolo, to bát kyúnkar samjhí jáegí? Tum hawá se bakbak karnewále ho jáoge. 10 Kitní anwáạ zabánen dunyá men hain, aur koí un men se beáwáz nahín. 11 Par agar wuh zabán mujhe

na áti ho, to maiṉ mutakallim ke áge ajnabí rahúngá, aur mutakallim mere áge. 12 Pas tum hargáh rúhání niạmatoṉ ke mushtáq ho, to yih duá mángo, ki Jamáạt kí tartíb ke liye tumheṉ fazílat i farawán ho. 13 Iswáste jo zubán boltá hai, duá mánge, ki bayán bhí kar sake. 14 Kyúnki agar maiṉ zabán meṉ duá mángúṉ, to merí rúh duá mángtí hai; par merí ạql bekár hai. 15 Pas maiṉ kyá karúṉ? Maiṉ rúh se duá mángúngá, aur ạql se bhí; aur rúh se duáeṉ gáúngá, aur ạql se bhí. 16 Nahíṉ to agar tú rúh se barakat kí bát bole, to wuh jo ba manzila ámí hai, terí shukrguzárí meṉ Ámín kyúnkar kahegá, is wáste ki jo kuchh tú kahtá hai, wuh use nahíṉ jántá. 17 Tú to achchhí tarah shukr kartá hai, par dúsrá nahíṉ banáyá játá. 18 Maiṉ apne Khudá ká shukr kartá húṉ, ki maiṉ tum sabhoṉ se ziyáda zabáneṉ boltá húṉ: 19 Lekin maiṉ Jamáạt meṉ pánch báteṉ apní ạql se bolná us níyat se, ki auroṉ ko sikháúṉ, un das hazár bátoṉ se, jo zubán meṉ bolúṉ, ziyáda pasand kartá húṉ. 20 Ai bháío, tum ạql ke álam meṉ larke na bane raho, tum badí meṉ larke raho, par ạqloṉ meṉ bálig ho. 21 Sharạ meṉ likhá hai, ki Khudáwand kahtá hai, ki Maiṉ gairoṉ kí zabán se dúsrí bolí meṉ is qaum ke sáth bolúngá, taubhí we merí na sunenge. 22 Pas we zabáneṉ na ímándároṉ ke liye, balki beímánoṉ ke wáste nishán haiṉ; par nubúwat beímánoṉ ke liye nahíṉ, balki ímándároṉ ke liye hai. 23 Pas agar sáre ahl i Jamáạt ek maqám meṉ báham áweṉ, aur sab ke sab zabáneṉ boleṉ, aur ámí yá beímán log un meṉ dar áweṉ: to kyá we na kahenge, ki ye díwáne haiṉ? 24 Par agar sab waạz kaheṉ, aur koí beímán yá ámí andar á jáe, to har ek us ko qáil karegá, aur har ek use parkhegá: 25 Aur yúṉ us ke dil ke bhed sab záhir honge: tab wuh aundhá girke Khudá ko sijda karegá, aur muạtarif hogá, ki Khudá sach much tumháre bích hai. 26 Pas, ai bháío, kyá hai? ki jab tum báham áe, aur tum meṉ har ek ko zabúr áwe, taạlím áwe, zubán áwe, ilhám áwe, bayán áwe: to har ek chíz árásta karne ke liye ho. 27 Aur agar koí zabán bole, to do do aur niháyat tín tín ek ek karke boleṉ, aur ek shakhs bayán kare. 28 Par agar koí bayán karnewálá na ho, wuh Jamáạt meṉ chupká rahe, aur bá khud o Khudá bole. 29 So hí do yá tín nabí kalám kareṉ, aur báqí insáf kareṉ. 30 Par agar bát dúsre par, jo baiṭhá hai, khul jáwe, to pahlá chupká rahe. 31 Ki tum sab ke sab ek ek karke nubúwat kar sakte ho, tá ki sab síkheṉ, aur sab tasallí páweṉ. 32 Aur nabíoṉ kí rúheṉ nabíoṉ kí farmánbardár haiṉ. 33 Ki Khudá abtarí ká rází nahíṉ, balki sulh ká rází hai; chunánchi muqaddas logoṉ kí sárí Jamáạtoṉ meṉ hai. 34 Tumhárí randíáṉ Jamáạtoṉ meṉ chupkí raheṉ, ki unheṉ bolne ká nahíṉ, balki farmánbardárí ká hukm kiyá gayá hai, ki sharíạt bhí aisá hí kahtí hai. 35 Agar we koí bát púchhá cháheṉ, to ghar meṉ apne shauhar se púchheṉ; kyúnki yih besharmí hai, ki randíáṉ Jamáạt meṉ boleṉ. 36 Kyá Khudá kí bát tumhíṉ se niklí? yá sirf tumhíṉ tak pahunchí? 37 Agar koí apne taíṉ nabí yá rúhání jáne, to wuh in bátoṉ ká, jo maiṉ tumheṉ likhtá húṉ, iqrár kare, ki Khudáwand ke ahkám ye haiṉ. 38 Aur agar koí na jáne, to na jáne. 39 Garaz, ai bháío, nubúwat karne ke árzúmand ho; lekin zabáneṉ bolne se manạ na karo. 40 Aur sárí báteṉ qarína aur tartíb se howeṉ.

XV. BAB.

1 Ab ai bháío, maiṉ tumheṉ us kí ḳhabar detá húṉ, wuhí jo maiṉ ne tumheṉ dí, aur tum ne páí, 2 Aur us par qáim ho, usí ke sabab tum bach játe ho, agar har ek bát jo maiṉ ne tumheṉ kahí, hifz karo; nahíṉ to tumhárá ímán láná ạbas hai. 3 Kyúnki wuh bát jo maiṉ ne páí, pahlí bátoṉ ke zimn meṉ sompí, ki Masíh, jaisá nabíoṉ kí kitáboṉ meṉ likhá gayá hai, hamáre gunáhoṉ ke wáste múá; 4 Aur gáṛá gayá, aur tísre din nawishtoṉ ke mutábiq jí uṭhá: 5 Aur Kefá ko, aur us ke baạd bárahoṉ ko dikháí diyá. 6 Baạd us ke pánch sau bháí se ziyáda the, jinheṉ wuh ek bára dikháí diyá; aur aksar us meṉ se hanoz maujúd haiṉ, par kaí ek so gae. 7 Phir Yaạqúb ko dikháí diyá, phir sáre rasúloṉ ko. 8 Aur sab ke píchhe mujh ko, jo síqit shuda haml húṉ, dikháí diyá. 9 Ki maiṉ sab rasúloṉ se kamtar húṉ, aur láiq nahíṉ húṉ, ki rasúl kahláúṉ, is wáste ki maiṉ ne Ḳhudá kí Jamáạt ko satáyá. 10 Par maiṉ Ḳhudá ke fazl se húṉ jo húṉ; aur us ká fazl jo mujh par húá, so láhásil na húá; balki maiṉ ne un sab se ziyáda mihnat kí, par na maiṉ ne, balki Ḳhudá ke fazl ne, jo mere sáth thá. 11 Pas kyá maiṉ kyá we aisí manádí karte haiṉ, aur tum waisáhí ímán láe ho. 12 Ab agar manádí kí játí hai, ki Masíh murdoṉ meṉ se uṭhá, to tum meṉ se kaí ek kyúṉ kahte haiṉ, ki murdoṉ ká hashar na hogá? 13 Aur jab murde nahíṉ uṭhte, to Masíh bhí phir nahíṉ uṭhá. 14 Aur agar Masíh phir nahíṉ uṭhá, to hamárí manádí ạbas hai, aur tumhárá ímán bhí ạbas. 15 Aur ham Ḳhudá ke jhúṭhe gawáh ṭhahare; kyúnki ham ne Ḳhudá ke liye gawáhí dí hai, ki us ne Masíh ko phir uṭháyá hai: agar murde nahíṉ uṭhte, to us ne us ko bhí nahíṉ uṭháyá. 16 Kyúnki agar murde nahíṉ uṭhte, to Masíh bhí nahíṉ uṭhá. 17 Aur agar Masíh phir nahíṉ uṭhá, to hamárá ímán lago hai, aur tum ab tak apne gunáhoṉ meṉ mubtalá ho. 18 Aur jo Masíh meṉ hoke so gae haiṉ, so faná húe. 19 Agar ham sirf isí jahán meṉ Masíh se ummedwár raheṉ, to ham sáre ádmíoṉ se kambaḳhtar haiṉ. 20 Ab Masíh to murdoṉ meṉ se uṭhá hai, aur un meṉ, jo so gae hain, pahlá phal húá. 21 Ki jab insán ke sabab se maut hai, to insán hí ke sabab se murdoṉ ká uṭhná hai. 22 Ki jaisá A'dam ke sabab se sáre marte haiṉ, waisá hí Masíh ke sabab se sáre jiláe jáenge. 23 Lekin har ek apní apní naubat meṉ: pahle Masíh, phir we jo Masíh ke haiṉ, us ke áne par. 24 Aur baạd us ke intihá hai: tab wuh bádsháhat Ḳhudá ko, jo Báp hai, pher degá, aur sárí hukúmat, aur sáre iḳhtiyár o qudrat ko kho degá. 25 Kyúnki jab tak wuh sáre dushmanoṉ ko páoṉ tale na láe, zurúr hai, ki bádsháhat kare. 26 Maut bhí, jo áḳhirí dushman hai, maạdúm hogí. 27 Ki us ne sárí chízeṉ us ke zerpá kiyáṉ. Aur jab wuh yih kahtá hai, ki sárí chízeṉ us ke zerpá húíṉ, to záhir hai, ki ek, wuhí jisne sab kuchh us ke zerpá kar diyá, báqí rahá. 28 Aur jab sab kuchh us ke zerpá ho legá, tab Beṭá áp us ke, jis ne sab chízeṉ us ke níche kiyáṉ, níche hogá, tá ki kull meṉ kull Ḳhudá howe.

29 Nahíṉ to we jo murdoṉ par baptismáe játe haiṉ, kyá kamáwenge? Agar murde aslan na uṭheṉ, kyúṉ we bhí murdoṉ par baptismáe játe haiṉ. 30 Aur phir ham kyúṉ harek sáit ḳhatar i ján ko qabúl kiye húe haiṉ? 31 Mujhe apne us faḳhr kí, jo hamáre Ḳhudáwand Masíh Yusúạ se hai, qasam, ki maiṉ har roz martá húṉ. 32 Agar maiṉ Afsus ke ádmíoṉ ke sáth aisá jaisá darindagán ke sáth laṛa, to mujhe kyá fáida? Agar murde na uṭheṉ, pas áo, kháeṉ, píweṉ, ki kal ke din

marenge. 33 Fareb na kháo, ki burí suhbaten achchhí ádatoṇ ko bigártí haiṇ. 34 Tum sadíqána jágo, aur gunáh na karo: ki kitnoṇ meṇ khudáshinásí nahíṇ: maiṇ is liye yúṇ kahtá húṇ, ki tum sharminda ho.

35 Sháyad koí kahe, ki Murde kis tarah uthte haiṇ, aur kis badan meṇ áte haiṇ? 36 Ai nádán, jo chíz ki tú botá hai, agar wuh na mare, to kabhí jiláí na jáegí. 37 Aur yih jo tú botá hai, na wuh badan hai, jo howegá, balki nirá ek dána hai, khwáh gehún khwáh kuchh aur. 38 Par Khudá us ko jaisá us ne cháhá, ek badan detá hai, aur har ek bíj ká ek kháss badan hai. 39 Sáre ajsám ek hí se nahíṇ, balki ádmíoṇ ká jism aur hai, baháim ká aur hai, machhlíoṇ ká aur hai, parindoṇ ká aur. 40 Aur ajsám i samáwí bhí haiṇ, aur arází bhí haiṇ; par ásmáníoṇ kí shaukat aur hai, aur khákíoṇ kí shaukat aur. 41 Áftáb kí shaukat aur hai, máhtáb kí shaukat aur, aur sitároṇ kí shaukat aur hai: ki sitároṇ kí shaukaten mutafáwit haiṇ. 42 Murdoṇ ká hashar aisá hí hai; ki wuh fasád meṇ boyá játá hai, aur baqá meṇ uṭhtá hai: 43 Behurmatí se boyá játá hai, aur jalál se uṭhtá hai; kamzorí meṇ boyá játá hai, tawánáí meṇ uṭhtá hai: 44 Haiwání badan boyá játá hai, aur rúhání badan uṭhtá hai. Ek haiwání badan hai, aur ek rúhání badan. 45 Chunánchi likhá hai, ki pahlá insán yaane Ádam jítí ján húá, aur pichhlá Ádam rúh i ján-bakhsh. 46 Lekin rúhániyat pahlí na thí, balki nafsániyat thí, aur baad us ke rúhániyat húí. 47 Pahlá Insán zamín se banke khákí húá, aur dúsrá Insán Khudáwand hai, jo ásmání hai. 48 Jaisá khákí, waise hí khákí haiṇ; aur jaisá ásmání thá, waise hí ásmání haiṇ. 49 Aur jis tarah ham ne khákí kí súrat páí hai, ham ásmání kí súrat bhí páenge. 50 Ai bháío, maiṇ yih kahtá húṇ, ki jism aur khún Khudá kí bádsháhat ke wáris nahíṇ ho sakte, aur na fasád baqá ká wáris ho saktá hai. 51 Dekho, maiṇ tumheṇ gaib kí ek bát kahtá húṇ, ki ham sab na sowenge, par ham sab mubaddal honge, 52 Ek dam meṇ, ek pal meṇ, pichhlí turhí phúnkte húe, ki turhí phúnkí jáegí, aur murde uṭhke gair fání honge, aur ham mubaddal ho jáenge. 53 Ki zurúr hai, yih fásid baqá ko pahine, aur yih marnewálá hayát i abadí ko pahine. 54 Aur jab yih fání gair fání ko, aur yih marnewálá hayát i abadí ko pahin chukegá, tab wuh bát, jo likhí hai, púrí hogí, ki galba ne maut ko nigal liyá. 55 Ai maut, terá nesh kaháṇ hai? aur ai gor, terá galba kaháṇ rahá. 56 Maut ká nesh gunáh hai, aur gunáh ká zor sharạ hai. 57 Par shukr Khudá ko, jis ne hameṇ hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh ke wasíle galba bakhshá. 58 Pas ai mere ạzíz bháío, tum sábit qadam, aur páedár, aur Khudá ke kám meṇ hamesha masrúf ho, ki tum jánte ho, ki tumhárí mihnat Khudáwand ke nazdík ạbas na hogí.

XVI. BÁB.

1 Ab us bihrí kí bábat jo muqaddas logoṇ ke wáste hai, jaisá maiṇ ne Galátiyá kí Jamáạtoṇ ko hukm kiyá hai, waisá tum bhí karo: 2 Ki har hafte ke pahle din tum meṇ se har koí apní ámad ke muwáfiq jamạ karke apne pás rahne de; táki jab maiṇ áúṇ, to bihrí meṇ der na howe. 3 Aur maiṇ áke tumháre hadiye un hí kí maạrifat, jin ko tum apne dastkhattoṇ se muạtabar ṭhaharáoge, Yarúsalam ko bhej dúngá. 4 Aur agar merá bhí jáná munásib hogá, to we mere hí sáth jáenge.

5 Aur jab maiṉ Makidúniyá meṉ hoke niklúngá, ki maiṉ albatta Makidúniyá ko jáúngá, tab maiṉ tumháre pás áúngá. 6 Sháyad maiṉ tum pás ṭhaharúṉ, balki jáṛá bhí káṭúṉ, táki tum mujhe áge ko jaháṉ ká maiṉ qasd rakhtá húṉ, rawána karo. 7 Ki maiṉ nahíṉ cháhtá, ki is martaba tumhárí díd karke jald guzar jáúṉ, balki agar Ḳhudáwand ruḳhsat de, to ummedwár húṉ, ki tumháre pás chande rahúṉ. 8 Aur maiṉ Haftoṉ kí I'd tak Afsus meṉ rahúngá: 9 Ki ek baṛá darwáza, jo kámbaḳhsh hai, mere liye khulá hai, aur roknewále bahut se haiṉ. 10 Aur agar Timodeus áwe, to ḳhabardár, aisá karo ki wuh tumháre pás beḳhauf rahe, ki wuh merí tarah Ḳhudáwand ká kám kartá hai. 11 Pas koí us kí tahqír na kare, balki tum us ko salámat idhar ko rawána kíjiyo, ki mere pás pahunche; kyúnki maiṉ ráh dekhtá húṉ, ki wuh bháíoṉ samet áwe. 12 Rahá Apallus bháí, so maiṉ ne us se bahut iltimás kiyá, ki wuh tumháre pás bháíoṉ ke sáth jáe; par us ká iráda mutlaq na thá, ki is dafa̤ jáe; par jo ittifáq ho jáegá, to wuh á niklegá.

13 Bedár ho, ímán meṉ mustaqím ho, mardánagí karo, zoráwar ho. 14 Tumháre sab kám mahabbat ke sáth hoṉ.

15 Ab, ai bháío, maiṉ tum se a̤rz kartá húṉ: tum Istifán ke ḳhándán ko jánte ho, wuh Aḳhaiyá ká pahlá phal hai, aur we sab muqaddas logoṉ kí ḳhidmat karne ko musta̤idd rahte haiṉ. 16 So tum aisoṉ kí razájoí karo, aur har ek ke sáth, jo kárkun aur mihnatkash hai, aisá hí karo. 17 Aur maiṉ Istifán aur Fartunátus aur Aḳháikus ke áne se ḳhush húṉ; kyúnkí unhoṉ ne merí kamtí ko, jo tumhárí dúrí meṉ húí, bhar diyá. 18 Unhoṉ ne merí aur tumhárí rúh ko táza kiyá: is liye tum aisoṉ ko máno.

19 Ashiyá kí Jamáa̤teṉ tumheṉ salám kahtí haiṉ. A'qilá aur Priskillá us Jamáa̤t samet, jo un ke ghar meṉ hai, tumheṉ Ḳhudáwand ke wáste bahut bahut salám kahte haiṉ. 20 Sáre bháí tumheṉ salám kahte haiṉ. Tum muqaddasána bosa leke báham salám karo. 21 Páúl ká salám us ke háth se. 22 Agar koí Ḳhudáwand Yusúa̤ Masíh ko dost nahíṉ rakhtá, wuh mala̤ún ho: Marin átá. 23 Ḳhudáwand Yusúa̤ Masíh ká fazl tum par howe. 24 Mujhe tum sab ke sáth Yusúa̤ Masíh meṉ mahabbat hai. A'mín.

PA'U'L KA' KARINTI'ON KA' DU'SRA' ḲHATT.

I. BA'B.

1 Páúl, jo Ḳhudá kí mashíyat se Yusúa̤ Masíh ká rasúl hai, aur bháí Timodeus Ḳhudá kí Jamáa̤t ko, jo Karint meṉ hai, aur sáre muqaddas logoṉ ko, jo tamám Aḳhaiyá meṉ haiṉ, salám kahte haiṉ. 2 Nia̤mat aur árám hamáre Báp Ḳhudá, aur Ḳhudáwand Yusúa̤ Masíh kí taraf se tumháre liye howe.

3 Wuh jo hamáre Ḳhudáwand Yusúa̤ Masíh ká Ḳhudá aur Báp hai, wuh Báp jo lutf kí bunyád, aur wuh Ḳhudá, jo sab nau kí tasallí ká báni hai, mubárak hai. 4 Wuhí har ranj meṉ hamko tasallí detá hai, tá ki ham us hí tasallí ke sabab

se, jo hameṉ Ḳhudá se miltí hai, un ko bhí, jo kisí tarah ke ranj meṉ mubtalá haiṉ, dilásá de sakeṉ. 5 Kyúnki jis tarah hamáre Masíhí ranj farawán haiṉ, hamárí tasallí bhí Masíh ke sabab se bepáyán hai. 6 Aur agar ham dukh uṭháweṉ, to yih tumhárí tasallí o salámatí ká báis hai, aur agar ham tasallí páweṉ, to tumhárí tasallí us se paidá hotí hai, jo un dukhoṉ kí bardásht karne meṉ, jinheṉ ham bhí sahte haiṉ, kám átí hai. 7 Aur hamárí ummed tumhárí bábat mazbút hai; kyúnki ham jánte haiṉ, ki jaisá tum dukhoṉ meṉ sharík ho, aisá hí sukh meṉ bhí ho.

8 Ai bháío, ham nahíṉ cháhte, ki tum us musíbat se, jo Ashiyá meṉ ham par paṛí, náwáqif raho; ki ham apní táqat se báhar ba shiddat dab gae, yaháṉ tak ki ham zindagí se náummed húe; 9 Balki ham maut ká fatwá áp meṉ rakhte the, tá ki ham na apná, balki Ḳhudá ká, jo murdoṉ ko jilátá hai, bharosá rakheṉ. 10 Us ne aisí baṛí halákat se ham ko riháí dí, aur detá hai; aur ham ko us se yih ummed hai, ki wuh áge ko bhí riháí degá. 11 Aur tum milke duá se hamáre kumakí ho, tá ki wuh baḳhshish, jo bahut se logoṉ kí duá se ham ko milí, bahut se log us ká shukr bhí hamáre liye kareṉ. 12 Ki hamárá tafáḳhur us se hai, ki hamárá dil gawáhí detá hai, ki ham ne Ḳhudá kí safáí aur sacháí ke sáth, na hikmat i dunyawí se, balki fazl i Iláhí se dunyá meṉ guzrán kí, ạla al ḳhusús tumháre nazdík. 13 Aur ham na aur báteṉ, balki we hí báteṉ tumheṉ likhte haiṉ, jinheṉ tum paṛhte ho, aur jánte ho, aur maiṉ ummedwár húṉ, ki tum intihá tak jánoge: 14 Chunánchi na tum sab ne, to aksaroṉ ne to hameṉ jáná hai, ki ham Ḳhudáwand Yusúạ ke din tumháre faḳhr haiṉ, jaisá tum hamáre. 15 Aur maiṉ is ịtiqád se iráda kartá thá, ki maiṉ pahle tumháre pás áúṉ, tá ki tum dúsrí nịamat páo; 16 Aur phir maiṉ tum meṉ hokar Makidúniyá ko jáúṉ, aur Makidúniyá se phir tumháre pás áúṉ, aur tum mujhe áge Yahúdáh ko rawána karo. 17 Pas maiṉ ne jo yih iráda kiyá, to kyá maiṉ halká húá? yá jo iráda maiṉ kartá húṉ, basharíyat se kartá húṉ, ki háṉ háṉ aur nahíṉ nahíṉ bhí mujh pás howe? 18 Ḳhudá sachá hai, ki hamárí jo bát tum se thí, so háṉ aur nahíṉ na ṭhaharí. 19 Ki Ḳhudá ká Beṭá Yusúạ Masíh, jis kí manádí ham ne, yạne maiṉ ne aur Silwánus aur Timodeus ne tumháre bích kí, so háṉ aur nahíṉ na ṭhahará, balki háṉ us se ṭhahará. 20 Ki Ḳhudá ke jitne wạade haiṉ, us se háṉ aur us se ámín húe, tá ki ham se Ḳhudá kí taqdís kí jáwe. 21 Aur jo hamko tumháre sáth Masíh meṉ sábit kartá hai, aur jis ne hamko masah kiyá, so Ḳhudá hai. 22 Aur us ne ham par muhr bhí kí, aur Rúh ko hamáre diloṉ meṉ baiána diyá. 23 Garaz maiṉ Ḳhudá ko apne dil par gawáh látá húṉ, ki maiṉ tum par rahm karke ab tak Karint meṉ nahíṉ áyá. 24 Lekin ham tumháre ímán par ḳhudáwandí nahíṉ karte haiṉ, balki tumhárí ḳhushí ke kumakí haiṉ; ki tum ímán meṉ sábit qadam ho.

II. BAB.

1 Maiṉ ne apne dil meṉ yih ṭháná, ki maiṉ tumháre pás phirke gamgín na áúṉ. 2 Kyúnki agar maiṉ tumheṉ gamgín karúṉ, to kaun siwá us ke, jise maiṉ ne gamgín kiyá, mujhe ḳhush kar saktá hai? 3 Aur maiṉ ne tum sabhoṉ kí taraf se yaqín karke, ki jo merí ḳhushí hai, wuhí tum sabhoṉ kí ḳhushí hai, tum ko yih

likhá hai, tá na howe, ki main ákar un se, jin se cháhiye ki main khush hoún, gamgín hoún. 4 Ki main ne barí azíyat aur dilgirí se bahut se ánsú bahá bahákar tumhen likhá, aur is wáste nahín, ki tum gamgín hoo, par tá ki tum merí ulfat i faráwán ko, jo mujhe tum se hai, jáno. 5 Aur agar kisí ne gamgín kiyá, to us ne na mujhí ko, balki tum sab ko nahín, to aksaron ko to gamgín kiyá, main mubálaga nahín kartá. 6 Pas aksaron kí yih malámat, jo us shakhs par húí, aise ádmí ke wáste bas hai. 7 So bihtar hai, ki tum barkhiláf us ke us ko bakhsho, aur tasallí do, tá kahín aisá na ho, ki gam i bepáyán use khá jáe. 8 Pas main tum se yih arz kartá hún, ki tum us ke sáth apní mahabbat sábit karo. 9 Ki main ne is wáste bhí likhá hai, ki main tumháre anjám ko jánún, ki tum sárí báton men farmánbardár ho, yá nahín. 10 Par jis ká gunáh tum bakhshte ho, us ká main bhí bakhshtá hún ; aur main ne jis ká koí gunáh tumhárí khátir se muáf kiyá, so Masíh ká qáim maqám hokar muáf kiyá, 11 Tá na howe, ki Shaitán hamáre mál se kuchh lene páwe ; kyúnki ham us ke matálib se náwáqif nahín.

12 Aur jab main Masíh kí bashárat dene Troas men áyá, aur Khudáwand ke wásta se ek darwáza mujh par khul gayá, 13 Azbaski main ne apne bháí Títus ko wahán na páyá, mere dil ko árám na rahá : aur main un se rukhsat hokar wahán se Makidúniyá men áyá. 14 Ab shukr Khudá ká, jo Khudáwand men ham ko hamesha bare tahammul se gasht karwátá hai, aur apní maarifat kí bú ko ham se har ek jagah záhir karwátá hai. 15 Kyúnki ham Khudá ke áge un ke liye, jo bacháe játe hain, aur un ke liye, jo halák hote hain, Masíh kí khushbúí hain : 16 Baazon ke wáste maut kí bú hain jo kushinda hai, aur baazon ke liye hayát kí bú hain, jo zindagíbakhsh hai : pas in báton ke liye kaun láiq hai ? 17 Ki ham aksar ke mánind Khudá kí báton men milauní nahín karte, balki ham ahl i safá, aur ahl i Iláh ke mánind Khudá ke huzúr men bolte hain.

III. BAB.

1 Kyá ham ne apní sifárish karwáná phir shurúa kiyá hai ? aur kyá ham baazon kí tarah muhtáj hain, ki sifárishnáme tum pás láwen, yá tumháre sifárishnáme le jáwen ? 2 Hamárá khatt, jo hamáre dilon par likhá hai, tum ho ; aur use sáre ádmí jánte aur parhte hain. 3 Ki tum alániyatan Masíh ke khatt ho, jis ke ham hámil hain, aur wuh siyáhí se nahín, balki jíte Khudá kí Rúh se, aur patthar kí takhtíon par nahín, balki dil kí takhtíon par, jo gosht kí hain, raqam kiyá gayá hai. 4 Aur ham Masíh ke tufail se Khudá par aisá mutawakkil hain. 5 Na ki áp se is qábil hain, ki apne pás se íjád karke koí mazmún bándhen, balki hamárí qábilíyat Khudá se hai. 6 Aur us ne hamko yih liyáqat dí, ki ham naye ahd ke, na ki lafz ke, balki rúh ke khádim howen : ki lafz halák kartá hai, rúh jilátí hai. 7 Aur agar maut kí wuh khidmat, jo lafzí thí, aur pattharon par khodí gaí, itní hashmat ke sáth húí, ki baní Isráel Músá ke chihra par, basabab us hashmat ke, jo us ke chihra par thí, aur páedár na thí, nazar na kar sake : 8 To rúh kí khidmat ba taríq i aula kyúnkar hashmat ke sáth na hogí ? 9 Aur agar ilzámdenewálí khidmat jalál hai : to sadáqat kí khidmat ká jalál ba taríq i aula kitná faráwán hogá ? 10 Balki wuh, jo hashmatwálá thá, us kí nisbat, yaane us majd i gálib kí nisbat

majd hí na thá. 11 Aur agar maạdúm honewálí chíz hashmat ke sáth thí : to wuh, jo qáim rahnewálí hai, ba taríq i aula hashmat ke sáth hai. 12 Iswáste ham waisáhí ummed rakhke bahut beparwá bolte haiṉ ; 13 Aur ham Músá kí tarah nahíṉ karte haiṉ, jis ne apne chihra par niqáb ḍálá, tá ki baní Isráel us bátil honewálí bát kí gáyat ko na dekheṉ. 14 Lekin un ke fahm andhe honge, ki ab talak wuh parda puráne ạhdnáme ke paṛhne meṉ námakshúf rahá, is wáste ki wuh parda Masíh se faná hotá hai. 15 Par áj tak jab Músá kí paṛhí játí hai, to wuh parda un ke dil par paṛá rahtá hai. 16 Lekin jab wuh Ḳhudáwand kí taraf phiregá, tab wuh parda har taraf se uṭhá liyá jáegá. 17 Aur Ḳhudáwand wuhí rúh hai, aur jaháṉ kahíṉ Ḳhudáwand kí rúh hai, wuhíṉ rihái hai. 18 Aur ham sab be parda Ḳhudáwand ke ạks ko áíne meṉ dekhke us kí súrat ke bane játe haiṉ, aur majd se majd par taraqqí karte haiṉ ; aur is liye ki Ḳhudáwand rúh hai, cháhiye ki yúṉ hí ho.

IV. BAB.

1 So ham us ke rahm se yih mansab páke udás nahíṉ hote. 2 Aur ham ne sharm ke poshída kámoṉ se kanára kiyá, aur dagábází kí chál nahíṉ chalte, aur na Ḳhudá kí bát meṉ milauní karte haiṉ, balki rástí ko záhir karke har ek ádmí ke dil meṉ Ḳhudá ke huzúr jagah karte haiṉ. 3 Aur hamárí ḳhushḳhabarí agar kisí par poshída howe, to un híṉ par, jo halák hote haiṉ, poshída hai : 4 Ki is jahán ke Maạbúd ne un ke fahmoṉ ko, jo beímán haiṉ, andhá kar diyá hai, tá na howe, ki roshní ḳhushḳhabarí kí, jo hashmat i Masíh ko, jo Ḳhudá kí súrat hai, záhir kartí hai, un par paṛe. 5 Ki ham na apní, balki Masíh Yusúạ Ḳhudáwand kí manádí karte haiṉ, aur ham áp to Yusúạ ke liye tumháre naukar haiṉ. 6 Kyúnki Khudá ne, jis ne hukm kiyá, ki táríkí se roshní chamke, hamáre diloṉ ko roshan kiyá, tá ki ham Ḳhudá ke us majd ká, jo Yusúạ Masíh ke chihra meṉ hai, núr i maạrifat baḳhsheṉ. 7 Par hamárá yih ḳhazána sadaf ke básanoṉ meṉ rahtá hai, tá ki qudrat kí buzurgí Ḳhudá kí, na ki hamárí maạlúm howe. 8 Aur ham to har taraf se ranj meṉ hai, lekin shikanja meṉ nahíṉ paṛe ; hairán haiṉ, par láchár nahíṉ haiṉ. 9 Satáe játe haiṉ, par akele nahíṉ chhoṛe gae ; giráe játe haiṉ, par halák nahíṉ húe. 10 Ki ham Ḳhudáwand Yusúạ kí wafát ko apne badan meṉ liye phirte haiṉ, tá ki Yusúạ kí zindagí bhí hamáre jism meṉ záhir howe. 11 Ki ham jíte jí Yusúạ kí ḳhatir maut ke hawála kiye játe haiṉ, tá ki Yusúạ kí zindagí bhí hamáre faná-honewále jism meṉ záhir howe. 12 Pas maut ká ham meṉ, aur zindagí ká tum meṉ asar hotá hai. 13 Par is sabab, ki rúh i ímán ham meṉ hai, jaisá likhá hai, ki Maiṉ ímán láyá, aur is liye bolá : ham ímán láe, aur isí wáste bolte haiṉ. 14 Ki ham jánte haiṉ, ki jis ne Ḳhudáwand Yusúạ ko jiláyá, so ham ko bhí Yusúạ ke sabab se jiláwegá, aur tumháre sáth apne huzúr házir karegá. 15 Kyúnki sárí chízeṉ tumháre hí wáste haiṉ, tá ki niạmat wáfir hoke bahutoṉ kí shukrguzárí se Ḳhudá ke majd kí ziyádatí ká sabab howe. 16 Isliye ham udás nahíṉ hote haiṉ, par agarchi hamárí záhirí insániyat faná hotí hai, lekin bátiní roz ba roz nayí hotí hai. 17 Ki hamáre hál ká halká ranj niháyat faráwání se majd ke abadí bojh ko hamáre liye paidá kartá rahtá hai. 18 Aur ham na un chízoṉ par, jo dekhne meṉ átí haiṉ, balki un chízoṉ par, jo dekhne meṉ nahíṉ átíṉ, nazar karte haiṉ ; kyúnki

jo chízeṇ dekhne meṇ átí haiṇ, chand roza haiṇ, aur we, jo dekhne meṇ nahíṇ átíṇ, abadí haiṇ.

V. BAB.

1 Ham jánte haiṇ, ki agar hamárí sukúnat ká ḳhákí makán ujaṛ jáwe, to ham ek imárat Ḳhudá se páwenge; wuh ek maskan hai, jo háthoṇ se nahíṇ baná, aur abadí hai, ásmán par hai. 2 Kyúnki ham is meṇ rahkar áheṇ khínchte haiṇ, aur árzúmand haiṇ, ki apne maskan i ásmání ko pahineṇ; 3 Agar ham nange nahíṇ, balki mulabbas páe jáenge. 4 Ki ham to, jab tak is maskan meṇ haiṇ, bojh se dabke áh khínchte haiṇ; lekin nahíṇ cháhte haiṇ, ki utáreṇ, balki cháhte haiṇ, ki mulabbas hoṇ, tá ki hayát faná ko nigal jáe. 5 Aur jis ne ham ko us ke liye árásta kiyá, us ne yaạne Ḳhudá ne ham ko rúh peshgí dí. 6 Isliye ham hamesha mutamaiyan haiṇ, aur jánte haiṇ, ki jab tak ham badan ke watan meṇ rahte haiṇ, safar karke Ḳhudáwand se dúr paṛe haiṇ. 7 Ki ham ímán se, na ki bíṇáí se auqát basar karte haiṇ. 8 Hamárí ḳhátir jamạ hai, aur ham beshtar cháhte haiṇ, ki badan se ajnabí, aur Ḳhudáwand ke hamwatan howeṇ. 9 Iswáste ham is izzat ke tálib haiṇ, ki ham, kyá des meṇ, aur kyá pardes meṇ, us ko bháweṇ. 10 Kyúnki ham sab ko zurúr hai, ki Masíh kí masnad i ạdálat ke áge házir howeṇ, tá ki har ek muwáfiq us ke, jo us ne kiyá, kyá bhalá kyá burá, apne badan ke kiye ko páe.

11 Iswáste ham Ḳhudáwand ke qahr ko jánkar ádmíoṇ ko samjháte haiṇ, aur Ḳhudá ham ko pahchántá hai, aur ummedwár húṇ, ki tumháre dil bhí ham ko pahcháneṇ. 12 Ki ham phir apní sifárish tum se nahíṇ karte haiṇ, par tumheṇ jagah dete haiṇ, ki tum hamáre sabab se faḳhr karo, tá ki tum unko, jo záhir par faḳhr karte haiṇ, aur bátin par nahíṇ, jawáb de sako. 13 Kyúnki agar ham be-ḳhud haiṇ, to Ḳhudá ke wáste haiṇ; aur agar hoshiyár haiṇ, to tumháre wáste haiṇ. 14 Ki Masíh kí mahabbat hamko khínchtí hai, kyúnki ham yih samjhe, ki jab ek sab ke wáste múá, to sab murda ṭhahare. 15 Aur wuh sab ke wáste múá, tá ki jo jíte haiṇ, so na apne liye, balki us ke liye, jo un ke liye múá, aur phir uṭhá, áge chalke jíweṇ. 16 Iswáste ham ab se kisí ko jismání shináḳht se nahíṇ pahchánte haiṇ; aur agarchi ham ne Masíh ko bhí jismání shináḳht se pahcháná hai, par ab áge ko us wazạ se na pahchánenge. 17 Pas agar koí Masíh meṇ hai, to wuh nayá maḳhlúq hai; purání chízeṇ guzar gaíṇ, dekho sárí chízeṇ nayí húíṇ. 18 Aur ye sárí chízeṇ Ḳhudá se haiṇ, jis ne Yusúạ Masíh ke ba sabab ham ko áp se milá liyá, aur miláp karwáne kí ḳhidmat hameṇ dí: 19 Yaạne Ḳhudá ne Masíh ke sabab dunyá ko yúṇ milá liyá, ki us ne us kí taqsíroṇ ko hisáb na kiyá, aur miláp ká mazmún ham meṇ rakhá. 20 Is liye ham Masíh kí elchígarí karte haiṇ, goyá ki Ḳhudá hamáre wasíle se targíb kartá hai: so ham Masíh kí taraf se minnat karte haiṇ, ki tum Ḳhudá se mil jáo. 21 Kyúnki us ne us ko, jo gunáh se wáqif na thá, hamáre badal gunáh ṭhahar.yá, tá ki ham us ke sabab se sadáqat i Iláhí baneṇ.

VI. BAB.

1 Aur ham báham hamḳhidmat hokar tum se iltimás karte haiṇ, ki tum Ḳhudá

kí niamat ko abas na jáno. 2 Ki wuh kahtá hai, ki Main ne razámandí ke mausim men terí suní, aur naját ke din terí kumak kí : dekho, ki razámandí ká mausim yih hai ; aur dekho, ki naját ká din yih hai. 3 Aur ham kisí ke thokar kháne ke báis nahín hote, tá ki wuh khidmat dokhí na jáe ; 4 Balki áp ko har hál men aise sábit karte hain, jaise Khudá ke khádim hote hain, yaane bahut tahammul men, dukhon men, ihtiyájon men, tangíon men, 5 Kore kháne men, qaid hone men, hangámon men, mihnaton men, bedáríon men, fáqon men, 6 Pákízagí men, tamíz men, sabr men, mihrbání men, Rúh i Quds men, beriyá mahabbat men, 7 Kalám i haqq men, Khudá kí qudrat men, sadáqat ke hathyáron se jo dahne báyen háth men hain, 8 Izzat aur behurmatí se, badnámí aur neknámí se ; 9 Ham jhúthe ke mánind hain, par sache hain, gumnám ke mánind hain, par khúb mashhúr hain, murde ke mánind hain, par dekho ham jíte hain, maurid i sazá ke mánind hain, par múe nahín, 10 Gamgín ke mánind hain, par hamesha khushnúd hain, kangál ke mánind hain, par bahuteron ko daulatmand karte hain, nádár ke mánind hain, par sárí chízon ke málik hain.

11 Ai Karintío, hamárí zabán tumhárí taraf khulí, hamárá dil kusháda hai. 12 Tum hamáre sabab tang nahín ho, par apne hí bátinon se tang ho. 13 Aur us kí mukáfát men tum se jaisá farzandon se kahtá hún, tum bhí kusháda dil raho.

14 Aur beímánon ke sáth barábar hoke ek júe men mat jute jáo : ki rástí aur nárástí men kaun sí sharákat hai? aur roshní ko táríkí se kaun sá mel hai? 15 Aur Masíh ko Biliyaal ke sáth kaun sí hamáwází hai ? aur ímándár ká beímán ke sáth kyá hissa hai ? 16 Aur Khudá kí haikal ko buton se kaun sí muwáfaqat hai ? Tum to jíte Khudá ke haikal ho ; chunánchi Khudá ne kahá hai, ki Main un men rahúngá, aur un men chalúngá, aur main un ká Khudá húngá, aur we mere log honge. 17 Iswáste Khudáwand yih kahtá hai, ki Tum un ke darmiyán se nikal áo, aur judá ho, aur nápák chíz ko mat chhúo, aur main tumko qabúl karúngá. 18 Aur main tumhárá Báp húngá, aur tum mere bete betíán hoge ; yih Khudáwand i Qadír ká irshád hai.

VII. BAB.

1 Pas, ai azízo, ham ko lázim hai, ki azbas ki us ne ye waade ham se kiye, apne taín har nau kí najásat i jismí aur rúhí se pák karke khudátarsí se tahárat ko kámil karen.

2 Ham ko qabúl karo. Ham ne kisí par zulm nahín kiyá, kisí ko kharáb nahín kiyá, kisí ká kuchh chhín nahín liyá. 3 Main us níyat se nahín kahtá hún, ki ilzám dún : main to áge hí kah chuká hún, ki tum hamáre dilon men ho yahán tak ki ham cháhte hain, tumháre hí sáth jíen aur maren. 4 Main kamál bekhauf o khatar tumhárá zikr kartá hún, aur tumháre sabab se kamál fakhr kartá hún, tasallí se bhará hú i hún, main sab musíbaton men, jo ham par hain, surúr se labálab hoke bah chalá hún. 5 Jab ham Makidúniyá men áe, hamáre jism ko aslan árám na thá, balki ham har taraf se dukh páte the, báhar jhagre, andar dharke. 6 Lekin Khudá ne, jo becháron ko dilásá detá hai, Títus ke á pahunchne

se hameŋ tasallí bakhshí. 7 Aur na faqat usí ke á jáne se, balki us dilásá se bhí, jo us ne tumháre bích rahke páyá, doharí tasallí bakhshí: ki us ne tumháre shauq, aur tumhárí zárí, aur tumhárí sargarmí ko, jo merí bábat thí, hamáre áge bayán kiyá, yaháŋ tak ki maiŋ ziyádatar khush húá. 8 Aur agarchi maiŋ kuchh tum ko likhke tumháre gam ká báis húá: so agar maiŋ áge pashemán thá, ab nahíŋ húŋ: ki dekhtá húŋ, tum us náma se thoṛí muddat tak to magmúm ho rahe. 9 Lekin ab maiŋ khush húá húŋ, na is wáste, ki tum magmúm húe; par is wáste, ki tumháre gam ká anjám tauba húá; kyúnki tum Khudá ke liye magmúm húe: so tum ne ham se kuchh zarar na páyá. 10 Ki gam i Iláhí ká anjám aisáhí tauba hai, jo naját tak pahunchátá hai, jis se koí pashemání nahíŋ khínchtá; par gam i dunyá ká anjám maut hotá hai. 11 Dekho ki tumháre gam ne, jo Khudá ke liye thá, tum meŋ kyá hí chálákí, kyá kí maạzarat, kyá hí infiál, kyá khafagí, kyá hí dahshat, kyá hí ishq, kyá hí sargarmí, kyá hí qúwat i intiqámiya paidá kí; aur tum ne bakhúbí sábit kiyá, ki tum us bát meŋ álúda nahíŋ ho. 12 Garaz agarchi maiŋ ne tumheŋ likhá, par maiŋ ne na us zálim kí, aur na us mazlúm kí khátir se, balki is liye likhá, ki hamárá taraddud, jo tumháre liye hai, Khudá ke huzúr tum par záhir howe. 13 Isí liye ham ne tumhárí tasallí se tasallí páí, aur Títus kí khushí se bahut ziyáda khush húe, ki us kí rúh ne tum sabhoŋ se ráhat páí. 14 Aur agar maiŋ ne us ke sámhne tumháre basabab kuchh fakhr kiyá, to sharminda nahíŋ, par jaisá sárí báteŋ, jo ham ne tum se kahíŋ, sach sach haiŋ, waisá hí hamárá fakhr, jo Títus ke sámhne thá, haqq hai. 15 Aur us kí dilí shafqat tum par ziyádatar hai, ki us ko tum sab kí farmánbardárí yád hai, ki tum ne ḍarke aur thartharáke use qabúl kiyá. 16 Maiŋ khush húŋ, ki har ek bát meŋ tum se merí khátir jamạ hai.

VIII. BAB.

1 Aur, ai bháío, ham Khudá ke us fazl kí, jo Makidúniyá kí Jamáạtoŋ par kiyá gayá hai, tum ko ittitáạ dete haiŋ, 2 Ki tangí kí baṛí ázmáish meŋ un kí khushí i faráwán ne aur un ke iflás i kámil ne un kí sakháwat kí kasrat ko ziyáda záhir kiyá. 3 Kyúnki maiŋ yih gawáhí detá húŋ, ki unhoŋ ne tá maqdúr, balki maqdúr se ziyáda az khud khairát kí. 4 Aur unhoŋ ne bahutsá iltimás karke cháhá, ki ham pák logoŋ kí madad ke liye yih bakhshish aur khairát leweŋ. 5 Aur jitná ham ummedwár the, unhoŋ ne itná na kiyá, balki apne taíŋ pahle Khudáwand ke, aur Khudá kí marzí se hamáre supurd kiyá. 6 Is wáste ham ne Títus se yih iltimás kiyá, ki jaisá us ne shurúạ kiyá thá, tumhárí khairát ko kámil kare. 7 Aur jaisá tumhárí har ek bát, yaạne ímán, aur goyáí, aur pahchán, aur jihd i shadíd, aur wuh mahabbat, jo tumheŋ ham se hai, kámil hai, waisáhí tumhárí wuh niạmat bhí kámil ho. 8 Aur maiŋ kuchh hukm nahíŋ kartá, par dúsroŋ ko chálák dekhkar aur is liye ki tumhárá sidq i mahabbat záhir ho jáe, aisá boltá húŋ. 9 Ki tum hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh ke fazl ko jánte ho: wuh daulatmand thá, aur tumháre wáste muflis húá, táki tum us kí muflisí se daulatmand ho jáo. 10 Aur maiŋ is bát meŋ saláh detá húŋ: kyúnki yih tumháre wáste munásib hai, ki tum ne na faqat yih kám karná shurúạ kiyá, balki ek baras áge se us ke karne ká iráda kiyá. 11 Pas ab kám ko bhí tum tamám karo, tá jis muwáfiq tumheŋ iráda

karne meṉ shitábí thí, waisá hí maqdúr ke muwáfiq tamámí bhí howe. 12 Kyúnki agar níyat pahle howe, to ádmí muwáfiq apni qadr i daulat ke, na muwáfiq us daulat ke, jo us kí nahíṉ, maqbúl hogá. 13 Aur yih merá matlab nahíṉ, ki dúsroṉ ke liye ásání, aur tumháre liye dushwárí howe; 14 Par yih ki sab barábarí ke taur par howe, táki is waqt tumhárí ziyádatí un kí kamtí ko púrá kare, aur un kí ziyádatí tumhárí kamtí ko: tá barábarí ho jáe. 15 Chunánchi yih likhá hai, ki Jis ne bahut jamạ kiyá thá, kuchh ziyáda na páyá, aur us ká, jis ne kam jamạ kiyá thá, kam na húá. 16 Ab Ḳhudá ká shukr, ki jis ne tumháre liye is jidd o jihd ko Titus ke dil meṉ ḍálá. 17 Ki us ne us daạwat ko to qabúl kiyá, lekin bahut chálák hokar áp apne iḳhtiyár se tum pás nikal gayá. 18 Aur ham ne us ke sáth us bháí ko bhejá, jis kí taạríf ḳhushḳhabarí ke liye sárí Jamáạtoṉ meṉ hai. 19 Aur itná hí faqat nahíṉ, balki wuh Jamáạtoṉ ká barguzída bhí húá hai, ki hamárá hamsafar hoke yih baḳhshish sáth le jáe; ki us baḳhshish ke liye ham ḳhádim haiṉ, táki ek Ḳhudáwand kí sitáish kí jáe, aur tumhárí chálákí záhir howe. 20 Ki ham ne yih peshbíní kí, ki koí is ḳhairát i faráwán meṉ, jis ke ham ḳhádim haiṉ, ham ko muttaham na kare. 21 Is liye ki jo bát na sirf Ḳhudáwand ke áge, balki ádmíoṉ ke bhí áge bhalí hai, ham us ke liye dúrandeshí karte haiṉ. 22 Aur ham ne un ke sáth apne us bháí ko bhejá, jise ham ne bahutsí bátoṉ meṉ bárhá ázmákar chálák páyá; par ab us kámil iạtiqád ke sabab se, jo us ká tum par hai, ziyádatar chálák páyá. 23 Báqí Titus merá sharík, aur tumháre wáste merá hamḳhidmat hai; aur hamáre bháí jo haiṉ, so Jamáạtoṉ ke rasúl aur Masíh ke jalál haiṉ. 24 Is wáste tum apní mahabbat ko, aur hamáre us faḳhr ko, jo tumháre sabab húá hai, un par, aur Jamáạtoṉ par sábit karo.

IX. BAB.

1 Pas us ḳhidmat kí bábat, jo muqaddas logoṉ ke wáste hai, merá likhná tumko záid hai. 2 Kyúnki maiṉ tumhárí himmat ko jántá húṉ; aur yihí báis hai, jo maiṉ Makidúníoṉ ke áge tumháre sabab se yih faḳhr kartá húṉ, ki mulk i Aḳhaiyá ek baras ke áge ḳhairát dene par taiyár thá, aur tumhárí sargarmí ne bahutoṉ ko tahrík kiyá. 3 Lekin maiṉ ne bháíoṉ ko bhejá, tá ki hamárá wuh tafáḳhur, jo us bát meṉ tum se thá, játá na rahe; tá ki jaisá maiṉ ne kahá hai, tum taiyár ho raho; 4 Aur kahíṉ aisá na howe, ki agar Makidúní log mere sáth áweṉ, aur tumheṉ nátaiyár páweṉ, to ham nahíṉ kahte, ki tum, balki ham us faḳhr par iạtimád karne se sharminda howeṉ. 5 Iswáste maiṉ bháíoṉ se yih iltimás karní zurúr samjhá, ki we tum pás pahle jáweṉ, aur tumhárí zakát i mauúd ko muhaiyá kar rakheṉ, tá ki wuh baḳhshish i ázádána, na ki mál i baḳhíl kí tarah maujúd rahe. 6 Par yih maạlúm rahe, ki jo thoṛá botá hai, thoṛá káṭegá, aur jo ifrát se botá hai, ifrát se káṭegá. 7 Aur har ek, jo kuchh kare, apne dil kí ḳhwáhish se kare, na ki gam se, yá zurúrat se; kyúnki Ḳhudá usí ko, jo ḳhushí se detá hai, piyár kartá hai. 8 Aur Ḳhudá tum ko har tarah kí niạmat i faráwán de saktá hai, tá ki tum har bát meṉ hamesha kámil qábil hoke har nau kí nekokárí se maạmúr ho jáo. 9 Chunánchi likhá hai, ki Us ne khindáyá hai, us ne miskínoṉ ko diyá hai: us kí sadáqat abad tak báqí hai. 10 Ab jo bone ke liye tuḳhm, aur kháne ko roṭí baḳhshtá

hai, so tum ko bíj bakhshe, aur tumháre bíjon men, jo boe gae hain, barakat bakhshe, aur tumhárí sadáqat ká hásil barháwe : 11 Tá ki tum har ek bát men ganí hoke kamál faizrasán ho, ki aise faiz ke sabab hamáre wasíle se Khudá kí shukrguzárí hotí hai. 12 Kyúnki us hadiya kí khidmat na sirf muqaddason kí kamtíon ko púrá kartí hai, balki bahuton ke wasíle se Khudá ke wáste shukrguzáríon men bhí faráwání bakhshtí hai. 13 Iswáste ki we us khidmat kí sanad se is liye Khudá kí saná karenge, ki tum mutahammid hoke Masíh kí bashárat ke mutíạ ho, aur bahut ikhlás se un ke aur sab ke sharík ho. 14 Aur we Khudá ke us fazl i afzal ke sabab se, jo tum par hai, tumháre liye bare shauq se duá mángenge. 15 Ab Khudá ká, us kí us bakhshish ke liye, jo bayán se báhar hai, shukr hai.

X. BAB.

1 Aur main Páúl, jo tumháre huzúr tum men haqír, aur gaibat men tum par diler hún, Masíh kí farotaní aur tahammul ká wásta deke tum se arz kartá hún, 2 Aur yih cháhtá hún, ki main házir hoke un par, jin ke nazdík hamárí rawish jismání hai, wuh dilerí, jo main kiyá cháhtá hún, na karún. 3 Kyúnki ham agarchi jism liye húe chalte hain, par jism kí wazạ par larte nahín hain. 4 Isliye ki hamáre laráí ke hathyár jismání nahín, par Khudá ke sabab qalạon ke dhá dene par qádir hain. 5 Ki ham tasauwuron ko, aur har ek bulandí ko, jo khudáshinásí kí mukhálafat se áp ko bálá kartí hai, girá dete hain, aur har ek khiyál ko asír karke Masíh ká farmánbardár karte hain. 6 Aur ham mustạidd hain, ki jab tumhárí farmánbardárí hadd ko pahunch jáe, to ham har nau kí náfarmánbardárí ká intiqám lewen. 7 Tum záhir kí namúd par to nazar karo : agar kisí ko us ká yaqín hai, ki wuh áp Masíh ká hai, to wuh yih bhí áp se gaur kare, ki jaisá wuh Masíh ká hai, ham bhí Masíh ke hain. 8 Ki agar main us mukhtárí ke sabab, jo Khudáwand ne taạmír ke wáste, na tumháre dhá dene ko hamen dí hai, kuchh ziyáda fakhr karún, sharminda na hoúngá. 9 Aur main yih kahtá hún, na howe, ki main aisá záhir hoún, ki náme likhke tumhen darátá hún. 10 Kyúnki koí kahtá hai, ki us ke náme bhárí aur zoráwar hain, par us kí súrat i jismí kamzor, aur bol chál nikammí hai. 11 So kahnewálá samajh rakhe, ki jaise gaibat men hamáre maktúbí aqwál hain, waise hí, jab ham házir honge, hamáre fiạl bhí honge. 12 Kyúnki hamárí yih juraat nahín, ki ham apne tain un men shumár karen, yá un se muqábala karen, jo apní taạríf karte hain ; lekin we áp se apní paimáish karke aur áp se apná muqábala karke nádán thaharte hain. 13 Par ham paimána se báhar jáke fakhr na karenge, balki jis qánún kí paimáish Khudá ne hamen bánt dí, jo tum tak pahunchtí hai, ham usí ke muwáfiq fakhr karenge. 14 Aur ham tum tak na áke fakhr karne men hadd se báhar hain ? So nahín, balki ham tum tak bhí Masíh kí khushkhabarí ko le pahunche hain. 15 Aur ham paimáne ke báhar jákar dúsron kí mihnaton se fakhr nahín karte, par ummedwár hain, ki tumháre ímán ke barhne se ham apne qánún ke mutábiq tumháre wasíle se yahán tak barhenge, 16 Ki tumhárí sarhadd ke us pár jáke khushkhabarí pahuncháwen, aur yih nahín, ki ham dúsron ke qánún par, jahán sab taiyár hai, jákar fakhr karen. 17

Pas jo fakhr kartá hai, so Khudáwand se fakhr kare. 18 Kyúnki na wuh, jo apní sitáish kartá hai, par wuh, jis kí sitáish Khudáwand kartá hai, maqbúl hai.

XI. BAB.

1 Kásh tum zarra merí bewuqúfí kí bardásht karo! Aur tum to merí bardásht karte ho. 2 Mujhe tumháre liye ba shiddat rashk átá hai: kyúnki maiṉ ne tumheṉ sanwárá, tá ki maiṉ tumko pákdáman kunwárí kí mánind ek hí shauhar ke pás yaane Masíh ke pás házir karúṉ. 3 Par maiṉ ḍartá húṉ, kahíṉ aisá na howe, ki jaisá sámp ne apní dagábází se Hawá ko ṭhagá, aise hí tumháre man bhí us ikhlás se, jo tumheṉ Masíh par hai, bigaṛ jáeṉ. 4 Ki agar koí ákar dúsre Yusúa kí, jis ki ham ne manádí nahíṉ kí, kartá, yá agar tum koí aur rúh, jise tum ne na páyá, páte, yá dúsrí bashárat, jis ke tum shinawá na húe, sunte: to tum us kí bardásht bakhushí karte. 5 Ki maiṉ apne taíṉ baṛe rasúloṉ se kamtar nahíṉ bújhtá húṉ. 6 Kyúnki agar merí bol chál awámm kí sí hai, par merí dánist un kí sí nahíṉ; lekin ham to har ek bát meṉ tumháre nazdík sab meṉ mashhúr húe haiṉ. 7 Maiṉ ne, jo apne taíṉ farotan kiyá, tá ki tum buland ho, kyá maiṉ ne gunáh kiyá, ki maiṉ ne tumheṉ Khudá kí khushkhabarí muft dí? 8 Aur maiṉ ne to dúsrí Jamáaton ko lúṭ liyá, ki maiṉ ne tumhárí khidmat ke liye un se muzd liyá. 9 Aur maiṉ tumháre pás házir rahkar jad muhtáj húá, tadbhí kisí ká bár i khátir na húá; kyúnki mere ihtiyáj ko un bháíoṉ ne, jo Makidúniyá se áe the, dafa kiyá; aur har ek bát meṉ maiṉ tum par bár hone se báz rahá, aur báz rahúngá. 10 Masíh kí us sachái kí, jo mujh meṉ hai, qasam, ki wuh tafákhur Akhaiyá ke iqlímoṉ meṉ mujh se judá na hogá. 11 Kis wáste? Kyá is wáste ki maiṉ tum se mahabbat nahíṉ rakhtá? Khudá ko maalúm hai. 12 Par maiṉ jo kartá húṉ, so hí kartá rahúngá; ki maiṉ un ko, jo qábú ḍhúṉḍhte haiṉ, qábú páne na dúṉ, tá ki jis bát meṉ we fakhr karte haiṉ, aise jaise ham haiṉ, páe jáeṉ. 13 Kyúnki aise log jhúṭhe rasúl, aur dagábáz kárkun haiṉ; aur we apní súratoṉ ko Masíh ke rasúloṉ se mubaddal karte haiṉ. 14 Aur taajjub nahíṉ, ki Shaitán bhí apní surat ko núr ke firishta se mubaddal kartá hai. 15 Iswáste agar us ke khádim bhí apní súratoṉ ko Sadáqat ke khádimoṉ kí súratoṉ se mubaddal kareṉ, to kuchh yih baṛí bát nahíṉ; par un ká anjám un ke kámoṉ ke muwáfiq hogá.

16 Aur phir maiṉ yih kahtá húṉ, ki koí mujhe bewuqúf na samjhe; aur nahíṉ, to mujhe bewuqúf jánkar qabúl karo, ki maiṉ bhí zarra fakhr karúṉ. 17 Jo kuchh ki maiṉ fakhr ke istiqlál se kahtá húṉ, so Khudáwand kí taraf se nahíṉ, balki bewuqúfí se kahtá húṉ. 18 Azbas ki bahut se jismání tarah par fakhr karte haiṉ, maiṉ bhí fakhr karúngá. 19 Kyúnki tum áp dánishmand hokar bewuqúfoṉ kí bardásht bakhushí karte ho. 20 Is liye ki jab koí tumheṉ banda kartá hai, yá jab koí tumheṉ nigaltá hai, yá jab koí tum se kuchh letá hai, yá jab koí áp ko buland kartá hai, yá jab koí tumháre muṉh par thapeṛá mártá hai, to tum bardásht karte ho. 21 Aur goyá is wáste, ki ham bhí kamzor haiṉ, maiṉ zalíl báteṉ boltá húṉ, par jis bát meṉ koí jarí hai, to maiṉ bewuqúfí se yih kahtá húṉ, ki maiṉ bhí us meṉ jarí húṉ. 22 Kyá we Ibrání haiṉ? to maiṉ bhí húṉ; yá Isráelí haiṉ? to maiṉ bhí húṉ; yá Abirahám kí nasl se haiṉ? to maiṉ bhí húṉ; 23 Yá Masíh ke khádim haiṉ, to maiṉ nádání

se kahtá húṇ, ki maiṇ ziyádatar húṇ, yaạne mihnatoṇ meṇ ziyáda, aur koṛe kháne meṇ hadd se ziyáda, aur qaidoṇ meṇ beshtar, aur mautoṇ meṇ aksar. 24 Aur maiṇ ne pánch bár har dafạ Yahúdíoṇ ke ek kam chális koṛe kháe. 25 Aur tín bár chhaṛíoṇ se már khái, aur ek dafạ pattharoṇ kí már khái, aur tín martaba merí náo ṭorí gaí, aur ek rát din daryá meṇ káṭá; 26 Aur maiṇ safaroṇ meṇ bahut, aur nadíoṇ ke ḳhatroṇ meṇ, aur choroṇ ke ḳhatroṇ meṇ, aur apní ummat se ḳhatroṇ meṇ, aur aqwám se ḳhatroṇ meṇ, aur shahr ke bích ḳhatroṇ meṇ, aur bayábán ke ḳhatroṇ meṇ, aur samundar ke bích ḳhatroṇ meṇ, aur daroggo bháíoṇ ke bích ḳhatroṇ meṇ rahá húṇ; 27 Mihnat aur mashaqqat meṇ, bárhá bedáríoṇ meṇ, bhúkh aur piyás meṇ, aksar bár fáqakashíoṇ meṇ, sardí aur uryání meṇ bhí rahá húṇ. 28 In báharwálí chízoṇ ke siwá sárí Jamáạtoṇ kí fikr mujh ko har roz dabátí hai. 29 Kaun kamzor hai, ki maiṇ kamzor nahíṇ? aur kaun bezár hotá hai, ki maiṇ nahíṇ jaltá? 30 Agar faḳhr kiyá cháhiye, to maiṇ apní kamzoríoṇ par faḳhr karúngá. 31 Ḳhudá, hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká Báp, jo abad tak mamdúh hai, jántá hai, ki maiṇ jhúṭh nahíṇ boltá. 32 Aur Dimishq meṇ us hákim ne, jo bádsháh Aretas kí taraf se thá, us iráda se, ki mujhe pakaṛ le, Dimishqíoṇ ke shahr par chaukí biṭhláí. 33 Tab maiṇ khiṛkí kí ráh se ṭhokrí meṇ díwár par se laṭká diyá gayá, aur us ke háthoṇ se bach niklá.

XII. BAB.

1 Beshubha mujhe láiq nahíṇ, ki apná faḳhr karúṇ, ki maiṇ Ḳhudáwand ke musháhadát aur mukáshafát ko bayán kiyá cháhtá húṇ. 2 Maiṇ jántá húṇ, ki ek ádmí Masíh meṇ hoke, chaudah baras guzre honge, yá to badan ke sáth, ki mujhe us ká ilm nahíṇ, yá bagair badan ke, ki mujhe us ká bhí ilm nahíṇ, par Ḳhudá ko maạlúm hai, tísre ásmán tak nágáh pahuncháyá gayá. 3 Aur maiṇ jántá húṇ, ki wuh ádmí, yá badan ke sáth, yá badan ke bagair, ki mujhe maạlúm nahíṇ, par Ḳhudá ko maạlúm hai, 4 Firdaus tak nágáh pahuncháyá gayá, aur us ne we báteṇ suníṇ, jo kahne kí nahíṇ, aur jin ko bolná bashar ká maqdúr nahíṇ. 5 Aise hí ádmí par maiṇ faḳhr karúngá; par maiṇ áp par siwá us ke, ki apní kamzoríoṇ par faḳhr karúṇ, faḳhr na karúngá. 6 Ki agar maiṇ faḳhr kiyá cháhtá, to maiṇ bewuqúf na bantá, is liye ki maiṇ sach boltá; par maiṇ áp ko báz rakhtá húṇ, tá na howe, ki koí mujhe us se, jaisá mujhe dekhtá hai, yá jaisá mere haqq meṇ suntá hai, bálá jáne. 7 Aur táki maiṇ musháhadát kí taạllí se magrúr na banúṇ, mere jism meṇ káṇṭá, jo Shaitán ká paik hai, ki mujhe ghúse máre, rakhá gayá, táki maiṇ magrúr na hone páúṇ. 8 Aur us ke liye maiṇ ne Ḳhudáwand se tín bár iltimás kiyá, ki yih mujh meṇ se dúr ho jáwe; 9 Par us ne yih mujh se kahá, ki Merí niạmat hí tujhe káfí hai: kyúnki merá zor kamzorí meṇ mukammal hotá hai. 10 Is wáste maiṇ apní kamzoríoṇ par faḳhr karná bahut ḳhushí se pasand kartá húṇ, táki Masíh ká zor mujh par sáya ḍále. 11 So maiṇ Masíh ke wáste kamzoríoṇ meṇ, aur malámatoṇ, aur darmándagíoṇ meṇ, aur azíyatoṇ meṇ, aur tangíoṇ meṇ rází húṇ, ki jab maiṇ kamzor húṇ, tab hí zoráwar húṇ. Maiṇ faḳhr karne se bewuqúf baná húṇ; par maiṇ ne tum se majbúr hoke kiyá; kyúnki cháhtá thá, ki tum merí sitáish karte, is liye ki maiṇ bahut baṛe rasúloṇ se kuchh kamtar nahíṇ húṇ,

agarchi náchíz húṉ. 12 Aur rasúl hone kí dalíleṉ kamál tahammul se, aur muạjizoṉ se, aur ạjáib o garáib ke sabab se tumháre bích roshan húíṉ. 13 Tum kaun sí bát meṉ dúsrí Jamáạtoṉ se kamtar the, siwá us ke, ki maiṉ tumhárá bár i ḳhátir na thá: tum merí yih beinsáfí muáf karo. 14 Dekho, ki maiṉ phir tísre bár tumháre pás áne par taiyár húṉ, par phir bhí tum par bár na hoúngá; kyúnki maiṉ na tumhárá kuchh, balki tumhíṉ ko ḍhúṇḍhtá húṉ: is liye ki cháhiye ki má báp farzandoṉ ke liye, na ki farzand má báp ke liye jamạ kareṉ. 15 Aur maiṉ tumhárí jánoṉ ke wáste bahut khushí se ḳharch karúngá, aur ḳharch ho jáúngá, agarchi jitná ziyáda piyár kartá húṉ, itná hí kamtar piyárá húṉ. 16 Par farz kiyá? ki maiṉ tumhárá bár i ḳhátir na thá. Lekin sháyad maiṉ puḳhtakárí se tumheṉ fareb karke phasáyá? 17 Jinheṉ maiṉ ne tum pás bhejá, un meṉ se kisí ke wasíle se kuchh tum se nafạ páyá? Maiṉ ne Títus se iltimás kiyá, aur us ke sáth ek bháí ko bhejá: 18 To kyá Títus ne tum se kuchh nafạ páyá? aur kyá ham ek hí rúh se, aur ek hí naqsh i pá par na chalte the? 19 Aur kyá tum gumán karte ho, ki ham tum se uzr karte haiṉ? So nahíṉ, ham Ḳhudá ke áge Masíh se bolte haiṉ: ai habíbo, ye sárí báteṉ tumhárí taạmír ke liye haiṉ. 20 Maiṉ ḍartá húṉ, kahíṉ aisá na ho, ki maiṉ ákar jaisá tumheṉ cháhtá húṉ, waisá na páúṉ; aur na ho, ki mujhe bhí jaisá tum nahíṉ cháhte ho, waisá páo, aur na ho, sháyad qaziye, aur hasad, aur gazab, aur ḳharḳhashe, aur gíbateṉ, aur sargoshíáṉ, aur sheḳhíáṉ, aur hangáme howeṉ; 21 Aur na ho, ki jab maiṉ áúṉ, tab merá Ḳhudá mujhe tumháre pás past kare, aur na ho, ki maiṉ un meṉ se aksaroṉ ke wáste, jinhoṉ ne áge gunáh kiyá, aur apní nápákí, aur ziná, aur shahwat se tauba na kiyá, afsos karúṉ.

XIII. BÁB.

1 Yih tísrá martaba hai, ki maiṉ tumháre pás átá húṉ. Do yá tín gawáhoṉ ke munh se har ek bát pharchhá ho jáegí. 2 Maiṉ ne áge yih kahá hai, aur maiṉ áp ko házirfarz karke dúsrí bár áge se kah detá húṉ, aur ab gaibat meṉ un ko, jinhoṉ ne áge gunáh kiye, aur báqí sabhon ko bhí yih kahtá húṉ, ki Agar maiṉ phir áúṉ, to tagáful na karúngá. 3 Azbas ki tum us bát kí sanad ke tálib ho, ki Masíh mujh meṉ boltá hai; wuh to tum meṉ kamzor nahíṉ hai, balki tum meṉ qawí hai; 4 Agarchi wuh kamzorí se salíb par márá gayá, lekin Ḳhudá kí qudrat se wuh jítá hai, aur ham bhí us meṉ hoke kamzor haiṉ, par us ke sáth Ḳhudá kí qudrat se tumhárí ḳhátir jíte honge: 5 Áp ko jáncho, ki tum ímán meṉ ho ki nahíṉ, áp ko parkho: kyá tum áp meṉ maạlúm nahíṉ karte, ki Masíh tum meṉ muassir hai? agar aisá na ho, ki tum námaqbúl ho. 6 Par maiṉ ummedwár húṉ, ki tum maạlúm karo, ki ham námaqbúl nahíṉ. 7 Aur maiṉ Ḳhudá se yih duá mángtá húṉ, ki tum kuchh burá na karo: so na is wáste, ki ham maqbúl záhir howeṉ, par is wáste, ki tum bhalá karo, go ki ham námaqbúloṉ ke mánind raheṉ. 8 Kyúnki ham rástí ke barḳhiláf kuchh nahíṉ, par rástí ke wáste sab kuchh kar sakte haiṉ. 9 Ki jab tum qúwatwar ho, go ki ham kamzor haiṉ, ham ḳhush hote haiṉ, aur ham us ke liye yaạne tumhárí takmíl ke liye bhí duá mángte haiṉ. 10 Is liye maiṉ tumhárí gaibat meṉ ye báteṉ likhtá húṉ, táki maiṉ tum pás házir hokar us iqtidár se, jo Ḳhudáwand ne mujhe taạmír ke wáste, na ḍhá dene ke wáste diyá hai, tum par

sakhtí na karúŋ. 11 Garaz ai bháío, ab khush raho, kámil ho, khátir jama rakho, ek dil ho, mile raho; aur Khudá, jo mahabbat o sulh ká mújid hai, tumhárá yár rahe. 12 Tum ek dúsre ká pák bosa leke salám karo. 13 Sare muqaddas log tumheŋ salám kahte haiŋ. 14 Ab Khudáwand Yusúa Masíh kí niamat, aur Khudá kí mahabbat, aur Rúh ul Quds kí ámezish tum sabhoŋ ke sáth hamesha howe. Amín.

PAU'L KA GALATI'ON KO KHATT.

I. BAB.

1 Páúl, jo na ádmí ke taqarrur se, na ádmí ke wasíle se, balki Yusúa Masíh ke aur us ke Báp Khudá ke farmúda se, jis ne us ko murdoŋ meŋ se phirke jiláyá, rasúl húá, 2 Aur sáre bhái, jo mere sáth haiŋ, Galátiyá kí Jamáatoŋ ko salám kahte haiŋ. 3 Hamáre Báp Khudá, aur Khudáwand Yusúa Masíh kí taraf se niamat o árám tumháre liye howe. 4 Us ne hamáre gunáhoŋ ke badle meŋ apne taíŋ diyá, tá ki wuh hamko hamáre Báp Khudá kí marzí ke mutábiq is dunyá i daní se bachá le: 5 Jalál i abadí us ká hai. Amín.

6 Maiŋ hairán húŋ, ki tum us ko, jis ne tumheŋ fazl i Masíh meŋ buláyá, chhoṛkar aur hí khushkhabarí ke ho gae ho. 7 So wuh kuchh chíz nahíŋ, siwá us ke ki baaze tumheŋ ghabráte haiŋ, aur muzhda i Masíh ko pech karte haiŋ. 8 Lekin agar ham, yá ásmán se koí firishta, siwá us bashárat ke, jo ham ne tumheŋ dí, dúsrí bashárat tum pás láwe, wuh malaúŋ howe. 9 Jaisá ham ne áge kahá, waisá maiŋ do bára phir kahtá húŋ, ki agar koí kisí khushkhabarí ko siwá us ke, jise tum ne páyá, tum pás láwe, wuh malaúŋ howe, 10 Maiŋ ab kiyá ádmíoŋ ká maqbúl húŋ, yá Khudá ká? Kyá maiŋ ádmíoŋ kí razámandí cháhtá húŋ? Agar maiŋ ádmíoŋ ko khush átá, to maiŋ Masíh ká banda na hotá.

11 Par ai bháío, maiŋ tumheŋ jatátá húŋ, ki wuh khushkhabarí, jis kí manádí maiŋ kartá húŋ, so ádmíon kí taraf se nahíŋ hai: 12 Isliye ki maiŋ ne us ko ádmí ke háth se nahíŋ páyá, aur na ádmí se síkhá, balki Yusúa Masíh ke izhár se páyá. 13 Tum merí rawish se, jab maiŋ Yahúdíoŋ kí taríq par chaltá thá, muttala ho, ki maiŋ Khudá kí Jamáat ko beniháyat satátá thá, aur wírán kartá thá; 14 Aur apní qaum meŋ apne aksar hamumroŋ ke bích dín i Yahúdí meŋ mumtáz thá, ki apne bápdádoŋ kí sunnatoŋ par ziyáda sargarm thá. 15 Par jab Khudá, jis ne mujhe má ke peṭ se alag hote húe alag kiyá, aur apne fazl se buláyá, rází húá, 16 Ki apne Beṭe ko mujh meŋ záhir kare, tá ki maiŋ us kí khushkhabarí gair qaumoŋ ke bích dúŋ: tab un dinoŋ meŋ maiŋ ne gosht aur lahú se ikhtilát na kiyá, 17 Aur na un pás, jo mujh se pahle rasúl húe the, Yarúsalam ko gayá, balki Arab ko gayá; phir waháŋ se Dimishq ko phirá. 18 Phir tín baras baad Patthras se muláqát karne Yarúsalam ko gayá; waháŋ us pás pandrah din rahá. 19 Aur rasuloŋ meŋ se kisí dúsre ko nahíŋ dekhá, magar Khudáwand ke bhái Yaaqúb ko. 20 Jo báteŋ maiŋ tumko likhtá húŋ, Khudá ke áge kahtá húŋ, ki jhúṭhí nahíŋ. 21 Baad us ke maiŋ Súriyá aur Kilíkiyá ke iqlímoŋ meŋ áyá; 22 Aur Yahúdáh kí

Masíhí Jamáạteṉ merí sûrat se nááshná rahíṉ ; 23 Sirf we sunte the, ki jo ham ko áge satátá thá, so us ímán kí, jise áge wuh kharáb kartá thá, ab bashárat detá hai ; 24 Aur we merí bábat Ḳhudá kí saná karte the.

II. BAB.

1 Phir chaudah baras baạd maiṉ Barnabá ke sáth Títus ko liye húe Yarûsalam ko phir gayá. 2 Aur merá jáná hukm i Iláhí se húá, aur wuh ḳhushḳhabarí, jis kí manádí maiṉ gair qaumoṉ meṉ kartá húṉ, unheṉ sunáí, aur muạtabaroṉ ko alag sunáí, tá na howe, ki merí tag o dau, guzashta o hál kí, befáida ho. 3 Par Títus ko bhí, jo mere sáth thá, aur Yûnání hai, makhtûn hone kí taklíf nahíṉ kí gaí ; 4 Aur na jhûṭhe bháíoṉ ke sabab se, jo chhipke ghus áe, tá ki us ázádagí ko, jo Yusûạ Masíh meṉ ham ko milí hai, jásúsí karke daryáft kareṉ, tá ki we ham ko banda kareṉ. 5 Par ham ne ek sáit bhí zer i dast hoke un kí farmánbardárí na kí, tá ki ḳhushḳhabarí kí haqíqat tumháre pás sábit rahe. 6 Par we, jo nazar meṉ kuchh chíz the, so jaise the waise the, mujhe kuchh kám nahíṉ hai, ki Ḳhudá záhirbín nahíṉ : unhoṉ ne, jo muạtamad the, mujhe kuchh maslahat na dí, 7 Balki barḳhiláf us ke, jab Yaạqúb aur Kefá aur Yûhanná ne, jo arkán se maạlúm hote the, dekhá, ki mujhe sompá gayá, ki námaḳhtûnoṉ ko ḳhushḳhabarí dúṉ, jaisá Patthras ke supurd húá, ki maḳhtûnoṉ ko muzhda pahuncháwe : 8 Kyûnki jis ne Patthras ko maḳhtûnoṉ pás bhejke us ke kám meṉ taasír baḳhshí, us ne gair qaumoṉ ke darmiyán mere kám meṉ bhí asar baḳhshá : 9 So unhoṉ ne jab us niạmat ko, jo mujhe dí gaí thí, daryáft kiyá, to mujhe aur Barnabá ko sharákat kí ráh se dahne háth diye, ki ham gair qaumoṉ ke, aur we maḳhtûnoṉ ke pás jáweṉ. 10 Magar itná kahá, ki Tum muflisoṉ ko yád rakho ; so maiṉ us amr meṉ chálák thá.

11 Aur jab Patthras Antákiyá meṉ áyá, to isliye ki wuh sazáwár i malámat thá, maiṉ ne rûbarû us se muqábala kiyá. 12 Kyûnki wuh peshtar us se, ki kaí shaḳhs Yaạqúb kí taraf se áweṉ, gair qaumoṉ ke sáth kháyá kartá thá ; par jab we áe, tab wuh maḳhtûnoṉ se ḍarke píchhe haṭá, aur alag húá. 13 Aur báqí Yahûdíoṉ ne bhí usí kí tarah dorangí kí, yaháṉ tak ki un kí dorangí ne Barnabá ko bhí le liyá. 14 Jab maiṉ ne dekhá, ki ye ḳhushḳhabarí kí ráh i rást par rástí se nahíṉ chalte, maiṉ ne sabhoṉ ke sámhne Patthras ko kahá, ki Jab tû Yahûdí hokar ajnabíoṉ kí tarah, na ki Yahûdíoṉ kí tarah zindagí kartá hai : pas tû kis wáste gair qaumoṉ ko yih taklíf detá hai, ki Yahûdiyána maạásh rakheṉ ? 15 Ham bhí, jo qaum ke Yahûdí haiṉ, aur ajnabíoṉ meṉ ke gunahgár nahíṉ, 16 Yih jánkar ki ádmí na sharạ ke kám karne se, balki Yusûạ Masíh par ímán láne se, sádiq giná játá hai, Masíh Yusûạ par ímán láe, tá ki ham Masíh par ímán láne se, na ki sharạ ke kám karne se sádiq gine jáwen : kyûnki koí bashar sharạí aạmál karne se sádiq giná na jáegá. 17 Aur ham, agar yih jánke ki Masíh ke sabab sádiq gine jáweṉ, gunahgár haiṉ, to Masíh gunáh ká sabab hai ? Aisá na ho. 18 Kyûnki jin chízoṉ ko maiṉ ne ḍhá diyá, agar unheṉ phirke banáúṉ, to maiṉ apne taíṉ mujrim ṭhahrátá húṉ. 19 Ki maiṉ sharạ hí ke bais sharạ kí ba nisbat halák húá, tá ki maiṉ Ḳhudá ke áge zinda ho jáúṉ. 20 Aur maiṉ Masíh ke sáth salíb par khínchá gayá

húṉ; aur maiṉ jo zinda húṉ, so na maiṉ, balki Masíh mujh meṉ zinda hai, aur merí zindagí, jo ab jism rakhte húe hai, so Khudá ke Beṭe par ímán láne se hai, ki us ne mujh se mahabbat kí, aur áp ko mere badle diyá. 21 Aur maiṉ Khudá ke fazl ko náchíz nahíṉ kartá: kyúnki sadáqat agar sharạ se miltí hai, to Masíh ạbas múá.

III. BAB.

1 Ai báole Galátío, kis kí jádú bharí ánkhoṉ ne tum ko márá, ki tum rástí ke náfarmánbardár húe, báwujúd ki Yusúạ Masíh tumhárí ánkhoṉ ke sámhne yúṉ numáyán kiyá gayá, ki goyá tumháre darmiyán salíb par khínchá gayá. 2 Aur maiṉ sirf yih cháhtá húṉ, tum se itná daryáft karúṉ, ki tum ne sharạí ạmal karke Rúh páí, yá ímándárí se sunke? 3 Kyá tum aise báole ho? Kyá tum Rúh se ibtidá karke jismí kámoṉ se mukammal ho sakte ho? 4 Kyá tum ne itní chízoṉ kí bardásht ạbas kí? Par sháyad ạbas nahíṉ. 5 Pas wuh, jo tumheṉ Rúh bakhshtá hai, aur tum meṉ muạjiza kí qudrat paidá kartá hai, so sharạ ke ạmaloṉ se, yá ki samáạt i ímání se aisá kartá hai? 6 Chunánchi Abirahám Khudá par ímán liyá, aur yih us kí taraf sadáqat mahsúb húí. 7 Pas jáno, ki jo ahl i ímán haiṉ, so hí Abirahám ke farzand haiṉ. 8 Aur kitáb ne yih peshbíní karke, ki Khudá gairoṉ ko bhí ímán kí ráh se sádiq ṭhahartá hai, Abirahám ko áge hí yih khushkhabarí dí, ki Sárí qaumeṉ tujh se barakat páwengí. 9 Pas jo ímánwále haiṉ, so ímándár Abirahám ke sáth barakat páte haiṉ. 10 Kyúnki we sab, jin ká madár aạmál i sharạí par hai, laạnatí haiṉ, ki likhá hai, ki Harek shakhs, jo un báton ke karne par, jo sharạ kí kitáb meṉ likhíṉ haiṉ, páedár nahíṉ rahtá, malạún hai. 11 Par yih bát, ki koí Khudá ke nazdík sharạ se sádiq nahíṉ ṭhahartá, so záhir hai; kyúnki Jo ímán se sádiq húá, so hí jíegá. 12 Ab sharạ ímán meṉ dákhil nahíṉ, balki Wuh ádmí jis ne un hukmoṉ par ạmal kiyá, so un se jíegá. 13 Masíh ne hameṉ mol lekar sharạ kí laạnat se chhuṛáyá, ki wuh hamáre badle maurid i laạn húá; kyúnki likhá hai, ki Harek, jo lakṛe se jakṛá húá hai, so malạún hai, 14 Táki Abirahám kí barakat gair qaumoṉ tak Masíh Yusúạ se pahunche, táki ham Rúh i mauúd ímán kí ráh meṉ páweṉ.

15 Ai bháío, maiṉ ádmí kí tarah boltá húṉ, ki Ạhd ko, agarchi insán ká ho, jab muqarrar húá, to koí bátil nahíṉ kartá, aur na us par kuchh izdiyád kartá hai. 16 Ab Abirahám aur us kí nasl se waạde kiye gaye. So wuh use nahíṉ kahtá hai, ki Aur terí nasloṉ ko, jaisá bahutoṉ ke wáste, balki jaisá ek ke wáste kahtá hai, ki Aur terí nasl ko: so wuh Masíh hai. 17 Ab maiṉ yih kahtá húṉ, ki us ạhd ko, jo Khudá ne Masíh ke haqq meṉ áge muqarrar kiyá, sharíạt, jo ạhd se chár sau tís baras ke baạd áí, barbád nahíṉ kartí, ki wuh waạda bátil ho jáwe. 18 Kyúnki agar mírás sharạ ke wasíle se hai, to phir waạda ke sabab nahíṉ; par Khudá ne wuh Abirahám ko waạda hí se bakhshí. 19 Pas sharíạt kis kám kí hai? Wuh gunáhoṉ ke liye izdiyád kí gaí, jab tak ki wuh nasl, jis ke liye waạda kiyá gayá, áwe; aur wuh sharíạt firishtoṉ kí wasátat se, aur ek wásita kí maạrifat se supurd kí gaí. 20 Ab wásita ek ká nahíṉ, par Khudá ek hí hai. 21 Pas sharíạt kyá Khudá ke waạdoṉ kí mukhálif hai? Aisá na howe. Kyúnki agar koí zindagíbakhsh sharíạt dí gaí hotí, to sach much sadáqat sharạ se miltí.

22 Par kitáb ne sab ko báham gunáh ke taht shámil kiyá, táki wuh waạda, jo Yusúạ Masíh par ímán láne ke wasíle se hai, ímándároṉ ko diyá jáwe. 23 Par ímán ke áne se peshtar ham sharạ kí band meṉ qaid the, aur us ímán ke wáste, jo záhir honewálá thá, báham band the. 24 Pas sharạ hamárá ustád ṭhahará, ki ham ko Masíh tak pahuncháwe, tá ham ímán se sádiq gine jáweṉ. 25 Par jab ímán á chuká, to phir ham ustád kí band meṉ nahíṉ rahte. 26 Kyúnki tum sab ke sab us ímán ke sabab se, jo Masíh Yusúạ par hai, Ḳhudá ke farzand ho. 27 Ki jo Masíh par baptismáe gae, so Masíh se mulabbas húe 28 Waháṉ na Yahúdí na Yúnání hai, na banda na ázád hai, na mard na zan hai: kyúnki tum sab Masíh Yusúạ meṉ ek hí ho. 29 Aur agar tum Masíhí ho, to Abirahám kí nasl ho, aur waạda ke mutábiq wáris ho.

IV. BAB.

1 Aur maiṉ kahtá húṉ, ki wáris jab tak nábálig hai, us meṉ aur gulám meṉ farq nahíṉ, wuh agarchi sab ká ḳhudáwand hai; 2 Lekin us waqt tak, jo báp ne muqarrar kiyá hai, amínoṉ aur náiboṉ ke hukm meṉ rahtá hai. 3 So ham bhí, jab laṛke the, tab tak dunyá ke astaqsát ke bande the; 4 Par jab waqt áḳhir húá, tad Ḳhudá ne apne Beṭe ko bhejá, wuh randí ke peṭ se sharạ ká mahkúm hoke paidá húá, 5 Tá ki wuh ahl i sharíạt ko mol le, aur ham lepálak hone ká darja páweṉ. 6 Aur azbas ki tum beṭe ho, Ḳhudá ne apne Beṭe kí Rúh, jo Abá, yaạne Báp, Báp pukártí hai, rawána karke tumháre diloṉ meṉ ḍhál dí. 7 Pas tú ab banda nahín, balki beṭá hai, aur jab ki beṭá hai, to Masíh ke sabab se Ḳhudá ká wáris hai. 8 Lekin tum áge, jab ḳhudáshinás na the, un ke, jo haqíqat meṉ Ḳhudá nahíṉ, bande the. 9 Par ab jo tum ne Ḳhudá ko pahcháná, balki Ḳhudá ne tum ko jáná, tum kyúṉ do bára un sust adna astaqsát kí taraf phirte ho, aur cháhte ho, ki sar i nau un kí bandagí karo. 10 Tum dinoṉ, mahínoṉ, waqtoṉ, barasoṉ ko mánte ho. 11 Maiṉ tum se ḍartá húṉ, na howe, ki maiṉ ne jo tum par mihnat kí hai, záiạ ho.

12 Tum mujh jaise ho jáo, ki maiṉ to tum jaisá ban gayá húṉ: ai bháío, maiṉ tum se ạrz kartá húṉ, ki tum ne merá kuchh ḍhálá bigáṛá nahíṉ. 13 Tum jánte ho, ki maiṉ ne áge jism kí kamzorí meṉ tum ko bashárat dí. 14 Aur tum ne mere us imtihán ko mere jism meṉ haqír na jáná, aur na nafrat kiyá, balki mujhe Ḳhudá ke firishta kí mánind, aur Masíh Yusúạ ke mánind qabúl kiyá. 15 Aur tum ne kyá hí fauz i ạzím samjhá thá! Maiṉ tumhárá gawáh húṉ, ki agar ho saktá, to tum apní ánkheṉ nikálke mujhe dete. 16 Pas kyá tum ne us sabab se, ki maiṉ sach bolá, mujhe nafrat kiyá? 17 We tumháre dilsoz haiṉ, par baḳhúbí nahíṉ; aur tum ko nikál diyá cháhte haiṉ, tá ki tum un ke dilsoz ho. 18 Ai mere bachcho, ki mujhe tumháre sabab sar i nau dard i zih hai, jab tak Masíh tum meṉ súrat na pakṛe. 19 Achchhí bát par mudáwamat se sargarm rahná achchhá hai, na ki sirf jab hí tak ki maiṉ házir húṉ. 20 Maiṉ cháhtá húṉ, ab tum pás áúṉ, aur apní áwáz badlúṉ, kyúnki mujhe tumhárí taraf se shubha hai. 21 Mujh se kaho to, tum jo sharíạt ke tálib ho, kyá tum nahíṉ sunte, ki sharíạt kyá kahtí hai? 22 Yih likhá hai, ki Abirahám ke do beṭe the, ek kaníz se, dúsrá ázád se. 23 Wuh

jo járiya se thá, jism kí waza par paidá húá, aur jo ázád se thá, so waada ke taur par mutawallid húá. 24 Ye maane záhir ke haiṇ, is liye ki ye randíáṇ do ahd haiṇ, ek to koh i Síná ká, jo ṇire gulám jantí hai: yih Hájirah hai. 25 Ki Hájirah Arab ká koh i Síná hai, aur yaháṇ kí Yarúsalam kí hamjins hai, aur apne laṛkoṇ ke sáth bandagí meṇ hai. 26 Par úpar kí Yarúsalam ázád hai, so ham sabhoṇ kí má hai. 27 Kyúnki yih likhá hai, ki Ai bánjh, jo jannewálí nahíṇ, jí ján se khush ho, aur tú jo dard i zih nahíṇ jántí, ab phúl na samá, aur chíkheṇ már; kyúnki bekhasam kí aulád khasamwálí kí aulád se ziyáda hai. 28 Aur ai bháío, ham Izhák kí tarah waada ke farzand haiṇ. 29 Par jaisá us waqt wuh, jis kí paidáish jismání thí, use jis ká tawallud rúhání thá, satátá thá, waisá ab bhí hotá hai. 30 Par kitáb kyá kahtí hai? Ki laundí ko aur us ke bete ko nikál; kyúnki laundí ká betá hurra ke bete ke sáth wáris na hogá. 31 Garaz ai bháío, ham laundí ke bete nahíṇ, par ázád ke bete haiṇ.

V. BAB.

1 Pas jo ázádagí Masíh ne tumheṇ bakhshí, tum us par qáim raho, aur asírí ke júe tale do bára na juto. 2 Dekho, maiṇ Páúl tum se kahtá húṇ, Agar tum khatna karwáo, to Masíh se tumheṇ kuchh fáida na hogá. 3 Maiṇ har ek ádmí ko, jo khatna karwátá hai, phir sáf kah sunátá húṇ, ki use shara ke sáre hukmoṇ par amal karná wájib húá. 4 Tum agar shara ke rú se sádiq baná cháhte ho, to tum Masíh se be bahra húe; tum fazl kí nazar se gire. 5 Ham to ímán kí ráh se us sadáqat ká, jis ke ham ummedwár haiṇ, Rúh se istiqbál karte haiṇ. 6 Isliye ki Masíh Yusúa kí taríq meṇ makhtúní aur námakhtúní bedakhl haiṇ, magar ímán, jo mahabbat kí ráh se taasír kartá hai, so hí shart hai. 7 Tum to achchhí tarah dauṛte the; kis ne tumheṇ rok diyá jo tum ab rástí se bagí húe? 8 Yih iatiqád tumháre tálib kí taraf ká nahíṇ. 9 Thoṛásá khamír sáre piṇḍ ko khamír baná detá hai. 10 Tumhárí bábat Khudáwand ke fazl se mujh par yaqín hai, ki tumhárí tíṇat aslan mubaddal na hogí, lekin wuh, jo tumheṇ ghabrátá hai, koí kyúṇ na ho, iqáb ká bárbardár hogá. 11 Aur maiṇ jo húṇ, ai bháío, agar maiṇ ab khatna kí manádí karúṇ, to maiṇ kyúṇ hanoz dukh pátá húṇ? ki is taqdír par salíb sang i musádim na rahí. 12 Maiṇ yih cháhtá húṇ, jo tumko mushauwash karte haiṇ, we khud kaṭ jáeṇ.

13 Ai bháío, tum to ázádagí ke liye buláe gae, faqat tum us ázádagí ko fáida i jismání mat banáo, balki mahabbat se ek dúsre ke bande ho raho. 14 Isliye ki sárí sharíat us hí ek bát meṇ púrí ho saktí hai, ki Tú apne qaríb ko aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai. 15 Par agar tum ek dúsre ko dántoṇ se káṭ kháo, to khabardár, na howe, ki tum báham ek dúsre ko nigal jáo. 16 Par maiṇ kahtá húṇ, ki tum rúhí chalan chalo, to tum jismí hirs ko púrá na karoge. 17 Kyúnki jism ká ishtiyáq rúh ká mukhálif, aur rúh kí árzú jism ke barkhiláf hai: ye báham baraks haiṇ, tá ki tum jo kuchh kiyá cháhte ho, use na karo. 18 Aur agar tum Rúh se hidáyat páte ho, to tum shara kí band meṇ nahíṇ ho. 19 Aur jism ke kám to záhir haiṇ, ki ye hí haiṇ, ziná, harámkárí, nápákí, shahwat, 20 Butparastí, jádúgarí, dushmaníáṇ, jhagṛe, tundíáṇ, gazab, takráreṇ, judáíáṇ, bidaateṇ, 21 Hasad, qatl, mastíáṇ, aur shor o sharr, aur jo kám ki uṇ ke mánind haiṇ: aur

un kí bábat maiṉ tumheṉ áge hí kahtá húṉ, jaisá maiṉ ne áge yih kahá hai, ki aise kám karnewále Khudá kí bádsháshat ke wáris na honge. 22 Par Rúh ká phal jo hai, so mahabbat, aur surúr, aur árám, aur sabr, aur muláyamat, aur khush-khoí, aur ímán, 23 Aur farotaní, aur parhez hai: aur koí sharíạt un kámoṉ kí mukhálif nahíṉ. 24 Ab unhoṉ ne, jo Masíh ke haiṉ, jism ko jismí hawá o hawas samet salíb par márá hai. 25 Agar hamárí hayát rúhání hai, to hamárí raftár rúhání ho. 26 Ham námaạqúl sitáish ke mushtáq na howeṉ, aur na ek dúsre ko khijáe, aur na ek dúsre par hasad kare.

VI. BÁB.

1 Ai bháío, agar koí shakhs kisí khatá meṉ mubtalá howe, to tum, jo rúhání ho, aise shakhs ko rúhí farotaní se thám lo, aur tú apní khabar le, na howe, ki tú bhí imtihán meṉ paṛe. 2 Tum báham ek dúsre ká bár uṭhá lo, aur is tarah se Masíh kí sharíạt ko púrá karo. 3 Aur agar koí náchíz hote húe áp ko kuchh chíz samjhe, to wuh apne taíṉ phuslátá hai. 4 Lekin cháhiye ki har ek apne kám ko jánche, ki tab fakhr karná sirf us ká haqq hogá, na ki dúsre ká. 5 Ki har ek apná hí bojh uṭhátá hai. 6 Aur jo koí kisí se sukhan síkhe, sikhánewále ko sárí niạmatoṉ meṉ sharík kare. 7 Tum dagá na kháo; kyúnki Khudá ṭhaṭṭhoṉ meṉ nahíṉ uṛáyá játá: ki ádmí jo kuchh botá hai, us ko dirau karegá. 8 Is liye ki jo koí apne jism meṉ botá hai, so jism se fasád lauwegá, aur jo rúh meṉ botá hai, rúh se hayát i abadí dirau karegá. 9 Hameṉ cháhiye ki achchhe kám karne meṉ ájiz na howeṉ: ki agar ham sust na howeṉ, to bar waqt lauwenge. 10 Pas ham, cháhiye, ki jab jab qábú páweṉ, sab se neki kareṉ, ạlá al khusús un se, jo ahl i bait i ímán haiṉ.

11 Tum dekhte ho, ki maiṉ ne kaisá apne háth se lambá khatt tumheṉ likhá hai. 12 We sab, jo jism kí zebáish cháhte haiṉ, we hí tumheṉ khatna kí taklíf karte haiṉ: so sirf itne wáste, ki we Masíh kí salíb kí bábat satáe na jáeṉ. 13 Kyúnki jo khatna karwáte haiṉ, so bhí sharạ ko nahíṉ mánte, par cháhte haiṉ, ki tum khatna karwáo, ki we tumháre jism kí bábat fakhr kareṉ. 14 Par mujh se aisá na howe, ki maiṉ fakhr karúṉ, siwá us ke ki apne Khudáwand Yusúạ Masíh kí salíb kí bábat názish karúṉ, jis se dunyá mere áge salíb par khínchí gaí, aur maiṉ dunyá ke áge. 15 Kyúnki Masíh Yusúạ kí taríq meṉ makhtúní o námakhtúní bedakhl haiṉ, lekin sar i nau khalq honá shart hai. 16 Aur jitne is qánún par chalte haiṉ, árám aur rahm un ke liye, aur Khudá ke Isráel ke liye hai. 17 Áyanda koí mujhe tasdíạ na de, kyúnki maiṉ apne badan par Khudáwand Yusúạ wále dág liye phirtá húṉ. 18 Ai bháío, hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh ká fazl tumhárí rúh par howe. Ámín.

PAUL KÁ AFSION KO KHATT.

I. BÁB.

1 Páúl, jo Khudá kí marzí se Yusúạ Masíh ká rasúl hai, un muqaddas logon ko, jo Afsus men muqím, aur Masíh Yusúạ men mustaqím hain, salám kahtá hai. 2 Hamáre Báp Khudá aur Khudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se niạmat aur árám tumháre liye howe.

3 Hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh ká Báp Khudá mamdúh rahe, jis ne ham ko Masíh ke wasíle se ásmání chízon men har tarah kí rúhání barakat bakhshí: 4 Chunánchi us ne ham ko dunyá kí paidáish se peshtar us ke liye ikhtiyár kiyá, tá ki ham us ke áge mahabbat men pák aur beạib howen: 5 Ki us ne hamáre liye yún muqarrar kiyá, ki apní nek marzí ke muwáfiq Yusúạ Masíh ke wasíle se ham ko apne lepálak karke, 6 Apne fazl kí ạzamat ko numáyán kare, jis se wuh us mahbúb men ham par mihrbán húá: 7 Ki ham us men hoke us ke khún kí badaulat rihái páte hain, yaạne us ke fazl kí faráwání se hamáre gunáhon kí muáfí hotí hai, 8 Jis se us ne ham ko har tarah kí hikmat aur khirad bakhshí; 9 Ki us ne apní marzí ke ráz ko, jo us ne apne nek iráda ke muwáfiq áge hí se muqarrar kiyá thá, ham par záhir kiyá, 10 Ki wuh waqton kí takmíl ke intizám par sab chízon ke sire Masíh men milláwegá we chízen khwáh ásmánwálí hon khwáh zamín wálí: 11 Us ke basabab ham mírás bane, aur us kí qazá ke muwáfiq, jo apne matlab kí maslahat ke mutábiq sab kuchh kartá hai, muqarrar kiye gaye, 12 Tá ki ham, jinhon ne Masíh par pahle takiya kiyá, us ke jalál kí hamd ke báis howen. 13 Aur tum ne bhí kalám i haqq yaạne apní naját kí khushkhabarí sunkar us par tawakkul kiyá, jis ke wasíle se tumko, jo ímán láe, waạda kí us Rúh i Quds kí muhr milí, 14 Jo hamáre mírás páne ká baiána hai jab tak ki kharídí húí jins kí khalásí na ho, ki us kí hashmat kí saná howe.

15 Is liye main yih sunke, ki tum Khudáwand Yusúạ par ímán láe, aur sáre muqaddas logon ke muhibb ho, 16 Tumhárí bábat shukr karná aur apní duáon men tumhen yád karná nahín chhortá; 17 Tá ki hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh ká Khudá, jo jalál ká Báp hai, tumhen hikmat o izhár kí Rúh bakhshe, ki tum us ko pahcháno: 18 Tá tumhárá dída i fahmída roshan ho jáwe, aisá ki tum samjho, ki us ke buláne men kyá ummed hai, aur muqaddas log, jo us kí mírás bane hain, us men kyá hí barí daulat hai. 19 Aur us kí niháyat barí qudrat ham men, jo ímán láte hain, kyá hai, jo us kí us barí qúwat kí taasír hai, 20 Jo us ne Masíh men kí, ki us ne use phirke jiláyá, aur apní dahní taraf ásmání maqámon par biṭháke, 21 Sárí hukúmat, aur ikhtiyár, aur qudrat aur riyásat par, aur har ek nám par, jo na sirf is jahán men, balki jahán i áyanda men bhí liyá játá hai, bálá kiyá. 22 Aur sab kuchh us ke zerpá kiyá, aur us ko Jamáạt ke liye sab ká sir banáyá. 23 Jamáạt us ká badan aur us kí maạmúrí hai, jo kull ko kull men bhartá hai.

II. BÁB.

1 Aur us ne tumhen bhí, jo khatáon aur gunáhon ke sabab murda the, zinda

kiyá; 2 Jin meṉ tum áge is jahán kí rawish ke muwáfiq, aur hawá kí hukúmat ke hákim yaane us rúh ke taur par, jo ab sarkash logoṉ meṉ taasír kartí hai, chalte the. 3 Aur un ke darmiyán ham sab ke sab apní jismí shahwatoṉ ke sáth zindagání basar karte the, ki ham tan aur man kí khwáhishoṉ ke kám karte the, aur dúsroṉ ke mánind bi al taba gazab ke farzand the. 4 Par Khudá ne, jis ká rahm bepáyán hai, apní barí mahabbat se, jo use ham se thí, 5 Ham ko, jo gunáhoṉ ke sabab murda the, Masíh ke sáth jiláyá, ki tum fazl hí se bach gae; 6 Aur us ne hamko us ke sáth uṭháyá, aur Masíh Yusúa ke sabab ásmání maqámoṉ par us ke sáth biṭháyá: 7 Tá ki wuh apne us lutf se, jo Masíh Yusúa ke sabab ham par hai, zamán i áyanda meṉ apne fazl kí daulat i beniháyat ko dikhláwe. 8 Kyúnki tum fazl ke sabab ímán láke bach gae ho, aur yih tum se nahíṉ, balki wuh Khudá kí bakhshish hai. 9 Aur yih amaloṉ ke sabab se nahíṉ, na ho, ki koí fakhr kare. 10 Kyúnki ham us kí sanaat haiṉ, aur Masíh Yusúa meṉ hoke achchhe kámon ke wáste makhlúq húe haiṉ, jinheṉ Khudá ne áge taiyár kiyá thá, tá ki ham unheṉ kyá kareṉ. 11 Is wáste yád karo, ki tum áge ajnabí log jismání hálat par the, aise ki we, jo áp ko makhtún kahte haiṉ, tum ko námakhtún kahte the, ki un ká khatna jismí aur dastkárí se húá thá. 12 Aur tum us waqt Masíh se judá the, aur Isráel kí mamlukat meṉ pardesí, aur waada ke ahdoṉ se khárij the, aur beummed the, aur dunyá meṉ Khudá bagair the. 13 Par ab Masíh Yusúa men hoke tum, jo áge dúr the, Masíh ke lahú ke sabab se nazdík húe. 14 Kyúnki wuhí hamárí miláp ká mújib hai, jis ne do ko ek kiyá, aur us díwár ko, jo darmiyán meṉ háil thí, ḍhá diyá. 15 Aur apná jism deke adáwat ko yaane dastúr ke hukmoṉ kí sharíat ko kho diyá, tá ki wuh sulh karwáke do se áp meṉ ek nayá insán banáwe; 16 Aur dushmaní ko khoke salíb ke sabab se donoṉ ko ektan banákar Khudá se miláwe: 17 Aur us ne áke tumheṉ jo dúr the, aur unheṉ jo nazdík the, sulh kí khushkhabarí dí. 18 Kyúnki usí ke wasíle se ek hí rúh ke sabab Báp tak ham donoṉ kí rasáí hai. 19 So ab tum pardesí aur musáfir nahíṉ ho, balki ahl i taqaddus kí hamshahrí, aur Khudá ke ahl i bait ho: 20 Aur rasúloṉ aur nabíoṉ par, jo neo haiṉ, jaháṉ Yusúa Masíh khud kone ká sirá hai, radde kí tarah uṭháe gae ho; 21 Aur us meṉ sárí imárat báham paiwasta hokar makán i muqaddas Khudáwand ke liye uṭhtí játí hai: 22 Aur tum bhí us meṉ hoke auroṉ ke sáth banáe játe ho, táki Khudá ke liye rúhání maskan bane.

III. BAB.

1 Iswáste maiṉ Páúl, jo tumháre liye, jo ajnabí qaum ho, Yusúa Masíh ká asír húṉ: 2 Tum to Khudá ke fazl kí khidmat kí bábat sune hoge, jo mujh ko tumháre liye supurd húí, tá ki maiṉ tum meṉ bánṭnewálá ṭhaharúṉ. 3 Ki us ne ilhám se sirr i gaib ko mujh par kholá; chunánchi maiṉ us ko ikhtisár se likh chuká. 4 Tum use paṛhke ján sakte ho, ki maiṉ ráz i Masíhí ko kyá samjhá húṉ. 5 Wuh agle zamánoṉ meṉ baní Ádam ko us tarah maalúm na húá, jis tarah us ke muqaddas rasúloṉ aur nabíoṉ par ilhám i rúhí se záhir húá, 6 Ki gair qaumeṉ khushkhabarí ke wásíle se mírás meṉ sharík, aur badan meṉ shámil, aur us ke waada meṉ, jo Masíh ke sabab hai, sahím hoṉ: 7 Aur Khudá ke fazl ke us faiz se, jo us kí qudrat kí taasír se mujhe milá, maiṉ us khushkhabarí ká khádim húṉ. 8 Mujhe

jo sáre haqír muqaddason se haqírtar húṉ, yih niạmat dí gaí, ki maiṉ ajnabí qaumon ke darmiyán Masíh kí daulat i beqiyás kí ḳhushḳhabarí dúṉ, 9 Aur sab par yih bát roshan karúṉ, ki us ráz meṉ shirkat kyúnkar hotí hai, jo azal se us Ḳhudá meṉ nihán thá, jis ne sárí chízeṉ Yusúạ Masíh kí wasátat se paidá kiyáṉ, 10 Tá ki ab Jamáạt ke wasíle se Ḳhudá kí gúnágún hikmat arbáb i hukm o asháb i qudrat par, jo ásmán ke maqámoṉ meṉ haiṉ, záhir howe, 11 Chunánchi us ne hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke haqq meṉ roz i auwal yúṉ taqdír kiyá, 12 Ki ham us meṉ hoke ímáṉ ke wasíle se beparwá aur iạtimád se rasá húe.

13 So maiṉ cháhtá húṉ, ki tum is liye ki maiṉ ne tumháre wáste azíyateṉ páíṉ, sust mat ho, kyúnki we tumháre liye izzat haiṉ. 14 Iswáste maiṉ Yusúạ Masíh ke Báp ke áge, jo hamárá Ḳhudáwand hai, 15 Jis ke nám se tamám ḳhándán ásmán o zamín par mansúb hai, apne ghuṭne ṭektá húṉ, 16 Ki wuh apne fazl i faráwán kí badaulat tumheṉ yih de, ki tum us kí Rúh ke sabab maạnawí insániyat meṉ bashiddat zoráwar ho jáo, 17 Aur Masíh tumháre diloṉ meṉ ímán ke wasíle se base, aur tum mahabbat meṉ jaṛ paidá karke aur neo ḍálke 18 Sáre muqaddas logoṉ samet samajhne kí qudrat paidá karo, ki us ká chauṛán, lambán, gahráyá aur únchán kitná hai, 19 Aur Masíh kí ulfat ko daryáft karo, jo daryáft karne se báhar hai, tá ki tum Ḳhudá kí sárí maạmúrí se maạmúr ho. 20 Ab wuh, jo aisá qádir hai, ki jo kuchh ham mángte yá tasauwur karte haiṉ, us se niháyat ziyáda us qudrat ke muwáfiq, jo ham meṉ muassir hai, kar saktá hai, 21 Us ke liye Jamáạt ke darmiyán Masíh Yusúạ meṉ pusht dar pusht abad ul ábád hamd howe. Ámín.

IV. BÁB.

1 Pas maiṉ, jo Ḳhudáwand ke liye asír húṉ, tum se iltimás kartá húṉ, ki tum jis tarah se talab kiye gae ho, us ke munásib ạmal karo, 2 Yaạne kamál ḳháksárí aur farotaní se sabr karke mahabbat se ek ek kí bardásht karo, 3 Aur koshish karo, ki sulh ke iláqa se ittihád i rúhí ko hifz kar rakho. 4 Ek badan aur ek rúh hai; chunánchi tumheṉ bhí, jo talabída ho, apní talab se ek hí ummed hai. 5 Ek Ḳhudáwand, ek ímán, ek baptismá, 6 Sab ká ek Ḳhudá aur Báp, jo sab se bálá, aur ham sab ke darmiyán, aur sab meṉ hai. 7 Par ham meṉ se har ek ko Masíh ke karam ke andáza ke muwáfiq niạmat dí gaí hai. 8 Iswáste wuh kahtá hai, ki us ne únche par chaṛhke asírí ko asír kiyá, aur logoṉ ko anạám diye. 9 Aur us ke úpar chaṛhne ke kuchh maạne nahíṉ, magar yih, ki wuh pahle zamín ke níche utrá. 10 Wuh jo utrá so wuhí hai, jo sáre ásmánoṉ par chaṛhá, tá ki sab ko maạmúr kare. 11 Aur us ne baạzoṉ ko ináyat se rasúl kiyá, aur baạzoṉ ko nabí, aur baạzoṉ ko mubashshir, aur baạzoṉ ko pásbán, aur baạzoṉ ko muạllim kiyá: 12 Tá ki muqaddas log lawázim i ḳhidmat meṉ árásta hote jáeṉ, aur Masíh ká badan bantá chalá jáe, 13 Jab tak ki ham sab ke sab rafta rafta ímán aur ibn Al'láh kí pahchán meṉ muttahid aur insán i kámil howeṉ, yaạne Masíh ke kamál kí qámat ke andáza tak pahuncheṉ, 14 Tá ki ham áge ko laṛke na raheṉ, aur tá na howe, ki ham us taạlím kí muḳhtalif hawáoṉ se uchhalte bahte phireṉ, jo ádmíoṉ kí pechbází, aur gumráhí karnewálí chálákí se paidá hotí hai, 15 Balki mahabbat se sache hoke har ek samt us meṉ, jo sir hai, yaạne Masíh meṉ hoke baṛhte jáweṉ:

16 Us se sáre aạzá har ek mufassal ke jor ke iláqa se paiwasta o ustuwár hoke basabab us taasír ke, jo baqadr har juz ke hotí hai, badan ko baṛháte hain, aisá ki badan áp ko mahabbat men taạmír kartá hai.

17 Is liye main yih kahtá húṇ, aur Ḳhudáwand ke áge hukm kartá húṇ, ki tum áge ko aisí chál na chalo, jaise aur ajnabí log apne wahm kí batálat se chalte hain; 18 Ki un kí ạqlen tárík ho gaí hain, is liye ki we basabab us nádání ke, jo un men un kí kordilí se paidá húí, hayát i Iláhí se judá hain. 19 Unhon ne sun hoke áp ko badparhezí ke supurd kiyá, tá ki har nau kí nápákí ke kám hirs se karen. 20 Par tum ne Masíh ko yún nahín síkhá; 21 Ki tum ne us ká irshád suná, aur jo sachái Yusúạ se hai, us kí taạlím páí, 22 Ki tum agle chalan kí bábat us purání insániyat ko, jo ḳháin shahwaton ke sabab se fásid hai, utáro, 23 Aur apne jí ján men naye bano, 24 Aur tum nayí insániyat ko, jo Ḳhudá ke muwáfiq rástí men aur taqaddus i haqq men maḳhlúq ho, pahino. 25 So daroggoí chhoṛke harek apne qaríb se sach bole, is liye ki ham to báham ek dúsre ke ạzú hain. 26 Ḳhafá ho, gunáh mat karo: aisá na ho, ki áftáb gurúb ho, aur tum ḳhafá ke ḳhafá raho. 27 Aur na Iblís ko jagah do. 28 Jo chor ho, phir chorí na kare, balki achchhá pesha iḳhtiyár karke háthon se mihnat kare, táki muhtáj ko kuchh de sake. 29 Koi gandí bát tumháre munh se na nikle, balki wuh bát nikle, jo taạmír ke liye munásib ho, aur us kám ke ho, ki us ke sunnewále faiz páwen. 30 Aur Ḳhudá kí Rúh ul Quds ko, jis se tum par ḳhalásí ke din tak muhr kí gaí hai, gamgín na karo. 31 Sárí talḳhí, aur gazab, aur gussa gul, aur badgoí tamám badḳhwáhíon samet tum se dafạ ho jáwen. 32 Tum ek dúsre par mihrbán ho, aur rahím, aur ek dúsre ko baḳhshá karo, chunánchi Ḳhudá ne bhí Masíh ke liye tumhen baḳhshá hai.

V. BAB.

1 Par tum ạzíz farzandon kí tarah Ḳhudá ká tatabbu karo, 2 Aur taạshshuq ke taur par chalo, chunánchi Masíh ne ham se mahabbat kí, aur hamáre iwaz men apne tain Ḳhudá ke áge chaṛháwá aur qurbán kiyá, tá ki use ḳhushbú maạlúm ho. 3 Aur harámkárí aur har nau kí nápákí aur lálach ká tum men zikr tak na ho, jaisá muqaddas logon ko munásib hai. 4 Aur gandagí, aur yáwagoí, yá bemauqạ latífagoí na howe, balki beshtar shukrguzárí howe. 5 Kyúnki tum us se wáqif ho, ki harámkár, aur nápák, aur lálchí kí, jo ṭhík butparast hai, Masíh aur Ḳhudá kí bádsháhat men mírás nahín hai. 6 Koí tum ko be bunyád báton se bhulá na le; ki aisí báton ke sabab Ḳhudá ká qahr abná i bagáwat par hotá hai. 7 Pas tum un ke sharík na ho. 8 Tum áge táríkí the, par ab Ḳhudáwand men hoke núr ho: tum abná i núr kí tarah chalo. 9 Ki Rúh ká phal jo hai, so kamál ḳhúbí, aur rástí, aur sachái hai. 10 Aur waqt se dekho, ki Ḳhudá ko kyá ḳhush átá hai. 11 Aur táríkí ke láhásil kámon men sharík mat ho, balki beshtar un ko ilzám do. 12 Kyúnki un ke nihání kámon ká zikr karná bhí ár hai. 13 Ki sári chízen, jab un par roshní paṛtí hai, tab dekhí játí hain; kyúnki har ek chíz, jo záhir hotí hai, so roshan hai. 14 Isí liye wuh kahtá hai, Are o tú jo sotá hai, jág, aur murdon men se nikal, ki Masíh tujhe roshan karegá. 15 Pas ḳhabardár, tum dekh bhálke chalo, na nádánon kí, balki dánáon kí mánind. 16 Waqt ko ganímat jáno; kyúnki ye dukh ke din hain. 17 Is wáste tum betamíz na raho, balki samjho, ki Ḳhudáwand

ká kyá matlab hai. 18 Aur wain píke matwále na ho, ki us meṉ beiatidálí hotí hai, balki Rúh se bhar jáo, 19 Aur báham ápus meṉ mazámír, aur munájáteṉ, aur rúhání gazaleṉ gáyá karo, aur apne dil deke Khudáwand ke liye gáte bajáte raho. 20 Aur sab bátoṉ meṉ hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ke nám se hamesha us ke, jo Khudá aur Báp hai, shukrguzár ho. 21 Aur Khudá se ḍarke ek dúsre kí farmánbardárí karo. 22 Ai randío, apne shauharoṉ kí aisí mahkúm ho, jaisí Khudáwand kí ho. 23 Kyúnki shaukar jorú ká sir hai, jaisá ki Masíh Jamáat ká sir, aur wuh badan ká bachánewálá hai. 24 Pas jaisí Jamáat Masíh kí mahkúm hai, aisí hí jorúán bhí har bát meṉ apne shauharoṉ kí mahkúm howeṉ. 25 Ai mardo, apní jorúoṉ ko cháho, jaisá Masíh ne bhí Jamáat ko cháhá, aur apne taiṉ us ke badle hawála kar diyá, 26 Tá ki wuh us ko pání se gusl deke pák karke apne kalám se taqaddus bakhshe, 27 Aur us ko apne liye taiyár kare, yaane aisí jamíla Jamáat, jis meṉ dág, yá chín, yá koí aisí chíz na ho, balki wuh muqaddas aur beaib ho. 28 Mardoṉ par wájib hai, ki apní jorúoṉ ko aisá cháheṉ, jaisá apne badan ko. Jo apní jorú ko cháhtá hai, so áp ko cháhtá hai. 29 Ki kisí ne apne jism se kadhí dushmaní na kí, balki wuh us ko páltá aur sahlátá hai, chunánchi Khudáwand Jamáat se yih sulúk kartá hai. 30 Ki ham us ke badan ke aazá, aur us ke jism ke haiṉ, aur us ke ustukhwánoṉ meṉ se haiṉ. 31 Ádmí usí sabab se apne má báp ko chhoregá, aur apní jorú se ikatthá rahegá, aur we donoṉ ek tan honge. 32 Yih kalám i gaib bará hai, par maiṉ Masíh aur Jamáat kí bábat boltá húṉ. 33 Ba har hál har ek tum meṉ apní apní jorú ko aisá cháhe, jaisá áp ko cháhtá hai; aur randí par wájib hai, ki apne shauhar ká adab kare.

VI. BÁB.

1 Ai farzando, tum Khudáwand ke liye apne má báp ke mahkúm ho, kyúnki yih wájib hai. 2 Tú apne má báp kí izzat kar: ki wuh pahlá hukm hai, jis ke sáth waada hai: 3 To terá bhalá hogá, aur zamín par terí umr daráz hogí. 4 Aur ai bachchewálo, tum apne farzandoṉ ko ázurda na karo, par Khudáwand wálí tarbiyat aur nasíhat karke un kí parwarish karo.

5 Ai naukaro, tum un ke, jo jahán meṉ tumháre kháwind hain, apní níyatoṉ kí safáí se ḍarte aur thartharáte húe aise farmánbardár ho, jaise Masíh ke ho; 6 Aur na ánkhoṉ ke sámhne kí khidmat karke aise ho, jaise ádmí ke lagá lenewále haiṉ, balki Masíh ke chákaroṉ ke mánind dil se Khudá kí marzí par chalo; 7 Aur khairkhwáhí se khidmat karo, goyá ki Khudáwand kí, na ádmíon kí ho. 8 Ki tum jánte ho, jo koí kuchh achchhá kám karegá, kyá banda kyá ázád, Khudáwand se aisá hí páwegá.

9 Ai kháwindo, tum bhí un se aisá hí karo, aur dhamkí dene meṉ iatidál se báhar na jáo, ki tum jánte ho, tumhárá bhí Kháwind hai, jo ásmán par hai, aur wuh záhirparast nahíṉ hai.

10 Báqí, ai mere bháío, Khudáwand kí kumak, aur uskí qudrat kí qúwat se mazbút bano. 11 Khudá ke sáre hathyár bándho, tá ki tum Iblís kí bandishoṉ ke muqábil qáim rah sako. 12 Kyúnki hameṉ jism aur khún se kushtí nahíṉ, balki riyásatoṉ se, aur qudratoṉ se, aur dunyá kí táríkí ke sháhansháhoṉ se, aur sharír

rúháníoṉ se hai, jo buland makán meṉ haiṉ. 13 Is wáste tum Ḳhudá ke sáre hathyár uṭhá lo, táki tum dukh ke din muqábala kar sako, aur sab kám karke khaṛe rah sako. 14 Is liye tum apní kamar ko sachái se kaske, sadáqat ká jaushan pahinke, 15 Páoṉ meṉ muzhda i sulh kí chálákí bándhke, 16 Aur un sab ke úpar ímán kí sipar lagáke, jis se tum us ḳhabís ke sáre jalte tíroṉ ko bujhá sako, qáim raho. 17 Aur naját ká ḳhod, aur rúh kí talwár, jo Ḳhudá ká kalám hai, le lo. 18 Aur jis chíz ke liye tum duá aur minnat karo, use hamesha Rúh kí madad se mángá karo, aur us par kamál istiqlál o tazarru se sáre muqaddas logoṉ ke wáste bedár raho. 19 Aur mere wáste bhí duá karo, táki goyáí dí jáwe, ki merá munh beparwáí se khul jáwe, tá maiṉ bashárat ke ráz ko, 20 Jis ke liye maiṉ qaidí rasúl húṉ, roshan karúṉ, táki maiṉ us ko beparwáí se aisá kahúṉ, jaisá mujhe kahá cháhiye. 21 Aur táki tum bhí mere ahwál ko jáno, ki maiṉ kyá kartá húṉ, so Tiḳhikus, jo piyárá bháí, aur Ḳhudáwand ká muạtamad ḳhádim hai, tumko sab báteṉ batáegá : 22 Ki maiṉ ne use tumháre pás usí wáste bhejá, ki tum hamárí hálatoṉ ko jáno, aur wuh tumháre diloṉ ko tasallí de. 23 Ab bháíoṉ ko áráin ho, aur Báp Ḳhudá kí, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se ímán ke sáth mahabbat mile. 24 Fazl un sab par, jo hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh se ulfat i bátiní rakhte haiṉ, howe. Ámín.

PÁU'L KÁ FILIPI'OṈ KO ḲHATT.

I. BÁB.

1 Páúl aur Timodeus, jo Yusúạ Masíh ke bande haiṉ, Filipí kí bastí ke un sab báshindoṉ ko, jo Masíh Yusúạ meṉ hoke pák húe haiṉ, aur un ke nigahbánoṉ aur ḳhádimoṉ ko salám kahte haiṉ. 2 Fazl aur árám hamáre Báp Ḳhudá, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se tumháre liye howe.

3 Maiṉ jab jab tumheṉ yád kartá húṉ, apne Ḳhudá ká shukr kartá húṉ ; 4 Aur maiṉ apní har ek duá meṉ ḳhushí se hamesha tum sab ke liye duá mángtá húṉ ; 5 Kyúnki tum roz i auwal se áj tak ḳhushḳhabarí meṉ mere sharík rahe. 6 Mujhe yih yaqín hai, ki wuh jis ne tum meṉ nek kám shurúạ kiyá hai, so Yusúạ Masíh ke din tak kartá chalá jáegá : 7 Chunánchi láiq hai, ki maiṉ tum sab ke haqq meṉ aisá hí gumán karúṉ ; kyúnki mere dil meṉ tumhárá tasauwur aisá hai, ki tum sab merí zanjíroṉ meṉ, aur ḳhushḳhabarí kí taujíh o isbát meṉ bhi mere sharík i fazl ho. 8 Ḳhudá merá gawáh hai, ki maiṉ Yusúạ Masíh kí sí shafqat karke tum sab ká mushtáq húṉ. 9 Aur maiṉ duá kartá húṉ, ki tumhárá ishq irfán aur idrák i kámil ke sáth baṛhtá chalá jáe ; 10 Tá ki tum mutafáwit chízoṉ meṉ imtiyáz karo, aur Masíh ke din tak ḳhális raho, aur ṭhokar na kháo ; 11 Aur sadáqat ke phaloṉ se, jo Yusúạ Masíh ke sabab se haiṉ, lade raho, tá ki Ḳhudá kí madh aur hamd kí jáe. 12 Aur ai bháío, maiṉ cháhtá húṉ, ki tum jáno, jo mujh par húá hai, so ḳhushḳhabarí kí taraqqí ke liye záhir húá, 13 Yaháṉ

tak ki dár ul imára meṉ, aur báqí sab makánoṉ meṉ mashhúr húá, ki maiṉ Masíh ke wáste basta i zanjír húá ; 14 Aur aksaroṉ ne un meṉ se, jo Khudáwand meṉ bháí haiṉ, merí zanjíroṉ se mutmaiyan hokar kalám ko be khauf bolne kí ziyáda juraat paidá kí. 15 Baaze to rashk aur qaziyagirí se, aur baaze razámandí se Masíh kí manádí karte haiṉ. 16 Jhagrálú us khiyál meṉ, ki merí zanjíroṉ par aur ranj afzúd kareṉ, safáí se Masíh kí khabar nahíṉ dete : 17 Par ulfatwále yih jánkar manádí karte haiṉ, ki maiṉ khushkhabarí kí taujíh ke wáste muqarrar húá húṉ. 18 Pas kyá hai ? Ba har hál Masíh kí khabar khwáh riyá se khwáh rástí se dí játí hai ; maiṉ us meṉ khush húṉ, aur khushí karúngá. 19 Ki maiṉ jántá húṉ, tumhárí duá se, aur Yusúa Masíh kí Rúh kí kifáyat se us ká anjám merí naját hogí. 20 Chunánchi merí tawaqqu aur ummed yih hai, ki maiṉ kisí bát meṉ sharminda na húṉ, balki merí kamál beparwáí ke sabab se, jaisá guzashta meṉ hamesha thá, waisá ab bhí Masíh mere badan se mere jíte jí, yá mere marne par buzurg hogá. 21 Kyúnkí zindagí mere liye Masíh hai, aur maut nafa hai. 22 Agar maiṉ álam i jismání meṉ rahúṉ, to yih merí mihnat akárath na jáegí ; lekin maiṉ nahíṉ jántá, maiṉ kyá ikhtiyár karúngá. 23 Ki maiṉ do se jakrá húá húṉ : maiṉ mushtáq húṉ, ki rihái páúṉ, aur Masíh ke sáth rahúṉ, ki yih bahut bihtar hai ; 24 Par jism meṉ rahná tumhárí khátir bahut zurúr hai. 25 Aur maiṉ yih iatiqád karke jántá húṉ, ki maiṉ rahúngá, aur tum sab ke sáth thaharúngá, tá ki tum taraqqí karo, aur khushiatiqád hoo ; 26 Ki tumhárá fakhr, jo Masíh Yusúa kí bábat mere sabab se hai, so mere tumháre pás phir áne se ziyáda howe. 27 Sirf Masíh kí khushkhabarí ke muwáfiq guzrán karo, khwáh maiṉ áúṉ, aur tumheṉ dekhúṉ, khwáh na áúṉ, tumhárá yih ahwál sunúṉ, ki tum rúh meṉ muttahid ho rahe ho, aur ímán i injílí ke liye ek ján hoke jidd o jihd karte ho ; 28 Aur apne mukhálafat karnewáloṉ se kisí bát meṉ mat jhijhako ; ki wuh un ke liye halákat ká, par tumháre wáste naját ká, Khudá kí taraf se, nishán hai. 29 Kyúnki Masíh kí bábat tumhen yih nahíṉ bakhshá gayá, ki tum faqat us par ímán láo, balki yih ki us kí ráh meṉ dukh bhí páo. 30 Kyúnki tum aisí zorázmáí karte rahe, jaisá tum ne mujhe karte dekhá, aur ab sunte ho, ki maiṉ kartá húṉ.

II. BAB.

1 So agar Masíh wálá kuchh dilásá, aur agar kuchh mahabbat kí tasallí, aur agar rúhí kuchh sharákat, aur agar kuchh rahm aur dardmandí hai : 2 To merí razámandí ko púrá karo, ki ek sá mizáj rakho, ek mahabbat rakho, ek ján hoo, ek tabíat rakho. 3 Jhagre aur khushámad se kuchh na karo ; par khháksárí se ek dúsre ko apne úpar fauqiyat de. 4 Aur tum meṉ se har ek na apne ahwál par, balki har ek dúsroṉ ke ahwál par gaur kare. 5 Tumhárá mizaj wuhí howe, jo Masíh Yusúa ká thá ; 6 Ki usne Khudá kí súrat hoke Khudá ke barábar honá ganímat na jáná, 7 Balki áp ko khálí kiyá, bande kí súrat pakrí, ádmí kí shakl baná, 8 Aur usne tarkíb i insání meṉ namúd hokar áp ko haqír kiyá, aur marne tak, salíbí maut tak farmánbardár rahá. 9 Is wáste Khudá ne bhí use sarafrází se buland kiyá, aur us ko aisá nám, jo har nám ke úpar hai, bakhshá, 10 Tá ki Yusúa ke nám se ásmánioṉ ke, aur zamínioṉ ke, aur unke, jo zamín ke níche haiṉ, ghutne

ṭeke jáweṉ, 11 Aur har zubán iqrár kare, ki Yusúạ Masíh Ḳhudáwand hai, tá ki Ḳhudá Báp kí sitáish kí jáwe.

12 So ai mere piyáro, jis tarah tum hamesha farmánbardárí karte áe ho, us tarah tum na merí huzúrí meṉ faqat, balki ab merí gaibat meṉ ziyáda ḍarte aur thartharáte apní naját ke kám kiye jáo. 13 Kyúnki Ḳhudá hai wuh, jo tum meṉ íjád kartá hai, ki tum us kí marzí ke muwáfiq cháho, aur kám karo. 14 Sab kám be makábara aur bin takrár karo, 15 Tá ki tum beilzám aur bebad hoke teṛhí tirchhí qaum ke darmiyán Ḳhudá ke beạib farzand bane raho. 16 Aur tum un meṉ hayát ká kalima liye húe núr ke mánind dunyá meṉ chamko, tá ki Masíh ke din mere faḳhar kí jagah ho, ki merí dauṛ o mihnat ạbas na húí.

17 Par agar maiṉ tumhárí ímání qurbání aur hadiya par tapáyá jáúṉ, to maiṉ ḳhush húṉ, aur tum sab ko muzhda detá húṉ. 18 Tum bhí waisí hí ḳhushí karo, aur mujhe mubárakbád do. 19 Aur mujhe Ḳhudáwand Yusúạ se yih ummed hai, ki Timodeus ko tum kane shitáb bhejúṉ, aur tumhárá ahwál daryáft karke maiṉ bhí ḳhátir jamạ rakhúṉ. 20 Kyúnki merá koí aisá ek dil rafíq nahíṉ, jo mujánasat kí ráh se tumháre liye fikrmand howe. 21 Ki sab log un chízoṉ kí talásh meṉ haiṉ, jo un kí haiṉ, na un kí jo Yusúạ Masíh kí haiṉ. 22 Aur tum us kí ḳhúbí par use burhán jáno, ki wuh ḳhushḳhabarí kí ḳhidmat ke liye mere sáth, jaisá báp ke sáth beṭá, banda baná rahá. 23 So maiṉ ummedwár húṉ, ki apne ahwál ká anjám dekhke fi al faur use bhej dúṉ. 24 Aur mujhe Ḳhudáwand se ummed hai, ki maiṉ áp bhí jaldí áúṉ. 25 Ab maiṉ ne Ipafroditus ko, jo merá bháí, aur hamḳhidmat, aur sharík i jihád, aur tumhárá firistáda, aur merí ihtiyáj ká rafạ karnewálá hai, tum pás bhejná zurúr jáná. 26 Ki wuh tum sabhoṉ ká nipaṭ mushtáq hai, aur is wáste ki tum ne us kí bímárí ká hál suná thá, udás rahtá thá. 27 Wuh to bímárí se marne par thá, par Ḳhudá ne us par rahm kiyá, aur faqat us par nahíṉ, balki mujh par bhí, tá na howe, ki maiṉ dág par dág uṭháúṉ. 28 So maiṉ ne use bahut shauq se bhejá, tá ki tum us kí muláqát i dobára se ḳhush ho, aur merá bhí gam ghaṭe. 29 Pas tum us ko Ḳhudáwand ke nám par kamál ḳhushí se qabúl karo, aur aisoṉ ko izzat do. 30 Is liye ki wuh Masíhí kám ke liye marne par thá, ki us ne apní zindagí ko náchíz jáná, tá ki wuh us kamí ko, jo tum ne merí ḳhidmat karne meṉ kí thí, púrá kare.

III. BÁB.

1 Báqí, ai mere bháío, Ḳhudáwand meṉ ḳhush raho. Ekhí bát tumheṉ phir phir likhná mere liye taklíf nahíṉ, aur tumháre liye salámatí ká báis hai. 2 Kuttoṉ se hazar, badkároṉ se ihtiráz karo, qaṭạ buríd wáloṉ se parhez karo. 3 Kyúnki haqíqí ḳhaṭna ham haiṉ, jo Rúh se Ḳhudá kí ibádat karte haiṉ, aur Masíh Yusúạ par faḳhr karte haiṉ, aur jism ká bharosá nahíṉ rakhte. 4 Lekin maiṉ jism ká bharosá rakh saktá húṉ. Agar aur koí jism par bharosá kar sake, to maiṉ ziyáda. 5 Ki merá ḳhatna áṭhweṉ din húá, aur maiṉ Isráel kí aulád, Binyamín ke firqa meṉ Ibráníoṉ ká Ibrání, shariạt ká Farís húṉ, 6 Gairat meṉ púchho, to Jamáạt ká satánewálá, aur sharạí sadáqat meṉ bejurm thá. 7 Lekin jitní chízeṉ mere nafạ kí thíṉ, maiṉ unhíṉ ko Masíh kí ḳhátir nuqsán samjhá: 8 Balki maiṉ apne Ḳhudá-

wand Masíh Yusúa kí pahchán kí khúbí ke sabab sárí chízon ko nuqsán samajhtá hún, main ne uskí khátir har chíz ká nuqsán utháyá, aur unhen kasáfat jántá hún, táki Masíh merá nafa howe, 9 Aur táki main us men maujúd hoún, yaane na yih, ki apní sadiqat ke sáth, jo sharai hai, hoún, balki us sadáqat ke sáth, jo Masíh par ímán láne se, yaane us sadáqat ke sáth, jo Khudá kí taraf se ímán kí ráh men miltí hai, hoún; 10 Aur main uskí haqíqat ko, aur us ke jí uthne kí qúwat i muassira ko, aur us ke sáth dukhon men sharík hone ke maanon ko daryáft karún, aur us kí maut se munásabat paidá karún, 11 Táki main kisí tarah se murdon kí qiyámat ke darja tak pahunchún. 12 Kyúnki main hanoz mutasarrif, yá kámil nahín húá, balki píchhá kiye játá hún, tá ki jis chíz ke liye mujhe Masíh Yusúa ne pakrá, main use já pakrún. 13 Ai bháío, merá yih gumán nahín, ki main pakar chuká hún; 14 Par itná hai, ki main un chízon ko, jo píchhe chhútín, bhuláke un ke liye, jo áge hain, barhá húá sídhá nishán kí taraf pilá játá hún, táki main us hár ko, jis ke liye Khudá ne mujh ko Masíh Yusúa kí maarifat se úpar buláyá, jít lún. 15 Pas ham men jitne bálig hain, aisá mizáj paidá karen; aur agar kisí bát men tumhárá man aur howe, to Khudá wuh bhí tum par záhir karegá. 16 Bahar hál jis darja tak ham pahunche hain, usí ke qánún se qadam dharná, usí par man rakhná. 17 Ai bháío, tum sab ke sab mere muqallid ho, aur tum un logon par, jo us sikka ke muwáfiq, jo ham men tum numáyán dekhte ho, chalte hain, gaur karo. 18 Kyúnki bahutere ráhrau hain, jin ká zikr tum se bárhá kiyá, aur ab roke kahtá hún, ki we Masíhí salíb ke dushman hain: 19 Un ká anjám halákat hai, unká Khudá pet, un ká nang un ká fakhr hai, unkí tínat khákí hai. 20 Hamárí maásh ásmán ke báshindon kí sí hai, aur riháí bakhshnewále Khudáwand Yusúa Masíh kí ráh takte hain, ki wahán se áwe: 21 Ki wuh apní qúwat ke fial ke mutábiq, jis se wuh sab ko apná mahkúm kartá hai, hamáre kasíf badan kí shakl ko tabdíl karke apne jism i latíf kí mánind banáegá.

IV. BAB.

1 Iswáste ai mere mahbúb aur maashúq bháío, jo mere chain aur hár ho, ai piyáro, tum Khudáwand men hoke isí tarah mazbút raho. 2 Main Aiyúdiya se iltimás kartá hún, aur Santúkha se bhí, ki tum Khudáwand kí ráh men muttafiq raho. 3 Aur ai beriyá rafíq, main terí bhí minnat kartá hún, ki tú un auraton kí, jinhon ne mere sáth khidmat i bashárat men jidd o jihd kiyá, Kalímans aur mere báqí hamkhidmaton samet, jin ke nám daftar i hayát men hain, madad kar.

4 Khudáwand men hamesha khush raho, aur phir kahtá hún, ki khush raho. 5 Tumháre mizáj ká iatidál sáre ádmíon par jalwagar ho. Khudáwand nazdík hai. 6 Kisí bát men andeshamand mat ho, balki cháhiye ki har ek bát men tumhárí arz munáját aur duá se shukrguzárí ke sáth Khudá se kí jáe. 7 Aur árám i Iláhí, jo sáre fahmon se báhar hai, tumháre dilon aur khiyálon kí Masíh Yusúa men nigahbání karegá.

8 Báqí, ai bháío, jitní chízen sach hain, aur jitní chízen munásib hain, aur jitní chízen sídhí hain, aur jitní chízen pák hain, aur jitní chízen har dil azíz hain, aur jitní chízen námí hain, balki jo khúbí aur jo husn hai, us men gaur karo. 9 Aur

jin chízen ko tum ne mujh se síkhá, aur qabúl kiyá, aur suná, aur dekhá, un par ạmal karo: tab Ḳhudá, jo sulh ká báni hai, tumháre sáth rahegá.

10 Aur main Ḳhudáwand men bahut shádmán húṉ, is wáste ki mere liye ḳhúbíon ke gulbun men áḳhir i kár phir phúl lage; tum to áge mere liye andeshamand the, par mausim na thá. 11 Lekin main ihtiyáj se nahín kahtá, kyúnki main ne yih fann síkhá, ki jis halát men húṉ, usí par qáṇa rahúṉ. 12 Aur main ghaṭná jántá húṉ, aur apharná jántá húṉ; har maqám men, aur sab báton men main ne taạlím páí hai: ser hone men, bhúkhe hone men, apharne aur ghatne men. 13 Masíh kí taqwíyat se main sab chíz kar saktá húṉ. 14 Bahar hál tum ne bhalá kiyá, ki tum ne dukh men merí kumak kí. 15 Ai Filipío, tum jáno, ki ḳhushḳhabarí kí ibtidá i manádí men, jab main Makidúniyá se nikal áyá, tab kisí Jamáạt ne, siwá tumháre, dene lene men merí kumak na kí. 16 Ki Thissaluníka men bhí tum ne mere rafạ i ihtiyáj ke liye mukarrar kuchh bhejá. 17 So main anạám nahín cháhtá, balki cháhtá húṉ, tum aise kám karo, jo tumhárí manfaạt men mahsúb hon. 18 Mujh kane sab kuchh hai, ganí húṉ, aur maạmúr húṉ, ki main ne tumhárí bhejí húí chízen Ipafroditus ke háth se páíṉ, muạttar shamím, aur qurbán i maqbúl, jo Ḳhudá ko pasand hai. 19 Merá Ḳhudá apne jalál ke ganj ke muwáfiq tumhárí har ek ihtiyáj Masíh Yusúạ ke tufail rafạ karegá. 20 Hamáre Báp Ḳhudá ke liye abad ul ábád hamd howe. Ámín. 21 Har ek ko, jo Masíh Yusúạ men hoke pák hai, salám. Sáre bhái, jo mere sáth hain, tumhen salám kahte hain. 22 Sáre muqaddas log, ḳhusúsan we, jo Qaisarí ḳhándán ke hain, tum ko salám kahte hain. 23 Ab hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká fazl tum sab par howe. Ámín.

PÁ'UL KÁ KALASI'ON KO ḲHATT.

I. BÁB.

1 Ḳhudá kí marzí se Yusúạ Masíh ká rasúl Páúl, aur bháí Timodeus, 2 Unhen, jo Kalasus men muqaddas log, aur Masíh men hoke díndár bháí hain, salám kahte hain. Hamáre Báp Ḳhudá, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se fazl aur árám tumháre liye howe.

3 Jab se ham ne suná, ki tum Masíh Yusúạ par ímán láe, 4 Aur sab muqaddas logon ko piyár karte ho, ham tumháre haqq men sadá duá karke, 5 Us sawáb ke wáste, jo tumháre liye ásmán par zaḳhíra kiyá gayá hai, jis ká zikr tum ne ḳhushḳhabarí ke kalám i haqq men suná, apne Ḳhudá ká, jo hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká Báp hai, shukr karte hain. 6 Ki wuh ḳhushḳhabarí ab tum pás áí, aur áke sárí dunyá men phal detí hai, aur taraqqí kartí hai, chunánchi tum men, jis din se tum haqíqat men Ḳhudá ke fazl ke shinawá aur muạrrif húe ho. 7 Ki tum ne hamáre ạzíz hamḳhidmat Ipafroditus se, jo tumháre wáste Masíh ká diyánatdár ḳhádim hai, aisá hí síkhá thá. 8 Usí ne tumhárí mahabbat i rúhí ko ham par záhir kiyá. 9 So ham ne bhí, jis din se yih suná, tumháre wáste duá mángne men

gaflat na kí, aur yih ąrz karte rahte haiŋ, ki tum Khudá kí marzí pahchánne meŋ har tarah kí hikmat aur rúhání dánáí se bhar jáo. 10 Aur tumhárí rawish aisí ho, jaisá Khudáwand ke logoŋ ke láiq hai, yaháŋ tak ki razá i kullí hásil karo, aur har ek kár i khair se baromand ho, aur Khudá ke irfán meŋ taraqqí karo. 11 Aur us kí qudrat i buzurg ke muwáfiq khushí ke sáth sabr o tahammul meŋ zoráwar ho. 12 Aur Báp ká shukr karte raho, jis ne ham ko is láiq kiyá, ki roshní meŋ muqaddas logoŋ ke sáth mírás ká hissa leŋ. 13 Ki us ne ham ko táríkí ke qabza se rihá kiyá, aur apne piyáre Beṭe kí bádsháhat meŋ dákhil kiyá. 14 Aur ham usí meŋ us ke lahú ke sabab se naját, yaąne gunáhoŋ kí magfirat páte haiŋ. 15 Ki wuh us Khudá kí súrat hai, jis kí royat mahál hai, aur wuh sárí khilqat se pahle mutawallid húá. 16 Kyúnki us se sárí chízeŋ, jo ásmán aur zamín par haiŋ, dídaní aur nádídaní, kyá sarír kyá kháwindíáŋ, kyá hukúmateŋ, kyá mukhtáríáŋ paidá kí gaíŋ, sárí chízeŋ us se aur us ke liye paidá húí haiŋ. 17 Wuh sab se áge hai, aur us se sárí chízeŋ báham milíŋ. 18 Aur wuh badan ká, yaąne Jamáąt ká sir hai; wuhí ágáz hai, aur sab murdoŋ meŋ se wuhí pahle jiyá, tá ki sab ke darmiyán auwalíyat us meŋ ho. 19 Kyúnki use yih achchhá lagá, ki sárá kamál us meŋ base, 20 Aur us ke khún ke sabab, jo salíb par bahá, sulh karke sárí chízoŋ ko milá le, háŋ us ke sabab se sab chízoŋ ko, kyá zamín par, kyá ásmán par apní taraf phirá le.

21 Aur tum ko, jo badkirdáríoŋ ke sabab ajnabí, aur bátin meŋ makrúh the, usne ab apne wujúd i jismání meŋ mar jáne ke sabab se phiráyá, 22 Tá ki wuh tumheŋ apní nazar meŋ muqaddas aur beąib aur bejurm ṭhaharáe. 23 Par shart yih hai, ki tumhárí bunyád ímán par ho, aur tum mustaqím ho, aur muzhda kí ummed se, jise tum ne suná, ṭal na jáo, jis kí manádí harek makhlúq ke liye ásmán ke níche kí gaí, aur us ká khádim maiŋ Páúl baná húŋ. 24 Maiŋ apní un azíyatoŋ se, jo tumháre wáste khinchtá húŋ, khush húŋ, aur Masíh kí azíyatoŋ kí kamtíáŋ us ke badan ke yaąne Jamáąt ke wáste apne jism se bhar detá húŋ. 25 Aur maiŋ us Jamáąt ká khádim húá, chunánchi yih khidmat Khudá kí taraf se mujhe tumháre liye dí gaí, táki maiŋ Khudá ke kalám ko, 26 Yaąne us bhed ko, jo har ąsr meŋ pusht ba pusht poshída rahá, aur ab us ke muqaddas logoŋ par záhir húá, púrá bayán karúŋ: 27 Ki Khudá ne cháhá, ki un muqaddas logoŋ par áshkárá kare, ki qaumoŋ ke wáste us ráz kí hashmat kí faráwání kyá hai, jo yih hai, ki Masíh tum meŋ jalál kí ummed hai. 28 Ham us kí khabar deke harek ádmí ko nasíhat karte haiŋ, aur har shakhs ko kamál dánish se taąlím dete haiŋ, táki ham har ádmí ko Masíh Yusúą meŋ mukammal kar rakheŋ. 29 Aur usí ke liye maiŋ us fiąl ke muwáfiq, jo mujh meŋ qúwat se muassir hai, jidd o jihd se saąí kartá húŋ.

II. BAB.

1 Maiŋ cháhtá húŋ, ki tum jáno, ki maiŋ tumháre aur un ke wáste, jo Laudikaiyá meŋ haiŋ, aur un sab ke wáste, jinhoŋ ne merí jismí súrat nahíŋ dekhí, kyá hí jánfishání kartá húŋ, 2 Táki un ke dil tasallí páweŋ, aur mahabbat ke rishta se báham paiwasta raheŋ, yaháŋ tak ki we fahmíd meŋ haqq ul yaqín tak pahuncheŋ, aur Khudá aur Báp aur Masíh ke ráz ko jáneŋ. 3 Ki us meŋ hikmat aur khirad ke sáre khazáne gaṛe haiŋ. 4 Maiŋ yih kahtá húŋ, na howe, ki koí charbzabání

se tumhárí aql ko bahkáwe. 5 Kyúnki agarchi maiṉ jism se dúr húṉ, par rúh se tum pás húṉ, aur tumháre aman o ámán ko, aur tumháre ímán kí, jo Masíh par hai, ustuwárí ko dekhke shádmán húṉ. 6 Pas jaisá tum ne Masíh Yusúa ko qabúl kiyá, ki Khudáwand howe, waisá us meṉ chalan chalo; 7 Aur us meṉ jar bándho, aur us par banáe jáo; aur jaise tum ne ímán meṉ tarbíyat páí hai, us par qáim raho, aur us meṉ shukrguzárí se taraqqí karo. 8 Dekho aisá na ho, ki koí failsúfí aur lago fareb se, jo ádmíoṉ ke dastúr, aur dunyawí astaqsát ke muwáfiq haiṉ, na ki Masíh ke muwáfiq, tumheṉ lúṭ le. 9 Kyúnki Khudáí ká sárá kamál us meṉ mujassam ho rahá; 10 Aur tum us meṉ mukammal bane ho, ki wuh sárí riyásat o qudrat ká sir hai. 11 Tumhárá us meṉ maanawí khatna kiyá gayá hai, yaane tum ne tamám kamál jismí gunáhoṉ ko Masíhí khatna ke sabab se utár phenká. 12 Aur us ke sáth baptismá ke sabab se gáṛe gae, aur us hí ke sabab tum us ke sáth jí uṭhe; kyúnki tum us Khudá kí qudrat par, jis ne us ko murdoṉ meṉ se jiláyá, ímán láe. 13 Aur us ne tumheṉ, jo khatáoṉ se, aur apne jism kí námakhtúní se murda the, us ke sáth zinda kiyá, ki us ne tumhári sárí khatáoṉ ko bakhshá. 14 Aur wuh raqam, jo hamáre mukhálif hamári bábat hukmoṉ meṉ thá, miṭá ḍálá, aur us ko to salíb par chaṛháke mekh ṭhonkke bích se khárij kiyá, 15 Aur arbáb i hukúmat o ikhtiyár ko nangá karke aláníyatan angushtnumá kiyá, ki us ne un par shádiyána bajáyá.

16 Is wáste koí tumheṉ kháne píne meṉ, yá íd, yá chánd karne meṉ, yá aiyám i sabt ke mánne meṉ mujrim na kare. 17 Ki ye chízeṉ ánewálí chízoṉ ke sáya haiṉ, par badan Masíh ká hai. 18 Khabardár, koí tumheṉ íjádí kháksárí aur firishtoṉ kí ibádat karke tumháre ajr se mahrúm na kare, ki aisá shakhs un chízoṉ meṉ, jinheṉ us ne nahíṉ dekhá, dakhl bejá kartá hai, aur apní dunyawí dánish par abas aphartá hai; 19 Aur us sir ko nahíṉ pakaṛtá, jis se sárá badan mafsiloṉ aur asaboṉ ke bích paṛne se gizá páke aur báham milke Khudá ke baṛháe baṛhtá hai. 20 Pas agar tum Masíh ke sáth marke dunyawí astaqsát se guzar gae, to tum kyúṉ un ke mánind, jo dunyá meṉ zinda haiṉ, dastúrparast ho, 21 Aur kahte ho, Iláṉ mat chhúná, dekhiyo, chakhiyo mat, háth na lagáná. 22 Ye sárí chízeṉ mustaamal hoke fásid ho játí haiṉ, aur faqat ádmíoṉ ke hukmoṉ aur taalímoṉ ke muwáfiq hotí haiṉ. 23 Ki un ká záhir dánishmandána hai, is wáste ki un meṉ ibádat o kháksárí ká íjád hai, aur badaní riyázat hai, aur tan ásání kí taraf tawajjuh nahíṉ,

---

III. BAB.

1 Pas agar tum Masíh ke sáth jí uṭhe ho, to fauqání chízoṉ ke tálib ho, jaháṉ Masíh Khudá ke dahne baiṭhá hai. 2 Fauqání chízoṉ se dil lagáo, na un chízoṉ se, jo zamín par haiṉ. 3 Kyúnki tum mar gae ho, aur tumhárí zindagí Masíh ke sáth Khudá meṉ mutazammin hai. 4 Jab Masíh, jo hamárí zindagí hai, záhir hogá, us ke sáth tum bhí jalál se záhir hoge. 5 Iswáste tum apne azúoṉ ko, jo zamín par haiṉ, yaane harámkárí, aur nápákí, aur bejá taashshuq, aur burí khwáhish aur lálach ko, jo ek qism kí butparastí hai, kushta karo. 6 Un hí ke sabab se Khudá ká gazab abná i bagáwat par názil hotá hai. 7 Aur áge jab tum un ke bích jíte the, un meṉ tum bhí ráh chalte the. 8 Par ab tum un sab ko, yaane gussa

aur gazab, aur badí, aur badgoí, aur fahháshí ko apne munh se nikál phenká hai. 9 Ek dúsre se jhúṭh na bolo ; kyúnki tum ne puráni insániyat ko us ke fiạloṉ samet utár phenká ; 10 Aur nayí insániyat ko, jo irfán meṉ apne paidákarnewále kí súrat ke muwáfiq nayí ban rahí hai, pahiná. 11 Waháṉ na Yúnání hai, na Yahúdí, na ḳhatna na námaḳhtúní, na Barbar na Tátár, na banda na ázád, par Masíh kull aur kull meṉ hai.

12 Pas Ḳhudá ke barguzídoṉ ke mánind, jo muqaddas aur mahbúb haiṉ, dil par dard aur aḳhláq, aur ḳháksárí, aur farotaní, aur hilm se zebáish paidá karo. 13 Aur agar koí kisí se nálán ho, to ek dúsre kí bardásht kare, aur ek dúsre ko muáf kare, jaisá Masíh ne tumheṉ baḳhshá, waisá hí tum bhí karo. 14 Aur un sab par ạláwa mahabbat ko pahin lo, ki wuh kamáliyat ko ustuwárí baḳhshtí hai. 15 Sulh i Iláhí, jis kí taraf tum ek tan hokar buláe gae ho, tumháre diloṉ meṉ bandobast kare ; aur tum shukrguzár raho. 16 Masíh kí báteṉ tum meṉ faráwání se baseṉ, aur tum ek dúsre ko kamál dánish se taạlím aur pand do, aur mazmúr, aur munájáteṉ, aur rúhání gazaleṉ shukrguzárí ke sáth Ḳhudáwand ke liye diloṉ se gáo ; 17 Balki jo kuchh karte ho, bát aur kám, sab kuchh Ḳhudáwand Yusúạ ke nám se karo, aur us ká nám leke Ḳhudá aur Báp ká shukr karo.

18 Ai randío, apne apne ḳhasamoṉ kí farmánbardárí karo, ki un ke liye, jo Ḳhudáwand meṉ haiṉ, yihí munásib hai. 19 Ai mardo, apní joróṉ ko piyár karo, aur un se talḳhmizáj na hoo. 20 Ai laṛko, tum apne má báp kí har ek bát meṉ farmánbardárí karo, ki Ḳhudáwand ko yihí pasand hai. 21 Ai bachchewálo, apne laṛkoṉ ko mat kalpáo, na ho ki we jánkáhí meṉ paṛeṉ. 22 Ai ḳhidmatkarnewálo, tum un kí, jo dunyá meṉ tumháre ḳháwind haiṉ, sab bátoṉ meṉ farmánbardárí karo, par yih dikháne ko na ho, jaisá ḳhushámadí logoṉ ká dastúr hai, balki dil kí safái aur ḳhudátarsí se ho. 23 Aur jo kuchh karo, so jí se aisá karo, jaisá Ḳhudáwand ke liye karte haiṉ, na ki ádmíoṉ ke liye. 24 Ki tum jánte ho, tum Ḳhudáwand se ajr meṉ mírás páoge, kyúnki wuh ḳháwind, jis ke tum ḳhádim ho, Masíh hai. 25 Par wuh, jo ḳhatá kartá hai, so apne kiye ke muwafiq kamáegá, aur shaḳhsíyat manzúr na hogí.

IV. BAB.

1 Ai maḳhdúmo, ḳhádimoṉ ke haqq meṉ ạdl aur insáf karo, ki tumhárá bhí ek ḳháwind hai, jo ásmán par hai. 2 Istiqlál se duá máṉgo, aur us meṉ shukrguzárí ke sáth bedar raho. 3 Aur sáth us ke hamáre liye bhí duá karo, ki Ḳhudá hamáre liye nutq ká darwáza khole, tá ki maiṉ Masíh ráz ko, jis ke sabab se asír húá húṉ, bayán karúṉ. 4 Tab to maiṉ use aisá záhir karúṉ, jaisá mujhe lázim hai. 5 Tum waqt ko ganímat jánke ḳhárijíoṉ ke sáth dánái ḳharch karo. 6 Cháhiye ki tumhárí bát mihrámez ho, aur namkín ho, tá ki tum jáno, har ek ko kyúnkar jawáb diyá cháhiye. 7 Tiḳhikus, jo piyárá bhái, aur diyánatdár ḳhádim, aur Ḳhudáwand kí ḳhidmat meṉ sharík hai, mere sáre ahwál se tum ko ittiláạ degá. 8 Us ko main ne is liye tumháre pás bhejá hai, ki tumhárá hál daryáft kare, aur tumháre diloṉ ko tasallí de. 9 Aur us ke sáth Unesimus ko, jo diyanatdár aur piyárá bhái hai, aur tumháre firqa meṉ ká hai, bhej diyá : we tumheṉ yaháṉ kí sárí ḳhabareṉ pahuncháenge. 10 Aristarḳhus, jo qaid meṉ merá sharík

hai, aur Márk, jo Barnabá ká bhánjá hai, jis kí bábat tum ne ahkám páe ; agar wuh tumháre pás áwe, to use qabúl karo : 11 Aur Yushúạ, jo Justus kahlátá hai : ye sab, jo makhtúnoṉ meṉ se haiṉ, tum ko salám kahte haiṉ ; aur faqat ye hí Khudá kí bádsháhat ke wáste mere hamkhidmat the, aur mere liye tasallí the. 12 Aur Ipafrás, jo tum meṉ se Masíh ká banda hai, tum ko salám kahtá hai, aur wuh tumháre wáste hamesha jidd o jihd se duáeṉ mángtá hai, tá ki tum Khudá kí sárí mashíyatoṉ meṉ benaqs aur kámil ho raho. 13 Maiṉ us ká gawáh húṉ, ki wuh tumháre aur un ke wáste, jo Laudikaiyá meṉ, aur un ke liye, jo Hairápulis meṉ haiṉ, bahut sargarm hai. 14 Aur Lúká piyárá tabíb, aur Dímas tumheṉ salám kahte haiṉ. 15 Tum un bháíoṉ ko, jo Laudikaiyá meṉ haiṉ, aur Nimfas ko, aur Jamáạt ko, jo us ke ghar meṉ hai, salám kaho. 16 Aur jab yih risála tum meṉ paṛhá jáe, to aisá karo, ki Laudikaiyá kí Jamáạt meṉ bhí paṛheṉ, aur Laudikaiyá ká risála tum bhí paṛho. 17 Aur Arkhippus se kaho, ki Tú us khidmat meṉ, jo tú ne Khudáwand se páí hai, hoshiyár rah, ki tú use mukammal taur se kare. 18 Aur mere háth se, jo Pául húṉ, salám. Merí zanjíroṉ ko yád karo. Fazl tum par howe. Ámín.

PÁU'L KÁ THISSALUNI'KI'OṆ KO PAHLÁ KHATT.

I. BÁB.

1 Pául aur Silwánus aur Timodeus Thissalunikíoṉ kí Jamáạt ko, jo Báp Khudá, aur Khudáwand Yusúạ Masíh meṉ hai, salám kahte haiṉ. Fazl aur árám hamáre Báp Khudá, aur Khudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se tumháre liye howe.

2 Ham tum sab ke wáste Khudá ká shukr hamesha karte haiṉ, aur apní duáoṉ meṉ tumheṉ yád karte haiṉ ; 3 Aur ham apne Báp Khudá ke áge nit yád karte haiṉ, ki tum ímán se kám, aur mahabbat se mihnat karte ho, aur ummedwár hoke hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh ke muntazir ho. 4 Ai ạzíz bháío, ham jánte haiṉ, tum Khudá ke barguzída ho. 5 Kyúnki hamárí khushkhabarí na faqat alfáz ke zimn meṉ, balki wuh qudrat, aur Rúh ul Quds, aur púre iạtiqád ke sáth áí ; chunánchi tum jánte ho, ki tum meṉ ham tumháre waste kaise the. 6 Aur tum us kalám ko baṛí tasdíq ke sáth Rúh ul Quds kí khushí se pákar hamáre aur Khudáwand ke pairau húe, 7 Yaháṉ tak ki tum Makidúniyá aur Akhaiyá ke sáre ímándároṉ ke liye namúne bane. 8 Kyúnki tum se Khudáwand ke kalám kí shuhrat faqat Makidúniyá aur Akhaiyá meṉ na húí, balki har ek jagah tumhárá ímán, jo Khudá par hai, sháiạ húá, yaháṉ tak ki hamáre kahne kí kuchh hájat nahíṉ. 9 Is wáste ki we áp hamárá zikr karte haiṉ, ki ham ne tum meṉ kaisá dakhl páyá, aur tum kyúnkar butoṉ se Khudá kí taraf phire, táki Khudá kí, jo jítá aur sachá hai, bandagí karo ; 10 Aur us ke Beṭe kí, jise us ne murdoṉ meṉ se jiláyá, ráh tako, ki ásmán par se áwe : wuh Yusúạ hai, jo ham ko gazab i áyanda se riháí bakhshtá hai.

II. BAB.

1 Ai bháío, tum áp jánte ho, ki hamárá dakhl tum meṉ ạbas na thá. 2 Ham áge shahr i Filipí meṉ, jaisá jánte ho, dukh aur ruswáí uṭháke apne Ḳhudá ke sabab beparwáí se bashárat i Iláhí kí bát baṛá jidd o jihd karke tum se kahte the. 3 Ki hamárá waạz kahná gumráhí, aur nápákí, aur dagábází se na thá; 4 Balki jaisá Ḳhudá ne ham ko maqbúl jánke ḳhushḳhabarí ká amánatdár kiyá, waisá hí ham bolte haiṉ, aur na ki ádmíoṉ ko, balki Ḳhudá ko, jo hamáre diloṉ ko ázmátá hai, razámand karte haiṉ. 5 Ki tum jánte ho, ham na charbzabán the, na tamạ ke parda meṉ, Ḳhudá sháhid hai; 6 Aur na kisí ádmí se, kyá tum se, kyá dúsroṉ se izzat páne ke tálib bane, agarchi ham us sabab se, ki Masíh ke rasúl haiṉ, tum par bojh ḍál sakte the. 7 Par ham tumháre darmiyán aise muláim rahe, jaise dáí, jo apne bachchoṉ par mihr kartí hai. 8 So ham mushtáq hokar rází the, ki na faqat Ḳhudá kí bashárat, balki apní jánoṉ tak tumheṉ deweṉ, is wáste ki tum hamáre piyáre the. 9 Ai bháío, tum hamárí koft aur mihnat ko yád karte ho; ham ne is liye ki tum meṉ se kisí par bár na ho, rát din dastkárí karke tum meṉ bashárat i Iláhí kí manádí kí. 10 Tum gawáh ho, aur Ḳhudá bhí hai, ki ham tum ímándároṉ meṉ kyá hí taqaddus aur rástí aur bejurmí se guzrán karte the; 11 Chunánchi tum jánte ho, ki ham tum meṉ har ek ko yúṉ dilásá aur tasallí dete aur nasíhat karte the, jaise báp bachchoṉ ko: 12 Táki tumhárí rawish Ḳhudá kí talab ke munásib ho, ki us ne tumheṉ apní bádsháhat o jalál meṉ buláyá. 13 Is wáste ham hamesha Ḳhudá ke shukrguzár haiṉ, ki jab wuh kalám, jo Ḳhudá ká hai, jise ham sunáte haiṉ, tum ko milá, tum ne use na ádmíoṉ ká kalám samajhkar, balki Ḳhudá ká kalám jánkar, ki wuh fi al haqíqat aisá hí hai, qabúl kiyá, aur wuh tum ímándároṉ meṉ muassir hai, 14 Is wáste ki tum, ai bháío, Ḳhudá kí Jamạ̄toṉ ke, jo Yahúdáh meṉ Masíh Yusúạ kí haiṉ, pairau húe; kyúnki tum ne bhí apne hamqaumoṉ se we hí dukh páe, jo unhoṉ ne Yahúdíoṉ se: 15 Jinhoṉ ne Ḳhudáwand Yusúạ ko, aur apne nabíoṉ ko már ḍálá, aur ham ko satáyá, aur we Ḳhudá ko ḳhush nahíṉ áte, aur sáre ádmíoṉ ke muḳhálif haiṉ. 16 Aur we, táki un ke gunáh kamál ko hamesha pahunchte raheṉ, ham ko manạ karte haiṉ, táki ham gair qaumoṉ se we báteṉ, jin se un kí naját hotí hai, na kareṉ, aur gazab, jo un par hai, niháyat ko pahunchá.

17 Aur ham ne, ai bháío, tum se thoṛí muddat tak ba záhir na ba dil mahjúr hoke bahut ishtiyáq se ziyádatar koshish kí, ki tumhárá munh dekheṉ. 18 Iswáste ham ne, yaạne maiṉ ne, jo Páúl húṉ, ek yá do bár cháhá, ki tumháre pás áúṉ, par Shaitán ne hameṉ roká. 19 Hamárí ummed aur ḳhushí aur faḳhr ká hár kyá hai? kyá tum hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke sámhne us ke áte waqt na hoge? 20 Yaqínan tum hí hamáre jalál aur ḳhushí ho.

III. BAB.

1 Iswáste jab ham áp ko us se ziyáda zabt kar na sake, to ham rází húe, ki we ham ko Athene meṉ akelá chhoṛeṉ. 2 Chunánchi ham ne Timodeus ko, jo hamárá bháí, aur Ḳhudá ká ḳhádim, aur Masíh kí ḳhushḳhabarí meṉ hamárá

hamḳhidmat hai, bhejá, ki wuh tumko tumháre ímán meṉ ustuwár kare, aur tasallí de, 3 Táki koí azíyatoṉ se mutazalzal na ho; kyúnki tum áp jánte ho, ki ham un hí ke liye muqarrar húe haiṉ. 4 Jab ham tumháre pás the, tab tumheṉ kahá karte the, ki ham azíyat páwenge: chunánchi wuhí húá, aur tum ne jáná. 5 Iswáste jab maiṉ us se ziyáda zabt na kar saká, tab tumhárá ímán daryáft karne ko bhejá, na howe, ki imtihán karnewále ne tumheṉ gumráh kiyá ho, aur hamári koft ạbas ho jáe. 6 Par ab Timodeus, jab tum kane se ham pás áyá, aur tumháre ímán aur mahabbat kí ḳhushḳhabarí láyá, aur kahá, ki tum hamárá zikr i ḳhair hamesha karte ho, aur tum hamáre dekhne ke mushtáq ho, jaise ham tumháre: 7 Is liye, ai bháío, ham apní sárí azíyat aur ihtiyáj meṉ tumháre ímán ke basabab tum se mutmaiyan húe. 8 Kyúnki ab ham jíte, agar tum Ḳhudáwand meṉ qáim raho. 9 Ham us surúr ke muqábil, jo hameṉ tumhárí bábat Ḳhudá ke áge húá, kyúnkar Ḳhudá kí shukrguzárí kareṉ. 10 Ham rát din lagke duá mángte haiṉ, ki tumhárá munh dekheṉ, aur tumháre ímán kí kamtíáṉ bhar deṉ. 11 Aur Ḳhudá, aur hamárá Báp áp, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh aisá kare, ki hamárá guzar tumhárí taraf howe. 12 Aur Ḳhudáwand aisá kare, ki jaisí ham ko tum se mahabbat hai, tumhárí mahabbat bhí, kyá ápus meṉ, kyá dúsroṉ ke sáth, baṛhe, aur afzúd howe, 13 Yaháṉ tak ki wuh tum ko qarár baḳhshe, táki jab hamárá Ḳhudáwand Yusúạ Masíh apne muqaddas logoṉ ke sáth áwe, tab tumháre dil hamáre Báp Ḳhudá ke sámhne taqaddus meṉ bejurm niklen.

IV. BAB.

1 Báqí, ai bháío, ham tum se Ḳhudáwand Yusúạ ke wáste ạrz aur iltimás karte haiṉ, ki tum ne jo ham se rawish aur Ḳhudá ke ḳhush karne kí wazạ síkhí hai, so us meṉ tum taraqqí karo. 2 Tum jánte ho, ki ham ne tum ko Ḳhudáwand Yusúạ kí taraf se kyá ahkám kiye. 3 Ki Ḳhudá ká iráda yih hai, ki tum muqaddas hoke harámkárí se apne taíṉ báz rakho; 4 Aur harek tum meṉ se jáne, ki apne zarf ko taqaddus aur hurmat se rakhá cháhiye; 5 Na ajnabí qaumoṉ kí mánind, jo Ḳhudá ko pahchánte nahíṉ haiṉ, hawá o hirs meṉ; 6 Aur apne bháí se zabardastí aur dagábází na kare: kyúnki Ḳhudáwand aise sáre fiạloṉ ká intiqám legá; chunánchi ham ne áge bhí tum se kahá, aur gawáhí dí. 7 Ki Ḳhudá ne ham ko nápákí meṉ nahíṉ, balki taqaddus meṉ buláyá. 8 Iswáste jo tahqír kartá hai, so na ádmí kí, balki Ḳhudá kí, jisne apní Rúh ul Quds bhí hameṉ dí, tahqír kartá hai.

9 Ab mihr i biradarí kí bábat tum muhtáj us ke nahíṉ, ki koí tumheṉ kuchh likhe; kyúnki tum ápus kí ulfat meṉ Ḳhudá se taạlím páí; 10 Chunánchi tum un sáre bháíoṉ se, jo tamám Makidúniyá meṉ haiṉ, aisá hí karte ho; lekin, ai bháío, ham tum se iltimás karte haiṉ, ki tum ziyáda taraqqí karo.

11 Aur jis tarah ham ne tumheṉ hukm kiyá, tum chain se rahne, aur áp apne kár bár karne, aur apne háthoṉ se kám karne kí izzat ke tálib ho; 12 Tá ki tum ḳhárijíoṉ ke áge hurmat kí chál chalo, aur kisí ke muhtáj na ho.

13 Aur ai bháío, maiṉ nahíṉ cháhtá húṉ, ki tum un ke ahwál se, jo so gae haiṉ, náwáqif raho, tá ki tum auroṉ kí mánind, jo náummed haiṉ, gam na karo. 14 Kyúnki ham ne, jo yih máná, ki Yusúạ múá, aur uṭhá, to máná cháhiye, ki Ḳhudá unheṉ,

jo so gae haiṉ, Yusúạ kí ḳhátir us ke sáth le áegá. 15 Ham tumheṉ Ḳhudáwand ke amr se yih kahte haiṉ, ki we, jo ham meṉ se Ḳhudáwand ke huzúr ke waqt jíte honge, un par, jo so gae haiṉ, sabqat na karenge. 16 Kyúnki Ḳhudáwand áp dhúm se muqarrab firishta ke ihtimám ke sáth Ḳhudá ká narsingá phúnkte húe ásmán par se utregá, aur jo Masíh meṉ hoke múe haiṉ, we pahle uthenge. 17 Baạd us ke ham meṉ se we, jo jíte chhúṭenge, un samet badlíoṉ par nágáh chaṛháe jáenge, tá ki hawá meṉ Ḳhudáwand se muláqát kareṉ: so ham Ḳhudáwand ke sáth hamesha rahenge. 18 Pas tum in bátoṉ se báham ek ek ko tasallí do.

V. BÁB.

1 Aur ai bháío, tum us ke muhtáj nahíṉ, ki waqtoṉ aur mausimoṉ ká ahwál kuchh tumheṉ likhá jáwe. 2 Iswáste ki tum áp ḳhúb jánte ho, ki Ḳhudáwand ká din us tarah áegá, jis tarah rát ko chor átá hai. 3 Jis waqt log kahte honge, ki Salámatí aur beḳhatrí hai, tab jis tarah hámila ko dard lagte haiṉ, un par nágahání halákat áwegí, aur we na bachenge. 4 Par tum, ai bháío, andhere meṉ nahíṉ ho, ki wuh din chor ke mánind tumheṉ beḳhabar pakaṛ le. 5 Tum sab núr ke farzand, aur din kí aulád ho; ham rát ke nahíṉ, aur na táríkí ke haiṉ. 6 Iswáste cháhiye, ki auroṉ kí tarah na soweṉ, balki bedár aur hoshiyár raheṉ. 7 Kyúnki jo sote haiṉ, so shab hí ko sote haiṉ, aur jo matwále hote haiṉ, rát hí ko matwále hote haiṉ. 8 Par ham, jo din ke haiṉ, cháhiye ki hoshiyár raheṉ, aur ímán o ishq ká cháráína, aur naját kí ummed ká ḳhod pahineṉ. 9 Kyúnki Ḳhudá ne ham ko gazab ke liye nahíṉ, balki is liye muqarrar kiyá, ki ham apne Ḳhudáwand Yusúạ Masíh se naját hásil kareṉ. 10 Ki wuh hamáre wáste múá, tá ki ham, kyá jágte kyá sote, us ke sáth jíeṉ. 11 Is liye tum ek ek ko tasallí do, aur ek ek ko taạmír karo; chunánchi tum yih karte ho.

12 Aur ai bháío, ham tum se ạrz karte haiṉ, ki tum un ko, jo tum meṉ mihnat karte haiṉ, aur Ḳhudáwand ke kám meṉ tumháre peshwá haiṉ, aur tum ko nasíhat karte haiṉ, máno. 13 Aur un ke kám ke liye mahabbat se un kí bahut takrím karo, aur ápus meṉ mile raho. 14 Aur ai bháío, ham tum se iltimás karte haiṉ, ki tum gardankashoṉ ko pand do, zạífdiloṉ ko dilásá, kamzoroṉ ko sambhálo, aur sab kí bardásht karo. 15 Dekho, koí kisí se badí ke iwaz meṉ badí na kare; balki tum ek ek se aur sab se bi al kull ḳhushsulúkí karo. 16 Hamesha ḳhush raho. 17 Nit duá mángo. 18 Har ek bát meṉ shukrguzárí karo; kyúnki Ḳhudá cháhtá hai, ki tum Masíh Yusúạ meṉ yihí karo. 19 Rúh ko mat bujháo. 20 Nubúwatoṉ kí tahqír na karo. 21 Sárí bátoṉ ká imtihán karo: bihtar ko thámo. 22 Har ek bát se, jis ká záhir bad ko, dúr raho. 23 Aur Ḳhudá, jo sulh ká bání hai, áp hí tumko bi al kull pákíza kare; aur tumhárá sab kuchh, yaạne tumhárí rúh aur nafs aur badan hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke áne tak beilzám mahfúz rahe. 24 Jis ne tumheṉ buláyá, wuh amín hai: wuh aisá hí karegá. 25 Bháío, hamáre wáste duá mángo. 26 Aur sáre bháíoṉ ko muqaddasána bosa leke salám karo. 27 Maiṉ tumheṉ Ḳhudáwand kí qasam detá húṉ, yih náma sáre muqaddas bháíoṉ meṉ paṛhwáo. 28 Ab Hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká fazl tum par howe. Ámín.

PA'U'L KA' THISSALUNI'KI'ON KO DU'SRA' KHATT.

I. BA'B.

1 Páúl aur Silwánus aur Timodeus, jo Thissaluníkí log hamáre Báp Khudá, aur Khudáwand Yusúą Masíh ke maqbúl haiṇ, un kí Jamáąt ko salám kahte haiṇ. 2 Hamáre Báp Khudá, aur Khudáwand Yusúą Masíh kí taraf se fazl aur árám tumháre liye howe.

3 Ai bháío, lázim hai, ki ham tumháre liye hamesha Khudá ká shukr kareṇ, yihí láiq hai, is liye ki tumhárá iątiqád baṛhtá játá hai, aur tum sab meṇ har ek kí ulfat dúsre se ziyáda hotí hai, 4 Yaháṇ tak ki ham áp Khudá kí Jamáątoṇ meṇ tumháre sabab se fakhr karte haiṇ, ki tum un dukhoṇ aur ranjoṇ meṇ, jo tum par paṛte haiṇ, sábir aur ímándár ho. 5 Khudá kí sachí tajwíz ká yih izhár hai, ki tum Khudá kí bádsháhat ke láiq gine jáo, jis ke liye tum dukh páte ho. 6 Kyúnki Khudá ke nazdík yih insáf hai, 7 Ki jab Khudáwand Yusúą ásmán se apne qawí firishtoṇ ke sáth, 8 Bhaṛaktí ág meṇ namúd howe, aur un se, jo Khudá ko nahíṇ pahchánte, aur un se, jo hamáre Khudáwand Yusúą Masíh kí khushkhabarí ko nahíṇ mánte, intiqám lewe : tab wuh unheṇ, jo tumheṇ azíyat dete haiṇ, azíyat, aur tumheṇ, jo azíyat páte ho, hamáre sáth usí din árám dewe, is wáste ki hamárí gawáhí tumháre pás yaqíní húí : 9 Ki we Khudáwand ke chihra se, aur us kí qudrat kí ązamat se halákat i abadí kí sazá páwenge. 10 Us waqt wuh ákar apne muqaddas logoṇ meṇ jalál se muzaiyan, aur sáre ímándároṇ meṇ taąjjub ká báis hogá. 11 So ham tumháre liye sadá duá mángte haiṇ, ki hamárá Khudá tumheṇ us talab ke láiq jáne, aur sab khúbíoṇ ko, jo use khush átíṇ, aur ímání ąamál ko qudrat se púrá kare : 12 Tá ki hamárá Khudá aur Khudáwand Yusúą Masíh ke fazl ke muwáfiq, hamáre Khudáwand Yusúą Masíh ká nám tum meṇ jalíl ho, aur tum us meṇ.

II. BA'B.

1 Ai bháío, hamáre Khudáwand Yusúą Masíh ká áná, aur hamárá us pás faráham honá yaqíní hai : 2 So ham tumhárí minnat karte haiṇ, ki tum is gumán se, ki Masíh ká din sardast hai, jald apní ąql mat ganwáo, aur kisí rúh, yá kalám se, yá kisú kitáb se, yih sochkar ki wuh hamárí taraf se hai, hirásán mat ho. 3 Koí tumheṇ kisí tarah se fareb na de ; kyúnki wuh din nahíṇ áegá, magar jab ki pahle irtidád áwe, aur wuh gunáh ká shakhs, yaąne Ibn ul Halákat záhir howe, 4 Jo har ek ká, jo Khudá, yá maąbúd kahlátá hai, mukhálif hai, aur un par áp ko bálá kartá hai, yaháṇ tak, ki wuh Khudá ke maąbid meṇ Khudá ban baithegá, aur apne taíṇ dikhláegá, ki maiṇ Khudá húṇ. 5 Kyá tumheṇ yád nahíṇ, ki maiṇ tumháre sáth hote húe tumheṇ ye báteṇ kahtá thá. 6 Ab tum jánte ho, ki har waqt us ke záhir hone meṇ kaun máną hai. 7 Badkárí ká ráz to ab bhí taasír kartá játá hai, faqat zurúr hai, ki wuh, jo ab tak máną hai, bích se dúr kiyá jáwe. 8 Tab wuh beshaṛą záhir hogá, jise Khudáwand apne munh ke dam se faná, aur apne áne ke shukoh se nest kar degá. 9 Aur us ká áná Shaitán ke kiye se kámil qudrat aur

jhúṭhe ajáib o garáib ke sáth hogá ; 10 Aur aisí besharaí ke sáth, jo halák honewálon ko púrí dagá degí : iswáste ki unhoṉ ne haqq kí ulfat ko, jis se we bacháe játe, qabúl na kiyá. 11 Isliye Khudá un pás dagá kí taasír ko bhejegá ; chunánchi we jhúṭh par ímán láwenge : 12 Tá ki we sab, jo rástí par ímán na láe, balki nárástí se rází the, sazá páweṉ.

13 Par, ai bháío, tum jo Khudáwand ke mahbúb ho, lázim hai, ki ham tumháre wáste hamesha Khudá kí shukrguzárí kareṉ, ki Khudá ne tumheṉ ibtidá se ikhtiyár kiyá, tá ki tum rúhí taqaddus hásil karke aur sacháí par ímán láke naját páo : 14 Aur is liye tumheṉ hamárí khushkhabarí ke wasíle se buláyá, ki tum hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ká jalál hásil karo. 15 Pas is wáste, ai bháío, páedár raho, aur un bátoṉ ko, jo tumháre supurd kí gaíṉ, jo tum kalám se, yá hamárí kitáb se sikhíṉ, tháme raho. 16 Ab hamárá Khudáwand Yusúa Masíh áp, aur hamárá Báp Khudá, jis ne hameṉ piyár kiyá, aur hameṉ tafazzul se abadí tasallí aur achchhí ummed dí, 17 Tumháre diloṉ ko tasallí dewe, aur tum ko har ek achchhe qaul o fial meṉ mazbút kare.

III. BÁB.

1 Báqí, ai bháío, hamáre haqq meṉ yih duá karo, ki Khudáwand ká kalám rawáj páwe, aur aisá muazzaz howe, jaisá tum meṉ hai ; 2 Aur yih ki ham námaaqúl aur sharír ádmíoṉ se chhuṭkárá páweṉ ; kyúnki sab ímándár nahíṉ. 3 Par Khudáwand amánatdár hai, wuh tumko mazbút karegá, aur us sharír se bacháegá. 4 Aur tumhárí bábat Khudáwand par hamárá iatiqád hai, ki tum un hukmoṉ par, jo ham tumheṉ dete haiṉ, amal karte ho, aur karoge. 5 Khudáwand tumháre diloṉ ko hidáyat kare, ki tum Khudá ko piyár karo, aur Masíh kí ráh tako.

6 Aur ai bháío, ham apne Khudáwand Yusúa Masíh ke nám se tumheṉ hukm karte haiṉ, ki tum har ek bháí se, jo qánún ke barkhiláf chaltá hai, aur us sompí húí bát par, jo us ko ham se milí, amal nahíṉ kartá, alag chalo. 7 Kyúnki tum áp jánte ho, ki hamárí pairawí kyúnkar kiyá cháhiye : ham to tumháre bích qánún ke barkhiláf chalte na the, 8 Aur kisí kí roṭí muft na kháte the ; balki koft aur mashaqqat se rát din dastkárí karke kháte rahe, tá ki ham kisí par tum meṉ se bár na howeṉ. 9 Aur na iswáste ki ham ko maqdúr nahíṉ ; par is liye ki ham áp ko tumháre liye namúna thaharáweṉ, tá ki tum hamárí pairawí karo. 10 Jab ham tumháre sáth the, tab ham ne tumheṉ yih hukm kiyá, ki jo koí kám kiyá na cháhe, wuh khurák na páe. 11 Ham sunte haiṉ, ki tum meṉ se kaí ek qánún ke barkhiláf chalte haiṉ, apne kisí kám meṉ dastandáz nahíṉ hote, magar auroṉ ke kám meṉ dakhl karte haiṉ. 12 Ham apne Khudáwand Yusúa Masíh se waisoṉ ho hukm dete haiṉ, aur un se iltimás karte haiṉ, ki we chup cháp kám karke apní hí roṭí kháweṉ. 13 Aur ai bháío, tum nek kám karne meṉ kahálat na karo. 14 Par agar koí hamárí bát ko, jo náma meṉ hai, na máne, to use ták rakho, aur us se mile na raho, tá ki wuh pashemán howe. 15 Lekin us se nafrat na kháo, balki bháí jánke nasíhat karo. 16 Ab Khudáwand, jo salámatí ká bání hai, tum ko ba har taur hamesha salámatí bakhshe. Khudáwand tum sab ke sáth howe. 17 Mere dastkhatt se mujh Páúl ká salám ; wuh har ek maktúb meṉ nishán hai ; isí tarah maiṉ likhtá húṉ. 18 Hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ká fazl tum sab par howe. Ámín.

PAUL KÁ TIMODEUS KO PAHLÁ KHATT.

I. BÁB.

1 Páúl, jo hamáre bachánewále Khudá, aur hamáre ummedgáh Khudáwand Yusúa Masíh ke hukm se Yusúa Masíh ká rasúl húá, Timodeus ko, jo ímán meṇ farzand i haqíqí hai, salám kahtá hai. 2 Fazl rahm aur árám hamáre Báp Khudá, aur hamáre Khudáwand Yusúa Masíh kí taraf se tere liye howe.

3 Maiṇ ne Makidúniyá meṇ játe waqt tujh se iltimás kiyá thá, ki Afsus meṇ rahiyo; so ab bhí iltimás kartá húṇ, ki tú baazoṇ ko hukm kare, ki nayí ajíb báteṇ na sikhláweṇ, 4 Aur naqloṇ, aur un nasabnámoṇ par, jin kí intihá nahíṇ, nazar na kareṇ; yih sab kuchh mujádala ká báis hotá hai, na ki tarbiyát i Iláhí ímání ká. 5 Aur hukm ká khulása wuh piyár hai, jo dil i pák aur tínat i nek, aur ímán i beriyá se hotá hai. 6 Par baaze un se munharif hoke behúdagoí kí taraf phire haiṇ: 7 Ki sharaí muallim hone ke mushtáq haiṇ, aur nahíṇ bújhte, ki kyá báteṇ bolte haiṇ, aur kin bátoṇ ká iqrár karte haiṇ. 8 Ham jánte haiṇ, ki sharíat achchhí hai, basharte ki koí us se shara ke taur par kám le. 9 Aur jániye, ki shara ádil ke wáste nahíṇ, balki beshara o náfarmánbardár o bedín o gunahgár o nápák o fásiq o pidarkush o mádarkush aur khúní, 10 Aur harámkár, aur iglámí, aur bardafarosh, aur daroggooṇ, aur jhúthí qasam khánewáloṇ ke wáste, aur un ke siwá jo kuchh us taalím i sahíh ká mukhálif howe, us ke wáste hai. 11 Yih mubárak Iláh kí jaláli khushkhabarí ke, jo mujhe sompí gaí, muwáfiq hai. 12 Aur maiṇ apne Khudáwand Masíh Yusúa ká, jis ne mujhe qudrat dí, shukrguzár húṇ, is wáste ki wuh mujhe amánatdár samjhá, aur khidmat par muqarrar kiyá. 13 Maiṇ to áge kufrbaknewálá, aur ízádahinda, aur jabr karnewálá thá; lekin maiṇ ne rahmat páí, is wáste ki maiṇ ne beímání se jahálat meṇ kiyá jo kiyá. 14 Aur hamáre Khudáwand ká fazl ímán aur piyár samet, jo Masíh Yusúa meṇ hai, bahut ziyáda húá. 15 Yih diyánat kí bát, aur bi al kull pasand ke láiq hai, ki Masíh Yusúa gunahgároṇ ke bacháne ko dunyá meṇ áyá, aur maiṇ un sab meṇ bara gunahgár húṇ. 16 Par mujh par is liye rahm kiyá gayá, ki Yusúa Masíh mujh bare gunahgár par rahm karke apní sabr i kámil ko jalwagar kare, táki maiṇ un ke wáste, jo us par hayát i abadí ke liye ímán láwenge, namúna banúṇ. 17 Ab Malik ul álamín ke liye, jo faná se mubarrá hai, jis kí royat mahál hai, jo Khudá i wahíd o hakím hai, abad ul ábád izzat o jalal hai. Ámín.

18 Ai farzand Timodeus, maiṇ tujhe un nubúwatoṇ ke muwáfiq, jo áge terí bábat kí gaíṇ, yih hukm detá húṇ, tú un nubúwatoṇ ke wasíle se achchhí laráí lar. 19 Aur ímán aur nektínatí se judá na ho, ki is pichhlí ko kitnoṇ ne chhorke ímán kí náo torí. 20 Unhíṇ meṇ se Himinaiyus aur Sikandar haiṇ, jinheṇ maiṇ ne Shaitán ko sompá, táki we tanbíh páke kufr na bakeṇ.

II. BÁB.

1 Ab maiṇ amr kartí húṇ, ki sab kámoṇ se pahle munájáteṇ, aur duáeṇ, aur shafáateṇ, aur shukrguzáríáṇ sáre ádmíoṇ ke, 2 Aur bádsháhoṇ ke, aur un sab ke

liye, jo ahl i iqtidár haiṉ, kí jíweṉ, táki ham púrí saláhíyat aur waqár meṉ itmínán aur árám se zindagání basar kareṉ: 3 Kyúnki hamáre naját denewále Khudá ke áge yih hamída o pasandída hai. 4 Wuh cháhtá hai, ki sáre ádmí bacháe jáweṉ, aur sadáqat kí maạrifat tak pahuncheṉ. 5 Is liye ki Khudá ek hai, aur Khudá aur insán meṉ ek insán yaạne Masíh Yusúạ wásita hai, 6 Jis ne apne taíṉ sab ke kafára meṉ diyá, ki barwaqt us kí gawáhí dí jáwe. 7 Maiṉ Masíh meṉ sach boltá húṉ, aur jhúṭh nahíṉ kahtá, aur maiṉ us ke liye manádí karnewálá aur rasúl ṭhaharáyá gayá, táki ímán aur sachái se gairoṉ ko sikhláúṉ. 8 Pas merí marzí yih hai, ki mard har ek makán meṉ duá mángeṉ, aur pák háthoṉ ko be gussa o be nizáạ uṭháweṉ, 9 Aur yih ki randíáṉ apne taíṉ aisí poshák se, jo hijáb aur sanjídagí se muzaiyan ho, sanwáreṉ, na ki gúndhne aur sone aur motíoṉ aur qímatí libás se; 10 Balki jaisá ạuratoṉ ko, jo khudáparastí ká iqrár kartíṉ haiṉ, munásib hai, nek kámoṉ se sanwáreṉ. 11 Cháhiye ki randí adab se aur kamál farmánbardárí se síkhe. 12 Aur maiṉ ijázat nahíṉ detá, ki randí sikhláwe, aur apne taíṉ shauharparwar kare, balki adab se rahe. 13 Kyúnki pahle Ádam banáyá gayá, baạd us ke Hawá. 14 Aur Ádam ne fareb nahíṉ kháyá, par randí fareb kháke gunahgár húí. 15 Lekin janne se un kí naját hai, agar ímán aur mahabbat aur taqaddus par waqár se qáim raheṉ.

III. BÁB.

1 Yih bát sach hai, ki jo koí Nigahbání ká mushtáq hai, so achchhhá kám cháhtá hai. 2 Pas cháhiye ki Nigahbán bejurm, aur ek jorú ká shauhar, aur bedár, aur hoshiyár, aur sháyasta, aur musáfirdost, aur taạlím dene par qádir ho; 3 Na ki sharábí, yá márnewálá, yá lálchí, balki halím, aur milansár, aur betamạ ho; 4 Aur apne ghar ká bakhúbí bandobast kare, aur kamál waqár se laṛkoṉ ko hukm meṉ rakhe: 5 Ki agar koí apne hí ghar ká bandobast na kar jáne, wuh Khudá kí Jamáạt kí khabardárí kyúnkar karegí? 6 Aur naumuríd na howe, kahíṉ wuh gurúr karke Iblís kí tarah kharábí meṉ na paṛe. 7 Aur wuh, cháhiye, aisá howe, ki khárijí tak us ke haqq meṉ bhalí gawáhí deweṉ, táki matạún na ho, aur Iblís ke phande meṉ na phase.

8 Aur usí tarah cháhiye ki Khádim muạtabar koweṉ, na ki dozabán, yá sharábí, yá lálchí hoṉ; 9 Aur ímán kí ramz ko sáfdilí se yád kar rakheṉ. 10 Aur ye pahle ázmáe jáweṉ, us ke baạd, agar bejurm nikleṉ, to khidmat kareṉ.

11 Aur usí tarah cháhiye ki ạurateṉ muạtabar howeṉ, na ki tuhmatí hoṉ, balki bedár, aur sárí bátoṉ meṉ diyánatdár howeṉ.

12 Khádim ek ek jorú kareṉ, aur apne bachchoṉ aur apne gharoṉ ká bakhúbí bandobast karte hoṉ. 13 Kyúnki jinhoṉ ne achchhí tarah khidmat kí, so apne liye achchhá darja, aur us ímán meṉ, jo Masíh Yusúạ par hai, bahut sí juraat paidá karte haiṉ.

14 Maiṉ is iráda se, ki tujh pás jald áúṉ, tujhe ye báteṉ likhtá húṉ; 15 Ki agar ittifáqan derí ho jáe, to tú ján rakhe, ki Khudá ke ghar meṉ, jo jíte Khudá kí Jamáat, aur rástí ká sutún aur ṭekan hai, kyúnkar guzrán kiyá cháhiye. 16 Aur yaqínan saláhíyat i sirr i gaib ạzím hai: Khudá jism meṉ záhir húá, rúh se sábit kiyá gayá,

firishton ko nazar áyá, agyár men us kí manádí kí gaí, dunyá men us par ímán láe, jalál se úpar uṭháyá gayá.

IV. BAB.

1 Rúh sáf farmátí hai, ki ákhirí zamáne men kitne ímán se bargashta honge, ki we gumráh karnewálí rúhon aur dewon kí taalímon se já lipṭenge. 2 Yih darog-goon kí riyákárí se hogá, jin ká dil sun ho gayá hai. 3 Aur we nikáh karne se mana karenge, aur hukm karenge, ki we ḳhurishen na kháo, jinhen Ḳhudá ne is liye paidá kiyá, ki we log, jo ímándár aur sidq ke árif hain, shukrguzár hoke tanáwul karen. 4 Kyúnki Ḳhudá kí paidá kí húí harek chíz achchhí hai, aur radd hone ke láiq nahín, agar shukr karke kháwen: 5 Is wáste ki wuh Ḳhudá ke kalám, aur duá se pák hotí hai. 6 So agar tú bháíon ko ye báten yád diláwe, to Yusúa Masíh ká ḳhádim i sálih baná rahegá, yaane ímán kí aur us achchhí taalím kí báton men, jis ká tú muqallid hai, tarbíyatyáfta hogá. 7 Par buṛhiyon kí sí yáwa kaháníon se munh moṛ, aur díndárí men riyázat kar. 8 Ki badaní riyázat ká fáida kam hai, par díndárí sab báton ke wáste mufíd hai, ki hál o istiqbál kí zindagí ká waada usí ke liye hai. 9 Yih suḳhan haqq hai, aur kamál qabúliyat ke láiq hai. 10 Hamárá mihnat karná aur laan taan sahná is liye hai, ki ham ne jíte Ḳhudá par, jo sab ádmíon ká, ḳhusúsan ímándáron ká bachánewálá hai, tawakkul kiyá hai. 11 In báton ko farmá aur sikhá. 12 Kisí ko apní jawání kí tahqír karne na de, balki guftár, aur raftár, aur mihr, aur rúh, aur ímán, aur ismat se ímándáron ke liye namúna ban. 13 Jab tak main áún, tú paṛhtá, nasíhat kartá, taalím detá rah. 14 Tú us niamat se, jo tujh men hai, aur tujhe nubúwaton kí ráh se Buzurgon ke háth rakhne kí barakat se dí gaí, gáfil na ho. 15 Un báton men taammul kar, aur un hí ká ho rah, táki terí taraqqí sabhon par záhir howe. 16 Áp par, aur apní taalím par dhiyán rakh, aur un par qáim rah; kyúnki tú áp ko aur un ko, jo terí sunte hain, yih karke bacháegá.

V. BAB.

1 Tú kisí buzurg ko malámat na kar, balki uskí us tarah minnat kar, jis tarah báp kí kartí hai, aur jawánon ko yún jaise bháíon ko, 2 Aur buzurg randíon ko yún jaise máon ko, aur jawán randíon ko yún jaise bahinon ko, kamál ismat se nasíhat kar. 3 Rándon ko, jo sach mach ránden hain, hurmat de. 4 Agar koí ránḍ laṛkon yá poton wálí ho, to we pahle yih síkhen, ki apne ḳhándán ká haqq adá karen, aur bápdádon ká haqq adá karen; kyúnki yih bhalá, aur Ḳhudá ke áge pasandída hai. 5 Aur sachí ránḍ aur bekas wuh hai, jo Ḳhudá par mutawakkil hai, aur rát din munájáton aur duáon par mudáwamat kartí hai. 6 Par jo aish o ishrat kartí hai, so jítí jí mar gaí hai. 7 Aur tú ye ahkám kar, táki we bemalámat ṭhaharen. 8 Agar koí ḳhweshon ke aur ḳhusúsan qabíla ke liye andesha na kare, to ímán se munkir aur beímán se badtar hai. 9 Aur ránḍ, jo shumár men áwe, to sáṭh baras se kam kí na ho, aur us ne ek hí shauhar ká munh dekhá ho, 10 Aur log uskí nekokárí ke muqirr hon, yaane us ne laṛkon kí tarbíyat kí ho, yá musáfiron ko

apne pís utárá ho, yá muqaddas logoṉ ke pánw dhoe hoṉ, yá dilfigároṉ kí madad kí ho, aur harek nek kám kí dhun rakhtí ho. 11 Par jawán rándoṉ se kám na rakhiyo; kyúnki jab we Masíh ke barkhiláf nazákateṉ jatátíáṉ haiṉ, to biyáh kiyá cháhtí haiṉ; 12 Aur mujrim hotí haiṉ, kyúnki unhoṉ ne agle iạtibár ko bátil kiyá. 13 Aur siwá us ke we bekár hoke ghar ghar daurte phirná shiár kartí hain, aur faqat bekár nahíṉ, balki bakwásí, aur har kám meṉ dakhíl hotí haiṉ, aur bejá báteṉ kartí haiṉ. 14 Is wáste merí marzí hai, ki jawán randíáṉ biyáh kareṉ, aur bachche janeṉ, aur khándárí kareṉ, aur aisá na kareṉ, ki mukhálif laạn taạn kí jagah páwe. 15 Kyúnki kaí ek abhí Shaitán kí pairawí ko phirí haiṉ. 16 Agar kisí múmin yá múmina kí rándeṉ hoṉ, to wuhí un kí madad kare, aur Jamáạt par bár na ho, táki wuh unkí, jo sach rándeṉ haiṉ, imdád kare.

17 Aur un Buzurgoṉ ko, jo achchhí tarah se peshwáí karte haiṉ, khusúsan un ko, jo kalám o taạlím meṉ mihnatkash haiṉ, dúní jazá ke láiq jániye. 18 Kyúnki kitáb yih kahtí hai, Khaliyán ke bail ká munh mat bándh, aur yih ki Kámkarnewálá apní mazdúrí ká mustahiqq hai. 19 Daạwí ko, jo Buzurg par howe, bagair do tín gawáhoṉ ke musallam mat ján. 20 Gunahgároṉ ko sab ke sámhne mulzam kar, táki auroṉ ke liye gairat ho 21 Maiṉ Khudá aur Khudáwand Yusúạ Masíh aur barguzída firishtoṉ ke áge yih tablíg kartá húṉ, ki in bátoṉ ko bagair taraf́dárí ke hifz kar, aur kisí kam meṉ ek taraf máil mat ho. 22 Háth kisí par jald na rakh, aur na dúsroṉ ke gunáhoṉ meṉ sharík ho. Apne taiṉ pák rakh. 23 Aur ab tú sirf pání na piyá kar, balki apne miạda aur aksar sustíoṉ kí riáyat karke thorí wain pí. 24 Baạze ádmíoṉ ke gunáh áp se áp záhir hai, aur adálat meṉ az khud pahunchte játe haiṉ; aur baạzoṉ ke gunáh píchhe záhir hote haiṉ. 25 Isí tarah se nek kám áge záhir hote haiṉ, aur we kám, jo aur wazạ ke haiṉ, chhip nahíṉ sakte.

VI. BAB.

1 Cháhiye ki jitne chákar júe ke níche haiṉ, apne kháwindoṉ ko ihtirám i kámil ke láiq jáneṉ, táki Khudá ke nám kí, aur taạlím kí takfír na kí jáwe. 2 Aur un ke, jin ke kháwind ímándár haiṉ, unheṉ is waste ki bháí haiṉ, haqír na jáneṉ, balki beshtar bandagí kareṉ: is liye ki we ímándár aur ạzíz aur niạmat meṉ sharík haiṉ. Ye báteṉ sikhlá, aur targíb kar. 3 Aur agar koí dusrí taạlím detá hai, aur hamáre Khudáwand Yusuạ Masíh ke kalám i sahíh ko, aur us taạlím ko, jo saláhiyat ke munásib hai, qabúl nahíṉ kartá: 4 Wuh ghamand kartá hai, aur kuchh nahíṉ jántá, par aisí bahsoṉ aur takráróṉ kí bímárí meṉ hai, jin se hasad, aur qaziya, aur badgoíáṉ, aur badgumáníáṉ, 5 Aur un logoṉ ke se munáhase, jin kí ạqleṉ fásid ho gaí haiṉ, aur jo rástí se khálí haiṉ, aur gumán karte haiṉ, ki saláhiyat se nafạ hai, paidá hote haiṉ: tú waisoṉ se pare rah. 6 Saláhiyat to qanáạt ke sáth bará nafạ hai. 7 Kyúnki ham dunyá meṉ kuchh na láe, aur záhir hai, ham us se kuchh le já nahíṉ sakte haiṉ. 8 Pas agar ham ne khurish aur poshish páí, hamáre liye bas hai. 9 Ki we, jo daulatmand húá cháhte haiṉ, so imtihán aur phande meṉ, aur bahutsí muhmal aur ziyánkár khwáhishoṉ meṉ parte haiṉ, jo ádmíoṉ ko halákat aur tabáhí ke daryá meṉ garq kartí haiṉ. 10 Kyúnki zardostí sárí buráíoṉ kí jar hai, aur baạze us ke

ishtiyáq meṉ ímán kí ráh se bhaṭak gae, aur gamoṉ ke anwáạ se chhid gae. 11 Par tú, ai mard i Khudá, un chízoṉ se bhág, aur sidq, aur saláh, aur ímán, aur mihr, aur sabr, aur farotaní ká píchhá kar. 12 I'mán kí achchhí kushtí laṛ, hayát i abadí le le, jis ke liye tú buláyá gayá, aur tú ne bahut se gawáhoṉ ke áge bhalá iqrár kiyá hai. 13 Maiṉ Khudá ke, jo sárí chízoṉ ko jilátá hai, aur Masíh Yusúạ ke huzúr, jo Pantú Pilát ke áge bhalá iqrár kiyá, tujhe amr kartá húṉ, 14 Ki tú is hukm ko bedág aur beilzám hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh ke zuhúr tak hifz kar. 15 Aur wuh harwaqt zuhúr karegá, jo mubárak, aur wáhid qádir, bádsháhoṉ ká bádsháh, aur khudáwandoṉ ká Khudáwand hai; 16 Baqá faqat usí ko hai, wuh us núr meṉ rahtá hai, jis tak koí pahunch nahíṉ saktá, aur use kisí insán ne na dekhá, na dekh saktá hai: usí kí hurmat aur qudrat abadí hai A'mín.

17 Is jahán ke daulatmandoṉ ko hukm kar, ki álímizáj na baneṉ, aur daulat i besabát par takiya na kareṉ, balki jíte Khudá par, jis ne hameṉ sab kuchh kasrat se diyá, tá ki ham kámyáb hoṉ, tawakkul kareṉ; 18 Aur nekokár, aur bhale kám karke daulatmand, aur sakháwat par taiyár, aur báṉṭne par mustaidd howeṉ; 19 Aur áyanda ke liye ek bhalí bunyád paidá karke rakheṉ, tá ki we hayát i abadí par qábiz howeṉ. 20 Ai Timodeus, amánat ko hifázat se rakh, aur un behúda bátoṉ se, jo bedíní kí haiṉ, aur us chíz ke muáraza, jis ká bi al ạks ilm nám hai, muṉh pher le: 21 Ki baạze us ilm ká iqrár karke ímán se kaniyá gae haiṉ. Fazl tujh par howe. A'mín.

PA'U'L KA' TIMODEUS KO DU'SRA' KHATT.

I. BA'B.

1 Pául, jo us hayát i mauúd ke liye, jo Masíh Yusúạ meṉ hai, Khudá kí marzí se Yusúạ Masíh ká rasúl hai, 2 Farzand i ạzíz Timodeus ko salám kahtá hai. Fazl, rahm aur árám Báp Khudá aur hamáre Khudáwand Masíh Yusúạ kí taraf se tere liye howe.

3 Shukr Khudá ko, jis kí bandagí maiṉ naslan naslan sáftínatí se kartá áyá húṉ, ki maiṉ apní duáoṉ meṉ rát din bilá nága terá zikr kartá húṉ. 4 Maiṉ tere ashkoṉ ko yád karke terí muláqát ká mushtáq húṉ, tá ki maiṉ surúr se maạmúr ho jáúṉ. 5 Mujhe terá beriyá ạqída yád hai; wuh to pahle terí dádí Lawís ká aur má Yúnika ká thá, aur muạtaqid húṉ, ki wuh ab terá hai. 6 Is sabab se maiṉ tujhe phir phir kahtá húṉ, tú Khudá kí us mauhibat ko, jo mere háth rakhne se tujh meṉ paidá húí, phirke sulgá. 7 Kyúnki Khudá ne ḍarpokní rúh nahíṉ, balki qúwat aur mahabbat aur iạtidál wálí rúh hameṉ dí hai. 8 Iswáste tú hamáre Khudáwand kí gawáhí se aur mujh se, jo us ká asír húṉ, sharminda na ho, balki Khudá kí qudrat se, khushkhabarí ke dukhoṉ meṉ sharík ho. 9 Ki us ne hameṉ bacháyá, aur taqaddus meṉ buláyá, na hamáre kámoṉ ke sabab se, balki apní taqdír i kháss se, aur us niạmat se, jo Masíh Yusúạ ke tufail se azal meṉ hameṉ digaí, 10 Aur ab hamáre bachánewále Yusúạ Masíh ke zuhúr se záhir húí, ki us ne

maut ko nest kiyá, aur hayat o baqá ko ḳhushḳhabarí se roshan kiyá. 11 Aur maiṉ us ke liye manádí karnewálá, aur rasúl, aur ajnabíoṉ ká muạllim ṭhaharáyá gayá húṉ, 12 Aur is hí liye yih dukh pátá húṉ; lekin maiṉ ḳhajil nahíṉ: is wáste ki maiṉ use, jis par ímán láyá húṉ, jántá húṉ, aur muạtaqid húṉ, ki wuh merí amánat ko us din tak mahfúz rakh saktá hai. 13 Tú un sahíh bátoṉ ko, jo tú ne mujh se suníṉ, namúna baná rakh, aur us ímán aur mahabbat meṉ, jo Masíh Yusúạ par hai, qáim rah. 14 Tú apní bhalí amánat ko Rúh i Quds ke wasíle se, jo ham meṉ bastí hai, mahfúz rakh. 15 Tú yih jántá hai, ki sab, jo Ashiyá meṉ the, jin meṉ se Fagillus aur Harmoganis haiṉ, mujh se phir gae haiṉ. 16 Ḳhudáwand Unisífarus ke gharáne par rahm kare: kyúnki us ne bahut bár mujhe táza dam kiyá, aur merí zanjír se sharminda na húá; 17 Balki us ne Rúm meṉ mujhe koshish se ḍhúnḍhá, aur páyá. 18 Ḳhudáwand use taufíq de, ki wuh Ḳhudá se us din rahmat páwe, aur jo ḳhidmatguzáríáṉ us ne shahr i Afsus meṉ kiyáṉ, tú hí unheṉ bihtar jántá hai.

II. BÁB.

1 Pas ai mere farzand, tú us fazl kí kumak se, jo Masíh Yusúạ meṉ hai, mazbút ho. 2 Aur un merí bátoṉ ko, jo tú ne bahutse gawáhoṉ kí maạrifat suníṉ haiṉ, aise amánatdároṉ ke supurd kar, jo auroṉ ko sikhá sakeṉ. 3 Pas tú Yusúạ Masíh ke baṛe sipáhí kí mánind dukh sah. 4 Koí jang karnewálá apne taíṉ maạásh ke shugloṉ meṉ nahíṉ aṭkátá, táki sarlashkar us se ḳhush ho. 5 Aur agar koí kushtí kare, to hár nahíṉ pátá, magar jab ki áín ke muwáfiq kushtí kar chuke. 6 Kisán ko cháhiye, ki pahle mihnat kare, tab phaloṉ meṉ hissa páwe. 7 Jo báteṉ maiṉ kahtá húṉ, tú un ko soch rakh, aur Ḳhudáwand tujhe sab bátoṉ kí samajh dewe. 8 Yád rakh ki Yusúạ Masíh, jo Dáúd ke tuḳhm se thá, murdoṉ meṉ se jí uṭhá hai; 9 Chunánchi merí bashárat ká mazmún hai, aur maiṉ usí ke liye badkár kí mánind yaháṉ tak dukh pátí húṉ, ki band meṉ húṉ, par Ḳhudá ká kalám band nahíṉ hotá. 10 So maiṉ barguzída logoṉ ke liye sab hí kuchh sahtá húṉ, táki wuh naját, jo Yusúạ Masíh meṉ hai, jalál i abadí samet un ko mile. 11 Yih yaqíní suḳhan hai, ki agar ham us ke sáth mareṉ, to ham us ke sáth bhí jíenge; agar ham us ke sáth dukh uṭháweṉ, to ham us ke sáth saltanat karenge. 12 Agar ham us ká inkár kareṉ, to wuh bhí hamárá inkár karegá. 13 Agarchi ham beímán ho jáweṉ, wuh amánatdár baná hai, wuh áp apná inkár kar nahíṉ saktá. 14 Tú ye báteṉ yád dilá, aur Ḳhudáwand ke sámhne yih ḳhabar de, ki we jang i suḳhan na kareṉ, ki us se kuchh hásil nahíṉ, magar yih ki sunnewále andhe ho jáweṉ. 15 Koshish karke tú apne taíṉ Ḳhudá ká maqbúl aur aisá kárígar, jo ḳhijálatkash na ho, aur kalám i sidq ká rástí se tafsíl karnewálá kar dikhlá. 16 Par bedíní kí púchgoíoṉ se parhez kar, kyúnki we áḳhir ko bedíní ke darjoṉ meṉ taraqqí karenge. 17 Aur un ká kalám marz i ḳhura kí tarah khátá chalá jáegá, aur un meṉ se Himnaiyus aur Filetus haiṉ. 18 We yih kahke ki qiyámat ho chukí, sachái se munharif húe, aur baạzoṉ ko ímán se bargashta karte haiṉ. 19 Báwujúd us ke Ḳhudá kí bunyád ustuwár hai, aur us par yih muhr hai, ki Ḳhudáwand unheṉ, jo us ke haiṉ, pahchánte haiṉ; par cháhiye ki har ek, jo Masíh ká nám letá hai, badkárí se dúr rahe. 20 Par baṛe ghar meṉ faqat sone

rúpe hí ke bartan nahíŋ, balki chobí aur gilí bhí hote haiŋ; aur baaze istiamál meŋ muazzaz haiŋ, aur baaze zalíl. 21 Is liye agar koí apne taíŋ un se sáf pák kare, to wuh hurmat ká bartan, aur mumtáz, aur Khwind ke pás azíz, aur har ek achchhe masraf ke liye muhaiyá hogá. 22 Jawání kí shahwatoŋ se gurez kar. Un sab ke sáth, jo dil i pák se Khudáwand ká nám lete haiŋ, sidq o ímán o lutf o árám kí pairawí kar. 23 Par ahmaqána aur námufíd manázaroŋ se parhez kar, ki tú jántá hai, we mufsidí paidá karte haiŋ; 24 Aur munásib nahíŋ, ki Khudáwand ká banda fasád barpá kare, balki sab se milnewálá, aur sikhláne par mustaidd, aur dukhoŋ ká sahnewálá howe, 25 Aur unheŋ, jo muqábala karte haiŋ, farotaní se taalím de, ki sháyad unheŋ Khudá tauba bakhshe, táki we haqq ká iatiráf kareŋ; 26 Aur we, jinheŋ Shaitán ne shikár kiyá hai, táki us kí marzí par chaleŋ, bedár hoke us ke phande se chhúṭeŋ.

III. BAB.

1 Aur tú yih ján rakh, ki ákhirí zamáne meŋ auqát mushkil hogí. 2 Ki ádmí khudgaraz, aur zardost, aur láfzan, aur magrúr, aur kufrbaknewále, aur má báp ke náfarmánbardár, aur náshukrguzár, aur bediyánat, 3 Aur bedard, aur bewafá, aur muftarí, aur náparhezgár, aur berahm, aur achchhe logoŋ se gurezán, aur namakharám, 4 Aur sarkash, aur phúlnewále, aur Khudá se ishrat ko ziyáda dost rakhnewále, 5 Aur ba súrat díndár, par díndárí kí taasír ke munkir honge: tú un se dúr rah. 6 Kyúnki un meŋ se we haiŋ, jo gharoŋ meŋ ghusá karte haiŋ, aur un chhichhorí randíoŋ ko, jo gunáhoŋ tale dab gaíŋ haiŋ, aur rang ba rang shahwatoŋ ke sáth khínchí játí haiŋ, 7 Aur hamesha taalím pátí haiŋ, par sidq kí pahchán tak pahunch nahíŋ saktíŋ, asír karte haiŋ. 8 Aur jis tarah Yanís aur Yambrís ne Músá kí mukhálafat kí, usí tarah ye bhí, jo baddánish insán, aur ímání bátoŋ meŋ beimtiyáz haiŋ, sacháí kí mukhálafat karte haiŋ. 9 Par we áge na baṛhenge, is wáste ki un kí himáqat sabhoŋ par záhir ho jáegí, jis tarah un kí húí. 10 Par tú ne merí taalím, aur guzrán, aur tadbír, aur ímán, aur sabr, aur piyár, aur tahammul, 11 Aur tasdía, aur dukhoŋ ko, jo Antákiyá aur Ikonium aur Listra meŋ mujh par paṛe, ek ek karke khúb maalúm kiyá, aur maiŋ ne kaise kaise dukh uṭháe, aur Khudáwand ne mujhe un sab se naját dí. 12 Balki sab ke sab, jo Yusúa Masíh meŋ saláhíyat se guzrán kiyá cháhte haiŋ, tasdía páwenge. 13 Par zabún aur dagábáz ádmí fareb deke aur fareb kháke badí meŋ taraqqí karte jáenge. 14 Par tú un bátoŋ par, jo tú ne síkhíŋ, aur yaqín jáníŋ, qáim rah: ki tú yih jántá hai, ki kis se síkhá. 15 Aur tú laṛkáí se muqaddas kitáboŋ se wáqif hai; we tujhe aisí dánish bakhshengí, ki tú Masíh Yusúa par ímán láke naját páegá. 16 Sáre daftar khudádád haiŋ, aur taalím ke aur ilzám ke aur rástí ke aur sidqwálí tarbíyat ke wáste mufíd haiŋ: 17 Tá ki mard i Khudá kámil ho, aur har ek nek kám meŋ árastagí paidá kare.

IV. BAB.

1 Pas maiŋ Khudá aur Khudáwand Yusúa Masíh ke áge, jo zuhúr karke apní

bádsháhat meṉ zindoṉ aur murdoṉ kí ạdálat karegá, hukm pahunchátá húṉ, 2 Ki tú kalám kí manádí kar, aur barwaqt aur be waqt kám meṉ kamál hilm se samjhá samjháke ilzám de, malámat aur targíb kar. 3 Kyúnki waqt áegá, ki jab we sahíh taạlím kí bardásht na karenge, par kán khujláte húe apní shahwatoṉ ke mutábiq muạllim buláwenge; 4 Aur kánoṉ ko sacháí kí taraf se pherke afsánoṉ kí samt phirenge. 5 Ab tú sárí bátoṉ meṉ bedár ho, dukh uthá, bashíroṉ par, jo kuchh wájib hai, tú kiyá kar, apní ḳhidmat ko púrá kar. 6 Kyúnki maiṉ ab bahí chalá játá húṉ, merí rihlat ká waqt á pahunchá hai. 7 Maiṉ ne jang i hasan kiyá, maiṉ daur kar chuká, main ne ímán ko rakh liyá: 8 Báqí sidq ká hár mere liye dhará húá hai, so Ḳhudáwand, jo sachá hákim hai, us din mujhe degá, aur faqat mujhe nahíṉ, balki un sab ko, jo us ke zuhúr ke mushtáq haiṉ. 9 Tú koshish kar, táki mere pás jald áwe. 10 Kyúnki Dímas ne is jahán ko pasand karke mujhe tark kiyá, aur Thissaluníka ho chalá gayá, Kreskans Galátiyá meṉ, aur Títus Dalmátiyá meṉ gayá. 11 Lúká akelá mere sáth hai. Tú Márk ko apne sáth le á; kyúnki wuh us ḳhidmat meṉ mere kám ká hai. 12 Maiṉ ne Tiḳhikus ko Afsus ko bhejá. 13 Tú wuh jubba, jise maiṉ ne Troas meṉ Karpus ke yaháṉ chhoṛá, aur kitábeṉ, ḳhusúsan we charmín auráq letá áiyo. 14 Sikandar ṭhaṭhere ne mujh se bahut badí kí: Ḳhudáwand us ke kámoṉ ke muwáfiq us se sulúk kare. 15 Us se tú bhí parhez kar: kyúnki us ne hamárí bátoṉ kí bahut muḳhálafat kí. 16 Mere pahle jawáb meṉ koí merá rafíq na thá, sáre mujhe chhoṛke chalte rahe: us ká hisáb unheṉ dená na paṛe. 17 Par Ḳhudáwand mere sáth rahá, aur us ne mujhe zor baḳhshá, ki merí maạrifat se sab bátoṉ kí manádí kí jáwe, aur ajnabí ummateṉ suneṉ, aur maiṉ babar ke munh se chhuṛáyá gayá. 18 Aur Ḳhudáwand mujhe harek zabún kám se bacháegá, aur apní ásmání bádsháhat tak mahfúz rakhegá: us ká jalál abad ul ábád hai. Ámín. 19 Priskillá aur Áqilá, aur Unisífurus ke gharáne ko salám kah. 20 Irástus Karint meṉ rahá, Trofimus ko maiṉ ne Miletus meṉ bímár chhoṛá. 21 Shitábí kar, ki tú jáṛe se peshtar pahunche. Yúbulus aur Púdans aur Línus aur Klaudiyá aur sab bháí tujhe salám kahte haiṉ. 22 Ḳhudáwand Yusúạ Masíh terí rúh ke sáth rahe. Fazl tum par howe. Ámín.

PÁUL KÁ TITUS KO ḲHATT.

I. BÁB.

1 Páúl, Ḳhudá ká banda aur Yusúạ Masíh ká rasúl, basabab Ḳhudá ke barguzídoṉ ke ímán ke, aur us díndárí baḳhshnewálí sacháí kí taạlím ke, 2 Jis se hayát i abadí kí ummed hotí hai, jis ká bedaroġ Ḳhudá ne zamánoṉ kí gardish se peshtar waạda kiyá, 3 Aur ḳháss waqtoṉ meṉ apná kalám us manádí se áshkárá kiyá, jis ká uhda hamáre bachánewále Ḳhudá ke irshád se mujh ko diyá gayá hai, 4 Títus ko, jo ímán i musharrak meṉ sachá farzand hai, salám kahtá hai. Fazl rahm aur árám Báp Ḳhudá aur hamáre bachánewále Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se tere liye howe.

5 Maiņ ne tujhe is wáste Krete meņ chhorá, tá ki tú báqí chízeņ murattab kare, aur buzurgoņ ko shahr ba shahr, jaisá maiņ ne tujhe hukm kiyá hai, muqarrar kare; 6 Par aisoņ ko, jo beilzám, aur ek ek jorú rakhte hoņ, aur un ke larke ímándár, aur isráf kí malámat se mubarrá, aur sukhanshinau howeņ. 7 Kyúnki cháhiye ki Nigahbán, azbas ki Khudá ká khánsámán hai, beilzám howe, na ki khudráe, yá gussawar, yá bádaparast, yá mushtzan, yá lálchí, 8 Balki musáfirdost, nekoņ ká muhibb, muatadil mizáj, sádiq, muqaddas, parhezgár ho, 9 Aur us sukhan se, jis kí taalím mustaqím hai, mutamassik ho, tá ki wuh sahíh taalím se tasallí de sake, aur khusúmat karnewáloņ ke ilzám dene par qádir howe. 10 Kyúnki bahut se náfarmánbardár aur behúdago, aur dagábáz haiņ, khusúsan we, jo ahl i khatna haiņ. 11 So un ká munh band kiyá cháhiye, ki we ek zalíl nafa ke wáste námunásib báteņ sikhláke sáre gharánoņ ko zer o zabar karte haiņ. 12 Un meņ se ek ne, jo un ká nabí thá, kahá, ki Kretí hamesha jhúthe, aur bare darinde' aur girán shikam haiņ. 13 Yih gawáhí sach hai: is wáste tú unheņ durushtí se malámat kar, tá ki we ímán meņ sahíh howeņ, 14 Aur Yahúdiyána afsánoņ par, aur aise ádmíoņ ke hukmoņ par, jo sachái ko marorte haiņ, kán na dhareņ? 15 Pák logoņ ke liye sab kuchh pák hai, aur álúdagán ke aur beímánoņ ke liye kuchh pák nahíņ, balki un kí níyateņ aur tínateņ álúda haiņ. 16 Khudá ke pahchánne ká iqrár karte haiņ, par apne kámoņ kí ráh se us ká inkár karte haiņ, aur láiq i nafrrat, aur náfarmánbardár haiņ, aur kisí nek kám ke liye pasandída nahíņ.

II. BÁB.

1 Par tú we báteņ kah, jo sahíh taalím ke munásib haiņ, 2 Táki adher mard hoshiyár, sanjída, burdbár hoņ, aur ímán aur sabr meņ sahíh. 3 Aur usí tarah se adher randíáņ bhí akhláq i muqaddasána rakheņ, aur tuhmat karnewálíáņ, aur daim ul khamr na howeņ, balki achchhí báteņ sikhlánewálí hoņ, 4 Aur jawán randíoņ ko aisí sanjídagí bakhsheņ, ki we apne khasamoņ aur bachchoņ ko piyár kareņ, 5 Aur chaturí, aur ismatwálíáņ, aur goshagír, aur khushmizáj, aur apne khasamoņ ke kahe meņ howeņ, tá ki Khudá ke kalám kí badgoí na kí jáwe. 6 Tú jawánoņ ko bhí nasíhat kar, ki we sanjídagí paidá kareņ. 7 Aur sárí bátoņ meņ pahle apne taiņ nek kámoņ ká namúna kar dikhlá, aur terí taalím befasád, aur ba waqár aur ba ikhlás, aur terá kalám sahíh ho, jo láiq i ilzám na ho: 8 Tá ki jánib i mukhálif tumháre khubs kí bát banákar sharminda ho. 9 Bande apne kháwindoņ ke mahkúm, aur sárí bátoņ meņ un ke razájo hoņ, na makábarago, 10 Aur na khiyánatkár, balki tamám nekdiyánatí záhir karnewále hoņ, táki we hamáre bachánewále Khudá kí taalím ko sárí bátoņ meņ raunaq deweņ. 11 Kyúnki Khudá ká naját bakhshnewálá fazl sáre ádmíoņ par záhir húá, 12 Jo hameņ tarbíyat kartá hai, ki ham bedíní aur dunyáwí shahwatoņ se bezár hoke is jahán meņ sanjídagí aur sadíqí aur díndárí se guzrán kareņ, 13 Aur usí mubárak ummed ke, aur buzurg Khudá aur apne bachánewále Yusúa Masíh ke zuhúr i jalíl ke muntazir raheņ; 14 Ki us ne áp ko hamáre badle diyá, táki wuh hameņ mol lekar sárí badkáríoņ se chhuráwe, aur ummat i khráss ko, jo nekokárí meņ ba ján o dil masrúf howeņ, apne liye táhir kare. 15 Ye báteņ kah, nasíhat kar, aur tamám iqtidár se ilzám de, koí terí tahqír na kare.

III. BAB.

1 Unheṉ yád dilá, ki salátín aur hukkám ke mahkúm aur farmánbardár howeṉ, aur har qism kí nekokárí par mustaidd raheṉ; 2 Aur kisí kí badgoí na kareṉ, aur sulhkhwáh aur halím aur sáre ádmíoṉ se púrí farotaní kareṉ. 3 Kyúnki ham bhí áge bewuqúf, sarkash, fareb khánewále, aur gúnágún shahwatoṉ aur ishratoṉ ke bande the, aur badkhwáhí aur hasad se guzrán karte the, aur láiq i karáhat, aur dúsroṉ se nafrat rakhnewále the. 4 Par jab hamáre bacháneqále Khudá ká lutf aur piyár záhir húá, 5 Tab us ne ham ko, na sadáqat ke amaloṉ se, jo ham ne kiye, balki apní rahmat ke basabab naye janam ke gusl ke, aur us Rúh i Quds kí nausází ke báis bacháyá, 6 Jise us ne hamáre bachánewále Yusúa Masíh kí maarifat se ham par ba ifrát dhálá, 7 Táki ham us ke fazl se sádiq thaharke wáris banke hayát i jáwidání ke ummedwár hoṉ. 8 Yih sukhan haqq hai, aur maiṉ cháhtá húṉ, ki tú in bátoṉ ke kahne meṉ mustaqill rahe, táki we, jo Khudá par ímán láe haiṉ, andesha karke nekokárí meṉ mashgúl raheṉ, ye chízeṉ bhalíṉ, aur ádmíoṉ ke wáste náfa haiṉ. 9 Aur ahmaqána mubáhasoṉ, aur zikr i nasab se, aur qaziyoṉ, aur un jangoṉ se, jo shara kí bábat hoṉ, parhez kar, ki ye benafa aur behúda haiṉ. 10 Us ádmí se, jo mulhid hai, baad us ke, ki tú use ek do martaba pand de, kanára kar já. 11 Tú jántá hai, ki waisá ádmí phir gayá hai, aur apne taíṉ mujrim thahará ke gunáh kartá hai.

12 Jab maiṉ Artemas, yá Tikhikus ko tere pás bhejúṉ, tab jaldí kar, ki tú mere pás Nikopulis meṉ áwe: kyúnki maiṉ ne azm kiyá hai, ki jára wuhíṉ kátúṉ. 13 Faqíh Zenas aur Apallus ko jald áge bhej de, we kisí chíz ke muhtáj na howeṉ. 14 Aur hamáre log bhí fikr i maásh ke liye achchhe peshe ikhtiyár kareṉ, táki we bebar na raheṉ, 15 Sab jo mere sáth haiṉ, tujhe salám kahte haiṉ. Un ko, jo ham se mahabbat i ímání rakhte haiṉ, salám kah. Tum sab ke sáth fazl howe. Ámín.

PAUL KA KHATT FILEMAN KO.

I. BAB.

1 Pául, Masíh Yusúa ká qaidí, aur bháí Timodeus Filemán ko, jo mahbúb aur hamárá hamkhidmat hai, 2 Aur piyárí Apphiyá ko, aur Arkhippus ko, jo hamárá hamjang hai, aur us Jamáat ko, jo tere ghar meṉ hai, salám kahte haiṉ. 3 Hamáre báp Khudá, aur Khudáwand Yusúa Masíh kí taraf se fazl aur árám tumháre liye howe.

4 Maiṉ terí mahabbat ko, jo sáre muqaddasoṉ se hai, aur ímán ko, jo Khudáwand Yusúa par hai, daryáft karke, 5 Hamesha apní duáoṉ meṉ tujhe yád karke Khudá kí shukrguzárí kartá húṉ, 6 Ki terí shirkat i ímán kí yih taasír hai, ki sári nekíáṉ, jo tum Yusúa Masíh ke wáste karte ho, musallam haiṉ. 7 Kyúnki ham terí mahabbat se bahut khush aur mutmaiyan haiṉ, ki tujh se, ai bháí, muqad-

das logon ká jí ásáish pátá hai. 8 So agarchi mujhe Masíh men ikhtiyár i kámil hai, ki tujhe jo munásib howe, so hukm karún; 9 Lekin mujhe yih pasand áyá, ki mahabbat kí ráh se iltimás karún; kyúnki main Páúl búrhá, aur ab Yusúạ Masíh ká qaidí húṇ. 10 So main apne farzand kí bábat, jo qaidkháne men mere liye paidá húá, yaạne Unesimus kí bábat ạrz kartá húṇ. 11 Wuh áge tere liye námufíd thá, par ab tere aur mere liye bahut mufíd húá. 12 So main ne use bhejá hai: ab tú us ko, yaạne mere lakht i jigar ko qabúl kar. 13 Aur main ne cháhá thá, ki use apne hí pás rakhún, tá ki wuh tere iwaz injílí zanjíron men merí khidmat kare; 14 Par terí marzí bagair main ne na cháhá, ki kuchh karún, tá ki terá nek kám na jabr se, balki razámandí se howe. 15 Wuh sháyad tujh se is liye thoṛí muddat judá rahá, ki tú use phir páke hamesha apne pás rakhe; 16 Na banda kí tarah, balki banda se bihtar, yaạne bháí kí tarah, jo merá bahut ạzíz hai; pas kyá wuh jism kí ráh se, aur Khudáwand ke sabab se, terá mahbúb na hogá? 17 So agar tú mujhe sharík jántá hai, to us ko us tarah qabúl kar, jis tarah mujh ko. 18 Aur agar us ne terá kuchh nuqsán kiyá hai, yá kuchh terá dharátá hai, to use mere nám par likh rakh. 19 Main Páúl apne háth se likhtá húṇ, ki main áp adá karúngá: main tujh se nahín kahtá, ki merá qarz, jo tujh par hai, tú hai. 20 Ai bháí, mihr kar, main tujh se Khudáwand men nafạ páún: mere kaleje ko Khudáwand men sukh de. 21 Main ne terí itáạt ko yaqíní jánkar tujhe likhá, aur main jántá húṇ, ki tú us se, jo main ne kahá, ziyáda karegá.

22 Us ke siwá ek maskan mere liye taiyár kar: ki mujhe yih ummed hai, ki main tumhárí duáon ke wasíle se tumhen diyá jáún. 23 Ipafrás, jo Masíh Yusúạ ke wáste qaid men merá sharík hai, 24 Aur Márk, aur Aristarkhus, aur Dímas, aur Lúká, jo mere hamkhidmat hain, tujhe salám kahte hain. 25 Hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh kí niạmat tumhárí rúh ke sáth howe. A'mín.

PA'U'L KA' IBRA'NI'ON KO KHATT.

I. BAB.

1 Khudá, jis ne agle zamáne men nabíon kí maạrifat ábá se bár bár, aur tarah tarah takallum kiyá, 2 Is ákhirí zamána men ham se Beṭe kí maạrifat bolá; yih wuh hai, jise us ne sárí chízon ká málik kiyá, aur jis se us ne do jahán banáe. 3 Wuh azbas ki us kí shaukat kí shán, aur uskí kunh ká naqsh hai, aur apní qúwat ke sukhan se sárí chízon ko sambháltá hai, ápko deke hamáre gunáhon ko maho karke Janáb i Aqdas kí dahní taraf buland ásmán par já baiṭhá. 4 Wuh firishton se us qadr baṛá hai, jis qadr us ne mírás men unke námon se afzal nám páyá. 5 Us ne firishton men se kis ke haqq men kabhí yih kahá, ki Tú merá Beṭá hai, áj main ne tujhe janá? Aur phir yih, ki Main us ká Báp húngá, aur wuh merá Betá hogá. 6 Aur jab pahlaute ko dunyá men láyá, tab kahá, ki Khudá ke sáre firishte uskí parastish karen. 7 Aur wuh firishton ke haqq men kahtá hai, ki Wuh apne firishton ko rúhen

aur apne khádimon ko ág ká shuala kartá hai. 8 Par Bete se kahtá hai, ki Ai Khudá, terá takht abad ul ábád hai, terí bádsháhat ká asá haqq ká asá hai. 9 Tú ne to sidq se dostí, aur beinsáfí se dushmaní kí hai: is wáste Khudá ne, hán tere Khudá ne farhat ke raugan se tujh ko tere sharíkon se ziyáda mamsúh kiyá. 10 Aur yih, ki Ai Khudáwand, tú ne ibtidá men zamín kí neo banáí, aur sab ásmán tere háthon ke bane húe hain. 11 We nest ho jáenge, par tú báqí hai; we sab poshák kí mánind puráne honge, 12 Aur tú unhen lubáda ke mánind lapetegá, aur we mubaddal ho jáenge: par tú ek hí hai, aur tere baras náqis na honge. 13 Aur us ne firishton men se kaunse ko kabhí kahá, Tu mere dahne háth baith, jab tak ki main tere dushmanon ko tere páon ká farsh i páandáz karún? 14 Kyá we sab khidmatguzár rúhen nahín, jo naját ke wárison kí khidmat ke liye bhejí gaín?

II. BAB.

1 Iswáste cháhiye, ki ham un báton se, jo ham ne suníu, khúb pilche rahen, tá na ho, ki ham unhen kho dewen. 2 Kyúnki hargáh kalám, jo firishton kí maarifat kahá gayá, mustahkam húá, aur har ek udúl aur náfarmánbardárí ne wájibí jazá páí: 3 To ham kyúnkar bachenge, agar itní barí naját se gáfil howen? Ki us naját ke mazmún ne ibtidá men Khudáwand kí maarifat ishtihár páyá, aur un ke kahne se, jinhon ne suná, hamáre nazdík sábit húá. 4 Aur Khudá ne bhí un ke sáth gawáhí dí; ki us ne ajáib o garáib aur mukhtalif muajizon, aur Rúh i Quds kí gúnágún bakhshishon ko, jo us ne apní khushí se taqsím kiyá, jalwagar kiyá. 5 So us ne jahán i áyanda ko, jis kí bábat ham bolte hain, firishton ke hukm men nahín kiyá; 6 Par kisí ne kahín sáf kahá, ki Insán kyá hai, jo tú us kí yád kare, aur ádamzád kyá, jo tú us par mutawajjih ho? 7 Tú ne firishton se us ko thorá hí kam banáyá, aur shán o shaukat ká táj us ke sir par rakhá, aur us ko apne háth ke kámon par hukúmat bakhshí. 8 Tú ne sárí chízen us ke zerpá kín. Jab us ne sárí chízen us ke zerpá kín, us ne koí chíz na chhorí, jo us ke zerpá na kí. Ab ham nahín dekhte, ki sárí chízen us ke níche rakhí gaí hain; 9 Magar ham dekhte hain, ki Yusúa, jis ne maut ke ranj kí badaulat izzat ke jalál ká afsar páyá, thorí muddat tak firishton se darja men past húá, tá ki wuh Khudá ke fazl se har ek ádmí ke iwaz maut ká maza chakhe. 10 Kyúnki us ko, jis se, aur jis ke sabab se sárí chízen hain, yih achchhá lagá, ki wuh, jab bahutse beton ko jalál men láe, un ke naját denewále peshwá ko azíyaten deke kámil kare. 11 Kyúnki wuh, jo taqaddus bakhshtá hai, aur we, jo taqaddus páte hain, sab ek hí ke hain: is sabab se wuh unhen bháí kahne se sharminda nahín hai. 12 Ki wuh yih kahtá hai, Main apne bháíon ko tere nám kí khabar dúngá, aur Jamáat ke darmiyán terí madh gáúngá. 13 Aur phir yih, ki Main us par tawakkul karúngá. Phir yih, ki Dekh main aur larke, jo Khudá ne mujhe diye hain. 14 Pas azbas ki larke jism aur khún men sharík hain, us ne bhí un ke sáth barábar hissa liyá, tá ki wuh maut ke wasíle se us ko, jis ke pás maut ká zor hai, yaane Iblís ko náchíz kare, 15 Aur unhen, jo maut ke dar se zindagí bhar asírí men giriftár the, chhuráwe. 16 Ki wuh to firishton ká nahín, balki Abirahám kí nasl ká sáth detá hai. 17 Is wáste zurúr thá, ki wuh sárí báton men apne bháíon ke barábar ho jáwe, tá ki wuh

Khudá ke muámalon men dardmand aur mutadaiyin sardár káhin hoke logon ke gunáhon ko muáf karwáe. 18 Kyúnki jab us ne áp hí imtihán men parke dukh páyá, to wuh un kí, jo imtihán men parte hain, madad kar saktá hai.

III. BÁB.

1 Pas, ai muqaddas bháío, jo ásmání talab men báham shámil ho, tum us par, jo us taríq men, jis ká ham iqrár karte hain, rasúl aur sardár káhin hai, yaane Masíh Yusúa par nazar karo. 2 Chunánchi wuh us ke áge, jisne us ko muqarrar kiyá, amánatdár hai, jis tarah Músá us ke sáre ghar men amánatdár thá. 3 Aur ghar se ghar bananewále kí izzat jis qadr afzúd hai, usí qadr us kí izzat Músá se ziyáda hai. 4 Ki har ghar ká ek banánewálá hai, par jis ne sárí chízen banáín, so Khudá hai. 5 Aur Músá us ke sáre ghar men khádim kí tarah amánatdár thá, tá ki un chízon par, jin ká bayán istiqbál par mauqúf thá, gawáhí de; par Masíh us ke ghar men aisá amánatdár thá, jaisá Betá hotá hai. 6 Aur us ká ghar ham hain, basharte ki ham us juraat o tafákhur ko, jo ummed kí bábat hai, mazbút tháme rahen. 7 Iswáste jaisá Rúh i Quds kahtí hai, Áj, agar tum us kí áwáz suno, 8 Tum apne dilon ko sakht na karo, jaisá gussa karte húe imtihán ke roz dasht men karte the. 9 Aur us waqt tumháre bápdádon ne chális baras tak mujhe ázmáyá, aur imtihán kiyá, aur mere kámon ko dekhá. 10 Iswáste main us pusht ke logon se khafagí kí, aur kahá, ki Ye dil men hamesha bahke húe hain, aur unhon ne merí ráhon ko na pahcháná. 11 So main ne apne gussa men qasam kháke kahá, ki Ye mere árám men dákhil na honge. 12 Ai bháío, zinhár, na howe, ki tum men se kisí ke sína men zabún aur beímán dil ho, jo tum ko Khudá i Haí kí huzúrí se pher de. 13 Par jab tak ki áj ká zikr kiyá játá hai, tum har roz áp ko báham nasíhat karo, tá na howe, ki tum men se koí gunáh se dagá páke sakht ho jáe. 14 Kyúnki ham Masíh men sharík húe hain, basharte ki ham us iatimád ko, jo ibtidá men thá, intihá tak mazbút tháme rahen. 15 Jab kahá játá hai, ki Áj, agar tum us kí áwáz suno, apne dilon ko sakht na karo, jaisá we sarkash hoke karte the: 16 So we kaun the, jo us kí áwáz sunke sarkashí karte the? Kyá we nahín jo Músá kí hidáyat se nikle the? 17 Aur wuh kin se chális baras tak bezár thá? kyá un se nahín, jinhon ne gunáh kiyá, aur un ke aazá bayábán men pare rahe. 18 Aur us ne kin kí bábat qasam kháke kahá, ki Ye mere árám men dákhil na honge, magar un hí kí bábat jo ímán na láe. 19 So ham dekhte hain, ki we beímání hí ke sabab se dákhil na ho sake.

IV. BÁB.

1 Pas jab ki us ke árám men dákhil hone ká waada báqí hai, to cháhiye ki ham tarsán rahen, tá na howe, ki koí tum men se pahunchne na páwe. 2 Kyúnki hamáre liye bhí khushkhabari kí manádí kí gaí, jaisá un ke liye kí gai; par kalám, jo unhon ne suná, un ke liye mufíd na húá, is wáste ki wuh sunnewálon ke pás ímánámez na thá. 3 Ki ham, jo ímán láe hain, árám men dákhil hote hain; chunánchi us ne kahá, Pas main ne gussa karke qasam kháí, ki we mere árám men

dáḳhil na howenge, agarchi masnúạát ibtidá i álam se bane. 4 Ki us ne sátweṉ din kí bábat kahíṉ yúṉ kahá, ki Ḳhudá ne apne sáre kám karke sátweṉ din árám kiyá. 5 Lekin is maqám meṉ phir kahtá hai, ki We mere árám meṉ dáḳhil na howenge. 6 Pas jab ki baạzoṉ ká us meṉ dáḳhil honá ab tak báqí hai, aur we, jin ke wáste ḳhushḳhabarí kí manádí áge kí gaí, beímání ke basabab dáḳhil na húe: 7 Pas wuh ek aur din ká zikr kartá hai, ki itní muddat ke baạd Dáúd kí maạrifat kahtá hai, jaisá mazkúr húá, ki Áj, agar tum us kí áwáz suno, to apne diloṉ ko saḳht mat karo. 8 Kyúnki agar Yushúạ ne unheṉ árám meṉ dáḳhil kiyá hotá, to wuh baạd us ke dúsre din ká zikr na kartá. 9 Hásil kalám, árám i sabt Ḳhudá ke logoṉ ke wáste báqí rahtá hai. 10 Ki jo apne árám meṉ dáḳhil hotá hai, jaisá Ḳhudá apne kámoṉ se waisá wuh bhí apne kámoṉ se árám kartá hai. 11 Is wáste áo, ham koshish kareṉ, ki ham us árám meṉ dáḳhil howeṉ, tá aisá na howe, ki koí beímání ke sabab un ke mánind gir paṛe. 12 Kyúnki Ḳhudá ká kalám zinda aur muassir hai, aur dodhárí talwár se teztar hai, aur ján aur rúh aur band band aur gúde ko judá judá karke guzar játá hai, aur tamannáoṉ aur tasau-wuroṉ ko, jo dil meṉ haiṉ, jánchtá hai. 13 Aur koí maḳhlúq us se poshída nahíṉ, par us kí nazaroṉ meṉ, jis se ham ko kám hai, sárí chízeṉ uryán aur wá shigáf haiṉ. 14 Pas azbas ki hamáre liye ek baṛá sardár káhin, jo ásmán se pár guzar gayá, yaạne Ḳhudá ká Beṭá Yusúạ hai, apne iqrár ko tháme raheṉ. 15 Kyúnki hamárá aisá sardár káhin nahíṉ, jo hamárí sustíoṉ meṉ hamárá hamdard na ho sake, balki sárí bátoṉ meṉ gunáh ke siwá barábar ázmáyá gayá. 16 Is wáste áo, ham fazl ke taḳht ke pás beparwá áweṉ, tá ki ham par rahmat howe, aur niạmat, jo waqt par madadgár ho, páweṉ.

V. BÁB.

1 Ki har ek sardár káhin ádmíoṉ ke wáste Ḳhudá kí ḳhidmat par ádmíoṉ hí meṉ se muntaḳhab hoke muạiyan hotá hai, tá ki gunáhoṉ kí muáfí ke liye hadiye aur chaṛháwe guzaráne, 2 Aur nádánoṉ aur gumráhoṉ ke sáth muláyamat karne par qádir ho, is wáste ki use bhí to kamzoríoṉ ne gher rakhá hai. 3 So us sabab se farz hai, ki wuh jis tarah logoṉ kí taraf se látá hai, apní taraf se bhí qurbá-níáṉ láwe. 4 Aur insán na apne iḳhtiyár se us izzat ká táj letá hai, balki Hárún kí mánind wuh hí pátá hai, jise Ḳhudá ne talab kiyá hai. 5 Isí tarah Masíh bhí sardár káhin hone kí izzat par áp se qábiz nahíṉ húá, balki jis ne use kahá, ki Tú merá Beṭá hai, maiṉ ne áj tujhe janá, use yih diyá. 6 Chunánchi wuh dúsre maqám meṉ kahtá hai, ki Tú Malik i Sidq kí saff meṉ abad tak káhin hai. 7 Aur wuh jin dinoṉ meṉ jism rakhtá thá, ba shiddat nále karke aur ánsú bahá baháke us ke áge, jo use maut se bacháne par qádir thá, duáeṉ aur minnateṉ karke apne taqwá ke báis se maqbúl húá. 8 Wuh agarchi Beṭá thá, par un dukhoṉ se, jo us ne páe, itáạt síkhí; 9 Aur wuh mukammal hokar apne sab farmánbardároṉ ke liye naját i abadí ká báis húá, 10 Aur Ḳhudá ke ḳhitáb se Malik i Sidq kí saff meṉ se sardár káhin kahláyá. 11 Us kí bábat hamárí báteṉ bahut haiṉ, jin ká bayán mushkil hai, is wáste ki tumháre kán bhárí haiṉ. 12 Tumheṉ to cháhiye thá, ki tum is waqt ke muạllim ho, so tum hanoz muhtáj ho, ki koí tumheṉ phir siḳhláwe, ki kalám

i Iláhí ke pahle astaqsát kyá haiṉ; tum us láiq ho, ki tumheṉ dúdh piláe, na ki sakht chízeṉ khiláe. 13 Kyúnki jo koí ki shírkhwár hai, so sadíqat ke kalám meṉ nátajribakár, kyúnki wuh bachcha hai. 14 Par sakht kháne kámiloṉ ke wáste haiṉ, yaane un ke wáste, jin ke hawáss mashsháqí se mustaidd húe haiṉ, ki nek o bad meṉ imtiyáz kareṉ.

VI. BAB.

1 Iswáste hí kalám i Masíh kí ibtidá ko chhoṛkar kamál kí taraf pile chale jáweṉ, aur murda kámoṉ se tauba karne, aur Khudá par ímán láne, 2 Aur baptismoṉ kí taalím, aur háth rakhne, aur hashar i murdagán, aur adálat i abadí kí bunyád do bára na dáleṉ; 3 Aur in shá Al'láh ham yih karenge. 4 Kyunki we, jo ek bár munauwar húe, aur ásmání bakhshish ká maza chakh gae, aur Rúh i Quds meṉ sharík húe, 5 Aur Khudá kí bhali bát, aur ánewále jahán kí qudratoṉ ká maza uṛá gae, 6 Agar gir jáeṉ, to mumkin nahíṉ, ki unheṉ phir tauba karwáke nayá banáe, is liye ki we Khudá ke Beṭe ko do bára apne liye salib par khínchte haiṉ, aur ruswá karwáte haiṉ. 7 Kyúnki jo zamín us menh ko, jo us par bár bár barastá hai, pítí hai, aur aisí sabzíáṉ jo kishtkár karnewáloṉ ke liye mufíd haiṉ, jantí hai, Khudá se barakat pátí hai: 8 Par jo káṉṭe aur úṉṭkaṭáre uchhál phenktí hai, námaqbúl aur nazdík hai, ki laanati ho, aur us kí intihá jalná hai.

9 Lekin, ai bháío, agarchi ham yúṉ bolte haiṉ, par tumháre haqq meṉ aisí bátoṉ ke muataqid haiṉ, jo bihtar aur najátwálí haiṉ. 10 Kyúnki Khudá beinsáf nahíṉ hai, jo wuh tumháre kámoṉ ko, aur us mahabbat kí mihnat ko, jo tum us ke nám par muqaddas logoṉ kí khidmat karke dikhláte ho, bhúl baiṭhe. 11 Hamárá árzú yih hai, ki tum meṉ se harek aisá jidd o jihd kare, ki intihá tak uskí ummed wásiq rahe: 12 Tá ki tum sust na ho, balki un ke pairau hoo, jo ímán aur sabr kí ráh se waadoṉ ke wáris húe. 13 Ki Khudá ne Abirahám se waada karke kisí ko apne se baṛá na páyá, jis kí qasam khátá, to apní qasam karke kahá, 14 Yaqínan maiṉ tujhe bahut bahut barakateṉ dúngá, aur tujhe kasír ul aulád karúngá. 15 Aur us ne sabr karke us chíz ko, jis ke liye waada húá thá, páyá. 16 Fi al haqíqat log Haqq Taálá kí qasam kháte haiṉ, aur sábit karne ke liye un meṉ harek qaziya kí hadd qasam hai. 17 Pas Khudá is iráda se, ki waada ke wárisoṉ par dalíl i qawí se sábit kare, ki us kí mashíyat meṉ tabdíl bedakhl hai, qasam ko darmiyán láyá, 18 Tá ki un do chízoṉ se, jo betabdíl haiṉ, aur mumkin nahíṉ, ki Khudá un meṉ jhúṭhá nikle, ham, jo dauṛe haiṉ, ki us ummed ko, jo sámhne rakhí gaí hai, pakaṛ leweṉ, itmínán i kámil páweṉ. 19 Wuh ummed hamárí ján ká langar hai, jo sábit aur mustaqill hai, aur parda ke andar dákhil hotá hai; 20 Aur waháṉ hamárá peshrau Yusúa, jo Malik i Sidq kí tarah abad ke liye sardár káhin húá, hamáre wáste dákhil húá.

VII. BAB.

1 Yih Malik i Sidq Sálim ká bádsháh, aur Khudá Taálá ká káhin thá, jis ne Abirahám ká, jab wuh bádsháhoṉ ko márke phir átá thá, istiqbal kiyá, aur barakat

bakhshí. 2 Us ko Abirahám ne sab chízon ká daswán hissa guzráni. Wuh pahle apne nám ke maạnon ke muwáfiq Sadáqat ká bádsháh hai, aur phir sháh i Sálim húá, yaạne salámatí ká bádsháh. 3 Yih bepidar, bemádar, aur majhúl ul nasab, jis kí umr ká ágáz, aur zindagí ká intihá, Khudá ke Beṭe kí mánind thá, káhin i dáimí hai. 4 Ab gaur karo, yih kyá hí baṛá thá, jis ko rás ul ábá Abirahám ne ganímat ke mál se daswán hissa diyá. 5 Ab Láwí ke un báton ko, jo kahánat ká kám páte hain, hukm hai, ki logon se, yaạne apne bháíon se, agarchi we Abirahám kí pusht se paidá húe, sharạ ke muwáfiq, daswán hissa lewen ; 6 Par us ne, bá wujúd ki us ká nasab un ke nasab se judá hai, Abirahám se daswán hissa liyá, aur us ko, jis se waạde kiye gaye, duá i khair dí. 7 Aur bilá shakk o shubha chhoṭá baṛe se barakat pátá hai. 8 Aur yahán marnewále ádmí daswán hissa lete hain, par wahán wuhí letá hai, jis ke haqq men yih gawáhí dí játí hai, ki jítá hai. 9 Aur ham kah sakte hain, ki Láwí ne bhí to, jo daswán hissa letá hai, Abirahám ke wasíle se diyá. 10 Kyúnki jis waqt Malik i Sidq ne istiqbál kiyá, Láwí apne Báp kí sulb men maujúd thá. 11 Agar takmíl Láwíwálí kahánat se thí, ki us se ummat ne sharíạt pái, to phir kyá ihtiyáj thí, ki dúsrá káhin Malik i Sidq kí saff se mabạús ho, na Hárún kí saff se buláyá jáwe. 12 Agar kahánat ṭal jáe, to ba zurúrat sharạ bhí ṭal játá hai. 13 Ki wuh, jis kí bábat ye báten kahí játí hain, dúsre firqe men se hai, jis men se kisí ne qurbángáh kí khidmat nahín kí. 14 Ki záhir hai, ki hamárá Khudáwand Yahúdáh se tulúạ húá, aur us firqe kí kahánat kí bábat Músá ne kuchh na kahá. 15 Aur záhir o azhar hai, ki dúsrá káhin Malik i Sidq se mushábih mabạús hotá hai, 16 Jo na hukm i jismání kí sharíạt ke sáth, balki hayát i bezawál kí qudrat ke sáth, baná hai. 17 Ki wuh gawáhí detá hai, ki Tú Malik i Sidq kí saff men abad tak káhin hai. 18 Pas aglá hukm is liye ki kamzor aur befáida hai, butlánpizír hai. 19 Kyúnki sharíạt ne kuchh mukammal na kiyá, par wuh ummed i afzal ko, jis se ham Khudá se nazdík hote hain, pahunchá denewálí thí. 20 Aur azbas ki wuh bagair us ke, ki qasam kháí jáe, muqarrar na húá : 21 We to bagair qasam kháne ke muqarrar hote hain, par yih sáth qasam kháne ke usí se káhin baná, jis ne us se kahá, ki Khudáwand ne qasam kháí, aur tabdíl na karegá, Tú Malik i Sidq kí saff men abak tak káhin hai : 22 So is wáste Yusúạ ek bihtar ạhd ká zámin húá. 23 Siwá us ke we, jo káhin hote chale áe hain, bahut hain, is wáste ki we maut ke basabab dunyá men rah na sake, 24 Par yih iswáste, ki abad tak rahtá hai, kahánat i láyazál ká málik hai. 25 Is liye wuh unhen, jo us ke wasíle se Khudá ke pás áte hain, intihá tak bachá saktá hai ; kyúnki wuh un kí shafáạt ke liye hamesha jítá hai. 26 Ki aisá sardár káhin hamáre sháyán thá, ki wuh pák, betaqsír, námulauwas, gunahgáron se judá, aur ásmánon se bálá hai ; 27 Aur sardár káhinon kí mánind muhtáj nahín, ki wuh pahle apne aur phir logon ke gunáhon ke wáste qurbání láwe ; kyúnki us ne áp ko guzaránke yih ek bár kiyá. 28 Ki sharạ ádmíon ko, jo kamzor hain, káhin ṭhaharátá hai, par qasamwálá kalám, jo sharạ ke baạd thá, Beṭe ko, jo abad tak mukammal hai, káhin ṭhahará tá hai.

VIII. BÁB.

1 Un báton se, jo kahí gaí hain, yih ạrz hai, ki hamárá aisá sardár káhin hai,

jo Janáb i Aqdas ke dahne ko ásmán par baiṭhá hai, 2 Jo muqaddas kámoṉ ká, aur us maskan i haqíqí ká ḳhádim hai, jise Ḳhudáwand ne khaṛá kiyá hai, na ki ádmí ne. 3 Ki har ek sardár káhin is wáste muqarrar hotá hai, ki hadiye aur chaṛháwe guzaráne : so zurúr hai, ki us pás bhí guzaráne ko kuchh ho. 4 Agar wuh zamín par hotá, to káhin na hotá, is wáste ki káhin to haiṉ, jo sharạ ke muwáfiq qurbániáṉ láte haiṉ ; 5 Aur us jagah, jo ásmání chízoṉ ká namúna aur zill hai, ḳhidmat karte haiṉ, chunánchi Músá ko, jab wuh maskan banáne par thá, ilhám se ḳhabar dí gaí ; ki wuh kahtá hai, Dekh, tú us naqshe ke muwáfiq, jo tujhe koh par dikhláyá gayá, sab chízen baná. 6 Ab záhir hai, ki use afzal ḳhidmat milí, ki wuh ạhd i afzal ká wásita húá, aur wuh ạhd un waạdoṉ ke sáth, jo afzal haiṉ, muqarrar húá. 7 Kyúnki agar wuh pahlá ạhd beạib hotá, to dúsre kí jagah kí talásh na hotí. 8 So wuh un ká ạib batákar kahtá hai, Ḳhudáwand farmátí hai, dekh we din áte haiṉ, ki maiṉ Isráel ke gharáne se, aur Yahúdáh ke gharáne se nayá ạhd bándhúngá, 9 Us ạhd ke muwáfiq nahíṉ, jo maiṉ ne un ke bápdádoṉ se bándhá, jis din maiṉ ne un ká háth pakṛá, ki zamín i Misr se unheṉ nikál láúṉ, is wáste ki we mere ạhd par qáim nahíṉ rahe, aur maiṉ ne un ká andesha na kiyá, Ḳhudáwand kahtá hai ; 10 Balki yih wuh ạhd hai, jo maiṉ Isráel ke gharáne se bándhúngá ; baạd un dinoṉ ke, Ḳhudáwand farmátá hai, maiṉ apní shariạt ko un ke andar rakhúngá, aur un ke dil kí lauhoṉ par use likhúngá ; aur maiṉ un ká Ḳhudá húngá, aur we mere log honge. 11 Aur we phir apne apne paṛosí, aur apne apne bháí ko yih kahke na sikháwenge, ki Ḳhudáwand ko jáno : kyúnki chhoṭe se baṛe tak we sab mujhe jánenge, Ḳhudáwand kahtá hai : 12 Ki maiṉ un kí buráí baḳhshúngá, aur un kí ḳhatá, aur un kí bedíní ko yád na karúngá. 13 Aur jab us ne kahá, ki ek nayá kartá hai, us ne pahle ko puráná kiyá, aur jo puráná aur kuhna húá, so faná ke nazdík hotá hai.

IX. BAB.

1 So pahle ạhd ke liye ibádat ke rusúm the, aur ek dunyawí muqaddas makán. 2 Ki ek maskan banáyá gayá, uske pahle darja meṉ shamạdán aur mez aur nazar kí roṭíáṉ thíṉ ; yih maskan Quds kahlátá hai. 3 Aur dúsre parda ke andar wuh maskan thá, jo Quds ul Aqdás kahlátí hai ; 4 Us meṉ tilá ká baḳhúrdán thá, aur ạhdnáme ká sandúq, jo chároṉ taraf sone se maṛhá húá thá, us meṉ ek tiláí martabán mann se bhará húá, aur Hárún ká ạsá, jis meṉ sháḳheṉ phúṭí thíṉ, aur ạhdnáme kí lauheṉ thiyáṉ. 5 Aur us ke úpar jalálí Karúbín the, jo rahmat ke taḳht par sáyaafgan the ; jin kí tafsíl ab kuchh zurúr nahíṉ. 6 Ḳhair jab ye chízeṉ us taur se taiyár ho chukíṉ, tab pahle maskan meṉ sab káhin har waqt dáḳhil hoke ḳhidmat bajá láte haiṉ. 7 Par dúsre meṉ sirf sardár káhin baras meṉ ek bár lahú sáth leke, jise wuh apní aur logoṉ kí sahwí ḳhatáoṉ ke liye guzarántá hai. 8 Aur Rúh i Quds yih ímá kartí thí, ki jis waqt pahlá maskan qáim thá, Quds ul Aqdás kí ráh hanoz na khulí thí. 9 Wuh maskan is waqt tak ek misál hai, ki ab tak us meṉ hadiye aur chaṛháwe guzaráne játe haiṉ, jo ibádat karnewáloṉ ko kámil i darún na kar sake. 10 Ki we sirf ḳhur o nosh aur anwáạ ke baptismoṉ se, aur jismání rasmoṉ se mutaạlliq the, aur yih faqat jab tak haiṉ, ki saláh ká waqt nahíṉ pahunchá. 11 Par jab Masíh ánewále husnát ká sardár káhin

ho áyá, tab us maskan ke wasíle se, jo buzurgtar aur kámiltar hai, aur dastkárí se nahíṉ baná, yaạne is maạmúra meṉ se nahíṉ, 12 Na bakroṉ aur bachhroṉ ke ḳhún se, balki apne hí lahú ke sáth maqám i aqdas meṉ ek bár dáḳhil húá, ki us ne hamáre wáste abadí ḳhalásí hásil kí. 13 Kyúnki hargáh bailoṉ aur bakroṉ ká lahú, aur bachhiyá kí rákh, jo nápákoṉ par chhiṛkí jáe, itná taqaddus baḳhshtí hai, ki jism pák ho játá hai: 14 To kitná ziyáda Masíh ká ḳhún, jis ne apne taíṉ beạibí ke sáth rúh i abadí se Ḳhudá ke áge qurbání kiyá, tumhárí tínat ko un kámoṉ se, jo makrúh haiṉ, pák karegá, ki tum jíte Ḳhudá kí ibádat karo. 15 Aur wuh usí wáste naye ạhd ká wásita hai, táki maut ke wasíle se un taqsíroṉ ke liye, jo pahle ạhd meṉ thíṉ, muáfí howe, aur we jo buláe gae haiṉ, mírás i abadí ke waạda ko hásil kareṉ. 16 Kyúnki jaháṉ ạhd hai, waháṉ uskí maut, jo maạhúd kartá hai, zurúr hai. 17 Kyúnki ạhd maut se ustuwár hotá hai, ki us meṉ kuchh qúwat nahíṉ jab tak ki wuh, jo maạhúd kartá hai, jítá hai. 18 Iswáste pahlá ạhd bhí bagair ḳhún ke muqarrar nahíṉ kiyá gayá. 19 Ki jab Músá ne sárí ummat ko sharạ ke sab ahkám kah sunáe, tab bachhroṉ aur bakroṉ ká ḳhún pání aur surḳh súf aur zúfá ke sáth lekar us kitáb par aur sáre logoṉ par chhiṛakke kahá, 20 Ki yih lahú us ạhd ká hai, ki Ḳhudáwand ne tumháre sáth kiyá hai. 21 Aur us ne usí taur se maskan par, aur un chízoṉ par, jo ḳhidmat i rabbání meṉ istiạmál kí játí haiṉ, ḳhún chhiṛká. 22 Aur sárí chízeṉ, magar baạz, sharạ meṉ ḳhún se pák kí játí haiṉ, aur lahú baháe bagair magfirat nahíṉ hotí. 23 So zurúr thá, ki ásmání chízoṉ ke utáre aisí chízoṉ se, aur ásmání chízeṉ áp aisí qurbáníoṉ se, jo un se afzal haiṉ, pák kí jáweṉ. 24 Ki Masíh us maqám i muqaddas meṉ, jo háthoṉ se banáyá gayá, aur haqíqí chízoṉ ká utárá hai, dáḳhil nahíṉ húá, balki ásmán hí meṉ dáḳhil húá, táki wuh Ḳhudá ke zuhúr hamáre wáste házir howe. 25 Par zurúr na thá, ki wuh áp ko bár bár guzaráne, jaisá sardár káhin maqám i muqaddas meṉ baras baras dúsre ke lahú ke sáth dáḳhil hotá hai. 26 Is liye ki agar aisá hotá, to zurúr thá, ki wuh biná i álam se bár bár mare kare; par ab wuh áḳhirí zamána meṉ ek bár záhir húá, táki apní qurbání se gunáh ko nest kare. 27 Aur jaisá sáre ádmíoṉ ke liye ek bár marná, aur baạd us ke ạdálat muqarrar húí hai: 28 Aisá hí Masíh ek bár qurbání hokar, táki wuh bahutoṉ ke gunáhoṉ ko uṭháwe, dúsre bár bagair gunáh ke dekhá jáegá, táki unko, jo us kí ráh takte haiṉ, naját dewe.

X. BÁB.

1 Ab sharạ, jis meṉ ánewálí achchhí chízoṉ ká parchhánwáṉ hai, na ki un chízoṉ kí haqíqí súrat, un qurbáníoṉ kí takrár se, jo we baras baras hamesha láte haiṉ, un ko, jo waháṉ áte haiṉ, mukammal kabhí nahíṉ kar saktá; 2 Nahíṉ to kyá log qurbání guzaránne se báz na rahte, is wáste ki ibádat karnewále ek bár pák hoke áp ko gunahgár na jánte? 3 Balki qurbáníáṉ baras baras gunáhoṉ ko yád dilátí haiṉ. 4 Mahál hai, ki bailoṉ aur bakroṉ ká ḳhún gunáhoṉ ko miṭáwe. 5 Is liye wuh dunyá meṉ áte húe kahtá hai, ki Zabíh aur hadiya ko tú nahíṉ cháhtá: tú ne mere liye ek badan taiyár kiyá; 6 Chaṛháwe aur ḳhatiyat ká tú tálib nahíṉ. 7 Tab maiṉ ne kahá, Dekho maiṉ átá húṉ; kitáb ke waraqoṉ meṉ mere haqq meṉ yih likhá hai, Ai Ḳhudá, maiṉ terí razámandí bajá láne par ḳhush húṉ. 8 Aur jab kahá, ki Zabíh aur hadiye, aur chaṛháwe aur ḳhatiyat ko tú nahíṉ cháhtá, aur un

ká rází na húá, aur ye hí chízen shara ke muwáfiq guzrání játí hain: 9 Tab us hí ne kahá, ki Ai Khudá, dekh main átá hún, tá ki terí razámandí bajá láún. Wuh pahle ko azl kartá hai, tá ki dúsre ko nasb kare. 10 Aur us kí marzí ke sabab se ham Yusúa Masíh ke badan ke ek bár qurbán hone se muqaddas húe hain. 11 Aur har ek káhin har roz khará rahke khidmat i Iláhí kartá hai, aur ek hí nau kí qurbáníán, jo gunáh ko dúr nahín kar saktí hain, aksar guzarántá rahtá hai: 12 Lekin wuh ek hí qurbání gunáhon ke wáste guzaránke Khudá ke dahne abad tak baith rahá; 13 Aur báqí intizár kartá hai, ki us ke dushman us ke farsh i páandáz hon. 14 Kyúnki us ne ek bár qurbán dene se unhen, jo muqaddas hote játe hain, abad ke liye mukammal kiyá. 15 Aur Rúh i Quds bhí hamáre pás gawáhí detí hai; kyúnki jab us ne pahle kahá thá, 16 Ki Khudáwand farmátá hai, Yih wuh ahd hai, jo main un dinon ke baad unhen dúngá, ki main apne sharaon ko un ke fahm men dálúngá, aur un ke dilon men likhúngá: tab yih bhí kahá, 17 Aur un ke gunáhon aur khatáon ko phir yád na karúngá. 18 Ab jahán kahín un kí magfirat hai, wahán gunáh ke wáste qurbání guzaránná nahín.

19 Pas ai bháío, jab ki ham ko ijázat milí, ki maqám i muqaddas men Yusúa ke lahú se dakhl karen, 20 Iswáste ki us ne ek nayí aur jítí ráh apne jism ke parda ko phárke taiyár kí, 21 Aur hamáre liye bará káhin hai, jo Khudá ke ghar ká mukhtár hai: 22 To áo, ham sache dil aur ímán i kámil se apní khabís tínat par ábpáshí karke nazdík áwen, aur apne badanon ko sáf pání se gusl dilwáke 23 Apní ummed ke iqrár ko be jumbish thámen; kyúnki wuh, jis ne waada kiyá hai, amín hai. 24 Aur ham ek dúsre par gaur karen, tá ki ham ek dúsre ko ulfat aur nekokárí kí targíb karen; 25 Na aisá jaisá baazon kí ádat hai, ham ikatthe hone se báz rahen, balki ek dúsre ko tahrík karen, aur yih ba darja i atamm zurúrí, kyúnki tum us din ko dekhte ho, ki chalá átá hai. 26 Kyúnki agar ham baad us ke ki maarifat i haqq hásil kar chuke, qasdan gunáh karte hain, to phir koí qurbání gunáhon ke wáste báqí nahín, 27 Magar adálat ká koí haibatafzá intizár, aur aisá gazab i átashbáz, jo mukhálifon ko khá legá, báqí hai. 28 Jo koí Músá ke shara ko náchíz jántá ho, aur yih do tín gawáhon se sábit ho, us par rahm nahín kiyá játá, wuh márá játá hai. 29 Pas gaur kíjiye, wuh kitní sakhttar sazá ke láiq jáná jáegá, jis ne Khudá ke Bete ko pámál kiyá, aur ahd ká lahú, jis se wuh muqaddas kiyá gayá hai, beqadr jáná, aur fazl kí Rúh ko zalíl kiyá. 30 Kyúnki ham use jánte hain, jo bolá, ki Intiqám lená merá kám hai, Khudáwand farmátá hai, ki main hí sazá dúngá. Aur phir yih, ki Khudáwand apne logon ká insáf karegá. 31 Jíte Khudá ke háthon men giriftárí haibatnák hai. 32 Par guzre húe dinon ko yád karo, jin men tum munauwar hote húe dukhon ke sáth kushtí karne men sábir rahe; 33 Kuchh to us wáste, ki laan taan aur dukh dardon se angushtnumá húe, aur kuchh us wáste, ki tum un ke, jin se yih badsulúkí hotí thí, sharík the. 34 Ki tum zanjíron men mere hamdard the, aur tum ne apne mál ká lut jáná khushí se qabúl kiyá, ki jánte the, hamáre liye mál, jo bihtar o báqí hai, ásmán par hai. 35 Pas apní himmat ko mat ganwáo, ki us ká bará ajr hai. 36 Tumhen zurúr hai, ki sabr karo, tá ki tum Khudá kí marzí par chalke waada hásil karo. 37 Ki phir thorí sí muddat hai, ki ánewálá áwegá, aur der na karegá. 38 Aur sádiq ímán se jíegá; aur agar wuh hat jáwe, to merá jí us se rází na hogá. 39

Par ham un men se nahín haiṉ, jo halákat tak haṭe játe haiṉ, balki un meṉ se haiṉ, jo ján bachá rakhne ko ímán láte haiṉ.

XI. BAB.

1 Ab ímán yih hai, ki un chízoṉ par, jin ká intizár kiyá játá hai, iạtimád kiyá jáe, aur un chízoṉ kí, jo dekhne meṉ nahíṉ átíṉ, yaqín howe. 2 Us hí se buzurgoṉ ke liye gawáhí dí gaí. 3 I'mán hí ke sabab se ham ján gae, ki álam Ḳhudá ke suḳhan se ban gayá, chunánchi we chízeṉ, jo dekhí játí haiṉ, un chízoṉ se, jo dekhne meṉ átí haiṉ, nahíṉ baníṉ. 4 I'mán se Hábil Qáin se bihtar qurbání Ḳhudá ko guzrání; usí sabab us ke sadíq hone par gawáhí dí gaí: ki Ḳhudá us kí qurbáníoṉ par gawáhí detá hai, aur usí ke sabab us ke mare par bhí hanoz us ká zikr kiyá játá hai. 5 I'mán ke sabab se Hanúk naql i makán kar gayá, tá ki wuh maut ko na dekhe, aur wuh na milá, kyúnki Ḳhudá ne use naql i makán karwáyá: kyúnki us par naql karne se pahle yih gawáhí guzrí, ki us ne Al'láh ko rází kiyá. 6 Aur bin ímán razámandí mumkin nahíṉ; kyúnki us par, jo Ḳhudá kí samt átá hai, yih wájib hai, ki yaqín kare, ki wuh maujúd hai, aur yih, ki wuh un ká, jo us ke joyán haiṉ, ajr denewálá hai. 7 I'mán se Núha ne un chízoṉ kí bábat, jo dekhne meṉ hanoz na áíṉ, mulham hoke ḳhauf se kishtí banáí, tá ki apne ḳhándán ko bacháwe, aur usí ímán se us ne dunyá ko mujrim kiyá, aur us sadáqat ká, jo ímán se miltí hai, wáris húá. 8 I'mán se Abirahám jab buláyá gayá, itáạt karke us jagah chalá gayá, jise wuh mírás meṉ lenewálá thá, aur bá wujúd ki na jáná, kidhar játá hai, niklá. 9 I'mán se us ne zamín i mauúd meṉ yúṉ maqám kiyá, jaise wuh zamín us kí na thí, ki wuh Izhák aur Yaạqúb samet, jo us ke sáth us hí waạda ke wáris the, ḳhaimoṉ meṉ rahá: 10 Ki wuh ummedwár thá, ki aise shahr meṉ jáwe, jis ke liye bunyád hai, jis ká banánewálá aur basánewálá Ḳhudá hai. 11 I'mán se Sarah ne hámila hone kí sakat páí, aur mausim guzre par janí, ki us ne waạda karnewále ko ḳhushạhd jáná. 12 So ek se, wuh bhí jo murda sá thá, ásmán ke sitároṉ ke, aur sáhil i daryá kí ret ke beshumár dánoṉ ke mánind paidá húe. 13 Ye sab ímán meṉ mar gae, ki we mawáạíd par qábiz ne húe, par dúr se unheṉ dekhá, aur muạtaqid húe, aur salám kar jhuke, aur iqrár kiyá, ki ham zamín par musáfir aur guzarnewále haiṉ. 14 Ki we, jo aisí báteṉ kahnewále haiṉ, záhir karte haiṉ, ki ham ek watan ḍhúṉḍhte haiṉ. 15 Aur agar un kí murád us se wuh watan thá, jis se nikal áe, to un ká qábú thá, ki wahán phir játe. 16 Haqíqat yih hai, ki we watan i afzal ke, jo ásmání hai, mushtáq haiṉ: so Ḳhudá un se hijáb nahíṉ kartá, ki un ká Ḳhudá kahláe, ki us ne un ke liye ek shahr taiyár kiyá. 17 I'mán se Abirahám ne, jab imtihán kiyá gayá, Izhák ko qurbání ke liye guzráná; aur us ne, jis se waạda kiye gaye, 18 Aur yih kahá gayá, ki Izhák se terí nasl nám paidá karegí, iklaute ko guzráná: 19 Kyúnki wuh samjhá, ki Ḳhudá murdoṉ ke jiláne par qádir hai, aur us ne use ek nau ke hashar meṉ páyá. 20 I'mán se Izhák ne ánewálí chízoṉ kí bábat Yaạqúb aur Isau ko duá dí. 21 I'mán se Yaạqúb ne marte waqt Yúsuf ke har ek beṭe ko duá dí, aur apne sar i ạsá par jhuká. 22 I'mán se Yúsuf ne, jab marne par thá, baní Isráel ke ḳhurúj ká zikr kiyá, aur apní haḍḍíoṉ kí bábat wasíyat kí. 23 I'mán se Músá paidá hoke tín

mahíne tak apne má báp se chhipáyá gayá ; kyúnki unhon ne dekhá, ki larká khúbsúrat hai, aur bádsháh ke hukm se na dare. 24 I'mán se Músá ne bálig hoke na cháhá, ki Firaún kí dukhtar ká betá kahláwe : 25 Ki us ne Khudá ke logon ke sáth dukh páná us se ziyáda pasand kiyá, ki gunáhwálí ishrat men, jo fání hai, masrúf rahe. 26 Ki us ne us laan taan kí sarwat ko, jo Masíhí hone se hai, Misr ke khazánon se bará jáná, kyúnki us kí nigáh ajr páne par thí. 27 I'mán se wuh bádsháh ke gussa se na dará, aur Misr ko tark kiyá, aur us kí tarah, jo Maujúd i Nádídaní ko dekhe, mustaqill rahá. 28 I'mán se us ne fasah aur khúnafsháni ká amal kiyá, tá na howe, ki pahlaute beton ká halák karnewálá un ko chhúwe. 29 I'mán se we daryá i qulzum se yún guzre, jaise khushkí par guzarte hain, aur Misr ke log us ká imtihán karte húe dúb gae. 30 I'mán se Yaríhá kí shahrpanáh, jab use sát din tak muhásara kiyá, gir gaí. 31 I'mán se Ráhab, jo zániya thí, beímánon ke sáth halák na húí, ki us ne jásúson ko salámat apne ghar men áne diyá. 32 Ab main aur kyá kahún ? ki Jidaún, aur Baraq, aur Shamsún, aur Iftáh, aur Dáúd, aur Samúel, aur nabíon kí hikáyat tawíl hai, aur waqt kotáh. 33 Ki unhon ne ímán se mamlukaton ko musakhkhar kiyá, aur adálaten kiyán, aur waadon kí ífá tak pahunch gae, aur sheron ke munh band kiye, 34 Aur ág kí shiddat ko tor diyá, talwár kí dháron ko kund kiyá ; we susti se qawí húe, jang men bahádur húe, aur gairon kí faujon ko hatá diyá. 35 Randíon ne apne murdon ko jí uthe húe páyá, aur baaze píte gae, aur rihái qabúl na kí, tá ki hashar i afzal tak pahunchen. 36 Baaze us imtihán men pare, ki thatthon men uráe gae, kore kháe, aur zanjíron aur qaid men phase : 37 Sangsár kiye gaye, áre se chíre gae, shikanja men khínche gae, talwár se máre gae, áwára húe, bheron aur bakron kí khál orhe húe tangdastí men, ranj men, ázurdagí men rahe. 38 Dunyá un kí láiq na thí. We bayábánon, aur paháron, aur gáron aur zamín ke garhon men kharáb phirá kiye. 39 Aur ye sab, jin ke ímán par gawáhí dí gaí, ífá i waada tak na pahunche : 40 Ki Khudá ne peshbíní karke ham par tafazzul i kháss kiyá, tá ki we hamáre bagair mukammal na howen.

XII. BAB.

1 So azbas ki gawáhon ká itná bará abr áke ham par chhá gayá, áo ham bhí har ek bojh aur uljhánewále gunáh ko phenkke us musábaqa men, jo hamáre liye muqarrar kiyá gayá hai, istiqlál se dauren, 2 Aur Yusúa ko, jo ímán ká peshwá aur mutammim hai, dekh rakhen, ki wuh us surúr ke liye, jo us ke sámhne thá, khijálat ko náchíz jánke salíb ká mutahammil húá, aur Khudá ke takht ke dahne baithá. 3 Tum us shakhs men, jis ne gunahgáron kí itní barí mukhálafat kí bardásht kí, tafakkur karo, na ho ki tum pareshánkhátir hoke sust ho raho. 4 Tum ne gunáh ke muqábala men khún tak hanoz jihád nahín kiyá. 5 Aur tum us nasíhat ho, jo tum ko, jaisá farzandon ko kí játí hai, bhúl gae, ki Mere bete, Khudáwand kí taadíb ko náchíz mat ján, aur tú, jab wuh tujhe malámat kare, shikastadil na ho. 6 Ki Khudáwand jise piyár kartá hai, use tanbíh kartá hai, aur wuh har ek bete ko, jise wuh qabúl kartá hai, píttá hai. 7 Agar tum taadíb par sabr karte ho, Khudá tum se, jaisá farzandon se karte hain, sulúk kartá hai, ki

kaunsá beṭá hai, jise báp taadíb nahíṉ kartá. 8 Par agar wuh taadíb, jis meṉ sáre sharík haiṉ, tum ko kí na jáe, to tum harámzáde ho, farzand nahíṉ? 9 Aur jab we, jo hamáre jismání báp the, taadíb karnewále the, aur ham ne un kí taạzím kí: kyá ham ba taríq i aula rúhoṉ ke báp ke mahkúm na honge, aur jíenge? 10 Ki we to thoṛe dinoṉ ke wáste apní ḳhushí ke muwáfiq tanbíh karte the; par wuh hamárí bihtarí ke liye taadíb kartá hai, táki ham us ke taqqadus meṉ sharík howeṉ. 11 Aur har ek taadíb bi al fiạl farhatbaḳhsh nahíṉ, balki gamafzá nazar átí hai; par áge ko wuh unheṉ, jo us ke sabab se mihnatkash húe haiṉ, sadáqat ke ráhatafzá mewe degí. 12 Pas is wáste ḍhíle háthoṉ aur sust ghuṭnoṉ ko sídhá karo, 13 Aur apne páoṉ ke liye sídhe raste banáo, táki jo langṛá hai, gumráh na howe, balki changá howe. 14 Sáre ádmíoṉ ke sáth mile raho, aur taqaddus kí pairawí karo, us bagair koí Ḳhudáwand ko na dekhegá. 15 Aur bagaur dekhte raho, na howe, ki koí Ḳhudá kí niạmat se mahrúm ho, aur na howe, ki koí talḳhí kí jaṛ sabz hoke tasdíạ dewe, aur us se bahutere nápák ho jáweṉ; 16 Na howe, ki koí Isau ke mánind zání yá bedín ho, jis ne ek ḳhurák ke wáste apne haqq ko, jo us ke pahlauṭe hone ká thá, bechá. 17 Kyúnki tum jánte ho, ki wuh us ke baạd, jab us ne cháhá, ki barakat ká wáris ho, radd kiyá gayá, aur us ne jagah na páí, ki dil ko tabdíl kare; agarchi us ne use ánsú bahá baháke ḍhúnḍhá. 18 Ki tum koh i mamsús tak, jo ág se jaltá hai, aur kálí badlí, aur táríkí, aur túfán, 19 Aur narsinge ke shor, aur bátoṉ kí áwáz ko, jise sunnewáloṉ ne sunke cháhá, ki yih kalám ham se phir na kahá jáwe, nahíṉ áe ho, 20 Ki we us hukm ká, jo unheṉ diyá gayá hai, tahammul na karte the, ki kahá gayá, Agar haiwán bhí koh ko chhúwe, to wuh sangsár ho jáegá, yá bhále se chhedá jáegá, 21 Aur jo kuchh nazar áyá, so aisá ḍaráná thá, ki Músá bolá, Maiṉ hairáṉ aur larzán húṉ: 22 Balki tum koh i Saihún, aur jíte Ḳhudá ke shahr meṉ, jo ásmání Yarúsalam hai, aur lákhoṉ firishtoṉ ke pás, 23 Aur pahlauṭoṉ kí Mahfil aur Jamáạt meṉ, jin ke nám ásmán par likhe haiṉ, aur Ḳhudá ke pás, jo sab ká hákim hai, aur mukammal sádiqoṉ kí rúhoṉ, 24 Aur Yusúạ ke, jo naye ạhd ká wásita hai, aur us lahú ke, jo chhiṛká játá hai, aur Hábil se bihtar báteṉ boltá hai, pás áe ho. 25 Dekho, tum bolnewále se gáfil na raho: kyúnki agar we bhág na nikle, jo us se, jo zamín par farmátá thá, gáfil rahe, to ham agar usí se, jo ásmán se farmátá hai, munh moṛeṉ, kyúnkar bachenge? 26 Ki us kí áwáz ne zamín ko us waqt hilá diyá, par ab us ne yih kahke iqrár kiyá, aur yúṉ kahá, ki Phir ek bár maiṉ faqat zamín ko nahíṉ, balki ásmán ko hilá dúngá. 27 Aur yih bát, ki Phir ek bár, us par dalálat kartí hai, ki we chízeṉ, jo hiláí játí haiṉ, ṭal jáeṉ, jaisá baní húí chízoṉ ká muqtazá hai, táki we chízeṉ, jo hiláí nahíṉ játíṉ, qáim raheṉ. 28 Azbas ki ham ko aisí bádsháhat milí hai, jo hiláí nahíṉ játí, áo niạmat leweṉ, jis se ham ba wajh i ahsan takrím aur taqwá se Ḳhudá kí ḳhidmat kareṉ. 29 Kyúnki hamárá Ḳhudá bhasam karnewálí ág hai.

XIII. BÁB.

1 Birádarána ulfat meṉ sábit raho. 2 Musáfirparwarí ko mat bhúlo; kyúnki usí se kitnoṉ ne nágáh firishtoṉ kí mihmání kí hai. 3 Qaidíoṉ ko yúṉ yád karo, goyá tum un ke sáth qaid meṉ sharík ho, aur aisá hí un ko, jo ranj meṉ haiṉ, yád

karo, ki tumhárá bhí un hí ká sá jism hai. 4 Biyáh karná sab meṉ bhalá kám hai, aur bistar nápák nahíṉ; par Khudá harámkároṉ aur záníoṉ ko mujrim karegá. 5 Tumhárí tínat zardost na howe, aur maujúd par qanáạt karo; kyúnki us ne áp kahá hai, ki Maiṉ tujhe hargiz na chhoṛúngá, aur tujhe mutlaq tark na karúngá. 6 Iswáste ham ḳhátirjamạí se kahte haiṉ, ki Ḳhudáwand merá madadgár hai, aur maiṉ na ḍarúngá, ki ádmí merá kiyá karegá. 7 Tum apne peshwáoṉ ko, jinhoṉ ne tum se Ḳhudá kí bát kahí, yád karo, aur unkí mạásh ke anjám par gaur karke un ke ímán kí pairawí karo. 8 Yusúạ Masíh kal, aur áj, aur abad tak eksán hai. 9 Tum rangárang ạjíb taạlímoṉ ke liye dauṛte na phiro: yih bhalá hai, ki dil niạmat se mazbút ho, na ki ḳhurákoṉ se, jin se unhoṉ ne, jo unke liye dauṛte phirte the, nafạ na páyá. 10 Hamárí ek qurbángáh hai, jis meṉ maskan ke ḳhidmat karnewáloṉ ká maqdúr nahíṉ, ki kháeṉ. 11 Ki jin jánwaroṉ ká lahú sardár káhin maqám i muqaddas meṉ gunáh kí kafárat meṉ le játá hai, unke badan ḳhímagáh ke báhar jaláe játe haiṉ. 12 Iswáste Yusúạ bhí, táki logoṉ ko apne lahú se taqaddus baḳhshe, darwáza ke báhar márá gayá hai. 13 Is liye áo ham us ke nang o ár ke mutahammil hoke ḳhímagáh se báhar us pás nikal chaleṉ: 14 Kyúnki yaháṉ hamárí búdobásh ká shahr nahíṉ; ham to us shahr ko, jo ánewálá hai, ḍhúnḍhte haiṉ. 15 Iswáste áo, ham uske wasíle se sitáish kí qurbání, yaạne un laboṉ ká phal, jo uske nám ká iqrár karte haiṉ, Ḳhudá ke liye láweṉ. 16 Par ḳhairát aur ihsán karná mat bhúliyo: is liye ki aisí qurbáníoṉ se Ḳhudá ḳhush hotá hai. 17 Tum apne peshwáoṉ ke farmánbardár aur mahkúm ho, ki we un ke mánind, jo hisáb denge, tumhárí jánoṉ ke wáste jágte rahte haiṉ, táki we ḳhushí se yih kareṉ, na ki karáhat se, jo tumháre hí haqq men muzirr hai. 18 Hamáre wáste duạ mángo, kyúnki ham yaqín jánte haiṉ, ham nekníyat haiṉ, ki ham sárí bátoṉ meṉ achchhí tarah guzrán kiyá cháhte haiṉ. 19 Aur maiṉ tum se baṛí samáját se iltimás kartá húṉ, ki tum yih karo, táki maiṉ bahut jald tum pás phir pahunch jáúṉ. 20 Aur salámatí ká Ḳhudá, jo hamáre Ḳhudáwand Yusúạ ko, jo ạhd i abadí ke lahú se bheṛoṉ ká baṛá charwáhá hai, murdoṉ meṉ se phir láyá, tumko harek nek kám meṉ kámil kare, ki tum us kí marzí par chalo, 21 Aur jo kuchh ki uske huzúr ḳhush áyanda hai, Yusúạ Masíh ke wasíle se tum meṉ kare, uská jalál abad ul ábád howe. Amín.

22 Aur ai bháío, maiṉ tum se iltimás kartá húṉ, ki tum nasíhat ke kalám ko mán lo, ki maiṉ ne tumheṉ thoṛárá likh bhejá.

23 Jáno ki bháí Timodeus chhuṭ gayá, us ke sáth, agar wuh jald áwe, maiṉ tumheṉ dekhúngá. 24 Tum apne sab peshwáoṉ aur sab muqaddasoṉ ko salám kaho. Jo Itáliyá ke haiṉ, tumheṉ salám kahte haiṉ. 25 Fazl tum sab par howe. Amín.

YAAQU'B KA' KHATT.

I. BA'B.

1 Yaaqúb ká, jo Khudá aur Khudáwand Yusúa Masíh ká banda hai, bárah firqon ko, jo mutafarraq hain, salám.

2 Ai mere bháío, tum apná gúnágún imtihánon men parná, aish i kámil samjho; 3 Ki tum jánte ho, tumháre ímán ká imtihán men parná tum men sabr paidá kartá hai. 4 Par lázim hai, ki sabr ko púrá amal karne do, tá ki tum kámil aur púre ho, aur kisí bát men náqis na raho. 5 Aur agar koí tum men se náqis i ráe howe, to wuh Khudá se, jo sárí khalq ko begaraz detá hai, aur malámat nahín kartá hai, máng le, ki use diyá jáegá. 6 Lekin cháhiye, ki ímán se mánge, aur kuchh shakk na láe; kyúnki shakk lánewálá daryá kí mauj ke mánind hai, jo hawá se rawán aur guzrán hai. 7 So aisá insán gumán na kare, ki main Khudáwand se kuchh páúngá. 8 Dodilá ádmí apní sárí rawishon men beistiqlál hai.

9 Bháí, jis ká martaba past hai, apní bulandí par fakhr kare; 10 Par daulatmand apní pastí se: is liye ki wuh nabátát ke phúl kí tarah murjhá jáegá. 11 Ki súraj apní qúwat i sozinda ke sáth tulúa húá, aur ghás sukháyá, aur phúl us ká jhar gayá, aur us ke chihra ká husn ho chuká; aisá hí máldár bhí apní sab rawishon men murjhá jáegá. 12 Nekbakht wuh insán hai, jo imtihán men sábir hai, kyúnki wuh sábit thaharke hayát ká hár páwegá, jis ká waada Khudáwand ne apne muhibbon se kiyá. 13 Jo koí imtihán men pare, na kahe, ki Khudá mujhe imtihán kartá hai, ki ashrár Khudá ko imtihán nahín kar sakte, aur na wuh kisí ko imtihán kartá hai. 14 Par har koí apní shahwat se giriftár aur farefta hoke imtihán kiyá játá hai. 15 So shahwat hámila hokar gunáh jantí hai, aur gunáh púrá hoke maut uchhál detá hai. 16 Ai mere piyáre bháío, fareb na kháo. 17 Har ek achchhí bakhshish, aur har inaám i kámil úpar hí se hai, aur wuh asl i anwár se názil hotá hai, jis men tabdíl, aur sáya, jo zawál se hotá hai, nahín. 18 Us ne cháhkar hamen sachái kí bát se paidá kiyá, táki ham us ke makhlúqon men pahle phalon ke mánind howen.

19 Pas ai mere piyáre bháío, har ádmí sun lene men tez, aur bol uthne men dhímá, aur gussa men mutaammil howe. 20 Kyúnki ádmí ká gussa sadáqat i Iláhí ke kám nahín kartá. 21 Iswáste ai bháío, tum sab tarah kí gandagí aur aphrí húí badí ko phenkke kalám ko, jo boyá játá, aur tumhárí jánon ko bachá saktá hai, farotaní se qabúl karo. 22 Lekin kalám par amal karte raho, na áp ko fareb deke suná karo. 23 Is liye ki agar koí kalám ko suná kare, aur amal na kare, to wuh us ádmí ke mánind hai, jo apne aslí chihra ko áína men dekhtá hai. 24 Us ne áína men dekhá, aur chalá gayá, aur jald bhulá diyá, ki kaisá thá. 25 Par jo koí ázádagí kí kámil shariat ko sochtá hai, aur us men mustaqill hai, azbas ki yih bhúlkar sunnewálá nahín hai, balki kámon ká karnewálá hai, apne kámon men nekbakht hogá. 26 Agar koí tumháre bích ábid i súrat áwe, aur apne munh ko lagám na de, balki apne dil men fareb kháwe, to us kí ibádat bátil hai. 27 Jo ibádat Khudá aur Báp ke áge pák hai, aur mulauwas nahín hai, yih hai, ki yatímon aur rándon kí, jab we dukh men hon, díd kíjiye, aur áp ko dunyá kí kasáfat se bedág rakhiye.

II. BAB.

1 Ai mere bháío, wuh ímán, jo tum hamáre Khudáwand Yusúa Masíh par, jo zú ul jalál hai, láe ho, cháhiye ki záhirparastí ke sáth na ho. 2 Is liye ki agar ek ádmí sone kí angúthí aur zarq barq kí poshák pahine húe tumhárí Mahfil meņ dákhil howe, aur ek garíb kasíf libás meņ bhí andar áwe, 3 Aur tum us khushlibás ádmí kí taraf mutawajjih ho, aur us se kaho, ki Yaháņ bakhúbí baithiye, aur us garíb ko kaho, ki Waháņ khará rah, yá yaháņ merí páandáz chaukí ke tale baith: 4 To kyá tum apne darmiyán farq nahíņ karte, aur munsif i badtamíz nahíņ ho? 5 Ai mere piyáre bháío, suno, kyá Khudá ne dunyá ke kangáloņ ko ikhtiyár nahíņ kiyá, ki ímán meņ ganí howeņ, aur us bádsháhat kí, jis ká iqrár us ne apne mahabbat karnewáloņ se kiyá, wáris howeņ? 6 Lekin tum híņ ne muflis ko behurmat kyá. Kyá agniyá tum par jabr nahíņ karte, aur we hí tum ko mahkama meņ nahíņ khínch láte haiņ? 7 Aur kyá we us muazzaz nám kí, jis ke tum kahláte ho, badgoí nahíņ karte? 8 So agar tum sultání sharíat ko, jaisá Kitáb meņ hai, ki Tú apne qaríb ko aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai, púrá karoge, to bhalá karoge. 9 Par agar záhirparast ho, to gunáh karte ho, aur shara tum ko udúl karnewáloņ kí tarah mujrim thaharátá hai. 10 Isliye ki jo koí tamám shara ko máne, aur ek bát meņ khatá kare, to wuh tamám kám meņ mujrim hai. 11 Kyúnki jis ne kahá, ki Ziná mat kar, us ne yih bhí kahá, ki qatl na kar. Pas agar tú ziná na kare, aur qatl kare, to tú shara se udúl karnewálá hai. 12 Tum un kí tarah, jin par ázádagí kí sharíat ke muwáfiq hukm kiyá jáegá, kaho aur karo, 13 Kyúnki jis ne rahm na kiyá, us ká insáf berahmí se hogá, aur rahm adl par fakhr kartá hai.

14 Ai mere bháío, agar koí kahe, ki Maiņ ímándár húņ, aur amal na kare, to kyá fáida? Kyá ímán us ko bachá saktá hai? 15 Agar koí bháí, yá bahin uryán aur qút i láyumút ke liye muhtáj ho, 16 Aur tum meņ se koí unheņ kahe, Salámat jáo, aur garmá garm, aur ser raho, aur wuh chíz, jis ká badan muhtáj hai, unheņ na do, to kyá hásil? 17 Usí tarah agar ímán ke sáth amal na hoņ, to wuh haqíqat meņ murda hai. 18 Sháyad koí kahe, ki Tujh meņ ímán hai, aur mujh meņ aamál: pas tú bagair amaloņ ke apná ímán mujhe dikhá, aur maiņ apne amaloņ se apná ímán tujhe dikháúņ. 19 Tú ímán látá hai, ki Khudá ek hai: bhalá kartá hai; shayátín bhí to yih ímán láte haiņ, aur kámpte haiņ. 20 Par ai wáhí ádmí, kyá tujhe kabhí maalúm hogá, ki ímán be amal murda hai? 21 Kyá hamárá báp Abirahám apne bete Izhák ko qurbángáh par láke amaloņ se sádiq nahíņ thahará. 22 So tú dekhtá hai, ki ímán ne us ke amaloņ ke sáth kám kiyá, aur amaloņ se ímán kámil húá. 23 Aur wuh kitáb, jo kahtí hai, ki Abirahám Khudá par ímán láyá, aur yih us ke liye sadáqat mahsúb húí, aur wuh khalíl Al'láh kahláyá, púrí húí. 24 Tum dekhte ho, ki ádmí amaloņ se, na ki khálí ímán se sádiq thahartá hai. 25 Isí tarah se kiyá Ráhab, jo zániya thí, jis ne jásúsoņ kí mihmání kí, aur unheņ dúsrí ráh se báhar kar diyá, amal se sádiq na thaharí. 26 So jis tarah badan be ján murda hai, usí tarah ímán be amal murda hai.

III. BA'B.

1 Ai mere bháío, aisá na karo, ki bahutere tum meṉ se muallim baneṉ, kyúnki tum jánte ho, ki ham ko ziyáda azáb hogá. 2 Kyúnki ham sab ke sab bahut sí bátoṉ meṉ khatá karte haiṉ; aur agar koí bát meṉ khatá na kare, wuhí mard i kámil hai, aur qádir hai, ki sáre badan ko mahkúm kare. 3 Dekho, ki ham ghoṛoṉ ke munh meṉ lagámeṉ dete haiṉ, táki we ham ko máneṉ, aur un ke sáre jism ko pherte haiṉ. 4 Dekho, kishtíáṉ bhí, báwujúd ki kaisí kaisí baṛí haiṉ, aur zor kí hawáoṉ se uṛí játí haiṉ, bahut chhoṭí patwár se jidhar sukkání kí jumbish cháhe, pherí játí haiṉ, Aisá hí zabán ek chhoṭá sá azú hai, par baṛá hi láfzan. 5 Dekho, ki thoṛí sí ág chízoṉ ke baṛe baṛe túdoṉ ko jalá detí hai. 6 So zabán bhí ek zabána hai, aur ek zulm ká álam hai; hamáre azúoṉ ke majma meṉ aisí to hai, ki sáre badan ko dág lagátí hai, aur dáira i jahán ko jalátí hai, aur us ne jahannam se jalan ko páyá hai. 7 Haiwánoṉ aur chiṛiyoṉ aur kíṛoṉ aur machhlíoṉ ká har ek nau insán se rám hotá hai, aur húá hai; 8 Magar ádmíoṉ meṉ se koí qádir nahíṉ, ki zabán ko rám kare; wuh ek balá hai, jo thamtí nahíṉ, zahr i qátil se labálab hai. 9 Ham us se Khudá ko, jo Báp hai, mubárak kahte haiṉ, aur usí se ádmíoṉ par, jo Khudá kí súrat meṉ paidá húe, laanat karte haiṉ. 10 Munh hí se kyá barakat ká kyá laanat ká sukhan nikaltá hai. Ai mere bháío, munásib nahíṉ, ki yúṉ ho. 11 Kyá ek hí sotá munh hí se míṭhá aur khárá pání uchháltá hai? 12 Ai mere bháío, kyá mumkin hai, ki anjír meṉ zaitún, aur ták meṉ anjír lageṉ? aur ek hí chashma khárá aur míṭhá pání bakhshe? So koí chashma burá aur míṭhá pání nahíṉ detá.

13 Tum meṉ se kaun áqil aur dáná hai? Wuh jo hasan maásh se, aur purkhirad muláyamat se apne aamál ko záhir kare. 14 Par agar tum karwí gairat aur qaziyagarí apne dil meṉ bhar rakho, haqq par fakhr mat karo, aur jhúṭh na bolo. 15 Yih aisí aql nahíṉ, jo úpar se utartí ho, balki dunyáwí, nafsání, shaitání hai. 16 Kyúnki jaháṉ gairat aur qaziyagarí hai, waháṉ hangáme aur har ek tarah kí badkárí hai. 17 Par jo aql úpar se utrí hai, so pahle pák hai, phir milansár, halím, narm, rahm se aur achchhe phaloṉ se ladí húí, na tarafdár hai, aur na makkár. 18 Lekin sadáqat ká mewa sulh karnewáloṉ ke liye sulh meṉ boyá játá hai.

IV. BA'B.

1 Muqátale aur laṛáíáṉ tum meṉ kaháṉ se haiṉ? kyá tumhárí un shahwatoṉ se, jo tumháre azúoṉ meṉ jangjo haiṉ, nahíṉ? 2 Tum khwáhish karte ho, aur kuchh nahíṉ páte, tum qatl karte ho, rashk karte ho, aur pahunch nahíṉ sakte; tum jang aur laṛáí karte ho: par tumháre háth kuchh nahíṉ lagtá, kyúnki tum nahíṉ mángte. 3 Mángte ho, aur nahíṉ lete; kyúnki badwazaí se mángte ho, aur is liye ki apní ishratoṉ meṉ kharch karo.

4 Ai ziná karnewálo, aur ziná karnewálío, kyá tum nahíṉ jánte, ki dunyá se dostí karná Khudá se dushmaní karná hai? Jo koí cháhtá hai, ki dunyá ká dost ho, áp ko Khudá ká dushman ṭhaharátá hai. 5 Kyá tum yih gumán karte ho, ki Kitáb ká mazmún lago hai? Kyá wuh Rúh, jo tum meṉ bastí hai, hasad usí kí

khwáhish se hai? 6 Wuh to ziyádatar mihrbání bakhshtí hai. Chunánchi wuh kahtí hai, ki Khudá magrúroṉ se muqábala kartá hai, aur farotanoṉ ko mihr bakhshtá hai. 7 Iswáste Khudá ke mahkúm bano, Iblís se muqábala karo, to wuh tum se bhág niklegá. 8 Khudá ke nazdík jáo, to wuh tumháre nazdík áegá. 9 Ai gunahgáro, apne háth pák karo, ai dodilo, apne diloṉ ko sáf karo. Gamgín ho, nále karo, roo, tumhárá hansná kuṛhne se, aur tumhárí khushí udásí se badal ho. 10 Khudáwand ke áge farotaní karo: wuh tumko buland karegá.

11 Ai bháío, ek dúsre kí gíbat na karo. Jo apne bháí kí gíbat kartá hai, aur apne bháí ko mujrim ṭhahárátá hai, so shara kí gíbat kartá hai, aur shara ko mujrim ṭhahárátá hai. Par agar tú shara ko mujrim kartá hai, to tú shara par amal karnewálá nahíṉ, balki us ká qází hai. 12 Shara ká ek waza karnewálá hai, jo naját dene aur halák karne par qádir hai: tú kaun hai, jo dúsre ko mujrim kartá hai.

13 Are tum, jo kahte ho, ki Ham áj yá kal fulána shahr meṉ jáwenge, aur waháṉ ek baras rahenge, aur saudágarí karenge, aur kuchh kamáenge, 14 Aur nahíṉ jánte, ki kal kyá hogá. Tumhárí zindagí kyá chíz hai? Wuh ek bukhár hai, jo thoṛe waqt tak to nazar átá hai, phir faná ho játá hai. 15 Cháhiye ki us ke barkhiláf kaho, Agar Khudáwand cháhe, aur ham jíweṉ, to ham aisá yá waisá karenge. 16 Ab tum to apní nakhwatoṉ par fakhr karte ho, par aisá tafákhur sarásar zabún hai. 17 Pas jo bhalá kar jántá hai, aur nahíṉ kartá, us par gunáh hotá hai.

V. BÁB.

1 Ab ai daulatmando, un áfatoṉ ke gam se, jo tum par ánewálí haiṉ, chillá chillá roo. 2 Ki tumhárí daulat barbád húí, aur tumháre kapṛoṉ meṉ kíṛá lagá. 3 Tumháre sone rúpe meṉ zang lagá, aur un ká zang tum par gawáhí degá, aur ág kí tarah tumhárí boṭíáṉ kháegá; yúnhí tum ne aiyám i ákhir ke liye khazána jama kiyá. 4 Dekho, ajrat un mazdúroṉ kí, jinhoṉ ne tumháre khet káṭe, jise tum ne zulm karke uṛá diyá, pukártí hai, aur dirau karnewáloṉ ke nále Rabb ul afwáj ke kánoṉ tak pahuṉche. 5 Tum ne zamín par aiyáshí kí, aur isráf kiyá; tum ne apne diloṉ ko moṭá kiyá, jaisá zabh ke din ke liye karte haiṉ. 6 Tum ne sádiq ko mujrim ṭhaháráyá, aur qatl kiyá, aur us ne tumhárá muqábala na kiyá.

7 So ab ai bháío, Khudáwand ke áne tak sustáo. Dekho kisán zamín ke tuhfa mewa ká intizár kartá hai, aur sabr kartá hai, jab tak ki awwal o ákhir ká menh baras jáe. 8 So tum bhí sabr karo, aur diloṉ ko qúwat bakhsho, is liye ki Khudáwand ká zuhúr nazdík hai. 9 Ai bháío, ek dúsre ká gila na karo, táki tum mujrim na bano: dekho qází darwáza ke sámhne hai. 10 Ai mere bháío, un nabíoṉ ko, jo Khudáwand ká nám lekar bolte the, dukh uṭháne ká, aur sabr karná ká namúna jáno. 11 Dekho, ham sábiroṉ ko nekbakht kahte haiṉ. Tum ne Aiyúb ká sabr suná, aur Khudáwand ká matlab daryáft kiyá, ki Khudáwand hannán aur rahmán hai.

12 Par sab se pahle, ai mere bháío, tum qasam mat kháo, na ásmán kí, na zamín kí, na aur kisí chíz kí, balki tumhárá háṉ háṉ ho, aur tumhárí nahíṉ nahíṉ, táki tum gunahgár na ṭhaharo. 13 Tum meṉ koí dilfigár hai, to duá mánge; dilshád hai

to mazmúr gáwe; 14 Koí tum meṇ bímár hai, to Jamáat ke Buzurgoṇ ko buláwe; we Khudáwand ká nám leke us ke badan par tel maleṇ, aur duá mángeṇ. 15 Aur duá, jo ímán ke sáth hai, us maríz ko bacháegí, aur Khudáwand use uṭhá khaṛá karegá; aur agar us ne gunáh kiye hoṇ, to use bakhshe jáenge. 16 Báham apní khatáoṇ ká iqrár kar lo; aur ek dúsre ke liye duá mángo, táki tum shifá páo; ki sádiq ki duá asar karne meṇ sakht zoráwar hai. 17 Iliyáh hamárá hamjins insán thá, aur us ne duá mángke cháhá, ki menh na barse, aur tín baras chha mahíne tak us zamín par bárish na húí. 18 Us ne phir duá mángí, to ásmán ne menh bhejá, aur zamín ne apná phal numáyán kiyá.

19 Ai bháío, agar koí tum meṇ se sachái kí ráh se bhaṭake, aur dúsrá use phiráwe, 20 Wuh jáne, ki jis ne ek gunahgár ko zalálat kí ráh se phiráwe, wuh ek ján ko maut se bacháegá, aur gunáhoṇ kí kasrat ko chhipá ḍálegá.

PATTHRAS KÁ PAHLÁ KHATT I MUSHARRAK.

I. BÁB.

1 Patthras, Yusúạ Masíh ká rasúl, un musáfiroṇ ko, jo Pantus, Galátiyá, Kappadokiyá, Ashiyá, aur Bitíniyá meṇ parágañda haiṇ, 2 Jo Báp Khudá ke ilm i qadím meṇ barguzída húe haiṇ, tá ki Rúh ke taqaddus se farmánbardár hoṇ, aur Yusúạ Masíh kí un par khúnfisháni ho, salám kahtá hai. Fazl aur árám tumháre liye ziyáda hotá jáe.

3 Hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh ká Khudá aur Báp láiq i hamd hai, jis ne ham ko apní rahmat i wáfir se Yusúạ Masíh ke jí uṭhne ke báis jítí ummed ke liye phirke paidá kiyá, 4 Tá ki ham wuh mírás páweṇ, jo bezawál, aur námulauwas hai, aur pazhmurda nahíṇ hotí, aur ásmán meṇ tumháre liye rakh chhoṛí gaí, 5 Jo ímáṇ láke Khudá kí qudrat se us naját tak, jo ákhirí waqt meṇ namúd hone ko taiyár hai, mahfúz rahte ho. 6 So tum us se bahut shádmáṇ ho, agarchi bi al fiạl chand roz, binábar zurúrat, rangárang imtihánoṇ se gam meṇ paṛe ho. 7 Yih sab is liye hai, tá ki tumháre ímán ká subút tilá i fání se, harchand wuh bhí ág hí meṇ táyá játá hai, aẓíztar hoke Yusúạ Masíh ke zuhúr ke waqt madh aur izzat aur jalál ke láiq nikle. 8 Use tum bin dekhe piyár karte ho, aur us par tum, bá wujúde ki nahíṇ dekhte, ímán láke aisí khushí khurramí karte ho, jo bayán se báhar, aur jalál se bharí hai; 9 Aur us ko, jo ímán láne se tumhárí garaz hai, yaạne jánoṇ kí naját hásil karte ho. 10 Usí naját kí bábat un nabíoṇ ne, jinhoṇ ne us niạmat kí bát, jo tum tak pahunchí hai, peshtar se kahí, talásh aur taftísh kí. 11 We yih taftísh karte the, ki Masíh kí Rúh, jo un meṇ thí, Masíh ke dukhoṇ kí, aur phir jaláloṇ kí joṇ gawáhí detí thí, kis waqt aur kis tarah ke waqt ká bayán kartí thí. 12 So un par yih záhir húá, ki we na apní, balki hamárí khidmat ke liye we báteṇ kahte the, jin kí khabar tum ko un kí maạrifat se dí gaí, jinhoṇ ne Rúh i Quds kí qudrat se, jo ásmán se un par názil húí, tumheṇ bashárat dí, aur firishte mushtáq haiṇ, ki un bátoṇ meṇ gaur kareṇ.

13 Iswáste tum apní kamar i himmat bándhke hoshiyárí se us fazl kí ummed wásiq rakho, jo Yusúa Masíh ke záhir hote waqt tum par hogá. 14 Tum farmánbardár farzandon ke mánind bankar un ishtiyáqon ke, jin men tum aiyám i jahálat men giriftár the, hamshakl na bano ; 15 Balki tum, jis tarah tumhárá bulánewálá pák hai, apne sab shuglon men pák raho. 16 Kyúnki likhá hai, ki Tum pák bano, ki main pák hún. 17 Aur agar tum us ko, jo har ek ke kám ke muwáfiq, tashakhkhus par nazar na karke, insáf kartá hai, Báp kaho, to apne álam i musáfarat men darte húe auqát káto. 18 Kyúnki tum yih jánte ho, ki tum ne jo apní maurúsí ádat i behúda se naját páí, yih kuchh fání chízon ke, yaane rúpe sone ke sabab se nahín, 19 Balki yih us ke, jo bedág aur beaib barra ke mánind hai, yaane Masíh ke beshqímat lahú ke sabab se hai. 20 Ki wuh pesh az biná i álam muqarrar húá, lekin zamán i ákhir men tumháre liye záhir húá. 21 Ki tum us ke sabab se Khudá par ímán láe, ki us ne us ko murdon men se jiláyá, aur jalál diyá, tá ki tumhárá ímán aur tawakkul Khudá par howe. 22 Azbas ki tum ne haqq kí itáat karke Rúh kí kumak se apne dil ko pák kiyá, yahán tak ki tum men bháíon kí sí beriyá mahabbat paidá húí : pas tum ek dúsre ko pák dil hoke ba shiddat piyár karo. 23 Kyúnki tum na tukhm i fání se, balki us tukhm se, jo fání nahín, yaane Khudá kí bát se, jo hamesha zinda aur báqí hai, phirke paidá húe. 24 Kyúnki har ek bashar ghás kí mánind hai, aur ádmí kí sárí shán ghás ke phúl kí mánind : ghás súkh játí hai, aur phúl jhar játá hai, 25 Lekin Khudáwand kí bát abad tak rahtí hai : yih wuh hí bát hai, jis kí khushkhabarí tumhen dí gai hai.

II. BAB.

1 Is wáste tum har ek badí, aur har ek dagá, aur makron, aur kínon, aur sárí badgoíon ko chhorke, 2 Un bachchon kí mánind, jo isí dam paidá húe, kalima ke khális dúdh ke mushtáq ho, táki tum us se nashw o namá páo : 3 Ki tum ne Khudáwand kí mihrbání ká maza páyá. 4 Wuh ek jítá patthar hai, jise ádmíon ne khwár kiyá, par Khudá ne maqbúl aur azíz jáná : 5 So tum us ke pás áke jíte pattharon ke mánind rúhání ghar bante játe ho, aur káhinon kí muqaddas Jamáat hote játe ho, táki rúhání qurbáníán, jo Yusúa Masíh ke wáste se Khudá kí pasand hain, guzaráno. 6 Is wáste Kitáb men mazkúr hai, ki Dekh, main ek patthar Saihún men rakh detá hún, jo kone ká sirá, aur maqbúl, aur azíz hai : jo koí us par ímán láyá, pashemán na howegá. 7 So wuh tumháre liye, jo ímán láe ho, izzat hai, aur náfarmánbardáron ke liye wuhí patthar, jise banánewálon ne radd kiya, kone ká sirá húá, 8 Aur sang i musádim, aur thokar khilánewálá patthar húá ; ye we hain, jo sukhan se sarkashí karke thokar kháte hain, we usí ke liye muqarrar bhí húe the. 9 Lekin tum khándán i maqbúl, aur sháh i káhin, aur ummat i muqaddas, aur qaum i makhsús húe ho, táki tum us kí fazílaton kí, jis ne tumhen táríkí se apní ajíb roshní men buláyá, khabar do. 10 Tum áge Láammí the, par ab Khudá ke log ho, aur tum áge Lárahúma the, par ab tum par rahmat húí.

11 Habíbo, main tum se yún, jaise pardesíon aur musáfiron se, iltimás kartá hún, ki tum jismání shahwaton se, jo ján ke muqábil lashkarkash hain, parhez karo ; 12 Aur apní maásh ko gair qaumon ke bích bá ábrú rakho, táki we, jo tumhen

badkár jánke tumhárí gíbat karte haiṉ, tumháre bhale kámoṉ par nazar karke tawajjuh ke din Ḳhudá kí sitáish kareṉ. 13 Pas tum har ek taạiyun ke, jo insán kí taraf se hai, Ḳhudáwand kí nazar se mutíạ ho: bádsháh ke is liye, ki wuh sab se aạla hai, 14 Aur hákimoṉ ke is liye, ki we us ke bheje húe haiṉ, táki badkároṉ ko sazá deṉ, aur un kí, jo nekokár haiṉ, taạríf kareṉ. 15 Kyúnki Ḳhudá kí marzí yúṉ hai, ki tum achchhe ạmal karke ahmaqoṉ kí nádání ká munh band kar rakho. 16 Aur apne taíṉ ázád jáno, par ázádagí ke parda meṉ badí na howe, balki áp ko Ḳhudá ke bande jáno. 17 Sab kí hurmat karo; bháíoṉ se ulfat karo; Ḳhudá se ḍaro; bádsháh ko izzat do. 18 Ai chákaro, apne ḳháwindoṉ ke, na sirf achchhe aur halímoṉ ke, balki kajbahsoṉ ke bhí kamál adab se mahkúm ho. 19 Kyúnki agar koí Ḳhudá par nazar karke mazlúm hoke dukh meṉ sabr kare, yih fazílat hai. 20 Ki agar tum gunáh karke thonke gae, aur sabr kiyá, to kaunsá faḳhr hai? Par agar nekí karke dukh páte ho, aur sabr karte ho, us meṉ Ḳhudá ke nazdík tumhárí fazílat hai. 21 Kyúnki tum usí ke liye buláe gae ho: kyúnki Masíh bhí hamáre wáste dukh páke ek namúna hamáre liye chhoṛ gayá hai, táki tum us ke naqsh i qadam par chale jáo. 22 Ki us ne ḳhatá na kí, aur us kí zabán meṉ chhal bal na thá. 23 Wuh gálíáṉ kháke gálí na detá thá, aur dukh páke dhamkátá na thá, balki apne taíṉ us ke, jo ạdálatshiár hai, supurd kartá thá. 24 Aur wuh hamáre gunáh apne badan par uṭháke súlí par chaṛh gayá, táki ham gunáhoṉ kí band se marke chhúṭ jáeṉ, aur sadáqat ke álam meṉ jíeṉ; usí ke már kháne se tum change ho gae ho. 25 Kyúnki tum bhaṭkí húí bheṛoṉ ke mánind the, par ab jánoṉ ke charwáhe aur nigahbán pás phir áe ho.

III. BAB.

1 Isí tarah, ai randío, tum apne shauharoṉ kí farmánbardárí karo, táki agar kalima se kaí ek sarkashí kareṉ, to we bagair kalima ke apní jorúoṉ ke chalan se, 2 Yaạne tumhárí síratoṉ ko, jo ḳhauf ke sáth haiṉ, pákíza dekhke nafạ meṉ mileṉ. 3 Aur tumhárí zebáish záhirí na ho, jaise sir gúndhná, zewar ká pahinná, yá poshák se mulabbas honá, 4 Balki cháhiye ki dilí maạnawí insániyat rúh i halím o mutmaiyin kí gair fání zebáish se árásta ho, ki yih Ḳhudá ke áge sab se beshqímat hai. 5 Isí tarah se muqaddas randíáṉ bhí agle waqt meṉ, jin ká tawakkul Ḳhudá par thá, ápko sanwártíṉ thíṉ, aur apne apne ḳhasamoṉ kí itáạt se mahkúm thíṉ. 6 Chunánchi Sarah Abirahám kí itáạt kartí thí, aur use ḳhudáwand kahtí thí: so agar tum beḳhauf o ḳhatar nekokárí karo, to us kí beṭíáṉ ho. 7 Waisáhí tum, ai mardo, dánishmandána un ke sáth auqát basar karo, aur randí ko názuk bartan samajhke izzat baḳhsho, aur jáno, ki niạmat i hayát kí mírás meṉ ham donoṉ sharík haiṉ; táki tumhárí duáeṉ munqatạ na ho jáeṉ.

8 Garaz sab ke sab ek dil ho, aur hamdard ho, birádarána mahabbat karo, rahím aur mihrbán ho. 9 Badí ke iwaz badí na karo, gálí ke iwaz gálí mat do, balki bi al ạks barakat kí bát kaho; ki tum jánte ho, ki tum barakat ke wáris hone ko buláe gae ho. 10 Jo koí cháhe, ki zindagí se ḳhush ho, aur achchhe dinoṉ ko dekhe, so apní zabán ko badí se, aur apne laboṉ ko dagá kí bát bolne se báz rakhe, 11 Badí se kanára kare, aur nekí par ạmal kare, sulh kí talásh aur pai-

rawí kare. 12 Kyúnki Khudáwand kí nigáh sádiqon par, aur us ke kán un kí manáját par hain, par Khudáwand ká chihra badkáron ká mukhálif hai. 13 Agar tum nekí kí pairawí kiyá karo, kaun hai, jo tum se badsulúkí kare? 14 Par agar tum sadáqat ke sabab dukh páo, to nekbakht ho, aur un ke daráne se mat daro, aur na ghabrá jáo, 15 Balki Khudáwand Khudá kí apne dilon men taqdís karo. Aur hamesha mustaidd raho, ki harek ko, jo tum se us ummed kí bábat, jo tum men hai, púchhe, farotaní aur adab se jawáb do. 16 Aur itmínán i nafs ko mat khoo, táki we, jo tum ko achchhí Masíhí khaslaton ke sabab malámat karte hain, us se sharminda hon, ki tum ko badkirdár kahke tumhárí badí karen. 17 Kyúnki agar Khudá kí khwáhish yún hai, ki tum dukh páo, to bhalá karke dukh páná us se bihtar hai, ki bad karke dukh páo. 18 Kyúnki Masíh ne bhí ek bár gunáhon ke wáste, sádiq ne zálimon ke iwaz dukh páyá, táki wuh hamko Khudá ke pás pahuncháe, ki wuh to jism men márá gayá, lekin rúh men zinda kiyá gayá. 19 Us ne ba waza i rúhání un rúhon ko, jo nazarband thín, jáke waaz kahá. 20 We rúhen ek muddat tak, jis waqt Khudá kí sabr ne muhlat dí, yaane Núha ke aiyám men, jab kishtí taiyár hotí thí, náfarmánbardár thín: aur us kishtí men thorí sí jánen, yaane áth ádmí, pání se úpar áke bacháe gae. 21 Aur us kí misl baptismá hamko ab bachátá hai, wuh to badan ke mail ká chhuráná nahín, balki itmínán i nafs se Khudá ko jawáb dená hai; aur ham ko Yusúa Masíh ke uthne ke tufail se bachátá hai. 22 Ki wuh ásmán par jáke Khudá ke dahne hai, aur firishte aur qúwaten aur qudraten us kí mahkúm húí hain.

IV. BÁB.

1 Pas hargáh Masíh ne hamáre wáste jism men dukh páyá, to tum áp bhí usí azm se musallah ho; ki jo jism men dukh pátá hai, so gunáh se tham játá hai, 2 Yahán tak ki wuh na ádmíon kí shahwaton ke muwáfiq, balki Khudá kí mashíyat ke mutábiq jism men apní báqí umr kátá hai. 3 Is wáste ki gair qaumon ke taur par chalne ko hamárí umr se, jo kuchh guzrá, wuhí bas hai, ki us men ham fujúr, aur shahwaton, aur sharáb kí mastí, aur zamzame, aur bádaparastí, aur buton kí makrúh parastish men auqát basar karte the. 4 Aur we taajjub karte hain, ki tum us fujúr ke fasád men un ke sáth bah nahín gae, aur badgoí karte hain. 5 Par we us ko, jo zindon aur murdon ke insáf karne par taiyár hai, hisáb denge. 6 Ki murdon ko bhí khushkhabarí is liye dí gaí hai, ki we ádmíon ke muwáfiq, jism men insáf páwen, par Khudá ke muwáfiq, rúh men jíwen. 7 Aur sárí chízon ká intihá nazdík hai: is liye hoshyár, aur duá karte húe bedár raho. 8 Ala al khusús ek dúsre ko shiddat se piyár karo, kyúnki mahabbat gunáhon ke wufúr ko dhámp detí hai. 9 Aur báham bemunáqasha musáfirdost raho. 10 Aur jis ko jis qadr inaám mile, wuh us se un kí mánind, jo Khudá kí gúnágún niamaton ke khásse khánsáman hain, ápus men bánte. 11 Agar koí bole, to wuh Khudá ke kalám ke mutábiq bole; agar koí khidmat kare, to itná kare, jitná use Khudá ne maqdúr diyá hai, tá ki Yusúa Masíh ke wáste se sab men Khudá ká jalál jalwagar ho, ki shaukat aur qudrat abad tak usí kí hai. Amín.

12 Ai habíbo, tum us tánewálí sozish se, jo imtihán ke liye tum men paidá húí

hai, yih jánke taajjub na karo, ki ham par ạjab hádisa hotá hai, 13 Balki is liye ki tum Masíh ke dukhon men sharík ho, khushí karo, tá ki us waqt, jab us ká jalál házir ho, khushí se wajd men áo. 14 Agar tum Masíh ke nám ke sabab se ruswá ho, to tumhárí sạádat hai, kyúnki jalál kí aur Khudá kí Rúh tum par baithtí hai: wuh un ke báis se maurid i takfír hai, lekin tumháre sabab se mahmúd hai. 15 Aur khabardár, tum men se koí qátil, yá chor, yá badkár, yá harzagard ká sá dukh na páwe. 16 Par agar koí Masíhí hone ke sabab se dukh páwe, to na sharmáwe, balki us sabab se Khudá ká shukr kare. 17 Kyúnki ab wuh waqt á pahunchá, jis men Khudá ke khándán par qahr kí ibtidá hogí: pas agar ham se shurúạ hai, to un ká, jo Khudá kí khushkhabarí ke mahkúm nahín, kyá anjám hogá? 18 Aur agar sádiq dushwárí se bacháyá jáwe, to bedín aur gunahgár ká thikáná kahán? 19 Pas jo Khudá kí marzí se dukh páte hain, so us ko kháliq i amín jánke nekokárí karte húe apní jánon ko us ke supurd karen.

V. BAB.

1 Buzurgon se, jo tumháre bích hain, main jo un ke sáth Buzurg aur Masíh kí aziyaton ká gawáh, aur us jalál men, jo jalwagar hogá, sharík hún, iltimás kartá hún, 2 Ki tum Khudá ke us galla kí, jo tumháre bích hai, pásbání karo, na zurúrat se, balki khushí se, na khudgarazí se, balki dilkhwáhí se nigáhbání karo. 3 Aur Khudáwand kí mírás kí kháwindí na karo, balki galla ke liye namúne bano. 4 Aur jab sardár shubán namúd hogá, tab tum jalál ká aisá hár páoge, jo murjhátá nahín.

5 Usí tarah, ai jawáno, tum buzurgon ke mahkúm ho; aur sab ke sab dúsre se farotar hokar kháksárí ko pahin lo: kyúnki Khudá mutakabbiron ká sámhná kartá hai, par kháksáron ko niạmat detá hai. 6 So tum Khudá ke dast i qawí ke níche dabe raho, tá ki wuh tumhen waqt par sarafráz kare. 7 Aur apní sárí fikr us par dál do: kyúnki wuh tumháre wáste andeshamand hai. 8 Hoshyár aur bedár ho; kyúnki tumhárá muddaí, yaạne Iblís babar i garán ke mánind dhúndhtá phirtá hai, ki kis ko khá jáwe. 9 Par tum ímán men mustaqill hoke us ká muqábala karo, aur ján rakhiyo, ki bi ạinihi ek hí nau kí aziyaten tumháre bháíon par, jo dunyá men hain, wárid hotí hain. 10 Ab Khudá, jo sab niạmaton ká bakhshinda hai, jis ne ham ko apne jalál i abadí ke liye Masíh Yusúạ men buláyá hai, áp hí tum ko baạd us ke, ki thorá sá dukh pá chuko, mazbút, aur ustuwár, aur mustaqill, aur páedár kare. 11 Jalál aur zor abad tak usí ká hai. Ámín.

12 Main tumhen Silwánus kí maạrifat, jo merí dánist men diyánatdár bháí hai, ikhtisár se likhke targíb aur gawáhí dí, ki Khudá ká fazl i haqíqí wuh hai, jis par tumhárá qiyám hai. 13 Wuh hammaqbúla, jo Bábul men hai, tumhen salám kahtí hai, aur merá betá Márk bhí. 14 Tum muhibbána bosa leke báham salám ạlaika karo. Tum sab ko, jo Masíh Yusúạ men ho, árám howe, Ámín.

PATTHRAS KÁ DU'SRÁ KHATT I MUSHARRAK.

I. BÁB.

1 Samaún Patthras, jo Yusúa Masíh ká banda aur rasúl hai, un ko, jinhon ne Khudá aur hamáre bachánewále Yusúa Masíh kí sadáqat se aisá ímán páyá, jo hamáre ímán ká hamqímat hai, salám kahtá hai. 2 Khudá aur hamáre Khudáwand Yusúa Masíh kí shinákht ká fazl aur árám tumháre liye wufúr se howe.

3 Chunánchi ham ne use, jis ne hamen hashmat aur nekí ke liye talab kiyá, pahchánke zor i Ulúhiyat se zindagíní aur díndárí kí sab chízen páín: 4 Aur un chízon se niháyat bare aur qímatí waade ham se kiye gaye, tá ki tum us fasád se, jo dunyá men shahwat ke sabab se hai, chhutkar un ke wasíle se us tabíat men, jo Iláhí hai, sharík ho jáo: 5 Pas tum us men koshish i tamám karke apne ímán par nekí, aur nekí par irfán, 6 Aur irfán par parhez, aur parhez par sabr, aur sabr par taqáwat, 7 Aur taqáwat par birádarána ulfat, aur birádarána ulfat par mahabbat izdiyád karo. 8 Ki ye chízen agar tum men maujúd aur afzúd hon, to tumko hamáre Khudáwand Yusúa Masíh kí shinákht men nikammí aur bebar na hone dengí. 9 Jis kisí ke pás ye chízen nahín hain, wuh andhá hai, aur ánkhen múchtá hai, aur yih bhúl gayá, ki us ke agle gunáh dhoe gae the. 10 Pas ai bháío, ziyáda jidd o jihd karo, ki tumhárá talabída aur barguzída honá sábit ho: kyúnki tum agar aise kám karo, to kabhí na giroge; 11 Balki tumhen us se hamáre Khudáwand aur Bachánewále Yusúa Masíh kí abadí saltanat men bahut ziyáda rasáí ináyat hogí. 12 Iswáste main gáfil na hoke we báten tumhen nit yád diláúngá, har chand ki tum wáqif ho, aur us sidq par, jo tumháre pás hai, qáim ho. 13 Balki main use wájib jántá hún, ki jab tak main is maskan men hún, tumhen yád dilá diláke tahrík karún. 14 Ki main jántá hún, waqt nazdík pahunchá, ki jaisá hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ne mujhe batláyá, main apná maskan chhor dún. 15 So main koshish men hún, ki tum merí wafát ke baad un báton ko hamesha yád kiyá karo. 16 Kyúnki ham ne apne Khudáwand Yusúa Masíh kí qudrat aur ámad ko tum par na afsún o afsána kí pairawí karke, balki us kí buzurgí ke gawáh hoke záhir kiyá. 17 Ki us ne Báp Khudá se hurmat aur izzat páí, ki jalál ne, jis kí shán aazam hai, us ke haqq men aisí áwáz dí, ki Yih merá piyárá Betá hai, jis se main rází hún. 18 Aur ham ne jab us ke sáth koh i muqaddas par the, áwáz ásmán se átí suní. 19 So ham ko nabíon kí bát ká ziyáda yaqín húá, aur tum achchhá karte ho, jo us par yih samajhke nazar karte ho, ki wuh ek chirág thá, jo andherí jagah men, jab tak pau na phatí thí, aur subh ká tárá tumháre dilon men záhir na húá thá, roshní bakhshtá thá. 20 Ki tum yih sab se pahle jánte ho, ki Kitáb men har ek nubúwat kí bát áp se áp bayán nahín kí gaí: 21 Kyúnki nubúwat kí bát ádmí kí khwáhish se kabhí nahín húí, balki Khudá ke muqaddas log Rúh i Quds ke bulwáe bolte the.

II. BAB.

1 Jhúṭhe nabí bhí us qaum meṉ the, chunánchi jhúṭhe muallim tum meṉ bhí honge, jo halák karnewálí bidaateṉ íjád karenge, aur we us Aqá ká, jis ne unheṉ mol liyá, inkár karenge, aur áp ko jald ḳharáb karenge 2 Bahutse un ke fasádoṉ kí pairawí karenge, un ke báis se ráh i rást kí mazammat kí jáegí. 3 We apne lálach se pakkí bátoṉ ke parda meṉ tum ko apne nafa ká báis banáenge: qatl ká fatwá, jo muddat se un par húá, áne meṉ kahálat nahíṉ kartá, aur un kí ḳharábí úṉghtí nahíṉ. 4 Kyúnki Ḳhudá ne gunahgár firishtoṉ ko na chhoṛá, balki jahannam meṉ ḍálke táríkí kí zanjíroṉ ke hawála kiyá, táki adálat tak paṛe raheṉ. 5 Aur aglí ábádí ko bhí na chhoṛá, balki túfán ko munáfiqoṉ ke álam par musallit karke áṭhweṉ shaḳhs Núha ko, jo sadáqat ká waaz kahtá thá, mahfúz rakhá. 6 Aur Sadúm aur Amúrah ke shahroṉ ko ḳhákistar karke sarnigún karne ká hukm deke istiqbál ke munáfiqoṉ ke liye mahall i ibrat banáyá, 7 Aur Lút ko, jo sádiq aur sharíroṉ kí nápák ḳhaslatoṉ se diqq thá, riháí baḳhshí. 8 Ki wuh rástkár un meṉ rahkar un ke beshara amaloṉ ko dekh sunke har roz apne beriyá dil meṉ kalaptá thá. 9 Pas wuh Ḳhudáwand díndároṉ ko imtihán se rihá kar jántá hai, aur bedínoṉ ko adálat ke din tak azáb meṉ rakh jántá hai: 10 Ḳhusúsan un ko, jo nápák shauqoṉ se jism kí pairawí karte haiṉ, aur arbáb i hukúmat ko haqír jánte haiṉ; we shoḳh aur sarkash haiṉ, aur álíqadroṉ ko bad kahte húe nahíṉ ḍarte, 11 Agarchi firishte, jo qúwat aur qudrat meṉ bálátar haiṉ, Ḳhudáwand ke áge gáliáṉ deke un par daawí nahíṉ karte. 12 Lekin we un haiwánoṉ kí mánind, jo zátí benutq haiṉ, aur giriftár aur ḳharáb hone ke liye maujúd húe haiṉ, un chízoṉ kí, jin se we náwáqif haiṉ, mazammat karke apne hí fasád meṉ fásid honge. 13 We nárástí kí mukáfát hásil karte haiṉ, ki we sahar tak aiyáshí ko pasand karte haiṉ, aur sarápá dág aur aib haiṉ, aur tumháre sáth ziyáfat kháte húe apní dagábázioṉ par ḳhush hote haiṉ. 14 Aur un kí ánkheṉ aisí haiṉ, jin meṉ fáhisha bastí hai, aur gunáh se báz rah nahíṉ saktíṉ; we beistiqlál jánoṉ ko dagá dete haiṉ; un ká dil lálachoṉ meṉ mashsháq hai; aur we laanat kí aulád haiṉ. 15 We sídhí ráh chhoṛkar bhaṭke haiṉ; unhoṉ ne Balaám bin Baúr kí taríq kí pairawí kí, jis ne nárástí kí ajrat ko azíz jáná. 16 Us ne apní ḳhatákárí par ilzám páyá, ki bezabán gadhe ne ádmí kí tarah bolke us nabí kí díwánagí ko rok rakhá. 17 We ḳhushk ḍabre, aur badliáṉ haiṉ, jinheṉ túfán ḍaurátá hai, abadí táríkí kí kálak un ke liye hai. 18 We ghamanḍ kí behúda báteṉ bolke unheṉ, jo gumráhoṉ meṉ se sáf bach nikle the, jismí ishtiyáqoṉ aur fisq fujúr meṉ giriftár kar dete haiṉ. 19 We ázádagí ká iqrár un se karke áp fasád ke gulám haiṉ: kyúnki wuh jo kisí ká maglúb húá, so usí ká gulám húá. 20 So agar Ḳhudáwand aur Bacháneweále Yusúa Masíh kí shináḳht ke sabab dunyá kí álúdagíoṉ se bachkar un meṉ phirke phaseṉ, aur maglúb hoṉ, to un ká pichhlá hál pahle se badtar ho chuká. 21 Kyúnki rástí kí ráh na jánná un ke liye us se bihtar thá, ki jánke us muqaddas hukm se, jo unheṉ sompá gayá, phir jáweṉ. 22 Par yih sachí masal un ká hasb i hál hai, ki Kuttá apne istifrág kí taraf aur dhoí húí súarní daldal meṉ loṭne ko phir gae haiṉ.

III. BAB.

1 Ai habíbo, maiṇ tumheṇ ab dúsrá maktúb likhtá húṇ, aur ḳhattoṇ kí takrár se tumháre dil ko, jo pák hai, yáddihí karke ubhártá húṇ, 2 Táki tum un bátoṇ ko, jo muqaddas nabíoṇ ne peshtar kahíṇ, aur ham ne, jo Ḳhudáwand aur Bachánewále ke rasúl haiṇ, jo hukm kiyá, us ko yád rakho. 3 Aur yih pahle ján rakho, ki áḳhirí zamáne meṇ mazhaka karnewále záhir honge, jo nafs kí pairawí karenge, 4 Aur kahenge, ki Us ke áne ká waạda kyá ho gayá? kyúnki jab se bápdáde so gae, sab kuchh ibtidái áfrínish se ab tak waisá hí hai, jaisá thá. 5 Aise ján bújhke náwáqif bane haiṇ, ki pahle Ḳhudá ke hukm se ásmán húe, aur zamín pání se pání meṇ baní. 6 Aur un ke sabab se qadím ábádí pání meṇ dúbke tabáh húí. 7 Par ásmán o zamín, jo ab haiṇ, usí kalima se mahfúz haiṇ, aur us din tak ki bedínoṇ ke liye ạdálat aur halákat ho, nazarband haiṇ, táki jaláe jáeṇ. 8 Par ai habíbo, yih bát tum par chhipí na rahe, ki Ḳhudáwand kane ek din hazár baras ke barábar hai, aur hazár baras ek din ke barábar. 9 Ḳhudáwand apne waạda meṇ sust nahíṇ, chunánchi kaí ek sustí ká gumán karte haiṇ; par ham ko is liye muhlat detá hai, ki kisí kí halákat nahíṇ cháhtá, balki cháhtá hai, ki sab tauba kareṇ. 10 Lekin Ḳhudáwand ká din, jis tarah rát ko chor átá hai, áwegá, aur usí meṇ sab ásmán sanáṭe se játe rahenge, aur ạnásir jalkar bikas jáenge, aur zamín un masnúạát samet, jo us meṇ haiṇ, jalke uṛ jáegí.

11 Pas hargáh ki ye sab chízeṇ fání haiṇ, to tum ko pák mạíshatoṇ aur ibádatoṇ meṇ kaisá banná lázim hai? 12 Aur Ḳhudá ke us din kí ámad ke muntazir aur mushtáq ho, jis meṇ sab ásmán jalkar parágand ho jáenge, aur ạnásir soḳht hokar pighal jáenge. 13 Par ham naye ásmán aur nayí zamín kí, jis meṇ rástí rahtí hai, us ke waạda ke muwáfiq intizárí karte haiṇ. 14 Iswáste, ai habíbo, tum un chízoṇ ke muntazir banke sạí karo, ki tum bedág aur beạib hoke us ke áge ásúda ho. 15 Aur hamáre Ḳhudáwand kí sabr ko apní naját jáno, chunánchi hamáre piyáre bháí Páúl ne bhí us ạql ke muwáfiq, jo use dí gaí, tumháre liye tahrír kiyá. 16 Chunánchi sáre maktúboṇ meṇ in bátoṇ kí bábat bolá hai, aur un meṇ kaí ek suḳhan haiṇ, jin ká samajhná mushkil hai, aur we jo juhalá aur zuạfá haiṇ, unke maạnoṇ ko bhí dúsrí kitáboṇ ke mazmúnoṇ kí tarah apní halákat ke liye pherte haiṇ. 17 Iswáste ai ạzízo, tum áge hí se jánkar parhezgár raho, na howe, ki tum munáfiqoṇ kí galatí meṇ auroṇ ke sáth parke apní ustuwárí se játe raho. 18 Balki fazl aur hamáre Ḳhudáwand aur Bachánewále Yusúạ kí shináḳht meṇ taraqqí karte raho; usí ká jalál ab hai, aur abad tak hogá. *Amín.*

YU'HANNA' KA' PAHLA' KHATT I MUSHARRAK.

I. BA'B.

1 Hayát ke kalima kí bábat, jo ibtidá se thá, jise ham ne suná, aur apní ánkhon se dekhá, aur ták rakhá, jis ko hamáre háthon ne chhúá, ham khabar dete hain. 2 Ki zindagí záhir húí, aur hayát i abadí ko, jo Báp ke pás thí, aur ham par numáyán húí, aur ham ne dekhá, us kí gawáhí dete hain, aur tum ko muttala karte hain. 3 Jo kuchh ham ne dekhá aur suná, uskí khabar tumhen dete hain, táki tum bhí hamárí tarah wásil hoo, aur hamárá wásil honá Báp men, aur uske Bete Yusúa Masíh men hai. 4 Aur ham ye báten tumhen is wáste likhte hain, ki tumhárá surúr kámil howe. 5 Aur wuh khabar, jo ham ne us se suní, aur phir tumhen dete hain, so yihí hai, ki Khudá núr hai, aur us men zulmat aslan nahín. 6 Agar ham kahen, ki ham us men mile húe hain, aur hamárí rawish tárikí men ho, to jhúthe hain, aur sach par amal nahín karte. 7 Par agar ham, jis tarah wuh núr men hai, núr men chalen, to ham ápus men ámekhta hain, aur us ke Bete Yusúa Masíh ká lahú hamko sáre gunáhon se pák kartá hai. 8 Agar bolen, ki ham be gunáh hain, to ham apne taín fareb dete hain, aur rástí ham men nahín. 9 Agar ham apne gunáhon ká iqrár karen, to wuh apne sidq aur adl se hamáre gunáh muáf karegá, aur hamko har nau kí nárástí se pák karegá. 10 Aur agar kahen, ki ham ne gunáh nahín kiyá, to ham use jhuthálte hain, aur uskí bát ham men nahín.

II. BA'B.

1 Ai mere bachcho, main ye báten tumhen likhtá hún, tá ki tum gunáh na karo, aur agar koí gunáh kare, to Yusúa Masíh, jo ádil hai, Báp ke pás hamárá Shafía hai, 2 Aur wuh hamáre gunáhon ká kafára hai, faqat hamáre gunáhon ká nahín, balki tamám dunyá ke gunáhon ká. 3 Agar ham us ke hukmon ko yád rakhen, to ham us se jánte hain, ki ham ne us ko jáná. 4 Aur wuh, jo kahtá hai, ki main use jántá hún, aur us ke hukmon ko yád nahín rakhtá, so jhúthá hai, aur sachái us men nahín. 5 Par wuh, jo us kí bát yád rakhtá hai, yaqínan us men Khudá ká ishq kámil húá, ham us se jánte, ki ham us men hain. 6 Wuh jo kahtá hai, ki Main us men bastá hún, cháhiye ki wuh us ke andáz par chale. 7 Ai bháío, main tumháre liye koí nayá farmán nahín likhtá, magar qadím hukm, jo tumko ibtidá men milá; puríná hukm wuh bát hai, jo tum ne ibtidá men suní. 8 Ba har hál ek nayá hukm tumhen likhtá hún, jis ká nayá honá tum men aur us men sach hai; kyúnki tárikí guzrán hai, aur núr i haqíqí ab chamaktá hai. 9 Wuh, jo kahtá hai, ki main roshní men hún, aur apne bháí ká dushman hai, hanoz tárikí men hai. 10 Wuh jo apne bháí ko dost rakhtá hai, ujále men rahtá hai, aur us men sang i ráh nahín. 11 Par jo apne bháí se dushmaní rakhtá hai, andhere men hai, tárikí men chaltá hai, aur nahín jántá, kidhar chalá játá hai; kyúnki tárikí ne us kí ánkhen andhí kín hain. 12 Ai bachcho, main tumhen likhtá

hún, kyúnki tumháre gunáh us ke nám se muáf húe. 13 Ai ábá, main tumhen likhtá hún: kyúnki use, jo ibtidá se thá, tum ne jáná. Ai jawáno, main tumhen likhtá hún: kyúnki tum us sharír par gálib húe ho. Ai bachcho, main tumhen likhtá hún; kyúnki tum ne Báp ko jáná hai. 14 Ai buzurgo, main ne tumhen likhá hai: kyúnki jo ibtidá se thá, use tum ne jáná. Ai jawáno, main ne tumhen likhá hai: kyúnki tum diler ho, aur Ḳhudá kí bát tum men bastí hai, aur tum us sharír par gálib húe ho. 15 Dunyá ko aur dunyáwí chízon ko mat cháho. Jo koí dunyá ko cháhe, us men Báp kí cháh nahín. 16 Kyúnki harek chíz, jo dunyá men hai, yaạne hirs i jismí, aur hirs i chashmí, aur gurúr i zindagí Báp se nahín, dunyá se hai, 17 Dunyá guzrán hai, aur us kí hirs bhí: lekin jo Ḳhudá kí marzí par chaltá hai, wuhí abad tak rahtá hai. 18 Ai bachcho, pichhlí sáit hai, aur jaisá tum ne suná hai, ki Masíh ká muḳhálif átá hai, so abhí bahut se Masíh ke muḳhálif húe hain: us se ham jánte hain, ki pichhlí sáit hai. 19 We ham men se nikle, magar ham men ke na the; ki agar we ham men ke hote, to hamáre sáth rahte hote: yih itne liye hai, ki záhir howe, ki sab ham men ke nahín. 20 Aur Alquddús se tumhárá masah húá hai, aur sab kuchh jánte ho. 21 Main ne tumhen na iswáste likhá, ki tum sach ko nahín jánte, par is liye ki tum use jánte ho, aur yih, ki har ek jhúṭh sach men se nahín hai. 22 Kaun jhúṭhá hai, magar wuh, jo inkár kartá hai, ki Yusúạ wuh Masíh nahín? Jo Báp aur Beṭe ká inkár kartá hai, Masíh ká muḳhálif hai. 23 Jo Beṭe ká inkár kartá hai, so Báp ká inkár kartá hai. 24 Isí wáste jo tum ne ibtidá se suná hai, wuhí tum men base. Agar wuh, jo tum ne ibtidá se suná hai, tum men rahe, to tum bhí Beṭe aur Báp men rahoge. 25 Aur us ne jo waạda ham se kiyá hai, so hí hayát i abadí ká hai. 26 Main ne ye báten tum ko un kí bábat, jo tumhen fareb dete hain, likhín. 27 Jo masah tum ne us kí taraf se páyá, tum men rahtá hai, aur tum us ke muhtáj nahín, ki koí tumhen sikháwe, par jaisá wuh masah tumhen sab báten sikhlátá hai, aur sach hai, jhúṭh nahín, aur jaisá us ne tumhen taạlím dí hai, waisá tum us men raho. 28 Ab ai bachcho, tum us men baso, tá ki jab wuh záhir howe, to ham beparwá hon, aur jab wuh áwe, us se sharminda na howen. 29 Agar jánte ho, ki wuh sádiq hai, to jánte ho, ki har ek shaḳhs, jo sadáqat par ạmal kartá hai, us hí se paidá húá hai.

III. BAB.

1 Dekho, kyá mahabbat Báp ne ham se kí, ki ham Ḳhudá ke farzand kahláwen: is wáste dunyá ham ko nahín jántí, ki us ne usí ko nahín jáná. 2 Azízo, ab ham Ḳhudá ke farzand hain, aur yih to hanoz záhir nahín hotá, ki ham kyá honge; par ham jánte hain, ki jab wuh záhir hogá, ham us jaise honge: kyúnki tab ham use waisá jaisá wuh hai, dekh lenge. 3 Aur jo koí us se yih ummed rakhtá hai, wuh apne taín aisá wuh hai, pák kartá hai. 4 Aur jo koí gunáh kartá hai, so ḳhiláf i sharạ kartá hai: kyúnki gunáh jo hai, ḳhiláf i sharạ hai. 5 Aur tum yih jánte ho, ki wuh hamáre gunáh uṭháne ko záhir húá, aur us men gunáh nahín. 6 Jo koí us men bastá hai, ḳhatá nahín kartá hai; aur jo koí ḳhatá kartá hai, us ne use na dekhá aur na jáná. 7 Ai bachcho, tumhen koí fareb dene na páe; jo koí sadáqat kartá hai, so sádiq hai, jaisá wuh sádiq hai. 8 Aur jo gunáh kartá hai, so Iblís ká hai, ki Iblís ágáz

se ásí hai, aur Ḳhudá ká Beṭá itne hí liye záhir húá, ki Iblís ke ạmaloṉ ko nábúd kare. 9 Wuh jo Ḳhudá se mutawallid húá hai, gunáh nahíṉ kartá: kyúnki us ká tuḳhm us meṉ báqí hai: so wuh gunáh nahíṉ kar saktá, kyúnki wuh Ḳhudá se mutawallid húá hai. 10 Is se we jáne gae, ki Ḳhudá ke farzand aur Shaitán ke farzand haiṉ: aur jo koí sadáqat nahíṉ kartá, Ḳhudá ká nahíṉ, aur na wuh, jo apne bháí ko ạzíz nahíṉ rakhtá, Ḳhudá ká hai. 11 Kyúnki wuh paigám, jo ham ne ibtidá se suná, yihí hai, ki ham ek ek ko piyár kareṉ. 12 Aur Qáin kí mánind na howeṉ, ki wuh us sharír ká thá, aur apne bháí ko qatl kiyá. Aur us ne use kyúṉ qatl kiyá? Iswáste ki us ke kám bure the, aur us ke bháí ke kám sálih the. 13 Ai mere bháío, agar dunyá tum se dushmaní kare, taạjjub na karo. 14 Ham to jánte haiṉ, ham maut se guzarkar zindagí meṉ áe, kyúnki ham bháíoṉ se ulfat rakhte haiṉ: jo apne bháí se ulfat nahíṉ rakhtá, so maut meṉ rahtá hai. 15 Aur jo koí apne bháí ká bugs rakhtá hai, ḳhúní hai; aur tum jánte ho, kisí ḳhúní meṉ hayát i abadí nahíṉ bastí. 16 Ham ne yaháṉ se mahabbat ko pahcháná, ki us ne hamáre wáste apní ján fidá kí: lázim hai, ki ham bhí bháíoṉ ke wáste apní ján deweṉ. 17 Aur jis kisí pás mál i dunyá ho, aur wuh apne bháí ko muhtáj dekhe, aur apne taíṉ rahm se báz rakhe, to Ḳhudá kí mahabbat us meṉ kyúnkar bastí hai? 18 Ai mere bachcho, cháhiye ki ham na lafzí aur zabání ulfat, balki haqíqí aur tahqíqí kareṉ. 19 Ham to is hí se jánte haiṉ, ki ham sach ke haiṉ, aur apne diloṉ ko us ke áge itmínán bakhshenge. 20 Kyúnki agar hamárá dil hameṉ ilzám de, Ḳhudá to hamáre dil se baṛá hai, aur sab jántá hai. 21 Ai habíbo, agar hamárá dil hameṉ ilzám na de, to ham Ḳhudá ke pás beparwá haiṉ. 22 Ham jo kuchh us se mángte haiṉ, lete haiṉ: kyúnki ham us ke hukmoṉ ko yád rakhte haiṉ, aur jo kuchh use ḳhush átá hai, so karte haiṉ. 23 Aur us ká hukm yih hai, ki ham us ke Beṭe Yusúạ Masíh ke nám par ímán láweṉ, aur ek ek ko, jaisá us ne hukm kiyá hai, piyár kareṉ. 24 Aur jo us ke hukmoṉ ko yád rakhtá hai, yih us meṉ, aur wuh us meṉ rahtá hai. Aur ham us se, yaạne Rúh se, jo us ne hameṉ dí hai, jánte haiṉ, ki wuh ham meṉ rahtá hai.

IV. BÁB.

1 Ai habíbo, tum har ek rúh par ịtimád na karo, balki rúhoṉ ko ázmáo, ki we Ḳhudá kí taraf se haiṉ, ki nahíṉ; kyúnki bahut se jhúṭhe paigambaroṉ ne dunyá meṉ ḳhurúj kiyá hai. 2 Tum is se rúh i Ḳhudá ko jánte ho: ki jo rúh iqrár kartí hai, ki Yusúạ Masíh jism meṉ záhir húá, wuh Ḳhudá kí hai. 3 Aur jo rúh iqrár nahíṉ kartí, ki Yusúạ Masíh jism meṉ áyá, Ḳhudá kí taraf se nahíṉ; yihí Masíh kí mukhálif hai, jis kí ḳhabar tum ne suní, ki átí hai, aur wuh dunyá meṉ á chukí. 4 Ai bachcho, tum Ḳhudá ke ho, aur un par gálib húe ho: kyúnki jo tum meṉ hai, so us se, jo dunyá meṉ hai, aạzam hai. 5 We dunyá ke haiṉ: is wáste dunyá kí bolte haiṉ, aur dunyá un kí suntí hai. 6 Ham Ḳhudá ke haiṉ: jo Ḳhudá ko pahchántá hai, hamárí suntá hai, aur jo Ḳhudá ká nahíṉ, hamárí nahíṉ suntá: ham usí se haqíqat kí rúh aur zalálat kí rúh ko ján lete haiṉ. 7 Ai habíbo, áo ham ek ek ko piyár kareṉ: kyúnki mahabbat jo hai, Ḳhudá se hai, aur jis meṉ mahabbat hai, wuh Ḳhudá se mutawallid húá hai, aur Ḳhudá ko pahchántá hai. 8 Jis meṉ mahabbat nahíṉ, so Ḳhudá ko nahíṉ jántí, kyúnki Ḳhudá mahabbat

hai. 9 Aur Ḳhudá kí mahabbat jo ham se hai, is se záhir húí, ki Ḳhudá ne apne iklaute Beṭe ko dunyá men bhejá, táki ham us ke sabab se hayát páwen. 10 So mahabbat is men nahín, ki ham ne Ḳhudá se mahabbat rakhí, balki is men hai, ki us ne ham se mahabbat rakhí, aur apne Beṭe ko bhejá, ki hamáre gunáhon ká kafára howe. 11 Ai habíbo, hargáh Ḳhudá ne ham se aisí mahabbat kí, to lázim hai, ki ham bhí ek ek se mahabbat rakhen. 12 Kisí ne Ḳhudá ko kabhí nahín dekhá: agar ham ek dúsre ko piyár karen, to Ḳhudá ham men rahtá hai, aur us kí mahabbat ham men kámil húí. 13 Ham is hí se jánte hain, ki ham us men rahte hain, aur wuh ham men, ki us ne apní Rúh men se hamen diyá. 14 Aur ham ne dekhá hai, aur gawáhí dete hain, ki Báp ne Beṭe ko bhejá, ki álam ko bacháwe. 15 Jo koí iqrár kare, ki Yusúạ Ḳhudá ká Beṭá hai, Ḳhudá us men, aur wuh Ḳhudá men rahtá hai. 16 Ham ne Ḳhudá kí mahabbat ko, jo ham se hai, jáná, aur us par iạtiqád kiyá. Ḳhudá mahabbat hai; wuh jo mahabbat men rahtá hai, Ḳhudá men rahtá hai, aur Ḳhudá us men 17 Mahabbat ke kámil hone kí dalíl yih hai, ki ham ạdl ke din beparwá rahen: kyúnki jaisá wuh hai, aisehí ham dunyá men hain. 18 Mahabbat men dahshat nahín, balki mahabbat i kámil dahshat ko nikál detí hai; kyúnki dahshat men ạzáb hai: wuh jo ḍartá hai, mahabbat men kámil nahín húá. 19 Ham use piyár karte hain, kyúnki pahle us ne hamen piyár kiyá. 20 Agar koí kahe, Main Ḳhudá se mahabbat rakhtá hún, aur apne bháí se dushmaní rakhe, jhúṭhá hai: kyúnki agar wuh apne bháí kí, jise us ne dekhá hai, mahabbat nahín rakhtá, to Ḳhudá kí, jis ko us ne nahín dekhá, kyúnkar mahabbat rakh saktá hai? 21 Ham ne us se yih hukm páyá hai, ki jo koí Ḳhudá se mahabbat rakhtá hai, so apne bháí se bhí mahabbat rakhe.

V. BAB.

1 Jo koí ímán látá hai, ki Yusúạ wuhí Masíh hai, so Ḳhudá se mutawallid húá hai; aur jo koí wálid do dost rakhtá hai, wuh us se bhí, jo us se mutawallid húá hai, mahabbat rakhtá hai. 2 Jab ham Ḳhudá se mahabbat rakhte hain, aur us ke hukmon ko yád karte hain, to jánte hain, ki ham Ḳhudá ke farzandon se bhí mahabbat rakhte hain. 3 Kyúnki Ḳhudá kí mahabbat yih hai, ki ham uske hukmon ko yád rakhen, aur uske ahkám to bhárí nahín. 4 Jo ki Ḳhudá se mutawallid húá hai, dunyá par gálib hotá hai, aur wuh zafar i dunyá, jis kí maglúb hai, hamárá ímán hai. 5 Kaun hai, jo dunyá par gálib hai, magar wuhí, jis ká iạtiqád hai, ki Yusúạ Ḳhudá ká Beṭá hai. 6 Yih wuhí hai, jo pání aur lahú ke sáth áyá, yaạne Yusúạ Masíh, jo na faqat pání se, balki pání aur lahú ke sáth áyá, aur Rúh hai, jo gawáhí detí hai, aur Rúh rástí hai. 7 Kyúnki tín hain, jo ásmán par gawáhí dete hain, Báp aur Kalima aur Rúh ul Quds, aur ye tínon ek hain. 8 Aur tín hain, jo zamín par gawáhí dete hain, Rúh, aur pání, aur lahú, aur ye tínon ek men muttahid hain. 9 Agar ham ádmíon kí gawáhí qabúl karen, to Ḳhudá kí gawáhí aạzam hai, kyúnki Ḳhudá kí gawáhí, jo us ne apne Beṭe ke wáste dí hai, yih hai. 10 Jo ki Ḳhudá ke Beṭe par ímán látá hai, gawáhí us ke bích hai, jo Ḳhudá par ímán nahín láyá, usne usko jhúṭhá kiyá; kyúnki usne us gawáhí ko, jo Ḳhudá ne apne Beṭe ke wáste dí hai, yaqín nahín kiyá. 11 Aur yih gawáhí yih hai, ki

Khudá ne hameṉ hayát i abadí bakhshí, aur yih hayát i abadí uske Beṭe meṉ hai. 12 Jis ke sáth Beṭá hai, uske sáth hayát hai; jis ke sáth Khudá ká Beṭá nahíṉ, us ke sáth hayát nahíṉ. 13 Maiṉ ne tumko, jo Khudá ke Beṭe ke nám par ímán láe ho, yih sab kuchh likhá, tá jáno, ki hayát i abadí tumháre liye hai, aur Khudá ke Beṭe ke nám par ímán láo. 14 Aur hamárí juraat, jo uske áge hai, so yihí hai, ki agar ham uskí marzí ke muwáfiq kuchh máṉgeṉ, wuh hamárí suntá hai. 15 Aur agar hám jánte haiṉ, ki jo kuchh ham us se talab karte haiṉ, wuh hamárí suntá hai, to ham jánte haiṉ, ki jo kuchh ham ne usse talab kiyá thá, so ham páte haiṉ. 16 Agar koí apne bháí ko dekhe, ki ek gunáh kartá hai, jo qatl ká mújib nahíṉ, to wuh máṉge, aur use hayát bakhshí jáegí, yih un ke haqq meṉ hai, jo aisá gunáh nahíṉ karte, jo qatl ká mújib hai. Baaz gunáh aisá hai, jo mújib i qatl hotá hai: maiṉ nahíṉ kahtá, ki wuh uske liye sáil ho. 17 Jo nárástí hai, so gunáh hai; par baaz gunáh hai, jo qatl ká mújib nahíṉ. 18 Ham jánte haiṉ, ki jo koí Khudá se mutawallid húá hai, gunáh nahíṉ kartá, balki jo Khudá ká maulúd hai, apní muháfazat kartá hai, aur sharír usko nahíṉ chhútá. 19 Ham jánte haiṉ, ki ham Khudá se haiṉ, aur sárí dunyá buráí meṉ parí rahtí hai. 20 Ham jánte haiṉ, Khudá ká Beṭá áyá, aur hameṉ yih fahmíd bakhshí, ki us ko, jo haqq hai, jáneṉ; ham to us meṉ jo sach hai, rahte haiṉ, yaane Yusúa Masíh meṉ, jo us ká Beṭá hai. Khudá i haqíqí aur hayát i abadí yih hai. 21 Ai bachcho, tum butoṉ se bache raho. A'mín.

YU'HANNA' KA' DU'SRA' KHATT I MUSHARRAK.

I. BA'B.

1 Buzurg kí taraf se barguzída bíbí ko, aur uske farzandoṉ ko salám; unheṉ maiṉ rástí ke wáste, jo ham meṉ rahtí hai, aur hamáre sáth hamesha rahegí, sacháí se piyár kartá húṉ, 2 Aur faqat maiṉ hí nahíṉ, balki sáre, jinhoṉ ne rástí ko jáná. 3 Niamat aur rahm aur árám Báp Khudá, aur Báp ke Beṭe Khudáwand Yusúa Masíh kí taraf se tumháre sáth sadáqat aur mahabbat se raheṉ.

4 Maiṉ bahut khush húá, ki maiṉ ne tere farzandoṉ meṉ se kaí ek ko us hukm ke mutábiq, jo ham ne Báp se liyá, rástí par chalte páyá. 5 Aur ab, ai bíbí, maiṉ tujhko koí nayá hukm nahíṉ, balki wuhí, jo ham ne ibtidá se liyá, likhtá húṉ, tujh se cháhtá húṉ, ki ham ek ek ko piyár kareṉ. 6 Aur mahabbat yihí hai, ki ham uske hukmoṉ par chaleṉ, aur yih wuhí hukm hai, jaisá tum ne ibtidá se suná hai, ki tum us par chalo. 7 Kyúṉki bahut se hílabáz dunyá meṉ nikle haiṉ, jo iqrár nahíṉ karte, ki Yusúa Masíh jism meṉ áyá, hílabáz aur mukhálif i Masíh yihí hai. 8 Khabardár, táki jo kám ham ne mahabbat karke kiyá hai, use ham kharáb na kareṉ, balki púrá ajr leweṉ. 9 Jo koí mukhálafat kartá hai, aur Masíh kí taalím meṉ nahíṉ rahtá, Khudá uská nahíṉ; jo Masíh kí taalím meṉ rahtá hai, Báp Beṭe uske haiṉ. 10 Agar koí tumháre pás áwe, aur yih taalím na láwe, to use ghar meṉ

áne na do, aur use salám na karo. 11 Kyúnki jo koí use salám kartá hai, uske bure kámoṇ men sharík hotá hai. 12 Azbas ki bahutse mazmún haiṇ, jo mujhe tumháre liye likhne haiṇ, maiṇ ne na cháhá, ki kágaz par siyáhí se likhúṇ; par maiṇ ummedwár húṇ, ki tum pás áúṇ, aur rú ba rú kahúṇ, táki hamárí shádmání kámil ho. 13 Terí barguzída bahin ke laṛke tujhe salám kahte haiṇ. Ámín.

YU'HANNA KA TI'SRA ḴHATT I MUSHARRAK.

I. BAB.

1 Buzurg kí taraf se Gáyus ko, jo habíb hai, jise maiṇ sadáqat se piyár kartá húṇ, salám. 2 Ai mahbúb, maiṇ sab se pahle yih duá mángtá húṇ, ki jis tarah terí ján iqbálmand hai, tú iqbálmand aur tandurust rahe. 3 Kyúnki jab bháíoṇ ne ákar, jaisá tú rástí se chaltá hai, terí rástí par gawáhí dí, maiṇ nipaṭ ḳhush húá. 4 Mere liye is se baṛí koí ḳhushí nahíṇ, ki maiṇ sunúṇ, ki mere farzand rástí se chalte haiṇ. 5 Ai mahbúb, tú jo kuchh bháíoṇ se aur pardesíoṇ se kartá hai, so ímándárí ke láiq hai. 6 Unhoṇ ne Jamáạt ke áge terí mahabbat par gawáhí dí. Tú achchhá karegá, agar unheṇ us tarah par, jo Ḳhudá ke bandoṇ ke láiq hai, áge bheje. 7 Kyúnki we us ke nám ke wáste já nikle, aur gair qaumoṇ se kuchh nahíṇ liyá. 8 Is wáste lázim hai, ki ham aisoṇ ko qabúl kareṇ, tá ki ham rástí kí ḳhidmat meṇ un ke sharík haweṇ. 9 Maiṇ ne Jamáạt ko likhá hai, magar Deotarfís, jo un meṇ muqaddam húá cháhtá hai, hameṇ qabúl nahíṇ kartá. 10 So jab maiṇ áúngá, us ke kámoṇ ká zikr karúngá, ki hamárí zidd se burá burá kuchh baktá chalá játá hai, aur un kámoṇ par iktifá na karke bháíoṇ ko áp qabúl nahíṇ kartá, aur auroṇ ko, jo qabúl kiyá cháhte haiṇ, roktá hai, aur Jamáạt se ḳhárij kartá hai. 11 Ai mahbúb, sharr ká pairau mat ho, balki us ká ho, jo ḳhair hai. Wuh jo nek kartá hai, Ḳhudá ká hai, aur us ne jo badkirdár hai, Ḳhudá ko nahíṇ dekhá. 12 Dimetrius ke haqq meṇ sab ne aur rástí ne bhí achchhí gawáhí dí hai; ham bhí gawáhí dete haiṇ, aur tum to jánte ho, ki hamárí gawáhí sach hai. 13 Mujhe to bahut kuchh likhná thá, par maiṇ nahíṇ cháhtá, ki siyáhí aur qalam se tere liye likhúṇ; 14 Par ummedwár húṇ, ki jald tujh se muláqát karúṇ, tab ham rú ba rú kah sun lenge. Terí ḳhair howe. Al salám ạlaika. Sab dost tujhe salám kahte haiṇ. Tú bhí dostoṇ ko nám ba nám salám kah.

YAHU'DAH KA KHATT I MUSHARRAK.

I. BAB.

1 Yahúdáh kí taraf se, jo Yusúą Masíh ká banda, Yaąqúb ká bháí hai, un ko, jo Báp Khudá meņ muqaddas húe, aur Yusúą Masíh ke liye hifázat se rakhe gae, aur buláe gae haiņ, salám. 2 Rahm aur árám aur mahabbat tum meņ barhte raheņ.

3 Ai habíbo, jab maiņ saị i balíg kartá thá, ki us naját kí bát, jis meņ ham sab sharík haiņ, tumheņ likhúņ, mujhe zurúr pará, ki tum ko likhke tahrík karúņ, ki tum us ímán ke liye, jo áge muqaddas logoņ ke supurd kiyá gayá, jidd o jihd karo. 4 Kyúnki baąze shakhs á ghuse, jin ke liye muddat se yih sazá thaharáí gaí hai; we bedín haiņ, aur hamáre Khudá ke fazl ko fisq o fujúr se badal karte haiņ, aur Khudá ká, jo akelá sáhib i iqtidár hai, aur Yusúą Masíh ká, jo hamárá Khudáwand hai, inkár karte haiņ. 5 Maiņ cháhtá húņ, ki tumheņ, jo use ján chuke, yád diláúņ, ki Khudáwand ne qaum ko zamín i Misr se bacháyá, phir unheņ, jo ímán nahíņ láe, maądúm kiyá. 6 Aur un firishtoņ ko, jo apní pahlí hálat par na rahe, balki apne maqám i kháss ko chhor diyá, us ne zanjír i dáimí meņ táríkí ke andar roz i ązím kí ądálat tak rakhá. 7 Usí tarah Sadúm aur Amúrah, aur un ke atráf ke bilád, jinhoņ ne un ke mánind ziná kiyá, aur jism i harám ká píchhá kiyá, ibrat ke wáste átash i abadí ke ązáb meņ haiņ. 8 Bá wujúd us ke usí tarah ye khwáb dekhnewále bhí jism ko nápák karte haiņ, aur arbáb i hukúmat kí tahqír aur riyásatoņ kí takfír karte haiņ. 9 Jab Míkael ne, jo muqarrab firishta hai, Shaitán ke sáth Músá kí lásh ke wáste mubáhasa karke guftgú kí, tab us ne juraat na kí, ki us par laąnat kare, balki kahá, ki Khudáwand tujhe malámat kare. 10 Lekin we jin chízoņ ko nahíņ jánte haiņ, un par taąn karte haiņ, aur jin ko bi al tabą haiwán i benutq sá jánte haiņ, un meņ áp ko kharáb karte haiņ. 11 Haif un par hai, kyúnki we Qáin kí ráh par chale, aur Balaám kí sí zalálat meņ ajrat ke liye áp ko bahá diyá, aur Qurah kí sí bagáwat meņ halák húe haiņ. 12 Ye tumhárí mahabbat kí ziyáfatoņ meņ dúbe húe pahár haiņ, aur tumhárí majlis meņ baithkar bekhatar apne pet bharte haiņ, we abr i khushk haiņ, jise hawáeņ har taraf phirátí haiņ, pazhmurda darakht haiņ, jin ká mewa jhar gayá hai, aur nikamme haiņ, duhráke mar gae haiņ, aur ukhár gae haiņ. 13 Samundar kí joshán aur kharoshán maujeņ haiņ, aur apní khijálatoņ ká kaf bhar láte haiņ, saiyár sitáre haiņ, un ke liye jáwidání táríkí kí siyáhí hai. 14 Hanúk ne, jo Ádam kí sátwíņ pusht thá, unkí bábat peshíngoí kí thí, ki Dekh, Khudáwand apne lákhoņ muqaddasoņ ke sáth átá hai, 15 Táki sabhoņ par hukm kare, aur unheņ, jo un meņ se munáfiq haiņ, unkí sárí nárástí ke kámoņ par, jo unhoņ ne kiye haiņ, aur sárí sakht bátoņ par, jo munáfiq gunahgároņ ne us ke barkhiláf kahíņ haiņ, ilzám de. 16 Ye shákí aur gilaguzár haiņ, aur apní hirs ke muwáfiq chalte haiņ, aur we zabán se bare bol bolte haiņ, ádmíoņ ke tashakhkhus ko apní garaz ke wáste barháte haiņ. 17 Lekin, ai habíbo, tum un bátoņ ko yád rakho, jo hamáre Khudáwand Yusúą Masíh ke rasúloņ ne áge kahíņ; 18 Ki unhoņ ne tumheņ khabar dí, ki ákhirí zamána meņ mazhaka karnewále paidá honge, jo apní sharárat kí khwáhishoņ par

chalenge. 19 Ye we hí haiṉ, ki apne taíṉ alag karte haiṉ, ye nafsání log haiṉ, aur rúh un meṉ nahíṉ hai. 20 Par tum, ai habíbo, áp ko apne ímán i aqdas par taạmír karke rúh i pák se duá karte húe, 21 Apne taíṉ Ḳhudá kí mahabbat meṉ mahfúz rakho, aur hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí rahmat ke muntazir raho, táki tum hayát i abadí páo. 22 Aur imtiyáz se baạzoṉ par rahm karo, 23 Aur baạzoṉ ko ḍarte húe ág meṉ se nikálke bacháo, aur poshák se bhí, jo badan se nápák húí hai, ạdáwat rakho. 24 Ab uske liye, jo tum ko lagzish se mahfúz rakh saktá hai, aur apne jalál ke sámhne beilzám basháshat se khaṛá kar saktá hai, 25 Jo Ḳhudá i hakím, wáhid, aur hamárá Bachánewálá hai, jalál aur ạzamat aur tawánáí aur qudrat is waqt se leke abad tak howe. A'mín.

YU'HANNA' I ILA'HI' KE MUSHA'HADA'T I MIẠRA'JI' KI'KITA'B.

I. BA'B.

1 Yusúạ Masíh kí wahí, jo Ḳhudá ne use bakhshí, tákí apne bandoṉ ko sab kuchh, jo jald honewálá hai, dikháe, aur usne use apne firishta kí maạrifat se apne banda Yúhanná par bhejá, and záhir kiyá. 2 Yih wuh hai, jis ne Ḳhudá ke kalima aur Yusúạ Masíh kí gawáhí par, aur un sab chízoṉ par, jinheṉ us ne dekhá, gawáhí dí. 3 Mubárak wuh, jo is nubúwat ká kalám paṛhtá hai, aur we jo sunte haiṉ, aur un mazmúnoṉ ko, jo us meṉ likhe haiṉ, hifz karte haiṉ, ki waqt nazdík hai.

4 Yúhanná un sát Jamáạtoṉ ko, jo Ashiyá meṉ haiṉ, salám. Us kí taraf se jo hai, aur thá, aur áne par hai, aur sát rúhoṉ kí taraf se, jo uske takht ke huzúr haiṉ, 5 Aur Yusúạ Masíh kí taraf se, jo gawáh i amín, aur pahlá un meṉ jo marke jí uṭhe, aur sháhán i zamín ká sultán hai, fazl and árám tumháre liye howe. 6 Wuh jis ne hamko piyár kiyá, aur apne lahú se hamáre gunáh dho ḍále, aur hamko bádsháh, aur apne Báp Ḳhudá ká káhin banáyá, shaukat aur hukúmat abad ul ábád usí ke liye hai. A'mín.

7 Dekho, wuh badlíoṉ meṉ átá hai, aur harek kí nazar us par paṛegí, aur jinhoṉ ne use chhedá, use dekhenge, aur zamín par ke sáre firqe us ke liye chhátí píṭenge. Aisá howe. A'mín.

8 Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ húṉ Alifá aur Omegá, ibtidá aur intihá, jo hai, aur thá, aur ánewálá hai, zábit ul kull.

9 Maiṉ Yúhanná, jo tumhárá bháí, aur Yusúạ Masíh ke dukh, aur bádsháhat, aur intizár meṉ tumhárá sharík húṉ, us jazíra meṉ, jo Patmus kahlátá hai, Ḳhudá ke kalám, aur Yusúạ Masíh kí gawáhí ke wáste á paṛá. 10 Aur maiṉ Ḳhudáwand ke din rúh meṉ á gayá; tab maiṉ ne búq kí sí ek baṛí hí áwáz apne píchhe hotí suní, 11 Ki maiṉ Alifá aur Omegá húṉ, aur awwal o ákhir húṉ, aur jo kuchh tú dekhtá hai, kitáb meṉ likh, aur sát Jamáạtoṉ ke liye, jo Ashiyá meṉ yaạne Afsus, aur Ismirna, aur Pargamus, aur Thiyatíra, aur Sardís, aur Filadalfiyá, aur Laudikaiyá meṉ haiṉ, bhej. 12 Chunánchi wuh áwáz, jo mujhe áí, maiṉ uske

dekhne ko phirá, aur phirkar sone ke sát shamạdán dekhe. 13 Un sát shamạdánoṉ ke bích ek shakhs Insán ká Betá sá dekhá, ki ek pairáhan páoṉ tak pahiná húá, aur sone ká sínaband sína par bandhá húá thá; 14 Uská sir aur bál safed, ún kí mánind safed, balki barf ásá safed, aur uskí ánkheṉ jaise ág ká shuạla. 15 Aur uske pánw khális pítal ke se, jo tanúr meṉ dahkáyá húá, aur uskí áwáz baṛe pání kí sí thí. 16 Aur uske dahne háth meṉ sát táre the, aur uske munh se do dhárí tez talwár nikaltí thí, aur uská chihra misl i áftáb thá, jo niháyat záid ul núr ho. 17 Jab maiṉ ne use dekhá, tab uske páoṉ par murda sá gir paṛá. Tab usne apná dahná háth mujh par rakhá, aur bolá, ki Mat ḍar, maiṉ awwal o ákhir húṉ, 18 Aur wuhí húṉ jo jítá húṉ, múá thá, aur dekh maiṉ abad tak jítá húṉ, Amín; aur barzakh aur maut kí kunjíáṉ mujh pás haiṉ. 19 Jo tú ne dekhá hai, aur jo haiṉ, aur jo in ke baạd honewálí haiṉ, sab likh rakh. 20 Aur un sát sitároṉ ká, jinhen tú ne mere dahne háth meṉ dekhá, aur un sone ke sát shamạdánoṉ ká ráz yih hai, ki sát sitáre sát Jamáạtoṉ ke firishte haiṉ, aur sátoṉ shamạdán jo tú ne dekhe, sát Jamáạteṉ haiṉ.

II. BÁB.

1 Afsus kí Jamáạt ke firishta ko yúṉ likh, ki Wuh jis ke dahne háth meṉ sát sitáre haiṉ, aur sone ke sát shamạdánoṉ ke darmiyán phirtá hai, ye báteṉ kahtá hai, 2 Ki Maiṉ tere kám, aur terí mahabbat, aur terá sabr, aur yih ki tú badoṉ kí bardásht kar nahíṉ saktá, jántá húṉ; tú ne un ko, jo apne taíṉ rasúl kahte haiṉ, aur nahíṉ haiṉ, táṛá, aur jhúṭhá páyá. 3 Aur tú ne bardásht kí, aur sábir hai, aur mere nám ke wáste koft uṭháí, aur udás na húá. 4 Magar tujh se yih shikáyat rakhtá húṉ, ki tú ne apní aglí mahabbat chhoṛ dí. 5 So yád kar, ki tú kaháṉ se girá, aur tauba kar, aur apne agle kám kiyá kar: nahíṉ to maiṉ tujh pás jald ánewálá húṉ; aur agar tú tauba na kare, to tere shamạdán ko já se be já karúngá. 6 Par tujh meṉ ek yihí hai, ki tú Nikúláíoṉ ke kámoṉ se bugs raktí hai, jin se maiṉ bhí ạdáwat rakhtá húṉ. 7 Jis ke kán haiṉ, so sune, ki Rúh Jamáạtoṉ ko kyá kahtí hai, ki Maiṉ us ko, jo gálib hotá hai, yih bakhshúngá, ki darakht i hayát se, jo firdaus i Iláhí ke bíchoṉ bích hai, phal kháwe.

8 Aur Ismirna kí Jamáạt ke firishta ko yúṉ likh, ki Wuh jo awwal o ákhir hai, aur múá thá, aur jiyá hai, ye báteṉ kahtá hai, 9 Ki Maiṉ tere kám aur dukh, aur garíbí jántá húṉ, par tú daulatmand hai, aur un ká, jo áp ko Yahúdí kahte haiṉ, aur nahíṉ, balki Shaitán kí mahfil haiṉ, kufr bakná jántá húṉ. 10 Un chízoṉ meṉ se, jinheṉ tú sahegá, kisí ká khauf na rakh. Dekh, Iblís tum meṉ se kaí ek ko qaid meṉ ḍálegá, ki tum ázmáe jáo, aur tum das din tak tasdíạ páoge; par jab tak ki tú mar jáe, ímándár rahiyo, aur maiṉ hayát kí hár tujhe dúngá. 11 Jis ke kán haiṉ, sune, ki Rúh Jamáạtoṉ ko kyá kahtí hai, ki Jo gálib hotá hai, dúsrí maut se zarar na páwegá.

12 Aur Pargamus kí Jamáạt ke firishta ko yúṉ likh, Wuh jo tez dodhárí tegwálá hai, kahtá hai, 13 Ki maiṉ tere kámoṉ ko, aur terí búdbásh kí jagah, jaháṉ Shaitán kí masnad hai, jántá húṉ, aur tú mere nám kí pachh kartá hai, aur jin dinoṉ ki Antipas, merá ímándár gawáh tumháre bích waháṉ, jaháṉ Shaitán

rahtá hai, márá gayá, un dinon men bhí tú mere ímán se munkir na húá. 14 Lekin main tujh se kuchh shikáyat rakhtá hún, ki tere yahán we hain, ja Balaám kí sí taạlím se rází hain, ki us ne Balaq ko sikháyá, ki baní Isráel ke áge ṭhokar khilánewáli patthar ḍál rakhe, tá ki we buton kí qurbániín kháwen, aur harám karen. 15 Aur yahán we hain, jo Nikuláíon kí taạlím se rází hain, jis ká main mukhálif hún. 16 Tauba kar, nahín to main tujh pás jald ánewálá hún, aur main un ke sáth apne munh kí talwár leke larúngá. 17 Jis ke kán hain, sune, ki Rúh Jamáạton ko kyá kahtí hai, ki Jo gálib hotá hai, main use makhfí mann kháne dúngá, aur main use ek sang i safed dúngá, jis par ek nayá nám likhá hai, siwáe us ke, jis ne use páyá, koí aur use nahín jántá.

18 Aur Thiyatíra kí Jamáạt ke firishta ko yún likh, ki Ḳhudá ká Beṭá, jis kí ánkhen shuạla i átash kí mánind hain, aur pánw aise hain jaise ḳhális pítal, yún kahtá hai, 19 Ki Main tere kámon, aur mahabbat, aur ḳhidmat, aur ímán, aur sabr ko jántá hún, aur jántá hún, ki tere pichhle aạmál agle aạmál se kasír hain. 20 Par mujhe tujh se kuchh shikáyat hai, ki tú us ranḍí ko, jo ṭhík I'zabil hai, aur áp ko paigambar kahtí hai, ijázat detá hai, ki sikháe, aur mere bandon ko gumráh kare, ki we harámkárí karen, aur buton par kí qurbániáu kháwen. 21 Aur main ne us ko fursat dí, ki apní harámkárí se tauba kare, par us ne tauba na kiyá. 22 Dekh, ki us ko bistarí kar dúngá, aur unhen, jo us ke sáth ziná karte hain, agar apne kámon se táib na howen, to baṛí tasdíạ men ḍálúngá. 23 Aur us ke farzandon ko ján se márúngá, aur sárí Jamáạton ko maạlúm hogá, ki main wuhí hún, jo dil aur gurdon ká jánchnewálá hún, aur main tum men se har ek ko tumháre kámon ke mutábiq ajr dúngá. 24 Par tumhen aur Thiyatíra ke báqí logon ko, jin men yih taạlím nahín, aur jo Shaitán ke gahrápe ko, jis ká zikr karte hain, nahín jánte, yih kahtá hún, ki main aur kuchh bojh tum par na ḍálúngá. 25 Magar jo tum pás hai, us par qábiz raho, jab tak ki main áún. 26 Aur main use, jo gálib hotá hai, aur mere kámon ko intihá tak yád rakhtá hai, qaumon ká mukhtár karúngá. 27 Aur Wuh áhaní ạsá liye húe un par hukmrání karegá, aur we sifálí máṭí ke bartanon kí mánind chaknáchúr howenge; chunánchi main ne apne Báp se yih páyá hai. 28 Aur main use subh ká sitára dúngá. 29 Jis ke kán hain, sune, ki Rúh Jamáạton ko kyá kahtí hai.

III. BAB.

1 Aur Sardís kí Jamáạt ke firishta ko yún likh, ki Wuh jis pás Ḳhudá kí sát rúhen aur sát sitáre hain, yih kahtá hai, ki Main tere kámon se, aur us bát se ágáh hún, ki tú zinda kahlátá hai, par murda hai. 2 Bedár ho, aur báqí chízon ko, jo faná hone par hain, ustuwár kar; kyúnki main ne tere kámon ko Ḳhudá ke áge mukammal nahín páyá. 3 Is wáste yád kar, ki tú ne kis tarah liyá, aur suná, aur thám, aur tauba kar; par agar tú bedár na ho, to main tujh pás chor kí tarah áúngá, tujh par maạlúm na hogá, ki main kis ghaṛí tujh pás áúngá. 4 Sardís men tere bhí kaí ek nám hain, jinhon ne apní poshák álúda nahín kí: we mere sáth safedposh hokar phirenge; kyúnki we ahl i liyáqat hain. 5 Jo gálib hotá hai, use safed poshák pahináí jáegí, aur main us ká nám kitáb i hayát se

maho na karúngá, balki us ke nám ká iqrár apne Báp aur us ke firishtoṇ ke áge karúngá. 6 Jis ke kán haiṇ, sune, ki Rúh Jamáạtoṇ se kyá kahtí hai.

7 Aur Filadalfiyá kí Jamáạt ke firishta ko yúṇ likh, ki Wuh, jo quddús hai, aur barhaqq hai, aur Dáúd kí kunjí us pás hai, wuh jo kholtá hai, koí band nahíṇ kartá, wuh jo band kartá hai, koí nahíṇ kholtá, yih kahtá hai, 8 Ki maiṇ tere kámoṇ ko jántá húṇ: dekh, maiṇ ne tujhe yih diyá hai, ki tere áge ek darwáza kholá, use koí band nahíṇ kar saktá: kyúnki tujh meṇ thoṛá zor hai, aur tú ne mere kalám ko hifz kiyá hai, aur mere nám se inkár nahín kiyá. 9 Dekh, jo ki apne taíṇ Yahúdí kahte haiṇ, aur nahíṇ, balki jhúṭh kahte haiṇ, maiṇ unheṇ Shaitán kí mahfil banátá húṇ; aur dekh, maiṇ báis húngá, ki we ákar tere páoṇ par sijda kareṇ, aur jáneṇ, ki maiṇ ne tujh se mahabbat kí hai. 10 Azbas ki tú ne merí sabr kí bát ko hifz kiyá hai, maiṇ bhí tujhe us imtihán kí ghaṛí se, jo tamám álam meṇ zamín ke rahnewáloṇ kí ázmáish ke liye ánewálí hai, bacháúngá. 11 Dekh maiṇ jald pahunchtá: jo terá hai, us par qábiz rah, ki koí terá hír na le le. 12 Maiṇ use, jo gálib hotá hai, apne Ḳhudá kí haikal ká sutún karúngá, aur wuh phir kabhí báhar na niklegá, aur maiṇ apne Ḳhudá ká nám aur apne Ḳhudá ke shahr ká, yaạne nayí Yarúsalam ká nám, jo mere Ḳhudá ke huzúr se ásmán par se utartí hai, aur apná nayá nám us par likhúngá. 13 Jis ke kán haiṇ, sune, ki Rúh Jamáạtoṇ se kyá kahtí hai.

14 Aur Laudikaiyá kí Jamíạt ke firishta ko yún likh, ki Wuh, jo amín hai, aur gawáh i amín aur sádiq hai, aur Ḳhudá kí ḳhilqat ká ágáz hai, yúṇ kahtá hai, 15 Ki maiṇ tere kámoṇ ko jántá húṇ, tú na ṭhandá na garm hai. Kásh ki tú ṭhandá yá garm hotá. 16 So azbas ki tú shír garm hai, na ṭhandá na garm: is liye maiṇ us par húṇ, ki tujhe apne munh se nikál phenkúṇ. 17 Tú áp ko kahtá hai, Maiṇ daulatmand húṇ, aur máldár húá hún, aur kisí chíz ká muhtáj nahíṇ húṇ; aur nahíṇ jántá, ki láchár, aur ájiz, aur garíb, aur andhá aur nangá húṇ. 18 Maiṇ tujhe yih maslahat detá húṇ, ki tú soná, jo ág meṇ táyá gayá, mujh se mol le, táki daulatmand howe, aur safed poshák le, táki mulabbas howe, aur terí barahnagí, jo já i sharm hai, záhir na howe, aur apní ánkhoṇ meṇ surma lagá, táki tú bíná howe. 19 Maiṇ jitnoṇ ko piyár kartá húṇ, unheṇ ilzám detá húṇ, aur tanbíh kartá húṇ: is wáste chust chálák ho, aur tauba kar. 20 Dekh, maiṇ darwáza par khaṛá húṇ, aur khaṭkhaṭátá húṇ: agar koí merí áwáz sune, aur darwáza khole, maiṇ us pás andar áúngá, aur us ke sáth kháúngá, aur wuh mere sáth kháegá. 21 Jo gálib hotá hai, maiṇ use apne taḳht par apne sáth baiṭhne dúngá; chunánchi maiṇ bhí gálib húá, aur apne Báp ke sáth us ke taḳht par baiṭhá. 22 Jis ke kán haiṇ, sune, ki Rúh Jamáạtoṇ ko kyá kahtí hai,

---

IV. BÁB.

1 Baạd us ke jo maiṇ ne nigáh kí, dekho, ki ásmán par ek darwáza khulá húá thá; aur pahlí sadá, jo maiṇ ne suní, narsinge kí sí thí, jo mujh se bolá, aur kahá, ki Idhar úpar á, aur maiṇ tujhe batláúngá, ki baạd is ke kyá hotá hai. 2 Tab wonhíṇ maiṇ rúh meṇ á gayá, aur dekho, ásmán par ek taḳht dhará thá, us taḳht par ek shaḳhs baiṭhá thá. 3 Aur us jális ká rang yashm aur ạqíq ká sá thá, aur ek qaus i quzah, jis ká rang zumurrud ká sá thá, us taḳht ke gird thá. 4 Aur us

takht ke ás pás chaubís takht the, un takhtoṉ par maiṉ ne chaubís Buzurg safed poshák pahine húe baiṭhe dekhe, un ke siroṉ par sone ke hár the. 5 Aur barq, aur raad, aur áwázeṉ us takht se nikaltí thíṉ, aur átash ke sát chirág us takht ke áge roshan the, ye Khudá kí sát rúheṉ haiṉ. 6 Aur us takht ke áge ek zujájí daryá billaur kí mánind thá, aur takht ke wasat par, aur takht ke gird chár jándár the, jo pas o pesh pur az chashm the. 7 Pahlá jándár babar ásá thá, aur dúsrá bachhṛe kí mánind, aur tísre ká chihra insán ká sá thá, aur chauthá uṛte uqáb kí misl thá. 8 Un chároṉ jándároṉ ke chha chha par the, aur un ke chároṉ taraf, aur andar ánkheṉ hí ánkheṉ thíṉ, aur we rát din us zikr se báz na rahte the, ki Quddús, quddús, quddús, Khudáwand Khudá, zábit ul kull, jo thá, aur jo hai, aur jo ánewálá hai. 9 Jab we jándár, us kí, jo takht par baiṭhá hai, aur abad tak zinda hai, taqdís aur tahlíl aur shukrguzárí karte the, 10 Tab we chaubís Buzurg us ke sámhne, jo takht par baiṭhá hai, gir paṛte the, aur us kí, jo abad tak zinda hai, parastish karte haiṉ, aur apne hár yih kahte húe us ke takht ke áge ḍál dete haiṉ, 11 Ki Ai Khudáwand, tú hí jalál aur izzat aur qudrat ká mustahiqq hai: kyúnki tú hí ne sárí chízeṉ paidá kiyáṉ, aur we terí hí marzí se haiṉ, aur paidá húíṉ haiṉ,

---

V. BÁB.

1 Aur maiṉ ne us ke, jo takht par baiṭhá thá, dahne háth meṉ ek kitáb dekhí, jis meṉ andar báhar sab likhá húá thá, aur sát muhroṉ se band thí. 2 Aur maiṉ ne ek zoráwar firishta ko dekhá, ki buland áwáz se yih manádí kartá thá, Kaun is láiq hai, ki is kitáb ko khole, aur us kí muhreṉ toṛe? 3 Aur kisí kí majál na húí, na ásmán par, na zamín par, na zamín ke níche, ki us kitáb ko khole, aur us ko dekhe. 4 Tab maiṉ bahut royá, ki koí is láiq na ṭhaharí, ki kitáb ko khole, aur paṛhe, yá use dekhe. 5 Tab un Buzurgoṉ meṉ se ek ne mujhe kahá, ki Mat ro: dekh wuh babar, jo sibt i Yahúdáh se hai, aur Dáúd kí asl hai, gálib húá hai, ki us kitáb ko khole, aur us kí sátoṉ muhroṉ ko toṛe. 6 Tab maiṉ ne nigáh kí, aur dekho, ki us takht aur chároṉ jándároṉ ke darmiyán, aur un Buzurgoṉ ke bích ek barra yúṉ khaṛá thá, ki goyá zabh kiyá gayá thá, jis ke sát síng, aur sát ánkheṉ thíṉ, jo Khudá kí sátoṉ rúheṉ haiṉ, aur tamám rú i zamín par isrál kí gaí haiṉ. 7 Us ne áke us ke dahne háth se, jo takht par baiṭhá thá, us kitáb ko liyá. 8 Aur jab us ne kitáb lí, tab we chároṉ jándár, aur chaubís Buzurg us barra ke áge gir paṛe, aur har ek ke háth meṉ barbat aur khushbú se bharí húí sone kí piyáliáṉ thíṉ, ye muqaddasoṉ kí duáeṉ haiṉ. 9 Tab we ek nayá rág gáe, aur bole, ki Tú hí is láiq hai, ki us kitáb ko lewe, aur us kí muhreṉ toṛe: kyúnki tú márá gayá, aur har ek qabíla aur zabán aur mulk aur qaum se ham ko Al'láh ke liye apne lahú se mol liyá; 10 Aur ham ko hamáre Khudá ke wáste salátín aur as'háb i kahánat banáyá, aur ham zamín par bádsháhat karenge. 11 Phir maiṉ ne nigáh kí, aur takht ke girdágird bahutse firishtoṉ aur jándároṉ kí, aur un Buzurgoṉ kí áwáz suní, jo shumár meṉ lak andar lak, aur hazár andar hazár the, 12 Aur pukáre kahte the, ki Barra, jo zabh kiyá gayá, is láiq hai, ki qudrat, aur daulat, aur aql, aur zor, aur izzat, aur jalál, aur barakat ká málik ho. 13 Aur maiṉ ne har ek makhlúq ko, jo ásmán par, aur zamín par, aur zamín ke níche hai, aur un ko, jo samundar meṉ haiṉ, aur sárí chízoṉ ko, jo un meṉ haiṉ, yih kahte suní, ki Us ke liye, jo

takhtnishín hai, aur barra ke liye barakat, aur izzat, aur jalál, aur zor abad tak hai. 14 Tab cháron jándár Amín bole; aur chaubís Buzurgon ne girke us kí, jo abad tak zinda hai, parastish kí.

VI. BAB.

1 Aur jab barra ne un muhron men se ek ko torá, tab main ne dekhá, aur un cháron jándáron men se ek kí áwáz bijlí ke karakne ke mánind suní, ki wuh bolá, A aur dekh. 2 Aur main ne nazar kí, to dekho, ek safed ghorá, us ke rákib ke háth men kamán; ek hár use diyá gayá, wuh galba se, aur gálib hone ke liye nikal áyá. 3 Aur jab usne dúsrí muhr torí, tab main ne dúsre jándár ko kahte dekhá, A aur dekh. 4 Tab ek dúsrá lál ghorá, aur us ko, jo us par sawár thá, yih diyá gayá, ki sulh ko zamín se chhín lewe, aur log ek ek ko qatl karen, aur ek barí hí talwár usko dí gaí. 5 Aur jab usne tísrí muhr torí, tab main ne áp suná, ki tísre jándár ne kahá, A aur dekh. Phir main ne nazar kí, to dekho, ek kálá ghorá; us par ek shakhs apne háth men tarázú liye sawár thá. 6 Aur main ne ek áwáz suní, jo un cháron jándáron ke bích men se húí, wuh yih thí, ki Gehún dínár ser, aur jau dínár ke tín ser, aur tú tel aur sharáb mat ghatáná. 7 Aur jab us ne chauthí muhr torí, main ne chauthe jándár ko yih kahte dekhá, A aur dekh. 8 Phir main táká, to dekho, kabrá ghorá, aur us par ek sawár, uske nám Maut thá, aur pátál uske píchhe píchhe rawán thá, aur unhen rubạ i zamín par yih ikhtiyár diyá gayá, ki we talwár aur bhúkh aur marg se, aur zamín ke darindon se khilqat ko beján karen. 9 Jab us ne pánchwín muhr torí, main ne unkí rúhon ko, jo Khudá ke kalima ke liye aur us gawáhí ke liye, jo unhon ne dí thí, máre gae, qurbángáh ke níche dekhá. 10 Aur unhon ne buland áwáz se chilláke kahá, ki Ai Makhdúm i pák o sádiq, kab tak ạdálat na karegá, aur muqímán i khák se hamáre khún ká intiqám na legá? 11 Tab un men se har wáhid ko safed pairáhan diyá gayá, aur unhen kahá gayá, ki Tum aur thorá sabr karo, jab tak ki tumháre hamkhidmat log aur tumháre bháí, jo cháhiye ki tumhárí tarah máre jáwen, tamám howen. 12 Phir main ne jo dekhá, ki usne chhatthí muhr torí, to dekho, tab bará zalzala húá, aur súraj bálon ke kamal kí mánind kálá, aur chánd lahú sá ho gayá. 13 Aur ásmán ke sitáre us tarah zamín par gir pare, jis tarah angúr ke darakht se uske phal bewaqt, jab use shiddat kí ándhí jharjharátí, girte hain. 14 Aur ásmán kágaz kí tarah lapete gae, aur sarak gae, aur harek pahár aur jazíra apní apní jagah se tal gayá. 15 Aur dunyá ke sháhon ne, aur amíron, aur máldáron, aur sáláron, aur hukúmat-wálon ne, aur harek banda, aur harek ázád ne apne taín gáron men, aur paháron ke pattharon kí ot men chhipáyá: 16 Aur paháron aur pattharon se yih kahá, ki Ham par giro, aur hamko uske muwájaha se, jo takht par baithá hai, aur barra ke gazab se chhipá lo. 17 Kyúnki uske qahr ká roz i ạzím á pahunchá: ab kaun thahar saktá hai?

VII. BAB.

1 Baạd us ke main ne zamín ke chár konon par chár firishte istáda dekhe, ki zamín par cháron hawáon ko thámte the, tá na howe, ki hawá zamín, yá daryá

yá darakht par chale. 2 Phir main ne ek aur firishta uṭhte dekhá, jo mashriq se uṭhá; us pás jíte Khudá kí muhr thí; us ne un cháron firishton se, jinhen yih diyá gayá thá, ki zamín aur daryá ko mazarrat pahuncháen, buland áwáz se pukárke kahá, 3 Jab tak ham apne Khudá ke bandon kí peshánion par muhr na kar len, tum zamín aur daryá aur darakhton ko zarar na pahuncháná. 4 Aur main ne un ká shumár, jin par muhren kí gaín thín, suná, ki baní Isráel ke sibton men se ek sau chauntálís hazár muhrí húe: 5 Sibt i Yahúdáh se bárah hazár, sibt i Rúbin se bárah hazár, sibt i Jadd se bárah hazár, 6 Sibt i Yasar se bárah hazár, sibt i Naftálí se bárah hazár, sibt i Munassí se bárah hazár; 7 Sibt i Samaún se bárah hazár, sibt i Láwí se bárah hazár, sibt i Ishakár se bárah hazár, 8 Sibt i Zabúlún se bárah hazár, sibt i Yúsuf se bárah hazár, sibt i Binyamín se bárah hazár.

9 Aur baad us ke main ne táká, to dekho, ek barí Jamáat, jin men har sinf, har zát, har qaum, har zabán ke log the, jin ko koí shumár na kar saká, safed jáme pahine, aur khurma kí dálíán háthon men liye us takht aur barra ke áge kharí thí, 10 Aur buland áwáz se chilláke yún kahtí thí, Naját ká shukr hamáre Khudá ko, jo takhtnishín hai, aur barra ko. 11 Aur sáre firishte, jo us takht aur un buzurgon aur un cháron jándáron ke gird khare the, so us takht ke áge aundhe gir pare, aur Khudá ko sijda kiyá, aur bole, 12 Ámín: barakat, aur jalál, aur dánish, aur shukrguzárí, aur izzat, aur qudrat, aur nerú tá abad hamáre Khudá ke liye. Ámín. 13 Aur un buzurgon men se ek mujh se púchhne lagá, ki We jo safed jáme pahine húe hain, kaun hain? aur kahán se áe hain? 14 Main ne kahá, ki Ai sáhib, tú jántá hai. Tab us ne mujhe kahá, Ye we hí hain, jo barí tasdíq se áe hain; aur unhon ne apne jámon ko dhoyá hai, aur apne kapron ko barra ke lahú se safed kiyá. 15 Isí wáste we Khudá ke takht ke áge hain, aur us kí haikal men shab o roz us kí bandagí karte hain, aur jo takht par baiṭhá hai, un par sáyaafgan hogá. 16 We ab kabhí bhúkhe na honge, aur na piyáse honge, aur we dhúp aur garmí men na parenge. 17 Kyúnki jo takht ke wasat par hai, un kí gallabání karegá, aur unhen pání ke jíte chashmon tak le jáegá, aur Khudá un kí ánkhon se sirishk ká har ek qutra ponchhegá.

VIII. BAB.

1 Aur jab us ne sátwín muhr torí, tab ásmán par qaríb ádhí sáit kí khámoshí thí. 2 Aur main ne un sáton firishton ko, jo Khudá ke áge khare the, dekhá, ki unhen sát narsinge diye gaye. 3 Phir ek aur firishta áyá, aur sone ká údsoz liye húe qurbángáh ke pás já khará húá, aur bahutsá bakhúr use diyá gayá, ki wuh use sáre muqaddason kí duáon se us sone ke qurbángáh par, jo takht ke áge thá, guzaráne, 4 Aur us bakhúr ká dhúán muqaddson kí duáon men milke firishte ke háth se Khudá ke pás úpar gayá. 5 Aur firishta ne údsoz ko liyá, aur us men qurbángáh kí ág bharí, aur zamín par phenkí: tab áwázen húín, aur raad aur barq aur zalzala.

6 Aur sáton firishte, jin pás sát narsinge the, phúnkne par taiyár húe. 7 Phir pahle firishta ne narsingá phúnká: tab tagarg aur átash i khúnámez maujúd húí, aur zamín par phenkí gaí: aur tiháí darakht jal gae, aur tamám harí ghás jal gaí. 8 Phir dúsrá firishta ne narsingá phúnká: tab goyá bará pahár ág se jaltá

húá samundar meṉ phenká gayá, aur samundar ká tísrá hissa lahú ho gayá. 9 Aur jitne haiwán jándár samundar meṉ the, tihái mar gaí, aur kishtíoṉ kí tihái tabáh húí. 10 Phir tísre firishte ne narsingá phúnká; tab baṛá sitára chirág ásá jaltá húá ásmán se ṭúṭá, aur nadíoṉ aur pání aur chashmoṉ kí tihái par já girá. 11 Us sitára ká nám Afsantín hai, aur tihái pání afsantín ho gayá, aur bahut se ádmí us pání ke sabab se mar gae, kyúnki wuh pání kaṛwá ho gayá thá. 12 Phir chauthe firishta ne narsingá phúnká, to tihái áftáb aur tihái máhtáb aur tihái sitáre áfatzada húe, yaháṉ tak, ki un kí tihái tárík ho gaí, aur tihái meṉ na din kí ạlámat na rát kí záhir húí. 13 Phir maiṉ jo táká, to ek firishta ásmán ke wasat meṉ uṛ rahá thá, aur maiṉ ne áp suná, ki wuh buland áwáz se bolá, ki We tín firishte, jo phúnkne par haiṉ, jab báqí narsinge phúnkeṉ, to muqímán i ḳhák par afsos, afsos, afsos.

IX. BAB.

1 Phir pánchweṉ firishta ne phúnká: tab maiṉ ne dekhá, ki ásmán se sitára zamín par girá: aur us kúe kí kunjí, jis kí tháh nahíṉ, use dí gaí. 2 Aur us ne us kúe ko, jis kí tháh nahíṉ, kholá: to us kúe se baṛe tanúr ká sá dhúáṉ uṭhá, aur us kúe ke dhúeṉ se áftáb aur hawá tárík ho gae. 3 Aur us dhúeṉ meṉ se zamín par ṭiḍḍí nikli, aur unheṉ waisí hí qudrat dí gaí, jaisí zamín ke bichchhúoṉ ko hai. 4 Aur unheṉ yih hukm kiyá gayá, ki zamín kí ghás, yá sabzí, yá kisí daraḳht ko ziyán na pahuncháeṉ, magar sirf un ádmíoṉ ko, jin kí pesháníoṉ par Ḳhudá kí muhr nahíṉ. 5 Aur unheṉ yih farmáyá gayá, ki we un ko ján se na máreṉ, balki pánch mahíne tak ạzáb kareṉ; aur un kí siyásat ká dukh aisá thá, jaisá ạqrab kí neshzaní se ádmí ko hotá hai. 6 Aur un dinoṉ meṉ ádmí maut ḍhúṇḍhenge, aur na páenge, aur marne ke mushtáq honge, aur maut un se bhágegí. 7 Aur un ṭiḍḍíoṉ kí súrateṉ un ghoṛoṉ se, jo jang ke liye taiyár hoṉ, mushábih thíṉ, aur un ke siroṉ par goyá sone ke se, aur un ke chihre ádmí ke se the. 8 Aur un ke bál ranḍíoṉ ke se, aur un ke dánt babar ke se the. 9 Aur un par lohe kí sí pákhar thí, aur un kí paroṉ kí áwáz gáṛíoṉ kí sí thí, jinheṉ bahutse ghoṛe khíncheṉ, aur laṛáí par dauṛe jáeṉ. 10 Aur un kí dumeṉ bichchhú kí sí thíṉ, aur ḍank un kí dumoṉ meṉ the, aur unheṉ qudrat thí, ki pánch mahíne tak ádmíoṉ ko satáweṉ. 11 Aur us ká ek bádsháh thá; wuh us kúe ká, jis kí tháh nahíṉ, firishta thá, us ká nám Ibrí meṉ Abadún aur Yúnání meṉ Apalaun hai. 12 Ek afsos guzar gayá, par dekho, do afsos un ke baạd ánewále haiṉ.

13 Phir chhaṭṭhe firishta ne phúnká, aur maiṉ ne tiláí qurbángáh kí chároṉ sháḳhoṉ meṉ se, jo Ḳhudá ke áge hai, ek áwáz suní, jo us chhaṭṭhe firishta ke liye, jis pás narsingá thá, húí, 14 Ki un chároṉ firishtoṉ ko, jo Furát kí baṛí nadí meṉ band haiṉ, khol de. 15 Phir we chároṉ firishte chhúṭe, jo ek sáit, aur ek din, aur ek mahíne, aur ek baras meṉ mustạidd the, ki tihái ḳhilqat már ḍáleṉ. 16 Aur faujoṉ ke sawár shumár meṉ do lákh hazár the, aur maiṉ ne un kí tiạdád yúṉ suní. 17 Aur maiṉ ne álam i rúyat meṉ ghoṛoṉ ko, aur un ko, jo un par baiṭhe the, yúṉ dekhá, ki we átashí, aur sumbulí aur kibrití jaushan rakhte the, aur un ke ghoṛoṉ ke sir babaroṉ ke se the, aur un ke munh se ág, aur dhúeṉ, aur gandhak nikalte the. 18 Aur us ág, aur dhúeṉ, aur gandhak se un tínoṉ se, jo un ke

munh se nikalte the, tiháí ádmí máre gae. 19 Ki un kí qudraten un ke munh men aur un kí dumon men thín, aur un kí dumen sámpon se mushábih hain; kyúnki un kí dumon kí taraf bhí sir hain, aur we un ke wasíle se dukh dete the. 20 Aur báqíon ne, jo un áfaton se máre na gae, apne háthon ke kámon se tauba na kiyá, jo dewon kí, aur sone aur rúpe aur pítal aur patthar aur lakṛí kí múraton kí, jo na dekh na sun na chal sakte hain, parastish na karte. 21 Aur unhon ne apne qatl, aur jádúgaríon, aur ziná, aur choríon se tauba na kiyá.

X. BAB.

1 Phir main ne ek aur qawí firishta haikal i ásmán se názil hote dekhá, jo badlí men lipṭá húá thá, uske sir par qaus i quzah thá, uská chihra ḳhorshed ásá, aur uske pánw ág ke sutúnon kí mánind the. 2 Uske háth men ek chhoṭí kitáb khulí húí thí; us ne apná dahná pánw samundar par, aur báyán zamín par dhará. 3 Aur ba áwáz i buland, jis tarah babar garajtá hai, pukárá; aur jab usne pukárá, tab sát bádal garje. 4 Jab sát bádal garaj chuke, main likhne par thá, ki main ne ásmán se ek áwáz suní, jis ká ḳhitáb mujh se thá, ki In chízon par, jinhen sát raạdon ne talaffuz kiyá, muhr kar, aur likh mat. 5 Tab us firishta ne, jise main ne samundar aur zamín par istáda dekhá, apná háth ásmán kí taraf buland kiyá, 6 Aur uskí, jo abad ul ábád zinda hai, jis ne ásmán ko, aur sab ko, jo us men hain, aur zamín ko, aur sab kuchh, jo us men hai, aur daryá ko, aur un chízon ko, jo us men hain, maujúd kiyá, qasam karke kahá, ki Phir zamána na hogá; 7 Balki sátwen firishte kí áwáz ke aiyám men, jab wuh phúnkne lagegá, Ḳhudá ká ráz, jaisá usne nabíon apne bandon ko muzhda diyá, púrá hogá. 8 Aur us sadá ne, jo main ne ásmán se suní, phir mujh se yún ḳhitáb kiyá, aur kahá, ki Já, aur wuh chhoṭí khulí húí kitáb, jo us firishta ke, jo daryá aur zamín par istáda hai, háth men hai, le le. 9 Tab main ne us firishta ke pás jákar kahá, ki Chhoṭí kitáb mujhe de. Usne mujhe kahá, Le, aur use khá já; wuh tere miạda ko karwá kar degí, par tere munh men shahd kí haláwat degí. 10 Tab main ne wuh chhoṭí kitáb us firishta ke háth se lí, aur use khá gayá; wuh mere munh men shahd kí tarah shírín thí, aur main jon use nigal gayá, merá miạda talḳh ho gayá. 11 Aur usne mujhe kahá, Zurúr hai, ki tú bahutse logon aur qaumon, aur zabánon, aur bádsháhon ke áge nubúwat kare.

XI. BAB.

1 Phir ạsá jaisá ek kilk mujhe diyá gayá, aur wuh firishta khaṛá kahtá thá, ki Uṭh, aur Ḳhudá kí haikal aur qurbángáh ko, aur un ko, jo us men ibádat karte hain, máp. 2 Magar us sahn ko, jo haikal se ḳhárij hai, chhoṛ de, aur use mat máp: kyúnki wuh gair qaumon ko diyá gayá hai, aur we us muqaddas shahr ko biyálís mahíne tak páon se latáṛenge. 3 Aur main apne do gawáhon ko qudrat baḳhshúngá, aur we ṭáṭ ká libás pahinkar ek hazár do sau sáṭh din tak nubúwat karenge 4 Ye we do daraḳht zaitún ke, aur do shamạdán hain, jo zamín ke Ḳhudá ke huzúr khaṛe hain. 5 Aur agar koí cháhe ,ki unhen satáe, to un ke munh se ág

nikaltí hai, aur un ke dushmanoṉ ko khá játí hai : so agar koí cháhe, ki unheṉ satáwe, zurúr hai, ki usí tarah márá jáwe. 6 Un meṉ qudrat hai, ki ásmán ko band kareṉ, ki un kí nubúwat ke dinoṉ meṉ pání na barase, aur qudrat hai, ki páníoṉ ko lahú baná ḍáleṉ, aur jab jab cháheṉ, zamín par har tarah kí balá láweṉ. 7 We jab apní gawáhí adá kar chukenge, wuh haiwán, jo us kúe se, jis kí tháh nahíṉ, nikaltá hai, un se laṛegá, un par gálib hogá, unheṉ már ḍálegá. 8 Aur un kí lásheṉ baṛe shahr ke bázár meṉ, jo rúhání jihat se Sadúm aur Misr kahlátá hai, jis meṉ hamárá Ḳhudáwand bhí salíb par khíṉchá gayá, paṛí rahengí. 9 Aur qaumoṉ aur sinfoṉ aur zabánoṉ aur qabíloṉ ke log un kí láshoṉ ko sáṛhe tín din tak dekhá karenge, aur un kí láshoṉ ko qabr meṉ rakhne na denge. 10 Aur sákinán i zamín un kí maglúbiyat par ḳhushí ḳhurramí karenge, aur ek ek ko hadiye bhejenge ; kyúnki un do nabíoṉ ne zamín ke báshindagán ko satáyá. 11 Aur sáṛhe tín din ke baạd hayát kí rúh Ḳhudá kí taraf se phir un meṉ dar áí, aur we apne páoṉ par khaṛe ho gae : tab jinhoṉ ne unheṉ dekhá, shiddat se ḍare. 12 Aur unhoṉ ne ásmán se ek naạra suná, jis ne unheṉ kahá, ki Idhar úpar áo. Aur we badlí meṉ áke ásmán par chale gae, aur un ke dushmanoṉ ne un ko dekhá. 13 Phir us sáit fi al faur baṛá zalzala húá, aur us shahr ká daswáṉ hissa gir gayá ; us zalzala meṉ sát hazár ádmí ján se gae, aur báqí jo the, laraz gae, aur ásmán ke Ḳhudá kí sitáish kí. 14 Dúsrá afsos bhí guzrá : dekho ki tísrá afsos shitáb átá hai.

15 Tab sátweṉ firishta ne phúnká, aur ásmán par baṛí áwázeṉ húíṉ, jin ká mazmún yih hai, ki Is jahán kí saltanateṉ hamáre Ḳhudáwand aur us ke Masíh kí húíṉ, aur wuh abad tak bádsháhat karegá. 16 Aur chaubís buzurg, jo apní masnadoṉ par Ḳhudá ke huzúr baiṭhe the, munh ke bhal gire, aur Ḳhudá ko sijda kiyá, aur bole, 17 Ki Ai Ḳhudáwand Ḳhudá, zábit ul kull, jo hai, aur thá, aur ánewálá hai, ham terá shukr karte haiṉ, ki tú ne apní baṛí qudrat le lí, aur bádsháhat kartá hai. 18 Aur sáre aqwám gusse the, aur ab terá qahr áyá, aur waqt pahunchá, ki murdoṉ kí ạdálat kí jáe, aur tú nabíoṉ apne bandoṉ ko aur muqaddas logoṉ ko, aur un ko, jo tere nám se ḍarte haiṉ, kyá chhoṭe, kyá baṛe, ajr baḳhshe, aur un ko, jo zamín ko ḳharáb karte haiṉ, ḳharáb kare. 19 Aur Ḳhudá ká haikal ásmán meṉ wá kiyá gayá, aur us ke haikal meṉ us ke ạhdnáme ká sandúq dekhá gayá, aur bijlíáṉ kaṛakíṉ, aur áwázeṉ aur bádal garje, aur zalzala áyá, aur baṛe ole paṛe.

XII. BAB.

1 Aur ek baṛá ạjíb amr ásmán meṉ nazar paṛá : ek ranḍí áftáb ko oṛhe húe, aur máhtáb us ke páon tale, us ke sir par bárah sitároṉ ká hár. 2 Wuh ranḍí is liye ki hámila thí, dard i zih se chilláí, aur us par janne kí saḳhtí húí. 3 Phir ek aur ạjíb amr ásmán par dikháí diyá : dekho, ek baṛá surḳh azhdahá, jis ke sát sir, aur das síng, aur sát táj us ke siroṉ par the. 4 Us kí dum se ásmán ke tiháí sitáre khíṉch gae, aur zamín par gire. Phir azhdahá us ranḍí ke áge, jo janne par thí, já khaṛá húá, ki jab wuh jane, to us ke bachcha ko nigal jáwe. 5 Aur wuh farzand i narína janí, jo muqarrar húá, ki áhaní ạsá leke sárí ummatoṉ par hukmrání kare : us ke laṛke ko Ḳhudá ke aur us ke taḳht ke áge uṭhá le gae. 6 Aur wuh

randí bayábán meṉ, jaháṉ Ḳhudá ne us ke liye jagah taiyár kí thí, bhágí, tá ki waháṉ bárah sau sáṭh din tak parwarish páwe.

7 Phir ásmán par muqábala húá, Míkael aur us ke firishte azhdahe se laṛe, azhdahá aur us ke firishte un se, 8 Par gálib na ho sake, aur na ásmán par un ke liye jagah rahí. 9 Phir baṛá azhdahá nikálá gayá, wuhí puráná sámp, jis ká nám Iblís aur Shaitán hai, jo sáre jahán ko dagá detá hai, zamín par giráyá gayá, us ke firishte bhí us ke sáth giráe gae. 10 Phir maiṉ ne is mazmún kí ek baṛí áwáz ásmán se suní, ki Ab naját aur nerú aur hamáre Ḳhudá kí saltanat, aur us ke Masíh kí qudrat áí: kyúnki hamáre bháíoṉ ká muddaí, jo rát aur din hamáre Ḳhudá ke áge un par tuhmat kartá thá, giráyá gayá. 11 Aur unhoṉ ne barra ke lahú se, aur apní gawáhí ke suḳhan se use maglúb kiyá, aur unhoṉ ne apní jánoṉ ko tá dam i marg ạzíz na jáná. 12 Is wáste tum, ai aflák, aur tum, jo us meṉ rahte ho, shádmání karo, afsos un par, jo barr o bahr ke báshinde haiṉ: is liye ki Iblís baṛe qahr se tum par utrá, ki wuh jántá hai, ki mere waqt meṉ thoṛá hí báqí hai. 13 Aur jab us azhdahe ne dekhá, ki zamín par giráyá gayá, to us ne us randí ko, jo farzand i narína janí thí, satáyá. 14 Aur us randí ko baṛe uqáb ke do par diye gaye, tá ki wuh azhdahe ke muwájaha se bayábán ko apne maqám tak parwáz kar jáe, jaháṉ zamán aur zamánain aur nisf i zamán tak us kí parwarish muqarrar kí gaí. 15 Phir us sámp ne apne munh se pání nadí kí mánind us randí ke píchhe baháyá, tá ki use daryá se baháwe. 16 Par zamín ne us randí kí madad kí, ki zamín ne apná dahan kholá, aur us sailáb ko, jo azhdahe ne apne munh se baháyá thá, pí liyá. 17 Aur azhdahá randí par gusse húá, aur us kí aulád se, jo Ḳhudá ke ahkám mánte haiṉ, aur Yusúạ Masíh kí gawáhí rakhte haiṉ, laṛne gayá.

XIII. BÁB.

1 Aur maiṉ samundar kí retí par khaṛá thá; ab dekhá, ki ek haiwán samundar se niklá, jis ke sát sir aur das síng the, aur us ke síngoṉ par das táj, aur us ke siroṉ par kufr ká nám. 2 Aur wuh haiwán, jo maiṉ ne dekhá, chíte kí shakl thá, aur us ke pánw ḳhirs ke se, dahán us ká babar ká sá; us azhdahe ne apní qudrat, apná taḳht aur baṛá iqtidár use diyá. 3 Aur maiṉ ne us ke ek sir par goyá maut kí jaráhat dekhí; par us ká maut ká gháo changá ho gayá thá, aur sárí dunyá us haiwán ke píchhe taạjjub kartí thí. 4 Aur unhoṉ ne us azhdahe kí, jis ne us haiwán ko apní qudrat dí, parastish kí, aur us haiwán kí parastish kí, aur bole, Kaun us haiwán kí mánind hai? kaun us se laṛ saktá hai? 5 Aur ek munh baṛe bol bolnewálá aur kufr kahnewálá use diyá gayá, aur biyálís mahíne kí jang kí táqat use dí gaí. 6 Aur us ne Ḳhudá kí takfír par apná munh kholkar us ke nám, aur us ke maqám kí, aur un kí, jo ásmán par rahte haiṉ, takfír kí. 7 Use yih diyá gayá, ki muqaddas logoṉ se muqábala kare, aur un par gálib howe, aur sab sinfoṉ, aur zabánoṉ, aur qaumoṉ par use iqtidár diyá gayá. 8 Zamín ke tamám báshinde us kí parastish kareṉge, jin ke nám us barra kí kitáb i hayát meṉ, jo biná i álam se maqtúl húá, tahrír nahíṉ húí. 9 Agar kisí ke kán hoṉ, to sune. 10 Jo qaidḳhána tak liye játá hai, so qaidḳháne meṉ paṛegá, aur jo talwár se kushta kartá hai, albatta talwár se kushta hogá. Muqaddas logoṉ ká sabr aur ímán yaháṉ hai.

11 Phir maiṉ ne dekhá ki ek aur haiwán zamín se uṭhá, barra kí mánind us ke do síng the, aur azdahe kí bolí boltá thá. 12 Yih pahle haiwán ke sáre iqtidár ko us ke áge namúd kartá hai, aur zamín se, aur us ke báshindoṉ se pahle haiwán kí, jis ká maut ká gháo changá húá, parastish karwátá hai. 13 Aur wuh baṛe ạjáib záhir kartá hai, yaháṉ tak ki wuh ḳhalq kí nazar meṉ ásmán se zamín par ág barsátá hai. 14 Aur wuh un muạjizoṉ se, jin ká dikháne kí qudrat us haiwán ke sámhne use dí gaí, sákinán i zamín ko dagá detá hai, ki zamín ke báshindoṉ se kahtá hai, ki Tum us haiwán kí, jis meṉ talwár ká gháo thá, aur jiyá, ek shabíh banáo. 15 Aur us meṉ qudrat thí, ki us haiwán kí shabíh ko ján baḳhshe, ki us haiwán kí wuh shabíh báteṉ bhí kare, aur un sab ko, jo us haiwán kí shabíh ko sijda na kareṉ, qatl karwáe. 16 Aur wuh us amr ká báis hotá hai, ki chhoṭe baṛe, ganí aur miskín, ázád aur bande sab ke dahne dast aur máthoṉ par ek nishán paidá ho; 17 Aur koí insán qádir na ho, ki mol le, yá beche, magar wuhí, jis meṉ wuh nishán, yá us haiwán ká nám, yá us ke nám ke shumár ká raqam ho. 18 Dánish yaháṉ hai; wuh jo dánishmand hai, haiwán ke ạdad gin jáe: kyúnki wuh ek insán ká ạdad hai, aur us ká ạdad chha sau chhiyásaṭh hai.

XIV. BAB.

1 Phir jo maiṉ ne nigáh kí, dekho, ek barra koh i Saihún par khaṛá thá, aur us ke sáth ek lákh chauntálís hazár, jin ke jabhoṉ par us ke Báp ká nám manqúsh thá. 2 Phir maiṉ ne ásmán se ek áwáz suní, jo áb i kasír ke shor, aur raạd i ạzam se mushábih thí; aur maiṉ barbatnawázoṉ kí áwáz, jo barbatnawází kar rahe the, suní. 3 Aur we taḳht ke huzúr, aur un chároṉ jándároṉ aur Buzurgoṉ ke áge nayí rág kí mánind kuchh gá rahe the; aur koí un ek lákh chauntálís hazár ke siwá, jo zamín se ḳharíde gae the, us gít ko síkh na saká. 4 Ye we log haiṉ, jo randíoṉ ke sáth gandagí meṉ na paṛe, ki we bákir haiṉ; ye we haiṉ, jo barra ke píchhe, jaháṉ kahíṉ wuh játá hai, játe haiṉ; ye Ḳhudá aur barra ke liye pahle phal hoke ádmíoṉ meṉ se mol liye gaye haiṉ. 5 Aur un ke munh meṉ makr páyá na gayá, ki we Ḳhudá ke taḳht ke áge beḳhatá haiṉ. 6 Aur maiṉ ne ek aur firishta bashárat i abadí liye húe dekhá, ki ásmán ke wasat meṉ uṛ rahá thá, táki zamín ke báshindagán ke, aur har ek firqa, aur qaum, aur sinf, aur zabán, aur qaum ke darmiyán manádí kare. 7 Aur us ne ba áwáz i buland kahá, Ḳhudá se ḍaro, aur us kí sitáish karo, ki us kí ạdálat kí sáit áí, aur us kí parastish karo, jis ne ásmán aur zamín aur samundar aur pání ke chashme paidá kiye. 8 Aur us ke píchhe ek dúsrá firishta ákar yúṉ bolá, Gir paṛí, Bábul wuh baṛí bastí gir paṛí hai: kyúnki us ne apní harámkárí ke gazab kí mai sári qaumoṉ ko piláí. 9 Phir ek tísrá firishta un ke píchhe áyá, aur baṛí áwáz se bolá, ki Jo koí us haiwán aur us kí shabíh kí parastish kartá hai, aur us ká naqsh apne máthe yá apne háth par hone detá hai, 10 Wuh hí Ḳhudá ke qahr kí sharáb, jo us ke qahr ke ságar meṉ bharí gaí, píegá, aur wuh maláik i muqaddas ke aur barra ke áge ág aur gandhak meṉ muạzzab hogá. 11 Aur un ke ạzáb ká dhúáṉ abad tak uṭhtá rahtá hai, aur un ko, jo us haiwán aur us kí shabíh kí parastish karte haiṉ, aur us ko, jo us ke nám ká nishán liye hai, rát din kabhí árám nahíṉ. 12 Muqaddas logoṉ ká sabr yaháṉ hai; we Ḳhudá ke hukmoṉ, aur Yusúạí ímán ko liye rahte haiṉ, yaháṉ haiṉ.

13 Phir maiṉ ne ásmán se ek áwáz suní, jis ká mujh se ḳhitáb thá, ki Likh, We murde, jo Ḳhudáwand meṉ marte haiṉ, ab se mubárak haiṉ, Rúh kahtí hai, ki háṉ we apní mihnatoṉ se árám páte haiṉ, aur un ke aạmál un ke píchhe píchhe chale áte haiṉ. 14 Phir maiṉ ne nazar kí, aur dekho, ek safed badlí, aur us par koí Insán ká Beṭá sá, jis ke sir par sone ká hár, aur háth meṉ ek tez darántí thí, baiṭhá thá. 15 Aur ek aur firishta use, jo abr par baiṭhá thá, buland áwáz se pukártá húá haikal se niklá, ki Apní darántí lagá, aur káṭ: kyúnki tere káṭne ká waqt áyá, ki zamín kí ziráạt pakkí hai. 16 Aur us ne, jo abr par baiṭhá thá, apná hansúá zamín par dhará, aur zamín dirau kí gaí. 17 Phir ek aur firishta haikal se, jo ásmán meṉ hai, niklá, us pás bhí ek tez hansúá thá. 18 Aur ek aur firishta, jis ká hukm ág par thá, qurbángáh se niklá; us ne us ko, jis kane tez hansúá thá, baṛe shor se pukárke kahá, ki Apná tez hansúá lagá, aur ták i zamín ke ḳhoshe káṭ, ki us ke angúr puḳhta ho chuke. 19 Phir us firishta ne apná hansúá zamín par dhará, aur ták i zamín ko káṭá, aur Ḳhudá ke gazab ke baṛe kolhú meṉ ḍál diyá, 20 Aur use kolhú meṉ shahr ke báhar raundá, aur us kolhú se lahú ek hazár chha sau tír partáb aisá bahá, ki ghoṛoṉ kí bágoṉ tak pahunchá.

XV. BAB.

1 Phir maiṉ ne ek aur nishán ásmán meṉ dekhá, jo ạzím aur hairatafzá thá, sát firishte pichhlí sátoṉ áfatoṉ ko liye húe, kyúnki gazab i Iláhí un meṉ bhará húá hai. 2 Aur maiṉ ne kuchh ábgína ká daryá sá átash milá húá dekhá, aur dekhá, ki we, jo us haiwán, aur uskí tashbíh, aur uske naqsh, aur uske nám ke ạdad par zafarmand húe the, us shísha ke samundar par Ḳhudá kí barbat liye khaṛe the. 3 We Ḳhudá ke banda Músá ká gít, aur barra ká gít yih kahke gáte haiṉ, ki Terá nám ạzím aur hairatafzá hai, ai Ḳhudáwand Ḳhudá, zábit ul kull, terí ráheṉ rást aur durust haiṉ, ai muqaddasoṉ ke bádsháh. 4 Ai Ḳhudáwand, kaun tujh se na ḍaregá, aur tere nám kí taqdís na karegá: kyúnki tú tanhá quddús hai, ki sáre asnáf áwenge, aur tere áge sijda karenge, ki terí ạdálateṉ áshkárá húí haiṉ. 5 Aur baạd uske, jo maiṉ ne nazar kí, to dekho, ki gawáhí ke maskan kí haikal ásmán par kholí gaí; 6 Aur we sátoṉ firishte un sátoṉ áfatoṉ ko liye húe sáf aur barráq poshák pahine húe, aur sone ke sínaband sínoṉ par lapte húe haikal se nikal áe. 7 Aur un chároṉ jándároṉ meṉ se ek ne sone kí sát piyálíáṉ us Ḳhudá ke qahr se bharí húíṉ, jo abad ul ábád jítá hai, un sát firishtoṉ ko diyáṉ. 8 Aur wuh haikal Ḳhudá ke jalál aur uskí qudrat ke sabab dhúeṉ se bhar gaí, aur jab tak un sátoṉ firishtoṉ kí sát áfateṉ tamám na húíṉ, koí us haikal meṉ dáḳhil na ho saká.

XVI. BAB.

1 Phir maiṉ ne haikal se ek baṛí áwáz suní, jo un sátoṉ firishtoṉ se yúṉ muḳhátib húí, ki Rawána ho, aur qahr i Iláhí kí un piyálioṉ ko zamín par unḍelo. 2 Chunánchi pahlá chalá gayá, aur apní piyáli zamín par unḍelí. Tab un logoṉ meṉ, jin meṉ us haiwán ká nishán thá, aur un meṉ, jo uskí shabíh kí parastish karte the, burí aur zabún jaráhateṉ paidá húíṉ. 3 Phir dúsre firista ne apní piyálí daryá

meṉ uṇḍelí: tab wuh murda ká lahú sá ho gayá, aur harek jándar, jo daryá meṉ thá, múí. 4 Phir tísre firishta ne apní piyálí nadíoṉ aur pání ke chashmoṉ meṉ uṇḍelí: we lahú ho gae. 5 Aur maiṉ ne áp suná, ki nadíoṉ ke firishta ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand, jo hai, aur thá, aur hogá, tú ádil hai, ki tú ne yúṉ ạdálat kí. 6 Ki unhoṉ ne muqaddas logoṉ aur nabíoṉ ká ḳhún baháyá hai: so tú ne píne ko unheṉ lahú diyá, kyúnki we isí láiq haiṉ. 7 Phir maiṉ ne súná, ki dúsrá qurbángáh meṉ se bolá, ki Háṉ, ai Ḳhudáwand Ḳhudá, zábit ul kull, terí ạdálateṉ sachí aur barhaqq haiṉ. 8 Phir chauthe firishta ne apní piyálí ḳhorshed par uṇḍelí; use qudrat dí gaí thí, ki ádmíoṉ ko ág se bhulsáe. 9 Aur ádmí shiddat kí garmí se bhulas gae, aur Ḳhudá ke nám kí, jo un baláoṉ par qádir hai, takfír kí, aur táib na húe, ki uskí sitáish karte. 10 Phir pánchweṉ firishta ne haiwán ke taḳht par apní piyálí uṇḍelí, uskí mamlukat táríkí se maạmúr húí, aur unhoṉ ne máre dard ke apní zabáneṉ chabáíṉ, 11 Aur apne dardoṉ aur zaḳhmoṉ ke báis ásmán ke Ḳhudá kí takfír kí, aur apne kámoṉ se tauba na kiyá. 12 Phir chhaṭṭhe firishta ne apní piyálí us nahr i ạzím meṉ, jo Furát hai, uṇḍelí: uská pání súkh gayá, táki mashriq ke sháhoṉ ke liye ráh bane. 13 Phir maiṉ ne us azhdahe ke munh se aur us haiwán ke munh se, aur jhúṭhe nabí ke munh se tín palíd rúhoṉ ko menḍakoṉ kí shakl nikalte dekhá. 14 Ki we muạjize dikhánewále dewoṉ kí rúheṉ haiṉ, jo zamín par aur sárí dunyá ke sháhoṉ pás sair kartí haiṉ, ki unheṉ Qádir i mutạál Ḳhudá ke roz i ạzím ke muqábala par faráham kareṉ. 15 Dekh maiṉ chor kí mánind átá húṉ; mubárak hai wuh, jo jágtá hai, aur apní poshák kí ḳhabardárí kartá hai, tá na howe, ki wuh uryán phire, aur log uskí ḳhijálat na dekheṉ. 16 Phir usne unko ek makán meṉ, jis ká nám Ibrání meṉ Hár i Majiddoṉ hai, faráham kiyá. 17 Phir sátweṉ firishta ne apní piyálí hawá meṉ uṇḍelí: tab ásmán kí haikal meṉ taḳht se ek baṛí áwáz niklí, jis ká mazmún yih thá, ki Ho chuká. 18 Tab áwázeṉ húíṉ, aur garje aur chamakeṉ, aur baṛá zalzala húá, aisá ki jab se ki ádmí zamín par haiṉ, kabhí na húá thá, aisá saḳht aur ạzím zalzala. 19 Aur wuh baṛá shahr tín ṭukṛe ho gayá, aur ummatoṉ kí bastíáṉ gir gaíṉ, aur baṛí Bábul Ḳhudá ke huzúr yád kí gaí, táki use apní átash i qahr kí mai ká ságar dewe. 20 Tab harek jazíra bhágá, aur jibál kahíṉ na páe gae. 21 Aur ásmán se ádmíoṉ par mann mann bharke ole paṛe, aur ádmíoṉ ne oloṉ kí már se Ḳhudá kí takfír kí, kyúnki oloṉ kí balá niháyat saḳht thí.

XVII. BAB.

1 Us waqt ek un sát firishtoṉ meṉ se, jin ke pás sát piyáláṉ thíṉ, áyá, aur mujh se yúṉ bolá, ki Idhar á, maiṉ tujh ko us baṛí fáhisha kí sazá, jo bahut sí nadíoṉ par baiṭhí hai, dikhláúngá: 2 Jis ke sáth zamín ke bádsháhoṉ ne harámkárí kí, aur jis kí harámkárí kí mai se zamín ke báshinde matwále húe. 3 Phir wuh mujhe ba wazạ i rúhání bayábán meṉ le gayá, waháṉ maiṉ ne ek ranḍí ek qirmizí rang haiwán par, jo kufr ke námoṉ se mamlú thá, aur jis ke sát sir aur das síng the, baiṭhe dekhí. 4 Yih ranḍí argawání aur qirmizí joṛá pahine thí, aur sone aur jawáhir aur motíoṉ se árásta thí, ek sone ká piyála nafratoṉ se aur apní harámkárí kí gandagí se bhará húá apne háth meṉ liye thí. 5 Us kí peshání par ek nám raqam

thá, Ráz i nihání, barí Bábul, chhinálon aur zamín kí nafraton kí má. 6 Main ne dekhá, ki wuh randí muqaddas logon ke khún se, aur Yusúa ke shahídon ke lohú se matwáli ho rahí thí: us ko dekhkar sakht hairání se dang ho gayá. 7 Tab us firishta ne mujhe kahá, Tú kyún hairatzada hai? Main us randí aur us haiwán ká ráz, jis par wuh sawár hai, aur jis ke sát sir, aur das síng hain, tujh se kahúngá. 8 Wuh haiwán, jo tú ne dekhá, so thá, aur ab nahín hai, aur us kúe se, jis kí tháh nahín, khurúj karegá, aur halákat men jáegí, aur zamín ke báshinda, jin ke nám ágáz i áfrínish se hayát kí kitáb men qalamband na húe, us haiwán ko dekhke, jo thá, aur nahín hai, bá wujúde ki hai, hairatzada ho jáenge. 9 Jo ráe ki sáib hai, yahán hai. We sát sir sát pahár hain, jis par wuh randí baithí hai. 10 Aur pánch bádsháh hain: pánch to gir gae, ek hai, aur wuh dúsrá ab tak nahín áyá, aur jab áegá, thorí muddat tak us ká rahná hogá. 11 Wuh haiwán jo thá, aur ab nahín, áthwán wuhí hai, aur un sáton men se hai, aur halákat men játá hai. 12 Aur das síng, jo tú ne dekhe, das bádsháh hain, jinhon ne ab tak saltanat nahín kí, lekin us haiwán ke sáth ek sáit tak bádsháhon kí sí qudrat páte hain. 13 Un sab kí ek hí ráe hai: ye apní qúwat o qudrat us haiwán ko denge. 14 We barra se jang karenge, aur barra un par gálib hogá, kyúnki wuh Rabb ul arbáb, aur shahánsháh hai, aur we, jo us ke sáth hain, sab talabída, barguzída, puraqída hain. 15 Phir us ne mujhe kahá, We nadíán, jo tú ne dekhín, jin par wuh fáhisha baithí hai, qaumen, aur gurohen, aur sinfen, aur zabánen hain. 16 Aur us haiwán ke das síng, jo tú ne dekhe, us fáhisha se adáwat karenge, use bewálí, aur uryán karenge, us ká gosht kháenge, aur use ág se jaláwenge. 17 Kyúnki Khudá ne un ke dilon men dálá, ki us kí murád púrí karen, aur muttafiq rahen, aur apní saltanat us haiwán ko den, jab tak ki Khudá kí báten púrí húín. 18 Wuh randí, jise tú ne dekhá, wuh shahr i azím hai, jo zamín ke bádsháhon par musallit hai.

XVIII. BAB.

1 Baad un chízon ke main ne ek firishta barí qudrat ke sáth ásmán se utarte dekhá, aur zamín us ke jalál se munauwar ho gaí. 2 Us ne ba áwáz i buland zor se khúb pukárke kahá, ki Gir parí, barí Bábul gir parí hai: wuh ab dewon ká maskan aur har ek gandí rúh ká mahbas, aur har ek nápák makrúh murg ka qafas húí. 3 Kyúnki sárí ummaton ne us kí harámkárí ke gazab kí mai pí lí, aur zamín ke bádsháhon ne us se harámkárí kí, aur zamín ke tijárat karnewále us kí ishraton kí faráwánίon se ganí húe. 4 Phir main ne ásmán se ek aur áwáz suní, jo mujh se mukhátib húí, ki Ai mere logo, us men se báhar áo, tá ki tum us ke gunáhon ke hissadár na hoo: 5 Aur us kí baláon men se kuchh na páo, ki us kí maasiyaten ásmán tak pahunchín, aur Khudá ne us kí badkáríán yád kiyán. 6 Jaisá us ne tum se sulúk kiyá, tum bhí us se waisá hí sulúk karo, aur use us ke kirdár ke muwáfiq do chand do, us ke piyála men, jise us ne labrez kiyá, dúná bhar do. 7 Jitná us ne áp ko shándár banáyá, aur aiyáshí kí, itná hí us ko dard o gam do: kyúnki wuh apná dil men kahtí hai, Main malika ban baithí, aur main to ránd nahín hún, aur gamzada na hoúngí. 8 So us kí baláen ek din áwengí, yaane maut, aur gam, aur kál, aur wuh ág se jaláí jáegí; kyúnki Khudáwand Khudá, jo us kí

ạdálat kartá hai, qúwatwar hai, 9 Aur shábán i zamín, jinhon ne us ke sáth harámkárí aur ạiyáshí kí hai, us ko jalte, aur us se dhúán uṭhte dekhke us par roe píṭenge. 10 Us ke ạzáb se ḍarke dúr khaṛe húe kahenge, Háe háe, Bábul wuh shahr i ạzím, wuh shahr i qawí, ek hí sáit men terí ạdálat á pahunchí. 11 Aur zamín ke saudágar us par nauha o gam karenge, ki Ab koí un kí bizáạt mol nahín letá. 12 Yih bizáạt soná, aur rúpá, aur jawáhir, aur motí, aur mihín kuttán, aur argawání aur reshmí aur qirmizí kapṛe, aur har ek ḳhushbú lakṛí, aur gúnágún háthí dánt zurúf, aur har ek tarah ke giránbahá chobí aur misí aur áhaní aur marmarí básan, 13 Aur dárchíní, aur ḳhushbúíán, aur itr aur lubán, aur sharáb, aur tel, aur sáf maida, aur gehún, aur mawáshí, aur bheṛen, aur ghoṛe, aur gáṛíán, aur barde, aur ádmíon kí jánen hain. 14 Ab tere dil ke shauq ke mewe tujh se alag ho gae, aur sárí chikní aur latíf chízen tujhe chhoṛ gaín, tú un ko phir kabhí na páegí. 15 We, jo un chízon kí tijárat karte the, jo us ke sabab máldár bane the, us ke ạzáb ke ḳhauf se dúr khaṛe rahke rowenge, aur gam karenge, 16 Aur kahenge, Háe, háe, wuh baṛí bastí, jo mihín kapṛe, aur argawání, aur qirmizí poshák pahine, aur sone aur jawáhir aur marwáríd se árásta thí! 17 Kyúnki aisí ạzím daulat ek hí sáit men barbád ho gaí, aur har ek sáhib i safína, aur sáre kishtínishín, aur ḍánḍí, aur jitne ki daryá se kám rakhte hain, dúr khaṛe rahe, 18 Aur us ke jalne ká dhúán uṭhte dekhkar yún pukár uṭhe, Kaun shahr is shahr i ạzím kí mánind hai? 19 Aur unhon ne apne siron par ḳhák uṛáí, aur nála o figán karke yún pukár uṭhe, Háe, afsos, aisá baṛá shahr, jis men we sab, jin ke jaház daryá men rawán the, us kí kasrat i ḳharch se daulatmand ho gae, wuh ek hí sáit men ujaṛ gayá. 20 Ai ásmán aur muqaddas rasúlo, aur paigambaro, us ke bigaṛne par shádmání karo, kyúnki Ḳhudá ne us se tumhárá intiqám liyá. 21 Phir ek qawíhaikal firishta ne ek patthar jaise bhárí chakkí ká páṭ uṭháyá, aur yih kahte húe daryá men phenká, ki Bábul, wuh baṛá shahr yún zor se phenká jáegá, aur phir kabhí páyá na jáegá. 22 Aur barbatnawázon aur gáne bajánewálon aur náeon aur narsingí phúnknewálon kí áwáz tujh men phir na suní jáegí, aur kisí tarah ká peshawálá, koí pesha kyún na ho, tujh men phir páyá na jáegá, aur chakkí kí áwáz tujh men phir suní na jáegí. 23 Aur phir tujh men chirag kí roshní kabhí na hogí, aur phir tujh men dulhá aur dulhin kí áwáz kabhí kán tak na pahunchegí, kyúnki tere saudágar zamín ke akábir the, ki terí siharkárí se sab sinfen dagá khá gaín; 24 Aur nabíon, aur muqaddas logon ká, aur jitne zamín par mazbúh húe, un ká lahú usí men páyá gayá.

XIX. BAB.

1 Un chízon ke baạd main ne ásmán par ek baṛe dangal ká baṛá shor suná, jo kahte the, Halilo-Yáh, naját aur majd aur izzat aur qúwat Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá kí hai: 2 Kyúnki us kí ạdálaten rást aur barhaqq hain, is liye ki us ne us baṛí qahba kí jis ne apní zinákárí se zamín ko ḳharáb kiyá, ạdálat kí, aur apne bandon ke lahú ká intiqám us ke háth se liyá. 3 Phir dúsre bár unhon ne kahá, ki Halilo-Yáh! Aur us ká dhúán abad ul ábád uṭhá. 4 Aur we chaubíson Buzurg, aur we cháron jándár aundhe gir paṛe, aur Ḳhudá kí, jo taḳht par baiṭhá hai, yún kahke parastish kí, ki Ámín, Halilo-Yáh! 5 Aur taḳht se yih sadá niklí, ki Tum

jo us ke bande ho, aur tum, jo us se khá́if ho, kyá chhote aur kyá bare, sab hamáre Khudá kí sitáish karo. 6 Aur maiṇ ne bare dangal kí sí áwáz, aur bahut sailáboṇ kí sí áwáz, aur raạd i shadíd kí sí áwáz suní, jis ká yih mazmún thá, ki Halilo-Yáh! kyúnki ab Khudáwand Khudá zábit ul kull bádsháhat kartá hai. 7 Ao ham khushí khurramí kareṇ, aur us ká iạzáz kareṇ, is liye ki barra ke biyáh ke din á pahunche, aur us kí jorú ne áp ko taiyár kiyá hai. 8 Aur use yih diyá gayá ki wuh sáf aur shaffáf libás pahine, ki sáf libás muqaddas logoṇ kí sadáqateṇ hai. 9 Aur us ne mujh se kahá, ki Likh, Mubárak we haiṇ, jo barra kí ạrúsí kí mihmání meṇ buláe gae. Aur wuh mujh se kahtá hai, ki Ye Khudá kí sachí báteṇ haiṇ. 10 Aur maiṇ us ke páoṇ par parastish ke liye gir pará. Aur us ne mujhe kahá, ki Khabardár, aisá na kar: ki maiṇ terá, aur tere bháíoṇ ká, jin pás Yusúạ kí gawáhí hai, hamkhidmat húṇ: Khudá kí parastish kar: kyúnki gawáhí, jo Yusúạ par hai, nubúwat kí rúh hai.

11 Phir maiṇ ne dekhá, ki ásmán khulá, aur dekho, ek safed ghorá, us ká sawár Amín aur Sádiq kahlátá hai, aur wuh sachái se ạdálat kartá hai, aur lartá hai. 12 Aur us kí ánkheṇ ág ke shuạla kí mánind thíṇ, aur us ke sir par bahutse táj, aur us ke sáth ek nám likhá húá thá, jise us ke siwá kisí ne na jáná. 13 Aur wuh aisá libás, jo khún meṇ dúbá húá thá, pahine thá, aur us ká nám Kalimat Al'láh hai. 14 Aur ásmání faujeṇ safed aur musaffá libás pahine húe safed ghoroṇ par us ke píchhe ho líṇ. 15 Us ke munh se ek tez talwár nikaltí hai, ki wuh us se qaumoṇ ko máre, aur wuh áhaní ạsá se un par hukmrání karegá, aur wuh Khudá zábit ul kull ke qahr o gazab kí mai ke kolhú meṇ raundtá hai. 16 Aur us ke libás aur rán par yih nám raqam thá, BADSHAHOṆ KA BADSHAH, aur KHUDAWANDOṆ KA KHUDAWAND.

17 Phir maiṇ ne ek firishta khorshed meṇ istáda dekhá; usne sáre táiroṇ ko, jo ásmán ke wasat meṇ parwáz karte haiṇ, yih kahke buland áwáz se pukárá, Ao, aur Khudá i ạzím kí mihmání meṇ jamạ ho 18 Tum bádsháhoṇ ká gosht, aur sáláron ká gosht, aur qúwatwáloṇ ká gosht, aur ghoroṇ ká gosht, aur unke sawároṇ ká gosht, aur sab ázádoṇ aur gulámoṇ aur chhotoṇ baroṇ ká gosht kháo. 19 Phir maiṇ ne dekhá, ki wuh haiwán, aur zamín ke bádsháh, aur unkí faujeṇ faráham húíṇ, táki us se, jo ghore par sawár thá, aur uske lashkar se lareṇ. 20 Aur wuh haiwán pakrá gayá, aur us ke sáth wuh jhúṭhá nabí, jis ne uske huzúr we muạjize dikháe, jin ke wasíle se usne unko, jinhoṇ ne us haiwán ke naqsh ko liyá, aur unko, jo uskí shabíh ko pújte the, gumráh kiyá. Ye donoṇ us ág kí jhíl meṇ, jo gandhak se jal rahí hai, jíte ḍále gae. 21 Aur báqí uskí, jo ghore par sawár thá, talwár se, jo uske munh se niklí, káṭe gae, aur sáre parinde unke gosht se ser húe.

XX. BAB.

1 Phir maiṇ ne dekhá, ki ek firishta us kúe kí, jis kí tháh na thí, kunjí, aur ek barí zanjír háth meṇ liye húe ásmán se utrá. 2 Us ne us azhdahe ko, jo puráná sámp hai, yaạne Iblís aur Shaitán ko pakrá, aur hazár baras tak jakar rakhá. 3 Aur us ko us garhe meṇ, jis kí tháh nahíṇ, ḍálá, aur band karke us par muhr kí, tá ki wuh áge logoṇ ko dagá na de, jab tak ki hazár baras tamám hoṇ; baạd us ke cháhiye, ki wuh thore din ke liye chhúṭe.

4 Phir main ne takht aur takhtnishín log dekhe, aur ạdálat unhen dí gaí. Phir main ne un kí rúhon ko, jo Yusúạ kí gawáhí aur Ḳhudá ke kalima ke wáste besar húe, jinhon ne na us haiwán na us kí shabíh ko pújá, aur na us ká naqsh apne máthon aur apne háthon par liyá, dekhá: we zinda húe, aur Masíh ke sáth hazár baras tak bádshábat karte rahe, 5 Aur báqí murde jab tak hazár baras púre na húe, na jiye: yih pahlí qiyámat hai. 6 Mubárak aur muqaddas wuh, jo pahli qiyámat men sharík hai: aison par dúsrí maut ká tasallut nahín, balki we Ḳhudá aur Masíh ke káhin honge, aur us ke sáth hazár sál tak bádsháhat karenge. 7 Aur jab hazár sál ho chukenge, Shaitán apní qaid se chhúṭegá, 8 Aur niklegá, tá ki un logon ko, jo zamín ke cháron rubạon men hain, yaạne Jáj o Májúj ko fareb de, aur unhen jang ke liye jamạ kare, we shumár men samundar kí ret kí mánind hain. 9 We zamín kí wusaạt par chaṛh gae, aur muqaddason kí lashkargáh ko, aur mahbúb shahr ko gher liyá: tab ásmán par se Ḳhudá ke pás se ág utrí, aur un ko khá gaí. 10 Aur Shaitán, un ká farebinda ág aur gandhak kí jhíl men ḍálá gayá, jahán wuh haiwán aur wuh jhúṭhá nabí hai, aur we rát din abad ul ábád ạzáb men rahenge.

11 Phir main ne ek safed baṛá takht, aur us ko, jo us par baiṭhá thá, dekhá, jis ke muwájaha se zamín ásmán bháge, aur unhen kahín jagah na milí. 12 Phir main ne dekhá, ki murde kyá chhoṭe kyá baṛe Ḳhudá ke huzúr khaṛe hain, aur kitáben kholí gaín: aur ek dúsrí kitáb, jo hayát kí hai, kholí gaí, aur murdon kí, jaisá un kitábon men likhá thá, un ke aạmál ke mutábiq, ạdálat kí gaí. 13 Aur daryá ne un murdon ko, jo us men the, uchhál phenká, aur maut aur pátál ne un murdon ko, jo un men the, házir kiyá; aur un men har ek kí, us ke kámon ke muwáfiq, ạdálat kí gaí. 14 Phir maut aur pátál ág kí jhíl men ḍále gae. Yih dúsrí maut hai. 15 Aur kitáb i hayát men jis ká zikr na thá, wuh ág kí jhíl men ḍálá gayá.

XXI. BAB.

1 Phir main ne ek naye ásmán aur ek nayí zamín ko dekhá, kyúnki we agle ásmán zamín guzar gae; aur koí daryá na thá. 2 Aur mujh Yúhanná ne shahr i muqaddas nayí Yarúsalam ko ásmán se dulhin kí mánind, jis ne apne shauhar ke liye banáo kiyá, áráste hoke Ḳhudá ke pás se utarte dekhá. 3 Aur main ne ek baṛí áwáz sí suní, jis ká yih mazmún thá, ki Dekh, Ḳhudá kí sukúnat ádmíon ke sáth hai, aur wuh ab unke sáth búdobásh karegá, aur we uske log honge, aur Ḳhudá, unká Ḳhudá áp unke sáth rahegá. 4 Aur Ḳhudá unkí ánkhon se ánsú ponchhegá, aur phir maut na hogí, aur na gam, aur na nála, aur na phir dukh hogá; kyúnki aglí chízen guzar gaín. 5 Aur us takhtnishín ne kahá, Dekh, main sárí chízon ko nayá kartá hún. Aur usne mujh se kahá, ki Likh, kyúnki ye báten sach aur barhaqq hain. 6 Aur usne mujhe kahá, ki Ho chuká. Main Alifá, aur Omegá, ibtidá aur intihá hún. Main usko, jo piyasá hai, zindagí ke chashma ká pání muft píne dúngá. 7 Jo gálib hotá hai, so sab ká wáris hogá; main uská Ḳhudá húngá, wuh merá beṭá hogá. 8 Par ḍarnewále, aur beímán, aur nafratí, aur ḳhúní, aur zání, aur jádúgar, aur butparast, aur sáre jhúṭhe usí jhíl men, jo ág aur gandhak se jaltí hai, sharík honge, aur yih dúsrí maut hai.

9 Ab ek un sát firishtoṉ meṉ se, jin pás sát piyáliáṉ pichhlí sát baláoṉ se bharíṉ húíṉ thíṉ, mujh pás áyá, aur mujh se yúṉ kahke bolá, ki Idhar á, maiṉ tujhe dulhin, barra kí jorú, dikháúṉ. 10 Aur mujhe ba waẓa i rúhání ek koh i aẓím o buland par le gayá, aur us ne us buzurg shahr Yarúsalam i muqaddas ko ásmán par se Ḳhudá ke pás se utarte dikháyá. 11 Us meṉ Ḳhudá ká jalál thá, aur us kí roshní beshqímatí jawáhir kí sí us yashm kí mánind thí, jo billaur kí tarah shaffáf ho. 12 Aur us kí díwár baṛí aur buland thí, aur bárah darwáze, aur un darwázoṉ par bárah firishte, aur un par baní Isráel ke bárah sibṭoṉ ke nám likhe húe the. 13 Mashriq ko tín darwáze, aur shimál ko tín darwáze, janúb ko tín darwáze, aur magrib ko tín darwáze the. 14 Aur us shahr kí díwár kí bárah neweṉ thíṉ, un par barra ke bárahoṉ rasúloṉ ke nám. 15 Aur jo mujh se bol rahá thá, us ke háth meṉ sone ká ek ṭhaṭherá thá, tá ki us shahr aur us ke darwázoṉ, aur us kí díwár ko nápe. 16 Aur wuh shahr chaugosha thá, aur us kí lambáí itní thí, jitní us kí chauṛáí thí; us ne us shahr ko us nai se nápkar bárah hazár tír partáb páyá, aur us ká túl aur ạrz aur bulandí eksán thí. 17 Phir us ne díwár ko nápá, to us ádmí ke háth se, jo wuh firishta hai, ek sau chauntális háth páyá. 18 Aur wuh díwár yashm kí thí, aur wuh shahr tilá i ḳhális ká shaffáf shísha kí mánind thá. 19 Aur us shahr kí díwár kí neweṉ har nau ke jawáhir se árásta thíṉ. Pahlí neo yashm kí, aur dúsrí nílam kí, aur tísrí gauhar i shabchirág kí, aur chauthí zumurrud kí, 20 Aur pánchwíṉ ạqíq kí, aur chhaṭṭhí laạl kí, aur sátwíṉ sonahle patthar kí, aur áṭhwíṉ firoza kí, aur nauwíṉ topáz kí, aur daswíṉ yamaní kí, aur gyárahwíṉ sang i sumbulí kí, aur bárahwíṉ yáqút kí. 21 Aur us ke bárah darwáze bárah motí the, har darwáza ek ek motí ká, aur us shahr ká chauk tilá i ḳhális ká shaffáf shísha kí mániud thá 22 Par maiṉ us meṉ koí haikal na dekhí, is liye ki Ḳhudáwand Ḳhudá zábit ul kull aur barra us kí haikal haiṉ. 23 Aur wuh shahr áftáb aur máhtáb kí roshní ká muhtáj nahíṉ; kyúnki Ḳhudá ke jalál ne use roshan kar rakhá hai, aur barra us kí roshní hai. 24 Aur un kí sinfeṉ, jinhoṉ ne naját páí hai, us kí roshaní meṉ phirengí, aur zamín ke salátín apná jalál aur izzat us meṉ láte haiṉ. 25 Aur us ke darwáze din ko kabhí band nahíṉ hote, wahán rát nahíṉ hotí. 26 Aur we sinfoṉ ke jalál o izzat ko us meṉ láenge. 27 Aur koí chíz, jo gandí aur nafratáwar, aur jhúṭh hai, us meṉ kisí tarah dar na áegí, magar sirf we hí, jo barra kí kitáb i hayát meṉ likhe húe haiṉ.

XXII. BÁB.

1 Phir us ne áb i hayát kí ek sáf nadí billaur kí mánind barráq, Ḳhudá aur barra ke taḳht se niklí húí mujhe dikhái. 2 Aur us ke rasta ke bích, aur us nadí ke wárpár daraḳht i hayát thá, jo bárah phal látá thá, har ek mahíne meṉ ek phal, aur us daraḳht ke patte logoṉ kí shifá ke wáste the. 3 Phir koí laạnat na hogí, aur Ḳhudá aur barra ká taḳht us meṉ hogá, we us ke bande us kí ḳhidmat karenge. 4 Aur we us kí súrat dekhenge, aur us ká nám máthoṉ par hogá. 5 Waháṉ rát na hogí, aur we chirág aur áftáb kí roshní ke muhtáj nahíṉ haiṉ: kyúnki Ḳhudáwand Ḳhudá un ko roshan kartá hai, aur we abad ul ábád bádshá-hat karenge. 6 Phir us ne mujhe kahá, ki We báteṉ sach aur barhaqq haiṉ, aur Ḳhudáwand, muqaddasoṉ ke Ḳhudá ne apne firishta ko bhejá, ki un chízoṉ ko, jo

jald howengí, apne bandon par záhir kare. 7 Dekh, main jald átá húņ: mubárak wuh, jo is kitáb kí nubúwat kí báton ko yád rakhtá hai.

8 Aur mujh Yúhanná ne un chízon ko dekhá, aur suná. Aur jab main ne suná aur dekhá, us firishte ke páon par, jis ne ye chízen mujhe dikháín, parastish ke wáste gir pará 9 Tab usne mujhe kahá, Ḳhabardár, aisá na kar; kyúnki main terá, aur nabíon ká, jo tere bháí hain, aur unká, jo is kitáb kí báton ko yád rakhte hain, hamḳhidmat húņ. Ḳhudá kí parastish kar. 10 Phir usne mujh se kahá, ki Tú is kitáb kí nabwí báton par muhr mat kar rakh, kyúnki waqt nazdík áyá hai. 11 Jo zálim hai, so zálim hí rahe, aur jo najis hai, so najis hí rahe; jo ádil hai, so ádil hí rahe, aur jo muqaddas hai, so muqaddas hí rahe, 12 Aur dekh, main jald átá húņ, aur merá ajr mere sáth hai, táki harek ko uske kám ke muwáfiq ajr dúņ. 13 Aur main Alifá aur Omegá, ibtidá aur intihá, awwal aur áḳhir húņ. 14 Mubárak we hain, jo uske hukmon par ạmal karte hain, táki daraḳht i hayát unká haqq ho jáe, aur we un darwázon se shahr men dáḳhil howen. 15 Ki kutte, aur jádúgar, aur zání, aur ḳhúní, aur butparast, aur jo koí kizb ká muhibb aur fáil hai, sab ḳhárij hain. 16 Mujh Yusúạ ne apne firishta ko bhejá, ki Jamáạton men un báton kí gawáhí de. Main Dáúd kí asl o nasl, aur subh ká núrání sitára húņ. 17 Aur Rúh aur dulhin kahtín hain, Á. Jo suntá hai, kahe, ki Á. Aur jo piyásá hai, áwe, aur jo koí cháhe, áb i hayát muft le. 18. Main har ek shaḳhs ke liye, jo in nubúwat kí báton ko, jo is kitáb men hain, suntá hai, yih gawáhí detá húņ, ki agar koí in báton men kuchh ilháq kare, to Ḳhudá un baláon ko, jo is kitáb men likhí húí hain, us men ilháq karegá. 19 Aur agar koí is nubúwat kí kitáb kí báton men se kuchh nikál ḍále, to Ḳhudá use kitáb i hayát kí, aur shahr i muqaddas kí, aur un báton kí shirkat se, jo is kitáb men likhín hain, ḳhárij karegá. 20 Jo in chízon kí gawáhí detá hai, yih kahtá hai, ki Main yaqínan jald átá húņ. Ámín. Hán ai Ḳhudáwand Yusúạ á. 21 Hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká fazl tum sab par howe. Ámín.

TAMAM.

PRINTED AT THE ASIATIC PRESS, CREEK ROW, DHURRUMTALLAH, CALCUTTA.